ENGLISH—LATVIAN DICTIONARY

Approx. 45 000 entries

“Jāņa sēta” Publishers Rīga 1995

ANGĻU—LATVIEŠU VĀRDNĪCA

Ap 45 000 vārdu

Rīga “Jaņa sēta” 1995

Preface to the electronic edition

This dictionary was digitized in July 2016. OCR has been set to English and Latvian language, but does not recognize the phonetic pronunciations.

Priekšvārds

Angļu - Latviešu vārdnīca ir pilnīgi jauns izdevums.

Vārdnīcas apjoms -167 autorloksnes, vārdu skaits - apmēram 45 000.

Tā domāta studentiem, augstskolu pasniedzējiem, tulkotājiem un visiem tiem, kas lasa daiļliteratūru, speciālus tekstus un periodiku angļu valodā.

Vārdnīcas pamatā - mūsdienu angļu literārās un sarunvalodas leksika.Plaša vieta ierādīta ari aktuāliem sabiedriski politiskiem, zinātnes, tehnikas, sporta, medicīnas u.c. terminiem.Bagātīgi izstrādāta frazeoloģija un ilustratīvais materiāls.Doti gan britu, gan amerikāņu šķirkļu varianti.

Sastādot vārdnīcu, izmantoti jaunākie leksikogrāfiskie avoti.

Preface

The English - Latvian Dictionary is the first edition of this kind, containing approximately 45 000 entries.

The Dictionary records literary and colloquial vocabulary of contemporary English.Much attention has been paid to the most frequently used socio-political, scientific, technical, medical, military, sports etc. terms. Numerous English phraseological units and rich illustrative material has also been given.

In compiling the Dictionary the most recent lexicographical reference works have been used.

The Dictionary is meant basically for teachers, university students and lecturers, as well as for translators and others who read English fiction, speciality texts and periodicals.

Aa Hh Oo Vv Bb Ii Pp Ww Cc Jj Qq Xx Dd Kk Rr Yy Ee LI Ss Zz Ff Mm Tt Gg Nn Uu

6

Angļu alfabēts English Alphabet Priekšvārds

Angļu - Latviešu vārdnīca ir pilnīgi jauns izdevums.

Vārdnīcas apjoms -167 autorloksnes, vārdu skaits - apmēram 45 000.

Tā domāta studentiem, augstskolu pasniedzējiem, tulkotājiem un visiem tiem, kas lasa daiļliteratūru, speciālus tekstus un periodiku angļu valodā.

Vārdnīcas pamatā - mūsdienu angļu literārās un sarunvalodas leksika.Plaša vieta ierādīta ari aktuāliem sabiedriski politiskiem, zinātnes, tehnikas, sporta, medicīnas u.c. terminiem.Bagātīgi izstrādāta frazeoloģija un ilustratīvais materiāls.Doti gan britu, gan amerikāņu šķirkļu varianti.

Sastādot vārdnīcu, izmantoti jaunākie leksikogrāfiskie avoti.

Preface

The English - Latvian Dictionary is the first edition of this kind, containing approximately 45 000 entries.

The Dictionary records literary and colloquial vocabulary of contemporary English.Much attention has been paid to the most frequently used socio-political, scientific, technical, medical, military, sports etc. terms. Numerous English phraseological units and rich illustrative material has also been given.

In compiling the Dictionary the most recent lexicographical reference works have been used.

The Dictionary is meant basically for teachers, university students and lecturers, as well as for translators and others who read English fiction, speciality texts and periodicals.

Aa Hh Oo Vv Bb Ii Pp Ww Cc Jj Qq Xx Dd Kk Rr Yy Ee LI Ss Zz Ff Mm Tt Gg Nn Uu

6

Angļu alfabēts English Alphabet Vārdnīcas uzbūve

Angļu pamatvārdi sakārtoti alfabēta secībā.

Fonētiskā transkripcija parādīta visiem pamatvārdiem, kā arī lietvārdu daudzskaitļa nekārtnajām formām, nekārtno darbības vārdu Past Indefinite un Past Participle formām, īpašības un apstākļa vārdu nekārtnajām salīdzināmajām pakāpēm un

vietniekvārdu this un that daudzskaitļa formām.

Galvenā uzsvara zīme fonētiskajā transkripcijā likta augšā pirms uzsvērtās zilbes. Palīguzsvars parādīts apakšā uzsvērtās zilbes priekšā.

Vārdnīcā lietotās fonētiskās transkripcijas zīmes Patskaņi un divskaņi

x kā vārdā bad

a: " " calm

v " " pot

ai " " bite

au " " now

aia " " tire

aua " " tower

d: " " caught

3i " " boy

oi3 " " employer

e " " bed

eo " " there

ei " " make

eis " " player

a " " about

3U " " note

aus " " lower

3: " " bird

i " " pretty

i: " " sheep

i " " ship

is " " here

u: " " boot

u " " put

us " " poor

A " " CUt

Līdzskaņi

b kā vārdā back

d " " day

5 " " then

d3 " " jump

f " " few

g " " gay

h " " hot

j " " yet

k " " key

1 " " led

m " " sum

n " " sun

i] " " sung

p " " pen

r " " red

s " " soon

f " " fishing

t " " tea

t/ " " cheer

0 " " thing

v " " view

w " " wet

z " " zero

3 " " pleasure

7Ar pustrekniem romiešu cipariem apzīmētas dažādās vārdu šķiras, piem.:

talk [to:k] I n...; II v runāt... Ar pustrekniem arābu cipariem apzīmētas atsevišķās nozīmes, piem.:

wall [wd:1] n 1. siena; 2. mūris Ja angļu vārdkopai vai izteicienam ir vairākas nozīmes, šīs vārdkopas vai izteiciena atsevišķie tulkojumi apzīmēti ar arābu ciparu un apaļo iekavu un starp tiem likts semikols, piem.:

high [hai] adv augsti;... to run h.—1) (par jūru) viļņoties; 2) (par jūtām) iekvēloties... Ja pamatvārds piemērā figurē negrozītā veidā, tas parasti saīsināts, dodot tikai tā sākuma burtu ar punktu, piem.:

far [fa:] ...f. better — daudz labāk... self-acting ...s.- a.

Ja pamatvārds vai kāda no tā nozīmēm lietojami tikai raksturīgos savienojumos, aiz pamatvārda vai attiecīgās nozīmes cipara likts kols un aiz tā attiecīgais savienojums, piem.:

speak [spi:k]... 3.: to s. for smb.- runāt kāda vārdā. Vārda sastāvdaļa, kas seko aiz tildes (~), pievienojama pamatvārdam vai tā nemainīgajai daļai, kas atrodas II zīmes priekšā, piem.:

mile [mail] n jūdze;...~s (jālasa: miles) better — tūkstoškārt labāk abilit||y [a'bitati]... spēja; prasme; to the best of one's -ies (jālasa: abilities) Kvadrātiekavās ievietotas fakultatīvās vārda daļas vai fakultatīvie vārdi, piem.:

slip [slip] I n ...II v [paļslīdēt (jālasa: paslīdēt vai slīdēt) Apaļajās iekavās stāviem burtiem doti varianti, piem.:

mile-post f'mailpaust] n ceļa (jūdžu) stabs (jālasa:ceļa stabs vai jūdžu stabs) Darbības vārdu savienojumi ar postpozīcijām (adverbiem un prepozīcijām) sakārtoti alfabēta secībā aiz visām nozīmēm, liekot priekšā taisnstūra zīmi 0=0, piem.: take [teik] I«... II v ...; <= to t. into - uzņemt;to t. off - noņemt... Idiomātiskie izteicieni, kas neiederas nevienā no dotajām nozīmēm, ievietoti aiz romba (0) zīmes visa izstrādājuma vai attiecīgās vārdu sķiras beigās.

Homonīmi doti kā atsevišķi šķirkļi, katru no tiem apzīmējot ar mazajiem latīņu burtiem, piem:

top8 [top] n vilciņš (rotaļlieta) topb [top] n galotne

Lietvārdu daudzskaitļa nekārtnās formas, īpašības un apstākļa vārdu nekārtnās salīdzināmās pakāpes un darbības vārdu nekārtnās pamatformas parādītas apaļajās iekavās aiz pamatvārda, piem.:

foot [fot] n (pi feet [fi:t])...

good [gud]... n a (comp better ['beta]; sup best [best])... meet [mi:t] v (pun pp. met [met])... Rekcija angļu vārdiem parādīta tikai tajos gadījumos, ja tā angļu un latviešu valodā nesakrīt, piem.:

interest fintnst] n... to take i. (iri) — interesēties... Ja tulkojumi ir tuvi sinonīmi, tie cits no cita atdalīti ar komatu, bet tulkojumi ar lielāku semantisku vai stilistisku atšķirību — ar semikolu. Starp angļu tekstu un latviešu tulkojumu likta domuzīme.

a- adjective, īpašības vārds

adv- adverb, apstākļa vārds

amer. - amerikānisms

amer. si. - amerikāņu slengs

anat - anatomija

apm. - apmēram

arh.- arhitektūra

arheol.- arheoloģija

astr. - astronomija

attr. - attributive use, atributīvi lietots

austrāl. - Austrālijā lietots vārds

aut. - automobilisms

aux.v - auxiliary verb, palīgdarbības

vārds av. - aviācija bazn. — baznīcas termins bibl. - biblisms bioķim.- bioķīmija biol. - bioloģija bot. - botānika brit.- britisms brit. sl. - britu slengs būvn.- būvniecība celtn.- celtniecība comp. - comparative degree, pārākā

pakāpe conj. — conjunction, saiklis dem. - deminutīvs, pamazināmais vārds dial.- dialektisms dipi. - diplomātija dzelzc. - dzelzceļa termins eif. - eifemisms ek. - ekonomika el. - elektrība elektron. - elektronika emf. - emfātiski lietots ent. — entomoloģija fam. - familiāri

farm.- farmakoloģija filoz.- filozofija fin. - finanses fiz. - fizika fiziol.- fizioloģija folkl. - folklora formai- formāli lietots fot. — fototehnika glezn.- glezniecība gr.- grieķu gram.- gramatika grāmatv. - grāmatvedība ģenēt.- ģenētika ģeogr.- ģeogrāfija ģeol.- ģeoloģija hidrol. - hidroloģija humor. - humoristiski iht.- ihtioloģija

imper. - imperative, pavēles izteiksme imp.v - impersonal verb, bezpersonas

darbības vārds inf. - infinitive, nenoteiksme inform.- informātika int. - inteijection, izsauksmes vārds iron. - ironiski it. - itāļu

jaunzēl. - Jaunzēlandē lietots vārds

jur. — jurisprudence

jūrn. - jūrniecība

kalnr. - kalnrūpniecība

kanād.- Kanādā lietots vārds

kin. - kinematogrāfija

kom. - komercija

kosm.- kosmonautika

kul. - kulinārija

ķlm. - ķīmija

lat. — latīņu

lauks. - lauksaimniecība

9lit. - literatūra loģ. - loģika

mašīnb. - mašīnbūvniecība

mat. - matemātika

med. - medicīna

metalurģ.- metalurģija

meteorol. - meteoroloģija

mežk.- mežkopība

mii- militārs termins

min- mineraloģija

mod.v - modal verb, modālais darbības

vārds mūz. - mūzika n - noun, lietvārds niev. - nievājoši novec. - novecojis vārds num. - numeral, skaitļa vārds opt.- optika ornit.- ornitoloģija p- past tense, pagātne paleont.- paleontoloģija pari - parlamenta termins pārn. - pārnestā nozīmē part- particle,partikula pass. - passive, ciešamā kārta pērs - person, persona piem. - piemēram pl - plural, daudzskaitlis poēt. — poētisms pol. - politisks termins poligr. - poligrāfija p.p.- past participle, pagātnes divdabis predic. - predicative use, predikatīvi lietots

prep - preposition, prievārds pres.p. - present participle, tagadnes

divdabis pron- pronoun, vietniekvārds

psih. - psiholoģija

rad. - radiotehnika

refl. - reflexive, refleksīvi lietots

rel.- reliģija

sals.- saīsināti

sar. - sarunvalodā lietots vārds

sev. - sevišķi

sg - singular, vienskaitlis

siev.v. - sieviešu vārds

sk. - skaties

skoln.sl. - skolnieku žargonā lietots vārds

skotu - Skotijā lietots vārds

sl. - slang, slengs

smb.- somebody,kāds

smth. - something, kaut kas

sp. - sports

spāņu- Spānijā lietots vārds stud.sl. - studentu žargonā lietots vārds sup. - superlative degree, vispārākā

pakāpe teātr.- teātra termins tehn. - tehnika tehnol. - tehnoloģija tekst. - tekstilrūpniecība telef.- telefonija telev.- televīzija u.c. — un citi u.tml. - un tamlīdzīgi uzv. - uzvārds v - verb, darbības vārds vācu- Vācijā lietots vārds vai. - valodniecība vēst. - vēsture vet. - veterinārija v/r.v. - vīriešu vārds vulg. - vulgāri zool. - zooloģija

Aa

A, aa [ei] n (pi As [eiz] vai A's [eiz]) 1. angļu alfabēta pirmais burts; 2. (A.) mūz. la; 3. (A.) amer. augstākā atzīme (eksāmenā); straight A — apaļš piecnieks; 4.: AI — 1) pirmšķirīgs; lielisks; to feel AI —justies lieliski; klāties lieliski; 2) pirmās klases kuģis ([Loida reģistrā); 0 from A to Z — no sākuma līdz galam ; pilnībā ab [uzsvērtā forma ei; neuzsvērtā forma a]

1. gram, nenoteiktais artikuls līdzskaņa priekšā: a boy — zēns; a girl — meitene;

2. viens; in a month—pēc [viena] mēneša;

3. katrs; once a day — vienreiz dienā; twice a week — divreiz nedēļā

aardvark ['a:dva:k] n Āfrikas skudrulācis

aardwolf ['a:dwulf] n hiēnsuns

aba ['aeba] n 1. kamieļvilnas audums;

2. (kamieļvilnas auduma) apmetnis abaca ['aebska] n abaka, tekstilbanāns,

Manilas kaņepāji abaci sk. abacus

aback [a'baek] adv 1. atpakaļ; atmuguriski; 2.jūm. (par uzvilktām burām) piekļauts pie masta; 3.: to stand (hold) oneself a. (from) — vairīties; stāvēt malā; 0 taken a. — pārsteigts; apjucis abacus ['aebakas] n (pi abacuses ['zebakssiz] vai abaci [aebasai]) 1. skaitāmie kauliņi; 2. arh. abaks abaft [a'baift] jūrn. I adv 1. kuģa pakaļgalā;

2. aizmugurē; no mugurpuses; II prep aiz; viņpus; a. the beam — aiz traversa

abandon [a'baendan] I n 1. nepiespiestība; dabiskums; 2. jūtu uzplūds; to sing with a.— aizrautīgi dziedāt; 3. aizmiršanās; II v 1. pamest; atstāt; 2. atmest (piem., cerības);

3. nodoties; ļauties; to a. oneself to

despair-ļauties izmisumam; krist

izmisumā; 4. sp. uzdot

abandoned [s'baendsnd] a 1. pamests; atstāts; a. call — nenotikuši (atsaukta) telefona saruna; 2. izlaidīgs; paklīdis; a. woman — netikla sieviete; a. villain — pēdīgais nelietis

abandonment [a'baendanmant] n 1. pamešana; atstāšana; 2. atmešana; atsacīšanās; 3. nepiespiestība; dabiskums; 4. jūtu uzplūds

abase [s'beis] v 1. pazemot; to a. oneself — pazemoties; 2. pazemināt (piem., amatā); degradēt

abasement [a'beismant] n 1. pazemojums; 2. pazemināšana (piem., amatā); degradēšana

abash [s'bae/] v samulsināt, apmulsināt abashed [a'bae/t] a samulsis, apmulsis abashment [a'bae/mant] n samulsums,

apmulsums abate [a'beit] v 1. [sajmazināt; atslābināt;

2. pazemināt; to a. of (from) the price — pazemināt cenu; nolaist [no cenas];

3. mazināties; atslābt; (par vēju — arī) norimt; 4.jur. anulēt; atcelt; izbeigt (lietu); S.jur. (mantojot) nelikumīgi iegūt nekustamu īpašumu; 6. tehn. atlaidināt (tēraudu)

abatement [a'beitmsnt] n 1. samazināšana; atslābināšana; 2. (cenas) pazemināšana; 3. mazināšanās; atslābšana; (vēja — arī) norimšana; 4. jur. anulēšana; atcelšana; (lietas) izbeigšana; 5. tehn. (tērauda) atlaidināšana abatis ['aebatis] n (pi abatis f'aebati:] vai abatises ['aebatisiz]) mii. aizsprosts; aizsprostojums (no nogāztiem kokiem) abator [a'beita] n jur. nelikumīgs nekustama

īpašuma ieguvējs (mantojot)

abattis [aebatis] sk. abatis

11abattoir

abattoir ['aebatwa:] n lopkautuve abbacy ['aebasi] n abata (vai abates) amats abbess ['aebas] n abate, klostera priekšniece abbey ['aebi] n abatija; klosteris abbot ['aebat] n abats, klostera priekšnieks abbreviate [a'briivieit] v saīsināt (tekstu,

vārdus u.tml.) abbreviation [3,bri:vi'ei/n] n 1. abreviatūra; saīsinājums; 2. (teksta, vārdu u.tml.) [sa]īsināšana ABC [,exbi:'si:] n 1. alfabēts; 2. ābece;

3. pamati; pamatelementi; [pats] sākums; the ABC of chemistry — ķīmijas pamati;

4. alfabētisks (vilcienu M.rm/Jsaraksts; 0 as easy as ABC — tikpat kā divreiz divi ir četri

abdicant ['aebdikant] n abdikants (no

tiesībām, troņa) abdicate ['aebdikeit] v atteikties (no tiesībām, troņa)

abdication [.aebdilcei/n] n atteikšanās (no

tiesībām, troņa) abdomen ['aebdaman] n anat. vēderdobums; vēders

abdominal [aeb'dominl] a vēdera-; a. cavity — vēderdobums; a. pregnancy med. — ārpusdžemdes grūtniecība abdominous [aeb'dtjminas] a resnvēderains,

lielvēderains abducent [aeb'duisant] a anat. (par muskuli)

atvilcējs-; atvilcēj-abduct [aeb'dAkt] v aizvest (ar varu); nolaupīt

(bērnu, sievieti) abduction [aeb'dAk/n] n 1. aizvešana (ar varu); (bērna, sievietes) nolaupīšana; 2.fiziol. abdukcija abductor [aeb'dAkto] n 1. (bērna, sievietes) nolaupītājs; 2. anat. abduktors, atvilcēj-muskulis

abecedarian [.eibiish'deanan] I n ābecnieks;

Hal. elementārs; 2. alfabētisks ābele [a'birl] n baltā papele aberrance [ae'berans] n sk. aberrancy aberrancy [ae'beransi] n 1. novirzīšanās (no pareizā ceļa, kursa); 2. biol. novirze no normāltipa

aberrant [ae'berant] a 1. novirzījies (no

pareizā ceļa, kursa); 2. biol. novirzījies no normāltipa

aberration [.aeba'rei/n] n 1. novirzīšanās (no pareizā ceļa, kursa); 2. (arī a. of the mind) gara aptumsums; 3. biol. novirzīšanās no normāltipa; 4. astr.,fiz. aberācija abet [abet] v kūdīt (uz noziegumu); atbalstīt (ļaundarībā); to aid and a.jur.— būt (nozieguma) līdzdalībniekam abetment [s'betmsnt] n kūdīšana (uz

noziegumu); atbalstīšana (ļaundarībā) abettor [a'beta] n jur. (nozieguma) līdzdalībnieks; (ļaundarības) atbalstītājs; aider and a. — līdzdalībnieks un atbalstītājs abeyance [abeians] n 1. nenoteiktība; neziņa; question in a.— neizšķirts (neatrisināts) jautājums; 2. jur. (likuma, tiesību) pagaidu atcelšana; rights in a — 1) uz laiku anulētas tiesības; 2) (par mantojumu, titulu) bez īpašnieka (pretendenta); to go (fall) into a. — (par likumu) zaudēt spēku abeyant [abeiant] a jur. 1. spēkā neesošs;

2. bezīpašnieka- (manta)

abhor [ab'ho:] v sajust riebumu (pretīgumu) abhorrence [sb'horans] n 1. riebums, pretīgums; to hold in a. — sajust riebumu (pretīgumu); 2. kaut kas, kas rada riebumu; hypocrisy is a. to him — viņam derdzas liekulība

abhorrent [ab'horant] a riebīgs, pretīgs abidance [s'baidans] n 1. uzturēšanās; atrašanās; 2. (norunas u.tml.) ievērošana; a. by rules — likumu ievērošana abide [a'baid] v (p. un p.p. abode [a'baud] vai, retāk, abided [s'baidid]) 1. (parasti nolieguma un jautājuma teikumos) [paļciest; she cannot a. him — viņa nevar viņu ciest; 2.formāl., novec. [no]gaidīt; to a. one's time — nogaidīt īsto bridi; 3. novec. uzturēties; dzīvot; to a. by — ievērot

(norunu u. tml.); to a. by one's promise — turēt solījumu abiding O'baiditj] a pastāvīgs, paliekošs abilit||y [abilati] n 1. spēja; prasme; to the best of one's -ies — cik vien labi iespējams; 2. (biezi pl) spējas; talants;

3. ek. maksātspēja; 4. jur. kompetence

abject ['aebd3ekt] a 1. nožēlojams; a. poverty — galēja nabadzība; 2. verdziski pazemīgs; a. behaviour — verdziska izturēšanās abjection [aeb'd3ek/n] n pazemojums abjuration [,aebd3ua'rci/n] n atteikšanās (no prasības, pretenzijām); a. of allegiance, oath of a. amer. — atteikšanās [zvērot] no iepriekšējās pavalstniecības abjure [ab'd3U3] v atteikties (no prasības, pretenzijām)', to a. a claim jur. — atsaukt prasību

ablation [aeb'lei/n] n 1. med. ekstirpācija; 2. ģeol. ablācija; (iežu) erozija; 3. (kosmosa kuģa, raķetes ārpuses) sadegšana, izkušana ablative ['aebbtiv] n gram, ablatīvs ablaut ['asblaut] n vai. ablauts, patskaņu mija ablaze [s'bleiz] a predic. 1. liesmās; to be a.— liesmot; to set a. — aizdedzināt; 2. kvēlojošs; mirdzošs; 3. iekarsis; a. with anger — iekaisis dusmās able ['eibl] a 1. spējīgs; apdāvināts; a. lawyer — spējīgs (talantīgs) advokāts; 2. predic.'. to be a. to do smth.— būt spējīgam kaut ko darīt; a. to pay — maksātspējīgs; 3.jur. kompetents able-bodied [.eibl'btxiid] a spēcīgs; veselīgs; (karadienestam) derīgs; a.-b. seaman — pirmās klases matrozis abloom [a'blu:m] a predic. ziedos; saplaucis ablush [a'blAf] a predic. pietvīcis; nosarcis

(aiz samulsuma) ablution [aljlui/n] n 1. (parasti pl) (ceremoniāla) [ap]mazgāšanās; aplaistīšanās; 2. tehn. skalošana ably ['eibli] adv prasmīgi abnegate ['aebmgeit] v 1. liegt (sev kaut lco);

2. atsacīties; atteikties (no tiesībām u. tml.) abnormal [aeb'no:ml] a nenormāls abnormality [.asbnoi'maebti] n nenormālība abnormity [aeb'noimati] n 1. neregularitāte;

2. anomālija abo ['aebsu] n austrāl. niev. sl. (saīs. no

aborigine) aborigēns, iezemietis aboard [o'boid] I adv 1. uz kuģa (lidmašīnā, vilcienā, autobusā); all a.! — iekāpt!; welcome a.! — sveicam uz mūsu kuģa

(mūsu lidmašīnā, vilcienā, autobusā); 2. [kuģa] tuvumā; to keep the land (coast) a. — turēties krasta tuvumā; II prep: to go a. a ship — kāpt uz kuģa; to go a. a plane (train, bus) — iekāpt lidmašīnā (vilcienā, autobusā)

abode8 [s'bsud] n mājoklis; mītne; uzturēšanās vieta; to take up one's a. — apmesties uz dzīvi; of (with) no fixed a. jur. — bez noteiktas dzīvesvietas abodeb sk. abide abolish [a'bolx/] v atcelt; likvidēt abolition [.aebs'h/n] n atcelšana, likvidēšana;

a. of slavery — verdzības atcelšana abolitionism [.aebau'li/nizam] n vēst. abolicionisms (kustība par nēģeru verdzības atcelšanu) abolitionist [.aebs'li/anist] n vēst. abolicionists (nēģeru verdzības atcelšanas piekritējs)

A-bomb ['eibrnn] n 1. atombumba;

2. amer. sl. marihuānas cigarete; 3. amer. sl. (paštaisīta) superklases sacīkšu automašīna

abominable [aTjominabl] a riebīgs, pretīgs;

0 A. Snowman — Sniega cilvēks, jeti abominate [a'bomineit] v 1. sajust riebumu

(pretīgumu); 2. neieredzēt, nemīlēt abomination [s.brani'nei/n] n 1. riebums,

pretīgums; 2. kaut kas riebīgs (pretīgs) aboriginal [.aeba'r^anl] I n aborigēns,

iezemietis; II a aborigēnu-, iezemiešu-aborigine [,aeb3'rid39ni] n aborigēns, iezemietis

abort [a'bo:t] I n (kosmosa kuģa, raķetes) lidojuma pārtraukšana; II v I. priekšlaicīgi dzemdēt; 2. pārtraukt grūtniecību; izdarīt abortu; 3. ciest neveiksmi; 4. pārtraukt (kosmosa kuģa, raķetes) lidojumu; 5. biol. neattīstīties pilnīgi abortion [s'boi/n] n 1. aborts; 2. neveiksme;

3. biol. nepilnīga attīstība

abortive [a'boitiv] a 1. (par dzemdībām) priekšlaicīgs; 2. neveiksmīgs; neizdevies; a. attempt — neveiksmīgs

mēģinājums; 3. biol. nepilnīgi attīstījies abortiveness [s'boitivms] n neveiksme;

13abound

neizdošanās abound [aljaund] v (in, with) būt pārpilnam

(bagātam) (ar) about [a'baut] I adv 1. apkārt; to look a. — palūkoties apkārt; a. turn (amer. face)! mil. — apkārt griezties!; to be up (out) and a. — (par slimnieku) būt kājās (augšā) (no slimības gultas)\ rumours are a.— klīst baumas; 2. aptuveni; apmēram; a. twenty miles — apmēram divdesmit jūdžu; 3. netālu; tuvumā; is there anybody a.? — vai šeit [tuvumā] kāds ir?; 4. sar. gandrīz; a. ready — gandrīz gatavs; 5.: to bring a. — radīt; izraisīt; to come a. — notikt; II prep 1. par; to speak a. literature — runāt par literatūru; I'll see a. it — es par to parūpēšos; be quick a. it — veicīgāk!; what (how) a. a cup of coffee? — vai neiedzersim tasi kafijas?; 2. (norāda laiku) ap; apmēram; a. nightfall — pievakarē; a. three [o'clock] — ap [pulksten] trijiem; 3. (norāda vietu) pa; apkārt; to be a. the town — būt kaut kur pilsētā; somewhere a. the house — kaut kur mājā[s]; a. here — kaut kur šeit; ap šo vietu; 4. līdzi; klāt; I have no money a. me — man nav klāt naudas; 5. (ar inf.): to be a. to do smth. — gatavoties kaut ko darīt; I am a. to leave — es tūlīt došos prom about-face [a.baut'feis] sk. about-turn about-turn [a,baut't3:n] I n 1. apgrieziens (par 180°); 2. (politikas, viedokļa) radikāla pārmaiņa; II 1. apgriezties apkārt; 2. radikāli mainīt (politiku, viedokli) above [a'bAv] I n: from a. — no augšas; II a iepriekšminētais; the a. figures — iepriekšminētie skaitļi; III adv 1. augšā; augšup; they live a. us — viņi dzīvo virs mums; stairs leading a. — kāpnes, kas ved augšup; 2. iepriekš; agrāk; as stated a. — kā iepriekš minēts; IV prep virs; augstāk; pāri par; a. par — augstāk par nominālu; a. [all] suspicion — ārpus [jebkādām] aizdomām; a. zero — virs nulles; that is a. me (my understanding) — to es nespēju saprast; a. fifty books — vairāk par piecdesmit grāmatām; 0 a. all — pirmkārt;

galvenokārt; a. oneself — 1) pacilātā garastāvoklī; 2) si. iereibis; 3) iedomīgs; over and a. — piedevām; turklāt above-board [a,bAv'bo:d] I apredic. godīgs;

atklāts; II adv godīgi; atklāti above-mentioned [9,bAv'men/nd] a

iepriekšminētais abracadabra [.aebraka'daebra] n 1. abraka-dabra; maģiski vārdi; 2. vārdu savārstījums abradant [a'breidant] tehn. I n abrazīvs; II a abrazīvs

abrade [a'breid] v 1. noberzt; nobrāzt;

2. tehn. pakļaut abrazīvai apstrādei (rupjapstrādei)

Abraham ['eibrahaem] n: in ~'s bosom — kā Dieva ausī; svētlaimē; 0 to sham A. — simulēt; tēlot slimu abrasion [a'bre^n] n 1. noberzums; no-brāzums; 2. nodilums; nolietojums;

3. ģeol. abrāzija; 4. tehn. abrazīvā apstrāde, rupjapstrāde

abrasive [a'breisiv] I n tehn. abrazīvs; II a

1. tehn. abrazīvs; 2. (par toni, piezīmi) ass; dzēlīgs

abreact [.aebn'aekt] v psih. abreaģēt, atbrīvoties no stresa abreaction [,aebn'aek/n] n psih. abreakcija,

atbrīvošanās no stresa abreast [a'brest] adv 1. blakus; līdzās; to keep (be) a. (of, with) — neatpalikt; iet kopsolī; to keep (be) a. of (with) the times — sekot laika garam; 2.jūrn. traversā abridge [a'br^] v 1. saīsināt (tekstu u. tml.);

2. ierobežot (tiesības, privilēģijas) abridgement [a'br^mant] n 1. (teksta

u.tml.) saīsinājums; 2. (tiesību, privilēģiju) ierobežojums abroach [apraut/] I a predic. atkorķēts; attaisīts; II adv vaļā; to set a cask a. — atspundēt mucu abroad [a'bro:d] adv 1. ārzemēs; uz ārzemēm; from a. — no ārzemēm; to go a. — braukt uz ārzemēm; to live a. — dzīvot ārzemēs; 2. plaši; visur; there is a rumour a. that...— klīst baumas, ka ...; runā, ka...; 3. novec. ārā; ārpus mājas; there was no one a. at that early hour — tik agrāabsorption

rita stundā ārā [vēl] neviena nebija; 0 to be all a. — 1) maldīties; kļūdīties; 2) apjukt abrogate ['aebregeit] v

atcelt, anulēt (likumu u. tml.)

abrogation [.aebra'gei/n] n (likuma u.tml.)

atcelšana, anulēšana abrupt [a'brApt] v 1. pēkšņs; negaidīts; a. departure — pēkšņa (negaidīta) aizbraukšana; a. discharge el. — momentāna izlādēšanās; 2. strups; aprauts;

з. kraujš; stāvs

abruption [a'brAp/n] n atraušanās; atdalīšanās

abruptness [a'brAptms] n 1. pēkšņums; 2. strupums; asums; skarbums; 3. kraujums; stāvums

abscess ['acbsis] n 1. abscess, augonis;

2. pūslītis (metālā); dobums abscissa [aeb'sisa] n (pi abscissas [aeb'sisaz]

vai abscissae [aeb'sisi:]) mat. abscisa abscissae sk. abscissa abscission [zeb'sŗjn] n 1. med. amputācija;

2. hot. (lapu, augļu) atdalīšana abscond [sb'skond] v slepus nozust;

slapstīties (lai izvairītos no tiesas u. tml.) absconder [ab'skonda] n bēglis (kas slapstās,

lai izvairītos no tiesas u.tml.) absence ['aebsans] n 1. prombūtne; neierašanās; leave of a. — atvaļinājums; a. from court jur. — neierašanās tiesā; a. from work — darba kavējums; neierašanās darbā; a. withouth leave, AWOL mil. — patvaļīga prombūtne; 2. trūkums; a. of evidence jur. — pierādījumu trūkums; a. of mind — izklaidība

absent I a ['asbsant] 1. promesošs; to be a. — nebūt klāt; 2. izklaidīgs; II v [aeb'sent]: to a. oneself from smth. — izvairīties no kaut kā; neierasties kaut kur absentee [.aebsan'ti:] n 1. darba (vai skolas

и. tml.) kavētājs; 2.: a. landowners — zemes īpašnieki, kas nedzīvo savā fermā (vai muižā u. tml.)

absenteeism [.sebsan'tiuzam] n 1. darba (vai skolas) kavējums; neierašanās darbā (vai skolā); 2. absentisms (izvairīšanās no

piedalīšanās sēdes, vēlēšanās u. tml.) absently ['aebsantli] adv izklaidīgi absent-minded [.aebsant'maindid] a izklaidīgs

absent-mindedness [.aebsant'maindidnis] n izklaidība

absinth ['aebsinG] n absints, vērmeļu degvīns absolute ['aebsaluit] a 1. absolūts; pilnīgs; a. altitude av. — maksimālais augstums; a. pitch mūz. — 1) (skaņas) absolūtais augstums; 2) absolūtā dzirde; a. zero fiz. — absolūtā nulle; 2. (par faktu, pierādījumu) neapšaubāms; 3. (par varu, valdnieku) absolūts; neierobežots; 4. tīrs; bez piejaukuma; a. alcohol — tīrs spirts absolutely ['aebsaluitli] adv 1. absolūti; pilnīgi; 2. neapšaubāmi; 3. neierobežoti; 4. (arī [,aebs3'lu:th]) sar. protams; katrā ziņā

absolution [,aebs3'lu:/n] n 1. piedošana;

2. jur. attaisnojums; 3. rel. grēkatlaide absolutism ['aebssluitizam] n absolūtisms absolve [ob'zolv] v 1. atbrīvot (no saistībām); 2. jur. attaisnot; 3. rel. atlaist (piedot) grēkus

absorb ļ>b'so:b] v 1. absorbēt, uzsūkt; 2. saistīt (uzmanību)', ~ed in thoughts — domās nogrimis; 3. tehn. amortizēt (triecienus) absorbability [sb.soibs'bibti] n absorbēšanas (uzsūkšanas) spēja absorbable [ab'soibsbl] a [viegli]

absorbējams, [viegli] uzsūcams absorbency [ab'soibansi] n absorbējamība,

uzsūcamība absorbent [ab'soibant] I n absorbents; absorbētājs; II a absorbējošs, uzsūcošs; a. carbon — aktivētā ogle; a. cotton wool, amer. a. cotton — higroskopiskā vate absorber [ab'soiba] n 1. ķīm. absorbētājs;

2. (arī shock a.) tehn. amortizators absorbing [ab'soibir]] I n absorbcija, uzsūkšana; II a 1. absorbējošs, uzsūcošs; 2. aizraujošs; saistošs; 3. tehn. amortizējošs

absorption [ab'so:p/n] n 1. absorbcija,

uzsūkšana; 2. nogrimšana; iedziļināšanās

(domās u. tml.)absorptive

absorptive [ab'soiptiv] a absorbējošs,

uzsūcošs; a. power — absorbcijas spēja abstain [ab'stein] v (from) atturēties (no balsošanas)', to a. from drinking —nelietot alkoholu

abstainer [ab'stems] n 1. atturībnieks;

nedzērājs; 2. nebalsotājs (vēlēšanās) abstemious [aeb'sti:mws] a 1. atturigs (ēšanā, dzeršanā); 2. (par maltīti) vienkāršs; pieticīgs

abstemiousness [aeb'stiimiasnis] n 1. atturība (ēšanā, dzeršanā)-, 2. (maltītes) vienkāršība; pieticīgums abstention [ab'sten/n] n 1. atturība;

2. atturēšanās (no balsošanas) abstergent [9b'st3:d39nt] I n spodrinātājs, spodrināšanas līdzeklis; II a spodrinātājs spodrinās anas-abstersion [ab'sd:/n] n spodrināšana; tīrīšana abstinence ['aebstmans] n abstinence; atturība (dzeršanā)-, total a. — pilnīga abstinence (atturiba) (dzeršanā) abstinency ['aebstinonsi] sk. abstinence abstinent ['aebstinant] a atturigs (dzeršanā) abstract I n ['aebstraekt] 1. abstrakcija; abstrakts jēdziens; in the a. — teorētiski; abstrakti [runājot]; 2. rezumējums; kopsavilkums; a. service — referafivais dienests; II a ['aebstraekt] 1. abstrakts, vispārīgs; a. noun gram. — abstrakts lietvārds; 2. [pārāk] teorētisks; grūti saprotams; III v [aeb'straekt] 1. abstrahēt; 2. atšķirt; nošķirt; to a. metal from ore — iegūt (atdalīt) metālu no rūdas; 3. novērst (uzmanību); 4. rezumēt; atreferēt (rakstu); 5. eif. nozagt, nočiept abstracted [aeb'straektid] a 1. atšķirt, nošķirt;

2. domās nogrimis; izklaidīgs abstractedly [seb'straektidli] adv 1. abstrakti;

2. atšķirti; nošķirti; 3. izklaidīgi abstractedness [aeb'straektidms] n izklaidība abstraction [aeb'straek/n] n 1. abstrakcija; 2. atšķiršana; nošķiršana; 3. izklaidība; 4. eif. nozagšana; 5. abstraktās mākslas darbs

abstractionism [aeb'stnek/nizam] n abstrakcionisms

abstractionist [aeb'straek/mst] n abstrak-cionists

abstractive [aeb'straektiv] a 1. abstrakts;

2. atšķirošs; nošķirošs abstractiveness [aeb'straektivnis] n

1. abstraktums; 2. atšķiršana; nošķiršana abstractor [aeb'straekta] n referents; referātu

sastādītājs

abstruse [aeb'stru:s] a 1. nesaprotams; neskaidrs; 2. (par domām, nozīmi) dziļš; apslēpts

absurd [3b's3:d] a 1. absurds, bezjēdzīgs;

2. muļķīgs; smieklīgs; 3.: theatre of the A. — absurda teātris

absurdism [3b's3:dizam] n absurdisms absurdist [ab's3:dist] n absurdists, absurdisma

pārstāvis; A. theatre — absurda teātris absurdity [3b's3:diti] a 1. absurds, bezjēdzība; 2. muļķība; aplamība absurdness [3b's3:dms] sk. absurdity abundance [s'bAndsns] n pārpilnība; bagātība; a. of the heart —jūtu pārpilnība; to Uve in a. — dzīvot pārpilnībā abundant [a'bAndsnt] a pārpilns; bagāts; a. in coal — oglēm bagāts; there is a. proof that... — ir pietiekoši daudz pierādījumu, ka...

abuse I n [s'bju:s] 1. ļaunprātīga izmantošana; a. of authority — ļaunprātīga varas izmantošana; a. of process jur. — tiesvedības procedūras ļaunprātīga izmantošana; 2. sagrozīšana; izkropļošana;

3. apvainojums; zākāšana; lamas; 4. tehn. nepareiza (mašīnas u. tml.) ekspluatācija; n v [a'bju:z] 1. ļaunprātīgi izmantot; to a. one's authority — ļaunprātīgi izmantot [savu] varu; 2. sagrozīt; izkropļot; 3. apvainot; zākāt; lamāt; 4. tehn. nepareizi ekspluatēt (mašīnas u. tml.)

abusive [a'bju:siv] a aizvainojošs; aizskarošs;

a. language — lamas abut [a'bAt] v 1. (on, upon) robežoties (ar); atrasties blakus; 2. arh. (on, against) balstīties

abutment [s'bAtmant] n 1. robeža; robežo-šanās; 2. arh. pamats; balsts; kontrforss

abutting [a'bAtnj] a blakus-; a. joint arh. —

16acceptance

piedursavienojums; sadursavienojums abysm [a'bizam] n poet., novec. sk. abyss abysmal O'bizml] a 1. ļoti dziļš; 2. sar. bezgalīgs; a. ignorance — pilnīga nezināšana

abyss [a'bis] n 1. bezdibenis (aripārn.); a. of despair — bezcerigs izmisums; in the a. of night — dziļā nakti; 2. pirmatnējais haoss abyssal [a'bisl] a dziļš; dziļūdens-; a.

depth — [vis]dziļākā vieta jūrā acacia [skei/s] n akācija; false a. —robīnija;

baltā akācija academese [akaeda'miiz] n akadēmisks stils;

akadēmiska valoda academic [.aeka'demik] I n universitātes (koledžas, augstskolas) loceklis (mācību spēks); II a 1. akadēmijas-; universitātes-; koledžas-; augstskolas-; a. board — (universitātes u. tml.) zinātniskā padome; a. degree — zinātniskais grāds; a. year — akadēmiskais (mācību) gads (augstskolā); 2. akadēmisks; teorētisks academical [.aeka'demikl] a akadēmijas-;

universitātes-; koledžas-; augstskolas-academicals [.aeka'demiklz] n pl augstskolu mācību spēku un studentu tērps (talārs un berete)

academician [a.kaeda'mi/n] n akadēmiķis academics [.aeka'demiks] n pl akadēmiski

(tīri teorētiski) argumenti academism [aTcaedamizam] n akadēmisms academy [s'kaedami] n 1. akadēmija; 2. (augstākā vai :speciālā vidējā) mācību iestāde; a. of music — mūzikas skola; fencing a. — paukošanas skola; military a. — karaskola; naval a. — (kara flotes) jūrskola

academy figure [a'kaedami, figa] n glezn. akts

acanthi sk. acanthus

acanthus [akaenBas] n (pl acanthi [a'kaenGai] vai acanthuses [slcaenGssiz]) hot., arh. akants

a cap[p]ella [,a:ka:'pela:] a, adv mūz. bez

[-pavadījuma-acarpous-]

{+pavadījuma- acarpous+} [a'kaipas] a hot. bezaugļu-acaudal [s'koidal] a zool. bezastes-

accede [aek'si:d] v 1. piekrist (priekšlikumam, plānam)-, 2. pievienoties (līgumam, savienībai); 3. stāties amatā; to a. to the throne — [uzļkāpt tronī accelerant [ak'sebrent] n ķim. katalizators accelerate [sk'sebreit] v 1. paātrināt;

2. paātrināties accelerated [ak'sebreitid] a paātrināts; a. motion fiz. — paātrināta kustība; a. particle fiz., ķim.— paātrināta daļiņa; a. service tehn. — forsētais (paātrinātais) darba režīms

accelerating [sk'selsreitii]] a paātrinošs;

a. force fiz. — paātrinājuma spēks acceleration [ak.sela'rei/n] n 1. paātrināšana; 2. paātrināšanās; 3.fiz. paātrinājums; a. of gravity — gravitācijas (pievilkšanas spēka) pieaugums; 4. hiol, fiziol. akcelerācija accelerative [sk'sebretiv] a paātrinošs accelerator [sk'selsreits] n 1. tehn. akselerators; 2. ķim. katalizators; 3.fiz. (daļiņu) paātrinātājs accent I n ['aeksant] 1. uzsvars, akcents; primary a. vai. — galvenais uzsvars;

2. uzsvara (akcenta) zīme; 3. akcents, izruna; to speak with a slight foreign a. — runāt ar nelielu ārzemnieka akcentu; II v [aek'sent] uzsvērt; akcentēt

accentual [aek'sent/ual] a akcenta-; tonisks accentuate [aek'sent/ueit] v 1. uzsvērt, akcentēt; 2. poligr. izcelt

(vārdus tekstā) ar cita veida burtiem accentuation [aek,sent/u'ei/n] n 1. uzsvērums, akcentējums; 2.poligr. (vārdu) izcelšana (tekstā) ar cita veida burtiem accept [aek'sept] v 1. pieņemt (piedāvājumu u. tml.); 2. piekrist; atzīt par pareizu; to a. a fact — samierināties ar faktu; ~ed opinion — vispāratzīts uzskats (viedoklis);

3. kom. akceptēt

acceptability [aksepta'bilati] n pieņemamība acceptable [ak'septabl] a 1. pieņemams; pieļaujams; a. risk — pieļaujamais risks; 2. patīkams; vēlams acceptance [ak'septans] n 1. (piedāvājuma u. tml.) pieņemšana; 2. piekrišana;

17acceptation

pievienošanās; 3. kom. akcepts acceptation [.aeksep'tei/n] n (vārda,

izteiciena) vispārpieņemtā nozīme accepted [ak'septid] a vispārpieņemts; a.

truth — vispāratzīta patiesība access ['askses] n 1. pieeja; piekļūšana; a. road — piebraucamais ceļš; a. to power — nākšana pie varas ; 2. pieejamība; open a. — brīvā pieeja (grāmatām)', a. time inform. — informācijas iegūšanas laiks (lietojot elektronu skaitļojamo mašīnu)', 3. (slimības, dusmu) lēkme; (jūtu) uzplūds accessary [sk'sesan] jur. I n līdzvainīgais; līdzdalībnieks; a. after the fact — netiešais līdzdalībnieks; a. before the fact — tiešais līdzdalībnieks; II a predic. līdzvainīgs accessibility [aksesa'bitati] n 1. pieejamība; 2. saprotamība accessible [sk'sessbl] a 1. pieejams; sasniedzams; a. to the general public — visiem (plašām aprindām) pieejams; 2. [visiem] saprotams; a. book — viegli lasāma grāmata; 3. (to) (ietekmei, iedarbībai) pakļāvīgs; ietekmējams accession [aek'se/n] I n 1. pieeja; 2. stāšanās [amatā]; a. to the throne — [uz]kāpšana tronī; 3. pieaugums; papildinājums; a. catalogue — jaunumu (jauniegūto grāmatu vai žurnālu) katalogs; 4. piekrišana; pievienošanās; II v iekļaut (piem., jauniegūto grāmatu vai žurnālu) katalogā accessory [ak'sesan] I n 1 .jur. līdzvainīgais; līdzdalībnieks; a. after the fact — netiešais līdzdalībnieks; a. before the fact — tiešais līdzdalībnieks; 2. (sev. pl) piederumi; armatūra; 3. papildierice; palīgierīce; II a 1 .jur. līdzvainīgs; 2. papildu-; palīg-accidence ['aeksidans] n gram, morfoloģija accident ['aeksidant] n 1. gadījums; nejaušība; chapter of ~s — neparedzēta notikumu gaita; by a. — nejauši; without a. — droši; 2. nelaimes gadījums; katastrofa; a. insurance — apdrošināšana pret nelaimes gadījumiem; a. hospital — traumatoloģiskā slimnīca; to meet with an a. — ciest nelaimes gadījumā; 0 ~s will happen — visādi gadās

accidental [.aeksi'dentl] I n nejaušība; gadījums; II a 1. nejaušs; gadījuma-; 2. mazsvarīgs; sekundārs accidentally [.aeksi'dentli] adv nejauši;

gadījuma pēc accident-prone ['aeksidant, preun] a\ he is

a.-p. — viņam vienmēr kaut kas atgadās acclaim [skleim] I n skaļa apsveikšana; uzgavilēšana; vētraini aplausi; II v 1. skaļi apsveikt; uzgavilēt; vētraini aplaudēt; 2. pasludināt; proklamēt; to a. smb. [the] winner — pasludināt kādu par uzvarētāju acclamation [.aekla'mei/n] n 1. skaļa (vētraina) piekrišana; carried (voted) by a. — vienprātīgi pieņemts (bez balsošanas); 2. (parasti pl) ovācijas acclamatory [a'klaematan] a piekrītošs;

atzinīgs; a. shouts — piekrišanas saucieni acclimatation [s.klaima'tei/n] n amer.

aklimatizācija; aklimatizēšanās acclimate [a'klaimeit] v amer. aklimatizēt acclimation [.aeklai'mei/n] amer. sk.

acclimatation acclimatization [s.klaimatai'zei/n] n

aklimatizācija; aklimatizēšana acclimatize [a'klaimataiz] v 1. aklimatizēt; to a. oneself — aklimatizēties; 2. aklimatizē-ties

acclivitous [aklivitas] a kalnupejošs; (par

pakāpieniem) augšupejošs acclivity [s'khvati] n nogāze; piekalne accolade ['aekaleid] n 1. vēst. akolāde (ceremonija, ieceļot bruņinieku kārtā);

2. slavināšana (piem., laikrakstos) accommodate [a'komadeit] v 1. pielāgot;

piemērot; to a. oneself to smth. — pielāgoties kaut kam; 2. noregulēt; nokārtot;

3. (with) apgādāt; to a. smb. with a loan — piešķirt kādam aizdevumu; 4. izvietot; dot (sagādāt) pajumti; the hall ~s two thousand persons — zālē ir vietas diviem tūkstošiem cilvēku

accommodating [s'knmsdeitir]] a 1. pakalpīgs; iztapīgs; 2. piekāpīgs; 3.: hall a. five hundred persons — zāle piecsimt cilvēkiem

accommodation [a.koma'dei/n] n 1. pie-

18account

lāgošana, piemērošana; 2. noregulēšana; nokārtošana; 3. aizdevums; 4. mājvieta; pajumte (dzīvoklis, istaba, numurs viesnīcā)', no a.! (uzraksts viesnīcā) — brīvu vietu nav!; 5. jūrn. kajīšu izvietojums accommodation address [a.knma'dei/hs

,dres] n adrese "pēc pieprasījuma" accommodation ladder [a.kmna'dei/n

, laeda] n jūrn. aizborta traps accommodation road [akoma'dei/n.raod]

n pievadceļš accommodations [a.koma'dei/nz] n pl

1. ērtības (piem., dzīvoklī)\ 2. amer. dzīvoklis; numurs viesnīcā (ar visām ērtībām); 3. amer. vieta (vilcienā, kuģī)

accommodation train [akoma'dei/n,trein]

n amer. vietējais pasažieru vilciens accommodation unit [s.knma'dei/n ju:nit] n dzīvojamā platība (dzīvoklis, vienģimenes māja)

accompaniment [a'kAmpanimant] n pavadījums, akompanements accompanist [a'kAmpamst] n pavadītājs;

akompanētājs accompany [a'kAmpani] v 1. pavadīt;

2. pavadīt, akompanēt

accomplice [akAmphs] n jur. (nozieguma)

līdzvainīgais, līdzdalībnieks accomplish [a'kAmpli/] v 1. izpildīt; [paļbeigt; [paļveikt; to a. a distance sp. — veikt distanci; to a. a feat — izdarīt (veikt) varoņdarbu; 2. pilnveidot; izkopt accomplished [a'kAmpli/1] a 1. izpildīts; pabeigts; paveikts; a. fact — noticis fakts;

2. izglītots; kvalificēts; a. liar — veikls melis; a. musician — izcils mūziķis; a. villain — gatavais (pēdīgais) nelietis; a. young lady — labi audzināta jauna dāma

accomplishment [a'kAmpli/mant] n 1. izpildījums; veikums; 2. sasniegums;

3. (bieži pl) dotības; spējas; man of ~s — ar izcilām spējām apveltīts cilvēks;

4. novec. labas manieres

accord [a'koid] I n 1. saskaņa; vienprātība; harmonija; to be in a. with smb., to be of one a. with smb. — būt vienisprātis ar kādu; to be out of a. with smb. — nebūt

vienisprātis ar kādu; to bring into a.— saskaņot; of its own a. — pašplūsmas ceļā; of one's own a.— labprātīgi; with one a.— vienprātīgi; 2. vienošanās; a. payment — akorddarba samaksa; 3. mūz. akords; II v 1. (with) saskanēt; harmonēt; 2. izrādīt (cieņu u. tml.)\ to a. a praise to smb. — kādu slavēt; to a. a warm (hearty) welcome — sirsnīgi sagaidīt accordance [a'ko:dans] n saskaņa; atbilstība; in a. with — sakaņā ar; to be in a. with smb. — būt vienisprātis ar kādu accordant [a'koidant] a (with) atbilstošs; attiecīgs

according [a'koidirj] adv 1.: a. as — atbilstoši; 2.: a. to our plan — saskaņā ar mūsu plānu; a. to him — pēc viņa domām accordingly [a'koidnjh] adv 1. atbilstoši; 2. tādēļ; tādējādi accordion [a'koidian] n 1. mūz. akordeons; 2.: a. pleats — gofrē; a. wall — akordeonveida sabīdāma siena accordion-pleated [a.koidian'plhtid] a gofrēts accost [skost] v 1. uzrunāt; griezties (pie

kāda)-, 2. uzmākties; piesieties accouchement [a'kui/mnn] n dzemdības accoucheur [,aeku:'/3:] «akušieris accoucheuse [,aeku:'/3:z] n akušiere, vecmāte

account [3'kaunt] I n 1. rēķins; konts; current a., a. current novec. — tekošais rēķins (konts); to keep ~s — vest rēķinus; to settle (square, balance) ~s with smb.— norēķināties ar kādu (arī pārn.); to take an a. (of) — uzskaitīt; on smb.'s a. — uz kāda rēķina; 2. atskaite; ziņojums; norēķins; to call (bring) to a. — 1) pieprasīt paskaidrojumus; 2) saukt pie atbildības; to give (render) an a. (of) — atskaitīties; to give a long a. (of) — gari un plaši stāstīt; 3. novērtējums; viedoklis; not to hold of much a. — nevērtēt augstu; to make little a. (of) — zemu vērtēt; to take into a. — ņemt vērā; to take no a. (of) — neņemt vērā; neievērot; by (according to) all ~s — noteikti; katrā ziņā; by one's own a. — pēc paša

atzinuma; 4. iemesls; pamats; on a. of — dēļ; on no a. — nekādā ziņā; on this (that) a. — šī (tā) iemesla dēļ; 5. nozīme; svarīgums; person of a. — ievērojama persona; of no a. — nenozīmīgs; of small a. — maznozīmīgs; nenozīmīgs; 0 to give a good a. of oneself — 1) sasniegt labus rezultātus; labi rekomendēt sevi; 2) atstāt par sevi labu iespaidu; to go (be called) to one's ~s, to hand in one's ~s amer.— nomirt; gone to his ~s — [nojmiris; II v uzskatīt; to a. smb. innocent — uzskatīt kādu par nevainīgu; <=> to a. for — 1) atskaitīties par, 2) atbildēt par, 3) izskaidrot; that ~s for his success — tas izskaidro viņa panākumus accountability [a.kaunta'bibti] n 1. atbildība; 2. pakļautība (atskaitoties par veikto darbu u.tml.) accountable [a'kauntabl] a 1. (for, to)

atbildīgs; 2. izskaidrojams; saprotams accountancy [akauntsnsi] n grāmatvedība;

uzskaitvedība accountant [a'kauntant] a 1. grāmatvedis;

2. jur. atbildētājs accounting [s'kauntu]] n 1. grāmatvedība;

2. atskaite; aprēķins; cost a. — kalkulācija; 0 there is no a. for tastes — par gaumi nestrīdas

accouter [s'kuita] amer. sk. accoutre accoutermentta'kuitomant] amer. sk.

accoutrement accoutre [a'kuita] v ekipēt; apgādāt; ietērpt accoutrement [akuitomant] n 1. ekipējums;

ietērps; 2. mil. (parasti pi) uzkabe accredit [a'kredit] v 1. pilnvarot; akreditēt (diplomātisko pārstāvi)', 2. (with) piedēvēt;

3. garantēt kvalitāti

accreditation [a.kredi'tei/n] n akreditēšana accredited [a'kreditid] a 1. oficiāli atzīts; akreditēts; 2. vispārpieņemts; 3. garantētas kvalitātes-; a. milk — noteiktas kvalitātes piens

accrete [ae'kxirt] v 1. pieaugt; 2. saaugt; 3. apaugt

accretion [ae'kri:/n] n 1. pieaugums; 2. saaugums; 3. ģeol. akrēcija, sanesa

accrue [a'kru:] v 1. (sev. par procentiem) pieaugt; uzkrāties; 2. (from) izcelties; rasties acculturate [a'kAlt/areit] v I. piemēroties citai (parasti augstākai) kultūrai; 2. pakļaut citai (parasti augstākai) kultūrai acculturation [s.kAlt/a'rei/n] n 1. piemērošanās citai (parasti augstākai) kultūrai; 2. pakļaušanās citai (parasti augstākai) kultūrai accumulate [a'kjuimjuleit] v 1. akumulēt, uzkrāt; to a. wealth — uzkrāt bagātības; 2. akumulēties, uzkrāties accumulation [9,kju:mju'lei/n] n 1. akumulācija, uzkrāšana; a. of capital ek. — kapitāla uzkrāšana; 2. akumulācija, uzkrāšanās; 3. akumulācija, uzkrājums; a. of snow — sniega sanesa accumulative [a'kjuimjubtiv] a 1. uzkrājošs;

2. pieaugošs accumulator [s'kjuimjuleits] n 1. uzkrājējs; 2.fiz. akumulators; 3. tehn. uzkrājējs; uzkrājējierice accuracy ['aekjurasi] n 1. precizitāte;

pareizība; 2. rūpīgums; akurātums accurate ['askjurat] a 1. precīzs; pareizs;

2. rūpīgs; akurāts; 3. tehn. kalibrēts accurately f'aekjurotli] adv 1. precīzi; pareizi;

2. rūpīgi; akurāti accurateness ['aekjurotnis] n 1. precizitāte;

pareizība; 2. rūpīgums; akurātība accursed [s'k3:sid] a 1. nolādēts;

2. sar. pretīgs; riebīgs accurst [afcist] novec. sk. accursed accusal [a'kju:zl] n apsūdzība accusation [,aekju:'zei/n] n 1. apsūdzība; to be under a. jur. — tikt apsūdzētam; to bring an a. against smb. — izvirzīt apsūdzību pret kādu; 2. jur. apsūdzības raksts (slēdziens) accusative [s'kjuizativ] n gram, akuzatīvs accusatorial [s.kjuiza'toinsl] a jur. ap-sūdzības-

accusatory [a'kjuizstan] a 1. apsūdzošs;

2. jur. apsūdzības-accuse [a'kjuiz] v (of) apsūdzēt; to a. smb. of

a crime — apsūdzēt kādu noziegumā accused faTcjirzd] n: the a. — 1) apsūdzētais;ack-ack

2) apsūdzētie accuser [s'kjuiza] n jur. apsūdzētājs accustom [s'kAstsm] v (to) pieradināt; to

a. oneself (to) — pierast accustomed [alcAstamd] a 1. pieradis; to get

(be, become) a .(to) — pierast ace [eis] n 1. (kāršu vai kauliņu spēlē) acs; 2. (kāršu spēlē) dūzis; to have an a. up to one's sleeve, to have an a. in the hole amer. — turēt trumpi azotē; 3. ass (izcils lidotājs)', čempions (sportā)', the a. of ~s — labākais no labākajiem; 4. mazumiņš; mata tiesa; within an a. (of) — par matu; not to abate an a. of one's demands — ne par matu (mata tiesu) nepiekāpties savās prasībās; 5. sl. marihuānas cigarete acephalous [a'sefalas] a zool. bezgalvas-acerbic [a's3:bik] a 1. skābs; rūgtens; 2. (par

raksturu, valodu) skarbs; ass acerbity [3's3:b3ti] n 1. skābums; rūgtenums;

2. (rakstura, valodas) skarbums; asums acetate ['aesiteit] n ķīm. acetāts; a. silk — acetātzlds

acetic [a'siitik] a etiķ-; etiķa-; a. acid — etiķskābe

acetify [a'setifai] v 1. pārvērst etiķī;

2. pārvērsties etiķī acetone ['aesitaun] n acetons acetous ['aesitss] a 1. etiķa-; 2. skābs acetyl ['aesitil] n ķīm. acetils; a. silk —

acetātzīds acetylene [a'setiliin] n acetilēns acetylsalicylic ['aesitil.saeli'silik] a\ a. acid—

acetilsalicilskābe, aspirīns ache3 [eik] I n (ilgstošas, smeldzošas) sāpes; n v 1. (ilgstoši, smeldzoši) sāpēt; my head ~s — man sāp galva; 2. (for) alkt, kārot; I was aching to see him — man ļoti gribējās viņu satikt acheb [eit/ļ n burts H, h acheless ['eikhs] a bezsāpju-; nesāpīgs achievable [a't/iivabl] a sasniedzams; iegūstams

achieve [a't/i:v] v 1. sasniegt; gūt; to a. one's aim — sasniegt savu mērķi; to a. success gūt panākumus; 2. veikt; [sekmīgi] pabeigt; to a. one's task — veikt

savu uzdevumu achievement [a't/iivmant] rt 1. sasniegums; considerable ~s — ievērojami sasniegumi;

2. veikums; a. sheet — sekmju lapa (universitātē)

Achilles [alciliiz] n: -' heel, the heel of A. pārn. — Ahilleja papēdis; vārīga vieta achromatic [.aekra'maetik] a ahromatisks; bezkrās as-

acid ['aesid] I n 1. skābe; a. estimature — skābes aprēķināšana (noteikšana); nitric a. — slāpekļskābe; sulphuric a. — sērskābe; 2. sl. LSD narkotika; 0 a. test — stingra (izšķiroša) pārbaude; Hal. skābs; a. drops — skābas karameles; a. looks — skābs (īgns) izskats; 2. dzēlīgs; ass;

3. ķīm. skābes-; skābi saturošs acid freak [,aesid'fri:k] sk. acid-head acid-head [.aesid'hed] n sl. narkomāns

(sev. LSD narkotikas lietotājs) acidification [a.sidifi'kei/n] n ķīm.

1. paskābināšana; 2. pārvēršana skābē; 3. pārvēršanās skābē

acidify [a'sidifai] v ķīm. 1. paskābināt;

2. pārvērst skābē; 3. pārvērsties skābē acidimeter [.aesi'dimita] n acidometrs,

skābuma [pakāpes] mērītājs acidity [s'sidsti] n 1. skābums; skābuma

pakāpe; 2. dzēlīgums acidophilic [.aesida'filik] a hiol. acidofils acidophilus [.aesi'dnfibs] a\ a. milk —

acidofilais piens, acidofilīns acidoses sk. acidosis

acidosis [.aesi'dausis] n (pi acidoses

[.aesi'dausirz]) mcd. acidoze acidproof ['aesidpru:f] a skābes izturīgs acid trip [.aesid'tnp] n sl. LSD narkotikas

radītas halucinācijas acidulate [s'sidjuleit] v paskābināt

(sev. saldumus, dzērienus) acidulated [s'sidjuleitid] a (sev. par saldumiem, dzērieniem) paskābināts; skābens

acidulous [s'sidjubs] a 1. paskābs; ieskābs;

skābens; 2. (par valodu, uzvedību) īgns ack-ack [.aek'aek] mii. sar. I n 1. zenīt-lielgabals; zenltložmetējs; 2. zenītartilērija;

3. zenītartilērijas uguns; II a zenīt-; pretgaisa-

acknowledge [ak'nol^] v 1. atzīt; to a. offence jur. — nožēlot izdarīto noziegumu; to a. one's mistake — atzīt savu kļūdu; to a. one's signature — atzīt parakstu par savu; 2. apliecināt; apstiprināt; to a. a letter received — apliecināt, ka vēstule ir saņemta; 3. izteikt atzinību (vai pateicību);

4.jur. apliecināt (dokumenta u.tml.) īstenumu (derīgumu); atzīt (dokumentu u.tml.) par īstu

acknowledged [ak'nol^d] a atzīts; a.

truth — [vispār] atzīta patiesība acknowledgement [ak'nol^mant] n

1. atzīšana; a. of mistakes — kļūdu atzīšana; 2. apliecinājums; apstiprinājums (piem., par vēstules saņemšanu); 3. atzinība; pateicība; in a. (of) — pateicībā (par); small a. of kindness received — maza pateicība par izrādīto laipnību

aclinic [a'klinik] a: a. line — magnētiskais ekvators

acme ['aekmi] n kulminācijas punkts;

virsotne; (slavas) kalngali acne ['aekni] n pūtīte

acock [a'knk] adv (par cepuri) uz vienas auss acolyte ['aekalait] n 1. palīgs; asistents;

2. baznīcas kalpotājs

aconite ['askanait] n bot., farm. akonīts acorn ['eikoin] n [ozol]zīle acoustic [a'kuistik] a 1. akustisks; skaņas-; a. velocity fiz. — skaņas ātrums; 2. dzirdes-; a. apparatus — dzirdes aparāts; a. duct anat. — dzirdes kanāls; 3. (par mūzikas instrumentu) parasts; neelektrisks; neelektronisks; a. guitar — parastā ģitāra acoustics [a'kuistiks] n 1. akustika; 2. (telpas

u.tml.) akustika; akustiskās īpašības acoustoelectronics [3'ku:st3,ilek'trr>mks] n

akustoelektronika acquaint [s'kweint] v iepazīstināt; to a. oneself with smth. — iepazīties ar kaut ko; to be ~ed (with) — būt pazīstamam; to get ~ed (with) — iepazīties acquaintance [a'kweintans] n 1. pazīšanās; nodding (bowing) a. — pavirša pazīšanās;

speaking a.— oficiāla pazīšanās; upon [further] a. — tuvāk iepazīstoties; to make smb.'s a., to make a. with smb., to make the a. of smb. — iepazīties ar kādu; 2. paziņa; wide circle of ~s — plašs paziņu loks

acquaintanceship [a'kwemtan/ip] n

1. pazīšanās; 2. (among, with) pazīšanās; paziņas

acquest [ae'kwest] n 1. [ie]guvums; 2. (biezi pi) (pirkts, dāvināts, bet ne mantots) īpašums

acquiesce [.aekwi'es] v 1. [klusu vai negribīgi] piekrist; samierināties; 2. (in) pieņemt, akceptēt (plānu, priekšlikumu) acquiescence [.aekwi'esns] n 1. [klusa vai negribīga] piekrišana; samierināšanās;

2. (plāna, priekšlikuma) pieņemšana; akceptēšana

acquiescent [.aekwi'esnt] a piekāpīgs acquire [a'kwaia] v 1. iegūt; iemantot (slavu, draugus u. tml.); 2. apgūt (iemaņas u. tml.) acquired [a'kwaisd] a (ar paša pieredzi, pūlēm) iegūts; iemantots; a. allegiance dipi, pol. — iegūtā pavalstniecība; a. characteristic biol. — iegūtās īpašības acquirement [a'kwaismant] n 1. (slavas, draugu u. tml.) iegūšana; 2. ieguvums;

3. (bieži pl) iemaņas; prasme acquisition [,aekwi'zi/n] n 1. iegūšana;

2. ieguvums; a. department — komplektēšanas nodaļa (bibliotēkā); he is a valuable a. to the team — viņš ir vērtīgs ieguvums komandai

acquisitive [a'kwizitiv] a 1. mantrausīgs;

2. uztverigs; a. mind — ass (vērīgs) prāts acquisitiveness [a'kwizitivrus] n 1. mantrausība; 2. ass (vērigs) prāts; apķērība

acquit [alcwit] v 1. (of, from) atbrīvot (no saistībām, parāda); 2. (of) attaisnot (tiesā);

3.: to a. oneself — uzvesties; to a. oneself well — 1) labi uzvesties; 2) labi veikt uzdevumu (pienākumu)

acquittal [s'kwitl] n 1. atbrīvošana (no saistībām, parāda); 2. attaisnošana (tiesā); 3. (pienākuma, uzdevuma) veikšana acquittance [a'kwitans] n 1. atbrīvošana (no

saistībām, parāda); 2. attaisnošana (tiesā);

з. kvīts; kvitējums

acre ['eika] n akrs (4,04 ha) 0 God's a. — kapsēta

acreage ['eikaru^] n zemes platība akros acrid ['aeknd] a 1. kodīgs; sīvs; ass; 2. (par

raksturu) skarbs; ass acridity [ae'kndati] n 1. kodīgums; sīvums;

asums; 2. (rakstura) skarbums; asums acrimonious [.aekrimsunias] a 1. kodīgs; sīvs; 2. (par valodu, raksturu, izturēšanos) dzēlīgs; ass; sarkastisks acrimony ['aekrimani] n 1. kodīgums; sīvums; 2. (valodas, rakstura, izturēšanās) dzēlīgums; asums; sarkastiskums acro ['aekrsu] n sar. akrobāts acrobacy ['aekrabaesi] n 1. akrobātika;

2. augstākā pilotāža acrobat ['aekrabaet] n akrobāts acrobatic [.aekra'baetik] a akrobātisks acrobatics [.aekre'baetiks] n akrobātika acrolect ['aekrelekt] n vai. akrolekts acronym ['aekrenim] n vai. akronīms acrophobe [.aekrs'fsub] n akrofobs acrophobia [.askra'faubis] n akrofobija,

bailes no augstuma acropolis [a'kropslis] n akropole acrosport ['aekrssport] n sar. sporta akrobātika

across [o'kros] I adv 1. šķērsām; river is half a mile a. — upe ir pusjūdzi plata; 2. viņā pusē; [šķērsām] pāri; to put smb. a. — pārvest (pārcelt) kādu (pāri upei — ar laivu, prāmi); 3. (krustvārdu miklās) horizontāli; 4. krustām; with arms a. — [ar] sakrustotām rokām; II prep [šķērsām] pāri; viņā pusē; a. from amer. — otrā pusē (ielai

и. tml.); a. the ocean — okeāna viņā pusē; aiz okeāna; a. the river — pāri upei; aiz upes; 0 to get a. smb. si. — nokaitināt kādu; to get (put) smth. a. to smb. — ieskaidrot kādam kaut ko

across-the-board [a.krosSs'boid] a visaptverošs; a.-the-b. wage increase — visaptverošs algas paaugstinājums

acrostic [s'krtjstik] n lit. akrostihs

acrylic [a'knlik] a akrila-; akril-; a. fibre —

akrilšķiedra; a. resin — sintētiskie akrilsveķi

act [aekt] I n 1. darbība; rīcība; a. of delivery — dzemdības; a. of grace — laipnība; to catch smb. in the [very] a. of doing smth.— pieķert kādu notikuma (piem., nozieguma) vietā; 2. likums; (oficiāls) lēmums; A. of grace — amnestija; A. of Parliament — parlamenta lēmums; the Riot A. jur.— likums par miera un sabiedriskās kārtības ievērošanu (Anglijā); to read the Riot A. — 1) pavēlēt pūlim izklīst; 2) nopietni brīdināt; to plead the baby a. jur. sar. — aizbildināties ar nezināšanu; 3. akts (dokuments); 4. (lugas) cēliens; 5. programmas numurs (piem., cirkā); 0 A. of God (Providence) — stihiska nelaime; to put on an a. sar. — izlikties; tēlot; II v 1. darboties; rīkoties; to a. as an interpreter — būt par tulku; brakes did not a. —bremzes nedarbojās; 2. tēlot (lomu); to a. the fool — izlikties par muļķi; to a. a part — 1) tēlot (lomu); 2) izlikties; tēlot; <=> to a. for (on behalf of) smb. — rīkoties kāda vietā; to a. on (upon) — 1) iedarboties; acids a. on (upon) metals — skābes iedarbojas uz metāliem; 2): to a. on (upon) advice — sekot padomam; to a. (smth.) out — iemiesot (piem., savas idejas) darbos; to a. up — 1) slikti tēlot (lomu); uzspēlēt; 2) slikti uzvesties acting ['aektirj] I n 1. (lomas) tēlošana; a. copy — lugas teksts ar režisora norādījumiem (remarkām); 2. tēlojums; II a 1.: a. president — prezidenta vietas izpildītājs; 2. kas darbojas; a. army mil. — aktīvā armija; a. modei — strādājošs modelis

actinia [aek'tima] n (pi actiniae [aek'tmii:] vai

actinias [aek'txmaz]) zool. aktīnija actiniae sk. actinia actinic [aek'tinik] afiz., ķīm. aktīnisks actinism ['aektimzam] nfiz., ķīm. aktīnisms actinium [aek'tmiam] n ķīm. aktīnijs actinometer [,aekti'nr>mita] n aktinometrs action ['aek/n] I n 1. darbība; rīcība; a. committee (group) — rīcības komiteja;actionability

a. of the heart — sirdsdarbība; joint a. — kopējs pasākums; man of a. — enerģisks cilvēks; to put (set) in a. — iedarbināt; to put out of a. — izvest no ierindas; to take [prompt] a. — rīkoties [nekavējoties]; 2. (narkotikas, skābes) iedarbība; 3. (lugas u. tml.) darbība; 4. (ari industrial a.) streiks; to take an [industrial] a. — [uz] sākt streiku; 5. sl. noziedzīga darbība (piem., tirdzniecība ar narkotikām u. tml.)', 6. jur. prāva; tiesas process; to take (bring, enter) on a. (a legal a.) against smb. — ierosināt lietu pret kādu; 7. mil. kauja; to bring (put) into a. — raidīt kaujā; to fall (be killed) in a. — krist kaujā; 8.: a. painting — abstraktās glezniecības virziens (krāsu izšļakstīšana uz audekla)', II v jur. ierosināt lietu

actionability [.aek/na'bibti] n jur. prasības spēks

actionable ['aek/nabl] a jur. ar prasības

spēku; kas dod tiesības ierosināt lietu activate ['aektiveit] v 1. aktivizēt; 2.ķlm., biol. aktivēt; ~d carbon — aktivētā ogle; ~d water — jonizēts ūdens; 3.fiz. radio-aktivizēt

activation [.aekti'vei/n] n 1. aktivizēšana; 2. ķim., biol. aktivēšana; a. of water — ūdens jonizācija; 3.fiz. radioaktivizēšana activator ['zektiveito] n ķim. aktivētājs active ['aektiv] I n: the a. gram. — darāmā kārta, aktīvs; II a 1. aktīvs, darbīgs; to become a. — aktivizēties; 2. efektīvs; iedarbīgs; 3. aktīvs; a. army mil. — aktīvā armija; a. service mil. — aktīvais karadienests 4.: a. voice gram. — darāmā kārta, aktīvs

activist ['aektivist] n aktīvists activitlly [aek'tivati] n 1. aktivitāte; 2. pasākums; nodarbošanās; outdoor (out-of-class) ~ies — ārpusklases pasākumi

(skolā)

actor ['sekta] n 1. aktieris; 2.: bad a. amer.

sl. — neuzticams cilvēks actress ['aektns] n aktrise actual ['aekt/usl] a 1. īsts; patiess; faktisks; in a. fact — īstenībā, faktiski; 2. aktuāls

actuality [.aekt/u'aebti] n 1. īstenība; realitāte; 2. reālisms (mākslā)', 3. pl faktiskie apstākļi; 4.: a. programme — reportāža no notikuma vietas actualize ['aekt/ualaiz] v 1. realizēt;

2. reālistiski attēlot actually ['aekt/ush] adv 1. īstenībā; patiesībā;

faktiski; 2. pašreiz actuary ['sktjiran] n aktuārs, (apdrošināšanas sabiedrības) statistiķis actuate ['aekt/ueit] v 1. iedarbināt; 2. pamudināt; stimulēt actuation [,aekt/u'ei/n] n I. iedarbināšana;

2. pamudinājums; stimuls actuator ['aekt/ueita] n tehn. 1. enerģijas

pārveidotājs; 2. spēka pievads acuity [alcjuiati] n 1. (uzt\'eres u. tml.) asums; a. of vision — redzes asums; 2. (slimības) akūts raksturs acumen ['aekjumsn] n (prāta) asums;

uztverigums acuminate [s'kjuiminit] a biol. smailgala-; asgala-

acupuncture['aekju,pAt]kt/a] n med. akupunktūra, adatterapija acute [aleju:t] a 1. (par jūtām) īsts; liels; spēcīgs; a. pleasure — 1) liels prieks; 2) īsta bauda; 2. (par prātu) ass; uztverīgs; a. man — cilvēks ar asu prātu; 3. ass; smails; a. angle mat. — šaurleņķis; 4. (par skaņu) spalgs; griezīgs; 5. (par sāpēm) ass; (par slimību) akūts acuteness [a'kjuitnis] n 1. (jūtu) īstums; spēcīgums; 2. ass prāts; atjautība; 3. asums; smailums; 4. (skaņas) spalgums; griezīgums; 5. (sāpju) asums ad [aed] n (saīs. no advertisement) sar.

sludinājums; reklāma adage ['aedid3] n [sena] paruna; sakāmvārds adagio [3'da:d3i9u] mūz. I n adadžo; II adv lēni

Adam ['aedam] /;: ~'s ale (wine) — ūdens; ~'s apple anat. — ādamābols; [as] old as A. — mūžvecs; not to know smb. from A. —kādu nemaz nepazīt adamant ['aedamant] I n dimantciets akmens; (novec.) dimants; II a. 1. dimantciets;

2. nelokāms; will of a. — dzelzs griba adamantine [.aeda'maentain] I n min. adamantlns; Hal. dimanta-; dimantciets; 2. nelokāms; a. will — dzelzs griba adamite ['aedamait] n cilvēks, Ādama pēctecis

adamsite ['aedamsait] n ķim. adamsīts adapt [a'daept] v 1. (to, for) piemērot; pielāgot; to a. oneself — piemēroties;

2. adaptēt; to a. a novel — 1) adaptēt (pārstrādāt) romānu; 2) dramatizēt romānu

adaptability [a.daepta'bitati] n piemērošanās

(pielāgošanās) spēja adaptable [s'daeptabl] a 1. piemērojams;

pielāgojams; 2. [viegli] adaptējams adaptation [,aedaep'tei/n] n 1. piemērošana, pielāgošana; 2. piemērošanās, pielāgošanās;

3. (literāra darba) adaptācija; adaptēšana;

4. biol. adaptācija

adapter [s'daepta] n tehn. adapters adaptor [a'daepta] sk. adapter add [aed] v 1. pielikt; pievienot; five ~ed to ten makes fifteen — pieci un desmit ir piecpadsmit; 2. piebilst, piemetināt; <=> to a. in — ietvert; ietilpināt; to a. to — palielināt; vairot; this ~s to our difficulties — tas vairo mūsu grūtības; to a. together — saskaitīt, summēt; to a. up — saskaitīt, summēt; to a. up to—1) nozīmēt; norādīt; 2) dot iznākumā; 0 to a. fuel (oil) to the fire (flame) — liet eļļu ugunī; to a. insult to injury — vēlreiz (no jauna) apvainot addenda sk. addendum addendum [s'dendsm] n (pl addenda [a'denda]) 1. (grāmatas) pielikums; 2. (darba kārtības, priekšlikuma) papildinājums adder3 f'aeda] n 1. odze; 2. amer. zalktis; 0

[as] deaf as an a. — pilnīgi kurls adder*1 ['aeda] n summators, summējamā ierīce

addict I n ['aedikt] narkomāns; II v [a'dikt]

nodoties (kādam netikumam) addiction [a'dik/n] n nodošanās (kādam

netikumam)', kaitīgs ieradums addictive [a'diktiv] a [kaitīgu] ieradumu veicinošs

adding-machine ['aedirjma./iin] n aritmometrs

addition [a'di/n] n 1. pielikums; papildinājums; in a. (to) — turklāt; pie tam; 2. mat. saskaitīšana; 3. ķīm. piemaisījums; piejaukums; 4. metalurģ. piedeva additional [a'di/snl] a papildu-; a.

expenses — papildizdevumi additive ['aeditiv] I n piedeva (piem., garšas, krāsas uzlabošanai); II a : a. reaction ķīm. — savienošanās reakcija addle ['aedl] I a sapuvis; bojāts; a. egg — veca (sapuvusi) ola; II v 1. pūt; bojāties;

2. samulsināt; sajaukt (prātu); to a. one's head (brain) — apmulst, apjukt; to a. smb.'s head (brain) — apmulsināt kādu

addle-brained ['aedlbreind] a 1. dumjš,

stulbs; 2. jucis, ķerts addled ['aedld] a 1. sapuvis; bojāts; a. egg — veca (sapuvusi) ola; 2.: a. glass — blāvs stikls

addle-headed ['asdl.hedid] a 1. dumjš,

stulbs; 2. jucis, ķerts add-on ['aedtm] n 1. pielikums; papildinājums; 2. piedeva; piemaisījums; piejaukums address [s'dres] I n 1. uzruna; opening a. — ievadruna; 2. adrese; to change one's a.— mainīt dzīvesvietu; 3. izveicība; atjautība (sarunā); 4.pl uzmanības parādīšana; to pay one's ~es to a girl — parādīt meitenei uzmanību; II v 1. uzrunāt; 2. adresēt;

3. uzsākt; ķerties pie (darba) addressee [.aedre'si:] n adresāts

adduce [a'dju:s] v sniegt (pierādījumus);

minēt (faktus) adducent [a'djuisant] a anat. (par muskuli)

[-pievilcēj-adduction-]

{+pievilcēj- adduction+} [s'dAk/n] n anat. adukcija adductor [a'dAkta] n anat. aduktors,

pievilcējmuskulis adenectomy [,aedi 'nektami] n med. ade-nektomija

adenoids ['aedinoidz] n pl med. adenoīdi adept ['aedept] (in, at) I n lietpratējs, eksperts;

n a lietpratīgs; izveicīgs adequacy ['aedikwasi] n 1. atbilstība, pie-adequate

mērotība; 2. pietiekamība adequate ['aedikwat] a 1. atbilstošs,

piemērots; adekvāts; 2. pietiekams adequation [.aediTcwei/n] n 1.nolīdzināšana;

2. ekvivalents adhere [ad'hia] v 1. pielipt; 2. stingri ievērot (principus u.tml.); to a. to the opinion— turēties pie uzskata (viedokļa) adherence [adbiarans] n 1. (principu u. tml.) stingra ievērošana; uzticība (principiem); 2. piederība (partijai) adherent [ad'hisrant] I n piekritējs; sekotājs; Hal. (kādai partijai u. tml.) piederošs; 2. lipīgs

adhesion [sdlii:^] n 1. pielipšana, salipšana;

2. piederība (partijai) adhesive [s'hiisiv] a lipīgs; a. plaster —

plāksteris; a. tape— līmlente adhibit [aed'hibit] v lietot (dziedniecības līdzekļus)

adhibition [,aedhi'bi/n] n (dziedniecības

līdzekļu) lietošana ad hoc [.aed'hnk] a lat. speciāls; a. h.

committee — speciāla komiteja ad hockery [.aed'hnkan] a speciāli lēmumi

(vai likumi) (kādā noteiktā gadījumā) adieu [o'dju:] I n (pl adieus [a'dju:z] vai adieux [a'djuiz]) ardievas; atsveicināšanās; n int ardievu!; sveiki! adieux sk. adieu I

ad infinitum [.aed.infi'naitsm] adv lat. līdz bezgalībai

ad interim [aed'intsnm] lat. I a pagaidu-; II

adv pagaidām adipose ['aedipaus] a taukus saturošs; a.

tissue— taukaudi adit ['aedit] n (horizontāla) eja (raktuvēs);

ieeja (šahtā) adjacency [a^eisansi] n apkaime, apkārtne adjacent [o^eisant] a blakus-; kaimiņu-; a. angles mat. — blakusleņķi; a. villages — kaimiņu ciemati adjectival [,aed3ek'taivl] a 1. adjektīva-;

2. adjektivēts

adjective ['aed3iktiv] I n gram, adjektīvs, īpašības vārds; II a 1. papildu-; 2. atkarīgs;

3.: a. law jur. — procesuālās tiesības

adjoin [a^oin] v I. robežoties; atrasties

blakus; 2. novec. pievienot; savienot adjoining [a^oinir]] a blakus-; a. room —

blakusistaba adjourn [s'd33:n] v 1. atlikt (sēdi u.tml.); pasludināt (sēdes u.tml.) pārtraukumu; 2. pāriet; pārcelties (uz citu vietu); to a. to the sitting - room — pāriet viesistabā adjournment [3'd33:nmant] n (sēdes u.tml.) atlikšana; pārtraukšana; a. sine die jur.— atlikšana uz nenoteiktu laiku adjudge [a'd3Ad3] v 1. piespriest (sodu); atzīt (ar tiesas, žūrijas lēmumu); 2. piešķirt (prēmiju, kompensāciju); to a. a prize to smb. — piešķirt kādam godalgu adjudg[e]ment [9'd3Ad3m3nt] n 1. spriedums; (tiesas, žūrijas) atzinums; 2. (prēmijas, kompensācijas) piešķiršana adjudicate |>'d3u:dikeit] v jur. izspriest;

izlemt; to a. a claim — izskatīt prasību adjudication [>.d3u:di'kei/n] n jur.

spriedums; lēmums adjunct ['aed3AT]/:t] n 1. papildinājums; pielikums; 2. adjunkts; palīgs; 3. gram. apzīmētājs; apstāklis adjuration [,aed3U3'rei/n] n 1. no-zvērināšana; 2. svinīgs (vai nopietns) lūgums

adjure [a'djua] v 1. nozvērināt; 2. svinīgi (vai

nopietni) lūgt adjust [a'd3Ast] v I. sakārtot; savest kārtībā; 2. uzstādīt; [saļmontēt; 3. piemērot, pielāgot; to a. oneself (to) — pielāgoties; 4. noregulēt (mehānismu); 5. mii. koriģēt; to a. fire — koriģēt (piem., artilērijas) uguni adjustable [a^Astabl] a 1. piemērojams, pielāgojams;2. regulējams; 3. mii. koriģējams

adjuster [a^Asta] n 1. uzstādītājs; montieris; 2. regulētājs; 3. dispašers (eksperts, kas aprēķina zaudējumus kuģa avārijas gadījumā)

adjusting [a'd3Astir]] a regulēšanas-; uzstādīšanas-; a. point amer. mii. — piešaudes punkts; a. shop — montāžas cehs adjustment [a^As/mant] n 1. sakārtošana; savešana kārtībā; 2. uzstādīšana; montāža;

3. noregulēšana; 4. mil. koriģēšana; a. fire — piešaušana adjutant ['aed;jutant] n 1. adjutants; 2. (ari

a. bird) guzainais Indijas stārķis adjuvant ['aed3UV9nt] I n 1. palīgs;

2. palīglīdzeklis; Hal. palīg-; 2. derigs ad lib [.aed'lib] adv sar. pēc vēlēšanās ad-lib [,aed'lib] sar. I n improvizācija; II a

improvizēts; III v improvizēt ad-libber [.aed'hba] n sar. improvizētājs ad libitum [.aed'libitsm] adv lat. pēc

vēlēšanās adman ['aedmaen] n reklāmaģents admass ['aedmaes] (parasti hrit.) I n 1. masas, kuras viegli ietekmē reklāma [un propaganda]; 2. sar. (reti) (negatīvā) masveida reklāma; Hal. (par reklāmu, propagandu) masu-; masām domāts; 2. (par mākslu u.tml.) banāls; sekls admeasure [aed'me3a] v iemērīt; nomērit admeasurement [aed'rr^amant] n 1. iemērīšana; nomērīšana; 2. dimensijas; izmērs

administer [sd'minista] v 1. pārvaldīt; vadīt; 2. dot; sniegt; to a. a blow — iesist; dot triecienu; to a. medicine — dot zāles; to a. relief — sniegt palīdzību; 3. izpildīt (piem., pienākumu)] piekopt (piem., kultu)] to a. justice ([the] law) — spriest tiesu; to a. punishment — sodīt administrate [ad'ministreit] v pārvaldīt; vadīt administration [ādmini'strei/n] n 1. pārvalde; administrācija; 2. (sev. amer.) valdība; 3. pārvaldīšana; vadīšana; 4. (zāļu) došana; (palīdzības) sniegšana; 5. (piem., pienākuma) izpildīšana; (piem., kulta) piekopšana; a. of justice ([the] law) — tiesas spriešana; a. of punishment — sodīšana

administrative [ad'ministrstiv] a 1. administratīvs; pārvaldes-; 2. izpildu-; a. power — izpildvara; 3. mil. aizmugures-; a. services amer. — aizmugures un apgādes dienesti administrator [ad'ministreits] n 1. administrators; pārvaldnieks; 2.jur. aizbildnis; testamenta izpildītājs

admirable ['aedmarebl] a brīnišķīgs; apbrīnojams

admiral ['sdmaral] n admirālis; 0 a. of the

red brit. jūrn. si. — pļēgurs admiralty ['aedmaralti] n admiralitāte; jūrlietu ministrija; First Lord of the A. — jūrlietu ministrs (Anglijā)] A. mile (knot) — [angļu] jūras jūdze (1853,248 m) admiration [.asdma'rei/n] «1. apbrīna; filled with a. — sajūsmināts; 2. apbrīnas objekts admire [sd'maia] v 1. apbrīnot; 2. izteikt apbrīnu

admirer [sd'maisra] n cienītājs; pielūdzējs admiringly [ad'maiontjh] adv 1. apbrīnojami;

2. ar apbrīnu admissibility [sdmiss'bibti] n pieļaujamība;

pieņemamība admissible [ad'missbl] a pieļaujams; peņemams

admission [ad'mi/n] n 1. ieeja; iekļūšana; a. free — ieeja brīva; free a. — brīva (bezmaksas) ieeja; a. fee — 1) iestāšanās maksa; 2) ieejas maksa; 2. uzņemšana (biedrībā, augstskolā)] 3. piekrišana; atz&ana. (par pareizu u. tml.)] 4. pieļaušana; pieņemšana; pieņēmums; 5. atzīšanās; a. of guilt— vainas atzīšana admissive [ad'misiv] a 1. pieļāvīgs; 2. pieejams

admit [sd'mit] v 1. ielaist (piem., telpā)] 2. uzņemt (biedrībā, augstskolā)] to a. to a hospital — uzņemt slimnīcā; 3. piekrist; atzīt (par pareizu u.tml.)] he is ~ ted to be the best — viņu uzskata par labāko; 4. (of) pieļaut; pieņemt; this ~s of no delay — to nevar atlikt; 5. (par telpu) uzņemt; ietilpināt admittance [ad'mitans] n 1. iekļūšana; ieeja; a. free — ieeja brīva; no a. — ieeja aizbēgta; 2. el. pilna vadītspēja admittedly [ad'mitidh] adv 1. pēc vispārēja

atzinuma; 2. jāatzīst, ka...; protams admix [aed'miks] v 1. piejaukt; 2. sajaukties admixture [aed'mikst/a] n 1. piejaukums; 2. maisījums

admonish [od'mnni/] v (against, for, of)

1. pamācīt; aizrādīt; to a. smb. for being late — aizrādīt kādam par nokavēšanos;

27admonishment

2. brīdināt; 3. pārmest admonishment [ad'moni/mant] n 1. pamācība; aizrādījums; 2. brīdinājums;

3. pārmetums

admonition [.aedma'm/n] n 1. pamācība;

aizrādījums; 2. brīdinājums; 3. pārmetums admonitory [sd'mmitan] a 1. pamācošs;

2. brīdinošs; 3. pārmetošs ad nauseam [.aed'noiziaem] adv lat. līdz

pretīgumam ado [s'du:] n 1. kņada; troksnis; much a. about nothing — liela brēka, maza vilna; 2. grūtības; with much a. — ar lielām grūtībām; without much (more, further) a. — tūlīt; nekavējoties adobe [a'daubi] n samans, nededzināts (saulē žāvēts) ķieģelis; a. hut — māla kleķa būda adolescence [.aeda'lesns] n pusaudzība,

pusaudža gadi adolescent [.aeda'lesnt] I n pusaudzis; pusaudze; II a 1. pusaugu-; pusaudžu-; 2. niev. nenobriedis; 3. ģeol. jauns; a. river — jauna (nesen radusies) upe adopt [a'dnpt] v 1. adoptēt; 2. pieņemt (lēmumu, rezolūciju); to a. a defensive attitude mil.— pāriet aizsardzībā; 3. apgūt; pārņemt (metodi, tradīcijas) adoptee [.aedop'ti:] n adoptēts bērns;

audžubērns adoption [a'dop/n] n 1. adoptēšana; adoptācija; 2. (lēmuma, rezolūcijas) pieņemšana; 3. (metodes, tradīciju) apgūšana; pārņemšana adoptive [a'doptiv] a adoptēts; audžu-; a.

son— audžudēls adorable [a'doirobl] a 1. dievināms; pielūdzams; 2. sar. burvīgs; brīnišķīgs adoration [.aeda'rei/n] n 1. dievināšana; pielūgšana; 2. sajūsma; to fall down in a. — krist gar zemi (sajūsmā) adore [a'do:]

v 1. dievināt; pielūgt; 2. sar. būt sajūsmā; I a. cinema — man ļoti patīk kino

adorer [a'doire] n dievinātājs; pielūdzējs adorn [a'doin] v [izļrotāt; [izļgreznot; (arī

pārn.) izpušķot adornment [s'dornmant] n 1. [izjrotāšana;

[iz]greznošana; (arī pārn.) izpušķošana; 2. rota; rotājums; greznojums; (art pārn.) izpušķojums adrenal [a'driinl] anat. I n virsnieru dziedzeris; II a virsnieru-; a. gland — virsnieru dziedzeris adrenalin [s'drenslin] n adrenalīns adrift [a'dnft] a predic., adv viļņu varā; to be (go) a. jūrn. — dreifēt; 0 to turn smb. a. — 1) padzīt kādu no mājām; 2) atlaist kādu no darba; 3) pamest kādu likteņa varā

adroit [a'drait] a 1. veikls; izveicīgs; 2. atjautīgs

adroitness [a'droitnis] n 1. veiklība;

izveicīgums; 2. atjautība adscititious [.aedsi'tif as] a papildu-; papild adsorb [aed'so:b] v ķīm. adsorbēt adsorbent [aed'soibant] ķīm. I n adsorbents;

n a adsorbējošs adsorption [aed'so:p/n] n ķīm. adsorbcija adulate ['aedjuleit] v lišķēt; glaimot; slavināt adulation [.aedju'lei/n] n lišķība; glaimi;

slavinājums; master of a. — lišķis, līdējs adulator ['aedjuleits] n lišķis, līdējs adulatory ['aedjuleitan] a lišķīgs; glaimīgs adult ['aedAlt] I n 1. pieaugušais; pieaudzis cilvēks; 2. biol. pieaudzis eksemplārs (indivīds); II a pieaudzis adulterant [s'dAltarant] I n piejaukums, piemaisījums (kas pazemina kvalitāti); II a ar (kvalitāti pazeminošu) piejaukumu (piemaisījumu) adulterate I a [a'dAltant] 1. viltots; neīsts; ar (kvalitāti pazeminošu) piejaukumu (piemaisījumu); 2. vainīgs laulības pārkāpšanā; n v [a'dAltsreit] atšķaidīt (kaut ko piejaucot); ~d milk — ar ūdeni atšķaidīts piens

adulteration [a.dAta'rei/n] n 1. atšķaidīšana (kaut ko piejaucot)-, 2. viltotas kvalitātes produkts

adulterer [a'dAltaro] n laulības pārkāpējs adulteress [a'dAltares] n laulības pārkāpēja adulterous [s'dAltarss] a vainīgs laulības

pārkāpšanā adultery [a'd/vltan] n laulības pārkāpums; to

commit a. — pārkāpt laulību adulthood [a'dAlthud] n 1. pieauguša cilvēka dzīves laiks; 2. pieauguša cilvēka stāvoklis adumbrate ['aedAmbreit] v 1. ieskicēt; uzmest galvenos vilcienos; 2. glezn. [izļēnot

adumbration [,aedAm'brei/n] n 1. skice; uzmetums; 2. vispārējs priekšstats; 3. glezn. [iz]ēnošana advance [ad'vains] I n 1. virzīšana uz priekšu; 2. virzīšanās uz priekšu; a. in office — virzīšanās uz augšu [pa dienesta kāpnēm]; a in rank mil. — paaugstinājums dienesta pakāpē; a. of old age — vecuma tuvošanās; 3. progress; attīstība; a. of industry — rūpniecības progress; 4. avanss; aizdevums; to pay in a — izmaksāt avansu; the bank makes ~s — banka piešķir aizdevumus; 5. (cenu) paaugstinājums;

6. amer. iepriekšsagatavota reportāža; 7. amer. iepriekšējie pasākumi; iepriekš-sagatavošanās (ievērojama valstsvīra, kandidāta u. tml. sagaidīšanai)', 8. mii. uzbrukums; virzīšanās uz priekšu; 9.: in a. — 1) iepriekš; 2) (of) pa priekšu; priekšā; II v 1. virzīt uz priekšu; 2. virzīties uz priekšu; 3. progresēt; attīstīties; 4. uzlabot; sekmēt; 5. avansēt; [iz] maksāt avansu (vai aizdevumu); 6. izvirzīt (priekšlikumu)',

7. (par cenām) celties; 8. paaugstināt (amatā)', to be ~d to the rank of admiral — tikt paaugstinātam par admirāli; 9. amer. veikt iepriekšējus pasākumus (ievērojama valstsvīra, kandidāta u. tml. sagaidīšanai); 10. mii. uzbrukt; virzīties uz priekšu

advance booking [ad'va:ns,buki?]] n 1. (biļešu) iepriekšpārdošana; 2. (biļešu) iepriekšiegāde; 3. (viesnīcas numura) rezervēšana advance copy [ad'vainsjcopi] n poligr.

signāleksemplārs advanced [ad'va:nst] a 1. uz priekšu pavirzījies; a. in years — krietni gados; vecs; a. guard mil. — avangards; a. level, A level — "A" kategorijas eksāmens (augstākā līmeņa eksāmens Anglijas vidusskolās); a.

studies — augstākie kursi;

2. progresīvs; a. ideas — progresīvās idejas;

3. uzlabots; modernizēts

advance guard [ad'va:nsga:d] n mii. avangards

advance man [ad'vainsmaen] n amer.

1. (teātra, cirka viesizrāžu) antreprenieris;

2. (valstsvīra, kandidāta) pilnvarotais (kas sagatavo tikšanos ar masām, uzstāšanos u.c.)

advancement [ad'vainsmant] n 1. virzīšanās uz priekšu; 2. progress; attīstība; 3. paaugstinājums (amatā) advances [ad'vainsiz] n pl tuvošanās; pirmie soļi; to make a. (to, towards) — 1) censties iemantot (kāda) draudzību (vai labvēlību); 2) spert pirmo soli; nākt pretī advantage [ad'va:ntid3] I n 1. priekšrocība; pārākums; to gain (win, have) an a. (over), to give (smb.) an a. (over) — gūt virsroku; pārspēt; to have the a. (of) — būt labā stāvoklī; you have the a. of me — 1) jūs mani pazīstat, es jūs gan nē; 2) es gan par to nekā nezinu [,bet jūs gan zināt]; to take smb. at an a. — pārsteigt kādu; 2. izdevīgums; labums; to take a. — 1) (of smth.) izmantot (piem., gadījumu); 2) (of smb.) piekrāpt; izmantot (kādu); to turn (smth.) to a. — izmantot (piem., gadījumu); to the best a.— visizdevīgāk; vislabāk; II v

1. dot priekšroku; 2. sekmēt; veicināt advantageous [,aedvan'teid3as] a izdevīgs,

labvēlīgs

advent ['aedvant] n 1. ierašanās; atnākšana; since the a. of atomic energy... — kopš atomenerģijas izmantošanas sākuma...;

2. (A.) rel. advente; 3. rel. (Kristus) atnākšana

adventitious [.aedven'ti/as] a nejaušs; gadījuma-

adventure [ad'vent/a] I n 1. piedzīvojums; dēka; 2. avantūra; riskants pasākums;

3. novec. gadījums; [nejaušs] notikums; by a. — nejauši; by hard a. — par nelaimi; II v 1. riskēt; 2. (on, upon, in) uzdrošināties (kaut ko darīt)

adventurer [ad'vent/ara] n avantūrists; dēkainisadventuresome

adventuresome [ad'vent/asam] a pārdrošs; bezbailīgs

adventuress [ad'vent/ans] n avantūriste; dēkaine

adventurism [ad'vent/anzam] n 1. avan-

tūrisms; 2. izaicinoša uzvedība adventurist [sd'vent/anst] n avantūrists adventurous [sd'vent/aras] a 1. riskants; bīstams; 2. drosmīgs; bezbailīgs; pārdrošs;

з. dēkains

adverb ['aedv3:b] n gram, adverbs, apstākļa vārds

adverbial [3'v3:bisl] a gram, adverbiāls; apstākļa-; a. clause — apstākļa palīgteikums; a. modifier — apstāklis (teikuma loceklis)

adverbialize[ad'v3:bi3laiz]v gram, adver-bializēt

adverbially [3d'v3:bi3li] adv adverbiāli; used

a. — lietots adverbiāli adversary ['aedvasan] n 1. ienaidnieks;

pretinieks; 2.: the [Old] A. — velns adversative [9d'v3:s3tiv] a 1. pretējs; pretstata-; 2. gram, (par saikli) pretstata-adverse ['aedv3:s] a 1. naidīgs; 2. nelabvēlīgs; kaitīgs; a. weather conditions — nelabvēlīgi laika

apstākļi; 3. pretējs; a. wind — pretvējš adversity [ad'v3:s3ti] n nelaime; posts;

[dzīves] likstas advert3 ['aedv3:t] n (saīs. no advertisement)

sar. sludinājums; reklāma advertb [ad'v3:t] v (to) norādīt (atsaukties)

(uz); vērst uzmanību (uz) advertise ['aedvataiz] v 1. ievietot (avīzē

и.tml.) sludinājumu; 2. reklamēt; to a. goods— reklamēt preces

advertisement [3d'v3:tism3nt] n 1. sludinājums; to put (insert) an a. [in the newspaper] — ievietot [avīzē] sludinājumu; 2. reklāma

advertiser ['aedvataiza] n 1. sludinājuma ievietotājs; 2. reklamētājs; 3. reklām-laikraksts

advertising ['aedvataiznj] n 1. sludinājumu publicēšana; 2. reklamēšana; a. agency — reklāmbirojs; a. business — reklāmbizness; a. media — reklāmlīdzekļi

advice [ad'vais] n 1. (arī piece of a.) padoms; to act on smb.'s a. — rīkoties pēc kāda padoma; to ask smb.'s a. — lūgt kāda padomu; to give smb. a piece (bit, word, few words) of a. — dot kādam padomu; to take smb. 's a. — uzklausīt kāda padomu; 2. (ārsta) konsultācija; legal a. — jurista konsultācija; 3. (parasti pl) informācija; paziņojums; letter of a. kom. — avizo advisability [ad.vaiza'bibti] n 1. vēlamība;

lietderība; 2. saprātīgums advisable [ad'vaizsbl] a 1. ieteicams; vēlams;

2. saprātīgs advise [ad'vaiz] v 1. dot padomu; ieteikt;

2. (of) paziņot (piem., par preču saņemšanu); 3. amer. (with) konsultēties; prasīt (kādam) padomu

advised [sd'vaizd] a pārdomāts; apzināts advisedly [ad'vaizidli] adv pārdomāti; apzināti

adviser [ad'vaizs] n padomdevējs; konsultants; legal a. — juriskonsults; technical a. — padomdevējs tehniskos jautājumos advisory [sd'vaizan] a padomdevējs-; konsultatīvs; a. opinion — konsultatīvais slēdziens

advocacy ['aedvskasi] n 1. aizstāvēšana; atbalstīšana; 2. (uzskatu) propaganda;

3. advokatūra (sev. Skotijā)

advocate I n ['aedvakat] 1. aizstāvis; piekritējs; 2. (uzskatu) propagandētājs; 3. advokāts (sev. Skotijā); faculty of ~s — advokātu kolēģija (Skotijā); II v ['aedvakeit] 1. aizstāvēt; atbalstīt; 2. propagandēt (uzskatus) adz [aedz] amer. sk. adze adze [aedz] I n (kokapstrādē) teslis; II v tēst (koku)

aegis ['i:d3is] n 1. aizgādība; šefiba; under the a. of smb. — kāda aizgādībā; 2. mit. egīda aegrotat [i:'grautaet] n hrit. slimības zīme

(ārsta izziņa studentam) A element ['ei.elimsnt] n sp. "A" grūtības (grupas) vingrinājums (vai vingrinājuma elements)

aeon ['iian] n 1. mūžība; 2. gadu miljardsaffair

(ģeoloģiskā laika mērvienība) aerate ['eiarcit] v 1. ventilēt; vēdināt; 2. gāzēt; ~d water— gāzēts ūdens; 3. pakļauts gaisa iedarbībai

aeration ['esreitļ n 1. ventilācija; vēdināšana;

2. saturācija; (ūdens) gāzēšana; 3. pakļaušana gaisa iedarbībai

aerator ['eareits] n 1. aerators; 2. saturators aerial ['esnsl] I n antena; II a 1. gaisa-; aero-; aviācijas-; a. bombardment — gaisa bombardēšana; a. cableway (rope-way) — trošu ceļš; a. navigation — gaisa kuģniecība; 2. atmosfēras-; gaisa-;

3. nereāls

aerialist ['eanalist] n gaisa akrobāts aerie [*ean] sk. eyrie

aeriform ['esrifoim] a 1. gaisa-; gāzveida-;

gāzveidīgs; 2. nereāls aerify ['eanfai] v 1. pārvērst gāzveida

stāvoklī; 2. gāzēt; 3. aerēt aeroballistics [.esra vba'listiks] n mii.

aeroballistika aerobat ['esravbaet] n av. sl. augstākās

pilotāžas meistars aerobatics [.ears v'baetiks] n av. augstākā

pilotāža; figūrlidojumi aerobe ['eareub] n biol. aerobs aerobie [ea'roi/bik] a biol. aerobisks aerobics [ea'rsvbiks] n aerobika aerobiology [,eara i/bai't)l3d3i] n aerobioloģija aerobus ['earai/bAs] n aerobuss aerocrete ['esreukriit] n gāzbetons aerodrome ['earadrsum] n aerodroms, lidlauks

aerodynamic [.ears udai'naemik] a aerodinamisks

aerodynamics [.esra i/dai'naemiks] n aerodinamika

aerodyne ['earai/dain] n par gaisu smagāks lidaparāts

aeroengine ['e3rai/,end3in] n lidmašīnas motors

aerofoil ['earei/foil] n av. lidvirsma;

aerodinamiskā virsma; spārnu profils aerogram ['earai/graem] n 1. radiogramma;

2. aviovēstule aerolite ['esrai/lait] n aerolīts, akmens

meteorīts aerology [ea'n)l3d3i] n aeroloģija aeromechanics [.esra umi'kaeniks] n

aeromehānika aerometer [ea'romita] n aerometrs aeronaut ['earanoit] n aeronauts, gaisa kuģotājs

aeronautical] [.esre'noitikO)] a aeronautisks aeronautics [.eare'noitiks] n aeronautika,

gaisa kuģniecība aerophobia [.eare'faubis] n med. aerofobija aerophone ['earofaun] n 1. skaņas [viļņu] pastiprinātājs; 2. dzirdes aparāts; 3. sarunu aparatūra (lidmašīnā) aeroplane ['eareplem] n lidmašīna; a.

shed— angārs aeroport ['earapoit] sk. airport aerosol ['eareusril] n aerosols aerospace ['esreuspeis] I n kosmoss; gaisa telpa; II a 1. kosmosa-; kosmisks; a. medicine — kosmiskā medicīna; a. vehicle — kosmosa kuģis; 2. kosmiskās aviācijas-; a. industry — kosmiskās aviācijas rūpniecība aerostat ['esravstaet] n aerostats, gaisa balons aerostatics [.eare v'staetiks] n aerostatika aerotechnics [.eara ir'tekniks] n aviotehnika aeruginous [i'ru:d3in3s] a 1. (par varu) apsūbējis; 2. apsūbējuša vara krāsas-; zilganzaļš aery ['ean] sk. eyrie aesthete ['i:s9i:t] n estēts aesthetic [i:s'0etik] a estētisks; 0 a. frills —

arhitektūras pārmēiības aestheticism [i:s'9etisizam] n estētisms aesthetics [i:s'0etiks] n estētika aether ['i:03] sk. ether aetiology [,i:ti'olad3i] n etioloģija afar [a'fa:] adv tālumā; tālu; a. off — tālu

prom; from a. — no tālienes affability [.aefa'bitati] n laipnība; pieklājība affable ['aefabl] a laipns; pieklājīgs affair [a'fea] n 1. (bieži pl) lieta; darīšanas; a. of honour — 1) goda lieta; 2) divkauja; foreign ~s — (valsts) ārlietas; home (internal, domestic) ~s — (valsts) iekšlietas; public ~s — sabiedriskas lietas;

mind your own ~s! — nejaucies citu darīšanās!; 2. dēka; love a. — mīlas dēka; 3. sar. notikums affect8 [a'fekt] v 1. izlikties; tēlot; to a. illness — tēlot slimu; to a. indifference — izlikties vienaldzīgam; 2. dot priekšroku; he ~s bright colours — viņam patīk spilgtas krāsas affectb [a'fekt] v 1. ietekmēt; iespaidot; to a. public opinion — ietekmēt sabiedrisko domu; to a. smb.'s interests — skart kāda intereses; 2. aizraut; aizgrābt; saviļņot; 3. (par slimību) bojāt; skart (kādu orgānu) affectation [,aefek'tei/n] n 1. izlikšanās; tēlošana; afektācija; 2. (stila, valodas) samākslotība affected® [a'fektid] a mākslots; neīsts; afektēts affectedb [a'fektid] a 1. (by) ietekmēts; iespaidots; 2. aizrauts; aizgrābts; saviļņots; 3.: a. by disease — saslimis affection [a'fek/n] n 1. (to, towards) mīlestība; pieķeršanās; to gain (win) smb.'s a. (~s) — iegūt kāda mīlestību; 2. saslimšana; a. of the throat — kakla iekaisums affectionate [a'fek/nat] a sirsnīgs; mīlošs;

a. farewell— sirsnīga atvadīšanās affectionately [a'fek/nath] adv sirsnīgi; yours a. ... — (vēstules nobeigumā) jūsu mīlošais... affective [s'fektiv] a emocionāls afferent ['aefarsnt] a fiziol. centrtieces-;

centripetāls; a. nerves — centrtieces nervi affiance [a'faisns] I n novec. 1. uzticība; paļāvība; 2. saderināšanās; II v (parasti pass.): to be ~d to smb. — būt saderinātam ar kādu

affiant [s'faiant] n jur. amer. liecinieks, kas dod ar zvērestu apliecinātu rakstveida liecību

affidavit [.aefi'deivit] n jur. ar zvērestu apliecināta rakstveida liecība; to make (take, swear) an a. — zvērot nodot liecību affiliate [a'filieit] v 1. (to, with) pievienot [kā filiāli]; 2. (to, with) uzņemt [par biedru]; 3.jur. noteikt paternitāti; to a. a child to (on) smb.— atzīt kādu par bērna tēvu affiliation [a.fili'ei/n] n 1. (filiāles)

pievienošana; 2. uzņemšana [par biedru]; a. fee — iestāšanās maksa; 3. jur. paternitātes noteikšana; a. order brit.jur. — tiesas lēmums par alimentu maksāšanu affined [a'farnd] a saistīts; radniecīgs affinity [a'finati] n 1. radniecība; 2. (with, between) līdzība; radniecība; 3.(for, to, between) pievilcība; patika; simpātijas affirm [a'f3:m] v 1. apgalvot; 2. jur. apstiprināt (spriedumu) affirmable [aftimsbl] a apstiprināms affirmation [.aefa'mei/n] n 1. apgalvojums;

2. jur. apstiprinājums affirmative [s'fjimstiv] I n apstiprinājums; to answer in the a.— atbildēt apstiprinoši; II a 1. apstiprinošs; pozitīvs; a. sentence gram. — apgalvojuma teikums; 2. mat. pozitīvs

affirmatory [3'f3:m3tan] a apstiprinošs; pozitīvs

affix I n ['aefiks] 1. pielikums; 2. vai. afikss; H v [a'fiks] 1. (to, on) piestiprināt; to a. a stamp to the letter — uzlīmēt vēstulei marku; 2. uzspiest (zīmogu); to a. one's signature — parakstīties; pievienot savu parakstu (iesniegumam, petīcijai) affixation [,aefik'sei/n] n vai. afiksācija affiated [a'fleitid] a iedvesmots afflatus [a'fleitas] n iedvesma; divine a. rel.—

dievišķā atklāsme afflict [s'flikt] v sagādāt ciešanas; sāpināt; mocīt

afflicted [a'fliktid] a 1. apbēdināts; nomocīts; 2. (with) nomocīts; sirgstošs; a. with rheumatism — slims ar reimatismu affliction [s'flik/n] n 1. ciešanas; sāpes;

bēdas; 2. nelaime; liksta; posts afflictive [a'fliktiv] a mokošs affluence ['aefluans] n 1. (apmeklētāju u.tml.) pieplūdums; 2. bagātība; pārpilnība; to Uve in a.— dzīvot pārpilnībā affluent ['aefluant] I n pieteka; II a

1. bagātīgs; pārpilns; language a. in idioms — idiomām bagāta valoda;

2. bagāts; pārticis; a. society — vispārējas labklājības sabiedrība

afflux ['aeflAks] n pieplūdurrjs; a. of blood to

the head— asins pieplūdums galvā afforce [a'fois] v nostiprināt; papildināt [ar ekspertiem]; to a. a jury — papildināt žūriju [ar ekspertiem] afford [a'foid] v 1. (parasti ar can, could) atļauties; he can a. it—viņš to var atļauties; I cannot a. [the] time — es nevaru atlicināt laiku; 2. dot; sniegt; to a. consolation — sniegt mierinājumu; to a. pleasure — sagādāt prieku; trees a. shelter — koki dod ēnu

afforest [ae'fonst] v apmežot afforestation [ae.fon'stei/n] n apmežošana affranchise [a'fraenr/aiz] v atbrīvot (no

verdzības, atkarības, saistībām) affray [a'frei] n formal, kautiņš (publiskā vietā)

affreightment [o'freitmant] n jūrn. (kuģa)

[noļfraktēšana affricate ['aefrikat] n vai. afirikāta affright [a'frait] novec. I n bailes; II v

nobaidīt, nobiedēt affront [a'frAnt] I n [publisks] apvainojums; to offer an a. (to), to put an a. (on, upon) — [publiski] apvainot; II v 1. [publiski] apvainot; 2. droši stāties pretī (briesmām u.tml.)

affronted [a'frAntid] a [publiski] apvainots, aizvainots

affusion [a'fju^n] n aplaistīšana (sev.

reliģiskās ceremonijās) Afghan ['acfgaen] I n 1. afgānis; afgāniete;

2. afgāņu valoda; .11 a afgāņu-aficionado [a.fisia'naidau] n (kādas sporta

spēles) entuziasts; līdzjutējs afield [a'fnld] adv 1. tīrumā; laukā; 2. tālumā;

to go too far a.— nomaldīties afire [a'faia] a predic. 1. degošs; to be a. — degt; to set a. — aizdedzināt; pielaist uguni; 2.: with heart a.— kvēli; dedzīgi aflame [a'fleim] a predic. 1. liesmojošs; [vienās] liesmās; to be a. — liesmot; to set a. — aizdedzināt; pielaist uguni; 2.: a. with passion — kvēlā kaislē; parks a. with yellow and red leaves — parki, kuros kvēlo dzeltenas un sarkanas lapas afloat [a'flaut] a predic. 1. peldošs; to get (set)

a ship a. — dabūt kuģi nost no sēkļa; to keep a. — 1) turēties virs ūdens; 2) nenonākt parādos; 2. jūrā; life a. — jūrnieka dzīve; 3.: to get a new paper a. — sākt izdot jaunu laikrakstu; 0 rumours are a. — klīst baumas afoot [s'fut] a predic. 1. darbībā; kustībā; to get smth. a. — laist kaut ko darbā (vai apgrozībā); scheme (plan) is a. — tiek gatavots projekts (plāns); 2. novec. kājās; to be early a. — būt agri kājās, agri celties afore [a'fo:] I adv 1. novec. agrāk; 2. jūrn. kuģa priekšgalā; II prep jūrn. priekšā; a. the mast — masta priekšā aforementioned [a.for'men/and] a iepriekšminētais aforenamed [a'foineimd] a iepriekš-

nosauktais aforesaid [a'foised] a iepriekšteiktais aforethought [3'fo:6o:t] a jur. ar iepriekšēju nodomu izdarits; malice a. — iepriekš-nodomāta ļaunprātība afoul [a'faul] adv konfliktā; sadursmē; to run (fall) a .(of) — 1) nesatikt; nesadzīvot; 2) saskarties (ar likumu) afraid [a'freid] a predic. nobijies; to be a. (of) — baidīties; I'm a. ... sar.— [es] baidos, ka...; diemžēl; I'm a. I must go now — man diemžēl tagad jāiet Aframerican [.aefra'menkan] sk. Afro-American

afresh [a'fre/] adv no jauna, atkal; to start

a. — sākt no jauna African ['aefhksn] I n afrikānis; afrikāniete;

II a Āfrikas-; afrikāņu-Africanize ['aefrikanaiz] v afrikanizēt Afrikaans [,aefrika:ns] n afrikandu (būru) valoda

Afrikander [.aefrikaenda] n afrikands, būrs Afrikaner [,aefn'ka:no] sk. Afrikander Afro ['aefrau] I n "Afro" frizūra (matu veidojums); II a "Afro" stilā; A. hair-do (hair-cut)— "Afro" stila frizūra Afro-American [.aefraua'menksn] amer. I n [Amerikas] nēģeris (ASV)\ [Amerikas] nēģeriete (ASV); II a [Amerikas] nēģeru-Afro-Americanese [,aefrauajnerika'ni:z] nAfro-Asian

amer. [Amerikas] nēģeru žargons (ASV) Afro-Asian [.aefrau'ei/n] sk. Afro-Asiatic Afro-Asiatic [.asfrauei/ī'astik] n hamītu-semītu valodu grupa (Dienvidrietumāzijā un Ziemeļāfrikā) Afroism ['aefrauizam] n pieķeršanās afrikāņu

(nēģeru) kultūrai aft [a:ft] adv jūrn. 1. kuģa pakaļgalā; fore and a.— kuģa priekšgalā un pakaļgalā; visā [kuģa] garumā; 2. kuģa pakaļgala (stūres) virzienā

after ['aifta] I a 1. sekojošs; turpmākais; in a. years — turpmākajos gados; 2.jūrn. [kuģa] pakaļgala-; a. cabin — kajīte kuģa pakaļgalā; II adv 1. vēlāk; pēc tam; a week a. — pēc nedēļas; for years a. — vēl gadiem ilgi; soon a. — drīz pēc tam;

2. aizmugurē; iepakaļ; nopakaļ; III adv

1. aiz; a. you — 1) aiz jums; 2) jums priekšroka; one a. another (the other) — viens aiz otra, cits aiz cita; 2. (norāda laiku) pēc; a. all — galu galā; a. that — pēc tam; a. a while — pēc brītiņa; at half a. seven amer. — pusastoņos; day a. day — dienu no dienas; the day a. tomorrow — parit; time a. time — 1) bieži; 2) laiku pa laikam;

3. saskaņā ar, pēc; to be named a. smb. — tikt nosauktam kāda vārdā; a. the given pattern — pēc dotā parauga; a. a manner (fashion) — 1) puslīdz ciešami; 2) zināmā mērā; 4.: to be a. — 1) izsekot; meklēt; 2) censties iegūt; to look a. — uzraudzīt; rūpēties par; to take a. — līdzināties; izskatīties pēc; he takes a. his father — viņš ir atsities

tēvā, viņš ir līdzīgs savam tēvam; IV conj pēc tam kad; a. he had left... — pēc tam kad viņš bija aizgājis...

afterbirth ['a:ft3b3:0] n med. placenta afterburner ['a:ftab3:n3] n tehn. (izplūdes

gāzu) izdedzinātājs aftercare ['aiftakea] n slimnieku kopšana

(atveseļošanās laikā) aftercrop ['aiftakrnp] n otrā raža afterdeck ['aiftadek] n pakaļējais klājs, pūpe aftereffect ['aiftan.fekt] n sekas afterglow ['aiftaglou] n 1. vakarblāzma;

2. atspulgs

aftergrass ['a:ftagra:s] n lauks, atāls afterlife ['aiftalaif] n 1. aizkapa dzīve;

2. mūža otrā puse afterlight ['aiftslait] n atskārsme aftermath ['aiftamaeB] n 1. lauks, atāls; 2. pārn. atskaņas; atbalss; a. of war — kara sekas

afternoon [,a:ft3'nu:n] n pēcpusdiena; a. of life — mūža novakars; good a.! (dienas otrā pusē) — 1) labdien!; 2) ardievu! afterpains ['aiftapeins] n pl med. pēcdzemdību sāpes afterpiece ['aiftspiis] n teātr. divertisments; pēcspēle

afters ['aiftaz] n pl sar. 1. otrais ēdiens;

2. saldais ēdiens aftershave ['aifta/eiv] n (ari a. lotion) pēc

bārdas skūšanas lietojams losjons after-taste ['aiftsteist] n paliekoša piegarša afterthought ['aitsQoit] n novēlojusies doma; I had an a. — man tas tikai vēlāk ienāca prātā

aftertouch ['aiftstAt/] nfot. retuša afterward ['aiftawsd] amer. sk. afterwards afterwards ['aiftawsdz] adv pēc tam; vēlāk afterword ['a:ftsw3:d] n pēcvārds (grāmatā) afterworld ['a:ft3W3:ld] n aizkapa dzīve again [a'gen] adv 1. atkal; no jauna; vēlreiz; a. and a., time and [time] a. — atkal un atkal; atkārtoti; [ļoti] bieži; never (not ever) a. — nekad vairs; now and a. — laiku pa laikam; as much (many) a. — 1) [vēlreiz] tikpat daudz; 2) divreiz tik daudz; come a.! — 1) mēģini vēlreiz!; 2) sar. ko tu teici?; [the] same a.! (pasūtot dzērienu) — vēl[reiz] to pašu!; to be oneself a. — atspirgt no slimības; 2. bez tam; turklāt; and a. we must remember... — un bez tam mums jāatceras... against [a'genst] prep 1. pret; a. the current — pret straumi; a. the grain (hair) — pret spalvu; a. smb.'s will— pret kāda gribu; a. the wind— pret vēju; injection a. pain — injekcija pret sāpēm; to vote a. — balsot pret; are you for or a. the motion? — vai jūs esat par vai pret šo priekšlikumu?; to work a. time —

censties pabeigt darbu noteiktā laikā; 2. pretēji; a. the regulations — pretēji noteikumiem; 3. uz; a. a dark background — uz tumša fona; a. the end of the month — uz mēneša beigām; 0 a. a rainy day — nebaltām dienām agamic [o'gaemik] a biol. bezdzimuma-agamogenesis [.aegamau^enisis] n biol.

bezdzimuma vairošanās agamous ['aegamas] a biol. sporu-;

kriptogāms agamy ['aegami] n biol. 1. bezdzimuma

vairošanās; 2. agāmija agape [a'geip] a predic. muti iepletis agar[-agar] ['eigar'eiga] n agaragars, agars agaric ['aegarik] n lapiņu sēne agate ['aegat] n min. ahāts agave [a'geivi] n hot. agave agaze [a'geiz] adv izbrīnā age [eid3] I n 1. vecums; gadi; ten years of a. — desmit gadu vecs; awkward (tender) a. — pārejas vecums; great a. — sirms (liels) vecums; a. of consent — (sievietes) precību gadi; a. of manhood — vīra gadi; to be (act) one's a. — uzvesties atbilstoši saviem gadiem; to bear one's a. well — izskatīties jaunākam par saviem gadiem; to look one's a. — izskatīties atbilstoši saviem gadiem; to be over a. — but par vecu; 2. pilngadība; to be of a. jur. — būt pilngadīgam; to be under a. —1) būt par jaunu; 2) jur. būt nepilngadīgam; to come of a. jur. — sasniegt pilngadību; 3. vecums (dzīves pēdējais posms); the infirmities of a. — vecuma slimības; wisdom of a. — vecuma gudrība; bent with a. —vecuma saliekts; 4. paaudze; the ~s to come — nākamās paaudzes; 5. laikmets; periods; the Middle Ages — viduslaiki; the Stone A. — akmens laikmets; to be behind the a. — atpalikt no dzīves; 6. sar. mūžība; ilgs laiks; ~s ago — ļoti sen; I haven't seen you for ~s — neesmu redzējis jūs veselu

mūžību; 7. (mašīnas) kalpošanas laiks; II v 1. novecot; 2. ļaut nostāvēties (vīnam) age bracket f'eicfybraekit] n vecumgrupa aged a 1. ['eid3id] [krietni] gados;

padzīvojis; vecs; 2. [eid3d] : a. ten — desmit gadu vecs; 3. [eid3d] (par vīnu) izturēts; nostāvējies agedness ['eid3idnis] n novecošanās; vecums age group ['eid3gru:p] n vecumgrupa ageing [*eid3iij] sk. aging ageism ['eid3izam] sk. agism ageless ['eid3hs] a nenovecojošs; mūžīgs age limit ['eid^limit] n vecuma ierobežojums

age-long ['eu^oi]] a mūžsens; ilgs agency ['eu^ansi] n 1. aģentūra; birojs; telegraph a. — telegrāfa aģentūra; tourist a. — tūristu birojs; 2. starpniecība; palīdzība; by (through) the a. of smb. — ar kāda starpniecību (palīdzību); 3. spēks; faktors; līdzeklis; a. of destruction — iznīcināšanas līdzeklis agenda [agenda] n (sapulces u.tml.) dienas

(darba) kārtība agent ['eK^ant] n 1. aģents; pārstāvis; forewarding a. — ekspeditors; publicity a. — reklāmaģents; ticket a. amer. — biļešu [kases] kasieris; travelling a. amer. — komivojažieris; 2. spēks; faktors; līdzeklis; chemical a. ķim. — reaktīvs; oxidizing a. ķīm. — oksidētājs agential [a^en/al] a 1. aģentūras-; 2. aģenta-

agent provocateur ['ae3t>pravt>ka't3:] n

provokators age-old ['eid33uld] a mūžsens agglomerate I n [a'glomarat] 1. uzkrājums; aglomerāts; 2. £eoI. aglomerāts; II v [a'glomareit] 1. uzkrāt (kaudzē)-, 2. uzkrāties (kaudzē)

agglomeration [.agloma'rei/n] n 1. uzkrāšanās (kaudzē); 2. uzkrājums; aglomerāts; 3. biol. aglomerācija agglutinate I a [a'glu:tmat] 1. salīmēts; 2. salipis; 3. vai. aglutinējošs; II v

1. salīmēt; 2. salipt; 3. vai. aglutinēt agglutination [a,glu:ti'nei/n] n 1.

salīmēšana; 2. salipšana; 3. vai. aglutinācija agglutinative [a'gluitinativ] a 1. salipinošs;

2. vai. aglutinējošs; a. languages — aglutinējošas valodas

aggrandize [a'graendaiz] v vairot (varenību, bagātību)

aggrandizement [a'graendizmsnt] n

(varenības, bagātības) vairošana aggravate ['aegraveit] v 1. pasliktināt (stāvokli); 2. saasināt (slimību); 3. sar. sakaitināt, saniknot aggravating ['aegraveitnj] a 1. pasliktinošs; a. circumstances jur. — apstākļi, kas padara vainu smagāku; 2. sar. kaitinošs; how a.! — cik nepatīkami! aggravation [.agre'vei/n] n 1. (stāvokļa) pasliktināšanās; 2. (slimības) saasināšanās; 3. sar. dusmas; īgnums aggregate I n ['aegngat] kopums; masa; in the a. — kopumā; kopā ņemot; II a ['aegngat] sakopots; savākts; a. amount — kopsumma; a. capacity tehn. — pilna jauda; a. membership — kopējais biedru skaits; III v ['sgngeit] 1. sakopot; savākt; 2. sar. dot kopsummā aggregation [.aegn'gei/n] n 1. kopojums;

masa; 2. sakopošana; savākšana aggression [a'gre/n] n agresija aggressive [a'gresiv] a 1. agresīvs; 2.: a. weapons — uzbrukuma ieroči; 3. uzņēmīgs; enerģisks aggressiveness [s'gresivnis] n agresivitāte aggressor [a'gresa] n agresors aggrieve [a'griiv] v (parasti pass.) sarūgtināt, apbēdināt; to be ~d — būt sarūgtinātam (apbēdinātam) aggro ['aegrau] n brit. sl. kautiņš (publiskā vietā)

aghast [a'ga:st] a predic. pārsteigts; šausmu pārņemts; to stand a. — sastingt (aiz šausmām, pārsteiguma) agile ['aed3ail] a veikls; žigls agility [s'd^ati] n veiklums; žiglums aging ['eid3ii]] I n novecošanās; II a

novecojošs agio ['aed3i3u] n fin. ažio agiotage ['aed33tid3] n ažiotāža agism ['eidjizam] n vecāku cilvēku

diskriminācija (pieņemot darbā) agitate ['aed3iteit] v 1. sakratīt; samaisīt; the wind ~s the sea— vējš saviļņo jūru;

2. satraukt; uzbudināt; saviļņot (jūtas);

3. apspriest; iztirzāt (plānu, priekšlikumu);

4. (for, against) aģitēt

agitation [,aed3i'tei/n] n 1. sakratīšana; samaisīšana; 2. satraukums; uzbudinājums; saviļņojums; 3. diskusija; apspriešana; iztirzāšana; 4. aģitēšana; aģitācija agitator ['aed3iteit3] n 1. aģitators;

2. tehn. maisītājs

agleam [a'gli'.m] a predic. mirdzošs aglet ['aeglet] n 1. akselbante; 2. (aukliņas) metāla uzgalis; 3. hot. (bērza) spurdze; (lazdas) skara aglow [a'glau] a predic. 1. kvēlojošs; to be

a. — kvēlot; 2. uzbudināts; satraukts agnail ['aegneil] n 1. ienadzis; 2. med. panaricijs

agnate ['aegneit] jur. I n (vīrieša līnijas) pēcnācējs; II a radniecīgs (pa vīriešu līniju) agnation [aeg'nei/n] n jur. radniecība (pa

vīriešu līniju) agnomen [aeg'naumsn] n palama, iesauka agnostic [aeg'nostik] filoz. I n agnostiķis; II

a agnostisks agnosticism [aeg'nostisizam] n filoz.

agnosticisms ago [a'gau] adv pirms; a year a. — pirms

gada; long a. — sen agog [a'gog] a predic. iekaisis, iekarsis; to be

a. — degt nepacietībā a-go-go [a:'g3ugau] sar. I n diskotēka; II a

1. disko-; diskotēku-; 2. ultramoderns;

3. (par kustībām, tempu) straujš a-going [s'gauii]] adv novec. kustībā; to set

a-g. — laist darbā (apgrozībā) agonic [a'gunik] a\ a. line — magnētiskās

nulles deklinācijas līnija agonistic [.aega'nistik] a formai, strīdīgs; polemisks

agonize ['aeganaiz] v 1. mocīties (agonijā,

šaubās); 2. izmisīgi cīnīties; 3. mocīt agony ['aegani] n 1. mokas; ciešanas;

2. agonija; death (last) a. — pirmsnāves agonija; 0 a. column — laikraksta sleja sludinājumiem, kuros meklē piederīgos, draugus u.tml.

agoraphobia [.aegara'faubia] n med.

agorafobija agrarian [a'grearian] a agrārs; zemes-;

a. question — agrārais jautājums agree [a'gri:] v 1. (to, with) piekrist; to a. to smth. — piekrist kaut kam; to a. with smb. — piekrist kādam; to be ~d — būt ar mieru; ~d! — esmu ar mieru!; darīts!; a. to differ (disagree) — vairs nemēģināt pārliecināt vienam otru; 2. (with) saprasties; satikt; sadzīvot; they will never a. — viņi nekad nesapratīsies; 3. vienoties (piem., par cenu); 4. (with) atbilst; saskanēt; it does not a. with the facts—tas neatbilst faktiem; 5. saskaņot (plānus, atskaites); 6. apstiprināt; akceptēt (priekšlikumu); 7. (par klimatu, barību) būt derīgam; būt piemērotam; coffee does not a. with her — viņa nepanes kafiju; 8. gram, saskaņoties; a to a. on (upon) — vienoties (par); norunāt; as ~d upon — kā norunāts agreeable [a'griabl] a 1. patīkams; to make oneself a. — censties patikt; 2. sar.\ to be a. — piekrist; I am quite a. — esmu ar mieru; 3. piemērots; atbilstošs; a. to the standards — prasībām atbilstošs agreeably [a'griabli] adv 1. patīkami; a. surprised — patīkami pārsteigts; 2. atbilstoši; a. to the instruction — atbilstoši instrukcijai agreement [a'gri:mant] n 1. [savstarpēja] saskaņa; saprašanās; to be in [full] a. with smb. — [pilnīgi] piekrist kādam;

2. vienošanās; līgums; to come to an a., to arrive at an a., to reach (make) an a. — panākt vienošanos; vienoties; to sign an a. — parakstīt līgumu (vienošanos);

3. gram, saskaņojums

agrestic [a'grestik] a 1. lauku-; lauciniecisks;

2. pārn. neaptēsts agricultural [,aegri'kAlt/aral] a lauksaimniecības-; zemkopības-; a. Chemistry — agroķīmija; a. engineering — agro-tehnika

agriculturalist [.aegrikAlt/aralist] n agronoms

agriculture ['aegrikAlt/a] n 1. lauksaimniecība; zemkopība; 2. agronomija

agriculturist [.aegrikAlt/arist] n agronoms agrimony ['aegrimani] n dadzis agrobiology [.aegra i/bai'olad3i] n agro-bioloģija

agrochemicals [.aegra i/'kemiklz] n pi

agroķimikālijas agro-industrial [.aegra i/in'dAstrial] a agro-

rūpniecības-; agrorūpniecisks agro-industry [.aegrau'indAstn] n agro-rūpniecība

agrology [a'grtjladji] n augsnes zinātne

(mācība), agroloģija agronomical] [,aegra'nomik(al)] a agronomijas-; agronomisks agronomics [^aegra'nomiks] n agronomija agronomist [a'gronamist] n agronoms agronomy [a'grtinami] n 1. agronomija;

2. lauksaimniecība; zemkopība aground [a'graund] a predic. 1. uz sēkļa; to be a. — būt uz sēkļa; to run (go) a. — uzskriet uz sēkļa; 2. grūtībās; grūtā stāvoklī ague ['eigju:] n malārija; drudzis aguish ['eigjuri/] a med. 1. malārijas-;

disponēts uz malāriju; 2. drudžains ah [a:] int ak!, ai! aha [a:'ha:] int ahā!

A-head ['eihed] n sl. 1. narkomāns (sev. LSD narkotikas lietotājs); 2. narkomāns, kas lieto amfetamīnu ahead [a'hed] adv uz priekšu; priekšā; breakers a. — 1) priekšā bangas; 2) briesmas!, sargieties!; full speed a.! jūrn. — pilnā gaitā uz priekšu!; a. of schedule — pirms grafikā (plānā) noteiktā laika; a. of time — pirms termiņa; to get a. — 1) gūt sekmes; 2) (of smb.) pārspēt (kādu) ahem [m'mm] int hm! (uzmanības pievēršanai)

ahoy [a'hai] int jūrn. ei! (sveiciens vai

brīdinājums) ahull [a'hAl] adv jūrn. dreifā (ar satītām burām)

aid [eid] 177 1. palīdzība; first a. — pirmā palīdzība; to give first a. — sniegt pirmo palīdzību; to come to the a. — nākt palīgā; to render a. — sniegt palīdzību; pecuniary a. — naudas pabalsts; 2. palīgs; chief a. —

galvenais palīgs; 3. (parasti pi) [palīg] līdzekļi; audiovisual ~s — audiovizuālie līdzekļi; teaching (training) ~s — mācību līdzekļi; 4. mil. sar. adjutants; 0 what's [all] this in a. of? — kam tas vajadzīgs? aide [eid] n (sais. no aide-de-camp)

sar. 1. adjutants; 2. amer. palīgs aide-de-camp [,eidda'ka:mp] n (pi aides-de-

camp [.eidzda'kaimp]) adjutants aides-de-camp sk. aide-de-camp aid-man ['eidman] n sar. sanitārs aiglet ['eiglet] sk. aglet aigrette f'eigret] n 1. spalvu pušķis (pie

cepures); 2. dārgakmeņu galvas rota aiguille ['eigwi:l] n (kalna) smaile

(sev. Alpos) aiguillette [.eigwi'let] n mii. akselbante aikido ['aikidau] n aikido (japāņu sporta

cīņas veids) ail [eil] v 1. sāpēt; what ~s him? — kas viņam

kaiš?; 2. slimot,'sirgt aileron ['edarun] n (parasti pl) av. elerons ailing ['eilnj] I n neveselība; II a nevesels;

slimīgs; slims ailment ['eilmant] n neveselums; [viegla] slimība

aim [eim] I n 1. mērķis; nolūks; to gain (attain) one's a. — sasniegt savu mērķi; 2. mērķis (šaušanai); to miss one's a. —

1) netrāpīt mērķī; 2) pārn. nesasniegt [savu] mērķi; II v 1. censties sasniegt; tiekties; tīkot; to a. high — augstu

mērķēt; 2. (at) mērķēt, tēmēt; = to a. at (for) — censties sasniegt (vai iegūt)

aimless ['eimlis] a bezmērķīgs; bez mērķa-aimlessness ['eimlisnis] n bezmērķība,

bezmērķīgums ain't [eint] saīs. no am not, is not, are not,

have not, has not air [ea] I n 1. gaiss; atmosfēra; A. Force — gaisa karaspēki; a. mail — gaisa pasts, aviopasts; in the open a. — brīvā dabā; to be on the a. — 1) tikt pārraidītam pa radio;

2) (par radiostaciju) raidīt; darboties; to go by a. — braukt ar lidmašīnu; to go off the a. — (par radiostaciju) izbeigt [radio] pārraides; beigt darboties; to go on the

a. — (par radiostaciju) sākt [radio] pārraides; sākt darboties; to take the a. — iet pastaigāties; 2. izskats; sejas izteiksme; to assume an a. of importance — pieņemt svarīgu izskatu; 3. (parasti pl) augstprātīga izturēšanās; ~s and graces — klīriba; hot a. amer. — dižošanās, plātīšanās; to put on ~s, to give oneself ~s — izturēties augstprātīgi; dižoties; with a triumphant a. — triumfējoši; 4. vēsma; vējiņš; 5. mūz. ārija; melodija; 0 to beat the a. — veltīgi šķiest spēkus; to build castles in the a. — celt gaisa pilis; to clear the a. — mazināt saspīlējumu; to fish in the a. —smelt ūdeni ar sietu; to give smb. the ~s amer. — 1) atlaist kādu no darba; 2) pārtraukt ar kādu attiecības; to vanish (melt) into thin a. — pazust bez pēdām; to walk (tread) on a. — būt septītajās debesīs; Hal. gaisa-; a. boat — piepūšamā laiva; 2. aviācijas-; a. alert — gaisa trauksme; III v 1. vēdināt (telpas); to a. oneself — izstaigāties; 2. žāvēt (drēbes); 3. klāstīt; to a. one's opinions — izklāstīt savus uzskatus airbag ['eabaeg] n (automašīnas) drošības spilvens

air-balloon ['eaba,lu:n] n gaisa balons, aerostats

air barrage ['ea.basra^] n [aerostatu] gaisa aizsprosts

airbase ['eabeis] n aviobāze, lidmašīnu bāze airbed ['eabed] n piepūšamais matracis airbladder ['ea.blaeda] n peldpūslis airblast ['eabla:st] n gaisa strāva airborne ['eaba:n] a 1. pārvadājams pa gaisu; 2. aviācijas-; 3. mii. aviodesanta-; gaisa desanta-; a. division — aviodesanta divīzija airbrake ['eabreik] n pneimatiskā bremze airbrick ['eabnkj n nededzināts ķieģelis, samans

airbrush ['eabrA/] n pulverizators (krāsošanai)

airburst ['eab3:st] n mii. (bumbas) sprādziens gaisā

airbus ['eabAs] n aerobuss air-condition ['eakan,di/n] v kondicionēt

(telpas)air-operated

air-conditioned ['eakan,di/nd] a ar

kondicionētu gaisu air-conditioner ['eakan.di/na] n gaisa

kondicionētājs air-conditioning ['eakan.di/nu]] n gaisa

kondicionēšana air-cool ['eaku:l] v atdzesēt ar gaisu air-cooled ['eakuild] a 1. atdzesēts ar gaisu;

2. ar gaisa dzesinātāju air corridor ['ea.korida:] n gaisa koridors air cover ['ea,kj\va] n aviācijas aizsegs aircraft ['eakra:ft] n 1. lidmašīna; 2. aviācija aircraft-carrier ['eakra:ft,kaeria] n lidmašīnu bāzes kuģis aircraftman ['eakra:ftman] n lidotājs aircrew ['eakru:] n lidmašīnas apkalpe aircushion ['ea,ku/n] n 1. piepūšamais spilvens; 2.: a. vehicle — kuģis uz gaisa spilvena

air-defence ['eadi.fens] n pretgaisa aizsardzība

airdrome ['eadraum] n amer. aerodroms, lidlauks

airdrop ['eadrop] v nomest ar lidmašīnu air-engine ['earendjin] n lidmašīnas motors airer ['ears] n statnis drēbju žāvēšanai airfield ['eafiild] n lidlauks, aerodroms airflow ['eaflau] n gaisa plūsma airfoil ['eafoil] amer. sk. aerofoil airforce ['eafo:s] n gaisa karaspēki airframe ['eafreim] n lidmašīnas korpuss airgauge ['eageKķj] n tehn. manometrs airglow ['eaglau] n meteorol. atmosfēras

(augšējo slāņu) spīdēšana (nakti) airgun ['eagAn] n 1. pneimatiskā šautene;

2. pulverizators; 3. krāsu smidzinātājs air-hammer ['eajhaema] n 1. tehn. pneimatiskais āmurs; 2. kalnr. (pneimatiskais) atskaldāmais āmurs

airheater ['ea.hifts] n gaisa sildītājs; kalorifers

airhole ['eahaul] n 1. vēdcaurums; ventilācijas caurums; 2. lāsmenis;

3. caurums (piem., maizē); 4. av. gaisa bedre

airhorse ['eahois] n mii. sl. helikopters airhostess ['eajiaustis] n stjuarte (lidmašīnā)

airhouse ['eahaus] n piepūšama konstrukcija

(ēka)

airily ['earsli] adv 1. viegli; gaisīgi; 2. graciozi; smalki; 3. bezrūpīgi; vieglprātīgi; 4. (sev. amer.) iedomīgi airing ['esnij] n 1. vēdināšana; ventilācija; 2. žāvēšana; 3. pastaiga; to take (go for) an a. — iziet pastaigāties; 4. publiska apspriešana

air-jacket ['ea^aekit] n 1. (piepūšama) glābšanas veste; 2. tehn. gaisdzeses apvalks airland ['ealaend] v mii. 1. izsēdināt (karaspēku u.tml.) no lidmašīnas; 2. atvest (piem., tankus) ar lidmašīnu airlanding ['ea.laendirj] n mii. 1. (karaspēka u.tml.) izsēdināšana no lidmašīnas; 2. (piem., tanku) atvešana ar lidmašīnu airlane ['ealein] n aviolīnija; gaisa satiksmes

līnija; gaisa trase airless ['eahs] a 1. bezgaisa-; 2. smacīgs;

tveicīgs; 3. bezvēja-; kluss air letter ['es,lets] n 1. aviovēstule; 2. aviovēstuļu papīrs (kuru saloka, aizlīmē un nosūta bez aploksnes) air-level ['ea.levl] n tehn. līmeņrādis airlift ['ealift] I n pārvadāšana (pārvešana) ar lidmašīnu; "gaisa tilts"; II v pārvadāt (pārvest) ar lidmašīnu airline ['ealain] n aviolīnija, gaisa satiksmes

līnija, gaisa trase airliner ['ea.laina] n gaisa laineris airlock ['ealok] n 1. tehn. gaisa sastrēgums (piem., caurulē); 2. mii. kosm. hermētiska telpa (patvertnes tamburs, pārejas tamburs no kosmosa kuģa kosmosa stacijā) airlog ['ealog] n amer. av. sl. altimetrs airmada [ea'maids] n amer. gaisa armāda airmail ['earned] n aviopasts, gaisa pasts airman ['eamaen] n lidotājs air-minded ['ea.maindid] a tāds, kas

interesējas par aviāciju airmiss ['eamis] n av:. to have an a. — tik

tikko izvairīties no lidmašīnu sadursmes airmobile ['eamaubi:l] a amer. aeromobils air-monger ['ea,mAi]ga] n fantazētājs air-operated ['ea.opareitid] n tehn. pneimatisks; ar gaisa piedziņu

air-piracy ['ea.paiarasi] n gaisa pirātisms;

lidmašīnu nolaupīšana airplane ['eaplein] n amer. lidmašīna;

ambulance a. — sanitārā lidmašīna airpocket ['ea.pokit] n av. gaisa bedre airport ['espo:t] n lidosta airpost ['eapaust] n aviopasts, gaisa pasts airproof ['espruif] a hermētisks, gaisa necaurlaidīgs

airpump ['eapAmp] n 1. tehn. gaisa sūknis;

kompresors; 2. (velosipēda) sūknis airraid ['eareid] fi mil. uzlidojums air-raid ['eareid] a mil. gaisa-; uzlidojuma-: a.-r. alarm (alert) — gaisa trauksme; a.-r. shelter — patvertne air rifle ['earaifl] n pneimatiskā šautene air route ['earuit] n gaisa trase airscrew ['easkru:] n propelleris air-sea-rescue [.easii'reskju:] n jūras avārijā

cietušo glābšana ar lidmašīnu airshaft ['ea/aift] n ventilācijas šahta airshed ['ea/ed] n angārs airship ['ea/ip] n gaisa kuģis, dirižablis airsick ['easik] a slims ar augstuma slimību (lidojot)

airsickness ['ea.siknis] n augstuma slimība

(lidojot)

airspace ['easpeis] n 1. (valsts) gaisa telpa;

2. gaisa trases airstream ['eastriim] n gaisa plūsma airstrip ['eastnp] n (lidmašīnu) nolaišanās

laukums; lauka aerodroms air-taxi ['ea.taeksi] I n gaisa "taksometrs"; II v 1. lidot ar gaisa "taksometru"; 2. pārvadāt (pārvest) ar gaisa "taksometru" airtel [es'tel] n lidostas viesnīca air terminal ['ea.teiminl] n gaisa satiksmes osta

airtight ['estait] a hermētisks, gaisa

necaurlaidīgs air-to-air [.eata'ea] a: a.-to-a. missile mil. —

"lidmašīna-hdmašīna" tipa raķete air-to-ground [.eata'graund] a: a.-to-g. missile mil. — "gaiss-zeme" tipa raķete

air traffic ['ea.traefik] n gaisa satiksme air umbrella [.earAmljrela] n mii. gaisa

(aviācijas) aizsegs air unit ['eajuinit] n aviācijas daļa air vehicle ['ea.viiikl] n lidaparāts airway f'eawei] n 1. gaisa trase; a. traffic control service — aviācijas dispečerdienests; 2. ventilācijas šahta airwoman ['ea.wuman] n hdotāja airworthiness ['ea,W3:5inis] n (lidmašīnas)

derīgums Udojumam airworthy ['e3,w3:5i] a (par lidmašīnu)

derīgs lidojumam airy ['esn] a 1. gaisa-; 2. pilns ar gaisu; a. room — plaša istaba (kurā ir daudz gaisa); 3. nereāls; nemateriāls; a.notions— neskaidri jēdzieni; 4. viegls; gaisīgs; 5. graciozs; smalks; 6. bezrūpīgs; vieglprātīgs; a. promise — vieglprātīgs solījums; a. laughter — jautri (bezrūpīgi) smiekli; 7. (sev. amer.) iedomīgs airy-fairy [.ean'fean] a sar. kas lidinās

(dzīvo kā) pa mākoņiem; sapņains aisle [ail] n 1. (baznīcas) [sānu] aile; 2. eja (starp solu rindām); 3. novec. (ēkas) spārns; 0 to have the public rolling in the ~s — sasmīdināt publiku (teātrī) līdz asarām; to roll in the ~s — vai mirt no smiekliem, smieties līdz asarām (teātrī) ait [eit] n brit. saliņa (sev. upē) aitch [eit/] n burts H; to drop one's ~es —

neizrunāt "h" skaņu (vārda sākumā) aitchbone ['eit/baun] n 1. krustakauls;

2. (gaļas) astes gabals ajar8 [a'd3a:] adv (par durvīm) pusvirus ajarb [a'dja:] adv nesaskaņā; nesaticībā ajutage ['2ed3utid3] n tehn. 1. uzgalis;

2. īscaurule akimbo [a'kimbau] adv. with arms a. — ar

sānos iespriestām rokām akin [a'kin] a pred. 1. radniecīgs; rada-;

radu-; near a.— tuvu rada; 2. tuvs; līdzīgs ala ['eils] n (pl alae ['eili:]) 1. spārns;

2. spārnveida piedēklis ā la [,a:'la:] prep pēc;... stilā; ā la the

Beatles — Bītlu stilā Alabaman [.aeb'baeman] I n AS V Alabamas

štata iedzīvotājs; II a Alabamas-alabaster ['aelabaista] I n alabastrs; ģipsis;

40alert

II a alabastram līdzīgs; balts kā alabastrs ā la carte [,a:la:ka:t] I a: ā la c. lunch— pēc ēdienkartes pasūtītas pusdienas; II adv (par ēdieniem restorānā) pēc ēdienkartes alack [a'laek] int novec. ak vai!; vai dieniņ! alack-a-day [a'laeksdei] sk. alack alacrity [s'lzekrsti] n degsme; gatavība Aladdin [a'laedin] n\ ~'s cave — lielu

bagātību ala (vai noliktava) alae sk. ala

ā la mode [,a:la:'m3ud] I a 1. modems; stilīgs; 2. amer. (par ēdienu) ar saldējumu; II adv pēc [pēdējās] modes alar ['eib] a 1. spārnots; 2. spārnveida-;

spārnveidīgs alarm [s'larm] I n 1. trauksme; a. signal — trauksmes signāls; fire a. — ugunsgrēka trauksme; to give (raise, beat, ring, sound) the a. — 1) sacelt trauksmi; 2) dot trauksmes signālu; izziņot trauksmi; 2: burglar a. — pretzagļu signalizācijas sistēma; 3. satraukums; nemiers; II v

1. sacelt trauksmi; izziņot trauksmi; to a. for instruction mil. — izziņot mācību trauksmi;

2. satraukt; radīt nemieru alarm[clock] [3'la:m(klt>k)] n modinātājpulkstenis

alarming [a'laimn]] a satraucošs alarmism [a'laimizam] n panikas celšana alarmist [a'laimist] n panikas cēlējs alarum [a'learam] novec. sk. alarm; 0 ~s and

excursions humor. — kņada; jezga alary ['eibn] a spārnveida-; spārnveidīgs alas [a'laes] int ak vai!

Alaskan [s'laeskan] I n Aļaskas iedzīvotājs;

II a Aļaskas-alate ['eileit] a spārnots; spārnains alb [aelb] n stihārijs (priestera tērps) Albanian [ael'beinisn] I « 1. albānis;

albāniete; 2. albāņu valoda; II a albāņu-albatross ['aelbatros] n 1. albatross; 2. smaga

nasta; grūti novēršams traucēklis albedo [ael'biidau] n fiz. albedo albeit [o:l'bi:t] con) formal, lai gan, kaut gan albescent [ael'besant] a bālgans; iebalts albinism ['aelbiruzam] n biol. albīnisms albino [ael'biinau] n biol. albīns

Albion ['aelbian] n poēt. Albiona (Anglija) albite ['aelbait] n min. albīts (minerāls) album ['aelbam] n 1. albums; 2. (viena autora) ilgspēlējošā skaņuplate; skaņuplašu komplekts (albums) albumen ['aelbjumin] n 1. olas baltums;

2. albumins, olbaltumviela albumin ['zelbjumin] n ķim. albumins albuminoid [ael'bjuminoid] n albuminoids alburnum [ael'b3:n3m] n bot. gremzdi alcaic [ael'kenk] lit. I n pl alkaiskais

pantmērs; II a alkaisks alchemic[al] [ael'kemik(l)] a alķīmijas-;

alķīmisks alchemist ['aelkimist] n alķīmiķis alchemy ['aelkimi] n alķīmija alchy ['aelki] sk. alkie

alcohol ['aelkahol] n 1. alkohols; spirts;

2. alkoholisks dzēriens alcoholic [.aelka'hnlik] I n alkoholiķis; II a

alkoholisks alcoholism ['xlkshnlizam] n alkoholisms alcoholometer [.aelkaho'lomits] n spirto-metrs

Alcoran [,aelkt>'ra:n] n novec. korāns alcove ['aelksuv] n 1. niša; alkovs; 2. lapene aldehyde ['aeldihaid] n ķim. aldehīds alder ['o:kb] n alksnis; black a. — melnalksnis; a. buckthorn— krūklis alderman ['oikbmsn] n brit. aldermanis, pilsētas domnieks; municipalitātes loceklis aldermanic [.oikb'maenik] a brit. aldermaņa-, pilsētas domnieka-; municipalitātes locekļa-ale [eil] n [gaišais] alus; Adam's a. humor. — ūdens

aleatory f'ediatan] a nejaušs; gadījuma-alee [a'li:] adv jūrn. aizvējā; aizvēja pusē alehouse ['eilhaus] n novec. alus dzertuve alembic [s'lembik] n novec. pārtvaices retorte; destilēšanas aparāts; 0 through the a. of fancy — caur iztēles prizmu alert [a'b:t] I n trauksme; trauksmes signāls; to be on the a. — 1) būt pilnīgā atkaribā; būt trauksmes stāvoklī; 2) būt modram; to keep a. — būt modram; II a 1. modrs; 2. veikls; izmanīgs; III v 1. brīdināt;

2. izziņot trauksmi alertness [a'bitms] n 1. modrība; 2. veiklība; izmanība

Aleut ['aehu:t] n 1. aleuts; aleutiete; 2. aleutu valoda

Aleutian [a'lu:/an] I n 1. aleuts; aleutiete;

2. aleutu valoda; II a aleutu-A Ievel ['eUevl] n (saīs. no advanced level) brit. augstākā līmeņa eksāmens (vidusskolu beidzot)

alewife ['eilwaif] n 1. amer. siļķe; 2. novec.

alus sieva; krodziniece alexandrine [.aelig'zaendrain] lit. I n (arī a. verse) aleksandriskais pants; II a (par pantmēru) aleksandrisks alexandrite [.aelig'zaendrait] n min. alek-sandrits

alfalfa [ael'faelfa] n 1. hot. lucerna; 2. amer. sl. nauda

alfresco [ael'fraskau] I a brīvdabas-; a. lunch — pusdienas zaļumos; II adv brīvā dabā; to lunch a. — pusdienot

zaļumos alga ['aelga] n (pl algae ['aeld^:]) aļģe algae sk. alga

algebra ['aeld^bra] n algebra algebraic[al] [,aeld3i'breiik(l)] a algebrisks Algerian [ael^orian] I n alžīrietis; alžīriete;

n a alžīriešu-algid ['aektyd] a auksts; vēss algidity [ael^idati] n aukstums; vēsums Algol ['aelgol] n inform, algols (programmēšanas valoda) algology [ael'goladji] n algoloģija algometer [ael'grmuta] n algometrs Algonquian [al'goijkwian] I n 1. algonkīnu cilts indiānis vai indiāniete; 2. algonkīnu valoda; II a algonkīnu-algorithm ['aelganSm] n mat. algoritms algorithmic [.aelgs'riSmik] a mat.

algoritmisks alias ['eihžes] I n pieņemts vārds; II adv citādi

[saukts]; citā vārdā alibi ['aelibai] I n 1 .jur. alibi; to prove (have, establish) an a. — pierādīt savu alibi; 2. sar. aizbildinājums, attaisnojums; II v 1. jur. pierādīt savu alibi; 2. sar. aizbildināties, attaisnoties

Alice-in-Wanderland ['aelisin'wAndalaend] a

fantastisks; neticams alien ['eilran] I n [nenaturalizēts] ārzemnieks; Hal. ārzemju-; a. subjects — ārzemju pavalstnieki; 2. svešs; tāls; it's a. to my thoughts — es par to nemaz nedomāju alienability [.eiliana'bibti] n jur. (īpašuma,

tiesību) atsavināšana alienable ['eilisnabl] a jur. (par īpašumu,

tiesībām) atsavināms alienage ['eili3nid3] n jur. [nenaturalizēta]

ārzemnieka stāvoklis alienate ['eilianeit] v 1 .jur. atsavināt (īpašumu, tiesības); 2. atsvešināt; attālināt alienation [.eilia'nei/n] n 1. jur. (īpašuma, tiesību) atsavināšana; 2. atsvešināšana;

3. atsvešināšanās

alienism ['eilisnizam] n novec. psihiatrija alienist ['eilianist] n 1. novec. psihiatrs; 2. amer. jur. konsultants psihiatrijas jautājumos

alighta [s'lait] v 1. (from) izkāpt (no trolejbusa, vilciena); nokāpt (no zirga);

2. (par putniem, lidmašīnām) nolaisties alightb [a'lait] a predic. 1. degošs; aizdedzināts; 2. apgaismots; gaišs; 3. līksms; faces a. with happiness — līksmas sejas

align [a'lain] v 1. sakārtot rindā; 2. mii., sp. nostādīt [ie]rindā; 3. nostāties [ieļrindā;

4. (with) pievienoties (piem., valstu blokam, grupējumam); 5. tehn. centrēt

alignment [a'lainmant] n 1. sakārtošana rindā; 2. mil., sp. nostādīšana [ie]rindā;

3. nostāšanās [ieļrindā; 4. pievienošanās (piem., valstu blokam, grupējumam);

5. (valstu) bloks; [no]grupējums; 6. tehn. centrēšana

alike [a'laik] I a predic. vienāds; līdzīgs; very much a.— ļoti līdzīgs; II adv vienādi; līdzīgi; tieši tāpat; to act a. — rīkoties tieši tāpat

aliment ['aelimsnt] n 1. barība; uzturs;

2. atbalsts; pabalsts alimental [.aeh'mentl] a barojošs alimentary [.aeli'mentan] a 1. barības-; a. canal anat. — barības vads; a. therapeutics — dietoterapija; 2. barojošs

alimentation [.aehmen'tei/n] n barošana;

uzturēšana; forced a.— piespiedu barošana alimony ['aelimam] n 1. iztika; uzturs;

2. jur. alimenti aline [s lam] sk. align

A-line ['eilain] I n 1. trapecveida siluets; 2. trapecveida [silueta] apģērbs; II a trapecveida-; "A" veida-; A-l. dress

— trapecveida kleita alinement [a'lainmant] sk. alignment aliquant ['aelikwant] a mat. tāds, kas nedalās

bez atlikuma aliquot ['aelikwot] a mat. tāds, kas dalās bez atlikuma; 2 and 3 are a. parts of 6 — 6 dalās ar 2 un 3 bez atlikuma alive [a'laiv] a predic. 1. dzīvs; any man a. — jebkurš [cilvēks]; no man a. — neviens pasaulē; 2. dzīvs; mundrs; ņiprs; all a. — pati uzmanība; a. and kicking — sveiks un vesels; look a.! — dzīvāk!; mundrāk!; 3. tāds, kas darbojas; microphone is a. — mikrofons ir ieslēgts; wire is a. — [elektrības] vads ir zem sprieguma; to keep the fire a. — uzturēt uguni; to keep the matter a. — turpināt jautājuma apspriešanu; 4. tāds, kas apzinās; to be a. to the danger — apzināties briesmas; 5.: to be a. with — mudžēt; river is a. with fish — upē ir milzum daudz zivju

alizarin [a'lizsnn] n ķīm. alizarins alkahest ['aelkahest] n (alķīmiķu) universālais šķīdinātājs

alkalescence [.aelka'lesns] n ķīm. sārmainība alkalescent [.aelka'lesnt] a ķīm. sārmains alkali ['aelkalai] n 1. ķīm. sārms; a. soil ģeol. — solončaks; 2. amer. sl. alkohols; (zemas kvalitātes) viskijs alkalify ['aelkahfaiļ v ķīm. sārmot, padarīt

sārmainu alkaline ['aelkalain] n ķīm. sārmains alkalinity [.aelka'linati] n ķīm. sārmainība alkaloid ['aelkabid] n ķīm. alkaloids alkie f'aelki] n amer. sl. 1. alkohols; (zemas

kvalitātes) viskijs; 2. alkoholiķis, dzērājs Alkoran [,aelkt>'ra:n] sk. Alcoran alky ['aelki] sk. alkie

alkyd ['aelkid] n ķīm. alkīds, alkīdsveķi alkyl ['aelkil] n ķīm. alkils alkylate ['aelkilat] n ķīm. alkilāts all [o:l] Irti. viss; a. is lost—viss ir zaudēts; and a. — 1) un viss; 2) un visi; that's a. — tas ir viss; 2. visi; a. are present— visi ir klāt; a. of you — jūs visi; and a. — un pārējie; a. and sundry, one and a. — visi bez izņēmuma; 2.: one's a. — (kāda) [viss] īpašums; iedzīve; 0 above a. — galvenokārt; pirmkārt; and a. — 1) un viss pārējais; 2) un tā tālāk; un tamlīdzīgi; after a. — galu galā; a. along — visu laiku; a. but — 1) gandrīz vai; 2) viss (vai visi), izņemot...; a. in a. — 1) kopskaitā; 2) vispār; [visā] visumā; 3) pats svarīgākais; her work was a. in a. to her — darbs viņai bija viss dzīvē; at a. — 1) vispār; 2) kaut cik; first of a. — vispirms; for a. — lai gan; for a. I know (care) — cik man zināms; in a. — kopskaitā; not at a. — nemaz; once [and] for a. — reizi par visām reizēm; II a viss; a. day [long] — visu dienu; a. his life — visu savu mūžu; a. the others — visi pārējie; by a. means — katrā ziņā; for a. that — neraugoties uz to; par spīti tam; with a. speed — ar vislielāko ātrumu; 0 to be a. ears — klausīties uzmanīgi (ar abām ausīm); beyond a. doubt — bez šaubām; of a. people sar.: of a. people he should be the last to complain — vismazāk var žēloties viņš; III adv 1. pilnīgi; gluži; a. alone — 1) pilnīgi viens; 2) [pilnīgi] patstāvīgi; a. at once, a. of a sudden — pēkšņi; negaidīti; a. over — 1) visur; a. over the world — visā pasaulē; 2) beidzies; meeting is a. over — sanāksme ir beigusies; 3): that is you a. over — tas izskatās pēc tevis; a. told — kopskaitā; it's a. up with him — ar viņu ir cauri; dressed a. in black — tērpies viscaur melnā; 2. sp. sl. līdzīgi; score was two a. — (spēles) rezultāts bija neizšķirts 2:2; love a. — neizšķirts (rezultāts) 0:0; 0 not to be a. there sar. — nebūt pie pilna prāta

Allah ['aela] n Allāhs

ail-American [.ada'merikan] a Vis-amerikas-

all-around ['oilaraund] I n sp. daudzcīņa; II

a vispusīgs, daudzpusīgs allay [a'lei] v mazināt; vājināt; remdēt (sāpes, slāpes)

all-clear [.oilldia] n 1. trauksmes atsaukums; 2. (arī a.-c. signal) trauksmes atsaukuma signāls

allegation [.aeli'gei/n] n 1. (nepamatots)

apgalvojums; 2. aizbildināšanās allege [a'led3] v 1. (nepamatoti) apgalvot; 2. atsaukties; aizbildināties; to a. a fact — atsaukties uz faktu; to a. illness — aizbildināties ar slimību alleged [a'led3d] a\ a. criminal — par

noziedznieku uzskatīts cilvēks allegedly [a'led3idli] adv\ he a. lost consciousness — viņš, kā runā, zaudējis samaņu

allegiance [a'li:d3ans] n lojalitāte; uzticība;

oath of a. — pavalstniecības zvērests allegoric[al] [.aeh'gtjnk(l)] a alegorisks allegorist ['aeligarist] n 1. alegoriju rakstnieks; 2. alegoriju cienītājs allegorize ['aeligaraiz] v 1. rakstīt alegoriski;

2. izteikties alegoriski allegory ['aeligari] n alegorija allegretto [.aeli'gretau] adv mūz. alegreto allegro [a'leigrau] adv mūz. alegro all-electric [,o:lilektnk] a elektrificēts alleluia [,aeli'lu:ja] n rel. aleluja all-embracing ['a:hm,breisir]] a visaptverošs allergen ['aelad3en] n alergēns allergenic [,aela'd3enik] a alergēnisks allergenist [a'b^mist] sk. allergist allergic [a'bidjik] a alerģisks; she is a. to

smoke — viņa nepanes (necieš) dūmus allergist ['aelad3ist] n alergologs allergy ['aelad3i] n alerģija alleviate [a'li:vieit] v atvieglot (ciešanas

u.tml.); remdēt (sāpes) alleviation [,ali:vi'ei/n] n 1. (ciešanu u.tml.) atvieglošana; (sāpju) remdēšana; 2. atvieglojums alley8 ['sell] n 1. aleja; gatve; 2. šaura ieliņa; blind a. — 1) aklā iela; 2) strupceļš;

3. (ķegļu spēles) bumbotava; 0 to be up one's a. — būt kāda kompetencē alleyb ['aeh] sk. allyb alleyway ['aeliwei] n šaura ieliņa all-fired ['o:l,faiad] amer. si. I a velnišķīgs;

II adv velnišķīgi All Fools' Day [,a:l'fu:lzdei] n pirmais aprīlis all fours [,3:l'fa:z] n\ on a. f. — četrrāpus All Hallows [.od'haelauz] n visu svēto diena

(1. novembris) alliaceous [.aeli'ei/as] a ķiploku-; ķiplokains alliance [a'laians] n 1. savienība; apvienība; (valstu — ari) alianse; to conclude (form, enter into) an a. — noslēgt savienību; [ie]stāties savienībā (apvienībā, aliansē); 2. (arī matrimonial a.) laulība; laulības saites

allied ['aelaid] a 1. sabiedrots; savienības-; a. forces — sabiedroto bruņotie spēki; a. powers vēst. — sabiedrotās lielvalstis;

2. radniecīgs; tuvs

alligator ['aeligeita] n 1. aligators; 2. amer. sl. (baltais) džeza mūziķis; 3. amer. sl. svinga entuziasts; 4. mii. sl. amfībija (tanks vai automašīna) alligator pear ['aehgeita,pea] n 1. avokado, aligatorbumbiere; 2. avokado, aligator-bumbieris

all-in ['a:lin] I n brit. vispārizglītojošā [vidus]skola; Hal. viss; a.-in insurance — vispārēja apdrošināšana; 2.: a.-in school brit. — vispārizglītojošā [vidusļskola;

3. sp.\ a.-in wrestling — brīvā cīņa all in [,a:l'in] a sar. noguris; nomocījies alliterate [a'litareit] v lit. 1. aliterēt;

2. izmantot aliterāciju alliteration [.alita'rei/n] n lit. aliterācija alliterative [a'htarativ] a lit. aliterējošs allium ['aeliam] n hot. sīpoldzimtas augs all-mash ['arlmae/] n lauks, kombinētā lopbarība

all-metal ['o:l,metl] a vienlaidmetāla-allness ['a:lms] n vispārigums; universāliuns all-night ['a:lnait] a nakts- (kas ilgst, darbojas, ir atvērts visu nakti); a.-n. shop — nakts veikals all-nighter [,a:l'naita] n sar. nakts pasākums

44all-time

(kas ilgst visu nakti) allocate ['aebvkeit] v piešķirt (līdzekļus,

zemi); asignēt allocation [,aeb u'kei/n] n (līdzekļu, zemes)

piešķiršana; asignējums allocution [,aeb vkju:/n] n (svinīga) uzruna; runa

allograph ['aebi/graifļ n alogrāfs (paraksts

cita vietā) allomorph ['aebi/mo:f] n vai. alomorfs allomorphic [,aeb t/'mo:fik] a vai.

alomorfisks allomorphism ['acbu.moifizam] n alo-

morfisms allopathic [,aeb v'paeGik] a alopātisks allopathy [a'lopaBi] n alopātija allophone ['aebvfaun] n vai. alofons all-or-none [bibjiAn] a "visu vai neko";

[-bezkompromisa-allot-]

{+bezkompromisa- allot+} [a'lot] v piešķirt

allotment [s'lotmant] n 1. piešķiršana; 2. daļa; tiesa; 3. brit. neliels zemes gabals (sakņu dārzam) all-out ['o:laut] a 1. nogurdinošs; novārdzinošs; 2. totāls; pilnīgs; a.-o. warfare — totālais karš all out [,o:l'aut] adv no visa spēka; to go

a. o. — cīnīties visiem spēkiem all-outer ['o:l,auta] n amer. sar. apņēmīgs (stingrs) cilvēks; cilvēks, kas ne ar ko nerēķinās (savu mērķu sasniegšanā) all-over [biLauva] a sp. :a.-o. competition — sacensības daudzcīņā all-overish [.oil'auvsnfl a sar. nevesels; I

feel a.-o.— es nejūtos vesels allow [a'lau] v 1. atļaut; to a. oneself to do smth. — atļauties kaut ko darīt; smoking is not ~ed here — šeit aizliegts smēķēt;

2. atzīt; pieļaut; to a. a claim jur. — atzīt prasību; facts a. no other explanation — fakti nepieļauj citādu izskaidrojumu;

3. piešķirt (līdzekļus, laiku); izmaksāt (parasti ierobežotu summu); how much does your father a. for books?— cik daudz [naudas] tev tēvs piešķir (izmaksā) grāmatu iegādei?; 4. amer. apgalvot; => to a. for — ievērot; ņemt vērā (zināmus apstākļus

u.tml.); to a. for delays caused by bad weather — pieļaut aizkavēšanos sliktā laika dēļ; to a. of — pieļaut; matter ~s of no delay —to nedrīkst atlikt allowable [a'lauabl] a pieļaujams; pieņemams allowance [a'lausns] n 1. (noteikta) naudas summa; (naudas) pabalsts; izmaksa; (amer.) kabatas nauda; travelling ~s — komandējuma nauda; 2. deva; rācija; water a. — ūdens deva; 3. (zināmu apstākļu u.tml.) ievērošana; to make [an] a. (for), to make a. (~s) (for) — ievērot; ņemt vērā; 4. ek. atlaide; 5. sp. handikaps; 6. tehn. pielaide

alloy I n ['aebi] 1. (metālu) sakausējums;

2. piejaukums; piemaisījums; ligatūra;

3. (dārgmetāla) raudze; 4. [a'bi] pārn. piejaukums; pleasure withouth a. — bezbēdīgs prieks; II v [a'bi] 1. sakausēt (metālus); 2. piejaukt; piemaisīt

alloyage [a'bud3] n metalurģ. leģēšana all-powerful [.oil'pauaf vi] a visspēcīgs; visvarens

all-purpose [b:l,p3:p3s] a universāls;

a.-p. tractor — universāls traktors all right [,o:l'rait] I a predic. apmierinošs; pieņemams; II adv 1. labi; viss kārtībā; it's a. r. — ir [jau] labi; viss kārtībā; 2. sar. bez šaubām; protams; he is ill a. r. — viņš patiešām ir slims all-round [,o:l'raund] I n sp. daudzcīņa; II a vispusīgs; daudzpusīgs; a.-r. champion sp. — absolūtais čempions all-rounder [.od'raunds] n 1. daudzpusīgs

cilvēks; 2. sp. daudzcīņnieks All-Russian ['odjA/an] a Viskrievijas-AI1 Saints' Day [,o:l'seintsdei] n visu svēto

diena (1. novembris) all-sorts [b:lso:ts] n pl (konfekšu) maisījums All Souls' Day [,o:l's9ulzdei] n mirušo

piemiņas diena (2. novembris) all-star [bilsta:] a zvaigžņu-; kur piedalās

tikai (kino, teātra, sporta) zvaigznes all-terrain vehicle [.oilte'rein'viukl] n visurgājējs

all-time [b:ltaim] a nepieredzēts; nepārspēts; a.-t. records — nepārspēts rekords

allude [a'luid] v (to) 1. dot mājienu; netieši norādīt; likt saprast (vai manīt); 2. atsaukties (uz kaut ko vai kādu) all-up ['oiLvp] n (lidmašīnas, apkalpes, pasažieru un kravas) kopsvars (lidojumā) allure [a'ljuo] v vilināt; valdzināt; kārdināt allurement [a'ljusmant] n vilinājums; valdzinājums; kārdinājums; ~s of large cities — lielpilsētu vilinājumi (kārdinājumi) alluring [a'ljuarit]] a vilinošs; valdzinošs; kārdinošs

allusion [a'luip] n (to) 1. mājiens; netiešs norādījums; 2. atsaukšanās (uz kaut ko vai kādu); to make an a. (to) —

atsaukties (uz kaut ko vai kādu) allusive [o'lu:siv] a (to) netieši norādošs alluvia sk. alluvium

alluvial [a'luivial] a ģeol. aluviāls; sanesu-alluvion [a'luivian] n ģeol. 1. sanesafs];

uzskalojums; 2. alūvijs alluvium [a'luiviam] n (pl alluvia [a'luivia]

vai alluviums [a'luiviamz]) ģeol. alūvijs all||ya I n ['aelai] sabiedrotais; the Allies — 1) sabiedrotie, sabiedrotās valstis; 2) vēst. Antante; II v [a'lai] 1. apvienoties; noslēgt savienību; ~ied powers — sabiedrotās valstis; to be ~ied (to) — būt tuvam (radniecīgam); 2. noslēgt laulību allyb ['aeli] n (marmora, alabastra) spēļu bumbiņa

Alma Mater [.aelma'maita] n lat. gādīgā māte, universitāte (vai skola), kurā kāds mācījies

almanac ['oilsmaek] n almanahs;

gadagrāmata almighty [oil'maiti] I n: the A. — [visvarenais] Dievs; II a 1. visvarens; visspēcīgs; 2. sl. briesmīgs; III adv sl. briesmīgi

almond ['aimand] n 1. mandele; 2. mandeļ-koks

almond-eyed [.aimand'aid] a ar iegarenām

(mandeļveida) acīm almoner ['ctimana] n 1. pabalstu izsniedzējs; 2. brit. ierēdnis (kas kārto slimnieku sadzīves jautājumus) almonry ['aimann] n pabalstu izsniegšanas

vieta

almost ['oilmaust] adv gandrīz

alms [a:mz] n (parasti lieto kā sg) pabalsts;

žēlastības dāvana almsfolk ['cumzfauk] n pl sabiedrības apgādē esošie

almsgiver ['aimz.giva] n žēlastības dāvanu devējs

almsgiving ['a:mz,givit]] n žēlastibas dāvanu došana

almshouse ['a:mzhaus] n nespējnieku nams; nabagmāja

almsman ['aimzman] n cilvēks, kas dzīvo

no žēlastības dāvanām aloe ['aelau] n bot. alveja aloft [s'ltjft] adv 1. augšā; 2. augšup; 0 to go

a. — nomirt alogical [ae'ltx^ikl] a neloģisks aloha [a'lauhs] int sveiki! (atvadoties vai satiekoties)', 0 A. State amer. — Havaja (ASV štats)

alone [a'laun] I a viens pats; all a. — gluži viens; to go it a. — rīkoties [vienam] pašam (bez citu palīdzības)', to let (leave) smb. (vai smth.) a. — 1) likt kādu (vai kaut ko) mierā; 2) neaiztikt kādu (vai kaut ko); Iet a.... — nemaz jau nerunājot par...,; to live a. — dzīvot vienam; II adv tikai; vienīgi; you a. can help me — tikai jūs man varat palīdzēt aloneness [a'taunms] n vienatnība along [a'lt)»]] I adv 1. uz priekšu; to get a. — 1) tikt uz priekšu; 2) klāties; veikties; how are you getting a.? — kā jums klājas?; get a. with you! sar. — taisies, ka tiec!; 2. visā garumā; no viena gala līdz otram; all a. — visu laiku; I knew it all a. — es jau to zināju iepriekš; 3. līdz; kopā; come a.! — nāc līdzi!; take those books a.! — paņem līdzi tās grāmatas!; 4.: [all] a. of .var. — dēļ; all a. of carelessness — neuzmanības dēļ; II prep pa; gar; a. the street — pa ielu; a. the shore (coast) — gar krastu alongshore [s'Ict]/o:] adv gar krastu alongside folnq'sard] adv (of) blakus; [cieši] līdzās; to come a. of a ship — piebraukt pie kuģa bortaalternatively

aloof [a'luif] I a atturigs; vēss; II adv savrup; nomaļus; atstatu; to keep (hold, stand) a. — turēties savrup aloofness [a'luifms] n savruplba alopecia [,aela v'pi:/a] n med. plikpauriba,

plikgalvlba aloud [s'laud] adv 1. skaļi; skaļā balsī; 2. sar. jūtami; stipri; it reeks a. of tobacco — stipri ož pēc tabakas dūmiem alow [a'lsu] adv jūrn. kuģa apakšējā daļā alp [aelp] n 1. kalna virsotne (sev. Alpos);

2. kalnu ganības (Šveicē) alpaca8 [ael'paeka] n alpaks, jaunsudrabs alpacab [ael'paska] n 1. zool. alpaka; 2.

alpakas

vilna; 3. alpakas vilnas audums, alpaka alpenglow ['aslpangbu] n Alpu kvēle; rīta

(vai vakara) blāzma kalnos alpenhorn ['aelpanhom] n Alpu gana rags (taure)

alpenstock ['aelpanstnk] n alpenštoks,

alpīnista spieķis alpestrian [ael'pestnan] n alpīnists alpestrine [ael'pestrin] a subalpīns;

[-augstkalnu-alpha-]

{+augstkalnu- alpha+} ['aelfa] n 1. alfa; A. and Omega — 1) sākums un beigas; 2) pats galvenais; 2. astr. zvaigznāja galvenā zvaigzne; 0 a. plus — teicami; pieci ar plusu alphabet ['aelfsbit] n alfabēts; deaf-and-dumb

a. — kurlmēmo alfabēts alphabetical] f.aelfa'betikO)] a alfabētisks;

alfabēta-; in a. order — alfabēta kārtā alphabetically [.aelfa'betikah] adv

alfabētiski, alfabēta kārtā alphabetize ['aelfabitaxz] v sakārtot alfabēta kārtā

alphameric [.aelfs'merik] sk. alpha-

numeric[al] alphanumeric[al] [,aelfanju:'merik(al)] a

burtu un ciparu-Alpine ['aelpam] a Alpu-; alpīns Alpinism ['aslpinizam] n alpīnisms Alpinist ['aelpinist] n alpīnists already [o.Tredi] adv jau alright [.orl'rait] adv labi; viss kārtībā Alsatian [ael'sei/an] n 1. elzasietis; 2. (ari A. dog) vilku suns

also [b:ls30] adv ari

also-ran ['oilsaraen] n neveiksminieks

(sportā, vēlēšanās) alt [aelt] n mūz. augsta skaņa; 0 in a. —

pacilāts altar ['o:lte] n altāris altar-piece ['o:ltapi:s] n altāra glezna altazimuth [aelt'aezimaG] n altazimuts alter ['o:lta] v 1. mainīt; grozīt; pārveidot; to a. one's mind — pārdomāt; mainīt [savas] domas; to have one's dress ~ed — likt pārtaisīt kleitu; 2. mainīties; grozīties; to a. for the better — kļūt labākam; mainīties uz labo pusi; 3. amer. kastrēt alterability [,o:ltara'bibti] n maināmība;

grozāmība alterable ['oiltarabl] a maināms; grozāms alterant ['o: Iterant] a pārmaiņas radošs alteration [,D:lte'rei/n] n 1. pārveidošana; (kleitas u.tml.) pārtaisīšana; 2. pārmaiņas; 3. pārmaiņa; grozījums alterative ['oilterativ] a pārmaiņas radošs altercate ['oiltekeit] v (with) strīdēties; diskutēt

altercation [,o:lte'kei/n] n strids; disputs alter ego [.aeltar'egau] n lat. otrais "es";

tuvākais (labākais) draugs alternance [oil'tomans] n maiņa; mija alternant [o:l't3:nant] a mainīgs alternate I n [3:l't3:nat] 1. vietnieks; 2. dublieris; II a [o:l't3:nat] 1. mainīgs; a. angles mat. — (iekšējie vai ārējie) šķērsleņķi; 2. katrs otrais; on a. days, each a. day — ik pārdienas; 3. amer. alternatīvs; rezerves-; izvēles-; a. airdrome av. — rezerves lidlauks; a. design — izvēles variants; III v ['oiltaneit] 1. mainīt; 2. mainīties; mīties alternating ['o:lteneitit]] a mainīgs; a. current

el. — maiņstrāva alternation [,D:lte'nei/n] n maiņa; mija; a. of

generations — paaudžu maiņa alternative [o:l't3:n3tiv] I n alternatīva; izvēle; there is no a. — nav citas izvēles; II a 1. alternatīvs; izvēles-; 2. viens otru izslēdzošs

alternatively [3:l't3:n3tivh] adv 1. alternatīvi;alternator

2. pārmaiņus alternator ['oiltsneita] n el. maiņstrāvas

ģenerators, alternators altho [oil'Sau] amer. sk. although althorn ['aeltho:n] n mūz. alta rags (taure) although [d:1'53u] conj kaut gan, kaut ari; lai gan, lai ari

altimeter ['aeltuniita] n altimetrs, augstuma mērītājs

altitude [*aeltitju:d] n 1. augstums (virs jūras līmeņa); a. gauge — augstuma mērītājs, altimetrs; a. sickness — kalnu (augstuma) slimība; a. of triangle mat. — trīsstūra augstums; 2. pl augstiene; augsta vieta altitudinal [.aelti'tjuidinal] a augstuma-alto ['aeltsu] n mūz. 1. alts (balss vai

instruments); 2.kontralts altocumulus . [.aeltau'kjuimjubs] n augsti

gubu mākoņi altogether [.oilto'geSa] I n 1. kopums; viss; 2.: in the a. sar. — pilnīgi kails; II adv 1. kopā; pavisam; 2. pilnīgi; gluži; not a. bad — ne gluži slikts; 3. visumā alto-relievo [.aelteuriliivsu] n augstcilnis altostratus [.aeltsu'streitas] n augsti slāņu mākoņi

altruism ['aeltruizam] n altruisms altruist ['aeltruist] n altruists altruistic [.aeltru'istik] a altruistisks alum ['aebm] n ķim. alauns alumina [a'ljuimina] n ķim. alumīnija oksīds aluminiferous [a.ljuimi'mfarss] a alumīniju saturošs

aluminium [.aeļju'minam] n alumīnijs aluminum [s'luiminsm] amer. sk.

aluminium alumna [a'lAmna] n (pl alumnae [a'lAmni:]) amer. (skolas vai augstskolas) bijusī audzēkne, absolvente alumnae sk. alumna alumni sk. alumnus

alumnus [a'lAmnas] n (pl alumni [s'lAmnai]) amer. (skolas vai augstskolas) bijušais audzēknis, absolvents alveolar [ael'viab] a anat., vai. alveolārs alveoli sk. alveolus

alveolus [ael'vwbs] n (pl alveoli [ael'vialai])

1. anat. alveola; 2. (bišu) šūna

always ['o:lweiz] adv vienmēr, arvien; not

a. — ne vienmēr alyssum ['aelisam] n bot. alīses, medenes

am" [uzsvērtā forma aem , neuzsvērtā forma am] tagadnes 1. pers. sg no darbības vārda to be

amb [aem] n (saīs. no amateur) sar. amatieris

amadou ['aemsdu:] n poss, posa

amain [a'mein] adv novec., poēt. 1. no visa

spēka; 2. pa galvu pa kaklu amalgam [a'maelgsm] n amalgama amalgamate [a'maelgameit] v 1. ķim. amalgamēt; 2. ķīm. amalgamēties; 3. apvienot; saliedēt; 4. apvienoties; saliedēties amalgamated [a'maelgameitid] a apvienots; savienots; a. trade union — apvienotā arodbiedrība amalgamation [a.maelga'mei/n] n 1. ķīm. amalgamēšana; 2. ķīm. amalgamēšanās; 3. apvienošana; saliedēšana; 4. apvienošanās; saliedēšanās amanuenses sk. amanuensis amanuensis [a.maenju'ensis] n (pl amanuenses [ae,maenju'ensi:z]) n pārrakstītājs; sekretārs (kas pieraksta diktēto) amaranth ['aemaraenB] n 1. hot. amarants;

2. poēt. nevīstoša [pasaku] puķe;

3. purpursarkana krāsa amaryllis [.aems'nlis] n bot. amarillis amass [a'maes] v [sa]vākt; uzkrāt; to a. fortune

(riches) — uzkrāt mantu (bagātību) amateur ['aemsta] n amatieris; a. art — pašdarbība; a. theatricals — pašdarbības [teātra] izrāde amateurish [,aem3't3:n/] a diletantisks;

nemākulīgs amateurishness [,aem3't3:n/ms] n

diletantisms; nemākulība amateurism ['asmatanzam] n amatierisms;

diletantisms amatory ['aematan] a mīlas-; mīlestības pilns; a. glances — mīlestības pilni skatieni amative ['aemstiv] a tāds, kas ātri iemīlas amaze [a'meiz] I n poēt., novec. pārsteigums;

izbrīns; II v pārsteigt; radīt izbrīnu amazement [a'meizmant] n pārsteigums;

izbrīns

amazing [a'meizii]] a pārsteidzošs; apbrīnojams

Amazon ['aemazan] n amazone; vīrišķīga [un

kareivīga] sieviete amazonian [.aema'zauman] a amazoņu-;

vīrišķīgs; kareivīgs ambages ['aembidjiz] n pl (aripārn.) aplinku ceļi

ambassador [aem'baesads] n 1. vēstnieks; A.Extraordinary and Plenipotentiary — ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks; United Nations A. — (kādas valsts) pastāvīgais pārstāvis ANO; 2. vēstnesis ambassadorial [aem.bassa'doirisl] a

1. vēstniecības-; vēstnieka-; 2. (par automašīnu u.tml.) grezns; luksus-

ambassadress [aem'baesadns] n 1. vēstniece;

2. vēstnese

amber ['aemba] n 1. dzintars; 2. dzintara krāsa

ambergris ['aembsgriis] n (vaļu) pelēkā ambra

ambiance ['aerobians] sk. ambience ambidexter [.aembi'deksta] I n 1. cilvēks, kas vienādi veikli lieto abas rokas; 2. divkosis; II a novec. 1. vienādi izveicīgs ar abām rokām; 2. divkosīgs ambidexterity [.aembidek'sterati] n 1. spēja vienādi veikli lietot abas rokas; 2. divkosība ambidexterous [.aembi'dekstaras] sk.

ambidextrous ambidextrous [.aembi'dekstros] a 1. vienādi

izveicīgs ar abām rokām; 2. divkosīgs ambience ['aembians] n 1. vide; apkārtne; 2. gaisotne; friendly a. — draudzīga atmosfēra (gaisotne) ambient ['asmbiant] a apkārtesošs; aptverošs;

a air — apkārtējais gaiss ambiguity [.aembi'gjuuti] n 1. divdomība;

2. neskaidrība; nenoteiktība ambiguous [aemļngjuas] a 1. divdomīgs;

2. neskaidrs; nenoteikts ambiguousness [sem'bigjussnis] n 1. divdomība; 2. neskaidrība; nenoteiktība

ambit ['aembit] n 1. apkaime; tuvākā apkārtne; 2. apjoms; robežas; within the

a. of one's power — savu iespēju robežās ambition [aem'bi/n] n 1. godkāre; to achieve [one's] ~s— sasniegt savus godkārīgos mērķus; 2. centieni; mērķis ambitious [aem'bi/as] a 1. godkārīgs; a. of power — varaskārs; 2. samākslots; pretenciozs; a. style — samākslots stils ambivalence [aem'bivabns] n 1. (jūtu)

divpusība; 2. divkosība, divkosīgums ambivalency [aem'bivabnsi] sk.

ambivalence ambivalent [aem'bivabnt] a 1 .(par jūtām) divpusīgs; 2. (par attiecībām, izturēšanos) divkosīgs

ambivert ['aembiv3:t] n psih. ambiverts amble ['aembl] I n 1. aidinieka gaita; 2. viegla gaita; II v 1. iet aidinieka soļiem; 2. iet (vai jāt) viegliem soļiem ambler ['aembb] n aidinieks ambrosia [aem'brouzis] n 1. mit. ambrozija;

dievu ēdiens (arī pārn.)\ 2. bišu maize ambrosial [aem'brauzial] a 1. dievišķs; ne šīs

zemes-; 2. gards ambs-ace ['eimzeis] n novec. 1. mazākais punktu skaits (kauliņu spēlē); 2. neveiksme ambulance ['Eembjubns] n 1. ātrās palīdzības mašīna; a. plane — sanitāra lidmašīna; 2. mii. lauka hospitālis (lazarete) ambulance-chaser ['aembjubns.t/eiss] n amer. sl. advokāts, kas pelnās, izmantojot nelaimes gadījumus ambulant ['aembjubnt] a 1. ambulatorisks; a. case (sick) mil. — pārvietoties spējīgs slimnieks; 2. (par sāpēm) klīstošs ambulate ['aembjuleit] v staigāt; pārvietoties ambulatory ['aembjubtan] a 1. ambulatorisks; 2. ceļojošs; klejojošs; 3. iešanai piemērots

ambuscade [.xmbss'keid] sk. ambush ambush ['aembu/ļ I n mil. slēpnis; to lie (wait) in a. — atrasties slēpnī; to make (lay) an a. — ierīkot slēpni; n v 1. atrasties slēpnī; 2. uzbrukt no slēpņa amēba [a'miiba] amer. sk. amoeba

amebae [o'mi:bi:] amer. sk. amoeba

ameer [a'mia] sk. emir

ameliorate [a'miilisreit] v 1. uzlabot;amelioration

2. uzlaboties amelioration [a.miilia'rei/n] n 1. uzlabošana; uzlabojums; 2. uzlabošanās ameliorative [a'miiharativ] a tāds, kas uzlabo amen [,a:'men] I n āmen; 0 to say a. (to) —

piekrist; II int lai notiek! amenability [s.miīna'bibti] n 1. atbildība (par kādu nodarījumu)', 2. pakļāvība; ietekmējamība amenable [s'miinabl] a 1. atbildīgs (par kādu nodarījumu)', a. to justice — atbildīgs tiesas priekšā; 2. pakļāvīgs; ietekmējams; a. to discipline — disciplinēts; a. to flattery — glaimu kārs amend [a'mend] v 1. labot; izdarīt labojumu[s] (likumprojektā u.tml.);

2. [izļlabot (kļūdas, trūkumus);

3. [uz] laboties

amendable [a'mendabl] a labojams amendment [a'mendmant] n 1. labošana; labojums (likumprojektā u.tml.); 2. (kļūdu, trūkumu) [izļlabošana; 3. uzlabošanās amends [a'mendz] n pl kompensācija; atlīdzība; to make a. (for) — atlīdzināt zaudējumus amenit||y [a'miinsti] n 1.piemīlība; 2.pl ērtības (piem., dzīvoklī); 3.pl jaukumi; prieki; ~ies of home life — mājas dzīves jaukumi amenta ['aement] n plānprātiņš amentb [a'ment] sk. amentum amenta sk. amentum amentia [ae'men/a] n plānprātība amentum [a'mentem] n (pl amenta [a'mento])

bot. spurdze Amerasian [.aemar'ei/n] I n ameraziāts; II

a ameraziātu-amerce [s'jtuis] v 1. uzlikt naudas sodu; 2. sodīt

amercement [s'lmismont] n 1. naudas soda

uzlikšana; 2. naudas sods; 3. sods American [a'menkan] I n amerikānis; amerikāniete; II a amerikāņu-; amerikānisks; A. plan amer.— maksa par viesnīcu un uzturu Americana [a.men'kains] n Amerikas kultūrai un sadzīvei veltīti izdevumi

American Indian [a.menkon'mdion] I n amerindiānis; amerindiāniete; II a [-amerindiāņu-Americanism-] {+amerindiāņu- Americanism+} [a'merikanizam] n amerikā-nisms

Americanization [s.menksnai'zei/n] n

1. amerikanizēšana; 2. amerikanizēšanās Americanize [s'menksnaiz] v 1. amerika-

nizēt; 2. amerikanizēties Americano [sjnen'kainau] n sl. amerikānis;

amerikāniete Americanologist [3,menk3'nr»bd3ist] n

amerikanologs americium [.aema'nsiam] n ķīm. americijs Amerind ['aemarind] sk. American Indian Amerindian [.aemsr'indian] sk. American Indian

amethyst ['zemiGist] n min. ametists Amharic [aem'haenk] I n amharu valoda; II a amharu-

amiability [.eimis'bilsti] n 1. laipnība;

draudzīgums; 2. pievilcība amiable ['eimisbl] a 1. laipns; draudzīgs;

2. pievilcīgs; patīkams

amicability [.aemika'bilati] n draudzīgums

amicable ['aemikabl] a draudzīgs

amid [a'mid] prep starp (vairākiem); vidū

amide ['aemaid] n ķīm. amīds

amidship [a'mid/ip] amer. sk. amidships

amidships [a'mid/ips] adv kuģa vidusdaļā

amidst [a'midst] sk. amid

amine ['aemam] n ķīm. amīns

amino acid [a.miinau'aesid] n ķīm.

aminoskābe amir [a mis] sk. emir

amiss [a'mis] adv 1. nepareizi; kļūdaini; ačgārni; not a. — itin labi; to do a. — rīkoties ačgārni; to take smth. a. — apvainoties par kaut ko; please, don't take it a. if I ... — lūdzu, neņemiet ļaunā, ja es ...; what's a.? — kas noticis?; 2. nelaikā; nevietā; to come a. — atnākt (notikt) nelaikā (nevietā); nothing comes a. to him — viņu nekas nepārsteidz amity ['aematiļ n draudzīgas attiecības; draudzība; to live in a. with smb. — dzīvot ar kādu draudzīgiample

ammeter ['aemita] n el. ampērmetrs ammo ['aemau] n (sals, no ammunition) sar. 1. munīcija; 2. sl. noderīga informācija; 3. sl. nauda, skanošais ammonia [a'maunia] n 1. ķīm. amonjaks; 2.:

liquid a., a. water— ožamais spirts ammoniac [a'mauniaek] sk. ammoniacal ammoniacal [.aemau'naiskl] a ķīm.

1. amonjaka-; 2. amonjaku saturošs ammoniated [a'maunieitid] a sajaukts (vai

apstrādāts) ar amonjaku ammonite ['aemanaitj n ģeol. amonlts ammonium [s'maunism] n ķīm. amonijs;

a. chloride — salmiaks ammunition [,aemju'm/n] n 1. munīcija;

2. noderīga informācija; 3. sl. alkohols; 0 a. leg — kājas (koka) protēze

amnesia [aem'niizia] n amnēzija amnesty ['aemmsti] I n amnestija; to grant

a. (to) — amnestēt; II v amnestēt amoeba [a'miiba] n (pl amoebas [s'miībaz]

vai amoebae [a'miibi:]) amēba amoebae sk. amoeba

amok [a'mok] adv. to run a.— 1) skriet

amoka skrējienā; 2) zaudēt savaldīšanos among [a'mAi]] prep vidū; starp (vairākiem); a. friends — draugu vidū; to divide smth. a. oneself — sadalīt kaut ko savā starpā; a. other things — starp citu amongst [s'mAqst] sk. among amoral [.ei'moral] a amorāls amorality [.eimo'raebti] n amorālums amorist ['aemanst] n mīlas dēku meklētājs amorous ['aemaros] a 1. mīlas-; mīlestības-; a. songs — mīlas dziesmas; 2. iemīlējies; infatuatedly a. — bezprātīgi iemīlējies; a. looks — mīlas pilni skatieni; 3. tāds, kas ātri (viegli) iemīlas amorousness ['aemaresnis] n 1. iemīlēšanās;

2. tieksme ātri (viegli) iemīlēties amorphism [a'moifizam] n amorfums amorphous [a'moifas] a I. amorfs,

bezveidīgs; 2. ķīm., min. nekristālisks;

3.pārn. neskaidrs; nenoteikts (plāns u.tml.) amorphousness [a'moifbsnis] n 1. amorfums,

bezveidība; 2. ķīm., min. nekristāliskums; 3. pārn. (plāna u.tml.) neskaidrība; ne-

noteiktība

amortization [s.moiti'zei/n] n 1. nomaksāšana; (parāda) dzēšana; 2. ek. [pakāpeniska] norakstīšana amortize [a'moitaiz] v 1. nomaksāt; dzēst

(parādu); 2. ek. [pakāpeniski] norakstīt amount [a'maunt] I n 1. [kop]summa; 2. daudzums; in large (considerable) ~s — lielos (prāvos) daudzumos; II v (to) dot iznākumā; sasniegt (summu)', to a. to very little — būt nenozīmīgam; bill ~ed to $ 100 — rēķins sasniedza simt dolāru amour [a'mua] n mīlas dēka amourette [a.mus'ret] n neliela mīlas dēka amp8 [aemp] n (saīs. no ampere) sar. el. ampērs

ampb [aemp] n (saīs. no amplifier) sar. 1.

el. pastiprinātājs; 2. amer. elektroģitāra ampc [aemp] n (saīs. no amputee) sar.

amputēts cilvēks amperage ['aempe3nd3] n el. strāvas

stiprums ampēros ampere ['aempea] n el. ampērs ampersand ['aempasaend] n & (=and) zīme amphetamine [aem'fetamiin] n med.

amfetamīns Amphibia [aem'fibia] n pl zool. abinieki amphibian [aem'fibion] I n 1. zool. abinieks; 2. amfībija (automašīna, tanks, lidmašīna)', Hal. zool. abinieku-; 2. amfībijas tipa-(transportlīdzeklis) amphibious [sem'fibias] a 1. zool. abinieku-; 2. amfibijas [tipa]-; a. vehicle — amfībijas tipa transportlīdzeklis; 3. mii. jūras desanta-; a. troops — jūras desanta karaspēka daļa[s] amphibology [,aemfi'bt»l3d3i] n divdomība,

divdomīgs izteiciens amphibrach ['aemfibraek] n lit. amfibrahijs amphigamous [aem'figamas] a bot.

amfigāms; bezdzimuma-amphitheater ['aemfi.Biata] amer. sk.

amphitheatre amphitheatre ['aemfi.Oiats] n amfiteātris amphora ['aemfara] n amfora ample ['aempl] a 1. plašs; ietilpīgs; 2. bagātīgs; pietiekams; a. resources —

51amplification

bagātīgi resursi; 3. (par stāstījumu, stilu) izplūdis; plašs; 4. sar. tulks amplification [.aemplifi'kei/n] n 1. palielināšana; paplašināšana; 2. palielinājums; paplašinājums; 3. (apraksta, paskaidrojuma) izvēršana; 4. el. pastiprināšana amplifier ['aemplifaia] n el. pastiprinātājs amplify ['aemplifai] v 1. palielināt; paplašināt; 2. [gari un] plaši runāt (stāstīt); 3. el. pastiprināt

amplitude ['aemplitju:d] n 1. plašums;

lielums; vēriens; 2.fiz. amplitūda ampoule ['aempu:l] n ampula ampule ['aempju:l] sk. ampoule ampulla [aem'pub] n (pi ampullae [aem'puli:]) 1. (seno romiešu) māla (vai stikla) trauks, ampula; 2. anat. (kanāla, ejas) paplašinājums, ampula ampullae sk. ampulla amputate ['aempjuteit] v med. amputēt amputation [.aempju'tei/n] n med.

amputācija amputee [.aempju'ti:] n amputēts cilvēks amtank ['aemtaenk] n (sals. no amphibious

tank) mil. amfībijtanks amuck [a'nuk] sk. amok amulet ['aemjulit] n amulets amuse [a'mju:z] v uzjautrināt; kavēt laiku; to a. oneself with smth., to a. oneself by doing smth. — nodarboties (kavēt laiku) ar kaut ko

amusement [a'mjuizmant] n izprieca; laika kavēklis

amusement arcade [a'mju:zmanta:,keid] n

atrakciju zāle amusement park [3'mju:zmantpa:k] n

atrakciju parks amusing [a'mju:zn]] a uzjautrinošs; amizants an [uzs\>ērtāforma aen, neuzsvērtāforma an] gram, nenoteiktais artikuls patskaņa vai neizrunājama h priekšā', an apple — ābols; an hour — stunda ana ['aina] n lopiem., kāda rakstnieka) izteicienu krājums; 2.pl anekdotes (par kādu)

anabaptism [.aenabaeptizam] n anabaptisms

anabaptist [.sena'baeptist] n anabaptists

anabioses sk. anabiosis

anabiosis [.aenobai'ausis] n (pi anabioses

[.aenabai'ausiiz]) hiol. anabioze anabolic [.aenabolik] a anabolisks anabolism [a'naebahzm] n fiziol. anabolisms anachronic [.aeno'kromk] sk. anachronistic anachronism [a'naekramzam] n anahronisms anachronistic [s.naekra'mstik] a anahronisks anacoluthon [.senakau'luiQtm] n lit. anakolūts

anaconda [.aenaTcnnda] n zool. anakonda anaemia [a'niimia] n med. anēmija, maz-asinība

anaemic [a'ni:mik] a med. anēmisks, mazas inlgs

anaerobe [ae'naiaraub] n biol. anaerobs anaesthesia [,aenis'0i:zia] n med. anestēzija anaesthesiology [,aems,0i:zi'Dtad3i] n med.

anesterioloģija anaesthetic [,aems'9etik] I n anestezējošs

līdzeklis; II a anestētisks; anestezējošs anaesthetist [ae'ni:s0atist] n anesteziologs anaesthetize [ae'ni:s0ataiz] v med. anestezēt anagram ['aenagraem] n anagramma anal ['ernl] a anat. anāls analecta [.aena'lekta] sk. analects analects ['aenalekts] n pi literārs krājums analgesia [,aenael'd3i:zia] n med. analgēzija, analģija

analgesic [,aenael'd3i:sik] med. I n sāpes remdinošs līdzeklis; II a sāpes remdinošs analog ['aenalog] amer. sk. analogue analogie [.aena'ltx^ik] a analoģijas-; analogs analogical [.aena'lw^ikl] a analogs,

analoģisks, līdzīgs analogist [3'naelad3ist] n analoģiju cienītājs analogize [a'nael3d3aiz] v 1. izmantot analoģiju (līdzību); 2. izskaidrot ar analoģiju (līdzību) analogous [a'naebgas] a analogs, analoģisks, līdzīgs

analogue ['sensing] n analogs

analogy [a'naelad3i] n analoģija, līdzība; by

(on the) a. (of) — pēc analoģijas analphabetic [.aenaslfa'betik] I n analfabēts; Hoi. nealfabētisks; 2. lasīt un rakstīt ne-

52and

pratējs

analysable ['aenalaizabl] a analizējams analysand ['aenalisaend] n psihoanalīzes objekts

analyse ['aenalaiz] v 1. analizēt; 2. ķīm. sadalīt analyses sk. analysis

analysis [s'naebsis] n (pl analyses [s'naebsiiz]) 1. analīze; in the final (last, ultimate) a. — galu galā; 2. amer. psihoanalīze analyst ['aenalist] n 1. analītiķis; 2. ķīmiķis laborants; 3. amer. psihoanalīzes speciālists; 4. amer. komentētājs analytic [.xno'htik] sk. analytical analytical [.aena'litikl] a analītisks analyze f'aenalaiz] amer. sk. analyse anamneses sk. anamnesis anamnesis [,aenasm'ni:sis] n (pl anamneses

[,aenaem'ni:si:z]) med. anamnēze ananas [a'ncunos] n ananass anapaest ['aenapiist] n lit. anapests anapest ['aenapi:st]<3mer. sk. anapaest anaphora [a'naefara] n lit. anafora anaphoric [.aens'fnrik] a lit. anaforisks anarchic[al] [ae'na:kik(l)] a anarhisks anarchism ['aenskizam] n anarhisms anarchist ['aenakist] n anarhists anarchistic [.aenakistik] a anarhistisks anarchy ['aenaki] n anaihija anastigmatic [.aenaestig'mstik] a

anastigmatisks anathema [a'naeBamo] n 1. anatēma,

izslēgšana no baznīcas; 2. lāsts anathematize [a'naeftomataiz] v 1. izslēgt no

baznīcas; 2. nolādēt anatomical [.aena'tomikl] a anatomijas-;

anatomisks anatomist [o'naetamist] n 1. anatoms;

2. pārti. analītiķis anatomize [a'naetamaiz] v 1. anatomēt; secēt;

2.pārti. analizēt anatomy [a'naetami] n 1. anatomija; 2. anatomēšana; secēšana; 3. analīze; 4. humor, [cilvēka] ķermenis ancestor ['aensesta] n sencis; priekštecis; ciltstēvs

ancestral [aen'sestral] a senču-; priekšteču-;

mantots

ancestress ['aensestns] n priekštece; ciltsmāte ancestry ['aensestn] n 1. senči; priekšteči;

2. izcelšanās anchor ['aeijka] I n 1. enkurs; to be (he, ride) at a. — būt (stāvēt) uz enkura; to bring to a. — noenkurot; to cast (drop) a. — izmest enkuru; to drag the a.— dreifēt; the a. comes home — kuģis dreifē; to weigh (raise, take up) a. — 1) pacelt enkuru; 2) uzsākt braucienu; 2. vienīgā (pēdējā) ceriba; pēdējais glābiņš; 3. drošs patvērums; 4.: a. man (runner) sp. — pēdējā etapa skrējējs; 0 to cast (have, lay) an a. to windward — spert

piesardzības soļus; Uvi. noenkurot; 2. noenkuroties; 0 to a. ones hopes (on, in) — likt cerības (uz) anchorage ['aeqkaridj] n 1. noenkurošanās;

2. enkurvieta; 3. balsts; drošs patvērums anchoret ['aeqksret] sk. anchorite anchorite ['aeqkarait] n anahorēts,

vientuļnieks anchorman ['aeqksmsn] n 1. uzticams cilvēks; balsts; (kāda pasākuma) dvēsele; 2. rad., telev. diskusijas (vai intervijas u.tml.) vadītājs; 3. sp. pēdējā etapa skrējējs anchors ['aeijksz] n pl sl. (automašīnas)

bremzes anchovy ['asnt/avi] n iht. anšovs ancient ['ein/ant] I n 1. novec. vecs cilvēks; sirmgalvis; 2.: the ~s — 1) senās (antīkās) tautas (sev. grieķi un romieši); 2) seno (antīko) tautu (sev. grieķu un romiešu) rakstnieki; II a sens; antīks; a. history — seno laiku vēsture; a. literature — antīkā literatūra

ancillary [aen'sibn] a palīg-; a. staff — palīgpersonāls

and [uzsvērtāforma aend, neuzsvērtās formas and, an, nd, n] conj 1. un; 2. (norāda atkārtošanos, turpinājumu vai dažādību): better a. better — arvien labāk; for hours a. hours — stundām ilgi; books a. books — dažādas grāmatas; 3. (lieto partikulas to vietā pēc darbības vārdiem to come, to go, to try u.c.): come a. see me — apciemo mani; try a. do it —andante

pacenties to izdarīt; 0 a. so on (forth) — 1) un tā tālāk; 2) un citi; 3) un tamlīdzīgi; a yet — un tomēr andante [aen'daenti] n ,a, adv mūz. andante andiron ['aendaian] n metāla paliktnis malkai (kamīnā)

androgen ['aendraķin] nfiziol. androgēns anecdotage ['aenikdautid3] n 1. anekdotes; anekdošu krājums; 2. (veca cilvēka) pļāpīgums

anecdotal [.aenek'dautl] a 1. anekdotisks;

2. anekdošu [pār]pilns; bagāts ar anekdotēm anecdote ['aenikdaut] n anekdote anecdotic [.asnek'dntik] a anekdotisks anemia [a'niimia] amer. sk. anaemia anemic [a'ni:mik] amer. sk. anaemic anemograph ['aemmai/graif] n meteorol.

anemogrāfs anemometer [.aeni'momita] n meteorol.

anemometrs anemone [a'nemam] n bot. anemone anent [a'nent] prep novec. attiecībā (uz kaut ko)

aneroid ['aenaroid] n aneroids (barometra veids)

anesthesia [,aems'0i:zia] amer. sk. anaesthesia

anesthesiology [,aems,0i:zi'r>lad3i] amer. sk.

anesthesiology anesthetic [,aems'0etik] amer. sk. anaesthetic

anesthetist [ae'ni:s9atist] amer. sk. anaesthetist

anesthetize [ae'ni:s8ataiz] amer. sk. anaesthetize

aneurism ['aenjarizam] n med. aneirisma aneurysm ['asnjanzam] sk. aneurism anew [a'nju:] adv no jauna; no sākuma; vēlreiz

angel ['eiru^al] n 1. eņģelis; evil a. — kārdinātājs; ļaunais gars; guardian a. — sargeņģelis; 2. sl. (kāda pasākuma) finansētājs; mecenāts; 3. rad. neskaidra priekšmeta attēls radara ekrānā; 0 to be on the side of ~s — cerēt, ka labais uzvarēs; atbalstīt patīkamāko viedokli; to join the ~s — aiziet viņsaulē; to rush in where ~s

fear to tread — ielaisties nedrošā pasākumā angel dust ['ein^aldAst] n amer. sl. "eņģeļu putekļi" (narkotika, sev. sintētiskais heroīns)

angelic [aen^elik] a 1. eņģeļa-; eņģeļu-;

2. eņģelim līdzīgs angelica [aen^elika] n bot. angelika anger ['zeiļga] I n dusmas; II v sadusmot; to be speechlessly ~ed — zaudēt valodu aiz dusmām

angina [aen^aina] n med. 1. angīna; 2. (ari

a. pectoris) stenokardija angle8 ['aerļgl] I n 1. leņķis; acute a. — šaurleņķis; obtuse a. — platlenķis; right a. — taisnlenķis; 2. stūris; 3. viedoklis; to look at a question from different ~s — aplūkot jautājumu no dažādiem viedokļiem; II v 1. novietot [ie]slīpi; 2. virzīties (kustēties) [ie]slīpi; 3.(parasti niev.) tīši sagrozīt (piem., faktus) angleb ['aerjgl] I n\ brother of the a. humor. — makšķernieks; II v makšķerēt; <=> to a. for — censties iegūt; 0 to a. for compliments — tiekties pēc komplimentiem angledozer ['aeqgla,dauza] n buldozers ar

[ieļslīpu "lemesi" angle-parking ['asrjgl.paikii]] n automašīnu

novietošana [ieļslīpi pret ielas malu angler ['aeqgla] n makšķernieks Angles ['aerjglz] n pl vēst. angli Anglican ['aeqglikan] I n anglikānis; II a anglikāņu-; A. church — anglikāņu baznīca anglice ['aerjglisi] adv angļu valodā (uzraksts

uz receptēm) Anglicism ['aeiļglisizam] n vai. anglicisms Anglicize ['aetļglisaiz] v angliskot angling ['aeqgliq] n makšķerēšana angling-line ['aeqgliqlain] n makšķeraukla angling-rod ['ae^glujrnd] n makšķerkāts Anglist ['aetjglist] n anglists Anglistics [aeq'glistiks] n anglistika Anglo-American [,ae»]glaua'menkan] I n angļu izcelsmes amerikānis (vai amerikāniete); angloamerikānis; anglo-amerikāniete; II a angloamerikāņu-Anglo-Indian [.aeņglau'mdian] I n 1. anglo-

54animation

indietis; angloindiete; 2. anglis, kas pastāvīgi dzīvo (vai ilgi dzīvojis) Indijā; II a agloindiešu-anglomania [.aeqgbu'meims] n anglomānija anglophil ['aeijgbvfil] sk. anglophile anglophile ['aeqgbvfail] n anglofīls anglophobe ['aeqgbvfaub] n anglofobs anglophone ['aerjgbi/faun] a angļu valodā runājošs; a. countries — anglofoniskās zemes; zemes, kurās runā angļu valodā Anglo-Saxon [.aerjgbu'saeksan] I n 1. anglosaksis; 2. anglosakšu valoda; II a aglosakšu-

angora [aeq'goira] n 1. (ari a. cat) angoras kaķis; 2. (arī a. goat) angoras kaza; 3. angoras kazas vilnas audums angostura [.aeqgs'stjuare] n (arī a. bark) angostūra (rūgta masa, ko lieto dzērienos un medicīnā) angry ['zeqgn] a 1. dusmīgs; nikns; to be a. at (about) smth.— dusmoties par kaut ko; to become (get, grow) a. with (at) smb. — sadusmoties uz kādu; to make a. — sadusmot; 2. (par brūci u.tml.) iekaisis; 3. (par jūru) bangains; 4. (par vētru) draudošs; nikns; 5.: a. young men— saniknotie jaunie ļaudis (virziens Anglijas 50. gadu literatūrā) angst [aerjst] n baiļu (nemiera) sajūta (sakarā

ar stāvokli pasaulē u.tml.) angstrom ['aeijstram] nfiz. angstrēms anguine ['aeijgwin] a čūskveidīgs anguish ['aerjgwi/] n ciešanas; mokas; sāpes; a. of body and mind— fiziskas un garīgas ciešanas; to be in a. (over, at)— ciest; mocīties (kaut kā vai kāda dē() anguished ['aeijgwi/t] a sāpjpilns; a. cry—

sāpjpilns kliedziens angular ['aeiļgjub] a 1. leņķa-; a. acceleration fiz. — leņķiskais paātrinājums; a. point — leņķa virsotne; 2. stūrains; šķautņains; 3. kaulains; vājš; 4. neveikls; lempīgs angularity [.aciļgju'laerati] n 1. stūrainība;

šķautņainība; 2. neveiklība; lempīgums angulate ['aeqgjuht] a stūrains; šķautņains anhydride [aenliaidraid] n ķīm. anhidrids anhydrite [aenTiaidrait] n ķīm. anhidrīts

anhydrous [aen'haidras] a ķīm. bezūdens-;

a. alcohol— tīrs spirts anigh [a'nai] adv, prep novec. tuvu; netālu anile ['email] a 1. vecišķs; 2. plānprātīgs aniline ['aemli:n] n ķīm. anilīns; a. dye— anilīnkrāsa

anility [ae'mbti] n 1. vecišķums; 2. vecuma

plānprātība anima ['aenima] n psih. (cilvēka) iekšējā

būtība; dvēsele animadversion [,aenimaed'v3:/n] n (kāda

uzvedības, kļūdu) kritika; nosodījums animadvert [,aenimaed'v3:t] v kritizēt;

nosodīt (kāda uzvedību, kļūdas) animal ['aeniml] I n 1. dzīvnieks; lops; domestic a. — mājdzīvnieks; mājlops; 2.:

a. crackers — zvēru formas cepumi; a. spirits — dzīvesprieks; 0 there is no such a. sar. — (par cilvēku vai lietu) nekā tamlīdzīga nav; II a 1. dzīvnieku-; lopu-; a. bones — kaulu milti; 2. dzīvniecisks; a. desires — dzīvnieciskie instinkti animal breeding [.aeniml'briidiT]] n lopkopība

animalcule [,aeni'maelkju:l] n mikroskopisks dzīvnieks

animal husbandry [.aeniml'hAzbandn] n

(parasti amer.) lopkopība animalism ['aemmahzam] n 1. animalisms;

2. dzīvnieciskums animalitv [.aem'maebti] n 1. piederība pie dzīvnieku valsts (pasaules); 2. dzīvnieciskie instinkti; 3. dzīvnieku valsts (pasaule) animalization [.aemmalai'zei/n] n ani-

malizācija animalize ['aenimalaiz] v animalizēt animal kingdom ['aeniml,kit]d3m] n

dzīvnieku valsts (pasaule) animate I a ['aenimst] 1. dzīvs; a. nature — dzīvā daba; 2. dzīvs; rosīgs; II v ['aemmeit] 1. atdzīvināt; rosināt; 2. iedvesmot; iejūsmināt

animated ['aenimeitid] a dzīvs; rosīgs;

a. discussion— dzīvas debates animated cartoon [,aenimeitidka:'tu:n] n

multiplikācijas filma animation [.aeni'mei/n] n 1. dzīvība; rosība;

55animator

2. iejūsma

animator ['aemmeite] n multiplikācijas filmas

autors; multiplikators animatronics [.aenima'troniks] n (saīs. no

animal electronics) animatronika animism ['aenimizam] n animisms animist ['aenimist] n animists animosity [.aem'mnsati] n (against, between,

towards) naidīgums; naids animus ['aenimss] n naidīgums; naids anion ['aenaian] n fiz. anjons anise ['aems] n anīss aniseed ['aemsi:d] n anīsa sēkla anisette [.aem'zet] n anīsa liķieris ankle ['aei]kl] I n potīte; a. socks — īsās

zeķes; II v sl. kātot; iet anklet ['aeqklit] n 1. kājsprādze; 2. amer. īsā zeķe

annalist ['aenalist] n hronists annals ['aenlz] n hronika; annāles anneal [a'nid] v 1. tehn. atkvēlināt; atdzesēt (stiklu, keramiku)', rūdīt (tēraudu)',

2. tehn. apdedzināt (stiklu, keramiku);

3. pārn. [no]rūdīt

annex I n ['aeneks] 1. pielikums; papildinājums; 2. piebūve; 3. tehn. pierice; II v [a'neks] 1. anektēt, pievienot ar varu (svešu teritoriju); 2. pievienot; pielikt annexation [.aenek'sei/n] n aneksija, (svešas

teritorijas) pievienošana ar varu annexe ['aeneks] sk. annex I annihilate [ajiaxa'leit] v 1. iznīcināt; iznīdēt;

l.fiz., ķīm. anihilēt annihilation [a.naia'lei/n] n 1. [pilnīga] iznīcināšana; iznīdēšana; 2. fiz., ķīm. anihilācija

anniversary [,aem'v3:sari] n gadadiena;

a. issue —jubilejas izdevums Anno Domini [.aena v'dnminai] I n sar. vecums; A. D. is the trouble — kļūstam veci, tur tā vaina; II adv (parasti lieto saīsinājumu A.D. [.ei'di:]) mūsu ēras... gadā annotate ['aenavteit] v 1. anotēt, uzrakstīt anotāciju; 2. uzrakstīt piezīmes (komentārus) annotation [,aena i 'teifn] n 1. anotācija;

2. (parasti pl) piezīmes, komentāri

(grāmatā)

annotator ['aensi teita] n 1. anotācijas autors;

2. piezīmju (komentāru) autors (grāmatā) announce [a'nauns] v paziņot; pasludināt; it

has been ~d that... — ziņo, ka... announcement [a'naunsmant] n sludinājums (laikrakstā); paziņojums (presē, pa radio u.tml.)

announcer [a'naunsa] n (radio, televīzijas) diktors

annoy [a'noi] v 1. kaitināt; 2. traucēt; apgrūtināt; how ~ing! — cik nepatīkami; cik žēl!

annoyance [a'noians] n 1. īgnums; sapīkums;

2. traucējums; apgrūtinājums annoyed [s'noid] a sakaitināts; īgns; sapīcis annual ['aenjual] I n 1. gadagrāmata; 2. viengadīgs augs; II a gadskārtējs; ikgadējs; gada-; a. income — gada ienākumi; a. ring (zone) — gada kārta (kokā)

annually ['aenjuali] adv ik gadu annuitant [s'njuutant] n ikgadējas rentes saņēmējs; ikgadēju ienākumu (piem., pensijas, pabalsta) saņēmējs annuity [a'njuuti] n ikgadēja rente; ikgadēji ienākumi (piem., pensija, pabalsts); life a. — mūža rente annul [a'nAl] v anulēt; atcelt; to a. a marriage — šķirt laulību annular ['aenjuls] a gredzenveida-;

gredzenveidīgs annulate ['aenjuleit] a gredzenveida-;

gredzenveidīgs annulet ['aenjulet] n 1. gredzentiņš; 2. arh.

kolonnas gredzenveida rotājums annuli sk. annulus

annulment [s'nAlmsnt] n anulēšana; atcelšana; a. of a marriage — laulības šķiršana

annulus ['aenjubs] n (pl annuli ['aenjulai])

biol. gredzens annum ['aenam] n \ per a. — gadā; gada laikā

annunciate [a'nAnsieit] v pasludināt; pavēstīt; paziņotante-bellum

annunciation [.anAnsi'ei/n] n 1. pasludināšana; pavēstlšana; paziņojums; 2. (A.) rel. Marijas pasludināšanas diena annunciator [a'nAnsieita] n 1. [paļziņojums;

2. signalizators anode ['aensud] n el. anods; a. battery —

anodbaterija anodize ['aenaudaiz] v tehn. anodizēt anodyne ['aenai/dain] I n (sāpes, nervus) nomierinošs (remdinošs) līdzeklis; II a (sāpes, nervus) nomierinošs; remdinošs anoint [a'noint] v 1. ieeļļot; ieziest (ādu,

brūci); 2. rel. iesvaidīt anointment [s'nomtmsnt] n 1. ieeļļošana;

(ādas, brūces) iezie šana; 2. rel. iesvaidīšana anomalous [a'nramatas] a anomāls anomaly [a'nomali] n anomālija anomy ['aenami] n formāl. 1. anomija, tikumu pagrimums; tradicionālo sabiedrības pamatu sabrukums; 2. morāls pagrimums anon [a'ntm] adv novec. drīz; atkal; ever and

a. — laiku pa laikam anonym ['aenonim] n 1. anonīms; 2. pseidonīms

anonymity [.aena'nimati] n anonimitāte anonymous [s'nnmmss] a anonīms anopheles [a'nofiliiz] n malārijas ods anorak ['aenarzek] a anoraks, silta vējjaka

(ar kapuci)

anorexia [.aena'reksia] n med. anoreksija,

apetītes trūkums another [s'nAfo] lai. cits; I'll see you a. time — es jūs apciemošu kādu citu reizi; that's a. matter, that's a. pair of shoes sar. — tas ir pavisam kas cits, tā ir cita lieta; 2. vēl viens; vēl kāds; try a. time — mēģiniet vēlreiz; [would you have] a. cup of coffee? — vai nevēlaties vēl tasi kafijas?; II pron otrs; one a. — viens otru; one after a. — cits aiz cita; 0 ask [me] a. — kā lai es to zinu; tell us a. — stāstiet to kādam citam, nestāstiet man pasakas anserine ['aensarain] a 1. zoss-; 2. dumjš [kā zoss]

answer ['ainss] I n 1. atbilde; in a. to... — atbildot uz...; to give an a. — atbildēt; to

know all the ~s sar. — zināt, ko atbildēt; 2. (jautājuma) atrisinājums; 3. jur. iebildums; II v 1. atbildēt; to a. an ad — atsaukties uz sludinājumu; to a. the bell (door) — atvērt durvis (atskanot zvanam); to a. a call — 1) atsaukties; 2) atbildēt pa telefonu; 2. atbilst (prasībām, aprakstam); to a. a purpose — atbilst nolūkam; to a. the helm jūrn. — klausīt stūrei; 3.: to a. debts — nomaksāt parādus; = to a. back sar. — runāt pretī; rupji atbildēt; to a for—

1) būt atbildīgam (par kaut ko); atskaitīties;

2) tikt sodītam (par kaut ko); to a. to — 1) atbilst (prasībām, aprakstam); 2) būt atbildīgam (kāda priekšā)

answerable ['ainsarabl] a 1. atbildīgs (par kaut ko); 2. (par jautājumu u.tml.) atbildams; uz ko var atbildēt answer-back ['ainsabaek] n 1. sar. rupja atbilde; 2. biol. pašaizsargāšanās reakcija ant [aent] n skudra; white a. — termīts an't [a:nt] novec. saīs. no 1. are not; 2. sar. am not; 3. vulg. is not; has not; have not

antacid [.aent'aesid] I n skābi neitralizējoša

viela; II a skābi neitralizējošs antagonism [aen'taeganizam] n antagonisms; naids; to come (be brought) into a (with) — sanaidoties

antagonist [aen'taeganist] n antagonists; pretinieks

antagonistic [aen.taega'nistik] a antagonistisks; naidīgs antagonize [aen'taeganaiz] v 1. radīt antagonismu (naidu); 2. amer. pretoties antarctic [aent'a:ktik] I n : the A. — Antarktika; II a antarktisks; dienvidpola-; A. Circle — dienvidu polārloks; A. Pole — dienvidpols ant-bear ['aentbea] n skudru lācis ante ['aenti] I n 1. sākuma likme (piem., pokerā); to raise the a. — palielināt sākuma likmi; 2. avansiemaksa; II v 1. iemaksāt sākuma likmi (piem., pokerā); 2. (arī a. up)

amer. sl. iepriekš [sa]maksāt

ant-eater ['aentjite] n skudru lācis ante-bellum [.aenti 'betam] a pirmskara-antecedence

antecedence [,aenti'si:dans] n 1. iepriekšēja

norise; 2. prioritāte antecedent [,aenti'si:dant] I n 1. iepriekšējs noteikums; 2. gram, antecedents; II a iepriekšējs; agrāks antecedents [,aenti'si:dants] n pl pagātne; smb's a. — 1) kāda dzīves gājums; 2) kāda priekšteči

antechamber ['aenti.t/eimba] n 1. priekšistaba; 2. tehn. priekškamera antedate ['aentideit] I n iepriekšējs datums (dokumentos); Uvi. datēt (dokumentus) ar iepriekšēju datumu; 2. iepriekšnoteikt; 3. paredzēt; aizsteigties (notikumiem) priekšā

antediluvian [,aentidi'lu:vian] I n humor. vecmodīgs cilvēks; Hal. ģeol. priekš-dilūvija-; 2. humor, aizvēsturisks; veclaicīgs

antelope ['aentdaup] n antilope antemeridian [.aentima'ndian] a novec.

rīta-; priekšpusdienas-ante meridiem [.aentima'ridiam] adv (parasti lieto sais. a. m. [ei'em]) no rita; priekšpusdienā; at 7 a. m. — pulksten septiņos no rita

ante-mortem [,aenti'ma:tam] a lat.

[-pirmsnāves-antenatal-]

{+pirmsnāves- antenatal+} [.aenti'neitl] a 1. pirmsdzemdību-;

2. embrionāls antenna [asn'tena] n 1. (pl antennae [aen'teni:]) tausteklis (kukaiņiem); 2. (sev. amer.) antena; 0 to be caught with one's ~s down — tikt pārsteigtam antennae sk. antenna 1. antenuptial [.aenti'nAp/l] a pirmslaullbas-antepenult [.aentipi'nAlt] sk. antepenultimate

antepenultimate [.aentipi'nAltimat] a (par

zilbi) trešais no beigām anteprandial [.aenti'praendial] a priekš-pusdienas-

anterior [aen'tiaria] a 1. priekšējais; 2. (to)

iepriekšējais anteriority [.aentiariorati] n prioritāte anteriorly [aen'Usriah] adv agrāk, senāk anteroom ['aentiru:m] n 1. priekštelpa;

2. uzgaidāmā telpa antheap [*aenthi:p] n skudru pūznis anthelia sk. anthelion anthelion [aen'0i:li3n] n (pl anthelia

[aen'0i:li3]) astr. pretsaule anthem ['aenOam] n 1. himna; national a. —

valsts himna; 2. rel. korālis; himna anther ['ajnBa] n hot. putekšnīca; a. dust —

putekšņi anthill ['aenthil] n skudru pūznis anthology [aen'0obd3i] n antoloģija anthracite ['aenOrasait] n antracīts anthrax ['aenBraeks] n med. 1. (mēra)

karbunkuls; 2. Sibīrijas mēris anthropocentric [.aenOra irpat 'sentrik] a

antropocentrisks anthropogenic [.aenGrs upai^'d3enik] a

antropogēns anthropogeny [.aenGra u'pod3ini] n

antropoģenēze anthropography [.aenGra i/'pografi] n

antropogrāfija anthropoid f'aenOraipaid] I n antropoīds, cilvēkveidīgais pērtiķis; II a cilvēkveidīgs anthropological [,aen0rapa'lod3ikl] a

antropoloģisks anthropologist [,aen0ra'pr»lad3ist] n

antropologs anthropology [,asn0ra'pDlad3i] n

antropoloģija anthropometry [,aen0ra'pomitn] n

antropometrija anthropomorphic [,aen0raupa u'mo:fik] a

antropomorfs anthropomorphism [,aen0rapa v'moifizam]

n antropomorfisms anthropophagy [,aen0ra i/'pr»fad3i] n

antropofāgija, kanibālisms anti ['aenti] I n oponents; pretinieks; II prep pret

antiaircraft [,aenti'eakra:ft] mil. I n zenītieroči, pretgaisa aizsardzības ieroči; II a zenīt-; pretgaisa-; a. defence (amer. defense) — pretgaisa aizsardzība; a. gun —1) zenītlielgabals; 2) zenītložmetējs antiallergic [,aentia'l3:d3ik] a pretalerģisks antiballistic [.aentiba'listik] a antiballistisks;

58antimatter

a. missile — antiballistiskā raķete antibioses sk. antibiosis antibiosis [.aentibai'ausis] n antibioze antibiotic [.aentibai'otik] I n antibiotika; II a

antibiotisks antibody ['aenti,btxh] n fiziol. antiviela antic ['aentik] I n (parasti pl) grimases; ķēmošanās; II a novec. grotesks; dīvains; jocīgs

anticatalyst [.aenti'kaetalist] n ķīm.

antikatalizators Antichrist ['asntikraist] n antikrists anticipant [aen'tisipsnt] I n tas, kas paredz

(nojauš); II a kas paredz (nojauš) anticipate [aen'tisipeit] v 1. paredzēt; nojaust; to a. a failure — baidīties no neveiksmes; nojaust neveiksmi; 2. gaidīt; cerēt; (jau iepriekš) priecāties; to a. a trip — priecāties par gaidāmo ceļojumu; 3. aizsteigties priekšā; priekšlaikus izdarīt; to a. one's income — priekšlaikus iztērēt savus ienākumus; to a. smb.'s wish — priekšlaikus izpildīt kāda vēlēšanos anticipation [aen.tisi'pei/n] n 1. paredzējums; nojauta; in a. of a cold winter — paredzot aukstu ziemu; 2. gaidas; cerības; in a. of an early reply — cerot uz drīzu atbildi; 3. aizsteigšanās priekšā; thanking you in a. — (vēstules nobeigumā) iepriekš pateikdamies anticipatory [aen'tisipeitan] a 1. iepriekšējs; 2. priekšlaicīgs; 3. gram, ievada-; a. it — ievada [vietniekvārds] it anticlerical [.aenti'klenkl] a antiklerikāls anticlimax [.aenti'klaimaeks] n 1. atslābums;

reakcija; 2. antikulminācija (stilā) anticline ['aentiklain] n ģeol. antiklināle, sedliene

anticlockwise [.aenti'ktokwaiz] adv pretēji

pulksteņrādītāja virzienam anticoagulant [.aentika v'aegjubnt] I n antikoagulants, asins sarecēšanas pretlīdzeklis; n a asins sarecēšanu aizkavējošs anticonvulsant [.aentikan'vAlsant] I n

pretkonvulsiju līdzeklis; II a pretkonvulsīvs

anticorrosive [.aentiks'rausiv] a pret-korozijas-

anticrop ['aentikrop] n lauks, herbicīds anticyclone [.aenti'saikbun] n anticiklons antidazzle [.aenti'daezl] a (par starmešu

gaismu) acis nežilbinošs antidepressant [.aentidi'presnt] n anti-depresants

antidotal ['aentidautl] a pretindes-;

a. treatment — pretindes lietošana antidote ['aentubut] n (against, for, to) pretinde; pretlīdzeklis antifascist [.aenti'fae/ist] I n antifašists; II a

antifašistisks antifebrile [,aenti'fi:brail] a med. pretdrudža-antifertility [,aentif3:'tibti] a pretap-

[-augļošanās-antifreeze-]

{+augļošanās- antifreeze+} ['aentifri:z] n 1. antifrīzs; 2. sl.

heroīns; 3. sl. alkohols anti-g [,aenti'd3i:] a (par kosmonauta apģērbu) nodrošināts pret pārslodzi (lieliem paātrinājumiem) antigalaxy [.asnti'gaebksi] n astr. anti-galaktika

antigen ['aentid3en] n fiziol. antigēns antigravity [.aenti'graeviU] I n fiz. anti-gravitāte; II a l.fiz. antigravitācijas-, pretgravitācijas-; 2. kosm. nodrošināts pret pārslodzi (lieliem paātrinājumiem) antihero ['aenti.hiarsu] n antivaronis, ne-varonis

antihistamine [.senti'histsmin] n anti-histamīns

antiimperialistic ['aentiim.piana'hstik] a

antiimperiālistisks, pretimperiālistisks antiknock ['aentinok] n tehn. antidetonators antilabour [.aenti'leiba] a vērsts pret strādniekiem

antilog ['aentilog] sar. sk. antilogarithm antilogarithm [.aenti'loganSam] n

antilogaritms antimacassar [.asntima'kaesa] n (krēsla atzveltnes) pārvalks antimagnetic [.aentimaeg'netik] a anti-

magnētisks, pretmagnētisks antimalarial [.aentima'leanal] a pret-malārijas-

antimatter ['aenti.maeta] n antimatērija, antiviela

antimechanized [.aenti'mekanaizd] a amer.

mil. prettanku -antimissile [.aenti'misail] mil I n pretraķete;

H a pretraķešu-antimony ['aentimani] n ķim. antimons antinoise ['aentmoiz] a prettrokšņa-antinomy [aen'tinami] n jur. pretruna (likumā

vai likumos) antinovel ['aentmovl] n antiromāns antinuclear [.aenti'ņjuiklia] a antikodol-antiparticle [,aenti'pa:tikl] n fiz. antidaļiņa antipathetic [.aentipa'Qetik] a antipātisks; pretīgs

antipathy [aen'tipaGi] n antipātija; pretīgums antipersonnel [,aenti,p3:s3'nel] a 1. (par ieročiem) vērsts pret kājniekiem; 2. šķembu-; a. bomb — šķembu bumba antiperspirant [.aentipo'spaiarant] n

pretsviedru līdzeklis antipodal [aen'tipsdl] a diametrāli (pilnīgi)

pretējs; a. characters — pretēji raksturi antipodes [aen'tipadiiz] n pl antipodi; pilnīgi pretstati; the A. humor. —

Austrālija [un Jaunzēlande] antiquarian [.aenti'kweanan] I n antikvārs; antīku lietu pazinējs (vai kolekcionārs); II a antīks, senlaicīgs antiquary ['aentikwsn] n antikvārs; antīku

lietu pazinējs (vai kolekcionārs) antiquated ['aentikweitid] a 1. novecojis;

2. vecmodīgs antique [aen'tiik] I n 1. antīka lieta; senlieta;

2. antīkās mākslas darbs; the a. — 1) antīkā māksla; 2) antīkais stils;

3. poligr. anfikva; H a 1. antīks; sens; 2. vecmodīgs

antiquit||y [aen'tikwati] n 1. senatne; 2. antīkā pasaule; 3.: ~ies pl—antikvitātes, senlietas antirrhinum [.laenti'rainam] n hot. lauvmutīte

antiscienge [.aenti'saians] a vērsts pret

zinātnes attīstību antiscorbutic [,aentisko:'bju:tik] I n pret-

skorbuta līdzeldis; II a pretskorbuta-anti-Semite [,aenti'si:mait] a antisemīts anti-Semitic [.aentisi'mitik] a antisemītisks anti-Semitism [.aenti'semitizam] n anti-

semītisms antisepsis [.aenti'sepsis] n antiseptika antiseptic [.xnti'septik] I n antiseptisks

līdzeklis; II a antiseptisks antisera sk. antiserum antiserum [.aenti'siaram] n (pl antisera

[.xnti'sisra]) med. imūnais serums antiskid ['aentiskid] a (par riepām) neslīdošs antislavery [.xnti'sleivsn] a abolicionistisks;

vērsts pret verdzību antismog ['aentismog] a pretsmoga-antisocial [.aenti'ssu/l] a 1. antisociāls;

2. nesabiedrisks antistat ['aentistaet] a tehn. antistatisks antistatic [.asnti'staetik] tehn. I n antistatiķis;

n a antistatisks antistory ['aenti,sto:n] n antistāsts antistrophe [aen'tistrofi] n lit. antistrofa antisubmarine [.aenti'sAbmariin] a mil.

pretzemūdeņu-; a. bomb — dziļumbumba antitank [.aenti'taerjk] a mil. prettanku-; a. defence (amer. defense) — prettanku aizsardzība antitheses sk. antithesis antithesis [xn'tidisis] n (pl antitheses [aen'ti0isi:z]) I. antitēze; pretstatījums; 2. (of, to) tiešs pretstats antithetic [,aenti'9etik] a 1. antitēzes-;

pretstata-; 2. tieši pretējs antitoxic [.asnti'toksik] a antitoksisks antitoxin [.aenti'tuksin] n antitoksīns, pretinde

antitrade [.aenti'treid] n (ari a. wind)

antipasāts (vējš) antitrust [.aenti'trASt] a amer. vērsts pret trestiem

antitumour [.aenti'tjuims] a farm, pret-audzēju-

antitype ['aentitaip] n 1. antitips;

2. antivaronis antiunion [,xnti'ju:ni3n] a\ a. laws amer. —pret arodbiedrībām vērstie likumi antiwar ['aentiwo:] a pretkara-antiworld ['aentiw3:ld] n antipasaule antler ['xntla] n 1. brieža rags; 2. brieža raga atradzis

antonomasia [.xntsnsu'meizis] n

antonomāze antonym ['aentsmm] n val. antonīms antonymic [.aenta'nimik] a val. antonlmisks antonymous [aen'tonimos] a val. antonlmisks antonymy [aen'trmimi] n val. antonlmija ants [aents] n pl sl. dīdīšanās; to have a. in

one's pants — dīcGties antsy ['aentsi] a sl. dīdīgs anus ['einas] n anat. anālā atvere, tūplis anvil ['aenvil] n l. (kalēja) lakta; 2. anat. laktiņa; 0 to be on (upon) the a. — tikt apspriestam (vai gatavotam) anxiety [aeq'zaisti] n 1. nemiers; raizes; bažas; to cause a. — radīt bažas; 2. dedzīga vēlēšanās; a. for knowledge — alkas pēc zināšanām

anxious ['aeq&Jas] a 1. (for, about) nemierigs; noraizējies; nobažījies; 2. (piem., par laiku) nemierpilns;

nemierigs; 3. (to, for, about, that) [tāds,] kas ļoti vēlas (cenšas); I am a. to see him — es ļoti vēlos viņu redzēt; 0 to be on the a. seat (bench) — sēdēt kā uz adatām

any ['em] I a 1. (apgalvojuma teikumos) jebkurš; ikviens; a. one — ikviens; at a. rate — katrā ziņā; at a. post-office — jebkurā pasta nodaļā; in a. case— katrā gadījumā; 2. (nolieguma un jautājuma teikumos) [kaut] kāds; kaut cik; can you give me a. explanation? — vai jūs varat sniegt man kādu paskaidrojumu?; they haven't a. children — viņiem nav bērnu; 3. (teikumos ar hardly, without u.tml., kuros iet\'erts noliegums) nekāds; kāds; he has hardly a. objections — viņam nav gandrīz nekādu iebildumu; without a. difficulty — bez [jebkādām] grūtībām; II pron [kaut] kāds; kaut cik; a. of these writers—jebkurš no šiem rakstniekiem; have you a. of these books? — 1) vai jums ir kāda (vai kādas) no šīm grāmatām?; 2) vai jums ir kaut cik šādu grāmatu?; III adv (ar pārāko pakāpi) vēl; vairs; kaut cik; a. further — tālāk; a. longer — ilgāk; a. more— vairāk; are you

a. better? —vai jums ir kaut cik labāk?;

don't worry a. more — neraizējieties vairs anybody ['enrbtxh] I n svarīga persona; if

you want to be a.... — ja tu gribi kļūt par kaut ko [ievērojamu]...; 0 ~s game — vienlīdzīga spēle (sacensība); ~s guess sar. — neskaidra lieta; Smith can do it, if a. —ja kāds to var izdarīt, tad tas ir Smits; II pron 1. (apgalvojuma teikumos) kurš katrs; jebkurš; ikviens; a. can do that — to var izdarīt kurš katrs; 2. (nolieguma un jautājuma teikumos) kāds; is a. in?— vai kāds ir mājās?; I haven't seen a.— es neesmu nevienu redzējis anyhow ['enrhau] adv 1. kaut kādā veidā; tā vai citādi; I couldn't do it a.— es nekādi to nevarēju izdarīt; 2. katrā ziņā; tik un tā; you will be in time a. —jūs katrā ziņā (tik un tā) būsiet laikā; 3. kaut kā; šā un tā; pavirši; to do a work a. — veikt darbu pavirši; to feel a. —justies ne visai labi anymore [.eni'mo:] adv (jautājuma teikumos) vēl; (nolieguma teikumos) vairs anyone ['enrwAn] pron 1. (apgalvojuma teikumos) kurš katrs; jebkurš; ikviens; a. can do that — to var izdarīt kurš katrs; 2. (nolieguma un jautājuma teikumos) kāds; did a. speak to you? — vai kāds ar jums runāja?

anyplace ['emplers] adv amer. visur anything ['enrOit]] pron 1. (nolieguma un jautājuma teikumos) kaut kas; have you heard a. about him? — vai esat kaut ko dzirdējis par viņu?; is a. the matter? — vai [kaut] kas noticis?; I haven't seen a. — es neko neesmu redzējis; 2. (apgalvojuma teikumos) viss; take a. you like — ņemiet visu, ko [vien] vēlaties; 0 a. but — nepavisam ne, ne tuvu ne; a. goes — būs [jau] labi; [as] easy as a. — ļoti viegli; a. else? — vēl kas?; vēl [kaut] ko?; for a. I know— cik man zināms; like a. — cik spēka, no visa spēka; he ran like a. — viņš skrēja, ko kājas nes; not for a. — ne par ko anytime ['emitaim] adv vienmēr anyway ['eniwei] adv 1. kaut kā; tā vai citādi;

2. katrā ziņā; katrā gadījumā anywhere ['eniwea] adv 1. (jautājuma teikumos) kaut kur; (nolieguma teikumos) nekur, do you want to go a.? — vai jūs

vēlaties kaut kur iet?; I don't want to go a. — es nekur nevēlos iet; 2. (apgalvojuma teikumos) visur; jebkur; kur vien; it is available a. — tas ir dabūjams visur; sit a. you like — sēdiet, kur [vien] vēlaties anywise ['eniwaiz] adv jebkurā veidā aorist ['eanst] n gram, aorists aorta [ei'oits] n anat. aorta apace [a'peis] adv ātri, steidzīgi; to keep

a. — ieturēt tempu Apache [a'paet/i] n apaču cilts indiānis

(Ziemeļamerikā) apanage ['aepanidj] sk. appanage apart [s'pa:t] adv 1. savrup; atsevišķi; to fall a. — sabrukt; sadalīties; to live a.— dzīvot atsevišķi; to set (put) a. — nolikt savrup; to stand with one's feet a. — stāvēt ar ieplestām kājām; to take a. — izjaukt (piem., mašīnu); 2. sānis; nomaļus; to stand a. — stāvēt nomaļus; to take smb. a. — pavest kādu sānis; 0 a. from — 1) neatkarīgi no; 2) nemaz [jau] nerunājot par; joking (jesting) a.! — jokus pie malas!; bez jokiem!; to tell (know) a. — atšķirt [vienu no otra]

apartheid [a'pa:theit] n aparteids; rasu

segregācija (Dienvidāfrikā) apartment [a'paitmsnt] n 1. istaba; 2. amer.

dzīvoklis; 3. brit. liels, dārgs dzīvoklis apartment house [a'paitmanthaus] n amer.

daudzdzīvokļu māja apartments [s'paitmsnts] n pl (sev. brit.) apartamenti, dzīvoklis (parasti izīrējams atpūtniekiem u.c.) apathetic [.aepa'Setik] a apātisks, vienaldzīgs apathy ['aepsGi] n apātija, vienaldzība apatite ['aepstait] n min. apatīts ape [eip] I n pērtiķis; 0 to go a. sl. — kļūt [vai] trakam (piem., aiz sajūsmas); to play the a. —ķēmoties, mērkaķoties (atdarinot kādu); II v ķēmoties, mērkaķoties (atdarinot kādu) apeak [a'pi:k] adv jūrn. vertikāli; oars a.! —

airus augšā! aperient [s'pisnant] med. I n caurejas līdzeklis (zāles); II a caurejas-; caureju veicinošs

aperitif [s'perstif] n aperitīvs aperture ['aepst/a] n 1. caurums; a. card inform. — apertūras karte, perfokarte; 2. (piem., fotoobjektīva diafragmas) apertūra, atvērums apery ['eipsn] n 1. pērtiķu audzētava; 2. ķēmošanās, mērkaķošanās (atdarinot kādu)

apex ['eipeks] n (pl apexes ['eipeksiz] vai apices ['eipisi:z]) 1. virsotne, galotne; a. of a triangle mat. — trīsstūra virsotne; 2. (panākumu) kalngali; 3. astr. zenīts aphaeresis [ae'fisnsis] n vai. aferēze aphasia [a'feizia] n med. afāzija, runas spēju

zudums aphelia sk. aphelion

aphelion [ae'fiihan] n (pl aphelia [ae'fiiha])

astr. afelijs apheresis [ae'fiansis] amer. sk. aphaeresis aphid ['eifid] n laputs aphides sk. aphis

aphis ['eifis] n (pl aphides ['eifidirz]) laputs aphonia [ei'fauma] n med. afonija, balss zudums

aphonic [ei'fnmk] a 1. med. afonisks; kas

zaudējis balsi; 2. vai. nebalsīgs aphony ['aefani] sk. aphonia aphorism ['aefanzam] n aforisms aphoristic [.aefs'nstik] a aforistisks aphrodisiac [.aefra'diziaek] med. I n dzimumtieksmi uzbudinošs līdzeklis; II a dzimumtieksmi uzbudinošs aphyllus [a'filas] a bot. bezlapu-apian ['eipian] a bišu-apiarian [.eipi'esnan] I n biškopis; II a

[-biškopības-apiarist-]

{+biškopības- apiarist+} ['eipianst] n biškopis apiary ['eipian] n (bišu) drava apical ['aepikl] a 1. virsotnes-; galotnes-;

2. vai. apikāls apices sk. apex

apicultural [.eipi'kAlt/aral] a biškopības-apiculture ['eipikAlt/a] n biškopība apiculturist [,eipi'kAlt/anst] «biškopis apiece [a'pi:s] adv 1. gabalā; ten dollars a. — desmit dolāru gabalā; 2. katram; uz katru; five dollars a. — pieci dolāri katram

62appeal

apish ['eipi/] a 1. pērtiķim līdzīgs; 2. ķēmīgs aplenty [a'plenti] adv pārpilnībā aplomb [s'plom] n pašpārliecība apocalypse [a'pokalips] n apokalipse apocalyptic [a.poka'hptik] a apokaliptisks apocope [a'pokspi] n vai. apokope, vārda

beigu daļas atmešana (vārdu īsinot) apocryphal [a'poknfal] a 1. apokrifisks;

2. apšaubāms; neīsts

apogee ['aepsi/dji:] n astr. apogejs apolitical [.eipa'litikal] a apolitisks Apollo [a'pnbu] n pārn. skaists jauneklis; īsts Apolons

apologetic [s.pnb'djetik] a 1. [tāds,] kas atvainojas (taisnojas, aizbildinās); he was very a. — viņš ļoti atvainojās; 2. attaisnojošs; aizbildinošs apologetics [s.pnb^etiks] n apoloģētika apologia [.aeps'bixtya] n apoloģija apologist [9'pDl9d3ist] n apoloģēts apologize [a'pnl^aiz] v (for smth., to smb.) atvainoties

apology [3'pDlad3i] n 1. atvainošanās; to make (offer) an a. — atvainoties; 2. (ideju, uzskatu) aizstāvēšana;

attaisnošana;

3. sar. (for) nožēlojams aizstājējs; a mere a. for a dinner — nožēlojamas pusdienas; kas tās par pusdienām?

apolune ['aepai/luin] n astr. aposelēnijs apophthegm ['aepai/Bem] n apotegma apoplectic [.aepa v'plektik] a med. apoplektisks; triekas-; a. fit (stroke) — trieka

apoplexy ['aepaupleksi] n med. apopleksija,

smadzeņu trieka aport [a'po:t] adv jūrn.l.(kuģa) kreisajā

pusē; 2. uz kreiso pusi aposelene [,aepa usi'li:m] n astr. aposelēnijs apostasy [s'pnstasi] n atteikšanās, atkāpšanās

(no principiem, uzskatiem u.tml.) apostate [a'posteit] n atkritējs apostatize [s'postataiz] v atteikties, atkāpties

(no principiem, uzskatiem u.tml.) a posteriori [,eipt)stenb:rai] I a aposteriors;

n adv aposteriori apostie [a'posl] n 1. apustulis; 2. pārn. aizstāvis; piekritējs

apostolic [.aepa'stohk] a 1. apustuļu-; 2. apostolisks; pāvesta-; a. seat — pāvesta krēsls

apostrophe [s'pnstrafi] n 1. vai. apostrofs;

2. apostrofa, retoriska uzruna apostrophize [a'pnstrefaiz] v 1. vai. likt

apostrofa zīmi; 2. retoriski uzrunāt apothecaries' measure [a'pnCtokariz.n^a] n aptiekāru (svaru un šķidruma) mērvienības

apothecaries' weight [s'poGskariz weit] sk.

apothecaries' measure apothecary [s'pnGakari] n novec. aptiekārs apothegm ['aepai/Oem] amer. sk.

apophthegm apotheoses sk apotheosis apotheosis [s.poGi'ausis] n (pi apotheoses

[3,pr)9i'3usi:z]) apoteoze appal [a'poil] v biedēt; šausmināt appall [a'poil] amer. sk. appal appalling [a'poihrj] a šausmīgs; drausmīgs appanage ['aep3nid3] n 1. apanāža; mantojums; 2. novec. novads; (atkarīga) teritorija apparatus [.aepa'reitas] n 1. aparāts; 2. aparatūra; 3.: breathing a.— elpošanas orgāni

apparel [a'pasral] n formai, (grezns vai speciāls) tērps; drānas; ladies' ready-to-wear a. amer. — gatavi sieviešu apģērbi apparent [a'paerant] a 1. (to) saredzams, saskatāms; a. to the naked eye — saredzams ar neapbruņotu aci; 2. neapšaubāms; acīm redzams; heir a. jur. — tiešais mantinieks; 3. šķietams; a. indifference — šķietama vienaldzība apparently [a'paerantli] adv 1. acīmredzami;

2. acīmredzot apparition [.aepa'ri/n] n parādība; spoks appeal [a'pi:l] I n 1 .(to) aicinājums; uzsaukums; 2. (for) lūgums; a. for pardon jur. — lūgums apžēlot; 3. pievilcība; 4.jur. apelācija; Court of A. — apelācijas tiesa; II v 1. apelēt; aicināt; to a. to reason — apelēt pie veselā saprāta; to a. to the

country — atlaist parlamentu un izsludināt

jaunas vēlēšanas; to a. to arms — ķerties pie ieročiem; 2. (to smb. for smth.) lūgt;appealing

3. patikt; pievilkt; she ~s to me— man viņa patīk; 4. jur. iesniegt apelācijas sūdzību; to a. against a sentence — pārsūdzēt spriedumu; 0 to a. from Philip drunk to Philip sober — lūgt atteikties no neapdomāta lēmuma appealing [a'piilii]] a 1. pievilcīgs, valdzinošs; 2. lūdzošs; a. glance — lūdzošs skatiens

appear [a'pia] v 1. parādīties; kļūt redzamam;

2. uzstāties (atklātībā); to a. before an audience — uzstāties klausītāju priekšā;

3. (par preses izdevumu) iznākt; nākt klajā;

4. šķist; likties; it ~s— šķiet; he ~'s to be ill — viņš, liekas, ir slims; 0 it ~s from this — no tā izriet

appearance [s'pisrans] n 1. parādīšanās; ierašanās; default of a. jur. — neierašanās tiesā; to make (put in) one's a. —parādīties; ierasties; 2. uzstāšanās (atklātībā)', 3. (preses izdevuma) iznākšana; nākšana klajā; 4. izskats; āriene;

in a. — pēc izskata; to judge by ~s — spriest pēc izskata; to save (preserve, keep up) ~s — ievērot pieklājību; for the sake of ~s—pieklājības pēc; 0 to (by, from) ~s — spriežot pēc visa appease [a'pi:z] v 1. nomierināt; 2. apmierināt (izsalkumu, ziņkāri)', dzesēt (slāpes); remdēt (sāpes)

appeasement [s'piizmant] n 1. nomierināšana; 2. (izsalkuma, ziņkāres) apmierināšana; (slāpju) dzesēšana; (sāpju) remdējums appellant [s'pebnt] jur. I n apelants; II a

apelācijas-; a. court — apelācijas tiesa appellate [a'pebt] a jur. apelācijas-; a.

court — apelācijas tiesa appellation [.aepa'lei/n] n 1. vārds; nosaukums; 2. nomenklatūra appellative [a'pebtiv] a 1. apzīmējošs;

2. gram, sugas-appellee [.aeps'li:] n jur. atbildētājs; apsūdzētais (apelācijas tiesā) append [a'pend] v 1. pielikt; pievienot (pielikumu grāmatai u.tml.); 2. piekārt; piekarināt

appendage [a'pendid^] n 1. pielikums;

2. anat. piedēklis appendant [a'pendant] I n pielikums; piedeva; II a 1. piestiprināts; pievienots; 2. piekarināts appendectomy [.aepen'dektami] n med.

apendektomija appendices sk. appendix appendicitis [s.pendi'saitis] n med. apendicīts

appendix [a'pendiks] n (pl appendices [a'pendisiiz] vai appendixes [s'pendiksiz])

1. pielikums (grāmatai u.tml.); 2. med. apendikss

apperceive [.aeps'siiv] v psih. apercipēt apperception [.aeps'sep/n] n psih.

apercepcija apperceptive [.aepa'septiv] a psih.

aperceptīvs appertain [.aepa'tein] v (to) piederēt; attiekties

appetence ['aepitans] n instinktīva tieksme, dziņa

appetency ['aepitansi] sk. appetence

appetite ['aepitait] n 1. apetīte, ēstgriba;

2. tieksme; kāre; a. for pleasure — izpriecu kāre

appetizer ['aepitaiza] n uzkožamais (kas

ierosina ēstgribu) appetizing ['aepitaizirj] a ēstgribu ierosinošs; garšīgs

applaud [a'pb:d] v 1. aplaudēt; 2. atzīt par

labu (pareizu); slavēt applause [s'pb:z] n 1. aplausi; 2. skaļa piekrišana

apple [*aepl] n 1. ābols; a. of the eye — 1) anat. acs ābols; 2) pārn. acuraugs; 2. (arī a. treej ābele; 0 Adam's a. — ādamābols; a. of discord — strīda ābols applecart ['aeplka:t] n: to upset smb.'s a.

pārn. — izjaukt kāda nodomus apple-green ['aeplgri:n] a dzeltenzaļš applehead ['aeplhed] n amer. sl. stulbenis applejack ['aepk^aek] n amer. ābolu liķieris apple-pie [.aepl'pai] I n ābolmaize; 0 a.-p. order — priekšzīmīga kārtība; II a tipiski amerikānisks; a.-p. virtues — tradicionālie amerikāņu tikumi

64appreciation

apple-polisher ['aepl.poh/a] n amer. si.

pielīdējs; lišķis apple sauce [.aepl'sois] n 1. ābolu biezenis;

2. amer. si. nieki; muļķības; 3. amer. si. rupji glaimi

apple-tree ['aepltri:] n ābele appliance [a'plaians] n ierīce; electric a. — elektroierīce; household ~s — mājsaimniecības ierices, sadzīves tehnika applicability [.aeplika'bibti] n lietojamība;

[noļderigums applicable ['aepliksbl] a (to) lietojams; [noļderigs

applicant ['acplikant] n pretendents;

kandidāts; reflektants application [.aepli'kei/n] n 1. iesniegums; lūgums; a. form — iesnieguma blanka; to get books on a. — saņemt grāmatas pēc pieprasījuma; 2. [iz]lietošana; izmantošana; a. of atomic energy— atomenerģijas izmantošana; for internal a. — (par zālēm) iekšķīgai lietošanai; 3. (pārsēja, kompreses) uzlikšana; 4. komprese; zāļu šķīdums; ~s of ice — ledus kompreses; a. for burns — zāļu šķīdums pret apdegumiem; 5. uzcītība, centība

applied [a'plaid] a praktisks; lietišķs; lietojams; a. art — lietišķā māksla; a. linguistics — praktiskā valodniecība applique [ae'pli:kei] I n aplikācija; II v aplicēt apply [s'plai] v 1. lietot; to a. brakes — bremzēt; 2. uzlikt; pielikt; to a. a bandage — pārsiet (ievainojumu); uzlikt pārsēju; to a. glass-cups — likt bankas;

3. (to) attiekties; these regulations a. to all — šie noteikumi attiecas uz visiem;

4. (to smb. for smth.) griezties (piem., pēc padoma, palīdzības); lūgt; to a. for a job — pieteikties darbā; to a. to the consul for a visa — griezties pie konsula pēc vīzas; a. between 3-5 p.m. — (sludinājums) pieteikties no pīkst. 15 līdz 17; 5.: to a. oneself to smth. — aizrautīgi nodarboties ar kaut ko; nodoties kaut kam

appoint [a'point] v 1. iecelt (amatā); to a. to a professorship — iecelt par profesoru; he was ~ed director — viņu iecēla par

direktoru; 2. noteikt (laiku, vietu); at the ~ed time — noteiktajā laikā appointed [s'pomtid] a\ badly a. house — slikti iekārtota māja; well a. house — labi iekārtota māja appointee [a.pom'ti:] n amatā ieceltais appointment [s'pointmsnt] n 1. iecelšana (amatā); norīkojums (darbā); 2. amats; vieta; to get a good a. — dabūt labu vietu (darbu); 3. norunāta satikšanās; to break an a. — neierasties norunātajā laikā un vietā; to fix an a. — norunāt satikšanos; to keep an a. — ierasties norunātajā laikā un vietā

appointments [a'pomtmants] n pl (dzīvokļa,

viesnīcas, kuģa) iekārta apportion [a'po:/n] n (vienmērīgi) sadalīt; iedalīt; to a. one's time — pareizi iedalīt savu laiku

apportionment [a'poi/nmant] n (vienmērīgs)

sadalījums; iedalījums apposite ['aepazit] a piemērots; noderīgs; a. remark — pareizs aizrādījums; piezīme vietā

apposition [.aepa'zi/n] n gram, pielikums, apozīcija

appositional [.aepa'zi/nl] n gram.

apozicionāls appraisal [s'preizl] n 1. novērtēšana;

2. novērtējums appraise [a'preiz] v novērtēt appraisement [a'preizmant] n novērtējums appreciable [a'prii/sbl] a 1. novērtējums; 2. jūtams; manāms; a. difference—jūtama (ievērojama) atšķirība appreciate [s'pri:/īeit] v I. [no]vērtēt; 2. augstu vērtēt; cienīt; to a. smb.'s merits — augstu vērtēt kāda nopelnus; I greatly a. your kindness — ļoti pateicos par jūsu laipnību; 3. saprast; izprast; to a. a situation — izprast stāvokļa nopietnību; 4. kļūt vērtīgākam; celties cenā (par zemi, akcijām)

appreciation [a.prii/i'ei/n] n 1. [-[no]-vērtēšana;-] {+[no]- vērtēšana;+} 2. [no]vērtējums; 3. atzinīgs spriedums; atzinība; to express one's a. to smb. — izteikt kādam savu atzinību;

4. izpratne; a. of a fact — fakta izpratne;

5. vērtības pieaugums; (zemes, akciju) cenas celšanās

appreciative [s'pri:/īativ] a 1. spējīgs novērtēt; 2. atzinīgs; pateicīgs appreciatory O'pri:/īatan] a 1. spējīgs

novērtēt; 2. atzinīgs; pateicīgs apprehend [.aeprihend] v 1. aizturēt; arestēt;

2. (reti) nojaust; paredzēt (kaut ko ļaunu);

3. novec. aptvert; apjēgt apprehensibility [.aepn.hensi'bibti] n

aptveramība; saprotamība apprehensible [.aepn'hensabl] a aptverams; saprotams

apprehension [,aeprihen/n] n 1. aizturēšana; arests; 2. (drūma) nojauta; bažas; 3. novec. spēja aptvert; dull (slow) of a., of feeble a. — neapķērīgs; quick of a. — apķērigs

apprehensive [.aeprihensiv] a 1. (of, for)

nobažījies; 2. novec. saprātīgs; apķērigs apprehensiveness [.aeprihensivms] n bažas;

baiļu sajūta apprentice [a'prentis] I n māceklis; II v nodot

mācībā (par mācekli) apprenticeship [a'prentis/ip] n 1. mācekļa stāvoklis; 2. mācekļa gadi (mācību laiks); to serve one's a. — nostrādāt mācekļa gadus

apprise [a'praiz] v informēt; to be ~d of

smth. — apzināties kaut ko apprize [a'praiz] v novec. novērtēt appro ['aeprsu] n (sals. no approval): goods on a. sar. — preces paraugam; preču paraugi

approach [a'praut/] I n 1. tuvošanās; 2. (ari pārn.) pieeja; ~es to a town — pieejas pilsētai; to make ~es to smb. — mēģināt iepazīties ar kādu; difficult of a. — grūti pieejams (ari pārn.); easy of a.— viegli pieejams (arīpārn.); 3.: a. clearance av. — atļauja nolaisties; a. trench mil. — (tranšeju) satiksmes eja; II v 1. tuvoties; he is ~ing manhood — viņš drīz būs pieaudzis; 2. griezties (pie); uzsākt sarunas; to a. smb. on the matter — griezties pie kāda [šajā] jautājumā; 3.: to a. a problem — sākt

risināt problēmu approachability [a.praut/Vbitati] n pieejamība; sasniedzamība approachable [a'praut/abl] a pieejams;

sasniedzams approbate ['aeprevbeit] v amer. sankcionēt approbation [.aepra i/'bei/n] n

1. aprobēšana; atzīšana par labu;

2. aprobācija; sankcija; piekrišana approbatory [.aepra i/'beitan] a formāl.

piekrītošs; atzinīgs appropriate I a [a'praupnat] 1. (to, for) piemērots; atbilstošs; 2. (to) piemītošs; raksturīgs; II v [a'praupneit] 1. (for) asignēt, piešķirt (līdzekļus); 2. eif. piesavināties; nozagt

appropriation [a.praupn'eifn] n 1. (līdzekļu) asignēšana, piešķiršana; 2. eif. piesavināšanās; zagšana approval [a'pruivl] n 1. atzinīgs novērtējums; on a. — (par precēm) paraugam; kā paraugs; 2. (lēmuma u.tml.) apstiprinājums; to submit for a. — iesniegt apstiprināšanai approve [a'pruiv] v 1. (of) atzinīgi novērtēt; atzīt par labu; 2. apstiprināt (lēmumu u.tml.); 3. novec.: he ~d to be a good teacher — viņš parādīja sevi kā labu skolotāju

approved school [a'pru:vd,sku:l] n brit. (mazgadīgo noziedznieku) labošanas iestāde

approvingly [a'pruiviiļli] adv atzinīgi approximate I a [a'proksimat] aptuvens; a. value — 1) aptuvena vērtība (cena); 2) fiz., mat. tuvināta vērtība; tuvināts lielums; II v [a'proksimeit] 1. (par daudzumu, kvalitāti) aptuveni atbilst; 2. tuvināt (daudzuma, kvalitātes ziņā) approximately [a'proksimatli] adv aptuveni, apmēram

approximation [a.proksi'mei/n] n

1. tuvinājums; by a. — aptuveni, apmēram;

2. aptuvena vērtība (summa, skaitlis u.tml.);

3. mat. aproksimācija approximative [a'proksimativ] a aptuvens appurtenance [s'paitmans] n (parasti pl)

1. piederums; aksesuārs; 2. tehn. papild-

ierīce; pierice; 3. jur. pirmtiesības (uz

īpašumu)

appurtenant ļ>'p3:tin3nt] a 1. (to) piederīgs; attiecīgs; 2. jur. pirmtiesīgs; 3. jur. aksesorisks; papild-apricot ['eiprikot] n 1. (auglis) aprikozs;

2. (koks) aprikoze; 3. dzeltenoranža krāsa April ['eipral] n aprīlis; A. weather —

mainīgs laiks; 0 A. fish — apriļa joks April fool [,eipral'fu:l] n aprīlī apmuļķotais

April Fools' Day [,eipral'fu:lzdei] n apriļa joku diena

a priori [,eiprai'o:rai] I a apriors; II adv apriori

apriority [.eiprai'nroti] n aprioritāte apron ['eipran] n 1. priekšauts; 2. ādas pārklājs (piem., ratos); 3. tehn. konveijera lente; 4. teātr. (arī a. stage) proscēnijs, avanscēna, priekšskatuve; 5. av. betonēts (manevrēšanas, iekraušanas, izkraušanas u.tml.) laukums (lidostā); service a. — apkopes zona; 6. hidrol. aizsprosta gultne; kritgultne; 7. amer. sl. sieviete; sieva; 8. amer. sl. bārdāma; oficiante apron-strings ['eipranstnrjz] n priekšauta saites; 0 to be tied to one's wifes a.-s. — būt zem sievas tupeles apropos ['aeprapsu] I a atbilstošs; a. remark — piezīme vietā (vai laikā); II adv 1. vietā; laikā; 2. starp citu; 3.: a. of — sakarā ar; attiecībā uz apse [aeps] n arh. apsīda apsides sk. apsis

apsis ['aepsis] n (pl apsides [aep'saidi:z]) astr. apsīda

apt [aept] a 1. piemērots; a. comparison — izdevies (piemērots) salīdzinājums; a. remark — aizrādījums vietā; 2. (to) disponēts; ar noslieci (uz kaut ko); a. to break — viegli lūstošs; a. to catch fire — viegli uzliesmojošs; 3. (at) spējīgs; apdāvināts

aptitude ['aeptitju:d] n 1. piemērotība; 2. (for) nosliece, tieksme; 3. spējas; apdāvinātība; a. test — spēju (apdāvinātības) pārbaude aptness ['aeptnis] n 1. piemērotība;

2. nosliece, tieksme; 3. spējas; apdāvinātība aqua ['aekwa] n 1. sar. ūdens; 2. ķīm., farm.

ūdens; šķidrums aquacade ['aekwskeid] n feerija uz ūdens aquaculture ['aekwakAlt/s] n 1. ūdens kultūra (augs); 2. dzīvnieku audzēšana ūdenī

aquafarm ['aekwafa:m] n jūras ferma (zivju

u.tml. audzēšanai) aqualung ['aekwaLu]] I n akvalangs; II v nirt

ar akvalangu aqualunger ['aekwalAtp] n akvalangists aquamarine [.aekwsma'riin] n min.

akvamarīns aquanaut ['aekwanait] n akvanauts aquaplane ['aekwaplein] I n ūdensslēpes; II v 1. braukt ar ūdensslēpēm; 2. (sev. brit.) (par automašīnas riepām) slīdēt uz slapja ceļa

aqua regia [.aekwa'riidjia] n ķīm. karaļūdens aquarelle [.aekws'rel] n akvarelis aquaria sk. aquarium aquarium [a'kweanam] n (pl aquariums [a'kweansmz] vai aquaria [a'kweana]) akvārijs

Aquarius [a'kwesnas] n astr. Ūdensvīrs

(zvaigznājs un zodiaka zīme) aquatic [s'kwaetik] I n 1. ūdensaugs; 2. ūdensdzīvnieks; II a 1. ūdens-; a. sports — ūdenssports; 2. ūdenī augošs; ūdenī dzīvojošs aquatics [s'kwaetiks] n pl ūdenssports aquatint ['aekwatint] n glezn. akvatinta aqua vitae [.sekwa'vaiti:] n alkohols,

alkoholisks dzēriens aqueduct ['aekwidAkt] n 1. akvedukts,

ūdensvads; 2. anat. kanāls; vads; eja aqueous ['eikwiss] a 1. ūdens-; 2. ūdeņains; ūdeni saturošs; a. humour fiziol. — (ūdeņainais) acs šķidrums (starp radzeni un lēcu); 3. ģeol. noguluma-; a. rocks — nogulumieži aquiline ['aekwilain] a 1. ērgļa-; a. nose

pārn. — ērgļa deguns; 2. ērglim līdzīgs Arab ['aerab] I n 1. arābs; arābiete; 2. arābu zirgs; 0 street a., city a., a. of

the gutter — bezpajumtnieks (bērns); II a arābu-

arabesque [.aera'besk] I n arabeska; II a

arābu-; mauru-Arabian [a'reibian] I n arābs; arābiete; II a arābu-; 0 A. bird — 1) mit. fenikss; 2) ūnikums; ārkārtējs returns; A. Nights — Tūkstots un viena nakts (pasakas) Arabic ['aerabik] I n arābu valoda; II a

arābu-; A. numerals — arābu cipari Arabism ['aersbizam] n arābisms Arabist ['aerobist] n arābists; arābu valodas,

kultūras pazinējs (speciālists) arable ['aerabl] I n aramzeme; II a arams;

a. land — aramzeme arachnid [a'raekmd] n zirnekļveidīgais arak ['aerek] sk. arrack Aramaic [.aera'meiik] I n aramiešu valoda;

II a aramiešu-araucaria [.aeroi'kesns] n hot. araukārija arbalest ['aibalist] n vēst. arbaleta arbiter ['dibits] n arbitrs, šķīrējtiesnesis arbitrage ['a:bitnd3] n arbitrāža, šķīrējtiesa arbitral ['arbitral] a arbitrāžas-, šķīrējtiesas-arbitrament [ai'bitramsnt] n arbitrāžas

(šķīrējtiesas) lēmums arbitrariness ['aibitranms] n patvaļība arbitrary ['aibitrari] a 1. patvaļīgs; pieņemts; a. signs and symbols — pieņemtās zīmes un simboli; 2. kaprīzs; untumains

arbitrate ['aibitreit] v 1. nodot arbitrāžai (šķīrējtiesai); 2. izlemt arbitrāžā (šķīrējtiesā) arbitration [,a:br'trei/n] n 1. nodošana arbitrāžai (šķīrējtiesai); 2. arbitrāžas (šķīrējtiesas) lēmums arbitrator ['aibitreita] n arbitrs,

šķīrējtiesnesis arblast ['a:bla:st] sk. arbalest arbor3 ['a:bo:] amer. sk. arbour arborb ['a:bo:] n tehn. ass; vārpsta arboraceous [.aibs'rei/ss] a 1. koka-;

koku-; 2. kokveidīgs; kokveida-Arbor Day ['aibadei] n amer. mežu diena arboreal [a:'bo:ri3l] a 1. koka-; koku-;

2. koku-; kokos dzīvojošs arboreous [ai'boirias] a 1. koka-; koku-; 2. koku-; kokos dzīvojošs; 3. mežains;

kokiem apaudzis arborescent [,a:ba'resnt] a kokiem līdzīgs arboreta sk. arboretum arboretum [.aibs'riītsm] n (pl arboreta [.aiba'riita] vai arboretums [.aiba'riitamz]) kokaudzētava arboriculture ['aibankAlt/a] n mežkopība arboriculturist [.aibarikAlt/anst] n mežkopis

arborization [.aibsrai'zei/n] n kokveidīgs

(kokveida) veidojums (piem., kristālos) arbor vitae [,a:bo'vaiti] n dzīvības koks, tūja arbour ['a:ba] n lapene arc [a:k] I n 1. astr., mat. loks; 2. el. (arī electric a.) [elektriskais] loks; a. lamp — loka lampa; a. welding — loka metināšana; n v 1. veidot loku; virzīties pa loku; 2. el. dzirksteļot arcade [a:'keid] n 1. arh. arkāde; 2. pasāža

(ar veikaliem) Arcadian [ai'keidian] a 1. Arkādijas-;

2. idillisks; lauku-arcane [a:'kein] a formal, mistisks; noslēpumains arch3 [a\tf] I n 1. arka; velve; triumphal a. — triumfa arka; 2. loks; II v 1. veidot arku; velvēt; 2. izliekt [lokveidā]; to a. one's back — (piem., par kaķi) uzmest kūkumu; to a. one's eyebrows — saraukt uzacis archb [a:t/] a viltīgs; šķelmīgs archaeological [,a:ki3'lDd3ikl] a

arheoloģisks archaeologist [la:kilnhd3ist] n arheologs archaeology [,a:ki't)l3d3i] n arheoloģija archaic [a:'kenk] a arhaisks; novecojis archaism ['a:keiizam] n 1. arhaisms;

senvārds; 2. arhaiskums archangel ['a:kem o^al] n rel. erceņģehs archbishop [,a:t/'bi/ap] n arhibīskaps archbishopric [,a:t/'bi/3pnk] n 1. arhibīskapa amats (vai tituls j; 2. arhibīskapija, arhieparhija archdeacon [,a:t/'di:kan] n arhidiakons archdiocese [.ait/daiasis] n arhibīskapija,

arhieparhija archduchess [,a:t/'dAt/is] n erchercogiene archduke [,a:t/'dju:k] n erchercogs

arched [a:t/t] a 1. velvēts; spraišļots; 2. izliekts

archenemy [,a:t/'enimi] n 1. niknākais

ienaidnieks; 2. sātans archeological [,a:kia'lrxl3ikl] amer. sk.

archaeological archeologist [.aiki'vtafyst] amer. sk.

archaeologist archeology [,a:ki't>lad3i] amer. sk.

archaeology archer ['a:t/a] n 1. stopšāvējs; strēlnieks; 2.: A. astr. — Strēlnieks (zvaigznājs un zodiaka zīme) archery ['ait/an] n loka šaušana archetype ['aikitaip] n 1. arhetips;

2. prototips archfiend [,a:t/'fi:nd] n sātans archibald ['ait/iboild] sk. archie archie ['a:t/i] n mii. sl. zenītlielgabals; a.

fire — zenītartilērijas uguns archimandrite [,a:ki'maendrait] n arhi-mandrits

archipelago [,a:ki'pehg3u] n arhipelāgs architect ['aikitekt] n 1. arhitekts; 2. pārn. radītājs; veidotājs; a. of one's own happiness (fortunes) — pats savas laimes kalējs

architectonic [,a:kitek'tnnik] a

arhitektonisks architectonics [,a:kitek'toniks] n pl arhitektonika

architectural .aiki'tekt/aral] a arhitektūras-; a. design — celtniecības projekts

architecture ['aikitekt/a] n 1. arhitektūra; celtniecība; 2. celtne; ruins of ancient ~s — seno celtņu drupas; 3. arhitektūras stils

archives ['aikaivz] n pl arhīvs archivist ['aikivist] n arhivārs archly ['a:t/li] adv-viltīgi; šķelmīgi arch-out ['a:t/aut] n sp. 1. (ķermeņa)

izliekšana; 2. (ķermeņa) izliekšanās archway ['a:t/wei] n velvēta eja arctic ['aiktik] I n: the A. — Arktika; II a 1. arktisks; polārs; ziemeļu-; a. fox — polārlapsa; 2. sar. (par laiku) stindzinošs

Arctic Circle [,a:ktik's3:kl] n ģeogr. ziemeļu polārloks

arctician [a:k'ti/n] n Arktikas pētnieks arctics ['aiktiks] n pl amer. (siltas, ūdens

necaurlaidīgas) botes arcuate ['a:kjuit] a lokveidīgs; [iz]liekts ardency ['a:dnsi] n degsme; kvēle; aizrautība ardent ['a:dnt] a 1. kvēlojošs; karsts;

2. dedzīgs; kvēls; a. love—kvēla mīlestība;

3.: a. spirits — alkoholiski dzērieni ardor ['aids] amer. sk. ardour

ardour ['a:da] n 1. liels karstums; kvēle;

2. degsme; kvēle; aizrautība arduous ['aidjuas] a 1. (par uzdevumu u.tml.) grūts; 2. (par darbu) spraigs; 3. uzņēmīgs; neatlaidīgs; 4. (par ceļu) stāvs; kraujš; (par kalnu) stāvs; nepieejams are3 [a\] .nārs (mēn'ienība) areb [uzsvērtā forma a\, neuzsvērtā forma a] tagadnes daudzskaitlis no darbības vārda to be

area ['earia] n 1. laukums; platība; a. of bearing tehn. — atbalsta virsma; a. of a triangle mat. — trīsstūra laukums; 2. zona; rajons; apgabals; depressed ~s — bezdarba rajoni (Anglijā); parking a. — automašīnu stāvvieta (laukums); residential a.— dzīvojamais rajons; 3. sfēra; joma; (darbības) lauks; 4. laukumiņš (pagalmiņš) mājas pagraba priekšā (zemāk par ielas līmeni)

area code ['eanakaud] n (ASV, Kanādā)

triszīmju telefona kods (indekss) area! ['earial] a reģionāls; a. linguistics —

areālā lingvistika, lingvistiskā ģeogrāfija areaway ['eariawei] n amer. laukumiņš (pagalmiņš) mājas pagraba priekšā (zemāk par ielas līmeni) areca f'asnka] n bot. areka; a. nut — arekas

rieksts, beteļrieksts arena [a'riina] n 1. arēna; a. stage — skatuve zāles vidū; a. theatre — teātris ar skatuvi zāles vidū; 2. (darbības, cīņas u.tml.) lauks; arēna; 0 a. of the bears and bulls — fondu birža

arenaceous [.aen'nei/as] a 1. smilšains; 2. smiltīs augošs

aren't [a:nt] sar. sais. no are not

arete [ae'reit] n kalna kore (alpīnistu termins)

argent ['aic^ant] poēt. I n sudrabs; II a

1. sudraba-; 2. sudrabots; sudrabains argentiferous [.a^an'tifarss] a sudrabu

saturošs

Argentine ['ālantam) I n argentīnietis;

argentīniete; II a Argentīnas-; argentīniešu-argentine ['a^antain] a 1. sudraba-;

2. sudrabots; sudrabains Argentinian [.a^an'tmisn] I n argentīnietis; argentīniete; II a Argentīnas-; argentīniešu-

argentite ['a^antait] n min. argentīts,

sudraba spīde argil ['a:d3il] n podnieka māls argle-bargle [,a:gl 'bargi] v humor, strīdēties;

ķildoties argon ['a:gnn] n ķīm. argons argonaut ['a:g3no:t] n 1.: the A~s mit. —

argonauti; 2. zool. kuģītis (molusks) argosy ['a-.gssi] n 1. vēst. liels tirdzniecības

kuģis; 2. poēt. kuģis argot ['aigau] n argo, žargons arguable ['aigjuabl] a 1. apstrīdams; strīdīgs;

2. pierādāms argue ['a:gju:] v 1. (with, against smb., for, against, about smth.) strīdēties; polemizēt;

2. (into, out of) pārliecināt; to a. smb. out of smth. — atrunāt kādu no kaut kā;

3. argumentēt; pierādīt; to a. that black is white — [censties] pierādīt, ka melns ir balts; = to a. away — pierādīt (slēdziena, iebildumu) nepamatotību (nepareizību)

argument ['aigjumant] n 1. arguments; 2. strīds; diskusija; 3. (grāmatas) īss saturs;

4. mat. (funkcijas) neatkarīgais mainīgais, arguments

argumentation [,a:gjumen'tei/n] n

1. argumentācija; 2. diskutēšana argumentative [,a:gju'ment3tiv] a 1. tāds, kuram patīk diskutēt (strīdēties); 2. loģisks argute ['a:gju:t] a 1. vērīgs; ass; 2. (par

skaņu) griezīgs, spalgs argy-bargy [,a:d3i 'ba:d3i] n humor, strīds; ķilda

aria ['airis] n mūz. ārija

arid ['aend] a 1. (par klimatu) sauss; 2. (par augsni) izkaltis; neauglīgs; 3. neinteresants; garlaicīgs

aridity [ae'ndsti] n 1. sausums; 2. (augsnes)

neauglība; 3. garlaicība Aries ['eariiz] n astr. Auns (zvaigznājs un

zodiaka zīme) aright [a'rait] adv pareizi; to understand smb.

a. — pareizi saprast kādu arise [a'raiz] v (p. arose [s'rsuz] p.p. arisen [a'nzn]) v 1. rasties; izcelties; 2. (piem., par mākoņiem, sauli) parādīties; 3. novec., poēt. [pie]celties; [uz]celties arisen sk. arise

aristocracy [.asn'stokrasi] n aristokrātija aristocrat ['aenstakraet] n aristokrāts aristocratic [.aensts'kraetik] a aristokrātisks arithmetic I n [s'nQmatik] aritmētika; II a

[,aen9'metik] aritmētisks arithmetical [,aen0'metikl] a aritmētisks; a. mean mat. — vidējais aritmētiskais lielums

arithmetician [a.nGms'ti/n] n aritmētiķis arithmometer [.aenQ'mnmits] n aritmometrs Arizonan [.asn'zsunan] n Arizonas štata

iedzīvotājs (ASV) ark [a:k] n lāde; šķirsts; 0 Noah's a. — Noasa šķirsts; A. of the Covenant — Derības šķirsts Arkansan ['aikansan] n Arkanzasas štata

iedzīvotājs (ASV) arm3 [a:m] n 1. roka (no pleca līdz plaukstai)\ upper a. — augšdelms; a. in a. — zem rokas; to fly (run, rush, fling) into smb.'s ~s — mesties kāda apkampienos; to keep at ~'s length — turēt pieklājīgā attālumā; nelaist sev par tuvu; child (infant, baby, babe) in ~s — zīdainis; under one's a. — zem rokas; within ~'s reach— tuvumā; pie rokas; with open ~s — atplestām rokām; 2. (dzīvnieka) priekšķepa; 3. piedurkne; 4. (krēsla) paroce; 5. liels zars; 6. (upes) atteka; šaurs (jūras) līcis; 7. vara; spēks; the a. of the law — likuma spēks; 8. tehn. (celtņa) strēle; (sviras) plecs; (semafora) spārns; (cirkuļa) kājiņa

70army

armb [a:m] I n 1. (parasti pi) ieroči; small ~s — vieglie (strēlnieku) ieroči; in ~s — bruņots; up in ~s — cīņas gatavībā; to ~s! — pie ieročiem!; to lay down ~s — nolikt ieročus, padoties; to take up ~s — ķerties pie ieročiem; 2.(arī coat of ~s) ģerbonis; to bear ~s — 1) lietot [savu] ģerboni; 2) dienēt armijā; 3. mil. ieroču šķira; air a. — gaisa [kara] spēki; 4. mii. pl militārā profesija; II v 1 .(arī pārn.) [ap]bruņot; 2. (arī pārn.) [ap]bruņoties; 3. mii. uzvilkt (šaujamieroča) aizslēga belzeni

armada [a:'ma:da] n armāda; the Invincible

A. vēst. — Neuzvaramā armāda armadillo [.cuma'dibu] n zool. armadils, bruņnesis

Armageddon [.aima'gedn] n 1. rel. arma-gedons, cīņa pastarās tiesas laikā; 2. pārn. liela kauja; liels slaktiņš armament ['aimamant] n 1. bruņošanās; 2. (bieži pl) [ap]bruņojums; 3. (bieži pl) bruņotie spēki armamentaria sk. armamentarium armamentarium [.aimaman'tesnam] n (pl armamentaria [.aimeman'teans]) ārstniecības kabineta (vai iestādes) iekārta armature ['aimat/o] n 1. tehn. armatūra; 2. el. (dinamo) enkurs; (kondensatora) aplikums, apklājums; 3. mii. novec. [-[ap]-bruņojums;-] {+[ap]- bruņojums;+} bruņas armband ['aimbaend] n piedurknes apsējs armchair ['aimt/ea] n 1. atzveltnes krēsls; 2.: a. general — kabineta ģenerālis; a. scientist — kabineta zinātnieks armed [a:md] a [ap]bruņots; a. forces

(services) — bruņotie spēki Armenian [ai'miinian] I « 1. armēnis; armēniete; 2. armēņu valoda; II a Armēnijas-; armēņu-armful ['aimful] n [pilns] klēpis; in ~s — klēpjiem

armhole ['aimhsul] n roce, rokas izgriezums armistice ['aimistis] n karadarbības izbeigšana; pamiers; a. talks— pamiera sarunas

armless3 ['a:mlis] a 1. bez rokām; 2. bez

zariem

armlessb ['a:mhs] a neapbruņots armlet ['a:mlit] n 1. piedurknes apsējs;

2. neliels līcis; (upes) atteka armor ['aims] amer. sk. armour armor-clad ['aimaklaed] amer. sk. armour-

clad

armored ['a:mad] amer. sk. armoured armorer ['ainrara] amer. sk. armourer

armorial [a:'mo:ri3l] a ģerboņa-; heraldisks armory® ['a:man] n heraldika armoryb ['aiman] amer. sk. armoury armour ['aims] I n 1. (tanka, automašīnas, karakuģa) bruņas; 2. mil. bruņutanku daļas;

3. ūdenslīdēja tērps; 4. vēst. bruņutērps; 5. bot., zool. bruņas; II v apšūt ar bruņām

armour-bearer ['ama,besro] n vēst. ieroču nesējs

armour-clad ['aimsklaed] a bruņu-; bruņots armoured ['aimsd] a bruņu-; bruņots; a. car — bruņotais automobilis; a. troops mil. — bruņutanku karaspēks armourer ['aimars] n 1. ieroču meistars;

2. (karaspēka daļas) ieroču pārzinis armour-piercing ['aima.piasnj] a bruņu-

sitējs-

armour-plate ['aimapleit] n bruņu plātne armour-plated ['a:mapleitid] a ar bruņām

(bruņu plātnēm) klāts armoury ['aiman] n 1. arsenāls, ieroču noliktava; 2. amer. ieroču darbnīca;

3. amer. mācību (treniņu) manēža armpit ['a:mpit] n paduse; 0 to be in debt up

to the a. — būt līdz ausīm parādos arm rack ['a:mraek] n mil. piramīda šautenēm

arms drive ['aimzdraiv] n bruņošanās sacensība

arms-pumping ['a:mz,pAmpir]] n sp. roku

saliekšana un iztaisnošana balstā guļus arms race ['aimzreis] n bruņošanās drudzis arms-twisting ['a:mz,twistir]] n 1. roku izgriešana (spīdzinot); 2. sl. šantāža; rupjš spiediens

army ['a:mi] n 1. armija; a. in the field — aktīvā armija; standing a. — regulārā armija; a. beef sar. — gaļas konservi;army corps

a. biscuit sar.—-sausiņi; a. men — karavīri; to join (go into, enter) the a. — iestāties karadienestā; 2. liels daudzums; milzums; a. of locusts — [liels] siseņu bars; 3. biedrība; organizācija; Blue Ribbon A. — atturībnieku biedrība; Salvation A. — glābšanas armija army corps ['aimiko:] n armijas korpuss army exchange ['a:miiks,tf eind3] n armijas veikals

Army List ['a:milist] n brit. (armijas)

virsnieku sastāva saraksts-army misfit ['a:mi.misfit] n mil. sl. slikts kareivis

Army Register ['a:mi,red3ist3] n amer.

(armijas) virsnieku sastāva saraksts army-worm ['a:miw3:m] rt (kodes) kūniņa arnica ['ainika] n bot., med. arnika aroma [s'rauma] n aromāts aromatic [.aera'maetik] I n aromātiska viela;

n a aromātisks arose sk. arise

around [a'raund] I adv 1. [vis]apkārt; to fool a. — slaistīties [apkārt]; to travel a. — ceļot; to turn a. — apgriezties;

2. sar. tuvumā; to hang a. — 1) uzturēties tuvumā; 2) slaistīties [apkārt]; 3.: to be up and a. sar.—būt atkal kājās (pēc slimības)-, to have been a. sar. — būt pieredzējušam (daudzredzējušam); II prep 1. apkārt; ap; a. the comer — ap stūri; aiz stūra; to travel a. the country — apceļot zemi; 2. amer. apmēram; aptuveni; a. five hundred — apmēram pieci simti

around-the-clock [a'raundSa.klok] a dien-nakts-

arouse [s'rauz] v 1. [uzļmodināt; 2. modināt

(ziņkāri u.tml.)-, radīt (aizdomas u.tml.);

3. mudināt; rosināt

arrack ['zerek] n (palmu sulas, rīsu) degvīns, araks

arraign [s'rein] v 1. iesūdzēt; apsūdzēt;

2. nosodīt; kritizēt arraignment [a'reinmant] n 1. iesūdzēšana;

apsūdzība; 2. nosodījums; kritika arrange [a'rein^] v 1. sakārtot; 2. nokārtot (strīdu u.tml.); 3. norunāt; vienoties; to a. to

meet — norunāt satikties; 4. piemērot; pārveidot; to a. for the stage — dramatizēt skatuvei; 5. mūz. aranžēt arrangement [a'rein^mant] n

1. sakārtojums; kārtība; 2.: ~s pl— sagatavošanas darbi (pasākumi); 3. (strīda u.tml.) nokārtošana; 4. noruna; vienošanās; to come to an a. — panākt vienošanos, vienoties; to make ~s—norunāt; vienoties; 5. piemērošana;

pārveidošana; 6. mūz. aranžējums

arrant ['aerant] a 1. nelabojams; rūdīts; a. liar — nelabojams melis; a. thief — rūdīts zaglis; 2.: a. nonsense — tīrie nieki, tīrās blēņas (muļķības) arras ['aeras] n gobelēns; 0 behind the a.

humor. — apslēpts array [a'rei] I n 1. sakārtojums; kārtība;

2. ierinda; in battle a. — kaujas kārtībā (ierindā); 3. poēt. [grezns] tērps; 4. jur. zvērināto saraksts; II v 1. sakārtot;

2. nostādīt ierindā (kaujas kārtībā);

3. poēt. [grezni] ietērpt; 4. jur. sastādīt zvērināto sarakstu

arrears [a'nsz] n pl 1. parāds; parādi; a. of rent — īres parāds; to be (fall) into a. (with) — 1) būt parādā; 2) atpalikt (darbā, mācībās); 2. atpalikšana (darbā, mācībās); a. of correspondence — neatbildētas vēstules

arrest [a'rest] I n 1. arests, apcietinājums; under a. — apcietinājumā; to put (place) under a. — 1) arestēt, apcietināt; 2) uzlikt arestu (mantai); 2. arestēšana, apcietināšana; aresta uzlikšana (mantai); 3. apturēšana; aizkavēšana; a. of judgement jur. — sprieduma izpildīšanas apturēšana (vai atlikšana); II v 1. arestēt, apcietināt; uzlikt arestu (mantai); 2. apturēt; aizkavēt; ~ed development — aizkavēta attīstība; to a. a judg[e]ment jur. — apturēt (vai atlikt) sprieduma izpildīšanu; 3. saistīt (uzmanību u.tml.) arrester [a'resta] n 1. el. (pārsprieguma) novadītājs; izlādētājs; lightning a. — zibensnovedējs; 2. tehn. apturis arresting [a'restirj] a 1. aizturētājs sprost- ;article

a. device tehn. — apstādināšanas mehānisms; 2. saistošs; pievilcīgs arris ['aens] n arh. šķautne; asa mala arrival [a'raivl] n 1. ierašanās; atbraukšana; a. time — (vilciena, kuģa) pienākšanas laiks; ~s and departures of trains — vilcienu pienākšana un atiešana; 2. atbraucējs; atnācējs; new a. sar. —jaunpiedzimušais arrive [a'raiv] v 1. (in, at) ierasties; atbraukt; (par jaunpiedzimušo) nākt pasaulē, piedzimt; 2. (par laiku) pienākt; iestāties; 3. (at) sasniegt; nonākt; to a. at a conclusion — nonākt pie secinājuma, secināt; to a. at a decision — pieņemt lēmumu, nolemt; 4. gūt panākumus; iegūt labu reputāciju; genius who had never ~d — ģēnijs, kuru nekad neatzina arrogance ['aeregans] n augstprātība; uzpūtība; iedomība arrogant ['aeregant] a augstprātīgs; uzpūtīgs; iedomīgs

arrogate ['aerageit] v 1. nekaunīgi pieprasīt; nepamatoti pretendēt; 2. nepamatoti piedēvēt

arrow ['aerau] n 1. (šaujamā) bulta;

2. rādītājbultiņa arrowhead ['aersuhedļ n 1. bultas asais gals; bultas (metāla, akmens) uzgalis; 2. amer. sl. neglītene arrow-headed ['aerauhedid] a ķīļveidīgs; ass;

smails; a.-h. characters — ķīļraksts arrowy ['aersui] a 1. ķīļveidīgs; ass; smails; 2. dzēlīgs; ass; a. tongue — dzēlīga (asa) mēle

arse [a:s] n vulg. pakaļa; dibens

arsenal ['aissnl] n arsenāls

arsenic I n ['aisnik] ķīm. arsēns; II a

[a:'senik] ķīm. arsēna-arses sk. arsis

arsis [*a:sis] n (pl arses ['a:si:z]) lit. pēdas

uzsvērtā zilbe arson [a:sn] n ļaunprātīga dedzināšana arsonist ['aisamst] n ļaunprātīgs dedzinātājs arsy-versy [,a:si'v3:si] adv sl. 1. ačgārni;

2. nekārtībā; juku jukām art» [a:t] n 1. māksla; the Fine Arts — tēlotājmāksla; applied (decorative) a. —

lietišķā (dekoratīvā) māksla; black a. — melnā maģija; popular (folk) a. — tautas daiļrade; manly a. — bokss; 2. veiklība; izveicība; prasme; 3. viltība; 4. amats; useful (industrial) ~s — amati; 0 to be a. and part (in) — būt līdzdalībniekam; būt iejauktam

artb [a:t] novec. īstenības izteiksmes tagadnes 2. pers. sg no darbības vārda to be; thou a. — tu esi art deco

[.aitdei'ksu] n dekoratīvais stils

(1920.-1930. g.) artefact [*a:tifaekt] sk. artifact arterial [ai'tiarisl] a 1. anat. arteriāls; artēriju-; a. bleeding med. — arteriālā asiņošana; 2. maģistrāls; a. road — maģistrāle arteriole [ai'tiansul] n anat. arteriola arteriosclerosis [ai.tiariausklia'reusis] n

med. arterioskleroze arteritis [,a:t3'raitis] n med. arterīts, artēriju iekaisums

artery ['aitari] n 1. anat. artērija;

2. maģistrāle artesian [a:'ti:zi3n] a artēzisks; a. well —

artēziskā aka artful ['a:tful] a 1. viltīgs; slīpēts; 2. labi pārdomāts

arthritic [a:'0ntik] med. I n artrīta slimnieks;

II a artrita-arthritis [a:'0raiUs] n med. artrīts arthropod ['aiBrspod] n ent. artropods, posmkājis

artie ['a:tik] n sar. (saīs. no articulated lorry)

smagā (kravas) automašīna ar piekabi artichoke f'aitit/suk] n hot. I. artišoks; 2.: Jerusalem a. — zemes bumbieris; topinambūrs article ['a:tikl] I n 1. raksts; leading a.— ievadraksts (laikrakstā)-, 2. priekšmets (sev. kā prece)-, a. of clothing — apģērba gabals; a. of daily necessity — pirmās nepieciešamības priekšmets (prece); a. of food — pārtikas produkts; a. of luxury, fancy a. — greznuma priekšmets; ~s of popular consumption — plaša patēriņa priekšmeti (preces); 3. paragrāfs; pants;articular

4. pl statūti; reglaments; Articles of War — Kara [tiesas] kodekss (ASV); 5. pl līgums; līguma noteikumi (paragrāfi, panti); ~s of apprenticeship — mācekļa līguma noteikumi; to serve one's ~s — nokalpot mācekļa gadus; 6. gram, artikuls; definite a. — noteiktais artikuls; indefinite a. — nenoteiktais artikuls; 0 in the a. of death — nāves stundā (brīdī); H v 1. nodot mācībā (kā -mācekli) pēc līguma; 2. apsūdzēt, celt apsūdzību articular [ai'tikjub] a anat. locītavu-articulate I a [ai'tikjubt] 1. vai. artikulēts; a. speech — artikulēta runa; 2. skaidri formulēts; 3. ent. posmains; 4. tehn. šarnīrveida-; šarnīra-; II v [a:'tikjuleit]

1. vai. artikulēt; skaidri izrunāt; 2. skaidri formulēt; 3. (parastipass.) saistīt; savienot [pa posmiem]

articulated lorry [a:'tikjuleitid'lon] n smagā

(kravas) automašīna ar piekabi articulation [a:,tikju'lei/n] n 1. vai. artikulācija; 2. anat. locītava; 3. tehn. šarnīrs, locīkla artifact ['a:tifaekt] n 1. arh. materiālās

kultūras piemineklis; 2. biol. artefakts artifice ['aitifis] n 1. veikls (asprātīgs) izgudrojums; 2. viltība; mahinācija; to practice (employ) ~s — izmantot mahinācijas artificer [ai'tisifa] 1. [profesionāls] amatnieks; 2. mii. (ieroču) tehniķis; 3. (of) izgudrotājs

artificial [,a:ti'fi/l] a 1. mākslīgs; a. butter— margarīns; a. earth satellite — Zemes mākslīgais pavadonis; a. insemination — mākslīgā apsēklošana; a. intelligence — mākslīgais intelekts; "elektronsmadzenes";

2. mākslots; nedabisks; neīsts; a. smile — mākslots smaids

artificiality [,a:tifi/i'aebti] n mākslofiba;

nedabiskums; neīstums artificials [,a:ti'fifiz] npl 1. mākslīgie mēsli;

2. amer. mākslīgie ziedi artillerist [a:'tibrist] n artilērists artillery [a:'tibn] n 1. artilērija; antiaircraft a. — zenītartilērija; field (light) a. —

vieglā artilērija; self-propelled a. — pašgājējartilērija; 2. amer. si. pistole; revolveris; 3. amer. si. (narkotiku) injekciju adata

artilleryman [ai'tibriman] n artilērists artisan [,a:ti'zaen] n 1. kvalificēts amatnieks;

2. mehāniķis artist ['a:tist] n 1. mākslinieks (aktieris, gleznotājs u.tml.); 2. [sava amata] meistars; a. in words—

vārda meistars artiste [a:'ti:st] n profesionāls aktieris (vai

dziedātājs, dejotājs u.tml.) artistic [aftistik] a 1. artistisks; māksliniecisks; 2. mākslas-; a. gymnastics sp. — 1) sporta vingrošana; 2) amer. mākslas vingrošana

artistry ['aitistri] n 1. (mākslinieciskā) meistarība; tehnika; 2. mākslinieciskā gaume

artless ['a:ths] a 1. nemākslots; vienkāršs; dabisks; a. beauty — dabisks skaistums; 2. nemākulīgs; neveikls; a. artist — nemākulīgs mākslinieks artmobile ['aitmaubiil] n amer. (autobusā eksponēta) ceļojošā (pārvietojamā) izstāde art nouveau [,a:rtnu:'v3u] n jūgendstils (mākslas un arhitektūras stils 19. gs. beigās) arts [a:ts] n pl (ari liberal a.) humanitārās zinātnes; faculty of a. — filoloģijas fakultāte; Bachelor of A. — humanitāro zinātņu bakalaurs; Master of A. — humanitāro zinātņu maģistrs arts and crafts [,a:ts3nd'kra:fts] n pl dekoratīvais dizains un mākslinieciskie rokdarbi artsy [*a:tsi] amer. sar. sk. arty artsy-craftsy [,a:tsi'kra:ftsi] amer. sar. sk.

arty-crafty artwork ['a:tw3:k] n mākslas darbs arty ['a:ti] a sar. diletantisks arty-crafty [,a:ti'kra:fti] a sar. 1.

diletantisks; 2. [sa]mākslots arum ['earam] n hot. Ārona nūja (liliju pasuga)

Aryan ['eansn] I n ārietis; āriete; II a 1. ārisks; āriešu-; 2. novec. indoeiropiešu-ashlar

as [uzsvērtā forma aez, neuzsvērtā forma az] I adv 1. kā; as you know — kā jūs [jau] zināt; as you please — kā jums tīk; 2. par, to work as an engineer — strādāt par inženieri; as a keepsake — par piemiņu; he introduced her as his sister — viņš stādīja viņu priekšā kā savu māsu; 3. kā [piemēram]; such animals as cats and dogs — tādi dzīvnieki kā, piemēram, kaķi un suņi; 4. tikpat [kā]; (nolieguma teikumos) ne tik... cik (kā); as... as — tikpat kā; not so... as — ne tik... cik; as much again — vēl tikpat daudz; twice as much — divtik; 0 as far as — līdz [pat]; as far as I know — cik man zināms; as good as one's word — vīrs un vārds; as one man — visi kā viens; be so kind as to come! — lūdzu, atnāciet!; II conj 1. kad; as early as — jau; as late as — tikai; as long as — kamēr; as soon as — tiklīdz, līdzko; as I was leaving the house... — kad es grasījos atstāt māju...; 2. tā kā; jo; as it was dark... — tā kā bija tumšs...; 3. kā; tā, kā; she did exactly what she was told— viņa darīja tā, kā viņai bija teikts; 4. lai gan; lai cik; as tired as I was... — lai cik noguris es biju..., lai gan es biju noguris...; 0 as follows — sekojoši; šādi; as for, as regards, as concerns — kas attiecas uz, attiecībā uz; as from, as of — sākot no, sākot ar, as if — it kā; as it is — īstenībā; as it were — it kā; tā sakot; as you were! mil. — (komanda) atlikt!; as though — it kā; as to — kas attiecas uz, attiecībā uz; as well — (teikuma beigās) arī; as yet — līdz šim [laikam]; so as — lai asbestine [aez'bestain] a azbesta-asbestos [aez'bestos] n azbests ascend [a'send] v 1. kāpt [augšā]; (par spīdekli) uzlēkt; to a. the stairs — uzkāpt augšā pa kāpnēm; to a. the climax of one's glory — sasniegt slavas kalngalus; 2.: to a. the throne — kāpt tronī; 3. av. uzņemt augstumu

ascendancy [s'sendsnsi] n (over) pārākums; to have (exercise, gain) a. over smb. — gūt virsroku pār kādu

ascendant [a'sendant] I n 1.: to be in the a. — prevalēt; 2. priekštecis; sencis; II a

1. (par spīdekli) uzlecošs; 2. valdošs ascendency [s'sendsnsi] sk. ascendancy ascendent [a'sendsnt] sk. ascendant ascension [a'sen/n] n 1. (spīdekļa) uzlēkšana;

2. nākšana (pie varas); 3. rel. debesbraukšana; A. Day — debesbraukšanas diena

ascensional [a'sen/anl] a \.(par spīdekli) uzlecošs; 2. av. pacelšanās-; a. rate — augstuma uzņemšanas ātrums ascent [s'sent] n 1. uzkāpšana; 2. (kalna)

stāvums; (kāpņu) posms ascertain [.aesa'tein] v noskaidrot; pārliecināties

ascetic [a'setik] I n askēts; II a askētisks asceticism [a'setisizam] n askētisms ascorbic acid [s.skoibik'aesid] n askorbīn-skābe

ascot ['aeskat] n amer. kaklauts ascribe [a'skraib] v (to) piedēvēt (īpašību); attiecināt

ascription [a'sknp/n] n (īpašības) piedēvē-

šana; attiecināšana asepsis [ae'sepsis] n med. asepse aseptic [ae'septik] I n aseptisks līdzeklis; II a aseptisks

asexual [ei'sek/ual] a bezdzimuma-asha [ae/] n osis; mountain a. — pīlādzis ashb [ae/] n 1. (bieži pl) pelni; reduced (burnt) to ~es — nodedzināts līdz pamatiem; 2.: ~es pl — pīšļi; 0 to turn to dust and ~es — (par cerībām) izplēnēt ashamed [a'/eimd] a predic. nokaunējies; to be (feel) a. — kaunēties; to make smb. a. — [noļkauninät kādu ash-bin ['ae/bin] n 1. atkritumu tvertne;

2. tehn. pelnu tvertne ashcan ['ae/kaen] n amer. 1. atkritumu

tvertne; 2. mil. sl. dziļumbumba ashen3 ['ae/n] a oša-

ashenb ['ae/n] a 1. pelnu-; 2. pelnu pelēks; bāls; līķa bālumā; his face turned a. — viņš nobālēja ashery ['ae/sn] n tehn. pelnu tvertne ashlar ['ae/ta] n kalts akmens (ēku apšūšanai)

75ashore

ashore [31/o:] adv krastā; krasta virzienā; to get a. — piebraukt pie krasta; to go a. — izkāpt krastā; all a. that's going a.! — visiem pavadītājiem atstāt kuģi! (pavēle pirms kuģa atiešanas) ashpan ['ae/paen] n pelnu tvertne (kaste) ashtray ['ae/trei] n pelnu trauks Ash Wednesday [.ae/Venzdi] n rel. pelnu [trešļdiena

ashy ['ae/i] a 1. pelnu-; 2. pelniem klāts;

3. pelnu pelēks; bāls Asian ['ei/n] I n aziāts; aziāte; Hal.

Āzijas-; 2. aziātisks; aziātu-Asiatic [.ei/i'aetik] I n aziāts; aziāte; II a

aziātisks; aziātu-aside [a'said] I n teātr. sānisremarka; II adv sānis; malā; a. from amer. — 1) nemaz jau nerunājot par, 2) izņemot; to set a. — 1) atlikt [sānis]; nolikt [malā]; 2) atmest (piem., rūpes)-, 3) atcelt, anulēt (piem., lēmuma, sprieduma izpildi); to speak a. — (piem., par aktieri) runāt sānis; to take smb. a. — pavest kādu sānis; joking a.! —jokus pie malas!

asinine ['aesinain] a 1. ēzeļa-; 2. muļķīgs ask [a:sk] v 1. jautāt; izjautāt; apjautāties; to a. a question— jautāt; to a. questions — iztaujāt, izprašņāt; a. me another sar. — [es] nezinu, neprasiet man; if you a. me sar. — pēc manām domām; 2. lūgt; to a. [for] advice — lūgt padomu; to a. a favour — lūgt izdarīt pakalpojumu; 3. ielūgt; uzaicināt; to a. smb. to dinner — ielūgt kādu pusdienās; 4. prasīt; what are they ~ing for the house? — cik viņi prasa par māju?; this job ~s time — šis darbs prasa daudz laika; it ~s for attention — tam jāveltī uzmanība; 5.: to a. the banns novec. — uzsaukt (pirms kāzām) baznīcā; <=> to a. after — apjautāties (piem., par kāda veselību, labklājību); to a. for — 1) pieprasīt; palūgt; 2) uzprasīties; to a. for trouble sar., to a. for it sl. — sagādāt sev nepatikšanas; to a. in — aicināt iekšā; to a. out — uzaicināt kaut kur aiziet; to a. up — uzaicināt uznākt augšā askance [a'skaens] adv pārn. šķībi; greizi; 0 to

look a. — raudzīties greizi askant [a'skaent] sk. askance askew [a'skju:] adv šķībi; greizi; to have one's

hat on a. — nēsāt cepuri iešķībi asking ['aiskirļ] n 1. jautāšana; jautājumi;

2. lūgums; lūgšana; for the [mere] a. — par brīvu; par pliku paldies; 3. novec. uzsaukšana (pirms kāzām) baznīcā

aslant [a'slaint] I adv slīpi; šķērsām; II prep

šķērsām pāri asleep [s'slhp] I a predic 1. aizmidzis; to be a. — gulēt (miegā); to fall a. — 1) aizmigt; 2) eif. aizmigt uz mūžu, nomirt; half a. — pusaizmidzis; sound (fast) a.— cieši aizmidzis; 2. (par ķermeņa locekli) notirpis;

3. eif. aizmidzis uz mūžu, nomiris; II adv

1. miegā; 2. eif. mūža miegā aslope [a'slaup] adv slīpi; šķībi

asocial [a'sau/l] a nesabiedrisks, anti-

sabiedrisks aspa [aesp] n apse aspb [aesp] n odze asparagus [a'spaeregas] n sparģeļi aspect ['aespekt] n 1. aspekts; viedoklis; in all ~s — no visiem viedokļiem;

2. novietojums; the house has a south (southern) a. — māja ir celta pret dienvidiem; 3. izskats; āriene; (sejas)

izteiksme; 4.pl izredzes; perspektīvas; 5. gram, darbības veids

aspectual [ae'spektjual] a gram, darbības veida-

aspen ['aespsn] I n apse; II a apses-; apšu-; 0 to tremble like an a. leaf—drebēt kā apšu lapa

asperity [ae'sperati] n 1. raupjums; negludums; 2. (klimata) bardzība; skarbums; 3. (rakstura) skarbums; asums; to speak with a. — runāt asi (skarbi) asperse [a'sp3:s] v apmelot; nomelnot; to a. smb.'s character (name) — nomelnot kāda reputāciju aspersion [a'sp3:/n] n apmelošana; nomelnošana; to cast ~s (on, upon) — apmelot; nomelnot asphalt ['aesfaelt] I n asfalts; II v [no]asfaltēt asphodel ['aesfadal] n bot. asfodele

76assess

asphyxia [aes'fiksia] n med. asfiksija asphyxiant [aes'fiksiant] I n smacējoša indīga

viela; II a smacējošs asphyxiate [aes'fiksieit] v 1. [noļsmacēt;

2. [no] smakt asphyxiation [aes,fiksi'ei/n] n nosmakšana aspic3 ['aespik] n kul. aspiks aspicb ['aespik] n bot. lavanda aspidistra [.aespi'distre] n bot. aspidistra aspirant [s'spaiarant] I n (after, for, to) kandidāts; pretendents; II a kandidējošs; pretendējošs aspirate vai. I n ['aesparat] aspirēts līdzskanis; II v ['aespareit] izrunāt ar aspirāciju

aspiration [.aespa'rei/n] n 1. (after, for, to)

tiekšanās; cenšanās; 2. vai. aspirācija aspire [a'spais] v (after, to) tiekties; censties; to a. after knowledge — tiekties pēc zināšanām

aspirin ['aespann] n 1. aspirīns; 2. aspirīna tablete

asquint [a'skwint] adv greizi; šķībi; to look

a. — 1) šķielēt; 2) pārn. skatīties greizi ass" [aes] I n 1. ēzelis; 2. ēzelis; muļķis; to make an a. of oneself— izturēties muļķīgi; to make an a. of smb. — nostādīt kādu muļķīgā stāvoklī; to play (act) the a. — blēņoties; ākstīties; II v sl. blēņoties; ākstīties; muļķoties assb [aes] n vulg. pakaļa; dibens; pēcpuse; 0

a bit of a. sl. — meiča assail [a'seil] v 1. uzbrukt; to a. smb. with questions — apbērt kādu ar jautājumiem; ~ed with doubts — šaubu pārņemts; 2. sparīgi (enerģiski) ķerties (pie darba u.tml.)

assailable [a'seilabl] a viegli pieejams

(uzbrukumam); slikti aizsargāts assailant [a'seilant] n uzbrucējs assassin [a'saesin] n (algots) slepkava assassinate [a'saesineit] v (nodevīgi)

noslepkavot; nogalināt assassination [a.saesi'nei/n] n (nodevīga) slepkavība

assault [a's3:lt] I n 1. uzbrukums; trieciens; a. craft mil. — desantkuteris; a. landing

mil. — desanta izcelšana; a. team — trieciengrupa; to take (carry) by a. — ieņemt triecienā; 2. (alpīnismā) sturmēšana; uzkāpšana; iekarošana; 3. eif. izvarošana; 4.jur. personas aizskaršana; vardarbības draudi; a. and battery — fiziska aizskaršana; a. in concert — grupas uzbrukums; II v 1. uzbrukt; doties triecienā; 2. (alpīnismā) sturmēt; uzkāpt; iekarot (virsotni); 3. eif. izvarot; 4. jur. [pie]draudēt ar fizisku izrēķināšanos; lietot vardarbību assay [a'sei] I n pārbaude; (metāla) kvalitātes noteikšana; (dārgmetāla) raudzes noteikšana; n v pārbaudīt; noteikt (metāla) kvalitāti; noteikt (dārgmetāla) raudzi assemblage [3'semblid3] n 1. sanāksme;

sapulce; 2. kopa; 3. montāža assemble [a'sembl] v 1. [sa]pulcēties; 2. [sa]pulcināt; [saļvākt [kopā]; 3. [sa] montēt

assembler [a'sembla] n montieris; montētājs assembly [a'sembli] n 1. sapulce; a. hall — aktu zāle; a. room — sarīkojumu zāle;

2. asambleja; constituent a. — satversmes sapulce; United Nations General A. — Apvienoto Nāciju Ģenerālā Asambleja;

3. tehn. montāža; a. line — montāžas konveijers; a. shop — montāžas cehs;

4. mii. pulcēšanās signāls assemblyman [a'sembhmsn] n satversmes

sapulces loceklis assent [a'sent] I n piekrišana; sankcija; by common a. — vienprātīgi; visiem piekrītot; with one a. — vienbalsīgi; to nod a. — piekrītoši pamāt ar galvu; II v piekrist; sankcionēt

assert [a's3:t] v 1. apgalvot; 2. aizstāvēt (savas tiesības); to a. oneself— 1) aizstāvēt savas tiesības; 2) izvirzīt pārmērīgas prasības (pretenzijas) assertion [s's3:/n] n 1. apgalvojums; to make an a. — apgalvot; 2. (savu tiesību) aizstāvēšana assertive [a's3:tiv] a 1. pašpārliecināts; uzstājīgs; 2. dogmatisks assess [a'ses] v 1. novērtēt; to a. damages — novērtēt (aprēķināt) zaudējumus; to a. atassessable

its true worth — pienācīgi novērtēt;

2. noteikt nodokļa lielumu; aplikt ar nodokli; 3. noteikt naudassoda lielumu; uzlikt naudassodu

assessable [s'sesabl] a 1. apliekams ar

nodokli; 2. sodāms ar naudassodu assessment [a'sesmant] n 1. novērtēšana; novērtējums; 2. nodokļa lieluma noteikšana; aplikšana ar nodokli; nodoklis;

3. naudassoda lieluma noteikšana; naudassoda uzlikšana; naudassods

assessor [a'sesa] n 1 .(tiesas u.c.) eksperts konsultants; 2. nodokļu inspektors;

3. (tiesas) piesēdētājs

asset ['aeset] n 1. (parasti pl) ek. aktīvs; ~s and liabilities — aktīvs un pasīvs; 2. vērtība; laba īpašība; 3. jur. (parasti pl) parādnieka īpašums asseverate [a'sevareit] v svinīgi deklarēt asseveration [a.seva'rei/n] n svinīga

deklarācija ass-head ['aeshed] n ēzelis; muļķis assiduity [.aesi'djuiati] n 1. centība; uzcītība;

2. pl īpaša uzmanība; iztapība assiduous [a'sidjuas] a 1. centīgs; uzcītīgs;

2. īpaši uzmanīgs; iztapīgs assign [a'sain] I n jur. juridiskais mantinieks; tiesību pēctecis; II v 1. asignēt; piešķirt;

2. iecelt (amatā)-, 3. uzdot, uzticēt (darbu)-,

4. noteikt (laiku, robežas); 5. jur. nodot (tiesības); norakstīt (mantu)

assignation [,aesig'nei/n] n 1. asignēšana; piešķiršana; 2. iecelšana (amatā);

3. (darba) uzdošana; uzticēšana; 4. (laika, robežu) noteikšana; 5. slepena (mīļāko) satikšanās; a. house amer. — atklātais nams; 6. jur. tiesību pēctecība

assignee [.aesai'ni:] n 1. pilnvarotais;

pārstāvis; aģents; 2 .jur. tiesību pēctecis assignment [a'sainmsnt] n 1. asignējums; 2. iecelšana (amatā); 3. uzdevums (kas jāveic); (amer.) (studenta, skolēna) [mājas] darbs; 4 .jur. tiesību pēctecība assimilate [a'simileit] v 1. asimilēt; 2.

asimilēties assimilation [a.simi'lei/n] n asimilācija assist [a'sist] I n 1. amer. palīdzība;

2. tehn. palīgmehānisms; pierice; II v 1. (in, with) palīdzēt; atbalstīt; 2. (at, in) piedalīties; būt klāt assistance [a'sistans] n palīdzība; atbalsts; to be of a. (to) — palīdzēt; to come to a. — nākt palīgā; to give (lend, render) a. (to) — sniegt palīdzību assistant [a'sistant] I n 1. asistents; palīgs; A. Secretary of State amer. — (ASV) Valsts sekretāra palīgs; shop a. — pārdevējs; pārdevēja; 2. sp. nodrošinātājs; II a palīg-assistant professor [a'sistant pra'fesa] n docents

assister [a'sista] n sp. nodrošinātājs assize [a'saiz] n vēst. 1. tiesas sēde (kurā piedalās arī piesēdētāji); 2. ar likumu noteikta (maizes, alus) cena; 3. pl zvērināto tiesas izbraukuma sesija associable [a'sau/abl] a asociējams associate I n [a'sau/ist] 1. biedrs; kolēģis;

2. kompanjons; partneris; research a. — zinātniskais līdzstrādnieks; 3. (zinātniskas biedrības u.tml.) korespondētājloceklis; II a [s'sau/iat] 1. apvienots; a. societies — apvienība; 2. palīg-; a. editor amer. —

redaktora palīgs; III v [a'sau/ieit] (with)

1. apvienot; ~d company — (kompānijas) filiāle; 2. apvienoties; 3. biedroties; saieties;

3. pievienoties; iestāties (piem., biedrībā); to a. oneself (with) — solidarizēties

association [a.sausi'ei/n] n 1. asociācija; apvienība; biedrība; production a. — ražošanas apvienība; articles (deed) of a. — biedrības (vai apvienības) statūti;

2. (ideju) asociācija; saistība; 3. biedrošanās; in a. with — kopā ar

Association football [a.saosi'ei/n 'futboil] n

futbols (pretstatā regbijam) associative [a'sau/iativ] a asociatīvs assonance ['aesanans] n asonanse, saskaņa assonant f'aesanant] a saskanīgs assort [a'soit] v 1. šķirot; 2. (with) saskanēt; harmonēt

assorted [a'soitid] a dažādšķirņu-; a.

chocolates — šokolādes asorti assortment [a'so.-tmant] n sortiments assuage [a'sweid3] v 1. nomierināt; 2. ap- astrochemistry

mierināt (izsalkumu); dzesēt (slāpes);

3. remdēt (sāpes)

assuagement [a'sweu^mant] n 1. nomierināšana; 2. (izsalkuma) apmierināšana; (slāpju) dzesēšana; 3. (sāpju) remdēšana;

4. farm, pretsāpju līdzeklis

assume [a'sjuim] v 1. pieņemt (izskatu, īpašību u.tml.); to a. airs — iztēlot sevi par lielu viru; ~d name — pieņemts vārds; 2. pieņemt (kā argumentu, patiesību); let's a. that... — pieņemsim, ka...; 3. uzņemties; to a. measures — lietot līdzekļus; to a. new duties — uzņemties jaunus pienākumus; to a. office — stāties amatā; to a. the offensive — pāriet uzbrukumā assuming |>'sju:mi»]] I /? augstprātība; uzpūtība; iedomība; II a augstprātīgs; uzpūtīgs; iedomīgs assumption [a'sAmp/n] n 1. pieņēmums;

2. piesavināšanās; sagrābšana; a. of power—varas sagrābšana; 3. augstprātība; uzpūtība; iedomība; 4. rel. (A.) debesbraukšana

assumptive [a'sAmptiv] a 1. iespējams; pieļaujams; 2. augstprātīgs; uzpūtīgs; iedomīgs

assurance [a'/uarans] n 1. apgalvojums; garantija; 2. pārliecība; paļāvība;

3. pašpārliecība; iedomība; 4. (parasti brit.) (piem., dzīvības) apdrošināšana; 0 to make a double a. — pārapdrošināties

assure [a'/ua] v 1. apliecināt; apgalvot;

2. pārliecināt; to a. oneself—pārliecināties;

3.nodrošināt; garantēt; 4.(parasti brit.) apdrošināt (piem., dzīvību)

assured [a'/uad] I n brit. apdrošinātais; II a

1. pārliecināts; drošs; 2. nodrošināts; 3. (parasti brit.) apdrošināts

assuredly [a'/uaradli] adv droši, bez šaubām assuredness [a'/uadms] n 1. pārliecība;

2. pašpārliecība; iedomība assurer [s1/uara] n apdrošinātājs Assyrian [a'sirian] I n 1. asīrietis; asīriete;

2. asīriešu valoda; II a Asīrijas-; asīriešu-aster ['aesta] n astere

asterisk ['aestansk] poligr. I n zvaigznīte; II v atzīmēt ar zvaigznīti

astern [a'stain] adv jūrn. 1. [kuģa] pakaļgalā; a. of — aiz (kuģa); 2. atpakaļ; to fall a. (of) — atpalikt (no cita

kuģa); full speed a.! — pilnā gaitā atpakaļ! asteroid ['aestaraid] n 1. astr. asteroīds;

2. zool. jūras zvaigzne asthenia [aes'0i:ma] n med. astēnija, vājums,

nespēks asthma ['aesma] n med. astma asthmatic [aes'maetik] med. I n astmatiķis, astmas slimnieks; II a astmatisks; astmas-astigmatic [.aestig'maetik] a med.

astigmatisks astir [a'ste:] a predic. 1. kustībā; 2. kājās; piecēlies [no gultas]; 3. (at, with) satraukts; everybody was a. with the news —jaunās ziņas bija satraukušas visus astonish [a'stoni/] v pārsteigt; radīt izbrinu;

to be ~ed (at) — būt pārsteigtam astonishing [a'stoni/ir]] a pārsteidzošs;

apbrīnojams astonishment [a'stnni/mant] n pārsteigums;

izbrīns; to the a. — par pārsteigumu astound [a'staund] v pārsteigt; radīt izbrinu astounding [a'staundii]] a pārsteidzošs;

apbrīnojams astradle [a'straedl] a predic. 1. kājas iepletis;

2. jāteniski (uz krēsla); jāšus (uz zirga) astrakhan [.aestra'kaen] n karakuls astral ['aestral] a astrāls; zvaigžņu-astray [a'strei] a predic., adv: to go (run) a. — nomaldīties (arī pārn.); to lead a. — 1) novirzīt no [pareizā] ceļa; 2) maldināt astride [o'straid] a predic., adv jāteniski; to

stand a. — stāvēt ar ieplestām kājām astringency [a'strm^ansi] n 1. valkanība;

viskozitāte; 2. bargums; skarbums astringent [a'strin^ant] I n med. audus savelkošs līdzeklis; II a 1. med. audus savelkošs; a. substance — saistviela; 2. bargs; skarbs astrionics [.aestri'oniks] n astrionika,

kosmiskā elektronika astrobiology [.aestra ubai'oladļi] n astrobioloģija

astrochemistry [.aestra r'kemistn] n astro-ķīmija

astrodome ['aestrai/daum] n 1. astrokupols; kupolveida tornis astronomiskiem novērojumiem; 2. kupolveida logs (lidmašīnā pilotam vai astronomiskiem novērojumiem) astrodynamics [.aestra rdai'naemiks] n

astrodinamika astrolabe ['aestreuleib] n astrolabs (teodolīta

priekštecis) astrologer [3'strt)bd33] n astrologs astrology [a'stroladji] n astroloģija astronaut ['aestrsnort] n astronauts astronautess [.aestrs'noitis] n astronaute astronautics [.aestra'noitiks] n astronautika astronomer [a'stronama] n astronoms astronomic[al] [.aestra'nomikO)] a

1. astronomisks; astronomijas-; 2. sar. astronomisks; milzumliels

astronomy [a'strcnami] n astronomija astrophysics [.aestra v'fiziks] n astrofizika astrospace ['aestraispeis] n starpzvaigžņu telpa

astute [a'stju:t] a viltīgs; gudrs; vērīgs asunder [a'sAnda]'adv 1. [no]šķirti; atsevišķi;

2. gabalos; to tear a. — saraut gabalos asylum [a'saibm] n 1. patvērums; to ask for

political a. — lūgt politisku patvērumu; 2.; lunatic a. — psihiatriskā slimnīca; orphan a. — bāreņu patversme asymmetric [.aesi'metnk] a nesimetrisks,

asimetrisks asymmetry [ae'simatn] n nesimetriskums; asimetrija

asynchronous [ae'siqkranas] a asinhrons asyndeta sk. asyndeton asyndetic [.aesin'detik] a vai. asindetisks; bezsaikļa-

asyndeton [se'sinditan] n (pl asyndeta [ae'sindita]) vai. asindetons, saikļu trūkums at [uzsvērtā forma act, neuzsvērtā forma at] prep. 1. (norāda vietu): at a distance — 1) tālumā; 2) attālumā; at home — mājās; at Oxford — Oksfordā; at school — skolā; at the bus stop — autobusa pieturā; at the chemist's — aptiekā; at the wheel sar. — pie stūres; 2. (norāda laiku): at any moment — kuru katru bridi; at eight [o'clock] — [pulksten] astoņos; at

present — pašlaik; at the age of ten— desmit gadu vecumā; at times — šad un tad; 3. (norāda stāvokli): at a loss —neziņā; at anchor — noenkurojies; at peace — miera stāvoklī; at work—darbā; 4. (norāda darbības veidu): at full speed — pilnā gaitā; at a snail's pace — gliemeža gaitā, lēnām; at random— uz labu laimi; one at a time — pa vienam; at a hundred miles an hour — simt jūdžu stundā; 5. (norāda darbības virzienu): to aim at — mērķēt uz; to laugh at a joke — pasmieties par joku; to smile at smb. — uzsmaidīt kādam;

6. (npnāda darbības sfēru): good at translation — labs speciālists tulkošanā; to work at smth. — strādāt pie kaut kā; what are you at? sar. — pie kā jūs [pašlaik] strādājat?; ar ko jūs pašlaik nodarbojaties?;

7. (norāda cenu): at a hundred dollars a piece — simt dolāru gabalā; 8. (norāda iemeslu): angry at — 1) dusmīgs par; 2) (amer.—arī) dusmīgs uz (kādu)\ shocked at the news — pārsteigts, šīs ziņas dzirdot; 0 at all — vispār; not at all — nebūt ne; at all events — katrā ziņā, katrā gadījumā; at best — labākajā gadījumā; at it — darbā; kaut ko darot; where it's at sl. — darbības (norises) vieta; at least — vismaz; at most — lielākais; at that — 1) turklāt; 2) pie tā; let it go at that — paliksim pie tā; at [the] worst — [visļsliktākajā gadījumā

at-a-boy ['aetobm] amer. sl. sk. attaboy at-a-girl ['aetag3:l] amer. sl. sk. attagirl atavism ['aetavizam] n atavisms atavistic [.aeta'vistik] a atavistisks atchoo [a't/u:] int amer. sk. atishoo ate sk. eat

atelier ['aetahei] n (mākslinieka) ateljē;

darbnīca atheism ['eiGuzam] n ateisms atheist ['eiGust] n ateists atheistic [,ei6i'istik] a ateistisks atherosclerosis [.aeGara vsklia'rausis] n

ateroskleroze athlete ['se01i:t] n 1. sportists; 2. atlēts athletic [aeG'letik] a 1. atlētikas-; a. field — stadions, sporta laukums; 2. atlētisksattachment

athletics [aeG'letiks] n atlētika; track-and-field

a. — vieglatlētika at-home [attiaum] n sar. viesu pieņemšana

(noteiktā dienā un stundā) athwart [3'0wo:t] adv, prep 1. šķērsām (viļņiem, vējam); perpendikulāri; to run a.— iedrāzties (ieskriet) kuģa sānos (bortā); 2. pretēji (piem., kāda plāniem) atishoo [a'ti/u:] int brit. ap-či! atlantes [at'laentirz] n pl arh. atlanti Atlantic [at'laentik] I n Atlantijas okeāns; II a Atlantijas-; A. Ocean — Atlantijas okeāns; A. states amer. — (ASV) austrumu štati, štati, kas atrodas Atlantijas okeāna piekrastē

atlasa ['aetbs] n 1. atlants; 2. anat. atlants,

pirmais kakla skriemelis atlasb ['aetlas] n tekst. atlass atmosphere ['aetmasfb] n atmosfēra atmospheric [.aetmss'fenk] a atmosferisks; atmosfēras-; a. pressure — gaisa (atmosfēras) spiediens atmospherics [.aetmas'fenks] n pl rad.,

telev. — atmosfēras traucējumi atoli ['aetol] n atols, koraļļu sala atom ['aetam] n 1. atoms; 2. sar. druska; to smash to ~s — sasist druskās (gabalu gabalos)

atomaniac [.aeta'meiniaek] n atommaniaks,

atomkara ideologs atomarium [.zeta v'meonam] n atomārijs,

zāle atoma uzbūves demonstrēšanai atom bomb [''aetambom] n atombumba atom-bombo [.aetam'bombau] n austral, sl.

lēts, stiprs vīns atomic [a'tnmik] a atoma-; atomu-; a. energy — atomenerģija; a. weapons — atomieroči; a. weight — atomsvars atomic bomb [a.tomik 'bom] sk. atom bomb

atomic pile [s.tnmik 'pail] n atomreaktors atomics [s'tomiks]- n zinātne (mācība) par atomiem

atomism ['aetamizam] n filoz. atomisms;

atomistiskā teorija atomist ['aetamist] n 1. sar. atompētnieks, atomnieks; 2. filoz. atomisma (atomistiskās

teorijas) piekritējs atomistic [,aeta v'mistik] a atomistisks atomize ['aetavmaiz] v 1. saskaldīt atomos;

2. [izļsmidzināt atomizer ['aetai/maiza] n pulverizators;

smidzinātājs atonal [ei'taunl] a mūz. atonāls atonality [.eitau'naebti] n mūz. atonalitāte atone [s'taun] v 1. izpirkt (vainu); 2. (for) atlīdzināt; kompensēt; 3. rel.: to a. sin — izpirkt grēkus atonement [a'tsunmsnt] n 1. (vainas) izpirkšana; 2. gandarījums; atlīdzība; 3. rel. (A.) grēku izpirkšana atonic [ae'tonik] a 1. vai. neuzsvērts; 2. med.

atonisks; ar pazeminātu tonusu atop [a'tup] I adv augšā; virsotnē; II prep

augšpus; virs at par [at 'pa:] adv pēc nominālvērtības; pēc paritātes

atrabilious [.aetre'bihas] a melanholisks; žultains

atrocious [s'trsu/as] a 1. nežēlīgs; zvērīgs;

2. sar. drausmīgs; šausmīgs atrocity [a'trossti] n 1. nežēlība; zvēriskums;

2. sar. drausmas; šausmas

atrophy ['aetrafi] I n atrofija; II v 1. radīt

atrofiju; 2. atrofēties atropine ['ae tropin] n farm, atropīns attaboy ['aetabm] int amer. sl. malacis! attach [a'taet/ļ v 1. piestiprināt; pievienot; to a. a seal — apzīmogot (dokumentu); to a. a stamp — uzlīmēt pastmarku; 2.pārn. pievilkt; saistīt (uzmanību); to a. oneself (to) — 1) pieķerties (kādam); 2) pievienoties (kādai organizācijai);

3. piešķirt (nozīmi); 4. jur. arestēt; uzlikt arestu (mantai); aprakstīt (mantu)

attache [a'tae/ei] n atašejs; air a. — gaisa karaspēka atašejs; naval a. — jūras karaflotes atašejs attache case [a'tas/ikeis] n plakans portfelis

(dokumentiem); "diplomāts" attachment [a'taet/mant] n 1. piestiprināšana; pievienošana; 1. pārn. pieķeršanās: to have an a. for smb. — pieķerties kādam, mīlēt kādu; 3. jur. arests; aresta uzlikšanaattack

(mantai)

attack O'taek] I n 1. uzbrukums; a. plane av. — triecienlidmašīna; to launch an a. mil. — sākt uzbrukumu; pāriet uzbrukumā; a. against (on) the government's policy — valdības politikas kritika; uzbrukums valdības politikai; 2. (slimības) lēkme; heart a. — sirdslēkme; 3. sp. (lakrosā, netbolā) uzbrucējs; II v 1. uzbrukt; to a. an enemy— uzbrukt ienaidniekam; to a. the government's policy — kritizēt valdības politiku; uzbrukt valdības politikai; 2. [enerģiski] ķerties (pie darba, ēšanas u.tml.); to a. a task — [enerģiski] ķerties pie uzdevuma; 3. tehn., ķīm. saēst; radīt koroziju

attagirl ['aetsg3:l] int amer. sl. malacis!

(meitene)

attain [s'tein] v sasniegt; [ie]gūt; to a. one's aim — sasniegt savu mērķi; to a. the age of ninety — sasniegt deviņdesmit gadu vecumu; to a. to prosperity — [ie]gūt (sasniegt) labklājību attainability [a.teina'bitati] n sasniedzamība;

iegūstamība attainable [a'teinabl] a sasniedzams; iegūstams

attainder [s'temda] n jur. pilsoņtiesību un mantisko tiesību atņemšana (par valsts nodevību)

attainment [a'teinmant] n 1. sasniegums; ieguvums; 2. pl zināšanas; spējas; man of varied ~s—daudzpusīgs cilvēks; linguistic ~s — zināšanas valodniecībā attar [*aeta] n rožu eļļa attempt [a'tempt] I n 1. mēģinājums; 2.: a. on smb.'s life — atentāts pret kādu; II v

1. mēģināt; 2.: to a. the life of smb. novec. — izdarīt atentātu pret kādu

attend [s'tend] v 1. apmeklēt (lekcijas, sapulci); to a. school — apmeklēt skolu;

2. būt uzmanīgam; please, a.! — esiet uzmanīgi!, klausieties!; you are not ~ing — jūs esat neuzmanīgs; 3. apkalpot (piem., veikalā); 4. kopt; ārstēt; which doctor ~s you? — kurš ārsts jūs ārstē?; 5. pavadīt; sekot; may

good luck a.

you! — lai jūs pavada veiksme!; <=> to a. at — piedalīties (piem., sapulcē); to a. on (upon) — 1) apkalpot (arī pie galda); 2) izpildīt (piem., kāda vēlēšanos); to a. to —

1) rūpēties par; to a. to one's own business—rūpēties par savām problēmām;

2) izpildīt; to a. to one's duty — izpildīt savu pienākumu; a. to what I say — dari, ko es saku (heku)

attendance [a'tendans] n 1. klātbūtne; piedalīšanās; your a. is requested—lūdzam jūs ierasties; 2. apmeklētība; poor a. — slikta apmeklētība; 3. apkalpošana; medical a. — medicīniskā apkalpošana; to be in a. on (upon) smb. — apkalpot kādu; 4. svīta; pavadoņi; 5. auditorija; klausītāji; apmeklētāji; a. list—klātesošo (klausītāju, apmeklētāju) saraksts; large a. — daudz klausītāju (apmeklētāju) attendant [a'tendant] I n 1. pavadonis; 2. apkalpotājs; cloakroom a. — garderobists; medical a.— ārsts; museum a. — muzeja uzraugs; Hal. vienlaikus notiekošs; a. circumstances — blakus apstākļi; 2. klātesošs attending [s'tenditj] a\ a. physician —

ārstējošais ārsts attention [a'ten/n] n 1. uzmanība; to attract a. — saistīt uzmanību; to attract (call, draw) smb.'s a. to smth. — vērst kāda uzmanību uz kaut ko; to pay a. (to)—veltīt (pievērst) uzmanību; he is all a. — viņš ir pati uzmanība; 2. gādība; kopšana; to receive immediate a. from a doctor — saņemt tūlītēju ārsta palīdzību; 3. pl uzmanības parādīšana; to pay one's ~s (to) — parādīt uzmanību (sievietei); 4. mii. miera stāja; a.! — 1) mii, sp. mierā! (komanda); 2) uzmanību!; to stand at a. — stāvēt miera stājā; 5.: a. of smb. — kāda izskatīšanai (uzraksts uz dokumenta, vēstules)

attentive [a'tentiv] a 1. uzmanīgs; 2. laipns;

pakalpīgs; 3. (to) gādīgs attenuate I a [a'tenjuit] 1. vājš; a. hands— vājas rokas ; 2. atšķaidīts; II v [a'tenjueit] 1. pamazināt; samazināt; 2. novājināt;auction

3. atšķaidīt attenuation [a.tenju'ei/n] n 1. pa-mazinājums; samazinājums; 2. novājināšana; 3. atšķaidīšana attest [a'test] v 1. [apjliecināt; apstiprināt; to a. a signature — apstiprināt parakstu; 2.: ~ed milk — pārbaudīts (lietošanai derīgs) piens; 3.jur. nozvērināt; 4. mii. ieskaitīt karadienestā (pēc zvēresta nodošanas) attestant [s'testsnt] I n apliecinātājs;

apstiprinātājs; II a apliecinošs; apstiprinošs attestation [.aeta'stei/n] n 1. apliecinājums; liecība; (paraksta) apstiprinājums; 2.jur. zvēresta nodošana; zvērests; 3. mii. ieskaitīšana karadienestā (pēc zvēresta nodošanas) Attic ['aetik] n 1. Atikas (Atēnu) iedzīvotājs; atēnietis; atēniete; 2. (ari A. dialect) Atikas (Atēnu) dialekts; 0 A. salt (wit) — smalka asprātība

attic ['astik] n 1. bēniņi; mansards; 2. jumt-istaba; 3. arh. frontons; 4. sl. galva; to have rats in one's a. — būt mazliet ķertam attire [a'taia] formal. I n (grezns, svinīgs)

tērps; n v ietērpt (greznā, svinīgā) tērpā attitude ['aetitju:d] n 1. (to, towards) attieksme; nostāja; izturēšanās; a. of mind — mentalitāte, domāšanas veids;

2. poza; stāja; to assume (strike) an a. — pieņemt [mākslotu, teatrālu] pozu;

3. av. (lidmašīnas) stāvoklis gaisā attitudinize [,aeti'tju:dinaiz] v pieņemt

[mākslotu, teatrālu] pozu attorney [a'toini] n 1. pilnvarotais; pārstāvis; power of a. — pilnvaras; warrant (letter) of a. — pilnvara; 2. amer. advokāts; 3.: district (circuit) a. amer. — apgabala prokurors

attorney general [s.teim^enral] n 1. amer. (štata) galvenais prokurors; 2.: A. G. — 1) brit. augstākais tieslietu ierēdnis; 2) amer. tieslietu ministrs un ģenerālprokurors attorneyship [a't3:nif īp] n 1. advokāta

profesija; 2. advokāta amats

attract [a'traekt] v 1. pievilkt; magnet ~s iron — magnēts pievelk dzelzi; 2. saistīt;

valdzināt; to a. attention — saistīt uzmanību; do you feel ~ed to her? — vai jums viņa patīk? attractability [a.traekta'bibti] n pievilkšanas

(vai pievilkšanās) spēja attractant [a'traektant] I n viela, kas pievelk (pievilina) (piem., kukaiņus); II a pievelkošs; pievilinošs attraction [s'traek/n] n 1. pievilkšana; 2. pievilcība; valdzinājums; ~s of a big city — lielpilsētas valdzinājums attractive [a'traektiv] a 1. pievilkšanas-; a. force fiz.— pievilkšanas spēks; 2. pievilcīgs; valdzinošs; a. prospects — vilinošas izredzes attribute I n ['aetnbju:t] I. īpašība; raksturīga pazīme; 2. atribūts; simbols; 3. gram. apzīmētājs, atribūts; II v [a'tribju:t] (to) attiecināt; piedēvēt; success is ~d to hand work — panākumus izskaidro ar neatlaidīgu darbu attribution [.aetn'bju:/n] n attiecinājums;

piedēvējums attributive [a'tnbjutiv] gram. I n apzīmētājs,

atribūts; II a apzīmētāja-; atributīvs attrit [a'tnt] v novājināt; nogurdināt (piem., pretinieku)

attrition [a'tri/n] n 1. berze; bēršanās; 2. noberzums; 3. novājināšana; nogurdinā-šana; war of a. — novājināšanas karš; 4. (studentu) atbirums; (darbinieku) zudums; 5. ģeol. abrāzija attune [s'tjuin] v 1 .(to) saskaņot; 2. uzskaņot

(mūzikas instrumentu) atypical [.ei'tipikl] a netipisks aubergine ['subsjiin] n baklažāns aubrietia [o:*bri:/a] n hot. aubrieta auburn ['oiban] a kastaņbrūns auction ['o:k/n] In 1. ūtrupe; to put up to (amer. at) a., to sell by (amer. at) a.— pārdot ūtrupē (vairāksolīšanā); 2. (arī a. bridge) bridža (kāršu spēles) paveids; 0 Dutch a. — "holandiešu ūtrupe" (kurā preces cenu visu laiku pazemina, līdz to izdodas pārdot); all over the a. austral, sl. — visur, II v pārdot ūtrupē (vairāksolīšanā)

auctioneer [.Dik/a'ma] «ūtrupnieks audacious [oi'dei/as] a 1. pārdrošs;-

bezbailīgs; 2. nekaunīgs audacit||y [oi'daesati] n 1. pārdrošība; bezbailība; -ies of style — stila oriģinalitāte; 2. nekaunība audibility [.oidilnbti] n dzirdamība audible ['oidsbl] a [sa]dzirdams audience ['oidians] n 1. auditorija; klausītāji; 2. (radio) klausītāji; (televīzijas) skatītāji; (grāmatu, preses) lasītāji; 3. audience; pieņemšana; to give (grant) an a. — pieņemt audiencē audience-proof ['oidians.pruifļ a teātr., sar. — panākumdrošs; a.-p. comedy — komēdija, kas patīk jebkuram skatītājam audies ['o:diz] n pl amer. sar. skaņu filmas audifilms ['o:difilmz] n pl amer. skaņu filmas audile ['o:dail] I n cilvēks, kuram dzirdes atmiņa ir labāka par redzes atmiņu; II a

1. dzirdes-; 2. ar labu dzirdes atmiņu audiofrequency ['oidiau.friikwansi] n

audiofirekvence • audio-lingual [,o:di3u'h»]gwal] a audio-lingvāls; a.-l. methods in language teaching — valodas mācīšanas audio-lingvālās metodes audiometer [.oidi'omita] n audiometrs audiotape ['oidiauteip] n skaņu ierakstu lente audiotypist ['oidiau.taipist] n fono-mašīnrakstītāja (diktofonā ierakstīta materiāla rakstīšanai) audio-visual [.oidiau'vrjusl] a audiovizuāls; a.-v. aids — audiovizuālie līdzekļi (filmas, magnetofoni u.c.) audio-visuals [.oidisu'v^ualz] n pl audiovizuālie līdzekļi (filmas, magnetofoni u.c.)

audit [*D:dit] I n (norēķinu, pārskatu) pārbaude; revīzija; II v 1. pārbaudīt (norēķinus, pārskatus); izdarīt revīziju;

2. amer. apmeklēt nodarbības (piem., universitātē) kā brivklausītājam

audition [ai'di/n] I n 1. dzirde; dzirdesspēja; 2. klausīšanās; 3. (aktiera, dziedātāja) balss noklausīšanās; first a. — (konkursa) pirmā

kārta; II v noklausīties (aktiera, dziedātāja)

balsi

auditor ['o:dita] n 1. (norēķinu, pārskatu) kontrolieris; revidents; 2. (reti) klausītājs; 3. amer. brivklausītājs (piem., universitātē) auditorial [,o:di'to:ri3l] a kontroles-; revīzijas-

auditorium [,o:di'to:ri3m] n auditorija;

skatītāju zāle auditory ['oiditsn] I n novec. auditorija, klausītāji; II a anat. dzirdes-; a. nerve — dzirdes nervs au fait [,3u' fei] a predic. zinošs; lietpratīgs; kompetents; to make (put) smb. au f. with smth. — iepazīstināt kādu ar kaut ko au fond [.au'fo] adv būtībā, īstenībā Augean [o:'d3i:3n] a 1. mit. Augeja-; to cleanse the A. stables — izmēzt Augeja staļļus; 2. pārn. netīrs; nolaists auger ['o:ga] I n urbis; II v av. sl.: to a. in —

nogāzties zemē aughta [o:t] n novec., poēt. kaut kas; for a. I care — cik nu man tas rūp; for a. I know — cik man zināms aughtb [o:t] n sar. nulle augment I n ['oigmant] gram, augments; II v [o:g'ment] 1. palielināt; 2. palielināties; pieaugt; 3. gram, pievienot augmentu augmentation [,3:gmen'tei/n] n 1.

palielināšanās; pieaugšana; 2. pieaugums augur ['o:gs] I n pareģis; gaišreģis; II v pareģot; paredzēt; it ~s ill — tā ir ļauna zīme; it ~s well — tā ir laba zīme augural ['o:gjural] a 1. pareģa-; gaišreģa-;

2. pareģojošs; a. sign — ļauna zīme augury ['oigjun] n 1. pareģojums;

2. pareģošana; 3. [priekšļnojauta August ['oigast] n augusts; A. days —

augusta dienas august [oi'gAst] a cēls, dižens auk [o:k] n zool. alka

auld lang syne [,o:ldlaeiļ'sain] n skotu vecie

labie laiki (sev. dziesmā) aunt [a:nt] n krustmāte; 0 my a.! — ak tu

dieniņ!; tavu brīnumu! auntie [*a:ntx] n sar. krustmāmiņa Aunt Jane [.a:nt'd3ein] n amer., niev. nēģeriete, kas nodod nēģeru intereses

Aunt Sally [,a:nt 'saeli] n 1. "krustmāte Sallija" (koka lelle rotaļās); 2. nepamatota uzbrukuma (vai apvainojuma) objekts Aunt Tom [,a:nt 'torn] n amer., niev. sieviete, kas neatbalsta sieviešu atbrīvošanas kustību aunty [*a:nti] sk. auntie au pair [.au'pea] n (arī au p. girl) brit. iz-palīdze saimniecībā (ārzemniece, kas mācoties valodu, palīdz saimniecībā un saņem uzturu) aura ['o:ra] n 1. liega vēsma; 2. starojums; oreols; 3. (mistiska, neh'erama) gaisotne; 4. med. aura aurai ['o.-ral] a 1. dzirdes-; auss; a. impression — dzirdes uztvere; 2. akustisks; a. beacon — akustiskā bāka; a. null jūrn. — radioklusēšana (SOS signālu uztveršanai) aureate [b:rnt] a formal. 1. [ap]zeltīts; 2. zeltains; 3. (par valodu, stilu) krāšņs; bagāts

aureola [oi'nab] n oreols; starojums; staru

vainags aureole [biriaul] sk. aureola au revoir [.auro'vwa:] int uz redzēšanos auric ['a:nk] a zeltu saturošs; zelta-auricle ['o:nkl] n anat. 1. ārējā auss; 2. sirds

priekškambaris auricular [a'rikjub] a 1. dzirdes-; auss-; a. assurance — mutisks apgalvojums;

2. iečukstēts ausī; slepens; a. confession — atzīšanās mācītājam (grēksūdzē);

3. anat. sirds priekškambara-auriferous [oi'nfaras] a zeltu saturošs aurist [b:nst] n ausu ārsts, otiatrs aurochs ['oiroks] n zool. sumbrs aurora [oi'reira] n rītausma; rīta blāzma aurora australis [oi.roirsn'streilis] n

dienvidblāzma aurora borealis [or.roira.boin'eilis] n

ziemeļblāzma aurora polaris [oi.rDira.psu'laerrs] n

polārblāzma auscultate [biskalteit] v med. auskultēt, izklausīt

auscultation Oiskal'tei/n] n med. auskultācija, izklausīšana

auspice ['o:spis] n laba zīme

auspices ['o:spisiz] n pl aizbildnība; under the

a. of smb. — kāda aizbildnībā auspicious [oi'spi/as] a labvēlīgs Aussie ['dzi] (sals, no Australian) sar. I n austrālietis; austrāliete; II a Austrālijas-; austrāliešu

austere [o'stis] a 1. bargs; stingrs;

2. askētisks; vienkāršs austerity [n'sterati] n 1. bardzība; stingrība; 2. askētisms; vienkāršība; a. program (measures) — (valdības) stingra ekonomiskā politika (krīzes, kara laikā) austral ['oistrol] a 1. dienvidu-; 2. (A.)

[-Austrālijas-Australasian-]

{+Austrālijas- Australasian+} [.ostra'lei^] I n austrālāzietis; austrālāziete; II a Austrālāzijas-; [-austrālāziešu-Australian-] {+austrālāziešu- Australian+} [o'streilisn] I n austrālietis;

austrāliete; II a Austrālijas-; austrāliešu-Australian Rules football [o'streihanru: lz,futbo:l] n (regbijam līdzīgs) austrāliešu futbols

Austrian ['ostnan] I n austrietis; austriete;

n a Austrijas-; austriešu-Austro-Hu ngarian [.nstrsuhai] 'gesnsn] vēst. I n austroungārs; austroungāriete; II a Austroungārijas-; austroungāru-autarchy [b:ta:ki] n autarķija autel [or'tel] n motelis auteur [o:'t3:] n savdabīga stila kinorežisors authentic [o:'0entik] a 1. autentisks; īsts; a. news — drošas ziņas; 2. sar. sirsnīgs; patiess

authenticate [o:'0entikeit] v noteikt

autentiskumu authenticity [,o:0en'tis3ti] n autentiskums; īstums

autarky ['oitaiki] n (nācijas, valsts)

pašapgāde, autarķija author ['o:03] I n 1. autors; rakstnieks; 2. (idejas) autors; radītājs; iniciators; II v 1. būt autoram; 2. būt (idejas) autoram (radītājam, iniciatoram) authoress ['3:03ns] n 1. (lugas, romāna) autore; 2. (plāna, idejas) radītāja; autore; iniciatore

authoritarian [oi.Gm'teanan] I n autoritārās

varas piekritējs; II a autoritārs authoritative [ofBontotiv] a autoritatīvs authority [oi'Qorati] n 1. vara; tiesības; to be in a., to have (exercise) a. — 1) vadīt; 2) pārvaldīt; who is in a. here? — kurš šeit ir priekšnieks?; 2. pilnvara; tiesības; to receive a. to do smth. — saņemt pilnvaras (tiesības) kaut ko darīt; 3. (parasti pl) varas orgāni; local -ies — vietējie varas orgāni; 4. pārvalde; nodaļa; Port of London A. — Londonas ostas pārvalde; 5. autoritāte; ietekme; to have a. with (on, over) smb. — būt kādam autoritātei; 6. autoritāte; speciālists; 7. [autoritatīvs] avots; to quote one's ~ies — atsaukties uz autoritatīviem avotiem; on the best a. — no drošiem avotiem; on the a. of the press — pēc laikrakstu ziņām authorization [.oiBarai'zei/n] n 1. pilnvarošana; 2. atļauja; sankcija; 3. (tulkojuma) autorizējums authorize ['o:(braiz] v 1. pilnvarot; 2. atļaut;

sankcionēt; 3. autorizēt (tulkojumu) authorized ['oiBaraizd] a 1. pilnvarots; a. agent — pilnvarotais pārstāvis (aģents); 2. atļauts; sankcionēts; 3. (par tulkojumu) autorizēts; A. Version hrit. — autorizētais Bībeles tulkojums angļu valodā authorless ['oiftelis] a anonīms; nezināma autora-

authorship ['oiBa/ip] n 1. autoriba; book of doubtful a. — grāmata, kuras autors nav droši zināms; 2. rakstniecība; rakstnieka profesija autism foitizm] n med. autisms autistic [or'tistik] a med. ar noslieci uz autismu

auto ['oītau] n (sals. no automobile)

amer. sar. auto, automašīna autobiographic ['oitav.baia'grasfik] a

autobiogrāfisks autobiography [,o:ta ubai'ngrafi] n autobiogrāfija

autocade ['oitai/keid] n amer. 1. automašīnu

kolonna; 2. automašīnu kortežs autocar ['oitoi/ka:] n autokārs

autochanger ['o:t3U,t/ein dļs] n automātiskais skaņuplašu mainītājs (atskaņotājā) autocide ['oitai/said] n 1. biol. pašiznīcināšanās; 2. pašnāvība autokatastrofā autoclave ['o:tai/kleiv] n tehn. autoklāvs autocracy [oi'tokrssi] n autokrātija,

patvaldība autocrane ['oitai/krein] n autokrāns autocrat ['oitskraet] n autokrāts, patvaldnieks autocratic [.oita'kraetik] a 1. autokrātisks,

patvaldniecisks; 2. patvarīgs; despotisks autocross ['oitaukros] n autokross autocue ['o:tai/kju:] n telev. telesuflieris auto-da-fē [.oitauda'fei] n vēst. autodafē autodrome ['o:t3i draum] n autodroms autodidactic [.Dita

vdai'daektik] a auto-didaktisks

autogamous [oi'togamss] a hiol. autogāms;

pašapputekšņojošs; pašapaugļojošs autogamy [oi'tngami] n hiol. autogāmija;

pašappute; pašapaugļošanās autogenesis [,o:t3u'd3enisis] n hiol. auto-ģenēze

autogenic training [,o: t3,d3emk'treinir]] n

psih. autogēnais treniņš autogenous [o:'tnd3in3s] a autogēns;

a. welding tehn. — autogēnā metināšana autogiro [.oitau^aiarau] n av. autožīrs autograph ['o:t3gra:f] I n 1. autogrāfs; 2. [pašrocīgs] paraksts; II v 1. [uzļrakstīt (dot) autogrāfu; 2. [pašrocīgi] parakstīt autographic [.oita'graefik] a pašrocīgi rakstīts

autogyro [.oitau^aiareu] sk. autogiro automat ['oitamaet] n amer. 1. kafetērija

automāts; 2. (tirdzniecības) automāts automata sk. automaton automate ['oitameit] v automatizēt automatic [,3:t3'mastik] I n automāts; II a 1. automātisks; a pilot av. — autopilots; a. pistol — automātiskā pistole; 2. (piem., par kustību) neapzināts; nevilšs; automātisks automaticity [.oitsma'tisati] n auto-

mātiskums automation [.oita'mei/n] n automatizācija

86average

automatism [oi'tumstizam] n automātisms;

automātiska darbība (vai kustība u.tml.) automatization [oi.tomatai'zei/n] n automatizācija automatize [oftomataiz] v automatizēt automaton [oi'tomatan] n (pl automata [oī'tnmata] vai automatons [oi'tomatanz]) automāts

automobile ['o:t3m3i/bi:l] n amer.

automašīna, automobilis automotive [.oita'mautiv] a 1. pašgājēj-; a. truck amer. — kravas (smagā) automašīna; 2. automobiļu-; a. fleet — autoparks; a. repair track — pārvietojamā auto remontdarbnīca (uz automašīnas šasijas)

autonomie [.oita'ntjmik] a 1. autonoms; 2.fiziol. patvaļīgs; neatkarīgs; a. nervous system — veģetatīvā nervu sistēma autonomous [oi'tonsmss] a autonoms autonomy [oi'tonami] n 1. autonomija; pašvaldība; 2. autonomijas (pašnoteikšanās) tiesības; 3. autonoma valsts; autonoms apgabals autopia [oi'taupia] n autotransportam

paredzēta zona autopilot ['oitau.pailat] n autopilots autopsy ['oitopsi] n med. (līķa) sekcija auto-racing [.oita'reisit]] n 1. autosacīkstes;

2. autosports autoregulation [.oitau.regju'lei/n] n

biol. pašregulēšanās autorifle ['aitauraifl] n amer. mii.

1. automātiskā šautene; 2. rokas ložmetējs autoshop ['o:tov/up] n autoveikals autostrada [,o:ta v'straids] n autostrāde autosuggestion [,o:ta vsa^est/an] n pašiedvesma, paššuģestija

autotimer [,o:ta v'taima] n automātisks laika

regulētājs, autotaimers autotruck ['oitavtrAk] n amer. kravas

(smagā) automašīna autotype ['oitai/taip] n poligr. 1. autotipija;

2. faksimils

autumn ['oitsm] n 1. rudens; 2. pārn. mūža

novakars (norudens, atvasara) autumnal [oi'tAmnal] a rudens-; rudenīgs;

a. equinox astr. — rudens ekvinokcija; it is getting a. — nāk rudens auxiliaries [oig'zilisnz] n pl 1. palīgierīces;

2. papildpakalpojumi; 3. mii. palīgspēki auxiliary [oig'ziliari] I n 1. palīgs; 2. gram. palīgdarbības vārds; II a palīg-; palīga-; a. troops mil. — palīgspēki; a. verb gram. — palīgdarbības vārds auxin ['o:ksm] n auksīns (augšanas viela) avail [a'veil] formal. I n labums; izdevīgums; of a. — derīgs; of little a. — maznoderigs; of no a., without a. — nederīgs; to no a. — veltīgi; II v būt noderīgam; noderēt availability [a.veila'bibti] n 1. pieejamība;

2. [no]derigums available [a'veibbl] a 1. pieejams; dabūjams; by all a. means — visiem iespējamiem līdzekļiem; doctor is not a. now — ārsts pašlaik nepieņem; this book is not a. — šo grāmatu nevar dabūt; 2. derīgs; izmantojams; these tickets are a. for one month — šīs biļetes ir derīgas vienu mēnesi avalanche ['aevalain /] n 1. lavīna; 2. birums;

plūdi; a. of letters — vēstuļu plūdi avant-garde [,aevor]'ga:d] I n avangards; II

a avangarda-; avangardisks avant-gardism [,aevoi]'ga:dizam] n

avangardisms avant-gardist [,aevr»t]'ga:dist] n avangardists avarice ['zevans] n mantrausība; skopums avaricious [.aeva'n/as] a mantrausīgs; skops avast [a'vaist] int jūrn. stop!, stāt! avaunt [a'voint] int novec. taisies, ka tiec! ave ['a:vi] lat. I n sveiciens; II int sveiks! avenge [a'vern^] v atriebt; atmaksāt; to a. oneself (on smb. for smth.) — atriebties (kādam par kaut ko) avengeful [a'ven^fid] a atriebīgs avenger [a'venc^p] n atriebējs avenue ['aevanju:] n 1. aleja; gatve; 2. avēnija; prospekts (ASV)\ 3. ceļš; līdzeklis; ~s to success — ceļš uz panākumiem; to explore every a. — izmēģināt visas iespējas; 4.: a. of approach

mil. — pieeja (piem., pilsētai) aver [a'v3:] v apgalvot; apliecināt; apstiprināt average ['aevarid3] I n 1. caurmērs;averment

vidusmērs; above the a. — virs vidusmēra; below the a. — zem vidusmēra; on a. — caurmērā; vidēji; 2. zaudējumi (kuģa avārijas gadījumā)', 3. mat. vidējais aritmētiskais; II a 1. caurmēra-; vidējs; a. rainfall — vidējais nokrišņu daudzums; 2. parasts; viduvējs; a. reader — parasts (ierindas) lasītājs; boy of a. ability — zēns ar viduvējām spējām; Divi. dot caurmērā; 2. mat. aprēķināt vidējo aritmētisko averment [3'v3:mant] n apgalvojums;

apliecinājums; apstiprinājums averse [a'vsis] a (to, from) negribīgs; a. to do

smth. — negribīgs kaut ko darīt aversion [s'v3:/n] n (to, from, for)

1. nepatika; antipātija; to take (conceive) an a. (to) — just nepatiku (pret)',

2. nepatikas (antipātijas) objekts; my pet a. — tas, kas man visvairāk nepatīk

aversion therapy |>'v3:/n,0er3pi] n med. ārstēšana, izraisot riebumu (pret alkoholu u.tml.) avert [a'v3:t] v 1. novērst (nelaimi, neveiksmi)', 2.: to a. one's eyes — novērst acis

avertable [3'v3:tobl] sk. avertible

avertible [>'v3:tabl] a novēršams aviary ['eivian] n putnu māja (piem.,

zooloģiskajā dārzā) aviate ['eivieit] v 1. lidot lidmašīnā; 2. pilotēt

(vadīt) lidmašīnu aviation [,em'ei/n] n aviācija; a. disease

(sickness) — augstuma slimība aviator ['eivieite] n lidotājs, aviators aviculture ['eivikAlt/a] n putnkopība avid ['aevid] a (of, for) alkatīgs; kārs avidity [a'vidati] n alkatība; kāre avifauna ['em.foina] n (apgabala, valsts)

putni, pumu fauna avionics [.em'tmiks] n avionika, aviācijas

elektronika avitaminoses sk. avitaminosis avitaminosis [a.vitami'nausis] n (pl avitaminoses [a.vitami'nausiiz]) avita-minoze

avocado [.aeva'kaidau] n (arī a. pear) 1. avokado, aligatorbumbiere; 2. avokado,

aligatorbumbieris avocation [, sevau'kei/n] n 1. iemīļota nodarbošanās; vaļasprieks; 2. amats; nodarbošanās

avocational [,aeva i/'kei/anl] a amatieru-;

a. musicians — pašdarbības mūziķi avoid [o'vDid] v 1. izvairīties; to a. a failure— izbēgt no neveiksmes; 2.jur. anulēt; atcelt; to a. an agreement— anulēt līgumu avoidable [s'voidabl] a novēršams; izbēgams avoidance [a'voidans] n 1. izvairīšanās; in a. of... — lai izvairītos no...; 2. jur. anulēšana; atcelšana avoidant [a'voidant] a psih. (par cilvēku)

sev! noslēdzies avoirdupois [.aevsds'poiz] n (svaru vienību sistēma, kuru lietoja pirms decimālās sistēmas ieviešanas vairākās angļu valodas zemēs)', a. pound — angļu mārciņa (=16 unces= 453 ^9 g) avouch [s'vaut/] v novec., formal. 1. garantēt; galvot; 2. apstiprināt; apgalvot; to a. the exact contrary — apstiprināt tieši pretējo avow [s'vau] v [atklāti] atzīt; to a. oneself— atzīties

avowal [a'vaual] n [atklāta] atzīšanās; to make an a. of one's sentiments — [atklāti] atzīties savās jūtās avowed [a'vaud] a atzīts avowedly [a'vauidh] adv atklāti, publiski avulsion [s'vaI/n] n atraušana avuncular [a'vAijkjuta] a 1. tēvoča-; 2.:

a. relation humor. — augļotājs aw [o:] int oh!

await [a'weit] v gaidīt; sagaidīt; hearty welcome ~s you — jūs gaida sirsnīga uzņemšana awake [a'weik] I a predic. 1. nomodā; pamodies; wide a. — 1) pilnīgi pamodies; 2) vērīgs; 2. (to) vērīgs; modrs; to be a. to one's faults — [skaidri] apzināties savas kļūdas (savus trūkumus); II v (p. awoke [a'wauk]; pp. awoke [s'wauk] vai awaked [a'weikt]) 1. [uz]modināt; 2. [pa]modināt; 3. izraisīt; radīt; to a. interest in smth. — radīt interesi par kaut ko; 4. (to) saprast; apzināties; to a. to the fact that... — saprastaxe

(apzināties) faktu, ka... awaken [s'weikan] v 1. [uz]modināt; 2. [pa]modināt; 3. izraisīt; radīt; 4. (to) saprast; apzināties awakening [a'weikami]] n pamošanās (ari

pārn.)', rude a. — rūgta vilšanās award [a'woid] I n l. (tiesnešu, žūrijas) lēmums; 2. [piešķirtā] godalga; 3. [-[piespriestais]-] {+[pie- spriestais]+} sods; II v 1. piešķirt (godalgu, nosaukumu)', 2. piespriest (sodu) aware [a'wea] a predic. zinošs; to be a. (of,

that) — apzināties, saprast awareness [s'wesnis] n apzināšanās; saprašana

away [a'wei] I n sp. 1. spēle izbraukumā (svešā laukumā); 2. uzvara (vai zaudējums) svešā laukumā; Hal. sp.: a. match — mačs svešā laukumā; a. win — uzvara svešā laukumā; home and a. games — spēles savā un svešā laukumā, spēles mājās un izbraukumā; 2. predic. klāt neesošs; to be a. — nebūt klāt; III adv 1. projām; tālu; a. back amer. — sen; a. off amer. — tālu prom; far a. — tālu prom; he is a. — viņa nav mājās; 2. (norāda uz attālināšanos) prom; projām; a. with you! — vācies prom!; to go a. — aiziet; to pass a. — aiziet no dzīves, nomirt; to throw a. — aizmest, aizsviest; 3. (norāda uz zudumu, sarukumu)', to boil a. — iztvaikot; to waste a. — 1) izdēdēt; nonīkt; 2) izšķērdēt; 4. (norāda uz nepārtrauktu darbību)', to talk a. — runāt vienā laidā; 0 a. with war! — nost ar karu!; far and a. — 1) nesalīdzināmi; 2) neapšaubāmi; out and a.— nesalīdzināmi; right a. amer., straight a. — tūlīt, nekavējoties awe [o:] I n [god]bijība; to hold in a. —just [godļbijību; to stand in a .(of) — sajust [god]bijību; to strike with a. — iedvest [godļbijību; II v iedvest [god]bijību aweary [a'wian] a predic. poēt. (of) noguris; nomocījies

aweigh [a'wei] a predic. jūrn. (par enkuru) pacelts

awe-inspiring ['oiin.spaionj]] a [godļbijību iedvesošs

awesome ['oisam] a [godļbijību iedvesošs awestricken ['oi.stnkan] a [god]bijības pārņemts

awestruck ['oistrAk] a [god]bijības pārņemts awful ['o:ful] a sar. šausmīgs, drausmīgs awfully adv 1. ['o:fuli] šausmīgi, drausmīgi; 2. ['o:fli] ļoti; ārkārtīgi; thanks a.! — ļoti pateicos!

awhile [a'wail] adv novec. uz īsu bridi, uz

brītiņu; wait a.! — mazliet uzgaidiet! awkward ['oikwsd] a 1. neveikls; lempīgs; a. squad — 1) iesācēji; 2) mil. neapmācīti jauniesauktie; 2. (par stāvokli) neērts; neveikls; a. question — kutelīgs jautājums; 0 the a. age —

pārejas vecums; a. customer — bīstams tips awkwardness ['oikwadms] n 1. neveiklība;

lempīgums; 2. neērtums; neveiklums awl [o:l] n īlens awn [o:n] n akots

awning ['o:nir]] n markīze (virs veikala skatloga); audekla nojume (sev. uz kuģa klāja) awoke sk. awake II

awry [a'rai] I a (parasti predic.) 1. šķībs; greizs; sašķiebies; sašķobīts; 2. nepareizs; aplams; II adv 1. šķībi; greizi; to look a. — 1) šķielēt; 2) pārn. skatīties greizi;

2. nepareizi; aplam; to go a. — 1) neizdoties; 2) iet neceļus

ax [aeks] amer. sk. axe axe [aeks] Inl. cirvis; 2. sar. (štatu, budžeta) samazināšana; apcirpšana; to get the a. — tikt atlaistam no darba [štatu samazināšanas dēļ]; to give smb. the a. — atlaist kādu no darba [štatu samazināšanas dēļ];

3. sar. (likumprojekta u.tml.) aizturēšana;

4.sar. (cenzūras) aizliegums; svītrojums; izgriezums; 5. sl. mūzikas instruments (sev. saksofons); 0 a. to grind — savtīgi mērķi; to hang up one's a. — atmest kaut ko; to put (fit) the a. in the helve — pārvarēt grūtības; II v I. cirst;

2. sar. samazināt; apcirpt (štatus, budžetu);

3. sar. aizturēt (likumprojektu); 4. sar. (par cenzūru) aizliegt; izsvītrot; izgriezt; to a. an episode from a film — izgriezt epizodi noaxeman

filmas; to a. a TV program — neizlaist TV programmu axeman ['aeksmaen] n 1. meža cirtējs (strādnieks); 2. vēst. ar kara cirvi bruņots kareivis; 3. sar. (štatu, budžeta) sama-zinātājs; apcirpējs axes sk. axis

axial ['aeksial] a tehn. ass-; a. rotation — ass rotācija

axilla [aek'sds] n (pl axillae [aek'sili:]) paduse

axillae sk. axilla .

axiom ['aeksiam] n aksioma

axiomatic [.aeksia'maetik] a aksiomātisks,

neapšaubāms axis ['aeksis] n (pl axes ['aeksi:z]) fiz., mat. ass axle ['aeksl] n tehn. ass; front a. — priekšējā ass

axle-box ['aekslboks] n tehn. bukse

aya [ai] sk. ayeb

ayb [ax] int.: ay me! — ak vai!

aye8 [ai] Inl. pozitīva atbilde; 2. balss "par"

(balsošanā)', the ~s have it — vairākums ir "par"; II adv l.formai, jā; a., a., sir! jūrn. — jā, ser!, klausos, ser!; 2. (balsošanā) "par" ayeb [ei] adv novec., poēt. vienmēr; for a. —

uz mūžu azalea [s'zeiho] n acālija Azerbaijan [,aez3bai'd3a:n] a azerbaidžāņu-Azerbaijani [.aezabai^aini] n (pl bez izmaiņām) 1. azerbaidžānis; azerbai-džāniete; azerbaidžāņi; 2. azerbaidžāņu valoda

azimuth ['aezimaG] n azimuts

Aztec ['aeztek] I n 1. acteks; actekiete;

2. acteku valoda; II a acteku-Actecan ['aeztekan] a acteku-azul ['aezul] n amer. sl. pogainais; policists azure ['«33] I n [debess] zilgme; II a

[debess] zils azurite ['aezurait] n min. azurits, zilais malahīts

B b

B,b [bi:] n 1. angļu alfabēta otrais burts;

2. (B) mūz. si; 3. amer. atzīme "labi" baa [ba:] I n (aitas) blējiens; II v blēt babbit [''baebit] n tehn. babīts babble ['baebl] I n 1. (bērna) čalas; 2. pļāpāšana; vāvuļošana; b. of voices — balsu čaloņa; 3. (ūdens) burbuļošana, čalošana; II v 1. (par bērnu) čalot; 2. pļāpāt; vāvuļot 3. (arī to b. out) izpļāpāt; izpļāpāties; 4. (par ūdeni) burbuļot, čalot babbler ['baebla] n pļāpa babe [beib] n 1. poēt. bērns; mazulis; 2. amer. sar. meiča; 0 ~s in the wood — vientieši; ~s and sucklings — iesācēji babel fbeibl] n 1. kņada; juceklis; 2. (valodu)

sajaukums baboon [bs'buin] n paviāns baboonery [baTminan] n 1. pērtiķu kolonija; 2. ākstīšanās; vaibstīšanās; stop this b.! — beidz ākstīties!

baby ['beibi] I n 1. bērniņš, mazulis; to have a b. — dzemdēt bērnu; 2. (dzīvnieka) mazulis; b. elephant — zilonēns; 3. sl. meiča; 0 to hold (carry) the b. — uzņemties atbildību; to play the b.— muļķoties; tēlot maziņu baby act ['beibiaekt] n likums (vai lēmums) par mazgadīgo tiesību aizsardzību; to plead the b. a. — atsaukties uz jaunību vai pieredzes trūkumu (kā vainu mīkstinošu apstākli) baby car ['beibika:] n mazauto baby carriage ['beibi,kaend3] n amer. bērnu ratiņi

baby-farmer ['beibifaima] n bērnu audzinātājs par samaksu babyhood ['beibihud] n agra bērnība; mazbērna vecums babyish fbeibu/] a niev. bērnišķīgs baby-kisser fbeibi.kisa] n amer. sl. politiķis,

90 axeman

filmas; to a. a TV program — neizlaist TV programmu axeman ['aeksmaen] n 1. meža cirtējs (strādnieks); 2. vēst. ar kara cirvi bruņots kareivis; 3. sar. (štatu, budžeta) sama-zinātājs; apcirpējs axes sk. axis

axial ['aeksial] a tehn. ass-; a. rotation — ass rotācija

axilla [aek'sds] n (pl axillae [aek'sili:]) paduse

axillae sk. axilla .

axiom ['aeksiam] n aksioma

axiomatic [.aeksia'maetik] a aksiomātisks,

neapšaubāms axis ['aeksis] n (pl axes ['aeksi:z]) fiz., mat. ass axle ['aeksl] n tehn. ass; front a. — priekšējā ass

axle-box ['aekslboks] n tehn. bukse

aya [ai] sk. ayeb

ayb [ax] int.: ay me! — ak vai!

aye8 [ai] Inl. pozitīva atbilde; 2. balss "par"

(balsošanā)', the ~s have it — vairākums ir "par"; II adv l.formai, jā; a., a., sir! jūrn. — jā, ser!, klausos, ser!; 2. (balsošanā) "par" ayeb [ei] adv novec., poēt. vienmēr; for a. —

uz mūžu azalea [s'zeiho] n acālija Azerbaijan [,aez3bai'd3a:n] a azerbaidžāņu-Azerbaijani [.aezabai^aini] n (pl bez izmaiņām) 1. azerbaidžānis; azerbai-džāniete; azerbaidžāņi; 2. azerbaidžāņu valoda

azimuth ['aezimaG] n azimuts

Aztec ['aeztek] I n 1. acteks; actekiete;

2. acteku valoda; II a acteku-Actecan ['aeztekan] a acteku-azul ['aezul] n amer. sl. pogainais; policists azure ['«33] I n [debess] zilgme; II a

[debess] zils azurite ['aezurait] n min. azurits, zilais malahīts

B b

B,b [bi:] n 1. angļu alfabēta otrais burts;

2. (B) mūz. si; 3. amer. atzīme "labi" baa [ba:] I n (aitas) blējiens; II v blēt babbit [''baebit] n tehn. babīts babble ['baebl] I n 1. (bērna) čalas; 2. pļāpāšana; vāvuļošana; b. of voices — balsu čaloņa; 3. (ūdens) burbuļošana, čalošana; II v 1. (par bērnu) čalot; 2. pļāpāt; vāvuļot 3. (arī to b. out) izpļāpāt; izpļāpāties; 4. (par ūdeni) burbuļot, čalot babbler ['baebla] n pļāpa babe [beib] n 1. poēt. bērns; mazulis; 2. amer. sar. meiča; 0 ~s in the wood — vientieši; ~s and sucklings — iesācēji babel fbeibl] n 1. kņada; juceklis; 2. (valodu)

sajaukums baboon [bs'buin] n paviāns baboonery [baTminan] n 1. pērtiķu kolonija; 2. ākstīšanās; vaibstīšanās; stop this b.! — beidz ākstīties!

baby ['beibi] I n 1. bērniņš, mazulis; to have a b. — dzemdēt bērnu; 2. (dzīvnieka) mazulis; b. elephant — zilonēns; 3. sl. meiča; 0 to hold (carry) the b. — uzņemties atbildību; to play the b.— muļķoties; tēlot maziņu baby act ['beibiaekt] n likums (vai lēmums) par mazgadīgo tiesību aizsardzību; to plead the b. a. — atsaukties uz jaunību vai pieredzes trūkumu (kā vainu mīkstinošu apstākli) baby car ['beibika:] n mazauto baby carriage ['beibi,kaend3] n amer. bērnu ratiņi

baby-farmer ['beibifaima] n bērnu audzinātājs par samaksu babyhood ['beibihud] n agra bērnība; mazbērna vecums babyish fbeibu/] a niev. bērnišķīgs baby-kisser fbeibi.kisa] n amer. sl. politiķis,

kas cenšas iegūt vēlētāju labvēlību baby-minder ['beibi.mauub] n brit. aukle

(kas uzrauga bērnus vecāku prombūtnē) baby-minding ['beibi.maindir]] n bērna kopšana

baby moon ['beibimuin] n sar. Zemes

mākslīgais pavadonis baby-sit ['beibisit] v uzraudzīt bērnu (vecāku

prombūtnē) baby-sitter ['beibi,sita] n aukle (kas uzrauga

bērnus vecāku prombūtnē) baby-talk ['beibito:k] n 1. bērna čalas;

2. muldēšana baby-tooth ['beibitu:0] n piena zobs baccalaureate [.baeka' brist] n bakalaura grāds

baccaraft] f'baekara:] n bakarā (kāršu spēle) Bacchanal ['baeksnl] n 1. dzīres, uzdzīve;

2. dzīrotājs, uzdzīvotājs Bacchanalia [.baeka'neilbļ n bakhanālija, orģija

baccy ['baeki] n (sals. no tobacco) sar. tabaka;

got any b.? — vai nav kāds smēķis? bach [bast/] I n (saīs. no bachelor) vecpuisis; to keep b. — dzīvot vecpuiša dzīvi; II v dzīvot vecpuiša dzīvi bachelor ['baet/sb] n 1. vecpuisis; confirmed b. — zvērināts vecpuisis; b. girl — (materiāli neatkarīga) neprecēta jauna sieviete; 2. bakalaurs; B. of Arts — humanitāro zinātņu bakalaurs bachelorhood ['baet/abhud] n 1. vecpuiša dzīve; 2. bakalaura grāds; to receive one's b.— saņemt bakalaura grādu, kļūt par bakalauru

bachelorship [baet/ab/ip] sk. bachelorhood bacilli sk. bacillus

bacilli-carrier [ba'silai.kaeria] n baciļu nēsātājs

bacillus [bs'sibs] n (pl bacilli [ba'silai]) bacilis back [bsek] I « 1. mugura; to be on one's b. — gulēt [slimam] gultā; to fall on one's b. — nokrist augšpēdus; to pat smb. on the b. — 1) uzsist kādam uz pleca; 2) atbalstīt kādu; to turn one's b. upon smb. — 1) uzgriezt kādam muguru; 2) novērsties no kāda; 2. aizmugure; mugurpuse; b. of the

hand — delnas virspuse; b. of the head — pakausis; 3. otrā puse; b. of cloth — auduma kreisā puse; 4. (krēsla u. tml.) atzveltne; 5. (kuģa) ķīlis; 6. sp. aizsargs; 0 b. and belly — apģērbs un uzturs; at the b. of one's mind — sirds dziļumos; behind smb.'s b. — kādam aiz muguras; to break smb.'s b.— pazudināt kādu; to get (put, set) smb.'s b. up— aizkaitināt kādu; to get to the b. of smth. — izzināt lietas būtību; to know like the b. of one's hand — zināt kā savus piecus pirkstus; on smb.'s b. — kādam uz kakla; scratch my b. and I'll scratch yours— roka roku mazgā;

what's at the b. of it? — kas aiz tā slēpjas?; with one's b. to the wall — piespiests pie sienas; II a 1. pakaļējais; b. entrance — pagalma ieeja; b. garden — dārzs aiz mājas; b. line defence mil. — aizmugures zonas aizsardzība; b. vowel vai. — pakaļējais patskanis; 2. pretējs; b. current — pret-straume; b. freight — atpakaļkrava;

3. novecojis; (par maksājumu) nokavēts; b. order — neizpildīts pasūtījums; b. pay amer. — (darba algas) nokavēta izmaksa; b. rent amer. — īres maksa par pagājušo laiku; b. view of things — atpalikuši (novecojuši) uzskati; III v 1. atbalstīt; 2. nostiprināt (enkuru u.tml.)-, to b. the mirror against the wall — piestiprināt spoguli pie sienas; 3. subsidēt, finansēt;

4. derēt, likt (uz zirgu— sacīkstēs)',

5. kāpties (vai braukt) atpakaļ; to b. a car — dot mašīnai atpakaļgaitu; b. her! jūrn. — atpakaļgaitu! (komanda); 6. kāpt zirgā; to b. the horse at a jump — uzlēkt zirgā ar vienu lēcienu; 7. piekļauties; 8,fin. indosēt (vekseli); = to b. down— atkāpties; atteikties (no pretenzijām u. tml.); to b. off—bremzēt, palēnināt gaitu; to b. out (of) — izvairīties (no kaut kā); atteikties (no kaut kā); to b. up— 1) atbalstīt; 2) dot atpakaļgaitu; 3) izraisīt sastrēgumu; to b. up traffic— izraisīt sastrēgumu transporta

kustībā; 0 to b. and fill — 1) jūrn. dreifet; 2)

svārstīties, šaubīties; 0 to b. the wrong horse—pārrēķināties; IV adv 1. atpakaļ; to

91backache

come (go) b. — atgriezties; to look b. — atskatīties; b. and forth — šurp un turp; 2. sāņus; b. from the road — nomaļus no ceļa; keep b.!— nenāc klāt!; 3. pirms, agrāk; for years b. — pirms daudziem gadiem; an hour or so b.— apmēram pirms stundas; 0 to answer (talk) b.— runāt pretī; to go b. [up] on (from) one's word — neturēt vārdu backache ['baekeik] n mugursāpes back action [,baek'aek/an] n tehn.

atpakaļgaita back-alley [.baek'aeli] a negodīgs; apšaubāms; b. -a. morals — apšaubāma morāle; b. -a. political schemes — politiskas mahinācijas back-axle [.baek'aeksl] n tehn. pakaļējā ass backbencher [.baek'bent/a] n brit.

parlamenta loceklis bez oficiāla amata back-bend ['baekbend] n sp. tiltiņš backbit sk. backbite

backbite ['baekbait] I n apmelošana; neslavas celšana; II v (p. backbit ['backbit]; p.p. backbitten ['baekbitn]) apmelot; celt neslavu

backbiter ['baek,baits] n apmelotājs;

neslavas cēlējs backbitten sk. backbite backblow ['baekblou] n l.pārn. negaidīts trieciens; ~s of fortune — likteņa triecieni; 2. mii. (šautenes) atsitiens backboard ['baekbo:d] n 1. (sēdekļa) atzveltne; 2. (kravas automašīnas) pakaļējais borts backbone ['baekbsun] n 1. mugurkauls; 2. pamats; būtība; 3. rakstura stingrība; gribasspēks; 0 to the b. — caurcaurēm backbreaking ['baekbreikn]] a (par darbu)

mokošs; smags backchat ['baekt/aet] n nekaunīga atbilde;

pretimrunāšana backcloth ['baekklo0] n teātr. prospekts

(aizmugurējais aizkars) back-coat ['baskkaut] n būvn. uzziedums backcomb ['baekksum] v uzkasīt (matus) back-country ['bzek.kAntriļ I n 1. attāli rajoni; perifērija; 2. mii. dziļa aizmugure; II

a attāls

back-countryman [baek.kAntnman] n

amer. provinciālis backdate [.baek'deit] v paveikt ar iepriekšējo datumu

backdoor [.baek'do:] I n pagalma durvis; II a slepens; aizkulišu-; b. politics — aizkulišu politika; 0 to get in through (by) the b. — dabūt darbu negodīgā ceļā backdown [baskdaun] n sar. 1. atkāpšanās;

atteikšanās no pretenzijām; 2. kapitulācija back-draught ['baekdra:ft] n tehn. atpa-kaļvelkme

backdrop ['baekdmp] n 1. sk. backcloth;

2. fons (ari pārn.)-, against the b. of crisis — krīzes apstākļos

back-end ['baekend] n I. otrs gals; the b. -e. of a car — mašīnas pakaļpuse; 2. vēls rudens

back-entry ['baek.entn] n sp. lēciens atmuguriski (ūdeni) backer ['baeka] n atbalstītājs backfall ['baekfo:l] n sp. kritiens uz muguras backfire [.baek'faia] I n 1. pretuguns (lai novērstu ugunsgrēku mežā)-, 2. tehn. priekšlaicīga aizdedze; II v 1. raidīt pretuguni; 2. izraisīt pretēju efektu backgammon ['baekgaeman] n triktrakspēle background ['baekgraund] n 1. fons; dibenplāns; 2. cēlonis; pamats; 3. kvalifikācija; sagatavotība; 0 to keep in the b.— turēties nomaļus; to drive into the b. — atspiest atpakaļ backgrounder ['baek.graunds] n amer. informatīva preses konference; valdības pozīcijas izskaidrojums (žurnālistiem) backhand ['baekhaendj n 1. slīps rokraksts (uz kreiso pusi); 2. sp. sitiens ar delnas virspusi (tenisā)

backhanded [.baek'haendid] a 1. (par rokrakstu) slīps; 2. divdomīgs; b. compliment — divdomīgs kompliments;

3. neveikls; paviršs; 4. sp. atsists ar delnas virspusi (tenisā)

backhander ['baekhaendo] n 1. sp. sitiens ar delnas virspusi (tenisā); 2. sar. kukulis; 3. sar. lieks mēriņš (vīna u. tml.)

92backward

backhaul ['baekho:l] n atpakaļkrava backing ['baekirj] n 1. atbalsts; 2. piekritēji; 3. atpakaļgaita; 4. tehn. oderējums; 0 b. and filling amer. — svārsfišanās back-jack-knife ['baekd3aek'naif] n "līdaciņa"

(lēciens ūdeni) backlash f'baeklae/] I n 1. telm. brīvgājiens; 2. negatīva reakcija (pret kaut ko); white b.— "baltais bumerangs", balto rasistu reakcija pret cīņu par nēģeru tiesībām; II v

1. atbildēt ar prettriecienu; 2. izraisīt negatīvu reakciju (pret kaut ko)

backlist ['baekhst] n pārdošanā esošo jau

iznākušo grāmatu katalogs backlog ['basking] n 1. (preču) rezerves;

2. nepadarits darbs; b. debets —uzkrājušies parādi; b. of demand— neapmierināts pieprasījums; b. of payment — nenomaksāti rēķini

back-lying ['baeklanr]] n guļus stāvoklis

(vingrošanā) backmost ['baekmaust] I a vistālākais; II adv visattālāk

back motion [.baek'msu/an] sk. back action

back number ['baeknAmba] n 1. (laikraksta, žurnāla) iepriekšējais numurs; 2. novecojusi metode; 3. niev. atpalicis cilvēks back-out ['baekaut] n amer. sar. atteikšanās

(no solījuma) backpack ['baekpaek] I n mugursoma; II v

1. piedalīties tūrisma pārgājienā;

2. nodarboties ar alpīnismu backpacker [''baekpaeka] n 1. kājāmgājējs

tūrists; 2. alpīnists backroom ['baekrum] sar. I n slepena laboratorija; II a\ b. boys — slepenu laboratoriju darbinieki backscratch ['baekskraet/] v sar. pielīst;

pieglaimoties backscratching ['baek,skrat/īrjļ n pielīšana;

pieglaimošanās backseat [,baek'si:t] n aizmugures sēdeklis;

0 to take a b. — ieņemt vienkāršu amatu backset ['baekset] n 1. kavēklis; šķērslis;

2. neveiksme; (stāvokļa) pasliktināšanās;

3. (slimības) recidīvs

back-shot ['baek/t>t] n tehn. sprādziens

trokšņa slāpētājā backside [.baek'said] n pakaļpuse; sēžamvieta

backsight [.baek'sait] n mii. tēmēklis;

tēmēkļa lodziņš backslide [.baek'slaxd] v (p. backslid [.baek'shd]; p. p. backslidden [.baek'slidn]) atkrist (no ticības); atteikties (no uzskatiem) backslider [.baek'slaida] n atkritējs, renegāts backspace ['baekspeis] n (rakstāmmašīnas)

atpakaļgaitas taustiņš backspin ['baekspin] n pretēja griešanās

(rotācijas) kustība backstage [,baek'steid3] I a aizkulišu-; slepens; b. talks — slepenas sarunas; II adv aiz kulisēm backstairs [.baek'steaz] n pl pagalma kāpnes; 0 b. politics — negodīga politika; b. influence — slepena ietekme backstay ['baekstei] njūrn. gaija backstitch ['baekstit/] n atpakaļdūriens backstop ['backstop] I n atbalsts; palīdzība; to provide a b. — atbalstīt; II v atbalstīt; palīdzēt

back-strapped ['baekstraept] a nespējīgs kaut ko uzsākt

backstreet ['baekstrirt] a niev. nelegāls;

pagrīdes-; b. abortions — nelegāli aborti backstroke ['baskstrouk] n sp. peldēšana uz muguras

back-talk ['baekto:k] n sar. nekaunīga atbilde;

pretimrunāšana; to give b.-t. — atcirst backtrack ['baektraek] v 1. atkāpties; to b. on one's views — atteikties no saviem uzskatiem; 2. lauzt solījumu; neturēt vārdu backup ['baekAp] n 1. dublēšana (kosmonautikā); 2. kosmonauts dublieris;

3. sastrēgums; sewage b. — noteces aizsērējums

backward ['baskwad] I a \.(par kustību) atpakaļējs; 2. atpalicis; b. children — fiziski vai garīgi atpalikuši bērni; 3. novēlojies; vēlīns; b. spring — vēlīns pavasaris;

4. kūtrs, gauss; negribīgs; to be b. in giving one's views -— negribīgi izteikt savas

domas; 5. bikls, kautrs; II adv (arī backwards) 1. atpakaļ; to turn one's head

b. — atskatīties; ~s and forwards — šurp un turp; 2. atmuguriski; ačgārni; to read b. — lasīt no otra gala; to sit b. on a horse — sēdēt zirgā atmuguriski; 0 to know smth. b. and forwards — zināt kaut ko no galvas; zināt ļoti labi backwardness ['baekwadnis] n 1. atpalicība;

2. novēlošanās; b. of spring — vēla pavasara iestāšanās; 3. kūtrums; gausums

backwash ['baekwn/] In 1.kuģa saceltie viļņi; 2. (kāda notikuma) atskaņas; b. of hard times — grūtu laiku sekas;

3. pretplūsma; II v 1. pakļaut ūdens spiediena iedarbībai; 2. tekst. mazgāt (vai attaukot) (vilnu)

backwater ['baekwoita] n I. stāvošs ūdens (dīķī u. tml.)', 2. upes (ezera) līcis; 3. pārn. sastingums; intellectual b. — garīgais trulums backwoods ['baekwudz] n pl meža biezoknis backwoodsman ['baekwudzman] n 1. tālu mežu iemītnieks; 2. humor, (par provinciāli) mežonis, lācis back-word ['baekw3:d] n 1. solījuma nepildīšana; 2. rupja atbilde; 3. atteikšanās pildīt pavēli; 4. (ielūguma) atsaukšana bacon ['beikan] n 1. speķis; bekons; 2. sar. tīrais ienākums; 0 to bring home the b. sl. — gūt panākumus; to save one's b. — 1) glābt savu ādu; 2) panākt savu baconburger ['beikanb3:g3] n šķiņķa maizīte bacteria sk. bacterium bacterial [baek'tiansl] a bakteriāls-; b. contamination — saindēšanās ar baktērijām bactericide [bask'tisnsaid] n baktericīds bacteriological [baek,ti9ri3'lDd3ikl] a bakterioloģisks; b. warfare — bakterioloģiskais karš bacteriologist [baektiarioladjist] n bakteriologs

bacteriology [,baekti3riol3d3i] n bakterioloģija

bacterium [bask'tianam] n (pl bacteria

[baek'tisna]) baktērija bad [baed] I n I. ļaunums; 2. zaudējums; to the b. — ar zaudējumu; 0 from b. to

worse — aizvien ļaunāk; b. is the best — nekas labs nav gaidāms; to go to the b. — noiet neceļos; pagrimt; to take b. with the good— vīrišķīgi pārciest dzīves likstas; n a (comp. worse [w3:s]; sup. worst [w3:st])

1. slikts, ļauns; b. luck — neveiksme; it's too b. — ļoti žēl; 2. bojāts; b. tooth — bojāts zobs; to go b. — sabojāties; 3. netikls, izvirtis; b. word — lamuvārds; to use b. language — lamāties; 4. slims, nevesels; to feel b. — justies neveselam; to look b. — slikti izskatīties; 5. (par aukstumu, sāpēm) stiprs; (par kļūdu) rupjš; b. headache — stipras galvassāpes; 6. (par naudu) viltots; b. coin— viltota monēta; b. character (sort) — amorāls cilvēks; b. egg (hat, lot) — nelietis; nekam nederīgs cilvēks; in a b. box amer. — ķezā; not half (so) b. sar. — gluži labi; to be taken b. sar. — nopietni saslimt; to give smb. a b. time — mocīt kādu; ņirgāties par kādu

bade sk. bid

baddie ['baedi] n sar. ļaundaris; ~s and

goodies — negatīvie un pozitīvie varoņi badge [baed3] n 1. nozīmīte; žetons;

2. emblēma, simbols; 3. sl. policists badger ['baed3a] I n āpsis; Uvi. dzīt, vajāt

(kā zvēru)', 2. tirdīt; to b. smb. with questions— tirdīt kādu ar jautājumiem; stop ~ing me! sar. — nepiesienies!;

3. sar. kaulēties

badger-dog ['baed33dt>g] n āpšu suns badinage ['baedrna:3] n ķircināšanās badlands ['baedlaendz] n neauglīga augsne badly f'baedli] adv (comp. worse [w3:s]; sup. worst [w3:st]) 1. slikti, ļauni; 2. stipri; ļoti; b. wounded — smagi ievainots; to be b. ill — būt nopietni slimam; I want it b. — man tas ir ļoti vajadzīgs badly-off [.baedli'of] a trūcīgs; nelaimīgs; to

be b.-off — ciest trūkumu badminton ['basdmintsn] n sp. badmintons;

b. bird — badmintona bumbiņa bad-mouth ['baedmau5] v amer. sl. nomelnot, noķengāt

badness f'baednis] n 1. sliktums, ļaunums; 2. nederīgums

bad-news [,baed'nju:z] n 1. sliktas ziņas;

2. sar. nepatikšanas baffle ['baefl] In 1.kavēklis; traucēklis;

2. tehn. deflektors; trokšņa slāpētājs; II v

1. kavēt; traucēt; izjaukt (plānus u. tml.); to b. pursuit — sajaukt pēdas; 2. samulsināt;

3. velti pūlēties (cīnīties)

bafflegab ['baeflgaeb] n birokrātisks

savārstījums baffler ['baefb] n tehn. 1. drosele; 2. (trokšņa) slāpētājs

baffling ['baefhi]] a 1. grūts; b. problem — grūts uzdevums (jautājums); 2. nelabvēlīgs; b. wind — mainīgs vējš baffy ['baefi] n golfa nūja bag [baeg] I n 1. maiss; 2. soma; shopping b. — iepirkumu soma; string b. — iepirkumu tīkliņš; 3. portfelis; 4. medījums; 5. pl daudzums; lērums; 6. pl (arī pair of ~s) sl. bikses; 7.: ~s under the eyes sar. — maisiņi zem acīm; 0 b. and baggage — ar visu iedzīvi; b. of bones — kaulkambaris; kauli un āda; the whole b. of trieks — visvisādi veikli (viltīgi) paņēmieni; to give smb. the b. sar. — atlaist kādu no darba; to put smb. in a b. — iebāzt kādu maisā; II v 1. bāzt maisā; 2. nomedīt; 3. vākt (kolekciju); to b. butterflies — kolekcionēt tauriņus; 4. (par burām u. tml.) piepūsties;

5. (par drēbēm) nokarāties maisveidīgi;

6. sar. pievākt, nočiept; to b. smb.'s seat — ieņemt kāda vietu; 7. sar. atlaist, padzīt (no darba u. tml.)

bagatelle [.baega'tel] n 1. nieciņš; 2.mūz. bagatelle

bagful ['baegful] n 1. maiss (kā mērvienība);

2. pārn. lērums; we had a b. of fun sar. — mums bija ļoti jautri

baggage ['baegid3] n 1. amer. bagāža; 2. mil. transports; 3. humor, meiča; saucy b. — šķelme; impudent b. — nekauņa baggage-car fbaegK^ka:] n amer. bagāžas vagons

baggage-check ['baegid3t/ek] n amer.

bagāžas kvīts baggage-man [*baegid3maen] n amer. [bagāžas] nesējs

baggage-room ['baegid3rum] n amer.

bagāžas glabātava bagger ['baega] n bagarmašīna bagging ['baegii]] n 1. maisaudekls;

2. iesaiņošana maisos baggy ['baegi] n (par apģērbu) maisveidīgs bagman ['baegmsn] n sar. komivojažieris bagpiper ['baeg.paipa] n dūdinieks bagpipes ['baegpaips] n mūz. dūdas bags [bzegz] int skoln. sar. (arī b. it!)

nedrīkst!; b., I go first! — es pirmais! bah [ba:] int fui!

bail8 [beil] I n jur. 1. galvojums; drošības nauda; out on b. — atbrīvots pret galvojumu (drošības naudu); to admit to b.— atbrīvot pret drošības naudu; to forfeit one's b.— neierasties tiesā; to surrender to one's b. — ierasties tiesā; 2. galvotājs; to give (find, offer) b. — atrast galvotāju; 0 straw b. amer. — nedrošs galvojums; to be (go, stand) b. for smb. — galvot par kādu; to give (take) leg b. sar. humor. — laisties lapās; II v jur. 1. galvot; 2. atbrīvot pret galvojumu (drošības naudu); <=> to b. smb. out — atbrivot kādu pret galvojumu (drošības naudu)

bailb [bed] I n 1. spainis; smeļamais kauss; 2. (spaiņa) rokturis; II v 1. (arī to b. out) izsmelt ūdeni (no laivas u. tml.); 2. izsūknēt (ūdeni); 3. kalnr. urbt (naftu); = to b. out — izlēkt ar izpletni bailable ['beibbl] a jur. atbrivojams pret galvojumu (drošības naudu); b. offence — noziegums, kurš pieļauj atbrīvošanu pret galvojumu (drošības naudu) bailee [bei'li:] n jur. (preču) glabātājs; mantzinis

bailer ['beila] n 1. smeļamais kauss; 2. smēlējs

bailey ['beih] n vēst. 1. pils mūris; 2. pils pagalms; 3.: Old B. — Centrālā krimināltiesa (Londonā) bailie ['beili] n skotu 1. pilsētas valdes

loceklis; 2. pilsētas tiesnesis bailiff ['beilifļ n 1. tiesu izpildītājs; 2. muižas pārvaldnieks

bailiwick ['beiliwik] n 1. vēst. tiesu izpildītāja iecirknis; 2.: this is not in my b. — tas nav manā kompetencē bailment fbeilmant] n jur. 1. atbrivošana pret galvojumu (drošības naudu); 2. deponēšana; mantas nodošana glabāšanā bailor ['beds] n deponents; noguldītājs bailout ['beilaut] 1 n 1. izglābšana; izpalīdzēšana (grūtā stāvoklī)', 2. lēciens ar izpletni; II a steidzošs; neatliekams; b. measures — neatliekami pasākumi bailsman fbeilzman] n jur. galvotājs bairn [bean] n skotu bērns bait [belt] I n 1. ēsma; b. for fish — ēsma zivīm; 2. kārdinājums; to fall for the b. — ļauties kārdinājumam; 3. žurku inde; insekticīds; 4. atpūta ceļā (zirgu pabarošanai); 5. (zvēru) dzīšana ar suņiem; 0 to swallow (jump at, rise to) the b. — uzķerties uz āķa; II v I. uzspraust ēsmu; to b. a hook with a worm — uzspraust tārpu uz āķa; 2. kārdināt, pievilināt; to b. smb. with promises — sagrozīt kādam galvu ar solījumiem; 3. dzīt ar suņiem (zvēru); to b. smb. with dogs— uzrīdīt kādam suņus;. 4. vajāt; kaitināt; nelikt mierā; 5. apstāties ceļā (atpūtai); 6. barot (zirgu ceļā) baize [beiz] n rupjš vilnas audums; green

b. — zaļš galdauts (oficiālās telpās) bake [beik] v 1. cept; to b. bread — cept maizi; 2. cepties; 3. (par sauli) cepināt, svelmēt; 4. sakalst; sacietēt; hps ~d with heat — no karstuma sasprēgājušas lūpas; 5. kaltēt; apdedzināt (ķieģeļus); 6. sar. sauļoties; to b. in the sun — cepināties saulē

bake-house ['beikhaus] n (maizes) ceptuve bakelite ['beikalait] n tehn. bakelīts baker [heika] n maiznieks; at the ~'s— maiznīcā; ~'s yeast — maizes raugs; 0 ~'s dozen — velna ducis (trīspadsmit) baker-legged ['beikalegd] a līkkājains bakery ['beikari] n 1. maizes ceptuve;

2. maiznīca bakeware ['beikwea] n ugunsizturīgi (keramikas, stikla) trauki

baking-power ['beikirj .pauda] n cepamais pulveris

baksheesh ['baek/i:/] n dzeramnauda; kukulis

bakshish ['baek/i:/] sk. baksheesh balance ['baelans] In 1.svari; quick b. — bezmēns; 2. līdzsvars; b. of forces — spēku līdzsvars; b. of power — politiskais līdzsvars (starp valstīm); to keep one's b. — nezaudēt līdzsvaru; to lose one's b. — 1) zaudēt līdzsvaru; 2) zaudēt savaldīšanos;

3. (pulksteņa) svārsts; 4. grāmatv. bilance; atlikums, saldo; b. of payments — maksājumu bilance; to strike a b. — 1) noslēgt bilanci; 2) izdarīt kopsavilkumu; rezumēt; 0 to be (hang, swing, tremble) in the b. — tikt svērtam uz svaru kausiem; karāties mata galā; to be thrown off one's b. — 1) zaudēt līdzsvaru; 2) zaudēt savaldīšanos (iekšējo līdzsvaru); to tip (turn) the b. — likt nosvērties svaru kausiem; II v 1. līdzsvarot; 2. apsvērt; apdomāt; 3. (with, by, against) salīdzināt;

4. (between) svārstīties; to b. in indecision — nevarēt izšķirties; 5. grāmatv. noslēgt bilanci; to b. accounts — savilkt (apkopot) rēķinus; the accounts do not b. — rēķini nesaskan

balance-beam [haelansbiim] n 1. svaru kārts (stienis); balansieris; 2. sp. līdzsvara baļķis balance-bridge ['baelansbrid3] n paceļamais tilts

balanced ['baelanst] a 1. nosvērts; 2. proporcionāls; b. reduction of armaments — saskaņota bruņojuma samazināšana balance-master ['baelans,ma:sta] n ekvilibrists

balancer ['baelansa] n 1. ekvilibrists;

akrobāts; 2. tehn. stabilizators balance-sheet ['baelans/i:t] n fin. bilance balance-step ['baelansstep] n mil. parādes solis

balance-wheel fbaelanswi:l] n 1. (pulksteņa)

svārsts; 2. tehn. spararats balcony ['baelkam] n 1. balkons; 2. teātr. pirmais balkonsballot

bald [bo:ld] a 1. plikpaurains; 2. kails; (par dzīvniekiem, putniem) bez spalvām; (par lauku) klajš; b. of vegetation — bez jebkādiem augiem; 3. pārn. neizpušķots; kails; b. lie — salti meli; b. statement of facts — kails faktu konstatējums; b. truth— kaila patiesība; 4.(par stilu) bāls, neizteiksmīgs baldachin ['boildakin] n baldahīns balderdash ['boikbdae/] n muļķības, blēņas bald-headed [,bo:ld'hedid] I a

1. plikpaurains, plikgalvains; 2. (par dzīvnieku) lauks; II adv: to go at smth. b.-h. sar. — ne ar ko nerēķināties

baldly ['boildli] adv 1. atklāti; bez aplinkiem; to put it b. — pateikt atklāti; 2. kaili; nabadzīgi; a b. furnished room — istaba gandrīz bez mēbelēm bale3 [beil] In 1.sainis; ķīpa; cotton b. —

kokvilnas ķīpa; 2. pl prece; II v iesaiņot baleb [beil] sk. bailb balefire f'beil.faia] n signāluguns baleful ['beilfol] a 1. ļauns; kaitīgs, postošs; b. influence — postoša ietekme; 2. drūms; b. stare — drūms skatiens balk [bo:k] I n 1. kavēklis, šķērslis; to meet with a b. — ciest neveiksmi; 2. baļķis; sija;

з.: the ~s — bēniņu telpas; 4. eža; 5. attr.: b. line sp. — soda līnija; 0 to make a b. of good ground — palaist garām izdevību; II v 1. kavēt, traucēt; 2. izvairīties (no darba

и. tml.)] to b. an unpleasant duty — izvairīties no nepatīkama pienākuma;

3. palaist garām (izdevību)-, 4. neattaisnot, pievilt (cerības); 5. atteikties (no ēdiena); 6. (par zirgu) saniķoties

balky [*bo:ki] a 1. (par zirgu) niķīgs;

2. ietiepīgs; nepiekāpīgs

bail® [bo:l] Inl, lode; kamols; earth b. — zemeslode; b. of the eye— acs ābols; 2. bumba; 3. sitiens (ar bumbu);

4. amer. beisbols; to play the b. — spēlēt beisbolu; 5. vet. pilula; 6. pl sar. blēņas; to make ~s of smth. — radīt

jucekli; 0 b. of

fortune-likteņa spēle; on the b. amer.-

manīgs, veikls; the b. is with you — jūsu kārta; get on the b.! amer. sar. — ātrāk!,

kusties!; to have the b. at one's feet — būt stāvokļa noteicējam; to keep the b. rolling (to keep up the b., to keep the b. up) — 1) neļaut sarunai apsīkt; 2) turpināt ko iesāktu; to start (set) the b. rolling— 1) uzsākt sarunu; 2) sākt ko darīt; II v 1. savelt kamolā; 2. savelties kamolā; <=> to b. up sl. — sajaukt ballb [bo:l] n balle; deju vakars; b. dress (gown) — balles tērps; fancy b. (costume b.) — masku balle; to give a b. — sarīkot balli; to open the b. — 1) atklāt balli; 2) sākt rīkoties; uzņemties iniciatīvu ballad ['baelad] n balāde ballade [bae'lard] n lit. balāde ballad-monger ['baebdnungo] n balādists ballast ['baebst] Inl. balasts; ship in b. — ar balastu piekrauts kuģis; 2. (rakstura) nosvērtība; to lack b.; to have no b. — būt nenosvērtam; II v 1. piekraut ar balastu; 2. nostabilizēt ball-bearing [.bod'beani]] n tehn. lodīšu gultnis

ball-cartridge [,bo:l'ka:trid3] n mii. kaujas patrona

ballerina [.baeb'riina] n balerīna ballet ['baeleiļ n balets

ballet-dancer ['baeh,da:ns3] n baletdejotājs;

baletdejotāja ballet-master['baeli,ma:st3] n baletmeistars ballistic [ba'hstik] a ballistisks; b. missile —

ballistiskā raķete ballistics [ba'listiks] n ballistika balloon [ba'luin] I n 1. gaisa balons; aerostats; barrage b. — aizsprosta aerostats; dirigible b. — dirižablis; observation b. — novērošanas aerostats; trial b.— izmēģinājuma balons; b. tyre — riepas kamera; 2. (stikla) balons; II v 1. pacelties aerostatā; 2. (par burām u. tml.) piepūsties balloon-car [ba'luinka:] n aerostata gondola ballot ['baebt] I n 1. vēlēšanu biļetens; 2. balsošana (galvenokārt aizklāta); to elect (vote) by b. — vēlēt, aizklāti balsojot; to take a b. — likt uz balsošanu; 3. vēlēšanu kandidātu saraksts; 4. vēlēšanu rezultāti; 5. lozēšana; 0 to cast a single b. — radīt

97ballot-box

vienbalsīgu vēlēšanu iespaidu; I v 1. (for, against) balsot (par, pret)\ 2. vilkt lozi; lozēt

ballot-box ['baebtbnks] n vēlēšanu urna ballot-paper ['baebt.peipa] n vēlēšanu biļetens

ball-park ['bo:lpa:k] In 1. (futbola u. tml.) laukums; 2. sar. aptuvens daudzums; II a sar. aptuvens; b. -p. figure — aptuvens skaitlis

ball-point[pen] ['bo:lpoint(pen)] n lodīšu pildspalva

ball-proof ['bo:lpru:f] a ložu necaurlaidīgs ball-room ['boilrum] n deju zāle; b.-r.

dancing — sarīkojumu dejas balls [bo:lz] n pl Vulg. pauti ballsy ['bo:lsi] a vulg. neatlaidīgs; caursitīgs ballute [ba'lu:t] n av. gaisa balona un izpletņa

bremzēšanas kombinēta sistēma ball-valve ['bailvaelv] n tehn. sfērisks vārsts bally ['baeli] a, adv sl. (izsaka runātāja nepacietību, īgnumu, prieku): I saw a b. good film — es redzēju kolosālu filmu; too b. tired — nejēdzīgi piekusis; whose b. fault is this? — kas, velns parāvis, tur vainīgs?

ballyhoo [.baeh'hu:] I n 1. kliedzoša (skaļa) reklāma; 2. kņada; tracis; II v 1. skaļi reklamēt; 2. sacelt traci ballyrag ['baeliraeg] v rupji lamāt; ņirgāties balm [ba:m] n 1. balzams; sāpes remdinošs

līdzeklis; 2. mierinājums, remdinājums balmy ['ba:mi] a 1. aromātisks, smaržīgs; 2. (par klimatu) maigs; (par vēju) liegs; b. breeze — liega vēsma; 3. nomierinošs, remdinošs; dziedinošs; b. ointment — dziedinoša ziede; 4. sl. jucis, ķerts; he's b. — viņš ir galīgi nojūdzies; to go b. — sajukt, nojūgties balneological [.baelnia'ltx^ikal] a balneo-loģisks

balneology [.baelrli'nbdji] n balneoloģija baloney [ba'buni] sk. boloney

balsam ['borlsam] n balzams; b. fir — balzambaltegle; b. of fir farm. — skuju ekstrakts

balsamic [.bail'saerailc] a 1. aromātisks.

smaržīgs; 2. nomierinošs, remdinošs; dziedinošs

Baltie ['bo:ltik] a 1. Baltijas-; 2. baltu-;

B. languages — baltu valodas Balto-Slavic [,bo:lt3u'sla:vik] a baltslāvu-baluster ['baebsta] n balustrade balustrade [.baeb'streid] n balustrāde bamboo [baem'bu:] n bambuss bamboo curtain [baem'bu:'k3:tn] n bambusa

aizkars (Ķīnas ārpolitikā) bamboozle [baem'bu:zl] v sl. piekrāpt, piešmaukt; to b. smb. out of smth. — izkrāpt kādam kaut ko ban [baen] I n 1. aizliegums; test b. — izmēģinājumu aizliegums; under a b.— aizliegts; to lift the b. — atcelt aizliegumu; to put under a b.— uzlikt aizliegumu; 2. izraidīšana trimdā; II v 1. aizliegt;

2. izraidīt trimdā

banal [ba'naīl] a banāls; nodrāzts;

b. remark — banāla piezīme banality [ba'naebtx] n banalitāte banana [ba'naina] n 1. banānkoks; 2. banāns;

3. vulg. āksts, klauns; 0 to get (go) ~s — sajukt prātā; to drive smb. ~s — padarit traku

banana republic [ba'nainan.pAblik] n niev.

banānu republika banausic [bs'noisik] a formāl. šauri praktisks; utilitārs; b. architecture — funkcionālā arhitektūra

band8 [baend] I n 1. lente; saite; 2. stīpa; iron ~s round a barrel — dzelzs stīpas apkārt mucai; 3. apmale; 4. tehn. dzensiksna; 5. rad. frekvenču josla; II v sasiet; apsiet bandb [basnd] I n 1. (kareivju, strādnieku u. tml.) nodaļa; grupa; 2. orķestris; brass b. — pūtēju orķestris; jazz b. — džeza orķestris; military b. — kara orķestris; string b. — stigu orķestris; 3. banda; 0 it beats the b. amer. — tas pārspēj visu; when the b. begins to play — kad stāvoklis kļūst nopietns; II v 1. apvienot; savienot; 2. apvienoties; savienoties bandage ['baendid3] I n pārsējs; saite;

bandāža; b. gauze — marle; II v pārsiet bandaging room ['baendxd^iiirum] n

98bank

pārsienamā telpa bandana [baen'daena] sk. bandanna bandanna [baen'dasna] n 1. raibs (parasti

zīda) lakatiņš; 2. tekst. katūns bandbox ['baendboks] n (cepuru, lenšu) kārba; 0 to look as if one had just come of a b. — būt kā no drēbnieka nākušam bandeau ['baendsu] n (pl bandeaux

['baendauz]) matu lente bandeaux sk. bandeau banderol[e] ['baendarsul] n 1. vimpelis;

2. mil. signālkarodziņš bandicoot ['baendikuit] n zool. somainā žurka band-iron ['baend,aion] n tehn. slokšņu dzelzs

bandit ['baendit] n (pl bandits ['baendits] vai

banditti [baen'diti]) bandits banditti sk. bandit

bandmaster ['baend.maists] n diriģents;

kapelmeistars bandog ['baendng] n 1. ķēdes suns; 2. angļu

dogs; 3. pēddzinējs suns bandoleer [.baends'lis] n patronsoma bandolier [.baenda'lis] sk. bandoleer bandrol [baendrsul] sk. banderol[e] band-saw ['baendso:] n tehn. lentzāģis bandsman ['baencfeman] n orķestrants bandstand ['baendstaend] n estrāde

(orķestrim) bandwagon ['baendwaegan] n 1. (ceļojoša cirka) furgons (ar orķestri); 2. amer. uzvarētāja puse; uzvarētāji; to be on the b. — uzvarēt (sev. vēlēšanās); to climb (get) on [to] the b.-iron. — piebiedroties (pieslieties) uzvarētāju partijai; 3. mode, vispārēja aizraušanās; sports car b. aizraušanās ar sacīkšu automašīnām bandwidth ['baendwxdG] n rad. frekvenču

joslas platums bandy3 ['baendi] I n 1. hokejs (ar bumbu); 2. hokeja nūja; II v 1. mētāt (bumbu); 2.: to b. words

with smb. — pārmīt asus vārdus ar kādu; 3. izplatīt (baumas) bandyb ['baendi] a (par kājām) liks

bandyc ['baendi] a svītrains

bandy-legged ['baendilegd] a līkkājains; ar līkām kājām

baneful ['beinful] a 1. postošs; kaitīgs; b. influence — kaitīga ietekme; 2. novec. indīgs; b. mushroom — indīga sēne bang8 [baerj] I n 1. (spēcīgs) sitiens; trieciens; 2. (šāviena, sprādziena) ribiens; (durvju) klaudziens; to shut the door with a b. — skaļi aizcirst durvis; 0 to go off (over amer.) with a b. sar. — (par izrādi u. tml.) gūt milzīgus panākumus; II v 1. sist; triekt; 2. (par šāvienu) noribēt; 3. (par durvīm) aizcirst[ies]; a to b. away sar. — cītīgi strādāt; to b. down — (ar troksni) aizcirst; to b. out sar. — 1) skaļi muzicēt; 2) steigā rakstīt (sev. ar rakstāmmašīnu); to b. up sar. — piekaut; III adv sar. tieši; to hit smb. b. in the eye — trāpīt kādam tieši pa aci; IV int blaukš! bangb [baeiļ] n ponijs (sieviešu matu griezums)

banger ['baeip] n sar. 1. veca, sagrabējusi

automašīna; 2. uguņošana; 3, cīsiņš bangle ['baeqgl] n rokassprādze, aproce bang-on ['baerjon] a sar. kolosāls; satriecošs bang-up ['baet]Ap] a sar. lielisks, pirmšķirigs; b.-u. idea — lieliska ideja; to look b.-u. — izskatīties lieliski banian ['bzenian] n 1. indiešu tirgotājs; 2. mākleris; sekretārs; pārvaldnieks; 3. plats krekls; virsvalks; 4. bot. banjans; 5.: b. hospital — veterinārā dziedinātava banian-tree ['baeniantri:] n bot. banjans banish ['baern/] v 1. izraidīt, izsūtīt (trimdā);

2. padzīt, izdzīt; 3. atgaiņāt (piem., domas) banishment ['baeni/mant] n izraidīšana, izsūtīšana (trimdā); b. for life — izraidīšana mūža trimdā; to go into b. — doties trimdā banister ['baemsta] n 1. balustrāde; 2. (parasti

pl) margas banjo ['baend33u] n mūz. bandžo bank8 [baeiļk] I n 1. (upes, ezera) krasts; 2. valnis; uzbērums; 3. sēklis; sand b. — smilšu sēklis; 4. sanesa; snow ~s — sniega sanesas; 5. av. sānsvere; II v 1. uzbērt valni;

2. sanest, sadzīt (sniegu, smiltis);

3. aizsprostot; 4. av. sasvērties uz sāniem bankb [baerjk] I n 1. banka; the B. —Anglijas

banka; b. holiday— svētku diena (angļubankable

ierēdņiem); joint-stock b. — akciju banka; to keep an account at a b. — būt rēķinam bankā; to open an account in (with) a b. — atklāt rēķinu bankā; 2. (kāršu spēlē) banka; to break the b. — iegūt visu bankā esošo naudu; 3. fonds; kopējais krājums; blood b.— 1) asins krājums (pārliešanai)', 2) donoru punkts; H v 1. noguldīt bankā; turēt bankā; 2. (kāršu spēlē) turēt banku; 0 to b. on (upon) smb. — paļauties uz kādu bankable ['baeqkabl] a fin. diskontējams bank-bill ['baeiļkbil] n fin. bankas vekselis bank-book ['baeqkbuk] n noguldījumu

grāmatiņa; personiskais konts banker [baeqka] n 1. baņķieris; 2. (kāršu

spēlē) bankas turētājs banking ['baeijknj] n av. sānsvere; virāža bank-note ['baeqknsut] n banknote,

kredītbiļete bank-rate ['baeqkreit] n fin. bankas likme bankroll ['baetjkraul] amer. I n finansiālie

resursi; II v finansēt; subsidēt bankrupt ['basqkrApt] I n bankrotētājs; II a bankrotējis; b. in reputation — ar sliktu slavu; to go b. — bankrotēt; to make b. — izputināt, novest līdz bankrotam; III v iedzīt bankrotā

bankruptcy ['baejjkrepfsi] n bankrots banner ['baena] n 1. karogs; pārn. simbols; under the b. of national liberation — zem nacionālās atbrīvošanās karoga; to unfurl one's b. pārn. — deklarēt savus uzskatus; 2. transparents banns [baenz] n pl uzsaukšana [baznīcā] (pirms laulībām); to ask (call, publish, put up) the b. — uzsaukt [baznīcā]; to forbid the b. — celt iebildumus pret laulības noslēgšanu banquet ['baeqkwit] I n bankets, goda mielasts; b. hall — banketu zāle; wedding b. — kāzu mielasts; to give a b. — sarīkot banketu; II v rīkot banketu banqueter ['baeqkwita] n banketa dalībnieks banshee [baen'/i:] n 1. (sev. Īrijā) spoks, kura gaudas pareģo nāvi; 2. sar. gaisa trauksmes sirēna

bantam ['baentsm] I « 1. pundurvista;

2. kauslis, "gailis"; 3. sl. meiča; II a neliels; mazgabarīta-; b. car — mazlitrāžas automašīna

bantam-weight ['baentsmweit] n sp. vieglākais svars (boksā, svarcelšanā) banter ['baenta] I n ķircināšanās; II v

1. ķircināt; 2. ķircināties banting ['baentiiļ] n attaukošanās diēta bantling ['baentlnj] n izdzimums (par bērnu) Bantu [.baen'tu:] n bantu (nēģeris, valoda) banyan ['baenian] sk. banian baobab ['beiai/baeb] n baobabs baptism ['baeptizam] n kristīšana, kristības;

b. of fire — ugunskristības baptismal [baep'tizml] a kristāms;

b. certificate — kristāmzīme baptist ['baeptist] n baptists baptize [baep'taiz] v kristīt, dot vārdu bar» [ba:] I n 1. stienis; 2. (ziepju) gabals;

3. (šokolādes) tāfele; 4. bulta, aizšaujamais; 5. šķērslis, kavēklis; 6. (paceļamā) barjera;

1.pl (cietuma) restes; behind (the) ~s — cietumā; 8. sēre; sēklis; 9. mūz. taktssvītra; 10. tehn. lietnis; 11. sp. 1) (arī parallel ~s) līdztekas; horizontal b. — stienis; 2) pl hanteles; II v 1. aizšaut, aizbultēt (piem., dur\'is); 2. aizsprostot; noslēgt; to b. all exits — slēgt visas izejas; 3. aizliegt; to b. from fishing — aizliegt zivju zveju;

4. pārn. kavēt; traucēt; => to b. in — ieslēgt; neizlaist; to b. out — neielaist; to b. up — aizbultēties; III prep izņemot; b. none — bez izņēmuma

barb [ba:] n 1. barjera (tiesas zālē); b. of public opinion— sabiedrības spriedums; colour b. — rasu diskriminācija; prisoner at the b. — apsūdzētais uz apsūdzēto sola;

2.: the B. — advokatūra; to be at the B. — būt advokātam; to go (be called) to the B. — iegūt advokāta tiesības; kļūt par advokātu; to read for the B. — mācīties par advokātu; 0 b. and bench — advokatūra un tiesa; advokāti un tiesneši

bar0 [ba:] n 1. (bufetes) lete; 2. bārs bar*1 [ba:] n fiz. bārs

barb [ba:b] n 1. akots; 2. ērkšķis; dzelonis

barbarian [ba^beanan] I n barbars; II a

100barge

barbarisks barbaric [ba:'baenk] a barbarisks barbarism ['ba: banzam] n barbarisms barbarity [ba:'baerati] n 1. barbarisms;

2. nežēlība; necilvēcība barbarize ['baibaraiz] v 1. barbarizēt;

2. piesārņot (valodu) ar barbarismiem barbarous ['ba:baras] a 1. barbarisks;

nežēlīgs; 2. rupjš, brutāls barbecue ['baibikju:] I n 1. restes (gaļas cepšanai); 2. (uz restēm) cepta gaļa;

3. pikniks (kurā cep gaļu uz restēm); II v cept gaļu uz restēm

barbed [ba:bd] a 1. ērkšķains, dzeloņains; 2. pārn. ass, dzēlīgs; b. remark— dzēlīga piezīme

barbed wire [,ba:bd'waia] n dzeloņstieple barbel ['barbal] n 1. zool. barbe, ūsaine;

2. (zivs) ūsa bar-bell ['ba:bel] n sp. 1.hantele; 2.pl

(svarcelšanas) stienis barber ['ba:ba] n bārddzinis; (vīriešu) frizieris; at the ~'s — frizētavā; b. shop — frizētava; 0 every b. knows that — tas visiem zināms barberry ['baiban] n hot. bārbele barcode ['ba:kaud] n svītrkods bard [ba:d] n poēt. bards, dziesminieks; the B. of Avon— Eivonas dziesminieks (Šekspīrs)

bardic ['ba:dik] a bardu-; b. poetry — bardu dzeja

bare [bea] I a 1. kails; neapsegts; b. feet — basas kājas; b. to the waist — kails līdz jostas vietai; b truth — kaila patiesība; to lay b. — atklāt, atmaskot; 2. tukšs; b. shelves — tukši plaukti; 3. nabadzīgs; trūcīgs; b. possibility (chance) — minimāla iespēja; elected by a b. majority — ievēlēts ar nelielu vairākumu; 4. el. neizolēts; 0 [as] b. as the palm of one's hand — pilnīgi tukšs; b. weight — tīrsvars; in one's b. skin — pilnīgi kails; II v 1. atsegt; to b. one's head— atsegt galvu; noņemt cepuri; to b. one's teeth — atiezt zobus; 2. atklāt; to b. one's heart (soul) —

izkratīt sirdi

bareback ['beabask] adv: to ride b. — jāt

neapseglotā zirgā barebacked ['beabaekt] a (par zirgu)

neapseglots barefaced ['beafeist] a nekaunīgs; b. impudence — ārkārtīga nekaunība barefisted ['beafistid] a (par dūru cīņu) bez cimdiem

barefoot ['beafut] I a baskājains; II adv

basām kājām barefooted [.bea'futid] a baskājains barehanded [.bea'haendid] adv (arī pārn.)

kailām rokām bareheaded [.bea'hedid] a kailu galvu bareknuckle ['bea.nAkl] a 1. sk. barefisted;

2. familiārs; nekaunīgs barelegged [.bea'legd] a kailām kājām barely ['beali] adv 1. nabadzīgi; trūcīgi; 2. tikko

barenecked [.bea'nekt] a dekoltēts; ar

atsegtu kaklu bareness [''beams] n 1. kailums; 2. trūcīgums barfly ['ba:flai] n sl. bārā kvernētājs bargain ['ba:gin] I n 1, (veikalniecisks) darījums; a good b. — izdevīgs darījums; a bad (hard, losing) b. — neizdevīgs dalījums; into the b. — piedevām, turklāt; to drive a hard b. — prasīt augstu cenu; to make (settle, strike) a b. (with smb.) — noslēgt darijumu (ar kādu)-, that's a b. — sit saujā!; to wet a b. — apslacīt darijumu; 2. izdevīgs (lēts) pirkums; to buy at a b. — lēti nopirkt; 0 wet (Dutch) b. — darījums, kuram seko iedzeršana; a b. is a b. — kas padarīts, tas padarits; to make the best of a bad b.— nezaudēt dūšu nelaimē; II v

1. kaulēties; 2. noslēgt darijumu; = to b. away — piekāpties; upurēt (par atlīdzību)-, to b. for — sagaidīt; cerēt; more than ~ed for— vairāk nekā varēja cerēt (gaidīt); to b. on — paļauties

bargainer ['ba:gina] n 1. tirgotājs; 2. tirgonis bargain-sale [Txi:ginseil] n [iz]pārdošana par

pazeminātām cenām barge [ba:d3] I n 1. barža, liellaiva;

2. admirāļu kuteris; 3. (ekskursiju, tūristu) kuģis; II v 1. pārvadāt liellaivā (baržā);bargee

2. grīļoties; zvalstīties; <=> to b. in (into) — iejaukties; to b. into a conversation — iejaukties sarunā; to b. into (against) smb. — uzgrūsties kādam bargee [ba:'d3i:] n 1. laivinieks; 2. rupjš cilvēks; 0 lucky b. sar. — laimīgais; to swear like a b. — rupji lamāties bargeman ['ba:d3m3n] n amer. laivinieks barge-pole ['ba:d3p3ul] n liellaivas atgrūšanas kārts; 0 I would not touch him with a b.-p. — man pat riebjas skatīties uz viņu

baritone ['baentsun] n baritons barium ['besnam] n ķīm. bārijs bark8 [ba:k] I n 1. (koka) miza; b. grafting bot. — acošana; 2. sl. āda; 3. (arī Peruvian b., China b., Yesuit's b.) med. — hinīns; 0 a man with the b. on amer. — neaptēsts cilvēks; to come (go) between the b. and the tree— iejaukties citu (sev. ģimenes) darīšanās; to take the b. off — parādīt bez izpušķojumiem; to talk the b. off a tree — nogurdināt ar sarunām; II v 1. noplēst mizu (kokam)-, 2. sl. plēst (ādu); 3. miecēt barkb [ba:k] I n 1. riešana; rejas; 2. (šāviena) troksnis; 3. sar. klepus; 0 his b. is worse than his bite — suns, kas rej, nekož; II v

1. riet; 2. uzkliegt, uzbļaut; 3. sar. skaļi klepot; 0 to b. at the moon — veltīgi izšķiest laiku; to b. up the wrong tree sar. — izdarīt muļķību

barkc [ba:k] n 1. barka (parasti trīsmastu

burukuģis); 2. poēt. kuģis barkeeper ['ba:,ki:p3] n bārmenis barker ['baiks] n 1. kliedzējs, bļāvējs;

2. ūtrupnieks; 3. sl. revolveris; 0 great ~s are no biters — suns, kas rej, nekož

barkery ['baikan] n miecētava barley ['ba:li] n mieži; pearl (French, pot) b. — grūbas; peeled b. — miežu putraimi; 0 to cry b. — lūgt žēlastību barleycorn [''baihkoin] n mieža grauds; 0 John B.— Džons Miežgrauds (alus u. c. iesala dzērienu personificējums) barm [ba:m] n (alus) raugs; ieraugs barmaid ['ba:meid] n bufetniece; oficiante (bārā)

barman ['ba:man] n bārmenis; oficiants

(bārā)

barmy ['ba:mi] a 1. putojošs; 2. (ari b. on the crumpet) sl. jucis, ķerts; to go b. — sajukt prātā

barn [ba:n] n 1. klēts; šķūnis; 2. amer. stallis; kūts; 3. amer. sar. (arī car b.) tramvaju parks; 0 bom in a b. amer. — neaudzināts, ar sliktām manierēm barnacle8 ["bainakl] n pl 1. knaibles, stangas;

2. sl. brilles barnacleb ['ba:nakJ] n 1. (vēžveidīga) jūras

pīlīte; 2. sar. uzbāzīgs cilvēks barn-door [.bam'do:] n šķūņa durvis; b.-d. fowl — mājputni; 0 as big as a b.-d. — ļoti liels un plats; to nail to the b.-d. — pienaglot pie kauna staba; not to be able to hit a b. -d. — būt sliktam šāvējam barney8 ['ba:ni] n vulg. blēdīga vienošanās (par rezultātu jāšanas sacīkstēs, boksa mačā u. tml.) barneyb ['ba:ni] n 1. sacensības boksā (par godalgu); blēdīgs rezultāts (boksa mačā); 2. kautiņš; 3. strīds, ķilda; 4. kļūda; misēklis barnman ['bainman] n kūlējs barnstorm ['ba:nsto:m] v 1. (par ceļojošiem aktieriem) sniegt izrādes provincē, gadījuma rakstura telpās; 2. amer. teikt runas pirmsvēlēšanu kampaņā (provinces pilsētiņās)

barnstormer ['bain.stoima] n I. ceļojošs

aktieris; 2. amer. pirmsvēlēšanu aģitators barometer [ba'rnmita] n barometrs baron ['baeran] n 1. barons 2. amer. magnāts; oil ~s — naftas magnāti; 0 b. of beef— biezs filejas gabals baronage ['baeran^] n baroni; baronu kārta baroness ['baeroms] rt baronese baronet ['baeramt] n baronets (tituls) baronetcy ['baeromtsi] n baroneta tituls baronial [ba'raunial] a 1. baronu-; b. rank — barona tituls; 2. grezns; b. mansion — lepna māja

barony ['baerani] n 1. barona tituls; 2. barona īpašumi

baroque [ba'rnk] I n: the b. — baroks; II a 1. baroka-; barokāls; 2. groteskserbase-hearted

barouche [ba'ru:f] n četrvietīga k .uc barque [ba:k] sk. bark barrack ['baerek] I n l.baraka; 2. (parastipl) kazarmas; II v 1. izvietot barakās (vai kazarmās)

barrage ['baera^] n 1. aizsprosts; dambis; 2. av.,jūrn. aizsprostojums; 3. (ari b. fire) mil. sprostuguns; to deliver (to drop, to fire, to lay) a b. — atklāt sprostuguni; to throw up a b. — atklāt zenītartilērijas uguni (pa lidmašīnām)', 4. rad. radiotraucējumi;

5. milzums, milzum daudz; b. of questions —jautājumu birums

barrel ['baeral] I n 1. muca; a b. of fun sar. — ļoti jautri; 2. barels (šķidrumu un beramu vielu mērs)', 3. (šautenes) stobrs; 4. (zirga, govs) ķermenis, rumpis; 5. amer. naudas summa kādas kampaņas finansēšanai;

6. tehn. cilindrs; vārpsta; veltnis; b. roof būvn. — cilindrveida jumts; 7. anat. bung-dobums; 0 b. house (shop) amer. sl. — krogs; dzertuve; in the b. sl. — bez graša kabatā; to hit the b. — nodoties dzeršanai; to sit on a b. of gunpowder — atrasties uz pulvera mucas; to top the b. amer. pol. — iedzīvoties uz valsts rēķina; II v ieliet mucā

barrel-head ['baeralhed] n mucas dibens barrel-house ['baeralhaus] v sar. krogs; dzertuve

barrel-organ ['baeral,o:gan] n leijerkaste barren ['baeran] I n (parasti pl) neauglīgs apvidus; Hal. neauglīgs; b. land (soil) — neauglīga zeme; b. marriage — bezbērnu ģimene; 2. bezsaturīgs; tukšs; b. life — bezjēdzīgi nodzīvota dzīve; 0 b. fig-free — 1) neauglīga sieviete; 2) (par cilvēku) tukšziedis barrenness f'baerannis] n neauglība barret ['baerat] n berete barricade [.bxn'keid] I n 1. barikāde;

2. aizsprostojums; šķērslis; II v aizbarikādēt barrier ['basria] n 1. barjera; nožogojums; 2. kavēklis, šķērslis; trade ~s — tirdzniecības ierobežojumi barrier cream [,baenakn:m] n aizsargkrēms barring ['ba:ni]] prep izņemot barrister ['baensta] n advokāts; briefless b. —

advokāts bez prakses; revising b. pari — vēlētāju sarakstu pārbaudītājs barrow" ['baerau] n 1. pakalns; 2. kapkalns barrowb ['baerau] n 1. nestuves; 2. ķerra; b. boy — ielas tirgotājs; luggage b. — bagāžas pārvadājamie ratiņi; powered b. — pašgājējratiņi barstool ['ba:stu:l] n augsta taburete ar apaļu,

mīkstu sēdekli bartend ['bartend] v sar. strādāt par bārmeni bartender [Ija:,tends] n amer. bārmenis barter ['baita]

I n (arī b. trade) maiņas tirdzniecība; preču [ap]maiņa; to b. ware for ware— apmainīties precēm; 2.: to b. away — iztirgot; lēti pārdot barytone ['baentaun] sk. baritone basal ['beisl] a pamata-; b. principle —

pamatprincips basalt ['baesailt] n min. bazalts bascule-bridge [,baeskju:l'bnd3] n

paceļamais tilts base3 [beis] I n 1. bāze; 2. pamats; atbalsta punkts; air (naval) b. mil. — gaisa (jūras) karaspēka bāze; b. of a mountain — kalna pakāje; 3. arh. pjedestāls; cokols; fundaments; 4. sp. starts, starta vieta; 5. vai. (vārda) saknes; 0 to be off one's b. — nebūt pie pilna prāta; to get to first b. amer. — gūt pirmos panākumus; II v

1. likt pamatus; 2. (on, upon) pamatot; to b. oneself (on) — balstīties

baseb [beis] a 1. zemisks, nekrietns; acting from b. motives — zemisku dziņu vadīta rīcība; of b. descent — zemas izcelsmes-;

2. (par metālu) vienkāršs; tāds, kas oksidējas; of b. alloy — zemas raudzes-; b. coin — nepilnvērtīga (ari viltota) monēta; 3. (par valodu) neizkopts; piesārņots; vulgārs; b. Latin — vulgārā latīņu valoda

baseball ['beisbo:l] n sp. beisbols baseboard ['beisbo:d] n arh. plintuss base-court ['beiskoit] n pagalms (aiz mājas) base-frequency ['beis,fri:kwansi] n

fiz. pašfrekvence base-hearted [,beis'ha:tid] a nekrietns; zemisks

baselard ['beisla:d] n vēst. kinžals baseless ['beislis] a nepamatots; b. fears (rumours) — nepamatotas bailes (baumas) basely ['beish] adv zemiski, nekrietni basement [''beismant] n 1. (celtnes) pamats;

2. [pus]pagraba stāvs base-minded [.beis'maindid] a nekrietns,

nelietīgs baseness ['beisnis] n zemiskums base-plate ['beispleit] n tehn. balstplātae base price ['beisprais] n ek. pamatcena bases sk. basis

base-spirited [.beis'spintid] a nekriems;

zemisks

bash3 [bae/] I n 1. .var. stiprs sitiens (trieciens); 2. mii. sl. uzbrukums, trieciens; 0 to have a b. at smth. sl. — pamēģināt kaut ko; II v sar. [sa] dauzīt; to b. one's head — sadauzīt galvu bashb [bae/] n vulg. uzdzīve; plosts; to be on

the b. — uzdzīvot; plostot bashaw [ba'/o:] n turku pašā basher ['bae/a] n vulg. 1. slepkava, bandīts;

2. profesionāls bokseris; 3. salmenīca bashful ['bae/fl] a kautrīgs; bikls basie ['beisik] a 1. pamata-; b. industry — smagā rūpniecība; b. principles — pamatprincipi; 2. ķīm. bāzisks Basic English [.beisik'irjgli/] n vienkāršota angļu valoda, kurā ir 850 vārdi, un šīs valodas apmācības sistēma basically ['beisikali] adv būtībā basicity [bei'sisiti] n ķīm. valence basics ['beisiks] n pamati basila ['baezl] n bot. baziliks basilb ['baezl] n (apstrādāta) jērāda basilica [ba'zilika] n bazilika basilisk ['baezihsk] I n (Dienvidamerikas)

ķirzaka; H a (par skatienu) iznīcinošs basin ['beisn] n 1. bļoda; trauks; 2. baseins;

rezervuārs; tvertne; 3. (neliels) līcis basis ['beisis] n (pl bases fbeisi:z]) 1. bāze; b. and superstructure — bāze un virsbūve; 2. pamats; on this b. — pamatojoties uz to; on a good and neighbourly b. — uz labu kaimiņattiecību pamata bask [ba:sk] v (in) 1. gozēties; sildīties; to

b. in the sun— sauļoties; 2. pārn. baudīt (laimi, slavu) basket ['ba:skit] n 1. grozs; waste-paper b. — papīrgrozs; 2. kravas kaste; 3.: b. dinner, b. lunch, b. picnic amer. — pikniks; 0 the pick of the b.— vislabākais; to put all one's eggs in one b. — likt visu uz spēles basketball ['ba:skitbo:l] n basketbols basket chair f'baiskitt/ea] pīts atzveltnes krēsls

basket-fish [''baiskitfi/] n iht. jūras zvaigzne basketful ['ba:skitful] n grozs (kā mērs) basketry ['ba:skitn] n pinumi basket-work ['ba:skitw3:k] sk. basketry Basque [baesk] I n 1. basks; 2. basku valoda;

n a basku-bas-relief ['baesn,li:f] n bareljefs bass8 [beis] mūz. I n bass; II a basa-; b. clef — basa atslēga; b. clarinet — basa klarnete bassb [baes] n asaris basset ['baesit] n basets, āpšu suns bassinet[te] [.baesi'net] n grozveida pīta

bērnu gultiņa bassoon [ba'suin] n mūz. fagots basso ['baessu] (pl bassos ['baessuz] n (par

balsi) bass bass-relief ['baesn,li:f] sk. bas-relief bass-viol ['beis.vaial] n mūz. čells bast [baest] n lūki; b. mat — maša, lūku pinums

bastard ['ba:stsd] I « 1. ārlaulības bērns; 2. sl. niev. bastards; poor b. — nabadziņš; lucky b. — laimīgais; 3. krustojums; hibrīds; Hal. ārlaulības-; 2. viltots; neīsts; b. charity — liekuļota līdzjūtība; 3. izkropļots; piesārņots; b. English — lauzīta angļu valoda bastardize ['baistadaiz] v 1. pasludināt par ārlaulībā dzimušu; 2. izkropļot; piesārņot; to b. the language — piesārņot valodu bastardly ['baistadli] a 1. ārlaulības-; 2. nekam nederīgs; 3. viltots; b. version of a text — teksta sagrozīts variants bastardy ['ba:stadi] m b. order jur. — tiesas

rīkojums par alimentiem baste8 [beist] v sadiegt

basteb [beist] v aplaistīt ar taukiem (cepeti) bastec [beist] v 1. sl. sist, dauzīt (ar nūju);

2. pārtraukt ar starpsaucieniem (runātāju); apbērt ar jautājumiem

bastion ['baestian] n mii bastions bat" [baet] n sikspārnis; 0 as blind as a b. — pilnīgi akls; to go ~s— sajukt prātā; to have ~s in the belfry sl. — nebūt pie pilna prata

batb [baet] I n 1. runga; nūja; 2. (kriketa) nūja; 3. (sais. no batsman) (kriketā) sitējs;

4. ass sitiens; 5. sar. solis; temps; at a good b.— ātrā tempā; to go at full b.— iet ātriem soļiem; 0 off one's own b. — patstāvīgi; bez citu palīdzības; right off the b. — uz karstām pēdām; II v sist ar nūju; <=> to b. around — mētāties pa pasauli

bat® [baet] sl. I n uzdzīve; to go on a b. —

uzdzīvot; II v uzdzīvot batd [baet] v mirkšķināt; 0 not to b. an

eyelid — ne acu nepamirkšķināt batata [bae'ta:ta] n batāte bat-blind ['baetblaind] a pilnīgi akls batch [baet/] n 1. (maizes) cepiens; 2. grupa; partija; b. of workers — strādnieku grupa;

3. sar. žūksnis; 0 of the same b. — tāda paša veida; 4. tehn. (apstrādājamo) datu pakete

bate8 [beit] v 1. samazināt (prasības u. tml.); not to b. an inch — neatkāpties ne soli; 2. atslābt; 3. aizturēt (elpu); with ~d breath — elpu aizturējis; 4. notrulināt;

5. zaudēt (cerības); 0 to b. smb. 's pride — pazemot kādu

bateb [beit] n sar. niknums, dusmas; to get

in a b. — saniknoties bat-eyed fbaetaid] a pastulbs; neattapīgs; tuvredzīgs

bath [ba:0] I n (pl baths [ba:5z]) 1. vanna; 2. pelde (vannā); mud b.— dūņu vanna; shower b. — duša; to have (take amer.) a b. — iet vannā; 3. (parasti pl) pirts; swimming b. — peldbaseins; blood b. pārn. — asinspirts; II v mazgāt, vannot bath-chair [.baiG't/es] n krēsls uz riteņiem

(slimniekiem) bathe [bei5] I n peldēšanās; to have a b. —

izpeldēties; II v 1. peldēties; 2. iemēriet; to b. one's hands in blood pārn. — aptraipīt rokas asinīm; 3. [ap]mazgāt (ķermeni); izskalot (acis); 4. apskalot (krastu); 5. (par gaismu) pieliet (telpu) bather ['beifo] n peldētājs bath-house ['ba:0haus] n pirts bathing ['beiSnj] n 1. peldēšanās; b. cap — peldcepure; b. costume (suit) — peldkostīms; b. trunks—peldbikses; 2. (bērna) mazgāšana, vannošana bathing-box ['beiSirjbnks] n kabīne

(peldētājiem) bathing-place ['beiSnjpleis] n peldvieta, kūrvieta

bath mat ['ba:6maet] n vannas paklājs bathometer [ba'Snmita] n batometrs (ierīce

dziļuma mērīšanai) bathos ['beiGos] n 1. dziļums; bezdibenis; b. of stupidity — muļķības kalngals; 2. pēkšņa pāreja no augsta stila uz vulgāru bathrobe [TxiiOrsub] n amer. peldmētelis bathroom ['ba:0rum] n vannas istaba bathtowel ['baiB.taual] n pelddvielis bathtub ['ba:0tAb] n 1. amer. vanna;

2. sl. motocikla blakusvāģis bathymetry [bae'Oimitn] n (jūras) dziļuma mērīšana

bathyscaphe ['basOiskaef] n batiskafs bathysphere ['baeGisfis] n batisfera batik [''baetik] n tekst. batika batiste [bae'ti:st] n tekst. batists batman ['baetman] n mii. raitnieks baton ['baetan] n 1. (diriģenta) zizlis; 2. (policista) steks; 3. sp. stafetes nūjiņa; to pass the b. — nodot stafeti batsman ['baetsman] n sitējs (kriketā) battalion [bs'taehsn] n bataljons batten ['baetn] I n dēlis; lata; apmetuma skaliņi; b. wall — dēļu starpsiena; II v: to b. down — aizsist ar dēļiem batter8 ['baeta] I n 1. (vafeļu, cepumu) mīkla; 2. mīcīti māli; 3. lieli dubļi; 4. mii. artilērijas viesuļuguns; II v 1. stipri sist, dauzīt; 2. plakanot (metālu); 3. mīcīt (mālus); 4. pārn. asi kritizēt; 5. mii. apšaudīt (ar artilēriju); <=> to b. away: to b. away at each

other— kauties; to b. down (in) — iedzīt

(naglu)

batterb ['basts] n sitējs (kriketā) battered ['baetsd] a 1. apdauzīts; sadauzīts;

2. nodriskāts; apbružāts; 3. saburzīts battering-ram ['baetsrujraem] n mil.,

vēst. mūru dragājamā ierice battery ['baetan] n 1. mii. baterija; (vieglās artilērijas) divizions; 2. el. baterija; akumulators (sev. automašīnā)', b. celi — galvaniskais elements; 3. jur. fiziska aizskaršana; piekaušana; 0 to turn smb. 's b. against himself — sakaut (uzvarēt) pretinieku ar viņa paša ieročiem; to mask one's b. — slēpt savus nodomus battle ['baetl] I n kauja; cīņa; drawn b. — neizšķirta kauja; b. alarm — kaujas trauksme; b. casualties — zaudējumi kaujā; killed in b.— kritis kaujā (frontē); the b. of life — cīņa par eksistenci; to fight a b.— cīnīties; to commit to b.— raidīt kaujā; II v cīnīties; 0 half the b. — pusuzvara; the b. of the books—zinātniska diskusija; to b. against the wind — cīnīties ar vēju; to come unscathed out of the b. — iznākt sausam no ūdens; to fight a losing b. — cīnīties bez izredzēm uzvarēt battle array [,baetb'rei] n mil. kaujas ierinda battle-axe ['baetlaeks] n 1. vēst. kara cirvis;

2. sar. valdonīga sieviete battlecraft ['baetlkra:ft] n kaujas māka battle-cruiser ['baetl,kru:za] n mil. līnij-kreiseris

battle-cry [''baetlkrai] n 1. kaujas sauciens;

2. [kaujas] lozungs battledore ['baetldo:] n 1. (velējamā) vāle; 2.:

b. and shuttlecock — volāna spēle battlefield ['baetlfi:ld] n 1. kaujas lauks;

2. strīda objekts battle-fleet ['baetlfliit] n kaujas flote battlefront ['baetlfrAnt] n mii. priekšējā līnija battle-grey ['baetlgrei] a mil. aizsargkrāsas-battleground ['baetlgraund] sk. battlefield battlement ['baetlmant] n (parasti pl)

cietokšņa mūra izrobojums battle-order [.baetl'oida] n mii. 1. kaujas kārtība; 2. kaujas pavēle

battle-piece [''baetlpiis] n batālija, kaujas skats battle-plane ['baetlplein] n av. triecienlidmašīna battle-royal [.baetl'roial] n nikna cīņa battle-seasoned [,baetl'si:znd] a 1. kaujās

rūdīts; 2. kaujas spējīgs battleship ['baetl/īp] n mii. līnijkuģis battlesome ['baetlssm] a ķildīgs battle-tried ['baetltraid] a ar kaujas pieredzi;

kaujā pārbaudīts batty ['baeti] a sl. traks, jucis bauble [bo:bl] n nieciņš; greznumlietiņa baulk [bo:k] sk. balk bauxite ['boiksait] n min. boksīts bawd [bo:d] n savedējs bawdry [tjoidri] n 1. savešana; 2. neķītrības bawdy ['bo:di] a neķītrs; piedauzīgs bawl [bo:l] v (at) bļaut; to b. and squall — bļaustīties; <=> to b. out — izkliegt; to b. out abuse — lamāties; to b. smth. out amer. sl. — uzkliegt kādam bay8 [bei] n līcis; joma bayb [bei] n 1. lauru koks; 2.: ~s — lauri;

lauru vainags bayc [bei] n 1. posms (starp kolonnām)', tilta posms; 2. niša; b. window — erkers (ēkai); 3. steliņģis; 4. dzelzceļa platforma; 5. jūrn. (arī sickbay) kuģa lazarete bayd [bay] I n rejas; 0 at b.— bezizejas stāvoklī; to bring (drive) smb. to bay — piespiest kādu pie sienas; to keep (hold) smb. at b. — nelaist kādu tuvumā; to turn to b. — izmisīgi aizstāvēties; II v 1. (par medību suņiem) riet; 2. dzīt (zvēru); vajāt bay* [bei] I n bēris; II a bērs bayonet f'beisnit] I n 1. durklis; to charge with the b.— uzbrukt ar durkli; at the point of the b. — piespiedu kārtā; 2.: b. fighting — durkļu cīņa; II v durt ar durkli; = to b. into — piespiest bayou ['baiu:] n (upes, ezera) pārpurvojusies

atteka (ASV dienvidos) bazaar [ba'za:] n 1. (Austrumu) tirgus; 2. labdarības tirdziņš; 3. liels veikals; liela tirdzniecības zāle bazar [ba za:] sk. bazaar bazooka [ba'zuika] n mil. bazuka, reaktīvais

prettanku granātmetējs be [bi:] v (p. sg was [uzsvērtā forma wr»z, neuzsvērtā forma waz]; pl were [uzsvērtā forma W3:, neuzsvērtā forma wa]; p. p. been [uzsvērtā forma bi:n; neuzsvērtā forma bm] 1. būt, pastāvēt; 2. būt, atrasties; he is here — viņš ļr šeit; do not be long! — nekavējies ilgi!; 3. būt, notikt; the lecture is at five o'clock — lekcija notiek pulksten piecos; what's up? — kas noticis?;

4. klāties; how are you?—kā jums klājas?;

5. maksāt; how much is it?— cik tas maksā?; 6. (darbības vārds — saitiņa): he is a student— viņš ir students; I am cold — man ir auksti; it is fine today — šodien ir jauks laiks; 7. kā palīgdarbības vārds— 1) ar pres. p. veido ilgstošos laikus: he is reading — viņš pašlaik lasa;

2) ar p. p. veido pasīvu', he was killed in the war — viņš krita karā; 8. (ar inf. izsaka vajadzību, iespēju)\ he is to do it at once — viņam tas jāizdara tūlīt; the book was not to be found — grāmatu nevarēja atrast; = to be about — posties, grasities; he is about to go — viņš grasās aiziet; to be at — būt nodomājušam; what is he at? — ko viņš nodomājis?; to be away — nebūt klāt; to be back — atgriezties; to be in — 1) būt mājās; 2) (par vilcienu) pienākt; (par kuģi) ienākt ostā; 3) (par augļiem, ogām) ienākties; to be off — aiziet; aizbraukt; to be on— 1) notikt, atgadīties; 2) (par gaismu, gāzi u. tml.) būt iedegtai (ieslēgtai); all the lights were on — dega visas lampas;

3) (par filmu, lugu) tikt izrādītam; what's on today? — ko šodien rāda (kino, teātrī)?; to be out — 1) nebūt mājās; 2) (par gaismu, gāzi u. tml.) būt nodzēstai (izslēgtai); the fire is out — uguns izdzisusi; to be over — beigties; the lesson is over— stunda beigusies; to be up — 1) piecelties; būt nomodā; 2) beigties; time is up — laiks ir cauri; 3) (par cenu) pieaugt; 4) atgadīties; 5): to be up to smth. — iecerēt kaut ko; 0 be as it may — lai būtu kā būdams; to be at one with smb. — būt ar kādu uz vienu roku; to be down and out— būt

izputinātam; to be in with smb. — būt labi pazīstamam ar kādu; here you are! — 1) lūdzu! (pasniedzot kaut ko)', 2) te nu bija!; how are you? — 1) kā jums klājas?; 2) kā jūs jūtaties?; let it be! — lai nu paliek! beach [bi:t/] I n liedags; pludmale; 0 to be on the b. — būt uz sēkļa; II v piebraukt (izvilkt) krastā (laivu) beachcomber ['biit/Jesuma] n 1. (krasta)

banga; 2. sl. klaidonis beachhead ['bi:t/hed] n 1. (jūras desanta) placdarms; 2. apvērsums (tehnikā u. tml.) beach-la-mar [,bi:t/b'ma:] n vai. bīčlamārs (angļu valodas žargons Polinēzijas salās) beach-rescue ['bi:t/,reskju:] n (slīcēju) glābējs

beachwear ['biit/wea] n pludmales tērps beacon ['bi:kan] n 1, (arī b. fire, b. light) signāluguns; 2. bāka; 3. boja; 4. (arī Belisha [ba'lii/a] b.) gaismas signāls "pāreja" (Lielbritānijā)', 5. pārn. ceļa zvaigzne; ~s of hope — ceribu stars bead [bi:d] Inl. krelle; string of ~s — kreļļu virtene; 2.: ~s pl — rožukronis; to tell one's ~s— skaitīt lūgšanas; 3. piliens; ~s of sweat— sviedru lāses; 4.(gāzes, gaisa) burbulis; 5. (šautenes) grauds; to draw a b.(on) — mērķēt; II v 1.uzvērt (savērt) krelles; 2. rotāt ar krellēm bead-folk [Tjiidfsuk] n niev. 1. baznīcēni, dievlūdzēji; 2. nespējnieku patversmes iemītnieki

bead-house ['biidhaus] n niev. nespējnieku patversme

beadle ['bi:dl] n 1. tiesas kurjers; 2. novec.

baznīcas (draudzes) kalpotājs beadledom ['biidktam] n kancelejiskums;

birokrātisms, formālisms bead-roll ['biidraul] 1. saraksts; uzskaitījums;

2. rožukronis beadsman ['biidzman] n nabagmājas iemītnieks

beady ['bi:di] a 1, (par acīm) mazs un apaļš;

2. (sviedru) lāsēm klāts beagle [bi:gl] n 1. dzinējsuns; 2. slepenpolicists

beaka [bi:k] n I. knābis; 2. (trauka) snīpis

107beak

beakb [bi:k] n sl. 1. tiesnesis; 2. skolotājs;

skolas direktors beaked [bi:kt] a 1. ar knābi; 2. (par

zemesragu, klinti) izvirzīts uz āru beaker ['bi:ka] n 1. menzūra, mērglāze; 2. biķeris

beam8 [bi:m] n 1. sija; baļķis; 2. diegu veltnis (stellēs); 3. (ari walking b.; working b.) tehn. balansieris; svaru kārts; 4. jūrn. bimss; 0 to tip (turn) the b. — izšķirt lietas iznākumu

beamb [bi:m] I n 1. stars; staru kūlis; b. aerial fiz. — staru antena; b. therapy med. — staru terapija; the ~s of a smile— starojošs smaids; 2. radiosignāls (lidmašīnai)-, to be on the b.— 1) (par lidmašīnu) sekot radiosignālam; 2) sar. būt uz pareizā ceļa; to be off the b.— 1) (par lidmašīnu) novirzīties no kursa; 2) sar. noiet no ceļa; to be off one's b. vulg. — sajukt prātā; II v

1. [iz] starot; to b. forth light — izstarot gaismu; 2. smaidīt; starot; ~ing look — starojošs skatiens; 3. noteikt lidmašīnas atrašanās vietu (ar radaru)

bean [bi:n] n 1. pupa; French (kidney) b. — kāršu pupa; broad b. — cūkpupa;

2. sl. pauris; use your b.!— pakustini smadzenes!; 3. sl. nauda, čungurs; not a b. — ne graša; not worth a b. — ne graša vērts; 0 full of ~s sl. — dzīvespriecīgs; enerģisks; old b.! sl. — veco zēn!; to give smb. ~s sl. — sadot kādam; to get ~s sl. — tikt sodītam; not to care a b. for (about) smth. sar. — nebēdāt ne nieka par kaut ko; to spill the ~s sl. — izmuldēties, izpļāpāties

beanery ['bi:nan] « amer. sar. (lēta) bufete bean-feast ['bi:nfi:st] n sar. dzīres, mielasts bean-pod ['bi:nptxi] n pupu pāksts bean-pole [biinpaul] n 1. pupu kārts;

2. sar. (par cilvēku) maikste beany ['bi:m] a sl. 1. dzīvespriecīgs; jautrs;

2. jucis; ķerts bear8 [bea] n 1. lācis; 2. lempis; 3. sl. spekulants (biržā)-, 4.astr:. Great B.— Lielais Lācis; Little B. — Mazais Lācis; 5. jūrn. sar. slota (klāja bēršanai)-,

6. metalurģ. pastatne, buks; 0 cross (sulky, surly) as a b. — dusmīgs kā velns; to take a b. by the tooth — bāzt galvu cilpā bear1» [bea] v (p. bore [ba:]; p. p. borne [bo:n])

1. nest; the letter ~s his signature—vēstulei ir viņa paraksts; his face ~s traces of illness— viņa sejā redzamas slimības pēdas; to b. resemblance — līdzināties;

2. dot (augļus)-, 3. izturēt; the ice won't b. this weight — ledus neizturēs šo svaru; who will b. the expense? — kas segs izdevumus?; 4. paciest, panest; to b. pain well— viegli panest sāpes; 5. (p.p. bom [bo:n]) dzemdēt; to be bom — piedzimt; 6. : to b. oneself — uzvesties, izturēties; a to b. away— 1) aiznest; aizvest; 2) izcīnīt (uzvaru); to b. away the prize — iegūt godalgu; to b. down— 1) apspiest (piem., dumpi); 2) jūrn. braukt ar vēju; to b. down on (upon) — draudoši ātri tuvoties; to b. off — 1) aiznest; 2) novirzīties; to b. on (upon) — attiekties; to b. out — apstiprināt; atbalstīt; to b. up — atbalstīt; to b. with — pacietīgi panest; samierināties; 0 to b. arms — kalpot armijā; to b. evidence (testimony, witness) — apliecināt; to b. a grudge (ill will, malice) against (towards) smb. — turēt ļaunu prātu uz kādu; to b. in mind — atcerēties; ņemt vērā; to b. a resemblance — būt līdzīgam;

born yesterday — naivs, lētticīgs; vakarējais

bearable ['besrabl] a paciešams, panesams beard8 [bisd] n 1. bārda; 2. akots;

3. (tamboradatas) āķis; 0 to laugh at smb. 's b.— 1) smieties kādam sejā; 2) censties kādu apmuļķot; to laugh in one's b.— sevī nosmieties; to pluck (take) by the b. — ķerties vērsim pie ragiem; to speak in one's b. — murmināt

beardb [biad] v izaicināt; to b. a lion in his

den — izaicināt bīstamu pretinieku bearded ['biadid] a 1. bārdains; 2. akotains beardless ['bisdlis] a 1. bezbārdains;

2. pārn. jauneklīgs bearer ['beara] n 1. nesējs; ~s of news — ziņneši; b. of rumours — baumu izplatītājs;

2. (vēstuļu, sūtījumu) iznēsātājs; 3. (čeka) uzrādītājs; 4. tehn. balsts beargarden [''bea.gaidn] n sar. 1. trokšņaina

sapulce; 2. skaļa sabiedrība bearing ['beam]] I n 1. radīšana, dzemdēšana; 2. (augļu) došana; 3. stāja; izturēšanās;

4. attieksme; nozīme; to have no b. on the question— neattiekties uz jautājumu;

5. pacietība; izturība; it is beyond (past) all b.— tas ir neizturami (neciešami); 6.pl devīze (ģerbonī); 7. pl jūrn. , av. peilējums; to lose one's ~s— 1) apmaldīties; 2) samulst; to take one's ~s— orientēties;

8. tehn. gultnis; 9. tehn. balsts; atbalsta punkts; II a\ b. bar — azimuts; b. capacity — celtspēja; b. finder — pelengators

bearing-rein ['beonqrein] n (zirga) pavada bearish ['bean/] a lācīgs, lempīgs; b.

fellow — lempis bear-leader ['bea.liida] n 1. lāča vadātājs; 2. sar. iron, pavadonis; audzinātājs (kas pavada bagātu jaunekli ceļojumā) bear-pit ['bespit] n lāču bedre bearskin ['beaskin] n 1. lāčāda; 2. (angļu

gvardu) lāčādas cepure beast [bi:st] n 1. zvērs; dzīvnieks; lops; b. of burden — nastu nesējs dzīvnieks; b. of prey — plēsīgs zvērs; heavy ~s — liellopi; 2. (par cilvēku) lops; zvērs; to make a b. of oneself — lopiski uzvesties; 3. humor. stūrgalvis; tiepša; 0 a b. of a job — velnišķīgi grūts (nepatīkams) uzdevums beastliness ['biistknis] n lopiskums; cūcība; nelietība

beastly ['bi:sth] lai. lopisks; dzīvniecisks;

2. pretīgs, riebīgs; 3. sar. šausmīgs; briesmīgs; b. weather — draņķīgs laiks; II adv sar. šausmīgi; velnišķīgi; b. bad luck! — velnišķīgi neveicas!

beat [birt] I n 1. sitiens; 2. (bungu) rīboņa;

3. (sirds) puksts; 4. mūz. takts; ritms; 5. apgaita; to be on the b. — apstaigāt; būt apgaitā; 6. amer. sl. avīžu sensācija;

7. sar. grāvējs; 8. amer. sl. slaists;

9.fiz. (skaņu vai gaismas viļņu) pulsācija;

10. mūz. bīts; takts 0 to be off (out of)

one's b.— nebūt savā elementā; II v (p. beat [bi:t]; p.p. beat [bi:t] vai beaten f'bi:tn]) 1. sist; dauzīt; to b. time — sist takti; to b. the drum— rībināt bungas;

2. (arī to b. up) sakult (olas u. tml.);

3. (par sirdi) pukstēt; 4. kalt (dzelzi]-. 5. cilāt, vēcināt (spārnus)-, 6. sar. pārspēt; uzvarēt; our team was ~en— mūsu komanda cieta sakāvi; it ~s everything — tas pārspēj visu; 7. lauzt (ceļu)-, to b. the path — iemīt taku; 8. amer. sar. piekrāpt; apiet (likumu); to b. a bill — izvairīties no rēķina samaksas; = to b. around sl. — slaistīties; to b. back — atsist, atvairīt (uzbrukumu u. tml.); to b. down — 1) nosist (cenu); 2) salauzt (pretestību); to b. out

— izkalt (metālu); to b. out the meaning — izdibināt nozīmi; to be ~en out amer. — nomocīties; to b. up — 1) sakult; saputot; 2) sadauzīt, piekaut; 3) mii. vervēt (rekrūšus); 0 to b. about the bush — runāt aplinkus; to b. the air — velti pūlēties; to b. one's brains — lauzīt galvu; to b. it sl. — aizmukt, aizlaisties; b. it! sl. —ārā!; to b. one's gums (chops) sl. — kulstīt mēli; can you b. it? sar. — vai varat kaut ko tādu iedomāties?; it ~s the band — tas ir kaut kas nedzirdēts; that ~s me! — tas ir neticami!

beatax ['bi:taeks] n kaplis

beaten [*bi:tn] I a 1. sakauts, uzvarēts; 2. (par metālu) kalts; 3. (arī dead b.) pārguris;

4. iemīts; b. track — iemīta taka; off the b. track pārn. — mazpazīstams; neierasts; n V sk. beat H

beater ['bi:t3] n 1. sitējs; 2. sitamais, dauzāmais; carpet b. — paklāju dauzāmais; 3. dzinējs (medībās); 4. lauks, kuļstienis; vāle; (kombaina) bīters; 5. tekst. kulstīkla; 0 he is no b. about the bush — viņš ir taisns cilvēks

beatific [.biis'tifik] a svētlaimīgs

beatify [bi'aetifai] v 1. aplaimot; 2. svētīt; 3. kanonizēt

beating ['bi:tir]] n 1. sišana; pēršana; to give

smb. a b. — nopērt kādu; 2. (sirds) pukstēšana; 3. sakaušana; sakāve; 4. (spārnu)beatitude

vēcināšana; 5. sl. masāža beatitude [bi'aetitjuid] n svētlaime beatnik ['bi:tnik] n bitņiks beau [bsu] n 1. švīts; 2. mīļākais beaut [bju:t] n sl. smukulis beauteous ['bjuitias] a poet, daiļš, skaists beautician [bju:'ti/n] n kosmetologs;

kosmetoloģe beautiful ['bjuitaM] a 1. skaists, daiļš; 2. sar. lielisks; b. ride — lielisks izbrauciens; b. weather — lielisks laiks beautify ['bju:tifai] v izdaiļot beauty ['bjuiti] n 1. skaistums, daiļums; b. contest — skaistuma konkurss; b. queen skaistuma karaliene; 2. skaistule; 0 b. is but skin deep — neskati vīru no cepures; you are a b.! iron. — esi gan tu labs! beauty-parlour ['bjuitipaita] n kosmētikas kabinets

beauty shop ['bju:ti/t>p] amer. sk. beauty-parlour

beauty-sleep ['bjuiti ship] n pirmais miegs

(līdz pusnaktij) beauty-spot [''bjuiti spot] n skaistuma mušiņa beaver3 ['biiva] n 1. bebrs; 2. bebrāda;

3. bebrādas cepure; 4. sl. bārda; 5. sl. bārdainis; 0 as busy as a b. — darbīgs cilvēks; eager b. sar. — darbarūķis; II v: to b. away (at) sl. — cītīgi strādāt

beaverb ['biiva] n vēst. sejsegs, vizīrs becalmed [bi'kaimd] a 1. (par jūru) nomierinājies; norimis; 2. (par kuģi) nokļuvis bezvējā became sk. become

because [bikoz] conj 1. tāpēc ka; tā kā; 2.:

b. of — dēļ; b. of you —jūsu dēļ beck [bek] n mājiens; 0 to be at smb. 's

b. and call — būt pilnīgi kāda rīcībā beckon ['bekan] v (to) māt (ar roku) becloud [bi'klaud] v 1. aizsegt ar mākoņiem;

2. aptumšot (redzi, prātu) become [bi'kAm] v (p. became [bikeim]; p. p. became [bi'kAm]) 1. kļūt, tapt; 2. [pie]klāties; 3. (par apģērbu) piestāvēt;

4. (of) notikt; -what has b. of him? — 1) kas ar viņu noticis?; 2) kur viņš palicis?

becoming [bilcAmit]] a 1. (par apģērbu,

krāsu u. tml.) piestāvošs; 2. piedienīgs bed I n 1. gulta, guļvieta; b. and board — dzīvoklis un uzturs, pansija; feather b. — pēlis; folding (arī foldaway) b. — saliekamā gulta; sick b. — slimības gulta; single (double) b.— vienguļama (div-guļama) gulta; spring b. — atsperu matracis; to be confined to one's b. — būt saistītam pie gultas; to go to b. — iet gulēt; to keep to one's b.— (par slimnieku) ievērot gultas režīmu; to leave one's b. — izveseļoties; to make the b. — klāt gultu; to take to one's b. — notikties [slimības] gultā; 2. dobe; flower b.—

puķu dobe; 3. (upes) gultne; 4. (dzelzceļa) uzbērums; 5. poēt. kaps; the b. of honour — brāļu kapi; 6. ģeol. slānis; 7. arh. pamats; 0 b. of roses — viegla, patīkama dzīve; b. of thorns— ērkšķains dzīves ceļš; as you make your b., so you must lie on it — ko sēsi, to pļausi; to be brought to b. of a boy (girl) — dzemdēt zēnu (meiteni); to die in one's b. — mirt dabiskā nāvē; to get out of the b. on the wrong side — izkāpt ar kreiso kāju no gultas; II v 1. [no]guldīt; 2. (arī to b. out) izstādīt dobēs; 3. mūrēt; likt (ķieģeļus, akmeņus) bedabble [bi'dsebl] v saslapināt, samērcēt; nošļakstīt

bedash [bi'dae/] v sasist smalkās druskās bedaub [bi'doib] v notašķīt bedbug ['bedbAg] n blakts bedclothes ['bedklauSz] n pl gultasveļa beddable f'bedsbl] a vulg. (par sievieti)

pievilcīga, seksīga bedding ['bedirļ] n 1. gultas piederumi; 2. pakaiši; 3. būvn. pamats; 4. ģeol. no-slāņojums bedeck [bi'dek] v [iz]greznot bedevil [bi'devl] v apsēst; apmāt bedew [bi'djui] v aprasināt bedfast [bedfaist] sk. bedridden bedfellow ['bed,felsu] n 1. vīrs; sieva; 2. gultas biedrs; 3. partneris; 0 strange b. — gadījuma paziņa bed-foot ['bedfut] n kājgalis bedgown ['bedgaun] n sieviešu naktskrekls

bed-head ['bedhed] n galvgalis bedim [bi'dim] v aptumšot; apmiglot bedizen [bi'daizn] v izgreznot, izrotāt bedlam ['bedlam] n 1. novec. vājprātīgo

nams; 2. pārn. trakomāja bedlamite ['bedbmait] I n vājprātīgais; II a vājprātīgs

bed maker ['bed.meika] n apkalpotājs

(universitātes kopmītnē) bed-of-honour [.bedav'pna] n krituša

kareivja kaps bedouin ['beduin] n (parasti B.) beduīns bedpan ['bedpaen] h padube bed place ['bedpleis] n 1. alkovs; 2. sienas skapis

bedpost ['bedpaust] n gultasstabs; 0 between you and me and the b.— starp mums [runājot]

bedraggle [bi'draegl] v notraipīt, notašķīt bedrid[den] ['bed,nd(n)] a saistīts pie gultas (slimības vai vecuma dēļ); bedrid argument — vājš arguments bedrock ['bedrok] n 1. pamatprincipi; pamats; to come (get) down to b.— izdibināt betas būtību; 2. ģeol. pamatiezis bedroom ['bedrum] n guļamistaba; single (double) b.— istaba ar vienu (divām) gultu (gultām) bedroom community fbedrumka'mjuiniti] n "guļampilsētiņa", pilsētas dzīvojamais rajons (kura iedzīvotāji strādā citā pilsētā vai rajonā)

bedside ['bedsaid] n gultas mala; to have a good b. manner — (par ārstu) prast apieties ar slimnieku; to sit (watch) at (by) smb. 's b. — kopt slimnieku bedside table ['bedsaid,teibl] n naktsgaldiņš bed-sitter [.bed'sita] sar. sk. bed-sitting room

bed-sitting room [.bed'sitiqrum] n (apvienota) dzīvojamā istaba bedsore ['bedso:] n izgulējums bedspace ['bedspeis] n vietu skaits (viesnīcā)', gultu skaits (slimnīcā, kopmītnē)

bedspread ['bedspred] n gultas pārklājs

bedstead ['bedsted] n gultas rāmis bedtime ['bedtaim] n gulētiešanas laiks

bedwarmer ['bedwoima] n (metāla) gultas sildītājs

bee [bi:] n 1. bite; 2. pārn. strādīgs cilvēks, darbarūķis; 3. amer. talka; 4. konkurss; spelling b. — (skolēnu) konkurss pareizrakstībā; 0 busy as a b.— ļoti aizņemts; darbīgs; to have a b. in one's bonnet — būt ķertam (uz kaut ko) beech [bi:t/] n dižskābardis beechen ['biit/an] a dižskābarža-beech mast ['bi:t/ma:st] n dižskābarža augļi beef8 [bi:f] In 1,liellopu gaļa; horse b. — zirga gaļa; 2. (pl beeves [bi:vz]) (kaušanai nobaroti) vērsis vai govs; 3. miesa; tauki; b. to the heels — aptaukojusies; to put b. on — uzbaroties; 4. spēks, spars; to put too much b. into a stroke — sist pārāk spēcīgi (tenisā u. tml.)', II v: to b. up sar. — pastiprināt (ar cilvēkiem, līdzekļiem u. tml.); the police was ~ ed up by troops—policijai palīgā raidīja karaspēka daļas beeP» [bi:f] I n (pl beefs [bi:fs]) sl. sūdzība;

pretenzija; II v sl. žēloties; gausties beefburger ['bi:fb3:ga] n maizīte ar maltas

gaļas bifšteku beefcake ['bi:fkeik] n sar. (reklāmas) skaistulis

beefeater ['bi:f,i:ta] n 1. vēst. leibgvardists; karaļa (vai karalienes) miesassargs; 2. bīfīters (Londonas Tauera apsardzes kareivis); 3. sl. rima beefsteak ['biifsteik] n bifšteks beef-tea [,bi:fti:] n sar. buljons beef-witted [''bi:f witid] a neaptēsts beefy ['bi:fi] a 1. gaļīgs; 2. muskuļains; spēcīgs

bee-garden ['bi:ga:dn] n drava bee-glue ['bi:glu:] n bišu līme, propoliss beehive ['bi:haiv] n bišu strops beekeeper ['bi:ki:pa] n biškopis, dravnieks beekeeping ['birkirpitj] n biškopība bee-line ['biilain] n: in a b.-l. — taisnā ceļā bee-master ['biimaista] sk. beekeeper been sk. be

beer [bis] n alus; 0 small b.- 1) nieki; 2)

nenozīmīgs cilvēciņš; to think no small b. of oneself—būt par sevi augstās domās

111beer-house

beer-house ['biahaus] n alus pārdotava (dzertuve)

beer-parlour [lbi3,pa:h] n amer. alus zāle beery ['biari] a 1. alus-; ar alus smaku;

2. iedzēris beestings ['biistnjz] n pl jaunpiens beeswax ['bi:zwaeks] n bišu vasks beet [bi:t] n biete; white b. — cukurbiete beetle2 ['bi:tl] I n vāle; bliete; 0 between the b. and the block — ķezā; EE v 1. velēt; blietēt; 2. drupināt, skaldīt (akmeņus) beetleb ['birti] n vabole; black b. — tarakāns;

blind as a b. — gluži akls beetle0 ['bi:tl] v pārkārties; ~ ing cliffs — nokaru klintis; ~ ing eyebrows— nokarenas uzacis beetle-brain ['bi:tlbrein] n stulbenis, muļķis beetle-browed [,bi:tl'braud] a 1. ar

nokarenām uzacīm; 2. drūms, saīdzis beetle-head [''bi:tlhed] n stulbenis, nejēga beetle-sticker ['butlstiks] n sar. entomologs beetroot ['bi:tru:t] n biete beeves sk. beef1 bee-wine ['bi:wain] n nektārs befall [bi'foil] v (p. befell [bi'fel]; p.p.

befallen [bi'foibn]) notikt, atgadīties befallen sk. befall befell sk. befall

befit [bi'fit] v pieklāties; piederēties; words to b. the occasion — gadījumam piemēroti vārdi

befog [bi'fog] v 1. aizmiglot; 2. apmulsināt befool [bi'furl] v piemuļķot; piekrāpt before [bi'fo:] I adv 1. agrāk, iepriekš; long b. — sen; the year b. — iepriekšējais gads; 2. priekšā; pa priekšu; II prep 1. pirms; b. long — drīz; b. now — agrāk; b. one's time — par agru; the day b. yesterday — aizvakar, 2. priekšā; b. us — mūsu priekšā; to appear b. the court — stāties tiesas priekšā; HI conj 1. pirms, iekams; do it now b. you forget — izdari to tagad, iekams neesi aizmirsis; 2. drīzāk... nekā; he would die b. he told — viņš drīzāk nomirs, nekā pateiks

beforehand [bi'foihaend] adv iepriekš; to be b.(with)— paredzēt; nojaust; to make

preparations b. — iepriekš sagatavoties; to be b. in one's conclusions — izdarīt pāragrus secinājumus before-mentioned [bi,fD:'men/and] a

iepriekšminētais befoul [bi'faul] v apgānīt befriend [bi'foend] v draudzīgi izturēties; palīdzēt

befuddle [bi'fAdl] v samulsināt; apmiglot prātu

beg [beg] v 1. lūgt; lūgties; to b. pardon — lūgt piedošanu; to b. permission — lūgt atļauju; 2. ubagot; 3. formal. atļauties; I b. to differ — atļaujos nepiekrist; I b. to say— atļaujiet piebilst; 4. (oficiālā vēstule): we b. to inform — ziņojam jums; we b. to acknowledge the receipt — apliecinām, ka esam saņēmuši; we b. to enclose — pievienojam; 0 to b. the question — uzskatīt strīdīgu jautājumu par nokārtotu began sk. begin

beget [bi'get] v formal, (p. begot [bi'gtrt]; p. p. begotten [bi'gotn]) 1. novec. dzemdināt; 2.formāl. izraisīt; radīt beggar ['bega] I n 1. ubags; 2. humor, puisis; insolent b. — nekauņa; lucky b. — laimes luteklis; poor b.— nabags; nelaimīgais; stubborn b. — spītnieks; unfortunate b. — neveiksminieks; little ~ s— mazuļi (par bērniem un dzīvniekiem); 0 b. on horseback — iznirelis; to know smth. as well as a b. knows his bag — zināt kaut ko kā

savus piecus pirkstus; II v 1. izputināt; to b. oneself — izputēt; 2. pārspēt; it ~ s all description— tas ir neaprakstāmi; to b. smb. into submission — piespiest kādu pakļauties

beggarly ['begali] a 1. nabadzīgs;

nožēlojams; 2. ubaga-beggary ['began] n trūkums; nabadzība; to reduce to b. — novest līdz ubaga spieķim begin [bi'gm] v (p. began [bi'gaen]; p. p. begun [bi'gAn]) 1. sākt; to b. at the beginning — sākt no paša sākuma; to b. at the wrong end — sākt no nepareizā gala; to b. on smth. — uzsākt kaut ko;

ķerties pie kaut kā; 2. sākties; = to b. over — sākt no jauna; 0 to b. with — vispirms beginner [bi'gina] n iesācējs beginning [bi'gimr]] n 1. sākums; from b. to end — no sākuma līdz galam; to make a b. — [uz]sākt; 2. izejas punkts; 3. izcelsme begird [bi'g3:d] v (p. un p.p. begirt [bi'gait] begirded [bi'ga:did]) (with) apjozt; apņemt begirt sk. begird

begone [bi'gon] int vācies prom!; pazūdi! begonia [bi'gaunia] n begonija begot sk. beget begotten sk. beget

begrime [bi'graim] v notraipīt; ~d with

dust — noputējis begrudge [bi'grAd3] v nenovēlēt; noskaust beguile [bi'gail] v 1. piemānīt; pievilt; to b. smb. into doing smth. — ar viltu pierunāt kādu kaut ko izdarīt; 2. pavadīt (laiku)', 3. valdzināt; apburt begum ['beigām] n musulmaņu dižciltīga

sieviete begun sk. begin

behalf [bi'ha:f] n: on (in) b. of smb. — kāda

vārdā; on my b. — manās interesēs behave [bilieiv] v 1. uzvesties; izturēties; to b. oneself—uzvesties kā pieklājas; 2. (par mašīnu, mehānismu) strādāt; darboties behaviour [biTieivis] n uzvešanās, uzvedība; izturēšanās; to be on one's best b.— uzvesties priekšzīmīgi; to put smb. on his best b. — dot cilvēkam iespēju laboties; 2. tehn. (darba) režīms behaviourism [bi'heivianzam] n psih.

biheiviorisms behead [bi'hed] v nocirst galvu beheld sk. behold

behemoth [bi'hi:mo9] n pārn. nezvērs, briesmonis

behest [bibest] n poēt. novēlējums; at smb. 's

b. — pēc kāda novēlējuma behind [bi'haind] I n sl. dibens; II adv aizmugurē; aiz muguras; to be (fall, lag) b. — atpalikt; to leave b. — atstāt aizmugurē; atstāt aiz sevis; II prep aiz; b. the back (scenes) — aiz muguras; slepus;

b. time — ar nokavēšanos; b. the times — vecmodīgs, novecojis behindhand [biliaindhaend] I a nokavējies; atpalicis; to be b. with the world — atpalikt no dzīves; to be (get) b. in one's work — atpalikt darbā; II adv: to be wise b. — par vēlu atjēgties behold [bi'hauld] I v (p. un p.p. beheld

[bi*held]) poēt. ieraudzīt; II int lūk!, re! beholden [bitiauldan] a (to smb. .for smth.)

atzinīgs; pateicīgs behoof [biTmif] n: in (for, on, to) smb. 's

b. — kāda interesēs behoove, behove [bi'hu:v, bi'hauv] v pienākties; it ~s you to come— jūsu pienākums ir atnākt beige [bei3] I n smilškrāsa; II a smilškrāsas-be-in ['bi:in] n masu svētki (zem klajām

debesīm)', (hipiju) bars being ['biaij] In 1.eksistence; esamība; to call into b. — radīt; to come into b. — rasties; 2. radījums, būtne; human b.— cilvēks; II a pašreizējs; for the time b. — 1) pagaidām; 2) pašlaik; III pres. p. no be belabour [bi'leiba] v dauzīt, sist; apstrādāt belated [bileitid] a 1. nokavējies, novēlojies;

2. vēlīns belaud [bi'b:d] v slavēt, cildināt belay [bi'lei] v jūrn. nostiprināt (virvi) belch [belt/] I n 1. atraugas; 2. (vulkāna) izvirdums; II v 1. atraugāties; 2. izvirst (lavu, uguni)', <=> to b. forth (out) — izgrūst (lamuvārdus u. tml.) belcher ['belt/a] n raibs lakats (vai kaklauts) beldam ['beldam] n vecene; ragana beleaguer [bili:gs] v aplenkt belfry fbelfri] n 1. zvanu tornis; 2. sar. galva, smadzenes; 0 to have bats in the b.— nebūt pie pilna prāta Belgian

['bekķsn] I n beļģietis; beļģiete; II

a Beļģijas-; beļģu-belie [bi'lai] v I. radīt nepatiesu priekšstatu; 2. atspēkot; runāt pretī; his acts b. his words — viņa darbi runā pretī viņa vārdiem; 3. neattaisnot (cerības u. tml.) belief [biliif] n 1. (in) ticība, uzticība; beyond (past) b. — neticami; to have b. in smb. —believable

uzticēties kādam; it staggers b.— grūti noticēt; 2. pārliecība; man of strong ~ s — dziļi [idejiski] pārliecināts cilvēks; to the best of my b. — cik man zināms; 3. rel. ticība; b. in God — ticība Dievam believable [bi'liivabl] a ticams believe [bilirv] v 1. ticēt; 2. (in) uzticēties; paļauties; 3. domāt, uzskatīt; I b. so—man tā liekas; I b. not — laikam ne; 0 to make b. — izlikties; you'd better b. it — varat būt drošs

believer [bi'li:va] n 1. ticīgais; 2. aizstāvis;

atbalstītājs belittle [bi'htl] v noniecināt bella [bel] I n 1. zvans; alarm b. — trauksmes zvans; to answer the b. — atvērt durvis (zvanam skanot); to pull (give) the b. — piezvanīt; there goes the b.!— zvana!; 2. zvaniņš, zvārgulis; 3. pl zvanveida bikses; 4. sp. svaru bumba, stienis; 5. arh. kapitelis; 6. bot. ziedu kausiņš; zvaniņš; 0 sound as a b. — vesels kā rutks; to bear (carry) away the b.— uzvarēt (sacīkstēs); to bear the cap and the ~s — tēlot ākstu; to lose the b. — zaudēt (sacīkstēs); to ring a b. — atgādināt; likties pazīstamam; to ring the b. — apmierināt; gūt panākumus; patikt; the book rings the b. with teenagers — grāmata patīk jaunatnei; II v: to b. the cat — ielaisties riskantā pasākumā bellb [bel] I n (brieža) aurošana; II v (par

briedi) aurot belladonna [.beb'dona] n hot., farm, bela-donna

bellboy ['belbai] n izsūtāmais zēns (viesnīcā) belle [bel] n skaistule; the b. of the ball —

balles karaliene belles-lettres [.bel'letro] n pl beletristika bell-flower ['bel.flaua] n bot. zvaniņš bell-glass ['bel glu:s] n stikla kupols bell-hop [belhop] amer. sk. bell-boy bellicose ['belikaus] a 1. kareivīgs; agresīvs; 2. kauslīgs

bellicosity [.beliTcnssti] n 1. kareivlgums;

agresivitāte; 2. kauslīgums belligerency [bi'lid^aransi] n karastāvoklis

belligerent [bi'lidjarant] I n karojošā puse; Hal. karojošs; the b. powers — karojošās valstis; 2. kareivīgs bellman ['belman] n vēst. saucējs, herolds bellow ['betau] I n 1. baurošana; 2. aurošana;

3. (vētras, jūras) auri; II v 1. baurot; 2. aurot; 3. (par vēju) gaudot; (par vētru) plosīties; trakot

bellow-drama ['belau.draima] n humor.

melodrāma bellows ['belsuz] n pl plēšas bell-punch ['belpAnt/] n kompostrētājs bell-push ['belpufl n zvana poga bell-ringer ['bel.ritp] n 1. zvaniķis;

zvanītājs; 2. amer. sar. sīks politikānis bell-shaped ['bel/eipt] a zvanveidīgs bell-tower ['bel.taua] n zvanu tornis bell-wether ['bel.weSa] n 1. auns-barvedis; 2. niev. vadonis; barvedis; 3. pārn. avangards; Paris once used to be the b. -w. of the fashion industry — kādreiz Parīze bija modes noteicēja belly ['bell] I n 1. vēders; pot b. — resns vēders; on an empty b. — tukšā dūšā; with an empty b. — izsalcis; to have a full b. — būt paēdušam; 2. kuņģis; 3. piepūstas buras; n v (arī to b. out) (par burām) piepūsties bellyache ['belieik] I « 1. sar. vēdersāpes, vēdergraizes; 2. sl. žēlošanās, gaušanās; II v sl. žēloties, gausties belly button ['beh,bAtn] n sar. naba belly dance ['belida:ns] n vēderdeja bellyful ['beliful] n 1. pilns vēders; to have a b. — pieēsties; 2. sl. lērums; to get (have) a b. of smth. — izbaudīt kaut ko līdz mielēm

belly-gut ['beligAt] n rima, negausis bellyhold ['belihauld] n av. bagāžas

nodalījums (zem lidmašīnas salona) belly-pinched ['bell pmt/t] a sar. izbadējies belong [bi'ltjtj] v 1. (to) piederēt; 2. (to) attiekties; 3. būt dzimušam; I b. here — 1) es esmu šejienietis; 2) mana vieta ir šeit;

4. iederēties; būt vietā; = to b. together — harmonēt, saskanēt

belonging [bi'lurjit]] n 1. piederība; 2. pl piederumi; manta, iedzīve; 3. pl piebūve

beloved I n [bi'lAvid] mīļotais; mīļotā; II a

[bi'Uvd] mīļots below [bi'bu] I adv 1. apakšā; 2. zemāk; tālāk; as said b. — kā tālāk minēts; 3. teātr. avanscēna; II prep zem; b. par — zemāk par nominālo vērtību; b. zero — zem nulles; b. the average — zemāk par vidusmēru

belt [belt] I n 1. josta; siksna; 2. josla; zona; the green b.— zaļā zona; shelter b.— aizsargjosla; 3. (konveijera) lente;

4. tehn. (ari driving b.) dzensiksna;

5. mii. patronlente; 6.: b. of fire mil. — uguns aizsegs; 0 to hit (strike) below the b.— dot nodevīgu triecienu; to tighten one's b. — savilkt jostu ciešāk; II v

1. apjozt; 2. pērt ar siksnu; = to b. along sar. — drāzties; to b. out sar. — dziedāt pilnā balsī; to b. up sl. — apklust; aizvērties

belted ['beltid] a 1. apjozts; b. raincoat — lietusmētelis ar jostu; 2. tehn. ar siksnas piedziņu

belting ['beltiij] n tehn. 1. dzensiksna;

2. siksnas transmisija

beltline ['beltlain] n 1. amer. (tramvaja) loka

līnija; 2. amer. konveijers belt-saw ['beltso:] n lentzāģis belt-way ['beltwei] n autoceļa loka līnija bemoan [bi'maun] v apraudāt bemused [bi'mjuizd] a apmulsis, apstulbis bench [bent/] n 1. sols; 2. sēdeklis (parlamentā); cross b. — parlamenta bezpartijisko locekļu sēdeklis; 3. (tiesneša) vieta, amats; the b. declared — tiesa pasludināja; to be raised to the b. — dabūt tiesneša vietu; 4. ēvelsols; 5. darbmašīna;

6. (suņu) izstāde; 7. arh. dzega, karnīze; 8. sp. rezerves spēlētāju sols

benchboard ['bent/bo:d] n vadības pults bencher ['bent/o] n 1. juridiskās korporācijas vecākais; 2. novec. tiesnesis; pilsētas domnieks

bench-mark ['bent/ma:k] n 1. līmeņa (augstuma) atzīme; 2. izejas punkts;

b. data — sākuma dati

bench-show ['bent//au] n dzīvnieku

(sev. suņu) izstāde

bench-vice ['bent/vais] n tehn. ēvelsola

skrūvspīles bench-warmer ['bent/.woima] n sar.

1. bezdarbnieks bez noteiktas dzīves vietas;

2. rezerves spēlētājs bench-warrant ['bent/.wnrant] n jur. tiesas

orderis "

bend [bend] I n 1. līkums; izliekums; 2. jūrn. mezgls; 3. tehn. atzarojums; 0 to be above one's b. amer. — nebūt pa spēkam; on the b.— negodīgā ceļā; round the b. sar. —jucis, traks; Hv(p. un p. p. bent [bent]) 1. [sa]liekt; [sa]locīt; to b. one's brows — saraukt uzacis; 2. [sa]liekties; [saļlocīties; 3.(to) koncentrēt (uzmanību, domas)', 4. virzīt (soļus)', vērst (skatienu)', 5. pakļaut[ies]; to b. to smb.'s will — pakļauties kāda gribai; 6. jūrn. piesiet (buras, trosi)', 0 to be bent on smth.— tiekties pēc kaut kā; to b. one's neck — pazemoties bender ['benda] n 1. knaibles; 2. uzdzīve, iedzeršana; to be on a b.— būt piedzērušam, būt grādos; to go on a b.— nodoties uzdzīvei; 3. dzērājs, pļēgurs; 4. sar. seši pensi beneath [bi'ni:0] I adv apakšā; II prep zem; b. criticism — tas neiztur nekādu kritiku; b. very eyes — tieši acu priekšā; to be b. notice—nepelnīt ievērību; it is b. him — tas ir viņa necienīgi benedictine [,beni'dikti:n] n 1. benediktietis;

2. benediktins (liķieris) benediction [.beru'dik/n] «svētība benedictory [.beni'diktan] a svētīgs benefaction [.beni'faek/n] n 1. labdarība;

2. ziedojums benefactor ['benifaekta] n 1. labdaris;

2. ziedotājs benefactress ['bemfaektns] n 1. labdare;

2. ziedotāja benefication [.benifi'kei/n] n kalnr.

bagātināšana benefice ['benifis] n draudze beneficence [bi'nefisns] n filantropija;

labdarība beneficent [bi'nefisnt] a labdarīgsbeneficial

beneficial [.bem'fifl] a 1. labvēlīgs; svētīgs;

2. dziedinošs; 3. derīgs; izdevīgs; mutually b. — savstarpēji izdevīgs

benefit [benifit] I n 1. labums; for the b. of smb. — kāda labā; to get (derive) b. from smth. — gūt labumu no kaut kā; to give smb. the b. of one's experience — dalīties ar kādu pieredzē; to reap the b. pārn. — ievākt augļus; 2. pabalsts; sickness b.— slimības pabalsts; unemployment b. — bezdarba pabalsts; 3. teātr. benefice; 0 to give smb. the b. of the doubt — attaisnot kādu pierādījumu trūkuma dēļ; Dvi. dot labumu; 2. (from, by) gūt labumu benefit-society ['benifitsa, saisti] n savstarpējās palīdzības biedrība (vai kase) benevolence [bi'nevobns] n 1. labvēlība;

labsirdība; 2. devība; labdarība benevolent [bi'nevslsnt] a 1. labvēlīgs; labsirdīgs; 2. devīgs; labdarīgs;

3. augstsirdīgs

Bengal [.beij'god] a bengāļu-; B. tiger —

Bengālijas tīģeris Bengali [beq'goili] I n 1. bengālis; bengāliete; 2. bengāļu valoda; II a Bengālijas-; bengāļu-

benighted [bi'naitid] a formāl. 1. (par ceļinieku u. tml.) nakts (tumsas) pārsteigts; 2. tumšs; neizglītots benign [bi'nain] a 1. laipns, žēlīgs; 2. (par klimatu) maigs; 3. (par augsni) auglīgs;

4. med. labdabīgs; b. tumour — labdabīgs audzējs

benignant [bi'nignant] sk. benign benignity [bi'nignsti] n labsirdība bent" [bent] In 1. (for) tieksme, nosliece; to the top of one's b. — pēc sirds patikas; to follow one's b. — sekot savam aicinājumam; II a 1. saliekts; izliekts; 2. negodīgs; b. politicians — uzpērkami politiķi; 3. samaitāts; perverss bentb sk. bend II

Benthamism ['bentsmizm] n Bentama

mācība, utilitārisms Benthamite ['bentamait] n utilitārists benthos ['benGos] n bentoss (jūras dibena

flora un fauna)

benumb [bi'nAm] v 1. (par aukstumu) stindzināt; 2. notrulināt (jūtas)', paralizēt (darbību)

benumbed [bi'nAmd] a 1. sastindzis; b. by (with) cold— sastindzis aiz aukstuma;

2. notrulināts; nejūtīgs benzene ['benziiņ] n ķīm. benzols benzine ['benziin] I n benzīns; II v firit ar

benzīnu benzol[e] ['benzol] sk. benzene benzyl fbenzd] n ķīm. benzils bepuzzle [bi'pAzl] v apmulsināt; radīt apjukumu

bequeath [bi'kwi:5] v novēlēt; atstāt

mantojumā bequest [bilcwest] n novēlējums; mantojums berate [bi'reit] v rāt, bārt Berber n»:ba] n berbers bereave [bi'ri:v] v (j). un p. p. bereaved [bi'ri:vd] vai bereft [bi'reft]) (of) atņemt; laupīt (piem. tuviniekus)', to be ~ d of one's parents — zaudēt vecākus; to be bereft of one's last hope— zaudēt pēdējo cerību; bereft of reason — vājprātīgs bereavement [bi'riivmant] n smags

zaudējums bereft sk. bereave beret ['berei] n berete berg [b3:g] n aisbergs, leduskalns berhyme [bi'raim] v

apdziedāt (slavināt) dzejā

beriberi [,beriberi] n beri-beri, avitaminoze

berime [bi'raim] sk. berhyme

berry ['ben] I n 1. oga; 2. (kafijas) pupiņa;

3. (ikru) grauds; 4. amer. sl. dolārs; II v 1. nest ogas; 2. ogot

berserk [ba's3:k] a\ to be (go) b. — būt (kļūt)

trakam (no dusmām) berth» [b3:0] I n 1. koja (uz kuģa); 2. guļvieta (vagonā); 3. (kuģa) enkurvieta; 4. sar. vieta; amats; to find a snug b.— atrast siltu vietiņu; 0 to give a wide b. (to) — iet ar līkumu; izvairīties; II v 1. sagādāt guļvietu (uz kuģa, vagonā); 2. noenkurot (kuģi); 3. sagādāt darbu berthb [b3:0] v pārklāt (vai apšūt) ar dēļiem beryl ['benl] n min. berils

beseech [bi'siitfl v lit. (p. un p. p. besought

[bi'so:t] [ļoti] lūgt; lūgties beseeching [bi'si:t/ii]] a (par skatienu, toni) lūdzošs

beseem [bi'si:m] v formal., novec. pieklāties; it ill ~s him to do it — viņam nepieklājas to darit

beset [bi'set] v (p. un p.p. beset [bi'set])

1. aplenkt; apstāt; to b. with questions — apbērt ar jautājumiem; 2. aizsprostot (ceļu); 3. arh. izgreznot (ar ornamentiem)

beside [bi'said] prep 1. blakus; līdzās; pie;

2. ārpus; it is b. the point (mark, question)— tas neattiecas uz jautājumu (lietu); 0 b. oneself — ārkārtīgi satraukts

besides [bi'saidz] I adv bez tam; turklāt; II

prep bez; izņemot besiege [bi'si:d3] v 1. ielenkt; aplenkt;

2. (with) apstāt, apbērt (ar lūgumiem u. tml.) besmear [bi'smia] v (with) notraipīt, notašķīt besmirch [bi'sm3:t/] v 1. notraipīt;

2. pārn. nomelnot; aptraipīt (godu u. tml.) besom ['bi:zam] I n zaru slota; II v [uz]slaucīt; = to b. away (out) — aizslaucīt besom-head ['biizamhed] n aitasgalva, stulbenis

besom-rider ['biizam,raida] n folkl. ragana

uz slotaskāta besot [bi'sot] v apmāt, apstulbināt; apreibināt besotted [bi'sntid] a (by, with) apstulbināts;

apreibis; b. with power — varas apreibis besought sk. beseech

bespangle [bi'spaengl] v nokaisīt ar vizuļiem;

~d sky — zvaigžņota debess bespatter [bi'spaeta] v 1. aptašķīt, nošķiest (ar dubļiem)', 2. pārn. nomelnot; apmētāt (ar

dubļiem)

bespeak [bi'spi:k] v (p. bespoke [bi'spauk]; p. p. bespoke [bi'spauk] vai bespoken [bi'spaukan]) 1. aizrunāt; iepriekš pasūtīt (piem. , numuru viesnīcā); 2. liecināt; norādīt; 3. poēt. uzrunāt bespectacled [bi'spektakld] a briļļains bespoke [bi'spauk] I v sk. bespeak; II a: b. boots — pēc pasūtījuma pagatavoti zābaki bespoken sk. bespeak

bespread [bi'spred] v (p. un p. p. bespread

[bi'spred]) noklāt; apklāt besprinkle [bi'spriqkl] v apslacīt; apkaisīt best [best] I n vislabākais; at b. — labākajā

gadījumā; one's [Sunday] b.— svētku drēbes; to the b. of my belief (knowledge)— cik man zināms; to the b. of one's ability — cik spēdams, cik vien ir kāda spēkos; to be at one's b. — būt uzdevuma augstumos; būt formā; to do (try) one's b. — darit visu iespējamo; to get (have) the b. of smb. — uzveikt (pieveikt) kādu; gūt virsroku pār kādu (piem., strīdā); to give smb. b. — atzīt kāda pārākumu; to make the b. (of) — 1) izmantot pēc iespējas labāk; 2) samierināties (ar kaut ko); to turn out for the b. — nokārtoties; II a (sup. no good)

1. vislabākais; all the b.! —visu to labāko!;

2. vislielākais; the b. part (of) — lielākā daļa; b. liar — nelabojams melis; b. thrashing— pamatīgs pēriens; 0 with the b. will in the world — ar vislabākajiem nodomiem; to put one's b. foot forward — 1) pielikt soli; 2) darit visu iespējamo; HI adv (sup. no well) 1. vislabāk; to work b.— strādāt labāk par visiem; you had b. go — jums vislabāk būtu aiziet; 2. visvairāk; IV v sar. I. gūt virsroku; 2. piekrāpt, apvest ap stūri

bestial [''bestial] a niev. dzīvniecisks, lopisks; brutāls

bestiality [.besti'zebti] n dzīvnieciskums,

lopiskums; brutalitāte bestir [bi'st3:] v: to b. oneself — sasparoties;

enerģiski ķerties (pie kaut kā) best man [.best'maen] n līgavas (līgavaiņa) vedējs

bestow [bi'stau] v 1 .formal, (on, upon) dot; dāvināt; to b. an honour on smb. — parādīt kādam godu; to b. a title — piešķirt nosaukumu; 2. novec. dot pajumti; to b. smb. for the night — dot kādam naktsmājas bestowal [bi'staual] n balva; apbalvojums

bestrew [bi'stru:] v (p. bestrewed [bi'stru:d]; p. p. bestrewed [bi'struid], bestrewn [bi'stru:n])/crwjJ/. (with) nokaisīt

117bestrewn

bestrewn sk. bestrew bestridden sk. bestride bestride [bi'straid] v (p. bestrode [bi'straud]; p. p. bestridden [bi'stndn]) formāl. 1. sēdēt (sēsties) jāteniski; to b. a horse — sēdēt zirgā; 2. stāvēt izplestām kājām bestrode sk. bestride bestseller [.best'sela] n bestsellers bet [bet] I n derības; to lose (win) a b. — zaudēt (vinnēt) deribās; to make a b. — noslēgt derības; 0 one's best b. — droša lieta; II v (p. un p. p. bet [bet] vai betted ['betid]) [sa]derēt; to b. on smth. — saderēt uz kaut ko; 0 to b. one's boots (bottom dollar, shirt) (on) — likt galvu ķīlā; you b.! sl. — protams!; varat būt drošs! betake [bi'teik] v (p. betook [bi'tuk]; p. p. betaken [bi'teikan]): to b. oneself (to) — 1) ķerties; to b. oneself to arms — ķerties pie ieročiem; to b. oneself to one's studies — ķerties pie mācībām; 2) lit. doties; 0 to b. oneself to one's heels — ņemt kājas pār pleciem betaken sk. betake

beta rays ['biitareiz] n plfiz. beta stari; beta

starojums betatron ['biitatrun] n fiz. betatrons bethel ['be01] n sektantu baznīca (Anglijā) bethink [bi'Girjk] v (p.un p. p. bethought [bi'0a:t]): to b. oneself (of) — 1) pārdomāt, apdomāties; 2) atcerēties bethought sk. bethink betidefbi'taid] v formal.: whatever b. — lai

notiek kas notikdams betimes [bi'taimz] adv počt. 1. agri; to rise

b. — agri piecelties; 2. laikā, laikus betoken [bi'taukan] v formāl. vēstīt; solīt; that

~s no good — tas nesola nekā laba betook sk. betake

betray [bi'trei] v 1. nodot; kļūt neuzticīgam; to b. one's friends — nodot savus draugus; to b. one's principles — neievērot savus principus; 2. izpaust; atklāt; to b. one's ignorance— izrādīt savu nezināšanu; 3. neattaisnot (cerības, uzticību) betrayal [bi'tred] n nodevība; b. of trust — uzticības neattaisnošana

betrayer [bi'treia] n nodevējs betroth [bi'trauS] v (to) saderināt betrothal [bi'trauSl] n saderināšanās betrothed [bi'trauQd] n saderinātais; saderinātā

better3 ['beta] I n labākais; one's ~s — augstākstāvošas personas; to be smb. 's b. — būt pārākam par kādu; to change for the b.— mainīties uz labo pusi; to get (have) the b.(of)— gūt virsroku; II a (comp. no good 13, wellb)

labāks; b. off— turīgāks; for b. or (for) worse — lai notiek kas notikdams; one's b. half sar. — sieva; the b. part — vairākums; to be b. than one's word sar. — darit vairāk nekā solīts; to feel b. —justies labāk; III v [uz]labot; to b. oneself — dabūt paaugstinājumu (darbā)-, to b. the record — labot rekordu; IV adv (comp. no wellb) labāk; all (so much) the b. — jo labāk; the sooner the b. — jo drīzāk, jo labāk; he had b. go — labāk būtu, ja viņš aizietu; I know b. — mani nepiemānīs; to think b. (of) — pārdomāt; mainīt domas; you'd be all the b. (for) — nebūtu par ļaunu, ja jūs betterb ['beta] n derību slēdzējs betterment ['betamant] n 1. uzlabošanās;

2. uzlabojums betting ['betit]] n deribas bettor [beta] sk. betterb between [bi'twi:n] I adv starpā; in b. — pa starpām; II prep starp; b. ourselves, b. you and me — starp mums [runājot]; b. whiles — starplaikos; 0 b. hay and grass — ne šis, ne tas; b. the devil and the deep sea— bezizejas stāvoklī, sprukās; b. this and then — vaļas brīžos between-maid [bi'twi:nmeid] n virējas (istabenes) palīdze; kalpone netīriem darbiem

betwixt [bi'twikst] adv, poēt., novec. starp;

b. and between sar. — ne šis, ne tas bevel ['bevl] I n tehn. 1. slīps griezums; slīpums; 2. konuss; II a 1. slīps; slīp-leņķa-; 2. konusveidīgs; III v slīpi nogriezt bevel-gear ['bevlgia] n tehn. koniskais zobrata pārnesums

bevel-pinion ['bevlpinian] n tehn. koniskais zobrats

beverage ['bevsndj] n formal, dzēriens bevy ['bevi] n 1. (sieviešu) sabiedrība;

2. (putnu, stirnu u. tml.) bars bewail [bi'wed] v formāl. apraudāt; skumt, sērot (par)

beware [bi'wea] v (of) [iz]sargāties; b. of the

dog! — "Nikns suns!" (uzraksts) bewilder [bi'wilda] v apmulsināt, samulsināt;

to get ~ed — apmulst bewilderment [bi'wikbmant] n apmulsums,

samulsums; apjukums bewitch [bi'wit/] v 1. apburt; 2. savaldzināt bewitching [bi'wit/n]] a apburošs, valdzinošs bewitchment [bi'wit/msnt] n 1. burvestība;

2. burvība, valdzinājums bey [bei] n bejs

beyond [bi'jnnd] I n (the b.) aizkapa dzīve; 0 the back of the b. — visattālākais nostūris pasaulē; II adv viņā pusē; tālumā; HI prep 1. aiz; viņpus; b. belief — neticami; b. compare — nesalīdzināmi; b. doubt — neapšaubāmi; b. expression — neaprakstāmi; b. measure — neizmērojami, ārkārtīgi; b. one's reach — nesasniedzami; it is b. me — es to nevaru aptvert; to Uve b. one's income — dzīvot pāri saviem līdzekļiem; 2. pēc; b. the appointed hour — pēc noteiktās stundas biannual [bai'aenjual] a 1. divreiz gadā

notiekošs; 2. divreiz gadā iznākošs bias ['baiss] \nl. slīpums; 2. aizspriedums; political b.— politiska neobjektivitāte; racial b. — rasu aizspriedumi; to be free from b.— būt bez aizspriedumiem; to have a b. towards (against) smth. — būt aizspriedumiem pret kaut ko; 3. tieksme, nosliece; scientific b. — nosliece uz zinātnisku darbu; 4. : to cut on the b. — griezt pa diagonāli; II v ietekmēt; noskaņot; to b. smb. [un]favourably — kādu [nelabvēlīgi ietekmēt; III adv šķērsām; pa diagonāli

bias[s]ed ['baiast] a neobjektīvs, tendenciozs;

to be b. against smb. (smth.) — būt

aizspriedumiem pret kādu (kaut ko)

biathlete [bai'ae01i:t] n biatlonists biathlon [bai'aeGbn] n sp. divcīņa biba [bib] n (mazbērna) krūšautiņš; 0 one's best b. and tucker sar. — vislabākās drēbes bibb [bib] v sar. dzert, žūpot bibb [bib] n aizbāznis, spunde bibber ['biba] n dzērājs, žūpa bibcock ['bibkok] n krāns bibelot ['biblau] n breloks Bible ['baibl] n Bībele biblical ['biblikl] a Bībeles-; biblisks bibliofilm ['bibliofilm] n filmā uzņemta

grāmata (uzskates līdzeklis) bibliographer [,bibliogrāfā] n bibliogrāfs bibliographical] [,bibli9'graefik(3l)] a

bibliogrāfisks bibliography [.bibh'ografi] n bibliogrāfija bibliophage ['bibliai/fe^] n formāl. kaislīgs

lasītājs, grāmatu tārps bibliophile ["bibhsufail] n bibliofils, grāmatu mīļotājs

bibulous ['bibjubs] a 1. mitrumu uzsūcošs;

2. humor, žūpojošs

bicameral [bai'kaemral] a pol. divpalātu-bicarbonate [bai'kaibsnit] n ķīm.

bikarbonāts; b. of soda — (dzeramā) soda bicentenary [.baisen'tiinan] I n divsimtā

gadadiena; II a divsimtgadīgs bicentennial [.baisen'tenisl] a divsimtgadīgs bicephalous [bai'sefabs] a divgalvains biceps ['baiseps] n anat. bicepss bichloride [baildoiraid] n ķīm. dihlorīds;

b. of mercury — sublimāts bichromate [bai'kraumeit] n ķīm. bihromāts bicker ['bika] I n 1. strīds; ķilda; 2. (lietus) pakšķēšana; (strauta) urdzēšana, čalošana;

3. (liesmas) šaudīšanās, plandīšanās; II v 1. (with smb.) (over, about smth.) strīdēties; ķildoties; 2. (par lietu) pakšķēt; (par strautu) urdzēt, čalot; 3. (par liesmu) šaudīties, plandīties

biconcave [bai'knnkeiv] a fiz. bikonkāvs biconvex [bai'krmveks] a fiz. bikonvekss bicuspid [bai'kAspid] n anat. mazais dzeroklis

bicycle [baisikl] I n velosipēds; II v braukt ar velosipēdubicycler

bicycler ['baisikb] sk. bicyclist bicyclist ['baisiklist] n riteņbraucējs bid [bid] I n 1. solīšana (ūtrupē)-, 2. piesolītā cena; to make a b. for— 1) likt priekšā cenu (par kaut ko); 2) sar. mēģināt (censties) kaut ko iegūt; to make a b. for power (popular support) — mēģināt iegūt varu (vispārēju atbalstu); 3. priekšlikums; b. for disarmament — priekšlikums par atbruņošanos; 4. amer. sar. ielūgums; II v (p. bade [beid] vai bid [bid]; p. p. bidden fbidn] vai bid [bid]) 1. poēt. likt, pavēlēt; do as you are -den! — dariet, kā jums liek!; 2. ielūgt; 3. (for) solīt (cenu); to b. fair — solīt augstu cenu; 4.: to b. defiance — spītēt; to b. farewell— atvadīties; to b. welcome — sveikt; = to b. against (up) — pārsolīt (ūtrupē) bidden sk. bid II bidder ['bīda] n solītājs (izsolē) bidding ['bidirj] n 1. pavēle; rīkojums; to be at smb.'s b.— būt kāda ricībā; to do smb. 's b. — izpildīt kāda pavēli; 2. solīšana (ūtrupē); izsole; 3. aicinājums; ielūgums bide [baid] v 1. (p. un p. p. bode [baud] vai bided ["baidid]) novec. sk. abide; 2.: to b. one's time — gaidīt izdevīgu bridi; nogaidīt

biennial [bai'enial] I n divgadīgs augs; II a divgadīgs

bier [bia] n 1. katafalks; 2. pārn. kaps; nāve biff [bif] sl. I n belziens, zvēliens; II v

iebelzt, iezvelt bifocal [bai'faukl] a fiz. bifokāls bifocals [bai'fauklz] n pl bifokālās brilles bifoliate [bai'fauhit] a divlapains bifurcate I a [bai'f3:kit] divzaru-; divžuburains; II v ['baifakeit] formāl. sazaroties (divos zaros) big [big] I a 1. liels; b. business — lielkapitāls; b. game — liels medījums; b. man — garš cilvēks; b. repair — kapitālremonts; b. shoulders — plati pleci; in a b. way — plašā mērogā; 2. skaļš; b. voice — skaļa balss; 3. pieaudzis; 4. svarīgs; b. bug (fish, gun, pot, shot) sl. — liels vīrs; dūzis; b. news — svarīgas

ziņas; 5. lielīgs; uzpūtīgs; b. head sl. — iedomīgs tips; b. mouth sl. — lielībnieks; to look b. — dižoties; to talk b. — lielīties; 6. (with) grūta; grūsna; b. with child — grūta, mātes stāvoklī; b. with young — grūsna; 7. augstsirdīgs, cēls; that's b. of you sar.— tas ir augstsirdīgi no tavas puses; 0 b. noise sl. — 1) liels vīrs; 2) sensācija; b. with news — pilns jaunu ziņu; too b. for one's boots (breeches) — pārāk pašpaļāvīgs (iedomīgs); to have b. ideas — kalt lielus plānus; II adv sar. 1. lielīgi, plātīgi; to talk b.— lielīties, plātīties; 2. veiksmīgi; to go over b.— lieliski veikties; 3.: to think b.— būt lieliem nodomiem bigamy ['bigami] n bigāmija, divlaulība Big Beat (ari big beat) [.big'biit] mūz. bigbīts biggie ['bigi] n amer. sar. liels vīrs bigheaded [.big'hedid] a amer. pašapmierināts

bight [bait] n 1. (upes) līkums; (neliels) līcis;

2.jūrn. (troses) cilpa bigot ['bigst] n niev. fanātiķis bigoted ['bigatid] a niev. fanātisks bigotry ['bigatn] n niev.

fanātisms big time ['bigtaim] n sar. panākumi big top [.big'top] n sar. 1. cirka kupols; 2. cirks

bigwig ['bigwig] n sl. liels vīrs; dūzis bijou [*bi:3u:] n (pl bijoux ['biijŗuiz]) rotaslieta bijouterie [bi'3u:tan] n bižutērija, rotaslietas bijoux sk. bijou

bike [baik] I n (saīs. no bicycle) I 1. sar. velosipēds; 2. sar. motocikls; motorollers; mopēds; II 1. sar. braukt ar velosipēdu; 2. sar braukt ar motociklu (motorolleru, mopēdu) bikeway ['baikwei] n velosipēdistu ceļš

(parkā u. tml.) bikini [bi'ki:ni] n (sieviešu) divdaļīgs

peldkostīms bilabial [bai'leibial] I n vai. lūpenis; II a bilabiāls

bilateral [bai'laetral] a divpusējs; abpusējs bilberry ['bilban] n mellene; red b.— brūklenebinder

bilbo ['bilbau] n (pl ~es [auz]) pl kāju važas bile [bail] n 1. žults; 2. īgnums, dusmas bile-cyst ['bailsist] n anat. žultspūslis bile-duct ['bailcLvkt] n anat. žultsvads bile-stone ['bailstaun] n žultsakmens bilge [bild3] n 1. (kuģa) tilpne; 2. netīrs ūdens (kuģa tilpnē); 3. (mucas) vēders; 4, sl. blēņas, nieki biliary ['biliari] a žults-; b. calculus —

žultsakmens bilingual [bai'lirjgwal] a divvalodu-;

b. person — divu valodu pratējs bilious f'bilias] a 1. žults-; žultains; 2. līdzīgs bilk [bilk] v 1. izvairīties no (parāda u. tml.) samaksas; 2. krāpt; to b. smb. [out] of the money — izkrāpt kādam naudu bilker ['bilks] n 1. blēdis; krāpnieks;

2. sar. bezbiļetnieks bill8 [bil] I n knābis; II v: to b. and coo sar. —

mīlināties, maigoties billb [bil] I n 1. likumprojekts; to pass the b. — pieņemt likumprojektu; 2. rēķins; to foot the b. — segt izdevumus; to meet the b. — samaksāt rēķinu; to settle one's b. — nokārtot rēķinu; 3. plakāts; afiša; 4. (koncerta u. tml.) programma; 5. (ari b. of exchange) vekselis; 6. amer. banknote; 7. saraksts; b. of fare — ēdienkarte; b. of health — karantīnas apliecība; b. of lading — konosaments, kravas zīme; b. of parcels — pavadzīme; 8. jur. prasība; sūdzība; b. of complaint — apsūdzības raksts; b. of indictment — apsūdzības akts; to ignore the b. — izbeigt lietu; 0 to fill the b. sar. — atbilst prasībām; II v izziņot, izsludināt afišās; izlīmēt afišas billc [bil] n dārza grieznes billboard ['bilbo:d] n ziņojumu dēlis bill-broker ['bil,brauks] n (biržas) mākleris billet8 ['bilit] I n 1. apmešanās orderis; 2. (karaspēka) apmešanās vieta; 3. sar. amats; vieta; soft (cushy) b. — silta vietiņa; n v izvietot (karaspēku) billetb ['bilit] n 1. pagale; klucis; 2. tehn.

(metāla) stienis billfold [bilfauld] n amer. kabatportfelis billhead ['bilhed] n (rēķinu, pavadzīmju

u. tml.) veidlapa billiard ['biljad] n attr.: b. bail— biljarda bumba; b. cue — biljarda kija; b. table — biljarda galds; b. marker — marķieris billiards ['biļjadz] n pl biljards billingsgate ['biliqz geit] n rupja lamāšanās;

to talk b. — rupji lamāties billion ['bdjan] n 1. biljons; 2. amer. miljards billionaire [.bilja'nea] n amer. miljardieris billow ['bibu] I n 1. liels vilnis, banga;

2. pārn. lavīna; 3. poēt. jūra; II v bangot billowy ['bilaui] a 1. (par jūru) bangains;

2. (par apvidu) paugurains, nelīdzens bill-poster ['bil,pausta] n afišu izlīmētājs bill-sticker ['bil.stika] sk. bill-poster billy ['bill] n 1. (policista) nūja;

2. dial, draugs, biedrs billyboy ['biliboi] n piekrastes buru kuģis billycock fbilikok] n sar. katliņš (cepure) billy-goat ['bihgaut] n āzis billy-[h]o ['bihau] n: like b. sl. — stipri;

velnišķīgi; it is raining like b. — stipri līst bi-monthly [bai'mAnSh] I n divreiz mēnesī iznākošs žurnāls; II a 1. reizi divos mēnešos iznākošs; 2. divreiz mēnesī iznākošs; III adv 1. reizi divos mēnešos; 2. divreiz mēnesī bin [bin] n 1. tīne, lāde; 2. (arī dustbin,

litterbin) atkritumu tvertne; 3. apcirknis binary ['baman] a binārs bind [baind] v (p. un p.p. bound [baund] 1. [sa]siet; apsiet; piesiet; 2. iesiet (grāmatu); 3. (par sniegu, māliem u. tml.) sacietēt; 4. uzlikt par pienākumu; uzdot; to b. oneself — uzņemties saistības; to be bound — būt pakļautam; to be bound to military service — būt pakļautam karadienestam; to be bound to fail — būt nolemtam neveiksmei; to be bound to take an action— būt

spiestam rīkoties; = to b. over — uzlikt par pienākumu; to b. up — 1) pārsiet (ievainojumu); 2) iesiet kopējā sējumā; 3) saistīt; this problem is bound up with many others — šī problēma ir saistīta ar daudzām citām binder ['bainda] n 1. grāmatsējējs; 2. kūlīšu sējējs; 3. saistviela (cements, līme u. tml.)

bindery ['baindsn] n grāmatsietuve binding ['baindir]] I n 1. iesējums; 2. apšuvums; apkalums; II a (par notikumu u. tml.) saistošs bindweed ['baindwi:d] n hot. tītenis binge [bind3] n sl. uzdzīve; iedzeršana; to have a b., to go on the b. — uzdzīvot, pļēgurot

bingo [*biT]g3u] n 1.bingo (spēle); 2.sl. brendijs

binocular [bi'nnkjub] a binokulārs binoculars [bi'nnkjubz] n pl binoklis binomial [.bai'nsumial] I n mat. binoms; B. theorem — Ņūtona binoms; II a: b. nomenclature— klasifikācijas sistēma pēc ģints un sugas bint [bint] n sl. skuķis, meitēns biochemist [,bai3 v'kemist] n bioķīmiķis biochemistry [,bai3 v'kemistn] n bioķīmija biocide ['baiasaid] n biocīds (visa dzīvā

iznīcināšana) bioclean ['bai3vkli:n] a biol. sterils bio-contamination [''baisi ksn.taemi'nei/an]

n biosferas piesārņošana bioelectronics ['bai3i/i,lek'trr»niks] n 1. bio-

elektronika; 2. kvantu bioķīmija bioenergetics ['baiav.ens'djetiks] n bio-enerģētika

bioengineering ['bai3i/,end3i'ni3nr]] n bio-

medicīniskā tehnika, bioinženērija bioenvironmentai [*bai3u īn.vaisrarimental]

a bioekoloģisks biofeedback [,bai3u'fi:dbaek] n bioloģiska

atgriezeniskā saite biogenesis [,bai3 v'd3emsis] n hiol. bioģenēze biographer [bai'ogrsfs] n biogrāfs biographic[al] [,bai3 v'graefik(al)] a

biogrāfisks biography [bai'ngrsfi] n biogrāfija biohazard [.bais'haezad] n 1. bioloģiskas

briesmas; 2. bioloģiski bīstama viela biologic[al] [,bai3 v'ltxl3ik(l)] a bioloģijas-;

bioloģisks biologist [bai't>bd;jist] n biologs biology [bai'ol3d3i] n bioloģija biolysis [bai'ohsis] n biolīze biometrics [.baiao'metnks] n pl biometrija

biometry [bai'omitn] sk. biometrics bionics [bai'nniks] n pl bionika bionomics [,bai3 v'nomiks] n pl ekoloģija biophysics [,bai3 v'fiziks] n pl biofizika bioplasm, bioplast ['baiavplaezm,

'baiavplaest] n bioplazma, protoplazma biopsy ['baiopsi] n med. biopsija biorhythm ['baisu,riSam] nfiziol. bioritms biosphere ['baiavsfb] n biosfera biosynthesis [.bais v'smGasis] n biosintēze biota [bai'auts] n (kāda rajona) flora un fauna bipartisan [,baipa:ti'zaen] a divpartiju-bipartite [bai'pa:tait] a 1. divpusējs;

b. treaty — divpusējs līgums; 2. divdaļīgs biped ['baiped] I n divkājains dzīvnieks; II a

divkājains bipedal [,bai'pi:dl] sk. biped II biplane [''baiplein] n av. divplāksnis bipod ['baipod] n mii. divkājis bipolar ['baipaub] a el. divpolu-biquadratic [.baikwo'draetik] I n mat. bikvadrāts; bikvadrāta vienādojums; II a mat. bikvadrāta-birch [b3:t/] \n\. bērzs; 2. bērza žagars; II

v pērt ar žagaru birchen ['b3:t/3n] a bērza-; bērzu-bird [b3:d] n 1. putns; b. of passage — gājputns; b. of prey — plēsīgs putns; 0 ~s of feather—vienā maisā bāžami, pār vienu kārti metami; gay b. — jokdaris; old b. — slīpēts zellis; queer b. — savādnieks; the early b. — (par cilvēku) rita putniņš; a b. in the hand is worth two in the bush — labāk zīle rokā nekā mednis kokā; to get the [big] b. — 1) tikt atlaistam no darba; 2) tikt izsvilptam; to give smb. the b. — 1) atlaist kādu no darba; 2) izsvilpt kādu; to hit the b. in the eye — trāpīt naglai uz galvas; to kill two ~s with one stone — nošaut divus zaķus ar vienu šāvienu bird-brained ['b3:dbreind] a sar. muļķīgs bird-cage ['b3:dkeid3] n pumu būris bird-dog ['b3:dd»g] n putnu suns birder ['b3:d3] n pumu ķeramais bird-fancier ['b3:d,faensi3] n 1. putnu mīļotājs; pumu pazinējs; 2. pumu pārdevējs birdie ['b3:di] n putniņš

bird-nest ['b3:dnest] n putnu ligzda bird-nesting ['b3:dnestir)] n putnu ligzdu

meklēšana bird-seed ['b3:dsi:d] n putnu bariba bird's-eye" ['b3:dzai] n bot. bazdelīgactiņa bird's-eyeb ['b3:dzai] a\ b. -e. view — skats

no putna lidojuma biro ['baiarau] n lodīšu pildspalva (firmas

nosaukums) birth [b3:9] n 1. dzemdības; 2. dzimšana; rašanās; to give b.(to)— 1) dzemdēt; 2) radīt; 3. izcelšanās; 4. [pirm]sākums birth-control ['b3:0k3n,tr3ul] n dzimstības

ierobežošana birthday ['b3:0dei] n dzimšanas diena; b. party — dzimšanas dienas svinības; 0 in one's b. suit humor. — pliks kā piedzimis birth-mark ['b3:0ma:k] n dzimumzīme birth-pill ['b3:0pil] n pretapaugļošanās tablete birth-place ['b3:0pleis] n dzimšanas vieta birth-rate ['b3:0reit] n dzimstība; dzimstības koeficients

birthright [''b3:0rait] n pirmdzimtības tiesības bis [bis] adv vēlreiz, bis biscuit ['biskit] n 1. biskvīts, (sauss) cepums; ship's b. — sausiņš; 2. nevāpēts porcelāns; 3.: b. colour — gaišbrūns bisect [bai'sekt] v sadalīt divās [līdzīgās] daļās bisection [bai'sek/n] n dalīšana uz pusēm bisector [bai'sekta] n mat. bisektrise bisexual [bai'sek/ual] a biol. biseksuāls,

[-divdzimumu-bishop-]

{+divdzimumu- bishop+} ['bi/sp] n 1. bīskaps; 2. laidnis (šahā);

3. bišops (vīna un augļu sulas dzēriens) bishopric ['bi/apnk] n 1, bīskapa amats;

2. bīskapija bisk [bisk] sk. bisqueb bismuth ['bizmsG] n ķīm. bismuts bison ['baisn] n bizons bisque3 [bisk] sk. biscuit 2. bisqueb [bisk] n (tomātu) biezeņzupa bissextile [bi'sekstail] I n garais gads; H a\ the

b. day — 29. februāris bistre ['bista] n tumšbrūna krāsa bistro ['birstrau] n bistro bit3 [bit] n 1. kumoss; gabaliņš; druska; a [little] b. — drusku, mazliet; a b. of a

coward — pagļēvs cilvēks; b. by b. (ari a b. at a time) — 1) pa druskai; 2) pamazām; dainty b. — gards kumoss; every b. as — gluži kā; not a b.— [it]nemaz; 2. sīka monēta; short b. amer. —10 centu monēta; long b. — 15 centu monēta; two ~s amer.— 25 centu monēta; 3. attr.: b. part — epizodiska loma; 0 ~s and pieces — paliekas; atgriezumi; to do one's b.— izpildīt savu pienākumu; to give smb. a b. of one's mind — pateikt atklāti savas domas; to take a b. of doing — prasīt pūles bitb [bit] I n 1. (zirga) laužņi; to draw b. — pievilkt grožus; 2. (atslēgas) zobs; 3. tehn. urbis, svārpsts; H v 1. ielikt laužņus (zirgam); 2. iegrožot; savaldīt bit sk. bite II

bitbrace ['bitbreis] n tehn. svīķurbis bitch [bit/] I n 1. kuce; b. wolf—vilku māte, vilcene; 2. vulg. kuņa; II v sl. 1. gausties;

2. sariebt; tīši kaitēt; 3. pārn. apvest ap stūri, aptīt ap pirkstu; to b. up — samaitāt

bitched-up ['bit/tAp] a vulg. samaitāts; noķēzīts

bitchy ['bit/i] a sl. 1. ļauns; 2. izlaidīgs bite [bait] I n 1. kodiens; kodums; 2. dzēliens;

3. kumoss; without b. or sup — ne ēdis, ne dzēris; 4. sar. uzkožamais; to have a b. — uzkost, ieēst; 5. (zivju) [pieļ]košanās;

6. asums; cheese with b. in it — ass siers;

7. kodināšana; 8. tehn. sakabe; II v (p. bit [bit]; p. p. bit [bit] vai bitten ['bitn] 1. [ie]kost; 2. [ie]dzelt; 3. (par zivīm) [pie]kosties; 4. durt, cirst (ar zobenu)', (par instrumentu) būt asam; the saw ~s well — zāģis ir ass; 5. (par sinepēm, pipariem u. tml.) dedzināt; 6. (par salu) kost; 7. (par skābi u. tml.) saēst; 8.pārn. iedzelt; bitten with sar. — (kādas idejas, entuziasma u. tml.) pārņemts; 9. tehn. sakabināt; aizķert; the brake will not b. — bremzes nedarbojas; to b. in — iekosties; ieēsties; to b. off — nokost; to b. off more than one can chew— ķerties pie tā, kas nav pa spēkam; 0 to b. one's lips — kodīt lūpas; to b. the dust sl. — atstiept kājas, nomirt;biter

to b. the hand that feeds one — atmaksāt devējam ar ļaunu; to b. the tongue — iekost mēlē

biter ['baits] n\ the b. bit — kas otram bedri

rok, pats iekrit biting ['baitu]] a ass; kodīgs; dzēlīgs bitten sk bite II

bitter ['bita] I n 1. rūgtums; 2. rūgts alus; II a 1. rūgts; b. disappointment— rūgta vilšanās; 2. griezīgs; ass; skarbs; b. wind — griezīgs vējš; b. words — skarbi vārdi; 3. sīvs; nikns; b. enemy — nikns ienaidnieks; 0 b. as gall (wormwood) — rūgts kā vērmele; to the b. end — līdz pašam galam; to fight to the b. end — cīnīties uz dzīvību un nāvi; HI adv 1. rūgti; 2. asi; skarbi; 3. ļoti, ārkārtīgi bitter earth ['bitsniB] n ķim. magnēzijs bitter-ender [.bitar'enda] n nelokāms

(principiāls) cilvēks bitterish ['bitan/] a rūgtens bitterly ['bitali] adv. 1. rūgti; 2. skarbi; asi; to speak b. about smth. — skaļi izteikties par kaut ko; 3. ļoti, ārkārtīgi; it was b. cold — bija ļoti auksts bittern ['bitanj n ornit. dumpis bitterness ['bitanis] n 1. rūgtums;

2. sarūgtinājums; 3. skarbums; asums bitters ['bitaz] n 1. rūgta tinktūra; 2. rūgtas zāles; 0 to get one's b. amer. — saņemt pēc nopelniem bitter salt ['bitasoilt] n rūgtā sāls bitter-sweet ['bitaswi:t] a rūgtensalds bitty ['biti] a saraustīts; neviendabīgs bitumin ['bitjumin] n bitumens bituminous [bi'tjuiminas] a bitumena-;

b. concrete — asfaltbetons bivalent [bai'veitant] a ķim. divvērtīgs bivalve ['baivaelv] I n divvārstuļu molusks;

n a divvārstuļu-bivouac ['bivuaek] n bivaks, nometne (zem

klajas debess) bivvy f'bivi] n sl. 1. bivaks; 2. telts bi-weekly [,bai'wi:kh] I n reizi divās nedēļās iznākošs žurnāls; Hal. reizi divās nedēļās iznākošs; 2. divreiz nedēļā iznākošs; III adv 1. reizi divās nedēļās; 2. divreiz nedēļā

biz [biz] sar. sk. business

bizarre [bi'za:] a savāds, dīvains;

ekscentrisks blab [blaeb] sl. I n 1. pļāpa; tenkotājs; 2. pļāpas; tenkas; II v (arī to b. out) izpļāpāt; izmuldēt; to b. out a secret — izpļāpāt noslēpumu blabber ['blaeba] v niev. pļāpāt, tenkot blabbermouth ['blzebamauG] n sl. niev.

tenkotājs; mēlnesis black [blaek] I n 1. melnums; melna krāsa; to swear b. is white — padarīt melnu par baltu; 2. melns tērps; dressed in deep b. — ģērbies sēru tērpā; 3. nēģeris; melnādainais; 4. melns traips; Hal. metas; b. and blue — zilimetas; 2. nēģeru-; melnādains; 3. tumšs; b. night — tumša nakts; 4. drūms, bezcerīgs; things look b. — stāvoklis bekas bezcerīgs; 5. ļauns; dusmīgs; b. in the face — zilimetas aiz dusmām; b. look — ļauns skatiens; to look b.— izskatīties dusmīgam; 6. (par rokām, veļu u. tml.) netīrs; 0 b. art (magic) — melnā maģija; b. as hell — tumšs kā ellē; b. as sin (thunder, thundercloud)— melnāks par mākoni; b. hole — karceris; b. stuff sl. — opijs; to know b. from white — atšķirt ļaunu no laba; III v 1. krāsot melnu; 2. spodrināt (apavus); 3. pārn. nomelnot; <=> to b. out— 1) izsvītrot (cenzējot); 2) nomaskēt; aptumšot; 3) amer. padarīt slepenu (neizpaužamu); 4) īslaicīgi zaudēt samaņu; 5) traucēt (radiopārraidi) blackamoor ['blaeksmua] n niev. nēģeris;

melnādainais black-and-white [.blaekan d'wait] I n 1. grafika; 2.: in b. -a. -w. — rakstiski; to put down in b. -a. -w. — uzrakstīt metas uz balta; 3. melnbalts attēls (kino, televīzijā, foto); H a melnbalts; b. -a. -w. artist sar. — grafiķis

black-bag job ['blaekbaeg,d3t>b] n telpas nelikumīga kratīšana (īpašnieka prombūtnē) blackball ['blackball] v izbalsot (vēlēšanās) black-beetle [,blaek'bi:tl] n melnais prusaks blackberry ['blaekban] n kazeneblanch

blackbird ['blaekb3:d] n melnais strazds blackboard ['blaekboid] n (skolas) tāfele black-book [.blaekTxjk] n melnais saraksts; 0 to be in smb.'s b.-b. — būt kāda nežēlastībā black-chalk ['blaekt/oik] n min. grafīts black-cock ['blaekkok] n teteris, rubenis black-currant [.blaek'kArant] n upene Black Death [.blzek'deG] n vēst. "melnā

nāve" (mēris Eiropā 14. gs.) black earth [,blaek'3:0] n melnzeme blacken ['blaekan] v 1. kļūt melnam; 2. krāsot melnu; 3. spodrināt (apavus); 4. nomelnot blackeyed Susan [,blakaid'su:zn] n

bot. rudbekija blackguard ['blaegaid] I n nelietis, neģēlis; n a nekrietns, zemisks; neģēlīgs; III v nolamāt; nozākāt blackguardism ['blaegaidizm] n 1. nekrietna

(zemiska) izturēšanās; 2. neķītribas black-head ['blaekhed] n pinne (uz sejas) blacking ['blaekir]] n apavu krēms blacking-out [.blaskirj'aut] sk black-out blackish ['blaeki/] a melngans black-jack ['blaekd3aek] I n 1. ādas maiss (dzērienu glabāšanai); 2. sl. pirātu kuģa karogs; 3. amer. sar. (gumijas) nūja; steks; n v amer. sar. sist ai (gumijas) nūju (steku) black-lead [.blask'led] n min. grafīts blackleg ['blackleg] I n 1. streiklauzis; 2. blēdis, krāpnieks; II v 1. kļūt par streiklauzi; 2. blēdīties, krāpt black-letter [.blaek'lets] n gotu burti; b. -1. book — grāmata vecajā iespiedumā; 0 b. -1. day — 1) darbdiena; 2) neveiksmju diena, melnā diena black-list ['blzeklist] I n melnais saraksts; to be on the b. -1. for non-payment of debts — būt melnajā sarakstā par nodokļu nemaksāšanu; II v ierakstīt melnajā sarakstā blackmail ['blaekmeil] I n šantāža; naudas

izspiešana; II v šantažēt; izspiest naudu blackmailer ['blaekmeila] n šantāžists; izspiedējs

Black Maria [.blaekma'raia] n cietuma

mašīna, "melnā bērta" black market [,blaek'ma:kit] n melnais tirgus

black marketeer [.blaekmaiki'tis] n spekulants

black-out ['blzekaut] n 1. aptumšošana

(pretgaisa aizsardzībai); 2. elektriskās strāvas izslēgšana (sakarā ar bojājumu);

3. elektrības nodzēšana (teātrī u. tml.);

4. prāta aptumšošanās

Black Power [.blaek'paus] n vara melnajiem (nēģeru lozungs cīņā par savām tiesībām) black pudding [.blaek'pudit]] n asinsdesa black-shirt ['blaek/3:t] n fašists blacksmith ['blaeksmiO] n kalējs blackthorn ['blaek0o:n] n dzeloņplūme blacky ['blaeki] n sar. melnādainais, nēģeris bladder ['blaeda] n 1. anat. pūslis; gail b. — žultspūslis; urinary b. — urīnpūslis; 2. (bumbas) kamera; 3. pļāpa blade [bleid] n 1. (naža) asmens; 2. (aira) lāpstiņa; 3. (auga) lapa; stiebrs; 4. anat. mēles priekšējā daļa; 5. sar.: a jolly old b. —jautrs zellis blade-bone f'bleidbaun] n anat. lāpstiņa blade tools ['bleidtu:lz] n griežamie

instrumenti blaeberry ['bleiban] n dial. sk. bilberry blah [bla:] n sar. blēņas, nieki blain [blein] n furunkuls; pūte blamable ['bleimabl] a vainojams blame [bleim] I n 1. vaina; atbildība; to bear the b. (to take the b. upon oneself) — uzņemties vainu; to lay (cast, put) the b. (for smth.) on (upon) smb. — uzvelt kādam vainu (par kaut ko); to shift the b. on smb. — novelt vainu uz kādu citu; to shun the b. — izvairīties no atbildības; 2. pārmetums; II v vainot; he is to b. for it — viņš ir vainojams blameful ['bleimful] a 1. vainīgs;

2. sk. blameworthy blameless ['bleimlis] a nevainojams blameworthy [bleim,w3:5i] a 1. nosodāms;

vainojams; 2. peļams blanch [bla:nt/] v 1. balināt; balsināt; 2. (with) nobālēt (no bailēm u. tml.); 3. lobīt (mandeles u. tml.); 4. blanšēt; 5. alvot; spodrināt (metālu); = to b. over — aizstāvēt; attaisnot

bland [blaend] a 1. mīlīgs; laipns; 2. (par klimatu) maigs; 3. (par zālēm) nomierinošs blandish ['blaendi/] v glaimot; pierunāt

(pielabināt) glaimojot blandishment ['blzendi/mant] n (parasti pl) glaimi

blank [blaeqk] I n 1. izlaidums, tukša (neaizpildīta) vieta (piem. , tekstā);

2. veidlapa; 3. domu zīme (ar kuru aizstāj izlaistu vai nepieklājīgu vārdu); 4. tukša loze; to draw a b. — 1) izvilkt tukšu lozi; 2) pārn. ciest neveiksmi; 5. robs; (garīgs) tukšums; my mind is a complete b. — es neko vairs neatceros; 6. tehn. (metāla) bluķis; Hal. tukšs, neaprakstīts; (par veidlapu u. tml.) neizpildīts; 2. tukšs, bezsaturīgs; neizteiksmīgs; b. look — truls skatiens; to look b.— būt samulsušam;

3. absolūts, pilnīgs; b. despair — galīgs izmisums; b. silence — pilnīgs klusums;

4.: b. cartridge — tukša patrona; b. verse lit. — baltais pants; 0 to give a b. cheque — dot rīcības brīvību; DI v amer. smagi sakaut

blanket ['blast] kit] \nl. (vilnas) sega; 2. zirgu sega; seglu paklājs; 3. bieza migla; 4. ģeol. sanesa; virsslānis; nogula; 0 born on the wrong side of the b.— dzimis ārlaulībā; to put a wet b. on smb. (to throw a wet b. over smb.) — apliet kādu kā ar aukstu ūdeni; II v 1. pārklāt (ar segu); apsegt; 2. novec. uzsviest gaisā un uzķert ar segu; 3. ietvert sevī; 4. apslāpēt (troksni); notušēt (skandālu u. tml.); 5. mii. izveidot dūmu aizsegu blanketing ['blaetļkitn]] n segu materiāls blankly ['blaeiļkli] adv 1. vienaldzīgi; neizteiksmīgi; truli; 2. kategoriski; pilnīgi; to deny b. — kategoriski noliegt blare [blea] I n (taures) skaņa; II v taurēt blarney ['bla:ni] sar. I n glaimi; lišķēšana;

n v glaimot; lišķēt blaspheme [blaes'fiim] v zaimot; zākāt; to

b. [against] God — zaimot Dievu blasphemous ['blaesfamas] a zaimojošs; zākājošs

blasphemy ['blaesfsmi] n 1. zaimošana;

2. zaimi

blast [bla:st] I n 1. (vēja) brāzma; 2. (gaisa) strāva; plūsma; 3. (taures) pūtiens; 4. sprādziens; 5. sprādziena vilnis; 6. kaitīga ietekme; 7. (augu) slimība; kaitēklis; 8. tehn. (domnas krāsns) velkme; 9. tehn. gaisa kompresors; 0 at full b. — ar pilnu jaudu; II v 1. [uz]spridzināt; 2. pūst (tauri u. tml.); 3. (par salnu, karstumu u. tml.) kaitēt (augiem); 4. izjaukt, sagraut (plānus, cerības u. tml.); 5. nolādēt; b. it! — sasodīts!; 6. tehn. [iz]pūst; = to b. off— (par raķeti u. tml.) pacelties gaisā blast-down ['bla:stdaun] n (kosmosa kuģa) nolaišanās

blast-furnace ['bla:st,f3:ms] n domna,

domnas krāsns blasting ['blaistit]] I n 1. spridzināšana; spridzināšanas darbi; 2. [iz]pūšana; 3. (ska(ruņa) čerkstoņa; II a 1. postošs; kaitīgs; 2. sprāgstošs; b. cartridge — spridzeklis; b. oil — nitroglicerīns (sprāgstviela) blast-off ['bla:str>f] n (raķetes) pacelšanās

gaisā; (kosmosa kuģa) starts blatancy ['bleitansi] n skaļa (piedauzīga) uzvešanās

blatant ['bleitant] a 1. skaļš, trokšņains; 2. uzkrītošs, kliedzošs; vulgārs; 3. acīm redzams; b. he — skaidri meli blather ['blae5a] sk. blether blatherskite ['blaeSsskait] sk. bletherskate blaze® [bleiz] I n 1. liesma; in a b. — liesmās; to spring into a. b. — uzliesmot; 2. spilgta gaisma (krāsa); 3. spožums, mirdzums; greznums; b. of glory pārn. — slavas spozme; 4. (dusmu, kaislību) uzliesmojums; in a b. of anger — dusmu uzliesmojumā; 0 at ~s — velnišķīgi; b. of publicity — atklātība; like ~s — nikni, neganti; go to ~s! — ej pie velna!; what the ~s! — velns lai parauj!; II v 1. liesmot; kvēlot; 2. mirdzēt, laistīties; <=> to b. away (at) — 1) mil. nepārtraukti apšaudīt; 2) dedzīgi (aizrautīgi) strādāt; to b. up — 1) uzliesmot; 2) pārn. iekaist dusmās blazeb [bleiz] I n 1. balts laukums (dzīvnieka pierē); 2. ierobojums; iezīme (kokā); II v

126blind

iezīmēt (kokus)\ to b. the trail — 1) iezīmēt ceļu mežā (iecērtot zīmes kokos); 2) pārn. lauzt jaunus ceļus blaze0 [bleiz] v: to b. abroad — izdaudzināt blazer ['bleiza] n 1. bleizers, vējjaka;

2. sl. nekrietni meli blazing ['bleiznj] a 1. degošs, liesmojošs;

2. acīm redzams; b. scent — svaigas pēdas blazon ['bleizn] I h 1. ģerbonis; emblēma; 2. slavinājums; II v 1. izgreznot ar ģerboņiem (emblēmām); 2. (arī to b. abroad) slavināt, daudzināt blazonry ['bleiznn] n 1. ģerboņi; 2. heraldika bleach [bli:t/] I n balināšanas līdzeklis;

hlorkaļķis; II v 1. [iz]balināt; 2. izbālot bleacher ['bliit/a] sk. bleach I bleaching powder ['bliit/nj.pauda] n

balinātājs bleak8 [bli:k] n iht. vīķe bleakb [bli:k] a 1. (par vietu) no vēja neaizsargāts; kails; 2. (par klimatu) auksts, nemīlīgs; 3. pārn. drūms; b. prospects — drūmas perspektīvas blear-eyed [.blia'raid] a 1. ar asarainām (aizmiglotām) acīm; 2. neapdomīgs, tuvredzīgs; 3. truls bleary ['bliori] a 1. (par skatienu) aizmiglots;

2. neskaidrs bleat [bli:t] I n blēšana; blējiens; II v blēt; = to b. out sar. — 1) runāt vārgā balsī; 2) runāt muļķības bleb [bleb] n 1. pūtīte; 2. gaisa pūslītis

(stiklā); bedrite (metālā) bled sk. bleed

bleed [bli:d] v (p. un p. p. bled [bled]) 1. [no]asiņot; my heart ~s pārn. — man ļoti sāp sirds; 2. nolaist asinis; 3. liet asinis; 4. (par kokiem) izdalīt sulu; 5. izspiest naudu; to b. someone white — izspiest pēdējo grasi bleeder ['bliīda] n 1. izspiedējs; 2.: lucky b.! — laimīgais!; you poor old b.! — veco zēn!; 3. med. hemofīliķis bleeding ['bli:dit]] Inl. asiņošana; 2. asins

nolaišana; II a 1. asiņojošs; 2. noasiņojis blemish ['blemi/] I n 1. defekts; 2. kauna traips; II v 1. sabojāt; 2. apkaunot; aptraipīt

(reputāciju) blench [blenr/] v izvairīties; novērsties;

atkāpties; to b. the facts — ignorēt faktus blend [blend] Inl. (šķirņu) maisījums; 2. (krāsu, toņu) pāreja; saplūšana; II v (p. un p. p. blended ['blendid] vai blent [blent])

1. sajaukt, samaisīt; 2. sajaukties; 3. (par krāsām, toņiem) saplūst; 4. harmonēt; saskanēt; 5. (par atšķirībām) izzust

blent sk. blend II

bless [bles] v (p. un p.p. blessed [blest] vai blest [blest]) 1. svētīt; 2. aplaimot, darīt laimīgu; 3. slavēt; to b. one's stars — pateikties liktenim; 4. iron, nolādēt; 0 b. me!; b. my soul!; b. my (your) heart!; Well, I'm blest! — ak tu tētīt! blessed ['blesid] a 1. laimīgs; svētlaimīgs;

2. iron, nolādēts, sasodīts blessedness ['blesidnis] n svētlaime; laime;

single b. humor. — vecpuiša dzīve blessing ['bles»]] n 1. svētība; 2. svētlaime; laime; b. in disguise — laime nelaimē; what a b.! — kāda laime!; 3. galda lūgšana blest sk. bless

blether ['blefta] I n blēņas; nieki; II v melst niekus

bletherskate ['bleSsskeit] n sar. pļāpa

blew sk. blow3 n, bIowb n

blight [blait] Inl. miltrasa (augu slimība);

2. parazītkukaiņi (uz augiem); 3. kaitīga (postoša) ietekme; to put (cast) a blight on (upon) — kaitīgi ietekmēt; II v 1. kaitēt' (augiem); 2. sagraut (cerības); izjaukt (plānus); 3. kaitīgi ietekmēt

blighter ['blaita] n sar. 1. draudziņš; 2.: you lucky b.!— laimīgais!; poor b.— nabadziņš

Blighty ['blaiti] mii. sl. I n Anglija, dzimtene; 0 a B. one— ievainojums, kas nodrošina atgriešanos dzimtenē; II adv uz Angliju; uz dzimteni blimey ['blaimi] int sl. ej nu! blimp [blimp] n sl. 1. dirižablis; 2. lempis;

3. burtakalps; 4. galējs konservatīvais blind [blaind] I n 1.: the b. — aklie,

neredzīgie; 2. (loga) aizlaidne; to pull down (lower) or to draw up (raise) the ~s —

nolaist vai uzvilkt logu aizlaidnes; Venetian b. — žalūzija; 3. acu apmānīšana; uzmanības novēršana; 4. opt. diafragma, blende; 5. mil. dūmu aizsegs; Hal. akls, neredzīgs; as b. as a bat — gluži akls; he is b. in one eye — viņš neredz ar vienu aci; to go b.— kļūt aklam, zaudēt redzi; b. flying av. — aklais lidojums; b. landing av. — akla nosēšanās; 2. (to) tāds, kas neredz (nepamana); to be b. to smb. 's faults— nesaskatīt kāda kļūdas; 3. neskaidrs; neskaidri iespiests; b. hand — neskaidrs rokraksts; b. path — tikko saredzama taka; 4. neprātīgs, neapdomīgs; b. fury — aklas dusmas; to go it b. — rīkoties uz labu laimi; 5. (par ielu u. tml.) bez izejas; b. alley — strupceļš; b. alley occupation pārn. — neperspektīvs darbs; 6. sl. (arī b. drunk) — piedzēries; to drink oneself b. — nodzerties līdz baltām pelītēm; 0 b. date sar.— satikšanās ar nepazīstamu cilvēku; b. man's holiday —

krēsla; b. pig (tiger) amer. sl. — bārs, kur nelikumīgi pārdod alkoholiskos dzērienus; b. shell — nesprādzis lādiņš; b. Tom — aklās vistiņas (rotaļa)', the b. side [of a person] — vārīgā vieta; to turn the b. eye (to) — izlikties neredzam; III v 1. padarīt neredzīgu (aklu); laupīt acu gaismu;

2. žilbināt (acis)', aizmiglot (skatienu);

3. aptumšot; aizēnot; 4. slēpt; to b. the real state of affairs — noslēpt lietu īsto stāvokli; 5. sar. (par mašīnu) drāzties lielā ātrumā

blindage ['blamdid3] n blindāža blinders [Tilaindsz] n pl acu aizsegi (zirgam) blindfold ['blauWfauld] I a 1. ar aizsietām acīm; 2. pārn. akls; b. fury — aklas dusmas; II v aizsiet acis; III adv ar aizsietām acīm; to know one's way b. — ļoti labi zināt ceļu blind gut ['blaind gAt] n anat. aklā zarna blindly ['blaindli] adv akli; neprātīgi blindman's-buff f.blain dmaenz'bAf] n aklās

vistiņas (rotaļa) blindness ['blaindms] n 1. aklums;

2. apmātība, apstulbums blink [bliijk] In 1. mirklis; in a b. — vienā

mirkli; 2. mirgošana; 3. (ledus) atblāzma; atspīdums; 0 on the b. sar. — sliktā stāvoklī; nekārtībā; II v 1. mirkšķināt; piemiegt aci; to wink and b. — mirkšķināt; 2. mirgot; 3. pārn. pievērt acis (uz ko); to b. the fact sar. — ignorēt faktu blinkers ['blirjkaz] n pl 1. acu aizsegi, pieači (zirgam); to be (run) in ~s pārn. — dzīvot kā ar aizsietām acīm; 2. sl. acis; 3. sl. aizsargbrilles; 4. mii. gaismas signālaparāts blinkie ['bliqki] n sl. akluma simulants blip8 [blip] n sl. piecu centu monēta blipb [blip] v: to b. off sl. — nolaist no kājas blipc [blip] v te lev. izslēgt daļu videoieraksta bliss [bhs] n svētlaime blissful ['blisfvl] a svētlaimīgs blister ['blista] I n 1. tulzna; čulga; 2. sl. ielasmeita; 3. tehn. dobums (metāla); II v 1. pārklāties ar tulznām (čulgām); 2. sar. mocīt; apnikt blister-beetle ['blist3,bi:tl] sk. blister-fly blister-fly ['blistaflai] n spāniešu muša blithe [blaiS] a poēt. jautrs; dzīvespriecīgs; 0

in b. ignorance — svētā neziņā blither [bhSs] dial. sk. blether blithering ['bliSsri»]] a sar. 1. pļāpīgs;

2. pilnīgs, galīgs; b. fool — galīgs muļķis;

3. nicināms

blithesome ['blaidsam] sk. blithe blitz [bhts] I n mii. 1. zibenskarš; 2. masveida uzlidojums; II v mil. 1. strauji (negaidot) uzbrukt; 2. [sa]bombardēt blizzard ['blizad] n sniegavētra bloat8 [bļaut] v (ari to b. out) uzpūsties; piepūsties; his income is ~ing pārn. —viņa ienākumi aug bloatb [bļaut] v žāvēt (zivis) bloated ['blautid] a 1. uzpūsts; uztūcis; b. armaments — pastiprināta bruņošanās; b. figures pārn. — uzpūsti skaitļi; 2. piepūties; lielīgs bloater ['bļauta] n žāvēta siļķe blob [blob] n 1. lāse; 2. (māla, zemes) kukurznis; 3. sar. (kriketā) nulle; 0 on the b. sl. — mutvārdos blobber-lipped ['blnbslipt] a biezlūpains bloc [blok] n pol. bloks; apvienība

block [blok] In l. klucis,bluķis; 2. (akmens, ledus) blāķis; (celtnes) bloks; 3. (pilsētas) kvartāls; dzīvojamais masīvs; 4. liels daudzums (vienādu priekšmetu)', b. of seats in a theatre— dažas rindas teātri (starp ejām); 5. bendes bluķis; ešafots; 6. (koka) veidnis (cepurei); 7. bloknots; 8. pl (koncentrāta) kubiciņi; (rota(u) klucīši;

9. (satiksmes) sastrēgums; aizsprostojums;

10. sl. galva; 11. dzelzc. bloķēšana; 12. tehn. bloks, trīsis; 13.: b. letters poligr. — lielie burti; 14. med. blokāde; 0 chip of the old. b. — tēvs, kas tēvs; to cut ~s with a razor— velti pūlēties; II v

1. (parasti to b. up) aizsprostot, bloķēt; to b. the access — aizsprostot pieeju;

2. pārn. aizkavēt; likt šķēršļus; to b. progress — aizkavēt procesu;

3. piesārņot; tikt piesārņotam;

4. pari, aizturēt; kavēt (likumprojekta apspriešanu); 5. fin. iesaldēt; ~ed currency — iesaldēta valūta; => to b. in (out) — uzmest, uzskicēt; to b. up — [noļbloķēt; aizsprostot

blockade [blo'keid] I n blokāde; to impose a b. — bloķēt; to raise (lift) the b. — atcelt blokādi; to run (break) the b. — pārraut blokādi; II v bloķēt blockbuster ['blūkbAsta] n sl. 1. mii. lielkalibra bumba; 2. (par kinofilmu) supergrāvējs blockhead ['blokhed] n sar. cietpauris,

āmurgalva blockish ['bloki/] a stulbs, truls bloke [blauk] n 1. sar. puisis, zēns;

2. sl. kokaīns blonde[e] [blond] I n gaišmatis; gaišmate; II

a blonds, gaišmatains blood [bUd] I n 1. asinis; to let one's b. — nolaist asinis; to shed b.— izliet asinis; 2. temperaments; bad b. — naidīgums; cold b. — aukstasinība; in cold b. — aukstasinīgi; hot b. — ātra (strauja) daba; 3. izcelsme; b. relation — asinsradinieks; blue b. — aristokrātiska izcelsme; full b. — tīrasiņu-; one's own flesh and b. — radinieks; it runs (is) in his b. — tas viņam

iedzimts; 4. (augu) sula; 0 b. and iron — rupjš spēks; militārisms; fresh (new) b. — jauns dalībnieks vai darbinieks (grupā, uzņēmumā u. tml.); young b. sar. novec. — dendijs; to freeze (curdle) the b. — stindzināt asinis; it made my b. freeze (curdle)— man no tā asinis sastinga dzīslās; to get (have) one's b. up — pārskaisties; to get (have) smb. 's b. up — satracināt kādu; to make (stir up) bad (ill) b.— radīt naidu; II v 1. nolaist asinis;

2. pieradināt [medību suni] pie asinīm;

3. iezīmēt ar asinīm

blood-bank ['blAdbaeijk] n konservētu asiņu krājumi

bloodbath ['blAdba:0] n asinspirts, slaktiņš blood-brother [.bUd'brASa] n miesīgs brālis blood-count ['blAdkaunt] sk. blood test bloodcurdling ['blAd,k3:dlit]] a\ b. cries — asinsstindzinoši kliedzieni; b. sight — asinsstindzinošs skats blooded fblAdid] a 1. (par zirgu) tīrasiņu-;

2. noasiņojis blood-feud ['blAdfju:d] n 1. asinsnaids;

2. asinsatriebība blood-group ['blAdgruip] n med. asinsgrupa blood-guilty ['bUd.gilti] a jur. vainīgs slepkavībā

blood-heat ['bL\dhi:t] n ķermeņa normālā

temperatūra blood-horse ['bUdhois] n tīrasiņu zirgs bloodhound ['blAdhaund] n 1. pēddzinējs

(suns); 2. spiegs; slepenpolicists bloodless ['bLvdlis] a 1. bezasins-; bez asinīm; b. victory — uzvara bez asins izliešanas; 2. novārdzis; bāls; 3. nedzīvs; kūtrs blood-letting ['blAd.letirj] n med. asins

nolaišana blood-lust ['blAdlAst] n asinskāre bloodpoisoning ['blAd.poiznii]] n

asinssaindēšanās bloodpressure ['bUdpre/a] n asinsspiediens blood-pudding ['bUd.pudit]] sk. black pudding

bloodshed ['blAd/ed] n asinsizliešana bloodshot ['blAd/ūt] a (par acīm) asinīm pieplūdisblood-sister

blood-sister [.bUd'sisto] n miesīga māsa blood-stained ['blAdsteind] a asinīm notraipīts

blood-sucker ['blAd.SAka] n 1. dēle;

2. pārn. asinssūcējs

blood test ['bUdtest] n asinsanalīze bloodthirsty ['blAd,03:sti] a asinskārs blood-transfuse [,blAdtraens'fju:z] v med.

pārliet asinis blood-transfusion ['blAdtraens,fju:33n] n

med. asins pārliešana blood-vessel ['bUdvesl] n asinsvads bloodworm ['blAdw3:m] n odu kāpurs bloody ['blAdi] I a 1. asiņains; asinīm aptraipīts; b. flux — dizentērija; 2. nežēlīgs; asinskārs; b. battle — asiņaina kauja;

3. vulg. nolādēts, sasodīts; b. liar — briesmīgs melis; what a b. shame! —kāds šausmīgs kauns!; 0 to wave a b. shirt amer. — uzrīdīt citu citam; H v aptraipīt ar asinīm; III adv vulg. sasodīti, velnišķīgi; ļoti; b. well — protams; noteikti

bloody Mary ['bUduneari] n "asiņainā

Mērija" (degvīns ar tomātu sulu) bloody-minded [.bLvdi'maindid] a asinskārs, nežēlīgs

bloom [blu:m] I n 1. zieds; 2. ziedēšana; in [full] b. — [pilnos] ziedos; 3. pārn. ziedu laiks; [uzļ]plaukums; in the b. of youth — jaunības plaukumā; to take the b. off— izpostīt (sagandēt) pašā plaukumā;

4. (vaigu) sārtums; II v 1. ziedēt; 2. pārn. zelt, plaukt

bloomer ['bluims] n sl. rupja kļūda; b. boy —

izpletņlēcējs bloomers ['bluimaz] n pl [īsas un platas]

sieviešu bikses blooming3 ['bluimnj] n tehn. blūmings bloomingb ['bluimnj] a 1. ziedošs;

2. sk. bloody I; 3. pilnīgs; galīgs; b. fool sl. — galīgs muļķis

bloomingc ['blu:mit]] n telev. attēla izplūšana bloomy ['blu:mi] a ziedošs blossom ['blūsam] I n 1. zieds; apple ~s — ābeļziedi; 2. ziedēšana; in b. — ziedos;

3. pārn. ziedu laiks; [uzļ]plaukums; II v 1. ziedēt; [iz]plaukt; 2. (jjarasti to b. forth,

to b. out) gūt panākumus; to b. out as a first-rate athlete — izaugt par augstas klases sportistu

blot [blnt] Irti. traips; b. of ink — tintes traips; 2. trūkums; vaina; [kauna] traips; b. on (in) one's reputation — traips kāda reputācijā; II v 1. notraipīt; 2. pārn. aptraipīt; to b. one's copy-book sar. — sabojāt reputāciju; 3. nosusināt (ar dzēšlapu); = to b. out— 1) izdzēst; izsvītrot; 2) nosusināt (ar dzēšlapu); 3) pārn. izdzēst (no atmiņas)', 4) iznīcināt; 5) aizklāt, aizsegt blotch [blot/] Irti. pūtīte; 2. (tintes) traips;

3. sl. dzēšlapa; II v aptraipīt

blotchy ['blnt/i] a 1. pūtains, klāts ar pūtītēm; b. skin — pūtaina āda; 2. notraipīts (parasti ar tinti); 3. neskaidrs blotter ['biota] n 1. dzēšlapa; 2. (rakstāmgalda) prese; 3. rakstnieķelis, skribents;

4. amer. sl. (piem., apcietināto) reģistrācijas grāmata

blooting-paper ['bltrtiq.peips] n dzēšlapa blotto ['blntau] a sl. piedzēries blouse [blauz] n 1. blūze; 2. darba blūze blouson ['blu:zon] n bluzons blowa [blsu] n 1. sitiens; trieciens; at (with) a (one, a single) b. — ar vienu sitienu; uzreiz; to come to ~s — sākt kautiņu; to deal (strike, deliver) a b. — iesist; to exchange ~s— kauties; 2. (likteņa) trieciens

blowb [blau] Irti. vēsma; plūsma; pūtiens; to get (go for) a b. — ieelpot svaigu gaisu; give your nose a b.! — izšņauc degunu!; 2. dižošanās, lielīšanās; 3. tehn. (metāla) kausēšana; II v (p. blew [blu:]; p. p. blown [blsun]) 1. (par vēju) pūst; 2. uzpūst (uguni); izpūst (stikla izstrādājumus); pūst (plēšas, tauri u. tml.); to b. bubbles — pūst ziepju burbuļus; to b. one's nose — šņaukt degunu; 3. elst; smagi elpot; to puff and b. — pūst un elst; 4. sar. plātīties;

5. sl. šķiest (naudu); 6. nolādēt; b. it! —pie joda!; 7. sl. aizšmaukt, aizlaisties; 8.: b. it sl. — smēķēt vai ieelpot narkotiku; <=> to b. about (abroad)— izplatīt (baumas,blue

ziņas); to b. in — 1) sar. uzrasties; 2) aizdedzināt (domnas krāsni); to b. off— 1) sar. šķiest (naudu); 2) tehn. izpūst; to b. off steam — 1) izlaist tvaiku; 2) pārn. ļaut vaļu jūtām; to b. out— nodzēst (sveci, petrolejas lampu u. tml.); nodzist; to b. out one's brains — nošauties; to b. over — 1) (par vētru, krīzi u. tml.) paiet garām; 2) aizmirsties; to b. up— 1) uzpūst; 2) uzspridzināt; 3) uzsprāgt gaisā; 4) sar. zaudēt savaldīšanos; to b. upon — apkaunot; 0 b. high, b. low — lai būtu kā būdams; to b. hot and cold — šodien tā, rīt— citādi; to b. one's own horn (trumpet) — lielīties; to b. the coals (fire) — kurt naidu; to b. the gaff (the gab) sl. — palaist mēli; to b. [up] sky-high — izsunīt; I'll be ~ed if... — lai mani pērkons sasper, ja... blow* [bbu] I n novec. zieds; ziedēšana; in full b. — pilnā plaukumā; H v (p. blew [blu:]; p. p. blown [bbun]) ziedēt, plaukt blowball ['bbubo:l] n pienene blower ['blsus] n 1. pūtējs; 2. amer. lielīb-nieks; 3. sl. telefons; 4. sar. skaļrunis; 5. sl. kabatlakats; 6. tehn. gaislaide blowfly ['bbuflai] n gaļas muša blowhard ['bbuha:d] n amer. sar. lielībnieks

blowhole ['bbuhsul] n ventilators (tunelī) blowing ['bbunj] n 1. [izļpūšana; 2. (gāzes,

tvaika) noplūde blowing-up [.bbunj'Ap] n 1. sprādziens;

2. sl. brāziens blowlamp ['bbulaemp] n lodlampa blown sk. blowb II, blow0 II blow-off ['bbuof] n 1. sar. lielībnieks;

2. sl. strīds; 3. tehn. gaisa (tvaika) izplūde blow-out ['bbuaut] n 1. (riepas) plīsums;

2. (aizsprosta u. tml.) pārrāvums;

3. sl. uzdzīve; 4. el. drošinātāja pārdegšana blowpipe ['bbupaip] n lodēšanas caurule blowtorch ['bbutoit/] n 1. sk. blowlamp;

2. amer. mii. sl. reaktīvā lidmašīna blow-up f'blauAp] ii 1. sprādziens; 2. (dusmu) uzliesmojums; 3. sl. neveiksme; izgāšanās; 5.fot. fotopalielinājums; 4. sl. brāziens

blowy ['bbui] a vējains blowzy ['blauzi] a niev. (parasti par sievieti) 1. ar tukliem, sārtiem vaigiem; 2. izspūrusi; nevīžīga

blub [bUb] skoln. sl., saīs. no blubberb II blubber3 ["bUba] n 1. trāns; 2. medūza blubberb ['blAba] I n pinkšķēšana; II v

pinkšķēt; <=> to b. out — vervelēt blubber* ['blAba] a (par lūpām) biezs bluchers ['bluit/az] n pl īsi zābaki bludgeon ['blAd3an] I n nūja; runga; II v sist ar nūju (rungu); to b. to death — sist līdz nāvei

blue [blu:] I n 1. zila (gaišzila) krāsa; Berlin b. — Berlīnes zilums (krāsa); Cambridge b. — gaišzila krāsa; Oxford b. — tumšzila krāsa; 2. (the b.) zilgme; 3. (the b.) jūra; okeāns; 4. zilas drēbes (formas tērps); the men (gentlmen, boys) in b. — 1) policisti; 2) matroži; 3) amerikāņu federālais karaspēks; 5. (the ~s) pl grūtsirdība; melanholija; to be in the ~s, to have the ~s — būt nomāktā garastāvoklī (būt grūtsirdīgam); to give smb. the ~s — padarit kādu grūtsirdīgu; 0 the dark ~s — Oksfordas studentu pārstāvji (sporta sacensības); the light ~s— Kembridžas studentu pārstāvji (sporta sacensības); II a 1. zils; gaišzils; dark (deep, navy) b.— tumši zils; 2. sar. drūms; nomākts; b. fear (funk) sar. — paniskas bailes; b. study — drūmas pārdomas; to feel (look) b.— justies (izskatīties) nomāktam; things look b.— stāvoklis ir nopietns; 3. neķītrs; to make (turn) the air b. — runāt neķītrības; 4. (par filmu u. tml.) pornogrāfisks; 5. pol. konservatīvs; toriju-; true b. — 1) galēji konservatīvs; 2) uzticīgs; to vote b.— balsot par konservatīvās partijas pārstāvjiem; 0 b. blood— l)aristokrātiska izcelsme, "zilās asinis"; 2) med. venozās asinis; b. laws amer. — puritāniski likumi; b. water — atklāta jūra; once in a b. moon — ļoti reti; to drink till all's b. — nodzerties līdz baltām pelītēm; III v 1. krāsot zilu; 2. zilināt (veļu); 3. izšķiest (naudu)

Bluebeard ['bluibiad] n 1. Zilbārdis (pasaku

tēls); 2. pārn. sievas slepkava bluebell ['blu:bel] n 1. meža hiacinte;

2. pulkstenīte blueberry ['blu:ban] n mellene; zilene bluebird ['blu:b3:d] n zilais pums blue-book ['blu:buk] n 1. zilā grāmata (oficiālu dokumentu krājums u. tml.); 2. amer. valdības amatvīru saraksts bluebottle ['blu:botl] n 1. zilā rudzupuķe;

2. gaļas muša; 3. sar. policists blue-coat ['blu:kaut] n 1. zaldāts; 2. matrozis;

3. amer. sl. policists

blue-collar [.bluikob] n: b.-c. worker — strādnieks

blue-eyed [,blu:'aid] a 1. zilacains; 2. sl. nevainīgs; lētticīgs; 0 b. -e. boy — mīlulis, luteklis' bluegrass [*blu:gra:s] n 1. vārpata; 2. blūgrāss

(kantrimūzikas paveids) blue helmets [.bluiTielmits] n zilās beretes

(ANO karaspēks) blueing ['blu:ii]] n 1. (metāla virsmas) oksidēšana; 2. (veļas) zilums; 3. izšķērdība bluejacket ['blui^aslat] n (angļu karakuģa) matrozis

blue man ['blu-.maen] n sl. policists formas tērpā

blue movie [,blu:'mu:vi] n amer. sl. porno-filma

blue-pencil [,blu:'pensi] v rediģēt; labot

(tekstu)

blueprint ['blu:pnnt] n 1. gaismas kopija;

2. projekts; plāns blue ribbon [.blui'nban] n 1. ordeņa lente; 2. galvenā balva (sacīkstēs); 3. (atturībnieku biedrības) nozīmīte blues [blu:z] n mūz. blūzs bluestocking ['blu:,stokir]] n niev. zilzeķe blue-stone ['blu:staun] sk. blue vitriol bluet ['bluiit] n rudzupuķe blue vitriol [.blui'vitnal] n vara vitriols blufP* [blAf] I n stāvs krasts; krauja; II a (par izturēšanos) skaibs; (par atbildi) strups; īss bluff1» [bUf] I n 1. iebiedēšana; 2. maldināšana; to call smb. 's b. — izprovocēt kādu; II v 1. iebiedēt;

2. maldinat bluffy [blAfi] sk. bluff* II bluish ['blu:i/] a zilgans blunder ['blAnda] I n rupja kļūda; to make (commit) a b. — rupji kļūdīties; II v 1. rupji kļūdīties; 2. (on, along, about) streipuļot, meimurot; to b. one's way along— iet taustīdamies; <= to b. against (on, upon) — nejauši uzdurties; to b. away — palaist garām; to b. away one's chance — palaist garām izdevību; to b. out — izpļāpāt blunderbuss ['bUndabAs] n vēst. muskete blunderhead ['blAndahed] n stulbenis, muļķis

blundering ['blAndarii]] a 1. neveikls,

nemākulīgs; 2. kļūdains blunge [blAnd3] v mīcīt (mālus); sajaukt

(mālus) ar ūdeni blunt [blAnt] I n lāpāmā adata; Hal. neass, truls; b. angle — platleņķis; 2. (par jūtām u. tml.) notrulināts; 3. skarbs; atklāts; b. truth — skarba patiesība; III v notrulināt; to b. the effect — mazināt iespaidu blur [bb:] I n 1. [tintes] traips; 2. neskaidras kontūras; 3. [kauna] traips; netikums; to cast a b. upon smb.'s reputation — aptraipīt kāda reputāciju; II v 1. notraipīt; notašķīt; 2. aizmiglot (skatienu); izdzēst (no atmiņas); 3. aptraipīt (godu) blurb [bbib] n 1. izdevniecības reklāma (uz

grāmatas vāka); 2. īsa anotācija blurry ['bb:n] a neskaidrs, izplūdis blurt [bb:t] v (parasti to b. out) izpļāpāt blush [b 1a/] I n (kauna) sārtums, pietvīkums; spare my ~es! sar. — neglaimojiet!; 0 at first b. — no pirmā skatiena; II v (at, with, for) nosarkt, pietvīkt blusher fbU/a] n sārtvaidze blushful [hla/fol] a 1. kautrīgs, bikls; 2. (par

seju) sārts, pietvīcis bluster f'blAsta] I n 1. (vētras) auri; 2. tukša lielīšanās; bramanīga valoda; II v 1. (par vētru) aurot; plosīties; 2. plātities; => to b. at — draudēt blusterous ['blAstaras] sk. blustery blustery ['blAstari] a 1. vētrains, brāzmains; 2. lielīgs; bramanīgs

bo [bau] sk. boo I

boa ['baua]n 1. žņaudzējčūska; 2. (arī feather

b.) boa (kažokādas vai spalvu apmetnis) boar [bo:] vepris; wild b. — meža kuilis board8 [bo:d] I n 1. dēlis; b. of ~s — guļamlāva; 2. pl skatuve; estrāde; to go on the ~s — kļūt par aktieri; to be on the ~s; to tread the ~s — būt aktierim; 3. novec. galds; 4. uzturs; b. and lodging — dzīvoklis un uzturs; pansija; 5. (grāmatas) vāks; in cloth ~s — audekla vākos; to put in ~s — iesiet; 6. (kuģa) borts; on b. — 1) uz kuģa; uz klāja; 2) amer. (dzelzceļa, tramvaja) vagonā; to come (go) on b.— [uz]kāpt uz kuģa; to go by the b. — 1) pārkrist pār bortu; 2) pārn. (par plāniem, cerībām u. tml.) sabrukt; 1. jūrn. halze; to make ~s — lavierēt; 0 above b. — godīgs; atklāts; to sweep the b. — 1) (kāršu spēlē) iegūt visu banku; 2) sevišķi veikties; H v

1. apšūt (noklāt) ar dēļiem; 2. pusdienot; ēst; to b. with smb. (at smb.'s place) — dzīvot pie kāda pansijā; 3. uzkāpt uz kuģa; (amer. ari) iekāpt vilcienā (vai tramvajā, lidmašīnā); 4. vēst. ieņemt (kuģi uzbrukumā); 5. jum.

lavierēt; =tob. out — ēst ārpus mājas

boardb [ba:d] n 1. valde; padome; kolēģija; school b. — pedagoģiskā padome;

2. ministrija; departaments; pārvalde; B. of Education — izglītības ministrija (Anglijā); B. of Trade— 1) tirdzniecības ministrija (Anglijā); 2) tirdzniecības palāta (ASV)

boarder ['bo:da] n 1. pansionārs;

2. internātskolas audzēknis boarding-house ['boidnjhaus] n pansija;

mēbelētas istabas ar pansiju boarding-school ['ba:dit]sku:l] n internātskola

boardwalk ['baidwaik] n dēļu segums

(pludmalē)

boast [baust] 1 n 1. lielīšanās, dižošanās, plātīšanās; to make b.(of)— lielīties; 2. lepnums; II v 1. (of, about) lielīties, dižoties, plātīties; there is not much to b. of — nav ar ko lielīties; 2. lepoties boaster ['bausta] n lielībnieks

boastful ['baustfvl] a lielīgs boat [baut] Irti. laiva; to cross the river by b. (in a b.) — šķērsot upi laivā; 2. sar. kuģis; to go by b. — braukt ar kuģi; to take the b. — kāpt uz kuģa (ari iekāpt laivā); 3. sl. automašīna; 0 to be in the same b. — būt vienādā stāvoklī; to burn one's ~s— nogriezt atkāpšanās ceļu; to find oneself in the wrong b. — iekļūt (iekulties) ķezā; nonākt sprukās; to sail one's own b.— rīkoties patstāvīgi; iet savu ceļu; II v 1. braukt ar laivu; 2. pārvadāt laivā

boatel [bau'tel] n viesnīca krastmalā

ceļotājiem laivās boater ['bauta] n 1. laivinieks; 2. salmenīca boat-fly ['bautflai] n ūdensblakts boat-hook ['bauthuk] n ķeksis boathouse ['bauthaus] n 1. laivu stacija;

2. mājoklis uz ūdens

boating ['bautirj] n airēšanas sports; to go

b. — braukt ar laivu boatman ['bautman] n 1. laivinieks; 2. sk. boat-fly

boat race ['bautreis] n airēšanas sacīkstes boatswain f'bausn] n bocmanis boat-tailed ['bautteild] a pludlīnijas-boat train ['bauttrem] n ar kuģu pienākšanu

un atiešanu saskaņots vilciens bob® [bob] Inl. kareklis; 2. (vēzekļa) bumba;

3. pludiņš; 4. īsi [apgriezti] mati (sievietei); [matu] cekuls; 5. (rotaļu pūķa) aste; 6. īsi nogriezta aste (sunim, zirgam); 7. bumbulis (pie cepures); 8. rāviens; grūdiens; 9. kniksis; 10. piedziedājums; to bear a b.— kori piedziedāt; 11.jūrn. lote; II v 1. šūpoties; kratīties; to b. up and down — lēkāt; palēkties; 2. kniksēt; 3. īsi apgriezt matus (sievietei); => to b. in — ieiet; to b. up — uzrasties

bobb [bob] n (pl bob [bob]) sl. šiliņš bobber ['boba] n pludiņš bobbery ['boban] « troksnis, kņada bobbin ['bobm] n 1. spole; 2. vārpsta;

3. el. indukcijas spole bobby ['bobi] n sar. policists bobby pin ['bobi pm] n amer. matadata

bobby-socker ['bobi.soka] sk. bobby-soxer bobbysox ['bobisoks] n pl īsās zeķes bobbysoxer ['bobi,soksa] n sar. pusaudze bobcat ['bobkaet] n lūsis bobsled ['bobsled] sk. bobsleigh bobsleigh ['bobslei] n sp. bobslejs bobtail ['bobteil] n 1. apcirpta aste (sunim, zirgam)\ 2. strupastis; 0 the rag-tag and b. — salašņas; raibs pūlis bode® [baud] vformāl. 1. paredzēt; nojaust;

2. pareģot; solīt bodeb sk. bide

bodeful [baudful] a draudīgs; nelaimi vēstošs bodice ['bodis] n ņieburs bodily ['bodih] I a miesas-; ķermeņa-;

fizisks; b. suffering — fiziskas ciešanas; II adv

1. personiski; he came b.— viņš pats atnāca; 2. pilnīgi

bodkin ['bodkin] n 1. īlens; 2. novec. duncis; 0 to sit b. — būt saspiestiem kā siļķes mucā

body ['bodi] I n 1. ķermenis; heavenly (celestial) b. — debess ķermenis;

2. sar. cilvēks; good sort of b. — labs cilvēks; poor b. — nabags; 3. rumpis; 4. līķis; 5. galvenā daļa; the main b. mil. — galvenie spēki; 6. korpuss; karkass; 7. (cilvēku) grupa; kolektīvs; b. of electors — vēlētāji; b. of students — studentu kolektīvs; diplomatic b. — diplomātiskais korpuss; 8. organizācija; orgāns; learned b. — zinātniska biedrība; legislative b. — likumdošanas orgāns; 9. daudzums; great b. of facts — daudz faktu; 10. konsistence; 11. mii. karaspēka daļa; 0 b. and soul — ar sirdi un dvēseli; in a b. — pilnā sastāvā; to keep b. and soul together — tikko vilkt dzīvību; II v piešķirt veidu; veidot; = to b. forth — iemiesot

body-builder ['bodi,bilda] n 1. barojošs

produkts; 2. kultūrists; 3. sp. trenažieris body-cloth ['bodi kloB] n zirga sega body count ['bodikaunt] n nogalināto (kritušo) skaits (kaujas laukā)-, upuru skaits (nelaimes gadījumā u. tml.) bodyguard ['bodigaid] n 1. miesassargs; miesassardze; 2: pavadonis; pavadoņi

body language ['bodi,laei]gwid3] n žestu

valoda un mīmika body politic [.bodi'politik] n formāl. valsts body-snatcher ['bodi,snaet/a] n 1. vēst. līķu zaglis; 2. amer. sl. snaiperis; 3. amer. sl. reportieris (kas apraksta izcilu personību darbību)-, 4. sanitārs body stocking ['bodi,stokii]] n trikozeķbikses bodysuit ['bodisu:t] n (peldkostīmveida)

trikotāžas apakšveļa bodywork ['bodiw3:k] n (mašīnas u. tml.)

korpuss Boer ['baua] n būrs

boff [bof] n (par teātra izrādi) kases gabals boffin ['bofin] n sl. zinātnieks (sev. kas strādā

pie jaunu ieroču izgudrošanas) bog [bog] I n purvs, muklājs; II v iestigt

purvā (muklājā) bog-berry ['bogben] n dzērvene bogey2 ['baugi] sk. bogya bogeyb ['baugi] sk. bogieb boggy ['bogi] a purvains boggard, boggart ['bogad.bogat] n

dial. 1. spoks; 2. bubulis, biedēklis boggle ['bogl] v 1. (at) satrūkties; sabīties;

2. (at, about, over) vilcināties; svārstīties;

3. (at, over) nemākulīgi rīkoties; to b. at a lock — neprast atslēgt durvis; 4. izlikties; liekuļot

boghead ['boghed] n bitumainas akmeņogles bogie3 ['baugi] sk. bogya bogieb ['bougi] n 1. ratiņi; 2. dzelzc. šasija bogle ['bogl] n 1. spoks; 2. bubulis, biedēklis bogus ['baugas] a amer. niev. neīsts, viltots; fiktīvs

bogya ['baugi] n 1. velns; 2. spoks, rēgs;

bubulis bogyb ['baugi] sk. bogieb bohemian [bau'hiimian] I n bohēmietis; II a bohēmas-; bohēmisks; to lead a b. life — dzīvot bohēmisku dzīvi boila [bail] n furunkuls, augonis boilb [boil] I n vārīšanās punkts; to bring to the b. — sakarsēt līdz vārišanās punktam; uzvārit; to keep on (at) the b.— ļaut vārities; II v 1. vārīt; 2. vārīties; mutuļot; ~ing hot — verdošs; 3. dusmoties, skaisties;

to b. with rage (anger) — kvēlot dusmās; to make smb. 's blood b. — aizkaitināt kādu; = to b. away — iztvaikot; to b. down — iztvaicēt; sabiezināt; to b. out sl. — veikli nozust; to b. over — 1) iet pāri malām; 2) pārn. zaudēt savaldīšanos boil-down ['boildaun] n amer. sar.

rezumējums boiled [boild] a 1. vārīts; b. linseed oil — pernica; b. shirt— 1) cietināts krekls; 2) amer. izsmalcināts cilvēks; 2. sl. piedzēries, piesūcies

boiler ['boils] n 1. [tvaika] katls; 2. vārīšanai derīgs dārzenis; 0 to burst one's b.— ņemt sliktu galu; to burst smb. 's b. — iegrūst kādu nelaimē boiler-house ['boib haus] n katlu telpa boiler-plate ['boibpleit] n katlu dzelzs boiler-room ['boibrum] sk. boiler-house boilersuit ['baibsuit] n darba tērps;

kombinezons boiling ['boilii]] Inl. vārīšanās; b. heat — vārīšanās temperatūra; 2. vārīšana; 0 the whole b. sl. — visa kompānija; II a vārošs, verdošs; b. hot weather — svelmains laiks boiling-point ['boiliqpoint] n (arī pārn.)

vārīšanās punkts boisterous ['boistaras] a 1. (par cilvēku) straujš; trakulīgs; 2. (par vēju, vētru u. tml.) trakojošs boko ['baukau] n sl. deguns bold [bauld] a 1. drošsirdīgs, drosmīgs; pārdrošs; to make b. to say — uzdrošināties teikt; 2. (arī as b. as brass) bezkaunīgs; nekaunīgs; to make b. (with)— atļauties vaļības; 3. pašapzinīgs; 4. (par rokrakstu, zīmējumu) skaidrs; salasāms; noteikts; the b. outline of a mountain — skaidras kalna kontūras; b. strokes of the brush — droši otas triepieni; 5. stāvs, kraujš bold-faced ['bauldfeist] a 1. bezkaunīgs; 2. (par burtiem) trekns; b. -f. type poligr. — treknie burti bole [baul] n (koka) stumbrs bolero n 1. [ba'learau] bolero (spāņu deja);

2. ['bnbrau] bolero jaka boletus [bai/'li:t3s] n hot. bazidijsēne; edible

b. — baravika Bolivian [ba'livian] I n bolīvietis; bolīviete;

n a Bolīvijas-; bolīviešu-boll [baul] n bot. pogaļa bollard ['bobd] n pālis (kuģu pietauvošanai) bolometer [bau'lomita] n fiz. bolometrs boloney [ba'launi] n amer. sl. blēņas; nieki Bolshevik ['bol/avik] I n boļševiks; II a

boļševiku-; boļševistisks Bolshevism ['bol/avizm] n boļševisms Bolshevist ['bnl/avist] sk. Bolshevik I, II bolster ['baulsta] Inl. (dīvāna) rullis; pagalvis; 2. paliekamais polsteris; 3. tehn. paliknis; ieliknis; II v 1. (arī to b. up) atsliet; atbalstīt; to b. up smb. 's courage — iedrošināt; 2. skoln. sl. mētāties ar spilveniem

bolt8 [bault] Inl. bulta; 2. bulta, aizšaujamais; aizbīdnis; 3. zibens spēriens; b. from the blue— zibens no skaidrām debesīm; 4.(audekla) baķis; 5. (žagaru) nasta; 6. sar. bēgšana; to make (do) a b. — 1) (for) drāzties, mesties; 2) (to) aizmukt; 7. amer. sar. (principu) atmešana; nodevība; 0 to have shot one's [last] b. — izšaut visu pulveri; II v 1. aizbultēt; 2. sastiprināt ar bultām; 3. aizbēgt; aizlaisties; (par zirgu) aizauļot; 4. norit nesakošļājot (barību); 5. amer. sar. aiziet (no partijas); neatbalstīt savas partijas kandidātus; III adv: b. upright — taisns kā miets; kā olekti norijis boltb [bault] v [iz]sijāt bomb [bom] mil. I n bumba; mīna; rokas granāta; atomic b.— atombumba; buzz (flying, winged) b. — vadāmais šāviņš; delayed action b. — bumba ar laika degli; demolition (high explosive) b. — fugasa bumba; hydrogen b. — ūdeņraža bumba; incendiary b.— degbumba; robot b.— reaktīvais šāviņš; b. shelter — bumbu patvertne; to drop a b. — nomest bumbu; 0 to go like a b. sl. 1) (par mašīnu) šauties zibeņātri; 2) noritēt gludi; II v bombardēt; = to b. out — sabombardēt; to b. up — iekraut lidmašīnā bumbas bombard [bmn'ba:d] v 1. bombardēt;bombardment

2. pārn. apbērt (ar jautājumiem u.tml.);

3.fiz. apstarot .

bombardment [bran'baidmsnt] n bombardēšana

bombast ['bombasst] n pārspīlēts patoss

(runā, uzvedībā u. tml.) bombastic [bom'baestik] a (par stilu, valodu)

uzpūsts; frāžains bombed [bomd] a sl. narkotikas apdullināts bomber ['boms] n 1. av. bumbvedējs; 2. granātmetējs; 3. sl. ar marihuānu pildīta cigarete

bomblet ['bomht] n mazkalibra bumba bomb-proof ['bompru:f] a bumbu necaurlaidīgs; b.-p. shelter— bumbu patvertne

bombshell ['bom/el] n 1. bumba; 2. sar. satriecoša ziņa; negaidītas nepatikšanas bomb-sight ['bomsait] n av. tēmēklis

bombardēšanai bomb-site ['bran sait] n bumbu sagrauta vieta bomb-thrower ['bom.Graua] n mii.

granātmetējs bona fide [.bauna'faidi] I a patiess, godīgs; ar labiem nodomiem; b. f. buyer — godīgs pircējs; II adv patiesi; godīgi bona fides [.bauna'faidiiz] n jur. godīgums;

labi nodomi bonanza [bai/'naenza] n 1. negaidīta veiksme; "zelta bedre"; 2. ienesīgs uzņēmums; b. farm — ienesīga saimniecība bon-bon ['bonbon] n konfekte bond [bond] I n 1. saite; saites; ~s of friendship — draudzības saites; 2. saistības; to enter into a b. with smb. — uzņemties saistības ar kādu; 3. pl važas; ieslodzījums; in ~s — cietumā; 4. vienotājspēks; 5. parādzīme; to stand b. for smb. — galvot par kādu; 6. muitas zīme; 7. pl ek. obligācijas; bonas; II v 1. sasaistīt; sasiet; 2. uzņemties saistības; 3. ieķīlāt;

4. nomuitot

bondage ["bondu^] n 1. dzimtbūšana; 2. jūgs;

verdzība; 3. atkarība bondholder ['bond.haulda] n obligāciju (bonu) īpašnieks

bondmaid ['bondmeid] n 1. dzimtsieviete;

2. verdzene bondman ['bondman] n 1. dzimtcilvēks; 2. vergs

bondservant ['bond,s3:v3nt] n vergs bondservice ['bond,S3:vis] n verdzība bondslave ['bondsleiv] n vergs bondsman ['bondzmsn] n 1. sk. bondman;

2. galvotājs bond[s]woman ['bond(z),wum3n] sk. bondmaid

bone [bsun] I n 1. kauls; all skin and b., bag of ~s pārn. — kauli un āda; kaulkambaris; drenched to the b. sar. — izmircis līdz ādai; frozen to the b. sar. — pārsalis; 2. pl skelets; kauli; mirstīgās atliekas; 3. asaka; 4. pl spēļu kauliņi; kastaņetes; 5. pl domino; 6. amer. sl. dolārs; 0 the b. of contention — strida ābols; bred in the b. — iedzimts; to feel in one's ~s — just ar visu savu būtni; to have a b. in one's throat humor. — klusēt kā ūdeni mutē ieņēmis; to have a b. to pick with smb. sar.: I have a b. to pick with him — man ar viņu ir savi rēķini kārtojami; to keep the ~s green— saglabāt labu veselību; to make no ~s about smth.— neklīrēties; to make old ~s — 1) nodzīvot līdz sirmam vecumam; 2) justies vecam; II v 1. izņemt kaulus (asakas); 2. sl. zagt; = to b. up on sl. — iekalt, iezubrīt boned [baund] a 1. attīrīts no kauliem; 2. (par

apģērbu) iestīvināts bone-dry [.baun'drai] a 1. sar. izkaltis, izžuvis; 2. (par likumu) sausais (kas aizliedz alkoholisku dzērienu pārdošanu) bone-dust ['baundAst] n kaulu milti

(mēslojums) bone-head ['baunhed] n sl. muļķis, stulbenis bone-idle [.bsun'aidl] n sar. slinks;

b.-i. fellow — slaists boneless ['baunlis] a pārn. (par cilvēku)

[-bezrakstura-bone-meal-]

{+bezrakstura- bone-meal+} ['baunmiil] sk. bone-dust boner ['trauna] n sl. muļķīga kļūda bone-setter ['baun.seta] n kaulu [ie]vilcējs bone-shaker ['boun,/eika] n sar. , humor.

vecs, sagrabējis velosipēds (vai automobilis) bonfire ['bonfaia] n ugunskurs; to make a b. of smth. — sadedzināt (iznicināt) kaut ko

bonhomie ['bonami] n labsirdība;

draudzīgums bonkers ['boijkaz] a sl. jucis, ķerts; to be

b. — jukt prātā; psihot bon mot [.bon'mau] n asprātība, atjautība;

trāpīgs vārds bonnet ['burnt] I n 1. sieviešu cepure (bez malām)-, aube; kapuce; (bērna) cepurīte; to vail the b.— godbijīgi noņemt cepuri;

2. sar. līdzdalībnieks, līdzzinātājs;

3. tehn. (motora u. tml.) pārsegs; 0 to fill smb. 's b. — ieņemt kāda vietu; II v uzmaukt kādam cepuri uz acīm

bonny ['bom] a 1. glīts; jauks; 2. veselīgs;

3. novec. jautrs, priecīgs bonus ['bsunas] n prēmija; gratifikācija;

b. system — premiālā samaksas sistēma bony ['bauni] a 1. kaulu-; kaulains;

2. asakains bonze [bonz] n bonza

boo3 [bu:] I n 1.: she can't say b. to a goose sar. — viņa ir ļoti kautrīga; 2. sl. marihuāna; II v izsvilpt (aktieri, oratoru)-, m int tpū! boob [bu:] n amer. vulg. marihuāna boob [bu:b] I n 1. sk. booby; 2. sl. muļķīga kļūda; 3.: b. tube — televizors; II v sl. muļķīgi kļūdīties boo-boo ['bu:bu:] n vulg. muļķīga kļūda booby ['bu:bi] n 1. sar. stulbenis, muļķis;

2. atpalicis skolnieks booby-trap [*bu:bitraep] n 1. slazds; lamatas;

2. mii. maskēta mīna

boodle ['bu:dl] n 1. pūlis; 2. sl. kukulis;

3. vulg. zagta manta boogie-woogie ['bu:gi,wu:gi] n bugi-vugi

(ritmisks blūza paveids) book [buk] I n 1. grāmata; b. of complaints — sūdzību grāmata; b. of reference — rokasgrāmata; b. of stamps — marku albums; by the b. — kā no grāmatas; precīzi; without b. — no galvas; to be on

the ~s — būt sarakstā; 2.: the B. — Bībele; 3.(grāmatas) nodaļa; sējums; 4.librets; scenārijs; 5. (tirdzniecības uzņēmumu, zinātnisko biedrību u. tml.) atskaišu (protokolu) krājums; 6.pl nodarbības; mācības; to be at one's ~s — sēdēt pie grāmatām; mācīties; to hit the ~s sl.— iekalt; 0 to be in smb.'s good ~s— būt labi ieredzētam; to be in smb.'s bad (black) ~s — netikt ieredzētam; to bring to b. — saukt pie atbildības; to know a thing like a b. — zināt kaut ko kā savus piecus pirkstus; to make (keep) a b .(on) — noslēgt derības; to read smb. like a b. — pazīt (saprast) kādu ļoti labi; to suit smb. 's b. — atbilst kāda interesēm; sakrist ar kāda plāniem; to take a leaf out of someone's b. — atdarināt (imitēt) kādu; II v 1. ierakstīt; iereģistrēt; 2. (ari to b. up) pasūtīt iepriekš; nopirkt (biļeti); all seats are ~ed [up]— visas biļetes ir pārdotas; 3. sar. ielūgt; I shall b. you for Saturday — gaidu jūs sestdien [pie sevis]; <=> to b. in — reģistrēties] (viesnīcā u. tml.); 0 I'm ~ed— nu esmu pieķerts; esmu iekritis bookbinder ['bukbainda] n grāmatsējējs bookbindery [bukbaindan] n grāmatsietuve bookbinding [''bukbamdnj] n grāmatsiešana bookcase ['bukkeis] n grāmatskapis;

grāmatplaukts booked-out (ari booked-up) [.bukt'aut] [.bukt'Ap] a \.(par izrādi) izpirkts; the house was b. -o. (b. -u.) — visas biļetes bija pārdotas; 2.: I am b. -o. (b. -u.) for the next month— man visas dienas nākošā mēnesī aizņemtas book-hunter ['bukhAnta] n retu grāmatu

kolekcionārs bookie ['buki] n sar. bukmeikers (zirgu

skriešanās sacīkstēs) booking-clerk [*buki»]kla:k] n (biļešu kases) kasieris

booking-office ['buknj.ofis] n 1. biļešu kase;

2. (viesnīcas) kantoris bookish ['bukif] a 1. grāmatas-; grāmatu-; 2. mācīts; 3. pedantisks; 0 the b. — literātu aprindas

137book-keeper

book-keeper [buk,ki:pg] n grāmatvedis; rēķinvedis

book-keeping ['bukkiipnj] n grāmatvedība;

rēķinvedība book-learning [l)ukb:mt]] n teorētiskās zināšanas

booklet ['buklit] n grāmatiņa; brošūra; buklets book-maker ['bukmeika] n 1. kompilators;

2. bukmeikers (zirgu skriešanās sacīkstēs) bookman f'bukman] n 1. mācīts cilvēks;

2. sar. grāmatu pārdevējs bookmark[er] ['bukma:k(3)] n grāmatzīme, ex libris

bookmobile ['bukmau,bi:l] n pārvietojamā

bibliotēka (automašīnā) book-plate [Txjkpleit] n grāmatzīme, ex libris bookrack ['bukrak] n 1. pults (atvērtai grāmatai); 2. grāmatplaukts bookseller ['buksēta] n grāmatu pārdevējs;

second-hand b. — bukinists bookselling ['buk.selii]] n grāmatu

tirdzniecība bookshelf ['buk/elf] n grāmatplaukts bookshop ['buk/np] n grāmatveikals; secondhand b. — antikvariāts bookstall ['bukstoil] n grāmatu stends; kiosks bookstand ['bukstaend] n grāmatu galds bookstore ['buksto:] n amer. grāmatveikals bookworm ['bukw3:m] n grāmatu tārps, bibliofils

boom8 [bu:m] n 1. jūrn. klīverkoks;

2. tehn. (celtņa) [izlices] sniegums;

3. hūvn. loka (arkas) josla; 4. sp. baļķis boomb [bu:m] I n 1. dunoņa; 2. sensācija;

kņada; 3. ek. konjunktūra; bums; (straujš) uzplaukums; trade b. — tirdzniecības uzplaukums; 4. av. skaņas triecienvilnis; II v I. dunēt; dūkt; 2. (par rūpniecību u. tml.) strauji attīstīties; uzplaukt; 3. radīt sensāciju; sacelt kņadu; 4. (par cenām, pieprasījumu) strauji augt boomerang ['buimaraei]] n bumerangs boon8 [bu:n] n 1. labums; priekšrocība;

2. labdarība; pakalpojums boon5 [bu:n] a 1. novec. (par dabu) dāsns; (par klimatu) labvēlīgs; 2. lādzīgs; jautrs; b. companion — labs draugs

boondocks ['bu:ndt>ks] n sar. 1. pamesta (nomaļa) vieta; 2. tuksnešaina, neapdzīvota vieta

boor [bus] n niev. rupjš cilvēks boost [burst] I n sar. 1. atbalsts, palīdzība; rekomendācija; to give smb. a b. — atbalstīt kādu; 2. (cenu) paaugstinājums; II v 1. (arī to b. up) piecelt; palīdzēt piecelties; 2. sar. atbalstīt; reklamēt; 3. sar. pacelt (cenas); palielināt (ražošanu); 4. radīt sensāciju; sacelt kņadu; 5. sl. zagt (sev. veikalā); 6. el. paaugstināt spriegumu booster ['bu:sta] n 1. atbalstītājs; dedzīgs piekritējs; great b. of one's home town — liels dzimtās pilsētas patriots; 2.: b. shot sl. — (medikamenta iedarbību pastiprinoša) narkotikas injekcija; 3. tehn. pastiprinātājs; b. rocket mil. — nesējraķete boot8 [bu:t] I n 1. [pus]zābaks; high (riding) b. — stulmzābaks; lace b. — saišu zābaks;

2. (automašīnas) bagāžnieks; 3. vēst. sieksta; 4. pl sp. futbola zābaki, buči; 0 he has his heart in his ~s sar. — viņam dūša papēžos; the b. is on the foot sar. —

1) atbildība gulstas uz citu; cits ir vainīgs;

2) stāvoklis ir mainījies; apstākļi ir mainījušies; to be in smb. 's ~s — būt kāda vietā; ielīst cita ādā; to die in one's ~s (with one's ~s on) sar. — nomirt traģiskā nāvē (savā postenī); to get the b. sl. — tikt atlaistam no darba; to give smb. the b. sl. — atlaist kādu no darba; to lick someone's ~s sar.— lišķēt, pieglaimoties; to put the b. in sl. — iespert kādam; to shake (shiver) in one's ~s — drebēt kā apšu lapai; II v

1. apaut zābakus; 2. iespert ar zābaku;

3. sar. atlaist no darba; 4. sl. pakāpeniski injicēt narkotiku; <=> to b. out sl. — padzīt

bootb [bu:t] n sl. nauda; 0 to b. — piedevām; turklāt

bootblack ['buitblaek] n zābaku spodrinātājs bootee [*bu:ti:] n 1. (sieviešu) bote; 2. (bērna)

adīts zābaciņš booth [bu:9] n 1. novietne; kiosks; stends;

2. kabīne

bootjack ['bu:td3aek] n zābaku kalpiņš bootlace ['buitleis] n zābaku saitebosk

bootleg2 ['bu:tleg] n 1. (zābaka) stulms;

2. tehn. apvalks bootlegb ['bu:tleg] v sar. 1. slepeni tirgoties ar alkoholiskiem dzērieniem; 2. slepus pārdot bootlegger ['bu:t,lega] n 1. alkoholisku dzērienu kontrabandists; 2. sl. aizliegtu preču tirgotājs bootless ['burtlis] a veltīgs; b. efforts—veltas pūles

bootlicker ['buithks] n amer. sl. lišķis,

pielīdējs, roklaiža: bootmaker ['buitmeika] n kurpnieks boots [bu:ts] n apkalpotājs (viesnīcā) boot-top ['buittnp] n (zābaka) stulms boot-tree ['buittri:] n kurpnieka lieste booty ['bu:ti] n laupījums; ieguvums booze [bu:z] n sl. 1. alkoholiski (reibinoši) dzērieni; 2. iedzeršana, žūpošana, pļēgu-rošana; to be on the b. — žūpot, pļēgurot booze-up f'buizAp] n sl. iedzeršana boozy ['bu:zi] a sl. iereibis bo-peep [,bau'pi:p] n paslēpes; to play

b.-p. — spēlēt paslēpes (arī pārn.) bopper ['bnpa] n sl. 1. džeza mūzikas

cienītājs; 2. sk. teeny-bopper boracic [ba'raesik] a ķīm. bora-; b. acid —

borskābe borax f'bniraeks] n ķīm. boraks Bordeaux [boi'dau] n bordo vīns border ['boido] I n 1. mala; 2. apmale; apšuvums; 3. robeža; the B. — robeža starp Angliju un Skotiju; to be on the b. of— robežoties ar; II v 1. (on, upon) robežot; robežoties; 2. apņemt, apjozt; 3. apšūt; apvīlēt

borderland ['boidalaend] n 1. pierobežas josla; robežjosla; 2. saskarnozare (zinātnē) borderline ['boidalain] n robeža; demarkācijas līnija; on the very b. — uz pašas robežas; b. case — apšaubāms gadījums

bore® [bo:] I n 1. urbums; caurums;

2. (ieroča) stobra kanāls; kalibrs;

3. svārpsts; urbis; II v 1. urbt; 2. pārn. urbties cauri; to b. one's way through the crowd — lauzt ceļu cauri pūlim

boreb [bo:] I n 1. garlaicība; what a b.! —

cik nepatīkami!; 2. garlaicīgs cilvēks; II v apnikt; I am ~d — man ir garlaicīgi; he ~s me stiff (to death) — viņš man ir pagalam apnicis

borec [bo:] n augsts paisums (upes grīvā)

bored sk. bearb

boreal ['bo:nsl] a ziemeļu-

Boreas ['bnnaes] n poēt. ziemeļvējš, ziemelis

boredom ['boidsm] n garlaicība

borer ['bo:rs] n 1. urbis; svārpsts; 2. urbējs;

3. ķirmis bore-well ['bo:w el] n artēziskā aka boric ['bo:nk] a ķīm. bora-; b. acid — borskābe

boring8 ['bo:nr]] n 1. urbšana; 2. urbums; 3. pl

urbuma skaidas boringb ['boinrj] a apnicīgs; garlaicīgs born [bo:n] I v sk. bearb 3.; II a dzimis; b. poet — dzimis dzejnieks; 0 b. with a silver spoon in one's mouth — piedzimis laimes krekliņā; in all my b. days — visā savā mūžā; he is not b. yesterday — viņš nav nekāds vakarējais borne sk. bearb boron ['boiron] n ķīm. bors borough ['bArs] n 1. neliela pilsēta; municipal b. — pilsēta ar pašpārvaldi; close (pocket) b. vēst. — pilsēta, kur vēlēšanas kontrolē vienpersoniski; parliamentary b. — parlamentā pārstāvēta pilsēta; rotten b. vēst. — satrunējis miestiņš; 2. amer. viens no pieciem Ņujorkas rajoniem borrow ['boreu] v (of, from) 1. aizņemties; patapināt; ~ed plumes pārn. — svešas spalvas; 2. aizgūt; pārņemt; to b. smb. 's theory (method) — pārņemt kāda teoriju (metodi)

borrowing ['borouii]] n 1. aizņemšanās;

2. vai. aizguvums borsch [bo:/] n borščs borstal ['bo:stl] n (arī b. institution)

mazgadīgo noziedznieku kolonija borzoi ['bo:zoi] n kurts (suņu suga) boscage ['boskid3] n poēt. krūmājs

bosh [bt>/] sl. I n blēņas, nieki; to talk b. —

runāt blēņas; II int blēņas!, nieki! bosk [bosk] n poēt. birze

boskage ['boskid3] sk. boscage bosket ['boskit] sk. bosk bosky f'bDski] a mežains; krūmiem aizaudzis bosom ['buzam] I n 1. krūtis; 2. azote; to put in one's b. — ielikt azotē; 3. (dabas) klēpis; (jūras) dzelme; 4. (ģimenes) loks; 5. (krekla) priekšpuse; starched b. — cietināta krūteža; 6. pārn. sirds; dvēseles dziļumi; 0 to take to one's b. — 1) (par vīrieti) apprecēties; 2) sadraudzēties; II v novec. 1. turēt slepenībā; 2. slēpt (azotē) bosom-friend ['buzamfrend] n sirdsdraugs;

sirdsdraudzene bosquet ['boskit] sk. bosk boss3 [bus] sar. I n 1. saimnieks; uzņēmējs; 2. meistars; priekšstrādnieks; 3. amer. (politiskas partijas) vadītājs, boss; II v saimniekot; vadīt; rīkoties; = to b. smb. about (around) — izrīkot kādu; 0 to b. the show — saimniekot; izrīkot bossb [bos] n izcilnis, izliekums boss0 [bns] sl. I n kļūda; neveiksme; misēklis; to make a b. shot (at) pārn. — aizšaut garām; nošaut buku; II v kļūdīties; aizšaut garām

bossa nova [.bosa'nauva] n bosanova

(mūzikas ritms un deja) bossy3 ['bosi] a tāds, kuram patīk komandēt (izrīkot)

bossyb ['bosi] a 1. izliekts; 2. punains botanicfal] [b3'taenik(al)]a botānisks;

b. garden — botāniskais dārzs botanist ['botanist] n botāniķis botanize ['botanaiz] v nodarboties ar

botāniku; vākt augus botany ['botani] n botānika botch [būt/] sar. I n (arī botch-up) 1. rupjš ielāps; 2. paviršs darbs; to make a b. of smth. — sabojāt kaut ko; II v 1. uzlikt ielāpu; pavirši salāpīt; 2. pavirši strādāt botcher ['bot/a] n nemākulis bot-fly ['botflai] n dundurs both [bauG] I pron abi; b. of them — abi divi; II conj: b.... and... — gan..., gan...; kā. .., tā ari. . .; b. tired and hungry — kā noguris, tā ari izsalcis bother fboSa] I n rūpes, nepatikšanas;

apgrūtinājums; to be a b. — sagādāt rūpes; Uvi. apgrūtināt; traucēt; apnikt; don't b. me!— netraucē mani!; 2. raizēties; uztraukties; to b. about smth. — 1) rūpēties par kaut ko; 2) noņemties ar kaut ko; don't b.! — nepūlieties!; that's what ~s me most — tas mani visvairāk uztrauc; 0 oh, b. it! sar. — pie velna!; sasodīts!; to b. oneself (one's head) [about] — lauzīt galvu

botheration [.boSa'rei/n] I n sk. bother I; II

int sasodīts! bothersome ['boSasam] a apgrūtinošs; apnicīgs

bothy ['bofh] n skotu būda, mājiņa bottle ['bod] I n pudele; flakons; hot-water b. — termofors; over the b. — pie pudeles (vīna u. tml.); to be fond of the b. — labprāt iedzert; to bring up on the b. — mākslīgi barot (zīdaini); to crack a b. together — kopīgi iedzert; to know smb. from his b. up — pazīt kādu no bērna kājas; to take to the b. (to hit the b. sl.) — nodoties dzeršanai; II v 1. iepildīt (ieliet) pudelē; 2. sl. pieķert (nozieguma vietā); <=> to b. up — apvaldīt (jūtas) bottle-baby ['botl.beibi] n mākslīgi barots bērns

bottle-feeding ['botl.fiidirj] n (zīdaiņa)

mākslīgā barošana bottle-gas [''boti gaes] n balongāze bottle-green ['botlgrim] a tumši zaļš bottle-holder ['botlhaulda] n 1. boksera sekundants (sacīkšu laikā); 2. piekritējs, atbalstītājs

bottleneck ['botlnek] n 1. pudeles kakls; 2. šaura eja; 3. (satiksmes) sastrēgums; 4. pārn. vājā vieta bottle-screw fbotlskru:] n korķviļķis bottom [botam] I n 1. apakšējā daļa; apakša; pamats; b. of a mountain — kalna pakāje; at the b. of the table — galda galā; from top to b. — no augšas līdz apakšai; to be at the b. of the class — sekmībā būt pēdējā vietā klasē; to have no b.pārn.— būt neizsmeļamam; 2. (jūras, upes, trauka) dibens; to go to the b. — grimt; to send to

the b. — nogremdēt; to touch b. — 1) pieskarties dibenam; aizsniegt dibenu; 2) (par cenām) maksimāli kristies;

3) pārn. galīgi pagrimt; 3. būtība; pamats; cēlonis; good at [the] b. — būtībā labs; to be at the b.(of)— būt pamatā; būt par cēloni; to get [down] to the b. (of) — izdibināt; to go to the b. (of) — iedziļināties; 4. (krēsla) sēdeklis; 5. (parasti pl) zemiene; (upes) ieleja; 6. padibenes, mieles; 0 at b. — īstenībā; at the b. of one's heart— sirds dziļumos; ~s up! sar. — dzer līdz dibenam!; from the b. of one's heart— patiesi; no visas sirds; the b. has dropped (fallen) out — pamats zudis zem kājām; there's no b. to it — gals nav saredzams; to knock the b. out sar. — izsist pamatu zem kājām; to stand on one's own b. — stāvēt uz savām kājām; Uvi. ielikt sēdekli; 2. mērīt dziļumu; 3. izdibināt; 4. (on, upon) pamatotfies] uz bottom-land ['botamlaend] n paliene; ieleja bottomless ['bntamhs] a 1. bez dibena; 2. ļoti

dziļš; 3. neizdibināms bottommost ['botammaust] a pats apakšējais,

viszemākais botulism ['botjulizam] n med. botulisms boucle [bu:'klei] n iekst. buklē boudoir ['bu:dwa:] n buduārs bough [bau] n zars bought sk. buy

bougie ['bu:3i:] n 1. vaska svece; 2. med. buža bouillon ['burjtjiļ] n buljons boulder ['baulda] n laukakmens boulevard ['builva:] n bulvāris boulter f'baulta] n makšķeraukla ar āķiem bounce [bauns] \n\. [at]lēciens; with a b. — ar vienu lēcienu; the ball has lost its b. — bumba vairs neatlec; 2. elastīgums; atsperīgums; 3. lielība; pārspīlējums; 4. amer. sl. (darba) uzteikums; II v

1. [atļlēkt; lēkāt; to b. into the room — iedrāzties istabā; 2. lielīties; plātīties; 3. amer. sl. izmest (no darba); III adv pēkšņi, piepeši

bouncer f'baunsa] n sar. 1. melis; lielībnieks;

2. nekaunīgi meli; izlielīšanās; 3. milzenis;

b. of a fish — liela zivs; 4. amer. ārā sviedējs

bouncing ['baunsiiļ] a sar. 1. (sev. par bērnu) spēcīgs; veselīgs; liela auguma-; 2. lielīgs; augstprātīgs, uzpūtīgs bound8 [baund] I n 1. robeža; 2. (parasti pl) ierobežojums; to put (set) ~s (to) — ierobežot; 0 out of all ~s— pārmērīgi; within the ~s of decency— pieklājības robežās; to go beyond the ~s of reason — rīkoties neprātīgi; II v 1. ierobežot; 2.: to be ~ed — robežoties; 3. apvaldīt boundb [baund] I n 1. lēciens; at a b. — ar vienu lēcienu; by leaps and~s — 1) lieliem lēcieniem; 2) ļoti strauji; 2.(bumbas) atlēciens; 3. poēt. spēcīgi sirdspuksti; 4. mil.: b. shot— rikošets; II v 1. lēkt; lēkšot; 2. (par bumbu) atlēkt; 3. mii. atlēkt ar rikošetu

boundc [baund] a 1. (par kuģi) gatavs braucienam; kas dodas (uz)\ ship b. for Finland— kuģis, kas dodas uz Somiju; homeward b.— (par kuģi) kas dodas mājup; outward b. — (par kuģi) 1) gatavs izbraukt jūrā; 2) kas dodas uz ārzemēm; 2. saistīts; b. to military service — karaklausībai pakļauts; he is b. to do it — viņam tas noteikti jādara; he is b. to succeed — viņš noteikti gūs panākumus boundd sk. bind

boundary ['baundan] n 1. robeža; b. dispute— robežkonflikts; 2,av.: b. lights — (lidlauka) robežugunis bounder ['baunda] n sl. nekauņa boundless ['baundlis] a bezgalīgs, neizmērojams; neierobežots; b. generosity — ārkārtīga augstsirdība bounteous ['bauntias] a formāl. 1. devīgs; dāsns; 2. bagātīgs; b. harvest — bagātīga raža

bountiful ['bauntifal] sk. bounteous bounty ['baunti] n 1. devība; 2. balva; b. of

nature — dabas velte; 3. (valsts) pabalsts bouquet [bulcei] n 1. (puķu) pušķis, buķete;

2. (vīna) aromāts bourbon ['b3:ban] n amer. 1. burbons (kukurūzas vai kviešu viskijs); 2. reakcionārsbourgeois

bourgeois ['tx^wa:] I n 1. buržujs; petty b. — sīkburžujs; 2. vēst. pilsētnieks; H a buržuāzijas-; buržuāzisks; petty b. — sīkburžuāzisks bourgeoisie [,bu33wa:'zi:] n buržuāzija;

petty b. — sīkburžuāzija bourn" [buan] n novec. strauts bournb sk. bourne

bourne [buan] n novec., poēt. 1. robeža;

2. mērķis

bout [baut] n 1. reize; kārta; at one b.— uzreiz; this b. — šoreiz; 2. (klepus, slimības) lēkme; 3. (ari drinking b.)

žūpošana; 4. sp. cīņa; b. with the gloves — bokss

boutique [bu:'ti:k] n (modes preču) veikals bovine ['bauvain] a 1. vērša-; 2. niev. tūļīgs; gauss

bovril ['bovral] n gaļas ekstrakts (buljona

pagatavošanai) bowa [bau] I n palocīšanās (sveicinot); to make one's ~s — atsveicināties; to take a b. — palocīties (pateicoties par aplausiem); II v 1. [sa]liekt; [sa]locīt; 2. liekties;

3. palocīt (galvu sveicinot); palocīties, paklanīties; ~ing acquaintance — pavirša pazīšanās; to b. one's assent— izteikt piekrišanu (palokot galvu); to b. one's thanks — pateikties paklanoties; 4. zemoties; to b. and scrape — glaimot; izdabāt; to b. the neck (the knee) (to)— liekt muguru, zemoties; not to b. the neck (the knee) to the invaders — nepakļauties iebrucējiem; to b. to fate — samierināties ar likteni; 5. izjust dziļu cieņu; = to b. down — nomākt, nospiest; ~ed down by care — rūpju nomākts; to b. in — uzņemt (viesi) paklanoties; to b. out — izvadīt (viesi) paklanoties

bowb [bau] n 1. arka; loks; 2. (šaujamais) loks, stops; 3. (vijoles) lociņš; 4. sasieta lente; 5. varavīksne; 6. arhit. erkers 0 to draw a (the) long b. — pārspīlēt; to draw a b. at a venture — neviļus kaut ko trāpīgi pateikt

bow0 [bau] n (kuģa) priekšgals

bowel ['baual] n (parasti pl) I. (med. ari sg.)

zarna; to evacuate the ~s med. — iztīrīt kuņģi; 2. pl iekšas; 3. iekšiene; ~s of the earth — zemes dzīles; 4. (ari the ~s of mercy (pity)) līdzjūtība; to have no ~s — nejust līdzi; 0 to get one's ~s in an uproar— uztraukties, uzbudināties bower ['baua] n 1. vasarnīca, kotedža; 2. lapene; 3. poet, mājoklis; 4. novec. buduārs

bowery® ['bauan] a kokiem (krūmiem)

apstādīts; ēnains boweryb ['bauan] n amer. 1. ferma; 2. iela

(vai kvartāls) ar lētiem bāriem bowie knife ['bauinaifļ n garš medību duncis bowla [baul] n 1. bļoda; trauks; 2. (apaļa) vāze; 3. kauss, pokāls; the b.— dzīres; 4. (karotes) ieliekums; 5. matu žāvējamais (frizētavā); 7. tehn. rezervuārs; 6. amer. amfiteātris; stadions bowlb [baul] I n 1. koka bumba; 2.: ~s pl — ķegļu spēle; II v 1. ripināt (bumbu, stīpu);

2. ripot; 3. padot bumbu (kriketā); <= to b. along — ātri iet; braukt; ripot; to b. over — 1) nogāzt, notriekt; 2) pārn. satriekt; izsist no sliedēm

bow-legged ['baulegd] a līkkājains bowler ['baula] n (arī b. hat) katliņš (cepure);

battle b. mii. sl. — ķivere bowline ['bauhn] n (arī b. knot) jūrnieku mezgls

bowling alley ['baulnj.aeli] n bumbotava bowling-green ['baulirj gri:n] n laukums

(zāliens) bumbas (stīpas) ripināšanai bowman ['bauman] n strēlnieks, lokšāvējs bowsaw ['bauso:] n loka zāģis bowshot ['bau/ot] n bultas lidojuma attālums bowsprit ['bauspnt] n jūrn. bugsprits bowstring ['baustrit]] n stopa stiegra bow-tie [.bau'tai] n tauriņš (kaklasaite) boxa [boks] I n 1. kārba, kaste; 2. steliņģis;

3. mājiņa, namiņš; 4. buka; 5. sl. televizors; 6. teātr. loža; 7. tehn. bukse; ieliktnis; 0 to be in a [tight] b. — būt grūtā stāvoklī; to be in the same b. — būt vienādā stāvoklī; to be in the wrong b.— būt neveiklā stāvoklī; II v 1. [ieļlikt kārbā (kastē); 2. iesniegt (dokumentus) tiesā; = to b. inbrain

mil. — ielenkt; to b. off — nošķirt; atdalīt ar šķērssienu; to b. up — iespiest, iebāzt; 0 to b. the compass — pilnīgi mainīt kursu

boxb [buks] Inl. sitiens, belziens; b. on the ear — pļauka, pliķis; 2. bokss; II v

1. [ieļsist ar dūri; to b. smb.'s ears — iecirst kādam pliķi; 2. boksēties

box»1 [boks] n buksuss box-calf ['bokskaif] n hromāda box-car ['bokska:] n amer. preču vagons boxer ['boksa] n 1. bokseris; 2. bokseris (suņu suga)

boxing ['boksi»]] n bokss; b. gloves — boksa cimdi

box-keeper ['bokski:pa] n ložu apkalpotājs

(teātrī)

box number ['boksjiAmba] n pastkastītes

numurs (adreses vietā) box-office ['boks.ofis] n teātra kase box-seat ['bokssi:t] n 1. sēdvieta uz bukas;

2. vieta ložā

box-up ['boksAp] n sl. juceklis; jezga boxwood ['bnkswud] sk. boxc boy [boi] n 1. zēns; puisis; old b.! — veco zēn!; 2. bojs (sulainis)', 3.jūrn. kuģa puika, junga; 4.: the b.sl.— 1) šampanietis; 2) heroīns; <> big. b. amer. sar. —barvedis; fly b. sar. — lidotājs; pansy b. sar. — pederasts

boycott ['baikūt] I n boikots; to put under

b. — boikotēt; II v boikotēt boyfriend ['boifrend] n draugs (meitenei vai sievietei)

boyhood ['boihud] n zēna (pusaudža) gadi,

pusaudža vecums boyish ['ban/] a 1. zēna-; 2. zēnisks; puicisks boyishness ['boii/nis] n zēniskums;

puiciskums bozo ['bauzau] n amer. sl. subjekts, tips bra [bra:] n sar. krūšturis brace [breis] Inl. sastiprinājums; savienojums; 2.: ~s pl — bikšturi;

3. (sev. par medījumu) pāris; 4.: ~s pl — figūriekavas; 5.: ~s pl— ortodontiskas skavas (zobu stāvokļa izlabošanai); 6. tehn. kloķurbis; 7. jūrn. brase; II v

1. sastiprināt; nostiprināt; 2. sasiet; savilkt (piem. , jostu); 3. sasprindzināt (gribu, spēkus u. tml.); to b. oneself up — sasparoties

bracelet ['breisht] n 1. aproce, rokassprādze;

2. pl sar. roku dzelži bracer-upper ['breisar.Apa] n amer. sl.

spēcinošs (spirdzinošs) dzēriens brachial ['breikial] a anat. pleca-; b. artery —

pleca artērija bracing ['breisii]] I n sastiprinājums; savienojums; II a spēcinošs, spirdzinošs; b. air — spirdzinošs gaiss bracken ['braekan] n ērgļpaparde bracket ['braekit] I n 1. pamats; atbalsts; 2. iekava; square b.— kvadrātiekava; to put in ~s — ieslēgt iekavās; 3. grupa; kategorija; age b. — vecumgrupa; 4. būvn. kronšteins; konsole; II v 1. ieslēgt iekavās; 2. pielīdzināt brackish ['braeki/] a (par ūdeni) iesāļš brad [braed] n tapa; tapiņa bradawl ['braedail] n īlens brae [brei] n dial, kalna nogāze; stāvs upes krasts

brag [braeg] Inl. lielīšanās, plātīšanās; 2. lielībnieks; II v (of, about) lielīties, plātīties

braggart ['braegat] n lielībnieks Brahman ['bra:man], Brahmin ['bra:min] n brahmanis

braid [breid] Inl. (matu) pīne; 2. (pīta) lente; trese; II v 1. [sa]pīt (matus); 2. iepīt lenti (matos); 3. apšūt ar lenti (tresi) braille [bred] n neredzīgo raksts brain [brem] Inl. smadzenes; b. fever — smadzeņu iekaisums; dish of ~s — smadzenes (ēdiens); 2. (parasti pl) sar. prāts; saprāts; garigās spējas; to have ~s (have a good b. have much b.) — būt gudram; use your ~s! — pakustini smadzenes!; padomā; 3. amer. sl. elektronu skaitļošanas mašīna; 0 to beat (cudgel, rack) one's ~s about smth. sar. — lauzīt galvu par kaut ko; to blow out one's ~s sar. — ietriekt sev lodi pierē; to crack one's ~[s] sar. — sajukt prātā; to have one'sbrain-box

~[s] on ice sar. — saglabāt vēsu prātu; to have smth. on the b. sar. — lolot domu; to pick (suck) smb.'s ~s — izmantot (piesavināties) cita domas (idejas); to turn smb.'s b.— 1) sajaukt kādam prātus; 2) sagrozīt kādam galvu; II v sašķaidīt galvaskausu brain-box ['breinboks] n sl. pauris; smadzeņu pods

brain-child ['breint/aild] n sar. (oriģināla)

doma, ideja brain drain ['brein drein] n "smadzeņu noplūde"; kvalificētu speciālistu aizplūšana uz ārzemēm

brain-fag ['breinfaeg] n sar. garīga pārpūle brainless ['breinlis] a muļķīgs brain-pan ['breinpaen] n med. galvaskauss brain-power ['brein,paua] n zinātniskie

kadri; zinātniski tehniskā inteliģence brainsick ['breinsik] a garīgi slims brainstorm ['breinstoim] n sar. 1. garīgs

satricinājums; 2. amer. spoža ideja brain[s] trust ['brem(z)trASt] n sar. 1. [valdības] padomdevēji; 2. ekspertu grupa

brainwash ['breinwt)/] sar. niev. I n (arī brainwashing) ideoloģiska apstrāde, "smadzeņu skalošana"; II v pakļaut ideoloģiskai apstrādei, "skalot smadzenes" brainwave ['breinweiv] n 1. sar. spoža ideja; pēkšņa atklāsme; 2. pl med. elektro-encefalogramma brainwork ['breinw3:k] n 1. galīgais darbs (pretēji fiziskajam); 2. domāšana; apsvēršana

brainy ['breini] a gudrs, saprātīgs, ar gaišu galvu

braird ['bread] I n (labības, zāles) asns; II v

(par labību, zāli) uzdīgt braise [breiz] v sautēt (galu) brake3 [breik] I n bremze; b. action — bremzēšana; b. light — stopsignāls; emergency b. — rezerves bremze; to apply (put on) the ~s — [no]bremzēt; II v bremzēt brakeb [breik] n biezoknis; krūmājs brake0 [breik] n paparde brake11 [breik] I n 1. kulstīklas; 2. (mīklas)

mīcāmā mašīna; 3. lielas ecēšas; II v

1. kulstīt (linus, kaņepājus)\ 2. mīcīt (mīklu) brakeband ['breikbaend] n tehn. bremzes

lente

braky ['breiki] a krūmiem (papardēm)

aizaudzis bramble ['braembl] n kazenājs bran [braen] n klijas; atsijas branch [bra:nf/] I n 1. zars; 2. nozare;

3. filiāle, nodaļa; b. establishment (office) — filiāle; 4. (upes) atteka; 5. (ceļa, kalnu grēdas) atzarojums; b. line — dzelzceļa nozarojums; b. pipe tehn. — īscaurule; 6. (ģimenes) zars, līnija; II v sazarotfies]; <=> to b. off — atzaroties; this road ~es off— šis ceļš nogriežas; to b. out — sazaroties

branchiae ['braeqkia] n pl žaunas branchy ['bra:nt/i] a zarains; žuburains brand [braend] I n 1. fabrikas marka;

2. šķirne; labums; excellent b. of coffee — augstākā labuma kafija; of the best b. — augstākā labuma-; 3. apdegusi pagale;

4. degzīme; 5. kauna traips; 6. poēt. lāpa; 7. poēt. zobens; 8. bot. melnplauka; II v

1. piestiprināt fabrikas zīmi; 2. sašķirot (pēc kvalitātes); 3. iededzināt zīmi; 4. iespiesties (atmiņā)-, 5. nosodīt; likt pie kauna staba

brandish ['braendi/] v 1. draudīgi vicināt

(piem., zobenu, nūju)-, 2. reklamēt brandling ['braendlir]] n slieka brand-new [,brsen <fnju:] a gluži jauns brandy ['braendi] n brendijs, konjaks; cherry

b. — ķiršu liķieris bran-new [.braen'nju:] sk. brand-new brash3 [brse/] a sar. 1. bezkaunīgs,

nekaunīgs; 2. straujš; pārdrošs brashb [brae/] n atkritumu (lūžņu, akmeņu

u. tml.) kaudze brashc [brae/] a (par kokmateriālu) viegli

lūstošs; trausls brashd [brae/] n grēmas brass [bra:s] n 1. misiņš; b. band — pūtēju orķestris; the b. — pūšamie instrumenti;

2. sl. sīknauda; 3. sl. nekaunība; as bold as b. — ļoti nekaunīgs; 4. mii. sl. priekšnie-bread-and-butter

cība; top b. mil. —vadība; 5. tehn. ieliktnis; 0 I don't care a b. farthing — man gluži vienalga; to come (get) down to [the] b. tacks (nails) — izdibināt lietas būtību; to part b. rags with smb. jūrn. sl. — pārtraukt draudzību ar kādu brass hat [,bra:s'haet] mil. sl. 1. augsta

dienesta pakāpe; 2. štāba virsnieks brassiere ['braesia] n krūšturis brassy ['bra:si] a 1. misiņa-; 2. (par skaņu)

metālisks; 3. sar. nekaunīgs brat [braet] n niev bērnelis, knēvelis bravado [bre'vaidsu] n (pl ~oes, -es [suz]) bramanība

brave [breiv] I a 1. drosmīgs, drošsirdīgs; drošs; 2. novec. lielisks; 3. novec. uzposies, uzcirties; krāšņs; II v 1. drosmīgi stāties pretī (briesmām u.tml.)-, 2. bravūrīgi (izaicinoši) uzstāties; to b. it out — izturēties izaicinoši; to b. public opinion — nerēķināties ar sabiedrisko domu bravery ['breivan] n 1. drosme, drošsirdība;

vīrišķība; 2. greznība; ārišķīgs spožums bravo [,bra:'vau] int bravo! brawl [bro:l] I n 1. tracis; skandāls; 2. (strauta) urdzēšana; Uvi. rīkot tračus (skandālus); 2. (par strautu) urdzēt brawn [bn>:n] n 1. muskuļi; muskuļu spēks;

2. sālīta (konservēta) cūkgaļa brawn drain ['broindrein] n strādnieku aizplūšana uz citām zemēm (lai dabūtu darbu ar izdevīgākiem noteikumiem) brawny ['bro:m] a muskuļains; spēcīgs bray [brei] I n 1. (ēzeļa) brēciens; 2. (taures) pūtiens; 3. griezīga skaņa; II v 1. (par ēzeli) brēkt; 2. (arī to b. out) griezīgi ietaurēties braze [breiz] v salodēt brazen ['breizn] I a 1. misiņa-; bronzas-; 2. nekaunīgs; II v: to b. it out — nekaunīgi (izaicinoši) izturēties brazen-faced ['breiznfeist] a nekaunīgs;

nekautrīgs brazier8 ['breizia] n varkalis brazier* f'breizia] n ogļu panna brazil fbnezd] n min. pirīts Brazilian [bre'zilian] I n brazīlietis; brazīliete; n a Brazīlijas-; brazīliešu-

Brazil-nut [bra'zil.nAt] n amerikāņu (brazīliešu) rieksts

breach [bri:t/] I n 1. caurums, robs (mūrī, sienā u. tml.); 2. (likuma, noteikuma u. tml.) pārkāpšana; b. of confidence — uzticēšanās ļaunprātīga izmantošana; b. of contract — līguma laušana; b. of discipline — disciplīnas pārkāpums; b. of faith (trust) — uzticības laušana; b. of justice — netaisnība; b. of the law — likumpārkāpums; b. of order — reglamenta neievērošana; b. of [the] peace — miera un sabiedriskās kārtības traucēšana; b. of promise — solījuma laušana; 3. (attiecību) saraušana; 4. intervāls, pārtraukums; 0 without a b. of continuity — nepārtraukti; to heal the b. — izbeigt [ilgu] naidošanos; to stand in the b. — uzņemties galveno atbildību; saņemt galveno triecienu; II v izsist caurumu (robu) (mūrī, sienā u. tml.)

bread [bred] n 1. maize; loaf of b. — maizes klaips; slice of b. — maizes šķēle; stale b. — saziedējusi maize; b. and butter — 1) sviestmaize; 2) pārn. iztika; daily b. — dienišķā maize; to make (earn) one's b. — [noļpelnīt [sev] maizi (iztiku); 3. sl. nauda; skanošais; 0 b. and cheese (arī b. and water) — vienkāršs (trūcīgs) uzturs; b. buttered on both sides— labklājība; pārticība; to break b. with smb. — 1) dalīties iztikā ar kādu; 2) izmantot kāda viesmīlību; to eat the b. of idleness — 1) slinkot; 2) dzīvot uz citu rēķina; to have one's b. buttered for life — būt materiāli nodrošinātam uz mūžu; to have one's b. buttered on both sides — 1) būt pārtikušam; 2) izmantot visas iespējas savā labā; to know [on] which side one's b. is buttered sar. — zināt, kur gūt labumu; to quarrel with one's b. and butter— zāģēt zaru, uz kura pats sēž; to take the b. out of smb.'s mouth sar. — atņemt kādam maizes kumosu

bread-and-butter [.bredond'bAto] a 1.: b. -a. -b. miss — pusaudze, skolas vecuma meitene; 2. parasts; ikdienišķs; 3.: b. -a. -b. letter — vēstule, kurā izteiktabread-basket

pateicība par viesmīlību; b. -a. -b. pudding — maizes pudiņš bread-basket ['bred,ba:skit] n 1. maizes grozs; 2. galvenais labības audzēšanas rajons; 3. sl. kuņģis bread-crumb ['bredkrAm] n 1. (maizes) mīkstums; 2. (parasti pl) (maizes) drupata breadfruit ['bredfruit] n 1. maizeskoks;

2. maizeskoka augļi breadline ['bredlain] n bezdarbnieku rinda pēc pabalsta; to be on the b. pārn. — būt ļoti trūcīgam breadslicer ['bredslaisa] n maizes griežamā mašīna

breadstuff ['bredstAf] n 1. graudi; 2. milti;

miltu izstrādājumi breadth [bredB] n 1. platums; 2. (uzskatu u. tml.) plašums; 0 to a hair's b. — uz mata; by (within) a hair's b. of smth. — par mata tiesu no kaut kā breadthways ['bredGweiz] adv platumā breadthwise

['bredGwaiz] sk. breadthways bread-ticket ['bred,tikit] n maizes kartīte breadwinner ['bred,wins] n apgādnieks;

[maizes] pelnītājs break [breik] I n 1. lūzums; 2. caurums; robs; plaisa; sprauga; 3. izlikšanās; b. for freedom— izlaušanās brīvībā; 4. pārtraukums, starpbrīdis; b. in conversation — pārtraukums sarunā; coffee b. — starpbrīdis kafijas dzeršanai; without a b. — nepārtraukti; 5.: b. of day — rītausma; at b. of day — gaismai austot; 6. pārteikšanās; kļūda; to make a bad b.— 1) izdarīt kļūdu; 2) pārn. izdarīt nepareizu gājienu; 7. šķelšanās; (attiecību) pārtraukšana; to make a b. with smb. — pārtraukt jebkurus sakarus ar kādu; 8. amer. (cenu) pēkšņa pazemināšanās; 9. sar. gadījums; iespēja; bad b. — neveiksme; even -s — vienādas iespējas; lucky b.— laimīgs gadījums; veiksme; to get the ~s — izmantot labvēlīgus apstākļus; gūt panākumus; to give smb. a b. — dot kādam iespēju (kaut ko izdarīt); 10. sp. cīņas pārtraukšana (boksā); 11. ķim. noslāņošanās; 12. ģeol. lūzums; 0 b. in the clouds — cerību stars;

II v (p. broke [brsuk]; p. p. broken ['breuksn] 1. [sa]lauzt; sasist; 2. salūzt; saplīst; 3. lauzt (doto vārdu u. tml.); pārkāpt (likumu); to b. a promise — lauzt solījumu; to b. the peace — traucēt mieru; 4. pārtraukt (ceļojumu, attiecības, klusumu); to b. monotony — atdāvināt, padarīt dzīvāku;

5. atplēst (vēstuli); attaisīt, atkorķēt (pudeli);

6. paziņot, pavēstīt (jaunumu); 7. bankrotēt, izputēt; 8. atlaist, degradēt (virsnieku); 9. izmainīt (naudu); 10. aust; day is ~ing — aust diena (gaisma); 11. (par mākoņiem, miglu) izklīst; 12. (par balsi) aizlūzt;

13. izlauzties (piem. , par kliedzienu);

14. salauzt (pretestību); iedragāt (veselību);

15. pārspēt (rekordu); 16. kulstīt (linus); 17. el. pārtraukt (strāvas ķēdi); = to b. away— izbēgt (no cietuma u. tml.); to b. down — 1) sagraut; 2) sagrūt; sabrukt; 3) salauzt (pretestību); 4) sadalīt (daļās); 5) ciest neveiksmi; 6) zaudēt savaldīšanos; to b. forth — izlauzties; to b. forth into tears — izplūst asarās; to b. in —

1) ielauzties; 2) iedrāzties; 3) iejaukties (sarunā); 4) iebraukt (zirgu); 5) ievalkāt (apavus); to b. into — 1) ielauzties; 2) sākt (smieties, raudāt u. tml.); 3): to b. into smb. 's time — atņemt kādam laiku; 4) pārtraukt (sarunu); 5): to b. into a run — mesties skriet; to b. off — 1) nolauzt; atlauzt; 2) pēkšņi pārtraukt (sarunu, attiecības u. tml.); to b. out — 1) izlauzt;

2) izbēgt (no cietuma); 3) (par karu, epidēmiju) uzliesmot; sākties; to b. through — izlauzties; to b. up — 1) sadalīt (dalās); 2) pārtraukt mācības (skolā, universitātē); 3) (par sapulces dalībniekiem u. tml.) izklīst; 4) (par laiku) mainīties; to b. with — saraut attiecības (ar kādu); 0 to b. a lance with smb. — lauzt šķēpus ar kādu; to b. a path (way) — lauzt ceļu; to b. a secret — atklāt noslēpumu; to b. cover— (par dzīvnieku) iznākt no slēptuves; to b. loose — 1) izrauties brīvībā; 2) norauties (no ķēdes); to b. one's head over smth. — lauzīt galvu par kaut ko; to b. smb.'s heart— sāpināt kādu; to b. the

back (neck) of smth. sar. — pievārēt kaut ko; paveikt pašu grūtāko; to b. the ground (ari to b. fresh ground) — 1) uzart (uzplēst) atmatu; 2) lauzt jaunus ceļus; to b. wind — nolaist gāzes breakable ['breikabl] a viegli lūstošs

(plīstošs); trausls breakage ['breikid3] n [sa]laušana breakaway ['breikawei] n 1. atteikšanās (no tradīcijām u.tml.); 2. sp. atraušanās (no grupas skrējienā u. tml.) breakdown ['breikdaun] n 1. sabrukums; nervous b. — nervu sabrukums; 2. izjaukšana (pa daļām); 3. klasificēšana; 4. tehn. avārija; 5. mii. pārrāvums; 6. breiks (deja) breaker f'breiko] n 1. liels vilnis; ~s — bangas (ap zemūdens klintīm);

2. jūrn. ledgriezis; 3. jūrn. neliela muca;

4. tehn. drupinātājs; 5. tekst. kulstīkla; 0 ~s ahead! — draud briesmas!

breakfast ['brekfsst] I n brokastis; to have

(take) b. — brokastot; II v brokastot break-in [.breik'in] n nelikumīga ielaušanās breaking ['breikii]] n 1. laušana;

2. lūšana;

3. drupināšana; 4. (dambja) pārrāvums;

5. amer. plēsums; 6. kalnr. atskaldīšana; 7. tekst. kulstīšana

breakneck ['breiknek] a bīstams; at [a] b. speed (pace) — galvu reibinošā ātrumā break-out ['breikaut] n 1. bēgšana (no cietuma u. tml.); 2. (nemieru, epidēmijas u. tml.) uzliesmojums breakover ['breikauva] n (teksta) pārnesums

[nākošajā lappusē] breakstone ['breikstoun] n bot. akmeņlauze breakthrough ['breikGru:] n 1. liels sasniegums (atklājums); 2. mii. pārrāvums

break-up [.breik'Ap] n 1. sabrukums; 2. mācību pārtraukšana (skolā, universitātē); 3. attiecību pārtraukšana breakwater ['breik waits] n mols; viļņlauzis bream [bri:m] n plaudis breast [brest] I n 1. krūtis; b. pocket—krūšu kabata; 2. krūts; krūšu dziedzeris; child at the b. — zīdainis; 3. sirds; sirdsapziņa; to make a clean b.(of)— izkratīt sirdi;

vaļsirdīgi atzīties; 4. (arkla) vērstuve; II v stāties pretī; 0 to b. the tape sp. — finišēt pirmajam

breast-beating ['brest.biitii]] n ārišķīga nožēla

breast-bone ['bresrbaun] n krūškauls breast-feeding ['brest.fiidir]] n (bērna)

barošana ar krūti breast-high [.brest'hai] a krūšu augstumā breast-pang ['brestpaerj] n med. stenokardija breast-pin ['brestpin] n kaklasaites

[spraužam] adata breastplate ['bresfpleit] n krūšu aizsegs (bruņās)

breast-stroke [''brest strauk] n sp. brass breastwork ['brestw3:k] n mii. brustvērs breath [breG] n 1. elpa; elpas vilciens; all in a b., all in the same b. — vienā elpas vilcienā; out of b. — aizelsies, bez elpas; to be short of b. — slimot ar aizdusu; to draw b. — 1) elpot; 2) pārn. dzīvot; to hold (catch, bate) one's b. — aizturēt elpu; to speak below (under) one's b.— runāt čukstus; 2. atelpa; to take (fetch) b.— atņemt (atvilkt) elpu; 3. vēsma; to take a b. of [fresh] air — ieelpot svaigu gaisu; 4. vai. attr.: b. consonant — nebalsīgs līdzskanis; 0 to draw the first b. — piedzimt, nākt pasaulē; to draw one's last b. — nomirt; to take smb. 's b. away — pārsteigt kādu; to waste one's b. — runāt veltīgi

breathalyser [''breBa,laiza] n ierīce alkohola lietošanas daudzuma noteikšanai (autovadītājiem) breathe [bri:5] v 1. elpot; to b. one's last — izdvest pēdējo nopūtu; nomirt; 2. atņemt (atvilkt) elpu; to b. (freely)—brīvi uzelpot;

3. izdvest (skaņu); not to b. a word— 1) nebilst ne vārda; 2) pārn. turēt slepenībā;

4. (par vēju) uzvējot; 0 to b. new life (into) — iedvest jaunus spēkus

breather ['bri:5s] n 1. dzīva būtne; 2. elpošanas vingrinājums; 3. sar. īsa atelpa; to

take (have) a b. — atvilkt elpu;

4. respirators; 5. tehn. spiediena izlīdzinātājs

breathing [''briiSii]] n 1. elpošana; b. mask —

gāzmaska; 2. vēsma; 3. vai. aspirācija breathing-space ['briiSiqspeis] n atelpa breathless ['breGlis] a 1. bez elpas; aizelsies;

2. (par uzmanību) sasprindzināts; 3. (par laiku) bezvēja-; (par ūdeni) nekustīgs;

4. nedzīvs

breathtaking fbreG.teikii]] a (elpu) aizraujošs; satriecošs breath-test ['breGtest] n pārbaude par

alkohola lietošanu (autovadītājiem) bred sk. breed IT

breech [bri:t/] n mii. (šautenes, lielgabala)

stobra resgalis breech-block ['briit/blok] n mii. aizslēgs breeches ['bnt/iz] n pl 1. bikses līdz ceļiem; 2. sar. bikses; 0 to wear the b. — turēt vīru zem tupeles breech-loader ['bri:t/,lauda] n mii. pa stobra

resgali pielādējams lielgabals breech-sight ['bri:t/sait] n mii. tēmēklis breed [bri:d] I n (dzīvnieku) šķirne; suga; II v (j). un p.p. bred [bred]) 1. (par dzīvniekiem) dzemdēt; radīt; 2. audzēt (lopus); 3. [iz]audzināt; 4. perināt (putnus);

5. vairoties; 6. radīt; izraisīt; 7.: born and bred — dzimis un audzis

breeder [*bri:da] n 1. selekcionārs; audzētājs;

2. vaislinieks

breeding ['briidnj] n 1. (dzīvnieku, putnu) vairošanās; 2. (lopu, stādu) audzēšana;

3. audzināšana; uzvedība; ill b. — audzināšanas trūkums, neaudzinātība; man of fine b. — labi audzināts cilvēks

breeze3 [bri:z] I n 1. viegls vējš, vēsma; 2. sar. strīds; 3. baumas; 4. jūrn. brīze; 0 in a b. sl. — viegli, bez piepūles; to win a competition iri a b. — viegli uzvarēt sacensībās; to fan the ~s— darīt veltīgu darbu; to shoot the b. sl. — pļāpāt, kulstīt mēli; II v 1. vējot, vēsmot; 2. sar. darīt kaut ko steigā (pavirši); <=> to b. in — ieskriet negaidīti; to b up — (par vēju) pieņemties spēkā

breezeb [bri:z] n dundurs

breezec [bri:z] n ogļu putekļi (gruži)

breezy ['bri:ziļ a 1. (par laiku) vējains;

2. dzīvs; jautrs breloque [bre'lok] /; breloks brethren sk. brother

breve [bri:v] n poligr. īsuma zīme, breve brevet ['brevit] n mii. 1. dokuments par paaugstinājumu dienesta pakāpē (bez algas pielikuma); 2. paaugstinājums dienesta pakāpē (bez algas pielikuma) breviary ['briiviari] n 1. breviārs, katoļu lūgsnu grāmata; 2. saīsināts izklāsts; konspekts brevier [bra'via] n poligr. petits brevity ['brevati] n īsums brew [bru:] I n brūvējums; II v 1. brūvēt (alu); 2. jaukt, taisīt (punšu); uzliet (tēju);

3. perināt (strīdu u. tml.); 4. (par vētru, negaisu) tuvoties; 0 drink as you have ~ed — ko sēsi, to pļausi

brewage ['bru:id3] n brūvējums brewer ['bru:a] n aldaris brewery ['bru:ari] n alus darītava briar sk. brier

bribable ['braibabl] a uzpērkams, piekukuļojams

bribe [braib] I n pārn. kukulis; II v 1. dot kukuli, [pie]kukuļot; uzpirkt; 2. pierunāt; ietekmēt briber fbraiba] n kukuļdevējs bribery ['braibari] n [pie]kukuļošana bribetaker ['braib,teika] n kukuļņēmējs bric-a-brac ['bnkabraek] n (senatnīgas)

greznumlietiņas brick [bnk] I n 1. ķieģelis; 2. (ziepju u. tml.) gabals; 3.: ~s (arī box of ~s)— rotaļu klucīši; 4. (ari regular b.) sar. lāga zēns; 0 like a cat on hot ~s— kā uz karstām oglēm; like a hundred (a thousand, a ton) of ~s sar. — ar milzīgu spēku; to drop a b. sar. — izturēties netaktiski; to have a b. in one's hat sl. — būt piedzērušam; to hit the ~s amer. sl. — streikot; to make ~s without straw— veltīgi pūlēties; II a ķieģeļu-; 0 to beat (run) one's head against a b. wall sar. — ar pieri sienā skriet; HI v celt no ķieģeļiem; = to b. in (up) — aizmūrēt ar ķieģeļiem brickbat ['bnkbaet] n 1. ķieģeļa gabals;brightening

2. sar. nelabvēlīga (asa) piezīme (atsauksme)

brick-field ['bnkfidd] n ķieģeļu fabrika brick-kiln ['bnkkilnļ n ķieģeļceplis bricklayer ['bnk,leia] n mūrnieks bricklaying ['bnkjeuij] n mūrēšana brickwork ['bnkw3:k] n 1. ķieģeļu siena

(mūris); 2.: ~s pl—ķieģeļu fabrika brickyard ['bnkja:dj sk. brick-field bridal ['braidl] I n kāzu mielasts; kāzas; II a kāzu-; līgavas-; b. day — kāzu diena; b. dress — līgavas tērps bride [braid] n līgava; jaunlaulātā bridegroom

['braidgrum] n līgavainis;

jaunlaulātais bridesmaid ['braidzmeid] n līgavas māsa (kāzās)

bridesman ['braidzman] n līgavaiņa brālis

(kāzās)

bridewell f'braidwal] n labošanas nams; cietums

bridge3 [bnd3] I n 1. tilts; b. of boats (pontoon b.) — pontontilts; raft b. — peldošs tilts; gold (silver) b.pārn.— cienīgs atkāpšanās ceļš; 2. (arī b. of the nose) virsdegune; 3. (stīgu instrumenta) steķis; 4. jūrn. [kuģa] komandtilts; 5. (zobu) tiltiņš; 6. el. šunts, paralēlslēgums; 0 to bum one's ~s — nojaukt aiz sevis visus tiltus; to throw smb. over the b. — aizlikt kādam kāju priekšā; piekrāpt kādu; II v pārmest tiltu; savienot ar tiltu; to b. a river — uzcelt tiltu pāri upei; => to b. over — pārvarēt (piem. , grūtības); 0 to b. a gap — novērst plaisu

bridge1" [bnd3] n bridžs (kāršu spēle) bridgehead ['bnd3hed] n mii placdarms bridle ['braidl] I n iemaukti; to give a horse the b. — 1) atlaist grožus; 2) pārn. ļaut pilnīgu vaļu; to put a b. on [a horse] — uzlikt iemauktus [zirgam]; II v 1. uzlikt iemauktus; 2. iegrožot, savaldīt; to b. one's passions — apslāpēt emocijas (kaislības);

3. (arī to b. up) iecirsties, iespītēties

bridle-path ['braidlpa:0] n jājamais ceļš

bridle-rein ['braidlrein] n pavada

brief [bri:f] I n 1. kopsavilkums;

rezumējums; 2. jur. īss lietas izklāsts; to have plenty of ~s — (par advokātu) būt plašai praksei; to hold a b. (for) — aizstāvēt; to take a b. — uzņemties lietas izskatīšanu tiesā; to throw down one's b. — atteikties no lietas turpmākās izskatīšanas; 3. mii. instrukcija (lidotājiem pirms kaujas lidojuma); II a īss; neilgs; in b. — īsumā; to be b. and to the point — runāt īsi un konkrēti (par lietas būtību); DI v 1. rezumēt; īsi izteikt; 2. jur. uzticēt lietu (advokātam); 3. mii. instruēt (kara lidotājus) briefbag ['bri:fbaeg] sk. briefcase briefcase ['bri:fkeis] n [ādas] mape; portfelis briefing ['bri:fiij] n instruktāža briefless [*bri:flis] a (par advokātu) bez prakses

briefly ['briifli] ad\' īsi; koncentrēti briefs [bri:fs] n pl 1. īsās bikses; 2. īsās

apakšbikses brier ['braia] n mežrozīte brig [brig] n jūrn. 1. briga; 2. amer. sar. aresta telpa (uz kara kuģa); b. rat — cietumnieks brigade [bn'geid] I n brigāde; nodaļa; komanda; fire b. — ugunsdzēsēju komanda; shock b. — triecienbrigāde; II v izveidot brigādi (komandu) brigadier [.briga'dia] n 1. brigadieris;

2. mii. brigādes komandieris brigand ['brigand] n bandīts; laupītājs brigandage ['brigand^] n bandītisms; laupīšana

bright [brait] lai. spilgts; b. colours — spilgtas krāsas; 2. spožs; spīdīgs; 3. (par šķidrumu) dzidrs, caurspīdīgs; (par skaņu) dzidrs, skanīgs; 4. [sa]prātīgs; atjautīgs; 5. jautrs, dzīvs; to look on (at) the bright side (of)— raudzīties (uz kaut ko) no gaišās puses; II adv spilgti; spoži brighten fbraitn] v 1. spodrināt (piem., metālu); padarīt spožu (spīdīgu); 2. (par laiku) noskaidroties; 3. (arī to b. up) (par cilvēku) atdzīvoties, atplaukt; (par skatienu) iemirdzēties; (par izredzēm) uzlaboties brightening fbraitmt]] n agrs rīts, ausma

149brilliance

brilliance ['brikans] n spožums; mirdzums brilliancy ['bnliansi] sk. brilliance brilliant8 ['briliant] a 1. spožs, spīdošs; mirdzošs; 2. lielisks, spīdošs; izcils; b. idea — lieliska doma brilliantb ['briliant] n briljants brim [brim] I n (trauka, cepures) mala; full to the b. — pilns līdz malām; II v piepildīt līdz malām; = to b. over — plūst pāri malām; to b. over with health — vai plīst aiz veselības brimful [.bnm'ful] a pilns līdz malām;

pārpilns; b. of ideas — ideju pilns brimmer ['bruņa] n pilns kauss brimstone ['brimstan] n novec. sērs brindled ['bimdld] a (parasti par dzīvnieku)

raibs; svītrains brine [brain] n 1. sālsūdens; 2. sālījums; sāls šķīdums; 3. pcfēt. okeāns, jūra; 4. poēt. asaras

bring [brn]] v (p. un p. p. brought [bro:t]) 1. atnest; atvest; piegādāt; to b. word — paziņot; to b. a criminal to justice jur. — nodot noziedznieku tiesai; 2. nest peļņu; dot ienākumus; 3. (to) izraisīt; novest līdz; to b. to an end (to b. to a close) — novest līdz galam; pabeigt; to b. to ruin — izputināt; to b. to terms — panākt vienošanos; to b. water to the boil — uzvārīt ūdeni; 4. piespiest; likt; he could not b. himself to do it— viņš nevarēja piespiest sevi to izdarīt; 5. (against) jur. ierosināt (lietu); to b. an action against smb. — ierosināt lietu pret kādu; to b. a charge against smb. — izvirzīt apsūdzību pret kādu; <= to b. about — radīt; izraisīt; to b. back — 1) atnest atpakaļ; 2) atsaukt atmiņā; to b. down — 1) pazemināt (cenas); 2) notriekt (lidmašīnu); 3) nomākt; to b. forth — izraisīt; nest (augļus); to b. forward — izvirzīt (priekšlikumu); to b. in — 1) dot ienākumus; 2) ieviest (piem., paražu); 3) iesniegt, ierosināt (likumprojektu u. tml.); 4) jur. iznest spriedumu; to b. in a verdičt of guilty (not guilty) — atzīt par vainīgu (nevainīgu); to b. into — ievest; to b. into action (play) — iedarbināt;

to b. into being — radīt; realizēt; to b. into step — sinhronizēt; to b. into the world — dzemdēt; to b off — 1) izglābt; 2) paveikt, izpildīt; to b. on — izraisīt; to b. on an illness — izraisīt slimību; to b. out — 1) izteikt skaidri (saprotami); izcelt; 2) izdot (grāmatu); 3) izrādīt (lugu); 4) (par jaunu meiteni) ievest sabiedrībā; to b. over — pārliecināt par pretējo; pārvilkt savā pusē; to b. round — 1) (ari to b. to) dabūt pie samaņas; 2) sk. to b. over; 3) atvest; atgādāt; to b. through— 1) palīdzēt pārvarēt (grūtības u. tml.); 2) dabūt uz kājām (slimnieku); to b. to— 1) sk. to b. round 1); to b. to life— atdzīvināt; 2) jūrn. apstādināt, apturēt (kuģi); to b. together — 1) savest kopā; 2) samierināt (strīdniekus); to b. under — 1) pakļaut; to b. fire under control — nodzēst ugunsgrēku; 2) ietvert, iekļaut (kādā kategorijā u. tml.), to b. up — 1) uznest augšā; 2) izaudzināt; 3) ierosināt (jautājumu); izraisīt (sarunu); 4) izvemt; 5) palielināt; to b. up the score sp. — palielināt punktu skaitu; 6) jūrn. noenkuroties; 0 to b. down the house— izraisīt vētrainus aplausus; to b. home (to smb.) — ieskaidrot (kādam); to b. into discredit (disrepute) — diskreditēt; kompromitēt; to b. pressure to bear (on, upon)— piespiest; izdarīt spiedienu; to b. smb. to his senses — vest kādu pie prāta; to b. to account — saukt pie atbildības; to b. to a head — saasināt (kādu jautājumu); to b. to book — sākt izmeklēšanu; to b. to bear— 1) īstenot, realizēt; sasniegt savu mērķi; 2) pielikt (pūles); sasprindzināt (visus spēkus); to b. to bear influence (on)— ietekmēt; to b. to light — noskaidrot; atklāt; to b. up to date — modernizēt brinjal ['bnnd3o:l] n baklažāns brink [bnrjk] n 1. (kraujas, bezdibeņa) mala; 2. (parasti stāvs, kraujš) krasts; 3. robeža; on the b. of the grave — kapa malā; on the b. of war — uz kara robežas brinkmanship ['bnr]kman/īp] n balansēšana uz kara robežas

briny ['braini] I n 1. sālsūdens; 2.: the

b. sl. —jūra; II a (par ūdeni) sāļš briquet[te] [bn'ket] n brikete brisk [bnsk] I a 1. dzīvs, mundrs; rosīgs; at a b. pace — naskā solī; b. trade — rosīga tirdzniecība; 2. (par gaisu, vēju u. tml.) spirdzinošs; 3. (par dzērienuJ dzirkstošs; II v (arī to b. up) 1. uzmundrināt; 2. kļūt mundram; =• to b. about — rosīties; šaudīties brisket ['bnskit] n kul. krūtsgabals bristie ['bnsl] I « sari; 0 to set up one's ~s— sacelt spuras; sabozties; to set up smb. 's ~s — sakaitināt kādu; II v 1. (up) (par sariem, spalvu) sacelties stāvus; 2. sabozties; saskaisties; to b. [up] with anger— iekaist dusmās; 3. (with) būt pārpilnam bristly ['bnsli] a sarains; ass Briticism ['bntisizam] n anglicisms British ['bnti/] I n\ the B. — briti; II a britu-B. English — angļu valodas britu variants Britisher ['britifs]n amer. sar. anglis Britishism ['briti/īzam] sk. Briticism Briton ['britn] n vēst. brits; North B. — skots brittle ['briti] a 1. trausls; viegli lūstošs (plīstošs); 2. aizkaitināts; nervozs; b. temper — nervozitāte; b. tone — aizkaitināts (neiecietīgs) tonis broach [brout/] I n iesms; 2. (baznīcas) tornis; 3. tehn. urbis; II v 1. izurbt caurumu (vīna mucai); 2. ierosināt, izvirzīt (tematu, jautājumu); to b. a subject — uzsākt sarunu par kādu tematu broad [bro:d] I a 1. plats; 2. plašs; 3. skaidrs; b. hint — nepārprotams mājiens; b. Yorkshire — stipri izteikts Jorkšīras akcents; in b. daylight — gaišā dienas laikā;

4. iecietīgs; bez aizspriedumiem;

5. vispārējs; 6. rupjš; b. joke — rupjš joks; b. story — jēla anekdote; 0 it is as b. as it is long — cik garš, tik plats; II adv 1. plati; 2. plaši; 3. pilnīgi; b. awake — pilnīgi pamodies

broad-axe ['brordaeks] n 1. namdara cirvis;

2. kaujas cirvis broad-brush ['broidbrA/] a aptuvens; b.-b.

estimates — aptuveni aprēķini broadcast ['bro:dka:st] I n radiopārraide, radioraidījums; TV b. — televīzijas pārraide (raidījums); II v (p. broadcast ['bro:dka:st] vai broadcasted [*bro:dka:stid]; p. p. broadcast ['bro:dka:st]) 1. pārraidīt pa radio (vai televīziju); 2. izkaisīt (sēklas);

3. izplatīt (baumas, ziņas) broadcaster ['broidkaisto] n diktors broadcasting ['bro:dka:stn]] n 1. radiopārraide, radioraidījums; translācija; 2. televīzija; televīzijas pārraide

broaden ['bro:dn] v 1. paplašināt; izplest;

2. paplašināties; izplesties broad-gauge ['bro:dgeid3] a 1. (par dzelzceļu) platsliežu-; 2. (par cilvēku) plaša vēriena-

broadly ['broidli] adv 1. plati; 2. plaši;

b. speaking — visumā, vispār runājot broadminded [,bro:d'maindid] a ar plašiem

uzskatiem; iecietīgs; liberāls broadsheet ['bro:d/i:t] n 1. vienā pusē

apdrukāta lapa; 2. skrejlapa; plakāts broadside ['bro:dsaid] n 1. (kuģa) borts; 2. borta zalve; to give a b. jūrn. — izšaut borta zalvi; 3. lamu (pārmetumu u. tml.) krusa; to give smb. a b. — uzbrukt kādam ar lamām (pārmetumiem u. tml.);

4. sk. broadsheet broadsword ['bro:dso:d] n zobens broadways ['bro:dweiz] adv platumā;

šķērsām

broadwise ['bro:dwaiz] sk. broadways

brocade [brov'keid] n tekst. brokāts

brochure ['brou/o] n brošūra

brogue3 [broug] n nemītas ādas kurpes; ~s —

izturīgi sporta apavi brogueb [broug] n provinciāls (sev. iru) akcents

broil8 [broil] n kņada, ķilda, strīds broil6 [broil] I n cepta gaļa; II v 1. cept, cepināt (uz uguns); 2. cepties; 3. sar. sauļoties; ~ing day — svelmaina diena; to b. with impatience — degt nepacietībā broiler ['broils] n 1. broilers (cālis); 2. sar. svelmaina diena; 3. formāl. ķildnieks; kauslis

broke3 sk. break EL

broke6 [breuk] a sar. izputējis; flat (stony)

b. — galīgi izputējis; to go b. — izputēt broken3 sk. break II

brokenb ['braukan] a 1. salauzts; b. law — pārkāpts likums; b. man — [bēdu] sagrauzts cilvēks; b. money — sīknauda; b. number — daļskaitlis; b. promise — lauzts solījums; b. spirits — drūmums, grūtsirdība; b. time — dīkstāve; 2. izputināts; izputējis; 3. (par veselību) iedragāts; (par miegu) traucēts; 4. (par laiku) nepastāvīgs, mainīgs; 5. (par apvidu) nelīdzens; (par lauku) uzarts; 6. (par valodu) lauzīts; 7. (par zirgu) iebraukts; iejāts

broken-down [.braukan'daun] a 1. (par cilvēku) [bēdu] sagrauzts; 2. (par spēkiem, veselību) iedragāts; 3. (par mašīnu) nodilis; nolietots

broken-hearted [.braukanhaitid] a satriekts;

dziļi nelaimīgs brokenly ['braukanli] adv saraustīti; aprauti broker ['brauka] n 1. mākleris; starpnieks; insurance b.— apdrošināšanas aģents; 2. vecu lietu tirgotājs brolly ['broli] n (saīs. no umbrella)

1. sar. lietussargs; 2. av. sl. izpletnis; b. hop — lēciens ar izpletni

bromide ['braumaid] n 1. miega zāles;

2. sar. banāls cilvēks; 3. sar. nodrāzta frāze; banalitāte; 4. ķīm. bromids, broma savienojums

bromine [''braumi:n] n ķīm. broms bronchi ['broqkai] n pl anat. bronhi bronchia ['broqkia] sk. bronchi bronchial ['brotjkial] a anat. bronhu-;

bronhiāls; b. tubes — bronhi bronchitis [bror] ''kaitis] n bronhīts broncho ['broqkau] sk. bronco bronco ['broqkau] n (pl ~os [auz]) amer.

pusmežonīgs zirgs, mustangs bronco-buster ['broqkau.bASta] n amer. sl.

kovbojs (kas iejāj zirgus) bronze [bronz] I n 1. bronza; 2. bronzas izstrādājumi; 3. sar. bronzas medaļa; II a bronzas-; III v 1. bronzēt; 2. iedegt (saulē)

brooch [braut/] n piespraude; sakta brood [bru:d] Inl. perējums; 2. niev. bērni, pēcnācēji; b. of scoundrels — neliešu bars; II v 1. perēt; 2. (on, over) pārdomāt; to b. cm the past — nodoties domām par pagātni; 3. (on, over) (par mākoņiem, tumsu u. tml.) savilkties; 4. (on, over) perināt (naidu, atriebību); nokauties (ar bēdām); 5. (par rūpēm u. tml.) nospiest, nomākt broody ['bru:di] a 1.: b. hen — perētājvista;

2. domīgs; nomākts brook3 [bruk] n strauts brookb [bruk] v formai, (nolieguma teikumos) paciest; it ~s no delay — to nedrīkst atlikt

brooklet ['bruklit] n strautiņš broom [bru:m] Inl. slota; 2. hot. irbulene; 0 a new b. sweeps clean — jauna slota tīri slauka; II v slaucīt (ar slotu) broomstick ['bru:mstik] n slotaskāts broth [broG] n buljons; zupa, vira; 0 b. of a

boy — krietns puisis brothel ['broGl] n bordelis brother [*brA5a] n (pl brothers ['brA5az], novec. brethren ['breSran]) 1. brālis; b. german — miesīgs brālis; 2. biedrs; b. in arms — ieroču biedrs; 3. novadnieks brotherhood [''brASahud] n 1. brālība; b. of nations — tautu brālība; 2. brālīgas attiecības; 3. vienas profesijas darbinieki; legal b. —juristi brother-in-law ['brAČarinb:] n (pl brothers-

in-law [twAfiazmb:]) svainis brotherlike fbrASalaik] a brālīgs brotherly fbrAtoli] I a brālīgs; brāļa-; II adv brālīgi

brougham [*bru:am] n neliela (divvietīga vai

četn'ietīga) slēgta kariete brought sk. bring

brouhaha [fbru:ha:ha:] n sensācija;

sensacionāls notikums brow [brau] n 1. uzacs; to knit (bend) one's ~s — saraukt uzacis; 2. poēt. piere; sejas izteiksme; 3. (kraujas) mala brow-ague ['brau.eigju:] n migrēna browbeat ['braubi:t] v iebaidīt, iebiedēt brown [braun] I n 1. brūna krāsa; 2. sl. vara

naudas gabals; 3. (arī B.) mulats; II a 1. brūns; tumšbrūns; b. bread — rupjmaize; b. coal — brūnogle; 2. melnīgsnējs; iededzis; 0 b. study — dziļas pārdomas; m v 1. kļūt brūnam; 2. brūnināt; 3. iedegt; 4. oksidēt (metālu)', = to b. off sl.— 1) aizkaitināt; 2) kļūdīties brownie ['brauni] n mājas gariņš; rūķītis browning ['braunii]] n brauniņš (revolveris) brownshirt ['brau/3:t] n fašists, hitlerietis brownstone ['braunstaun] I n sarkanbrūnais smilšakmens; II a amer. bagāts, aristokrātisks; b. district — bagātnieku rajons (pilsētā)

brownware ['braunwea] n (brūni glazēti)

keramikas izstrādājumi browse [brauz] I n dzinumi, atvases (lopu barošanai); II v 1 .(on) (par lopiem) nograuzt dzinumus (atvases); 2. pavirši lasīt, šķirstīt (grāmatu)', apskatīt preces (vitrīnā, uz letes) bruin ['bru:in] nfolkl. lācis bruise [bru:z] I n zilums, sasitums; II v

1. sasist, sadauzīt (kāju, roku u. tml.); dabūt zilumu; 2. saberzt; sasmalcināt; 3. (arī to b. along) joņot (drāzties) pa kaklu pa galvu

bruiser ['bruiza] n 1. (profesionāls) bokseris;

cīkstonis; 2. sar. rupjš, spēcīgs cilvēks bruit [bru:t] novec. I n baumas, valodas; II v izplatīt baumas; it is ~ed about (abroad) — klīst baumas brumal ['bruimal] a ziemas-; b. sleep —

ziemas miegs brume [bru:m] n migla; dūmaka brumous ['bruimas] a miglains; dūmakains brunch [brAnt/] sar. I n vēlās brokastis; II v

vēlu brokastot brunette [brui'net] n brunete, tumšmate brunt [brAnt] n 1. (galvenais) trieciens; uzbrukums; 0 to bear the b .(of) — izturēt galveno triecienu; iznest galveno smagumu;

2. krīze

brush [brA/] I n 1. suka; 2. ota; the b.— gleznošanas māksla; to give smth. another b.— piestrādāt pie kaut kā; 3. (lapsas, vāveres) aste; 4. tīrīšana (ar suku); to give one's coat a good b. — labi iztīrīt mēteli;

5. skramba, nobrāzums; 6. sadursme; to have a b. with smb. sl. — sanākt matos ar kādu; 7. zems krūmājs; biezoknis; 8. el. staru kūlis; II v 1. tīrīt (ar suku); 2. sukāt (matus); 3. aizskart; 4. apstādīt ar krūmāju; = to b. aside — atkratīties; atvairīt; to b. away — noraust, noslaucīt (ar roku); to b. by— aizdrāzties garām; to b. off .var. — noraidīt, atteikt (bildinājumu u. tml.); to b. up — 1) notīrīt; sakārtot; 2) atsvaidzināt (zināšanas) brush-fire war ['brA/.faia'wo:] n sar. lokāls karš

brushwood ['brA/wud] n 1. krūmājs; brikšņi; 2. žagari

brush-work ['brA/w3:k] n gleznošanas maniere

brushy ['brA/i] a 1. sarains; 2. (par uzacīm) kupls

brusque [bru:sk] a (par runu, izturēšanos)

strups, skarbs brutal ['bru:tl] a 1. brutāls, rupjš; nežēlīgs;

2. sar. riebīgs; b. weather — nejauks laiks brutality [brur'taebtr] n brutalitāte, rupjība; nežēlība

brutalize ['bruitalaiz] v 1. padarīt rupju un

nežēlīgu; 2. izturēties rupji un nežēlīgi brute [bruit] I n 1. lops; 2. brutāls cilvēks; II a 1. dzīvniecisks; lopisks; 2. brutāls, rupjš; nežēlīgs; by b. force— ar rupju spēku; 3. nesaprātīgs; bezjēdzīgs; b. creature — nesaprātīga būtne brutish ['bruiti/] a 1. brutāls; nežēlīgs;

2. dzīvniecisks; juteklisks; b. instinct — dzīvniecisks instinkts; 3. truls

bryology [brai'ol9d3i] n brioloģija bubble ['bAbl] I n 1. burbulis; b. glass tehn. — līmeņrādis; 2. burbuļošana;

3. uzpūsta (tukša) lieta; to prick the b. — atmaskot uzpūtību (iedomību); II v 1. (arī to b. up, over) burbuļot; kūsāt; mutuļot; 2. novec. krāpt

bubble-gum ['bAblgAm] n 1. piepūšamā košļājamā gumija; 2. (pusaudžiem piemērots) rokmūzikas paveids bubble-head [T?Ablhed] n sl. muļķis bubbler ['bAbb] n amer. maza strūklaka

153bubbly

dzeršanai

bubbly ['bAbli] I n sar. putojošais; šampanietis; Hal. (par vīnu) putojošs, kūsājošs; 2. (par stiklu) ar sīkiem pūslīšiem bubbly-jock ['bAblid^nk] n tītars bubo ['bjuibsu] n (pl ~es [suz]) med. bubonis bubonic [bju:'bonik] a\ b. plague med. —

buboņu mēris buccal ['bAkal] a anat. mutes-; vaiga-;

b. cavity — mutes dobums buccaneer [.bAka'nia] I n 1. pirāts, jūras laupītājs; 2. avantūrists; II v (par pirātiem) laupīt

buck8 [bAk] n 1. (briežu, zaķu u. tml.) tēviņš; 2. novec. dendijs, frants; old b.! — veco zēn!

buckb [bAk] v 1." saslieties uz pakaļkājām;

2. amer. sar. (ar lišķību u. tml.) iemantot labvēlību; uzkalpoties; 3. (arī to b. against) amer. sar. pretoties; uzstāties pret; => to b. off — nomest no segliem; to b. up sar. — 1) sasparoties; 2) uzmundrināt; iedrošināt; b. up! — galvu augšā!; 3) pasteigties

buckc [bAk] n 1. steķi, āži (malkas

zāģēšanai); 2. sp. buks buckd [bAk] n amer. sl. dolārs bucke [bAk] n sl.: to pass the b. to

someone — novelt atbildību uz citu buckf [bAk] I n (veļas) sārms; II v mazgāt

(mērkt) sārmā (veļu) bucket ['bAkrt] In 1. spainis;2. (ekskavatora) kauss; 3. sar. liels daudzums; lērums; the rain came down in ~s — lietus lija aumaļām; 0 mere drop in the b. — piliens jūrā; to give the b. — atlaist no darba; to kick the b. humor, sl. — atstiept kājas, nomirt; II v 1. smelt; 2. dzīt (zirgu);

3. saliekties uz priekšu (airējot) bucket-head ['bAkithed] n sl. niev. muļķis,

stulbenis

buck fever ['bAkfi:va] n 1. nervu

uzbudinājums; 2. garīgs pacēlums buckish ['bAki/] a švītīgs buckle ['bAkl] I n 1. sprādze; 2. izliekums; ieliekums; 3. tehn. skava; II v 1. aizsprādzēt; sasprādzēt; 2. saliekt; 3. saliekties

(zem spiediena); 4. (to) enerģiski ķerties (pie darba); <=> to b. up — saliekties buckler ['bAkta] I n 1. vairogs; 2. aizsardzība,

aizsargs; II v aizsargāt; aizsegt buckram ['bAkram] n 1. stīvdrēbe;

2. vaskadrāna; 3. manierība; klīriba bucksaw ['bAkso:] n loka zāģis buck-shot ['bAk/ot] n rupja skrots buckskin ['bAkskin] n 1. briežāda; 2.: ~s

pl — briežādas bikses buckthorn ['bAk0o:n] n krūklis buck-tooth [,bAk'tu:0] n greizs (uz āru

izvirzīts) zobs buckwheat ['bAkwiit] n griķi bucolic [bjui'kohk] I n 1 .(parasti pl) bukoliskā dzeja; 2. bukoliku dzejnieks;

3. humor, laucinieks; II a 1. bukolisks, pastorāls; 2. humor, lauciniecisks

bud [bAd] In 1. pumpurs; in b. — pumpuros;

2. dīglis; 0 to nip (check, crush) in the b. — izskaust pašā dīglī (sākumā);

3. sl. pusaudze; II v 1. pumpuroties; plaukt; 2. attīstīties; 3. hot. acot

buddhism ['budizam] n budisms buddhist ['budist] n budists budding [TjAduj] a daudzsološs buddy ['bAdi] n amer. sar. draugs; b.! —

(uzrunā) veco zēn! buddy-buddy [.bAdi'bAdi] I n sar. 1. draugs;

2. [pie]līdējs; II a sar. draudzīgs; labvēlīgs budge8 [bAd3]w jērāda budgeb [bAd3]v 1. (parasti nolieguma teikumos) pakustēties; he did not b. an inch—viņš pat nepakustējās; 2. pakustināt budget ['bAd3it] I n budžets; 0 b. of news — vesels birums jaunumu; II v (for) paredzēt budžetā; asignēt budgetary ['bAd3itan] a budžeta-buff [bAf] I n 1. bifeļāda; vēršāda;

2. novec. sar. cilvēka āda; in b. — kails; to strip to the b. — izģērbt kailu;

3. dzeltenbrūna krāsa; II v pulēt, spodrināt (ar ādu)

buffalo ['bAfalau] n bifelis; bizons buffer8 ['bAfa] n 1. tehn. buferis;

amortizators; 2.: b. state pol. —bufervalsts bufferb ['bAfa] n\ old b. sl. — vecs kraķis

buffet8 ['bAfit] I n 1. pļauka; sitiens; 2. (likteņa) trieciens; II v 1. [ieļsist;

2. cīnīties (piem., ar viļņiem)

buffetb n 1. ['bAfit] (trauku) bufete; 2. ['bufei]

bufete, bārs buffoon [ba'fu:n] I n āksts, jokdaris; to play the b. — tēlot ākstu, ākstīties; II v ākstīties buffoonery [ba'fumsri] n bufonāde; ākstīšanās

bug [bAg] I n 1. blakts; 2. kukainis; vabole;

3. sar. vīruss; 4. sar. neprātīga ideja; to go ~s — zaudēt prātu; 5. sl. diktofons; slepenas noklausīšanās (novērošanas) ierīce; 6. sar. tehnisks defekts; 0 big. b. sl. — liels vīrs; II v sl. 1. uzstādīt slepenas noklausīšanās (novērošanas) ierīci; slepeni noklausīties (novērot) (ar speciālas aparatūras palīdzību)', 2. būt apnicīgam; stop -ging me! — liec mani mierā!

bugaboo [bAgabu:] n sk. bugbear bugbear ['bAgbea] n bubulis, biedēklis; spoks bugger ['bAgs] I n 1. sl. homiķis; 2. vulg. tips; 3. (par zēnu, suni u. tml.) viltnieks; 4. ķeza; neraža; II v sl. 1. nomocīt; nobeigt; 2. (arī to b. up) sabojāt, izjaukt; 3. (arī to b. off) aizšmaukt, aizlaisties; buggy3 ['bAgi] n 1. viegli rati (vienai vai divām personām) 2. vagonete; 3. amer. bērnu ratiņi; 4. sp. bagijs buggyb ['bAgi] a blakšains buggy-whip ['bAgiwip] n sar. automašīnas

[radio] antena bughouse ['bAghaus] n amer. sl. trakonams bug-hunter ['bAghAnta] n sar. entomologs bugle3 ['bju:gl] I n rags; taure; b. call —

taures signāls; II v pūst ragu; taurēt bugleb ['bju:gl] n stikla pērlīte (kā tērpa

rotājums) bugler ['bju:gb] n taurētājs buglet ['bju:glit] n (velosipēda) signāltaure buhr [b3:] n min. kaļķakmens build [bild] Irti. konstrukcija; veidojums; 2.ķermeņa uzbūve; II v (p. un p.p. built [bilt]) 1. celt; būvēt; 2. veidot; 3. konstruēt; montēt; 4. vīt (ligzdu)', a to b. in (into) — iebūvēt (sienā); to b. on (upon) —paļauties uz; balstīties uz; to b. up — 1) apbūvēt; 2)

uzcelt; 3) radīt; izveidot; to b. up an argument — izvirzīt argumentu; 4) stiprināt (veselību); 5) palielināt; pavairot builder ['bddsj n 1. celtnieks; namdaris;

2. darbuzņēmējs (celtniecībā) building ['bildiij] n 1. celtne, ēka; 2. pl saimniecības ēkas; 3. celtniecība; b. estate — mikrorajons; b. yard — būvlaukums

building-lease ['bildii]li:s] n apbūves gabala noma

building-society ['bildiqdsa.saiati] n

dzīvokļu celtniecības kooperatīvs build-up ['bildAp] n 1. attīstība; pieaugums; 2. sar. reklāma; 3. mii. (spēku) koncentrēšana built sk. build II

built-in [.bilt'in] a 1. (par skapi u. tml.)

iebūvēts; sienas-; 2. piemītošs; neatņemams bulb [bAlb] I « 1. (tulpes u. tml.) sīpols; 2. (elektriskā) spuldze; 3. kolba; 4. (termometra) bumbiņa; 5. izliekums; 6. pūslītis; burbulis; 7. anat. (mata) sīpols; 8. anat. (acs) ābols; II v pietūkt; <=> to b. up — (par kāpostu lapām) griezties galviņā

Bulgarian [bAl'geanan] I n 1. bulgārs; bulgāriete; 2. bulgāru valoda; II a Bulgārijas-; bulgāru-bulge [bAld3] I n 1. izliekums (uz āru); 2. sar. (cenu) uzskrūvēšana; pēkšņs pieaugums (apjomā u. tml.); 0 to have (get) the b. on smb. — būt pārākam pār kādu; II v 1. izspiesties; izliekties (uz āru); 2. izspiest; izgāzt (uz āru); to b. one's cheeks — piepūst vaigus; 3. deformēties; 4. (par maku) būt piestūķētam bulging ['bAldjit]] a izspiedies; uztūcis;

b. eyes — izvalbītas acis bulgy [bAld3i] sk. bulging bulk [bAlk] I n 1. (liels) apjoms; (liels) apmērs; tilpums; 2. lielākā daļa; vairākums; masa; to buy (sell) in b. — pirkt (pārdot) vairumā; 3. (kuģa) krava; in b. — neiesaiņots; to break b. — sākt izkraut; II v 1. (arī to b. large) likties lielam; šķist svarīgam; 2. noteikt svaru (kravai);

3. sakraut; samest; sabērt (kaudzē); = to b. up — sastādīt ievērojamu summu (daudzumu)

bulkhead ['bAlkhed] n 1. starpsiena (uz kuģa);

2. (piebūves) jumts; 3. piebūve bulky ['b/vlki] a liela apjoma-; masīvs bulla [bul] I n 1. bullis; 2. (ziloņu, vaļu) tēviņš; 3. sl. amer. policists; špiks, okšķeris;

4. biržas spekulants; 5.: the B. astr. — Vērsis; 0 a b. in a china shop — neveiklis, lempis, "lācis"; to take the b. by the horns — ķerties vērsim pie ragiem; II v

1. sapirkt preces (spekulācijas nolūkos); to b. the market — mēģināt sacelt cenas;

2. lauzties uz priekšu (ar spēku); to b. one's way through the crowd— lauzties cauri pūlim

bull6 [bul] n (pāvesta) bulla

bullc [bul] n sl. blēņas, nieki; to shoot the

b. — melst niekus bull-calf [,bul'ka:f] n 1. bullītis; 2. vientiesis; stulbenis

bulldog ['buldog] n 1. buldogs; 2. ietiepīgs (stūrgalvīgs) cilvēks; 3. sar. pedelis (Oksfordas un Kembridžas universitātēs); 4. sar. revolveris bulldoze ['buldouz] v 1. nolīdzināt zemes gabalu ar buldozeru; 2. iebaidīt; šantažēt; to b. smb. into doing smth. — piespiest kādu kaut ko darīt bulldozer ['buldauza] n buldozers bullet ['bulit] n lode; 0 every b. has its billet— no likteņa neizbēgsi; to get the b. — tikt atlaistam (no darba) bullet-headed ['bulithedid] a stūrgalvīgs bulletin ['bulitin] n 1. biļetens; 2, ziņojums;

b. board — ziņojumu dēlis bullet-proof ['buhtpruif] a ložu necaurlaidīgs bullfight ['bulfait] n vēršu cīņa bullfinch ['bulfmt/] n omit, svilpis bullheaded [.bul'hedid] a stūrgalvīgs, [ieļtiepīgs

bullion ['buljon] n 1. zelta (vai sudraba) stienis; 2. zeltītas (vai sudrabotas) bārkstis bullneck engineer ['bulnek,end3i'ni3] n sapieris

bullock ['bubk] n kastrēts vērsis

bullring ['bulrnj] n vēršu cīņu arēna bull's-eye ['bulzai] n 1. (šaušanas) mērķa centrs; to hit (make, score) the b. -e. — trāpīt mērķī; 2. (kuģa) iluminators; 3. apaļš logs; 4. lēca; 5. dražeja, ledene bullshit ['bul/it] n sl. nieki; blēņas bully" ['buli] I n 1. huligāns; 2. suteners; II v

iebiedēt; terorizēt bully6 ['buli] a sl. lielisks; b. for you! — lietiski!

bully* ['buli] n (arī b. buf) vēršgaļas konservi bullyboy ['buliboi] n 1. terorists; 2. sar. huligāns

bullyrag ['buliraeg] v sar. [rupji] lamāt

bulrush ['bulrA/] n meldrs

bulwark ['bulwak] n 1. valnis; bastions;

2. balsts; b. of peace — miera balsts;

3. mols

bum" [bAm] n sl. dibens bumb [bAm] sar. I n 1. klaidonis; to go (be) on the b. — klaiņot; 2. niev. (saīs. no bumbailiff) tiesas izpildītājs; 3. slaists, dīkdienis; II a 1. draņķīgs; 2. melīgs; maldinošs; b. rap — izdomāta (safabricēta) apsūdzība; b. steer — melīga informācija; II v 1. slaistīties; 2. ubagot (apkārt staigājot); 3. vulg. braukt "par zaķi"; <=> to b. around (about) sl. — klaiņot bum-bailiff ['bAm.beilif] n niev. tiesas

izpildītājs bumble-bee ['bAmblbi:] n kamene bumbledom ['bAmbldam] n sar. 1. augstprātība, uzpūtība; 2. birokrātisms bumbo ['bAmbou] n auksts punšs bumf [bAmf] n sl. 1. niev. papīri, dokumenti;

2. tualetes papīrs; 3. makulatūra bummer ['bAms] n sl. 1. sliņķis, slaists; 2. draņķis

bump" [bAmp] I n 1. belziens; 2. puns; uztūkums; 3. sar. spējas; talants; b. of locality — spēja orientēties apvidū;

4. gramba; 5. pl av. gaisa bedres; II v 1. sasist; 2. sar. atcelt (no amata u. tml.); izbalsot (vēlēšanās); = to b. against (into) — uzskriet virsū; to b. along — (par ratiem) aizrībēt garām; to b. off sl. — nogalināt; novākt; to b. together —

saskrieties (par automašīnām); ni adv pēkšņi; to come b. on the floor — pēkšņi nokrist uz grīdas bumpb [bAmp] I n (dumpja) kliedziens; II v

(par dumpi) kliegt bumper ['bAmpa] n 1. pilna glāze; pilns kauss; 2. sar.: b. crop (harvest) — augsta raža; 3. tehn. buferis; amortizators bumpkin ['bAm/;kin] n sar. niev. lempis bumptious ['bAmp/as] a sar. pašapzinīgs;

iedomīgs; augstprātīgs bumpy ['bAmpi] a (par ceļu) grambains,

bedrains; nelīdzens buna [bAn] n 1. smalkmaizīte; 2. (matu) mezgls; 0 to get a b. on sar. — iemest pa glāzītei; iedzert; to take the b. sar. — ieņemt pirmo vietu; uzvarēt (sacensībās u. tml.); it takes the b. sar. — tas pārspēj visu; tas ir neticami bunb [bAn] n (pasakās) vāverite bunch [bAntf] I n 1. saišķis; kušķis; b. of fives sl. — dūre; roka; b. of flowers — puķu pušķis; b. of grapes — vīnogu ķekars; b. of keys — atslēgu saišķis; 2. sar. bars, kompānija; 3. amer. ganāmpulks; II v

1. saņemt saišķī; 2. savilkt krokās (tērpu);

з. veidot ķekaru; 4. saspiesties kopā bunching ['bAnr/it]] n sastrēgums (uz ceļa

и. tml.)

bunchy ['bAnt/i] a 1. kuprains; 2. pušķains;

ķekarveidīgs; saišķveidīgs bunco ['bAtjkau] amer. sl. I n (pl -os [auz]) blēdīšanās; II v blēdīties (sev. kāršu spēlē) buncombe ['bAiļkam] n amer. blēņas, nieki; to speak (talk) b. — melst niekus; all that talk is b. — visas šīs runas ir blēņas buncomize ['bAqkamaiz] v amer. melst niekus

bunco-steerer ['bAqkau.stiara] n amer. sl.

blēdis, krāpnieks bund [bAnd] n 1. krastmala (Japānā, Ķīnā);

2. dambis (Indijā)

Bundestag ['bundastaig] n bundestāgs bundle ['bAndl] I n 1. sainis; pauna; 2. saišķis; kūlītis; 0 b. of nerves — nervu kamols; II v (arī to b. up) sasiet sainī; sasaiņot; = to b. away (off, out) — izvadīt

laukā; tikt vaļā (no kāda) bung [bA»]]ļ I n 1. tapa, spunde; 2. krodzinieks; 3. sl. meli; krāpšana; II v

1. (arī to b. up) aizspundēt; aizkorķēt;

2. (arī to b. up) aizsērēt; ~ed up nose — stipras iesnas; 3. uzdauzīt (aci kautiņā); 4. sl. mest; svaidīt (akmeņus u. tml.); = to b. off sl. — aizmukt

bungalow fbArjgalau] n (vienstāva) vasarnīca bungle ['bAi]gl] I n 1. nemākulīgs darbs; to make a b. of it — sabojāt; 2. paviršība;

3. juceklis; II v (ari to b. up) pavirši (nemākulīgi) strādāt; sabojāt darbu

bungler ['bAijgb] n nemākulis, nepraša bunion ['bAnjan] n tulzna (sev. uz kājas) bunka [bAijk] I n koja (uz kuģa); II v

sar. gulēt kojā bunkb [bAijk] sl. I n bēgšana, mukšana; to do a b. — aizmukt; II v aizbēgt, aizmukt; = to b. off sl. — (sev. par skolēnu) aizmukt no stundām bunkc [bArļk] sk. bunkum bunker ['bArjka] I n 1. ogļu telpas (uz kuģa); 2. bedrīte (golfa laukumā); 3. skābbarības tvertne; 4. mii. bunkurs; II v 1. uzņemt ogles; 2. iedzīt bedrē

(golfa bumbu); 0 to be badly ~ed — iekļūt ķezā bunkum ['bAijkam] n sar. blēņas; pļāpas; to

talk b. — melst niekus bunny ['bAni] n 1. trusītis; 2. sar. (par

meiteni) pelīte bunt [bAnt] n bot. melnplauka bunting8 ['bAntii]] n 1. karogu drāna;

2. karogi buntingb ['bAntii]] n ornit. stērste buoy [boi] I n jūrn. boja; II v izlikt bojas; = to b. up — 1) turēt virs ūdens; 2) uzmundrināt buoyage ['bondj] n boju izlikšana buoyancy ['baiansi] n 1. peldspēja;

2. dzīvesprieks; spars buoyant ['boiant] a 1. peldošs; 2. dzīvespriecīgs; 3.: b. demand ek. — liels pieprasījums bur [b3:] n dadzis

burberry [Iwiban] n 1. ("Barberi" firmas) lietusmētelis; 2. ūdensnecaurlaidīgs audums

"barberi"

burble ['b3:bl] I n murmināšana, purpināšana;

II v murmināt, purpināt burbot ['b3:b3t] n vēdzele burden3 ['b3:dn] \nl. nasta; krava; beast of b. —nastu nesējs dzīvnieks; 2. pārn. slogs; nasta; b. of care — rūpju nasta; b. of proofs jur.— pierādījumu smagums; 3.jūrn. tonnāža; II v (with) 1. uzkraut; 2. pārn. apgrūtināt; uzvelt nastu burdenb ['b3:dn] n 1. piedziedājums;

2. galvenā doma; būtība burdensome ['b3:dnsam] a apgrūtinošs;

grūts, smags burdock ['b3:dck] n diždadzis bureau ['bjuarau] n (pl bureaux vai bureaus ['bjuarauz]) 1. rakstāmgalds; pults; 2. birojs;kantoris; nodaļa; information b. — informācijas nodaļa; 3. amer. kumode (ar spoguli)

bureaucracy [bjua'rokrssi] n birokrātija;

birokrātisms bureaucrat ['bjuarsukraet] n birokrāts bureaucratic [.bjusraulcraetik] a birokrātisks bureaux sk. bureau burette [bjua'ret] n ķīm. birete burg [b3:g] n 1. amer. sl. pilsēta; 2. pilsētiņa burgee ['b3:d3i:] n (jahtas) vimpelis burgeon ['b3:d3an] I n počt. pumpurs; asns;

n v raisīt pumpurus; dzīt asnus burgess ['b3:d3is] n 1. (municipālas pilsētas) pilsonis; 2. vēst. (municipālas pilsētas vai universitātes) parlamenta loceklis burgher ['b3:ga] n pilsētnieks; birģeris burglar ['b3:gb] n kramplauzis; b. alarm —

elektriskais sargs burglarize ['b3:gbraizļ v apzagt ielaužoties burglary ['b3:gbn] n zādzība ielaužoties burgle [b3:gl] sk. burglarize burgomaster ['b3:gavma:st3] n birģermeistars

burgoo [b3:'gu:] n 1. amer. sautētas saknes ar

gaļu; 2. jūrn. sl. auzu putra burgundy ['b3:gandi] n burgundietis (vīns) burial f'benal] n bēres; apbedīšana burial-ground ['benalgraund] n kapsēta burial-mound ['benalmaund] n kapkalns,

kurgāns

burial-service ['berial,s3:vis] n bēru

dievkalpojums burke [b3:k] v 1. noklusēt; notušēt; 2. novec. nožņaugt

burl [b3:l] n mezgls (diegā, audumā) burlap ['b3:laep] n rupjaudekls; maisaudekls burlesque [b3:'lesk] I n burleska; parodija; karikatūra; II a burlesks; ērmīgs; kariķēts; n v parodēt; kariķēt burly ['b3:h] a drukns; spēcīgs; dūšīgs Burmese [b3:'mi:z] I n (pl Burmese [b3:'mi:z]) 1. birmietis; birmiete; 2. birmiešu valoda; II a birmiešu- burn3 [b3:n] n skotu strauts burnb [b3:n] I n 1. apdegums; deguma brūce; 2. (uzspiests) zīmogs; degzīme; 3. (ķieģeļu u. tml.) apdedzināšana; 4. sar. cigarete;

5. tehn. raķešdzinēja aizdedzināšana; 0 to give smb. a b. — uzmest kādam iznīcinošu skatienu; II v (/;. un p. p. burnt [b3:nt]) 1. [sajdegt; apdegt; 2. [saļdedzināt; apdedzināt; 3. (par ēdienu) piedegt; 4. iedegt (saulē); 5. (arī

pārn.) (with) degt; kvēlot; to b. with enthusiasm — kvēlot sajūsmā; to b. with fever — degt kā ugunī;

6. [pieļkrāpt, [piejmānīt; to be~ed— 1) kļūt par krāpšanas upuri; 2) rūgti vilties;

7. med. piededzināt; = to b. away — 1) sadegt; 2) sadedzināt; to b. down — 1) nodegt līdz pamatiem; 2) nodedzināt; to b. in— 1) apdedzināt (keramikas izstrādājumus); 2) iespiesties (atmiņā, sirdī u. tml.); to b. into — 1) izdedzināt (caurumu); 2) sk. to b. in 2); to b. out — 1) izkvēpināt; 2) izdegt; pārdegt; to b. up — pilnīgi sadedzināt; 0 money ~s a hole in his pocket sar. — nauda viņam ilgi neturas; she has money to b.— viņai naudas ir atliku likām; to b. daylight— 1) dedzināt elektrību dienā; 2) velti šķiest enerģiju; to b. one's boats (bridges) sar. — nojaukt (noārdīt) aiz sevis visus tiltus; to b. the candle at both ends — dzīvot uz nebēdu; to b. one's fingers (to get one's fingers burnt) sar. — apdedzināties; to b. the midnight oil sar. — strādāt līdz vēlai naktij;

to b. rubber — aizmukt, aizlaisties lapās burned-out [,b3:nd'aut] a pārn. izputējis;

b. -o. zeal — apslāpis entuziasms burner ['b3:na] n deglis burnet ['b3:nit] n hot. brūnvālīte burning ['b3:mt]] a 1. degošs; karsts; b. oil — petroleja; 2.: b. question — aktuāls jautājums; b. shame — svelošs kauns burnish ['b3:ni/] I n pulējums; spīdums; II v

spodrināt; pulēt burnous[e] [b3:'nu:s] n burnuss, apmetnis (ar

kapuci) burnt sk. burntb II

burnt-out [,b3:nt'aut] a 1. sk. burned-out;

2. vilies (savos spēkos); zaudējis ticību sev; (par cilvēku) pazudis (beigts); 0 a b. -o. case — bezcerīgs slimnieks burp [b3:p] sl. I n atraugas; II v atraugāties burra [b3i] Inl. rūkoņa, dārdoņa; 2. vai. neskaidra "r" izruna (Anglijas ziemeļos); II v neskaidri izrunāt "r" skaņu burrb [b3:] sk. bur burr0 [b3:] n astr. vainags burrow ['bArsu] I n (dzīvnieka) ala; II v

1. (par dzīvnieku) rakt alu; slēpties alā;

2. (arī to b. into) rakņāties (grāmatā, arhīvā u. tml.)

bursar ['b3:sa] n 1. kasieris (universitātēs);

2. stipendiāts bursary ['b3:san] n 1. kases telpa

(universitātēs); 2. stipendija burst [b3:st] I n 1. sprādziens; eksplozija; b. of applause — aplausu vētra; b. of laughter — smieklu šalts; b. of a shell — šāviņa sprādziens; b. of a tyre — riepas plīsums; 2. (uguns u. tml.) uzliesmojums; b. of energy — enerģijas uzplūdi; to work in ~s — strādāt nevienmērīgi; 3. žūpošana; to go on the b. — nodoties uzdzīvei; plītēt; n v (]->. un p. p. burst [b3:st]) 1. sprāgt; eksplodēt; 2. [pār]plīst; (par augoni) uztrūkt; my heart will b. — [man] sirds vai pušu plīst; the buds are ~ing — pumpuri plaukst; 3. (par dambi) sagrūt; 4. saraut; sagraut; uzspridzināt; the river has b. its banks — upe ir pārplūdusi; to b. one's bonds — saraut važas; 5.: to b. open — 1)

plaši atvērt; 2) uzlauzt; = to b. in — 1) ielauzties; iebrukt; 2) (upon) iejaukties; to b. in a conversation — iejaukties sarunā; to b. into— 1) iedrāzties; to b. into the room — iedrāzties istabā; 2) pēkšņi sākt; to b. into blossom — uzziedēt; to b. into flame — aizdegties; to b. into tears (laughter) — izplūst asarās (smieklos); to b. into (upon) the view—pēkšņi parādīties (redzes lokā); to b. out— (par karu, epidēmiju u. tml.) uzliesmot; to b. out laughing (crying) — sākt smieties (raudāt); to b. up — 1) uzsprāgt; 2) sar. ciest neveiksmi; bankrotēt; to b. with: to b. with envy — vai plīst aiz skaudības; to b. with plenty — vai lūzt aiz pārpilnības; 0 I am simply ~ing to tell you— es degu aiz nepacietības tev pastāstīt; to b. one's sides (with laughing) — vai plīst no smiekliem burster ['b3:sta] n sprāgstoša lode bursting ['b3:sta] a sprāgstošs; b. charge —

sprāgstoša lode bur||y ['ben] v 1. apglabāt, apbedīt; aprakt; to b. the past — aizmirst pagātni; 2. paslēpt; to be ~ied in thought — būt iegrimušam pārdomās; to b. oneself in books — iegrimt grāmatās; to b. one's face in one's

hands — paslēpt seju rokās; to b. one's hands in one's pockets — sabāzt rokas kabatās bus [bAs] Inl. autobuss; omnibuss;

2. sl. pasažieru lidmašīna; 3.: b. boy (girl)—oficianta palīgs (palīdze) restorānā; 0 to miss the b. sl. — 1) palaist garām izdevību; 2) ciest neveiksmi; II v (arī to b. it) braukt ar autobusu (omnibusu)

busby ['bAzbi] n huzāru cepure busha [bu/] Inl. krūms; 2. krūmājs; brikšņi; biezoknis; 3. krūmiem apauguši neapstrādāti zemes gabali (Austrālijā, Āfrikā); 4. (arī b. of hair) matu ērkulis; 5. novec. efejas zars (kā tavernas izkārtne); 0 good wine needs no b. — labai precei laba slava; kas labs, tas labs bez teikšanas; to beat about the b. — runāt aplinkus; to

take to the b. — kļūt par klaidoni; BE v 1. apstādīt ar krūmiem; 2. kupli saaugt;

3. ecēt (zemi)bush

bushb [bo/] tehn. I n ieliktnis; čaula; bukse;

II v iestiprināt ieliktni bushel ['bu/1] n bušelis (mērvienība); 0 to hide one's light under a b. — turēt sveci zem pūra; to measure others'com by one's b. — mērīt ar savu olekti bush league ['bo/li:g] amer. sar. zemākā līga bush-league ['bu/li:g] a amer. sar.

1. viduvējs; 2. draņķīgs; b. -1. performance — slikta izrāde; 3. diletantisks; neprofesionāls

burthen ['b3:8n] poēt. sk. burden I, II Bushman ['bu/msn] n 1. bušmenis;

2. (Austrālijas) mežonīgo apvidu iemītnieks; 3. niev. lauķis, pāķis

bushranger ['bu/,reind3a] n klaidonis;

bēguļojošs noziedznieks (Austrālijā) bush-telegraph [,bu/"teligra:fj n 1. ziņu pārraidīšana ar dūmu signāliem vai bungu ribināšanu; 2. ātra ziņu (baumu u. tml.) izplatīšanās bushwack ['bu/waek] n 1. iztīrīt brikšņus; lauzt ceļu brikšņos; 2. slēpties biezoknī;

3. uzbrukt no biezokņa bushwacker ['bu/.waeka] n 1 .amer.

mežinieks; 2. amer. klaidonis; 3. vēst. (amerikāņu pilsoņkara) partizānis bushy ['bu/i] a 1. krūmains; 2. (par bārdu,

uzacīm it. tml.) kupls, biezs business ['biznis] n 1. nodarbošanās, profesija; 2. darīšanas; lieta, darīšana; go about your b.!; mind your own b.! sar. — nejaucies citu darīšanās!; that's no b. of yours sar. — tā nav tava (jūsu) darīšana; to come on b.— atnākt (ierasties) darīšanās; what is your b.? — jūs kādā jautājumā?; 3. bizness; komercija; tirdzniecība; big b. — lielkapitāls; b. hours — darba laiks (tirdzniecības uzņēmumā); to go into b.— kļūt par komersantu; 4. tirdzniecības uzņēmums, firma; 5. pienākums; tiesības; to make it one's b. — uzskatīt par savu pienākumu; you had no b. to do it — jums nebija tiesību to darīt; 6. gadījums; lieta; queer b. — savāds gadījums; I am sick of the whole b. — man tas viss galīgi

apnicis; 7. teātr. spēle; mīmika; žesti; 0 a

pretty b.! iron.— jaukas lietiņas!; good b.! — lieliski!; the b. of the day— darba kārtība; to get down to b. — ķerties pie darba; to mean b. — runāt nopietni; nejokot; to send smb. about his b. — padzīt kādu; izvadīt kādu laukā; to set up in b. — sākt nodarboties ar komerciju; to stick to one's b. — nodoties darbam business-like ['bizruslaik] a lietišķs, praktisks businessman ['bizmsmaen] n biznesmenis;

komersants; big. b. — lielkapitālists business manager ['biznis,maenid33] n

komercdirektors business year ['bizmsj3:] n finansu gads busk [bAsk] v sar. muzicēt uz ielām (lai

nopelnītu iztiku) busker ['bAska] n sar. ielas muzikants;

klejojošs aktieris buskin ['bAskin] n 1. vēst. koturns; 2. traģēdija; to put on the ~s— rakstīt traģēdiju stilā busman ['bAsman] n autobusa vadītājs; 0 's holiday — 1) parastā darbā aizvadīta diena; 2) sabojāts atvaļinājums bust3

[bAst] n 1. biste; krūšutēls; 2. (sievietes) krūtis

bustb [bAst] sl. I n 1. haltūra; 2.: to go on the b. — sākt žūpot; 3. arests; masveida aptvarste; II v 1. bankrotēt; ciest neveiksmi; to go b. — palikt bez graša kabatā; 2. apcietināt; izdarīt kratīšanu; 3. pazemināt dienesta pakāpē; <=> to b. up — pārtraukt sakarus (attiecības); izšķirties bustard ['bAstsd] n ornit. lielā sīga buster ['bAsta] n amer. sl. 1. kaut kas

vienreizējs; 2. uzdzīve, plosts bustle ['bAsl] I n kņada, burzma; II v 1. steigties; rosīties; to b. through a crowd — spiesties cauri pūlim; 2. steidzināt, skubināt; <=> to b. out — izvadīt laukā bustling ['bAsliT]] a rosīgs; nemierīgs; trokšņains

bust-up ['bAstAp] n sl. 1. neveiksme; sabrukums; b.-u. of a marriage — šķiršanās; 2. strīds; skandāls busy ['bizi] lai. (at, in, with) nodarbināts, aizņemts; nevaļīgs; b. day — aizņemtabuttery

diena; the line is b. — [telefona] līnija ir aizņemta; 2. dzīvs; rosīgs; b. town—dzīva pilsēta; 3. nemierigs; b. idleness — veltīga enerģijas izšķiešana; II v nodarbināt; to b. one's brains — lauzīt galvu; to b. oneself—nodarboties; to get b. — sākt busybody ['Bizi.btxh] n 1. nemiera gars;

2. uzbāzīgs cilvēks busyness ['btzinis] n aizņemtība, nodarbinātība

but" I n [bAt]: but me no ~s! — bez iebildumiem, lūdzu!; II adv [bAt] 1. tikai; b. five minutes — tikai piecas minūtes; he is b. seven years old — viņam ir tikai septiņi gadi; she left b. an hour since — viņa aizgāja tikai pirms stundas; we did b. glance at it — mēs tikai paskatījāmies uz to; 2.: all b. — gandrīz; b. just—nupat; III pron [bAt] kas (kurš) ne; there is no one b. saw it — nav neviena, kas to nebūtu redzējis; IV prep [bAt] izņemot; nobody b. you — neviens, izņemot jūs; last b. one — priekšpēdējais; never b. once — tikai vienu reizi; he is anything b. a fool — lai vai kāds, bet muļķis viņš nav; V conj [uzsvērtāforma bAt, neuzsvērtā forma bat/ 1. bet; he went away, b. I stayed — viņš aizgāja, bet es paliku; 2. nekas cits kā; what could he do b. go — viņam neatlika nekas cits kā aiziet; he could not b. laugh — viņš nevarēja nesmieties; 3.: b. for — ja ne; b. for the rain we should have had a pleasant journey —ja nebūtu lijis, mums būtu bijis lielisks ceļojums; 4.: b. that — 1) ja ne; we should come b. that it is too late — mēs atnāktu, ja nebūtu tik vēls; 2) lai ne; ka ne; it is impossible b. that he will come — nevar būt, ka viņš neatnāks butb [bAt] n skotu darba istaba nelielā

divistabu mājā butane ['bjuitein] n ķim. butāns butcher ['but/o] I n 1. miesnieks; the ~ 's — gaļas veikals; 2. slepkava; bende; 0 ~ 's bill — karā kritušo saraksts; II v 1. kaut (lopus)-, 2. slepkavot; 3. sakropļot (literāru tekstu)

butcher-bird ['but/a b3:d] n ornit. čakste

butcherly ['but/ah] a nežēlīgs, asinskārs; barbarisks

butchery [''but/an] n 1.lopkautuve; 2.(ari

b. business) gaļas tirgotava; 3. slaktiņš butler ['bAtla] n virssulainis butt" [bAt] n muca (490,961 tilpuma) buttb [bAt] n 1. (baļķa u. tml.) resnais gals; 2. (šautenes) laide; 3. sar. izsmēķis, nodegulis

butt0 [bAt] n 1. šaujlauka uzbērums; 2.pl

poligons; 3. mērķis; 4. izsmiekla objekts buttf [bAt] Inl. grūdiens, sitiens (parasti ar galvu vai ragiem)-, 2. sp. sitiens ar galvu; II v badīt, grūst (ar galvu); = to b. against (into) — atdurties (atsisties) (pret); uzdurties (uz); to b. in sar.— iejaukties (sarunā u. tml.); to b. out — izvirzīties uz āru

butter ['bAta] Irti. sviests; bread and b. — sviestmaize; 2. glaimi; 0 he looks as if b. would not melt in his mouth sar. — viņš izskatās tā, it kā nespētu mušu no deguna nodzīt; II v uzziest sviestu; apziest ar sviestu; = to b. up sl. — glaimot; 0 to have one's bread ~ed on both sides — būt labi pārtikušam; to know which side one's bread is ~ed sar. — zināt, kur gūt labumu

butter-ball [''bAtabail] n sl. tauklodīte butter-boat [*bAtabaut] n mērces trauks butter-cloth ['bAtaklnG] n marle buttercup ['bAtakAp] n gundega butter-dish fbAtadi/] n sviesta trauks butter-fingers ['bAta.fnjgaz] n pl sar.

neveiklis

butterfly ['bAtaflai] n 1. tauriņš; 2. sp.

tauriņstils (peldēšanā) butterine [*bAtari:n] n margarīns butterfly-nut ['bAtaflai.nAt] n tehn.

spārnuzgrieznis butterfly table ['bAtaflai'teibl] n saliekamais galds

buttermilk fbAtamilk] n paniņas butter-muslin ['bAta.mAzlin] « marle butter-paper [''bAta.peipa] n pergaments buttery ['bAtan] n produktu noliktava

(parasti koledžās)butt-joint

butt-joint ['bAtc^oint] n tehn. sadursavie-nojums

buttocks ['bAtoks] n pl sēžamvieta button ['bAtn] I n 1. poga; to sew on ~s — piešūt pogas; to undo ~s — atpogāt pogas;

2. (arī push b.) (kontakta, zvana) poga; to press (push) the b. — piespiest pogu;

3. (apa(a) krūšu nozīme; 4. pumpurs; 0 not worth a b. — ne plika graša vērts; on the b. amer. sl. — kā naglai uz galvas; not to care a [brass] b. — būt pilnīgi vienalga; to be a b. short (art to have a b. missing; to have lost a b.) trūkt kādai skrūvītei; to burst one's ~s— 1) kļūt resnam; 2) pārmērīgi piepūlēties; to press the b. — iedarbināt visas sviras; II v: to b. up — 1) aizpogāt; 2) apklust; to b. up one's mouth sar. — aizvērt muti; to b. up one's purse sar. — skopoties

button-down ['bAtndaun] a amer. 1. savaldīgs; audzināts; 2. aprobežots; b. -d. mind — aprobežots prāts buttonhole ['bAtnhoul] I n 1. pogcaurums; 2. zieds pogcaurumā; II v 1. apšūt pogcaurumu; 2. aizkavēt (ar garām sarunām)

buttonhook ['bAtnhuk] n āķis (zābaku, cimdu

aizpogāšanai) button-man ['bAtnmaen] n vulg. bandīts; slepkava

buttons ['bAtnz] n izsūtāmais zēns (viesnīcā) button-through ['bAtnOru:] n viscaur

pogājama kleita buttress ['bAtns] I n balsts; II v (arī to b. up) atbalstīt; to b. up by facts — apstiprināt ar faktiem

butty ['bAti] n 1. priekšstrādnieks; 2. sar.

biedrs, draugs butyric [bju:'tirik] a ķīm.: b. acid —

sviestskābe buxom ['bAksam] a 1. (par sievieti) ražens;

veselīgs; 2. [pie]mīlīgs buy [bai] I n sar. pirkums; good (bad) b. — veiksmīgs (neveiksmīgs) pirkums; to be on the b. — izdarīt lielus pirkumus; II v (p. un p. p. bought [bo:t] [no]pirkt; <= to b. in— 1) iepirkt; 2) izpirkt (izsolē savas

mantas)', to b. off — izpirkt; atpirkties; to b. out — atpirkt (amatu, īpašumu u. tml.)-, to b. over — piekukuļot; uzpirkt; to b. up— uzpirkt (lielos daudzumos)-, 0 to b. a pig in a poke — pirkt kaķi maisā; to b. time — novilcināt laiku; to b. the farm vulg. — nomirt buyer ['baia] n pircējs; 0 ~s'market —

pircējam izdevīga tirgus konjunktūra buy-out ['baiaut] n ek. visa preču sūtījuma

nopirkšana buz[z] [bAz] int veca lieta! buzz2 [bAz] I n 1. sanēšana; dūkšana;

2. baumas; 3. sar. telefona zvans; I'll just give him a b. — es viņam piezvanīšu; II v

1. sanēt; dūkt; 2. izplatīt (piem., baumas)',

3. (par lidmašīnu) pārlidot zemu un lielā ātrumā; 4. sar. [pie]zvanīt pa telefonu; 5. sviest, mest; <=> to b. about — rosīties; noņemties; to b. along — aizdrāzties garām; to b. off sl. — 1) aiziet; aizlavīties; 2) nolikt telefona klausuli; 3) vācies prom!, pazūdi!

buzzb [bAz] v iztukšot (pudeli, glāzi) buzzard ['bAzsd] n ornit. klijāns buzzer ['bAza] n 1. (sirēnas) svilpe;

2. el. zummers; 3. mii. sl. sakarnieks buzz session ['bAz.se/an] (neoficiāla)

apspriede; pārrunas; tikšanās (lai kaut ko apspriestu) buzz-wig ['bAZWig] n 1. liela, kupla parūka;

2. pārn. liels vīrs by [bai] I adv 1. blakus, līdzās; near by — tuvu; 2. garām; in times gone by — agrākos laikos; to pass by — paiet garām; 0 by and by— pamazām; ar laiku; by the by — starp citu; II prep 1. (norāda vietu) pie; caur; by the house — pie mājas; to go by London— braukt caur Londonu; 2. (norāda laiku) līdz; pa; by day— pa dienu; by five o'clock — 1) līdz pulksten pieciem; 2) ap pulksten pieciem; he hasn't done it by now— viņš to vēl nav izdarījis; he ought to be here by now— viņam jau vajadzētu būt šeit; 3.(norāda darbības veidu) ar; no; by bus — ar autobusu; by chance — nejauši; by degrees —cabal

pakāpeniski; by heart— no galvas; by means of smth. — ar kaut kā palīdzību;

4. (norāda darītāju, autoru): comedy by a Shakespeare— Šekspīra komēdija; it was done by him — to bija izdarijis viņš;

5. (norāda cēloni, iemeslu) no; to die by starvation — nomirt no bada; to know by experience — zināt no pieredzes;

6. (norāda svaru, garumu u. tml.) pa; to measure by the metre (by metres) — mērīt pa metram (metros); to sell by the pound (by pounds) — pārdot pa mārciņai (mārciņās); 7. (norāda atbilstību, saskaņotību) pēc; ar; by agreement — pēc vienošanās; saskaņā ar vienošanos; by nature — pēc dabas; by your leave — ar jūsu atļauju; 8. (norāda attiecību starp salīdzināmiem lielumiem) par; by two years older — par diviem gadiem vecāks; 0 by all means — katrā ziņā; by no means — nekādā ziņā; by and large — visumā; by the way — starp citu

by-blow ['baibbu] n 1. nejaušs sitiens; 2. pārn. neparedzēts gadījums; 3. ārlaulības bērns

bye-byea ['baibai] n sar. "čučumuiža"; to go

to ~s — iet čučēt bye-byeb [.bai'bai] int. sar. paliec sveiks! by-effect ['ban,fekt] n tehn. blakusparādība by-election ['bau,lek/n] n papildvēlēšanas Byelorussian [.bjeb'rA/an] In 1. baltkrievs; baltkrieviete; 2. baltkrievu valoda; II a Baltkrievijas-; baltkrievu-by-end ['baiend] n blakus (slepens) mērķis bygone ['baigon] a kādreizējs bygones ['baignnz] n pl pagājušais; vecas pārestības; let b. be b. — kas bijis, tas

izbijis

by-law ['bada:] n (vietējo varas orgānu)

lēmums by-name ['bameimļ n palama bypass ['baipa:s] I n 1. apvedceļš;

2. apvedkanāls; 3. el. šunts; II v 1. apbraukt; 2. sar. laipot; izgrozīties;

3. mil. apiet (ienaidnieka atbalsta punktus) bypath ['baipa:9] n sānceļš

byplay ['baiplei] n 1. mīmiska intermēdija; epizode (lugā); 2. zemteksts (runā); mājieni (sev. izteiksmīgi skatieni, žesti u. tml.) by-plot ['baiplnt] n blakusintriga (lugā) by-product ['baiprndAkt] n blakusprodukts byre ['baia] n kūts by-road ['bairaud] sk. by-way bystander ['bai.staenda] n aculiecinieks; skatītājs

bystreet ['baistriit] n sāniela; nomaļa iela by-talk ['baitoik] n laiska saruna; vārdu apmaiņa

by-time ['baitaim] n brivs laiks, vaļas brīži by-way ['baiwei] n 1. blakusceļš; sānceļš; nomaļš ceļš; 2. saskarnozare (zinātnē); ~s of learning— mazāk izpētītas zinātnes nozares; 3. īsākais ceļš by-word ['baiw3:d] n 1. paruna; 2. iemīļots (bieži lietots) vārds (cilvēka runā);

3. iemiesojums; simbols; b. for iniquity — netaisnības (nekrietnības) iemiesojums;

4. palama

by-work ['baiw3:k] n blakusdarbs Byzantine [bi'zaentain] I n bizantietis;

bizantiete; II a bizantisks Byzantinesque [bi.zaenti'nesk] sk. Byzantine II

Cc

C,c [si:] n 1. angļu alfabēta trešais burts;

2. mūz. do; 3. trijnieks (atzīme)

cab [kaeb] I n 1. (vieglie) ormaņa rati; 2. taksometrs; 3. (autobusa, lokomotīves

vadītāja, pilota) kabīne; II v (arī to c. it)

braukt ar ormani (vai taksometru)

cabal [ka'bael] n 1. intriga; 2. politiska kliķe; sazvērnieku grupa

163 cabal

pakāpeniski; by heart— no galvas; by means of smth. — ar kaut kā palīdzību;

4. (norāda darītāju, autoru): comedy by a Shakespeare— Šekspīra komēdija; it was done by him — to bija izdarijis viņš;

5. (norāda cēloni, iemeslu) no; to die by starvation — nomirt no bada; to know by experience — zināt no pieredzes;

6. (norāda svaru, garumu u. tml.) pa; to measure by the metre (by metres) — mērīt pa metram (metros); to sell by the pound (by pounds) — pārdot pa mārciņai (mārciņās); 7. (norāda atbilstību, saskaņotību) pēc; ar; by agreement — pēc vienošanās; saskaņā ar vienošanos; by nature — pēc dabas; by your leave — ar jūsu atļauju; 8. (norāda attiecību starp salīdzināmiem lielumiem) par; by two years older — par diviem gadiem vecāks; 0 by all means — katrā ziņā; by no means — nekādā ziņā; by and large — visumā; by the way — starp citu

by-blow ['baibbu] n 1. nejaušs sitiens; 2. pārn. neparedzēts gadījums; 3. ārlaulības bērns

bye-byea ['baibai] n sar. "čučumuiža"; to go

to ~s — iet čučēt bye-byeb [.bai'bai] int. sar. paliec sveiks! by-effect ['ban,fekt] n tehn. blakusparādība by-election ['bau,lek/n] n papildvēlēšanas Byelorussian [.bjeb'rA/an] In 1. baltkrievs; baltkrieviete; 2. baltkrievu valoda; II a Baltkrievijas-; baltkrievu-by-end ['baiend] n blakus (slepens) mērķis bygone ['baigon] a kādreizējs bygones ['baignnz] n pl pagājušais; vecas pārestības; let b. be b. — kas bijis, tas

izbijis

by-law ['bada:] n (vietējo varas orgānu)

lēmums by-name ['bameimļ n palama bypass ['baipa:s] I n 1. apvedceļš;

2. apvedkanāls; 3. el. šunts; II v 1. apbraukt; 2. sar. laipot; izgrozīties;

3. mil. apiet (ienaidnieka atbalsta punktus) bypath ['baipa:9] n sānceļš

byplay ['baiplei] n 1. mīmiska intermēdija; epizode (lugā); 2. zemteksts (runā); mājieni (sev. izteiksmīgi skatieni, žesti u. tml.) by-plot ['baiplnt] n blakusintriga (lugā) by-product ['baiprndAkt] n blakusprodukts byre ['baia] n kūts by-road ['bairaud] sk. by-way bystander ['bai.staenda] n aculiecinieks; skatītājs

bystreet ['baistriit] n sāniela; nomaļa iela by-talk ['baitoik] n laiska saruna; vārdu apmaiņa

by-time ['baitaim] n brivs laiks, vaļas brīži by-way ['baiwei] n 1. blakusceļš; sānceļš; nomaļš ceļš; 2. saskarnozare (zinātnē); ~s of learning— mazāk izpētītas zinātnes nozares; 3. īsākais ceļš by-word ['baiw3:d] n 1. paruna; 2. iemīļots (bieži lietots) vārds (cilvēka runā);

3. iemiesojums; simbols; b. for iniquity — netaisnības (nekrietnības) iemiesojums;

4. palama

by-work ['baiw3:k] n blakusdarbs Byzantine [bi'zaentain] I n bizantietis;

bizantiete; II a bizantisks Byzantinesque [bi.zaenti'nesk] sk. Byzantine II

Cc

C,c [si:] n 1. angļu alfabēta trešais burts;

2. mūz. do; 3. trijnieks (atzīme)

cab [kaeb] I n 1. (vieglie) ormaņa rati; 2. taksometrs; 3. (autobusa, lokomotīves

vadītāja, pilota) kabīne; II v (arī to c. it)

braukt ar ormani (vai taksometru)

cabal [ka'bael] n 1. intriga; 2. politiska kliķe; sazvērnieku grupa

163cabana

cabana [kolxiino] n 1. pārģērbšanās kabīne (pludmalē)-, 2.: c. set—(vīriešu) pludmales tērps (vaļīgas bikses un jaka ar īsām piedurknēm) cabaret ['kaebarei] n kabarejs; c. show —

varietē programma (restorānā) cabbage ['kaebidj] I n 1. kāposti; c. white — kāpostu baltenis; 2. kul. kāpostu salāti; kāpostu piedeva; 3. sar. neuzņēmīgs cilvēks; 4. amer. sl. papīrnauda, čaukstošais; 5. amer. sl. meiča; II v sar. ietaupīt (laiku)

cabbage-head ['kaebid^ed] n 1. kāpostgalva; 2. niev. pauris; 3. niev. stulbenis cabbage-patch ['kaebid3paet/] n sar.

mazdārziņš cabbie ['kaebi] sk. cabby cabby ['kaebi] n sar. 1. ormanis; 2. (taksometra) šoferis cabdriver ['kseb.draiva] n amer. (taksometra) šoferis cabin ['kaebin] In 1.būda; log c. — baļķu būda; 2. kajīte; c. class — otrās klases kajīte; 3. kabīne; 4. dzelzc. blokpostenis; II v saspiest, savienot (šaurā telpā) cabin-boy ['kaebinboi] n kuģa puika, junga cabinet ['kaebinit] n 1. skapītis ar atvilknēm (dārglietu, dokumentu glabāšanai)', china c. — vitrina (porcelāna izstādīšanai); filing c. — skapītis ar nodalījumiem (kartotēkai u. tml.); medicine c. — medikamentu skapītis; 2. pol. ministru kabinets; valdība; shadow c.— "ēnu" kabinets (opozīcijas partijas deputāti apakšnamā); 3. (aparāta) korpuss; 4. (ledusskapja) dzesēšanas kamera cabinet-maker ['kxbimt.meiks] n

1. mēbeļgaldnieks; 2. humor, premjerministrs

cabin-girl ['kaebing3:l] n apkopēja (uz kuģa,

motelī u. tml.) cable ['keibl] I n 1. trose, tauva; c. railway — funikulers, trošu dzelzceļš;

2. kabelis; c. length jūrn. — kabeļtauva (0,1 jūras jūdze jeb 1852 tri); 3. kablogramma; H v 1. pietauvot; 2. sūtīt kablogrammu; telegrafēt

cable-cast [*keiblka:st] v translēt pa

kabeļtelevīziju cablegram ['keiblgraem] n kablogramma cablese [keibliiz] n telegrammu valoda cableway ['keiblwei] n trošu ceļš cabling ['keiblnļ] n 1. kabeļa likšana;

2. tekst. otrreizēja šķeterēšana cabman ['kaebman] n 1. ormanis;

2. (taksometra) šoferis caboodle [ksTmidl] n : the whole c. sl. — 1)

viss bars, visa varza; 2) visa mantība caboose [kaTjuis] n 1. kambīze, kuģa virtuve; 2. amer. (preču vilciena) pēdējais vagons (apkalpei); 3. sl. pakaļa cabotage ['kaebata^] n jūrn. kabotāža,

piekrastes kuģniecība cabriolet ['kaebnaulei] n 1. kabriolets;

2. automobilis (ar nolaižamu jumtu) cab-stand ['kaebstzend] n taksometru stāvvieta

ca'canny [, koikaem] v strādāt lēni, lai mazāk

saražotu (streika paveids) cacao [kolcaiou] n 1. kakao koks; 2. kakao pupiņa

cachalot ['kae/alot] n kašalots cache [kae/] In 1, (barības krājumu u. c.) slēptuve (ekspedīcijās); 2. baribas krātuve (dzīvniekiem—ziemā); II v ierikot slēptuvi (krātuvi) cache-pot ['kae/pot] n kašpo cachet ['kae/ei] n 1. zīmogs (arī pārn.);

2. oblāta; kapsula cachexy [ks'keksi] n med. kaheksija,

novājēšana cackle ['kaekl] I n 1. kladzināšana; 2. pļāpāšana, tarkšķēšana; cut the c.! — beidz pļāpāt!; 3. amer. sl. ola; II v 1. kladzināt; 2. pļāpāt, tarkšķēt cacodyl ['kaekai/dail] n ķīm. kakodils cacoepy ['kaekouepi] n slikta izruna cacophony [kaeTcnfom] n kakofonija cacti sk. cactus

cactus ['kaektas] n (pl cactuses [kaektosiz] vai cacti ['kaektai]) kaktuss; 0 in the c. austrāl. — sprukās, ķezā cad [kaed] n nelietis; nekauņa cadaver [ka'daeva] n līķis

cadaverous [ka'daevaras] a 1. līķa-; līķu-;

2. līķim līdzīgs; līķa bālumā caddie ['kaedi] n (arī caddy) golfa nūju pienesējs

caddish ['kaedi/] a nelietīgs, zemisks caddya ['kaedi] n tējas kārbiņa caddyb ['kaedi] n iepirkumu soma uz riteņiem cadence ['keidaris] n 1. mūz. kadence;

2. (balss) modulācija; 3. rad. takta impulss cadet [ka'det] n 1. (karaskolas) kursants; (jūrskolas, avioskolas) audzēknis; 2. vēst., mii. kadets; c. corps — kadetu korpuss cadet-teacher [ka'det.tiit/a] n 1. skolotājs praktikants; 2. ārštata skolotājs (vidusskolā) cadge [kaed3] I n diedelēšana; to be on the c. for money — diedelēt naudu; II v (from) diedelēt cadger ['kaed33] n diedelētājs cadi ['kct:di] n kādi, tiesnesis (musulmaņu zemēs)

cadmium ['kaedmiam] n ķīm. kadmijs cadre ['kaida] n 1. karkass; 2. kadri caeca sk. caecum

caecum ['siikam] n (pl caeca ['si'.ka])

anat. aklā zarna Caesarian [sii'zesnan] a: 1. Cēzara laika-; 2.:

c. section med. — ķeizargrieziens caesium ['siiziam] n kīm. cēzijs caesura [si'zjuoro] n lit., mūz. cezūra cafe ['kaefei] n kafejnīca cafeteria [.kaefi 'tiana] n kafetērija caff [kaefļ n maza kafejnīca caffeine ['kaefiin] n kofeīns caftan ['kaeftaen] h kaftans (austrumnieku tērps)

cage [keid3] I n 1. būris; krātiņš; sprosts; 2. (karagūstekņu) nometne; 3. kal nr. (lifta) kabīne; 4. amer. sl. (cilvēka) skelets; 5.: thoracic c.anat.— krūškurvis; II v (in) iesprostot; turēt krātiņā (vai būri); ~d bird — sprosta putas eager ['keu^a] n amer. sl. basketbolists cagey ['keid3i] a sar. rezervēts, atturīgs; izvairigs; don't be so c.— neizlokies; runā skaidru valodu cagoule [ka'guil] n lietusmētelis (ar kapuci) cahoots [ka'hu:ts] n pl amer. sl.: to be in c. (with) — būt uz vienu roku; to go c. —

dalīt peļņu līdzīgās daļās caiman f'keiman] n zool. kaimans Cain [kein] n Kains; 0 to raise C. — sacelt traci

caique [ka:'i:k] n neliela buru laiva

(motorlaiva) (Vidusjūrā) cairn [kean] n piramidāls akmens krāvums

(sev. kalnos) cairngorm [kean'goim] n min. dūmu topāzs caisson [ka'su:n] n 1. tehn. kesons;

2. mii. munīcijas kaste cajole [ka'd33ol] v pieglaimoties; lišķēt; to c. smb. into doing smth. — glaimojot piedabūt kādu uz kaut ko; to c. smb. out of doing smth. — glaimojot atrunāt kādu no kaut kā

cajolery [ka^autari] n glaimi; pieglaimošanās cake [keik] I n 1. kūka; torte; kēkss;

2. plācenis; potato c. — kartupeļu plācenis;

3. gabals; c. of mud — dubļu pika; c. of soap — ziepju gabals; 4. sl. nauda; 0 ~s and ale — līksmošanās, izpriecas; c. eater — vieglas dzīves tīkotājs; to get one's share of the c. — dabūt savu tiesu; to go (sell) like hot

~s — (par preci) tikt izķertai; piece of c. — kaut kas viegls un patīkams; to take the c. — izcīnīt godalgu, izpelnīties augstāko atzinību; you cannot eat the c. and have it — nevar vilks būt paēdis un kaza dzīva; II v 1. biezi pārklāt (ar krāsu u. tml.); 2. sacietēt, sakalst

caked [keikt] a sacietējis; sakaltis; c. mud — sakaltuši dubļi; c. snow — ledus garoza; sērsna cake-hole ['keikhaul] n sl. mute cake-walk ['keikwoik] n 1. keikvoks (deja); 2. sl. nieks

calabash ['kaelabae/] n 1. kalabase, pudeļveida ķirbis; 2. izdobts ķirbis

(šķidrumu, graudu glabāšanai un pārnešanai) calaboose [.kaela 'bu:s] n amer. sl. cietums, tuptūzis

calamitous [ka'laemitss] a postošs; nelaimi

nesošs

calamit||y [ka'laemati] n posts; [liela] nelaime;

165calcareous

natural -ies — dabas katastrofas calcareous [kael'kesnas] a kaļķa-; kaļķu-;

kaļķains calces sk. calx

calciferol [kael'sifarul] n kalciferols (Dļ

vitamins)

calcification [.kaelsifi "kei/n] n pārkaļķošanās calcify ['kaelsifai] v pārkaļķoties calcination [.kaelsi 'nei/n] n ķīm. kalcinēšana calcine ['kaelsain] v ķīm. kalcinēt calcite ['kaelsait] n min. kalclts calcitrant ['kaelsitrent] a ķīm. grūtkūstošs calcium ['kaelsiam] n ķīm. kalcijs calculable ['kaelkjubbl] a izkalkulējams,

izskaitļojams, aprēķināms calculate ['kaelkjuleit] a' 1. izkalkulēt, izskaitļot, aprēķināt; 2. (on) paļauties; 3. amer. domāt; uzskatīt; it will be a fine day, I c.— es domāju, ka būs skaista diena

calculated ['kaelkjuleitid] a 1. izkalkulēts,

izskaitļots; c. insult — tīšs apvainojums calculating ['kaelkjuleitir]] a 1. aprēķina-; c. person — aprēķina cilvēks;

2. skaitļošanas-; c. machine — skaitļošanas mašīna

calculation [.kaelkju 'lei/t]] n 1. kalkulēšana, aprēķināšana; 2. kalkulācija, aprēķins;

3. amer. apsvērums; pieņēmums calculator ['kaelkjuleita] n 1. kalkulators,

aprēķinātājs; 2. aritmometrs calculi sk. calculusb

calculus3 ['kaelkjubs] n mat. [apjrēķini; matemātiskā analīze; differential c. — diferenciālrēķini; integral c. — integrālrēķini calculusb ['kaelkjubs] n (pl calculuses ['kaelkjubsiz] vai calculi ['kaelkjulai]) med. (nieru, žults) akmens caldron ['koildran] sk. cauldron calendar ['kaelinda] n 1. kalendārs; c. art — sentimentālas (vai salkani komiskas) bildītes; c. clock — pulkstenis ar kalendāru; 2. saraksts, reģistrs; 3. jur. iztiesājamo lietu saraksts; 4. amer. dienas kārtība calender ['kaelinds] I n tehn. kalandrs; II v kalandrēt

calends ['kaelindz] n pl vēst. kalendas (mēneša pirmais datums senajā Romā)', 0 on the Greek c. — kad pūcei aste ziedēs calendula [ka'lendjub] n kliņģerīte calenture ['kaebntjus] n tropiskais drudzis calf* [ka:f] n (pl calves [ka:vz]) 1. teļš; 2. (ziloņa, valzivs u. c.) mazulis; 3. teļāda; bound in c. — (par grāmatu) teļādas iesējumā

calP» [ka:f] n (pl calves [ka:vz]) anat. (kājas) liels

calf-length ['ka:flet]0] a (par tērpu) līdz puslielam

calflove ['kaiflAv] n sar. pusaudžu mīlestība;

jaunības aizraušanās calfskin ['kaifskin] n teļāda calibrate ['kzehbreit] v tehn. kalibrēt; graduēt calibration [.kaeli 'brei/n] n kalibrēšana;

graduēšana calibre ['kaelibs] n 1. kalibrs; 2. (prāta) vēriens; man of considerable c. — plaša vēriena cilvēks calico ['kaelikau] n (pl calicos vai calicoes ['kaelikauz]) tekst. 1. kalikons; 2. amer. katūns

californium [,kaeh 'foiruam] n ķīm. kalifornijs calipers ['kaelipaz] sk. callipers caliph ['kaelif] n vēst. kalifs calisthenics [.kaelis '0emks] sk. callisthenics calk3 [ko:k] I n 1. (pakava) radze; 2. amer. (zābaka) pakaviņš; II v 1. apkalt ar radzēm (zirgu)', 2. amer. piesist (zābakam) pakaviņufs] calkb [ko:k] v pausēt, kopēt ar pauspapīru calkc [ko:k] v drīvēt (spraugas) call [ko:l] Inl. sauciens, kliedziens; c. for help — palīgā sauciens; within c. — tuvumā; 2. (taures) signāls; (lokomotīves) svilpiens; 3. izsaukums; pieprasījums; on c. — pēc pieprasījuma; 4. [īss] apciemojums; to pay smb. a c. — apciemot kādu; 5. amer. telefona saruna; I'll give you a c. later — es jums vēlāk piezvanīšu; 6. prasība (samaksāt parādu)', 7. vajadzība (parasti noliegumā)', there is no c. for you to worry — jums nav jāuztraucas; 8. pārn. aicinājums; the c. of duty —

pienākuma apziņa; the c. of the sea — jūras vilinājums; the c. of the wild — dabas aicinājums; II v 1. [pa] saukt; kliegt; 2. nosaukt; 3. izsaukt; to c. the doctor — izsaukt ārstu; this is London -ing — runā (raida) Londona; 4. izziņot; to c. a meeting — sasaukt sanāksmi; to c. a strike — noorganizēt streiku; 5. (at, on); apciemot; 6. iegriezties; the train ~s at every station — vilciens pietur visās stacijās; 7. piezvanīt; 8. modināt; 9. uzskatīt; = to c. back — 1) atsaukt; 2) atnākt vēlreiz; 3) atzvanīt; to c. by—(garāmejot) iegriezties; to c. down — 1) nosaukt lejā; 2) sl. nopulgot; to c. for — 1) [pie] prasīt; to c. for prompt action—prasīt tūlītēju rīcību; to be ~ed for — pēc pieprasījuma; 2) būt vajadzīgam; your remark was not ~ed for — jūsu piezīme bija lieka; 3) aiziet kādam pakaļ; to c. forth — izraisīt; to c. in — 1) ataicināt (piem., ārstu); 2) atprasīt; 3) (par naudas zīmēm) izņemt no apgrozības; to c. off — atsaukt; atlikt; to c. on — 1) sk. call II5.; 2) apelēt, griezties pie; 3) dot vārdu (piem., sapulcē); to c. out — 1) izsaukties, iekliegties; 2) izsaukt (piem., ugunsdzēsējus); to c. over — izsaukt (pēc saraksta); to c. up — 1) atsaukt atmiņā; 2) iesaukt (karadienestā); 3) piezvanīt; 0 to c. in question — apšaubīt; to c. into being — radīt; to c. names — lamāties; to c. over the coals — sadot brāzienu; to c. smb. everything under the sun — nosunīt kādu līdz pēdējam; to c. a spade a spade — saukt lietas īstajā vārdā call-back ['ko:lbaek] n (brāķa ražojuma)

izņemšana no apgrozības call-box ['koilboks] n telefona kabīne call-boy ['korlboi] n izsūtāmais zēns

(viesnīcā) call-button ['ko:l,bAtn] n signālpoga call-down ['ko:ldaun] n rājiens callee [koili:] n izsauktais abonents (telefona sarunā)

caller ['ko:b] n 1. apmeklētājs; ciemiņš;

2. (telefona sarunas) izsaucējs abonents call-girl f'ko:lg3:l] n (pa telefonu izsaucama)

prostitūta calligrapher [ka'ligrafa] n kaligrāfs calligraphy [ks'ligrafi] n kaligrāfija,

glītrakstīšana call-in ['koilin] n (radio, televīzijas)

programma "zvaniet — atbildam" calling [*ko:lii]] n 1. saukšana; 2. profesija;

3. aicinājums callipers ['kaelipaz] n pl 1. tehn. ārtausts; inside c.— iekštausts; 2. (metāla) kāju protēzes

callisthenics [kaelis '0emks] n pl mākslas

vingrošana; free c. — brīvās kustības call-off ['koilnf] n atsaukums callosity [kae'losati] n 1. (ādas) repējums;

tulzna; 2. pārn. cietsirdība callous ['kaebs] a 1. raupjš; sarepējis;

tulznains; 2. bezjūtīgs; cietsirdīgs call-over ['ko:l, auva] n pārbaude (izsaucot uzvārdus)

callow ['kaebu] a 1. (par putnu) neap-spalvojies; 2. nepiedzīvojis, nepieredzējis call-signal ['koilsignl] n izsaukuma signāls call-up ['ko:lAp] n mii. 1. iesaukšana (karadienestā); c.-u. papers — pavēste par iesaukšanu karadienestā; 2. iesaukums callus ['kaebs] n tulzna calm [ka:m] I n 1. miers; klusums; 2. bezvēja laiks; there was a c. on the sea—jūra bija mierīga; Hal. mierīgs; nesatraukts; 2. (par laiku) bezvēja-; III v nomierināt; = to c. down

— 1) nomierināties; 2) (par vēju) norimt

calmness ['ka:mnis] n miers; klusums calomel ['kaebumel] n tehn. kalomels calor gas ['kaeb gaes] n balongāze (butāns); to cook with c. g. — gatavot uz gāzes plīts

caloric [ka'lonk] I n fiz. 1. siltumradis; II a

[-siltuma-calorie-]

{+siltuma- calorie+} ['kaebri] nfiz. kalorija calorific [,kasb 'nfik] n siltuma-; c. capacity

— siltumietilpība; c. value — kaloritāte calorifics [,kaeb 'nfiks] n pl siltumtehnika calorimeter [,kaeb 'nmita] nfiz. kalorimetrs calumet ['kaeljumet] n 1. (indiāņu) pīpe; 2. miera pīpe

calumniate [ka'lAmnieit] v apmelot; celt neslavu

calumniator [ka'lAmnieito] n apmelotājs;

neslavas cēlājs calumny ['kaebmni] n apmelojums calvary ['kaelvari] n 1. krucifikss; 2. ciešanas calve [ka:v] v (par govi) atnesties calves sk. calf®, calf*

Calvinism ['kaelvinizam] n rel. kalvinisms calx [kaelks] n (pl calces ['kaelsirz]) izdedži;

sārņi calyces sk. calyx

calyx ['keiliks] n (pl calyces ['keilisiiz])

bot. kausiņš cam [kaem] n tehn. ekscentrs; izcilnis,

kūlenltis; c. box — adāmmašīnas slēgs camaraderie [.kaems 'ra:dan] n biedriskums;

biedriskuma gars camber ['kaemba] I n 1. pacēlums (ceļa līkumā); 2. izliece; II v izliekt; izveidot pacēlumu (ūdens notecēšanai) cambium ['kaembiam] n bot. kambijs cambric ['keimbnk] n tekst. batists came sk. come

camel ['kaeml] n 1. kamielis; Arabian c. — vienkupra kamielis; Bactrian c. — divkupru kamielis; c. hair coat — kamieļvilnas mētelis; 2. dzeltenbrūna krāsa; 0 that breaks the ~'s back — nu pacietības mērs ir pilns cameleer [.kaemi 'ha] n kamieļdzinējs camellia ļks'miihs] n kamēlija cameo ['kaemiau] I n 1. kameja; 2. (izcila aktiera) epizodiska loma; II a 1. miniatūrs; c. panorama of the world — pasaules panorāma (skats uz pasauli miniatūrā); 2. epizodisks (par lomu) camera ['kaemsra] n 1. fotoaparāts; 2. kinokamera; 3. (televīzijas) kamera; 4. jur. tiesneša kabinets; in c.— (iztiesājams) aiz slēgtām durvīm; off c. — atklātā sēdē cameraman ['kaemorsmaen] n kinooperators cami-knickers ['kaemimkoz] n pl (sieviešu)

kreklbiksītes camion ['kaemisn] n furgons camisole ['kaemisaul] n 1. (izšūts) ņieburs; 2. trakokrekls; 3. novec. kamzolis; jaka

camomile ['kaemamail] n kumelīte camouflage [Tcaemafla^] I n mil. kamuflāža, maskēšana; II v [noļmaskēt; [no]maskēties camp" [kaemp] I n nometne; to break (strike) a c. — nojaukt nometni; to pitch a c. — uzcelt teltis nometnē; political c.— [kopēju] politisku uzskatu nometne; in the same c. — ar vienādiem uzskatiem; II v 1. dzīvot nometnē; 2. novietot nometnē; a to c. out — 1) apmesties telti; 2) apmesties (uz laiku)

campb [kaemp] I n ākstība (apģērbā, matu sakārtojumā); II a 1. (par vīrieti) sievišķīgs; c. hairstyle — gari mati (līdz pleciem); 2. homoseksuāls; 3. ākstīgs; => to c. [it] up — nedabiski tēlot campaign [kaem'pein] I n kampaņa; advertising c. — reklāmas kampaņa; to be in c. — piedalīties kampaņā; II v 1. piedalīties kampaņā; 2. sarīkot kampaņu campaigner [kaem'pema] n kampaņas

dalībnieks; old c. — veterāns campanile [.kaempa 'ni:h] n zvanu tornis campanula [ksm'paenjub] n bot. pulkstenīte camp-bed [.kaemp 'bed] n saliekamā gulta camper ['kaempa] n 1. tūrists (kas dzīvo

nometnē, telšu pilsētiņā); 2. autofurgons camp-fever ['kaemp,fi:va] n tīfs camp-fire ['kaempfaia] n nometnes ugunskurs

camphor ['kaemfa] n kampars; c. bail —

naftalīna lodīte camphorated ['kaemfsreitid] a : c. oil —

kampareļļa camphoric [kaem'fonk] n kampara-camp-in ['kaempin] n sl. protestētāju

(demonstrantu) nometne camping ['kaempir]] n kempings; to go c. —

dzīvot kempingā campsite ['kaempsait] n (arī campground)

nometnes vieta campus ['kaempss] n amer. skolas (vai universitātes) teritorija; universitātes pilsētiņa; c. English — studentu žargons cam-shaft ['kaem/aift] n tehn. izciļņvārpsta;

sadales vārpsta cana [kzen] I n 1. kanna; 2. konservu kārba;

168candle-power

c. opener — 1) konservu kārbu atveramais;

2) sl. (seifu) mūķīzeris; 3. amer. skārda trauks; tvertne; garbage c.— atkritumu tvertne; 4. amer. sl. dolārs; 5. amer. sl. cietums; 6. amer. sl. ateja; 7. amer. sl. cisterna; 8.: ~s amer. sl. — radio (telefona) austiņas; 0 to carry the c. — uzņemties vainu; in the c. — (par filmu, skaņu ierakstu) uzņemts; ierakstīts; II v

1. konservēt; 2. amer. skoln. sl. izslēgt no skolas; 3. amer. sl. atlaist no darba; 4. amer. sl. ierakstīt (skaņu platē, magnetofona lentē)

canb [uzsvērtāforma kaen, neuzsvērtā forma kan] mod. v (p. could [kud]) 1. varēt, spēt; prast; c. you swim? — vai jūs protat peldēt?; she c. help you — viņa var jums palīdzēt; 2. būt iespējamam; c. this be true? — vai tas ir iespējams?; 3.sar. drikstēt; c. I smoke in here? — vai es drīkstu šeit smēķēt? Canadian [ka'neidian] I n kanādietis;

kanādiete; II a kanādiešu-Canadien [Jcaens'djaer]] n (franču izcelsmes) kanādietis

Canadienne [.kasna 'djen] n (franču

izcelsmes) kanādiete canal [ka'nael] n 1. (mākslīgi veidots) kanāls; c. lock — kanāla slūžas; irrigation c. — apūdeņošanas kanāls; 2. anat. vads; alimentary c. — barības vads; 3.: c. boats amer. sl. — lielas kājas (vai apavi) canalization [.kaenalai 'zei/n] n 1. kanālu

ierīkošana; 2. kanālu sistēma canalize ['kaenalaiz] v 1. ierīkot kanālu;

2. pārn. virzīt; novadīt; to c. one's energies — veltīt visus spēkus (zināmam mērķim)

canape ['kaenspei] n kanapē canard [kae'na:d] n avīžpīle canary [ka'neari] I n 1. kanārijputniņš; 2. (Kanāriju salās izgatavots) vīns; 3. amer. sl. ziņu pienesējs (policijā); 4. amer. sl. estrādes dziedātājs; II a spilgti dzeltens cancan ['kaenkaen] n kankāns (deja) can-carrier ['kaen,ka;ris] n sl. grēkāzis cancel ['kaensl] In 1. izsvītrošana;

2. anulēšana, atcelšana; 3. poligr. svītrojums (slejās); 4. mūz. bekars; II v

1. izsvītrot; 2. anulēt, atcelt; to c. a meeting — atcelt sanāksmi; 3. dzēst (markas); 4. mat. saīsināt; 5. nodzēst (automašīnas gaismas)

cancellation [.kaensa 'lei/n] n 1. anulēšana, atcelšana; 2. (markas) dzēšana;

3. mat. saīsināšana

cancer ['kaensa] n 1. med. vēzis; c. detection centre — onkoloģiskais dispansers;

2. pārn. ļaunums; posts; 3.: C.astr.— Vēzis (zvaigznājs un zodiaka zīme)

cancerous ['kaensaras] a med. vēža-; ļaundabīgs; c. growth — ļaundabīgs audzējs

cancroid ['kaeqkroid] n med. kankroīds, ādas

vēzis

candela [kaen'deb] n fiz. gaismas stipruma

mērvienība candelabra sk. candelabrum candelabrum [.kaendi 'laibram] n (pl

candelabra [.kaendi 'la:bra]) kandelabrs candescent [kaen'desnt] a nokaitēts līdz baltkvēlei

candid ['kaendid] a 1. atklāts, vaļsirdīgs; 2.:

c. camera — slēptā kamera candidacy ['kaendidasi] n kandidatūra; to back the c. of smb. — atbalstīt kāda kandidatūru candidate ['kzendidst] n kandidāts; dark horse c. — nepazīstams kandidāts; to stand as a c. (for) — kandidēt candidature ['kaendidat/a] n kandidatūra candied ['kaendid] a 1. iecukurots; c. fruit (peel) kul. — sukāde; 2. sacukurojies;

3. lišķīgs; c. words — glaimi

candle ['kaendl] n svece; 0 to bum the c. at both ends — 1) neprātīgi šķiest spēkus; 2) dzīvot uz nebēdu; can't (is not) fit to hold a c. to smb. — nav kāda mazā pirkstiņa vērts; the game is not worth the c. — tas nav tā vērts candlelight ['kaendllait] n sveču gaisma Candlemas ['kaendlmas] n Sveču diena candle-power ['kaendl,paīra] n el. sveču gaisma (gaismas mērvienība)

169candle-stick

candle-stick ['kaendlstik] n svečturis candlewick ['kaendlwik] n dakts can-do [,kaen 'du:] a amer. sar. kārtīgs;

akurāts (darbā); c.-d. boys — veikli zeļļi candor ['kaenda] amer. sk. candour candour ['kasnda] n atklātība, vaļsirdība candy ['kaendi] I n 1. stiklene (konfekte); 2. amer. sl. kokaīns; c. man — narkotisko vielu izplatītājs; 3.: ~ies pl amer. — saldumi; konfektes; mixed c. — asorti; 4.: c. stripe — svītrains audums; II v

1. iecukurot; 2. sacukuroties

cane [kern] I n 1. niedre; c. chair — pīts krēsls; c. sugar — niedru cukurs; sugar c. — cukurniedre; 2. spieķis; nūja; 0 to get the c. — dabūt ar nūju; II v 1. sist (ar nūju);

2. sar. (into) iedzīt galvā (piem., uzdevumu) canine ['keinain] a 1. suņa-; suņu-;

c. madness — trakumsērga; 2.: c. tooth — acu zobs

canister ['kaemsta] n 1. skārda kārba (tējas, kafijas u. tml. glabāšanai); 2.: c. shot mil. — karteča canker ['kaeqks] n 1. med. stomatīts; 2. tārpu grauzums, tārpēda; 3. rūsa (augu slimība) cannabis ['kaensbis] n 1. [Indijas] kaņepes;

2. hašišs; marihuāna canned [kaend] al. konservēts; c. goods — konservi; 2. sl. iedzēris; 3.: c. music amer. sl. — ierakstu mūzika cannery ['kaenan] n konservu fabrika cannibal ['kaenibl] n 1. kanibāls, cilvēkēdājs;

2. dzīvnieks, kas ēd savus mazuļus cannibalism ['kaerubslizam] n kanibālisms cannibalize ['kaenibalaiz] v izmantot automašīnas remontam nolietotas mašīnas derīgās daļas cannon ['kaenan] n 1. lielgabals; 2. sl. pistole cannonade [,kaena 'neid] I n kanonāde, artilērijas apšaude; II v apšaudīt ar artilēriju cannot ['kaennt] mod. v nolieguma forma no can

canny ['kaeni] a veikls; izmanīgs

canoe [ka'nu:] n kanoe; smailīte; 0 to paddle

one's own c. — paļauties tikai uz sevi canoeing [ka'nuur]] n smaiļošana, kanoe airēšana

canoeist [ka'mmst] n smaiļotājs canon ['kaenan] n kanons canonize ['kaensnaiz] v kanonizēt canoodle [ka'nu:dl] v sl. mīlināties, maigoties canopy ['kaenapi] n 1. baldahīns; pārsegs; c. of leaves — lapotne; 2. (izpletņa) kupols; 3.: the c. of the heavens — debesu jums canoreus [ka'noiras] a melodisks; skanīgs canst [kaenst.kanst] mod. v: thou

c. novec. you can cant® [kaent] I n 1. slīpums; slīpi nogriezta mala; 2. sānsvere; 3. sija; II v 1. slīpi nogriezt; 2. noliekt; pagāzt cantb [kaent] I n 1 .(zagļu) žargons; 2. raudulīga (vai žēla) balss; 3. liekulība; II v 1. runāt žargonā; 2. žēloties raudulīgā balsī; 3. liekuļot can't [ka:nt] sar. saīs. no cannot Cantab ['kaentaeb] saīs. no

Cantabrigian Cantabrigian [.kaenta 'br^isn] I n Kembridžas universitātes students; II a [-Kembridžas-cantankerous-] {+Kembridžas- cantankerous+} [kaen'taeqkarss] a ķildīgs, kašķīgs

cantata [kaeritaits] n mūz. kantāte canteen [kaen'tiin] n 1. (rūpnīcas vai uzņēmuma) ēdnīca, 2. (kazarmu) veikals; bufete; 3. (kareivja) blašķe; 4. kaste ar virtuves piederumiem canter ['kaenta] I n viegli rikši; to go for a

c. — izjāt rikšiem; II v jāt rikšiem; rikšot canterbury ['kaentaban] n (nošu, avīžu) etažere

canticle ['kaentikl] n baznīcas dziesma (himna)

cantilever ['kaentili:va] n arh. konsole canto ['kaentau] n (pl cantos ['kaentauz])

lit. dziedājums canton® ['kaentnn] n kantons cantonb [kaen'tu:n] v novietot mītnēs

(karaspēku) cantonment [kaen'tuinmant] n 1. (karaspēka) novietošana mītnēs; 2. karaspēka pilsētiņa cantor ['kaento:] n baznīcas kora solists cantos sk. canto

Canuck [ka'nAk] n amer. (franču izcelsmes) kanādietis

canvas ['kaenvas] n 1. audekls; brezents; under c. — 1) mil. teltīs; 2) jūrn. pilnās burās; 2. (eļļas) glezna; audekls; 3.tekst. kanva

canvass ['kaenvas] I n 1. balsu vākšana (pirms vēlēšanām); ~ing centre — aģitpunkts;

2. (pasūtījumu, abonentu) vākšana;

3. debates; II v 1. aģitēt; vākt balsis (pirms vēlēšanām); 2. vākt (pasūtījumus, abonentus)', 3. debatēt, apspriest

canvasser f'kaenvass] n 1. aģitators; balsu

vācējs; 2. (firmas) aģents canyon ['ksnjon] n kanjons caoutchouc ['kaut/uk] n kaučuks; hardened

c. — ebonīts cap3 [kaep] I n 1. cepure; berete; žokejcepure; fur c. — kažokādas cepure; 2. (medmāsas, ārsta) cepurīte; 3. vāks; aizbāznis; uzmava;

4. med. kontraceptīvs, uzvāznis; 0 c. and gown — četrstūraina cepure un apmetnis (angļu studentu un pasniedzēju tērps)', the c. fits — trāpīts [tieši] naglai uz galvas; c. in hand — pazemīgi; a feather in one's c. — lepnākā spalva pušķī; to put on one's thinking c.— nopietni padomāt; to set one's c. at (amer. for) smb. — (par sievieti) mēģināt savaldzināt kādu; to throw (fling) the c. over the mill (the windmill) — dzīvot uz nebēdu; II v 1. uzlikt cepuri; 2. apsegt (ar vāku u. tml.); 3. pārspēt; 4. (to) sveicināt (noņemot vai tikai skarot cepuri); 0 to c. the climax (globe) — pārspēt visu

capb [kaep] n (saīs.no captain) sar. kapteinis capability [,keipa "bilsti] n 1. spēja; spējas; nuclear c. — kodolpotences; 2. neizmantotas iespējas; 3. neattīstītas spējas capable ['keipabl] a 1. (of) spējīgs; 2. (of) iespējams; c. of improvement — labojams capacious [ko'pei/ss] a plašs; ietilpīgs;

c. memory — ļoti laba atmiņa capacitance [ka'paesitans] n el. kapacitāte;

kapacitīvā pretestība capacitor [ka'paesito] n el. kondensators;

coupling c. — saites kondensators capacity [ko'paesati] n 1. tilpums; measure of c. — tilpuma mērs; 2. ietilpība; filled to c. — piepildīts līdz pēdējai iespējai; seating

c. — sēdvietu skaits; 3. (of for) spējas, dotības; c. for remembering words — dotības iegaumēt vārdus; mind of great c. — uztverīgs prāts; 4. jauda; ražīgums; ražotspēja; c. load — pilna jauda; hoisting c. — celtspēja; idle c. — rezerves jauda; labour c. — darba ražīgums; 5. stāvoklis; in the c. of a friend — kā draugs; in official c. — oficiālā kārtā cap-ā-pie [.kaeps 'pi:] adv no galvas līdz kājām; armed c.-a-p. — līdz zobiem apbruņots

caparison [ka'paensn] I n vēst. grezna zirgsega; II v 1. grezni ietērpt; 2. formai krāšņi izteikties Capcom ['kaepknm] n (saīs.no Capsule Communicator) kosm. persona, kas sazinās ar kosmonautu (no lidojuma vadības

centra)

cape2 [keip] n apmetnis (ar kapuci); pelerine capeb [keip] n zemesrags caper3 ['keipa] I n 1. lēciens (no prieka); to cut a c. (~s) — lēkāt no prieka; 2. sl. noziedzīga darbība (piem., izvairīšanās no nodokļu maksāšanas); II v lēkāt (no prieka) caperb ['keipa] n 1. kaperkrūms; 2. pl kaperi

(garšviela) caper0 f'keipa] n vēst. kaperis capful ['kaepful] n pilna cepure (ar kaut ko) capercailye [.kaeps 'keili] n mednis capercailzie [.kaeps 'keili] sk. capercailye capillarity [.kaepi 'laereti] nfiz. kapilaritāte capillary [ka'pibn] I n kapilārs; II a kapilārs capital3 ['kaepitl] n ek. kapitāls; circulating (floating) c. — apgrozības kapitāls; fixed c. — pamatkapitāls; to make c. of — 1) iedzīvoties; 2) izmantot savā labā capitalb ['kaepid] I n 1.galvaspilsēta; 2. lielais burts; II a 1. galvenais, pamata-; c. prize — lielākais laimests; of c. importance — ļoti svarīgs; 2. (par burtu) lielais; 3. sar. lielisks; what a c. idea! — cik lieliska doma!; 4.: c. punishment — nāvessods capitalc ['kaepitl] n arh. kapitelis

capital-intensive [.kaepitlin 'tensiv] a ek. tāds,

kas prasa lielus kapitālieguldījumus capitalism ['kaepitahzam] n kapitālisms

capitalist ['kaepitalist] I n kapitālists; II a

kapitālistisks capitalistic [.kzepits 'listik] a kapitālistisks capitalization [.kaepitalai 'zex/n] n

kapitalizācija capitalize8 ['kaepitalaiz] v 1. pārvērst kapitālā;

2. finansēt; = to c. on — gūt labumu (no) capitalize11 ['kaepitslaiz] v rakstīt lieliem burtiem

capitally ['kaepitli] adv. 1. lieliski; izcili; 2. pamatīgi; to punish c. — piespriest augstāko soda mēru capitation [.kaepi 'tei/n] n galvasnauda

(nodoklis)

Capitol ['kaepitl] n 1. vēst. kapitolijs; 2. ASV

kongresa nams capitulate [ka'pitjuleit] v kapitulēt, padoties capitulation [ka.pitju 'lei/n] n kapitulācija capo ['keipou] n (pl capos ['keipsuz])

amer. sl. bandas vadonis capon ['keipan] n 1. kapauns, kastrēts gailis;

2.: Norfolk c. — žāvēta siļķe capote [ka'pout] n 1. apmetnis (ar kapuci);

2. (priekšā sasienama) sieviešu cepure;

3. (automašīnas motora) pārsegs capriccio [ka'pnt/iau] n mūz. kapričo caprice [ks'priis] n 1. kaprīze, untums;

2. mūz. kapričo capricious [ko'pn/os] a 1. kaprīzs, untumains; 2. mainīgs, nepastāvīgs (piem., laiks)

Capricorn ['kaepnko:n] n astr. Mežāzis

(zvaigznājs un zodiaka zīme) caprine ['kaepram] a kazas-; kazu-capsicum ['kaepsikam] n paprika, sarkanie pipari

capsize [kaep'saiz] v 1. apgāzt (laivu); 2. (par

laivu) apgāzties capstan ['kaepstan] n tehn. kabestāns capsular ['kaspsjub] a kapsulārs capsule ['kzepsju:l] I n 1. kapsula; 2. hot. pogaļa; 3. tīģelis; 4. av., kosm. atpakaļ nosūtāmais (arī nenosūtāmais) aparāts; 5. kosm. (no kosmosa kuģa) atdalāmā kabīne; 6.: c. review — īss pārskats; II v rezumēt; to c. the news — apkopot ziņas captain ['kaeptin] I n 1. mii. kapteinis; c. of

the day — dežurējošais virsnieks;

2. jūrn. pirmā ranga kapteinis;

3. (komandas) kapteinis; 4. amer. policijas šefs; II v 1. komandēt; vadīt; 2. būt par kuģa kapteini; 3. būt par

komandas kapteini

captaincy ['kaeptinsi] n kapteiņa rangs caption ['kaep/n] n 1. (raksta, nodaļas) virsraksts; 2. titrs; 3. paraksts (zem ilustrācijas); 4. jur. arests captious ['kaep/ss] a piekaslgs; sīkumains captivate ['kaeptiveit] v valdzināt captivating ['kaeptiveitnj] a valdzinošs captive ['kaeptiv] I n gūsteknis; II a

1. sagūstīts; to be taken c. — sagūstīt; c. animals — dzīvnieki nebrīvē; to hold c.— turēt gūstā; 2. aizrautīgs; 3.: c. ballon — piezemēts aerostats (balons)

captivity [kaep'tivati] n gūsts; nebrīve captor ['kaepta] n sagūstītājs capture ['kaept/a] I n 1. sagūstīšana; notveršana; 2. sagrābšana; 3. laupījums; ieguvums; II v 1. sagūstīt; notvert;

2. sagrābt; iegūt; to c. most of the prizes — iegūt visvairāk godalgu; to c. the initiative sp. — izvirzīties vadībā; 3. saistīt (uzmanību u. tml.); 4. uztvert

capuchin ['kaepjut/in] n 1. kapucīns

(pērtiķis); 2. kapucietis (mūks) car [ka:] n 1. automašīna; goods c. — kravas automašīna; 2. (tramvaja, amer. ari dzelzceļa) vagons; through c. — tiešās satiksmes vagons; 3. vagonete; 4. amer. (lifta) kabīne; 5. (dirižabļa) gondola; 6. poēt. rati carabineer [.kaersbi 'nis] n mii., vēst.

karabinieris caracal ['kaerakael] n karakals, tuksneša lūsis caracul ['kasrsksl] n 1. karakulaita;

2. karakulāda carafe [ka'raef] n karafe caramel ['kaeramel] n 1. grauzdēts cukurs;

2. karamele carapace ['kaerspeis] n (bruņurupuča, vēža)

vairodziņš carat ['kaerat] n karāts caravan ['kaeravaen] n 1. karavāna; 2. autofurgons; 3. treilers, autopiekabe

172cardigan

caravanner [.kaera 'vaena] n 1. karavānu pavadonis; 2. autofurgonā dzīvojošs tūrists caravanning ['kaeravaeniq] n (tūristu)

dzīvošana autofurgonā caravel [le] ['kaeravel] n vēst.Jūrn. karavela caraway ['kzerawei] n ķimenes carbide ['kaibaid] n ķīm. karbīds carbine ['ka:bam] n karabīne carbohydrate [,ka:bau 'haidreit] n

ķīm. ogļhidrāts carbolic [ka:'bt>lik] a ķīm. karbola-; c.

acid — karbolskābe carbon ['ka:ban] n 1. ķīm. ogleklis; c. dioxide — oglekļa dioksīds, ogļskābā gāze; c. monoxide — oglekļa monoksīds, tvana gāze; c. oil — benzols; 2. ogle; c. black — sodrēji; 3. kopējamais papīrs; c. copy — 1) kopija (ar kopējamo papīru); 2) pārn. kopija; c. copy of his father — tēvs kas tēvs; 4.fiz. ogles elektrods; c. arc — elektriskais loks starp ogles elektrodiem carbonaceous [,ka:ba v'nei/as] a

ķīm. oglekļa-carbonari [,ka:ba 'na:n] n vēst. karbonāri carbonate ['kaibsnit] n ķīm. karbonāts carbonated ['ka:baneitid] a (par dzērienu) gāzēts

carbonation [,ka:bo 'nei/n] n (šķidruma) gāzēšana

carbon dating [,ka:ban 'deitirj] n

arheol. oglekļa metode carbonic [kai'bnnik] a ķīm. oglekļa-; c.

acid—ogļskābe; c. oxide — oglekļa oksīds carboniferous [,ka:ba 'nifaras] a 1. ogli saturošs; 2. akmeņogļu-; c. strata — akmeņogļu nogulumi; 3. ģeol. karbona-carbonite ['ka:bonait] n 1. dabiskais kokss;

2. karbonīts (sprāgstviela) carbonization [,ka:banai 'zei/n] n

1. karbonizācija; 2. koksēšana carbonize ['kaibanaiz] v karbonizēt carbon-paper ['kaiban.peipa] n kopējamais papīrs

carborne ['ka:bo:n] a 1. pārvadājams ar automašīnu; 2. uzmontēts uz automašīnas; c. radio transmitter — automašīna ar radioraidītāju

carborundum [,ka:ba 'rAndam] n

ķīm. karborunds carboy ['ka:boi] n (ar salmu pinumu klāts)

stikla balons carbuncle ['ka:bAt]kl] n med., min. karbunkuls

carburetor [,ka:ba 'reta] n amer. sk.

carburettor carburettor [,ka:ba 'reta] n tehn. karburators carcass ['ka:kas]« 1. liemenis; 2. sprāgonis; 3. karkass

carcinogenic [Jkaisinau 'd3enik] a kancero-

gēns

carcinoma [,ka:si 'nauma] n med. karcinoma,

ļaundabīgs audzējs card3 [ka:d] I n tekst. kārstuve; II v kārst,

sukāt; ~ed cotton — kārsta kokvilna cardb [ka:d] n 1. (spēļu) kārts; ~s — kārtis; kāršu spēle; to make a c.— blēdīties (spēlē)-, pack of ~s — kāršu kava; to shuffle ~s — jaukt kārtis; 2. kartīte; atklātne; admission c.— ieejas biļete; c. index — kartotēka; invitation c. — ielūgums; Party c. — partijas biedra karte; visiting (amer. calling) c. — vizītkarte; 3. sar. cilvēks; tips; cool c. — aukstasinīgs cilvēks; queer c. — savādnieks; 4. amer. paziņojums (laikrakstā); 0 to get one's ~s amer. — tikt atlaistam; to have a c. up one's sleeve — turēt rezervē trumpi; to play the wrong c.— izdarīt nepareizu gājienu; to put one's ~s on the table (to show one's ~s) — atklāt savas kārtis; to throw up one's ~s — padoties cardamom ['kaidamamļ n kardamons cardan ['ka:dan] n tehn. kardāns cardboard ['ka:dba:d] I n kartons; II a

1. kartona-; 2. shematisks; šablonisks card-carrying ['ka:d,kaenu]] a (par organizācijas biedru) uzņemts; c.-c. member — pilntiesīgs biedrs cardiac ['kcudiaek] I n med. sirdslīdzeklis; II a anat. sirds-; c. arrest — sirdsdarbības apstāšanās; c. infarction — miokarda infarkts; c. muscle — sirds muskulis cardigan ['kaidiganj n vilnas jaka (parasti bez apkakles)cardinal

cardinal8 ['kaldini] n kardināls cardinal ['ka:dinl] a 1. galvenais; pamata-; four c. points — četras debess puses; c. numbers gram. — pamata skaitļa vārdi;

2. spilgti sarkans cardioacceleration ['ka:diauak,sela 'rei/n] n

med. sirdsdarbības stimulēšana cardioaccelerator [,ka:diauak 'sebreita] n

kardiostimulators cardiogram ['kaidiaugraem] n kardiogramma cardiograph ['ka:diavgra:f] n kardiogrāfs cardiologist [,ka:di Dlad3ist] n kardiologs cardiology [,ka:di 'olad3i] n kardioloģija cardiovascular [,ka:diau'vaeskjula] a sirds

un asinsvadu-care [kea] n 1. rūpes; gādība; to take c. (of, about) — rūpēties (par); to take into c. — ņemt aizgādībā; 2. pārraudzība; pārziņa; to be in (under) the c. of smb. — būt kāda pārziņā; health c. — veselības aprūpe;

3. piesardzība; uzmanība; glass, with c.! — uzmanīgi, stikls!; have a c. (take c.)! — uzman[iet]ies!; 4. rūpes, raizes; bažas; free from c.— bezrūpīgs; II v 1. (for) rūpēties; gādāt; 2. [about] raizēties; I don't c.! — man vienalga; what do I c.? — kas man par daļu?; 3. (ar inf.) gribēt; would you c. to go for a walk? — vai jūs gribētu pastaigāties?; <=> to c. for — interesēties; do you c. for singing? — vai jūs interesējaties par dziedāšanu?; would you c. for a cup of coffee? — vai jūs vēlaties tasi kafijas?; 01 don't c. a damn (a straw, a button, a twopence, a brass farthing) — man ir pilnīgi vienalga

careen [ka'riin] I n jūrn. sānsvere; II v 1. (par kuģi) svērties uz sāniem; 2. (par automašīnu) slīdēt sānis career [ka'na] I n 1. ātra gaita; in full c. — 1) pilnos auļos; 2) pilnā gaitā; 2. karjera; 3. profesija; c. education — darbmācība (skolā); c. service amer. — valsts dienests career-guidance [ka'ria.gaid ans] n

profesionālā orientācija careerist [ka'riarist] n karjerists carefree ['keafri:] a bezrūpīgs careful ['keaful] a 1. rūpīgs; gādīgs;

2. kārtīgs; akurāts; 3. piesardzīgs; uzmanīgs; 4. (ar inf.) apdomīgs carefully ['keafli] adv 1. rūpīgi; gādīgi; 2.

kārtīgi; akurāti; 3. piesardzīgi; uzmanīgi care-label ['kealeibl] n lietošanas pamācība

(pie apģērba) careless ['kealis] a 1. neuzmanīgs; c. driver — neuzmanīgs braucējs; 2. bezrūpīgs; vieglprātīgs; 3. paviršs; nekārtīgs; c. mistake — paviršības kļūda carelessness ['kealisrus] n 1. neuzmanība;

2. bezrūpība, vieglprātība; 3. paviršība caress [ka'res] I n glāsts; II v glāstīt; apmīļot care-taker ['kea,teika] n (mājas u. tml.)

sargs; uzraugs care-worn ['keawo:n] a rūpju sagrauzts cargo ['kaigau] n (/;/ ~es [-auz]) (kuģa) krava; c. ship (boat, vessel) — tirdzniecības kuģis; c. module — kravas nodalījums (kosmosa kuģī)

carhop ['kcuhop] I n oficiants (kas apkalpo klientus automašīnā); I n apkalpot klientus automašīnās caribou ['kaeribu:] n Kanādas ziemeļbriedis caricature ['kasrikat/ua] I n karikatūra; II v kariķēt

caricaturist ['kaenkat/uanst] n karikatūrists

caries ['keanz] n med. karioze

carillon ['kaenljan] n 1. zvanu spēle (tornī),

2. kuranti carious ['keanas] a med. kariozs carjack ['ka^aek] v nozagt (aizdzīt)

automašīnu carman ['ka:man] n 1. vedējs; 2. amer.

tramvaja vadītājs; vagona pavadonis carmine ['ka:main] a karmīnsarkans carnage ['ka:nid3] n asinspirts, masu slepkavība

carnal ['ka:nl] a 1. miesas-; 2. juteklisks;

c. desires —juteklība carnapper ['ka:naepa] n sar. automašīnu zaglis

carnation [ka:'nei/n] n (dārza) neļķe carnival ['kainivl] n 1. karnevāls;

2. vastlāvis, metenis (katoļu zemēs) carnivorous [ka:'nivaras] a gaļēdājs (par

dzīvnieku)

174carry

carol ['kaeral] I n prieka dziesma; slavas dziesma; Christmas c. — Ziemsvētku korālis; II v slavināt carotene ['kaeratiin] sk. carotin carotid [ks'mtid] n anat. miega artērija carotin ['kaeretin] n karofins carousal [ka'rauzal] n dzīrošana; uzdzīve carouse [ka'rauz] I n dzīrošana; II v dzīrot carousel [.kaera'sel] n amer. 1. karuselis; 2. bagāžas izsniegšanas ierīce (no lidmašīnas)4, 3.: c. slide projector — karuseļdiaprojektors carp3 [ka:p] n karpa carpb [ka:p] v (at) pieķerties, piekasīties carpal ['ka:pl] a anat. delnas-car park ['ka:pa:k] n brit. autoparks carpel [*ka:pl] n bot. augļlapa carpenter ['kaipsnts] I n namdaris; galdnieks; II v strādāt par namdari (vai galdnieku)

carpentry ['kaipantn] n namdara (vai

galdnieka) amats carpet ['ka:pit] I n 1. paklājs; grīdsega; 2. (puķu, zāles) sega; 0 to be on the c. — 1) tikt apspiestam; 2) tikt sarātam; II v 1. noklāt ar paklāju; 2. sar. norāt carpet-bag ['ka:pitbaeg] n ceļasoma carpet-bagger ['kaipit.baega] n

1. amer. sar. (ārpus sava vēlēšanu apgabala dzīvojošs) deputāta kandidāts;

2. amer. sar. politisks avantūrists carpet-knight ['ka:pitnait] n I. aizmugurē

dzīvojošs kareivis; 2. dāmu draugs carpet-rod ['kaipitrod] n metāla stienis

(grīdsegas nostiprināšanai uz kāpnēm) carpet-slippers ['kaipit.slipaz] n (bieza

rūtota auduma) ritakurpes carpet-sweeper ['kaipit.swiipa] n putekļu

sūcējs (suka) grīdsegu tīrīšanai carpi sk. carpus

carping ['karpiiļ] a ass; dzēlīgs; c.

criticism — asa kritika carport ['ka:po:t] n sar. nojume automašīnas glabāšanai

carpus ['ka:p9s] n (pl carpi [*ka:pai])

anat. delnas pamats carrel ['kaerel] n puskabīne (laboratorijā,

bibliotēkā)

carriage ['kaerid3] n 1. transports; pārvadāšana; c. by rail — dzelzceļa transports; 2. (pārvadāšanas) maksa; c. forward — ar pēcmaksu; 3. ekipāža; rati; by c. — ar zirgu (braukšus); c. and pair — divjūgs; 4. (pasažieru) vagons;

5. tehn. šasija; rāmis; 6. tehn. suports; kamaniņas; 7. mii. lafete; 8. stāja; izturēšanās

carriage-drive ['kaerid3 draiv] n

iebraucamais ceļš carriage-free [,kaend3 'fri:] adv (par preču

pārvadāšanu) ar iepriekšēju samaksu carriageway ['kaend3wei] n brauktuve; dual c. — divvirzienu satiksme; divjoslu šoseja carrier ['kzeris] n 1. nesējs; 2. amer. pastnieks; 3. kurjers; 4. ekspeditors; preču (arī pasažieru) pārvadāšanas firma; personnel c. — automašīna strādnieku pārvadāšanai; 5. (velosipēda) bagāžnieks;

6. med. baciļu nesējs; 7. mii. transportkuģis; aircraft c. — lidmašīnu bāzes kuģis; 8. tekst. vadīkla

carrier-bag ['kaensbaeg] n (bieza papīra vai

polietilēna) iepirkumu soma carrier-nation ['kasria.nei/n] n valsts, kas ar saviem kuģiem pārvadā citzemju preces carrier-pigeon ['kaeri3,pid3in] n pasta balodis

carrier rocket ['kaena.rnkit] n nesējraķete carrion ['kaenan] n maita; c. crow — melnā vārna

carrot ['kaerat] n burkāns; 0 to hold out (offer) a c. to smb. — mēģināt piekukuļot; the stick and the c. — draudi un pielabināšanās carroty ['kaerati] a I. oranžsarkans;

2. sarkanmatains carry ['kaen] v 1. nest; nēsāt; iznēsāt; pārnēsāt; 2. vest; pārvadāt; 3. balstīt; 4. ietvert; saturēt; 5. informēt (laikrakstā, pa radio); 6. aizraut; he ~ied his audience with him — viņš aizrāva savus klausītājus;

7. novest; to c. to extremes — novest līdz galējībai; to c. things too far pārn. — aiziet par tālu; 8. ieņemt; to c. the enemy'scarryall

position — ieņemt ienaidnieka pozīcijas; 9. (par skaņu u. tml.) aizskanēt; 10. izturēties; 11 .fiz. vadīt; 12. grāmatv. pārnest (nākošajā ailē); to c. on the book — iegrāmatot; 13. kom. piedāvāt; = to c. away — 1) aiznest; 2) pārn. aizraut; we were ~ied away by his enthusiasm — mūs aizrāva viņa entuziasms; to c. back — 1) atnest atpakaļ; 2) pārn. atsaukt atmiņā; to c. forward — 1) grāmat\\ pārnest citā ailē; 2) virzīt uz priekšu (piem., jautājumu); to c. off — 1) aiznest līdz; 2) uzvarēt (piem., sporta sacīkstēs); 3) iznīcināt, nogalināt; to c. on — turpināt; to c. out — realizēt; veikt; 0 to c. all (everything) before one — 1) pārvarēt visus šķēršļus; 2) gūt visur panākumus; to c. the ball — būt atbildīgam par visu; to c. the banner—meklēt pajumti; to c. the can — 1) būt atbildīgam (par bezpajumtniekiem)-, 2) būt par grēkāzi; to c. the day — gūt uzvaru; to c. the difference sl. — nēsāt ieroci; to c. in the head — iegaumēt; to c. one (saskaitīšanā) — vienu paturēt prātā; to c. one's point — panākt savu

carryall ['kaerioil] n 1. liela soma;

2. amer. liels autobuss carry-cot ['kaenkot] n (pārnēsājama) bērnu

gultiņa (ar rokturiem) carryings-on [kaeniqz 'on] n pl nepiedienīga uzvešanās

carry-on [''kaenon] I n 1. sar. izrīkošanās; 2. [maza] rokassoma; II a rokas-; c.-o. luggage — rokas bagāža carry-out ['kaenaut] a : c.-o. food —

pusdienas līdzņemšanai carry-over ['kaeri.auva] n 1. (vārda) pārnešana uz nākošo rindu; 2. grāmatv. pārnesums carsickness ['ka:,siknis] n nelaba dūša

(braucot automašīnā) cart [ka:t] I n rati; divriči; c. house — ratnīca; hand c. — rokas ratiņi; 0 in the c. — ķezā; to put the c. before the horse — darit kaut ko ačgārni; II v 1. vest ratos; 2. sar. nest (smagumu rokās) cartage ['ka:tid3] n pārvadāšanas maksa

carte blanche [,ka:t 'bla:n/] n rīcības brivība;

to give c.b. — dot pilnīgu rīcības brīvību cartel [ka:'tel] n ek. kartelis carter ['kaita] n važonis, vezumnieks cart-horse ['ka:tho:s] n vezumnieks (zirgs) cartilage ['ka:tilid3] n anat. skrimslis cartilaginous [,ka:ti 'lasd3inas] a anat.

skrimšļa-; c. fish — zivs bez asakām cart-load ['kaitlaud] n vezums (kā mērs) cartographer [kai'tografa] n kartogrāfs cartography [kai'tografi] n kartogrāfija cartomancy ['kaitaimaensi] n zīlēšana, kāršu likšana

carton [*ka:tn] n 1. kartona kārba; 2. baltais

aplis mērķa vidū cartoon [ka:'tu:n] I n 1. karikatūra; 2. glezn. pirmuzmetums; 3.: animated c. — multiplikācijas filma; II v zīmēt karikatūras cartoonist [ka:'tu:nist] n karikatūrists cartouche [ka:'tu:/] n karteča cartridge ['ka:tnd3] n 1. patrona; black c. — tukša patrona; 2. (fotofilmas) kasete (ar spoli); 3. (atskaņotāja) galviņa ar adatu cartridge-belt ['ka:tnd3belt] n 1. patron-

soma; 2. patronlente cartridge-paper ['ka:tnd3,peipa] n biezs papīrs (patrončaulām, lielām aploksnēm, rasēšanai)

cart-wheel ['ka:twi:l] n 1. (ratu) ritenis; 2. (siera) ritulis; 3. sp. ritenis, apsviediens; to turn ~s — izdarīt apsviedienus (balstoties uz rokām) cartwright ['kaitrait] n ratnieks carve [ka:v] v 1. (from, in, into, out of) griezt, grebt (kokā, kaulā); kalt (akmeni); to c. one's initials on smth. — iegriezt savus iniciāļus; 2. sagriezt (piem., cepeti); = to c. up — 1) sadalīt; 2) sar. ievainot (ar nazi); 3) sar. apkrāpt; 0 to c. one's way — izlauzt sev ceļu

carver ['ka:va] n 1. kokgriezējs; kaulgriezējs;

2. gravieris; 3. nazis (cepeša sagriešanai) carve-up ['ka:vAp] n sar. 1. (laupījuma, teritorijas) sadale; 2. sazvērestība; krāpšana carving ['ka:vn]] n 1. griešana; 2. griezums;

c. in wood — kokgriezums; 3. grebums caryatid [,kaen 'aetid] n arh. kariatīde

cascade [kae'skeid] n 1. kaskāde; ūdenskritums; 2. (tērpa u. tml.) bagātīgs kritums; 3.: c. connection el. — kaskādes slēgums case® [keis] n 1. gadījums; in any c.— jebkurā gadījumā; in c.— gadījumā; in c. of — gadījumā, ja; in no c. — nekādā gadījumā; in this (that) c. — šajā (tādā) gadījumā; 2. stāvoklis; situācija; as the c. may (might) be — atkarībā no apstākļiem; as the c. stands — pašreizējos apstākļos; if that's the c.— ja tāds ir stāvoklis; 3. slimnieks; pacients; cot c. — gulošs slimnieks; walking c. — staigājošs slimnieks; c. history — slimības vēsture; 4 .jur. lieta; to make out one's c. — pierādīt savu taisnību; 5. gram, locījums; c. ending — locījuma galotne; 6. sl. dīvainis; he's a real c. — tas nu gan ir tips; 7.: is it the c.? No, that's not the c. — vai tas ir tiesa? Nē, tā tas nav; such being the c. — ņemot to vērā; 0 to put the c. (that) — ierosināt

caseb [keis] In 1. kaste, kārba; jewel c. — dārglietu šķirstiņš; 2. futlāris; ietvars; maksts; cigarette c.— cigarešu etvija;

3. soma; vanity c. — tualetes maciņš;

4. spilvendrāna; pārvalks; 5. (arī glass c.) vitrīna; 6. (logu, durvju) rāmis, ietvars;

7. tehn. korpuss; apvalks; apšuvums;

8.poligr:. lower c.— mazie burti; upper c. — lielie burti; Uvi. ielikt kastē; 2. iebāzt futlārī (vai makstī); 3. apšūt (ar dēļiem u. tml.); ~d in armour — bruņās tērpts

case-hardened ['keis,ha:dnd] a 1. tehn.

rūdīts; 2. pārn. nocietinājies casein ['kexsi:n] n ķīm. kazeīns case-load ['keisbud] n ārsta slodze casemate ['keismeit] n kazemāts casement ['keismant] n 1. (loga) vērtne;

2. poēt. logs case-record ['keis,reko:d] n slimības vēsture case-work ['keis w3:k] n (nelabvēlīgo ģimeņu

u. rm/Jsabiedriskā aprūpe case-worm ['keisw3:m] n kūniņa cash [kae/] I n 1. nauda; he is in c. — viņam ir nauda; he is out of c. — viņam nav naudas; I have no c. on (with) me — man

nav klāt naudas; 2. (arī ready c., hard c.) skaidra nauda; c. and carry store — nocenotu preču veikals (preču tūlītējai iegādei); c. desk — kases galds; c. down payment — tūlītēja samaksa; c. on delivery — ar pēcmaksu; c. register — kases aparāts; to pay in c. — maksāt skaidrā naudā; to sell for c. — pārdot pret tūlītēju samaksu; II v saņemt naudu pret čeku; where can I get this ~ed? — kur šeit apmaksā čekus?; <=> to c. in [on smth.] — labi nopelnīt; 0 to c. in one's checks amer. — nomirt cash crop ['kae/krop] n raža (pārdošanai) cashier3 [kae'/ia] n kasieris cashier5 [kae'/ia] v 1. atlaist [no darba];

2. mil. degradēt; pazemināt cashmere [kae/1 mia] n tekst. kašmirs casing ['keisnj] n 1. apvalks; wire with a rubber c.— vads ar gumijas izolāciju; 2. ietvars casino [ka'siinau] n kazino cask [ka:sk] n muca

casket ['ka:skit] n 1. šķirstiņš; 2. amer. zārks casque [kaesk] n vēst., poēt. bruņucepure cassation [kae'sei/n] n jur. kasācija cassava [ka'saiva] n bot. manioks casserole ['kaesareul] n 1. (karstumizturīga materiāla) kastrolis; 2. (gaļas un dārzeņu) sautējums

cassette [ka'set] n kasete (ar spoli); c. tape-recorder — kasešu magnetofons; c. TV — kasešu televizors cassock ['kaesak] n sutana, garīdznieka virstērps

cassowary ['kaesawean] n omit, kazuārs cast [ka:st] I n 1. metiens, sviediens; 2. mešana, sviešana; 3. (rakstura) veidojums; c. of mind — domāšanas veids; 4. nianse; nokrāsa; 5. med. ieģipsējums; plaster c. — ģipša pārsējs; 6. teātr. lomu sadalījums; tēlotāju sastāvs; 7. tehn. lējums; veidne; 8. novirze; c. in the eye — neliela šķielēšana; II v (p. un p.p. cast [ka:st]) 1. mest, sviest; to c. anchor — izmest enkuru; 2. (par čūskām) mest (ādu); 3. (par dzīvnieku) priekšlaicīgi atnesties;

4. teātr. sadalīt (lomas); S. tehn. [iz]liet; to c. in situ [.īn'sitju:] — 1) atliet (piem., blokus) būvlaukumā; 2) iestrādāt (uz vietas); statue c. in bronze — bronzā izlieta statuja; ° to c. about (around) for — izmisīgi meklēt (piem., attaisnojumu); to c. away — 1) atmest (kā nederīgu); 2) pamest krastā; to c. down — 1) nogāzt; 2) nodurt (piem., acis); to be c. down — būt noskumušam; to c. off — 1) pamest; 2) noraukt valdziņus (adījumā); 3) atraisīt (laivu) to c. on — uzmest valdziņus (adījumā); to c. out — izdzīt, padzīt; to c. up — saskaitīt; 0 to c. the blame on smb. — uzvelt kādam vainu; to c. in one's lot with smb. — saistīt savu likteni ar kādu; to c. light (upon) — noskaidrot; to c. shadow — mest ēnu; to c. a vote — nodot balsi (vēlēšanās) castanets [.kaesta 'nets] n pl kastaņetes castaway ['kaistawei] I n 1. (no sabiedrības) izstumtais; 2. kuģa avārijā cietušais; II a

1. atstumts; beztiesīgs; 2. cietis kuģa avārijā cast-back ['kaistbaek] n atgriešanās

(iepriekšējā stāvoklī) caste [ka:st] n kasta; 0 to lose c. — zaudēt

sabiedrisko stāvokli castellated ['kaestaleitid] a 1. (par ēku)

pilsveidīgs; 2. tehn. robots caster3 ['kaista] n [metāllējējs casterb ['kaista] n 1. skritulis (pie mēbeļu kājām); 2. sālnīca; piparnīca (ar caurumotu vāciņu); 3.: ~s pl — menāža caster sugar [.kaista '/uga] n pūdercukurs castigate ['kaestigext] v 1. sodīt; pērt; 2. asi

kritizēt; nosodīt casting ['kaistiiļ] n 1. sviešana, mešana;

2. tehn.liešana; c. box — veidkaste; c. form — metālveidne; 3. lējums

casting-vote [.kaisti»] 'vaut] izšķirošā balss

(vēlēšanās) cast-iron [.kaist 'aian] I n 1. čuguna-; 2. stingrs; nelokāms; c.-i. will — dzelzs griba

castle ['kaisi] I n 1. pils; 2. (šahā) tornis; 0 to build ~s in the air (in Spain) — celt gaisa pilis; II v (šahā) izdarīt rokādi

castle-builder ['kaisi,bilda] n fantazētājs cast-off ['kaistofļ n 1. nederīga (aizmesta)

lieta; 2. (no sabiedrības) izstumtais castor sk. casterb castor oil [.kaistar 'ail] n ricineļļa castrate [kae'streit] I n kastrāts, einuhs; II v kastrēt

casual ['kae;jual] a 1. nejaušs; c. meeting — nejauša sastapšanās; 2. gadījuma rakstura-; c. labourer — gadījuma darbu strādnieks; 3. paviršs; 4. neoficiāls; ikdienas-; dress for c. wear — tērps ikdienas valkāšanai; in a c. way — neoficiāli

casualise ['kae3ualaiz] v pārcelt pilnas darba

slodzes strādnieku uz nepilnu slodzi casually ['kaejuali] adv 1. nejauši; starp citu;

2. pavirši; kā pagadās casuals ['kaejualz] n pl sar. vieglas kurpes (ar

zemu papēdi) casualt||y ['kae3ualti] n 1. nelaimes gadījums; 2. nelaimes gadījumā cietušais; 3.; ~ies pl mii. — zaudējumi (kritušie, ievainotie, bez vēsts pazudušie); c. clearing station — ievainoto evakuācijas punkts casuistic [.k^u'istik] a kazuistisks casuistry ['kaejuistri] n kazuistika cat3 [kaet] n 1, kaķis; 2. pletne; 3. sar. ķildīga sieviete; 4. sl. strādnieks bez noteiktas nodarbošanās; 5. sl. džeza mūzikas mīļotājs; 6. sl. stilīgais; 7. narkotisko līdzekļu spekulants; 8.: ~s and dogs sl. — 1) nocenotas preces; 2) atgriezumi; atlikumi; city fat ~s amer. — pilsētas mantīgie; 0 the c. did it — goda vārds, es tas neesmu; the c. is out of the bag — nu tik iet vaļā; the c. won't jump (amer. fight) — tas numurs neies cauri; like a c. on hot bricks — kā kaķis uz karstām oglēm; not to have a c. in hell's chance — bez jebkādām izredzēm; no room to swing a c. — nav kur apgriezties; to wait for the c. to jump (to see which way the c. jumps) — nogaidīt, uz kuru pusi vējš pūtīs catb [kaet] n sar. kāpurķēžu traktors catabolism [kas'tabolizam] n fiziol. katabolismscatering

cataclysm ['kaetaklizam] n 1. kataklizma, stihiska nelaime; 2. (politisks vai sociāls) apvērsums

catacomb ['kaetskuim] n 1. pazemes eja; 2.:

~s pl — katakombas catafalque ['kaetsfaelk] n katafalks catalepsy ['kaetalepsi] n med. katalepsija catalog ['kaetalog] amer. sk. catalogue catalogue ['kaetalog] I n 1. katalogs; card c.— kartīšu katalogs; to put in a c.— ierakstīt katalogā; 2. cenrādis; 3. amer. saraksts; reģistrs; II v kataloģizēt; sastādīt katalogu

catalysis [ka'taebsis] n ķīm. katalīze catalyst ['kaetalist] n ķīm. katalizators catamaran [.kaetsma 'raen] n 1 .jūrn.

katamarāns; 2. sar. ķildīga sieviete cataplasm ['kaetaplaezam] n sautējoša komprese

catapult ['kaetspAlt] I n 1. kaķene (šaujamais); 2. vēst. katapulta; 3. av. katapulta; II v 1. šaut ar kaķeni; 2. av. katapultēt cataract ['kaetaraekt] n 1. ūdenskritums;

2. med. katarakta catarrh [ks'ta:] n med. katars catastrophe [ka'tastrsfi] n 1. katastrofa;

2. teātr. (drāmas) atrisinājums catastrophic [.kaeta 'strofik] a katastrofisks,

katastrofāls catatonic [,kaets 'tnnik] n kataleptiķis catcall ['kaetkoil] I n izsvilpšana; II v izsvilpt catch [kaet/] I n 1. ķeršana; 2. loms; good c. of fish — labs zivju loms; 3. ķēriens; izdevīgs guvums; 4.pārn. viltība; lamatas; c. questions — āķīgi jautājumi; there's a c. in it — tur kaut kas slēpjas; 5. (durvju, loga) aizbīdnis; 6. tehn. atturis, atduris; II v (p. un p.p. caught [ko:t]) 1. [noļķert, saķert; to c. hold (of) — satvert; 2. pieķert; notvert; to c. a thief — notvert zagli; he was cought in the rain pārn. — viņu pārsteidza lietus; 3. iespiest; aizķerties; to c. one's finger in the door — ievērt pirkstu durvīs; 4. trāpīt; 5. aizturēt; to c. one's breath — 1) aizturēt elpu; 2) atvilkt elpu (lai atpūstos); 6. saslimt; aplipt; to c. [a] cold — saaukstēties; 7. uztvert; to c. smb.'s

attention — saistīt kāda uzmanību; to c. smb.'s eye — uztvert kāda skatienu; to c. the meaning — saprast (nozīmi, jēgu); to c. sight (of) — ieraudzīt; I didn't c. what you said — es nesadzirdēju, ko jūs teicāt; 8. pagūt; to c. the train — pagūt laikā uz vilcienu; 9. sākt darboties; = to c. at — pieķerties; to c. at every opportunity pārn.

— izmantot katru iespēju; to c. on — 1) aizķerties aiz; 2) saprast; 3) nākt modē; to c. smb. out — uziet (vainīgo); atrast (vainu); to c. up — 1) panākt; 2) iespēt; to be caught up in — 1) būt iegrimušam (darbā u. tml.); 2) tikt iepītam nepatikšanās; 0 to c. bending — pārsteigt nepatīkamā situācijā; c. me (c. me at it)! — lai es tā rīkotos! (nemūžam!); to c. on the hop — pārsteigt

catching ['kaet/nj] a 1. (par slimību) lipīgs; 2. saistošs; pievilcīgs; 3. (par melodiju) viegli iegaumējams catchment ['kaet/mant] n: c. area— 1) ūdens sateces laukums; 2) (skolas u. tml.) mikrorajons catchpenny ['kaet/.peni] n mazvērtīgs nieks

(glītā iesaiņojumā) catch-phrase ['kaet/freiz] n modes vārds catchpole ['kaet/paul] n šerifa palīgs catchup ['kaet/ap] sk. ketchup catchword ['kaet/w3:d] n 1. sauklis, modes

vārds; 2. poligr. kolumntituls catchy ['kaet/i] a sar. 1. (par melodiju u. tml.)

viegli iegaumējams; 2. āķīgs catechism ['kaetskizam] n rel. katķisms catechu ['kaetit/u:] n miecviela categorical [.kasta 'gonkl] a kategorisks categorize ['kaetagaraiz] v dalīt kategorijās category ['kastsgan] n kategorija catenation [.kaeti 'nei/n] n: c. exercises —

skaņu plūsmas vingrinājumi cater ['keita] v 1. (for) piegādāt (pārtikas līdzekļus); 2. (to, for) rūpēties par izpriecām (vai izklaidēšanos) caterer ['keitore] n sagādnieks

catering ['keitarn]] n 1. (pārtikas līdzekļu)

piegādāšana; 2:. public c. — sabiedriskā ēdināšana

caterpillar ['kaetapib] n 1. kāpurs; 2. kāpurķēde; c. tractor — kāpurķēžu traktors

caterwaul ['kaetswoil] I n ņaudēšana; "kaķu

koncerts" II v 1. ņaudēt; 2. celt traci catgut ['kaetgAt] n ketguts catharsis [ka'0a:sis] n 1. med. zarnu

iztukšošanās; 2. filoz., psih katarse cathartic [ka'Qaitik] n caurejas līdzeklis cathedral [ka'Qiidral] n katedrāle catheter ['kaeGits] n med. katetrs cathode ['kaeBoud] n fiz. katods; c. ray

tube — katodstaru lampa catholic ['kaeOalik] I n katolis, katoliete; II a

katoļu-; katolisks Catholicism [ko'Gobsizam] n katoļticība cat-ice ['kaetais] n plāns ledus cation ['kaetaian] n ķīm., fiz. katjons catkin ['kaetkin] n bot. spurdze catnap ['kaetnaep] I n snaudiens; II v

nosnausties cat-o'-nine-tails [,kasta 'nainteilz] n (savīta) pletne

cat's-eye ['kaetsai] n 1. reflektors (ceļmalā)', 2. "kaķacs", divriteņa dubļusarga reflektors cat's-paw ['kaetspo:] n 1. brīze, viegls vējiņš; 2. (jūrnieku) mezgls; 0 to make a c.-p. of smb. — padarīt kādu par savu ieroci cattish ['kaeti/] a nenovīdīgs cattle ['kaetl] n liellopi; c. breading — lopkopība; pedigree c. — šķirnes lopi; store c. — gaļas lopi catty ['kaeti] sk. cattish cat-walk ['kaetwoik] n 1. šaura eja (gar tilta malu, starp mašīnām u. tml.); 2. platforma; mēle (modes skatē) Caucasian [koi'keizion] i n kaukāzietis;

kaukāziete; II a kaukāziešu-caucus ['ko:kos] n 1. slēgta (partijas līderu vai piekritēju) pirmsvēlēšanu sapulce; 2. partijas vadības virsotne caudal ['ko:dl] a anat. astes-; c. vertibrae —

astes skriemeļi caught sk. catch II

caul [ko:l] n 1. anat. augļa apvalks (jaundzimušajam); 2. anat. taukplēve cauldron ['koildran] n 1. (liels) katls;

2. ģeol. katlveida iegruvums cauliflower ['knh.flaua] n ziedkāposti caulk ļko:k] v 1. drīvēt (spraugas); 2. aizziest

ar tepi; 3. (off) amer. sl. nosnausties causal ['ko:zl] a 1. kauzāls, cēlonisks;

2. gram, cēloņa-causality [ko:'zaebti] n kauzalitāte, cēlonība causative ['koizativ] a kauzāls; cēlonisks;

c. agent—(slimības) izraisītājs cause [ko:z] I n 1. cēlonis; 2. (for) iemesls; pamats; to give c. (for) — radīt

iemeslu (šaubām, aizdomām u. tml.); 3. pārn. lieta; jautājums; to make common c. with smb. — sadarboties kopējas lietas labā; 4. jur. prāva; to plead a c. — aizstāvēt lietu (tiesā); II v 1. būt par iemeslu; izraisīt; radīt; 2. likt; piespiest; what ~d him to act like this? — kas lika viņam tā rīkoties?

causeless ['ko:zlis] a bez iemesla; nepamatots causer ['koiza] n vainīgais, vaininieks causeway ['ko:zwei] n (pār purvu) uzbērts

ceļš; dambis caustic [*ko:stik] I n ķīm. kodīga viela; lunar c. — sudraba nitrāts; īl a 1. ķīm. kodīgs; c. soda — kodīgais nātrijs; 2. sarkastisks; dzēlīgs; ass; c. tongue — asa mēle cauterize ['ko:taraiz] v med. piededzināt caution ['ko:/n] I n 1. piesardzība; c. money — drošības nauda; 2. brīdinājums; c. sign — brīdinājuma zīme; 3. sl. īpatnis; n v (against) brīdināt cautious ['ko:/as] a piesardzīgs cavalcade [,kaevl 'keid] n kavalkāde, jātnieku grupa

cavalier [.kaeva 'ha] I n 1. kavalērists, jātnieks; 2. novec. kavalieris; 3. (C.) vēst. rojālists; II a 1. brīvs; nepiespiests; 2. augstprātīgs cavalry ['kaevln] n kavalērija, jātnieki cavalryman ['kaevlnman] n kavalērists, jātnieks

cave [keiv] I n 1. ala; c. dweller — alu cilvēks; 2.: c.! skoln. sl. — [pie]sargies!; II v izrakt alu; ° to c. in — 1) iebrukt, ieplakt; 2) sar. padoties caveat ['kaeviaet] n 1. brīdinājums; 2. jur.

protests; iebildums; to enter (put in) a c. — iesniegt lūgumu prāvas pārtraukšanai cave-in ['keivtn] n iegruvums caveman ['keivmaen] n alu cilvēks cavendish ['kaevandi/] n presēta tabaka caver ['keiva] n speleologs cavern ['kaevan] n 1. (liela, dziļa) ala;

2. med. kavema cavernous f'kaevanas] a 1. alai līdzīgs; 2. alām bagāts; 3. (par acīm) iekritis; 4. med. kavemozs caviarļe] ['kaevia:] n kaviārs; 0 c. to the general — pārāk smalks vienkāršam cilvēkam

cavil ['kacvl] v (at, about) 1. pieķerties

sīkumiem; 2. pelt, paļāt cavitation [,kaevi 'tei/n] n tehn. kavitācija cavity ['kaevati] n caurums; dobums; abdominal c. — vēdera dobums; c. in a tooth — caurs zobs cavort [ka'voit] v sar. lēkāt; draiskoties cavy ['keivi] n jūrascūciņa caw [ko:] I n ķērkšana; II v ķērkt cay [kei] n 1. smilšu sēklis; 2. koraļļu rifs cayenne [kei'en] n sarkanie pipari cayman ['keiman] sk. caiman cease [si:s] I n : without c. — bez apstājas; II v 1. beigt; pārtraukt; to c. talking — apklust; c. fire! mil. — pārtraukt uguni!; 2. mitēties; pārstāt; the rain has ~d — lietus ir pārstājis cease-fire ['siisfaia] n mii. uguns pārtraukšana

ceaseless [*si:shs] a nepārtraukts; nemitīgs cecils ['seslzs] n pl gaļas frikadeles cecity ['siisiti] n aklums cedar ['si:da] n ciedrs

cede [si:d] v 1. atdot (piem., teritoriju);

2. piekāpties (strīdā) cedilla [si'dib] n sediļa (ortogrāfiska zīme) ceiling ['siihij] n 1. griesti; 2. av. maksimālais augstums; 3. pārn. maksimums; galējā robeža; price ~s — maksimālā cena; wage ~s — augstākā alga celadon ['seladon] n zaļpelēkā krāsa celandine ['sebndain] n bot. strutene celebrate ['selibreit] n 1. svinēt; 2. cildināt;

godināt; 3. noturēt dievkalpojumu celebrated ['selibreitid] n (for) slavens celebration [,seli 'brei/n] n 1. svētki, svinības; godības; 2. cildināšana; godināšana celebratory ['selibratan] a svētku-; c.

parade — svētku parāde celebrity [si'lebrati] n 1. popularitāte; slava; to achieve c. — kļūt ievērojamam; 2. slavenība celerity [si'leraft] n ātrums celery ['sebn] n selerija celestial [si'lestial] a 1. debess-; c. bodies —

debess ķermeņi; 2. dievišķīgs celibacy ['selibasi] n celibāts celi [sel] n 1. (cietuma) kamera; 2. (mūka) celle; 3. (bišu) šūna; 4. biol. šūna; egg c. — olšūna; 5. (organizācijas) šūniņa; 6. el. elements

cellar ['seb] n 1. pagrabs; 2. vīna pagrabs cellarage ['sebnd3] n 1. pagrabtelpas;

2. maksa par turēšanu pagrabtelpās cellist ['t/elist] n cellists cello ['t/ebu] n (pl cellos ['t/elauz]) čells, čello

cellophane ['sebi/fein] n celofāns cellos sk. cello

cellular ['seljub] a biol. celulārs; šūnveida-; šūnu-; c. concrete — šūnbetons; c. tissue — šūnaudi cellularized ['seljubraizd] a 1. šūnains;

porains; 2. izolējošs cellule [*selju:l] n biol. šūna; šūniņa celluloid ['seljubid] n celuloīds cellulose ['seljulaus] n celuloze Celsius ['selsias] I n Celsija termometrs; II a

pēc Celsija Celtie ['keltik] I n ķeltu valoda; II a ķeltu-cembalo ['t/embabu] n mūz. cimbole cement [si'ment] I « 1. cements; cement-concrete — cementbetons; c. mixer — betona maisītājs; 2. saistviela; 3. zobu cements; II v 1. cementēt; 2. nostiprināt; to c. a friendship — nostiprināt draudzību cementation [,si:men'tei/n] n 1. cementē-

šana; 2. cementējums cementite [si'mentait] n cementits

cemetery ['semitn] n kapsēta

cenotaph ['senai/taif] n piemineklis (karā

kritušajiem) censer ['senss] n kvēpināmais trauks censor ['sensa] I n cenzors; II v cenzēt censorious [sen'soinas] a kritisks; piekaslgs censorship ['sensa/ip] n cenzūra censure ['sen/a] I n nopēlums; vote of c. — neuzticības votums (balsojot); II v nokritizēt; nopelt census ['sensas] n (statistiska) skaitīšana;

population c. — tautskaite census-paper ['sensas.peipa] n (tautskaites) veidlapa

cent [sent] n cents (0,01 dolāra); per c.—

procenti; five per c. — pieci procenti cental ['send] n kvintāls (45,36 kg) centaur ['sento:] n mit. kentaurs centenarian [.senti 'neanan] I n simt gadu

vecs cilvēks; II a simtgadu-; simtgadīgs centenary [sen'tiinan] I n 1. gadsimts, gadu

simtenis; 2. simtgade; II a simtgadu-centennial [sen'tenial] I n simtgade; II a simtgadu-; c. anniversary amer. — simtgades [atceres] diena center ['senta] amer. sk. centre centering ['sentanrj] n 1. tehn. centrēšana;

2. arh. ribojums centesimal [sen'tesiml] a simtdaļu-;

c. balance — simtdaļu svari centigrade ['sentigreid] a simtgrādu-;

c. thermometer — Celsija termometrs centigram ['sentigraem] n centigrams centime ['st>nti:m] n franču santīms (0,01 franka)

centimeter ['senti.miita] amer. sk. centimetre

centimetre ['senti,mi:ta] n centimetrs centipede ['sentipi:d] n ent. simtkājis centisecond ['senti.sekand] n [viena]

simtdaļa sekundes centner ['sentna] n centners central ['sentral] I n amer. (telefona) centrāle; Hal. centrāls; C. Asia — Vidusāzija; c. city — apgabala centrs; c. heating — centrālapkure; 2. centra-; c. shops — centra veikali; 3. galvenais; the c. aim — galvenais

mērķis; the c. figures — galvenās personas (literārā darbā) centralization [.sentralai 'zei/n] n centralizācija

centralize ['sentralaiz] v centralizēt centre ['senta] Inl. centrs; in the c. of attention — uzmanības centrā; c. of gravity — smaguma centrs; shopping c. — tirdzniecības centrs; 2. centra spēlētājs; c. forward — centra uzbrucējs (futbolā); II v 1. koncentrēt; 2. koncentrēties; 3. tehn. centrēt; 4. sp. piespēlēt centram centre-board ['sentabo:d] n jūrn. nolaižamais ķīlis

centre-piece ['sentapi:s] n 1. dekors, rotājums (galda, griestu vidū); 2. vērtīgākais priekšmets (kolekcijā); the c.-p. of a concert — koncerta nagla; the c.-p. of the exhibition — galvenais eksponāts izstādē centric[al] ['sentnk(l)] a centrālais; centra-centrifugal [sen'trifjugl] a fiz. centrifugāls, centrbēdzes-; c. force — centrbēdzes spēks; c. pump — centrbēdzes sūknis centrifuge ['sentrifju^] n centrifūga, separators

centripetal [sen'tnpitl] a fiz. centripetāls;

centrtieces-; c. force — centrtieces spēks centrist ['sentnst] n pol. centrists, mērenais centuple ['sentjupl] a simtkārtīgs century ['sent/an] n 1. gadsimts; 2. amer. sl. simt dolāru; 3. sl. simt sterliņu mārciņu; 4. (kriketā) simt skrējienu; 5.: c. plant — Amerikas agave 'cep,'cept [sep, sept] prep. sar. (sais. no

except) izņemot cephalic [sa'faelik] a anat. galvas-cephalitis [.sefa 'laitis] n med. encefalīts ceramic [si'raemik] a keramikas-ceramics [si'raemiks] n 1. keramika;

2. keramikas izstrādājumi ceramist ['seramist] n keramiķis cereal ['sianal] I n 1. (parasti pl) labības augi; 2. amer. graudaugu barība (piem., putra); breakfast ~s auzu (miežu u. tml.) putra; II a labības-; graudu-cerebellum [,sen 'belam] n anat. smadzenītes cerebra sk. cerebrum

cerebral ['serxbral] a smadzeņu-; c. haemorrhage med.— asinsizplūdums smadzenēs

cerebration [,sen'brei/n] n 1. smadzeņu

darbība; 2. domāšana cerebrum ['senbram] n (pl cerebra ['seribra])

anat. galvas smadzenes ceremonial [,sen 'maumal] I n ceremonija; II

a ceremoniāls, svinīgs ceremonious [,sen 'maunias] a 1. ceremoniāls, svinīgs; 2. klīrīgs ceremony ['serimani] n 1. ceremonija; Master of Ceremonies — 1) ceremonijmeistars; 2) amer. (radio, televīzijas) konferansjē; 2. ceremoniāla izturēšanās; klīrība; please, don't stand up on c.! — lūdzu bez ceremonijām! cerise [sa'riiz] a ķiršsarkans cerium ['siariam] n ķim. cerijs cert8 [S3:t] n brit. sl. droša lieta; it's a [dead] c. that he will win the first plac e — tas ir pilnīgi droši, ka viņš iegūs pirmo vietu certb [s3:t] n sar. (sals. no certificate) apliecība; to get one's school c. — dabūt skolas apliecību certain ['s3:tn] a 1. drošs; noteikts; he is c. to come — viņš noteikti atnāks; nothing is c. — nekas nav drošs; we don't know for c. — mēs skaidri nezinām; 2. pārliecināts; nešaubīgs; are you quite c. about that? — vai esat gluži pārliecināts par to?; to make c. (of) — pārliecināties; 3. kāds; zināms; for a c. reason — zināma iemesla dēļ; under c. circumstances — zināmos apstākļos certainly ['s3:tnli] adv protams; noteikti; will you pass me the towel, please? — c.! — vai jūs man nepadotu dvieli, lūdzu? — Protams!

certainty ['s3:tnti] n 1. drošība; noteiktība; for a c. — pilnīgi droši; 2. pārliecība; dead c. — dziļa pārliecība certifiable [,s3:ti 'faiabl] a 1. apliecinājums;

2. atzīstams par nepieskaitāmu certificate I n [sa'tifikat] 1. apliecība; birth

c. — dzimšanas apliecība; 2. gatavības

apliecība; II v [sa'tifikeit] 1. apliecināt; apstiprināt; 2. izsniegt apliecību

certificated [sa'tifikeitid] a diplomēts;

c. nurse — diplomēta medmāsa certification [,s3:tifi 'kei/n] n 1. apliecināšana; apstiprināšana; 2. apliecības izsniegšana certif]|y [*s3:tifai] v 1. apliecināt; apstiprināt; this is to c. that... — ar šo apliecinām, ka...; ~ied cheque — segts čeks; 2. galvot; to c. to smb.'s character — galvot par kādu

certitude ['s3:titju:d] n pārliecība cerulean [si:'ru:lian] a debeszils cerumen [si'ruimen] n ausu sērs cervical [sa:'vaikl] a anat. kakla-; c. vertebrae

— kakla skriemeļi cervices sk. cervix

cervix ['s3:viks] n (pl cervices ['s3:visi:z]) anat. kakliņš; kakls; c. uteri — dzemdes kakls

cesium ['si:ziamļ n ķim. cēzijs; c. clock —

atompulkstenis cessation [se'sei/n] n pārtraukšana; c. of

hostilities — karadarbības pārtraukšana cession ['se/n] n 1. (teritorijas, īpašuma)

atdošana; 2. atteikšanās (no tiesībām) cesspit ['sespit] n atkritumu bedre cesspool ['sespuil] sk. cesspit cestoid

['sestoid] n zool. lentenis cetacean [si'tei/an] a zool. vaļveidīgo kārtas-cha-cha [*t/a:t/a:] n čačača (Latīņamerikas

izcelsmes deja) chaconne [/a'kon] n mūz. čakona chafe [t/eif] I n 1. nobrāzums; 2. sapīkums; in a ch. — sapīcis; saskaities; II v 1. berzēt; sasildīt berzējot; 2. noberzt jēlu; 3. (at, under) skaisties chafer ['t/eifa] n maijvabole chaff* [t/a:f] n 1. pelavas; 2. sausna (lopu barošanai); ekseļi; ch. bed — salmu maiss (gulēšanai); 3. atkritumi chaff* [t/a:f] n ķircināšanās; apcelšana chaff-cutter ['t/aifkAta] n lauks, ekseļmašīna chaffer ['t/aefa] v kaulēties chaffinch ['t/aefinf/] n žubīte chagrin [*/aegnn] I n sarūgtinājums; vilšanās; II v izjust sarūgtinājumu; to be (feel) ~ed (at, by) — vilties

chain [t/ein] I n 1. ķēde; ch. belt tehn.— ķēdes pārvads; ch. reaction fiz. — ķēdes reakcija; 2. pl važas; in ~s — važās iekalts; ch. gang — važās sakaltu katordznieku grupa; 3. (kalnu) grēda; 4. sērija; virkne; ch. of events — notikumu virkne; II v 1. pieķēdēt; 2. iekalt važās; 3. pārn. saistīt; piekalt

chain-armour [,t/ein 'aims] n vēst. bruņu-krekls

chain-react ['t/emnackt] v izraisīt ķēdes reakciju

chain-smoker ['t/ein.smauka] n kaislīgs smēķētājs

chain-stitch ['t/einstit/] n pīnes dūriens chain-stores ['t/einsto:z] n pl amer. vienas

firmas vienveida veikali chair [t/ea] I n 1. krēsls; easy ch.— atzveltnes krēsls; won't you take a ch.? — vai jūs neapsēstos?; 2. katedra; profesūra; she holds a ch. of chemistry — viņa ir ķīmijas profesore; 3. priekšsēdētāja vieta; 4. (sapulces) priekšsēdētājs; to address the ch. — griezties pie priekšsēdētāja; to be in the ch. — vadīt sapulci; to leave the ch. — slēgt sapulci; to take the ch.— atklāt sapulci; 5. amer. elektriskais krēsls; ch. days — vecumdienas; II v 1. vadīt sapulci; 2. sumināt (paceļot krēslā) chair-bed ['t/eabed] n dīvānkrēsls chair-Iift ['t/ealift] n (slēpotāju) trošu ceļš chairman ['t/eamsn] n priekšsēdētājs chairmanship ['t/esman/ip] n priekšsēdētāja amats

chair-person ['t/e3p3:sn] n (sapulces)

priekšsēdētājs chaise (/eiz] n faetons (viegli rati) chalet [*/aelei] n (šveiciešu stilā celta)

vasarnīca, kotedža chalice ['t/aelis] n 1. hot. kausiņš; 5. (metāla) vīna kauss

chalk [t/o:k] Inl. krīts; ch. deposits — krita iegulas; 2. krīts (rakstīšanai u.tml.); coloured ~s — krāsainie kritiņi; 0 by a long ch.— lielā mērā; as different as ch. and cheese (as like as ch. to cheese) —

pilnīgi atšķirīgi; to walk one's —s -

aizvākties; to walk the ch. [line] — 1) noiet taisni pa svītru, kas novilkta ar krītu (lai pierādītu, ka nav iereibis); 2) uzvesties nevainojami; II v 1. rakstīt ar kritu;

2. kaļķot (augsni); <=> to ch. out— 1) uzmest (plānu); 2) aprakstīt (vispārējos vilcienos); to ch. up — 1) atzīmēt; 2) gūt punktus (spēlē)

chalk-pit [*t/o:kpit] n krīta atradnes chalk-stone ['t/oikstsun] n kaļķakmens chalky ['t/o:ki] a krita-; kritains; kaļķains challenge [*t/aelxnd3] I n 1. izaicinājums (mēroties spēkiem); 2. (sarga) uzsauciens;

3. (sarežģīta) problēma; (spēku) pārbaude;

4. apstrīdēšana; the new government was met by a ch. from its opponents — opozīcija apstrīdēja jaunās valdības pilnvaras; II v 1. izaicināt; 2. apstādināt (prasot paroli); 3. apstrīdēt; prasīt (pierādījumus u. tml.); to ch. the accuracy of a statement — apstrīdēt apgalvojuma pareizību; 4. pārbaudīt (spēkus); 5. ek. [izļkonkurēt

challenger ['t/aelnukp] n 1. izaicinātājs; 2. pretendents; ~s for the world chess title — pretendenti uz pasaules šaha čempiona titulu challenging [*tj*aelmdji»]] a 1. stimulējošs;

rosinošs; 2. pievilcīgs chamber ['t/eimba] I n 1. novec. istaba, kambaris; 2. pl mēbelētas istabas (arī mēbelēts

dzīvoklis); 3. pl (advokāta) kantoris; 4. (parlamenta) palāta; Ch. of Commerce — tirdzniecības palāta;

5. kamera; combustion ch. tehn. — sadegšanas kamera; 6.: ch. of the heart — sirds kambaris

chamberlain ['t/eimbalin] n 1. galma

pārvaldnieks; 2. kambarkungs chamber-maid ['t/eimbameid] n apkalpotāja (viesnīcā)

chamber-pot ['t/eimbapot] n naktspods chameleon [ka'miilian] n hameleons chamfer ['t/aemfa] n tehn. slīpgriezums; nošķēlums

chamois n 1. ['/aemwa:] kalnu kaza; 2. ['/aemi] zamšāda

184changeling

champ8 [t/aemp] v čāpstināt, šmakstināt; 0 to

ch. at the bit — lavīties projām champb [t/aemp] n (sais. no champion)

sar. čempions champagne [/aem'pem] n šampanietis champaign [/aem'pem] n līdzenums champers ['/aempaz] n sar. šampanietis champion ['t/aempian] I n 1. čempions; uzvarētājs; 2.cīnītājs; aizstāvis; Hal. attr. uzvarētāj-; izlases-; ch. team — izlases komanda; 2. sar. pirmšķirīgs; III v aizstāvēt; cīnīties par, to ch. a cause — cīnīties par kādu lietu; IV adv sar. pirmšķirīgi; how do you feel? — ch., thank you! — kā jūs jūtaties? — pateicos, lieliski!

championship ['t/aempisn/ip] n 1. čempionāts; meistarsacīkstēs; 2. čempiona nosaukums chance [t/a:ns] In 1. gadījums; nejaušība; by ch. — nejauši; on the ch. (of) — gadījumā, ja; 2. laime; veiksme; the ch. of a lifetime — veiksme vienreiz mūžā; to leave nothing to ch. — nepaļauties uz [laimīgu] gadījumu; to stand a [good, fair] ch. — būt [labām] izredzēm; 3. iespēja; izdevība; 4. risks; games of ch.— azartspēles; 5.: theory of ~s pl mat. — varbūtības teorija; 0 fat ch. — 1) lielas izredzes; 2) iron, nekādu izredžu; not a cat's (dog's) ch.— ne tik, cik melns aiz naga; II a nejaušs; gadījuma-; ch. acquaintance — nejaušs paziņa; IH v 1. gadīties; I ~d to buy the book — man laimējās nopirkt šo grāmatu; 2. riskēt; I'll ch. it—es noriskēšu; = to ch. [up] on — nejauši satikt, uzdurties; 0 to ch. one's arm — bīstami riskēt chancel ['t/a:nsl] n altārtelpa chancellery ['t/a:nsbn] n 1. kanclera amats;

2.(sūtniecības) kanceleja chancellor ['t/ainsala] n 1. kanclers; Lord Ch.— 1) (parlamentā) lords kanclers; 2) augstākais tiesnesis (Anglijā); Ch. of the Exchequer — finansu ministrs (Anglijā); 2. pirmais sekretārs (vēstniecībā); 3. rektors (Anglijas universitātēs) chancery ['t/amsan] n 1. augstākās tiesas

nodaļa (Anglijā); 2. amer. goda tiesa;

з. kanceleja; arhīvs; 0 in ch. — bezizejas stāvoklī

chancy ['t/ainsi] a 1. nenoteikts;

2. sar. riskants; 3. sar. veiksmīgs; izdevīgs chandelier [,/aenda 'ha] n lustra chandler ['t/aindta] n 1. novec. sveču lējējs;

sveču tirgotājs; 2. sīkpreču tirgotājs change [tfemdļ] I n 1. pārmaiņa; ch. of air — 1) gaisa pārmaiņa; 2) apstākļu (situācijas) maiņa; ch. for the better — uzlabošanās, pavērsiens uz labo pusi; for a ch. — pārmaiņas pēc; ch. in the weather — laika pārmaiņa; 2. (veļas) maiņa; (drēbju) kārta; 3. sīknauda; (mainot) izdotā nauda; 4. pārsēšanās (citā vilcienā

и. tml.); 5. aizstājējs; aizvietotājs; 6. jauna mēness fāze; 7.: ch. of life med. — menopauze, klimakss; 0 to get no ch. out of smb. — nekā nepanākt no kāda; II v 1. mainīt; apmainīt; pārmainīt; 2. [ap] mainīties; to ch. places — apmainīties vietām; 3. pārģērbties; to ch. one's bed — apmainīt gultas veļu; changing room — ģērbtuve; 4. izmainīt (naudu); 5. pārsēsties (citā vilcienā u. tml.); all ch.! — visiem izkāpt!; 6. tehn. pārslēgt (ātrumu); <=• to ch. into — 1) pārvērst par, 2) pārvērsties par; to ch. over (to) — pāriet; pārkārtot (uz); to ch. over to summer time — pāriet uz vasaras laiku; 0 to ch. colour — nosarkt (vai nobālēt); to ch. hands — 1) pāriet no rokas rokā; 2)

pāriet cita rokās (īpašumā); to ch. one's mind — pārdomāt; to ch. sides — pāriet pretējā nometnē; to ch. one's tune (note) — mainīt toni

Change [tfemdļ] n (sais. no exchange) birža changeability [,t/em ^a'bitati] n mainīgums;

nepastāvība changeable ['t/ein^abl] a mainīgs;

nepastāvīgs; ch. weather — mainīgs laiks changeful ['t/ein^ful] a mainīgs; nepastāvīgs

changeless ['t/ein^hs] a nemainīgs; pastāvīgs

changeling ['t/ein^lnj] nfolkl. neglītenis — laumu bērns (ko tās atstājušas nolaupītāchange-maker

bērna vietā) change-maker ['t/eincfymeika] sk.

coin-changer change-over ['t/euufyauva] n 1. pārkārtošana; 2. tehn. pārslēgšana channel ['t/aenl] I n 1. kanāls; ūdensceļš; 2. jūras šaurums; the English Channel — Lamanšs; 3. (dabiskas vai mākslīgas ūdens tilpnes) gultne; caurtece; 4.jūrn. kuģu ceļš; 5. (informācijas) avots; 6. (radio, televīzijas) kanāls; 7. tehn. grope; II v 1. izveidot kanālu; 2. (par ūdeni) izlauzt sev ceļu; 3. pārn. [nojvirzīt; 4. tehn. gropēt channelize ['t/aenalaiz] v ievirzīt chant [t/a:nt] I n 1. poēt. dziesma; 2. psalmu dziedāšana; 3. monotona skandēšana; jazz ~s amer. — ritmā skandējami situacionāli vingrinājumi (sarunvalodas apgūšanai)', II v 1. poēt. dziedāt; 2. monotoni skandēt (arī dziedāt); 3. pārn. slavināt; to ch. smb.'s praises — slavināt kādu Chanticleer [,t/aenti 'klia] n folkl. gailis chanty ['t/a:nti] n amer. matrožu [darba]

dziesma chaos ['keios] n haoss chaotic [kei'otik] a haotisks chapa [t/aep] n sar. puisis; nice ch. — lāga

zēns; old ch.! — (uzrunā) veco zēn! chapb [t/aep] I n sasprēgājums; II v

1. sasprēgāt; 2. saplaisāt

chapc [t/aep] n (parasti pl) 1. (dzīvnieka) žoklis; to lick one's ~s — aplaizīties;

2. vaigs

chapel ['t/aepl] n 1. kapela; 2.: ch. folk, vēst.,

niev.— nonkonformisti chaperon ['/aeparoun] I n pavadone (jaunai meitenei sabiedrībā)', II v 1. pavadīt (jaunu meiteni sabiedrībā)', 2. uzmesties par aizbildni

chapfallen ['t/aep,fo:lan] a nomākts; sadrūmis

chapiter ['t/aepita] n arh. (kolonnas) kapitelis chaplain ['t/aephn] n kapelāns (sev. armijā, flotē)

chaplet ['t/aeplit] n 1. (ziedu) vainadziņš;

2. (lūgšanu) krelles chap-stick ['t/aepstik] n higiēniskā lūpu krāsa

chapter ['t/aepts] n 1. (grāmatas) nodaļa; 2. (vēstures) periods; 3. kanoniķu (mūku) ordeņa sanāksme; 4.: ch. and verse — precīza norāde (uz literāro avotu); 0 ch. of accidents — neparedzētu apstākļu sagadīšanās chara [t/a:] I n (saīs. no charwoman)

apkopēja; II v uzkopt telpas charb [t/a:] v 1. apdedzināt; 2. pārogļoties;

-red wood — pārogļojies koks char0 [t/a:] n sl. tēja; a cup of ch.— tase tējas

character ['kasrakta] I n 1. raksturs;

2. raksturīga pazīme; inherent ~s — iedzimtās pazīmes; innate ~s — iedzimtās īpašības; 3. personība; persona; public ch. — sabiedrisks darbinieks; 4. sar. tips; she's quite a ch.— viņa ir vienreizēja; 5. tēls; raksturs; 6. rekomendācija; raksturojums; 7. reputācija; 8. burts; rakstu zīme; Chinese ~s — ķīniešu hieroglifi; 9. mat. simbols; zīme; 10. inform, simbols; 11.: to be in (out of) ch. — atbilst (neatbilst); II a 1. rakstura-; ch. building — rakstura veidošana; ch. part — raksturloma; 2: ch. assassin — paļātājs, pēlējs

characteristic [.kaerakta 'nstik] I n 1. raksturīga pazīme; 2. tehn. [rakstur]līkne;

3. mat. (logaritma) raksturojums; II a raksturīgs; with his ch. enthusiasm — ar viņam raksturīgo aizrautību

characterization [.kasraktarai 'zei/n] n

1. raksturošana; 2. raksturojums characterize ['kaeraktaraiz] v 1. raksturot;

2. būt raksturīgam; to be ~d (by) — atšķirties; iezīmēties (ar)

characterless ['kaeraktalis] a 1. bez-rakstura-; vāja rakstura-; 2. parasts; neizteiksmīgs charade [/a'ra:d] n šarāde charbroil ['t/a:br3il] v cept uz oglēm charcoal ['t/aikaul] n 1. kokogle; 2. ogles zīmulis; 3. (arī ch. drawing) ogles zīmējums

charcoal-burner ['t/a:k9ul,b3:n3] n ogļdeģis charcuterie [,/a:kju'tri:] n 1. gaļascharter

uzkožamie (šķiņķis u. tml.); 2. gaļas kulinārijas veikals chard [t/a:d] n mangolds (biešu šķirne) charge [t/a:d3] I n 1. krava; nasta; 2. [zināms] daudzums; deva; 3. lādiņš; positive (negative) ch. el. — pozitīvais (negatīvais) lādiņš; 4. cena; maksa; ~s pl— izdevumi; at his own. ch. — uz viņa paša rēķina; free of ch.— 1) bezmaksas-; 2) bez maksas; 5. apsūdzība; to bring a ch. against smb. — apsūdzēt; to dismiss a ch .jur.— izbeigt lietu; to face a ch.— atbildēt tiesā; 6. pārziņa; uzraudzība; I'm in ch. of this class — es audzinu šo klasi; ch. nurse — (nodaļas) virsmāsa; the person in ch. — atbildīgā persona; to put in ch. of — uzdot pārzināt; 7. [aizļgādība; to take ch. of — rūpēties par; 8. aizbilstamais; to become a ch. on the public — nonākt sabiedrības aizgādībā; 9. uzdevums; priekšraksts; ch. in writing — rakstiska pavēle; 10. mii., sp. uzbrukums; trieciens; 11. uzbrukuma signāls; 12. amer. sl. patika; II v 1. piekraut; 2. pielādēt (šauteni); uzlādēt (akumulatoru); 3. ņemt maksu; how much do you ch. for it? — cik jūs par to prasāt?; 4. piepildīt (glāzi); 5. (with) apsūdzēt; apvainot; to ch. with theft — apsūdzēt zādzībā; 6. (with) uzticēt; uzdot; to ch. oneself (with) — uzņemties; 7. pieprasīt; 8. pieskaitīt (kāda rēķinam); 9. mil., sp. uzbrukt (triecienā); 10. tehn. noslogot; = to ch. off — norakstīt (atskaitot) chargeable ['t/a:d3abl] a 1. apsūdzams; 2. pierakstāms (kāda rēķinam); costs are ch. on the owner — izdevumi jāsedz īpašniekam charge-account ['t/a^a.kaunt] n amer. kredīts

charged [t/a:d3d] a 1. pielādēts, uzlādēts; 2. pārn. (emocionāli) pacilāts; ch. with strength and power — spēka un varas pārpilns

charge d'affaires [Jāpeldas 'fea] n

(diplomāta, ministra u. tml.) pilnvarotais chariness ['t/eannis] n 1. piesardzība; 2. taupība

chariot ['t/aenst] n poēt., vēst. kaujas rati charisma [ka'nzms] n valdzinājums; pievilcība; ch. rating amer. — popularitātes rādītājs

charismatic [.kaeriz 'maetik] a populārs;

ch. actors — publikas mīluļi charitable ['t/aeratabl] a 1. labdarīgs; ch. institutions — labdarības iestādes; 2. žēlsirdīgs charity ['t/aeroti] n 1. žēlsirdība; 2. labdarība; žēlastības dāvana; ch. bail — labdarības sarīkojums; to live on ch.— pārtikt no pabalsta; 3. pl labdarības iestādes; 0 ch. begins at home — katrs pats sev tuvāks; [as] cold as ch. — salts kā ledus charlady ['t/arleidi] n humor, apkopēja charlatan ['/a:tatan] n šarlatāns Charles's Wain [,t/a:lziz 'wein] n

astr. Lielais Lācis (Lielie Greizie rati) Charley ['t/a:li] n 1. sl. stulbenis; right (proper) ch.— galīgi aptaurēts; 2.folkl. lapsa kūmiņš charlie ['t/aili] n amer. sl. misters, [baltais] kungs

charlotte ['/a:lat] n ābolu pudiņš charm [t/a:m] I n 1. burvība; 2. šarms; pievilcība; 3. amulets; II v 1. noburt; to ch. a secret out of smb. — izvilināt kādam noslēpumu; 2. apburt; valdzināt; ~ed to see you — ļoti priecājos Jūs redzēt charmer ['t/aima] n 1. humor, apburošs cilvēks (sev. par sievieti); 2. burvis; vārdotājs

charming ['t/aimirj] a apburošs, burvīgs; pievilcīgs

charnel-house ['t/ainlhaus] n kapliča;

kapeņu velve chart [t/a:t] I n 1. (jūras) karte; 2. diagramma; tabula; temperature ch. — (slimnieka) temperatūras

lapa; weather ch. — meteoroloģiskā karte; 3.: on the ~s — vispieprasītākais (par popmūzikas skaņu platēm); II v 1. atzīmēt uz kartes; 2. zīmēt karti (diagrammu u. tml.); 3. uz-

skicēt (mutvārdos, rakstveidā)

charter ['t/a:to] I n 1. harta; the Great Ch. — Lielā brīvības harta; United Nations' Ch. —

187charterer

Apvienoto nāciju statūti; 2. privilēģija; ch. member amer. — (organizācijas u. tml.) dibinātājbiedrs; 3. (kuģa, lidmašīnas u. tml.) frakts līgums; ch. flight — čārterreiss; II v 1. fraktēt (kuģi u. tml.); 2. piešķirt privilēģiju charterer ['t/aitora] n kom. 1. kravas

nosūtītājs; 2. kravas vedējs charter-party ['t/a:t3,pa:ti] n kom. frakts līgums

chartism ['t/aitizam] n vēst. čartisms chartist [*t/a:tist] n vēst. čartists charwoman ['t/aiwumon] n apkopēja chary ['t/eori] a (of) 1. piesardzīgs; to be ch. of catching cold — sargāties no saaukstēšanās; 2. skops; (piem., vārdos) chase" [t/eis] \n\. vajāšana; pakaļdzīšanās; to give ch. (to) — dzīties pakaļ; in ch. of — dzenoties pēc; 2.: the ch. — dzīšana (medībās); 3. vajātais; medījamais dzīvnieks; 4. (džeza ansambļa) uzstāšanās; 0 wild goose ch.— neprātīga iedoma; tiekšanās pēc neiespējamā; II v 1. dzīties pakaļ; vajāt; 2. (from, out of) izdzīt; padzīt; 3. dzīt pēdas (medījumam)', 4. pārn. izkliedēt (piem., šaubas); <=> to ch. about — skraidīt apkārt; 0 go and ch. yourself! — taisies kā tiec! chaseb [t/eis] Inl. tehn. grope; 2. (šautenes) stobra daļa; II v 1. telin. gropēt; iegriezt vītnes (skrūvei); 2. gravēt (ornamentu); 3. poligr. locīt chaser" ['t/eisa] n 1.vajātājs; 2.av. iznīcinātājs; 3. sl. brunču mednieks chaserb ['t/eiso] n 1. tehn. vītņgriezis;

2. gravieris chasm ['kaezam] n 1. (dziļa) aiza; bezdibenis;

2. pārn. (uzskatu u. tml.) nesaskaņa chasse ['/aesei] n slīdošs [dejas] solis chassis ['/aesi] n (pl chassis ['/aesiz])

1. tehn. šasija; 2. humor, she's got quite a ch.! — viņai ir vienreizējs augums!

chaste [t/eist] a 1. šķīsts, nevainīgs; 2. (par

stilu) vienkāršs' chasten ['t/eisn] v 1. sodīt; pārmācīt;

2. disciplinēt; 3. labot (stilu)

chastise [t/ae'staiz] v 1. sodīt ar miesas sodu;

2. izteikt stingru rājienu chastisement ['t/aestizmant] n disciplinārsods; corporal ch. — miesas sods chastity ['t/aestoti] n 1. šķīstība, nevainība;

2. (stila) vienkāršība chasuble ['t/aezjubl] n talārs (garīdznieka

amata tērps) chat [t/aet] I n 1. tērzēšana, pļāpāšana; to have a ch. — patērzēt; ch. show—intervija ar slavenību (radio, televīzijā); 2. sl. uts; II v 1. tērzēt, pļāpāt; 2. sl. utoties; 0 to ch. up smb. — uzrunāt kādu (iepazīšanās nolūkā) chattel ['t/aetl] n (parasti pl) kustamā manta;

goods and ~s — visa iedzīve chatter ['t/aeto] Inl. tērzēšana, pļāpāšana; 2. čivināšana; 3. (zobu) klabēšana; 4. tehn. vibrēšana; II v 1. tērzēt, pļāpāt; 2. čivināt; 3. (par zobiem) klabēt; 4. tehn. vibrēt chatterbox ['t/astoboks] n 1. pļāpa;

2. amer. sl. ložmetējs chatterer ['t/aetora] n pļāpa chatty ['t/acti] a pļāpīgs, runīgs chauffer ['t/oifo] n taupības krāsniņa chauffeur ['/sofa] I n (privātmašinas) šoferis; II v (around, about) vadāt kādu savā mašīnā chauffeuse ['/ouf3:z] n (privātmašinas) šofere

chauvinism ['/ouvimzam] n šovinisms chauvinist ['/auvmist] n šovinists chauvinistic [,/auvi 'nistik] a šovinistisks chaw [t/o:] v vulg. 1. čāpstināt; 2. zelēt (tabaku); = to ch. up amer. sl. — 1) sadauzīt gabalu gabalos; 2) izrēķināties (ar kādu)

chaw-round ['t/o:raund] n amer. sl. aprunāšanās

cheap [t/i:p] I n : on the ch. sar. — par lētu naudu; the ~s — brošēti (lēti) izdevumi; II a 1. lēts; dirt ch.— par smiekla naudu; 2. par pazeminātu cenu; ch. trip — brauciens par pazeminātu maksu; 3. zemas kvalitātes-; 4. viegls; ch. victory — viegla uzvara; 5. sekls; to hold ch. — zemu vērtēt; nicināt; to make oneself ch. — uzvesties necienīgi; 6. amer. skops; 0 to appear on

the ch. side — izlikties trūcīgam; III adv

1. lēti; to get ch. — lēti iegādāties; to go ch. — piedāvāt par pusvelti; 2. viegli; to get off ch.— viegli tikt cauri (atpirkties); 3. zemiski; to act ch. — izturēties apkaunojoši

cheapen ['t/iipsn] v 1. kļūt lētākam;

2. pazemināt cenu; 3: to ch. oneself — zaudēt cieņu; pazemot sevi

cheap-jack ['t/i:pd3aek] I n apkārtceļojošs tirgotājs; II a lēts; ch.-j. films — zemas kvalitātes filmas cheapskate ['t/iipskeit] n skopulis, sīkstulis cheat [t/i:t] I n 1. krāpšana; 2. krāpnieks; blēdis; proper ch.— īsts blēdis; II v

1. krāpt, blēdīties; to ch. smb. out of smth. — izkrāpt kādam kaut ko; to ch. in an examination — "špikot" eksāmenā;

2. izvairīties; to ch. death — izbēgt no nāves; 3. īsināt; to ch. time — īsināt laiku

check3 [t/ek] I n 1. (šahā) šahs; 2. pēkšņa apstāšanās; kavēklis; the strike caused (was) a ch. on production — streika dēļ tika pārtraukta ražošana; 3. savaldīšana; iegrožošana; keep a ch. on your temper! — apvaldies!; 4. kontrole; double ch.— divreizēja pārbaude; ch. experiment — kontroleksperiments; loyalty ch. amer. — uzticības pārbaude (valsts ierēdņiem)', 5. amer. (kontroles) kāsītis; 6. (garderobes) numurs; 7. tehn. noslēg-vārstulis (ventilis); slēgvārsts; 8. amer. rēķins (restorānā)', 9. amer. (spēļu) marka; 0 to cash (hand in, pass in) one's ~s — noslēgt rēķinus ar dzīvi; II v 1. (šahā) pieteikt šahu; 2. apstādināt; aizturēt;

3. savaldīt; iegrožot; 4. kontrolēt; to ch. a list — pārbaudīt sarakstu; I'll ch. your words — es pārbaudīšu jūsu teikto; ch.! — viss kārtībā (saskaņots)!; 5. amer. atstāt glabāšanā (garderobē u. tml.); <=> to ch. in — 1) reģistrēties viesnīcā; 2) reģistrēt biļeti (lidostā pirms reisa); to ch. in at the airport an hour before the plane leaves — ierasties lidostā stundu pirms lidmašīnas atiešanas; 3) reģistrēties par ierašanos darbā; to ch. off — 1) atvilkt no algas; 2) atzīmēt; to

ch. out — 1) izrakstīties (no viesnīcas, slimnīcas); 2) atstāt dienesta telpas; 3) sakrist, saskanēt; to ch. out with the facts — saskanēt ar faktiem; to ch. over — pārbaudīt (piem., darba kvalitāti); to ch. up — 1) pārbaudīt (veselību); 2) revidēt; to ch. up on — izdarīt aptauju checkb [t/ek] n 1. rūtains audums; 2. rūtiņa

(audumā) checkc [t/ek] amer. sk. cheque check-book ['t/ekbuk] amer. sk. chequebook

checked [t/ekt] a rūtains checker ['t/eka] amer. sk. chequer checkerboard ['t/ekabasd] n amer.

dambretes galdiņš checkered ['t/ekad] amer. sk. chequered checkers ['t/ekaz] n pl amer. 1. dambrete;

2. dambretes kauliņi checker-upper ['t/eksr.Apa] n amer. sl.

kritizētājs; pretinieks check-in ['t/ekin] n 1. reģistrēšanās (viesnīcā); uzņemšana (slimnīcā u. tml.);

2. biļešu reģistrācija (lidostā pirms reisa);

3. reģistrēšanās par ierašanos (piem., darbā) checkmate ['t/ekmeit] I n 1. (šahā) šahs un

mats; 2. pilnīga sakāve; II v 1. (šahā) pieteikt matu; 2. pilnīgi sagraut (piem., cerības)

check-nut ['t/eknAt] n tehn. pretuzgrieznis check-off ['t/ekofļ n atvilkums no algas check-out ['t/ekaut] n 1. izrakstīšanās (no viesnīcas, slimnīcas); ch.-out time — laiks, kad jāatbrīvo telpas; 2. norēķināšanās (pie pašapkalpošanās kases); ch.-out desk — kontrolgalds (veikalā, bibliotēkā) checkpoint ['t/ekpoint] n 1. (satiksmes)

kontrolpunkts; 2. mii. orientieris check-room ['t/ekrumļ n amer. 1. garderobe;

2. bagāžas glabātava check-up ['t/ekAp] n 1. (medicīniskā)

apskate; pārbaude; 2. revīzija cheddar ['t/eda] n čederas siers cheek3 [t/i:k] n 1. vaigs; 2. sēžamvieta; 0 ch. by jowl — 1) cieši blakus; 2) tuvās attiecībās; they are ch. by jowl — viņi satiek kā cimds ar roku; to say (speak,

189cheek

talk) with (one's) tongue in (one's) ch. — runāt vienu, domāt otru cheekb [t/i:k] I n nekaunība; to have the ch. to say — uzdrošināties teikt; II v izturēties nekaunīgi cheekbone ['t/iikbounļ n vaiga kauls cheek-tooth ['t/i:ktu:0] n dzeroklis cheeky ['t/i:ki] a nekaunīgs cheep [t/i:p] I n čiepstiens; čiepstēšana; II v čiepstēt

cheer [t/ia] I n 1. labs garastāvoklis; pacilātība; to be of good ch. — būt pacilātā garastāvoklī; full of ch.— labā omā; 2. piekrišanas (urā) sauciens; ovācija; three ~s for the winner! — trīskārtīgs "lai dzīvo" uzvarētājam!; 3.: good ch. — cienasts; to make good ch. — mieloties; 4.: ~s! — 1) bravo!; lieliski! (kompliments); 2) uz veselību! (tosts); 3) paldies! (piem., saņemot dāvanu); 4) [tā tad] uz redzēšanos! (telefona sarunas nobeigumā); II v

1. uzmundrināt; ch. up! — galvu augšā!;

2. izrādīt piekrišanu; sveikt ar gavilēm cheerful ['t/rafvl] a 1. mundrs; priecīgs;

2. (par dienu) gaišs; jauks cheering ['t/ian»]] I n ovācijas; piekrišanas saucieni; II a uzmundrinošs; ch. news — iepriecinošas ziņas cheerio [.t/ian 'au] int. sar. 1. sveiki!, visu

labu!; 2. uz jūsu veselību! cheerio-bye [,t/isn 'su bai] int. sar. sveiki!,

uz redzēšanos! cheer-leader ['t/is.lhda] n amer. līdzjutēju

kapteinis (sporta spēlēs) cheerless ['t/iahs] a drūms cheery ['t/isn] a līksms; priecīgs cheese [t/i:z] n 1. siers; 2. sar. (ari cottage ch.) biezpiens; 3. vulg. mākslots smaids; say ch.! — pasmaidiet! (pirms fotografēšanas); 0 big ch.— liels vīrs; hard ch. — ķeza; to think one is the whole ch. amer. — domāt tikai par savu labumu

cheeseburger ['t/i:z,b3:g3] n čīzburgers cheesecake ['t/i:zkeik] n 1. biezpienmaizīte;

2. sl. puskaila skaistule (reklāmā) cheese-cloth ['t/i:zldt>9] n marie

cheesed-off ['t/i:zdnf] a sar. garlaikoties;

ch.-o. with life — dzīves apnicis cheesemonger ['t/i:z,mAi]g3] n siera tirgotājs

cheese-paring ['t/iiz.pearu]] n skopulība cheesy ['t/i:zi] a 1. sierveida-; sierveidīgs;

2. sl. modīgs cheetah ['t/iita] n gepards chef [/ef] n šefpavārs

chef-d'oeuvre [,/ei 'd3:vra] n (pl chefs— d'oeuvre [,/ei 'cbivrs]) šedevrs, meistardarbs

chefs-d'oeuvre sk. chef-d'oeuvre chemical ['kemikl] a ķīmijas-; ķīmisks; ch. engineering — ķīmiska tehnoloģija; ch. fertilizers — minerālmēslojums; ch. warfare — ķīmiskais karš chemicalization [.kemikalai 'zei/n] n ķimizācija

chemicalize ['kermkalaiz] v ķimizēt; ķīmiski apstrādāt

chemicals ['kemiklz] n (parasti pl)

ķimikālijas chemise [/Vmiiz] n (sieviešu) krekls chemist ['kemist] n 1. ķīmiķis; 2. aptiekārs; at

the ~'s — aptiekā; ~'s shop — aptieka chemistry ['kemistn] n 1. ķīmija; agricultural ch. — agroķīmija; applied ch. — praktiskā ķīmija; 2. vielas ķīmiskā uzbūve chemotherapy [.kiimsu 'Berapi] n ķīmij-terapija

cheque [t/ek] n čeks; to cast a ch. — saņemt naudu pret čeku; to draw a ch. — izrakstīt čeku; to pay by ch.— maksāt ar čeku; blank ch. — neaizpildīts čeks; 0 to give smb. a blank ch. pārn. — dot kādam ricības brivību

cheque-book ['t/ekbuk] n čeku grāmatiņa chequer ['t/eka] I n (parastipl) 1. dambretes (šaha) galdiņš (kā viesnīcas

izkārtne); 2. rūtains audums; II v 1. sadalīt rūtiņās; 2. pārn. pieredzēt baltas un nebaltas dienas chequered ['t/ekad] a 1. rūtains; 2. pārn. (par dzīvi) raibs; 3.: ch. light and shade — gaismēna cherish ['t/en/] v 1. mīlēt (savus bērnus); 2. lolot (cerības u. tml.); 3. glabāt (atmiņā)

cheroot [/a'ru:t] n cigārs (ar apgrieztiem galiem)

cherry ['t/eri] I « ķirsis (koks, oga); ch. brandy — ķiršu liķieris; 0 to lose one's ch. — zaudēt nevainību; second (another) bite at the ch. —.vēlreizēja izdevība; II a ķiršsarkans; ķiršbrūns cherryade ['t/eneid] « gāzēts ūdens ar

ķiršogu sīrupu cherry-pie [,t/en'pai] « 1. ķiršu pīrāgs;

2. bot. heliotrops; 3. sl. 1) kaut kas viegli iegūstams; 2) izdevīga haltūra

chert [t/3:t] n krams

cherub ['t/ersb] n (pl cherubs ['t/ersbz] vai

cherubim ['t/erabim]) mit. ķerubs cherubim sk. cherub chess [t/es] « šahs (spēle) chess-board ['t/esboid] n šaha galdiņš chess-man ['t/esmaen] n šaha figūra chess-player ['t/es,pleis] «šahists chest [t/est] « 1. kaste; lāde; ch. of drawers — kumode; medicine ch. — mājas aptieciņa; 2. anat. krūškurvis; 3. amer. fonds; kase; the community ch. — labdaribas fonds; 0 to get a thing off one's chest — atvieglot sirdi, vaļsirdīgi atzīties chesterfield ['t/estafkld] « 1. garš, šaurs

mētelis; 2. garš, mīksts dīvāns chestnut ['t/esnAt] « 1. kastanis; 2. kastaņa; kastaņkoks; 3. kastaņbrūna krāsa; 4. bērs zirgs; 5. sar. nodrāzts joks; nodrāzta anekdote; 0 to pull smb.'s ~s out of the fire — izstrēbt putru, ko ievārījis kāds cits; to put the ~s in the fire — ievārīt putru chest-trouble ['t/esttrAbl] « bronhīts chesty ['t/esti] a \. (par sievieti) ar lielām krūtīm; 2. krūšu-; ch. cough — dziļš klepus;

3. amer. pašpārliecināts cheval-glass [/e'vaelgla:s] « augsts spogulis

(uz grozāmas pamatnes) chevalier [,/evs 'līs] « 1. vēst. bruņinieks; 2. kavalieris; 3.: ch. of industry — avantūrists cheviot ['t/evist] « tekat, ševiots

chevron ['/evran] n piedurkņu uzšuve

(dienesta pakāpes zīme) chew [t/u:] I« 1. gremoklis; to have a ch. —

gremot; 2. tabakas zelēklis; II v 1. gremot; košļāt; zelēt; 2. (on, upon) prātot; 3: ~ed up amer. — nobažījies; => to ch. out — sarāt; to ch. over — apsvērt; pārdomāt; 0 to bite off more than one can ch. — celt vairāk, nekā spēj nest; to ch. the cud — 1) zelēt (malt) vienu un to pašu; 2) prātot; to ch. the fat (the rag) — kulstīt mēli chewers ['t/uisz] « pl amer. zobi chewing-gum ['t/u:i»]gAm] « košļājamā gumija

chiaroscuro [ki,a:rs 'skusrsu] « glezn.

gaismēna chic [/i:k] I n elegance; II a elegants chicane [/ī'kem] v rikoties ar viltu chicanery [/ī'kemsn] « viltus izdarības Chicano [t/i:'ka:nsu]« meksikāņu izcelsmes amerikānis

chichi ['/i/i] a sar. 1. neīsts; mākslots; 2. modīgs

chick [t/ik] « 1. (tikko izšķīlies) cālis;

2. putnēns; 3. mazulītis; 4. sl. meiča chicken ['t/ikin] I n 1. cālis; 2. mazulis;

3. kul. cāļa gaļa; 4.: to be no [spring] ch. sl. — (par sievieti) nebūt vairs jaunai; 0 don't count your ~s before they are hatched — cāļus skaita rudenī; II v (out) baiļoties

chickenfeed ['t/ikinfi:d] « 1. mājputnu

bariba; 2. sl. nieka lieta; nieka summa chicken-hearted [,t/ikin 'ha:tid] a gļēvs,

mazdūšīgs

chickenpox ['t/ikinpnks] « med. vējbakas

chickweed ['t/ikwi:d] «virza

chicle ['t/ikl] n tropu auga sula (košļājamās

gumijas galvenā sastāvdaļa) chicory ['t/iksn]« cigoriņi chid sk. chide chidden sk. chide

chide [t/aid] v (j). chid [t/id]; p.p. chidden ['t/idn] vai chid [t/id]) 1. norāt; 2. (par vēju) gaudot chief [t/i:f] I « 1. (cilts u.tml.) vadonis; virsaitis; 2. šefs; vadītājs, priekšnieks;

3. sar. kungs (uzrunā); 0 in ch. — galvenokārt; II a 1. galvenais; augstākais; Lord Ch. Justice — augstākais tiesnesis

191chiefly

(Anglijā); 2. galvenais; pamata-; the ch. wall — kapitālsiena chiefly ['t/i:fh] adv galvenokārt chieftain ['t/irfton] n 1. (cilts u. tml.) vadonis;

2. (laupītāju) barvedis chifTchafT ['t/ift/ief] n ornit. ķauķis; čunčiņš chiffon ['/īfrm] n tekst. šifons chiffonier [./īfs'nia] n 1. skapītis ar[grozāmu] spoguli; 2. pārvietojams skapītis (ēdienu pasniegšanai) chifForobe ['/ifsraob] n veļas un drēbju skapis

chignon ['/iinjotj] n šinjons

chi-hike [t/ai'haik] v austrāl. 1. uzgavilēt;

2. sarīkot skaļu demonstrāciju chilblains ['t/ilbleinz] n apsaldējuma čūlas child [t/add] n (pl children ['t/ddran])

1. bērns; to be with ch. — būt grūtniecības stāvoklī; from a ch.— no bērna kājas; natural ch.— ārlaulības bērns; 2. pārn. auglis; produkts; fancy's ch.— iedomu auglis

child-bearing ['t/aild.beanrj] n dzemdības childbed ['t/addbed] n pēcdzemdību periods childbirth ['t/aildb3:0] n 1. dzemdības;

2. dzimstība

childhood ['t/aildhud] n 1. bērnība; 2.; second ch.— vecuma dīvainības (mūža otrajā pusē) childish ['t/aildi/ļ a 1. bērna-; bērnu-;

2. bērnišķīgs; nenopietns childless ['t/aildlis] a bezbērnu-childlike ['t/aildlaik] a bērnišķīgs; nevainīgs child-minder ['t/addmainds] n aukle children sk. child

chill [t/xl] In l. vēsums; dzestrums; to take the ch. off — uzsildīt; 2. drebuļi; saaukstēšanās; to catch a ch. — saaukstēties;

3. vēsa uzņemšana; noraidoša izturēšanās; to cast a ch. (over) — atvēsināt (piem., sajūsmu); to put on the ch.— izturēties vēsi; 4. tehn. rūdīšana; II a 1. vēss; dzestrs; salts; 2. (par izturēšanos) vēss; noraidošs; 3. tehn. rūdīts; ch. iron — rūdīts tērauds; III v 1. atdzesēt; ~ed meat — saldēta gaļa; ~ed to the bone — pārsalis; 2. sastingt (no

bailēm u. tml.)', 3. atvēsināt (sajūsmu

u. tml.); 4. tehn. rūdīt chiller ['t/ib] n šausmu romāns chilli [*t/ili] n sarkanie pipari chilly ['t/ili] a 1. (par laiku) vēss; drēgns;

2. (par cilvēku) salīgs; 3. (par izturēšanos) vēss; noraidošs; ch. welcome — vēsa uzņemšana

chime [t/aim] I n 1. zvani; zvanu skaņas; zvanu spēle; 2. (dzejas) ritms; 3. harmonija; saskaņa; in ch. — saskanīgi; II v 1. (par zvaniem) skanēt; zvanīt; 2. (par pulksteni) sist; to ch. midnight — sist pusnakti;

3. harmonēt; saskanēt; = to ch. in — piebalsot; to ch. in with — saskanēt

chimera [kai'miare] n himera; nepiepildāms sapnis

chimerical [kai'menkl] a himerisks, nepiepildāms; ch. ideas — nepiepildāmas idejas

chimney ['t/unm] n 1. skurstenis; dūmvads;

2. (petrolejas lampas) cilindrs chimney-breast ['t/imnibrest] n skursteņa

siena (telpā) chimney-piece ['t/immpi:s] n kamīna plaukts chimney-stack ['t/imnistaekļ n dūmeņi;

dūmeņu grupa chimney-sweep[er] ['t/imni,swi:p(3)] n

skursteņslauķis chimpanzee [.t/impan 'zi:ļ n šimpanze chin [t/in] I n zods; 0 to keep one's ch. up — nezaudēt dūšu; up to the ch. — līdz ausīm; II v amer. sl. pļāpāt china ['t/aina] n porcelāns; ch. shop — porcelāna izstrādājumu veikals; egg-shell ch. — ļoti smalks porcelāns china-closet ['t/aina.klozit] n bufete ar stikla

durvīm (porcelāna glabāšanai) China ink ['t/ainsirjk] n tuša Chinaman ['t/ainaman] n 1. niev. ķīnietis; 2. jūrn. sl. veļas mazgātājs (uz kuģa); 0 ~'s chance — niecīgas izredzes China town ['t/ainataun] n ķīniešu kvartāls (pilsētā)

Chinawoman ['t/aina.wumsn] n niev.

ķīniete chinch [t/int/] n blakts

chinchilla [.t/in 't/īla] n zool. šinšillachlorous

chin-chin [,t/in *t/in] int. sl. 1. sveiks!; 2. uz

veselību! (tosts) chine [t/ain] n kul. fileja Chinese [,t/ai 'ni:z] I n 1. ķīnietis; ķīniete; the Ch.— ķīnieši; 2. ķīniešu valoda; II a 1. ķīniešu-; ch. white — 1) cinka baltums; 2) tīrs heroīns; 2. Ch. landing av. sl. — nolaišanās uz viena riteņa; 3.: Ch. tobacco sl. — opijs

Chink [t/iT]k] n amer., austral, niev. ķīnietis chink" [t/it]k] n 1. plaisa; sprauga; 2. gaismas strēle

chinkb [t/«]k] \n\. šķindoņa; 2. sl. skanošais

(nauda); II v šķindēt chintz [t/ints] n raiba kokvilnas mēbeļdrāna chintzy ['t/intsi] a sl. skopulīgs; to be

ch. (about) — skopoties chinwag ['t/inwaeg] v sl. gvelzt chip [t/ip] Inl. skaida; ch. basket — skaidu grozs; 2. šķemba; lauska; 3. robs; 4.: ~s pl sar. čipsi; smalki sagriezti kartupeļi; fish and ~s — zivs ar ceptiem kartupeļiem; 5. metālskaidas; 6. tehn. kristāliņš, monokristāls; 7.: silicon ch. sar. — mikroprocesors; 8. : ~s pl sl. nauda, čungurs; 0 ch. off (of) the old block — tēvs kas tēvs; dry as a ch. — garlaicīgs; to have a ch. on one's shoulder — meklēt ķildu; let the ~s fall where they may — kas būs, tas būs; to pass (cash) in one's ~s — nomirt; [when] the ~s are down — izšķirošā brīdī; II v 1. cirst; plēst (skalus); 2. atdauzīt (trauka malas); 3. ieplīst; 4. cept smalki sagrieztus (kartupeļus u. tml.); <=• to ch. away — 1) pamazām atdauzīt (piem., akmeni); 2) pārn. pamazām sagraut (piem., cerības); to ch. in — 1) iejaukties (sarunā); 2) piedalīties (naudas samešanā) chipmuck ['t/ipmAk] n zool. burunduks Chippendale ['t/ipandeil] n čipendels

(18. gs. mēbeļu stils) chippings ['t/ipnjz] n pl skaidas; lauskas;

road ch. — šķembas chippy ['t/ipi] I rt sl. 1. veikals (kur pārdod zivis ar ceptiem kartupeļiem); 2. galdnieks; II a 1. šķembains; 2. (par trauka malām)

apdauzīts; izrobots; 3. sl. garlaicīgs; 4. sl. paģirains chirk [t/3:k] amer. sar. I a žirgts; mundrs;

n v uzmundrināt chiromancy ['kaioraumaensi] n hiromantija chirp [t/3:p] Inl. čivināšana, čiepstēšana; 2. amer. sl. ziņotājs (policijā); II v

1. čivināt, čiepstēt; 2. amer. sl. informēt (parasti policiju)

chirpy ['t/3:pi] a dzīvs; jautrs chirr [t/3:] v 1. čivināt; 2. sisināt chirrup ['t/irsp] I n čivināšana; II v čivināt chisel ['t/izl] I « 1. (skulptora) kalts;

2. tehn. grieznis; II v 1. strādāt ar kaltu;

2. kalt (akmenī, marmorā); griezt (kokā);

3. noslīpēt (stiklu); 4. sar. krāpt; to ch. smb. out of money — izkrāpt kādam naudu

chiselled ['t/izld] a noslīpēts; izveidots;

ch. features — smalki sejas vaibsti chit" [t/it] rt 1. asns; 2. mazulis, knauķis;

ch. of a girl — knīpa chitb [t/it] rt zīmīte; vēstulīte chit-chat ['t/itt/aet] n pļāpāšana chiton ['kaitan] n hitons chitterlings ['t/italiqz] n pl (nokauta

dzīvnieka) iekšas chivalrous ['/īvlras] a bruņniecisks chivalry ['/ivln]rt 1. vēst. bruņniecība;

2. bruņnieciskums chive [t/arv] n 1. bot. maurloki; 2. sīpola

(ķiploka) galviņa chivy ['t/m] v 1. trenkāt; dzīties pakaļ;

2. apcelt chloral ['kta:ral] n ķim. hlorāls chlorate ['kloireit] « ķim. hlorāts chloric [*klo:nk] a ķim.: ch. acid — hlorskābe chloride ['kta:raid] n ķim. hlorīds; sodium

ch. — vārāmais sāls chlorinate ['klo:nneit] v ķīm. hlorēt chlorine [*klo:ri:n] n ķīm. hlors chloroform ['klorafoim] I n ķīm. hloroforms;

n v med. hloroformēt ch!orophyl[I] ['klorafrl] n hlorofils chlorosis [kla'rousis] n med.. hot. hloroze chlorous ['ktaires] a ķīm. hlora-; ch. acid — hlorpaskābe

choc [t/ok] n (sals, no chocolate) sar. šokolāde

choc-ice ['t/ukais] n sar. saldējums (ar

šokolādes glazūru) chock [t/ok] I n 1. bremzes klucis; 2. ķīlis; II v 1. palikt bremzes kluci; 2. saķīlēt; = to ch. up — 1) nostiprināt (lai nekustētos); 2) pieblīvēt; room ~ed up with furniture — ar mēbelēm pieblīvēta istaba chock-a-block [,t/oka 'blnk] a, adv

stāvgrūdām pilns chockful [,t/ok 'ful] sk. chock-a-block chocolate ['t/okabt] I n 1. šokolāde; šokolādes pulveris; 2. šokolādes dzēriens;

3.: ~s pl — šokolādes konfektes; 4. sl. hašišs; Hal. šokolādes-; 2. šokolādes krāsas-

choice [t/ois] I n 1. izvēle; take (make) your ch.! — izvēl[iet]ies!; 2. izeja; I have no ch. — man nav citas izejas; 3. izlase, atlase; the ch. of the garden — labākais dārzā;

4. izvēlētais; izvēlētā; the people's ch. — tautas izvēlētais; 0 Hobson's ch. — izvēles trūkums; II a 1. izlases-; vislabākais; ch. fruit — izmeklēti augļi; the ~st fruit — vislabākie augļi; 2. izvēlīgs

choicely ['t/oish] adv rūpīgi; izmeklēti choir ['kwaia] n koris

choir-master ['kwais.maista] n kormeistars choke [t/auk] I n 1. aizdusas lēkme; 2. (dūmvada) aizbīdnis; 3. slāpētājs (motorā); 4. tehn. drosele; II v 1. žņaugt; smacēt; 2. aizrīties; to ch. with anger — vai slāpt aiz dusmām; 3. apslāpēt; noslāpēt; to ch. a fire — apslāpēt uguni; to ch. a plant — pārmākt augu; 4. aizsērēt; = to ch. back — apvaldīt (asaras, dusmas); to ch. down — 1) ātri rit; 2) ar mokām norit; 3) sk. to ch. back; to ch. in amer. sl. — turēt mēli aiz zobiem; to ch. off sl. — 1) nožņaugt; 2) tikt vaļā no; 3) sk. to ch. back; to ch. up — 1) aizsērēt; 2) pieblīvēt; the garden is ~d up with weeds — dārzu ir pārmākušas nezāles choker ['t/auka] n 1. stāva apkaklīte; 2. augsta kaklarota; 3. sl. kaklauts, kaklasaite; 4. sl. liels pīrāgs

choking ['t/aukiq] I n I. smakšana;

2. rājiens; to give smb. a ch. off — izteikt kādam rājienu; II a žņaudzošs; smacējošs

choky ['t/auki] I n sl. cietums; II a smacīgs cholera ['kobra] n med. holera choleraic [,kob 'renk] a med. holeras- choleric ['kobrik] a holerisks; ātri

aizkaitināms cholesterol [ka'lestarcl] n holesterīns Cholo ['t/aubu] n (pl Cholos ['t/subuz])

Latīņamerikas indiānis; metiss choose [t/u:z] v (p. chose [t/soz]; p.p. chosen ['t/suzn]) 1. izmeklēt; izvēlēties; to pick and ch. — būt izvēlīgam; there's little (not much) to ch. between them — viņi ir viens otra vērti; 2. izvēlēt; izraudzīt; to ch. a chairman — izvēlēt priekšsēdētāju;

3. vēlēties; gribēt; do just as you ch. — dariet, kā jums tīk

choosey [*t/u:zi] sk. choosy choosy ['t/u:zr] a sar. izvēlīgs chop3 [t/op] I n 1. cirtiens; 2. kul. (cūkas, jēra) karbonāde; 3. el. pārtraukums;

4. sp. gremde; 5. sl. atlaišana (no darba); to get the ch. — tikt atlaistam no darba; 6.: ~s pl austrāl. — koku ciršanas sacensības; 0 he isn't much ch., that artist — viņš nav nekāds izcilais mākslinieks; II v 1. cirst; skaldīt; to ch. small — smalki sacirst; 2. sasmalcināt; sakapāt; 3. skaldīt (vārdus)', 4. pēkšņi pārtraukt; 5. el. pārtraukt; 6. sp. gremdēt; => to ch. off (away, down) — nocirst; atskaldīt; to ch. up — sacirst; sakapāt

chopb [t/np] I n 1. ņirbu vilnīši (uz ūdens); 2.: ~s and changes — pārmaiņas; II v

1. mainīties; svārstīties; to ch. and change — būt nenoteiktam; svārstīties;

2. mētāties (ar vārdiem); to ch. words (logic) — spriedelēt; = to ch. about (round) — (par vēju) pēkšņi mainīt virzienu; 0 to ch. one's teeth — mēļot

chopc [t/op] n (parasti pl) 1. sl. žoklis;

2. sl. asa piezīme

chopd [t/op] n 1. spiedogs; 2. fabrikas zīme;

3. kvalitātes zīme; first ch. tea — pirmās šķiras tēja

chop-chop [.t/op't/np] sl. I v imper. ātri!;

tūlīt!; II adv ātri chophouse ['t/nphaus] n [lēts] restorāns chopper ['t/npa] n 1. cirtējs; 2. kapājamais nazis; 3. el. pārtraucējs; 4. amer. biļešu kontrolieris; 5. sl. helikopters; 6. sl. ložmetējs; 7.: ~s pl sl. — zobi choppy ['t/opi] a 1. (par ūdens virsmu) viļņains; nemierigs; 2. (par vēju) mainīgs;

3. (par stilu) juceklīgs

chopsticks ['t/opstiks] n pl ēdamie irbuļi

(ķiniešiem, japāņiem) choral ['kairai] a kora-chorale [kD'ra:l] n 1. korālis; 2. koris chord3 [ka:d] n 1. poēt. stīga; 2. anat. saite; vocal ~s — balss saites; spinal ch.— mugurkaula smadzenes; 3. mat. horda; 0 to touch a deep ch. [in the heart of smb.] — rast dziļu atbalsi [kāda sirdī]; to touch the right ch. — aizķert pareizo stīgu chordb [ko:d] n 1. akords; to strike a ch. [on the piano] — uzsist akordu [uz klavierēm]; to strike a familiar ch .pārn.— atsaukt atmiņā; your voice strikes a familiar ch. — jūsu balss šķiet pazīstama; 2. krāsu gamma chore [t/o:] n 1. (parasti pl) sīki mājas darbi; to do the ~s — veikt mājas soli; 2. nepatīkams (apnicīgs) darbs chorea [ktj'ria] n med. horeja choree [kai'ri:] n lit. trohajs choreographer [,kon 't>grafa] n horeogrāfs; horeogrāfe

choreography [,kon 'ografi] n horeogrāfija chorister ['korista] n korists; koriste chortle [*t/o:tl] v spurgt (aiz smiekliem) chorus ['kairas] I n 1. koris; in ch. — kori; 2. kora dziesma; 3. piedziedājums (korim);

4. kordebalets; II v 1. dziedāt korī; 2. atkārtot kori

chorus-girl ['ka:rasg3:l] n amer. 1. koriste;

2. (kordebaleta) dejotāja chose sk. choose chosen sk. choose

chow [t/au] n 1. austrāl. sl. ķīnietis; 2. amer. sl. ēdiens; ēdamais; ch. hall — ēdamzāle (skolā, armijā); ch. line — rinda (ēdnīcā); ch. time — ēdienreize; 3. amer. sl. "čau"!

chrestomathy [kre'stomaBi] n hrestomātija christen ['knsn] v kristīt Christendom ['knsndam] n kristīgā pasaule

Christian ['knst/an] I n kristietis; kristiete;

n a kristīgs; Ch. name — [priekš]vārds Christianity [.kristi 'aenati] n kristietība christianize ['knst/anaiz] v pievērst kristietībai

Christmas ['knsmas] n Ziemassvētki; Merry

Ch.! — priecīgus Ziemassvētkus! Christmas-tide ['knsmastaid] n Ziemassvētku laiks Christmas-tree ['krismastri:] n Ziemassvētku eglīte chromatic [krai/'maetik] a 1. hromatisks; krāsu-; 2. mūz. hromatisks; ch. scale — hromatiskā gamma chrome [kraum] n 1. hroma sakausējums (ar citiem metāliem); 2. sar. hroms; 3.; ch. yellow — hroma dzeltenais chromic ['kraumik] a ķīm. hroma-; ch.

acid — hromskābe chromite ['kraumait] n ķīm. hromīts chromium ['kraumiam] n ķīm. hroms chromium-plated [.kraumiam 'pleitid] a hromēts

chromosome ['kraumasaum] n biol.

hromosoma chronic ['kronik] a 1. hronisks; pastāvīgs;

2. sl. šausmīgs chronicker ['kronika] n amer. sl.

1. pulkstenis; 2. laikraksts chronicle ['kronikl] I n hronika; II v

1. ierakstīt hronikā; 2. minēt presē chronicler ['kraukļa] n hronists chronograph ['kronavgrcuf] n hronogrāfs chronologic[aI] [.krona 'lnd3ik(l)] a hronoloģisks

chronology [kra'noladji] n hronoloģija chronometer [kra'ncmita] n hronometrs chrysalis ['knsalis] n (pl chrisalises ['knsalisiz] vai chrisalides [krisaelidiiz]) ent. kūniņa

chrysanthemum [kn'saenBomam] n krizantēma

chrysolite ['knsai/lait] n hrizolīts

chub [t/Ab] n 1. sapals; 2. amer. sl. teksasietis

195chubby

chubby ['t/Abi] a (par seju, vaigiem) apaļš, tukls

chuck8 [t/Ak] I n 1. papliķēšana (zem zoda); 2. sviediens, metiens; 3. sl. atlaišana no darba; to give smb. the ch. — atlaist kādu no darba; II v 1. papliķēt (zem zoda); 2. sviest, mest; ch. me the ball — pasvied man bumbu; 3. pārn. izbeigt; atmest; ch. it! — beidz!; to ch. smoking — atmest smēķēšanu; <=> to ch. away — 1) aizsviest; 2) palaist garām (izdevību); to ch. out — 1) izraidīt (apmeklētāju); 2) noraidīt; to ch. up (in)—pamest (darbu); 0 to ch. one's hand in — atmest (kā bezcerīgu); to ch. up the sponge — uzdot; padoties; to ch. one's weight about — uzkundzēties chuckb [t/Ak] n tehn. iespiedpatrona;

spīļpatrona chuckc [t/Ak] n 1 .pl. ēdamais (maize, gaļa); hard ch. — sausiņi; 2. sl. vērša gaļas krūtiņa; 3. sl. nauda chuckd [t/Ak] I n 1. cālis; 2. klukstēšana; II

int: ch., ch.! — cip, cip! chuck away ['t/Aka.wei] n sl. ēdamais chucker-out [,t/Akar 'aut] n sl. ārā sviedējs

(restorānā) chuck-farthing ['t/Akfa:5ii]] n "raksts vai

ērglis" (naudas spēle) chuckle ['t/Akl] I n 1. ķiķināšana;

2. klukstēšana; II v 1. ķiķināt; 2. klukstēt chuckle-head ['t/Aklhed] n stulbenis;

aitasgalva chuddar ['t/Ada] n vilnas šalle chug [t/Ag] v (par lokomotīvi) elst, pukšķināt chugalug ['t/AgalAg] v .v/ izmest kā ogu (alkoholu)

chum [t/Am] I n sar. biedrs; draugs; 2. istabas biedrs; 3.: new ch. austrāl. — ieceļotājs; II v draudzēties; <=> to ch. [up] — 1) sadraudzēties; 2) dzīvot kopā vienā istabā

chummy ['t/Ami] a sar. draudzīgs chump [t/Amp] n 1. klucis; 2. (kāda priekšmeta) resnais gals; 3. (arī ch. chop)

liela karbonādes šķēle; 4. sl. pauris; 5. sl. stulbenis; nejēga; he is off his ch. — viņš ir izkūkojis prātu

chunk [t/AT]k] n 1. gabals; pika; 2. bieza rika; šķēle

chunky ['t/Aijki] a 1. drukns (augumā); 2. (par audumu) biezs; rupji austs; 3. (par ēdienu) drupatains chunnel ['t/Anl] n [transporta] tunelis zem

jūras šauruma church [t/3:t/] n baznīca; Ch. of England — anglikāņu baznīca; ch. service — dievkalpojums churchwarden [.tfr.tf 'wo:dn] n baznīcas vecākais

churchyard ['t/3:t/ja:d] n kapsēta churl [t/3:1] n rupjš tēviņš churlish ['t/3:li/] a (par cilvēku) rupjš; neaptēsts

churn [t/3:n] I n 1. (sviesta) ķērne; 2. (liela) piena kanna; II v 1. kult (sviestu); 2. [sa]putot; ~ing sea — putās sakulta jūra; = to ch. out — izlaist (produkciju) chut [t/At] int. nu!

chute3 [/u:t] n 1. slīpa tekne (smagumu pān'ietošanai); escape ch. — avārijas izeja (lidmašīnā); refuse ch. — atkritumvads; 2. (kamaniņu) slidkalniņš; 3. (upes) kritums 'chuteb [/u:t] n (saīs. no parachute) izpletnis 'chutist [*/u:tist] n (saīs. no parachutist)

izpletņlēcējs chutney ['t/Atm] n pikantā mērce chutty ['t/Ati] n austrāl. sar. košļājamā

gumija ciao [t/au] int čau! cicada [si:'ka:da] n cikāde cicatrice ['sikatns] n rēta cicatrize ['sikstraiz] v (par brūci) sadzīt, aprepēt

cicerone [,t/it/a'rsuni] n (pl ciceroni

[,t/īt/s 'rauni:]) gids, pavadonis ciceroni sk. cicerone

cider ['saida] n sidrs; hard c. — (raudzēta) ābolu sula; soft c. — (neraudzēta) ābolu sula

cig [sig] n sar. 1. (saīs. no cigarette) cigarete;

2. (saīs. no cigar) cigārs cigar [si'ga:] n 1. cigārs; 2. amer. sl.

kompliments; 3. amer. sl. rājiens cigarette [.siga 'ret] n cigarete

cigarette case [,siga 'retkeis] n cigarešu etvija cigarette-holder [,siga 'rethaulda] n iemutis cigarette-lighter [,siga 'ret.laita] n šķiltavas cigar-shaped [si'ga:/eipt] a cigārveidlgs;

[-cilindrveida-ciggy-]

{+cilindrveida- ciggy+} ['sigi] n sar. (sais. no cigarette) cigarete cilia ['siha] n pl 1. anat. skropstas;

2. bot. skropstiņas cinch [sint/] n 1. sedulkas siksna; 2. amer. sl. droša lieta; the examination was a c. — eksāmens bija tīrais nieks; it's a c. that... — tas ir pilnīgi drošs, ka... cinchona [sir]'kauna] n 1. hinīnkoks; 2. hinīns cincture ['siqkt/a] I n josta; II v 1. aplikt

jostu; apjozt; 2. apņemt cinder ['sinda] n 1. izdedži; 2.: ~s pl—pelni, plēnes; to bum to a c.— piededzināt (ēdienu)

Cinderella [.sinda 'rela] n Pelnrušķīte cinder-path ['smdapa:0] n (ar izdedžiem

nobērts) skrejceļš cinecamera [*smi,kaemara] n kinokamera,

kinoaparāts cinefilm ['smifilm] n kinolente cineloop ['simluip] n mācību filma cinema ['sinama] n 1. kinoteātris; kino; c. goer — kino apmeklētājs; 2. kinematogrāfija cinemascope ['smamaskaup] n platekrāns;

c. film — platekrāna filma cinemateque ['sinimatek] n sinematēka, neliels kinoteātris, kur demonstrē eksperimentālas filmas cinematic [,sim 'maetik] a kinematogrāfisks cinematize ['sinamataiz] v ekranizēt cinematograph [,sina 'mastagraif] n kinematogrāfs

cinematography [.sinama 'tngrafi] n kinematogrāfija cinerama [,sma'ra:ma] n sinerāma cineraria [,sma 'reana] n

bot. cinerārija cinerary ['smaran] a pelnu-; c. urn — urna

ar pelniem cinerous f'smaras] a pelnu krāsas-Cingalese [,si»]g3 'li:z] I n 1. singālis; singāliete; 2. singāliešu valoda; II a singāliešu-

cinnabar ['smaba:] n 1. cinobrs; 2. sarkanā

krāsa

cinnamon ['sinaman] n 1. kanēlis;

2. dzeltenbrūna krāsa

cinque [sirjk] n piecnieks (kāršu spēlē,

domino u. tml.) cipher ['saifa] I n 1. nulle; 2. (arābu) cipars; number of three ~s — triszīmju skaitlis;

3. šifrs; kods; in c. — šifrēts;

4. monogramma; 5. sar. nenozīmīgs cilvēks; II v 1. (arī to c. out) izrēķināt;

2. šifrēt

circa ['s3:ka] prep apmēram, aptuveni; born c. 150 BC. — dzimis apmēram simt-piecdesmit gadus pirms mūsu ēras circadian [s3:'keidian] a diennakts-Circassian [s3:'kaesian] Inl. čerkess;

čerkesiete; 2. čerkesu valoda; II a čerkesu-circle ['s3:kl] I n 1. riņķis; aplis; 2. cikls; the c. of the seasons — gadalaiku maiņa;

3. (darbības) sfēra; loks; wide c. of interests — plašs interešu loks; 4. aprindas; family c.— ģimenes loks; in theatrical ~s — teātra aprindās; 5. pulciņš; scientific c. — zinātniskais pulciņš; 6. teātr. balkons; dress c.— beletāža; upper c.— otrais, trešais balkons; 7. ģeogr. loks; Arctic c. — ziemeļu polārais loks; to square the c. — censties panākt neiespējamo; vicious c. — burvju loks; II v 1. riņķot; the earth ~s the sun — Zeme riņķo ap Sauli; 2. apņemt; ietvert

circlet ['s3:klit] n 1. neliels aplis; 2. diadēma;

zelta stīpa; 3. rokassprādze circs [s3:ks] n pl (saīs. no circumstances) apstākļi

circuit [*s3:kit] n 1. riņķojums; 2. apkārtmērs; 3. apbraukšana; to travel over regular ~s — doties kārtējā apbraucienā; 4. (tiesas) iecirknis; 5. el. kontūrs; ķēde; control c. — vadības ķēde; short c. — īssavienojums; 6. el. cikls

circuitous [sa'kju:itas] a 1. apkārtejošs; c. road — apkārtceļš; 2. netiešs; c.

method — netieša metode circuitry ['s3:kitn] n el. elektriskā shēma circular ['s3:kjula] Inl. cirkulārs;circularize

apkārtraksts; 2. prospekts; reklāma; II a

1. apaļš; apaļveida-; c. building — apļveida celtne; c. trip — apkārtceļojums; 2. riņķa-; loka-; c. movement — riņķveida kustība; c. saw — loka zāģis; c. stairs — vītņu kāpnes

circularize ['s3:kjubraiz] v laist apkārt (piem.,

apkārtrakstu) . circulate ['s3:kjuleit] v 1. cirkulēt; riņķot;

2. (par baumām u. tml.) klīst; 3. (par naudu) būt apgrozībā; 4. mat. (par ciparu periodiskā decimāldaļā) atkārtoties

circulating ['s3:ķjuleiti»]] a cirkulējošs; c. capital — apgrozības kapitāls; c. decimal (fraction) — periodiskā decimāldaļa; c. library — bibliotēka, kas izsniedz grāmatas lasīšanai mājās par maksu circulation [,s3:kju'lei/n] n 1. cirkulācija; blood c.— asinsrite; 2. (baumu u.tml.) klīšana; 3. (naudas u. tml.) apgrozība; to put into c. — laist apgrozībā; to take out of c. — izņemt no apgrozības; 4. (laikrakstu, žurnālu u. tml.) tirāža circulator ['s3:kjuleit3] n izplatītājs; c. of

infection — infekcijas nēsātājs circulatory [,s3:kju 'leitan] a cirkulējošs;

c. system — asinsrites sistēma circumambient [,s3:kam 'aembisnt] a (par vidi, gaisu) apkārtējs; (par ūdeņiem) apskalojošs circumambulate [,s3:kam 'aembjuleit] v 1. apiet apkārt; 2. skart aplinkus (piem., jautājumu) circumaviate [,s3:k3m 'eivieit] v aplidot apkārt; to c. the earth — aplidot apkārt zemeslodei circumbendibus [,s3:ksm 'bendibss] n

humor, aplinku ceļš circumference [sa'kAmfrans] n 1. mat. aploce; riņķa līnija; 2. mat. perimetrs circumflex ['s3:k3mfleks] n vai. cirkumflekss circumfluent [ss'kAmfluant] a apskalojošs circumfluous [so'Lunfluas] a apskalots circumfuse [,s3:k3m 'fju:z] v apskalot; apmērcēt

circumjacent [,S3:kam ^eisant] a apkārtējs circumlocution [,s3:k3mla 'kju:/n] n

1. liekvārdība; 2. izvairīga valoda circumnavigate [,s3:kam 'naevigeit] v apbraukt apkārt (kuģī) circumpolar [,S3:kam 'paub] a : the c.

ocean — polārjūra circumscribe ['s3:k3mskraib] v

1. mat. apvilkt (riņķa līniju)-, 2. ierobežot circumscription [,s3:k3m 'skrip/n] n 1. mat. (riņķa līnijas) apvilkšana; 2. ierobežojums; 3. uzraksts (visapkārt monētai, markai u. tml.) circumsolar [,s3:kam 'saub] a astr. ap Sauli rotējošs

circumspect ['s3:k3mspekt] a piesardzīgs circumspection [,s3:ksm'spek/n] n

piesardzība circumstance ['s3:k3mst3ns] n 1. apstāklis; gadījums; unforeseen c.— neparedzēts apstāklis; 2.: ~s pl — apstākļi (arī materiālie)-, easy ~s — labi materiālie apstākļi; in (under) the ~s — šādos apstākļos; in (under) no ~s — nekādā ziņā; reduced ~s — spiedīgi materiālie apstākļi; 3. sīkums; detaļa; 4. ārišķīgs; ceremoniāls circumstanced ['s3:k3mstaenst] a (zināmu) apstākļu; ierobežots; to be unfavourably c. — atrasties nelabvēlīgos apstākļos circumstantial [,s3:k3m 'staen/1] a

1. detalizēts; sīks; 2. atkarigs no apstākļiem; 3. nejaušs; gadījuma rakstura-; c. evidence — netiešs pierādījums

circumterrestrial [,s3:k3mt3 'restnal] a astr. ap Zemi (Zemes apkaimē) esošs; c. orbit — Zemes orbīta circumvent [,s3:k3m 'vent] v 1. apkrāpt;

2. apiet (piem., likumu u. tml.) circumvention [,s3:k3m 'ven/n] n

1. apkrāpšana; 2. (likuma u. tml.) apiešana circumvolution [,s3:k3mv3'lu:/n] n

1. rotācija, riņķošana; 2. izliekums circus ['s3:k3s] n 1. cirks; 2. arēna; 3. apaļš

laukums (no kura stan'eidigi iziet ielas) cirrhosis [si'rsusis] n med. ciroze cirri sk. cirrus

cirrus ['suss] n (pl cini ['sirai]) spalvu mākoņi

cisalpine [sis'aelpain] a šaipus Alpu-clamorous

cisatlantic [.sisst 'laentik] a tāds, kas atrodas

Atlantijas okeāna Eiropas pusē cissy ['sisi] a sl. izlutināts; izlutis;

mīkstčaulīgs cistern ['sisten] n cisterna citadel ['sitadal] n 1. citadele; 2. balsts; patvērums

citation [sai'tei/n] n 1. citēšana; 2. citāts; 3. oficiāla pieminēšana (piem., frontes ziņojumā)', 4.jur. uzaicinājums (ierasties tiesā)

cite [salt] v 1. citēt; atsaukties (uz literāru avotu); 2. oficiāli ziņot; ~d in dispatches — par drošsirdību pieminēts frontes ziņojumos; 3. jur. uzaicināt (ierasties tiesā) citizen ['sitizn] n 1. pilsonis; c. of the world — kosmopolīts; 2. pilsētnieks; pilsētniece citizenry ['sitiznn] n pilsonība citizenship ['sitizn/ip] n pavalstniecība citrate ['sitreit] n ķīm. citrāts citric ['sitnk] a : c. acid — citronskābe citron ['sitran] n citronkoks citrus ['sitres] n citruss, citrusaugs city ['siti] n lielpilsēta; the C.— Sitija (Londonas finansu un komercijas centrs); c. hall — rātsnams; c. man — komersants citybilly ['siti.bili] n ielu dziedātājs

(muzikants) civic ['sivik] a pilsoņa-; pilsoņu-; c.

centre — pilsētas administratīvais centrs civics ['siviks] v pilsoņu tiesības un pienākumi

civil ['sivl] a 1. pilsoņu-; c. war — pilsoņkara; 2. civils; c. aviation — civilā aviācija; c. engineering — [civilā] celtniecība; c. service — civildienests; c. case jur. — civillieta; 3. pieklājīgs; laipns; to keep a c. tongue [in one's head] — būt savaldīgam civilian [si'vilian] I n 1. civilpersona; 2.: ~s pl — civiliedzīvotāji; II a civils; c. clothes — civiltērps civility [si'vilati] n pieklājība; laipnība

civilization [.sivilai 'zei/n] n civilizācija

civilize ['sivilaiz] v civilizēt

civilized ['sivilaizd] a 1. civilizēts;

2. kulturāls; labi audzināts civv||y ['sīvi] n sar. 1. civilpersona; 2.: ~ies

pl — civilapģērbs clack [klask] In 1.klabēšana; klikšķēšana; 2. balsu troksnis; čalas; II v 1. klabēt; klikšķēt; 2. pļāpāt; to send tongues ~ing — tarkšķēt clad sk. clothe

cladding ['klaedit]] n būvn. 1. apšūšana; apšuvums; outer c. — ārējais apšuvums; masonry c. — ķieģeļu apšuvums; 2. (karkasa) pildījums claim [kleim] \n\. pretenzija; prasība; to lay c.(to) — pretendēt; to make (put in) a c. (for) — pieprasīt (to, kas pienākas); to push one's ~s — izvirzīt savas prasības; 2. tiesības (piem., uz apdrošināšanas summas izmaksu); to have a c. to — būt tiesībām uz; to jump a c. — nelikumīgi izmantot savas tiesības; 3. amer., austrāl. nodalīts zemes gabals (kas satur izrakteņus); II v 1. pretendēt; [pie]prasīt; to c. damages — pieprasīt atlīdzību par zaudējumiem; 2. būt tiesībām uz; to c. attention — pelnīt uzmanību; 3 .jur. ierosināt prasību claimant ['kleimsnt] n 1. pretendents;

2. jur. prasītājs clairvoyance [klea'voians] n 1. gaišredzība;

2. pārn. tālredzība clairvoyant [klea'voiant] I n gaišreģis; II a

1. gaišredzīgs; 2. pārn. tālredzīgs

clam [klaem] I n 1. ēdamais gliemezis;

2. amer. sl. sevī noslēdzies cilvēks;

3. amer. sl. dolārs; II v : to go -ming amer. — lasīt ēdamos gliemežus

clamant ['kleimant] a 1. trokšņains; 2. neatlaidīgs (prasībās); 3. pārn. kliedzošs; c. injustice — kliedzoša netaisnība clam-bake ['klaembeik] n amer. 1. pikniks

(pludmalē); 2. sl. ļembasts, baļļuks clamber ['klaemba] v (up) uzrāpties; ~ing

plant — vīteņaugs clammy ['klaemi] a 1. lipīgs; (par rokām)

vēss un mitrs; 2. (par maizi) jēls

clamor ['klaema] amer. sk. clamour clamorous ['klaemsras] a 1. trokšņains;

199clamour

klaigājošs; 2. (par strautu) burbuļojošs clamour ['klasma] I n 1. klaigas; trokšņošana; 2. skaļš protests; skaļi izteikta prasība; to make a c.— protestēt; pieprasīt; H v

1. klaigāt; trokšņot; 2. skaļi protestēt; skaļi pieprasīt; <= to c. against — uzstāties (pret); to c. down — (kliedzot) apklusināt; izsvilpt; to c. out — skaļi protestēt; (kliedzot) pieprasīt

clamp" [klaemp] tehn. I n skava; to put a c. on, to put in a c. — iespīlēt; II v savienot ar skavu; iespīlēt clampb [klaemp] n (ar salmiem nosegta)

kartupeļu kaudze clamp-down ['klaempdaun] I n 1. stingrs aizliegums; 2.5/. stingri pasākumi (cīņā pret

noziegumiem u. tml.); II v(on) 1. veikt stingrus pasākumus; apkarot; 2. aizliegt darboties

clan [klaen] n 1. klans; ģints (Skotijā);

2. niev. kliķe

clandestine [klaen'destin] a slepens clang [klaerj] I n šķindoņa; II v šķindēt clanger ['klaeiļs] n brit. sl. izgāšanās; to drop

a c. — izgāzt podu (izrunāties) clangour ['klaetp] n svirpstoņa clank [klaerļk] I n (ķēdes u. tml.) žvadzoņa; II v žvadzēt

clannish ['klaeni/ļ a 1. klana-; ģints-;

2. savrups; noslēdzies (šaurā grupā, lokā) clanship ['klaen/ip] n 1, klana (ģints) piederība; 2. sašķelšanās (naidīgās partijās) clansman ['klaenzmsn] n klana (ģints) loceklis

clap® [klaep] I » 1. (pērkona) grāviens; 2. aplaudēšana; 3. draudzīgs uzsitiens (uz pleca); II v 1. sasist plaukstas; 2. aplaudēt, plaukšķināt; 3. uzsist (uz pleca u.tml.); 4. aizsist, aizcirst (durvis, vāku); 5. sasist (spārnus); ° c. on — uzmaukt (cepuri); to c. up — steidzīgi noslēgt (darījumu); 0 to c. eyes on smb. — pamanīt kādu clapb [klaep] n vulg. gonoreja clapped-out ['klaeptaut] a 1. pārguris; 2.

nolietots, sagrabējis clapper ['klaepa] n 1. aplaudētājs; 2. (zvana) mēle; 3. tarkšķis (putnu aizbiedēšanai);

4. sl. pļāpa; 0 to run like the ~s — skriet, ko kājas nes claptrap ['klaeptraep] n lēts paņēmiens (vai efekts)

claque [klaek] n nolīgti aplaudētāji (teātrī u. tml.)

clarence ['klaerans] n slēgta četrvietīga kariete

clarendon ['klaerandan] n poligr. treknie burti claret ['klaerat] n 1. sarkanvīns; 2. sl. asinis;

з. tumšsarkana krāsa

clarification [klaenfi 'kei/n] n 1. (jautājuma

и. tml.) noskaidrošana; 2. (šķidruma) dzidrināšana; attīrīšana

clarify ['klaenfai] v 1. noskaidrot (jautājumu u. tml.); 2. noskaidroties; 3. dzidrināt; attīrīt clarinet [,klaen 'net] n mūz. klarnete clarinettist [.klaere 'netist] n klarnetists clarion ['klaenan] I n 1. taure; 2. taures skaņas; II a skaidrs; skaņš; c. call — 1) taures skaņas; 2) aicinājums clarity ['klaereti] n skaidrība; dzidrums clash [klae/] I n 1. žvadzoņa; 2. konflikts; sadursme; border c. — robežincidents;

3. sadursme; konflikts; c. of interests — interešu sadursme; Uvi. žvadzēt; 2. nonākt konfliktā; 3. nesaskanēt; those colours c. — šīs krāsas nesaskan; 4.(par pasākumiem) sakrist vienā laikā

clasp [kla:sp] Irti. sprādze; 2. satvēriens; apkampiens; 3. [ciešs] rokas spiediens;

4. tehn. skava; II v 1. sasprādzēt; saspraust; to c. a brooch on — piespraust spraudi;

2. satvert; sakampt; to c. smb. by the hand — satvert kādu pie rokas; 3. spiest (roku); to c. one's hands — salikt rokas; to c. hands — lauzīt rokas (izmisumā)

clasp-knife ['kla:spnaifj n saliekamais nazis class [kla:s] I n l.pol. šķira; working c. — strādnieku šķira; middle c. — vidusšķira; lower middle c.— sīkburžuāzija; upper middle c. — lielburžuāzija; 2. (skolā) klase; top of the c. — pirmais skolēns klasē;

3. (mācību) stunda; -es pl — nodarbības; to conduct ~es — vadīt nodarbības; to take ~es (in) — 1) ņemt [privātstundas; 2) mācīties kursos; 4. klase (kuģī, uz

dzelzceļa); to travel third c. — braukt trešajā klasē; 5. grupa; šķira; kategorija; in a c. by itself — pirmšķirīgs; to be no c. — būt nevērtīgam; 6. biol. klase; 7. izcilība; to get a c. — pabeigt ar izcilību; 8. amer. (studentu)

izlaidums; 9. mil. iesaukums; 10.: the ~es and masses—plaši sabiedrības slāņi; II v klasificēt; ierindot class-conscious [,kla:s krm/as] a šķiras apzinīgs

class-consciousness [,kla:s 'kon/asnis] n

šķiras apziņa class-fellow ['klais.felau] sk. classmate classic ['klaesik] Inl. klasiķis; 2. klasicists;

3.: ~s pl — klasiskās valodas; II a

1. klasisks; 2. priekšzīmīgs classical ['klaesikl] a klasisks

classicist ['klaesisist] n 1. klasicists, klasiskās filoloģijas speciālists; 2. klasicisma piekritējs

classification [.klaesifi 'kei/n] n klasifikācija classified ['klaesifaid] a 1. klasificēts; c. ads — sludinājumi (laikrakstā)-, 2. priekšzīmīgs

classify ['klaesifai] v klasificēt

classing ['klaisii]] n sp. vērtējums; c. by

points — vērtējums pēc punktiem classless ['kla:slis] a bezšķiru-; c. society —

bezšķiru sabiedrība classmate ['klaismeit] n klases biedrs classroom ['kla:srum] n klase (telpa) classy ['kla:si] a 1. amer. sl. pirmšķirīgs;

elegants; 2. augstas kārtas-; augstdzimis clatter ['klaeta] Inl. (trauku) šķindoņa;

2. (mašīnu) klaboņa; 3. (balsu) čala;

4. (pakavu) dipoņa; II v 1. (par traukiem) šķindēt; 2. (par mašīnu) klabēt; 3. (par balsīm) čalot; 4. (par pakaviem) dipēt; => to c. down — 1) (par traukiem) noripot zemē; 2) "rībināt" lejā pa kāpnēm

clause [kb:z] n 1. klauzula; (līguma u. tml.) pants; 2. gram, teikums (kā salikta teikuma daļa)-, principal c. — virsteikums; subordinate c. — palīgteikums

claustrophobia [.klaistra 'fsubia] n med.

klaustrofobija clave sk. cleaveb

clavichord ['klaeviko:d] n mūz. klavihords clavicle ['klaevikl] n anat. atslēgas kauls claw [kb:] Inl. (putna, zvēra) nags; to draw in one's ~s — ievilkt nagus; to put out a c. — izlaist nagus; 2. (vēža) spīles; 3. tehn. knaibles; 4. (celti,ia) āķis; 5. amer. sl. policists; 0 to cut smb.'s ~s — aplauzt kādam ragus; to put the c. on smb. — 1) arestēt kādu; 2) izdabūt aizdevumu no kāda; II v 1. iecirst (nagus); to c. hold (of) — ieķerties ar nagiem; 2. plēst (ar nagiem); skrāpēt; 3. amer. sl. arestēt claw-back ['kb:baek] n sar. nodokļu

paaugstināšana (valsts pabalstiem) claw-hammer ['kloihaems] n 1. āmurs ar šķēlumu (naglu izvilkšanai); 2.: c.-h. coat — fraka clay [klei] n 1. māls; māli; china c. — kaolīns;

2. māla pīpe; 3. poēt. pīšļi; 0 to moisten one's c. — iedzert; izskalot rikli

clayey ['kleu] a mālains; c. soil — smilšmāls clean [kli:n] Inl. tīrs; spodrs; 2. tīrs (bez piejaukuma, piesārņojuma u. tml.); 3. balts; neaprakstīts; 4. tīrīgs; 5. labi noaudzis; labi veidots; motor-car with c. lines — labi modelēta vieglā automašīna; 6. pārn. neaptraipīts; šķīsts; 7. veikls; izveicīgs; c. stroke — veikls sitiens; 8. (par spēli) godīgs; 9. mūz. (par izpildījumu) tehniski nevainojams; 10. sl. izputējis; 0 c. as a whistle — tīrs kā izslaucīts; to come c. —

1) izkratīt sirdi; 2) atzīt (savu vainu); c. round the bend — galīgi ķerts; II v

1. tīrīt; spodrināt; 2. ķidāt; => to c. down — noslaucīt, noberzt (no augšas līdz apakšai); to c. out — apspēlēt; to c. out— 1) iztīrīt;

2) apzagt (piem., veikalu); to be ~ed out — būt izputinātam; to c. up — 1) uzkopt (telpu); nokopt (galdu); 2) organizēt kampaņu; 3) saraust naudu; III adv 1. tīri; spodri; 2. pilnīgi; pavisam; to go c. out of one's head —

pavisam šķirties no prāta;

3. tieši; to hit c. in the eye — trāpīt tieši acī clean-cut ['kliinkAt] a 1. asi iezīmēts;

c.-c. features - skarbi sejas vaibsti;

2. noteikts; c.-c. scheme — noteikts plāns;

3. spodrs

201cleaner

cleaner ['kliina] n 1. apkopējs; apkopēja;

2. attraipotājs clean-fingered [,kli:n 'fiqgsd] a

neuzpērkams; nepiekukuļojams clean-handed [,kli:n 'haendid] a godīgs; nevainīgs

cleaning ['kli:nii]] n tlrišana; uzkopšana; to give a good c. — pamatīgi iztīrit (uzkopt) clean-limbed [Jdi:n 'hmd] a slaids, smuidrs cleanliness ['klenlinis] n tīrība; tīrīgums cleanly ['klenh] I a tīrīgs; II adv 1. tīri, tīrīgi;

2. tieši; to catch the ball c. — noķert bumbu tieši rokās

cleanse [klenz] v 1. [at]tīrīt; 2. dezinficēt;

3. iztīrit (vēderu)

cleanser ['klenza] n 1. ķīmiskais tīrītājs;

2. sejas tīrīšanas līdzeklis clean-shaven [,kli:n '/eivn] a gludi skūts clean-up [,kli:n Vp] n 1. sar. tīrīšana;

uzkopšana; 2. sl. kratīšana; 3. sl. liela peļņa clear [klia] I n 1. skaidrs; gaišs; c. sky — skaidras debesis; 2. dzidrs; caurspīdīgs;

3. (par dzirdamību, redzamību, saprotamību) skaidrs; tīrs; as c. as [noon] day — skaidrs kā diena; did I make myself c.? — vai es skaidri izteicos?; 4. (par s\'aru, peļņu) tīrs; 5. tukšs; neaizņemts; next Monday is c. — nākošo pirmdien nekas nav paredzēts; 6. brīvs; vaļā; all c.! — ceļš brīvs!; all c. signal mil. — gaisa trauksmes atsaukuma signāls; the sea is c. of ice — jūra ir vaļā (no ledus); c. of suspicion — ārpus aizdomām; c. of debt — brīvs no parādiem; 7. drošs; pārliecināts; I'm not c. [about] where she lives — es skaidri nezinu, kur viņa dzīvo; 8. vesels; pilns; two c. days — veselas divas dienas; 0 c. as mud — galīgi nesaprotams; II v 1. novākt; notīrīt; 2. iztīrit; to c. one's throat — nokremšļoties; 3. atbrīvot (vietu); to c. the road of the traffic — atbrīvot ceļu no transporta plūsmas; 4. pārvarēt (šķērsli); tikt garām (šķērslim); 5. izkliedēt (aizdomas u.tml.); 6. jur'. attaisnot; 7. (par laiku) noskaidroties; 8. nokārtot (rēķinu, parādu); 9. gūt tīru peļņu; 10. pārskaitīt (čeku); 11. nokārtot (piem.. muitas) formalitātes;

12. akceptēt; dot oficiālu atļauju; 13. (par kuģi) atstāt ostu; (par lidmašīnu) atstāt lidostu; 14. el. atslēgt īsslēgumu; <=> to c. away — 1) nokopt (piem., galdu); 2) aizvākt (piem., sniegu); 3) izkliedēt (šaubas); 4) (par mākoņiem, miglu) izklīst; to c. off — 1) aizmukt; 2) aizvākt; 3) tikt vaļā (piem., no parādiem); to c. out — 1) attīrīt; 2) sar. izputināt; 3) aiziet; it's time to c. out — laiks pazust; to c. up — 1) sakārtot; nokopt; 2) (par laiku) noskaidroties; 3) noskaidrot (pārpratumu); 4) nokārtot (rēķinus); to c. with amer. — koordinēt; saskaņot; 0 to c. the air — noskaidrot pārpratumu; to c. the way pārn. — nolīdzināt ceļu; III adv 1. skaidri; to speak loud and c.— runāt skaļi un skaidri; 2. pilnīgi; pavisam; 3. laukā, ārā; to jump c. out of the train — izlēkt laukā no vilciena; 0 to keep (stay) c. of alcohol — atturēties no alkohola clearance ['klisrans] n 1. (telpas u.tml.) iztīrīšana; atbrīvošana; site c. — 1) būvlaukuma attīrīšana; 2) veco ēku nojaukšana; c. sale — izpārdošana; slum c. — graustu sanācija; 2. izcirtums; līdums; 3.(šķēršļu) novēršana; 4. (kuģa) nomuitošana; 5. (čeka) pārskaitījums; 6. tehn. atstarpe clearcole ['kliskaul] n līmes krāsa (ēku

gruntēšanai) clear-cut ['kliskAt] a skaidri iezīmēts;

noteikts; c.-c. plans — skaidri plāni clear-headed [.klia 'hedid] a apķērīgs; saprātīgs

clearing ['kliarir)] n 1. noskaidrošana; 2. noskaidrošanās; 3. (meža) izcirtums; līdums; 4. ledus sakustēšanās (upē); 5. ek. klīrings clearing house ['klianrjhaus] n 1. informācijas apstrādes centrs; 2.: C.H. —baņķieru birža (Londonā) clearly ['kliali] adv skaidri; nepārprotami clearness ['klianis] n skaidrība clear-out ['kliaraut] n sar. ģenerāltīrīšana clear-sighted [.klia 'saitid] a vērīgs clearstarch ['kliastaitfl v stīvinātclimactic

clearway ['kliawei] n ātrgaitas autostrāde cleat [kli:t] n 1. tehn. spaile; 2. tehn. ierievis;

3. nostiprinātājplate; tyre c. — (automašīnas riepu) "piesis"

cleavage ['kli:vid3] n 1. šķelšana; 2. šķelšanās; c. of society into classes — sabiedrības šķelšanās šķirās; 3. mat. skaldnība; cubic c. — kubiskā skaldnība;

4. ģeol. slāņainība; 5. biol. segmentācija; 6. sar. (sievietes krūšu) bedrīte

cleave3 [kli:v] v (p. clove [klauv] vai cleft [kleft]; p.p. cloven ['ktauvn] vai cleft [kleft]) 1. sašķelt; sadalīt; 2. sašķelties; cleft palate med. — vilka rīkle; cloven hoof — šķelts nags (pārnadžiem)-, 0 in a cleft stick — sprukās cleaveb [kli:v] v (p. cleaved [kli:vd] vai clave [kleiv]; p.p. cleaved [kli:vd]) (to) 1. novec. pielipt; 2. palikt uzticīgam cleaver ['kli:va] n 1. malkas cirtējs; 2. liels

gaļas griežamais nazis cleavers [*kli:v3z] n pl bot. madara cleek [kli:k] n golfa nūja clef [kief] n mūz. atslēga cleft3 [kleft] n plaisa (klintī)-, sasprēgājums

(zemē) cleftb [kleft] sk. cleave cleg [kleg] n dundurs clematis ['klematis] n bot. mežvītenis clemency ['klemansi] n 1. (klimata) maigums, mērenība; 2. (rakstura) lēnprātība, rāmums; 3. žēlsirdība clement ['klemant] a 1. (par klimatu) maigs, mērens; 2. (par raksturu) lēnprātīgs, rāms;

3. žēlsirdīgs

clench [klenf/] I n 1. tvēriens; 2. (dūres) sažņaugšana; 3. (zobu) sakošana;

4. kniedēšana; 5. kniede; 6. pārliecinošs arguments; II v 1. cieši satvert; 2. sažņaugt (dūri); 3. sakost (zobus); 4. kniedēt;

5. galīgi izšķirt; nokārtot (jautājumu u. tml.) clencher ['klent/a] n pārliecinošs arguments clergy ['kl3:d3i] n garīdzniecība clergyman ['kb^iman] n garīdznieks

cleric ['klerik] n klerikālis; garīdznieks

clerical f'klenkl] I n klerikālis; garīdznieks; II a 1. klerikāls; garīdznieku-; 2. kance-

lejisks; c. error — pārrakstīšanās kļūda clerisy ['klensi] n formal, inteliģences

aprindas; izglītotie clerk [kla:k] I n 1. ierēdnis; kantora darbinieks; stored records c. — noliktavas pārzinis; 2. sekretāre; correspondence c. — rakstvedis; 3.(viesnīcas) administrators; desk c.amer.— reģistrators (viesnīcā);

4. amer. komijs; pārdevējs; 5.: the c. of the weather — laika prognozētājs; II v strādāt par ierēdni

clerkship ['kla:k/ip] n ierēdņa amats clever ['kleva] a 1. gudrs; 2. veikls; izveicīgs; to be too c. for smb. — pārspēt veiklībā kādu; 3. (at) spējīgs; 4. prasmīgi darināts; c. piece of work — meistardarbs;

5. sl. viltīgs; c. boots — slīpēts zellis clever-clever [Jdeva Tdevs] a iron, pārgudrs clever-cleverness [.klevs 'klevanis] n

iron, pārgudrība clew [klu:] I n 1. (diegu) kamols; 2. jūrn. rāju buras apakšējais stūris; II v 1. satīt kamolā;

2. jūrn. uzvilkt (vai nolaist) rāju buras cliche ['kli:/ei] n klišeja; nodrāzta frāze click[klik] I/i 1.klikšķis; 2. (mēles)klakšķis;

3. (atslēgas) mēlīte; sprūds; II v 1. noklikšķēt; 2. klakšķināt; to c. one's tongue — klakšķināt mēli; to c. the heels — sasist papēžus; 3. sar. gūt panākumus; 4. sar. (par raksturiem) saskanēt; 5. sl. apjaust, atskārst

clicker ['kliks] n metieris clickety-click [.klikati 'klik] n (vilciena

riteņu) klaboņa client ['klaiant] n 1. klients; pastāvīgs pircējs

(vai pasūtītājs); 2. sl. puisis; zēns clientele [.kliisn 'tel] n klientūra cliff [klif] n klints

cliff-dweller ['klif.dweb] n 1. alu iemītnieks; 2. amer. sl. daudzstāvu nama iedzīvotājs

cliff-hanger ['klif,haeip] n aizraujošs romāns

(vai stāsts); aizraujoša filma cliffsman ['klifsmon] n alpīnists

climacteric [klai'maekterik] n 1. pagrieziena

punkts; 2. med. klimaktērijs climactic [klai'maektik] a vissvarīgākais;

vispārākais climate [Tdaimit] n klimats climatic [klai'mastik] a klimatisks climatography [.klaimo 'tngrafi] n klimato-loģija

climax ['klaimaeks] n kulminācijas punkts climb [klaim] Inl. uzkāpšana; uzrāpšanās; c. to power pārn. — tiekšanās pēc varas;

2. kāpiens; pacēlums; steep c. on the road — straujš ceļa pacēlums; 3. av. augstuma uzņemšana; II v 1. kāpt; rāpties; ~ing irons — 1) (montiera) kārķi; 2) (alpīnista zābaku) radzes; 2. taisīt karjeru; to c. into society — censties iegūt stāvokli sabiedrībā; 3. av. uzņemt augstumu; 4. (par augu) vīties; = to c. down — 1) kāpt lejā; rāpties lejā; 2) brit. piekāpties; to c. into (out of) — ātri uzvilkt (novilkt) (piem., uniformu)

climb-down ['klaimdaun] n 1. nokāpšana;

nolaišanās; 2. sar. piekāpšanās (strīdā) climber ['klaima] n 1. alpīnists; 2. vīteņaugs;

3. karjerists

climbout ['klaimaut] n av. strauja pacelšanās;

strauja augstuma uzņemšana clime [klaim] n poēt. klimats clinch [klinf/] Inl. tehn. skava;

2. saķeršanās (cīniņā); 3. sl. apskāviens; II v 1. kniedēt; 2. galīgi izšķirt (jautājumu u. tml.); to c. a deal — noslēgt darījumu;

3. (par cīkstoņiem) saķerties; 4. sl. apskaut clincher ['klinr/o] n 1. tehn. skava;

2. izšķirošais pierādījums; that's a c. — tas izšķir jautājumu

cling [kli»]] v (p. un p.p. clung [klA?)]) 1. pieķerties; pielipt; 2. piekļauties; pieglausties; 3. (par apģērbu) cieši piegulēt; ~ing dress — pieguļošs tērps; 4. (par smaržu) būt noturīgai; neizgaist; 5. turēties tuvumā; 6. palikt uzticīgam (draugiem, uzskatiem); <=» to c. on (to) — cieši pieķerties; to c. together — turēties kopā clingy ['klirjiļ a 1. lipīgs; 2. neatlaidīgs; c.

life — sīksta dzīvība clinic ['klinik] n 1. klīnika; 2. seminārs (specialitātē); papildināšanās kursi;

3. sar remontdarbnīca

clinical ['klimkl] a 1. klīnisks; 2. auksts; bezkaislīgs

clinka [klitjk] I n (metāla, stikla) šķindoņa; II v 1. šķindēt; 2. skandināt; to c. glasses — saskandināt glāzes clinkb [klirjk] n sl. cietums clinker ['klnjko] n 1. klinkers; 2. izdedži; 3. atdzisusi lava; 4. sl. izgāšanās; the play was a real c. — luga pilnīgi izgāzās clinkety-clank sk. clickety-click clinkstone ['kliqkstoun] n min. fonolīts clinometer [klainnmita] n klinometrs clip" [klip] Inl. spraude; saspraude; 2. spaile; 3. (patronu) aptvere; II v

1. saspraust; 2. aizspiest

clipb [klip] Inl. cirpšana; 2. cirpums; nocirptā vilna; 3. belziens; 4. amer. liels ātrums; at a good c. — labā tempā; 5. amer. sl. blēdis; 6.: newsreel ~s — kinožurnāla klipi; II v 1. cirpt (vilnu);

2. apgriezt (matus u. tml.); 3. izgriezt (piem., no avīzes); 4. norīt galotnes (runājot); 5. kompostrēt (biļeti); 6. iebelzt; to c. one's ears — iepļaukāt; 7. ierobežot (varu); 8. amer. sl. blēdīties; 0 to c. smb.'s wings — apgriezt kādam spārnus

clip-on ['kliptm] a piespraužams; c.-o. tie —

piepogājama kaklasaite clipper" ['klips] n 1. cirpējs; 2. matu griežamā mašīna; 3. pl (arī pair of ~s) dzirkles; 4.pl tehn. asknaibles clipper1» ['klips] n 1 .jūrn. kliperis; 2. sl. izcils

eksemplārs; 3. amer. sl. glīta meiča clippie ['klipi] n sl. (autobusa) kasiere clipping ['klipii]] I n 1. atgriezums; 2. (avīzes) izgriezums; 3. sludinājumu sleja (laikrakstā); II a sl. lielisks clique [kli:k] n kliķe cliquey ['kli:ki] sk. cliquish cliquish ['kliiki/] a kliķes-; kliķu-cloaca [klaueika] n 1. kloāka; 2. pārn. zaņķis cloak [kbuk] I n 1. apmetnis; mantija; 2. sega; c. of snow — sniega sega; 3. (for) aizsegs; ieganstS; II v 1. apsegt (ar apmetni); 2. apslēpt, maskēt cloak-room ['kbukrum] n 1. ģērbtuve; 2. amer. bagāžas glabātava; 3. amer. pol.

kongresa kuluāri clobber ['klobs] v sl. 1. iebelzt; 2. sakaut; . 3. nikni uzbrukt

cloche [kit)/] n 1. plēves pārsegums

(siltumnīcā); 2. (cieši pieguloša) zvanveida sieviešu cepure clock [kick] Irti. (galda, sienas, torņa) pulkstenis; alarm e. — modinātājs; to watch the c.— bieži skatīties pulkstenī; what o'c. is it? — cik pulkstenis?; to work around (round) the c.— strādāt cauru diennakti; 2.spidometrs; 3.(taksometra) tarifa rādītājs; 4. sl. ģīmis; 0 to put the c. back — 1) pabīdīt pulksteņa rādītājus atpakaļ (kad beidzas vasaras laiks); 2) aizkavēt notikumu gaitu; to put the c. on (forward) — pabīdīt pulksteņa rādītājus uz priekšu (kad sākas vasaras laiks); to run out (to kill) the c. amer. sp. — aizturēt bumbu (sevišķi spēles beigās); to work against the c. — pabeigt darbu pirms paredzētā laika; n v 1. (ar speciāla pulksteņa palīdzību) atzīmēt ierašanos darbā un aiziešanu no darba; 2. sp. uzrādīt laiku; 3. hronometrēt; 4. sl. iebelzt; <=» to c. in (on) — 1) ierasties darbā paredzētajā laikā; 2) atzīmēt ierašanos darbā; to c. out (off) — 1) atstāt darbu paredzētajā laikā; 2) atzīmēt aiziešanu no darba; to c. up — 1) sp. uzrādīt laiku; 2) sasniegt zināmu ātrumu; 3) uzkrāt (piem., parādus); 0 to c. smb. one — spēcīgi iesist kādam

clock-face ['klnkfeis] n ciparnīca clocking ['klokit]] a: c. hen — perētāja vista, klukste

clock-watcher ['klok,wot/a] n paviršs strādnieks

clockwise ['klokwaiz] adv pulksteņrādītāja

kustības virzienā clock-work ['klokw3:k] I n pulksteņa mehānisms; like c.-w.— precīzi; II a

1. precīzs; 2. (par rotaļlietu) uzvelkams clod [kind] n 1. kukurznis; zemes pika;

2. stulbenis; 3. sl. vara naudas gabals cloddish ['kltxh/] a 1. muļķīgs; 2. lempīgs clodhopper ['klod.hopa] n 1. lempis;

2. sl. smaga kurpe; 3. sl. nobraukta mašīna

clog [king] I A 1. koka tupele; 2. (zirga) pineklis; 3. kavēklis; 4. aizsērējums; II v

1.kavēt, traucēt (kustību u.tml.); 2.sapīt (zirgu); 3. piesārņot; 4. (par ūdensvadu u. tml.) aizsērēt

cloggy ['klngi] a 1. gabalains; pikains;

2. viskozs; stīgrs

cloister ['kbists] Irti. klosteris; 2. arh. krusta eja; II v 1. dzīvot klosteri; 2. ievietot klosteri clone [klsun] n biol. klons clonk [kltJiļk] n sar. 1. metāliska skaņa;

2. spēcīgs sitiens

clop [kltjp] «(pakavu) klaboņa close8 [klsus] lai. tuvs; ciešs; c. contact — cieša saskare; c. friend — tuvs draugs; c. resemblance — liela līdzība; 2. blīvs; saspiests; c. knitting — ciešs adījums; c. print — blīvs salikums

(iespiedums);

3. slēgts; c. column mil. — slēgta ierinda; c. vowel — slēgts patskanis; 4. detalizēts; pamatīgs; c. investigation — rūpīga izmeklēšana; 5. mazrunīgs; [sevī] noslēdzies; to keep smth. c. to oneself — paturēt pie sevis; neizpaust; 6. skops; to be c. with money — skopoties ar naudu; 7. smacīgs; 8. stingrs; to keep a c. watch on smb. — stingri novērot (apsargāt) kādu;

9. līdzvērtīgs; c. contest—vienlīdzīga cīņa;

10. grūti dabūjams; 11.: c. season — taupāmais laiks; II adv 1. tuvu; tuvumā; c. at hand — pie rokas; c. by — blakus;

2. cieši; to sit c. — sēdēt cieši blakus;

3. gandrīz; apmēram; c. to two years ago — gandrīz pirms diviem gadiem; he is c. [up] on sixty — viņam drīz būs sešdesmit; 0 don't press him c. — neizturies pret viņu bargi

closeb [klauz] I n 1. beigas; noslēgums; to bring to a c. — pabeigt; to draw to a c. — tuvoties nobeigumam; 2. mūz. kadence; II v 1. aizvērt; slēgt (veikalu); this road is ~d to heavy traffic — šis ceļš ir slēgts smagajam transportam; 2. aizvērties; 3. beigt (runu u. tml.); 4. beigties; 5. noslēgt (darījumu, rēķinus u. tml.); 6. sakļauties; 7. (par brūci) aizdzīt; 8. el. saslēgt; <=> toclose

c. about (round) — ietvert; apņemt; to c. down — 1) slēgt (rūpnīcuJ; samazināt ražošanu (krīzes laikā); 2) lietot represijas; 3. beigt raidījumus; to c. in — 1) (par nakti) uznākt; 2) (par ienaidnieku) uzbrukt; to c. out — izpārdot; to c. up — 1) saspiesties ciešāk; saslēgties; 2) slēgt; the road has been ~d up — ceļš satiksmei slēgts; 3) (par brūci) aizdzīt; to c. upon — vienoties; to c. with — 1) uzsākt cīņu; 2) vienoties closec [kļaus] n 1. iežogots laukums;

2. (skolas) pagalms close-cropped [.kļaus 'krnpt] a 1. (par matiem) īsi apgriezti; 2. (par zālienu) kārtīgi nopļauts

closed [klauzd]' a 1. aizvērts; aizslēgts; c. circuit el. — slēgta ķēde; c. circuit television — kabeļtelevīzija; 2. pabeigts; 0 my mouth is c. — [par to] man jāklusē closed book [,klauzd 'buk] n 1. nodarita beta;

2. noslēpumaina beta closed-door [,klauzd 'da:] a (par sanāksmi) slēgts

close-down ['klauzdaun] n 1. darba pārtraukšana (sakarā ar uzņēmuma slēgšanu); 2. rad., telev. raidījuma beigšana close-fisted [,kļaus 'fistid] a skops close-fitting [,kļaus 'fitiļ] a (par apģērbu)

cieši pieguļošs close-grained [,kļaus 'greind] a 1. (par koksni) cieši šķiedrots; 2. (par akmens struktūru) sīkgraudains close-lipped [,kļaus 'lipt] a nerunīgs; kluss closely ['klausli] adv 1. tuvu; cieši; 2. uzmanīgi; vērīgi; 0 to sail c. to the wind — 1) jūrn. braukt pret vēju; 2) gandrīz pārkāpt likumu close season ['kļaus,si:zn] n (amer. closed

season) (medījumu) saudzējamais laiks closet ['klnzit] Inl. pieliekamais; 2. amer. sienas skapis; 3. novec. maza telpa (privātām sarunām); 4. novec. tualete; II v : to be ~ed with (together) — noturēt privātu apspriedi close-set [,kļaus 'set] a ciešs close-up ['klausAp] n 1. tuvplāns; c.-u. shots — tuvplānā uzņemti kadri;

2. amer. rūpīga apskate; 3. sl. īsa biogrāfija closing ['klauzit]] n slēgšana; noslēgums; c. speech — galavārds; c. time — (iestāžu, veikalu) slēgšanas laiks closure ['klau3a] Inl. slēgšana; 2. iežogojums; 3. pari, (debašu) pārtraukšana; 4. el. saslēgšana; II v 1. slēgt; 2. pārtraukt (debates) clot [klnt] Inl. trombs; asins receklis; 2. pika; kunkulis; 3. sl. nejēga; II v 1. (par asinīm) sarecēt; 2. saiet kunkuļos; sakupt cloth [kloG] n (pl cloths [klnOs]) 1. audums, drāna; bound in c.— audekla iesējumā; 2. galdauts; to lay the [table] c.— klāt galdu; 3. lupata; dish c.— trauklupata;

4. amata tērps; man of the c. — garīdznieks; of the same c. — tās pašas profesijas

clothback ['klnGbaek] n grāmata audekla iesējumā

cloth-cap ['klnGkaep] a sar.: c.-c. workers —

fiziskā darba strādnieki clothe [klauS] v (p. un p.p. clothed [klauSd] vai clad [klaed]) 1. [apļģērbt; warmly ~d — silti ģērbies; 2. pārn. ietērpt; to c. one's ideas in words — ietērpt domas vārdos cloth-eared [.kloG 'īad] a sar. kurls clothes [klauSz] n pl 1. drēbes; apģērbs; fatigue c. sar. — darba drēbes; plain c. — civiltērps; 2. (ari bed c.) (gultas) veļa; c. basket — veļas grozs; c. peg — (veļas) spailīte

clothes-line ['klauSzlain] n veļas aukla clothier ['klauSia] n manufaktūras tirgotājs clothing ['klau5ir)] n drēbes; apģērbs clottish ['khrti/ļ a sar. stulbs cloture ['klaut/a] amer. sk. closure 3. cloud [klaud] Inl. mākonis; c. of smoke — dūmu mākonis; c. of gnats — knišļu bars; 2. aizsegs; under the c. of night — nakts aizsegā; 3. pārn. ēna; c. on happiness — laimes aptumšojums; 4. duļķes (šķidrumā);

5. ķīm. duļķojums; c. point—saduļķošanās punkts; 0 under a c. — 1) nežēlastībā; aizdomās; 2) grūtā stāvoklī; to be on c. nine —justies kā septītajās debesīs; to live in the ~s — dzīvot kā pa mākoņiem; II v 1. apmākties; 2. apēnot; 3. (par seju)

sadrūmt; 4. ķim. saduļķot; S.fot. aptumšot cloud-bank ['klaudbsenk] n zems padebesis cloudberry ['klaudban] n lācene cloud-burst ['klaudb3:st] n lietusgāze cloud-capped ['klaudkaept] a (par kalnu

virsotni) mākoņos tīts cloud-cuckoo-land [,klaud'kuku:laend] n

sapņu zeme cloud-kissing ['klaud.kisit]] a : c.-k. mountains — kalni, kas iestiepjas padebešos

cloudland ['klaudlaend] sk. cloud-cuckoo-land

cloudless ['klaudlis] a bez mākoņiem;

neapmācies cloudlet ['klaudlit] n mākonītis cloudscape ['klaudskeip] n glezn. ainava ar mākoņiem

cloudy ['klaudi] a 1. mākoņains; apmācies; 2. neskaidrs; miglains; 3. (par šķidrumu) duļķains clough [klAf] n dziļa aiza clout [kļaut] I n 1. sar. belziens, zvēliens; 2. amer. pol. sl. autoritāte; ietekme; II v

1. iebelzt, iezvelt (ar dūri); 2. sadiegt clove3 sk. cleave

cloveb [kbuv] n ķiploka daiviņa clovec [klauv] n kul. krustnagliņa cloven sk. cleave

clover ['kbuva] n āboliņš; 0 to live in c. —

dzīvot kā nierei taukos cloverleaf ['klauvslirf] n 1. āboliņa lapa;

2. (āboliņlapas) ceļu krustojums

clown [klaun] I n klauns, āksts; II v ākstīties clownery ['klaunan] n klaunu priekšnesums (cirkā)

clownish ['klauni/"] a 1. ākstīgs; 2. neaptēsts cloy [kbi] v 1. (with) pārsātināt; 2. apriebties; apnikt

club3 [kUb] 1. n 1. runga; 2. sp. vālīte; nūja;

3. pl krusta kārtis, kreiči; II v sist (ar rungu, nūju)

clubb [klAb] I n klubs; 0 to be in the c. — (par neprecētu sievieti) gaidīt bērnu; II v (together) pulcēties kopā clubbable ['klAbabl] a 1. cienīgs būt par kluba biedru; 2. sabiedrisks

club-foot [.kLvb'fut] n kropla pēda club-Iand ['kLvblaend] n klubu rajons (pilsētā) club-law [.kLvb'lo:] n dūres likums clubman ['kkbman] n 1. kluba biedrs;

2. amer. uzdzīvotājs cluck [klAk] I n 1. kladzināšana; 2. amer. sar. nejēga; 3. amer. sar. viltota monēta; II v kladzināt; ~ing hen — klukste clue [klu:] I n 1. (miklas) atrisinājums; not to have a c. — nerast atbildi (pieturas punktu); 2. (stāsta, domu) pavediens; II v 1. (up) informēt; 2. (in) uzvedināt (uz pareizām domām)

clueless ['klu:lis] a 1. bezpalīdzīgs;

2. pārn. bez atbalsta (pieturas) punkta clump [klAmp] I n I. (koku) puduris; 2. (zemes, dubļu) pika; 3. bieza zole;

4. (soļu) dipoņa; II v 1. stādīt puduros (kokus); 2. saķept (biezā pikā); 3. slampāt

clumsy ['klAmzi] a 1. neveikls; neizveicīgs;

2. nepiedienīgs clung sk. cling

clunker ['klAijks] n amer. sl. grabaža cluse [klu:z] n aiza

cluster ['klASta] I n 1, saišķis; 2. ķekars;

3. (koku) skupsna, puduris; 4. sakopojums;

5. (bišu) spiets; 6. (ļaužu) pulciņš, grupa; II v 1. augt puduri (vai ķekarā); 2. pulcēties

clutch3 [klAt/] I n 1. tvēriens; grābiens;

2. (ļaužu) bariņš; 3. tehn. sajūgs; uzmava;

4. amer. sp. sl. izšķirošs spēles moments; 0 to get into smb.'s ~es — krist kāda nagos; II v (at) sagrābt; to c. to the breast — piespiest pie krūtīm; 0 to c. at a straw — ķerties pie salmiņa

clutchb [klAt/] n perējums clutchy ['klAt/i] a (baiļu u. tml.) sagrābts clutter ['klAta] I n 1. juceklis; desk ~ed up with papers — ar papīriem piesvaidīts galds; 2. kņada; tracis; II v 1. nekārtīgi samest; 2.pārblīvēt (ar faktiem u.tml.);

3. radīt kņadu

coacervation [.kauaesa'vei/n] n ķīm.

koacervācija coach3 [kaut/] n 1. kariete; c. and four — četrjūgs; 2. (pasažieru) vagons; 3. (starptautisks) autobuss; c. tour of Europe —

brauciens apkārt Eiropai; 4. amer. otrā klase (lidmašīnā); 0 he is a slow c. — viņam ir lēna domāšana coachb [kaut/] I n 1. treneris; 2. repetitors, mājskolotājs; II v 1. trenēt (sacīkstēm); 2. (for, in) sagatavot (eksāmeniem) coach-box ['kaut/boks] n buka coachbuilder ['kaut/,bilda] n vagonu būvētājs

coachman ['kaut/man] n kučieris coaction [kau'aek/n] n kopēja rīcība

(iedarbība) coagulant [kau'aegjulant] n koagulants coagulate [kau'segjuleit] v sarecēt coagulation [kau,aegju'lei/n] n sarecēšana coal [kaul] I n ogle, akmeņogles; blind, c. — antraclts; soft (austrāl. brown) c. — brūnogle; c. tar — akmeņogļu darva; 0 to carry ~s to Newcastle — darīt ko nevajadzīgu; to haul smb. over the ~s — sadot kādam brāzienu; to heap ~s of fire on smb. (smb.'s head) — krāt ogles uz kada galvas; II v 1. (par kuģi) uzņemt ogles; 2. iekraut ogles coal-bed ['kaulbed] n ogļu slānis coal-black [.kaul'blsek] a ogļmelns coalcutter ['kaulJcAta] n iecērtamā mašīna; cirtnis

coaler ['kaula] n 1. ogļu kuģis; 2. ogļu krāvējs coalesce [.kaua'les] v 1. saaugt;

2. apvienoties coalescence [.kaua'lesns] n 1. saaugšana;

2. apvienošanās coalface ['kaulfeis] n ogļu cirtne (vieta) coalfield ['kaulfīild] n akmeņogļu baseins coal-gas ['kaulgzes] n deggāze coalhole ['kaulhaul] n 1. ogļu pagrabs; 2. (ogļu pagraba) lūka; 3. sl. cietums; cietuma kamera coalition [,kaua'h/n] «koalīcija coalmine ['kaulmain] n ogļraktuves coalpit ['kaulpit] sk. coalmine coarse [ko:s] a 1. rupjš; c. sugar — rupjais cukurs; c. treatment — rupja apiešanās;

2. raupjš; c. hands — raupjas rokas;

3. zemas kvalitātes-; c. food — slikts uzturs; 4. vulgārs; c. language —

piedauzīga valoda coarsen ['ko:sn] v 1. kļūt rupjam; 2. kļūt raupjam

coast [kaust] I n 1. krasts; piekraste; 2. amer. nokalne; nobrauktuve; 3. amer. nobrauciens (pa nogāzi); 0 the c. is clear — ceļš ir brīvs; briesmas ir garām; II v 1. braukt gar krastu; 2. braukt no ostas ostā; 3. amer. laisties lejup

(pa nogāzi); 4. amer. stud, sl. viegli nolikt eksāmenu; 5. amer. sl. būt narkotikas kaifā coastal ['kausti] a krasta-; piekrastes-;

c. waters — piekrastes ūdeņi coaster ['kausta] n 1. kabotāžas (piekrastes) kuģis; 2. sudraba paplāte (glāzēm);

3. austrāl. dīkdienis

coast-guard ['kausrga:d] n krasta apsardze coasting ['kausti»]] n kabotāža, piekrastes kuģniecība; c. trade — piekrastes tirdzniecība

coastline ['kausrlain] n piekrastes (krasta) līnija

coastwise ['kaustwaiz] I a kabotāžas-; II adv gar krastu

coat [kaut] I n 1. (vīriešu) svārki; žakete; morning c. — vizītsvārki; tail c. — fraka; 2. formastērps; 3. (sieviešu) kostīmjaka;

4. mētelis; car c. — pusmētelis; 5. (dzīvnieka) kažoks; (putna) apspalvojums; 6. (krāsas, sniega u. tml.) kārta; c. of dust — putekļu kārta; the ~s of bulbs — sīpolaugu mizas; 7. membrāna; apvalks; the ~s of stomach — vēderplēve; 8. tehn. pārklājums; apšuvums; 0 to cut one's c. according to one's cloth — dzīvot pēc saviem līdzekļiem; to turn one's c. — 1) apmest kažoku uz otru pusi; 2) dezertēt; II v 1. pārklāt, noklāt (ar krāsu u. tml.); 2. apšūt (ar dēļiem u. tml.)

coated ['kautid] a apklāts; c. tongue med. —

aplikta mēle coatee ['kauti:] n (īsa vīriešu) jaka coating ['kauti»]] n 1. (krāsas u. tml.) kārta; 2. gruntējums; 3. (sienas) apšuvums; 4. mēteļaudums; 5. tehn. pārklājums coat of arms [,kautav'a:mz] n ģerbonis coat of mail [.kautav'meil] n bruņukreklscock-eyed

coat-tail ['kautteil] n 1. (vīriešu) mēteļa šķēlums mugurpusē; 2.: ~s pl—protekcija, pazīšanās; on smb.'s c.-t. amer. pol. — ar kāda protekciju coat-trailing ['kaut,treilit]] sar. I n kūdīšana;

musināšana; II a musinošs co-author [,kau'a:0a] I n līdzautors; II v

(with) būt par līdzautoru coax [kauks] v pierunāt; piedabūt; to c. smth. out of smb. — izvilināt kādam kaut ko; 0 to c. [up] the fire to bum — uzpūst liesmu coaxial [.kau'aeksial] a koaksiāls, ar kopēju

asi; c. cable — koaksiālais kabelis coba [kob] n 1. gabals; pika; 2. liels rieksts;

3. amer. kukurūzas vālīte; 4. gulbju tēviņš cobb [kob] n māla kleķis cobalt ['kauba:lt] n ķīm. kobalts cobber ['kuba] n austral, sl. draugs, biedrs cobble ['kobl] I n 1. olis; 2. bruģakmens; 3.: ~s pl — akmeņogļu gabals; II v bruģēt; ~d streets — bruģētas ielas cobbler3 ['kubla] n 1. kurpnieks (apavu labotājs); 2. nepraša; 3. sl. (naudas, pasu, gleznu) viltotājs cobblerb ['kobla] n koblers (atspirdzinošs dzēriens)

cobblers ['koblaz] n pl sl. muļķības; load of

c. — tukšas runas cobble-stone ['koblstaun] n bruģakmens cobra ['kaubra] n kobra cobweb ['kobweb] n 1. zirnekļtīkls; 2. viegls un caurspīdīgs audums; 3.: ~s pl — viltīgi plāni; 0 to blow the ~s away — izvēdināt galvu; he has a c. in his throat — viņam ir izkaltusi rīkle coca ['kauka] n bot. koka (Dienvidamerikas

krūms, no kura lapām iegūst kokaīnu) Coca-cola [.kaukakaula] n kokakola cocaine [kaukein]« kokaīns cocci sk. coccus

coccus ['kokas] n (pl cocci ['koksai])

med. koks coccyx ['koksiks] n anat. astes kauls co-chair [kau't/ea] v būt par (sanāksmes, kongresa) priekšsēdētāja vietnieku (būt par vienu no priekšsēdētājiem)

co-chairperson [,kaut/ea'p3:sn] n

(sanāksmes, kongresa) priekšsēdētāja vietnieks

cochineal [*kot/ini:l] n karmīns (krāsa) cochlea ['koklia] n anat. auss gliemezis cock" [kok] Inl. gailis; 2. (putnu) tēviņš;

з. gaiļa dziedāšana; till the second c. — līdz otrajiem gaiļiem; 4. krāns; 5. (šautenes) gailis; 6. barvedis; 7. av. lidotāja vieta (sēdeklis); fļ.jūrn. starpklājs; 9. sl. vecais (uzruna vīriešu vidū); how are you getting on, old c.? — kā sviežas, vecais?; 10. sl. penis; 0 c. of the walk — 1) liels vīrs; 2) stāvokļa noteicējs; that c. won't fight — šis numurs neies cauri; to live like a fighting c. — dzīvot kā nierei pa taukiem; to go off at half c.— (par ceremoniju

и. tml.) sākties priekšlaicīgi; II v pacelt; sasliet; to c. one's ears — ausīties, sasliet ausis; to c. one's hat — uzlikt cepuri uz auss; 0 to c. one's eye — zīmīgi piemiegt aci; to c. one's nose — nicīgi saraukt degunu

cockb [kok] Irti. (siena) guba; kaudze; 2. muļķība; load of old c. — galīgas muļķības; 3. dižošanās; I don't like his c. — man nepatīk viņa bravūra cockade [ko'keid] n kokarde cock-a-doodle-doo [,kokadu:dl'du:] n

1. kikerigī; 2. sar. gailis cock-a-hoop [.koka'hurp] a 1. pašapmierināts; lielīgs; 2. amer. juceklīgs

cockamamie ['koka.meimi] n (ari cockamamy) amer. vulg. muļķība, bezjēdzība

cock-and-bull [.kokanTjul] a: c.-and-b.

story — izdomājums; pasaka cockatoo [.koka'tu:] n 1. ornit. kakadū;

2. austrāl. sar. sīkfermeris cockchafer ['kokt/eifa] n maijvabole cock-crow ['kokkrau] n 1. gaiļa dziedāšana;

2. pirmie gaiļi; to be up at c.-c.— būt augšā mazā gaismiņā cocker ['koka] v (arī to c. up) lutināt cockerel ['kokral] n 1. gailēns; 2. kauslis cock-eyed ['kokaid] a 1. šķielacains; 2. greizs; 3. sl. dīvains; jucis; 4. sl.cockfight

piedzēries cockfight ['kokfait] n gaiļu cīņa cock-horse [,knk'ho:s] n (bērnu) jājamais zirdziņš; to ride a c.-h. — 1) jāt jājamo zirdziņu; 2) (par bērnu) šūpoties uz ceļgala cockle® ['koki] n (ēdams) gliemezis; 0 to warm the ~s of one's heart — iepriecināt sirdi

cockleb ['koki] I n 1. kroka; saburzījums

(audumā, papīrā); 2. pūslītis (stiklā); II v

1. krokoties; burzīties; 2. (par jūru) pārklāties ar ņirbu vilnīšiem

cockleshell ['knkl/el] n 1. gliemežnīca;

2. neliela, viegla laiva

cockloft ['knkloft] n 1. pažobele; 2. sl. pauris cockney ['knkni] n 1. koknejietis (Londonas austrumdaļas iedzīvotājs); 2. koknejs (Londonas austrumdaļas dialekts) cockpit ['kokpit] n 1. gaiļu cīņas vieta; 2. pārn. cīņas lauks (arēna); 3.jūrn. kubriks; 4. av. (pilota un pilota palīga) kabīne; 5. (sacīkšu autovadītāja) kabīne cockroach ['knkraut/] n 1. tarakāns;

2. amer. sl. sīks darbonis cockscomb ['knkskaum] n 1. āksta cepure; 2. gaiļa sekste; 3. hot. celozijas, gaiļa sekstes

cock-sure [.kok'/o:] a 1. (of) pilnībā

pārliecināts; 2. pašpārliecināts cocktail ['kokteil] I n 1. kokteilis; c. lounge — kokteiļu bārs (viesnīcā);

2. dārzeņu (vai augļu) salāti (glāzē);

3. sl. iznirelis; 4. amer. sl. cigarete ar marihuānu; II v 1. dzert kokteili; 2. pacienāt ar kokteili

cock-up ['kokAp] n 1. sl. juceklis;

2.poligr. (burta, cipara) pacēlums cocky ['koki] a 1. pašapzinīgs; 2. pašpārliecināts coco ['ksukau] n kokospalma cocoa ['kaukšu] n 1. kakao; 2. kakao dzēriens coconut ['kauksunAt] n 1. kokosrieksts;

2. amer. sl. pauris cocoon [ka'kuin] Inl. kokons; II v 1. iekūņoties; 2. pārklāt (automašīnu u. tml.) ar plēves aizsargpārvalku coco-palm ['kaukapaim] n kokospalma

cocotte [kn'kot] n 1. kokote; 2. (vienas

porcijas ugunsdrošs) kastrolis coda [kod] v sar. menca codb [kod] v sar. piekrāpt, piemuļķot; you are

-ding me! —jūs muļķojat mani! coda ['ksuda] n koda (skaņdarbā, dzejā) coddle ['kndl] v 1. lutināt; 2. tuntuļot; 3. kul. apvārīt; ~d eggs — mīksti vārītas olas

code [kaud] I n 1. kodekss; labour c. — darba likumu kodekss; 2. kods; šifrs; the Morse c. — Morzes ābece; genetic c. — ģenētiskais kods; II v (arī encode) šifrēt (pēc koda) codebreaker ['ksud.breika] n atšifrētājs codeine ['ksudiin] nfarm. kodeīns coder ['kauda] n šifrētājs codex ['kaudeks] n (pl codices ['koudiskz])

kodekss; senu rokrakstu krājums cod-fish ['kūdfi/] sk. cod® codger ['ktx^a] n sar. savādnieks; rum old

c. — vecs savādnieks codices sk. codex codicil ['krxhsil] n jur. kodicils codification [.ksudifi'kei/n] n jur.

kodifikācija; kodificēšana codify ['ksudifai] v 1. kodificēt, sastādīt kodeksu; 2. sistematizēt, apkopot (pieņemtās zīmes, signālus u. tml.); 3. šifrēt coding ['kaudi»]] n 1. inform, kodēšana; 2.:

c. sequences — eksoni (ģenētikā) codling ['krxllir]] n sīka menca cod-liver ['kodliva] n : c.-l. oil — ziveļļa codon ['koudon] n biol. kodons codswallop ['ktxlz.wDbp] n sl. nieki; blēņas co-ed [.ksu'ed] n amer. sar. (kopapmācības

koledžas) skolniece (studente) co-education [.kauedjui'kei/n] n kopap-mācība

co-educational [,kauedju:'kei/nl] a kopap-mācības-

coefficient [kaui'fi/nt] I n 1. koeficients; c. of efficiency — lietderības koeficients; 2. mat. konstante; 3. veicinošs faktors; II a veicinošs coequal [ksu'iikwal] a vienlīdzīgs coerce [kau'3:s] v 1. (into) piespiest; to c. into

silence — piespiest apklust; 2. (parasti pass.) turēt paklausībā coercion [kau'3:/n] n piespiešana; spaidi coercive [kau'3:siv] a piespiedu-; spaidu-; c. methods — piespiedu līdzekļi; c. force fiz. — koercitīvs spēks coeval [kau'iivl] I n laikabiedrs; vienaudzis; n a viena laikmeta-; viena laika-; viena vecum a-

coexist [.kauig'zist] v Udzāspastāvēt coexistence [.kauig'zistans] n līdzāspastāvēšana; peaceful c. — mierīga līdzāspastāvēšana coffee ['knfi] n kafija

coffee-and [.kofi'aend] n sar. 1. kafija ar

maizītēm; 2. iztikas minimums coffee-grinder ['kofi.grainda] n 1. kafijas

dzirnaviņas; 2. mii. sl. ložmetējs; 3. amer. sl. kinooperators; 4. amer. sl. ielasmeita coffee-grounds ['kofigraundz] n pl kafijas biezumi

coffee-house ['kofihaus] I n kafejnīca; II v

sar. tērzēt (pie tases kafijas) coffee-maker ['kofi.meika] n kafijas vārāmais

coffee-pot ['knfipot] n 1. kafijkanna;

2. sl. dzertuve

coffer ['kofs] n 1. kaste, lāde (dārglietu, naudas glabāšanai); 2.: ~s pl — manta; nauda; 3. griestu ornaments coffer-dam ['kofsdaem] n tehn. kesons

(zemūdens darbiem) coffin ['knfin] n 1. zārks; 2. amer. sl. seifs;

3. amer. sl. grabaža (par automašīnu u. tml.)

coffin nail ['kr>fin,neil] n sl. cigarete cog [kog] n 1. tehn. (zobrata) zobs;

2. pārn. mazs (sīks) gariņš cogency ['kaud33nsi] n pārliecināšanas spēks;

neapstridamība cogent ['kaiK^ant] a (par argumentu u. tml.)

pārliecinošs; neapstādams cogged [kogd] a robots cogitate ['krxl3iteit] v prātot; apsvērt cogitation [,kod3i'tei/n] n prātošana; apsvēršana; after much c. — pēc lielām pārdomām

cognac ['kunjaek] n konjaks cognate ['kcgneit] I n 1. jur. (asins) radinieks; 2.: ~s pl — kopējas izcelsmes vārdi; II a radniecisks; c. languages — radu (radniecīgas) valodas cognation [kcg'nei/n] n 1. vai. radniecība;

2. asinsradniecība cognition [kog'm/n] n filoz. 1. izziņa;

2. izzināšanas spējas cognitive ['kogmtiv] a izziņas-; c. power —

izzināšanas spēja cognizable ['kngnizsbl] a 1. izzināms;

2. jur. piekritīgs cognizance ['kngmzans] n 1. zināšana; apzināšanās; to take c.(of) — ievērot; 2. kompetence; to fall within one's c. — būt kāda kompetencē; 3. jur. tiesas piekritība

cognizant ['kngmzant] a informēts; iepazinies

cognomen [kng'nsumen] n 1. uzvārds;

2. iesauka cogwheel ['kDgwi:l] n tehn. zobrats cog-wheel railway ['kogwirl'reilwei] n funikulers

cohabit [kau'haebit] v 1. (parasti par vīrieti un sievieti) dzīvot kopā; 2. pārn. sadzīvot cohabitant [kau'hžebitant] n 1. dzīvesbiedrs;

2. piedzīvotājs cohabitee [kauhaebi'ti:] n līdziedzīvotājs co-heir [kau'ea] n jur. līdzmantinieks coheiress [ksu'eans] n jur. līdzmantiniece cohere [kai/'hia] v 1. būt saistītam; 2. būt saskaņā; 3. saprasties; they c. admirably — viņi apbrīnojami labi saprotas coherence [kav 'hiarans] n 1. saistība; 2. saskaņotība; 3. runas (vai domu) skaidrība; sakarība; his argument lacks c. — viņa argumentiem trūkst loģiskas sakarības; to speak with c. — runāt skaidri un loģiski; 4.fiz. koherence coherent [kau'hisrant] a 1. saistīts; 2. saskaņots; 3. loģisks; sakarīgs; 4. tehn. saistīgs

cohesion [kau'hi^n] n l.fiz. kohēzija;

2. vienotība; 3. saliedētība cohesive [ksu'hiisiv] a saistīts; spējīgs

211cohesiveness

savienoties cohesiveness [kav hi:sivnis] n spēja saistīties; saistīgums

cohort ['kauhoit] n 1. vēst. kohorta; 2. (cieši

saliedēta) ļaužu grupa coiffeur [kwa:'f3:] n frizieris coiffure [kwa:'fjua] n frizūra coiffeuse [kwa:'f3:z] n friziere coign [kom] n arh. (ēkas) ārējais stūris; 0 c. of vantage — izdevīgs stāvoklis (novērošanai) coil [kail] I n 1. (virves) ritulis; tinums; 2. (čūskas) gredzens; 3. (arī c. pipe) spirāle; spirālveida caurule; 4. el. spole; induction c. — indukcijas spole; II v 1. satīt ritulī; to c. a rope — saritināt virvi; 2. (par čūsku) saritināties; izlocīties; 3. uztīt (uz spoles) coin [koin]Inl.naudasgabals;monēta; small c. — sīknauda; to pay in c. — maksāt metāla naudā; 2. sl. nauda; 0 to pay smb. back in the same (his own) c. — atdarīt kādam ar to pašu; II v 1. kalt (naudu)\ to c. money pārn. — taisīt naudu; 2. kalt plānus; 3. darināt (jaunvārdus) coinage ['kainu^] n 1. naudas kalšana; 2. naudas sistēma; nauda; 3. jaunvārdu darināšana; modern c. — neoloģisms, jaunvārds

coinbox ['komboks] n 1. (telefona) automāts;

2. (automāta) monētu kasete coin-changer ['kain.t/ei ndļo] n naudas

mainīšanas automāts coincide [.kauin'said] v sakrist; atbilst coincidence [kau'msidans] n 1. saskaņa; atbilstība; 2. (nejauša apstākļu) sakritība; by a curious c. — dīvainas sakritības pēc coincident [kau'insidant] a 1. vienlaicīgs; her birthday is c. with mine — viņas dzimšanas diena sakrīt ar manu; 2. saskanīgs; atbilstošs coincidental [kau.insi'dentl] a nejaušs;

gadījuma rakstura-coin-operated [.kain'opareitid] a (par

automātu) monētu-coir ['kaia] n kokosa šķiedra coition [kau'i/n] sk. coitus coitus ['kauitas] n dzimumakts coke3

[kauk] I n kokss; II v koksēt cokeb [kouk] n 1. sar. kokakola; 2. sl. kokaīns

coke-head ['kaukhed] n sl. kokaīnists cokey ['kauki] n (arī cokie) sl kokaīnists col [kul] n kalnu pāreja cola ['kaula] n 1. kola (augs); 2. kola

(tonizējošs dzēriens) colander ['Lvlanda] n caurduris (siets) cold [kauld] Inl. aukstums; to shiver with c. — drebēt no aukstuma; five degrees of c. — pieci grādi zem nulles;

2. saaukstēšanās; c. in the head (nose) — iesnas; to catch [the common] c.— saaukstēties; II a 1. auksts; vēss; salts; to be c.— salt; I'm c.— man ir auksti; c. war — aukstais karš; 2. vēss; nelaipns; c. welcome — vēsa sagaidīšana;

3. vienaldzīgs; nejūtīgs; c. heart—nejūtīga sirds; poetry leaves him c. — dzeja viņam ir vienaldzīga; 4. vājš; c. comfort — vājš mierinājums; 0 as c. as ice (a stone) — auksts kā ledus; in c. blood — 1) iepriekš apsverot; 2) nežēlīgi; to give the c. shoulder (to) — izturēties vēsi; III adv 1. amer. pilnīgi; to stop smth. c. — pilnīgi apstādināt; 2. amer. noteikti; to know c. — noteikti zināt; 3. bez sagatavošanās

cold-blooded [.kould'bUdid] a 1. (par dzīvnieku) aukstasiņu-; 2. apsvērts; apdomāts; 3. nežēlīgs cold-bloodedness [.kauld'blAdidms] n nežēlība

cold front [.kauld'frAnt] n meteorol. aukstā

gaisa masas cold-hardening [,kauld'ha:dnit]] n

tehn. uzkniedējums cold-hearted [.kauld'haitid] a cietsirdīgs cold-heartedness [,kauld'ha:tidnis] n cietsirdība coldish ['kauldi/] a pavēss cold-livered [.kauld'livad] a bezkaislīgs coldness ['kauldnis] n aukstums; vēsums cold shoulder [.kauld'/aulda] n vēsa saņemšana (uzņemšana); to give the c. sh. — neviesmīlīgi saņemt cold-shoulder [,kauld'/aulda] v vēsi

saņemt (uzņemt) cold snap ['kauld snaep] n meteorol. [pēkšņs] aukstuma vilniscollector

cold sore ['kouldso:] n med. vienkāršā pūslīšēde

cold storage [.kould'stoir^] n 1. uzglabāšana aukstumā; 2. pārn. atlikšana (nākotnē) cold store ['kaold sto:] n saldētava Coleoptera [.knh'nptara] n pl ent. cietspārņi cole-rape ['kaulreip] n bot. kolrābis cole-slaw ['ksulsb:] n (smalki sagriezti)

kāpostu salāti colic ['kolik] n kolikas; graizes coliseum [.koh'siam] n amer. liels stadions colitis [ka'laitis] n med. kollts collaborate [kolaebsreit] v 1. sadarboties; būt par līdzstrādnieku; 2. sadarboties (ar okupantiem) collaboration [ka.laeba'rei/n] n sadarbība; in

c. with — sadarbībā ar collaborationism [ks.lasba'rei/nizam] n pol.

kolaboracionisms collaborationist [ka.laeba'rei/nīst] n pol.

kolaboracionists collaborator [ka'laebareita] n 1. līdzstrādnieks; 2. pol. kolaboracionists collage [*kr»la:3] n kolāža collapsar [ka'laepsa:] n astr. "melnais caurums"

collapse [ko'laeps] Inl. iebrukšana; iegrūšana; 2. sabrukums; c. of a cabinet — valdības krišana; c. of negotiations — sarunu pārtraukšana; 3. med. kolapss; nervous c. — nervu sabrukums; II v

1. iebrukt; iegrūt; 2. ciest pilnīgu neveiksmi; 3. zaudēt spēkus; sabrukt; 4. med. (par asinsvadu u. tml.) pārplīst

collapsible [ka'laspsabl] a (par mēbeli) saliekams; (par sēdekli) paceļams un nolaižams

collar ['kols] Inl. apkakle; stand-up c. — stāva apkakle; Eton c. — plata, atlokāma apkakle; to take (seize) by the c. — sagrābt aiz apkakles; 2. koljē (kaklarota)', 3. kaklasiksna; 4. sakas; 5. tehn. ieliktnis; 6. amer. sl. policists; 7. amer. sl. arests; 0 against the c. — ar Uelu piepūli; to be out

of c. — būt bez darba; to slip the c. —

nomest jūgu; II v 1. sagrābt aiz apkakles;

2. kul. satīt ruletē; 3. sar. paņemt; pievākt;

4. sl. saņemt ciet; 0 to c. a nod — gulēt collar-bone ['knbbaun] n anat. atslēgas kauls collaret[te] [.kob'ret] n (mežģīņu u. tml.) apkaklīte

collate [ka'leit] v 1. salīdzināt (ar oriģinālu)',

2. poligr. salikt pēc lappusēm collateral [kn'laetral] a 1. blakus-; c. facts

jur. — blakus apstākļi; 2. papildus-;

3. netiešs; c. evidence — netiešs pierādījums; c. relatives — sānlīnijas radinieki

collation [ka'lei/n] n 1. salīdzināšana (ar

oriģinālu); 2. poligr. salikšana pēc lappusēm colleague ['koli:g] n kolēģis; kolēģe collect [ka'lekt] I v 1. [sa]vākt; to c. taxes — vākt nodokļus; to c. information — ievākt informāciju; 2. kolekcionēt, krāt; to c. stamps — krāt markas; 3. sakrāties;

4. koncentrēties; sakopot (domas, enerģiju u. tml.); try to c. yourself — mēģiniet saņemties; 5. secināt; 6. sapulcēties; sanākt; 7. aiziet kādam pakaļ; to c. a child from school — atvest bērnu no skolas; 0 to c. eyes — censties pievērst sev uzmanību; II adv : the telegram is sent c. — telegrammu apmaksās saņēmējs

collected [ka'lektid] a 1. savākts; c. works — kopoti raksti; 2. (par cilvēku) nosvērts; savaldīgs

collection [ka'lek/n] n 1. [sa]vākšana; how many ~s of letters are there every day? — cikreiz dienā iztukšo vēstuļu kastītes; 2. savākšanās; 3. kolekcionēšana, krāšana; 4. kolekcija; krājums; 5. (kādam nolūkam) savāktā nauda collective [ka'lektiv] I n kolektīvs; II a kolektīvs, kopējs; c. opinion—visu domas; c. noun gram. — kopības vārds collectively [ka'lektivh] adv kolektīvi, kopīgi collectivism [ka'lektivizam] n kolektīvisms collectivization [ka.lektivai'zei /n] n

kolektivizācija collectivize [ka'lektivaiz] v kolektivizēt collector [ks'lekts] n 1. kolekcionārs; krājējs;

2. (nodokļu) ievācējs, iekasētājs; ticket c. — biļešu kontrolieris; 3. tehn. kolektorscolleen

colleen ['kolirn] n jauna meitene college ['knlid^] n 1. koledža (vidējā vai augstākā mācību iestāde Anglijā, augstākā mācību iestāde ASV); 2. speciāla mācību iestāde (karaskola, jūrskola u. tml.): 3. kolēģija; 4. sl. cietums; labošanas iestāde collegia sk. collegium collegian [k3'li:d3ian] n 1. koledžas

audzēknis; 2. sl. ieslodzītais collegiate [ka'li.^iat] a 1. koledžas-;

2. koleģiāls collegium [ks'li^ism] n (pl collegia

[ka'li:d3i3]) kolēģija collet ['kolit] n (dārgakmeija) ietvars collide [ka'laid] v 1. sadurties; saskarties;

2. pārn. būt konfliktā (nesaskaņā) collie ['koli] n kollijs, Skotijas aitu suns collier ['kolis] n 1. ogļracis; 2. ogļu kuģis;

3. ogļu kuģa matrozis colliery ['kolisri] n ogļraktuves colligate ['kohgeit] v saistīt; sakopot (piem.,

faktus)

collimator ['kolimeits] n astr. kolimators collinear [ko'lima] a mat. kolineārs collision [ka'l^] n 1. saduršanās; sadursme; 2. (interešu) nesaskaņa; to come into c. (with) — 1) sadurties; 2) nonākt konfliktā collocate ['kobi/keit] v 1. izvietot; izkārtot;

2. vai. veidot vārdkopas

collocation [.kola v'kei/n] n 1. izvietošana; izkārtošana; 2. izvietojums; izkārtojums;

3. vai. vārdkopu veidošana collocutor ['kobkjuita] n sarunu biedrs collodion [ka'budian] n ķīm. kolodijs collogue [ka'laug] v sarunāties (ar kādu)

konfidenciāli colloid ['keloid] I n ķīm. koloīds; II a

ķīm. koloīdu-colloidal [ka'bidal] a koloidāls; c.

chemistry — koloīdu ķīmija collop ['kobp] n plāna gaļas šķēle; Scotch

c. — cepta gaļa ar sīpoliem colloquial [ka'bukwial] a (par valodu, vārdu, izteicienu) sarunu-; c. speech — sarunvaloda

colloquialism [ko'bukwiahzam] n sarunvalodas izteiciens (vai vārds)

colloquy ['kobkwi] n 1. saruna; to engage in c. with smb. — oficiāli sarunāties;

2. kolokvijs; pārruna

collude [ka'lu:d] v slepeni norunāt (vienoties) collusion [ka'lu^n] n slepena noruna (vai

vienošanās) collywobbles ['koh.woblz] n pl sar. (baiļu

sajūtas radītas) vēdergraizes cologne [ka'laun] n odekolons colon2 ['ksubn] n kols colonb ['ksubn] n anat. resnā zarna colonel ['k3:nl] n pulkvedis colonelcy ['k3:nlsi] n pulkveža dienesta pakāpe

colonial [ks'bunisl] I n 1. koloniju iedzīvotājs; 2. amer. vēst. amerikāņu armijas kareivis (18. gs. beigās); II a koloniju-; koloniāls; c. policy — koloniālā politika

colonialism [ka'bunializam] n koloniālisms colonialist [ka'launialist] I n koloniālpolitdkas piekritējs; II a kolonizatoru-; kolonizētāju-colonist ['kobnist] n kolonists colonization [.kobnai'zei/n] n kolonizācija colonize ['kobnaiz] v kolonizēt colonizer ['kobnaiza] n kolonizators colonnade [.kob'neid] n kolonāde colony ['kolam] n kolonija; 0 c. of ants —

skudru pūznis colophony [ka'lofam] n kolofonijs color ['kAb] amer. sk. colour colo[u]ration [,kAb'rei/n] n 1. krāsu kombinācija; krāsojums; 2. (mākslas darba, laikmeta u. tml.) raksturīga īpatnība coloratura [.kobra'tuara] mūz. n 1. kolora-

tūra; 2. koloratūrsoprāns colorcast ['kAlakaist] amer. sk. colourcast colored ['kAbd] amer. sk. coloured colorfast ['kAlafa:st] amer. sk. colourfast colorful ['kAbfi/1] amer. sk. colourful colorific [Jcob'nfik] a 1. krāsu-; 2. krāsojošs;

3. (par stilu) puķains

colorimetry [.kAb'nmitri] n kolorimetrija coloring ['kAlan»]] amer. sk. colouring colorless ['kAblis] amer. sk. colourless colossal [ka'losl] a 1. kolosāls; milzīgs; 2. sar. lielisks

214combat

colossi sk. colossus

colossus [ka'losss] n (pl colossi [ka'losai]) koloss

colour ['kAb] I n 1. krāsa; nokrāsa; cold ~s — vēsās krāsas; primary ~s pamatkrāsas; red in c. — sarkanā krāsā; secondary ~s — saliktas krāsas; 2, krāsa; krāsviela; to paint in water-colours — gleznot ar akvareļkrāsām; 3. sejas krāsa; to change one's c. — nosarkt vai nobālēt; high c. — sārtums; piesarkums; to be (feel) off c. — justies neveselam; to lose c. — nobālēt; 4. kolorīts; c. scheme—krāsu kombinācija; local c. lit. — vietējais kolorīts; 5. rase; c. bar (ari c. line) — rasu diskriminācija; man (woman) of c. — krāsainais (krāsainā);

6. priekšstats; to give (lend) c. to — radīt priekšstatu; in its true ~s — pareizā gaismā;

7. mūz. tembrs; II v 1. krāsot; izkrāsot; nokrāsot; 2. iekrāsoties; 3. nosarkt; 4. izpušķot (īstenību)-, facts are often ~ed — fakti bieži ir sagrozīti

colourable ['kAbrsbl] a ticams; pieņemams;

c. imitation — labi izdevusies imitācija colour-blind ['kAbblaind] a 1. krāsu akls;

2. bez rasu aizspriedumiem colour-blindness ['kAb.blaindnis] n

daltonisms, krāsu aklums colourcast ['kAbka:st] n krāsaina televīzijas pārraide

coloured ['kAlad] I n : the c. —jauktas rases

cilvēki; II a 1. krāsains; 2. krāsots colourfast ['kAbfaist] a (par krāsu)

nebalojošs, neplūkošs colourful ['kAbfvl] a spilgts; krāsains colouring ['kAlsnij] n 1. krāsojums; protective c. — aizsargkrāsa (augiem, dzīvniekiem)-, 2. sejas (vai acu, matu) krāsa;

3. tonējums; tonis; 4.: food c. (ari c. matter) — pārtikas krāsviela

colourless ['kAblis] a 1. bezkrāsas-; bezkrāsains; 2. bāls; 3. neinteresants; garlaicīgs

colour-printing ['kAb.printit]] n poligr. krāsains iespiedums

colour-process ['kAbprausas] n krāsu fotogrāfija

colours ['kAtaz] n pl 1. karogs; national c. — valsts karogs; to join the c.— iestāties karadienestā; to lower one's c. — padoties; with flying c. — uzvaroši; 2. (skolas, sporta kluba) tērpa krāsas; our c. came first — mūsu komanda ieguva pirmo vietu; 0 to nail one's c. to mast — stingri aizstāvēt savu viedokli; to sail under false c.— izlikties; liekuļot; to show one's true ~s — parādīt savu īsto seju colour scheme ['kAbski:m] n 1. krāsu

izkārtojums; 2. glezn. kolorīts colourslide ['kAbslaid] n krāsu diapozitīvs colpourteur [,kt)lpo:'t3:] n kolportieris colta [kault] n 1. kumeļš; 2. sl. zaļš jauneklis; trakulis; 0 to cast one's ~'s teeth — kļūt rāmākam coltb [kault] n kolts (revolveris) colter ['kaulta] amer. sk. coulter coltish ['kaulti/ļ a draiskulīgs; trakulīgs coltsfoot ['kaultsftjt] n bot. māllēpe columbine ['kubmbain] n bot. ozoliņi columbium [ks'lAmbism] n ķīm. niobijs column ['kobm] n 1. arhit. kolonna; 2. stabs; stabiņš; c. of smoke — dūmu stabs; mercury c. — dzīvsudraba stabiņš; vertebral c. anat. — mugurkauls; 3. sleja; 4. mii. kolonna columnist ['kobmnist] n amer. feļetonists coma ['ksuma] n med. koma; to go into a

c. — krist nesamaņā comatose ['kaumataus] a komatozs;

[-bezsamaņas-comb-]

{+bezsamaņas- comb+} [kaum] I n 1. ķemme; 2. (putna) sekste; to set up one's c. pārn. — dižoties; izturēties izaicinoši; 3. tekst. kāršamā mašīna; 4. (bišu) šūnas; 5. (viļņa) mugura, krēpes; 6. čukurs; (jumta) kore; II v 1. ķemmēt; 2. sukāt (linus u. tml.)-, 3. (par vilni) sašķīst; 4. pārmeklēt (piem., mežu)-, 0 to c. smb.'s hair for him — sadot kādam brāzienu; to c. smb.'s hair the wrong way — glaudīt kādu pret spalvu combat ['kombaet] I n kauja; cīņa; single

c. — divcīņa; c. aviation — iznīcinātāj-

aviācija; II v 1. cīnīties; 2. apkarot (piem., slimības)combatant

combatant ['kombatant] I n 1. cīnītājs; kaujinieks; II a mil. 1. kaujas-; c. car amer. — bruņumašīna; c. zone — frontes josla; 2. ierindas-; c. officer — ierindas virsnieks

combative ['knmtotiv] a 1. kaujiniecisks; 2. kauslīgs

combativity [.komba'tivati] n kaujas spējas comber ['kaums] n 1. (vilnas) kārsējs; (linu)

sukātājs; 2. banga combination [.kumbi'nei/n] n 1. kombinācija; in c. with — savienojumā ar; 2. (seifa atslēgas) šifrs; c. lock — seifa atslēga ar šifru; 3. motocikls ar blakusvāģi; 4. ķim. savienojums; 5.: ~s pl — kreklbiksītes combinative ['kombinativ] a kombināciju-;

kombinatīvs; kombinatorisks combinatorial [kam.bina'tDirial] a

kombinatorisks combinatorics [ksm.bins'toriks] n mat.

kombinatorika combine I n ['kcmbain] 1. kombains;

2. kombināts; sindikāts; 3. pol. apvienība; II v [kambain] 1. apvienot; 2. kombinēt;

3. apvienoties

combings ['ksuimqz] n pl tekst. izsukas combo8 ['kombau] n (sais. no combination) sar. 1. amer. kompānija; apvienība;

2. (ēdienu u.tml.) kombinācija; orange juice and gin c. — apelsīnu sula ar džinu;

3. (neliels) estrādes ansamblis combob ['kombau] n austrāl. sl. baltais

vīrietis, kas dzīvo ar aborigēni comb-out ['kaumaut] I n 1. izķemmēšana; 2. sar. (darbinieku) tīrīšanas akcija; II v 1. izķemmēt; 2. atbrīvoties (no nevēlamiem darbiniekiem)', 3. meklēt (faktus, informāciju) combs [komz] n (sais. no combination

garments) sar. divdaļīgs peldkostīms combustibility [kam.bAsts'bihti] n

aizdegšanās spēja, aizdedzināmība combustible [kam'bAStabl] I n : ~s pl —

degviela; II a (viegli) uzliesmojošs combustion [kam'bAst/an] n 1. [sajdegšana; spontaneous c. — pašaizdegšanās;

c. engine tehn. — iekšdedzes dzinējs; 2. ķīm. oksidēšana; oksidācija come [kAm] v (p. came [keim]; p.p. come [kAm]) 1. nākt; pienākt; are you coming my way? — vai jūs nāksiet pa manu ceļu?; in days (years) to c. — nākotnē; 2. ierasties; atbraukt; 3. (arī to c. about) notikt; gadīties; c. what may— lai notiek, kas notikdams; how do you c. to be here? — kā tu šeit gadījies?; 4. mesties (klāt)-, 5. kļūt; to c. true — piepildīties; to c. natural (easy) — viegli padoties; 6. iznākt; izdoties; it ~s cheaper, if... iznāk lētāk, ja...; the coffee came just right — kafija izdevās gluži laba; 7. sākt; in time I came to understand her — ar laiku es sāku viņu saprast; 8. (arī to c. from) [izjcelties; *=> to c. across — 1) nejauši satikt; uzdurties; 2) iešauties prātā; to c. along (arī to c. on) — 1) veikties; how is your work coming along? — kā veicas ar darbu? 2) atlabt; 3) (izsakot aicinājumu, pamudinājumu) : c. along! — nāc[iet], iesim!; pasteidzie[tie]s!; c. along, now! — nu, pamēģini vēlreiz!; to c. at — 1) sasniegt; piekļūt; 2) uzbrukt; 3) austrāl. sar. ķerties (pie kā); uzsākt (ko); to c. away — 1) aiziet; 2) nolūzt; notrūkt; to c. back — 1) atgriezties; 2) ataust atmiņā; to c. back at — atcirst (atbildot); to c. before — 1) izskatīt (sūdzību); 2) būt pārākam (svarigākam); to c. between — iejaukties (sadzīvē); to c. by — iegūt; to c. down — 1) sagāzties; 2) līt; snigt; (par krusu) birt; 3) (par temperatūru, cenām) kristies; 4) ierasties (no lielpilsētas mazāk apdzīvotā vietā); to c. down on — 1) stingri pieprasīt; 2) sodīt; 3) sadot; to c. down with — saslimt (ar infekcijas slimību); to c. forward — 1) izvirzīties (par kandidātu); 2) pieteikties (par liecinieku); liecināt tiesā; to c. in — 1) (par vilcienu) pienākt; 2) nākt modē; 3) (par paisumu) sākties; 4) nākt pie varas; tikt ievēlētam; 5) iegūt vietu (sacensībās); to c. in third — ierindoties trešajā vietā; 6) nogatavoties; to c. in for — 1) saņemt (mantojumu); to c. in on — piebiedroties; to c. into — 1) rasties;

to c. into being (existence) — rasties; to c. into force — stāties spēkā; to c. into one's own — iegūt (cieņu, atzinību); to c. of — 1) [iz]celties; to c. of a good family — nākt no labas ģimenes; 2) iznākt; what will c. of him? — kas no viņa iznāks?; 3) izrietēt (no); this ~s of your negligence — tās ir jūsu nevērības sekas; to c. off — 1) (par pogu u. tml.) notrūkt; 2) (par lūpu krāsu u. tml.) iet nost; 3) nokrist (no zirga, velosipēda); 4) notikt; when does the marriage c. off? — kad notiks kāzas?; 5) tikt vaļā; to c. off with honour — tikt vaļā ar godu; to. c. on — 1) parādīties, uznākt (uz skatuves); 2) (par vētru, slimību u. tml.) uznākt; it came to snow — sāka snigt; 3) attīstīties; 4) (izsakot aicinājumu, pamudinājumu): c. on! — a) nāc[iet], iesim!; b) dzīvāk!; turpiniet!; to c. out — 1) (par grāmatu u. tml.) iznākt; 2) izrādīties;

3) streikot; 4) labi izskatīties (fotogrāfijā); 5) (par traipu) iziet; 6) atrisināt; this sum won't c. out — šī summa neiznāk; to c. out in — pārklāties (ar izsitumiem u. tml.); to c. out with — nākt klajā (ar paziņojumu); to c. over — 1) pārnākt; pārbraukt; 2) iegriezties; c. over and see us sometime — apciemojiet mūs kādreiz; 3) mainīt (viedokli); pāriet (pretējā nometnē);

4) (par sajūtu) pārņemt; uznākt; to c. round — 1) iegriezties, apciemot; 2) atgūt samaņu; atžirgt; 3) nokārtoties; 4) regulāri atkārtoties; to c. to [oneself] — 1) atgūt samaņu; 2) (par rēķinu) sanākt; 3) nonākt līdz; to c. to blows —nonākt līdz kautiņam; to c. to life — 1) realizēties; 2) atdzīvoties; when it ~s to politics... kas attiecas uz politiku...; 3) sniegties; to c. [up] to one's neck — (piem., par ūdeni) sniegties līdz kaklam; to c. to one's waist — (piem., par matiem) sniegties līdz viduklim; to c. under — būt padotam; what heading does this article c. under? — ar kādu virsrakstu ir šis raksts?; to c. up — 1) uznākt; pienākt klāt; 2) uzdīgt; 3) (par jautājumu) rasties; 4) notikt; to c. up with — sniegt (atbildi u. tml.); to c. upon — 1) nejauši sastapt;

uzdurties; 2) uzbrukt; 0 c. again! — lūdzu, atkārtojiet! (nupat teikto); c.! c.! —nu, nu! nomieriniet]ies; c. off it! — beidziet izlikties!; to c. it a bit [too] strong — pāršaut pār strīpu; easy (light) c., easy (light) go — kā nācis, tā gājis; how c.? amer. —kā tad tā? come-about ['kAma.baut] n sar. negaidīts

pagrieziens (notikumos) come-across ['kAma.kros] n sar. sastapšanās

(ar kādu, ar kaut ko) come-along ['kAms.lni]] n sl. 1. izpalīgs (uz

laiku); 2. roku dzelži come-and-go [.kAmand'gsu] n kustība uz priekšu un atpakaļ; c.-and-g. people — gadījuma cilvēki come-at-able [.kAm'aetabl] a sl. (par vietu,

cilvēku) pieejams comeback ['kAmbaek] n 1. atgriešanās (pie varas u. tml.); c. appearance — atgriešanās uz skatuves; 2. [veikla] atbilde;

3. (nopirktās) preces reklamācija;

4. amer. atmaksa

comedian [ks'mirdian] n 1. komiķis;

2. komēdiju rakstnieks comedienne [ka,mi:di'en] n komiķe come-down ['kAmdaun] n sar. 1. krišana;

sabrukums; 2. vilšanās comedy ['komadi] n komēdija; musical c. —

muzikālā komēdija comedywright ['knmodirait] n komēdiju rakstnieks

come-in ['kAmin] n amer. sl. 1. nākšana (pie varas, modē u. tml.); 2. (skatītāju) pieplūdums (pirms izrādes); 3. sp. finišs comeliness ['kAmlinis] n piemīlīgums comely ['kAmh] a piemīlīgs come-off ['kAmof] n sar. 1. (kāda darba u. tml.) pabeigšana; 2. iegansts; aizbildināšanās come-out ['kAmaut] n amer. sar.

1. (grāmatas u. tml.) iznākšana;

2. (skatītāju) aizplūšana (pēc izrādes);

3. streiks

comer ['kAma] n atnākušais; atnācējs; first c. — pirmais atnācējs; who is the c.? — kas atnācis?; 0 for all ~s — visiem, kascome-round

vēlas

come-round ['Lvmraund] n sl. 1. (viedokļa

u. tml.) maiņa; 2. izveseļošanās comestibles [ka'mestiblz] n pl pārtikas vielas comet ['komit] n komēta comeuppance [kAm'Apans] n pelnītais sods;

to get one's c. — saņemt pelnīto comfit ['kAmfit] n 1. konfekte; 2. iecukuroti augļi

comfort ['kAmfat] I n 1. mierinājums; atbalsts; cold c. — vājš mierinājums; 2. komforts; ~s pl — ērtības; 3.: arch cushion c. — supinators; II v mierināt comfortable ['kAmftabl] a 1. komfortabls; ērts; 2. pietiekams; apmierinošs; 3. apmierināts; 4. mājīgs; omulīgs comfortably ['kAmftabli] adv 1. ērti;

2. pietiekami; to be c. off — būt pārtikušam comforter f'kAmfata] n 1. mierinātājs; 2. vilnas šalle; 3. amer. vatēta sega; 4. (mazbērna) knupis comfort station ['kAmfat.stei/nļ n

amer. publiskā tualete comfy ['kAmfi] a sar. ērts; mājīgs comic ['komik] Inl. sar. komiķis; 2. kinokomēdija; 3.: the c. — komika; 4.: ~s pl — komiksi; Hal. komisks; c. strip — komikss; 2. komēdijas-; c. actor—komiķis comical ['komikal] a komisks; jocīgs; dīvains comics f'knmiks] n komiksi coming [*kAmi»]] I n atnākšana; ierašanās; ~s and goings — norise; II a 1. nākamais; gaidāmais; the c. generation — nākamā paaudze; 2. daudzsološs; c. author — daudzsološs autors coming-in [JcAmiq'in] n 1. (preču) ievešana; ievedums; 2. nākšana (pie varas, modē u. tml.)

coming-out [,kAmii]'aut] n 1. (preču) izvešana; izvedums; 2. (grāmatas u. tml.) iznākšana; 3. ievešana (sabiedrībā); c.-o. party — pilngadības svētki Comintern ['komint3:n] n pol. kominterns comity ['komiti] n pieklājība; c. of nations — nāciju savstarpēja tiesību atzīšana

comma ['koma] n komats; inverted ~s —

pēdiņas

comma-counter ['knma.kaunto] n sl. pedants

command [ka'mcund] Inl. komanda; pavēle; to do smth. at (by) smb.'s c.— izpildīt kaut ko pēc kāda pavēles; 2. pavēlniecība; to be in c.(of) — komandēt; to be at smb.'s c. — būt kāda rīcībā; 3. prasme; c. of one's emotions — prasme savaldīties; c. of a language — valodas prasme; 4. hegemonija; kundzība; c. of the air — hegemonija gaisā; II v

1. komandēt; pavēlēt; to c. oneself — savaldīties; yours to c.— jūsu rīcībā;

2. [pār]valdīt; to c. the seas — valdīt pār jūrām; 3. iedvest (cieņu u. tml.); 4. pavērt (skatienam)

commandant [.koman'daent] n komandants commandeer [.komsn'dia] v 1. rekvizēt;

2. vervēt armijā (piespiedu kārtā) commander [ks'mainda] n 1. komandieris;

pavēlnieks; 2. jūrn. kapteiņa vecākais palīgs; 3. tehn. bliete commander-in-chief [ka.maindann't/iif] n (pl commanders-in-chief [,k3,ma:nd3zin 't/i:f]) virspavēlnieks commanders-in-chief sk. commander-in-chief

command-in-chief [k3,ma:ndin't/i:f] n

virspavēlniecība commanding [ks'mamdit]] a 1. komandējošs; 2. dominējošs; uzstājīgs;

3. iespaidīgs; c. mountain — varens kalns

commandment [ks'maindmant] n 1. rel.

bauslis; 2. priekšraksts commando [ka'maindau] n mii. 1. desant-

vienība; 2. desantnieks commemorate [ka'memareit] v pieminēt

(notikumu); svinēt (gadadienu) commemoration [ka.mema'rei/n] n 1. (notikuma) pieminēšana; in c. of smb. — kāda piemiņai; (gadadienas) svinēšana; svinīgs akts; 2. rel. aizlūgums commemorative [ka'memarativ] I «jubilejas monēta (maska, medaļa); II a memoriāls; piemiņas-

commence [ka'mens] v 1. [ie]sākt;

2. [ie] sākties

commencement [ka'mensmsnt] n 1. sākums;

iesākšanās; 2. amer. akts (mācību sākuma dienā)', 3. amer. (ari Kembridžas un Dublinas universitātēs) grāda piešķiršanas ceremonija commend [ka'mend] v 1. ieteikt; highly ~ed — ļoti ieteicams; 2. cildināt; slavēt;

3. refl. pievilkt; saistīt; 4. novec. uzticēt; nodot

commendable [ka'mendsbl] a slavējams; ieteicams

commendation [.komen'dei/n] n 1. uzslava;

cildinājums; 2. ieteikums commendatory [ka'mendatari] a rekomendējams; ieteicams; c. letter — ieteikuma vēstule commensurable [ke'men / arabl] a 1. samērojams; 2. proporcionāls; atbilstošs commensurate [ka'men/arst] a proporcionāls; atbilstošs comment ['knment] I n 1. komentāri; izteikums; no c.! — [man] nav ko teikt (piebilst)!; 2. atsauksme; II v (on, upon)

1. komentēt; izteikt savas domas (par ko);

2. dot atsauksmi

commentary ['kumantari] n komentāri;

running c. — reportāža commentation [.knman'tei/n] n komentēšana; (teksta) interpretēšana; iztulkošana commentator ['komenteita] n [radio]

komentētājs; reportieris commerce ['kmrnis] n 1. komercija; tirdzniecība; home c. — iekšējā tirdzniecība; 2. (savstarpēji) sakari; to have no c. with smb. — nebūt nekam kopējam ar kādu

commercial [ka'm3:/l] I n 1. reklām-raidījums; 2. sar. komivojažieris, apkārtceļojošs aģents; II a 1. komerciāls; tirdzniecības-; c. treaty — tirdzniecības līgums; 2. (par procesiem, iekārtām) rūpniecisks; rūpniecības-; 3. rentabls;

4. (par mašīnām) sērijveida-commercialism [ks'iroi/shzam] n

komerciālisms

commercialize [ka'msi/alaiz] v 1. pārvērst par ienākuma (peļņas) avotu; 2. laist tirgū commingle [ko'mirjgl] v 1. sajaukt;

2. sajaukties comminute ['kominjuit] v 1. saberzt;

sasmalcināt; 2. sadalīt (īpašumu) commiserate [ka'mizsreit] v (with) just līdzi;

izteikt līdzjūtību commiseration [ka.miza'rei/n] n līdzjūtība;

līdzjūtības izteikšana commissar [.kumi'sa:] n komisārs commissariat [.knmi'seanst] n 1. komisariāts; 2. mil. intendantūra commissary ['komisāri] n 1. komisārs;

pilnvarotais; 2. intendants commission [ka'mi/n] I n 1. pilnvara; to give smb. a c. — pilnvarot kādu; to go beyond one's c. — pārkāpt savas pilnvaras;

2. uzdevums; rīkojums; 3. (mākslinieka) līgumdarbs; pasūtījums; 4. patents uz virsnieka pakāpi; to get a c. — tikt paaugstinātam par virsnieku; 5. komisija; komiteja; valde; auditing c.— revīzijas komisija; interim c. — pagaidu komiteja; 6. komisijas tirdzniecība; komisija; komisijas nauda; to sell on c. — pārdot komisijā; to take goods on c. — ņemt preces komisijā; 7. komandējums; 0 in c. — (par kuģi) gatavs doties jūrā; out of c. — (par kuģi) remontā; rezervē; II v 1. pilnvarot; uzdot; 2. iecelt amatā; 3. sagatavot braucienam (kuģi)

commissionaire [ka.mi/a'nea] n

1. izsūtāmais; 2. šveicars commissioned [ka'mi/nd] a 1. pilnvarots; ar uzdevumu-; 2. paaugstināts par virsnieku;

3. (par kuģi) nokomplektēts; gatavs braucienam

commissioner [ka'mi/na] n pilnvarotais commissioning [ka'mi/nir]] n nodošana

ekspluatācijā; laišana darbā commissure ['komisjus] n med. (kaulu,

asinsvadu) savienojumvieta commit [ks'mit] v 1. uzticēt; 2. nodot; atdot; to c. to flames — iesviest ugunī; to c. to memory — iegaumēt; to c. to trial — nodot tiesai; to c. to writing (paper) —commitment

uzrakstīt; 3. pastrādāt; nodarīt (kaut ko ļaunu); to c. suicide — izdarīt pašnāvību; 4. iesniegt komisijai (likumprojektu); 5.: to c. oneself — 1) kompromitēt sevi; 2) (to) uzņemties saistības; saistīties commitment

[ko'mitmont] n 1. uzticēšana; 2. nodošana; atdošana; 3. (likumprojekta) iesniegšana; 4. (nozieguma u. tml.) izdarīšana; 5. apcietināšana; ievietošana (slēgtā iestādē); 6. saistības committal [ka'mitl] sk. commitment committed [ka'mitid] a 1. nodevies (piem.,

darbam); 2. apsolījies; saistījies committee [ka'miti] n 1. komiteja; komisija; Executive C. — izpildkomiteja; Standing C. — pastāvīga komiteja (komisija); Steering C. — rīcības komiteja; to be (sit) on the c.— būt komitejā (komisijā); 2. jur. aizbildnis (garīgi slimam); 0 c. English — kancelejiska angļu valoda committee-man [ko'mitiman] n komisijas loceklis

committee-woman [ko'miti.wuman] n

komisijas locekle commixture [ko'mikst/o] n maisījums commode [ka'moud] n kumode commodious [ko'moudias] n plašs; ietilpīgs commodity [ko'modoti] n patēriņa priekšmets; prece; c. production — preču ražošana; household ~ies — mājsaimniecības priekšmeti commodore ['komodo:] n jūrn., av. komodors

common ['knman] I n kopienas zeme; right of c. — (zemes) koplietošanas tiesības; 0 in c. — kopīgi; in c. with — tāpat kā; līdzīgi; to have nothing in c. with — nebūt nekam kopīgam; out of the c. — 1) neparasts; sevišķs; 2) izcils; Hal. kopējs; kopīgs; vispārējs; by c. consent — visiem piekrītot; c. cause — kopīga lieta; for c. good — vispārības labā; c. factor mat. — kopīgais dalītājs; 2. sabiedrisks; publisks; c. nuisance — sabiedriskās kārtības traucēšana; 3. vienkāršs; parasts; c. fraction mat. — vienkārša daļa; c. language — vienkāršruna; c. sense — veselais saprāts;

c. soldier — ierindas kareivis; 4. parasts; izplatīts; vispārīgs; c. salt—vārāmais sāls; c. saying — bieži lietots izteiciens; in c. use — vispārīgā lietošanā; 5. vulgārs; c. manners — vulgāras manieres; 6. gram, kop-; c. case — kopējais locījums; c. gender — kopdzimte; c. noun — sugas vārds; 0 as c. as muck (dirt) — visparastākais; viduvējs; c. or garden humor. — visparastākais; nodrāzts commonalty ['kumonlti] n pilsoņi, vienkāršās

tautas pārstāvji commoner ['komano] n 1. vienkāršās tautas pārstāvis; 2. pari. Apakšnama loceklis; 3. students, kas nesaņem stipendiju commonly ['komanli] adv parasti; vispārīgi commonplace ['komonpleis] I n 1. ikdienišķa lieta; 2. banalitāte; II n

1. ikdienišķs; parasts; 2. banāls, nodrāzts; sekls

commons ['komonz] n pl 1. novec. (arī the common people) vienkāršie ļaudis; 2.: the House of C.— Apakšnams (Anglijas parlamentā) commonwealth ['komanwelO] n 1. valsts; republika; the C. of England vēst. — Anglijas republika (1649.—1660.);

2. federācija; the C. of Australia — Austrālijas valsts savienība; the British C. of Nations — Britu nāciju sadraudzība

commotion [ka'mou/n] n 1. satraukums;

kņada; 2. (politiski) nemieri communal ['knmjunl] a 1. komunāls; sabiedrisks; 2. rasu-; c. disturbances — rasu (reliģiskie) nemieri commune I n ['komjuin] 1. komūna; the C. [of Paris] — Parīzes Komūna; 2. kopiena; II v [ka'mjuin] 1. (with) sazināties; sarunāties; 2. satikties, saieties communicable [ka'mjuinikobl] a 1. paziņojams; 2. (par slimību) lipīgs communicant [ko'mjuinikant] n 1. paziņotājs; 2. dievgaldnieks communicate [ko'mjuinikert] v 1. (to) paziņot; darīt zināmu; 2. izplatīt (siltumu, slimību); 3. (with) sazināties; 4. (with) (par telpām) savienoties; 5. iet pie dievgalda

communication [k3,mju:ni'kei/n] n

1. paziņojums; 2. (slimības u. tml.) izplatīšanās; 3. sazināšanās; to be in c. with smb.— sazināties (sarakstīties) ar kādu; 4. sakari; means of c. — sakaru līdzekļi; lines of c. — satiksmes ceļi; 5.: point-to-point c. — maģistrālie radio sakari communicative [ka'mjumikativ] a

1. komunikatīvs; c. exercises vai. — komunikatīvie vingrinājumi; 2. runīgs, valodīgs

communicator [ka'mjuinikeita] n tehn.

transmisijas mehānisms communion [ko'mjuiruan] n 1. sazināšanās; sakaru uzturēšana; 2. domu apmaiņa; to hold c. with oneself—nodoties pašapcerei; 3. rel. konfesija; 4. svētais vakarēdiens communique [ko'mju:nikei] n komunikē

(oficiāls paziņojums) communism ['komjumzam] n komunisms communist ['knmjunist] I n komunists; II a komunistisks; C. Party — komunistiskā partija

communistic [jcnmju'nistik] a komunistisks community [ka'mjuinati] n 1. apdzīvota vieta; mikrorajons; c. centre —mikrorajona centrs; 2. kopiena; the c.— sabiedrība;

з. kopība; c. of interests — interešu kopība; c. singing — kopdziedāšana; c. work — sabiedriskais darbs

commutation [.knmjui'teiyn] n ļ. aizstāšana;

2. (soda) mīkstināšana; 3. el. komutācija; (strāvas) pārslēgšana; 4.: c. ticket amer. — sezonas biļete

commutative [ka'mjuitativ] a komutatīvs;

c. algebra — komutatīvā algebra commutator ['komjuiteita] n 1. el. komutators, strāvas pārslēdzējs; 2. amer. sezonas biļetes īpašnieks commute [ka'mjuit] v 1. aizstāt; 2. mīkstināt (sodu)-, 3. el. pārslēgt (strāvu); 4. mat. komutēt; 5. regulāri braukāt (pa dzelzceļu

и. tml.)

commuter [ka'mjuita] sk. commutator 2. commuterville [ks'mjuītovd] n (strādnieku)

priekšpilsēta comp [krnnp] n sar. 1. (sals. no accom-

paniment) pavadījums (džezā); 2. (sals. no composition, composer) kompozīcija; komponists; 3. (sals. no complimentary ticket) brīvbiļete; 4. (sals, no comprehensive examination) vispārizglītojošās skolas eksāmens; 5.: (sals. no competition) beauty c. — skaistumkonkurss compact3 ['knmpaekt] n līgums compactb I n ['knmpaekt] 1. tehn. presēšana;

2. pūdernīca (ar presētu pūderi);

3. sl. mazlitrāžas automašīna; II a [kam'paekt] 1. kompakts; blīvs; c. camera — mazs, saliekams fotoaparāts; 2. (par stilu) koncentrēts; DI v [kam'paekt] saspiest; sapresēt; sablīvēt

compactible [kam'paektsbl] a sablīvējies companion [kam'paeman] n 1. biedrs; 2. ceļabiedrs; pavadonis; 3. rokasgrāmata;

4. kompanjons; līdzdalībnieks; 5. sarunu biedrs; poor c. — slikts (garlaicīgs) sarunu biedrs; 6. (ordeņa) kavalieris; 7. viens no pāra priekšmetiem; 8.: c. portrait glezn. — dubultportrets

companionable [kam'paemsnabl] a

draudzīgs; sabiedrisks companion-in-arms [kam.paeniamn'a:mz] n

ieroču biedrs; cīņas biedrs companion-ladder [kam'paenian.laeda] n jūrn. traps

companionship [kam'paenian/ip] n 1. kompānija; sabiedrība; 2. biedriskums; draudzīgas attiecības companion-way [kam'paeruanwei] n lejup-

kāpnes (no kuģa klāja) company ['kAmpani] n 1. kompānija; sabiedriba; for c.— kompānijas pēc; in c. with — kopā ar; to keep smb. c. — kavēt kādam laiku; to keep c.(with) — saieties, satikties; to part c. (with) — pārtraukt sakarus; šķirties; 2. (sarunu u. tml.) biedrs; to be excellent c. — būt lieliskam sarunu biedram; 3. viesi; to expect c. — gaidīt ciemiņus; to see no c. — dzīvot noslēgti; in c. — viesībās (sabiedrībā); 4. trupa; theatre (theatrical) c. — teātra trupa; touring c. — ceļojoša trupa; 5. (kuģa) apkalpe; 6 ek. kompānija; limited liability

c. — akciju sabiedrība; 1. mil. rota comparable ['komparsbl] a (to, with)

salīdzināms comparative [ksm'paerstiv] I n gram. komparatīvs, pārākā pakāpe; II a 1. salīdzinošs; 2. relatīvs comparatively [kam'paerstivli] adv

1. relatīvi; samērā; 2. salīdzinoši; to study c. — studēt (pētīt) salīdzinoši

compare [kam'pea] I n : beyond (past, without) c. — nesalīdzināms; II v 1. (with) salīdzināt; 2. (with, to) pielīdzināt;

4. gram, veidot salīdzināmās pakāpes comparison [ksm'paensn] n 1. salīdzinājums;

degrees of c. gram. — salīdzināmās pakāpes; in c. with — salīdzinājumā ar; to stand (bear) c.— izturēt salīdzinājumu;

2. līdzība; there is no c. between them — viņi nav salīdzināmi

compartment [kam'paitmant] n 1. nodalījums; 2. (vagona) kupeja compartmentalize [,knmpa:t'mentlaiz] v sadalīt atsevišķos nodalījumos; ~d cabin—hermētiska kabīne (kosmosa kuģi) compass ['kAmpss] I n 1. kompass; 2.: ~es pl — cirkulis; 3. apkārtmērs; 4. diapazons; voice of great c. — plaša diapazona balss;

5. robeža; apjoms; to live within c. of one's income — dzīvot saskaņā ar saviem ienākumiem; II v 1. realizēt; sasniegt (mērķi); 2. panākt (ar viltu)

compassion [kam'paefn] n līdzjūtība; to have (take) c. on (for) smb. —just līdzi kādam; to do smth. out of c. — darit kaut ko aiz līdzjūtības

compassionate [kam'pae/nat] a līdzjūtīgs; c. leave — īslaicīgs atvaļinājums (ģimenes apstākļu dēļ) compatibility [kam.paeta'bilati] n savienojamība; sakritība compatible [kam'paetsbl] a (with) savienojams; sakritīgs; pleasure c. with duty — prieks un pienākums kopā; c. blood group — sakritiga asins grupa compatriot [kam'paetnat] n tautietis compeer [kom'pia] n līdzinieks; biedrs compel [ksm'pel] v 1. piespiest; likt; to

c. obedience from smb. — piespiest kādu paklausīt; 2. pakļaut; to c. smb. to one's will — pakļaut kādu savai gribai;

з. pārn. izraisīt; radīt; to c. admiration — radīt apbrinu

compelling [ksm'peliq] a neatvairāms; nepārvarams; c. force — nepārvarams spēks; c. smile — apburošs smaids compendia sk. compendium compendious [ksm'pendias] a (par rakstu

и. tml.) koncentrēts; īss; c. dictionary — īsa vārdnīca

compendium [kam'pendiam] n {pl compendia [ksm'pendia]) 1. kompendijs; 2. konspekts; 3. (pilns) saraksts; uzskaitījums; 4. komplekts compensate ['kompenseit] v 1. kompensēt; atlīdzināt (zaudējumus); 2. amer. samaksāt (par pakalpojumu u. tml.); 3. tehn. sabalansēt; līdzsvarot compensation [.kompen'sei/n] n

1. kompensācija; (zaudējumu) atlīdzināšana; 2. amer. samaksa; alga; 3. tehn. sabalansēšana; līdzsvarošana

compensatory [.knmpen'seitan] a kompensējošs; kompensācijas-compere ['kompea] n konferansjē compete [kam'piit] v 1. sacensties;

2. konkurēt

competence ['kompitans] n 1. kompetence; pieredze; 2. spējas; zināšanas; to do smth. with c. — veikt kaut ko lietpratīgi;

3. pārticība; turiba; 4.jur. piekritība competency ['knmpitansi] sk. competence competent ['kompitant] a 1. kompetents;

lietpratīgs; 2. pietiekams; c. knowledge of English — pietiekamas angļu valodas zināšanas; 3. jur. piekritīgs competition [.knmpi'ti/n] n 1. sacensība; to be in c. with — sacensties; keen c. — sīva sacensība; 2. sacīkstes; chess c. — šaha turnīrs; 3. konkurss; 4. konkurence; cutthroat c. — konkurence uz dzīvību un nāvi

competitioner [.kompi'U/na] n 1. sacensības (sacīkšu) dalībnieks; 2. konkursa dalībnieks competitive [ksm'petativ] a 1. konkursa-;

c. examination — konkursa pārbaudījums; 2. konkurējošs; konkurencspējīgs competitor [ksm'petits] n konkurents, sāncensis

compilation [.kompi'lei/n] n kompilēšana;

kompilācija compile [kam'pail] v 1. vākt (faktus, datus);

2. kompilēt compiler [ksm'paita] n 1. sastādītājs; 2. kompilators; 3'.: c. language inform. — (programmas) kompilatora valoda complacence [kam'pleisns] n 1. pašapmierinātība; 2. apmierinātība; bezrūpība complacency [ksm'pleisnsi] sk. complacence complacent [kam'pleisnt] a 1. pašapmierināts; 2. apmierināts; bezrūpīgs complain [kam'plein] v 1. (of, about) sūdzēties; žēloties; 2. (to) iesniegt sūdzību; to c. to smb. — sūdzēties kādam complainant [kam'pleinsnt] n jūr. prasītājs complaint [ksm'pleint] n 1. sūdzība; to lodge (make) a c. against smb. — iesniegt sūdzību pret kādu; 2. kaite; slimība complaisance [kam'pleizans] n iztapība; to do smth. out of c. — darit kaut ko, lai iztaptu

complaisant [kam'pleizant] a iztapīgs compleat [ksm'pliit] a 1. pilnīgs; pabeigts; 2. humor, mānīgs; c. politician — slīpēts politiķis

complement I n ['komplimont] 1. papildinājums; 2. (kuģa u. tml.) komandas personālsastāvs; 3. gram, papildinātājs; 4. mat. komplements; II v ['kompliment] 1. papildināt; 2. komplektēt complementary ' [.kompli'mentan] a

1. papildu-; 2. komplementārs complete [kam'pliit] I a 1. pilns; pilnīgs;

c. edition — pilns izdevums; songs c. with music — dziesmas [kopā] ar pavadījumu;

2. pabeigts; 3. absolūts; neierobežots; II v

1. pabeigt; 2. pilnveidot; pilnīgot;

3. sakomplektēt

completely [ksm'pliith] adv pilnīgi; pavisam completion [kam'pli:/n] n 1. pabeigšana;

2. komplekts

complex ['kompleks] I n komplekss; sports

c. — sporta komplekss; inferiority c. psih. — mazvērtības komplekss; Hal. komplekss; salikts; c. number mat. — komplekss skaitlis; c. sentence gram. — salikts pakārtots teikums; 2. komplicēts; sarežģīts

complexion [kam'plek/n] n 1. sejas krāsa; 2. aspekts; to put a different c. on the matter — attēlot kaut ko citā gaismā complexity [ksm'pleksati] n komplicētība; sarežģītība

compliance [kam'plaians] n 1. piekrišana; piekāpšanās; c. with the laws — pakļaušanās likumiem; in c. with — saskaņā ar; 2. piekāpība compliant [ksm'plaiant] a piekāpīgs complicacy ['knmplikssi] n komplicētība; sarežģītība

complicate ['knmplikeit] I a komplicēts;

sarežģīts; II v komplicēt; sarežģīt complicated ['komplikeitid] a komplicēts;

sarežģīts

complication [.kompk'kei/n] n komplikācija complicative ['knmphkeitiv] a komplicējošs;

komplikācijas radošs complicity [kam'plissti] n līdzdalība

(noziegumā u. tml.) compliment I n ['kcmplimant] 1. kompliments; to pay smb. a c. — izteikt kādam komplimentu; to pay (present) one's ~s — apliecināt [savu] cieņu; to take smth. as a c. —justies pagodinātam; to return a (the) c. — atbildēt uz komplimentu ar komplimentu; 2.: ~s pl — apsveikums; sveicieni; ~s of the season — svētku apsveikumi; please give her my ~s (convey my ~s to her) — lūdzu pasveicini [et] viņu no manis; with ~s... — pateicībā... (autora, izdevēja ieraksts jauniznākušajā grāmatā); 0 to fish (angle) for ~s — tīkot pēc komplimentiem; II v ['kompliment] 1. (on) apsveikt; 2. (on) izteikt komplimentu (atzinību); 3. (with) novec. apdāvināt complimentary [.knmpli'mentan] a 1. cildinošs; glaimojošs; to be c. about smb.'s work — cildinoši atsaukties par kāda darbu; 2. apsveikuma-; c. speech —

apsveikuma runa; 3.: c. ticket — 1) goda karte; 2) brīvbiļete comply [kam'plai] v (with) 1. piekrist; izpildīt (prasību u.tml.)', 2.pakļauties (likumam u. tml.)

compo ['kranpau] n (saīs. no composition)

1. sacerējums; 2. tehn. sastāvs; 3. (saīs. no compensation) austrāl. kompensācija (pēc iegūtas traumas)

component [ksm'psunsnt] l n 1. komponents; sastāvdaļa; 2. tehn. detaļa; mezgls; II a sastāv-; c. parts — sastāvdaļas comport [kam'pDit] v 1. (with) saskanēt; 2.: to

c. oneself— uzvesties compose [ksm'pauz] v 1. sastādīt; to be ~d of — sastāvēt no; 2. komponēt; sacerēt (dzeju u. tml.); 3. nomierināt; to c. oneself — nomierināties; 4. nokārtot (piem., strīdu); 5. poligr. salikt; ~d matter — salikums composed [ksm'pauzd] a mierīgs; savaldīgs composer [kam'pauza] n komponists composite ['kompszit] I n kompozīts; maisījums; II a 1. kompozīts; salikts; jaukts; c. materials — kompozītmateriāli (polimēru saistvielu kompozīti);

2. bot. kurvjziežu-

composition [.kompa'zi/n] n 1. sastādīšana; salikšana; 2. sacerēšana; 3. kompozīcija; 4. mūz. skaņdarbs; 5. sacerējums; 6. kompromiss; 7. raksturs; būtība; 8. ķīm. sastāvs; maisījums; the c. of water—ūdens sastāvs; 9. poligr. salikšana compositor [kam'pozita] n burtlicis compost ['kompost] n lauks, komposts composure [kom'pat^a] n 1. nosvērtība;

2. savaldība compound' I n ['kompaund] 1. maisījums; 2. ķīm. savienojums; 3. vai. saliktenis; 4. kompaunds (ģenētikā); II a ['kompaund] salikts; c. sentence gram. — salikts sakārtots teikums; c. interest ek. — procentu procenti; III v [kam'paund] 1. samaisīt; sajaukt; 2. saskaņot (piem., intereses); 3. vienoties (piem., ar kreditoru); deldēt parādu; 4. sarežģīt (stāvokli, piem., šaha partijā)

compoundb ['kompaund] n 1. (fabrikas, uzņēmuma) nožogota teritorija; 2. (karagūstekņu nometnes) iežogota teritorija; 3. iežogots pagalms ap ēkāmf Indijā, Ķīnā) comprador [.kompra'do:] n kompradors comprehend [.kompri'hend] v saprast; aptvert

comprehensible [.kompri'henssbl] a

saprotams; aptverams comprehension [.kompn'hen/n] n

1. saprašana; aptveršana; it is above (beyond) my c. — es to nevaru aptvert;

2. ietveršana; term of wide c. — daudznozīmīgs termins

comprehensive [.kompn'hensiv] a

1. saprātīgs; c. faculty — spēja saprast; c. skills — iemaņas; 2. visaptverošs; vispusīgs; plašs; c. school — vispārizglītojošā kopapmācības skola (Anglijā)

compress I n ['kompres] 1. komprese;

2. spiedošs pārsējs; II v [kam'pres] 1. saspiest; 2. sakopot īsumā (domas u. tml.)

compressed [kam'prest] a saspiests; c. air — saspiests gaiss; c. lips — sakniebtas lūpas; c. style — koncentrēts stils compressibility [kam.presa'bibti] n

saspiežamība compressible [kam'presabl] a saspiežams compression [kam'pre/n] n 1. saspiešana;

sablīvēšana; 2. tehn. kompresija compressor [kam'press] n tehn. kompresors comprise [kam'praiz] v 1. aptvert; ietvert; saturēt; the book ~s many facts — grāmatā ietverti daudzi fakti; 2. veidot; sastādīt compromise ['kompramaiz] I n kompromiss; to settle the differences by c. — nokārtot domstarpības kompromisa veidā; II v 1. ielaisties kompromisā; 2. kompromitēt comptometer [komp'tomita] n skaitļošanas mašīna

comptroller [kan'traub] n kontrolieris; revidents

compulsion [kam'pAl/n] n 1. piespiešana; under c. — spaidu kārtā; 2. psih. apmātība; nepārvarama tieksme compulsive [kam'pAlsiv] a 1. piespiedu-;

2. nepārvarams compulsory [kam'pAlsan] a 1. piespiedu-; 2. obligāts; c. education — obligātā izglītība

compunction [kam'pAtji/n] n 1. sirdsapziņas pārmetumi; 2. nožēla; without the slightest c. — bez mazākās nožēlas computation [,kompju:'tei/n] n 1. aprēķināšana; 2. [iz] skaitļošana; 3. aprēķins compute [kam'pjuit] v 1. [ap]rēķināt;

2. [iz]skaitļot computer [kam'pjurta] n skaitļošanas mašīna; [elektroniskais] skaitļotājs; general-purpose c. — universāla skaitļošanas mašīna; special-purpose c. — specializētā skaitļošanas mašīna computerese [k3m,pju:t3'ri:z] n 1. ESM valoda (programmēšanā)', 2. ESM speciālistu žargons computerite [kam'pjuitsrait] n ESM speciālists

computerizable [kam'pjuitaraizsbl] a

izskaitļojams computerization [kampju:tarai'zei/n] n

kompjuterizācija computerize [kam'pjuitaraiz] v 1. izskaitļot (aprēķināt) ar ESM palīdzību; 2. apgādāt ar ESM

computerman [kam'pjuitamaen] n ESM speciālists

computernik [ksm'pjuitsnik] n amer. sar.

ESM speciālists computery [kam'pjuitan] n 1. ESM sistēma;

2. ESM tehnoloģija computing [ksm'pjuitii]] n 1. skaitļošanas

tehnika; 2. skaitļotāju tehnika comrade ['komreid] n biedrs comrade-in-arms [,kcmreidin'a:mz] n cīņu biedrs

comradeship ['komreid/ip] n biedriskums;

biedriskas attiecības comsat ['komsaet] n (sals. no communications satellite) (kosmosa) sakaru pavadonis con" [ken] v iekalt (mācoties) conb [knn] I n (sais. no contra): the pros and ~s — argumenti "par" un "pret"; II adv pret

conc [ktrn] v vadīt kuģi

cond [ktm] v izkrāpt (naudu)

cone [ktm] n sl. 1. dzelzceļa konduktors;

2. cietumnieks; 3. diloņslimnieks concatenate [kan'kaetmeit] v savienot;

sakabināt (ķēdē) concatenation [kan.kzeti'nei/n] n

1. savienošana; sakabināšana (ķēdē)',

2. (notikumu u.tml.) secība; c. of misfortunes — nelaimju virkne

concave ['konkeiv] I n 1. arh. velve;

2. debess jums; II a konkāvs; ieliekts concavity [kon'kaevati] n konkavitāte;

ieliekums conceal [kan'sid] v noslēpt; noklusēt concealment [kan'siilmant] n 1. noslēpšana;

noklusēšana; 2. slēptuve concede [ksn'si:d] v 1. pieļaut (iespējamību u. tml.); 2. piekāpties; atteikties (cita labā);

3. sp. paspēlēt

conceit [ksn'si:t] n 1. iedomība; augstprātība; to be full of c. — būt augstās domās par sevi; to be out of c. with — vilties;

2. lit. tēls; 3.: in my own c. — manuprāt conceited [kan'si:tid] a iedomīgs; augstprātīgs conceivable [kan'siivsbl] a 1. iedomājams;

aptverams; 2. iespējams conceive [ksn'siiv] v 1. nodomāt; iecerēt; 2.

iedomāties; aptvert concentrate ['konsantreit] I n koncentrāts; II v 1. koncentrēt; sakopot; 2. koncentrēties;

3. ķim. sabiezināt

concentrated ['knnsantreitid] a 1. koncentrēts; 2. ķim. sabiezināts concentration [.konsan'trei/n] n 1. koncentrēšanās; power of c. — koncentrēšanās spēja; 2. koncentrācija; c. camp — koncentrācijas nometne; 3. ķim. sa-biezināšana concentre [kcn'senta] n mat. kopcentrs concentric [kan'sentnk] a koncentrisks concept ['konsept] n jēdziens; priekšstats conception [kan'sep/n] n 1. koncepcija; uztvere; 2. jēdziens; 3. (mākslinieka, zinātnieka) iecere concern [kan's3:n] In 1.darīšana; daļa; no c. of mine — nav mana darīšana;

225concerned

2. interese; sakars; what c. is it of yours? — kāds jums ar to sakars?;

3. svarīgums; nozīme; matter of great c. — svarigs jautājums; 4. rūpes; bažas; there is no cause for c.— nav iemesla bažām; with deep c. — ar dziļām bažām; 5. koncerns; uzņēmums; paying c. — ienesīgs uzņēmums; II v 1. attiekties; skart; būt saistītam; as ~s me — kas attiecas uz mani; 2.: to c. oneself (with, in, about) — interesēties; nodarboties (ar kādu jautājumu u. tml.); please c. yourself about your own business — lūdzu nejaucieties citu darīšanās; 3.: to be ~ed (about) — bažīties par

concerned [ksn's3:nd] a 1. ieinteresēts; nodarbināts; 2. saistīts (ar kaut ko); iejaukts; 3. norūpējies; nobažījies concerning [k3n's3:nit]] prep attiecībā uz; kas attiecas uz

concernment [k3n's3:nmant] n 1. svarīgums; of vital c. — būtiski svarigs; 2. līdzdalība; 3. rūpes; bažas concert I n ['krms3:t] 1. saskaņa; in c. with — saskaņā ar, to act in c. — rīkoties kopīgi; 2. ['konsat] koncerts; c. grand — flīģelis; n v [ksn's3:t] saskaņot; vienoties concerted [kan's3:tid] a 1. saskaņots; to take c. action — rīkoties saskaņoti; 2. mūz. aranžēts

concertina [.konsa'tiina] I n harmonikas; II v saspiest kā "ermoņiku" (satiksmes negadījumā) concerto [kan't/eatau] n (pl concertos [kan't/eatauz]) mūz. koncerts (skaņdarbs) concertos sk. concerto concession [kan'se/n] n 1. piekāpšanās;

pieļāvība; 2. ek. koncesija concessionaire {kan.se/a'nea] n amer.

koncesionārs concessive [kan'sesiv] a 1. piekāpīgs;

pieļāvīgs; 2. gram, piejāvības-conch ļkotjk] n 1. (spirālveida) gliemene;

2. gliemežvāks concha ['knqka] anat. auss gliemežnīca concierge [,kr>nsi'e33] n durvju sardze conciliate [kan'silieit] n 1. iemantot uzticību;

2. samierināt conciliation [kan.sih'ei/n] n samierināšana conciliator [kan'sdieita] n samierinātājs; starpnieks

conciliatory [kan'sihatari] a samierinošs;

[-samierinātāj-concinnity-]

{+samierinātāj- concinnity+} [kan'siniti] n (literāra stila)

elegance; izsmalcinātība concise [kan'sais] a koncentrēts; īss; kodolīgs concision [ksn'sijn] n koncentrētība; īsums conclave ['kuijkleiv] n 1. slepena sanāksme;

2. bazn. konklāvs conclude [kan'kluid] v 1. pabeigt; to c.— tātad, nobeigumā (runas beigās); 2. (from) secināt; 3. noslēgt (līgumu); 4. nolemt; 5. beigties

conclusion [kan'klu^n] n 1. nobeigums; beigas; in c. — tātad, nobeigumā; to bring to a c.— novest līdz galam; pabeigt; 2. secinājums; slēdziens; to draw a c. — nākt pie secinājuma; to jump (rush) to ~s — pārsteidzīgi secināt; foregone c. — aizspriedumains slēdziens; 3. (līguma u. tml.) noslēgšana; 0 to try ~s with smb. — sacensties ar kādu concluding [kan'klurdii]] a beigu-; nobeiguma-; pēdējais; c. words — nobeiguma vārdi conclusive [ksn'kluisiv] a 1. izšķirošs; 2. pārliecinošs; c. evidence—neapgāžams pierādījums concoct [kan'knkt] v 1. (ātri) pagatavot;

savārīt; 2. sagudrot (attaisnojumu u. tml.) concoction [kan'kok/n] n 1. virums;

darinājums; 2. izdomājums concomitant [kan'komitant] I n (parasti pl) blakus apstākļi; sekas; II a reizē (līdztekus) notiekošs; c. circumstances — blakus apstākļi

concord ['kmjkaid] n 1. harmonija; saskaņa;

2. konvencija; 3. gram, saskaņojums concordance [kan'koidans] n 1. saskaņa; in c. with smth. — saskaņā ar kaut ko; 2. alfabētisks vārdu (izteicienu) saraksts (kāda autora darbā) concordant [kan'koidant] a (with) harmonisks; saskaņotscondolence

concordat [koqlcoidaet] n pol. konkordāts concourse ['kr»i]ko:s] n 1. drūzma; pūlis; 2. uzkrāšanās; 3. amer. galvenais vestibils; uzgaidāmā telpa (stacijā u. tml.);

4. laukums (kur saplūst ļaudis) concrescence [knn'kresns] n biol. saaugums concrete I n ['kor]kri:t] betons; reinforced

c. — dzelzsbetons; in situ c. — monolītbetons; 0 in the c. — konkrēti; šai gadījumā; II a ['koqkriit] 1. konkrēts; c. music — konkrētā mūzika; c. number mat. — nosaukts skaitlis; 2. betona-; III v [kan'kriit] 1. sacietēt; 2. ['kotļkriit] betonēt concreting ['kot]kri:ti»]] n betonēšana concretion [kan'krii/n] n 1. sacietējums; sabiezējums; 2. med. akmeņi; cietas nogulsnes

concretize ['knqkriitaiz] v konkretizēt; precizēt

concubine ['knqkjubain] n konkublne concur [kan'to:] v 1. (par apstākļiem) sakrist;

sagadīties; 2. (with) piekrist concurrence [kan'kArans] n 1. (apstākļu)

sakritība; sagadīšanās; 2. vienošanās concurrent [ksn'kArant] I n 1. konkurents; 2. neatņemama daļa; 3. jur. (valsts orgānu) pieaicināts liecinieks; II a 1. vienlaicīgs; 2. līdztekus; sakritošs; c. lines mat. —vienā punktā saplūstošas līnijas concuss [ksn'kAs] v 1. satricināt; 2. med. radīt satricinājumu (smadzenēs); 3. piespiest; to c. into smth. — piespiest kaut ko izdarīt concussion [kan'kA/n] n 1. satricinājums;

trieciens; 2. kontūzija condemn [kan'dem] v 1. nosodīt; 2. notiesāt; to c. to death — notiesāt uz nāvi; ~ed celi— nāvinieku kamera; 3. būt nolemtam; the doctors have ~ed him — ārsti viņu atzīst par bezcerīgi slimu; 4. nodot; his looks c. him — viņa izskats viņu nodod;

5. atzīt par nederīgu; 6. konfiscēt condemnation [.kondem'nei/n] «1. nosodīšana; 2. notiesāšana

condemnatory [kan'demnstan] a nosodošs condensable [kan'densabl] a spējīgs

kondensēties (sabiezēt) condensate [knn'denseit] ķīm. I n kondensāts;

n v kondensēt condensation [.konden'sei/n] n 1. konden-sācija; kondensēšana; sabiezēšana; 2. (izklāsta) koncentrēta forma; (grāmatas, referāta u. tml. satura) saīsinājums condense [ksn'dens] v 1. kondensēt; iebiezināt;

~d milk — iebiezināts piens; 2. kondensēties; sabiezēt; 3. koncentrēti izteikt (piem., domas); ~d report — saīsināts referāts condenser [kan'densa] n tehn. kondensators;

jet c. — saplūdes kondensators condescend [.knndi'send] v 1. parādīt

labvēlību; žēlīgi uzklausīt; 2. pazemoties condescension [.kondi'sen/n] n augstprātīga

labvēlība; visžēlīgums condign [kan'dain] a (par sodu) pelnīts condiment ['krmdimant] n garšviela condition [ksn'di/n] I n 1. nosacījums; noteikums; on c. that... — ar noteikumu, ka...; on no c. — nekādā ziņā; 2. stāvoklis; in [good] c. — 1) labā stāvoklī; 2) vesels; out of c. — 1) sliktā stāvoklī; 2) nevesels; to be in no c.— būt nepiemērotam; to change one's c. — apprecēties; 3.: ~s pl — apstākļi; under existing ~s — pašreizējos apstākļos; 4. amer. akadēmisks parāds; pēceksāmens; 5. ek. kondīcija; II v 1. nosacīt; to be ~ed (by) — būt atkarīgam (no); 2. izvirzīt noteikumus; 3. uzlabot (fizisko sagatavotību, kondīciju); to c. oneself — [uz]trenēties; to c. the team — trenēt komandu; 4. amer. kārtot pēceksāmenus; 5. kondicionēt (gaisu) conditional [ksn'di/anl] gram. I n kondicionālis; II a nosacījuma-; kondicionāls conditioned [kan'di/nd] a 1. nosacīts; c. reflex — nosacījuma reflekss; 2. (par gaisu) kondicionēts; 3. (par lopiem) ar kondīciju; well c. cattle — lopi ar labu kondīciju

condolatory [kan'daulotn] a līdzjūtības-condole [ksn'daul] v (with) izteikt līdzjūtību condolence [ksn'doulans] n līdzjūtība; to present one's ~s — izteikt līdzjūtību; please accept my^s.— lūdzu pieņemiet manuscondom

līdzjūtības apliecinājums condom ['kondam] n prezervatīvs condominium [.knnda'miniam] n 1. kondo-mināts; 2. kooperatīvā dzīvojamā māja; c. apartment — kooperatīvais dzīvoklis condone [kan'daun] v piedot (pārkāpumu) condor ['krmdo:] n kondors conduce [kan'djuis] v (to) veicināt, sekmēt conducive [kan'djuisiv] a veicinošs, sekmējošs

conduct I n ['kondAkt] 1. vadīšana; c. of a business — uzņēmuma vadīšana; c. of war — kara vešana; 2. uzvešanās; II v [kan'dAkt] 1. vadīt; komandēt; 2. vest; pavadīt; to c. an excursion — vadīt ekskursiju; 3.; to c. oneself — uzvesties; 4. diriģēt; 5. fiz. vadīt (siltumu, enerģiju) conduction [kan'(L\k/n] n fiz. vadītspēja; vadāmība

conductive [kan'dAktiv] a fiz. vadītspējīgs conductivity [.knndAk'tivati] sk. conduction conductor [kan'dAkta] n 1. vadītājs; 2. diriģents; 3. konduktors; 4. amer. (vagona) pavadonis; 5. fiz. vadītājs conductress [kan'dAktris] n (tramvaja,

autobusa) vadītāja conduit ['kondit] n 1. cauruļvads;

2. el. izolācijas vads cone [kaun] n 1. konuss; c. of rays fiz. — staru kūlis; 2. čiekurs; 3.; c. of ice — saldējums (vafeļu trauciņā) coney ['kauni] sk. cony confab ['konfaeb] sar. sals. no confabulation confabulate [kan'faebjuleit] v draudzīgi

sarunāties; tērzēt confabulation [kanfaebju'lei/n] n draudzīga

saruna; tērzēšana confection [kan'fek/n] n 1. saldumi; 2. gatavi

sieviešu apģērbi confectioner [kan'fek/na] n konditors confectionery [kan'fek/nan] n 1. konditoreja;

2. konditorejas izstrādājumi confederacy [kan'fedarasi] n 1. konfederācija; valstu savienība; 2. sazvērestība confederate I n [kan'fedarat] 1. konfederācijas biedrs; 2. (sazvērestības, nozieguma u. tml.) līdzdalībnieks; 3, vēst.

dienvidštatu piekritējs (pilsoņkara laikā ASV); n a [kan'fedarat] federāls; savienots; III v [kan'fedareit] 1. apvienot konfederācijā; 2. apvienoties konfederācijā confederation [kan,feda'rei/n] n konfederācija; savienība confer [kan'fj;] v 1. (on, upon) piešķirt (goda nosaukumu, dienesta pakāpi); to c. a degree—piešķirt zinātnisko grādu; 2. (with smb. on smth.) apspriesties; 3. imper. (saīs. cfi) salīdzini! conferee [.konfa'ri:] n 1. konferences (apspriedes) dalībnieks; 2. (tēžu u. tml.) aizstāvētājs conference ['konfrans] n konference; apspriede

conferment [kan'f3:mant] n zinātniskā grāda

(goda nosaukuma) piešķiršana confess [kan'fes] v 1. atzīt (vainu); atzīties;

2. izsūdzēt grēkus confessed [kan'fest] n skaidrs; acīmredzams;

c. liar — īsts melis confession [kan'fe/n] n 1. atzīšanās;

2. grēksūdze; 3. konfesija, ticība confessional [kan'fe/anl] I n biktskrēsls; II a

konfesionāls confessor [kan'fesa] n 1. grēku sūdzētājs;

2. biktstēvs confetti [kan'feti] n konfeti confidant [.konfi'daent] n uzticības persona confide [kan'faid] v 1. (in) uzticēties;

paļauties; 2. (to) uzticēt (noslēpumu) confidence ['konfidans] n 1. uzticēšanās; uzticība; to enjoy smb.'s c. — baudīt kāda uzticību; to give one's c. to smb. — uzticēties kādam; in c. — konfidenciāli; 2. paļāvība; pārliecība; 3. pašpaļāvība; pašapziņa; c. in oneself — pašpaļāvība; 4. noslēpums; to take smb. into one's c. — uzticēt kādam savu noslēpumu; 5.: c. man — krāpnieks (kas apkrāpj lētticīgos) confident ['knnfidant] a 1. paļāvīgs; pārliecināts; c. smile — paļāvīgs smaids; 2. pašpaļāvīgs; pašapzinīgs; c. manner — pašapzinīga izturēšanās confidential [.konfi'den/al] a konfidenciāls, slepenscongē

configuration [kan.figa'rei/n] n kontūra, apveids

confine I n ['konfain] (parasti pl) robeža; robežlīnijas; within the ~s of our country — mūsu zemes robežās; II v [kan'fain] 1. (to, within) ierobežot; to c. oneself to the subject — nenovirzīties no temata; 2. ieslodzīt cietumā; 3. saistīt; to be ~d to bed — būt saistītam pie gultas; to be ~d to the house by illness — slimības dēļ būt spiestam palikt mājās confinement [kan'fainmant] n 1. ierobežojums; 2. ieslodzījums; to place under solitary (close) c. — ieslodzīt vieninieku kamerā; 3. dzemdības confirm [kancim] v 1. apliecināt; 2. apstiprināt (amatā)\ to c. smb. in office — iecelt kādu amatā; 3. ratificēt (ligurnu)-, 4. hazn. konfirmēt, iesvētīt confirmation [.konfa'mei/n] n 1. apliecinājums; 2. apstiprināšana (amatā)-, 3. (līguma) ratificēšana; 4. hazn. kon-fiimācija, iesvētīšana confirmed [kan'fšimd] a 1. nelabojams; c. drunkard — hronisks dzērājs; c. invalid— mūža invalīds; 2. pārliecināts; c. bachelor — zvērināts vecpuisis confiscate ['konfiskeit] v konfiscēt confiscation [.konfi'skei/n] n konfiskācija confiscatory [kan'fiskatan] a 1. konfiskācijas-; 2. konfiscējams conflagration [.konfla'grei/n] n liels

ugunsgrēks conflate [kan'fleit] v kombinēt; apvienot conflict I ii ['konfhkt] 1. konflikts; sadursme; 2. pretruna; nesaskaņa; in c. with... — pretrunā ar...; II v [kan'flikt] 1. sadurties; nonākt konfliktā; 2. būt (nonākt) pretrunā; nesaskanēt; to c. with — būt pretrunā ar conflicting [kan'fliktir]] a pretējs; pretrunīgs;

c. views — pretēji viedokļi confluence ['konflusns] n 1. (upju) saplūšana; (ceļu) savienošanās; 2. (ļaužu) pieplūdums; drūzma confluent ['konfluant] I n (upes) pieteka; II

a saplūstošs conform [kan'foim] v (to) 1. saskaņot;

2. sakrist; atbilst; 3. pielāgoties; 4. pakļauties (likumiem)

conformable [kan'foimabl] a 1. saskaņots; saskanīgs; 2. atbilstošs; 3. pakļāvīgs; to be c. to one's wishes — pakļauties kāda gribai conformation [,kunfo:'mei/n] n 1. uzbūve; forma; 2. ģeol. (apkārnes u. tml.) reljefs;

3. ķīm. konformācija

conformist [kan'foimist] n 1. konformists;

2. tradicionālists conformity [kan'foimati] n 1. saskaņa; atbilstība; in c. with — saskaņā ar; atbilstoši; 2. (to) pakļaušanās confound [kan'faund] v 1. apmulsināt; 2. (with) sajaukt; samainīt; 3. novec. satriekt; izjaukt (plānus, cerības)-, 0 c. it! — pie velna!; c. it! — velns parāvis! confounded [kon'faundid] a sar. sasodīts confoundedly [knn'faundidli] adv ļoti; c.

hot — sasodīti karsts confraternity [,kt)nfra't3:n3ti] n brālība confrere ['konfrea] n biedrs; līdzgaitnieks confront [kan'fr/vnt] v 1. atrasties pretī; 2. pretstatīt; salīdzināt; 3. sadurties (ar grūtībām)-, 4. skatīties acīs (briesmām u. tml.)-, 5. jur. (with) konfrontēt confrontation [.konfrAn'tei/n] n

1. pretstatījums; salīdzināšana; 2. jur. konfrontēšana; konfrontācija

confuse [kon'fjuiz] v 1. sajaukt; samainīt;

2. apmulsināt; radīt neskaidrību confused [kan'fju:zd] a 1. sajaukts;

samainīts; 2. neskaidrs; c. answer — neskaidra atbilde; 3. apmulsis; to get ~d — apmulst confusion [kan'fju^n] n 1. nekārtība;

juceklis; 2. apmulsums; 3. neskaidrība confutable [ksn'fjuitabl] a atspēkojams confutation [,konfju:'tei/n] n atspēkošana;

atspēkojums confute [ksn'fjuit] v atspēkot con-game ['knngeim] n (saīs. no confidence

game) sar. blēdība, krāpšana congē ['ktMŗjei] n 1. ceremoniāla atvadīšanās; to take one's c. — ceremoniāli atvadīties; 2. aizraidīšana; to give smb. his

(her) c. — pēkšņi aizraidīt (atlaist) kādu

tf^rnccongeal

congeal [ksn'd^il] v 1. sasaldēt; 2. sasalt;

sastingt; 3. pārn. stindzināt; 4. sarecēt congelation [Jcond^'lei/n] n 1. sasaldēšana;

2. sasalšana; sastingšana; point of c .fiz. — sasalšanas punkts; 3. sarecēšana

congener ['kmufyns] n 1. kaut kas

radniecisks; 2. radinieks congeneric [,kond3i'nenk] a viendabīgs;

vienveidīgs congenial [kan'djimial] a l.(with, to) radniecīgs; tuvs; 2. (to) labvēlīgs; piemērots; c. weather — labvēlīgs laiks congeniality [ksn^imi'selsti] n kon-

ģenialitāte; garīga radniecība congenital [kan'd^emtl] a iedzimts conger ['koqga] n (ari c. eel) jūras zutis congeries [kon^ieriiz] n kaudze; guba congest [ksn'd3est] v 1. pārpildīt; ~ed roadways — satiksmes līdzekļiem pārslogoti ceļi; ~ed area — pārapdzīvots rajons; 2. med. pieplūst ar asinīm congestion [kan^est/an] n 1. pārapdzīvotība; 2. (satiksmes) sastrēgums;

3. med. aizsprostojums; venous c. — vēnu aizsprostojums

conglobate ['kungbi/beit] I a sfērisks,

lodveidīgs; II v piešķirt sfērisku veidu conglobulation [kan,gb vbju'lei/n] n globāla

apvienošanās conglomerate I n [kan'glnmarat] 1. konglomerāts; 2. ģeol. drupu iezis; 3. rūpniecisks konglomerāts; daudzprofilu korporācija; II v [kan'glnmsreit] kon-glomerēt

conglomeration [kan.glnma'rei/n] n

konglomerācija' Congolese [,kct]g3 u'li:z] I n kongojietis;

kongojiete; II a kongojiešu-congratters [kan'graetaz] int (sais. no

congratulations) sar. apsveicu! congratulate [kan'graet/uleit] v (on, upon) apsveikt

congratulation [kan.gract/u'lei/n] n 1. apsveikšana; 2. (parasti pl) (arī congrats) apsveikums; please accept my heartiest ~s — lūdzu pieņemiet manus sirsnīgākos vēlējumus

congratulatory [kan'graet/utaitari] a apsveikuma-; c. address — apsveikuma uzruna

congregate ['koijgrxgeit] v 1. sapulcināt;

2. sapulcēties congregation [.knqgri'gei/n] n

1. sapulcēšanās; 2. akadēmiska sanāksme

(Anglijas universitātēs)', 3. hazn. draudze congress ['koqgres] n kongress; the C.— ASV Kongress; to go into c. — noturēt sēdes kongresā Congressman ['korjgresman] n ASV

kongresmenis congruence ['koqgruans] n 1. saskaņa;

2. atbilstība; 3. mat. kongruence congruent ['knqgrusnt] a 1. saskanīgs;

2. atbilstošs; 3. mat. kongraents congruity [knq'gruisti] n saskaņa congruous ['knqgruss] sk. congruent conic[al] ['knmk(l)] a 1. konisks; konusa-;

2. konusveidīgs, konusveida-conifer ['konifa] n skuju koks coniferous [kai 'mfras] a skuju-coniform ['kaumfoim] sk. conic[al] conjectural [kan'd^ekt/ral] a varbūtējs conjecture [ksn'djekt,/a] I n varbūtība;

pieņēmums; II v pieņemt; iedomāties conjee ['kraK^i:] n risu novārījums conjoin [ksn'djoin] v 1. savienot;

2. savienoties

conjoint [ksnV^oint] a apvienots; kopējs conjugal ['kr>n^3Ugl] a laulības-conjugality [,kon ifyi'gstati] n laulība conjugate I a ['kundjugit] 1. savienots pa pāriem; 2. vai. (par vārdu) radniecisks;

3. ķīm. sajūgts; 4. mat. saistīts; c. angles — saistītie leņķi; 5. hot. pāra-; II v ['knn^ugeit] 1. gram, locīt (darbības vārdu)', 2. biol. savienoties

conjugation [,kon ^u'gei/n] n 1. savienošana; 2. gram, (darbības vārda) locīšana; 3. biol. konjugācija conjunct [ksn'd3AJ]At] a savienots; apvienots conjunction [kan^Ar^/n] n 1. savienošana;

2. savienojums; in c. (with) — kopā;

3. (notikumu) sakrišana; (apstākļu) sagadīšanās; 4. gram, saiklis; 5. astr.conscience

konjunkcija conjunctiva [,kon ^ATjA'taiva] n anat.

konjunktīva (acs sastāvdaļa) conjunctive [kan^Aq&tiv] I n gram. konjunktīvs; II a 1. vienojošs; 2. anat. saist-; c. tissue — saistaudi conjunctivitis [kan.djAt] Ati'vaitis] n med.

konjunktivīts conjuncture [kan^AqAl/o] n 1. apstākļu

sagadīšanās; 2. ek. konjunktūra conjuration [,kt>nd3U3'rei/n] n buršana;

apvārdošana conjure v 1. [k3n'd3ire] novec. lūgt (žēlastību u. tml.); 2. ['kAn^a] burt; apvārdot; 3. rādīt trikus; <=> to c. up — uzburt (iztēlē); atsaukt (atmiņā)

conjurer ['kAn^ora] n burvju mākslinieks

(cirkā)

conjuror ['kAiu^are] sk. conjurer conk [ko»ļk] I n 1. sl deguns; gurķis; 2. sl. pauris; 3. sar. traucējums (motorā); 0 off one's c. — nojūdzies; II v sl. gāzt (pa galvu); = to c. out sl. — 1) (par motoru) noslāpt; 2) sabrukt (aiz nespēka); 0 to c. — gāzt (pa galvu) conker ['knqks] n 1. zirgkastanis; 2.: ~s pl— bērnu spēle ar kastaņiem (kuriem izvērta aukla)

conk-out ['kDT]kaut] n amer. sl. 1. no-

jūgšanās; 2. nāve con-man ['konmaen] n (saīs. no confidence-

man) sar. blēdis, krāpnieks connate ['koneit] a 1. iedzimts; 2. piemītošs; 3. reizē dzimis; reizē radies; 4. (par ideju) radniecisks connatural [ka'naet/ral] a 1. iedzimts;

2. piemītošs; 3. homogēns, viendabīgs connect [ka'nekt] v 1. savienot; saistīt; 2. savienoties; 3. asociēt; saistīt; 4. būt saskaņotam connected [ka'nektid] a 1. savienots; saistīts; c. to earth el. — iezemēts; 2. ar sakariem; well c. — ar plašiem sakariem; 3. (par stāstījumu) sakarīgs connection [ka'nek/n] n 1. savienošana; 2. savienojums; 3. sakars; sakarība; in this (that) c. — šai sakarā; in c. with... —

attiecībā uz...; 4. radniecība; 5. (bieži pl) radinieks; 6. saskaņotība (piem., vilcienu u. tml. sarakstos); to miss a c.

— nokavēt pārsēšanos; 7. (parasti pl) sakari; pazīšanās; klientūra; 8. dzimumsakars; 9. tehn. ligzda connective [ka'nektiv] I n gram, saiklis; II a

savienojošs; c. tissue anat. — saistaudi connexion [ka'nek/n] sk. connection conniption flra'nip/n] n (arī c. fit) sar. dusmu

(histērijas) lēkme connivance [ka'naivans] n iecietība (nevietā); pieļaušana

connive [ka'naiv] v iecietīgi izturēties; pieļaut; a to c. at — pieļaut; raudzīties caur pirkstiem

connoisseur [,kona's3:] n pazinējs; lietpratējs connotation [kons u'tei/n] n (vārda) blakus nozīme

connote [ko'nsut] v 1. (par vārdu) ietvert

blakus nozīmi; 2. sar. nozīmēt connubial [ks'ņjuibial] a laulības-conquer ['korjka] v 1. uzvarēt; iekarot; 2. pārvarēt

conqueror ['kmjkaro] n 1. uzvarētājs;

iekarotājs; the C. vēst. — Viljams Iekarotājs; 2. sp. izšķiroša partija conquest ['ktnjkwest] n 1. iekarošana; pakļaušana; to make a c. of smb. — 1) uzvarēt kādu; 2) iekarot kāda uzticību (mīlestību); 2. iekarojums; iekarota teritorija

conquistador [kon'kwistado:] n vēst.

konkistadors consanguine [knn'saeqgwin] a asins-radniecīgs

consanguineous [.konsaeq'gwimas] sk.

consanguine consanguinity [.konsaeq'gwinati] n asinsradniecība

conscience ['kon/ans] n sirdsapziņa; clear (good) c. — tīra sirdsapziņa; guilty (bad) c. — netīra sirdsapziņa; to have smth. on one's c. — justies vainīgam; in all (upon my) c. — vaļsirdīgi runājot; patiesību sakot; for -' sake — sirdsapziņas nomierināšanai; to make smth. a matter of c. — tīkoties pēc sirdsapziņas; 0 to have the c. to do

231conscientious

smth. — uzdrošināties kaut ko izdarīt conscientious [,ktm/ī'en/as] a 1. apzinīgs; rūpīgs; c. piece of work — rūpīgs darbs; 2.: c. objector — cilvēks, kas atsakās iet karadienestā (karā) idejiskas pārliecības dē]

conscious ['kon/as] a 1. pie samaņas esošs;

2. kas apzinās; to be c. (of) — apzināties;

3. sajūtošs; to be c. of pain — sajust sāpes;

4. apzināts; with c. superiority — ar pārākuma apziņu

consciousness ['kr>n/asnis] n 1, samaņa; to recover (regain) c. — atgūt samaņu; 2. apziņa; prāts; class c. — šķiras apziņa conscript I n ['konsknpt] mii. iesaucamais; II v [kan'sknpt] iesaukt (obligātā karadienestā)

conscription [kan'sknp/n] n karaklausība consecrate ['konsikreit] v 1 .(to) ziedot; veltīt;

2. iesvētīt; apsvētīt consecration [.knnsi'krei/n] n 1. ziedošana;

veltīšana; 2. iesvētīšana; apsvētīšana consecution [.konsi'kju:/n] n 1. (parādību, notikumu) secība; gaita; 2. gram, (laiku) secība

consecutive [kan'sekjutxv] a secīgs; sekojošs; three c. years — trīs gadi pēc kārtas; c. clause gram. — seku palīgteikums consenescence [.konsi'nesans] n novecošana consensus [kan'sensas] n (uzskatu)

vienprātība; saskaņa consent ļkan'sent] I n piekrišana; by common (general) c. — visiem piekrītot; with one c. — vienprātīgi; to refuse one's c. — nepiekrist; II v piekrist consentaneity [kan.senta'ni:iti] n 1. saskaņotība; saskaņa; 2. vienprātība consentaneous [.konsen'teimas] a 1. (to, with) saskaņots; saskanīgs; 2. vienprātīgs; vienbalsīgs

consentient [kan'sen/ant] a 1. vienprātīgs;

2. (to) piekrītošs consequence ['ktmsikwans] n 1. sekas; rezultāts; to take the ~s — atbildēt par sekām; in c. (of) —rezultātā; 2. svarīgums; of c. — svarīgs, nozīmīgs; is it of any (much) c.? — vai tam ir kāda (liela)

nozīme?

consequent ['konsikwant] I n 1. sekas;

2. mat. otrais proporcijas loceklis; II a 1 .(on) izrietošs; sekojošs; 2.konsekvents

consequential [.konsilcwen/l] a 1. izrietošs;

sekojošs; 2. svarīgs; 3. pašapzinīgs consequently ['konsikwantlx] adv tātad; rezultātā

conservancy [kan's3:vansi] n 1. (apkārtējās vides u. tml.) saudzēšana; saglabāšana; c. area — rezervāts; liegums; 2. dabas un pieminekļu aizsardzības dienests conservation [Jcnnsa'vei/n] n 1. saglabāšana; nature c. — dabas aizsardzība; c. of energy fiz. — enerģijas nezūdamības likums; faculty of c.— atmiņa; spēja atminēties; 2. dabas un pieminekļu aizsardzības dienests; 3. (augļu) konservēšana

conservationist [.knnsa'vei/nist] n 1. dabas aizsardzības piekritējs; 2. dabas un pieminekļu aizsardzības dienesta darbinieks conservatism [kan's3:vatizam] n konservatīvisms

conservative [kan's3:vativ] I n konservatīvais; II a 1. konservatīvs; 2. piesardzīgs; apdomīgs conservatoire [kan's3:vatwa:] n konservatorija

conservator ['knnsaveita] n 1. (muzeja u. tml.) sargs; uzraugs; 2. mežu un ūdeņu uzraudzības dienesta darbinieks;

3. aizbildnis

conservatory [kan's3:vatn] n 1. siltumnīca;

2. ziemas dārzs; 3. amer. konservatorija conserve [kan's3:v] I n (parasti pl) augļu konservi; II v 1. saglabāt; to c. the nature — saglabāt dabu; to c. one's health — saglabāt savu veselību consider [kan'sida] v 1. apsvērt; apdomāt; 2. izskatīt; aplūkot; 3. uzskatīt; 4. ņemt vērā; rēķināties (ar kaut ko); all things ~ed — ievērojot visus apstākļus considerable [kan'sidarabl] a 1. ievērojams; vērā ņemams; 2. krietni liels; c. distance — prāvs attālums considerably [kan'sidarabh] adv daudz;conspiratorial

krietni; ievērojami; c. more (less) — daudz vairāk (mazāk) considerate [kan'sidarst] a 1. taktisks, uzmanīgs (pret kādu) 2. novec. apdomīgs, piesardzīgs consideration [ksn.sida'rei/n] n

1. apsvēršana; izskatīšana; to give one's careful c. — rūpīgi apspriest; to be under c. — tikt apspriestam; 2. apsvērums; apstāklis; 3. ievērošana; in c. of... — ievērojot, ka...; to leave out of c. — aizmirst; neņemt vēra; on no c. — nekādā ziņā; to take into c. — ņemt vērā; 4. taktiskums; uzmanība (pret kādu); to show c. for smb'. — izturēties uzmanīgi pret kādu; 5. kompensācija, atlīdzība; for a c. — par atlīdzību

considering [kan'sidsnrj] prep ņemot vērā; ievērojot; you've done very well, c.— ņemot vērā apstākļus, jums ir veicies gluži labi

consign [ksn'sain] v 1. nodot (kāda aizgādībā); uzticēt; 2. nosūtīt (preces, naudas pārvedumu) consignee [.ktmsai'ni:] n (preču u. tml.) saņēmējs

consignment [kan'sainmant] n 1. (preču u. tml.) nosūtīšana; 2. nosūtītās preces; 3. konosaments consignor [kan'sama] n (preču u. tml.) nosūtītājs

consist [kan'sist] v 1. (of) sastāvēt; 2. (in)

pastāvēt; būt; 3. (with) sakrist consistence [kan'sistans] n konsistence, blīvums

consistency [kan'sistansi] n 1. sk. consistence; 2. konsekvence; saskaņa; 3. secība; pakāpeniskums consistent [kan'sistant] a 1. konsekvents;

2. (with) savienojams; saskanīgs; 3. blīvs; ciets

consistently [ksn'sistantli] adv 1. konsekventi; neatlaidīgi; 2. visnotaļ, viscaur consolation [.konsa'lei/n] n 1. mierinājums; 2. mierināšana; 3.: c. prize — veicināšanas balva

consolatory [kan'solatan] a mierinošs;

[-mierinājuma-console2-]

{+mierinājuma- console2+} [kan'saul] v mierināt consoleb [kan'saul] n 1. arh., tehn. konsole; kronšteins; 2. (ērģeļu, aparāta u. tml.) tastatūra; vadības pults; program c.— pārraides vadības panelis; 3. radiola; grīdas televizors; 4.: c. table — sienas plauktiņš; c. mirror — trimo spogulis consolidate [kan'solideit] v 1. nostiprināt;

2. nostiprināties; 2. konsolidēt, apvienot;

3. apvienoties; 4. sacietēt consolidated [kan'sohdeitid] a 1. konsolidēties; the C. Fund — valsts parāda dzēšanas fonds; 2. apvienots; c. ticket office amer. — centrālā biļešu kase; 3. sacietējis

consolidation [kan.soli'dei/n] n 1. nostiprināšana; 2. nostiprināšanās; 3. apvienošana; 4. apvienošanās; 5. sacietēšana consols ['konsalz] n pl (ari consolidated annuities) Anglijas valsts aizņēmuma obligācijas comsomme [kan'somei] n buljons consonance ['konsanansļ n 1. saskaņa;

2. vienprātība (domās, uzskatos);

3. mūz. konsonanse

consonant ['knnsansnt] I n gram, līdzskanis; II a (to) saskanīgs; (with) atbilstošs; 2. mūz. harmonisks consonantal [.knnsa'naentl] a gram. līdzskaņa-

consort I n ['knnsoit] I. dzīvesbiedrs; dzīvesbiedre (sev. monarhu ģimenēs); Prince C. — karalienes vīrs; 2. apsardzes kuģis; n v [kon'sa:t] (with) 1. saieties; satikties; 2. harmonēt; saskanēt consortium [ksn'soitiam] n (pl consortia

[kan'sDitia]) konsorcijs conspectus [ksn'spektss];? konspekts conspicuous [ksn'spikjuss] a uzkrītošs; skaidri redzams; c. traffic signs — skaidri redzamas satiksmes zīmes; to make oneself c. — vērst uz sevi uzmanību; 0 to be c. for — izcelties ar conspiracy [kan'spirasi] n sazvērestība

conspirator [kon'spirata] n sazvērnieks conspiratorial rksns*- "^'tornal] a sazvērniecisks

233conspire

conspire [kan'spaia] v 1. (with, together) slepus sadarboties; 2. (against) rīkot sazvērestību; 3. (par notikumiem) sagadīties constable ['kAnstsbl] n 1. konstebls; policists; Chief C. — policijas prefekts; 2. vēst. pils pārvaldnieks constabulary [kan'staebjubn] n 1. policija;

2.: -ies pl — policijas spēki constancy ['konstansi] n 1. pastāvība;

2. nelokāmība; 3. uzticība

constant ['knnstant] I nfiz., mat. konstante; II a 1. konstants; pastāvīgs; c. capital ek. — pastāvīgais kapitāls; c. current el. — līdzstrāva; 2. nelokāms, nemainīgs;

3. lojāls; uzticīgs

constantly ['knnstantli] adv 1. pastāvīgi;

aizvien; 2. bieži constellation [.konsts'lei/n] n l.astr.

zvaigznājs; 2. pārn. plejāde consternation [.konsta'nei/n] n izbailes; apjukums

constipate ['konstipeit] v radīt (vēdera)

aizcietējumu constipation [,knnsti'pei/n] n (vēdera) aiz-cietējums

constituency [ksn'stitjuansi] n 1. vēlētāji; 2. vēlēšanu apgabals; 3. sar. klientūra;

4. (avīzes u. tml.) abonenti constituent [kan'stitjuant] Inl. sastāvdaļa;

2. vēlētājs; 3. jur. pilnvarotājs; II a

1. sastādošs; c. part — sastāvdaļa; c. congress — dibināšanas kongress;

2. vēlēšanu-; 3. likumdošanas-; c. assembly — satversmes sapulce

constitute [*kr»nstitju:t] v 1. iecelt; ~ed authorities — [oficiālie] likumdošanas orgāni; 2. izveidot; radīt; sastādīt; to c. a committee — izveidot komisiju; to c. a menace — radīt draudus constitution8 [,konsti'tju:/n] n konstitūcija constitution1» [,kbnsti'tju:/n] n 1. konstitūcija; ķermeņa uzbūve; by c. —pēc dabas; 2. sastāvs; struktūra; the c. of one's mind — mentalitāte constitutional [.konsti'tjui/onl] I n sar. pastaiga (ārstnieciskā nolūkā); to go for a c. — pastaigāties svaigā gaisā; II a

1. konstitucionāls; 2. ķīm. struktūras-; c. formula — struktūrformula constitutionalism [.knnsti'tju:/nalizam] n

1. konstitucionāla valsts iekārta;

2. konstitucionālisms

constitutive ['knnstitju:tiv] a 1. būtisks;

svarigs; 2. sk. constituent II1. constitutor ['knnstitjuita] n dibinātājs, izveidotājs

constrain [kan'strein] v 1. piespiest; likt;

2. pass, būt spiestam; 3. ieslodzīt (cietumā) constrained [kan'streind] a 1. piespiests; 2. (par izturēšanos) nebrivs; bikls; 3. (par balsi) aizžņaugts constrainedly [kan'streinidli] adv piespiesti; nebrīvi

constraint [kan'streint] n 1. piespiešana; spaidi; under c. — piespiedu kārtā; 2. (jūtu) apvaldīšana; 3. piespiestība; biklums; nebrivums

constrict [kan'stnkt] v 1. saspiest; savilkt; to c. a vein — sažņaugt vēnu; 2. pārn. ierobežot; ~ed outlook — aprobežots uzskats

constriction [ksn'stnk/n] n savilkšana; saspiešana; c. in the chest — spiediens pakrūtē

constrictor [kan'stnkta] n 1. žņaudzējčūska;

2. anat. savilcējmuskulis; 3. med. žņaugs constringe [k3n'stnnd3] v saspiest; savilkt constringency [kan'stnndjansi] n fiziol.

saspiešana; savilkšana constringent [k3n'strind33nt] a anat. savelkošs

construct [kan'strAkt] v 1. celt; būvēt; 2. radīt; izveidot; 3. mat. konstruēt; 4. gram, sastādīt (teikumu)

construction [kon'strAk/n] n 1. celtniecība; housing c. — dzīvokļu celtniecība; building under c. — (nepabeigta) jaunceltne; 2. konstrukcija; būve; celtne; 3. iztulkojums, izskaidrojums; to put a wrong c. on smb.'s action — nepareizi iztulkot kāda rīcību; 4. gram, (teikuma) uzbūve; 5. mat. konstruēšana constructional [ksn'strAk/snl] a 1. konstruktīvs; 2. celtniecības-; c.contaminate

defect — celtniecības defekts constructionism [kan'strAk/onizam] n

konstruktīvisms (mākslā) constructive [kan'strAktiv] a 1. konstruktīvs; 2. celtniecības-; 3. radošs; c. suggestion — konstruktīvs priekšlikums; 4. (par kritiku) lietišķs; 5. netiešs; c. denial — netiešs atteikums

constructor [kan'strAkta] n 1. konstruktors;

2. celtnieks construe [ksn'stru:] v 1. izdarīt sintaktisku

analīzi; 2. iztulkot; izskaidrot consuetude ['knnswitju:d] n paraža;

nerakstīts likums consul ['knnsal] n konsuls consular ['konsjub] a konsula-; konsulāta-; konsulārs

consulate ['knnsjulst] n 1. konsulāts;

2. konsula amats consult [kan'sAlt] V 1. konsultēties; to c. a doctor — griezties pie ārsta; to c. a dictionary — meklēt [vārdu] vārdnīcā; 2. (for) konsultēt; to c. for a firm — strādāt par kādas firmas konsultantu; 3. (with) apspriesties; 4. ievērot; to c. one's interests — ņemt vērā kāda intereses consultant [kan'sAltant] n konsultants consultation [.konsal'teifn] n 1. konsultācija;

2. apspriede; 3. (ārstu) konsilijs consultative [kan'sAltotiv] a konsultatīvs;

konsultācijas-; padomdošanas-consultee [.konsAl'ti:] n konsultējamais Consulting [kon'sAltiij] a konsultējošs; c. engineer — inženieris konsultants; c. hours — pieņemšanas stundas; c. room — (slimnieku u. tml.) pieņemamā telpa

consume [kon'sju:m] v 1. patērēt; izlietot; 2. apēst; 3. (par uguni) iznīcināt; 4. iztērēt; izšķiest; 5. pass, mocīties; to be ~d with (by) envy — būt skaudības pārņemtam; 6. (away) izdilt, iznīkt consumer [kon'sjuima] n patērētājs; c.

goods — plaša patēriņa preces consummate I a [kan'sAmit] 1. perfekts; pilnīgs; c. happiness — svētlaime; 2, [augstu] izkopts; c. taste — izkopta

gaume; c. master of his craft — sava amata meistars; II v ['knnssmeit] pilnveidot consummation [.konso'mei/n] n 1. (darba) pabeigšana; the c. of life's work — mūža darbs; 2. gals; nāve; 3. (mērķa) sasniegšana; (sapņa) piepildījums; 4. pilnība consumption [ksn'sAm/jJn]nl. patērēšana;

patēriņš; 2. novec. dilonis consumptive [kon'sAmptiv] I n novec. diloņslimnieks; II a 1. diloņslims; 2. postošs

contact ['kontaekt] I n 1. kontakts; saskare; to be in (out of) c. (with) — būt (nebūt) saskarē; to come (bring) into c. (with) — nākt saskarē; saskarties; to make c. (with) — 1) nodibināt sakarus; 2) saprasties; 2. el. kontakts; to make c. — pieslēgt (pievienot) strāvai; to break c. — atslēgt (atvienot) no strāvas; 3. (parasti pl) sakari; social ~s — sabiedriskie kontakti; c. man — starpnieks, vidutājs; 4. mat. pieskares punkts; 5. med. baciļu nesējs; II a kontakt-; c. lens — kontaktlēcas; HI v [knn'taekt] 1. (with) nonākt saskarē; 2. sazināties contact-breaker ['kontaektbreiko] n el. svirslēdzis

contactor [kan'taekta] n el. slēdzējs; slēdzis contagion [kon'te^an] n 1. infekcija;

2. infekcijas slimība; 3. kaitīga ietekme contagious [kon'teidjos] a 1. (par slimību) infekcijas-; infekciozs, lipīgs; 2. (par smiekliem) aizraujošs contain [kan'tein] v 1. saturēt; ietvert; 2. apvaldīt (jūtas u. tml.); c. yourself! — savaldies (savaldieties)!; 3. apturēt (piem., infekcijas) izplatīšanos; 4. mat. dalīties bez atlikuma

contained [kon'teind] a savaldīgs; mierīgs container [kon'teina] n 1. tvertne; rezervuārs;

2. konteiners; c. ship — konteinerkuģis;

3. tehn. aptvere; [ap]skava containerization [kon.teinsrai'zei/n] n

(preču) konteinerizēšana containerize [kan'teinaraiz] v pārvadāt ar

konteineriem contaminant [kan'taeminant] n indīga viela contaminate [kan'temineit] v 1. aptraipīt;contamination

apgānīt; 2. demoralizēt; samaitāt; 3. inficēt; 4. saindēt (piem., ar radioaktīvām vielām) contamination [ksn.taemi'nei/n] n 1. aptraipīšana; apgānīšana; 2. demo-ralizēšana; samaitāšana; 3. inficēšana; 4. saindēšana; (piem., ar radioaktīvām vielām)-, c. meter — radioaktivitātes mērītājs; 5. vai., lit. kontaminācija contemn [kan'tem] v nicināt, izturēties nicinoši

contemplate ['ktmtempleit] v 1. vērot; aplūkot; 2. apcerēt; pārdomāt; 3. nodomāt; iecerēt; 4. saskatīt; I do not c. any difficulty in the completion of this work — es nesaskatu nekādu grūtību, lai beigtu šo darbu

contemplation [.kontem'plei/n] n 1. vērošana; 2. apcere; pārdomas; 3. nodoms; iecere

contemplative ['kontempleitiv] a kontem-

platīvs, vērojošs contemporaneity [kan.tempare'niisti] n 1. mūsdienas; 2. laikmetīgums; 3. vienlaicība

contemporaneous [kan.tempa'reinias] a

1. mūsdienu-; 2. vienlaicīgs contemporarily [kan'temparari] I n 1. laikabiedrs; they were -ies at school — viņi vienā laikā gāja skolā; 2. vienaudzis; II a 1. mūsdienu-; mūslaiku-; 2. viena laika-; viena vecuma-contempt [kan'tempt] n 1. (for) nicināšana; nicinājums; to fall into c. — radīt nicinājumu pret sevi; to hold in c.— nicināt; 2. (arī c. of court) necienīga izturēšanās pret tiesu; 0 in c. of — par spīti contemptible [kan'temptsbl] a nicināms contemptuous [kan'tempt/uas] a nicinošs; to

be c. (of) — nicināt, nievāt contend [kan'tend] v 1. (against, for, with) cīnīties; 2. (with) sacensties; ~ing passions — pretrunīgas jūtas; 3. (with) strīdēties; 4. apgalvot contender [kan'tends] n 1. sāncensis (sacīkstēs, vēlēšanās); 2. kandidāts (kādam amatam)

content® ['kcntent] n 1. (parasti pl) saturs;

table of ~s — satura rādītājs (grāmatā); to empty smth. of its ~s — iztukšot (trauku u. tml.); 2. sastāvs; high food c. — augsts kaloriju daudzums; 3. tilpums; kubatūra; 4. būtība

contentb [kan'tent] I n 1. apmierinātība; to Uve in peace and c. — dzīvot mierā un pieticībā; to one's heart's c. — pēc sirds patikas; 2.: the ~s pari. — lordu palātas locekļi, kas balso "par"; II a (with) apmierināts III v apmierināt; to c. oneself (with) — apmierināties contented [kan'tentid] a apmierināts contention [kan'ten/n] n 1. strīds; 2. arguments; apgalvojums; 3. sacensība; 0 bone of c. — strīda ābols contentious [kan'ten/ss] a 1. ķildīgs; 2. (par

jautājumu u. tml.) strīdīgs contentment [kan'tentmsnt] n 1. apmierinātība; 2. pieticība conterminous [kan't3:min3s] a 1. (with)

blakusesošs; kaimiņu-; 2. sakritīgs contest I n ['knntest] 1. strīds; debates; 2. sacensība; close c. — sīva cīņa (piem., vēlēšanās); II v [ksn'test] 1. diskutēt; strīdēties (par); to c. every inch of ground — cīnīties par katru pēdu zemes; 4. (with) sacensties; to c. a prize — cīnīties par balvu

contestant [kan'testsnt] n 1. sāncensis;

2. sacensības dalībnieks context f'kontekst] n konteksts contextual [kon'tekst/usl] a konteksta-; no

konteksta izrietošs contextualize [kmi'tekst/ualaiz] v vai. pētīt

vārdus un fonēmas kontekstā contexture [knn'tekst/a] n 1. uzbūve; struktūra; 2. savijums; audums; 3. (literārā darba) kompozīcija contiguity [.konti'gjuisti] n 1. saskare; tuvums; 2. nepārtraukta rinda; 3. psih. ideju asociācija

contiguous [kan'tigjuas] a 1. blakusesošs; tuvējs; c. angles mat. — blakusleņķi; 2. (par jēdzieniem) saistīts continence ['kontinsns] n savaldība; atturība; mērenībacontract

continent3 ['kontinsnt] n kontinents; the C. — 1) Eiropas kontinents; 2) amer. Ziemeļamerika continent ['kontinant] a savaldīgs; atturīgs; mērens

continental [Jnmti'nentl] I n 1. Eiropas kontinenta iedzīvotājs; 2. ārzemnieks (no

britu viedokļa)', 3. imigrants (no Indijas, Pakistānas); II a 1. kontinentāls; kontinenta-; 2. amer. Ziemeļamerikas-contigenc||y [kan'tin^ansi] n 1. nejaušība; 2. iespējamība; 3. (parasti pl) zināmi apstākļi; to be prepared for all ~ies — paredzēt visu iespējamo contingent [kan'tin^ant] I n 1. kontingents; s. of troops and ships — armijas daļu un kuģu kontingents; 2. pārstāvība; pārstāvji; n a 1. nejaušs; 2. (on, upon) eventuāls; nosacīts

continual [kan'tmjual] a 1. ļoti biežs;

2. nerimtīgs; nemitīgs continuance [kan'tinjuans] n 1. turpināšanās; ilgums; during the c. of the war — visu kara laiku; for a c. — uz ilgāku laiku; 2. jur. (lietas) atlikšana; 3.: c. performance — nepārtraukti kinoseansi continuant [kan'tmjuant] n vai. sonants continuation [ksn.tinju'ei/n] n 1. turpinājums; 2. turpināšanās; ilgums; 3. pl sl. [virsļbikses continuator [kan'tinjueita] n (kāda cita darba

u. tml.) turpinātājs continue [kan'tinju:] v 1. turpināt; 2. turpināties; 3. palikt; saglabāt; to c. in power (in office) — palikt pie varas (amatā); to c. immovable — palikt pie sava; 4.jur. atlikt (lietas izskatīšanu) continued [kan'tinju:d] a nepārtraukts; ilgstošs; to be c. — turpinājums sekos; c. fraction mat. —ķēdes (nepārtraukta) daļa continuity [.kanti'njuiati] n 1. nepārtrauktība; 2. (faktu) secība; 3.filoz. kontinuitāte; 4. (filmas, pārraides u. tml.) scenārijs; 5.: c. girl — (kadru) montētāja continuous [ksn'tinjuas] a 1. nepārtraukts; pastāvīgs; c. flight av. — nepārtraukts lidojums; c. current el. — līdzstrāva;

2. ilgstošs; c. tenses gram. —ilgstošie laiki;

3. vienlaidu-

continuum [kan'tinjuam] n 1. nepārtrauktība; the c. of time — laika plūsma; 2. mat., fiz. kontinuums contort [kan'to:t] v 1. sagriezt; saliekt; izliekt; 2. sašķobīt (seju); 3. sagrozīt (nozīmi u. tml.); izkropļot (faktus) contortion [kan'ta:/n] n 1. sagriešana; saliekšana; izliekšana; 2. (sejas) sa-šķobīšana; savilkšana; 3. (nozīmes u. tml.) sagrozīšana; (faktu) izkropļošana; 4. med. izmežģījums contortionist [ksn'to:/nīst] n 1. akrobāts;

2. (faktu, nozīmes) sagrozītājs, izkropļotājs contour ['kontus] I n 1. kontūra; apveids; profils; c. line — kontūrlīnija; c. map — kontūrkarte; 2. amer. (notikumu) gaita; 3.: c. fighter av. — triecienlidmašīna; II v konturēt; profilēt contra ['kontrs] I n 1. kaut kas pretējs; 2. balss pret; the pros and the ~s — balsis par un pret; II prep pret contraband ['kontrebaend] n kontrabanda;

c. trader — kontrabandists contrabandist ['kontrabaendist] n kontrabandists

contrabass ['kontrsbeis] n mūz. kontrabass contraceptive [.kontra'septiv] n pretapaugļošanās līdzeklis contract I n ['knntraekt] kontrakts; līgums; vienošanās; to bind oneself by c. — saistīties ar līgumu; by c. — pēc līguma; c. work — akorddarbs; to enter into (make) a c. (with) — noslēgt līgumu; labour c. — darba līgums; II v [ksn'traekt] 1. noslēgt (Ilgumu u. tml.); uzņemties (saistības); ~ing parties — līgumslēdzējas puses; to c. a marriage — stāties laulībā; 2. piesavināties (sliktus paradumus); 3. iegūt (slimību);

4. sašaurināt; to c. expenses — samazināt izdevumus; 5. savilkt; to c. one's muscles — savilkt muskuļus; to c. the brow — saraukt pieri; 6. savilkties; sarauties; 7. nokļūt (parādos); 8. gram. kontrahēt, saīsināt (vārdu); savilkt (teikumu); <=> to c. in — oficiāli piekrist slēgtcontracted

līgumu; to c. out — oficiāli paziņot par atteikšanos slēgt līgumu; to c. out of an alliance — oficiāli atteikties no līdzdalības savienībā

contracted [kan'traektid] a I. (par līgumu) noslēgts; 2. (par pieri it. tml.) saraukta;

3. (par uzskatiem) šaurs; aprobežots;

4. gram, (par vārdu) saīsināts; (par teikumu) savilkts

contractile [ksn'traektail] a 1. spējīgs savilkties (sarauties); 2. savilkšanās-; c. force — savilkšanās spēja contractility [.knntraek'tilati] n spēja

savilkties (sarauties) contraction [kan'traek/n] n 1. (līguma) noslēgšana; 2. (paraduma) piesavināšanās; 3. (slimības) iegūšana; 4. (muskuļa) saraušanās; (pieres) saraukšana; 5. gram, kon-trakcija; 6.: ~s pl — dzemdību sāpju viļņi contractive [ksn'traektiv] a savelkošs contractor [kan'traekta] n 1. darba uzņēmējs; builder and c. — celtniecības darbu vadītājs; 2. kontrahents; līgumslēdzēja puse; 3. anat. savilcējmuskulis contractual [kan'traek/usl] a līguma-; pēc līguma

contradict [.knntra'dikt] v 1. būt pretrunā;

2. runāt pretī; iebilst; 3. atsaukt; noliegt contradiction [.knntra'dik/n] n 1. pretruna;

to be in c. — būt pretrunā; c. in terms — acīm redzama pretruna; 2. iebildums;

3. atsaukums; noliegšana; 4. kontrasts; pretstats

contradictious [.knntrs'dik/as] a 1. pretrunīgs; 2. tāds, kam patīk runāt pretī contradictor [.knntrs'dikta] n 1.

oponents;

2. ķildnieks, strīdnieks contradictory [.kontra'diktan] a pretrunīgs contradistinction [.knntradi'stii] kfn] n pretstatīšana; pretstatījums; in c. to — pretstatā; pretēji contradistinguish [.kontradi'stiqgwi/] v pretstatīt

contrail ['kuntreil] n (lidmašīna) izplūdes grīste

contraindication [.knntra.indi'kei/n] n med. kontrindikācija

contralto [kan'traeltau] n mūz. kontralts contraposition [.kontraps'zi/n] n pretstatījums; antitēze contraption [ksn'traep/n] n sar. rīks; daikts contrapuntal [.knntra'pAntl] a mūz. kontra-punkta-

contrariety [.kontra'raisti] n pretstats;

pretruna; nesavienojamība contrariness ['kontrannis] n ietiepība contrariwise ['knntranwaiz] adv otrādi; pretēji

contrar||y ['knntrari] I n 1. pretējība; pretējais; on the c. — gluži otrādi; to the c. — pretēji; to go by -ies — notikt pretēji gaidītajam; 2. loģ. pretējs jēdziens (slēdziens); II a 1 .(to) pretējs; c. to custom—pretējs ieradumam; 2. (par laiku) nelabvēlīgs; c. wind — pretvējš; 3. sar. [kan'tresn] ietiepīgs; III adv (to) pret; pretēji; par spīti contrast I n ['kontraist] 1. kontrasts; pretstats; 2. pretnostatīšana; pretstatījums; in c. with — salīdzinājumā ar; II v [kan'traist]

1. pretstatīt; salīdzināt; 2. kontrastēt; these colours c. agreeably — šīs krāsas patīkami kontrastē

contrastive [kan'traistiv] a kontrastējošs contravene [.kontra'virn] v 1. pārkāpt

(likumu); 2. būt pretrunā (ar); 3. apstrīdēt contravention [.kontrs'ven/n] n (likuma)

pārkāpšana contretemps ['kontratmj] n negaidīta

neveiksme; aizķeršanās contribute [kan'tnbjuit] v 1. veicināt; sekmēt;

2. ziedot (laiku, naudu); dot ieguldījumu (piem., zinātnē); 3. darboties līdzi (laikrakstā ii. tml.)

contribution [.knntri'bju:/n] n 1. palīdzība; pabalsts; 2. ieguldījums, devums (zinātnē);

3. raksts (laikrakstam); 4. kontribūcija; to lay [a country] under c. — uzlikt kontribūciju

contributor [kan'tnbjuta] n 1. atbalstītājs; veicinātājs; 2. ziedotājs; 3. (laikraksta) līdzstrādnieks contributory [kon'tribjutari] a veicinošs;

sekmējošs

con-trick ['kontnk] n (sals, no confidence

trick) amer. sl. blēdība, krāpšana contrite ['kontrait] a nožēlas pilns contrition [kan'tn/n] n nožēla contrivance [ksn'traivns] n 1. gudrs (ari viltīgs) plāns; 2. izgudrojums; 3. izgudrot-spēja; beyond human c. — neaptverams;

4. ierīce; ietaise

contrive [kan'traiv] v 1. izdomāt; izgudrot; 2.iemanīties; 3.(against) perināt (piem., ļaunus nodomus); 0 to cut and c. — tikko savilkt galus kopā contriver [kan'traiva] n 1. izgudrotājs; 2.:

good c. — labs saimniekotājs control [kan'trsul] I n 1. vadība; uzraudzība; to be in c. (of) (to have c. over) — uzraudzīt; vadīt; to be (get) out of c.— vairs nepakļauties vadībai; 2. kontrole; pārbaude; 3. regulēšana; birth c. — dzimstības regulēšana; 4. vara; to lose c. (over) — zaudēt varu; 5. savaldīšanās; to speak without c. — runāt nesavaldīgi; 6. (parasti pl) tehn. kontrolierice; the ~s of a machine — mašīnas vadības sviras; c. panei — vadības pults; II v 1. vadīt; uzraudzīt; 2. kontrolēt; pārbaudīt; -led experiment — kontroleksperiments; 3. regulēt (cenas u. tml.); 4. [pār]valdīt;

5. apvaldīt (piem., dusmas); c. yourself! — savaldies!

controllable [kan'treubbl] a 1. kontrolējams; vadāms; regulējams; c. spacecraft — vadāms kosmosa kuģis; 2. (par dzīvnieku) paklausīgs

controller [ksn'troub] n 1. kontrolieris; revidents; 2. pārraugs; 3. tehn. regulators; vadāmierīce controversial [,kontra'v3:/l] a polemisks; strīdīgs

controversialist [,kt>ntre'v3:/alist] nformai.

polemists, strīdnieks controversy [*kDntr3V3:si] n 1. strīds; diskusija; to engage in [a] c. — iesaistīties diskusijā; facts without (beyond) c. —

neapstrīdami fakti; 2. strīds; ķilda

controvert ['kontr3V3:t] v 1. apstrīdēt; 2. diskutēt; strīdēties

controvertible [.kontre'viitabl] a diskutējams, strīdīgs; apstrīdams contumacious [.kontjui'mei/as] a stūrgalvīgs; ietiepīgs; nepaklausīgs contumacy ['kontjumssi] n stūrgalvība;

ietiepība; nepaklausība contumelious [Jcuntju:'mi:li3s] a stūrgalvīgs;

nepaklausīgs; nekaunīgs contumely ['ktmtju:mli] n nekaunīga valoda (rīcība)

contuse [kan'tjuiz] v kontuzēt contusion [kan'tju^n] n kontūzija conundrum [ka'nAndram] n āķīga mīkla conurbation [Jcoroi'bei/n] n lielpilsēta ar

pavadoņpilsētām convalesce [.knnva'les] v atveseļoties convalescence [.konvo'lesns] n atveseļošanās convalescent [.konva'lesnt] I n slimnieks, kurš atveseļojas; II a atveseļošanās-; c. hospital — rehabilitācijas slimnīca convection [kan'vek/n] nfiz., ķīm. konvekcija convector [kan'vekta] n konvektors convene [kan'viin] v 1. sasaukt (sapulci u. tml.); 2. izsaukt (uz tiesas sēdi); 3. sanākt, sapulcēties

convener [kan'viina] n (sapulces, sanāksmes) sasaucējs

convenience [ksn'viinisns] n 1. ērtība; 2.: ~s pl — ērtības; labierīcības; house fitted with all modern ~s — māja ar visām modernām ērtībām; public ~s — publiska tualete; 3. izdevīgums; to make a c. of smb. — izmantot kādu savās interesēs; marriage of c. — aprēķina laulības; 4.: c. foods — lietošanai gatavi produkti convenient [ksn'viiniant] a ērts; piemērots; c. time — piemērots laiks; c. for — viegli sasniedzams convent ['knnvant] n (sieviešu) klosteris convention [kan'ven/n] n 1. sanāksme; 2. konvencija, līgums; 3. (vispārpieņemta) paraža; in accordance with c. — saskaņā ar paražām; to break with c. — lauzt paražu; slave to c. — ieradumu vergs; 4. vēst. konvents conventional [ksn'ven/nal] a 1. konvencionāls; vispārpieņemts; parasts; 2. tradi-conventionality

cionāls; nosacīts; 3. tehn. standart-; 4. (par ieročiem u. tml.) parasts; c. weapons — parastā tipa ieroči; c. power station — spēkstacija (kas neizmanto atomenerģiju) conventionalit||y [kan.ven/a'naebti] n

1. konvencionalitāte; 2.: the -ies pl — sabiedrībā pieņemtās uzvedības normas; 3. sabiedrisko normu ievērošana

conventioneer [kan.ven/s'nia] n amer.

sanāksmes delegāts converge [k3n'v3:d3] v 1. (par ceļiem u. tml.) saplūst [kopā]; 2. (par domām, darbību) vērsties vienā virzienā; 3. mat. konverģēt, savirzīties

convergence [kan'v3:d33ns] n 1. (ceļu u. tml.)

saplūšana; 2. mat. konverģence convergent [kan'v3:d3ant] a konvergents converging [kan'v3:d3ir]] a 1. saplūstošs;

2. koncentrēts; c. fire mil. — koncentrēta uguns

conversable [k3n'v3:ssbl] a 1. runīgs;

2. sarunai piemērots conversance [k3n'v3:sans] n (with)

kompetence; lietpratība conversant [k3n'v3:sant] a (with) kompetents; lietpratīgs; labi iepazinies; to keep c.—

būt lietas kursā; c. with a subject — labi pārzināt kādu priekšmetu conversation [.kanva'sei/n] n 1. saruna; to make c. — tērzēt; 2. inform. ESM darbs dialoga režīmā; 3. (arī c. piece) glezn. žanra glezna

conversational [.knnva'sei/nal] a 1. runīgs;

2. sarunas-; sarunvalodas-conversazione [.konvasaetsi'auni] n literārs sarīkojums

converse3 ['konv3:s] I n 1. pretējs apgalvojums; 2. mat. apgriezta teorēma; II a pretējs; apgriezts converse6 [kon'v3:s] v sarunāties conversely [k3n'v3:sli] adv pretēji; apgriezti conversion [kan'v3:/n] n 1. (to, into) pārvēršana; 2. (to, into) pārvēršanās; the c. of ice into water — ledus pārvēršanās ūdenī; 3. pārveidošana; 4. pol. pāriešana (no vienas partijas citā)-, 5. pievēršana;

atgriešana (ticībā)-, 6. mat. (vienkāršā

daļskaitļa) pārvēršana decimāldaļā; 7. ek., vai. konversija convert ['konv3:t] I n 1. pārbēdzējs (no vienas partijas citā); 2. jaunpievērstais; to make a c. of smb. — 1) pievērst kādu savai ticībai; 2) pārvilkt kādu savā pusē; II v 1. (into) pārvērst; 2. pārveidot; 3. pievērst; atgriezt (ticībai); 4. ek. konvertēt; mainīt (valūtu); 5. jur. piesavināties converter (arī convertor) [kan'v3:t3] n 1. tehn. konverters; 2. el. strāvas pārveidotājs

convertibility [ksn.vsita'bilati] n ek. apmaināmība; brīva starptautiska valūtas apmaiņa convertible [k3n'v3:tobl] I n 1. automašīna ar paceļamu jumtu; 2. dīvāngulta; II a

1. pārvēršams; apmaināms; c. currency — maiņas valūta; 2. (par automašīnas jumtu) paceļams; nolaižams; 3. (par mēbeli) saliekams; c. bed — dīvāngulta

convex [.kon'veks] a konvekss, izliekts convexity [.knn'vekssti] n konveksitāte, izliekums

convey [kan'vei] v 1. (from, to) transportēt; pārvadāt (pasažierus, kravu); 2. novadīt;

3. paziņot; nodot (ziņojumu u. tml.); please c. my best wishes -— lūdzu nododiet manus sirsnīgākos sveicienus; 4. izteikt (domu u. tml.); it ~s nothing — tas neko neizsaka;

5. vadīt (elektrību); pārraidīt (skaņas);

6. jur. (to) norakstīt (mantu, īpašumu) conveyance [kan'veisns] n 1 .(kravas)

pārvadāšana; transports; 2. satiksmes līdzeklis; 3. (ziņojuma u. tml.) nodošana;

4. jur. (īpašuma) norakstīšana; 5. jur. (īpašuma) nodošanas akts

conveyancer [kan'veiansa] n notārs conveyer [ksn'veia] n 1. pārvadātājs; nogādātājs; 2. konveijers; c. belt — lentes transportieris convict I n ['knnvikt] notiesātais; katordz-nieks; II v [kan'vikt] 1 .jur. (of) notiesāt; atzīt par vainīgu; 2. iedvest vainas apziņu conviction [kan'vik/n] n 1 .jur. notiesāšana;

2. pārliecība; to carry c. — būt pārliecinošam; to speak in the full c. —

runāt ar pilnu pārliecību convince [kan'vins] v (of) pārliecināt; to be fully -A (of) — būt pilnīgi pārliecinātam; to c. smb. of smth. — pārliecināt kādu par kaut ko

convincible [kan'vinsabl] a pārliecināms;

pierādāms convincing [kan'vinsir]] a pārliecinošs convivial [kan'vivial] a 1. svētku-; 2. jautrs, omulīgs

conviviality [kan.vivi'aebti] n jautrība;

svētku noskaņojums convocation [.konva v'kei/n] n 1. (sapulces, parlamenta, sesijas u. tml.) sasaukšana;

2. bazn. koncils, sinode

convoke [kan'vauk] v sasaukt (sapulci,

parlamentu, sesiju u. tml.) convoluted ['konvsluitid] a 1. spirālveidīgs;

izlocīts; 2. rievots; 3. grūti saprotams convolution [.konva'lu:/n] n 1. (spirāles) tinums; 2. (čūskas) izlocījums; 3. (smadzeņu) rieva convolve [ksn'volv] v 1. saritināt; 2. saritināties

convolvulus [kan'volvjubs] n vīteņaugs convoy ['konvoi] I v konvojs; eskorts; to sail in c. — (par kuģi) braukt konvoja apsardzībā; n v konvojēt; eskortēt convulse [kan'vAls] v 1. satricināt; 2. satraukt;

3. radīt krampjus; to be ~d — raustīties krampjos; to be ~d with laughter—locīties aiz smiekliem

convulsion [kan'vAl/n] n 1. satricinājums; c. of nature — 1) zemestrīce; 2) vulkāna izvirdums; 2. satraukums; 3.: ~s pl — konvulsijas; krampji convulsive [kan'vAlsiv] a konvulsīvs;

krampjains cony ['ksuni] n 1. (krāsota) trušāda;

2. amer. trusis coo [ku:] Irti. (baložu) dūdošana; 2. mīlīga sarunāšanās; II v 1. dūdot; 2. mīlīgi sarunāties; 0 to bill and c. — mīlināties; III int vai [pa]tiešām! coocey ['ku:i] n austrāl. signālsauciens cook [kuk] I rt pavārs; virēja; 0 too many ~s spoil the broth — kur daudz pavāru, tur

putra piedeg; II v 1. vārīt; gatavot ēdienu;

2. vārīties; 3. (par sauli) karsēt, cepināt; 4. viltot (dokumentu)', = to c. up — sadomāt, sagudrot; 0 to c. one's own goose — zāģēt zaru, uz kura pats sēž; to c. smb.'s goose — izrēķināties ar kādu; pazudināt kādu

cook-book ['kukbuk] n sar. 1. sīka

instrukcija; 2. rokasgrāmata cooker ['kuks] n 1. plīts; 2. kastrolis;

3. mii. lauka virtuve; 4.: ~s — vārīšanai derīgi augļi

cookery ['kukan] n kulinārija, ēdienu

gatavošana cookery-book ['kukanbuk] n pavārgrāmata cook-galley ['kuk,gaeh] n jūrn. sl. kambīze,

kuģa virtuve cookhouse ['kukhaus] v 1. vasaras virtuve

(ārā)%, 2. mii. lauka virtuve cookie ['kuki] n 1. amer. cepums; salds biskvīts; 2. sar. dārgais; dārgā; 3. amer. sl. tips; smart c. — veikls zēns; tough c. — huligāns; 4. amer. sl. meiča; 0 that's the way the c. crumbles — tādas ir tās lietas (tā tas ir) cookie-pusher ['kuki.pu/a] n amer. sar. 1. sieviešu cienītājs; 2. pielīdējs, lišķis;

3. mīkstčaulis; baltrocis

cookoff ['kukof] rt mii. sl. nejaušs šāviņš cookout ['kukaut] n amer. maltīte (svaigā

gaisā); pavards (mājas pagalmā) cook-shop ['kuk/opļ n ēdnīca cooktop ['kuktop] /? plīts virsa cookup ['kukAp] /j sar. izdomājums cool [kuri] Irti. vēsums; 2. sl. aukstasinība; to blow (lose) one's c. sl. — zaudēt savaldīšanos; to keep one's c. — savaldīties; II a 1. vēss; 2. mierīgs; nosvērts; to keep c. — būt mierīgam; as c. as a cucumber — nesatricināmi mierīgs; aukstasinīgs; 3. (towards) vēss; nelaipns; c. welcome — vēsa sagaidīšana;

4. nekaunīgs; c. cheek sl. — nekaunība; c. hand (fish, customer) sl. — nekauņa;

5. sar. (lai uzsvērtu sekojošo skaitļa vārdu) apaļš; vesels; a c. thousand — apaļš tūkstotis; 6. sl. kolosāls; superīgs; c. cat —coolant

smukulis; HI v 1. atdzist; 2. atdzesēt; atvēsināt; 3. sl. nogalināt; a to c. down —

1) (par laiku) kļūt vēsākam; 2) nomierināties; to c. off — 1) atvēsināties;

2) atvēst; 0 to c. one's heels — velti izgaidīties; to c. it — saglabāt mieru; uzņemt mierīgi

coolant ['ku:bnt] n dzesinoša smēremulsija

(atomreaktorā) cooler ['ku:b] n 1. dzesinātājs; 2. atvēsinošs dzēriens; 3. sar. ledusskapis; 4. sl. cietums; 5. mii. sl. virssardze cooler-off ['ku:br,t>f] n amer. sl. tonizējošs līdzeklis

cool-headed [.kurl'hedid] a aukstasinīgs; nosvērts

cool-house ['ku:lhaus] n oranžērija (ar

vienmērīgu temperatūru) coolie ['kuili] n kālijs

cooling-off period [«kuilnj'of.pionad] n

pirmsstreika sarunu laiks coolness ['ku:lms] n 1. vēsums; dzestrums;

2. vienaldzība; vēsums; 3. nekaunība cool-off ['ku:lnf] n nomierināšana; (kaislību)

atvēsināšana coom [ku:m] n sar. ogļu putekļi coomb [ku:m] n kalnu ieleja; grava coon [ku:n] n amer. 1. jenots; 2. sl. nēģeris; c. songs — nēģeru dziesmas; 3.: gone c. — neglābjami pazudis cilvēks coonskin ['ku:nskm] n 1. jenotāda;

2. jenotādas izstrādājums coop [ku:p] Inl. (putnu)sprosts;2.murds; II v 1. turēt sprostā; 2. (arī to c. up in) 1) mitināt (mazā telpā); 2) turēt ieslodzījumā co-op ['ksuup] n (saīs. no co-operative) sar.

1. kooperatīvs; 2. kooperatīvais dzīvoklis cooper ['ku:po] n mucinieks co-operate [kou'opareit] v 1. (with, in)

sadarboties; 2. sekmēt; atbalstīt co-operation [kau.opo'rei/n] n 1. sadarbība;

2. kooperācija; 3. atsaucība; atbalsts co-operative" [kou'oparetiv] a 1. kopējs;

apvienots; 2. kooperatīvs; kooperācijas-; c. society — patērētāju biedrība; c. store — patērētāju biedrības veikals;

3. atsaucīgs

cooperativeb [kou'oparotiv] n kooperatīvs; consumers' c.— patērētāju kooperatīvs; producers' c. — ražotāju kooperatīvs co-operator [ksu'oporeita] n 1. kooperators;

2. līdzstrādnieks co-opt [kau'ūpt] v kooptēt co-optation [.kauop'tei/n] n kooptēšana;

kooptācija co-optee [.ksunp'ti:] n kooptētājs biedrs co-ordinate I n [kou'oidnat] mat. koordināte; II a [kau'oidnat] 1. līdztiesīgs; 2. koordinēts; saskaņots; 3. gram, (par teikumu) sakārtots; III [kou'oidineit] v koordinēt; saskaņot

co-ordinates [kou'oidmts] n pl (krāsas ziņā

saskanīgs) sieviešu apģērba komplekts co-ordination [kou,o:di'nei/n] n

1. koordinācija; saskaņošana; 2. gram. sakārtojums

coot [ku:t] n 1. omit, laucis; 2. sl. nejēga;

vientiesis; 0 bald as a c. — plikpaurains cootie ['ku:ti] n mii. sl. uts copa [kop] I n sl. 1. policists; 2. notveršana; fair c. — notveršana nozieguma vietā; 0 not much c. — nekas sevišķs; II v sl. notvert (nozieguma vietā); >=> to c. out (of, on) sl. — 1) aiziet no sabiedribas; 2) atteikties (no uzskatiem); 3) izvairīties (no pienākumiem); 0 to c. it — nonākt ķezā; you will c. it — nu tu redzēsi (dabūsi)! copb [kop] n 1. (kalna u. tml.) virsotne;

2. sekste, cekuls; 3. tekst. saiva copal ['ktxjpal] n tehn. kopals (sveķi) coparcenary [.kou'pcusnon] n jur. nedalāms

mantojums

co-partner [.ksu'paitno] n 1. (veikala u. tml.)

līdzīpašnieks; 2. (darījuma) partneris cope" [koup] I n 1. (garīdznieka) tērps, talārs; 2.: c. of heaven — debess jums; under the c. of night — nakts aizsegā; 3. arh. dzega; 4. tehn. apvalks; II v apsegt; apjumt copeb [koup] v (with) 1. mēroties spēkiem;

2. tikt galā copeck ['koupek] n kapeika copier ['kopis] n poligr. novilcējs co-pilot [.kou'paibt] n otrais pilots coping-stone ['kaupnjstaun] n 1. arh. karnīze;cordage

dzegakmens; 2. jaunākais sasniegums (zinātnē u. tml.) copious ['koupios] a 1. bagātīgs; c. vocabulary — bagāts vārdu krājums; 2. (par rakstnieku u. tml.) ražīgs co-planner [kau'plaena] n (projekta) līdzautors

cop-out ['kopaut] n sar. 1. aiziešana no sabiedrības; bēgšana no patiesības;

2. renegātisms; atteikšanās (no uzskatiem)\

3. izvairīšanās (no pienākumiem);

4. sl. neveiksme

copper3 ['kops] In 1. varš; 2. vara naudas gabals; 3. vara kads; 0 to cool one's c. — lāpīt paģiras; II v pārklāt ar varu copperb ['kops] sl. I n 1. policists;

2. denuncētājs; Uvi. arestēt; 2. denuncēt copperas ['koparos] n ķīm. dzelzs vitriols copper-bottomed [.kopo^otomd] a 1. (par kuģa dibenu) ar varu apšūts; 2. izturīgs; stiprs; c.-b. guarantees — drošas garantijas copperhead ['kopohed] n gludenā čūska copperplate ['kopopleit] n 1. vara grebums; 2. gravējamā vara plāksne; 3. kaligrāfisks rokraksts coppersmith ['koposmiG] n varkalis coppery ['kopori] a 1. vara-; 2. vara krāsas-coppice ['kopis] n 1. pamežs; 2. jaunaudze copra ['kopra] n kopra co-precipitate [.koupri'sipiteit] v ķīm.

līdzgulsnēt copse [kops] sk. coppice cop-shop ['kop/op] n sl. policijas iecirknis Copt [kopt] I n kopts; koptiete; II a koptu-copter ['kopta] n (saīs. no helicopter)

sar. helikopters copula ['kopjub] n gram, saitiņa copulate ['kopjuleit] v biol. kopoties, pāroties copulation [.kopju'lei/n] n biol. kopulācija copulative ['kopjulotiv] gram. I n vienojamais saiklis; II a 1. (par saikli) vienojamais; 2. kopulācijas-copy ['kopi] Irti. (dokumenta) kopija;

2. (gleznas) kopija, reprodukcija;

3. noraksts; fair c. — tīrraksts; rough (foul) c. — uzmetums, melnraksts; 4. eksemplārs; advance c. — signāleksemplārs; 5. manu-

skripts (materiāls iespiešanai); c. marking — manuskripta rediģēšana; 6. paraugs; modelis; II v 1. (out, down) pārrakstīt, norakstīt; 2. kopēt, nokopēt; 3. atdarināt; 4. norakstīt (eksāmenā) copybook ['kopibuk] I n burtnīca; 0 c. maxims — vispārzināma patiesība; to blot one's c. — sabojāt savu raksturojumu; Hal. parasts; 2. izcils; c. victory — spoža uzvara; 3. atbilstošs noteikumiem copyboy f'kopiboi] n redakcijas izsūtāmais zēns

copydesk ['kopidesk] n amer. redaktora galds

copyhold ['kopihould] n vēst. lēņu zeme copyholder ['kopi.houlds] n 1. vēst. lēņu muižas īpašnieks; 2. salasītājs (korektora palīgs)

copyist ['kopnst] n 1. (dokumentu)

pārrakstītājs; 2. kopētājs copyreader ['kopiri:do] n 1. jaunākais redaktors; 2. (laikraksta) literārais līdzstrādnieks copyright ['kopirait] I n autortiesības; II v

nodrošināt autortiesības copywriter ['kopiraito] n reklāmas

sastādītājs coquet [ko'ket] I a koķets; II v koķetēt coquetry['kokitn] n koķetēšana; koķetērija coquette [ko'ket] n koķete cor [ko:] inter, sl. velns parāvis! coracle ['korokl] n (no kārkliem pīta) zvejas

laiva (Īrijā un Velsā) coral ['koral] I n korallis; II a 1. koraļļu-;

c. reef—koraļļu rifs; 2. koraļļkrāsas-coralline ['korolain] a koraļļsārts cor anglais [,ko:r'o:t]glei] n mūz. angļu radziņš

corbel ['ko:bal] n 1. arh. izvirzījums;

2. tehn. kronšteins cord [ko:d] Irti. aukla; virve; 2. anat. saite; vocal ~s — balss saites; spinal c. — muguras smadzenes; 3. kokvilnas samts (velvets); 4. kords (malkas mērs 3,63 m3)\ n v sasiet ar auklu cordage ['ko:did3] n jūrn. 1. virves; tauvas;

2. takelāža

cordate [*ko:deit] a (par lapām) sirdsveidīgs corded ['ko:did] a 1. pārsiets (ar auklu);

2. (par audumu) rievots; 3. dzīslains; c. hands — dzīslainas rokas

cordial ['koidial] I n med. sirds līdzeklis; II a 1. sirds-; 2. sirsnīgs; 3. izjusts; patiess; c. dislike — dziļa nepatika; to take a c. liking to smb. — kādam dziļi pieķerties cordiality [,ko:di'aebti] n sirsnība cordially ['koidiali] adv 1. sirsnīgi; yours s.amer.— ar patiesu cieņu (vēstules nobeigumā); 2.: to hate each other c. — viens otru dziļi ienīst cordite ['ko:dait] n kordīts (bezdūmu

šaujampulveris) cordless ['ko:dhs] a 1 .(par riepu) bez rievām; 2. el. bez strāvas pievada; baterijas-cordon ['ko:dn] Inl.kordons; 2.ordeņa lente; II v (off) aplenkt (ar policiju u. tml.) cordon bleu [.koidoq'bb:] n 1. pirmklasīgs pavārs; 2. balva par pirmklasīgu pavār-māku

cords [ko:dz] n pl sar. (rupja) velveta bikses corduroy ['koidaroi] n 1. (rupjš) velvets ; 2.: ~s pl — velveta bikses; 3.: c. road amer. — baļķu ceļš core [ko:] Inl. (augļa) serde; rotten to the c. — 1) pavisam sapuvis; 2) pilnīgi samaitāts; 2. būtība; to the c. — caurcaurēm; 3. tehn. serde; serdenis;

4. inform, pamatatmiņa, operatīvā atmiņa;

5.: c. wall būvn. — iekšējā nesošā siena; n v izņemt (augļa) serdi

cored [ko:d] a dobs; ar tukšu vidu coreless ['ko:lis] a mazdūšīgs; gļēvs corer ['ko:ra] n nazis (seržu izņemšanai) co-respondent [.ksun'spnndsnt] n jūr.

līdzatbildētājs (laulības šķiršanas lietā) coriaceous [.knn'ei/as] a ciets kā āda; sīksts

coriander [.koriasnds] n hot. koriandrs Corinthian [ka'rinGisn] a korintiešu-; korintisks

cork [ko:k] Inl. korķis; c. jacket — glābšanas josta; 2. korķis, aizbāznis;

3. (korķa) pludiņš; 4. but. lūksne; II v

1. aizkorķēt, aizbāzt; 2. (up) pārn. apvaldīt (jūtas u. tml.) corked [ko:kt] a 1. (par vīnu) novadējies

(slikta korķa dēļ); 2. sl. pilnā, piemeties corker ['koika] n sar. kaut kas satriecošs corking ['kDikiq] a sar. lietisks; vienreizējs corkscrew ['koikskru:] I n korķviļķis; II a spirālveidīgs; c. bend — līkloču ceļš; III v

1. kustēties pa spirāli; 2. spiesties cauri (piem., pūlim)

cork-tree ['ko:ktri:] n korķozols

corky [*ko:ki] a 1. korķa-; 2. sar. dzīvs,

kustīgs; 3. sl. piedzēries cormorant ['koimrant] n 1. omit, jūras

krauklis; 2. rīma, negausis corn2 [ko:n] Inl. grauds; 2. graudi; labība; 3. (arī Indian c.) amer. kukurūza; c. bread — kukurūzas miltu maize; 4. amer. sl. nauda; 5. amer. sl. kandža; 0 to carry c. — saprātīgi izmantot veiksmi; to earn one's c. — pelnīt iztiku; II v 1. granulēt;

2. sēt kviešus (amer. kukurūzu); 3. (up) (par labību) dīgt

cornb [ko:n] n varžacs; 0 to tread on smb.'s

~s — aizskart kādu vārīgā vietā cornc [ko:n] v sālīt (gaļu) corncob ['koinkob] n amer. kukurūzas vālīte corncrake ['ko:nkreik] n grieze cornea ['ko:nia] n anat. (acs) radzene corned [ko:nd] a [ie]sālīts; c. beef — sālīta

liellopu gaļa cornel ['koinal] n kizila krūms cornelian [ko:'ni:li3n] n min. serdoliks corneous ['koinias] a raga-; ragveida-corner ['kaina] Inl. stūris; round the c. — aiz stūra; to turn the c. — 1) nogriezties ap stūri; 2) pārn. izkļūt no grūtībām; 3) pārciest (slimības) krīzi; 2. kakts; from all the ~s of the world — no visām pasaules malām; 3. līkums; to cut off a (the) c. — iet taisnā virzienā (pa taisno); 4. sp. (arī c. kicks) stūra sitiens; 5. ek. preču uzpirkšana spekulatīvos nolūkos; 6.: the four ~s of the world — četras debess puses; 0 to drive (force, put) into a c. — iedzīt strupceļā; hole and c. methods — negodīgi paņēmieni; II v 1. sagūstīt;corrade

notvert; 2. pārn. iedzīt strupceļā; 3. (par automašīnu) izbraukt līkumus; 4. ek. (par monopoliem) koncentrēt savās rokās kādas preces ražošanu, uzpirkšanu, pārdošanu cornered ['koinsd] a 1. stūrains; 2. sagūstīts;

3. iedzīts strupceļā cornerstone ['koinsstaon] n 1. stūrakmens;

2. pārn. pamats cornerwise ['koinawaiz] adv pa diagonāli; šķērsām

cornet ['ko:nit] n 1. mūz. kornete; 2. kornetists; 3. (papīra) turza; 4. saldējums vafelē

cornfield ['ko:nfi:ld] n 1. labības lauks;

2. amer. kukurūzas lauks cornflakes ['koinfleiks] n pl kukurūzas pārslas

cornflour ['koinflaua] n kukurūzas milti cornflower ['koinflaus] n rudzupuķe corn-husking ['koin.hAskit]] n amer.

1. kukurūzas novākšana (lobīšana);

2. kukurūzas pļaujas svētki

cornice ['ko:nis] n 1. arh. dzega; karnīze;

2. apledojums (virs aizas, jumta u. tml.) cornicle ['ko:nikl] n 1. (gliemeža) radziņš;

2. (kukaiņa) tausteklis Cornish ['ko:m/] a Kornvolas-corn-plaster ['ko:n,pla:st3] n varžaču plāksteris

corn-pone ['koinpaun] a amer. 1. no kukurūzas pārtiekošs; 2. dienvidu štatiem raksturīgs

cornrow ['koinrsu] v amer. (par matiem)

sapīt plānās bizītēs cornstalk ['ko:nsto:k] n 1. amer. kukurūzas stiebrs; 2. austrāl. sar. maikste, garš, izstīdzējis cilvēks cornucopia [Jcoinjuksupis] n 1. pārpilnības

rags; 2. pārn. pārpilnība cornute[d] ['ko:nju:t(id)] a 1. ragains;

2. ragveidīgs; ragveida-

corny ['kairu] a 1. graudu-; labības-; 2. ražīgs;

3. amer. sar. sentimentāls; 4. amer. sar. banāls

corolla [ka'rula] n bot. (zieda) vainags corollary [ka'robn] n secinājums corona [ka'rauns] n 1. astr. (saules, mēness)

vainags (pilna aptumsuma laikā); 2. arh. vainagojums; 3. (zoba) kronītis coronal ['korāni] I n kronis; vainags; II a

1. kroņa-; vainaga-; 2. vai. koronāls; 3.: c. suture anat. — vainagšuve

coronary ['kūranan] a anat. koronārs;

c. thrombosis — koronārā tromboze coronate ['koraneit] v kronēt coronation [.koro'nei/n] n kronēšana coroner ['korena] n jur. kriminālmeklētājs coronet ['korernt] n 1. (augstmaņu) kronis;

2. diadēma corpora sk. corpus

corporal3 ['koipral] n mii. kaprālis corporalb ['ko:pral] a miesas-; ķermeņa-; c. defects — fiziski defekti; c. punishment — miesas sods corporate ['koiparat] a korporatīvs; c. body — korporācija; c. town — pilsēta ar pašvaldības tiesībām Corporation [,ko:pa'rei/n] n 1. korporācija; municipal C. — municipalitāte; 2. amer. akciju sabiedrība; 3. sl. liels vēders corporator ['koipareita] n korporācijas biedrs corporeal [ko;'po:ri3l] a 1. miesas-; ķermeņa-; 2. miesisks; ķermenisks;

3. materiāls; vielisks

corporeity [,ko:p3'ri:iti] n materialitāte, vieliskums

corps [ko:] n (pl corps [ko:z]) 1. mii. korpuss; 2,: c. diplomatique — diplomātiskais korpuss

corps de ballet [.koids'baelei] n kordebalets corpse [ko:ps] I n līķis; II v teātr. sl. aizmirst

tekstu; izjaukt ainu corpulence ['koipjulans] n korpulence, tuklums

corpulent ['ko:pjubnt] a korpulents, tukls corpus ['koipss] n (pl corpora ['koipsre])

1. (rakstu, citātu u. tml.) krājums; sakopojums; c. delicti jur. — nozieguma sastāvs; 2. ek. pamatkapitāls corpuscle ['ko:pAsl] n 1. korpuskula; daļiņa; red ~s — sarkanie asinsķermenīši; 2.fiz. atoms; elektrons corrade [ka'reid] v ģeol. (par iežiem) sadrupt, sairt

corral [ko:'ra:l] Inl. amer. aploks; 2. (ar ratiem iežogota) nometne; II v 1. iedzīt aplokā; 2. iežogot nometni (ar ratiem) correct [ka'rekt] I a 1. pareizs; 2. korekts; c. behaviour — pieklājīga uzvedība; II v

1. koriģēt, [iz]labot; 2. norāt; aizrādīt (uz kļūdām)] 3. neitralizēt; izlīdzināt; 4. noregulēt; 5. poligr. labot korektūru

correction [ka'rek/n] n 1. labošana; house of c. — pārmācības nams; 2. labojums; ~s in red ink — labojumi ar sarkanu tinti; I speak under c. — varbūt es maldos; 3. tehn. korekcija correctitude [ka'rektitjuid] n uzvedības

normu saskaņa; etiķete (diplomātijā) corrective [ka'rektiv] Inl. korektīva;

2. med. neitralizējošs līdzeklis; II a 1. korektīvs; labošanas-; 2. (par zālēm) neitralizējošs

correctly [ka'rekth] adv 1. pareizi; 2. korekti, pieklājīgi

corrector [ka'rekts] n 1. labotājs; 2. (arī c. of

the press) korektors correlate ['knreleit] I n loģ. korelāts; II v

korelēt, savstarpēji saistīties correlation [.kors'lei/n] n korelācija,

savstarpēja saistība correlative [ka'rebtiv] a korelatīvs; savstarpēji saistīts; c. conjunctions gram. — korelatīvie saikļi correspond [.knn'spnnd] v 1. (with, to)

atbilst; 2. (with) sarakstīties correspondence [.knri'spnndans] n 1. atbilstība; 2. korespondence; sarakstīšanās; c. course — neklātiene; c. student — neklātnieks correspondent [.kon'spnndant] I n 1. korespondents; 2. (firmas) pastāvīgais klients; II a atbilstošs; attiecīgs corresponding [.knri'spnndii]] a 1. atbilstošs; 2. korespondējošs; c. member — korespondētājloceklis corridor ['kondo:] n 1. koridors, gaitenis; 2.: c. train — vilciens ar atsevišķām kupejām corrigenda sk. corrigendum corrigendum [.ktm^endam] (pl corrigenda [.knn'd3end3]) n iespiedkļūda

corrigible ['knndjabl] a [iz]labojams corroborant [ka'mbsrsnt] sk. corroborative corroborate [ka'rnbareit] v apstiprināt [ar faktiem]

corroboration [ka.mba'rei/n] n

apstiprināšana [ar faktiem] corroborative [ks'rnbarstiv] I n med. spēcinošs (tonizējošs) līdzeklis; II a apstiprinošs

corroboree [ka'rDbari:] n austrāl.

1. aborigēnu svētki (ar rituāla dejām);

2. sar. trokšņainas viesības

corrode [ks'raud] v 1. (par skābi, rūsu) saēst;

2. sarūsēt; 3. kodināt corrosion [ka'rsi^n] n 1. korozija;

2. kodināšana

corrosive [ka'rsusiv] I n kodinātājs, kodīga viela; II a 1. korodējošs; kodīgs; c. sublimate ķīm.— sublimāts; 2. pārn. postošs; c. influence — postoša ietekme;

3. (par valodu) ass; dzēlīgs

corrugate ['korageit] v 1. savilkt krunkās; saraukt (pieri); 2. tehn. gofrēt, rievot; ~d iron — rievots (gofrēts) skārds

corrugation [.kora'gei/n] n 1. krunka; rieva (pierē); 2. tehn. rievojums; 3. gramba; sliede

corrupt [ka'rApt] I a 1. samaitāts; izvirtis; 2. [uz]pērkams; piekukuļojams; c. practices — negodīgi paņēmieni; kukuļdošana; 3. (par tekstu) sagrozīts; II v

1. demoralizēt; samaitāt; 2. uzpirkt; piekukuļot; 3. sagrozīt (tekstu)

corruptibility [ka.rApts'bibti] n 1. izvirtība;

2. pērkamība

corruptible [ks'rAptabl] a\. sabojājams; samaitājams; 2. iznīcīgs; 3. pērkams, piekukuļojams corruption [ka'rAp/n] n 1. demoralizēšana; samaitāšana; 2. korupcija; (morāla) pagrimšana; 3. piekukuļošana corsage [koi'sa^] n 1. ņieburs; 2. puķu pušķis

(pie ņiebura) corsair ['ko:sea] n 1. korsārs; pirāts;

2. kaperis (pirātu kuģis) corselet [*ko:slit] n 1. vēst. krūšu bruņas; 2. korsetecostal

corset ['korsit] n grācija (sieviešu apakšveļa) Corsican ['koisikan] I n 1. korsikānis; korsikāniete; 2. (itāļu valodas) korsikāniešu dialekts; II a korsikāņu-cortege [ko:'tei3] n kortežs cortex ['koiteks] n (pl cortices ['ko:tisi:z])

1. (koka) miza; 2. anat. smadzeņu garoza cortices sk. cortex

cortical ['koitikl] a 1. bot. mizas-;

2. anat. smadzeņu garozas-corundum [ka'rAndsm] n min. korunds coruscate ['koraskeit] v mirgot; zibsnīt coruscation [.knre'sket/n] n mirgošana;

zibsnīšana

corvēe ['ko:vei] n 1. vēst. klaušas; 2. smags

piespiedu darbs corvette [koi'vet] n'jūrn. korvete corvine ['koivain] a 1. vārnas-; 2. vāmai līdzīgs

coryphaei sk. coryphaeus

coryphaeus [.kon'fiiss] n (pl coryphaei

[,kt)rifi:ai]) korifejs cosecant [kau'siikant] n mat. kosekanss cosa [kos] n (arī c. lettuce) salātu šķirne cosb Pens] n (saīs. no cosine) mat. kosinuss cosc [kr?s] con}, (saīs. no because) sar. jo coseismal [kau'saizmal] n seismiskā līkne cosh [ko/] I n streiks; 0 under the c. — zem

rungas; II v sist (ar steku) cosher ['ko/a] v lutināt cosily ['kauzili] adv omulīgi; mājīgi cosine ['kausam] n mat. kosinuss cosiness ['kauzmis] n omulība; mājīgums cosite ['kausait] n savienojamība cosmesis [kt)z'mi:sis] n 1. kosmētiska

operācija; 2. kosmētiskā ārstniecība cosmetic [knz'metik] I n 1. kosmētisks līdzeklis; 2. (parasti pl) kosmētika; II a kosmētisks; kosmētikas-cosmetician [Jkozms'U/n] n kosmētiķis; kosmētiķe

cosmeticize (arī cosmetize) [koz'metisaiz] v 1. izlabot kosmētisku defektu; 2. veikt kosmētisko remontu; to c. a biography — izlaist autobiogrāfijā nevēlamos faktus cosmetologist [.kozmi'tolsdjist] n kosmetologs; kosmetoloģe

cosmetology [Ikt)zmi'totad3i] n 1. kosmetoloģija; 2. plastiskā operācija cosmic ['kozmik] a 1. kosmisks; c. dust — kosmiskie putekļi; c. rays — kosmiskie stari; 2. iron, kolosāls; that's really c. — tas tiešām ir grandiozi; of c. importance — ar pasaules mēroga nozīmi cosmo ['kszmau] n stud. sl. ārzemju students cosmodrome ['kauzmsdrsum] n kosmodroms

cosmogony [koz'mngsni] n kosmogonija cosmography [koz'mngrefi] n kosmogrāfija cosmology [knz'mt)l3d3i] n kosmoloģija cosmonaut ['kozmanoit] n kosmonauts cosmonautics [.kozma'noitiks] n kosmonautika

cosmopolis [ksz'mnpslis] n pasaules lielpilsēta

cosmopolitan [.knzms'pnlitan] I n kosmopolīts; II a kosmopolītisks cosmopolitanism [.kozma'politamzam]

sk. cosmopolitism cosmopolite [koz'mopalait] n kosmopolīts cosmopolitism [.kozma'politizam] n

kosmopolītisms cosmorama [.knzma'raims] n kosmorāma cosmos ['kozmos] n 1. kosmoss; visums;

2. universs Cossack ['kosaek] n kazaks cosset ['kosit] v lutināt cost [kost] In 1.cena, vērtība; c.price — iepirkuma cena; to count the c. — iepriekš izkalkulēt; prime (first) c. — pašizmaksa;

2. izdevumi; at my c. — uz mana rēķina;

3.: ~s pl — izmaksas; living ~s (c. of living) — iztikas minimums; ~s of production — ražošanas izmaksas; 4.pl tiesas izdevumi (nodokļi); 0 at all ~s (any c.) — par katru cenu; at the c. of one's own life — upurējot savu dzīvību; II v (p. un p.p. cost [kost]) 1. [izjmaksāt; what does it c.? — cik tas maksā?; 2. izcenot (preces); izkalkulēt (cenu); 0 to c. much time and patience — prasīt daudz laika un pacietības; to c. one's life — maksāt kādam dzīvību

costal ['kosti] a ribu-co-star

co-star ['kausta:] I n slavens aktieris, kas tēlo kopā ar citu slavenību; II v tēlot kopā ar citu slavenību cost-effective [.kosti'fektiv] a rentabls cost-effectiveness [.kosti'fektivms] n

rentabilitāte cost-efficient [kosti'fi/ant] sk. cost-eflfective costermonger ['kDsta.mArjga] n ielas tirgotājs

costive ['kostiv] a 1. tāds, kam ir nosliece uz

vēdera aizcietējumu; 2. paskops costless ['kostlis] a bezmaksas-costliness ['kostlinis] n dārdzība costly ['kostli] a 1. dārgs; vērtīgs; 2. grezns costmary ['kostmean] n hot. biškrēsliņi costume ['kostjuim] n 1. kostīms; c. bail — masku balle; c. piece — kostīmluga; 2. (sieviešu) kostīms costumier [ko'stjuimia] n 1. kostīmu pārzinis (teātrī)-, 2. kostīmu īrētājs; 3. sar. skroderis cosy ['kauzi] I n (tējkannas u. tml.) sildāmais; Hal. omulīgs; mājīgs; 2. (par drēbēm) mīksts; silts cota [kot] I n 1. aizgalds; (aitu) kūts; 2. poēt. būdiņa; II v iedzīt aizgaldā (kūtī) (aitas)

cotb [kot] n 1. bērna gultiņa; 2. amer. saliekamā gulta; 3.jūrn. koja; 4.: c. case — gulošs slimnieks cotc [kot] n (saīs. no cotangent) mat.

kotangenss cotangent [kau'taen^ant] n mat. kotangenss cote [kaut] n aizgalds

co-tenant [kau'tenant] n 1. līdznomnieks;

2. līdzīmieks coterie ['kautan] n 1. (literātu, mākslinieku)

pulciņš; 2. interesentu grupa coterminous [,kau't3:nunas] a (with) 1. ar

kopējām robežām; 2. kaimiņu-; blakus cottage ['kotidj] n 1. neliela lauku māja; c. cheese—biezpiens; c. hospital —neliela slimnīca (laukos)-, c. industries — mājamatniecības rūpali; 2. amer. kotedža, vasarnīca; 3. austrāl. vienstāva māja cottager ['kotxd3a] n 1. laucinieks; 2. sīk-

zemnieks, algādzis; 3. amer. vasarnieks cottag[e]y ['kritieni] a 1. raksturīgs lauku

apstākļiem; 2. vasarnīcas tipa-cottar ['kota] n algādzis cotton3 ['kūtn] n 1. kokvilna; c. waste — kokvilnas atkritumi; 2. kokvilnas audums; c. print — apdrukāts katūns; 3. kokvilnas diegs; needle and c.— adata un diegs; 4. (arī c. wool) vate; absorbent c. — higroskopiskā vate cottonb ['kotn] v (to) pieķerties; sadraudzēties; ° to c. on — 1) uztvert, saprast; 2) iepatikties cotton-cake ['kotnkeik] n (kokvilnas sēklu)

lopbarības rausis cotton-picker ['kotn,pika] n 1. kokvilnas

plūcējs; 2. kokvilnas novācamā mašīna cotton-picking ['kotn.piki»]] I n kokvilnas

novākšana; II a sl. vulgārs cotton-plant ['kotnplaint] n kokvilnas augs cotton-planter ['kotn,pla:nta] n kokvilnas

audzētājs cottony ['kotni] a kokvilnas-cotyledon [,koti'li:dan] n hot. dīgļlapa couch [kaut/] I n 1. guļvieta; 2. tahta; kušete; 3. kosmonauta sēdeklis; 4. (dzīvnieka) miga; 5. glezn. gruntējums; II v 1. (tikai p.p.) atgulties; ~ed

in slumber — aizsnaudies; 2. (par dzīvnieku) pieplakt zemei (gatavojoties lēcienam)', 3. [iz] diedzēt sēklu; 4. (in) (pass.) formulēt; izteikt

couchette [ku'/et] n 1. (atlokāma) guļamvieta (vagonā); 2. kupeja (guļamvagonā); 3. guļamvagons cougar ['ku:ga] n zool. puma, kuguārs cough [kofļ I n klepus; churchyard c. — ļoti smags klepus; to give a slight c. — krekšķināt; II v klepot; => to c. up — 1) atkrēpot; 2) sl. nodot, izpļāpāt cough-drop ['kofdrop] n pretklepus tablete cough-lozenge ['kof,lozind3] sk. cough-

drop could sk. canb

couldn't ['kudnt] saīs. no could not coulee ['ku:li] n 1. sacietējusi lava;

2. amer. izžuvušas upes gultne coulisse [ku:'li:s] n (parasti pl) 1. teātr. kulises; c. gossip — aizkulišu tenkas;

2. tehn. grope; rieva coulomb ['ku:lnm] n el. kulons coulter ['kaulta] n arkla nazis

council ['kaunsl] n 1. padome; the c. of ministers — ministru padome; town c. — municipalitāte; to meet (to be) in c. — (par padomi) sanākt; c. house — vietējās municipalitātes māja; 2. apspriede; 3. (ārstu) konsilijs; 4. koncils; sinode councillor ['kaunsab] n padomes loceklis;

padomnieks counsel ['kaunsl] I n 1. apspriede; to hold (take) c. (with) — apspriesties, konsultēties (ar); to take c. together — kopīgi apspriesties; 2. padoms; c. of perfection — labs (bet nerealizējams) padoms; 3. nodoms; to keep one's own c. — neizpaust savus nodomus; 4. advokāts; advokātu grupa; c. are agreed — advokāti ir vienisprātis; King's (or Queen's) C.— karaļa (vai karalienes) iecelts advokāts (uzticības persona); 0 to take c. of one's own pillow — rīts gudrāks par vakaru; II v dot padomu; ieteikt counsellor ['kaunsb] n 1. padomdevējs; konsultants; marriage guidance c. — konsultants laulības jautājumos; 2. amer. advokāts

count" [kaunt] I n 1. skaitīšana; blood [cell] c. — asinsanalīze; to take the c. (to be out for the c.) — izskaitīt (boksā)-, 2. [ap]rēķins; to keep c. — vest rēķinus; to lose c. — sajaukt rēķinus; 3. ievērība; to take c. (of) — ievērot; 4. jur. apsūdzības punkts; 5. tekst. (dzijas u. tml.) numurs; II v 1. skaitīt; saskaitīt; aprēķināt; to c. the cost — iepriekš izkalkulēt; 2. uzskatīt;

3.(for) skaitīties; this doesn't c.— tas neskaitās; this ~s for much — tam ir liela nozīme; every little ~s — katrs sīkums ir nozīmīgs; = to c. down — skaitīt sekundes pirms (raķetes vai kosmosa kuģa) starta; to c. in — ieskaitīt; to c. on (upon) — paļauties uz; to c. out — 1) noskaitīt un atlikt sānis; 2) neņemt vērā; izslēgt; 3) pari, atlikt sēdi (kvoruma trūkuma dēļ)', 4) (boksā) paziņot nokautu; to c. up —

saskaitīt countb [kaunt] n (neangļu) grāfs countable ['kauntsbl] a skaitāms; c. noun (arī

count nouns) — skaitāmie lietvārdi count-down ['kauntdaun] n sekunžu skaitīšana pirms 1) (raķetes vai kosmosa kuģa) starta; 2) (šāviņa) eksplozijas countenance ['kauntanans] I « 1. sejas izteiksme; izskats; to keep one's c. — 1) neizrādīt; nelikt manīt; 2) valdīt smieklus; apspiest smaidu; 2. savaldīgums; to lose one's c.— zaudēt savaldīšanos; to put (stare) smb. out of c. — samulsināt kādu (neatlaidīgi skatoties)', 3. morāls atbalsts; to give (lend) c. to smb. (smth.) — atbalstīt kādu (kaut ko); II v (morāli) atbalstīt; veicināt (pasākumu) counter" ['kaunta] n 1. lete; kases lodziņš (veikalā, bankā)', to buy medicine over the c. — iegādāties zāles bez ārsta receptes; to sell under the c. pārn. — pārdot zem letes; to serve behind the c.— strādāt par pārdevēju; 2. (spēļu) marka; 3. metamais kauliņš (spēlē)', 4. telm. skaitītājs; mērītājs counterb ['kaunta] n (apava) kape counter0 ['kaunta] I n sp. pretsitiens; II a pretējs; III v 1. darboties pretī; to c. a request — noraidīt lūgumu; 2. sp. dot pretsitienu; IV adv pretējā virzienā; pretēji; to act c. to all advice — rīkoties pretēji visiem padomiem counteract [.kaunta r'aekt] v 1. darboties

pretī; 2. neitralizēt counteraction" [.kaunta z 'aek/n] n 1. pretdarbība; 2. neitralizācija counter-actionb [.kaunta r'aek/n] n atbildes reakcija

counter-attack [.kaunta / a'taek] I n mii. pretuzbrukums; prettrieciens; II v doties pretuzbrukumā (prettriecienā)

counter-attraction [kaunta rs'traek/n] n

pretējs pievilkšanas spēks counterbalance I n ['kaunta,baebns] 1. pretsvars; 2. tehn. līdzsvara mehānisms; II v [.kautaTjaebns] līdzsvarot counterblast ['kauntablaist] n 1. stiprs vēja grūdiens (pretējā virzienā); 2. enerģiska

uzstāšanās; pretspars counterblow ['kauntabbu] n pretsitiens counterboring ['kaunt3,bo:r»]] n tehn.

gremdēšana (metālapstrādē) countercharge ['kauntat/a:d3] jur. I n

pretsūdzība; II v iesniegt pretsūdzību countercheck ['kauntat/sk] n pretošanās;

pretdarbība counterclaim ['kauntakleim] n jur. pretprasība

counter-clockwise [.kaunta'klokwaiz] adv

pretēji pulksteņrādītāja virzienam counterculture ['kauntaJtAlt/a] n kontr-kultūra (pretstats sabiedrībā valdošajai kultūrai)

counterespionage [.kaunta / 'espiana^] n

pretizlūkošana counterfeit ['kauntafit] I n (naudas, paraksta) viltojums; II a 1. viltots;

2. liekuļots, neīsts; III v 1. viltot (naudu, parakstu)\ 2. izlikties, liekuļot

counterfeiter ['kaunta.fita] n 1. (naudas

u. tml.) viltotājs; 2. krāpnieks counterfoil ['kauntafoil] n (čeka) pasaknis counterintelligence ['kauntarin.tel^ans] n

pretizlūkošana; pretizlūkošanas dienests countermand [.kaunta'maind] I n pavēles atsaukums; pretpavēle; II v atsaukt pavēli; dot pretpavēli countermarch ['kauntamait/] n mii. pretmaršs

countermark ['kauntama:k] n (preces)

fabrikas marķējums (šķira) countermeasure ['kaunta.n^a] n pret-pasākums

countermine I n ['kauntsmain] mii. pret-mīna; II v [.kaunta'main] 1. mii. izlikt pretmīnas; 2. darboties pretī; izjaukt (piem., plānus)

counteroffensive ['kauntara.fensiv] n

mii. pretuzbrukums counterpane ['kauntspein] n 1. gultas sega

(parasti vatēta)', 2. (gultas) pārklājs counterpart ['kauntapait] n 1. dublikāts; kopija; 2. dubultnieks; līdzinieks;

3. kolēģis; the British ambassador and his American C. — Anglijas vēstnieks un viņa

amerikāņu kolēģis counterpoint ['kauntapoint] n mūz.

kontrapunkts counterpoise ['kauntspoiz] I ai 1. pretsvars;

2. līdzsvars; II v līdzsvarot counter-revolution ['kauntarevs.lui/n] n

kontrrevolūcija counter-revolutionary ['kaunta.reva'lu: /nsri] I n kontrrevolucionārs; II a kontrrevolucionārs countersign ['kauntasain] I n 1. parole; 2. apstiprinājums (ar parakstu)', II v apstiprināt (ar parakstu) countersink ['kauntasnjk] n tehn. gremdurbis counterspy ['kauntaspai] n pretizlūkošanas aģents

counter-tenor [.kaunta'tens] n 1. alta balss;

2. alta partija countervail ['kauntaveil] v kompensēt; atsvērt

counterweigh ['kauntawei] v līdzsvarot counterweight ['kauntaweit] n pretsvars counterwork ['kauntaw3:k] n pretdarbība countess ['kauntis] n grāfiene counting-house ['kauntir|haus] n kantoris;

grāmatvedība countless ['kauntlis] a neskaitāms count-out ['kauntaut] n 1. (boksā) nokauti paziņošana; 2. pari, sēdes atlikšans. (kvoruma trūkuma dēļ) countrified ['kAntrifaid] a lauciniecisks,

zemniecisks country f'kAntn] I n 1. zeme; valsts; to forbicl the c.— nedot atļauju iebraukt valstī, 2. dzimtene; mother c. — tēvzeme; 3. (the) tauta; iedzīvotāji; 4. (the) lauki (pretstatā pilsētai)', in the c. — uz laukiem; c. cousin — tipisks laucinieks; 5. apvidus; wooded c. — mežains apvidus; d. darbība? lauks; zinātnes nozare; this is unknown c. to me — 1) šis ir man nepazīstam? apvidus; 2) šo nozari es nepazīstu; 0 to go to the c. pari. — adaist parlamentu un izziņot jaunas vēlēšanas; II a lauku-; c. bread — laukos audzis; c. seat — lauku īpašums (rezidence); c. music (ari c. and western) kantrimūzika

250courtesan

country-folk ['kAntrifsuk] n pl lauku iedzīvotāji

country-house [.kAntrihaus] n 1. ārpilsētas

māja; 2. lauku īpašums (mājas) countryman ['kAntnman] n 1. tautietis;

novadnieks; 2. laucinieks countryside ['kAntnsatd] n 1. apvidus;

2. lauki (pretstatā pilsētai) countrywoman ['kAntri.wuman] n

1. tautiete; novadniece; 2. lauciniece count||y ['kaunti] n 1. (Anglijas) grāfiste;

c. town — grāfistes centrs (galvenā pilsēta); the home ~ies — Londonai tuvākās grāfistes; 2. (ASV) apgabals; c. seat — apgabala centrs (galvenā pilsēta); 3. (the) grāfistes iedzīvotāji (Anglijā); apgabala iedzīvotāji (Amerikā) coup [ku:] n veikls gājiens coup d'etat [,ku:dei'ta:] n valsts apvērsums coupē ['ku:pei] n 1. divvietīga kariete;

2. (vagona) kupeja; 3.(dhvietīga, slēgta) automašīna

coupe8 [kaup] n 1. koku laišana; 2. mežu izciršana

coupeb [ku:p] n (augļu u. tml.) saldējums coupla ['kApb] n (sais. no couple of) pāris; daži; he'd had nothing to eat a c. days — viņš nebija ēdis jau vairākas dienas couple ['kApl] I n 1. pāris; divi; daži; c. of books — pāris (dažas) grāmatas; to go in ~s — iet pāros; 2. pāris (līgava un līgavainis, vīrs un sieva); (deju) partneri;

3. el. elements; 4. tehn. termopāris; II v

1. savienot pāros; 2. (up) sakabināt (vagonus); 3. savest; saprecināt; 4. (with) asociēt, saistīt; <=i to c. on (into) — piekabināt

coupler ['kApb] n 1. (vagonu) sakabinātājs;

2. tehn. uzmava couplet ['kAplit] n kupeja

coupling ['kApliij] n 1. savienošana pāros; 2. savienojums; saite; 3. hiol. lecināšana;

4. tehn. sakabe; sajūgs

coupon ['ku:pon] n kupons; petrol (gas)

~s — benzīna taloni courage ['kAnd3] n drosme; to pluck up (muster up, summon up) one's c. — saņemt

drosmi; to have the c. of one's convictions — būt pietiekami drosmīgam, lai rīkotos pēc pārliecības; 0 Dutch c.— drosme skurbulī courageous [ko're^as] a drošsirdīgs, drosmīgs

courier ['kuna] I n 1. izsūtāmais; 2. kurjers;

з. (ceļojumu biroja) aģents; II v pavadīt tūristus

course [ko:s] I v 1. virziens; kurss; ceļš; the c. of a river — upes virziens; the ship is on (off) her right c.— kuģis ietur pareizu (nepareizu) kursu; 2. pārn. gaita; norise; c. of events — notikumu gaita; c. of nature — dabas likumsakarība; in the c. of time — laika gaitā; to be in c. of construction — būt celtniecības procesā; to run (take) its (their) c.— attīstīties likumsakarīgi; 3. (apmācību, lekciju u. tml.) kurss; cikls; to provide ~s (in) — apmācīt; sandwich c. brit. — studijas divās specialitātēs; c. of treatment — ārstniecības kurss; 4. ēdiens; dinner of three ~s — pusdienas ar trim ēdieniem; 5. (vērtspapīru

и.tml.) kurss; 6.jūrn. rāja; 0 of c.— protams; in due c. — 1) noteiktā laikā; 2) pienācīgā kārtā; a matter of c. — kaut kas pats par sevi saprotams; to stay the c. — izturēt līdz galam; II v 1. dzīties pakaļ (medījumam); 2. ritēt; tecēt; the blood ~s through the veins — asinis rit dzīslās

courser ['ko:sa] n poēt. kaujas zirgs coursing ['ko:si»]] n medības (ar dzīšanu) court [ko:t] lnl. sēta; pagalms; 2. (spēļu) laukums; tennis c.— tenisa laukums; 3. galms; to hold a c. — rīkot pieņemšanu (galmā); 4. tiesa; tiesas sastāvs; Supreme C. — Augstākā tiesa; to take [someone] to c. — ierosināt (lietu); to settle out of c. — nokārtot lietu (bez tiesas); 5. uzmanības parādīšana (sievietei); to pay c. to smb. — aplidot kādu; II v 1. parādīt uzmanību (sievietei); 2. pielabināties, censties iegūt kāda labvēlību; 0 to c. disaster — piesaukt nelaimi

courteous ['toitias] a pieklājīgs; laipns courtesan [,ko:ti'zaen] n kurtizānecourtesy

courtesy ['k3:tisi] n pieklājība; laipnība; by

c. of... — ar laipnu atļauju courtier ['koitio] n 1. galminieks;

2. precinieks court-martial [,ko:t'ma:/l] I n kara tiesa;

tribunāls; II v nodot kara tiesai courtship ['ko:t/ip] n uzmanības parādīšana

(sievietei) courtyard [*ko:tja:d] n sēta, pagalms cousin ['kAzn] I ji 1. (ari first c.) brālēns; māsīca; second c. — otrās pakāpes brālēns (vai māsīca); kissing c. sl. — tuvs draugs; 2. radinieks; these languages are ~s — šīs valodas ir radniecīgas; II v (with) radoties; atzīt radniecību couth [ku:0] a iron, galants; izsmalcināts couture [ku:'tuo] n 1. sieviešu tērpu šūšana un pārdošana (augstākās klases modes namā)\ 2. [dārgs] modes nams; 3. pēdējais modes kliedziens couturier [ku:'tuanei] n (augstākās klases)

sieviešu tērpu modelētājs cove3 [kauv] n 1. neliels līcis; 2. arh. velve, spraislis

coveb [kauv] n austrāl. sl. puisis; zēns coven ['kAvn] n raganu nakts covenant ['kAvanant] n 1. līgums; 2.: the Old and the New C. rel. — Vecā un Jaunā deriba

coventrate ['kovantreit] v bombardēt,

apšaudīt (no gaisa) Coventry ['kovantn] n : to send to C.—

izstumt (no sava vidus) cover ['kAvo] Inl. apvalks; apsegs; 2. (gultas) sega; 3. vāks; 4. (grāmatas) iesējums; (skaņu plates) apvāks; 5. aploksne; under plain c. — parastā aploksnē; under separate c.— ierakstītā bandrolē; 6. paslēptuve; patvērums; to break c.— iznākt no slēptuves; to take c. — paslēpties; 7. aizsegs; under [the] c. of night — nakts aizsegā; under [the] c. of friendship — izliekoties par draugu; 8. apdrošinājums; c. against fire — ugunsap-drošinājums; 9. galda piederumi; ~s were laid for six persons — galds bija klāts sešām personām; II v 1. apsegt; apklāt;

2. [no]slēpt; apslēpt (jūtas); 3. aptvert; the town ~s five square miles — pilsēta aizņem piecas kvadrātjūdzes; 4. paveikt (zināmā laikā); 5. noiet; nobraukt; noskriet (kādu attālumu); 6. atbilst; to c. all the requirements — atbilst visām prasībām;

1.(par reportieri) izsmeļoši ziņot; 8. sp. [no]segt; <=> to c. against — 1) nodrošināties (pret); 2) apdrošināt (pret ugunsgrēku u. tml.); to c. [up] for smb. — aizstāt kādu; to c. in — 1) aizbērt (piem., kapu); 2) pārsegt (piem., terasi); to c. in (with) — pārklāties ar, to c. over — aizklāt (piem., caurumu); to c. up — 1) apklāt; apsegt; 2) slēpt

coverage ['kAvanc^ļ n reportāža; TV c. — televīzijas informatīvā programma (ziņas) coverall[s] ['kAV3ro:l(z)] n darba apģērbs cover charge ['kAvat/a^] n uzcenojumi:

(restorānā) cover girl ['kAV3g3:l] n meitene no žurnāla vāka

covering ['kAvanrļ] Inl. apsegs; pārvalks;

2. aizsegs; aizsargs; 3. hūvn. pārsegums; 4. tehn. izolācija; cotton c. — kokvilnas šķiedras izolācija; Hal. pavad-; c. letter— pavadvēstule; 2.: c. party mil. — apsardze

coverlet ['kAvslit] n sega; pārklājs cover note ['kAvonout] n kvīts (kas apliecina

maksājumu) covert ['kAvot] I n 1. patvērums (meža zvēriem); to draw a c. — dzīt pēdas (lapsai u. tml.); 2. (ari c. cloth) tekst. koverkots;

3. pl apspalvojums; II a 1. apslēpts; slepens; c. glance — slepens skatiens; c. threat — apslēpts drauds; 2.: c. coat — īss vasaras mētelis

cover-up ['lcAvo/Ap] n sar. 1. apsegšana;

2. (nozieguma) slēpšana; 3. aizbildinājums covet ['kAvit] v iekārot; tīkot covetous ['kAvitas] a (of) kārs, alkatīgs covey ['kAvi] n 1. (parasti irbju) perējums;

2. humor, (sieviešu, bērnu) bariņš cow3 [kau] n 1. govs; dry c. — ālava; 2. (ziloņa, vaļa) mātīte; 3. sl. nejauka sieviete; 4. sl. piens; krējums; sviests; c. college — lauksaimniecības skola; 0 till

the ~s come home — uz neierobežotu laiku (uz visiem laikiem) cowb [kau] v iebiedēt; to c. into submission — pakļaut ar iebiedēšanu coward ['kauad] n gļēvulis; to turn c.— nobīties

cowardice ['kausdis] n gļēvulība cowardly ['kausdli] I a gļēvs; mazdūšīgs; II

adv gļēvi; mazdūšīgi cowberry ['kauban] n brūklene cowboy ['kauboi] n 1. govju gans (zirgā); 2. amer. kovbojs; 3. sl. trakulis;

4. sl. sviestmaize; 5.: c. coffee — melna kafija bez cukura cowcatcher ['kaukaet/a] n aizsarguztvērējs

(lokomotīves, tramvaja vagona priekšā) cower ['kaua] v 1. tupēt; 2. sarauties (no

aukstuma, bailēm) cowhand ['kauhaend] n 1. govju kopējs;

2. govju gans cowherd ['kauluid] n govju gans cowhide ['kauhaid] n 1. govs āda; 2. (no govs

ādas pīta) pātaga cowhouse ['kauhaus] n govju kūts cowl [kaul] n 1. apmetnis ar kapuci; 2. kapuce; 3. tehn. (grozāms) dūmtveris; 4. (motora) pārsegs; 6. av. aptecētājs cowlick ['kaulik] n matu cekuls cowman ['kauman] n 1. lopu kopējs (fermā);

2. amer. lopkopis (fermas īpašnieks) co-worker [,k3u'w3:ka] n 1. darba biedrs;

2. (darba kolektīva) loceklis cowpoke ['kaupauk] n sar. kovbojs cow-puncher ['kaupAnt/a] n sar. 1. lopu

kopējs; 2. amer. kovbojs cowrie ['kauri] n naudas vietā lietota gliemežnīca (dažos Āfrikas un Āzijas rajonos) cowshed ['kau/ed] n kūts cowslip ['kauslip] n bot. gaiļbiksītes cow-tail ['kauteil] n rupja vilnas dzija cox [koks] sar. sk. coxswain coxcomb ['kokskoum] n ģeķis coxswain ['koksn] n stūrmanis coy [koi] a kautrīgs; bikls coyness ['koinis] n kautiīgums; biklums coyote [ksi'auti] n koijots

cozen ['kAzn] v 1. piekrāpt, apkrāpt; to c. smb. out of smth. — izkrāpt kādam kaut ko; to c. smb. into doing smth. — ar viltu piedabūt kādu kaut ko izdarīt cozy ['kauzi] sk. cosy

crab" [kraeb] I n 1. krabis, jūras vēzis; to fish for ~s — ķert krabjus; 2. astr. Vēzis (zvaigznājs un zodiaka zīme); 3. tehn. vinča; tītava; 0 to catch a c. — (par airi) aizķerties; II v sar. piesieties, piekasīties crabb [kraeb] I n īgņa; II v 1. īgņoties; bozties;

2. padarīt īgnu crabc [kraeb] n 1. mežābols; 2. mežābele crabbed ['kraebid] a 1. īgns; sabozies; 2. (par rokrakstu) grūti salasāms; 3. (par literāru darbu) grūti lasāms; nesaprotams crabby ['kraebi] sk. crabbed crabwise ['kraebwaiz] adv sānis; sāniski crack [kraek] I n 1. rībiens; blīkšķis; krakšķis; c. of thunder — pērkona grāviens;

2. belziens; pļauka; 3. plaisa; sprauga; 4. ieplaisājums; iesprāgums; 5. (balss) aizlūzums; 6. pirmais solis (mēģinājums); to have a c. at smth. — izmēģināt roku; 7. sl. zādzība ar ielaušanos; 8. sl. asprātība; joks; 9. sl. supemarkotika; 0 in a c. — acumirklī, vienā rāvienā; at the c. of dawn — gaismai austot; fair c. of the whip —

laba izdevība (kaut ko uzsākt); to paper (cover over) the ~s — censties noslēpt kļūdas (paviršības); the c. of doom — pastardiena; II a pirmklasīgs; c. shot — lielisks šāvējs; III v 1. blīkšķēt; krakšķēt; 2. plīkšķināt (pātagu u. tml.);

3. ieplaisāt; iesprēgāt; 4. pāršķelt; to c. open — pārsist; to c. a nut — pāršķelt riekstu; 5. (par balsi) aizlūzt; 6. iebelzt; 7. tehn. frakcionēt; 8. sl. ielauzties; to c. a crib — izdarīt zādzību ielaužoties; 9. sl. ierasties ciemos (nelūgtam); <=> to c. down — bargi vērsties; to c. up — 1) saplaisāt, sadrupt; 2) izdēdēt; 3) (par lidmašīnu u. c.) ciest avāriju; 0 to c. a bottle — atraut un izdzert pudeli; to c. a joke — palaist joku; c. on, boys! — turieties, zēni!

crack-back ['kraekbaek] n sl. rupja atbilde

crack-brained ['kraekbreind] a 1. jucis; ķerts;

2. (par pasākumu) bezjēdzīgs crackdown ['kraekdaun] n sar. bargi

pasākumi (cīņā pret noziedzību u. tml.) cracked [kraekt] a 1. ieplīsis; ieplaisājis;

2. (par balsi) ķērkstošs; 3. pavērts; pusviru; 4. sl. jucis; ķerts

cracker ['kraeka] n 1. petarde; sprāgstoša konfekte; 2.: ~s pl — riekstu knaibles;

3. sausiņš; sauss cepums; 4. sar. lieliska meiča; 5. tehn. drupinātājs; 6. sl. meli

crackers ['kraeksz] a sl. jucis; to be c. —būt jukušam

crack-in ['kraekin] n sar. zādzība; ielaušanās cracking8 ['kraekit]] n tehn. krekings crackingb [TcraekiJj] a 1. enerģisks; mundrs; 2. pirmklasīgs; īsts; c. bore — šausmīgi garlaicīgs cilvēks crackjack ['kraekdjaek] n sl. 1. lāga zēns;

2. sava amata meistars

crackjaw [*kraekd3o:] a sar. (par vārdu) grūti izrunājams

crackle ['kraekl] I n krakšķis, sprakšķis; II v

krakšķēt, sprakšķēt crackling ['kraekliij] n 1. krakšķēšana, sprakšķēšana; 2. (cūkas cepeša) kraukšķošā garoza

cracknel ['kraeknl] n ciets un trausls cepums crackpot ['kraekpnt] n sl. ķertais cracksman ['kraeksmsn] n kramplauzis crack-up ['kraekAp] n sar. 1. (lidmašīnas u. c.) avārija; 2. neveiksme; izgāšanās;

3. (veselības) sabrukums

cracky ['kraeki] a 1. ieplaisājis; 2. viegli

plaisājošs; 3. sl. jucis; ķerts cradle ['kreidl] Inl. šūpulis; from the c. — no agras bērnības; 2. sākotne; the c. of civilization — civilizācijas sākumi;

3. (telefona) spraudne; to drop the receiver into its c.— nolikt klausuli;

4. (kuģubūves) elliņi; 5. būvn. grozāmas sastatnes; II v šūpot, aijāt; to c. in sleep — iemidzināt

cradling ['kreidhi]] n 1. šūpošana; aijāšana;

2. arh. ribojums craft [kra:ft] Inl. veiksme; prasme; 2. amats; arods; school for arts and c. —

daiļamatniecības skola; 3. vēst. cunfte, ģilde; 4.: the C. —brīvmūrnieku (masoņu) loža; 5. viltība; krāpšana; to get by c. — iegūt ar viltību; 6. kuģi; small c. — laivas; n v amer. meistariski izgatavot craft-brother ['kra:ft,brA5a] n 1. amata

brālis; 2. masonis craftily ['krarftih] adv ar viltu; ar krāpšanu craftsman ['kraifrsman] n 1. amatnieks;

2. meistars; lietpratējs; 3. daiļamatnieks craftsmanship ['kraiffsmsn/ip] n

1. meistarība; prasme; 2. daiļamatniecība crafty ['kraifti] a 1. viltīgs; 2. manīgs;

izveicīgs crag [kraeg] n klints

craggy ['kraegi] a 1. klinšains; 2. raupjš; skarbs

cragsman ['kraegzman] n alpīnists

crake [kreik] n omit, ormanītis

cram [kraem] v 1. (into) piebāzt; pieblīvēt;

2. (with) pieēsties; 3. iekalt; iemācīties (īsā laikā); to c. for the exam — iekalt eksāmenam; 4. (īsā laikā) iemācīt; to c. smb. for exams — sagatavot kādu eksāmeniem; 5. sl. muldēt; melst

cram-full [.kraem'ful] a bāztin piebāzts crammer ['kraema] n 1. sar. repetitors, mājskolotājs; 2. sagatavošanas kursi;

3. grāmata (īsai kursa atkārtošanai);

4. zubritājs; 5. sl. meli

cramp3 [kraemp] I n (arī ~s) krampji; II v

1. savilkt (saraut) krampjos; 2. pārn. kavēt; ierobežot

crampb [kraemp] tehn. I n skava; II v

savienot ar skavu cramped [kraempt] a 1. savilkts krampjos;

2. šaurs; saspiests; 3. (par stilu) pārlieku koncentrēts; 4. (par rokrakstu) saraustīts;

5. pārn. aprobežots

cramp-fish ['kraempfi/] n iht. elektriskā raja crampon ['kraempan] n 1. (zābaka) radze;

2. tehn. satvērējs crampy ['kraempi] a 1. konvulsīvs;

krampjains; 2. spastisks cranberry ['kraenban] n dzērvene crane [krein] I n 1. dzērve; 2. tehn. celtnis; climbing c. — slīdošais celtnis; II v

1. (forward) staipīt (kaklu); 2. celt (ar celtni); 3. sar. (at) vilcināties; apstāties (grūtību priekšā)

crania sk. cranium

cranial fkremial] a anat. galvaskausa-

cranium ['kremiam] n (pl crania ['kreima])

anat. galvaskauss crank3 [kraerjk] n 1. kaprīze; untums;

2. untumains cilvēks

crankb [kraeiļk] I n tehn. kloķis; II v 1. griezt kloķi; = to c. up — iedarbināt (griežot kloķi); 2. (par upi) līkumot crankshaft ['kraeiļk/a:ft] n tehn. kloķvārpsta cranky [*kraet]ki] a 1. kaprizs; untumains;

dīvains; 2. grīļīgs, ļodzīgs; 3. līkumains crannied ['kraenid] a saplaisājis cranny ['kraern] n sprauga; plaisa crap [kraep] vulg. I n 1. mēsli; 2. muļķība; load of c. — muļķības; 3. draza; to clear the c. off the table — novākt no galda visas paliekas; II v izķēzīties; = to c. up sl. — sabojāt, saķēzīt crape [kreip] n 1. tekst. (melns) kreps; 2. sēru lente

crap-out ['kraepaut] n sl. 1. atteikšanās (no

līdzdalības); 2. ķeza crapulent ['kraepjubnt] a paģirains crapy ['kreipi] a krepa-crash3 [krae/] n trinītis (linu audekls dvieļiem) crashb [krae/] I n 1. rībiens; blīkšķis; 2. sabrukums; 3. bankrots; 4. avārija; plane c. —

lidmašīnas avārija; 5. sl. iemīlēšanās; Hal. intensīvs; pastiprināts; c. programme ek. — intensifikācijas programma; c. course in English—intensīvs angļu valodas kurss; to go on a c. diet — ievērot stingru diētu; 2. avārijas-; III v 1. (down) sabrukt; sagrūt; 2. sagraut; salauzt; to c. resistance — salauzt pretošanos; to c. a river mil. — forsēt upi; 3. (par pērkonu) rībināt; 4. (par lidmašīnu u. tml.) ciest avāriju; 5. notriekt (lidmašīnu); 6. bankrotēt; 7. (arī to c. a party) sl. ierasties viesībās (nelūgtam); => to c. about — izturēties trokšņaini; to c.

into-ar troksni iedrāzties; 6 to c. about

one's ears — zaudēt pamatu zem kājām; to c. the gates — 1) ielavīties koncertā

(bez biļetes); 2) ierasties viesos (nelūgtam) crash-dive ['krae/daiv] v (par zemūdeni) ienirt lielā dziļumā (uzbrukuma gadījumā) crash-helmet ['krae/.helmit] n aizsargcepure crashing ['krae/it]] a 1. pārsteidzošs; satriecošs; 2. nepanesams; neizturams; c. bore — neciešami garlaicīgs cilvēks crash-land ['krae/laend] v (par lidmašīnu)

ciest avāriju (nolaižoties) crash-out ['krae/aut] a sl. izbēgšana (no cietuma)

crashproof ['krae/pru:f] a tehn. neplīstošs crashworthiness ['krae/,w3:5inis] n

tehn. triecienizturiba crashworthy ['krae/,w3:5i] a tehn.

triecienizturīgs crass [kraes] a 1. rupjš; muļķīgs; 2. pilnīgs;

c. ignorance — galīga nezināšana crate [kreit] I n 1. redeļu kaste (preču pārvadāšanai); 2. skalu grozs; 3. humor. grabaža (automašīna, lidmašīna); II v iekraut (redeļu kastē) crater ['kreita] n 1. (vulkāna) krāteris;

2. (šāviņa izrauta) piltuvveida bedre C-ration ['si:.rae/n] n mii. lauka uzturdeva cravat [kra'vaet] n kravate

crave [kreiv] v 1. lūgt; lūgties; 2. (for, after) kārot; alkt; to c. [after] rest — alkt pēc atpūtas; 3.prasīt (laiku u.tml.); it will c. some time — tas prasīs zināmu laiku craven ['kreivan] I n gļēvulis; zaķpastala; II a gļēvs

craving ['kreivitj] n (for) kāre; alkas; c. for sweets — saldumu kāre; c. for love — mīlestības alkas craw [kro:] n guza craw-fish ['kro:fi/] sk. crayfish crawl [kro:l] I n I. lēna kustēšanās; to go at a c. — lēni vilkties; 2. rāpošana; līšana;

3. (arī Australian c.) sp. krauls; II v 1. lēni vilkties; 2. rāpot; līst; 3. (with) ņudzēt;

4. pieglaimoties; to c. to smb. — pielīst kādam; 5. sajust tirpas; it makes my flesh c. — man tirpas skrien pa muguru;

6. amer. sl. atsaukt (piem., derības)

crawler ['kro:b] n 1. rāpulis; 2. pielīdējs; 3. lēni braucošs taksometrs; 4. (mazbērna)crawlerway

rāpulītis

crawlerway ['kro:bwei] n (raķešu) pārvietošanas ceļš crawl-out ['kro:laut] n amer. sar. atkāpšanās;

izstāšanās crayfish ['kreifi/] n (upes) vēzis crayon ['kreitm] I n 1. krāsains zīmulis; pastelis; 2. krāsaina zīmuļa (pasteļa) zīmējums; 3. el. loka lampas ogle; II v zīmēt ar krāsainiem zīmuļiem (pasteļiem) craze [kreiz] In 1.mānija; aizraušanās; to have a c. for smth. — aizrauties ar kaut ko; 2. mode; to be the c. — būt modē; the last c. — pēdējais modes kliedziens;

3. plaisa (glazūrā); II v 1. padarit traku; to be ~d about — ārkārtīgi aizrauties (ar)

crazy ['kreizi] I a 1. ārprātīgs; jucis; 2. sar. (about) traks(uz); aizrāvies; to be c. about smth. — kārs (uz); to be c. about smb.— ieķēries kādā; 3. (par glazūru) ieplaisājis; 4. (par celtni u. tml.) nedrošs; nestiprs; 5. nelīdzens; c. pavement — nelīdzena ietve; c. quilt — lupatu sega; 0 c. like [as] a fox — viltigs kā lapsa; II adv sar. ļoti; c. anxious — pārlieku noraizējies creak [kri:k] I n čīkstoņa; II v 1. čīkstēt;

2. čīkstināt creaker ['krkka] n sl. vecs kraķis creaky [*kri:ki] a čīkstošs cream [kri:m] I n 1. (saldais) krējums; sour c. — skābais krējums; to skim the c. off— 1) nokrejot; 2) pārn. nosmelt labumu; 2. krēms; ziede; cold c. —

barojošs [ādas] krēms; 3. (kaut kā) labākā daļa; the c. of our manhood — mūsu krietnākie vīri; the c. of society — sabiedrības zieds; augstākās aprindas; 4. (stāsta u. tml.) kulminācijas punkts; II a 1. krējuma-; c. hom— krējuma radziņš; 2. krēmkrāsas-; c. dress — krēmkrāsas kleita; III v 1. (par krējumu) nostāties; 2. nokrejot; to c. milk — nosmalstīt pienu; 3. sakult; saputot;

4. kul. pagatavot ar krējuma piedevu;

5. amer. sl. piekrāpt; uzvarēt; 6. amer. sl. viegli paveikt (piem., nolikt eksāmenu); = to c. off — atsijāt labāko

creamery ['kriiman] n 1. krejotava; siernīca;

2. piena veikals

cream-coloured ['krkm.kAbd] a krēm-krāsas-

cream of tartar [,kri:m3v'ta:to] n vīnakmens creamy ['kriimi] a 1. krējumains; 2. (par

ēdienu) sātīgs; 3. biezs (kā krējums) crease [kri:s] I n 1. kroka; krunka; 2. ieloce;

3. iegludināta vīle (biksēs); II v 1. burzīties; this material ~s easily — šis audums stipri burzās; 2. atlocīt; ielocīt; 3. iegludināt vīli (biksēs); 4. sl. sasmīdināt

crease-resistant [,kri:sn'zistant] a (par

audumu) neburzīgs creasy ['kri:si] a saburzīts create [kri:'eit] v 1. radīt; 2. (par aktieri) veidot tēlu; to c. a part — atveidot [kādu] lomu; 3. izraisīt; 4. iecelt (dižciltīgo kārtā); 5. sar. trokšņot; I wish the baby would stop creating — kaut bērns beigtu niķoties

creation [krii'ei/n] n 1. radīšana; jaunrade; 2. izraisīšana; 3. (mākslas, zinātnes) darbs;

4. modes jaunumi; 5.: the C. rel. — pasaules radīšana

creative [kri:'eitiv] a radošs; jaunradošs;

c. work — radošs darbs, jaunrade creator [krii'eita] n 1. radītājs; vaidotājs;

2. (the C.) Radītājs, Dievs creature ['kriit/a] n 1. radījums; radība; 2. kreatūra; ieliktenis; 3.: the c. humor. — sīvais; 4.: c. comforts — 1) materiālā labklājība; 2) mii. sīki ikdienas patēriņa priekšmeti creche [kre/] n mazbērnu novietne credence ['kri:dans] n ticība; uzticība; to give c. (to) — izrādīt uzticību; to find c. — baudīt uzticību; letter of c. — ieteikuma vēstule

credential [kri'den/1] n (parasti pl) 1. akreditēšanās raksts; 2. mandāts; pilnvara; 3. amer. diploms (par universitātes, koledžas beigšanu) credibility [.kredi'bilsti] n ticamība; c.

gap—darbu (rīcības) nesaskaņa ar vārdiem credible ['kredabl] a 1. (par ziņām u. tml.) ticams; 2. (par cilvēku) uzticams; uzticības cienīgs

credit ['kredit] I n 1. uzticība; to give c. (to) — ticēt; to lose c. with smb. — zaudēt kāda acīs uzticību; 2. atzīšana; novērtēšana; to give smb. c. — pienācīgi novērtēt kādu; to get (take) c. for smth. — saņemt atzinību par kaut ko; 3. laba slava; gods; it does him c. — tas viņam dara godu; c. to one's team — savas komandas labākais spēlētājs; 4. kredīts; aktīvs; letter of c. — akreditīvs; on c. — uz kredīta; on the c. (amer. charge) side of the account grāmah'. — konta labajā pusē; 5. nopelns; whose c. is it? — kā nopelns tas ir?; 6. amer. ieskaite (universitātē); Uvi. uzticēties;2. kreditēt; to c. with a sum — piešķirt kredītu; 3. piedēvēt (īpašību u. tml.) creditable ['kreditabl] a 1. uzticības cienīgs; 2. slavējams; uzslavas cienīgs; 3. apbrīnas vērts

credit card ['kreditkaid] n kredītkarte

creditor ['kredīts] n kreditors

credits ['kredīts] n (ari credit tides) pl titri ar

filmas veidotāju vārdiem creditworthy ['kredit,w3:5i] a kredītspējīgs credo ['kriidau] n kredo credulity [kn'dju:bti] n lētticība credulous ['kredjubs] a lētticīgs creed [kri:d] n 1. rel. ticība; 2. pārliecība; kredo

creek [kri:k] n 1. (neliels) līcis; 2. amer. (upes) pieteka; 3. austrāl. upīte (kas uzplūst, bet vēlāk izžūst); 4.: up the c. sl. — ķezā creel [kri;l] n 1. (pīts) zivju grozs;

2. tekst. spoļu rāmis

creep [kri:p] I n 1. sl. pielīdējs; 2. sl. ķertais;

3. tehn. šļūde; II v (p. un p.p. crept [krept]) 1. rāpot; līst; 2. lēni kustēties; vilkties; 3. (par augu) ložņāt; 4. sajust tirpas; it makes one's flesh c. — no tā tirpas skrien pa kauliem; <=> to c. in (into) — 1) ielīst; 2) (par kļūdām u. tml.) iezagties; to c. up — piezagties

creepage ['kri:pid3] n 1. vilkšanās; 2. zema elektrības piegāde

creeper ['kriips] n 1. ložņaugs; 2. rāpulis;

3. tehn. zemessmēlējs, bagars; 4. sl. pielīdējs

creepers ['kriipaz] n pl krosa kurpes creeps [kri:ps] n pl sar. tirpas, šermuļi; it

gives me the c. — mani pārņem šermuļi creepy ['kri:pi] a 1. rāpojošs; ložņājošs;

2. šaušalīgs creepy-crawly [,kri:pi'kn>:li] n sar. rāpojošs kukainis

cremains [kn'memz] n pl pelni, pīšļi (pēc

kremēšanas) cremate [kn'meit] v kremēt (līķi) cremation [kn'meifn]n kremācija crematoria sk. crematorium crematorium [.krema'toinam] n (pl

crematoria JJcrema'toma]) krematorija crenel[l]ated ['krenileitid] a (par cietokšņa

mūri) izrobots Creole ['kriisol] n kreols; kreoliete creosote ['knssaut] n ķīm. kreozots crepe [kreip] n tekst. kreps; c. de Chine — krepdešīns; c. rubber — rievota zoļu gumija; c. paper — kreppapīrs crepitate ['krepiteit] v 1. sprakšķēt; 2. gārgt crepitation [,krepi'tei/n] n 1. sprakšķēšana;

2. med. krepitācija crept sk. creep

crepuscular [kn'pAskjub] a 1. krēslains;

2. (par dzīvnieku) krēslas-crescendo [kri/endsu] n mūz. kreščendo crescent ['kresnt] I n 1. pusmēness; (augošs,

dilstošs) mēness sirpis; 2. pusloks; II a 1. pusmēnesveidīgs; puslokveida-; 2. augošs

cress [kres] n krese

crest [krest] I n 1. sekste; cekuls; 2. krēpes;

3. (kalna) kore; 4. (viļņa) mugura; on the c. of a wave pārn. — uz zaļa zara; zirgā; 5. čukurs, jumta kore; 6. spalvu pušķis (pie cepures); l.fiz. īslaicīgs [slodzes, jaudas] maksimums; II v 1. vainagot; 2. sasniegt virsotni

crested f'krestid] a 1. cekulains; 2. rotāts ar pušķi

crestfallen ['krest,fo:bn] a nomākts;

sadrūmis cretaceous [kri'tei/ss] n geol. krīta-

Cretan ['kri:tn] I n Krētas iedzīvotājs; krētietis; II a Krētas-

257cretin

cretin ['kretin] n 1. kretīns; 2. sl. stulbenis cretinous ['kretmas] a plānprātīgs crevasse [kn'vaes] n dziļa plaisa šļūdonī crevice ['krevis] n 1. plaisa; 2. aiza crew" [kru:] n 1. (kuģa u. tml.) komanda (apkalpe); 2. (kosmosa kuģa) ekipāža; 3. brigāde; ambulance c. — ātrās palīdzības brigāde; 4. (filmas) radošā grupa; 5. niev. banda, bars crew5

[kru:] sk. crow1' crew-cut ['kru:kAt] n vīriešu matu griezums "ezītis"

crewmember ['krui.membo] n ekipāžas loceklis

crew module ['kru:,mr>dju:l] n (kosmosa

kuģa) ekipāžas nodalījums crib® [knb] Inl. baribas sile (ar redelēm)-,

2. bērna gultiņa (ar redelēm)-, II v ieslēgt (šaurā telpā)

cribb [knb] Inl. špikeris; 2. plaģiāts;

3. parindenis; II v 1. (off) [no]špikot; 2. izdarīt plaģiātu

cribbage ['knbid3] n 1. kāršu spēle;

2. sar. plaģiāts cribble ['knbl] n siets crick [knk] n muskuļu sastiepums cricket® ['knkit] n krikets; 0 not c.— negodīgi

cricketb ['knkit] n circenis; 0 as chirpy

(lively) as a c. — dzīvespriecīgs cricket0 ['krikit] n kājsoliņš crier ['krais] n 1. brēkulis; 2. vēst. herolds crikey ['kraiki] int sl. re, kā! (izbrīnās sauciens)

crime [kraim] n.noziegums; to commit a c. — izdarīt noziegumu; organized c. — noziedzīgas organizācijas (mafija u. tml.); organizētā noziedzība Crimean [krai'mian] a Krimas-criminal ['kriminl] I n noziedznieks; II a krimināls; noziedzīgs; c. action — kriminālprocess; c. law — krimināltiesības criminality [.knmi'naelati] n noziedzība;

noziegumu skaits criminate ['knmineit] v 1. apvainot (noziegumā); inkriminēt; 2. nosodīt; nopelt criminatory ['knminstri] a inkriminējošs

criminology [,knmi'nnl3d3i] n kriminoloģija crimp [knmp] v 1. cirtot (matus); 2. gofrēt;

~ed yam — cilpota dzija crimplene ['knmpli:n] n tekst. krimplēns crimpy ['knmpi] a cirtains, sprogains; cilpains

crimson ['knmzn] I n tumšsarkana krāsa; II a tumšsarkans; III v 1. sārtināt; 2. nosarkt, pietvīkt

cringe [krin^] I n verdziska zemošanās; II v 1. (before) verdziski zemoties; 2. (away, back) atrauties; novērsties (aiz bailēm u. tml.)

crinkle ['kriqkl] I n kroka; II v krokoties crinkly ['kriqkli] a 1. krokains; 2. sprogains crinkum-crankum [.knqkam'kraeqkam] I n

sar. juceklis; II a līkloču-crinoline ['knnalin] n 1. krinolīns;

2. jum. aizsargtīkls pret torpēdām cripes [kraips] int: by c.! sl. — velns parāvis! cripple ['knpl] I n kroplis; II v 1. [sa]kropļot;

2. padarīt nederīgu crises sk. crisis

crisis ['kraisis] n (pl crises ['kraisi:z]) krize; to come (draw) to a c. — nonākt līdz krīzei; to bring to a c. — novest līdz krīzei crisis-ridden ['kraisis.ndn] a krīzes pārņemts

crisp [knsp] I n: ~s pl amer., austrāl. — cepti kraukšķīgi kartupeļi (paciņās); II a

1. trausls; kraukšķīgs; 2. (par gaisu) spirdzinošs; 3. (par aug(iem) stingrs; svaigs; 4. (par stilu) dzīvs; izteiksmīgs; 5. (par matiem) sīksprogains; 6. (par sejas vaibstiem) asi iezīmēts; 7. (par klavieru piesitienu) noteikts, ass; 8. ņirbu vilnīšiem klāts; III v 1. kraukšķēt; 2. (up) sagrauzdēt;

3. sprogot; 4. sīki sprogoties; 5. pārklāties ar ņirbu vilnīšiem; 6. tekst. uzkārst

crisp-bread ['knspbred] n sausmaizītes crisper ['knspa] n augļu (dārzeņu)

nodalījums (ledusskapī) crispy ['knspi] sk. crisp II criss-cross ['knskrns] I n 1. līniju mudžeklis;

2. krustiņš (paraksta vietā); II a krustenisks; c.-c. inheritance ģenēt. — krusteniskā iedzimtība; III v 1. krustoties;cross

2. sasvītrot; sašvīkāt; IV adv 1. krustām šķērsām; to go c.-c.pārn. — iet šķērsām;

2. šķībi greizi

cristobalite [kns'taubalait] n min. kristobalīts crit [krīt] n (saīs. no critic, criticism)

1. kritiķis; 2. kritika criteria sk. criterion

criterion [krai'tianan] n {pl criteria

[krai'tiana]) kritērijs critic ['kntik] n 1. kritiķis; dramatic c.— teātra kritiķis; textual c.— rediģētājs, recenzents; 2. pēlējs; 0 armchair c. — kritiķis no malas critical ['kntikl] a kritisks criticism ['kntisizam] n 1. kritika; constructive (destructive) c. — labvēlīga (iznīcinoša) kritika; 2. kritisks raksts criticize ['kntisaiz] v 1. kritizēt; 2. nopelt, nosodīt

critique [kn'tiik] n recenzija; kritisks raksts croak [krsuk] I n 1. kurkstēšana; 2. ķērkšana; to speak with a c. — runāt ķērkstošā balsī; II v 1. kurkstēt; 2. ķērkt; 3. sl. izlaist garu Croat ['krauaet] n horvāts Croatian [krau'ei/n] a horvātu-croc [krok] n (saīs. no crocodile) sar. krokodils

crochet ['krou/ei] I n 1. tamborēšana; c. hook — tamboradata; 2. tamborējums;

3. figūriekava; kvadrātiekava; II v tamborēt crock8 [krok] n 1. māla pods; 2. lauska, suķe crockb [krok] I n 1. kleperis (zirgs)-, 2. vecs

grausts (par automašīnu)-, 3. vecs kraķis;

4. sl. žūpa; II v (arī to c. up) 1. nodzīt (zirgu)-, 2. sl. novārgt

crocked [krokt] a 1. (par zirgu) nodzīts;

2. novārdzis; 3. sl. iereibis

crockery ['krokan] n 1. māla (vai fajansa)

trauki; 2. amer. sl. zobi crock-up ['krokAp] n amer. sl. 1. sabrukums; 2. avārija

crocodile ['krokadail] n 1. krokodils; 2. krokodilāda; 3. sar. (skolnieču u. tml.) pastaigāšanās pa pāriem

crocodilian [.kroka'dilianļ a krokodila-

crocus ['kraukas] n krokuss

croft [kroft] n 1. piemājas zemes gabals

(Anglijā)-, 2. neliela ferma (Skotijā) crone [kraun] n vecene crony ['krsuni] n sirdsdraugs cron[e]yism ['kraumizm] n [pārmērīga]

familiaritāte crook8 [kruk] I n 1. āķis; ķeksis; 2. (gana) spieķis; 3. saliekums; to carry smth. in the c. of the arm — nest kaut ko saliektā rokā; 3. (ceļa, upes) līkums; 4. sl. blēdis; on the c. — blēdīgi; 0 by hook or by c. — par katru cenu; lai tur lūst vai plīst; II v

1. saliekt (piem., roku, pirkstus)',

2. saliekties; 3. sl. krāpt; blēdīties crookb [kruk] a austrāl. sar. 1. slims;

2. slikts; draņķīgs

crooked ['krukid] a 1. saliekts; līks; c.

street — līka ieliņa; 2. negodīgs; blēdīgs croon [kru:n] I n dungošana; II v dungot crop [krop] I n 1. augoša labība; in c. — apsēts; out of c. — neapsēts; 2. raža; birums; heavy (poor) c. — bagāta (slikta) raža; subsistence ~s — raža (pašu iztikai)',

3. lauks, kultūra; tehnical ~s — tehniskās kultūras; c. farming — labības kultūru audzēšana; 4. īsi apcirpti mati; to give a close c. — īsi apcirpt matus; 5. guza; 6. [liels] daudzums; new c. of students — daudz jaunu studentu; c. of letters — kaudze vēstuļu; 7. (pātagas) kāts; II v 1. dot ražu; 2. novākt ražu; 3. apsēt; apdēstīt;

4. noganīt; nograuzt (zāli)', 5. apcirpt; <=> to c. up — 1) (par jautājumu u. tml.) negaidīti rasties; 2) ģeol. (par iezi, slāni) izlauzties (parādīties) uz āru

crop-duster ['krop.dAsta] n smidzinātāj-lidmašīna

cropper ['kropa] n 1. pļāvējs; cirpējs; 2. (labības) pļaujmašīna; 3. graudaugs; good c. — ražīgs graudaugs; 4. sl. smags kritiens (piem., no zirga); 0 to come a c. — 1) smagi nokrist; 2) galīgi izgāzties (piem., eksāmenā) croquet ['kraukei] n krokets cross [kros] I n 1. krusts; the Southern

C. astr.- Dienvidu krusts; the Victoria

C. — Viktorijas Krusts (ordenis); to cut on the c. — pārgriezt pa diagonāli; 2.bazn.

krucifikss; 3. krustiņš (rakstītnepratēja paraksta vietā); 4. hiol. krustojums; 5. (burta) pārsvītrojums; the c. of a 't' — burta 't' pārsvītrojums; 6. sajaukums; 0 to bear one's c.— nest savu krustu; II a

1. krustisks; krusta-; 2. pretējs; c. wind — pretvējš; to be at c. purposes — pārprast; 3. sar. dusmīgs; īgns; to be c. with smb. — dusmoties uz kādu; to make smb. c. — sadusmot; 4. sl. negodīgs; III v 1. krustot; šķērsot; to c. one's mind — iešauties prātā;

2.; to c. oneself — pārmest krustu;

3. sakrustot; to c. swords (with) — krustot zobenus; 4. biol. (with) krustot; 5. apzīmēt ar krustiņu; to make one's c.— (par rakstitnepratēju) uzvilkt krustiņu; 6. (par vēstulēm, cilvēkiem) izmainīties ceļā; 7. pārsvītrot (burtu); 8. darboties pretī; iebilst; 9. sl. krāpt; <= to c. off (out) — izsvītrot; nosvītrot; to c. over — pāriet, šķērsot; 0 to c. one's heart [and hope to die] — apsolīt; c. my heart! — es zvēru, ka runāju taisnību; to c. smb.'s path (amer. track) — 1) gadīties kāda dzīves ceļā; 2) stāties kādam ceļā; to c. one's t's and dot one's i's — būt ļoti akurātam; pievērst uzmanību sīkumiem; to keep one's fingers ~ed — turēt īkšķi (par kādu)

crossarm ['krnsaim] n tehn. traverss, balsta šķērskoks

cross-bar ['krosba:] n 1. sp. (futbola vārtu)

šķērskoks; 2. bulta, aizšaujamais cross-beam ['krt>sbi:m] n šķērsbaļķis; sija crossbill ['krosbil] n omit, krustknābis crossbones ['krosbsunz] n pl nāves emblēma (sakrustoti kauli zem galvaskausa) crossbow ['krosbou] n vēst. stops (ierocis) crossbreed ['krnsbriid] n biol. krustojums cross-breeding ['krDS,bri:di»]] n

biol. krosbridings crossbusing ['kros.bAsir]] n amer. skolnieku

pārvadāšana (speciālā autobusā) cross-country [.kroslcAntn] I n kross; II a: c.-c. flight — maršruta lidojums; c.-c. race — kross; c.-c. vehicle — visurgājējs cross-cut ['kruslcAt] n 1. īsākais ceļš;

2. šķērsgriezums cross-examination ['krosig.zasmi'nei/n] n

nopratināšana (jautājumu krustugunis) cross-examine [.krosig'zzemin] v nopratināt

(jautājumu krustugunīs) cross-eyed ['krosaid] a greizacains; šķielējošs cross-fertilization ['kros,f3:tolai'zei/n] n bot.

svešappute cross-fire ['krnsfaio] n mii. krustuguns cross-grained ['krnsgreind] a 1. svēdrains;

2. stūrgalvīgs cross-hatching ['krns.haet/i»]] n šķērs-svītrošana

cross-heading ['krDS,hedn]] n (avīzes raksta)

apakšvirsraksts cross-index [.krcs'indeks] v norādīt uz citiem

informācijas avotiem crossing ['krosir]] n 1. krustojums; šķērsojums; 2. (ielas, dzelzceļa) pāreja; level (amer. grade) c. —pārbrauktuve (zem tilta); 3. krustceļi; 4. biol. krustošana crossing-over ['kmsni.ouvo] n biol. krustmija

cross-legged [,krns 'legd] a ar sakrustotām kājām

cross-light ['krnslait] n krustojošies staru kūļi crossly ['knisli] adv dusmīgi; īgni crossness ['krosms] n dusmas; īgnums cross-over ['krns.auvo] n 1. satiksmes

pārvads; 2. pol. pāriešana citā partijā cross-patch ['krospaet/] n sl. ķildnieks cross-question [.krns'kwest/an] sk. cross-examine

cross-reference [.kms'refarans] n norāde uz

citu vārdu (tai pašā grāmatā) cross-road ['kmsroud] n ceļu krustojums; at

the ~s pl — krustceļos cross-section [.krns'sek/n] n šķērsgriezums cross-stitch ['krnsstit/ļ n krustdūriens cross-talk ['krosto:k] n 1. strīdēšanās;

2. teātr. apmainīšanās ar replikām;

3. rad. pārdzirdamā runa (šķērskropļojumi) cross-trees ['kmstri:z] n pl jūrn. zāliņš crossunder ['krns.Anda] n apakšzemes

pāreja

cross-up ['krosAp] n sl krāpšana; nodevība crosswalk ['kroswoik] n kājnieku pārejacrude

crosswise ['kroswaiz] adv krustveidlgi; krusteniski

crossword ['krosw3:d] n (ari c. puzzle)

krustvārdu mīkla crotch [krot/] n 1. (zara) stakle; 2. kājstarpe crotchet ['krot/it] n 1. mūz. ceturtdaļnots; 2. kvadrātiekava; 3. kāsis; āķis; 4. kaprīze, iedoma

crotcheteer [,krot/3'tia] n fantasts; dīvainis crotchety ['krot/ati] a kaprīzs, untumains croton-bug ['krautsnbAg] n (mājas) prusaks crouch [kraut/] I n: to sit in a c. — sēdēt sarāvies čokurā; II v 1. pieplakt pie zemes; 2. verdziski zemoties; to c. one's back before smb. — locīt muguru kāda priekšā croup3 [kru:p] n (zirga) krusti croupb [kru:p] n med. krups crow3 [krau] n vārna; 0 as the c. flies — taisnā līnijā; to eat c. — pazemīgi atzīt savu vainu; to have a c. to pluck with smb. — būt personiskiem rēķiniem ar kādu crowb [krau] I n 1 .(gaiļa) dziedāšana;

2. (mazbērna) klaigāšana; II v (p. crowed [krsud] vai crew [kru:]; p.p. crowed [kraud]) 1. (par gaili) dziedāt; 2. (par mazbērnu) klaigāt; >=> to c. over — triumfēt; 0 to c. one's head off — plātīties

crowbar ['krauba:] n vinča; ceļamais bomis crowberry ['kraubsn] n bot. vistene crowbill ['kraubil] n ķirurģiskās knaibles crowd [kraud] I n 1. pūlis; bars; drūzma; 2.: the c.— ļaužu masas; to follow (move with) the c.— pieslieties vairākumam;

3. milzums; masa; 4. sar. kompānija; 0 he might pass in a c.' — viņš nav sliktāks par citiem; II v 1. pulcēties; drūzmēties; spiesties; 2. (with) pārpildīt; 3. amer. sl. steidzināt; nelikt mierā; don't c. me! — liec mani mierā!; I'm ~ed for time — man ir maz laika; = to c. in [on, upon] — nākt prātā; to c. into — iespiesties; to' c. out [of] — izspiest (vietas trūkuma dēļ)

crowded ['kraudid] a pārpildīts; pieblīvēts; [pār]pilns

crowd-puller ['kraudpub] n 1. kases gabals (izrāde); 2. publikas mīlulis (aktieris, sportists)

crowfoot ['kraufut] n gundega crown [kraun] I n 1. kronis; 2, (ziedu) vainags; 3. (koka) lapotne; 4. karaļa vara; tronis; to succeed to the c. — mantot troni; to wear the c.— valdīt; c. prince — troņmantnieks; 5. pārn. vainagojums; the c. of one's labours — pūliņu vainagojums; the c. of the year — ražas novākšanas laiks; 6. (galvas, cepures) virsa; 7. (zoba) kronītis; 8. krona (naudas vienība); 9. arh. vainags; II v 1. kronēt; 2. vainagot; 3.

(veiksmīgi) pabeigt; 4. pārklāt; apņemt; mist ~ed the mountain — kalnu apņēma migla; 5. uzlikt kronīti (zobam); 6. sl. iegāzt (pa galvu); 0 to c. [it] all — lai mērs būtu pilns

crowned [kraund] a 1. pārn. vainagots; c. with success — panākumiem vainagots; 2. (veiksmīgi) pabeigts; 3. (par cepuri) ar augstu virsu crowning ['kraunirj] a nobeiguma-; beigu-;

the c. touch — pēdējais slīpējums crow's feet ['krouzfiit] n "vārnkājiņas" (ap acīm)

crow's-nest ['krauznest] n jūrn. novērošanas

platforma (mastā) crucial ['kru: f1] a 1. izšķirošs; kritisks;

2. anat. krustveidīgs; krustveida-crucian ['kru:/n] n karūsa crucible ['kruisibl] n 1. tīģelis; c. steel — augstākā labuma tērauds; 2. pārn. smags pārbaudījums crucifix ['kru:sifiks] n bazn. krucifikss crucifixion [,kru:si'fik/n] n 1. krustā sišana;

2. mokas; ciešanas cruciform ['kru:sifo:m] a krustveida-;

krustveidīgs crucify ['kru:sifai] v 1. sist krustā; 2. mocīt, spīdzināt

crud [krAd] n sl. 1. draņķis; 2. aplamība; blēņas

crude [kru:d] I n: ~s pl — jēlvielas; II a

1. jēls; neapstrādāts; c. meat — jēla gaļa; c. iron — čuguns; c. sugar — jēlcukurs;

2. primitīvs; neizstrādāts; raupjš; c. log cabin — neaptēstu baļķu būda; 3. (par šķidrumu) neattīrīts; 4. (par cilvēku,

261cruddy

manierēm) rupjš; 5. (par faktu) kails; 6. (par krāsām) kliedzošs cruddy ['krAdi] a sl. 1. netīrs; c. boots —

dubļaini zābaki; 2. neķītrs crudity ['kru:diti] n 1. (produktu) jēlums; 2. negatavība; nenobeigtība; 3. rupja uzvešanās

cruel ['kruial] a 1. cietsirdīgs; nežēlīgs; to be c. to smb. — būt cietsirdīgam pret kādu;

2. (par pārdzīvojumu u. tml.) smags; sāpīgs; c. blow — smags trieciens;

3. sl. briesmīgs, šausmīgs; c. cold — šausmīgi auksts

cruelly ['kruiah] adv cietsirdīgi; nežēlīgi cruelty ['kruialti] n cietsirdība; nežēlība cruet ['kru:it] n 1. (etiķa, eļļas) trauks; 2. (arī c. stand) menāža (statnis etiķa, eļļas, sinepju trauciņiem un sālnīcai, piparnīcai) cruise [kru:z] I n l.jūrn. kreisēšana; jūras brauciens; round-the-world c. — pasaules brauciens; 2. (kuģa, lidmašīnas) reiss; to go on (for) a c. — doties reisā; 3. mezk. taksācija; II v 1. kreisēt; 2. veikt reisu; kursēt; 3. mežk. taksēt; 4. sar. slaistīties cruise missile [,kru:z'misail] n spārnotā raķete

cruiser ['kruiza] n l.jūrn. kreiseris; armoured c. — bruņukuģis; 2. amer. policijas patruļmašīna cruiser-carrier ['kruiza.kaens] n lidmašīnu

bāzes kuģis cruising ['kru:zit]] a : c. cab — brīvs taksometrs (kurā šoferis braukā, meklēdams pasažierus) crumb [krAm] lnl. (maizes) drupata;

2. (maizes) mīkstums; 3. pārn. kripata, druska; ~s of knowledge — zināšanu druskas; 4. sl. plencis; 0 to gather (pick up) one's ~s — pamazām atveseļoties (atkopties); II v drupināt

crumb-up ['krAmAp] n drēbju tīrīšana crumble ['krAmbl] v 1. sadrupināt; 2. sadrupt;

3. (par cerībām u. tml.) sairt crumbly ['krAmbli] a drupans, trausls crummy ['krAmi] a sl. 1. draņķīgs; to feel

c. —justies nelāgi; 2. pretīgs; riebīgs crump [krAmp] sl. Inl. spēcīgs sitiens;

smags kritiens; 2. mii. fugasa bumbas sprādziens; II v apšaudīt crumpet ['krAmpit] n 1. apaļmaizīte;

2. sl. glīta meiča; 3. sl. galva, pauris crumple ['krAmpl] v 1. burzīt; 2. burzīties; n to c. up — 1) savilkties, sačokuroties; 2) satriekt

crumpled ['krAmpld] a saburzīts crunch [krAnr/] I n 1. kraukšķēšana;

2. gurkstēšana; 0 when it comes to the c. — kad ir jāizšķiras; II v 1. kraukšķēt

(zobos); 2. (par sniegu) gurkstēt;

3. kraukšķināt

crunchy ['krAnr/i] a 1. kraukšķošs;

2. gurkstošs crusade [krui'seid] Inl. vēst. krusta karš; 2. pārn. kampaņa; II v (for, against) piedalīties kampaņā crusader [krui'seida] n vēst. krustnesis cruse [kru:z] n novec. krūka; (māla) pods crush [krA/] Inl. spiešanās; drūzmēšanās; 2. drūzma; 3. trieciens; sagrāve; 4. augļu sula; c. bar — bufete (teātrī); 5. sar. pārpildīta sanāksme; 6. sl. aizraušanās; to get (have) a c. on smb. — ieķerties kādā; n v 1. (up) saspiest; saberzt; sasmalcināt; 2. spiesties; drūzmēties; 3. (out) izspiest (sulu); ° to c. down — satriekt; sagraut; to c. into — 1) saberzt (smalku); 2) satriekt; to c. into submission — piespiest padoties crusher ['krA/a] n 1. tehn. drupinātājs;

2. sl. policists crushing [Tow/ii]] I n tehn. (mehāniska) sasmalcināšana; c. roller — drupinātāj-veltnis; Hal. iznīcinošs; graujošs; c. defeat — pilnīga sakāve; 2. uztraucošs; smags

crush-on ['krA/on] n amer. sl. aizraušanās; ieķeršanās

crush-out ['krA/aut] n sl. izbēgšana (no

cietuma)

crush-room ['krA/rum] n sar. (teātra) foajē crust [krAst] I n 1. (maizes) garoza; 2. (zemes) garoza; 3. sērsna; 4. krevele; 0 to earn one's c.— nopelnīt sev iztiku; upper c. — (sabiedrības) krējums; off one's c. —ķerts; H v (over) pārklāties ar garozucucking-stool

crustacean [krA'stei/n] n zool. vēžveidīgais crusted ['krAStid] a 1. pārklājies ar garozu;

2. iesakņojies; vecs crusty ['krASti] a 1. pārklājies ar garozu;

2. īgns; sabozies

crutch [krAt/] n 1. (invalida) kruķis; pair of ~es — kruķi; to go on ~es — iet ar kruķiem; 2. pārn. [atļbalsts; 3. (motocikla) balsts; 4. žāklis; 5. dullis crux [krAks] n 1. grūti atrisināms jautājums; c. of the matter — lietas būtība; 2.: the C. astr. — Dienvidu krusts cry [krai] I n 1. kliedziens; sauciens; to give a c. — iekliegties; within c. — dzirdamības robežās; 2. kaujas sauciens; lozungs; the popular c. — tautas balss; 3. (for) prasība; vajadzība; c. for lower taxes — prasība samazināt nodokļus; 4. baumas; the c. goes — klīst baumas; 5. raudas; raudāšana; to have a good c. — pamatīgi izraudāties; 5. suņa riešana (medībās); 0 a far (long) c. from — 1) liels attālums; 2) krasa atšķiriba; in full c.— pilnā sparā; last c. — pēdējais modes kliedziens; much c. and little wool — liela brēka, maza vilna; II v 1. kliegt; saukt; 2. raudāt; to c. one's eyes (heart) out — gauži raudāt;

3. paziņot, darīt zināmu; to c. halves — pieprasīt savu tiesu; ° to c. down — 1) nosist cenu; 2) nosodīt; to c. for — [pieļprasīt; to c. off — atteikties pildīt (solījumu u. tml.); to c. out— 1) iekliegties; 2) vaimanāt, žēloties; to c. up — cildināt; 0 to c. for the moon — ilgoties pēc neiespējamā; to c. wolf — veltīgi sacelt trauksmi

cry-baby ['krai,beibi] n brēkulis, pinkšķis crying ['kranrj] a 1. kliedzošs; saucošs; 2. raudošs; 3. (par netaisnību) kliedzošs; brēcošs; c. shame — kauna lieta; for c. out loud! — velns lai parauj! cryogenic [.kraiou^enik] a kriogēns cryogenics [.kraiau^eniks] n kriogēnika,

zemu temperatūru fizika cryohydrate [.kraiau'haidreit] n ķīm.

kriohidrāts cryolite ['kraiolait] n min. kriolīts

cryotherapy [.kraisu'Gerapi] n med.

krioterapija crypt [knpt] n vēpt. kapenes (zem baznīcas) cryptic ['knptik] a mistisks; noslēpumains;

c. remark — mīklaina piezīme cryptogram ['knptai graem] n kriptogramma,

slepenraksts cryptography [knp'tografi] n kriptogrāfija crystal ['kristi] I n 1. kristāls; 2. amer. pulksteņa stikls; 3. detektora kristāls; c. set — detektoruztvērējs; Hal. kristāla-; 2. kristālisks; 3. caurspīdīgs; clear as c. — dzidrs kā kristāls crystal-clear ['kristi klia] a 1. kristālskaidrs;

2. pilnīgi skaidrs; neapšaubāms crystalline ['kristalain] a 1. kristāla-; kristālisks; c. lens — (acs) lēca; 2. kristāldzidrs

crystallization [Jkristalai'zei / n] n

kristalizācija crystallize ['kristalaiz] v 1. kristalizēt; 2. [izjkristalizēties; 3. iecukurot (augļus); ~d fruit — iecukuroti augļi crystallography [.knsta'lngrafi] n kristalogrāfija; x—ray c. — rentgeno-kristalogrāfija crystalware ['kristlwea] n kristāla

izstrādājumi cuartel [kwa:'tel] n kazarma, baraka cub [kAb] I n 1. (plēsīga zvēra) mazulis; 2. neaptēsts jauneklis; zaļknābis; unlicked c. — pienapuika; II v (par kuci) apbēmoties cubage ['kju:bid3] n kubatūra Cuban ['kju:ban] I n kubietis; kubiete; II a kubiešu-

cubbish ['kAbi/ļ a neveikls; lācīgs cubby-hole ['kAbihaul] n 1. istabiņa;

2. mazgabarita dzīvoklis cube [kju:b] I n 1. mat. kubs; 2. graudu cukurs; II v 1. mat. kāpināt kubā; 2. sagriezt kubiciņos

cubic[al] ['kju:bikl] a kubisks; kubveida-cubicle ['kju:bikl] n (mācību) kabīne (laboratorijā, bibliotēkā); 2. (pārģērbšanās) kabīne cubism ['kju:bizam] n kubisms (mākslā) cucking-stool ['kukirjstu:!] n vēst. kauna solscuckold

cuckold ['kAksuld] I n ragnesis (piekrāpts vīrs); II v uzlikt ragus (piekrāpt vīru); pavest (cita vīra sievu) cuckoo ['kuku:] I n dzeguze; c. clock — pulkstenis ar dzeguzi; II a sl. muļķīgs; c. ideas—muļķīgas iedomas; III int kukū! cuckoo-flower ['kukui.flaus] n

bot. dzeguzene cucumber ['kjuikAmba] n 1. gurķis; c. frame — gurķu lecekts; 2. sl. dolārs; 0 as cool as a c. — nesatricināmi mierīgs cucurbit [kju'k3:bit] n ķīm. retorte cud [kAd] n gremoklis; to chew the c. — 1) gremot gremokli; 2) iepriekš sīki apdomāt cudbear ['kAdbes] n 1. ķīm. lakmuss;

2. bot. lakmusa ķērpis

cuddle ['kAdl] I n glāsts; apkampiens; II v 1. apkampt; apmīļot; 2. saspiesties kopā; to c. up to smb.— pieglausties kādam (lai sasildītos); 3. saritināties kamolā cuddlesome ['kAdlsam] sk. cuddly cuddly ['kAdli] a mīļš; pieglaudīgs cuddy ['kAdi] n 1. kajīte; 2. pieliekamais; bufete

cudgel ['kAd33l] I n nūja; runga; 0 to take up the ~s for smb. — nostāties kāda pusē; II v sist ar nūju (vai rungu); 0 to c. one's brains (for) — lauzīt galvu cue2 [kju:] I n 1. teātr. replika; 2. norādījums; mājiens; to take one's c. from smb. — sekot kāda norādījumiem; to give the c. — uzvedināt (uz domām); II v: to c. in — dot zīmi (mājienu) cueb [kju:] n 1. (matu) pīne; 2. (biljarda) kija;

3. rinda

cuff8 [k\f] n aproce; piedurknes atloks; 0 to speak off the c. — runāt brīvi (bez iepriekšējas sagatavošanās) cuff* [kAf] I n dunka; II v dunkāt cufflink ['kAflirjk] n aproču poga cuirass [kwi'raes] n vēst. muguras un krūšu bruņas

cuisine [kwi'ziin] n kulinārija; French c. —

franču virtuve cul-de-sac ['kAldasaek] n 1. aklā iela; 2. (ari

pārn.) strupceļš culinary ['kAlinan] a 1. kulinārs; virtuves-;

2. (par dārzeni) vārāms

cull QcaI] v 1. atlasīt (piem., ziedus); 2. (par mājas dzīvniekiem) izbrāķēt un nokaut;

3. (par meža dzīvniekiem) atšaut cullender ['kAlinda] sk. colander culma [kAlm] n stiebrs, stublājs culmb [kAlm] n smilšakmens culminant ['kAlminant] a astr. kulminējošs culminate ['kAlmineit] v 1. (in) sasniegt

kulminācijas punktu; to c. in total victory — beigties ar pilnīgu uzvaru; 2. astr. kulminēt culmination [.kAlmi'nei/n] n kulminācijas

punkts; kulminācija culpability [.kAlpa'bibti] n vaina, vainīgums culpable ['kAlpabl] a vainīgs; sodāms culprit ['kAlpnt] n apsūdzētais; vainīgais cult [kAlt] n kults cultic ['kAltik] a kulta-; rituāls cultivable ['kAltivabl] a (par augsni)

kultivējams, apstrādājams; arams cultivate ['kAltiveit] v 1. kultivēt; apstrādāt

(augsni); 2. attīstīt (piem., spējas) cultivated ['kAltiveitid] a 1. apstrādāts;

c. plant — kultūraugs; 2. izsmalcināts cultivation [,kAltivei/n] n 1. kultivēšana; kultivācija; 2. augsnes apstrāde; c. area — sējas platība; 3. (spēju u. tml.) attīstība cultivator ['kAltiveita] n 1. zemkopis;

2. lauks, kultivators cultural ['kAlt/ral] a kultūras-; kulturāls culturati [,kAlt/a'raiti] n pl intelektuālā elite culture ['kAlt/3] n 1. kultūra; 2. agrotehnika cultured ['kAlt/od] a 1. kulturāls; izglītots; 2. kultivēts

culvert ['kAlvat] n 1 .(ūdens) drenāžas caurule; 2. kanalizācijas caurule; 3. gāzes-vads

cumber ['kAmba] v 1. apgrūtināt; 2. aizsprostot (ceļu); traucēt (satiksmi) cumbersome ['kAmbasam] a apgrūtinošs, traucējošs

cumbrous ['kAmbras] sk. cumbersome cum[m]in ['kAmin] n ķimenes cumulation [,kju:mju'lei/n] n uzkrāšana; uzkrāšanās

cumulative ['kju:mjubtiv] a kopīgs;

264curl

c. evidence jur. — pierādījumu kopums cumuli sk. cumulus

cumulus ['kjuimjulas] n (pl cumuli

['kju:mjulai]) gubu mākoņi cuneiform ['kju:nnfo:m] a ķīļrakstu-;

c. characters — ķīļraksti cunning ['kAnirj] I n viltība; Hal. viltīgs;

2. amer. pievilcīgs cup [kAp] I n 1. tase; moustache c. — tasīte; 2. kauss; challenge c. — ceļojošais kauss; c. game — kausa izcīņa; 3. pokāls; 4.: the ~s of a bra — krūštura bļodiņas; 5. hot. kausiņš; 6. med. banka; 7. tehn. apvalks; cilindrs; 0 another c. of tea — pavisam cita lieta; to be a c. too low — būt sliktā garastāvoklī; to be in one's ~s — būt žvinguli; his c. is full — viņa [pacietības] mērs ir pilns; not my c. of tea — tas nav manā gaumē; II v 1. salikt plaukstas, izveidojot kausu (piem., lai saķertu bumbu)', with one's chin cupped in one's hands — ar plaukstās atspiestu zodu; 2. med. uzlikt bankas

cup-bearer ['kAp,bears] n vēst. kauszinis cupboard ['kAbad] n 1. trauku skapis; bufete; 2.: fume c. ķīm. — velkmes skapis; 0 c. love — savtīga mīlestība cupful ['kApful] n 1. pilna tase; 2. pilns kauss cupidity [kju'pidati] n alkatība cupola ['kju:pab] n 1. kupols; 2. amer. sl. pauris

cuppa ['kApa] n (saīs. no cup of tea) sar. tase tējas

cupping ['kApi»]] n med. banku likšana cupping-glass ['kApirļgla:s] n med. banka cupric ['kju:pnk] a vara-; varu saturošs cuprite ['kju:prait] n min. kuprīts cupro-nickel [.kjuiprau'nikl] n melhiors cuprous ['kjuipras] a: c. oxide ķīm. — vara oksīds

cur [k3:] n I. krancis; plušķis; 2. nelietis; gļēvulis

curable ['kjuarabl] a ārstējams; izdziedināms curacy ['kjuarasi] n 1. palīgmācītāja amats;

2. draudze curate ['kjuarat] n vikārs, mācītāja palīgs curative ['kjuarativ] I n dziedinošs līdzeklis;

II a dziedinošs; dziedniecisks; c. springs — dziednieciskie avoti curator [.kjua'reita] n (muzeja, bibliotēkas) pārzinis

curb [k3:b] I n 1. (zirga) laužņi; 2. (arī pārn.) iegrožošana; keep a c. on your anger — savaldiet savas dusmas; II v (arī pārn.) iegrožot

curbstone ['loibstaun] n ietves mala curd [k3:d] n (parasti pl) sakupis piens; biezpiens

curdle ['ksidl] v 1. (par pienu) sakupt; 2. sastingt (aiz šausmām); to c. the blood — stindzināt asinis (šausmās) cure [kjua] I n 1. ārstniecisks līdzeklis; c. for headaches — līdzeklis pret galvassāpēm; 2. līdzeklis (pret morāliem, sociāliem ļaunumiem); 3. ārstēšana; ārstniecisks kurss; complete c. — pilnīga izārstēšanās; to bring about a c.— izārstēt; beyond (past) c. — neārstējams; 4. tehn. vulkanizācija; II v 1. (of) [izļārstēt; 2. novērst (piem., bezdarbu); 3. (par gaļu, zivīm u. tml.) konservēt (žāvējot, iesālot); 4. tehn. vulkanizēt cure-all ['kjuaro:l] n panaceja, universāl-

līdzeklis cureless ['kjuahs] a neārstējams curfew ['k3:fju:] n 1. vēst. vakara zvans (signāls uguns nodzēšanai pavardā u. tml.);

2. komandanta stunda

curio ['kjuanau] n mākslas retums curiosity [.kjuariosati] n 1. ziņkārība; to be dying of (burning with) c. — vai beigties nost aiz ziņkārības; 2. zinātkāre;

3. dīvainība; 4. rets priekšmets; c. shop — vecu, retu priekšmetu antikvariāts

curious ['kjuarias] a 1. ziņkārīgs; 2. zinātkārs; c. to learn — čakls uz mācīšanos; 3. dīvains; 4. interesants; neparasts

curiously ['kjuanasli] adv 1. savādi, dīvaini; 2. ļoti; c. interesting — ļoti interesanti curium ['kjuansm] n ķīm. kirijs curl [k3:l] Inl. sproga; cirta; 2. spirāle; c. of smoke — dūmu grīste; II v 1. sasprogot;

2. sprogoties; 3. (par ceļu, taku) vīties; 4. (par ūdens virsmu) viļņoties; <=> to c. up — 1) saritināt; 2) saritināties; 3) sabrukt, saļimt

curler ['k3:ta] n matu rullītis curlew ['k3:lju:ļ n ornit. kuitala curlicue ['k3:hkju:] n ritulis, savijums curl-up [*k3:lAp] n 1. saritināšanās;

2. sl. sabrukums curly ['k3:U] v 1. sprogains; 2. izliekts curmudgeon [k3:'mAd3sn] n īgņa; rūgum-pods

currant ['kArant] n 1. korinte; 2.: red c. —

jāņoga; black c. — upene currency ['kAransi] n 1. izplatība; sastopamība; opinion of a wide c. — plaši izplatīts uzskats; 2. naudas apgrozība; to give c.(to) — laist apgrozībā; 3. nauda; valūta; foreign c. — ārzemju valūta; hard c. — 1) metāla nauda; 2) skaidra nauda; hard c. shop — valūtas veikals; soft c. — papīra nauda current ['kArant] Inl. straume; c. of air — gaisa strāva; against the c. — pret straumi; 2. (notikumu u. tml.) gaita; 3. el. strāva; alternating c. — maiņstrāva; direct c. — līdzstrāva; II a 1. apgrozībā esošs; vispārizplatīts; to pass (go, run) c. — būt izplatītam; this coin is no longer in c. use — šī monēta vairs nav apgrozībā; 2. (par laiku, notikumu) pašreizējs; the c. month's account — šī mēneša tekošais rēķins; c. fashions — pašreizējās modes

currently ['kAranth] adv 1. pašlaik; tagad;

2. pēdējā laikā curricula sk. curriculum curricular [ka'nkjuls] a mācību plāna-;

mācību programmas-curriculum [ka'rikjutam] n (pl curricula [ks'nkjub]) 1. mācību plāns; mācību programma (augstākā mācību iestādē); 2.: c. vitae ['viltai] — autobiogrāfija currier ['kAns] n ādminis currish ['k3:n/] a ķildīgs; nelietīgs curry3 ['kAn] Inl. karijs (asa indiešu piedeva); 2. ar kariju aizdarīts ēdiens; II v

aizdarīt ēdienu ar kariju curryb ['kAn] v 1. sukāt (zirgu); 2. ģērēt (ādu)

currycomb ['kAnksum] n skrāpis curse [k3:s] I n 1. lādēšanās; lamāšanās; 2. lāsts; to pronounce a c. (upon) — nolādēt; 3. posts; 4. sl. (the) mēnešreize; 0 not worth a c. — ne plika graša vērts; II v

1. nolādēt; 2. lādēties; lamāties

cursed ['k3:sid] a 1. nolādēts; 2. nejauks; sasodīts

cursive ['k3:siv] poligr. I n kursīvs; II a kursīvais

cursory ['lo:san] a steidzīgs; paviršs; to give

a c. glance — uzmest paviršu skatienu curt [k3:t] a 1. (par stilu) koncentrēts; 2. (par

atbildi) strups, aprauts curtail [k3:'teil] v 1. samazināt; apcirpt; to c. expenses — samazināt izdevumus;

2. saīsināt (piem., runu)

curtailment [lafteilmant] n 1. samazināšana; apcirpšana; 2. (runas, lekcijas u.tml.) saīsināšana curtain ['k3:tn] Inl. aizkars; 2. (skatuves) priekškars; the c. rises (falls) — priekškars paceļas (nolaižas); behind the c. — aiz kulisēm; c. fall — aktieru izsaukums (paceļot priekškaru); c. speech — (autora, režisora) uzruna izrādes beigās;

3. mii. aizsegs; 0 to draw a c. over smth. — noklusēt; noslēpt; II v aizsegt ar aizkaru; <= to c. off — nodalīt ar aizkaru

curtain-fire ['k3:tn,fai3] n mii. uguns aizsegs curtain-raiser ['k3:tn,reizs] n teātr. viencēliens (ko uzved pirms izrādes sākuma)

curtains ['laitnz] n pl sl. gals; nāve curtain-up ['k3:tnAp] n teātr. izrādes sākums;

priekškara pacelšana curts[e]y ['k3:tsi] I n reveranss; to drop a c. — 1) taisīt reveransu; 2) kniksēt; II v 1. taisīt reveransu; 2. kniksēt curvaceous [loi'vei/as] a .var. 1. saliekts, izliekts; c. armchair — krēsls ar izliektu atzveltni; 2. (par sievietes augumu) valdzinošs

curvature ['k3:v3t/o] n izliekums; c. of the

spine — mugurkaula deformācija curve [k3:v] I n 1. līkne; lika līnija; 2. (ceļa, upes) līkums; 3. izliekums; 4. grafiks; II v

1. izliekt; 2. izliekties; 3. (par ceļu, upi) mest līkumu

curvet [k3:'vet] n sp. kurbete curvilinear [.loivi'lims] a mat. līklīniju-;

c. co-ordinates — līklīniju koordinātes cushion [ku/n] I n 1. (dīvāna) spilvens;

2. polsterējums; 3. tehn. starplika; blīve;

4. amer. sl. ietaupījums (nebaltām dienām)-,

5.: the ~s amer. sar.— 1. klases vagona vietas; II v 1. aplikt ar spilveniem; to lead a ~ed life pārn. — dzīvot vieglu dzīvi; 2. polsterēt; ~ed landing kosm. — mīksta nosēšanās (lēna nolaišanās); 3. noklusēt

cushioning ['ku/amrj] n tehn. amortizācija cushy ['ku/i] a sl. (par darbu) viegls;

izdevīgs; c. job — silta vietiņa cusp [kAsp] n 1. (zoba) asā šķautne; 2. mēness rags; 3. (divu līkņu) saskares punkts

cuspid ['kAspid] n anat. acu zobs cuspidated ['kAspideitid] a smails; ass cuspidor ['kAspicb:] n amer. spļaujamtrauks cuss [kAs] n amer. sl. 1. lāsts; 2. savādnieks, dīvainis; 0 not to give (care) a c. — ne nieka nebēdāt cuss-out ['kAsaut] n sl. rājiens custard ['kAstad] n kul. olu krēms custodian [kA'stsudisn] n 1. muzeja uzraugs;

2. aizbildnis custody ['kAStsdi] • n 1. aizbildniecība; uzraudzība; to be in the c. of smb. — atrasties kāda aizbildniecībā; to leave in safe c. — ieslēgt bankas seifā; 2. arests; ieslodzījums; to take into c. — apcietināt custom f'kAStam] n 1. paraža; paradums; 2. klientūra; pircēji; 3.: ~s pl — muitas nodoklis; muita; ~s declaration — muitas deklarācija; ~s duty — muitas nodoklis customable ['kAStamabl] a muitojams customary ['kAStaman] a parasts, ierasts custom-built ['kAStombdt] a amer. pēc

pasūtījuma izgatavots customer ['kAStama] n klients; pircējs; 0 queer (awkward) c. — savādnieks

custom-house ['kAstsmhaus] n muitnīca

customize ['kAstamaiz] v 1. izpildīt pēc individuāla pasūtījuma; 2. pielāgot; pieskaņot

custom-made ['kAstsmmeid] sk. custom-built

cut [kAt] In I. grieziens; 2, (zobena,pātagas) cirtiens; 3. iegriezums; ievainojums; 4. (gaļas) šķēle (atgriezums); c. off the joint — fileja; cold ~s — aukstie uzgriežamie; 5. (koku) nocirtums; (vilnas) cirpums; 6. (apģērba) piegriezums; fasons; (matu) griezums; the latest c. —visjaunākā mode; 7. (algas, cenu) pazeminājums; c. in production — ražošanas sašaurinājums;

8. (štatu) samazinājums; 9. (piem., ūdens piegādes) pārtraukums; 10. (raksta u. tml.) saīsinājums; (filmas) izgriezums; 11. (pazīšanās) pārtraukšana; to give smb. the c. direct — pārtraukt pazīšanos ar kādu; 12. apvainojums; 13. ieskaņojums (skaņu platē)-, 14. tehn. profils; šķēlums; 15. sp. spēcīgs atsitiens; 0 a c. above — galvas tiesu pārāks; short c.— īsākais ceļš; c. and thrust — nikns strīds; II a 1. griezts; c. flowers — griezti ziedi; c. glass — slīpēts stikls; 2. (par grāmatu) saīsināts; 3. (par filmu) ar izgriezumiem;

4. sl. piedzēris; III v (p. un p.p. cut [kAt]) 1. griezt; sagriezt; pārgriezt; to c. open — pāršķelt; this knife won't c. — šis nazis ir neass; to c. in two — pārgriezt uz pusēm; to c. into pieces — sagriezt gabalos; to c. to pieces — satriekt pīšļos; 2. (at) ievainot (ar nazi, zobenu)-, 3. cirpt; pļaut; cirst; 4. kalt (akmeni)-, slīpēt (stiklu u. tml.);

5. piegriezt (apģērbu); 6. pazemināt (cenas u. tml.); to c. the dole — samazināt bezdarbnieka pabalstu; 7. samazināt (štatus); 8. (par līnijām) krustoties; to c. at right angles — krustoties taisnā leņķī;

9. aizskart; apvainot; to c. to the heart (quick) — aizskart vārīgā vietā; 10. pārtraukt (piem., ūdens piegādi); 11. saīsināt (grāmatu u. tml.); to c. the long story short pārn. — vārdu sakot; c. it short! — runā īsi!; 12. pārtraukt (filmas uzņemšanu);

13. pārtraukt (pazīšanos); to c. smb. dead (cold) — kādu pilnīgi ignorēt; 14. kavēt; neierasties; to c. school — kavēt skolu; 15. (par zobiem) nākt; šķilties; 16. kastrēt (dzīvnieku); 17. sl. aizvākties; to c. and run — laisties lapās; 18. sl. atšķaidīt (dzērienu); 19.: to c. a record — 1) sp. uzstādīt rekordu; 2) ieskaņot skaņu platē; => to c. across — 1) iet, šķērsot (nepareizā vietā); 2) būt pretrunā ar, to c. back — 1) apgriezt (koku u. tml.); 2) apcirpt; samazināt; to c. down — 1) nocirst; 2) notriekt gar zemi; 3) samazināt (izdevumus); 4) atteikties (no); to c. down [on] smoking — atmest smēķēšanu; to c. in — iejaukties (piem., sarunā); to c. off — 1) nogriezt; to c. off with a shilling pārn. — izslēgt no mantojuma; 2) pārtraukt (elektrības) piegādi; 3) pārtraukt (telefona sarunu); to c. out — 1) izgriezt; piegriezt (piem., drānu); 2) izbeigt; c. it (that) out! — beidz [pļāpāt]!; 3) (par motoru) pārtraukt darboties; to c. up — 1) sagriezt; to c. up well pārn. — nomirt, atstājot labu mantojumu; 2) sāpināt; satriekt; to c. up rough — sadusmot; 0 to c. and come again — ēst ar gardu muti; to c. it fme — 1) aprēķināt līdz ar nagiem; 2) pagūt pēdējā bridi; to c. a joke — palaist joku; to c. no figure — neradīt nekādu iespaidu; to c. smb. short — pārtraukt kādu cutaneous [kjui'teinios] a med. ādas-cutaway ['kAtawei] n firaka cutback ['kAtbaek] n 1. (ražošanas, štatu)

samazināšana; 2. (filmas) atpakaļkadrs cut-down ['kAtdaun] n (algu, štatu, bruņoto

spēku u. tml.) samazināšana cute [kju:t] a sar. 1. gudrs; apķērīgs;

2. amer. pievilcīgs cutesy ['kju:tsi] a sar. klīrigs; manierīgs cuticle ['kjuitikl] n biol. kutikula cut-in ['kAtin] n 1.

[ieļgriezums;

2. sl. iejaukšanās (piem., sarunā) cutlass ['kAtlos] n mačete cutlery ['kAtbri] n 1. nažu kalēja amats;

2. naži un dakšiņas; galda piederumi cutlet ['kAtlit] n kul. (teļa, jēra) sitenis

cut-ofT ['kAtnf] n 1. atgriezums; 2. īsākais ceļš; to make a c. — doties pa īsāko ceļu; 3. tehn. padeves pārtraukšana; 4. tehn. no-slēgvārstulis cut-out ['kAtaut] n 1. (laikraksta u. tml.)

izgriezums; 2. el. automātiskais izslēdzējs cut-price ['kAtprais] a lēts; palētināts; c.-

p. shop — nocenoto preču veikals cut-rate ['kAtreit] a nocenots cutter ['kAto] n 1. griezējs; tailor's c.— piegriezējs; 2. griežamais, grieznis;

3. jūrn. kuteris; 4. tehn. frēze; face-type c. — pieres frēze

cutter-in ['kAtann] n autobraucējs, kurš

iebrauc pretējā kustības joslā cutter-out ['kAtoraut] n piegriezējs cutthroat ['kAtOraut] I n slepkava; II a nežēlīgs; c. competition — konkurence uz dzīvību uz nāvi cutting ['kAtit]] I n 1. griešana; 2. ciršana; c. area—izcirtums; 3. (avīzes) izgriezums;

4. (apģērba) piegriezums; 5. (filmu) montēšana; 6. pl atgriezumi; 7. ekskavācija; railway c. — tunelis; 8. bot. spraudenis; II a 1. ass; griezīgs; c. knife — griežamais nazis; 2. (par vēju) dzeļošs; 3. (par piezīmi) ass, dzēlīgs

cuttle fish ['kAtlfi/] n tintes zivs, sēpija cutty ['kAti] n jūras putu pīpe cutwater ['kAtwo:to] n jūrn. ūdens šķēlējs cyanidation [.saionai'dei/n] n ķīm. cianēšana cyanide ['saionaid] n ķīm. cianīds cyanogen [sai'aenad3in] I n ķīm. ciāns; II a ciāna-

cyanosis [saia'nousis] n med. cianoze cybernation [.saiba'nei/n] n kibernetizācija cybernetic [.saibo'netik] a kibernētisks cybernetician [.saibsne'ti/n] «kibemētiķis cybernetics [.saibo'netiks] n kibernētika cyclamate ['saiktameit] n med. ciklamīds cyclamen ['sikbmon] n ciklamena, alpu vijolīte

cycle ['salki] I n 1. cikls; celi c. hiol. — šūnas cikls; song c. — dziesmu cikls; 2. cikliskums; 3. sar. (sals, no bicycle) velosipēds; motocikls; II v 1. periodiski apgriezties; 2. braukt ar velosipēdu

cycler ['saikļa] amer. sk. cyclist cyclic[al] ['saiklik(l)] a ciklisks cycling ['saiklnj] n riteņbraukšana cyclist ['saiklist] n (sals, no bicyclist)

riteņbraucējs cyclization [.saikli'zei/n] n ķīm. ciklizēšana;

rašanās, veidošanās cyclo-cross ['saikbukros] n velokross cyclone ['saiklaun] n ciklons cyclonic [saiTdunik] a ciklonisks cyclopaedia [.saikļa v'pi:dia] n (amer.

cyclopedia) enciklopēdija cyclopaedic [.saikļa v'pi:dik] a enciklopēdisks

cyclops ['saiklnps] n pl mit. ciklops cyclotron ['saiklatnm] n fiz. ciklotrons cyder ['saida] sk. cider cygnet ['signit] n jauns gulbis cylinder ['silinda] n 1. mat., tehn. cilindrs; 2. tehn. veltnis

cylindrical [si'lindnkl] a cilindrisks cymbals ['simblz] n pl mūz. šķīvji cynic ['sinik] n ciniķis cynical ['simkl] a cinisks cynicism ['sinisizam] n cinisms cynosure ['sainasjua] n 1. astr. Mazais Lācis (zvaigznājs); 2. astr. Polārzvaigzne; 3. (uzmanības) centrs; she was the c. of all eyes — visu acis bija pievērstas viņai cypher ['saifa] sk. cipher cypress ['saipras] n ciprese Cyrillic [si'nlik] a kirilisks; C. alphabet —

kiriliskais alfabēts cyst [sist] n 1. biol. pūlis; 2. med. cista cytology [sai'tDlad3i] n citoloģija cytoplasm ['saitaplaezm] n biol. citoplazma czar [za:] n cars czarina [za:'ri:na] n cariene Czech [t/ek] \n\. čehs; čehiete; 2. čehu valoda; II a čehu-

Dd

D, d [di:] n 1. angļu alfabēta ceturtais burts; 2. mūz. re; 3. (D) (romiešu) piecsimt; 4. kaut kas, kam ir burta D veids; D block tehn. — D [veida] bloks; 5. ballu skaits (kas nepieciešams pārcelšanai nākamajā klasē, kursā)

'd [d] sar. saīs. no had, should, would; I'd -1

had (should, would) da [da:] sk. dad

dab8 [daeb] n gludā plekste, bute dabb [daeb] n sar. pazinējs; lietpratējs dabc [daeb] In 1. (viegls) piesitiens; pieskāriens; to give one's face a few ~s with a powder-puff— viegli nopūderēt seju; 2. traips; plankums; 3. glezn. (otas) triepiens; 4. sar. (pirksta) nospiedums; II v

1. (ari to d. at smth.) (viegli) pieskarties;

2. bakstīt; 3. notraipīt; 4. (ari to d. smth. on) pārklāt (ar krāsu u.tml.); 5. poligr. nospiest; klišēt; 6. tehn. iezīmēt (ar punktsiti); 7. sar. noņemt (pirkstu nospiedumus)

dabber ['daeba] n 1. zīmogspilventiņš; 2. poligr. veltnītis (tipogrāfijas krāsas uzklāšanai) dabble ['daebl] v 1. apšļakstīt; 2. plunčāties; šļakstināties; 3. (neprofesionāli) nodarboties; to d. in politics — politizēt dabbler ['daebla] n niev. diletants;

nespeciālists dabby ['daebi] a mikls; lipīgs dabchick ['daebt/ik] n ornit. cekuldūkuris,

baltkakla dūkuris dabs [daebs] n pirkstu nospiedumi; D. —

Skotlendjarda daktiloskopijas nodaļa dabster ['dsbsta] n 1. dial, lietpratējs; d. at

art — mākslas pazinējs; 2. sar. nepraša dace [deis] n 1. rauda; 2. sl. divpensu

(divcentu) monēta dachsund ['dsekshund] n taksis, āpšu suns dactyl ['daektil] n lit. daktils dactylogram [daek'ulsvgraem] n dakti-logramma

cycler ['saikļa] amer. sk. cyclist cyclic[al] ['saiklik(l)] a ciklisks cycling ['saiklnj] n riteņbraukšana cyclist ['saiklist] n (sals, no bicyclist)

riteņbraucējs cyclization [.saikli'zei/n] n ķīm. ciklizēšana;

rašanās, veidošanās cyclo-cross ['saikbukros] n velokross cyclone ['saiklaun] n ciklons cyclonic [saiTdunik] a ciklonisks cyclopaedia [.saikļa v'pi:dia] n (amer.

cyclopedia) enciklopēdija cyclopaedic [.saikļa v'pi:dik] a enciklopēdisks

cyclops ['saiklnps] n pl mit. ciklops cyclotron ['saiklatnm] n fiz. ciklotrons cyder ['saida] sk. cider cygnet ['signit] n jauns gulbis cylinder ['silinda] n 1. mat., tehn. cilindrs; 2. tehn. veltnis

cylindrical [si'lindnkl] a cilindrisks cymbals ['simblz] n pl mūz. šķīvji cynic ['sinik] n ciniķis cynical ['simkl] a cinisks cynicism ['sinisizam] n cinisms cynosure ['sainasjua] n 1. astr. Mazais Lācis (zvaigznājs); 2. astr. Polārzvaigzne; 3. (uzmanības) centrs; she was the c. of all eyes — visu acis bija pievērstas viņai cypher ['saifa] sk. cipher cypress ['saipras] n ciprese Cyrillic [si'nlik] a kirilisks; C. alphabet —

kiriliskais alfabēts cyst [sist] n 1. biol. pūlis; 2. med. cista cytology [sai'tDlad3i] n citoloģija cytoplasm ['saitaplaezm] n biol. citoplazma czar [za:] n cars czarina [za:'ri:na] n cariene Czech [t/ek] \n\. čehs; čehiete; 2. čehu valoda; II a čehu-

Dd

D, d [di:] n 1. angļu alfabēta ceturtais burts; 2. mūz. re; 3. (D) (romiešu) piecsimt; 4. kaut kas, kam ir burta D veids; D block tehn. — D [veida] bloks; 5. ballu skaits (kas nepieciešams pārcelšanai nākamajā klasē, kursā)

'd [d] sar. saīs. no had, should, would; I'd -1

had (should, would) da [da:] sk. dad

dab8 [daeb] n gludā plekste, bute dabb [daeb] n sar. pazinējs; lietpratējs dabc [daeb] In 1. (viegls) piesitiens; pieskāriens; to give one's face a few ~s with a powder-puff— viegli nopūderēt seju; 2. traips; plankums; 3. glezn. (otas) triepiens; 4. sar. (pirksta) nospiedums; II v

1. (ari to d. at smth.) (viegli) pieskarties;

2. bakstīt; 3. notraipīt; 4. (ari to d. smth. on) pārklāt (ar krāsu u.tml.); 5. poligr. nospiest; klišēt; 6. tehn. iezīmēt (ar punktsiti); 7. sar. noņemt (pirkstu nospiedumus)

dabber ['daeba] n 1. zīmogspilventiņš; 2. poligr. veltnītis (tipogrāfijas krāsas uzklāšanai) dabble ['daebl] v 1. apšļakstīt; 2. plunčāties; šļakstināties; 3. (neprofesionāli) nodarboties; to d. in politics — politizēt dabbler ['daebla] n niev. diletants;

nespeciālists dabby ['daebi] a mikls; lipīgs dabchick ['daebt/ik] n ornit. cekuldūkuris,

baltkakla dūkuris dabs [daebs] n pirkstu nospiedumi; D. —

Skotlendjarda daktiloskopijas nodaļa dabster ['dsbsta] n 1. dial, lietpratējs; d. at

art — mākslas pazinējs; 2. sar. nepraša dace [deis] n 1. rauda; 2. sl. divpensu

(divcentu) monēta dachsund ['dsekshund] n taksis, āpšu suns dactyl ['daektil] n lit. daktils dactylogram [daek'ulsvgraem] n dakti-logramma

dactylography [.daekti'lografi] n dakti-loskopija

dactylology [,daekti'lolad3i] n daktiloloģija,

(kurlmēmo) pirkstu valoda dad [daed] n 1. sar. tētis; 2. amer. sl. Dievs Dadaism ['da:da:izam] n dadaisms dad-blamed [daed'bleimd] a (ari d.-blasted) nolādēts

daddy ['daedi] n 1 .sar. tētiņš; 2.sar. lietpratējs; meistars; 3.sl. līgavas vedējs; 4. amer. sl. mīļākais; sugar d. — vecs, devīgs pielūdzējs; 0 d. of them all — labākais no labākajiem daddy-long-legs [.daedi'lcrjlegz] n garkājis

(ods, zirneklis) dado ['deidau] I n (pl dados ['deidauz])

1. (sienas) panelis; 2. arh. cokols; II v apšūt ar paneļiem

daedal ['di:dl] a poēt. 1. meistarisks; smalks;

2. sarežģīts; daudzveidīgs

daemon ['diiman] n 1. mit. Dēmons;

2. radošais ģēnijs; iedvesmas gars daffadowndilly [.daefadaun'dih] n dial., poēt.

dzeltenā narcise daffodil ['daefadil] n 1. dzeltenā narcise;

2. gaiši dzeltena krāsa daffy ['daeft] a sar. traks; he is going d. about

her — viņš ieķēries viņā līdz ausīm daft [da:ft] a 1. vientiesīgs, muļķīgs; 2. dulls; traks; to go d. — sajukt prātā; 3. sar. ākstīgs; aušīgs; 0 d. as a brush — galīgs auša

dag [daeg] n 1. (vilnas) mudžeklis; 2. grafīta

putekļi; 3. tehn. savienotājtapa; bulta dagga ['daega] n kaņepes (narkotiska viela) dagged [daegd] a sl. iereibis dagger ['daegs] Inl. duncis; 2. poligr. krustiņš (krāsu salikšanai); 0 to be at ~s drawn, to be at ~s points — būt uz nažiem; to look ~s— raidīt naidīgus skatienus; II v 1. [nojdurt (ar dunci); 2. poligr. atzīmēt ar krustiņu (krāsu salikšanā) dagger-cheap f'daegst/iip] a sl. ļoti lēts daggle ['daegl] v vilkt, vazāt (pa dubļiem) dago ['deigau] n (pl dagos ['deigauz]) amer. 1. itāliešu, spāņu, portugāļu izcelsmes cilvēks; 2.: d. red — lēts sarkanvīns

daguerrotype [da'gerautaip] n fot. da-gerotipija

dagwood ['daegwud] n amer. milzu sviestmaize

dah [da:] n svītriņa, savienojuma zīme

(Morzes ābecē) dahlia ['deilia] n dālija Dail Eireann [.dod'esran] n Īrijas Republikas

parlamenta zemākā palāta daily ['deth] I n 1. dienas avīze; 2. sar. apkopēja; II a [ikjdienas-; d. visit — (piem., ārsta) ikdienas vizīte; d. dozen — ikdienas rosmes vingrojumi; III adv 1. ik dienas, katru dienu; 2. darbdienās

daily bread ['deilibred] n 1. sar. dienišķā

maize; iztika; 2. sl. pelnītājs (ģimenē) daintiness ['deintinas] n 1. izsmalcinātība;

2. smalkums; elegance daint||y ['deinti] \n \. delikatese; gardums;

2. : -ies pl — saldumi; kārumi; II a

1. glezns; smalks; vārs; d. little girl — maza, trausla meitene; d. cups and saucers — viegli plīstošas tasītes un apakštasītes; 2. izvēlīgs; izsmalcināts;

3. gards

dairy ['dean] n 1. piena ferma; d. cattle — piena lopi; d. produce — piena produkti;

2. pienotava; 3. piena veikals (fermā) dairy-farm ['deanfaim] n piena ferma dairy-farming ['desri.faimn]] n piensaimniecība

dairying ['deanirļ] sk dairy-farming dairymaid ['deanmeid] n 1. lopu kopēja;

2. pienotavas (piena fermas) strādniece;

3. piena produktu pārdevēja dairyman ['deanman] n 1. pienotavas (piena

fermas) īpašnieks; 2. pienotavas (piena fermas) strādnieks; 3. piena produktu pārdevējs

dais ['deus] n paaugstinājums zāles galā

(goda vietai, tronim); podests dais||y ['deizi] n 1. margrietiņa, pīpene; Christmas d. — astere; Michaelmas d. — mārtiņroze; 2. sl. kaut kas lielisks (pirmšķirīgs); she is a d. — viņa ir burvīga; 0 to turn up one's toes (heels) to the ~ies —

atstiept kājas, nomirt; to push up ~ies — būt mirušam, gulēt apraktam daisy-cutter ['deizijuite] n 1. (zirga) riksis, mazi solīši; 2. sp. bumbas ripošana (pa

zemi)', 3. šrapnelis (kas eksplodē uz zemes) daisy-pusher f'deizi.pu/a] n sl. nāvīgs

ievainojums Dalai Lama [.dxlailaimo] n dalailama dale [deil] n 1. poēt. ieleja; up hill and down

d. — pa kalniem un [pa] lejām; 2. noteka dalesman ['deilzman] n ielejas iedzīvotājs

(sev. Anglijas ziemeļos) dalle [dael] n 1. (krāsns) podiņš; 2. (grīdas)

flīze; 3. (jumta) dakstiņš dalliance fdaelians] n 1. (with) vieglprātīga izturēšanās; niekošanās; 2. (with) flirts; 3. laika šķiešana dally ['daeli] v 1. (with) uzjautrināties; niekoties; to d. with an idea— lolot kādu ideju; 2. flirtēt, koķetēt; 3. (over) nosist laiku; don't d. over your work! — ķerieties pie darba! = to d. away— 1) velti šķiest (laiku)', 2) palaist garām (iespēju); to d. off — izvairīties dalton ['doiltan] n fiz. daltons daltonism ['doiltamzam] n daltonisms dama [daem] n (dzīvnieku) mātīte damb [daem] I n 1. dambis; aizsprosts; mols; 2. aizdambējuma ūdens; 3. austrāl. mākslīga ūdens tilpne; II v (arī to d. up, to d. in) aizdambēt; aizsprostot; °tod. up — apvaldīt; to d. up one's feelings — apvaldīt savas jūtas

damage ['daemid3] I n 1. bojājums; postījums; 2. tehn. defekts (bojājums); 3. sar. maksa; izdevumi; to stand the damage to the car— segt izdevumus par bojāto mašīnu; what's the d.? — 1) cik tas maksā?; 2) kādi ir zaudējumi?

4. pl jur. kompensācija par zaudējumiem; to bring an action of ~s against smb. — iesniegt pret kādu prasību par zaudējumu atlīdzību; II v 1. sabojāt; sasist; sapostīt; 2. radīt zaudējumus; 3. pārn. diskreditēt; nomelnot; ~d reputation — sabojāta reputācija; slikta slava

damageable ['daemid33bl] a viegli

sabojājams

damascene" ['daemssiin] n būka, mazā plūme damascene5 ['daemasiin] v tehn. damascēt (tēraudu)

damask ['daemssk] In 1. tekst. damasts;

2. damasts, Damaskas tērauds; 3. koši sārta krāsa; II v 1. tekst. aust damastu; 2. tehn. damascēt (tēraudu)

dame [deim] n 1. novec. dāma, kundze; D. Fortune — fortūna, liktenis; D. Nature — daba (personificējums); 2. novec. skolas direktore; zēnu pansionāta īpašniece;

3. humor, kundzīte; padzīvojusi sieviete;

4. amer. sl. sievišķis; 5.: D. — Britu impērijas ordeņa kavalieres tituls

damewort ['deimw3:t] n naktsvijole damme ['daemi] int sl. (saīs. no damn me) lai

velns mani rāvis! dammit ['daemit] int sl. (saīs. no damn it) nolādēts!; 0 as near as d. — gandrīz; bezmaz damn [daem] I n 1. lāsts; lamu vārds; 0 I don't care (give) a d. —man par to ne silts, ne auksts; not worth ad. — ne plika graša vērts; II v 1. nolādēt; 2. lādēties; d. it all!— nolādēts!; pie velna!; 3. nosodīt; nopelt

damnable ['dzemnabl] a 1. nosodāms; peļams; 2. sar. nejauks; riebīgs; d. weather — draņķīgs laiks damnably ['daemnsbh] adv 1. pretīgi, riebīgi;

2. sar. ļoti; sasodīti; d. hot — velnišķīgi karsts

damnation [daem'nei/n] I n 1. nolādējums; lāsts; may d. take him— lai viņš ir nolādēts!; 2. iznīcinošs spriedums;

3. nopelšana; nokritizēšana; (lugas u.tml.) izsvilpšana; II int sasodīts!, nolāpīts!

damnatory ['daemnatan] a nosodošs; d. evidence — liecība, kas pierāda apsūdzētā vainu

damned [daemd] I a 1. nolādēts; 2. sar. sasodīts; velnišķīgs; II adv sar. sasodīti; velnišķīgi; it's d. dark — sasodīti tumšs damnedest f'dasmdist] I n iespējamības robeža; 0 to do one's d. — darīt visu iespējamo; II a šausmīgs damnification [.daemmfi'kei/n] n kaitēšana;

271damnify

ļaunuma nodalīšana damnify ['daemnifai] v kaitēt; darīt ļaunu damosel ['daemai/zel] n poēt. jaunava; the

Blessed D. — svētā jaunava damp [daemp] I n 1. mitrums, drēgnums;

2. raktuvju gāze; 3. pārn. grūtsirdība; nomāktība; to cast (strike) a d. (over) — sarūgtināt; nomākt; II a mitrs, drēgns; III v 1. samitrināt; 2. apslāpēt (skaņu); 3. pārn. atvēsināt (sajūsmu); to d. one's spirits — sabojāt garastāvokli; 4./iz. samazināt svārstību amplitūdu; 5. tehn. slāpēt (vibrācijas); 6. tehn. amortizēt; <=> to d. down — 1) apslāpēt (uguni kurtuvē); 2) apstādināt (domnas krāsni); to d. off— (par augiem) iet bojā no pārmērīga mitruma

dampen ['daempan] sk. damp m 1., 2., 3. damper ['daemps] n 1. kurtuves aizbīdnis (gaisa plūsmas regulēšanai); 2. mūz. sur-dīne, klusinātājs; 3. tehn. demfers; (vibrāciju, trokšņu) slāpētājs; 4. tehn. amortizators; 5. austrāl. bezrauga maize; 6. sl. uzkoda (starp maltītēm); 7. amer. sl. kases atvilktne; 8.: d. circuit rad. — slāpētāj-ķēde; 9.: d. pad sl. — čeku grāmatiņa; 0 to put (cast, throw) a d. (on)— apslāpēt sajūsmu; nomākt garastāvokli damping ['daempit]] n 1. tehn. (vibrāciju) slāpēšana; 2. rad. (skaņas) izdzišana;

3. tehn. amortizācija; d. magnet — dem-fermagnēts

dampish ['daempi/] a pamitrs, pamikls; drēgns

dampness fdaempnis] n mitrums; valgums damp-proof ['daemppru:fļ a mitrumu necaurlaidīgs; d.-p. course— (celtnes) hidroizolācija dampy ['daempi] a 1. mitrs; 2. raktuvju gāzi

saturošs; 3. (par garastāvokli) nomākts damson ['daemzan] sk. damascene3 damson cheese ['daemzant/i:z] n kārtaina

plūmju marmelāde damson-coloured ['daemzan,kAlad] a tumšsarkans

Dana [daen] n 1. novec., poēt. kungs; 2. džudo

sporta meistars danb [daen] n jūrn. (maza) boja

dance [da:ns] I n 1. deja; may I have the d. with you?— vai drikst jūs uzlūgt [uz deju]?; 2.deju vakars; to give ad. — sarīkot deju vakaru; 3. deju mūzika; 0 to lead smb. a [pretty] d. — vazāt kādu aiz deguna; II v 1. dejot; to d. one's head off— dejot līdz nesamaņai; to d. smb. off his legs — nokausēt (deju partneri); 2. lēkāt; to d. with (for) joy — lēkāt no prieka; 3. (par lapām) griezties; virpuļot; 4. dancināt; to d. a child on one's knee — ucināt bērnu uz ceļiem; 0 to d. attendance upon smb. — verdziski kādam izdabāt; to d. to another (a different) tune pārn.— dziedāt citu dziesmu; to d. to smb.'s tune (pipe, piping, whistle) — dancot pēc kāda stabules; to d. upon nothing — tikt pakārtam dance-down ['da:ns,daun] n sl. deju maratons

dancer ['dainsa] n dejotājs; dejotāja; 0 merry

~s — kāvi, ziemeļblāzma dancing ['da:nsit]] n dejošana; dejas dancing-girl ['da:nsi»]g3:l] n profesionāla dejotāja

dancing-malady ['da:nsii],maebdi] n med. horeja

dancing-master ['da:nsit],ma:st9] n deju skolotājs

dancing-mistress ['da :nsn].mistns] n deju skolotāja

dancing-party ['da:nsii],pa:ti] n deju vakars dandelion [daendilaisn] n pienene dander3 ['daends] n amer. sar. dusmas; to get one's d. up — saskaisties; to get smb.'s d. up — sakaitināt kādu danderb [daenda] sk. dandruff dandif||y ['dasndifai] v sar. izgreznot, izpušķot; švītīgi ietērpt; ~ied appearance — švītīgs izskats dandle f'daendl] v 1. šūpot; to d. a child in one's arms (lap)— ucināt rokās (klēpī) bērnu; 2. lutināt dandriff [daendrif] sk. dandruff dandruff ['daendrAf] n blaugznas dandy ['daendi] I n 1. dendijs; švīts; modes āksts; 2. sar. kaut kas lielisks (kolosāls); what ad.! — kaut kas lielisks!; 3. divriteņu

ķerra; II a 1. švītīgs; 2. sar. lielisks, kolosāls

dandy-brush [daendibrA/] n (zirgu) skrāpis dandyism ['daenduzam] n švīfiba; ākstība Dane [dem] n 1. dānis; dāniete; 2. vācu dogs Danelagh ['deinb:] sk. Danelaw Danelaw ['deinb:] n vēst. 1. dāņu likumi (Britānijā 8. līdz 10.gadsimtam)-, 2. apgabals, kur valdīja dāņu likumi danewort ['deinw3:t] n plūškoks, pliederis danger ['dein^a] n 1. briesmas; he runs the d. (of)) — viņam draud briesmas; in d. of one's life — dzīvības briesmās; out of d. — drošībā; 2. draudi; kaitīgums; ~s of smoking — smēķēšanas kaitīgums danger arrow ['dein^a/-,aersu] n zibens

bulta (zīme) danger light ['deinc^alait] n 1. briesmu

signāls; 2. sarkana signāluguns danger list ['deuu^phst] n bīstami slimo saraksts

danger money ['dein^ajnAm] n piemaksa

(par bīstamu darbu) dangerous ['dein^aras] a bīstams; d. to

health — veselību apdraudošs danger-range ['dein^a.reu^] n mii. tiešā

šāviena tālums danger signal ['dein^a.signl] n dzelzc.

signāls "ceļš slēgts" danger zone ['deine^azoun] n mii. bīstamā zona

dangle ['daerjgl] v 1. šūpoties (brīvi karājoties); 2. šūpot; to d. the keys — žvadzināt atslēgas; 3. pārn. vilināt,

kārdināt; to d. bright prospects before smb. (smb.'s eyes)— vilināt kādu ar lietiskām izredzēm; a to d. after (about) — lakstoties, skriet pakaļ; to d. around — slaistīties dangle-dolly ['daerjgl,doli] n sar. lelle

talismans (pie vējstikla automašīnā) dangler ['daeqglo] n 1. slaists; 2. meitu mednieks; 3. amer. sl. cirka mākslinieks (uz trapeces)

Danish ['deim/J I n dāņu valoda; II a

1. dāņu-; 2.: D. balance — bezmēns dank [daenk] a (par laiku) mitrs; drēgns dap8 [daep] In 1. (bumbas) atlēciens;

2. iecirtums (kokā); II v 1. makšķerēt (viegli iegremdējot ēsmu ūdenī); 2. mest pret zemi (bumbu); 3. (par bumbu) atsisties (pret zemi)

dapb [daep] n amer. sl. baltais (iesauka, ko

lieto nēģeru studenti) dapper ['daepa] a 1. uzposies; uzcirties;

2. kustīgs; nasks dapple ['daepl] I a 1. raibs; plankumains;

2. (par zirgu) dābolains; liv izraibināt; noklāt ar krāsu plankumiem

dapple-grey [.daepl'grei] n dābolains zirgs darb [da:b] n amer. sl. kaut kas superlielisks darbies ['da:biz] n pl sl. roku dzelži darble ['da:bl] n sl. velns Darby and Joan [,da:biand'd33un] n vecs saskanīgs laulāts pāris; D. and J. club — vecu ļaužu klubs dare [dea] In izaicinājums; to take ad. — pieņemt izaicinājumu; II mod. v (p. dared, durst [dead, d3:st]; p.p. dare [dead]; tag. vsk.

3. pers. dares vai dare) 1. uzdrīkstēties; she won't d. to deny it — viņa neuzdrošināsies to noliegt; they ~d not come (did not d. to come) — viņi neuzdrošinājās nākt; I d. not say (parasti 1. pers.) — man šķiet; laikam [gan]; 2. riskēt; to d. one's life — riskēt ar savu dzīvību; 3. izaicināt; he ~d me to do it — viņš izaicināja mani to darit; Old. swear— es varētu apzvērēt; to d. all things — būt gatavam uz visu

daredevil ['dea.devl] n pārdrošnieks,

pārgalvis daren't [deant] sais. no dare not daresay [.dea'sei] adv 1. varbūt; 2. protams; you're right, Id. — jums neapšaubāmi ir taisnība

daring f'desnt]] I n 1. bezbailība; drosme; 2. pārdrošība; Hal. bezbailīgs; drosmīgs; 2. pārdrošs; 3. nekaunīgs; uzbāzīgs dark [da:k] I n 1. tumsa; after d. — pēc tumsas iestāšanās; at d. — tumsai iestājoties (satumstot); before d. — pirms tumsas iestāšanās; in the d. — tumsā; 2. neziņa; neskaidrība; to be in the d. about smth. — būt neziņā par kaut ko; to keep smb. in the d. about smth.— turēt kādu neziņā par

kaut ko; 3. slepenība; 4. glezn. tumša krāsa; ēna; the lights and ~s— gaismēna; 0 in the d. of moon— 1) jaunam mēnesim iestājoties; 2) aklā tumsā; II a 1. tumšs; it is getting (growing) d. — satumst; 2. tumšmatains; 3. (par nodomiem) ļauns; netīrs; d. doings — tumši darbi; 4. slepens; neskaidrs; to keep smth. d. — turēt kaut ko slepenībā; 5. neizglītots; 6. drūms; bezcerīgs; d. humour — drūms humors; to look on the d. side of things— visur saskatīt ļaunās puses; 7. amer. sl. (par teātri u.tml.) slēgts; 0 d. as the inside of a cow — tumšs kā akā; d. as a pocket — tumšs kā maisā

dark adaptation ['daik.aedsp'tei/n] n med.

(acs tīklenes) adaptācija tumsai Dark Ages ['da:keid3iz] n viduslaiki dark closet [,da:k'klozit] sk. dark-room darken ['da:kan] v 1. satumst; aptumšoties; 2. padarīt tumšu; aptumšot; 3. aptraipīt (godu, slavu); 4. nomākt; ~ed by sorrow — bēdu nomākts; 5. glezn. piešķirt pie-sātinātāku toni; 0 to d. counsel — sarežģīt jautājumu; not to d. smb.'s door again — nepārkāpt vairs kāda slieksni Darkey ['da:ki] sk. Dārkie dark horse [.daikhois] n amer. 1. (nevienam nepazīstams) sacīkšu (konkursa) dalībnieks; 2. (bez pirmsvēlēšanu kampaņas izvirzīts) vēlēšanu kandidāts Dārkie ['da:kr] n sar., niev. melnais (par nēģeri)

darkish ['da:ki/] a patumšs; melngans darkle fdaikal] v 1. satumst; krēslot; 2. raukt

pieri (uzacis); 3. gulēt slēptuvē darkling ['daiklirj] I a 1. satumstošs; satumsis; 2. tumšs; drūms; II adv 1. tumsā; to sit d. — sēdēt krēslā (tumsā); 2. pārn. kā pa tumsu darkly ['da:kli] adv 1. drūmi; 2. neizprotami; neskaidri darkman ['daikman] n sl. naktssargs darkness ['da.'knos] n 1. tumsa; 2. neziņa; gara tumsība; 3. bēdas; nelaime; posts; 4. neizprotamība, neskaidrība darkroom ['da:krum] n fot. tumšā telpa

dark slide ['daikslaid] n fotokasete darksome ['daiksam] a poēt. tumšs; drūms Darky [da:ki] sk. Dārkie darling ['da:lit]] Inl. mīļotais, dārgais; mīļotā, dārgā; 2. mīlulis; the d. of fortune — likteņa izredzētais; II a 1. mīļš, dārgs; 2. (par vēlēšanos) kvēls darn8 [da:n] I n salāpīta vieta; lāpījums; II v

lāpīt (zeķes u. tml.) darnb [da:n] sk. damn II1. darnel ['dainl] n bot. airene darner ['da:na] n 1. sēnīte (lāpīšanai);

2. lāpāmadata darning ['da:niiļ] n 1. lāpīšana; 2. lāpāmais darning-needle ['da:mt],ni:dl] n lāpāmadata dart [da:t] I n 1. (metamais) šķēps; šautra; 2. dzelonis; 3. iešuve; 4. zibenīga kustība; to make ad. — mesties; II v 1. mest (piem., šķēpu); 2. mesties; to d. an angry look (at)— uzmest niknu skatienu; <=> to d. down av. — piķēt; to d. on — mesties virsū; to d. out (forth) — izšauties; izskriet dartre ['date] n med. herpes Darwinian [darwinian] In darvinists; Ha Darvina-

Darwinism ['darwmizam] n darvinisms,

Darvina mācība dash [dae/] In 1.mešanās, drāšanās (uz priekšu); to make a d. (for)— mesties, drāzties (uz); to make a d. against (at) the enemy— strauji uzbrukt ienaidniekam;

2. rāviens; at one d. — vienā rāvienā;

3. sp. izrāviens; 4. (ūdens) šļaksti; the d. of waves — viļņu šļakstēšana; d. of rain — lietusgāze; 5. spars; a man of skill and d. — veikls un enerģisks cilvēks;

6. (spalvas) vilciens; (otas) triepiens;

7. piejaukums; nokrāsa; to add a d. of water — piejaukt mazliet ūdens; there is a romantic d. about it — tam ir romantiska nokrāsa; 8. domuzīme; svītra; 9. neizdošanās; his hopes met with ad. — viņa cerības sabruka; 0 at a d. — strauji, ātri; at first d. — ar pirmo rāvienu; to cut a d. — apžilbināt (ar uzkrītošu ārieni); II a' 1. mest, sviest; 2. mesties, drāzties; 3. sagraut (cerības, plānus u.tml.);

274daughter

4. apšļākt (ar ūdeni u.tml.); 5. sajaukt, piejaukt; to d. wine with water — piejaukt vīnam ūdeni; 6. (ari to d. off) uzmest, uzskicēt; 7. pasvītrot; 8. apmulsināt; 9. sl. [no]lādēt

dash-board ['dae/bo:d] n 1. (ekipāžas riteņa) dubļu aizsargs; 2. (vadības) panelis (automašīnā) dasher ['dae/a] n 1. žilbinošs tips; 2. (ķērnes) mieturis; 3. (ekipāžas riteņa) dubļu aizsargs dashing ['dae/ii]] a 1. straujš, dedzīgs; aizrautīgs; 2. uzkrītošs; žilbinošs dashpot ['dae/pDt] n tehn. (hidrauliskais,

pneimatiskais) amortizators dashy ['dae/i] n švītīgs; uzkrītošs; žilbinošs dastard ['daestad] n gļēvulis; nelietis dastardliness ['daestadlinas] n gļēvulība; nelietība

dastardly ['daestadli] a gļēvulīgs; nelietīgs; 0 d. stab in the back— dunča dūriens mugurā data sk. datum

data bank ['deitabaeqk] n inform, datu banka data base ['deitabeis] n inform, datu bāze datable ['deitabl] a datējams data book ['deitabuk] n inform, datu [uzziņu] grāmata

data centre ['delta,senta] n inform, datu centrs

data-in ['delta,in] n inform, ieejas dati datamation [.deita'mei/an] n inform.

automātiskā datu apstrāde data-out ['delta,aut] n inform, izejas dati data output ['deita.autput] sk. data-out dataphone ['deitafaun] n inform, datu

pārraides aparāts date8 [deit] n 1. datele; 2. dateļpalma dateb [deit] In 1.datums; d. of birth — dzimšanas datums;

2. laikmets; periods; to bring up to d. — modernizēt; atjaunināt; to go out of d. — novecot; to keep up to d. — sekot laika garam; out of d. — novecojis; up to d. — modems, laikmetīgs;

3. termiņš; to fix a d. — noteikt termiņu;

4. sar. satikšanās; to make a d.-norunāt

satikšanos; blind d. — 1) satikšanās ar nepazīstamu cilvēku; 2) nepazīstams

cilvēks (ar kuru norunāta satikšanāsJ; II v

1. datēt; 2. novecot; kļūt nemodernam;

3. sar. norunāt satikšanos; to d. a girl— saieties ar kādu meiteni; = to d, from (back to)— attiekties uz kādu laikmetu; the manuscript ~s from the 14th century — šis manuskripts attiecināms uz 14. gadsimtu

date-block [deitblok] n noplēšamais kalendārs

datebook ['deitbuk] n amer. galda (vai

kabatas) kalendārs dateless ['deitlas] a 1. bez datuma;

2. bezgalīgs; mūžīgs; 3. amer. sar. nelūgts;

4. amer. sar. neaizņemts; nestrādājošs date-line ['deitlain] n vieta datumam (laikrakstos, vēstulēs)

date-palm ['deitpa:m] sk. date8 2.

date-up ['deitAp] n sl. randiņš

dating ['deitnj] n datējums

dation ['dei/n] n jur. dāvinājuma akts

dative ['deitiv] n gram, datīvs

dator ['delta] n inform, dators

datum ['deitam] n (/;/ data ['delta]) 1. fakts;

2.pl. dati; informācija; numerical d. — skaitliskie dati; raw d. — neapstrādātie dati; sampled d. — diskrētie (kodētie) dati; test d. — eksperimentālie dati; 3.mat. dotais lielums; 4. bāze; 0 to take as a d. — pieņemt par nulli

datum-level ['deitamlevl] n nullaugstums datum-line ['deitamlain] n bāzes līnija datura [da'tjuara] n bot. velnābols daub [da:b] I n 1. māla java; 2. apmetums;

3. slikta glezna; smērējums; II v 1. notriept, noziest; notašķīt; 2. apmest; to d. plaster on the wall — apmest sienu; 3. mālēt; pindzelēt

dauber ['da:ba] sk. daubster

daubing ['dorbitj] n 1. aptriepšana;

2. triepjamais materiāls daubster ['do:bsta] n niev. pindzelētājs; mālderis

dauby ['da:bi] a 1. nemākulīgi uzgleznots;

2. lipīgs

daughter ['cb:ta] n meita; 0 skipper's ~s — bangas ar baltām krēpēmdaughter-in-law

I daughter-in-law ['dostannb:] n (pl daughters-in-law ['doitazinb:]) vedekla daughter-language ['do:to,laer]gwid3] n

radnieciska valoda daughterly ['doitsli] a meitas-; d.

affections — meitas mīlestība daunt [do:nt] v iebiedēt, iebaidīt; nothing

~ed — neapmulsis dauntless ['doindas] a bezbailīgs, drošs dauphin ['doifin] n vēst. dofins,

troņmantnieks (Francijā) davenport ['daevnpoit] n 1. sekretārs (stila rakstāmgalds); 2. amer. neliels dīvāns (ar atzveltni un roku balstiem) davit ['daevit] n jūrn. dēvits, laivceltnis davy ['deivi] n sl.: to take one's d. — zvērēt;

on my d. — nudien! daw [do:] n kovārnis

dawdle ['do:dl] In 1. slaists, dīkdienis; 2. slaistīšanās; II v slaistīties; to d. away time — nosist laiku dawdler ['doidteļ n slaists, dīkdienis dawk [do:k] n pārjūdzamie (pārmaināmie) pasta zirgi; to travel d. — ceļot ar pasta ratiem

dawn [do:n] In 1.rīta blāzma; at d. — rītausmā; 2. sākums; sākotne; pirmsākumi; d.of a new era — jauna laikmeta sākums; 0 d. grey— sudrabots, sidrabains; liv 1. (par gaismu) aust; 2. pārn. (upon) ataust; it has just ~ed upon me — tikai tagad man atausa gaisma (ienāca prātā); 3. (par talantu u.tml.) parādīties; pamosties dawning ['do:mt]] n poēt. austrumi (debess puse)

day [dei] n 1. diena; all d. [long] — visu dienu, augu dienu; before d. — pirms ausmas; between two ~s amer. — naktī; broad d. — gaiša diena; by d. — dienā, pa dienu; d. after d., d. in, d. out — diendienā (pastāvīgi); d. after tomorrow— parit; d. before yesterday— aizvakar; this d. week — no šodienas pēc nedēļas; early in the d. — laikā, laikus; far in the d. — uz dienas beigām; first d. [of the week] — svētdiena; from d. to d„ d. by d. — ik dienas; high d. — 1) svētku diena; 2) dienas

vidus; good d.! — uz redzēšanos!; sveiki!; late in the d. — pievakarē; every other d. — ik pārdienas; the other d. — nesen, viņdien; red-letter d. — 1) svinamā diena; 2) laimīga diena; boxing D. — 26. decembris; 2. darba diena; black-letter d. — darba diena; eight hour d. — astoņu stundu darba diena; he is paid by the d. — viņam maksā par dienas darbu; d. off— brīvdiena; d. out— 1) ārpus mājām pavadīta diena; 2) (kalpones u.tml.) brīvdiena; officer of the d. — dežurējošais virsnieks; let's call it a d.! — 1) šaidienai pietiks [strādāts]!; 2) uzskatīsim to par izbeigtu!; 3. laika posms; periods; in the ~s of old (yore) — senos laikos; one d. — [kād]reiz (pagātnē, nākotnē); one of these [fine] ~s— (izsakot solījumu, paredzējumu) šais dienās; some d. — [kād]reiz (nākotnē); at the present d., in these ~s— mūsu laikos; in those ~s — tad; in ~s to come — nākotnē; 4. mūžs; in one's early ~s — jaunības dienās; he has had his d. — viņš savā mūžā ir redzējis labas dienas; [one's] palmy ~s— ziedu laiki, plauksmes laiks; to be on one's d. — būt labā formā; 5. diennakts (24 stundas); sidereal d. astr. — zvaigžņu diena; 6. uzvara; to carry (win) the d. — uzvarēt; to lose the d. — zaudēt; 7.: chair ~s — vecumdienas; 8.: to a (arī the, this) d. — tieši; three years ago to a d. — tieši pirms trim gadiem; 9. : ~s of grace — (maksājuma termiņa) pagarinājums; 0 to end one's ~s — beigt savu mūžu; to fall on evil ~s— pieredzēt nebaltas dienas; to make a d. of it — lieliski pavadīt laiku; to pass the time of d. with smb. — ik dienas sasveicināties ar kādu; to save the d. — 1) mil. veiksmīgi pabeigt neveiksmīgi sāktu operāciju; 2) glābt stāvokli; if a d. — tieši; she's fifty if [she is] ad. — viņai ir ne vairāk ne mazāk, kā piecdesmit [gadu]; the d. before the fair — par agru; priekšlaicīgi; the d. after the fair— par vēlu

day-bed f'deibed] n kušetedead

daybill ['deibil] n afiša

day-boarder ['dei.boido] n puspansionārs

(par skolēnu) day-book ['deibuk] n grāmatv. norēķinu grāmata

dayboy ['deiboi] n skolnieks, kas nedzīvo

internātā daybreak ['deibreik] n rītausma day camp ['deikaemp] n bērnudārzs day-care f'deikea] n bērnu aprūpe (vecāku darba laikā); d.-c. services— bērnu aprūpes pakalpojumi; d.-c. center amer. — 1) bērnudārzs; 2) pagarinātās dienas grupa day-dream ['deidri:m] Inl. sapnis; fantāzija;

2. pl gaisa pilis; II v sapņot; celt gaisa pilis day-dreamer ['dei.driima] n sapņotājs;

fantazētājs day-fly ['deiflai] n ent. viendienīte daygirl ['deig3:l] n skolniece, kas nedzīvo internātā

day-labour ['deijeiba] n dienas darbs day-labourer ['dei.leibara] n dienas strādnieks

daylight ['deilait] n 1. dienas gaisma; in broad (open) d. — 1) gaišā dienas laikā; 2) pārn. atklāti; 2. rītausma; 3. pl sl. acis, bolenes; 4. tehn. attālums starp galdu un instrumentu; 5. tehn. atvērums; 0 to beat the ~s out of smb. — piekaut kādu līdz nemaņai; to frighten (scare) the ~s out of smb.— līdz nāvei nobaidīt kādu; to Iet d. into the affair — dot skaidrību par kaut ko; to see d. — saskatīt izeju (no grūtībām) daylight-saving ['deilaitseivii]] n pāreja uz

vasaras laiku day-long ['deilnr]] I n viendienas- II adv visu dienu

day-nursery ['dei.mrsari] n mazbērnu novietne

days [deiz] adv sar. dienā; pa dienu; to work

d. — strādāt dienas maiņā day-school ['deisku:l] n dienas skola day-shift ['dei/ift] n dienas maiņa daysman ['deizman] n 1. dienas strādnieks;

2. novec. šķīrējtiesnesis

dayspring ['deispntj] n poēt. [rīt] ausma daystar ['deista:] n 1. rīta zvaigzne; 2. poēt.

saule

daytaler ['dei,teib] n dienas strādnieks (sev.

ogļraktuvēs) day-ticket ['demkit] n biļete turp un atpakaļ daytime ['deitaim] n diena; in the d. — pa

dienu, dienā day-to-day [.deita'dei] a ikdienas-; dienišķs daywork ['deiw3:k] n 1. dienas darbs;

2. dienas izstrāde; 3. kalnr. virszemes darbs daze® [deiz] I n apmulsums; apstulbums; II v apmulsināt; apstulbināt; ~d with drugs — apdullis no narkotikām dazeb [deiz] n min. vizla dazedly ['deizidh] adv 1. apmulsis; apstulbis; 2. apdullis

dazzle ['daezl] In 1. apžilbināšana; 2. žilbinoša gaisma; d. lamps (lights) — (automašīnas) starmeši; 3.: d. paint mil., jūrn.— aizsargkrāsa (maskējums); liv 1. apžilbināt; 2. apžilbt; 3. apmulsināt; 4. mii. Jūrn. maskēt ar krāsojumu dazzling ['dzezhiļ] a 1. žilbinošs; d. sunshine— apžilbinoša saulesgaisma; d. diamonds — zaigojoši dimanti; 2. mulsinošs

D-day ['di:dei] n 1. diena (1944.g. 6.jūnijs), kad savienoto karaspēks izcēlās Ziemeļ-francijā; 2. mii. operācijas sākuma diena deacon ['dirkan] Inl. diakons; II v

1. skandēt psalmus (baznīcā); 2. sl. izlikt labākās preces virspusē

deaconess ['diikonos] n diakonese deactivate [,di:'aektiveit] v deaktivēt dead [ded] In 1. mirušais; mirušie; the Glorious d. — [karā] kritušie; 2. klusais laiks; in the d. of night — nakts melnumā; in the d. of winter — dziļā ziemā; 0 on the d. amer. — nopietni; Hal. miris; beigts; pagalam; d. flower— nokaltusi puķe; d. language— mirusi valoda; d. matter — nedzīva viela; d. nut— tukšs rieksts; d. volcano — izdzisis vulkāns; to be d. with hunger— vai mirt no izsalkuma; my fingers are all d. — mani pirksti ir gluži notirpuši; to play d. — izlikties beigtam;

2. kluss; nekustīgs; d. hours — nakts stundas; d. silence— nāves klusums; d.

water— stāvošs ūdens; 3. (par krāsu) blāvs; nespodrs; 4. (par skaņu u.tml.) drūms; monotons; 5. sp. izslēgts no spēles; d. bail— bumba ārpus spēles laukuma;

6. kaut kas no ierindas izgājis; d. match — izlietots sērkociņš; d. motor— noslāpis motors; d. steam tehn. — nostrādāts tvaiks; d. stock — 1) nepieprasīta prece; 2) pl ek. nedzīvais kapitāls; d. time— 1) dīkstāve; 2) laika kavējums; d. wire— vads bez strāvas; to go d. — pārtraukt darboties;

7. pilnīgs; d. calm — pilnīgs klusums; d. certainty — stingra pārliecība; to be in d. earnest — būt pilnīgi

nopietnam; d. failure (frost) — pilnīga neizdošanās; d. faint — pilnīga bezsamaņa; 8.: d. lift (pull) — veltīgas pūles; 9.: d. men (marines) — 1) tukšas [dzēriena] pudeles; 2) neapēsta porcija; ēdiena atliekas; 0 d. and gone — sen pagājis; d. above the ears amer.— galīgs muļķis, stulbenis; as d. as a doornail (herring, mutton) — galīgi beigts; to flog a d. horse — veltīgi šķiest spēkus; to wait for a d. man's shoes — gaidīt kāda nāvi, lai ieņemtu tā amatu; II adv pilnīgi; pavisam; d. asleep — cieši aizmidzis; d. burnt tehn. — pārdedzis; d. certain (sure)— pilnīgi pārliecināts; d. tired — līdz nāvei noguris; to be d. set (against) — stingri iebilst

dead-alive [.deds'laiv] a 1. pusdzīvs;

2. nospiests, nomākts dead ass ['dedaes] n amer. sl. muļķis, stulbenis

dead-beat [,ded'bi:t] I n amer. sl. slaists; dīkdienis; Hal. sar. līdz nāvei noguris; 2. tehn. neperiodisks dead broke [.ded'breuk] a sl. tukšā (bez naudas)

dead centre [.ded'senta] n tehn. sastinguma punkts

dead colour [.ded'Lvla] n glezn. pirmais

krāsas klājums (gmntējums) dead-drunk [.ded'drAqk] a galīgi pilnā

(piedzēries) dead earth [,ded'3:0] n el. pilnīga iezemēšana

deaden f'dedn] v 1. padarīt nejufigu; 2. kļūt nejūtīgam; 3. nomērdēt (piem., nervu); to d. the pain — mazināt sāpes; 4. apslāpēt (skaņu); 5. padarīt nespodru dead end [.ded'end] Inl. aklā iela; 2. pārn. strupceļš; to be at (come to, reach) a d. e. — nonākt strupceļā; Hal. bezizejas-; bezizredzes-; 2. tehn. strup-; d.e. line — strupzaru maģistrāle; 3.: d.e. kid sar. — ielas zēns dead-eye f'dedai] n jūrn. jupers deadfall ['dedfo:l] n amer. 1. slazds, lamatas;

2. vējgāze; 3. sl. naktsklubs dead frost ['dedfrost] n sl. pilnīga izgāšanās dead-ground ['dedgraund] n mil., av. neķerlauks

dead head ['dedhed] In 1.bezbiļetnieks

(teātri, satiksmes līdzeklī); 2. vājas gribas cilvēks; 3. sar. tukšs [preču] vilciena sastāvs; 4. sar. uzņēmums, kas pārtraucis darbu; 5. nepieslēgts telefons (u.tml.); II a

1. tukšs (bez kravas); to come back d.h.— atgriezties tukšā; 2. (par telefonu u.tml.) nepieslēgts; 3. (par uzņēmumu) pārtraucis darbu; 4. bezizredžu-

dead heat [,ded'hi:t] n sp. sl. vienlaicīgs finišs

dead-house ['dedhaus] n kapliča; morgs dead-letter [.ded'lets] n 1. bezadresāta

vēstule; 2. spēkā neesošs likums dead-level [.ded'levl] n 1. gluda virsa;

līdzenums; 2. pārn. vienveidība dead-light ['dedlait] n aklais iluminators deadline ['dedlam] n 1. aizliegtā zona;

2. pēdējais [izpildes] termiņš

dead load ['dedlaud] n hūvn. nekustīga slodze deadlock ['dedlnk] n bezizejas stāvoklis; strupceļš; to be at (reach, come to) d. — nonākt strupceļā dead low ['dedlsu] a (par atmosfēru) absolūti kluss

deadly ['dedli] I a 1. nāvīgs; nāvējošs; d. poison — nāvīga inde; d. struggle — cīņa uz dzīvību un nāvi; 2. nāves-; briesmīgs; ārkārtīgs; d. sin— nāves grēks; II adv 1. nāvīgi; d. pale — bāls kā nāve; 2. sar. briesmīgi; ārkārtīgi

278dealer

deadly nightshade [.dedh'nait/eid] n bot.

indīgā naktsskāte, beladonna dead-man's handle [.dedmanz'hasndl] n

(elektrovilciena) automātiskā bremze dead march [,ded'ma:t/] n sēru maršs dead meat ['dedmi:t] n sl. līķis dead-nettle ['ded,netl] n baltā nātre dead number ['dedjiAmba] n sl. 1. pēdējais numurs (rindas kārtībā); 2. pēdējā māja

(ielā)

dead-pan [.ded'paen] I n amer. sl. 1. nedzīva (neizteiksmīga) seja; 2. neinteresants cilvēks (aktieris); II a bezjūtīgs; kokains dead pigeon [.ded'pidjan] n amer. sl.

nelaimes putns dead plate [.ded'pleit] n uguns aizsarg-

plāksne (krāsns, pavarda priekšā) dead point [.ded'point] sk. dead centre dead president [.ded'prezidant] n amer. sl.

papīrnaudas banknote dead ringer [.ded'rnjga] n amer. sl.

līdzinieks, dubultnieks dead-set [.ded'set] n stingra apņēmība; 0 to make a d.-s. at smb.— 1) neatlaidīgi uzbrukt (kādam); 2) censties iegūt kāda uzticību

dead-short [,ded'/o:t] n el. īssavienojums dead-shot [.ded'/ot] n nekļūdīgs šāvējs; snaiperis

dead-spot [.ded'spot] n 1. rad. klusuma (sastinguma) zona; 2. el. nedarbības zona dead-start [,ded'sta:t] n sp. starts no vietas dead-wall [,ded'wo:l] n bezlogu siena dead water ['dedwaits] n jūrn. ķīļūdens dead-weight ['dedweit] n 1. (kuģa) vestspēja;

2. (celtnes) nestspēja dead-wind [.ded'wind] n pretvējš dead-window [.ded'windau] n akls (neīsts) logs

dead-wood ['dedwud] n 1. nokaltis koks;

sausnis; 2. dzelzc. bufera brusa deaerate [di'eiareit] v deaerēt deaerator [di'eiareita] n deaerators deaf [defļ a 1. kurls; nedzirdīgs; d. of an ear,

d. in one ear — kurls ar vienu ausi;

2. nedzirdīgs (kas nelabprāt uzklausa);

3. (par riekstu) tukšs; 0 d. as an adder (a

post, a beetle, a stone), stone d. — pilnīgi kurls, kurls ar abām ausīm; to turn a d. ear (to) — laist gar ausīm deaf-aid ['defeid] n dzirdes aparāts deaf-and-dumb [.defan'd/vm] a kurlmēms;

d.-and-d. alphabet — kurlmēmo alfabēts deafen ['defri] v 1. padarīt kurlu; 2. (par

troksni) apdullināt; 3. apslāpēt (skaņu) deafener ['defna] n (trokšņa) slāpētājs deafening ['defnirj] I n skaņu izolējošs materiāls; II a 1. (par troksni) apdullinošs; d. cheers— dārdošas ovācijas; 2. (skaņu) izolējošs

deaf-mute [,defmju:t] I n kurlmēmais; II a

kurlmēms deafness f'defhas] n kurlums deal8 [di:l] I n daudzums; great (good) d. of — [ļoti, krietni] daudz; II adv daudz; a great d. better — daudz labāk; to see each other a great d. — bieži satikties deal5 [di:l] I n 1. izsniegšana; izdalīšana; 2. (kāršu) dalīšana; whose d. is it? — kam jādala?; 3. (veikalniecisks) darījums; vienošanās; fair (square) d. — godīgs darījums; to do (make) a d. (with) — noslēgt darījumu; well, it's ad. — darīts! (sit saujā!); 4. rīcība; raw d. — netaisnīgi barga izturēšanās; 5. pol. valdības kurss; new d. amer. — "jaunais kurss" (sociālo un ekonomisko reformu programma); 6. amer. mahinācija; spekulācija; II v (p. un p.p. dealt [delt]) 1. izsniegt; izdalīt; to d. [out] a blow — iesist; 2. (in) tirgoties (ar); spekulēt; he ~s in old pictures — viņš uzpērk un pārdod vecas gleznas; 3. (at, with) iepirkties (zināmā veikalā); 4. slēgt (darījumu);

5. (with) aplūkot; izšķirt (jautājumu);

6. (with) izturēties; 7. (with) rīkoties; spert soļus; to d. with an attack— atsist uzbrukumu; 0 to d. smb. short — apkrāpt (skaitot); to deal in coal amer. — (par baltajiem) saieties ar nēģeriem

dealc [di:l] I n (priedes, egles) koks; planka;

n a priedes koka-; d. table-priedes koka

galds

dealer ['diila] n 1. tirgotājs; uzpircējs; used-

279dealership

car d. — lietotu automašīnu uzpircējs; 2. (kāršu) dalītājs; 3.: d. in politics — politiķis; double d. — divkosis; plain d. — atklāts cilvēks; sharp d. — viltnieks dealership ['di:b/ip] n kom. pilnvara līguma

slēgšanai (firmas vārdā) dealing ['dirlitj] n 1. rīcība; izturēšanās; fair d. — godīga izturēšanās; straight d. — atklāta izturēšanās; underhand d. — negodīga rīcība; 2.: ~s pl — 1) dalīšanas; 2) (tirdznieciski) darījumi dealt sk. dealb U

deana [dirn] n 1. (fakultātes) dekāns; d.'s office— dekanāts; 2. (diplomātiskā korpusa) vecākais; 3. (baznīcas) dekāns (augstāks garīdznieks) deanb [di:n] n ieleja deaner ['di:ns] sk. dime deanery ['diinan] n 1. (baznīcas) dekāna amats; 2. dekāna māja; 3. draudžu apgabals dear [dis] In 1.dārgais, mīļotais; dārgā, mīļotā; 2. sar. jauks (mīļš) cilvēks; what ~s they are! — cik viņi ir mīļi!; II a 1. dārgs, mīļš; D. Sir — cienītais kungs (uzruna vēstulē); to hold smb. d. — kādu ļoti mīlēt; 2. dārgs; vērtīgs; 0 D. John amer. — 1) sievas vēstule frontes karavīram (prasot piekrišanu laulības šķiršanai); 2) saderināšanās atsaukuma vēstule; III adv dārgi; to pay d. — dārgi samaksāt; IV int : oh d.!, d.me! — ak vai! (pārsteiguma, saīguma u.tml. izsauciens)

dearborn ['diaban] n amer. vieglie rati;

kariete dearie f'dian] sk. deary dearly ['diali] adv 1. sirsnīgi; to love d. — sirsnīgi mīlēt; 2. dārgi; 3. ļoti; to hate d. — ļoti ienīst

dearth [d3:0] n 1. trūkums; d. of workmen — strādnieku trūkums; 2. bads; 3. novec. dārdzība

deary ['disri] n dārgais, dārgā (lieto uzrunā) death [deG] n 1. nāve; natural d. — dabiska nāve; violent d. — varmācīga nāve; civil d. — pilsoņtiesību zaudēšana; at d.'s

door- uz nāves sliekšņa; tired to d. -

noguris līdz nāvei; wounded to d. — nāvīgi ievainots; to put to d. — sodīt ar nāvi; this will be the d. of me — tas mani novedīs kapā; 2.pārn. beigas; gals; the d. of one's hopes — cerību gals; 3.: the Black d. vēst. — mēris Eiropā; 0 to be in the jaws of d. — atrasties nāves briesmās; to catch one's d. of cold — stipri saaukstēties; to cling (hold on) like grim d. (to) — krampjaini ieķerties; to stone to d. — nomētāt ar akmeņiem; to tickle to d. — 1) pārsmīdināt; 2) neizsakāmi iepriecināt; to work smb. to d. — nostrādināt kādu līdz nāvei

death-agony ['deB.aegam] n nāves agonija deathbed ['deBbed] n 1. nāves gulta; 2. pirmsnāves brīži; d. repentance — vēla nožēla

deathbell ['deBbel] n kapa zvans death-blow ['deGbtau] n liktenīgs trieciens death-cup ['deGkAp] n mušmire death-damp ['deGdaemp] n nāves sviedri death-duty ['de0,dju:ti] n mantojuma nodoklis

death-hunter ['deG.hAnta] n marodieris deathless ['deGtas] a nemirstīgs; d. fame —

nemirstīga slava deathly ['deGli] I n 1. nāves-; d. stillness — kapa klusums; 2. liktenīgs; d. blow — liktenīgs trieciens; II adv liktenīgi; d. sick — uz nāvi slims; d. pale — bāls kā nāve

death-mask ['de9ma:sk] n pēcnāves maska death-rate ['deGreit] n mirstība; mirstības procents

death-rattle ['deG.raetl] n pirmsnāves gārdzieni

death-roll ['deGrsul] n (kaujā) kritušo saraksts

death's-head ['deGshed] n miroņgalva death-sentence ['deG.sentans] n nāves spriedums

death-struggle ['deG.strAgl] n nāves agonija

death-trap ['deBtraep] n bīstama vieta (kur

bieži notiek satiksmes negadījumi) death-warrant ['deQ.wnrant] n pavēledebunk

izpildīt nāves sodu death-watch ['deGwot/] n 1. līķa sardze; 2. sardze pie notiesātā uz nāvi; 3. ent. kapracis deb [deb] sk. debutante debacle [dei'ba:kl] n 1. ledus sakustēšanās

(upē); 2. plūdi; 3. sagrāve; sabrukums debar [di'ba:] v nepielaist; izslēgt; atņemt tiesības; to d. smb. from voting — atņemt kādam balsstiesības debark [di'ba:k] v 1. izkraut (kuģa kravu);

2. izcelties (krastā) debarkation [,diba:'kei/n] n 1. (kuģa kravas) izkraušana; 2. izcelšanās (krastā) debase [di'beis] v 1. sabojāt; pasliktināt; 2. pazemot; 3. pazemināt (vērtību); to d. gold by alloy — mazināt zelta vērtību ar piejaukumu; 4. viltot (naudu) debasement [di'beismant] n 1. sabojāšana; pasliktināšana; 2. pazemošana; 3. (vērtības) pazemināšana; 4. (naudas) viltošana debatable [di'beitabl] a debatējams; apstrīdams; strida-; d. question — strīda jautājums; d. ground — 1) teritorija, uz kuru pretendē divas valstis; 2) strīda jautājums

debate [di'beit] I n 1. debates; pārrunas; diskusija; beyond d. — neapstrīdams; to open the d. — atklāt debates; the question under d. — debatējams jautājums; 2. pl oficiāla parlamenta sēžu atskaite; II v 1. debatēt, pārrunāt; diskutēt; 2. apsvērt; pārdomāt debate-in [di'beitin] n sl. debates debater [di'beito] n diskutētājs; diskusijas dalībnieks; skilful d. — prasmīgs strīdnieks debauch [di'boit/] I n 1. uzdzīve; dzīres; orģija; drunken d. — plītēšana; 2. izvirtība; n v 1. pavest; pavedināt; 2. sabojāt (gaumi u.tml.); 3. novec. nodoties pārmērībām debauchee [,dibo:'t/i:] n uzdzīvotājs; izvirtulis

debauchery [di'bo:t/ari] n 1. uzdzīve;

plītēšana; 2. izlaidība; izvirtība debenture [di'benf/a] n 1. parādzīme;

2. obligācija; paja; d. bond — vērtspapīrs debile ['di:bail] a debils debilitate [di'biliteit] v novājināt (piem.,

organismu) debilitation [di,bili'tei/n] n 1. (organisma)

novājināšana; 2. novājēšana debility [di'bdati] n 1. vājums; bezspēks;

2. slimīgums; vārgums debit ['debit] grāmatv. I n debets; to put to the d. — ierakstīt debetā; liv ierakstīt debetā

deblur [,di:'bb:] vfot. iestādīt attēla asumu debonair [.deba'nea] a 1. labsirdīgs; laipns;

2. jautrs; dzīvespriecīgs debond [di'bond] v būvn. pārtraukt betona

saisti ar armatūru debone [di'baun] v kul. atdalīt gaļu no kauliem; ~d chicken— cāļa gaļa (bez kauliem)

deboost [di'bu:st] v (par raķešdzinēju)

samazināt jaudu debouch [di'baut/] v 1. (jmr upi) ietecēt (plašākā gultnē); 2. mil. (par karaspēku) iziet klajumā; iznākt no slēptuves debouchment [di'baut/mont] n 1. (upes) ieteka, grīva; 2. mii. (karaspēka) iziešana klajumā; iznākšana no slēptuves debrief [di'bri:f] v iztaujāt; iegūt informāciju

(pēc uzdevuma izpildes) debriefing [di'bri:fu]] n (kosmonauta, izlūka)

iztauja (pēc uzdevuma izpildes) debris ['debri:] n 1. drupas; gruveši; 2. būvgruži; 3. ģeol. sanesu ieži debt [det] n parāds; to be in smb.'s ~s — būt kādam parādā; to get (run) into d. — nokļūt parādos; to get out of d. — izkļūt no parādiem; to contract (run up) ~s — taisīt parādus; National D. —valsts parāds; 0 to pay the d. to nature — nomirt debtee [de'ti:] n kreditors debtor ['dets] n 1. parādnieks; debitors;

2. grāmatv. debets debug [,di:'bAg] v 1. tehn. uziet un novērst

defektus; 2. inform, lāgot (programmu) debugging [,di:'bAgir]] n 1. tehn. defektu uziešana un novēršana; 2. inform, (programmas) lāgošana; console d. — (programmas) lāgošana no vadības pults debunk [.diī'bAiļk] v sar. atmaskot (krāpšanu, melus)

debus [.dir'bAs] v izkāpt (izsēdināt) no automašīnas; ~sing point— izkāpšanas vieta

debut ['deibju:] n debija; to make one's

d. — debitēt debutant ['deibju:ta:rj] n debitants debutante ['deibju :ta:nt] n debitante decadal ['dekodal] a ik desmit gadus notiekošs

decade ['dekeid] n 1. desmits; 2. desmitgade decadence ['dekodans] n 1. pagrimums;

2. (imākslā) dekadence decadent ['dekodant] I n dekadents; II a

1. pagrimis; 2. dekadentisks decaffeinated [di'kaefiineitid] a ar samazinātu kofeīna daudzumu

decagon ['dekagan] n mat. desmitstūris decagonal [de'kaeganal] a mat. 1. desmit-

stūrains; 2. desmitstūra-decahedral [.deka'hiidrl] a desmitšķautņu-decalitre ['deka.liita] n dekalitrs Decalogue ['dekalog] n bibl. dekalogs,

desmit baušļi decalsification ['di:,kaelsifi'kei/n] n

atkaļķošana decalsify [dii'kaelsifai] v atkaļķot decametre ['deka.miita] n dekametrs decamp [di'kaemp] v 1. nojaukt nometni;

2. [slepus] aizmukt

decampment [di'kaempmant] n 1. nometnes

nojaukšana; 2. [slepena] aizmukšana decant [di'kaent] v 1. noliet; 2. pārliet no pudeles [vīna] karafē; 3. sl. pārvietot no vienas (dzīves, darba) vietas uz citu decantation [.dikaen'tei/n] n 1. pārliešana;

2. ķīm. dekantēšana decanter [di'kaenta] n karafe decapitate [di'kaepiteit] v 1. nocirst galvu; 2. amer. atlaist no darba (politiskas pārliecības dēļ) decapitation [di.kaepi'tei/n] n 1. galvas nociršana; 2. amer. atlaišana no darba (politiskas pārliecības dēļ) decarbonization [di:,ka:b3nai'zei/n] n

dekarbonizācija, atogļošana decarbonize [dii'kaibsnaiz] v dekarbonēt, atogļot

decasyllable ['dekosibbl] n poēt. desmitzilbju rinda

decathlon [di'kaeGltm] n sp. desmitcīņa decay [di'kei] I n 1. pūšana; trūdēšana; 2. sagrūšana; 3. (ēkas) sabrukums; to be in d. — brukt kopā (puves dēļ)', 4. pagrimums; (valsts, ģimenes) sairšana; to fall into d. — pagrimt; 5. sirgšana; vārgšana; 6. ķīm. sairšana; 7./iz. (radioaktivitātes) samazināšanās (laika gaitā)', 8. kosm. (vadāmās raķetes, zemes mākslīgā pavadoņa) ātruma samazināšanās; II v 1. pūt; trūdēt; ~ed teeth— bojāti zobi; 2. (par ēku) sabrukt (puves dēļ); 3. (par valsti, ģimeni) sairt; 4. sirgt, vārgt; 5. ķīm. sairt decease [di'si:s] I n nāve; II v [no]mirt deceased [di'si:st] I n : the d. — mirušais,

nelaiķis; II a miris decedent [di'si:dant] n jur. mirušais, nelaiķis deceit [di'siit] n 1. krāpšana; to practise d. — nodarboties ar krāpšanu; 2. viltus; viltība

deceitful [di'si:tfi/l] a 1. mānīgs; maldinošs; 2. melīgs; nodevīgs; d.words — melīgi vārdi

deceivable [di'si:vobl] a lētticīgs deceive [di'si:v] v krāpt; maldināt; to d.

oneself — pievilties deceiver [di'si:va] n krāpnieks, viltnieks decelerate [.diī'sebreit] v 1. palēnināt

(mašīnas gaitu); 2. samazināt ātrumu deceleration ['di:,seb'rei/n] n 1. (mašīnas gaitas) palēnināšana; 2. ātruma samazināšana

decelerator [,di:'sebreib] n bremze December [di'semba] n decembris Decembrist [di'sembnst] n vēst. dekabrists decenc||y ['di:snsi] n 1. pieklājība; in common d. — aiz pieklājības; offence against d. — nepieklājīga izturēšanās; 2. pl pieklājības normas; breach of the -ies — pieklājības normu pārkāpšana; to observe the -ies — ievērot pieklājības normas; 3. sar. laipnība decennary [di'sensn] I n desmit gadi; gadu desmits; II a (par laika periodu) desmitgadīgs; desmitgadu-decent ['di:snt] a 1. pieklājīgs; d. language

and behaviour— pieklājīga valoda un uzvešanās; 2. piedienīgs; atbilstošs; d. clothes — piemērotas drēbes; 3. sar.

diezgan labs; apmierinošs; d. flat — gluži labs dzīvoklis decently ['di:snth] adv 1. pieklājīgi; to behave d. — pieklājīgi uzvesties; 2. pienācīgi; piemēroti; d. dressed— kārtīgi ģērbies; 3. diezgan labi; apmierinoši; he is doing very d. — viņš gluži labi nopelna; 4. skoln. sl. jauki

decentralization [dii.sentralai'zei/n] n

decentralizācija decentralize [dii'sentralaiz] v decentralizēt deception [di'sep/n] n krāpšana; blēdība; maldināšana; to practise d. on the public — maldināt publiku deceptive [di'septiv] a maldinošs; d. gas

mil. — maskēšanās gāze decibel f'desibel] n fiz. decibels decidable [di'saidabl] a izlemjams; izšķirams decide [di'said] v 1. izlemt; izšķirt; to d. for (in favour of) smb.— izlemt kādam par labu; to d. against smb.— izlemt kādam par sliktu; 2. (on) izšķirties (par); nolemt; that ~s me! — nolemts! decided [di'saidid] a 1. izlemts; neapstrīdams; 2. (par cilvēku, raksturu) apņēmīgs; noteikts

decidedly [di'saididli] adv 1. neapšaubāmi; noteikti; d. better— noteikti labāks; 2. apņēmīgi decider [di'saids] n sp. izšķiroša cīņa deciduous [di'sidjuas] a deciduāls; mainīgs;

d. teeth — piena zobi; d. tree — lapu koks decigramme ['desigraem] n decigrams decilitre ['desi,li:t3] n decilitrs decimal ['desiml] I n mat. decimāldaļskaitlis; recurring d. — periodisks decimāldaļskaitlis; II a decimāls; d. coinage — decimālā naudas sistēma; d. numeration — decimālā skaitīšanas sistēma; d. fraction mat.— decimāldaļa; d. point mat.— komats

decimalize ['desimalaiz] v 1. mat. pārvērst

decimāldaļskaitlī; 2. mat. pārvērst decimālajā sistēmā

decimate ['desimeit] v 1. masveidā iznīcināt

2. vēst. decimēt (nogalināt katru desmito cilvēku); 3. vēst. ņemt desmito tiesu

decimation [.desi'mei/n] n 1. masveida iznīcināšana; 2. vēst. decimēšana (katra desmitā cilvēka nogalināšana); 3. vēst. desmitās tiesas ņemšana decimetre ['desi,mi:t9] n decimetrs decipher [di'saifa] v atšifrēt; salasīt (neskaidru rakstu) decipherable [di'saifarabl] a atšifrējams; salasāms

decision [di'sip] n 1. lēmums; apņemšanās; to reach (arrive at, come to, take, make) a d. —nolemt; 2. apņēmība; noteiktība; d. of character— rakstura stingrība; man of d. — apņēmīgs cilvēks; to lack d. — būt neizšķirīgam; 3.jur. spriedums decision making [di'srjn.meikir)] n izšķiršanās (par kaut ko) decisive [di'saisiv] a 1. izšķirošs, izšķīrējs; d. answer — izšķiroša atbilde; 2. (par cilvēku, raksturu) apņēmīgs; izlēmīgs; d. character — noteikts raksturs decivilize [di:'sivilaiz] v barbarizēt deck [dek] I n 1. (kuģa) klājs; orlop d. — apakšējais klājs; promenade d. — augšējais klājs; 2. (divstāvu autobusa) grīda;

3. vagona jumts; 4. būvn. (stāva) segums; 5. (perfokaršu) pakete; 6. magnetofons (bez pastiprinātāja); 7.av. sl. zeme; 8.amer. (kāršu) komplekts; 9. amer. sl. (cigarešu) paciņa; 0 to tread the d. — būt jūrniekam; to clear the ~s [for action] — 1) sagatavoties jūras kaujai; 2) aizvākt visu; to hit the d. — 1) nokrist (no kājām); piecelties (no gultas); 3) atrasties (kaujas ugunīs); Uvi. (with, out, in) izgreznot (ar); streets ~ed with flags — karogotas ielas; 2. būvn. ieklāt [stāva] segumu

deck-cargo [,dek'ka:g3u] n jūrn. klāja krava deckchair ['dekt/ea] n guļamkrēsls (uz kuģa klāja)

deckhand f'dekhaend] n 1.matrozis; 2.pl

klāja komanda deck house ['dekhaus] n kabīne (uz kuģa klāja)

deckle-edged [,dekl'ed3d] a (par papīru,

fotogrāfiju) ar robotām malām deck shoes ['dek/u:z] n amer. brezenta

auduma kurpes (ar biezu zoli) declaim [di'kleim] v 1. deklamēt (dzeju); skandēt; 2. svinīgi runāt; = to d. against

— protestēt

declamation [.dekh'mei/h] n 1. (dzejas) deklamēšana; skandēšana; 2. svinīga runa; 3. laba dikcija declamatory [diklaemstan] a 1. deklamējošs;

deklamācijas-; 2. retorisks declarable [di'klesrsbl] a apliekams ar

nodokli; muitojams declaration [.dekta'rei/n] n 1. paziņojums; deklarācija; d. of war — kara pieteikums; d. of the poll — vēlēšanu rezultātu paziņošana; statutory d. — oficiāls izsaukums (ārzemju braucienam); 2. jur. prasība declarative [di'klaerativ] a deklaratīvs; d.

sentence gram. — stāstījuma teikums declaratory [di'klasratan] a 1. deklaratīvs;

2. paskaidrojošs declare [di'klea] v 1. paziņot; deklarēt; to d. the results — paziņot rezultātus; to d. the meeting closed— paziņot sanāksmi par slēgtu; 2. pieteikt; to d. war (on, upon) — pieteikt karu; 3. atzīt; to d. love — atklāt mīlestību; he was ~d an invalid— viņu atzina par invalīdu; 4. atzīties; 5. (against, for) izteikties (par, pret); to d. in favour of— atbalstīt; 6. uzrādīt (muitojamās preces); I have nothing to d. — man nav nekā muitojama; = to d. off — atteikties declassed [,di:'kla:st] a deklasēts declassification [di:,klaesifi'kei/n] n

svītrošana no slepeniem sarakstiem declassify [,di:'klaesifai] v svītrot no

slepeniem sarakstiem declension [di'klen/n] n 1. novirzīšanās; 2. pagrimums; panīkums; 3. gram, deklinācija, locīšana declensional [di'klen/anl] a gram, locījumu-; d. endings — locījumu galotnes declinable [di'klainabl] a gram, deklinējams, lokāms

declination [.dekli'nei/n] n 1. novirzīšanās;

2. astr. deklinācija; 3. gram, deklinācija, locīšana

decline [di'klam] 1/7 1. slīpums; nogāze; 2. pagrimums, panīkums; 3. (veselības stāvokļa) pasliktināšanās; to fall into d. — zaudēt spēkus; 4. (cenu) pazemināšanās; pazeminājums; 5. (dzīves) novakare; 0 to be on the d. — 1) būt panīkušam; 2) apsīkt; 3) (par mēnesi) dilt; 4) tuvoties mūža novakarei; H v 1. noliekties; 2. noliekt; to d. one's head — noliekt galvu; 3. pagrimt; panīkt; 4. kristies; mazināties; 5. (par veselības stāvokli) pasliktināties; 6. iet uz beigām; 7. atteikties; to d. an invitation — noraidīt ielūgumu; to d. with thanks iron. — ļoti pateicos, bet...; 8. gram, deklinēt, locīt declivitous [di'klivitss] a stāvs, kraujš declivity [di'klivati] n nogāze declivous [di'kJaivas] a slīps declutch [,di:'klAt/] v nospiest sajūga pedāli

(pārslēdzot ātrumu) decoction [di'kok/n] n dekokts (ārstniecības

augu novārījums) decode [dii'kaod] v atšifrēt decollate [di'koleit] v 1. nocirst galvu;

2. inform, sašķirot perfokartes decollete [dei'knltei] a (par tērpu) dekoltēts decolonize [dikobnaiz] v dekolonizēt decolour [difkvb] sk. decolourize decolourant [difkAtarant] In atkrāsotājs;

balināšanas līdzeklis; II a balinošs decolouration [dii.kAls'rsi/n] n at-

krāsošana; balināšana decolourize [di:'kAbraiz] v atkrāsot; balināt decompensation [diikompan'sei/n] n med.

dekompensācija decomposable [.diikam'pauzabl] a sadalāms

(sastāvdaļās) decompose [.diiksm'pauz] v 1. sadalīt (sastāvdaļās); 2. fiz., ķīm. sadalīties; sairt;

3. pūt; trūdēt

decomposite [.dii'knmpszit] I n 1. salikts vārds; 2. (no vairākām sastāvdaļām) salikta viela; II a no vairākām daļām salikts decomposition [.diikompa'zi/n] n 1 .fiz., ķīm. sadalīšanās; sairšana; 2. pūšana; trūdēšana

decompound [.diikam'paund] In (no

vairākām sastāvdaļām) salikts; d. leaf bot. — plūksnoti salikta lapa; II v sadalīt sastāvdaļās decompress

[.diikam'pres] v mazināt spiedienu

decontaminate [.diikon'taemmeit] v 1. attīrīt; 2. degazēt

decontamination ['diikan.taemi'nei/n] n

1. attīrišana; 2. degazēšana decontrol [.diikan'troul] I n kontroles

atcelšana; II v atcelt kontroli; to d. prices — atcelt cenu ierobežojumus decor ['deiko:] n 1. dekors, rotājums; 2. teātr.

dekorācijas decora sk. decorum

decorate f'dekareit] v 1. dekorēt; izgreznot;

2. nokrāsot (sienas); iztapsēt; 3. apbalvot (ar ordeni); to d. for bravery — apbalvot par drošsirdību

decoration [.deko'rei/n] n 1. dekorēšana; izgreznošana; 2. dekorācija, rotājums;

3. (ēkas) apdare; interior d. — ēkas iekšējā apdare; 4. ordenis; goda zīme

decorative ['dekaretiv] a dekoratīvs; d. surgery — 1) kosmētiska operācija; 2) plastiskā ķirurģija decorator ['dekareita] n 1. (iekštelpu)

dekorators; 2. krāsotājs; tapsētājs decorous ['deksras] a pieklājīgs, piedienīgs decorticate [dikoitikeit] v nomizot; izlobīt decorum fdi'koiram] n (pl decora [di'koira])

pieklājība; etiķete decouple [dii'kApl] v tehn. atkabināt decoy I n ['diikoi] 1. pievilinātājputns; māneklis; 2.pārn. slazds; lamatas; liv [dilcoi] ievilināt decoy-duck [diiTcoidAk] n 1. pievilinātājputns; 2. vilinātājs decrease I n ['di:kri:s] 1. samazināšanās; pazemināšanās; lejupslīde; to be on the d. — samazināties; 2. (mēness) dilšana; II [di:'kri:s] 1. samazināt; 2. mazināties; kristies; 3. (par mēnesi) dilt

decree [dīleri:] Inl. dekrēts; to pass (issue)

ad. — izdot dekrētu; 2. (tiesas) spriedums; d. of divorce— spriedums par laulības

šķiršanu; 3. (dabas u. tml.) likums; II v izdot dekrētu decrement ['deknmant] n mazināšanās decrepit [di'krepit] a 1. vārgs; nevarīgs (aiz

vecuma nespēka); 2. ļodzīgs; sagrabējis decrepitation [di,krepi'tei/n] n sprakšķēšana; sprēgāšana decrepitude [di'krepitju:d] n vecuma nespēks decrescent [di'kresnt] a (par mēnesi) dilstošs decretive [di'kriitiv] a dekrēta- decretory [di'kriitsn] a 1. dekrēta-;

2. noteikts; kategorisks decrial [dikraial] n nopelšana; nosodīšana decry [di'krai] v nopelt; nosodīt decrypt [,di:'knpt] v atšifrēt decuman ['dekjuman] a milzīgs; spēcīgs; d.

wave — devītais vilnis decumbent [di'kAmbant] a (par augu) ložņājošs

decuple ['dekjupl] Ia desmitkārtīgs; liv

desmitkāršot decussate [diTc/vseit] Ia krustenisks; liv

1. krustot; 2. krustoties

dedicate ['dedikeitļ v 1 .(to) veltīt; novēlēt; to d. oneself (to)— nodoties; 2. amer. svinīgi atklāt dedicated ['dedikeitid] a 1. (idejai, pienākumam) uzticīgs; pārliecināts; 2. aizrautīgs

dedicatee [.dedika'ti:] n cilvēks, kuram kaut kas veltīts

dedication [.dedi'kei/n] n 1. veltījums;

2. uzticība; nodošanās (idejai u.tml.);

3. aizraušanās; d. to the theatre — aizraušanās ar teātri

dedicatory f'dedikatan] a veltījuma-deduce [di'dju:s] v 1. deducēt, secināt;

2. izsekot (izcelšanos u.tml.) deduct [di'dAkt] v atvilkt; atskaitīt deductible [di'dAktabl] a atskaitāms deduction [di'dAk/n] n 1. atvilkšana; atskaitīšana; 2. atvilkums; ~s from pay — atvilkums no algas; 3. atlaide; 4. loģ. dedukcija; slēdziens

deductive [di'dAktiv] a loģ. deduktīvs

deed [di:d] I n 1. darbība; rīcība; in word and d. — vārdos un darbos; ~s are better thandeejay

words — vairāk darīt, mazāk runāt; 2. varoņdarbs; 3. jur. dokuments, akts; to draw up a d. — sastādīt dokumentu (aktu); d. of donation — dāvinājuma akts; 4.: in very d. — tiešām; II v amer. nodot ar aktu deejay ['di:d3ei] n sar. dīdžejs deem [di:m] I n uzskats; domas; II v uzskatīt; to d. highly (of) — būt augstās domās; to d. necessary — uzskatīt par vajadzīgu deep [di:p] Inl. dziļa vieta; dziļums; 2. bezdibenis; 3.: the d. poēt. —jūra; II a

1. dziļš; d. wound — dziļa brūce; d. sigh — dziļa nopūta; d. sorrow— dziļas bēdas;

2. dziļš; nopietns; d. knowledge — dziļas zināšanas; d. in debt — līdz ausīm parādos;

3. (par krāsu) tumšs; piesātināts; d. red — tumši sarkans; 4. (par skaņu, balsi) zems; 5. nogrimis (darbā u.tml.); d. in thought — domās nogrimis; d. in a book — iegrimis lasīšanā; 6. būvn. (par siju) augsts; (par plātni) biezs; 0 in d. water[s] — ķezā; in the d. of night — dziļā naktī; to go off (in) the d. end— uzsprāgt gaisā; III adv

1. dziļi; to go d. (into) — iedziļināties; d. into the night — līdz vēlai naktij; to draw up six d. mil. — nostāties pa seši rindā;

2. stipri; ļoti; to drink d. — žūpot; 0 still waters run d. — klusie ūdeņi ir dziļi

deep-chested [,di:p't/estid] a 1. (par vīrieti) platkrūtains; platplecains; 2. (par balsi) dobjš; krūšu-deepen ['diipan] v 1. padziļināt; 2. pastiprināt;

3. piesātināt (krāsu); 4. (par skaņu, balsi) pazemināties; 5. padziļināties; 6. pastiprināties; the combat ~s — cīņa saasinās

deep-drawn [,di:p'dro:n] a (par nopūtu) dziļš

deep-felt [,di:p'felt] a dziļi izjusts deep-freeze [,di:p'fri:z] I n saldētājskapis;

II v sasaldēt (produktus) deepfried [,di:p'fraid] a sacepts deepfry [,di:p'frai] v sacept deepie ['di:pr] n sl. stereofilma deep-laid [,di:p'leid] a (par plānu u.tml.)

slepeni un rūpīgi izstrādāts deep-minded [,di:p'maindid] a pamatīgs; dziļš

deep-mouthed [,di:p'mau5d] a (par suni)

skaļi rejošs deep-read [,di:p'red] a daudz lasījis deep-rooted [,di:p'ru:tid] a dziļi iesakņojies;

d.-r. habit — iesakņojies paradums deep-sea [,di:p'si:] n atklāta jūra, selga; d.-s. fishing — dziļūdens zveja; d.-s. chef amer. sl. — trauku mazgātājs deep-seated [,di:p'si:tid] a dziļš; iesakņojies deep-set [,di:p'set] a (par acīm) iekritušas,

dziļi iegrimušas deep-six [,di:p'siks] amer. sl. Inl. apbedīšana jūrā; 2. krahs; to give smb.'s ideas a d.-s.— sagraut kāda idejas; II v 1. apbedīt jūrā; 2. sagraut deep sky [,di:p'skai] sk. deep space deep space [,di:p'speis] n tālākais kosmoss deer [dia] n (pl deer [dio]) briedis deer forest ['dia.fonst] n briežu saudzēšanas

josla (mežā) deerhound ['diohaund] n kurts deerskin ['dia skin] n 1. briežāda; 2. zamšāda

deer-stalker ['dio.stoiko] n 1. briežu

mednieks; 2. sar. ausaine de-escalate [,di:'eskoleit] v 1. samazināt; sašaurināt; to d. war— sašaurināt karadarbību; 2. samazināties; sašaurināties de-escalation [,di:'eskalei/n] n deeskalācija deface [di'feis] v 1. sabojāt (izskatu); izkropļot; 2. padarīt nesalasāmu; izdzēst (piem., uzrakstu) defacement [di'feismont] n 1. sabojāšana;

izkropļošana; 2. (raksta) dzēsums de facto [dei'fasktou] I a faktiskais; II adv faktiski

defalcate ['diifaelkeit] v izšķērdēt (svešu

naudu, mantu) defalcation [,di:fael'kei/n] n(svešas naudas,

mantas) izšķērdēšana defalcator ['diifaelkeito] n (svešas naudas,

mantas) izšķērdētājs defamation [.defo'mei/n] n apmelojums;

nepārbaudītu ziņu publicēšana (presē) defamatory [di'faemotan] a apmelojošs;

neslavu ceļošs defame [di'feim] v apmelot; celt neslavu

286defilade

default [di'foilt] In 1. (naudas) saistību nepildīšana; 2. neierašanās tiesā; judg[e]ment by d. — aizmugurisks spriedums; 3. sp. izstāšanās no sacīkstēm; to lose a match by d. — uzdot mačā; 0 in d. of — (kaut kā) trūkuma dēļ; II v

1. neizpildīt saistības (sev. naudas)',

2. neierasties tiesā; 3. jur. taisīt aizmugurisku spriedumu; 4. sp. izstāties no sacīkstēm

defaulter [di'foilta] n 1. saistību nepildītājs; 2. bankrotētājs; 3. izšķērdētājs; 4. persona, kas neierodas tiesā; 5. mii. disciplīnas pārkāpējs; d. book — pārkāpumu žurnāls defeasance [di'fi:zns] n atcelšana; anulēšana; atsaukums

defeat [di'fiit] I n 1. sakāve; to suffer a d. — ciest sakāvi; 2. (plānu, cerību) sabrukums; 3. jur. anulējums; II v 1. sakaut; uzvarēt; 2. izjaukt (plānu); 3. jur. anulēt defeatism [di'fiitizam] n pol. sakāvniecība defeatist [di'fiitist] n pol. sakāvnieks defeature [di'fi:t/3] v izkropļot līdz nepazīšanai

defecate ['defokeit] v 1. attīrīt; 2. izkārnīties defecation [.defa'kei/n] /? 1. attīrīšana;

2. defekācija, izkārnīšanās defect8 ['diifekt] n 1. defekts; trūkums; vaina;

corporal d. — fizisks defekts; 2. bojājums defectb [di'fekt] v 1. atkrist; dezertēt;

2. meklēt politisku patvērumu defection [di'fek/n] n 1. atkrišana; dezer-

tēšana; 2. politiska patvēruma meklēšana defective [di'fektiv] I n defektīvais; II a 1. nepilnīgs; nepietiekams; d. verb gram. — nepilnīgs darbības vārds; 2. bojāts; 3. de-fektīvs, garigi atpalicis defectology [.diifek'tnladji] n defektoloģija defence [di'fens] n 1. mii. aizsardzība; antiaircraft d. — pretgaisa aizsardzība; 2. pl mii. nocietinājumi; 3. jur. aizstāvība; 4. sp. aizsardzība defenceless [di'fensbs] a neaizsargāts defend [di'fend] v 1. (against, from) aizstāvēt, aizsargāt (pret, no); 2. aizstāvēties, aizsargāties; 3. atbalstīt (uzskatu u.tml); 4. jur. aizstāvēt

defendant [di'fendont] n jur. apsūdzētais defender [di'fends] n aizstāvis defense [di'fens] amer. sk. defence defensible [di'fensabl] a 1. mil. aizstāvams; d. city — aizstāvamā pilsēta; 2. attaisnojams

defensive [di'fensiv] I n aizsardzība; to act (be, stand) on the d. — aizsargāties; aizstāvēties; II a aizsardzības-; aizsarg-; d. agent— aizsarglīdzeklis; d. warfare — aizstāvēšanās karš; to take d. measures — veikt aizsardzības pasākumus defer2 [di'f3:] v 1. atlikt; novilcināt; to d. making a decision — novilcināt lēmumu; 2.: -red income ek. — nākamā gada ienākumi

deferb [di'fs:] v 1. pakļauties; piekāpties; 2. izturēties ar cieņu; to d. to smb.'s opinions — cienīt kāda viedokli deference ['defarans] n cieņa; godbijība; to pay (show) d. to smb. — izturēties ar cieņu pret kādu; in (out of) d. (to)— aiz cieņas; with all due d. to ... — lai gan es cienu...

deferent ['defarant] a izvadošs; novadošs deferential [,defa'ran/l] a godbijīgs; cieņas pilns

deferment [di'faimant] n atlikšana; novilcināšana defervescence [.diifs'vesns] n med. temperatūras krišanās

defiance [di'faians] n 1. izaicinājums; to bid d. (to)— izaicināt (uz cīņu, strīdu); 2. nepakļaušanās; in d.(of) — 1) par spīti; 2) ar skaidru nevērību (necieņu) pret; to set the law at d. — neievērot likumu defiant [di'faiant] a izaicinošs defibrillation [di:,faibri'lei/n] n med.

defibrilācija deficiency [di'fi/nsi] n trūkums; d. of air — gaisa trūkums; d. disease — avitaminoze; d. of blood — slikts asins sastāvs deficient [di'fi/snt] a nepilnīgs, nepietiekošs; mentally d. — nepieskaitāms deficit ['defisit] n deficits, iztrūkums defigure [di'figa] v attēlot; uzskicēt defilade [.defi'leid] mil. I n aizsegs; II v

nosegt

defile8 I n ['di:fail] aiza; II v [di'fail] defilēt defileb [di'fail] v 1. aptraipīt; apgānīt;

2. piesārņot; rivers ~d by waste — ar atkritumiem piesārņotas upes; 3. samaitāt, demoralizēt

defilement [di'failmant] n 1. aptraipīšana; apgānīšana; 2. piesārņošana; 3. samaitāšana, demoralizēšana definable [di'fainabl] a 1. definējams; 2. nosakāms, konstatējams define [di'fain] v 1. definēt; 2. noteikt; definēt; ~d by law — ar likumu noteikts;

3. norobežot; apvilkt kontūras; to be clearly ~d — skaidri iezīmēties

definite ['defimt] a noteikts; skaidrs; d. article

gram. — noteiktais artikuls definition [.defi'ni/n] «1. definīcija; 2. noteiktība; skaidrība; 3. (optiska instrumenta) precizitāte definitive [di'finitiv] a galīgs deflagrate ['defbgreit] v 1. ātri sadedzināt;

2. ātri sadegt deflagration [.defb'grei/n] n 1. ātra

sadegšana; 2. uzliesmojums deflate [di'fleit] v 1. izlaist; izsūknēt (gaisu, gāzi); 2. saplakt (piem., par riepu); 3. pārn. apvaldīt (piem., kāda iedomību); 4. ek. izdarīt deflāciju; 5. amer. pazemināt (cenas) deflation [di'flei/n] n 1 . (gaisa, gāzes) izlaišana; izsūknēšana; 2. saplakšana; 3. ek. deflācija

deflect [di'flekt] v 1. (from) novirzīt (no);

2. novirzīties; 3. būvn. saliekt; izliekt deflection [di'flek/n] n 1. novirzīšanās; 2. (magnētadatas) novirze; 3,fiz. (staru) laušana; 4. būvn. izliece; novirze deflexion [di'flek/n] sk. deflection deflorate [di'fbireit] a noziedējis defloration [,di:fb:'rei/n] n nevainības laupīšana

deflower [.dii'flaira] v laupīt nevainību

deflux [di'fLvks] n atplūdi

defocus [,di:'f3uk3s] fiz. I n defokusēšana,

izfokusēšana; II v defokusēt, izfokusēt defog [di:'fog] v notīrīt aizsvīdušo vējstiklu

defogger [di.-'fogs] n vējstikla attīrītājs

defoliant [.dii'faolisnt] n ķim. defoliants defoliate [.dii'faulieit] I a bezlapu-; II v iznīcināt lapas (apsmidzinot ar ķīmiskiem līdzekļiem)

defoliation [.diifauli'ei/n] n 1. lapu nobiršana; 2. lapu iznīcināšana (apsmidzinot ar ķīmiskiem līdzekļiem) deforest [di'fonst] v izcirst mežus deform [di'fo:m] v sakropļot; deformēt deformation [,di:f3:'mei/n] n 1. sakropļo-

šana; deformācija; 2. tehn. deformēšanās deformed [di'fo:md] a sakropļots; deformēts deformity [di'foimati] n kroplība;

izkropļojums defoul [di'faul] v 1. apgānīt (svētumu);

2. samaitāt, demoralizēt defraud [di'fm:d] v (of) izmānīt, izkrāpt defray [di'frei] v samaksāt; segt (piem., izdevumus)

dafrayal [di'freial] n samaksa; (izdevumu) segšana

defrost [di'frost] v 1. atkausēt, atlaidināt

(ledusskapi, saldētus produktus); 2. notīrīt sniegu (no automašīnas vējstikla) defroster [di'frnsta] n 1. atkausētājs, atlai-dinātājs; 2. (saldētu produktu) atlaidināšanas iekārta deft [deft] a veikls; izveicīgs; d. fingers —

veikli pirksti defunct [di'fAt]kt] I n mirušais, nelaiķis; II a miris

defuse [di'fjuiz] v 1. noņemt [bumbas] detonatoru; 2. pārn. radīt atvieglojumu; to d. tension — izkliedēt saspīlējumu def||y [di'fai] v 1. izaicināt; mest izaicinājumu; 2. nepakļauties; ignorēt; to d. public opinion — ignorēt sabiedrisko domu; 3. nepadoties; radīt grūtības; the door ~ies all attempts to open it — durvis nekādi nevar atvērt; it -ies description — tas nav aprakstāms degas [di'gaes] v degazēt degauss [,di:'gaus] v demagnetizēt (lidmašīnu, kuģi) degeneracy [di^enarasi] n deģenerācija degenerate In [di^enarat] deģenerāts; izdzimtenis; II a [di^enarat] deģenerējies;delictation

izvirtis; IIIv [di^enareit] deģenerēties; izvirst

degeneration [di^ena'rai/n] n 1. deģenerācija; izviršana; 2. med. deģenerācija deglute [di'gluit] v norit degradation [.degra'dei/n] n 1. degradācija;

2. degradēšana; pazemināšana (amatā);

3. biol. deģenerācija; 4. ģeol. sadrupšana degrade [di'greid] v 1. degradēt, pazemināt

(amatā); 2. pazemot; 3. pazemināt; mazināt (spēku, vērtibu u.tml.); 4. ģeol. sadrupt degranulation [di:,graenju'lei/n] n fiziol.

(leikocītu) degranulācija degree [di'gri:] n 1. pakāpe; by ~s — pakāpeniski; to a certain d., in some d. — zināmā mērā; to a high (the highest) d. — vislielākā mērā; not in the least (slightest) d. — it nemaz, ne mazākā mērā; in (to) the last d. — līdz pēdējam; to what d.? — kādā mērā?, cik?; to what d. are you interested in it? — cik lielā mērā tas jūs interesē?; to a d. sar. — lielā mērā, ļoti; 2. grāds; three ~s below zero — trīs grādi zem nulles; thirty-seven ~s Centigrade (37 °C) — trīsdesmit septiņi grādi pēc Celsija; ~s of longitude — garuma grādi; an angle of ninety ~s — deviņdesmit grādu leņķis; 3. [zinātnisks] grāds; to take one's d. — iegūt zinātnisku grādu; honorary d. — goda nosaukums; 4. (sabiedriskais) stāvoklis; of high d. — augstu stāvošs; 5. gram, (salīdzināmā) pakāpe; 6. kvalitāte; šķira; 7. mūz. intervāls degression [di'gre/an] n (nodokļu) pazeminājums

dehisce [di'his] v (par sēklu pogaļu) atvērties, pārsprāgt

dehiscence [di'hisns] n (sēklu pogaļas)

atvēršanās, pārsprāgšana dehumidification [,di:hju:,midifi,kei/n] n

nosusināšana; mitruma aizvadīšana dehumidify [,di:hju:'midifai] v nosusināt;

aizvadīt mitrumu dehydrase [,di:'haidreis] n bioķīm.

(fermentu) dehidrāze dehydrate [.diiTiaidreit] v ķīm. dehidrēt, atūdeņot; ~d eggs — olu pulveris

dehydrating agent [,di :hai'dreitxr] 'e^ant] n

atūdeņotājs dehydration [,di:hai'drei/n] n ķīm. dehidrēšana, atūdeņošana deice [dii'ais] v atledot deicer [di:'aisa] n atledotājs deification [,di:ifi'kei/n] n pielīdzināšana dievībai

deify ['di:ifai] v pielīdzināt dievībai deign [dem] v labpatikt; he did not d. to reply— viņš neuzskatīja par vajadzīgu atbildēt

deignous ['deinas] a augstprātigs deindustrialization [,di:in,dAstn3lai'zeii/n] n deindustrializācija; rūpniecisko iekārtu demontāža deink [di:'ir]k] v poligr. notīrīt (krāsu) deionisation [di.aianai'zei/n] n fiz. dejo-nizēšana

deionize [di'aianaiz] v fiz. dejonizēt deism ['di:izam] nfiloz. deisms deity ['diutiļ n dievība deject [di'd3ekt] v nomākt, nospiest dejection [di'd3ek/n] n 1. nomāktība, nospiestība; 2. fiziol. izkārnījumi; 3. ģeol. lava

dejectory [di^ektari] a nomācošs,

nospiedošs de jure [dei'd3uan] adv lat. juridiski dekko ['dekau] n : to have a d. sl. — paskatīties; uzmest acis deknitting [di'nitii]] n (adījuma) izārdīšana delaminate [di'laemineit] v tehn. noslāņot delamination [di.laemi'nei/n] n tehn. slā-

ņošanās delate [di'leit] v denuncēt delation [di'lei/n] v denunciācija delator [di'leits] n denunciants delay [di'lei] Inl. aizkavēšana; novilcināšana; without d. — nekavējoties; 2. atlikšana; after several ~s — pēc vairākkārtējas atlikšanas; 3. tehn. aizture; Uvi. aizkavēt; novilcināt; 2. atlikt delayed action mine [di'leidaek/n'main] n

mīna ar laika degli

delectable [di'lektabl] a iron, tīkams delectation [,di:lekt'tei/n] n tīksme; for the

289delegacy

d. of friends — draugiem par prieku delegacy ['deligasi] n 1. deleģēšana;

2. delegācija; 3. delegātu pilnvaras delegate I n ['deligst] delegāts; II v ['deligeit] deleģēt

delegated powers ['deligeitid 'pausz] n amer.

jur. pilnvaru piešķiršana delegation [.deli'gei/n] n 1. deleģēšana;

2. delegācija delete [di'li:t] v izsvītrot; izdzēst deleterious [.deli'tisnas] a kaitīgs deletion [di'li:/n] n izsvītrošana; izdzēšana delf[t] [delf(t)] n Delftas fajanss deli ['deli] n (sais. no delicatessen) amer.

sar. sk. delicatessen 2. deliberate I a [di'hbarot] 1. tīšs; iepriekš nodomāts; d. lie — apzināti meli;

2. piesardzīgs; apdomīgs; 3. (par kustību, valodu) nesteidzīgs; II v [di'libareit]

1. apsvērt, pārdomāt; 2. pārrunāt; apspriest; to d. over (upon) a question — apspriest jautājumu

deliberately [di'libarstli] adv 1. tīši; ar iepriekšēju nodomu; 2. piesardzīgi; apdomīgi; 3. nesteidzīgi deliberation [di.hba'reif n] n 1. apsvēršana; pārdomāšana; 2. pārrunāšana; apspriešana;

3. piesardzība; apdomība; to speak with great d. — runāt ar lielu apdomu

deliberative [di'libarotiv] a 1. pārdomāts; d. judgement — pārdomāts spriedums;

2. apspriedes-; padomdošanas-; d. body — padomdevējs orgāns

delicacy ['delikasi] n 1, smalkjūtība;

2. smalkums; izsmalcinātība; 3. (krāsas) maigums; 4. trauslums; d. of constitution — ķermeņa uzbūves trauslums; 5. (aparāta) jutīgums; 6. (situācijas) kutelīgums; 7. gardums, delikatese

delicate ['delikat] a 1. delikāts, smalkjūtīgs; d. hint — smalkjūtīgs mājiens; 2. smalks; smalki veidots; d. features — smalki sejas vaibsti; d. china— trausls porcelāns; d. instruments — precīzijas instrumenti;

3. (par krāsu) maigs; d. complexion — maiga sejas krāsa; 4. trausls; vārigs; d. health — vāra veselība; 5. (par dzirdi, ožu)

ass; 6. smalks; a d. surgical operation — smalka ķirurģiska operācija; 7. slaids; tievs; d. thread — smalks diegs; 8. (par aparātu) jutīgs; 9. (par situāciju) kutelīgs delicatessen [.delika'tesn] n 1. delikateses;

2. kulinārijas veikals delicious [di'li/as] a 1. brīnišķīgs; apburošs; doesn't it smell d.! — cik brīnišķīgi smaržo!; 2. gards delict ['diilikt] n jur. pārkāpums; in flagrant

d. — nozieguma vietā delight [di'lait] I n bauda; prieks; to give d. to smb.— sagādāt kādam prieku; to take d. (in) — rast prieku; II v 1. sajūsmināt; iepriecināt; 2. (in) sajūsmināties; priecāties; I am ~ed to meet you — ļoti priecājos ar jums iepazīties delightful [di'laitfi/1] a burvīgs, apburošs delightsome [di'laitssm] a novec., poēt. debešķīgs

delimit [dii'limit] v norobežot; nospraust robežas

delimitation [di,limi'tei/n] n 1. norobežošana; robežu noteikšana; 2. norobežojums

delineate [di'limeit] v 1. uzmest, uzskicēt; 2. attēlot

delineation [di.lini'ei/n] n 1. uzmetums;

skice; 2. kontūra; apveids; 3. attēlojums delinquency [di'lirjkwansi] n 1. pārkāpums; noziegums; juvenile d. — nepilngadīgo noziedzība; 2. nolaidība delinquent [di'ht]kw3nt] I n noziedznieks; vainīgais; II a 1. vainīgs; 2. amer. (par nodokli u.tml.) nesamaksāts deliquesce [.deli'kwes] v ķīm. šķīst deliquescence [.deli'kwesns] n ķīm.

1. šķīdība; 2. šķīšana

deliquescent [.deh'kwesnt] a ķīm. šķīstošs delirious [di'linss] a 1. murgojošs; to be d. — murgot; 2. neprātīgs; d. with delight — neprātīgā sajūsmā; 3. (par runu) nesakarīgs

delirium [di'linam] n 1. murgi; murgošana;

2. ārprāta lēkme; delīrijs; d. tremens med. — dzēruma trakums; 3. bezprāts; d. of joy — nevaldāms prieks

delitescent f.deli'tesnt] a med. latents, apslēpts

deliver [di'liva] v 1. (from) atbrīvot; 2. piegādāt; nogādāt (preces); iznēsāt (pastu);

3. nodot (ziņojumu); dot (pavēli); 4. nolasīt (lekciju); teikt (runu); to d. oneself of an opinion — izteikties (paust savas domas);

5. dot (triecienu); to d. a blow — 1) iesist; 2) dot triecienu; to d. an attack— sākt uzbrukumu; to d. fire— atklāt uguni;

6. atdot, atstāt (ienaidniekam); 7. saņemt bērnu (dzemdībās); to be ~ed of a child — laist pasaulē bērnu; 8. ek. izstrādāt, izlaist (produkciju); 9. tehn. pievadīt; padot; 10. sp. padot, piespēlēt (bumbu); 0 stand and d.! — naudu vai dzīvību!

deliverance [di'livarans] n 1. atbrīvošana; izglābšana; 2. nodošana; 3. paziņojums;

4. dzemdības

deliver||y [di'livan] n 1. nodošana; 2. (preču) piegāde; (pasta) iznēsāšana; how many -ies are there a day? — cik reižu dienā iznēsā pastu?; early d. — rīta pasts; payable on d. — piegāde ar samaksu mājā; d. van (amer. d. truck) — preču auto; 4. izsniegšana; d. desk — (bibliotēkas) grāmatu izsniegšanas galds; 5. runa; priekšlasījums; 6. runas (priekšnesuma) veids; 7. dzemdības; 8. ek. izstrāde; ražīgums; 9. tehn. padeve; pievadīšana; d. line — barojošais cauruļvads; d. pipe— pievadcaurule; 10. sp. (bumbas) padošana, piespēle deliveryboy [di'livaribai] n izsūtāmais zēns delivery man [di'livarimaen] n (veikala)

pasūtījuma piegādātājs delivery note [di'livarinaut] n preču pavadzīmes dublikāts delivery room [di'hvarirum] n 1. dzemdību palāta; 2. (bibliotēkas) mājas abonementa nodaļa

dell [del] n (mežaina) grava

delly ['deh] n sar. 1. kulinārijas veikals;

2. aukstie uzkožamie delocalize [di:'laukalaiz] v/iz. delokalizēt delouse [,di:'ļaus] v atutot delta ['delta] n 1. delta (grieķu burts); d. connection el. — trīsstūra slēgums

(savienojums); d. waves fiz. — delta stari;

2. (upes) delta

delta plane ['deltaplein] n deltaplāns deltoid ['deltoid] a trīsstūrains delude [di'lu:d] v maldināt; to d. with promises— tīši maldināt ar solījumiem; to d. smb. into doing smth.— ar blēdīšanos piedabūt kādu uz kaut ko

deluge ['delju:d3] I n 1. plūdi; 2. lietusgāze;

3. (vārdu) straume; (jautājumu) birums; II v pārpludināt; to d. with invitations — apbērt ar ielūgumiem

delusion [di'lu:3n] n 1. maldīšanās; to be under ad. — būt maldīgos uzskatos;

2. maldināšana; 3. med. mānija; d. of grandeur— lielummānija; d. of persecution — vajāšanas mānija

delusive [di'lu:siv] a maldīgs; maldinošs

delusory [di'luisari] sk delusive

de luxe [da'Uks] a grezns, krāšņs; d.l. edition

of a book — grāmatas luksusizdevums delve [delv] I n dobums; ieplaka; II v rakņāties (grāmatās u.tml.); to d. into smb. 's past — rakņāties kāda pagātnē demagnetize [,di:'maegnitaiz] v atmagnetizēt demagnification [,di:,maegmfi'kei/n] nfiz.

(attēla) samazināšana demagogic [.dema'gogik] a demagoģisks demagogue ['demagog] n demagogs demagogy ['demagogi] n demagoģija demand [di'ma:nd] n 1. prasība; the worker's ~s— strādnieku prasības; to meet the ~s — atbilst prasībām; 2. ek. pieprasījums; to be in great (poor) d. — būt lielam (mazam) pieprasījumam; to meet the ~s — apmierināt pieprasījumu; 3.jur. prasība; 0 I have many ~s on my purse— man ir daudz izdevumu; I have many ~s on my time — es esmu ļoti aizņemts; II v 1. [pie]prasīt; to d. an apology — pieprasīt atvainošanos; 2. prasīt; work -ing great care — darbs, kas prasa lielu rūpību;

3. jautāt, prasīt

demandant [di'ma:ndant] n jur. prasītājs demander [di'mainda] n pieprasītājs; pircējs demand-pull [di'ma:ndpul] n ek. preču pārprodukcija

291demarcate

demarcate [di'ma:keit] v 1. nospraust

robežas; 2. norobežot demarcation [.dimaiTcei/n] n demarkācija; norobežojums; line of d. — demarkācijas līnija

demarche ['deima:/] n demaršs demasculinize [,di:'maeskjulmaiz] v 1. feminizēt (vīrieti); 2. mazināt vīrieša autoritāti; to d. society — vairot sievietes autoritāti sabiedrībā demean8 [di'mi:n] v novec.: to d. oneself— uzvesties

demeanb [di'mi:n] v pazemot; to d. oneself—

pazemoties demeanour [di'miina] n uzvešanās;

izturēšanās demented [di'mentid] a plānprātīgs; it will drive me d. sar. — tas mani padarīs traku dementia [di'men/a] n med. plānprātība demerge [di'rm^] v iemērkt demerit [di:'merit] n 1. vaina; trūkums; 2. disciplinārsods; rājiens; 3. slikta atzīme (skolā)

demeritorious [di,men'to:ri3s] a peļams, paļājams

demesne [di'mein] n 1. valdījums; (zemes) īpašums; State d. — valsts īpašums; land held in d. — zemes īpašums; 2. darbības lauks

demicircle ['demi,S3:kl] n pusloks, pusaplis demigod ['demigod] n mit. pusdievs demi-island ['demi.aibnd] n pussala demijohn ['demid3on] n liela šaurkaklaina

pudele (groza pinumā) demilitarization [.di:,miht3rai'zei/n] n

demilitarizācija demilitarize [,di:'milit3raiz] v demilitarizēt demilune [,demi'lju:n] n 1. pusmēness;

2. mii. puslokveida nocietinājums demimonde [.demi'moind] n demimonds demirep ['demirep] n sl. paklīdene demise [di'maiz] I n 1. jur. īpašuma iznomāšana; 2. jur. īpašuma atstāšana mantojumā; 3. atteikšanās (no troņa)-, 4. nāve; II v 1 .jur. iznomāt īpašumu; 2. jur. atstāt īpašumu mantojumā; 4. atteikties (no troņa)

demission [di'mi/n] n (reti) (of) demisija demitasse ['demitaes] n 1. kafijas tasīte;

2. tasīte melnas kafijas

demo ['demou] n (saīs. no demonstration) sar.

1. protesta demonstrācija; 2. automašīnas izstādes eksponāts

demob [,di:'mob] v (saīs. no demobilize)

demobilizēt demobbed [,di:'mobd] n sar. demobilizētais demobilization [di.msubslai'zei/n] n

demobilizācija demobilize [di'maubalaiz] v demobilizēt democracy [di'mokrasi] n 1. demokrātija; demokrātiska valsts; 2. demokrātisms;

3.: the D. amer. — demokrātu partija democrat ['demakraet] n 1. demokrāts;

2.: D. amer. — demokrātu partijas biedrs;

3. amer. (arī d. wagon) viegli atsegti rati democratic [.dems'kraetik] a 1. demokrātisks; 2.: the D. Party amer. — demokrātu partija

democratization [dunokrotai'zei/n] n demokratizācija democratize [di'mokrataiz] v demokratizēt demographic [,dema r'graefik] a demogrāfisks

demographics [,dema i/'graefiks] n 1. demogrāfiskie dati; 2. demogrāfiskā statistika

demography [di'mografi] n demogrāfija demolding [di'mauldirj] n tehn. atveidņošana demolish [di'moli/] v 1. sagraut; nojaukt (vecās ēkas)-, 2. atspēkot, apgāzt (teoriju u.tml.); 3. sar. apēst; aprīt demolition [.dema'h/n] n 1. sagraušana; nojaukšana; d. bomb — fugasa bumba; d. charge — spridzināmais lādiņš; 2. drupas; d. site— vecu ēku nojaukšanas vieta; 3. (teorijas) atspēkošana, apgāšana demon ['diiman] n dēmons; ļaunais gars; he is a d. for work sar. — viņš strādā kā pats nelabais

demonetize [,di:'mAnitaiz] v izņemt metāla

naudu no apgrozības demoniac [di'mauniaek] a 1. dēmonisks;

velnišķīgs; 2. velna apsēsts demoniacal [,di:ms i 'naiakl] sk. demoniac

demonic [dii'mrimk] a dēmonisks; velnišķīgs demonstrable ['demonstrabl] a 1. demonstrējams; 2. loģiski pierādāms demonstrant [di'mnnstrant] n demonstrants demonstrate ['demanstreit] v 1. demonstrēt; uzskatāmi parādīt; 2. pierādīt; būt par pierādījumu; 3. piedalīties demonstrācijā demonstration [.deman'strei/n] n 1. demonstrēšana; to teach by d. — uzskatāmi mācīt; 2. pierādījums; 3. demonstrācija demonstrationist [.demsn'strei/nīst] n

demonstrants, demonstrācijas dalībnieks demonstrative [di'monstrstiv] a 1. uzskatāms; 2. pārliecinošs; 3. demonstratīvs; 4. ekspansīvs; 5.: d. pronoun gram.— norādāmais vietniekvārds demonstrator ['demsnstreita] n 1. demonstrētājs; asistents; 2. demonstrants, demonstrāciju dalībnieks demoralization [di.mnralai'zei/n] n de-

moralizācija demoralize [di'mnralaiz] v 1. demoralizēt;

2. dezorganizēt; graut disciplīnu demos ['di:mt>s] n tauta demote [,di:'maut] v pazemināt (dienesta pakāpē)

demothball [,di:'mn0bo:l] v pārtraukt kuģa

konservāciju demount [di:'maunt] v tehn. demontēt demountable [di:'mauntabl] a (par aparātu

u.tml.) izjaucams, demontējams demulcent [di'mAlsant] I n med. nomierinošs līdzeklis; II a nomierinošs; (sāpes) remdinošs

demur [di'm3:] I n iebildums; without d. — bez iebildumiem; II v (to, at) iebilst, celt iebildumus demure [di'mjua] a 1. nopietns; atturigs;

2. liekuļoti kautrīgs demy [di'mai] n 1.22,5x17,5 collpapīra formāts; 2. Oksfordas universitātes stipendiāts

den [den] n 1. ala; miga; lion's d. — lauvu bedre; 2. midzenis; perēklis; d. of thieves — zagļu midzenis; 3. sar. atsevišķa istaba (darbam, atpūtai) denary ['diinan] a decimāls

denationalize [.diī'nae/nolaiz] v 1. denacionalizēt; nodot privātīpašumā (valsts uzņēmumu)', 2. atņemt pilsoņtiesības denaturalize [,di:'nast/ralaiz] v 1. mainīt dabiskās īpašības; 2. atņemt pilsoņtiesības denature [di:'neit/a] v 1. atņemt dabiskās īpašības; ~d rubber— elastību zaudējusi gumija; 2. denaturēt (spirtu); ~d alcohol — denaturāts

denazification [di.naitsifikei/n] n dena-cifikācija

dendriform [dendrifoim] a kokveidīgs dendrology [den'drt>bd3i] n dendroloģija dene® [di:n] n maza ieleja deneb [di:n] n kāpas denegate ['denigeit] v noliegt dengue ['derjgi] n tropu drudzis deniable [di'naiabl] a noliedzams denial [di'naial] n 1. noliegums; flat d. — kategorisks noraidījums; 2. atsaukums; 3. atteikšanās; atteikums; to take no d. — nepieņemt atteikšanos denier8 [di'naio] n noliedzējs; atteicējs denierb ['denia] n denjē (zīda, neilona u.tml.

šķiedras smalkuma mērs) denigrate ['demgreit] v nomelnot denim ['denim] n 1. rupjš kokvilnas audums

(darba drēbēm); 2. pl sar. džinsi denitrate [di'naitreit] v ķīm. denitrēt denizen ['denizn] I n 1. iemītnieks; 2. pavalstniecību ieguvis ārzemnieks; II v piešķirt pavalstniecību denominate [di'nnmineit] v nosaukt, dot

nosaukumu denomination [di.nomi'nei/n] n 1. nosaukums; 2. (naudaszīmes, monētas) vērtība; coins of small ~s — zemas vērtības monētas; 3. konfesija denominator [di'nnmineita] n mat. saucējs; to reduce to a common d. — atrast kopsaucēju; 0 to find a common d. — pakļaut vienam principam denormalization [di.noimalai'zei/n] n

režīma pārkāpums (slimnīcā u.tml.) denotation [,di:ns i 'tei/n] n apzīmējums denotative [di'nsutstiv] a norādošs; apzīmējošs

denote [di'naut] v 1. apzīmēt; norādīt; 2. nozīmēt

denounce [di'nauns] v 1. apsūdzēt; atmaskot; 2.pol. denonsēt (līgumu u.tml.); to d. a truce mil. — paziņot par pamiera pārtraukšanu denouncement [di'naunsmant] sk. denunciation

de novo [di'nauvsu] adv lat. no jauna dense [dens] a 1. biezs; blīvs; d. smoke — biezi dūmi; d. forest— biezs mežs; d. crowd — blīvs pūlis; 2. pārn. aprobežots; stulbs; of d. understanding — neapķērīgs densely ['densh] adv biezi; blīvi; d. populated

country — blīvi apdzīvota zeme densimeter [den'simito] n fiz. blīvuma mērītājs

density ['densati] n 1. biezums; blīvums; d. of population — iedzīvotāju koncentrācija; 2. aprobežotība; stulbums; 3. fiz. īpatsvars; blīvums

dent2 [dent] Inl. (trieciena atstāts) iespiedums; iedobums; 2. pārn. aizvainojums; it was a d. on his pride — tas ļoti aizskāra viņa lepnumu; II v iespiest; atstāt iespiedumu dentb [dent] n tehn. zobs dental ['dentl] I n vai. zobenis; II a zobu-; d. plate — zobu protēze; d. surgeon — zobārsts

denticare ['dentikeo] n amer. (valsts organizēta bezmaksas) stomatoloģiskā palīdzība denticle ['dentikl] n zobiņš dentiform ['dentxfo:m] a zobveidīgs dentifrice ['dentifris] n zobu pulveris (vai pasta)

dentist ['dentist] n 1. zobārsts; 2. zobu tehniķis

dentistry ['dentistn] n zobārstniecība dentition [den'ti/n] n 1. zobu nākšana;

2. zobu izvietojums denture ['dent/a] n zobu protēze; mākslīgie zobi

denuclearize [di:'nju:kli3raiz] v padarīt kodolbrivu; pārvērst bezkodolieroču zonā denucleate [di:'nju:kheit] v 1. biol. izņemt

šūnai kodolu; 2. fiz. aizvākt kondensācijas centrus (tvaikos)', aizvākt vārīšanās centrus (šķidrumos) denudation [,di:nju:'dei/n] n 1. atsegšana;

2. ģeol. izskalošana denude [di:'nju:d] v 1. atsegt; atkailināt; trees ~d of leaves — koki bez lapām; to d. a region of its forests— izcirst apgabala mežus; 2. laupīt; atņemt; to d. of hope — laupīt cerības denunciate [di'nAnsieit] v denuncēt, uzrādīt; apsūdzēt

denunciation [di,nAnsi'ei/n] n 1. apsūdzība; atmaskojums; 2.pol. (līguma) denonsēšana denunciator [di'nAnsieita] n apsūdzētājs deny [di'nai] v 1. noliegt; neatzīt; to d. the charge— noliegt apsūdzību; to d. one's country — atteikties no savas dzimtenes; to d. one's words — noliegt sacīto; 2. atteikt; noraidīt; 3. neatļaut; 4. neatļauties; to d. oneself every luxury — atsacīties no jebkuras greznības; to d. oneself nothing — neko sev neliegt deodorant [dii'oudorant] n dezodorants deodorize [dii'oudoraiz] v dezodorēt deoil [di:'oil] v tehn. attaukot deontology [,di3n'tDlad3i] n deontoloģija deorbit [di:'o:bit] kosm. I n 1. iziešana no orbītas; 2. izvadīšana no orbītas; II v 1. iziet no orbītas; 2. izvadīt no orbītas deoxydate [di:'oksideit] v ķīm. dezoksidēt, reducēt

deoxydize [di:'t>ksidaiz] sk. deoxydate deoxygenate [,di:ok'sid33neit] v atskābekļot deoxyribose [di:,oksi'raibouz] n ķīm.

dezoksiriboze depart [di'pa:t] v 1. aiziet; aizbraukt; (par vilcienu u.tml.) atiet; 2. (from) novirzīties; to d. from tradition — atmest tradīcijas; to d. from one's word — lauzt vārdu; 3. novec. nomirt; to d. from life — šķirties no dzīves departed [di'pa:tid] I n : the d. — 1) aizgājējs, mirušais; 2) aizgājušie, mirušie; II a 1. aizgājis; pagājis; 2. miris department [di'paitmont] n 1. nodaļa; the children's clothing d. — bērnu apģērbu

nodaļa; d. store — universālveikals; 2. (zinātnes) nozare; 3. departaments; resors; 4. iecirknis; departaments (Francijā); 5. fakultāte; the Foreign Language D. — svešvalodu fakultāte;

6. amer. ministrija; State D. — Valsts departaments (ASV ārlietu ministrija)',

7. mūz. (orķestra) instrumentu grupa; 8. sar. nozare; cookery is not my d. — kulinārija nav mana stiprā puse

departmental [,di:pa:t'mentl] a 1. departamenta-; 2. nodaļas-departmentalism [,di :pa: t'mentalizam] n

birokrātisms departure [di'pait/a] n 1. aiziešana; aizbraukšana; (vilciena u.tml.) atiešana; to take one's d. — doties projām; aizbraukt; what is the d. time of the next flight? — cikos atiet nākošā lidmašīna?; 2. novirzīšanās; new d. — jauns virziens (sabiedriskajā domā u.tml.)', 3. (tradīcijas u.tml.) atmešana; 4. nāve; 5. būvn. novirze; atkāpe depasture [di:'pa:st/s] v 1. [nojganīt; 2. ganīties

depauperate [,di:'po:p3reit] v 1. novest nabadzībā; 2. novārdzināt; 3. (par augiem) ļaut panīkt

depauperize [,di:'po:p3raiz] v atbrīvot no

nabadzības depend [di'pend] v 1. (on, upon) būt atkarīgam; that ~s upon circumstances — tas ir atkarīgs no apstākļiem; to d. upon one's parents — atrasties vecāku apgādībā;

2. paļauties; can I d. upon this information? — vai šī informācija ir droša?; he will soon come, d. upon it — jūs varat būt pārliecināts, ka viņš drīz ieradīsies;

3. gaidīt (tiesas prāvas) iznākumu;

4. novec. [noļkarāties; 0 that ~s, it [all] ~s — grūti pateikt; kas to lai zina; atkarībā no apstākļiem

dependable [di'pendabl] a uzticams dependant [di'pendant] sk. dependent dependence [di'pendsns] n 1. atkarība; pakļautība; drug d. — pieradums lietot narkotikas; 2. paļāvība; to place (put) d. in smb. (on smth.) — paļauties uz kādu (uz

kaut ko); 3. atbalsts dependency [di'pendansi] n atkarīga zeme; kolonija

dependent [di'pendant] I n 1. apgādājamais; 2. padotais; 3. vēst. vasalis; II a 1. (on) atkarīgs; 2. padots; pakļauts;

3. nokarens; 4. gram, pakārtots; atkarīgs depict [di'pikt] v 1. zīmēt; 2. attēlot; aprakstīt depiction [di'pik/n] n 1. zīmējums; attēls;

2. attēlojums; apraksts depicture [di'pikt/s] v 1. uzzīmēt; attēlot;

2. iedomāties; iztēloties depilate ['depileit] v depilēt depilation [.depi'lei/n] n depilācija depilatory [di'pibtari] n depilators deplane [,di:'plein] v 1. izsēdināt (izkraut) no

lidmašīnas; 2. izkāpt no lidmašīnas deplenish [di'plem/] sk. deplete deplete [di'pli:t] v iztērēt; izsmelt (krājumus u.tml.)

depletion [di'pli:/n] n iztērēšana; izsmelšana deplorable [di'pb:rebl] a nožēlojams deplore [di'pb:] v nožēlot; apraudāt deploy [di'pbi] v izvērst (militāros spēkus);

izvietot (karaspēku, raķetes) deployment [di'pbimsnt] n 1. (izpletņa) atvēršanās; 2. (militāro spēku) izvēršana; (karaspēka, raķešu) izvietošana depod [.dii'pod] v lobīt (zirņus) depolarize [.dii'paubraiz] v 1 .fiz.

depolarizēt; 2. iedragāt (pārliecību u.tml.) depoliticize [.diips'litisaiz] v depolitizēt depollute [,di:p3'lu:t] v atsārņot depone [di'paun] v liecināt (ar zvērestu) deponent [di'paunant] n 1. jur. zvērināts

liecinieks; 2. vai. deponents depopulate [,di:'pt>pjuleit] v 1. samazināt iedzīvotāju skaitu; 2. iznīcināt iedzīvotājus (masu slepkavošanas, bada, epidēmijas rezultātā) deport3 [di'poit] v deportēt, izsūtīt deportb [di'po:t] v uzvesties; to d. oneself

with dignity — izturēties ar cieņu deportation [,di:po:'tei/n] n deportācija; izsūtīšana; to be sentenced to d. — sodīt ar izraidīšanu

deportee [,di:po:'ti:] n deportētais; izsūtītais

295deportment

deportment [di'poitmant] n uzvešanās;

izturēšanās depose [di'psuz] v 1. atcelt (no amata); 2. gāzt (no troņa); 3. jur. liecināt ar zvērestu; to d. to having seen— apliecināt, ka redzējis

deposit [di'pozit] In l. (naudas) noguldījums; deponējums; to place money on d. — noguldīt naudu bankā; d. account— noguldījums uz procentiem; 2. ķīla; iemaksa; 3. nogulsnes; 4. ģeol. nogulumiezis; slānis; new ~s of tin — jaunas alvas atradnes; II v 1. nolikt; 2. noguldīt; deponēt; 3. iemaksāt; 4. no-gulsnēt; 5. tehn. iestrādāt (betonu) depositary [di'pnzitan] n uzglabātājs deposition [.depa'zi/n] n 1. atcelšana (no amata); 2. gāšana (no troņa); 3. nogulsnēšanās; 4. jur. apliecināšana ar zvērestu; 5. tehn. (betona) iestrāde depositor [di'pozita] n noguldītājs, deponents depository [di'pozitan] n 1. novietne;

noliktava; 2. (piem., gudrības) avots depot ['depau] n 1. mii. kazarmas; mācību nometne; d. troops — rezerves spēki; 2. mii. noliktava; 3. amer. dzelzceļa (vai autobusu) stacija (piestātne) deprave [di'preiv] v (morāli) samaitāt depravity [dipraevati] n izvirtība deprecate ['depnkeit] v 1. nosodīt; 2. nožēlot deprecation [.depn'kei/n] «nosodīšana deprecatory ['depnkstan] a 1. nosodošs;

noraidošs; 2. nožēlas pilns depreciate [di'pri:/ïeit] v 1. pazemināt cenu (vai vērtību); 2. kristies cenā; zaudēt vērtību; 3. noniecināt depreciatory [di'pri:/ïatan] a 1. vērtību pazeminošs; 2. noniecinošs; d. remarks — kritiskas piezīmes depredation [.depn'dei/n] n 1. laupīšana;

2. izpostīšana; postoša darbība depredator ['depndeita] rt postītājs depress [di'pres] v 1. nospiest; piespiest; to d. the keys of a piano — nospiest klavieru taustiņus; 2. vājināt; mazināt; 3. nomākt, nospiest; 4. pazemināt (balsi) depressant [di'presant] n med. depresants,

nomierinošs līdzeklis depressed [di'prest] a 1. zemāks (par standartu); 2. nomākts, nospiests; d. classes — 1) apspiestās šķiras; 2) nepieskaramie (Indijā); d. areas ek. — depresijas un bezdarba pārņemtie rajoni depressing [di'presii]] a nomācošs; d.

news — drūmas ziņas depression [di'pre/n] n 1. depresija; nomākts garastāvoklis; 2. ek. depresija; 3. ieplaka;

4. (atmosfēras spiediena) pazemināšanās;

5. (balss) pazemināšana depressurize [,di:'pre/araiz] v 1. samazināt

spiedienu (traukā u.tml.); 2. (par kosmosa kuģa kabīni) dehermetizēties deprivation [.depn'vei/n] n zaudējums; d. of one's rights as a citizen — pilsoņtiesību zaudēšana

deprive [dipraiv] v (of) atņemt; to be ~d of

sight — zaudēt acu gaismu deprived [di'praivd] a trūcīgs; d. areas of the city— pilsētas graustu rajoni; child from a d. family — bērns no trūkumcietēju ģimenes

depth [depQ] n 1. dziļums; one foot in d. — vienu pēdu dziļš; d. of poverty — galēja nabadzība; in the d. of one's heart — sirds dziļumos; 2. pl dzīles; dzelme; 3. vidus; in the d. of night — nakts vidū; in the d. of country — zemes vidienē; 4.(malas) platums; 5. (krāsas) piesātinātība; sulīgums;

6. (balss, skaņas) zemums; pilnskanīgums;

7. būvn. (sijas) augstums; biezums; 0 to be (go, get) out of (beyond) one's d. — 1) nokļūt dziļā vietā (upē, jūrā); 2) nebūt pa spēkam; in d. — pamatīgi

depth-bomb ['depQbum] n dziļbumba depth-charge [dep0t/a:d3] sk. depth-bomb depthie ['depGi] n amer. sl. stereofilma depurate ['depjureit] v 1. attīrīt; 2. attīrities depuration [,depju'rei/n] n attīrīšana deputation [,depju'tei/n] n 1. delegācija;

2. deleģēšana depute [di'pju:t] v 1. deleģēt; 2. pilnvarot deputize ['depjutaiz] v 1. (for) pārstāvēt; 2.

iecelt par pārstāvi; 3. dublēt deputy ['depjuti] n 1. vietnieks; palīgs; d.

minister — ministra vietnieks; 2. pārstāvis; pilnvarotais deracinate [di'raesineit] v iznīdēt derail [di'reil] v 1. nolaist no sliedēm

(vilcienu); 2. (par vilcienu) noskriet no sliedēm

derange [di'rein^] v 1. izjaukt (plānu u.tml.);

2. graut psihi deranged [di'rein^d] a 1. sajaukts; dezorganizēts; 2. nenormāls; psihiski nenosvērts; to become mentally d. — sajukt prātā

derangement [di'reindijmant] n 1. nekārtība;

dezorganizācija; 2. psihisks traucējums derate [,di:'reit] v 1. mazināt vietējos

nodokļus; 2. rekonstruēt, pārveidot Derby ['da:bi] n derbijs (zirgu skriešanās sacīkstes)

derby ['da:bi] n amer. katliņš (vīriešu cepure) deregister [,di:'red3ista] v izsvītrot no saraksta

deregulate [,di:'regjuleit] v noregulēt derelict ['derslikt] I n 1. pamesta manta;

2. pamests kuģis; 3. vecs, nespēcīgs cilvēks; 4. amer. pienākuma nepildītājs; II a

1. (parasti par kuģi, māju u.tml.) pamests; atstāts; d. areas— veci (piem., grants) karjeri; 2. bezīpašnieka-; 3. nolaidīgs; nevīžīgs; to be d. in duty — nolaidīgi pildīt pienākumu

dereliction [.dera'lik/n] n 1. atstāšana; pamešana; 2. (pienākuma) nepildīšana;

3. jūrai atgūtā [sausļzeme

derestrict [,di:n'strikt] v atbrīvot no ierobežojumiem; to d. a road— atcelt ceļam braukšanas ātruma ierobežojumus deride [di'raid] v izsmiet; izzobot derision [di'rrjn] n 1. izsmiešana; izzobošana;

2. apsmiekls, izsmiekls; to be in d. — būt par izsmieklu; to hold (have) in d. — izsmiet; to become an object of d. — kļūt par izsmiekla objektu

derisive [di'raisiv] a 1. izsmejošs; 2. smieklīgs; nožēlojams derisory [di'raisan] sk. derisive derivation [,derivei/n] n 1. izcelšanās; sākotne; 2. atvasināšana; 3. atvasinājums;

4. vai. (vārda) etimoloģija; word of Latin d. — latīņu izcelsmes vārds; 5. el. atzars derivative [di'nvativ] In 1.vai. atvasināts vārds, atvasinājums; 2. mat., ķīm. derivāts; II a atvasināts derive [di'raiv] v (from) 1. dabūt; iegūt; to d. great pleasure — gūt lielu prieku; to d. an income — iegūt peļņu; 2. mantot (piem., raksturu, īpašības); 3. noteikt; izsekot (izcelšanos); 4. izcelties; to be ~d from — celties no; 5. vai. atvasināt; 6. el. atzaroties dermal ['cbiml] a anat. ādas-dermatitis [.cbims'taitis] n med. dermatits,

ādas apsarkums dermatologist [,d3:m3'tT>tad3ist] n dermatologs

dermatology [,d3:m3'tDl3d3i] n dermatoloģija

dermatosis [.cbims'tsusis] n med. dermatoze derogate ['deraugeit] v 1 .(from) mazināt (nopelnus u.tml.); noniecināt; 2. necienīgi izturēties

derogation [,dera v'gei/n] n (nopelnu u.tml.)

mazināšana; noniecināšana derogatory [di'rogstan] a noniecinošs;

pazemojošs derrick ['denk] n 1. celtnis; 2. urbjtornis;

3. amer. sl. veikalu zaglis derring-do [.derirj'du:] n pārdrošība;

trakulība derv [d3:v] n dīzeļdegviela dervish ['d3:vi/ļ n dervišs desalinate [,di:'saelineit] sk. desalinize desalinization [di:,saelinai'zei/n] n (sālsūdens, jūras ūdens) atsāļošana desalinize [,di:'saelinaiz] v atsāļot (sālsūdeni,

jūras ūdeni) desalt [,di:'s3:lt] sk. desalinize descale [,di:'skeil] v tehn. notīrīt katlakmeni descant I n ['deskaent] 1. poēt. melodija; 2. mūz. soprāns; diskants; II v [di'skaent] 1. (on, upon) spriedelēt; 2. dziedāt (arī spēlēt) diskantā descend [di'send] v 1. nokāpt; nolaisties; to d. the stairs — nokāpt pa kāpnēm; the road ~s — ceļš ved lejup; 2. pazemināties; nokristies; 3. pagrimt; 4. izcelties; to d.descendant

from a worker's family— nākt no strādnieku ģimenes; 5. pāriet (mantojuma ceļā); <=> to d. to— 1) pāriet; to d. to particulars — pāriet pie atsevišķiem jautājumiem; 2) pazemoties; to d. to cheating — pazemoties līdz krāpšanai; to d. on (upon) — 1) pēkšņi uzbrukt; 2) (negaidīti) apciemot descendant [di'sendsnt] n 1. pēcnācējs; 2. mat. pēctecis (atvasināšanas vai sazarošanas procesos) descendible [di'sendibl] a mantojams descent [di'sent] n 1. nokāpšana; nolaišanās; 2. nogāze; 3. (skaņas, temperatūras) pazemināšanās; 4. pagrimums; 5. paaudze; 6. mat. samazināšanās; 7. mantojums;

8. pēkšņs uzbrukums (vai ierašanās);

9. izcelsme; cilme; she is of German d. — viņa ir vācu izcelsmes

describe [di'skraib] v 1. aprakstīt; attēlot;

2. aprakstīt (loku); 3. uzzīmēt; uzrasēt; 4.: to d. as — uzskatīt (par)

description [di'sknp/n] n 1. aprakstīšana; beyond d. — neaprakstāms; 2. apraksts; to answer [to] the d. — atbilst aprakstam;

3. veids; books of all d. — visāda veida grāmatas

descriptive [di'sknptiv] a aprakstošs; d. writing — apraksts; d. geometry — tēlotājģeometrija descry [di'skrai] v 1. ieraudzīt; saskatīt

(tālumā); 2. uziet desecrate ['desikreit] v apgānīt (svētumu) desegregate [,di:'segngeit] v aizliegt rasu

segregāciju desegregation [di:,segn'gei/n] n deseg-regācija

deselect [,di:si'lekt] v sar. atsijāt (konkursa

dalībniekus u.tml.) desensitize [,di:'sensitaiz] v padarīt nejutīgu

(piem., fotoplati) desert3 [di'z3:t] n (parasti pl) 1. nopelns; according to one's ~s — pēc nopelniem; 2. pelnītais sods; just ~s — ko pelnījis desertb In ['dezat] tuksnesis; tuksnesīgs apvidus; II a ['dezat] tuksnešains; neapdzīvots; III v [di'z3:t] 1. atstāt; pamest;

2. pārn. trūkt; nepietikt; his courage ~ed him—viņam pietrūka drosmes; 3. dezertēt deserter [di'z3:ta] n dezertieris desertion [di'z3:/n] n 1. atstāšana; pamešana;

in utter d. — galīgi pamests; 2. dezertēšana deserve [di'z3:v] v pelnīt (uzslavu, sodu u.tml.); to d. well— pelnīt uzslavu; to d. ill — pelnīt nopēlumu; he ~s well of his country— viņam ir lieli nopelni dzimtenes labā; to d. attention — būt uzmanības cienīgam deservedly [di'z3:vidh] adv pelnīti deserving [di'z3:vit]] a (uzslavas u.tml.) cienīgs; d. case — uzmanības vērts gadījums

desiccate ['desikeit] v 1. [iz]žāvēt, [iz]kaltēt;

~d milk — piena pulveris; 2. izžūt, izkalst desiccation [.desi'kei/n] n 1. [iz]žāvēšana,

[iz] kaltēšana; 2. izžūšana, izkalšana desiccator ['desikeits] n ķīm. eksikators

(žāvējamais skapis) desiderata sk. desideratum desiderate [di'zidareit] v novec. 1. vēlēties;

2. izjust vajadzību (vai trūkumu) desideratum [di.zido'raitem] n (pl desiderata

[di,zīda'raita]) vajadzīgais; vēlamais design [di'zarn] I n 1. nodoms; nolūks; by d. — ar nolūku; with [a] d. — lai...; nolūkā; without d. — bez nodoma; to have ~s on (against) smb.— perināt ļaunus nolūkus pret kādu; 2. uzmetums; skice;

3. dizains; konstrukcija; projekts; d. for a building— celtnes projekts; dress d. — tērpu modelēšana; of fine d. — lieliski projektēts; 4. (auduma u.tml.) raksts; zīmējums; with national d. — ar tautiskiem rakstiem; 5. (gleznas u.tml.) kompozīcija; II v 1. plānot; domāt; he ~s to become a doctor — viņš ir nodomājis kļūt par ārstu; to d. a novel — iecerēt romānu; this room is ~ed as a study — šī istaba ir domāta kā kabinets; 2. konstruēt; projektēt; 3. zīmēt; skicēt; modelēt; 4. (for) strādāt par dizaineru (projektētāju)

designate I a ['dezignot] nozīmēts (amatam); Ambassador D. amer. — sūtnis (ko prezidents izvirzījis senāta apstiprinājumam);desperation

liv ['dezigneit] 1.norādīt; noteikt; to d. faults — atzīmēt trūkumus; 2. (as, to, for) nozīmēt, iecelt (amatā); 3. apzīmēt; nosaukt; to d. boundaries— apzīmēt robežas

designation [,dezig'nei/n] n 1. nosaukums; apzīmējums; 2. nozīmēšana, iecelšana (amatā); 3. profesijas un adreses norādījums (līdzās uzvārdam) designator ['dezigneits] n iecēlējs (amatā u.tml.)

designedly [di'zainidli] adv ar nodomu; tīšām designee [.dezai'ni:] n amata kandidāts designer [di'zains] n 1. konstruktors; projektētājs; 2. dizainers; modelētājs; d. of dresses — tērpu modelētājs; 3. intrigants design-in [di'zainin] n sl. konstruktoru apspriede

designing [di'zaimt]] I n konstruēšana; projektēšana; d. engineer — konstruktors, inženieris projektētājs; II a viltīgs, blēdīgs designs [di'zainz] n pl (on, upon, against)

ļaunprātīgi nolūki desipience [di'sipisns] n muļķošanās, niekošanās

desirability [di.zaisrs'bilsti] n 1. vēlamība;

2. pievilcība desirable [di'zaisrsbl] a 1. vēlams;

2. iekārojams; pievilcīgs desire [di'zais] In 1.vēlēšanās; vēlme;

2. lūgums; at your d. — pēc jūsu lūguma;

3. iekāre; alkas; to have a d. for smth. (smb.) — kārot pēc kaut kā (alkt pēc kāda); to one's heart's d. — pēc sirds patikas; liv 1. vēlēties; there is much to be ~d — varētu būt labāk; 2. lūgt; d. him to wait — lūdziet, lai viņš pagaida; 3. kārot; alkt

desirous [di'zaisrss] a alkstošs; d. of peace —

mieru alkstošs desist [di'zist] v (from) atturēties desk [desk] n 1. pults; rakstāmgalds; d. set — galda telefons; 2. katedra; 3. (skolas) sols;

4. (nošu) pults; 5. (kasiera, reģistratūras u.tml.) nodalījums; pay at the d. — maksājiet kasē!; leave a message at the d. — atstājiet ziņu [viesnīcas] reģistratūrā!; information d. — uzziņu galds; 6. amer.

(avīzes) nodaļa; 0 to ride (fly) ad. — būt štāba virsniekam desk-book ['deskbuk] n rokasgrāmata deskbound ['deskbaund] a 1. (par darbu) sēdošs; 2. kancelejisks; ierēdniecisks; d. executives — vadītāji birokrāti; 3. mii. sar. ārrindas-; aizmugures-desk clerk ['desklcuk] n amer. 1. (viesnīcas)

reģistrators; 2. reģistratūras darbinieks desk diary ['desk,daisn] n galda kalendārs desk jockey ['desk,d3riki] n amer. sl. kantorists

deskman ['deskmaen] n amer. administratīvs

darbinieks; kantorists desk pad ['deskpaed] n 1. rakstāmmape;

2. galda bloknots desk study ['desk.stAdi] n teorētiskais

pētniecības darbs deskwork ['deskw3:k] n 1. kantora darbs; 2. administratīvs darbs; administratīvs postenis desman ['desmsn] n bizamžurka desolate I a ['desslst] 1. neapdzīvots; 2. pamests; vientulīgs; 3. izpostīts; sagrauts; 4. nelaimīgs; II v ['dessleit] 1. pamest;

2. izpostīt; padarīt tuksnesim līdzīgu;

3. darīt nelaimīgu

desolation [.dess'lei/n] n 1. izpostīšana;

2. postaža; 3. pamestība; vientulība;

4. bēdas

desorb [,di:'so:b] v ķīm. desorbēt, izdalīt despair [di'spes] I /; 1. izmisums; bezcerība; out of d. — aiz izmisuma; 2. izmisuma cēlonis; to be the d. of smb.— novest kādu izmisumā; II v izmist; zaudēt cerību despairingly [di'spesnrjli] adv izmisīgi despatch [di'spaet/] sk. dispatch I, II despect [di'spekt] n nicināšana, nicinājums desperado [.desps'ra:dso] n kauslis; dauzoņa desperate ['desparst] a 1. izmisis; bezcerīgs; d. condition — bezcerīgs stāvoklis; 2. izmisīgs; neprātīgs; d. daring — pārdrošība;

3. šausmīgs; briesmīgs; d. storm — šausmīga vētra; d. fool — galīgs muļķis

desperation [.despa'rei/n] n 1. izmisums; 2. neprātīgas dusmas; to drive to d. sar. — novest līdz bezprātam

I despicable ['despikabl] a nicināms despin [,di:'spin] v (p. despan [,di:'spaen] vai despun [,di:'spAn]; p.p. despun [,di:'spAn]) apstādināt griešanos; stabilizēt despise [di'spaiz] v nicināt; not to be ~d —

nebūt peļamam (par ēdienu) despite [di'spait] In: in d. of— par spīti; II prep lai gan; par spīti; d. our efforts — neraugoties uz mūsu pūlēm despiteful [di'spaitM] a novec. ļauns; viltīgs despoil [di'spod] v (of) [no] laupīt despond [di'spond] v zaudēt cerības (dūšu); izmist

despondency [di'spondsnsi] n 1. bezcerība; izmisums; 2. depresija; grūtsirdība; to fall into d. — kļūt grūtsirdīgam despondent [di'sptmdsnt] a nomākts;

grūtsirdīgs despot ['despot] n despots; varmāka despotic [de'spotik] a despotisks despotism ['despatizam] n 1.

despotisms;

2. vēst. despotija desquamate ['deskwameit] v med. lobīties desquamation [.deskwa'mei/n] n med. lobīšanās

dessert [di'z3:t] n 1. deserts, saldais ēdiens;

2. amer. pudiņš dessertspoon [di'z3:tspu:n] n deserta karote destabilization [di:,steibilai'zei/n] n destabilizācija; līdzsvara stāvokļa zaudēšana

destabilize [,di:'steibdaiz] v destabilizēties;

zaudēt līdzsvara stāvokli destination [.desti'nei/n] n galamērķis destine ['destm] v iepriekšnolemt destiny ['destmi] n liktenis destitute ['destitju:t] a 1. trūcīgs; nabadzīgs; to be left d. — palikt bez līdzekļiem; 2. (of) zaudējis (kaut ko); d. of feeling — bezjūtīgs

destitution [,desti'tju:/n] n trūkums; nabadzība

destress [,di:'stres] v 1 .fiz. atslogot; 2.fiziol.

mazināt stresu destroy [di'strei] v iznīcināt; sagraut destroyer [di'stroia] n 1. iznīcinātājs; postītājs; 2. jūrn.. eskadras mīnu kuģis;

3. av. iznīcinātājs; 4. amer. sl. daiļava destructible [di'strAktabl] a iznīcināms destruction [di'strAk/n] n 1. izpostīšana; sagraušana; 2. posta (nelaimes) cēlonis; alcohol was his d. — dzeršana viņu pazudināja

destructive [di'strAktrv] a 1. postošs; iznīcinošs; d. distillation ķīm. — sausā destilācija; 2. kaitīgs destructor [di'strAkta] n 1. postītājs; 2. krāsns

(atkritumu sadedzināšanai) desuete [di'swi:t] a novecojis; d. word —

novecojis vārds desuetude [di'sju:xtju:d] n nelietošana; to fall

into d. — netikt lietotam desulphurization [di:,SAlf3rai'zei/n] n ķīm. atsērošana

desulphurize [,di:'sAlfaraiz] v ķīm. atsērot desultory ['desaltan] a nesistemātisks; nesakarīgs; d. reading— nesistemātiska lasīšana

detach [di'taetfl v 1. (from) atdalīt; atšķirt; to d. a coach from a train — atkabināt vagonu no vilciena sastāva; 2. (par karaspēka vienību, kuģi u.tml.) atdalīt no galvenajiem spēkiem; norīkot detachable [di'taet/abl] a atdalāms;

atšķirams, atkabināms detached [di'tset/t] a 1. atdalīts; atšķirts; d. house — savrupmāja; 2. objektīvs; d. view — objektīvs viedoklis; 3. mii. komandēts; d. duty — komandējums detachment [di'taet/mant] n 1. atdalīšana; atšķiršana; 2. nošķirtība; air of d. — izklaidīgs izskats; 3. objektivitāte; 4. mii. (speciālā norīkojuma) nodaļa detail ['di:ted] I n 1. sīkums; detaļa; in d. — sīki; pamatīgi; to go (enter) into ~s — ielaisties sīkumos; for full ~s write... — tuvākas ziņas var saņemt, rakstot...; 2. pl daļas; detaļas; 3. mii. nodaļa; 4. mii. norīkojums; II v 1. sīki izklāstīt; detalizēt; 2. mii. norīkot; komandēt (sevišķā uzdevumā)

detailed ['di:tedd] a sīks; detalizēts; pamatīgs detain [di'tern] v 1. aizkavēt; aizturēt; 2. paturēt apcietinājumā; 3. ieturēt (algu);

4. atstāt pēc stundām (skolā) detainee [,di:tei'ni:] n aizturētā persona detainer [di'teina] n 1 .jur. nelikumīga

aizturēšana; 2. amer. dzelzc. dispečers detect [di'tekt] v 1. atklāt; uziet; to d. an escape of gas— uziet gāzes noplūdi; 2. notvert; pieķert; 3. rad. uztvert detectaphone [di'tektafaun] n detektofons,

noklausīšanās ierīce detection [di'tek/n] n 1. atklāšana; uziešana; the d. of crime— nozieguma atklāšana; 2. notveršana; pieķeršana; 3. rad. uztveršana

detective [di'tektiv] I n 1. detektīvs, slepenpolicists; 2. detektīvromāns; II a detektīvs; d. story — detektīvromāns detector [di'tekta] n 1. rad. detektors; lie d. — melu detektors (nopratināšanā)', 2. ķīm. indikators detent [di'tent] n

tehn. aizturis, atduris, sprosttapa

detente ['deitont] n saspīlējuma mazināšanās

(starptautiskajās attiecībās) detention [di'ten/n] n 1. aizkavēšana; aizturēšana; 2. turēšana apcietinājumā; d. camp — internēto nometne; 3. (algas) ieturēšana; 4. atstāšana pēc stundām (skolā) deter [di't3:] v atturēt; atbaidīt detergent [di't3:d3ant] I n mazgāšanas

līdzeklis; II a tīrošs deteriorate [di'tianareit] v 1. pasliktināt; sabojāt; 2. pasliktināties; 3. izvirst; 4. tehn. nodilt; nolietoties deterioration [di.tiana'rei/n] n 1. pasliktināšanās; 2. izviršana; 3. tehn. nodilums; nolietošanās determinant [di't3:minant] \n\. noteicošais (izšķirošais) faktors; 2. mat. determinants; II a noteicošs; izšķirošs determinate [di't3:minat] a 1. noteikts;

skaidrs; 2. galīgs; 3. apņēmīgs determination [di,t3:mi'nei/n] n 1. noteikšana; 2. noteiktība; 3. apņēmība; apņemšanās determinative [di'teiminativ] I« 1. noteicošais faktors; 2. gram, norādāmais vārds; n a noteicošs

determine [di'toimin] v 1. noteikt; nosacīt; to d. a date for a meeting — noteikt sanāksmes datumu; to d. the unknown quantity mat. — aprēķināt nezināmo; 2. apņemties; 3. pamudināt; 4. jur. (par termiņu) beigties determined [di't3:mind] a noteikts;

apņēmīgs; d. character — stingrs raksturs determinism [di't3:nunizam] n filoz. determinisms

deterrent [di'terant] I n mii iebiedēšanas līdzeklis (piem., liela armija, moderns bruņojums); II a biedējošs detest [di'test] v ienīst; just riebumu detestable [di'testabl] a riebīgs, pretīgs detestation [,di:te'stei/n] n riebums,

pretīgums dethrone [di'Grsun] v gāzt no troņa detinue ['detinju:] n jur. nelikumīga aizturēšana; atsavināšana; action of d. — prasība par nelikumīgi atsavinātas mantas atdošanu

detonate ['detaneit] v 1. sprāgt; 2. spridzināt detonating f'detaneiti»]] a sprāgstošs; d. fuse— detonators; d. gas— sprāgstošā gāze

detonation [.dets'nei/n] n 1. detonācija,

sprādziens; 2. spridzināšana detour ['diltus] n 1. apkārtceļš; apbraucamais ceļš; to make ad. — mest līkumu; 2. tehn. apvads

detract [di'traekt] v 1. atņemt; mazināt; 2. celt neslavu

detraction [di'traek/n] n 1. atņemšana;

mazināšana; 2. neslavas celšana detractive [di'traektiv] a vērtību mazinošs detrain [,di:'trein] v 1. izsēdināt no vilciena;

2. izkāpt no vilciena; 3. izkraut no vagona detriment ['detnmant] n kaitējums; to the d. of one's health — kaitējot savai veselībai; without d .(to) — nekaitējot detrimental [.detn'mantl] a 1. kaitīgs;

2. neizdevīgs; saistīts ar zaudējumiem detrition [di'tn/n] n ģeol. atsegums detruncate [,di:'trAiļkeit] v nogriezt; nocirst; saīsināt

detune [,di:'tju:n] v rad. noskaņoties deuce3 [dju:s] n 1. (kāršu, kauliņu spēlē)deuce

divnieks, divacis; 2. (tenisā) līdzvērtīgs stāvoklis; 3.amer. sl. divdolāru naudas zīme; 4. amer. sl. divu gadu cietumsods; 5. amer. sl. gļēvulis deuceb [dju:s] n 1. velns; [the] d. take it! — velns lai parauj!; who the d. did it? — kas, velns parāvis, to izdarīja?; what the d.? — kāda velna pēc?; 2. liksta; sodība; there will be d. to pay! — tā tik būs ķeza!; 0 [the] d. a bit! — nemaz!; [the] d. a man! — neviens!; to play the d. with smb.— kaitēt kādam; to give a d. money for it — izdot velnišķīgi daudz naudas par to deuced [dju:st] I a sasodīts; šausmīgs; to be in a d. hurry — šausmīgi steigties; II adv sasodīti; šausmīgi deuterium [djui'tiariam] n ķim.,fiz. deiterijs,

smagais ūdeņradis deuteron ['djuitsron] n ķlm. deitrons devaluate [,di:'vaeljueit] amer. sk. devalue devaluation [,di:vaelju'ei/n] n ek. devalvācija devalue [,di:'vaelju:] v devalvēt, mazināt vērtību; to d. the pound— devalvēt

mārciņu

devaporate [di'vaepareit] v 1. kondensēt;

2. kondensēties devaporation [di.vaeps'rei/n] n kon-

densēšanās devastate ['devasteit] v izpostīt devastation [.deva'stei/n] n 1. postīšana;

2. postījums; 3. jur. izšķērdēšana develop [di'vebp] v 1. attīstīt; 2. attīstīties;

3. izplatīties (par slimību, epidēmiju);

4. izstrādāt (teoriju u.tml.); 5. atklāties; parādīties; to d. a disease — saslimt; 6.fot. attīstīt; 7. mii. izvērst (uzbrukumu)

developer [di'vebpa] n fot. attīstītājs developing country [di'vebpir),kAntri] n

jaunattīstītibas valsts development [di'vebpmsnt] n 1. attīstība; d. theory — evolūcijas teorija; 2. izveide; pilnveidošana; 3.fot. attīstīšana; 4.: d. team— konstruktoru birojs (grupa, kas strādā pie viena projektaj; 5.: ~s pl — notikumi; the latest ~s in foreign affairs — pēdējie ārpolitikas jaunumi developmental [di.vebp'mentl] a at-

tīstības-; evolūcijas-deviance ['diivians] n novirze (no normas) deviant ['diiviant] In 1. dīvainis; 2. anomālija; II a 1. no normas novirzījies; d. social behaviour— antisociāla uzvedība; sexually d. — perverss; 2. vai. nepareizs; semantically d. — semantiski nepareizs deviate ['di:vieit] v (from) novirzīties deviation [,di:vi'ei/n] n 1. novirzīšanās; novirze; 2. (kompasa) deviācija; 3.pol. novirziens

device [di'vais] n 1. plāns, projekts; 2. viltība; triks; 3. ierīce; mehānisms; iekārta; computing d. — skaitļošanas ierīce; control d. — vadības iekārta, kontroliekārta; pickup d. — devējs, adapters; error sensing d. — kļūdu detektors; 4. emblēma; 5. devīze; 0 to leave smb. to his own ~s — atstāt kādu likteņa ziņā devil ['devi] I n 1. velns; what the d. do you mean? — ko jūs, velns parāvis, ar to gribat teikt?; lucky d. — laimes luteklis; poor d. — 1) nabadziņš; 2) (eksāmenā) caurkritušais; little (young) d. — 1) humor. velnēns; 2) iron, velna zellis; ~'s own luck — velnišķīga laime; 2.: the D. — sātans; 3. izpalīgs; māceklis; printer's d. — spiestuves māceklis; 4. piparots ēdiens; 5. tehn. plucināmā mašīna; 0 to give the d. his due — pienācīgi novērtēt pretinieku; to go to the d. — izputēt; to raise the d. — [sa]celt traci; to talk of the d. [and he is sure to appear] — kā vilku piemin, tā vilks klāt; between the d. and the deep (blue) sea — starp divām ugunīm; Dv 1. (for) strādāt melno darbu (piem., autora vietā); 2. gatavot piparotu ēdienu; ~led chicken — cālis "tabaka" devildom ['devkbm] n velnišķība devil-fish ['devlfi/] n iht. 1. raja;

2. astoņkājis; 3. tinteszivs, sēpija devilish ['devil/] I a velnišķīgs; ellišķīgs;

H adv velnišķīgi; sasodīti devilkin ['devlkin] n 1. velnēns; 2. draiskulis, nebēdnis

devil-may-care [.devlmei'kea] a bezrūpīgs;dexterity

pārgalvīgs; d.-m.-c. attitude — vieglprātīga attieksme

devilment ['devlmant] n 1. velnišķība; nežēlība; 2. palaidnība; nedarbs; to be up to some d. or other— būt gatavam uz nedarbiem devilry [devln] sk. devilment devil's advocate [.devlz'aedvakit] n strīda

meklētājs; strīdnieks devil's bones [.devlzlwunz] n spēļu kauliņi devil's books [.devlz'buks] n spēļu kārtis devil's darning needle [,devlz'da:nii],ni:dl]

n amer. spāre devil's dozen [.devlz'cLvzn] n amer. velna ducis

devil's piano [.devlz'pjaenao] n amer. mašīnpistole

devious ['diiviss] a 1. aplinku-; d. path —

aplinku ceļš; 2. viltīgs; negodīgs devisable [di'vaizabl] a 1. izgudrojams;

2.jur. novēlams (ar testamentu) devise [di'vaiz] I n jur. testaments, novēlējums; II v 1. atstāt mantojumā;

2. izdomāt; izgudrot

devisee [.devi'zi:] n jur. mantinieks deviser [di'vaiza] n 1. izgudrotājs; 2.jur. testators

devitalize [.dii'vaitalaiz] v atņemt spēku devitrification [di:,vitnfi'kei/n] n ķim.

atstiklošanās devoice [,di:'vois] v vai. padarit nebalsīgu devoid [di'void] a (of) tukšs; brīvs (no); room d. of furniture — istaba bez mēbelēm; d. of fear — bezbailīgs; d. of sense — bezjēdzīgs devolatilize [.diiva'laetilaiz] v degazēt devolution [,di:v3'lu:/n] n 1 .(varas, saistību) nodošana; 2. hiol. deģenerācija;

3. jur. (mantas) pāriešana cita īpašumā devolve [di'volv] v 1. nodot (varu, saistības);

2. (on, upon) (par amatu) pāriet cita rokās;

3. (par mantu) pāriet cita īpašumā Devonian® [de'vauman] I n Devonšīras

iedzīvotājs; II a Devonšīras-Devonianb [de'vaumsn] ģeol. I n devons; II a devona-

devote [di'vaut] v veltīt; ziedot; to d. oneself

(to) — nodoties devoted [di'vautid] a 1. veltīts; ziedots; years d. to science— zinātnei veltītie gadi;

2. uzticīgs; pieķēries; d. friend — uzticīgs draugs; 3. nodevies

devotee [,deva i/'ti:] n 1. cienītājs; mīļotājs; d. of music— mūzikas cienītājs; 2. dievlūdzējs

devotion [di'vau/n] n 1. pieķeršanās; nodošanās; d. to studies— nodošanās studijām; 2. veltīšana; ziedošana;

3. dievbijība; 4. : ~s pl — lūgšanas; reliģiskas ceremonijas

devotional [di'vau/snl] a dievbijīgs devour [di'vaua] v 1. [apļrit; 2. kāri uztvert; to d. book after book— aizgūtnēm lasīt grāmatu pēc grāmatas; ~ed by curiosity — ziņkārības pārņemts; 3. iznīcināt devouringly [di'vauantļli] adv rijīgi; kāri devout [di'vaut] a 1. dievbijīgs; 2. patiess; sirsnīgs; d. supporter— dedzīgs piekritējs

dew [dju:] I n 1. rasa; 2. piliens; asara; 3. poēt. svaigums; 0 mountain d. — viskijs; II v 1. rasot; it ~s — raso; 2. rasināt; slacīt

dewan [di'wa:n] n augsts ierēdnis (Indijā) dewberry ['djuiberi] n kazene dewclaw ['dju:kb:] n rudimentārs pirkstveida izaugums

dewdrop ['djuidrop] n 1. rasas piliens; 2. hrit. humor, piliens (degungalā); 3. amer. sl. otrā kursa students dew-fall ['dju:fo:l] n rasas parādīšanās laiks,

vakara rasa dewlap ['dju:laep] n pakakle (atkarena āda

zem kakla dažiem dzīvniekiem) dew-point ['djuipoint] n l.fiz. kušanas

temperatūra; 2. meteorol. rasas punkts dew-worm ['dju:w3:m] n slieka dewy ['dju:i] a 1. rasots; 2. valgs; 3. poēt. spirdzinošs; d. slumber— spirdzinošs miegs

dewy-eyed [,dju:i'aid] a iron, tvīkstošs dexter ['deksts] a labais dexterity [dek'steroti] n 1. veiklība; izveicība; 2. apdāvinātībadexterous

dexterous ['dekstaras] a 1. veikls; izveicīgs;

2. apdāvināts dextrose ['dekstraus] n ķīm. dekstroze dextrous ['dekstras] sk. dexterous dhoti ['dauti] n gurnu apsējs diabetes [,daia'bi:ti:z] n med. diabēts,

cukurslimība diabetic [.daia'betik] med. I n diabētiķis,

cukurslimnieks; II a diabētisks; [-diabēta-diabolicļal]-] {+diabēta- diabolicļal]+} [,daia'bt>lik(l)] a 1. velnišķīgs;

2. ļauns; nežēlīgs diabolism [dai'zebahzam] n 1. velnišķi gums;

2. burvestība, maģija diacritic [.daia'kntik] vai. I n diakritiskā

zīme; II a diakritisks diadem ['daiadam] In 1. diadēma; 2. (lapu,

puķu) vainags; 3. karaļa vara; II v kronēt diagnose ['daiagnauz] v diagnosticēt, noteikt

diagnozi diagnoses sk. diagnosis diagnosis [.daiag'nausis] n (pl diagnoses

[,daiag'nausi:z]) diagnoze diagnostic [.daiag'nostik] In 1. (slimības) simptoms; 2.: ~s pl — diagnostika; II a diagnostisks; diagnostikas-diagnostician [.daiagnos'ti/n] n diagnostiķis diagonal [dai'aeganl] I n diagonāle; II a

diagonāls diagram ['daiagraem] n diagramma dial f'daial] I n 1. ciparnīca; 2. (telefona aparāta) ciparripa; 3. skala; 4. sl. apaļš ģīmis; H v uzgriezt telefona numuru; how do I d. London? — kā sazvanīt Londonu? dialect ['daialekt] n dialekts, izloksne dialectal [.daia'lektl] a dialekta-, [-izloksnes-dialectic[al]-] {+izloksnes- dialectic[al]+} [,daia'lektik(l)] a dialektisks dialectician [.daialek'ti/n] n dialektiķis dialectics [.daia'lektiks] n dialektika; natural

d. — dabas dialektika dialectology [,daialek'tol3d3i] n dialektoloģija

dialling code ['daialitjkaud] n abonenta

izsaukšanas kods dialling tone ['daialiqtaun] n garš signāls

("līnija brīva") dialog ['daialog] amer. sk. dialogue dialogic [.daia'lodjik] a dialoga-

dialogue ['daialng] n 1. dialogs, saruna;

2. pol. (valstu vadītāju) domu apmaiņa dialysis [dai'aehsis] n ķim. dialīze diameter [dai'aemita] n diametrs diametral [dai'aemitral] a diametra-diametrical [.daia'metnkl] a diametrāls diametrically [.daia'metnkah] adv pilnīgi, pavisam; d. opposed ideas — pilnīgi pretējas domas; d. opposite — gluži pretējs diamond ['daiamand] I n 1. dimants; briljants; rough d. — 1) neslīpēts dimants; 2) krietns, bet neaptēsts cilvēks; sham d. — neīsts briljants; 2. dimants (stikla griešanai)-, 3. poligr. dimanta burti; 4. mat. rombs; 5. (kāršu spēlē) kāravs; 0 d. cut d. — tāds tādu pazīst; II a 1. dimanta-; 2. rombisks, rombveida-; III v izrotāt ar briljantiem

diamond-field ['daiamanJfiild] n dimanta atradnes

diamond-point ['daiamanrfpomt] n 1. gravēšanas adata ar dimanta uzgali; 2.pl dzelzc. sliežu ceļu slīps krustošanās punkts diapason [.daia'peizn] n diapazons diaper ['daiapa] n 1. tekst. damasts; 2, damasta dvielis (vai salvete); 3. amer. (bērna) autiņš; to get a d. on the baby — ietīt bērnu autiņā; 4. rombveida raksts diaphanous [dai'aefanas] a (par audumu)

caurspīdīgs diaphoretic [.daiafa'retik] I n sviedrēšanas

līdzeklis; II a sviedrēšanās-diaphragm ['daiafraem] n 1. anat., fiz. diafragma; 2. šķirtne; starpsiena; 3. fiz. membrāna; 4. hot., zool. plēve; 5. (pretapaugļošanās) gumijas uzmava diapositive [.daia'pnzitiv] n diapozitīvs diarchy ['daia:kx] n pol. divvaldība diarrhoea [.daia'na] n med. diareja, caureja diary ['daian] n 1. dienasgrāmata; to keep a d. — rakstīt dienasgrāmatu; 2. piezīmju grāmatiņa (ar kalendāru) diaspora [dai'aespara] n 1.: the D. vēst. — diaspora; 2. pl emigranti; Palestinian d. — palestīniešu bēgļi; 3. (kultūras u.tml.) izplatīšanās; the d. of the English speech — angļu valodas izplatība pasaulē

diastole [dai'aestali] nfiziol. diastole diathermy ['dai3,03:mi] n med. diatermija diathesis [dai'aeOasis] n med. diatēze diatomic [.daia'tnmik] a ķīm. no diviem

atomiem sastāvošs diatribe ['daiatraib] n 1. asa kritika (vārdos)',

2. denunciācija

dib [dib] n 1. kauliņu spēle; 2. spēļu marka;

3. sl. nauda; to be after the ~s — dzīties pēc naudas

dibasic [dai'beisik] a ķīm. divbāzisks; d.

acid — divbāziska skābe dibble ['dibl] n dēstāmais mietiņš (lāpstiņa) dice [dais] In pl l. spēļu kauliņi; 2. kauliņu spēle; II v 1. spēlēt ar kauliņiem; 2. izšūt kvadrātveida (kubveida) rakstā; 3. kul. sagriezt [kubveida] gabaliņos; <=> to d. away — nospēlēt; paspēlēt; 0 to d. with death — rotaļāties ar nāvi dice-box ['daisbnks] n spēļu kauliņu glāze dicer ['daisa] n kauliņu spēles dalībnieks dicey ['daisi] a sl. riskants; nedrošs dichloride [dai'kb:raid] n ķim. dihlorids dichromatic [.daikrau'maetik] a divkrāsains dick [dik] n sl. 1. dzimumloceklis; 2. amer.

detektīvs; slepenpolicists dickens ['dikinz] n sar. velns; what the d. do you want? — ko jums, velns parāvis, vajag? dicker8 ['dīka] I n 1. viens desmits (ādu vai citu preču); 2. maiņtirdzniecības prece; 3. sīks darijums; II v kaulēties (par cenu) dickerb ['dīka] n sar. vārdnīca dicky8 ['dīki] n 1. sl. ēzelis; 2. sl. putniņš (bērnu valodā); 3. (vīriešu) krekla priekša; krūteža; 4. (sieviešu tērpa) vestīte; 5. (bērnu) krūšautiņš; 6. kučiera (sulaiņa) sēdeklis (ratu aizmugurē); 7. saliekamais sēdeklis (divvietīgas automašīnas aizmugurē) dickyb ['dīki] a sar. 1. vājš; nespēcīgs; d.

heart — vāja sirds; 2. nedrošs; ļodzīgs dieta sk. dictum

dictaphone ['diktafaun] n diktofons dictate I n ['dikteit] priekšraksts; pavēle; ~s of reason — saprāta balss; II v [dik'teit] I. diktēt; 2. pavēlēt, diktēt; to d. the terms of a treaty — diktēt līguma noteikumus

dictation [dik'tei/n] n 1. diktāts; 2. diktēšana; 3. priekšraksts; 4.pol. diktāts; 0 to take d. — 1) rakstīt, kādam diktējot; 2) pakļauties diktātam dictator [dik'teita] n diktators dictatorial [.dikts'toinal] a \.(par varu)

diktatorisks; 2. (par raksturu) valdonīgs dictatorship [dik'teita/ip] n diktatūra diction ['dik/n] n 1. izteiksmes veids; vārdu izvēle; poetic d. — dzejas valoda; 2. dikcija dictionary ['dik/nan] n vārdnīca dictum ['dīktam] n (pl dieta ['dīkts] vai dictums ['diktamz]) 1. izteiciens; aforisms, domugrauds; 2. autoritatīvs paziņojums;

3.jur. tiesneša domas did sk. do

didactic [dai'daektik] a didaktisks, pamācošs didactics [dai'daektiks] n didaktika didapper ['daidaspa] sk. dabchick diddle ['didl] v sar. apmānīt; apkrāpt; to d.

smb. out of money — izkrāpt kādam naudu diddle-daddle [.didl'daedl] n sar. muļķība; nieki

diddy ['dīdi] a sl. mazs

didn't f'didnt] sais. no did not

dido ['daidau] n sar. nerātnība; nedarbs; to

cut ~es — muļķoties, blēņoties didy ['dīdi] n (bērnu) autiņš die8 [dai] n 1. (pl dice [dais]) spēļu kauliņš; the d. is cast pārn. — kauliņi ir mesti;

2. arh. (kolonnas) cokols; 3. tehn. spiedne; presforma, matrice; d. block— štance;

4. tehn. vītņojamā plate; klupe; 5. tehn. vilkšanas plate; filjers

dieb [dai] v 1. [noļmirt; what did he d. of? — ar ko viņš mira?; to d. in one's bed — mirt dabiskā nāvē; to d. by one's own hand — izdarīt pašnāvību; to d. by violence — mirt vardarbīgā nāvē; to d. for one's country— mirt par dzimteni; to d. in battle — krist kaujā; 2. beigties; [iz]zust;

3. (par vēju) norimt; 4. (par uguni) izdzist;

5. sar. kvēli vēlēties; I'm dying to see it — man ļoti gribas to redzēt; = to d. away — 1) (par skaņu, gaismu) izzust; 2) novīst; to d. back — (par augiem) apsalt; to d. down — 1) (par uguni) izdzist; 2) (pardie-away

troksni u.tml.) norimt; to d. for (smth.) sar. — ļoti vēlēties; to d. off — atmirt; to d. out — 1) izmirt; 2) (par motoru) noslāpt; 3) mil. (par uzbrukumu) apsīkt; 0 to d. game — mirt, droši skatoties nāvei acīs; to d. hard — 1) pretoties nāvei līdz pēdējam; 2) lēni atmirt; būt sīkstam; to d. in harness — mirt, pildot pienākumu; to d. in the last ditch — mirt, cīnoties līdz pēdējai asins lāsei; to d. with one's boots on — mirt spēka gados; never say d.! — nezaudē dūšu!

die-away ['daia.wei] n 1. novīšana; 2. rad. fedings

diehard ['daiha:d] a pol. konservatīvs dielectric [.dan'lektnk] el. I n dielektriķis;

n a dielektrisks die-out ['daiaut] n sar. 1. izmiršana; apsīkšana; 2. (motora) noslāpšana; 3. (skaņas) izzušana Diesel ['di:zl] n tehn. dīzelis; dīzeļmotors dieses sk. diesis

diesis ['daiasis] n (pi dieses ['daiasiiz]) 1. mūz.

diēzs; 2. poligr. dubultkrustiņš dieta ['daiat] n 1. (neangļu) parlaments;

2. starptautiska apspriede (konference) dietb ['daiat] I n 1. uzturs; full d. — bagātīgs uzturs; low d. — vājš uzturs; proper d. — pareizs uzturs; to live on ad. (of) — pārtikt (no); 2. diēta; to be (go) on a d. — ievērot diētu; to put on a d. — likt ievērot diētu; Dvi. ievērot diētu; 2. parakstīt diētu dietary ['dai atari] In 1. diēta; 2. deva,

porcija; II a diētisks dietetic [.daia'tetik] a diētisks dietetics [.daia'tetiks] n dietoloģija dietician [.daia'ti/n] n 1. dietologs;

2. diētmāsa die-up ['daiAp] n amer. sar. (lopu) nobeigšanās

diff [dif] n (sais. no difference) sar. starpība;

atšķirība; what's the d.? — kāda starpība? differ ['difa] v 1. atšķirties; nesakrist; nesaskanēt; we d. in taste — mūsu gaumes nesaskan; 2. (from, with) nebūt vienisprātis difference ['difrans] I n 1. starpība; atšķirība; 2. nesaskaņa; strīds; to settle the d. —

izbeigt strīdu; 3. mat. starpība; 0 it makes [a] great d.; it makes all the d. in the world— tas būtiski maina visu; tas ir pavisam kas cits; it makes no d. — tas neko nemaina; tam nav nozīmes; the d. between tweedledum and tweedledee — cik garš, tik plats; to split the d. — 1) sadalīt atlikumu vienādās daļās; 2) iet kompromisa ceļu; II v 1. atšķirt; 2. mat. aprēķināt starpību

different fdifrant] a 1. atšķirīgs; citāds; 2. dažāds; in d. colours — dažādās krāsās;in d. ways — dažādi differentia [.difs'ien/is] n (pi differentiae [.difa'ren/ii:]) raksturīga (atšķiriga) pazīme differentiae sk. differentia differential [.difs'ren/l] I n mat. diferenciālis; II a 1. atšķirīgs; 2. mat. diferenciāls; d. calculus — diferenciālrēķini differential gear [.difa'ren/Tgw] n

(automašīnas) ātruma pārslēgs differentiate [.difa'ren/ieit] v 1. atšķirt; to d. varieties of plants — atšķirt augu pasugas; 2. diferencēt; 3. diferencēties differentiation [.difsren/ī'ei/n] n 1. diferencēšana; 2. diferenciācija difficile ['difisi:l] a (par cilvēku) smaga

rakstura-; kaprizs difficult ['difikalt] a 1. grūts; d. task — grūts uzdevums; d. of access — grūti pieejams; 2. (par raksturu) smags; d. child — grūti audzināms bērns; he's a d. man to get on with — ar viņu ir grūti satikt difficult!|y ['difikalti] n 1. grūtības; to be in -ies for money — būt naudas grūtībās; do you have any -ies in understanding spoken English?— vai jums ir kādas grūtības saprast angļu sarunvalodu?; to work under -ies — strādāt grūtos apstākļos; 2. šķērslis; kavēklis; to raise (make) -ies over smth.— radīt šķēršļus; 3. amer. domstarpības; nesaskaņas

diffidence ['difxdans] n 1. pašpaļāvības trūkums; nedrošība; biklums; 2. novec. neuzticība; šaubas diffident ['difidant] a 1. nedrošs; bikls; 2. (in, of) neuzticīgs; aizdomu pilnsdigression

diffluence ['diflusns] n 1. izplūšana;

2. izšķīšana, izkušana diffluent ['difluant] a 1. izplūstošs;

2. šķīstošs, kūstošs diffract [di'fraekt] v fiz. lauzt (gaismas starus) diffraction [di'fraek/n] n fiz. difrakcija diffuse I a [di'fju:s] 1. izplatīts; 2. (par gaismu) izkliedēts; 3. liekvārdīgs; II v [di'fju:z] 1. izplatīt; 2. izplatīties; 3. izkliedēt (piem., gaismu); 4. (par gāzēm, šķidrumiem) difundēt diffuser [di'fjuizs] n tehn. smidzinātājs;

izkliedētājs diffusion [di'fju:3n] n 1. izplatīšanās;

2. (gaismas) izkliedēšana; 3.fiz., ķīm. difūzija; 4. liekvārdība

diffusive [di'fju:siv] a 1. izplūstošs; 2. difūzs;

3. liekvārdīgs

dig [dig] In 1.dunka; to give ad. — iedunkāt; 2. dzēlīga piezīme; 3. izrakumu vieta; izrakumi; to go on a d. — izdarīt izrakumus; 4. sl. īrēta istaba; 5. amer. sl. iekalējs; zubritājs; 6. amer. sl. kontrabandas slēpnis; 0 to have a d. at smth.— ķerties pie kā, izmēģināt ko; Uv (p. un p.p. dug [cLvg]) 1. rakt; uzrakt; 2. rakņāties, meklēt (rakstos u.tml.); 3. iegrūst dunku; 4. amer. sl. saprast; novērtēt; I don't d. break — man nepatīk breiks; 5. amer. sl. iekalt; zubrit; 6. amer. sl. satikt; <=> to d. at — iedzelt; stop ~ging at me! — beidz man piekasīties!; to d. for — (rokot) meklēt; to d. for gold— meklēt zeltu; to d. in — ierakt; iestrādāt (zemē)\ to d. into — 1) iedurt (dakšiņu, dunci u.tml.); 2) piecirst (piešus); 3) ķerties pie ēšanas; 4) sīki noskaidrot; to d. out — 1) izrakt; 2) atrakt (no sniega lavīnas u.tml.); 3) (par dzīvnieku) drāzties, mesties; 4) pārn. noskaidrot; izdibināt; to d. out the truth — uzzināt patiesību; to d. over pārn.— pārdomāt; to d. up— 1) izrakt; to d. up potatoes — rakt kartupeļus; 2) uzplēst (atmatu); 3) pārn. (no jauna) uziet;

4) savākt (piem., naudu)-, 0 to d. dirt amer.— tenkot; to d. one's heels in — iespītēties; to d. oneself a nod amer. —

nosnausties; to d. smb. in the ribs — piebikstīt kādam sānos digest I n ['daid3est] 1. īss izklāsts; d. of the week's news — nedēļas notikumu apskats; 2. jur. likumkrājums; II v [dai'd3est]

1. sagremot; 2. (par zālēm u.tml.) veicināt gremošanu; 3. apgūt (zināšanas); izprast; to d. the events— orientēties notikumos; 4. paciest; 5. klasificēt; 6. ķīm. iztvaicēt

digester [dai^ests] n 1. gremošanu veicinošs līdzeklis; 2. hermētiski noslēgts trauks

digestible [dai^establ] a 1. sagremojams;

2. viegli izprotams

digestion [dai'd3est/3n] n 1. gremošana;

2. (zināšanu u.tml.) apgūšana digestive [di'd3estiv] I n gremošanu veicinošs

līdzeklis; II a 1. gremošanas-; to suffer from d. trouble— slimot ar gremošanas traucējumiem; 2. gremošanu veicinošs digger ['dīga] n 1. racējs; 2. zeltracis;

3. rokamā mašīna; potato d. — kartupeļu rokamā mašīna; 4. tehn. ekskavators; 5. sl. austrālietis

digging ['digiq] n 1. rakšana; zemes darbi; 2.: ~s pl— raktuves; 3.: ~s pl sar.— mājoklis

digit [*did3it] n 1. zool., anat. pirksts; 2. mat. cipars; vienzīmes skaitlis; binary d. — skaitlis binārajā skaitīšanas sistēmā digital ['did3itl] a ciparu-; d. computer — ciparu skaitļošanas mašīna; d. clock — elektroniskais pulkstenis digitalis [,did3i'teilis] n hot. uzpirkstīte digitate[d] ['did3iteit(id)] a 1. zool. ar

pirkstiem; 2. bot. pirkstveidīgs dignified ['dignifaid] a cienīgs dignify ['dignifai] n godināt; cildināt dignitary ['dignitan] n augsta amatpersona dignity ['dignati] n 1. cieņa; gods; to consider it beneath one's d. — uzskatīt par sevis necienīgu; 2. tituls; to confer the d. of peerage — piešķirt pēra titulu digraph ['daigra:f] n vai. digrāfs digress [dai'gres] v (from) novirzīties (no temata)

digression [dai'gre/n] n novirzīšanās (no

temata)

digs [digz] n sar. īrētas (mēbelētas) istabas; to move into d. — pārcelties uz mēbelētām istabām

dihedral [dai'hiidrsl] a mat. divplakņu-; d.

angle — divplakņu kakts dike" [daik] In 1. dambis; aizsprosts; 2. grāvis; 3. pārn. šķērslis; 4. ģeol. dzīsla; II v 1. aizdambēt; 2. nosusināt (ar grāvju palīdzību) dikeb [daik] n sl. lezbiete dilapidate [di'laepideit] v 1. sagraut; 2. sagrūt;

sabrukt; 3. izšķiest, izšķērdēt dilapidated [di'laepideitid] a 1. pussagruvis; 2. (par mēbelēm) salauzts; nolietots; 3. (par apģērbu) noplucis; 4. izputināts dilapidation [di,laepi'dei/n] a 1. sagrūšana;

2. nolietošana; 3. izputināšana dilatation [.dailei'tei/n] n 1. paplašināšana;

2. paplašinājums dilate [dai'leit] v 1. izplest; ieplest (piem., acis); 2. izplesties; => to d. upon — spriedelēt

dilatory ['ditatari] 1. tūļīgs; 2. (par rīcību) novēlots; d. policy—nogaidīšanas politika dilemma [di'lema] n dilemma; to be in d. —

būt dilemmas priekšā dilettante [.dilitaenti] I n diletants; II a

diletantisks dilettantism [.dili'taentizam] n diletantisms diligence8 ['diL^ans] n vēst. diližanss, pasta rati

diligenceb ['dilidjans] n čaklums; uzcītība, centība

diligent ['dilu^ant] a 1. čakls; uzcītīgs,

centīgs; 2. (par darbu) rūpīgs dili [dil] n dilles

dillion ['dilian] n amer. sl. milzīgs skaitlis dilly ['dili] n sl. 1. kaut kas kolosāls; a d. of a girl — superīga meitene; a d. of a film — traki aizraujoša filma; 2. grūti izcīnīts futbolmačs dilly-dally ['dilidaeli] v sar. 1. vilcināties;

tūļāties; 2. niekoties diluent ['diljuant] I n med. (asins) šķīdinātājs;

n a šķīdinošs dilute [dai'luit] I a atšķaidīts; II v atšķaidīt; 0

to d. labour — aizstāt kvalificētus strādniekus ar nekvalificētiem dilutee [,dailu:'ti:] n mazkvalificēts strādnieks (kas pieņemts darbā sakarā ar uzņēmuma paplašināšanu) dilution [dai'lu:/n] n 1. atšķaidīšana; 2. šķīdums; šķīdinājums; 0 d. of labour — kvalificētu strādnieku aizstāšana ar nekvalificētiem diluvial [dai'lu:vial] a bibl. grēku plūdu-dim [dim] I n amer. sl. vakars; nakts; II a

1. nespodrs; blāvs; 2. neskaidrs; miglains; d. idea— nekaidrs priekšstats; 3. (par redzi) vājš; 4. sar. (par cilvēkiem) aprobežots; d. wit — stulbenis; 0 to take a d. view of smth.— nebūt augstās domās par kaut ko; from the d. and distant past — no neatminamiem laikiem; III v 1. kļūt nespodram (blāvam); 2. padarīt nespodru (blāvu); 3. (par redzi) kļūt vājākam; 4. matēt (stiklu); <=> to d. out — aptumšot

dime [daim] n amer. desmitcentu monēta; d. novel — lubromāns; 0 I don't care ad. — man ir pilnīgi vienalga; to get off the d. — beigt slaistīties (klaiņot) dimension [di'men/n] n dimensija, izmērs;

of great ~s — milzīga apjoma-dimensional [di'men/nl] a 1. izmēra-;

apjoma-; 2. telpisks dimerous ['dimaras] a hot., zool. divdabīgs dimethyl [dai'meGil] n etāns dimidiate I n [di'midiat] pārdalīts uz pusēm;

II v [di'midieit] pārdalīt uz pusēm diminish [di'mini/] v 1. samazināt;

2. samazināties; nodilt; 3. mazināt (nozīmi, vērtību)

diminished [di'mini/t] a 1. samazināts; 2. (par nozīmi, vērtību) mazināts; 3. mūz. pazemināts par pustoni diminution [,dimi'nju:/n] n 1. samazināšana; 2. samazināšanās diminutival [di,minju'taiv3l] a vai. (par

sufiksu) pamazināmais diminutive [di'minjutiv] I n vai. deminutīvs, pamazināmais vārds; Hal. sīks; niecīgs; 2. vai. pamazināmais dimity ['dimiti] n tekst. kanifassdip

dimmer ['dima] n el. reostats; pārslēgs

(gaismas regulēšanai) dimmish ['dimi/] a blāvs; nespodrs dimness ['dimnas] n 1. blāvums; nespodrība; 2. krēsla

dim-out ['dimaut] n sar. daļēja aptumšošana dimple ['dimpl] I n 1. bedrīte (vaigā, zodā); 2. iedobums; 3. ņirbu

vilnītis; II v

1. savilkties bedrītēs; 2. ņirbēt

dimply ['dimpli] a 1. (par vaigiem) ar

bedrītēm; 2. (par ūdens virsu) ņirbīgs din [din] I n troksnis; šķindoņa; to make (kick up) ad. — sacelt troksni; II v 1. šķindēt;

2. skandināt; to d. smth. into smb.'s ears — kādam kaut ko nemitīgi iegalvot

dinanderie [di,na:t]da'ri:] n vara trauki dinch [dint/] v nodzēst cigaretes galu dine [dam] v 1. pusdienot, ēst pusdienas; 2. pacienāt ar pusdienām; => to d. in — ēst pusdienas mājās; to d. out — ēst pusdienas ārpus mājas; to d. off — 1) ēst pusdienās; 2) pusdienot uz citu rēķina; 0 to d. with Duke Humphrey (to d. with Democritus) — palikt bez pusdienām; to d. with Mohammed — nomirt diner ['daina] n 1. pusdienotājs; 2. bufete (ar

uzkožamiem)', 3. restorānvagons diner-out [.dainsr'aut] n cilvēks, kas ēd

pusdienas ārpus mājas dinette [dai'nat] n stūrītis pusdienošanai dinette set [dai'natset] n pusdienu galdiņš ar taburetēm

ding [di»]] I n zvana skaņas; II v (p. un p.p. dinged [dirjd] vai dung [dAT]]) 1. (par metāla priekšmetu) šķindēt; 2. sar. skandināt; atkārtot dingbat ['dirjbaet] n amer. sar. 1. stulbenis;

2. nūja; 3. joks ding-dong [.diij'dot]] I n 1. zvanu skaņas;

2. (pulksteņa) ceturtdaļstundas sitiens;

3. sar. skandināš ana; atkārtošana; 4. sl. strīds; ķīviņš; II a mainīgs; d.-d. fight — cīņa ar mainīgiem panākumiem; HI adv neatlaidīgi; sīvi; IV int bim-bam!

dinge [diru^j] n sl. 1. nēģeris; 2. nēģera bērns;

3. nesugaslopi dingey ['ditjgi] n 1. (neliela) laiva; 2. pie-

pūšamā gumijas laiva dinghy ['dirjgi] sk. dingey dingle ['diiļgl] n (kokiem apaugusi) grava dingle-dangle ['diqgl.daengl] n šūpošanās,

svārs tīšanās dingo ['diqgau] n 1. zool. dingo; 2. sl. klaidonis

dingy ['diqify] a 1. nespodrs; 2. nokvēpis; notraipīts; noputējis; 3. (par reputāciju) aptraipīts; 4. (par apģērbu) apdilis dining-car ['dainii]ka:] n restorānvagons dining-hall ['dainirļho:l] n ēdamzāle dining-room ['daimrjrum] n ēdamistaba dinkum ['diskam] a sar. īsts; patiess dinky ['dnjki] a 1. jauks; burvīgs; 2. amer.

sl. mazs (piem., par istabu) dinner ['dins] n 1. pusdienas; to have (take) d. — ēst pusdienas; basket d. amer. — pikniks; 2. vakariņas; 3. bankets; to give a d. — sarīkot banketu dinner-jacket ['dina.djaekit] n smokings dinner-service ['din3,s3:vis] n pusdienu servīze

dinner-set ['dinsset] sk. dinner-service dinner-ware ['dinawes] n galda trauki

(pusdienām) dinosaur ['dainaso:] n dinozaurs; 0 d. wing

iron. — reakcionārais spārns dint [dmt] I n 1. iedobums; iespiedums (no sitiena)', 2.: by d. of smth.— ar kaut kā palīdzību; II v iespiest; iedobt diocesan [dai'nsisn] n bazn. eparhijas galva diocese ['daissis] n bazn. eparhija, bīskapija diode ['daiaud] n rad. diode, divelektrodu lampa

dioecious ['daiii/as] a hot. divmāju-diopter [dai'opta] n opt. dioptrija diorama [.dais'raima] n diorāma dioxide [dai'oksaid] n ķīm. dioksīds dip [dip] Irti. iemērkšana; iegremdēšana; 2. ieniršana; d. in the sea — izpeldēšanās jūrā; to have (take, go for) ad. — izpeldēties; 3. šķīdums (tīrīšanai, krāsošanai)', 4. lieta svece; 5. (magnēt-

adatas) novirzīšanās; 6. ģeol. ieplaka; 7. sl.

kabatzaglis; 8.: the penny d. — spēļu automāts (kurā iemet peniju); II v 1. ie-

mērkt; iegremdēt; to d. garments — krāsot drēbes; to d. candles — liet sveces; 2. ienirt; 3. noslīdēt zemāk; nolaisties; the sun ~s below the horizon— saule nolaižas aiz horizonta; the road ~s — ceļš iet no kalna lejup; 4. nolaist (buru, karogu); 5. (par magnētadatu) novirzīties; 6. ieskatīties; ielūkoties; to d. into a book— paviršі izšķirstīt grāmatu; to d. into the future — ielūkoties nākotnē; 7. sl. ieķīlāt; 8. sl. izkrist (eksāmenā); 0 to d. in the gravy — piesavināties svešu naudu; to d. into one's purse (pocket) — šķiesties ar naudu diphase ['daifeiz] a el. divfāžu-diphasic [dai'feizik] sk. diphase diphosgene [dai'fozd3i:n] n ķim. difosgēns diphteria [dif Ghana] n med. difterija diphthong ['difBtn]] n vai. diftongs, divskanis diploma [di'pbuma] n diploms; atestāts diplomacy [di'pbumasi] n diplomātija diplomaed [di'pbumad] a diplomēts diplomat ['dipbmaet] n diplomāts diplomatic [.dipb'maetik] a 1. diplomātijas-; d. body (corps)— diplomātiskais korpuss; 2. diplomātisks; taktisks; 3. (par seno dokumentu kopijām) precīzs diplomatics [.dipb'maetiks] n 1. diplomātija;

2. diplomātika (paleogrāfijas nozare) diplomatist [di'pbumatist] n pārn. diplomāts diplomatize [di'pbumataiz] v vest diplomātiskas sarunas dipole ['daipaul] n fiz. dipols dipper ['dipa] n 1. smeļamais kauss; 2. amer. anabaptists; 3. ūdensstrazds; 4.: the [Big] D. amer. — Lielais Lācis; the Little D. amer. — Mazais Lācis dippy ['dipi] a sl. traks, ķerts dipso ['dipsau] n sl. žūpa dipsomania [.dipsa v'meima] n alkoholisms dipsomaniac [,dipsa i/'meiniaek] n alkoholiķis

dipstick ['dipstik] n dziļuma mērītājs

(šķidrumam tvertnē) dipswitch ['dipswit/] n (automašīnas) gaismas pārslēgs (no tālajām gaismām uz tuvējām)

dipterous ['diptares] a zool., bot. divspāmu-

diptych ['diptik] n diptihs

dire ['daia] a drausmīgs; šausmīgs; d. need —

galējs trūkums direct [di'rekt] I a 1. taisns; tiešs; d. opposite— pilnīgs pretstats; d. speech gram. — tiešā runa; d. current el. — līdzstrāva; d. train— tiešās satiksmes vilciens; d. hit (shot) mil. — tiešs trāpījums; 2. atklāts; vaļsirdīgs; II v 1. vadīt; pārvaldīt; to d. a business— vadīt uzņēmumu; 2. norīkot; pavēlēt; 3. vērst; virzīt; to d. one's attention (to)— vērst uzmanību; 4. parādīt ceļu; can you d. me to the station? — vai jūs man neparādītu ceļu uz staciju?; 5. adresēt; sūtīt; III adv tieši direction [di'rek/n] n 1. vadīšana; vadība; to work under the d. of smb.— strādāt kāda vadībā; 2. direkcija; valde; 3. norādījums; ~s for use — lietošanas pamācība; 4. : ~s pl— direktīva[s]; 5. virziens; improvements in many ~s — dažāda veida uzlabojumi; 6. adrese directional [di'rek/nal] a 1. virziena-; 2.: d.

aerial — peilēšanas antena direction-finder [di'rek/n.fainda] n jūrn.,

rad. peilers direction-finding [di'rek/n,faindii]] n jūrn.,

rad. peilēšana directive [di'rektiv] I n direktīva; II a

direktīvs, norādošs directly [di'rekth] I adv 1. taisni; tieši; 2. [arī 'drekli] tūlīt; nekavējoties; II [ari 'drekli] conj tiklīdz directness [di'rektnas] n 1. taisnums; tiešums;

2. atklātība; vaļsirdība; d. of speech — atklāta valoda

director [di'rekte] n 1. direktors; vadītājs; managing d. — rīkotājdirektors; art d. — mākslinieciskais vadītājs; 2. valdes loceklis; board of ~s — 1) valde; 2) direkcija;

3. (filmas) režisors; 4. diriģents directorate [di'rektarot] n direkcija directorship [di'rekta/īp] n direktora amats directory [di'rektan] In 1. adrešu (izziņu)

grāmata; telephone d. — telefona abonentu saraksts; 2. rokasgrāmata; 3. amer. direkcija; II a direktīvs; instruktīvs

directory inquiries [di'rektan.m'kwaianz]

n uzziņas (pa telefonu) directress [di'rektns] n direktore directrices sk. directrix directrix [di'rektnks] n (pi directrices

[di'rektnsiz]) mat. direktrise direful ['daiafi/l] a drausmīgs; šausmīgs dirge [d3:d3] n kapa dziesma dirigible ['dmd33bl] I n dirižablis; II a vadāms

diriment fdinmant] a anulējošs dirk [d3:k] n duncis

dirndl ['d3:ndl] n kupla kleita ar piegulošu vidukli

dirt [d3:t] n 1. netīrumi; dubļi; to fling (throw) d. (at) pārn. — nomētāt dubļiem (nomelnot); 2. zeme; māls; d. floor — klons; d. road — zemesceļš; 3. zemiskums; negodīgums; to do smb. (treat smb. as) d. — izturēties nekrietni pret kādu; 4. amer. sl. tenkas; baumas; to dig d. — tenkot; 5.: d. farmer amer. — fermeris, kas pats apstrādā zemi; 0 as cheap (common) as d. — lētāks par lētāku; to eat d. — pazemoties; to dish the d. amer. — rakņāties cita netīrajā veļā dirt-cheap [.d3:t't/i:p] a sar. ļoti lēts dirtily ['d3:tih] adv 1. netīri; 2. zemiski; negodīgi

dirtiness ['cbitinssļ n 1. netīrība; 2. zemiskums; negodīgums dirt poor [.cbit'pua] a sar. ļoti nabadzīgs dirt track ['d3:ttraek] n 1. izdedžu celiņš;

2. (motobraucēju) treks dirty ['d3:ti] I a 1. netīrs; 2. zemes-; zemjains-; 3. (par laiku) slikts; 4. zemisks; nekrietns; d. player — negodīgs spēlētājs; d. trick— nekrietnība; to do the d. of smb.— izturēties nekrietni pret kādu; 5. neķītrs; to give smb. a d. look — neķītri paskatīties uz kādu; 6.fīz. radioaktīvs; d. bomb— bumba, kas izsēj radioaktīvus nokrišņus; 7.: d. neck amer. — lauk-trādnieks; melnstrādnieks; II v 1. notraipīt; 2. kļūt netīram dirty work ['d3:ti W3:k] n 1. netīrs darbs; 2. nekrietnība

disability [.diss'bibti] v 1. nespēja; nevarība; d. pension— invaliditātes pensija; 2. jur. tiesībnespēja disable [dis'eibl] v 1. padarit darba nespējīgu; sakropļot; 2. jur. atņemt tiesības; to d. smb. from inheriting— atņemt mantojuma tiesības; 3. mii. izvest no ierindas disabled [dis'eibld] a (darba) nespējīgs; sakropļots; d. worker — darba invalīds; d. soldier — kara invalīds disabuse [.diss'bjuiz] v atgriezt no maldiem (māņticības); to d. one's mind — nākt pie prāta

disaccord [.diss'koid] I n nesaskaņa; domstarpības; II v (par uzskatiem) nesaskanēt disaccustom [.diss'kAStam] v atradināt disadvantage [,dis3d'va:ntid3] n

1. neizdevīgs stāvoklis; to be at a d. — atrasties neizdevīgā stāvoklī; to put smb. at a d.—nostādīt kādu neizdevīgā stāvoklī; to take smb. at a d. — pārsteigt kādu;

2. traucējums; trūkums; 3. zaudējums; to sell at a d. — pārdot ar zaudējumiem

disadvantaged [,dis3d'va:ntid3d] n 1. nelabvēlīgs; d. children — bērai no nelabvēlīgām ģimenēm disadvantageous [,disaedva:n'teid33s] a

neizdevīgs disaffected [.disa'fektid] a neapmierināts disaffection [.disa'fek/n] n neapmierinātība; nepatika

disaffiliate [.disa'fibeit] v (from) pārtraukt attiecības

disaffirm [.disa'fjim] v 1. noliegt; 2. jur.

atcelt (spriedumu) disaffirmation [,diS3f3:'mei/n] n 1. noliegums; 2. jur. (sprieduma) atcelšana disafforest [.disa'fonst] v atmežot, izcirst mežus

disafforestation [.diss.fons'tei/n] n at-

mežošana, mežu izciršana disagree [.disa'gri:] v (with) I. nesaskanēt; 2. nepiekrist; nebūt vienisprātis; 3. nepanest (klimatu, barību); meat ~s with him — viņš nepanes gaļu disagreeable [.disa'gnabl] a 1. nepatīkams;

311disagreeableness

i 2. nelaipns; īgns disagreeableness [.diss'gnsblnas] n

nepatikšanas disagreement [.disa'griimant] n nesaskaņas; domstarpības; to be in d. with smb. (vai smth.) — būt

domstarpībām ar kādu (vai par ko)

disallow [.disa'lau] v neatļaut disallowable [.disa'lausbl] a neatļauts disanul [.disaW] v anulēt disappear [.disa'pia] v nozust; pazust; izzust disappearance [.disa'piarans] n nozušana;

pazušana; izzušana disappoint [.disa'pomt] v 1. likt vilties;

pievilt cerības; 2. izjaukt (plānu, nodomu) disappointment [.disa'pointmant] n vilšanās disapprobation [.disaepra u'bei/n] n neatzīšana

disapproval [,diS3'pru:vl] n nepiekrišana;

neatzīšana (par labu); nosodīšana disapprove [,disa'pru:v] v (of) nepiekrist;

neatzīt (par labu); nosodīt disapprovingly [.disa'pruivirjli] adv nosodoši

disarm [dis'aim] v 1. atbruņot; 2. atbruņoties;

3. pārn. padarīt nekaitīgu disarmament [dis'aimamant] n 1. atbruņošana; 2. atbruņošanās disarrange [.diss'rein d3] v 1. izjaukt

(plānus); 2. sajaukt (matus) disarrangement [.disa'rein ^mant] n

1. nekārtība; 2. sajaukšana disarray [.disa'rei] I n nekārtība; sajukums; in d. — nekārtībā; II v radīt nekārtību; sajaukt

disarticulate [,disa:'tikjuleit] v sadalīt

[sastāvdaļās] disassemble [.diss'sembl] v demontēt; izjaukt

disassociate [.disa'sau/ieit] sk. dissociate disaster [di'za:sto] n posts; nelaime; 0 to court

(invite) d. — piesaukt nelaimi disastrous [di'zaistras] a nelaimi nesošs; postošs

disavow [.disa'vau] v formai. 1. noliegt;

neatzīt; 2. atsacīties disavowal [.disa'vaual] n formāl.

1. noliegšana; neatzīšana; 2. atteikšanās disbalance [dis'baelsns] n līdzsvara

izjaukšana (pārkāpšana); nestabilitāte disband [dis'baend] v izformēt (karaspēku) disbar [dis'ba:] v jur. atņemt advokāta tiesības

disbark [dis'ba:k] v noplēst (nolobīt) mizu disbelief [,disbi'li:f] n (in) neticība; šaubas disbelieve [.disbi'li: v] v (in) neticēt; apšaubīt disbranch [dis'bra:nt/] v apgriezt zarus

(kokam)

disburden [dis'b3:dn] v atbrīvot no nastas (smaguma); 0 to d. one's mind — izkratīt sirdi

disburse [dis'b3:s] v 1. izmaksāt daļu (iekrātās, sa\'āktās) naudas; 2. norēķināties; apmaksāt

disc [disk] n 1. disks; the Sun's d. — saules disks; slipped d. med. — (mugurkaula starpskrieme(a) diska trauma; 2. (hokeja) ripa; 3. skaņuplate; 4. inform. (arī magnetic d.) magnētdisks discard I n ['diska :d] 1. (kāršu) nomešana;

2. nomesta kārts; II v [dis'kaid] 1. atmest (kā nederīgu); to d. old friends — pamest vecus draugus; to d. old beliefs — atmest vecus uzskatus; 2. nomest (kārti); 3. atlaist (no darba)

discern [di's3:n] v saskatīt; ieraudzīt; to d. no difference— nesaskatīt atšķirību; to d. between good and evil, to d. good from evil — atšķirt labu no ļauna discernible [di's3:n3bl] a saskatāms; atšķirams

discerning [di's3:mi]] a uztverigs; apķērīgs discernment [di's3:nmant] n uztveres spēja; apķērība

discharge In f'dist/a^] 1. izkraušana; 2. izšaušana; 3. el. izlādēšanās; 4. (strutu u.tml.) izdalījumi; 5. atlaišana;

atbrīvošana (no darba, cietuma u.tml.); 6. demo-bilizēšanās; 7. izrakstīšana (no slimnīcas); 8. (pienākuma) pildīšana; 9. (parāda) samaksa; 10. tehn. izplūde; izvadīšana; d. pipe— novadcaurule; liv [dis't/a:d3] 1. izkraut; 2. izšaut; 3. el. izlādēt; 4. izdalīt (strutas u.tml.); 5. atlaist; atbrīvot (no

darba, cietuma u.tml.); 6. demobilizēties; 7. izrakstīt (no slimnīcas); 8. izpildīt (pienākumu); 9. samaksāt (parādu)-, to d. a claim jur. — apmierināt prasību; 10. izgrūst (vārdus); to d. oaths— raidīt lāstus; 11. izkratīt (sirdi); 12. ietecēt, ieplūst; 13. tehn. izlaist; izvadīt; 14. noņemt takelāžu

dischargee [,dist/a:'d3i:] n amer. atvaļināts

kareivis; demobilizētais discharger [dis't/a:d33] n 1. izkrāvējs; 2. el. izlādētājs; lightning d. — zibensnovedējs; 3. notekcaurule disc harrow ['diskhaerau] n šķīvju ecēšas disci sk. discus

disciple [di'saipl] n 1. skolnieks; māceklis;

2. sekotājs; 3. apustulis disciplinarian [.disipli'neanan] n disciplīnas piekritējs

disciplinary ['disiplman] a 1. disciplīnas-;

disciplinārs; 2. disciplinējošs discipline ['disiplin] I n 1. disciplīna; to keep up (maintain) d. — uzturēt disciplīnu; split and polish d. mii. — stingra disciplīna; 2. disciplinētība; 3. disciplīna (zinību nozare); 4. sods; II v 1. disciplinēt; 2. sodīt (par disciplīnas pārkāpumu) disc jockey ['disk,d3Dki] n diskžokejs, diskors

disclaim [dis'kleim] v 1 .jur. atteikties (no

tiesībām); atsaukt (prasību); 2. noliegt; neatzīt

disclaimer [dis'kleima] v 1 .jur. atteikšanās (no tiesībām); (prasības) atsaukšana; 2. noliegšana; neatzīšana disclose [dis'klauz] v atklāt disclosure [dis'kbu33] n 1. atklāšana;

2. atklājums disco ['diskau] n (saīs. no discotheque) sar.

diskotēka discoid ['diskoid] a diskveidīgs discolor [dis'kAla] amer. sk. discolour discolour [dis'kAb] v 1. mainīt krāsu;

2. nobālēt; noplūkt discolo[u]ration [dis,kAb'rei/n] n 1. krāsas

maiņa; 2. nobalēšana; noplukšana discomfit [dis'kAmfit] v 1. izjaukt (plānus);

2. apmulsināt discomfiture [dis'kAmfit/a] n 1. (plānu)

izjaukšana; 2. apmulsums; apjukums discomfort [dis'kAmfat] I n neērtība;

neomulība; II v radīt neērtības discommode [.diska'maud] v radīt neērtības discommon [disTcoman] v jur. atņemt tiesības

lietot sabiedrisko zemi discompose [.disksm'psuz] v satraukt discomposure [.diskam'p^a] n satraukums disconcert [,diskan's3:t] v 1. samulsināt;

2. izjaukt (plānus)

disconnect [.diska'nekt] v 1. atšķirt; atdalīt; atkabināt; 2. el. atvienot; izslēgt; ~ing switch — (strā\>as) izslēdzējs disconnectedly [.diska'nektidh] adv nesakarīgi; to speak d. — runāt nesakarīgi disconnection [.diska'nek/n] n 1. atšķiršana;

atdalīšana; atkabināšana; 2. el. atvienojums disconnexion [.diska'nek/n] sk. disconnection disconsolate [dis'konsabt] a nelaimīgs; bēdu pārņemts

discontent [.diskan'tent] I n neapmierinātība; II a (with) neapmierināts; m adv radīt neapmierinātību; to be ~ed — būt neapmierinātam discontentment [.diskan'tentmant] n

neapmierinātība discontiguous [.disksn'tigjuss] a 1. blakus

neesošs; 2. (par jēdzieniem) nesaistīts discontinuance [.diskan'tinjuans] n izbeigšana; pārtraukšana discontinue [.diskan'tmju:] v 1. izbeigt; pārtraukt; 2. atmest (piem., paradumu);

3. beigties

discontinuity [,diskrmti'nju:3ti] n 1. pārtraukums; 2. saistības trūkums; ne-sakari gurns discontinuous [.diskan'tinjiras] a 1. pārtraukts; d. function mat. — pārtraukta funkcija; 2. saraustīts; nesakarīgs discord I n ['disko :d] 1. nesaskaņa; apple of d. — strida ābols; 2. mūz. disonanse; II v [dis'ko:d] 1. nebūt vienisprātis; 2. mūz. radīt disonansi

discordance [disTcoidans] sk. discord I

313discordant

, discordant [dis'koidant] a 1. nesakarigs; d. opinions — atšķirīgi viedokļi; 2. ne-harmonisks; d. note — disonanse discotheque ['diskautek] n diskotēka discount I n ['diskaunt] 1. atlaide; at a d. — ar atlaidi; par zemāku cenu; 2. ek. diskonts; 3.: d. store — nocenoto preču veikals; II v [dis'kaunt] 1. nolaist cenu; samazināt vērtību; 2. ek. diskontēt (vekseli); 3. neņemt vērā

discountenance [dis'kauntinans] v neatzīt par labu

discourage [dis'ki\rid3] v 1. atņemt (laupīt) drosmi; 2. zaudēt drosmi; 3. (from) atrunāt; to d. smoking — apkarot smēķēšanu discouragement [dis'Lvr^mant] n 1. drosmes atņemšana; 2. drosmes zaudēšana, mazdūšība; 3. atrunāšana discourse I n ['disko:s] 1. lekcija; pārruna; 2. saruna; II v [dis'ko:s] 1. runāt (patriote iktu tematu); pārrunāt; 2. sarunāties discourteous [dis'k3:tias] a nepieklājīgs; nelaipns

discourtesy [dis'k3:tasi] n nepieklājība; nelaipnība

discover [dislcAva] v 1. atklāt; atrast; to d. a new country — atklāt jaunu zemi; 2. atklāt; darīt zināmu; to d. a secret to smb.— uzticēt kādam noslēpumu discovert [dis'kAvat] n jur. atraitne;

neprecējusies sieviete discovery [dis'kAvari] n 1. atklāšana; D. day — Amerikas atklāšanas diena (12. oktobris); 2. atklājums discredit [dis'kredit] I n 1. neslava; negods; to bring d. (on) — celt neslavu; 2. šaubas; neticība; to throw d. (on)— apšaubīt; to bring d. upon oneself— radīt neuzticību pret sevi; 3. ek. kredīta atņemšana; II v

1. diskreditēt; celt neslavu; 2. apšaubīt discreditable [dis'kreditabl] a diskreditējošs discreet [di'skriit] a 1. piesardzīgs; apdomīgs;

2. diskrēts

discrepancy [dis'krapansi] n nesaskaņa; pretruna

discrepant [dis'krapant] a nesaskanīgs; pretrunīgs

discrete [di'skriit] a 1. nošķirts; atsevišķs;

2.filoz. abstrakts discretion [di'skre/n] n 1. uzmanība; piesardzība; apdomība; years (age) of d. — pilngadība; to show d. — būt piesardzīgam; 2. rīcības brīvība; ieskats; I leave it to your d.; use your d. — es to atstāju jūsu ziņā discretionary [di'skre/nan] a patstāvīgs;

saprātīgs; apdomīgs discriminate [di'sknmineit] v 1. atšķirt; izšķirt; 2. diskriminēt; to d. in favour of smb.— nostādīt kādu izdevīgākā stāvoklī discriminating [di'skrimineitii]] a 1 .(par pazīmi u.tml.) atšķirīgs; raksturīgs;

2. spējīgs atšķirt; d. taste — izkopta gaume;

3. diferenciāls; d. tariff — diferenciālā muita

discrimination [di,sknmi'nei/n] n 1. spēja atšķirt; 2. diskriminācija; race d. — rasu diskriminācija discriminative [di'sknminativ] a 1. atšķirīgs;

raksturīgs; 2. spējīgs atšķirt discursive [di'sk3:siv] a 1. saraustīts; 2. loģ. diskusīvs

discus ['diskas] n (j)l disci ['diskai]) disks; d.

thrower — diska metējs discuss [di'skAs] v 1. diskutēt; apspriest;

2. iztirzāt; pārrunāt; 3. humor, baudīt (ēdienu, dzērienu)

discussant [di'skAsant] n diskusijas dalībnieks

discussion [di'skA/n] n diskusija; apspriešana; pārrunas; when will the matter come up for d.?— kad šo jautājumu apspriedīs?; the question under d. — pārrunājamais jautājums disdain [dis'dem] I n 1. nicināšana, nievāšana; 2. nicinājums, nievājums; to treat with d. — izturēties nievājoši;

3. ignorēšana; neievērošana; II v 1. nicināt, nievāt; 2. ignorēt; neievērot

disdainful [dis'deinfii] a nicinošs, nievājošs; to be d. of (towards) smb.— izturēties nievājoši pret kādu disease [di'zi:z] n slimība; to catch ad. — saslimt; to suffer from ad. — slimot ar

kādu slimību diseased [di'ziizd] a slims; saslimis; d. in

body and mind — fiziski un garīgi slims disembark [,disim'ba:k] v 1. izkraut krastā;

2. izcelt krastā; 3. izcelties krastā disembarkation [,disemba:'kei/n] n 1. izkraušana krastā; 2. izkāpšana (izcelšanās) krastā disembarrass [.disim'basras] v (of) atbrīvot

(no grūtībām, atbildības u.tml.) disambarrassment [.disim'baerasmant] n atbrīvošana (no grūtībām, atbildības u.tml.) disembogue [.disim'bsug] v 1. (par upi)

ietecēt; 2. (par pūli u.tml.) izplūst disembosom [.disim'buzam] v uzticēt (noslēpumu)-, to d. oneself (to)— atklāt sirdi

disembroil [.disim'broil] v atšķetināt; atraisīt;

to d. oneself (from) — neiejaukties disenchant [,disin't/a:nt] v atņemt ilūzijas;

atgriezt īstenībā disencumber [.disin'kAmba] v atbrīvot no

nastas (neērtībām) disengage [.disin'geidj] v (from) 1. atbrīvot; atraisīt; 2. atbrīvoties; atraisīties; 3. mii. pamest kaujaslauku; 4. tehn. izslēgt disengaged [,disin'geid3d] a brīvs; he is d.

today — viņš šodien ir brivs disengagement [.disin'ge^mant] n

1. atbrivojums; atbrīvošana (no saistībām u.tml.); 2. atraisīšanās; atkratīšanās; 3. atsaukta saderināšanās; 4. nepiespiestība; d. of manner— nepiespiesta izturēšanās; 5. ķīm. atdalīšanās; 6. mii. kaujaslauka pamešana

disentangle [.disin'taengl] v 1. atraisīt; atšķetināt; 2. tikt laukā; izkulties (piem., no neērta stāvokļa) disequilibrium [.disekwi'hbnsm] n līdzsvara

zaudēšana; līdzsvara trūkums disfavour [.dis'feiva] In 1. nelabvēlība; to regard (treat) with d. — izturēties noraidoši;

2. nežēlastība; to fall into d. — krist nežēlastībā; II v izturēties nelabvēlīgi

disfigure [dis'figa] v izkropļot; izķēmot disfigurement [dis'figamant] n 1. izkropļojums; izķēmojums; 2. kroplums,

kroplība

disforest [dis'fonst] sk. disaforest disfranchise [.dis'frasn tf aiz] v atņemt

vēlēšanu (vai pilsoņa) tiesības disgorge [dis'goidj] v 1. izvirst (lavu u.tml.)', 2. atvemt (barību); 3. izlaist (dūmus u.tml.); 4. atdot (piesavināto); 5. (par upi) ieplūst, ietecēt

disgrace [dis'greis] \n\. kauns; negods; to bring A. (on) — apkaunot; 2. apkaunojums; kauna trips; 3. nežēlastība;

to be in d. — būt nežēlastībā; II v 1. apkaunot; 2. pazemot; degradēt disgraceful [dis'greisfvl] a kaunpilns disgruntled [dis'grAntld] a saīdzis;

neapmierināts disguise [dis'gaiz] In 1. pārģērbšanās; maskēšanās; in d. — pārģērbies; the d. of a clown — klauna maska; 2. pārn. maska; to make no d. of one's feelings— neslēpt savas jūtas; to throw off one's d. — atmest izlikšanos; liv 1.pārģērbties; maskēties; 2. slēpt; to d. one's intentions— slēpt savus nodomus; to d. one's voice — pārvērst balsi; 3.: ~d with drink, ~d in liquor — iereibis disgust [dis'gAst] I n riebums, pretīgums; to fill with d. — radīt riebumu; to turn away in d. — riebumā novērsties; II v iedvest riebumu; to be ~ed (at, with)— izjust riebumu

disgusting [dis'gAStii]] a riebīgs, pretīgs dish [di/] Irti. bļoda; šķīvis; 2.: ~es pl — trauki; to wash [up] (to do) the d. — mazgāt traukus; 3. ēdiens; standing d. — 1) parastais ēdiens; 2) pārn. parastais sarunu temats; 4. amer. sl. meiča; daiļava; 0 to have a hand (foot) in the d. — būt kaut kur iejauktam; II v 1. likt traukā (ēdienu); 2. piemānīt; apkrāpt (sev. politisku pretinieku); 3. izpostīt (cerības u.tml.); = to d. out— 1) izdalīt (piem., eksāmena biļetes); 2)pārn. neskopoties (piem., ar padomiem); to d. up — 1) izlikt traukos

(ēdienu)-, 2) pasniegt galdā (ēdienu); 3) sl.

mazgāt traukus; 4) pārn. mācēt pastāstīt

(piem., anekdoti); 0 to d. the dirt sl. —

315dishabille

tenkot

dishabille [.disa'biil] n rītatērps; in d. —

pusapģērbies disharmonious [dishai'maunias] a disharmonisks, nesaskanīgs disharmonize [dis'haimanaiz] v 1. radīt disharmoniju; 2. disharmonēt, nesaskanēt disharmony [dis'haimam] n disharmonija, nesaskaņa

dishcloth ['di/klD0] n 1. trauku lupata;

2. trauku dvielis dishcloth gourd ['di/kloG'guad] n bot. lufa dishearten [dis'ha:tn] v laupīt cerības (vai drosmi)

dishevelled [di'f evald] a izspūris dishful ['di/fol] n pilna bļoda dishonest [dis'onist] a negodīgs; nekrietns dishonesty [dis'onasti] n negodīgums;

nekrietnums dishonour [dis'ona] I n 1. negods; kauns; 2. (vekseļa) nenomaksāšana; liv 1. darīt kaunu; to d. one's promise— neturēt solījumu; 2. atteikties nomaksāt (vekseli) dishonourable [dis'onarabl] a negodīgs;

apkaunojošs dishouse [disliauz] v atņemt pajumti dishpan ['di/paen] n amer. trauku mazgājamā bļoda

dishware ['di/wea] n (porcelāna, fajansa)

galda trauki; pusdienu servīze dishwasher ['di/.wo/a] n 1. trauku

mazgātāja; 2. trauku mazgājamā mašīna dishwater [dif,waits] n 1.samazgas; 2.sl. susla

dishy ['di/i] a 1. glīts; 2. amer. valšķīgs disillusion [.disi'lu:^] I n vilšanās; II v

laupīt ilūzijas; likt vilties disillusionment [.disi'lu^nmsnt] sk.

disillusion I disimprove [,disim'pru:v] v 1. pasliktināt;

2. pasliktināties disincentive [.disin'sentiv] a bremzējošs disinclination [.disinkli'nei/n] n nepatika;

nevēlēšanās disincline [.disin'klain] v 1. radīt nepatiku; 2. izjust nepatiku; to be ~d for work — nebūt noskaņotam darbam

disinfect [.disin'fekt] v dezinficēt disinfectant [.disin'fektant] I n dezinfekcijas līdzeklis; II a dezinfekcijas-; dezinficējošs disinfection [.disin'fek/n] n dezinfekcija; d.

plant — dezinfekcijas kamera disinfest [.disin'fest] v iznīdēt (kukaiņus, peles u.tml.)', apstrādāt pret (kukaiņiem,

pelēm u.tml.) disinfestation [.disinfe'stei/n] n (kukaiņu,

peļu u.tml.) iznīdēšana disinflation [,dism'flei/n] n ek. deflācija disinformation [.disinfa'mei/n] n

dezinformācija disingenous [.disin^enjuas] a liekulīgs;

viltīgs; negodīgs disinherit [.disin'hent] v atstāt bez

mantojuma disinheritance [.disin'hentans] n atstāšana

bez mantojuma disinsection [,disin'sek/n] «dezinsekcija disintegrate [dis'mtigreit] v 1. sadalīt

[sastāvdaļās]; 2. sadalīties; sairt disintegration [dis.inti'grei/n] n 1. sadalīšana [sastāvdaļās]; 2. sadalīšanās; sairšana disinter [,dism't3:] v 1. izrakt; 2. celt gaismā disinterest [dis'intnst] n neieinteresētība;

vienaldzība disinterested [dis'intrastid] a 1. neieinteresēts; vienaldzīgs; 2. nesavtīgs disject [dis'd3ekt] v izsvaidīt; izmētāt disjoin [disjoin] v atdalīt; atvienot disjoint [disjoint] v sadalīt; to d. a

chicken — sadalīt cāli disjointed [dis^ointid] a 1. atdalīts; izjaukts;

2. (par runu) nesakarīgs; 3. izmežģīts disjunction [dis'd3An£/n] n 1. atdalīšana;

atšķiršana; 2. el. atvienojums disjunctive [dis'd3Ai]/:tiv] a 1. šķirošs; atdalošs; d. question gram. — šķiramais jautājums; d. conjunction gram. — šķiramais saiklis; 2. loģ. alternatīva disk [disk] amer. sk. disc dislike [dis'laik] In (to, of, for) nepatika; antipātija; to take a d. to smb.— izjust nepatiku pret kādu; to have a d. of (for) smth.— būt antipātijām pret kaut ko; I have many likes and ~s ['dislaiks] — ir daudz,

kas man patīk un daudz, kas nepatīk; II v izjust nepatiku (vai antipātiju) dislocate ['disbkeit] v 1. izmežģīt; 2. traucēt; to d. traffic — traucēt satiksmi; 3. izjaukt

(nodomus)

dislocation [.disb'kei/n] n 1. izmežģījums;

2. traucējums; 3. mii., ģeol. dislokācija dislodge [dislodj] v (from) 1. izdzīt (piem.,

zvēru no midzeņa); 2. pārvietot; to d. a fishbone from the throat— izņemt rīklē iesprūdušu asaku; 3. mil. izsist no pozīcijām (ienaidnieku) disloyal [.dis'bial] a nelojāls, neuzticams; nodevīgs

disloyalty [.dis'hialti] n nelojalitāte,

neuzticamība; nodevība dismal ['dizmal] a drūms; nomācošs dismantle [dis'mzentl] v 1. izārdīt; izjaukt; demontēt (mašīnu); 2. noņemt takelāžu (kuģim)

dismast [,dis'ma:st] v jūrn. nolaist mastu dismay [dis'mei] I n 1. bailes; izbailes; in d. — izbailēs; 2. samulsums; II v 1. izbiedēt; 2. samulsināt dismember [dis'memba] v 1. saraut gabalos; sadalīt (sastāvdaļās); 2. sadalīt (valsti u.tml.)

dismerit [dis'ment] v atņemt nopelnus dismiss [dis'mis] v 1. atlaist (no darba, karadienesta); 2. mil. dot komandu "izklīst!"; 3. atbrīvot (ieslodzīto); 4. slēgt (sapulci); to d. the subject— pārtraukt jautājuma apspriešanu; 5. atvairīt (domu); 6. jur. izbeigt (lietu); noraidīt (apsūdzību, lūgumu)

dismissal [dis'misl] n 1. atlaišana (no darba, karadienesta); 2. (ieslodzītā) atbrīvošana;

3. (sapulces) slēgšana; 4. (domas) atvairīšana; 5. jur. (lietas) izbeigšana; (apsūdzības, lūguma) noraidīšana

dismission [dis'mi/n] sk. dismissal dismount [.dis'maunt] v 1. nokāpt (no zirga, velosipēda); 2. nomest (no zirga); izsist no segliem; 3. noņemt (no statīva);

4. demontēt

disobedience [.disa'biidians] n nepaklausība disobedient [.disa'biidiant] n (to) ne-

paklausīgs disobey [.disa'bei] v neklausīt disoblige [,dis3'blaid3] v izturēties nelaipni disobliging [.disa'bla^it]] a nelaipns disorder [dis'o:da] īn 1. nekārtība; 2. pol. nemieri; 3,med. traucējums; II v 1. radīt nekārtību; 2. med. radīt traucējumus; ~ed digestion — traucēta gremošana disorderly [dis'oidali] a 1. nekārtīgs; sajaukts; in a d. state — nekārtībā; 2. nevīžīgs; 3. (par veselību) sabojāts; 4. nemierīgs; trokšņains; d. person — sabiedriskās kārtības traucētājs disorganization [dis,o:ganai'zei/n] n

dezorganizācija disorganize [disbiganaiz] v dezorganizēt disorientate [dis'oinanteit] v dezorientēt disorientation [dis.oirian'tei/n] n dez-orientācija

disown [dis'aun] v neatzīt [par savu];

atteikties atzīt disparage [di'spaend3] v 1. noniecināt;

izturēties nevērīgi; 2. celt neslavu disparate ['disparat] a būtiski atšķirīgs;

nesavienojams disparity [dis'paerati] n būtiska atšķirība; d.

in age — gadu starpība dispart [dis'pa:t] v 1. atdalīt; nošķirt;

2. atdalīties; nošķirties dispassionate [dis'pae/nat] a 1. bezkaislīgs;

2. nosvērts; 3. objektīvs

dispatch [di'spaet/] I n 1. (pasta u.tml.) nosūtīšana; 2. ziņojums; by d. — ar kurjeru;

3. (rīcības) ātrums; to do smth. with great d. — darīt kaut ko ļoti ātri; the matter requires d. — jautājums ir steidzami kārtojams; d. money — samaksa par ātru preču izkraušanu (vai iekraušanu);

4. nogalināšana; happy d. — harakiri (pašnāvības veids Japānā); Uvi. nosūtīt (piem., pa pastu); 2. ātri paveikt; to d. one's dinner — iekost pusdienas; 3. sar. novākt (nogalināt)

dispatch-box [di'spaet/boks] n kurjera soma dispatcher [di'spset/s] n 1. ekspeditors;

2. dispečers dispatch-rider [di'spaet/,raida] n mii. kurjersdispel

dispel [di'spel] v izkliedēt (piem., bažas) dispensable [di'spensabl] a 1. pieciešams;

2. neobligāts dispensary [di'spansan] n 1. (labdarības)

aptieka; 2. (bezmaksas) ambulance dispensation [,dispen'sei/n] n 1. izsniegšana; 2. (from) atbrīvošana (no pienākuma) dispense [di'spens] v 1. izsniegt; 2. pagatavot un izsniegt (zāles); 3. (from) atbrivot; = to d. with — iztikt bez dispenser [di'spenss] n 1. farmaceits;

2. tirdzniecības automāts dispeople [dis'piipl] sk. depopulate dispersal [di'sp3:sl] n (staru) izkliedēšana disperse [di'sp3:s] v 1. izklīdināt; 2. izkaisīt;

3. izkliedēt (starus); 4. izklīst dispersedly [di'sp3:sidh] adv izkliedēti dispersion [di'sp3:/n] n 1. izklīdināšana;

2. izkaisīšana; 3,fiz. dispersija dispersive [di'sp3:siv] a izkliedējošs dispirit [di'spuit] v nomākt, nospiest dispirited [di'spintid] a nomākts, nospiests dispiteous [di'spitias] a nežēlīgs; cietsirdīgs displace [dis'pleis] v 1. pārvietot; ~d

persons—pārvietotās personas; 2. izspiest; izgrūst; 3. atcelt (no amata); 4. ķīm. aizstāt (vienu elementu ar otru) displacement [dis'pleismant] n 1. pārvietošana; 2. izspiešana; izgrūšana;

3. atcelšana (no amata); 4. ķīm. aizstāšana; 5. tonnāža; ship of 5000 tons d. — 5000 tonnu [liels] kuģis

display [di'splei] I n 1. skate; izstāde; fashion d. — modes skate; to put in a d. case — izlikt vitrīnā; goods on d. — izliktās preces;

2. (jūtu u.tml.) izrādīšana; to make great d. (of)— uzkrītoši izrādīt (jūtas u.tml.);

3.poligr. izdalīšana, izcelšana (ar citu salikumu); 4. inform, displejs; ekrānpults; II v 1. izstādīt; demonstrēt; 2. izrādīt (jūtas u.tml.); to d. courage— izrādīt drosmi; 3.poligr. izdalīt, izcelt (ar citu salikumu)

displease [dis'pli:z] v 1. radīt nepatiku; it ~s me — man tas nepatīk; 2. sadusmot; kaitināt; to be ~d (at, with) — būt neapmierinātam

displeasing [dis'pliizirj] a nepatīkams displeasure [displeja] n nepatika; to cause d. (to) — izraisīt neapmierinātību; to take d. — apvainoties disport [di'spo:t] v (aktīvi) izklaidēties disposable [di'spsuzabl] a 1. rīcībā esošs;

2. (par priekšmetu) vienreizējai lietošanai paredzēts; d. paper plates — papīra šķīvīši vienreizējai lietošanai

disposal [di'spauzl] n 1. izvietošana; the best d. of furniture — vislabākais mēbeļu izvietojums; d. of business — lietu nokārtošana; 2. atbrivošana (no kaut kā); waste d. — atkritumu aizvākšana;

3. (īpašuma) nodošana; d. by sale— pārdošana; 4. pārziņa; ricība; at your d. — jūsu ricībā; 5. mii. dispozīcija

dispose [di'spauz] v 1. izvietot; 2. (of) atbrīvoties (no kaut kā); 3. (to, towards) noskaņot; to be well ~d — būt labvēlīgi noskaņotam disposition [.dispa'zi/n] n 1. izvietojums; d. of troops— karaspēka daļu izvietojums;

2. ricība; in smb.'s d. — kāda ricībā;

3. raksturs; 4. noskaņojums; 5. nosliece dispossess [.dispa'zes] v 1. atņemt (īpašumu

u.tml.); 2. izdzīt; padzīt; 3. (of) atbrivot; to d. smb. of an illusion— atņemt kādam ilūziju

dispraise [dis'preiz] I n nopelšana; nosodīšana; H v nopelt; nosodīt disproof [dis'pru:f] n atspēkojums disproportion [.disprs'poi/n] n disproporcija, nesamēriba disproportional [.dispra'poi/anl] a mat.

neproporcionāls disproportionate [.dispra'poi/nat] a neproporcionāls, nesamērīgs disproval [dis'pruivl] n atspēkojums disprove [dis'pru:v] v atspēkot, pierādīt par nepatiesu

disputable [di'spjuitsbl] a diskutējams; apstrīdams

disputant [dx'spju:tant] n disputētājs; strīdnieks

disputation [,dispju:'tei/n] n 1. disputs; debates; 2. strīdsdissidence

disputatious [,dispju:'tei/3s] a strīdīgs dispute [di'spjuit] I n 1. disputs; debates; the matter is in (under) d. — šo jautājumu pašreiz apspriež; 2. strīds; beyond (past, without) d. — neapstrīdams; border d. — robežincidents; industrial d. — darba konflikts; pay d. — strīds darba algas jautājumos; II v 1. (on, about) diskutēt; apspriest; 2. apstrīdēt; to d. a will — apstrīdēt testamentu; 3. strīdēties; 4. pretoties; to d. every inch of ground — cīnīties par katru pēdu zemes; to d. the enemy's advance — aizkavēt ienaidnieka virzīšanos uz priekšu disqualification [dis.kwohfi'kei/n] n 1. (for) nederīgums; nelietojamība; 2. diskvalifikācija; 3.jur. tiesībnespēja disqualify [dis'kwnhfai] v 1. (for) padarīt par

nederīgu; 2. (from) diskvalificēt disquiet [dis'kwaist] I n nemiers, satraukums;

n a nemierīgs; satraukts; III v satraukt disquietude [dis'kwai3tju:d] n nemiers,

satraukums disquisition [,diskwi'zi/n] n traktāts, apcerējums

disrate [dis'reit] v 1. pazemināt (likmi u.tml.);

2. pazemināt rangā disregard [,disn'ga:d] I n (of for) nevērība;

ignorēšana; II v neievērot; ignorēt disregardful [,disn'ga:df i/l] a nevērīgs disrelish [dis'reh/] I n nepatika; pretīgums;

riebums; II v izjust nepatiku (pretīgumu) disrepair [.disn'pea] n (ēkas u.tml.) nolaists stāvoklis

disreputable [dis'repjutabl] a 1. diskreditējošs, apkaunojošs; 2. ar sliktu slavu disrepute [,disn'pju:t] n slikta slava; negods; to bring into d. — iegrūst negodā, apkaunot; to fall into d. — iegūt sliktu slavu disrespect [.disn'spekt] n necieņa; to treat

with d. — izturēties necienīgi disrespectful [.disn'spektf vi] a nerespektējošs; negodbijīgs; to be d. to smb.—

nerespektēt (kādu)

disrobe [dis'roub] v 1. noģērbt (amata tērpu);

2. noģērbties; 3. laupīt, atņemt; to d. of glory — laupīt slavu

disroot [dis'ruit] v izraut ar saknēm disrupt [dis'rApt] v 1. pārraut; saraut; 2. sagraut (veselību, spēkus u.tml.); 3. el. sist cauri

disruption [dis'rAp/n] n 1. pārraušana; saraušana; 2, sagraušana; sagrāve; 3. ģeol. (iežu) sairums; 4. el. caursite; caursitums disruptive [dis'rAptiv] a 1. graujošs; 2. el. caursitošs

dissatisfaction [dis,saetis'faek/n] n neapmierinātība; nepatika dissatisfactory [dis.saetis'faektan] a

neapmierinošs dissatisfļļy [dis'saetisfai] v neapmierināt; radīt nepatiku; to be ~ied with smth. — būt neapmierinātam ar kaut ko dissect [di'sekt] v 1. anatomēt, secēt; 2. sīki analizēt

dissection [di'sek/n] n 1. anatomēšana,

secēšana; 2. sīka analīze dissector [di'sekta] n med. prožektors disseisin [,dis'si:zin] n jur. īpašuma

nelikumīga atsavināšana dissemble [di'sembl] v 1. slēpt; neizrādīt

(jūtas); 2. izlikties disseminate [di'semineit] v 1. izsēt (sēklu);

2. izplatīt (mācību u.tml.) dissension [di'sen/n] n 1. nevienprātība; 2. strīds

dissent [di'sent] I n 1. nevienprātība; domstarpības; 2. sektantisms; II v 1. (from) nepiekrist; nebūt vienisprātis; 2. būt opozīcijā; 3. atšķelties (baznīcai no valsts) dissenter [di'sento] n 1. sektants; disidents;

2. amer. opozicionārs dissentient [di'sen/iant] I n 1. citādi domājošs cilvēks; 2. pretbalss; II a nevienprātīgs; citādi domājošs; without a d. voice — vienbalsīgi dissertation [.disa'tei/n] «disertācija disservice [di's3:vis] n slikts pakalpojums; to do smb. ad. — izdarīt kādam lāča pakalpojumu dissever [di'sevs] v atšķirt, atdalīt disseverance [di'sevarans] n atšķiršana, atdalīšana

dissidence ['disadans] n nevienprātība;

319dissident

nepiekrišana dissident ['disadant] I n 1. citādi domājošs cilvēks; disidents; 2.sektants; Hal.citādi domājošs; 2. sektantisks dissimilar [di'simita] a (from, to) atšķirīgs; nevienāds

dissimilarity [.disimi'laerati] n atšķirība;

nevienādība dissimilation [.disimi'lei/n] n vai.

disimilācija dissimulate [di'simjuleit] v 1. slēpt (jūtas);

2. izlikties; simulēt dissimulator [di'simjuleita] n simulants dissipate ['disipeit] v 1. izkliedēt (piem.,

mākoņus, šaubas); 2. (par pūli) izklīst;

3. izšķiest, izšķērdēt; 4. sar. uzdzīvot dissipated ['disipeitxd] a 1. izkliedēts;

2. izlaidīgs

dissipation [,disi'pei/n] n 1. izkliedēšana;

2. izšķiešana, izšķērdēšana; 3. izlaidība dissociable a 1. [di'sau/jsbl] dalāms,

šķirams; 2. [di'sau/abi] nesabiedrisks dissociate [di'ssu/eit] v 1. (from) atdalīt;

nošķirt; 2. norobežoties; 3. ķim. disociēt dissociation [di,s3u/i'ei/n] n 1. atdalīšana; nošķiršana; 2. norobežošanās; 3. ķīm. disociācija dissolubility [di.solju'bibti] n šķīdība dissoluble [di'soljubl] a 1. izšķīdināms; 2. (par laulību) šķirams; 3. (par līgumu) anulējams dissolute ['dissluit] a izlaidīgs; izvirtis dissolution [.diss'lui/n] n 1.

šķīdināšana;

2. (līguma) anulēšana; 3. (laulības) šķiršana; 4. (parlamenta) atlaišana; 5. (firmas u.tml.) likvidēšana; 6. (valsts) sabrukums, sairšana; 7. nāve; gals

dissolve [di'zolv] v 1. šķīdināt; 2. izšķīst;

3. anulēt (līgumu); 4. šķirt (laulību); 5. atlaist (parlamentu); 6. izstāties; to d. an alliance — izstāties no savienības; 7. izsīkt; 8. izzust (skatienam); 9. izplūst (asarās u.tml.)

dissolvent [di'zolvant] I n šķīdinātājs; II a šķīdinošs

dissonance ['disanans] n 1. neatbilstība; nesaskaņa; 2. mūz. disonanse

dissonant ['disansnt] a 1. neatbilstošs; nesaskanīgs; d. opinions — atšķirīgi uzskati; 2. mūz. disonējošs dissuade [di'sweid] v (from) atrunāt dissuasion [di'swerpi] n atrunāšana dissyllabic [.disi'laebik] sk. disyllabic dissymmetrical] [,disi'metnk(l)] a

asimetrisks, nesimetrisks dissymetry [di'simitn] n asimetrija; ne-

simetriskums distaff ['dista:fļ n 1. (vērpjamā ratiņa) kodaļa; 2.: on the d. side — no mātes puses (ģenealoģijā) distal ['distal] a 1. tālākais; 2. anat. distāls distance ['distans] Irti. attālums, atstatums; no d. at all— pavisam tuvu; great d. off—ļoti tālu; some d. to — kāds gabaliņš līdz; quite a d. from— labs gabals no; within reaching d. — aizsniedzams; within hearing d. — dzirdamības robežās; within hailing d. — 1) cilvēka balss dzirdamības robežās; 2) tik tuvu, ka var sarokoties (sasveicināties); within easy walking d. — kājāmejot viegli sasniedzams; out of d. — nesasniedzams; 2. tāliene, tālums; in the d. — tālumā; 3. starplaiks; laika posms;

4. sp. distance; to hit the d. — noskriet distanci; to go the [full] d. — veikt distanci;

5. atturība; rezervētība; to keep smb. at a d. — izturēties pret kādu rezervēti; liv 1. novietot zināmā attālumā; 2. atstāt aiz sevis (piem., sacīkstēs); to d. one's rivals — pārspēt savus sāncenšus

distant ['distant] a 1. tāls; attāls; three miles d. from the station — trīs jūdžu attālumā no stacijas; d. ages — seni laiki; d. relatives — attāli radinieki; d. likeness — maza līdzība; 2. atturīgs; to be on d. terms — būt vēsās attiecībās distaste [dis'teist] n (for) nepatika; riebums distasteful [dis'teistfil] a nepatīkams; pretīgs; riebīgs

distemper8 [di'stempa] glezn. I n tempera;

n v gleznot temperas tehnikā distemperb [di'stempa] n vet. suņu sērga distend [di'stend] v 1. izplest; 2. izplesties; ~ed vein — pietūkuši vēna

distensible [di'stensabl] a elastīgs distension [di'sten/n] n 1. izplešana;

2. izplešanās distich ['distxk] n poēt. distihs distichous ['distikas] a hot. divpusējs, abpusējs

distil [di'stil] v 1. destilēt, pārtvaicēt;

2. dedzināt (spirtu u.tml.); 3. pilēt; 4. pilināt distill amer. sk. distil distillate ['distibt] n destilāts distillation [,disti'lei/n] n destilācija, pārtvaice

distiller [di'stib] n 1. destilētājs; 2. destilators distillery [di'stitari] n 1. destilācijas iekārta;

2. spirta rūpnīca distinct [di'stnjĀt] a 1. (from) atšķirīgs; īpatns; 2. skaidrs; noteikts; d. pronunciation — skaidra izruna distinction [di'stii]&/n] n 1. atšķirība; īpatnība; d. without a difference — šķietama atšķirība; to make (draw) a d. between — atšķirt; 2. izcilība; diploma with ~s — diploms ar izcilību; writer of d. — izcils rakstnieks; 3. atzinība; apbalvojums; academic ~s— akadēmiskie grādi; to confer ad. — piešķirt apbalvojumu; mark of d. — goda zīme; to pay ~s — apbalvot; to win ~s for bravery — izpelnīties apbalvojumu par drošsirdību distinctive [di'stir]/:tiv] a atšķirīgs; īpatnējs distinctly [di'stirļMi] adv skaidri distinguish [di'stujgwi/] v 1. atšķirt; 2. sadzirdēt; saskatīt; 3.: to d. oneself— izcelties

distinguishable [di'stnjgwi/abl] a skaidri

atšķirams (sadzirdams, saskatāms) distinguished [di'stiqgwi/t] a izcils; ievērojams

distort [di'sfoit] v 1. sagrozīt; izkropļot (faktus

u.tml.); 2. tehn. deformēt distortion [di'sto:/n] n 1. sagrozīšana; izkropļošana; 2. izkropļojums; 3. tehn. deformācija distract [di'straekt] v 1. novērst (piem.,

uzmanību); 2. samulsināt distracted [di'straektid] a 1. apjucis; apmulsis; 2. izklaidīgs; 3. ārprātīgs

distraction [di'straek/n] n 1. izklaidība; 2. izklaidēšanās; 3. apjukums; apmulsums; 4. ārprāts; to love to d. — bezprātīgi mīlēt distrain [di'strein] v jur. apķīlāt distraint [di'stremt] n jur. apķīlāšana distress [di'stres] I n 1. bēdas; ciešanas; 2. posts; briesmas; d. signal— briesmu signāls; II v 1. sāpināt; sagādāt ciešanas; to d. oneself — raizēties; 2. nomocīt distressful [di'stresfvl] a 1. bēdīgs;

2. nožēlojams, nelaimīgs; 2. mokošs distributary [di'stnbjutsn] n (upes) atteka distribute [di'stnbju:t]v 1. (to, among) izdalīt; izsniegt; sadalīt; to d. prizes to (among) the winners — izsniegt balvas uzvarētājiem; 2. izplatīt; widely ~d—plaši izplatīts; 3. (vienmērīgi) noklāt; izsēt; to d. seed — izsēt sēklu; 4. klasificēt, iedalīt distribution [,distn'bju:/n] n 1. izdalīšana; sadale; d. of commodities — preču sadale; 2. izplatība; 3. (vienmērīga) noklāšana; izsēja; 4. klasificēšana, iedalīšana distributive [di'stnbjutiv] a 1. sadalošs; sadales-; 2. gram, (par vietniekvārdu) šķiramais

district ['distnkt] I n rajons; apgabals; iecirknis; urban and rural ~s — pilsētu un lauku rajoni; the Lake D. — ezeru apgabals (Anglijas ziemeļos); d. council— rajona padome; d. heating — rajona siltumapgāde; H v sadalīt rajonos (apgabalos, iecirkņos); rajonēt

distrust [dis'trAst] I n neuzticība; II v

neuzticēties distrustful [dis'trAstfi/1] a aizdomīgs,

aizdomu pilns disturb [di'steib] v 1. traucēt; 2. uztraukt; uzbudināt; 3. izjaukt (plānus); 4. radīt nekārtības; to d. peace — traucēt sabiedrisko mieru disturbance [di'st3:bans] n 1. traucēšana; traucējums; 2. nemiers; satraukums; 3. jur. tiesību aizskaršana; pārkāpums; 4. ģeol. dislokācija

disturber [di'staiba] n 1. traucētājs; 2. traucējums

disunion [dis'juinian] n 1. atdalīšanās;disunite

2. nevienprātība; šķelšanās

disunite [disjui'nait] v 1. atdalīt; 2. atdalīties disunity [dis'juinati] n vienības trūkums disuse [dis'ju:s] n nelietošana; to fall into

d. — netikt vairs lietotam disused [dxs'ju:zd] a pamests disyllabic [.disi'laebik] a divzilbīgs ditch [dit/] I n 1. grāvis; 2. mii. tranšeja;

3.: the D. sl. — 1) Atlantijas okeāns; 2) Ziemeļjūra; 0 to die in the last d. — cīnīties līdz pēdējai asins lāsei; II v 1. rakt grāvi; 2.tīrīt grāvi; 3.amer. sl. pamest; atstāt; to d. a car — iebraukt automašīnu grāvī un pamest; to d. a boyfriend — (par meiteni) pēkšņi pārtraukt draudzēties ar zēnu; 4. av. sl. piespiedu kārtā nolaisties uz jūras

ditcher ['dit/a] n 1. grāvracis; 2. bagars,

ekskavators ditchwater ['dit/,waits] n stāvošs ūdens; 0

as dull as d. — neciešami garlaicīgs dither ['diSs] sar. I n uztraukums, uzbudinājums; II v 1. uztraukties, uzbudināties; 2. uztraukt, uzbudināt dithyramb ['diGiraemb] n poēt. ditirambs ditto ['ditau] I n (pl dittos ['ditauz]) tas pats; tāds pats (lieto inventarizācijas sarakstos); one black pencil at 12 p, d. blue at 15 p — melns zīmulis par 12 pensiem, tāds pats zils par 15 pensiem; 0 to say d. (to) — piebalsot; II adv tāpat ditty ['diti] n dziesmiņa ditty-bag ['ditibaeg] n (kareivja, matroža)

somiņa (adatu, diegu glabāšanai) diuretic [.daiju'retik] a med. diurētisks diurnal [dai'3:nl] a 1. dienas-; 2. astr.

[-diennakts-diva-]

{+diennakts- diva+} ['di:va] n dīva, primadonna divagate f'daivageit] v 1. klejot, klaiņot;

2. novirzīties no temata divalent [dai'veilant] a ķīm. divvērtīgs divan [di'vaen] n l.pol. dīvāns (valsts

padome Turcijā); 2. kušete divaricate [dai'vaenkeit] hot., zool. I a

sazarojis; II v sazaroties dive [daiv] I n 1. niršana; 2. (zemūdens)

iegrimšana; iegremdēšanās; 3. av. pikēšana;

4.amer. sl. krodziņš; "pagrabiņš"; liv

1. [ie]nirt; to d. for pearls — zvejot pērles (nirstot); 2. mesties lejup; 3. iegrimt; iegremdēties (par zemūdeni); 4. pēkšņi nozust; 5. iebāzt; iegrūst (roku kabatā); 6. av. piķēt

dive-bomb ['daivbom] v av. (par piķējošo

bumbvedēju) bombardēt dive-bomber ['daivboma] n av. piķējošais

bumbvedējs diver ['daiva] n 1. nirējs; 2. ūdenslīdējs;

3. nirējputns; 4. sl. kabatzaglis diverge [dai'v3:d3] v 1. atšķirties;

2. novirzīties

divergence [dai'v3:d3ans] n 1. novirzīšanās;

2. mat., biol. diverģence divergency [dai'v3:d3ansi] sk. divergence divergent [dai'v3:d3ant] a 1. atšķirīgs; d. opinions — dažādi uzskati; 2. tāds, kas novirzās; citā virzienā ejošs diverse [dai'v3:s] a 1. atšķirīgs; 2. dažāds diversiform [dai'v3:sifo:m] a dažāds; dažāda veida-

diversify [dai'v3:sifai] v 1. variēt; dažādot; ieviest dažādību; 2. amer. ieguldīt dažādos uzņēmumos (kapitālu) diversion [dai'v3:/n] n 1. novirzīšana; traffic ~s — satiksmes atzarojumi; 2. (uzmanības) novēršana; 3. izklaidēšanās; 4. mii. diversija diversist [dai'v3:sist] n diversants diversity [dai'v3:siti] n dažādība; nevienādība divert [dai'v3:t] v 1. novirzīt; to d. the course of a river — mainīt upes virzienu; 2. novērst (uzmanību); 3. izklaidēt; uzjautrināt

diverting [dai'v3:tir]] a izklaidējošs;

uzjautrinošs divertissement [di'v3:tism3nt] n divertisments divest [dai'vest] v 1. formal, (of) noģērbt; 2. (of) atņemt (piem., tiesības); to d. oneself (of) — atsacīties; 3. refi. atbrīvoties; I can't d. myself of the idea — es nevaru atbrīvoties no šīs domas divestment [dai'vestmant] n 1. formai.

noģērbšana; 2. (tiesību u.tml.) atņemšana divide [di'vaid] I n amer. ūdensšķirtne; 0 the

322do

Great D. — nāve; to cross the Great D. — nomirt; II v 1. [sajdalit; atdalīt; to d. into several parts— sadalīt vairākās daļās; 2. [sa]dalīties; opinions are ~d — domas dalās; 3. mat. dalīties (bez atlikuma)', 15 ~d by 3 is 5 (3 ~s into 15 5 times) — 15 dalīts ar 3 ir 5; 4. pari, balsot divided [di'vaidid] a 1. dalīts; sadalīts; atdalīts; 2. graduēts; 3. šķelts (par lapām); 4.: d. consonant vai. — plūdenis dividend ['dividend] n 1. mat. dalāmais; 2. ek. dividende

divider [di'vaida] n 1. dalītājs; 2.: ~s pl — cirkulis

divination [.divi'nei/n] n 1. zīlēšana;

pareģošana; 2. pareģojums; 3. paredzējums divine [di'vain] I n teologs; garīdznieks; II a

1. dievišķīgs; 2. sar. brīnišķīgs; lielisks; she looks d. in that new dress — viņa izskatās burvīgi jaunajā tērpā; HI v

1. zīlēt; pareģot;

2. paredzēt

diving ['daivu]] n 1. niršana; 2. sp. daiļ-

lēkšana; 3. av. pikēšana diving bell ['daiviijbel] n ūdenslīdēja kupols diving board ['daivnjboid] n tramplīna dēlis diving dress ['daiviqdres] n ūdenslīdēja skafandrs

divining rod [di'vainiqrtjd] n brīnumrikste

(pasakās)

divinity [di'vinati] n 1. dievišķība; 2. dievība,

dievs; 3. teoloģija divisibility [di.vizi'bibti] n dalāmība divisible [di'vizsbl] a dalāms division [di'vrjn] n 1. dalīšana; d. of labour — darba dalīšana; 2. dalīšanās; celi d. biol. — šūnu dalīšanās; 3. iedalījums; sadalījums; 4. šķirtne; starpsiena; 5. šķelšanās; nevienprātība; to stir up d. — radīt šķelšanos; 6. daļa; nodaļa; 7. mii. divīzija; 8. pari, balsošana divisor [di'vaiza] n mat. dalītājs divorce [di'vo:s] I« 1. laulības šķiršana; 2. šķiršana, atdalīšana; II v 1. šķirties (no vīra, sievas); 2. šķirt, atdalīt divorcee [di,vo:'si:] n 1. šķirtenis; 2. šķirtene divulge [dai'vAld3] v izpaust (noslēpumu); pastāstīt (jaunas ziņas)

diwya ['divi] n (saīs. no dividendfs]) sar.

dividende [s] diwyb ['divi] v sl. sadalīt Dixie ['dīksi] n ASV dienvidu štati dixie ['dīksi] n (lauka virtuves) katls Dixieland ['diksilaend] n amer. diksilends

(džeza veids) dizziness ['dizinos] n reibonis dizzy ['dizi] I n 1. apreibis; I'm d. — man reibst galva; 2. reibinošs (par augstumu u.tml.); II v 1. reibināt; 2. samulsināt doa [dsu] n mūz. do

dob [du:] n (pl dos vai do's [du:z]) 1. sar. krāpšana; blēdīšanās; 2. sar. lielas viesības; 3. sl. triks; 0 do's and don'ts — uzvedības noteikumi; fair dos (do's)! sl. — [lai iet] uz līdzīgām daļām! doc (uzsvērtā forma [du:], neuzsvērtās formas [du, da, d]) v (p. did [did]; p.p. done [dAn]) 1. darit; veikt; to do one's best— darīt visu iespējamo; to do one's duty — veikt savu pienākumu; to do lecturing— lasīt lekcijas; to do the lessons— sagatavot stundas; to do the military service — dienēt armijā; to do a sum — atrisināt uzdevumu; to do twenty miles a day — veikt divdesmit jūdzes dienā; to do time [in prison] — nosēdēt cietumā; 2. sakārtot; to do the flowers— sakārtot ziedus; to do one's hair — sakārtot matus; to do the room — uzkopt istabu; to do one's teeth — iztīrīt zobus; 3. gatavot; to do the cooking — gatavot ēdienu; 4. pakalpot; will you do me a favour (a kindness)? — vai jūs man neizdarītu pakalpojumu?; 5. apkalpot (piem., pie friziera); 6. tēlot (lomu); to do Hamlet — tēlot Hamletu; 7. derēt; pietikt; will this do you? — vai tas jūs apmierina?; that will do! (that does it!)— diezgan! (labi!); that won't do! — tas neder! (neiet!);

8. izturēties; apieties; to do right — rīkoties pareizi; to do harm — kaitēt; you would do well if... — jūs darītu pareizi, ja ...;

9. klāties; veikties; how are you ~ing? — kā jums klājas?; I'm ~ing well — 1) es jūtos labi; 2) man klājas labi; to do poorly in the examination — slikti veiktiesdoable

eksāmenā; 10. mācīties; studēt; to do English at school — mācīties angļu valodu skolā; he is ~ing radio engineering — viņš studē radiotehniku; 11. sar. apskatīt, aplūkot; to do the exhibition— apskatāt izstādi; 12. brit. sadot; I'll do you! — es tev parādīšu!; 13. sar. piemānīt; you've been done — jūs esat apvests ap stūri; 14. sar. (parasti continuous laikā): what's ~ing here?— kas te notiek?; 15. (lieto palīgdarbības vārdu nolieguma un jautājuma teikumos Present un Past Indefinite un pavēles izteiksmes nolieguma formā): he does not smoke— viņš nesmēķē; do you know the word? — vai jūs zināt šo vārdu?; don't leave the window open! — neatstājiet logu vaļā!; 16. (lieto uzsvaram Present un Past Indefinite un pavēles izteiksmē): Yes, I do (did) say so — jā, es taču tā saku (sacīju); do stop that noise! — lūdzu, beidziet trokšņot!;

17.(lieto cita darbības vārda vietā, lai izvairītos no atkārtojuma): I know as well as you do — es zinu, tāpat kā jūs

zināt;

18. (inversijā): only then did he realize the danger — tikai tad viņš aptvēra briesmas; a to do away (with)— 1) atmest; 2) iznīcināt; do away with it! — nost ar to!; to do by— izturēties; to do down si. — gūt virsroku; to do for sar. —

1) rūpēties; aprūpēt; 2) sagādāt; 3) nobeigt; nokausēt; done for — 1) pārguris;

2) sakauts; to do in si. — 1) nogalināt; 2) nogurdināt; done in — pārmocījies; to do into — pārtulkot; done into English — pārtulkots angļu valodā; to do out — pamatīgi iztīrīt; to do out of— (ar viltu) atņemt; to do over — 1) pārkrāsot; 2) amer. pārveidot; 3) amer. atkārtot; to do up — 1) aizpogāt (apģērbu); 2) sakārtot; savest kārtībā; to do up the house — izremontēt māju; to do up old dress — pāršūt vecu kleitu; 3) iesaiņot; 4) nogurdināt (pasīvā); to do with (lieto pēc could, can, lai izteiktu vēlēšanos, nepieciešamību): 1) I could do with a cup of tea — es vēlētos tasi tējas; the room could do with [a] cleaning —

istabu vajag uzkopt; 2) (lieto noliegumā) neciest; I can't do with loud music— es neciešu skaļu mūziku; to do with oneself (lieto papildinātāja palīgteikumā) pavadīt laiku; what you do with yourself on Sundays? — kā jūs pavadāt svētdienas?; to have to do with— iztikt ar; to do without — pieciest; iztikt bez; 0 to be up and ~ing — būt možam un rosīgam; to do to death — nogalināt; nobeigt; to do a Dan O'Leary amer. — cītīgi strādāt; to do smth. standing on one's head (with eyes closed) — kā rotaļādamies tikt ar kaut ko galā; to do one's [own] thing— pūlēties savā labā; how do you do! — 1) priecājos! (iepazīstoties); 2) sveicināti; nothing ~ing! — 1) sar. nē; come to a film with me! — nothing ~ing! — nāc līdzi uz kino! —nē (nesanāk!); 2) neko darit; well done! — bravo!; what do you do [for a living]? — ar ko jūs nodarbojaties? doable f'duiabl] a izdarāms; veicams do-all ['du:,o:l] n sar. meistars visās lietās doat [daut] sk. dote

doc [dok] n 1. {sals. no doctor) sar. ārsts;

2. (saīs. no document) dokuments docile ['dsusail] a 1. paklausīgs; pakļāvīgs; viegli audzināms (vai mācāms); 2. (par rūdu u.tml.) viegli apstrādājams docility [dsu'siteti] n paklausība; pakļāvība dock8 [dnk] I n 1. doks; dry (graving) d. — sausais doks; floating d. — peldošais doks; 2. mii. sl. ostas hospitālis; 3. amer. sar. piestātne; 4. strupceļš; 5.: in d. sar. — (par automašīnu) remontā (nodots servisā); 0 to be in dry d. — būt uz sēkļa; d. rat amer. — gadījuma strādnieks (ostā); TLvl. novietot dokā (kuģi); 2. iebraukt dokā; 3. (par kosmosa kuģiem) savienoties dockb [dok] n apsūdzēto sols dockc [dok] v 1. nocirst, apstrupināt (asti);

2. īsi apgriezt (matus); 3. atvilkt (no algas) dockd [dck] n skābene; skābenes dockage3 ['dokid3] n 1. kuģu stāvēšanas vieta

dokā; 2. doka nodoklis dockageb ['dokid3] n atvilkums docker ['doka] n dokers

docket ['dokit] In 1 .jur. iztiesājamo lietu saraksts; 2. dokumenta izraksts; 3. pavadzīme; II v 1. ierakstīt iztiesājamo lietu sarakstā; 2. izgatavot dokumenta izrakstu; 3. marķēt (preci) dockie ['doki] n sar. dokers dockyard ['dnkjaid] n 1. kuģu būvētava;

2. kuģu remonta rūpnīca doctor ['dokts] I n 1. ārsts; to be under the d. — atrasties ārsta uzraudzībā; 2. doktors (zinātnisks grāds); to take one's d. — iegūt doktora grādu; 3. remontmeistars; 4. sar. (kuģa) pavārs; 5. mākslīga muša (makšķerēšanai); II v 1. ārstēt; to d. oneself — ārstēties; 2. piešķirt doktora grādu; 3. (par meistaru) pielabot; 4.viltot (piem., dokumentus); 5. kastrēt; 6. piejaukt pārtikai mazvērtīgas vielas doctorate ['doktant] n doktora grāds doctrinaire [.doktn'nea] n doktrinārs doctrinal [dok'trainl] a doktrinārs doctrine ['doktnn] n doktrīna, mācība document I n ['dokjumant] dokuments; II v ['dokjument] 1. dokumentēt; 2. sagādāt dokumentus documentary [.dokju'mantan] I n dokumentāla filma; II a dokumentāls documentation [.dokjuman'tei/n] n

dokumentācija dodder ['dtxb] v drebēt, tricēt (no vecuma); <=>

to d. along — tenterēt dodderer ['dtxtere] n večuks dodecaphony [dau'deksfani] n mūz.

dodekafonija doddle ['dodl] n sar. sīkums; nieks; real

d. — tīrais sīkums dodge [dod3] I n 1. izlocīšanās; izvairīšanās; 2. viltīgs paņēmiens; good d. for remembering names— labs paņēmiens atcerēties vārdus; 3. sp. māņu kustība; 4. sl. afēra; II v izlocīties; izvairīties; fo d. a blow — izvairīties no sitiena; 0 to d. the column — izvairīties no pienākuma dodger ['dt^a] n 1. viltnieks; blēdis; draft d. — cilvēks, kas izvairās no karadienesta; 2. amer. reklāma, sludinājums; 3. amer. kukurūzas plācenis

dodgy ['dtxl3i] a 1. veikls; manīgs; 2. viltīgs;

3. (par ierīci u.tml.) āķīgs dodo ['daudau] n 1. dronts; 2. sl. muļķis; 3. sl. kursants (kas vēl nav veicis patstāvīgu lidojumu); 0 [as] dead as a d. — pagātnē nogrimis (aizgājis) dodoism ['daudaoizm] n sar. stulbums doe [dau] n 1. stirna; 2. (briežu, trušu, zaķu) mātīte; 3. amer. sl. sieviete bez pavadoņa (sarīkojumā u.tml.) doer ['du:a] n darītājs; izpildītājs does (uzsvērtā forma [dAz], neuzsvērtā forma [daz]) tagadnes 3.pers. sg. no darbības vārda do

doeskin ['dauskin] n 1. briežāda; 2. zamšāda;

3. [biezs] kokvilnas audums ar uzkārsumu doesn't ['cLvznt] saīs. no does not doff [dr»f] v novec. 1. noņemt (cepuri); novilkt

(drēbes); 2. atmest (paražu u.tml.) dog [dog] Inl. suns; 2. (vilku, lapsu) tēviņš;

3. sar. puisis; gay (jolly) d. — nebēdnieks; dirty d. — neģēlis; lazy d. — sliņķis; lucky d. — laimesbērns; sea d. — jūras vilks; sly d. — viltnieks; top d. — varasvīrs;

4. knaibles; 5. tehn. sprūds; gala slēdzis; atdura; 6. amer. sl. lēts restorāns; bārs; 7. amer. sl. autoinspektors; 0 d. in the manger — suns uz siena kaudzes; dressed up like a ~'s dinner— izgreznojies kā pāvs; every d. has its (his) day — katram reiz uzsmaida laime; to give a d. a bad name [and hang him] — no sliktas slavas tik ātri nevar tikt vaļā; to give (throw) to the ~s — izmest mēslu kaudzē; to help a lame d. over a stile— palīdzēt kādam nestundā; to lead a ~'s life — [tikko] vilkt dzīvību; to lead smb. a ~'s life — sagandēt kādam dzīvi; let sleeping ~s he — nav ko cilāt nepatīkamas lietas; to put on the d. — būt uzpūtīgam; not have a ~'s chance — būt bez jebkādām izredzēm; whose d. is dead? — kas noticis?; II v 1. sekot pa pēdām; 2.pārn. vajāt; ~ged by misfortune (bad luck) — nelaimju vajāts

dog biscuit ['dtJg.biskit] n sausiņi (suņu barošanai)

dog-box ['dogboks] n nodalījums suņiemdogcart

, (bagāžas vagonā) dogcart ['dogkait] n divriči dog-cheap ['dogt/i:p] adv ļoti lēti; to buy d.-

ch. — nopirkt par smiekla naudu dog-collar ['dogjcob] n 1. kakla siksna;

2. sar. stāva apkaklīte; 3. sar. (cieša) kaklarota

dog-days ['dogdeiz] n pl bula laiks; vasaras tveice

doge [daud3] n vēst. dodžs

dog-eared ['dogiad] a (par grāmatas lapas

stūri) atlocīts dog-eat-dog [,dogi:t'dog] a sar. (par

konkurenci) nežēlīgs; sīvs dog-end ['dogend] n sl. izsmēķis dogfight ['dogfait] n 1. suņu cīņa; 2. kautiņš;

3. av. sl. gaisa kauja dogfish ['dogfif] n dzeloņzivs

dog-fox ['dogfoks] n 1. lapsas tēviņš; 2. zool. korsaks

dogged ['dogid] n holandiešu divmastu zvejas kuģis

doggerel ['dogral] I n amer. rimes; II a (par

dzeju) tukšs; bezsaturīgs doggie [dogi] sk. doggy doggish ['dogi/] a 1. suņa-; 2. saīdzis; 3. sar. stilīgs

doggo ['dogau] adv : to lie d. sl. — uzglūnēt

(no slēptuves) doggy ['dogi] I n 1. sunītis; 2. mii. sl. zaļknābis (jaunākais virsnieks); II a 1. suņa-; 2. suņmīlis dog-hole ['doghsul] n suņubūda doghouse ['doghaus] n 1. suņubūda; 2. jūrn.

sl. puskabīne; 0 in the d. — nežēlastībā dogie ['daugi] n amer. teliņš (kas atšķirts no mātes)

dog-kennel ['dog.kenl] n suņubūda dog-lead ['dogliid] n suņa saite dogleg ['dogleg] n ass ceļa pagrieziens dogma ['dogma] n dogma dogmatic [dog'mastik] In dogmatiķis; IIa

dogmatisks dog-nap ['dognaep] n īss snaudiens do-gooder [.dui'guds] n iron, labais tēvocis do-gooding [,du:'gudir]] n iron, labdarība dog paddle ['dog.paedl] n peldēšana suniski

dog-rose ['dograuz] n mežroze dogs [dogz] n pl 1. sar. suņu skriešanās sacīkstes; 2. humor, sl. (kāju) pēdas; 3. (art fire d.) trijkājis kamīnā; 0 to go the d. — izputēt; d. of war — kara šausmas dogsbody ['dogz,bodi] n brit. darbarūķis dog's-ear ['dogz.ia] I n (grāmatas lapas) atlocīts stūris; II v atlocīt stūri (grāmatas lapai)

dog skin ['dogskin] n smalkāda dog-sleep ['dūgsliip] n caurs miegs dog's letter ['dogz,Ieta] n veclaiku burta "r"

nosaukums dogstar ['dogsta:] n astr. sar. Sīriuss dog-tired [.dog'taisd] a noguris kā suns dogtooth ['dogtu:0] n 1. ilknis; 2. acu zobs dog-violet ['dog.vaislit] n meža vijolīte dogwatch ['dogwot/] n jūrn. sardze (no pīkst.

16 līdz 18 vai no 18 līdz 20) dogwood ['dogwud] n hot. kizils doily ['cfoili] n apaļa sedziņa doings ['du:ir]z] n pl sar. 1. rīcība; izdarība; I have heard of your d. — esmu dzirdējis par tavām izdarībām; 2. brit. lietiņas; mantiņas

do-it-yourselfer [.duiitja'selfa] n sar. meistars (mājas darbos); she is a great d.-

1.-y. — viņa lieliski prot gatavot pati dojo ['daud33u] n sambo skola doldrums ['doldramz] n pl 1. nomākts

garastāvoklis; 2. jūrn. bezvēja josla dole3 [dsul] I n bezdarbnieku pabalsts; to be (go) on the d. — saņemt bezdarbnieku pabalstu; II v (arī to d. out) 1. skopi izdalīt;

2. izsniegt (pabalstu)

doleb [daul] n poēt. bēdas; skumjas doleful ['daulfii] a skumīgs; sērigs dolla [dol] n 1. lelle; 2. sl. (par sievieti) lellīte; 3. amer. sl.: you'll lend me £5? You're a real d., Bill! — tu man aizdosi piecas mārciņas? Tu patiešām esi zelta gabaliņš, Bili! dollb [dol] v : to d. up amer. sl. — uzcirsties, uzposties

dollar ['dob] n dolārs; the ~s— nauda, bagātība

dollarwise ['dobwaiz] adv (par valūtas

326dona[h]

kursu) dolāros; how much is it d.? — cik tas ir dolāros? dollface ['dolfeis] n lellīte (par sievieti) dollop ['dolap] n sar. 1. (ēdiena) druska;

2. neliels daudzums; coffee with a d. of alcohol added — kafija ar nelielu alkohola piedevu

doll-up ['doUp] n sl. uzciršanās, sapošanās dolly ['doli] n 1. lellīte; 2. veļas vāle;

3. (šaursliežu dzelzceļa) lokomotīve;

4. platforma (smagu priekšmetu pārvadāšanai)', 5. kin. (operatora) celtņa ratiņi; 6. tehn. caursitnis; 7. sl. jauka meiča

dolly-bag ['dolibaeg] n rokassomiņa dolly-bird ['dohb3:d] n sar. (par meiteni) zostiņa

dolly-in ['doliin] n (kinokameras)

pievirzīšana tuvplānā dolly-out ['dūliaut] n (kinokameras) atvirzīšana no tuvplāna dolly-shop ['doll/op] n veikals matrožiem dolomite ['dolamait] n dolomīts dolorous ['dolāros] a bēdīgs; skumjš dolphin ['dolfin] n delfīns dolphinarium [.dolfi'neariam] n delfinārijs dolt [dault] n stulbenis doltish ['daultif] a stulbs domain [dav'mein] n 1. īpašums; 2. (darbības) sfēra; in the d. of science — zinātnes jomā; it is not in my d. — tas nav manā nozarē

dome [daum] \nl. poēt. stalta celtne; 2. arh. kupols; 3. (debess) velve; 4. atner. sl. galva, pauris; II v 1. pārklāt (nosegt) ar kupolu; 2. slieties kupolveidīgi domed [daumd] a 1. kupolveidīgs; with a d. forehead — ar augstu pieri; 2. pārklāts (nosegts) ar kupolu Domesday Book ['du:mzdeibuk] n vēst. Anglijas zemes īpašumu grāmata (sarakstīta 1086. gadā) domestic [da'mestik] \n\. sulainis; kalpone; 2.: ~s pl — iekšzemes ražojumi; II a 1. mājas-; ģimenes-; d. science — mājturība; d. appliances — mājsaimniecības priekšmeti; 2. iekšzemes-; d. trade — iekšējā tirdzniecība; d. policy —

iekšpolitika; 3. (par dzīvniekiem) mājas-; d. animals — mājlopi domesticate [da'mestikeit] v 1. saistīt pie mājas; 2. civilizēt; 3. apgūt; to d. space — apgūt kosmosu; 4.pieradināt (dzīvnieku); 5. kultivēt (augu) domestication [da.mesti'kei/n] n 1. mājas (ģimenes) dzīve; 2. civilizēšana; 3. apgūšana; 4. (dzīvnieka) pieradināšana; 5. (auga) kultivēšana domesticity [.daume'stisati] n 1. mājas dzīve;

2. ģimenīgums; 3. pieķeršanās ģimenei; 4.pl ģimenes lietas

domett [dau'met] n pusvilnas audums domicile ['domisail] I n 1. pastāvīga dzīvesvieta; l.jur. juridiskā adrese; liv apmesties uz pastāvīgu dzīvi domiciliary [.domi'sihan] a mājas-; dzīves

vietas-; d. visit — dzīvokļa kratīšana dominance ['dominans] n 1. pārsvars;

kundzība; 2. ietekme dominant ['dominant] I n mūz. dominante;

n a dominējošs; valdošs dominate ['domineit] v 1. dominēt; būt pārsvarā; 2. valdīt; ietekmēt; he ~s all the others — viņš pakļauj sev pārējos; to d. one's emotions— apvaldīt savas jūtas;

3. slieties pāri (piem., par kalniem) domination [,domi'nei/n] n 1. dominēšana;

pārsvars; 2. valdīšana; kundzība domineer [.domi'nia] v (over) izturēties despotiski

domineering [.domi'nianr]] a despotisks, valdonīgs

dominion [da'minjan] n 1. valdīšana; vara;

2. domīnija; 3. valdījums domino ['dominau] n (pl ~es vai ~s ['dommauz]) 1. domino kauliņš; 2. pl domino (spēle); 3. domino (maskuballes tērps)

dona [don] n 1.: D. — dons (spāņu tituls); 2. mācību spēks (Oksfordas vai Kembridžas universitātē); 3. sl. lietpratējs; zinātājs; 4. sl. mafijas vadonis donb [don] v sar. novec. uzvilkt (drēbes);

uzlikt (cepuri) dona[h] ['dauna] n sl. 1. namamāte;

2. iemīļotā

donate [dai/'neit] v 1. dāvināt; 2. amer. ziedot donation [dau'nei/n] n 1. dāvana; 2. amer. ziedojums; ~s to the Red Cross — ziedojumi Sarkanajam krustam donator [dai/'neita] n ziedotājs donatory ['dsvnatan] n dāvanas (ziedojuma)

saņēmējs done [dAn] sk. doc

doneness ['dAnnss] n (ēdiena) gatavība; to test the meat for d. — nogaršot, vai gaļa mīksta

donkey ['doqki] n 1. ēzelis; 2. amer. sl. sektants; svētulis; 0 he talks the hind leg of ad. — viņu neviens nevar aizrunāt donkey-engine ['dot]ki,en č/311]] n vinča donkey's years ['dm]kizj3:z] n sl. ļoti ilgs laiks; I haven't seen him for d.y. — es neesmu viņu saticis veselu mūžību donkey work ['dr»T]kiw3:k] n smags, apnicīgs darbs

donnish ['donif] a pedantisks; sīkumains donor ['dauna] n 1. ziedotājs; 2. donors donor country ['dsunakAntn] n zeme, kas

sniedz ekonomisku palīdzību do-nothing ['du:,nA0n]] I n slaists; dienaszaglis; II a pasīvs; d.-n. policy — nogaidīšanas politika do-nothingism ['du:,nA0ir]izm] n pol.

1. pasivitāte; 2. sabotāža don't [daunt] I n aizliegums; I'm sick and tired of your ~s sar. — man ir apnikuši tavi aizliegumi; II sals, no do not donut f'daunAt] n virtulis doodad ['du:daed] n sar. 1. grabulis; 2. nieciņš doodle ['du:dl] v sar. kricelēt doodlebug ['du:dlbAg] n sar. 1. (āderu meklēšanas) rīkstīte; 2. mazlitrāžas automašīna (vai lidmašīna) doodle-sack ['du:dlsaek] n mūz. dūdas doom [du:m] I n 1. liktenis; to go to one's d. — doties pretī savai nāvei; 2. novec. spriedums; sods; the crack of d. — pastardiena; II v nolemt (kaut kam neizbēgamam)\ ~ed to failure— lemts neveiksmei doomsday ['du:mzdei] n 1. pastardiena; to

wait till d. — gaidīt veselu mūžību door [do:] n 1. durvis; front d. — parādes durvis; back d. — sētas (virtuves) durvis; to answer the d. — atvērt durvis (atskanot zvanam); next d. — kaimiņos; blakus mājā; to be next d. to bankruptcy pārn. — būt tuvu bankrotam; out of ~s — ārpus mājas; svaigā gaisā; two ~s away (down,off) — divas mājas tālāk; within ~s— mājās; 2. pārn. ceļš; izeja; d. to success —ceļš uz panākumiem; to open the d. (to) — dot iespēju; pavērt ceļu; to shut (close) the d. (against)— nogriezt ceļu; to shut the d. against an agreement upon disarmament — izjaukt atbruņošanās nolīgumu; 0 at death's d. — uz nāves sliekšņa; to force (knock at) an open d. — lauzties vaļējās durvīs; to lay at smb.'s d. — uzvelt kādam vainu; to show smb. the d. — parādīt kādam durvis; to show someone to the d. — pavadīt kādu līdz durvīm; to shut (slam) the d. in smb.'s face— aizcirst kādam durvis deguna priekšā; to turn smb. out of ~s — izsviest kādu pa durvīm laukā doorbell ['doibel] n durvju zvans doorbell-ringing ['do:bel,rirļirļ] n (vēlētāju)

dzīvokļu apgaita doorcase ['cb:keis] n durvju aploda doorframe ['do:freim] sk. doorcase door-handle ['do:.haendl] n durvju rokturis door-keeper ['do:,ki:p3] n durvju sargs doorman ['do:masn] n šveicars doormat ['doimaet] n kājslauķis doornail ['do:neil] n : dead as a d. — beigts, pagalam

doorplate ['do:pleit] n plāksnīte pie durvīm

(ar uzvārdu) doorpost ['doipaust] n durvju stendere; 0 deaf

as a d. — pilnīgi kurls door spring ['do:sprir]] n (arī d.s. check)

automātisks durvju slēdzis doorstep ['do:step] n 1. slieksnis; 2. sl. bieza

sviestmaize door-to-door [,do:t3'do:] a dzīvokļa-; dzīvokļu-; d.-t.-d. poli — iedzīvotāju aptauja

doorway ['cb:wei] 11 1. ieeja; to stand in thedouble

d. — stāvēt durvis; 2. pārn. ceļš (uz kaut ko) dope [daup] I n 1. smērviela; 2. aerolaka;

3. dopings; narkotika; 4. amer. sl. (aizkulišu) informācija; d. story — informācija (no drošiem avotiem); 5. sl. stulbenis; Uvi. ieliet degvielu; 2. noklāt ar aerolaku; 3. dot narkotiku; to d. oneself with cocaine — lietot kokainu;

4. apdullināt; 5.sl. celt gaismā; 6. tehn. leģēt; >=> to d. off sl. — 1) gulēt kā nesamaņā; 2) rikoties muļķīgi

dope-fiend ['daup,fi:nd] n narkomāns

dop[e]y ['daupi] sk. druggie

doping ['daupii]] n dopings; d. test —

antidopinga pārbaude doppelganger ['dopl.gaeip] sk. double-

ganger dor [do:] n maijvabole Doric ['dorik] a vēst. dorisks; D. column

arh. — doriešu kolonna dorm [do:m] n (saīs. no dormitory) sar.

1. guļamistaba; 2. studentu kopmītne dormant ['doimant] a 1. (par dzīvnieku)

aizmidzis ziemas guļā; to lie d. — atrasties miera stāvoklī; 2. dusošs; 3. potenciāls; apslēpts (piem., par spēkiem, spējām); d. partner— pasīvs līdzdalībnieks (uzņēmumā); 4. (par kapitālu) kas nenes ienākumus

dormer ['doima] n (ari d. window) mansarda logs

dormice sk. dormouse

dormitory ['doimatn] n 1. guļamzāle; 2.: d.

suburb — piepilsēta dormitory car ['cbimatn ka:] n guļamvagons dormouse ['do:maus] n (pl dormice

['do:mais]) susuris dorp [do:p] n ciems

dorsal ['do:sl] a 1. anat. muguras-;

2.: d.consonant vai. — pakaļējais mēlenis dorse [do:s] n menca

dory ['do:ri] n amer. maza zvejas laiva dosage ['dausid3] n 1. dozēšana; 2. deva dose [dsus] In 1. deva; regular d. of medicine — kārtējā zāļu deva; 2. sl. venēriska slimība (sev. gonoreja); 0 like a d. of salts — žigli; II v dot zāļu devu

dosimeter [dsu'simita] n 1. tehn. dozators;

2. fiz. dozimetrs doss [dos] sl. Irti. guļamvieta; 2. miegs; to have ad. — nosnausties; liv (down) pārnakšņot; <=> to d. out — pārnakšņot zem klajas debess dosser ['dosa] n sl. naktspatversmes iemītnieks

dosshouse ['doshaus] n 1. naktspatversme;

2. sl. lēta īres māja dossier ['dosiei] n dosjē dota [dot] rt (līgavas) pūrs dotb [dot] Irti. punkts; d. and dash code — Morzes alfabēts; 2. druska; nieciņš; d. of a child — mazulītis; 3. sl. sīks gariņš; 0 on the d. — precīzi; off one's ~s— ķerts; nojūdzies; II v 1. likt punktu; 2. punktēt; field ~ted with flowers — ar puķēm nosēts lauks; 3. sl. sist; gāzt; to d. smb. [one] in the face — iesist kādam pa seju; 0 to sign on the ~ted line — 1) parakstīties dokumentā; 2) pārn. bez vilcināšanās piekrist; to d. the i's and cross the t's — uzlikt punktu uz "i" dotage ['dautid3] n vecuma plānprātība dotard ['dautad] n prātu izdzīvojis vecis dote [dsut] v 1. kļūt plānprātīgam; 2. (on,

upon) neprātīgi mīlēt; dievināt; doth [dA0, ds0] v novec. no does doting ['dautit]] a mīlošs dottle ['doti] «tabakas paliekas (pīpē) dotty ['doti] a 1. punktēts; 2. (par gaitu) nedrošs; grīļīgs; d. on one's legs — nedrošs uz kājām; 3. sl. jucis; ķerts double ['dAbl] Irti. divkāršs daudzums; 2. līdzinieks; dubultnieks; 3. dublants; dublieris; 4. dublikāts; 5. (vajāta zvēra) līkumošana; (zaķa) cilpa; 6. (upes) līkums; 0 at the d. mil. — skriešus; on the d. — ļoti ātri; d. or quits — par visu banku (kāršu spēlē); to give smb. the d. — aizlaisties no kāda; II a 1. divkāršs; dubults; d. bed — divguļamā gulta; d. whisky — dubultviskijs; 2. divējāds; 3. divkosīgs; d. game — divkosība; 4. bot. pildīts; d. blossom — pildīts zieds; Divi. divkāršot; dubultot; to d. the output— divkāršot

ieguvi; 2. divkāršoties; 3. (as) dublēt (lomu); to d. the parts (of)— tēlot divas lomas; 4. salocīt dubulti; 5. vīstīt (dūres);

6. (par vajātu zvēru) līkumot; mest cilpas;

7. (par upi) mest līkumu; 8. izgatavot dublikātu; 9.jūrn. apbraukt (zemesragu); <=> to d. back — 1) mesties atpakaļ; 2) (ari to d. over) pārlocīt (uz pusēm); to d. up — 1) salocīt; 2) locīties (aiz smiekliem); 3) saliekties (aiz sāpēm); IV adv divkārši; dubulti; d. as much — divreiz vairāk; I see d. — man dubultojas acīs; to ride d. — jāt diviem uz viena zirga

double-barelled [.dAbl'baerald] a 1. div-stobru-; 2. divdomīgs; 3. (par uzvārdu) divdaļīgs (piem., Smith-Brown) double-bass [.dAbl'beis] n mūz. kontrabass double-breasted [.dAbl'brestid] a (par

uzvalku) divrindu-double-check [.cLvbl'tf ek] v vēlreiz pārbaudīt double chin [.dAbl't/in] n dubultzods double cream [.dAbl'kriim] n biezs krējums double-cross [.dAbl'kros] v sar. piekrāpt double-dealer [,dAbl'di:b] n divkosis double-decker [.dAbl'deka] n 1. divklāju kuģis; 2. sar. divstāvu autobuss (vai tramvajs); 3. sl. triskārtaina sviestmaize double-dutch [.dAbl'dAt/] n humor.

penterējums; vervelējums double-dyed ['dAbldaid] a 1. divreiz krāsots; 2. nelabojams; d.-d. villain — nelabojams nelietis

double-edged [,dAbl'ed3d] a 1. abpus-

griezīgs; 2. (par argumentu) divpusīgs double-entry book-keeping [.dAbl'entn

'buk,ki:pit]] n divkāršā grāmatvedība double-faced ['dAblfeist] a 1. divkosīgs;

2. (par audumu) abpusējs double first [,dAbl'f3:st] n universitātes

diploms divās specialitātēs double-ganger [.dAbl'gaenga] n dubultnieks; līdzinieks

double-glazing [.dAbl'gleiziij] n dubult-stiklojums

double-hearted [,dAbl'ha:tid] a divkosīgs; nodevīgs

doubleknit ['dAblnit] n 1. dubultadījums;

2. divpusīgā šķēra trikotāža double-minded [.dAbl'maindid] a svārstīgs;

nedrošs

double-park [,dAbl'pa:k] v aizsprostot ceļu (atstājot automašīnu blakus otrai automašīnai) double-quick [.dAbl'kwik] I a ļoti ātrs; (par

soli) nasks; II adv ļoti ātri doubles ['d\blz] n pl (tenisā) dubultspēle; to win the men's (women's) d. — uzvarēt vīriešu (sieviešu) dubultspēlē; mixed d. — jaukta dubultspēle double-space [.dAbl'speis] v rakstīt (ar

rakstāmmašīnu) ar divām atstarpēm double-speak [,dAbl'spi:k] n 1. tukšs

solījums; 2. demagoģija doublet ['dAblit] n 1. dublikāts; kopija; 2. vai.

dublēts; 3. ķīm. duplets (katalīzē) doubletalk ['cLvbltoik] n tukšvārdība doublethink ['dAbl,0ink] n divkosība double-tongued [.dAbl'tAqd] a melīgs; nepatiess

doubling ['dAblii]] n 1. divkāršojums; dubultojums; 2. atkārtojums; dublēšana; d. effect — atbalss; 3. pēkšņs pagrieziens (bēgot); 4. izvairiba doubly ['dAbli] adv divkārt; divtik; to be d.

careful — būt divkārt uzmanīgam doubt [daut] 1/7 šaubas; to be in d. — šaubīties; no d. — bez šaubām; it's beyond (past) [all] d. — tas ir neapšaubāmi; there is no room for d. (not a shadow of d.) — nav ne mazāko šaubu; to make no d. — neradīt šaubas; to settle one's ~s — izkliedēt savas šaubas; to throw d. upon smth.— apšaubīt; II (whether, if) v 1. šaubīties; 2. apšaubīt doubtful ['dautfi/1] a 1. (about, of) apšaubāms; to be very d. about smth.— kaut ko ļoti apšaubīt; to feel very d. of smb.— ļoti šaubīties par kādu; 2. neskaidrs; nenoteikts; d. future — neskaidra nākotne;

3. šaubīgs; aizdomīgs

doubting Thomas [.dautiq'tomas] n humor.

neticīgais Toms doubtless ['dautlss] adv bez šaubām; neapšaubāmi

douche [du:/] I n 1. duša; 2. med. skalošana; 3. med. šļirce (skalošanai); 0 to throw a cold d. (upon) — apliet kā ar aukstu ūdeni; II v 1. mazgāties zem dušas; 2. skalot dough [dsu] n 1. (maizes) mīkla; 2. amer. sl. nauda

doughboy ['dauboi] n amer. mii. sl. kājnieks doughfoot ['daufut] sk. doughboy doughnut ['daun At] n 1. mīklas virtulis;

2. amer. sl. autoriepa

doughy ['daui] a 1. mīklveidīgs; 2. neizcepis;

jēls; 3. (par sejas krāsu) bāls; neveselīgs do-up ['duiAp] n sar. sakārtošana;

izgludināšana douse [daus] v 1. iegremdēt, iemērkt (ūdeni); apliet (ar ūdeni); 2. sar. nodzēst gaismu;

3. jūrn. ātri nolaist (buras)

dove [dAv] n 1. balodis; dūja; 2. amer. pol.

miera piekritējs dovecote ['dAvkaut] n baložu būda; 0 to flutter

the ~s — sacelt traci dovetail ['dAvteil] I n būvn. bezdelīgaste; II v

1.būvn. (in, into) salaist bezdelīgastē;

2. saskaņot

dovish ['dAvi/] a miermīlīgs; mieru mīlošs dowager ['dauad33] n 1. (augstu stāvošas personas) atraitne; Queen d. — karaliene-atraitne; 2. sar. cienīga izskata vecāka sieviete

dowdy ['daudi] a 1. (par sievieti) nevīžīgi (nolaidīgi) ģērbusies; 2. (par tērpu) noplucis; vecmodīgs dowdyish ['daudii/J a bezgaumīgs dowel ['dairal] n muļķis dower ['daus] I n 1. (mantojuma) atraitnes daļa; 2. (līgavas) pūrs; 3. talants; dotības; II v 1. atstāt mantojumā (atraitnei); 2. dot pūrā; 3. (with) apveltīt (ar talantu) down3 [daun] n dūna; pūka downb [daun] n 1. (klaja) augstiene; 2. kāpa downc [daun] I n 1. pazemināšanās; pasliktināšanās; d. in the business cycle — ekonomiskā cikla atslābums; 2. nepatika; I have a d. on him sar. — man uz viņu ir zobs; 3. sl. nomierinošs līdzeklis; 0 the ups and ~s of life — dzīves gaišie un tumšie brīži; II a 1. lejupejošs; d. train — vilciens

no [galvas]pilsētas; d. platform — platforma, pie kuras pienāk vilcieni (no centra); d. grade — 1) (dzelzceļa) atzarojums; 2) pārn. pasliktināšanās;

2. skumīgs; to feel d. —justies nomāktam;

3.: d.payment — iemaksa skaidrā naudā ar pēcmaksu; III v 1. noliekt; 2. nogāzt (zemē); to d. a plane — notriekt lidmašīnu; 3. pieveikt (pretinieku); 4. ātri izdzert;

5. sar. padot uz priekšu (piem., ēdienu); 0 to d. the tools— streikot; cash d.! — naudu galdā!; IV adv 1. apakšā; lejā; d. here — šeit apakšā; d. there in the comer — tur lejā kaktā; 2. lejup; uz leju; climb d.! — kāpiet lejā!; 3. zemē; guļus; to lie d. — nogulties; to knock d. — notriekt gar zemi; 4. līdz pat; līdz galam; to read d. the last page — izlasīt līdz pēdējai lappusei; to hose the car d. — mazgāt automašīnu, līdz tā tīra; the speaker was shouted d. — runātāju apklusināja kliedzieni; the clock has run d. — pulkstenis ir apstājies; 5. (lai apzīmētu darbības aprimumu): to calm d. — nomierināties; to boil d. — novārīties; let the fire bum d. — ļaujiet ugunij izdegt;

6. (lai apzīmētu virzīšanos uz kādu vietu projām no runātāja): will you walk d. to the shop with me? — vai jūs neatnāktu man līdzi uz veikalu?; 7. (lai apzīmētu virzīšanos no svarīgākas vietas uz mazsvarīgāku)-, to take the train from London d. to Brighton — braukt ar vilcienu no Londonas uz Braitonu; 8. (lai piešķirtu darbības vārdam pabeigtu veidu): to fall d. — nokrist; to put d. — pierakstīt; 9. laikā no ... līdz; d. through the ages — līdz pat mūsdienām; 0 up and d. — šurp un turp; d. with war! — nost ar karu!; to be d. on smb.— naidīgi izturēties pret kādu; to come d. on smb.— pārmest kādam; to come d. in the world — zaudēt stāvokli sabiedrībā; to come d. from the university — beigt universitāti; to be sent d. from the university — tikt izslēgtam no universitātes; to get d. to work — ķerties pie darba; to put one's foot d. — 1) kategoriski aizliegt; 2) stingri aizstāvēt

savu viedokli; d. to the ground — pilnīgi; it suits me d. to the ground — tas man ir pilnīgi piemērots; d. with a cold — slims ar gripu; d. in health — nevesels; d. and out — 1) nokautēts (boksā); 2) bezizejas stāvoklī; d. the drain (pan) sl. — tukšā (bez naudas); d. in the dumps (chops, mouth) sl. — grūtsirdīgs, sašļucis; d. the hatch! — uz izdošanos! (tosts); V prep 1. lejup pa; d. the river — lejup pa upi; 2. (virzienā) pa; d. the street — pa ielu; d. [the] wind — pa vējam

down-and-outer [.daunand'auta] n amer.

sl. bezpajumtnieks downbeat ['daunbiit] a sar. pesimistisks; movies with d. endings— filmas ar bēdīgām beigām downcast ['daunkaist] a l. (par skatienu) nodurts; with d. eyes — ar nodurtām acīm; 2. nomākts

downer ['dauna] n amer. sl. 1. nomierinošs līdzeklis; 2. pazemināšanās; pasliktināšanās downfall ['daunfa:l] n 1. lietusgāze;

2. pagrimums; 3. bojāeja downgrade ['daungreid] In 1. slīpums; 2.pagrimums; panīkums; liv 1.pagrimt; panīkt; 2. pazemināt (amatā u.tml.) downhearted [,daun'ha:tid] a nomākts; drūms

downhill [.daun'hil] I a nogāzens, slīps; H adv lejup; to go d. — (par veselību u.tml.) pasliktināties down-home ['daunhaum] a vienkāršs;

nemākslots Downing Street ['daunujstriit] n

1. Dauningstrīta (Londonas iela, kurā atrodas premjerministra rezidence un ārlietu ministrija); 2.pārn. Lielbritānijas valdība

down-path ['daunpa:0] n kosm. atceļš uz Zemi

downplay ['daunplei] v samazināt; apslāpēt downpour ['daunpa:] n lietusgāze downright ['daunrait] I a 1. atklāts; godīgs; d. kind (sort) of man— patiess cilvēks;

2. acīmredzams; II adv pilnīgi, gluži

down-sitting [.daun'sitir]] n 1. apsēšanās:

2. atpūtas laiks downspout ['daunspaut] n amer. [ūdens]

notekcaurule downstage [,daun'steid3] I a 1. (skatuves) priekšplāna-; 2. sar. draudzīgs; II adv (skatuves) priekšplānā downstairs [.daun'steaz] I a apakšējā stāva-; the d. part of the house — mājas apakšējais stāvs; II adv 1. lejup [pa kāpnēm]; to go d. — nokāpt lejā; 2. lejā, apakšējā stāvā downstream [,daun'stri:m] adv lejup pa straumi

downtime ['dauntaim] n dīkstāve down-to-earth [,daunta'3:9] a praktisks; reāli noskaņots

downtown [.daun'taun] n amer. pilsētas komerciālais centrs; II adv centra virzienā downtrodden ['daun.trtxln] a apspiests, nomākts

Down-under ['daun.Anda] n sar. 1. Austrālija; 2. Jaunzēlande downward ['daunwad] I a 1. lejupejošs;

2. drūms; nospiests; II adv lejup, uz leju downwards ['daunwadz] sk. downward II downy® ['dauni] a pūkains; mīksts downyb ['dauni] a sar. viltīgs; slīpēts downy0 ['dauni] a paugurains dowry ['dauari] n 1. (līgavas) pūrs; 2. dotības; talants

dowse [dauz] v (for) meklēt ūdens āderes (ar

rīkstīti) dowser ['dauza] n rikstnieks dowsing ['dauzi»]] n rikstniecība; d. rod —

āderu meklēšanas rīkstīte doxy ['doksi] n sar. 1. doktrīna; 2. (reliģiska) pārliecība

doyen ['daian] n diplomātiskā korpusa vecākais

doze [dauz] I n snauda; II v snaust; = to d.

off — iesnausties dozen ['dAzn] n 1. ducis; by the d. — dučiem; round d. — apaļš ducis; 2. milzums; ~s of times — neskaitāmas reizes; 0 baker's (devil's, printer's) d. — velna ducis; daily d. — rita rosme; to talk (speak) nineteen to the d. — runāt par deviņiem mēmiemdram

dozy ['dauzi] a miegains

drab" [draeb] n 1. nevīža, netīrele; 2. novec.

ielasmeita, staigule drabb [draeb] In 1. dzeltenpelēka krāsa; 2. vientulīgums; Hal. dzeltenpelēks;

2. vienmuļš; neinteresants; d. existence — vienmuļa dzīve

drabble ['draebl] v 1. šļakstīties; 2. notraipīt;

3. notraipīties

drachma ['draekma] n drahma draconian [dra'kaunian] a drakonisks; bargs draff [draef] n atkritumi; samazgas draft [dra:ft] amer. Inl. projekts; d. plan for a law— likumprojekts; 2. skice; uzmetums; 3. čeks; maksāšanas orderis; 4. mii. iesaukums (karadienestā); 5. (personu, priekšmetu) izvēle; atlase (sevišķam uzdevumam); II v 1. sastādīt projektu;

2. uzskicēt; 3. mii. iesaukt (karadienestā);

4. izvēlēties; izdarīt atlasi; 5. filtrēt; kāst; 6. tehn. izstiept; izvilkt

draftee [,dra:fti:] n jauniesaucamais drafter ['draifta] n vezumnieks (zirgs) drafting ['draiftii]] n 1. (likumprojekta) sastādīšana; d. committee— redakcijas komiteja; 2. rasēšana; 3. tehn. izstiepšana; izvilkšana

draftsman ['draftsman] n 1. rasētājs;

zīmētājs; 2. (likumprojekta) sastādītājs drag [draeg] I n 1. draga, bagars; 2. bremze;

3. smagās ecēšas; 4. kavēklis, šķērslis; to be a d. on smb.— būt kādam par nastu;

5. sar. garlaicīgs pasākums; 6. sar. garš [preču] vilciena sastāvs; 7. sl. dūmu ievilkšana (smēķējot); 0 to perform in d. — (par aktieri) tēlot sieviešu lomu; II v 1. vilkt, vazāt; 2. vilkties; to d. one's feet (heels) — 1) lēnām iet; 2) pārn. vilkt garumā; 3. bagarēt; 4. ecēt; 5. sl. dziļi ievilkt dūmus (smēķējot); => to d. into — ievilkt, iesaistīt; to d. on— (par laiku) lēnām vilkties; to d. out— 1) paildzināt; 2) izdabūt, izvilināt (patiesību); to d. up — 1) cilāt (kādu jautājumu); 2) pavirši audzināt; 0 to d. one's heels — nesteigties; vilcināties

draggle ['draegl] v vazāt (pa dubļiem)

draggy ['draegi] a nepanesami garlaicīgs drag-in ['draegin] n tekst. ievilkums (auduma defekts)

dragnet ['draegnet] n 1. zvejastīkls, vads;

2. tīkls putnu ķeršanai dragoman ['draegaman] n dragomans, gids

un tulks (austrumos) dragon ['draegan] n 1. pūķis; 2. (jaunu

meiteņu) pavadone dragonfly ['draeganflai] n spāre dragoon [dra'gu:n] In mii. dragūns; liv

1. sūtīt soda ekspedīciju; 2. (into) piespiest ar represijām

drain [drein] Inl. drena; novadcaurule; d. tile — māla drenāžas caurule;

2. kanalizācijas caurule; d. plug (cork) — (vannas, izlietnes) aizbāznis; 3. pl kanalizācijas sistēma; 4. med. drenāžas caurulīte; 5. (spēku) izsīkums; 6. ek. (kapitāla) aizplūšana; 7. sar. glāzīte; malks; 8.: brain d. sar. — speciālistu aizplūšana (uz citu valsti); 0 to laugh like ad. — smieties pilnā kaklā; down the d. — pazušanā; everything went down the d. in the fire — viss aizgāja bojā ugunsgrēkā; II v 1. drenēt, nosusināt (augsni); 2. nožāvēt (traukus); 3. med. drenēt (brūci); 4. iztukšot, izdzert tukšu; 5. izsūkt (spēkus u.tml.); <=> to d. away (off) — 1) notecēt, noplūst; 2) (par naudu) beigties; 3) (par spēkiem) izsīkt; 0 to d. the cup of— izbaudīt līdz mielēm

drainage ['dreinid3] n 1. drenēšana, drenāža; 2. kanalizācija; 3. med. (brūces) drenāža; 4. netīrumi; atkritumi drain-away ['drema.wei] n speciālistu

aizplūšana (uz citu valsti) drained weight ['dreindweit] n konservu

tīrsvars bez uzlējuma draining board ['dreiniqboid] n trauku žāvējamais

drainpipe ['dreinpaip] n kanalizācijas caurule drainpipe trousers [.dreinpaip'trauzaz] n

sar. šauras piegulošas (vīriešu) bikses drake [dreik] n pīļtēviņš dram [draemj n 1. drahma; 2. degvīna malks; lāsīte; he is fond of a d. — viņam patīkdrama

iemest drama ['drairna] n drāma dramatic [dra'maetik] a 1. dramatisks; 2. teātra-

dramatics [dra'maetiks] n skatuves māksla;

aktiermāksla dramatis personae [,dra:matis p3:'saunai]

n (lugas) personāžs dramatist ['dramatist] n dramaturgs dramatization [.draematai'zei/n] n dramatizējums dramatize ['draemataiz] v dramatizēt dramaturgy ['draemat3:d3i] n dramaturģija dram-drinker ['draem,dru]ka] n sl. žūpa; d.-

d. shop — krogs drank sk. drink II

drape [dreip] I n 1. drapējums; 2. (auduma, apģērba) kritums; 3. : ~s pl sl. — (skatuves) priekškars; II v 1. drapēt; to d. curtains over a window — pielikt logam aizkarus; 2. (par audumu) krist draper ['dreipa] n manufaktūras preču tirgotājs

drapery ['dreipari] n 1. drapējums;

2. audumi; 3. audumu veikals drastic ['draestik] a \.(par metodēm, līdzekļiem) radikāls, krass; 2. (par medikamentu) stiprs, iedarbīgs drat [draet] int: d. it! sar. —velns lai parauj! draught [dra:ft] n 1. vilkšana; beasts of d. — darba lopi; dzīvais vilcējspēks;

2. caurvējš; forced d. — piespiedu vilkme;

3. loms; 4. malks; at a d. — vienā paņēmienā; d. beer— alus no mucas; 5. (kuģa) iegrime; 6. med. mikstūra; 0 to feel the d. — būt tukšā

draughtboard [dra:ftbo:d] n I. dambretes

galdiņš; 2. rasējamais dēlis draughts [dra:fts] n pl dambrete draughtsman ['draftsman] n 1. sk. draftsman 1., 2.; 2. (dambretes) kauliņš draughty ['drcufti] a caurvējains draw [dra:] I n 1. vilkšana; 2. vilinājums; pievilkšanas objekts; 3. lozēšana; loterija;

4. neizšķirta spēle; to end in a d. — beigties neizšķirti; 5. (tilta) paceļamā daļa; 6. tehn. [iz] stiepšana; 0 quick on the d. — nav uz

mutes kritis; liv (p. drew [dru:]; p.p. drawn [dro:n]) 1. vilkt; to d. the bridle —

1) pievilkt pavadu; 2) pārn. pievilkt grožus; to d. lots — vilkt lozes; to d. a winner — izvilkt laimīgu lozi; 2. izraut; izvilkt; to d. a nail— izraut naglu; 3. ievilkt (elpu);

4. pievilkt; saistīt (uzmanību u.tml.);

5. izdarīt (secinājumu); to d. consequences — secināt; 6. saņemt (informāciju, naudu); 7. smelt; smelties; to d. water from the well— smelt ūdeni no akas; to d. inspiration — smelties iedvesmu; 8. izraisīt (asaras, aplausus); 9. (arī to d. up) noformēt (dokumentu); izrakstīt (čeku u.tml.); 10. tuvoties; to d. to an end (a close) — tuvoties noslēgumam; 11. (par tēju) ievilkties; 12. zīmēt; 13. beigt neizšķirti (spēli); 14. tehn. stiept; vilkt; = to d. away — 1) novērsties; 2) atrauties (no pretinieka); to d. back — atkāpties; to d. down— 1) nolaist (aizkaru); 2) radīt (naidu u.tml.); to d. for— izlozēt; to d. in — 1) (par dienu) beigties; 2) (par dienas garumu) saīsināties; 3) (par vilcienu) pienākt; 4) (par automašīnu) nobraukt ielas malā; 5) ierobežot (izdevumus); 6) ievilkt (elpu); to d. into — iesaistīt (piem., sarunā); to d. off— 1) novilkt; noaut; 2) atvilkt (karaspēku); to d. on— 1) uzvilkt, uzmaukt; 2) tuvoties; 3) pamudināt (runāt, atzīties); to d. out — 1) izņemt; izvilkt;

2) pagarināt; to d. out a wire— izstiept stiepli; 3) (par dienām) pagarināties; 4) (par vilcienu) atstāt staciju; 5) izņemt naudu (no bankas); 6) uzmest (plānu); 7) izdabūt, izvilināt; to d. through — izsvītrot; to d. up— 1) sastādīt (sarakstu); 2) noformēt (dokumentu); izrakstīt (čeku); 3) piebraukt; 4) mii. nostāties ierindā; 0 to be at daggers drawn — būt uz nažiem; to d. a blank — 1) palikt tukšā; 2) aizmirst; 3) būt pilnā; to d. the cloth — nokopt galdu; to d. one's horns in— aprauties; mest mieru; to d. one's first breath — piedzimt; to d. one's last breath — izdvest pēdējo nopūtu; d. it mild! — nepārspīlē!; to d. the long bow — pārspīlēt; to d. the sword— 1)

zobenu; 2) pārn. pieteikt karu; to d. smb.'s teeth — padarīt kādu nekaitīgu; to d. the wool over smb. 's eyes—pūst kādam miglu acīs

drawback ['draibaek] n 1. vaina; trūkums;

2. šķērslis; kavēklis drawbridge ['draibru^] n paceļamais tilts drawdown ['draidaun] n amer. 1. pazemināšana; pazeminājums; 2. (ūdens līmeņa) krišanās drawer3 [drai] n atvilktne; chest of ~s — kumode; 0 not out of the top d. — ne no labākām aprindām drawer5 ['draia] n zīmētājs; rasētājs drawers [dro:z] n pl apakšbikses drawing ['drain]] n 1. zīmēšana; rasēšana; out of d. — nepareizi uzzīmēts; 2. zīmējums; rasējums; 3. tehn. (metāla) stiepšana; vilkšana drawing-block ['draurļblok] n zīmēšanas bloks

drawing-board ['dranqbaid] n rasējamais dēlis

drawing-pen ['draurjpen] n velce (rasēšanai) drawing-pin ['draurjpin] n piespraude drawing-room ['drainjrum] n 1. viesistaba; 2. rasētava; 3. amer. (vilciena) atsevišķa kupeja

drawl [drail] ln\. vārdu stiepšana (runājot)-,

n v stiept vārdus (runājot) drawn [drain] I a 1. (par spēli) neizšķirts;

2. (par seju) savilkts; II sk. draw 13 drawn-thread work [,dra:n'0redw3ik] n

caurā vīle; tīkla darbs draw-out table ['dra:aut,teibl] n (arī draw

table) izvelkamais galds drawplate ['draipleit] n tehn. stiepšanas plate dray [drei] n rati (platforma) dread [dred] I n bailes; šausmas; II v

baidīties, bīties dreadful ['dredfil] In sl. (arī penny d.)

šausmu romāns; II a šausmīgs, briesmīgs dreadnought ['drednait] n l.jūrn. drednauts;

2. bieza vadmala dream [dri:m] In 1. sapnis; 2.redzējums; Dv(p. un p.p. dreamt [dremt]) 1. sapņot; 2. fantazēt, sapņot; to d. away one's time —

dīkdienīgi pavadīt laiku; 3. (nolieguma teikumos) iedomāties; I shouldn't d. of doing such a thing — man ne prātā nenāktu to darit

dreamboat ['driimbaut] n sl. ilgu sapnis dreamer ['driima] n 1. sapņotājs; fantazētājs;

2. amer. sl. virspalags dreamland ['driimlaend] n 1. sapņu zeme;

pasaku valstība; 2. humor, miegs dreamless ['driimlas] a bezsapņu-; mierīgs dreamlike ['driimlaik] a 1. pasakains; sapnim

līdzīgs; 2. nereāls; šķietams dreamscape ['driimskeip] n fantastiska

ainava dreamt sk. dream II

dreamy ['driimi] a 1. sapņains; 2. iedomu-; nereāls

dreary ['dnan] a 1. drūms; 2. garlaicīgs; d.

work — neinteresants darbs dredge3 [dred3] I n bagars; II v bagarēt; = to d. up— 1) izcelt (ar bagaru); 2) pārn. uzvandīt

dredgeb [dred3] v apkaisīt (ar miltiem, cukuru u.tml.)

dredger ['dred3a] n bagars dregs [dregz] n 1. atliekas; mieles; to drink (drain) to the d. — izdzert tukšu; 2. atkritumi; d. of society — sabiedrības padibenes

drench [drenr/] I n 1. mikstūra (mājlopam)-, 2. lietusgāze; II v 1. izmirkt, salīt; ~ed through (~ed to skin) —

izmircis līdz ādai dress [dres] In 1. apģērbs; tērps; kleita; evening d. — 1) vakartērps; 2) fraka; d. coat— fraka; fancy d. — maskuballes tērps; morning d. — rītasvārki; low d. — dziļi dekoltēta kleita; in full d. — parādes formā; d. circle teātr. — beletāža; d. rehearsal teātr. — ģenerālmēģinājums;

2. [ārējais] ietērps; birds in their winter d. — putni ziemas apspalvojumā; II v 1. apģērbt; sapost; 2. apģērbties; saposties;

3. dekorēt; rotāt; to d. the shopwindows — dekorēt skatlogus; to d. the streets with flags — karogot ielas; to d. the New Year Tree — izpušķot Jaungada eglīti; 4. frizēt, ieveidot (matus); 5. pārsiet (ievainojumu);dressage

6. garnēt (ēdienu); pielikt aizdaru (garšvielas); meat ~ed with sauce — gaļa ar mērci; 7. sagatavot augsni (sējai); dot minerālmēslojumu; 8. iebraukt (zirgu); 9. apgriezt (krūmus); 10. bagātināt (rūdu); 11. mii. līdzināties; d. right! — ierindā, pa labi, stāties!; 12. tekst. apretēt; 13. tehn. apšūt (sienu u.tml.); to d. down — 1) sukāt zirgu; 2) stingri norāt; to d. up — 1) uzpost; 2) uzposties; 3) pārģērbties par; 4) pārn. izpušķot; to d. up facts — izpušķot faktus; 0 ~ed [up] to kill (to the nines) — lepni uzcirties

dressage ['dresa:3] n 1. (zirgu) iejāšana;

iejāde; 2. gatavošanās (jāšanas) sacensībām dress-down [.dres'daun] n sl. stingrs rājiens dresser8 ['dress] n 1. virtuves skapis; 2. amer.

tualetes galdiņš (ar atvilktnēm) dresser* ['dress] n 1. feldšeris; 2. kostīmu

pārzinis; 3. skatlogu dekorētājs dressing ['dresnj] n 1. apģērbšanās; 2. pārsienamais materiāls; field d. — individuālā pakete; 3. kul. garnējums; piedevas; (salātu) mērce; 4. mēslojums; 5. mii. līdzināšanās; 6. tekst. apretūra;

7. (arī d. down) sar. rājiens; to give smb. a good d. — kādu stingri norāt

dressing-gown ['dresirjgaun] n ritasvārki dressing-table ['dresnj.teibl] n tualetes galdiņš

dressmaker ['dresjneika] n šuvēja dressmaking ['dres.meikirļ] n (sieviešu

tērpu) šūšana dress-preserver ['drespn,z3:v3] n sviedrlapa dressy ['dresi]a 1. eleganti ģērbies; 2. (par

apģērbu) modems; elegants drew sk. draw II

dribble ['dnbl] I n 1. pilēšana; 2. sp. dribls; II v 1. pilēt; 2. siekaloties; 3. sp. driblēt

(bumbu)

driblet ['dnbbtļ n 1. drusciņa; mazumiņš; in

(by) ~s — pa kripatiņai; 2. piliens dribs [dnbz] : d. and drabs sar. — niecīgi daudzumi; to pay back in d. and drabs — nolīdzināt parādu, atmaksājot niecīgas summas

dried [draid] a žāvēts; kaltēts; d. milk —

piena pulveris; d. fish — kaltētas zivis drier ['drais] sk. dryer drift [drift] In 1.lēna tecēšana; 2.jūrn. dreifs; 3. (notikumu) ievirze; 4 .(domu) gaita; 5. pašplūsma; 6. (sniega) kupena; (lapu) kaudze; 7. ģeol. sanesa; d. of sand — ceļojošā kāpa; II v 1. peldēt (pa straumi); nest (vēja virzienā); the boat ~ed out to sea— laivu aizdzina jūrā; 2.jūrn. dreifēt;

3. sanest; sadzīt (sniegu, smiltis u.tml.);

4. ļauties pašplūsmai; a to d. apart — izšķirties; atsvešināties

driftage ['dnftid3] n l.jūrn. dreifēšana;

2.jūrn. novirzīšanās no kursa

drifter ['drifts] n l.jūrn. drifters; 2. amer.

sl. klaidonis drift-ice ['dnftais] n ledus vižņi driftless ['dnftlss] a bezmērķīgs driftnet ['dnftnet] n driftertīkls

driftwood ['dnftwud] n krastā izsviesti koki drill3 [dnl] In 1. apmācīšana; dresūra; [ieļdīdīšana; 2. treniņš; 3. mii. ierindas apmācība; 4.: ~s pl — (sistemātiski izstrādāti) vingrinājumi; d. in English grammar— angļu valodas gramatikas vingrinājumi; 0 what's the [right] d.? — kā to dara?; II v 1. apmācīt; dresēt; 2. trenēt;

3. veikt atkārtotus vingrinājumus; 4. mil. veikt apmācības

drillb [dnl] I n urbis, urbjmašīna; II v urbt drillc [dnl] I n 1. vaga; 2. rindu sējmašīna;

II v sēt rindās drilld [dnl] n tekst. tiks drillhall ['dnlhsil] n manēža drillhole ['dnlhsul]« urbums drilling3 ['dnhq] n 1. (sistemātiska)

vingrināšanās; 2. mii. apmācības drillingb ['dnhij] n tehn. urbšana drillion ['dnlisn] n amer. humor.

astronomisks skaitlis drillship ['dnl/ip] n mācību burinieks drily ['draih] adv sausi; neinteresanti drink [dnqk] I n 1. dzēriens; soft ~s — bezalkoholiski dzērieni; 2. (arī strong d.) alkoholisks dzēriens; in d. — dzērumā; to take to d. — kļūt par dzērāju; 3. (ūdens u.tml.) malks; 4.: the d. sl. — jūra; 0 to

buy (shout austrdl.) a round of ~s — izmaksāt visiem; to be worse for d. — būt ieķērušam pāri par mēru; liv (p. drank [draerjk]; p.p. drunk [drAqk]) 1. [iz]dzert; to d. [to] smb.'s health— uzdzert uz kāda veselību; 2. žūpot; to d. hard (heavily) — stipri dzert; = to d. down (off, up) — izdzert vienā paņēmienā; to d. down an offence — norit apvainojumu; to d. in —

1) (par augsni, augiem) uzsūkt mitrumu;

2) kāri uztvert (iespaidus u.tml.) drinkable ['drnjkabl] a dzerams drinker ['dniļka] n 1. dzērējs; 2. dzērājs;

žūpa; heavy d. — žūpa drinking-bout ['drojkiqbaut] n iedzeršana; plītēšana

drinking-fountain ['dnqkirj.fauntir]] n

dzeršanas strūklaka drink-up fdnqkAp] n sl. 1. iedzeršana; 2. dzērums

drip [drip] I ai 1. pilēšana; the d. of water — nepārtraukta ūdens pilēšana; 2. sl. nejēga; stulbenis; 3. amer. sl. glaimi (tukša runāšana); II v pilēt; ~ping wet — izmircis līdz ādai

drip-dry ['dnpdrai] I n ātri žūstošs; d.-d. shirts — ātri žūstoši, neburzīgi krekli; II v žāvēt (bez izgriešanas) drip-feed ['dnpfi:d] n med. intravenoza

pilienveida ievadīšana dripping ['dnpir]] n 1. pilēšana; 2. cepeštauki;

slice of bread and d. — tauku maize drive [draiv] I n 1. braukšana; 2. izbraukums (ratos, automašīnā)', to go for ad. — doties izbraukumā; to take smb. for ad. — pavizināt kādu; 3. piebraucamais ceļš; 4. (zvēra) dzīšana (medībās)-, (ienaidnieka) vajāšana; 5. mii. uzbrukums; trieciens; 6. dzinulis; 7. spars; armament d. — bruņošanās sacensība; arms d. — bruņošanās drudzis; in full d. — pilnā gaitā; 8. amer. kampaņa; to put on a d. — uzsākt kampaņu; 9. sp. sitiens (tenisā, kriketā); 10. tehn. piedziņa; pievads; pārnesums; II v (p. drove [drauv]; p.p. driven [dnvn]) 1. dzīt; trenkt; to d. cattle — dzīt lopus; to d. to flight — piespiest bēgt;

2. iedzīt (piem., naglu); 3. vadīt pajūgu; to d. a carriage and pair— braukt divjūgā;

4. vadīt (automašīnu); braukt (automašīnā);

5. transportēt; aizvest; 6. darbināt; driven by electricity — ar elektrību darbināms; 7. drāzties; traukties; 8. novest (zināmā stāvoklī); to d. to despair— novest izmisumā; to d. mad— padarīt traku;

9. izbūvēt; to d. a tunnel — izrakt tuneli;

10. pārslogot; 11. atlikt (uz pēdējo termiņu); = to d. at— mērķēt; what are you driving at? — ko jūs ar to domājat?; to d. in— (ar grūtībām) iemācīt; to d. up— piebraukt; 0 to d. smth. home — izdibināt; noskaidrot; to d. smb. up the wall — aizkaitināt kādu; to d. to the wall — piespiest pie sienas; to d. a pen (quill) — būt rakstniekam

drive-in ['draivin] n amer. 1. restorāns automobilistiem (kur ēdienu pasniedz tieši automašīnās); 2. kino automobilistiem (kur filmu var noskatīties, paliekot automašīnā) drivel ['dnvl] I n 1. siekalas; 2. muļķības, aplamības; II v 1. siekaloties; 2. melst niekus

driveline ['draivlain] n automašīnas

transmisija driven sk. drive II

drive-past ['draiv pa:st] n (bruņoto spēku)

motorizēto daļu parāde driver [draiva] n 1. (lopu) dzinējs; 2. šoferis, vadītājs; braucējs; 3. golfa nūja; 4. tehn. dzinējs; 5. amer. sl. kāja driveway ['draivwei] n piebraucamais ceļš driving ['draivirj] I n 1. braukšana; l.jūrn. dreifs; 3. (transporta līdzekļa) vadīšana; d. school — autoskola; drunken d. — automašīnas vadīšana dzērumā; 4. tehn. piedziņa; pārnesums; II a (par vēju) brāzmains

driving-belt ['draivnjbelt] n tehn. dzensiksna driving-force ['draivitjfois] n tehn. dzinējspēks

driving licence ['draivii],laisns] n {amer.

driver's 1.) autovadītāja tiesības driving-wheel ['draivit]wi:l] n dzinējrats drizzle ['dnzl] I n smalks lietus; II v līņāt,

337drogue

smidzināt

drogue [dreug] n 1. jūrn. peldošais enkurs;

2. (kosmonautu) nolaišanās kabīnes bremzējošais izpletnis

droit [droit] n tiesības droll [draul] a jocīgs; ērmots drollery ['dreulan] n jokošanās drome [draum] sar. saīs. no aerodrome dromedary ['dromadan] n dromedārs,

vienkupra kamielis drone [drsun] I n 1. trans; 2. liekēdis;

3. dūkšana; the d. of an aeroplane — lidmašīnas rūkšana; 4. vadāmais šāviņš; bezpilota lidmašīna (vai kosmosa kuģis); II v 1. dzīvot kā liekēdim; 2. dūkt; 3. bubināt

drongo ['droqgou] n austrāl. sīks

(nožēlojams) cilvēciņš droop [dru:p] I n 1. (galvas) nokārs ana; (acu) nolaišana; 2. nespēks; pagurums;

3. grūtsirdība; Uvi. nokarāties; 2. nokārt (galvu); nodurt (acis); 3. novīst; 4. pagurt

drop [drop] I n 1. piliens; d. by d. (in ~s) — pa pilienam; d. in the bucket (ocean) pārn. — piliens jūrā; 2. (vīna) malks; to have (take) a d. too many (much) sl. — būt ieķērušam par daudz; 3. auskars; kareklis;

4. dražeja; fruit ~s — augļu karameles;

5. pazemināšanās; krišanās; d. in prices — cenu pazemināšanās; d. in the temperature — temperatūras krišanās;

6. (no gaisa) nomestais (vai nokritušais); air d. — gaisa desants; d. of food from an aircraft — pārtikas piegāde no lidmašīnas;

7. amer. (vēstuļu kastītes) sprauga; 8. sl. kukulis; 9. amer. sl. pamests bērns; 0 to get the d. on someone — 1) uzvilkt ieroci un mērķēt uz kādu; 2) apsteigt (citus); at the d. of a hat— 1) pēc signāla; kā uzvilkts; 2) labprāt; II v 1. pilēt; 2. [no]krist; to d. to one's knees— noslīgt ceļos; to d. with fatigue — krist no kājām aiz noguruma; to d. into a slumber — iesnausties; 3. pazemināties; kristies; 4 .(nejauši) nomest; 5. iemest; izmest; to d. anchor — izmest enkuru; to d. a letter— iemest vēstuli; to d. a line — atrakstīt kādu rindiņu;

to d. a hint — dot mājienu; to d. a word in smb.'s ear— iečukstēt kādam ausī; 6. izbeigt; d. it! — izbeidz!; liecies mierā!; let us d. the subject — izbeigsim sarunu par šo tematu; 7. atmest (paradumu); to d. smoking— atmest smēķēšanu; 8. pazemināt (balsi); nodurt (acis); 9. izsēdināt; to d. smb. to his place — aizvest kādu līdz mājām;

10. izlaist (burtus, skaņas); 11. notriekt; nogāzt gar zemi; to d. a bird — nošaut putnu; 12. nolaist valdziņu (adījumā); 13. priekšlaicīgi atnesties; 14. sp. izslēgt no (spēles); 15. sl. paspēlēt (naudu); 16. amer. sl. atlaist (no darba); <=> to d. across — nejauši satikt; to d. away — atkrist (citam pēc cita); to d. behind — atpalikt; to d. in (by) — apciemot; iegriezties; to d. in on— ierasties bez pieteikšanās; to d. off— 1) samazināties; 2) iesnausties; to d. out — 1) aiziet; nozust; to d. out of sight— nozust skatienam; 2) atrauties no sabiedrības; to d. out of things — pārstāt interesēties par notiekošo; 0 to d. a brick (clanger) — nogāzt podu; to d. like a hot potato (coal) — steidzīgi tikt vaļā (no kaut kā); to d. short — 1) aptrūkt; 2) nesasniegt mērķi; 3) sl. nomirt drop-bomb ['dropbom] n aviobumba drop-curtain ['drnp,k3:tn] n nolaižams priekškars

drop-in ['dropin] n sar. 1. gadījuma ciemiņš;

2. māja, kur vienmēr var iegriezties;

3. vienmēr atvērts patvērums (par klubu, restorānu)

droplet f'dropbt] n pilīte dropletter ['drop,Ieto] n amer. vietējā vēstule drop-off ['dropof] n pēkšņa samazināšanās dropout ['dropaut]n 1. atbirums; d. rate — atbiruma procents; university ~s — atskaitītie studenti; 2. sar. pusinteliģents; 3. sar. deklasēts elements dropper ['drops] n pipete droppings ['dropu]z] n (dzīvnieku) mēsli drops [drops] n pl med. pilieni; eye d. — acu pilieni

dropsical ['dropsikl] a 1. tūskas-; 2. uztūcis dropsy ['dropsi] n med. tūska

dropwort ['drDpw3:t] n hot. 1. vīgriezes;

2. padilles

dross [dros] n 1. izdedži; sārņi; 2. atkritumi drossy ['droši] a 1. sārņains; 2. netīrs;

gružains drought [draut] n sausums drove" [drauv] n 1. ganāmpulks; 2. pūlis; bars droveb sk. drive II

drover ['drauva] n 1. lopu dzinējs; 2. lopu tirgotājs

drown [draun] v 1. slīkt; to be ~ed—noslīkt; ~ing man — slīcējs; 2. noslīcināt; 3. pārpludināt; ~ed in tears— vienās asarās; ~ed in sleep—miega pārņemts; 4. apslāpēt (skaņu); 5. (in, with) izmērcēt; 0 to d. one's sorrows — noslīcināt bēdas glāzē drowse [drauz] I n snauda, snaudiens; II v

1. snaust, snauduļot; 2. uzdzīt miegu;

3. dzīvot bezdarbībā; to d. away one's time — pavadīt laiku sapņainā bezdarbībā

drowsiness ['drauzinas] n miegainums drowsy ['drauzi] a 1. miegains; 2. iemidzinošs

drowsy-head ['drauzihed] n miegamice,

miegapūznis drub [drAb] v 1. sist, dauzīt (ar mietu);

2.pārn. (into) iedzīt (galvā); iestāstīt;

3. pilnīgi sakaut

drudge [drAd3] I n smaga, garlaicīga darba

strādnieks; II v pūlēties; smagi strādāt drudgery ['drAd3an] n grūts, garlaicīgs darbs drug [drAg] I n 1. droga; zāles; 2. narkotika; d. addict (taker) — narkomāns; d. habit — narkomānija; 3.: d. on the market — nepieprasīta prece; II v 1. narkotizēt;

2. piejaukt narkotiku (ēdienam, dzērienam);

3. lietot narkotikas druggie ['drAgi] n sl. narkomāns druggist ['drAgist] n amer. aptiekārs drughead ['drAghed] n sl. narkomāns drugpusher ['drAg.pu/a] n sl. narkotiku

tirgonis

drugster ['drAgsta] sk. drughead drugstore ['drAgsto:] n amer. aptieka;

sīlcpreeu veikals

druid ['dru:id] n vēst. druīds; priesteris drum [drAm] I n 1. bungas; 2. bungu rīboņa;

3. anat. bungādiņa; 4. (degvielas) tvertne; (katla) korpuss; 5. tehn. cilindrs; [computer] memory d. — atmiņas uzkrāšanas veltnis (skaitļošanas ierīcē); 0 tight as a d. sl.— piemeties; Uvi. sist bungas; 2. bungot (ar pirkstiem); dauzīt (ar kājām); 3. (par sirdi) dauzīties; = to d. into — iedzīt (galvā); to d. up amer. — 1) sasaukt, saaicināt; 2) uzkost (ceļmalā) drumbeat ['drAmbi:t] n bungu rīboņa drumfire ['drAmfaia] n mii. viesuļuguns drumhead ['drAmhed] n 1. bungu āda; 2.: d.

court-martial mil. — lauka kara tiesa drummer ['drAma] n 1. bundzinieks;

2. amer. komivojažieris drumstick ['drAmstik] n 1. bungu vālīte;

2. (vistas u.tml.) stilbiņš

drum-up ['drAmAp] n 1. sar. saiets; 2. sl.

tējas dzeršana drunk [drAijk] I n 1. dzērājs; 2. sl. iedzeršana,iemešana; Hal. piedzēries; to get d. — piedzerties; 2. (with) apskurbis, apreibis (aiz panākumiem u.tml.); blind (dead) d.; d. as a lord (fiddler) — pilns kā mārks; m sk. drink II drunkard ['drAqkad] n dzērājs drunken ['drAijkan] a piedzēries; d. brawl —

ķilda dzērumā drupe [dru:p] n bot. kaulene dry [drai] I n 1. sausums; 2. sauszeme;

3. amer. alkohola aizlieguma piekritējs;

4.: the d. — 1) sar. tuksnesis; 2) austrāl. bezlietus periods; Hal. sauss; izkaltis; d. land — sauszeme; d. cow — ālava; to run d. — kļūt sausam; izsīkt; 2. sauss; neinteresants; d. facts — kaili fakti; 3. (par vīnu) sauss; nesaldināts; 4. sar. izslāpis; to feel d. — justies izslāpušam; 5. amer. pretalkohola-; to go d. — 1) ieviest sauso likumu; 2) atteikties no alkohola lietošanas; d. town— pilsēta, kur pastāv alkohola azliegums; 6. vēss; dzedrs; d. reception — vēsa uzņemšana; 0 d. as a bone — sauss kā prauls; d. as dust — 1) ļoti neinteresants;

2) ļoti izslāpis, m v 1. kaltēt; vītināt; žāvēt;

2. [no]slaucīt (pēc mazgāšanas); 3. izkalst; izžūt; 4. konservēt (iegūstot sausni);

339dryad

5. izsīkt, apsīkt; <=> to d. out — 1) atskurbt; 2) ārstēties no alkoholisma; to d. up — 1) izžūt; 2) sar. apklust; d. up! — klusu!; beidz!; 3) sar. aizmirst lomas tekstu dryad ['draisd] n driāda, nimfa dryball ['draibo:l] n amer. sl. zubrītājs dry-boned ['draibaund] a izkāmējis dry-clean [,draildi:n] v ķīmiski tīrīt dry-cleaner's [,drai'kli:naz] n ķīmiskā tīrītava

dry-cleaning [,draikli:m»]] n ķīmiskā tīrīšana dry death [.drai'deG] n nāve bez asinsizliešanas

dryer ['draia] n 1. žāvējamais aparāts; 2. sikatīvs

dry-fly [.drai'flai] n mākslīgā muša

(makšķerēšanai) dry goods ['draigudz] n amer. manufaktūra;

galantērija dryly ['draih] sk. drily dry-rot [,drai'rt»t] n 1. koka puve; brants;

2. (morāla) izviršana dryrun [.drai'rAn] n amer. sl. 1. šaušana (ar nepielādētu ieroci)', 2. teātr. mēģinājums (bez skatītājiem) dry-shod [,drai'/Dd] adv : to pass over d.-

sh. — pāriet sausām kājām dual ['djuial] I n gram, duālis, divskaitlis; II a divkāršs, dubults; d. carriageway — divjoslu satiksmes ceļš dualism ['djuializam] nfiloz. duālisms duality [dju:'aebti] n 1. divējādība; divdabība;

2. mat. divnozīmība duba [dAb] v 1. piešķirt titulu; 2. iron, dot

palamu dubb [dAb] v dublēt (filmu) dubiety [dju'baiati] n 1. šaubas; 2. šaubīga lieta

dubious ['djuibias] a 1. apšaubāms; to be

d. — šaubīties; 2. šaubīgs; nedrošs dubitative ['dju:bitativ] a šaubīgs, šaubu

pārņemts ducal ['djurkl] a hercoga-ducat ['dAkat] n vēst. dukāts duchess ['dAt/is] n hercogiene duchy ['dAt/i] n hercogiste ducka [dAk] n 1. pīle; 2. drostaliņa; 3. mii.

tanks-amfībija; 0 to break one's d. sl. — iegūt pirmo vietu (punktu); to play ~s and drakes with one's money — notriekt naudu; to take smth. like a d. water — justies kā zivij ūdenī; in two shakes of ~'s tail — uz vietas; nekavējoties; like a d. in thunderstorm— apjucis; like water off a ~'s back — kā pīlei ūdens duckb [dAk] In 1.izvairīšanās (no sitiena u.tml.); 2. ieniršana (ūdeni); II v 1. izvairīties (no sitiena); 2. ienirt; 3. (out of) pārn. izvairīties (no atbildības u.tml.) duckc [dAk] n 1. buru audekls; 2.: ~s pl —

buru audekla bikses duckbill ['dAkbil] n omit, pīļknābis duck-hawk ['dAkho:k] n ornit. purva lija ducking ['dAkiiļ] n 1. strauja galvas pieliekšana; 2. izmirkšana (lietū, ūdenī); to give smb. ad. — pagrūst kādu zem ūdens duckling ['dAkliq] n pīlēns; ugly d. —

neglītais pīlēns duck-out ['dAkaut] n sl. 1. izbēgšana; 2. mii.

dezertēšana duckweed ['dAkwi:d] n ūdenslēcas,

ūdensziedi ducky ['dAki] n (arī ducks) mīlulītis duct [dAkt] n 1. vads, kanāls (organismā);

1. tehn. cauruļvads

ductile ['dAktail] a 1. (par metālu) elastīgs; stiepjams; 2. (par mālu u.tml.) valkans; 3. pakļāvīgs, paklausīgs ductility [dAk'tibti] n 1. elastīgums; lokanība;

2. pakļāvība; paklausība

ductless ['dAktbs] a anat. bez izvadkanāla;

d. gland — iekšējās sekrēcijas dziedzeris dud [cL\d] n sl. 1. putnubiedēklis; 2. imitācija; atdarinājums; d. cheque — viltots čeks;

3. nesprādzis šāviņš; 4. nemākulis

dude [dju:d] n 1. īsts pilsētnieks; 2. luteklis;

3. sl. tips; subjekts duded-up [,dju:did'Ap] a amer. sar.

uzposies, uzcirties dude ranch ['dju:draent/] n rančo (tūristiem) dudgeon ['dAd3an] n sašutums; in high d. —

dziļi sašutis duds [dAdz] n pl sl. 1. skrandas; kankari; 2. austrāl. svētku drēbes

due [dju:] I n 1. (kādam) pienācīga daļa; to give smb. his d. — kādu pienācīgi novērtēt; II a 1. pienācīgs; with d. attention— ar pienācīgu uzmanību; in d. time (course) — noteiktā laikā; 2. (termiņā, plānā u.tml.) paredzēts; sagaidāms; when is the debt d.? — kad jānokārto parāds?; the train is d. in five minutes — vilcienam jāpienāk pēc piecām minūtēm; 3.: d. to — radies (kaut kā) rezultātā; dēļ; the accident was d. to careless driving — negadījumu izraisīja neuzmanīga braukšana; d. to cold— saaukstēšanās dēļ; II adv taisni, tieši

duel ['dju:al] In 1. divkauja; 2. (divu

viedokļu) sadursme; II v duelēties duenna [dju'ena] n guvernante; kompanjone dues [dju:z] n pl 1. nodoklis; nodevas; custom

d. — muitas nodoklis; 2. biedru nauda duet [dju'et] n duets

duff [dAf] I n 1. kul. mīkla; 2. pudiņš ar rozīnēm; 3. ogļu putekļi; II v 1. viltot (preci); 2. krāpt duffel ['dAfl] n rupjvilnas audums; d. bag — saritināma ceļojuma soma; d. coat — daflkota pusmētelis (ar kapuci un koka

puļķīšu aizpogājumu) duffer ['cUfa] n 1. sar. nekam nederīgs

cilvēks; 2. viltota monēta; 3. nepraša dug" [dAg] n 1. (dzīvnieka) pups; 2. tesmenis dug*» sk. dig n

dugout ['dAgaut] n 1. zemnīca 2. sl.

karadienestā atsaukts atvaļināts virsnieks duke [dju:k] n 1. hercogs; 2. sl. dūre dukedom ['djuikdsm] n 1. hercogiste;

2. hercoga tituls dulcet f'dAlsit] a (par skaņu) maigs, liegs dulcimer ['dAlsima] n mūz. cimbole dull [cLvl] I a 1. truls; neass; d. knife — neass nazis; d. ache— trulas sāpes; 2. blāvs; nespodrs; 3. neinteresants; garlaicīgs; 4. (par skaņu) dobjš; 5. (par redzi, dzirdi) vājš; 6. (par laiku) apmācies; drūms; 7. (par garastāvokli) nomākts, nospiests; 8. truls; stulbs; 9. (par tirdzniecību) panīcis; II v 1. padarīt neasu; 2. notrulināt; to d. the pain — remdināt sāpes; 3. aptumšot

(prieku); 4. sabojāt (ēstgribu) dullard ['dAlad] n stulbenis dullish ['dAli/] a 1. truls; stulbs;

2. neinteresants dullness ['cLvlnas] n 1. trulums; neasums;

2. blāvums

dullsville ['dAlzvil] n sar. [šausmīgi] garš laiks

duly ['dju:h] adv 1. pienācīgi; 2. [noteiktā] laikā

dumb [dAm] a 1. mēms; deaf and d. — kurlmēms; to strike smb. d. — apstulbināt kādu; d. show — pantomīma; 2. nerunīgs;

3. amer. sl. muļķīgs dumbbell ['dAmbel] n sp. hantele dumbfound [dAm'faund] v pārsteigt;

apstulbināt

dumbwaiter [.dAm'weita] n 1. grozāms uzkožamo galdiņš; 2. amer. lifts (ēdienu nogādāšanai no virtuves uz augšējiem stāviem)

dumdum ['dAmdAm] n sl. nejēga; stulbenis dummy ['dAmi] In 1.marionete; ieliktenis; 2. manekens; 3. putnubiedēklis; 4. (bērna) knupis; 5. makets; 6. butaforija; l.teātr. statists; n a fiktīvs; neīsts; d. cartridge — tukšā patrona; d. gun — koka lielgabals; d. run — [iz]mēģinājums; d. joint tehn. — apslēpta šuve dump [dAmp] I n 1. dobjš troksnis;

2. izgāztuve; 3. atkritumu kaudze;

4. nolaista vieta; 5. mii. pagaidu noliktava; 6. amer. dzeramnauda; II v 1. nomest ar dobju troksni; 2. izgāzt (atkritumus);

3. izkraut; 4. ek. realizēt dempingu; 5. amer. sl. pārtraukt runātāju (ar starpsaucieniem); 6. amer. dot dzeramnaudu

dumper ['dAmpa] n pašizgāzējs, pašizkrāvējs dumping ['dAmpiq] n 1. izgāšana; 2. ek. dempings

dumpish ['dAmpi/] a 1. skumjš; bēdīgs;

2. neapķērīgs dumpling ['dAmplii]] n 1. ķiļķens; klimpa;

2. mīklā cepts ābols; 3. sar. apalītis dumps [dAmps] n pl grūtsirdība; [down] in

the d. sar. — grūtsirdīgs dumpy ['dAtnpt] a drukns

341dun

I dun" [dj\n] In pelēcīgi brūna krāsa; IIa pelēcīgi brūns dunb [dAn] In uzmācīgs kreditors; liv

1. neatlaidīgi pieprasīt parāda samaksu; -ning letter— atgādinājuma vēstule;

2. uzmākties; apgrūtināt

dunce [cLvns] n atpalicis skolnieks; stulbenis; nejēga

dunderhead ['dAndahed] n stulbenis dune [dju:n] n kāpa

dunga [dAi]] I n mēsli; mēslojums; II v mēslot dungb [dAi]] sk. ding II dungarees [.dAqgs'riiz] n pi 1. (rupja zila audekla) kombinezons; 2. amer. zili džinsi dung-beetle ['cLviļ.biitl] n mēslu vabole dungeon ['dAijdjan] n vēst. kazemāts;

(apakšzemes) cietums dunghill ['dAT]hil] n mēslu kaudze dunk [dAijk] v 1. mērcēt (cepumu tējā u.tml.);

2. iegremdēties (ūdenī) dunlin ['dAqhn] n ornit. parastais šņibītis duo ['dju:su] n 1. mūz. duets; 2. pāris duodenum [,dju:a v'diinam] n anat.

divpadsmitpirkstu zarna duologue ['djualng] n dialogs duorail ['dju:reil] n divsliežu cep dupe [dju:p] Inl. piekrātais; piemuļķotais; 2. kopija; novilkums; II v piekrāpt; piemuļķot

duple ['djurpl] a divkāršs; dubults; d. rhythm

(time) mūz. — divceturtda] takts duplex ['djutpleks] a dubults; d.house — divdzīvokļu māja; d. apartment amer. — divstāvu ģimenes māja (ar iekšējām kāpnēm)

duplicate I n ['djuiphkat] 1. dublikāts; kopija; in d. — divos eksemplāros; 2. pl rezerves daļas; II a f'djuiplikat] 1. dubults; divkāršs;

2. rezerves-; d. key — rezerves atslēga;

3. atdarināts; kopēts; HI v ['dju:plikeit] 1. dubultot; divkāršot; 2. izgatavot kopiju

duplication [,dju:phlcei/n] n 1. dubultošana; divkāršošana; 2. kopēšana; pavairošana (kopējot)

duplicator ['dju:plikeita] n kopējamā mašīna duplicity [djui'phsati] n divkosība durability [.djuara'bilati] n 1. izturigums;

(kalpošanas) ilgums; 2. ilgums durable ['djuarebl] a 1. izturīgs; d. pair of shoes — izturīgs kurpju pāris; d. press — 1) neburzīgums; 2) plisējums; 2. ilgstošs; d. peace — ilgstošs miers duralumin [djua'raeljumin] n dūralumīnijs durance ['djuarans] n ieslodzījums duration [djua'rei/n] n ilgums; of short d. — īslaicīgs; for the d. — 1) tik ilgi, kamēr...; for the d. of the school year — mācību gadam; 2) uz ilgu laiku (līdz turpmākam) duress[e] [djua'res] n 1. ieslodzījums;

2. spaidi; under d. — spaidu kārtā during ['djuant]] prep laikā; d. summer —

pa vasaru durst sk. dare II

dusk [dAsk] I n krēsla; II v poēt. satumst; krēslot

dusky ['dAski] a 1. krēslains; 2. (par sejas

krāsu) melnīgsnējs dust [dASt] In 1.putekļi; atomic d. — radioaktīvie putekļi; gold d. — zelta smiltis; 2. atkritumi; saslaukas; 3. pīšļi; d. and ashes — niecība; 4. bot. putekšņi; 5.sl. nauda; 0 to bite the d. — tikt satriektam pīšļos; to kick up (make, raise) ad. — sacelt traci (brēku); to lick the d. — pazemoties; to shake the d. off one's feet — nokratīt pīšļus no savām kājām; to throw d. into smb.'s eyes— pūst kādam miglu acīs; II v 1. slaucīt (dauzīt) putekļus; 2. apputināt; pieputināt; 3. apkaisīt (ar miltiem u.tml.); 4. lauks, apmiglot (ar insekticīdiem); <=> to d. off — atsvaidzināt (zināšanas); 0 to d. smb.'s jacket (coat) — sadot kādam; to d. one's pants (trousers) sl. — iekaustīt, iepērt (bērnu)

dustbin ['dAsfbin] n atkritumu spainis dustcart ['dAsdca:t] n atkritumu savācējs

(mašīna)

dustcoat ['dASfkaut] n putekļu mētelis dust-cover ['cLas? ,kAva] n (arī d. jacket)

grāmatas apvāks duster ['dASta] n 1. putekļu lupata; 2. putekļu sūcējs; 3. amer. putekļu mētelis

dusting ['cLvsti»]] n 1. putekļu slaucīšana;

2. antiseptisks pulveris (brūcēm); 3. lauks. miglošana (ar insekticīdiem); 4. sl. kāviens; to give ad. — piekaut; 5. (kuģa) šūpošanās

dustman ['dAsftnan] n atkritumu aizvācējs dustpan ['dAsfpaen] n (saslauku) liekšķere dustproof ['dAstpru:f] a putekļu necaurlaidīgs dustsheet ['dASt/i:t] n (mēbeļu, preču u.tml.) pārklājs

dustup ['dAstAp] n sl. ķilda; kautiņš dusty ['dAsti] a 1. putekļains; 2. pelēks;

3. neinteresants; sauss; 0 not so d. sar. — ne pārāk slikti; tā nekas

Dutch [dAt/ļ Irti.: the D. — holandieši; 2. holandiešu valoda; High D. — augšvācu valoda; Low D. — lejasvācu valoda; 0 my [old] D. sl. — mana vecenīte (sieva); double D. — ķīniešu ābece (penterējums); that beats the D.! — tas pārspēj visu!; II a

1. holandiešu-; 2. amer. vāciešu-; 0 D. treat— cienasts, kurā katrs maksā par sevi; to go D. with smb.— dalīties izdevumos ar kādu; to talk to smb. like a D. uncle — lasīt kādam morāli

Dutchman ['dAt/man] n 1. holandietis; Flying D. — klejojošais holandietis;

2. amer. vācietis; 0 I'm a D. if I'd ... — es nebūšu es, ja...

Dutchwoman ['d/vt/.wuman] n holandiete duteous ['dju:ti3s] a apzinīgs; paklausīgs dutiable ['djuitiabl] a muitojams dutiful ['dju:tifl] sk. duteous dut||y ['dju:ti] n 1. nodeva; nodoklis; muita; custom -ies— muitas nodoklis; d. for revenue— valsts ienākumu nodoklis; 2. pienākums; to do one's d. — izpildīt savu pienākumu; to enter upon one's ~ies — stāties pie savu pienākumu veikšanas; to take smb.'s ~ies— uzņemties cita funkcijas; in d. bound — pienākuma saistīts; 3. dienests; dežūra; to be on d. — dežūrēt; to do d. for smb. (smth.)— aizstāt kādu (kaut ko);

4. cieņa; cienība: d. call — oficiāls apmeklējums; S.jūrn. sardze; 6. tehn., ek. jauda; ražotspēja; 7. noslodze;

noslogojums; heavy d. tyres — lielas noslodzes riepas duty-free [,dju:ti'fri:] a (par preci) ne-

muitojams duty-paid [,dju:ti'peid] a nomuitots duvet ['du:vei] n 1. dūnu (porolona) sega;

2. stepēta vējjaka dux [dAks] n klases vecākais (skolā) dwale [dwell] n hot. beladonna dwarf [dwo:f] I n 1. punduris; 2. pundur-veidīgs dzīvnieks (vai augs); 3. (pasaku) rūķītis; II a pundurveidīgs; III v kavēt augšanu; traucēt attīstību dwarfish ['dwo:fi/] a 1. pundurveidīgs;

2. neattīstījies; kroplīgs dwell [dwel] v (p. un p.p. dwelt [dwelt]) 1. (in, at) dzīvot; 2. (on, upon) [pa]kavēties (pie jautājuma u.tml.) dweller ['dweta] n iemītnieks dwelling ['dwell»]] n mājoklis; uzturēšanās vieta

dwelling-house ['dwelitjhaus] n dzīvojamais nams

dwelling-place ['dwelirjpleis] n dzīvesvieta dwelt sk. dwell

dwindle ['dwindl] v 1. samazināties;

2. panīkt; pagrimt dyad ['daiaed] n 1. skaitlis "divi"; 2. ķīm.

divvērtīgs elements dye [dai] I n 1. krāsa; krāsviela; fast d. — izturīga krāsa; fading d.—neizturīga krāsa; 2. krāsojums; 0 scoundrel of the blackest (deepest) d. — nelabojams nelietis; II v

1. krāsot (audumu, vilnu, matus); to d. red — nokrāsot sarkanā krāsā; 2. nokrāsoties

d'ye [dja] sar. saīs. no do you dyed-in-the-wool [.daidnjSs'wul] a pārn.

nelokāms; stingrs dyeing ['daut]] n krāsošana; deep d. —

piesātināta krāsošana dyer ['daia] n krāsotājs dyestuff ['daistAf] n krāsviela dye-works ['daiw3:ks] n krāsotava

dying f'daii»]] I n miršana; II a 1. mirstošs;

2. nāves-; till one's d. day— līdz mūža galamdyke

dyke [daik] sk. dike

dynamic [dai'naemik] a 1. dinamisks;

2. aktīvs; enerģisks; 3. med. fukncionāls dynamics [dai'naemiks] n 1. dinamika;

2. virzošais spēks dynamite fdainamait] I n 1. dinamīts; 2. sl. heroīns; 3. sl. marihuāna; II v spridzināt ar dinamītu

dynamo ['dainamau] n (pl dynamos

['dainamsuz]) el. dinamomašīna dynamometer [.daina'mmmta] n dinamo-metrs

dynast ['dinast] n dinastijas pārstāvis

dynasty ['dinasti] n dinastija

dyne [darn] n fiz. dins

dyon ['daitm] n fiz. dions

d'you [dju] saīs. no do you

dypso ['dipsau] n (saīs. no dipsomaniac) sl.

alkoholiķis, zilītis dysentery ['disntn] n med. dizentērija dysfunction [dis'fAnk/n] n med. disfunkcija dyspepsia [dis'pepsia] n med. dispepsija dyspeptic [dis'peptik] I n dispeptiķis; II a

dispeptisks dystrofy ['distrafi] n med. distrofija

Ee

,e [i:] n 1. angļu alfabētapiektais burts; 2. mūz. mi

each [i:t/] I a katrs; II pron 1. katrs; ikviens; ikkurš; e. and all — visi bez izņēmuma; 2.: e. other — viens otru; cits citu eager ['i:ga] a 1. kārs; e. for (after) fame — slavaskārs; e. for money — naudaskārs; to be e. to do smth. — ļoti vēlēties ko darīt; 2. kvēls; dedzīgs eagerness ['iiganss] n kvēla vēlēšanās eagle ['i:gl] n ērglis

eagle-eyed [.i:gl'aid] a 1. ar asu redzi; 2. acīgs; vērīgs

eagle-owl [,i:gl'aul] n ūpis eaglet ['i:gbt] n ērglēns eagre ['eiga] n uzplūdi (upes grīvā) ear* [is] n vārpa

earb [is] n 1. auss; my ~s are singing —man žvingst ausīs; to be all ~s— uzmanīgi klausīties; to give a willing e. — labprāt uzklausīt; for smb.'s private e. — 1) kādam ausī (pie auss); 2) pārn. kā noslēpumu; to prick one's ~s — 1) sacelt ausis; 2) pārn. ausīties; 2. dzirde; an e. for music — muzikālā dzirde; to play by e. — spēlēt pēc dzirdes; 3.pārn. ievērība; to have (win) smb.'s ear[s]— izpelnīties ievērību;

4. (adatas) acs; 5. (trauka) osa; 6. (apava

u.tml.) cilpiņa; 0 to have cloth ~s — gulēt uz ausīm; to turn a deaf e. (to) — nelikties dzirdam; up to [one's] ~s (over head and ~s) — 1) līdz ausīm (plem., parādos); 2) līdz kaklam (darbā); wet behind the ~s — vēl slapjš aiz ausīm; to have (hold) by the ~s — stingri turēt savās rokās; to have a word in smb.'s e. — uzticēt kādam noslēpumu; to set by the ~s— sanaidot; to split smb.'s ~s — (par troksni) apdullināt; to go in [at] one e. and out [at] the other—pa vienu ausi iekšā, pa otru — ārā ear-catcher ['īa.kaet/a] n uzmācīga (lipīga)

melodija eardrop ['īadrup] n auskars eardrum ['īadrAm] n bungādiņa eared3 ['īad] a vārpots earedb ['īad] a 1. ausains; 2. osains earful ['īsful] n brāziens; to get an a. from

smb.— dabūt brāzienu no kāda earl [3:1] n (angļu) grāfs earldom [ķildām] n 1. grāfa tituls; 2. grāfiste earlobe ['īateub] n auss ļipiņa earlirize ['3:liraiz] v pārcelt uz agrāku datumu early ['3:1i] ln\. agrs; to keep e. hours —agri celties un agri iet gulēt; 2. drizs; 3. lauks. agrīns; II adv 1. agri; e. in life —jaunībā; e. in the year — gada

sākumā; 2. drīz; as e. as dyke

dyke [daik] sk. dike

dynamic [dai'naemik] a 1. dinamisks;

2. aktīvs; enerģisks; 3. med. fukncionāls dynamics [dai'naemiks] n 1. dinamika;

2. virzošais spēks dynamite fdainamait] I n 1. dinamīts; 2. sl. heroīns; 3. sl. marihuāna; II v spridzināt ar dinamītu

dynamo ['dainamau] n (pl dynamos

['dainamsuz]) el. dinamomašīna dynamometer [.daina'mmmta] n dinamo-metrs

dynast ['dinast] n dinastijas pārstāvis

dynasty ['dinasti] n dinastija

dyne [darn] n fiz. dins

dyon ['daitm] n fiz. dions

d'you [dju] saīs. no do you

dypso ['dipsau] n (saīs. no dipsomaniac) sl.

alkoholiķis, zilītis dysentery ['disntn] n med. dizentērija dysfunction [dis'fAnk/n] n med. disfunkcija dyspepsia [dis'pepsia] n med. dispepsija dyspeptic [dis'peptik] I n dispeptiķis; II a

dispeptisks dystrofy ['distrafi] n med. distrofija

Ee

,e [i:] n 1. angļu alfabētapiektais burts; 2. mūz. mi

each [i:t/] I a katrs; II pron 1. katrs; ikviens; ikkurš; e. and all — visi bez izņēmuma; 2.: e. other — viens otru; cits citu eager ['i:ga] a 1. kārs; e. for (after) fame — slavaskārs; e. for money — naudaskārs; to be e. to do smth. — ļoti vēlēties ko darīt; 2. kvēls; dedzīgs eagerness ['iiganss] n kvēla vēlēšanās eagle ['i:gl] n ērglis

eagle-eyed [.i:gl'aid] a 1. ar asu redzi; 2. acīgs; vērīgs

eagle-owl [,i:gl'aul] n ūpis eaglet ['i:gbt] n ērglēns eagre ['eiga] n uzplūdi (upes grīvā) ear* [is] n vārpa

earb [is] n 1. auss; my ~s are singing —man žvingst ausīs; to be all ~s— uzmanīgi klausīties; to give a willing e. — labprāt uzklausīt; for smb.'s private e. — 1) kādam ausī (pie auss); 2) pārn. kā noslēpumu; to prick one's ~s — 1) sacelt ausis; 2) pārn. ausīties; 2. dzirde; an e. for music — muzikālā dzirde; to play by e. — spēlēt pēc dzirdes; 3.pārn. ievērība; to have (win) smb.'s ear[s]— izpelnīties ievērību;

4. (adatas) acs; 5. (trauka) osa; 6. (apava

u.tml.) cilpiņa; 0 to have cloth ~s — gulēt uz ausīm; to turn a deaf e. (to) — nelikties dzirdam; up to [one's] ~s (over head and ~s) — 1) līdz ausīm (plem., parādos); 2) līdz kaklam (darbā); wet behind the ~s — vēl slapjš aiz ausīm; to have (hold) by the ~s — stingri turēt savās rokās; to have a word in smb.'s e. — uzticēt kādam noslēpumu; to set by the ~s— sanaidot; to split smb.'s ~s — (par troksni) apdullināt; to go in [at] one e. and out [at] the other—pa vienu ausi iekšā, pa otru — ārā ear-catcher ['īa.kaet/a] n uzmācīga (lipīga)

melodija eardrop ['īadrup] n auskars eardrum ['īadrAm] n bungādiņa eared3 ['īad] a vārpots earedb ['īad] a 1. ausains; 2. osains earful ['īsful] n brāziens; to get an a. from

smb.— dabūt brāzienu no kāda earl [3:1] n (angļu) grāfs earldom [ķildām] n 1. grāfa tituls; 2. grāfiste earlobe ['īateub] n auss ļipiņa earlirize ['3:liraiz] v pārcelt uz agrāku datumu early ['3:1i] ln\. agrs; to keep e. hours —agri celties un agri iet gulēt; 2. drizs; 3. lauks. agrīns; II adv 1. agri; e. in life —jaunībā; e. in the year — gada sākumā; 2. drīz; as e. asease

possible — cik drīz vien iespējams; 3.: e. on — sākotnēji early warning system [,3:h'w3:mi],sistam]

n mii. īstlaicīga bildinājuma sistēma earmark ['īsmaik] I n 1. degzīme (lopam); 2. pazīšanas zīme; 3. atliekts lappuses stūris; liv 1.iespiest degzīmi (lopam);

2. asignēt (naudas summu)

earmuff ['īsmAf] n (parasti pl) ausu sildītājs earn [3:n] v 1. [no]pelnīt; 2. izpelnīties; iemantot; to e. fame — gūt slavu earnest3 ['3:nist] I n : in [real] e. — visā nopietnībā; II a 1. nopietns; 2. kaislīgs; dedzīgs; e. desire — kvēla vēlēšanās earnestb ['3:nist] n rokasnauda; ķīla earnings ['3:mi]z] n pl izpeļņa earphone ['īafaun] n radioaustiņas earpiece ['īapiis] n 1. (telefona) klausules augšdaļa; 2. briļļu kājiņa; 3. ausu sildītājs ear-piercing ['īapiasit]] a (par skaņu)

griezīgs, ass earplug ['īapUg] n ausu aizbāžamais (peldot,

pret troksni) earring ['īarii]] n auskars earshot ['īa/trt] n : within e. — dzirdamības robežās; out of e. — ārpus dzirdamības robežām

eartag f'iataeg] n auss karddis (lopiem); auss birka

earth [3:0] I n 1. zeme, augsne; floating e. — plūstošās smiltis; 2. zemeslode; pasaule; the E. astr. —Zeme; 3. cietzeme; 4. pīšļi; 5. el. iezemējums; 6. (zvēra) ala; to take e. — paslēpties alā; 7. (the) sl. milzu nauda; 0 why (where) on e.? — kādēļ (kur) gan?; to come back (down) to e. — atgriezties īstenībā; down to e. — godīgs; atklāts; II v 1. ierakt zemē; 2. (up) aprušināt (stādu);

3. el. iezemēt; 4. iedzīt alā (zvēru); 5. av. nosēdināt (lidmašīnu); to be ~ed — izdarīt piespiedu nolaišanos

earthborn ['3:0bo:n] a mirstīgs earthbound ['3:0baund] a 1. šīspasaules-; ikdienišķs; 2. (par kosmosa kuģi) [tāds,] kas dodas atceļā uz Zemi earthday ['3:0dei] n astr. diennakts earthen [*3:0n] a zemes-; māla-

earthenware ['3:0nwea] n māla trauki; keramika

earthfall ['3:0fo:l] n zemes nogruvums earthing [*3:0it]] n el. iezemējums earthling ['3:01it]] n (arī earthman) Zemes

iedzīvotājs (lieto zinātniskajā fantastikā) earthly ['3:01i] I n : not an e. sar. — ne mazāko cerību; II a 1. zemes-; pasaulīgs; of no e. use — nekam nederīgs; 2. sar. iespējams; no e. reason — ne mazākā iemesla Earth Mother ['3:0,mA5s] n māte zeme earthnut [*3:0nAt] n zemesrieksts earthquake ['3:0kweik] n 1. zemestrīce;

2. pārn. satricinājums earth-shaking ['3:0,/eikiij] a 1. pasaul-

svarigs; 2. satriecošs; vienreizējs earthshine ['3:0/ain] n astr. pelnu gaisma earth station ['3:0,stei/n] n (zemes mākslīgo pavadoņu, kosmosa kuģu) signālu uztveršanas stacija earthward ['3:0wad] adv zemes virzienā earthwork ['3:0w3:k] n 1. zemes uzbērums;

2. mii. zemes nocietinājums, valnis;

3. zemes darbi earthworm ['3:0w3:m] n slieka

earthy [*3:0i] a 1. zemes-; zemei līdzīgs;

2. pasaulīgs earwax ['lawaeks] n ausu sērs earwig ['iawig] n zool. spīļaste ear-witness [,13'witnas] njur. liecinieks, kas

visu pats dzirdējis ease [i:z] I n 1. miers; bezrūpība; to lead a life of e. — dzīvot bez raizēm un rūpēm; to take one's e. — atpūsties; 2. ne-piespiestība; dabiskums; at [one's] e.— brīvi; nepiespiesti; at e.! mii. — brivi!; to feel ill at e. —justies neveikli; 3. vieglums; to learn with e. — viegli (bez pūlēm) iemācīties; 4. atvieglojums; remdinājums; to set smb. at e. — nomierināt kādu; II v

1. atvieglot (ciešanas u.tml.); remdēt (sāpes); to e. one's mind — atvieglot sirdi;

2. palaist vaļīgāk (piem., apģērbu); 3.jūrn. palaist vaļīgāk (vantis); attīt (buras, tauvas);

4. ievalkāt (apavus); 5.: to e. a horse — palaist zirgu soļos; = to e. down — palēnināt gaitu; to e. off (arī up)— l)at-

slābināt; mazināt (saspringumu); 2) tehn. samazināt (spiedienu); 3) atstumt (laivu no krasta); 4) atmaigt; to e. out — izēst kādu (no amata); parādīt kādam durvis easeful ['i:zfl] a 1. mierīgs; 2. tīkams; nomierinošs easel ['i:zl] n molberts ease-off ['i:zof] n 1. (virves u.tml.) atslābināšana; 2. (ceļa likuma) saīsināšana ease-out ['i:zaut] n sl. aizmukšana ease-up ['i:zAp] n sl. palēnināšana easily ['i:zili] adv 1. viegli, bez grūtībām;

2. bez šaubām, neapšaubāmi easiness ['iizinas] n 1. vieglums; 2. ne-

piespiestība east [i:st] I n (the) 1. austrumi; the Far E. — Tālie Austrumi; the Middle E. — Vidējie Austrumi; the Near E. — Tuvie Austrumi; the E. — 1) Austrumi; 2) amer. ASV austrumu daļa; 2. austrumu vējš; II a austrumu-; III adv uz austrumiem East End [,i:st'end] n īstenda (Londonas

austrumu daļa) East-Ender [,i:st'enda] n īstendietis

(Londonas Istendas iedzīvotājs) Easter ['i:sta] n Lieldienas easterly ['i:stah] a 1. austrumu-; the e. shore of the lake— ezera austrumu krasts; 2. (par vēju) austrumu-eastern ['i:stan] a 1. austrumu-; 2. orientāls,

austrumniecisks Easterner ['iistana] n 1. austrumnieks;

2. amer. ASV austrumu daļas iedzīvotājs easternmost ['iistanmaust] a pats austrumu-East Side [,i:st'said] n īstsaida (Ņujorkas

austrumu, nabadzīgākā daļa) eastward ['i:stwad] I a austrumu-; II adv

uz austrumiem; austrumu virzienā eastwards ['iistwadz] sk. eastward II easy ['i:zi] I a 1. viegls; viegli veicams; e. task — viegls uzdevums; e. to do — viegli izdarāms; 2. ērts; e. dress — ērts tērps; e. of access — viegli pieejams; 3. nepiespiests; dabisks; e. manners— brīva (nepiespiesta) izturēšanās; 4. nodrošināts; in e. circumstances — labos apstākļos; 5. (par nogāzi) lēzens; nolaidens; 6. (par tirgu)

nepastāvīgs; (par preci) nepieprasīts; 0 e. on the ear — ausij tīkams; e. on the eye — izskatīgs; by e. stages— veicot mazus attālumus (ceļojumā); on e. terms — maksājot pa daļām; I'm e. — es piekritu; to be on E. Street — plaukt, zelt; II adv 1. viegli; ērti; make yourself e.! —jūtieties kā mājās!; stand e.! mii.— brīvi!; 2. mierīgi; make your mind e.! — nomierinieties!; to take it (things) e. — 1) izturēties mierīgi; 2) nepārpūlēties; 0 to go e. on— lietot mēreni; to go e. on smb.— izturēties pret kādu iecietīgi; easier said than done— vieglāk pateikt, nekā izdarīt; e. all! jūrn. — airus laukā! (komanda); e. does it!— esiet mierigs!; nesteidzieties! easy-care ['iizikea] a viegli kopjams easy chair [.iizi't/ea] n atzveltnes krēsls easygoing ['iizi.gauit]] a 1. bezrūpīgs, bezbēdīgs; 2. iecietīgs; mierīgs; 3. (par zirga gaitu) viegls easy meat [,i:zi'mi:t] n sl. 1. paviegla

sieviete; 2. muļķadesa easy-rider ['i:zi,raida] n amer. sl. meitu

mednieks; izvirtulis eat [i:t] v (p. ate [et]; p.p. eaten ['i:tn]) 1. ēst; to e. well— 1) būt labai ēstgribai; 2) būt ar patīkamu garšu; 2. (away) saēst (piem., par rūsu); <=> to e. in — 1) ēst mājās; 2) (par skābi u.tml.) ieēsties; to e. out — ēst ārpus mājas; to e. up — 1) apēst; 2) sar. kāri tvert (vārdus u.tml.); 3) mocīties (greizsirdībā u.tml); 4) sar. uzņemt nekritiski; 0 to e. one's heart out — ciest sirdsēstus; to e. out of smb.'s hand— 1) (par dzīvnieku) ēst kādam no rokas; 2) pilnīgi pakļauties kādam; to e. one's head off— pārmērīgi daudz ēst; to e. smb. out of house and home— (par ciemiņiem) izēst tukšu māju; to e. one's words— ņemt atpakaļ savus vārdus; what's ~ing you? amer. — kas tev lēcies? eatable ['i:tabl] a ēdams eatables ['iitablz] n pl pārtika, ēdamais eaten sk. eat

eater ['i:to] n 1. ēdājs; 2. galda augļi;

3.: crow e. austral. — dienvidaustrālietis eating-house ['iitiqhaus] n lēts restorāns eats [i:ts] n pi sar. ēdamais; lots of good

e. — daždažādi gardumi eau-de-Cologne [.sudska'bun] n odekolons

eaves [i:vz] n pi 1. arhit. dzega; 2. poēt.

(acu) plakstiņi; skropstas eavesdrop ['iivzdrop] v [on] slepus noklausīties

eavesdropping ['i:vzdrtjpir]] n slepus noklausīšanās; e. equipment— noklausīšanās ierice; radio e. — radio pārtveršana eavestrough ['iivztrnf] n amer. jumta noteka

ebb [eb] In 1.bēgums; atplūdi; 2.panīkums; pagrimums; at a low e. — grūtā stāvoklī; n v (par jūru) atplūst; = to e. away — mazināties ebb-tide [.eb'taid] n bēgums ebon ['eban] a poēt. 1. melnkoka-; 2. melns ebonite ['ebanait] n tehn. ebonīts ebony ['ebsni] n melnkoks ebriate f'iibnat] a pārn. apreibis; apskurbis ebullience [ī'bAhans] n formai. 1. vārīšanās;

2. līksms satraukums ebullient [ī'bAliant] a formai. 1. verdošs;

2. līksmi satraukts ebullism [ī'bAlizam] n kosm., fiziol. ebulisms

eccentric [īk'sentnk] I n 1 ,fiz„ tehn. ekscentrs; 2. ekscentriķis; savādnieks; II a

1. astr., tehn. ekscentrisks; 2. ekscentrisks; dīvains

eccentricity [.eksen'tnsati] n 1. astr., tehn.

ekscentricitāte; 2. ekscentritāte; dīvainība ecclesiastic [i,kli:zi'aestik] n garīdznieks ecclesiastical [i,kli:zi'aestxkl] a 1. baznīcas-; garīdznieku-; 2.: higher e. sar. — valdošā elite

echelon ['e/alon] n mii. 1. ešelons;

2. (parasti pl) posms; instance; the upper ~s of economic management— augšējie saimniecības pārvaldes posmi

echo f'ekau] In 1. atbalss; 2. atdarinājums;

II v 1. atbalsot; 2. atbalsoties; 3. atdarināt echo sounder ['ekao.saunda] n eholote

echo sounding ['ekau.saundirj] n jūrn.

dzijuma [iz]mērišana ar eholoti eclair [ei'klea] n (ari chocolate e.) eklērs eclat [ei'kla:] n slava; spožums; with great

e. — ar lieliem panākumiem eclectic [ī'klektik] I n eklektiķis; II a eklektisks

eclipse [ī'khps] In 1 .astr. aptumsums; partial e. — daļējs aptumsums; 2. (slavas u.tml.) noriets; II v 1. astr. aptumšot; 2. pārn. aizēnot ecliptic [ī'khptik] astr. \n ekliptika; II a

ekliptisks; ekliptikas-ecocatastrophe [.iiksukae'taestrafi] n

globāla ekoloģiska katastrofa ecological [.iiks'ltx^ikl] a ekoloģisks ecology [i:'kt>l3d3i] n ekoloģija economic [.iika'nnmik] a 1. ekonomisks;

saimniecisks; 2. ienesīgs economical [.iiks'nnmikl] a 1. taupīgs; to be e. of time — taupīt laiku; 2. ekonomisks, saimniecisks economics [.iika'nomiks] n ekonomika,

tautsaimniecība economist [ī'knnsmist] n 1. ekonomists;

2. saimniecisks (taupīgs) cilvēks economize [īTcrmamaiz] v taupīt; = to e.

on — taupīgi lietot economizer [ī'knnsmaiza] n tehn. eko-nomaizers

econom||y [ī'knnami] I n 1. saimniecība; saimniekošana; national e. — tautsaimniecība; rural e. — lauksaimniecība; Political E. — politekonomija; 2. ekonomija, taupība; little -ies — sīki ietaupījumi; II a 1. lēts; e. class — (pazemināta tarifa) tūristu klase (sev. lidmašīnā); 2. taupības-; e. measures — taupības pasākumi ecosphere ['iikausfia] n biosfera, ekosfera ecosystem ['iikau.sistam] n ekosistēma ecrue ['eikru:] a nebalināta audekla krāsas-ecstasy ['ekstasi] n ekstāze ecstatic [īk'staetik] a ekstāzes-; ekstātisks

ectoderm ['ektoi d3:m] n hiol. ektoderma

ectopia [ek'taupia] n ārpusdzemdes grūtniecība

347ecu

ecu ['ekju:] n ekijs

ecumenical [,i:kju'menikl] a ekumenisks eczema ['eksima] n med. ekzēma edacious [l'dei/as] a rijīgs; ēdelīgs eddy ['edi] In virpulis; mutulis; IIv

virpuļot; mutuļot edge [ed3] Inl. mala; apmale; the water's e. — ūdensmala; the uncut ~s [of a book] — grāmatas neatgrieztās lapas; 2. šķautne; skaldne; 3. asmens; asums; the knife has no e. — nazis ir kļuvis neass; to put an e. on a knife— uzasināt nazi; 4. kritisks stāvoklis; to drive smb. to the e. — iedzīt kādu strupceļā; 0 [all] on e. — satraukts, uzbudināts; to have (win) the e. on smb.— gūt pārsvaru pār kādu; būt pārākam par kādu; to give the e. of one's tongue— runāt asi un dusmīgi; to set smb.'s teeth on e. — aizkaitināt kādu; to take the e. off — 1) padarīt neasu; 2) remdēt (piem., izsalkumu); to win an e. in the elections — uzvarēt vēlēšanās ar niecīgu balsu pārsvaru; II v 1. asināt, trit; 2. (with) apmalot; 3. apgriezt (nolīdzināt) malas; 4. apcirpt (zālienu); 5. (across, along, through) virzīt; stumt (ar grūtībām); to e. smth. through the door — izstumt kaut ko pa durvīm; to e. one's way through the crowd— izlauzt sev ceļu pūlī; = to e. into — iespiesties; iespraukties; to e. out — 1) izspraukties; 2) nostumt malā (piem., sāncensi); 3) uzvarēt (ar mazu pārsvaru); to e. on — uzkūdīt edged [ed3d] a ass; griezīgs edgeless ['ed3hs] a truls; neass edge-on ['ed3on] n amer. sl. dzērums edgetool ['ed3tu:l] n ass riks (instruments);

0 to play with ~s — rotaļāties ar uguni edgeways ['ed3weiz] adv sāņus; sāniski; 0 to get a word in e. — iemest starpā kādu vārdu

edging fedyij] n 1. mala; apmale; 2.: e.

saw — malu zāģis edgy ['ed3i] a 1. ass; smails; 2.glezn. asi konturēts; 3. aizkaitināts; to make smb. e. — aizkaitināt kādu edible f'edibl] I n (parasti pl) ēdamais; II a

ēdams; e. mushrooms — ēdamās sēnes edict ['i:dikt] n vēst. edikts edification [.edifVkei/n] n 1. pamācība;

2. pacilātība

edifice ['edifis] n (liela) celtne; ēka edify ['edifai] v 1. pamācīt; 2. pacilāt edit ['edit] v 1. rediģēt; 2. samontēt (filmu) editing ['editii]] n 1. rediģēšana; 2. (filmas) montēšana

edition [i'di/n] n 1. (grāmatas u.tml.) izdevums; pocket e. — kabatformāta izdevums; 2. (programmas u.tml.) redakcija;

3. tirāža, metiens

editionalize [ī'di/anslaiz] v parakstīties uz

vairākiem izdevumiem editor ['edits] n redaktors; associate e.

amer. — redaktora palīgs editorial [.editorial] I n ievadraksts; II a redakcijas-; redaktora-; e. office — redakcija (telpa); e. staff— redakcijas darbinieki; e. board — redakcijas kolēģija editorialize [.editorialaiz] v izteikt redakcijas viedokli (publicējot ievadrakstu) editor-in-chief [,editann't/i:f] n (pl editors-in-chief [.editazin't/i:fļ) galvenais redaktors editorship [edita/ip] n 1.redaktora amats; 2. redakcija; rediģēšana; under the e. of smb. — kāda redakcijā educate ['edjukeit] v 1. audzināt; izglītot; 2. attīstīt (spējas u.tml.); to e. the ear — attīstīt dzirdi educatee [.edjukei'ti:] n audzināmais, audzēknis

education [,edju'kei/n] n 1. audzināšana; 2. izglītība; all-round e. — vispārējā izglītība; compulsory e. — obligātā izglītība; primary e. — pamatizglītība; secondary e. — vidējā izglītība; higher e. — augstākā izglītība; 3. (spēju u.tml.) attīstīšana educational [.edjuTcei/nl] a 1. pedagoģisks; audzinošs; 2. izglītības-; izglītojošs; e. film— mācību filma; e. park— skolu komplekss; e. television—1) izglītojošā televīzija; izzinošās programmas; 2)

mācību televīzija educationalist [.edju'kei/nalist] sk. educationisteffusion

educational package [,edju'kei/nl 'paekid3]

n obligātā mācību programma educationist [.edjuTcei/mst] n pedagoģijas

metodoloģijas speciālists, metodiķis educator ['edjukeits] n pedagogs; audzinātājs

educe [i:'dju:s] v 1. atklāt (apslēptas spējas);

2. secināt; 3. ķim. izdalīt eduction [i:'dAk/n] n 1. (apslēptu spēju) atklāšana; 2. secinājums; 3. ķim. izdalīšana edulcorate [iī'cLvlkareit] v 1. saldināt; 2. ķim.

attīrīt no skābēm (sāļiem) eel [i:l] n zutis eelpout ['i:lpaut] n vēdzele eerie [ian] a 1. baismīgs; pārdabisks;

2. māņticīgi bailīgs eery ['isn] sk. eerie

efface [ī'feis] v 1. izdzēst; to e. the memory (of) — izdzēst no atmiņas; 2.: to e. oneself—turēties malā (sāņus) effect [ī'fekt] I n 1. sekas, rezultāts; cause and e. — cēlonis un sekas; 2. iedarbība; ietekme; to come into e. — (par likumu) stāties spēkā; in e. — 1) būt spēkā; 2) īstenībā; būtībā; to have (take) e. — iedarboties; of no e. — veltīgi; to put (carry) into e. — realizēt, īstenot; 3. efekts; iespaids; general e. — vispārējs iespaids; 4. mērķis; nolūks; to the (this) e. — šai nolūkā; 5. ražošanas jauda; ražotspēja; H v realizēt; izpildīt; to e. a cure— panākt izārstēšanos effective [ī'fektiv] I n 1. mii. kareivis (aktīvā karadienestā); ~s— (karaspēka daļas) skaitliskais sastāvs; 2. ek. metāla nauda; Hal.efektīvs;iedarbīgs;2. efektīgs;3. jur. spēkā esošs; to become e. — stāties spēkā; 4. mii. derīgs karadienestam effectiveness [ī'fektivnas] n iedarbīgums;

lietderīgums effects [ī'fekts] n pl mantas effectual [ifekt/iral] a 1. efektīvs; 2. jur.

spēkā esošs effectuate [ī'fekt/ueit] v realizēt; izpildīt effeminacy [ī'feminasi] n sievišķība;

mīkstčaulība effeminate [ī'feminat] a (par vīrieti)

sievišķīgs; mīkstčaulīgs efferent ['efarant] afiziol. eferents effervesce [.efa'ves] v 1. mutuļot; kūsāt;

dzirkstīt; 2. būt saviļņotam (pacilātam) effervescence [.efa'vesns] n 1. mutuļošana; kūsāšana; dzirkstīšana; 2. saviļņojums, pacilājums

effervescent [.efs'vesnt] a 1. mutuļojošs;

kūsājošs; dzirkstošs; 2. saviļņots, pacilāts effete [i'fi:t] a 1. nonīcis; vājš; 2. neauglīgs efficacious [.efi'kei/as] a efektīvs; iedarbīgs

efficacy ['efikasi] n iedarbība; spēks efficiency [ī'fi/ansi] n 1. efektivitāte; iedarbīgums; 2. lietpratība; prasme; 3. produktivitāte; ražība; 4. tehn. lietderības koeficients; 5. mat. derīgās darbības koeficients; 6. amer. (arī e. apartment) vienistabas dzīvoklis ar virtuves nišu efficient [ī'fi/ant] a 1. efektīvs; iedarbīgs;

2. kvalificēts; prasmīgs; 3. produktīvs effigy ['efid3i] n (kokā grebts, akmenī kalts)

attēls; veidols effloresce [.efb'res] v 1. uzziedēt, uzplaukt;

2.ķīm. izkristalizēties

efflorescence [.efb'resns] n 1. uzziedēšana, uzplaukšana; 2. ķim. izkristalizēšana;

3. med. izsitumi; izsitumu parādīšanās effluence ['efluans] n iztecēšana; izplūšana effluent ['efluant] In 1. (upes) izteka;

2. kaitīgie notekūdeņi; izplūdes gāzes; II a iztekošs, izplūstošs efflux ['eflAks] n (gāzes u.tml.) noplūde effort ['efat] n 1. piepūle; to make an e. — pūlēties; mēģināt; to make every e. — sakopot visus spēkus; with an e. — ar piespiešanos; 2. sar. sasniegums effortless ['efsttas] a 1. viegls; veicams bez

piepūles; 2. pasīvs, kūtrs effrontery [ī'frAntan] n nekaunība effulgence [ī'fAldpns] n mirdzums effulgent [i'fAld3ant] a mirdzošs effuse [ifju:z] v 1. izliet (šķidrumu); 2. izplatīt (smaržu); izstarot (gaismu) effusion

[i'iju:3n] n 1. izlīšana; izplūšana; e. of blood — 1) pārn. asinsizliešana; 2) med. asinsizplūdums; 2. vārdu plūdi; daiļrunība

349effusive

effusive [i'fju:siv] a 1. eksaltēts; neapvaldīts;

2.ģeol. efuzīvs effusiveness [ī'fjuisivnas] n eksaltācija eft [eft] nzool. tritons egad [i:'gaed] intnovec. ak dies! egalitarianism [ī.gaeh'tearianizam] n

egalitārisms egga [eg] n 1. ola; nest e. — l)padēklis; 2) ietaupījums nebaltām dienām; 2. (arī e. celi) hiol. olšūna; 3. mii. sl. bumba; granāta; 4. amer. sl. puisis; bad e. — nelietis; good e. — 1) lielisks cilvēks; 2) laba lieta; 0 as sure as ~s are ~s — tikpat droši kā divreiz divi ir četri; in the e. — sākumstadijā; to put all [one's] ~s in the basket — likt visu uz spēles; to teach [one's] grandmother to suck ~s— olai mācīt vistu; to tread on (upon) ~s — rīkoties piesardzīgi; with e. on one's face — neveiklā stāvoklī eggb [eg] v : to e. on — uzkūdīt eggbeater ['eg,bi:te] n 1. amer. olu putotājs; 2. sl. lidmašīnas propelleris; 3. sl. helikopters

eggbox ['egbnks] n sl. dzīvojamkārba (par

daudzdzīvokļu māju) eggcup ['egkAp] n olu biķeritis egghead ['eghed] n sl. 1. intelektuālis;

2. plikgalvis egging ['egit]] n olu dēšana eggmass ['egmaes] n sl. intelektuāļi; inteliģence

eggnog ['egnng] n alkoholisks dzēriens ar

olas dzeltenumu, cukuru un garšvielām eggplant [egpla:nt] n baklažāns egg-shaped ['eg/eipt] a olveidīgs; olveida-eggshell ['eg/el] n 1. olas čaumala; 2. trausls

priekšmets; e. china — smalks porcelāns eggtimer ['eg.taima] n trisminūšu smilšu

pulkstenis (olu vārīšanai) eggwhite ['egwait] n olas baltums eggwhisk ['egwisk] n olu putotājs eglantine ['egbntain] n mežroze ego ['i:gau] n l.filoz., psih. subjekts, ego; 2. egoisms, patmīlība; blow to one's e. — trieciens kāda patmīlībai

egocentric [.iigau'sentnk] a egocentrisks

egoism ['iigauizam] n egoisms

egoist ['i:g3Uist] n egoists

egoistic [,i:g3u'istik] a egoistisks

egoistical [,i:g9u'istikl] sk. egoistic

egotism ['egautizam] n egotisms

ego trip ['i:gautnp] n paštīksmināšanās;

pašslavināšana ego-trip ['i:g3Utnp] v sar. rīkoties egoistiski ego-tripper ['iigau.tnpa] n sar. egoists, patmīlis

egregious [ī'griid^ps] a formā!, kliedzošs; brēcošs; e. error — rupja kļūda; e. fool — nelabojams muļķis egress ['i:gres] n 1. izeja; 2. tiesības iziet;

3.astr. aptumsuma beigas Egyptian [i'd3ip/n] I n ēģiptietis; ēģiptiete;

n a Ēģiptes-; ēģiptiešu-egyptologist [,i:d3ip'tnl3d3ist] n ēģiptologs eh [ei] int 1. vai patiesi?; 2. jā?; let's have another cup of coffee, eh?— iedzersim vēl vienu tasi kafijas, jā?; 3. kā?; ko? eider ['aids] n gāga; pīle eider down ['aidsdaun] n 1. gāgas dūnas;

2. dūnu sega eigenvalue ['aigan.vaelju:] n mat. Ipaš-vērtība

eight [eit] Inl. astoņnieks; 2. sp. astoņnieks (astoņu airētāju laiva)', II num astoņi; 0 to have had (to be) one over the e. — ieķert par daudz eighteen [,ei'ti:n] num astoņpadsmit eighteenth [,ei'ti:n0] num astoņpadsmitais eightfold ['eitfsuld] a astoņkārtējs eighth [eit0] num astotais eighties ['eitiz] n pi: the e. — astoņdesmitie gadi

eightieth ['eitiG] num astoņdesmitais eightsome ['eitsam] n skotu deja (astoņiem

dejotājiem) eighty [eiti] num astoņdesmit eighty-six [.eiti'siks] v sl. atteikties apkalpot (iereibušu u.tml.)', izraidīt (no bāra u.tml.) einsteinium [ain'stainiam] n ķīm. einšteinijs eisteddfod [ais'tedfad] n ikgadējais bardu

festivāls (Velsā) either ['aiSs] I pron 1. viens no diviem; viens vai otrs; take e. half, they're exactly the

same — ņemiet vienu vai otru pusi, abas ir gluži vienādas; not e. — ne viens, ne otrs; 2. abi; katrs, ikkurš (no diviem); at e. end — abos galos; in e. event — abos gadījumos; on e. side — abās pusēs; e. will do — abi (kā viens, tā otrs) derēs; you may go by e. road —jūs varat iet vienalga pa kuru ceļu; H adv (nolieguma teikumā) ari; I can't sing and my friend can't e. — es neprotu dziedāt un mans draugs arī neprot; III conj : e. ... or ... — vai nu ..., vai...; e. go or stay — vai nu ej, vai paliec either-or [,ai5a r'o:] n vienīgā izvēle (starp divām iespējamībām); we fight, or we don't—it's an e.-or decision — mums atliek vienīgi cīnīties vai padoties, tā ir nenovēršamība ejaculate [i'd3aekjuleit] v 1. izsaukties;

iesaukties; 2.fiziol. ejakulēt ejaculation [i,d3aekju'lei/n] n 1. izsauciens;

2.fiziol. ejakulācija eject [i'd3ekt] v 1. (from) izdzīt; padzīt; 2. izvirt (lavu); 3. jur. izlikt (no mājām); padzīt (no zemes); 4. av. (from) katapultēt ejection [i'd3ek/n] n 1. izdzīšana; padzīšana;

2. (lavas) izviršana; 3. jur. izlikšana (no mājām); padzīšana (no zemes); 4. av. katapultēšana

ejector [liekta] n 1. tehn. ežektors ejector seat [ī^ektasiit] n av. katapultēja-

mais sēdeklis eke [i:k] v : to e. out — papildināt; to e. out

a living — tikko savilkt galus kopā ekistics [ī'kistiks] n ekistika el [el] n (sals. no elevated railroad) amer.

sar. estakāde elaborate I a [ī'laebarat] 1. sīki (rūpīgi) izstrādāts (pārdomāts); 2. komplicēts; II v [ī'laebareit] sīki (rūpīgi) izstrādāt (pārdomāt); can you e. on it? — vai jūs varat izteikties plašāk par šo jautājumu? elaboration [Uaeba'rei/n] n 1. sīka (rūpīga) izstrādāšana; 2. papildināšana; izvēršana;

3.fiziol. pārstrādāšana

eland ['iilsnd] n Dienvidāfrikas antilope elapse [ī'laeps] v (par laiku) paiet, aizritēt elastic [ī'laestik] I n 1. ieveramā gumija;

2. (elastīgs) zeķturis; 3. ķīm. elasts; II a

1. elastīgs; atsperīgs; e. limit tehn. — elastības robeža; 2. spējīgs pielāgoties

elasticity [,i:lae'stisati] n 1. elastība; 2. spēja

pielāgoties; 3. tehn. deformācija elastohydrodynamics [ī'laestai/.haidra i/dai

naemiks] n elastohidrodinamika elastomer [ī'laestama] n ķīm. elastomērs elastoplast [ī'laestai pla:st] n leikoplasts elate [ī'leit] v pacilāt; sajūsmināt; ~d by

success — panākumu spārnots elation [ī'lei/n] n pacilātība; sajūsma; filled

with e. — pacilāts elbow ['elbau] I n 1. elkonis; 2. (krēsla) paroce; 3. (ceļa, upes) līkums; 4. tehn. (cauruļvada, dūmvada) līkums; leņķa gabals (cauruļu savienošanai); 5. amer. sl. policists; detektīvs; 0 at one's e. — pie rokas; to crook (lift) one's e. — iedzert, iemest; out at ~s — 1) cauriem elkoņiem; 2) nonācis trūkumā; to rub ~s with smb.— būt draudzīgās attiecībās ar kādu; up to the ~s in work — krautin apkrāvies ar darbiem; H v grūstīties ar elkoņiem; to e. one's way — izlauzt ceļu (drūzmā) elbow-bending ['elbau,bendit]] n sl.

iedzeršana; pļēgurošana elbow-chair ['elbaut/ea] n atzveltnes krēsls elbow-grease ['elbougri:s] n nogurdinošs

roku darbs (spodrināšana u.tml.) elbow-inner ['elbau,ina] n sl. 1. uzbāzīgs

cilvēks; 2. egoists elbowroom ['elbaurum] n pietiekama telpa

(kādai darbībai) elder® [elda] n plūškoks, pliederis elderb [elda] In l.:~s pl vecāki ļaudis;

2. vecākais; II a (comp no old) (par ģimenes locekli) vecāks; my e. brother — mans vecākais brālis

elderly ['eldali] a pavecs, labi gados eldest ['eldist] a (sup no old) (par ģimenes

locekli) visvecākais EI Dorado [,elda'ra:dau] n Eldorado, pasakainu bagātību zeme elect [ī'lekt] I n izredzētais; II a 1. ievēlēts; 2. izvēlēts; izraudzīts; III v 1. [ie]vēlēt; 2. izvēlēt; izraudzīt; 3. nolemt; izlemt; toelection

e. to become a doctor — nolemt kļūt par ārstu

election [ī'lek/n] n 1. vēlēšanas; general e. — vispārējas vēlēšanas; to hold an e. — sarīkot vēlēšanas; e. campaign — vēlēšanu kampaņa; to carry (win) an e. — uzvarēt vēlēšanās; 2. izvēle election-committee [ī'lek/nka.miti] n

vēlēšanu komisija electioneer [ī.lek/a'nia] v aģitēt pirms vēlēšanām; sarīkot pirmsvēlēšanu kampaņu electioneering [īļek/Vmamj] n pirmsvēlēšanu kampaņa elective [ī'lektiv] a 1. vēlēšanu-; e. franchise— vēlēšanu tiesības; 2. amer. fakultatīvs

elector [ī'lekta] n 1. vēlētājs; 2. amer. elektors

electoral [ī'lektaral] a vēlēšanu-; E. College amer. — vēlēšanu kolēģija (prezidenta vēlēšanās)\ e. district — vēlēšanu iecirknis; e. roll (ari e. register) — vēlētāju saraksts electorate [ī'lektarat] n 1. vēlētāju kontingents, vēlētāji; 2. vēlēšanu apgabals electric [ī'lektnk] a 1. elektrisks; e. light — elektriskais apgaismojums, elektrība; e. supply — elektroapgāde; e. torch — kabatas baterija; 2. aizraujošs; aizrautīgs electrical [ī'lektnkl] a elektrības-; e. engineer — inženieris elektriķis; e. engineering — elektrotehnika electric blanket [ī.lektnk 'blaeqkit] n

elektrosildītājsega electrician [i,lek'tn/n] n elektrotehniķis;

elektromontieris electricity [i.lek'tnssti] n elektrība;

elektroenerģija electric shock therapy [ī.lektrik'/nk

,9erapi] n elektrošoka terapija electric sleep [i,lektrik'sli:p] n (arī

electrosleep) med. elektromiegs electrification [i,lektnfi'kei/n] n 1. elek-

trifikācija; 2. elektrizācija electrify [ī'lektnfai] v 1. elektrificēt;

2. elektrizēt; 3. aizraut (piem., klausītājus) electrization [Uektrai'zei/n] n elektrizācija

electrocardiogram [ījektrs v Tea: di 3i/ graem]

n elektrokardiogramma electrocardiograph [ījektra v'ka:di3i/gra:f]

n elektrokardiogrāfs electrochemistry [ī.lektrs i/'kemistn] n

elektroķīmija electrocorticography [ī'lektrai/.ko:

ti'kDgraefi] n elektroencefalogrāfija electrocute [i'lektrekju:t] v 1. (pass.) iegūt nāvējošu elektrotraumu; 2. sodīt uz elektriskā krēsla electrode [ī'lektraud] n elektrods electrodynamics [Uektra tdai'naemiks] n

elektrodinamika electroencephalogram [Uektrauen'sefab v

graem] n elektroencefalogramma electrofilter [ī.lektra i 'filts] n elektrofiltrs electrogenesis [ī.lektrs i/'d3enasis] n

galvanizācija electrolyse [ī'lektrai laiz] v elektrolizēt electrolysis [.īlek'trobsis] n elektrolīze electrolyte [ī'lektrai lait] nfiz. elektrolīts electromagnetic [ī.lektra i/maeg'netik] a

elektromagnētisks electromotive [i,lektre i/'mautiv] a elektro-

dzinēj-; e. force — elektrodzinējspēks electromotor [ī.lektra u'mauta] n elektromotors

electron [ī'lektron] n fiz. elektrons electronic [ī.lek'tronik] a elektronu-; elektronisks; e. computer— elektroniskā skaitļošanas mašīna; elektroniskais skaitļotājs

electronicize [ī.lek'tronisaiz] v aprīkot ar

elektronisko iekārtu electronic media [i,lek'trDnik'mi:di3] n radio

un televīzija electronics [ī.lek'tromks] n elektronika electroplate [ī'lektrai pleit] v galvanizēt electroscope [ī'lektraskaup] n elektroskops electrostatic [ī.lektra i/'staetik] a elektro-statisks

electrotechnics [ī.lektra u'tekniks] n pl

elektrotehnika electrotypy [ī'lektrsi .taipi] n galvano-plastika

electrovalence [ī.lektra i/'veibns] n ķīm. elektrovalence

352ellipsis

electrum [ī'lektram] n sudraba un zelta

[saļkausējums eleemosynary [,ehi:'mDzxnan] a

[-labdarības-elegance-]

{+labdarības- elegance+} ['eligans] n elegance elegant ['eligant] a elegants elegiac [.eli'djaiak] a elēģisks elegize ['elid3aiz] v 1. rakstīt elēģijas; rakstīt

sērigā stilā; gausties (par dzīvi, likteni) elegy ['eladji] n elēģija element ['elimant] n 1. elements; daļa; an e. of truth — sava daļa patiesības; the lawless ~s in society— sabiedrības patvaļīgie elementi (grupas); 2. novec. stihija; the four ~s—zeme, gaiss, uguns, ūdens; 3. ķīm.,fiz. elements; 4. mii. apakšvienība; 5.: ~s pl— (zinātnes) pamati; 0 in one's e. — savā elementā elemental [.eli'mentl] a 1. stihisks; 2.

pamata-; sākotnējs elementary [.eh'mentan] 1. elementārs; e. school— pamatskola; e. exercises — vienkārši vingrinājumi; 2. ķim. nedalāms, vienkāršs

elephant f'elifant] n zilonis; 0 white e. —

nevajadzīga dāvana elephantiasis [.elifan'taiasis] n med. elefantiāze

elephantine [.eh'faentain] a 1. ziloņa-; 2. neveikls; smagnējs; e. humour— parupjš humors

elevate ['eliveit] v 1. pacelt; 2. (to) paaugstināt (amatā); 3. pacilāt; to e. hopes — iedvest cerības elevated ['ehveitid] a 1. pacelts; paaugstināts; e. road — estakāde, virszemes ceļš; 2. pacilāts

elevation [.eli'vei/n] n 1. paaugstinājums; pacēlums; 2. pakalns; augstiene; 3. augstums (virs jūras līmeņa); 4. mii. tēmēšanas leņķis; 5. tehn. profils; vertikālais griezums elevator ['eliveita] n 1. celtnis; 2. amer. lifts; 3. (arī grain e.) elevators; 4. av. augstuma stūre eleven [ī'levn] In 1.vienpadsmitgadīgais; 2. futbola (hokeja, kriketa) komanda; n num vienpadsmit

elevenses [ī'levnziz] n pl vieglas brokastis

(pulksten vienpadsmitos) eleventh [i'levn0] In vienpadsmitā daļa II num vienpadsmitais; 0 at the e. hour — pēdējā bridī elf [elf] n (pl elves [elvz]) 1. mit. elfa, lauma;

2. draiskulis elfin ['elfin] a burvju-elfish ['elfi/] a draiskulīgs, nebēdnīgs elicit [ī'hsit] v izdibināt; izvilināt; to e. the

truth — izdibināt patiesību elide [ī'laid] v neizrunāt (zilbi, skaņu) eligibility [.el^a'bilati] n tiesības (priekšrocība) tikt izraudzītam (ievēlētam u.tml.) eligible ['ehd33bl] a 1. piemērots; pieņemams; 2. ar tiesībām (uz); e. for pension — ar tiesībām uz pensiju eliminate [ī'hnuneit] v 1. likvidēt; novērst; to e. mistakes — novērst kļūdas; to e. a possibility— izslēgt iespēju; 2.fiziol. izdalīt; izvadīt (no organisma); 3.ķim. izdalīt; 4. mat. izslēgt (nezināmo); 5 .sp. atlasīt

elimination [i,hmi'nei/n] n 1. likvidēšana; novēršana; 2.fiziol. izdalīšana; izvadīšana (no organisma); 3. ķim. izdalīšana; 4. mat. (nezināmā) izslēgšana; 5. sp. atlase; e. competitions — atlases sacensības eliminator

[ī'limineits] n tehn. 1. separators;

atdalītājs; 2. atūdeņotājs elint ['elint] n (sals, no electronic intelligence) mil. 1. elektroniskā izlūkošana; 2. izlūklidmašīna (ar elektronisko iekārtu) elision [i'li3n] n elīzija; izlaidums elite [i'li:t] n elite elitist [i'li:tist] a elitārs elixir [ī'hksa] n eliksīrs Elizabethan [i,lizg'bi:9n] In Elizabetes valdīšanas laikabiedrs; II a Elizabetes [-laika-elk-] {+laika- elk+} [elk] n alnis

ell [el] n 1. mājas (ēkas) spārns; 2. amer.

piebūve ellipse [ī'lips] n mat. elipse ellipses sk. ellipsis

ellipsis [ī'lipsis] n (pl ellipses [i'lxpsi:z]) vai. elipseellipsoid

ellipsoid [x'lipsoid] n mat. elipsoīds elliptic[al] [l'liptik(l)] a mat., vai. eliptisks elm [elm] n goba

elocution [,eb'kju:/n] n runas māksla; daiļrunība

elocutionist [,eb'kju:/nist] n 1. daiļrunātājs;

2. runas mākslas speciālists elongate ['i:lot]geit] v izstiept; pagarināt elongate[d] ['i:lDiļgeit(id>] a [ieļgarens elongation [,i:ltnj'gei/n] n 1. izstiepšana;

pagarināšana; 2. pagarinājums elope [ī'bup] v slepus aizbēgt (ar iemīļoto) elopement [ī'laupmant] n slepena bēgšana

(ar iemīļoto) eloquence ['ebkwans] n daiļrunība eloquent ['ebkwant] a daiļrunīgs else [els] 1 adv 1. (ar nenoteikto vai jautājamo vietniekvārdu) 1. vēl; bez tam; anybody e.? — vai vēl kāds?; who e.? — kas vēl?; nothing e., thank you — pateicos, vairāk neko; 2. citā vietā (laikā, veidā); we went nowhere e. — mēs nekur citur negājām; how e.? — kā citādi?; 3. pretējā gadījumā; citādi; we must start [or] e. we shall be late — mums jādodas ceļā, citādi mēs nokavēsimies; Hpron cits; nobody e. — neviens cits elsewhere [.els'wea] adv kaut kur citur elucidate [ī'luisideit] v izskaidrot; apgaismot

(jautājumu) elucidatory [i'lu:sideitan] a paskaidrojošs elude [i'lu:d] v 1. izvairīties; to e. observation — paiet garām nepamanītam; 2. iziet no prāta eluent ['eljuant] nķīm. šķīdinātājs elusive [i'lu:siv] a 1. izvairīgs; 2. grūti

iegaumējams (paturams prātā) elusory [ī'luisan] a iluzorisks; netverams; gaistošs

elute [i'lju:t] v ķim. izmazgāt, izskalot elution [i'lju:/n] n ķim. izmazgāšana,

izskalošana eluvium [ī'ljuiviam] n ģeol. elūvijs elves sk. elf 'em [am] saīs. no them emaciate [ī'mei/ieit] v 1. novājināt; novārdzināt; 2. novājēt; 3. noplicināt (augsni)

emaciation [i,mei/ī'ei/n] n 1. novājēšana;

2. (augsnes) noplicināšanās emanate ['emaneit] v (from) 1. (par ideju, ierosinājumu u.tml.) nākt no; 2. (par gaismu u.tml.) izstarot; izplūst emanation [.ema'nei/n] n emanācija;

izstarošana; izplūšana emancipate [ī'maensipeit] v (from)

emancipēt; atbrīvot emancipation [i,maensi'pei/n] n emancipācija; atbrīvošana emasculate I a [ī'maeskjubt] 1. kastrēts; 2. novājināts; II v [ī'maeskjuleit] 1. kastrēt; 2. novājināt emasculation [i,rraeskju'lei/n] n 1. kastrēšana; 2. novājināšana embalm [im'ba:m] v 1. iebalzamēt; 2.

pasargāt no aizmirstības embalmment [īm'baimmant] n

1. [ie]balzamēšana; 2. pasargāšana no aizmirstības

embank [īm'baerļk] v aizdambēt embankment [īm'baeiļkmant] n 1. dambis; to throw up an e. — izbūvēt uzbērumu;

2. (izbūvēta) krastmala

embargo [im'ba:gao] n ek. embargo; to lay (put) an e. — uzlikt embargo; apķīlāt; to lift (raise, remove) an e. —

atcelt embargo embark [im'ba:k] v 1. kraut kuģī; 2. kāpt uz

kuģa; 3. (on, upon) uzsākt (darbu u.tml.) embarkation [,emba:'kei/n] n 1. iekraušana kuģī; 2. (pasažieru, kravas) uzņemšana; 3. (on, upon) uzsākšana embarrass [īm'baeras] v 1. kavēt (piem., kustības); 2. (par naudas lietām) sagādāt raizes; ~ed by many debts— daudzo parādu apgrūtināts; 3. [sa]mulsināt embarrassing [īm'baerasii]] a 1. neērts; apgrūtinošs; 2. mulsinošs; e. questions — mulsinoši jautājumi embarrassment [īm'baerasmant] n 1. (kustību u.tml.) kavēšana; apgrūtināšana; 2. sarežģījums; kavēklis; 3. apmulsums embassy ['embasi] n 1. sūtniecība;

2. sūtniecības darbinieki embattled [īm'baetld] a 1. kaujai gatavs; 2. aplenkts; 3. (par cietokšņa mūri)

nocietināts

embay [īm'bei] v 1. iebraukt (kuģi) līcī; 2. izrobot (krastu) ar līčiem; 3. ieslēgt; apņemt

embed [īm'bed] v (parasti pass.) (in) 1. iestiprināt; iedarināt; ~ded in concrete — iebetonēts; 2. iespiesties (atmiņā) embellish [īmbeli/] v (with) 1. izgreznot,

izrotāt; 2. izpušķot (stāstījumu) embellishment [īm'beli/mant] n 1. izgreznojums, izrotājums; 2. (stāstījuma u.tml.) izpušķojums ember ['emba] a:E. days bazn.—gavēnis embers ['embaz] n pl gailošas ogles embezzle [īm'bazl] v piesavināties; izšķiest

(svešu naudu) embezzlement [īm'bazlmant] n (svešas

naudas) piesavināšanās; izšķiešana embitter [īm'bita] v sarūgtināt emblazon [īm'bleizn] v 1. (on, with) izgreznot ar ģerboņiem; 2. cildināt, daudzināt

emblem ['embbm] n 1. emblēma; national

e. — valsts ģerbonis; 2. simbols emblematic [.embb'maetik] a simbolisks emblematize [emblemataiz] v simbolizēt emblement ['emblmantļ n (parasti pl) jur.

zemes augļi; ražas dotā peļņa embodiment [īmbodimant] n iemiesojums embod||y [īmbodi] v 1. iemiesot; 2. ietvert sevī; the new car ~ies many improvements — jaunajai mašīnai ir daudz uzlabojumu; = to e. in — 1) realizēt (ideju); 2) ietvert [sevī] embolden [īm'bauldan] v iedrošināt;

pamudināt embolism ['embalizam] n med. embolija embonpoint [.ombon'pwzet]] n (sievietes) apaļīgums

embosomed [īm'buzamd] a poēt. ieskauts;

house e. in trees — koku ieskauta māja emboss [īm'bos] v 1. izkalt (piem.,

ornamentu metālā); 2. gofrēt embossing [īm'bosir]] n gofrēšana embouchure [.ombu'/ua] n 1. (upes) griva;

ieteka; 2. (pūšamā instrumenta) piemutnis embowel [īm'baual] v izņemt iekšas

embower [īm'baua] v apņemt; ieskaut embrace [īm'breis] I n apkampiens, apskāviens; II v 1. apkampt, apskaut; 2. apkampties, apskauties; 3. izmantot (gadījumu, piedāvājumu); 4. pieņemt (ticību); 5. ietvert [sevī] embracery [īm'breisan] n jur. tiesas

ietekmēšana (uzpirkšana) embranchment [īm'brainf/mant] n sazarojums

embrasure [īmbreip] n 1. arhit. aile; 2. mii. ambrazūra

embrocate ['embrakeit] v uzlikt eļļas (vai

ziedes) apliekamos embrocation [,embra kei/n] n ziede

(ierīvēšanai) embroider [īm'broub] v 1. (with, in, on) izšūt; to e. with flowers in silk thread — izšūt puķes zīdā; 2. izpušķot (stāstījumu) embroidery [īm'broidan] n 1. izšūšana;

2. izšuvums; 3. izpušķojums (stāstījumā) embroil [īm'broil] v 1. sajaukt (stāstījumu);

2. [in] iejaukt, ievilkt (ķildā u.tml.) embryo f'embnau] n biol. embrijs; in e. — dīglī

embryogenetics f.embriaix^a'netiks] n

embrioģenētika embryology [,embrit>l9d3i] n embrioloģija embryonic [.embn'nmk] a biol. embrionāls embus [īm'bAs] v mii. 1. iekraut automašīnā;

2. sēsties automašīnā emend [ī'mend] v labot (tekstu) emendation [,i:men'dei/n] n labojums (tekstā); list of ~s— pamanīto kļūdu saraksts

emerald [emrald] I n smaragds; II a smaragdzaļš; E. Island poēt. — Smaragdzaļā sala (Īrija) emerge [x'm3:d3] v 1. (from, out of) parādīties; uzpeldēt; 2. (from) (par jautājumu u.tml.) rasties emergence [ī'iro^ans] n 1. parādīšanās;

uzpeldēšana; 2. rašanās emergenc||y [ī'rro^ansi] n 1. avārija; neparedzēts gadījums; e. brake — avārijas bremze; e. exit—- papildizeja; e. landing av. — piespiedu nolaišanās; e. station —

traumatoloģijas punkts; in case of e. — galējas nepieciešamības gadījumā; to meet -ies— veikt pasākumus neparedzētiem gadījumiem; 2. kritisks stāvoklis; national e. — kritisks (ārkārtējs) stāvoklis valsti; e. powers — ārkārtējas pilnvaras; e. medicine— neatliekamā medicīna; 0 to rise to the e. — būt uzdevuma augstumos emergent [i'm3:d3ant] a negaidīti radies;

the e. countries —jaunattīstības valstis emeritus [ī'mentas] a goda-; e. professor —

(pensijā aizgājis) goda profesors emersion [i'm3:/n] n 1. izniršana; uzpeldēšana; 2. astr. (saules, mēness) parādīšanās (pēc aptumsuma) emery ['emari] n smirģelis emery-paper ['eman.peips] n smirģeļ-

papīrs, smilšpapīrs emetic [ī'metik] n vemšanas līdzeklis emigrant ['emigrant] I n emigrants,

izceļotājs; II a emigrantu-, izceļotāju-emigrate ['emigreit] v (from, to) emigrēt, izceļot

emigration [.enu'grci/n] n emigrēšana, izceļošana

emigratory ['emigreitan] a emigrācijas-,

[-izceļošanas-emigre-]

{+izceļošanas- emigre+} ['emigrei] n politisks emigrants eminence ['eminans] n 1. uzkalns; paaugstinājums; 2. augsts stāvoklis; man of e. — izcils cilvēks; 3.: E. — eminence (kardināla tituls) eminent [eminant] a izcils, ievērojams eminently [eminantli] adv augstākā mērā emir [e'mia] n emīrs emissary ['emisāri] n emisārs; [slepens] aģents

emission [i'mi/n] nfiz.,ek. emisija emissive [ī'misiv] a izstarojošs emit [ī'mit] v 1. izstarot (piem., siltumu)', izdot (skaņu); 2. ek. izlaist (vērtspapīrus) emollient [ī'mnliant] I n (ādu) mīkstinošs

līdzeklis; II a mīkstinošs emolument [ī'moljumant] n (parasti pl)

ienākumi; atalgojums; peļņa , emote [ī'maut] v 1. izrādīt emocijas; 2. pārdzīvot

emotion [ī'mou/n] n 1. saviļņojums; 2. pl

emocijas; jūtas emotional [ī'mau/nal] a 1. emocionāls;

2. saviļņojošs emotive [ī'mautiv] a 1. saviļņojošs,

satraucošs; 2. emocionāls empanel [īm'paenl] vjur. ierakstīt zvērināto

sarakstā; 2. sastādīt zvērināto tiesu empathy ['empaOi] npsih. empātija emperor ['empare] n imperators emphases sk. emphasis emphasis ['emfasis] n (pl emphases ['emfasiiz]) (on, upon) 1. emfāze, uzsvērums; to lay (put) a special e. — sevišķi uzsvērt; 2. (vārda, zilbes) uzsvars emphasize ['emfasaiz] v 1. uzsvērt; 2. vai. akcentēt

emphatic [īm'faetik] a 1. emfātisks, uzsvērts;

2. (par notikumiem) zīmīgs emphatically [īm'faetikah] adv 1. uzsvērti;

2. neapšaubāmi emphysema [,emfi'si:mo] n med. emfizēma empire ['empaia] n impērija Empire [empaia] n ampīrs (stils) empiric [un'pink] I n empīriķis; II a empīrisks

empiricism [īm'pinsizam] n filoz. empīrisms

empirio-criticism [em.pinau'kntisizam] n

fdoz. empiriokriticisms emplacement [īm'pleismant] n mii. (lielgabala) pozīcija emplane [īm'plein] v 1. sēsties lidmašīnā;

2. iekraut lidmašīnā employ [īm'pbi] I n nodarbošanās; to be in the e. of smb.— strādāt (kalpot) pie kāda; II v 1. (for, in, on) izlietot; izmantot; 2. nodarbināt; algot; to e. smb. as ...— pieņemt kādu darbā par...; 3. pavadīt laiku; how do you e. yourself of an evening? — ko jūs darāt vakaros? employable [īm'pbiabl] a 1. nodarbināms;

2. lietojams; derīgs employed [īm'pbid] a nodarbināts employee [īm'pbii:] n kalpotājs employer [irripbia] n darba devējs; uzņēmējs

employment [īm'pbimant] n 1. izlietošana; izmantošana; 2. nodarbinātība; darbs; to be in (out of) e. — būt nodarbinātam (būt bez darba); e. exchange — darba birža empoison [un'poizn] v saindēt emporia sk. emporium emporium [em'poinam] n (pl emporia [em'po'.na]) 1. tirdzniecības centrs; 2. sar. liels veikals empower [īm'paua] v 1. pilnvarot; 2. dot iespēju

empress ['empras] n imperatore emptiness ['emp tinas] n tukšums empt||y [empti] I n (parasti pl) tukša tara; returned ~ies— atdotās tukšās pudeles; Hal. tukšs; streets e. of traffic — tukšas ielas; e. promises — tukši solījumi; 2. (par māju) neapdzīvots; 3. sar. izsalcis; to feel e. — just izsalkumu; on an e. stomach — neēdis (tukšā dūšā); 4. (par literāru darbu u.tml.) bezsaturīgs; 5. tehn. brivgaitas-; III v 1. iztukšot; 2. iztukšoties; 3. (into) (par upi) ietecēt

empty-handed [,em ptiliaendid] a ar tukšām rokām

empty-headed [,em pti'hedid] a ar tukšu

galvu; stulbs emptyings ['emptmjz] n pl amer. sar. 1. nogulsnes (traukā)-, 2. (vīna, alus) padibenes; 3. ieraugs empurpled [im'p3:pld] a purpurkrāsas-empyrean [,empi'ri:an] I n poēt. debesu

augstumi; Hal. debesu-; cildens emu ['i:mju:] n ornit. emu emulate ['emjuleit] v 1. censties pārspēt;

sacensties; 2. [pie]līdzināties emulation [,emju'lei/n] n sacenšanās; sacensība; in e. of each other — sacensībā vienam ar otru emulative ['emjubtiv] a sacensības-emulous femjubs] a: to be e. — 1) censties

pārspēt; 2) kārot, alkt emulsible [lWlsabl] a tehn. emulģējošs emulsify [ī'mAlsifai] vķīm. emulģēt emulsion [ī'mAl/n] I n emulsija; e. paint — emulsijas krāsa; II v krāsot (ar emulsijas krāsu)

emulsive [ī'mAlsiv] a emulsijas-; eļļains emunctory [ī'mAnA-tari] n izvadorgāns

(piem., deguns) enable [ī'neibl] v 1. dot iespēju (kaut ko darīt)', 2. veicināt; sekmēt; to e. international understanding— sekmēt starptautisko saprašanos; 3. dot tiesības; atļaut

enact [ī'naekt] v 1. ieviest likumu; 2. uzvest

(lugu)-, tēlot (lomu) enactment [ī'naektmant] n 1. (likuma) spēkā

stāšanās; 2. dekrēts; 3. tēlojums enamel [ī'naeml] I n 1. emalja; 2. glazūra; II v 1. emaljēt; 2. glazēt; 3. poēt. rotāt; noklāt

enamelware [l'naemalwea] n emaljas trauki enamour [ī'naema] v iekvēlināt mīlestībā; apburt

en brosse [.om'brns] n "ezītis" (vīriešu

matu griezums) encage [in'keid3] v iesprostot būri encamp [īn'kaemp] v 1. izvietot nometnē

(karaspēku); 2. apmesties (nometnē) encampment [inkaempmant] n nometne encapsulate [īn'kaepsjuleit] v 1. iekapsulēt;

2. rezumēt (faktus, informāciju) encase [īn'keis] v (in) ielikt (vai iesaiņot)

kastēfs]; ~d in armour — bruņās kalts encasement [īn'keismant] n 1. futrālis,

maksts; 2. apvalks encash [īn'kae/] v 1. iekasēt skaidrā naudā;

2. realizēt (vekseli) encephalitis [en.kafa'laitis] n med. encefalīts

enchain [īn't/ein] v 1. (in, with) iekalt važās;

2. [pie]saistit (uzmanību) enchant [in't/a:nt] v 1. apburt; 2. (by, with) sajūsmināt

enchantment [īn't/amtmant] n 1. burvība;

2. burvīgums, valdzinājums encipher [īn'saifa] v šifrēt encircle [m's3:kl] v (by, with) 1. apņemt;

ietvert; 2. ielenkt enclasp [m'kla:sp] v apskaut, apkampt

enclave ['enkleiv] n svešas valsts apņemta

teritorija, anklāvs enclitic [īnlditik] vai. In enklīze; IIa

357enclose

enklītisks

enclose [īn'kbuz] v 1. (by, in) apņemt;

iežogot; norobežot; 2. pievienot (vēstulei) enclosure [inTelstra] n 1. iežogota vieta; iežogojums; 2. pievienojums (vēstulei); 3. tehn. kamera; korpuss enclosure pattern [īn'ktai^a'pzetsn] n

iekšējais plānojums encode [īn'kaud] v kodēt; šifrēt encoder [īnlcauda] n kodēšanas iekārta encomium [īn'kaumiam] n poēt.

slavinājums, cildinājums encompass [īn'kAmpas] v 1. aplenkt; ielenkt; 2. apņemt; to e. smb. with care — rūpēties par kādu; 3. ietvert encore ['t>t]ko:] I n teātr. 1. atkārtota izsaukšana; 2. atkārtots izpildījums; II v atkārtoti izsaukt; HI int bis!; atkārtot! encounter [īn'kaunta] In (with) 1. (nejauša) sastapšanās; 2. saduršanās (ar grūtībām, briesmām); 3. sadursme; liv 1. (nejauši) sastapt; 2. sadurties (ar grūtībām, briesmām); 3. nonākt sadursmē encounter group [īn'kaunta gru:p] n grupu

sanāksme (domu apmaiņai) encourage [in'kArid3] v 1. iedrošināt; to e. hope — iedvest cerības; 2. mudināt; skubināt; 3. veicināt encouragement [īn'kAr^mant] n

1. iedrošinājums; cries of e. — uzmudinoši saucieni; 2. veicināšana

encouraging [īnlcAr^ii]] a 1. uzmudinošs;

2. pretimnākošs

encroach [īn'kraut/] v (on, upon) 1. ielauzties (svešā teritorijā); the sea is ~ing upon the land — jūra izskalo piekrasti; 2. aizskart (tiesības); to e. smb.'s time— nokavēt kādam laiku encrust [īn'krAst] v 1. pārklāties ar garozu

(kārtu); 2. inkrustēt encumber [īn'kAmba] v 1. kavēt, traucēt (piem., kustības); 2. (with) apgrūtināt; to e. oneself with unnecessary luggage — apgrūtināt sevi ar lieku bagāžu; 3. (with) apkraut (ar parādiem); 4. pieblīvēt (piem., ar mēbelēm) encumbrance [īn'kAmbrans] n 1. kavēklis;

traucēklis; 2. apgrūtinājums; nasta; 3. apgādājamais (cilvēks) encyclical [īn'siklikl] n (ari e. letter)

(pāvesta) enciklika encyclop[a]edia [īn.saikls v'pi:dia] n

enciklopēdija encyclop[a]edic[al] [in,saikļa v'pi:dikl] a

enciklopēdisks end [end] Inl. gals; to put an e. to smth.— darīt kaut kam galu; in the e. — galu galā (beidzot); 2. beigas; nobeigums; to come (draw) to an e. — beigties; to make an e. of smth.— [pa]beigt kaut ko; at an e. — pabeigts; wihout e. — nebeidzams; bezgalīgs; the tail e. — pašas beigas; 3. atlikums; galiņš; cigarette ~s — cigarešu gali; odds and ~s— 1) [dažādi] sīkumi; 2) grabažas; 4. nāve; gals; to be near one's e. — būt tuvu nāvei; untimely e. — priekšlaicīga nāve; 5. puse; mala; the world's e. — pasaules mala; 6. mērķis; nolūks; to achieve (gain) one's e. — panākt savu; to (for) this (that) e. — ar tādu nolūku; 7. rezultāts; iznākums; happy e. — laimīgas beigas; to foresee the e. — paredzēt iznākumu; 8. tekst. šķēru pavediens; ~s — šķēri, šķēru gali; 0 the absolute e. — galīga izgāšanās; at the deep e. — (par darbu) visgrūtākajā posmā; at a loose e. (amer. loose ~s) — nenodarbināts, brīvs; loose ~s — neizstrādātas vietas; negludumi; to begin at the wrong e. — sākt [darīt ko] no otra gala; e. to e. — nepārtrauktā virknē; to fight it out to the bitter e. — cīnīties līdz pēdējai asins lāsei; to get the better e. of smb.— pārspēt kādu viltībā; to go in (off) the deep e. — zaudēt savaldīšanos; to hand the short (the dirty) e. of the stick amer. — nostādīt neērtā stāvoklī; for hours on e. — stundām ilgi (bez apstājas); to keep one's e. up — palikt pie sava, nepadoties; to make [both] ~s meet — savilkt galus kopā; no e. of—

1) [milzum] daudz; nezin cik; no e. of trouble — nepatikšanu bez gala;

2) brīnišķīgs, lielisks; to have no e. of a good time — lieliski pavadīt laiku; to noenfranchise

e. — veltīgi; to the e. that — lai; II v beigt; = to e. in— beigties; to e. in victory— beigties ar uzvaru; to e. off (up) — beigt; beigties; the dinner ~ed up with coffee — pusdienas beidzās ar kafiju endanger [m'deine^a] v apdraudēt endangered [īn'dein^ad] a 1. apdraudēts; 2. izmirstošs; e. species biol. — izmirstoša suga

end-consumer ['endkansjuima] tiek. gala-patērētājs

endear [īn'dia] v padarīt mīļu; to e. oneself

to everyone — kļūt visiem mīļam endearing [īn'dianrļ] a mīļš endearment [īn'diamant] n mīlestības

apliecinājums endeavour [īn'deva] I n censšanās; pūles; II v

censties; pūlēties endemic [en'demik] a endēmisks endermic [en'd3:mik] a med. endermisks end game ['end geim] n 1. (šahā) galotne;

2. cīņas (kara) beigu posms ending ['endii]] n I. gals; beigas; 2. gram.

(vārda) galotne; izskaņa endive ['endiv] n 1. hot. endivs; 2. malti cigoriņi

endless ['endhs] a bezgalīgs, nebeidzams endlong ['endlot]] adv stāvus; taisni; vertikāli end-man ['endmaen] n sl. pēdējais (gaidītāju) rindā

endnote f'endnsut] ti pēcvārds (grāmatas beigās)

endocarditis [.endaukai'daitis] n med.

endokardīts endocrine [endai/krain] a endokrīns; e. glands — endokrīnie (iekšējās sekrēcijas) dziedzeri

endocrinology [,enda vkrai'nol3d3i] n med.

endokrinoloģija end-of-day glass [.ends vdei'gla:s] n

daudzkrāsains stikls endorse [in'do:s] v ek. indosēt endorsement [īn'doismant] n ek. indosaments

endow [īn'dau] v 1. piešķirt (piem., tiesības)',

2. (with) apveltīt (ar spējām u.tml.)\

3. nodrošināt (materiāli); 4. ek. dotēt

endowment [īn'daumant] n 1. spējas; talants; mental ~s pl — gara dāvanas; 2. dāvinājums; 3. ek. dotācija

endpaper ['endpeipa] n balta lappuse

(grāmatas sākumā un beigās) end product ['endprodAkt] n tehn. gala-produkts

endsville ['endzvil] a pats apbrīnojamākais

(u.tml.)

endue [īn'dju:] v (with) apveltīt (ar talantu u.tml.)

endurance [īn'djuarans] n izturība; beyond

(past) e. — neizturams endure [īn'djus] v 1. izturēt; paciest; 2. ilgt enduring [īn'djusnr]] a 1. ilgstošs; pastāvīgs; e. peace — ilgstošs miers; 2. nezūdošs; e. memories — nezūdošas atmiņas end-user [endjuiza] sk. end-consumer endways ['endweiz] adv (arī endwise)

galeniski; stateniski enema ['enima] n med. klizma enemy ['enami] n ienaidnieks; pretinieks; 0 how goes the e.? — cik pulkstenis?; to kill the e. — nosist laiku energetic [.ena^etik] a enerģisks energetics [.ena^etiks] n enerģētika energize ['enod3aiz] v 1. aktivizēt; 2. pieslēgt

elektrisko strāvu energizer ['enad3aiz3] n farm.

antidepresants energ||y ['enad3i] n 1. enerģija; 2.: ~ies

pl — spēks; enerģija (cīņā u.tml.) enervate ['enaveit] v novājināt; nogurdināt enfeeble [in'fi:bl] v novājināt enfold [m'fauld] v I. apkampt; to e. smb. in one's arms — ieslēgt kādu savos apskāvienos; 2. (in, with) ietīt; 3. veidot ieloces

enforce [in'fo:s] v 1. uzspiest (ar varu)\ to e. obedience — piespiest paklausīt; 2. ieviest; realizēt (piem., likumprojektu); 3. padarīt iedarbīgu

enforcement [īn'foismsnt] n 1. spaidi; piespiešana; 2. ieviešana; (piem., likumprojekta) realizēšana

enframe [īn'freim] v ielogot; ielikt ietvarā enfranchise [m'fraenr/aiz] v 1. atbrīvotengage

(piem., no pakļautības)', 2. dot vēlēšanu tiesības

engage [īn'geuķ] v 1. pieņemt darbā; to e. smb. as an interpreter— pieņemt kādu darbā par tulku; 2. aizrunāt; iepriekš pasūtīt (biļetes u.tml.)', 3. saistīt (uzmanību u.tml.)', 4. mii. uzsākt (kauju); atklāt uguni; 5. tehn. sakabināt; saslēgt; 6. tehn. iedarbināt; = to e. for — uzņemties saistības; garantēt; to e. in — 1) nodarboties ar; to e. [oneself] in trade — nodarboties ar tirdzniecību; 2) nodoties; 3) ielaisties (uz kaut ko); to e. in conversation — ielaisties sarunā; to e. upon — uzsākt (ko jaunu) engaged [in'geid3d] a 1. aizņemts; nodarbināts; the number is e. — [telefona] numurs aizņemts; 2. aizņemts; rezervēts; 3. saderināts; to get e. — saderināties engagement [in'geid3m9nt] n 1. nodarbošanās (ar kaut ko); 2. saistības; to meet one's ~s — izpildīt saistības; 3. saderināšanās; 4. noruna; satikšanās; 5. mii. kauja; sadursme; 6. tehn. saslēgšana; iedarbināšana engaging [in'geid3i»]] a pievilcīgs; patīkams engender [intends] v izraisīt; to e.

disease — izraisīt slimību engine ['eru^jin] n 1. motors; dzinējs; internai combustion e. — iekšdedzes dzinējs;

2. tvaika mašīna; 3. lokomotīve engine-driver ['erv^in.draiva] n mašīnists;

lokomotīves vadītājs engineer [,en dņ'ma] I n 1. inženieris; civil e.— inženieris celtnieks; 2. mehāniķis;

3. brit. kuģa mašīnists; 4. amer. lokomo-tives vadītājs; 5.: ~s mii. — sapieru daļas; II v 1. projektēt; konstruēt; 2. strādāt par inženieri; 3. sar. perināt (ļaunus nodomus)

engineering [,en ^ī'manij] n 1. (arī e. sciences) inženierzinātnes; 2. tehnoloģija; tehnika; electrical e. — elektrotehnika; 3. mašīnbūve; e. plant — mašīnbūves rūpnīca

engine-room ['enifynium] n mašīntelpa enginery ['enJjman] n mašīnas; iekārta engirdle] [in'g3:d(l)ļ v apjozt English t'iTjgh/J In 1. angļu valoda; the

Queen's (King's) E. — literārā angļu valoda; 2.: the E. — angļi; II a angļu-Englishman [irļgli/msn] n anglis English-speaking [.lqgli/'spiskit]] a angliski runājošs; E.-s. countries — anglofoniskās zemes Englishwoman ['īrjgh/.wuman] n angliete engorge [in'go:d3] v 1. nesātīgi ēst; rit;

2.med. pieplūst ar asinīm engraft [in'gra:ft] v 1. hot. [uz]potēt;

2. ieviest engrail [īn'greil] v izrobot malas engrain [m'grein] v 1. ieviest; ~ed prejudice— iesakņojies aizspriedums; 2. piesūcināt (ar krāsu); 3. tekst. krāsot dzijā

engrave [īn'greiv] v iegravēt; ~d on one's

memory — dziļi iespiedies atmiņā engraving [īn'greivirj] n 1. gravēšana;

2. gravējums; gravīra engross [īn'grsus] v 1. saistīt (uzmanību); ~ed in work — iegrimis darbā; 2. vadīt (sarunu); 3. prasīt (laiku); 4. rakstīt lieliem skaidriem burtiem engrossing [īn'grousu]] a saistošs; aizraujošs

engulf [īn'gAlf] v (par atvaru, viļņiem) aprit enhance [īnTiains] v vairot (skaistumu

u.tml.); celt (vērtību) enhancement [in'ha:nsmant] n pastiprināšana; e. device — pastiprināšanas ierīce enigma [ī'nigma] n mīkla; noslēpums enigmatic[al] [.enig'maetik(l)] a mīklains;

neizprotams enjoin [inborn] v 1. prasīt; pavēlēt; 2. jur. aizliegt

enjoy [īn'dpi] v 1. gūt prieku; baudīt; to e. music — baudīt mūziku; how did you e. the film? — kā jums patika filma?; 2.: to e. oneself— izklaidēties; 3.: he ~s good health — viņam ir laba veselība enjoyable [in'd30i3bl] a patīkams enjoyment [in'd30im3nt] n prieks; patika enkindle [īn'kindl] v iekvēlināt (jūtas) enlarge [in'la:d3] v 1. palielināt; paplašināt; 2. palielināties; paplašināties; <=> to e. on (upon) — 1) plašāk izteikties; 2) spriedelētentangle

enlargement [inla:d3mant] n 1. palielināšana; paplašināšana; 2. palielināšanās; paplašināšanās; 3. fot. palielinājums enlighten [īnlaitn] v 1. izglītot; apgaismot;

2. (about, on) informēt; darīt zināmu enlightened [īn'laitnd] a 1. izglītots;

2. informēts; orientēts enlightening [īn'laitmt]] a informatīvs; pamācošs

enlightenment [īn'laitnmant] n izglītība; the

E. vēst. — apgaismības laikmets enlist [īn'hst] v (in) 1. iesaukt (karadienestā); savervēt (armijā); 2. brīvprātīgi iestāties (karadienestā); 3. dabūt savā pusē; to e. one's help in — gūt kāda atbalstu enlistee [.enhs'ti:] n amer. mii. 1. jaunkareivis; 2. ierindnieks enliven [īn'laivn] v uzmundrināt; atdzīvināt enmesh [īn'me/] v (in) iejaukt; iepīt enmity ['enmati] n naidīgums; to be at e.—

būt naidīgās attiecībās enneagon ['enisgnn] n mat. deviņstūris enneastyle ['eniastail] a arh. deviņkolonnu-ennoble [ī'naubl] v padarīt cildenāku ennui ['onwi:] n garlaicība; apnikums enormity [ī'noimati] n neģēlība; noziegums enormous [ī'noimss] a 1. milzīgs; 2. amer.

briesmīgs, šausmīgs enough [ī'nAf] I n pietiekams daudzums; e. and to spare — vairāk nekā pietiekami (atliku likām); I have e. of him — man viņš ir apnicis; II a pietiekošs; pietiekams; fool (foolish) e. — pietiekami liels muļķis; m adv diezgan; pietiekami; sure e. — bez šaubām; well e. — pavisam labi; 0 strangely e. — lai cik savādi enounce [ī'nauns] v izteikt, izrunāt (vārdus) enplane [īn'plein] amer. sk. emplane enquire [m'kwaia] sk. inquire enquiry [m'kwaian] sk. inquiry enrage [in'reid3] v saniknot enraged [in'reid3d] a (at, by) saniknots enrapture [īn'raept/a] v sajūsmināt, aizgrābt enraptured [īn'raept/sd] a (at, by)

sajūsmināts, aizgrābts enrich [īn'rit/] v (with) 1. bagātināt; 2. uzlabot (garšu u.tml.); 3. mēslot (augsni)

enrobe [īrireub] v ietērpt enroip] [īn'reul] vl. (in) reģistrēt; ierakstīt sarakstā; 2. (as) uzņemt par biedru (vai studentu); 3. iesaukt (karadienestā) enrollee [īn'rauli:] n amer. jauniesaucamais enrolment [īn'raulmant] n 1. reģistrēšana; ierakstīšana sarakstā; 2. uzņemšana par biedru (vai studentu); 3. iesaukšana (karadienestā) enrooted [in'ru:tid] a iesakņojies en route [,rm'ru:t] adv pa ceļam; en r.

from ... to ... — ceļā no ... uz... ens [enz] n (pl entia f'entia]) būtība ensanguined [m'saeqgwmd] a asinīm klāts (asiņains)

ensonce [m'skons] v : to e. oneself— ērti iekārtoties

ensemble [nn'sombl] n 1. ansamblis;

2. kopiespaids enshrine [in'/ram] v (in) glabāt kā dārgumu enshroud [in'/raud] v ietīt; ~ed in mist — miglā tīts

ensign ['ensain] n 1. nozīme; zīmotne; emblēma; 2. (kuģa) karogs; 3. karognesējs; 4.amer.jūrn. jaunākais leitnants ensilage ['ensalK^] lauks. I n 1. (lopbarības) ieskābēšana; 2. skābbarība; II v skābēt (lopbarību) enslave [īn'sleiv] v 1. verdzināt; 2. pakļaut, apspiest

enslavement [īn'sleivmant] n 1. verdzība;

2. pakļautība, apspiestība ensnare [īn'snea] v (in) 1. noķert slazdā;

2. pārn. ievilināt ensue [īn'sju:] v rasties (kaut kā rezultātā);

sekot; silence ~d — sekoja klusums ensuing [īn'sjuut]] a sekojošs; in the e.

year — nākošajā gadā ensure [in'/3:] v 1. garantēt, nodrošināt; 2.: to

e. oneself — nodrošināties entail [īn'teil] In jur. majorats; liv jur.

1. noteikt zemes mantošanas kārtību; 2. būt saistītam; radīt (sekas); to be ~ed with great expense — būt saistītam ar lieliem

izdevumiem

entangle [īn'tasngl] v (in, ti'ith) 1. sapīties;

2. iepīt; iejauktentanglement

entanglement [m'taenglmant] n 1. sapīšanās; 2. nepatikšanas; 3. mudžeklis; 4. mil. dzeloņstiepļu aizžogojums entente [on'trmt] n antante enter ['enta] v 1. ienākt; ieiet; to e. one's mind — ienākt prātā; 2. iestāties (karadienestā, skolā u.tml.)', 3. (in, into, up) ierakstīt; (piem., sarakstā); reģistrēt; pieteikt; to e. [oneself] for the examination — pieteikties eksāmenā; = to e. into —

1) uzsākt (piem., sarunu)', to e. into negotiations (talks) — uzsākt sarunas; to e. into an agreement — vienoties;

2) iedziļināties (sīkumos)', 3) iekļaut; to e. into calculations— iekļaut aprēķinos; to e. upon — sākt; to e. upon one's duties —

1) stāties pie savu pienākumu veikšanas;

2) pārņemt savā ziņā (piem., mantojumu); 0 to e. into the spirit — iejusties

enteric [en'tenk] a zarnu-; e. fever — vēdertīfs

enteritis [.enta'raitis] n med. enterits enterprise ['entapraiz] n 1. uzņēmums;

2. pasākums; 3. iniciatīva; uzņēmība enterprising ['entapraizit]] a uzņēmīgs entertain [.ento'tein] v 1. uzņemt (viesus); they e. a great deal — pie viņiem bieži nāk viesi; 2. pakavēt (laiku); 3. lolot (cerību u.tml.)

entertainer [.enta'teina] n 1. namatēvs;

2. laika kavētājs

entertaining [.enta'teinit]] a izklaidējošs;

uzjautrinošs entertainment [.enta'teinmant] n 1. (viesu) uzņemšana; 2. viesības ; sarīkojums;

3. laika kavēklis; uzjautrinājums enthral[l] [rn'0ro:l] v apburt, valdzināt enthrone [īn'Brsun] v celt tronī enthuse [in'0ju:z] v sar. sajūsmināt,

iejūsmināt; what's she enthusing about (over)? — par ko viņa tā sajūsminās? enthusiasm [m'Qjuiziaezam] n entuziasms; pacilātība

enthusiast [in'6ju:ziaest] n (about) entuziasts enthusiastic [in,9ju:zi'aestik] a pilns entuziasma; sajūsmināts; to become e. over smth. — sajūsmināties par kaut ko

entia sk. ens

entice [īn'tais] v (away) vilināt; kārdināt enticement [īn'taismant] n vilinājums;

kārdinājums enticing [īn'taisii]] a vilinošs; kārdinošs entire [īn'taia] I n 1. pilnība; pilnīgums; 2. nekastrēts dzīvnieks; TLal. pilnīgs; viss;

2. (par dzīvnieku) nekastrēts

entirely [in'taiali] adv pilnīgi; pavisam; viscaur

entirety [īn'taiaroti] n 1. pilnība; veselums; in its e. — pilnībā; 2. kopsumma; 3. jur. kopīpašums (sev. zeme) entitle [īn'taitl] v 1. likt virsrakstu; dot nosaukumu; 2. (to) dot tiesības (uz); to be ~d — būt pilnvarotam entity [entati] n 1.realitāte;esamība;2.fdoz. būtība

entomb [in'tu:m] v apbedīt, aprakt entomology [,ent3'mol3d3i] n entomoloģija entourage ['ontura^] n 1. apkārtne; 2, svīta;

pavadonība entr'acte [ontraekt] n starpbrīdis (teātrī) entrails ['entreilz] npl iekšas entrain [īn'trein] v 1. iesēdināt vilcienā (parasti karavīrus); 2. iekāpt vilcienā;

3. aizraut (līdzi)

entrainment [īn'treinmant] n aizraušana (līdzi)

entrance3 ['entrans] n 1. ieiešana; 2. ieeja; vārti; durvis; back e. — pagalma (sētas) ieeja; 3. (aktiera) uznākšana uz skatuves;

4. iestāšanās; e. examinations — iestājpārbaudījumi; e. fee— 1) iestāšanās maksa; 2) ieejas maksa; 5. stāšanās (amatā)

entrance5 [īn'trains] v 1. novest transā; 2. aizraut

entrant ['entrant] n 1. ienācējs; 2. iesācējs (amatā); 3. aplikants (kandidāts uz iestāšanos augstskolā); 4. (pieteiktais) sacīkšu dalībnieks

entrap [īn'traep] v 1. noķert lamatās; 2. (into)

ievilināt; apmānīt; 3. tehn. iespīlēt entreat [īn'triit] v ļoti lūgt; lūgties entreaty [īn'triiti] n liels lūgums; lūgšanās entrecote ['ontrakaut] n kul. antrekots entrēe f'cntreiļ n 1. tiesības ieiet; ieejas

atļauja; 2. kul. [viegls] uzkožamais (ko pasniedz pēc zivs, pirms cepeša) entrench [īn'trenz/] v 1. mii. nostiprināties ierakumos; to e. oneself— ierakties; 2. pārn. dziļi iesakņoties; ~ed traditions —-iesakņojušās tradīcijas entrenchment [īn'trenr/mant] n mii.

tranšejas, ierakumi entrepot ['nntrapau] n 1. noliktava; bāze;

2. eksportosta

entrepreneur [.rmtrepra'ns:] n antrepre-nieris

entresol ['ontrssol] n arh. mezonīns entropy ['entrapi] n entropija entrust [īn'trAst] v (to, with) uzticēt; to e. a task to smb.— uzticēt (uzdot) kādam uzdevumu

entr||y ['entn] n 1. ieiešana; iebraukšana; e. visa— iebraukšanas vīza; to force an e. (into) — ielauzties; no e.! — ieeja aizbēgta! (uzraksts); 2. amer. durvis; vārti;

3. iestāšanās (skolā u.tml.); 4. (upes) griva;

5. ieraksts; iegrāmatojums; book-keeping by double e. — dubultgrāmatvedība;

6. (sacīkšu dalībnieku u.tml.) pieteikums; large e. — liels pieteikušos skaits; -ies pl — (izstādei) iesniegtie darbi; 7. amer. (laika perioda) sākums; e. of a week — nedēļas sākums; 8. šķirklis (vārdnīcā); 9. deklarācija; duty of e. — ievedmuita; bill of e. — muitas pieteikums

entwine [m'twain] v 1. iepīt; 2. apvīt enumerate [ī'njuimareit] v uzskaitīt enumeration [ī.njuima'rei/n] n 1. uzskaitīšana; 2. uzskaitījums; saraksts enunciate [ī'nAnsieit] v 1. skaidri izrunāt (vārdus); 2. deklarēt; skaidri formulēt (viedokli u.tml.) enunciation [ijiAnsi'ei/n] n 1. labadikcija, skaidra izruna; 2. deklarējums; paziņojums enuresis [,enju'ri:sis] n med. urīna

nesaturēšana envelop [rn'vebp] v (in) 1. ietīt; 2. apņemt;

3. mii apiet; ielenkt envelope ['envabup] n 1. aploksne; 2. apvalks

envenom [irivenam] v saindēt; ~ed tongue —

ļauna mēle enviable [enviabl] a apskaužams envious [envias] a skaudīgs; to be e. of— apskaust

environ [īn'vaiaran] v apņemt; ietvert environment [īn'vairanmant] n apkārtne; apkārtējā vide; e. protection— dabas aizsardzība; natural e. — dabiskā vide; the home, social and moral e. — mājas, sociālā un morālā vide environmental [īn.vairan'mantl] a 1. apkārtējās vides-; e. research— apkārtējās vides pētīšana; 2. vidi aizsargājošs environmentalist [īn.vairan'mantlist] n

apkārtējās vides aizsargātājs environ-politics [m.vairan'pnlitiks] n apkārtējās vides un biosfēras aizsardzības pasākumi

environs [īn'vairanz] n pl apkaime, apkārtne

envisage [in'vizid3] v 1. paredzēt (programmu); 2. skatīties acīs (briesmām u.tml.) envoy ['envoi] n 1. aģents; 2. vēstnieks envy ['envi] I n skaudība; II v apskaust enwind [m'waind] v aptīt; apvīt enwrap [īn'raep] v ietīt enzyme ['enzaim] n bioķīm. enzīms,

ferments eolith ['i:ai/li0] n arheol. eolīts eon ['i:an] sk. aeon

epaulet[te] [.epa'let] n epolete; uzplecis ephemera [ī'femara] n ent. viendienīte ephemeral [ī'femaral] a 1. efemers; ātri

gaistošs; 2. (par kukaiņiem, ziediem) [-viendienas-ephemeris-] {+viendienas- ephemeris+} [ī'femns] n astronomiskais almanahs

epic ['epik] I n 1. episka poēma; 2. sar. daudzsēriju piedzīvojumu filma; II a episks

epicenter ['episenta] amer. sk. epicentre

epicentre ['episenta] n epicentrs epicure [epikjua] n epikūrietis epicurean [,epikju'ri:an] I n epikūrietis; II a

epikūrisks epicycle ['episaikl] n astr. epicikls epidemic [.epi'demik] I n epidēmija; II a

epidēmisks epidemiological [,epidi:mi3'lod3ikl] a

epidemioloģisks epidemiologist [,epidi:mi'obd3ist] n

epidemiologs epidemiology [,epidi:mi'obd3i] n

epidemioloģija epidermis [,epi'd3:mis] n anat., bot. epiderma

epidiascope [.epi'daisskaup] n epidiaskops epiglottis [.epi'glotis] nanat. uzgāmuris epigone ['epigaun] n epigonis epigram ['epigram] n epigramma epigraph ['epigraif] n epigrāfs epilepsy ['epilepsi] n med. epilepsija,

krītamā kaite epileptic [.epileptik] med. I n epileptiķis;

II a epileptisks epilogue ['epilog] n epilogs epinosic [.epi'nsusik] a slimību izraisošs epiphany [l'pifani] n epifanija episcopacy [ī'piskapasi] n bīskapija episcopal [l'piskapl] a bīskapa-episode ['episaud] n 1. epizode; 2. (filmas,

televīzijas pārraides) sērija episodic[al] [,epi'stxlik(l)] a epizodisks episomes ['episaumz] n pl biol. plazmīdas epistle [ī'pisl] n vēstule; vēstījums epistolary [ī'pistabn] a epistolārs epitaph ['epita:f] n epitāfija; kapa uzraksts epithalamium [.epiGa'leimiam] n

epitalāmija epithelium [.epi'Biiham] nanat. epitēlijs epihet ['epi9et] n epitets epitome [ī'pitami] nformāl. 1. konspekts; īss izklāsts; 2. iemiesojums; the e. of laziness — slinkuma iemiesojums epizootic [.epizau'otik] a vet. epizootisks epoch ['iipūk] n laikmets epoch-making ['i:pt>kmeikit]] a epohāls; vēsturisks; e.-m. victory— vēsturiska uzvara

epos ['epos] n lit. eposs; episka poēma epoxy [e'poksi] n epoksīdsveķi equability [.ekwa'bdati] n 1. vienmēriba;

2. nosvērtība equable fekwabl] a 1. vienmērīgs; e.

temperature— vienmērīga temperatūra; 2. (par cilvēka raksturu) nosvērts equal ['i:kwal] I n līdzinieks; ~s in age — vienaudži; he has no e. — viņam nav līdzinieka; II a 1. līdzīgs; vienāds; vienlīdzīgs; two e. parts — divas vienlīdzīgas daļas; 2. (to) piemērots; atbilstošs; IIIv līdzināties

equality [lkwolsti] n vienādība; vienlīdzība; to be on an e. with smb.— būt vienādā stāvoklī ar kādu equalization [,i:kw3lai'zei/n] n pielīdzināšana; nolīdzināšana equalize ['iikwalaiz] v pielīdzināt; nolīdzināt equalizer ['iikwalaiza] n tehn. balansieris;

stabilizators; izlīdzinātājs equally f'iikwali] adv 1. vienādi; 2. tāpat equanimity [.ekwa'mmati] n nosvērtība;

aukstasinība equant ['i:kwant] a mat. vienhels; vienāds;

vienāda lieluma-equate [llcweit] v 1. (to, with) pielīdzināt;

2. mat. vienādot equation [i'kwei3n] n 1. pielīdzināšana;

2. mat. vienādojums equator [l'kweita] n ekvators equatorial [.ekwa'tainal] a ekvatoriāls equerry [llcwen] n vēst. staļļmeistars equestrian [l'kwestnan] I n jātnieks; II a jāšanas-; jātnieka-; e. sport —jāšanas sports equiangular [,i:kwi'aer]gjub] a mat.

[-vienādleņķu-equidistant-]

{+vienādleņķu- equidistant+} [,i:kwi'distant] adv vienādā attālumā

equilateral [,i:kwi'lzetral] a mat. vienād-sānu-

equilibrate [,i:kwi'laibreit] v 1. līdzsvarot;

2. līdzsvaroties equilibration [,i:kwilaibrei/n] n 1. līdzsvarošana; 2. līdzsvars equilibrist [i:'kwilibnst] n ekvilibrists equilibrium [.iikwi'libnam] n līdzsvars equine fekwam] a zirga-; zirgam raksturīgs equinoctial [,i:kwi'nok/l] n astr. ekvi-nokcijas-

equinox ['i:kwmt)ks] n astr. ekvinokcija equip [l'kwip] v 1. (with) apgādāt (ar

nepieciešamo); 2. (with) dot (zināšanas, izglītību); 3. (for) sagatavoties (kaut kam); to e. oneself for a task— sagatavoties kādam uzdevumam equipage ['ekwipid3] n ekipāža equipment [i*kwipmant] n 1. apgādāšana (ar nepieciešamo); 2. piederumi; iekārta; armatūra; 3. mil. (parasti pl) apbruņojums;

4.dzelzc. ritošais sastāvs

equipose ['ekwipoiz] \n līdzsvars; liv līdzsvarot

equipollent [,i:kwi'pt)bnt] a 1. ekvivalents;

līdzvērtīgs; 2. viennozīmīgs equitable ['ekwitabl] a objektīvs; taisnīgs equitation [.ekwi'tei/n] n jāšana; jāšanas māka

equity ['ekwati] n objektivitāte; taisnīgums; pay e. — vienāds atalgojums (sievietēm un vīriešiem)

equities ['ekwatiz] n ek. pl akcijas; pajas equivalence [llcwivabns] n ekvivalence, līdzvērtība

equivalency [Ykwivabnsi] sk. equivalence equivalent [llcwivalant] I n ekvivalents; II a

ekvivalents, līdzvērtīgs equivocal [l'kwivakl] a 1. divdomīgs;

2. apšaubāms; nedrošs equivocation [ljcwivakei/n] n izvairigums;

atrunāšanās era ['īara] n ēra; laikmets eradicate [l'raedikeit] v 1. izraut ar saknēm;

2. izskaust eradication [ī'raedikeifn]n izskaušana erase [ī'reiz] v 1. izdzēst; nodzēst; to e. a blackboard amer. — nodzēst tāfeli; 2. izdzēst (no atmiņas); 3. amer. sl. nogalināt eraser [ī'reiza] n amer. dzēšgumija erasion [i'rei3n] n I. izsvītrošana; 2. med. abrāzija

erasure [i'rei3a] n 1. izdzēšana; izkasīšana;

2. dzēsums; kasījums erect [ī'rekt] I a vertikāls; taisns; with head e. — ar paceltu galvu; liv 1. uzcelt, uzbūvēt; to e. a monument— uzcelt pieminekli; 2. uzsliet; to e. a tent — uzsliet telti; 3. iztaisnot; 4. izvirzīt (domu, teoriju);

5. tehn. samontēt

erection [ī'rek/n] n 1. uzcelšana, uzbūvēšana; 2. uzsliešana; 3. iztaisnošana; 4. celtne, ēka; 5. tehn. montāža; 6.fiziol. erekcija eremite ['eramait] n eremīts, vientuļnieks erg [3:g] nfiz. ergs ergo ['3:gau] adv humor, tātad, tāpēc ergonomics [,3:ga'nDmiks] n ek.

ergonomika ergot ['3:gat] n bot. vilkazobi, melnie graudi Erin ['enn] n poēt. Īrija eristic [e'nstik] n diskutēšanas māka erk [3:1c] n 1. brit. (sagrozīta forma no aircraftsman) ierindnieks (gaisa flotē); 2. sl. iesācējs

ermine ['3:min] n 1. sermulis; 2. sermuļāda erode [ī'raud] v 1. (par skābi) saēst; 2. ģeol. izskalot

erosion [ī'rsiŗja] n 1. ģeol. erozija; 2. pārn.

izkurtēšana erotic [ī'rotik] a erotisks erotica [ī'rotika] n erotiska satura grāmatas eroticism [ī'rtrtisizam] n erotisms err [3:] v kļūdīties; maldīties errand ['erand] n uzdevums; to run (go) [on] ~s — būt par izsūtāmo; 0 fool's e. — neauglīgs pasākums errand-boy ['erandbai] n izsūtāmais zēns errant [erant] a 1. klejojošs; 2. (ari pārn.)

noklīdis no ceļa errata sk. erratum

erratic [ī'raetik] a 1. ekscentrisks; neparasts; e. behaviour—dīvaina uzvešanās; 2. ģeol. eratisks; e. block — vadakmens erratum [e'raitam] n (pl errata [e'ra:ta]) iespiedkļūda; an errata slip — kļūdu labojums (izdevuma beigās) erroneous [ī'raumas] a kļūdains error ['era] n 1. kļūda; maldīšanās; to commit (make) an e. — kļūdīties, pārskatīties; in e. — kļūdoties; 2. tehn. novirze ersatz ['eazaets] n surogāts Erse [3:s] sk. Gaelic erst [3:st] adv (ari erstwhile) novec. agrāk; kādreiz

erubescent [.eru'besnt] a 1. sarkstošs;

2. amer. iesarkans; sarkanīgs eructation [,i:rAk'tei/n] n 1. atraugas; 2.

(vulkāna) izvirdums erudite f'erudait] a erudīts erudition [.eru'di/n] n erudīcija erupt [ī'rApt] v 1. izlauzties; 2. (par vulkānu)

izvirst; 3. (par zobiem) izšķilties eruption [i'rAp/n] n 1. izlaušanās; 2. (vulkāna) izvirdums; 3. (zoba) šķilšanās;

4. med. izsitumi

eruptive [ī'rAptiv] a 1. vulkānisks; 2. med. izsitumu-

erysipelas [.erisipalas] n med. roze erythrocyte [ī'riGrasait] nfiziol. eritrocīts escalate ['eskaleit] v 1. saasināt (konfliktu); 2. (par cenām u.tml.) celties; the cost of living is escalating— dzīves dārdzība pieaug

escalation [,eska'lei/n] n eskalācija escalator ['eskaleita] n eskalators escapade [.eska'peid] n 1. pārdrošs

pasākums; 2. bēgšana (no ieslodzījuma) escape [ī'skeip] I n 1. bēgšana; to make one's e. — izbēgt; 2. izglābšanās; e. staircase — avārijas kāpnes; to have a narrow e. — tikko izglābties; 3. vairīšanās (no īstenības); 4. (gāzes u.tml.) noplūde;

5. (tvaika) izlaide; II v 1. (from) izbēgt (no ieslodzījuma); 2. izglābties; 3. vairīties; to e. crowds — izvairīties no drūzmas; to e. one's attention— nepamanīt; 4. (par gāzi u.tml.) noplūst; 5. izgaist (no atmiņas); your name ~s me — esmu piemirsis jūsu vārdu;

6. (par vārdu) izsprukt; (par nopūtu) izlauzties

escape-pipe [ī'skeippaip] n (tvaika)

izvadcaurule escape-valve [ī'skeipvaelv] n tehn. izplūdes

vārsts; tvaika ventilis escape velocity [ī'skeip va.losati] n fiz.

otrais kosmiskais ātrums escapee [r,skei'pi:] n izbēgušais escapement [ī'skeipmant] n (pulksteņa)

gaitas regulators escapism [ī'skeipizam] n eskeipisms,

vairīšanās no īstenības escarpment [i'ska:pmant] n 1. stāva nogāze;

2. mii. eskarps eschar ['eska:] n krevele

escheat [is't/i:t] I n l.jur. bezmantinieku īpašums; 2. mantojuma pāriešana valsts īpašumā; liv l.jur. (par bezmantinieku īpašumu) pāriet valsts īpašumā; 2. konfiscēt bezmantinieku īpašumu eschew [is't/u:] v formai, izvairīties; to e. alcoholic drinks — atturēties no alkoholiskiem dzērieniem escort I n ['eska:t] eskorts; II v [ī'skait]

eskortēt; to e. home — pavadīt mājās escribe [a'skraib] v mat. apvilkt (apli) escritoire [.eskra'twa:] n sekretārs (mēbele) esculent ['eskjulant] a ēdams, derīgs ēšanai escutcheon [ī'skAt/an] n ģerboņa vairogs; 0

blot on one's e. — aptraipīta reputācija Eskimo ['eskimau] I n 1. eskimoss; eskimosiete; 2. eskimosu valoda; II a eskimosu-

esoteric [.esau'terik] a ezoterisks; noslēpumains; tikai šaurām aprindām zināms; espalier [ī'spaehei] n špalera; (metāla, koka)

dārza režģis especial [ī'spe/l] a speciāls; sevišķs especially [ī'spa/li] adv (arī specially)

1. speciāli; sevišķi; 2. galvenokārt Esperanto [.espa'raentau] n esperanto espial [ī'spaial] n novērošana; izsekošana espionage ['espiana^] n spiegošana esplanade [.espla'neid] n esplanāde;

promenāde espousal [ī'spauzl] n 1. atbalstīšana; veicināšana; 2. novec. laulības; saderināšanās

espouse [ī'spauz] v 1. atbalstīt; veicināt

(ideju, pasākumu); 2. novec. apņemt sievu; apprecēties; 3. novec. izdot pie vīra espresso [e'spresau] n kafijas automāts espy [ī'spai] v saskatīt; pamanīt esquire [l'skwaia] n 1. eskvairs (muižnieka tituls Anglijā); 2. pagodinoša uzrunas forma vēstulē aiz uzvārda (parasti saīs. Esq.)

essay ['esei] I n 1. eseja; 2. mēģinājums; 3. (skolas) sacerējums; II v 1. mēģināt;

2. pārbaudīt

essayist ['esenst] n esejists

essence f'esns] n 1. būtība; galvenais; in e. —

būtībā; of the e. — ļoti svarīgs; 2. esence; ekstrakts

essential [i'sen/1] I n 1. būtība; pamats; the ~s of grammar — gramatikas pamati; 2. pl pirmās nepieciešamības priekšmeti; TLa

1. būtisks; svarīgākais; 2. (to, for) nepieciešams; e. to life— dzīvei nepieciešams

essentiality [ī.sen/i'aebti] n būtiskums essentially [ī'sen/ah] adv 1. būtībā; īstenībā;

2. nepieciešami; katrā ziņā

essential oil [i'sen/l,oil] nķīm. ēteriskā eļļa establish [ī'staebh/] v 1. nodibināt; izveidot;

2. iekārtot; to e. oneself— iekārtoties;

3. nostiprināt (piem., savu stāvokli);

4. ieviest (piem., paražu); 5. konstatēt (faktu); 6. uzstādīt (rekordu)

established [i'staebli/t] a 1. ieviesies; iesakņojies; 2. vispāratzīts; e. fact — vispāratzīts fakts; 3.: the E. Church — anglikāņu baznīca establishment [ī'staebli/msnt] n 1. nodibināšana; izveidošana; 2. iestāde; uzņēmums; 3. štatu sastāvs; military e. — bruņotie spēki; 4.: the E. — 1) valsts pamati; pārvaldes mehānisms; 2) valdošās aprindas; valdošā elite establishmentarian [i,staebli/men'teanan] n konservatīvais; pastāvošās iekārtas aizstāvis

estate [ī'steit] n 1. vēst. kārta; the fourth e. iron. — prese; 2. īpašums; personai e. — personisks īpašums; real e. — nekustams īpašums; e. agent— mākleris; 3. muiža; 4. brit. plānveidīgi apbūvēta teritorija; housing e. — dzīvojamais masīvs; industrial e. — rūpnīcu teritorija estate car [ī'steitka:] n furgontipa vieglā

automašīna esteem [ī'stiim] I n cieņa; to hold in high e. — augstu cienīt (vērtēt); II v 1. cienīt; 2. uzskatīt ester ['esta] n ķim. esteris esthete ['i:s0i:t] n estēts esthetic [i:s'0etik] a estētisks esthetics [i:s'0etiks] n estētika estimable ['estimabl] a cienījams

estimate I n ['estimst] 1. novērtējums; 2. kalkulācija; tāme; the Estimates brit. — valsts budžeta projekts; 0 at a rough e. — aptuveni (izsakoties); II v ['estimeit] 1. (at) [noļvērtēt; kalkulēt; sastādīt tāmi estimation [.esti'mei/n] n 1. novērtējums;

in my e. — pēc manām domām; 2. cieņa estimator ['estimeits] n 1. [noļvērtētājs;

2. statistikas novērtējums Estonian [e'staunisn] I n 1. igaunis; igauniete; 2. igauņu valoda; II a Igaunijas-; igauņu-estop [ī'stop] v jur. nepieļaut; izslēgt estrāde [e'straid] n estrāde estrange [i'streind3] v (from) atsvešināt estrangement [ī'streincfjmant] n atsvešināšanās

estreat [i'stri:t] v jur. 1. piedzīt pēc

izpildraksta; 2. sodīt (ar naudas sodu) estuary [estjun] n estuārs (plata upes grīva) esurient [ī'sjuansnt] a humor. 1. izsalcis; 2. rijīgs

et cetera [it'setra] lat. un tā tālāk

etch [et/] v gravēt; kodināt

etching ['et/iiļ] n 1. gravēšana; kodināšana;

2. gravīra; oforts eternal [i't3:nl] a 1. mūžīgs; 2. sar.

nepārtraukts; pastāvīgs eternity [i't3:nati] n mūžība ethane ['i:Bern] n ķīm. etāns ether ['iiGs] n 1. ēters; over the e. — pa

radio; 2. ķīm. ēteris ethereal [ī'Giarial] a 1. ēterisks; 2. gaistošs etherize ['i:Garaiz] v 1. ķīm. ēterizēt; 2. med.

narkotizēt ar ēteri ethical ['eGikl] a 1. ētisks; 2. (par zālēm)

saņemams tikai pret recepti ethics [eGiks] n ētika Ethiopian [.iiGi'eupian] I n etiopietis;

etiopiete; II a Etiopijas-; [-etiopiešu-ethnic[al]-] {+etiopiešu- ethnic[al]+} ['e0mk(l)] a etnisks ethnographer [eG'nogrsfs] n etnogrāfs ethnographical] [,e0n9'graefik(l)] a

etnogrāfisks ethnography [eG'nngrafi] n etnogrāfija ethnologist [e0'nr>l3d3ist] n etnologs ethnology [eG'nol^i] n etnoloģija

367ethnomusicology

ethnomusicology [,e9n si .mjuiziTcolad^] n

tautas mūzikas daiļrades pētīšana ethnos ['e9nt)s] n (ari ethnic group) etniska grupa

ethnoscience ['eOnsusaisns] n tautas

medicīna ethology [ii'Ooladji] n etoloģija ethos ['i:9os] n etoss ethyl ['e01] n 1. ķīm. etils; e. alcohol — etilspirts; 2. tehn. piejaukums benzīnam (automašīnas trokšņa slāpēšanai) ethylene feSsliin] n ķīm. etilēns etiolate ['iitiauleit] v hot. etiolēt, audzēt

augus tumsā etiology [.iiti'obdy] nmed. etioloģija etiquette ['etiket] n etiķete (uzvedības

normas) etude ['eitju:d] n mūz. etīde etymologic[al] [,etim3'lod3ik(l)] a

etimoloģisks etymologist [.eti'molsdjist] n etimologs etymology [.eti'moladji] n etimoloģija eucalyptus [juika'liptas] n 1. bot. eikalipts;

2. eikaliptu eļļa Eucharist ['ju:kanst] n bazn. euharistija;

sakraments eucaryotes [juikeanauts] nplbiol. eikarioti Euclid ['ju:khd] nsar. (Eiklīda) ģeometrija eugenics [ju^eniks] n eigēnika eulogize [ju:bd3aiz] v cildināt, slavināt eulogy ['ju:bd3i] n panegiriks, slavas

dziesma eunuch ['ju:nak] n einuhs eupeptic [ju'peptik] a 1. gremošanu

veicinošs; 2. labi sagremojams euphemism ['juifamizam] n eifēmisms euphonic[al] [ju'ft>mk(l)] a eifonisks,

daiļskanīgs euphonious [ju'fsunras] sk. euphonic[al] euphony ['juifani] n eifonija, daiļskanība euphoria [ju'foina] n eiforija euphuism ['juifjuizam] n lit. pārsmalcināts stils

Eurasian [jua'rei3n] a Eirāzijas-Euro ['juarau] a (saīs. no European)

1. Eiropas-; 2. eiropeisks Eurocrat ['juarakrseț] n Eiropas

ekonomiskās asociācijas amatpersona Euromarket ['juaramaikit] n sar. Eiropas

kopējais tirgus Europe ['juarep] nsar. Eiropas ekonomiskā asociācija; to go into (join) E. — kļūt par Eiropas kopējā tirgus partneri European [juara'piian] I n eiropietis;

eiropiete; II a eiropeisks; eiropiešu-European Economic Community [.jusra-'piianiika'nramk ka'mjumsti] n Eiropas ekonomiskā asociācija Europeanist [juara'piianist] n Eiropas

kopējā tirgus piekritējs europium [jua'raupiam] n ķīm. eiropijs Eurovision ['juarau.v^n] n Eirovīzija eur[h]ythmic [ju'nSmik] 1. arh. harmonisks, proporcionāls; 2.: e. exercises — vingrojumi (mūzikas pavadībā) eur[h]ythmics [ju'nSmiks] n 1. kustību

harmonija; 2. ritmoplastika Eustachian [ju'stei/n] a : E. tube anat. —

Eistāhija kanāls euthanasia [juiOa'neizia] n eitanāzija evacuate [ī'vaekjueit] v 1. evakuēt; 2. atbrīvot (telpu, teritoriju); 3. iztīrīt (zarnas); 4. tehn. izsūknēt; izretināt (gaisu) evacuation [i,vaekju'ei/n] n 1. evakuācija; 2. (zarnu) iztīrīšana; 3. tehn. izsūknēšana; (gaisa) izretinās ana evacuee [ī.vaekju'i:] n 1. evakuējamais;

2. evakuētais evade [ī'veid] v 1. izvairīties; 2. apiet (piem., likumu)

evaluate [ī'vaeljueit] v 1. novērtēt; 2. izteikt skaitļos

evaluation [ī.vaelju'ei/n] n novērtējums evanesce [.eva'nes] v izzust, izgaist evanescent [.eva'nesnt] a (par iespaidu

u.tml.) gaistošs evangel [i'vaend3al] n evaņģēlijs evangelic[al] [,i:vaen'd3ehk(l)] a evaņģēlisks evaporate [ī'vaepareit] v 1. iztvaicēt;

2. iztvaikot; izgarot; 3. sar. izgaist evaporation [ī.vaepa'rei/n] n 1. iztvaicēšana;

2. iztvaikošana; izgarošana evaporator [ī'vaeporeita] n iztvaikotājs; iztvaicēs aparāts

evasion [ī'veŗjn] n izvairīšanās evasive [ī'veisiv] a 1. izvairīgs;

2. nenotverams eve [i:v] n 1. (svētku) priekšvakars; New Year's E. — Jaungada vakars; 2. novec. poēt. vakars even ['i:vn] I a 1. gluds; līdzens; 2. vienād-līmeņa-; 3. vienmērīgs; e. development — vienmērīga attīstība; 4. (par raksturu) nosvērts; 5. mat. pāra-; pārskaitļa-; e. number— pārskaitlis; 0 to get e. with smb. — nokārtot rēķinus ar kādu; liv 1 .(out) vienmērīgi sadalīt; 2. (up) nolīdzināt; to e. the score up — izlīdzināt punktu skaitu; III adv 1. pat; e. if (though) — pat ja; 2. (ar comp.) vēl pat; 0 e. as — tieši tad, kad; e. now (so, then) — pat tagad (tā, tad) even-handed [.iivnTiaendid] a objektīvs evening ['i:vnii]] n 1. vakars; e. star — Venera; 2. sarīkojums; e. dress — vakartērps

evenings ['iivmrjz] adv amer. vakaros; to

be at home e. — būt mājās vakaros evens [*i:vns] n (ari even odds) līdzīgas

izredzes (par un pret) event [ī'vent] n 1. gadījums; notikums; at all ~s — katrā ziņā; in the e. of — gadījumā, ja; 2. rezultāts, iznākums; 3. (sabiedrisks) pasākums; 4. sacensības (kādā noteiktā sporta veidā); combined e. — sacensības dažādos sporta veidos even-tempered [.i:vn'tempad] a aukstasinīgs; nosvērts eventful [ī'ventfl] a notikumiem bagāts eventless [ī'ventlas] a bez notikumiem eventual [ī'vent/ual] a 1. eventuāls,

iespējams; 2. galīgs eventuality [i.vent/u'aebti] n eventualitāte,

iespējamība eventually [ī'vent/uah] adv galu galā; beidzot

eventuate [ī'vent/ueit] v 1 .(in) beigties (ar

kaut ko); 2. amer. atgadīties even-up ['i:vnAp] n sl. 1. norēķināšanās; 2. sp.

vienāds punktu skaits ever f'eva] adv 1. vienmēr; arvien; e. after

(e. since)— kopš tā laika; for e. [and e.] — uz visiem laikiem; mūžīgi [mūžos]; yours e. (e. yours)...— (vēstules nobeigumā) jūsu uzticamais ...; 2. kādreiz; jebkad; hardly e. — gandrīz nekad; it's the best book I have e. read — tā ir labākā grāmata, kādu es jebkad esmu lasījis; 3. gan (jautājuma pastiprināšanai); why e. didn't you say so? — kāpēc gan jūs tā neteicāt?; 4. cik vien (salīdzinājuma pastiprināšanai); be quick as e. you can — pasteidzieties, cik vien ātri varat; 5.: e. so (e. such) — ļoti; visai; thank you e. so much — ļoti pateicos everglade ['evagleid] n amer. purvaina

zemiene; purvains līdzenums evergreen fevagri:n] I n 1. mūžzaļš augs; 2. (sev. estrādes) dziedātājs ar nevīstošu slavu; II a mūžzaļš everlasting [.eva'laistirj] In 1. mūžība; 2.: the E. — Dievs; II a 1. mūžīgs; 2. izturīgs; 3. apnicīgs evermore [.eva'mo:] adv mūžīgi; uz visiem laikiem

every ['evn] pron katrs; e. other—1) katrs otrais; e. other day — ik pārdienas; 2) visi pārējie; e. now and then (again) — šad un tad; e. [single] one of— visi bez izņēmuma; e. so often — laiku pa laikam; 0 e. Jack (e. mother's son) — kurš katrs everybody ['evnbtxii] pron 1. katrs, ikviens; visi; 2. (nolieguma teikumos) ne visi; e. does not want to go — ne visi grib iet everyday ['evndei] a ikdienas-; parasts everyone ['evnwAn] sk. everybody everything ['evnBirj] pron 1. viss; 2. (nolieguma teikumos) ne viss; e. is not clear— ne viss ir skaidrs; 0 e. in the garden is lovely — viss labākajā kārtībā everyway ['evnwei] adv 1. (amer. every which way) visos virzienos; 2. no visiem viedokļiem everywhere ['evnwea] adv (amer. arī

everyplace) visur evict [l'vikt] v izlikt, padzīt (no mājām, zemes)

eviction [ī'vik/n] n izlikšana, padzīšana

(no mājām, zemes)

369evidence

evidence ['evidans] n 1. acīmredzamība; in e. — acīm redzams; uzkrītošs; 2. jur. pierādījums; liecība; circumstantial e. — netiešs pierādījums; to bear (show) e. of— būt par pierādījumu; to call in e. — izsaukt tiesā par liecinieku; 3. : ~s pl— zīmes; pēdas; 0 to turn King's (Queen's; amer. State's) e. — izdot līdzvainīgos evident [evidant] a acīm redzams, skaidrs evidentiary [.evi'de/an] a jur. neapgāžams,

nenoliedzams evil [*i:vl] I n 1. ļaunums; to return good for e. — atmaksāt labu ar ļaunu; 2. nelaime; Ha 1. ļauns; e. hour — nestunda; the E. One — nelabais; 2. kaitīgs; 3. netikls; izlaidīgs; to live an e. life— dzīvot izlaidīgu dzīvi; 0 to fall on e. days — pieredzēt nebaltas dienas evildoer [.iivl'duia] n ļaundaris evil-minded [.iivl'maindid] a ļaunprātīgs evince [ī'vins] v izrādīt (piem., jūtas) eviscerate [ī'visareit] v izņemt iekšas evocative [i'vnkativ] a (of) (atmiņas) raisošs

evoke [ī'vauk] v 1. izraisīt (jūtas u.tml.)',

2. atsaukt (atmiņā) evolution [,i:v3'lu:/n] n 1. evolūcija, attīstība; 2. (siltuma u.tml.) izstarošana; 2. mat. saknes izvilkšana; 3. mii. manevrs evolutionary [,i:va'lu:/nan] a evolūcijas-evolve [ī'volv] v 1. attīstīt; izvērst; 2. izstarot

(siltumu)', izdalīt (gāzes) ewe [ju:] n avs ewer ['ju:a] n ūdens krūze ex [eks] n bijusī sieva (bijušais vīrs) exacerbate [īg'zaesabeit] v 1. saasināt (piem.,

slimību); 2. sarūgtināt exacerbation [īg.zaesa'bei/n] n 1. (sāpju,

slimības) saasināšanās; 2. sarūgtinājums exact [īg'zaekt] I n 1. precīzs, eksakts; e. sciences — eksaktās zinātnes; 2.: the e. same— tieši tas pats; liv kategoriski prasīt

exacting [īg'zaektir]] a 1. prasīgs;

2. precīzijas-exactingness [lg'zaektiqnas] n prasīgums

exaction [īg'zaek/n] n 1. stingra prasība;

2. izspiešana exactitude [ig'zaektitju:d] n precizitāte exactly [ig'zaek/h] adv 1. tieši, gluži;

2. (atbildē) tieši tā; not e. — ne gluži tā exaggerate [ig'zasd3areit] v pārspīlēt exaggeration [ig,zaed33'rei/n] n

1. pārspīlēšana; 2. pārspīlējums

exalt [īg'zoilt] v 1. celt godā; 2. slavināt; cildināt; to e. to the skies— celt [vai] debesīs; 3. pacilāt, iejūsmināt exaltation [.egzod'tei/n] n eksaltācija, sajūsma

exalted [īg'zoiltid] a 1. (par personu) augsts;

2. cildens; (par stilu) augsts; 3. eksaltēts, sajūsmināts

exam [īg'zaem] sar. saīs. no examination 2. examination [ig,zaemi'nei/n] n 1. apskate; pārbaude; custom house e. — muitas apskate; postmortem e. — līķa sekcija; 2. eksāmens; pārbaudījums; competitive e.—konkursa eksāmens; equivalency e. — eksternāta eksāmens; preliminary (entrance) e. — iestājeksāmens; to go in for an e.; to take an e. — kārtot eksāmenu; to fail in an e. — izkrist eksāmenā; to pass an e. — nolikt eksāmenu; 3.jur. pratināšana; 4. izmeklēšana; under e. — izmeklēšanā examination-paper [īg.zaemi'nei/n'peipo]

n 1. eksāmena biļete; 2. eksāmena darbs examine [īg'zaemin] v 1. apskatīt; izmeklēt;

2. (in, on) eksaminēt; 3. jur. pratināt examinee [ig,zaemi'ni:] n eksaminējamais examiner [īg'zaemina] n eksaminētājs example [ig'za:mpl] n 1. piemērs; paraugs; for e. — piemēram; to set a good (bad) e. — sniegt labu (sliktu) paraugu; without e. — bez precedenta; 2. mācība; to make an e. (of) smb. — sodīt kādu par brīdinājumu

citiem exanthema [.eksaen'Biima] nmed. izsitumi exasperate [īg'zaespareit] v 1. sakaitināt;

2. izvest no pacietības; 3. saasināt (sāpes) exasperating [īg'zaespareitn]] a kaitinošs; uztraucošs

exasperation [īg.zaespa'rei/n] n 1. sa-

370exclamation

niknojums; 2. uzbudinājums excavate ['ekskaveit] v 1. izrakt; izdobt;

2. izdarīt izrakumus excavation [.ekska'vei/n] n 1. rakšana; 2. izrakta bedre; iedobums; 3. izrakumi; 4. tehn. ekskavācija excavator ['ekskaveita] n ekskavators exceed [ik'si:d] v 1. pārkāpt; to e. one's authority—pārkāpt pilnvaras; 2. pārsniegt; to e. the speed limit— pārsniegt atļauto braukšanas ātrumu exceeding [īk'siidii]] a pārmērīgs; ārkārtīgs excel [īk'sel] v (in, at) pārspēt; būt pārākam excellence ['eksabns] n 1. pārākums;

2. izcilība; prize for e. — balva par izcilību excellency ['eksabnsi] n ekselence (tituls) excellent ['eksabnt] a teicams; lielisks excelsior2 [ek'selsio:] n amer. ripskaidas

(plīstošu priekšmetu iesaiņošanai) excelsiorb [ek'selsio:] I a augstākā

labuma-; II int arvien augstāk! except [ik'sept] I v 1. izslēgt; present company ~ed— izņemot klātesošos; 2. (against) iebilst; II prep 1. izņemot; all e. him — visi, izņemot viņu; 2.: e. for — neraugoties uz; the work is good e. for some mistakes — darbs ir labs, neraugoties uz dažām kļūdām excepting [īk'septu]] prep 1. izņemot; all were tired, always e. John— visi bija noguruši, izņemot Džonu; 2.: not (without) e. — ieskaitot; all were tired, not e. John — visi, ieskaitot Džonu, bija noguruši exception [ik'sep/n] n 1. izņēmums; with the e. (of) — izņemot; 2. iebildums; to take e. (to) — iebilst exceptionable [ik'sepfnabl] a apstrīdams exceptional [ik'sep/nl] a ārkārtīgs; ārkārtējs excerpt I n ['eks3:pt] ekscerpts, izraksts; II v

[ek's3:pt] ekscerpēt, izrakstīt excerpta sk. excerptum excerptum ['eks3:pt3m] n (pl excerpta [ek's3:pta]) formai. 1. (raksta u.tml.) fragments; 2. pl izvilkumi (no teksta)

exes ['eksiz] n pl sar. izdevumi

excess I n [īk'ses] 1. pārmērība; in e. of— pāri par, vairāk nekā; to e. — pārmērīgi;

2. pārpalikums; 3. (parasti pl) ekscess, galējība; 4. ķim. pārākums; II a ['ekses]

1. papild-; e.costs— papildizdevumi; e. profit ek.— virspeļņa; 2. lieks; e. luggage — bagāža, par ko jāpiemaksā; to pay e. charges — piemaksāt

excessive [īk'sesiv] a pārmērīgs exchange [īks't/ein^] I n 1. maiņa; apmaiņa; in e. for — apmaiņai pret; 2. vekseļu darījums; bill of e. — vekselis; 3. birža; Labour E. — darba birža; 4. naudas maiņa; foreign e. — ārvalstu valūtas tirgus; 5. telefona centrāle; II v 1. mainīt; apmainīt;

2. samainīt (naudu)', 3. apmainīties; to e. greetings — sasveicināties; 0 to e. words (blows) — strīdēties (kauties)

exchangeable [iks't/ernd33bl] a maināms;

e. value ek. — maiņas vērtība exchangee [,ekst/ein'd3i:] n mainītājs exchange rate [iks't/enu/jreit] n (arī rate of

e.) valūtas kurss exchequer [iks't/eka] n 1. valsts kase; 2. humor, personīga banka; Chancellor of the E. — finansu ministrs (Anglijā) excise8 ek. I n f'eksaiz] akcīze; II v [ek'saiz]

aplikt ar akcīzi excise6 [īk'saiz] v izgriezt excision [īk'sṛpi] n izgriešana excitability [īk.saita'bibti] n 1. uzbu-

dināmība; 2.fiziol. kairināmība excitable [īk'saitabl] a 1. uzbudināms;

2. kairināms excitation [,eksi'tex/n] n uzbudinājums excitatory [ek'saitstan] a hiol. kairināms excite [īk'sait] v 1. uzbudināt; uztraukt; 2. kairināt; 3. izraisīt; modināt (interesi)-, 4. el. inducēt excitement [īk'saitmsnt] n uzbudinājums;

uztraukums exciter [īk'saita] n stimulators exciting [īk'saitnj] a 1. uzbudinošs; 2. saistošs; aizraujošs; 3. el.

ierosmes-; e. current — ierosmes strāva exclaim [īk'skleim] v iesaukties; <=> to e.

against-protestēt; to e. at-paust galēju

izbrīnu

exclamation [.ekskb'mei/n] n iesaukšanās

371exclamation mark

exclamation mark [.ekskb'mei/nmaik] n

{amer. e. point) gram, izsaukuma zīme exclamatory [īk'sklaemstan] a iz-saukuma-; e. sentence gram. — izsaukuma teikums

exclude [ik'skluid] v 1. (from) izslēgt;

2. nepieļaut (iespēju, varbūtību) exclusion [ik'sklu:3n] n izslēgšana; 0 to the

e. of — izņemot exclusive [īk'skluisiv] a 1. izņēmuma-; sevišķs; e. privileges — sevišķas privilēģijas; 2. izmeklēts, smalks; 3. vienīgais; e. interview— speciālintervija; 4. (par cilvēku) nepieejams; noslēgts; 0 e. of — neskaitot exclusively [ik'sklu:sivh] adv vienīgi; tikai excogitate [ekskodjiteit] v humor, izdomāt, izgudrot

excommunitate [.ekska'mjuinikeit] v

izslēgt (no baznīcas) excoriate [ek'sko:rieit] v 1. nobrāzt ādu;

2. bargi nokritizēt

excrement ['eksknmant] n (parasti pl) fiziol.

ekskrementi excrescense [ik'skresns] n uzaugums excreta [īk'skriita] nplfiziol. ekskrēts excrete [īk'skriit] vfiziol. izdalīt excretion [ik'skri:/n] n fiziol. ekskrēcija, izdalīšana

excretory [īk'skriitan] a anat. izvad-; e.

duct — izvadkanāls excruciating [ik'skru:/ieiti»]] a (par sāpēm) mokošs

exculpate ['ekskAlpeit] v reabilitēt, attaisnot excursion [ik'sk3:/n] n 1. ekskursija; 2. astr. novirze

excursionist [ik'sk3:/nist] n ekskursants excursive [ek'skarsiv] a haotisks, nekārtīgs;

e. reading — pavirša lasīšana excusable [īk'skjuizsbl] a atvainojams, piedodams

excuse I n [īk'skjuis] 1. atvainošanās; 2. attaisnojums; in e. of— par attaisnojumu; stop making ~s! — beidziet taisnoties!;

3. atrunāšanās; lame (poor, thin) e. — aizbildināšanās; II v [ik'skju:z] 1. atvainot, piedot; to e. oneself— atvainoties;

2. attaisnot; 3. (from) atbrivot (no pienākuma u.tml.)\ 0 may I be ~d? skoln. — vai es drīkstu iziet? ex-directory [.eksda'rektan] a (amer. unlisted) 1. (par telefona numuru) abonentu sarakstā neesošs; 2.: to go e.-d.— svītrot no telefona abonentu saraksta execrable ['eksikrabl] a riebīgs, pretīgs execrate ['eksikreit] v 1. sajust riebumu;

2. lādēties

executant [īg'zekjutant] n (skaņdarba) atskaņotājs

execute ['eksikju:t] v 1. izpildīt (plānu, rīkojumu)-, 2. sodīt ar nāvi, izpildīt nāves sodu; 3. noformēt (dokumentu)', 4. atskaņot (skaņdarbu)', 5. jur. izpildīt (testamentu) executer ['eksikju:to] n izpildītājs execution [,eksi'kju:/n] n 1. (plāna, rīkojuma) izpildīšana; 2. sodīšana ar nāvi, nāves soda izpildīšana; 3. (dokumentu) noformēšana; 4. (skaņdarba) atskaņošana; 5. jur. (testamenta) izpildīšana executioner [.eksi'kjui/na] n bende executive [īg'zekjutiv] I n 1. izpildvara; izpildorgāns; Chief E. — 1) ASV prezidents; 2) štata gubernators; 3) pilsētas galva; 2. (firmas u.tml.) administrators; vadītājs; Hal. izpildu-; e. committee — izpildkomiteja; the e.

head of the State amer. — ASV prezidents; 2. administratīvs executive privilege [īg'zekjutiv 'pnvihd3]

n amer. prezidenta prerogatīva executor [īg'zekjuta] n jur. testamenta izpildītājs

exemplar [īg'zempla:] n 1. paraugs; 2. tips;

3. (grāmatas) eksemplārs

exemplary [īg'zempbn] a I. parauga-;

2. tipveida-; 3. pamācošs exemplify [īg'zemphfai] v 1. derēt par paraugu; 2. ilustrēt ar piemēru; 3. izgatavot un apstiprināt (dokumenta) norakstu exempt [ig'zem/jt] I a (from) 1. atbrīvots (no nodokļiem, saistībām u.tml.); to be e. from military service — tikt atbrīvotam no karadienesta; e. from failings — bez trūkumiem; II v (from) atbrīvot (no nodokļiem, saistībām u.tml.)

372ex-libris

exequies ['eksikwiz] n pl bēru gājiens; bēru rituāls

exercise ['eksasaiz] In 1. vingrinājums; 2. vingrojums; morning ~s — rīta vingrošana; to take ~s— nodarboties ar fizkultūru (brīvā dabā); 3. izpausme; izrādīšana; e. of good will — labas gribas izpausme; 4.: ~s pl mii. — ierindas mācība; 5.: ~s pl amer. — (svinīga pasākuma) norise; graduation ~s— izlaiduma akts; opening ~s— (konferences u.tml.) atklāšanas ceremoniāls; II v 1. trenēt; vingrināt; 2. trenēties; vingrināties; to e. in jumping — trenēties lēkšanā; 3. izmantot (tiesības); 4. realizēt (kontroli, ietekmi); 5. izrādīt (pacietību); 6. (about) raizēties;

1.mil. noturēt (mācības)

exert [ig'z3:t] v 1. sasprindzināt (spēkus);

2. iedarboties (ar); to e. an influence (on) — ietekmēt; 3. izrādīt (piem., rakstura stingrību); 4.: to e. oneself— piepūlēties

exertion [ig'z3:/n] n piepūle

exeunt ['eksiAnt] sk. exit II

exfoliate [eks'fauheit] v 1. (par kokiem)

salapot; 2. [atļlobīties exhalation [.ekshs'lei/n] n 1. izelpa;

2. izgarojumi; migla; 3. (dusmu) izvirdums exhale [eks'heil] v 1. izelpot; 2. izlaist

(tvaiku); 3. ļaut vaļu (dusmām) exhaust [ig'zo:st] Inl. izplūde; 2. (arī e. pipe) izplūdes caurule; 3. izplūdes gāzes; 4. tehn. (arī e. steam) nostrādātais tvaiks; liv 1.izsūknēt (gaisu); izlaist (tvaiku);

2. iztukšot; 3. izsmelt; iztirzāt; to e. the subject — vispusīgi aplūkot kādu tematu; 4. atņemt spēku; novārdzināt

exhausted [ig'zo:stid] a novārdzis, nomocījies exhaust-free [ig'zo:srfri:] a bezizplūdes-;

e.-f. car — bezizplūdes automašīna exhausting [ig'zo:stir|] a nogurdinošs exhaustion [īg'zoist/an] n 1. (gaisa) izsūknēšana; 2. (tvaika) izplūšana;

3. (spēku) izsīkums; nespēks exhaustive [ig'zo:stiv] a 1. nogurdinošs;

2. izsmeļošs; vispusīgs

exhibit [īg'zibit] In 1.eksponāts; 2.jur. lietisks pierādījums; II v 1. eksponēt,

izstādīt; 2. izrādīt (drosmi u.tml.) exhibition [.eksiTji/n] n 1. izstāde; to be on e. — tikt izstādītam; 2. izrādīšana; to make an e. of oneself — 1) parādīt sevi no sliktās puses; 2) padarit sevi par [ļaužu] apsmieklu; 3.brit. naudas pabalsts (izciliem studentiem); 4. amer. izlaiduma vakars exhibitor [īg'zibita] n eksponents, izstādes dalībnieks

exhilarate [īg'zibreit] v uzmundrināt; iepriecināt

exhilarating [īg'zdsreitn]] a uzmundrinošs;

e. news — iepriecinošas ziņas exhilaration [ig,zila'rei/n] n uzmundrināšana; iepriecināšana exhort [īg'zoit] v pierunāt; pārliecināt exhortation [,egzo:'tei/n] n pierunāšana;

pārliecināšana exhumation [,ekshju'mei/n] n ekshumācija,

(līķa) izrakšana exhume [eks'hju:m] v izrakt (līķi) exigence ['eksid33ns] n 1. nepieciešamība;

2. kritisks (smags) stāvoklis exigency ['eksid3»nsi] sk. exigence exigent ['eksid3ant] a 1. neatliekams;

steidzams; 2. prasīgs exiguous [eg'zigjuas] a mazs; niecīgs exile ['eksail] Inl. trimda; 2. trimdinieks;

Hv izsūtīt trimdā exist [īg'zist] v eksistēt, pastāvēt, būt existence [īg'zistans] n eksistence, pastāvēšana, esamība; to come into e. — rasties existent [īg'zistant] a eksistējošs, pastāvošs, esošs

existential [.egzi'sten/l] a 1. eksistences-;

2. eksistenciālistisks existentialism [.egzi'sten/lizam] n fdoz.

eksistenciālisms existing [īg'zistit]] a 1. pastāvošs; 2. pašreizējs; e. technology — esošā tehnoloģija exit ['eksit] Inl. iziešana; 2. izeja; emergency e. — papildizeja; 3. (aktiera) noiešana no skatuves; to make one's e. — noiet no skatuves; 4. nāve; II v 1. iziet;

2. "aiziet" (remarka)

exit visa ['eksit,vi:z3] n izbraukšanas vīza ex-libris [,eks'li:bns] n grāmatzīme

exodus ['eksadas] n 1. bibl. (the E.) Exodus (otrā Mozus grāmata)-, 2. masveida izceļošana (vai bēgšana) exogamy [ek'sDgami] n hiol. eksogāmija exonerate [īg'zonareit] v reabilitēt; attaisnot exonumia [,eksa v'nju:mia] n (žetonu,

medaļu) kolekcionēšana exonumist [ek'sonjumist] n (žetonu,

medaļu) kolekcionārs exorbitance [ig'za:bitans] n pārmērība exorbitant [ig'zo:brtant] a (par cenu,

prasību u.tml.) pārmērīgs exorcism ['eksaisizam] n eksorcisms, ļauno

garu izdzīšana exorcize ['eksaisaiz] v 1. izdzīt ļaunos garus; 2. atbrīvoties (no sirdsapziņas pārmetumiem) exoteric [,eksa v'tenk] a eksoterisks;

vispārpieejams exothermic [,eksa u'03:mik] a fiz. ekso-termisks

exotic [īg'zūtik] a 1. eksotisks; 2. ekstravagants; 3. erotisks; e. club— striptīza naktsklubs

expand [ik'spaend] v 1. izplest; paplašināt; 2. attīstīt; izvērst; 3. (par metāliem) izplesties; 4. attīstīties; izvērsties; 5. atraisīties; kļūt vaļsirdīgam; <=> to e. on — papildināt (teikto u.tml.) expanded cinema [ik,spaendid 'sinama] n pagarinātais kinoseanss (ar aktieru u.tml. piedalīšanos) expanse [ik'spaens] n izplatījums; plašums expansible [īk'spaensabl] a izplēšams expansion [ik'spaen/n] n 1. izplešana; paplašināšana; 2. izplešanās; paplašināšanās; 3. ekspansija expansionism [īk'spaen/amzam] n

ekspansionisms expansive [īk'spaensiv] a 1. izplēšams; 2. plašs; 3. (par raksturu) vaļsirdīgs, atklāts; 4. ekspansīvs expatiate [ek'spei/reit] v(on) plaši izrunāties expatriate I n [eks'paetnat] bezpavalstnieks; n v [eks'paetneit] 1. ekspatriēt; 2. emigrēt no dzimtenes; to e. oneself— 1) emigrēt; 2) atteikties no pavalstniecības

expatriation [ekspaetn'ei/n] n ekspatriācija expect [ik'spekt] v 1. gaidīt; sagaidīt; to e. too much of smb. — cerēt par daudz no kāda; 2. sar. domāt expectancy [īk'spektansi] n 1. gaidas;

2. cerība; paļāvība expectant [ik'spektant] a gaidošs; e. mother— grūtniece; e. policy— nogaidīšanas politika expectation [,ekspek'tei/n] n gaidīšana; gaidas; against all (contrary to [all]) e. — pretēji gaidītajam; beyond [all] ~[s] — pilnīgi negaidot expectations [,ekspek'tei/nz] n pl

1. cerības; izredzes; to live up to e. — attaisnot cerības; 2. gaidāmais mantojums (naudā)

expectorate [īk'spektareit] v 1. atkrēpot;

2. spļaut

expectoration [īk.spekta'rei/n] n

1. atkrēpošana; 2. krēpas

expedience [ik'spi:dians] n 1. lietderība,

noderība; 2. izdevīgums expediency [ik'spi:diansi] sk. expedience expedient [ik'spi:diant] I n līdzeklis (mērķa sasniegšanai)-, II a 1. lietderīgs; noderīgs;

2. izdevīgs

expedite ['ekspadait] v 1. veicināt; paātrināt

(pasākumu u.tml.)-, 2. ātri veikt expedition [.ekspa'di/n] n 1. ekspedīcija;

2. ātrums; steiga expeditionary [,ekspa'di/nari] a

[-ekspedīcijas-expeditious-]

{+ekspedīcijas- expeditious+} [,ekspa'di/as] a ātrs expel [īk'spal] v (from) 1. izdzīt; izraidīt; to

e. from school — izslēgt no skolas expellee [ik,spel'i:] n 1. (no skolas u.tml.)

izslēgtais; 2. deportētā persona expend [ik'spend] v iztērēt, izdot expendable [īk'spendabl] a izlietojams; patērējams

expenditure [ik'spendit/a] n 1. patēriņš; e.

of time — laika patēriņš; 2. izdevumi expense [ik'spens] n 1. (parasti pl) izdevumi; to cut down ~s— samazināt izdevumus; to put smb. to the e. of — sagādāt kādam izdevumus; to spare no

374exponent

e. — 1) neskopoties; 2) censties panākt par katru cenu; 2. rēķins; at smb.'s e. — uz kāda rēķina; at the e. of smth. — uz kaut kā rēķina; at the e. of one's health — uz savas veselības rēķina; at the public e. — uz sabiedrības rēķina; 0 to laugh at smb.'s e. — iznest kādu cauri expensive [ik'spensiv] a (par cenu) dārgs; to

come (be) e. — būt dārgam expensiveness [īk'spensivnas] n dārgums, dārdzība

experience [īk'spianans] I n 1. pieredze; operating e. — ekspluatācijas (vadīšanas) pieredze; to know by e. — zināt no pieredzes; to learn by e. — 1) mācīties no pieredzes; 2) pārn. dabūt mācību; II v pieredzēt, piedzīvot; to e. joy — izbaudīt prieku

experienced [īk'spiananst] a 1. pieredzējis,

piedzīvojis; 2. ar praksi experiential [īkspian'entl] a empīrisks; uz

pieredzi pamatots experiment In [īk'spenmant] eksperiments, mēģinājums; to make (carry out, perform) an e. — veikt eksperimentu; II v [ik'spenment] (on, with) eksperimentēt, veikt eksperimentu experimental [ek.speri'mentl] a

eksperimentāls experimentalize [ek.sperimentalaiz] v

eksperimentēt, veikt eksperimentus experimentation [ek,spenmen'tei/n] n

eksperimentēšana expert ['eksp3:t] In (at, in) eksperts, lietpratējs; speciālists; Hal. eksperta-; lietpratēja-; 2. prasmīgs; lietpratīgs expertise [,eksp3:'ti:z] n 1. erudīcija; kompetence; speciālas zināšanas;

2. ekspertīze; eksperta slēdziens expiate f'ekspieit] v izpirkt (vainu) expiration [.ekspa'rei/n] n 1. izelpošana;

izelpa; 2. (termiņa) beigšanās expire [ik'spaia] v 1. izelpot; 2. nomirt;

3. (par termiņu) beigties

expiry [īk'spaion] n termiņa beigšanās explain [ik'splein] v izskaidrot; paskaidrot; to e. oneself — paskaidrot savu rīcību; =>

to e. away — attaisnoties explanation [,ekspb'nei/n] n izskaidrojums; paskaidrojums explanatory [īk'splaenatan] a izskaidrojošs;

paskaidrojošs expletive [ik'spli:tiv] I n 1. iesprausts vārds; 2. lamu vārds; II a (par vārdu u.tml.) iesprausts

explicable [īk'splikabl] a izskaidrojams;

paskaidrojams explicate ['eksphkeit] v attīstāt (domu, ideju) explicative [ek'splikativ] a formāl.

izskaidrojošs; paskaidrojošs explicit [īk'sphsit] a skaidri izteikts; precīzi formulēts

explicitness [īk'splisitnas] n precizitāte;

(domas) skaidriba explode [īk'splaud] v 1. eksplodēt, sprāgt; 2. spridzināt; 3. apgāzt (teoriju u.tml.) 0 to e. with anger (rage) — aizsvilties dusmās exploit® ['ekspbit] n varoņdarbs exploitb [īk'sploit] v 1. ekspluatēt;

2. izmantot (raktuves u.tml.) exploitation [.ekspbi'tei/n] n 1. ekspluatācija; 2. (raktuvju u.tml.) izmantošana exploiter [īk'spbita] n ekspluatators exploration [.ekspb'rei/n] n 1. pētīšana;

2. pētījums explorative [īk'sploretiv] sk. exploratory exploratory [īk'splnratan] a pētniecības-;

pētniecisks explore [ik'spb:] v [iz]pētīt explorer [īk'spbira] n pētnieks explosion [ik'splau3n] n 1. eksplozija, sprādziens; 2. (dusmu) izvirdums; (smieklu) šalts; 3. strauja attīstība; the population e. — demogrāfiskais sprādziens explosive [īk'splsusiv] I n 1. sprāgstviela; spridzeklis; 2. vai. eksplozīvs līdzskanis; Hal. sprāgstošs; uzliesmojošs; 2. (par cilvēku) viegli aizkaitināms; 3. vai. eksplozīvs

explosivity [īk.spbu'sivati] n ķīm.

eksplozivitāte, sprāgstamība expo ['ekspsu] (sals. no exposition) sar. izstāde

exponent [ik'spaunant] n 1. interpretētājs;

375exponentiation

izskaidrotājs; 2. rādītājs; 3. mat. eksponents, kāpinātājs exponentiation [.ekspanen/ī'ei/n] n mat.

kāpināšana, pacelšana pakāpē export I n ['ekspo:t] 1. eksports; e. duty — izvedmuita; 2. (parasti pl) eksportprece; IIv[ek'spo:t] eksportēt, izvest exportation [,ekspo:'tei/n] n eksportēšana exporter [īk'spoito] n eksportētājs expose [ik'spauz] v 1. pakļaut (saules, lietus, vēja u.tml.) iedarbībai; to e. to danger — pakļaut briesmām; 2. atstāt neaizsargātu; to e. a baby — izlikt (bērnu); 3. izstādīt (skatē, pārdošanai)-, 4. izpaust (noslēpumu); 5. atklāt; atmaskot; 6. fot. eksponēt, izturēt expose [ek'spauzex] n publisks atmaskojums exposed [ik'spsuzd] a 1. atklāts; e. surface—atklāta virsma; 2. tehn. bezapdares-exposition [.ekspa'zi/n] n 1. interpretācija;

izskaidrošana; 2. ekspozīcija; izstāde; skate expositive [īk'spozitiv] a paskaidrojošs; aprakstošs

expositor [īk'spozita] n izskaidrotājs, iztulkotājs

expostulate [īk'spostjuleit] v 1. iebilst;

2. (draudzīgi) atrunāt expostulation [īkspostju'lei/n] n 1. pārmetums; 2. (draudzīga) atrunāšana exposure [īk'spairp] n 1. pakļaušana (saules u.tml.) iedarbībai; the house has a southern e. — māja ir pavērsta pret dienvidiem; 2. (preču) klāsts; izstāde; 3. (noslēpuma) izpaušana; 4. atklāšana; atmaskošana; 5. fot. ekspozīcija expound [ik'spaund] v 1. izklāstīt;

2. interpretēt; izskaidrot

express [ik'spres] In 1. (arī e. train) ātrvilciens; 2. steidzams sūtījums;

3. kurjers; 4. amer. (arī e. company) transportfirma; Hal. noteikts; skaidri izteikts; e. wish— noteikta vēlēšanās;

2. (par sūtījumu u.tml.) steidzams; e. higway — autostrāde; 3. (par nolūku) speciāls; skaidri saprotams; 4. precīzs; e. copy — precīza kopija; HI v 1. izteikt (domas, jūtas u.tml.); to e. oneself— izteikties; to e. oneself in play — izpaust

sevi tēlojot; 2. nosūtīt ar steidzamu pastu; 3.(from) izspiest (sulu u.tml.); I\adv steidzami; ātri; to send by e. — nosūtīt ar kurjeru (ar ātrvilcienu) expressible [īk'spresobl] a izsakāms expression [ik'spre/n] n 1 .(domu u.tml.) izteikšana; (jūtu) izpausme; beyond (past) e. — neizsakāms; to find e. (in) — izpausties; 2. izteiciens; teiciens; 3. (sejas) izteiksme; 4. mat. izteiksme expressionism [īk'spre/nizam] n glezn.

ekpresionisms expressionless [īk'spre/nbs] a neizteiksmīgs expressive [īk'spresiv] a izteiksmīgs expressively [īk'spresivh] adv izteiksmīgi;

daudznozīmīgi expressly [īk'spresh] adv 1. skaidri; 2. īpaši;

e. four you — speciāli jums expressway [ik'spreswei] n (brit. motorway)

ātrgaitas automaģistrāle expropriate [īk'spraupneit] v ekspropriēt, atsavināt

expropriation [ikspreupn'ei/n] n ekspropriācija, atsavināšana expulsion [ik'spAl/n] n 1. izdzīšana; izraidīšana; izslēgšana (no skolas u.tml.); e. order— izraidīšanas pavēle; 2. tehn. izplūde

expulsive [ik'spAlsiv] a med. caureju veicinošs

expunge [īk'spAn^] v 1. izdzēst; [iz]svītrot

(no saraksta, grāmatas); 2. pārn. izdzēst; izdeldēt

expurgate ['ekspageit] v izsvītrot nevēlamās vietas (grāmatā u.tml.); ~d edition — pārstrādāts izdevums exquisite [ik'skwizit] a 1. izmeklēts; izsmalcināts, smalks; 2. (par sāpēm, prieku) skaudrs

exsanguine [xk'saengwin] a med. anēmisks exscind [ek'sind] v amputēt, izgriezt ex-service [,eks's3:vis] a demobilizēts, atvaļināts

ex-serviceman [,eks's3:vism3n] n demobilizētais exsiccate ['eksikeit] v izžāvēt exsiccator ['eksikeita] n tehn. eksikators,

žāvējamais skapis extant [ek'staent] a pastāvošs; saglabājies extemporaneous [ekstempa'reinias] a

improvizēts extempore [ek'stempan] la improvizēts;

nesagatavots; II adv bez sagatavošanās extemporization [ek.stemparai'zei/n] n

improvizācija extemporize [īk'stemparaiz] v improvizēt extend [ik'stend] v 1. izstiept; to e. one's hand to smb. — sniegt kādam roku; 2. izstiepties; 3. paplašināt; izplest; 4. pagarināt (termiņu); 5. plesties; 6. izrādīt (draudzību u.tml.); to e. help— sniegt palīdzību; to e. welcome to smb. — sveikt kādu; 7. sp. sasprindzināt spēkus extended [īk'stendid] a 1. izstiepts; e. life — ilgs mūžs; 2. (par termiņu) pagarināts;

з. gram, paplašināts; simple e. sentence — vienkāršs paplašināts teikums; 4. izklaidu-; e. order mil. — retināta ierinda

extended play [ik,stendid'plei] n ilgspēlējošā plate

extensible [īk'stensabl] a izstiepjams extensile [ik'stensail] aizvelkams extension [ik'sten/n] n 1. izstiepšana; 2. paplašināšana; 3. piebūve; 4. (termiņa) pagarinājums; e. of one's holidays — brīvdienu pagarinājums; 5. dzelzceļa atzarojums; 6. (mācību iestādes) filiāle; 7. tehn. izcilnis; izvirzījums; 8. mii. (ierindas) izrctināšana; 9.: University E. — universitātes kursi neklātniekiem extensive [īk'stensiv] a 1. plašs; 2. lauks. ekstensīvs

extensor [īk'stenss] nanat. atliecējmuskulis extent [ik'stent] n 1. apjoms; 2. pakāpe; to a great (large) e. — lielā mērā; to such an e. that... — tādā mērā (līdz tādai pakāpei), ka...; to the utmost (fullest) e. — augstākā mērā

extenuate [īk'stenjueit] v mīkstināt (vainu

и.tml.)

extenuation [ik,stenju'ei/n] n (vainas)

mīkstināšana

exterior [ik'stiana] I n 1. ārpuse; āriene; to judge people by their ~s — vērtēt cilvēkus

pēc izskata; 2. (filmas) ārskats; 3. eksteŗjers; II a ārpuses-; ārējs; e. scene — āra aina exteriorize [īk'stianaraizļ sk. externalize exterminate [ik'st3:min3bl] a iznīcināms;

izskaužams exterminate [ik'st3:mineit] v iznīcināt; izskaust

extermination [ik,st3:mi'nei/n] n

iznīcināšana; izskaušana external [ik'st3:nl] I n : ~s pl — ārējie apstākļi; ārējais izskats; II a 1. ārējs; for e. use only — (par zālēm) [lietojamas] tikai ārīgi; 2. ārzemju-; e. affairs — ārpolitiskie sakari; e. trade— ārējā tirdzniecība;

з. neklātienes-; e. student— neklātienes students ,

externalize [ik'st3:n3laizl] v piešķirt veidu (formu)

externally [ik'st3:n9li] adv ārpus; to study

e. — studēt eksterni exterritorial [,eks,tentorial] sk. extraterritorial

extinct [īk'stirjAt] a 1. izdzisis; e. volcano — izdzisis vulkāns; 2. izzudis; 3. (par cilti

и.tml.) izmiris; to become e. — izmirt extinction [ik'stiT]/:/n] n 1. izdzišana;

2. izzušana; 3. (cilts) izmiršana extinguish [ik'stiqgwi/"] v 1. nodzēst; izdzēst; to e. a cigarette— nodzēst cigareti; 2. iznīcināt; iznīdēt; 3. dzēst (parādu) extinguishable [ik'stiqgwi/abi] a 1. nodzēšams; izdzēšams; 2. iznīcināms; iznīdējams

extinguisher [ik'stiqgwi/s] n ugunsdzēšamais aparāts extirpate ['ekst3:peit] v 1. izraut ar saknēm;

2. iznīdēt; 3. med. ekstirpēt extirpation [,ekst3: 'pei/n] n 1. izraušana ar saknēm; 2. iznīdēšana; 3. med. ekstirpācija extol [īk'staul] v cildināt extort [īk'stait] v (from) izspiest (naudu,

solījumu u.tml.) extortion [ik'sto:/n] n 1. (naudas, solījuma u.tml.) izspiešana; 2. (cenu) saskrūvēšana extortionate [īk'sto;/nst] a 1. (par prasībām,

cenu u.tml.) pārmērīgs; 2. varmācīgs extortioner [ik'stoi/na] n izspiedējsextra

extra ['ekstra] I n 1. papildinājums; piedeva; 2. piemaksa; 3. papildjautājums (programmā, eksāmena biļetē); 4. (laikraksta) speciālizdevums; 5. augstākā labuma prece; 6. filmaktieris (masu skatos)', Hal. papildu-; e. pay— papildatalgojums; to charge e. — ņemt papildu maksu;

2. speciāls; e. charge — speciāla piemaksa;

3. augstākā labuma-; III adv 1. papildus; 2. sevišķi; e. fine quality — augstākā labuma-

extract I n ['ekstraekt] 1. ekstrakts; 2. izvilkums (no grāmatas); īss izklāsts; II v [īk'straekt] 1. izraut (piem., zobu); 2. (from) izdabūt; izdibināt; 3. iegūt (rūdu);

4. izspiest (sulu); 5. izvēlēties (citātu u.tml.); 6. mat. izvilkt (sakni); 7. ķīm. ekstrahēt

extraction [ik'straek/n] n 1. izraušana; 2. izdabūšana; izdibināšana; 3. (rūdas) iegūšana; the e. of coal— ogļu ieguve; 4. mat. (saknes) izvilkšana; 5. izcelšanās; of English e. — anglis pēc izcelšanās; 6. ķīm. ekstrakcija extractive [īk'straektiv] I n ķīm. ekstraģents; II a I. izraujams; 2. (par rūpniecību) ieguves-

extractor [īk'straekta] n 1. celmu laužamā mašīna; 2. (rūdas) ieguvējs; 3. (ķirurga) knaibles

extracurricular [.ekstraka'rikjula] a 1. ārpuskārtas-; 2. ārpusnodarbību-; e. activities — ārpusklases pasākumi extradite ['ekstradait] v izdot (noziedznieku) extradition [,ekstre'di/n] n (noziedznieka) izdošana

extragalactic [.ekstraga'laektik] a ārpus-galaktikas-

extrajudicial [,ekstrad3u:'di/l] a jur.

neattiecošs; ārpus tiesas sēdes notiekošs extralunar [.ekstra'luma] a astr. ārpus-mēness-

extramarital [.ekstra'maentl] a : e.

relations — ārlaulības sakari extramural [.ekstra'mjuaral] a 1. neklātienes-; e. courses — neklātienes kursi;

6. teaching — neklātienes apmācība

(lekcijas); 2. ārpus pilsētas (iestādes) robežām; e. care — pacientu apkalpošana ārpus iecirkņa robežām; 3.: e. work — ārpusskolas (ārpusuniversitātes) darbs extraneous [īk'streinias] a 1. (uz jautājumu)

neattiecošs; 2. svešas izcelsmes-extraordinarily [īk'streidnrali] adv

1. neparasti; sevišķi; 2. ārkārtēji; ārkārtīgi extraordinary [ik'stro:dnn] a 1. neparasts;

2. ārkārtējs; ārkārtīgs; Ambassador E. — ārkārtējais sūtnis; e. meeting — ārkārtēja sanāksme

extrapolation [īk.straepa'lei/n] n mat.

ekstrapolācija extrasensory [.ekstra'sensari] a

ekstrasensuāls extraterrestrial [.ekstrata'restrial] a. 1. ārpuszemes-; 2. starpplanētu-; e. vehicle — starpplanētu [kosmosa] kuģis extraterritorial [.ekstra,tentorial] a jur.

eksteritoriāls extra-time ['ekstra,taim] n papildlaiks extravagance [ik'straevagans] n I. ekstravagance; 2. izšķērdība; 3. absurds extravagant [ik'straevagant] a

1. ekstravagants; 2. izšķērdīgs; 3. absurds extravaganza [ek.straeva'gaenza] n

burleska; farss extravasate [ek'straevaseit] v asiņot extravehicular [.ekstravi'hikjula] a [tāds] kas atrodas aiz kosmosa kuģa borta; e. activity— 1) cilvēka iziešana atklātā kosmosā; 2) darbošanās aiz kosmosa kuģa borta; e. suit — skafandrs iziešanai atklātā kosmosā

extravert ['ekstrav3:t] sk. extrovert

extraviolet [.ekstra'vaialat] a: e. rays fiz.—

ultravioletie stari extreme [ik'stri:m] I n 1. ekstrēms, galējība; to go to ~s — nonākt galējībās; in the e. — ārkārtīgi; augstākā mērā; the opposite (the other) e. — pretējā galējība; 2. mat. proporcijas malējais loceklis; II a galējs; ārkārtējs; the e. end of the road— pats ceļa gals; e. old age— dziļš vecums; e. penalty jur. — augstākais soda mērs extremely [ik'stri:mli] adv ārkārtīgi; ļotieye-lash

extremeness [lk'striimnss] n galējība extremism [ik'striimizam] n ekstrēmisms extremist [ik'stri:mist] n ekstrēmists extremities [ik'strematiz] n pl

1. ekstremitātes; lower e. — kājas; upper e. — rokas; 2. ārkārtēji līdzekļi

extremity [lk'stremsti] n 1. [pats] gals;

2. galējība; galējā robeža; to drive smb. to e. — iedzīt kādu galējā izmisumā

extricate ['ekstnkeit] v (from) 1. atbrivot; atpestīt; 2.: to e. oneself from a difficulty — izkulties no nepatikšanām extrinsic [eks'tnnsik] a nebūtisks;

neraksturīgs extrovert ['ekstrai/v3:t] npsih. ekstraverts

(ārpasaulei pievērsies cilvēks) extrude [ik'stru:d] v I. (from) izgrūst;

izspiest; 2. tehn. štancēt; presēt extrusion [lk'stru^n] n 1. izgrūšana; izspiešana; 2. tehn. štancēšana; presēšana;

3. tekst. mākslīgās šķiedras izveidošana exuberance [ig'zju:brans] n pārpilnība;

bagātība

exuberancy [ig'zju:bransi] sk. exuberance exuberant [ig'zju:brant] a 1. pārpilns; bagāts;

2. (par enerģiju) pāri plūstošs; 3. (par dabu) krāšņs

exudation [,eksju'dei/n] nl.fiziol. sviedru izdalīšanās (caur porām); 2. med. eksudāts exude [ig'zju:d] v fiziol. izdalīt (sviedrus

caur porām) exult [īg'zAlt] v 1. (at, in) līksmot; gavilēt;

2. (over) triumfēt exultant [īg'zAltant] a līksmojošs; gavilējošs;

triumfējošs exultation [,egzAl'tei/n] n 1. (at) līksmība;

gaviles; 2. (over) triumfs exuviate [ig'zju:vieit] v (par čūsku) nomest ādu

eye [ai] In 1. acs; by (the) e. — pēc acumēra; to keep an e. (on) — paturēt acīs; under (before) one's very ~s — kāda acu priekšā; 2. skatiens; 3. viedoklis; in my ~s — pēc manām domām; in the e. (~s) of

the law-no juridiskā viedokļa; 4. (adatas

u.tml.) acs; hook and e. — āķis un cilpiņa; 5. bot. acojamais pumpurs; acs; 6. sl.

privātdetektīvs; 7. sl. (luksofora) gaismas acs; 0 to be all ~s — turēt abas acis vaļā; to be in the public e. — bieži uzstāties atklātībā; to catch smb.'s e. — 1) iekrist acīs; 2) pievērst sev uzmanību; damn your ~s! — lāsts pār jūsu galvām!; to do smb. in the e. — piešmaukt kādu; easy on the e. (~s) — acij tīkams; e. for an e. — aci pret aci; dots pret dotu; ~s only — (spiedogs uz dokumenta kopijas) tikai personiski (slepeni); to get the glad e. — uztvert daudzsološu skatienu; to have an e. for smth. — būt lietpratējam; to have ~s at the back of one's head — visu redzēt (ievērot); in one's mind's e. — domās, iztēlē; to keep an e. out (for) — vērot un iegaumēt; mind your e.! — uzmanies!; more than meets the e. — 1) vairāk nekā no pirmā acu skatiena liekas; 2) ne tik vienkārši kā liekas; to see with half an e. — noprast no pirmā acu uzmetiena; to set (clap, lay) ~s on — uzmest acis; to throw dust in smb.'s ~s — pūst miglu kādam acīs; up to the ~s in — 1) līdz kaklam (darbā); 2) līdz ausīm (parādos); with the naked e. — ar neapbruņotu aci; with an e. to — ar tādu aprēķinu (nolūku), lai...; cerot, ka...; II v uzmanīgi skatīties; vērot eye appeal ['ais.piil] n pievilcība eyeball ['aibo:l] n acs ābols; 0 e. to e.

(with) — aci pret aci eyebrow ['aibrau] n uzacs; 0 to raise one's ~s (at)— saraukt uzacis (izrādot pārsteigumu) eye-catcher ['ai.kaet/a] n kaut kas acīskritošs

eyecup ['aikAp] n (arī eyebath) bļodiņa (acu

skalošanai) eyeful ['aiful] n (par pievilcīgu skatu) bauda acīm; to have (get) an e. — ar patiku noskatīties

eyeglass ['aigla:s] n 1.: ~es pl — brilles;

pensnejs; 2. lēca; okulārs eye-hole ['aihaul] n 1. acs dobums; 2. lodziņš

(durvis)

eye-lash ['ailae/] n skropsta; 0 without turning an e. — ne acu nepamirkšķinoteyelet

eyelet ['ailit] n 1. cilpiņa (pie drēbēm);

2.tekst. actiņa eyelid ['ailid] n plakstiņš; 0 to hang on by one's ~s — 1) karāties mata galā; 2) turēties pēdējiem spēkiem eye-liner ['ai.laina] n uzacu zīmulis eye-opener ['ai.aupna] n sar. kaut kas

pārsteidzošs eye-piece ['aipi:s] n okulārs

eye-popper ['ai.popo] n sar. satraucošs notikums

eye-shadow ['aijaedsu] n acu plakstiņu ēnas

eyeshot ['aif nt] n redzeslauks; in (within)

e. — redzeslaukā eyesight ['aisait] n redze eye-witness ['aiwitnas] n aculiecinieks

Ff

F, f [ef] n 1. angļu alfabēta sestais burts;

2. mūz. fa; 3. (F.) amer. atzīme "slikti" Fabian ['feibian] I n fabiānis, fabiāņu biedrības loceklis; II a 1. fabiāņu-; F. Society — fabiāņu biedrība; 2. piesardzīgs; apdomīgs; F. policy — nogaidīšanas politika

fable ffeibl] n 1. fabula; Aesop's ~s—Ēzopa fabulas; 2. izdomājums; old wives' (women's) ~s — vecu sievu pasakas fabled ['fetbld] a 1. leģendārs; teiksmains;

2. izdomāts; sagudrots fabric ['faebnk] n 1. audums; drēbe; silk and woollen ~s — zīda un vilnas audumi; 2. struktūra; uzbūve; the f. of society — sabiedriskā iekārta; 3. (auduma) izstrādājums; faktūra; 4. (ēkas) karkass fabricate ['faebnkeit] v 1. safabricēt; izdomāt;

2. ražot; izgatavot fabricated ['faebnkeitid] a saliekams; f. house — standartmāja, saliekamo elementu māja fabrication [.faebnTcei/n] n 1. safabricējums;

izdomājums; 2. ražošana; izgatavošana fabulist ['faebjulist] n 1. fabulists;

2. izdomātājs; melis fabulous ['faebjulas] a 1. leģendārs; teiksmains; f. beasts — teiksmaini dzīvnieki; 2. neiedomājams; neticams; f. wealth — pasakaina bagātība; 3. sar. lielisks

facade [fa'sard] n 1. fasāde; 2. pārn

šķietamība; f. of indifference — šķietama vienaldzība face [feis] I n 1. seja; black (blue, red) in the f. — pietvīcis (aiz dusmām, piepūles u. tml.); 2. sejas izteiksme; straight f. — bezkaislīga sejas izteiksme; to keep a straight f. — saglabāt vienaldzīgu sejas izteiksmi; to make ~s — vaibstīties; to pull (wear) a long f. — savilkt skābu seju; 3. āriene; izskats; on the f. of it — spriežot pēc ārējā izskata; to carry on its f. — būt acīmredzamam; 4. virspuse; ārpuse; f. of the cloth — auduma labā puse; f. of the earth — zemes virsa; 5. ciparnīca;

6. sar. pārdrošība; nekaunība; to have the f. to say it — uzdrošināties to pateikt; to show f. — izturēties nekaunīgi (izaicinoši);

7. mat. skaldne; 8. kalnr. cirtne; 9. tehn. griezuma vieta; 10. mil. fase; 11. poligr. (literas) veidols; 0 to cast (fling) smth. in smb.'s f. — mest kādam kaut ko acīs; f. to f. — vaigu vaigā; to fly in the f. — izturēties izaicinoši; in the f. (of) — 1) (kaut kā) priekšā; 2) par spīti (kam); in the f. of danger — par spīti briesmām; to lose f. — zaudēt savu labo slavu; to put a bold (good) f. (on, smth.) — rādīt apmierinātu seju; to put a new f. on smth. — attēlot kaut ko citā gaismā; to save one's f. — glābt savu labo slavu; to set one's f. against — stingri pretoties; iebilst; II v 1. atrasties pretī; 2. būt pavērstam pret; the eyelet

eyelet ['ailit] n 1. cilpiņa (pie drēbēm);

2.tekst. actiņa eyelid ['ailid] n plakstiņš; 0 to hang on by one's ~s — 1) karāties mata galā; 2) turēties pēdējiem spēkiem eye-liner ['ai.laina] n uzacu zīmulis eye-opener ['ai.aupna] n sar. kaut kas

pārsteidzošs eye-piece ['aipi:s] n okulārs

eye-popper ['ai.popo] n sar. satraucošs notikums

eye-shadow ['aijaedsu] n acu plakstiņu ēnas

eyeshot ['aif nt] n redzeslauks; in (within)

e. — redzeslaukā eyesight ['aisait] n redze eye-witness ['aiwitnas] n aculiecinieks

Ff

F, f [ef] n 1. angļu alfabēta sestais burts;

2. mūz. fa; 3. (F.) amer. atzīme "slikti" Fabian ['feibian] I n fabiānis, fabiāņu biedrības loceklis; II a 1. fabiāņu-; F. Society — fabiāņu biedrība; 2. piesardzīgs; apdomīgs; F. policy — nogaidīšanas politika

fable ffeibl] n 1. fabula; Aesop's ~s—Ēzopa fabulas; 2. izdomājums; old wives' (women's) ~s — vecu sievu pasakas fabled ['fetbld] a 1. leģendārs; teiksmains;

2. izdomāts; sagudrots fabric ['faebnk] n 1. audums; drēbe; silk and woollen ~s — zīda un vilnas audumi; 2. struktūra; uzbūve; the f. of society — sabiedriskā iekārta; 3. (auduma) izstrādājums; faktūra; 4. (ēkas) karkass fabricate ['faebnkeit] v 1. safabricēt; izdomāt;

2. ražot; izgatavot fabricated ['faebnkeitid] a saliekams; f. house — standartmāja, saliekamo elementu māja fabrication [.faebnTcei/n] n 1. safabricējums;

izdomājums; 2. ražošana; izgatavošana fabulist ['faebjulist] n 1. fabulists;

2. izdomātājs; melis fabulous ['faebjulas] a 1. leģendārs; teiksmains; f. beasts — teiksmaini dzīvnieki; 2. neiedomājams; neticams; f. wealth — pasakaina bagātība; 3. sar. lielisks

facade [fa'sard] n 1. fasāde; 2. pārn

šķietamība; f. of indifference — šķietama vienaldzība face [feis] I n 1. seja; black (blue, red) in the f. — pietvīcis (aiz dusmām, piepūles u. tml.); 2. sejas izteiksme; straight f. — bezkaislīga sejas izteiksme; to keep a straight f. — saglabāt vienaldzīgu sejas izteiksmi; to make ~s — vaibstīties; to pull (wear) a long f. — savilkt skābu seju; 3. āriene; izskats; on the f. of it — spriežot pēc ārējā izskata; to carry on its f. — būt acīmredzamam; 4. virspuse; ārpuse; f. of the cloth — auduma labā puse; f. of the earth — zemes virsa; 5. ciparnīca;

6. sar. pārdrošība; nekaunība; to have the f. to say it — uzdrošināties to pateikt; to show f. — izturēties nekaunīgi (izaicinoši);

7. mat. skaldne; 8. kalnr. cirtne; 9. tehn. griezuma vieta; 10. mil. fase; 11. poligr. (literas) veidols; 0 to cast (fling) smth. in smb.'s f. — mest kādam kaut ko acīs; f. to f. — vaigu vaigā; to fly in the f. — izturēties izaicinoši; in the f. (of) — 1) (kaut kā) priekšā; 2) par spīti (kam); in the f. of danger — par spīti briesmām; to lose f. — zaudēt savu labo slavu; to put a bold (good) f. (on, smth.) — rādīt apmierinātu seju; to put a new f. on smth. — attēlot kaut ko citā gaismā; to save one's f. — glābt savu labo slavu; to set one's f. against — stingri pretoties; iebilst; II v 1. atrasties pretī; 2. būt pavērstam pret; thefact

house ~s the park — māja ir pavērsta pret parku; 3. stāties pretī; spītēt; to f. danger — spītēt briesmām; to f. the facts — nevairities no faktiem; 4. saskaities (ar nepieciešamību, grūtībām)-, 5. pārsegt; apšūt (ēku); 6. izrotāt (tērpu); 7. mii. pagriezties [uz papēža]; right f.! — uz labo!; a to f. about mil — griezties apkārt; to f. down — atsēdināt; apvaldīt (pretinieku); to f. out — droši izturēt; to f. up to—droši stāties pretī; 0 to f. the music — atbildēt par sekām; izstrēbt putru face-about ['feisa.baut] n mii. apkārt-grieziens

face-ache ['feiseik] n med. sejas neiralģija face-card ['feiskaid] n (kāršu) figūra face-flannel ['feis,flaenl] n flaneļa salvete

(sejas mazgāšanai) face-fungus ['feis.fAijgas] n humor, bārda; ūsas

face-guard ['feisgaid] n sp. sejsargs faceless ['feisbs] a anonīms; nezināms;

f. people — nezināmi cilvēki face-lift ['feishft] I n 1. plastiskā sejas operācija; 2. (telpu) atjaunošana; 3. (uzņēmuma) reorganizācija; 4. (procesa) racionalizācija; II v 1. izdarīt plastisko sejas operāciju; 2. atjaunot (telpas); 3. reorganizēt (uzņēmumu); 4. racionalizēt (procesu) face-off ['feistjfļ n amer. sadursme; konfrontācija; f.-o. between generations — paaudžu konflikts face-pack ['feispaek] n kosmētiska maska facer ['feisa] n 1. sitiens sejā; to give a f — iesist sejā; 2. neparedzētas grūtības; negaidīts šķērslis; 3. amer. sar. glāze viskija

face-saver ['feis.seivs] n viltīgs paņēmiens

(prestiža, reputācijas glābšanai) face-saving ['feis.seiviij] n (prestiža,

reputācijas) glābšana facet ['faesit] I n 1. fasete, šķautne; 2. aspekts; to study all the ~s of the matter—vispusīgi aplūkot jautājumu; II v slīpēt; to f. a

diamond-slīpēt dimantu

facetious [fa'sii/as] a asprātīgs, atjautīgs; zobgalīgs; f. remark — zobgalīga piezīme

face value ['feis.vaelju:] n 1. nominālvērtība; 2. šķietama vērtība; 0 to take smth. at its' f. v. — pieņemt kaut ko par skaidru zeltu; ņemt kaut ko par pilnu face-work ['feisw3:k] n būvn. apdares darbi facial ['fei/l] I n sejas masāža; II a sejas-; f. expression — sejas izteiksme; f. nerve — sejas nervs; f. palsy med. — sejas nerva paralīze facile ['faesail] a 1. viegli veicams; f. success — viegli [gūti] panākami; 2. paviršs; pārsteidzīgs; f. decision — pārsteidzīgs lēmums; 3. (par stilu, valodu) veikls, gluds; 4. (par raksturu) miermīlīgs; saticīgs facilitate [fs'siliteit] v atvieglot; sekmēt; veicināt; to f. housework — atvieglot mājas soli

facilitation [fs.sili'tei/n] n formāl.

atvieglošana; sekmēšana, veicināšana facilit||y [fa'sibti] n 1. spējas; izveicība; f. in learning languages — valodu apgūšanas spējas; 2. (piem., uzdevuma) vieglums; 3. pl iespējas; izdevība; ~ies for travel — ceļošanas iespējas; good transportation -ies — labi organizēta satiksme; 4. pl iekārta; ierīce; aparatūra; lightning -ies — apgaismes iekārta; sports -ies — sporta ierīces

facing ['feisirj] n 1. apmetums; apšuvums; 2.pl (tērpa) rotājums; 3.pl (formas tērpa) krāsainās uzšuves; regimental ~s mii.— pulka krāsas; 4. mii. pagrieziens uz vietas; 0 to go through one's ~s — pārbaudīt sevi; to put smb. through his ~s — pārbaudīt kāda noderīgumu (zināšanas) facing page ['feisnj peid3] n poligr (grāmatas) pretējā lappuse; f. ~s — atvērums

facsimile [faek'simili] I n 1. faksimils; 2. faksimilsakari; II a faksimil-; III v 1. atveidot faksimilveidā; 2. nosūtīt pa faksimilsakariem fact [faekt] n 1. fakts; notikums; dry ~s — kaili fakti; ~s of life — 1) dzīves fakti; 2)

dzimumdzīves noslēpumi; to place before

an accomplished f. — nostādīt notikušā fakta priekšā; 2. īstenība; realitāte; as a

381fact-find

matter of f., in f., in point of f. — īstenībā, faktiski; questions of ~s and questions of law jur. — faktiskie un tiesiskie apstākļi fact-find ['faektfaind] v konstatēt faktus;

noskaidrot apstākļus fact-finding ['faekt.faindiq] n faktu konstatēšana; apstākļu noskaidrošana; f.-f. committee — izmeklēšanas komisija faction ['faek/n] n 1. frakcija; kliķe;

2. šķelšanās; nevienprātība factional ['faek/nal] a 1. frakciju-; frakcionāls; f. interests — šauras grupas intereses; 2. savtīgs factionalism ['faek/nlizam] n frakcionārisms factious ['faek/as] a 1. frakcionārs;

2. šķeltniecisks factitious [faek'ti/as] a 1. mākslīgs;

2. mākslots; liekuļots

factor ['faekta] n 1. faktors; 2. aģents; starpnieks; 3. skotu (muižas) pārvaldnieks; 4. mat. reizinātājs; 5. tehn. koeficients; f. of safety — drošības koeficients; 6. biol. gēna paveids; genetic f — ģenētiskais faktors factory ['faektri] n 1. fabrika; rūpnīca; f. farm — industrializēta ferma; f. ship — saldētājkuģis; 0 on the f. floor — tieši ražošanas vietā factory accident ['faektn,aeksidant] n nelaimes gadījums darbā; ražošanas trauma factory-built [faektanbdt] a rūpnieciski ražots factory hygiene [,faektn'haid3i:n] n

rūpniecības higiēna, darba higiēna factory waste ['faektriweist] n ražošanas atkritumi

factotum [faek'tautam] n faktotums, "labā roka"

factual ['fsekt/ual] a faktisks facultative ['faekltativ] a fakultatīvs, neobligāts

facult||y ['faeklti] n 1. spēja; f. of hearing — dzirdes spēja; the mental -ies — garīgās spējas; 2. fakultāte; law f. — juridiskā fakultāte; 3. amer. docētāji fad [faed] n iedoma; untums faddish ['faedi/] a untumains fade [feid] v 1. [no]vīst; 2. izbalēt; noplūkt;

3. izbalināt; 4. (arī to f. away) izzust;

izgaist; to f. from one's memory — izgaist no atmiņas; 5. (par nokrāsām) saplūst; <=> to f. in — 1) rad. pakāpeniski pastiprināties (par skaņu); 2) telev. pakāpeniski saasināties (par attēlu)-, to f. out — 1) rad pakāpeniski pavājināties (par skaņu); 2) telev. pakāpeniski izzust (par attēlu) fadeaway ['feidawei] n amer. pakāpeniska izzušana

fade-in [.feid'in] n 1. rad. pakāpeniska skaņas pastiprināšanās; 2. telev. pakāpeniska attēla saasināšanās fadeless ['feidlis] a nevīstošs; f. glory —

nevīstoša slava fade-out [.feid'aut] n 1. rad. pakāpeniska skaņas pavājināšanās; 2. telev. pakāpeniska attēla izzušana fading ['feidii]] n rad. feidings faeces ['fi:si:z] n pl izkārnījumi fag [faeg] Inl. sar. nogurdinošs (apnicīgs) darbs; 2. sar. cigarete; 3. sl. pederasts; II v

1. sar. strādāt nogurdinošu (apnicīgu) darbu; 2. nogurdināt; <= to f. out—pārgurt; nogurt līdz nemaņai

fag-end [.faeg'end] n 1. nederīgas atliekas;

2. izsmēķis; 3. gals; atlikums; f.-e. of the day — dienas nogale

fagged [faegd] a brit. sl. pārguris; noguris līdz nemaņai

faggot ['faegst] n 1. žagaru saišķis;

2. amer. sl. pederasts, pediņš Fahrenheit ['faeranhait] n Fārenheita

termometrs faience [fai'os] n fajanss fail [fed] I n\ without f — noteikti; katrā ziņā; Dvi. ciest neveiksmi; to f. in life — būt neveiksminiekam; 2. izkrist (eksāmenā); 3. izgāzt (eksāmenā); 4. neizdoties; nepadoties; the crops ~ed because of drought — raža nepadevās sausuma dēļ; 5. trūkt; nepietikt; his courage ~ed him — viņam pietrūka drosmes; words f. me — man trūkst vārdu; 6. (par veselību) pasliktināties; 7. pievilt (cerībās); 8. bankrotēt failing ['feilit]] I n trūkums; vājība; II prep: f. an answer... —ja nesaņemšu atbildi...

fail-safe ['feilseif] a tehn. 1. (par mehānismu)

pašizslēdzēj-; 2. bezavāriju-; bezatteices-failure ['feilja] n 1. neveiksme; neizdošanās; crop f. — neraža; to meet with f. — ciest neveiksmi; 2. trūkums; heart f. — sirdskaite; 3. naveiksminieks; the play was a f. — luga izgāzās; 4. bankrots faint [feint] I n ģībonis; nesamaņa; a dead f. — dziļa nesamaņa; II a 1. vārgs; nespēcīgs; to feel f. — just vājumu; 2. neskaidrs; blāvs; f. odour — netverama smarža; 3. mazs; niecīgs; f. hope — vārga ceriba; I haven't the -est idea of it — man nav ne mazākā priekšstata par to; not the ~est chance—nekādu izredžu; HI v noģībt; zaudēt samaņu faint-hearted [,feint'ha:tid] a gļēvs; bailīgs faintly ['feintli] adv vāji; tikko; f.

discernible — tikko saredzams fair3 [fea] n I gadatirgus; 2. izstāde; world f. — vispasaules izstāde; 0 a day after the f. — pārāk vēlu fair* [fea] I a 1. godīgs; taisnīgs; f. deal — godīgs darījums; f. play — 1) godīga spēle; 2) godīga ricība; by f. means — godīgā ceļā; 2. vidējs; mērens; f. to middling — viduvējs; 3. (par laiku) skaidrs; jauks; f. sky — tīras debesis; 4. diezgan labs; f. chance — gluži labas izredzes; 5. gaišs; gaišmatains; f. complexion — gaiša sejas krāsa; 6. tīrs; neaptraipīts; f. copy — tīrraksts; f. name — neaptraipīts vārds; 7. laipns; pieklājīgs; f. promises — laipni solījumi; 8. novec., poēt. skaists; daiļš; the f. sex — daiļais dzimums; 0 f. enough — piekrītu; f. and square — godīgs un taisnīgs; n adv 1. godīgi; taisnīgi; to play f. — 1) spēlēt godīgi; 2) rikoties atklāti (godīgi); 2. tieši; to hit f. on the nose — trāpīt tieši pa degunu; 3. tīri; skaidri; to copy f. — pārrakstīt tīrrakstā fair-dealing ['fea.diiht]] I n godīgums;

taisnīgums; II a godīgs; taisnīgs fairly ['feali] adv 1. godīgi; taisnīgi;

2. diezgan; f. well — diezgan labi;

3. pilnīgi, galīgi; f. beside himself with rage — galīgi pārskaities

fair-spoken [.fea'spaukan] a pieklājīgs; laipns fair-trade ['featreid] n 1. tirdzniecība uz savstarpības pamata; 2. likumīga tirdzniecība; 3. eif. kontrabanda fairway ['feawei] n kuģu ceļš fair-weather ['fes.weSs] a labam laikam

domāts; 0 f.-w. friends — nedroši draugi fairy ['fern] I n 1. feja; 2. sl. homoseksuālists; Hal. burvju-; pasaku-; 2. viegls; smalks; f. textures — smalki audumi fairyland ['feanlasnd] n pasaku zeme fairy-lights ['fesnlaits] n pl ķīniešu lukturīši fairy-tale ['feanteil] n pasaka fait accompli [.feita'kompli:] n noticis fakts faith [feiG] n 1. ticība; paļāvība; to have f. in smb. — ticēt kādam; paļauties uz kādu; to shake smb.'s f. — iedragāt kāda ticību; 2. ticība; konfesija; the Christian f. — kristīgā ticība; the Reformed f. — protestantisms; 3. uzticība; lojalitāte; in good f. — godīgi; godprātīgi; in bad f. — nodevīgi; 4. kredo; pārliecība; to keep one's f. — stingri turēties pie savas pārliecības; 5. solījums; vārds; to break f. — lauzt solījumu; to keep f. — turēt solījumu; 0 by my f.!, in my f.! — goda vārds! faithful ['feiQfvl] I n\ the f. — ticīgie; Father of the f. — kalifs; II a 1. uzticīgs; uzticams; f. friend — uzticams draugs; to be f. to one's promise — turēt savu solījumu; 2. precīzs; pareizs; f. copy — precīza kopija faithfully ['feiGfih] adv 1. uzticīgi; 2. patiesi; yours f. — ar patiesu cieņu (vēstules nobeigumā) faithfulness ['feiGfi lms] n uzticība; lojalitāte faithless ['feiGlis] a 1. neuzticīgs;

2. neuzticams faithlessness ['feiGlisms] n neuzticība fakea [feik] v jūrn. satīt (tauvu) ritulī fakeb [feik] I n 1. pakaļdarinājums; viltojums; 2. blēdība; krāpšana; II a viltots; f. money — viltota nauda; III v 1. viltot; 2. blēdīties; krāpties; to f. illness — izlikties slimam; 3. sp. izdarīt māņu kustību; <=> to f. off — vairīties no darba; slaistīties; to f. out — izkrāpt faker ['feika] n blēdis; krāpnieks

fakir ['feikis] n faķirs falcon ['fo:lkan] n (medību) piekūns falconry ['foilkanri] n medības ar piekūnu fall [fail] I n 1. krišana; kritiens; 2. nokrišņi; heavy f. of rain — lietusgāze; 3. (upes) ietece; 4. (parasti pl) ūdenskritums; the Niagara Fails — Niagaras ūdenskritums; 5. (cenu, temperatūras) krišanās; pazemināšanās; 6. (morāls) pagrimums; krišana; the F. of man rel — grēkākrišana;

7. sabrukums; bojāeja; the f. of Roman Empire — Romas impērijas sabrukums;

8. amer. rudens; f. fashions — rudens modes; 9. (aitas) apjērošanās; 10. (meža) ciršana; 11. sp. cīņa; spēkošanās; 12. mūz. kadence; 13. jūrn. falle; II v (p. fell [fel], p.p. fallen ['fo:fon]) 1. [no]krist; 2. (brīvi) krist; nokarāties; 3. (par priekškaru) nolaisties; 4. (par cenām, temperatūru) kristies; pazemināties; 5. (par vēju) norimties; 6. krist; iet bojā; to f. in battle — krist kaujā; 7. sabrukt; sagāzties;

8. iestāties; silence fell — iestājās klusums;

9. (par upi) ietecēt; 10. (par dienu) iekrist; iegadīties; 11. (v — saitiņa) kļūt; to f. dumb — kļūt mēmam; to f. silent — apklust; ° to f. about — vai plīst aiz smiekliem; to f. across — nejauši sastapt; to f. among — nejauši nokļūt; to f. away — 1) atkrist; 2) kristies; mazināties; to f. back — atkāpties; to f. back [up] on — griezties (pēc atbalsta); to f. behind — 1) atpalikt; 2) kavēt termiņu; to f. down — netikt galā; to f. for — 1) iemīlēties; 2) pārn. iekrist; to f. in — 1) iebrukt; iegāzties; 2) mii. stāties ierindā; 3) (par termiņu) izbeigties; to f. in with — 1) najauši sastapt; 2) piekāpties; piekrist; to f. off — mazināties; to f. on — uzklupt; uzbrukt; to f. out — 1) mil. iziet no ierindas; 2) gadīties; 3) saķildoties; to f. through — izgāzties; ciest neveiksmi; to f. to — 1) uzsākt (kaut ko); ķerties (pie kaut kā); 2) ķerties pie ēšanas; to f. under — ierindoties; 0 to f. at hand — tuvoties; nākt virsū; to f. flat — izgāzties; to f. foul on smb. — saķildoties ar kādu;

to f. in love with smb. — iemīlēties kādā; to f. on one's feet — tikt sveikā cauri; to f. over oneself — līst vai no ādas laukā fallacious [fo'lei/as] a 1. kļūdīgs; nepareizs;

maldīgs; 2. maldinošs fallacy ['faefosi] n 1. kļūda; maldi;

2. kļūdīgums; nepareizums; maldīgums;

3. maldīgs secinājums

fallback ['forlbaek] 1. regress; 2. mii. atkāpšanās

fallen ['fo:lan] I n (the f.) pl (kaujā) kritušie; Hal. [no]kritis; f. deadwood — kritušie zari, kritalas; f. leaves — kritušās lapas; 2. kritis; pagrimis; f. woman — pagrimusi sieviete; III sk. fall II fall-guy ['fo:lgai] n amer. sl. 1. grēkāzis;

2. krāpšanas upuris fall-out ['fo:laut] n 1. radioaktīvie nokrišņi;

2. blakusrezultāts; 3. sl. ķilda fallow3 ['faebu] I n papuve; II a 1. papuves-; to lay land f. — atstāt zemi papuvē; 2. (par prātu) neattīstīts; DI v atstāt papuvē fallow6 ['faelsu] n rūsgans fallow-deer ['faebvdis] n dambriedis false [foils] I a 1. nepareizs; kļūdains; to give a f. impression — radīt nepareizu priekšstatu; to take a f. step — spert kļūmīgu soli; 2. nepatiess; melīgs; f. tears — liekuļotas asaras; 3. viltots; mākslīgs; f. teeth — mākslīgi zobi; 0 to give a f. colour on smth — attēlot kaut ko nepareizā gaismā; to sail under f. colours — 1) braukt ar svešu karogu; 2) uzdoties par citu; II v: to play smb. f — pievilt kādu falsehood ['foilshud] n meli; nepatiesība false representation ['foilsjepnzen'tei/an]

n maldināšana false testimony [.foils'testimani] n jur

nepatiesa (viltus) liecība falsetto [fod'setsu] n mūz. falsets false witness [,fo:ls'witms] n 1. nepatiess (viltus) liecinieks; 2. nepatiesa (viltus) liecība; to bear f. w. — dot nepatiesu liecību

falsies ['fo:lsiz] n pl sar. polsterēti krūšturi falsification [,fo:lsifikei/n] n falsifikācija;

384fancy-free

viltojums

falsifier f'foilsifaia] n falsificētājs; viltotājs falsify ['foilsifai] v falsificēt; viltot falsity ['foilsati] n 1. negodīgums; 2. meli;

melīgs apgalvojums falter ['fo:lte] v 1. klupt; grīļoties; 2. stomīties; (par balsi) drebēt; to f. out a few words — izdvest dažus vārdus; 3. minstināties; vilcināties

faltering ['foiltanrj] a nedrošs; (par balsi)

drebošs; f. steps — nedroši soļi famble ['fzemblj n sl. roka fame [feim] n 1. slava; popularitāte;

2. reputācija; house of ill f. — publiskais nams

famed [feimd] a slavens; pazīstams familiar [fa'miha] I n tuvs draugs; II a 1. pazīstams; parasts; f. name— pazīstams vārds; f. sight — ikdienišķs skats; 2. labi zināms; to be f. with smth. — labi pārzināt kaut ko; to make oneself f. with a language — iemācīties kādu valodu;

3. tuvs; intīms; to be on f. terms — būt draudzīgās attiecībās; 4. familiārs

familiarity [fs.mili'aerati] n 1. laba pārzināšana; 2. tuvība; intimitāte; 3. familiaritāte familiarization [fs'milisraizei/n] n

iepazīšana; apgūšana familiarize [fa'miharaiz] v iepazīstināt; to f. oneself with smth. — iepazīties ar kaut ko; apgūt kaut ko family ['faemli] n 1. ģimene; f. man — ģimenes cilvēks; 2. cilts; dzimta; f. estate — dzimtīpašums; f. name — uzvārds; f. tree — ciltskoks; 3.(vienas ģimenes) bērni; wife and f. — sieva un bērni; 4. biol. dzimta; 5. (valodu) saime; 6. (gangsteru) sindikāts; (mafijas) "ģimene"; 0 in a f. way — mājas kārtībā; bez ceremonijām; to be in the f. way — būt grūtniecības stāvoklī family allowance [.faemlis'la v ans] n (iknedēļas) naudas pabalsts ģimenei (par

katru bērnu)

family planning [.faemli'plaenii]] n dzimstības kontrole

famine ['faemin] n 1. bads (stihiska nelaime);

2. trūkums; water f. — ūdens trūkums; 0 f. prices — nepieejamas cenas

famous ['feimas] a slavens; ievērojams; to be f. for smth. — būt slavenam ar kaut ko famously ['feimask] adv sar. lieliski fan» [faen] I n 1. vēdeklis; 2. ventilators;

3. fēns, matu žāvējamais; 4. (vējdzirnavu) spārns; 5. (dzenskrūves) lāpstiņa; 6. vētījamā mašīna; II v 1. vēdināt; to f. oneself — apvēdināties ar vēdekli; 2. uzpūst (liesmu); 3. vētīt (graudus);

4. izplest vēdekļveidā; = to f. away — atgaiņāt, _ aizgaiņāt; to f. out — 1) sazaroties; 2) mii. izvērsties vēdekļveidā; 0 to f. the flame — uzkurt kaislības

fanb [faen] n (sporta) līdzjutējs; cienītājs; jazz f. — džeza mīļotājs; f. mail — (aktiera u.tml.) cienītāju vēstules fanatic [fs'naetik] I n fanātiķis; II a fanātisks fanaticism [fa'naetisizam] n fanātisms fancier ['faensia] n mīļotājs; pazinējs; dog

f. —suņu mīļotājs fanciful ['faensifl] a 1. untumains; kaprīzs;

2. apveltīts ar fantāziju (dzīvu iztēli); f. writer — rakstnieks fantasts;

3. fantastisks; nereāls; 4. dīvains; f. drawings — dīvaini zīmējumi

fancy ['faensi] I n 1. fantāzija; iztēle;

2. iedomu tēls; iedoma; I have a f. that... — man šķiet, ka...; 3. untums; kaprīze; 4. (for) tieksme; aizraušanās; to take a f. to smb. — iemīlēties kādā; to catch (take) the f. of smb. — iepatikties kādam; II a 1. ornamentāls; izrotāts; f. cakes — kūkas; f. dress — maskuballes tērps; 2. fantastisks;

3. modems; smalks; augstākās kvalitātes-; f. articles (goods) — modes preces; 4. (par dzīvnieku) īpašas sugas-; (par augu) īpašas šķirnes-; f. dogs — sugas suņi; HI v 1. iedomāties; iztēloties; [just] f.! — iedomājieties tikai!; 2. domāt; uzskatīt; 3. just patiku; 4.: to f. oneself — būt augstās domās par sevi; 5. audzēt īpašas šķirnes dzīvniekus (augus)

fancy-ball [.faensi'bo:!] n maskuballe fancy-free [.faensi'fri:] a neiemīlējies

fancy-work ['faensiw3:k] n izšūšana fandango [faen'daerjgau] n fandango (spāņu deja)

fanfare ['faenfea] n mūz. fanfara fang [faeiļ] n 1. ilknis; 2. (čūskas) indes zobs; 3. zoba sakne; 4. tehn. kāsis; 0 to be in a f. —pamatīgi ieķēpāties fan-light ['faenlait] n pusapaļš logs (virs durvīm)

fanny ['faeni] n 1. brit. sl. sievietes dzimumorgāni; 2. amer. sl. pakaļa; 3. sl. tukšas runas; tukša muldēšana fan-palm ['faenpa:m] n vēdekļveida palma fantasia [faen'teizia] n mūz. fantāzija fantastic [faen'taestik] a 1. fantastisks;

2. sar. lielisks; brīnišķīgs fantasy ['faentasi] n fantāzija far [fa:] I n 1. tāliene; from f. — no tālienes; 2.: as f. as — 1) līdz; to go as f. as the theatre — aiziet līdz teātrim; 2) cik; ciktāl; as f. as I remember — cik es atceros; by f. —daudzkārt; to surpass by f. —krietni pārspēt; so f. — līdz šim; it's all right so f. — pagaidām viss kārtībā; II a (comp. father ['fa:5a] vai further ['f3:5a]; sup. farthest ['fa:5ist] vai furthest ['f3:5ist]> 1. tāls; f. journey — tāls ceļojums; 2. attāls; at the f. end of the street — ielas viņā galā; 0 a f. cry — 1) liels attālums; 2) liela atšķirība; III adv (comp. father ['fa:5a] vai further ['fefe]; sup. farthest ['fa:5ist] vai furthest ['f3:5ist]) 1. tālu; f. ahead — tālu priekšā; how f.? — cik tālu?; that f. — tik tālu; 2. sen; f. back in the past — tālā pagātnē; as f. back as the 13th of May — vēl 13. maijā; f. into the night — līdz vēlai naktij; 3. daudz; f. worse — daudz sliktāk; 0 f. and away — 1) nesalīdzināmi; daudz; f. and away better actress — daudz labāka aktrise; f. and near — visur, f. and wide — 1) visur; 2) vispusīgi; to see f. and wide — būt apveltītam ar plašu redzesloku; f. from it — nebūt; napavisam; to go (carry) it too f. — atļauties par daudz; f. be it from me — es nebūt netaisos; so f. so good — pagaidām viss ir labi far-away f'fairawei] a 1. tāls; attāls; 2. (par

skatienu) izklaidīgs far-between [,fa:bi'twi:n] a rets farce [fa:s] n farss; joks farcical ['fa:sikl] a farsa-; komisks

fare [fea] I n 1. braukšanas maksa; what's the f.? — cik maksā biļete?; all ~s, please!, pay your ~s! — maksājiet par braukšanu! (konduktora uzaicinājums); 2. braucējs, pasažieris; to pick up f. — uzņemt pasažieri; 3. ēdiens; barība; bill of f. — ēdienkarte; II v: how did you f. during your journey? — kā jūs izbraukājāt?; he didn't f. badly in the exam — viņš gluži labi nolika eksāmenu farewell [.fea'wel] I n l. ardievas; atvadas; to bid f. — atvadīties; 2. atvadu mielasts; II int ardievu!; sveiki! far-famed [,fa:'feimd] a plaši pazīstams far-fetched [,fa:'fet/t] a neīsts; nedabisks;

f.-f. comparison — dīvains salīdzinājums far-flung [,fa:'flAi]] a formal, plašs; plaši izpleties; f.-f. trade connections — plaši tirdzniecības sakari far-gone [.fai'gtm] a 1. (par slimību) ieildzis;

2. parādos iestidzis; 3. stipri piedzēries;

4. dziļi iemīlējies; 5. prātā jucis

farina [fa'riina] n 1. (augstākā labuma) kviešu milti; 2. smalks pulveris; 3. ciete; kartupeļu milti; 4. mannas putraimi;

5. bot. ziedputekšņi

farinaceous [.faen'nei/as] a miltu-; miltains farm [fa:m] I n 1. ferma; saimniecība; milk f. — piena ferma; poultry f. — putnu ferma; 2. lauku mājas; II v 1. apstrādāt zemi; 2. nodarboties ar lauksaimniecību;

3. (ari to f. out) iznomāt (īpašumu)-, 4. ņemt audzināšanā bērnus (par maksu)

farmer ['fa:ma] n fermeris; lauksaimnieks; cattle f. — lopkopis, lopkopības fermas īpašnieks

farm-hand ['fa:mhaend] n laukstrādnieks farm-house ['fa:mhaus] n dzīvojamā ēka

(fermā)

farming ['faimirj] n zemkopība; lauksaimniecība; high f. — intensīvā zemkopība

farm-stead ['fa:msted] n lauku saimniecība;fastidiousness

lauku mājas farm-yard ['fa:mja:d] n fermas pagalms far-off [,fa:r'r)f] a attāls far-out [,fa:r'aut] a sar. 1. dīvains; neparasts; f.-o. ideas — dīvainas idejas; 2. lielisks; brīnišķīgs; 3. tāls; attāls; f.-o. planet — tāla planēta

farrago [fa'raigsu] n sajaukums; f. of

nonsense — dažnedažādas muļķības far-reaching [.fcu'nt/ii]] a tālejošs; ar

tālejošām sekām farrow ['fasrau] I n 1. (cūkas) atnešanās;

2. (sivēnu) metiens; II v (par cūku) atnesties far-seeing [,fa:'si:ir]] a tālredzīgs; apdomīgs far-sighted [,fa:'saitid] a 1. tālredzīgs;

2. tālredzīgs; apdomīgs far-sightedness [,fa:'saitidnis] n 1. tālre-

dzība; 2. tālredzība; apdomība fart [fa:t] vulg. I n pirdiens; II v pirst; 0 I

don't care a f. — man par to nospļauties farther ['faiSs] I a (comp. no far II) 1. tālāks; on the f. bank — viņā krastā; 2. papildu-; have you anything f. to say? — vai jums ir vēl kas sakāms?; II adv (comp. no far II) tālāk

fathermost ['faiSamsust] a vistālākais; the

f. point — visattālākais punkts farthest ['fa:5ist] I a (sup. no far II)

1. vistālākais; 2. visilgākais; visvēlākais; at the f. — [vis]vēlākais; II adv (sup. no far III) vistālāk

farthing ['fa:5it]] n novec. fārtings (ceturtdaļa pensa); 0 it is not worth a f. — tas nav ne plika graša vērts; not to care a [brass] f. — nebēdāt nenieka fascinate ['faesineit] v 1. apburt; valdzināt;

2. hipnotizēt ar skatienu (par čūsku) fascinating ['faesineitnj] a apburošs;

valdzinošs; f. idea — aizraujoša ideja fascination [.faesi'nei/n] n burvīgums;

valdzinājums fascism ['fae/izam] n fašisms fascist ['fae/ist] I n fašists; II a fašistu-; fašistisks

fashion ['fae/n] I n 1. veids; maniere; in one's own f. — pēc sava prāta (ieskata); 2. fasons; piegriezums; in f. — modems;

out of f. — nemoderns; to be the f. — būt modē; to come into f. — nākt modē; to go out of f. — iziet no modes; to lead the f. — diktēt modi; 0 after (in) a f. — 1) zināmā mērā; 2) ne visai labi; II v veidot; piešķirt veidu fashionable ['fae/nsbl] a 1. moderns; elegants; 2. (par kūrortu, viesnīcu u.tml.) lepns, smalks fashion-paper ['fae/n.peipa] n modes žurnāls fashion-plate ['fae/npleit] n modes lapa fast" [fa:st] a 1. ciešs; stingrs; f. grip — ciešs tvēriens; to make f. — nostiprināt; 2. (par krāsu) izturīgs; neplūkošs; 3. pastāvīgs; uzticams; f. friend — uzticams draugs; 4.: f. train — ātrvilciens; 5. ātrgaitas-; f.motorway — ātrgaitas šoseja; 6.(par pulksteni) ātrāks; my watch is 3 minutes f. — mans pulkstenis ir par 3 minūtēm ātrāks; 7. (par fotofilmu) jutīgs; 0 hard and f. rules — bargi likumi; II adv 1. cieši; stingri; f. asleep — cieši aizmidzis; 2. ātri; make it f.! — veicīgi!; 0 to play f. and loose — rīkoties bezatbildīgi; būt nepastāvīgam; to pull a f. one on smb. — piekrāpt kādu fastb [fa:st] I n gavēnis; II v gavēt fasten ffa:sn] v 1. aizsiet; sasiet; to f. one's shoe-laces — sasiet kurpju saites; 2. piestiprināt; nostiprināt; f. your seat belts! — piesprādzējiet drošības jostas! (lidmašīnā); 3. cieši aizvērt; aizslēgt (durvis); the lock won't f. — slēdzene neslēdzas; 4. aizpogāt; 5. pievērst (skatienu); saistīt (cerības); <=> to f. off — aizmest mezglu (diegam); to f. on (upon) — 1) pieķerties (domai, idejai); 2) piedēvēt; to f. the blame on smb. — uzvelt vainu kādam fastener [Taisns] n 1. baskvils, baskvila bulta (logiem, durvīm); 2. saspraude; 3. (tērpa) aizdare

fastidious [fa'stidias] a 1. izvēlīgs; izlepis; f. about one's food — izvēlīgs ēšanā; 2. smalks; izsmalcināts fastidiousness [fa'stidiasms] n 1. izvēlība; 2. smalkums; izsmalcinātībafast-moving

fast-moving [,fa:s r'mu:vii]] a 1. ātrs;

ātruma-; 2. straujš; dinamisks fastness ['fa:smis] n 1. (krāsas) izturība;

2. cietoksnis; citadele; balsts fast-talk [,fa:s r'ta:k] v (veikli) pierunāt; piedabūt

fat [fact] Irti. tauki; speķis; to fry in the deep f. — cept verdošos taukos; 2. tuklums; to run to f. sar. — aptaukoties; 0 to chew the f. — trīt mēli; to live off the f. of the land — dzīvot lepni; baudīt visus labumus; the f. is in the fire! — nu ir uguns pakulās!; II a 1. trekns; tauks; 2. tukls; resns; nobarots; f. cheeks — tukli vaigi; 3. (par augsni) auglīgs; lekns; 4. biezs; f. book — bieza grāmata; f. purse pārn. — biezs naudasmaks; f. type poligr. — treknie burti; 5. bagātīgs; lepns; f. feast — lepnas dzīres; 6. sar. izdevīgs; ienesīgs; f. job — izdevīgs darbs; ienesīga vieta; Oaf. lot you care! — tev par to nospļauties!; HI v 1. nobarot (lopus); 2. uzbaroties fatal ['feitl] I n nāves gadījums (uz ceļa); II a

1. fatāls, liktenīgs; 2. nāvīgs; f. injury — nāvīgs ievainojums; 0 the f. books — likteņa grāmatas; the f. sisters — likteņa dieves; the f. thread of life — dzīves pavediens

fatalism ['feitalizam] n fatālisms fatalist ['feitalist] n fatālists fatalistic [.feita'listik] a fatālistisks fatalit||y [fa'teebti] n 1. fatālums, liktenīgums;

2. (nelaimes gadījuma) upuris; road ~ies — mirstība uz ceļiem; there were no ~ies — upuru nebija; 3. nolemtība

fatally ['fertli] adv 1. fatāli, liktenīgi;

2. nāvīgi; f. wounded — nāvīgi ievainots fata morgana [,fa:tama:'ga:na] n fatamorgāna, mirāža fat cat [.faetTcaet] n amer. sar. bagātnieks,

naudasmaiss fate [fert] I«l. liktenis; to accept one's f. — samierināties ar savu likteni; to decide (to fix, to seal) smb.'s f. — izlemt kāda likteni; to leave smb. to his f. — pamest kādu likteņa varā; to share the same f. — piedzīvot to pašu likteni, ko kāds cits; to

tempt f. — izaicināt likteni; 2. bojāeja; nāve; to go to one's f. — iet pretī savai bojāejai; to meet one's f. — aiziet bojā; 0 as sure as f. — neapšaubāmi; II v (parasti pass.)', to be ~d — būt lemtam; they were not ~d to meet — viņiem nebija lemts tikties

fateful ['feitfl] a 1. liktenīgs; the f. hour — liktenīgā stunda; 2. svarīgs; izšķirošs; f. decision — svarīgs lēmums; 3. pravietisks; draudīgs fat-head ['faethed] n brit. sar. biezpauris father ['fa:5a] n 1. tēvs; 2. ciltstēvs; sencis; 3. radītājs; dibinātājs; city ~s — pilsētas tēvi; 4. (F.) Dievs; Our F. — tēvreize; 5. garīgais tēvs; mācītājs; bīskaps; the Holy F. — Vissvētākais tēvs (Romas pāvesta tituls); 6. vecākais loceklis; F. of the House — 1) pari, vecākais apakšnama loceklis; 2) amer. vecākais pārstāvju palātas loceklis; 0 F. Christmas — Ziemsvētku vecītis; F. Thames—Temza-māmuļa; F. of Waters — Misisipi-māmuļa fatherhood ['fa:5ahud] n tēva stāvoklis father-in-law ['fa:5ainb:ļ 1. vīratēvs;

2. sievastēvs fatherless ['fa: Salis] a bez tēva-fatherly ['fa:5ah] I a 1. tēva-; f. blessing — tēva svētība; 2. tēvišķīgs; II adv tēvišķīgi fathom ['faeSam] I n jūras ass (dziļuma mērs — 1,82 m); II v 1. mērīt (ūdens) dziļumu; 2. izprast; saprast; izdibināt; I cannot f. his intentions — es nevaru izprast viņa nodomus fathometer [fae'Snmita] n jūrn. eholots fathomless ['fae5ambs] a 1. neizmērojams;

2. neizprotams; neizdibināms fatigue [fa'ti:g] I n 1, nogurums; 2. mii ārrindas norīkojums; 3. pl (karavīra) darba drēbes; 4. tehn. (metāla) nogurums; II v nogurdināt

fatigue-duty [fa'ti:g,dju:ti] n mii. ārrindas

norīkojums fatigueless [fa'ti:glis] a nenogurstošs fatigue-party [fa'ti:g,pa:ti] n mii. darba

nodaļa fatling ['faethī]] n baroklisfeasible

fatten ['faetn] v 1. nobarot; 2. uzbaroties;

3. mēslot (augsni) fatty ['faeti] I n sar. resnītis; Hal. tauku-; f. tissue anat. — taukaudi; 2. taukains; tauks; 3. aptaukojies; f. heart med. — sirds aptaukošanās fatuity [fo'tjuiati] n (pašapmierināta)

muļķība; bezjēdzība fatuous ['faetjiras] a muļķīgs; bezjēdzīgs;

f. smile — muļķīgs smaids faucet ['forsit] n 1. spunde; tapa; 2. amer.

krāns faugh [fo:] int fui!

fault [fo:lt] Inl. trūkums, defekts; to find f. (with) — pelt; kritizēt; 2. vaina; at f. — vainīgs; vainojams; unless my memory is at f. — ja atmiņa mani neviļ; whose f. is it? — kurš ir vainīgs?; 3. kļūda; 4. sp. nepareiza serve (tenisā); 5. tehn. bojājums; avārija; 6. el. (strāvas) pārtraukums; 7. ģeol. pārbaudījums; 8. pēdu pazaudēšana (medībās); to be at f. — 1) pazaudēt pēdas; 2) būt neziņā; 0 to a f. — pārlieku; II v 1. nosodīt; 2. sp. nepareizi servēt (tenisā) fault-finder ['foilt.fainda] n 1. pēlējs;

kritizētājs; 2. tehn. defektoskops fault-finding ['fo:lt,faindi»]] Inl. pelšana; kritizēšana; 2. tehn. bojājuma atrašana; II a piekasīgs

faultless ['forltlas] a 1. nevainojams; f. performance — nevainojams atskaņojums; 2. nekļūdīgs, nemaldīgs faulty ['fo:lti] a 1. nepilnīgs; f. goods — brāķētas preces; 2. nepareizs; kļūdains; 3. bojāts faun [fo:n] n mit. fauns fauna ['foma] n (pl faunae ['fo:ni:]) fauna,

dzīvnieku valsts faunae sk. fauna

faux pas [.fsu'pa:] n kļūdains solis favor f'feiva] amer. sk. favour favour f'feiva] Inl. labvēlība; to find f. in smb.'s eyes, to win smb.'s f. — iegūt kāda labvēlību; to look with f. (on) — izturēties

labvēlīgi; to stand high in smb.'s f. — būt

labi ieredzētam; 2. pakalpojums; to do smb. a f. — izdarīt kādam pakalpojumu;

may I ask a f. of you? — vai drīkstu jums ko lūgt?; 3. atbalsts; palīdzība; 4. labums; intereses; in f. of — 1) (kā) pusē; to be in f. of smth. — būt kaut kā piekritējam; 2) (kā) labā; to draw a cheque in smb.'s f. — izrakstīt čeku uz kāda vārda; 5. (goda) nozīmīte; lentīte; II v 1. būt labvēlīgam; izturēties labvēlīgi; 2. atbalstīt; veicināt favourable ['feivarabl] a labvēlīgs; f.

wind — ceļavējš favoured ['feivad] a priviliģēts; izredzēts; f. few—nedaudzi izredzētie; most f. nation dipi. — valsts ar vislielāko labvēlības statusu

favourite ['feivant] Inl. favorīts, mīlulis;

2. mīļākais priekšmets; this book is great f. of mine — tā ir mana mīļākā grāmata;

3. (the f.) sp. favorīts; II a iemīļots; 0 f. son amer. — 1) (pilsētas u.tml.) labākais dēls;

2) štata kandidāts (prezidenta amatam);

3) (kādas grupas) elks, izredzētais favouritism ['feivantizm] n favorītisms fawn* [fo:n] Inl. jauns briedis (līdz gadam);

2. dzeltenbrūna krāsa; II a dzeltenbrūns fawnb [fo:n] v 1 .(on, upon) luncināt asti;

luncināties; 2. pieglaimoties; pielišķēties fax [faeks] (sals, no facsimile) sar. Inl. fakss; in f. — pa faksu; 2. faksa sakari; II v nosūtīt pa faksu fear [fia] Inl. bailes; in f. of one's life — bailēs par savu dzīvību; 2. bažas; for f. (of) — bažījoties (par); no f.! sar. — nekādā ziņā!; 0 without f. or favour — objektīvi; Āvi. baidīties; bīties; 2. bažīties; baiļoties; to f. the worst — baidīties no visļaunākā

fearful ['frafl] a 1. drausmīgs; baismīgs;

2. baiļpilns; f. glance — baiļpilns skatiens;

3. sar. briesmīgs; šausmīgs; f. mess — briesmīgs juceklis

fearfully ['fiafali] adv sar. briesmīgi; šausmīgi; f. pleased with himself — briesmīgi apmierināts ar sevi fearless ['fistas] a bezbailīgs fearsome ['fi3S3tn] a humor, baismīgs;

šausmīgs; f. sight — baismīgs skats feasible ['fiizsbl] a 1. veicams; 2. iespējams;

389feast

ticams; f. explanation — ticams izskaidrojums

feast [first] I n 1. mielasts; dzīres;

2. baudījums; f. for the eyes — acij tīkams skats; 3. (reliģiski) svētki; II v (on, upon) 1. mieloties; dzīrot; 2. pamielot; pacienāt;

3. baudīt; gūt baudījumu feat [fi:t] n varoņdarbs

feather ['fete] I n 1. (putna) spalva; as light as a f. — viegls kā spalviņa; 2. apspalvojums; 3. medījums (putns); 4. ie-plaisājums (dārgakmeni); 5. tehn. ierievis; ķīlis; 0 in full f. — visā greznībā; uzcirties; in high f. — lieliskā garastāvoklī; to show the white f. — izrādīt gļēvulību; that's a f. in his cap — ar to viņš var lepoties; birds of a f. flock together — tāds ar tādu saderas; II v 1. izrotāt ar spalvām; 2. izklāt ar spalvām (ligzdu); 3. apspalvoties; 0 to f. one's nest — piebāzt savu kabatu feather-bed ['feSabed] I n pēlis; II v

1. lutināt; 2. atvieglot darba apstākļus (pēc arodbiedrības pieprasījuma)

feather-brain ['feSabrein] n vējgrābslis; auša feather-brained ['feSabreind] a aušīgs feathercut ['fečtokAt] n pakāpienveida matu

griezums (sievietēm) feather-grass ['fe5agra:s] n bot. kaviļa, līga feathering ['feSanij] n apspalvojums feather-stitch ['feSastit/] n skujiņdūriens

(rokdarbos) feather-weight ['feSaweit] n sp. pusvieglais svars

feathery ['feSari] a 1. spalvains; 2. viegls; gaisīgs

feature ['firt/a] I n 1. pazīme; iezīme;

2. (parasti pl) sejas vaibsti; 3. liels (nozīmīgs) raksts (avīzē); 4. (arī f. film) pilnmetrāžas mākslas filma; 5. radio-

apraksts; teleapraksts; 6. programmas nagla; atrakcija; II v 1. būt raksturīgam; raksturot; 2. attēlot; 3. rādīt (uz ekrāna); new film featuring... — jauna filma ar... galvenajā lomā; 4. ievietot avīzē (redzamā vietā); 5. figurēt; 6. padarīt par programmas naglu; 7. rādīt reklāmu;

reklamēt; 8. amer. sar. iedomāties; iz-

tēloties

feature-length ['fi:t/aler]0] a (par fimu)

[-pilnmetrāžas-featureless-]

{+pilnmetrāžas- featureless+} ['fit/alis] a neizteiksmīgs featurette [.fit/a'ret] n īsmetrāžas mākslas

(vai dokumentālā) filma feature-writer [Tut/a,raita] n 1. aprakst-nieks; žurnālists; 2. (radioraidījumu) tekstu autors

febrifuge ['febnfju:d3] I n pretdrudža

līdzeklis; II a pretdrudža-febrile [Tiibrail] a drudža-; drudžains February ['februāri] n februāris feckless ['feklis] a nevarīgs; bezpalīdzīgs fecund ['fekand] a 1. auglīgs; f. soil — auglīga augsne; 2. vaislīgs; 3. pārn. ražīgs; f. writer — ražīgs rakstnieks fecundity [fikAndati] n 1. auglība; 2. vaislība; 3. pārn. ražība; ražīgums; the f. of Shakespeare's genius — Šekspīra ģēnija dāsnums fed sk. feed II

federal ['fedaral] I n (F.) federālists; the Federals — ziemeļnieku karaspēks (1861.-1865. pilsoņkara laikā Amerikā); II a

1. federatīvs; federācijas-; 2. amer. federāls; visvalsts-; F. constitution — ASV federālā konstitūcija; F. and State budget — valsts budžets "un [atsevišķu] štatu budžeti; 0 F. City — Vašingtona

Federal Bureau of Investigation ['fedaral ,bjuarau,3vm,vesti'gei/an] n Federālais izmeklēšanas birojs Federalese [.fedara'liiz] n amer. iron.

birokrātiskais žargons federalism ['fedarahzm] n federālisms federalist ['fedaralist] n 1. federālists; federālisma piekritējs; 2. (F.) amer. vēst. federālists

federate ['fedareit] v 1. apvienot federācijā;

2. apvienoties federācijā federation [,feda'rei/n] n federācija federative ['fedarativ] a federatīvs fedora [fi'daura] n amer. mīksta filca

platmale

Feds [fedz] n pl amer. sar. (Federālā izmeklēšanas biroja) aģenti

fed-up [.fed'Ap] a sar. pārsātināts; I am

f.-u. — man ir diezgan; apnicis fee [fi:] n 1. atalgojums; honorārs; 2. (mācību) maksa; entrance f. — iestāšanās nauda;

3. dzeramnauda; ~s are prohibited here — šeit dzeramnaudu nedod (uzraksts)

feeb [fi:b] n (saīs. no feeble-minded) sl. kretīns

Feebie ['fi:bi] n amer. sl. (Federālā

izmeklēšanas birojs) darbinieks feeble [Ti:bl] a 1. vājš; niecīgs; f. pulse —

vājš pulss; 2. vārgs; nespēcīgs feeble-minded [.fiibl'maindid] a 1. plānprātīgs; 2. stulbs; kretīnisks feed [fi:d] I n 1. barošana; ēdināšana; 2. lopbarība; f. crop lauks. — lopbarības kultūra; 3. (lopbarības) deva; 4. sar. barība; ēdiens; 5. tehn. padeve; barošana; padodamais materiāls; f. box — padeves kārba; 0 to be off one's f. — 1) zaudēt ēstgribu; 2) būt nomāktam; II v 1. barot; ēdināt; to f. oneself — [patstāvīgi] ēst; 2. (to) izbarot; 3. (par

dzīvniekiem) ēst; to f. in the meadows — ganīties pļavās;

4. tehn. piegādāt (enerģiju)-, barot; 5. ievadīt datus (skaitļošanas mašīnā)-, 6. sp. piespēlēt; 7. teātr. suflēt; = to f. on — (par dzīvniekiem) pārtikt (no kaut kā); to f. up — uzbarot

feed-back ['fiidbaek] n 1. tehn. atgriezeniskā saite; 2. atbildes reakcija; f.-b. from readers — lasītāju atsauksmes feedbag ['fi:dbaeg] n amer. (auzu) tarba; 0 to

put on the f. — iekost, uzkost feeder ['fiida] n 1. ēdējs; gross f. — negausis; 2. (mazbērna) pudelīte; 3. (mazbērna) krūšautiņš; 4. (autobusa, gaisa) palīglīnija;

5. tehn. padevējs; padevis; 6. el. fīders; 7. dzelzc. nozarojums

feed-in ['fi:dm] n bezmaksas uzturs

(trūkumcietējiem) feeding ['fi:dir|] n barošana, ēdināšana feeding-bottle ['firdirj.bctl] n (mazbērna) pudelīte

feed-pipe ['fi:dpaip] n tehn. padeves caurule

feed-pump ['fi:dpAmp] n tehn. padeves sūknis

feedstock ['fi:dstok] n rūpniecības izejvielas feed-stuff ['fiidstAfļ n 1. lopbarība; 2. barojošas vielas (kas ietilpst lopbarības sastāvā)

feed-tank ['fiidtaenk] n ūdenspadeves tvertne feel [fi:l] I n 1. tauste; by the f. — pēc taustes; let me have a f. — ļaujiet man pataustīt; 2. sajūta; f. of utter joy — milzīga prieka sajūta; 3. (dzejiska, muzikāla u.tml.) izjūta; to get the f. of smth. — apgūt kaut ko; II v (p.un p.p. felt [felt]) I. taustīt; to f. the pulse — taustīt pulsu; 2. taustīties; to f. in one's pockets — taustīties pa kabatām; to f. one's way — 1) iet taustoties; 2) rīkoties piesardzīgi; 3. [saļjust; to f. a pain — just sāpes; to f. pity for smb. — just žēlumu pret kādu; just līdzi kādam; 4. izjust (dzeju, mūziku u.tml.); 5. būt; justies; to f. fine — justies lieliski; to f. ill — būt slimam; to f. tired —justies nogurušam; 6. radīt sajūtu (iespaidu); your hands f. cold—jūsu rokas ir aukstas; 7. uzskatīt; to f. it one's duty — uzskatīt to par savu pienākumu; 8. just vēlēšanos (kaut ko darīt); I f. like a cup of tea — es labprāt iedzertu tasi tējas; do you f. like a swim? — vai gribi izpeldēties?; it ~s like rain — šķiet, ka līs; <= to f. about — iet taustoties; to f. for — just līdzi; to f. out — izdibināt; to f. up to — būt spējīgam (kaut ko darīt); 0 to f. in one's bones — būt pilnībā pārliecinātam; to f. one's legs — sajust pamatu zem kājām feeler ['fills] n 1. (kukaiņu) tausteklis; 2. pārn. izlūkgājiens; to put out ~s — izdarīt izlūkgājienu feeling ['fī:lirj] I n 1. sajūta; f. of pride — lepnuma sajūta; 2. (parasti pl) jūtas, emocijas; to hurt smb.'s ~s — aizvainot kāda jūtas; 3. līdzjūtība; simpātijas; 4. satraukums; uzbudinājums; to arouse strong f. — radīt sašutumu; f. ran high — kaislības iedegās; 5. noskaņojums; gaisotne; general f. — vispārējs noskaņojums; 6. izjūta; izpratne; 7. nojauta;

f. of danger — briesmu nojauta; 0 bad (ill)

f. — naidīgums; good f. — draudzīgums; Hal.jūtīgs;2.izjusts;f. speech — izjustafeet

runa; 3. līdzjūtīgs feet sk. foot I

feign [fern] v 1. izlikties; simulēt; to f. illness — izlikties slimam; 2. izdomāt; sagudrot; to f. an excuse — izdomāt attaisnojumu feint [femt] I n 1. māņu kustība (boksā, paukošanā)', 2. mii. viltus uzbrukums; II v izdarīt māņu kustību (boksā, paukošanā) feldspar ['feldspa:] n min. laukšpats felicitate [fa'lisiteit] v (on) formāl. vēlēt

laimes; apsveikt felicitations [fa.lisi'tei/nz] n pl

formāl. laimes vēlējumi; apsveikumi felicitous [fa'lisitas] a formāl. izdevies;

piemērots; f. remark — trāpīga piezīme felicity [fs'lisati] n formāl. 1. laime;

svētlaime; 2. prasme izteikties feline ['fi:lain] I n zool. kaķu dzimtas dzīvnieks; II a 1. zool. kaķa-; with f. grase — ar kaķa lunkanumu; 2. spītigs; ļauns

fell" [fel] n (dzīvnieka) āda fellb [fel] v 1. cirst; gāzt (kokus)-, 2. notriekt no kājām; to f. with a single blow —

nogāzt ar vienu sitienu felK sk. fall II

fella ['feb] sar. sk. fellow 2.

fellah ['feb] n (pl fellaheen [,feb'hi:n])

fellahs fellaheen sk. fellah feller ['feb] sar. sk. fellow 2. felling ['fehrj] n 1. (koku) ciršana (gāšana);

2. cirsma

felloe ['febu] n (riteņa) loks fellow ['febu] n 1. sar. cilvēks; puisis; good f. — lāga puisis; old f.! — veco zēn!; my dear f.! — mans mīļais!; queer f. — dīvainis; poor f. — nabadziņš; 2. niev. tips;

3. biedrs; ~s at school — skolasbiedri; f. in misery — nelaimes biedrs; ~s in arms — ieroču biedri; 4. (F.) zinātniskas biedrības loceklis; F. of the Royal Society — Karaliskās biedrības loceklis (Anglijā); 5. (F.) (koledžas, universitātes) padomes loceklis; 6. stipendiāts (kas nodarbojas ar pētniecisku darbu); 7. pāra priekšmets;

pāris; f. of a glove — otrs cimds fellow-citizen [.felau'sitizn] n līdzpilsonis fellow-countryman [.febu'kAntnman] n tautietis

fellow-creature [.febu'kriit/a] n tuvākais fellow-feeling [,febu'fi:ln]] n 1. līdzjūtība;

simpātijas; 2. uzskatu (interešu) kopība fellow-member [.febu'membo] n vienas un

tās pašas organizācijas biedrs fellowship ['febu/ip] n brālība; sadraudzība; good f. — biedriskuma jūtas; 2. biedrība; apvienība; 3. piederība (pie zinātniskas biedrības); 4. (koledžas, zinātniskas biedrības) padomes locekļa stāvoklis; 5. (zinātniska darbinieka) stipendija; holder off. —stipendiāts fellow-traveller [,febu'trasvab] n

1. ceļabiedrs; 2. niev. līdzskrējējs felon ['febn] n jur. kriminālnoziedznieks felony ['febni] n jur. kriminālnoziegums felspar ['felspa:] sk. feldspar

felt8 [felt] n 1. filcs; f. boots — velteņi; 2.\

f. pen — flomāsters feltb sk. feel H

felt-tip pen [.felttip'pen] n flomāsters

fem [fem] sals. no feminine

female ['fi:meil] I n l.(arī niev.) sieviete;

2. mātīte; II a 1. sieviešu dzimtes-; f. child — meitene; f. lead — galvenā sieviešu loma; 2. sieviešu-; f. suffrage — vēlēšanu tiesības sievietēm; 3. bot. sievišķais; 4.: f. screw — uzgrieznis

feminine ['femanin] a 1. sievišķais; f. voice — sievišķīga balss; 2. sieviešu-; f. gender gram. — sieviešu dzimte; f. rhyme lit. — sieviskās atskaņas femininity [.fems'ninsti] n 1. sievišķība;

2. sieviešu dzimums feminism ['femanizam] n feminisms feminist ['femanist] n feminists; feministe feminize ['femanaiz] v 1. feminizēt, padarīt sievišķīgu; 2. feminizēties, kļūt sievišķīgam femme fatale [.faemfa'tail] n liktenīgā

sieviete famora sk. femur

femoral ['femral] a anat. ciskas-; augšstilba-

femur [Turns] n (pl femora ['femare]) anat.

ciska, augšstilbs fen [fen] n purvs; dumbrājs fence" [fens] I n 1. žogs; green f. — dzīvžogs;

2. sl. zagtu mantu slēpējs (uzpircējs);

3. sl. zagtu mantu slēptuve; 0 to come down on the right side of f. — pieslieties stiprākajai pusei; to mend one's

~s —1) nostiprināt savas politiskās pozīcijas; 2) nodibināt draudzīgas attiecības; to rush one's ~s — rīkoties pārsteidzīgi; to sit on the f. — izturēties nogaidoši; II v

1. iežogot; 2. (par zirgu) pārvarēt šķērsli; 3. sl. slēpt (uzpirkt) zagtas mantas; = to f. in — iežogot; to f. off— nožogot

fenceb [fens] v l.paukot; 2. izvairīties no atbildes; 3. iepriekš apstrādāt vēlētājus (pirms vēlēšanām) fenceless ['fenshs] a nenožogots; atklāts fence-mending ['fens.mendi»]] n pol. pozīciju nostiprināšana (vēlētāju vidū) fencer ['fensa] n paukotājs fence-season ['fenssi:zn] n taupāmais laiks

(medniecībā) fence-sitting ['fens.sitirj] n nogaidoša izturēšanās

fencing® ['fensu]] n iežogojums; nožogojums;

2. sl. zagtu mantu slēpšana (uzpirkšana) fencingb ['fensir]] n paukošana fencing-cully ['fensii],kAli] n sl. zagtu mantu

slēpējs (uzpircējs) fencing-ken ['fensii]ken] n sl. zagtu mantu slēptuve

fencing-master ['fensirj.maista] n

paukošanas skolotājs fend [fend] v 1. atsist, atvairīt; 2.: to f. for oneself — gādāt (rūpēties) par sevi; 0 to f. smb. off from doing smth. — nedot kādam iespēju kaut ko izdarīt fender ['fenda] n 1. (kamīna) režģis; 2. (automašīnas) spārns; 3. (tramvaja, lokomotīves) aizsargrežģis; 4. tauva, koka gabals (kuģa sānos trieciena mazināšanai pietauvojoties) fennel ['fenl] n bot. fenhelis feoff [fefļ sk. fief

feral ['fiaral] a formāl. 1. mežonīgs;

savvaļas-; 2. nekultivēts ferment I n ['f3:ment] 1. biol. ferments;

2. rūgšana; 3. nemiers; satraukums; II v [f3:'ment]l. rūgt; 2. raudzēt; 3. būt nemiera (satraukuma) pārņemtam; 4. satraukt

fermentable [fa'mentabl] a raudzējams fermentation [,f3:men'tei/n] n

1. fermentācija, rūgšana; 2. nemiers; satraukums

fern [f3:n] n paparde fernery ['f3:nan] n paparžu audze fern-owl ['f3:naul] n ornit. lēlis, vakarlēpis ferny ['f3:m] a papardēm noaudzis ferocious [fa'rau/as] a 1. nikns; negants; nežēlīgs; 2. sar. briesmīgs; f. heat — briesmīga tveice ferocity [fa'rnsiti] n niknums; negantums; nežēlība

ferret ['fent] I n 1. baltais sesks; 2. sar. okšķeris; II v 1. medīt ar sesku; 2. meklēt; rakņāties; o to f. out — izokšķerēt Ferris wheel ['feriswi:l] n velna rats

(atrakcija)

ferro-alloy [,fera i/'aebi] n ferosakausējums,

dzelzs sakausējums ferroconcrete [,fere i/Tcmjkriit] n dzelzbetons ferromagnetic [,fera vmaeg'netik] a

feromagnētisks ferrous ['ferss] a ķīm. dzelzs-; f. metals —

melnie metāli ferruginous [fe'ru:d3inas] a 1. dzelzi

saturošs; 2. rūsgans ferrule ['feru:l] n metāla uzgalis ferry ['fen] I n 1. pārceltuve; to cross the f. — pārcelties otrā krastā; 2. prāmis;

3. (lidmašīnu) pārtransportēšana; 4. regulārs aviotransportdienests; f. pilot — avio-transportdienesta lidotājs; 0 Charon's f. — Harona laiva; to take the f., to cross the Stygian f. — pārcelties pāri Stiksai, aiziet pie senčiem; II v 1. pārcelt (ar prāmi)',

2. pārcelties (ar prāmi)', 3, pārtransportēt (lidmašīnas)', 4. transportēt pa gaisu

ferry-boat ['fenbaut] n prāmis, laiva

(pārcelšanai pāri upei) ferry-bridge ['fenbnd3] n 1. prāmis (vilciena sastāva pārcelšanai)', 2. kāpnes starp

piestātni un prāmi ferryman ['fenman] n pārcēlājs, prāmnieks ferry service ['fen,s3:vis] n 1. prāmju satiksme; 2. jūras pārvedumu dienests; 3. lidmašīnu pārtransportēšanas dienests fertile ['f3:tail] a 1. auglīgs; ražīgs; f. soil — auglīga augsne; 2. (par sēklām) dīgtspējīgas; 3. (par iztēli) bagāts; radošs fertility [fa'tibti] n 1. auglība; ražība;

2. vaislība; 3. (iztēles) bagātums fertilization [,f3:tilai'zei/n] n 1. (augsnes) mēslošana; 2. biol. apaugļošana; ap-puteksnēšana fertilize ['f3:tilaiz] v 1. mēslot (augsni);

2. biol. apaugļot; apputeksnēt fertilizer ['f3:tilaiz3] n 1. mēslojums; mākslīgie mēsli; 2. biol. apaugļotājs; apputeksnētājs ferule ['feru:l] n 1. lineāls (skolēna sodīšanai); 2. pārn. skolas disciplīna; stingrs režīms fervency ['f3:vansi] n dedzība; kvēle fervent ['f3:vant] a dedzīgs; kvēls fervid ['f3:vid] a dedzīgs; kaislīgs; f.

partisan — dedzīgs piekritējs fervor ['f3:va] amer. sk. fervour fervour ['f3:vs] n dedzīgums; kvēlums fescue f'feskju:] n 1. rādāmais kociņš;

2. bot. auzenes festal ['festl] a svētku-; f. music — svētku mūzika

fester f'fests] I n sastrutojums; II v 1. strutot;

pūžņot; 2. mocīt; tirdīt festival ['festivl] n 1. svētki; svinības;

2. festivāls; film f. — kinofestivāls festive ['festiv] a svētku-; the f. board —

svētku galds festivi||ty [fes'tiviti] n 1. svētki; 2. pl svinības;

wedding -ies — kāzu svinības festoon [fe'stu.'n] I n (ziedu, lapu) vītne; II v

izrotāt ar vītnēm fetal ['fi:tl] a embrionāls fetal position [.fiitlpa'zi/n] n fiziol. embrija

stāvoklis (dzemdē) fetch [fet/ļ v 1. aiziet pakaļ un atnest (vai atvest); to f. a doctor — atvest ārstu; I'll [go and] f. the bread — es aiziešu pēc

maizes (uz veikalu); 2. izraisīt (piem., asaras); to f. a deep sigh — dziļi nopūsties; 3. sar. saistīt; valdzināt; to f. the audience — aizraut klausītājus; 4. ieņemt (naudu); 5. sar. iesist; to f. smb. a blow on the head — iesist kādam pa galvu; a to f. up — ierasties; to f. up at port — pienākt ostā; 0 to f. and carry — aptekāt (kādu) fetching ['fet/ir]] a sar. pievilcīgs fete [feit] I n svētki; svinības; II v rīkot svinības (kādam par godu); suminmāt (kādu) fetid ['fetid] a smirdošs; smakojošs fetidness ['fetidnis] n smirdoņa fetish ['fi:ti/] n 1. fetišs; to make a f. of

smth. — fetišizēt kaut ko; 2. elks fetishism ['fi:ti/izam] n fetišisms fetishist ['fi:ti/ist] n fetišists fetlock ['fetlok] n spalvu kušķis (pie zirga naga)

fetology [fi:'tol9d3i] n embrioloģija fetter ['feta] I n (parasti pl) I. pineklis; 2. (arī pārn.) važas; valgi; to burst one's ~s — saraut važas; II v 1. sapīt (zirgu); 2. iekalt važās; 3. pārn. saistīts; ierobežots fetterless ['fetalis] a brīvs; ne ar ko nesaistīts fetterlock ['fetalnk] n pineklis fettle ['fetl] n stāvoklis; in good f. — labā stāvoklī; labā formā; in fine f. — lieliskā garastāvoklī fetus [Tiitas] amer. sk. foetus feuda [fju:d] I n (cilšu, ģimeņu) naids; to be at f. with smb. — būt naidā ar kādu; deadly f. — dziļš naids; to sink a f. — aizmirst naidu; II v naidoties feudb [fju:d] n vēst. lēnis feudal ['fju:dl] a feodāls; f. lord — feodālis;

f. system — feodālisms feudalism ['fjuidalizam] n feodālisms fever f'fiiva] n 1. drudzis; he has high f. — viņam ir paaugstināta temperatūra; bout of f. — drudža lēkme; brain f. — smadzeņu iekaisums; scarlet f. — skarlatīna; spotted f. — izsitumu tīfs; typhoid f. — vēdertīfs; 2. (nervu) uzbudinājums; satraukums; at f. pitch — ārkārtīgā satraukumā; in a f. of impatience — drudžainā nepacietībā; 0 mike f. — bailes mikrofona priekšāfiddler

(iesācējiem, uzstājoties pa radio) fevered ['fi:vsd] a 1. drudžains; 2. uzbudināts; satraukts; f. imagination — pārkairināta iztēle fever heat ['fi:vshi:t] n 1. drudzis, paaugstināta temperatūra; 2. ārkārtīgs uzbudinājums (vai satraukums) feverish ['fi:van/] a 1. drudžains; f. dreams — drudžaini sapņi; 2. uzbudināts; satraukts

few [fju:] I n neliels skaits; nedaudzi; a f., some f. — daži; nedaudzi; a good f., quite af. —krietni daudz; the f. —mazākums; n a maz; nedaudz; in f. words — dažos vārdos; 0 f. and far between — reti; retu reizi fez [fez] n feska fiance [fi'onsei] n līgavainis fiancee [fi'onsei] n līgava fiasco [fi'aeskau] n fiasko, neveiksme fiat ['faiaet] n lat. dekrēts; rīkojums fiat money ['faiaet,mAni] n amer. (ar zeltu

nenodrošināta) papīra nauda fib [fib] sar. I n meli; nieki; to teli ~s —

melst niekus; II v melot; melst fibber ['fibs] n melis; melkulis fiber ['faiba] amer. sk. fibre fibre ['faiba] n 1. šķiedra; glass f. — stikla šķiedra; 2. raksturs; daba; man of coarse f. —skarba rakstura cilvēks fibred ['faibad] a šķiedrains fibreglass ['faibaglcus] n stiklplasts fibril ['faibril] n 1. anat. nervu šķiedra;

2. bot. fibrilla fibrillation [,faibri'lei/n] n 1. (asins) [sajrecēšana; 2. med. mirgošana; mirgošanas aritmija fibrin ['faibnn] nfiziol. fibrins fibroid ['faibroid] I n med. fibroids, fibrozs

audzējs; II a fibrozs; šķiedrains fibroin ['faibrauin] n bioķīm. fibroīns fibroma [fai'brsums] n (pl fibromata

[fai'braumats]) med. fibroma fibromata sk. fibroma fibroses sk. fibrosis

fibrosis [fai'brsusis] n (pl fibroses [fai'brausiiz]) med. fibroze

fibrous ['faibras] a fibrozs, šķiedrains fibula ffibjub] n (pl fibulae ['fibjuli:]) anat.

mazais liela kauls fibulae sk. fibula

fickle ['fikl] a nepastāvīgs; mainīgs; svārstīgs; f. disposition — svārstīgs raksturs; f. weather — mainīgs laiks fickleness ['fiklnis] n nepastāvīgums;

mainīgums; svārstīgums fiction ['fik/n] n 1. izdomājums; 2. beletristika, daiļliteratūra; science f. — zinātniskā fantastika; jur. fikcija; legal f. —juridiska fikcija fictional ['fik/nal] a 1. izdomāts; sadomāts;

2. beletristisks fiction-monger ['fik/njnAijgs] n izdomātājs; melis

fictitious [fik'ti/as] a 1. izdomāts; neīsts; f. name — pieņemts vārds; 2. fiktīvs; f. marriage — fiktīvas laulības; 3. melīgs; liekuļots; f. tears — liekuļotas asaras fid [fid] n 1. ķīlis; 2. pl sar. milzums fiddle ['fidl] Irti. sar. vijole; 2. sl. blēdība; krāpšana; 3. sl. zemrokas tirgošanās; 4. sl. aresta orderis; 0 face as long as f. — drūma seja; fit as a f. — vesels kā rutks; to hang up one's f. — atstāt darbu; to play first f. — spēlēt pirmo vijoli; to play second f. — ieņemt otršķirīgu stāvokli; II v 1. sar. spēlēt (čīgāt) vijoli; 2. niekoties, blēņoties (ar kaut ko); to f. with the pipe — grozīt rokās pīpi; 3. sl. blēdīties; krāpties; to f. the accounts—viltot rēķinus; <=> to f. about — slaistīties apkārt; to f. away — izšķiest; izšķērdēt; to f. away one's time — velti izšķiest laiku fiddle-bow ['fidlbau] sk. fiddle-stick I fiddle-case ['fidlkeis] n vijoles futlāris fiddle-de-dee [.fidldi'di:] n nieki; blēņas fiddle-faddle ['fidlfaedl] I n (parasti pl) sar. sīkumi; nieki; II a sīks; niecīgs; III v niekoties

fiddle-head ['fidlhed] n 1. kokriezums (kuģa

priekšgalā); 2. sar. tukšgalvis fiddler ['fidta] n 1. (sev. ielas) vijolnieks; 2. sl. blēdis; krāpnieks; 3. amer. sar. sliņķis; slaistsfiddlestick

fiddlestick ['fidlstik] I n (vijoles) lociņš; II

inf. ~s! — nieki!, blēņas! fiddling ['fidliT]] a sīks; niecīgs; f. little

job — nieka darbs fideism ['faidnzm] n fideisms fidelity [fi'debti] n 1. (to) uzticība;

2. precizitāte; pareizība; f. of sound recording — skaņu ieraksta precizitāte

fidget ['fidyt] Inl. (parasti pl) nemiers; nervozitāte; to have the ~s — uztraukties ; nervozēt; 2. sar. nemiera gars; II v 1. grozīties; dīdīties; don't f.! — negrozies!, sēdi mierīgs!; 2. uztraukties; nervozēt;

3. uztraukt; darīt nervozu fidgety ['f^ati] a nemierīgs; dīdīgs fief [fi:f] « vēst. lēņu muiža fie-fie ['faifai] a nepieklājīgs

field [fi:ld] Irti. lauks; tīrums; 2. (ledus, sniega) klajums; 3. (sporta) laukums; 4. kaujaslauks; to hold the f. —

noturēt pozīcijas; to lose the f. — zaudēt kauju;

5. (darbības) lauks; nozare; the best man in his f. —labākais speciālists savā nozarē; that is not my f. — tā nav mana specialitāte; what's your f.? — kāda ir jūsu specialitāte?;

6.fiz. lauks; gravitational f. — gravitācijas lauks; megnetic f. — magnētiskais lauks; f. of vision — redzeslauks; 7. (sacensības, spēles) dalībnieki; 8. ģeol. atradne; coal ~s — akmeņogļu atradnes; 9. glezn. fons; pamats; 0 fair f. and no favour — vienādas izredzes visiem; to leave smb. a clear f. — ļaut kādam rīcības brīvību; II v 1. sp. noķert bumbu (kriketā); 2. sūtīt spēles laukumā; they ~ed a strong team — viņiem bija stipra komanda; 3. atbildēt bez sagatavošanās; to f. the questions — atbildēt uz negaidītiem jautājumiem (par lektoru)

field-and-track [,fi:kbn cTtraek] a vieglatlētikas-; f.-a.-t. athletics — vieglatlētika

field-artillery [,fi:lda:'tibri] n mii. lauka

(vieglā) artilērija field-day ['fiildeij n 1. mii. manevri; taktiskas nodarbības uz lauka; 2. (sev. amer.) sporta nodarbībām veltīta diena (skolā, koledžā); 3. ievērojama (laimīga) diena

field-events ['fi:ldi,vents] n pl sacensības vieglatlētikas sporta veidos (izņemot skriešanu) fieldfare ['fuldfea] n pelēkais strazds field-glasses ['fi:ld,gla:siz] n pl lauka binoklis

field-gun ['fi:ldgAn] n mii lauka (vieglais) lielgabals

field-hand ['fiildhaend] n amer. laukstrādnieks

field-hospital [.fiildlmspitl] n 1. karalauka

slimnīca; 2. sanitārā mašīna field-house ['fi:ldhaus] n 1. sporta inventāra

glabātava (stadionā); 2. slēgta manēža field-judge ['fi:ldd3Ad3] n sp. tiesnesis uz laukuma

Field Manual [.fkld'maenjual] n mii. kaujas

reglaments field-marshal [,fi:ld'ma:/l] n feldmaršals field-mouse ['fi:ldmaus] n lauka pele field-officer ['fiildofiss] n štāba virsnieks

(majors vai pulkvedis) fieldsman ['fūldzman] n bumbas ķērājs (kriketā)

field-sports ['fi:ldspo:ts] n pl sports brīvā

dabā (makšķerēšana, medības, šaušana) field-test I n ['fi:ldtest] lauka izmēģinājumi;

II v [fūld'test] izmēģināt uz lauka field-work [fi:ldw3:k] n 1. (ģeologa) darbs uz lauka; 2. faktu materiāla (statistisko datu) vākšana uz vietas (zinātniskam darbam); 3. mii. lauka nocietinājumi fiend [fi:nd] n 1. velns, sātans; 2. ļaundaris; nezvērs; a very f. — tīrais velns; 3. (slikta ieraduma) upuris (vergs); drug (amer. dope) f. — narkomāns fiendish ['fi:ndi/] a 1. velnišķīgs; ļauns; f. cruelty — velnišķīga nežēlība; 2. sar. velnišķīgs; viltīgs; f. plan — velnišķīgs nodoms

fierce [fbs] a 1. nikns; nežēlīgs; 2. (par vēju, vētru) stiprs; negants; 3. kvēls; nevaldāms; f. desire — kvēla vēlēšanās; 4. amer. sar. neciešams; pretīgs fiery ['fain] a 1. ugunīgs; kvēlojošs; degošs; f. eyes pārn. — ugunīgs skatiens; 2. iekarsīgs; ātrsirdīgs; f. temper — ātrafigured-head

daba; 3. viegli uzliesmojošs; sprāgstošs fiesta [fi'esta] n svētki fifteen [,fifti:n] I n sp. regbija spēlētāju

komanda; II num piecpadsmit fifteenth [,fifti:n0] I n piecpadsmitā daļa;

n num piecpadsmitais fifth [fife] Inl. piektā daļa; 2. mūz. kvinta; II num piektais; 0 f. wheel — piektais ritenis fifth column [.fifB'kobm] n pol. piektā kolonna

fifties ['fiftiz] n pl (the f.) piecdesmitie gadi fiftieth ['fiftiiG] I n piecdesmitā daļa; II num

piecdesmitais fifty ['fifti] num piecdesmit fifty-fifty [.fifti'fifti] adv līdzīgās daļās; uz pusēm; to go f.-f. — dalīt līdzīgās daļās; on a f.-f. basis — uz līdzīgiem pamatiem fig [fig] n 1. vīģe; 2. vīģeskoks; 0 not to care

af. —ne nieka nebēdāt fight [fait] Inl. cīņa; kauja; finish f. amer — cīņa līdz galam; running f. — 1) atkāpšanās ar kaujām; 2) pārn. neatlaidīga savu pozīciju aizstāvēšana; to make a poor f. — izrādīt vāju pretestību; to put up a good f. — cīnīties vīrišķīgi; 2. kautiņš; 3. cīņas gars; to show f. — būt cīņas spara pilnam; II v (p. un p.p. fought [fo:t]) 1. cīnīties; kauties; karot; 2. izcīnīt; to f. a fierce battle — izcīnīt sīvu kauju; 3. aizstāvēt; atbalstīt (cīņā); to f. a case — aizstāvēt lietu (tiesā); 4. uzrīdīt citu citam; to f. cocks — rīkot gaiļu cīņas; to f. back — pretoties; to f. down — uzvarēt; to f. off — atsist; atvairīt; to f. out — izcīnīt; 0 to f. a lone hand — cīnīties vienam; to f. one's own hand — aizstāvēt savas intereses; to f. one's way — lauzt sev ceļu; to f. shy of smb. — vairīties no kāda fightback ['faitbask] n 1. pretuzbrukums;

2. (arī pārn.) pretsitiens fighter ['faita] n 1. cīnītājs; karotājs; 2. bokseris; cīkstonis; 3. av. iznīcinātājs; f. bomber — bumbvedējs iznīcinātājs; f. pilot — lidotājs iznīcinātājs

fighting f'faitit]] Inl. cīņa; kauja; hand-to-

hand f. — tuvcīņa; house-to-house f. — cīņa par katru māju; street f. — ielu cīņas;

2. kautiņš; II a 1. cīņas-; kaujas-; f. compartment — kaujas nodaļa; 2. kaujiniecisks; 0 f. chance — izredzes uzvarēt ar cīņu fighting-cock ['faitirjkok] n 1. cīņas gailis; 2. kauslis

fighting-fit ['faitirjfit] a 1. kaujasspējīgs;

2. labā formā; lieliskā stāvoklī fig-leaf ['figli:f] n vīģes lapa figment ['figmant] n izdomājums; fikcija;

f. of the imagination — iztēles auglis fig-tree ['figtri:] n vīģeskoks figuration [.figju'rei/n] n 1. veidošana;

2. veidojums; forma; 3. ornamentēšana figurative ['figjurativ] a 1. figurāls; pārnests; in a f. sense — pārnestā nozīmē; 2. metaforisks; gleznains, tēlains; f. style — tēlains stils; 3. tēlains, plastisks; f. art — tēlotājmāksla figure ['figs] Inl. figūra, augums; to keep one's f. — saglabāt slaidu augumu; 2. personība; person of f. — izcila personība; public f. — sabiedrisks darbinieks; 3. attēls; portrets; statuja; lay f. — manekens; 4. (grāmatas) ilustrācija; zīmējums; diagramma; 5. cipars; double ~s — divciparu skaitļi; in round ~s — apaļos skaitļos; 6. pl aritmētika; to be quick at ~s — veikli rēķināt; 7. mat. figūra; ķermenis; 8. (arī f. of speech) lit. retoriska figūra; trops; 9. (daiļslidošanas) figūra; (dejas) solis; 10. (auduma) raksts; 11. cena; to buy at a high (or low) f. — pirkt par dārgu (vai lētu) cenu; 0 to cut a fine f. — atstāt labu iespaidu; to cut a poor f. — atstāt sliktu iespaidu; to cut no f. — būt nenozīmīgam; II v 1. attēlot (grafiski); 2. iedomāties; iztēloties; 3. figurēt; 4. apzīmēt ar cipariem; 5. aprēķināt; 6. izrotāt ar rakstiem; <=> to f. on amer. — paļauties (uz); cerēt (uz); to f. on a success — cerēt uz panākumiem; to f. out amer. — 1) izskaitļot; aprēķinat; 2) saprast; izprast; to f. up — saskaitīt figured f'figsd] a 1. rakstains; f. silk —

rakstains zīds; 2. metaforisks; tēlains figurehead ['figahed] n 1. kuģa priekšgalafigure-skating

rotājums; 2. nomināls vadītājs figure-skating ['figa.skeitit]] n daiļslidošana figurine ['figjuri:n] n statuete fig-wort ['figw3:t] n bot. cūknātre filament ['filamant] n 1. pavediens; šķiedra;

2. el. kvēldiegs

filamentous [.fila'mentas] a šķiedrveida-;

šķiedrveidīgs filature ['filat/a] n 1. zīda iegūšana no

kokoniem; 2. āda vērptuve filbert ['filbat] n 1. dižlazda; 2. (dižlazdas) rieksts

filch [filtfl v nozagt, nočiept

file8 [fail] I n 1. vīle; 2. (nagu) vīlīte;

3. pārn. slīpējums; 4. sar. slīpēts zellis; old (deep) f. — rūdīts blēdis; II v 1. vīlēt; 2. pārn. noslīpēt (stilu); <=• to f. away (down, off) — 1) novīlēt; 2) pārn. noslīpēt

fileb [fail] I n 1. aktu vāki; lieta (ar dokumentiem); loose-leaf f. — ātršuvējs; 2. kartotēka; personai f. — dosjē; 3. (kopā sašūtu avīžu) komplekts; 4. inform, fails; II v 1. reģistrēt; iešūt (vākos); pievienot (lietai); 2. sakārtot

kartotēkā; 3. nodot arhīvā; 4. amer. iesniegt (dokumentus); to f. a resignation — iesniegt atlūgumu; 5. sniegt ziņojumu pa telefonu (telegrāfu) filec [fail] Inl. mii. ierinda; rinda; blank f. — nepilna rinda; to march in f. — soļot kolonnā pa divi; in single (Indian) f.— kolonnā pa vienam; II v mil. soļot kolonnā; = to f. away — aizsoļot pa vienam (pa divi); to f. in — iesoļot rindā; to f. out — aizsoļot rindā file-cabinet ['fail.kaebimt] n kartotēka filer ['faila] n 1. ātršuvējs; reģistrators;

2. darbvedis, lietvedis filet ['filei] n tīkla darbs (rokdarbu veids) filial ['filial] a 1. dēla-; meitas-; f. duty —

dēla pienākums; 2.: f. branch — filiāle filiation [.fili'ei/n] n 1. (from) izcelšanās; 2. jur. paternitātes noteikšana; 3. (valodas) atzarojums; 4. filiāle filibuster ['filibASta] I n 1. filibustieris, pirāts; 2.amer.pol. obstrukcionists; II v 1. nodarboties ar pirātismu; 2. amer. pol. rīkot obstrukciju

filigree ['filigri:] a filigrāns

filing ['faihiļ] n (dokumentu) sistematizācija

filing cabinet ['failirj.kaebinit] n

1. dokumentu skapis; 2. kartotēka filing card ['failit]ka:d] n kartotēkas kartīte filing clerk ['failir]kla:k] n darbvedis, lietvedis

filings ['failiqz] n pl metāla skaidas fill [fil] I n 1. pietiekams daudzums; f. of tobacco — šķipsna tabakas (lai piepildītu pīpi); 2. sāts; to eat one's f. — saēsties; to weep one's f.— izraudāties no sirds;

3. amer. (dzelzceļa) uzbērums; II v

1. [pie]pildīt; to f. a bucket with water — pieliet spaini ar ūdeni; to f. one's heart with joy — pildīt sirdi ar prieku;

2. [pie]pildīties; her eyes ~ed with tears — viņai acīs saskrēja asaras; sails ~ed with the wind — 1) buras piepūtās vējā; 2) vēja piepūstas buras; 3. aizpildīt; aizbāzt; aizbērt; to f. a tooth — aizblombēt zobu;

4. ieņemt (amatu); pildīt (pienākumus);

5. izpildīt (pasūtījumu); 6. pagatavot zāles (pēc receptes); 7. aizpildīt (brīvo laiku); = to f. in — 1) aizpildīt; aizbāzt; 2) izpildīt (veidlapu); to f. in one's name — ierakstīt savu vārdu; 3) piepildīt; 4) aizstāt; aizvietot; 5) sar. informēt; darīt zināmu; to f. out —

1) piebriest; kļūt tuklākam; her cheeks have ~ed out — viņas vaigi kļuvuši apaļāki;

2) izpildīt (veidlapu); to f. up — l)piepildīt; the hall was ~ed up — zāle bija pilna; 2) piepildīties; 3) aizstāt, aizvietot; 4) aizpildīt (brīvo laiku); 0 to f. the bill amer. — atbilst, būt piemērotam; does this f. the bill? — vai tas jūs apmierina?

filler ['fila] n 1. pildviela; 2. pildījums;

3. (šāviņa) lādiņš; 4. piltuve

fillet ['fiht] I n 1. lente, saite (ap galvu); 2. kul. fileja; II v 1. apsiet (ar lenti, saiti); 2. kul. pagatavot fileju fill-in ['film] n 1. pagaidu aizstājējs; 2. īsa

informācija filling ['filiiļ] n 1. pildīšana; 2. (degvielas) iepildīšana; 3. (zoba) plomba; 4. kul. pildījums; 5. (šāviņa) lādiņš filling station ['filuj.stei/n] n 1. degvielas

uzpildes stacija; 2. amer. sl. veikals, kur pārdod alkoholu fillip ['filip] I n 1. knipis; 2. stimuls, pamudinājums; 3. nieks, sīkums; not worth a f. — ne graša vērts; II v 1. iesist knipi; 2. stimulēt, pamudināt fillister ['filista] n tehn. falcēšana; gropēšana filly ['fill] n 1. (jauna) ķēve; 2. draiskule film [film] Irti. plēve; plāna kārta; f. of dust — putekļu kārta; f. of mist — viegla dūmaka; 2. fotofilma; 3. [kino]filma; to shoot a f. — uzņemt filmu; 4. smalks pavediens; II v 1. (ari to f. over) pārklāties ar plēvi; 2. filmēt, uzņemt filmā; 3. filmēties film-goer ['film.gaua] n kinoskatītājs filming ['filmir]] n filmēšana, kinouzņemšana filmize ['filmaiz] v ekranizēt filmland ['filmlaend] n

kinopasaule film library [.film'laibran] n 1. filmotēka;

2. kinofotomateriālu glabātava filmsetting ['film.setii]] n poligr.

fotosalikums ar literu attēlu fotofilmā film-star ['filmsta:] n kinozvaigzne film-strip ['filmstnp] n diafilma film test ['filmtest] n kinomēģinājums filmy ['filmi] a 1. pārklājies ar plēvi; 2. aizmiglots; 3. plāns, smalks; f. clouds — viegli mākoņi filter ['filto] I n filtrs; Dvi. filtrēt; kāst; 2. filtrēties; 3. (arī to f. through) pārn. atkļūt (par ziņām); 4. novirzīt (satiksmi) pa kreisi (Anglijā)

filter-bed ['filtabed] n tehn. filtrācijas slānis filter tip ['filtatip] n 1. (cigaretes) filtrs;

2. cigarete ar filtru filter-tipped ['filtatipt] a\ f.-t. cigarette —

cigarete ar filtru filth [fil0] « 1. netīrumi; mēsli; 2. neķītrība;

izvirtība; 3. gānīšanās; neķītras lamas filthy ['filGi] a 1. netīrs; dubļains; 2. pretīgs;

derdzīgs; 3. neķītrs; izvirtis filtrate I n ['filtnt] ķīm. filtrāts; II v ['filtreit] filtrēt

filtration [fil'trei/n] n filtrācija, filtrēšana

fin [fin] n 1. (zivs) spura; 1. av. ķīlis;

stabilizators; 3. sl. roka; 4. pl sp. peldspuras finable ['fainsbl] a sodāms (ar naudas sodu)

finagle [fi'neigl] v sar. piekrāpt, piešmaukt; to f. smb. out of smth. — izkrāpt kādam kaut ko

final ['fainl] I n 1 .pl fināls; finālspēle;

2. pl gala eksāmeni; to take one's ~s — nokārtot gala eksāmenus; 3. sar. visjaunākais laikraksta izdevums; II a

1. pēdējais; gala-; beigu-; f. chapter — pēdējā nodaļa; f. results — gala rezultāti; in the f. analysis — galu galā; 2. galīgs; izšķirošs; f. decision — galīgs lēmums; is that f.? — vai tas ir galīgi nolemts?;

3. gram, nolūka-; f. clause — nolūka apstākļa palīgteikums

finale [fi'na:h] n mūz. fināls

finalist ['fainalist] n finālists, finālsacensību

dalībnieks finality [fai'naebti] n pabeigtība finalize ['fainalaiz] v 1. pabeigt; 2. noformēt

(līgumu u.tml.) finally ['fainali] adv 1. beidzot; 2. galīgi finansē [fai'naens] I n 1. finanses, naudas attiecības; system of f. — finansu sistēma;

2.pl finanses, ienākumi; family ~s — ģimenes budžets; 0 high f. — lielas finansiālas operācijas; II v 1. finansēt; 2. kārtot finansiālus darījumus

finance company [fai'naens.kAmpani] «

aizdevumu kase financial [fai'naen/1] a finansu-; finansiāls; f. year — finansu gads; f. standing — finansiālais stāvoklis financier [fai'naensia] n finansists finch [fint/] rt žubīte

find [faind] I n atradums; atklājums; great f. — vērtīgs atradums; II v 1. atrast; atklāt; to f. means — atrast līdzekļus; 2. atrast; sastapt; to f. smb. at home — sastapt kādu mājās; 3. [ie]gūt; to f. satisfaction in one's work — gūt apmierinājumu savā darbā;

4. aizsniegt; trāpīt; the bullet found its mark — lode trāpīja mērķī; 5. uzskatīt; to f. it necessary — uzskatīt par nepieciešamu;

6. pārliecināties; nākt pie atziņas;

7. apgādāt; nodrošināt; 8. jur. atzīt (par vainīgu); <= to f. out — atklāt ; uzzināt; izdibināt; to f. out the truth — uzzināt

patiesību; to f. smb. out — atmaskot kādu; 0 to f. oneself — 1) nokļūt; nonākt; 2) atrast savu aicinājumu; to f. one's feet — 1) iemācīties staigāt; 2) nostāties uz kājām; iegūt patstāvību; to f. one's tongue (voice) — atgūt valodu; to f. one's way — 1) atrast ceļu; 2) iekļūt; nokļūt; how did it f. its way into print? — kā tas nokļuva presē?; to f. fault (with) — pelt; kritizēt; to f. favour — iegūt labvēlību finder ['fainda] n 1. atradējs;

2. tehn. meklētājs; 3. fot. skatu meklētājs finding ['faindii]] n 1. atradums; atklājums;

2 .jur. (tiesas) spriedums; 3. pl iegūtie dati; iegūtās ziņas; 4. pl (apģērba) piederumi fine" [fain] I n soda nauda; II v uzlikt naudas

sodu, sodīt ar naudas sodu fineb [fain] I a 1. jauks; lielisks; f. view — jauks skats; to have a f. time — lieliski pavadīt laiku; 2. smalks; sīks; f. sand — smalkas smiltis; f. thread — smalks diegs;

3. (par laiku) jauks; skaidrs; 4. smalks; izsmalcināts; f. distinction — smalka nianse; f. intellect — izsmalcināts prāts; f. point — delikāts jautājums; f. taste — smalka gaume; 5. augstas kvalitātes-; tīrs; f. gold — tīrs zelts; 6. smalks; precīzs; f. mechanics — smalkmehānika; 7. ass; smails; f. pencil — smalks zīmulis; 0 to be as f. as silk — justies brīnišķīgi; one f. day — kādā jaukā dienā; one of these f. days — kādreiz; II v 1. attīrīt (no piejaukumiem)', 2. kļūt skaidrākam; the weather ~d — laiks noskaidrojās; <=> to f. away (down, off) — kļūt smalkākam; III adv 1. smalki; to chop up f. — smalki sagriezt; 2. sar. jauki; lieliski; 0 to cut (run) it too f. — atlicināt pārāk maz (piem., laika)

fine arts [,fain'a:ts] n tēlotājmāksla fine-drawn [,fain'dro:n] a 1. šūts nemanāmiem dūrieniem; 2. smalks; f.-d. arguments — smalki argumenti; 3. sp. optimāls (par cīkstoņa, boksera svaru)

fine-fleece [,fain'fli:s] a smalkvilnas-;

f.-f. sheep — smalkvilnas aitas fine-grained [.fain'greind] a sīkgraudains

finely-fibred [.fainli'faibad] a smalk-

šķiedras-; sīkšķiedras-fineness ['fainnis] n 1. smalkums; 2. (metāla) tīrība, augsts metāla saturs; 3. (cēlmetālu) raudze; 4. augsta kvalitāte; 5. asums; smalkums; f. of intellect — prāta asums; 6. av. aerodinamiska īpašība fine print [.fain'pnnt] n poligr. sīks iespiedums

finery ['fainan] n 1. grezns tērps; cheap f. — lētas rotaslietas; 2. krāšņums; garden in its autumn f. — dārzs rudens krāšņumā fine-spun [.fain'spAn] a 1. (par audumu)

smalks; 2. (par intrigu) smalki savērpts finesse [fi'nes] n 1. smalkums; taktiskums;

2. viltība; veikls paņēmiens fine-tooth comb [fain'tuiB'ksom] n smalka ķemme; 0 to go over with a f.-t. c. — rūpīgi izpētīt (pārmeklēt) fine-tune [,fain'tju:n] v 1. smalki noregulēt (radiouztvērēju u.tml.); 2. precīzi regulēt; sīki reglamentēt (ekonomiku u.tml.) finger ['finga] I n 1. (rokas, cimda) pirksts;

2. (pulksteņa, mērinstrumenta) rādītājs;

3. tehn. tapa; pirksts; 0 by a ~'s breadth — tik tikko; to bum one's ~s, to get one's ~s bumed — apdedzināt pirkstus; to dip one's ~s in smth. — iejaukties kaut kur; to have a f. in the pie — būt iejauktam kaut kur; his ~s are all thumbs — viņam viss krīt no rokām laukā; viņš ir ļoti neveikls; to lay (put) a f. on smth. — tieši norādīt uz kaut ko; uztaustīt vārīgo vietu; to let slip through one's ~s — izlaist no rokām; to look through one's ~s at smth. — skatīties caur pirkstiem uz kaut ko; not to lift (move, raise, stir) a f. — ne pirksta nepakustināt; to turn (twist, wind) smb. round one's little f.— tīt kādu ap pirkstu; to work one's ~s to the bone — strādāt nepiekusis; II v 1. piedurties ar pirkstiem; aiztikt; aptaustīt; 2. spēlēt (mūzikas instrumentu); 3. sl. ņemt kukuļus; zagt; 4. sl. paziņot par kādu policijai

finger-alphabet ['fiqgsr.aelfabit] n

kurlmēmo ābece finger-board ['fu]g9bo:d] n grifs; klaviatūra

finger-end ['fiqgarend] sk. finger-tip fingering3 ['fi^ganrj] n 1. pieskaršanās; aptaustīšana; 2. (mūzikas instrumenta) spēlēšana; 3. mūz. aplikatūra fingeringb ['fiiļganiļ] n smalka vilnas dzija (zeķēm)

finger-mark ['fnjgamaik] I n (netīra) pirksta nospiedums; II v notraipīt ar (netīriem) pirkstiem

fingernail ['fiqganeil] n nags; 0 to the ~s — pilnīgi

finger-paint ['firjgapemt] I n nomazgājama krāsa zīmēšanai; II v zīmēt ar pirkstiem (mērcot tos nomazgājamā krāsā) finger-plate ['firjgapleit] n durvju slēdzenes

aizsargplāksnīte finger-post ['fitjgspsust] n ceļa rādītājs fingerprint ['firjgspnnt] I n 1. pirksta nospiedums (dokumentā)', to take smb.'s ~s — noņemt kāda pirkstu nospiedumus; 2. (pilsētas u.tml.) raksturiga pazīme; II v 1. noņemt pirkstu nospiedumus; 2. pazīt pēc raksturīgām pazīmēm; to f. missiles — noteikt raķetes tipu finger-stall ['fnjgastoil] n aizsargapvalks

(ievainotam) pirkstam fingertip ['fiijgstip] n pirksta gals; 0 to have at one's ~s —zināt kā savus piecus pirkstus; to one's ~s —caurcaurēm finicky ['finiki] a izvēlīgs; klīrigs fining ['faini»]] n tehn. attīrīšana, rafinēšana finis ['finis] n beigas; nobeigums finish ['fini/] I n 1. beigas; nobeigums; to be at the f. — būt klāt pie (sacensību u.tml.) beigām; to fight to a f. — cīnīties līdz galam; 2. sp. finišs; 3. pabeigtība; (izveidojuma) pilnība; her manners lack f.— viņas manierēm trūkst smalkuma; 4. nostrādājums; apdare; 5. tekst. apretūra; II v 1. beigt; 2. beigties; 3. pabeigt; novest līdz galam; 4. apēst; izdzert; 5. sar. nomocīt; nobeigt; the long march almost ~ed him — ilgais pārgājiens gandrīz nobeidza viņu; 6. sp. finišēt; 7. nostrādāt; apdarināt; 8. tehn. apretēt; <=• to f. off — 1) nogalināt; nobeigt; to f. off a wounded beast — nobeigt ievainoto zvēru; 2)

pabeigt; to f. up — 1) pabeigt; novest līdz galam; 2) apēst; izdzert; to f. with — pārtraukt attiecības finished ['fim/t] a 1. pabeigts; gatavs; f. goods — gatavi izstrādājumi; 2. pilnīgs; izkopts; f. manners — izkoptas manieres; f. gentleman — īsts džentlmenis finisher ['fini/a] n 1. apretētājs; 2. sar.

pēdējais (izšķirošais) trieciens finishing ['fini/ii]] I n 1. pēdējā apdare; 2. tekst. apretūra; II a nobeiguma-; beigu-; to give (put) the f. touches — piešķirt pēdējo slīpējumu finite ['fainait] a 1. ierobežot; 2.: f. verb

gram. — darbības vārds finitā formā fink [fiijk] amer. sl. I n 1. streiklauzis; 2. ziņu pienesējs; 3. nelietis; II v 1. būt par streiklauzi; 2. pienest ziņas; = to f. out sl. — 1) izgāzties; 2) lauzt solījumu Finn [fin] n soms; somiete finnan ['finan] n (arī f. haddock) kūpināta pikša

Finn-class yacht ['finkla:s'jot] n "Finn"

klases jahta (švertlaiva) Finnish ['fini/] I n somu valoda; II a somu-Finno-Ugric [iinau'juignk] a somugru- (par

valodām) finny f'fini] a spurains fiord [fjo:d] n fjords

fir [f3:] n 1. egle; silver f. — dižegle, baltegle;

2. egļu koks fir-cone ['f3:faun] n egļu čiekurs fire ['faia] I n 1. uguns; liesma; to be on f. — degt; to catch (take) f. — aizdegties; to set on {., to set f. to — aizdedzināt; to strike f.— uzšķilt uguni; 2. ugunskurs; uguns (krāsnī, kamīnā); electric f.— elektriskā krāsns; elektriskais kamīns; gas f. — gāzes plīts (kamīns); to light the f., to make up f.— iekurināt krāsni; to nurse the f.— uzturēt uguni; to stir (poke) the f.— sabikstīt pagales; 3. ugunsgrēks; 4. dedzība; kvēle; 5. mii. uguns; apšaude; running f. — 1) skrejuguns; 2) pārn. kritisku piezīmju birums; to be under f. — tikt apšaudītam; to open f.— 1) atklāt uguni; 2) pārn. uzstāties pret (kādu)', to stand f. —

1) izturēt pretinieka uguni; 2) pārn. izturēt kritiku (pārbaudi); 0 between two ~s — starp divām ugunīm; to light f. with f. — izdzīt velnu ar belcebulu; to flash (shoot) f. — šķilt zibeņus (par acīm); to go through f. and water — iziet caur uguni un ūdeni; to play with f. — rotaļāties ar uguni; to pull (snatch) smb. out of f. — izpestīt kādu no

nelaimes; to set the Thames on f. — paveikt kaut ko neparastu; II v 1. aizdedzināt; pielikt uguni; 2. aizdegties; 3. kurināt; uzturēt uguni; 4. šaut; 5. iekvēlināt; iejūsmināt; 6. apdedzināt (ķieģeļus); kaltēt (tabaku, tēju); 7. sar. atlaist (no darba); = to f. away sar. — sākt; f. away! — sper vaļā!; to f. off — 1) izšaut;

2) izgrūst (nepārdomātus vārdus); to f. out sar. — padzīt, atlaist; to f. up — aizsvilties; iekarst

fire-alarm ['faiareļcum] n 1. ugunsgrēka trauksme; 2. automātisks ugunsgrēka signāls

firearm ['faisra:m] n (parasti pl)

šaujamierocis fireball ['faiaboil] n 1. bolīds; meteors;

2. lodveida zibens firebar ['faiaba:] n tehn. ārdstienis firebase ['faiabeis] n mii. ugunsbāze firebird ['fai3b3:d] n mii. 1. vadāmā torpēda;

2. zenītreaktīvais šāviņš firebomb ['faiabom] mil. I n degbumba; II v

mest degbumbas firebox ['faiabnks] n tehn. kurtuve firebrand ['faiabraend] n I. degoša pagale;

2. kūdītājs, musinātājs firebreak ['faiabreik] n ugunsdrošības josla (mežā)

firebrick ['faisbnkļ n ugunsizturīgs ķieģelis fire-brigade ['faiabn.geid] n ugunsdzēsēju

komanda firebug ['faiabAg] n sl. dedzinātājs fireclay ['faiaklei] n ugunsizturīgs māls firecock ['faiakok] n ugunsdzēsības krāns fire-control ['faiakan.traul] n 1. cīņa ar meža

ugunsgrēkiem; 2. mii. ugunsvadība firedamp ['faisdaemp] n raktuvju gāze;

sprāgstošā gāze

fire-department [.faiadi'paitmant] n amer.

ugunsdzēsēju depo firedrill ['faiadnl] n 1. ugunsdzēsēju komandas mācības; 2. ugunsdrošības apmācības iedzīvotājiem fire-eater ['faia.iita] n 1. ugunsrijējs (burvju

mākslinieks); 2. kauslis fire-engine ['fai3r,end3in] n 1. ugunsdzēsēju

mašīna; 2. ugunsdzēsēju šļūtene fire-escape ['faian.skeip] n ugunsdzēsēju kāpnes

fire-extinguisher ['faiank.stiqgwi/a] n

ugunsdzēsis, ugunsdzēsības aparāts firefly ['faiaflai] n jāņtārpiņš fireguard ['faisga:d] n kamīna režģis fire-hose ['faiahauz] n ugunsdzēsēju šļūtene fire-insurance ['faisrin./usrans] n apdrošināšana pret ugunsgrēku fire-irons ['faiar.aianz] n pl kamīna

piederumi firelight ['faialait] n kamīna gaisma fire-lighter ['faia.laita] n aizkurs, iekurs fireman ['faiamsn] n 1. ugunsdzēsējs;

2. kurinātājs; 3. spridzinātājs fireplace ['faiapleis] n 1. kamīns; 2. pavards fireplug ['faiaplAg] n hidrants, ugunsdzēsības krāns

fireproof ['faiapruifļ a ugunsdrošs; nedegošs fireside ['faiasaid] n 1. vieta pie kamīna;

2. pārn. mājas pavards; ģimenes dzīve fire station ['faia.stei/n] n ugunsdzēsēju depo

fire wall ['faiawoil] n ugunsdrošs mūris fire-water ['fai3,wo:ta] n sar., humor.

"ugunsūdens" (alkoholiski dzērieni) firewood ['faiawud] n malka; kurināmais fire-worker ['fai3,w3:k3] n pirotehniķis fireworks ['faiaw3:ks] n pl I. uguņošana;

2. pārn. prāta spožums; spoža asprātība;

3. (dusmu) uzliesmojums fire-worship ['faia,w3:/ip] n uguns pielūgšana

firing ['faiani]] n 1. šaušana; cease f.! mii — pārtraukt uguni!; 2. kurināšana; 3. kurināmais; 4. (trauku)

apdedzināšana;

5. (raķetes) palaišana; 6. (reaktīvā dzinēja) darbs

firing-ground ['faianrjgraund] n šaujlauks, poligons

firing-line ['faiarnjlain] n 1. mil. ugunslīnija; 2. (arī pārn.) priekšējās pozīcijas; to be on the f.-l. — būt priekšgalā firing-party ['faisnq.paih] n mil. 1. nošaušanai norīkota komanda; 2. salūt-komanda

firing-point ['faiariqpoint] n mil. ugunspunkts firing-squad ['faianrjskwnd] sk. firing-party firkin ['f3:kin] n (8-9 galonu) muciņa firm8 [f3:m] n firma; tirdzniecības uzņēmums firmb [f3:m] I a 1. ciets; stingrs; f. ground — cietzeme; to be on the f. ground — just stingru pamatu zem kājām; 2. stingrs; noturīgs; f. foundation — stingrs pamats; f. step — stingrs solis; 3. nemainīgs; f. prices — cietas cenas; 4. stingrs; nelokāms; f. conviction — nelokāma pārliecība; 5. noteikts; apņēmīgs; stingrs; to take f. measures — veikt stingrus pasākumus; II v 1. nobiedēt; 2. nostiprināt; HI adv stingri; cieši firmament ['fsimamant] n počt. debess jums (velve)

firmware ['f3:mwe3] n inform, speciālā atmiņā fiksēta ESM programma first [f3:st] I n 1. sākums; at f. — vispirms; from the f. — no paša sākuma; from f. to last — no sākuma līdz beigām; 2. pirmais datums; 3. augstākā atzīme (Anglijas universitātē); 4. pirmās vietas ieguvējs; 5. pl augstākā labuma preces; II a 1. pirmais; at f. sight — no pirmā acu uzmetiena; in the f. place — vispirms; 2. izcils; ievērojams; f. scholar of the day — sava laika izcilākais zinātnieks; 3. pirmšķirīgs; augstākā labuma-; 4. pirmais; vadošais; f. violin mūz. — pirmā vijole; F. Lord of the Admiralty — admiralitātes pirmais lords (jūras kara ministrs Anglijā); F. Sea Lord — jūras kara flotes priekšnieks (Anglijā); III adv 1. pirmkārt; vispirms; f. of all — vispirms; 2. pirmoreiz; 0 f. and last — visumā; f. or last — agri vai vēlu; f., last and all the time amer. — reizi par visām reizēm; IV num pirmais

first aid [,f3:st'eid] n 1. pirmā palīdzība; ātrā palīdzība; f. a. kit amer. mii. — sanitārā soma; f. a. station — pirmās palīdzības punkts; 2. tehn. avārijas remonts firstborn [,f3:s f'boin] n pirmdzimtais first-chop [,fe:s f't/op] a sar. pirmšķirīgs first-class [,f3:s r'klais] I a pirmšķirīgs; II adv 1. lielisks; 2.: to travel f.-c. — ceļot pirmajā klasē first cost [,f3:s r'kost] n ek. pašizmaksa first-cousin [,f3:s f'kAzn] n brālēns; māsīca first floor [,f3:s r'fb:] n 1. otrais stāvs;

2. amer. pirmais stāvs first-fruits [,f3:s r'fruits] n pl (ari pārn.)

pirmie augļi first-hand [,f3:st'haend] I a tiešs; f.-h. information — tiešas ziņas; II adv tieši; to learn smth. [at] f.-h. — zināt no paša pieredzes firstling ['f3:sflirj] n 1. (parasti pl) pirmie

augļi; 2. (dzīvnieka) pirmdzimušais firstly ['fcsfli] adv pirmkārt first name [,f3:s r'neun] n priekšvārds first night [,f3:s f'nait] n pirmizrāde first-nighter [,f3:st'nait3] n sar. pirmizrāžu

apmeklētājs first offender [,f3:s fa'fenda] n pirmoreiz tiesājamais

first-rate [,f3:s r'reit] I a 1. pirmšķirīgs;

2. sar. lielisks; II adv sar. lieliski first-run [,f3:s f'rAn] a (par kinoteātri) pirmā ekrāna-

first-strike [,f3:s r'straik] mil. I n (kodolieroču) pirmais trieciens; II a (par kodolieročiem) pirmā trieciena-first-string [,f3:s r'strnj] a 1. lielākais; ievērojamākais; f.-s. critics — vadošie kritiķi; 2. pamatsastāva-; f.-s. player — pamatsastāva spēlētājs firth [f3:0] n skotu 1. (upes) grīva; 2. šaurs

jūras līcis fir-tree ['f3:tri:] n egle

fiscal ['fiskal] a finansu-; f. year — finansu gads

fish" [ft/] I n(pl fish [fi/] vai fishes ['fi/iz]) 1. zivs; zivis; f. and chips — zivs ar ceptiem kartupeļiem; 2. sar. krabji; austeres;

3. sar. zivju zveja; 4. (the F. vai Fishes) Zivis (zvaigznājs un zodiaka zīme)', 5. sar. tips; big f. — liels vīrs; cool f. — nekauņa; odd (queer) f. — dīvainis; poor f. — nabadziņš; 6. amer. sl. dolārs; 0 to cry stinking f. — 1) pelt savu preci; 2) klāstīt savas nebūšanas; to feed the ~es — 1) noslīkt, barot zivis; 2) ciest no jūras slimības; to feel like a f. out of water — justies kā no laivas izmestam; a fine (nice, pretty) kettle of f.! — smalks numurs, neko teikt!; to hook (land) one's f.— paķert uz muļķi; I have other f. to fry — man ir cits kas darāms; to make f. of one and flesh (fowl) of another — izturēties neobjektīvi pret cilvēkiem; neither f. nor flesh (nor good red herring) — ne cepts, ne vārīts; ne šis, ne tas; II v zvejot; makšķerēt; = to f. for — 1) meklēt (ūdenī)', to f. for pearls — zvejot pērles; 2) sar. censties iegūt; to f. for compliments — uzprasīties pēc komplimentiem; to f. out sar. — 1) izvilkt (piem., no kabatas)', 2) izdibināt; izvilināt (noslēpumu u.tml.); to f. up — izvilkt (no ūdens); 0 to f. in troubled waters — zvejot duļķainos ūdeņos fishb [fi/] n (spē(u) marka; kauliņš fishbone ['fifbanm] n asaka fisherman ['fi/aman] n zvejnieks fishery ['fi/an] n 1. zvejniecība; 2. zvejas vieta

fish-fork ['fi/fo:k] n žebērklis fish-hook ['fi/huk] n makšķerāķis fishily ['fi/ih] adv sar. aizdomīgi fishing ['fi/ii]] n 1. zvejošana; makšķerēšana;

2. zvejošanas tiesības fishing-boat ['fi/njbaut] n zvejas laiva; zvejas kuģis

fishing expedition ['fi/irj.ekspi'di/an] n amer. sl. kompromitējošu materiālu vākšanas akcija (politiskajai diskriminācijai); neobjektīva izmeklēšanas komisija

fishing-line ['fi/irļlain] n makšķeraukla fishing-rod ['fi/iqnxl] n makšķerkāts

fishing-tackle ['fi/nļtsekl] n zvejas piederumi

fishmonger ['fi/.mAnga] n zivju tirgotājs

fish-oil ['fi/oil] n zivju eļļa

fishpond ['fi/pond] n 1. zivju dīķis;

2. humor, jūra fish-pot ['fi/pt)t] n murds fish-slice ['fi/slais] n nazis zivju griešanai fishwife ['fi/waif] n 1. zivju pārdevēja;

2. sar. rupja, ķildīga sieviete fish-works ['fi/w3:ks] n zivju kombināts;

zivju pārstrādes rūpnīca fishy ['fi/i] a 1. zivs-; 2. ar zivs piegaršu;

3. (par skatienu) neizteiksmīgs; blāvs;

4. sar. aizdomīgs; neticams; f. story — aizdomīgs stāsts

fissile ['fisail] afiz. skaldāms; šķeļams fission ['fi/n] n 1 .biol.(šūnu) dalīšanās; 2. fiz. skaldīšana; šķelšana; nuclear f. — atomkodola šķelšanās; f. product — šķelšanās produkts fissionable ['fi/nabl] a fiz. skaldāms; šķeļams fissiparity [.fisi'paenti] n biol. vairošanās daloties

fissiparous [fi'siparas] a biol. kas vairojas daloties

fissure ['fi/a] I n 1. plaisa; sprauga;

2. anat. (smadzeņu) rieva; 3. med. (kaula) plīsums; II v [sa]plaisāt

fist [fist] Inl. dūre; to shake one's f. at smb.— draudēt kādam ar dūri; to use one's ~s — lietot dūres; 2. sar. roka;

3. humor, rokraksts; 0 f. law — dūres likums; to make a good f. at smth. — labi tikt galā ar kaut ko; II v sist ar dūri

fistful ['fistfl] n sauja; riekšava fisticuffs ['fistikAfs] n pl novec., humor, dūru cīņa; to come to f. — sākt kauties, laist darbā dūres fistula f'fistjula] n med. fistula fit3 [fit] n 1. lēkme; fainting f. — ģībonis; f. of coughing — klepus lēkme; 2. (jūtu) uzplūdums; f. of anger — dusmu uzliesmojums; f. of energy — enerģijas uzplūdi; 0 by ~s and starts — rāvieniem; to give smb. a f. — pārsteigt (satriekt) kādu; to laugh oneself into ~s — smieties, līks palikdams; when the f. is on him — kad viņš ir savā elementāfix

fitb [fit] I n 1.: to be a good {or bad) f. — (par apģērbu) labi (vai slikti) piegulēt;

2. tehn. sēža; II a 1. (for) piemērots; atbilstošs; f. time for the meeting — piemērots laiks sapulcei; 2. pienācīgs; it is not f. — tā neklājas; to see (think) f. — uzskatīt par vajadzīgu; do as you think f.— dariet, kā uzskatāt par vajadzīgu;

3. derīgs; spējīgs; f. for service — derigs karadienestam; 4. vesels; mundrs; to keep f. — būt labā formā; 5. gatavs; f. to die of shame — gatavs nomirt aiz kauna; 0 f. as a fiddle — vesels kā rutks; III v 1. būt piemērotam (atbilstošam); 2. (par apģērbu) labi piegulēt; būt laikā; 3. pieklāties; piedienēties; 4. piemērot; pielāgot; 5. piemēroties; pielāgoties; to f. oneself to one's surroundings — piemēroties apkārtējiem apstākļiem; 6. (on) pielaikot (apģērbu)-, 7. (with) apgādāt; 8. uzstādīt; montēt; 9. amer. sar. gatavot (iestājpārbaudījumiem universitātē); ° to f. in — 1) ielikt (vietā); 2) pielāgot; piemērot; 3) pielāgoties; piemēroties; 4) atbilst; saskanēt; to f. out — apgādāt (ar iekārtu); to f. up— l)iekārtot; veikt apdari; 2) uzstādīt; montēt; 0 to f. like a glove — būt tieši laikā; to f. the bill — atbilst visām prasībām

fitch [fit/] n 1. seskāda; 2. (seska spalvu) suka; ota

fitchew ['fit/u:] n 1. sesks; 2. seskāda fitlful ['fitfl] a drudžains; saraustīts; f. breeze — brāzmains vējš; f. gleams — mirgojoša gaisma fitly ['fith] adv pienācīgi; piedienīgi fitment ['fitmant] n 1. iekārtas priekšmets; bathroom ~s — vannas istabas piederumi; 2. (parasti pl) iekārta; armatūra fitness ['fitnis] n 1. piemērotība; derigums;

2. (fiziska) sagatavotība fit-out ['fitaut] n sar. aprīkojums; ekipējums fitted ['fitrd] a 1. piemērots; pielāgots; 2. cieši

pieguļošs; 3. aprīkots; ekipēts fitter ['fits] n 1. montāžas atslēdznieks;

2. drēbnieks (kuršpāršuj, pielaiko apģērbu) fitting ['fitiij] I n 1. pielaikošana; 2. uz-

stādīšana; montāža; 3. pl tehn. piederumi; fitingi; electric ~s — elektropiederumi; II a piemērots; atbilstošs; f. remark — piezīme vietā fitting-room ['fitujrum] n pielaikošanas kabīne

fitting-shop ['fitir]/op] n montāžas cehs fit-up ['fitAp] n sar. 1. sezonas teātris; izbraukuma uzvedumiem piemērotas telpas; 2. izbraukuma trupa five [faiv] I n piecnieks; 2. (kāršu) piecacis; 3.(apavu, cimdu) piektais lielums; 4.pl sar. pieci pirksti; bunch of ~s — dūre; 5. pl piecmārciņu (vai piecdolāru) banknote; 6. piecu cilvēku komanda (basketbolā, kriketā); II num pieci five-day ['faivdei] a piecu dienu-; f.-d.

week — piecu dienu darba nedēļa fivefold ['faivfsuld] I a pieckārtējs; II adv pieckārt

five-o'clock shadow [.faivaklok'/aedau] n sar. nelieli bārdas rugāji (tumšmatainajiem) five-o'clock tea [.faivaklok'ti:] n pēcpusdienas tēja fivepence ['faifpans] n 1. pieci pensi;

2. amer. pieci centi fivepenny f'faifpani] a piecpensu-fiver ['faiva] n brit. sar. piecnieks (piecmārciņu vai piecdolāru banknote) five-star [.faiv'sta:] a 1. mil. sar. ar piecām zvaigznītēm uzplečos; f.-s. general — armijas ģenerālis; 2. (par konjaku) pieczvaigžņu-; 3. pirmšķirīgs; f.-s. hotel — augstākās kategorijas viesnīca fix [fiks] I n 1. sar. kļūmīgs stāvoklis; ķeza; to get into a f. — iekļūt ķezā; 2. atrašanās vieta; koordinātes; 3. av. (atrašanās vietas) fiksēšana; 4. amer:. in good f. — kārtībā; labā stāvoklī; out of f. — nekārtībā, sliktā stāvoklī; 5. sl. narkotikas deva; II v 1. piestiprināt; nostiprināt; 2. noteikt (cenu, termiņu); 3. saistīt (uzmanību); 4. pievērst (skatienu); to f. one's eyes on smb.— cieši raudzīties uz kādu; 5. amer. sagatavot; to f. a breakfast — pagatavot brokastis; to f. oneself a drink — ieliet sev glāzīti; to f. a fire — iekurt uguni; 6. salabot; savest

kārtībā; 7. fot fiksēt; 8. .var. nokārtot; atrisināt; 9. sar. organizēt; ietekmēt (piekukuļojot)', to f. the election — viltot vēlēšanu rezultātus; 10. sl. izrēķināties; 11. sl. dot narkotikas; = to f. on — 1) noteikt (dienu, termiņu)', 2) uzvelt; to f. the blame on smb. — uzvelt kādam vainu; to f. up — 1) sar. iekārtot; to f. up for the night — dot naktsmājas; 2) nokārtot; to f. up differences — nokārtot domstarpības; to f. up a quarrel — izbeigt strīdu; 3) amer. organizēt fixate ['fikseit] v 1. fiksēt, nostiprināt; 2. nostiprināties; 3. psih. ciest no uzmācīgas domas; 4.

apstāties (piem., emocionālā) attīstībā

fixation [fik'sei/n] n 1. piestiprināšana; nostiprināšana; 2. (cenas, termiņa) noteikšana; 3. sar. uzmācīga doma; mānija; 4.fot. fiksācija; 5. psih. apstāšanās (piem., emocionālā) attīstībā fixative ['fiksativļ n fiksatīvs fixed [fikst] a 1. piestiprināts; nostiprināts; nekustīgs; f. target mil. — nekustīgs mērķis; 2. stingrs; noteikts; nemainīgs; f. determination — stingra apņemšanās; f. prices — noteiktas cenas; 3. uzmācīgs; f. idea — uzmācīga doma; 4. sar. organizēts; (piekukuļojot) ietekmēts; f. fight — (boksa) cīņa, par kuras iznākumu iepriekš vienojušies; S.fīz., ķim. saistīts; negaistošs; f. electrons — saistītie elektroni; f. oil — negaistoša eļļa fixedly ['fiksidli] adv nekustīgi; stingri; to

stare f. at smb. — stingri vērties kadā fixedness ['fiksidnis] n 1. nekustīgums;

2. nelokāmība fixed satellite [.fikst'saetalait] n stacionārs

pavadonis; pavadonis stacionārā orbītā fixed star [.fikst'sta:] n astr. stājzvaigzne fixer ['fiksa] n 1. (mašīnu) iestādītājs (regulētājs); 2. dažādu sīku remontdarbu strādnieks; 3. fot. fiksāža; 4. amer. sl. apdrošināšanas aģents; 5. amer. sl. vidutājs starp gangsteriem un valdību; 6. amer. sl. narkotiku piegādātājs (tirgotājs) fixings ['fiksnjz] n pl 1. iekārta; aprīkojums;

2. amer. sar. piederumi; men's f. —vīriešu veļa un galantērija; 3. kul. piedevas fixity ['fiksati] n 1. nekustīgums; f. of look — skatiena nekustīgums; 2. noturība; stabilitāte

fixture ['fikst/3] n 1. (parasti pl) armatūra; 2. (iepriekšnoteikta) sporta sacīkšu diena; ~s for the season — sezonas sacīkšu kalendārs; 3. sar. cilvēks, kurš pārlieku ilgi uzturas kādā vietā; 4.jur. kustamais īpašums, kas apvienots ar nekustamo īpašumu

fix-up ['fiksAp] n amer. sl. 1. ierīce; ietaise;

2. (strīda) nokārtošana; samierināšanās fizz [fiz] I n 1. (dzēriena) dzirkstīšana; kūsāšana; 2. sar. šampanietis; putojošs dzēriens; II v (par dzērienu) dzirkstīt; kūsāt fizzle [fizl] I n 1. čukstēšana; 2. sar. neveiksme; izgāšanās; II v čukstēt; <=> to f. out — 1) izčūkstēt; 2) sar. beigties ar neveiksmi; izgāzties fizzy ['fizi] a dzirkstošs; kūsājošs fjord ['fi:o:d] sk. fiord flabbergast ['flaebsgaist] v sar. apmulsināt; pārsteigt

flabbiness ['flaebinis] n 1. slābums;

ļenganums; 2. gļēvums flabby ['flaebi] a 1. slābs; ļengans; f. muscles — ļengani muskuļi; 2. gļēvs; f. character — gļēvs raksturs flaccid ['flaeksid] a 1. slābs; ļengans; 2. gļēvs;

vāja rakstura-flaccidity [flaek'sidsti] n 1. slābums;

ļenganums; 2. rakstura vājums flack [flaek] sl. I n 1. preses aģents; 2. (firmas, kinozvaigznes) aģents sakariem ar presi; 3. reklāma; II v 1. būt par (firmas, kinozvaigznes) aģentu; 2. radīt reklāmas troksni (ap kāda vārdu) flackery ['flaeksn] n sl. reklāma; reklāmas troksnis

flag3 [flaeg] I n 1. karogs; black f. — 1) melnais (pirātu) karogs; 2) melns karogs pie cietuma (par zīmi, ka izpildīts nāves sods); f. of truce, white f. — baltais parlamentāriešu karogs; yellow f. — dzeltenais (karantīnas) karogs; f. of distress

406flaky

jūrn. — briesmu karogs; to dip the f. — nolaist karogu pusmastā (salūtam)-, ships of all ~s — visu valstu kuģi; 2. karodziņš (pie taksometra)-, taxi with the f. up — brivs taksometrs; 3. jūrn. flagmaņkuģis; 4. (setera, ņūfaundlendieša) aste; 5.poligr. korektūras izlaiduma zīme; 6. sp. slaloma vārti; 0 to hoist one's i. jūrn. — pārņemt komandēšanu; to lower (strike) one's f. — 1) jūrn. nodot komandēšanu; 2) padoties; to keep the f. flying — 1) augstu turēt (kā) karogu; 2) būt kaujinieciski noskaņotam; to drop the f. sp. — pamāt ar karodziņu (par zirni startam)', to show the white f. — izkārt balto karogu; with ~s flying — ar plīvojošiem karogiem, ar uzvaru; II v

1. izrotāt ar karogiem; izkārt karogus;

2. signalizēt ar karodziņiem; 3. sp. nospraust ar karodziņiem (trasi u.tml.)', <=> to f. down — apturēt (taksometru)

flagb [flaeg] n bot. skalbe, īriss flag0 [flaeg] I n 1. akmens plāksne; 2. pl akmens plāksnēm izlikta ietve; II v izlikt ar akmens plāksnēm flagd [flaeg] 1. nokārties; noliekties (par augu)', 2. atslābt; apsīkt; the conversation ~ged — saruna apsīka flag-captain [.flaeg'kaeptm] n flagmaņkuģa kapteinis

Flag Day ['flaegdei] n amer. "Karoga diena"

(valsts karoga gadadiena 14. jūnijā) flag-day ['flaegdei] n diena, kad uz ielām

pārdod karodziņus labdarības nolūkos flagellate ['flaed^aleit] v šaust; pērt flagellation [,flaed3a'lei/n] n šaustīšana; pēršana

flageolet [,flaed3au'let] n mūz. flažolets flagging3 ['flaegn]] n sp. trases nospraušana flagging5 ['flaegnj] n 1. izklās ana ar akmens plāksnēm; 2. akmens plākšņu ietve; 3. flīžu grīda

flaggingc ['flaegn]] a 1. nokāries; nolīcis;

2. atslābstošs; apsīkstošs flagman ['flaegman] n signalizētājs flag-officer ['flaeg.ofisa] n admirālis;

viceadmirālis; komandieris flagon ['flaegan] n 1. karafe; krūka; 2. liela

plakanpudele flagpole ['flaegpaul] n karoga masts flagrancy ['fleigransi] n (nozieguma)

drausmīgums, baismīgums flagrant ['fleigrant] a 1. drausmīgs, baismīgs; f. crime — drausmīgs noziegums; in f. delict jur. — nozieguma vietā; 2. kliedzošs, brēcošs; neiedomājams; f. injustice — kliedzoša netaisnība flagship ['flasg/ip] n 1. flagmaņkuģis; 2. flagmanis; labākais paraugs; lielisks pārstāvis

flagstaff ['flaegstcuf] n karoga masts flag-station ['flaeg,stei/an] n vilciena pietura

pēc pieprasījuma flagstone ['flaegstaun] n akmens plāksne;

f. artist — mākslinieks, kurš zīmē uz ietves flag-wagging ['flaeg,waegirj] n 1. mii. sl. signalizēšana ar karodziņiem; 2. pārn. ieroču žvadzināšana flag-waving ['flaeg,weivirj] n urrāpatriotisms; šovinisms

flail [fleil] I n sprigulis; II v 1. kult ar spriguli;

2. vicināt (mest) (ar roku) flair [flea] n 1. nojauta; izjūta; 2. spējas;

dotības; f. for languages — dotības valodās flak [flaek] n 1. zenītartilērija;

2. zenītartilērijas uguns flake8 [fleik] I n 1. parsla; plēksne; ~s of snow — sniegpārslas; 2. kārta; slānis; II v

1. birt pārslām; 2. nokaisīt pārslām; 3. (arī to f. away, to f. off) lobīties kārtām (piem., par krāsu)', slāņoties; <=> to f. out sar. — l)saļimt; paģībt; 2) "izslēgties"; acumirklī aizmigt; 3) pārtraukt pazīšanos (ar kādu)', 4) aizmukt, aizlaisties

flakeb [fleik] n (zivju) žāvētava flake0 [fleik] I n 1. sar. spilgta individualitāte; neatkārtojama personība; 2. amer. sl. psihs; ķertais; II a sar. spilgts; oriģināls; neatkārtojams (par stilu u.tml.) flakeboard ['fleikbo:d] n skaidu plāksne flake-camphor ['fleikkaemfa] n naftalīns flake-out [.fleikt'aut] a pārguris, izvārdzis flaky8 ['fleiki] a 1. pārslains; plēkšņains;

2. kārtains; slāņains; f. pastry — kārtainā mīkla

407flaky

flakyb ['fleiki] a amer. sl. ķerts, jucis; to act

f. — psihot flam [flaem] n meli; nieki flambeau ['flaembsu] n (pl flambeaus vai flambeaux ['flaembsuz]) 1. lāpa; 2. dekoratīvs svečturis flambeaux sk. flambeau flamboyance [flaem'boians] n spilgtums;

pārmērigs greznums flamboyant [flaem'boisnt] n 1. spilgts; ugunīgs; f. orange shirt — spilgti oranžs krekls; 2. pārmērīgi grezns; 3. arh. "liesmojošs" (franču vēlās gotikas stila nosaukums) flame [fleim] I n 1. liesma; to burst into ~s — uzliesmot; to commit to the ~s — sadedzināt; to go up in ~s — sadegt; 2. kvēle; blāzma; the ~s of sunset — saulrieta blāzma; 3. degsme; kaislība; f. of anger — dusmu uzliesmojums; to fan the ~s — uzkurt kaislības; 4. sar. simpātija; aizraušanās; an old f. of his — viņa vecā simpātija; Uvi. liesmot; kvēlot; 2. nosarkt; pietvīkt; 3. aizsvilties, iesvilties; to f. with anger — aizsvilties dusmās; = to f. out (up) — 1) uzliesmot; 2) (par jūtām) iekvēloties

flame-arrester ['fleims,rests] n tehn.

dzirksteļu slāpētājs flame-colour ['fleimkAls] n ugunīga krāsa;

sarkandzeltena (vai oranža) krāsa flamenco [fls'met]ksu] n flamenko (spāņu deja)

flame-proof ['fleimpruif] a ugunsdrošs flame-thrower ['fleim,Graus] n mii. liesmu metējs

flaming ['fleimirļ] a 1. liesmojošs; kvēlojošs; 2. karsts; svelmains; f. sun — svelmainā saule; 3. spilgts; ugunīgs; f. colours — spilgtas krāsas; 4. kvēls; dedzīgs; f. patriotism — kvēls patriotisms; 5. sl. briesmīgs; f. row — briesmīgs tracis flamingo [fls'miT]gsu] n (pl flamingos vai

flamingoes [fls'miqgsuz]) flamings flammable ['flaemsbl] a viegli uzliesmojošs;

ugunsnedrošs flamy ['fleimi] a liesmains; ugunīgs

flan [flaen] n augļu pīrāgs

flange [flaen^] n 1. dzelzc. (riteņa) uzmala;

(sliedes) pēda; 2. tehn. atloks flank [flaeiļk] I n 1. sāns; mala; 2. (liemeņa) sānu gabals; 3.nokalne; 4.(ēkas) spārns; 5. mii. flangs; f. attack — flanga trieciens; II v 1. atrasties sānos; road ~ed with trees — kokiem apstādīts ceļš; 2. piekļauties; robežoties; III mii. 1. dot triecienu flangam; 2. aizstāvēt flangu; 3. flankēt flanker ['flaeqks] n mil. 1. flanga nocietinājums; 2. mii. sar. flanga trieciens flannel ['flaenl] n 1. vilnas flanelis; 2. flaneļa lupata (tīrīšanai u.tml.)-, 3. pl vilnas flaneļa sporta bikses; 4. brit. sar. pieglaimība; iztapība; miglas laišana (pūšana) acīs; II a flaneļa-; HI v 1. pārslaucīt ar flaneli; 2. ietīt flanelī; 3. brit. sar. pieglaimoties; iztapt; laist (pūst) miglu acīs flannelette [.flaenl'et] n kokvilnas flanelis flap [flaep] In 1.viegls uzsitiens; f.in the face — pliķis; 2. (buru, karoga) plandīšanās; 3. (spārnu) plivināšana;

4. (apģērba) atloks; (kabatas) pārloks;

5. (galda u.tml.) nolaižamā mala; 6. (mušu) sitamais; 7. (auss) ļipiņa; 8. tehn. vārsts; 9. sar. uztraukums; panika; to get into a flap — psihot; II v 1. viegli uzsist; iepliķēt;

2. (par burām, karogu) plandīties;

3. plivināt (spārnus); 4. noliekt (cepures malas); 5. sar. uztraukties; krist panikā; = to f. about sl. — pļāpāt; to f. away (off) — atgaiņāt (mušas)

flapdoodle ['flaep,du:dl] n sar. blēņas; nieki flap-eared ['flaepisd] a ar noļukušām ausīm flapjack ['flaepd3aek] n 1. salds auzu plācenis;

2. amer. pankūka; 3. plakana pūdernīca flappable ['flaepsbl] a sar. nenosvērts; nervozs

flapper ['flaeps] n 1. (mušu) sitamais;

2. tarkšķis (putnu aizbaidīšanai);

3. (kabatas) pārloks; 4 .(roņa, valzirga) plezna; 5. sl. roka; 6. sl. atgādinājums

flare [flea] I n 1. mirdzums; mirgojums; 2. uzliesmojums; 3. gaismas signāls; signālraķete; f. bomb — apgaismošanas bumba; 4. (trauka u.tml.) izliektība;

5. (svārku) zvanveida piegriezums;

6.jūrn. (kuģa borta) izliekums; 7. sar. lielība; II v 1. mirdzēt; mirgot; 2. uzliesmot; 3. paplašināties; 4. būt izliektam; = to f. up — 1) uzliesmot; 2) saskaisties; aizsvilties

flared skirt ['fle3dsk3:t] n zvanveida svārki flare-up [.flea'Ap] n 1. uzliesmojums;

2. gaismas signāls; 3. (dusmu) uzliesmojums; 4. pēkšņa slimības saasināšanās; 5. spoži, bet īslaicīgi panākumi

flaring ['fleanrj] a 1. liesmojošs; 2. uzkrītošs;

kliedzošs; bezgaumīgs flash [flae/ļ I n 1. uzliesmojums; f. of lightning — zibens uzliesmojums; 2. (spējš jūtu) izpaudums; f. of hope — ceribu stars; f. of wit — asprātības dzirksts;

3. [acujmirklis; in a f. — acumirklī; vienā mirklī; 4. īsas telegrāfa ziņas (avīzē); bulletin f. — pārskats par vēlēšanu gaitu (ko sniedz radio); 5. sar. ārišķīgs greznums; 6. sar. zagļu žargons; 7. fot. magnija uzliesmojums; 8. sl. (narkomāna) uzbudinājums; (narkotiska) eiforija; 9. sl. (pēkšņa dzimumorgānu) atsegšana; 0 f. in the pan — kļūme; II a 1. pēkšņs; spējš; f. fire — pēkšņi uzliesmojis ugunsgrēks; 2. spilgts; kliedzošs; 3. sar. smalks; elegants; 4. viltots; neīsts; 5. zagļu-; f. language — zagļu žargons; III v 1. uzliesmot; 2. (pēkšņi) apgaismot; apžilbināt; 3. mest; raidīt; to f. a glance — uzmest skatienu; his eyes ~ed fire — viņa acis šķīla zibeņus; 4. noraidīt ziņas (pa radio, telegrāfu); 5. (par domu) pavīdēt; uzplaiksnīt; to f. across one's mind — iešauties prātā; 6. sl. (pēkšņi) atsegt dzimumorgānus

flashback ['flae/baek] n 1. kin. atskats pagātnē, retrospekcija; 2. amer. sl. (narkotikas radīta) halucinācija flash-bulb ['flae/bAlb] n bot. zibspuldze flash-burn ['flae/b3:n] n med. 1. elektrotrauma, elektroapdegums; 2. gaismas radīts

apdegums flasher ['flae/s] n sl. ekshibicionists

flash-forward ['flae/,fo:w3d] n kin. ieskats

nākotnē (sapņa piepildījuma aina) flash-house ['flae/haus] n sl. zaņķis; midzenis flashlight ['flae/lait] n 1. signāluguns; 2. fot. magnija uzliesmojums; 3. amer. kabatas baterija flashpoint ['flae/pomt] n fiz. uzliesmošanas

punkts (temperatūra) flashy ['flae/i] a 1. spilgts; uzkrītošs; kliedzošs; f. dress — raiba, bezgaumīga kleita; 2. acumirklīgs; īslaicīgs flask [flcusk] n 1. plakanpudele; flakons;

2. kolba; 3. appīta vīna (vai eļļas) pudele flat8 [flaet] n 1. (vienā stāvā izvietots) dzīvoklis; block of ~s — daudzdzīvokļu māja; 2. pl māja ar šādiem dzīvokļiem flatb [flaet] I n 1. plakana virsma; the f. of the hand — delna; 2. līdzenums; (piekrastes) sēklis; mud ~s — purvāji; 3. plakandibena laiva; 4. plats, sekls grozs; 5. pl kurpes bez papēžiem; 6. mūz. bemols; 7. teātr. prospekts; 8. amer. saplakusi riepa; 9. sar. vientiesis; 10. ģeol. slānis; iegulums; 11. sl. (uz plāna papīra nodrukāts) biezs žurnāls; Hal. plakans; lēzens; f. roof — lēzens jumts; f. as a pancake — pilnīgi plakans; to go f. — saplakt; 2. izstiepies visā garumā; to fall f. on the ground — nokrist augšpēdus; 3. līdzens; f. surface — līdzena virsma; f. ground mil. — mazšķēršļots apvidus; 4. sekls, lēzens; f. dish — sekls šķīvis; 5. garlaicīgs; neinteresants; vienmuļš; f. speech — garlaicīga runa; 6. (par joku) lēts; sekls; 7. (par tirdzniecību) panīcis; 8. (par garastāvokli) nospiests, nomākts; 9. (par alu u.tml.) novadējies; 10. (par riepu) saplacis; 11. skaidrs; noteikts; kategorisks; f. denial — kategorisks noliegums; f. nonsense — skaidras muļķības; that's f.! sar.— tas ir galīgi nolemts!; 12. (par krāsu) nespodrs; blāvs; 13. mūz. bemola-; detonējošs; 0 to fall f. — izgāzties; III adv 1. plakani; lēzeni; 2. plakaniski; 3. skaidri;

noteikti; kategoriski; to come out f. for

smb. — atklāti aizstāvēt kādu; 4. pilnīgi; to go f. against orders — pilnīgi nepakļauties

409flat-boat

norādījumiem flat-boat ['fiaetbsut] n plakandibena laiva flat-bottomed [.flaet'btrtamd] a (par laivu)

[-plakandibena-flat-broke-]

{+plakandibena- flat-broke+} ['flaetbrauk] a sar. galīgi

bankrotējis, izputējis flat-car ['flaetka:] n amer. platformvagons flatfish ['flaetft/] n plakanzivs (plekste u.tml.) flatfoot ['flaetfut] n 1. plakanā pēda; 2. sl. vientiesis; 3. sl. policists; 4. sl. jūrnieks, matrozis flat-footed [.flaet'futid] I a 1. ar plakanu pēdu; 2. sar. stingrs; apņēmīgs; 0 to catch f.-f. — pieķert nozieguma vietā; II adv sar. stingri; apņēmīgi flat-hat ['flaethaet] v av. sl. pārgalvīgi vadīt lidmašīnu

flat-hatter ['flaetjiaeta] n av. sl. pārgalvīgs lidotājs

flat-hatting ['flaethaetnj] n av. sl. pārgalvīga

pilotēšana flat-iron ['flaetaian] n gludeklis flatlet ['flaetht] n nehels dzīvoklītis flatly ['flaeth] adv 1. stingri; apņēmīgi; kategoriski; to refuse f. — kategoriski atteikties; 2. sāji; pliekani flatness ['flaetnis] n 1. plakanums; lēzenums; 2. bezgaumība; banalitāte; 3. stingrums; apņēmība; kategoriskums; 4. sājums; pliekanums flat-out [.flaet'aut] I a sar. 1. klajš; atklāts; neslēpts; f.-o. lie — skaidri meli; 2. (par ātrumu) pārgalvīgs; 3. pārguris; izvārdzis; II adv sar. 1. klaji; atklāti; tieši; 2. trakgalvīgā ātrumā flat-racing ['flaet.reisirj] n sp. jāšanas

sacīkstes bez šķēršļiem flatten ['flaetn] v 1. saplacināt; saspiest plakanu; to f. oneself to the wall — cieši pieplakt sienai; 2. saplakt; 3. nolīdzināt; izlīdzināt; 4. (par vēju, negaisu) norimt; 5. (par alu u.tml.) novadēties; 6. nospiest; nomākt; ~ed by grief — bēdu sagrauzts; 7. sar. sakaut; 8. sar. izputināt; 9. mūz. detonēt; => to f. out — 1) izveltnēt; 2) av. izlīdzināt (lidmašīnu)

flatter ['flaeta] v 1. glaimot; to f. smb.'s

vanity — glaimot kāda patmīlībai; 2. iepriecināt; I feel ~ed by your invitation—jūtos iepriecināts saņemt jūsu ielūgumu; 3. izskaistināt; the photograph ~s her — fotogrāfijā viņa izskatās skaistāka nekā dzīvē; 4.: to f. oneself that... — mierināt sevi ar domām, ka... flatterer ['flaetra] n glaimotājs; lišķis flattering ['flaetarii]] a 1. glaimojošs; 2. cildinošs; atzinīgs; f. review — cildinoša atsauksme flattery ['flaetan] n glaimi flatting ['flaetii]] n tehn. velmēšana flatting-mill ['flaetit]mil] n tehn. velmēšanas stāvs

flat-top ['flaettop] n amer. mii. sl. lidmašīnu bāzeskuģis

flatulence ['flaetjubns] n 1. med. meteorisms,

gāzu uzkrāšanās; 2. uzpūtība flatulent ['flaetjubnt] a 1. med. uzpūties (par

vēderu); 2. uzpūtīgs flatware ['flaetwea] n 1. galda piederumi

(nazis, dakšiņa, karote); 2. lēzeni trauki flaunt [floint] v 1. lepni plīvot (par

karogiem); 2. dižoties; plātīties flautist ['fb-.tist] n flautists flavor ['fleiva] amer. sk. flavour flavour ['fleiva] I n 1. (patīkama) garša; 2. aromāts; smarža; 3. nokrāsa; f. of irony — ironiska nokrāsa; II v 1. piešķirt garšu; pielikt garšvielas; 2. piešķirt nokrāsu flavoured ['fleivod] a 1. aromātisks; ar īpašu

piegaršu; 2. aromatizēts flavouring ['fleivanr]] n garšviela flavourless ['fleivshs] a 1. bezgaršīgs; sājš;

2. bez smaržas

flaw [fb:] Ia?1. iesprāgums; bojājums (dārgakmenī, stiklā); 2. trūkums; defekts; f. in the character — rakstura trūkums;

3. (preces) brāķis; 4. jur. kļūda (dokumentā); II v 1. iebojāt; 2. iesprāgt; 3. jur. padarīt par spēkā neesošu

flawless ['fb:lis] a 1. bez defektiem;

2. nevainojams

flax [flaeks] n 1. lini; 2. linu šķiedra;

3. linaudekls

flaxen f'flaeksanļ a 1. linu-; 2. gaiši dzeltens

(par matiem) flax-seed ['flaekssiid] n linsēkla flaxy ['flaeksi] a linu-; liniem līdzīgs flay [flei] v 1. dīrāt; 2. mizot; plēst nost mizu;

3. nesaudzīgi kritizēt; 4. izspiest (naudu); aplaupīt; vilkt ādu pār acīm

flayer ['fleia] n 1. dīrātājs; 2. rikļrāvējs flea [fli:] n blusa; 0 to send smb. away (off)

with a f. in his ear — bargi sadot kādam flea-bite ['fli:bait] n 1. blusas kodiens;

2. pārn. maza neērtība; sīkas nepatikšanas flea market ['fli:ma:kit] n sīkumtirgus fleapit ['fliipit] n sl. lēts kinoteātris fleck [flek] I n 1. punktiņš; lāsumiņš; ~s of sunlight — saules vizuļi; 2. vasaras raibums; II v noklāt punktiņiem (lāsumiņiem); hair ~ed with grey — iesirmi mati

flection ['flek/an] sk. flexion fled sk. flee

fledgling ['fled3hi]] n 1. apspalvojies putnēns;

2. pārn. nepieredzējis (zaļš) jauneklis flee [fli:] v (p. un p.p. fled [fled]) 1. (from) bēgt; glābties bēgot; to f. the country — bēgt no dzimtenes; 2. vairities fleece [fli:s] I n 1. aitas vilna; 2. cirpums no vienas aitas; 3. mākoņu aitiņas;

4. tekst. uzkārsums; II v sar. aplaupīt; izspiest (naudu)

fleecy ['fli:si] a vilnains; pūkains; f. hair —

sprogaini mati fleet [fli:t] n 1. flote; 2. flotile; fishing f. — zvejas flotile; 3. (automobiļu, traktoru) parks

fleeting ['fliitnj] a acumirklīgs; īslaicīgs;

gaistošs; f. happiness — īslaicīga laime Fleet Street ['fli:tstri:t] n 1. Flītstrita (iela Londonā, kur atrodas lielākās laikrakstu izdevniecības); 2. pārn. angļu prese Fleming ['flemir]] n flāms; flāmiete Flemish ['flemi/] I n flāmu valoda; II a flāmu-; F. school — flāmu glezniecības skola

flesh [fle/] n 1. miesa; ķermenis; to lose f. —

novājēt; to gain (make, put on) f. —

pieņemties svarā; 2. gaļa; 3. (augļa u.tml.) mīkstums; 0 f. and blood — 1) miesa un

asinis; 2) cilvēku dzimums; one's own f. and blood — paša miesa un asinis, paša bērni; to go the way of all f. — nomirt; to make one's f. creep — likt šermuļiem skriet pa kauliem; it is more than f. and blood can stand — tas ir vairāk, nekā cilvēks var izturēt; to press the f. amer. — spiest rokas, apmainīties rokasspiedieniem (ar vēlētājiem u.tml.) flesh-colour ['fle/kAla] ri miesaskrāsa fleshings ['fle/»]z] n pl miesaskrāsas triko flesh-pot ['fle/put] n 1.gaļas katls; 2.pl pārpilnība

flesh-wound ['fle/wu:nd] n virspusējs

ievainojums fleshy ['fle/i] a 1. gaļīgs; 2. tukls flew sk. flyb II

flex8 [fleks] n el. lokana aukla

flexb [fleks] v izvingrināt; izlocīt; to f. one's

muscles — izvingrināt muskuļus flexibility [.flekss'bibti] n 1. lokanība; elastīgums; 2. piekāpība; 3. manevrē-jamība; kustīgums flexible ['flekssbl] a 1. lokans; elastīgs;

2. piekāpīgs; 3. manevrējams; kustīgs flexion ['flek/n] n 1. liekšana; 2. liekums;

3. gram, fleksija; 4. mat. līkne

flexor ['flekss] n anat. liecējmuskulis, fleksors

flextime ['flekstaim] n brīvs darba režīms flexure ['flek/a] n 1. lielums; likums;

2. ģeol. fleksūra flibbertigibbet [,flib3ti'd3ibit] n vējgrābsle flick [flik] I n 1. viegls uzsitiens; knipis; 2. rāviens; grūdiens; 3. pl sar. kino; filma; n v 1. viegli uzsist; uzšaut (ar pātagu); 2. noraust, notraukt (putekļus u.tml.) flicker3 ['flika] I n 1. mirgoņa; ņirboņa; 2. uzplaiksnījums; f. of hope — cerību uzplaiksnījums; 3. (spārnu) plivināšana;

4. pl sar. kino; II v 1. mirgot; ņirbēt; ~ing shadows — ņirbošas ēnas; 2. (par cerību) uzplaiksnīt; 3. plivināt (spārnus); = to f. out — nodzist (par sveci); his life is ~ing

out — viņa dzīvība izdziest; 0 without the

f. of an eyelid — ne aci nepamirkšķinot flicker6 ['flika] n amer. dzenis

flick-knife ['fliknaif] n atspemazis flier ['flaia] n 1. lidonis; spārnainis; 2. lidotājs; 3. amer. ātrvilciens; ekspresis; 4. sl. riskants pasākums; avantūra; 5. tehn. spararats; 0 to take a f. — nokrist uz galvas flight8 [flait] n 1. lidošana; 2. lidojums; to take (wing) one's f. — aizlidot; 3. (gājputnu) pārlidojums; 4. av. reiss; lidojums; non-stop f.— beznosēšanās lidojums; 5. (putnu, kukaiņu) bars; 6. (laika) plūdums; ritums; 7. dziņa; trauksme; f. of fancy — fantāzijas lidojums; 8. (ari f. of stairs) kāpņu posms; 9. (putnu) perējums; 10. (ložu, šāviņu) krusa; 11. šķēršļu rinda (zirgu skriešanās sacīkstēs); 12. slūžu rinda (kanālā); 0 in the first f. — pirmajās rindās; avangardā flightb [flait] n bēgšana; wild f. — paniska bēgšana; to put to f. — piespiest bēgt; to take [to] f. — mesties bēgt; 0 f. of capital — kapitāla aizplūšana (uz ārzemēm) flight bag ['flaitbaeg] n 1. soma ceļojumam ar lidmašīnu; 2. soma ar aviosabiedrības nosaukumu flight-deck ['flaitdek] n 1. starta klājs (uz lidmašīnu bāzeskuģa); 2. aviolainera ekipāžas kabīne flight-lieutenant [.flaitlef tenant] n aviācijas

kapteinis (Anglijā) flight-shot ['flait/ot] n 1. šāviņa lidojuma

tālums; 2. šāviens gaisā flighty ['flaiti] a 1. kaprīzs; untumains;

vieglprātīgs; 2. (par zirgu) tramīgs flim-flam ffhmflaem] sar. Inl. nieki; blēņas;

2. blēdība; triks; II v piekrāpt, piemānīt flimsy ['flimzi] Inl. zīdpapīrs; kopējamais

papīrs; 2. sl. banknote; papīrnauda;

3. sl. telegramma; radiogramma; 4. pl amer. smalka sieviešu veļa; Hal. viegls; plāns (par audumu); 2. trausls; neizturīgs; 3. nepamatots; nepārliecinošs; f. argument — nepārliecinošs arguments; f. exuse — vājš aizbildinājums

flinch [flrnr/] v 1. (from) sarauties (aiz

sāpēm); 2. izvairītis (no pienākuma) flinders ['flindaz] n pl gabali; šķembas; druskas; to break in (into) f.— sasist druskās

fling [flii]] Inl. sviediens, metiens; 2. strauja kustība; 3. (zirga) spēriens; 4. sar. mēģinājums; to have a f. at smth. — pamēģināt kaut ko; 5. sar. dzēlīga piezīme; to have a f. at smb. — iedzelt kādam; pavilkt kādu uz zoba; 6. sar. trakulība; to have one's f. — iztrakoties; padzīvot līksmi; 0 at one f. — vienā rāvienā; in full f. — pilnā sparā; H v (p. un p.p. flung [flAi]]) 1. sviest, mest; 2. mesties; drāzties; to f. out of a room — izdrāzties laukā no istabas; 3. izdarīt straujų kustību; to f. the door open — atraut durvis; 4. spert, sperties (par zirgu); 5. izplatīt (smaržu); izstarot (gaismu); <=> to f. about — svaidīt; mētāt; to f. about one's arms — nikni mētāt rokas; to f. away — 1) aizsviest, aizmest; 2) izšķiest; izsaimniekot; 3) mesties laukā; to f. down — 1) nomest; 2) sagraut; to f. into — 1) iemest; to f. into prison — iemest cietumā; 2) sūtīt; raidīt; to f. into battle — raidīt kaujā; 3) mesties; to f. oneself into a chair — atmesties krēslā; to f. oneself into work — sparīgi mesties darbā; to f. off — 1) nomest; nokratīt; 2) tikt vaļā (no vajātājiem); to f. on — uzsviest, uzmest; to f. on one's clothes — uzmest virsū drēbes; to f. out — izsviest, izmest; to f. up — pamest; atstāt; 0 to f. abuse at smb. — mest kādam sejā apvainojumus; to f. one's arms round smb.'s neck — mesties kādam ap kaklu; to f. reproach in smb.'s teeth — pārmest kādam; to f. up one's heels — laist projām, ka papēži vien zib; to f. upon smb.'s mercy — paļauties uz kāda žēlastību flint [flint]

n krams; 0 heart of f. — akmens sirds

flint-glass [,flint'gla:s] n flintstikls flint-lock ['fhntlDk] n vēst. kramenīca flint-paper ['flint,peipa] n smirģeļpapīrs,

smilšpapīrs flintstone f'flintstaun] n krams; krama oļi flinty ['flinti] a 1. krama-; 2. nežēlīgs; ciets kā krams

flip" [flip] I n 1. viegls uzsitiens; knipis; 2. sar. īslaicīgs lidojums ar lidmašīnu;flower-show

3. amer. sar. salto (lecot ūdeni); II v

1. viegli uzsist; iesist knipi; 2. notraukt (pelnus cigaretei u.tml.); 3. (over) apmest (olu uz pannas); 4. sl. sajukt; nojūgties; 5. sl. trakot; plosīties; = to f. through — pārlaist acis (grāmatai)

flipb [flip] n flips (karsts alus un spirta

dzēriens ar olām un garšvielām) flip-flops ['flipfltjps] n pl vaļējas gumijas

sandeles (ar siksniņu pirkststarpā) flippancy ['flipsnsi] n 1. vieglprātība;

vējgrābslība; 2. vīzdegunība flippant ['flipsnt] a 1. vieglprātīgs; vējīgs;

2. vīzdegunīgs; f. remark — vīzdegunīga piezīme

flipper ['flips] n 1. peldspura; peldplēve; 2. pl

(peldētāja) peldpleznas; 3. sl. roka flipping ['flipirj] a brit. sl. velnišķīgs; sasodīts flip side ['fhpsaid] n skaņuplates otra puse

(ar mazākpopulāru dziesmu, melodiju) flirt [fb:t] I n koķete; Elvi. flirtēt; koķetēt; 2. (with) būt šķietami ieinteresētam; to f. with the idea of going abroad — tā kā domāt braukt uz ārzemēm flirtation [fb;'tei/n] n 1. flirts; to carry on a f. with smb. — flirtēt ar kādu; 2. šķietama interese; f. with ancient languages — īslaicīga aizraušanās ar senajām valodām flirtatious [fbi'tei/ss] a 1. koķeta; koķefiga;

2. tāds, kuram patīk flirtēt flit [fht] I n: to do a [moonlight] f. — slepus nozust [naktī] no mājas (bēgot no kreditoriem); II v 1. lidināties, laidelēties;

2. pārn. pavīdēt; smile ~ted across her face — smaids pavīdēja viņas sejā;

3. slepus nozust no mājas (bēgot no kreditoriem)

flitch [flit/] n 1. sālīts cūkas sāngabals;

2. paltusa fileja; 3. nomalis flitter ['flits] v 1. lidināties, laidelēties;

2. plivināt (spārnus) flitter-mouse ['flitsmaus] n sikspārnis flivver ['flivs] n amer. sl 1. lēta automašīna;

2. neveiksme; neizdošanās float [flsut] I n 1. pludiņš: 2. boja; 3. plosts: prāmis; 4. (zivs) peldpūslis; 5. zema platforma uz riteņiem (svētku gājieniem,

reklāmai u.tml.); 6. elektrokārs; milk f. — elektrokārs piena izvadāšanai; 7. (parasti pl) rampa; II v 1. peldēt (pa virsu); turēties virs ūdens; 2. peldēt, slīdēt (pa straumi); to f. before one's eyes — slīdēt acu priekšā;

3. applūdināt; 4. pludināt (kokus); 5. izlaist (aizņēmumu, akcijas); 6. laist darbā (uzņēmumu); nodrošināt atbalstu (ar naudu); 7. izplatīt (baumas); 8. tehn. strādāt tukšgaitā

floatable ['flsutsbl] a 1. peldošs;

2. pludināms; 3. (par upi) plostojams floatage ['fbutK^] n 1. peldspēja; 2. peldoši priekšmeti; 3. kuģa virsūdens daļa; 4. kuģa atliekas

floatation [flsi/'tei/n] n 1. peldēšana;

2. peldspēja; 3. (uzņēmuma) dibināšana floater ['flsuts] n 1. plosts; prāmis; 2. sar. klaidonis; staigulis (cilvēks, kas bieži maina darbu); 3. amer. sezonas strādnieks;

4. sl. kļūme; to make a f. — nošaut greizi;

5. amer. sl. vēlētājs, kurš nelikumīgi balso vairākas reizes; 6. amer. sl. vēlētājs, kurš balso te par vienu, te par otru politisku partiju

floating ['flsutif]] a 1. peldošs; f. dock — peldošais doks; f. light — peldošā bāka; ugunsboja; f. cargo — jūras krava; 2. mainīgs; nepastāvīgs; f. population — mainīgi iedzīvotāji (jūrnieki ostā u.tml.); f. capital ek. — apgrozības kapitāls; f. kidney med. — klejojošā niere floating bridge [.fbutnj'bndj] n pontontilts floating debt [.flsutiq'det] n fin. īstermiņa parāds

floating vote [.flsutirj'vsut] n amer. vēlētāji, kas balso te par vienu, te par otru politisku partiju

float-wood ['flsutwud] n pludināmie koki floaty ['flsuti] a 1. peldošs; 2. viegls flock® [flok] I « 1. (sīklopu) ganāmpulks; (putnu) bars; 2. (ļaužu) pūlis; bars; to come in ~s — plūst bariem; 3. draudze; II v pulcēties

flockb [flok] n 1. pūka; 2. šķipsna; 3. pl

(vilnas, kokvilnas) izsukas floe [flsu] n peldošs ledus

flog [flog] v 1. pērt; šaust; 2. sar. nodrāzt; novazāt; nodeldēt; a joke ~ged to death — nodrāzts joks; 3. brit. sl. pārdot zem rokas; to f. stolen goods — aizlaist zagtas mantas; = to f. along — skubināt ar pātagu; to f. into — iedzīt (galvā); to f. out — izdzīt (piem., slinkumu); 0 to f. a dead horse — velti šķiest pūles flogging ['flogit]] n pēršana; miesassods flood [fUd] I n 1. plūdi; pali; in f.— pārplūdusi (par upi); the F., Noah's F. bibl.— grēku plūdi; 2. (arī pārn.) straume; plūdi; uzplūds; f. of rain — lietusgāze; f. of light — gaismas straume; f. of tears — asaru plūdi; f. of anger — dusmu uzplūds; 3. paisums; 4. med. dzemdes asiņošana; 0 at the f. — izdevīgā brīdī; to take at the f. — izmantot izdevību; II v 1. applūdināt; pārplūdināt; 2. pārplūst; 3. plūst straumēm; 4. med. asiņot (par dzemdi); <=> to f. in—ieplūst; ienākt (piem., par vēstulēm); to f. out — 1) izplūst; izšļākties; 2) applūdināt; 3.: thousands of people were ~ed out — tūkstošiem cilvēku bija spiesti plūdu dēļ pamest savas mājas floodgate ['flAdgeit] n slūžas; 0 to open the ~s — 1) ļaut vaļu (kaut kam); 2) pavērt ceļu (kādam); 3) sākt gauži raudāt floodlight ['flAdlait] I n prožektora gaisma;

n v apgaismot ar prožektora gaismu floodlit ['flAdlit] a prožektora gaismas

apgaismots floodtide ['fUdtaid] n paisums floor [fb:] I n 1. grīda; dirt f. — klons; to pace the f. — staigāt šurpu turpu pa istabu; 2. (jūras, alas) dibens; 3. stāvs; ground f. — pirmais stāvs; first f. — 1) otrais stāvs; 2) amer. pirmais stāvs; to live on the same f. — dzīvot vienā stāvā; 4. (parlamenta locekļu) sēžu zāle; 5. tiesības uzstāties; vārds; to have (take) the f. — uzstāties; to get the f. — dabūt vārdu; question from the f. — jautājums no vietas; 6. zemākais (algu, cenu) līmenis; f. wage — noteiktais algas minimums; 7. uzņemšanas paviljons; kinoateljē; 8. filmas ražošana; to go on the f. — iet ražošanā (par filmu); Avi. likt

grīdu; 2. nogāzt zemē; notriekt no kājām; 3. sar. apmulsināt; iedzīt strupceļā; 4. likt apsēsties (skolēnam, kurš nezina stundu) floorer ['fb:re] n 1. sitiens, kas nogāž zemē;

2. sar. satriecoša (graujoša) ziņa;

3. sar. apmulsinošs jautājums; 4. stud. sl. grūta biļete; grūts uzdevums

floor exercise ['fbrr.eksssaiz] n sp. brīvās

kustības (vingrošanā) flooring ['fb:ro]] n grīdas segums floor leader ['floi.liids] n amer. partijas organizators kongresā; partijas frakcijas vadītājs kongresā floorman ['fb:mzen] n garāžas dispečers floor model ['fb:mtxll] n 1. (preces) paraugs (mēbeļveikalā u.tml.); 2. (televizora u.tml.) grīdas modelis floor show ['fb:/au] n uzstāšanās publikas

vidū (naktsklubā, restorānā u.tml.) floor space ['fb:speis] n dzīvojamā platība floorwalker ['fbi.woika] n (universālveikala) dežūrējošais administrators floozie, floozy ['flu:zi] n sl. staigule, ielasmeita

flop [flop] I n 1. plakšķis; 2. sar. neveiksme; izgāšanās; to go f. — izgāzties; the play was a total f. — luga izgāzās; 3. sar. cilvēks, kurš nav attaisnojis cerības; neveiksminieks; 4. amer. sar. cepure ar mīkstām malām; II v 1. noplakšķēt; 2. smagi nokrist; 3. (ar troksni) nomest;

4. sist (spārnus); 5. sar. ciest neveiksmi; izgāzties; 6. sar. pārsviesties (pie citas politiskas partijas); 7. amer. sar. nogāzties (aiz noguruma); notikties gultā; 8. sp. iekrist ūdenī plakaniski; HI int plaukš

flophouse ['flophaus] n amer. sl.

naktspatversme floppy [flppi] a 1. nokāries; 2. (par prātu)

kūtrs; slinks; 3. sar. vājš; gļēvs floppy disc [.flnpi'disk] n inform, lokanais

disks, diskete flora ['fb:re] n flora, augu valsts floral ['floiral] a 1. puķu-; ziedu-; f. design — ziedu raksts; 2. augu-; f. zone — augu zona

Florentine ['florantain] I n florencietis;

florenciete; II a florenciešu-florescence [fbi'resns] « 1. ziedēšana; ziedēšanas laisks; 2. pārn. ziedu laiks; plaukums

florescent [flo:'resnt] a 1. ziedošs;

2. pārn. plaukstošs floret ['fb:nt] n 1. sīks ziediņš; 2. (salikta

čemura) atsevišķs ziediņš floriculture ['fbirikAlt/a] n puķkopība florid ['florid] a 1. (par stilu) puķains; izpušķots; pārsmalcināts; 2. (par sejas krāsu) sārts florin ['florin] n florins (dažādu Eiropas valstu sena zelta monēta; līdz 1971. gadam 2 šiliņu vērta angļu sudraba monēta) florist ['florist] n 1. puķu pārdevējs; the

~'s — puķu veikals; 2. puķkopis floss [flos] v 1. zīda pavedieni (uz zīdtauriņa kokona); f. silk—jēlzīds; 2. (arī dental f.) vaskots diegs (zobu tīrīšanai) flotation [fbv'tei/n] sk. floatation flotilla [fbv'tite] n flotile flotsam ['flotsam] n (no kuģa noskalota) peldoša krava (pēc avārijas); 0 f. and jetsam — 1) kuģa atlūzas; 2) grabažas; 3) dzīves pabērni; bezpajumtnieki flounce3 [flauns] I n strauja, nepacietīga kustība; II v (away, about, out of) drāzties; mesties; to f. out of a room — izdrāzties no istabas

flounceb [flauns] I n volāns; II v apšūt ar volāniem

flounder3 ['flaunda] I n klumpačošana; klupšana; II v 1. klumpačot; klupt; to f. in deep snow — klumpačot pa dziļu sniegu; 2. pārn. stomīties (runājot); he ~ed on in bad French — viņš turpināja runāt lauzītā franču valodā flounderb ['flaunda] n plekste flour ['flaua] I n 1. milti; 2. pulveris; II v

1. apkaisīt ar miltiem (vai pulveri)

2. amer. [sa]malt (graudus)

flourish ['flAn/ļ Irti. plašs žests; 2. (zobena u.tml.) vēziens; 3. izlocījums (rakstā); 4. fanfaras; f. of trumpets — 1) tušs; 2) pārn. lepna priekšāstādīšana; skaļa reklāma; svinīga ceremonija (kaut ko

atklājot); 0 in full f. — pilnā plaukumā; II v 1. krāšņi augt; 2. zelt, plaukt; 3. vēzēt (zobenu u.tml.); 4. izlocīt burtus (rakstot); 5. dzīvot; darboties (noteiktā laikmetā); Socrates ~ed in the 5th century B.C.— Sokrāts dzīvoja 5. gadsimtā pirms mūsu ēras

flourishing ['flAri/ii]] a 1. ziedošs,

plaukstošs; 2. veselīgs; ziedošs flour-mill ['flauamil] n dzirnavas floury ['flauan] a 1. miltains; miltiem klāts;

2. miltains; f. potatoes — miltaini kartupeļi flout [flaut] v neievērot; noniecināt; to f. smb.'s advice — neņemt vērā kāda padomu

flow [fbu] I/il. tecēšana; plūšana; 2. straume; plūdums; f. of words — vārdu straume; 3. gaita; plūdums; f. of time

— laika plūdums; 4. uzplūds; pārpilnība; f. of spirits — dzīvesprieks; 6. (līniju) plūdums; Dvi. tecēt ; plūst; to f. into the sea — ieplūst jūrā; 2. (par laiku, sarunu u.tml.) ritēt; 3. (par paisumu) celties; 4. (par audumu) krist mīkstās krokās; 5. (from) izrietēt

flow-chart ['flaut/ait] n blokshēma;

informācijas plūsmas shēma flower ['flai/a] I n 1. puķe, zieds; bunch of ~s — ziedu pušķis; in f. — ziedos; saplaucis; 2. pārn. ziedu laiks; plaukums; the f. of life — dzīves plaukums; 3. rota; lepnums; the f. of the army — armijas lepnums; 4.: ~s of speech — daiļrunības ziedi; 5. sl. homoseksuālists; II v 1. ziedēt; plaukt; 2. izrotāt ar ziediem flowerbed ['flai/abed] « puķu dobe flower children ['flai a.t/ildran] « "puķu

bērni"; hipiji ar ziediem flowered ['flai/ad] a puķains; puķots; f.

silk — zīds ar augu rakstu flower-girl ['flav3g3:l] n puķu pārdevēja flowering ['flauani]] Irti. ziedēšana;

2. uzplaukums; II a ziedošs; plaukstošs flower-piece ['flai/apiis] n glezn. klusā daba

ar ziediem flowerpot ['flauapot] n puķu pods flower-show ['flaia/au] n ziedu izstāde

415flower-show

flowery ['flai/ari] a 1. ziediem klāts;

2. puķains; puķots; f. pattern — puķains raksts; 3. (par stilu u.tml.) puķains; izskaistināts

flowing ['flaui»]] a 1. tekošs; plūstošs; f. waters — tekošs ūdens; f. tide — paisums; 2. (par stilu) gluds; plūstošs;

3. (par audumu) labi krītošs flown sl. flyb n

flow-production [.fbupra'dAk/an] n

plūsmas ražošana flowsheet ['flau/nt] n tehnoloģiska procesa

shēma (vai karte) flow-up ['flauAp] n (līmeņa) celšanās flu [flu:] n (saīs. no influenza) sar. gripa flub [flAb] v amer. 1. iegāzt (pasākumu);

2. ciest neveiksmi; izgāzties

flubdub ['flAbdAb] n amer. sar. 1. muļķības; nieki; 2. tukša pļāpāšana; miglas laišana acīs; 3. "lupatas", tērpi fluctuant ['flAkt/uant] a svārstīgs; nepastāvīgs; f. foreign exchange — svārstīgs ārzemju valūtas kurss fluctuate ['flAkt/ueit] v svārstīties; būt

nepastāvīgam fluctuation [.fUkt/u'ei/n] n svārstīšanās;

f. of temperature — temperatūras svārstības flue" [flu:] n 1. dūmvads; 2. tehn. svelmes caurule

flueb [flu:] n 1. pūka; 2. putekļi (zem mēbelēm)

fluency ['fluisnsi] n (valodas) veiklība; plūdums

fluent ['fluisnt] I n mat. mainīgs lielums; funkcija; II a 1. (par valodu) veikls; plūstošs; to speak f. English — brīvi runāt angliski; 2. runīgs fluently ['fluisnth] adv veikli; brīvi (runāt) flue-pipe ['flu:paip] n ērģeļu stabule fluff [flAf] Irti. pūka; dūna; 2. sar. kļūme;

3. teātr. sl. slikti iestudēta loma; 0 a bit of f. — seksīga meiča; II v 1. uzbužināt; sabozt (spalvas); 2. sar. pieļaut kļūmi; 3. teātr. sl. slikti zināt lomu; 0 f. it! sl. — prom!, aizvāciet!

fluffy ['flAfi] a 1. pūkains; mīksts; f. whiskers — kuplas ūsas; 2. sar. stostīgs;

3. sl. iereibis fluid ['fluud] I n šķidrums; Hal. šķidrs; f. fuel — šķidrais kurināmais; 2. mainīgs; nepastāvīgs; f. opinions — mainīgi uzskati fluid dynamics [,flu:iddai'naemiks] n

hidrogāzdinamika fluidics [flufidiks] n fluidika; strūklas tehnika fluidity [flu:'idati] n 1. šķidrs stāvoklis;

2. mainība; nepastāvība fluid ounce [,flu:id'auns] n šķidrā unce

(angļu — 28,4 cm3, amer. 29,6 cm3) fluke8 [flu:k] n 1. plekste; 2. trematode (cērme)

flukeb [flu:k] n 1. (enkura) rags, zars; 2. amer. (harpūnas) ierobs; 3.pl (vaļa astes) spura; 0 to turn f. — 1) paiet zem ūdens (par vali); 2) jūrn. sl. ievelties kojā fluke0 [flu:k] sar. I n necerēta laime; laimīga sagadīšanās; by a f. — laimīgas sagadīšanās dēļ; H v 1. trāpīt (biljardā); 2. uzvarēt spēlē laimīgas sagadīšanās dēļ; 3. amer. ciest neveiksmi

flume [flu:m] n 1. amer. kalnu aiza ar strautu; 2. tehn. ūdens piegādes kanāls; 0 to go up f. sl. — 1) izgāzties; 2) nomirt flummery ['flAman] n tukšas pļāpas; blēņas flummox ['flAmaks] v sar. apmulsināt flump [flAmp] I n dobjš troksnis; II v

1. nokrist ar dobju troksni; 2. nomest ar dobju troksni

flung sk. fling II

flunk [flAijk] amer. sar. I n izgāšanās (eksāmenā); to f. history — izgāzties vēsturē; II v 1. izgāzties (eksāmenā);

2. izslēgt par nesekmību (no mācību iestādes); ° to f. out — tikt izslēgtam (no mācību iestādes)

flunkey ['fLviļki] n niev. 1. sulainis (livrejā);

2. lišķis; pielīdējs flunk-out ['flArjkaut] n stud. sl. par

nesekmību izslēgtais students fluorescence [.flua'resns] nfiz. fluorescence fluorescent [.flua'resnt] a fiz. fluorescents;

f. lamp — dienasgaismas lampa fluoric [flu:'t»nk] a ķīm. fluora-fluoridate ['fluandeit] v pievienot fluorīdu fluoridation [.fluan'dei/n] n fluoridācija

416fly

fluoride ['fluaraid] n ķim. fluorids fluorine ['flusriin] n ķim. fluors flurry ['flAn] I n 1, (vēja, lietus) brāzma; 2. nemiers; satraukums; II v satraukt; don't f. me! — nerausti mani! flush8 [flA/] I n iztramdīts pumu bars; II v

1. (par putniem) uzspurgt; 2. iztramdīt (putnus)

flushb [flA/] I n 1. pēkšņs (ūdens) pieplūdums; 2. pietvīkums; 3. (jūtu) uzplūds; f. of hope — cerību uzplaiksnījums; 4. (drudža) lēkme; 5. uzplaukšana; uzzaļošana; the first f. of spring — pirmais pavasara zaļums; 6. (jaunības, spēku) plaukums; 7. hot. dzinums; II a 1. līdz malām pilns; uzplūdis;

2. predic. pārpilns; bagāts; f. with money — naudīgs; 3. tehn. vienlīmeņa-; f. with the wall — vienā augstumā ar sienu; HI v 1. izplūst; izšļākties; 2. pietvīkt;

3. applūdināt; pārplūdināt; 4. skalot (ar ūdens šalti); to f. the toilet — nolaist ūdeni tualetē; 5. apskurbināt; iekvēlināt; ~ed with victory — uzvaras apskurbināts; 6. sar. vairīties (no kāda); 7. stud. sl. (arī to f. it) izgāzties (eksāmenā); = to f. from — iztramdīt; to f. out — izdzīt (no paslēptuves)

flush0 [flAf] n viena masta spēļu kārtis (rokā) flusher ['fU/a] n 1. asenizators; 2. amer. sl. klozetpods

fluster ['flASta] I n uztraukums; uzbudinājums; all in a f. — satraukts; II v

1. uztraukt; uzbudināt; 2. uztraukties; 3. apskurbt

flute [flu:t] I n flauta; II v 1. spēlēt flautu;

2. (par putnu) svilpot flutist ['flu:tist] n flautists

flutter ['flAta] I n 1. (spārnu) plivināšana;

2. satraukums; all in a f. — satraukumā; to put smb. into a f. — satraukt kādu;

3. sar sensācija; kņada; to cause (make) a f. — radīt sensāciju; sacelt kņadu;

4. brit. sar. risks (parasti azartspēlēs);

5. tehn. vibrācija; 6. av. flaters; 7. med.

mirgošana; II v 1. lidināties, laidelēties; 2. plivināt (spārnus); 3. plivināties (vējā);

4. trīcēt, drebēt (no uztraukuma); 5. (par sirdi, pulsu) strauji (vai nevienmērīgi) dauzīties; 6. tehn. vibrēt fluvial ['flu:vi3l] a fluviāls, upes-flux [flAks] Inl. plūdums; f. of air — gaisa plūsma; 2. nepārtraukta (stāvokļa) maiņa; f. and reflux — uzplūdi un atplūdi; 3. tehn. kusnis; 4. med. izdalījumi; II v tehn. kausēt (metālu) fluxion ['flAk/n] n mat. atvasinājums fly8 [flai] n muša; 0 f. in the ointment —

vērmeļu piliens medus podā flyb [flai] I n 1. lidojums; on the f. — lidojumā; (piem., vilcienam) ejot; 2. novec. vienzirga ekipāža; 3. (vējrotora) spārns; 4. tehn. balansieris; 5. pl teātr. sofītes; 6. (bikšu) aizdares pārmala; pogcaurumu sloksne; II v (p. flew [flu:]; p.p. flown [ftaun]) 1. lidot; 2. vadīt; pilotēt (lidmašīnu); 3. izmantot gaisa transportu; lidot [ar lidmašīnu]; 4. pārlidot; to f. the Atlantic — pārlidot pāri Atlantijas okeānam; 5. drāzties; mesties; joņot; 6. plīvot (par karogiem); 7. palaist gaisā; to f. a kite — laist gaisā pūķi; to f. pigeons — palaist gaisā baložus; 8. sar. (p. un p.p. fled [fled]): to f. the country — bēgt no dzimtenes; I must f. now — es steidzos, man jāskrien; <=> to f. at — mesties virsū; uzbrukt; to f. at smb.'s throat — ķerties kādam pie rīkles; to f. away — 1) aizlidot; 2) aizbēgt; to f. in — piegādāt pa gaisu; to f. into — 1) iedrāzties; 2): to f. into a passion (rage) — saniknoties; to f. off — 1) aizlidot; aizlaisties; 2) notrūkt (par pogu); 3) pārn. aizsvilties; to f. open — plaši atvērties; the door flew open — durvis atsprāga vaļā; to f. over — pārlēkt; to f. round — griezties (par riteņiem); to f. to — ķerties pie; to f. to arms — ķerties pie ieročiem; 0 to f. high — augstu mērķēt; to f. low — turēties ēnā; to f. in the face (teeth) — mest izaicinājumu; to f. in the

face of Providence- izaicināt likteni; to

f. the flag jūrn. — braukt ar karogu (par kuģi); to let f. (at) — 1) šaut (uz kādu vai

417fly

uz kaut ko); 2) izlamāt (kādu); to make the dust (feathers) f. — sacelt traci; to make the money f. — svaidīties ar naudu; kaisīt naudu vējā

fly0 [flai] a brit. sar. veikls; izmanīgs; viltīgs flyable ['flaiabl] a (par laiku) lidošanai

labvēlīgs fly-agaric ['flai.aegank] n mušmire fly-away ['flaiawei] a 1. (par apģērbu) plats;

brīvs; 2. (par matiem) plīvojošs fly-blown ['flaiblaun] a l. (par gaļu) mušu oliņu bojāts; 2. mušu notraipīts; 3. pārn. niev. netīrs; izvirtis; f.-b. world — izkurtusi pasaule; 4. sl. piedzēries fly-by ['flaibai] n lidojums pa tangenti;

lidojums garām (mērķim, planētai) fly-by-night ['flaibainait] sar. I n 1. (par cilvēku) naktsputns; naktsstaigulis; 2. nedrošs cilvēks; II a 1. (finansiālā ziņā) nedrošs; 2. nepastāvīgs; pagaidu-fly-catcher ['flai.kaet/a] n omit, mušķērājs fly-cruise ['flaikruiz] n kombinētais tūrisma

brauciens ar lidmašīnu un ar kuģi flyer ['flaia] sk. flier

fly-fish ['flaifi/] v makšķerēt ar mušu ēsmu fly-flap ['flaiflaep] n mušu sitamais flying ['flan»]] I n 1. lidošana; high altitude f. av. — augstlidojums; blind f. av. — aklais lidojums; 2. lidošanas-; f. field av. — lidlauks; 3. ātrs; straujš; f. squad — 1) motorizēta policijas nodaļa; 2) speciāla pārbaudes (izpētes) komisija; f. visit — īslaicīgs apmeklējums; 4. plīvojošs; with f. colours — karogiem plīvojot; uzvaroši; 0 f. start — lielisks (daudzsološs) sākums flying adder [Tlanq.aeda] n spāre flying boat ['flaiirjbaut] n av. lidlaiva flying bomb ['flaiirjbrim] n mil.

šāviņlidmašīna flying bridge [,flanr]1bnd3] n pārmetams tilts flying column [.flauijlcolam] n (policijas)

mobilā vienība Flying Dutchman [,flam]'dAt/man] n 1. folk/. Lidojošais holandietis; 2. "Lidojošais holandietis" (jahtas klase) flying fortress [.flanrj'foitns] n av. "lidojošais cietoksnis" (bumbvedējs)

flying man ['flamjmaen] n lidotājs Flying Officer ['flanij,ofisa] n mil. aviācijas

vecākais leitnants (Anglijā) flying saucer [.flauij'soisa] n "lidojošais

šķīvītis" (nezināmais lidojošais objekts) fly-leaf ['flailiif] n poligr. balta lapa

(grāmatas sākumā vai beigās) fly-over ['flaiauva] n amer. viadukts; estakāde; f.-o. crossing — dažādlīmeņu ceļu krustojums fly-paper ['flaipeipa] n mušpapīrs fly-past ['flaipa:st] n brit. gaisa parāde;

parauglidojumi fly-sheet ['flai/i:t] n skrejlapa; lapiņa fly-title ['flai.taitl] n poligr. aizsargtituls fly-weight ['flaiweit] n sp. visvieglākais svars fly-wheel ['flaiwi:l] n tehn. spararats foal [faul] I n kumeļš; ēzelēns; in (with) f. — (par ķēvi) grūsna; II v (par ķēvi, ēzeļmāti) atnesties foalfoot [Taulfut] n bot. māllēpe foam [faum] I n 1. putas; 2. sar. putuplasts; 3. novec., poēt. jūra; II v 1. putot; 2. pārklāties ar putām; 0 to f. with anger — trakot aiz dusmām foamglass [Taumgla:s] n putustikls foaming [Taumn]] n 1. uzputošana; 2. (naftas

ugunsgrēku) dzēšana ar putām foam plastic [.faum'plaestik] n putuplasts foam-rubber [.faum'rAba] n putugumija foamy [Taumi] a 1. putu-; putojošs; 2. putām

klāts; 3. nodzīts putās (par zirgu) fob8 [fob] n 1. pulksteņkabatiņa; 2. amer.

pulksteņķēdīte (kabatpulkstenim) fobb [fob] v: to f. smb. off with smth. — piekrāpt kadu (ar viltotu darinājumu, ar melīgiem solījumiem) fob-chain ['fobt/ein] n pulksteņķēdīte

(kabatpulkstenim) fob watch ['fobwot/] n kabatpulkstenis focal [Tauki] a l.fiz. fokusa-; f. length — fokusa attālums; 2. pārn. galvenais; centrālais; f. points — mezgla punkti foci sk. focus

focus [Taukas] I n (pl foci [Tausai] vai focuses [Taukasiz]) 1 .fiz. fokuss; in f. — fokusā; out of f. — ārpus fokusa; 2. centrs;

418folklorist

viduspunkts; f. of earthquake — zemestrīces centrs; f. of interest — interešu loks; II v 1. nostādīt fokusā; 2. (on) koncentrēt (uzmanību u.tml.) fodder ['ftxta] I n lopbarība; II v barot (lopus) fodder beet ['ftxbbi:t] n lopbarības biete foe [fau] n formāl. ienaidnieks; pretinieks;

nelabvēlis foetus ['fiitas] n biol. auglis; embrijs foga [fog] Inl. bieza migla; 2. dūmaka; 3. neskaidrība; neziņa; apmulsums; in a f. — neskaidrībā; 4.fot. aizplīvurojums; II v 1. aizmiglot; ietīt miglā; 2. apmulsināt fogb [fog] I n 1. atāls; 2. zelmenis; 3. skotu sūna; II v 1. ganīt atālā; 2. atstāt atālam;

3. skotu apaugt ar sūnu

fog-bank ['fogbaeqk] n miglas dūmaka virs jūras

fog-bound ['fogbaund] a miglas aizkavēts

(par kuģi)

fogey ['fougi] n niev. (arī old f.) [vecs]

dīvainis; savādnieks foggy ['fogi] a 1. miglains; 2. neskaidrs priekšstats; I have not the foggiest idea — man nav ne mazākā priekšstata; 3. fot. aizplīvurots Foggy Bottom [.fogiTjotom] n amer. sl.

Valsts departaments fog-horn ['foghorn] n jūrn. miglas taure fog-Iamp ['foglaemp] n miglas prožektors fogy ['feugi] amer. sk. fogey foible ['foibl] n 1. vājība; vājā puse;

2. dīvainība; ķertība foil2 [foil] n l. folija; staniols; 2. arh. lapu ornaments (gotikā); 3. kontrasts; fons; to serve as a f. — noderēt par fonu; izcelt (kaut ko); II v pārklāt ar foliju foilb [foil] n florete

foilc [foil] I n (zvēra) pēdas; II v 1. sajaukt (pēdas); 2. izjaukt (plānus); novest strupceļā

foist [foist] v (on) iegrūst; iesmērēt (piem.,

sliktu preci) fold3 [fould] Inl. ieloce; kroka; 2. (čūskas) ritulis; 3. tehn. grope; ieloce;

4. ģeol. fleksūra; kroka; II v 1. salocīt; saliekt; to f. one's arms — sakrustot rokas;

2. (in) ietīt; iesaiņot; 3. apskaut, apkampt; to f. smb. to one's breast — piekļaut kādu pie krūtīm; 4. slēgt

(uzņēmumu u.tml.); 5. kul. iemaisīt; iecilāt (saputotu olbaltumu mīklā); ° to f. up — 1) salocīt (lietussargu); 2) bankrotēt; izputēt (par uzņēmumu); 0 to f. one's hands — salikt rokas (bezdarbībā)

foldb [fould] Irti. aploks; laidars; 2. aitu bars;

3. bazn. draudze; 4. pārn. baznīca; baznīcas klēpis; 5. pārn. (domubiedru, ticības brāļu) pulks; 0 to return to the f. — 1) atgriezties tēva mājās; 2) atgriezties baznīcas klēpī; II v iedzīt aplokā

foldaway ['fouldowei] a saliekams un novācams (skapī, sienā u.tml.); f. bed — (sienasskapī) saliekama gulta folder ['foulda] n 1. aktu vāki; ātršuvējs;

2. folderis; 3. poligr. lokāmā mašīna;

4. locītājs; falcētājs; 5. saliekams binoklis; lornete

folding ['fouldii]] I n locīšana; falcēšana; II a salokāms; saliekams; f. bed — saliekamā gulta; f. door — bīdāmās durvis; f. screen — aizslietnis; f. seat — nolaižams sēdeklis

foliage ['foulnd3] n 1. lapas; lapotne; f.

trees — lapkoki; 2. lapu ornaments foliate I a ['fouliot] lapu-; lapains; II v ['fouheit] 1. salapot; 2. sašķelties plēksnītēs;

3. apsudrabot (spoguli); 4. numurēt (grāmatas) lapas; 5. rotāt ar lapu ornamentu

folio ['fouliou] n (pl folios ['foulioz])

1. poligr. folio (pusloksnes formāts);

2. foliants; 3.grāmatv. (kantorgrāmatas) divas blakuslappuses

folk [fouk] n 1. ļaudis; old f. — vecie ļaudis; young f. — jaunatne; 2. pl sar. radi; piederīgie; my ~s — 1) mani piederīgie; 2) sl. mani veči; the old -s at home — veči; vecāki; 3. novec. tauta; tautība; cilts folk-belief ['foulkbili:f] n tautas ticējums folk-custom ['fouklcAstom] n tautas paraža folk-dance ['foukdains] n tautas deja folkie ['fouki] n amer. sar. tautas mūzikas

ansambļa dalībnieks folklore ['fouklo:] n folklora folklorist ['fouklomst] n folklorists, folkloras

vācējs

folk-medicine ['f3uk,medsn] n tautas medicīna

folk-memory ['fauk.meman] n tautas

kolektīvā atmiņa folk-rock ['faukrok] n folkroks folksay ['buksei] n 1. tautas teiciens; paruna; 2. vietējais dialekts; 3. profesionālais žargons; jazz f. — džezistu žargons folk-song ['fauksotj] n tautas dziesma folksy ['fauksi] a sar. 1. tautas-; tautai tuvs; f. humour — tautas humors; 2. amer. vienkāršs; familiārs folk-tale ['faukteil] n tautas pasaka folkways ['faukweiz] n pl tautas paražas (tikumi)

follicle ['fnlikl] n 1. anal, folikuls, pūslītis;

2. kokons; 3. pāksts follow ['folau] I n 1. sekotājs; piekritējs; 2. sar. papildu pasūtījums (piem., restorānā)-, H v 1. sekot; f. me! — sekojiet man!; concert ~ed the lecture — lekcijai sekoja koncerts; 2. iet pa; sekot (kādam) virzienam; f. this road! — ejiet pa šo ceļu!; 3. vajāt; dzīt pēdas; 4. ievērot; sekot; to f. the instructions — rīkoties pēc norādījumiem; to f. the policy — ievērot (kādu) politiku; 5. sekot (ar skatienu); 6. saprast; sekot (domu gaitai); do you f. me? — vai saprotat?; 7. pavadīt (kādu); 8. nodarboties; to f. the law — kļūt par juristu; 9. nomainīt (kādu); būt pēctecim;

10. piekrist; pievienoties (kāda uzskatiem); I cannot f. you in all your views — es nevaru piekrist visiem jūsu uzskatiem;

11. izrietēt; from what you say it ~s that... — no jūsu vārdiem izriet, ka...; = to f. on sar. — turpināt; sekot; to f. out — īstenot; realizēt; to f. through sp. — vēzēt (tenisa raketi) pakaļ bumbai; to f. up — 1) neatlaidīgi sekot; vajāt; 2) īstenot; realizēt; 0 as ~s — kā tālāk minēts; the letter reads as ~s — vēstule skan šādi; to f. in smb.'s tracks — 1) iet kādam pa pēdām; 2) sekot kādam pēdās

follower ['fūlaua] n 1. sekotājs; piekritējs; 2. novec. pielūdzējs; 3. tehn. bīdstienis;

dzenmehānisms following ['fūlsuit]] Inl. sekotāji; piekritēji; he has a large f. — viņam ir daudz sekotāju; 2. (the f.) sekojošais; Hal. sekojošs; nākošais; 2. (par vēju) labvēlīgs; III prep pēc; f. the speech, there will be a few minutes for questions — pēc lekcijas būs dažas minūtes jautājumiem follow-my-leader [,fob tma'liida] n "dari kā

es" (bērnu spēle) follow-on [.fobu'on] n turpināšana; sekošana follow-through [,fobu'0ru:] n 1. sp. (tenisa raketes) vēziens pakaļ bumbai;

2. īstenošana; realizēšana; 3. (rīkojuma u.tml.) izpildes pārbaude; 4. mii. (pretinieka) vajāšana

follow-up [.fobu'Ap] I n 1. papildu pasākumi; 2. (kāda) mērķa sasniegšana;

3. (vēža, tuberkulozes slimnieku) uzskaite;

4. ek. izpildes termiņu pārbaude; plānveida uzskaite; 5. papildu paziņojums; jauna informācija (presē, radio); 6. amer. papildu reklāmvēstule (pasūtījuma nesaņemšanas gadījumā); II a sekojošs; papildu-; f.-u. letter — reklāmvēstule; f.-u. work — papildu darbs

follow-up care [.fobu'Apkeo] n dispanser-ārstēšana (pēc izrakstīšanas no slimnīcas) folly ['full] n 1. muļķība; neprātība;

2. untums; iegriba foment [foi/'ment] v formai. 1. musināt; kūdīt; to f. hatred — kurt naidu; 2. med. likt sautējošas kompreses fomentation [,fa i/men'tei/n] n formāl. 1. musināšana; kūdīšana; 2. med. sautējošu komprešu likšana fond [fond] a predic. 1. mīlošs; maigs; f. mother — mīloša māte; to be f. (of) — just patiku; mīlēt; 2. lētticīgs; f. hope — veltas cerības fondant ['fondant] n pomāde; karamele fondle ['fondi] v glāstīt; apmīļot fondling ['fondlu]] n mīlulis; luteklis fondly ['fondh] adv 1. mīļi; maigi; 2. lētticīgi fondness ['fundnrs] n mīlestība; maigums font [font] n 1. kristāmtrauks; 2. poēt. avots; strūklaka

food [fu:d] n 1. barība; uzturs; ēdiens; wholesome f. — veselīgs uzturs; f. for thought pārn. — viela pārdomām; 2. pārtikas krājumi; proviants; preserved f. — konservi; processed f. — pasterizēts (sterilizēts) produkts; 0 to be f. for fishes — noslīkt; to be f. for worms — nomirt

food-card ['fu:dka:d] n pārtikas kartīte food poisoning ['fuidpoizamj]] n saindēšanās ar pārtikas produktiem food-stuff ['fu:dstAf] n pārtikas produkts food value ['fu:d,vaelju:] n uzturvērtība fool [fu:l] Irti. muļķis; to make a f. of oneself — nostādīt sevi muļķīgā stāvoklī; to make a f. of smb. — apmuļķot kādu; to play the f. — muļķoties; dzīt velnu; 2. āksts; nerrs; 0 All Fool's Day —

1. aprilis; to be a f. for pains — palikt par muļķi; velti nopūlēties; to be a f. for smth.— just vājību uz kaut ko; he is nobody's f.— viņš nav nekāds muļķis; viņš nav ar pliku roku ņemams; II a amer. sar. muļķīgs;aplams;Divi.muļķot (kādu); 2. muļķoties; stop ~ing! — beidz muļķoties!; = to f. about (around) niev. — slaistīties apkārt; to f. away niev. — 1) izniekot; izšķiest (laiku, naudu); 2) palaist garām (izdevību); to f. out — izkrāpt; to f. with — niekoties; rotaļāties

foolery ['fu:lan] n muļķība; aušība foolhardiness ['fu:Lha:dims] n pārdrošība; nebēdnība

foolhardy ['fu:Lha:di] n pārdrošs; nebēdnīgs foolish ['fu:li/] a muļķīgs; don't be f.! —

beidz muļķoties! foolishness ['fu:h/nisļ n muļķība foolproof ['fu:lpru:f] a 1. drošs; nekļūdīgs;

2. sar. vienkāršs; nesarežģīts; f. gadget — vienkārša ierīce

foolscap n ['fu:lskaep] (13x16 collas)

rakstāmpapīra formāts fool's errand [,fu:lz'erand] n tukša iedoma; veltīgas pūles; to send smb. on a f. e. — likt kādam velti nopūlēties fool's paradise [,fu:lz'paeradaizj n iedomāta (šķietama) laime; pašapmāns; to Uve in

f. p. — dzīvot kā pa mākoņiem foot [fut] I n(pl feet [fi:t]) 1. (kājas) pēda; to be on one's feet —1) būt kājās; 2) būt uz kājām (pēc slimošanas); to get to one's feet — piecelties kājās; to keep one's feet — turēties kājās; on f. — 1) kājām; 2) sagatavošanā; procesā; 2. solis; gaita; fleet on f. — žigls; nasks; light f.— viegla gaita; to put one's best f. forward — 1) pielikt soli; 2) pielikt visas pūles; to run a good f. — labi skriet (par zirgu); 3. apakšējā daļa; pamatne; at the f. of a page — lappuses apakšā; 4. pēda (kā mērvienība- 30,48 cm); 5. (zeķes) purngals; 6. mii novec. kājnieki; 0 to carry smb. off his feet — aizraut (pārsteigt) kādu; to fall on one's feet — lēti tikt cauri; to find one's feet — iejusties apstākļos; to find the length of smb.'s f.— uzzināt kāda vājās puses; to get a f. in — ielavīties kur; to get cold feet — dabūt aukstas kājas; nobīties; my foot! sar. —nieki!; nevar būt!; to put one's f. down — ieņemt stingru nostāju; to put one's foot in — nonākt sprukās; iekulties ķezā; to put smb. on his feet — nostādīt kādu uz kājām; to set one's f. on smb.'s neck — dabūt kādu zem savas tupeles; to take to one's feet — ņemt kājas pār pleciem; to tread under f. — mīdīt kājām; apspiest; II v 1.: to f. it sar. — 1) dejot; 2) iet kājām; 2. pieadīt (zeķi); 3. sar. apmaksāt (izdevumus); to f. the bill — 1) apmaksāt rēķinu; 2) atbildēt par sekām; = to f. up (to) — sasniegt (par summu)

footage ['futid3] n kin. 1. filmas garums pēdās, metrāža; 2. uzņemtais filmas materiāls

foot-and-mouth disease [.futsnd'mauOdi

'zi:z] n vet. mutes un nagu sērga football f'futbo:l] n 1. futbols; 2. futbolbumba footballer ['futbo:b] n futbolists footbath ['ftjtba:0] n 1. kāju vanna; 2. kāju pelde

footboard ['futbo:d] « 1. (ekipāžas, automašīnas) kāpslis; 2. tehn. paliktnis; 3. tehn. pedālis

foot-brake ['futbreik] n kāju bremze foot-bridge f'futbnd3] n kājnieku tilts footdragging ['fut.draegir]] n novilcināšana;

kavēšana footfall ['futfo:l] n soļi; soļu troksnis foot-gear ['futgis] n sar. 1. apavi; 2. zeķes foothills ['futhilz] n pl kalnu pakāje foothold ['futhauld] n 1. atbalsts (kājai)-,

2. pārn. stabils stāvoklis; stingras pozīcijas; to gain f. — iegūt stabilu stāvokli; nostiprināties; 3. mii. atbalstpunkts; placdarms

footing ffotn]] n 1- atbalsts (kājai); to keep one's f. — stingri turēties kājās; to lose one's f.— zaudēt pamatu zem kājām; paklupt; 2. stabils stāvoklis; to get a f. in society — iegūt stāvokli sabiedrībā;

3. attiecības; on a friendly f. — draudzīgās attiecībās; 4. mat. (skaitļu stabiņa) kopsumma; 0 on an equal f. — uz līdzīgiem pamatiem; on a war f. — kaujas gatavībā; to pay [for] one's f. — 1) iemaksāt savu daļu; 2) izmaksāt; uzstāties

footle ['fu:tl] sar. I n nieki; blēņas; muļķības; n v niekoties; melst blēņas; <=> to f. away — izniekot footless ['ftjths] a 1. bez kājām; 2. nedibināts, nepamatots; 3. amer. velts, veltīgs;

4. sar. muļķīgs; aplams

footlights ['futlaits] n pl rampa, rampas ugunis; to get over the f. — gūt panākumus, patikt publikai (par lugu, izrādi) footling ['futlii]] a niev. nieka-; niecīgs; sīks footloose ['futluis] a brīvs; neierobežots footman ['futman] n livrejā tērpies sulainis,

sulainis livrejā footmark ['futma:k] n pēdas nospiedums footnote ['futnaut] n zemteksta piezīme foot-pace ['futpeis] n solis; at [a] f.-p.—

soļiem, soļos footpad ['futpaed] n novec. lielceļa laupītājs foot-passenger ['futpaesin dyo] n kājāmgājējs, gājējs footpath ['futpa:0] n 1. taka; 2. ietve footplate ['futpleit] n lokomotīves mašīnista platforma

foot-pound ['futpaund] n tehn. pēdmārciņa

footprint ['futprint] n pēdas nospiedums foot-race ['futreis] n sp. soļošanas sacīkstes foot-rule ['futru:l] n saliekams pēdmērs

(lineāls)

footsie ['futsi] n: to play f. — 1) brit. sar. pavilkt kājas (zem galda); 2) amer. sl. flirtēt, koķetēt (ar kādu) footslog ['futslrig] v sar. iet, vilkties kājām footslogger ['futsloga] n sar. 1. kājāmgājējs;

2. kājnieks

foot-soldier ['fut,s9uld39] n kājnieks footsore ['futso:] a ar noberztām kājām; I'm

f. — man sāp kājas footstalk ['futsto:k] n hot. stublājs footstep ['futstep] n 1. solis; 2. soļu troksnis;

3. pēda; 4. kāpslis; pakāpiens; 0 to follow in smb. 's ~s — sekot kāda pēdās

foot-stone ['futstaun] n balstakmens foolstool ['futstu:l] n kājsoliņš; 0 God's f. —

pasaule, zeme footsure ['fut/ua] a stingrs uz kājām foot-switch ['futswit/] n kāju pedālis foot-warmer ['futwoima] n kāju sildītājs footwear ['futwea] n apavi footwork ['futw3:k] n 1. kāju darbs (sportā, dejās); 2. amer. humor, noskraidīšanās pēc materiāla, reportiera informācijas vākšana footworn ['futwo:nļ a 1. (par gājēju) noguris;

2. izmīts, nomīts (par taku u.tml.) foozle ['fu:zl] sar. I » 1, neveiksmīgs

(neveikls) sitiens (golfā); 2. amer. muļķis; stulbenis; 3. (arī old f.) skoln. sl. vecais, sencis; II v 1. izdarīt neveiksmīgu (neveiklu) sitienu (golfā); 2. rīkoties nemākulīgi fop [fcp] n niev. ģeķis, švauksts foppery [Tnpan] n ģeķība foppish ['fopifl a ģeķīgs foppishness ['fopi/nis] n ģeķība for (uzsvērtā forma [fo:], neuzsvērtā forma [fa]) I prep 1. priekš; books f. children — grāmatas bērniem; f. sale — pārdošanai; letter f. you — vēstule jums; 2. par; to pay f. the purchase — samaksāt par pirkumu;

3. aiz; labad; dēļ; f.joy — aiz prieka; f. your sake — jūsu labad; just f. fun — joka pēc; f. example — piemēram; f. many

reasons — daudzu iemeslu dēļ; pressed f. time — laika trūkuma dēļ; 4. pret; medicine f. cough — zāles pret klepu; 5. (norāda mērķi, nolūku) pēc; to send f. a doctor — aizsūtīt pēc ārsta; 6. (norāda laiku) uz; f. how long? — uz cik ilgu laiku?; f. ever — uz visiem laikiem; f. life — uz mūžu; f. the present—pagaidām; f. the time being — pagaidām; 7. (norāda virzienu) uz; to leave f. London — aizbraukt uz Londonu; 8. (norāda attālumu); f. miles and miles — jūdzēm tālu; 9. (norāda vērtību) par; to sell f. five dollars — pārdot par pieciem dolāriem; 10. (izsaka ģenitīva attiecības) no; member f. Oxford — parlamenta loceklis no Oksfordas; to act f. smb. — rīkoties kāda vārdā; 0 as f. me — kas attiecas uz mani; f. all I know — cik man zināms; f. all that — par spīti visam; f. better or worse — laimē un nelaimē; f. certain — droši; f. the most part—lielākoties; parasti; to change f. the better — mainīties uz labo pusi; to hope f. the best — cerēt uz labāko; once and f. all — reiz par visām reizēm; there is nothing f. it but to go — neko darīt- būs jābrauc; this is f. you to decide — tas jums jāizlemj pašam; II conj jo; tāpēc ka forage ['foridj] I n 1. lopbarība; 2. mii. furāžas sagāde; II v 1. (for) meklēt barību; 2. meklēt; rakņāties (kaut ko meklējot); 3. mii. sagādāt furāžu forage-cap f'fondjkasp] n laiviņa (cepure) forage harvester ['fond3,ha:vist3] n

lopbarības novācamais kombains forager ['fnridjs] n furažieris forasmuch as [farez'mAt/aez] conj formal.

ņemot vērā; ievērojot foray ['forei] I n iebrukums; sirojums; to go

on f. — iebrukt; II v iebrukt; sirot forbad, forbade sk. forbid forbear8 ['fo:bea] n (parasti pl) sencis; priekštecis

for bearb [foi'bea] v (p. forbore [foi'bo:];

p.p. forborne [fo:'bo:n]) (from) atturēties; I

could not f. smiling at him — es nevarēju

nepasmaidīt viņam forbearance [foi'bearans] n 1. atturība;

2. iecietība; to show f. — izrādīt iecietību forbid [fa'bid] v (p. forbad [fs'baed] vai forbade [fa'beid]; p.p. forbidden [fsļjidn]) aizliegt; neatļaut; smoking is ~den — smēķēt aizliegts; 0 God f.! — Dievs pasarg! forbidden8 [fa'bidn] a aizliegts; neatļauts; f. blow sp. — aizliegtais sitiens; f. trick sp. — neatļautais paņēmiens; f. weapons — aizliegtie ieroču veidi; 0 the f. degrees — radniecības pakāpes, kas aizliedz precēties; f. fruit — aizliegtais auglis; f. ground — aizliegtais temats forbiddenb sk. forbid

forbidding [fs'bidii]] a 1. atbaidošs; nepievilcīgs; f. look — atbaidošs izskats; 2. draudīgs; briesmīgs; f. thunderclouds — draudīgi negaisa mākoņi forbore sk. forbearb forborne sk. forbearb force [fo:s] I n 1. spēks; f. of the explosion — sprādziena spēks; with all one's f. — no visa spēka; 2. vara; vardarbība; by f. — ar varu; 3. pārliecināšanas spēks; iedarbīgums; ietekme; by f. of circumstances — apstākļu ietekmē; there's f. in what you say — jūs runājat pārliecinoši; 4. pl bruņotie spēki; karaspēks; air f. — gaisa kara spēki; aviācija; ground ~s — sauszemes karaspēks; [the] police f. — policija; 5. jur. (likuma) spēks; to come into f. — stāties spēkā; in f. — spēkā esošs; to put in f. — piešķirt spēku; to remain in f. — palikt spēkā; 6.fiz. spēks; f. of gravity — smaguma spēks; Zemes pievilkšanas spēks; 0 in f. — lielā skaitā; barā; in full f.— pilnā sastāvā; to join ~s — apvienot spēkus; II v 1. lietot spēku; to f. an entry — ielauzties (istabā, mājā u.tml.); to f. a lock — uzlauzt slēdzeni; to f. one's way — izlauzt sev ceļu; 2. piespiest (ar varu); to f. a confession from smb. — piespiest kādu atzīties; to f. a smile — piespiest pasmaidīt; 3. iespiest; iegrūst; to

f. smb. into the room-iegrūst kādu istabā;

4. paātrināt (kustību); to f. the events —

pasteidzināt notikumu gaitu; to f. the pace—kāpināt tempu; 5. mii. forsēt; to f. a crossing — forsēt ūdens aizsprostu; 6. mūz. forsēt (skaņu); 7. (steidzināti) uzziedināt; izplaucēt; = to f. back — 1) apspiest; apvaldīt; to f. back one's tears — norit asaras; 2) mil. atspiest; to f. down — 1) ar spēku nolaist; aizcirst; to f. down the lid — aizcirst vāku; 2) pazemināt; nosist; to f. down prices — nosist cenas; to f. in — 1) izspiest; iespiest; 2) iespiesties; to f. on — uztiept; to f. up — uzskrūvēt (cenas); 0 to f. down the throat — ar varu uztiept; to f. smb.'s hand — likt kādam rīkoties; piespiest kādu rīkoties pret viņa gribu

forced [fo:st] a 1. piespiests; f. labour — piespiedu (spaidu) darbs; f. landing av. — piespiedu nolaišanās; 2. mākslots; nedabisks; neīsts; f. smile — mākslots smaids; 3. mii. forsēts; f. march — forsēts pārgājiens; 4. (steidzināti) uzziedināts; izplaucēts; f. grapes — siltumnīcu vīnogas forcedly ['forsidli] adv piespiesti force-feed ['fo:sfi:d] v (p. un p.p. force-fed ['fo:sfed]) barot piespiedu kārtā (cietumā, slimnīcā u.tml.) forceful ['fo:sfl] a spēcīgs; iedarbīgs;

f. argument — pārliecinošs arguments force-land ['fo:slaend] v av. izdarīt piespiedu

nolaišanos forceless ['forshs] a nevarīgs; vārgs force-meat ['fo:smi:t] n (ar garšvielām

sajaukta) maltā gaļa (pildījumam) forceps f'foiseps] n (lieto kā sg un pl) ķirurģiskās knaibles; f. delivery — knaibļu lietošana (dzemdībās) force-pump ['fo:spAmp] n tehn. spiedējsūknis forcible ['foisabl] a 1. vardarbīgs; f. entry — vardarbīga ielaušanās; 2. spēcīgs; pārliecinošs; iespaidīgs forcing ['faisirj] n 1. piespiešana; vardarbība; 2. (steidzināta) uzziedināšana; iz-plaucēšana; f. bed — siltumnīca Ford [fo:d] n 1. fords (automašīna); 2. amer. sar. populārs modelis; pēdējais modes kliedziens

ford [fo:d] I n brasls; II v pārbrist braslā fordable ['foidabl] a pārbrienams (par braslu) fore [fo:] I n jūrn. (kuģa) priekšgals; 0 to the f. — 1) tuvumā; 2) pie rokas; klāt (par naudu); to come to the f. — izvirzīties; izcelties; II a 1. priekšējais; l.jūrn. priekšgala-; DI adv jūrn. priekšgalā; f. and aft — (kuģa) priekšgalā un pakaļgalā fore-and-aft ['foirandaift] a jūrn. garenisks; f.-and-a. sail — slīpā bura; 0 f.-and-a. cap — laiviņa (cepure) forearm3 ['foiraim] n anat. apakšdelms forearmb [fo:r'a:m] v priekšlaikus apbruņot forebear ['fo:beaļ sk. forbear3 forebode [foi'bsud]

v formāl. 1. pareģot; vēstīt ; the black clouds f. a storm — melnie mākoņi sola negaisu; 2. nojaust (ļaunu)

foreboding [foi'baudir]] n formāl. 1. slikta zīme; 2. ļauna nojauta; priekšnojauta; I have a f. that... — man ir tāda sajūta, ka... fore-cabin f'foi.kaebm] n 1. kajīte (kuģa priekšgalā); 2. 2. klases pasažieru telpas (uz tirdzniecības kuģa) forecast ['fo:ka:st] I n pareģojums; weather f. — laika prognoze; II v (p. un p.p. forecast ['fo:ka:st] vai forecasted ['fo:ka:stid]) paredzēt; pareģot; to f. future — pareģot nākotni

forecastle ['fauksl] n jūrn. baks; priekšgala kubriks

foreclose [fo:'kbuz] v jur. atņemt tiesības

izpirkt ķīlu zīmi foreclosure [fo:'klaiga] n jur. tiesību

atņemšana izpirkt ķīlu zīmi forecourt ['fo:ko:t] n 1. pagalms (mājas priekšā); 2. sp. tenisa laukuma priekšējā daļa

foredate [fo:'deit] v datēt ar agrāku datumu foredated [fa:'deitid] a datēts ar agrāku datumu

foredoom [fo:'du:m] v (parasti pass.) (to) nolemt; ~ed to failure — nolemts neveiksmei forefather ['foifaiSa] n (parasti pl) sencis; priekštecis; Forefather's Day amer. — 22. decembra gadadiena (pieminot angļu

kolonistu izcelšanos Amerikas krastā 1620. g.)

forefinger ['forfiijga] n rādītājpirksts forefoot ['fo:fut] n priekškāja forefront ['foifrAnt] n 1. mii. (frontes) priekšējā līnija; 2. pārn. priekšplāns; darbības centrs; to bring to the f. — izvirzīt priekšplānā forego [fo:'g9u] v (p. forwent [fo:'went]; p.p. foregone [fo:'grai]) 1. iepriekšnotikt; 2. sk. forgo foregoer [fofgaoa] n priekšgājējs; priekštecis foregoing [foi'gauii]] a iepriekšējs; iepriekšminētais

foregone [fo:'gon] I a iepriekšpieņemts; iepriekšzināms; f. conclusion — neizbēgams secinājums; II sk. forego foreground ['foigraund] n 1. (ari pārn.) priekšplāns; to keep in the f.— turēties priekšplānā; 2. teātr. avanscēna forehand ['fo:haend] I n 1. zirga priekšdaļa (jātnieka priekšā); 2. atsistiens no labās puses (tenisā); II a laicīgs forehanded ['fo:haendid] a 1. laicīgs;

2. amer. tālredzīgs; apdomīgs forehead ['fond] n piere

foreign ['fonn] a 1. ārējs; ārlietu-; the F. Office — ārlietu ministrija; F. Secretary — ārlietu ministrs; f. policy — ārpolitika; f. relations — starptautiskās attiecības; f. service — 1) diplomātiskais dienests; 2) mii. dienests ārzemēs; 3) ārzemju dienests (sūtniecībās u.tml.); f. trade — ārējā tirdzniecība; f. traffic — starptautiskā satiksme; 2. ārzemju-; svešzemju-; f. language — svešvaloda; f. legion — ārzemju leģions; goods of f. make— ārzemēs ražotās preces; importa preces; f. news — ārzemju ziņas;

3. svešāds, neatbilstošs; f. to the purpose — mērķim neatbilstošs; 4. svešs; nepiederīgs; f. body med. — svešķermenis

foreign aid [.fonn'eid] n pol. palīdzība ārzemēm

foreigner ['forma] n 1. ārzemnieks;

2. svešinieks; 3. sar. ārzemju kuģis;

4. sar. svešzemju augs (dzīvnieks u.tml)

foreknew sk. foreknow foreknow [foi'nsu] v (p. foreknew [foi'nju:]; p.p. foreknown [foi'naun]) iepriekšzināt; paredzēt

foreknowledge [.fbs'nolu^] n paredzējums;

to have f. of smth. — zināt kaut ko iepriekš foreknown sk. foreknow foreland ['foitand] n 1. zemesrags;

2. piekrastes (piejūras) josla foreleg ['fo:leg] n priekškāja forelock3 ['foilok] n matu sproga (uz pieres); (matu) cekuls; 0 to take time by the f. — izmantot gadījumu (izdevību) forelock1» ['fo:lr»k] n tehn. šplints; tapa

foreman ['foimsn] n 1. meistars; priekšstrādnieks; 2. jur. zvērināto vecākais foremast ['fo:ma:st] n jūrn. fokmasts foremost ['foimaust] \ a priekšējais; 2. galvenais; f. painter of his age — sava laikmeta izcilākais gleznotājs; II adv 1. pa priekšu; head f. — ar galvu pa priekšu; 2. vispirms; first and f. — pirmām kārtām forename ['foineim] nformāl. [priekš]vārds forenoon ['fb:nu:n] n priekšpusdiena forensic [fs'rensik] a tiesas-; f. medicine —

tiesu medicīna forepart ['fo:pa:t] n 1. priekšdaļa; 2. pirmā daļa

foreplay ['fo:plei] n (seksuāla) priekšspēle forerunner ['foi.rAna] n 1. priekšgājējs; priekštecis; 2. vēstnesis; the ~s of spring — pavasara vēstneši foresail ['forseil] n jūrn. fokbura foresaw sk. foresee

foresee [fo:'si:] v (p. foresaw [foi'so:];

p.p. foreseen [fo:'si:n]) paredzēt foreseeable [fo:'si:abl] a 1. paredzams; 2. pārredzams; pārskatāms; in the f. future — tuvākajā nākotnē foreseen sk. foresee

foreshadow [foi'/aedsu] v vēstīt; pareģot foreshore ['fbi/o:] n piekrastes josla foreshorten [fo:'/o:tn] v zīmēt (vai rasēt)

perspektīvā (vai rakursā) foresight ['fa:sait] n 1. paredzējums; 2. tālredzība; apdomība; 3. (šautenes) grauds

425foreskin

foreskin ['foiskin] n anat. priekšāda forest ['fnrist] I n 1. mežs; f. conservation — mežu aizsardzība; f. shelter belt — meža aizsargjosla; 2. jur. liegums; saudzējamā josla; H v apmežot forestall [fo:'sto:l] v 1. novērst; to f. disaster — novērst nelaimi; 2. aizsteigties priekšā (piem., notikumiem); to f. a competitor — pārspēt konkurentu forester ['forista] n 1. mežzinis;

2. mežstrādnieks forestry ['franstri] n 1. mežkopība;

2. mežniecība

foretaste ['foiteist] n (of) prieks (par kaut ko gaidāmu)

foretell [foi'tel] v (p. un p.p. foretold

[foi'tauld]) pareģot forethought ['fo:6o:t] n tālredzība; apdomība foretold sk. foretell

forever [fa'revs] adv 1. uz visiem laikiem; mūžīgi; 2. nemitīgi; he's f. asking questions — viņš nemitīgi uzdod jautājumus

forewarn [fo:'wo:n] v brīdināt forewent sk. forego

forewoman ['foi.wuman] n 1. meistare;

priekšstrādniece; 2. jur. zvērināto vecākā foreword ['fo:w3:d] n priekšvārds forfeit ['foifit] Inl. sods (par nodarījumu); to pay the f. — samaksāt sodu; 2. konfiskācija;

3. ķīla (rotaļā); to play [at] ~s — spēlēt ķīlas; H a predic. konfiscēts; III v zaudēt; zaudēt tiesības; to f. one's property — zaudēt īpašumu (konfiskācijas ceļā); to f. one's driving licence — zaudēt braukšanas tiesības; to f. a point sp. — zaudēt punktu

forfeiture ['foifit/s] n zaudējums;

konfiskācija forfend [fo:'fend] v: heaven f.! — nedod

Dievs!; pasarg Dievs! forgather [fofgaefte] v sapulcēties forgave sk. forgive

forge3 [fo:d3] Inl. smēde; kalve; 2. ēze; II v 1. kalt (metālu); 2. viltot (dokumentu, parakstu)

forgeb [fo:d3] v \.(arī to f. ahead) neatlaidīgi

virzīties uz priekšu; 2. sp. izvirzīties priekšgalā

forger ['fo:d3s] n 1. kalējs; 2. (dokumentu,

parakstu) viltotājs forgery ['fo^ari] n 1. (dokumentu, parakstu)

viltošana; 2. viltojums forget [fa'get] v {p. forgot [fa'got]; p.p. forgotten [fa'gntn]) 1. aizmirst; to f. oneself— 1) aizmirst sevi (domājot tikai par citiem); 2) aizmirsties, uzvesties nepiedienīgi; 2. piemirst; to f. one's duties — nevērīgi izturēties pret saviem pienākumiem; <=> to f. about — aizmirst; don't f. about it! — neaizmirsti to!; 0 f. it! — 1) nav svarīgi!; nav vērts par to runāt!; 2) tad mums nav vairs par ko runāt forgetful [fa'getfl] a aizmāršīgs; nevērīgs forgetfulness [fs'getflnis] n aizmāršība; nevērība

forget-me-not [fs'getminot] n neaizmirstule forgivable [fs'givsbl] a piedodams forgive [fa'giv] v (p. forgave [fa'geiv]; p.p. forgiven [fa'givn]) 1. piedot; 2. atlaist (parādu) forgiven sk. forgive forgiveness [fs'givnis] n piedošana forgiving [fa'givirj] a piedodošs; žēlsirdīgs forgo [fo:'g3u] v (p. forwent [fo:'went]; p.p. forgone [foi'gnn]) atteikties; atturēties; to f. one's custom — atmest paradumu forgone sk. forgo forgot sk. forget

forgotten [fa'gntn] I a aizmirsts; novārtā pamests; the f. man — likteņa pabērns; II sk. forget

fork [fo:k] Inl. dakša; dakšiņa; 2. dakšas, sākumi; 3. (ceļa, upes) atzarojums; 4. (velosipēda) dakša; 5. mūz. kamertonis; 6. (zibens) šautra; II v 1. strādāt ar dakšām; 2. sazaroties; = to f. in — uzņemt uz dakšām; to f. out sar. — atdarīt maku forked [fo:kt] a zarots; šķelts; f. lightning — zigzagveida zibens; f. tongue — (čūskas) šķelta mēļa forklift ['fo:klift] n autokrāvējs forlorn [fa'bin] a poēt., formal. 1. bezcerīgs; nelaimīgs; 2. pamests; vientuļš; 0 f.

hope — 1) vārga ceriba; 2) bezcerigs pasākums; to cherish a f. hope — lolot veltas cerības form [fo:m] I n 1. forma; ārējais veids; apveids; to take f. — iegūt apveidu; 2. (cilvēka) augums; 3. vispārpieņemtā kārtība; in due f. — pienācīgā kārtā;

4. formalitāte; as a matter of f. — formāli;

5. stils; maniere; etiķete; bad (good) f. — sliktais (labais) tonis; 6. hiol. varietāte; 7. veidlapa; anketa; to fill in a f. — aizpildīt anketu; 8. sp. forma; gatavība; to be in [good] f.— 1) būt [labā] formā (par sportistu); 2) būt pacilātā garastāvoklī; 9. klase (skolā); 10. sols (bez atzveltnes); 11. lit., gram, forma; 12. poligr. iespiedforma; 13. tehn. modelis; tips; 14. (zaķa) miga; II v 1. piešķirt formu (veidu);

2. veidot; parts f. a whole — daļas veido veselu; 3. izveidot; organizēt; to f. an army — izveidot armiju; 4. veidot; attīstīt (raksturu, īpašības); to f. the mind — attīstīt prātu; 5. mii. kārtot (ierindā); 6. mii. kārtoties (ierindā); 7. tehn. formēt; veidot; a to f. up — izveidoties

formal ['fo:ml] a 1. formāls; oficiāls; f. agreement — oficiāla vizīte; f. invitation — oficiāls ielūgums; 2. formāls; nominās; f. interest — formāla interese;

3. ārējs; paviršs; šķietams; f. resemblance — šķietama līdzība;

4. regulārs; simetrisks; f. garden — angļu dārzs

formaldehyde [fo:'maeldihaid] n ķīm.

formaldehīds formalin ['foimlin] n ķīm. formalīns formalism ['foimalizam] n formālisms formalist ['foimlist] n formālists formalit||y [fo:'maebti] n 1. formalitāšu ievērošana; 2. formalitāte; legal ~ies — tiesas formalitātes; 3. formālisms; formāla attieksme

formalize ['foimalaiz] v 1. noformēt; piešķirt oficiālu statusu; 2. rīkoties oficiāli; 3. formalizēt formally ['fo:mh] adv formāli format ['fo:maet] I n 1. (grāmatas) formāts;

2. iekārtojums; veids; stils; the f. of interview—intervijas veids; II v noformēt

(grāmatu)

formation [fo:'mei/n] n 1. veidošana; f. of character — rakstura veidošana; price f. — cenu veidošana; 2. uzbūve; struktūra;

3. mii. (karaspēka) izvietojums; 4. mii. ierinda; battle f. — kaujas ierinda; 5. ģeol. formācija

formative ['foimstiv] a 1. veidojošs; f. influence — veidojoša ietekme; in a f. stage — veidošanas stadijā; 2. vai. formatīvs

former3 ['foima] n 1. veidotājs; radītājs; 2. (vilcienu) sastādītājs; 3. poligr. burtu lējējs; 4. tehn. šablons; modelis formerb ['foims] a formal. 1. agrākais; bijušais; in f. times — agrākos (senākos) laikos; 2. (the f.) pirmais (no iepriekšminētajiem) formerly ['foimali] adv agrāk, senāk formic [Toimik] a ķīm. skudru-; f. acid —

skudrskābe Formica [fo:'maika] n ugunsizturīga

plastmasa (tirdzniecības zīme) formication [,fo:mi'kei/n] n drebuļi, tirpas formidable ['foimidabl] a 1. briesmīgs;

2. grūti veicams; grūts; f. task — grūts uzdevums; f. obstacle — grūti pārvarams šķērslis

formless ['fo:mhs] a bezveidīgs; amorfs formula ['foimjula] n (pl formulas ['fo:mjubz] vai formulae ['fo:mju:li:])

1. formula; formulējums; 2. recepte;

3. piena maisījums (zīdaiņiem); 4. mat., ķīm. formula; 5. (sacīkšu automašīnas) klase

formulae sk. formula

formulate ['foimjuleit] v 1. formulēt;

2. izteikt ar formulu

formulation [,fo:mju'lei/n] n

1. formulēšana; 2. formulējums; redakcija; final f. — galīgā redakcija; 3. saskaņots lēmums (kādā zinātniskā jautājumā) fornicate ['fo:nikeit] v jur. stāties ārlaulības sakaros

fornication [,fo:m'kei/n] n jur. ārlaulības

sakari

forrader ['foreda] adv brit. sar.-nz priekšu;

[I] can't get any f. — tālāk es nevaru paiet forsake [fa'seik] v (p. forsook [fa'suk]; p.p. forsaken [fa'seikn]) formal. 1. pamest; atstāt; 2. atmest (paradumu u.tml.) forsaken [fa'seikn] I a pamests; atstāts;

f. house — pamesta māja; II sk. forsake forsook sk. forsake

forsooth [fa'su:0] adv novec., iron, tiešām; patiesi

forswear [fa:'swea] v formāl. (p. forswore [fo:'swD:]; p.p. forsworn [fa:'swo:n])

1. nozvērēties; to f. smoking — nozvērēties nesmēķēt; 2. (arī to f. oneself) nepatiesi zvērēt

forswore sk. forsworn

forsworn [fb:'swa:n] I n zvēresta pārkāpējs;

II sk. forswear forsythia [fa:'sai0ia] n bot. forsitija fort [fo:t] n mil. forts

forte2 ['fo:tei] stiprā puse (cilvēkā); singing is not his f.— dziedāšana nav viņa stiprā puse

forteb ['fa:tei] n, adv mūz. forte forth [fa:0] adv formāl. 1. uz priekšu; back and f. — uz priekšu un atpakaļ; to bring f. — radīt; to put f. leaves — saplaukt;

2. turpmāk; from that day f. — kopš šīs dienas; 0 and so f. — un tā tālāk; so far f. — tā kā

forthcoming [.faiBTcAmii]] a 1. gaidāmais; nākamais; f. elections — gaidāmās vēlēšanas; list of f. books — publicējamo grāmatu saraksts; 2.predic:. the promised help was not f. — solītā palīdzība nenāca;

3. laipns; izpalīdzīgs forthright ['fa:0rait] a taisns; atklāts forthwith [,fa:0'wi0] adv tūlīt, nekavējoties forties ['fa:tiz] n pl 1. četrdesmitie gadi;

2. piektais gadu desmits (vecums starp 40 un 49 gadiem); he is in his f. — viņam ir pāri par četrdesmit gadiem; 0 the roaring f. — 1) Atlantijas okeāna vētrainā josla (starp 40. un 50. ziemeļu platuma grādu); 2) amer. humor. Brodvejs un tā tuvējās ielas

fortieth ['fo:tu0] I n četrdesmitā daļa; II

num četrdesmitais fortification [,fa:tifi'kei/n] n 1. mii. fortifikācija; nocietināšana; 2. pl nocietinājumi; 3. (vīna) stiprināšana fortified ['faitifaid] a 1. mil. nocietināts;

2. stiprināts; f. wine — stiprinātais vīns fortifier ['fo:tifaia] n 1. nocietinājumu būvētājs; 2. humor, alkohola glāzīte "mundrumam" fortify ['fortifai] v 1. nostiprināt; 2. atbalstīt (morāli, fiziski); 3. apstiprināt; pamatot (ar faktiem); 4. mii. nocietināt; 5. stiprināt; spirtot (vīnu) fortissimo [fa:'tisimau] n, adv mūz. fortisimo fortitude ['fo:titju:d] n gara spēks; sīkstums fortnight ['fb:tnait] n divas nedēļas; this day

f. — pēc divām nedēļām fortnightly ['fa:tnaitli] I a divnedēļu-; f. magazine — divnedēļu žurnāls; II adv reizi divās nedēļās fortress ['fa:tris] n cietoksnis fortuitous [fa:'tju:itas] a formāl. nejaušs;

f. meeting — nejauša sastapšanās fortunate ['fa:t/nat] a laimīgs; veiksmīgs fortunately ['fa:t/natli] adv 1. laimīgs; 2. par laimi

fortune ['fa:t/an] I n 1. laime; veiksme; bad (ill) f.— nelaime; liksta; by good f.— laimīgā kārtā; to seek one's f. — meklēt laimi; to try one's f. — izmēģināt laimi;

2. liktenis; to tempt f. — izaicināt likteni; to teli ~s — zīlēt; pareģot nākotni;

3. bagātība; manta; a man of f. — bagāts cilvēks; to come into a f. — saņemt mantojumu; to make a f. — kļūt bagātam; 0 a small f. sar. — apaļa summiņa; vesela bagātība; II v novec. 1. gadīties; it ~d that... — gadījās tā, ka...; 2. (upon) nejauši uzdurties

fortune-hunter ['fait/an.hAnta] n

niev. bagātu līgavu mednieks fortune-teller ['fa:t/an,tela] n zīlnieks; zīlniece

forty ['fa:ti] I n 1. skaitlis četrdesmit;

2. četrdesmit gadu vecums;

3. četrdesmittonnīga jahta; 0 f. winks —foul-mouthed

īsa pēcpusdienas snauda; to have f. winks — nosnausties (dienā) forty-niner [.foiti'naina] n amer. sar. zelta meklētājs (zelta drudža laikā Kalifornijā 1849. gadā) forum ['fairem] n 1. vēst. forums; 2. (goda, sirdsapziņas) tiesa; 3. (diskusiju) vieta; 4. diskusija, disputs forward ['fa:wad] I n sp. uzbrucējs (futbolā); centre f. — centra uzbrucējs; II a 1. priekšējais; 2. pirmrindas-; progresīvs; f. movement — progresīva kustība; 3. labākais; izcils; f. pupil — labākais skolēns; 4, agrīns; priekšlaicīgs; f. spring — agrīns pavasaris; f. child — agri attīstījies bērns; 5. (with) gatavs (kaut ko darit); to be f. to assist — būt gatavam palīdzēt; 6. uzbāzīgs; nekautrīgs; 7. radikāls; iedarbīgs; 8. kom. gaidāms; f. prices — gaidāmās cenas; III v

1. veicināt; sekmēt; paātrināt; to f. a plan — virzīt plānu; 2. nosūtīt (pēc piederības); IV adv 1. uz priekšu; to go f. — turpināt; to put f. — izvirzīt;

2. turpmāk; from this time f. — sākot no šā brīža; 0 to look f. — raudzīties nākotnē; to look f. to smth. — ar prieku gaidīt kaut ko; IV int uz priekšu!

forwarder ['foiwada] n 1. ekspeditors;

2. tehn. transportieris forwarding ['foiwadi?]] n 1. nosūtīšana;

2. virzīšanās uz priekšu; f. agent — ekspeditors

forward-looking [.foiwad'luku]] a

1. tālredzīgs; 2. progresīvs forwardness ['foiwadnis] n 1. agrīnā attīstība;

the f. of crops — agrīna ražas nogatavošanās; 2. gatavība (palīdzēt);

3. uzbāzība; nekautrība forwards sk. forward IV forwent sk. forgo

fossil I'fBsl] In 1. ģeol. fosilija; 2. sar. vecs sakārnis; II a 1. pārakmeņojies;

2. sar. apsūnojis

fossilization [.fosilai'zei/n] n

pārakmeņošanās fossilize ['fosilaiz] v 1. pārakmeņoties;

2. sar. apsūnot foster ['fosta] v 1. audzināt (svešu bērnu); 2. nodot (bērnu) audzināšanā; 3. kopt (slimnieku); 4. veicināt; sekmēt; to f. talent — attīstīt talantu; 5. lolot (cerību, domu)

foster-brother ['fbsta.brAfo] n audžubrālis foster-care ['fostakea] n svešu bērnu

audzināšana (ģimenē) foster-child ['fostat/aild] n audžubērns foster-father ['fusts,fa: 6o] n audžutēvs foster-home ['fostahaum] n bērnus

audzināšanā pieņēmusī ģimene fosterling ['fostalii]] n audzēknis foster-mother ['fnsta.mASa] n audžumāte foster-parents ['fosta.pearants] n audžuvecāki (kas pieņēmuši audzināšanā svešu bērnu) foster-sister ['fnsta,sista] n audžumāsa fought sk. fight II

foul [faul] I n 1. nekrietnība; neķītrība; 2. (laivu, jātnieku) sadursme; 3. sp. spēles noteikumu pārkāpums; to claim a f.— pieprasīt soda sitienu u.tml.; 0 through f. and fair — baltās un nebaltās dienās; II a 1. netīrs; smirdīgs; 2. aizsērējis; piesārņots; f. air — piesārņots gaiss; f. tongue med. — aplikta mēle; 3. nekrietns; neķītrs; f. language — neķītra valoda;

4. sp. negodīgs; f. play — negodīga spēle;

5. (par laiku) vējains; vētrains; 6. (par virvi, enkurķēdi) samudžināts; 7. sar. slikts; riebīgs; f. show — slikta izrāde; 8. (par rakstudarbu) sasvītrots; salabots; f. copy — melnraksts; 0 by fair means or f. — jebkuriem līdzekļiem; HI v 1. notraipīt; 2. piesārņot; 3. aizsērēt; 4. traucēt (satiksmi); radīt sastrēgumu; 5. (par virvi, enkurķēdi) samudžināties; 6. apkaunot; to f. one's name — apkaunot savu vārdu; 7. sp. negodīgi spēlēt; "=> to f. up sar. — sabojāt; izjaukt; 0 to f. one's hands with smth. — 1) sasmērēt kaut kur rokas; 2) pazemoties līdz kaut kam; IV adv negodīgi; 0 to play smb. f. — piekrāpt (vai nodot) kādu

foul-mouthed ['faulmauSd] a rupjš, ar rupju

muti

foulness ['faulnis] n 1. netīrība; 2. nekrietnība;

neķītrība; 3. piesārņotība foul-up ['fauUp] n sar. 1. sajukums;

2. (mehānisma) saķīlējums found9 [faund] v 1. dibināt; likt pamatus; 2. radīt; izveidot; to f. a theory — radīt teoriju; 3. pamatot; ill ~ed — nepamatots; well ~ed — pamatots; ~ed on facts — pamatots uz faktiem foundb [faund] v liet, kausēt (metālu) found0 sk. find II

found object [,faund'obd3ikt] n dabas

untums (dīvains veidojums) foundation [faun'dei/n] n 1. dibināšana; pamatu likšana; 2. fundaments; pamats; to lay the ~s — likt pamatus; 3. pamatojums; the rumour is without f. — baumas ir nepamatotas; 4. fonds foundationer [faun'dei/na] n stipendiāts (kas

saņem stipendiju no ziedojumu fonda) foundation-stone [faun'dei/nstaun] n

1. pamatakmens; 2. stūrakmens founder8 ['faunda] n dibinātājs; pamatlicējs founder1» ['faunda] n metāllējējs founded ['faunda] v 1. (par kuģi) nogrimt;

2. nogremdēt (kuģi); 3. (par zirgu) iestigt (duhķ)s u.tml.); 4. (par ēku) iegrimt; 5. (par plānu) sabrukt

foundling ['faundlit]] n atradenis foundress ['faundris] n dibinātāja;

pamatlicēja foundry ['faundn] n lietuve fount3 [faunt] n poēt. avots fountb [faunt] n poligr. burtu komplekts fountain ['fauntin] n 1. strūklaka; 2. pārn. avots; pamats; 3. (petrolejas lampas, pildspalvas) rezervuārs; 4. stāvvieta ar gāzētu ūdeni, saldējumu u.tml.; 5. novec. avots fountain-head [.fauntin'hed] n 1. avots; 2. pirmavots; to go to the f.-h. — griezties pie pirmavota fountain-pen ['fauntmpen] n pildspalva four [for] I n 1. četrinieks; 2. (arī a coach and f.) četijūgs; 3. četrinieks, četrairu laiva; 4. sp. četrinieka komanda (airēšanā); 5. pl

mii. kolonna pa četri; form ~s! — kolonnā pa četri stāties!; 6.fin. četrprocentīgas akcijas; četrprocentīgi vērtspapīri; 0 on all ~s — 1) četrrāpus; to be on all ~s (with) — tieši atbilst; II num četri; 0 the f. comers of the earth — 1) četras debespuses; 2) pasaules mala; to scatter to the f. winds — izkaisīt pa vējam; within the comer of an act — likuma robežās four-cornered [.foi'koinad] a četrstūrains four-dimensional [,fo:di'men/nl] a četr-

[-dimensiju-four-eyes-]

{+dimensiju- four-eyes+} ['foiraiz] n sar. briļļainais Four-F [,fo: r'ef] n amer. mil. karadienestam nederīgs

four-flusher ['foifU/a] n sl. blēdis; krāpnieks fourfold ['foifauld] I a četrkārtīgs; II adv

četrreiz; četrkārt fourfooted [,fo:'futid] a četrkājains four-handed [,fo:'haendid] a 1. (par pērtiķi) četrrokains; 2. (par spēli) četriem dalībniekiem; domāts; 3. (par skaņdarbu) četrrocīgs

four-in-hand [,fo:rin'haend] n 1. četrjūgs; 2. brīvā mezglā sasienama kaklasaite ar diviem gariem galiem four-legged ['fo:legd] a četrkājains four-letter-word [,fo: lets'W3:d] n neķītrs

vārds; lamuvārds four-oar ['fo:ro:] n četrairu laiva; četrinieks four-part ['fo:pa:t] a mūz. četrbalsīgs fourpence ['foipans] n 1.4 pensi;

2. vēst. četrpensu monēta fourpenny ['foipani] a 1. četrpensu-; f. stamp — četrpensu marka; 2.\ a f. one brit. sar. — spēcīgs sitiens fourplex ['foipleks] n četrdzīvokļu māja four-poster [,fb: 'pausta] n plata gulta ar

baldahīnu uz četriem stabiņiem four-seater ['foisirts] n sar. četrvietīga

automašīna foursome ['faisam] n 1. golfa partija starp diviem pāriem; 2. sar. četrcilvēku grupa (kompānija) foursquare [,fo:'skwea] I n kvadrāts; II a 1. kvadrātveida-; 2. sar. godīgs; taisns; III adv sar. godīgi; taisni

430frame

fourteen [,fo:'ti:n] num četrpadsmit fourteenth [,fo:'ti:n0] I n četrpadsmitā daļa;

II num četrpadsmitais fourth [fo:9] I n 1. ceturtdaļa; 2. ceturtais datums; the Fourth of July — 4. jūlijs (ASV neatkarības pasludināšanas diena)', 3. mūz. kvarta; II num ceturtais fourthly ['fo:0h] adv ceturtkārt four-wheeler [.foi'wiila] n īrēta kariete fowl [faul] In 1. mājputns; vista; to keep f. — audzēt mājputnus (vistas); 2. putnu gaļa;

3. novec., poēt. putni; ~s of the air bibl. — debesu putni; II v medīt (ķert) putnus

fowling-piece ['fauhqpiis] n 1. putnu medību

bise; 2. klusā daba ar medījumu fowl-run ['faulrAn] n putnu māja (kūts) fox [ft>ks] Irti. lapsa; 2. lapsāda; 3. viltnieks;

4. amer. stud. sl. pirmkursnieks; 5. amer. sl. daiļava; II v sar. 1. piekrāpt; piemānīt; 2. piedzirdīt

fox-brush ['fdksbrA/] n lapsas aste fox-cub ['fokskAb] n lapsēns fox-earth ['ft>ks3:9] n lapsas ala fox-glove ['foksglAv] n bot. uzpirkstīte foxhole ['fokshaul] n 1. lapsas ala;

2. mii. strēlnieka ierakums

foxhound ['fokshaund] n angļu medību suns foxhunt ['fokshAnt] n lapsu medības foxterrier [.foks'tena] n foksterjers foxtrot ['fokstrot] n fokstrots foxy ['foksi] a 1. lapsas-; 2. sar. viltīgs;

3. ruds; sarkanbrūns; 4. sar. pievilcīgs; seksīgs

foyer ['foiei] n 1. foajē; 2. vestibils; halle

(viesnīcā) fracas ['fraeka:] n tracis; skandāls fraction ['fraek/n] n 1. daļa; druska; kripatiņa; not by a f. — ne par matu; to suit to a f. sar. — pilnībā derēt; 2. mat. daļskaitlis; common (vulgar) f. — vienkāršs daļskaitlis; decimal f. — decimāldaļskaitlis; 3. ķim. frakcija, pārtvaices produkts fractional ['fraek/nl] a 1. daļas-; daļējs; 2. sar. sīks; niecīgs; 3. ķīm. frakcionēts; f. distillation — frakcionēta pārtvaice fractionally ['frak/nali] adv niecīgi; nenozīmīgi

fractious ['fraek/as] a kaprīzs; niķīgs; f.

horse — niķīgs zirgs fracture ['fraekt/a] I n 1. fraktūra, lūzums; compound f. — vaļējs lūzums; simple f. — slēgts lūzums; 2. plaisa; II v 1. lauzt; to f. one's leg — lauzt kāju; 2. lūzt fragile ['fraed3ail] a 1. trausls; plīstošs; f. china — trausls porcelāns; 2. (par veselību) vārgs; 3. gaistošs; trausls; f. happiness — gaistoša laime fragility [fre^ibti] n 1. trauslums; 2. vārgums

fragment I n ['fraegmant] 1. drumsla; lauska;

2. fragments; daļa; II v [fraeg'ment] 1. saplīst drumslās; 2. sasist drumslās;

3. sadrumstalot

fragmentary ['fraegmsntan] a fragmentārs fragmentation [,fraegmen'tei/n] n

1. saplīšana drumslās; 2. šāviņa sasprāgšana šķembās; f. bomb — šķembu bumba

fragrance ['freigrans] n smarža, aromāts fragrant ['freigrant] a 1. smaržīgs, aromātisks; 2. pārn. tīkams; jauks; f. memories — tīkamas atmiņas frail [freil] a 1. nestiprs; neizturams; f. chair — neizturīgs krēsls; 2. trausls; vārs; slimīgs; f. child — slimīgs bērns; 3. pārejošs; nīcīgs; f. happiness — gaistoša laime

frailty ['freilti] n 1. trauslums; vārums;

2. nīcība; the f. of human life — cilvēka dzīves nīcība; 3. rakstura vājums

frame [freim] I n 1. karkass; f. of the building — ēkas karkass; 2. ķermeņa uzbūve; stāvs; augums; man of huge f. — milzīga auguma cilvēks; 3. struktūra; uzbūve; sistēma; f. of society — sociālā sistēma; 4. ietvars; rāmis; set in a f. — ierāmēts; 5. (celtnes) ferma; sija; 6. (aužamās) stelles; 7. tehn. statne; 8. (kinofilmas) kadrs; f. frequency — kadru skaits sekundē; 0 f. of mind — garastāvoklis; noskaņojums; one f. of mind — vienots uzskats; f. of reference — 1) uzskatu sistēma; 2) fiz. atskaites sistēma; koordinātu sistēma; II v 1. izveidot; izstrādāt; to f. a plan — izstrādāt plānu;

2. celt; konstruēt; 3. ielikt ietvarā; 4. pielāgot; 5. izteikt; ietērpt vārdos; formulēt; to f. a sentence gram. — izveidot teikumu; 6. attīstīties; izvērsties; 7. sar. nepatiesi apvainot; fabricēt (lietu, apsūdzību); 8. tehn. montēt (konstrukciju)-, = to f. up — sagrozīt faktus frame-aerial ['freim.eanal] n rāmja antena frame-house ['freimhaus] n karkasmāja frame-saw ['freimso:] n rāmja zāģis frame-up ['freimAp] n sar. 1. nepatiess apvainojums; faktu sagrozīšana; 2. sazvērestība framework ['freimw3:k] n 1. karkass;

2. ietvars; rāmis; 3. struktūra; uzbūve; f. of society — sabiedriskā iekārta; within the f. of the law — likuma ietvaros

framing ['fireimit]] n 1. ielikšana ietvarā; ierāmēšana; 2. ietvars; 3. struktūra; new f. of mutual relation — jauna savstarpējo attiecību struktūra franc [fraerjk] n franks (Beļģijas, Francijas

un Šveices naudas vienība) franchise ['fraenr/aiz] n 1. tiesības piedalīties vēlēšanās; balsstiesības; 2. amer. tiesības; privilēģija; 3. firmas piešķirtās privilēģijas pārdot preci ar atlaidi; 4. muitas atļauja uz bezmuitas preču

pārvešanu Franciscan [fraen'siskan] I n firanciskānis

(mūks); II a franciskāņu-Franco-American [.fraenqkaua'menkan] n 1. franču izcelsmes amerikānis; 2. Kanādas francūzis; franču izcelsmes kanādietis Francophone ['fratjkavfsun] a franču valodā runājošs (par kanādiešiem un bijušo franču koloniju iedzīvotājiem) frangibility [,fraend3i'bil9ti] n trauslums;

lūstamība frangible ['fraend3ibl] a trausls; lūstošs frangipane ['fraend3ipein] n 1. sarkanais jasmīns; 2. sarkanā jasmīna smaržas;

3. mandeļu krēms (vai kūka) Franglais ['froijglei] n humor, "frangļu"

valoda (franču un angļu valodas sajaukums) Frank [fraeqk] n 1. vest. franks; 2. poēt. francūzis

frank" [fraerjk] a atklāts; vaļsirdīgs; to be

f. — atklāti sakot frankb [fraeiļk] v frankēt (vēstuli); apzīmogot

(neapmaksājamu pasta sūtījumu) frankc [frseiļk] n (saīs. no frankfurter)

amer. sar. cīsiņš Frankenstein ['fraeqkanstain] n 1. cilvēka roku darbs, kas iznīcina savu radītāju;

2. briesmonis cilvēka izskatā (Mērijas Šellijas tāda paša nosaukuma romāna varonis)

frankfurter ['fraer]kf3:t3] n cīsiņš frankincense ['fraei]kin,sens] n vīraks franklin ['fraei]klin] n vēst. franklins, nemuižnieku izcelsmes brīvais zemesīpašnieks (14. un 15. gs. Anglijā) frantic ['fraentik] a 1. izmisīgs; neprātīgs; f. appeal — izmisīgs lūgums; to be f. with grief —- zaudēt prātu aiz bēdām; to drive smb. f. — pārkaitināt kādu; 2. sar. briesmīgs, drausmīgs; in a f. hurry — briesmīgā steigā frantically ['fraentikali] adv izmisīgi; neprātīgi

frappe ['fraepei] I n 1. sasaldētas augļu sulas deserts; 2. liķieris ar sasmalcinātu ledu; II a atdzesēts; sasaldēts; ar ledu; wine f. — sasaldēts vīns fraternal [frstonl] a 1. brāļa-; brāļu-; f. likeness — brāļu līdzība; 2. brālīgs; draudzīgs; f. order — brālība; biedrība (bieži slepena); f. society—klubs; biedrība (parasti vīriešu) fraternal twins [fra,t3:nl'twmz] n biol. divolu dvīņi

fraternity [frs'teinati] n 1. brālība; the f. of the Press — žurnālisti, avīžnieki; 2. amer. studentu biedrība fraternization [.frcetsnai'zei/n] n 1. cieša

draudzība; 2. brāļošanās fraternize ['fraetsnaiz] v (with) brāļoties fratricide ['fraetnsaid] n 1. brāļa (vai māsas)

slepkavība; 2. brāļa (vai māsas) slepkava fraud [fro:d] n 1. krāpšana; viltošana; to get money by f. — izkrāpt naudu; 2. krāpnieks;

3. viltojums

fraudulence ['fra:djulans] n krāpšana;

432freedom

viltošana

fraudulent ['fro:djubnt] a krāpniecisks; viltus-; f. gains — negodīgā ceļā iegūtā nauda; by f. means — negodīgiem paņēmieniem fraught [fro:t] a predic. (with) : f. with danger — briesmu pilns; f. with hatred — naidpilns

fray" [frei] n formāl. cīniņš; eager for the f. —

gatavs uzsākt cīņu frayb [frei] v 1. nodriskāt; nospurot; 2. nodriskāties; nospuroties; 3. pārn. sabeigt; sabendēt; ~ed nerves — sabeigti nervi

frazzle f'fraezl] n sar. nespēks; pagurums;

worn to a f. — galīgi novārdzis freak [fri:k] I n 1. (ari f. of nature) izdzimums; 2. sar. dīvainis; 3. dīvaina parādība; 4. untums; iedoma; niķis;

5. sl. maniaks; film f. — kinomāns;

6. sl. narkomāns; 7. rad. pēkšņs raidījuma pārtraukums; 8. kin. frekvence; II a dīvains; neparasts; f. storm— neganta vētra; Hl v: = to f. out sl. — 1) apdullināties ar narkotikām; 2) trakot; ārdīties; 3) atrauties no sabiedrības; atteikties no vispārpieņemtās morāles

freakish ['fri:ki/] a 1. dīvains; neparasts; f. behaviour — dīvaina izturēšanās; 2. untumains; niķīgs freak-out ['fri.'kaut] n sl. 1. apdullināšanās ar narkotikām; 2. narkomāns; 3. uzkurbulē-šana

freaky ['fri:ki] a dīvains; neparasts; 2. untumains; niķīgs; 3. sl. narkotisks; murgains; 4. sl. izvirtis freckle ['frekl] I n vasaras raibums; II v

1. pārklāt ar vasaras raibumiem;

2. pārklāties ar vasaras raibumiem freckled ['frekld] a vasaras raibumiem klāts free [fri:] I a 1. brīvs; to get f. — atbrīvoties;

to set f. — atbrivot; 2. brivs; neatkarīgs; f. country — brīva valsts; f. press — brīvā prese; 3. labprātīgs; nepiespiests; f. choice — brīva izvēle; of one's own f. will — labprātīgi; 4. neaizņemts; brīvs; are you f. this evening? — vai jūs esat brivs

šovakar?; 5. bezmaksas-; entry f. — bezmaksas (brīva) ieeja; f. ticket — brīvbiļete; 6. neierobežots; neaprobežots; f. translation — brīvs tulkojums; f. verse — brīvais pants; 7.(with) devīgs; izšķērdīgs: to be f. with one's money — rīkoties izšķērdīgi ar naudu; 8. nepiespiests; viegls; graciozs; f. gesture — graciozs žests; f. step — viegla gaita; 9. brivs; pieejams; f. access — brīva pieeja; 10. niev. neapvaldīts; vaļīgs; f. manners — vaļīga izturēšanās; to make f. with smb. — izturēties vaļīgi pret kādu ; 11. (from) brivs (no kā); f. from care — bezrūpīgs; f. from debt — brīvs no parādiem; day f. from wind — bezvēja diena; 12. vai. nefiksēts; brivs; f. stress — brivs uzsvars; 13. ķīm. nesaistīts; f. atom — brīvais atoms; 14. sp. brīvs; bez rīkiem; 15. jūrn. (par vēju) labvēlīgs; 0 for f. — par velti; to give a f. hand — dot rīcības brīvību; II v 1. (from) atbrivot; izlaist brīvībā; 2. (from, of) atbrivot; to f. smb. from debt — atbrivot kādu no parādiem; III adv 1. brīvi; 2. bez maksas, par velti free agency [,fri:'eid33nsi] n gribas brīvība; brīva griba

free agent [,fri:'eid33nt] n 1. brīvas gribas cilvēks; 2. neatkarīgs (patstāvīgs) cilvēks; 3. ar līgumu nesaistīts profesionāls sportists free-and-easy [.friiand'iizi] I n 1. sar. jautra sabiedrība (sev. bārā); 2. krodziņš; bārs; II a brivs; nepiespiests freebee, freebie ['frirbiļ n amer. sl.

1. bezmaksas prieks; that meal was a f. — mēs paēdām par velti; 2. viegli pieejama sieviete

freebooter ['frii.buita] n laupītājs; pirāts

freeborn [.friiboin] a brivdzimis-

Free Church [fri: 'tfy.tf] n 1. no valsts šķirtā

baznīca; 2. nonkonformistiska baznīca free city [,fri:'siti] n vēst. brivpilsēta freedom ['fri:dam] n 1. brīvība; neatkarība;

2. tiesības; privilēģija; academic ~s — akadēmiskās brīvības (universitātes tiesības studentu brīvas gribas izpausmēm); f. of speech — vārda brīvība; f. of the city —free enterprise

goda pilsonība; to give the f. of the city — piešķirt goda pilsoņa tiesības; 3. briva izmantošana; I have the f. of the library — man ir tiesības izmantot bibliotēku; 4. vaļība; to take (use) ~s with smb.— atļauties vaļības pret kādu free enterprise [.frii'entapraiz] n brīva

komerciāla darbība free fall [,fti:'fo:l] n 1 .fiz. brīvā krišana;

2. av. (izpletņlēcēja) brīvais kritiens;

3. kosm. bezsvara stāvoklis (līklīniju lidojumā)

free fight [.fri:'fait] n sar. vispārējs kautiņš free-for-all ['fri:f3,o:l] sar. Inl. atklāta diskusija; 2. vispārējs kautiņš; II a atklāts; visiem pieejams free goods [,fri:'gudz] n 1. nemuitojamas preces; 2. bezmaksas prieki; dabas prieki

(gaiss u.tml.) free-hand ['friihaend] a brivrokas- (par zīmējumu)

free hand ['frirhaend] n 1. rīcības brīvība;

2. brivrokas zīmējums free-handed [.friiTiaendid] a devīgs free-hearted [.friiTiaitid] a atklāts; vaļsirdīgs freehold ['friihauld] n vēst. dzimtīpašums freeholder ['ftiihaulda] n vēst. dzimtīpašnieks free-lance ['fri:la:ns] I n ārštata žurnālists; II a ārštata-; bezlīguma-; III v 1. strādāt ārštatā bez līguma; 2. sar. rīkoties uz savu roku

free-lancer ['friilainss] n 1. ārštata žurnālists;

2. brīvmākslinieks

free list ['friihst] n nemuitojamo preču saraksts

free-liver [.frii'livs] n dzīves baudītājs free-living [.frir'livir]] n dzīves baudīšana;

bezrūpīga dzīve freeloader ['friilauda] n sl. gribētājs iedzert

un ieēst uz cita rēķina freely ['fri:h] adv 1. brīvi; 2. atklāti; vaļsirdīgi; to admit smth. f. — atzīt kaut ko atklāti;

3. devīgi

freeman ['friiman] n 1. goda pilsonis;

2. (kādas biedrības) pilntiesīgs loceklis freemason ['friimeisn] n brīvmūrnieks freemasonry ['fri:meisnn] n 1. brīvmūr-

niecība; 2. savstarpēja saprašanās un simpātijas free port [,fti:'po:t] n brīvosta freesia ['friizia] n frēzija free-spoken [.frii'spsukan] a vaļsirdīgs; atklāts

freestyle ['friistail] n sp. 1. peldēšana brīvā

stilā; 2. frīstails freethinker [.frir'Sirjka] n brīvdomātājs freethinking [.frii'Oirjkit]] n brīvdomība free trade [,fri:'treid] n brīvtirdzniecība;

bezmuitas tirdzniecība free-trader [.frii'treida] n brīvtirdzniecības piekritējs

freeway ['friiwei] n 1. ātrgaitas

automaģistrāle; 2. bezmaksas autoceļš freewheel [,fri:'wi:l] I n 1. brīvs ritenis;

2. laišanās no kalna ar izslēgtu [automašīnas] motoru (vai neminot velosipēda pedāļus); II v laisties no kalna ar izslēgtu [automašīnas] motoru (vai neminot velosipēda pedāļus)

freewheeling [,fri:'wi:ln]] n tehn. brivgaita free-will [,fri:'wil] a labprātīgs freeze [fri:z] Inl. sals; 2. iesaldēšana; wage f. ek. — algas iesaldēšana; II v (p. froze [firauz]; p.p. frozen ['frauzn]) 1. [sa]salt; pārvērsties ledū; 2. sasaldēt; to f. meat to preserve — sasaldēt gaļu, lai nebojājas;

3. nosaldēt; the cold froze the orange trees — sals nosaldēja apelsīnkokus; 4.: it is freezing hard — stipri salst; 5. sastingt (aiz aukstuma, bailēm); it made my blood f. — man asinis sastinga dzīslās; 6. ek. iesaldēt; to f. wages — iesaldēt algu; 7. amer. galīgi pieņemt; standartizēt (konstrukciju, rasējumu)-, = to f. in — iesalt (ledū)-, to f. on sar. — cieši pieķerties, iekrampēties; to f. out sar. — atkratīties, atbrīvoties (no konkurenta)-, to f. over — pārklāties ar ledu; to f. up — 1) sastingt; 2) kļūt dzedram

freezer ['friizaļ n 1. (liels) ledusskapis; 2. saldētājkamera (ledusskapī)-, 3. austrāl. sar. saldētas aitu gaļas piegādātājs eksportam; 4. saldējumaparāts freezing ['fri:zi»]] Inl. sasalšana;fresh

2. saldēšana; 3. ek. (algas, cenu) iesaldēšana; II a ledains; stindzinošs; f. look — dzedrs skatiens freezing-point ['friiznjpoint] n sasalšanas punkts; 5 degrees below f.-p. —pieci grādi zem nulles

freight [freit] I n 1. kravas pārvadāšana; 2. frakts, vedmaksa; 3. krava; 4. amer. preču vilciens; II v 1. kraut; to f. a car amer. — kraut vagonos; 2. fraktēt (kuģi); = to f. with — piekraut ar; ship ~ed with wheat — ar kviešiem piekrauts kuģis freightage ['freitid3] n 1. (kuģa) traktēšana;

2. kravas pārvadāšana freighter ['freita] n 1. kravas nosūtītājs;

2. preču kuģis; 3. preču lidmašīna freightliner ['freit.lama] n konteiner-

pārvadājumu vilciens French [fren?/] I n 1. franču valoda; to speak F. — runāt franciski; 2.: the F. — franči; n a franču-; francisks; 0 to take F. leave — aiziet neatvadoties French bean [,fren f/'biin] n kāršu pupa French blue [,fren f/'blu:] n glezn. Parīzes zilums

French brandy [,fren t/'brasndi] n konjaks French bread [,fren t/'bred] n garš batons French Canadian [,fren f/ka'neidian] n

1. franču valodā runājošs kanādietis; franču izcelsmes kanādietis; 2. franču valodas Kanādas variants

French chalk [,fren tf'tfy.k] n drēbnieka krīts

French door [,fren tfdo:] n stiklotas divviru durvis

French dressing [,fren tf dresir]] n franču mērce; Provansas eļļa ar etiķi un sinepēm French fries [,fren r/'fraiz] n (eļļā cepti)

smalki sagriezti kartupeļi French horn [,fren f/hoin] n mūz. mežrags frenchify ['frenr/ifai] v sar. 1. franciskot;

2. franciskoties

French letter [,fren f/'leta] n sar.

prezervatīvs Frenchman ['frenr/man] n 1. francūzis;

2. franču kuģis French polish [,fren tf'ņvhf] n pohtūra

French red [,fren tf red] n karmīns French roll [.fren r/'reul] n frančmaize French roof [,fren r/'ra:f] n mansarda jumts French-speaking [,fren rfspiikit]] a 1. franču valodā runājošs; 2. frankvalodu- (par dažām Āfrikas valstīm) french toast [,fren r/'taust] n grauzdiņš French window [.fren r/'windau] n divviru

logs (līdz grīdai) Frenchwoman ['frenr/.wuman] n

francūziete frenetic [fro'netik] sk. phrenetic frenzied ['frenzid] a neprātīgs; nevaldāms; satracināts; f. efforts — neprātīgas pūles; f. rage — nevaldāmas dusmas frenzy ['frenzi] n neprāts; trakums; fit of f. — neprāta lēkme; in a fit of f. despair — trakā izmisumā frequency ['friikwansi] n 1. biežums; f. of the pulse — pulsa biežums; 2. fiz. frekvence; high f. — augstfrekvence; low f. — zema frekvence; f. range rad. — frekvences diapazons

frequent I a ['friikwant] 1. biežs; f. pulse — paātrināts pulss; 2. bieži sastopams; parasts; f. sight — parasts skats; 3. pastāvīgs; biežs; f. visitor — pastāvīgs apmeklētājs; II v [fn'kwent] bieži apmeklēt; to f. concerts — bieži apmeklēt koncertus frequentative [fn'kwentativ] a gram.

iteratīvs; vairākkārtējs frequenter [fn'kwenta] n biežs apmeklētājs frequently ['friikwantli] adv bieži fresco ['freskau] I n (pl fresco, frescoes ['fresksuz]) 1. fresku glezniecība; 2. freska; II v gleznot freskas fresh [fire/] a 1. svaigs; nebojāts; f. eggs — svaigas olas; f. paint — nenožuvusi krāsa; 2. dabisks; svaigs; nekonservēts; f. butter — nesālīts sviests; 3. bezsāls-; f. water — saldūdens; 4. jauns; f. news — jauna ziņa; 5. tīrs; svaigs; f. air — svaigs gaiss; f. shirt — tīrs krekls; 6. jauns; tikko ieradies (noticis); f. from school — tikko beidzis skolu; tieši no skolas sola; 7. možs; spirgts; 8. svaigs; veselīgs; f. complexion — ziedoša sejas krāsa;

9. nepieredzējis; f. hand — iesācējs;

10. (par laiku) vēss; dzestrs; 11. (par vēju) spirgts; f. gale — astoņas balles stiprs vējš; 12. sar. nekaunīgs; pašpārliecināts (attiecībā uz pretējo dzimumu); to get f. with smb. — izturēties nekaunīgi pret kādu; 13. skoln. sl. jauniņš (par skolēnu); 0 to break f. ground — uzsākt kaut ko jaunu; to make a f. start — sākt no jauna

freshen ['fre/n] v (par vēju) kļūt spirgtākam; the wind is ~ing — vējš pieņemas spēkā; = to f. up — 1) atspirdzināties; 2) atspirdzināt; 3) atsvaidzināt (piem., no jauna nokrāsojot) freshener ['fre/naļ n sar. atspirdzinošs

fresher ['fre/o] n sar. pirmkursnieks freshet ['fre/it] n poēt. 1. jūrā ieplūstoša saldūdens straume; 2. (upes) pārplūšana; pali

freshly ['fre/h] adv 1. moži; spirgti; 2. nupat;

f. made — nupat pagatavots freshman ['fre/man] n 1. pirmā kursa students; 2. amer. jauns skolēns; f. English — angļu valodas kurss iesācējiem; 3. amer. cilvēks, kurš pirmo gadu atrodas amatā; f. year — pirmais gads kādā organizācijā freshness ['fre/ms] n svaigums freshwater ['fre/.woita] a saldūdens-; f. fish — saldūdens zivis; 0 f. sailor — nepieredzējis jūrnieks fress [fres] v sl. rit

fret" [fret] I n 1. satraukums; raizes; to get into a f. — raizēties; 2. (dzēriena) rūgšana; Dvi. satraukties; raizēties; don't f. over trifles! — neraizējies par sīkumiem!; what are you ~ting about? — par ko tu uztraucies?; 2. (par kodēm, rūsu) saēst; 3. (par ūdeni) izskalot; 4. (par vēju) savirmot (ūdens virsmu); 5. (par dzērienu) rūgt; 0 to f. and fume — trakot un plosīties fretb [fret] I n griezts rotājums; H v izrotāt ar

grieztiem rotājumiem fret0 [fret] n (ģitāras) ladi, grifa sadalījums fretful ['fretfl] a īgns; kaprīzs; f. child — niķīgs bērns

fretfully ['fretfli] adv īgni; kaprīzi fretfulness ['fretflnis] n īgnums; kaprizums fretsaw f'fretso:] n finierzāģītis fretwork ['fretw3:k] n griezts rotājums Freudian ['froidisn] I n freidists; II a

freidisks Freudism ['froidizm] n freidisms friability [.fraia'bibti] n irdenums; drupanums

friable ['fraiabl] a irdens; drupans; f.

sand — plūstošās smiltis friar ['fraia] n 1. vēst. mūks; 2. brālis

(saistījumā ar vārdu) friar's cap ['fraiazkaep] n bot. kurpīte friary [Traiari] n (vīriešu) klosteris fribble ['fribl] I n dīkdienis; slaists; II v 1. slaistīties; 2. (away) izniekot; palaist garām (izdevību) fricassee ['frikasei] kul. I n frikasē; II v

pagatavot frikasē fricative ['fnkativ] vai. I n frikatīva skaņa;

n a frikatīvs friction ['frik/n] n 1. berze; 2. domstarpības; rīvēšanās; 3. norīvēšanās (pēc aukstas dušas)

friction-gear ['fnk/ngia] n tehn. berzes

pārvads ^ frictionize ['fr^ik/anaiz] v berzt Friday ['fraidi] n piektdiena; 0 Good F. — Lielā piektdiena; man F. — uzticams kalps; girl F. — 1) uzticama palīdze; 2) sekretāre fridge [frid3] sar. saīs. no refrigerator fried [fraid] a cepts; f. fish — cepta zivs friend [frend] n 1. draugs; draudzene; to make ~s with smb.— sadraudzēties ar kādu; to make ~s again — izlīgt; 2. paziņa;

3. biedrs; kolēģis; my honourable f. — mans augstu godājamais amata brālis (parlamenta locekļu uzrunas veids); my learned f. — mans mācītais kolēģis (advokātu uzrunas veids tiesas sēdē);

4. piekritējs; labvēlis; 5. (F.) kvēkeris; Society of Friends — "Draugu biedriba" (kvēkeri); 0 f. at court — ietekmīgs draugs

friendless ['frendlis] a vientuļš; bez draugiem friendlike ['firendlaik] a sar. draudzīgs friendliness ['ftendhms] n draudzīgums

frendly ['frendli] I n sp. sar. draudzības spēle; Hal. draudzīgs; f. match sp. — draudzības mačs; f. international sp. — starptautiskās draudzības spēles; to be on f. terms with smb. — būt draudzīgās attiecībās ar kādu; 2. draudzīgs; draudzīgi noskaņots; f. nation — draudzīga valsts; 3. labvēlīgs; f. wind — ceļavējš; 4. (F.) kvēkeru-; 5. mii. savs; savam karaspēkam piederošs; f. lines — sava karaspēka izvietojums; f. troops — savs karaspēks; 0 f. lead — labdarības sarīkojums; F. Society — savstarpējās palīdzības biedrība (slimajiem, veciem cilvēkiem)',

DI adv draudzīgi friendship ['frend/ip] n 1. draudzība frieze8 [fri:z] n arh. ftīze friezeb [fri:z] n vilnas flanelis frig" [frig] sar. sais. no refrigerator frigb [frig] v vulg. onanēt frigate ['fngit] n l.jūrn., vēst. fregate;

2. pavadoņkuģis; 3. ornit. fregatputns frigate-bird ['frigit,b3:d] sk. frigate 3. fright [frait] In 1.bailes; izbailes; to get a f. — nobīties; to give smb. a f. — nobiedēt kādu; 2. sar. biedēklis; ķēms; II v formāl. biedēt; satraukt frighten ['fraitn] v 1. izbiedēt; nobiedēt; 2. aizbiedēt; = to f. into — iebiedējot piespiest (kaut ko darīt); to f. out of — iebiedējot piespiest atteikties (no kaut kā); to f. smb. out of one's wits — pārbiedēt kādu līdz nāvei frightened ['fraitnd] a izbijies; nobijies; don't

be f.! — nebīsties! frightful ['fraitfl] a 1. briesmīgs; drausmīgs; 2. sar. nejauks; ķēmīgs; 3. sar. šausmīgs, briesmīgs; f. noise — šausmīgs troksnis frightfully ['fraitfali] adv 1. briesmīgi;

drausmīgi; 2. sar. ļoti frigid ['fnd3id] a 1. auksts; vēss; f. climate — auksts klimats; f. zone—polārā josla; 2. vēss; dzedrs; bezkaislīgs; f. smile — dzedrs smaids; f. welcome — vēsa uzņemšana; 3. med. frigida; seksuāli

vēsa (par sievieti)

frigidity ['fhdjidati] n 1. aukstums; vēsums; eternal f. — mūžīgais sasalums; 2. vēsums;

dzedrums; bezkaislīgums; 3. med. frigiditāte; seksuālais vēsums frigidly ['fr^rdli] adv vēsi; dzedri;

bezkaislīgi frigidness ['frid3idnis] sk. frigidity frill [fnl] I n 1. krokjosla; riša; 2. pl piepušķojumi (stilā); 3.pl klītība; to put on ~s — klīrēties; 4. amer. sar. delikatese;

5. pl skoln. sl. neobligātie priekšmeti;

6. anat. apzarnis; II v 1. izrotāt ar krokjoslām (rišām); 2. tehn. gofrēt

frilled [frild] a 1. izrotāts ar krokjoslām

(rišām); 2. tehn. gofrēts frillies ['friliz] n pl sar. 1. apakšsvārki ar

rišām; 2. grezna sieviešu veļa frilly ['frilr] a 1. izrotāts ar krokjoslām

(rišām); 2. niev. piepušķots (par stilu) fringe [frmc?3] I n 1. bārkstis; 2. mala; apmale; f. of the forest — mežmala; f. of trees — koku iežogojums; 3. īsi mati uz pieres; 4. nomale; ~s of the town—pilsētas nomale; II v 1. apdarināt (izrotāt) ar bārkstīm; 2. apmalot; apjozt; roadside ~d with trees — kokiem apstādīta ceļmala fringe benefits ['fnn^.benafits] n pl papildatvieglojumi (pensija, apmaksāts atvaļinājums u.tml.) fringes ['frin^z] pl saīs. no fringe benefits Fringlish ['fru]gli/] n humor, ar gallicismiem

piesārņota angļu valoda fringy ['firing] a bārkstains frippery f'fripan] n virzuļi; nieciņi Frisco ['fnskau] n sar. Sanfrancisko Frisian ['frizian] I n 1. frizs; frīziete; 2. ftīzu

valoda; II a frīzu-frisk [frisk] I n lēciens; II v 1. lēkāt;

draiskoties; 2. sar. pārmeklēt (kabatas) friskiness ['fnskinis] n draiskulīgums; rotaļīgums

frisky ['friski] a draiskulīgs; rotaļīgs; f.

kitten — rotaļīgs kaķēns fritter" ['frits] n pankūka (ar āboliem u.tml.) fritterb ['frits] I n mazs gabaliņš; II v sadalīt mazos gabaliņos; <=> to f. away — izšķiest

(laiku, naudu)

fritz [frits] sl. I n bojājums; avārija; the television set is on the f. — televizors

sabojājies; II v sabojāties (par tehniku) frivol ['frivl] v 1. dzīvot dīkdienīgi; 2. izšķiest

(laiku, naudu) frivolity [fri'vobti] n 1. frivolitāte;

2. vieglprātība frivolous ['fnvalas] a 1. frivols; 2. vieglprātīgs; 3. nenozīmīgs; sīks; f. objection — sīks iebildums frivolousness ffrivabsnis] n 1. frivolitāte;

2. vieglprātība frizz2 [friz] I n sprogaini mati; II v 1. sprogot

(matus); 2. sprogoties frizzb [friz] v čurkstēt (cepot) frizzle8 ['frizl] v 1. sprogot; 2. sprogoties frizzleb ['frizl] v 1. cept; 2. čurkstēt (cepot) frizzy ['frizi] a sprogains fro [frau] adv: to and f. — šurp un turp; uz

priekšu un atpakaļ Fro [frau] n (saīs. no Afro) sar. afrikāņu tipa frizūra

frock [fri)k] n 1. (sieviešu vai bērnu) kleita;

2. sutana; 0 f. of mail — bruņukrekls; the ~s — politiskie darboņi

frock-coat [.frokkaut] n (gari vīriešu) svārki frog" [frog] n 1. varde; 2. (zirga) naga stars;

3. dzelzc. pārmijas krustenis; 4. sar. niev. francūzis; f. restaurant — franču restorāns (virtuve); 5. ziedu turētājs, ieliktnis ziediem; 6. sl. nelietis; 0 the biggest f. in the pond — vietējais barvedis

frogb [frog] n 1. lentīšu rotājums; 2. akselbante; 3. cilpa, āķis (aukstā ieroča piestiprināšanai) frog-eater ['firogiito] n sl. varžēdājs, francūzis frog-fish ['frogfi/] n ihtiol. jūras velns froggy ['frogi] I n 1. vardīte; 2. (F.) sl. francūzis; Hal. vardei līdzīgs; 2. pilns ar vardēm

frog-in-the-throat [.froginSa'Braut] n

sar. aizsmakums frogling ['froghrj] n vardulēns frogman ['frogman] n 1. akvalangists;

2. ūdenslīdējs frogmarch ['frogmait/] n sl. stiept (kādu)

aiz rokām un kājām ar seju uz leju frogskin ['frogskin] n amer. sl. papīrdolārs frolic ['frolik] I n draiskošanās; II v

draiskoties frolicsome ['froliksamj a draisks; rotaļīgs from [uzsvērtāforma from, neuzs\>ērtā forma fram] prep 1. (norāda uz darbības izejas punktu) no; to arrive f. London — atbraukt no Londonas; to go away f. home — aizbraukt no mājām; where are you f.? — no kurienes jūs esat?; 2.(norāda uz atstatumu) no; not far f. the station — netālu no stacijas; f. head to foot — no galvas līdz kājām; 3.(norāda uz laika attiecībām) no; kopš; f. a child — kopš bērnu dienām; f. now on — kopš šā brīža; f. the very first — no paša sākuma; reckoning f. yesterday — sākot ar vakardienu; 4. (norāda uz avotu, izcelšanos) no; pēc; to know f. the papers — zināt no laikrakstiem; to judge f. appearances — spriest pēc ārējā izskata; to speak f. memory — runāt pēc atmiņas; water f. the well — ūdens no akas;

5. (norāda uz atņemšanu) no; to take seven f. ten — atņemt septiņi no desmit;

6. (norāda uz atturēšanos no kaut kā, uz novēršanu) no; to prevent f. damage — pasargāt no bojājumiem; to shelter f. the rain — patverties no lietus; 7. (norāda uz iemeslu) aiz; no; f. curiosity — aiz ziņkārības; f.joy — no prieka; to suffer f. cold — ciest no aukstuma; 8. (norāda uz atšķirību) : to tell real silk f. its imitation — atšķirt īsto zīdu no mākslīgā; 9. (savienojumos)\ f. above — no augšas; f. across — no; f. across the sea — no aizjūras; f. afar — iztālēm; f. behind — no; f. behind the door — no aizdurves; f. inside — no iekšpuses; f. outside — no ārpuses; f. under — no; f. under the table — no pagaldes; 0 f. day to day — dienu no dienas; f. hand to hand — no rokas rokā; f. mouth to mouth — no mutes mutē; f. time to time — laiku pa laikam

frond [frond] n 1. zars ar lapām; 2. (papardes

vai palmas) zars front [fi-Ant] I n 1. priekša; priekšpuse; in the f. of — priekšā; in the f. of the picture — gleznas priekšplānā; the table contents is

in the f. of the book — saturs atrodas grāmatas sākumā; 2. fasāde; the west f. of the cathedral — katedrāles rietumu fasāde; 3. mil. fronte; priekšpozīcijas; 4. fronte; vienotība; popular f. — tautas fronte; united f. — vienota fronte; 5. poēt., novec. piere; vaigs; 6. krastmala; piejūras bulvāris; 7. stīvināta kreklpriekša; 8. liekie mati (parūka) uz pieres; 9. meteorol. fronte (starp dažādām gaisa masām)', cold f.— aukstā gaisa fronte; 0 to bring to the f. — 1) atklāt; noskaidrot; 2) veicināt; sekmēt; to change f. — mainīt attieksmi (pozīciju); to come to

the f. — izvirzīties; gūt ievērību; to have the f. to do smth. — būt pietiekami nekaunīgam kaut ko izdarīt; to present (show) a bold f. — nezaudēt dūšu; to put a bold f. — izturēties varonīgi; II a priekšējais; priekš-; f. door — parādes durvis; f. seat — vieta pirmajās rindās; III v 1. būt vērstam uz; the windows f. on to lake — logi ir vērsti uz ezeru; 2. atrasties pretī

frontage ['frAntid3] n 1. zemes gabals starp ēku un ceļu; 2. zemes gabala robeža (gar ceļu, upi u.tml.); 3. mii. frontes garums

frontal ['frAntl] I n 1. arh. timpanons; frontons virs loga (vai durvīm); 2. pieres rotājums; 3. med. zāles pret galvassāpēm; Hal. anat. pieres-; f. bone — piereskauls; 2. mii. frontāls; f. attack — frontāls uzbrukums; 3. tehn. gala-; f. surface — gala virsma

front bench [.frant'bent/] n hrit. 1. valdības ministri vai opozīcijas līderi (parlamentā);

2. pārn. valdība

front-bencher [.frsnt'bent/a] n hrit. 1. ministrs; 2. bijušais ministrs;

3. opozīcijas līderis

frontier ['frAntis] n 1. robeža; pierobeža; f. town — pierobežas pilsēta; 2. vēst. pārceļotāju virzīšanās robeža (Amerikā); 3. pl robežas; f. of knowledge — izziņas robeža

frontiersman ['frAntiazman] n 1. pierobežas

apgabala iedzīvotājs; 2. vēst. pārceļotājs

frontispiece ['frAntispiis] n 1. arh. frontons;

2. poligr. frontispiss; 3. sl. mūlis; purns frontlash ['frAntlae/] n pol. pretreakcija;

atbilde uz pretsitienu frontlet ['frAntlit] n 1. pieres apsējs;

2. laukums uz pieres (dzīvniekiem) front-line ['frAntlain] I n 1. frontes līnija; priekšējā līnija; 2. priekšpulks; II a

1. frontes līnijas-; priekšējās līnijas-; f.-l. soldiers — frontes līnijas karavīri;

2. pierobežas-

front money ['frAnt,mAm] n avanss; pirmā

iemaksa (pērkot uz nomaksu) front office [.frAnt'ofis] n 1. (firmas) direkcija; vadība; (korporācijas) galvenā pārvalde; administrācija; 2. (organizācijas) centrs; vadība; 3. valdošās aprindas front page [,frAnt'peid3] n 1. titullapa;

2. (laikraksta) pirmā lappuse front-page [,frAnt'peid3] a sar. svarīgs; sensacionāls; f.-p. news — sensacionālas ziņas

front-pager [,frAnt'peid3a] n sar. svarīgas

(sensacionālas) ziņas front-rank [.frAnt'raerjk] a pirmrindas-front-runner [.frAnt'rAns] n 1. līderis (skriešanas sacīkstēs); 2. iespējamais amata kandidāts; f.-r. for top nomination — kandidāts prezidenta vēlēšanās frontward ffrAntwad] adv uz priekšu frost [frost] Irti. sals; hard (severe, sharp) f. — stiprs sals; slight f. — viegls sals; five degrees of f. — pieci grādi sals; the f. is holding — pieturas sals; 2. salna; early ~s — agrās salnas; 3. (arī hoar f.) sarma; 4. vēsums; dzedrums; 5. sar. (lugas, pasākuma) izgāšanās; dead f. sl. — pilnīga neveiksme; the play turned out a f. — luga izgāzās; 6. sl. bezdarbs; II v 1. (par salnu) nokost; 2. sasaldēt; 3. pārklāties ar sarmu; apsarmot; windscreen is ~ed over — vējstikls apsarmojis; 4. kul. pārklāt ar glazūru; apkaisīt ar pūdercukuru; 5. matēt (stiklu); 6. apkalt ar radzēm (zirgu) frostbite ['frosrbait] n apsaldējums

frostbiting ['frDSfbaitirļ] n sp. ledusburāšana

frost-bitten ['frosr.bitn] a 1. apsaldēts; 2. salnas nokosts; 3. vēss; dzedrs

frost-bound ['frosrbaund] a (par augsni) sasalis

frost-cleft ['frostkleft] I n sala bojājums, saplaisājums (no sala); II a saplaisājis no sala

frosted ['frostid] a 1. apsalis; 2. apsarmojis;

3. matēts (par stiklu); 4. kul. glazēts frost-hardy ['frost,ha:di] a (par augu)

salcietīgs frostily ['frostili] adv vēsi; dzedri frostiness [frostims] n sals; aukstums frosting ['frostit]] n 1. sasaldēšana;

2. apsarmojums; 3. (stikla) matējums;

4. kul. glazūra; 5. (mākslīgs) sirmums; (atsevišķu matu šķipsnu) ķīmisks balinājums

frostproof ['fros/pru:f] a salcietīgs frostwork ['fh)Stw3:k] n 1. leduspuķes (uz loga rūts); 2. smalks raksts uz sudraba (vai alvas)

frosty ['frosti] a 1. salts; 2. apsarmojis;

3. vēss; dzedrs

froth [frt)0] I n 1. putas; 2. tukši vārdi; nieki; II v 1. putot; 2. saputot; to f. eggs — saputot olbaltumu; 3. melst; kult tukšus salmus froth-blower ['froG.bbus] n humor, alus-

bāros kvernētājs frothiness ['froGinis] n putainība, putainums frothy ['froGi] a 1. putojošs; 2. pārn. tukšs; paviegls

froufrou ['fru:fru:] n sar. (zīda drānu) čaukstoņa

frown [fraun] I n saraukta piere; drūms skatiens; 0 ~s of fortune — likteņa grimases; II v saraukt pieri; = to f. on (upon) — nosodoši izturēties frowst [fraust] brit. sar. I n sasmacis (sadudzis) gaiss (istabā); II v sēdēt sasmakušā (sadugušā) gaisā frowsty ['fraustI] a brit. sar. sasmacis, sadudzis

frowzy ['firauzi] a 1. sasmacis, sadudzis;

2. netīrs; nekopts; nevīžīgs froze sk. freeze II

frozen f'frauzn] I a 1. sasalis; aizsalis; 2. nosalis; 3. sasaldēts; f. fruit — saldēti augļi; 4. vēss; dzedrs; II sk. freeze II

fructiferous [frAk'tifras] a augļus ražojošs fructification [.frAktifi'kei/n] n

formāl. 1. augļražība; 2. apaugļošana fructify ['frAktifai] v formāl. 1. ražot augļus;

2. apaugļot; 3. pārn. nest augļus fructose ['frAktaus] n fruktoze frugal ['fruigl] a 1. taupīgs; 2. vienkāršs;

pieticīgs; f. meal — vienkārša maltīte frugality [fru:'gaebti] n 1. taupība;

2. vienkāršība; pieticība fruit [fru:t] I n 1. auglis; augļi; dried f. — žāvēti augļi; stewed f. — augļu kompots; stone f. — kauliņaugļi; to bear f. — dot augļus; to grow f. — audzēt augļu kokus; 2. (bieži pl) augļi; rezultāti; ~s of labour — darba augļi; 0 old f. sl. —vecais draugs; II v ražot augļus fruitage ['fru:tid3] n augļu raža fruitarian [frui'teanan] n veģetārietis (kurš

pārtiek no augļiem) fruit-cake ['fruitkeik] n kēkss ar sukādi,

riekstiem u.tml. fruit coctail [,fru:t'koktail] n amer. augļu salāti

fruiter ['fruits] n 1. augļu koks; 2. kuģis, kas

pārvadā augļus; 3. augļkopis fruiterer ['fru:tara] n augļu pārdevējs fruit farming [,firu:t'fa:mii]] n augļkopība;

rūpnieciskā dārzkopība fruitful ['fru:tfl] a auglīgs; rezultatīvs fruit-grower ['fru:t,graus] n augļkopis fruit-growing ['fru:t,grauii]] n augļkopība fruition [fru:'i/n] n (cerību, vēlmju) piepildījums; to come to f. — piepildīties

fruitknife ['fruitnaif] n augļu nazītis fruitless ['fru:ths] a pārn. veltīgs; f. efforts —

veltīgas pūles fruit machine ['fruitma/iin] n brit. sar. spēļu automāts

fruit-picker ['fruit.pika] n 1. augļu

novācamā mašīna; 2. augļu novācējs fruit-piece ['fru:tpi:s] n glezn. klusā daba ar augļiem

fruit-salad [,fru:t'saebd] n 1. brit. augļu salāti; 2. amer. augļu kompots; 3. amer. sar. ordeņlentītēm rotātas krūtis (formastērpā)fulcrum

fruit-sugar [,fru:t'/uga] n fruktoze; glikoze fruity ['frurti] a 1. augļu-; augļiem līdzīgs (garšas, smaržas ziņā); 2. skanīgs; sulīgs (par balsi); 3. sar. parupjš; pikants; f. story —pikants stāsts frump [frAmp] n niev. noplukuši sieviete frumpish ['frAmpi/] a niev. noplucis frusta sk. frustum

frustrate [frA'streit] v izjaukt (nodomus,

plānus u. tml.); sagraut (cerības); pievilt frustrated [frA'streitid] a neapmierināts; vīlies

frustration [frA'strei/n] n 1. (nodomu, plānu u. tml.) sabrukums; (cerību) iziršana; 2. neapmierinātība; vilšanās; 3. psihol. frustrācija

frustum ['fTAStam] n (pl arī frusta ['frAsta])

mat. šķelta piramīda; šķelts konuss fry8 [frai] n cepetis; II v 1. cept (uz pannas); 2. cepties; 01 have other fish to f. —man ir kas cits darāms fryb [frai] n (zivju) mazuļi; 0 small f. —1)

sīki ļautiņi; 2) knēveļi fryer ['fraia] n 1. cepšanas ierīce;

2. kul. cepšanai domāts cālis frying-pan ['franrļpaen] n cepešpanna; 0 out of the f.-p. into the fire — no vilka bēg, uz lāci krīt

fry-up ['fraiAp] n brit. sar. ātri pagatavots

(olu, desu, kartupeļu u. tml.) sacepums fuchsia ['fju:fs] n bot. fuksija fuchsine ['fu:ksin] n ķim. fuksīns fuck [fAk] sl. I n drātēšanās, jāšanās; II v drātēties, jāties; to f. about — muļķoties, āleties; to f. off—vākties projām; f. off! — 1) vācies, atšujies!; 2) izbeidz!; to f. up — sabojāt; izķēzīt; 0 f. it! — velns lai parāvis! fuck-all [,fAk'o:l] n sl. nekas; čiks fucker ['fAka] n sl. stulbenis fiicking ['fAkirj] sl. I a riebīgs; velnišķīgs; nolādēts; you f. fool! — tu, riebīgais stulbeni!; f. well — noteikti; droši; II adv riebīgi; velnišķīgi fuck-up ['fAkAp] nsl. 1. stulbenis; 2. juceklis fuddle ['fAdlj sar. I n 1. reibums; 2. iedzeršana; he is on the f. — viņš žūpo, viņš uzsēdies uz korķa; II v 1. piedzirdīt; to

f. oneself — piedzerties; 2. apdullināt; apstulbināt fuddle-cap ['fAdlkaep] n sar. žūpa fuddler f'fAdb] n sar. dzērājs; žūpa fuddy-duddy ['fAdi.dAdi] sar. Inl. īgņa; 2. atpakaļrāpulis; II a 1. īgns; 2. atpakaļ-rāpulīgs

fudge8 [fAd3] sar. Inl. izdomājums; savārstījums; 2. pēdējā brīža ziņas (laikrakstā); 1. savārstīt; 2. ievietot pēdējā brīdī (laikrakstā); 3. amer. krāpties; blēdīties

fiidgeb [fAd3] n krējumkonfekte; īriss fuel [fju:sl] I n kurināmais; degviela; liquid f. — šķidrais kurināmais; solid f. — cietais kurināmais; f. consumption — degvielas patēriņš; f. pump —degvielas (benzīna) sūknis; 0 to add f. to the flames — liet eļļu ugunī; II v 1. iepildīt degvielu; 2. uzņemt degvielu fuelling station [.fjuiahq'stei/n] n benzīna

uzpildes stacija fug [fAg] sar. Inl. sasmacis (sadudzis) gaiss (istabā); what a f.! —cik smacīgi!; 2. putekļi (zem mēbelēm, drēbju vīlēs); II v sēdēt sasmakušā istabā; to f. at home — kvernēt mājās fugacious [fju'gei/as] a pārejošs; gaistošs; īslaicīgs

fugacity [fju'gaesati] n acumirklīgums;

īslaicīgums fugal ['fju:gl] a mūz. fūgas-fuggy ['fAgi] a sar. 1. sasmacis, sadudzis (par

gaisu); 2. mājās sēdētājs fugitive ['fju:d3itiv] I n bēglis; f. from the invaded country — bēglis no okupētās zemes;

f. from justice — cilvēks, kurš izvairās no tiesas; II a 1. izbēdzis; f. prisoner — izbēdzis cietumnieks; 2. pārejošs; gaistošs fugleman ['fju:glmzen] n vadonis; paraugs fugue [fju:g] n mūz. fūga fulcra sk. fulcrum

fulcrum ['fAlkrsm] n (pl fulcra [fAlkro]) l.fīz. (sviras) atbalsta punkts; rotācijas centrs; 2. tehn. šarnīra ass (centrs); 3. līdzeklis sasniegt mērķi

441fulfil

fulfil [fol'fil] v 1. izpildīt; to f. a promise — izpildīt solījumu; 2. atbilst (prasībām, noteikumiem); piepildīt (cerības) 3. īstenot; realizēt; to f. oneself—parādīt savas spējas fulfilment [fol'filmant] n 1. izpildīšana; 2. piepildījums; f. of one's desires — vēlmju piepildījums; 3. gandarījums; apmierinājums; sense of f. — gandarījuma sajūta

fulgent ['fAlgant] a poēt. mirdzošs; starojošs fulgurite ['fAlgjuant] n ģeol. fulgurits full* [fol] I n pilnība; f. of the moon — pilnmēness; in f. — pilnīgi; to pay in f. — samaksāt visu; write your name in f. — rakstiet savu pilnu vārdu (uzvārdu); to the f. — pilnībā; pilnā mērā; to enjoy smth. to the f. — izbaudīt kaut ko pilnībā; Hal. pilns; f. glass — pilna glāze; f. to the brim (to overflowing) — pilns līdz malām; f. up sar. 1) pieēdies; 2) stāvgrūdām pilns; 2. vesels; pilns; f. hour — vesela stunda; f. load — pilna slodze; 3. pilns; izsmeļošs; f. account — izsmeļoša atskaite; 4. pilnībā nodevies (pārņemts); f. of one's own affairs — pilnībā pārņemts ar savām darīšanām; 5. pilna sastāva-; pilnībā komplektēts; f. orchestra — pilna sastāva orķestris; 6. pilns; pilnību sasniedzis; f. moon — pilns mēness; at f. speed — pilnā ātrumā; in f. blossom - pilnā plaukumā; in f. vigour — spēku briedumā 7. (of) pārpilns; bagāts; rivers f. of fish — zivīm bagātas upes; 8. sātīgs; f. meal — sātīga maltīte; 9. tukls; pilnīgs; 10. (par tērpu) kupls; plats; 11. pilnskanīgs; plašs; f. voice — pilnskanīga balss; 12. sar. pieēdies; 0 f. brother — īstais brālis; f. face - pretskatā; f. powers —pilnvaras; in f. swing — pilnā sparā; HI v plati piegriezt (tērpu); šūt ar ielocēm (krokām); IV adv 1. tieši; in f. centre — tieši vidū; 2. ļoti; f. well — ļoti labi

fullb [fol] v tekst. velt (vadmalu)

full age [,fol'eid3] n pilngadība; to be of f.

a. —sasniegt pilngadību full-back ['folbaek] n sp. aizsargs (futbolā)

full-blooded [.fol'blAdid] a 1. tirasiņu-; 2. pilnasinīgs; 3. spēcīgs; f.-b. argument — spēcīgs arguments full-blown [.fol'bbun] a 1. (par ziedu) pilnīgi izplaucis; 2. pilnīgi attīstījies (nobriedis); 3. (par buru) vēja piepūsts full board [,ful'bo:d] n pilns uzturs

(viesnīcās) full-bodied [.fol'bodid] a stiprs (par vīnu) full circle [.ful's3:kl] adv apritējis apkārt (par gadu); it's January 1st, the year has come f. c. — ir pirmais janvāris, gads apritējis full-court press [,folko:t'pres] n 1. sp. pressings visā laukumā; 2. pārn. visu spēku sasprindzinājums full cousin [.fol'kAzn] n brālēns; māsīca full dress [.fol'dres] n parādes tērps full-dress [.ful'dres] a : f.-d. debate pari. — debates svarīgā jautājumā; f.-d. rehearsal — ģenerālmēģinājums fuller8 ['fob] n (vadmalas) vēlējs fullerb ['fob] n tehn. gropēšanas instruments full-face [.fol'feis] a pretskata- f.-f.

drawing — pretskata zīmējums full-fashioned [,fol'fae/nd] a (par adījumu)

modelēts; f.-f. stockings — zeķes ar vīli full-fledged [,fol'fled3d] a 1. (par putnu) apspalvojies; 2. pārn. pilntiesīgs; f.-f. member — piltiesīgs (organizācijas) loceklis

full-frontal [.fol'frAntl] a 1. rādīts pretskatā (no priekšas) (par kailu vīrieti); 2. redzams visos sīkumos full-grown [.fol'graun] a pilnīgi attīstījies (nobriedis)

full house [.fol'haus] n pilna skatītāju zāle

(kad visas biļetes pārdotas) fulling-mill ['folirjiml] n (vadmalas) veltuve full-length [,fol'lef]0] a 1. pilnauguma-; f.-l. dress — kleita līdz grīdai; f.-l. portrait — pilnauguma portrets; 2. pilnmetrāžas-; f.-l. film — pilnmetrāžas filma full-mouthed [.fol'mauSd] a 1. skaļš; f.-m. welcome — skaļa sagaidīšana; 2. (par lopu) ar visiem zobiem mutē fullness ['folnas] n 1. pilnība; pārpilnība; the f. of heart —jūtu pārpilnība; the f. of

joy — pāriplūstošs prieks; 2. pilnums; f. under the eyes — maisiņi zem acīm; sense of f. — sāta sajūta; 0 in the f. of time —kad pienāks stunda full-page [,ful'peid3] a pilnlappuses-; f.-p. advertisment — pilnlappuses sludinājums (laikrakstā) full-pay [.ful'pei] n pilna alga; to be on f.

p. — strādāt ar pilnu algu full pelt ['folpelt] adv pilnā gaitā full-scale [.fol'skeil] a 1. dabiska lieluma-; f.-s. modei — dabiska lieluma modelis; 2. vispusīgs; visaptverošs; f.-s. study — vispusīgs pētījums; 3. pilnapmēra-; f.-s. attack mil. — uzbrukums visā frontē full stop [.ful'stop] n punkts; 0 to come to a

f. s. — nonākt līdz pēdējam full term [,ful't3:m] a : f. t. child — iznēsāts bērns

full time [.ful'taim] n 1. pilna darba diena;

2. sp. pilns spēles laiks (futbolā) full-time [.ful'taim] a 1. kas aizņem pilnu darba dienu (laiku); f.-t. job — 1) štata darbs (vai amats); 2) sar. laikietilpīgs darbs; to work f.-t. — strādāt pilnu darba dienu full-timer [.ful'taima] n 1. strādnieks, kurš strādā pilnu darba nedēļu; 2. skolēns, kurš apmeklē visas stundas; students, kurš apmeklē visas nodarbības fully ['full] adv pilnīgi; pilnībā fully-fashioned [.foli'fae/nd] amer.sk. full-fashioned

fully-fledged [,fuli'fled3d] amer. sk. full-fledged

fulminate ['fAlmineit] v formā'/. (against, at) nikni uzbrukt (uzklupt); vērsties (pret kaut ko)

fulmination [,fAlmi'nei/n] n formai, nikns

uzbrukums; vēršanās (pret kaut ko) fulness [fulms] sk. fullness fulsome ['fulssm] a liekuļots; f. flattery —

liekuļoti glaimi fulvous [TaIvss] a sarkandzeltens; rūsgans fumble ['fAmbl] v 1. (for after) grābstīties; taustīties (kaut ko meklējot)-, to f. in the dark — grābstīties pa tumsu; to f. in one's pockets — taustīties kabatās; 2. neveikti

rīkoties; to f. with a lock —noņemties ar slēdzeni; 3. sp. netrāpīt (bumbai) fumbler ['fAmbb] n neveiklis fumbling ['fAmbliij] a neveikls fume [fju:m] I n 1. (parasti pl) dūmi; izgarojumu tvaiki; factory ~s — fabrikas dūmi; petrol ~s — benzīna tvaiki; 2.formāl. satraukums; uzbudinājums; in f. of anger — dusmu uzliesmojumā; II v

1. dūmot, kūpēt; izgarot; 2. apkvēpināt; 3. kodināt (koku)-, 4. skaisties; niknoties; to f. and fret — ārdīties aiz dusmām

fumigate ['fju:migeit] v 1. izkvēpināt;

dezinficēt; 2. kvēpināt (vīraku) fumigation [,fju:mi'gei/n] n 1. izkvē-pināšana; dezinficēšana; 2. (vīraka) kvēpināšana fiin [fy\n] Irti. joks; izprieca; jautrība; for (in) f. —joka pēc; pa jokam; full of f. — 1) ļoti jocīgs; 2) jautrības pilns; to make f. of smb., to poke f. at smb. - izjokot kādu; what f.! — cik jocīgi (interesanti)!;

2. uzjautrinājums; he is a great f. — viņš ir ļoti jautrs; I don't see the f. of it — es neredzu tur nekā interesanta (jocīga); 0 f. and games — jautrība; līksmība; like f. — 1) ko kājas nes; 2)nekā nebij'; II a sar. jocīgs; f. hat — jocīga cepure

funabout ffAnabaut] n mazlitrāžas sporta

automašīna funambulist [fju:'naembljulist] n virves dejotājs

Fun City ['fAnsiti] n iron, izpriecu pilsēta

(Ņujorka)

function ['fAnfc/n] I n 1. funkcija; amatpienākums; to exercise administrative ~s — pildīt administratīvos pienākumus; 2. funkcija; darbība; f. of the heart — sirdsdarbība; 3. svinības; 4. pieņemšana; vakars; social f. — saviesīgs vakars; 5. mat. funkcija; linear f. — lineārā funkcija; II n 1. pildīt funkcijas (amatpienākumus); 2. funkcionēt; darboties functional ['fArjk/anl] a funkcionāls functionalism ['f An/r/nalizam] n

funkcionālisms functionary ['fAnA/nan] n niev. funkcionārs;

ierēdnis

fund [fAnd] I « 1, krājums; f. of knowledge — zināšanu krājums; 2. fonds; krātuve; kapitāls; 3. pl fondi; naudas līdzekļi; to invest ~s — izdarīt kapitālieguldījumus; 4. pl ek. valsts vērtspapīri; to have money in the ~s — turēt naudu valsts vērtspapīros; 0 yellow-dog f. amer. sl. — kukuļdošanai domāts fonds; n v 1. ek. konsolidēt; 2. ieguldīt kapitālu valsts vērtspapīros fundament ['fAndamant] n sēžamvieta fundamental [fAnda'mentl] I n 1. (parasti pl) pamati; ~s of physics - fizikas pamati; 2. pamatlikums; pamatprincips; II a pamata-; būtisks; f. difference - būtiska atšķirība

fundamentalism [.fAnda'mentalizam] n

rel. fundamentālisms fundamentally [.fAnda'menth] adv pamatos; būtībā

funded ['fAndid] a fondēts; f. debt — fondēts

parāds; valsts ilgtermiņa aizņēmums fund-holder ['fAndhaulda] n vērtspapīru īpašnieks

funeral ['fju:nral] I n 1. bēres; bēru gājiens; 2. dvēseles aizlūgums; 0 it's not my f. amer. — tā nav mana darīšana; II a bēru-; sēru-; f. pile (pyre) — bēru ugunskurs; f. um — urna ar pīšļiem funeral directors [.fjuinraldi'rektaz] n

apbedīšanas birojs funereal [fju'nianal] a 1. bēru-; sēru-;

2. sērīgs; drūms

funfair ['fAnfea] n brit. atrakciju parks fun fur [,fAn'f3:] n 1. lēta kažokāda (trusis

u. tml.y, 2. sintētiska kažokāda fungi sk. fungus

fungicide ['fAngisaid] n med. fungicīds;

f. therapy — pretsēnīšu terapija fungoid ['fat]goid] a sēņveidīgs; sēnīšu-fungous [fATjgas] a 1. sēņu-; 2. porains;

3. med. sēnīšu-; f. desease — sēnīšu slimība fungus ['fAngss] n (pl fungi ['fAijgai] vai

funguses ['fAijgssiz]) 1. sēne; piepe; 2. med. sēne funicular [fju'nikjub] I n funikulieris; II a

tauvas-; troses-; f. railway — trošu dzelzceļš

funka [fAjjk] sar. I n 1. bailes; blue f. — šausmas; to be in a f. — baidīties; to put smb. into a f. — pārbiedēt kādu; iedvest kādam bailes; 2. niev. gļēvulis; II v

1. baidīties; 2. vairīties (no kaut kā)\ to f. difficulty — vairities no grūtībām

funkb [fAiļk] n sl. aizgrābjoša mūzika funk-hole ['f/vqkhsul] n mii. sl. 1. blindāža; patvertne; 2. amats (vieta), kas dod iespēju izvairīties no karadienesta funky ['fAt]ki] a sl. 1. (par mūziku) aizgrābjošs; 2. vienreizējs; satriecošs; f. jeans — vienreizēji džinsi; 3. (par apģērbu, izskatu) dīvains; f. type — pinkainis; garmatis funnel ['f/vnl] I n 1. piltuve; 2. (tvaikoņa, lokomotīves) dūmenis; dūmvads; II v izlaist caur piltuvi funnelled ['fAnld] a piltuvveida-;

piltuvveidīgs funnies ['fAniz] n pl sar. humora lappuse

(laikrakstā) funnily ['fAruli] adv 1. smieklīgi; jocīgi;

2. dīvaini; f. enough — dīvainā kārtā; nez kāpēc; f. enough I was thinking the same thing — lai cik dīvaini tas būtu, bet es domāju to pašu

funnya f'fAni] a 1. smieklīgs; jocīgs; f. story — jocīgs stāsts; anekdote; it's not f. at all — tas nebūt nav smieklīgi; 2. dīvains; savāds; f. thing — kaut kas dīvains; 3. sar. aizdomīgs; netīrs; f. business — netīra (tumša) lieta; there's smth.f. about it — tur kaut kas nav kārtībā;

4. sar. nelāgs; to feel f. — justies nelāgi;

5. sar. ērmots; ķerts; 0 f.as a crutch! amer. — tie nav nekādi joki!

funnyb [fAm] n divairu laiva funny-bone ['fAnibaun] n 1. anat. elkoņa

kauls; 2. sar. humora izjūta funny farm ['fAnifa:m] n amer. sar.

(ārpilsētas) slimnīca narkomāniem funny house ['fAnihaus] n amer. sar.

1. trakomāja; 2. slimnīca narkomāniem funny-man ['fAnimaen] n jokdaris; komiķis;

humorists

funster ['fAnsts] n amer. jokdaris; komiķis klauns

fur [f3:] n 1. vilna; spalva; 2. kažokāda, zvērāda; ~s —kažokādu izstrādājumi; f. coat — kažoks; 3. kažokādu zvērs; f. and feather — kažokādu zvēri un meža putni; 4. med. (mēles) aplikums; 5. katlakmens; 6. (vīna) padibenes; 0 to make the f. fly — sacelt traci; Uvi. apdarināt (izoderēt) ar kažokādu; 2. pārklāt ar nogulsnēm; 3. pārklāties ar nogulsnēm; 4. notīrīt katlakmeni; 5. apšūt (ar latiņām , listēm) furbelow [ftibilsu] n (parasti pl) niev. kruzuļi

furbish ['f3:bi/] v berzt; spodrināt; <=> to f. up — 1) uzpost; atjaunot; 2) atsvaidzināt

(zināšanas) furcate ['f3:keit] I a sazarojies (divos zaros)-,

n v sazaroties (divos zaros) furcation [f3:'kei/n] n sazarošanās (divos zaros)

furfiir ['f3:fa] n (pl furfures ['f3:fjuri:z]) blaugznas

furious ['fjirariss] a saniknots; negants; nevaldāms; f. anger — negantas dusmas; f. wind — brāzmains vējš; at a f. pace -trakā ātrumā; fast and f. — nevaldāms (par jautrību) furiously ['fjuanssh] adv nikni; neganti; 0 to give smb. f. to think — likt kādam drudžaini domāt furiousness ['fjuanasnis] n niknums; negantums

fiirl [fe:l] v 1. satīt (karogu, buras); 2. aizvērt; salocīt (lietussargu, vēdekli); this umbrella doesn't f. neatly — šis lietussargs grūti salokāms

furlong ['f3:lor]] n astotdaļjūdze (201 m) furlough ['f3:bu] n 1. (kareivja, virsnieka) atvaļinājums (dzimtenē); to go home on f. — atgriezties mājās atvaļinājumā; 2. dzelzceļnieka atbrīvojums no darba fur-lined ['f3:laind] a : f.-l. boots — zābaki

ar kažokādas oderi furnace ['f3:nis] n 1. pavards; krāsns; 2. (centrālapkures) katls; 3. kurtuve

furnace-bar ['f3:msba:ļ n ārdi furnish ['f3:m/] n 1. apgādāt; to f. a library with books — apgādāt bibliotēku ar grāmatām; to f. an army with supplies — apgādāt armiju ar pārtiku; to f. sentries mil. — nostādīt sardzi; 2. mēbelēt; 3. sniegt; to f. proofs — sniegt pierādījumus furnished ['fam/t] a mēbelēts; f. rooms — mēbelētas istabas; 0 well f. mind — vispusīgi izglītots cilvēks furnisher ['f3:m/a] n (mēbeļu) piegādātājs furnishings ['f3:ni/it]z] n pl 1. dzīvokļa iekārta; soft f. — aizkari, spilveni u. tml.;

2. mājsaimniecības piederumi; 3. rotājumi;

4. aprīkojums; iekārta

furniture ['f3:mt/a] n 1. iekārta; mēbeles; f. van — autofurgons (mēbeļu pārvadāšanai); 2. (mājas) inventārs; 3.jūrn. buru takelējums; 4. furnitūra; 5. poligr. starpināmais materiāls furniture-pad ['fjmit/spaed] n gumijas

paliktnis (zem mēbeļu kājiņām) furniture-picture ['f3:nit/3.pikt/9] n 1. pārdošanai gleznota glezna; 2. šablon-veida izstrādājums furor ['fjuaro:] amer. sk. furore furore [fjua'roin] n furors; to create (make)

af. —sacelt furoru furred [f3:d] a 1. apdarināts (izoderēts) ar kažokādu; 2. med. aplikts (par mēli);

3. pārklājies ar katlakmeni

furrier [Tatis] n 1. kažokādu tirgotājs; 2.

kažokādu speciālists furriery ['fAnan] n kažokādu tirdzniecība furrow [Tatsu] I n 1. vaga; newly turned ~s —

tikko uzartas vagas; 2.gramba; (ratu) sliede; 3. dziļa grumba; 4. poēt. aramzeme;

5. tehn. grope; 0 to plough a lonely f. — iet savu ceļu; Uvi. vagot; art; 2. pārklāt ar grumbām; 0 to f. up one's way — lauzt sev ceļu

furrower [Tatsos] n lauks, vagotājs furry ['f3:n] a 1. kažokādas-; 2. pūkains; f. animal — pūkains zvēriņš; 3. amer.

sl. briesmīgs; šausmīgs; f. fear — šaušalīgas bailes fur seal [,f3:r'si:l] n zool. kotiks

further [ftifo] I a (comp. no far II) 1. tālāks; the f. side of the street — ielas otrajā pusē; 2. nākamais; turpmākais; until f. notice — līdz turpmākajam paziņojumam; 3. papildu-; f. education brit. — papildu izglītība (pēc skolas beigšanas, taču ne augstākā); f. particulars — sīkāki norādījumi; to obtain f. information — iegūt papildu ziņas; II adv (comp. no far III) 1. tālāk; it's not f. than two kilometres to the station — līdz stacijai ir ne tālāk par diviem kilometriem; to move smth. f. back — atbīdīt kaut ko tālāk; nothing is f. from my thoughts — nekas tamlīdzīgs man pat prātā nav nācis;

2. turklāt; let me f. tell you — atļaujiet man piebilst;0 I'll see you f. first! — kas vēl nebūs!; lika drusku pagaidīt!; III v sekmēt, veicināt; to f. hopes — uzturēt cerības

furtherance ['f3:5rans] n sekmēšana,

veicināšana furthermore [,f3:63'mo:] adv turklāt furthermost [ftifornaust] a vistālākais furthest ['f3:5ist] I a (sup. no far II) vistālākais; II adv (sup. no far HI) vistālāk furtive ['f3:tiv] a slepens; zaglīgs; nemanāms; f. footsteps — zaglīgi soļi; f. smile — tikko manāms (vārs) smaids; to cast a f. glance — slepus paskatīties furtively ['f3:tivh] adv slepus; zagšus furtiveness ['f3:tivnis] n slepena rīcība furuncle ['fjusrAijkl] n med. furunkuls fury ['fjuan] n 1. trakums; niknums; in a f. — nevaldāmā niknumā; to goad smb. to f. — satracināt kādu; 2. (F.) mit. fūrija;

3. sar. ķildīga sieviete; 0 like f. sar. velnišķīgi; trakoti

fiirze [f3:z] n bot. irbulene fuscous ['fAskss] a tumšas nokrāsas-; tumsnējs

fuse" [fju:z] I n 1. kausēšana; 2. el. drošinātājs; f. box — kūstošo drošinātāju kārba; to change (mend, replace) a f. — nomainīt drošinātāju; 3. el. īssavienojums; II v 1. kausēt (metālu); 2. sakausēt; 3, el. (par drošinātāju) izdegt; the lights

have ~d — drošinātāji izdeguši; 4. saplūst; apvienoties fuseb [fju:z] I n 1. deglis (spridzināšanas procesā); 2. mii. detonators; II v mii. ielikt detonatoru fuselage ['fju:zila:3] n av. fizelāža fusel-oil ['fjuizbilļ n sīveļļa fusibility [.fjuiza'bitati] n kūstamība fusible ['fjuizabl] a kausējams fusil ['fju:zrl] n vēst. kramenīca; viegla muskete

fusilier [.fjuizi'lia] n vēst. strēlnieks (ar

kramenīcu 17.-18. gs.); musketieris fusillade [,fju:zi'leid] I n 1. apšaude; 2. apšaušana; nošaušana; II v 1. apšaudīt; 2. apšaut; nošaut fusion ['fju:3n] n 1. (metāla) kausēšana; 2. izkausēta masa; sakausējums; 3. sa-plūsme; sajaukums; f. of races — rasu sajaukums; f. of speech — valodu sajaukums

fusion bomb ['fju^bnm] n ūdeņraža bumba fuss [fAs] I n 1. satraukums; nemiers; to get into a f. — uztraukties; 2. kņada; jezga; to kick up a f. —sacelt kņadu; to make a f. of smb. — pārlieku rūpēties par kādu; to make a f. of smth. — sacelt kņadu ap kaut ko; II v 1. (arī to f. about, over) pārlieku rosīties (uztraukties); 2. kaitināt; uzplīties ar sīkumiem; don't f. me! — liec mani mierā!; 3. amer. sar. ķildoties; = to f. up amer. sar. - uzpost; 0 to have one's feathers ~ed — satraukties fussiness ['fAsinis] n pārlieka rosīšanās; veltīgs uztraukums; to show f. — uztraukties; nervozēt fuss-pot ['fAspDt] n sar. nemiera gars fussy [tasi] a 1. pārlieku rosīgs (nervozs); to be f. about one's food — būt izvēlīgam ēšanā; 2. (par stilu) samākslots; pārblīvēts ar detaļām

fust [fAst] n arh. kolonnas (vai pilastra) stāvs fusty ['fASti] a niev. 1. sasmacis, sadudzis;

2. novecojis futile ['fjuitailļ a veltīgs; velts; f. attempt — veltīgs mēģinājums; 2. niev. tukšs; nenopietns; f. play

— tukša lugagaffe

futility [fju'tibti] n 1. veltīgums; 2. niev.

tukšums; niecība future ['fju:t/a] I n 1. nākotne; in f. — nākotnē; in the distant f. — tālā nākotnē; in the near f. — tuvā nākotnē; in the not too distant f. — netālā nākotnē; 2. nākamība; 3. gram, nākotne; 4. pl kom. (vairumtirdzniecības) preces (vai līgumi); H a nākotnes-; f. generations — nākamās paaudzes; f. tense gram. — nākotnes laiks futureless ['fjuīt/abs] a bezperspektīvs future shock [,fju:t/V/tjk] n psih. nākotnes šoks (kuru izraisa strauja apstākļu maiņa) futurism ['fjuit/anzam] n futūrisms futurist ['fjuit/anst] n 1. futūrists;

2. futurologs futuristic [.fjuit/a'nstik] a 1. futūristisks; 2. sar. niev. modernistisks

futurity [fju't/uarati] n 1. nākamība; 2. pl nākotnes notikumi; 3. rel. viņpasaules dzīve futurological [.fjuit/ara'hx^ikal] a

futuroloģisks futurologist [,fju:t/3'rnbd3ist] n futurologs

futurology [.fjuit/a'mbdji] n futuroloģija fuzza [fAz] Irti. pūka; pūciņa; 2. spilva; 3. pūkaini (vai sprogaini) mati; II v 1. pārklāties ar pūciņām; 2. (par pūkām) lidināties fuzzb [fAz] rt sl. (the f.) policija fuzz-ball ['fAzbo:l] n pūpēdis (sēne) fuzzily ffAzih] adv neskaidri fuzziness ['fAzinas] « 1. pūkains; 2. neskaidrība; 3. kin.J'ot. attēla neskaidrums fyke [faik] n amer. riņķa vads fylfot ['filfot] rt svastika

Gg

> g [d3i:] n 1. angļu alfabēta septītais burts;

2. mūz. sol; 3. amer. sl. 1000 dolāru gaba [gaeb] n sar. pļāpīgums; runīgums; stop your g.! sl. — turi muti!; 0 the gift of the g. —veikla mēle gabb [gaeb] n tehn. 1. dakša; 2. ierobījums gabardine sk. gaberdine gabber ['gaeba] n sar. pļāpa; tukšvārdis gabble ['gaebl] I n 1. buldurēšana; 2. sar. muldēšana; 3. (zosu) gāgāšana; II v 1. buldurēt; 2. sar. muldēt; 3. (par zosīm) gāgāt gabby ['gaebi] a sar. runīgs; pļāpīgs gaberdine ['gaebadiin] « 1. paltraks; 2. tekst. gabardīns

gabfest ['gaebfest] n amer. sar. dzīva saruna gable ['geibl] n arh. 1. frontons; g. roof— divslīpju jumts; g. window — jumta lodziņš; 2. čukurs; (jumta) kore gabled ['geibld] a divslīpju-

gab room ['gaebrumļ n amer. sl. dāmu tualete

gaby ['geibi] n sar. vientiesis

gada [gaed] v (arī to g. about) klaiņot apkārt;

slaistīties

gadb [gaed] n 1. smaile; asmens; 2. stienis;

cirtnis; 3. vēst. šķēps gadc [gaed] int (arī by g. !) novec. ir nu gan!;

te tev nu bija! gadabout ['gaedabaut] « sar. dīkdienis; slaists

gadfly ['gaedflai] « 1. dundurs; 2. sar.

apnicīgs cilvēks; uzmāka gadget ['gaed3it] n sar. 1. ierīce; ietaise; g. for washing windows— logu mazgājamā ierīce; 2. niev. nieciņš gadgetry ['gaed3itn] n sar. ierīces; ietaises Gael [geil] n gēlis, skotu (vai īra) ķelts Gaelic ['geilik] I n gēļu valoda; II a gēļu-gaflf8 [gaef] Irti. žebērklis; 2.jūrn. gafele; 0 to stand the g. amer. sar. — vīrišķīgi izturēt; H v zvejot ar žebērkli gaffb [gaef] n sar. blēņas; nieki; 0 to blow

the g. brit. sl. -izpļāpāties

gaff* [gaef] n sar. (arī penny g.) balagāns gaffe [gaef] n kļūme; neveiklība

futility [fju'tibti] n 1. veltīgums; 2. niev.

tukšums; niecība future ['fju:t/a] I n 1. nākotne; in f. — nākotnē; in the distant f. — tālā nākotnē; in the near f. — tuvā nākotnē; in the not too distant f. — netālā nākotnē; 2. nākamība; 3. gram, nākotne; 4. pl kom. (vairumtirdzniecības) preces (vai līgumi); H a nākotnes-; f. generations — nākamās paaudzes; f. tense gram. — nākotnes laiks futureless ['fjuīt/abs] a bezperspektīvs future shock [,fju:t/V/tjk] n psih. nākotnes šoks (kuru izraisa strauja apstākļu maiņa) futurism ['fjuit/anzam] n futūrisms futurist ['fjuit/anst] n 1. futūrists;

2. futurologs futuristic [.fjuit/a'nstik] a 1. futūristisks; 2. sar. niev. modernistisks

futurity [fju't/uarati] n 1. nākamība; 2. pl nākotnes notikumi; 3. rel. viņpasaules dzīve futurological [.fjuit/ara'hx^ikal] a

futuroloģisks futurologist [,fju:t/3'rnbd3ist] n futurologs

futurology [.fjuit/a'mbdji] n futuroloģija fuzza [fAz] Irti. pūka; pūciņa; 2. spilva; 3. pūkaini (vai sprogaini) mati; II v 1. pārklāties ar pūciņām; 2. (par pūkām) lidināties fuzzb [fAz] rt sl. (the f.) policija fuzz-ball ['fAzbo:l] n pūpēdis (sēne) fuzzily ffAzih] adv neskaidri fuzziness ['fAzinas] « 1. pūkains; 2. neskaidrība; 3. kin.J'ot. attēla neskaidrums fyke [faik] n amer. riņķa vads fylfot ['filfot] rt svastika

Gg

> g [d3i:] n 1. angļu alfabēta septītais burts;

2. mūz. sol; 3. amer. sl. 1000 dolāru gaba [gaeb] n sar. pļāpīgums; runīgums; stop your g.! sl. — turi muti!; 0 the gift of the g. —veikla mēle gabb [gaeb] n tehn. 1. dakša; 2. ierobījums gabardine sk. gaberdine gabber ['gaeba] n sar. pļāpa; tukšvārdis gabble ['gaebl] I n 1. buldurēšana; 2. sar. muldēšana; 3. (zosu) gāgāšana; II v 1. buldurēt; 2. sar. muldēt; 3. (par zosīm) gāgāt gabby ['gaebi] a sar. runīgs; pļāpīgs gaberdine ['gaebadiin] « 1. paltraks; 2. tekst. gabardīns

gabfest ['gaebfest] n amer. sar. dzīva saruna gable ['geibl] n arh. 1. frontons; g. roof— divslīpju jumts; g. window — jumta lodziņš; 2. čukurs; (jumta) kore gabled ['geibld] a divslīpju-

gab room ['gaebrumļ n amer. sl. dāmu tualete

gaby ['geibi] n sar. vientiesis

gada [gaed] v (arī to g. about) klaiņot apkārt;

slaistīties

gadb [gaed] n 1. smaile; asmens; 2. stienis;

cirtnis; 3. vēst. šķēps gadc [gaed] int (arī by g. !) novec. ir nu gan!;

te tev nu bija! gadabout ['gaedabaut] « sar. dīkdienis; slaists

gadfly ['gaedflai] « 1. dundurs; 2. sar.

apnicīgs cilvēks; uzmāka gadget ['gaed3it] n sar. 1. ierīce; ietaise; g. for washing windows— logu mazgājamā ierīce; 2. niev. nieciņš gadgetry ['gaed3itn] n sar. ierīces; ietaises Gael [geil] n gēlis, skotu (vai īra) ķelts Gaelic ['geilik] I n gēļu valoda; II a gēļu-gaflf8 [gaef] Irti. žebērklis; 2.jūrn. gafele; 0 to stand the g. amer. sar. — vīrišķīgi izturēt; H v zvejot ar žebērkli gaffb [gaef] n sar. blēņas; nieki; 0 to blow

the g. brit. sl. -izpļāpāties

gaff* [gaef] n sar. (arī penny g.) balagāns gaffe [gaef] n kļūme; neveiklība

gaffer ['gaefa] n sar. 1. tētiņš; onkulītis;

2. uzraugs; brigadieris; 3. krodzinieks gag [gaeg] Inl. sprūds; vīšķis; 2. pari, debašu pārtraukšana; g. rule sl. — mutes aizbāšanas politika; stingrs reglaments; 4. (aktiera) paša vārdi; 5. sar. joks; asprātība (estrādes

priekšnesumā); 6. krāpniecība; izdomājums; 7. med. , vet. mutplētis; 8. tehn. aizsprostojums (vārstulī); II v

1. aizbāzt muti (ar vīkšķi); 2. sar. piespiest klusēt; neļaut runāt; 3. rīstīties; 4. (par aktieri) iespraust paša vārdus; 5. sar. piekrāpt; izjokot; 6. med., vet. ielikt mutplēti

gaga ['ga: ga:] a sl. 1. prātu izkūkojis; to go g. — izkūkot prātu; 2. mežonīgi sajūsmināts

gage8 [geid3] Inl. ķīla; in g. of smth. — ķīlā par kaut ko; to give on g. — atdot ķīlā; ieķīlāt; 2. vēst. izaicinājums (uz divkauju); to throw down a g. — mest izaicinājumu; II v 1. atdot ķīlā; ieķīlāt;

2. galvot

gageb [geid3] amer. sk. gauge gaggle f'gaegl] Inl. (zosu) gāgašana; 2. zosu bars; 3. niev. sieviešu sabiedrība; "kluk-stes"; n v (par zosīm) gāgāt gag-man ['gaegman] n (estrādes) joku, asprātību autors gaiety ['geiati] n 1. jautrība; to give one's g. free range (full play) — ļaut vaļu priekam; 2.pl izpriecas; 3. (krāsu, tērpu) krāšņums; spilgtums gaily ['geih] adv 1. jautri; līksmi; 2. spilgti gain [gem] Inl. ieguvums; labums; love of g. — mantkārība, mantrausība; 2. pl ienākums; peļņa; clear g. — tīra peļņa; ill-gotten ~s— negodīgi ienākumi; 3. vinnests; 4. pieaugums; g. in weight — svara pieaugums; 5. tehn. izdobums, iedobums (kokmateriālā); 6. rad., telev. pastiprinājums; II v 1. iegūt; to g. experience — iegūt pieredzi; to g. strength — atgūt spēkus; 2. nopelnīt; to g. one's living — nopelnīt sev iztiku; 3. gūt labumu; what will you g. by that? — kāds tev no tā labums?; ko tu ar to iegūsi?; 4. laimēt: uzvarēt to g. a

battle — uzvarēt kaujā; to g. a lawsuit — laimēt prāvu; to g. a prize — iegūt balvu; 5. sasniegt; nokļūt; to g. the shore — sasniegt krastu; 6. palielināt; uzņemt (ātrumu u. tml.); to g. attitude av. —uzņemt augstumu; to g. speed — uzņemt ātrumu; my watch ~s — mans pulkstenis ir ātrāks; 7. palielināties; pieaugt; to g. in weight — pieņemties svarā; = to g. on — 1) tuvoties (sāncensim); to g. on the leader — panākt līderi (skriešanas sacīkstēs); 2) atrauties (no sekotājiem); 3) iegūt (kāda labvēlību); music that ~s on— mūzika, kas iekaro klausītājus; to g. over — pārvilināt sava pusē; to g. upon sk. to g. on; 0 to g. ground — 1) gūt panākumus; 2) izplatīties; to g. time — iegūt laiku; to g. the upper hand — gūt virsroku gainful ['geinfl] a ienesīgs; izdevīgs; g. occupation — ienesīga nodarbošanās gainfully ['geinfli] adv ienesīgi; izdevīgi;

g. employed — pieņemts apmaksātā darbā gainings [geimrļz] n pl 1. ienākums; peļņa;

2. vinnests gainsaid sk. gainsay

gainsay [.gein'sei] v (p. un p.p. gainsaid [gein'sed]) formā!, noliegt; there is no ~ing his honest — nevar noliegt viņa godīgumu gainst, 'gainst [geinst] prep poēt. sk. against gait [geit] n 1. gaita; 2. amer. ātrums gaiter ['geits] n getra

gala ['ga:b] I n svētki; svinības; II a svētku-; svinīgs; g. dress — svētku tērps; g. night — svinīgs vakars galactic [ga'laektik] a astr. galaktisks galantine ['gaebnti: n] n galerts, receklis galanty show [gs'laenti/au] n teātr. ķīniešu ēnas

galaxy ['gaebksi] n 1. astr. (G.) Galaktika, Piena ceļš; 2. plejāde; g. of talent — talantu plejāde

gale8 [ged] n 1. vētra; auka; g. force 9 — deviņas balles stiprs vējš; g. warning jūrn. — vētras signāls; 2.: ~s of laughter — smieklu šaltis; 3. poēt. zefīrs; vējiņš galeb [ged] n hot. purva mirte Galilean [.gaeli'li: an] Inl. galilietis, Ga-

lilejas iedzīvotājs; 2. pārn. kristietis; 3. (the G.) Kristus; II a galiliešu-gall8 [go: 1] n 1. novec. žults; 2. žultainums;

3. sar. bezkaunība, nekaunība gallb [go: 1] I n jēlums; noberzums; nospiedums (zirgam); II v 1. noberzt jēlu; 2. pārn. aizskart; aizvainot gallc [go: 1] n bot. (ozola) panga, pangābols gallant ['gaebnt] I n galants kavalieris; pielūdzējs; II a 1. drosmīgs; g. soldier—brašs karavīrs; 2. skaists; stalts (par kuģi, zirgu); 3. (ari [go'laent]) galants; Elvi. pavadīt (dāmu); 2. galanti izturēties (pret sievietēm) gallantry ['gacbntn] n 1. drosme; drošsirdība;

2. galantums gall-blader ['go: 1.blaedo] n anat. žultspūslis galleon ['gaelian] n vēst. galeona (spāniešu un

venēciešu buru kuģis) gallery ['gaebn] n 1. galerija; picture g. — gleznu galerija; 2. teātr. galerija; galerijas publika; to play to the g. — meklēt lētu popularitāti; 3. portiks; balkons; 4. lukta (baznīcā); g. for the press — vietas preses pārstāvjiem (parlamentā, senātā); public g. — vietas publikai (ANO u. tml.); 5. kalnr. (horizontāla) eja; štreks gallery-hit ['gaebrihit] n sar. uz aplausiem

mērķēta spēle gallery-shot, gallery-stroke ['gaebn/ot, gaebnstrouk] n sp. uz aplausiem mērķēts sitiens (kriketā, tenisā u. tml.) galley ['gaeli] n 1. vēst. galera; the ~s — spaidu darbi; 2. jūrn. kambīze; 3.poligr. (salikuma) sleja; 4. poligr. liknis galley-proof ['gaehpru: f] n poligr. sleja galley-slave ['gaelisleiv] n 1. galeru vergs;

2. pārn. smagam darbam nolemts cilvēks galley-west ['gaeliwest] adv amer. sl. nesa-manīgi; everything is g. -w. — viss ir dimbā

gall-fly ['go: lflai] n ent. panglapsenīte Gallic ['gaelik] a 1. gailu-; 2. humor, franču-gallicism ['gaehsizam] n vai. gallicisms gallivant [.gaeh'vaent] v sar. (about) slaistīties,

blandīties apkārt

gallon ['gaebn] n galons (šķidruma mērs— 4 $4 l); imperial g. — angļu galons; miles

per g. aut. — ar vienu galonu nobrauktais attālums jūdzēs galloon [go'lu: n] n trese gallop ['gaebp] I n aulekši; aukļi; at full g. — pilnos auļos II v 1. aulekšot; auļot; 2. palaist aulekšos (zirgu); to g. a horse into foam—nodzīt zirgu putās; 3. (par slimību) ātri progresēt; = to g. away — aizauļot; to g. through— ātri pārlasīt; ātri norunāt; nobērt

galloper ['gaebpa] n 1. aulekšojošs zirgs;

2. mii. sar. dežurants; ziņnesis ar motociklu;

3. mii. viegls lielgabals

galloping ['gaebpuj] a ātri progresējošs; g.

consumption — ātrais dilonis gallows ['gaebuz] n pl karātavas; to come to the g. — tikt pakārtam; 0 to cheat the g. —nomirt dabiskā nāvē gallows-bird ['gaebuzb3:d] n sar. karātavu

putns; nelietis gallows humour ['gaebuz.hjuimo] n

karātavu humors gallows-ripe ['gaebuzraip] a pakarams; pelnījis pakāršanu gallows-tree ['gaebuztri:] sk. gallows gall-stone ['go: lstaun] n med. žultsakmens Gallup poll ['gaebppaul] n iedzīvotāju socioloģiska aptauja, ko veic Gellapa sabiedriskās domas institūts galluses ['gaebsiz] n pl amer. plati, krāsaini bikšturi

galoot [go'lu: t] n l.jūrn. sl. jūras kara spēku jaunkareivis; 2. amer., humor, lempis; neveiklis

galop ['gaebp] n galops (deja)

galore [gs'b:] adv pārpilnībā; with fruit and

wine g. —augļu un vīna pārpilnība galosh [gs'lo/] n (parasti pl) galoša galumph [ga'lAmf] v lēkāt no prieka galvanic [gael'vaenik] a l.fiz. galvanisks; g. celi— galvaniskais elements; 2. pārn. uzbudinošs galvanism ['gaelvsnizam] n l.fiz. galvanisms; 2. med. galvanizācija

galvanization [.gaelvanai'zei/n] n med. ,

tehn. galvanizācija galvanize ['gaelvsnaiz] v 1. med., tehn. gal-

vanizēt; 2. pārn. uzbudināt; stimulēt; to g. into action — pamudināt rīkoties galvanized iron ['gaelvanaizd'aian] n cinkotais skārds

galvanometer [.gaelva'nomita] n el. galva-nometrs

galvanoplastics [.gaelvanau'plaestiks] n gal-

vanoplastika galvanoscope ['gaelvanausksup] n el. galva-noskops

gama [gaem] I n vaļu bars; II v (par vaļiem)

pulcēties baros gamb [gaem] n sl. (sievietes) kāja; kājiņa gambado [gaem'beidsu] n (pl gambados, gambadoes [gaem'beidauz]) 1. (jājamzirga) kurbete; 2. pārn. negaidīts izlēciens gambit ['gaembit] n 1. gambīts (šahā);

2. pārn. piekāpšanās nolūkā iegūtas priekšrocības nākotnē; 3. izmēģinājuma solis; mērķtiecīgs manevrs

gamble ['gaembl] I n 1. risks; riskants pasākums; military g. — militāra avantūra; II v 1. spēlēt azartspēles; 2. spekulēt (biržā);

3. (with) riskēt; = to g. away— paspēlēt kāršu spēlē

gambler ['gaembla] n kāršu spēlmanis gambling ['gaembli»]] n azartspēle gambling-house ['gaembhqhaus] n spēļu nams gamboge [gaem'bu: 3] n tumšdzeltena krāsa gambo hemp ['gaembsuhemp] n bot. kenafa gambol ['gaembl] I n 1. lēciens; to play ~s —

lēkāt; draiskoties; 2. līksmība; II v lēkāt gambolled ['gaembld] a draiskulīgs; rotaļīgs gambrel ['gaembnl] n amer. mansarda (divslīpju) jumts gambrel-roofed [,gaembnl'ru:ft] a amer.

apjumts ar mansarda (divslīpju) jumtu game3 [geim] I n 1. spēle; g. of football — futbolspēle; to be off one's g. — slikti spēlēt; nebūt formā; to be on one's g. — labi spēlēt; būt formā; to play a good (poor) g. — būt labam (sliktam) spēlētājam; to play the g. — l)ievērot spēles noteikumus; 2)rikoties godīgi; 2. sp. spēle; partija; g. of chess — šaha partija; let's have a g. of chess! — uzspēlēsim šahu!; 3. pl sporta spēles (sacensības); the

Olympic ~s — olimpiskās spēles; 4. viltīgs paņēmiens; triks; none of your [little] ~s! — jokus pie malas!; he is up to his old ~s again — viņš atkal sācis to pašu; 5. [-[riskants]-] {+[ris- kants]+} pasākums; [riskanta] spēle; stock-market g. — spēle biržā; the g. of politics— politiskā spēle; to play a deep g. — spēlēt sarežģītu spēli; to play a double g. — spēlēt divkosīgu spēli; to play a losing g. — spēlēt bezcerīgu spēli; to play a winning g. — spēlēt drošu spēli; 6. nodoms; plāns; to crab (spoil) smb.'s g. — izjaukt kāda nodomus; sajaukt kādam kārtis; to see through smb. 's g. — uzminēt kāda nodomus; redzēt kādam cauri; what is his g. ?—kas viņam padomā?; 7. joks; to have a g. with smb. — muļķot kādu; to make a g. of smb. — izsmiet (izzobot) kādu; 8. medījums; big g. — l)liels zvērs (medījums); 2) pārn. lielais loms; fair g. —

1) medījums, kuru drīkst medīt; 2) pārn. uzbrukumu (vajāšanas) objekts; forbidden g. — 1) medījums, kuru aizliegts medīt;

2) pārn. cilvēks, kuru nedrīkst kritizēt; 0 easy g. — viegls ieguvums; lētticīgs cilvēks; he is an easy g. — viņu ir viegli apvest ap stūri; to fly at too high g. — mērķēt pārāk augstu; to force the g. — spēlēt pārgalvīgu spēli; to give the g. away — izpaust noslēpumu; to have the g. in one's own hands — būt stāvokļa noteicējam; turēt trumpi rokā; to play a waiting g. — piekopt nogaidošu taktiku; to throw up the g. — izstāties no spēles; uzdot; the g. is not worth the candle — tas nav tā vērts; the g. is up — spēle ir zaudēta; viss ir pagalam; two can play that g. — redzēsim, kurš kuru; Hal. drosmīgs; drošsirdīgs; 2. (for) gatavs (kaut ko darīt); to be g. for anything — būt gatavam uz visu; III v spēlēt (azartspēles); <=> to g. away — paspēlēt

gameb [geim] a kropls (par kāju, roku) game-bag ['geimbaeg] n medību soma game ball ['geimbo: 1] n suvenīrbumba (kuru komanda pasniedz trenerim vai labākajam spēlētājam pēc uzvaras)gangrene

game-bird ['geimb3: d] n medību putni game-cock ['geimkok] n cīņas gailis (gaiļu

cīņā)

game-keeper ['geim.kiipa] n medību pārzinis

game-licence ['geumjaisns] n atļauja medīt

un pārdot medījumu gamely ['geimli] adv drosmīgi; drošsirdīgi gameness ['geimms] n drosme; gatavība

(pārciest grūtības u. tml.) game plan ['geimplaen] n amer. ieplānota rīcība; (pasākuma) stratēģija game-reserve ['geimnz3: v] n medību liegums

gamesmanship ['geimzman/ip] n māka vinnēt ar veikliem paņēmieniem; droša spēle (novirzot pretinieka uzmanību) games-master ['geimz,ma: sta] n fizkultūras

skolotājs; sporta spēļu organizētājs games-mistress ['geimz,mistns] n 1. fizkultūras skolotāja; sporta spēļu organizētāja; 2. bērnudārza audzinātāja; skolas jaunākās klases audzinātāja gamesome ['geimsam] a jautrs; rotaļīgs gamester f'geimsta] n kāršu spēlmanis gametal [gaemital] a sk. gametic; g. celi —

ģeneratīva šūna; dzimumšūna; gameta gamete ['gaemi: t] n biol. gameta, dzimumšūna

game theory ['geim,0i3n] n mat. spēļu teorija gametic [ga'metik] a biol. gametisks; g. linkage — gametu saplūšana gamic f'gaemik] a biol. dzimum-gamin ['gaenun] n ielaszēns, bezpajumtnieks gaming-house ['geimnjhaus] n spēļu nams gaming-table ['geimirjteibl] n 1. spēļu galds;

2. azartspēle gamma [gasms] n 1. gamma (grieķu alfabēta trešais burts); 2. fiz. gamma; g. flash — gamma starojums (atomsprādziena laikā) gammadion [ga'meidian] n 1. grieķu krusts; 2. svastika

gamma decay [.gaemadikei] n fiz. gamma

sabrukšana gamma globulin [.gaema'globjulin] n gamma globulins gamma radiation [.gaema.reidi'ei/n] nfiz.

gamma starojums gamma rays [.gaema'reiz] n pl gamma stari gamma surgery [,gaema's3: d3an] n gamma

staru ķirurģija gamma therapy [.gaems'Berapi] n med.

gamma staru terapija gammer ['gaema] n sar. 1. vecene; 2. krust-

māmiņa (uzrunā) gammon ['gaeman] I n šķiņķis; II v sālīt (vai

žāvēt) šķiņķi gammy ['gaemi] a sar. klibs gamp [gaemp] n brit. sar. liels lietussargs gamut ['gaemat] n 1. mūz. toņkārta, gamma;

2. (balss, mūzikas instrumenta) diapazons;

3. pilnība; pilns apjoms; the whole g. of human experience — visa cilvēces vēsture; 0 to run the whole g. of suffering — tukšot ciešanu kausu līdz mielēm

gamy ['geimi] a iesmacis (par medījumu) gander ['gasnda] n 1. zostēviņš; 2. muļķis; 3. sar. precējies cilvēks; 4. amer. sar. salmu atraitnis; 5. sar. skatiens; to have a g. in the book— ielūkoties grāmatā; 0 to see how the g. hops —nogaidīt, no kuras puses vējš pūš

gang8 [gaeiļ] I n 1. (strādnieku) brigāde; maiņa; road g. — ceļstrādnieki; 2. banda; press g. — avīžnieku bars; 3. sar. kompānija; bars; 4. (instrumentu) komplekts; II v: to g. up — 1) organizēt brigādi; 2) apvienoties bandā; iestāties bandā; 3) (on, against) samesties kopā (pret kādu) gangb [gaerj] v skotu iet gang-bang ['gaetjbaeiļ] n sl. grupveida izvarošana

gangland ['gaeqlaend] n noziedzības pasaule gangboard ['gaeiļbo: d] n jūrn. kāpnes (iekāpšanai kuģī un nokāpšanai no kuģa) ganger8 ['gaerp] n brit. brigadieris gangerb [gaerp] n 1. kājāmgājējs; 2. ātrs zirgs ganglia sk. ganglion

gangling ['gaeijgln]] a izstīdzējis; neveikls ganglion ['gaerjghan] n (pl ganglia ['gaerjglis]) 1. anat. ganglijs; nervu mezgls; 2. pārn. (interešu, darbības) centrs gangplank ['gaerjplaetļk] sk. gangboard gangrene ['gaeiļgri: n] med. I n gangrēna; II

v radīt gangrēnu gangrenous ['gaerjgnnss] a med. gangrenozs gangsman ['gaeqzman] sk. ganger4 gangster ['gaeqsta] n gangsteris gangway2 ['gaeqwei] n 1. kāpnes (uz kuģa); 2. eja, celiņš (starp krēslu rindām)', 3. pari. eja, kas sadala apakšpalātu divās daļās gangwayb ['gaet]wei] int ceļu! gannet ['gaenit] n ornit. kormorāns, jūras

krauklis

gantry ['gaentn] n 1. (celtņa) portāls; 2. dzelzc. signāltiltiņš; 3. paliktnis mucām (pagrabā); 4. radiolokācijas antena; 5. kosm. palaišanas tornis gantry-crane ['gaentnkrein] n portālceltnis gaol [d3eil] brit. I n cietums; II v ieslodzīt cietumā

gaol-bird ['d3eilb3: d] n brit. sar. karātavu putos

gaoler ['d3eib] n brit. cietuma uzraugs gap [gaep] n 1. sprauga; plaisa; g. in the clouds— plaisa mākoņos; 2. starplaiks; intervāls; "logs" (sarakstā); 3. robs (zināšanās u. tml.); to bridge (fill, stop) a g. — aizpildīt robu; 4. nesaskaņa; atšķiriba (uzskatos u. tml); age g. — vecumatšķiriba; generation g. — paaudžu konflikts; 5. kalnu pāreja; dziļa aiza; 6. mii. pārrāvums (aizsardzībā); 7. tehn. sprauga; atstarpe;

8. av. attālums starp biplāna spārniem;

9. fiz. enerģētiska sprauga, aizliegta enerģētiska zona; 0 to stand in the g. — uzņemt galveno triecienu

gape [geip] I n novec. žāvas; II v 1. blenzt (pavērtu muti); 2. (par bezdibeni) rēgoties; => to f. after, for — kvēli ilgoties (pēc kaut kā); to g. [up] on — pārsteigti raudzīties gaper [geipa] n žāva, tūļa gapes [geips] n pl 1. (the g.) žāvas (vistu slimība); 2. humor, žāvu lēkme; 3. rēgoša-nās

gape-seed ['geipsi: d] n humor. 1. tas, uz ko blenž, brīnums; 2. blenšana; 0 to seek (to buy, to sow) g. -s. — bezmērķīgi blandīties (piem. tirgū) gapper ['gaepa] n lauks, retinātājs, retināšanas mašīna

gappy ['gaepi] a nepilnīgs; ar robiem gap-toothed [.gaep'tu: 0t] a ar retiem zobiem garage ['gaera: d3] I n 1. garāža; 2. (automašīnu) tehniskās apkopes stacija; II v 1. novietot garāžā; 2. turēt garāžā garage sail ['gaera: d3seil] n iedzīves izpārdošana mājās garb [ga:b] formāl. I n tērps; clerical g. — garidznieka tērps; II v (parasti pass.) ietērpt; to g. oneself in motley — ietērpties āksta tērpā

garbage ['ga:bid3] n 1. atkritumi; gruži; g. can — atkritumu spainis; g. collector — atkritumu savācējs; 2. iekšas, zarnas; 3. sar. draņķis; smērējums; 4. sar. kosmiskie atkritumi (izmantotas raķešu pakāpes, nolietojušie s pavadoņi); 5. (kompjūtera sniegta) nepereiza informācija garble ['ga:bl] v sagrozīt, izkropļot (faktus, saturu)

garden ['ga:dn] I n 1. dārzs; hanging g. — gaisa dārzs; kitchen g. — sakņu dārzs; the g. of England — Anglijas dārzs, Anglijas dienvidi (Kentas grāfiste u. c.); 2. pl parks; botanical ~s — botāniskais dārzs; g. of remebrance — (mirušo) piemiņas parks; 0 to lead smb. up the g. path — maldināt kādu; II v kopt dārzu; nodarboties ar dārzkopību garden-bed ['ga:dnbed] n dobe garden city [,ga:dn'siti] n dārzu pilsēta;

dārzu rajons (pilsētā) gardener ['gaidns] n dārznieks garden-frame ['ga:dnfreim] n lecekšu rāmis garden-house ['ga:dnhaus] n 1. dārza mājiņa; 2. lapene

gardenia [ga: 'diinis] n bot. gardēnija gardening ['ga:dnii]] n dārzkopība; dārzniecība; landscape g. — ainavu dārzniecība garden-party ['ga:dn,pa:ti] n dārza svētki garden plot ['ga:dnplr>t] n dārza gabals garden pruner ['gaidn.pruina] n dārza šķēres

garden seat ['ga:dnsi: t] n dārza soliņš garden-stuff ['ga:dnstAf] n dārzeņi; dārzaugi garden-tillage ['gaidn.tilid^ļ n dārzkopība

452gasiform

garden truck ['ga:dntrAk] n amer. dārzeņi un

augļi pārdošanai garden-variety [.gaidnva'raiati] a 1. dārza-

(par augu)', 2. sar. parasts, ikdienišķs gargantuan [ga: 'gaentjusn] a kolosāls; gigantisks; g. appetite — milzīga ēstgriba gargle ['ga: gl] I n (kakla) skalojamais; II v

skalot (kaklu) gargoyle ['gaigoil] n (fantastiskas figūras veida) notekcaurule (gotiskajā arhitektūrā) garibaldi [.gaeriboildi] n sieviešu (vai bērnu) blūze

garish ['gesn/ļ n (bezgaumīgi) spilgts; uzkrītošs

garland ['ga:bnd] I n 1. vītne; 2. uzvaras

vainags; lauri; II v rotāt ar vītni garlic ['ga: lik] n ķiploks; ķiploki; clove of

g. —ķiploka daiva garment ['ga:mant] n 1. apģērba gabals; 2.pl apģērbs; g. industry — apģērbu ražošana; 3. pārn. sega; apsegs; the earth's green g. — zemes zaļā sega garner ['ga: na] poēt. I n glabātava; krātuve;

n v glabāt; krāt garnet ['ga: mt] n min. granāts garnish ['ga:m/] I n 1. rotājums; 2. kul. garnējums; n v kul. (with) garnēt garret fgaerat] n 1. jumtistaba; 2. sl. galva, "bēniņi"; he is wrong in the g. — viņam galvā viss nav kārtībā garrison ['gaensn] I n garnizons; g. town — garnizona pilsēta; II v norīkot garnizona dienestā

garrotte [ga'rot] I n 1. garote (soda ierocis); 2. sodīšana ar garoti; 3. nožņaugšana laupīšanas nolūkā; to tip the g.sl. — nožņaugt un aplaupīt; II v 1. sodīt ar garoti; 2. nožņaugt aplaupīšanas nolūkā garrulity [gae'ru: liti] n pļāpīgums, runīgums garrulous ['gaerulss] a pļāpīgs, runīgs garter ['ga: ts] I n 1. (zeķu) prievīte;^, (the G.) Bikšu lentes ordenis; II v 1. apsiet prievīti; 2. apbalvot ar Bikšu lentes ordeni gas [gaes] I n 1. gāze; natural g. — dabasgāze; to turn off the g. — nogriezt gāzi; to

turn on the g. — atgriezt gāzi; 2. amer. sar.

benzīns; degviela; to step on the g. —

piedot gāzi; 3. sar. pļāpas; tukšas runas;

4. sl. kaut kas satriecošs (vienreizējs);

5. mil. indīga viela; gāze; 6. med. gāzes; II v 1. saindēt ar gāzi; 2. piepildīt ar gāzi; 3. amer. sar. uzņemt gāzi; 4. sar. pļāpāt, kult tukšus salmus; 5. sl. satriekt

gas-alarm [.gaesa'la: m] n mii. ķīmiskā uzbrukuma trauksme gas-alert [,gaes3l3: t] n mii. 1. sk. gas-alarm; 2. ķīmiskā gatavība; gāzmaskas stāvoklis "gatavībā"

gasateria ['gaesatiana] n amer. sar. pašap-

kalpes benzīna pildne gas attack ['gaesataek] n ķīmiskais uzbrukums

gas-bag ['gaesbaeg] n 1. gāzes balons; 2. sar. pļāpa

gas-bracket ['gaes.braekit] n gāzes radziņš gas-burner ['gaes,b3: na] n gāzes deglis gas chamber ['gaes.t/eimba] n gāzes kamera gas-cooker ['gzesjeuka] n gāzes plīts gas defence ['gaesdi.fens] n pretķīmiskā

aizsardzība gasdynamics [.gaesdai'naemiks] nfiz. gāzdi-namika

gas-engine ['gaes,en dyn] n 1. gāzes dzinējs;

2. iekšdedzes dzinējs gaseous ['gaesras] a gāzes-; gāzveidīgs gas-field ['gaesfi: ld] n dabasgāzes atradnes gas-fire ['gaes.faia] n gāzes krāsns gas-fitter ['gaes.fite] n gāzes montieris gas-fittings ['gaes.fitirjz] n pl gāzes aparatūra; gāzesvadi

gas-fixture ['gaes.fikst/a] n 1. gāzes radziņš;

2. gāzes lustra gas-generator ['gaes.djenareits] n tehn.

gāzģenerators gas-guzzler ['gaes.gAzb] n amer. izšķērdīga

automašīna gash [gas/] I n 1. dziļa brūce; 2. amer. sl.

mute; rīkle; II v cirst dziļu brūci gas-helmet ['gaes.helmit] n gāzmaska gas-holder ['gaes.haukb] n 1. gāzes konteiners; 2. gazometrs gasification [.gaesifiTcei/n] n gazifikācija,

pārvēršana gāzē

gasiform ['gaesifo: m] a gāzveida-; gāzveidīgs

gasify ['gaesifai] v 1. gazificēt; pārvērst gāzē;

2. pārvērsties gāzē gas-jet ['gaesd3et] n gāzes deglis gasket ['gaeskat] n tehn. paplāksne gas-light ['gaeslait] n gāzes gaisma gas-main ['gaesmein] n gāzes vads gasman ['gaesmaen] n gāzes maksas inkasents gas-mask ['gaesma: sk] n gāzmaska gas-meter ['gaesjni: ta] n gāzes mērītājs gasohol ['gaesavhol] n gazohols (degviela) gasolene, gasoline ['gaesavli: n] n 1. gazolīns; 2. amer. benzīns; g. station — benzīna pildne

gasometer [gae'sūmita] n gazometrs gasp [ga: sp] I n elpas vilciens; at one's last g. — 1) ar pēdējo elpas vilcienu; 2) pēdējā brīdī; 0 to breath one's last g. — izlaist garu, nomirt; Uvi. elsot; elst; to g. for breath— tvarstīt gaisu; 2.: he ~ed astonishment — aiz pārsteiguma viņam v aizrāvās elpa; <= to go after (for) — kvēli vēlēties (kaut ko); kvēli tiekties (pēc kaut kā); to g. out — izdvest; 0 to g. one's last (breath) — izdvest pēdējo nopūtu gasper ['ga: spa] n sar. lēta cigarete, smēķis gasping ['ga: spnļ] a drudžains, konvulsīvs,

spazmatisks gas-pipe ['gaespaip] n 1. gāzes vads; 2. aut.

degvielas vads; 3. mil. sl. šautene gas-plant ['gaespla: nt] n 1. gāzes rūpnīca;

2. gāzģeneratoriekārta gas-poisoning ['gaes.poisanir)] n saindēšanās ar gāzi

gas-producer [.gaespra'dju: sa] n gāzeģene-rators

gas-proof ['gaespru: f] a gāzes necaurlaidīgs;

g. -p. shelter — gāzpatvertne gas-ring ['gaesnr]] n gāzes riņķis ar degli gassed [gacst] n 1. saindēts ar indīgām vielām;

2. sar. piedzēries gasser ['gaesa] n sar. 1. patīkams laika kavēklis; 2. jocīga anekdote; 3. pļāpa gas-shell ['gaes/el] n mil. ķīmisks šāviņš gas-station ['gses.stei/n] n amer. benzīna pildne

gas-stove ['gaesstauv] n gāzes plīts gassy f'gaesi] a 1. gāzveida-; 2. pilns ar gāzi;

3. sar. pļāpīgs; tukšs gas-tight ['gaestait] sk. gass-proof gastric ['gaestnk] a kuņģa-; g. juice — kuņģa

sula; g. ulcer med. — kuņģa jēlums gastritis [gae'straitis] n med. gastrits gastroenteritis [.gaestrauenta'raitis] n med.

gastroenterīts gastronome [gaestranaum] n gardēdis gastronomic [.gaestra'nnmik] a gastronomisks gastronomy [gae'stronami] n gastronomija; kulinārija

gas turbine [.gaes'te: bm] n gāzes turbīna gas-turbine engine [.gaes'd: bin'end3in] n av.

gāzturbīndzinējs gas-turbine jet [,gaes't3: bin^et] n turboreaktīvais dzinējs gas-works ['gaesw3: ks] n gāzes rūpnīca gat [gaet] n amer. sar. revolveris gate [geit] I n 1. vārti; vārtiņi; 2. aizsargbarjera; 3. kalnu pāreja; 4. slūžas; 5. skatītāji (sporta sacensībās); 6. ieejas maksa; 7. pl stud. sl. stunda, kad koledžas vārti tiek slēgti uz nakti (Oksfordā, Kembridžā); 8. tehn. aizbīdnis, aizvars; 0 to get the g. —

1) tikt atlaistam no darba; izlidot no darba;

2) amer. tikt atraidītam (par līgavaini); to give the g. — 1) atlaist no darba; 2) amer. atraidīt (līgavaini); to open the g. (for) — pavērt ceļu; II v nelaist studentus laukā no koledžas teritorijas (Oksfordā, Kembridžā)

gatecrash ['geitkrae/] v 1. ierasties nelūgtam (viesībās); 2. iekļūt bez biļetes; 3. nokļūt ārējā tirgū

gatecrasher ['geitkrae/a] n 1. nelūgts viesis;

2. bezbiļetnieks gatehouse ['geithaus] n 1. sarga māja (pie

vārtiem); 2. slūžu vadības ēka gate-keeper ['geit,ki: pa] n vārtsargs gateleg [ged] ['geitleg(d)] a (par galdu) ar

izbīdāmām kājām un atvāžamu virsmu gate-money ['geit,mAni] a ieejas maksa (stadionā)

gatepost ['geitpaust] n vārtu stabs; 0 between

you and me and the g. — starp mums gateway ['geitwei] n 1. vārti; vārtu telpa; 2. pārn. ceļš; g. to success — ceļš uz panākumiem; panākumu atslēga

gather ['gaeSo] I n pl (tērpa) krokas; II v

1. savākt; salasīt; 2. sapulcēties; 3. (par mākoņiem) savilkties; 4. plūkt (puķes); novākt (ražu); 5. pacelt (no grīdas, no zemes); 6. uzkrāt; iegūt; to g. experience — uzkrāt pieredzi; to g. information — iegūt ziņas; to g. speed — uzņemt ātrumu; 7. (from) secināt; nākt pie slēdziena; 8. sakrokot (tērpu); 9. saraukt (pieri); 10. (par augoni) samilzt; ° to g. up — 1) pacelt; to g. up the thread of a story— uztvert stāsta pavedienu; 2) sarauties; 3) : to g. oneself up — saņemties; 0 to g. one's breath — atvilkt elpu; to g. one's wits— sakopot domas; to be ~ed to one's fathers — aiziet pie tēviem, nomirt

gathering ['gae5arir]] n 1. vākšana; 2. sanāksme; sapulce; 3. (labības, siena) novākšana;

4. med. sastrutojums

gauche [gou/ļ a neveikls; netaktisks gaucherie ['gou/ori] n neveiklība; netaktiskums

gaucho ['gaut/ou] n (pl gauchos ['gaut/ouz])

spāņu gaučo, prēriju lopkopis gaudily ['go: dili] adv pārlieku spilgti; bezgaumīgi

gaudiness ['go: dims] n pārlieks spilgtums;

bezgaumība gaudy ['go: di] a pārlieku spilgts; bezgaumīgs gauge [geuķ]Inl. standartmērs;mērogs;to take the g . (of)— 1) izmērīt; 2) novērtēt;

2. mērinstruments; fuel g. — degvielas līmeņrādis; pressure g. — manometrs;

3. sliežu platums; broad (narrow) g. — platsliežu (šaursliežu) dzelzceļš; 4. (lodes) kalibrs; 5. (metāla sloksnes) biezums; 6. kritērijs; mēraukla; 7. jūrn. iegrime;

5.jūrn. stāvoklis attiecībā pret vēju; II v 1. izmērīt; 2. novērtēt; 3. kalibrēt; graduēt

gauge-board ['geid3bo: d] n 1. mērinstrumentu panelis; 2. aut. aparatūras panelis gauge-glass ['geid3gla: s] n ūdens mērījamā caurulīte

gauge-pressure ['geid3,pre/o] n manomet-

riskais spiediens gauging-station ['geid3it],stei/an] n hidro-metriskā stacija

Gaul [go: 1] n 1. vēst. galls; 2. humor, francūzis

Gaulish ['go:li/] Inl. gailu valoda; 2. humor, franču valoda II a 1. gailu-; 2. humor, franču-gaunt [go: nt] a 1. vājš; izdēdējis; 2. drūms;

pamests; g. hillside — drūmi pakalni gauntlet3 ['go: ntlit] n 1. vēst. bruņu cimds;

2. (paukotāja, šofera) cimds ar atlokiem; 0 to throw the g. — mest izaicinājumu; to take the g. — pieņemt izaicinājumu

gauntletb ['go: ntlit] n : to run the g. of

criticism — tikt bargi kritizētam gauntry ['go: ntn] sk. gantry gauss [gaus] n fiz. gauss gauze [go: z] n 1. marle; 2. dūmaka; 3. tehn.

metāla siets gauzy ['go: zi] a plāns; caurspīdīgs (par audumu) gave sk. give II

gavel ['gaevl] n (sapulces priekšsēdētāja,

tiesneša vai ūtrupnieka) āmuriņš gavotte [go'vot] n gavote (deja) gawk [go: k] v (at) stulbi blenzt gawkiness ['go: kirns] n neveiklums; lempī-gums

gawky ['go: ki] a neveikls; lempīgs

gay [gei] a 1. jautrs; līksms; 2. spilgts, košs;

3. vieglprātīgs; izlaidīgs; 4. sar. homoseksuāls; g. people — homoseksuālisti; g. women — lezbietes; 5. sl. piedzēries

gayness ['geinis] n jautrība; līksmība gaze [geiz] I n ciešs skatiens; II v (at) cieši skatīties

gazebo [go'zi: bou] n (pl gazebos [-[go'zi:-bouz])-] {+[go'zi:- bouz])+} 1. arh. tornītis (uz nama jumta); 2. vasaras māja gazelle [go'zel] n zool. gazele gazette [go'zet] I n 1. oficiāls valdības laikraksts; vēstnesis; 2. novec. avīze, II v (parasti pass.) publicēt oficiālā valdības laikrakstā; 0 to be ~d mii. — tikt paaugstinātam

gazetteer [.gaezo'tio] n 1. ģeogrāfisko nosaukumu rādītājs; 2. novec. žurnālists gazing-stock ['geiziqstok] n vispārējas uzmanības objekts

455gazogene

gazogene ['gaezgavclji: n] n 1. dzērienu gā-

zēšanas aparāts; 2. gāzģenerators gazump [ga'zAmp] v brit. sl. izspiest augstāku maksu (pēc darījuma par mājas pirkšanu) gear [gia] I n 1. mehānisms; iekārta; landing g. —nolaišanās mehānisms; steering g. — stūres iekārta; 2. (medību, zvejas) piederumi; 3. tehn. zobrata pārnesums; zobpār-vads; high (top) g. — augstākais pārnesums (vai ātrums); low (bottom) g. — zemākais pārnesums (vai ātrums); in g. — ieslēgts; iedarbināts; out of g. — neieslēgts; neiedarbināts; to shift g. — pārslēgt ātrumu; 4. iejūgs; 5. jūrn. takelāža; 6. sl. apģērbs, drēbes; II v 1. iedarbināt (mehānismu); 2. tehn. sajūgties; 3. apgādāt ar zobpārvadu; 4. (to) pielāgot; to g. production to meet demand — pielāgot ražošanu pieprasījumam; the dictionary is ~ed to the needs of the English speaker — šī vārdnīca ir domāta angļu lasītājam; => to g. down —palēnināt (ātrumu); to g. up — palielināt (ātrumu); to g. up production — palielināt produkcijas izlaidi gear-box ['giaboks] n 1. tehn. ātrumkārba;

2. aut. pārnesumkārba gear-case ['giakeis] sk. gaer-box gearing ['giant]] n tehn. sazobe gear-lever f'giajeva] n tehn. pārslēgs gear-shift ['gia/ift] n aut. ātruma pārslēgšana gear-wheel ['giawi: 1] n tehn. zobrats gecko ['gekau] n (pl geckos, geckoes

['geksuz]) zool. gekons gee [dji:] int 1. nū! (uzmundrinājums zirgam); 2. amer. re kā! gee-gee ['«13i: d;p:] n sar. zirdziņš (bērnu

valodā) geese sk. goose" gee-up sk. gee 1.

gee-whizz [,d3i: 'wiz] a sl. 1. sensacionāls; g. -w. journalism — sensacionālā žurnālistikā; 2. vienreizējs; satriecošs geezer ['gi: za] n sl. dīvainis; old g. — vecs sakārnis

Geiger counter [gaigakaunta] nfiz. Geigera

skaitītājs geisha f'gei/a] n geiša

gelatin[e] [^ela'ti: n] n želatīns gelatinous [d33'laetin9s] a želatīna-; želatīn-

veidīgs geld [geld] v kastrēt gelded ['geldid] a kastrēts gelding ['geldiiļ] n 1. kastrēšana; 2. (kastrēts)

dzīvnieks (sev. ērzelis) gelignite ['d3ehgnait] n gelingīts (sprāgstviela)

gem [d3em] I n 1. dārgakmens; 2. pārn. dārgums; n v izrotāt ar dārgakmeņiem; the night sky -med with stars— žvaigžņu briljantiem rotātas nakts debesis Gemini [^eminai] n Dvīņi (zvaigznājs un

zodiaka zīme) gemstone [^emstsun] n dārgakmens gen [d3en] n brit. sl. (saīs. no general information) ziņas; informācija gendarme ['3Dnda: m] n žandarms gendarmerie ['3t>nda: mn] n žandarmērija gender [^enda] n 1. gram, dzimte; 2. sar. dzimums

gene [d3i: n] n biol. gēns; g. therapy — gēnu terapija

gene pool ['d3i: npu: 1] n biol. genofonds genealogical [,d3i: nial'ltK^ikl] a ģenealoģisks; g. tree —

ģenealoģiskais koks genealogist [,d3i: ni'aebd3ist] n speciālists

ģenealoģijā genealogy [,d3i: ni'aelad3i] n ģenealoģija,

raduraksti genera sk. genus

general" [^enaral] n ģenerālis; g. of the

Army amer. — armijas ģenerālis generalb [^enaral] a 1. vispārējs; g. election — vispārējas vēlēšanas; g. strike — vispārējs streiks; 2. vispārīgs; g. impression — vispārīgs iespaids; in g. outline — vispārējos vilcienos; 3. parasts; vispārpieņemts; as a g. rule, in g. — parasti; 4. galvenais, vadošais; g. director — ģenerāldirektors; g. secretary — ģenerālsekretārs; g. staff — ģenerālštābs; 5. vispārēja rakstura-; nespecializēts; g. hospital — vispārēja tipa slimnīca; g. practitioner— 1) iecirkņa (rajona) ārsts; 2) praktizējošs ārsts; ģimenes ārsts; g. rea-

der — masu lasītājs; g. store — universālveikals

General Assembly [^enarab'sembh] n

Ģenerālā Asambleja general delivery [.d3enaral di'livan] n

1. pirmais rīta pasts; 2. amer. pasts pēc pieprasījuma

General Headquarters [,d3enaral hedTcwo:

taz] n mii. virspavēlniecības štābs generalia [^ena'reilia] n pl 1. vispārēji principi; 2. enciklopēdiska literatūra, vispārēja literatūra generalissimo [^enarelisimau] n ģenerā-lisimuss

generalist [^enarehst] n erudīts; vispusīgi

izglītots cilvēks generality [^ena'raebti] n 1. vispārējs apgalvojums; 2. vispārība; 3. (the g.) vairums; lielākā daļa; the g. of mankind — vairums cilvēku, lielāka daļa cilvēces generalization [^enarelai'zei/n] n 1. vispārināšana; 2. vispārinājums; hasty ~s — pārsteidzīgi vispārinājumi generalize [^enaralaiz] v 1. vispārināt;

2. ieviest

generally [^enarali] v 1. parasti; 2. plaši; viscaur; opinion g. held — plaši izplatīts uzskats; 3. vispār, g. speaking — vispārēji runājot

general-purpose [,d3enaral'p3: pas] a universāls; g. -p. tractor — universāls traktors generalship ['d3enaral/ip] n 1. ģenerāļa pakāpe; 2. karamāksla; 3. prasmīga vadība generate [^enareit] v 1. radīt; izraisīt;

2. ražot (piem.,elektrību) generation [^ena'rei/n] n 1. paaudze; future ~s — nākamās paaudzes; rising g. — jaunā paaudze; 2. paaudze; laikposms (aptuveni 30 gadi)', g. ago — iepriekšējā paaudzē; pirms gadiem trīsdesmit; in our g. — mūsu laikā; 3. dzimta; pēcnācēji; 4. tehn. ģenerācija; 5.fiz. (ķēdes reakcijas) pakāpe; (neitronu) paaudze generative [^ensrotiv] a ģenerafivs, radošs;

g. celi biol. — dzimumšūna generator ['djenareita] n tehn. ģenerators generic [d3i'nenk] a 1. biol. dzimtas-;

sugas-; 2. vispārējs; g. term — vispārējs apzīmējums; 3. farm, (par līdzekli) nepa-tentēts

generosity [^ena'rnsati] n 1. augstsirdība;

cēlsindība; 2. devība generous [Renāros] a 1. augstsirdīgs; cēlsirdīgs^. devīgs; 3. bagātīgs; dāsns; g. harvest — bagāta raža; he is g. with his money — viņš nav skops; 4. (par augsni) auglīgs; 5. (par krāsu) intensīvs; piesātināts; 6. (par vīnu) stiprs; izturēts genesis [ienīsts] n 1. izcelšanās; ģenēze;

2. (G.) pirmā Mozus grāmata genetic [d3i'netik] a ģenētisks; g. code — ģenētiskais kods; g. engineering — ģenētiskā inženierija; g. load — ģenētiskais slogs; g. map — ģenētiskā karte; g. marker — ģenētiskais marķieris, dominējošais gēns

geneticist [d3i'netisist] n ģenētikas speciālists genetics [d3i'netiks] n ģenētika geneva [d3i'ni: va] n džins, kadiķu

degvīns Genevan [d3i'ni: van] n 1. ženēvietis; 2. kalvinists; kalviniste genial ['d3i: mal] a 1. sirsnīgs; labsirdīgs;

2. (par klimatu) maigs geniality [,d3i: m'aebti] n 1. sirsnība; labsirdība; 2. (klimata) maigums genie ['d3i: m] n (pl genies ['d3i: niz], genii

['d3i: niai]) džins (arābu pasakās) genii sk. genie

genista [cty'nista] n bot. irbulene genital [^enitl] a dzimum-genitals ['d3emtlz] n pl dzimumorgāni genitive ['d3enitiv] n gram, ģenitīvs genius ['d3i: nias] n 1. apdāvinātība, ģenialitāte; man of g. — ģeniāls cilvēks; 2. (pl geniuses ['d3i:ni3Siz]) ģēnijs; 3. (for) talants; 4. (laika, tautas,valodas) gars; raksturs; 5. (pl genii ['d3i:niai]) gars; evil g. — ļaunais gars genius loci [,d3i: niss'busai] n lat. ar kādu

vietu saistītas izjūtas genocide [^enausaid] n genocīds genotype [^enai/taip] n biol. genotips

genre ['^Dnra] n žanrs; g. painting — žanra

gleznniecībagenre-piece

genre-piece [jDnrpi: s] n žanra glezna gent [d3ent] sar. sais. no gentleman genteel [d3en't:l] a iron. 1. smalks; izsmalcināts; 2. novec. pieklājīgs genteel business ļ^en'ti: 1 .biznis] n teātr.

frakas lomas genteelism [d3en'ti:hsm] n iron, smalks izteiciens (kas aizstāj rupjo) gentian ['d3en/īsn] n bot. genciāna gentile [^entail] I n 1. neebrejs; 2. amer. nemormonis; II a 1. neebreju-; 2. amer. nemormoņu-; gentility [d3en'tibti] n iron, smalkums; izsmalcinātība gentle ['d3entl] a 1. maigs; lēnprātīgs; g. heart — laba sirds; g. nature — maigs raksturs; g. sex — daiļais dzimums;

2. viegls; liegs; g. blow — viegls sitiens; g. breeze — 1) liegs vējiņš; 2) jūrn. neliels vējš (3 balles); 3. (par nogāzi) nolaidens; 4. novec. dižciltīgs; of g. birth — dižciltīgas izcelsmes-

gentlefolkļs] ['d3entfauk(s)] n pl aristokrātija; dižciltīgie

gentleman [^entlman] n 1. džentlmenis; kungs; 2. godavīrs; gentlemen's agreement — džentlmeņu vienošanās; 3. vēst. muižnieks; 4. (pl uzrunā) : ladies and gentlemen! — dāmas un kungi!; 5.pl vīriešu tualete; 0 the old g. — velns gentleman-at-arms [^entlmanat'aimz] n

leibgvardists gentleman farmer [^entlman'faima] n muižnieks, kas nodarbojas ar lauksaimniecību

gentlemanlike [^entlmanlaik] a džentlmenisks; raksturīgs džentlmenim gentlemanly [^entlmanh] sk. gentlemanlike

gentleness ['d3entlnis] n 1. maigums; lēnprātība; 2. nolaidenums; slīpums gentlewoman ['d3entl,wum3n] n 1. lēdija,

dāma; kundze; 2. novec. muižniece gently [^entli] adv 1. maigi; liegi; 2. viegli; uzmanīgi; hold it g. ! — turiet to uzmanīgi!;

3. nolaideni; slīpi; 0 g. born — dižciltīgs gentry [^entri] n 1. sīkmuižniecība;

2. niev. , humor, noteikta cilvēku grupa; these g. — šie kungi; the flash g. — zagļi Gents, Gents' [d3ents] n brit. sar. vīriešu tualete

genuflect ['d3enjuflekt] v noslīgt ceļos genuflection [^enju'flek/an] n ceļos no-slīgšana

genuine ['d3enjuin] a 1. īsts; neviltots; g. Rubens— īsts Rubenss (glezna); 2. patiess; g. sorrow — patiesas bēdas; with g. pleasure — ar patiesu prieku; 3. tīršķirnes-genuinely ['d3enjuinh] adv patiesi; neviltoti;

to be g. sorry — būt patiesi sarūgtinātam genuineness ['d3enjuinnis] n 1. īstums; ne-

viltotība; 2. patiesums; 3. tīršķirnība gen up [,d3en'Ap] v brit. sl. 1. iegūt ziņas; 2. informēt; instruēt; 3. ātri iemācīties (iekalt)

genus ['d3i:nas] n (pl genera ['djenaro])

1. biol. ģints; 2. veids; šķira geobotanical [,d3i: auba'taemkal] a ģeobo-tānisks

geocentric [,d3i: a u'sentnk] a ģeocentrisks geochemistry [,d3i: a u'kemistn] n ģeoķīmija geodesic [,d3i: a i 'desik] sk. geodetic geodesist [d3i: 'rxlisist] n ģeodēzists geodesy [d3i: 'txhsi] n ģeodēzija geodetic [,d3i: a v'detik] a ģeodēzisks; g.

surveying — ģeodēziskā uzmērīšana geographer [cty'ografa] n ģeogrāfs geographical [d3ia'graefikal] a ģeogrāfisks; g. expression — ģeogrāfisks jēdziens; g. mile —jūras jūdze geography [cty'ografi] n ģeogrāfija; g. of

Mars — Marsa ģeogrāfija geohygiene [,d3i: au'haid3i: n] n ģeohigiēna,

Zemes ekohigiēna geological [,d3ia v'lr^ikal] a ģeoloģisks; g. age — ģeoloģiskais vecums; g. time — ģeoloģiskais laikmets geologist [d3i'r»lad3ist] n ģeologs geologize [d3i'olad3aiz] v 1. izdarīt ģeoloģiskus pētījumus; 2. aplūkot no ģeoloģiskā viedokļa geology [d3i'olad3i] n ģeoloģija geomagnetical [,d3ia i masg'netikal] a ģeo-magnētisks; g. field — ģeomagnētiskais

lauks, Zemes magnētiskais lauks; g. storm — [ģeo]magnētiskā vētra geometer [dji'ormta] n ģeometrs geometrical [,d3ia u'metnkal] a ģeometrisks;

g. progression — ģeometriskā progresija geometry [dji'omstn] n ģeometrija; descriptive g. — tēlotājģeometrija; plane g. — planimetrija; solid g. — stereometrija geophisical [,d3i: a v'fizikl] a ģeofizisks geophisics [,d3i: a v'fiziks] n ģeofizika geopolitics [,d3i: a v'pnlitiks] n pl (lieto kā

sg) ģeopolitika geopolitical [,d3i: a upo'litikal] a ģeopolitisks geoprobe ['d^i: avpraub] n ģeofiziska raķete Geordie [^30: di] n skotu ogļracis (no Ņukās las)

George [c^o; d3] n 1. dārgakmeņiem rotāta svētā Georga figūra (Bikšu lentes ordenī); 2. av. sl. lidotājs; autopilots; 0 ~'s day — svētā Georga diena (23. aprīlis); by G.! — nudien!; Dieva vārds! georgette [d3o: 'd3et] n tekst. žoržets Georgian3 [^30: d3ian] I n 1. gruzīns; gruzī-

niete; 2. gruzīnu valoda; II a gruzīnu-Georgianb ['d3o:d3ian] a karaļa Džordža laika- (valdot kādam no Anglijas karaļiem Džordžiem) geosciences [,d3i:a v'saiansis] n pl ģeozinātnes (ģeoloģija, ģeogrāfija u. tml.) geostationary [,d3i: a v'stei/nari] n ģeostacionārs; g. orbit — ģeostacionārā orbīta; g. satellite — ģeostacionārais pavadonis geosynchronous [,d3i: a v'sir] kronas] a ģeostacionārs

geotechnology [,d3i:a vtek'nolad3i] n ģeo-

tehnoloģija geothermal [,d3i:a v'03:mal] a ģeol. ģeoter-misks

geotropic [,d3i: a v'tropik] a hot. ģeotropisks geotropism [d3i'r»trapizm] n bot. ģeotropisms geo-warfare [,d3i: a v'wo: fea] n karš, izmantojot ģeofiziskos līdzekļus geranium [d3i'reimam] n bot. ģerānija gerbera ['d33:bara] n bot. gerbera gerfalcon ['d33:,fo:lkan] n ornit. Islandes

piekūns

geriatric [,d3en'aetnk] a geriatrisks

geriatrician [,d3ena'tn/n] n [ārsts] geriatrs geriatrics [,d3en'aetnks] n geriatrija germ [d33: m] I n 1. mikrobs; baktērija; g. warfare — bakterioloģiskais karš; 2. biol. dīglis; embrijs; in g. — dīgļa stadijā; 3. bot. aizmetnis; dīglis; 4. iedīgļi; sākums; sākotne; the g. of life — dzīvības aizsākums; II v dzīt asnus; attīstīties German [^33: man] I v 1. vācietis; vāciete; 2. vācu valoda; High G. — augšvācu valoda; Low G. — lejasvācu valoda; II a vācu-; ģermāņu-German badger-dog [.CI33: man'baed3adt)g]

n taksis, āpšu suns germane [d33: 'mein] a (to) attiecīgs; piederīgs; g. remark — vietā izteikta piezīme Germanic [d33: 'maenik] I n senģermāņu

valoda; II a ģermāņu-Germanism [^33: manizam] n ģermānisms germanization [, d33: manai'zei/n] n ģer-

manizācija germanize ['d33: manaiz] v ģermanizēt German measles [,d33: man'mi: zlz] n med. masaliņas

German shepherd dog [,d33:

man'/epad'dog] n vācu aitu suns German silver [,d33:man'silva] n

jaunsudrabs German text [,d33: man'tekst] n gotu raksts germ-carrier [^33: m.kaena] n baciļu nēsātājs

germ-cell [^33: msel] n bot. dīgļšūna germfree ['d33:mfri:] a sterils; brīvs no

mikroorganismiem germicidal [.CI33: mi'saidl] a baktericīds germicide ['d33: misaid] I n baktericīds; II a

baktericīds germinal [^33: mini] a dīgļa-germinate [^33: mmeit] v 1. dīgt; 2. radīt; attīstīt

germination [,d33: mi'nei/n] n 1. dīgšana;

2. rašanās; attīstīšanās; 3. lauks, dīgtspēja germproof ['d33: mpru: f] a sterils gerontologist [,d3enm'tr>lad3ist] n geronto-logs

gerontology [.d^eron'tDlsdy] n gerontoloģija

gerrymander ['d3enmaenda] I n pirmsvēlē-

šanu mahinācijas; II v 1. nodarboties ar pirmsvēlēšanu mahinācijām; 2. izkropļot faktus; to g. an election — viltot vēlēšanu rezultātus gerund [^erand] n gram, gerundijs gerundive [dy'rAndiv] a gram, gerundīvs gesso ['d3es3uļ n ģipsis (skulptūrām) Gestapo [ge'sta: psu] n vācu gestapo gestation [dje'stei/n] n 1. grūtniecība; grūtniecības periods; 2. (plāna, projekta) nobriešana gesticulate [d3e'stikjuleit] v žestikulēt gesticulation [d3e^tikjuleifn] n žestikulācija,

žestikulēšana gesture [V^est/a] I n 1. žests; kustība; 2. pārn. rīcība; žests; friendly g. — draudīgs žests; II v žestikulēt get [get] v (p. got [got]; p. p. got [got] vai novec. amer. gotten f'gotn]) 1. dabūt; saņemt; to g. a letter — saņemt vēstuli; to g. a scolding — dabūt rājienu; 2. dabūt; iegūt; to g. money — iegūt naudu; to g. permission — dabūt atļauju; to g. a prize — iegūt balvu; to g. tickets — dabūt biļetes; 3. pelnīt; saņemt; to g. good wages— saņemt labu algu; labi pelnīt; to g. one's living — pelnīt iztiku; 4. notvert; saķert; to g. the thief — notvert zagli; I've got you— tagad es tevi pieķēru; 5. saprast; aptvert; to g. smth. right — saprast kaut ko pareizi; to g. smb. wrong — pārprast kādu; to g. the hint — saprast mājienu; I don't g. meaning— es nesaprotu, ko jūs gribat sacīt; did you g. it?, got me? — vai sapratāt?; 6. aplipt; saķert (gripu, iesnas u. tml.); to get [a] cold — saaukstēties; 7. sazināties, nodibināt sakarus (pa radio, telefonu); did you g. Paris? — vai tu sazvanīji Parīzi?; 8. tikt; aizkļūt; sasniegt (kādu vietu); to g. to London — ierasties Londonā; how do I g. there — kā es varu tur nokļūt?; 9. pavadīt; nogādāt; to g. smb. home — pavadīt kādu uz mājām; 10. iekļūt; to g. into society — iekļūt augstākajā sabiedrībā; 11. piespiest; likt; to g. smb. to speak — piespiest kādu runāt; 12. nokļūt (kādā stāvoklī); to g. into debt —

nokļūt parādos; to g. into trouble — iekļūt nepatikšanās; 13. (darbības vārds - saitiņa sastata izteicējā) kļūt; to g. angry — sadusmoties; to g. drunk — piedzerties; to g. married — apprecēties; 14. (ar sekojošu infinitīvu vai gerundiju apzīmē darbības sākumu vai vienreizīgumu): to get to know — uzzināt; they got talking — viņi sāka sarunāties; 15. (konstrukcijās ar have nav tulkojams) : have you got a pencil? — vai jums ir zīmulis?; 16.: to have got to: it has got to be done today — tas ir jāizdara šodien;= to g. about — 1) (par baumām) izplatīties; 2) piecelties (pēc slimības); to g. across — 1) skaidri izklāstīt (piem., domu); 2) brit. sar. kaitināt (kādu); to g. ahead — 1) virzīties; 2) apsteigt; 3) gūt panākumus; to g. along — 1) dzīvot; iztikt; how are you -ting along?— kā jums klājas?; 2) gūt panākumus; how are you -ting along with your English? — kā jums veicas ar angļu valodu?; get along with you! sar. — taisies, ka tiec!, vācies!; to g. at — 1) piekļūt; 2) brit. izdibināt (patiesību, faktus); 3) saprast; aptvert; what are you -ting at? — ko tu ar to domā?; 4) sar. ķircināt; to g. away — 1) aizbēgt; aizmukt; 2) (with) aizmukt ar laupījumu; 3) amer. izgrozīties no ķezas; get away with you! — nerunā niekus!; to g. back— 1) atgriezties; 2) dabūt atpakaļ; 3) atgūt (varu); to g. behind amer. sar. — 1) atbalstīt; 2) rūpīgi

iepazīties; to g. by — 1) iztikt; izdzīvot; 2)pārn. tikt cauri; izsprukt; to g. down — 1) (par bērniem) piecelties no galda; 2) norīt (zāles); 3) pierakstīt; 4) sar. nomākt; darīt grūtsirdīgu (piem. , par lietainu laiku); to g. down to — pievērsties (darbam u. tml.); to g. in — 1) iecelt; 2) (par lidmašīnu, vilcienu) ierasties; 3) ievākt (ražu); 4) savākt (parādus); 5) dot (triecienu); 6) pievienoties; 7) pari, tikt ievēlētam; g. in! — kāp iekšā! (mašīnā); to g. into — 1) ieiet; 2) uzvilkt; 3) iekļūt; to g. into trouble — iekļūt nepatikšanās; to g. off — 1) aizbraukt; doties; 2) izkāpt; nokāpt; 3) izbēgt; izvairīties (no soda

u. tml.y, 4) nosūtīt (vēstuli); 5) av. atrauties no zemes; pacelties gaisā; 6) sar. izteikt (domas u. tml.); pastāstīt (anekdoti); 7) (on) apdullt (no narkotikām); 8) (on) sajūsmināties (par kaut ko); 9) (with) brit. sar. ielaisties (ar kādu); to g. on — 1) sekmēties; veikties; how are you -ting on? — kā jums klājas?; 2) novecot; 3) (par laiku) ritēt; time is -ting on — laiks rit; it's -ting on for suppertime— drīz būs vakariņas; 3) uzkāpt (zirgā); iekāpt (autobusā, tramvajā u. c.); 4) uzvilkt; 5) saprasties; satikties (ar kādu); 6) (with) turpināt (pēc pārtraukuma); g. on! — turpini!; 7) : to g. on one's feet—piecelties kājās (lai teiktu runu, tostu u. tml.); to g. on one's nerves — krist uz nerviem; to g. out — 1) iziet; g. out! — ej prom!; 2) izkāpt; to g. out at the next stop — izkāpt nākamajā pietura;

3) izdot (grāmatu); izgatavot (produkciju);

4) atmest (paradumus); 5) izdvest (vārdu); 6) (par noslēpumu) kļūt zināmam; 7) (of) izvairīties (no atbildības par paveikto); 8) (of) izdabūt (piem., atzīšanos); 9): to g. out of shape — zaudēt formu; to g. out of sight — pazust no redzesloka; to g. over — 1) (to) pāriet; pārkāpt; 2) (with) pārvarēt (grūtības); 3) pārciest (slimību); 4) atgūties (no pārbīļa); 5) sar. apvest ap stūri; piemuļķot; to g. round — 1) apiet (likumu u. tml.); 2) piedabūt (savā pusē); to g. through — l)saistities (pa telefonu); 2) tikt galā; to g. through an examination — nokārtot eksāmenu; 3) (with) pabeigt; 4) pari, panākt (likuma) apstiprināšanu; to g. together — sanākt kopā; to g. up — 1) piecelties; 2) piecelt (no gultas); 3) uzkāpt (zirgā); 4) sarīkot (viesības); 5) nogrimēt; sapost; to g. oneself up — uzposties; uzcirsties; 6) (par vēju, ugunsgrēku) pieņemties spēkā; 7) (par precēm) sadārdzināties; 8) palielināt; pastiprināt; to g. up speed — uzņemt ātrumu; 9) brit. apgūt (priekšmetu); 10) sagatavot (grāmatu iespiešanai, lugu uzvešanai)-, (> to g. by

heart — iemācīties no galvas; to g. into one's head — ieņemt galvā; to

g. nowhere — neko nepanākt; netikt ne no vietas; to g. one's breath — atvilkt elpu; it's —s me! — tas nu ir par traku! get-at-able [get'aetabl] a pieejams getaway ['getawei] n sar. 1. [iz]bēgšana; to make one's g. — aizmukt; aizšmaukt;

2. sp. starts (darbība)

getout ['getaut] n amer. sar. izkļūšana (no

grūta vai nepatīkama stāvokļa) get-rich-quick [.getnt/Tcwik] a amer. sar.

tāds, kas cenšas ātri kļūt bagāts gettable ['getabl] a dabūjams getter ['gets] n 1. ieguvējs; 2. kalnr. atšķaidītājs, iecirtējs; 3. lauks, vaislinieks (bullis, ērzelis); 4. rad. geters get-together ['getta.gežte] n 1. (draudzīga)

sanāksme; salidojums; 2. ballīte; baļļuks get-tough ['gettAf] a sar. stingrs; g. -t.

policy — stingra politika get-up ['getAp] n sar. 1. ģērbšanās maniere; stils; 2. (grāmatas) apdare; 3. (lugas) uzvedums; iestudējums; 4. amer. enerģija; uzņēmība gewgaw ['gju: go:] n rotaļlieta; nieciņš geyser n 1. ['gaiza] geizers; 2. ['gi: zo] (vannas) gāzes aparāts (ūdens sildīšanai) gharry ['gaen] n (Indijā) īrēti rati ghastly ['ga: srli] I a 1. drausmīgs; šausmīgs; g. murder — drausmīga slepkavība; 2. līķ-bāls; regains; g. smile — mocekļa smaids;

3. sar. briesmīgs; nāvīgs; g. bore — nāvīga garlaicība; g. failure — briesmīga neveiksme; H adv drausmīgi; šausmīgi; g. pale — drausmīgi bāls

gha[u]t [go:t] n 1. kalnu pāreja; 2. kāpnes uz upes piestātni; 3. līķu kremēšanas vieta (Indijā)

ghee [gi:] n (no bifeļmātes piena) kausēts sviests

gherkin ['g3: kin] n pipargurķītis ghetto ['getau] n (pl ghettos ['getaoz]) 1. geto; 2. (pilsētas) graustu rajons; Black g. — nēģeru geto ghost [gaust] Irti. parādība; rēgs; spoks;

1. novec. gars; to give up the g. — izlaist

garu; nomirt; 3. (vāra) ēna; pēda; ~s of the past — pagātnes ēnas; the g. of a smile —

461ghostlines

vārs smaids; he has not the g. of a chance — viņam nav ne mazāko izredžu; 4. faktiskais autors (kas strādā cita vietā)', 5. fiz., kin., telev. dubultattēls; 0 the Holy G. — Svētais gars; II v 1. klīst kā rēgam (spokam); 2. strādāt cita vietā (literatūras vai mākslas laukā)

ghostlines ['gausrlims] n rēgainība; spokai-nība

ghostly ['gausrli] a 1. regains; spokains; 2.formāl., novec. gara-; garīgs; g. father — garīgais tēvs ghost-story ['gausf.sto: n] n 1. spoku stāsts;

2. pasaciņa; neticams stāsts ghosttown ['gausrtaun] n spoku pilsēta; iedzīvotāju pamesta pilsēta (bezdarba dēļ) ghostwrite ['gausfrait] v rakstīt cita vietā ghostwriter ['gsusrraita] sk. ghost 14. ghoul [gu: 1] n 1. vampīrs; 2. cilvēks ar neķītrām tieksmēm ghoulish ['gu: li/] a neķītrs giant [^aiant] I n 1. milzis; gigants; 2. titāns;

(gara) milzis; II a milzīgs; gigantisks giant-circle ['d3aint,S3: kl] n sp. lielais aplis (uz stieņa)

giant-downhill ['d3aint,daunhil] n sp. gi-

gantnobrauciens giantlike [^aiantlaik] a milzīgs; gigantisks giant-slalom [^aiant'sleibm] n sp. gigantslaloms

giant['s]-stride ['d3aint(s)straid] n riņķa šūpoles (atrakcija) giaour ['d3aus] n džaurs (nemuhamedānis) giba [d3ib] n (dem. no Gilbert) 1. kaķis;

2. vulg. vecs sakārnis

gibb [d3ib] n tehn. 1. planka; 2. ķīlis gibber [^ība] I n buldurēšana; II v buldurēt gibberish [Rīteri/] n buldurēšana gibbet ['d3ibit] I n 1. karātavas; 2. pakāršana;

3. tehn. (celtņa) izliece; II v 1. pakārt; 2. apsmiet; likt apsmieklā

gibbon ['giban] n zool. gibons gibbous ['gibas] a 1. izliekts; izvirzīts; 2. kuprains

gibe [d3aib] I n izsmiekls; zobgalība; II v (at)

izsmiet; zoboties giblets ['d^iblits] n pl (vistas, zoss) ķidas

giddiness ['gidinis] n 1. reibonis; 2. vieglprātība

giddy ['gidi] a 1. apreibis; I feel g. — man reibst galva; 2. reibinošs; g. height — galvu reibinošs augstums; g. success — galvu reibinoši panākumi; 3. vieglprātīgs; 0 that's the g. limit! — tas nu ir par daudz! gift [gift] lnl. dāvana; I wouldn't have it as a g. — es to neņemtu pat par velti; 2. talants; spējas; g. for music —muzikālās spējas; II v apdāvināt; apveltīt gift-book ['giftbuk] n grāmata greznā iesējumā

gifted ['giftid] a talantīgs; spējīgs; apdāvināts gift shop ['gift/op] n dāvanu veikals; suvenīru veikals gift token [.gift'tsukan] n dāvanu talons vai žetons (ar norādītu summu, par kuru zināmā veikalā var nopirkt sev dāvanu, ko pasniedz dzimšanas dienā u. tml.) gift-wrap ['giftraep] v iesaiņot dāvanu iesaiņojumā

gift-wrapping ['giftjaepii]] n dāvanu iesaiņojums

giga [gig] n !• kabriolets; divriči; 2.jūrn. giga (kuģa ātrumlaiva)', 3. tehn. celšanas vinča gigb [gig] I n žebērklis; II v durt ar žebērkli

(zivis)

gigc [gig] H sl. 1. (popmūziķa) līgums (vairākiem koncertiem) 2. koncerts; uzstāšanās; 3. gadījuma darbs; haltūra gigantic [d3ai'gaentik] a gigantisks giggle ['gigl] I n ķiķināšana; 0 to do smth. for a g. — darīt kaut ko joka pēc; II v ķiķināt gig-lamped [gig'laempt] a humor, briļļains gig-lamps [gig'laemps] n pl humor, brilles gigolo [^īgalau] n (pl gigolos [^gabuz])

1. žigolo (deju partneris par samaksu);

2. niev. alfonss (vīrietis, kuru uztur bagāta, gados vecāka sieviete)

gild8 [gild] v (p. un p. p. gilded, gilt ['gildidgilt]) 1. apzeltīt; 2. apmirdzēt; 0 to g. the lily — censties izskaistināt kaut ko jau tā skaistu; to g. the pill — saldināt rūgtumu gildb [gild] sk. guild

gilded ['gildid] a apzeltīts; 0 G. Chamber —

462lordu palata; g. youth — zelta jauntne Gilded Age ['gildid'eid3] n iron, "zelta laikmets" (1870-1898. g. ASV) gilded spurs ['gildid'sp3: z] n 1. bruņinieku

pieši; 2. pārn. bruņinieka gods gilding ['gildiiļ] n [ap]zeltījums gill® [d3il] n (parasti pl) 1. žaunas; 2. (gaiļa) bārda, pasekste; 3. dubultzods; 4. bot. sēņu plātnīte; 0 to look green about the ~s — izskatīties slimam gillb [d3il] n dziļa meža grava gillc [d3il] n ceturtdaļpinte (ap 0,142 I) Gilld [d3il] n 1. (dem. no Gillian) Džils;

2. meitene; mīļotā gillyflower ['d3ih,flaua] n lefkoja gilt [gilt] I n 1. [ap]zeltījums; 2. sar. zelts; nauda; 0 to take the g. off the gingerbread — rādīt kaut ko bez izskaistinājuma; sagraut ilūzijas; II a apzeltīts gilt-edged [,gilt'ed3d] a 1 .(par grāmatas lapāmjdi zelta griezumu; 2. sar. pirmšķirīgs; lielisks; g. -e. securities (shares, stock) — vērtspapīri gimbals [^īmbalz] n pl tehn. kardānpiekars gimcrack [^īmkraek] I n nieciņš; vizulis; II

a lēts; nevērtīgs gimcrackery ['d^im.kraekan] n 1. nieciņi;

vizuļi; 2. veikli paņēmieni gimlet ['gimlit] n svārpsts; urbis; 0 eyes like

~s — caururbjošs skatiens gimmic ['gimik] n sar. āķis; triks; advertising

t. —reklāmtriks gimmicky ['gimiki] a sar. āķīgs; trikpilns;

g. idea — āķīga ideja gimp3 [gimp] n 1. pozaments; zelta (vai sudraba) diegs; 2. resns diegs mežģīnēs (ornamenta izcelšanai) gimpb [gimp] n sar. 1. kroplis; 2. klibums gimpy ['gimpi] a sar. kropls; kroplīgs gina [d3in] n džins (kadiķogu degvīns) ginb [d3in] I n (saīs. no engine) 1. lamatas; cilpas; 2. džins (kokvilnas tīrīšanas mašīna)\ n v 1. ķert lamatās; ķert ar cilpām; 2. tīrīt kokvilnu ginger ['d^in^a] I n 1. ingvers; 2. rūsgana krāsa; 3. sar. spars; to put some g. in it — strādāt ar aizrautību; 4. sar. rudmatis; II a

girl

1. rūsgans; 2. sar. sparīgs; HI v: to g. up — uzmundrināt

gingerbeer [,d3in dy>"bia] n ingveralus gingerbread ['d3in<i33bred] n 1. piparkūka;

2. lēta greznība; 3. sar. nauda

ginger group [^īn^agru: p] n pari, parlamenta locekļu grupa, kas mudina rīkoties noteiktāk

gingerly ['d3in^33li] I a piesardzīgs; uzmanīgs; n adv piesardzīgi; uzmanīgi ginger-nut ['d3m^3anAt] n amer. ingver-

rieksts (cepums) ginger-snap ['d3in^39snaep] n brit. ingver-cepums

gingery [^3111^330] a 1. ingvera-; 2. ass; sīvs;

3. ruds

gingham ['gitpm] n 1. svītrains (vai rūtains) kokvilnas (vai linu) audums; 2. sar. liels lietussargs

gingivitis [,d3ind3i'vaitis] n med. smaganu

iekaisums gink [git]k] n sar. dīvains puisis ginko, gingko ['giqkau] n (pl ginkoes

['gitļkauz]) bot. ginks, ginkkoks ginseng ['d3insei]] n ženšeņš Gipsy ['d3ipsi] I n 1. čigāns, čigāniete; 2. čigānu valoda; II a čigānu-gipsy ['d3ipsi] I n sar., niev. klaidonis; II v 1. klaiņot; dzīvot klaidoņa dzīvi; 2. rīkot pikniku

gipsy table ['d3ipsi,teibl] n apaļš galdiņš ar

trim kājām giraffe [d3i'ra: f] n žirafe gird [g3: d] v (p un p. p. girded, girt ['g3: did, g3: t]) formāl. 1. apjozt; 2. apjozties; 0 to g. one's loins bibl. — apjozt gurnus girder ['g3: da] n 1. sija; baļķis; 2. (tilta) ferma girdle ['g3: dl] I n 1. josta; 2. zeķturis; 3. josla; II v 1. apjozt; apņemt; 2. gredzenot (augļu kokus)

girl [g3:1] n 1. meitene; 2. jauniete, meitene; 3. sar. [jauna] sieviete; "old g. " — 1) novec. "vecenīte", vecā" (uzrunājot sievieti); 2) (kādas koledžas) bijusī studente; 4. darbiniece; office g. — kantora darbiniece; shop g. — pārdevēja; 6. novec. kalpone; 7. sar. koriste; rēvijas dejotāja

girlfriend ['g3: lfrend] n draudzene; mīļotā Girl Guide [,g3: l'gaid] n gaida girlhood ['g3:lhud] n meitenes gadi; jaunavība

girlie ['g3:h] I n meitenīte; II a sar. meiteņu-; g. magazine — žurnāls ar [pusjkailu meiteņu fotogrāfijām; žurnāls vīriešiem; g. show — [pus]kailu meiteņu šovs

girlish ['g3: li/] a meitenes-; meiteņu-; mei-tenīgs

girlishness ['g3: li/nis] n meitenīgums girlya ['g3: h] sk. girlie girlyb ['g3i h] sk. girlish giro [^aiarau] n fin. žiro Girondist [d^'rtmdist] n vēst. žirondists girt sk. gird

girth [g3:0] I n 1. seglu josta; 2. apkārtmērs; II v 1. savilkt seglu jostu; 2. mērīt (noņemt) apkārtmēru; 3. apjozt; apņemt gismo ['gizmau] n (pl gismos ['gizmauz]) sar. rīks; daikts; verķis (par instrumentu, ierīci u. tml.) gist [d3ist] n būtība; kodols give [giv] I n 1. elastība; atsperīgums; 2. piekāpība; II v(p. gave [geiv]; p. p. given ['givn]) 1. dot; sniegt; to g. advice — dot padomu; to g. one's word — dot vārdu; apsolīt; 2. dāvināt; ziedot; 3. nodot; g. her my love! — pasveiciniet viņu no manis!; 4. maksāt; how much did you g. for this skirt? — cik daudz tu samaksāji (atdevi) par šiem svārkiem?; 5. piešķirt; to g. smb. strength— piešķirt kādam spēku; to g. smth. flavour —piešķirt kaut kam garšu; 6. dot; ražot; to g. fruit — dot augļus; to g. rays — izstarot; 7. veltīt; ziedot (laiku u. tml.); 8. (kopā ar liet\>ārdu izsaka vienreizēju darbību): to g. a cry — iekliegties; to g. a look — palūkoties; to g. permission — atļaut; 9. sarīkot (pusdienas u. tml.); 10. nodarīt; sagādāt; to g. sorrow — sarūgtināt; 11. uzlikt (sodu); pasludināt (spriedumu); to g. a life sentence— piespriest mūža ieslodzījumu; 12. atkāpties; to g. smb. the point — piekrist kādam; 13. (par salu) mazināties; 14. (par pamatu)

iegrimt; ieplakt; 15. (par metālu u. c. vielām) tiekties; padoties; 16. dot (rīkojumu u. tml.); 17. (par termometru) rādīt; 18. savienot (ar abonentu); give me Paris! — savienojiet mani ar Parīzi!; 19. izteikt (savu viedokli); argumentēt; I can g. no reason — es nevaru sniegt nekādus pierādījumus; 20. aplipināt (ar slimību); = to give away— 1) atdot; atdāvināt; 2) izdalīt (balvas, godalgas); 3) izdot pie vīra; būt par vedējtēvu; 4) sar. izpļāpāties; to g. away the show — izpļāpāt noslēpumu; to g. back— 1) atdot atpakaļ; 2) atmaksāt (par apvainojumu); to g. in — 1) padoties; 2) iesniegt (atskaiti, iesniegumu); to g. off — 1) izdalīt; izplatīt; to g. off smoke — izlaist dūmus; 2) laist (asnus); to g. out —

1) izdalīt,; to g. out examination papers — izdalīt eksāmena darbus; 2) paziņot; pasludināt; 3) sar. (par krājumiem, spēkiem) izsīkt; 4) sar. (par mašīnu) sabojāties; 5) uzdoties (par kādu); to g. over — 1) atdot; nodot; 2) atmest (ieradumus); to give over! — izbeidz!; 3) atmest (cerības u. tml.); to g. up — 1) atmest (pieradumu);

2) pamest (darbu, studijas); 3) (on) atzīt par bezcerīgu; to g. up for lost — uzskatīt par zudušu; to g. oneself up — 1) padoties; 2) (to) nodoties (kam); 3) atdot (piem. , pilsētu ienaidniekam); 4) padoties; I give up! — es padodos!; 0 to g. as good as one gets— nepalikt parādā; atmaksāt ar to pašu; to g. it smb. hot (straight) sl. — sakurināt kādam pirti; to g. smb. to understand — likt kādam saprast; to g. way (to) — 1) atkāpties; padoties; 2) piekāpties;

3) ļaut vaļu (jūtām u. tml.); what ~s? sl. — kas ir?

give-and-take [.givan'teik] n 1. savstarpēja piekāpšanās; kompromiss; 2. apmainīšanās ar laipnībām, dzēlībām u. tml.; 2. sp. (sacensību) noteikumu vienādošana

give-away ['givawei] I n nevilša noslēpuma atklāšana;nevilša nodevība; 2. amer. lēti (vai par pusvelti) pārdota prece (pircēja pievilināšanas nolūkos); II a 1) : at a g.-a. price — par pusvelti; 2) : g. -a.

show — radio reklāmraidījums (vai televiktorīna) ar balvu izsniegšanu given ['givn] I a 1. dots; dāvināts; g. name amer. — vārds (atšķirībā no uzvārda)\ 2. predic. nodevies; g. to drink — nodevies dzeršanai; 3. noteikts; norādīts; at a g. time — norādītajā laikā; 4. datēts (par dokumentiem)\ g. on the 13th day of May, in the year 1994— datēts ar 1994. gada 13. maiju; 5. mat. dotais (par lielumu); II prep : g. good will... — ja būs laba griba...; IH sk. give HI gizzard ['gizad] n guza; 0 to stick in one's

g. —būt līdz kaklam glace ['glaesei] a 1. glāzēts; cukurots; 2. (par ādas izstrādājumiem, zīdu) gluds; satinēts glacial ['glei/] a 1. ledus-; ledāja-; g. epoch — ledus laikmets; 2. ledains; stindzinošs; 3. pārn. vēss; dzedrs; 4. ķim. kristalizēts glacialist ['glei/alist] n glaciologs glaciate ['gleisieit] v 1. apledot; 2. tehn. matēt glaciation [,glaesi'ei/n] n 1. apledošana;

2. tehn. matēšana glacier ['glaesia] n glečers, šļūdonis glaciology [.glzesi'obd^] n glacioloģija glad [glaed] a predic. 1. iepriecināts; I'm very g. to meet you — es ļoti priecājos ar jums iepazīties; 2. priecīgs; līksms; g. cry — līksms sauciens; 3. patīkams; g. news — patīkamas ziņas; 0 g. rags sar. — svētku drēbes; to give smb. the g. eye — koķetēt ar kādu; to give smb. the g. hand— 1) līksmi sagaidīt kādu; 2) kvēli applaudēt kādam

gladden ['glaedn] v iepriecināt; ielīksmot glade [gleid] n formāl. 1. izcirtums; klajums;

2. amer. purvains apvidus gladiator [glasdieita] n gladiators gladiatorial [.glaedia'to: rial] a gladiatoru-;

g. combats — gladiatoru cīņas gladioli sk. gladiolus

gladiolus [.glaedi'aubs] n (pl gladioli [.glaedi'sulai], gladioluses [.glaedi'aubsiz])

gladiola

gladly ['glaedh] adv labprāt; ar prieku gladness f'glaednis] n prieks; līksme

gladsome ['glaedsam] a poēt. priecīgs; līksms;

with g. looks — ar laipnu seju Gladstone ['glaedstan] n 1. (ari G. bag) 1. ādas ceļasoma; 2. divvietīgie rati; 3. (arī G. claret) viegls franču vīns glair [glea] I n olas baltums; II v noziest ar

olas baltumu glaive [gleiv] n novec., poēt. zobens glamor ['glsema] amer. sk. glamour glamorize ['glaemaraiz] v slavināt; reklamēt glamorous, glamourous [glaemaras] a burvīgs; valdzinošs glamour ['glaema] I n 1. burvība; to cast a g. — apburt; 2. burvīgums; valdzinājums; II v apburt; valdzināt glamour girl ['glaem3g3:1] n sar. skaistule glance" [gla:ns] I n 1. acu uzmetiens; ātrs skatiens; at a g. — ar pirmo acu uzmetienu; at the first g. — no pirmā acs uzmetiena; to cast a g. — uzmest skatienu; to take a g. (at) — paskatīties; 2. uzzibsnījums; II v 1. (at) uzmest acis; paskatīties; 2. uzzibsnīt; t=> to g. off— (par auksto ieroci) viegli skart; to g. over — pārlaist acis; izskatīt glanceb [gla: ns] v pulēt; spodrināt glanda [glaend] n anat. 1. dziedzeris; limfā-

tiskais mezgls; 2. pl kakla dziedzeri glandb [glaend] n tehn. blīvslēgs glanders ['glaendaz] n pl vet. ienāši glandular ['glaendjub] a anat. dziedzera-;

dziedzeru-; g. fever — dziedzeru iekaisums glandule ['glaendju: 1] n 1. dziedzeris; 2. neliels pietūkums glandulous ['glaendjubs] a dziedzerveida-glare [glea] Inl. spilgta (žilbinoša) gaisma; g. of footlights — rampas gaisma; 2. nikns skatiens; II v 1. žilbināt; 2. (at) nikni raudzīties

glaring ['gleanr]] a 1. (par gaismu) spilgts; žilbinošs; 2. (par krāsu) pārāk spilgts; kliedzošs; 3. (par skatienu) nikns; 4. uzkrītošs; acīm redzams; g. fault — rupja kļūda

glasphalt ['gla: sfaelt] n glasfalts, stiklfalts

(ceļu segums)

glass [gla: s] I n 1. stikls; 2. stikla trauki; 3. glāze; glāzīte; to clink ~es — saskandināt

glāzes; to raise one's g. (to) — pacelt glāzi (par kāda veselību)', 4. lecekšu rāmis; 5. spogulis; 6. pl brilles; to wear ~es — valkāt brilles; 7. tālskatis; teleskops; mikroskops; 8. barometrs; the g. is falling — barometrs krīt; 9. smilšu pulkstenis; 0 to be fond of one's g. — labprāt skatīties glāzītē; to have (to take) a g. too much — ieķert par daudz; to look through green ~es— būt greizsirdīgam; apskaust (kāda) panākumus; II v 1. iestiklot; 2. atspoguļo-ies; 3. ievietot lecektī; 4. hermētiski noslēgt stikla traukā (konservus u. tml.) glass-blower ['gla: s.bloua] n stikla pūtējs glass-case ['gla: skeis] n vitrīna glasscloth ['gla: skloG] n glāžu dvielis glass-culture ['gla: sJcAlt/a] n siltumnīcas

(zemstikla) kultūra glass-cutter ['gla: sJcAto] n 1. stiklinieks;

2. stikla slīpētājs; 3. stikla griežamais glass-dust ['gla: sdASt] n smirģelis glassed-in ['gla:stin] a aizstiklots; g. -i.

bookcase — aizstiklots grāmatplaukts glass fibre ['gla: s.faibo] n stikla šķiedra glassful ['gla: sful] n glāze (kā mēn'ienība) glass-furnace ['gla:s,f3:ms] n stikla kausēšanas krāsns glass-house ['gla: shaus] n 1. stikla fabrika; 2. siltumnīca; 3. fotoateljē (ar stikla jumtu)', 4. brit. sl. militārpersona glass-paper ['gla: s.peips] n smirģeļpapīrs glass-shade ['gla:s/eid] n stikla abažūrs (kupols)

glassteel ['gla:ssti:l] a celts no stikla un tērauda

glassware ['gla: swea] n stikla trauki glass-wool [,gla: s'wul] n stikla vate glass-work ['gla: sw3: k] n 1. stikla izstrādājums; 2. pl stikla fabrika glassy ['gla: si] a 1. (par ūdens virsmu) spo-guļgluds; 2. (par skatienu) stiklains; blāvs Glaswegian [glaez'wi: d3an] I n glāzgovietis;

n a glāzgoviešu-Glauber's salt[s] ['glaubaz'so: lt(s)] n ķīm.

glaubersāls glaucoma [gb: Tcauma] n med. glaukoma glaucous ['gb: kas] a 1. zaļpelēks; zaļganzils;

2. blāvs; 3. bot. ar apaugu klāts

glaze [gleiz] I n 1. glazūra; 2. glāzēti trauki;

3. amer. ledus kārta; 4. glezn. lazējums; 5. kul. glazūra; II v 1. iestiklot; 2. pārklāt ar glazūru; 3. pārklāties ar ledu; 4. (par acīm) kļūt blāvām; 5. glezn. lazēt; 6. kul. glazēt

glazed3 [gleizd] a 1. aizstiklots; 2. glazēts; g. bricks — glazēti ķieģeļi; 3. spīdīgs; satinēts; spodrs; g. paper — spodrpapīrs;

4. (par skatienu) blāvs glazedb [gleizd] a sl. piedzēries glazier [gleizis] n stiklinieks

glazing ['gleiznj] n 1. iestiklošana; 2. glazē-šana; 3. logu stiks; double g. — dubult-stikli; 4. glezn. lazēšana glazy ['gleizi] a 1. spīdīgs; 2. (par skatienu) blāvs

gleam [gli: m] I n 1. atspīdums; atmirgojums;

2. (saules) atblāzma; 3. (humora, jautrības) uzdzirkstījums; uzplaiksnījums; g. of hope — ceribu satrs; II v 1. atspīdēt; atmirgot; 2. uzdzirkstīt; uzplaiksnīt

glean [gli: n] v 1. uzlasīt vārpas (pēc pļaujas)\ nolasīt atstātās vīnogas (pēc ražas novākšanas)', 2. rūpīgi vākt (faktus, ziņas)', did you g. anything from him? — vai tu no viņa kaut ko uzzināji? gleaning ['gli: mi]] n 1. vārpu uzlasīšana (pēc pļaujas)', vīnogu nolasīšana (pēc ražas novākšanas)', 3. pl uzlasītās vārpas; 4. pl savāktie fakti; 5. (zināšanu) druskas glebe [gli:b] n 1. poēt. zeme; 2. baznīcas zemes; 3. rūdu saturošs zemes gabals glee [gli:] n 1. līksme; 2. dziesma (vairākām

balsīm bez pavadījuma) gleeful ['gli:fvl] a līksms; jautrs; in a g.

mood — līksmā noskaņojumā gleeman ['gli:man] n vēst. menestrelis glen [glen] n grava

glengarry [glen'gaen] n skotu cepure ar lentēm aizmugurē glib [glib] a 1. (par valodu, runātāju) veikls; g. tongue — lokana mēle; 2. (ārēji) pieklājīgs; ticams; g. excuse—ticams iegansts glide [glaid] I n 1. slīdēšana; 2. av. planēšana;

3. mūz. hromatiskā gamma; II v 1. slīdēt; 2. ielavīties; 3. (par laiku) ritēt; 4. av. planētglory

glide-bomb ['glaidbom] n mil. planējoša

bumba; lidmašīnšāviņš glider ['glaida] n 1. av. planieris; 2. planie-rists

gliding ['glaidirj] n 1. slīdēšana; 2. av. planē-

šana; 3. planierisms gliding boat ['glaidiq.baut] n gliseris, slidlaiva glim [glim] n sl. 1. gaisma; lampa; svece; to

douse the g. — nodzēst gaismu; 2. acs glimmer ['glima] In 1.blāva gaisma, mir-gojums; 2. pārn. uzplaiksnījums; g. of hope — cerību stars; 3. amer. sar. uguns; 4. pl sl. acis; blisenes; II v blāvot; mirgot glimmering ['glimarir]] n 1. blāvošana; mirgošana; 2. vārs priekšstats glimpse [glimps] In 1. acu uzmetiens; paviršs skatiens; to catch (get) a g.(of) — pavirši ieraudzīt; 2. mirklīgs iespaids; 3. atskārta; II v uzmest acis glint [glmt] Irti. spīdums; g. of steel — tērauda spīdums; 2. mirgojums; II v 1. mirgot; 2. (par acīm) zalgot glissade [gh'sa:d] Irti. (alpīnismā) nolaišanās; noslīdēšana (ar ledus cērtes palīdzību); 2. av. slīdēšana uz spārna; II v

1. (alpīnismā) nolaisties; noslīdēt (ar ledus cērtes palīdzību)\ 2. av. slīdēt uz spārna

glisten ['ghsn] v spīdēt; mirdzēt; laistīties; to

g. with dew — laistīties rasā glitch [glit/] n 1. sar. pēkšņa avārija; pēkšņs

(mehānisma) bojājums; 2. maldu signāls glitter ['glīta] Irti. mirdzums; spožums;

2. greznība; krāšņums; II v mirdzēt glittering ['ghtanij] a mirdzošs; spožs; lielisks; g. film star — spoža filmzvaigzne

gloaming ['glaumii]] n poēt. krēsla; mijkrēslis gloat [glaut] v (over) 1. ļauni priecāties;

2. tīksmināties; vai aprit ar acīm global ['gbubl] a 1. globāls; vispasaules; 2. vispārējs; g. disarmament — vispārēja atbruņošanās globe [glaub] n 1. lode; g. of the eye — acs ābols; 2. (the) zemeslode; 3. debess ķermenis; 4. globuss; 5. (lampas) kupols; 6. valsts ābols (varas emblēma) globe-flower ['gbub.flaua] n bot. saulpurene globe-lightning ['gbubjaitmrj] n lodveida

zibens

globe-trotter ['gbub,trots] n pasaules apceļotājs; liels ceļotājs globular ['globjub] a lodveidīgs; lodveida-; sfērisks

globule ['glt)bju:l] n 1. globula; lodīte; piliens; 2. pilula

globulin ['globjuhn] n fiziol. globulins glockenspiel ['glokanspiil] n vācu metalo-

fons, glokenšpīls gloom [glu: m] n 1. tumsa; 2. drūmums; nomāktība

gloominess ['glu:minis] n drūmums; nomāktība

gloomy ['glu: mi] a 1. tumšs; drūms; g. prospects — drūmas izredzes; 2. sadrūmis; nomākts

glop [gltjp] n sar. 1. susla, žurga; 2. sentimentāla (asaraina) haltūra Gloria ['gbina] n gods Dievam augstibā

(lūgšana)

gloria fgfo: na] n puszīda lietussargu audums glorija

glorification [,gb: nfikei/n] n cildināšana,

slavināšana glorified ['glo:nfaid] a 1. slavens; 2. izskaistināts; this cottage is a sort of g. barn iron. — šī vasarnīca ir tikai nedaudz pārbūvēts šķūnis glorify ['gb:nfai] v 1. cildināt, slavināt;

2. apjūsmot; 3. izskaistināt

glorious ['gb: nas] a 1. slavens; 2. lielisks; krāšņs; g. colours — krāšņas krāsas;

3. sar. brīnišķīgs; lielisks; to have a g. time — lieliski pavadīt laiku; 4. iron. briesmīgs, šausmīgs; g. mess — briesmīgs juceklis

glory ['gb:n] In 1. slava; to be in all one's g. — 1) būt slavas augstumos; 2) sar. izvērsties; to win g. — kļūt slavenam; gūt slavu; 2. triumfs; 3. lieliskums; krāšņums; g. of sunset — saulrieta krāšņums;

4. nimbs; oreols; 5. svētlaime; 0 g. be! — velns! (rupjš izbrīna vai sajūsmas izsauciensOld G. amer. sar. — ASV valsts karogs; to go to g. — doties uz viņpasauli; to send to g. — aizraidīt uz viņpasauli; IIglory-hole

v (in) 1. lepoties; 2. gavilēt; glory-hole ['gloinhaul] n brit. sar. nevajadzīgu mantu glabātava (istaba, skapis, atvilktne u. tml.) gloss3 [glos] I n 1. (auduma, spalvas u. tml.) spīdums; 2. šķietamība; II v 1. spodrināt; piešķirt spīdumu; 2. (par audumu, spalvu u. tml.) spīdēt; 3. (over) attēlot labākā gaismā; izskaistināt; to g. over smb. 's faults — mazināt kāda trūkumus glossb [glos] ln\. izskaidrojums; komentāri;

2. glosārijs; 3. greizs iztulkojums; II v

1. sastādīt komentārus; 2. izveidot glosāriju;

3. greizi iztulkot

glossary ['glosari] n 1. glosārijs; 2. vārdnīca

(grāmatas beigās) glossiness ['glDsmis] n spīdums glossitis [glo'saitis] n med. mēles iekaisums glossology [glo'sobdy] n 1. sk. glossary;

2. terminoloģija

glossy3 ['glosi] a spīdīgs; gluds; g. paper —

spodrpapīrs glossyb ['glosi] n 1. ilustrēts masu žurnāls uz

spodrpapīra; 2. fotoattēls uz spodrpapīra glottal ['glotl] a 1. anat. balss spraugas-;

2. glotāls

glottis ['ģintis] n anat. balss sprauga Gloucester fglosta] n Glosteras siers glove [glAv] I n cimds 0 to be hand and g. with smb. — saderēt ar kādu kā cimds ar roku; it fits like a g. — tas der kā uzliets; to handle without ~s — izturēties nesaaudzīgi; to take up the g. — pieņemt izaicinājumu; to throw up the g. — mest izaicinājumu; II v uzvilkt cimdus glove box ['glAvboks] n cimdu kamera (darbam ar kaitīgām vielām) glove compartment ['gUvkam'pa: tmant] n

sīkumu nodalījums (automašīnā) glow [glau] Irti. kvēle; svelme; 2. blāzma;

3. (krāsu) spilgtums; 4. (vaigu) sārtums; 5. (jūtu) dedzīgums; Uvi. kvēlot; blāzmot; 2. (par vaigiem) degt; kvēlot; 3. just patīkamu siltumu (ķermenī); 4. starot (aiz prieka)

glower3 [glaua] n el. kvēldiegs glowerb [glaua] v nikni raudzīties

glowing ['gbuiT]] a 1. kvēlojošs; nokaitēts līdz sarkankvēlei (vai baltkvēlei); 2. kvēlojošs, kvēlošs; g. embers — kvēlojošas ogles; 3. (par krāsu) spilgts; 4. (par vaigiem) sārts; pietvīcis; 5. kvēls; dedzīgs; g. review — jūsmīga recenzija glow-lamp ['glaulaemp] n kvēlspuldze glow-worm ['gbuw3: m] n jāņtārpiņš gloxinia [glok'sima] n bot. gloksīnija glucose ['glu: kaus] n glikoze glue [glu:] I n līme; II v 1. līmēt; 2. pielipt; 3. neatstāties; to remain ~d to smb. — neatiet ne soli no kāda; = to g. up — aizlīmēt; 0 to have one's eyes ~d to smth. — nenovērst acu no kaut kā; to stand ~d to the spot — stāvēt kā zemē iemietam glue-pot ['glu:pot] n 1. līmes vārāmais trauks; 2. sar. staigna vieta; 3. austrāl. dubļains ceļa gabals gluey ['glu: i] a lipīgs glum [glAm] a drūms; saīdzis glut [glAt] In 1.

(preču u. tml.) pārpilnība; 2. pārmērība; nesātība (ēšanā); II v 1. pārpludināt (ar precēm u. tml.); 2. pārsātināt; to g. oneself with strawberries — pārēsties zemenes gluten ['glu: tan] n augu līme glutinous ['glu: Unas] n lipīgs; stīgrs glutton ['glAtn] n 1. rīma; 2. sar. kārs, nesā-tīgs cilvēks; g. for work— 1) strādīgs cilvēks; 2) slīmests; 3. zool. tīnis, ārmija gluttonous ['glAtnas] a rijīgs; nesātīgs gluttony ['glAtni] n rijība; nesātība glycerin[e] ['ghsari: n] n glicerīns glycogen ['ghkai d3an] n biol. glikogēns G-man [^i: maen] n (saīs. no Government man) amer. sar. Federālā izmeklēšanas biroja aģents gnarled [na:ld] a 1. zarains; grubuļains;

2. (par rokām) mezglains; 3. stūrains; rupjš gnash [nae/] v griezt (zobus) gnat [naet] n ods; 0 to strain at a g. — būt

sīkmanīgam gnaw [na:] v 1. grauzt; kost; to g. a bone — grauzt kaulu; 2. (at) plosīt; tirdīt; ~ed by doubts — šaubu plosīts gnawer ['no: a] n zool. grauzējs

gnawing ['nonij] a plosošs; tirdošs; g. anxiety — tirdošs nemiers gneiss [nais] n ģeol. gneiss gnome [naum] n 1. rūķis; 2. sar. starptautiskais baņķieris gnostic ['nostik] a 1. izzinošs; l.filoz. gnostisks; 3. humor, viszinošs; g. fellow — viszinis

gnosticism ['nostisizm] n filoz. gnosticisms gnotobiont [.nauta v'baiant] a hiol. gnoto-bionts (sterilā vidē izaudzināts organisms) gnotobiotic [.naota vbai'trtik] a biol. gnoto-

biotisks; sterils gnotobiotics [.nauta vbai'ntiks] n gnotobio-

loģija, gnotobiotika go [gau] I n (pl goes [gauz]) sar. 1. gaita; kustība; to be on the go — būt kustībā; he is always on the go — viņš vienmēr rosās; 2. [neveikls] stāvoklis; negaidīts pavērsiens; here's a pretty go! — ir nu gan ķeza!; a rum go— dīvaina lieta; 3. mēģinājums (kaut ko darīt); let me have another go! — ļauj man vēlreiz pamēģināt!; 4. enerģija; spars; full of go — spara pilns; 5. kārta; gājiens (spēlē)', it's your go now — tagad tava kārta; 6. (ēdiena) porcija; (vīna) malks;

7. veiksme; izdošanās; I hope we can make a go of it— ceru, ka mums paveiksies;

8. sp. (boksa) mačs; main go — izšķirošais mačs; 0 all systems go — startam gatavs (par raķeti)-, all (quite) the go — pēdējais modes kliedziens; at one go — ar vienu rāvienu; uzreiz; from the word go — no paša sākuma; it's a go! — lai notiek!; sit saujā!; it's no go— tas nekur neder, near go— izglābšanās par mata tiesu; II v (p. went [went]; p.p. gone [gon]) 1. iet; staigāt; to go to school— iet skolā; 2. braukt; to go abroad — braukt uz ārzemēm; to go by train— braukt ar vilcienu; 3. iet; vest; where does this road go? — kurp ved šis ceļš?; 4. doties projām; aizbraukt; aiziet; 5. (par mehānismu) darboties; (par pulksteni) iet; to set the clock ~ing— uzvilkt pulksteni; 6. (par laiku) aizritēt; paiet; 7. (par zvanu) skanēt; (par pulksteni) [no]sist; 8. (par šāvienu) sprāgt;

9. (par naudu) būt apgrozībā; 10. (par tekstu) skanēt; 11. norisēt; how did the exam go?— kā norisa eksāmens?; if all ~es well—ja viss labi veiksies; 12. izzust; izgaist; the clouds have gone— mākoņi izklīduši; all hope is gone — visas cerības ir izgaisušas; 13. (saistībā ar ģerundiju): to go shopping — iet iepirkties; 14. (saistībā ar infinitīvu) gatavoties; taisīties; I am ~ing to speak to her — es grasos aprunāties ar viņu; it's ~ing to rain — taisās uz lietu; 15 (darbības vārds—saitiņa): l)būt; to go hungry — būt izsalkušam; 2) kļūt; to go bad— sabojāties; to go mad— sajukt prātā; 16. iederēties; būt vietā; 17. nomirt; aiziet bojā; 18. sagrūt; to go to pieces — salūzt; 19. bankrotēt; izputēt; 20. pāriet īpašumā; tikt; the house went to the elder son — māja tika vecākajam dēlam; 21. tikt pārdotam (par noteiktu cenu)', this ~es for 1 shilling — tas maksā vienu šiliņu; to go cheap— tikt pārdotam par lētu cenu; 22. piestāvēt (kaut kam)-, 23. ieiet; ievietoties; => to go about — 1) staigāt šurpu turpu; 2) (par baumām, naudu) cirkulēt; story is ~ing about — stāsta, ka...; 3) apgriezties; 4) jūrn. izdarīt overštaga pagriezienu; 5): to go about one's business — nodarboties ar savām darīšanām; to go after — censties iegūt; to go against — 1) rīkoties pretēji (kam); 2) būt pretrunā; to go ahead— 1) virzīties uz priekšu; go ahead! — turpiniet!; rīkojieties!; 2) atrasties priekšgalā (sacīkstēs); to go along— 1) virzīties uz priekšu; 2) turpināt; 3) (with) piekrist; atbalstīt; to go at— 1) mesties virsū; 2) enerģiski ķerties (pie kaut kā); 3) tikt pārdotam (par lētu naudu); to go away — aiziet; go away! — ej nu ej!; to go back— 1) atgriezties; 2) (upon,on) lauzt (doto vārdu); 3)

pievilt (draugu); 4) deģenerēties; izdzimt (par augiem); to go behind— pārskatīt; no jauna izskatīt (faktus, datus); to go between — būt par starpnieku; to go beyond — pārsniegt; it ~es beyond all reason — tas pārsniedz visas saprāta robežas; to go by— 1) paiet

(pabraukt) garām; 2) (par laiku) aizritēt; paiet; 3) sekot (kam); 4) spriest pēc; to go by the appearances — spriest pēc ārienes; 5): to go by the name — būt pazīstamam ar vārdu (nosaukumu); to go down— 1) nolaisties; noslīdēt; to go down in the world — zaudēt bijušo stāvokli sabiedrībā;

2) nogrimt; 3) (par sauli) norietēt; 4) (par vēju, vētru) norimt; 5) (par cenām) pazemināties; 6) (par pilsētu) krist; tikt uzvarētam; 7) sp. paspēlēt; 8) tikt atzītam (vai uzņemtam); 9) (to) ieiet vēsturē; saglabāties mūžībā; 10) brit. pamest universitāti; 11) (with) saslimt; to go for — 1) tālu tikt; 2) pietikt ilgam laikam; to go for — 1) aiziet pakaļ; 2) uzbrukt; uzklupt;

3) just patiku; do you go for modem music? — vai jums patīk modernā mūzika?; to go forth — tikt publicētam; to go in for — 1) piedalīties (sacīkstēs); to go in for an examination — kārtot eksāmenu; 2) nodoties; aizrauties (ar kaut ko); to go in for sport — nodarboties ar sportu; to go into— 1) ieiet; 2) iesaistīties (politikā, darbā); 3) rūpīgi izpētīt; to go into detail — iedziļināties sīkumos; to go in with — tīkoties vienkopus; apvienoties; to go off— 1) (par ieroci) sprāgt; 2) (par pārtiku) sabojāties; 3) pasliktināties; 4) (par sāpēm) rimties; mazināties; 5) nonākt (kādā stāvoklī); zaudēt samaņu; to go off to sleep— aizmigt; 6) aiziet no skatuves (izrādes laikā); 7) norisēt; all went off well — viss izdevās; 8) tikt pārdotam; 9): to go off the rails — noiet no sliedēm; to go on — 1) turpināt; 2) notikt; what's ~ing on? — kas šeit notiek?; 3) uziet uz skatuves (izrādes laikā); 4) (at) uzbrukt; uzklupt; 5) izturēties (bieži slikti); 6) derēt (piem., par apaviem) 7) (for) tuvoties (par laiku, vecumu); she is ~ing on for 30 — viņai drīz būs trīsdesmit; to go out — 1) iziet laukā; to go out for a walk— iziet laukā pastaigāties; 2) iet sabiedrībā; 3) izdzist; 4) iziet no modes; 5) (par valdību) atkāpties; 6) (par mēnesi, gadu) beigties; 7) sākt strādāt (par sievieti); 8) sākt streikot;

9) iziet no ierindas; sabojāties; to go out of gear— 1) sabojāties; 2) justies nelāgi; to go over— 1) pāriet pāri; 2) pāriet (citā partijā, ticībā); 3) izpētīt; 4) izskatīt; pārlasīt; 5) atkārtot (iemācīto); 6) norisēt; the play went well— lugu uzņēma ļoti labi; to go round— 1) griezties; riņķot; the Earth -es round the Sun— Zeme griežas ap Sauli; 2) (par galvu) reibt; 3) pietikt visiem (par ēdienu pie galda); 4) iegriezties (ciemos); 5) apjozt; to go through— 1) iet cauri; 2) pārdzīvot; izciest; 3) (par projektu u. tml.) tikt pieņemtam; 4) (par preci) atrast noietu; 5) (with) novest līdz galam; paveikt; to go together— 1) saskanēt, harmonēt; 2) satikties (ar meiteni, zēnu); to go under —

1) nogrimt; 2) aiziet bojā; 3) izputēt; 4) amer. sl. nomirt; to go up— 1) uzkāpt (kalnā); 2) (par skaitu) pieaugt; 3) (par cenām) celties; 4) uzsprāgt; 5) amer. izputēt; to go with — 1) pavadīt; 2) piekrist; 3) saskanēt, harmonēt; to go without— iztikt bez; it's ~es without saying — tas ir pats par sevi saprotams; 0 to go all out — līst vai no ādas laukā; to go a long way — 1) tālu tikt; daudz sasniegt;

2) aiziet par tālu; šaut pār strīpu; 3) pietikt ilgam laikam (par naudu, produktiem u. tml.); to go downhill — 1) (par veselību) pasliktināties; 2) aizvien vairāk pagrimt; to go haywire — zaudēt sajēgu; apstulbt; to go off like a rocket — uzsprāgt gaisā; to go off the deep — piedzerties; to go off the handle— uzsprāgt gaisā; zaudēt savaldīšanos; to go one better— pārspēt (pārtrumpot) kādu; to go out of one's mind— sajukt prātā; to go the whole hog — novest līdz galam; it is true as far as it ~es — tā ir zināmā mērā taisnība

goad [gaud] In 1. bikstāmais; 2. dzinulis; stimuls; II v 1. bikstīt; dzīt (lopus); 2. stimulēt; mudināt; to g. smb. 's curiosity — izraisīt kāda ziņkārību; <=> to g. into — mudināt; to g. smb. into action — mudināt kādu rīkoties; to g. into fury — satracināt; to g. on — kūdīt

go-ahead ['gauahed] I n 1. atļauja (rīkoties);

2. progress; virzība uz priekšu; II a enerģisks; uzņēmīgs

go-aheadism ['gaua.hedizm] n uzņēmība goal [gaul] n 1. mērķis; uzdevums; one's g. in life— dzīves mērķis; to achieve one's g. — sasniegt mērķi; 2. galamērķis; 3. sp. vārti; to kick (score) a g. — iesist vārtus; to win (lose) by three ~s — uzvarēt, iesitot trīs vārtus vairāk goalie ['gauli] sar. sk. goalkeeper goalkeeper ['gaul,ki: pa] n sp. vārtsargs goal-kick ['gaulkik] n sp. sitiens pa vārtiem goal-line ['gaullain] n sp. vārtu līnija goal-post [gaulpaust] n sp. vārtu stienis goal-umpires ['gaul.Ampaiaz] n pl sp.

tiesneši pie vārtiem go-as-you-please ['gauazju: 'pli: z] a 1. brīvs;

neierobežots; 2. nesistemātisks; bez plāna-goat [gaut] n 1. kaza; āzis; 2. (G.) Mežāzis (zvaigznājs un zodiaka zīme); 3. sl. kuilis; baudkārs tips; 0 to get smb. 's g. — kaitināt kādu; to act (play) the (giddy) g. — ākstīties; dzīt velnu goatee [gau'ti:] n kazas bārdiņa goat-herd ['gautlu: d] n kazu gans goat-skin ['gautskin] n 1. kazas āda; 2, sa-fjāns; 3. ādas maiss (šķidruma uzglabāšanai)

goat-sucker ['gaut,SAka] n ornit. lēlis, vakarlēpis

goba [gob] n sl. 1. dubļu pika; 2. spļāviens;

3. amer. apaļa summiņa

gobb [gob] n brit. sl. mute; shut your g.! — aizveries!

gobc [gob] n amer. sl. jūrnieks, matrozis gobbet ['gobit] n sar. 1. kumoss; 2. pārn.

fragments tulkošanai (eksāmenā) gobble3 ['gobl] v kāri ēst; rit gobbleb ['gobl] I n (tītara) buldurēšana; II v

(par tītaru) buldurēt gobbledygook ['gobaldiguik] n sl. birokrātiska muldēšana; g. of official reports — oficiālu ziņojumu birokrātiskā valoda gobbler ['gobb] n tītars gobelin [gaubalin] n gobelēns go-between ['gaubi.twi: n] n starpnieks

goblet ['gobht] n kauss, biķeris goblin3 ['goblin] n mājas gars goblinb ['goblin] n sl. sterliņu mārciņas banknote

go-by ['gaubai] Inl. apdzīšana (sacīkstēs); 2. ignorēšana; 0 to give the go-by — 1) paiet garām neievērojot (vai nesveicinot); 2) apdzīt, apsteigt; 3) izvairīties; izlocī-ties(no kaut kā) goby ['gaubi] n jūras grundulis go-cart ['gauka:t] n 1. (stumjamie) ratiņi;

2. staigājamais (bērnu mācīšanai staigāt);

3. (salokāmie) bērnu ratiņi

god [god] n 1. dievs; dievība; 2. (G.) Dievs; Almighty G. — visuvarenais Dievs; 3. elks, dieveklis; to make a g. of smb. — dievināt kādu; 0 by G. — Dieva vārds!; nudien!; for G.'s sake— Dieva dēļ; G. forbid! — Dievs pasarg!; oh my G. (Good G.) — ak, Dievs, žēlīgais Dievs!; thank G. ! —paldies Dievam! god-awful [god'oiful] n sar. briesmīgs,

šausmīgs godchild ['godt/aild] n krustbērns goddamned ['godaemnd] a brit. 1. Dieva nolādēts; 2. nolādēts; velnišķīgs; -est — velnišķīgi grūts goddaughter ['god,do: to] n krustmeita goddess ['godis] n dieviete godfather ['god,fa:8o] n 1. krusttēvs; 2. aizbildnis; patrons; 3. sl. "krustēvs", mafijas vadonis god-fearing ['god,fiarit]] a dievbijīgs godforsaken ['godfa.seikn] a atstāts, pamests; what a g. hole! — kāds Dieva pamests nostūris! godhead ['godhed] n dievišķīgums godless ['godhs] a bezdievīgs godlessness ['godlisms] n bezdievība godlike ['godlaik] a dievišķs godliness ['godlinis] n dievbijība godly ['godli] aformāl. dievbijīgs; reliģiozs Godman [.god'maen] n cilvēkdievs (Kristus) godmother ['god,mA5a] n krustmāte godown f'gaudaun] n preču noliktava (Aus-

trumāzijā, Filipīnās) godparent ['godpearant] n krusttēvs; krust-

471gods

māte

gods [gtxiz] n sar. (the) galerija; galerijas publika

God's acre ['gtxlz.eiko] n kapsēta godsend ['gtxlsend] n 1. laimes gadījums;

veiksme; 2. atradums godsent ['gtxlsent] a dieva sūtīts; g. rain —

svētīgs lietus godson ['godsAn] n krustdēls godspeed [,gtxTspi:d] n dievpalīgs; to bid (wish) smb. g. — novēlēt kādam laimīgu ceļu

goer [gaua] n 1. gājējs; 2. sar. darbīgs cilvēks gofer ['gaufa] n sl. izsūtāmais zēns; izrīkojamais

goffer [gaufa] I n 1.gofrējamās šķēres;

2. gofrējums; II v gofrēt go-getter [.gau'geta] n sar. darbonis goggle ['gtjgl] v (at) bolīt acis goggle-box ['gnglboks] n sar. televizors, telis goggle-eyed ['gnglaid] a valbacains, ar izvalbītām acīm; to stare g. -e. at smth. — bolīt acis uz kaut ko goggles fgnglz] n pl aizsargbrilles go-go ['gaugau] I n modernās jauniešu dejas (sev. diskotēkā); Hal. (parmūziku,dejām) populārs; go-go bands— orķestri, kas izpilda populāru mūziku; 2. dzīvs; enerģisks; uzņēmīgs; go-go spirit — uzņēmība; spars; 3. modems; firmīgs; a very go-go sweater — firmīgs džemperis going [gauit]] I n 1.iešana; gājiens; it's 20 minutes g. from here to the school — no šejienes līdz skolai ir 20 minūšu gājiens; 2. aizbraukšana; aiceļošana; the day of g. — aizbraukšanas diena; 3. pārvietošanās ātrums; 70 miles an hour is a good g. — 70 jūdžu stundā ir labs ātrums; 4. ceļa (vai skrejceļa) stāvoklis; 0 rough g. — grūtības; Hal. esošs; eksistējošs; g. prices — eksistējošās cenas; the best car g. — labākā mašīna; 2. tāds, kas darbojas; g. concern — labi organizēts uzņēmums; in g. order — labā stāvoklī; lietošanas kārtībā; to set the clock g. —uzvilkt pulksteni going-over [.gauiq'auva] n sar. 1. apskate; to give a g. -o. —rūpīgi apskatīt; 2. pārbaude;

revīzija; 3. brāziens; suta; to give a good g. -o. — sadot pamatīgu sutu goings-on [.gauiqz'on] n pl sar. izdarības; nice g. -on! —jaukas izdarības! (negatīvā nozīmē) goiter ['gaita] amer. sk. goitre goitre ['gaita] n med. kākslis go-kart ['gauka: t]nsp. gokarts gold [gauld] I n 1. zelts; pure g. — tīrzelts; 2. zelta monētas; zelts; to pay in g. — maksāt zeltā; 3. zelta krāsa; zeltainums; hair of g. — zeltaini mati; 4. mērķa centrs (loka šaušanā); II a zelta-; g. plate— zelta trauki; g. watch — zelta pulkstenis; 0 to sell a g. brick — piekrāpt gold-bearing ['gauldbeanrj] a zeltu saturošs,

zeltsaturigs gold-beater ['gauld,bi: ta] n zelta lokšņotājs gold-cloth ['gauldklnO] n brokāts gold-digger ['gauld,dīga] n zelta meklētājs gold-digging ['gauld,dignj] n 1. zelta meklēšana; 2. pl zelta raktuves (atradnes) gold-dust ['gaulddAst] n zelta smiltis gold-duster ['gauld,dAsta] n sl. narkomāns golden ['gauldan] a 1. zelta-; g. crown — zelta kronis; 2. zeltains; g. sunset — zeltains saulriets; 3. lielisks; g. opportunity — lieliska izdevība; 0 g. days — laimīgās dienas; g. fleece — zelta aunāda; g. gates — paradīzes vārti; g. wedding — zelta kāzas golden age ['gauldaneid3] n zelta laikmets golden-ager [gauldan.e^a] n zelta mūžu

nodzīvojis cilvēks golden-boy ['gauldanbai] n iron, daudzsološs jauneklis golden-cup [.gauldan'kAp] n bot. gundega, ugunspuķe

golden-daisy [.gauldan'deizi] n krizantēma, piretrs

golden disc [.gauldan'disk] n zelta disks

(balva, kuru pasniedz dziedātājam) golden eagle [.gauldan'i: gl] n kalnu ērglis golden handshake [.gauldan'haend/eik] n lielais izstāšanās pabalsts (darbiniekam, no kura grib atbrīvoties) golden mean [,gauldan'mi:n] n zelta

viduscelš

golden oldie [.gauldan'auldi] n "zelta vecenīte"; vecmodīgs grāvējs (veca dziesmiņa, kas saglabājusi popularitāti) golden rule [.gauldan'ru: 1] n 1. zelta likums (kura būtība ir tā, ka pret citiem jāizturas tā, kā tu gribētu, lai izturas pret tevi); 2. mat. trijskaitļu kārtula golden section [.gauldan'sek/an] n mat. zelta griezums

golden shower [.gauldan1/aua] n bot. zeltlija gold-fever ['gauld,fi: va] n zelta drudzis godfield ['gauldfi: Id] n zelta atradnes goldfinch f'gauldfinr/] n 1. omit, ciglis; 2. sl.

zelta monēta gold-finder ['gauld,fainda] n zelta meklētājs goldfish ['gauldfi/] n 1. zelta zivtiņa; 2. sudraba karūsa

goldfish-bowl ['gauldfi/baul] n 1. zelta zivtiņu akvārijs; 2. vientulības (izolācijas) trūkums

goldilocks ['gauldiloks] n 1. bot. gundega;

2. zeltsprogaina blondīne gold-leaf ['gauldli: f] n zelta folija goldmine ['gauldmam] n 1. zelta atradnes;

2. pārn. zelta bedre gold-rush ['gauldrA/ļ n zelta drudzis goldsmith ['gauldsmiB] n zeltkalis golf [golf] I n golfs; II v spēlēt golfu golf-club ['golfkLvb] n 1. golfa nūja; 2. golfa

spēlētāju klubs golf-course ['golfko: s] sk. golf-links golfer ['golfa] n golfa spēlētājs golf-links ['golfliqks] n golfa laukums Golgotha ['golgaBa] n 1. bibl. Golgāta;

2. pārn. mocību vieta Goliath [ga'laiaQ] n 1. bibl. Goliāts; 2. pārn.

milzis, gigants golliwog fgoliwog] n moris (lelle) golly ['goli] int. by g. ! sar. — nudien! gonad ['gaunaed] n fiziol. gonāda gondola ['gondab] n 1. gondola; 2. piekaru grozs (piem., fasāžu krāsotājiem); 3. amer. dzelzc. pusvagons gondolier [.gonda'lia] n gondoljers gone [gon] I a 1. pagājis; past and g. — bijis un izbijis; 2. zudis, bezcerīgs; g. case —

bezcerīgs gadījums; g. hope — zudusi cerība; 3. miris; 4. izlietots; izmantots; 0 to be [dead] g. on smb. — bezprātīgi iemīlēties kādā; II sk. go II goner ['gona] n sar. 1. mirējs; 2. zudis cilvēks gong [goi]] n 1. gongs; 2. brit. sl. medaļa gonococci sk. gonococcus gonococcus [.gonau'kokas] n (pl gonococci

[.gonau'koksai]) gonokoks go-no-go decision [gau'naugaudi'si3an] n 1. "derīgs-nederigs" lēmums; 2. pārn. lēmums turpināt (vai pārtraukt) (eksperimentu, darbību) gonorrhea [.gona'na] n med. gonoreja goo [gu:] n sar. 1. lipeklis; 2. sentimentalitāte; salkanība goober ['gu: ba] n amer. sar. zemesrieksts gooey ['gu: r] a sar. lipīgs gonzo ['gonzau] a amer. sl. traks; ķerts; nojūdzies

good [gud] I n labums; to do smb. g. — 1) palīdzēt kādam; darīt kādam labu; 2) nākt kādam par labu; for the g. of — labā; for your own g. — jūsu pašu labā; it's no g. — nav vērts; what's the g. of it? — kāds no tā labums?; kāda tam nozīme?; 0 for the g. [and all] — uz mūžu; pavisam; he is up to no g. — viņam ir kaut kas nelabs padomā; II a (comp. better ['beta]; sup. best [best]) 1. labs; g. news — labas ziņas; to have a g. time — labi (patīkami, jautri) pavadīt laiku; 2. [no]derīgs; g. for nothing — nekam nederīgs; medicine g. for coughs — zāles, kas labi palīdz pret klepu; 3. prasmīgs;veikls; he is g. at languages — viņam labi padodas valodas; 4. laipns, jauks; how g. of you! — cik jauki no jūsu puses!; 5. labs; labvēlīgs; g. nature — labsirdība; to say a g. word for smb. — aizbilst labu vārdu par kādu; 6. (par produktiem) svaigs; nebojāts; 7. vesels; labs; g. sight — laba redze; 8. pamatots; dibināts; g. reason — dibināts iemesls; to stand g. in law — būt juridiski pamatotam; 9. drošs (uz ko var paļauties); g. brakes — drošas bremzes; 10. (par bērniem) uzvedīgs, paklausīgs; 11. pamatīgs;

g. thrashing — pamatīgs pēriens; 12. prāvs; krietns; a g. deal — krietna tiesa; a g. while — krietnu bridi; to walk a g. three miles — noiet krietnas trīs jūdzes;

13. (pieklājīgā, dažreiz ironiskā uzrunā): my g. friend! — mans labais draugs!;

14. (sveicienos): g. morning! — labrīt; g. evening! — labvakar!; 0 g. gracious! — ak, Dievs; g. journey— laimīgu ceļu!; g. luck — vēlu sekmes!; as g. as — tikpat kā; to be as g. as one's word — turēt doto vārdu; g. and — ļoti; he was g. and angry — viņš ļoti apskaitās; g. for you! — lieliski; jo labāk jums pašam;to have a g. mind to do smth. — vēlēties kaut ko darīt; in g. time — laikus; to make g. — 1) turēt vārdu; izpildīt solījumu; 2) atlīdzināt (zaudējumus)-, 3) gūt panākumus; piedzīvot veiksmi; that's a g. one! sl. — meli!; muļķības!; too g. to be true — pārāk jauki, lai ticētu

good-book [.gud'buk] n sar. Bībele good-bye [gud'bai] I n ardievas; to say g. -b. atvadīties; II int uz redzēšanos!; sveiki!

good-fellowship ['gudfebu/ip] n biedriskums

good-for-nothing ['gudfa.nAOirj] I n slaists; nekam nederīgs cilvēks; II a nekam nederīgs

Good-Friday [.gud'fraidi] n rel. Lielā piektdiena

good-humoured [.gud'hjuimad] a labsirdīgs; omulīgs

goodie f'gudi] n (bieži iron.) labulis; labais

varonis (sev. filmās) goodish ['godi/] a 1. diezgan labs; 2. diezgan liels, garš u. tml.; a g. distance — prāvs ceļa gabals good-looker [.gud'luka] n amer. sar. skaistule; skaistulis good-looking [.gud'luku]] a glīts; izskatīgs goodly ['gudli] a novec. 1. glīts; izskatīgs; 2.

prāvs; krietns; a g. sum — krietna summa good-natured [.gud'neit/sd] a labsirdīgs goodness ['gudrus] n 1. labestība; 2. laba kvalitāte; 0 g. knows! — kas to lai zina!;

for g.' sake! — Dieva dēļ!; thank g.! — paldies Dievam! good offices [.gud'nfisiz] n 1. labie pakalpojumi; starpniecība; 2. ietekme; protekcija

goods [gudz] n pl 1. preces; g. train — preču vilciens; consumer g. — plaša patēriņa preces; fancy g. — modes preces; knitted g. — trikotāžas izstrādājumi; soft g. — tekstilizstrādājumi; 2. mantas; g. and chattels jur. — personiskā manta; 3. (the g.) lietiskie pierādījumi; 4. (the g.) sar. vajadzīgās (nepieciešamās) īpašības; she is a little piece of g. — viņa ir maza jauka meitene; 0 straight g. amer. sl. — 1) drošs cilvēks; 2) taisnība; to deliver the g. — 1) izpildīt solījumu; 2) attaisnot cerības good sense [.gud'sens] n vesels saprāts good-tempered [.gud'tempsd] a labsirdīgs; miermīlīgs

good-timer [.gud'taima] n sar. uzdzīvotājs goodwill [.gud'wil] n 1. labvēlība; 2. laba griba; policy of g. — labas gribas politika; 3. jur. firmas vērtība, kuru nosaka tās klientūra; firmas prestižs (reputācija) goody3 ['gudi] I n 1. našķis; saldums; 2. jaukums; n int cik jauki! (bērnu sajūsmas sauciens)

goodyb ['gudi] I n svētulis; liekulis; II a svētulīgs; liekulīgs goody-goody ['gudigudi] n labulis; labais onkulis

gooey ['gu:i] a 1. lipīgs; salkans; 2. sentimentāls

goof [gu: f] sl. I n stulbenis; 2. stulbs gājiens; II v 1. izdarit stulbu gājienu; 2. (ojf) slaistīties; 3. izgāzt (nodomu); 4. (on) muļķot; nest cauri

goof-ball [gu:fbo:l] n sl. 1. narkotikas tablete;

2. lempis; tūļa go-off [gaunf] n sākums; starts; at the first go-off —ar pirmo rāvienu, pirmajā rāvienā goof-off ['gu:fr>f] n sl. slaists goof-up ['gu:fAp] n sl. lempis; tūļa; nemākulis goofy ['gu: fi] a sl. stulbs goo-goo ['gu: gu:] amer. sk. goody-goody goo-goo eyes ['gu:gu:aiz] n sar. iemīlējušies

474Gothic

skatieni

gook [gu:k] n sar. 1. (ceļa) dubļi; 2. susla;

3. niev. stulbenis; 4. klaidonis; 5. staigule goon [gu:n] n sl. 1. stulbenis; 2. lempis;

3. sar. algots bandīts; 4. streiklauzis gooney bird ['gu:mb3:d] n 1. sar. melnkājai-nais albatross; 2. mil. humor, helikopteris; viegla lidmašīna goop [gu:p] n sar. pašapmierināts muļķis; nekauņa

goose2 [gu:s] n (pl geese [gi:s]) 1. zoss; 2. muļķis; vientiesis; 0 all his geese are swans — viņš visu piepušķo; to chase the wildg. —dzīties pec māņiem; celt sapņu pilis; to cook one' [own] g. — sagandēt pašam savu dzīvi; he can't say bo (boo) to a g. — viņš nevar ne mušu no deguna nodzīt; it's a gone g. with him amer. sl. — viņš ir zudis cilvēks gooseb [gu:s] n (pl gooses ['gu: siz]) drēbnieka gludeklis

gooseberry ['guzban] n 1. ērkšķogu krūms; 2. ērkšķoga; 0 old g. — velns; to play old g. —izjaukt visus nodomus; to play g. — būt "trešajam liekajam" gooseberry-fool ['guzbanfu:l] n ērkšķogu

ķīselis ar putukrējumu goose-egg [*gu:seg] n 1. zoss ola; 2. nulle

(spēlē); 3. puns goose-flesh ['gu: sfle/] n zosāda goose-step ['gu: sstep] n mii. solis, nesaliecot celi

goosey ['gu: si] n sar. 1. stulbenis; 2. muļķītis

(vēršoties pie bērna) gopher ['gaufa] n (Amerikas) susliks; 0 G. State— "Susliku štats" (humoristisks Minēšot as štata nosaukums) Gopster ['gnpsta] n amer. sl. republikānis

(ASV republikāņu partijas loceklis) gorblimy [go^laimi] int. vulg. lai tu izputētu! Gordian knot ['goidionknot] n Gordija mezgls; to cut the G. k. — pārcirst Gordija mezglu

gore3 [go:] n sarecējušas asinis goreb [go:] v sabadīt

gorec [go:] I n 1. ielaidums (kleitā); 2. ķīļ-veidīgs zemes gabals; II v iešūt ielaidumu

(tērpā)

gorge [go:d3] I n 1. šaura aiza; 2. novec. rīkle; my g. rises — man kļūst nelabi; 3. pierišanās; II v 1. (on) kāri ēst; 2. pie-rities

gorgeous ['goidjss] a 1. grezns; krāšņs;

2. sar. lielisks; g. weather — lielisks laiks gorget ['go:d3it] n 1. kaklarota; 2. mii. kakla bruņas

Gorgon f'goigan] n 1. mit. Gorgona, Medūza;

2. pārn. megera; briesmone Gorgonzola [,go: gan'zaub] n itāliešu siera šķirne

gorilla [ga'rib] n 1. gorilla; 2. sar. briesmonis; 3. amer. sl. bandīts; slepkava gork [go: k] n kretīns gormandize ['go: mandaiz] v pārēsties gormless ['go: mbs] a brit. sar. stulbs go-round ['gauraund] n sar. karuselis gorp [go: p] n uzkodas gorse [go: s] n bot. irbulenes gory ['go: n] a formāl. 1. asinīm notraipīts;

2. asiņains; g. battle — asiņaina kauja gosh [gr>/] int. velns parāvis; by g.! — velns

lai parauj! gosling ['gozhrj] n zoslēns go-slow [.gau'sbu] n darba tempu palēnināšana (streika paveids) gospel ['gospl] n 1. (G.) evaņģēlijs; 2. sprediķis; 3. uzskati; pārliecība; 0 to take smth. for g. truth — akli kaut kam noticēt; it's g. truth — tā ir svēta patiesība gospeller ['gospab] n 1. evaņģēlists; 2. spre-

diķotājs; hot g. (of) — dedzīgs aizstāvis gossamer ['gosama] I n 1. tīmeklis; 2. plāns,

viegls audums; II a plāns un viegls gossip ['gDSip] Irti. pļāpas; tenkas; 2. pļāpa; tenku vācele; 3. augstāko aprindu hronika; g. column — augstāko aprindu hronikas nodaļa (laikrakstā); II v pļāpāt; tenkot gossipy ['gnsipi] a 1. pļāpīgs; 2. (par sarunu)

tukšs; tenku pilns got sk. get

Goth [goG] n 1. vēst. gots; 2. barbars, vandalis Gothic ['gt>Oik] Irti. gotu valoda; 2. gotu stils; 3. gotu burti; gotiskais raksts; II a 1. gotu-; 2. (par stilu, rakstu) gotisks;

3. barbarisks go-to-bed [gsutabed] n miegains cilvēks go-to-meeting [.gouta'miitn]] a sar. (par uzvalku, kleitu u. tml.) svētdienas-; labākais gotta ['gots] amer. sl. have (has) got to; when you g. go, you g. go — ja tev jāiet, tad jāiet gotten sk. get gouache [gu'a: f] n guaša gouge [gaud3] I n 1. kalts; greblis; 2. amer. sar. krāpšana; II v 1. izkalt; izgrebt; 2. amer. sar. piekrāpt; <= to g. out — izspiest; to g. out an eye — izsist aci gul ash ['gu: laefl n kul. gulašs gourd [guod] n 1. (pudeļveida) ķirbis;

2. ķirbja pudele gourmand ['giramand] n gardēdis gourmet ['guamei] n gastronoms; vīnu pazinējs gout [gaut] n podagra

gouty ['gauti] a 1. slims ar podagru; 2. po-dagrisks

govern ['gAvn] v 1. valdīt; pārvaldīt; 2. vadīt; regulēt; 3. noteikt; ietekmēt; 4. apvaldīt (jūtas); 5. gram, pārvaldīt governable ['gAvnabl] a paklausīgs; viegli vadāms

governance ['gAvnans] n formai. 1. valdīšana; 2. vadīšana governess ['gAvnis] n guvernante; mājskolotāja

governing ['gAvnii]] a 1. valdošs; g. body — pārvaldes orgāns; the g. class — valdošā šķira; 2. galvenais; pamata-; g. principle — pamatprincips government ['gAvnmant] n 1. valdīšana;

2. valdība; general g. — centrālā valdība;

3. valdības forma; democratic g. — demokrātiska valdības forma; 4. pārvalde; local g. — vietējā pašpārvalde; 5. (gubernatora pārvaldīta) province; 6. gram. pārvaldījums, rekcija

government agency ['gAvnmant'eK^nsi] n

valdības iestāde governmental [.gAvn'mentl] a valdības-Government house ['gAvnmanthaus] n oficiāla gubernatora rezidence

governor ['gAvsna] n 1. valdnieks; 2. gubernators; 3. (cietokšņa) komandants; (cietuma) priekšnieks; 4. (skolas, slimnīcas) pārvaldnieks; 5. sar. saimnieks; šefs; 6. sar. tēvs; 7. sar. kungs (uzrunā); 8. tehn. regulators

governor-general [.gAvana^enarol] n ģenerālgubernators gown [gaun] I n 1. formai, tērps; kleita; morning g. — rīta kleita; 2. mantija; talārs; cap and g. — talārs un četrstūraina galvassega (Oksfordas un Kembridžas universitāšu mācību speķu ietērps);

3. universitātes profesori un studenti;

4. (romiešu) toga; II v 1. ietērpt; 2. (pass.) būt ietērptam; she was beautifully ~ed — viņa bija skaisti ģērbusies

gownsman ['gaunzman] n 1. talāra nēsātājs (advokāts, pasniedzējs); 2. Romas pilsonis grab [graeb] I n 1. grābiens; tvēriens; to make a g. at smth. — censties sagrābt kaut ko;

2. sagrābšana; piesavināšanās; policy of g. — agresīva politika; 3. (ekskavatora tvērējkauss) 0 by ~s ! amer. — velns parāvis!; to be on the g. —būt mantkārīgam; censties iedzīvoties; to have the g. on smb. — būt pārākam par kādu; II v 1. sagrābt; satvert; 2. (at) censties sagrābt; to g. at the chance — pieķerties iespējai;

3. sagrābt; piesavināties; 4. sar. saistīt (uzmanību); Ohow does that g. you?— kā jums tas patīk?; ko jūs par to teiksiet?

grab-all ['graebo: 1] n 1. sar. sīkumsoma; 2. sl. mantrausis

grabber ['graeba] n 1. mantrausis; ierāvējs; 2. pl sl. rokas; 3. sl. kaut kas aizraujošs; satriecoša ziņa; kolosāla filma u. tml. grabble ['graebl] v 1. taustīties; 2. rāpot čet-

rāpus (meklējot kaut ko) grace [greis] I n 1. grācija; pievilcība; 2. pl pievilcīgas īpašības; piemīlība; 3. vēlība; labvēlība; to be in smb. 's good ~s — baudīt kāda labvēlību; 4. pieklājība; laipnība; with a good g. — labprāt; with a bad (ill) g. — nelabprāt; 5. rel. žēlastība, žēlsirdība; by the g. of God — ar Dieva žēlastību; Act of g. — amnestija; 6. galda

lūgšana; to say g. — noskaitīt lūgšanu; 7. (G.) augstība, gaišība (uzrunājot hercogu, arhibīskapu)', Your G.! — Jūsu gaišība!; 8. atļauja (zinātniska grāda iegūšanai)', 9. pagarinājums; atvieglojums; to grant a week's g. — dot nedēļu pagarinājuma; 10.: the Graces mit. — Grācijas; 11. mūz. fioritūra; II v 1. (with) rotāt; 2. apbalvot; apveltīt; ~d by virtue — apveltīts ar tikumu; 3. pagodināt grace-cup ['greiskAp] n 1. kauss uz kāda veselību; 2. pēdējais (atvadu) kauss; "ceļakāja"

graceful ['greisfi/1] a 1. graciozs; 2. pievilcīgs, piemīlīgs; elegants graceless ['greishs] a 1. neglīts; nepievilcīgs;

2. bezgodīgs; 3. (par stilu) neveikls gracious ['grei/as] I a 1. žēlīgs; žēlsirdīgs;

her g. Majesty the Queen — viņas majestāte karaliene; 2. laipns; II int.: good g! — ak vai!; g. me! — ak Dievs! gradation [gre'dei/n] n 1. pakāpeniska pāreja; gradācija; 2. glezn. nianse; nokrāsa;

3. vai. patskaņu mija

grade [greid] I n 1. pakāpe; rangs; 2. kategorija; 3. kvalitāte; šķirne; of low g. — zemas kvalitātes-; 4. amer. klase (skolā)', 5. atzīme; novērtējums; 6. lauks, (krustojot iegūta) jauna uzlabota šķirne; l.dzelzc. (ceļa) slīpums; on the down g. — lejup; on the up g. — augšup; 0 to make the g. — panākt savu; gūt panākumus; II v 1. sakārtot pēc pakāpēm (rangiem); 2. šķirot; 3. amer. likt atzīmi; 4. lauks, uzlabot šķirni (krustojot); 5. nivelēt (zemi) grade crossing ['grei.krnsir)] n amer. dzelzceļa krustojums ar šoseju vai divu dzelzceļa līniju vienā līmenī grader ['greida] n 1. šķirotājs; 2. tehn.

greiders; 3. amer. pamatskolas skolēns grade school ['greidsku:l] n amer. pamatskola

gradient ['greidiant] n 1. (ceļa) slīpums; 2./iz. gradients; 3. (barometra šautras) novirze

gradual ['graedjual] a pakāpenisks

gradually ['graedjuah] adv pakāpeniski; pamazām

graduate I n ['graed3U9t] 1. universitātes beidzējs; zinātniska grāda ieguvējs; he's a g. of Oxford — viņš ir beidzis Oksfordas universitāti; 2. amer. (augstskolas) absolvents; 3. menzūra; II v ['graedjueit] 1. beigt universitāti ar zinātnisku grādu; 2. (from) amer. beigt jebkuru mācību iestādi 3. amer. piešķirt diplomu (zinātnisku grādu); 4. graduēt; sadalīt iedaļās; 5. sabiezināt, kondensēt (šķidrumu) graduate school ['graedjuat.sku: 1] n amer. aspirantūra

graduate student ['graed^atstjuidant] n

amer. aspirants graduation [,graed3u'ei/n] n 1. universitātes beigšana; zinātniska grāda iegūšana; 2.(from) amer.jebkuras mācību iestādes beigšana; 3. amer. diploma (zinātniska grāda) piešķiršana; 4. graduēšana; sadalīšana iedaļās; 5. (šķidruma) sabiezināšana, kondensēšana; 6. gradācija graffiti [gra'fi: ti] n pl grafīti (rupja vai politiska rakstura uzraksti vai zīmējumi uz namu sienām) graft" [gra:ft] I n 1. potzars; 2. med. transplantāts; II v 1. potēt (augu); 2. med. transplantēt (audus) graftb [gra:fit] amer. I « 1. kukuļņemšana;

2. kukulis; II v ņemt kukuļus grafF [gra: ft] n sar. cītīgs (neatlaidīgs) darbs grafter3 ['gra: fta] n 1. potzars; 2. dārza nazis grafterb ['gra: fta] n amer. 1. kukuļņēmējs;

2. blēdis, krāpnieks grafter1 ['gra: fta] n sar. darbarūķis grain [grein] I n 1. labība; graudi; 2. (labības) grauds; 3. (sāls, smilšu u. tml.) graudiņš; 4. pl drabiņas; 5. grans (0,0648 g); 6. (zīdtauriņa) oliņa; 7. (marmora) dzīsla; (koka) šķiedra; 0 against the g. — pret spalvu; to take smth. with a g. of salt — skeptiski (kritiski) izturēties pret kaut ko; II v 1. saberzt; sasmalcināt; sadrumstalot; 2. piešķirt graudainību; 3. dzīslot (marmoru, koku) grain-binder ['grein.bainda] n lauks, kūlīšu sējējs

grain-cleaner ['greinjdi: na] n lauks, graudu tīrītājs

grain-dryer ['greindraia] n graudu kalte grains [gremz] n (lieto kā sg) harpūna grainy ['greini] a 1. graudains; granulēts;

2. raupjš gram [graem] sk. gramme grammar ['graema] n 1. gramatika; 2. (valodas) gramatiskā sistēma; 3. gramatikas mācību grāmata grammarian [gra'mearian] n gramatiķis grammar school ['grasmasku: 1] n 1. klasiskā ģimnāzija; 2. amer. vidusskolas vecākās klases

grammatical [gra'maetikl] a 1. gramatisks;

2. gramatiski pareizs gramme [graem] n grams gramophone ['graemafaun] n gramofons; patafons

gran [graen] n brit. sar. vecmāmiņa granary ['graenan] n 1. (labības) noliktava;

klēts; 2. pārn. maizes klēts grand [graend] I n 1. flīģelis; 2. amer. sl. tūkstoš dolāru; Hal. grandiozs; liels; dižens; 3. ievērojams; slavens; G. Duke — lielkņazs; 4. svarīgs; nopietns; g. question — svarīgs jautājums; 5. sar. lielisks; that's g.! — lieliski!; to have a. g. time — lieliski pavadīt laiku; 6. mūz. liels; pilnsa-stāva-; g. orchestra

— lielais simfoniskais orķestris; 0 g. total — kopsumma grandad ['graendaed] n sar. vectētiņš grandchild ['graent/aild] n mazbērns granddad ['graendaed] n sar. vectētiņš granddaughter ['graen.do: ta] n mazmeita grandee [graen'di:] n 1. spāņu grands;

2. augstmanis grandeur ['graendp] n grandiozums; lieliskums

grandfather ['graend,fa: 5a] n vectēvs; 0 g.

clock — augsts grīdas pulkstenis grandiloquence [graen'dilakwans] n (bieži

niev.) retoriskums grandiloquent [graen'dilakwant] a (bieži

niev.) retorisks grandiose ['graendiaus] a (bieži niev.)

1. grandiozs; 2. pārspīlēti svinīgs; pompozs grandma ['graendma:] n sar. vecmāmiņa grand march ['graendma:t/] n svinīgs gājiens

pāros (balli atklājot) grandmaster ['graendma: sta] n lielmeistars

(šahā)

grandmother ['graen,mA5a] n vecmāmiņa grand opera [.graend'opara] n lielā opera

(pretstatā komiskajai operai un operetei) grandpa ['graenpa:] n sar. vectētiņš grandparents ['graenpearants] n pl vecvecāki grand piano [.graen'pjaenau] n flīģelis Grand Prix [.grnn'pri:] n lielā balva grand slam [.graen'slaem] n 1. lielais klājiens

(kāršu spēlē); 2. mil. sl. kodolbumba grandson ['graensAn] n mazdēls grandstand ['graendstasnd] I n centrālā tribīne; n a amer. sar. ārišķīgs; efektīgs; HI v amer. sar. radīt efektu grand touring car [,graen dtuariqka:] n

divvietīga tūristu automašīna grange [greindj] n 1. ferma; 2. novec. klēts;

3. amer. fermeru asociācija

granger's cattle ['grem^az.kaetl] n gaļas piena lopi

granite ['graenit] n granīts; 0 to bite on g. —

velti nopūlēties grannie, granny ['graem] n 1. sar. vecmāmiņa; 2. sar. vecenīte; 3. mii. sl. smagie ieroči

grant [gra: nt] \n\. dāvinājums; dāvinājuma akts; 2. dotācija; subsīdija; 3. stipendija;

4. piekāpšanās; atļauja; piekrišana; II v

1. dāvāt; dāvināt; 2. piešķirt dotāciju (subsīdiju); 3. atļaut; piekrist; 4. pieļaut; to take for ~ed— uzskatīt kā pašu par sevi saprotamu; ~ing this to be true—pieņemot, ka tā ir patiesība

grant-aided ['gra:nt,eidid] a dotēts; subsidēts

grantee [gra: n'ti:] n dāvinājuma saņēmējs grant-in-aid [,gra:ntin'eid] n dotācija;

subsīdija grantor [gra: n'to:] n dāvinātājs granular ['graenjula] a graudains; granulēts granulate ['graenjuleit] v 1. [sa]drupināt;

2. kļūt graudainam; 3. med. granulēties granulated ['graenjuleitid] a 1. graudains;

granulēts; 2. sadrupināts; sasmalcināts; g. sugar — smalkais cukurs

granulation [.graenjulei/n] n 1. granulēšana;

2. [saļdrupināšana; [sa]smalcināšana;

3. med. granulācija

granule ['graenju:!] n 1. grauds; graudiņš;

2. granula

grape [greip] n 1. vīnoga; 2. vīnogu ķekars;

3. pl sl. šampanietis 0 ~s of wrath — dusmu augļi; sour ~s, the ~s are sour — vīnogas ir zaļas, nekāds lielais gardums jau nav!

grape-cure ['greipkjua] n ārstēšana ar vīnogām

grapefruit ['greipfru: t] n greipfrūts grapery ['greipan] n 1. vīnogu siltumnīca;

2. vīna darītava grape-shot ['greip/ot] n mii., vēst. lielkarteča grape-stone ['greipstaun] n vīnogu kauliņš grape-sugar ['greip,/ugs] n vīnogu cukurs, glikoze

grape-vine3 ['greipvain] n vīnogulāja stīga grape-vineb ['greipvam] n baumu telegrāfs; I heard it on the g. -v. — es dzirdēju (runā), ka... graph [graef, gra: f] n 1. grafiks, diagramma;

2. mat. grafs; g. paper — milimetrpapīrs graphic ['graefik] a 1. grafisks; the g. arts — grafika; 2. uzskatāms; spilgts; g. description — spilgts attēlojums graphics ['graefiks] n pl 1. projektēšana; projekciju (grafiku) sastādīšana; 2. inform. grafiskā izvade graphite ['graefait] n grafīts graphology [grae'fobd3i] n grafoloģija grapnel f'graepnl] n jūrn. abordāžas kāsis grapple f'graepl] I n saķeršanās (cīņā)-, II v 1. saķerties (cīņā)-, 2. (with) cīnīties (ar grūtībām u. tml.) grappling-iron ['graephrj.aian] sk. grapnel grasp [gra: sp] Inl. tvēriens; within g. — tuvu; pa rokai; 2. vara; in the g. of smb. — kāda varā; 3. uztveres spēja; saprašana; it's beyond my g. — es to nespēju aptvert; II v 1. satvert; sagrābt; 2. (at) tvert; to g. at on opportunity — tvert iespēju; 3. aptvert; saprast; I can't g. your meaning — es nevaru saprast, ko jūs ar to gribat teikt; 0

to g. the nettle — ķerties vērsim pie ragiem; to g. at a straw — ķerties pie salmiņa

grasper ['gra: spa] n ierāvējs grasping ['gra: spir]] a mantkārīgs; alkatīgs grass [gra:s] I n 1. zāle; to cut the g. — pļaut zāli; 2. zāliens; keep off the g. ! — nestaigāt pa zālienu!; 3. ganības; to be at g. — 1) ganīties; 2) atrasties atpūtā; būt atvaļinājumā; to send to g. — 1) izlaist ganībās; 2) atlaist no darba; 3) nogāzt no kājām, nogāzt gar zemi; 4. brit. sl. ziņu pienesējs; 5. sl. marihuāna; hašišs; 0 between g. and hay — jaunekļa (jaunības) gados; go to g.! — ej pie velna!; Iet no g. grow under one's feet — nesēdēt, rokas klēpī salikušam; nezaudēt (nešķiest) velti laiku; II v 1. apsēt ar zāli; noklāt ar velēnām; 2. aizaugt ar zāli; 3. ganīties; 4. izlaist ganībās; 5. atgulties zālē; 6. nogāzt no kājām, nogāzt gar zemi; 7. nošaut (putnu)-, 8. izvilkt krastā (zivi)-, 9. sp. pienest ziņas; nodot grass-cutter ['gra: s.kAta] n zālienpļaujma-šīna

grass-cutting ['gra:s,kAtir]] n av. pļaujošs lidojums

grasshopper ['grais.hnpa] n 1. sienāzis; 2. amer. arī sisenis; 3. mii. sl. viegla sakaru lidmašīna; 0 knee-high to a g. — mazs, sīks

grassland ['gra: slaend] n pļava; ganības grass-plot [,gra: s'plot] n zāliens grass-roots [,gra: s'ru: ts] n pilni, (tautas) apakšslāņi; masas; 2. pamats; avots; II a masu-; g. -r. movement — masu kustība grass-snake ['gra: ssneik] n zalktis grass widow [.gra: s'widsu] n salmu atraitne grassy ['ga: si] a zālains grate3 [greit] I n (kamīna) režģis; II v aizrestot (logu) grateb [greit] v 1. rīvēt; 2. šņirkstēt; 3. (on upon) kaitināt; to g. on one's nerves — krist uz nerviem; it ~s on my ear— tas man griež ausīs grateful ['greitfi/1] a 1. pateicīgs; with g. thanks— pateicībā (vēstules nobeigumā) 2. formai, patīkams

gratefulness ['greitfi/lnis] n pateicība grater f'greita] n 1. rīve; 2. tehn. skrāpjvīle

479gratification

gratification [.graetifi'kei/n] n 1. apmieri-nājms; gandarījums; 2. iepriecinājums;

3. novec. atalgojums

gratify ['graetifai] v 1. apmierināt; gandarīt; to g. smb. 's desire — apmierināt kāda vēlēšanos; 2. iepriecināt; 3. izdabāt; to g. smb.'s whines — izdabāt kāda kaprīzēm;

4. novec. atalgot

gratifying ['graetifant]] a iepriecinošs; patīkams

grating" ['greitiiļ] n režģis

grating6 fgreitnj] a 1. ass; griezīgs (par

skaņu)\ 2. kaitinošs gratis ['greitos] I a bezmaksas-; g. ticket —

brīvbiļete; II adv bez maksas; par velti gratitude ['graetitju:d] n pateicība; in g.

(for) — pateicība (par) gratuitous [gre'tju: Has] a 1. bezmaksas-; g. instruction — bezmaksas apmācība;

2. nepelnīts; g. insult — nepelnīts apvainojums

gratuity [gra'tju: sti] n 1. naudas balva; pabalsts; 2. dzeramnauda grave" [greiv] n kaps; 0 to dig one's own g. — rakt pašam sev kapu; to find one's g. — dabūt galu; to have one foot in the g. —būt ar vienu kāju kapā grave5 [greiv] a 1. nopietns; svarigs; g. doubts — nopietnas bažas; 2. draudīgs; smags; g. situation — draudīgs stāvoklis;

3. drūms; bēdīgs; g. news — bēdīgas ziņas;

4. tumšs; drūms (par krāsu)', 5. svarigs; ietekmīgs

grave® [gra:v] n vai. gravis graved [greiv] v (p. graved [greivd]; p. p. graved, graven [greivd, 'greivn]) novec. 1. gravēt; iegriezt; 2. (arī to g. in, on) saglabāt (sirdī, atmiņā) grave-clothes ['greivklauSz] n pl līķauts grave-digger ['greiv.digo] n kapracis gravel ['grasvl] I n 1. grants; 2. zelta smiltis; 3. amer. balasts; 4. med. (urīnpūšļa) akmeņi; II v 1. nograntēt, nobērt ar granti; ~led path — grantēts celiņš; 2. apmulsināt gravel-blind ['graevlblaind] a pusakls gravelly ['graevh] a 1. grantains; 2. nobērt ar granti; 3. čerkstošs (par balsi)

graven sk. graved graveness ['greivms] n nopietnība graver ['greiva] n 1. gravieris; 2. grieznis; kalts Graves'disease [.greivzdi'zi: z] n Bezedova slimība

gravestone ['greivstsun] n kapakmens, kapa

piemineklis graveyard ['greivja: d] n 1. kapsēta; 2. amer. pol. sar. liels noslēpums; this is g. — par to ne vārda; 3. griesti (karjeras ceļā)', 0 g. shift amer. —naktsmaiņa gravid ['graevid] a grūta; to be g. — būt

[grūtniecības] stāvoklī gravidity [gra'viditi] n grūtniecība graving-dock ['greivirjdok] n remontdoks gravitate ['graeviteit] v l.fiz. gravitēt, pievilkties; to g. to the bottom — nogrimt (nosēsties) dibenā; 2. (to, towards) tiekties; to g. to the seaside — tiekties pie jūras gravitation [,graevi'tei/n] n l.jiz. gravitācija, pievilkšanās spēks; law of g. — gravitācijas likums; 2. tiekšanās; tieksme gravitational [.graevi'tei/nl] a gravitācijas-gravity ['graevati] n nopietnība; svarīgums; g. of situation — stāvokļa nopietnība; l.fiz. smagums, gravitāte; centre of g. — smaguma centrs; specific g. — īpatnējais svars gravy ['greivi] n 1. sula, kas cepot izdalās no gaļas; 2. gaļas mērce; 3. amer. sl. viegla peļņa; 0 to board the g. train — ērti iekārtoties; to ride the g. train — grābt naudu; by g. ! — velns parāvis! gravy-boat ['greivibout] n mērces trauks gray [grei] amer. sk. grey graze2 [greiz] v 1. ganīties; 2. ganīt; 3. izmantot par ganībām grazeb [greiz] I n nobrāzums; skramba; II v

1. viegli pieskarties (skart); 2. nobrāzt grazer ['greizs] n 1. dzīvnieks, kas ganās;

2. pl uzganāmie lopi grazier ['greizia] n lopkopis

grease [gri: s] I n 1. (kausēti) tauki; 2. ziede; axle g. — ratu ziede; 3. sar. glaimi; 4. vet. sprēgās; II v 1. ietaukot; 2. notaukot; no-speķot; 3. ieziest; ieeļļot; 0 to g. smb. 's palm — piekukuļot kādu grease-box ['gri: sboks] n eļļas kanniņa

480green

greased [gri:zd] a : like g. lightening —

zibens ātrumā grease-gun ['gri: sgAn] n eļļas spiedne grease-paint ['gri: spemt] n (teātra) grims grease-monkey ['gri:smAnki] n amer. sl.

automehāniķis greaseproof ['gri:spru:f] a tauk-necaurlaidlgs; g. paper — pergamentpaplrs greaser ['gri: za] n 1. eļļotājs; 2. kurinātājs (uz

kuģa); 3. amer. niev. meksikānis grease-remover [,gri:sn'mu:v9] n tauku at-traipotājs

greasy ['gri:zi] a 1. taukains; eļļains; g. hair — taukaini mati; 2. slidens; dubļains (par ceļu); 3. neķītrs; piedauzīgs; 4. pie-glaimīgs; salkans; 0 g. spoon amer. humor, niev. — slikts, lēts restorāns great [greit] I n : the g. — 1) bagātie, bagātnieki; pasaules varenie; 2) lielie rakstnieki, klasiķi; Hal. liels; g. distance — liels attālums; a g. deal — daudz; a g. many — daudzi; g. majority — vairākums; vairums; the g. part — lielākā daļa; to take g. care — ļoti rūpēties; 2. izcils; dižens; g. painter — izcils mākslinieks; 3. svarīgs; ievērojams; G. Powers — lielvalstis; 4. stiprs; spēcīgs; g. pain — stipras sāpes; g. storm — spēcīga vētra; 5. ilgs; ilgstošs; a g. while — ilgu laiku; to live a g. age — nodzīvot līdz sirmam vecumam; 6. sar. lielisks; to have a g. holiday — lieliski pavadīt atvaļinājumu; that's g.! — tas ir lietiski!; 1. predic. (at) pieredzējis; veikls; he is g. at tennis — viņš lieliski spēlē tenisu; 8. predic. (on) lietpratīgs; to be g. on history — lieliski zināt vēsturi; 0 g. dozen — velna ducis; g. god (Heavens)! — ak, Dievs!; g. Scott! — velns parāvis!; no g. shakes — nekas sevišķs; diez kas nav great bilberry [.greit'bilban] n zilenes greatcoat ['greitkaut] n šinelis greater ['greita] a 1. comp. no great II; 2. lielais (ģeogrāfiskajos nosaukumos, piem., Greater London); 3. lielāks; for the g. part — lielākoties great go [.greit'gau] n gala eksāmens (ba-

kalaura grāda iegūšanai Kembridžas un Oksfordas universitātēs) great-grandchild [,greit'graent/aild] n

mazmazbērns great-granddaughter [.greit'graen.do: ta] n

mazmazmeita great-grandfather [.greit'graen d,īa\ 5s] n vecvectēvs

great-grandmother [.greit'graenjnASa] n

vecvecmāte great-grandson [.greit'graensAn] n maz-mazdēls

great-hearted [.greitlia: tid] a augstsirdīgs greatly ['greith] adv ļoti; ievērojami; g. moved — ļoti aizkustināts; I would g. like to come — es ļoti gribētu atnākt greatness ['greitnis] n lielums; diženums greats [greits] n pl gala eksāmeni (bakalaura grāda iegūšanai Kembridžas un Oksfordas universitātēs) greaves® [gri: vz] n pl vēst. lielu aizsargi greavesb [gri: vz] n pl gribas, dradži Grecian ['gri: /n] a (par stilu) grieķu-; grieķisks; 0 G. horse — Trojas zirgs greed [gri:d] n 1. alkatība; mantkārība;

2. rijība, ēdellba greediness ['gri:dims] n 1. alkatība; mantkārība; 2. rijība, ēdellba greedy ['gri:di] a 1. alkatīgs; mantkārīgs;

2. (of) rijīgs, ēdelīgs greedy-guts ['gri: digAts] n brit. sar. rima Greek [gri:k] I n 1. grieķis; grieķiete; 2. grieķu valoda; 0 it's G. to me — man tā ir ķīniešu ābece; II a grieķu-green [gri: n] I n 1. zaļa krāsa; 2. maurs; zāliens (piem. , golfa spēlei); 3. lapotne; 4. pl zaļumi; dārzeņi (kāposti, spināti u. tml.);

5. pl zaļie zari (svētku rotājumiem);

6. jaunība; zaļoksnība; in the g. — spēku plaukumā; 0 do you see any g. in my eye?— vai es liekos tik zaļš (nepieredzējis)?; Hal. zaļš; 2. sazaļojis; 3. (par augļiem) zaļš; nenogatavojies; 4. sar. zaļš, nepieredzējis; g. hand — nepieredzējis cilvēks; 5. spēcīgs; zaļoksnējs; 6. (par uzturu) veģetārs; 7. (par brūci) svaigs; ne-sadzijis; 8. (par zirgu) neiebraukts; 9. bāls;

slimīgs; 0 g. winter — bezsniega ziema; g. with envy — zaļš aiz skaudības; III v

1. zaļot; 2. krāsot zaļā krāsā; 3. sar. piemuļķot; piekrāpt; <= to g. out — dzīt asnus

greenback ['gri: nbaek] n amer. novec. banknote

green belt ['gri: nbelt] n zaļā josla (apkārt pilsētai)

green berets [.gri: n'bereiz] n "zaļās beretes",

ASV desantkaraspēks green-blindness [.griin'blain rfnis] n daltonisms

green cheese ['gri: nt/i: z] n 1. jauns (nenogatavojies) siers; 2. zaļais siers greencloth ['gri: nkloG] n 1. zaļš audekls (uz

galda, biljarda); 2. spēļu galds green crop ['griinkrup] n lauks, zaļbarība greener ['gri: naļ n sar. 1. iesācējs; 2. vientiesis; 3. nesen atbraukušais imigrants greenery ['griinari] n zaļumi green-eyed ['gri: naid] a greizsirdīgs; skaudīgs; 0 the g. -e. monster — greizsirdība green fingers [.gri: n'fiqgaz] n pl brit. sar.

dārzkopja māka greenfly ['gri: nflai] n ent. laputs greengage ['gri: ngeid3] n renklode (plūmju šķirne)

green goods ['griingudz] n pl 1. zaļumi, svaigi dārzeņi; 2. amer. sar. viltota papīrnauda

greengrocer ['griin.grausa] n dārzeņu

(augļu) tirgotājs greengrocery ['gri: n.grausari] n 1. dārzeņu (augļu) tirgotava; 2. zaļumi; dārzeņi; augļi greenhorn ['gri: nho: n] n zaļknābis; 2. amer.

nesen iebraukušais imigrants; 3. iesācējs greenhouse ['gri: nhaus] n siltumnīca greenhouse effect ['gri:nhausi'fekt] n

meteorol. siltumnīcas efekts greening ['griimij] n pavasara plaukums;

jaunības atgriešanās; atjaunotne greenish ['gri: m/] a zaļgans green light [.gri: n'lait] n 1. (luksofora) zaļā

gaisma; 2. atļauja rīkoties; "zaļais ceļš" greenroom ['gri:nrum] n 1. aktiertelpa;

2. negatavās produkcijas noliktava (fabrikā)

greenstuff? ['gri: nstAfs] n pl zaļumi; dārzeņi green tee [.gri: n'ti:] n zaļā tēja green thumb [,gri: n'GAm] n amer. dārzkopja māka

greenwood ['gri: nwud] n formāl. mežs greet [gri: t] v 1. sveikt; sveicināt; 2. sagaidīt (ar saucieniem; aplausiem); 3. pavērties (skatienam) greeting ['gri: tīt]] n 1. sveiciens; to exchange ~s — apmainīties sveicieniem; 2. apsveikums; ~s telegram— apsveikuma telegramma gregarious [gri'gearias] a 1. bara-;

g. animal — bara dzīvnieks; 2. sabiedrisks Gregorian [gri'goirian] a gregoriāņu-; G. calendar — gregoriāņu kalendārs; G. style—jaunais stils gremlin ['gremlin] n sar. 1. gremlins; ļauns gars (kas nes nelaimi lidotājam); 2. iesācējs; 3. slaists

grenade [gri'neid] n 1. granāta; 2. ugunsdzēšamais aparāts, ugunsdzēsis grenadier [.grena'dia] n grenadieris grenadine [.grena'di: n] n granātābolu sīrups grew sk. grow

grey [grei] I n 1. pelēka krāsa; 2. pelēks audums; to dress in g. — tērpties pelēkā; 3. sirmums; 4. sirmis; 5. krēsla; II a 1. pelēks; 2. sirms; to turn g. — nosirmot; 3. apmācies, nomācies; 4. drūms; nomākts; the future looks g. — nākotne rādās drūma; 0 g. market — utenis (tirgus); III v 1. kļūt pelēkam; 2. nosirmot grey area [grei'eana] n 1. pelēkā zona, kaut kas vidējs, ne šis, ne tas; 2. daļēja bezdarba rajons

greybeard ['greibiad] n formāl. vecis; sirmbārdis

greycoat ['greikaut] n 1. kareivis pelēkā šinelī; 2. amer. vēst. dienvidnieku armijas kareivis (1861-1865. g. pilsoņkara laikā ASV)

grey eminence [.grei'eminans] n 1. vēst. "pelēkā eminence", "pelēkais kardināls"

(kardinālam Rišeljē tuvu stāvoša cilvēka iesauka); 2. pārn. ietekmīgs aizkulišu darbonisgripe

grey-haired [.greilieod] a sirms greyhound ['greihaund] n 1. kurts; 2. ātrgaitas okeāna tvaikonis greyish ['greu/] a 1. pelēcīgs; 2. iesirms grey matter ['grei,masts] n 1. (smadzeņu)

pelēkā viela; 2. sar. prāts; smadzenes grey zone [.grei'zsun] n pol., mii. "pelēkā zona"

grid [grid] n 1. režģis; 2. rad. tīkliņš; 3. koordinātu tīkls; 4. el. energosistēma; 5. sk. gridiron griddle ['gndl] n panna (ar rokturi) gridiron ['gnd.aian] n 1. restes (gaļas cepšanai); 2. amer. futbollaukums; 3. rezerves daļu un remontinstrumentu komplekts; to be on the g. — sēdēt kā uz karstām oglēm grief [gri: f] n 1. bēdas; skumjas; 2. nelaime; posts; to bring to g. — novest postā; to come to g. — nokļūt nelaimē; piedzīvot neveiksmi; 0 good g.! — ak Dievs! (izsaka pārsteigumu) grievance ['griivns] n 1. sūdzība; g. committee— konfliktu komisija; redress of ~s amer. — sūdzību izskatīšana un apmierināšana; what is your g. ? — par ko sūdzaties?; 2. aizvainojums; pārestība; to nurse g. —turēt ļaunu prātu grieve [gri:v] v 1 .(at,for) bēdāties; skumt;

2. skumdināt; sāpināt grievous ['griivas] a 1. bēdīgs; skumjš; 2. mokošs; smags; g. pain — mokošas sāpes; 3. jur. smags; g. bodily harm — smagi miesas bojājumi griffin ['grifin] n mit. grifs griffon ['grifan] sk. griffin grifter ['gnfta] n amer. sar. blēdis, krāpnieks grill [gnl] Irti. grils (restes gaļas cepšanai); 2. uz grila cepta gaļa; 3. sk. grill-room; II v 1. cept uz grila; 2. (par sauli) cepināt, karsēt; 3. cepināties (saule); 4. sar. bargi pratināt

grille [gnl] n (loga, durvju) režģis grill-room ['gnlrum] n grilzāle (kur gaļu cep

apmeklētāju klātbūtnē) grim [grim] a 1. bargs; nežēlīgs; g struggle — nežēlīga cīņa; 2. nelokāms; with g. determination— nelokāmā apņēmībā;

3. sar. drūms; g. humour — drūms humors; 0 to hang (hold) like g. death — dzelžaini ieķerties

grimace [gn'meis] I n grimase; II v vaibstities grim [graim] I n netīrumi; kvēpi; II v notraipīt, notašķīt grimy ['graimi] a netīrs; nokvēpis grin [grin] I n plats smaids; II v plati smaidīt;

0 to g. and bear it — pacietīgi panest grind [graind] I n 1. malums; 2. smags, vienmuļš darbs; it's a frightful g.! — tas ir katorgas darbs!; 3. amer. zubiītājs; 4. brit. sl. mīlēšanās; 5. sl. dibena grozīšana (dejā); II v (p. un p. p. ground [graund]) 1. [-[sa]-malt;-] {+[sa]- malt;+} saberzt (pulverī); 2. asināt; trīt; 3. slīpēt (dimantus); 4. griezt rokturi; griezt leijerkasti; 5. (at) sar. cītīgi strādāt; 6. (at, for) amer. zubrit; 7. brit. sl. mīlēties; 8. sl. grozīt dibenu (dejā); <=> to g. down — 1) samalt; saberzt; 2) samalties; saberzties; 3) nomocīt; izvārdzināt; to g. out — ar mokām izdarīt; izmocīt; 0 to g. one's teeth — griezt zobus; to g. to a halt — spēji nobremzēt; to have an axe to g. — dzīties pēc pašlabuma grinder ['grainds] n 1. (kafijas) dzirnaviņas; 2. dzeroklis; 3. pl humor, zobi; 4. sar. liela sviestmaize; 5. pl radio sprakšķi grindstone ['grainr/staun] n galoda; tecīla; 0 to hold (keep, put) smb. 's nose to the g. —izdzīt (nostrādināt) kādu gringo ['gnrjgsu] n (pl gringos ['griqgauz]) niev. gringo, ārzemnieks, sev. anglis (vai amerikānis) (lieto Latīņamerikā) grip [grip] Irti. tvēriens; close g. — dzelžains tvēriens; to come to ~s — 1) (par cīkstoņiem) saķerties; 2) pārn. nopietni ķerties; to come to ~s with a problem — nopietni ķerties pie jautājuma; 2. vara; kontrole; to take a g. of oneself — saņemties; 3. izpratne; good g. of the situation — laba situācijas izpratne; 4. rokturis; 5. amer. ceļasoma; 6. tehn. spīle; skava; 7. pl sp. hanteles; II v 1. [cieši] satvert;

2. izprast; aptvert; 3. saistīt (uzmanību)-, ~ping story — saistošs stāsts gripe8 [graip] n 1. tvēriens; 2. pl sar. graizes

gripeb [graip] sl. I n gaušanās, sūrošanās; II

v gausties, sūroties griper ['graipa] n sl. īgņa grippe [gnp] n med. gripa gripper ['gripa] n liela spiedpoga (apģērbā) gripsack ['gripsaek] n amar. ceļasoma grisly ['gnzli] a šaušalīgs grist [grist] n novec. graudi malšanai; 0 to bring g. to the mill— nest peļņu; nest labumu

gristle ['grisl] a anat. skrimslis; 0 in the g. —

nenobriedis grit [grit] In l. smilts; grants; 2. sar. rakstura stingrība; he's got g. — viņam pietiks izturibas; 0 to put g. in the machine — mest sprunguļus ceļā; II v čirkstēt; šņirkstēt; 0 to g. one's teeth — sakost zobus grits [gnts] n pl auzu putraimi; rupji auzu milti

gritty ['gnti] a 1. smilšains; grantains; 2. sar.

stingrs; izturīgs grizzle ['gnzl] v brit. sar, niķoties, gražoties grizzled ['gnzld] a sirms; nosirmojis grizzly ['gnzh] n

(arī g. bear) grizlilācis,

pelēkais lācis (Ziemeļamerikā) groan [graun] I n 1. vaids; 2. čīkstoņa;

3. (neapmierinātības) murdoņa (zālē u. tml.); II v 1. vaidēt; stenēt; 2. (par durvīm u. tml.) čīkstēt; 3. līkt (no smaguma); the table ~ed with food — galds vai lūza no ēdienu pārpilnības;

4. izdvest; <=> to g. down— apklusināt (runātāju)

groats [grauts] n pl putraimi grocer ['grausa] n pārtikas (bakalejas) preču tirgotājs

groceries ['grausanz] n pl pārtikas (bakalejas) preces

grocery ['graus an] n pārtikas preču veikals grog [grog] n groks

groggy f'grogi] a sar. 1. nedrošs uz kājām

(piem. , pēc slimības); 2. grīļīgs; ļodzīgs grog-shop ['grog/op] n vīna veikals groin [grain] n 1. anat. cirksnis; 2. arh. krusta velve

groom [gru:m, grum] I n 1. zirgu puisis;

2. līgavainis; Uvi. kopt (zirgu)-, 2. rūpīgi

kopt; well ~ed — smalks, elegants; 3. (for) gatavot (karjerai) groomsman ['gruimzman, grumzman] n līgavaiņa vedējs groove" [gru:v] n 1. rieva; grope; 2. ieradums, rutīna; to g. into a g. — ieiet ierastajās sliedēs; 3. tehn. veidrieva; kalibrs; II v iegriezt rievu; gropēt; the river has ~d itself through — upe izlauzusi sev ceļu grooveb [gru: v] sl. I n 1. kaifs (piem., klausoties mūziku); 2. kaifīga lietiņa; 0 in the g. — 1) (modes prasību u. tml.) līmenī; 2) pilnīgā kārtībā; II v 1. kaifot (piem., klausoties mūziku); 2. draudzēties; saieties groover ['gru: va] n sl. kaifīgs zēns groovy ['gru: vi] a sl. kaifīgs grope [graup] v 1. iet taustoties; 2. (for) taustīt (piem., kabatās); 3. (after, for) meklēt; to g. after the truth — meklēt patiesību; 4. sl. grābstīties (gar kādu) gropingly ['graupiijgli] adv taustoties gross" [graus] n gross (12 duču) grossb [graus] I n 1. masa; in [the] g. — 1) vairumā; 2) visumā; II a 1. resns; tukls; 2. liels; prāvs; 3. (par augiem) biezs, kupls; 4. (par barību) vienkāršs; trekns; 5. rupjš; neķītrs; g. language — lamas; 6. uzkrītošs; g. blunder — rupja kļūda; 7. bruto-; g. weight — bruto svars; g. national product ek. — valsts kopražojums; 0 to g. out — nolamāt

gross-out ['grausaut] n sar. nekaunība grotesque [grav'tesk] I n groteska; II a gro-tesks

grotto ['grotau] n (pl grottoes, grottos

['grotauz]) grota grotty ['groti] a sl. 1. pretīgs; neķītrs; 2. nekam nederīgs grouch [graut/] In 1.īgnums; 2.īgņa; II v īgņoties

ground" [graund] In 1.zeme; to fall to the g. — 1) nokrist zemē; 2) pārn. (par cerībām, plāniem u. tml.) izjukt, sabrukt; to get off the g. — 1) atrauties no zemes; pacelties gaisā; 2) sākt darboties; to take g. — piezemēties; 2. augsne, zeme; grunts;

fertile g. — auglīga augsne; to break [fresh]

484ground-to-air

g. — 1) uzplēst atmatu; 2) pārn. lauzt jaunus ceļus; 3. zemes gabals; (sporta) laukams; 4. jūras dibens; to take the g. — uzskriet uz sēkļa; 5. apvidus; vieta; to cover g. — 1) noiet ceļa gabalu; 2) pārn. aptvert plašu jautājumu loku; 6.pl paries, dārzs; 7. pl padibenes; (kafijas) biezumi; 8. pamats; iemesls; on the g. of smth. — 1) pamatojoties uz kaut ko; 2) aizbildinoties ar kaut ko;I have ~s for thinking that... — man ir pamats domāt, ka...; on what ~s do you say that? — kāds jums pamats tā runāt?; 9. glezn. gruntējums; fons; 10. mūz. tēma; 11. el. iezemējums; 0 to be on one's own g. — būt savā elementā; to cut the g. from under smb. 's feet — izsist kādam pamatu zem kājām; down to the g. — pilnībā; visādā ziņā; to fall on stony g. — krist neauglīgā augsnē; to find common g. — atrast kopēju valodu; forbidden g. — aizliegts temats; to gain (gather, get) g. — 1) mil. virzīties uz priekšu, ieņemt teritoriju; 2) gūt panākumus; 3) izplatīties; to give g. — atkāpties; to hold one's g. —

neatkāpties no sava; palikt pie sava; to level to the g. — nolīdzināt līdz ar zemi; noslaucīt no zemes virsas; to lose g. — 1) mii. tikt atsviestam; 2) zaudēt ietekmi; to shift one's g— mainīt nostāju (strīdā, diskusijā); to tread on delicate g. — skart kutelīgu tematu; II v 1. uzskriet uz sēkļa; l.jūrn. piestāt krastā; 3. atstādināt (pilotu) no lidojumiem; atskaitīt no lidojošā sastāva; 4. atskaitīt no flotes; 5. atņemt autovadītāja tiesības; neļaut (pusaudzim) vadīt automašīnu; 6. aizliegt (kosmosa kuģim) startēt; 7. pamatot; 8. glezn. gruntēt; 9. el. iezemēt; 10. piezemēties groundb sk. grind II ground-bait ['graundbeitļ n gruntsēsma ground-colour ['graundkAla] n glezn.

gruntējums ground control ['graundkan'trsul] n vadība

(vadīšana) no Zemes ground-controlled ['graundkan'trauld] a (par kosmosa kuģi, raķeti) no Zemes vadīts

ground-crew ['graundkru:] n zemes personāls

grounded ['graundid] a 1. (par pilotu) atstādināts no lidojumiem; atskaitīts no lidojošā sastāva; 2. atskaitīts no flotes; 3. zaudējis autvadītāja tiesības; 4. el. iezemēts; 5. av. lidotnespējīgs (meteoroloģisko apstākļu dēļ); 6. pamatots ground effect machine [graundifektma'/i: n]

n transportlīdzeklis uz gaisa spilvena ground-floor [.graun dfh:] n apakšējais stāvs; 0 to be (get) in on the g. -f. — 1) saņemt akcijas uz vienlīdzības pamatiem; 2) ieņemt vienlīdzīgu stāvokli; 3) nonākt izdevīgā stāvoklī ground fog [.graund'fog] n klājeniskā migla ground forces ['graund.fa: siz] n pl mii.

sauszemes karaspēks grounding ['graundii]] n sagatavotība; priekšzināšanas; good g. in English grammar— labas priekšzināšanas angļu gramatikā

groundless ['graondlis] a nepamatots; g.

suspicions — nepamatotas aizdomas ground level ['graund,Ievai] n zemes līmenis; to be on the g. 1. — būt (atrasties) pirmajā stāvā groundling ['graundh»]] n 1. gruntszivs;

grundulis; 2. klājaugs ground-meat ['graundmi: t] n maltā gaļa ground-nut ['graundnAt] n zemesrieksts ground-plan ['graundplaen] n 1. (ēkas) pirmā

stāva plāns; 2. sagatavošanas plāns ground-rent ['graundrent] n zemes rente ground rules ['graundru: lz] n pl sp. spēles galvenie noteikumi; 2. (uzvedības) pamatnoteikumi; (savstarpējo attiecību) pamatprincipi

groundsman ['graundzman] n brit. sportlau-

kuma kopējs ground-swell ['graundswel] n 1. gruntsviļņi; 2. kuģa šķelts vilnis 3. tuvējā negaisa straujas pārmaiņas pazīmes; 4. masveida pacēlums; (kandidāta u. tml.) plašs sabiedrisks atbalsts ground-to-air [guided] missile ['graunc/ ,t3ea('gaidid)'misail] n mii. "zeme- gaiss"

tipa [vadāmā] raķete ground-to-ground [guided] missile

['graundta'graund('gaidid)'misail] n mil. "zeme-zeme" tipa [vadāma] raķete ground truth collection ['graundtru:0 ka'lek/an] n zemes dispečerdienests

(lidostā)

ground-water ['graund,wa:ta] n gruntsūdens

groundwork ['graundw3: k] n pārn. pamats;

bāze; sagatavošanas darbs ground zero [.graund'ziarau] n (atomsprā-

dziena) centrs group [gru:p] I n 1. grupa; 2. grupējums; frakcija; 3. pl (sabiedrības) aprindas; slāņi; business ~s— veikalnieku (komersantu) aprindas; 4. (popmūziķu) grupa; 5. ķīm. radikālis; II v 1. grupēt; 3. klasificēt; grupēt group captain [,gru: p'kaeptin] n aviācijas

pulkvedis (Anglijā) grouper8 ['gru: pa] n jūras asaris grouperb ['gru: pa] n amer i grupveida terapijas dalībnieks groupie ['gru:pi] n sl. 1. popgrupu pielūdzēja;

2. popdziedātāja grouping ['gru: pit]] n grupēšana groupment ['gru: pmant] n grupējums group practice [,gru:p'praektis] n (ārstu)

grupveida prakse groups [gru: ps] n pl sp. priekšsacīkstes group therapy [,gru: p'Qerapi] n grupveida

psihoterapija groupthink ['gru: p0ii]k] n niev. šabloniska

domāšana; personisku uzskatu trūkums group-verb ['gru: pv3: b] n gram, vārdkopas verbs

grouse3 [graus] n (pl grouse [graus]) rubenis; black g. — teteris; white g. — lauku irbe; hazel g. —meža irbe; wood g. —mednis grouseb [graus] sar. I n īgņa; II v īgņoties grout [graut] I n java; II v aizjavot grove [grauv] n birzs, birztala grovel f'gTDvl] v zemoties; līst uz vedara grow [grau] v (p. grew [gru:]; p. p. grown [graun]) 1. augt; pieaugt; palielināties; pastiprināties; to g. in experience — iegūt pieredzi; 3. (darbības vārds-saitiņa) kļūt; to

g. old — novecot; to g. worse — pasliktināties; 4. audzēt; kultivēt; 5. ataudzēt (bārdu, matus)-, <= to g. away from — atsvešināties; to g. down — samazināties; saīsināties; to g. into — 1) izaugt (piem., par jaunekli)', 2) izaugt (no drēbēm)-, to g. on — patikt arvien vairāk; to g. out of — 1) izaugt (no drēbēm)', 2) atradināties; to g. out of bad habit — atmest sliktu paradumu; 3) pāraugt; pārtapt; to g. over — aizaugt; to g. up — 1) izaugt; pieaugt; 2) (par paražām) rasties grower ['graus] n 1. dārzkopis; augļkopis;

2. augs; fast g. — ātraudzīgs augs growing ['grauir]] I n 1. augšana; 2. audzēšana; g. of bees — biškopība; g. of grapes — vīnogu audzēšana; II a 1. augošs; 2. audzelīgs; auglīgs; g. weather — auglīgs laiks

growing pain ['grauirjpeinz] n pl 1 .med. neiralģiskas sāpes bērna vecumā; 2. augšanas grūtības growl [graul] I n 1. rūkšana; ņurdēšana; 2. (pērkona) dārdi, dārdoņa; II v 1. rūkt; ņurdēt; 2. (par pērkonu) dārdēt; 3. (arī to g. out) atņurdēt growler ['graula] n 1. rūcošs (ņurdošs) suns;

2. īgņa

grown4 [graun] a pieaudzis; g. man — pieaudzis cilvēks grownb sk. grow

grown-up I n ['graunAp] pieaudzis cilvēks,

pieaugušais; II a [.graun'Ap] pieaudzis growth [grauG] n 1. augšana; attīstība; rapid g. of economy — ekonomikas strauja attīstība; 2. (in) pieaugums; palielināšanās; g. in population — iedzīvotāju pieaugums;

3. audzēšana; kultivēšana; oranges of Spanish g. — Spānijā audzēti apelsīni;

4. jaunaudze, atauga; 5. (baktēriju) kultūra; 6. med. audzējs; malignant g. — ļaundabīgs audzējs

growth company ['grauG,kAmpani] n ek.

strauji augoša kompānija growth ring ['grauGnr]] n gadskārta groyne, groin [gram] n viļņlauzis grub3 [grAb] n kūniņa

grubb [grAb] v 1. uzrakt; 2. (up) izrakt; izlauzt (celmus)', to g. up weeds — izravēt nezāles; 3. rakņāties; urķēties grubc [grAb] sar. ēdiens; ēdmaņa grubbing-hoe ['grAbirjhsu] n kaplis grubby ['grAbi] a netīrs; nevīžīgs grudge [grAd3] I n nenovīdība; nepatika; to bear a g. — turēt ļaunu prātu; II v nenovēlēt; noskaust; to g. no pains — nežēlot pūļu

grudging ['grAd3it]] a nenovēlīgs; skops;

g. praise — skopa uzslava grudgingly ['grAd^gli] adv nelabprāt; negribot

gruel ['gru: al] n auzu tume

gruelling ['gruialnj] a nogurdinošs; g. race —

nogurdinošs skrējiens gruesome ['gru: ssm] a šaušalīgs gruff [gTAf] a 1. parupjš; skarbs; 2. (par balsi) piesmacis

grumble ['grAmbl] Inl. kurnēšana; žēlošanās; 2. īgns noskaņojums; 3. (pērkona) dārdoņa; II v 1. (at, about)

kurnēt; žēloties; 2. (par pērkonu) dārdēt grumbler ['grAmbta] n īgņa grume [gru: m] n med. asiņu receklis grumpy ['grAmpi] a īdzīgs grungy ['grAnd3i] a amer. sar. draņķīgs; rie-beklīgs

grunt3 [grAnt] Inl. rukšķēšana; 2. ņurdēšana; II v 1. rukšķēt; 2. [no]ņurdēt gruntb [grAnt] n amer. sar. kājnieks, jūras

kājnieku kareivis gryphon [grifn] sk. griffin guano ['gwa: nsu] n gvano guarantee [.gaeran'ti:] I n 1. garantija; galvojums; 2. aizmaksa; 3. galvotājs; II v 1. garantēt; galvot; 2. (against) apdrošināt guarantor [.gaeran'to:] n galvotājs guaranty ['gaeranti] n jur. garantija; galvojums

guard [ga: d] I n 1. modrība; to be on one's g. — būt modram (piesardzīgam); to catch smb. off his g. — pārsteigt kādu; to put smb. off his g. — vājināt kāda modrību; to put smb. on his g. — brīdināt kādu; darīt kādu uzmanīgu; 2. sardze; g. of ho-

nour— goda sardze; the changing of the g. —sardzes maiņa (pie Bakimgemas pils)', to mount g. — stāties sardzē; to relieve g. —nomainīt sardzi; to stand g. —stāvēt sardzē; 3. sardzesvīrs; 4. pl gvarde; colonel of the ~s — gvardes pulkvedis; 5. (vilciena) pavadonis; 6. sp. aizsargpozīcija; II v

1. apsargāt; 2. [aiz] sargāt; to g. one's reputation — sargāt savu reputāciju; 3. apvaldīt (jūtas u. tml.)\ = to g. against — sargāties

guard-boat ['ga: dbsut] n sargkuģis guard duty ['ga: d,dju: ti] n mii. sardzes dienests

guarded ['ga: did] a piesardzīgs guard-house ['ga:dhaus] n sardzes telpa guardian ['ga: disn] n 1. aizbildnis; 2. pārn.

sargs; g. angel — sargeņģelis guardianship ['ga:dian/ip] n jur. aizbildniecība

guardrail ['ga: dreil] n margas guard-room [ga: drum] sk. guard-house guard-ship ['ga: d/ip] n sardzes kuģis guardsman ['ga: dzman] n gvards guard's van ['ga: dzvaen] n bagāžas vagons Guatemalan [.gwaeti'ma: tan] I n gvatema-

lietis; gvatemaliete; II a gvatemaliešu-guava ['gwa: vs] n guava gudgeon3 ['gAd3an] n 1. grundulis; 2. vientiesis; 0 to swallow the g. — uzķerties uz makšķeres

gudgeonb ['gAd3an] n tehn. 1. ass; 2. rēdze; tapa

guelder-rose [.gekta'rauz] n irbenājs guerilla [ga'nta] n 1. partizāns; geriļja; 2. (arī

g. war) partizānu karš guerrilla sk. guerilla

guess [ges] Inl. minējums; by g. —uz labu laimi; 2. aptuvens aprēķins; II v 1. minēt;

2. uzminēt; 3. amer. sar. domāt; uzskatīt; I g. your are right — liekas, jums ir taisnība; 0 it's anybody's g. — tas vēl nav zināms; to keep smb. ~ing — turēt kādu neziņā; to miss one's g. — kļūdīties, neuzminēt; your g. is as good as mine — esmu tikpat gudrs kā jūs

guesswork ['gesw3: k] n minējums guest [gest] n viesi; paying g. — pansionārs

487guest-house

guest-house ['gesthaus] n viesnīca; pansionāts

guest-night ['gestnait] n viesības, pieņemšana

(klubā, koledža) guest-room ['gestrum] n istaba viesiem

(pārnakšņošanai) guest worker ['gest,w3: ko] n viesstrādnieks guffaw [gA'fo:] I n skaļi smiekh, zirgošanās;

H v skaļi smieties, zirgoties guidance ['gaidans] n 1. vadība; under the g. of — vadībā; 2. padoms; ieteikums; career g. — profesionālā orientācija guide [gaid] I n 1. pavadonis; gids; 2. virzītājs; padomdevējs; instinct is not always a good g. — ne vienmēr var paļauties uz instinktu; 3. ceļvedis; rokasgrāmata; 4. tehn. virzošā detaļa; 0 as

a rough g. — orientējoši; II v 1. vest; būt par pavadoni; 2. vadīt; virzīt; to be ~d (by) — vadīties guide book ['gaidbuk] n ceļvedis (grāmata) guided missile [.gaidid'misail] n vadāmais šāviņš

guideline ['gaidlam] n direktīva, vadošais

norādījums guide-mark ['gaidma: k] n atzīme, iezīme guided-post ['gaidpoust] n ceļrādis guild [gild] n ģilde guilder ['gildo] n vēst. guldenis guildhall ['gildho: 1] n 1. rātsnams (Londonā);

2. vēst. ģildes zāle guile [gail] n viltība, viltus guileful ['gailfvl] a viltīgs; nodevīgs guileless ['gailhs] a vaļsirdīgs; vientiesīgs guillotine [.gib'ti: n] I n 1. giljotīna; 2. papīra griežamā mašīna; 3. ķirurģisks instruments mandeļu operēšanai; 4. pari, debašu pārtraukšana; stingrs reglaments; II v 1. giljo-tinēt; 2. pari, pārtraukt debates guilt [gilt] n vaina guiltiness ['giltinis] n vainīgums guiltless ['giltlis] a 1. (of) nevainīgs; 2. nezinošs; neprotošs; to be g. of Greek — neprast grieķu valodu guilty ['gilta] a 1. (of) vainīgs; to find g. jur. —atzīt par vainīgu; to plead g. jur. — atzīt savu vainu; to plead not g.jur. — noliegt savu vainu; 2. (par izskatu) vainīgs;

g. conscience — netīra sirdsapziņa; 0 g. big sl. —ķertais guinea ['gini] n gineja (21 šiliņš) guinea-fowl ['ginifaul] n pērļu vistiņa guinea-pig ['ginipig] n 1. jūras cūciņa;

2. pārn. izmēģinājuma trusītis

guise [gaiz] n maska, maskējums; under the

g. of friendship — izliekoties par draugu guitara [gi'ta:] n ģitāra gulch [gAlt/] n amer. dziļa aiza gulden ['guldan] n guldenis (Nīderlandes

naudas vienība) gulf [gAlf] n 1. jūras līcis; 2. bezdibenis;

3. atvars 4. (dziļa) atšķirība uzskatos; 5. stud. sar. diploms bez izcilības

guli8 [gAl] n kaija

gullb [gAl] I n muļķis; vientiesis; II v piemuļķot gullet ['gAlit] n barības vads gullibility [.gAbbibti] n lētticība gullible ['gAbbl] a lētticīgs gully ['gAh] n 1. ieplaka; 2. novadgrāvis gulp [gAlp] I n liels maks; at one g. — vienā paņēmienā; II v 1. rit; 2. apvaldīt (satraukumu); norit (asaras); = g. down — norīt guma [gAm] n (parasti pl) smaganas gumb [gAm] I n 1. gumija; g. arabic — gumiarabiks; g. elastic — kaučuks; 2. (kauleņkoku) sveķi; 3. sveķkoks; 4. līme; 5. posa (acu kaktiņos); 6. košļājamā gumija; 7. ledene; 8. pl amer. galošas; II v 1. izdalīt sveķus; 2. salīmēt; 3. salipt; = to g. up sar. — aizkavēt; nobremzēt gumboil ['gAmboil] n smaganu sastrutojums gumboots ['gAmbu: ts] n pl gumijas zābaki gumdrop ['gAmdrup] n amer. apaļa ledene gummy ['gAmi] a 1. lipīgs; 2. sveķains gumption ['gAmp/n] n sar. apķērība, ap-sviedība; use your g. ! — kustini smadzenes!

gumshoe ['gAm/u:] amer. I n 1. galoša; 2.pl kedas; puskedas; 3. sl. [slepenpolicists; špiks; n v lavīties gum-tree ['gAmtri:] n sveķkoks; 0 up a g. -

t. — strupceļā; ķezā gun [gAn] Irti. lielgabals; 2. šautene; double-barelled g. — divstobrene; sporting g. —

medību bise; starting g. sp. — starta pistole; 3. amer. sar. revolveris; 4. sl. miesassargs; 5. sl. algots slepkava; bandīts; 0 a big g. — liels vīrs; great ~s! — velns parāvis!; to blow great ~s— aurot (par vēju); to spike smb. 's ~s — izjaukt kāda plānus; to stick to one's ~s — palikt pie sava; neatkāpties no sava; II v 1. šaut; 2. mii. apšaudīt; = to g. down —nošaut; to g. for — griezt zobus (uz kādu) gunboat ['gAnbaut] n 1.lielgaballaiva; 2.pl amer. humor, kara flote; 0 g. diplomacy — draudu diplomātija gun-carriage ['gAn,kaend3] n mii. lafete gun-cotton ['gAn.kotn] n piroksilīns guncrew ['gAnkru:] n lielgabala apkalpe gundog ['gAndog] n medību suns gunfire ['gAnfaia] n artilērijas uguns gun-layer ['gAnJeia] rt mii. tēmētājs gun-lock ['gAnlnk] n šautenes aizslēgs gunman ['gAtiman] n bruņots noziedznieks

(bandīts); terorists gunner f'gAna] n 1. artilērists; 2. ložmetējnieks; 3. av. strēlnieks gunnery ['gAnan] n 1. artilērija; 2. artilērijas apšaude

gunny ['gAni] n rupjš maisaudekls

gunplay ['gAnplei] n apšaude

gunpoint f'gAnpoint] n : to hold smb. at

g. —turēt kādu uz grauda gunpowder ['gAn,pauda] n šaujampulveris gun-runner ['gAiuwna] n ieroču piegādātājs gun-running ['gAiuwnn]] n nelikumīga ieroču piegāde gunship ['gAn/ip] n mil. apbruņots helikopters

gunshot ['gAn/ot] n 1. šāviena attālums;

within g. — šāviena attālumā; 2. šāviens gunshy ['gAn/ai] a tāds, kas baidās no šāvieniem (par medību suņiem) gunslinger ['gAnslirjga] n sar. 1. veikls šāvējs; 2. bruņots bandīts gunsmith ['gAnsmiG] n ieroču kalējs; ieroču meistars

gunstock ['g/vnstūk] n (šautenes) spals gunwale ['gAnl] n jūrn. margapmale guppy [gApi] n ihtiol. gupija

gurgle ['g3: gl] I n burbuļošana; II v burbuļot guru ['guru:] n 1. guru; garigais vadonis; 2. sar. spīdeklis; vadošā figūra; 3. humor. psihiatrs

gush [gA/] I n 1. šļāciens; strūkla; straume; g. of blood — asiņu straume; g. of rain — lietusgāze; 2. (jūtu) izpaudums; g. of anger — dusmu uzkliesmojums; g. of tears — asaru straume; II v 1. izšļākties; izplūst; 2. jūsmot

gusher ['gA/s] n 1. jūsmotājs; 2. naftas strūkla

gushing ['gA/irj] a 1. šļācošs; plūstošs; g. mountain streams — kalnu strauti; 2. pārliecīgs; pārmērīgs; g. compliments — nebeidzami komplimenti gusset ['gAsit] n 1. ķīļveida ielaidums (kleitā); 2. uzstūris

gussy up [.gAsi Ap] v 1. uzposties, uzcirsties; 2. nodarboties ar izskaistinājumiem (arhitektūrā u. tml.) gust [gAst] n 1. (vēja) brāzma; (lietus) gāzma;

2. (jūtu) uzliesmojums gusto ['gAStau] n bauda; patika (darot kaut ko); with g. — ar lielu baudu (aizrautību) gusty ['gAsti] a brāzmains, vētrains gut [gAt] I n 1. zarna; blind g. — aklā zarna; little (small) ~s — tievās zarnas; 2. pl zarnas, iekšas; 3. med. ketguts; 4. (mūzikas instrumenta) stīga; 5. pl sar. saturs, būtība; his speech has no ~s— viņa runa bija nepārliecinoša; 6. pl sar. vīrišķība; raksturs; gribasspēks; man with plenty of ~s — stipras gribas cilvēks; 0 to hate smb. 's ~s sl. — ienīst kādu līdz nāvei; to sweat one's ~s out — līst vai no ādas laukā; to tear the ~s out of smb. — izsūkt kādam visus spēkus; to tear the ~s out of smth. — iznīdēt būtisko; noplicināt; II a sar. 1. iekšķīgs; instinktīvs; g. reaction — instinktīva reakcija; 2. būtiski svarīgs; vitāls; g. issues — būtiski jautājumi; III v 1. izņemt iekšas; izķidāt; 2. izpostīt; ~ted by fire— izdedzis (ugunsgrēkā); 3. izprast; apjēgt (ātri pārlasot); 4. sar. rīt gutsy ['gAtsi] a sar. 1. drosmīgs; apņēmīgs; nekaunīgs; 2. stiprs; stingrs

gutta-percha [,gAta'p3: t/a] n gutaperča gutter® ['gAta] n 1. noteka; 2. notekcaurule;

3. (sabiedrības) padibenes gutterb ['gAta] v (par sveci) notecēt gutter press [.gAta'pres] n bulvārprese guttersnipe ['gAtasnaip] n 1. graustu bērns; ielaspuika; 2. amer. sar. biržā nereģistrēts mākleris

guttural ['gAtaral] a (par skaņu) gutulārs; rīkles-

gutty ['gAti] a sar. 1. izaicinošs; pārdrošs; 2. būtiski svarigs; 3. jaudīgs (par automašīnu)

guv [gAv] n brit. sl. tēvocis (uzrunā)

guvnor ['gAvna] n brit. sl. šefs

guy [gai] I/zl. putnubiedēklis; 2. amer.

sar. puisis; zeņķis; II v zoboties; izsmiet guzzle [gAzl] v (kāri) rit (vai dzert) guzzler ['gAzla] n rima; žūpa gym [d3im] n sar. saīs. no gymnasium,

gymnastics gymnasium [d3im'neiziam] n 1. vingrošanas

zāle; 2. ģimnāzija gymnast [^īmnaest] « vingrotājs gymnastic ['d3imnaestik] a vingrošanas-

gymnastics [d3im'naestiks] n vingrošana; remedial g. — ārstnieciskā vingrošana gym-shoes ['d3im,/u: z] n pl viegli sporta apavi

gynaecological [.gainika'ltx^ikl] a ginekoloģisks

gynaecologist [,gaim'kt>lad3ist] n ginekologs gynaecology [,gaini'kt)lad3i] n ginekoloģija gynecopathy [.gairu'knpaBi] n med. sieviešu slimība

gyp [d3ip] v amer. sar. piekrāpt, piešmaukt gypsum [Ripsam] n ģipsis; g. board — ģipša

panelis Gypsy ['d3ipsi] sk. Gipsy gypsy cab [^īpsikaeb] n amer. pastāvīgas stāvvietas taksometrs (bez tiesībām uzņemt pasažierus citās vietās) gyrate [d3ai'reit] v griezties; riņķot gyration [,d3ai'rei/n] n griešanās; rinķošana gyrocopter [^airaknpta] n vienvietīgais

helikopters gyroscope ['d3airaskaup] n žiroskops gyroscopic [^aira'sknpik] a žiroskopisks gyrostat [^airav staet] n žirostats gyrostatic [,d3aira i/'staetik] a žirostatisks

H h

H, h [eit/] n angļu alfabēta astotais burts; to drop one's h's — neizrunāt "h" burtu (Londonas vienkāršrunas īpatnība) ha [ha:] int ā! (izsaka izbrīnu, prieku, aizdomas)

haberdasher ['haebadae/a] n 1. brit. galantērijas preču tirgotājs; 2. amer. vīriešu apģērbu tirgotājs haberdashery ['haebadae/an] n 1. galantērijas preces; 2. galantērijas veikals habit f'haebit] n 1. ieradums; paradums; by h. — aiz paraduma; to be of the h .(of) — būt paradušam; to fall (get) into the h. (of) — iegūt paradumu; to fall (get) out of the h. (of) — atmest paradumu; it's a h. with

him to keep early hours — viņš pieradis

agri celties; 2. novec. raksturīga īpašība; daba; h. of mind — domāšanas veids; 3. formāl. tērps; monk's h. — mūka tērps; riding h. —jātnieces tērps habitable ['haebitabl] a apdzīvojams habitat ['haebitaet] n 1. (auga, dzīvnieka) izplatības vieta; dabiskā vide; 2. (cilts) dzīves vieta (rajons); 3. zemūdens māja (jūras laboratorija) habitation [.hsebi'tei/h] n formāl. 1. dzīvošana; not fit for h. — dzīvošanai nederīgs; 2. mājoklis habit-forming ['haebit,fo: mīt]] a tāds, kas

rada pieradumu (par narkotikām, zālēm) habitual [ha'bit/ual] a 1. ierasts; parasts; 1. pieradis (pie kaut kā); h. drunkard —

gutta-percha [,gAta'p3: t/a] n gutaperča gutter® ['gAta] n 1. noteka; 2. notekcaurule;

3. (sabiedrības) padibenes gutterb ['gAta] v (par sveci) notecēt gutter press [.gAta'pres] n bulvārprese guttersnipe ['gAtasnaip] n 1. graustu bērns; ielaspuika; 2. amer. sar. biržā nereģistrēts mākleris

guttural ['gAtaral] a (par skaņu) gutulārs; rīkles-

gutty ['gAti] a sar. 1. izaicinošs; pārdrošs; 2. būtiski svarigs; 3. jaudīgs (par automašīnu)

guv [gAv] n brit. sl. tēvocis (uzrunā)

guvnor ['gAvna] n brit. sl. šefs

guy [gai] I/zl. putnubiedēklis; 2. amer.

sar. puisis; zeņķis; II v zoboties; izsmiet guzzle [gAzl] v (kāri) rit (vai dzert) guzzler ['gAzla] n rima; žūpa gym [d3im] n sar. saīs. no gymnasium,

gymnastics gymnasium [d3im'neiziam] n 1. vingrošanas

zāle; 2. ģimnāzija gymnast [^īmnaest] « vingrotājs gymnastic ['d3imnaestik] a vingrošanas-

gymnastics [d3im'naestiks] n vingrošana; remedial g. — ārstnieciskā vingrošana gym-shoes ['d3im,/u: z] n pl viegli sporta apavi

gynaecological [.gainika'ltx^ikl] a ginekoloģisks

gynaecologist [,gaim'kt>lad3ist] n ginekologs gynaecology [,gaini'kt)lad3i] n ginekoloģija gynecopathy [.gairu'knpaBi] n med. sieviešu slimība

gyp [d3ip] v amer. sar. piekrāpt, piešmaukt gypsum [Ripsam] n ģipsis; g. board — ģipša

panelis Gypsy ['d3ipsi] sk. Gipsy gypsy cab [^īpsikaeb] n amer. pastāvīgas stāvvietas taksometrs (bez tiesībām uzņemt pasažierus citās vietās) gyrate [d3ai'reit] v griezties; riņķot gyration [,d3ai'rei/n] n griešanās; rinķošana gyrocopter [^airaknpta] n vienvietīgais

helikopters gyroscope ['d3airaskaup] n žiroskops gyroscopic [^aira'sknpik] a žiroskopisks gyrostat [^airav staet] n žirostats gyrostatic [,d3aira i/'staetik] a žirostatisks

H h

H, h [eit/] n angļu alfabēta astotais burts; to drop one's h's — neizrunāt "h" burtu (Londonas vienkāršrunas īpatnība) ha [ha:] int ā! (izsaka izbrīnu, prieku, aizdomas)

haberdasher ['haebadae/a] n 1. brit. galantērijas preču tirgotājs; 2. amer. vīriešu apģērbu tirgotājs haberdashery ['haebadae/an] n 1. galantērijas preces; 2. galantērijas veikals habit f'haebit] n 1. ieradums; paradums; by h. — aiz paraduma; to be of the h .(of) — būt paradušam; to fall (get) into the h. (of) — iegūt paradumu; to fall (get) out of the h. (of) — atmest paradumu; it's a h. with

him to keep early hours — viņš pieradis

agri celties; 2. novec. raksturīga īpašība; daba; h. of mind — domāšanas veids; 3. formāl. tērps; monk's h. — mūka tērps; riding h. —jātnieces tērps habitable ['haebitabl] a apdzīvojams habitat ['haebitaet] n 1. (auga, dzīvnieka) izplatības vieta; dabiskā vide; 2. (cilts) dzīves vieta (rajons); 3. zemūdens māja (jūras laboratorija) habitation [.hsebi'tei/h] n formāl. 1. dzīvošana; not fit for h. — dzīvošanai nederīgs; 2. mājoklis habit-forming ['haebit,fo: mīt]] a tāds, kas

rada pieradumu (par narkotikām, zālēm) habitual [ha'bit/ual] a 1. ierasts; parasts; 1. pieradis (pie kaut kā); h. drunkard —

490hail

nelabojams dzērājs; h. liar — melis; h. offender — recidivists habitually [ha'bit/uali] adv ierasti; parasti; pēc ieraduma; he's h. late for school — viņš parasti nokavē skolu habituate [ha'bitf ueit] v 1 .(to) pieradināt; to h. oneself to hard work — radināt sevi pie grūta darba; 2. radīt pieradumu (pie narkotikām, zālēm); 3. amer. sar. bieži apmeklēt

habitude ['haebitju: d] n ieradums, paradums habitue [hs'bit/uei] n pastāvīgs apmeklētājs hack3 [haek] \n\. (at) iecirtums; ierobījums; 2. cērte; kaplis; 3. cirsta brūce; 4. spēriens pa kājas lielu (futbolā); 5. sauss (rejošs) klepus; 6. tehn. cirtnis; II v 1. iecirst; ierobīt; 2. sacirst; sakapāt; 3. iecirst (brūci); 4. uzirdināt; uzkaplēt; 5. iespert pa kājas lielu (futbolā); 6. sausi (rejoši) klepot; <=> to h. down — 1) nocirst; to h. down a tree — nocirst koku; 2) av. notriekt lidmašīnu; to h. through — izlaust; to h. one's way through — izlaust sev ceļu; 0 to h. and hew — sacirst smalkos gabalos hackb [hack] I n 1. nodzīts zirgs; kleperis; 2. jājamzirgs; 3. rakstnieķelis, skribents; 4. amer. taksometrs; 5. amer. taksists; 6. amer. sl., reportieris; II v 1. jāt (lēnā riksī); 2. amer. braukt ar taksometru; 3. nolīgt rakstnieķeļa (skribenta) darbam; 4. sl. [pa]ciest; samierināties (ar ko); = to h. around sar. — slaistīties apkārt hackc [hack] n ceļa posms hackie ['haeki] n sl. taksometra šoferis, taksists

hacking cough [.haekirj'kof] n sauss (rejošs) klepus

hackle ['haekl] I n (linu) suseklis; II v sukāt

(linus)

hackles ['haeklz] n pl (putna) kakla spalvas; 0 to have (get) one's h. up — saniknoties; with one's h. up — saniknots, satracināts hackney ['haekm] n 1. jājamzirgs; 2. īrēts zirgs

hackney carriage [.haekni'kaErid^] n 1. īrēti

rati; 2. taksometrs hackneyed ['haeknid] a banāls; nodrāzts; h.

expression — nodrāzts teiciens hacksaw ['haekso:] n metālzāģis hackwork ['haekw3: k] n (literāra) haltūra had sk. have; 0 to be h. sar. — tikt izmuļķotam

haddock f'haedsk] n 1. pīkša (mencas paveids); 2. amer. sl.nauda; =to bring h. to paddock amer. — nospēlēt visu hadal ['heidl] a ultraabisāls, dziļāks par 6000 metriem

hadrodynamics [.hasdra vdai'naemiks] n fiz.

hadrodinamika hadron ['haedron] n fiz. hadrons Hades ['heidi: z] n mit. pazemes valstība; ēnu valstība

hadn't f'haednt] saīs. no had not haft [ha: ft] n (naža, dunča) spals; (cirvja) kāts

hag [haeg] n vecene; ragana

haggard fhaegad] a izvārdzis; izmocīts

haggis ['haegis] n kul. skotu jēra spēķes (ar

auzu pārslām, garšvielām) haggle ['haegl] n (about, over) kaulēties hagiographer [.haegi'ografa] n hagiogrāfs,

svēto dzīves aprakstu sastādītājs hagiography [.haegi'ngrafi] n hagiogrāfija,

svēto dzīves apraksti hagiology [,haegi'ol3d3i] n hagioloģija, svēto

dzīves apraksti hagiologist [,haegi't>l9d3ist] n hagiologs,

svēto dzīves aprakstu sastādītājs hag-ridden ['haeg,ndn] n murgu vajāts

(mocīts) ha-haa [ha: 'ha:] int hahā ha-hab ['ha: ha:] n sar. joks; anekdote haiku ['haiku:] n haiku (japāņu trīsrinde) hail® [heil] I n 1. krusa; 2. pārn. birums; krusa; h. of blows — sitienu krusa; II v

1. (par krusu) birt; it's ~ing — birst krusa;

2. raidīt (sitienu u. tml.) krusu

hailb [heil] I n sveiciens; uzsauciens; within h. — sauciena attālumā; II v 1. sveicināt; sveikt; 2. uzsaukt; to h. a taxi — apturēt taksometru; 3. pasludināt; they ~ed him a

captain — viņi pasludināja viņu par

kapteini; = to h. from—(par kuģi) nākt (no kādas ostas); where do you h. from? — nohailer

kurienes tu esi?; III int sveiks! hailer ['heib] n megafons hailstone ['heilstaun] n krusas grauds hailstorm ['heilsto: m] n vētra ar krusu; stipra krusa

hair [hea] n 1. mats; mati; to cut one's h. — nogriezt matus; to do one's h. — sakārtot matus; to grow one's h. — ataudzēt matus; to have one's h. done — ieveidot matus; to lose one's h. — 1) zaudēt matus; 2) pārn. zaudēt savaldīšanos; 2. (dzīvnieka) spalva; vilna; 3. tekst. uzkārsums; plūksnojums; 0 by a h. (within a h. of) — par matu no; par mata tiesu no; to a h. — mats matā; to get in smb.'s h. sar. — kaitināt kādu; to get (have) smb. by the short ~s sar. — turēt kādu savās rokās; to go against the h. — nebūt pa prātam; keep your h. on! sl. — necel spuras gaisā!; to let one's h. down — 1) izturēties vaļīgi; 2) atvieglot sirdi; izkratīt (kādam) sirdi; not to turn a h. — ne acu nepamirkšķināt; to split ~s — skaldīt matus; būt sīkmanīgam; to tear one's h. — plēst sev matus (piem., aiz izmisuma); it made his h. stand on end — viņam no tā mati sacēlās stāvus hairbreadth ['heabredG] n

nieka tiesa; 0 within a h. of death — par mata tiesu no nāves

hairbrush ['heabrA/] n matu suka haircloth ['heaklnG] n saru drāna haircurler ['hea.lo: b] n matu rullītis haircurling ['hea.lo: li»]] a briesmīgs; šaušalīgs; h. story — šausmu stāsts haircut ['heakAt] n matu griezums; I need a

h. — man jānogriež mati hairdo ['headu:] n matu sakārtojums; frizūra hairdown ['heodaun] n sar. vaļsirdīga saruna

hairdresser ['hea,dress] n (sieviešu) frizieris

hairdryer ['hesdrais] n matu žāvējamais

[aparāts] hairdye ['headai] n matu krāsa hairgrip ['heagnp] n matu saspraude hairless ['healis] a bez matiem hairline ['heslain] n 1. tieva līnija; 2. matu

līnija (uz galvas); 3. tehn. (arī h. crack) sīkplaisa (metālā, glazūrā) hairnet ['heanet] n matu tīkliņš hairoil ['hearoil] n matu eļļa; briljantīns hairpiece ['heapi: s] n šinjons hairpin ['heapin] n matadata hairpin bend [.heapin'bend] n spējš ceļa

pagrieziens hair-raiser ['hes.reiza] n sar. šausmu stāsts,

filma, grāmata u. tml. hair-raising ['hea.reizirļ] n sar. šausmīgs, šaušalīgs

hair-remover ['hean.mu: vs] n matu iznīcinātājs, depilators hair-restorer ['heari.sto: ra] n matu atjaunošanas līdzeklis, matu atjaunotājs hairshirt [''heo/3: t] n (askētu) saru krekls hairslide ['heaslaid] n matu sprādze hair-splitting ['hea.splitirj] n sīkmanība hairspray ['heasprei] n matu laka haispring ['heaspnrļ] n (pulksteņa) matat-spere

hairstyle ['heastail] n matu sakārtojums, frizūra

hairstylist ['hea.stailist] n augstākās klases

dāmu frizieris hairy [Tieari] a 1. matains, matiem noaudzis;

2. uzkārsts; plūksnains (par audumu);

3. sar. šausmīgs, šaušalīgs; 4. sar. vecs; nodrāzts (par anekdotiJ; 5. derdzīgs, pretīgs

hake [heik] n heks halation [ha'lei/n] nfot. oreols halberd ['haelbs: d] n vēst. helebarda, āva halcyon3 ['haelsian] n ornit. zivju dzenis ha!cyonb ['haelsian] a poēt. rāms; mierīgs; h.

days — bezrūpīgas (laimīgas) dienas hale [heil] a : h. and hearty — spirgts un vesels

half [ha: f] I n (pl halves [ha: vz]) 1. puse; h. a dozen — pusducis; h. a mile — pusjūdze; h. an hour — pusstunda; h. past three — pusčetri; to go halves (in) — dalīt uz pusēm;

2. daļa; the larger h. — lielākā daļa;

3. pusgads; semestris; winter h. — pirmais pusgads; summer h. — otrais pusgads;

4. bērnu biļete par puscenu; 5. sp. puslaiks;

6. jur. (līgumslēdzēja) puse; (> to cry

halves — pieprasīt savu daļu; to do smth. by halves — nepadarīt kaut ko līdz galam; one's better h. humor. — otra puse, sieva; too clever by h. iron. — pārlieku gudrs; II a 1. pus-; h. light — pusgaisma; 2. daļējs; nepilns; h. pay — pusslodze, nepilna slodze; HI adv pus-; pa pusei; h. asleep — pa pusei aizmidzis; h. done — pa pusei padarīts; 0 h. as much — divreiz mazāk; h. as much again — pusotras reizes vairāk; not h. sl. — 1) ļoti; briesmīgi; he didn't h. swear — viņš briesmīgi lamājās; 2) nebūt ne; I don't h. like it — man tas nemaz nepatīk; not h. bad — tīri labi; not the h. — ne pats galvenais; ne viss half-and-half [,ha: fand'ha: f] I n divu dzērienu

sajaukums vienādās attiecībās; II a

1. sajaukts vienādās attiecībās; 2. nenoteikts; svārstīgs; 3. ne šāds, ne tāds;]H adv pusi uz pusi; uz pusēm

half-assed [ha:f aest] a amer. sl. muļķīgs; stulbs

half-back ['ha:fback] n sp. pussargs half-baked [,ha: fbeikt] a 1. puscepts; jēls;

2. neizstrādāts; nepārdomāts; h.-b. idea — muļķīga iedoma; 3. sar. pusstulbs

half-binding ['haif.baindrrj] n poligr. (grāmatas) pusādas iesējums half-blood ['ha:fbL\d] n pusbrālis (vai pusmāsa)

half-bred ['ha:fbred] a pusasiņu-; h.-b.

horse — pusasiņu zirgs half-breed ['ha:fbri: d] n 1. metiss; 2. krustojums; hibrīds half-brother ['ha: f.brAČte] n pusbrālis half-caste ['ha: fka: st] n jauktenis half-circle ['ha: fs3: kl] n pusaplis half-cock ['ha: fkok] n mii. aizsargsprūds; 0

to go off (at) h.-c. — rīkoties pārsteidzīgi half-crown [,ha:fkraun] n puskrona (līdz 1971. gadam apgrozībā esošā monēta 2 šiliņu un 6 pensu vērtībā) halfday ['ha: fdei] n nepilna darba diena, īsā diena

half-dollar [,ha:fdola] n pusdolārs (amerikāņu 50 centu sudraba monēta) half-done ['ha: fdAn] a 1. pusdarīts; pusga-

tavs; neizcepts; neizvārīts half-dozen [,ha: fdAzn] n pusducis half-empty [,ha:fempti] a pustukšs half-fare [,ha:ffeo] n pusbiļete; biļete ar 50% atlaidi; children pay h.-f. — bērnu biļete maksā divreiz lētāk half-hardy [,ha:fha:di] a (par augu) pus-

ziemcietīgs (kas sala laikā ir jānosedz) half-hearted [,ha:fha:tid] a negribīgs; svārstīgs; h.-h. consent — negribīga piekrišana

half-holiday [,ha: fhnladi] n saīsināta darba diena

half-hose [,ha: fhsuz] n pusgarās zeķes half-hour [,ha: f aus] n pusstunda half-hourly [,ha: f ausli] I a 1. ikpusstundas-; h.-h. bus service — ikpusstundas autobusa satiksme; 2. pusstundu ilgs; II adv katru pusstundu; reizi pusstundā half-length [,ha:flet]0] I n pusauguma

portrets; II a pusauguma- (par portretu) half-mast [,ha:fma: st] n pusmasts; flag at

h.-m. — karogs pusmastā half-measure [,ha: f me33] n paliatīvs half-moon [,ha:fmu: n] n pusmēness half-pay [,ha: fpei] n pusalga halfpence sk. halfpenny halfpenny ['heipni] I n (pl halfpence ['heipans], halfpennies ['heipniz]) puspenijs, puspenss; II a sar. lēts halfpennyworth ['heipniw3: 0] n kaut kas

puspenija vērtībā half-pint ['ha: fpaint] n 1. puspinte; puspin-tes pudele; 2. sar. sīkstulis; 3. sl. niecība, nulle

half-pound [,ha: f paund] I n pusmārciņa; II

a pusmārciņu smags half-price [,ha:fprais] I n puscena; at h.-p. — par puscenu; II adv par puscenu, ar 50 % atlaidi; children admitted h.-p. — bērniem par puscenu (uzraksts) half-seas-over [.ha: fsi: z'auva] a predic. sar.

iedzēris, iereibis, žvingulī half-sister ['ha: fsists] n pusmāsa half-size [,ha: fsaiz] n 1. (apģērba, apavu) puslielums (piem., 185 u. tml.)', 2. amer. pl lielumi pilnīgam un zemam augumam

half-slip [,h3: f slip] n apakšsvārki half-step [,ha: fstep] n mūz. pustonis half-stuff [,ha:f stAf] n 1. pusfabrikāts;

2. pusmāsā (papīrrūpniecībā) half-ticket [,ha:ftikit] n biļete ar 50 % atlaidi

half-timbered [,ha: ftimbod] a būvn. kok-ķieģeļu-

half-time [,ha:ftarm] n l. nepilna darba nedēļa (vai diena); 2. samaksa par nepilnu darba nedēļu (vai dienu); 3. sp. pārtraukums starp puslaikiem half-timer [,ha: f taima] n 1. strādnieks, kas stādā nepilnu darba nedēļu (vai dienu);

2. skolēns, kas mācās pusi mācību laika (pārējā laikā strādā) half-title [,ha: ftaitl] n poligr. aizsargtituls half-tone ['ha: ftoun] n 1. pustonis (mākslā,

mūzikā); 2. poligr. autotipija half-track ['ha: ftrzek] n mii. riteņkāpurķēžu mašīna; h.-t. tank — riteņkāpurķēžu tanks half-truth ['ha: ftru: 0] n puspatiesība half-volley [,ha:fvDli] n sp. pusvolejs (tenisā)

halfway [,ha: fwei] I a 1. pusceļā esošs; h. house — 1) viesnīca pusceļā; 2) kompromiss; 3) īpaša rehabilitācijas iestāde bijušajiem ieslodzītajiem, narkomāniem, alkoholiķiem un psihiski slimajiem viņu sagatavošanai darbam; 2. kompromisa-; h. measures — kompromisa soļi; 3. starpposma-; pārejošs (sev. par laiku starp atbrīvošanu no cietuma un iekārtošanos darbā); h. community centres — pagaidu kopmītnes (bijušajiem ieslodzītajiem); II adv 1. pusceļā; 2. pa pusei; daļēji; 0 to meet smb. h. — piekāpties kādam half-wit ['ha: fwit] n plānprātiņš half-witted [,ha: fwitid] a plānprātīgs half-word ['ha: fw3: d] n mājiens half-world ['ha: fw3: Id] n puspasaule half-year [,ha: fj3:] n 1. pusgads; 2. semestris

half-yearly [,ha: fj3: k] la pusgada-; II adv

reizi pusgadā halibut ['haelibot] n iht. āte halitosis [.haeli'tousis] n med. slikta mutes

smaka

hall [ho: 1] n 1. administratīva ēka; h. of justice — tiesas ēka; tiesa; town h.— rātsnams; 2. zāle; banqueting h. — banketu zāle; concert h.— koncertzāle; 3. halle; vestibils; 4. (koledžas, universitātes) ēdnīca; h. of residence — studentu kopmītne; 5. muižnieka māja hall bedroom ['ho:l,bedrum] n amer. 1. nodalīta priekšnama daļa gulēšanai; 2. lēta mēbelēta istaba halleluja [.haeli'lu: jo] n, int aleluja hallmark ['ho: lma: k] n 1, (cēlmetāla) raudze; 2. (of) raksturīga iezīme hallo [ho'lou] int hallo!; sveiks! halloo [ho'lu:] v 1. aurot; klaigāt; 2. rīdīt (suņus); 0 don't h. till you are out of the wood — nepriecājies par agru hallow ['haelou] v svētīt; svaidīt; ~ed

ground — svētīta zeme Hallowe'en [.haelou'i: n] n visu svēto dienas

priekšvakars (31. oktobris) Hallowmas ['haeloimaes] n visu svēto diena

(1. novembris) halltree ['ho: ltri:] n stāvpakaramais (mēteļiem, cepurēm) hallucinate [ho'lu: smeit] v 1. halucinēt; ciest no halucinācijām; 2. izraisīt (radīt) halucinācijas

hallucination [ho.lu: si'neifn] n halucinācija hallucinatory [ho'lu: sinotri] a halucinācijas

izraisošs (radošs) (par zālēm) hallucinogen [,holu:'sinod3on] n halucinogēns, halucinācijas izraisoša (radoša) viela hallucinogenic [hoļu: sino'd3emk] a halucinogēns, halucinācijas izraisošs (radošs) hallucinosis [ho.lu: si'nousis] n med. halucinācijas stāvoklis; biežas halucinācijas hallway ['ho: lwei] n amer. gaitenis; priekšnams

halo ['heilou] Inl. (Saules, Mēness) apdārzs;

2. oreols; H v apvīt ar oreolu halogen ['haeloud3en] n ķīm. halogēns haloid ['haeloid] n ķīm. haloīds halt3 [ho: It] 1771. apstāšanās; to come to a h. — apstāties; 2. piestātne; pietura; H v

1. apstāties; 2. apstādināt; III int stāt! haltb [ho: lt] v 1. svārstīties; šaubīties; in a ~ing voice — nedrošā balsī; 2. stomīties;

3. novec. klibot

halter ['ho: Its] n 1. pavada; 2. virve ar cilpu (pie karātavām)\ to come to the h.— nonākt pie karātavām; 3. (uz kakla sasienama) blūzes daļa bez mugurdaļas un piedurknēm; 4. peldkostīma augšdaļa halterneck ['ho:ltonek] n sakapkakle halve [ha: v] v 1. dalīt uz pusēm; 2. samazināt uz pusi; to h. the profits — divkārt samazināt ienākumus halves sk. half I halyard ['haeljad] n jūrn. falle ham [haem] I n 1. šķiņķis; h. and eggs — ceptas olas ar šķiņķi; 2. gums; ciska; to squat on one's ~s — tupēt; 3. pl vulg. pakaļa; 4. sar. slikts aktieris; (aktiera) uzspēle; 5. sar. radioamatieris; II v (par aktieri) uzspēlēt

hamburger ['haemb?: ga] n hamburgers ham-fisted, ham-handed [.haem'fistid

.haem'haendid] «neveikls hamlet f'haemlit] n ciems, ciemats hammer ['haema] I n 1. āmurs; 2. (šautenes) gailis; 3. āmuriņš (mehānisma daļa);

4, anat. (auss) āmuriņš; 5. sp. veseris; throwing the h.— vesera mešana; 0 to bring to the h. — izūtrupēt; to come under the h. — nonākt vairāksolīšanā (zem āmura); to go at it h. and tongs — nikni plēsties (par kaut ko); II v 1. sist; dauzīt (ar āmuru); to h. at the door — klauvēt (klaudzināt) pie durvīm; 2. kalt; kaldināt;

3. (away) noņemties; nopūlēties;

4. sar. uzvarēt, sakaut (cīņā; sacensībās);

5. pasludināt par maksātnespējīgu; 1=1 to h. in (into) — 1) iesist, iedzīt (naglu); 2) iedzīt (galvā); to h. out — 1) izkalt; 2) pārn. izstrādāt; to h. out an agreement — izstrādāt vienošanos; to h. together — sanaglot; 0 to h. home — ieskaidrot

hammer-blow ['haemabbu] n smags

(iznīcinošs) trieciens hammered work ['haem3dw3: k] n metālkalumi

hammerhead ['haemsdhed] n 1. āmura galva; 2. iht. āmurzivs hammering ['haemsrn]] n 1. kalšana; kaldi-nāšana; 2. sar. brāziens; suta; to give smb. a good h. — sadot kādam pamatīgu sutu hammersmith ['haemasmiO] n kalējs hammer-throwing [.haema'Brauir]] n sp.

vesera mešana hammock ['haemak] n guļam tīkls; šūpuļtikls hammock-chair ['haemakt/ea] n saliekamais

krēsls (ar audekla sēdekli) hammy ['haemi] a sar. 1. (par aktieri) māksloti tēlojošs; uzspēlējošs; 2. pārspīlēts hamper3 [Tiaempa] n 1. pīts ceļa grozs (ar vāku); 2. grozs ar ēdamo; 3. amer. veļas grozs

hamperb [Tiaempa] v kavēt, traucēt (kustības) hamster ['haemsta] n zool. kāmis hamstring ['haemstnrj] I n anat. paceles cīpsla; Hv(p. hamstringed ['haemstnrjd]; p.p. hamstrung [TiaemstrAt]]) 1. pārgriezt paceles cīpslas; 2. pārn. apcirpt spārnus hamstrung sk. hamstring hand [haend] I n 1. roka; plauksta; h. in h. — roku rokā; made by h. — rokām darināts; to shake ~s — [pa]spiest roku (sasveicinoties); 2. priekšķepa; priekškāja; 3. (pulksteņa) rādītājs; 4. (semafora) spārns; 5. rokraksts; 6. kārtis (spēlmaņa rokās); (kāršu) partija; to win ah. — vinnēt partiju; 7. plauksta (kā mērvienība, apm. 10 cm); 8. strādnieks; ~s needed! — vajadzīgas darba rokas!; 9. matrozis; pl (kuģa) komanda; all ~s on deck! — visi uz klāja!; 10. vara; stingra roka; to keep in h.— turēt grožos; to rule with a firm h.— valdīt ar stingru roku; 11. palīdzība; atbalsts; to give (lend) ah.— palīdzēt; sniegt palīdzību; 12. lietpratējs; meistars; bad (poor) h. at smth. — nepraša, nemākulis; old h. at smth. — pieredzējis cilvēks; 13. izpildītājs; autors; picture by the same h. — tā paša mākslinieka glezna; 14. paraksts; 15. sar. aplausi; big h. — ilgstoši aplausi; 0 at first h. — no pirmavotiem; at h.— pie rokas; tuvu; Christmas was at h. — tuvojās Ziemassvētki; at smb.'s h. —

no kāda rokas; to be even ~s with smb. — būt līdzīgam ar kādu (nebūt kādam parādā); to be heavy on h. — 1) lēni vilkties (par laiku); 2) būt garlaicīgam (par sarunu biedru); to be out of smb.'s h.— nebūt kāda varā; to bind smb. h. and foot — saistīt kādam rokas un kājas; to change ~s—pāriet citās rokās, pāriet cita īpašumā; to chuck one's h. in sl. — padoties, atzīt sevi par uzvarētu; free h. — brīvas rokas, rīcības brīvība; to get off one's ~s — tikt vaļā; to get one's h. in smth. — ievingrināt roku; iemanīties; to get out of h. — izlaisties, palaisties; to get (gain, have) the upper h. — gūt virsroku; ~s down — bez pūlēm; viegli; to join ~s — apvienoties; apvienot pūles; tight h.— 1) veiklība, izveicība; 2) smalkjūtība; on the one h. — no vienas puses; on the other h.— no otras puses; open h. — devīga roka; out of h. — uzreiz; uz karstām pēdām; to play a lone h. — rīkoties uz savu roku; show of ~s — balsošana, paceļot rokas; to take oneself in h.— saņemties; to try one's h. in smth. — izmēģināt kaut kur roku; with a heavy h. — nežēlīgi; II v 1. padot; pasniegt; 2.jūrn. satīt (buras); = to h. down — 1) padot (no augšas); 2) nodot (no paaudzes paaudzē); to h. in — iesniegt; to h. in one's resignation — iesniegt atlūgumu; to h. on — nodot; nosūtīt; to h. out — izsniegt; to h. over — nodot (citam); to h. up — padot (uz augšu); 0 to h. it to smb. — pienācīgi kādu novērtēt handbag ['haendbaeg] n rokassoma; rokassomiņa

handball ['haendbo: 1] n sp. rokasbumba handbarrow ['haend.baersu] n rokas ratiņi handbill ['haendbil] n reklāmlapiņa handbook ['haendbuk] n rokasgrāmata handbrake ['haendbreik] n rokas bremze handcart ['haendka: t] n rokas ratiņi handclap ['haendklaep] n aplausi handclasp ['haendkla: sp] n rokasspiediens handcrafted ['haend,kra: ftid] a rokām darināts

handcuff ['haendkAf] I n (parasti pl) roku

dzelži; II v uzlikt roku dzelžus hand-downs [Tiaendauns] n pl sar. apvalkātas

drēbes, apvalkas handful [Tiaendfol] n 1. (of) riekšava; sauja; 2. neliels skaits; nedaudz; saujiņa; 3. sar. sodība; that child is a h.! — šis bērns ir īsta sodība!

handglass ['haendgla: s] n rokas spogulis hand grenade [.haendgra'neid] n rokas granāta

handgrip ['haendgnp] n 1. rokas spiediens;

2. pl tuvcīņa; 3. rokturis handhold ['haendhauld] n 1. atbalsts (kur

pieķerties); 2. tureklis handicap [Tiaendikaep] \n\. fizisks trūkums; 2. kavēklis; traucējums; 3. sp. handikaps; II v 1. būt par kavēkli (traucējumu); 2. sp. līdzsvarot spēkus (pretiniekiem) handicapped ['haendiksept] a ar fizisku trūkumu; h. children — bērni invalīdi; mentally h. — garīgi nepilnvērtīgs handicraft ['haendikra: ft] n 1. amats; roku

darbs; 2. amatprasme handicraftsman ['haendi,kra:ftsmon] n amatnieks

handie-talkie [.haendi'to: ki] n sar. portatīva

dupleksraidstacija handily ['haendili] adv 1. veikli; prasmīgi; 2. parocīgi

handiness ['haendims] n 1. veiklība; prasme;

2. parocīgums hand-in-glove ['haendingLvv] adv sar.

1. draudzīgās attiecībās; 2. ciešā sadarbībā handiwork ['haendiw3: k] n 1. roku darbs;

2. rokdarbs; is this your h.? pārn. — vai tu to esi pastrādājis?

handjob ['haend3ob] n sl. masturbācija handkerchief ['haerļkst/if] n 1. kabatlakatiņš;

2. novec. kaklauts handknit [Tiaendnit] v adīt ar rokām handknitted ['haend,nitid] a rokām adīts handle ['haendl] I n rokturis; kāts; spals; 0 h. of one's face humor. — deguns; h. to one's name — tituls; to fly off the h. sar. — uzsprāgt gaisā; to give a h. (for, to) — dot iemeslu (ieganstu); II v 1. ņemt (turēt) rokās; 2. apieties; rīkoties; to h. withhangar

care — apieties uzmanīgi; 3. izturēties; to h. children kindly — laipni izturēties pret bērniem; 4. vadīt; regulēt; to h. the car — vadīt mašīnu; to h. the traffic — regulēt satiksmi; to h. troops — komandēt karaspēku; this boat is easy to h. — šī laiva ir viegli vadāma; 5. traktēt; aplūkot; 6. tirgot; what goods do you h.? — kādas preces jūs tirgojat?

handlebar ['haendlba:] n 1. (velosipēda)

stūre; 2. pl garas ūsas handler ['haendla] n 1. dresētājs; 2. treneris handlist ['haendlist] I n (grāmatu u. tml.) alfabētisks saraksts; II v sastādīt alfabētisku sarakstu

handluggage ['haend,lAgid3] n rokas bagāža handmade [.haend'meid] a rokām darināts handmaid f'haendmeid] n novec. istabene hand-me-downs [Tiaendmi.daunz] n pl amer.

[ap]valkātas drēbes hand-operated [.haend'opsreitid] a ar roku

vadāms (darbināms) handout ['haendaut] n 1. presei sniegta informācija; 2. reklāmlapa, reklāmprospekts; 3. (preces) bezmaksas paraugs (reklāmas nolūkos)

handpick [.hasnd'pik] v rūpīgi atlasīt handpicked [.haend'pikt] a rūpīgi atlasīts; h.

troops — izlases karaspēks handprint ['haendprint] n rokas nospiedums handrail ['haendreil] n margas handraise ['haendreiz] v nodarboties ar sīk-

dārzkopību hands-down [.haendz'daun] I a 1. viegls; h.-d. victory — viegli gūta uzvara; 2. neapšaubāms; book destined to be a h.-d. bestseller — grāmata, kurai lemts kļūt par bestselleru; II ad\> viegli; bez pūlēm handshake ['haend/eik] n rokasspiediens handshaker ['haendf eika] n niev. "rokas-spiedējs"; cilvēks, kas gūst popularitāti, saejoties ar plašu publiku (sev. par politiķi) hands-off [.haendz'o: f] a 1. neiejaukšanās-; the h.-off policy — neiejaukšanās politika; 2. pārn. nepieejams hands-on [.haendz'on] a praktisks; ar dzīvi saistīts

handsome ['haensam] a 1. glīts; izskatīgs;

2. prāvs; krietns (par summu u.tml.)',

3. devīgs

handspring [Tiaendspni]] n sp. ritenis; to tum

~s — mest riteņus handstand [Tiaendstaend] n sp. stāja uz rokām hand-tailor ['haend,teila] v šūt pēc individuāla pasūtījuma, šūt pēc pasūtījuma hand-to-hand [.haendta'haend] a:h.-t.-h.

fighting — tuvcīņa hand-to-mouth ['haendta'mauG] a tikko pietiekams; slikti nodrošināts; h.-t.-m. existence — pusbada dzīve handwork ['haendw3: k] n roku darbs handwriting ['haend,raiti»]] n rokraksts handwritten [.haend'ntn] a ar roku rakstīts handy ['haendi] a 1. parocīgs; ērts (lietošanai)', 2. prasmīgs; veikls; she's is h. with a needle—viņa labi šuj; 3. tuvumā (pa rokai) esošs; to keep h. — turēt pa rokai; 0 to come in h. — noderēt handyman ['haendiman] n meistars visās

lietās; cilvēks, kurš veic sīkus darbus hang [haei]] I n 1. (auduma, tērpa) kritums; 2. sar. jēga; to get the h. of smth. — apjēgt kaut ko; 01 don't care ah. — man par to ir nospļauties; U. v (p. un p.p. hung [hAq]) 1. [pa]kārt; uzkārt; to h. wallpaper — izlīmēt ar tapetēm; 2. kārties; 3 .(p. un p.p. hanged [haerjd]) pakārt (cilvēku)', to h. for murder — pakārt par slepkavību; to h. oneself— pakārties; 4. (par tērpu) piegulēt; 5. izstādīt (gleznas izstādē); 6. amer. jur. kavēt (zvērināto darbu)', to h. the jury — kavēt zvērināto tiesu pieņemt vienotu lēmumu; to h. about — 1) slaistīties [apkārt]; 2) tuvoties; there is thunderstorm ~ing about — tuvojas negaiss; to h. back — 1) turēties atstatu; 2) šaubīties; vilcināties; to h. down — nokārties; to h. on — 1) cieši turēties; ieķerties; 2) (to) neatlaisties; neatlaidīgi turpināt; 3) būt atkarīgam (no); all ~s on his decision — viss atkarīgs no viņa lēmuma; h. on a moment! sar. — pagaidi mirklīti!; to h. out — 1) izkārt (karogus, veļu); 2) sl. dzīvot; mitināties; where do you h. out? —

kur tu dzīvo?; to h. over — 1) nokārties; pārkārties; 2) pārn. draudēt; exams are ~ing over me — mani gaida eksāmeni; to h. together — 1) turēties kopā; 2) būt loģiski saistītam; to h. up — 1) pakārt (telefona klausuli)\ 2) atlikt; novilcināt sarunu; 0 to h. by a hair (a single thread) — karāties mata galā; to h. heavy — 1) lēni vilkties (par laiku); 2) būt par nastu (slogu); to h. on smb.'s lips — kāri tvert katru vārdu; to h. one's head — nokārt galvu; to h.. upon smb.'s sleeve — būt atkarīgam no kāda

hangar ['haerp] n angārs hangdog ['haeijdug] I n nelietis; karātavu pums; Hal. (par izskatu) vainīgs; nokaunējies; 2. nelietīgs; nekrietns hanger ['haerjs] n 1. (drēbju) pakaramais; 2. piekārts priekšmets; 3. (afišu u. tml.) izlīmētājs; 4. tehn. āķis; kronšteins hanger-on [.haetjer'Dn] n niev. uzmāka; liekēdis

hanging [Tiaemt]] I n 1. [pa]kāršana; 2. pl drapērijas; portjeras; II a piekar-; h. bridge — piekartilts; H. Gardens [of Babylon] — Semiramidas gaisa dārzi hanging-committee [.haemqka'miti] n

gleznu atlases komisija (izstādei) hang-loose [,h£t]'lu:s] a 1. brīvs; nepiespiests; 2. amorfs; bez noteiktas struktūras hangman ['haeqmsn] n bende hangnail ['haerjneri] n ienadzis hangout ['haeqaut] n sl. pastāvīga uzturēšanās

vieta; (zagļu) midzenis hangover ['haeij.auvs] n 1. paģiras; 2. (piem.,

slimības) sekas hangup ['haei]Ap] n sl. ķertība; mānija hank [haerjk] n (dzijas) šķetere hanker ['haeqks] v (after, for) ilgoties; kārot; tiekties; to h. after city life — ilgoties pēc pilsētas dzīves hankie, hanky ['haenki] n sar. mutautiņš hanky-panky [.haeqki'paeqki] n sar. blēdība hansom ['haensam] n (ari h. cab) divriču

ekipāža (ar kučiera sēdekli aizmugurē) haphazard [.haep'haezad] I n gadījums; ne-

jaušība; at (by) h. — gadījuma pēc; uz labu laimi; II a nejaušs; III adv nejauši hapless ['haepbs] a novec., poēt. nelaimīgs;

h. fate — nelaimīgs liktenis happen ['haepan] v I. notikt; 2. nejauši gadīties; a to h. in sar. — nejauši iegriezties; to h. [up]on — nejauši atrast (satikt); 0 as it ~s — nejauši happening [Tiaepamq] n 1. notikums; 2. teātr. hepenings

happily ['haepili] adv 1. laimīgi; 2. par laimi happiness ['haepmas] n laime happy ['haepi] a 1. laimīgs; h. end— (filmas, romāna u. tml.) laimīgas beigas; 2. predic. priecīgs; laimīgs; I'm h. you can come — esmu priecīgs, ka jūs varat atnākt; 3. veiksmīgs; izdevies; h. guess — pareizs atminējums; what a h. thought! — cik laimīga doma!; 0 H. New Year! — Laimīgu Jauno gadu!; h. birthday! — apsveicu dzimšanas dienā! happy-go-lucky [.hžepigau'Lvki] I a 1. bezbēdīgs, bezrūpīgs; 2. nejaušs; II adv kā pagadās

happy medium [.haepi'mi: diam] n zelta vidusceļš

happy warrior [.haepi'wnna] n iron, nenogurstošs cīnītājs hara-kiri [.haera'kin] n (japāņu) harakiri harangue [ha'raet]] I n gara, publiska runa;

gara izrunāšanās; II v gari izrunāties harass ['haeres] v 1. nelikt mierā; nomocīt;

novārdzināt; 2. nokausēt (ienaidnieku) harassed ['haerosd] a nomocīts; novārdzis harassment ['haerasmant] n 1. nomocīšana;

2. novārgums; izvārgums harbinger ['haibināja] n formāl. vēstnesis harbour ['ha: ba] I n osta; 2. patvērums; II v

1. noenkuroties (ostā); 2. dot patvērumu;

3. turēt (naidu); perināt (ļaunus nodomus) harbourage ['haibsndj] n 1. enkurvieta (ostā); 2. patvērums

harbour-dues ['haibsdjuiz] n pl ostas nodeva

harbour-master ['ha:b3,ma:sta] n ostas kapteinis

hard [ha: d] I a 1. ciets; to get (grow) h. —

sacietēt; 2. grūts; smags; h. task — grūts uzdevums; h. times — grūti laiki; it's h. to say — grūti pateikt; he's h. to please — viņam grūti izpatikt (izdarīt pa prātam);

3. stiprs; spēcīgs (piem., par sitienu);

4. bargs; stingrs; h. discipline — barga disciplīna; to be h. on smb. — būt bargam pret kādu; 5. centīgs; strādīgs; h. worker— centīgs darbinieks; 6. (par salu, ziemu) bargs; 7. (par skaņu) ass; griezīgs; 8. (par cenu) stingrs; noteikts; 9. stiprs; alkoholisks; h. drinks (liquors) — alkoholiskie dzērieni; 10. (par narkotiku) ieradumu radošs; 11. (par ūdeni) ciets; 12. (par līdzskani) nebalsīgs; 0 h. drinker — dzērājs; žūpa; h. labour — katorgas darbi; h. nut to crack — ciets rieksts; grūts uzdevums; h. of hearing — pakurls; to take a h. look (at) — pamatīgi iedziļināties; II adv

1. stipri; spēcīgi; to rain h.— stipri līt;

2. cītīgi; centīgi; enerģiski; to try h.— neatlaidīgi pūlēties; 3. grūti; smagi; 4. cieši; stingri; to bind h. — cieši nosiet; to hold h. — stingri turēties; 5. pārlieku; pārmērigi; to drink h. — žūpot; to swear h. — rupji lamāties; 6. tuvu; h. by — cieši klāt; to follow h. after (behind, upon) — sekot pa pēdām; he is h. on forty — viņam drīz būs četrdesmit; 0 to be h. put to it — būt grūtībās (neziņā); I was h. put it to choose between them — man bija grūti

izvēlēties starp viņiem; to die h.— (par ieražām, paradumiem) ar grūtībām atmirt; h. pressed (pushed) (for) — grūtībās; grūtā stāvoklī; he was h. done by — pret viņu slikti (netaisni) izturējās; it goes h. with him to be alone — viņam ir grūti būt vienam; to take it h. — dziļi (smagi) pārdzīvot; they are very h. up — viņiem ir grūti ar naudu

hard-and-fast [,ha:dand'fa:st] a stingrs; noteikts; negrozāms; h.-a.-f rule — stingrs likums

hardback ['ha: dbaek] n iesieta grāmata

hardbake ['ha: dbeik] n mandeļu karamele

hardbaked ['ha: dbeikt] a dzīves rūdīts

hardball ['haidboil] a sar. bargs; nepiekāpīgs

hard-bitten [,ha: d'bitn] a stingrs; nelokāms hardboard [''ha: dbo: d] n kokšķiedras plate hard-boiled [,ha: d'boild] a 1. (par olu) cieti

novārīta; 2. (par raksturu) skarbs hardbound ['ha:dbaund] a (par grāmatu)

cietā iesējumā, cietos vākos hard candy [,ha:d'kaendi] n karamele hard cash [,ha:d'kae/] n skaidra nauda hard coal ['ha: dksul] n antracīts hard copy [Jiaid'kopi] n inform, cietā kopija hard core [,ha:d'ko:] I n 1. šķembas; 2. (grupas) kodols; 3. (noziedznieku pasaules) rūdītie elementi; 4. amer. pastāvīgie bezdarbnieki (kas zaudējuši cerību atrast darbu); II a sl. pornogrāfisks hard court [.ha: d'ko: t] n tenisa korts ar

cietu segumu hardcover [.ha: d'kAva] n iesieta grāmata hard currency [,ha: d'kAransi] n fin. brīvi

konvertējama valūta hard-earned [,ha: d'3: nd] a grūti nopelnīts harden ['ha: dn] v 1. padarīt cietu; 2. kļūt cietam; sacietēt; 3. norūdīt (ķermeni); 4. norūdīties (pret aukstumu, grūtībām u. tml.); 5. nocietināt (sirdi); 6. tehn. norūdīt hardened ['ha: dnd] a 1. ciets; sacietējis; h. lava — sastingusi lava; 2. rūdīts; iesakņojies; h. criminal — recidivists hard-featured [,ha:d'fi:t/3d] a rupjiem vaibstiem

hard feelings [,ha:d'fi:lii]z] n ļaunošanās; ļauns prāts; no h. f.? — tu neļaunojies uz mani?

hard goods [.ha: d'gudz] n pl ilglietojamas

preces (automašīna, ledusskapis u. tml.) hard-grained [.ha: d'gremd] a 1. rupjgrau-

dains; 2. skarbs; nepielūdzams hardhat ['ha: dhaet] n 1. (celtnieka) aizsarg-cepure; 2. reakcionārs; visa jaunā (neierastā) pretinieks hardheaded [.ha: d'hedid] a praktisks; lietišķs

hardhearted [,ha:d'ha:tid] a cietsirdīgs; nežēlīgs

hardihood ['ha:dihud] n drosme; bezbailība

hardiness ['haidinis] n 1. izturība; 2. salcietība

hard line [,ha:d'lain] n pol. stingrs kurss; to

take a h. 1. — ievērot stingru kursu hard-line f'haidlain] a pol. stingra kursa-; h. -1. segregationist platform — stingra segregacionistiska platforma hard-liner [.haid'larna] n stingra kursa piekritējs (politikā) hard luck [,ha: d'Uk] n neveiksme; she had

h. 1. — viņai nepaveicās hard-luck story [,ha:dlAk'sto:n] n bēdu stāsts

hardly ['ha:dh] adv 1. tikko; ar pūlēm; he can h. speak — viņš tikko var parunāt; 2. tiklīdz [kā]; tikko [kā]; we'd h. left the house when it began to rain — tiklīdz mēs izgājām no mājām, sāka līt; 3. diez vai; he'll h. come now — diez vai viņš tūlīt atnāks; 0 h. ever — gandrīz nekad; I can h. wait — es gaidu ar nepacietību hard-mouthed [,ha: d'mauSd] a 1. (par zirgu) grūti savaldāms; 2. nepiekāpīgs; stūrgalvīgs; 3. tāds, kas neķītri runā (lamājas) hardness ['ha:dnis] n 1. cietība; blīvums; 2. grūtums; smagums; 3. (klimata) bargums; 4. cietsirdība; nežēlība hard news

[,ha:d'nju: z] n svarīgas politiskas

ziņas (laikrakstā) hard-nosed [jia: d'nauzd] a sar. 1. praktisks;

lietišķs; 2. nelokāms; neietekmējams hardpan ['ha:dpaen] n 1. ģeol. rūsakmens; 2. pamatiezīme; pamtīpašība; 3. zemākais līmenis; prices have reached h. — cenas sasniegušas viszemāko līmeni hard rock [,ha: d'rok] n mūz. hārdroks hard sciences [.haid'saiansiz] n eksaktās zinātnes

hard scientist [.haid'saiantist] n eksakto

zinātņu speciālists hardscrabble [,ha:d'skraebl] a sūri grūti iegūstams; h. existance — grūta dzīve hardsell [Jia: d'sel] n kom. preču pastiprināta

reklāma; preču uztiepšana pircējam hard-set [.ha: d'set] a 1. grūtā stāvoklī; 2. izsalcis; 3. sīksts; neatlaidīgs; 4. (par olu) aizperēta

hardshell ['ha:d/el] a l.ar cietu apvalku; 2. nelokāms; neietekmējams

hardship ['ha:d/ip] n grūtības; to suffer many

~s — daudz pārciest hard shoulder [.ha: d'/ sūkta] n vieta šosejas

malā (kur pieturēt avārijas gadījumā) hardtack ['ha:dtaek] n sausiņš hardtop ['haidtop] n automašīna ar cietu jumtu

hard up [,ha:d'Ap] a (naudas) grūtībās hardware ['ha: dwea] n 1. dzelzs izstrādājumi; būvapkalumi; h. shop — saimniecības preču veikals; 2. mii. munīcija; 3. inform. [skaitļošanas] aparatūra; 4. humor, ordeņi, medaļas, krūšu nozīmes; 5. amer. sl. alkohols

hardwearing [.haid'weanr]] a ilgvalkājams

(par apģērbu, apaviem) hardwood ['ha: dwud] n cietkoksne hardy ['ha: di] a 1. norūdīts; izturīgs; 2. sal-

cietīgs; 3. drosmīgs; pārdrošs hare3 [hea] n zaķis; 0 mad as a March h. — pilnīgi traks; to run with the h. and hunt with the hounds — kalpot diviem kungiem hareb [hea] v sl. jozt; drāzt; <=> to h. away —

laisties prom harebell ['heabel] n bot. pulkstenīte harebrained ['heabremd] a aušīgs; vieglprātīgs

harelip ['heahp] n med. šķelta lūpa harem ['ha: ri: m] n harēms haricot ['haenksu] n (arī h. bean) kāršu pupa Harijan ['hAnd3an] n haridžans, nepieskaramais (Indijā) hark [ha:k] int klau!; = to h. back to — atgriezties (pie sarunas, temata u. tml.); no jauna pievērsties harlequin [Tia: likwin] n 1. arlekīns; 2. āksts; jokdaris

harlot ['ha: tat] n novec. ielasmeita harm [ha:m] I n 1. ļaunums; kaitīgums; to do h.— [no]darīt ļaunu; kaitēt; to mean no h. — nedomāt nekā ļauna; out of ~'s way — drošībā; drošā vietā; it would do you no h. to have a haircut — tev nenāktu par sliktu nogriezt matus; 2. zaudējums; the storm did a lot of h. — vētra sagādāja lielus zaudējumus; II v 1. [no]darīt ļaunu; kaitēt; 2. sagādāt

zaudējumus harmful ['ha:mfl] a kaitīgs; h. news —

satraucošas ziņas harmless ["ha: mlis] a 1. nekaitīgs; h. drug — nekaitīgas zāles; 2. nevainīgs; h. prank — nevainīga draiskulība harmonic [ha: 'mornk] I nfiz., mat. harmonika; II a harmonisks; saskanīgs; h. mean — harmoniskais vidējais (statistikā) harmonica [hai'mtmika] n mutes

harmonikas harmonious [ha: 'maunias] a 1. harmonisks;

saskanīgs; 2. draudzīgs; saticīgs harmonium [hai'mauniam] n mūz. harmonija harmonization [,ha: manai'zei/n] n harmonizēšana; harmonizācija harmonize ["ha: manaiz] v 1. (with) saskaņot;

2. harmonēt, saskanēt; 3. mūz. harmonizēt harmony [Tia: mani] n 1. harmonija; saskaņa; h. of interests — interešu kopība; 2. saticība; to live in h. (with) — dzīvot saticībā harness ['ha:ms] I n 1. iejūgs; zirglietas; 2. vēst.

bruņas; 0 to die in h. — nomirt postenī; to run in double h.— 1) būt precējies; 2) stādāt ar pārinieku; II v 1. iejūgt; 2. izmantot; to h. natural resources — izmantot dabas resursus harness-maker [Tia: msjneika] nseglinieks harp [harp] I n arfa; II v 1. spēlēt arfu; 2. runāt vienu un to pašu; she is always ~ing on her misfortunes — viņa vienmēr gaužas par savām nelaimēm harp-antenna [,ha:paen'tena] n rad. vēdekļveida antena harpist ['ha: pist] n arfists; arfiste harpoon [ha:'pu:n] I n harpūna; II v harpunēt

harpsichort [ha: psiko: d] n mūz. klavihords harpy ['ha:pi] n 1. mit. harpija; 2. pārn. plēsoņa

harquebus ['ha: kwibas] n vēst. arkebūza harridan ['haendn] n noplukuši vecene, veca ragana

harrier ['haena] n 1. (zaķu) dzinējsuns;

2. krosa dalībnieks harrow ['haerou] I n ecēšas; II v 1. ecēt; 2. mocīt; tirdīt

harrowing [Tiaerauir]] a mokošs; sirdiplosošs harry ['haen] v 1. izpostīt; izlaupīt; 2. mocīt; plosīt

harsh [ha: f] a 1. (par virsmu) raupjš; 2. (par skaņu) spalgs; griezīgs; 3. bargs; skarbs; h. words — skarbi vārdi harshness ['ha: /nis] n 1. raupjums; 2. spal-

gums; griezīgums; 3. bargums; skarbums hart [ha: t] n briedis

hartai [ha:'ta:l] n darba un tirdzniecības

pārtraukšana (protestējot pret kaut ko) hartshorn ['ha:tsha:n] n 1. briežrags;

2. ožamais spirts; 3. ožamais sāls harum-scarum [.hearam'skearam] I n aušīgs, neapdomīgs cilvēks; vējgrābslis; II a aušīgs, neapdomīgs; pārsteidzīgs; h.-s. child — palaidnis harvest ['ha: vīst] I n 1. pļauja; ražas novākšana; h. festival — ražas svētku dievkalpojums; h. home — pļaujas svētki; 2. raža; bumper h. — bagāta raža; 3. pārn. augļi; rezultāts; to reap the h. of one's work — baudīt sava darba augļus; II v novākt ražu harvest-bug ['ha: vistbAg] n ērce harvester ['ha:vista] n 1. pļāvējs; 2. pļaujmašīna

has [uzsvērtāforma haez, neuzsvērtās formas haz, az] tagadnes 3. pers. sg no vārda to have

has-been ['haezbi: n] n sar. 1. bijušais cilvēks (tāds, kurš zaudējis agrāko stāvokli, popularitāti u. tml.); 2. kaut kas izbijis hash [has/] I n 1. (no atliekām pagatavots) kapātas gaļas ēdiens; 2. juceklis; putrojums; to make ah . (of) — saputrot; 3. sl. hašišs; 0 to settle smb.'s h.— 1) apklusināt kādu; 2) izrēķināties ar kādu; II v kapāt (gaļu); <=• to h. out sar. — nokārtot (jautājumu u. tml.); to h. up sar. — sajaukt; saputrot hasher ['hae/a] n gaļasmašīna hashhead ['hae/hed] n sl. narkomāns hash house ['hae/haus] n amer. sar. lēts restorāns; lēta bufete hashish ['hae/i: f] n hašišs hash-slinger ['hae/,slnp] n amer. sar. 1. oficiants; oficiante; 2. (ēdienu) izdalītājs kafetērijā; 3. bufetes pavārs

haslet ['heiztat] n (parasti pl) ceptas

dzīvnieka (sev. cūkas) iekšas hasn't ['haeznt] sar. saīs. no has not hasp [haesp] I n 1. (durvju, logu) aizbīdnis; uzliktnis; 2. tekst. šķetere; II v aizbultēt; aizšaut bultu hassle ['haesl] sar. I n 1. lamāšanās; ķīviņš;

2. grūtības; mocības; II v lamāties; ķīvēties hassok ['haesak] n 1. ceļgalu spilventiņš (dievlūdzējam)', 2. (zāles) kušķis; 3. (matu) cekuls

hast [uzsvērtā forma haest, neuzsvērtās formas hast, ast] novec. tagadnes 2.pers. sg no darbības vārda to have haste [heist] n steiga; in h. — steigā; to do in h. — sasteigt; to make h. — pasteigties; make h.! — pasteidzies! hasten f'heistn] v 1. [paļsteidzināt; paātrināt; to h. a process — paātrināt procesu; 2. steigties; I h. to add that... — man jāpiebilst, ka... hastily ['heistili] adv 1. steidzīgi; steigšus; uz ātru roku; 2. pārsteidzīgi; neapdomāti; to judge h.(of) — izdarīt pārsteidzīgu slēdzienu

hastiness [Tieistinas] n 1. steiga; steidzīgums; 2. pārsteidzība; neapdomība; 3. (rakstura) straujums; ātrsirdīgums hasty ['heisti] a 1. steidzīgs; 2. pārsteidzīgs; neapdomāts; h. decision — pārsteidzīgs lēmums; 3. (par raksturu) straujš; ātrsirdīgs hat [haet] I n cepure; platmale; fur h. — kažokādas cepure; top h. — cilindrs; to raise (touch)

one's h.— pacelt cepuri (sasveicinoties); 0 bad h. sl. —nelietis; h. in hand — pazemīgi; to keep smth. under one's h. — turēt kaut ko slepenībā; to pass (send) the h. round — laist cepuri apkārt (vācot naudu); to put the h. on — lai mērs būtu pilns...; to talk through one's h. — gvelzt muļķības; that's an old h.! — tā ir veca anekdote!; to throw one's h. in — pieņemt izaicinājumu hatband ['haetbaend] n cepures lente hatblock ['haetblok] n cepuru veidnis hatbox f'haetbnks] n cepuru kārba hatch8 [haet/] n lūka (uz kuģa klāja); under

~es — 1) zem klāja; 2) ieslodzījumā; 3) postā; nelaimē; down the h.! sar. — līdz gridiņai! (tosts) hatchb [haet/] I n 1 .(cāļu) perēšana; 2.perējums; II v 1. perēt; 2. izšķilties (no olas); 3. pārn. perināt (nodomu) hatchc [haet/] I n iegravēta līnija; svītrinā-jums; n v iegravēt paralēlas līnijas; svītrināt hatchback ['haet/baek] n 1. autofurgona pa-

kaļdaļa; 2. autofurgons ar pakaļdurvīm hatcheck girl ['haett/ekg3: 1] n garderobiste restorānā

hatcheck room ['haett/ekrum] n garderobe, ģērbtuve

hatcher ['haet/a] n 1. perētāja vista; 2. inkubators; 3. sazvērnieks; intrigants hatchery fhaet/an] n 1. inkubators; 2. (zivju) audzētava

hatchet ['haet/it] n cirvītis; 0 to bury the

h. — salīgt mieru hatchet-man ['haet/itmaen] n 1. algots slepkava; 2. žurnālists, kas sagroza faktus; 3. cilvēks, kas veic netīru darbu (kāda politiķa uzdevumā) hatching ['haet/it]] n svītrinājums hatchment ['haet/mant] n vēst. memoriāla

plāksne ar ģerboni hatchway ['hast/wei] n lūka (uz kuģa klāja) hate [heit] Inl. naids; 2. nepatikas objekts; II v 1. ienīst; 2. sar. neciest; he ~s fish — viņš necieš zivis; I h. to bother you — man neērti jūs traucēt hateful ['heitfl] a 1. ienīsts; pretīgs; 2. naid-

pilns; ļauns hatefulness ['heitfalnis] n pretīgums hat guard ['haetga:d] n aukla, gumija vai

lente, kas notur cepuri galvā hath [uzsvērtā forma hae0, neuzsvērtās formas ha0,30] novec., bibl. tagadnes 3. pers. sg no darbības vārda to have hathpace ['hae0peis] n platforma; paaugstinājums

hatless ['haetlis] a bez cepures; kailu galvu hatpin ['haetprn] n cepures adata hatrack f'haetraek] n 1. cepuru pakaramais;

2. sl. kārns cilvēks, kārtsgabals hatred ['heitnd] n (of, for) naids

hatstand ['haetstaend] n cepuru pakaramais hatter ['haeto] n cepurnieks; 0 mad as a h. —

pilnīgi traks hat trick ['haettnk] n 1. sp. tris pēc kārtas vārtos iesistas bumbas (kriketā); 2. sp. viena spēlētāja trīs vārtos iesistas bumbas (futbolā); 3. triks ar cepuri (truša, puķu pušķa u. tml. izņemšana) haughtiness ['ho: tinas] n augstprātība haughty ['ho: ti] a augstprātīgs haul [ho: 1] I n 1. vilkšana; 2. pārvadāšana;

3. nobraukums; reiss; long ~s on railways — gari dzelzceļa nobraukumi;

4. loms; nozveja; 5. krava; 6. sar. guvums; ķēriens; Dvi. vilkt; to h. on a rope — vilkt virvi; 2. treilēt; pievest (meža materiālus); 3. pārvadāt; transportēt; 4.jūrn. mainīt (kuģa) virzienu; 5. (par vēju) mainīt virzienu; 6.jūrn. turēties pret vēju; <= to h. down jūrn. — uzlaist (tauvu); to h. off amer. sl. — atvēzēties (pret kādu); 0 to h. down one's flag (colours) — padoties; to h. over the coals — sadot brāzienu

haulage ['ho: hd3] n 1. vilkšana; 2. pārvadāšana; h. contractor — transportuzņēmējs; 3. pārvadājuma maksa hauler ['ho: to] n amer. 1. transportuzņēmējs;

1.(tālreisu) kravas automašīna; 3. kravas pārvadājumu komercfirma

haulier ['ho: ho] n brit. 1. transportuzņēmējs;

2. (izrakteņu) aizvedējs (šahtā)

haulm [ho: m] n 1. stiebrs; stublājs; 2. salmi haunch [ho: ntf] n 1. gums; 2. pakaļkāja haunt [ho: nt] I n 1. iemīļota

uzturēšanās vieta; 2. (blēžu, zagļu) midzenis; II v 1. bieži apmeklēt (uzturēties); 2. rēgoties, spokoties; ~ed house — spoku apsēsta māja; 3. (par atmiņām, domām) vajāt; he is ~ed by remorse — viņu moka sirdsapziņa hautboy ['ouboi] n mūz. novec. oboja Havana [ho'vaeno] n Havanas cigārs have [haev] I n sar. blēdība; krāpšana; II v [uzs\'ērtā forma haev, neuzsvērtās formas hov, ov] (p. un p.p. had [uzsvēra forma haed, neuzsvērtās formas had, sd]) 1. (ari h. got) būt (piederības nozīmē); I h. got a new flat — man ir jauns dzīvoklis; h. you got a

pencil? — vai tev ir zīmulis?; 2. (fiziskas vai garīgas īpašības nozīmē): she has blue eyes — viņai ir zilas acis; he has a good memory — viņam ir laba atmiņa; 3. (abstraktā nozīmē): I h. no objections — man nav nekādu iebildumu; the play had a great success — lugai bija lieli panākumi; 4. (kā paligverbs veido saliktos laikus): he has gone — viņš ir aizbraucis; have you seen the film? — vai esat redzējis šo filmu?; 5. saturēt; June has thirty days — jūnijā ir trīsdesmit dienas; the room has two windows — istabā ir divi logi;

6. uzņemt (barību); dzert; to have a cup of tea — izdzert tasi tējas; she has coffee for breakfast — viņa brokastīs dzer kafiju; to h. supper — vakariņot; do you h. sugar? — tev ar cukuru? (tēju u. tml.);

7. (par slimību)'. I h. a bad cold — man ir stipras iesnas; she has measles — viņai ir masalas; 8. dabūt; saņemt; we had bad news — mēs saņēmām sliktas ziņas; 9. (ar infinitivu izsaka nepieciešamību): we had to get the doctor — mums bija jāizsauc ārsts; you don't h. to apologize — jums nav jāatvainojas; 10. (lieto ar pagātnes divdabi)-, I had my photo taken — es nofotografējos; 11. izjust; izbaudīt; to have a pleasant time — patīkami pavadīt laiku; 12. apgalvot; sacīt; as Shakespeare has it— kā saka Šekspīrs; 13. uzvarēt; gūt virsroku; he had you in the first game — viņš uzvarēja jūs pirmajā spēlē; 14 (lieto ar salīdzināmiem adverbiem) : you had better stay in bed — tev labāk palikt gultā; I'd rather do it myself — es labāk izdarīšu to pats; 15. (izsaka vēlēšanos) : which book will you h.? — kuru grāmatu tu vēlies?; what more would you h.? — ko tu vēl gribi?; 16. (apzīmē konkrētu darbību): to h. a smoke — uzsmēķēt; to h. a talk — aprunāties; 17. sar. atļaut; pieļaut (nolieguma teikumos): I won't h. it! — es to nepieļaušu (necietīšu)!; <=> to h. down —

uzņemt (kā viesi); to h. in (ari to h. got

in) — 1) turēt krājumā; h. you got enough sugar in? — vai jums cukurs ir krājumā?;

503haven

2) ielūgt, uzaicināt (kā viesi); 3) izsaukt (piem., amatniekus mājās); to h. on — 1) būt tērptam; she has got a new dress on — viņai mugurā jauna kleita; 2) sar. izjokot; piekrāpt; piemānīt; to h. out — 1) izraut (piem., zobu); 2) (with) izskaidroties (ar kādu); to be had up — tikt iesūdzētam tiesā; he has been had up for speeding — viņam tika uzlikts naudas sods par ātruma pārsniegšanu; 0 h. done! — diezgan!; izbeidz!; h. no doubt! — našaubies!; h. it your own way! — dari, kā zini!; he has had it — 1) viņš ir bezcerīgi atpalicis; 2) viņš ir zudis; ar viņu ir cauri; if you are going for the 2 o'clock train, you've had it — vilcienu pulksten divos tu jau esi nokavējis; I fear my watch has had it — baidos, ka mans pulkstenis ir sabojājies; I h. it! — es sapratu!; es izdomāju!; I've had it — es padodos; to let smb. h. it — sadot kādam sutu; we've never had it so good — mums nekad nav bijis tik labi haven ['heivn] n droša osta; patvērums have-nots [.haev'nots] n pl nabagie haven't ['haevnt] sar. sais. no have not have-on [.haev'on] n sar. izjokošana; piekrāpšana; piemānīšana haversack ['haevosaek] n mugursoma; plecu soma

haves [haevz] n pl bagātie havoc ['haevok] n postījumi; to make h. — nodarīt postījumus; nopostīt; to play h. (with) — radīt jucekli (sajukumu) hawka [ho: k] I n 1. vanags; 2. pol. militārists; ieroču spēka piekritējs; "vanags"; II v 1. medīt ar vanagu; 2. (at) uzklupt kā vanagam

hawkb [ho: k] v 1. nodarboties ar iznēsājum-

tirdzniecību; 2. izplatīt (ziņas, baumas) hawkc [ho: k] v nokremšļoties hawkd [ho: k] n javturis (apmetēja instruments)

hawker® ['ho: ko] n mednieks ar vanagu hawkerb ['ho: ko] n iznēsājumtirgotājs, ielu tirgotājs

hawk-eyed [Tio: kaid] a I. asredzīgs; 2. acīgs hawk-nosed ["ha: kjisuzd] a ar ērgļa degunu

hawse [ho: z] n jūrn. klīze hawser ['ho: zo] n jūrn. trose hawthorn ['ho: 0o: n] n bot. paērkšķis; vilkābele

hay [hei] I n 1. siens; to make h. — pļaut zāli un žāvēt sienu; 2. sar. gulta; to drag smb. out of h. — izcelt kādu no gultas; uzmodināt kādu; to hit the h.— likties gulēt (uz auss); 0 to make h.(of) — radīt jucekli; II v 1. pļaut zāli un žāvēt sienu; 2. barot ar sienu haycock ['heikok] n siena guba haydrier ['hei.draio] n lauks, siena žāvējamais

hay fever fhei.fi: vo] n med. siena drudzis hayfield ['heifi: Id] n nopļauta pļava hayfork ['heifo: k] n dakšas haylage ['heihd3] n lauks, skābsiens hayloft ['heiloft] n gubenis haymaker ['heijneiko] n 1. siena pļāvējs;

2. siena pļaujmašīna; 3. amer. sar. belziens haymaking ['hei,meikii]] n siena pļauja; h.

time — siena laiks haymaking machine ['heuneiknjmo'/i: n]

n siena novācamā mašīna hayrick ['heink] n siena kaudze (guba) hayride [Tieiraid] n amer. izpriecas brauciens

uz siena vezuma (bieži naktī) hayseed ['heisi: d] n 1. zāles sēkla; 2. siena

pabiras; 3. amer. humor, lauķis haystack ['heistaek] n siena kaudze (guba) haystacker ['hei.staeko] n lauks, siena ārdītājs

haywire [''heiwaio] a sl. 1. sajucis; nojūdzies; he's gone h. — viņš ir galīgi nojūdzies; 2. sabojājies; saniķojies; the television's gone h. — televizors galīgi nerāda hazard ['haezod] I n 1. risks; briesmas; at the h. of one's life — riskējot ar dzīvību; at all ~s — lai notiek kas notikdams; at h. — uz labu laimi; to run (stand) the h .(of) — riskēt; smoking is a health h. — smēķēšana ir kaitīga veselībai; 2. sena kauliņu azartspēle; II v 1. riskēt; 2. uzdrošināties; atļauties; to h. a remark — uzdrošināties piebilst hazardous ['haezodos] a riskants; bīstams haze8 [heiz] In 1. dūmaka; 2. apmātība; II vheadboard

aizmiglot; ietīt miglā hazeb [heiz] v amer. 1. nostrādināt; nokausēt

(ar darbu) hazel ['heizl] I n lazda; II a gaišbrūns hazelhen ['heizlhen] n mežirbe hazelnut ['heizlnAt] n (lazdas) rieksts hazily ['heizili] adv miglaini; neskaidri haziness ['heizinos] n 1. dūmakainība; mig-

lainība; 2. neskaidriba hazy ['heizi] a 1. dūmakains; miglains; 2. neskaidrs; h. idea — neskaidrs priekšstats; 3. ieskurbis H-blast ['eit/bla: st] n ūdeņraža bumbas sprādziens

H-bomb ['eit/bom] I n ūdeņraža bumba; II v mest ūdeņraža bumbas, bombardēt ar ūdeņraža bumbām he [uzsvērtā forma hi: , neuzsvērtās formas hi, i:] Ipron viņš; he who ... — tas, kurš...; H (prefikss dzīvnieku tēviņu apzīmēšanai): he-goat — āzis head [hed] In 1. galva; [by] a h. taller — galvas tiesu garāks; from h. to foot — no galvas līdz kājām; to stand on one's h. — stāvēt uz galvas; to shake one's h.— noliedzoši papurināt galvu; to win by a h. sp. — 1) apsteigt par galvas tiesu (zirgu skriešanās sacīkstēs); 2) ar grūtībām uzvarēt; 2. [saļprāts; spējas; clear h. — skaidrs prāts; good h. for mathematics — labas spējas matemātikā; he has a [good] h. on his shoulders — viņam ir galva uz pleciem; use your h.! — pakustini smadzenes!; 3. galva; vadītājs; priekšnieks; h. of a family — ģimenes galva; h. of state — valdības vadītājs; at the h. of the firm — firmas priekšgalā; at the h. of the page — lappuses sākumā; 4. augša; augšdaļa; h. of a mountain — kalna virsotne (galotne); 5. (gultas) galvgalis; 6. (kuģa) priekšgals; 7. zemesrags; 8. (upes) izteka; 9. (koka) lapotne;

10. (naglas, kniepadatas) galviņa;

11. (monētas) virspuse; ~s or tails? — raksts vai ērglis? (metot monētu); 12. (naža) griezējdaļa; (cirvja) cirtējdaļa; 13. (alus u. tml.) putas; 14. (augoņa) izaugums; to

come to a h.— 1) (par augoni) izaugt; uzbriest; 2) pārn. sasniegt kritisku (izšķirošu) stāvokli; 15. amer. sl. narkomāns; 16. amer. sl. fanātiķis; ķertais; 11. jūrn. sl. ateja; 18. lauks, (lopu) kopskaits; 19. tehn. hidrostatisks spiediens; 0 above (over) smb.'s h.— 1) pāri kāda saprašanai; 2)apejot kādu; to bite smb.'s h. off — rupji atcirst kādam; to bring to a h. — saasināt līdz pēdējai iespējai; to bury one's h. in the sand — piekopt strausa politiku; to give smb. his h. — ļaut kādam rīcības brīvību; to give to smb.'s h. — 1) (par vīnu) sakāpt galvā; 2) (par panākumiem) sagrozīt kādam galvu; h. over heels — kūleniski; h. over heels in love — līdz ausīm iemīlējies; to

keep one's h. — saglabāt mieru; to keep one's h. above water pārn. — turēties virs ūdens; to knock one's h. against a brick wall — ar pieri caur sienu skriet; to knock smth. on the h.— darīt kaut kam galu; to lay ~s together — salikt prātus kopā; to lose one's h. — zaudēt galvu; to make h. — virzīties uz priekšu; to be unable to make h. or tail (of) — nevarēt nekā saprast; off one's h. — prātā jucis; on one's own h. — uz savu galvu (atbildību); to put smth. into smb.'s h.— iedvest kādam kaut ko; to take smth. into one's h. — ieņemties kaut ko galvā; to talk smb.'s h. off — pierunāt kādam pilnu galvu; II a galvenais; vecākais; h. cook — šefpavārs; h. nurse — vecākā māsa (slimnīcā)', h. waiter — galvenais oficiants; HI v 1. vadīt; atrasties priekšgalā; to h. a delegation — vadīt delegāciju; to h. the list — būt pirmajā vietā sarakstā; 2. (for) virzīties; to h. southwards — turēt kursu uz dienvidiem; 3. sp. atsist bumbu ar galvu (futbolā); <=> to h. back — aizsprostot (ceļu); to h. off — novērst (piem., strīdu) headache ['hedeik] n 1. galvassāpes; 2. sar. grūtibas; nepatikšanas; this is your h. — tā ir tava problēma headband ['hedbaend] n saite ap galvu headboard ['hedbo: d] n (gultas) galvgalis

head boy ['hedboi] n 1. vecākais prefekts;

2. skolas vecākais headcounter ['hed.kaunts] n 1. tautskaites, sabiedriskās domas aptaujas skaitītājs; 2. balsu skaitītājs, vēlēšanu komisijas skaitītājs

headdress ['heddres] n (dekoratīva) galvassega

header [Tieda] n 1. lēciens uz galvas (ūdenī); to take ah. — ienirt; 2. sitiens pa galvu (futbolā); 3. būvn. šķērsķieģelis; 4. lauks, (kombaina) heders headfalsie ['hed.fo: Īsi] n sar. parūka; šinjons headfirst [,hed'f3: st] sk. headlong headgear ['hedgia] n 1. galvassega; 2. rad. austiņas

head girl ['hedg3:l] n 1. vecākā prefekte;

2. skolas vecākā headhugger ['hedhAga] n sar. (apkļāviga)

sieviešu galvassega; čalma; turbāns headhunt ['hedhAnt] v 1. medīt skalpus;

2. izraudzīties augstu kvalificētus kadrus;

3. diskreditēt (iznīcināt) konkurentus (politiskos pretiniekus)

headhunter ['hedhAnta] n 1. skalpu mednieks; 2. augstu kvalificētu kadru izraudzī-tājs; 3. konkurentu (politisko pretinieku) diskreditētājs (iznīcinātājs); 4. humor, slavenību mednieks (kam patīk grozīties viņu vidū)

headhunting ['hedhAntii]] n 1. skalpu medības; 2. augstu kvalificētu kadru izraudzīšana; 3. konkurentu (politisku pretinieku) diskreditācija (iznīcināšana); 4. nepamatota atlaišana no darba (personisku iemeslu dēļ) heading fhediiļ] n 1. virsraksts; 2.jūrn. kurss headland f'hedland] n zemesrags headlight ['hedlait] n (automašīnas) priekšējais lukturis; (lokomotīves) prožektors; (kuģa) priekšgala uguns; dimmed ~s — tuvās gaismas; full ~s — tālās gaismas; to dip one's ~s — pārslēgt uz tuvo gaismu; turn your ~s on! — ieslēdz lukturus! headline ['hedlain] I n 1. (avīzes raksta) virsraksts; 2. pl rad. pēdējo ziņu izklāsts; to hit the ~s — tikt plaši atspoguļotam presē; the earthquake hit the ~s — par

zemestrīci rakstīja visas avīzes; this will hit the ~s — tas radīs sensāciju; 3. poligr. kolumntituls; II v 1. dot virsrakstu; 2. plaši atspoguļot presē; 3. radīt sensāciju (kņadu) (ap kaut ko) headliner ['hedlains] n slavenība; ievērojams

darbinieks (par kuru bieži raksta avīzēs) headlong ['hedltnļ] I a 1.: h. fall — kritiens garšļaukus; 2. pārsteidzīgs; muļķīgs; II adv

1. ar galvu pa priekšu; 2. pārsteidzīgi; muļķīgi

headman ['hedman] n 1. (cilts) vecākais;

2. vecākais strādnieks; meistars headmaster [.hed'ma: sts] n (skolas) direktors

headmistress [.hed'mistns] n (skolas) direktore

head-on [,hed'r>n] I a : h.-on collision — (divu satiksmes līdzekļu) sadursme; saskriešanās; n adv 1. ar galvu; ar priekšpusi; 2. tieši; nepārprotami; to meet an issue h.-on — ieņemt stingru pozīciju kādā jautājumā

headphones ['hedfsunz] n pl (radio, telefona) austiņas

headpiece ['hedpi: s] n 1. bruņucepure; 2. sar. galva; smadzenes; 3. poligr. sākuma vinje-te; sākuma zīmējums (grāmatā) headquarters [.hed'kwo: taz] n pl (lieto kā sg un pl) 1. mii. štābs; 2. galvenā pārvalde; police h. — galvenā policijas pārvalde headrest f'hedrest] n aut. pagalvis headroom ['hedrum] n 1. gabaritaugstums; there's not much h. in the car — automašīnai ir zemi griesti; 2. būvn. ailas platums

headscarf ['hedska: f] n galvas lakats headset ['hedset] n amer. radioaustiņas headship [Tied/ip] n vadība; vadošs stāvoklis headshop ['hed/op] n amer. sl. veikals narkomāniem

headshrinker ['hed./nqka] n 1. skalpu

mednieks; 2. humor, psihiatrs headsman ['hedzman] n bende headspring ['hedspnt]] n pirmavots headstall ['hedsto: 1] n iemaukti; apauši headstand ['hedstasnd] n sp. galvasstāja

headstart ['hedsta: t] n 1. sp. starta izrāviens; 2. sp. handikaps; 3. pārn. labs sākums; veiksmīgs starts headstone ['hedstaun] n 1. kapakmens;

2. stūrakmens

headstrong ['hedstror]] a ietiepīgs, stūrgalvīgs

head-up [.hed'Ap] a [vienmēr] piesardzīgs; modrs

head-waters ['hedwoitaz] n pl 1. galvenā ūdenssatece; 2. galvenā ūdenskrātuve;

3. (upes) augštece; izteka

headway ['hedwei] n 1. virzīšanās uz priekšu;

2. progress; to make h. — progresēt headwind ['hedwind] n pretvējš headword ['hedw3:d] n 1. pamatvārds, šķirklis (vārdnīcā); 2.poligr. sākumvārds headwork ['hedw3: k] n 1. gangs darbs; 2. sp.

sitiens ar galvu (futbolā) headworker ['hedw3: ka] n sar. garīgā darba strādnieks

heady ['hedi] a 1. pārsteidzīgs; 2. (par dzērienu) reibinošs; stiprs; 3. pārn. skurbinošs heal [hi: 1] v 1. (par brūci) [sa]dzīt; 2. [-[iz]-beigt;-] {+[iz]- beigt;+} to h. a quarrel—beigt strīdu; 3. bibl., novec. dziedēt; dziedināt; time ~s all sorrows — laiks dziedē visas bēdas heal-all ['hi: b: 1] n universāls līdzeklis healer ['hi: la] n 1. dziednieks; 2. dziedinošs līdzeklis

healing ['hi: liiļ] I n 1. dziedināšana; 2. sadzīšana; n a dziedinošs health [helQ] n 1. veselība; h. centre — 1) bērnu konsultācija; 2) poliklīnika; dispansers; h. insurance — apdrošināšana slimības gadījumiem; h. resort — kūrorts; h. service — veselības aizsardzība; 2. veselības stāvoklis; to be in good h. — būt veselam; he is in bad (poor) h. — viņam ir vārga veselība; to drink smb.'s h. — dzert uz kāda veselību; your h.! — uz jūsu veselību!

healthful ['hel0fl] a veselīgs; dziedinošs health-officer ['hel0,ofiss] n sanitārārsts health-visitor ['helG.vizits] n patronāžas māsa

healthy ['hel0i] a 1. vesels; veselīgs;

2. veselīgs; dziedinošs; h. climate — veselīgs klimats; h. way of living — veselīgs dzīvesveids; 3. sar. liels; stiprs; h. dislike — dziļa nepatika heap [hi:p] I n 1. kaudze; grēda; h. of stones — akmeņu grēda; 2. (parasti pl) sar. milzums; ~s of time — milzumdaudz laika; ~s of times — bieži; tūkstošiem reižu; he is ~s better — viņam ir daudz (krietni) labāk; 0 struck (knocked) all of a h. sar. — galīgi apmulsis; pārsteigts; II v 1. (up) sakraut; samest (kaudzē); 2. (up) krāt; to h. up wealth (riches) — krāt bagātību; 3. (with) uzkraut; 4. (on, upon) apbērt (ar laipnībām, uzslavām) hear [his] v (p. un p.p. heard [h3: d]) 1. dzirdēt; 2. (of, about) uzzināt; dabūt dzirdēt; to h.

the news — uzzināt jaunumu; he has never heard of it — viņš nekā par to nezina; 3. klausīties; to h. a course of lectures — noklausīties lekciju kursu; 4. (from) saņemt ziņas; 5. jur. iztiesāt (lietu tiesā); => to h. out — uzklausīt; 0 h.!, h. — pareizi!, pareizi! (piekrišanas saucieni runātājam); I won't h. of it — es to necietīšu; you will h. about it! — tu par to dabūsi! heard sk. hear hearer ['hiara] n klausītājs hearing fhian»]] n 1. dzirde; hard of h. — pakurls; 2. dzirdamības robežas; out of h. — ārpus dzirdamības robežām; within h. — dzirdamības robežās; in my h. — manā klātbūtnē; 3. klausīšanās; uzklausīšana; to give smb. a [fair] h. — uzklausīt kādu; 4. jur. (lietas) iztiesāšana hearing-aid ['hianrjeid] n dzirdes aparāts hearken ['ha: kan] v novec. (to) uzklausīt; klausīties

hearsay ['hiasei] n baumas; by h. — pa ausu galam

hearse [h3: s] n katafalks; līķrati heart [ha: t] n 1. sirds; h. attack — sirdslēkme; h. defect — sirdskaite; h. disease — sirdsslimība; h. failure — 1) sirds paralīze; 2) sirds mazspēja; 2. dvēsele; sirds; at h. — sirds dziļumos; from the bottom of one's h. — no visas sirds; to harden one's

h. against smb. — nocietināt sirdi pret kādu; have ah.! — apžēlojies!, esi [jel] cilvēks!; to have one's h. in one's work — ielikt darbā visu savu sirdi; h. and soul — ar sirdi un dvēseli; in the fullness of one's h. — sirds (jūtu) pārpilnībā; to take smth. to h. — ņemt kaut ko pie sirds; with all one's h. — no visas sirds; 3. drosme, drošsirdība; to lose h. — zaudēt drosmi; to take (pluck up) h. — saņemt drosmi (dūšu); 4. būtība; kodols; the h. of the matter — lietas būtība; 5. centrālā daļa; vidiene; in the h. of Africa — Āfrikas vidienē; 6. (augsnes) auglība; 7. tehn. serde; serdenis; 0 big h. — cēlsirdīgs cilvēks, cēla sirds; by h. — no galvas; to break smb.'s h.— lauzt kāda sirdi; to cross one's h. — dievoties; to cry one's h. out — izraudāt visas acis; to cut (touch) smb. to the h. — dziļi aizvainot kādu; to have no h. — nejust vēlēšanos; to move (stir) smb.'s h. — aizkustināt kādu; to wear one's h. [up]on one's sleeve — atklāti izrādīt savas jūtas; with heavy h. — smagu sirdi; with light h. — vieglu sirdi; with a sinking h. — drebošu sirdi heartache ['ha: teik] n sirdsāpes, sirdsēsti heartbeat ['ha: tbi: t] n 1. sirdspuksti; 2. saviļņojums

heart block ['ha: tblok] n med. sirds blokāde heart-blood ['ha: tbLvd] n 1. dzīves enerģija;

2. sirdsdomas heartbreak ['ha: tbreik] n lielas bēdas; dziļa vilšanās

heartbreaking ['ha:t,breikir|] a 1. sirdi plosošs; 2. garlaicīgs; nogurdinošs heartbroken [''ha: tbreuksn] a dziļi satriekts heartburn ['ha: tb3: n] n grēmas heartburning [''ha: tb3: nit]] n 1. greizsirdība;

skaudība; 2. īgnums; neapmierinātība hearten ['ha: to] v uzmundrināt; iedrošināt heartening ['ha:tni»]] a iepriecinošs; h.

news — iepriecinošas ziņas heartfelt ['ha: tfelt] a [dziļi] izjusts; patiess hearth [ha: 0] n 1. pavards; kamīns; 2. ģimenes pavards; 3. pārn. (kultūras) centrs hearthrug [TiaiGrAg] n paklājs (kamīna priekšā)

heartily ['ha:tih] adv 1. sirsnīgi; to thank h. — sirsnīgi pateikties; 2. labprāt; ar patiku; to eat h. — ēst ar baudu; 3. ļoti; I'm h. glad that... — es ļoti priecājos, ka... heartiness ['ha: tmis] n 1. sirsnība; 2. veselīgums

heartland ['ha: tlaend] n 1 .(valsts, zemes)

centrālā daļa; 2. mil. dziļa aizmugure heartless ['ha: ttas] n nežēlīgs; cietsirdīgs heartrending ['ha: trendit]] a sirdi plosošs heart-searching ['ha: t,s3: t/irj] n nesaudzīga pašanalīze; after much h.-s. — pēc ilgām pārdomām heartsick ['ha: tsik] a grūtsirdīgs heartstrings ['ha: tstniļz] n pl dziļākās jūtas; 0 to play upon smb.'s h. — spēlēt uz kāda jūtām; to tug at smb.'s h.— aizkustināt kādu līdz sirds dziļumiem heartthrob [Tia: tGrob] n 1. sirdspuksts; 2. sl.

(publikas) mīlulis heart-to-heart [,ha: tta'ha: t] a sirsnīgs; atklāts; h.-t.-h. talk — sirsnīga saruna heartwarming ['ha: t,wo: mīt]] a sirsnīgs;

aizkustinošs; saviļņojošs hearty ['ha:ti] a 1. sirsnīgs; draudzīgs; h. welcome — sirsnīga uzņemšana; 2. veselīgs; spēcīgs; hale and h.— spirgts un vesels; 3. (par ēdienu) bagātīgs; spēcinošs; h. appetite — pamatīga apetīte heat

[hi: t] I n 1. karstums; svelme; tveice; 2. karstums; drudzis; 3.fiz. siltums; 4. pārn. kvēle; kaisme; in the h. of battle — cīņas karstumā; in the h. of passion — kaisles neprātā; 5. tehn. kvēle; red h. — sarkankvēle; white h. — baltkvēle; 6. (dzīvnieku) meklēšanās; to be on the h. — meklēties; 7. sp. hīts; skrējiens (vai brauciens) noteiktā distancē; dead h. — vienlaicīgs finišs; final h. — 1) finālbrauciens; 2) finālskrē-jiens; preliminary h. — atlases brauciens; 8 .pl priekšsacīkstes; Dvi. (up) sakarsēt; sasildīt; to h. some water — uzsildīt ūdeni; 2. sakarst, sasilt; 3. nokaitēt; 4. [ap]kurināt; 5. iekarst, iekaist (strīdā u. tml.) heat capacity [.hi: tka'paesiti] n fiz. siltumietilpība

heated ['hi: Ud] a 1. sakarsēts; sasildīts; h.heavy

flat — dzīvoklis ar apkuri; 2. iekarsis, iekaisis (strīdā u. tml.); 3. kvēls; dedzīgs; kaismīgs; h. discussion — dedzīgs strīds heatedly ['hi: tidli] adv kvēli; dedzīgi; kaismīgi

heat-engine ['hi:t,en dyn] n tehn. siltum-dzinējs

heater ['hi: ta] n sildītājs; kalorifers; electric

h. — elektriskais sildītājs heath [hi: 0] n 1. tīrelis; virsājs; 2. virši heathbell ['hi: 0bel] n viršu zieds heathcock ['hi: Gkok] n teteris heathen ['hi:5n] In 1.pagāns; 2.sar. barbars; II a 1. pagānu-; pagānisks; 2. sar. barbarisks; rupjš heathenish ['hi: Sam/] a 1. pagānu-; pagānisks; 2. sar. barbarisks; rupjš heathenism ["hiifonizam] n 1. pagānisms;

2. sar. barbarisms heather fhefo] n virši heather-mixture ['heSajnikst/a] n mistrots

vilnas audums heating [*hi:tit]]\n\. [sa]sildīšana;2. apkure; central h. — centrālapkure; Hal. sildošs; h. apparatus — sildierīce; 2. apkures-; h. system — apkures sistēma heating plant fhi: tuj.pla: nt] n apkures iekārta

heating value ["hi: tiij.vaelju:] n siltumspēja heat insulation ['hi: tinsju'lei/n] n siltumizolācija

heat-lightning fhi: t,laitni»]] n rūsa (debesīs) heatproof fhi: tpru: f] a siltumizturīgs heatspot fhi: tspot] n siltumpūtīte heatstroke fhi: tstrsuk] n med. siltumdūriens heattreat fhi: ttri: t] v 1. pasterizēt (pienu u.

tml.); 2. tehn. pakļaut tehniskai apstrādei heat treatment fhi: t,tri: tmant] n tehn. termiskā apstāde heat-wave fhi:tweiv] n l.fiz. siltumvilnis;

2. stipra karstuma periods heave [hi: v] I n 1. [paļcelšana; [pa]vilkšana; 2. (jūras) viļņošanās, bangošanās; 3. vemstīšanās; 4.pl vet. dusulis; H v (p. un p.p. heaved, hove [hi:vd, hauv]) 1. celt; cilāt (smagumu); to h. coal — kraut ogles; 2. (par jūru) viļņot, bangot; 3. (par krūtīm)

cilāties; 4. sar. mest, sviest; to h. overboard — pārmest pār bortu; 5. jūrn. pacelt, izvilkt; to h. the anchor — pacelt enkuru; h. ho! jūrn.— reizē!; 6. izdvest (piem., nopūtu); 7. (up) vemstīties; 8 .(par kuģi) pagriezties; peldēt; <=> to h. on — pavilkt; to h. out jūrn. — izbraukt; the ship hove out of the harbour — kuģis izbrauca no ostas; to h. to jūrn. — likties dreifa; 0 to h. in sight — parādīties heaven fhevn] n debesis; 0 by h.! — nudien!; h. forbid! — Dievs pasarg!; good ~s — ak, Dievs!; h. on earth — paradīze zemes virsū; in the seventh h. — [kā] septītajās debesīs

heavenly fhevnli] a 1. debess-; h. body — debess ķermenis; 2. dievišķīgs; 3. sar. debešķīgs; burvīgs; what a h. day! — cik burvīga diena! heaven-sent [hevn'sent] a debesu (Dieva) sūtīts; h.-s. opportunity — ilggaidīta iespēja heaver ['hi: va] n 1. krāvējs; 2. tehn. celtnis; svira

heavily fhevili] adv 1. smagi; h. loaded car — smagi piekrauta automašīna; 2. smagi; skaudri; to take smth. h. — skaudri pārdzīvot kaut ko; 3. lēni; gurdi; days pass h. — dienas gurdi velkas; 4. stipri; spēcīgi; it is raining h. — stipri līst; to suffer h. — ciest lielus zaudējumus heaviness fhevims] n 1. smagums; 2. neveiklība; lempīgums; 3. kūtrums; inertums;

4. grūtsirdība

heavy fhevi] I n 1.: the heavies — smagie ieroči; smagā artilērija; 2. liels vilnis; banga; 3. sl. liels vīrs; II a 1. smags; h. load — smaga nasta; 2. liels; smags; h. casualties mil. — smagi zaudējumi; 3. stiprs; spēcīgs;

intensīvs; h. rain — stiprs lietus; h. sea — bangaina jūra; h. smoker — kaislīgs smēķētājs; 4. grūts; smags; h. task — grūts uzdevums; h. work — smags darbs;

5. biezs; kupls; h. beard — kupla bārda; h. fog — bieza migla; 6. (par ražu u. tml.) bagātīgs; 7. smags; neveikls; h. tread — neveikla gaita; smags solis; 8. drūms; nomācošs; with a h. heart — ar smagu sirdi;

9. sar. bargs; stingrs; 10. sar. (par darījumu u. tml.) nelikumīgs; netīrs; 11. amer. sar. nopietns; svarīgs; 0 h. artillery (guns) — neapstrīdami fakti; to find it h. going — uzskatīt par ļoti grūtu; to make h. weather of smth. — padarīt kaut ko grūtāku nekā patiesībā; to play the h. father — bargi rāt; II adv : to lie h. on smb.'s conscience — smagi gulties uz kāda sirdsapziņas heavy cream ['hevikri: m] n 1. biezs, trekns

krējums; 2. sl. resnule heavy-duty [.hevi'dju: ti] a 1. superizturigs;

2. tehn. smagā tipa-; lieljaudas-heavy-handed [.hevi'haendid] a 1. neveikls;

2. nežēlīgs; despotisks heavy-headed [Jieviliedid] a 1. cietgalvīgs;

stulbs; 2. miegains; gauss; kūtrs heavy-hearted [Jievi'ha: tid] a grūtsirdīgs; skumīgs

heavy hydrogen [.hevi'haidrK^an] n fiz.

smagais ūdeņradis, deitērijs heavy industry [.hevi'mdastn] n smagā rūpniecība

heavy-laden [.hevi'leidn] a 1. smagi apkrauts; 2. nomākts heavy metal [.hevi'metl] n mūz. "smagais

metāls" (rokmūzikas veids) heavy-set [.hevi'set] a drukns heavy water [.hevi'wo: ta] n fiz. smagais ūdens

heavyweight ['heviweit] n sp. smagsvars hebdomadal [heb'dtrmadl] a formal, ikne-dēļas-

hebetic [hi'betik] a fiziol. ar dzimumbriedu-

mu saistīts Herbraic [hi'brenk] a senebreju-Hebraism ['hi: brenzm] n 1. vai. hebraisms;

2. jūdu ticība Hebraist ['hi: breust] n hebraists, senebreju

valodas un literatūras pazinējs Hebrew ['hi: bru:] I n 1. ebrejs; 2. senebreju

valoda; Hal. ebreju-; 2. senebreju-hecatomb ['hekstu: m] n hekatomba heckle ['heki] v uzdot āķīgus jautājumus (runātājam); pārtraukt ar starpsaucieniem hectare ['hekta:] n hektārs hectic ['hektik] a drudžains; nemierīgs; h.

activity — drudžaina rosība; h. life — vētraina dzīve; I've had a h. day — man bija trakota diena hector ['hekta] v aizskart; draudēt he'd [hi:d, hid] sar. sals. no he would; he had

hedge [hed3] I n 1. dzīvžogs; 2. (against) aizsarglīdzeklis; nodrošinājums (pret zaudējumiem)\ 0 to sit on the h.— ieņemt nogaidošu pozīciju; H v 1. (ari to h. in, to h. off) nožogot ar dzīvžogu; 2. nodrošināties; to h. one's bets — nodrošināties pret zaudējumiem; 3. izvairīties (no tiešas atbildes)

hedgehog ['hed3hog] n 1. ezis; 2. amer. sar. dzeloņcūka; 3. sar. nesaticīgs (ķildīgs) cilvēks; 4. mii. dzeloņstiepļu aizžogojums; prettanku aizsprosts hedgehop ['hed3hnp] av. sar. I n pļaujošs lidojums; H v lidot pļaujošā lidojumā hedgerow ['hed3r3u] n 1. dzīvžogs; 2. lauks.

lauku aizsardzības josla hedge-sparrow ['hed3,spae:rau] n ornit. peļ-kājīte

hedonism ['hi: danizam] n hedonisms hedonist ['hi: danist] n hedonists heebie-jeebies [.hi: bi'd3i: biz] n sar. nervu drudzis

heed [hi:d]formāl. I n uzmanība; piesardzība; to give (pay) h. (to) — pievērst uzmanību; to take h .(of) — ņemt vēra; H v pievērst uzmanību; ņemt vērā heedful ['hi: dfl] a uzmanīgs; piesardzīgs heedless ['hi: dlis] a neuzmanīgs; nevērīgs; h. of danger — nedomājot par briesmām; par spīti briesmām hee-haw ['hi: ,ho:] I n 1. (ēzeļa) brēciens; 2. skaļa smiešanās; zviegšana; Dvi. (par ēzeli) brēkt; 2. skaļi smieties; zviegt heel8 [hi: 1] I n 1. papēdis; down at [the] h., down at ~s — 1) ar nošķiebtiem papēžiem; 2) nevīžīgi ģērbies; noplucis; 2. (zeķes)

pēda; 3. (gaiļa) piesis; 4. (maizes) dona; (siera) garoza; 5. amer. sl. nelietis; krāpnieks; 0 to be at (on) smb.'s ~s — sekot kādam pa pēdām; to bring smb. to h. — nospiest kādu uz ceļiem; piespiest kāduhell

pakļauties; to clap (lay) smb. by the ~s — aizturēt (arestēt) kādu; to come to h. — 1) (par suni) sekot uz pēdām; 2) pakļauties bez ierunām; to cool one's ~s — nepacietīgi (velti) gaidīt; to kick up one's ~s — atstiept kājas; to show a clean pair of ~s, to take to one's ~s — laisties projām, ka papēži vien zib; II v 1. piesist papēžus (kurpēm); 2. piesist ar papēžiem pie grīdas (dejojot)-, 3. sekot pa pēdām; 4. amer. sl. apgādāt ar naudu; 5. sp. izsist bumbu ar papēdi (regbijā) heelb [hi: 1] jūrn. I n sānsvere; II v 1. sasvērt uz sāniem; 2. (over) sasvērties uz sāniem (par kuģi)

heel-and-toe [,hi:bn't3u] a : h.-a.-t. walk sp. — soļošana; h.-a.-t. speedster — ātrsoļotājs

heeler ['hi:b] n 1. amer. niev. (politiska darbinieka) dienderis, rokaspuisis (vēlēšanu apgabalā)-, 2. sl. ziņu pienesējs; ziņotājs; 3. cīņas gailis (ar stipriem piešiem) heelpiece ['hi:lpi:s] n 1. (kurpes) papēdis; 2. (papēža) pasitnis; 3. (grāmatas) nobeigums; izskaņa heeltap ['hi:ltaep] n 1. (papēža) pasitnis; 2. (dzēriena) atliekas (glāzē)-, no ~s! — dzeriet sausu! hefty f'hefti] a 1. liels; spēcīgs; 2. sar. krietns;

prāvs; h. dinner — sātīgas pusdienas hegemony [hi'gemani] n hegemonija heifer ['hefa] n tele heigh-ho [.hei'hau] int ak vai! height [hait] n 1. augstums; to rise to a great h. — pacelties lielā augstumā; what is his h.? — kāds viņam augums?; he is my h. — viņš ir manā augumā; 2. augstiene; (kalna) virsotne; 3. pakāpe; 4. kalngali; kulminācija; h. of success — panākumu kalngali; dressed in the h. of fashion — tērpies pēc pēdējās modes; 0 at its h. — pašā (pilnā) spēkā; summer at its h. — vasara pašā plaukumā heighten ['haitn] v 1. paaugstināt; palielināt; pastiprināt; to h. the interest — vairot interesi; 2. pieaugt heinous ['heinas] a briesmīgs; šausalīgs;

h. crime — šausalīgs noziegums heir [es] n 1. mantinieks; h. apparent — 1) tiešais mantinieks; 2) troņmantnieks; h. presumptive — iespējamais (varbūtējais) mantinieks; 2. pārn. pēctecis; darba turpinātājs

heir-at-law [.earet'b:] n jur. likumīgais mantinieks

heirdom ['esdsm] n mantošana; mantojums;

to come into an h. — pārņemt mantojumā heiress ['eans] n 1. mantiniece; 2. bagāta līgava, meitene no bagātas ģimenes heirless [ealis] a bezmantinieka-heirloom f'esluim] n dzimtas īpašums

(mantojums) (vairākās paaudzēs) heirship f'ea/ip] n jur. mantošanas (mantinieka) tiesības held sk. hold" II

heist [haist] amer. sl. I n ielaušanās zādzība; II v izdarit ielaušanās zādzību; aplaupīt (dzīvokli u. tml.) heister ['haista] n amer. sl. kramplauzis helical ['helikl] a spirālveida-; spirālveidīgs helices sk. helix

helicopter ['heliknpta] n helikopters heliograph ['hi: liagra: f] n heliogrāfs heliotrope ['hi: listraup] n bot. heliotrops helipad ['hehpaed] n helikopteru nolaišanās vieta

heliport ['helipo: t] n helikopteru lidosta heliscoop ['hehsku:p] n no helikoptera nolaižams glābšanas tīkls helistop ['helistop] n helikopteru stacija helium ['hi: ham] n ķim. hēlijs helix ['hi:hks] n (pl helices [Tiehsiiz]) 1. spirāle; 2. spirālveida līnija; 3. anat. (auss) gliemezis; 4. arh. volūta hell [hel] I n 1. elle; 2. spēļu elle; zaņķis; 0 a h. of a noise — ellīgs troksnis; as h. — ellīgi; velnišķīgi; for the h. of it sar. —joka pēc; tāpat vien; to give h. to smb. — sadot kādam sutu; go to h.! — ej pie velna!; h. for leather — cik vien jaudas; ko nagi nes; like h. — 1) stipri; velnišķīgi; 2) ne velna; to raise h. — sacelt brēku; why the h. should I go? — kāda velna pēc man jāiet?; II v : to h. round sl. — uzdzīvot

he'll [hi: 1] sar. saīs. no he will hell-bent [.helbent] a sar. (for, on) pārņemts; apsēsts hellcat ['helkaet] n ragana; fūrija Hellene ['heli: n] n helēnis; grieķis Hellenic [heli: nik] I n 1. grieķu valoda; 2. pl grieķu filoloģijas darbi; H a helēņu-; grieķu-Hellenism ['helinizm] n helēnisms hellhole ['helhoul] n 1. elles bezdibenis;

2. cūkkūts; bedre (par telpu) hellion ['helisn] n amer. sar. palaidnis hellish ['heli/] a 1. ellīgs; ellišķīgs;

2. sar. briesmīgs; šaušalīgs hello [he'bu] int hallo! hello girl [he'bugj: 1] n amer. sar. telefoniste hellraiser ['heljeizo] n sar. skandālists helluva [Tiebvo] amer. sar. I a 1. velnišķīgs; ellīgs; it's a h. job — tas ir ellīgs darbs; 2. satriecošs; H adv velnišķīgi; ellīgi; h. slow way — velnišķīgi lēni; he is a h. man! — tas tik ir vīrietis! helm [helm] n 1. stūre; stūresrats; 2. vadības groži; to take the h.— pārņemt vadības grožus

helmet ['helmit] n 1. bruņucepure; 2. (motociklista) aizsargcepure; 3. tropu cepure helminth ['helminG] n cērme, tārps helmsman ['helzman] n stūrmanis helot fhebt] n vergs (senajā Grieķijā) help [help] I n 1. palīdzība; can I be of any h.? — vai varu jums kaut kā palīdzēt?;

2. palīgs; 3. glābiņš; līdzeklis; there's no h. for it — tur nekā nevar darīt; 4. mājkalpotāja; H. Wanted! (uzraksts) — vajadzīgi strādnieki!; Uvi. palīdzēt; sniegt palīdzību; 2. apkalpot; pasniegt (pie galda); h. yourself! — lūdzu, ņemiet!; may I h. you some chicken?—vai drīkstu jums piedāvāt gabalu vistas?; he~ed himself to some more wine — viņš ielēja sev mazliet vīna;

3. (ar modālo verbu can , could) izvairīties; atturēties; I can't h. laughing — es nevaru nesmieties; don't spend more than you can h. — netērējiet vairāk nekā nepieciešams; I can't h. it if it rains — es neesmu vainīgs, ja līs; crying won't h. — ar asarām nekas nav līdzams; ^ to h. down — palīdzēt no-

kāpt; to h. in — palīdzēt ienākt; to h. off — palīdzēt novilkt (mēteli u. tml.); to h. on — palīdzēt uzvilkt (mēteli u. tml.); to h. out — izpalīdzēt; izlīdzēt; to h. up — palīdzēt piecelties; atbalstīt; 0 God h. him! — lai Dievs viņam palīdz! helper ['helps] n 1. palīgs; 2. palīgstrādnieks helpful ['helpfl] a 1. izpalīdzīgs; 2. noderīgs helping ['helpi»]] n porcija; will you have a

second h.? — vai vēlaties vēl? helpless ['helpbs] a bezpalīdzīgs; nevarigs helpmate, helpmeet ['helpmeit, 'helpmi: t] n

palīgs; biedrs (parasti par vīru vai sievu) helter-skelter [Jielta'skelto] adv juku jukām;

pa galvu pa kaklu helve [helv] n (cirvja u. tml.) kāts Helvetian [hel'vi: /īan] I n šveicietis; šveiciete; H a šveiciešu-hema [hem] I n 1 .(sieviešu svārku) apakšmala; to take up the h. of the skirt — padarīt īsākus svārkus; 2. (drēbes) vīle; H v apvīlēt (drēbi) hemb [hem] int hm! he-man ['hi: man] n īsts vīrietis hemisphere ['hemisfia] n puslode hemline ['hemlam] n (sieviešu svārku) apakšmala

hemlock [Tiemlok] n bot. 1. velnarutks, suņuburkšķis; 2. hemloks (Amerikas skujkoks) hemodialysis [.hi: modai'aehsis] n med. he-modialīze

hemoglobin [.hi: ma'glaubin] n hemoglobīns hemophilia [.hi: ma'fika] n med. hemofilija hemorrhage [Tiemar^] n med. hemorāģija, asiņošana

hemorrhoids ['hemaraidz] n pl med. hemoroīdi

hemp [hemp] n 1. kaņepes; 2. hašišs; marihuāna

hemstitch ['hemstit/] n caurā vīle (rokdarbos)

hen [hen] n 1. vista; 2. (putnu) mātīte henbane ['henbein] n bot. driģenes hence [hens] adv formāl. 1. tādēļ, tādējādi; h. we may conclude... — tādējādi mēs varam secināt...; 2. kopš šā laika henceforth, henceforward [,hens'fo:9

.hens'fo: wad] adv kopš šā brīža; turpmāk henchman ['hent/man] n niev. līdzskrējējs;

rokaspuisis hencoop ['henku: p] n vistu nojume hen-harrier ['henhaena] n ornit. lija henhouse ['henhaus] n vistu kūts henna ['hena] n henna (krāsviela) hen-party ['hen,pa:ti] n humor, dāmu vakars

henpecked [Tienpekt] a sievai pakļauts; h.

husband — vīrs zem sievas tupeles henroost ['henru: st] n (vistu) lakta hepatic [hii'paetik] a 1. med. aknu-; 2. brūns hepatitis [.hepa'taitis] n med. hepatīts hep-cat ['hepkaet] n sl. 1. džeza pazinējs (pielūdzējs); 2. stilīgais; 3.

viszinis (kurš visu zina)

heptagon ['heptagan] n mat. septiņstūris her [h3: , ha] pron 1. viņas; h. car — viņas automašīna; 2. (papildinātāja locījums no she) viņu; viņai; I see h. — es redzu viņu; give it to h. — iedod to viņai herald ['herald] I n 1. vēst. herolds; vēstītājs;

2. vēstnesis; ~s of spring — pavasara vēstneši; II v vēstīt

heraldic [ha'raeldik] a heraldisks heraldry ['heraldn] n heraldika herb [h3: b] n (ārstniecības) augs herbaceous [h3: 'bei/as] a zāles-; zāļu-; h.

border — puķu apmale (gar celiņiem) herbage [Tb: bid3] n zāle; augi herbal ['ha: bal] a zāļu-; h. tea — zāļu tēja herbalist ['h3: balist] n 1. zāļu pazinējs; zāļu

vācējs; 2. homeopāts herbaria sk. herbarium herbarium [h3: Tjeanam] n (pl herbariums, herbaria [h3: "beanamz, hsi'beana]) herbārijs herbicide [Tu: bisaid] n lauks, herbicīds herbivorous [h3: 'bivaras] a zool. zālēdājs-herborize ['h3: baraiz] v vākt (herbarizēt) augus

herculean [,h3:kju'li:3n] a herkulisks;

milzu-; h. effort — h'erkuliskas pūles herd [h3:d] I n 1. ganāmpulks; 2. niev. (laužu) bars; pūlis; the h. instinct — pūļa instinkts; II v 1. sadzīt (lopus) barā; 2. ganīt;

3. pulcēties barā; 4. (with) turēties kopā;

sadraudzēties herdbook [Tb: dbuk] n ciltsgrāmata herdsman [I13: dzman] n gans here [hia] adv 1. šeit; 2. šurp; come h.! — nāc šurp!; 3. lūk; h. comes the bus — lūk, ari autobuss [nāk]; 4. (laika nozīmē) te; šai brīdī; h. she fell silent — te viņa apklusa; h. I should add that... — te man jāpiebilst, ka...;0 h. and there — šur un tur; h. goes! — aiziet!; here's to you! — uz jūsu veselību!; look (see) h.! — paklausies!; neither h. nor there — pavisam (gluži) nevietā; same h. — es ari, es tāpat hereabouts] [,hi3ra'baut(s)] adv kaut kur tuvumā

hereafter [.hiar'aifta] I n 1. nākotne; 2. viņpasaule; aizkapa dzīve; II adv

1. nākotnē; turpmāk; 2. jur. turpmāk; h. called the defendant — turpmāk saukts apsūdzētais

hereby [.hia'bai] adv jur. [līdz] ar šo; I h.

declare... — ar šo es paziņoju... hereditary [hi'reditan] a 1. iedzimts; pārmantots; h. disease — iedzimta slimība;

2. tradicionāls; h. customs — tradicionālas paražas

heredity [hi'redati] n iedzimtība herein [.hiar'in] adv jur. te; šai apstāklī (dokumentos)

hereinafter [.hiann'a: fta] adv jur. zemāk;

turpmāk (dokumentos) hereof [.hiar'ov] adv jur. no tā; no šejienes heresy ['herasi] n ķecerība heretic ['heratik] n ķeceris heretical [hi'retikl] a ķecerīgs hereto [.hia'tu:] adv jur. pie tam; turklāt

(dokumentos) heretofore [.hiatu'fo:] adv jur. līdz tam; citkārt

hereupon [.hiara'pon] adv formāl. 1. attiecībā uz to; 2. pēc tam herewith [,hia'wi5] adv kom. [līdz] ar šo

(paziņojam, pievienojam) heritable ['hentabl] a mantojams; pārmantojams

heritage ['hentid3] n mantojums hermaphrodite [h3: 'maefradait] n herma-

frodīts

hermetic [h3: 'metik] a hermētisks hermetically [te: 'metikli] adv hermētiski; h.

sealed — hermētiski noslēgts hermit ['to: mīt] n eremīts; vientuļnieks hermitage ['h3: mitid3] n eremlta mītne hermit-crab ['Id: mitkraeb] n vēzis vientuļnieks

hernia ['Id: ma] n med. trūce hero ['hiarau] n varonis heroic [hi'rauik] a 1. varonīgs; 2. (par valodu) pārspīlēti svinīgs; h. verse lit. — 1) piec-pēdu jambs (angļu dzejā); heksametrs (grieķu un latīņu dzejā) heroics [hi'rauiks] n pl svinīga (teatrāla) valoda

heroin ['herauin] n heroīns heroine ['herauin] n varone heroism ['herauizam] n varonība heron ['heran] n gārnis hero-worship ['hiar3u,w3: /ip] n varoņkults herpes ['h3: pi: z] n med. ēde herring ['henrļ] n siļķe; 0 to draw a red h. [across the path (track, trail)] — tīšuprāt maldināt

herringbone ['herirjbaun] n 1, siļķes asaka;

2. skujiņveida raksts (izšuvumā)

hers [h3:z] pron viņas; h. bags — viņas somas

herself [h3: 'self] pron 1. sevi; sev; she bought h. a new dress — viņa nopirka sev jaunu kleitu; 2. pati; she does all the cooking h.— viņa visu gatavo pati; 3.(veido

3.pers.sg atgriezenisko formu) : she dressed h. quickly — viņa ātri apģērbās; 0 she is not h. today — viņa nav savā ādā šodien; she looks h. again — viņa atkal atguvusies; she keeps h. to h. — viņa turas savrup

hertz [h3: ts] n fiz. hercs

he's [hi: z, hiz] sar. saīs. no he has; he is

hesitancy ['hezitansi] n svārstīšanās;

vilcināšanās hesitant ['hezitant] a svārstīgs hesitate ['heziteit] v svārstīties; vilcināties hesitation [.hezi'tei/an] n svārstīšanās; vilcināšanās

hessian ['hesian] n maisaudekls heterodox ['hetaradcks] a neortodoksāls; ķecerīgs

heterogeneous [.hetarau^i: mas] a heterogēns; neviendabīgs heterosexual [,hetara'sek/ual] «heteroseksuāls

het-up [.het'Ap] a sar. uzbudināts; satraukts; he is all h.-u. about his exam — viņš ļoti uztraucas pirms eksāmena heuristic [hjua'nstik] a heiristisks heuristics [hjua'nstiks] n heiristika hew [hju:] v (p. hewed [hju: d]; p.p. hewed, hewn [hju: d, hju: n]) 1. cirst; 2. izcirst; to h. one's way — izcirst sev ceļu; 3. tēst; ° to h. down (off) — nocirst; to h. out — 1) izcirst; 2) izcīnīt; to h. out a career for oneself—taisīt karjeru hewer ['hju: a] n 1. malkas cirtējs; 2. akmeņkalis; 3. iecirtējs, atskaldītājs (kalnrūpniecībā) hewn sk. hew

hex [heks] amer. sar. I n 1. burvestība; ļauna acs; to put a h. on smb. — nobrīnēt kādu; 2. burve; 3. nelaimi nesošs priekšmets; II v noburt; nobrīnēt hexagon ['heksagan] n mat. sešstūris hexameter [hek'saemita] n lit. heksametrs hey [hei] int hei!

heyday f'heidei] n briedums; plaukums; in

the h. of youth —jaunības plaukumā hi [hai] int 1. amer. sveiks!; 2. sar. hallo! hiatus [hai'eitas] n 1. formāl. izlaidums

(tekstā); 2. vai. hiāts hibernate ['haibaneit] v (par dzīvnieku) atrasties ziemas guļā hibernation [.haiba'nei/n] n ziemas guļa hibiskus [hi'biskas] n bot. hibiskusroze;

Chinese h. — Ķīnas roze hiccough ['hikAp] sk. hiccup® hiccup® ['hik/vp] I n žagas; II v žagoties hiccupb ['hikAp] n akciju kursa īslaicīga

krišanās hick [hik] n amer. sl niev. lauķis hickey ['hiki] n sar. 1. lieta; daikts; verķis; 2. lauķis; 3. pūte; 4. (skūpsta) uzsūkts zilumsHigh Court

hid sk. hideb hidden3 sk. hideb

hiddenb ['hidn] a paslēpts; slepens; h. meaning — apslēpta jēga; h. tax — netiešs nodoklis; h. treasure — apslēpta manta hide3 [haid] n (dzīvnieka) āda; 0 to save one's h. — glābt savu ādu; to tan smb.'s h. — noslānīt kādu hideb [haid] v (p. hid [hid]; p.p. hidden

['hidn]) 1. paslēpt; noglabāt; 2. paslēpties hidec [haid] n slēpnis

hide-and-seek [,haidnd'si:k] n slēpšanās,

paslēpes (rotaļa) hideaway ['haidawei] n sar. patvērums; paslēptuve

hidebound ['haidbaund] a aprobežots; ar

šauru redzesloku hideous ['hidiss] a derdzīgs; pretīgs hideout ['haidaut] n sar. patvērums; paslēptuve

hiding3 ['haidirj] n sar. pēriens; to give smb. a good h. — sadot kādam pa ādu; pamatīgi noslānīt kādu hiding5 ['haidit]] n 1. slēpšana; 2. slēpšanās; to be in h., to go into h. — slapstīties; bēguļot; 0 on a h. to nothing — strupceļā; bezizejas stāvoklī hiding-place ['haidirjpleis] n [pa] slēptuve hierarchy ['haira: ki] n hierarhija hieroglyph ['hairsglif] n hieroglifs hieroglyphic [.haira'glifik] a hieroglifisks hieroglyphics [.haira'glifiks] n pl hieroglifi hi-fi [.hai'fai] sar. sals. no high-fidelity higgle ['higl] v amer. kaulēties higgledy-piggledy [.higldi'pigldi] I a juceklīgs; nekārtīgs; II adv juku jukām high [hai] I n 1. augstākā pakāpe; maksimums; to be in (at) the h. — sasniegt augstāko pakāpi; 2. meteorol. augsta spiediena josla; anticiklons; 3. sl. narkotisks apdullums; eiforija ar halucinācijām; Oon h. — debesu augstumos; the h. and migh-ties — šīs pasules varenie; Hal. augsts; the ~est floor — augstākais stāvs; 2. augstāks; galvenais; h. circles — augstākās aprindas; h. life — augstākā sabiedriba; h. official — augstāks ierēdnis;

H Command mil. — virspavēlniecība; 3. liels; stiprs; h. fever — liels drudzis; h. speed — liels ātrums; h. wind — stiprs vējš; 4. kom. augsts; dārgs; h. interest — augsti procenti; h. price — augsta cena; h. taxes — augsti nodokļi; the cost of living is very h. here — dzīve šeit ir ļoti dārga; 5. (par balsi, skaņu) spalgs; griezīgs; 6. jautrs; līksms; h. spirits — lielisks garastāvoklis; 7. augsts; cēls; h. aims — cēli mērķi; 8. labākais; augstākais; h. quality — augsta kvalitāte; 9. krāšņs; lepns; h. living — plašs dzīvesveids; 10. (par zirgu) straujš; 11. (par gaļu) ie-smacis; 12. sar. piedzēries; iereibis; 13. sl. narkotiku apdullināts; 0 h. antiquity — dziļa senatne; h. and dry — 1) (par kuģi) izmests krastā; 2) pamests postā; 3) atpalicis; novecojis; h. sea — atklāta jūra; h. summer — vasaras vidus; h. words — nikni vārdi; bāršanās; it's h. time — ir pats pēdējais laiks; to mount (ride) the h. horse — izturēties augstprātīgi; HI adv

1. augstu; to aim h. — augstu mērķēt;

2. stipri; spēcīgi; 3. dārgi; to pay h. — dārgi samaksāt; 4. krāšņi; lepni; to live h. — lepni dzīvot; 0 to get h. sl — apdullināties (ar narkotikām); h. and low — visur; to run h. — 1) (par jūru) bangot; 2) uzbudināties; passions ran h. — kaislības iekvēlojās

high-altitude [,hai'aeltitju:d] a : h.-a.

flying — augstlidojums highball ['haibo: 1] n amer. glāze viskija ar sodu

highborn ['haibo: n] a dižciltīgs highbrow f'haibrau] (bieži niev.) I n intelektuālis; pārlieku izsmalcināts cilvēks; II a intelektuāls; pārlieku izsmalcināts highchair ['hait/ea] n augsts bēmu krēsls High Church [,hai't/3: t/] n anglikāņu baznīcas katoliciskais virziens high-class [,hai'kla:s] a augstas klases-;

pirmšķirīgs high-coloured [.hai'kAlad] a 1. sārts; pietvīcis; 2. (par aprakstu) spilgts;

3. pārspīlēts; izpušķots

High Court [,hai'ko:t] n Augstā tiesa (ietilpst

Anglijas Augstākajā tiesā) highday ['haidei] n 1. svētki; svētku diena;

2. pārn. plauksme; ziedu laiks high energy physics [.haiensdji'fiziks] n

augsto enerģiju fizika higher ['haia] a augstāks; h. education —

augstākā izglītība higher-up [.haisr'Ap] n sar. liels vīrs high explosive [.haiiks'plsusiv] n spēcīga

sprāgstviela highfalutin [.haifa'luitan] a sar. māksloti svinīgs; frāžains; uzpūsts; h. language — frāžaina valoda high-fidelity [Jiaifi'dehti] I n augsta kvalitāte (precizitāte); II a augstas kvalitātes- (precizitātes-)

highflier, highflyer [.hai'flaia] n godkārīgs cilvēks

highflown [Tiaiflaun] a (par stilu) mākslots; uzpūsts

high-flying [Jiai'flaiī]] a godkārīgs high-frequency [.hai'friikwansi] el. 1. n augstfrekvence; II a augstfrekvences-; īs-viļņu-

high-grade [.hai'grerd] a augstākās kvalitātes*; augstākā labuma- . f iic* fr high-handed [.hailiaendid] a patvaļīgs; valdonīgs

highhat ['haihaet] amer. sar. I n 1. augstprātīgs (uzpūtīgs) cilvēks; 2. liels vīrs; n v izturēties augstprātīgi (uzpūtīgi) high jump ['haid3Amp] n sp. augstlēkšana; 0 he is headed for the h. j. sl. — viņš nonāks pie karātavām high-jumper [Jiai'd3Amp3] n sp. augstlēcējs high-keyed [.haiTci: d] a viegli uzbudināms

(uzskrūvējams); nervozs highland [Tiaitend] n augstiene, kalniene; the Highlands — Skotijas ziemeļrietumu daļa Highlander ['haibnda] n Skotijas kalnietis high-level [.hai'levl] a 1. augsta līmeņa-; h.-l. conference — augsta līmeņa konference; 2. atbildīgs; vadošs; h.-l. personnel — vadošie darbinieki highlight ['hailait] I n 1. gaismas efekts (glezniecībā, fotogrāfijā); 2. būtiskais moments (fakts); 0 to be in (to hit) the h. —

būt uzmanības centra; II v izcelt; izvirzīt high-lighter [.hai'laita] n kosmētiskais zīmulis

highly [Tiaili] adv 1. ļoti; 2. augstu; h. paid —

augstu apmaksāts highly-strung [.haili'strAng] a viegli uzbudināms; nervozs high-minded [.hai'maindid] a augstsirdīgs; cēls;

high-muck-a-muck [JiaimAks'mAk] n amer.

sar. 1. liels vīrs; 2. pūslis (iedomīgs cilvēks) highness fhainis] n 1. augstums; 2. (kaut kā) augsta pakāpe; 3. augstība (tituls); His (Her, Your) H. — viņa (viņas, jūsu) augstība high-octane [Jiai'nktein] a ķīm. augstoktāna-

(par benzīnu) high-pitched [.hai'pit/t] a \.(par skaņu) augsts; spalgs; 2. (par jumtu) stāvs; 3. sasprings; ass; h.-p. argument — asas domstarpības high-powered [.hai'paoad] a 1. (par dzinēju) jaudīgs; 2. enerģisks; neatlaidīgs; h.-p. political campaign — spēcīga politiska kampaņa

high-pressure [.hai'pre/a] I a 1. tehn. augstspiediena-; h.-p. air compressor — augstspiediena kompresoriekārta; 2. uzstājīgs; uzplijīgs; h.-p. salesman — uzplijīgs pārdevējs; II v (into) izdarīt spiedienu (uz kādu)

high-priced [.hai'praist] a dārgs high priest [.hai'pri: st] n virspriesteris high-principled [.hai'pnnsapld] a godājams, cienījams

high-proof [.hai'pru: fļ a stiprs; grādīgs (par

alkoholisku dzērienu) high-ranker ['hairaeijka] n augsta persona;

liels priekšnieks high-ranking [.hai'raerjkn]] a (par militārpersonu) augsts high relief [.hain'li: f] n augstcilnis high-rise ['hairaiz] a : h.-r. building —

augstceltne high-riser [.hai'raiza] n augstceltne highroad ['hairaud] n brit. 1. lielceļš; šoseja; 2. labākais (vieglākais) ceļš; h. to success — vieglākais ceļš uz panākumiem

high-rolling [hai'routo]] n amer. sar. naudas

izšķiešana high-scaler [.hai'skeila] n augstkāpējs high school ['haisku: 1] n amer. vidusskola high-schooler [.hai'sku: la] n amer.

vidusskolēns; skolēns high seas [.hai'si: z] n pl starptautiskie ūdeņi

high season [Jiai'si: zn] n labākais gadalaiks (biznesam, kad cenas ir vissaugstākās, ceļojumiem u. tml.) high sign [.hai'sain] n sl. slepens mājiens;

slepena zīme high-sounding [.hai'saundiiļ] a (par vārdiem) skaļš; pompozs high-speed [,hai'spi:d] a 1. ātrgaitas-;

2. ātrgriezējs-high-spirited [.hai'spuitid] a straujš; dedzīgs high spot ['haispot] n svarīgākais (patīkamākais) bridis high street ['haistri: t] n brit. galvenā iela high tea [.hai'ti:] n brit. agrās vakariņas; vēlā tēja

high-tention [,hai'ten/n] a el. augstspriegu-ma-

high tide [.hai'taid] n 1. uzplūdi; 2. (panākumu) kalngali hightail [haiteil] v sar. 1. izmukt; aizlaisties;

2. (ari to h. it) skriet, ko nagi nes high tech [.hai'tek] n (saīs. no high technology) progresīvā tehnoloģija (sev. elektronikā) high-toned [.hai'taund] a 1 .(par skaņu)

augsts; spalgs; 2. iron, cēls; cildens high treason [Jiai'tri: zn] n valsts nodevība high-up ['haiAp] n sar. liels vīrs high water [.hai'wo: ta] n 1. uzplūdi; 2. pali, palu ūdeņi

high water mark [Jiai'wDitamaik] n 1. jūrn. augsts ūdens līmenis; 2. pārn. augstākais sasniegums; kalngali highway ['haiwei] n amer. automaģistrāle; autostrāde; h. code — satiksmes noteikumi (Anglijā)

highwayman f'haiwetman] n lielceļa laupītājs

high wire [.hai'waia] n uzvilkta stieple (zem

cirka kupola) hijack ['haidjaek] I n (lidmašīnas) nolaupīšana; gaisa pirātisms; H v nolaupīt (lidmašīnu)',; nodarboties ar gaisa pirātismu hijacker ['ha^aeka] n bandīts; gaisa pirāts hijacking [Tia^aekirļ] n (lidmašīnas) nolaupīšana; gaisa pirātisms hike [hark] I n 1. (tūristu) pārgājiens; ekskursija; to go for ah. — doties pārgājienā; 2. amer. mii. maršs; 3. amer. sar. (algas) pielikums; II v 1. doties pārgājienā;

2. amer. sar. pielikt (pie algas)', ° to h. up — 1) strauji pacelt; 2) pavilkt uz augšu (piem., bikses)

hiker ['haika] n kājāmgājējs tūrists hiking ['haiknj] n (tūristu) pārgājiens hilarious [hi'leanas] a pārgalvīgi jautrs hilarity [hi'laeroti] n pārgalvīga jautrība hill [hil] I ri-1. pakalns, uzkalns; 2. nogāze;

3. (zemes) kaudze; 4. (the H.) Kapitolija pakalns (Vašingtonā); 5. ASV kongress; 0 to be over the h. — 1) sākt pārvarēt krīzi; ķepuroties no grūtībām; 2) sākt novecot; noiet no skatuves; II v 1. samest kaudzē; 2. (arī to h. up) aprušināt (stādu)

hill-billy ['hilbih] n amer. sar. (bieži niev.) (kalnu) fermeris; ;h.-b. songs — kalniešu dziesmas hillock [Tulak] n paugurs hillside ['hilsaid] n kalna nogāze hilly ['hill] a paugurains hilt [hilt] n rokturis; spals; 0 [up] to the h. — pilnībā

him [him, īm] pron (papildinātāja locījums no he) viņu; viņam; I don't know h. — es nepazīstu viņu; she married h.— viņa apprecējās ar viņu; we are proud of him — mēs lepojamies ar viņu himself [him'self] pron 1. sev; sevi; he bought h. a new car — viņš sev nopirka jaunu mašīnu; 2. pats; he said so h. — viņš pats tā teica; 3. (veido 3. pers. sg atgriezenisko formu): he washed h. — viņš nomazgājās; 0 [all] by h. — 1) viens; to live by h. — dzīvot vienam; 2) viens; bez citu palīdzības; he's not h. today — šodien viņš nav savā ādā; he looks quite h. again — viņš ir atkal

atguvies; he keeps to h.— viņš turas savrup

hincty ['hiiļkti] a amer. sl. pašapmierināts;

godkārīgs hind8 [haind] n briežu māte hindb [haind] a pakaļējais; h. leg — pakaļkāja hinder8 [''hinds] v 1. kavēt; traucēt; don't h. me in my work—netraucē mani strādāt; 2. (from) neļaut; to h. smb. from falling — neļaut kādam nokrist hinderb ['hinda] a pakaļējais; h. part —

pakaļpuse Hindi ['hindi] n hindu valoda hindmost ['haindmaust] a novec. 1. pakaļējais; 2. visattālākais

hindquarters [Jiam čHcvvo: taz] n pl 1. (liemeņa) gurnu daļa; 2. vulg. pakaļa hindrance ['hindrans] n šķērslis; kavēklis; 0

without h. — netraucēti hindsight ['haindsait] n\ it's easy to see with h. that... — viegli runāt pēc notikušā, ka... Hindu ['hindu] I n indietis; n a indiešu-Hinduism ['hinduizam] n hihduisms hinge [hiru/3] I n vira; eņģe; 0 off the ~s — 1) nekārtībā; 2) apjucis; n v 1. iestiprināt virās (eņģēs); 2. karāties virās (eņģēs); <= to h. on (upon) — būt atkarīgam; everything ~s on the weather — viss atkarīgs no laika

hint [hint] I n 1. mājiens; broad h. — skaidrs mājiens; gentle h. — smalks mājiens; to drop ah. — dot mājienu; to take ah. — saprast mājienu; ~s on housekeeping — padomi mājsaimniecībā; 2. kul. kripatiņa; šķipsna; add just a h. of garlic — pievienojiet mazliet ķiploku; H v dot mājienu;

to h. at — norādīt; what are you ~ing at? — uz ko tu mērķē? hinterland ['hintalaend] n mii. dziļa aizmugure

hip8 [hip] n gums; gūža; measurement round the ~s — gurnu apjoms; to stand with one's hands on one's ~s — stāvēt rokas sānos iespriedis; 0 to have smb. on the h. — turēt kādu savā varā; to smite h. and thigh — sakaut lupatlēveros hipb [hip] n mežrožu paauglis

hipc [hip] int: h., h., hurrah! — urā!, urā! hipd [hip] a zinošs; to be h. to smth. — izprast (sajēgt) kaut ko; to be h. to smb. — redzēt kādam cauri hipbath ['hipba: 0] n sēdvanna hipflask [''hipfla: sk] n (neliela) plakanpudele

(alkoholam) hip-huggers [.hipfiAgaz] n pl cieši apspīlētas bikses

hipped [hipt] a sar. 1. grūtsirdīgs; apvainojies; 2. (on) aizrāvies; ķerts (uz kaut ko) hippie ['hipi] n hipijs hip-pocket [.hip'pokit] n mugurkabata hippo ['hipau] n (sar. sals. no hippopotamus) nīlzirgs

hippodrome ['hipadraum] n hipodroms hippopotami sk. hippopotamus hippopotamus [.hipa'potamas] n (pl hippopotamuses, hippopotami [.hipa'potamasiz, .hipa'pntamai]) nīlzirgs hipsters ['hipstaz] n pl gurnbikses hip-swing ['hipswii]] v sar. staigāt, šūpojot gumus

hire ['haia] I n 1. īrēšana, nomāšana; on h. — izīrējams; to take on h. — noīrēt; 2. īres (nomas) maksa; n v īrēt, nomāt; <=> to h. out — 1) izīrēt, iznomāt; 2) nolīgt (piem., par oficiantu) hired ['haiad] a 1. algots; h. assassin — algots slepkava; 2. īrēts, nomāts; h. car — īrēta automašīna; h. help amer. —māj strādniece hireling ['haialii]] n niev. algotnis hire purchase [,haia'p3: t/as] n pirkšana uz nomaksu

his [hiz, iz] pron 1. viņa; h. house — viņa māja; 2. (absolūtā forma) viņa; are you a friend of h.? — jūs esat viņa draugs?; 3. savs; he shrugged h. shoulders — viņš paraustīja plecus hiss [his] I n šņākšana; svilpšana; n v šņākt;

svilpt; a to h. off — nosvilpt (aktieri) histamine ['histami: n] n biol. histamīns histocompatibility [.histaukam,pasta'biliti]

n biol., med. audu savienojamība histoincompatibility [Jiistauinkam.paeta'biliti]

n biol., med. audu nesavienojamība histology [hi'stol3d3i] n histoloģija

histophysiology [.histoufizi'olodji] n histo-

fizioloģija historian [hi'sto: nan] n vēsturnieks historic [hi'stonk] a 1. vēsturisks; vēsturiskas nozīmes-; 2. gram. : h. present — vēsturiskā tagadne historical [hi'stonkal] a 1. vēsturisks; h. novel — vēsturisks romāns; 2. vēstures-; h. studies — vēstures pētījumi history ['histan] n 1. vēsture; vēsturiska zinātne; 2. vēsture; pagātne; life h. — dzīvesstāsts; the h. of the case — notikumu gaita

histrionic [.histri'tmik] a 1. skatuves

mākslas-; aktiera-; 2. teatrāls; neīsts histrionics [.histrinmks] n pl 1. teātra māksla; 2. teatrālums; neīstums; no h. please! —lūdzu, netēlojiet! hit [hit] Irti. sitiens; 2. trāpījums; to score a direct h. — trāpīt tieši mērķī; 3. veiksme; panākums; to make ah. — gūt [lielus] panākumus; the film was a big h. — filmai bija milzu panākumi; 4. (at) dzēlīga piezīme; that's a h. at you — tas ir vērsts pret jums; 5. hits, grāvējs, šlāgeris; h. parade — hitparade; 6. sl.

narkotikas deva; 7. sl. iepriekšnodomāta slepkavība; II v (p. un p.p. hit [hit]) 1. [ieļsist; 2. atsisties; 3. trāpīt; 4. sadurties; uzskriet; he was h. by a car — viņu notrieca mašīna; the ship h. the reef — kuģis uzskrēja uz sēkļa; 5. (parasti pass.) sagādāt zaudējumus; nepatīkami skart; we are h. by petrol shortage — mēs asi izjūtam benzīna trūkumu; 6. sar. sasniegt; to h.the main road — izbraukt uz autostrādes; <=> to h. off — 1) trāpīgi attēlot; uzsvērt līdzību; 2) (with) labi sadzīvot; to h. on (upon) — nejauši uzdurties; to h. out — nikni uzklupt (piem., pretiniekam diskusijā); 0 to h. the bottle sar. — nodoties dzeršanai; to h. home — aizskart vārīgā vietā; to h. a man when he's down — sist guļošajam; to h. the nail on the head — trāpīt naglai uz

galvas; to h. the road sar. — doties ceļā; to

h. the roof — saniknoties; aizsvilties dusmās

hit-and-miss [.hitand'mis] a neprecīzs hit-and-run [.hitond'rAn] a\ 1. h.-a.-r. driver — braucējs, kas aizbēg, notriecot gājēju; 2. zibeņātrs hitch [hit/] Irti. rāviens; grūdiens; 2. aizķeršanās; kavēklis; without ah. — gludi, bez aizķeršanās; 3. jūrn. mezgls; II v 1. paraut; pagrūst; 2. (on, to) aizāķēt; 3. aizķerties; 4. piesiet (zirgu); 5. sar. braukt (ceļot) ar autostopu; a to h. up — 1) pavilkt uz augšu (piem., bikses); 2) piesiet (zirgu); 0 to be (get) ~ed sl. — uzmaukt sev sakas (apprecēties) hitchhike ['hit/haik] v ceļot ar autostopu hitchhiker ['hit/haiko] n autostopists hither ['hiSs] adv novec. šurp; h. and

thither — šurp un turp hitherto [.hiSs'tu:] adv formāl. līdz šim hit-man ['hitman] n algots slepkava; gangsteris

hit-or-miss [,hito: 'mis] I a šā tā paveikts; II

adv uz labu laimi; šā tā; kā pagadās hive [haiv] Irti. (bišu) strops; 2. (bišu) spiets; 3. pārn. drūzma; gūzma; II v 1. ielaist stropā (bites); 2. spietot; = to h. off— l)pazust; nozust; 2) (from) atdalīties; nošķirties

hives [haivz] n pl med. nātrene

hoagie, hoagy ['hougi] n liela sviestmaize ar

gaļu, sieru, tomātiem u. tml. hoard [ho: d] I n (pārtikas,dārgumu u. tml.) slepens krājums; apslēpta manta; II v (arī to h. up) slepus uzkrāt; he ~s all his old journals — viņš glabā visus vecos žurnālus hoarding ['ho: dirļ] n 1. pagaidu žogs (ap

jaunceltni); 2. afišu dēlis hoarfrost ['ho: frost] n sarma hoarse [ho: s] a aizsmacis hoarseness ['ho: snis] n aizsmakums hoary ['ho: n]al. sirms; 2. mūžsens hoax [houks] I «joks; mānīšanās; II v izjokot; piemānīt

hob [hob] rt 1. plaukts kamīnā (ēdiena uzsil-dīšanai); 2. (riteņa) rumba; 3. (ragavu) sliece; 4. tehn. gliemezis hobble ['hnbl] v 1. klibot; 2. sapīt (zirgam) kājashobble skirt

hobble skirt [Tioblslo: t] n šauri, apspīlēti svārki

hobby ['hobi] n vaļasprieks, hobijs hobbyhorse [Tiobiho: s] n 1. koka zirdziņš;

šūpuļzirgs; 2. pārn. jājamzirdziņš hobgoblin [''hobgoblin] n mājas gariņš; rūķītis

hobnail ['hobned] n (zābaka) nagla; ~ed

boots — nagloti zābaki hobnob [''hobnob] v (bieži niev.) 1. saieties;

2. sadzert; kopā iedzert hobo ['houbou] n (pl hoboes, hobos

['houbouz]) amer. sl. klaidonis hocka [hok] n anat. paceles cīpsla (zirgam) hockb [hok] n reinvlns hockc [hok] sl. I n ķīla; in h. — 1) ieķīlāts; 2) parādā; 3) cietumā; ietupināts; II v ieķīlāt (mantu)

hockey ['hoki] n hokejs; ice h.— ledus hokejs

hockey-stick ['hokistik] n hokeja nūja hocus-pocus [.houkos'poukos] n 1. triks;

2. (burvju mākslinieka) vārdu savārstījums hod [hod] n 1. (javas) abra; 2. ogļu spainis hoe [hou] I n kaplis; II v kaplēt hog [hog] I n 1. vepris; cūka; 2. amer. cūkgaļa; 3. (gadu vecs) bullēns; 4. nefireUs; sušķis; greedy h.— rima; 5. jūrn. rupja suka; 6. tehn. ieliekums; izliekums; 0 to go the whole h.— darit kaut ko pamatīgi; novest līdz

galam; let's go the whole h. and have a champagne! — līksmot, tad līksmot — iedzersim šampanieti!; on the h. — uz sēkļa (bez naudas); II v rīkoties cūcīgi (cūciski); he ~ged nearly all the caviare — viņš aprija gandrīz visu kaviāru hoggish ['hogi/] a cūcīgs; cūcisks Hogmanay [''hogmonei] n vecgada vakars (skotiem)

hogwash f'hogwo/] n 1. cūku dzira; 2. sar.

muļķības, stulbības hoi polloi [Jioipo'loi] n 1. niev. masas; pūlis;

2. sl. troksnis; kņada hoist [hoist] I n 1. celtnis; (kravas) lifts; 2. vinča; Avi. [paļcelt (kravu); 2. uzvilkt (buras, karogu) hoity-toity [.hoi&'toiti] a niev. vīzdegunīgs

hokey" [Tiouki] n sar. susla hokeyb ['houki] a sl. neīsts; sadomāts hokey-pokey [.houki'pouki] n 1. lēts saldējums; 2. draņķīga manta; krāms; 3. haltūra; lēts paņēmiens; 4. triks; blēdība hold" [hould] n (kuģa) kravas telpas holdb [hould] Irti. tvēriens; to catch (get, lay, take) h. of smth. — satvert kaut ko; to lose h. of smth. — palaist vaļā kaut ko;

2. ietekme; vara; to have a h. over smb. — ietekmēt kādu; pakļaut kādu savai ietekmei;

3. tveramais; osa; 4. mūz. pauze; 5. sp. tvēriens (boksā, cīņā); 6. kosm. aizkavēšanās pirms (raķetes) palaišanas; 0 to keep a tight h. of oneself — valdīt pār sevi; it's hard to get h. of him — viņu ir ļoti grūti sastapt; where did you get h. of that book? — kur tu dabūji šo grāmatu?; H v (p. un p.p. held [held]) 1. turēt; to h. smb.'s hand — turēt kādu pie rokas; 2. aizturēt; apvaldīt; to h. one's breath — aizturēt elpu; 3. ietvert; saturēt; how many people does the hall h.? — cik cilvēku saiet šai zālē?; our car can h. five people — mūsu mašīnā var iesēsties pieci cilvēki; I can't h. all these figures in my head — es nevaru paturēt visus šos skaitļus galvā; life ~s many surprises — dzīvē ir daudz pārsteigumu; 4. būt īpašniekam; pārvaldīt; to h. office — ieņemt amatu; to h. shares in a company — būt akciju īpašniekam kompānijā; 5. noturēt; organizēt (sapulci u. tml.); to h. talks — vest sarunas; 6. domāt; uzskatīt; 7. (par likumu) būt spēkā; 8. (par laiku) pieturēties; 9. saistīt (domas, uzmanību); 10. (par kuģi) ieturēt kursu; 11. izturēt (smagumu); will the rope h.? — vai aukla izturēs?; 12. svinēt (piem., gadadienu); = to h. back — 1) apturēt; aizkavēt; 2) atturēt; 3) (from) atturēties; 4) [noļslēpt (piem., patiesību); 5) ieturēt (no algas); to h. by — turēties (pie uzskata); ievērot (principus); to h. down — l)turēt pakļautībā; 2) paturēt; nezaudēt; to h. down a job — nezaudēt darbu; 3) noturēt zemā līmenī; to h. the prices down — neļaut cenām celties; to h. forth — spriedelēt; to

h. off — 1) atturēt; nelaist tuvumā; 2) atlikt; 3) turēties atstatu; to h. on — 1) neatkāpties; neatlaisties; 2) turpināt; h. on! — pag!, uzgaidi!; to h. out — 1) pastiept; pasniegt; to h. out a hand — pasniegt roku; 2) piedāvāt; solīt; to h. out hope — dot cerību; 3) noturēties; izturēt; to h. out for — pieprasīt (piem., algu paaugstinājumu)', to h. out on — 1) slēpt (no kāda)', nedot atbildi (piem., pēc pieprasījuma)', to h. over — 1) atlikt; pārcelt (uz vēlāku laiku); 2) izrādīt ilgāk (piem., filmu); to h. up — 1) balstīt; 2) apturēt; aizkavēt; 3) apstādināt laupīšanas nolūkos; 4) (par laiku) pieturēties; to h. with — piekrist; pievienoties; 0 to h. cheap — nevērtēt augstu; to h. one's ground — nepadoties; noturēt pozīcijas; to h. one's peace — izturēties mierīgi; to h. one's tongue — turēt muti; valdīt mēli; to h. smb. by his promise — turēt kādu pie vārda; to h. the line — nenotikt [telefona] klausuli; to h. water — izturēt kritiku; būt loģiski pamatotam; h. your horses! — lēnām pār tiltu! holdall ['houkb: 1] n mantu soma; ceļasoma holdback [Tiauldbaek] n 1. šķērslis; kavēklis;

2. aizkavēšanās; 3. atskaitījums (no algas) holder ['haulda] n 1. īpašnieks; (vekseļa) uzrādītājs; 2. nomnieks; 3. ietvars; tureklis; osa; 4. (balvas, goda nosaukuma) īpašnieks holding ['hauldirj] n 1. daļa; ieguldījums (piem., uzņēmumā); 2. īpašums; zemes gabals

holding company ['hauldit] .kAmpani] n akciju sabiedrība holdout ['hauldaut] n 1. (lēmuma) novilcināšana; 2. izvairīšanās (no kaut kā) holdover ['hauldauvs] n 1. amer. (from) paliekas; 2. filma, kas ilgāk par noteikto laiku noturējusies ekrānā; 3. panākumus guvusī luga (vai filma) holdup ['hsuldAp] n 1. aizkavēšanās; 2. uzbrukums laupīšanas nolūkos; 3. (satiksmes) sastrēgums

hole [haul] Inl. caurums; robs; plaisa; h. in a tooth — caurums zobā; h. in the ice —

āliņģis; 2. ala; 3. bedre; bedrīte; h. in the road — ceļa gramba; 4. niev. būda; caurums; 5. sar. ķeza; in a h. — 1) ķezā; 2) amer. parādā; 0 h. in one's coat — slikta slava; to make ah .(in) — iztukšot (krājumus, maku); to pick ~s (in) — piesieties; piekasīties; II v 1. izsist (izurbt) caurumu; 2. izrakt bedri; 3. iedzīt bedritē(golfa bumbu); => to h. up sl. — slēpties (no policijas) hole-and-corner [.houbn'koina] a sar. slepens; h.-a.-c. dealings — tumši darījumi

holeproof [Tiaulpru: f] a 1. izturīgs; neplīstošs

(par audumu); 2. (par līgumu, likumu, testamentu) nevainojams (kuru nevar dažādi tulkot)

holiday ['hobdei] I n 1. svētki; brīvdiena; 2. atvaļinājums; h. camp — tūristu nometne; on h. — atvaļinājumā; 3. pl brīvdienas (skolā); H v atpūsties holiday-maker [''hobdeuneiks] n atpūtnieks holiness ['haulinis] n 1. svētums; 2. (H.) Svētais tēvs (pāvesta tituls); Your H. — Jūsu Svētība holland f'hobnd] n rupjaudekls Hollander [''hobnda] n 1. holandietis; holandiete; 2. holandiešu kuģis holler ['hola] amer. sar. I n bļāviens; brēciens; H v bļaut; brēkt Hollerith card ['hobnGka: d] n inform, perfokarte

hollow ['hobu] I n 1. dobums; 2. ieplaka; H a 1. tukšs; dobs; h. tooth — caurs zobs; 2. (par vaigiem) iekritis; 3. (par skaņu) dobjš; 4. neīsts; liekulīgs; tukšs; h. promises — tukši solījumi; HI v (out) 1. izdobt; 2. izskalot (krastu) IV adv sar. pilnīgi; to beat smb. h. — galīgi sakaut kādu

holly ['holi] n bot. akvifolija, akmeņozols hollyhock ['holihok] n kāršroze Hollywood PiDhwud] n Holivuda, amerikāņu

kinematogrāfija holm [haum] n 1. (upes) saliņa; 2. paliene holm-oak [.haum'auk] n bot. akmeņozols holocaust fhubko: st] n 1. ugunssadedzinā-

šana; 2. holokausts, masveida iznīcināšana; nuclear h. — kodolkatastrofa hologram ['hobgraem] n hologramma holograph'' [Trobgra: f] I n pašrocīgi uzrakstīts dokuments (piem., testaments); II a pašrocīgi uzrakstīts, pašrocīgs holograph1» ['hobgra: f] v fiz. holografet holograhpic'' [.hnb'graefik] a pašrocīgi uzrakstīts, pašrocīgs holographic11 [.hcb'graefik] a hologrāfisks holography [ho'lografi] n fiz. hologrāfija holster ['hsulste] n (revolvera) maksts holy ['hauli] I n svētums; h. of holies — svētumu svētums; II a svēts; svētīts; H. City — Svētā pilsēta (Jeruzaleme, Roma); H. See — Pāvesta krēsls, Vatikāns; H. Sepulchre—svētais kaps (kur apglabāts Jēzus); H. Week — klusā nedēļa (pirms Lieldienām); H. Writ — svētie raksti, Bībele; 0 h. cats (cow)! — velns parāvis! (izsaka izbrīnu, dusmas); h. terror sl.— briesmīgs cilvēks holystone ['hauhstaim] n smilšakmens; pu-meks

homage ['homid3] n cieņa; godbijība; to do

(pay) h. — apliecināt cieņu home [haum] I n 1. māja[s]; he is not at h. — viņa nav mājās; to make one's h.— apmesties; make yourself at h.! — jūties kā mājās!; 2. dzimtene; dzimtā vieta; 3. (augu, dzīvnieku) izplatības vieta; dzimtene; 4. patversme; mītne; children's h. — bērnunams; maternity h. — dzemdību nams; 5. māja (spēlēs); 0 to be (feel) at h. — labi prast (pārzināt); nothing to write h. about sar. —nekā sevišķa; Hal. mājas-; h. address — mājas adrese; h. economics — mājturība; h. industry — mājražošana, mājamatniecība; h. team sp. — laukuma saimnieku komanda; 2. iekšējs; iekšzemes-; h. market — iekšzemes tirgus; H. Office — iekšlietu ministrija (Anglijā); H. Secretary — iekšlietu ministrs; 0 h. truth — rūgta patiesība; HI v atgriezties mājās (par pasta balodi); IV adv uz mājām; mājup; 0 to bring smth. h. to smb. — iestāstīt

(ieskaidrot) kādam kaut ko; to come (get, strike) h. — 1) trāpīt mērķī; trāpīt naglai uz galvas; 2) apjēgt; saprast home and dry [.hauman'drai] adv drošībā home-baked [.hsum'beikt] a pašcepts home-born [.haum'bo: n] a pašzemes-; vietējs

home-bred [.hsum'bred] a pašaudzēts; mā-jas-

home-brew [.hsum'bru:] n pašdarināts alus home-brewed [.haum'bru: d] a pašdarināts;

h.-b. beer — pašdarināts alus home-coming ['haum.kAimt]] n atgriešanās

mājās (dzimtenē) homecraft ['haumkra: ft] n mājražošana,

mājamatniecība home-cured [.hsum'kjusd] a pašžāvēts; paššālīts

home-fire [.haum'faia] n mājas pavards home free ['haumfri:] a 1. atvieglots pēc pūlēm; panākumiem vainagots; 2. panākumiem nodrošināts; pārliecināts par panākumiem

home fries [.haum'fraiz] n cepti vārītie kartupeļi, kartupeļi mājas gaumē home from home [.haumfram'hsum] n brit. otrās mājas (kur var justies tikpat patīkami kā savējās) home-grown [.hsum'graun] a pašaudzēts home help [.haum'help] n brit. mājkalpotāja (kas palīdz invalīdiem un veciem cilvēkiem mājasdarbā) homeland f'haumlaend] n dzimtene, dzimtā zeme

homeless ['haumlis] a bez mājas; bez pajumtes

homelike ['haumlaik] a mājīgs homeliness f'haumlinis] n mājīgums homely ['haumli] a 1. vienkāršs; h. fare — vienkārša barība; 2. mājīgs; 3. amer. neizskatīgs; neglīts home-made [.haum'meid] a 1. mājas-; mājā gatavots; h.-m. jam — mājas ievārījums; 2. pašmāju-homer ['hauma] n pasta balodis Homeric [hau'menk] a 1. Homēra-; 2. ho-mērisks (par smiekliem)

home rule [.haum'ru: 1] n 1. pašvaldība; autonomija; 2. vēst. (H.R.) homrūls homesick ['haumsik] a noilgojies pēc mājām

(dzimtenes) homesickness ['haumsiknis] n ilgas pēc mājām (dzimtenes) homesite f'haumsait] n 1. zemes gabals viendzīvokļa mājai; 2. viendzīvokļa (vien-ģimenes) māja homespun ['haumspAn] I n pašausts audums;

Hal. pašausts; 2. vienkāršs homestead ['haumsted] n lauku mājas; ferma homster ['haumsta] n sp. laukuma saimnieku komanda

homestretch [.haum'stret/] n 1. sp. finiša

taisne (hipodromā); 2. pārn. noslēgums homethrust [.haum'OrASt] n 1. trāpīgs (zobena) cirtiens; 2. dzēlīga piezīme; trāpīga atbilde

home truth [.haum'truB] n rūgta patiesība

(par kādu)

homeward ['haumwsd] I a 1. mājupvedošs; h. way — mājupceļš; 2. mājupbraucošs (par kuģi); II adv uz mājām, mājup homewards [haumwsd] adv sk. homeward

n

homework ['hsumwa: k] n (skolēna) mājas uzdevums

homey, homy ['haumi] a amer. sar. mājīgs homicidal [.htmu'saidl] a slepkavīgs; slepkavniecisks homicide [.homi'said] n 1. slepkavība;

2. slepkava homily ['homili] n 1. sprediķis; 2. pamācība; morāle

homing missile [Jiaumnj'misail] n mii. paš-

tēmējumšāviņš homing pigeon [.haumirj'pidjin] n pasta balodis

hominization [.homini'zei/n] n 1. cilvēcis-

košana; 2. (dabas) pielāgošana hominized ['hominaizd] a 1. cilvēciskots; pārtapis cilvēkā; 2. cilvēka pielāgots (pārveidots)

hominy ['homini] n kukurūzas biezputra homo ['hauma] n amer. sl. homoseksuālists, homiķis

homoeopath, amer. homeopath [TiaumiapaeB]

n homeopāts homoeopathic, amer. homeopathic

[.haumia' paeGik] a homeopātisks homoeopathy, amer. homeopathy [,haumi

' opsGi] n homeopātija homogeneity [,h3umad3i'ni:3ti] n vien-dabība

homogeneous [.haums^i: raas] a homogēns, viendabīgs homogenize [ha'mtx^anaiz] v homogenizēt;

~d milk — homogenizēts piens homograph ['hnmogra: f] n vai. homogrāfs homonym ['homanim] n vai. homonīms homophile ['haumafail] n 1. homofils; homoseksuālists; pederasts; lesbiete; 2. homofils, homoseksuālistu pilsoņtiesību aizstāvis

homophone ['homafaun] n vai. homofons homosex ['hsumaseks] n (sais. no homosexuality) homoseksuālisms homosexual [.hsuma'sek/usl] I n homoseksuālists; n a homoseksuāls homosexuality [.haumasek/u'aebti] n

homoseksuālisms hon [hAn] n (sar. sais. no honey) mīļumiņš;

dārgumiņš (uzrunā) honcho ['hont/au] n sl. boss; saimnieks;

priekšnieks hone [haun] I n galoda; striķis; II v asināt; trīt honest ['onist] a 1. godīgs; h. dealing — godīga rīcība; 2. atklāts; vaļsirdīgs; to be quite h. about it — atklāti sakot; 3. īsts; neviltots; 0 h. to God! — goda vārds! honestly ['orustli] adv 1. godīgi; 2. patiešām honesty ['rnusti] n 1. godīgums; 2. atklātība; vaļsirdība

honey ['hAni] n 1. medus; 2. sar. mīļumiņš; dārgumiņš (uzrunā); 3. sar. jaukums; your new car is a h. — jūsu jaunā mašīna ir burvīga

honeybee ['hAnibi:] n medus bite honeybunch ['hAnibAnr/ļ n dūjiņa (uzrunā) honeycomb ['hAniksum] I n 1. medus kāre; 2. tehn. burbulis; II a šūnains; porains; III v izcaurumot; izrobot honeycombed ['hAnikaumd] a šūnains; po-

rains; izrobots honeydew [TiAnidju:] n 1. medus rasa; 2. poēt. nektārs; 3. saldināta tabaka; 4. muskatmelone honeyed ['liAnid] a (par vārdiem) salds; medains; glaimīgs honeymoon [Tummu: n] I n 1. medusmēnesis; 2. pārn. pirmās nedēļas pēc ievēlēšanas augstā amatā; H v pavadīt medusmēnesi honeysuckle [luni.sAkl] n bot. sausserdis honey wagon [.hAni'waegan] n sl. 1. mēslu muca; 2. pārnēsājama atejas būda; 3. atkritumu vedamā mašīna; 4. mēslu izsvaidītājs (mašīna)

honk [ht)?]k]I n 1. (meža zoss) kliedziens;

2. (automašīnas) taurēšana; H v 1. (par meža zosīm) kliegt; 2. (par automašīnu) taurēt

honkie, honky ['hoqki] n sl. niev. baltais

[cilvēks] (nēģeru valodā) honor fona] amer. sk. honour honorable ['onarabl] amer. sk. honourable honoraria sk. honorarium honorarium [.ona'reariam] n (pl honorariums, honoraria [.tjna'reariamz, .tma'rearia]) honorārs

honorary ['tmarari] a goda-; h. member — goda loceklis; h. tide — goda nosaukums honour ['una] I n 1. cieņa; debt (point) of h. — goda jautājums; to do the h. — darīt godu; in h. (of) — par godu; to give (pay) h. (to) — izrādīt cieņu; parādīt godu; 2.pl apbalvojumi; ordeņi; 3. pl izcilība; ~s degree — diploms ar izcilību (beidzot augstākās studijas); 0 to be bound in h. — būt saistītam ar doto vārdu; to come off with h. — tikt cauri ar godu; to do the ~s [of the house] — pildīt namatēva (namamātes) pienākumus; h. bright! — goda vārds!; to hold it an h. — uzskatīt par godu; II v 1. cienīt; godāt; to h. smb.'s memory — godāt kāda piemiņu; 2. kom. nomaksāt (čeku, vekseli); to h. one's commitments — pildīt savas saistības honourable ['onarabl] a 1. godājams; my h. colleague — mans godājamais kolēģi (uzrunā); 2. godīgs; h. intentions — godīgi

nolūki

hooch [hu: tf] n amer. sl. dzeramais (viskijs) hood [hud] n 1. kapuce; 2. (automašīnas) nolaižamais jumts; 3. amer. (automašīnas) pārsegs; 4. sl. bandīts; gangsteris hoodlum [''hu: dbm] n sl. bandīts; gangsteris hoodoo ['hu: du:] amer. sar. Inl. nelaimes nesējs; 2. nelaime; neveiksme; II v nest nelaimi

hoodwink [''hudwirjk] v piemānīt, piemuļķot hooey ['hu: i] n amer. sl. blēņas; muļķības hoof [hu: f] n (pl hoofs [hu: fs] vai hooves [hu: vz]) 1. (nagaiņa) nags; 2. nagainis; 0 on the h. — dzīvs (par lopiem); meat on the h. — kaujamo lopu krājums hoo-ha ['hu: ha:] n sl. jezga; kņada hook[huk]Inl. āķis;2.ķeksis;3.sl. zaglis; 0 to be on the h. — būt ķezā; by h. or by crook — lai tur lūst vai plīst; to get off the h. — izkulties no ķezas; to give the h. — padzīt no darba; to go off the ~s — 1) nojūgties; sajukt prātā; 2) nomirt; on one's own h.— uz savu roku; on the h.— iekūlies ķezā; to sling one's h. sl. — aizmukt; aizlaisties; II v 1. aizāķēt; saāķēt; 2. saliekt āķī; 3. noķert (uz āķa zivi); 4. pārn. nozvejot (vīru); 5. sl. zagt; <= to h. up — 1) ievilkt (telefonu); 2) el. pieslēgt tiklam; 0 to h. it sl. — aizmukt hooked [hukt] a 1. āķveida-; līks; h. nose — līks deguns; 2. ar āķi (vai āķiem); 3. sar. pieradis pie narkotikām; 4. sar. ķerts (uz kaut ko)

hooker f'huka] n sl. 1. provokatoru vervētājs

(arodbiedrībās); 2. ielasmeita hook-nosed [.huk'nauzd] a ar līku degunu hookey, hooky [Tiuki] n amer. sl. bastotājs; to

play h. — bastot (no stundām) hook-up ['huk/vp] Inl. savienojums; saka-binājums; 2. sar. kontakts; sakari; 3. rad. vienlaicīga vienas programmas pārraide pa vairākām stacijām; 4. sl. (aģentu) tīkls; aģentūra; II v rad. pārslēgt vairākas radiostacijas uz vienu programmu hookworm ['hukw3: m] n nematode (cērme) hooligan [Tiu: ligan] n huligāns hooliganism ['hu: liganizm] n huligānisms

hoop [hu: p] I n 1. stīpa; 2. vārti (kroketā); 3. tehn. apskave; aptvere; 0 to put smb. through the ~s — pakļaut kādu smagam pārbaudījumam; II v sastīpot hoot [hu: t] I n 1. (pūces) kliedziens; brēciens; 2. (automašīnas) taurēšana; (sirēnas) kaukšana; 3.pl (neapmierinājuma, sašutuma) saucieni; kliedzieni; 4. sl. pods; it's h.! — tas nu gan ir pods!; 01 don't care a h. — man par to nospļauties!; II v 1. (par pūci) kliegt; brēkt; 2. (par automašīnu) taurēt; (par sirēnu) kaukt; 3. (at, with) kliegt; to h. with laughter — rēkt aiz smiekliem; 0 to h. down (off) — aizkliegt (runātāju)', izsvilpt (aktieri) hootch [hu: t f] n mii. sl. 1. salmiem (lapām)

klāta būda; 2. kazarma; 3. blindāža hooter ['hu: to] n 1. sirēna; 2. (automašīnas)

signāltaure; 3. sl. deguns, "gurķis" hoover ['hu: vo] I n putekļsūcējs (tirdzniecības zīme)', II v sūkt ar putekļsūcēju hooves sk. hoof

hop" [hup] Irti. lēciens; h., step and jump sp. — trīssoļlēciens; 2. sar. danči; 3. av. sar. īss (nieka) lidojums; it's only a short h. from London to Paris — no Londonas uz Parīzi ir nieka lidojums; 0 to catch smb. on the h. — pārsteigt kādu; to keep smb. on the h. — tramdīt kādu; II v 1. lēkāt; 2. pārlēkt; 3. sar. dancot; ° to h. off — 1) izlēkt (piem., no autobusa); 2) av. atrauties no zemes; uzlidot; to h. on — ielēkt (piem., autobusā); 0 h. it! brit. sl. — vācies!, laidies!; to h. the twig — 1) nomirt; 2) bēguļot no kreditoriem hopb [hop] I«1. apinis; 2. sl. narkotika; opijs; 0 full of ~s — iereibis; II v 1. ievākt (apiņus); 2. pielikt apiņus (alum) hope [houp] I n cerība; faint h.— vārga cerība; beyond (past) h. — bezcerīgi; to hold out h. — lolot cerības; to Uve in h. — cerēt; to raise smb.'s h. — iedvest kādam cerības; to set one' h.(on) — likt cerības (uz); whatah.! iron. — ir neceri!; II v cerēt; 0 to h. against h. — cerēt uz brīnumu; to h. for the best — cerēt uz labāko hopeful ['houpfl] a 1. cerību pilns; to feel

h. — cerēt; 2. daudzsološs hopefully ['houpfali] adv 1. cerīgi; ar cerībām; 2. cerams; h. the rain will stop — cerams, ka lietus beigsies hopefulness ['houpfalnis] n 1. optimisms;

2. cerības

hopeless [Tiouplos] a 1. bezcerīgs; 2. sar. nederīgs; veltīgs; h. work — veltigs darbs;

3. neārstējams, nedziedināms hopelessness ['houplosnis] n bezcerīgums;

bezcerība

hophead ['hophed] « amer. sl. narkomāns

(vai alkoholiķis) hopped-up [.hopt'Ap] a amer. apdullis (no

narkotikām) hopper" ['hops] n 1. lēkātājs; 2. lecošs kukainis (piem., blusa); 3. paškrāvējs; 4. tehn. piltuve

hopperb ['hopo] n apiņu novācējs hop-picker ['hop.piko] n 1. apiņu novācējs;

2. apiņu novācamā mašīna hopscotch ['hopskot/] n būdiņu spēle, "klases"

horde [ho: d] n 1. orda; 2. bars; pulks horizon [ho'raizn] n 1. horizonts, apvārsnis;

2. pārn. redzesloks horizontal [.horizonti] I n horizontāle; II a horizontāls, līmenisks; h. bars sp. — līdztekas

hormone ['ho: moun] n hormons hormonology [,ho: mou'nolod^ji] n hormo-noloģija

horn [ho: n] I n 1. rags; 2. pl (gliemeža) ragi; (kukaiņa) taustekļi; 3. mūz. rags; taure;

4. (automašīnas) [signālļtaure; 5. amer. sl. telefons; 0 to draw on one's ~s — apvaldīties; kļūt rāmākam; h. of plenty — pilnības rags; on the ~s of a dillemma — dilemmas priekšā; to take the bull by the ~s — ķerties vērsim pie ragiem; II v : to h. in (on) amer. sl. — iejaukties (ielauzties) bez uzaicinājuma

hornbeam ["ho: nbi: m] n bot. skābardis horned [ho: nd] a ragains; ar ragiem; h.

cattle — govslopi hornet ['ho: nit] n sirsenis; 0 to stir up a ~'s nest — iztraucēt lapseņu midzeni

525hornless

hornless ['ho: nlis] a bez ragiem hornlike ['ho: nlaik] a ragveida-; ragveidigs hornpipe ['ho: npaip] n hompaips (angļu

matrožu deja) horn-rimmed [bo: n'nmd] a (par brillēm)

raga ietvarā horn-rims ['ho: nrims] n pl sar. brilles raga

ietvarā, raga brilles horny ['ho: m] a 1. raga-; ragveida-; 2. tulznains; raupjš; 3. sl. seksuāli uzbudināts horoscope ['horeskoup] n horoskops; to cast

ah. — sastādīt horoskopu horrible ['horobl] a 1. briesmīgs, šausmīgs;

2. sar. pretīgs horrid ['hond] a 1. briesmīgs, šausmīgs;

2. sar. riebīgs; h. weather — riebīgs laiks horrific [ho'rifik] a sar. šaušalīgs horrify ['honfai] v šausmināt horror ['horo] n 1. šausmas; h. film — šausmu filma; 2. (of) riebums, pretīgums; 3.pl baiļu lēkme; nomāktība; grūtsirdība horror-stricken, horror-struck

['horo.stnkan, 'hnrostrAk] a šausmu pārņemts

hors-d'oeuvres [,o: 'da: v] n pl uzkožamie horse [ho: s] I n 1. zirgs; to take h. — kāpt zirgā; to h.! — zirgos!; 2. kavalērija; h. and foot — kavalērija un kājnieki; 3. steķi; āži; 4. sp. zirgs; 5. sl. heroīns; 0 to back the wrong h. — nošaut greizi; to flog a dead h.— veltīgi nopūlēties; to ride the high h. — izturēties augstprātīgi; dižoties; straight from the ~'s mouth — no pirmavotiem; no drošiem avotiem; II v: to h. about (around) sar. — plosīties; trakot horseback ['ho: sbaek] n : on h. —jāšus horsebox ['ho: sboks] n treilers zirgiem horse-breaker [,ho: s'breiko] n zirgu iebraucējs (iejājējs) horse-chestnut [.ho: s't/esnAt] n zirgkastanis horsecloth ['ho: skloG] n zirgu sega horse-dealer ['ho: s.di: lo] n zirgu tirgotājs horseflesh ["ho: sfle/] n 1. zirgu gaļa; 2. zirgi horsefly ['ho: sflai] a aklais dundurs horsehair ['ho: shea] n 1. zirgu astri; 2. saru drāna

horselaugh ['ho:sla:f] n skaļi smiekli;

zviegšana horseman ['ho: smon] n jātnieks horsemanship ['ho:smon/ip] n jāšanas māksla

horse opera fho: s.oporo] n humor, vesterns,

kovbojfilma horseplay ['ho: splei] n rupjas izpriecas horsepower ['ho: s.pauo] n tehn. zirgspēks horserace ['ho: sreis] n zirgu skriešanās sacīkstes

horseradish ['ho: s.raedi/] n mārrutks; mārrutki

horseshit ['ho:s/it] int vulg. muldēšana; blēņas

horseshoe [Tio: ffu:]n pakavs horse-trading ['ho: s.treidii]] I n tirgošanās

(slēdzot darījumu); II v tirgoties (slēdzot darījumu)

horsewhip ['ho: swip] I n pātaga; II v pātagot horsewoman ['ho: s.wumon] n jātniece horsy ['ho: si] a 1. zirga-; zirgu-; 2. zirgiem nodevies

horticultural [.ho: ti'kAlt/ral] a dārzkopības-; dārza-; h. crops — dārza kultūras horticulture ['ho: tikAlt/o] n dārzkopība horticulturist [.ho: ti'kAlt/anst] n dārzkopis hose3 [houz] I n šļūtene; II v aplaistīt ar šļūteni

hoseb [houz] n zeķes (kā preces nosaukums) hosier ['houzio] n trikotāžas izstrādājumu pārdevējs

hosiery ['houzion] n 1. zeķes; trikotāžas izstrādājumi; trikotāžas izstrādājumu veikals (nodaļa)

hospice ['hospis] n 1. (klostera) viesnīca;

2. slimnīca nāves slimniekiem hospitable ['hospitobl] a viesmīlīgs hospital ['hospitl] n slimnīca; h.

technician — slimnīcas laborante hospitality [.hospi'taehti] n viesmīlība hospitalization [.hospitolai'zei/n] n hospitalizācija

hospitalize ['hūspitlaiz] v hospitalizēt host" [houst] n milzums hostb [houst] I n 1. namatēvs; 2. (viesnīcas) īpašnieks; 3. biol. (parazitorganisma) saimnieks; 4. (programmas) vadītājs; II v

1. būt namatēvam; uzņemt viesus; 2. vadīt programmu host* [hsust] n hostija; dievmaize hostage ['hostid3] n ķīlnieks; to exchange

~s — apmainīties ķīlniekiem hostel ['hostl] n kopmītne; youth h. — jaunatnes tūristu mītne hosteller ['hostla] n 1. kopmītnē dzīvojošs students; 2. tūrists, kas apmetas tūristu mītnēs

hostess ['haustis] n namamāte hostile ['hostail] a 1. ienaidnieka-; 2. (to) naidīgs

hostilit||y [ho'stihti] n 1. naidīgums; 2.: ~ies pl — karadarbība; to open -ies — uzsākt karadarbību; to suspend ~ies — izbeigt karadarbību hot [hot] I a 1. karsts; I am h. — man ir karsti; 2. ass; sīvs; 3. straujš; karstasinīgs; h. temper — straujš raksturs; 4. svaigs; nesens; h. news — pēdējās ziņas; h. scent — svaigas pēdas; 5. spēcīgs; stiprs; h. battle — sīva kauja; 6. iedvesmas (radoša pacēluma) pārņemts; 7. (par džezu) ritmisks; sinkopēts; 8. (on) kaislīgi aizrāvies; 9. sar. ātrgaitas-; new h. jet plane — jauna ātrgaitas lidmašīna; 10. sar. populārs; 11. sl. laimīgs; veiksmīgs; 12. sl. tikko nozagts (vai nelikumīgi iegūts) 13. sl. neķītrs; 0 to get into h. water — iekulties ķezā; to get h. under the collar — aizsvilties dusmās; to make a place too h. for smb. — izdzīvot kādu no vietas; not so h. sar. — tā ne visai; II v 1. sar. uzsildīt; 2. atdzīvināt; iedvest jaunu dzīvību; a to h. up pārn. — nokaitēt; things are ~ting up — stāvoklis kļūst aizvien draudīgāks; HI adv karsti; 0 to give it h. to smb. — sakurināt kādam krietnu pirti

hot air [.hot'ea] n muļķības; nieki hotbed ['hotbed] n 1. lecekts; 2. pārn. perēklis; h. of crime — noziedzības perēklis hot-blooded [.hofbLvdid] a kaislīgs; karstasinīgs

hotcha ['hot/a] int sl. superīga!; pa pirmo!

(atzinības sauciens par sievieti)

hotchpotch ['hot/pot/] n sajaukums; savārstījums

hot dog [.hot'dog] n 1. karsts cīsiņš; 2.

maizīte ar karstu cīsiņu hotel [hau'tel] n viesnīca hotelier [hau'teliei] n viesnīcas īpašnieks hot flush [.hot'flA/] n spējš karstumuzplūds

(sievietēm menopauzes laikā) hotfoot [hot'fut] sar. I v (arī to h. it) drāzties;

H adv ātri; steigšus hothead ['hothed] n karstgalvis hothouse ['hothaus] n siltumnīca; h. effect

fiz. — siltumnīcas efekts hotline ['hotlain] n 1. tiešie telefona sakari starp valdības galvām (ārkārtējos apstākļos); 2. uzticības telefons; psiho-dienests

hotly ['hotli] adv 1. karsti; 2. dedzīgi; kaislīgi hotpack ['hotpaek] n sautējoša komprese

(frizētavā)

hot pants ['hūtpaents] n 1. (dāmu) šorti; 2. sl.

miesaskāre; saldkaisle; 3. sl. seksbumba hotplate ['hotpleit] n elektriskā plītiņa hotpot [''hotpot] n sautēta gaļa ar kartupeļiem

un sīpoliem hot potato [.hotpa'teitsu] n sar. grūta (bīstama) problēma hot rod [hotrod] n amer. sl. "spēcīgs dampis"

(veca, pārtaisīta automašīna) hot rodder [.hot'roda] n sl. 1. "spēcīga dampja" īpašnieks; 2. pārgalvīgs braucējs hots [hots] n pl sl. miesaskāre, saldkaisle hot seat ['hotsi: t] n 1. sl. elektriskais krēsls;

2. sar. ķeza

hot-shot ['hūt/ot] sl. I n 1. liels vīrs; 2. izmanīgs jauneklis (kas taisa karjeru);

3. iron, vīzdegunis; 4. pārgalvīgs lidotājs; 5. ātrgaitas vilciens; ekspresis; 6. ugunsdzēsējs; II a 1. pieredzējis; izmanīgs; 2. vīzdegunīgs; 3. pārgalvīgs; 4. bez pieturām braucošs (par vilcienu)

hotsie-totsie [.hotsi'tūtsi] a humor, lielisks; superīgs

hot spot ['hotspot] n 1. "karstais punkts"; karadarbības rajons; bīstams rajons; 2. ugunsbīstamības rajons (mežā); 3. sar. zaņķis (naktsbārs)

hot spring [.hot'spni]] n karstavots

hot stuff [.hot'stAf] n sl. 1. kaut kas kolosāls;

2. kāds (vai kaut kas) seksuāli uzbudinošs hot-tempered [.hot'tempsd] a straujš; ie-karslgs

Hottentot ['hotntot] n 1. hotentots; 2. hoten-

totu valoda hot-water bottle [JiDt'wDita.botl] n termofors, sildītājs hot-water pollution [.hot'woitapa'lu: /n] n

(ūdens) silumpiesārņojums hot well ['hotwel] n karstavots hot wind [.hot'wind] n sauspūtis (vējš) hound [haund] I n medību suns; n v dzīties pakaļ (ar suņiemj; vajāt; <= to h. down — notvert (piem., noziedznieku) hour ['aua] n 1. stunda; half an h. — pusstunda; quarter of an h. — ceturtdaļstunda; 2. (pulksteņa) stunda; this clock strikes the ~s — šis pulkstenis sit stundas; 3. noteikts laiks; dinner h. — 1) pusdienu laiks; 2) pusdienlaiks; dead ~s — klusās nakts stundas; small ~s — pirmās stundas pēc pusnakts; 4. pl darbalaiks; after ~s — pēc darba; off ~s — brīvs laiks; vaļasbrīdis; office ~s — (iestādes) darbalaiks; (ārsta) pieņemšanas laiks; during school ~s — stundu laikā; to keep early (good) ~s — agri celties un agri iet gulēt; to keep late (bad) ~s — vēlu celties un vēlu iet gulēt; 0 at the eleventh h.— pēdējā brīdī; the question of the h. — aktuāls (vai sasāpējis) jautājums

hourglass ['auagla: s] n smilšu pulkstenis

(vienai stundai) hour hand ['auahsend] n (pulksteņa) stundu rādītājs

hourly ['aauali] lai. ikstundas-; there's an h. bus [service] — autobusi iet katru stundu; 2. pastāvīgs; biežs; H adv ik stundu house I n [haus] 1. māja; ēka; nams; 2. māja; saimniecība; to keep h. — vadīt saimniecību; to keep

open h. — labprāt uzņemt viesus; 3. dzimta; dinastija; 4. (ari the H.) (parlamenta) palāta; H. of Commons — apakšnams; H. of Lords — augšnams; lordu palāta; H. of Represen-

tatives — pārstāvju palāta (ASV kongresā)\

5. firma; publishing h. — izdevniecība;

6. teātris; publika; full h. — pārdota izrāde;

7. (skolas) internāts; pansija; 0 to get on like a h. on fire — ātri sadraudzēties; on the h. — uz iestādes rēķina; to set one's h. in order — savest kārtībā savas darīšanas; H v 1. izvietot; izmitināt; 2. novietot

house-agent ['haus,eid3ant] n dzīvokļu aģents

house arrest ['hausarest] n mājas arests; under h. a. — mājas arestā houseboat ['hausbaut] n peldoša māja housebody ['haus,bodi] n amer. sar. mājās-

sēdētājs; mājāssēdētāja housebound ['hausbaund] a piesaistīts pie mājas

housebreak [''hausbreik] v pieradināt prasīties

(mājas dzīvnieku) housebreaker [haus.breika] n 1. kramplauzis; 2. vecu māju nojaucējs house counsel ['haus,kaunsal] n (firmas)

juriskonsults housecraft ['hauskra: ft] n mājsaimniecība house detective [.hausdi'tektiv] n (viesnīcas, veikala u. tml.) štata detektīvs; darbinieks, kas atbild par iestādes drošību household [''haushsuld] n 1. ģimene; the royal h. — karaliskais galms; 2. [mājsaimniecība; h. expenses — mājas izdevumi; h. goods — saimniecības preces; 0 h. name (word) — ikdienā bieži lietots vārds householder ['haus.haulda] n 1. mājas īpašnieks; 2. ģimenes galva househunt [liaushAnt] v sar. meklēt dzīvokli (māju)

housekeep ['hauski: p] v vadīt saimniecību; she ~s for me — viņa vada manu saimniecību housekeeper ['haus,ki: pa] n saimniecības vadītāja

housekeeping ['haus,ki: pit]] n [mājsaimniecība; h. money — saimniecības nauda houselights fhauslaits] n teātr. skatītāju zāles apgaismojums; the h. went up — zālē iedegās gaisma

528hubcap

housemaid ['hausmeid] n istabene houseman [hausman] n 1. slimnīcā dzīvojošs ārsts; 2. (viesnīcas) apkalpotājs; 3. (restorāna) ārāsviedējs; 4. štata detektīvs; 5. (spēļu nama) administrators house manager [Tiausjnaemdja] n teātra

administrators housemaster ['hausjna: sta] n skolas internāta vadītājs house physician [,hausfi'zi/n] n slimnīcā

dzīvojošs ārsts house-proud ['hauspraud] a māju mīlošs; she's very h.-p. — viņai ļoti patīk, ja mājā viss spīd un laistās houseroom ['hausrum] n dzīvojamā platība; I wouldn't give it h.— es to necietīšu (nepieļaušu) house telephone fhaus.telifaun] n (iestādes)

komutators house-to-house [.haustaliaus] a : h.-t.-h. canvassing—vēlētāju apgaita (aģitējot par kandidātu)\ h.-t.-h. poli—vispārēja aptauja housetops ['haustops] n : to cry (proclaim, shout) from the h.— publiski paziņot; visiem dzirdot paust house trailer ['haus.treila] n treilermāja house-trained ['haustreind] a 1. (par mājas dzīvnieku) pieradināts prasīties; 2. humor. labi audzināts housewarming ['haus.wa: mirj] n jaunā

dzīvokļa iesvētīšana housewife [Tiauswaif] n mājsaimniece; namamāte

housework ['hausw3: k] n mājsaimniecības darbi

housing ['hauznj] n 1. dzīves apstākļi; dzīvokļu apgāde; 2. dzīvokļu celtniecība; h. estate — dzīvojamais rajons; h. scheme — 1) (mikrorajona) apbūves plāns; 2) apbūves rajons; 3. pajumte; 4. apvalks hove sk. heaveb hovel ['hovl] n būda

hover ['hova] v 1 .(par putnu) lidināties; 2. (around) grozīties tuvumā; 0 to

H. between life and death-būt uz dzīves

un nāves robežas hovercraft ['hovakra: ft] n transportlīdzeklis

uz gaisa spilvena how [hau] adv 1. kā; kādā veidā?; h. are you?, h. are things? — kā klājas?; h. do you like it? — kā jums tas patīk?; tell me h. to do it — pasaki, kā to dara?; 2. cik?; h. many, h. much? — cik?, cik daudz?; h. old are you? — cik jums gadu?; h. much is it? — cik tas maksā?; 3. emf. cik; h. funny! — cik jocīgi!; cik dīvaini!; h. kind of you! — cik laipni no jūsu puses!; 0 h. come? — kāpēc tad tā?; here's h.! — uz jūsu veselību!; ~'s that? — kā tad tā?; h. the dickens should I know? — kā lai es to zinu?; h. do you do, h. d'ye do? — sveicināti!, kā klājas? howdah ['hauda] n sēdeklis ar baldahīnu (uz

ziloņa muguras) how do you do, how d'ye do [.haudja'du:, .haudi'du:] n sar. kutelīgs stāvoklis; a fine (nice, pretty) h. d. y. d. — te tev nu bija! howdy ['haudi] int sveiks! however [hau'eva] I adv lai kā, lai cik; h. that may be — lai kā tur būtu; II conj tomēr, taču

howitzer ['hauitsa] n mii. haubice howl [haul] Irti. kauciens; gaudoņa; 2. rēciens; kliedziens; 3. svilpoņa (radioaparātāII v 1. kaukt; gaudot; 2. brēkt; kliegt; to h. down — pārkliegt howler ['hauls] n sar. muļķīga kļūda; 0 to

come ah. — iekulties ķezā howling ['haulnj] a sar. milzu-; kolosāls; h. success — kolosāli panākumi; h. shame — brēcoša netaisnība; 0 h. wilderness —mežonīgs tuksnesis how-to ['hautu:] a praktiskus padomus saturošs (par grāmatām) hoyden ['hoidn] n draiskule hub [hAb] n 1. (riteņa) rumba; 2. (darbības, uzmanības) centrs; h. of industry — rūpniecības centrs; the h. of the universe — pasaules centrs hubba-hubba fhAbaliAba] int tas tik ir!, tinu gan! hubbub ['hAbAb] n kņada

hubby ['h/vbi] n sar. vīrs

hubcap [liAbkaep] n (riteņa) dekoratīvais disks

529huckaback

huckaback [TiAkabaek] n tekst. drellis; trinītis huckleberry f'hAklban] n mellene huckster ['luksta] n 1. sīktirgotājs; 2. amer.

niev. (radio, televīzijas) reklāmsastādītājs huddle ['hAdl] I n 1. bars; pulks; to go into a h. — pulcēties barā; 2. kaudze; grēda; EL v

1. pulcēties; drūzmēties; spiesties; 2. samest kaudzē; a to h. up — saritināties

hue" [hju:] n [noļkrāsa

hueb [hju:] n : h. and cry — pakaļdzīšanās;

kliedzieni "ķeriet, turiet!" huff [hAf] n sapīkums; īgnums; in a h. — sapīcis

huffy ['hAfi] a sapīcis; īgns; don't be h. —

neapvainojies hug [hAg] Inl. (ciešs) apkampiens, apskāviens; to give smb. ah. — apskaut kādu;

2. sp. tvēriens; II v 1. (cieši) apkampt, apskaut; 2. turēt cieši piespiestu; kļaut pie krūtīm; 3. lolot (domu, cerību)\ 4. turēties; to h. the coast jūrn. — turēties pie krasta; 5.: to h. oneself — būt apmierinātam ar sevi

huge [hju: d3] a milzīgs hugely ['hju: d3h] adv sar. ļoti hugger-muggery ['hAga.mAgsn] n sar.

1. juceklis; 2. tumši darijumi hug-me-tight ['hAgmitait] n (cieši apspīlēta)

adīta jaciņa (bieži bez piedurknēm) Hugo ['hju: gau] n Hugo balva (par labāko

zinātniskās fantastikas darbu) hulk [hAlk] n 1. vecs, bojāts kuģa korpuss;

2. lempis

hulking ['hAlkii]] a neveikls; lempīgs hull® [hAl] rt 1. (kuģa) korpuss; 2. av. fizelāža hullb [hAl] I« pāksts; H v

izlobīt (no pāksts) hullabaloo [.hAtaba'lu:] n jezga; kņada hullo [ha'bu] int 1. hallo!; 2. sveiks! hum® [hAm] Irti. dūkoņa; sanoņa; 2. dun-gošana; H v 1. dūkt; sanēt; 2. dungot; 0 things are ~ming — dzīve kūsā; III int hm! humb [hAm] sl. I n smirdoņa; H v smirdēt humc [hAm] v sar. piekrāpt; izjokot human ['hju: man] I n humor, cilvēks; mirstīgais; H a 1. cilvēka-; h. being — dzīva būtne; h. body — cilvēka ķermenis; the h. race — cilvēku dzimums; 2. cilvēcisks;

it's h. to err — kļūdīties ir cilvēciski humane [hju: 'mein] a humāns, cilvēcisks humane killer [hju: 'meinkils] n līdzeklis

dzīvnieku bezsāpju nonāvēšanai humanism ['hju: msnizam] n humānisms humanist ['hju: manist] n humānists humanistic [.hju: ma'nistik] a humānistisks humanitarian [hjui.maeni'tearian] I n

1.humānists; 2.filantrops;Hal.humāns; cilvēcīgs; 2. humanitārs

humanities [hju:'maenitiz] n pl 1. humanitārās zinātnes; 2. klasiskās valodas; klasiskā literatūra

humanity [hju: 'maenati] n 1. cilvēce; 2. hu-

mānums, cilvēcīgums humanize ['hju: manaiz] v 1. humanizēt, pa-darit cilvēcīgu; 2. kļūt humānam (cilvēcīgam)

humanly ['hju: msnli] adv cilvēcīgi; all that is h. possible — viss, kas ir cilvēka spēkos humble ['hAmbl] I a 1. vienkāršs; necils;

2. pazemīgs; H v pazemot humbleness ['hAmblnis] n pazemība humble-bee ['hAmblbi:] n kamene humbug ['hAmbAg] Irti. krāpšana; blēdība;

2. krāpnieks; blēdis; 3. brit. piparmētru konfekte; H v piekrāpt humdinger [.hAm'diip] n amer. sar. 1. lielisks zēns; 2. jauka mantiņa; 3. labi noregulēta mašīna; 4. ātrgaitas lidmašīna (automašīna)

humdrum ['hAmdrAm] a vientuļš; garlaicīgs humerus ['hju: mares] n anat. pleca kauls humid ['hju: mid] a mitrs; valgs humidifier [hju: 'midifais] n (gaisa) mitrinātājs

humidify [hju: 'midifai] v mitrināt humidity [hju: 'mīdīti] n mitrums; valgums humiliate [hju: 'milieit] v pazemot humiliation [hju:,mili'ei/n] n pazemojums humility [hju:'mibti] n pazemība hummingbird ['hAmii]b3:d] n kolibri hummingtop ['hAmirļtop] n (rotaļu) vilciņš hummock ['hAmak] n paugurs hummy ['hAmi] a sar. 1. apmierināts;

laimīgs; 2. naivi bezrūpīgs humor ['hjuims] amer. sk. humour

humorist ['hjuimanst] n humorists humorous ['hju:mares] a humoristisks humour ['hju:mo] I n 1. humors; sense of h. — humora izjūta; 2. garastāvoklis; noskaņojums; out of h. — sliktā garastāvoklī; saīdzis; I'm not in the h. for working — man nav noskaņojuma strādāt; II v izdabāt; izpatikt

hump [hAmp] In 1. kupris; 2. paugurs; 3. sar. slikts garastāvoklis; to get the h. — saīgt; 0 to get over the h. — pārvarēt grūtības; to hit the h. sl. — 1) izbēgt no cietuma; 2) dezertēt no armijas; II v uzmest kupri humpback ['hAmpbaek] n 1. kupris; 2. kuprītis

humpty-dumpty [JiAmpti'dAmpti] I n 1. īss resnulis; rešņuks; 2. alus un brendija dzēriens; 3. pol. sl. bezcerīgs kandidāts; II a 1. īss un resns; 2. sl. bezcerīgs; veltīgs humus ['hjuimas] n lauks, humuss hunch [hAnr/ļ I n 1. kupris; 2. bieza šķēle; biezs rieciens; 3. nojauta, nojausma; to play one's h. — rīkoties intuitīvi; II v salīkt; sakumpt

hunchback ['hAnr/baek] n kupritis hundred f'hAndrad] I n simts; simtnieks; ~s

of people — simtiem ļaužu; II num simt hundredfold ['hAndrsdfauld] I a simtkārtīgs;

n adv simtkārtpgi] hundred-proof ['hAndradpruifļ a 1. (par viskiju) augstākā stipruma-; 2. augstākā la-buma-

hundredth ['hAndradB] I n simtdaļa; II a simtais

hundredweight ['hAndradweit] n angļu centners (50,8 kg); amerikāņu centners (45,4 kg) hung sk. hang II

hangover ['hAnij.ouvo] a paģirains Hungarian [hAij'geansn] I n 1. ungārs; ungāriete; 2. ungāru valoda; II a Ungārijas-; ungāru-

hunger [TiAqga] I n 1. bads; izsalkums; to die of h. — nomirt badā; 2. (for) alkas; II v: to

h. for — alkt; the child ~s for affection —

bērnam vajadzīgs maigums hunger strike ['hArpstraik] n bada streiks; to

go on h. s. — pieteikt bada streiku hungry ['hAijgn] a izsalcis hung-up [TiAijAp] a sar. 1. (on) ķerts (uz kaut ko); 2. iekūlies (ķezā); 3. saīdzis; sapīcis;

4. atpalicis; vecmodīgs hunk [hAJ]k] n bieza šķēle (rika)

hunks [hAi]ks] n 1. sīkstulis, skopulis; 2. īgņa hunkya [liAqki] a amer. sl. 1. pareizs; apmierinošs; 2. līdzīgs; bez atlikuma; punkts punktā

hunkyb ['hAt]ki] n amer. niev. melnstrādnieks;

melnais (no Austrumeiropas) hunt [hAnt] I n 1. medības; 2. (for) meklējumi; after a long h.— pēc ilgiem meklējumiem; II v 1. medīt; 2. dzenāt;vajāt; => to h. down — izsekot; notvert; to h. out — sameklēt; uzmeklēt hunter ['hAnta] n 1. mednieks; 2. medību zirgs; 3. medību suns; 4. (for) meklētājs;

5. kabatpulkstenis ar vāku hunting ['hAntnj] n medības

hunting ground ['hAntiqgraund] n medību lauki

huntsman ['huntsman] n mednieks hurdle [Tradl] I n 1. pīts žogs; 2. sp. šķērslis; baijera; to clear the h. — pārvarēt barjeru; 3. pārn. šķērslis; kavēklis; II v 1. (ari to h. off) nožogot; iežogot; 2. sp. pārvarēt barjeru; 3. piedalīties barjerskrējienā hurdler ['taidb] n barjerskrējējs hurdle-race [Tradlreis] n sp. barjerskrējiens hurdling [Ti3:dlir]] n sp. barjerskrējiens hurdy-gurdy ['h3:di,g3:di] n leijerkaste hurl [h3:l] I n metiens; sviediens; II v 1. mest;

sviest; 2. mesties (virsū) hurly-burly ['h3:h,b3:h] n jezga; kņada hurah, hurray [hu'ra:, hu'rei] I n "urā!"

sauciens; II v saukt "urā!"; III int urā! hurricane ['hAnkan] n orkāns, viesuļvētra hurried ['tiAnd] a steidzīgs; h. steps — steidzīgi soļi

hurry ['liAn] I n steiga; in a h. — 1) steigā; 2) sar. labprāt; 3) veikli; viegli; not in a h. — ne tik drīz; there's no h. — nav jāsteidzas; nav kur steigties; what's the h.? — kādēļ jāsteidzas?; mums nav kur steigties; II v 1. steigties; 2. steidzināt;

531hurt

skubināt; <=> to h. up — 1) pasteigties; h. up! — ātrāk!; 2) pasteidzināt hurt [h3:t] I n 1. ievainojums; brūce; 2. aizvainojums; pārestība; H v (p. un p.p. hurt [h3:t]) 1. ievainot; sasist; 2. aizvainot; sāpināt; to h. smb.'s pride — aizskart kāda lepnumu; 3. sāpēt; my eyes h. — man sāp acis

hurtful ['h3:tfl] a 1. kaitīgs; h. to the health — veselībai kaitīgs; 2. aizvainojošs hurtle ['h3:tl] v brāzties, drāzties husband [TiAzbond] n vīrs, laulātais draugs husbandman [TiAzboru/man] n novec. zemnieks; zemkopis husbandry [TiAzbandn] n zemkopība; animal

h. — lopkopība hush [hA/] I n klusums; h. fell over the room — istabā iestājās klusums; II v apklusināt; h.! — est!; klusu!; to h. up — 1) apklusināt; 2) notušēt hush-hush [.Iia/Iia/] a sar. (par plāniem) slepens

hush money ['hA/,mAni] n sāpju nauda;

maksa par klusēšanu husk [hAsk] I n sēnala; miziņa; II v izlobīt; nolobīt

husky3 PiAski] a 1. aizsmacis; piesmacis;

2. sar. spēcīgs; dūšīgs huskyb ['hAski] n eskimosu suns hussar [hu'za:] n huzārs

hussy [Tiasi] n nekauņa; brazen h. — bezkaunīga meiča hustings [TiAstnjz] n pl vēlēšanu kampaņa hustle [liAStl] I n 1. kņada; 2. amer. rosīšanās;

3. afēra; mahinācija; spekulācija (ar narkotikām)i; 4. (preces) uztiepšana; 5. ievilināšana (spēļu namā, publiskajā namā)', II v 1. grūstīt; 2. grūstīties; 3. nodarboties ar afērām (mahinācijām, spekulācijām);

4. uztiept (preci)', 5. ievilināt (spēļu namā, publiskajā namā)', 6. nodarboties ar prostitūciju

hustler [liAsb] n 1. uzņēmīgs darbonis;

2. amer. sar. blēdis; krāpnieks; 3. ielasmeita

hut [hAt] n 1. būda; 2. sl. cietuma kamera;

3. studentu kopmītne

hutch [hAt/] n (trušu) būris hyacinth ['haiasinB] n hiacinte hybrid ['haibnd] n biol. hibrids, krustojums hybrid computer [.haibridkam'pjurta] n

hibridskaitļotājs hybridization [.haibndai'zei/n] n biol. hibridizācija, krustošana hybridize ['haibndaiz] v biol. hibridizēt, krustot

hydra ['haidre] n zool. hidra hydrangea [hai'dren^a] n bot. krūmu hortenzija

hydrant ['haidrant] n hidrants; fire h. —

ugunsdzēsības šļūtene hydrate ['haidreit] n ķim. hidrāts hydraulic [hai'droilik] a hidraulisks hydraulics [hai'droiliks] n hidraulika hydro ['haidreu] n sar. 1. ūdensdziedniecība; 2. hidroelektroenerģija; 3. hidroelektrostacija

hydroacoustic [,haidraua'ku:stik] a hidro-akustisks

hydrobiologist [.haidraubai'obdjist] n hidrobiologs

hydrocarbon [.haidra'kaiban] n ogļūdeņradis

hydrodynamics [.haidredai'naemiks] n hidrodinamika hydroelectric [.haidraui'lektnk] a hidroelektrisks; h. station — hidroelektrostacija hydrofoil ['haidrafoil] n 1. zemūdens spārns;

2. kuģis ar zemūdens spārniem hydrogen ['haidrod3an] n ķīm. ūdeņradis; h.

bomb — ūdeņraža bumba hydronaut ['haidranoit] n hidronauts, jūras-

dzīļu pētnieks (batiskafā u. tml.) hydronautics [.haidra'noitiks] n hidronau-tika, jūrasdzīļu pētniecība (batiskafā u. tml.) hydrophobia [Jiaidre'faubia] n trakumsērga hydroplane ['haidraplein] n hidroplāns hydroponics [.haidra'poniks] n lauks, hi-droponika

hydrostatics [.haidra'staetiks] n hidrostatika hydrotherapy [.haidrau'Serapi] n hidrote-

rapija, ūdensdziedniecība hydroxide [hai'droksaid] n ķīm. hidroksīds hyena [hai'iina] n hiēna

hygiene ['haicķiin] n higiēna

hygienic ['hai'd^mk] a higiēnisks

hymn [him] I n baznīcas dziesma, psalms;

II v poēt. slavināt hype3 [haip] n (saīs. no hypodermic) 1. šļirce;

2. injekcija

hypeb [haip] sl. \n\. spēks; spars; 2. blēdība; 3. skaļa (nekaunīga) reklāma; II v 1. piešķirt spēku (sparu); 2. blēdīties;

3. uzbudināt; 4. skaļi (nekaunīgi) reklamēt hyperbola [hai'p3:bab] n mat. hiperbola hyperbole [hai'p3:bah] n lit. hiperbola, pārspīlējums

hyperbolic [.haipaTjolik] a hiperbolisks, pārspīlēts

hypermarket ['haip3,ma:kit] n supermārkets, milzu universālveikals hypersensitive [.haipa'sensitiv] a pārlieku jūtīgs

hypertension [.haipa'ten/n] n med. hipertonija, paaugstināts asinsspiediens hyphen ['haifan] n savienojuma zīme, defise hypnopedia [.haipna'piidia] n hipnopēdija,

apmācība miegā hypnosis [hip'naosis] n hipnoze; under h. —

hipnozes stāvoklī » hypnotherapy [.hipnsu'Serspi] n hipnote-

rapija, ārstēšana ar hipnozi hypnotic [hip'notik] a hipnotisks; h. suggestion — hipnotiska iedvesma hypnotism ['hipnntizam] n hipnotisms hypnotist ['hipnstist] n hipnotizētājs hypnotyze f'hipnataiz] v hipnotizēt hypo3 ['haipsuj nfot. sar. fiksāža hypob ['haipau] n sar. 1. šļirce; 2. injekcija hypochondria [.haipaTiondns] n hipohondrija, grūtsirdība hypocrisy [hi'puknsi] n liekulība hypocrite ['hipaknt] n liekulis hypocritical [.hips'kntikal] a liekulīgs hypodermic [,haip9'd3:mik] a zemādas-; h. syringe (needle) — šļirce zemādas injekcijām

hypotension [.haipa'ten/n] n med. hipoto-

nija, pazemināts asinsspiediens hypotenuse [hai'potsnjuiz] n mat. hipotenūza hypotheses sk. hypothesis hypothesis [hai'pnCbsis] n (pl hypotheses

[hai'po03si:z]) hipotēze hypothetical [.haipa'Oetikal] a hipotētisks hysteria [hi'stiarbļ n histērisks hysterical [hi'stenkal] a histērisks hysterics [hi'steriks] n pl histērija, histērijas lēkme

li

I, ia [ai] n angļu alfabēta devītais burts; 0 to dot one's "i's" and cross one's "t's" — uzlikt punktu uz "i" P» [ai] pron es iamb ['aiaemb] sk. iambus iambi sk. iambus

iambic [ai'aembik] lit. I n (parasti pl)

jambiskais pants; II a jambisks iambus [ai'aembas] n (pl iambi [ai'aembu]) lit. jambs

iatrogenic [ai,astra i/'d3enik] a med. jatro-gēns; ārsta radīts (vai iedvests) (par simptomiem u. tml.) I-beam ['aibi:m] n tehn. dubult-T profila sija

Iberian [ai'bianan] vēst. I«l. ibērietis; ibē-riete; 2. senibēriešu valoda; II a Ibērijas-; [-ibēriešu-ibex-] {+ibēriešu-ibex+} ['aibeks] n kalnu āzis ibidem [ībaidem] adv lat. turpat ibis ['aibis] n ornit. ibiss ice [ais] In 1. ledus; eternal i. — mūžīgais sasalums; floating i. — peldošs ledus; 2. (parasti pl) saldējums; 3. (cukura) glazūra; 4. piemaksa (spekulantam) par teātra biļeti; 5. vēsums; dzedrums; 6. sl. briljanti; dārglietas; 7. sl. kokaīns; 0 to be on thin i.— būt kutelīgā (bīstamā) situācijā; to break the i. — lauzt (klusēšanas) ledu; spert

hygiene ['haicķiin] n higiēna

hygienic ['hai'd^mk] a higiēnisks

hymn [him] I n baznīcas dziesma, psalms;

II v poēt. slavināt hype3 [haip] n (saīs. no hypodermic) 1. šļirce;

2. injekcija

hypeb [haip] sl. \n\. spēks; spars; 2. blēdība; 3. skaļa (nekaunīga) reklāma; II v 1. piešķirt spēku (sparu); 2. blēdīties;

3. uzbudināt; 4. skaļi (nekaunīgi) reklamēt hyperbola [hai'p3:bab] n mat. hiperbola hyperbole [hai'p3:bah] n lit. hiperbola, pārspīlējums

hyperbolic [.haipaTjolik] a hiperbolisks, pārspīlēts

hypermarket ['haip3,ma:kit] n supermārkets, milzu universālveikals hypersensitive [.haipa'sensitiv] a pārlieku jūtīgs

hypertension [.haipa'ten/n] n med. hipertonija, paaugstināts asinsspiediens hyphen ['haifan] n savienojuma zīme, defise hypnopedia [.haipna'piidia] n hipnopēdija,

apmācība miegā hypnosis [hip'naosis] n hipnoze; under h. —

hipnozes stāvoklī » hypnotherapy [.hipnsu'Serspi] n hipnote-

rapija, ārstēšana ar hipnozi hypnotic [hip'notik] a hipnotisks; h. suggestion — hipnotiska iedvesma hypnotism ['hipnntizam] n hipnotisms hypnotist ['hipnstist] n hipnotizētājs hypnotyze f'hipnataiz] v hipnotizēt hypo3 ['haipsuj nfot. sar. fiksāža hypob ['haipau] n sar. 1. šļirce; 2. injekcija hypochondria [.haipaTiondns] n hipohondrija, grūtsirdība hypocrisy [hi'puknsi] n liekulība hypocrite ['hipaknt] n liekulis hypocritical [.hips'kntikal] a liekulīgs hypodermic [,haip9'd3:mik] a zemādas-; h. syringe (needle) — šļirce zemādas injekcijām

hypotension [.haipa'ten/n] n med. hipoto-

nija, pazemināts asinsspiediens hypotenuse [hai'potsnjuiz] n mat. hipotenūza hypotheses sk. hypothesis hypothesis [hai'pnCbsis] n (pl hypotheses

[hai'po03si:z]) hipotēze hypothetical [.haipa'Oetikal] a hipotētisks hysteria [hi'stiarbļ n histērisks hysterical [hi'stenkal] a histērisks hysterics [hi'steriks] n pl histērija, histērijas lēkme

li

I, ia [ai] n angļu alfabēta devītais burts; 0 to dot one's "i's" and cross one's "t's" — uzlikt punktu uz "i" P» [ai] pron es iamb ['aiaemb] sk. iambus iambi sk. iambus

iambic [ai'aembik] lit. I n (parasti pl)

jambiskais pants; II a jambisks iambus [ai'aembas] n (pl iambi [ai'aembu]) lit. jambs

iatrogenic [ai,astra i/'d3enik] a med. jatro-gēns; ārsta radīts (vai iedvests) (par simptomiem u. tml.) I-beam ['aibi:m] n tehn. dubult-T profila sija

Iberian [ai'bianan] vēst. I«l. ibērietis; ibē-riete; 2. senibēriešu valoda; II a Ibērijas-; [-ibēriešu-ibex-] {+ibēriešu-ibex+} ['aibeks] n kalnu āzis ibidem [ībaidem] adv lat. turpat ibis ['aibis] n ornit. ibiss ice [ais] In 1. ledus; eternal i. — mūžīgais sasalums; floating i. — peldošs ledus; 2. (parasti pl) saldējums; 3. (cukura) glazūra; 4. piemaksa (spekulantam) par teātra biļeti; 5. vēsums; dzedrums; 6. sl. briljanti; dārglietas; 7. sl. kokaīns; 0 to be on thin i.— būt kutelīgā (bīstamā) situācijā; to break the i. — lauzt (klusēšanas) ledu; spert

pirmo soli; to cut no i. — nekā napanākt; to keep on i.— 1) turēt ledusskapī; 2) [pa]taupīt vēlākam laikam; to put on i. — "iesaldēt"; to skate on thin i. — staigāt pa plānu ledu; straight off the i. — 1) tikko saņemts; svaigs (par produktiem); 2) nekavējoties; II v 1. sasaldēt; 2. atdzesēt ledū; 2. sasalt; pārklāties ar ledu; 3. pārklāt ar (cukura) glazūru; 4. izturēties vēsi (dzedri); 5. sl. pataisīt aukstu; nolaist no kājas; to threaten to i. — draudēt pataisīt aukstu; = to i. out — atsaldēt; to i. over (up) — apledot ice age ['aiseid3] n ledus laikmets ice-axe ['aisaeks] n (alpīnistu) ledus cērte ice-bag ['aisbaeg] amer. sk. ice pack iceberg ['aisb3:g] n 1. aisbergs; tip of the i. — 1) aisberga virsūdens daļa; 2) (kaut kā nepatīkama) neliela redzamā daļa; 2. vēss (dzedrs) cilvēks ice-boat ['aisbaut] n 1. ledusjahta; 2. ledlauzis ice-boating ['aisbautnj] n burāšana ar ledus-jahtām

icebound ['aisbaund] a 1. ledū iekalts (par

upi u.tml.); 2. ledū iestrēdzis (par kuģi) icebox ['aisboks] n 1. saldētava; 2. amer.

refrižerators; 3. sl. karceris (cietumā) ice-breaker ['ais.breika] n ledlauzis ice-bucket ['ais.bAkit] n ledus spainītis

(šampanietim u.tml.) ice-cap ['aiskaep] n 1. polārais ledus; 2. med.

ledus pūslis ice-cold [.ais'kauld] a ledains, auksts kā ledus ice-cream [,ais'kri:m] n saldējums; i.-c.

soda — augļūdens ar saldējumu ice-cream chair [,ais'kri:m't/eo] n krēsls ar

apaļu sēdekli (bārā) ice-cube ['aiskju:b] n ledus kubiciņš (kokteilim u.tml.)

iced [aist] n 1. ledus klāts; 2. atdzesēts ledū; i. coffee — atdzesēta kafija; i. water — ūdens ar ledu; 3. pārklāts ar (cukura) glazūru, glazēts; i. fruits — glazēti augļi ice-drift ['aisdnft] n 1. ledus dreifs; 2. peldošs

ledus; ledus blāķi icefall ['aisfoil] n leduskritums (sasalusi ūdens plūsma)

ice-ferns ['aisf3:nz] n pl leduspuķes icefield ['aisfiild] n leduslauks ice fishing ['ais.fiJit]] n zemledus makšķerēšana

icefloe ['aisfbu] n peldošs ledus gabals ice-hockey ['ais.hnki] n ledus hokejs ice-house ['aishaus] n 1. ledus pagrabs; saldētava; 2. (eskimosu) sniega būda, iglu ieejam ['aisd3aem] n 1. ledus sastrēgums (upē); 2. pārn. strupceļš (sarunās); saspringums (attiecībās); to break an i. — tikt laukā no strupceļa Icelander ['aislasnda] n islandietis; islandiete Icelandic [ais'laendik] I n islandiešu valoda;

n a islandiešu-ice-lolly [.ais'loh] n augļu saldējums uz kociņa

iceman ['aismaen] n 1. polārceļotājs; 2. saldējuma pārdevējs; 3. amer. ledus piegādātājs; 4. amer. sl. juvelierizstrādājumu zaglis; 5. sl. slepkava ice-out ['aisaut] n (upes) ledus kušana ice-pack ['aispaek] n 1. pakledus; 2. med.

ledus pūslis ice-pail ['aispeil] n ledus spainītis (dzērienu

atdzesēšanai) ice-rink ['aisnqk] n [mākslīgā ledus] slidotava

ice-run ['aisrAn] n slidkalniņš ice-show ['ais/so] n ledus balets icetray ['aistrei] n ledus vanniņa (ledusskapī) ice-up ['aisAp] n 1. apledojums; 2. atkala ichneumon [īk'njuiman] n 1. zool. faraon-pele, mangusts; 2. ent. kūniņu spožlapsenīte ichthyologist [.ik9i'ol3d3ist] n ihtiologs ichthyology [,ik9i'ol3d3i] n ihtioloģija ichthyosaurus [.īkBia'soiras] n ihtiozaurs icicle ['aisikl] n lāsteka icily ['aisih] adv (arī pārn.) ledaini icing ['aisiiļ] n 1. (cukura) glazūra; 2. apledojums (uz lidmašīnas) icon ['aikon] n ikona, svētbilde iconic [ai'ktmik] a 1. ikonu-; svētbilžu-;

2. portreta-; portretu-iconize ['aiksnaiz] v ikonizēt; dievināt iconoclast [ai'knnauklaest] n 1. vēst. svētbilžu grāvējs; 2. dumpinieks, cīnītājs pret tra-idiomatic

dicionāliem aizspriedumiem iconography [.aika'nografi] n ikonu (svētbilžu) glezniecība iconoscope [ai'knnaskaup] n telev. ikono-skops

icterus ['īktaras] n med. dzeltenā kaite ietus ['īktss] n 1. ritmisks uzsvars; 2. pulsa sitiens

icy ['aisi] n (ari pārn.) ledains ida [īd] n biol. ids (augļa struktūra ar iedzimtības īpašībām) idb [id] n ids, zemapziņa (psihoanalīzē) I'd [aid] sar. saīs. no 1.1 should; I would; 2.1 had

LD.card ['ai'di:ka:d] n (sais. no identity card) 1. personas apliecība; caurlaide; 2. žetons, nozīmīte (ar delegāta u.tml. uzvārdu) idea [ai'dia] n 1. ideja; doma; big (capital, grand) i. — lieliska doma; fixed i. — uzmācīga doma; that's the i.! — tieši tā!; tā ir doma!; 2. priekšstats; clear (distinct)

1. — skaidrs priekšstats; to give an i. of smth. — dot priekšstatu par kaut ko; I had no i. — man nebija ne jausmas; 3. nodoms; plāns; 0 the young i. — bērna prāts; what's the big i.? — kas vēl nebūs?

ideal [ai'dial] I n ideāls; II a 1. ideāls, pilnīgs;

2. iedomāts; nereāls; i. happiness — iedomāta laime

idealism [ai'diahzam] n ideālisms idealist [ai'dialist] n ideālists idealistic [ai.dia'listik] a ideālistisks idealization [ai.dislai'zei/r]] n idealizācija idealize [ai'dialaiz] v idealizēt ideally [ai'diah] adv ideāli; i., we should book in advance — ideālā variantā būtu pasūtīt vietas iepriekš idea man [ai'diamaen] n ideju ģenerators

(tirdzniecības firmās) idem ['aidam] lat.pron tas pats (autors, vārds)

identical [ai'dentikl] a 1. tas pats (par vienu un to pašu priekšmetu); the i. room where Shakespeare was bom — tā pati istaba, kur dzimis Šekspīrs; 2. (with) identisks, vienāds; 3. biol. vienolas-; i. twins — vienolas dvīņi

identification [ai,dentifi'kei/n] n 1. identificēšana, identifikācija; i. card mil. — personas apliecība; i. mark — pazīšanās zīme (uz lidmašīnas, mašīnas u.tml.); i. parade — konfrontācija; 2. identificēšana, uzskatīšana par identiskiem; 3. (with) solidarizēšanās (ar)

identify [ai'dentifai] v 1. identificet; to i. a body — identificēt līķi; 2. identificēt, uzskatīt par identisku; 3. (with) solidarizēties (ar) identikit [ai'dentikit] n 1. jur. portretrobots;

2. fotorobots (detaļu kopums) identity [ai'dentsti] n I. identitāte; 2. personība; individualitāte; i. card — personas apliecība; to prove one's i. — uzrādīt [-[personas]-] {+[per- sonas]+} dokumentus; 3. mat. tāpatība, identitāte

identity crises [ai'dentati'kraisiz] n psih. personības krize (sev. pusaudžiem); sevis meklējumi

ideogram, ideograph ['īdisvgraem,

'idi9i/gra:f] n ideogramma ideographical] [,idia v'graefik(9l)] a ideo-grāfisks

ideography [.īdi'ngrafi] n ideogrāfija, ideo-

grāfiska vēstule ideologic[al] [,aidia'lr)d3ik(l)] a ideoloģisks ideologist [,aidi'ntad3ist] n ideologs ideology [,aidi'r>l3d3i] n ideoloģija ides [aidz] n pl īdas (senās Romas kalendārā); the i. of March — marta īdas (15.marts, kad nogalināts Jūlijs Cēzars) id est ['id'est] n lat. tas ir idiocy ['īdiasi] n 1. idiotisms; 2. muļķība, idiotisms

idiolect ['īdialekt] n idiolekts, indivīda valodas īpatnības idiom ['īdiam] n 1. idioma, idiomātisks izteiciens; 2. dialekts, izloksne; local i. — vietējā izloksne; 3. valodas īpatnība; the American i. — amerikānisks izteiksmes veids; 4. daiļrades maniere; izteiksmes veids (mākslā, mūzikā) idiomatic [.īdia'maetik] n 1. idiomātisks; 2. dialekta-; izloksnes-; 3. sarunvalodas-; 4. īpatnējs; individuāls; savdabīgs (paridiosyncrasy

daiļradi)

idiosyncrasy [jdbsit] krasi] n 1. rakstura

iezīme; dīvainība; 2. med. idiosinkrāzija idiot ['īdiat] n 1. idiots 2. sar. muļķis idiot box ['īdiatboks] n humor, televizors idiot card ['idi3tka:d] n telešpikeris (lieliem

burtiem uzrakstīts teksts) idiotic [.īdi'ntik] a idiotisks, muļķīgs idle ['aidl] lai. dīks; nenodarbināts;

1. labour — nenodarbinātie strādnieki; to lie (stand) i. — stāvēt dīkā (par mašīnu);

2. slinks; laisks; 3. (par laiku) brīvs; not an i. moment — neviena brīva brīža; 4. tukšs; nepamatots; i. talk— tukšas runas; 5. tehn. tukšgaitas-; i. running — tukšgaita; II v 1. slinkot, slaistīties; to i. away one's time — notriekt laiku; 2. tehn. strādāt tukšgaitā

idleness ['aidlnss] n dīkdienība; bezdarbība; laiskums; hours of i. — vaļasbrīži; to Uve in i. — dzīvot laisku dzīvi idler ['aidb] n dīkdienis, slaists idly ['aidh] adv dīkdienīgi; laiski; to stand i. by — palikt vienaldzīgam; I cannot stand

1. by while...—es nevaru palikt vienaldzīgs, kad..., es nevaru vienaldzīgi noraudzīties uz...

idol ['aidl] n elks

idolator [ai'dobta] n 1. elku pielūdzējs;

2. dievinātājs; apbrīnotājs

idolatress [ai'dnbtns] n 1. elku pielūdzēja;

2. dievinātāja; apbrīnotāja idolatry [ai'dobtn] n 1. elku pielūgšana;

2. dievināšana; apbrīnošana idolize ['aublaiz] v 1. pielūgt elkus; 2. dievināt

idyll ['idil] n idille idyllic [ai'dihk] a idillisks if [if] I n nosacījums; II conj 1. ja; if she is here, I want to see her — ja viņa ir šeit, es vēlos viņu redzēt; if it rains, I won't go — ja līs, es neiešu; 2. (ar verbu vēlējuma izteiksmē): if only I knew — ja vien es zinātu (tagad); if only I had known — ja vien es būtu zinājis (toreiz); 3. (netiešā jautājumā) vai; I don't know if he'll agree — es nezinu, vai viņš piekritis; 4. (ar

verbu nolieguma formā izsaka izbrīnu, sašutumu u.tml.); well if it isn't my old friend! — iedomājies, tas taču ir mans vecais draugs!; 5. lai gan; pleasant if noisy child — jauks, lai gan trokšņains bērns; 6.: as if — it kā; even if —pat ja; if not — vai pat

iffy ['ifi] a amer. sar. nenoteikts

igloo Ciglu:] n 1. iglu, (eskimosu) sniega būda;

2. (plastmasas) kupolveida telts igneous ['īgniss] a 1. ugunīgs; 2. ģeol. vulkānisks; i. rocks — vulkāniskie ieži ignite [īg'nait] v 1. aizdedzināt; 2. aizdegties;

uzliesmot; 3. sakarsēt; nokaitēt ignition [ig'm/n] n 1. aizdegšanās; uzliesmošana; 2. tehn. aizdedze ignoble [īg'naubl] a formāl. nekrietns, zemisks; i. action — nekrietna rīcība;

1. purposes — zemiski nolūki ignominius [,igna v'minias] a negodpilns;

kaunpilns; i. defeat — kaunpilna sakāve ignominy ['īgnamini] n 1. negods; kauns;

2. negodīga rīcība; kaunpilna uzvešanās ignoramus [.īgna'reimss] n ignorants;

nejēga

ignorance ['ignarans] n 1. izglītības (zināšanu) trūkums; 2. (of) neziņa; to keep smb. in i. — turēt kādu neziņā ignorant ['ignarant] a 1. neizglītots; 2. (of) nezinošs; nekompetents; he is i. of truth — viņš nezina patiesību; 3. sar. neaudzināts, rupjš

ignore [īg'no:] v 1. ignorēt, neievērot; 2. jur.

noraidīt (prasību) iguana [l'gwaina] n zool. iguāna ike [aik] n (saīs no iconoscope) telev. sar.

ikonoskops ikebana [.iikei'baina] n ikebana (japāņu

ziedu kārtošanas veids) ikon ['aikan] sk. icon

ilk [ilk] n niev. tips; veids; men of that i. —

šāda veida cilvēki I'll [ail] sar. saīs. no I shall; I will ill [ii] I n l. ļaunums; to do i. — nodarīt ļaunumu; 2. pl nedienas; the ~s of life — dzīves nedienas; Hal. predic. slims; to be i. — būt slimam; to fall (be taken) i. — illuminate

saslimt; 2. (comp. worse [w3:s]; sup. worst [w3ist]) slikts; i. fame — slikta slava; i. health — slikta veselība; i. manners — sliktas manieres; 3. ļauns; naidīgs; i. feeling — netīksme; i. tongues — ļaunas mēles; 0 as i. luck would have it — kā par spīti; III adv. 1. slikti; nelabvēlīgi; to speak

1. of smb. — slikti atsaukties par kādu;

2. tikko; ar grūtībām; I can i. afford it — es to nevaru tik viegli atļauties; 0 to be i. at ease—justies neveikli

ill-advised [.ībdVaizd] a neapdomāts; pārsteidzīgs

ill-aflfected [.īb'fektid] a (towards) nelabvēlīgs

ill-bred [.īl'bred] a neaudzināts; rupjš ill-breeding [.il*bri:diiļ] n neaudzinātība; rupjība

ill-conditioned [.īlkan'di/nd] a 1. slikta rakstura-; ķildīgs; 2. slikts; ļauns; 3. sliktas kvalitātes-; 4. sliktā stāvoklī; slikti saglabājies

ill-considered [.īlkan'sidad] a neapdomāts;

neapsvērts; pārsteidzīgs ill-disposed [.īldis'pauzd] a 1. ar sliktām nosliecēm; 2. nelabvēlīgs; i.-d. towards smb. — nelabvēlīgi noskaņots pret kādu illegal [ī'liigal] a 1. nelikumīgs, pretlikumīgs; 2. nelegāls; i. trade—nelegāla tirdzniecība; kontrabanda; 0 i. aliens amer. — nelegālie imigranti (no Meksikas) illegality [.īli'gaebti] n 1. nelikumība, pretlikumība; 2. nelegalitāte illegalize [ī'liigalaiz] v pasludināt par nelikumīgu; aizliegt; to i. smoking — aizliegt smēķēšanu illegibility [i.led3i,bil3ti] n nesalasāmība illegible [īledjsbl] a (par rokrakstu) nesalasāms; neskaidrs illegitimacy [.īh'd^timasi] n 1. nelikumība;

2. ārlaulība illegitimate I n [.īh'd^timat] ārlaulībā dzimušais; II a [.īh'd^timat] 1. nelikumīgs; 2. ārlaulībā dzimis; III v [.īh'd^tuneit] pasludināt par nelikumīgu ill-fated [.īl'feitid] n nelaimīgs, neveiksmīgs ill-favoured [.īl'feivad] a 1. neglīts; 2. ne-

patīkams; pretīgs ill-feeling [,d'fi:h»]] n netīksme; naidīgums ill-founded [.īl'faundid] a nepamatots ill-gotten [.īl'gūtn] a negodīgā ceļā iegūts;

1.-g. gains — negodīga (izkrāpta) nauda ill-humoured [.lThjuimsd] a saīdzis, sliktā

garastāvoklī illiberal [l'hbaral] a 1. aprobežots; 2. neiecietīgs (pret citu uzskatiem u.tml.)', 3. skops illiberality [Uiba'raeliti] n 1. aprobežotība;

2. neiecietība (pret citu uzskatiem u. tml.);

3. skopulība

illicit [ī'lisit] a nelikumīgs; neatļauts illimitable [ī'limitabl] a neierobežots; bezgalīgs; i. space — bezgalīga tāle illinium [ī'limam] n ķim. ilīnijs illiteracy [īTitarasi] n analfabētisms illiterate [ī'litant] I n 1. analfabēts; 2. neizglītots cilvēks; II a 1. analfabētisks; 2. neizglītots

ill-judged [,d'd3Ad3d] a nesaprātīgs, neapdomīgs; pārsteidzīgs ill-kempt [.īlkempt] a 1. neķemmēts; pinkains; 2. nevīžīgs; nekopts ill-looking [.īTlukirj] a 1. nejauks; ķēmīgs;

2. drūms; draudīgs ill-mannered [.īl'maenod] a neaudzināts; rupjš

ill-natured [.d'neit/sd] a ļauns illness ['īlnas] n 1. slimība; 2. saslimstība illogical [i'ltxl3ikl] a 1. neloģisks; 2. sar. muļķīgs

illogicality [,ilt)d3i'kaeliti] n neloģiskums ill-omened [.īl'aumand] a [no]lemts neveiksmei

ill-starred [,d'sta:d] a for mdl. nelaimīgs; neveiksmīgs; i.-s. marriage — nelaimīgas laulības

ill-tempered [.īl'tampad] a īgns; saīdzis ill-timed [.d'taimd] a nelaikā noticis; i.-t.

remark — piezīme nevietā ill-treat [,U'tri:t] v slikti izturēties ill-treatment [.il'triitmsnt] n slikta izturēšanās

illuminate [i'lju:mmeit] v 1. apgaismot; 2. iluminēt; ~d ads sar. — gaismas reklāmas; 3. izskaidrot; apgaismot; 4. iluminēt;illuminating

izrotāt ar krāsainiem zīmējumiem (manuskriptu)', 5. uztvert (mērķi) ar radiolokāciju illuminating [i,lju:mi'neitir]] a 1. izskaidrojošs; apgaismojošs; i. remark — daudz ko izskaidrojoša piezīme; 2.: i. gas — deggāze illumination [i,lju:mi'nei/n] n 1. apgaismošana; apgaisme; i. engineering — apgaismes tehnika; 2. el. apgaismošanas pakāpe; apgaismotība; 3. (parasti pl) iluminācija; 4. izskaidrojums; apgaismojums; 5. atskārsme; 6. iluminācija (krāsains zīmējums manuskriptā) illuminative [i'lju:mmativ] a apgaismojošs;

[-apgaismošanas-illuminator-]

{+apgaismošanas- illuminator+} [ī'ljuimineita] n apgaismes ķermenis

ill-usage [,d'ju:zid3] n slikta izturēšanās ill-use [,d'ju:z] v slikti izturēties illusion [i'lu:3n] n 1. ilūzuja; maldi;

optical

1. — redzes maldi; 2. ilūzija, nereāls sapnis; to cherish i. — lolot ilūzijas

illusionist [ī'lu^anist] n iluzionists, burvju

mākslinieks illusive, illusory [i'lu:siv, ilu:san] a iluzo-

risks; maldinošs ilustrate [itastreit] v 1. ilustrēt; 2. paskaidrot,

ilustrēt (ar piemēriem u.tml.) illustration [.da'strei/n] n 1. ilustrēšana;

2. ilustrācija; zīmējums; 3. paskaidrojums; piemērs; by way of i. — piemēram; kā piemēru

illustrative ['dastrotiv] a ilustratīvs; paskaidrojošs; this is i. of his views — tas atspoguļo viņa uzskatus illustrator ['ībstreita] n ilustrētājs; ilustrators illustrious [ī'lAstnas] a slavens; izcils ill-will [,d'wd] n nelabvēlība; netīksme; I bear you no i.-w. — es neturu ļaunu prātu uz tevi

ill-wisher [,d'wi/a] n nelabvēlis I'm [aun] sar. saīs. no I am image ['umd3] I n 1. tēls; veidols; skulptūra; 2. attēls; atspoguļojums; 3. līdzība; kopija; he's the living (very) i. of his father — viņš ir tēvs kas tēvs; 4. lit. metafora; tēls; to speak in ~s — tēlaini runāt; 5. priekšstats; vague i. —neskaidrs priekšstats; 6. (orga-

nizācijas, politiskā darbinieka) imidžs, prestižs; (firmas) reputācija; II v 1. attēlot; 2. atspoguļot; 3. iztēloties image-building ['unid3,bildii]] n propagandas reklāma; (organizācijas, politiskā darbinieka) imidža (prestiža) radīšana imagery ['īmu^an] v (valodas) tēlainība;

poetic i. — dzejiskais tēlainums imaginable [i'maed3in9bl] a iedomājams; the best solution i.— labākais iespējamais risinājums

imaginary [i'maed3in3n] n 1. iedomāts;

šķietams; 2. mat. imaginārs imagination [i,maed3i'nei/n] n 1. iztēle,

fantāzija; 2. iedoma imaginative [i'maed3in3tiv] a 1. iztēles bagāts; 2. tēlains imagine [i'maed3in] v iztēloties; iedomāties;

just i.! — iedomājies tikai! imagism ['imid3ism] n lit. imažisms imam [i'ma:m] n imams, musulmaņu priesteris

imbalance [īm'baelans] n nelīdzsvarotība;

neatbilstība imbecile ['imbisi:l] I n 1. plānprātis; idiots; 2. sar. muļķis; Hal. plānprātīgs; idiotisks; 2. sar. muļķīgs imbecility [.īmbi'sdsti] n 1. plānprātība;

idiotisms; 2. sar. muļķība imbed sk. embed

imbibe [īm'baib] v 1. formāl. uzsūkt; uzņemt

sevī; 2. sar. dzert (alkoholu) imbroglio [īm'braulieu] n (pl imbroglios [īm'brauhauz]) 1. juceklis; 2. sarežģījums; sarežģīts stāvoklis imbue [īm'bju:] v formāl. (with) pildīt; ~d

with hatred — naidpilns imitable ['īmitabl] a imitējams, atdarināms imitate ['īmiteit] v imitēt, atdarināt imitation [.īmi'tei/n] n 1. imitēšana, atdarināšana; 2. imitācija, atdarinājums; i. leather — mākslīgā āda imitation milk [.īmi'tei/n'milk] n piena

aizstājējs (diētisks produkts) imitative ['īmitativ] a 1. imitējošs, atdarinošs;

1. word — skaņu atdarinājuma vārds;

2. neīsts; mākslīgsimmovable

imitator ['īmiteito] n imitētājs, atdarinātājs immaculate [ī'maekjulat] a 1. tīrs, nenotraipīts; 2. nevainojams; i. behaviour — nevainojama uzvedība; 01. Conception rel. — šķīstā ieņemšana immaculately [ī'maekjubtli] adv nevainojami; i. dressed — navainojami ģērbies immanence ['īmansns] n fdoz. imanence immanent ['īmansnt] a 1. pastāvīgs; piemītošs; 2.fdoz. imanents immaterial [.ima'tiarisl] a 1. nemateriāls; 2. nesvarīgs, nebūtisks; that's

quite i. to me — man tas ir pilnīgi nesvarīgi immaterialism [.īms'tisnahzam] n fdoz.

nemateriālums immature [.ima'tjua] n nenobriedis immaturity [.īma'tjuarati] n brieduma trūkums

immeasurable [ī'n^arebl] a neizmērojams; milzīgs

immediacy [ī'miidiasi] n neatliekamība;

steidzamība immediate [ī'miidiot] a 1. tūlītējs; neatliekams; steidzams; i. reply — tūlītēja atbilde; to take i. action — rīkoties nekavējoties; 2. tuvākais; tuvējais; i. aim — tuvākais mērķis; in the i. future — tuvākā nākotnē; in the i. neighbourhood — tuvējā apkaimē; one's i. family — vecāki un viņu bērni; mazā ģimene; my i. superior — mans tiešais priekšnieks immediately [ī'miidiatli] I adv 1. tūlīt; nekavējoties; 2. tieši; i. next to the wall — tieši pie sienas; he is i. responsible to the President — viņš pakļaujas tieši prezidentam; n conj tiklīdz; you may leave i. he comes —jūs varat iet, tiklīdz viņš atnāks immemorial [.īmi'moinal] n neatminams; sensens; i. customs — mūžsenas paražas; from (since) time i. — kopš senseniem laikiem

immense [ī'mens] a milzīgs; bezgalīgs; neaptverams; i. pleasure — milzu baudījums; i. space — neaptverams plašums

immensely [ī'mensli] adv sar. ārkārtīgi; ļoti

immensity [ī'mensati] n bezgalība; neaptveramība; the i. of the problem — problēmas

neaptveramība immerse [l'rrais] v (in) 1. iegremdēt, nogremdēt; 2. iegrimt, nogrimt; ieslīgt; ~d in thought — domās nogrimis; ~d in work — darbā iegrimis immersion [ī'rmi/n] n 1. iegremdēšana, no-gremdēšana; 2. rel. kristīšana; 3. astr. imersija

immersion heater [ī'ma:/nTiiits] n ūdenssil-

dītājs

immigrant ['īmigrant] n imigrants, ieceļotājs immigrate ['īmigreit] v imigrēt, ieceļot immigration [,rmi'grei/n] n imigrācija, ieceļošana; i. controls — imigrācijas ierobežojumi imminence ['īminans] n (notikumu, briesmu)

nenovēršamība; draudi imminent ['īminant] a (par notikumu, briesmām) nenovēršams; draudošs; storm is i. — tuvojas negaiss immobile [ī'maubail] a nekustīgs immobility [,una v bilsti] n nekustīgums immobilize [ī'maubilaiz] v 1. padarīt nekustīgu; 2. izņemt no apgrozības (naudu); 3. med. imobilizēt (ar šinu, ģipsi) immoderate [i'modarat] a pārmērīgs; pārliecīgs; i. ambition — pārmērīga godkāre; i. demands — pārmērīgas prasības; i. drinking — pārmērīga alkohola lietošana immodest [ī'modist] a nekautrīgs immodesty [l'mtxtasti] n nekautriba immolate ['imaiieit] vformāl. (to) upurēt immolation [.imo t/'leifn]n formāl. upurēšana

immoral [l'mural] a amorāls, netikumīgs immorality [.ima'raebti] n amorālums, netikumība

immortal [i'mo:tl] a nemirstīgs; mūžīgs; i.

fame — nevīstoša slava immortality [.īmoi'taehti] n nemirstība; to obtain i.— iegūt nevīstošu slavu, kļūt nemirstīgam immortalize [ī'moitalaiz] v padarīt nemirstīgu; saglabāt mūžos (piemiņu u.tml.)

immortelle [.imoi'tel] n hot. imortele, sal-

mene

immovable [ī'muivabl] a 1. nekustīgs;immovables

2. nekustams; i. property jur. — nekustams īpašums; 3. nelokāms; nesatricināms; 4. (par baznīcas svētkiem) nepārceļams; svinams katru gadu vienā un tai pašā dienā immovables [ī'muivablz] n pl jur. nekustams īpašums

immune [i'mju:n] a 1. (to) imūns, neuzņēmīgs (pret kādu slimību); 2, (from) atbrīvots; brivs; i. from taxation — atbrīvots no nodokļiem; 3.jur. neaizskarams immunity [ī'mjuinati] n 1. imunitāte, neuzņēmība (pret kādu slimību); 2. atbrīvošana (no nodokļiem); 3. jur. neaizskaramība; diplomatic i. — diplomātiskā neaizskaramība

immunization [.rmjunai'zei/n] n imunizācija; i. against smallpox — potes pret bakām

immunize ['īmjunaiz] v imunizēt; to i.

against cholera — potēt pret holeru immunoassay [,imjuna i/ae'sei] n med. imu-

noloģiska izmeklēšana immunocyte [ī'mjuinausait] n biol. imuno-

cīts, imūnšūna immunocyto chemistry [ī'mjuinau , saitau'kemistn] n bioķīm. imūncitoķīmija, šūnu imunitātes ķīmija imunodeficiency [,imju:na vdi'fi/ansi] n

med. imūndeficīts immunogenetics [,imju:no i d3o'netiks] n

biol. imunoģenētika immunology [,imju'nt>l3d3i] n imunoloģija immunopathology [.īmjuna upa'Boladji] n

imūnpatoloģija (medicīnas nozare) immunopharmacology [.īmjuna v,fa:ma 'kol3d3i] n imūnfarmakoloģija (farmakoloģijas nozare) immunosuppressent [.tmjuna vsa'presant] n

med. imūndepresants immunosuppression [.īmjuna isa'pre/an] n

med. imūndepresija immunosuppressive [.īmjuna vsa'presiv] a

med. imūndepresīvs immunotherapy [.īmjuna i'Oerapi] n med.

imūnterapija immure [ī'mjua] v ieslodzīt; ieslēgt; to i. oneself — noslēgties no ārpasaules

immutability [ī.mjuita'biliti] n formāl. nemainīgums immutable [i'mjuitabl] n formāl. nemainīgs imp [imp] n 1. velnēns; 2. draiskulis, nebēdnis

impact I n ['impaekt] 1. grūdiens; trieciens; 2. sadursme, kolīzija; 3. ietekme; iedarbība; the i. of new ideas on society — jaunu ideju ietekme uz sabiedrību; 4.fiz. trie-cienpaātrinājums; 5. mii. trāpījums; H v [īm'paekt] 1. (in, into) uzgrūsties; ietriekties; 2. iesist; iedzīt impact crater [impaskt'kreita] n 1. me-teorītkrāteris; 2. vulkāniskās bumbas radīts krāteris

impacted [īm'paektid] a 1. cieši saspiests; sablīvēts; 2. amer. pārslogots; i. area — pārslogots skolas mikrorajons (vietu trūkuma dēļ); 3. med. retināts (par zobu) impactful [īm'pzektful] a satriecošs; efektīvs;

1. film — satriecoša filma

impaction [īm'paek/an] n 1. sadursmes akts;

2. saspiestība; sablīvētība; 3. pārslodze; 4. med. retināts zobs

impactive [īm'paektiv] a 1. triecien-; sadursmes-; i. pain — sasituma sāpes; 2. satriecošs; i. force of the performance — izrādes satriecošais iespaids impair [īm'pea] v bojāt; vājināt; pasliktināties; to i. one's health — bojāt savu veselību impairment [īm'peamant] n vājināšanās;

pasliktināšanās impale [īm'peil] v 1. caurdurt (ar šķēpu u. tml.); to i. oneself upon smth. — uzdurties uz kaut kā; sadurties ar kaut ko; 2. vēst. uzdurt uz mieta impalement [īm'peilmantļn vēst. uzduršana uz mieta

impalpable [īm'paelpabl] a 1. nesataustāms;

2. neaptverams; neizprotams impanel [īm'paenl] sk. empanel impart [im'pa:t] v formāl. (to) dot; sniegt; to

i. knowledge — sniegt zināšanas impartial [īm'pa:/l] a objektīvs; taisnīgs impartiality [im,pa:fī'aelati] n objektivitāte; taisnīgums

impassable [īm'pcussbl] a 1. necaurejams,impersonality

neizbraucams; 2. nepārvarams; 3. fin. maksātspēju zaudējis (par saplēstām banknotēm) impasse [asm'pa:s] n strupceļš impassioned [īm'pas/nd] a kaislīgs; kvēls;

1. speech — kvēla runa

impassive [īm'paesiv] a bezkaislīgs; nesatricināms

impassiveness, impassivity [īm'paesivnas, .impae'siviti] n bezkaislība, nesatricināmība impatience [im'pei/ns] n 1.

nepacietība;

2. (of) neiecietība

impatient [īm'pei /nt] a 1. nepacietīgs; 2. (of) neiecietīgs; he is i. of interruption — viņš necieš, ja viņu pārtrauc impeach [im'pi:t/ļ v 1 .formāl. apšaubīt; to i. smb.'s motives — apšaubīt kāda nodomus; 2. jur. (of, for, with) apsūdzēt valsts noziegumā; 3. jur. ierosināt lietu par augstas amatpersonas atcelšanu no amata; to i. president amer. — pieņemt lēmumu (pārstāvju palātā) ierosināt senātā lietu par prezidenta atcelšanu no viņa amata; veikt impīčmenta procedūru impeachment [īm'piit/msnt] n 1.formāl. apšaubīšana; 2. jur. apsūdzība valsts noziegumā; 3. jur. amer. impīčments; pārstāvju palātas lēmums ierosināt senātā lietu par prezidenta atcelšanu no viņa amata impeccable [īm'peksbl] a nevainojams impedance [im'pi:dans] n el. pilna pretestība,

impedance impede [im'pi:d] v kavēt, traucēt impediment [īm'pedimant] n kavēklis, traucējums; speech, i. — valodas defekts impedimenta [impedi'menta] n pl 1. mii. vezumi, vezumnieki; 2. pārn., humor. bagāža

impel [īm'pel] v (to) mudināt, skubināt; I feel ~led to say that... — esmu spiests pateikt, ka...

impellent [īm'pelant] I n virzītājspēks; II a

virzošs, pamudinošs, skubinošs impeller [īm'pela] n mašinb. lāpstiņritenis impending [īm'pendit]] a gaidāmais, nākamais; the i. elections — gaidāmās vēlēšanas impenetrable [īm'pemtrebl] a 1. necaure-

jams; 2. necaurredzams; i. darkness — necaurredzama tumsa; 3. neizdibināms; neizprotams imperative [īm'perativ] I n 1. gram, imperatīvs, pavēles izteiksme; 2.filoz. imperatīvs; categorical i. — kategoriskais imperatīvs; II a 1. pavēles-; i. mood gram.— pavēles izteiksme; 2. pavēlošs; valdonīgs; 3. neatlaidīgs; kategorisks ; i. request — neatlaidīga prasība imperceptible [.īmpa'septabl] a nemanāms imperfect [im'p3:fikt] I n gram, imperfekts; II a 1. nepilnīgs; defektīvs; 2. nepilnīgs; nepabeigts; i. tense gram. — nepabeigts laiks

imperfection [.īmpa'fek/n] n 1. nepilnība;

defekts; trūkums; 2. nepilnība; nepabeigtība imperial [īm'pisnal] I n 1. ķīlbārda; 2. imperiāls, otrais stāvs ar sēdekļiem pasažieriem (diližansos, omnibusos u.tml.); 3. imperiāls (sena krievu zelta monēta); II a 1. impērijas-; i. trade — impērijas tirdzniecība; 2. imperatora-; 3. majestātisks; lielisks; 4. augstākā labuma-; 5. (par angļu mērvienībām) standarta-; noteikts; i. gallon — angļu galons (4 $4 l) imperialism [un'pianalizam] n imperiālisms imperialist [un'pianalist] I n imperiālists; II

a imperiālistisks imperil [īm'penl] v formāl. pakļaut briesmām; riskēt (ar kaut ko); to i. one's life — pakļaut savu dzīvību briesmām imperious [īm'piarias] a formāl. 1. pavēl-niecisks, valdonīgs; 2. neatlaidīgs; kategorisks; i. command — kategoriska pavēle imperishable [īm'pen/abi] a nezūdošs; neiznīcīgs; mūžīgs; i. glory — nevīstoša slava impermeability [im,p3:mi3'bihti] n formāl.

necaurlaidība impermeable [im'p3:mi3bl] a formāl. necaurlaidīgs; i. to water — ūdensnecaurlaidīgs

impersonal [im'p3:snl] a 1. bezkaislīgs; objektīvs; 2. bezpersonisks; 3. gram, bez-personas-; i. constructions — bezpersonas konstrukcijas impersonality [im,p3:s3'naeliti] n bezperso-

niskums

impersonalize [im'p3:sn3laiz] v atņemt individuālas īpašības, depersonalizēt impersonate [im'p3:s3neit] v 1. personificēt; iemiesot (tēlā); 2. atveidot; tēlot (lomu); 3. uzdoties (par kādu) impersonation [im,p3:s3'nei/n] n 1. personifikācija; iemiesojums; 2. atveidojums; (lomas) tēlojums; 3. uzdošanās (par kādu) impersonator [im'p3:s3neit9] n 1. (lomas) atveidotājs, tēlotājs; 2. parodists, imitators impertinence [un'p3:tmans] n 1. bezkaunība, nekaunība; what i.! — kas par nekaunību!; he had the i. to... — viņš bija tik nekaunīgs, ka...; viņam netrūka nekaunības...; 2. neie-derība

impertinent [un'p3:tmant] n 1. bezkaunīgs, nekaunīgs; 2. neiederīgs; nevietā izteikts (izdarīts)

imperturbability [,imp3,t3:b3'bil3ti] n formāl. nesatricināmība, aukstasinība; miers

imperturbable [.īmpa'teibabl] a nesatricināms; aukstasinīgs; mierīgs impervious [im'p3:vi9s] a (to) 1. necaurlaidīgs; 2. neuztverigs; i. to argument — kurls pret iebildumiem; 3. dilumizturigs impetigo [.impi'taigau] n med. impetigo impetuosity [īm.petju'osati] n straujums;

impulsivitāte; dedzība impetuous [īm'petjuas] a straujš; impulsīvs; dedzīgs; i. remarks — neapdomātas piezīmes

impetus ['īmpitss] n 1. kustības ātrums

(straujums); 2. impulss, stimuls impiety [īm'paiati] n 1. bezdievība; neticība;

2. necieņa; godbijības trūkums impinge [īm'pinc^] v (on, upon) 1. atsisties; atdurties; 2. aizskart; apdraudēt; to i. on smb.'s authority — graut kāda autoritāti impious ['īmpias] a 1. bezdievīgs; neticīgs;

2. necienīgs; negodbijīgs impish ['īmpi/ļ a draiskulīgs; nebēdnīgs implacable [īm'plaekabl] a nesamierināms;

nepielūdzams implant I n ['īmplarntļ/ned. implantāts; II v [īm'plcunt] 1. iedvest (domu); 2. med. im-

plantēt

implantation [,impla:n'tei/n] n 1. (domas)

iedvešana; 2. med. implantācija implausible [īm'pbizabl] a neticams; neiedomājams

implement I n ['implimant] darbarīks; instruments; gardening i. — dārza piederumi; n v f'impliment] 1. izpildīt; paveikt; īstenot; to i. a project—īstenot projektu; 2. apgādāt (nodrošināt) ar instrumentiem; 3. atlīdzināt, kompensēt

implementation [.implimen'tei/n] n 1. izpildīšana; paveikšana; īstenošana; 2. apgādāšana (nodrošināšana) ar instrumentiem; 3. atlīdzība, kompesācija; i. to one's salary — pielikums pie algas implicate ['implikeit] v formāl. 1. (in) iesaistīt, iejaukt, iepīt; to i. in the scandal — iejaukt skandālā; 2. būt organiski saistītam implication [,impli'kei/n] n formāl. 1. iesaistīšana, iejaukšana, iepīšana; 2. līdzdalība (noziegumā); 3. organiska saistība; in accusing him, you are by i. accusing me — apvainodams viņu, tu reizē apvaino arī mani

implicative [īm'plikstiv] a netiešu norādījumu saturošs implicit [īm'plisit] a formāl. 1. netiešs; i. threat — netiešs drauds; 2. nešaubīgs; i. faith — akla ticība implicitly [īm'plisith] adv 1. netieši; 2. nešaubīgi; bez ierunām implied [īm'plaid] a piedomājums; i. powers amer. pol. — "piedomājamās" pilnvaras; no konstitūcijas izrietošās valdības pilnvaras

implore [īm'pta:] v (for) lūgt, lūgties; to i. for

mercy — lūgt žēlastību imploring [rm'pb:n»]] a lūdzošs; i. glance —

lūdzošs skatiens imploringly [im'pta:ri»]gli] adv lūdzoši impl||y [īm'plai] v 1. netieši norādīt; his manner ~ies that he would like to come with us — viņa izturēšanās norāda, ka viņš gribētu nākt mums līdzi; 2. nozīmēt; silence often ~lies consent — klusuciešana bieži nozīmē piekrišanuimpress

impolicy [īm'pubsi] n formal. 1. netaktiskums; 2. nesaprātīga politika impolite [.impo'lait] a nepieklājīgs impoliteness [.impa'laitnis] n nepieklājība impolitic [īm'pnlitik] a formāl. netaktisks;

nesaprātīgs imponderabilia [īm.ptindars'biha] n pl nejaušības; netverami (nenosakāmi) faktori; the i. of human life — cilvēka dzīves nejaušības

imponderable3 [īm'pondarabl] a nesverams; ļoti viegls

imponderableb [īm'pondarebl] a netverams;

nenosakāms import I n ['impo:t] 1. imports; 2. pl import-preces; 3. formāl. svarigums; nozīme; 13 v [im'po:t] 1. importēt; 2. formāl. nozīmēt importable [īm'poitabl] a importējams importance [im'po:tns] n svarīgums; nozīme; of great i.— ļoti svarigs; of no i.— nesvarigs; nenozīmīgs; person of i. — svariga persona; to attach i.— piešķirt nozīmi

important [im'po:tant] a 1. svarigs; nozīmīgs;

2. (par cilvēku) svarigs; ietekmīgs importation [,impo:'tei/n] n 1. importēšana;

imports; 2. importprece importee [,impo:'ti:] n kādā valstī uz pas-tavīgu dzīvi ielūgts cilvēks (par speciālistu, aktieri)

importer [īm'poita] n importētājs importunate [īm'poit/unat] a formāl. 1. uzmācīgs; apnicīgs; 2. steidzams; neatliekams importune [.impa'tjuin] v formāl. uzmākties

(ar lūgumiem u.tml.) importunity [.īmpa'tjuinati] n formāl. 1. uzmācība; apnicība; 2. steidzamība, neatliekamība impose [īm'pauz] v 1. (on, upon) aplikt (ar nodokli)\ 2. uzspiest, uztiept; to i. one's views on smb.— uztiept kādam savus uzskatus; 3. uzbāzties, uzplīties; to i. as a leader — uzmesties par vadoni; 4. izmantot (kāda labsirdību, viesmīlību) imposing [īm'pauzirļ] a impozants, iespaidīgs imposition [.impa'zi/n] n 1. (on, upon) aplikšana (ar nodokli)-, 2. uzspiešana, uztiep-

šana; 3. (kāda labsirdības, viesmīlības) izmantošana impossibility [īmpnss'bitati] n neiespējamība; it's a sheer i. — tas ir pilnīgi (absolūti) neiespējams impossible [īm'possbl] a 1. neiespējams;

2. neciešams, nepanesams impostor [īm'posts] n krāpnieks, blēdis imposture [impost/a] n krāpšana impotence f'impatans] n 1. nespēks, vājums;

2. med. impotence impotent ['īmpatant] a 1. nespēcīgs, vājš;

2. med. impotents impound [īm'paund] v jur. konfiscēt impoverish [īm'povan/] v 1. novest nabadzībā; 2. noplicināt (augsni) impoverishment [īm'pnvan/ment] n 1. grimšana nabadzībā; 2. (augsnes) noplicināšana

impracticability [īm.praektiko'bibti] n

1. neizpildāmība; 2. nelietojamība impracticable [un'praektiksbl] a 1. neizpildāms, nerealizējams; 2. (par ceļu) neizbraucams; nelietojams impractical [īm'praektikal] a nepraktisks imprecate f'impnkeit] v formāl. nolādēt; to

1. curses (on) — raidīt lāstus imprecation [.unpn'kei/n] n formāl. lāsts impregnability [īm.pregna'bibti] n 1. neie-

ņemamība; 2. nelokāmība, nesatricināmība impregnable [īm'pregnabl] a 1. (par cietoksni u. tml.) neieņemams; 2. nelokāms, nesatricināms; 3. tehn. piesātināms; impregnējams

impregnate ['īmpregneit] v tehn. (with) piesātināt; impregnēt impregnation [,impreg'nei/n] n tehn.

piesātināšana; impregnēšana impresario [.impra'sainau] n 1. impresārijs;

2. menedžere; direktors; šefs

impress I n ['impres] formāl. 1. nospiedums; zīmogs; 2. pārn. pēdas; zīmogs; the i. of time — laika zīmogs; II v [īm'pres] 1. (on, upon) iespiest, uzspiest (zīmogu); 2. iespaidot, radīt iespaidu; to i. in memory — iespiesties (iegult) atmiņā; 3. (on) iedvest; ieskaidrotimpressibility

impressibility [īmpresa'bitati] n formdl.

ietekmējamība; jūtīgums impressible [īm'presabl] a formdl. viegli ietekmējams; jūtīgs impression [im'pre/n] n 1. nospiedums; i. in wax — vaska nospiedums; 2. (grāmatas) jauns iespiedums; 3. iespaids; to be under

1. of smb. — atrasties kaut kā iespaidā (ietekmē); I was under i. that... — man bija tāds iespaids, ka...; to make an i. — radīt iespaidu

impressionability [īm.pre/na'bitati] n ietekmējamlba; jūtīgums impressionable [īm'pre/nabl] a viegli ietekmējams; jūtīgs impressionism [īm'pre/nizm] n impresionisms

impressionist [īm'pre/nīst] n 1. impresionists; 2. parodists (estrādes mākslinieks) impressionistic [lnxpre/a'nistik] a impre-sionistisks

impressive [un'presiv] a iespaidīgs; izteiksmīgs; i. speech — spilgta runa imprimatur [, impn'meita] n lat. 1.

cenzūras atļauja (drukāšanai); 2. sankcija; atzinība imprint I n ['īmpnnt] 1. nospiedums; zīmogs;

2. pārn. (pārdzīvojuma u.tml.) pēdas;

3. poligr izdevniecības ziņas (grāmatas titullapā vai beigās); II v [īm'pnnt] 1. (with, on) iespiest, uzspiest; 2. (in, on) atstāt pēdas; iespiesties (atmiņā)

imprison [īm'pnzn] v ieslodzīt cietumā imprisonment [īm'pnznmant] n ieslodzījums; apcietinājums; i. before trial jur. — iepriekšējais apcietinājums improbability [īm.prnbo'bilsti] n neiespējamība, neticamība improbable [īm'prutabl] a neiespējams, neticams

impromptu [īm'prnmptju:] I n ekspromts; improvizācija; II a ekspromts; improvizēts; HI adv nesagatavojoties; improvizējot; to speak i. — runāt, iepriekš nesagatavojoties improper [īm'propa] a 1. nepiedienīgs; nepiemērots; an i. remark — piezīme nevietā; 2. nepareizs; i. diagnosis — nepareiza diagnoze; i. fraction mat. — neīsts daļ-

skaitlis; 3. nepieklājīgs; neķītrs; i. suggestion — neķītrs piedāvājums (sievietei) impropriety [.īmprs'praiati] n formāl.

1. nepiedienība; nepiemērotība; 2. nepareizība; 3. nepieklājība; neķītrība improvable [īm'pruivsbl] a 1. uzlabojams;

pilnveidojams; 2. lauks, meliorējams improve [im'pru:v] v 1. uzlabot; pilnveidot; to i. one's English—pilnveidot savu angļu valodu; 2. uzlaboties; pilnveidoties; to i. in health — atveseļoties; atspirgt; 3. izmantot; to i. an occasion — izmantot gadījumu; 4. lauks, veikt meliorāciju; =» to i. on — uzlabot

improved [im'pru:vd] a uzlabots; pilnveidots; i. modei — uzlabots modelis; i. techniques — tehnikas pilnveidojumi improvement [īm'pruivmant] n 1. uzlabošana; pilnveidošana; 2. (on) uzlabojums; 3. pl amer. ērtības (dzīvokli, mājā); 4. pl amer. pārveidojumi (dzīvoklī, mājā) improver [īm'pruivs] n 1. uzlabotājs; piln-

veidotājs; 2. praktikants; stažieris improvidence [īm'pmvidans] n formāl.

1. neapdomība; netālredzība; 2. izšķērdī-gums; nesaimnieciskums improvident [īm'pnmdant] a formāl.

1. neapdomīgs; netālredzīgs; 2. izšķērdīgs; nesaimniecisks improvisation [.impravai'zei/n] n improvizācija

improvise ['īmprevaiz] v 1. improvizēt; 2. uz ātru roku pagatavot (sameistarot); to i. lunch — uz ātru roku pagatavot pusdienas imprudence [im'pru:dans] n neapdomība;

pārsteidzība imprudent ['impru:dant] a neapdomīgs;

pārsteidzīgs impudence ['impjudans] n bezkaunība, nekaunība; he had the i. to say that... — viņam netrūka nekaunības pateikt, ka... impudent ['īmpjudant] a bezkaunīgs, nekaunīgs

impugn [im'pju:n] v formāl. apstrīdēt; apšaubīt

impulse f'impAls] n impulss; dziņa; pamudinājums; to act on i. — rikoties impulsīvi

impulsion [īm'pAl/n] n impulss; pamudinājums

impulsive [īm'pAlsiv] a 1. impulsīvs; 2. virzošs; i. force — virzītājspēks impulsiveness [īm'pAlsivnas] n impulsivitāte impunity [īm'pjuiniti] n nesodāmība; with

1. — nesodīts

impure [īm'pjua] a 1. netīrs; piesārņots;

2. neķītrs; i.thoughts — neķītras domas impurit||y [īm'pjuarati] n 1. netīrība; piesārņotība; ~ies in food — pārtikas piemaisījumi; 2. neķītrība

imputation [,impju:'tei/n] nl. (of) inkrimi-nēšana; (vainas) piedēvēšana; 2. pārn. ēna; traips; to cast an i. on smb.'s character — mest ēnu uz kāda reputāciju impute [im'pju:t] v (to) inkriminēt; piedēvēt (vainu)

in [m] I n : the ~s — valdošā politiskā partija (parlamentā); the ~s and outs — 1) valdības partija un opozīcija; 2) detaļas; sīkumi; all the ~s and out's of the problem — visas problēmas nianses; II a 1. iekšējs; in patient — stacionārs slimnieks; 2. iekšup-vērsts; the in train — pienākošs vilciens;

3. sar. valdošs; the in party — valdošā partija; 4. sar. šauram lokam domāts (saprotams); 5. sar. modems; populārs; it's an in subject just now — tas tagad ir modems temats; HI adv 1. iekšā; to put in — ielikt iekšā; 2. mājās; is he in? — vai viņš ir mājās?; when do you get in? — cikos tu nāc mājās?; 3.: to be in — 1) pienākt; the train is already in — vilciens jau pienācis; 2) iestāties; the autumn is in — rudens ir klāt; 4.: to be in for — būt saistītam (apdraudētam); he's in for hard time — viņu gaida grūti laiki; I'm in for that job — es kandidēju uz šo darbu; we're in for it! — mēs esam iekrituši!; what's he in for? — par ko viņš sēž? (cietumā); to be in with smb. — būt labās attiecībās ar kādu; 0 day in day out — diendienā; he has in for smb. — viņam ir zobs uz kādu;

in and out- 1) te iekšā, te ārā; in at one

ear and out at the other — pa vienu ausi iekšā, pa otru ārā; 2) pārmaiņus; IV prep

1. (norāda vietu); in England — Anglijā; in the country — uz laukiem; in the street — uz ielas; to stand in the comer — stāvēt uz stūra; 2. (norāda laiku) : in the afternoon — pēcpusdienā; in an hour — pēc stundas; in good time — laikus;

3.(norāda apstākļus): in a difficulty — grūtībās; in a thunderstorm— vētrā;

4. (norāda veidu): in anger — dusmās; in English — angliski, angļu valodā; to pay in cash — maksāt skaidrā naudā; written in pencil — rakstīts ar zīmuli; 5. (ar ģerundiju) : in cossing the street — šķērsojot ielu; in saying this I wish to... — to sacīdams, es vēlos...; there's no sense in waiting — nav nekādas jēgas gaidīt; 6. (norāda lielumu): three feet in length — trīs pēdas garš; 7. (tulkojams dažādi) : in all — kopā, pavisam; in any case — katrā ziņā; katrā gadījumā; in fact — faktiski; in memory (of) — par piemiņu (kam); in my opinion — manuprāt; one in a hundred — viens no simta; in particular — sevišķi; in that — tādēļ, ka; in truth — patiesībā

inability [.ino'bibti] n nespēja; i. to pay —

maksātnespēja inaccessibility [.inaek.sesa'bitati] n formāl.

nepieejamība; nesasniedzamība inaccessible [.inask'sesabi] a formāl. nepieejams, nesasniedzams inaccuracy [īn'aekjurssi] n neprecizitāte; kļūda

inaccurate [īn'aekjurot] a neprecīzs; kļūdains inaction [īn'aek/n] n bezdarbība; kūtrums inactive [īn'aektiv] a bezdarbīgs; kūtrs; i.

volcano — bezdarbīgs vulkāns inactivity [.inaek'tivati] n bezdarbība; pasivitāte

inadequacy [m'aedikwasi] n neatbilstība (prasībām); nepiemērotība; i. for work — nepiemērotība darbam inadequate [m'aedikwat] a 1. (to, for) (prasībām) neatbilstošs; nepiemērots; 2.psih. neadekvāts; i. child — nepilnvērtīgs bērns

inadmissible [.inad'missbl] a nepieļaujams;

nepieņemams inadvertence [,in3d'v3:t ans] n formāl. ne-inadvertent

uzmanība; nevērība; by i. — nevērības dēļ inadvertent [,in3d'v3:t ant] a formāl. 1. neuzmanīgs; nevērīgs; 2. netīšs inadvertently [,in3d'v3:tantli] adv netīši inadvisable [.īnad'vaizbl] a neiesakāms in-and-out [,inan cTaut] nfin. ātra vērtspapīru

pārdošana, ātra biržas spekulācija in-and-outer [,inan i/auta] n pagaidu strādnieks

inane [ī'nem] a tukšs; bezsaturīgs; muļķīgs inanimate [īn'aenimat] a 1. nedzīvs; i. matter — nedāvā matērija; i. nature — nedzīvā daba; 2. garlaicīgs; i. conversation — garlaicīga saruna inanity [ī'naenati] n tukšums; bezsaturība; muļķība

inapplicability [.īnaeplika'bibti] n nepiemērotība; nederīgums inapplicable [īn'aeplikabl] a (to) nepiemērots;

nederīgs

inappreciable [.īns'prii/abl] a 1. nenovērtējams; vērtīgs; 2. nemanāms; nenozīmīgs;

1. difference — niecīga atšķirība inapproachable [.īns'preut/sbl] a nepieejams; neaizsniedzams

inappropriate [.īna'praupnat] a (for, to)

nepiemērots; nepiedienīgs inapt [īn'aept] a 1. nepiemērots; i. remark —

piezīme nevietā; 2. nemākulīgs inaptitude [in'aeptitjuid] n 1. nepiemērotība;

2. nemākulība

inarticulate [,ma:'tikjubt] a 1. (par runu) neartikulēts, neskaidrs; 2. (par dzīvniekiem) bezvalodas-; mēms; in i. despair — mēmā izmisumā; 3. anat. nesavienots inartistic [,ma:'tistik] a nemāksliniecisks inasmuch as [.inaz'mAt/az] conj. tā kā; ievērojot, ka inattention [.ina'ten/n] n (to) neuzmanība inattentive [.ina'tantiv] a (to) neuzmanīgs inaudible [m'oidabl] a nedzirdams inaugural [i'no:gjural] a atklāšanas-; ievada-; i. address — atklāšanas runa; runa, stājoties amatā; i. lecture — ievadlekcija inaugurate [i'no:gjureit] v 1. (svinīgi) ievadīt amatā; 2. atklāt (izstādi, pieminekli u.tml.)',

3. ievadīt; uzsākt; to i. a new reform —

. ieviest jaunu reformu inauguration [uioigju'rei/n] n 1. inaugurā-cija, ASV prezidenta svinīga stāšanās amatā; I. Day — ASV prezidenta inaugu-rācijas diena; 2. (izstādes, pieminekļa u.tml.) atklāšana

inauspicious [.moi'spi/ss] a nelaimīgs; nelaimi vēstošs; i. beginning — neveiksmīgs sākums

in-between [,inbi'twi:n] I n 1. atstarpe; 2. starpnieks; II a starp-; i.-b. tints — starptoņi; nokrāsas inboard ['inbo:d] I a iekšējs; i. motor — (kuģa) iekšējais motors; II adv (kuģa) iekšpusē

inborn [,in'bo:n] a iedzimts; i. ability —

iedzimta spēja inbound ['inbaund] a (par kuģi) mājupbrau-cošs

inbred [,inured] a 1. iedzimts, dabisks; i. curiosity — iedzimta ziņkāre; 2. ģenēt. inbreds, radnieciskas krustošanas ceļā iegūts

inbreeding ['īnbriidit]] n ģenēt. inbrīdings,

radniecīgu indivīdu krustošana incalculable [īn'kaelkjubbl] a 1. neskaitāms;

1. losses — neskaitāmi zaudējumi; 2. neaprēķināms; nenosakāms

incandescence [.inkasn'desns] n 1. nokaitē-

šana; 2. kvēle; baltkvēle incandescent [.inkasn'desnt] a 1. nokaitēts līdz baltkvēlei; i. lamp — kvēlspuldze;

2. pārn. spožs; dzirkstošs; i. wit — spožs prāts

incantation [,inkaen'tei/n] n buramvārdi;

maģiska formula incapability [in,keip3'bil3ti] n nespēja incapable [īn'keipabl] a 1. (of) nespējīgs; i. of telling a he — nespējīgs melot; 2. jur. tiesībnespējīgs; he was drunk and i. in charge of a car — viņš vadīja automašīnu reibuma stāvoklī incapacitate [.inka'paesiteit] v 1. (for) padarīt nespējīgu; to i. for work — padarīt darbnespējīgu; 2. jur. atņemt tiesības; to i. from voting — atņemt balsstiesības incapacity [.īnka'paesati] n 1. (for) nespēja;inclination

2. jur. tiesībnespēja

incarcerate [īn'kaisareit] v formal, ieslodzīt (cietumā)

incarceration [in,ka:s3'rei/n] n formāl.

ieslodzīšana (cietumā) incarnate I a [īnTcaineit] iemiesots; devil i. — velna iemiesojums; II v ['inka:neit]

1. iemiesot; 2. īstenot

incarnation[,inka:'nei/n] «iemiesojums incautious [rn'ko: f as] a neuzmanīgs; nepiesardzīgs; pārsteidzīgs incendiarism [īn'sendiarizsm] n 1. ļaunprātīga dedzināšana; 2. kūdīšana, musināšana incendiary [īn'sendian] I n 1. ļaunprātīgs dedzinātājs; 2. kūdītājs, musinātājs;

3. degbumba; II a 1. aizdedzinošs;

2. kūdošs, musinošs

incense3 ['īnsens] I n vīraks; II v kvēpināt vīraku

incenseb [in'sens] v aizkaitināt; saniknot incentive [īn'sentiv] I n pamudinājums; stimuls; n a pamudinošs; stimulējošs; i. wage amer. — darba algas progresīvā sistēma inception [m'sep/n] n formāl. uzsākšana; sākums

incertitude [in's3:titju:d] n formāl. nedrošība;

nenoteiktība incessant [m'sesnt] a nepārtraukts, nemitīgs;

i. rain — nebeidzams lietus incest ['insest] n asinsgrēks incestuous [īn'sest/uas] a asinsgrēka-inch [īnr/] n colla (2 $4 cm); 0 by ~es — 1) maz pamazām; 2) par mata tiesu no; i. by i. — sprīdi pa sprīdim; every i. — caurcaurēm; every i. a man — īsts vīrs; not to yield an i. — ne spridi nepiekāpties; within an i. of—par mata tiesu no incidence ['īnsidans] n 1. (izplatības) sfēra; what is the i. of the tax? — kurus skar šis nodoklis?; 2. (parādības) sastopamība; biežums; the i. of measles — saslimstība ar masalām; 3 .fiz. (stara) krišana; angle of i. — krišanas leņķis; 4. av. uzbrukuma leņķis

incident ['īnsidantl n 1. incidents: gadījums;

frontier i. — robežincidents; 2. lit. epizode incidental [.īnsi'dentl] a 1. nejaušs; gadīju-

ma-; 2. nesvarīgs; 3. (to) saistīts; raksturīgs; problems i. to adolescence — pusaudžu vecuma problēmas incidental expenses [.īnsi'dentl iks'pensiz]

n papildu izdevumi incidentally [.insi'denth] adv 1. nejauši; gadījuma pēc; 2. starp citu; i., I wanted to teli you... — starp citu, es gribēju jums pateikt... incidental music [.īnsi'dentl mju:zik] n

(filmas, izrādes) fona mūzika incinderjell [in'sind3d3el] n mil. napalms incinerate [īn'sinareit] v sadedzināt; pārvērst pelnos

incineration [insina'rei/n] n sadedzināšana; kremācija

incinerator [īn'sinareita] n atkritumu dedzināmā krāsns incipience [īn'sipians] n formāl. sākums; sākumstadija

incipient [m'sipiant] a formāl. sākuma-; sākotnējs

incise [īn'saiz] v 1. iegriezt; izdarīt incīziju; 2. iegravēt

incision [m'sŗjn] n 1. iegriezums; 2. med. incīzija

incisive [īn'saisiv] a ass; dzēlīgs; i. mind —

ass prāts incisor [īn'saiza] n priekšzobs incite [īn'sait] v 1. kūdīt, musināt; 2. pamudināt; izraisīt incitement [īn'saitmant] n 1. kūdīšana, musināšana; 2. pamudinājums incivility [.īnsi'vitati] n formāl. nepieklājība;

neaudzinātība inclemency [īn'klemansi] n formāl. (klimata)

bargums; (laika) nemīlīgums inclement [īn'klemant] a (par klimatu) bargs;

(par laiku) nemīlīgs inclination [.īnkli'nei/n] n 1. noliekums; noliece; slīpums; i. of the head — galvas mājiens; 2. (to, for) tieksme; nosliece; to follow one's i. — sekot savām nosliecēm; to repress (suppress) one's i. — apslāpēt (apvaldīt) savas tieksmes; he showed no i. to leave — viņš neizrādīja nekādu vēlēšanos aiziet; 3. meteorol. inklinācija, noliece

incline [m'klain] I n nogāze; slīpums; II v 1. [no]liekt; [pie]liekt; 2. [noļliekties; [pie]liekties; 3. (to) tiekties; sliekties (uz ko); I'm ~d to think — man gandrīz liekas; 0 to i. one's ear to smb. — vēlīgi uzklausīt kādu

inclined [īnldaind] n 1. slīps; i. plane — slīpa plakne; 2. tiecīgs; sliecīgs; i. to corpulence — ar tieksmi uz korpulenti inclose [īn'kbuz] sk. enclose inclosure [īn'kls^rp] sk. enclosure include [īnlduid] v 1. ietvert; 2. iekļaut; to

1. in the team — iekļaut komandā including [īnTduidirj] prep ieskaitot, to skaitā inclusion [m'klu:3n] n 1. ietveršana; 2. iekļaušana

inclusive [in'klu:siv] a ietverošs; from Tuesday to Friday i.— no otrdienas līdz piektdienai ieskaitot; i. terms — maksa, kurā ietverti visi pakalpojumi (viesnīcā u. tml.)

incog [īn'kog] sar. sals. no incognito incognito [īnTcognitau] I n inkognito; II adv inkognito, ar svešu vārdu; to travel i. — ceļot ar svešu vārdu incoherence [,inka i/Tuarans] n nesakariba incoherent [.inks vluarant] a nesakarīgs incombustible [.īnkam'bAstabl] a nedegošs;

ugunsdrošs income ['inkam] n ienākums; ieņēmums; to live beyond one's i. — dzīvot pāri saviem līdzekļiem

incomer ['inJcAma] n 1. ienācējs; atnācējs;

2. ieceļotājs, imigrants; 3. pēctecis, darba turpinātājs

income-tax ['īnkamtaeks] n ienākuma nodoklis

incoming ['inJcAmit]] Inl. ienākšana; ierašanās; 2.pl ienākumi; II a 1.ienākošs; 2. nākošais; i. mayor — jaunievēlētais mērs; i. tenant — jaunais īrnieks; 3. (par maksājumu) ienākošs incommensurable [.inka'menfarabl] a formāl. 1. nesamērojams; nesalīdzināms; 2. mat. iracionāls incommensurate [,inka'men/arat] a (to, with) nesamērīgs, neproporcionāls

incommode [.inka'maud] v formāl. apgrūtināt; sagādāt neērtības incommodious [.inka'maudias] a formāl.

apgrūtinošs; neērts incommunicable [,inka'mju:mkabl] a ne-

[paļziņojams incommunicado [,inkamju:m'ka:dau] a jur. bez tiesībām sarakstīties un sazināties; to hold i. — 1) turēt ieslēgtu; 2) turēt cietumā bez tiesībām sarakstīties incomparable [īn'knmparabl] a (to, with)

nesalīdzināms; nepārspējams incompatibility ['īnkampaeta'bilati] n nesavienojamība; nesaderība; to divorce on the grounds of i.— šķirties raksturu nesaderības dēļ

incompatible [.īnkam'paetabl] a (with) nesavienojams; nesaderīgs; they are i. — viņi ir pilnīgi dažādi cilvēki incompatibles [.inkam'paetablz] n pl 1. nesavienojamas lietas (parādības); 2. bioloģiski un psiholoģiski nesaderīgi celvēki; 3. cita ar citu nesavienojamas zāles (vai vielas)

incompetence [īn'kompitans] n 1. nekompetence, kompetences trūkums; 2. jur. tiesībnespēja; 3. med. mazspēja incompetent [īn'kompitant] a 1. nekompetents; nelietpratīgs; 2. jur. tiesībnespējīgs incomplete [,inkam'pli:t] a 1. nepilns; 2. nepilnīgs; i. knowledge — nepilnīgas zināšanas

incompleteness [,inkam'pli:tnis] n nepilnī-gums

incomprehensible [īn.knmpn'hensabl] a

formāl. neizprotams incomprehension [īn.knmpn'hen/n] n neizprašana

inconceivable [,inkan'si:vabl] a neaptverams, neiedomājams inconclusive [.īnkanleluisiv] a 1. nepārliecinošs; i. arguments — nepārliecinoši argumenti; 2. neizšķirošs incongruity [,rnkor]'gru:ati] n inkongruence,

neatbilstība incongruous [īnTcmļgruas] a (with, to) 1. in-kongruents: neatbilstošs: 2. nepiemērots,incredulity

neiederīgs; it seems i. that... — cik muļķīgi, ka...

inconnu [.inko'nju:] n nepazīstamais, nezināmais

inconsequence [lnTcobnsikwans] n formāl.

nekonsekvence inconsequent [mTconsikwant] a formāl.

1. nekonsekvents; 2. nebūtisks; nesvarīgs inconsequential [m.konsi'kwen/l] a nebūtisks; nesvarīgs

inconsiderable [.īnkan'sidarabl] a nenozīmīgs; niecīgs inconsiderate [.īnksn'sidarot] a neuzmanīgs, nevērīgs (pret citiem) inconsistency [.īnkan'sistansi] n nekonsekvence; neatbilstība; pretruna inconsistent [.inkan'sistant] a 1. (with) nekonsekvents; neatbilstīgs; pretrunīgs;

2. nepastāvīgs

inconsolable [.īnkan'saubbl] a neremdināms; (par cilvēku) nenomierināms; bēdu nomākts

inconspicious [.īnkan'spikjuas] a neievērojams, neuzkrītošs; to make oneself as i. as possible — censties nepievērst sev uzmanību

inconstancy [m'konstansi] n formāl. nepastāvība; mainīgums inconstant [īn'konstant] a nepastāvīgs; mainīgs

incontestable [.īnkan'testabl] a neapstrīdams, neapšaubāms; i. proof — neapšaubāms pierādījums incontinence [m'kontmsns] n med. (urīna)

nesaturēšana incontrovertible [.īnkontra'vaitabl] a neapstrīdams; neapšaubāms inconvenience [.īnkan'viinians] I n neērtība; to cause smb. i. — sagādāt kādam neērtības; n v sagādāt neērtibas; apgrūtināt inconvenient [.īnkan'viimant] a neērts; apgrūtinošs; if not i. to you — ja tas jūs neapgrūtina inconvertible [,inkan'v3:t3bl] a fin. [-ne[ap]-maināms,-] {+ne[ap]- maināms,+} nekonvertējams; i. currency — nekonvertējamā valūta incorporate I a [īnTcoipantļ/bmjJ/. iekļauts;

pievienots; II v [īnloipareit] (in, into, with) 1. iekļaut; pievienot; 2. iekļauties; pievienoties; 3. reģistrēt; noformēt; to i. a firm — noformēt firmas juridisko statusu; 4. (with) apvienoties incorporation [in,ko:p3'rei/n] n 1. apvienošanās; 2. korporācija; apvienība; 3. reģistrēšana; noformēšana incorrect [.inka'rekt] a 1. nepareizs; kļūdains; 2. nekorekts; i. behaviour — nekorekta izturēšanās incorrectly [.īnka'rektli] adv nepareizi; kļūdaini

incorrectness [.inka'rektnas] n nepareizība;

neprecizitāte incorrigible [īn'kor^abl] a nelabojams; i. liar — nelabojams melis; i. smoker — kaislīgs smēķētājs incorrodible [.īnks'raudibl] a tehn.

korozijizturigs incorruptibility [.rnkajAptabdsti] n neuz-

pērkamība, nepiekukuļojamība incorruptible [.īnka'rAptabl] a neuzpērkams,

nepiekukuļojams increase I n ['īnkriis] 1. palielināšanās; pieaugšana; to be on the i. — pieaugt; crime is on the i. — noziedzība aug; 2. pieaugums; i. in population — iedzīvotāju pieaugums; i. in wages — darba algas paaugstinājums; II v [īn'kriis] 1. palielināties; pieaugt; 2. palielināt; to i. speed — palielināt ātrumu increasing [īnkrksit]] a pieaugošs; to an i. degree — aizvien lielākā mērā, aizvien vairāk un vairāk; with i. years — ar gadiem, ar vecumu

increasingly [in'kri:si?]h] adv aizvien vairāk; i. dangerous sport — aizvien bīstamāks sporta veids incredibility [in,kredi'bitati] n neticība; ne-

iedomājamība incredible [īn'kredabl] a 1. neticams; neiedomājams; 2. sar. nedzirdēts; satriecošs incredibly [īnlcredabli] adv 1. neticami; neiedomājami; 2. sar. nedzirdēti; satriecoši

incredulity [.īnkri'djuilati] n neticība; skepse; in (with) i. — neticīgi

incredulous [īn'kredjubs] a neticīgs;

skeptisks; i. looks — neticīgi skatieni increment ['inknmsnt] n 1. pieaugums; i. in

salary — pielikums pie algas; 2. peļņa incriminate [īnlanmineit] v 1. inkriminēt; apvainot (nodarījumā)', to try to i. smb. — censties uzvelt vainu kādam; 2. saskatīt iemeslu; uzskatīt par iemeslu incriminating [īnlaumneiti»]] a apsūdzošs;

i. documents — apsūdzoši dokumenti incrimination [īnjcnmi'nei/n] n inkriminē-

šana; apvainošana (nodarījumā) incriminatory [īn'krimmatan] a apsūdzības*; apsūdzošs incrustation [.inkrAs'tei/n] n 1. garozas (kārtas) veidošanās; 2. garoza, kārta; 3. katlakmens; 4. inkrustācija incubate ['inkjubeit] v 1. perēt cāļus (inkubatorā); 2. auklēt (nodomu, plānu); 3. biol. kultivēt (baktērijas); 4. med. atrasties inkubācijas periodā incubation [,inkju'bei/n] n 1. inkubācija, cāļu perēšana; 2. biol., med. inkubācijas periods

incubator ['inkjubeita] n inkubators incubus ['īnkjubss] n 1. ļaunais gars; 2. lietuvēns; 3. (rūpju) nasta inculcate ['inkAlkeit] v formāl. (in) iedvest

(domu); ieaudzināt (principus) inculcation [.rnkAlTcei/n] n formāl. (domas)

iedvešana; (principu) ieaudzināšana incumbency [īn'kAmbsnsi] n 1. beneficijs, (ar ienākumiem saistīts) draudzes mācītāja amats; 2. formāl. saistība incumbent [īn'kAmbant] I n 1. mācītājs ar draudzi; 2. amer. (oficiālas) iestādes īpašnieks; n a formāl. 1. (on, upon) saistošs; it is i. on you to help her — jūsu pienākums ir viņai palīdzēt; 2.: the i. president -tagadējais prezidents incur [into:] v iedzīvoties; iekļūt; to i. in debts — iedzīvoties parādos; to i. losses mil. — ciest zaudējumus incurable [īn'kjuarsbl] I n (parasti pl) nedziedināmi slimais; II a 1. nedziedināms, neārstējams; 2. nelabojams; neizskaužams; i. optimist — nelabojams optimists

incurious [īn'kjuanas] a formāl. vienaldzīgs;

0 not i. — diezgan interesants incursion [īnToi/n] n (on) iebrukums; uzbrukums incurved [,in'k3:vd] a ieliekts indebted [īn'detid] a parādā (kādam); to be

1. to smb. — būt kādam parādā (naudu vai pateicību)

indecency [in'di:snsi] n nepieklājība; piedauzība

indecent [in'di:snt] a 1. nepieklājīgs; piedauzīgs; i. behaviour — nepieklājīga uzvedība; i. language — lamas; 2. sar. nepiedienīgs; i. haste — nepiedienīga steiga

indecipherable [.mdi'saifarabl] a neatšifrējams

indecision [.īndi's^n] n neizlēmība, neizšķirība

indecisive [.indi'saisiv] a 1. neizšķirts; i. battle — neizšķirta kauja; i. evidence — nepārliecinošs pierādījums; 2. neizlēmīgs, neizšķirīgs

indeclinable [.īndi'klainabl] a gram, nelokāms

indecorous [īn'dekarss] a formāl. nepieklājīgs; nepiedienīgs indecorum [.indi'koiram] n nepieklājīga izturēšanās

indeed [in'di:d] adv patiešām, patiesi; he is right i. — viņam tik tiešām taisnība; very glad i. — ārkārtīgi priecājos; yes, i. — jā, jā!, nujā!; I may i., be wrong — varbūt es tiešām maldos; who is she, i.? — kas viņa galu galā tāda ir? indefatigable [.īndi'faetigabl] a formāl. nenogurstošs; nenogurdināms; neatslābstošs indefensible [.īndi'fensabl] a 1. neattaisnojams; 2. nenosargājams indefinable [.īndi'fainabl] a nedefinējams;

nenosakāms indefinite [īn'defrnst] a 1. nenoteikts; neskaidrs; i. answer — nenoteikta atbilde;

2. gram, nenoteikts; i. article — nenoteiktais artikuls

indefinitely [īn'definatli] adv 1. nenoteikti; neskaidri; 2. bezgalīgi; nebeidzami; theseIndian

meetings go on i.— šīs sapulces ilgst bezgalīgi

indelible [īn'debbl] a 1. neizdzēšams; i. pencil — ķīmiskais zīmulis; 2. nedzēšams; i. impression — nedzēšams iespaids indelicacy [īn'delikosi] n nesmalkjūfiba; netaktiskums

indelicate [īn'delikot] a nesmalkjūtīgs; netaktisks

indemnification [in,demmfi'kei/n] n 1. kompensēšana, atlīdzināšana; 2. kompensācija, atlīdzība indemnify [īn'demmfai] v 1. (for) kompensēt, atlīdzināt; 2. (against, from) nodrošināt (pret)

indemnitee [īn'demniti:] n cietušais, kas saņem atlīdzību par zaudējumiem (vai nodalījumiem) indemnitor [īn'demnita] n cilvēks, kas atlīdzina par zaudējumiem (vai nodalījumiem) •

indemnity [īn'demnati] n 1. kompensācija, atlīdzība; 2. kontribūcija; to pay a war i. — maksāt kara kontribūciju; 3. garantija (pret zaudējumiem); 4. jur. nesodāmība; Act of

1.— likums par atbrīvošanu no kriminālatbildības

indent I n ['indent] 1. ierobījums; 2. (preču) pieprasījums; orderis; 3. amer. kupons; 4. poligr. atkāpe; II v [īn'dent] 1. ierobīt;

2. izrakstīt pieprasījumu (vai orderi) (precēm); to i. for new machinery — pasūtīt jaunu iekārtu; 3. poligr. salikt ar atkāpi

indentation [,inden'tei/n] n 1. ierobīšana;

2. ierobījums; 3. (piekrastes) izrobojums indented [īn'dentid] a [izļrobots;

1. coastline — izrobota piekraste indention [in'den/n] n 1. ierobījums;

2. poligr. atkāpe

indenture [īn'dent/a] I n līgums, kontrakts (starp darba devēju un mācekli); to take up one's ~s—beigt mācekļa gaitas; II v saistīt ar līgumu

independence [.indi'pendans] n neatkarība; patstāvība; I. Day — Neatkaribas diena (4. jūlijs ASV) independency [.īndi'pendansi] n neatkariga

valsts

independent [.indi'pendant] alnpol. "neatkarīgais"; Hal. neatkarīgs; patstāvīgs; i. state — neatkariga valsts; 2. materiāli nodrošināts; i. income — pastāvīgs ienākums; 3. objektīvs; i. proof — objektīvs pierādījums; i. witness — bezkaislīgs liecinieks; 4. tehn. izolēts; nepiestiprināts; i. suspension — neatkariga balstiekārta; 5. mat. neatkarīgs; i variable — neatkarīgais mainīgais lielums; 6.: i. clause gram. — galvenais teikums in-depth [.īn'depG] a dziļš; izsmeļošs; visaptverošs; i.-d. report — izsmeļošs referāts; i.-d. study—dziļa izpēte; i.-d. interview — dziļi personiska intervija indescribable [.īndi'skraibabl] a neaprakstāms

indestructibility [,indi,strAkti'bitati] n nesagraujamība; neiznīcināmība; the law of i. — vielas nezūdamības likums indestructible [.īndi'strAktsbl] a nesagraujams; neiznīcināms indeterminable [,indi't3:min3bl] a 1. nenosakāms; 3. (par strīdu) neatrisināms indeterminate [.īnditeminot] a 1. nenoteikts; neskaidrs; i. future — neskaidra nākotne; 2. mat. nenoteikts; i. quantity — nenoteikts lielums indetermination [,indit3:mi'nei/n] n nenoteiktība; neskaidrība index ['indeks] I (pl indexes ['indeksiz] vai indices ['indisi:z]) 1. indekss, rādītājs; cost of living i. — iztikas minimuma rādītājs;

1. finger — rādītājpirksts; price i. — cenu indekss; 2. alfabētiskais rādītājs; card i. — katalogs; i. number — 1) kārtas numurs; 2) ek. indekss; 3. mat. kāpinātājs, eksponents; II v 1. pievienot rādītāju (grāmatai)-,

2. sastādīt rādītāju; ierakstīt rādītājā idexation [,indek'sei/n] n ek. indeksācija index card [indeks'ka:d] n kartotēkas kartīte index crimes ['indeks,kraimz] n amer. statistikas uzskaitei pakļauti smagi noziegumi

Indian ['indian] I n 1. indietis; indiete; 2. indiānis; indiāniete; II a 1. indiešu-; 2. indi-āņu-

Indian blue [.indian'blu:] n indigo Indian cane [.indiankein] n bambuss Indian club [.mdianklAb] n sp. vālīte Indian corn [.indian'koin] n maiss, kukurūza Indian file [.indian'fail] n kolonna pa vienam; in I.f. — zosu gājienā,

cits aiz cita Indian grass [.īdian'grais] n sl. marihuāna Indian hemp [.indian'hemp] n 1. bot.

kendīra; kaņepes; 2. hašišs Indian ink [.īndian'njk] n tuša Indian summer [.mdian'sAma] n atvasara india paper ['india,peipa] n plāns iespiedpapīrs

india rubber [.īndia'rAba] n 1. kaučuks;

gumija; 2. dzēšgumija indicate ['īndikeit] v 1. [no]rādīt; 2. apzīmēt; nozīmēt; 3. med. indicēt; 4. tehn. mērīt mašīnas jaudu ar indikatoru indicated ['indikeitid] a tehn. indikators-; i. horse-power— indikatorjauda; i. speed — tehniskais ātrums indication [.indi'kei/n] n 1. norādījums; 2. (ierīces) rādījums; 3. pazīme; simptoms; 4. med. indikācija indicative [īn'dikativ] I n gram, indikatīvs; īstenības izteiksme; Hal. (of) norādošs; to be i. of smth. — liecināt par kaut ko; 2. gram. īstenības-; i. mood — īstenības izteiksme

indicator [īndikeita] n indikators, rādītājs indicator-diagram ['īndikeita'daiagraem] n

indikatordiagramma indicatory [m'dikatan] a rādītāja-; norādošs indices sk. index

indicia [īn'di/ia] n uz aploksnes iespiesta

marka (nevis uzlīmēta) indict [īn'dait] v jur. (for) izvirzīt apsūdzību

(par likuma pārkāpšanu) indictable [m'daitabl] a jur. piekritīgs (kādai tiesas iestādei)-, iztiesājams; i. offender — kriminālnoziedznieks; i. offence — kriminālnoziegums indictee [.īndai'ti:] n jur. apsūdzamais (tiesas prāvā)

indictment [īn'daitmant] n l.jur. apsūdzības raksts; to bring in an i. against smb. — izvirzīt apsūdzību pret kādu; 2. pārn. ap-

sūdzība; the play is an i. of modem morality — luga apsūdz mūsdienu morāli indifference [īn'difrans] n (to, towards) vienaldzība; to treat smth. with i. — izturēties pret kaut ko vienaldzīgi; it is a matter of i. to me — man ir vienalga indifferent [m'difrant] a 1. (to) vienaldzīgs;

2. viduvējs; i. pianist — viduvējs pianists indifferently [ln'difrantli] adv 1. vienaldzīgi; 2. viduvēji

indigence ['inchd33ns] n formāl. trūkums, nabadzība

indigene ['indid3i:n] n formāl. 1. iezemietis;

2. vietējais augs (vai dzīvnieks) indigenous [īn'd^anas] a formāl. 1. iezemiešu-; 2. vietējais indigent ['īnd^ant] a formāl. trūcīgs, nabadzīgs

indigestible [jndi'djestsbl] a 1. nesagremojams; 2. pārn. grūti saprotams indigestion [,indi'd3est/an] n gremošanas traucējumi

indignant [m'dignant] a (at smth.; with smth.)

sašutis; i. protest — nikns protests indignantly [īn'dignanth] adv ar sašutumu indignation [.mdig'nei/n] n sašutums; i.

meeting — masu protesta mītiņš indignity [īn'dignati] n necienība; (cieņas)

apvainojums indigo ['īndigsu] n indigo; i. blue — zilgan-violets

indirect [.īndi'rekt] a 1. netiešs; aplinku-; i. evidence — netiešs pierādījums; i. route — aplinku ceļš; i. taxation — netiešie nodokļi; 2. izvairīgs; i. answer — izvairīga atbilde; 3. papildu-; i. result — blakusrezultāts; 4. gram, netiešs; i. object — netiešais papildinātājs;

1. speech — netiešā runa

indirection [.indi'rek/n] nformāl. 1. aplinku ceļi; by i. — netieši; 2. negodīgi līdzekļi; krāpšana; 3. mērķtiecības trūkums indiscernible [,indi's3:nabl] a neatšķirams;

nesaskatāms indiscreet [.mdi'skriit] a 1. nekautrīgs; netaktisks; i. remark — nekautrīga piezīme;

2. neapdomīgs

indiscretion [.mdi'skre/n] n 1. nekautriba; netaktiskums; 2. neapdomība; to commit an i. — rikoties neapdomīgi indiscriminate [.mdi'skriminat] a neizvēlīgs; nekritisks; i. reader — neizvēlīgs lasītājs; to deal out i. blows — sist pa labi un pa kreisi

indiscrimination [,indi'skriminei/n] n neizvēlīgums; nekritiskums indispensable [.indi'spensabi] a 1. (to) nepieciešams; i. to life — dzīvei nepieciešams; 2. (par likumu) obligāts; saistošs indisposed [.indi'spauzd] a 1. nevesels; 2. (for, to) negribīgs; he seems i. to help — šķiet, ka viņš nevēlas palīdzēt indisposition [.īndispa'zi/n] n 1. nevese-lums; 2. (to, towards) negribīgums; nevēlēšanās

indisputable [,indi'spju:tebl] a neapstrīdams indissoluble [.īndi'soljubl] a formāl. 1. nešķīstošs; nešķīdināms; 2. nesaraujams; nesatricināms; i. bonds of friendship — nesaraujamas draudzības saites indistinct [.īndi'stirj kt] a neskaidrs; i. muttering — neskaidra murmināšana; i. recollections — neskaidras (mulsas) atmiņas indistinctive [.īndi'stii] A-tiv] a neraksturīgs; netipisks

indistinguishable [,indi'stir|gwi/3bl] a neatšķirams; grūti atšķirams; i. difference — nemanāma atšķirība individual [.individual] I n 1. indivīds; persona; 2. sar. cilvēks; II a 1. individuāls; personisks; i. liberty — personas brīvība; i. property — personisks īpašums; 2. īpatnējs; raksturīgs; i. style of dressing — īpatnējs ģērbšanās stils individualism [.īndi'vid^alizam] n individuālisms

individualist [,individualist] n individuālists

individualistic [.indi,vid3U3'listik] a

individuālistisks individuality [,indi,vid3u'aebti] n 1. individualitāte; 2. (parasti pl) individuālas īpašības; īpatnības individualization [,indi,vid3ualaizei/n] n

individualizēšana, individualizācija individualize [,indi'vid3U9laiz] v individualizēt

individually [,individ3uali] adv

1. individuāli; atsevišķi; 2. personiski indivisibility [,indi,vizi'bd3ti] n nedalāmība indivisible [.īndivizabl] I n nedalāmais; II a nedalāms

Indo-Chinese [,Kbut/aini:z] a Indoķīnas-in docile [m'dausail] a nepakļāvīgs; nepaklausīgs; grūti audzināms indoctrinate [m'doktnneit] v (with) iedvest (domas, idejas u. tml.); ideoloģiski apstrādāt

indoctrination [īn.dtjktrinei/n] n (domu, ideju u.'tml.) iedvešana; ideoloģiskā apstrāde

Indo-European [.incte vjuara'piian] a indoeiropiešu*; I.-E. languages — indoeiropiešu valodas

indolence ['indabns] n laiskums, kūtrums indolent ['indabnt] a laisks, kūtrs indomitable [m'domitabl] a nelokāms;

i. will — nelokāma griba Indonesian [.īnda u'niizisn] I n indonēzietis; indonēziete; II a Indonēzijas-; indonēzie-šu-

indoor ['indo:] a istabas-; iekštelpu-; i. aerial — istabas antena; i. games — 1) istabas rotaļas; 2) spēles sporta zālē; i. swimming pool — slēgts peldbaseins indoors [,m'do:z] adv istabā; telpās; to stay

i. — patikt mājās indorse [in'do:s] sk. endorse indrawn [,m'dro:n] a 1. ievilkts; i. sigh — apslāpēta nopūta; 2. sevī noslēdzies; quiet i. man — kluss, sevī nolēdzies cilvēks indubitable [īn'djuibitsbl] a formāl. neapšaubāms; neapstrīdams induce [in'dju:s] v 1. pamudināt; piespiest; what ~d you to go there? — kas tev lika turp iet?; 2. izraisīt; rādīt; to i. labour med. — stimulēt dzemdības; 3. el. inducēt; 4. loģ. secināt, inducēt inducement [īn'djuismsnt] n pamudinājums; stimuls

induct [īn'dAkt] v 1 .(into) oficiāli ievadītinductance

(amatā); 2. amer. iesaukt (karadienestā) inductance [īn'dAktans] n el. induktivitāte;

pašindukcija inductee [.indAk'ti:] n amer. jauniesaucamais; jaunkareivis inductile [īn'dAktail] a (par metālu)

nekaļams induction [īn'dAk/n] a 1. oficiāla ievadīšana (amatā); 2. amer. iesaukšana (karadienestā); 3. el. indukcija induction-coil [īn'dAk/nkoil] n el. indukcijas spole

induction-valve [īn'dAk/nvaelv] n tehn. ieplūdes vārsts inductive [īn'dAktiv] a 1. loģ. induktīvs; 2. el.

indukcijas-; induktīvs inductor [īn'dAkta] n el. induktors indue [īn'dju:] sk. endue indulge [in'dAld3] v 1. izdabāt; iecietīgi izturēties; to i. smb.'s whims — izdabāt kāda kaprīzēm; 2. (in) nodoties; ļauties; to i. amusements — nodoties izpriecām; 3. sar. dzert; žūpot; will you i. — vai iedzersi?; 4. kom. atlikt (maksājuma termiņu) indulgence [īn'dAktans] n 1. izdabāšana; iecietīga izturēšanās; 2. (in) nodošanās; ļaušanās; 2. iecietība; tolerance; Declaration of I. vest. — reliģiskās iecietības deklarācija; 2. kom. (maksājuma termiņa) atlikšana; 5. rel. indulgence, grēkatlaide indulgent [in'dAld3ant] a iecietīgs; i. parents — vecāki, kas pārlieku lutina savus bērnus industrial [m'dAStrial] I n 1.rūpnieks; 2.pl rūpniecības uzņēmumu akcijas; II a 1. industriāls; rūpniecības-; rūpniecisks; i. art — rūpnieciskā māksla; i. design — rūpnieciskais dizains, rūpnieciskā estētika; i. estate — rūpniecības rajons; i. goods — rūpniecības preces; i. revolution — rūpniecības apvērsums; 2. ražošanas-; i. accident — nelaimes gadījums ražošanā; i. disease — arodslimība; i. school — arodskola; i. training — arodapmācība; i. crops lauks. — tahniskās kultūras industrial action [m'dAStnal'aek/an] n strādnieku protesta streiks; to take i. a. — streikot

industrialism [īn'dAstrializam] n industriālisms

industrialist [īn'dAStnalist] n rūpnieks, uzņēmējs; fabrikants industrialization [īn.dAstnalai'zei/n] n industrializācija industrialize [īn'dAStnalaiz] v industrializēt industrially [īn'dAstnah] adv 1. rūpnieciskā ziņā; no rūpnieciskā viedokļa; 2. rūpnieciskā ceļā; rūpnieciski industrial manual [m'dAstnal'maenjual] n

rūpniecības firmu rokasgrāmata industrious [īn'dAstnas] a strādīgs; čakls industry ['indastn] n 1. industrija, rūpniecība; large-scale i. — lielrūpniecība; 2. rūpniecības nozare; 3. strādīgums; čaklums inebriate formāl. I n [ī'niibnat] dzērājs, žūpa; n a [i'ni:bnat] piedzēries; III v [i'ni:bneit] apreibināt

inebriation [i,ni:bn'ei/n] n formāl. 1. apreibināšana; 2. apreibums inebriety [.īni'braiati] n formāl. 1. apreibums; 2. alkoholisms inedible [īn'edibl] a neēdams inedited [ui'editid] a 1. nepublicēts, neizdots;

2. nerediģēts ineducable [īn'edjukabl] a neaudzināms;

garigi nepilnvērtīgs; defektīvs ineffable [īn'efabl] a formāl. 1. neizsakāms; neaprakstāms; i. joy — neizsakāms prieks; 2. (par Dieva vārdu dažās reliģijās) svēts; neminams; tāds, kuru nedrīkst velti valkāt ineffaceable [.īni'feissbl] a nedzēšams;

neaizmirstams ineffective [.īni'fektiv] a 1. neefektīvs, neiedarbīgs; 2. (par cilvēku) nespējīgs; nemākulīgs

ineffectual [.īni'fekt/usl] a neauglīgs; veltīgs; i. effort — veltīgas pūles; i. fellow — neveiksminieks inefficiency [.mi'fi/nsi] n 1. nemākulība;

neprasme; 2. neefektivitāte inefficient [.mi'fi/nt] a 1. nemākulīgs; neprasmīgs; 2. neefektīvs; i. methods — neiedarbīgas metodes inelastic [.īni'laestik] a neelastīgs; i. timetable — stingrs sarakstsinfamy

inelegance [īn'ehgans] n 1. elegances trūkums; 2. (stila, valodas) neizkoptība inelegant [īn'eligant] a 1. neelegants; 2. (par

stilu, valodu) neizkopts ineligible [in'elid33bl] a (for) nepiemērots; i. for unemployment benefit — bez tiesībām saņemt bezdarbnieka pabalstu; he is i. to vote — viņam nav balsstiesību inept [ī'nept] a 1. nepiemērots; neatbilstošs;

i. remark—piezīme nevietā; 2. nemākulīgs ineptitude [i'neptitju:d] n 1. nepiemērotība;

neatbilstība; 2. nemākulība inequality [,ini'kwr>bti] n 1. nevienlīdzība; social i. — sociālā nevienlīdzība; 2. (parasti pl) (virsmas) nelīdzenums inequitable [in'ekwitsbl] a formāl. netaisns, netaisnīgs

inequity [ln'ekwiti] a formāl. netaisnība ineradicable [.īni'raedikabl] a neizskaužams inert [ī'roit] a inerts; kūtrs; i.

gas ķim. — inertā gāze

inertia [ī'roi/a] n 1 .fiz. inerce; 2. inertums; kūtrums; i. selling — tirdzniecība, paļaujoties uz pircēju kūtrumu (sūtot nepasūtītu preci un pieprasot to apmaksātf inertial space [l'rur/al'speis] n 1 .fiz. inerciāla telpa; telpa, kurā darbojas inerces spēki; 2. kosm. inerciāla telpa (kuru izmanto, aprēķinot kosmosa kuģa trajektoriju)

inertness [ī'roitnos] n inertums; kūtrums inescapable [.īni'skeipabl] a neizbēgams; i. conclusion — neizbēgams slēdziens; i. fate — neizbēgams liktenis inessential [.ini'sen/1] a (to) nebūtisks; mazsvarīgs; the ~s — 1) nenozīmīgas detaļas; 2) greznumpriekšmeti inestimable [m'estimabl] a nenovērtējams inevitability [mevita'bibti] n neizbēgamība,

nenovēršamība inevitable [īn'evitabl] a 1. neizbēgams, nenovēršams; 2. sar. nemainīgs; tourist with his i. camera — tūrists ar savu nemainīgo fotoaparātu; 0 the i. hour — nāves stunda inexact [.īmg'zaekt] a neprecīzs inexactitude [,irug'zaektitju:d] n neprecizitāte; 0 terminological i. — meli

inexcusable [.īnik'skjuizabl] a nepiedodams inexhaustible [.mig'zDistabl] a 1. neizsmeļams, neizsīkstošs; i. supplies — neizsīkstoši krājumi; my patience is not

1. — manai pacietībai ir robežas; 2. nenogurstošs

inexorable [īn'eksarabl] a nepielūdzams;

nežēlīgs; i. demands — nežēlīgas prasības inexpediency [.īnik'spiidisnsi] n nelietderiba;

neapdomība inexpedient [.īmk'spiidiant] a nelietderīgs;

neapdomīgs inexpensive [.īmk'spensiv] a lēts inexperience [.īnik'spianans] n pieredzes trūkums

inexperienced [.īnik'spisnanst] a nepieredzējis, nepiedzīvojis inexpert [in'eksp3:t] a (at) nemākulīgs; neprasmīgs

inexpiable [īn'ekspiabl] a formāl. 1. (par vainu) nepiedodams; neizpērkams; 2. (par naidu) nedzēšams; nesamierināms inexplicable [.īnik'spliksbl] a neizskaidrojams; neizprotams inexpressible [.īmk'spresabl] a neizsakāms;

neaprakstāms inextinguishable [,imk'stir]gwi/3bl] a nedzēšams; neremdināms; i. hatred — nedzēšams naids inextirpable [m'ekst3:p3bl] a neiznīdējams; neizskaužams; i. disease — nedziedināma slimība

in extremis [,iniks'tri:mis] lat. 1. nāves brīdī;

mirstot; 2. ļaunākajā gadījumā inextricable [īn'ekstnkabl] a sarežģīts; neatrisināms; i. difficulties — neatrisināmas grūtības; i. situation — bezizejas stāvoklis infallibility [īnfaebbihti] n nekļūdīgums;

nemaldīgums infallible [īn'faebbl] a 1. nekļūdīgs; nemaldīgs; 2. drošs; i. remedy — drošs līdzeklis infamous ['īnfsmas] a 1. apkaunojošs; kaunpilns; i. conduct — kaunpilna rīcība;

2. nekrietns; zemisks; i.traitor — zemisks nodevējs; 3. sar. draņķīgs

infamy ['inform] n 1. kauns; negods; to hold smb. up to i. — apkaunot kādu; 2. kaun-

pilna rīcība; 3. nekrietnība; zemiskums infancy ['infansi] n 1. agra bērnība; bērna gadi; 2. pirmsākums; sākotne; in the i. of mankind — cilvēces rītausmā; 3.jur. nepilngadība infant ['infant] I n 1. mazbērns; 2. jur. nepilngadīgais; II a 1. bērna-; bērnu-; i. care — mazbērna kopšana; i. food — mazbērnu barība; i. mortality — bērnu mirstība; i. prodigy — brīnumbērns; from an i. — no mazotnes; 2. sākotnējs; i. industry —jauna rūpniecības nozare infanticide [īn'fasntisaid] n 1. bērna slepkavība; jaundzimušā nogalināšana; 2. bērna slepkava

infantile ['infantail] a 1. [maz]bērna-; [mazļbēmu-; i. diseases — bērnu slimības;

1. paralysis — bērnu trieka, poliomielīts;

2. infantils

infantilism [īn'faentalizam] n med. infanti-lisms

infantry ['infantn] n mil. kājnieki infantryman ['īnfantnmsn] n mii. kājnieks infant-school [infantsku:l] n pirmskola

(Anglijā bērniem no 5 līdz 7 gadiem) infatuate [īn'faet/ueit] v apmāt; aizraut; savaldzināt

infatuated [īn'faet/ueitid] a (by, with) apmāts; aizrāvies; savaldzināts; i. with jazz — aizrāvies ar džezu infatuation [in,faet/u'ei/n] n 1. apmātība;

aizraušanās; 2. (for) neprātīga kaislība infect [m'fekt] v 1. inficēt; aplipināt; 2. pārn. aizraut; to i. with one's merriment — aizraut ar savu jautrību infection [m'fek/n] n 1. infekcija; 2. inficēšanās; aplipšana infectious [īn'fek/as] a 1. infekcijas-; lipīgs; i. disease — infekcijas slimība; 2. pārn. aizraujošs; i. humour—aizraujošs humors infer [in'f3:] v (from) 1. secināt; 2. nozīmēt; your silence ~s consent — jūsu klusuciešana nozīmē piekrišanu inferable [in'f3:rabl] a secināms inference ['rnfarans] n secinājums; slēdziens inferior [īn'fisns] I n padotais, pakļautais; zemākais; he is intellectually her i. — viņa

ir intelektuāli pārāka par viņu; Hal. (stāvokļa, pakāpes ziņā u. tml.) zemāks; 2. (to) sliktāks; mazvērtīgāks; of i. quality — sliktākas kvalitātes-; 3. poligr. zemteksta-, parindes-

inferiority [īn.fiarinrati] n 1. padotība, pakļautība; 2. mazvērtīgums; i. complex psih. — mazvērtības komplekss infernal [in'f3:nl] a 1. elles-, pekles-; 2. sar. velnišķīgs; necilvēcīgs; i. cruelty — necilvēcīga nežēlība infernal machine [in'f3:nlm3'/i:n] n "elles"

mašīna (bumba ar laika degli) inferno [in'f3:nau] n elle, pekle; the hall was

like an i. — zālē bija karsts kā peklē infertile [in'f3:tail] a neauglīgs infertility [.īnfsi'tiliti] n neauglība infest [m'fest] v (with) apsēsts; ~ed with

rats — žurku apsēsts infestation [.infa'stei/n] n med. invāzija infidel ['īnfidal] novec. I n neticīgais; bezdievis; II a neticīgs infidelity [jnfi'detati] n formāl. 1. neticība; bezdievība; 2. neuzticība; conjugal i. — laulības pārkāpšana infield ['īnfiild] n 1. piemājas zeme; 2. sp.

iekšējais spēles laukums (kriketā) infighting f'infaitu]] n 1. sp. tuvcīņa (boksā);

2. iekšēja cīņa (organizācijā u. tml.);

3. vispārējs kautiņš

infiltrate ['īnfiltreit] v 1. filtrēt (šķidrumu);

2. iesūkties; izsūkties; 3. iefiltrēties (svešā izlūkdienestā)

infiltration [,infil'trei/n] n 1. iesūkšanās; izsūkšanās; 2. iefiltrēšanās (svešā izlūkdienestā); 3, med. infiltrāts infinite ['īnfinit] I n : the i. — bezgalība; bezgalīga telpa; the I. — Dievs; II a 1. bezgalīgs; neierobežots; 2. neskaitāms;

3. gram, (par verba formu) infinīts infinitesimal [.īnfim'tesiml] I n mat. bezgalīgi mazs lielums; II a bezgalīgi mazs

infinitival [m,fini'taivl] a gram, infinitīva-, nenoteiksmes-; i. construction — infinitīva konstrukcija infinitive [īn'ftnitiv] gram. I n infinitīvs, nenoteiksme; n a infinitīva-, nenoteiksmes-informality

infinitize [m'fimtaiz] v darit bezgalīgu; likvidēt (novērst) laika, telpas un citus ierobežojumus infinity [īn'finiti] n bezgalība; bazgalīgums infirm [in'f3:m] a 1. nespēcīgs; vārgs; aged and i. — vecs un nevarīgs; 2. (par raksturu, gribu) vājš; i. of purpose — neapņēmīgs infirmary [in'f3:m3ri] n 1. slimnīca;

2. (slimnieku) izolators

infirmity [īn'fjimsti] n 1. nespēcīgums; vārgums; 2. (rakstura, gribas) vājums; i. of purpose — neuzņēmība infix I ['īnfiks] n gram, infikss; II v [m'fiks] (in) 1. iespraust; iestiprināt; 2. iedvest;

3. gram, ielikt infiksu

inflame [m'fleim] v 1. (with) iekvēlināt; uzbudināt; to be ~d with love — kvēlot mīlestībā; 2. med. iekaist; ~d throat — iekaisis kakls inflammable [īn'flaemobl] a 1. viegli uzliesmojošs; i. mixture tehn. — degmaisījums; 2. iekarsīgs; viegli uzbudināms;

1. situation — saspringta situācija inflammation [.infb'mei/n] n 1. uzliesmošana; 2. med. iekaisums; i. of the lungs — plaušu karsonis

inflammatory [m'flaemstan] a 1. iekvēlinošs; uzbudinošs; i. speech — musinoša runa;

2. med. iekaisuma-; i. process — iekaisuma process

inflatable [īn'fleitabl] I « 1. piepūšamā rotaļlieta; 2. piepūšamā laiva; piepūšamais matracis u. tml.\ 3. piepūšamā būve; II a piepūšams

inflate [īn'fleit] v 1. piepūst (ar gāzi, gaisu); to i. tyres — piepūst riepas; 2. sacelt, uzskrūvēt (cenas); 3. ek. radīt inflāciju inflated [īn'fleitid] a 1. piepūsts; i. with pride — piepūties aiz lepnības; 2. uzpūsts; pompozs; i. style — pompozs stils; 3. (par cenām) sacelts, uzskrūvēts inflation [in'flei/n] n 1. piepūšana (ar gāzi,

gaisu); 2. ek. inflācija inflationary [īn'flei/nan] a ek. inflācijas-; i. policy — inflācijas politika; i. spiral — inflācijas radīts cenu un algu pieaugums inflect [m'flekt] v 1. gram, locīt; 2. mūz.

modulēt (balsi) inflected [īn'flektid] a vai. fleksīvs inflection [īn'flek/n] sk. inflexion inflective [īn'flektiv] a gram, lokāms inflexibility [īn.fleksa'bilati] n arī pārn.

nelokāmība inflexible [īn'fleksabl] a arī pārn. nelokāms inflexion [īn'flek/n] n 1. liekšana; locīšana;

2. gram, fleksija; 3. mūz. modulācija inflexional [in'flek/nl] a vai. fleksīvs inflict [īn'flikt] v (on, upon) 1. raidīt (sitienu); dot (triecienu); to i. a wound — ievainot; 2. radīt (sāpes, ciešanas); 3. uzlikt (sodu); 4. uztiept; to i. one's views on smb. — uztiept kādam savus uzskatus infliction [in'fkk/n] n 1. (sāpju, ciešanu) radīšana; 2. (soda) uzlikšana; 3. nelaime; posts

inflight [īn'flait] a av. lidojumā notiekošs;

i. refuelling—papilduzpilde lidojot (gaisā) inflorescence [jnfb'resns] n 1. bot. ziedkopa; 2. arī pārn. plaukums inflow ['infbu] n 1. ieplūšana; 2. pieplūdums inflowing ['īnflauit]] I n ieplūšana; II a ieplūstošs

influence ['influans] I n 1. (on, over, upon, with) ietekme; a man of i.— ietekmīgs cilvēks; to exercise i. — ietekmēt; under smb.'s i.— kāda ietekmē; to use one's

1. — izmantot savu ietekmi; 2. el. indukcija; 0 under the i. — iereibis; II v 1. ietekmēt;

2. sl. pieliet alkoholu dzērienam influent ['influant] I n pieteka II a ieplūstošs influential [.influ'an/l] a ietekmīgs influenza [.influ'enza] n med. influence,

gripa

influx ['inflAks] n 1. ieplūšana; 2. pieplūdums; i. of tourists — tūristu pieplūdums inform [in'fo:m] v 1. informēt, paziņot; to i. oneself about smth. — apvaicāties par kaut ko; 2. (against) denuncēt; nosūdzēt informal [rn'foiml] a 1. neformāls; neoficiāls; i. visit — neoficiāla vizīte; 2. brīvs; nepiespiests

informality [.lnfai'maelati] n 1. formalitāšu neievērošana; atkāpšanās no priekšrakstiem; 2. nepiespiestībainformant

informant [in'fo:mant] n informators, informētājs; my i. was the minister himself — es to dzirdēju no paša ministra informatics [,infa:'maetiks] n informātika,

informātikas teorija information [.īnfa'mei/n] n 1. informācija; ziņas; a piece of i. — paziņojums; i. bureau — ziņu birojs; to get (obtain) i. — iegūt ziņas; to give (turn) i. — sniegt ziņas; 2. jur. apsūdzība; sūdzība; to lay

1. against smb. — iesniegt sūdzību pret kādu (tiesā); 3. amer. ziņu birojs (sev. telefona stacija)

information explosion [.mfa'mei/nīks 1 platan] n informācijas sprādziens, straujš informācijas pieaugums informative [in'fa:mativ] a 1. informatīvs;

2. saturigs

informed [m'fo:md] a informēts informer [in'fa:ma] n informētājs; ziņotājs;

ziņu pienesējs infra dig [.īnfra'dig] a predic. (saīs. no lat. infra dignitatem) zem (kāda) goda; pazemojošs; necienīgs infra-red [.īnfra'red] a fiz. infrasarkans; i.-r.

rays — infrasarkanie stari infrasonic [,infra'st>nik] afiz. infraskaņas-infra-sound ['īnfrasaund] n fiz. infraskaņa infrastructure ['infra,strAkt/a] n 1. infrastruktūra; military i. — kara infrastruktūra (aizsardzības ceļi u.tml.); 2.noziedzīgas (vai graujošas) organizācijas sazarots tīkls;

3. amer. pol. partijas mašīna; partijas administratīvais aparāts

infrequency [in'fri:kwansi] n retums infrequent [in'fri:kwant] a rets, reti sastopams

infringe [īrifrinc^] v 1. pārkāpt (likumu); lauzt (līgumu, solījumu, zvērestu); 2. (on, upon) ierobežot; aizskart; to i. upon smb.'s rights — ierobežot kāda tiesības; to i. a nation's sovereignty — aizskart valsts suverenitāti infringement [īn'frindjmant] n 1. (likuma) pārkāpšana; (līguma, solījuma, zvēresta) laušana; 2. (tiesību) ierobežošana; aizskaršana

infuriate [īn'fjuarieit] v saniknot, satracināt infuse [in'fju:z] v 1. uzliet (tēju); 2. (par uzlējumu) ievilkties; 3. (into, with) iedvest (drosmi) infusible [in'fju:zabl] a nekūstošs infusion [in'fju:3n] n 1 .(tējas) uzliešana; 2. uzlējums; 3. piejaukums, piemaisījums; 4. (drosmes) iedvešana; 5. med. infūzija infusoria sk. infusorium infusorium [,infju:'za:riam] n (pl infusoria

[,infju:'za:na]) zool. infuzorija ingathering ['m.gaeSanrļ] n formāl. (ražas) novākšana

ingenious [intīmas] a asprātīgs, atjautīgs; i. invention — asprātīgs izgudrojums; i. solution — asprātīgs risinājums ingenuity [,in d3a'nju:ati] n atjautība; izdomas spējas

ingenuous [m^enjuas] a atklāts; vaļsirdīgs;

nemākslots; i. smile — sirsnīgs smaids ingest [invest] v formāl. uzņemt (barību) ingle ['ii]gl] n (pavarda) uguns ingle-nook [iqglnuk] n vieta pie pavarda (kamīna)

inglorious [in'gb:rias] a formāl. apkaunojošs;

kaunpilns; i. defeat — kaunpilna sakāve ingoing ['mgauirļ] a ienākošs; jaunieradies;

1. tenant — jauns īrnieks ingot [it] gat] n (metāla) stienis ingraft sk. engraft

ingrained [īn'greind] a 1. iesūcies; ieēdies; i. dirt — ieēdušies netīrumi; 2. pārn. iesakņojies; i. prejudices — iesakņojušies aizspriedumi ingratiate [m'grei/ieit] v : to i. oneself with smb. — iemantot kāda uzticību; pieglaimoties kādam ingratiating [īn'grei/ieitn]] a pieglaimīgs;

lišķīgs; i. smile — pieglaimīgs smaids ingratitude [in'graetitju:d] n nepateicība ingredient [m'gri:diant] n (maisījuma) sastāvdaļa

ingress ['īngres] n formāl. 1. ieeja; iekļūšana;

2. tiesības ieiet

in-group [ingru:p] n niev. (domubiedru, izredzēto u. tml.) šaurs loks ingrowing [.īn'grauii]] a ieaugošs (par kāju

558initiate

nagiem)

ingrown [.m'graun] a ieaudzis; i. nails —

ieauguši nagi (kāju pirkstiem) inhabit [mTiaebit] v apdzīvot inhabitable [īn'haebitsbl] a apdzīvojams; i.

area — apdzīvojamais rajons inhabitant [inhabitant] n iedzīvotājs inhabitation [mjiaebi'tei/n] n 1. [ap]dzīvo-

šana; 2. dzīves vieta; mājoklis inhabited [īn'haebitid] a apdzīvots; i. region — apdzīvots rajons; is this island

1.? — vai šī sala ir apdzīvota? inhalation [.inha'lei/n] n 1. ieelpošana;

2. med. inhalācija

inhale [īn'heil] v 1. ieelpot; ievilkt (dūmus,

gaisu); 2. med. inhalēt inhaler [īn'heda] n med. inhalators inharmonious [.īnhai'maunias] a neharmo-

nisks; disharmonisks inherent [īn'hiarant] a (in) 1. raksturīgs; i. quality of matter — raksturīga vielas īpašība; 2. iedzimts; i. sense of humour — iedzimta humora izjūta inherent powers [īn'hiariant'pauaz] n amer.

pol. valdības pilnvaras (ārpolitikā) inherit [m'hent] v 1. mantot; 2. pārmantot

(iedzimtības ceļā) inheritable [m'hentabl] a 1. mantojams; i.

titles — mantojami tituli; 2. mantotspējīgs inheritance [m'hentans] n 1. mantošana; to receive by i. — saņemt mantošanas ceļā; the right of i.— mantošanas tiesības; 2. mantojums; i. duty — mantojuma nodoklis; 3. iedzimtība inheritance-tax [m'heritanstaeks] n jur.

mantojuma nodoklis inherited [īn'hentid] a iedzimts; i. quality —

iedzimta īpašība inheritor [m'henta] n mantinieks inheritress, inheritrix [īn'heritris,

īnlieritriks] n mantiniece inhibit [inhibit] v 1. apvaldīt; nomākt (jūtas); to i. one's desire to do smth. — apvaldīt vēlēšanos kaut ko darīt; to i. oneself — apvaldīties; 2.fiziol. kavēt; a to i. from — atturēt (no)

inhibition [,inhi'bi/n] n 1. (jūtu) apvaldīšana;

nomākšana; 2.fiziol. kavēšana inhospitable [īn'hospitabl] a 1. neviesmīlīgs; 2. skarbs; nemīlīgs; i. coast — skarbs (klinšains) krasts inhospitality [īn.hnspi'tastati] n 1. nevies-

mīlība; 2. (vietas) skarbums; nemīlīgums in-house ['inhaus] a iekšējs; resora-; iestādes-;

1.-h. education — kvalifikācijas celšana darba vietā; i.-h. psychologist — štata psihologs (lielā firmā)

inhuman [īnlijuiman] a necilvēcīgs; nežēlīgs inhumane [.īnhju'mein] a nehumāns; antihumāns

inhumanity [.īnhju'maensti] n necilvēcība; nežēlība

inhumation [,inhju:'mei/n] n formāl. apbedīšana

inhume [in'hju:m] v formāl. apbedīt inimical [ī'mmikl] a formāl. (to) 1. naidīgs;

2. nelabvēlīgs; kaitīgs; i.conditions — nelabvēlīgi apstākļi; i. to one's health — veselībai kaitīgs

inimitable [ī'nimitsbl] a neatdarināms; nepārspējams iniquitous [l'mkwitas] a formāl. netaisns;

nekrietns; šaušalīgs iniquity [l'nikwsti] n formāl. netaisnība; nekrietnība; šaušalība initial [ī'nifl]Inl. sākumburts; 2. pl iniciāļi; n a sākuma-; sākotnējs; i. cost ek. — sākotnēja vērtība; i. efforts (attempt) — pirmie mēģinājumi; the i. period — sākumperiods; i. stage — sākumstadija; the i. symptoms of a disease — slimības agrīnās (pirmās) pazīmes; III v parakstīt ar iniciāļiem; to i. a document — parafēt dokumentu (starptautiskajās tiesībās) initialism [ī'ni/alizm] n vai iniciāļa abreviatūra

initially [ī'nif ak] adv sākumā; sākotnēji initiate I n [ī'm/iat] 1. jaunuzņemtais (biedrībā u. tml.); 2. cilvēks, kam uzticēts noslēpums; n a [ī'ni/īat] 1. (biedrībā u. tml.) uzņemtais; 2. tāds, kam uzticēts noslēpums; HI [ī'm/ieit] v 1. ierosināt; ieviest; uzsākt; to i. reform— ieviest reformu; 2. (into) ievest (sabiedrībā); ievadīt (darbā);initiation

3. iepazīstināt (ar zinātnes pamatiem); uzticēt (noslēpumu); 4 .jur. ierosināt lietu initiation [i,m/i'ei/n] n 1. ievešana (sabiedrībā)-, ievadīšana (darbā)-, i. ceremony — iestājceremonija; i. fee amer. — iestāj-maksa

(arodbiedrībā, klubā); 2. iepazīstināšana (ar zinātnes pamatiem); 3. (noslēpuma) uzticēšana; 4 .jur. lietas ierosināšana initiative [ī'ni/īativ] n 1. iniciatīva; ierosme; on one's own i. — pēc paša ierosmes; to show i.— izrādīt iniciatīvu; to take the i. — uzņemties iniciatīvu; 2. jur. likumdošanas iniciatīvas tiesības initiator [ī'ni/īeito] n iniciators; ierosinātājs initiatory [ī'm/iatan] a sākuma-; sākotnējs;

1. stage — sākumstadija

inject [insekti v 1. (into) injicēt, iešļircināt; to i. with new drugs — injicēt jaunas zāles; 2. pārn. iedvest; to i. new life — iedvest jaunu dzīvību injection [in'd3ek/n] n 1. injicēšana, iešļircināšana; 2. injekcija, iešļircinājums; 3 fiz. inžekcija; 4. kosm. palaišana aprēķinātajā orbītā

injudicious [.ind3u:'di/3s] a formāl. neapdomāts; nesaprātīgs injunction [īn^Arj/r/n]] n formāl. 1. pavēle;

priekšraksts; 2. jur. izpildraksts injurant ['inc/3ur3nt] n organismam kaitīga viela

injure ['īn^a] v 1. ievainot, savainot;

2. aizvainot; aizskart; to i. smb.'s pride — aizskart kāda cieņu

injured [vndp&\ a 1. ievainots, savainots; the dead and the i. — nogalinātie un ievainotie; 2. aizvainots; aizskarts; i. looks — aizvainots izskats; the i. party — cietusī puse injurious [in'd3U3nas] aformāl. 1 .(to) kaitīgs (veselībai u. tml.); 2. aizvainojošs; aizskarošs

injury ['īrk^pri] n 1. ievainojums; trauma; i. at work — darba trauma; to do smb. an i. — ievainot kādu; 2. aizvainojums injustice [in'd3Astis] n netaisnība; to do smb.

an i. — būt netaisnam pret kādu ink [u]k] I n tinte; printer's i. — iespiedkrāsa; to write in i. — rakstīt ar tinti; II v 1. atzīmēt

ar tinti; 2. notraipīt ar tinti; 3. pārklāt ar ie-spiedkrāsu; <=> to i. in — pārvilkt ar tušu (zīmuļzīmējumu) ink-bottle ['ir]k,br>tl] n tintnīca ink duplicator ['ītjk'djuiplikeita] n rotators ink-holder ['lqkhsuldo] n (pildspalvas) rezervuārs

inkling ['inklii]] n (of) nojausma; priekšstats; an i. of truth — patiesības grauds; he had no i. of it — viņam nebija ne mazākā priekšstata par to ink-pad ['īiļkpaed] n zīmogspilvens ink-pot ['i»]kpr»t] n tintnīca inkstand fiqkstasnd] n tintnīca ar piederumiem

ink-well ['njkwel] n (galdā, solā iestiprināta) tintnīca

inky ['it]ki] a 1. notraipīts ar tinti; 2. melnummelns; i. darkness — melnummelna tumsa

inlaid [.īn'leid] a inkrustēts; i. floor — parketa grīda; i. table — inkrustēts galds inland I n ['īnlaend] zemes vidiene; II a ['īnlaend] iekšzemes-; iekšējais; i. trade — iekšējā tirdzniecība; i. waters — iekšējie ūdeņi; III adv [īn'laend] zemes iekšienē; to go i. — doties zemes iekšienē Inland Revenue ['īnlaend'revinju:] n 1. iekšējie nodokļi; 2. sar. iekšējo nodokļu departaments

in-laws ['inb:z] n pl sar. sievas (vai vīra) radi inlay I n ['īnlei] inkrustācija; mozaīka; II v [.īn'lei] (p. un p.p. inlaid [.īn'leid]) 1. in-krustēt; 2. izklāt; noklāt; to i. floor — izklāt ar parketu

inlet ['inlet] n 1. neliels līcis; 2. tehn. ieplūde; i. pipe — ieplūdes caurule; 3. el. pievade; 4. ielaidums (apģērbā) inmate ['īnmeit] n iemītnieks; i. of a hospital — slimnieks; i. of a prison — ieslodzītais

inmost ['inmaust] a 1. visattālākais; 2. (par domu, jūtām) visdziļākais, visapslēptākais inn [m] n (lauku) viesnīca; iebraucamā vieta innards f'insdz] n pl sar. iekšas (sev. kuņģis) innate [.īn'eit] a iedzimts; dabisks innavigable [ī'naevigabl] a nekuģojams

inner ['ina] a iekšējais; i. ear — iekšējā auss; i. room — iekšistaba; i. tire — riepas kamera; 0 the i. man — 1) dvēsele; iekšējais "es"; 2) humor, kuņģis; to satisfy the

1. man — iekost; uzēst

inner cabinet ['ina'kaebinit] n 1. "iekšējais kabinets" (šaurā sastāva kabinets, kas faktiski pārvalda valsti Lielbritānijā)', 2. "slepenais kabinets" (kādas organizācijas iekšēja grupa, kas neoficiāli pilda konsultatīva orgāna funkcijas) inner city ['ina'siti] n 1. (pārapdzīvota, vecām mājām apbūvēta) pilsētas centrālā daļa;

2. (nēģeru) geto innermost ['inamaust] sk. inmost

inner space ['ina'speis] n 1. jūras zemūdens valstība; okeāna un jūras dzīles; 2. zemapziņa

innervate ['īroiveit] v fiziol. inervēt innervation [.īroi'vei/n] nfiziol. inervācija innings ['īniiļz] n 1. sp. piespēle, bumbas piespēles kārta (kriketā, beisbolā)', 2. (politiskās partijas) valdīšanas laiks; 3. aktīvās dzīves periods; long i. — ilgs mūžs; you have had your i. —jūs savu esat nodzīvojis, jūsu laiks pagājis innkeeper ['in,ki:pa] n viesnīcnieks innocence f'inosans] n 1. nevainība; šķīstība; 2. jur. nevainīgums; to prove one's i.— pierādīt savu nevainīgumu; 3. vientiesība innocent ['inasant] I n 1. nevainīgs bērns; 2. vientiesis; II a 1. nevainīgs; šķīsts; 2. jur. (of) nevainīgs; to be declared i. — tikt atzītam par nevainīgu; 3. vientiesīgs; 4. nekaitīgs; nevainīgs; i. amusements — nevainīga izklaidēšanās; 5. med. labdabīgs (par audzēju) innocent passage ['inasant.paesid}] n jur. (jūras kuģu) mierīga izbraukšana (cauri teritoriālajiem ūdeņiem) innocuous [inokjuas] a nekaitīgs; i. drugs — nekaitīgas zāles; i. snake — neindīga čūska innovate ['inavveit] v ieviest jauninājumus innovation [,ma i/'vei/n] n jauninājums; jaunievedums; to make ~s — ieviest jauninājumus innovative f'inauveitiv] a novatorisks; i.

school — jauna tipa skola innovator ['inaveita] n novators Inns of Court [.īnzavTcoit] n "Tiesas Innas", četras juridiskās korporācijas, kas gatavo advokātus

innuendo [.injui'endau] n netiešs mājiens; insinuācija innumerable [injuimarobl] a neskaitāms inoculate [inokjuleit] v 1. med. (against) potēt; 2. bot. okulēt, acot; 3. pārn. iedvest (domas, idejas u. tml.) inoculation [ījiokju'lei/n] n 1. med. potēšana; 2. bot. okulēšana, acošana inoffensive [.ina'fensiv] a 1. neapvainojošs,

neaizskarošs; 2. nekaitīgs inoperable [īn'oparabl] a 1. med. neoperē-jams; i. case — neoperējams slimnieks; 2. (par plānu) neīstenojams, nerealizējams inoperative [īn'nparetiv] a (par likumu) spēkā neesošs

inopportune [īn'opatjuin] a nepiemērots; nelaikā izteikts (noticis); at an i. moment — nepiemērotā bridi inordinate [m'o:dmat] a formāl. pārliecīgs; pārmērīgs; i. demands — pārmērīgas prasības; i. passions — neapvaldītas kaislības

inorganic [,ino:'gaenik] a neorganisks; i.

chemistry — neorganiskā ķīmija in-patient ['in,pei/nt] n stacionārs slimnieks in-plant-training ['inpla:nt'treinir]] n strādnieku apmācība, nepārtraucot darbu; kvalifikācijas celšana darba vietā input ['input] I n (to) 1. tehn. pievade; 2. inform, ievade; 3. ieguldījums, investīcija; 4. aptaujas dati; II v inform, ievadīt datus

input language ['input'laengwid3] n inform.

ievadvaloda inquest ['inkwest] n jur. izziņa inquietude [inkwaiatju:d] n nemiers; satraukums

inquire [m'kwaia] v pajautāt; to i. the way — pajautāt ceļu; ° to i. after — apjautāties par kāda veselību; to i. for — jautāt (pēc kāda)', to i. into — pētīt, noskaidrot; to i. into matter — pētīt jautājumu

inquirer [lnTcwaisre] n jautātājs inquiring [m'kwaiani]] a pētošs; jautājošs, vaicājošs; i. look — pētošs skatiens;

1. mind — vērīgs prāts

inquir||y [m'kwain] n 1. apjautāšanās; to make -ies — ievākt ziņas; on i. — pēc ievāktajām ziņām; 2.jur. izmeklēšana; court of i. — izmeklēšanas komisija; to set up an i. into the accident — sākt izmeklēt avārijas apstākļus; 3. pētījums; 4. pieprasījums

inquiry agent [m'kwam'eid3ant] n privātdetektīvs

inquiry office [in'kwairi,t)fis] n ziņu birojs inquisition [,inkwi'zi/n] n 1. izmeklēšana;

2.: the I. vēst. — inkvizīcija; 3. pārn. mocības

inquisitive [m'kwizativ] a 1. zinātkārs;

2. ziņkārīgs inquisitiveness [ln'kwizstivnss] n 1. zinātkāre; 2. ziņkārība inquisitor [m'kwizita] n 1. (tiesas) izmeklētājs; 2. vēst. inkvizitors inquisitorial [mjcwizi'toinal] a 1. ziņkārigs;

2. vēst. inkvizīcijas-; inkvizitora-inroad ['īnraud] n 1. sirojums; iebrukums; 2.: to make ~s on smb.'s time — atņemt kādam laiku; we have had to make ~s on our savings — mums bija jātērē daļa mūsu ietaupījumu inrush ['hīta/] n pieplūdums; i. of tourists —

tūristu pieplūdums insalubrious [.mss'luibnas] a formāl. (par

gaisu, klimatu) neveselīgs insalubrity [,insa'lu:bnti] n formāl. (gaisa,

klimata) neveselīgums insane [īn'sein] a 1. psihiski slims; vājprātīgs; nenormāls; 2. neprātīgs; i. plan — neprātīgs plāns

insanitary [m'saemtan] a antisanitārs insanity [īn'saensti] n 1. vājprāts; 2. neprāts insatiability [in,seif bbbti] n nesātība, negausība

insatiable [īn'sei/sbl] a 1. nesātīgs, negausīgs; 2. neremdināms inscribe [īn'skraib] v 1. (in, on) uzrakstīt; ierakstīt; to i. one's name in a book —

ierakstīt savu vārdu grāmatā; 2. iekalt uzrakstu (akmenī it. tml.)', 3. mat. ievilkt; to i. a circle in a square — ievilkt apli kvadrātā inscription [m'sknp/n] n 1. uzraksts; 2. ieraksts; veltījums inscrutable [īn'skruitabl] a neizdibināms;

neizprotams; noslēpumains insect ['insekt] n insekts, kukainis insecticide [īn'sektisaid] n insekticīds, līdzeklis pret kukaiņiem insectivore [īn'sektivo:] n biol. kukaiņēdājs insectivorous [.insek'tivras] a biol. kukaiņ-ēdājs-

insecure [.msi'kjua] a 1. nedrošs; nestabils; i. ladder — nedrošas kāpnes; 2. nedrošs; riskants; i. investment — nedrošs kapitālieguldījums; 3.: i. of the future — nedrošs par nākotni insecurity [.īnsi'kjuarati] n nedrošība inseminate [īn'semineit] v apaugļot; apsēklot insemination [in,semi'nei/n] n apaugļošana; apsēklošana; artificial i. — mākslīgā apsēklošana insensate [īn'senseit] a formāl. 1. nedzīvs; i. rocks — nedzīvas klintis; 2. nejūtīgs;

3. neprātīgs; i. rage — neprātīgs niknums insensibility [m.sensa'bibti] n formāl.

1. nejūtīgums; 2. nesamaņa; 3. (to) bezjūtīgums; vienaldzība; i. to human sufferings — vienaldzība pret cilvēku ciešanām

insensible [īn'sensabl] a formāl. 1. nejūtīgs;

2. bez samaņas; paģībis; 3. (of, to) bezjūtīgs; vienaldzīgs; i. to fear — bezbailīgs;

4. nemanāms; by i. degrees — namanāmi insensitive [m'sensativ] a 1. nejūtīgs; i. to

light — gaismnejutīgs; 2. nejūtīgs; vienaldzīgs; i. to beauty — vienaldzīgs pret skaistumu

inseparable [īn'separabl] a (from) nešķirams;

nedalāms; i. friends — nešķirami draugi insert I n ['ins3:t] 1. iespraudums, iestarpinājums; 2. ieliktnis; ielīme (grāmatā)', 3. tehn. starplika; II v [in's3:t] 1. (in, into) iespraust, iestarpināt; 2. ielikt; ievietot; to i. a key into a lock — ielikt atslēgu slēdzenē; to i. coins in a slot-machine — ielaist monētasinsolvent

automātā; to i. an advert in a newspaper — ievietot sludinājumu laikrakstā; 4. el. ieslēgt

(ķēdē)

insertion [m's3:/n] n 1. iespraušana, iestar-pināšana; 2. iespraudums, iestarpinājums; 3. ielaidums (tērpam); 4. ieliktnis; ielīme (grāmatā); 5. sludinājums (laikrakstā); 6. tehn. starplika; blīve; 7. kosm. ievadīšana orbītā

in-service training [in's3:vis'tremir]] n amer. kvalifikācijas celšana darba vietā; savu darbinieku apmācīšana inset I n ['inset] 1. ielīme (grāmatā); (žurnālā ielikta) reklāmlapa; 2. ielaidums (tērpam); n v [m'set] ielikt inshore [,in'/o:] I a piekrastes-; i. waters — piekrastes ūdeņi; II adv pie krasta; tuvu krastam; krasta virzienā (no jūras puses) inside I n [īn'said] 1. iekšpuse; iekšiene; to bolt on the i.— aizslēgt no iekšpuses; 2. ietves iekšmala; 3. (parasti pl) sar. iekšas (kuņģis, zarnas); my i. is playing up — man sāp vēders; 4. (arī i. information) slepenas ziņas; 5. (uzņēmēja) slepens aģents; 0 to get on the i. — uzzināt (izdibināt) visu līdz pēdējam; II a ['insaid] 1. iekšējs; iekšpuses-; i. pockets — iekškabatas; i. track — 1) sp. (skrejceļa) iekšējais celiņš; 2) dzelzc. iekšējais ceļs; 3) pārn. izdevīgāks stāvoklis; 2. slepens; i. man — 1) (uzņēmēja) slepens aģents; 2) savs cilvēks; i. job sar. — zādzība ar uzvedinātāju; HI adv [īn'said] 1. iekšā; iekšpusē; come i.! — nāc iekšā!; 2. brit. sl. cietumā; 3.: i. of an hour — stundas laikā; i. out — ačgārni; otrādi; to put i. out — uzvilkt ačgārni; to turn i. out — apgriezt otrādi; VI prep t'insaid] iekšpus; i. the room — istabā insider [īn'saida] n 1. (grupas, organizācijas) loceklis; savs cilvēks; 2. labi informēts cilvēks

insidious [īn'sidias] a viltīgs; mānīgs; i. disease — nemanot uzglūnoša slimība insight f'insait] n (into) 1. vērīgums; izpratnes spēja; a man of i. — vērīgs cilvēks; to show i. into human character — izprast cilvēka būtību; 2. ieskats; to gain i. — gūt

ieskatu; 3.psih. atklāsme, atskārsme insightful ['insaitful] a vērīgs; izprotošs insignia [īn'sigma] n pl 1. (militāras) zīmot-

nes; 2. ordeņi; goda zīmes insignificance [.īnsig'nifikans] n nenozīmī-

gums; mazsvarīgums insignificant [.īnsig'nifikant] a nenozīmīgs;

mazsvarīgs insincere [.insin'sia] a nepatiess; neīsts; liekuļots

insincerity [.īnsin'sereti] n nepatiesums;

neīstums; liekulība insinuate [īn'sinjueit] v 1. netieši norādīt; likt manīt; 2. (into) ietiekties; to i. oneself into smb.'s confidence — iegūt kāda uzticību insinuation [in,sinju'ei/n] n 1. netiešs norādījums; mājiens; 2. pieglaimošanās insipid [īn'sipid] a 1. pliekans; sājš; 2. pārn.

garlaicīgs; neizteiksmīgs; bāls insipidity [.īnsi'pidoti] n 1. pliekanums; sājums; 2. pārn. garlaicīgums; neizteik-smīgums; bālums insist [īn'sist] v 1. neatlaidīgi apgalvot; 2. (on, upon) uzstāt; neatlaidīgi pieprasīt; he ~ed on that... — viņš pieprasīja, lai.. insistence [īn'sistans] n 1. neatlaidība; nepiekāpība; 2. uzstājība; neatlaidīga prasība

insistent [īn'sistant] a (on) neatlaidīgs; nepiekāpīgs; i. demand — neatlaidīga prasība

in situ [.īn'sitju:] lat. adv savā vietā insofar as [,insa i/'fairaz] conj ciktāl; cik vien; I'll help you i. as I can — es palīdzēšu jums, cik vien iespējams insole ['īnsaul] n starpzole insolence f'insalans] n nekaunība insolent ['insalant] a nekaunīgs insolubility [in,snlju'bibti] n 1. nešķīdinā-

mība; 2. (jautājuma) neatrisināmība insoluble [īn'snljubl] a 1. nešķīdināms; nešķīstošs; 2. (par jautājumu) neatrisināms insolvency [īn'snlvansi] n maksātnespēja; bankrots

insolvent [īn'solvant] I n maksātnespējīgs parādnieks; bankrotētājs; II a maksātnespējīgs; bankrotējis

insomnia [īn'sumnia] n bezmiegs insomniac [m'somniak] n cilvēks, kas cieš

no bezmiega insomuch as [.inssu'mAt/sz] conj tā kā; tiktāl, ka

insouciance [īrisu isisns] n bezrūpība inspect [m'spekt] v 1. apskatīt, aplūkot; 2. inspicēt; (oficiāli) pārbaudīt; to

1. tickets — pārbaudīt biļetes inspection [in'spek/n] n 1. apskatīšana, aplūkošana; on closer i. — ciešāk aplūkojot;

2. apskate; medical i. — medicīniskā apskate; 3. inspicēšana; (oficiāla) pārbaude; i. board — (preču u. tml.) pieņemšanas komisija; i. of baggage — bagāžas pārbaude

inspector [m'spekta] n 1. inspektors; kontrolieris; customs i. — muitnieks; police i. — policijas inspektors; ticket i. — biļešu kontrolieris inspectorate [m'spektarat] n 1. inspektora amats; 2. inspektoru štats; 3. inspektora rajons

inspiration [.inspa'rei/n] n 1. iedvesma; to draw i. — smelt iedvesmu; 2. laimīga doma; 3. (dievišķā) atklāsme inspirator ['īnspareita] n tehn. 1. inžektors;

2. respirators inspire [īn'spaia] v 1. (with) iedvest; to i. with

fear — iedvest bailes; 2. (to) iedvesmot inspired [īrispaiad] a iedvesmīgs; iedvesmas

pilns; i. speech — iedvesmas pilna runa instability [.insta'bdati] n 1. nestabilitāte;

2. nepastāvība install [in'sto:l] v 1. (in) ievadīt (amatā); 2. ierīkot; uzstādīt; to i. central heating — ievilkt centrālapkuri; 3. novietot; nosēdināt; to i. oneself by the fireside — iekārtoties pie kamīna installation [.insta'lei/n] n 1. ievadīšana (amatā); 2. ierīkošana; uzstādīšana; 3, iekārta; instalācija; heating i. — apkures sistēma

instalment, amer. installment [īn'sto:Imant] n 1. (kārtējā) iemaksa; by ~s — uz nomaksu; to pay by ~s — maksāt pa daļām; to buy (to sell) on the i. plan

amer. — pirkt (pārdot) uz nomaksu; 2. (grāmatas) laidiens; the novel will be published in monthly ~s— romāns tiks publicēts žurnālā atsevišķās daļās reizi mēnesī; 3. (preču) partija instance f'instans] n 1. gadījums; piemērs; in this i. — šai gadījumā; in the great majority of ~s — vairumā gadījumu; 2. prasība; (neatlaidīgs) lūgums; at smb.'s i.— pēc kāda lūguma; 3 .jur. instance; court of first i.— pirmās instances tiesa; 0 for i.— piemēram; in the first i. — pirmām kārtām; vispirms

instant ['instant] I n acumirklis; bridis; at that i. — tai brīdī; for i. — uz bridi; on the i. — tūlīt; nekavējoties; this i. — tūlīt pat; come here this i.! — tūlīt nāc šurp!; the i. I see him — tiklīdz viņu sastapšu; TL a tūlītējs; i. change — tūlītējas pārmaiņas; i. relief— acumirklīgs atvieglojums; 2. steidzams; neatliekams; i. need — steidzama vajadzība; 3. (par mēnesi) pašreizējs; on the 13th i. — šā mēneša trīspadsmitajā datumā; 4. (par pārtiku) ātri pagatavojams;

1. coffee — šķīstošā kafija instantaneous [.īnstan'teinias] a acumirklīgs;

tūlītējs; death was i. — nāve iestājās acumirklī

instantize ['īnstantaiz] v pakļaut (produktu) speciālapstrādei (kas nodrošina ātru pagatavošanu); izgatavot pusfabrikātu instantly ['īnstantli] adv acumirklī; tūlīt instant replay ['īnstant'riiplei] n telev. interesantāko sporta spēles brižu atkārtots demonstrējums instead [īn'sted] I adv vietā; if he can't go, take me i. — ja viņš nevar iet, ņem mani viņa vietā; II prep: i. of her — viņas vietā; have some coffee i. of tea — iedzeriet kafiju tējas vietā; i. of reading he wached TV — viņš nevis lasīja, bet skatījās televīziju instep ['instep] n (pēdas) pacēlums instep-raiser ['instep,reiza] n med. supinators

instigate ['instigeit] v 1. (to) kūdīt; musināt;

2. provocēt; izraisīt

instigation [.insti'gei/n] n 1. kūdīšana; musināšana; 2. provocēšana; izraisīšana instigator ['instigeito] n kūdītājs; musinātājs instiip] [m'stil] v (in, into) iedvest; ieaudzināt; to i. respect for the law — iedvest cieņu pret likumu instillation [.insti'lei/n] n iedvešana; ieaudzināšana

instinct ['īnstiij^t] n instinkts; by i. — instinktīvi; i. for self-preservation — pašsaglabāšanās instinkts instinctive [īn'stnjtov] a instinktīvs, neapzināts; i. feeling for colour—iedzimta krāsu izjūta

institute ['īnstitjuit] I n 1. institūts; 2. amer. īslaicīgi kursi; lekciju sērija (kvalifikācijas celšanai); teacher's i. — skolotāju metodiskā apvienība; II v 1. nodibināt; organizēt; 2. ieviest; to i. new procedures — ieviest jaunu kārtību; 3 .jur. uzsākt (izmeklēšanu); to i. proceedings against smb. — iesūdzēt kādu tiesā institution

[,insti'tju:/n] n 1. nodibināšana; organizēšana; 2. iestāde; organizācija; educational ~s — mācību iestādes; 3. (sabiedrisks) institūts; 4. humor, ieviesies paradums; neatņemams atribūts institutional [.insti'tju:/anl] a iestādes-; or-

[-ganizācijas-institutionalize-]

{+ganizācijas- institutionalize+} [.īnsh'tju:/onlaiz] v 1. padarīt par institūtu; piešķirt likumīgu statusu; 2. ievietot slimnīcā (vai citā ārstnieciskā iestādē)

instruct [īn'strAkt] v 1. (in) apmācīt; 2. instruēt; dot norādījumus; 3. informēt; paziņot; 4.jur. uzdot (advokātam) vest lietu instruction [m'strAk/n] n 1. (in) apmācīšana; 2. pl instrukcijas; norādījumi; :"~s for use" (uzraksts) — lietošanas pamācība; 3. izglītība; zināšanas; high-school i. amer. — pilna vidējā izglītība; 4. inform, komanda; programma instructional [īn'strAk/nal] a 1. izglītojošs; audzinošs; 2. mācību-; i. film — mācību filma

instructive [īn'strAktiv] a pamācošs instructor [īn'strAkto] n 1. instruktors; sko-

lotājs; driving i. — braukšanas instruktors; 2. amer. augstskolas pasniedzējs instrument I n ['instrumant] 1. instruments; rīks; ierīce; surgical ~s — ķirurģiskie instrumenti; i. board tehn. — sadales dēlis;

1. flying av. — akls lidojums; i. panei — vadības pults; ~s of production — ražošanas rīki; 2. mūzikas instruments; stringed i. — stīgu instruments; 3. pārn. līdzeklis; riks; i. in smb.'s hands — akls ierocis kāda rokās; 4. jur. dokuments; akts; n v ['instrument] mūz. instrumentēt; or-ķestrēt

instrumental [.īnstru'mentl] a 1. (in) noderīgs; he was i. in finding me this job — viņš palīdzēja atrast man šo darbu;

2. instrumentu-; ierīču-; i. error — ierīces defekts; 3. mūz. instrumentāls; i. music — instrumentālā mūzika; 4.: i. case gram. — instrumentālis

instrumentalist [.instru'mentohst] n instrumentālists (mūziķis) instrumentality [.instrumen'taebti] nformāl. starpniecība; by the i. of smth. — ar kaut kā palīdzību instrumentation [,instrumen'tei/n] n mūz.

instrumentācija insubordinate [.īnsa'boidnst] a nepakļāvīgs;

nepaklausīgs insubordination [.īnso.boido'nei/n] n ne-

pakļāvība; nepaklausība insubstantial [.īnsab'staen/l] a 1. nereāls; iluzors; šķietams; 2. nebūtisks; mazsvarīgs; nepamatots; i. accusation — nepamatots pārmetums insufferable [īn'sAfarabl] a neciešams, nepanesams

insufficiency [.īnsa'fi/nsi] n nepietiekamība insufficient [.insa'fi/nt] a nepietiekams insular ['insjub] a 1. salas-; salu-; insulārs;

2. (par uzskatiem) aprobežots insularity [.īnsju'lasrati] n 1. salas stāvoklis;

2. izolētība; 3. (uzskatu) aprobežotība insulate ['īnsjuleit] v 1. (from) izolēt; norobežot; 2. el. izolēt insulating ['īnsjuleitn]] a el. izolācijas-; izolējošs; i. tape — izolācijas lenteinsulation

insulation [.insju'lei/n] n 1. izolēšana; norobežošana; 2. el. izolācija; heat i. — siltumizolācija insulator ['insjuleita] n el. izolators; izolācijas

materiāls insulin ['insjuhn] n farm, insulīns insult3 I n ['īns/dt] aizvainojums, apvainojums; n v [īn'sAlt] aizvainot, apvainot insultb, insultus ['msAlt, īns/dtas] n med. insults, asinsizplūdums; i. to the brain — asinsizplūdums smadzenēs insulting [īn'sAitirj] a aizvainojošs, apvainojošs

insuperable [īn'sjuiparebl] a nepārvarams;

1. barriers — nepārvarami šķēršļi insupportable [.īnss'poitabl] a neciešams,

nepanesams insurance [īn'/irarans] n 1. apdrošināšana; accident i. — apdrošināšana pret nelaimes gadījumiem; life i.— dzīvības apdrošināšana; i. company — apdrošināšanas sabiedrība; i. policy — apdrošināšanas polise; national i. — sociālā apdrošināšana;

2. apdrošināšanas summa; 3. (against) nodrošinājums

insurant [in'/uarant] n apdrošinātais insure [īn'/us] v 1. apdrošināt; to

1. property — apdrošināt mantu (īpašumu);

2. apdrošināties; 3. nodrošināt

insurer [īn'/uars] n 1. apdrošinātājs; 2. apdrošināšanas sabiedrība insurgency [in's3:d3ansi] n 1. dumpis; sacelšanās; 2. nemieri; nekārtības insurgent [in's3:d3ant] I n dumpinieks, nemiernieks; n a 1. dumpīgs; 2. poēt. (par jūru, viļņiem) bangojošs insurmountable [.īnsa'mauntabl] a nepārvarams; i. difficulties — nepārvaramas grūtības

insurrection [.īnsa'rek/n] n dumpis; sacelšanās

insurrectionist [.insa'rek/nīst] n dumpinieks, nemiernieks intact [īn'taekt] a neskarts; nebojāts; vesels intaglio [īn'tailisu] I n 1. dziļgravējums (akmeni, metālā); dārgakmens ar gravējumu; 2. poligr. dobspiede; II v gravēt

intake ['inteik] n 1. ieplūde; 2. jaunuzņemto

(studentu) skaits; 3. tehn. (ūdens, gāzes) ieņēmējietaise; 4. tehn. gaisa vads (šahtā) intangibility [in,taen ^33'bibti] n 1. nesa-

taustāmība; 2. netveramība intangible [īn'taen^abl] a 1. nesataustāms;

2. netverams

integer ['intid33] n 1. kaut kas vesels

(nedalīts); 2. mat. vesels skaitlis integral ['intigral] I n mat. integrālis; II a 1. neatņemams; būtisks; i. part — neatņemama daļa; 2. mat. integrāls; i. calculus — integrālrēķini integrate ['intigreit] v 1. (into) apvienot vienā veselā; izveidot veselu; 2. saskaņot; koordinēt; sabalansēt; to i. a plan — izveidot plānu; 3. amer. pol. realizēt rasu integrāciju; 4. mat. integrēt integrated ['intigreitid] a 1. apvienots; komplekss; i. course of study — kompleksās apmācības kurss; 2. saskaņots; koordinēts; sabalansēts; i. economy — integrētā ekonomika; i. plan — rūpīgi izstrādāts plāns;

3. amer. apvienots; desegreģēts; i.school — desegreģētā (jauktā) skola (baltajiem un nēģeriem); 4. mat. integrāls; integrēts (par sistēmu)

integrated circuit ['intigreitid 'S3:kit] n elek-

tron. integrālshēma integrated circuitry ['intigreitid 's3:kitn] n

elektron. integrālshemotehnika integrated optics ['intigreitid'optiks] n fiz.

integrāloptika integration [,inti'grei/n] n 1. apvienošana vienā veselā; veselā izveidošana; 2. saskaņošana; koordinēšana; sabalansēšana; 3. amer. pol. rasu integrācijas realizēšana; school i. — skolu desegregācija; 4. mat. integrēšana integrity [rn'tegrati] n 1. godīgums; 2. viengabalainība, integritāte; territorial i. — teritoriālā viengabalainība integument [īn'tegjumant] n formāl. ārējais

apvalks, čaula intellect ['intalekt] n intelekts; prāts intellectual [.inta'lekt/ual] lnl. inteliģents; the ~s pl — inteliģence; 2. racionālists,

prāta cilvēks; Hal. intelektuāls; prāta-;

1. efforts — prāta piepūle; the i. faculties — prāta spējas; 2. inteliģents; [sajprātīgs

intelligence [īn'telic^ans] n 1. intelekts; prāts; gara spējas; i. quotient — garīgās attīstības koeficients; i. test — gara spēju pārbaude;

2. informācija; ziņas; according to the latest i. — pēc pēdējām ziņām;

3. izlūkošana; i. bureau — izlūkošanas pārvalde; i. service — izlūkošanas dienests (Anglijā)

intelligencer [m'telid3ans3] n 1. informētājs,

ziņotājs; 2. spiegs; slepens aģents intelligent [in'telid3ant] a gudrs; prātīgs intelligentsia [in,teli'd3entsi3] n inteliģence

(kā sabiedrības slānis) intelligibility [in,t9lid33'bibti] n saprotamība; skaidrība intelligible [īn'telk^sbl] a saprotams; skaidrs;

i. speech — skaidra runa Intelsat ['mtelsaet] n (saīs. no International Telecommunications Satellite) 1. starptautiskais sakaru pavadonis; 2. "Intelsat", starptautiskais pavadoņsakaru konsorcijs intemperance [m'temprans] n 1. nesātība; negausība; i. in drink—pārmērīga alkohola lietošana; 2. nesavaldība intemperate [m'temparat] a 1. nesātīgs; negausīgs; 2. nesavaldīgs intend [īn'tend] v 1. domāt; grasīties; what do you i. to do? — ko jūs esat nodomājis darīt?; 2. (for) paredzēt; the book ~ed for youth — jaunatnei domāta grāmata; 3. novec. (by) domāt; saprast; what do you

1. by this remark? — ko jūs domājat ar šo piezīmi?, ko nozīmē jūsu piezīme?

intense [īn'tens] a 1. stiprs; spēcīgs; i. cold — stiprs sals; i. pain — asas sāpes;

2. intensīvs; saspringts; spraigs; i. studies — saspringtas mācības; 3. (par jūtām) dedzīgs; kvēls; i. longing — kvēlas ilgas

intensification [in,tensifi'kei/n] n intensifikācija; pastiprinājums intensifier [īn'tensifaia] n pastiprinātājs intensify [īn'tensifai] v 1. intensificēt; pastiprināt; 2. pastiprināties; pieaugt

intention [m'ten/n] n intensitāte intesity [īn'tensati] n 1. intensitāte; spraigums;

2. (jūtu) spēks; kvēle; 3. el. spriegums intensive [m'tensiv] a 1. intensīvs; spraigs;

2. gram, pastiprinājuma-intensive care unit [īn.tensiv'keajuinit] n

med. intensīvās terapijas bloks intent [m'tent] I n nodoms, nolūks; with malicious i. — ļaunprātīgā nolūkā; 0 to all ~s and purposes — 1) jebkurā gadījumā; visādā ziņā; 2) faktiski; patiesībā; II a 1. (on) cieši apņēmies; cieši nolēmis; i. on doing it—cieši apņēmies to izdarīt; 2. (par skatienu) ciešs; vērigs; 3. (on) aizrāvies; nogrimis; i. on the game — aizrāvies ar spēli intention [m'ten/n] n 1. nodoms, nolūks;

without i. — netīšām; 2. pl precību nolūks intentional [m'ten/nal] a nodomāts; tīšs intentionally [m'ten/nalij adv tīšām; tīšuprāt intently [īn'tentli] adv uzmanīgi inter [in't3:] v formāl. apbedīt interact I n ['rntaraekt] teātr. intermēdija; II v [.mtar'aekt] mijiedarboties, savstarpēji iedarboties

interaction [.intar'aek/n] n mijiedarbība,

savstarpēja iedarbība interactive [.īntsr'aektiv] a 1. mijiedarbīgs, savstarpēji iedarbīgs; 2. inform, interaktīvs; dialoga-

interagency [.īntar'e^ansi] a starpresoru-;

i. committee — starpresoru komisija interblend [.īnts'blend] v 1. sajaukt; 2. sajaukties interbred sk. interbreed interbreed [.īnta'briid] v (p. un p.p. interbred

[.inta'bred]) biol. 1. krustot; 2. krustoties intercalary [īnteikstan] a 1. pievienots, lai saskaņotu kalendāru ar saules gadu (29. februāris); i. year — garais gads; 2. formāl. iestarpināts, interpolēts intercalate [in't3:k9leit] v 1. pievienot dienu kalendārā; 2. formāl. iestarpināt, interpolēt intercede [.īnta'siid] v (for) aizlūgt (par kādu); aizbilst (par kādu); I will i. with the director on your behalf — es aizlikšu labu vārdu direktoram par jums intercellular [.inta'seljub] a biol. starpšūnu-

intercept I n ['intasept] 1. (vēstules, lidmašīnas u. tml.) pārķers ana; 2. radiopārtvere; II v [.inta'sept] 1. pārķert

(vēstuli, lidmašīnu u. tml.); 2. pārtraukt; izslēgt (strāvu); atvienot; noslēgt (ūdeni); 3. aizšķērsot; nogriezt (ceļu); to i. the view — aizsegt skatu

interception [.īnta'sep/n] n 1. (vēstules, lidmašīnas u. tml.) pārķeršana; 2. radiopārtvere; 3. šķērslis; 4. (telefonsarunu) noklausīšanās interceptor [jnte'septe] n 1. pārtvērējs; 2. av. pārtvērējiznīcinātājs; 3. mii. zenītreaktīvais šāviņš

intercession [.inta'se/n] n 1. aizlūgšana (par kādu); aizbilšana (par kādu); 2. starpniecība intercessor [.inte'sesa] n 1. lūdzējs; aizbildnis; 2. starpnieks interchange I n ['intot/eiru/3] 1. [savstarpēja] apmaiņa; i. of greetings — sasveicināšanās; i. of views — domu apmaiņa; 2. mija; secība; 3. dzelzc. pārsēšanās; i. station — pārsēšanās punkts (stacija); II v [.īnta't/ein dj] 1. apmainīties; to i. letters — apmainīties vēstulēm; 2. nomainīt; 3. mainīties; mīties interchangeable [.īnta't/ein dļM] a (with)

apmaināms; aizstājams intercity [.inta'siti] a starppilsētu-intercollegiate [.mtaka'liic^iat] a (par sacīkstēm u. tml.) starpkoledžu-intercom ['īntakom] n sar. iekšējais telefons (vai selektorsakari); to call smb. on the i. — izsaukt kādu pa selektoru intercommunicate [.īntaka'mjuimkeit] v 1. sazināties; uzturēt sakarus; 2. (par telpām, istabām) būt savienotām intercommunication ['īntoka.mjuini'kei/n] n sazināšanās; sakari; i. service mil. — sakaru dienests intercommunion [.īntsks'mjuinisn] n

1. cieši sakari; 2. mijiedarbība intercommunity [.intsks'mjuinsti] n kopīpašums

interconnect [.intaka'nekt] v [savstarpēji] saistīt

interconnectedness [.īntsks'nektsdms] n

savstarpēja saistība, savstarpēja atkarība interconnection [.intaka'nek/n] n [-[savstarpējs]-] {+[savstar- pējs]+} sakars, [savstarpēja] sakarība intercontinental [.īntakanti'nentl] a starpkontinentāls; i. ballistic missiles — starpkontinentālās ballistiskās raķetes intercostal [.īntaknstl] a anat. starpribu-intercourse ['īntako.'s] n 1. [savstarpēji] sakari; attiecības; commercial i.— tirdznieciski sakari; 2. dzimumsakari interdepartmental [,int3,di:pa:t'mentl] a

1. starpresoru-; 2. starpfakultāšu-interdependence [.intadi'pendsns] n savstarpēja atkarība

interdependent [.īntadi'pendant] a savstarpēji atkarīgs interdict I n ['īntadikt] 1. formāl. aizliegums;

2. vēst. interdikts; ekskomunikācija; II v [.inta'dikt] 1. formāl. aizliegt; 2. (from) atturēt (no kaut kā)

interdiction [.īnta'dik/n] n formāl. aizliegums

interdisciplinary [.īnta'disaplman] a starp-disciplīnu-

interest ['introst] I n 1. (in) interese; to show i. — izrādīt interesi; to take an i. — interesēties; 2. (parasti pl) labums; priekšrocības; to act in smb.'s ~s — rīkoties kāda interesēs; it's your own i. — tas ir jūsu pašu labā; to look after one's own

1.— meklēt pašlabumu; 3. interese; aizraušanās; her chief i. is music — viņa interesējas tikai par mūziku; 4. daļa; līdzdalība (biznesā); to have an i. (in) — būt par līdzdalībnieku; 5. procenti; rate of i.— procentu likme; to yield (bear) i. — dot procentus; with i. — ar uzviju; 6. ieinteresētie; the business ~s — komersantu aprindas; financial ~s — finansu aprindas; the landed i. — zemesīpašnieki; outside ~s — ārzemju monopols; II v 1. interesēt;

2. ieinteresēt

interested ['īntrsstid] a 1. (in) ieinteresēts; i. party — ieinteresētā puse; 2. neobjektīvs; i. motives — savtīgi iemesli; 3. uzmanīgs; i. listener — uzmanīgs klausītājs interesting ['īntrasti»]] a interesants; saistošs

interface ['intafeis] I n 1. sadura; saskar-punkts; 2. saskarsme; mijiedarbība; 3. inform. interfeiss, sadarbe; II v 1. koordinēt; saistīt; 2. darboties saskaņoti; koordinēties interfere [.īnta'fia] v 1. (in) iejaukties; to i. in smb.'s affairs — jaukties kāda darīšanās; 2. (with) traucēt; kavēt; don't i. with me! — netraucē mani!; 3.fiz. interferēt

interference [.inta'fiarans] n 1. iejaukšanās; 2. traucējumi (radiopārraidē); 3. fiz. interference

interferon [onte'fisran] n biol., farm, interferons

intergenerational [,int3d3en3'rei/nl] a starppaaudžu-; i. conflicts — starppaaudžu konflikti

interim ['īntanm] I n starplaiks; in the i. — tikmēr; pa to laiku; II a pagaidu-; starpposma-; i. committee — pagaidu komiteja interindividual [.mtoindividjiral] a starp-cilvēku-; i. conflicts — konflikti starp cilvēkiem

interior [īn'tiana] I n 1. iekšpuse; iekšiene; interjers; i. decorator — iekštelpu dekorators; 2. (zemes) vidiene; 3. (valsts) iekšlietas; Department of the I.— Iekšlietu ministrija (ASV un Kanādā)-, Secretary of the I. — iekšlietu ministrs (ASV); 4. sar. iekšas; II a 1. iekšējs; iekštelpu-; 2. iekšzemes-; i. affairs — (valsts) iekšlietas interject [.ints'djekt] v iestarpināt (piezīmi, vārdu)

interjection [.īnte^ek/n] n 1. starpsauciens;

2. gram, izsaukuma vārds, inteŗjekcija interlaboratory [ontalsTjoratan] a starpla-boratoriju-; i. study — starplaboratoriju pētniecisks darbs interlace [.īnto'leis] v 1. sapīt, savīt; 2. sapīties, savīties; ~d branches — savijušies zari

interlanguage [,mta'laet]gwid3] n starpnacionālās sazināšanās valoda interlard [.inta'laid] v (with) piebārstīt

(piem., runu ar svešvārdiem) interleaf ['mtali:f] n poligr. balta papīrlapa

(starp grāmatas lappusēm) interleave [,intoli:v] v 1. poligr. (with) ielikt

baltu papīrlapu (starp grāmatas lappusēm)', 2. ģeol. slāņoties interlibrary [.inta'laibren] a starpbibliotēku-; i. exchange — starpbibliotēku abonements;

1. loan — 1) starpbibliotēku apmaiņa; 2) starpbibliotēku apmaiņā paņemtās grāmatas

interline [.into'lain] v ierakstit starp rindām interlinear [.īnts'hmo] a ierakstīts starp rindām

interlink [.mta'hijk] v (with) cieši saistāt interlock [.īnta'lok] v 1. savienot; sakabināt;

2. tehn. bloķēt

interlocutor [.īnts'lokjuta] n formāl. sarunu biedrs

interloper ['īntslaupa] n cilvēks, kas jaucas

citu darīšanās interlude ['īntaluid] n 1. starplaiks; 2. teātr.

intermēdija, starpspēle; 3. mūz. interlūdija intermarriage [.īnta'maeru^] n 1. jaukta

laulība; 2. laulība starp radiniekiem intermarry [.inte'maeri] v (with) 1. saradoties (laulības ceļā); sajaukties (par rasēm, ciltīm; 2. stāties laulībā (par radiniekiem) intermedia8 sk. intermedium intermedia1* [.inta'mkda] I n sintētiskā māksla (kurā pārstāvēti dažādi mākslinieciskās izteiksmes veidi, kā balets, kino, glezniecība un elektroniskā mūzika); II a sintētisks (par mākslu) intermediary [.īnta'miidian] I n starpnieks; II a 1. starpniecības-; starpniecisks; 2. starp-

intermediate [.īnta'miidist] I n 1. starpnieks; 2. starpposms; 3. vidēja gabarīta automobilis; 4. ek. starpprodukts; II a starp-; i. product — starpprodukts; i. time — starplaiks

intermedium [.īnta'mhdiam] n (pl intermedia, intermediums [,int3'mi:di3, inta'mi: dismz]) 1. sakaru līdzeklis; 2. saite; saikne interment [īn'tamant] n apbedīšana, apglabāšana intermezzi sk. intermezzo intermezzo [.inta'metsau] n (pl intermezzi, intermezzos [.inta'metsi, .īnta'metsauz]) 1. intermēdija; 2. mūz. intermeco interminable [ln'terminobl] a bezgalīgs; ne-

beidzams; i. debate — bezgalīgas debates intermingle [.inta'miqgl] v 1. sajaukt; 2. sajaukties; to i. with the crowd — iejukt pūlī intermission [.inta'mi/n] n 1. formāl. pārtraukums; pauze; without i. — nepārtraukti; 2. amer.

starpbrīdis intermit [.inta'mit] v 1. pārtraukt; apturēt (uz

laiku)\ 2. pārstāt; rimties (uz laiku) intermittent [.īnta'mitant] a intermitējošs; saraustīts; i. fever — intermitējošs drudzis; i. pulse — neregulārs pulss intermodal [.īnta'maudl] a \.(par transportsistēmu) jaukts; kurā izmanto dažāda veida transportu (lidmašīnu, vilcienu, kuģi u. tml.); 2. izmantojams jauktā transportsistēmā

intern3 ['int3:n] n amer. interns (medicīnas koledžas students vai ārsts, kas strādā un dzīvo slimnīcā) internb [in't3:n] v intemēt internai [in't3:nl] a 1. iekšējs; iekšķīgs; i. bleeding — iekšēja asiņošana; i. injury — iekšķīgs ievainojums; not for i. use — iekšķīgi nelietot; 2. iekšzemes-; i. trade — iekšzemes tirzniecība; 3.: i. evidence jur. — dokumentāls pierādījums; i. security units mil. — iekšējās apsardzes daļas internal combustion [īn'tainlkam'bAst/an] n tehn. iekšdedze; i.e. engine — iekšdedzes dzinējs

internalization [in,t3:nalai'zei/n] n interna-lizācija, kultūras vai uzvedības elementu apguve (socioloģijā) internalize [īn'tainalaiz] v apgūt kultūras vai

uzvedības elementus (socioloģijā) internally [in't3:nli] adv iekšēji; iekšķīgi internai pollution [īn'toinlps'lu:/an] n (organisma) iekšēja piesārņošana (ar zālēm, kā arī ar produktu ķīmiskajām piedevām) International [.īnta'nae/nal] n vēst. Internacionāle

international [.īnts'nae/nal] I n 1. starptautiskas sacensības; 2. starptautisko sacensību dalībnieks; II a internacionāls, starptautisks; i. agencies — starptautiskās iestādes (ANO orgāni) Internationale [.intanae/a'na:l] n Interna-

cionāle (himna) internationalism [.mta'nae/nslizam] n

internacionālisms internationalist [.īnto'nasf nalist] n interna-cionālists

internationalization [.intanae/nalai'zeiJn] n internacionalizēšana; internacionalizācija internationalize [.inta'nae/nalaiz] v interna-cionalizēt

internecine [.mta'niisam] a formāl. iznīcinošs; nāvējošs; i. war—iznīcināšanas karš internee [,int3:'ni:] n internētais, internētā persona

internist [in't3:nist] n internists, iekšķīgo

slimību ārsts internment [in't3:nmant] n internēšana; i.

camp — nometne internētām personām interoffice [.īntar'nfis] a : i. telephone —

iekšējais telefons, komutators interpellate [in't3:paleit] v pol. interpelēt, iesniegt pieprasījumu interpellation [in,t3:p3'lei/n] n pol. interpe-

lācija, pieprasījums interphone ['īntsfaun] n amer. iekšējais telefons

interplanetary [.mta'plaemtan] a starpplanētu-; i. flight — starpplanētu lidojums interplay [.inta'plei] n savstarpēja iedarbība,

mijiedarbība Interpol ['īntspol] n Interpols, starptautiska aģentūra dalībvalstu policijas darbības koordinēšanai interpolate [in't3:p3ileit] v 1. interpolēt, iestarpināt (vārdus tekstā); 2. mat. interpolēt interpolation [in,t3:pa v'lei/n] n 1. interpolēšana, (vārdu) iestarpināšana (tekstā);

2. mat. interpolācija

interpose [.inta'pauz] v 1. (between) iestarpināt; 2. izvirzīt; to i. an objection — iebilst;

3. iejaukties; būt par starpnieku; 4. iespraust (jautājumu u. tml.); pārtraukt (ar piezīmi u. tml.)

interposition [m,t3:p3'zi/n] n 1. iestarpināšana; 2. iejaukšanās; starpniecība; 3. iespraudums; iestarpinājums interpret [m't3:pnt] v 1. interpretēt, izskaidrot, iztulkot; 2. atklāt (lomas, tēla) būtību;interweave

3. tulkot (mutvārdiem); būt par tulku; to

1. for the President — būt par prezidenta tulku

interpretation [in,t3:pritei/n] n 1. interpretēšana, izskaidrošana, iztulkošana;

2. (lomas, tēla) būtības atklāšana; 3. interpretācija, izskaidrojums, iztulkojums;

4. (mutvārdu) tulkojums

interpreter [īn'tapnta] n 1. interpretētājs, izskaidrotājs, iztulkotājs; 2. tulks; 3. inform. interpretators interracial [.inta'rei/al] a starprasu-interregna sk. interregnum interregnum [.īnto'regnam] n (pl interregna, interregnums [.īnto'regna, īnto'regnsmz])

1. bezvaldnieku laiks; 2. starplaiks, starpposms

interrelated [.intan'leitid] a savstarpēji saistīts

interrelation [.intarilei/n] n savstarpēja saistība

interrogate [īn'teravgeit] v izjautāt, iztaujāt interrogation [mtera v'gei/n] n 1. izjautāšana, iztaujāšana; 2. pratināšana; 3. jautājums; i. point —jautājuma zīme interrogative [.īnta'rngativ] a jautājuma-; jautājošs; i. look — jautājošs skatiens; i. pronoun gram. — jautājamais vietniekvārds

interrogator [īn'teraugeita] n 1. jautātājs;

2. izmeklētājs; pratinātājs interrogatory [.mta'rogatan] a I n 1. jautājums; 2. [no]pratināšana; II a jautājuma-; jautājošs

interrupt [.īnta'rApt] I n 1. (pagaidu) pārtraukums; 2. robs; plaisa; 3. inform. pāitrauce; II v 1. pārtraukt; 2. iejaukties (piem. sarunā); 3. traucēt; to i. the view — aizsegt skatu interruptedly [.inta'rAptidli] adv ar pārtraukumiem

interrupter [.into'rApto] n el. pārtraucējs interruption [.īnto'rAp/n] n 1. pārtraukšana;

2. pārtraukums; without i. — nepārtraukti;

3. traucējums; i. of telephone communication — telefona sakaru traucējumi

intersect [.into'sekt] v 1. šķērsot, krustot;

2. (par līnijām) krustoties intersection [.īnta'sek/n] n 1. krustošanās;

2. (līniju) krustošanās punkts intersensory [jnta'sensan] a psihol. inter-sensors; i. factors in memory loss — atmiņas zuduma intersensorie faktori intersex ['intoseks] n 1. jauniešu vienādais izskats (matu sakārtojums, apģērbs u. tml.); 2. hermafrodīts interspace [.īnta'speis] I n 1. starplaiks; intervāls; 2. starptelpa; II v 1. atstāt starptelpu; 2. aizpildīt starplaiku intersperse [,into'sp3:s] v 1. (among, between) izkaisīt; 2. (with) piebārstīt interstate [.īnta'steit] a amer. starpštatu-; i.

relations — attiecības starp štatiem interstellar [.inta'steb] a starpzvaigžņu-; i.

space — starpzvaigžņu telpa interstice [in't3:stis] n starpa; plaisa; sprauga intertribal [.mto'traibl] a starpcilšu-intertwine [.into'twain] v 1. sapīt; savīt;

2. sapīties; savīties

interurban [.into'aibsn] a starppilsētu-interval ['īntavl] n 1. atstarpe; 2. intervāls, starplaiks; at ~s — laiku pa laikam;

3. mūz. intervāls

intervene [.īnta'viin] v 1. notikt; atgadīties; if nothing ~s... — ja nekas neatgadīsies...; 2. (in) iejaukties intervention [.into'ven/n] n 1. iejaukšanās; surgical i. — ķirurģiska iejaukšanās; 2. intervencija; armed i. — bruņota intervencija interventionism [.īnts'ven/anizm] n inter-vencionisms, iejaukšanās suverēno valstu lietās

interventionist [.mta'ven/nīst] n intervents interview ['intavju:] I n 1. (lietišķa) tikšanās;

saruna; 2. intervija; II v intervēt interviewee [.intovjui'i:] n intervijas sniedzējs

interviewer ['intavjuia] n intervētājs inter-war ['intawo:] a starp diviem pasaules

kariem noticis (no 1918,-1939.g.) interweave [.ints'wiiv] v (p. interwove [.inta'wouv]; p.p. interwoven [.into ' wsuvn]) 1. ieaust (rakstu); 2. (with) ievīt; savītinterwove

interwove sk. interweave

interwoven sk. interweave

intestate [īn'testeit] a : to die i. — nomirt,

neatstājot novēlējumu intestinal [m'testml] a zarnu-; 0 i. fortitude

amer. humor. — vīrišķība; izturība intestine [m'testm] n (parasti pl) zarna; large

1. — resnā zarna; small ~s — tievās zarnas intimacy ['intimasi] n 1. intimitāte; tuvība;

2. eif. dzimumsakars; 3. (with) dziļas zināšanas; laba pazīšana; i. with chemistry — labas ķīmijas zināšanas

intimate I n fintimit] tuvs draugs; II a ['īntimit] 1. tuvs; ciešs; i. friendship—cieša draudzība; 2. intīms; to be i. with smb. — būt intīmās attiecībās ar kādu; 3. visdziļākais; visapslēptākais; i. feelings — visapslēptākās jūtas; 4. labi pazīstams; i. knowledge — dziļas zināšanas; HI v ['intimeit] 1. darīt zināmu; paziņot; 2. dot mājienu; likt saprast intimately ['intimitli] adv tuvu; cieši intimation [,inti'mer/n] n 1. paziņojums; brīdinājums; the only i. — cita brīdinājuma nebūs; 2. mājiens; norādījums intimidate [īn'timidert] v iebaidīt, iebiedēt; are you trying to i. me? — jūs cenšaties mani iebiedēt? intimidation [in,timi'det/n] n iebaidīšana,

iebiedēšana intimity [īn'timati] n intimitāte; tuvība into ['intu, 'into] prep. 1. (norāda darbības virzienu): to go i. the shop — ieiet veikalā; 2. (norāda pārmaiņu stāvoklī vai darbības rezultātu) : to burst i. tears — izplūst asarās; sākt raudāt; to get i. trouble — nokļūt nepatikšanās; to translate i. English — pārtulkot angliski; to turn i. ice — pārvērsties ledū; 3. (lieto, dalot vienu ciparu ar otru) : three i. twelve is four — divpadsmit dalīts ar trīs ir četri;

4. (norāda interesi, aizraušanos) : to be keen i. art — interesēties par mākslu;

5. sar. (norāda uz parādiem) : he is i. us for fifty dollars — viņš mums ir parādā piecdesmit dolāru

intolerable [īn'totarobl] a neciešams, nepa-

nesams, neizturams intolerance [īn'totarans] n neiecietība intolerant [īn'tobrant] a neiecietīgs; he is

1. of criticism — viņš neciež kritiku intonation [.into u'nei/n] n 1. intonācija;

2. (balss) modulācija

intone [īn'toun] v 1. intonēt; 2. modulēt (balsi)

in toto [īn'toutau] adv lat. kopumā intown ['intaun] a pilsētas centra-; i. motel —

motelis, kas atrodas pilsētas centrā intoxicant [īn'toksikant] I n reibinošs dzēriens; n a reibinošs; apskurbinošs intoxicate [īn'toksikeit] v 1. apreibināt; apskurbināt; ~d with success — panākumu apskurbināts; 2. med. saindēt intoxication [in.tnksi'kei/n] n 1. apreibums; apskurbums; 2. med. intoksikācija, saindēšanās

intra-arterial [.īntraai'tianal] a med. intra-arteriāls; i.-a. injection — (zāļu) injicēšana artērijā

intracardiac, intracardial [.intra'kaidiak,

,intra'kaidisl] a med. intrakardiāls intractability [īn.treekta'bdati] n 1. nepa-kļāvība; iecirtība; 2. (problēmas) neatrisināmība

intractable [īn'traektobl] a 1. nepakļāvīgs;

iecirtīgs; 2. (par problēmu) neatrisināms intraday [.īntre'dei] a vienā dienā notiekošs; diennakts-; the market showed i. fluctuation — dienas laikā tirgus cenas mainījās

intragalactic [.īntrsga'laektik] a astr. intra-galaktisks

intramolecular [.īntrsmau'lekjuta] a intra-molekulārs

intramular [,intra'mjuaral] a 1. pilsētas robežās (vai mājas sienās) notiekošs; 2. (par apmācību) klātienes-
intramuscular [.intro'mAskjub] a intramu-skulārs

intransigence [in'traensid33ns] n nesamieri-nāmība

intransigent [īn'traens^ant] a nesamierināms

intransitive [m'traensitiv] gram. I n intransi-

572invade

tivs verbs, nepārejošs darbības vārds; II a intransitlvs, nepārejošs; i. verb — nepārejošs darbības vārds intraoperative [.īntra'oparativ] a med. operācijas laikā notiekošs intrapersonal [,rntra'p3:snl] a dziļi personisks

intraspecific variation [,intraspi'sifikveariei/n]

n biol. sugas iekšējā mainība intrauterine device [,intra'ju:taramdi'vais] n med. intravagināls pretapaugļošanās līdzeklis

intravascular [.īntra'vaeskjula] a med. in-

travaskulārs intravehicular [.īntraviTiikjula] a izmantojams kosmosa kuģī; i. suit — kosmonauta tērps darbam kosmosa kuģī intravenous [,intra'vi:nas] a med. intravenozs

in-tray ['īntrei] n kastīte ienākošām vēstulēm intrench [īn'tren/] sk. entrench intrenchment [īn'trenf/mant] sk. entrenchment

intrepid [m'trepid] a bezbailīgs intrepidity [.īntripidati] n bezbailība intricacy ['īntnkasi] n sarežģītība, komplicētība; jucekllba intricate ['mtrikat] a sarežģīts, komplicēts; juceklīgs

intrigue [m'tri:g] I n 1. intriga; 2. mīlas dēka;

II v 1. vērpt intrigas; 2. intriģēt intriguing [in'tri:gn]] a 1. intriģējošs; 2. sar. aizraujošs

intrinsic [īn'trinsik] a I. būtisks; raksturīgs; patiess; his i. honesty — viņam raksturīgais godīgums; i. value — patiesā vērtība; 2. anat. iekšējs; i. pressure — iekšējais spiediens

intro ['intrau] n (saīs. no introduction) sar. 1. iepazīstināšana; priekšāstādīšana; 2. ievaddaļa; introdukcija (džezā); 3. (koncert-vadītāja) programmas pieteikums introduce [,intra'dju:s] v 1. (into) ieviest; to i. reforms — ieviest reformas; 2. (to) iepazīstināt; stādīt priekšā; may I i. Mr. Smith

to you? — atļaujiet man stādīt priekšā misteru Smitu; 3. ievadīt; 4. iesniegt (li-

kumprojektu); 5. pieteikt (programmu) introduction [,intra'dAk/n] n 1. ieviešana; 2. (to) iepazīstināšana; priekšāstādīšana; letter of i. — rekomendācijas (ieteikuma) vēstule; 3. ievadīšana; 4. (likumprojekta) iesniegšana; 5. (programmas) pieteikums; 6. priekšvārds; ievads; 7. jaunievedums, jauninājums; 8. ievads (zinātnes disciplīnā); ievadkurss; 9. mūz. introdukcija introductory [.īntra'dAktari] a ievada-; i.

course — ievadkurss introjection [.intra v'dļekfn] n psih. in-trojekcija

introscope ['īntrm skaup] n med. introskops introscopy [īn'troskapi] n med. introskopija introspection [.intra v'spek/n] n psih. introspekcija

introspective [.intra u'spektiv] a psih. intro-spektīvs

introversion [4ntra'v3:/n] n psih. intraver-sija

introvert ['mtrav3:t] n psih. intraverts intrude [īn'truid] v 1. uzbāzties, uzmākties; traucēt; I hope I am not intruding — [es] ceru, ka netraucēju; 2. (upon) uzspiest, uztiept; to i. one's views upon smb. — uztiept kādam savus uzskatus intruder [m'truida] n 1. uzmācīgs cilvēks;

2. av. uzbrucējlidmašīna intrusion [in'tru:3n] n 1. uzbāšanās, uzmākšanās; traucēšana; 2. (upon) (savu uzskatu) uztiepšana; 3. traucējums intrusive [īn'truisiv] a uzbāzīgs, uzmācīgs intrust [īn'trAst] sk. entrust intuition [,intju:'i/n] n intuīcija intuitive [īn'tjuutiv] a intuitīvs inundate ['īnAndeit] v 1. applūdināt; 2. pārn. pārplūdināt; the town is ~d with tourists — pilsēta ir pārplūdināta ar tūristiem inundation [.īn/tn'deifn] n 1. applūdināšana,

pārplūdināšana; 2. plūdi; 3. pieplūdums inure [ī'njua] v formāl. (to) pieradināt; norūdīt; to i. oneself to cold — norūdīties pret aukstumu

invade [īn'veid] v 1. iebrukt; okupēt; 2. (par

jūtām) pārņemt; sagrābt; 3. aizskart (tiesības)

573invader

invader [in'veida] n iebrucējs; okupants invalid81 ai ['invalid] slimnieks; invalids; II a ['invalid] slims; darba nespējīgs; III v ['invali:d] 1. padarit par invalīdu; 2. atbrīvot no karadienesta veselības stāvokļa dēļ; 3. aiziet no karadienesta veselības stāvokļa dēļ

invalidb [īn'vaelid] a 1. nederīgs; spēkā neesošs; 2. nepamatots; nepārliecinošs; i. claim — nepamatota prasība; i. excuse — nepārliecinoša aizbildināšanās invalidate [īn'vaelideit] v atzīt par spēkā neesošu

invalidity8 [.inva'liditi] n invaliditāte invalidityb [.inva'liditi] n nederīgums; spēkā neesamība

invaluable [īn'vaeljuabl] a nenovērtējams;

vērtīgs; i. help — milzu palīdzība invariability [m,veana'bilati] n nemainība; pastāvība

invariable [m'veanabl] a nemainīgs; pastāvīgs

invariably [m'veanabh] adv nemainīgi; pastāvīgi; vienmēr; he is i. late — viņš vienmēr (mūžīgi) nokavē invasion [īn'verjn] n 1. iebrukums; okupācija;

2. (tiesību) aizskārums; 3. med. invāzija invasive [īn'veisiv] a uzbrūkošs; agresīvs invective [īn'vektiv] n (parasti pl) lamas inveigh [m'vei] v formāl. fagainst) lamāt;

ķengāt; zākāt inveigle [īn'veigl] v (into) formāl. ievilkt; ievilināt; to i. into taking part in the fraud — ievilināt afērā invent [m'vent] v 1. izgudrot; 2. izdomāt, sagudrot; to i. an excuse — izdomāt attaisnojumu; he ~ed every word of it — viņš to visu sagudrojis invention [m'ven/n] n 1. izgudrojums;

2. izdomājums inventive [īn'ventiv] a atjautīgs inventiveness [m'ventivnas] n atjautība inventor [īn'venta] n izgudrotājs inventory ['mvantn] I n 1. inventārs; 2. inventāra saraksts; 3. inventarizācija; to make (take) an i. — inventarizēt; II v inventarizēt inverse [in'v3:s] I n apgriezta kārtība; pret-

stats; II a apgriezts; pretējs; an

1. proportion — apgrieztā proporcija inversely [in'v3:sli] adv pretēji; pretēji proporcionāli

inversion [in'v3:/n] n 1. apgriešana; 2. apgriezta kārtība; 2. gram, inversija, apgriezta vārdu kārtība invert [in'v3:t] v 1. apgriezt; apgāzt; 2. pārstatīt; mainīt kārtību; 3. ķīm. invertēt invertebrate [m'v3:tibrat] zool. I n bezmugurkaulnieks; n a bezmugurkaulains inverted [in'v3:tid] a 1. apgriezts; apgāzts;

2. apgriezts; invertēts; i. order of words — apgriezta vārdu kārtība; i. commas gram. — pēdiņas

invest [m'vest] v 1. (in) ieguldīt; investēt (kapitālu); 2. sar. humor, pirkt; to i. in a new car — pirkt jaunu automašīnu;

3. formāl. mii. aplenkt; ielenkt investigate [īn'vestigeit] v 1. [iz]pētīt; l.jur.

izmeklēt

investigation [in,vesti'gei/n] n 1. [izļpētīša-na; 2. pētījums; 3. jur. izmeklēšana; to hold an i. — veikt izmeklēšanu investigative [īn'vestigeitiv] a 1. pētniecisks;

2.jur. izmeklēšanas-investigator [m'vestigeita] 1. pētnieks; 2. jur.

izmeklētājs investiture [in'vestit/a] n investitūra, formāla

ievadīšana amatā investment [īn'vestmant] n kapitālieguldījums; i. bank — komercbanka investor [īn'vesta] n (naudas) noguldītājs inveterate [m'vetarat] a 1. dziļi iesakņojies; sens; i. prejudices — dziļi iesakņojušies aizspriedumi; 2. nelabojams; pārliecināts; i. bachelor — zvērināts vecpuisis; an i. liar — nalabojams melis; i. smoker — kaislīgs smēķētājs invidious [rn'vidias] a aizskarošs, aizvainojošs; to make i. distinctions — izdarīt aizvainojošus salīdzinājumus invigilate [in'vid3ileit] v brit. novērot eksaminējamos eksāmena laikā invigorate [m'vigareit] v stiprināt, spēcināt;

uzmundrināt invincibility [m,vinsi'bilati] n neuzvaramībaiota

invincible [īn'vmsabl] a neuzvarams inviolability [īn.vaiab'bibti] n neaizskaramība; nepārkāpjamība inviolable [m'vaialabl] a neaizskarams; nepārkāpjams; i. law—neaizskarams likums invisibility [īn.viza'bilati] n neredzamība invisible [īn'vizabl] a neredzams; i. man — neredzamais cilvēks; i. exports (imports) ek. — neredzamais eksports (imports); he is i.— viņš ir nenotverams; viņu nevar sastapt; 0 the I. Empire amer. — Kukluks-klans

invisible ink [lrivizsbl.iqk] n simpātiskā tinte invisible mending [īrivizabl'mendir]] n nemanāma lāpīšana; nemanāms lāpījums invitation [,mvi'tei/n] n ielūgums; uzaicinājums; i. card (ticket) — (rakstisks) ielūgums; admission by i. only — ieeja tikai ar ielūgumiem; to send out ~s — izsūtīt ielūgumus

invite [īn'vait] v 1. (to) ielūgt; uzaicināt; 2. lūgt; aicināt; to i. questions — lūgt uzdot jautājumus; 3. modināt; raisīt; to i. confidence — modināt uzticību; 4. pievilkt; saistīt; to i. attention — saistīt uzmanību invited paper [īn'vaitid'peipa] n pasūtīts

raksts; pasūtīts referāts (konferencē) inviting [īn'vaitii]] a 1. aicinošs; 2. pievilcīgs;

vilinošs; an i. offer—vilinošs piedāvājums invocation [.īnva i 'kei/n] n formāl. pie-

saukšana; (palīdzības) lūgšana invoice ['īnvois] kom. I n faktūra; as per i. —

saskaņā ar faktūru; II v izrakstīt faktūru invoke [īrivauk] v 1. piesaukt; lūgt (palīdzību); to i. protection — lūgt aizstāvību; 2. izsaukt garus involuntary [m'vobntan] a netīšs; nevilšs involve [īrivolv] v I. (in) iesaistīt; iepīt; to i. in trouble — iepīt nepatikšanās; 2. ietvert; būt saistītam; it ~s great expense — tas saistās ar lielām nepatikšanām involved [īrivnlvd] a sarežģīts; i. style — sarežģīts stils; the problem gets more and more i. — jautājums kļūst arvien sarežģītāks

involvement [m'volvmant] n 1. sarežģījums; grūtības; 2. līdzdalība; ieinteresētība; pa-

rental i. with schools — vecāku līdzdalība skolas darbā invulnerable [m'vAlnarsbl] a 1. neievērojams; 2. pārn. neatspēkojams, neapgāžams;

1. argument — neatspēkojams arguments inward ['mwad] I a 1. iekšējs; 2. iekšup-

vērsts; 3. iekšējs; gara-; i. peace — iekšējs miers; 0 the i. man — cilvēka iekšējā pasaule; II adv iekšup; uz iekšu inwardly ['inwadli] adv 1. iekšķīgi; 2. iekšēji; sevī; i. calm — iekšēji mierīgs; 3. iekšup; uz iekšu

inwards ['inwodz] I n pl sar. iekšas; II adv

iekšup; uz iekšu inwrought [,m'ro:t] a 1 .(in) (par rakstu) ieausts; 2. (par audumu) rakstains; 3. (with) cieši saistīts iodic [ai'txlik] a ķim. joda-iodide ['aiaudaid] n ķīm. jodīds iodine ['ai3vdi:n] n ķim. jods; i. tincture —

joda tinktūra iodize ['aiavdaiz] v 1. piesūcināt ar jodu;

2. notriept ar jodu

iodoform [ai'txtafo:m] n ķīm. jodoforms ion ['aisn] n fiz. jons

ion engine ['aian'en^in] n kosm. jonu (vai

elektroreaktīvais) dzinējs ion etching ['aian'et/ir]] nfiz. jonu kodināšana

Ionic [ai'onik] a vēst. joniešu-; jonisks; I. order arh. —joniešu orderis ion-implanted [.aianim'plaintid] a fiz. ar

implantētiem joniem, jonimplantēts ionization [.aisnai'zei/n] n ķīm. jonizācija ionize ['aianaiz] v ķīm. jonizēt ionomer [ai'nnsma] n ķīm. jonomērs, jonsa-

turošs polimērs ionosonde [ainnaisond] n jonosfēras zonde ionosphere [ai'onssfia] n jonosfēra ionpropulsion [.aianpra'p/J/an] n kosm. jonu vilkme, elektroreaktīvā dzinēja vilkme ion rocket ['aian'rokit] n raķete ar jonu dzinēju

iontophoresis [ai.ontafo'riisis] n med. jon-toforēze

iota [ai'auta] n 1. jota (grieķu burts); 2. mazumiņš; there is not an i. of truth in it —ipso facto

tur nav ne mazakas patiesības ipso facto [.ipsau'faektau] adv lat. paša fakta dēļ

Iranian [ī'reimon] I n irānis; irāniete; II a

Irānas-; irāņu-Iraci [i'ra:ki] I n Irākas iedzīvotājs; II a Irā-kas-

irascible [ī'raesabl] a formāl. viegli aizkaitināms; iekarslgs irate [ai'reit] a formāl. nikns; aizkaitināts ire ['aia] n poēt. dusmas; niknums ireful ['aiaful] a poēt. dusmīgs; nikns iridescence [.īn desns] n (krāsu) zaigojums iridescent [.iri'desnt] a varavlkšņains; zaigojošs

iris ['aiaris] n 1. anat. varavīksne; 2. bot. īriss Irish ['aian/] I n 1.: the I. — Iri; 2. Iru valoda; II a Īrijas-; īru-Irishism ['aian/izam] n īru vārds (vai

izteiciens) Irishman ['aiari/man] n Irs Irishwoman ['aian/.wuman] n īriete iris-in ['aians'in] n kin. uzņemšana "no diafragmas"

iris-out ['aians'aut] n kin. uzņemšana "diafragmā"

irk [3:k] v kaitināt; it ~s me to be kept waiting — mani kaitina, ja man liek gaidīt irksome faksam] a kaitinošs; apnicīgs iron ['aian] I n 1. dzelzs; as hard as i.— tēraudciets; man of i. — cilvēks ar dzelzs raksturu; 2. gludeklis; 3. pl važas; to put in ~s — iekalt važās; 4. med. dzelzs preparāts; 0 to have too many ~s in the fire — ķerties vienlaikus pie vairākiem darbiem; to put all ~s in the fire — laist darbā visus līdzekļus; II a dzelzs-; i. ore — dzelzsrūda;

1. will pārn. — dzelzs griba; 0 i. man amer. sl. — sudraba dolārs; i. rations — neaizskaramais krājums; to rule with a rod of i. — valdīt ar dzelzs roku; DIvl. gludināt; 2. apkalt ar dzelzi; 3. iekalt važās; = to i. out — izlīdzināt; nogludināt; to i. out misunderstandings — novērst pāpratumus

Iron Age ['aisneu^] n 1. dzelzs laikmets;

2. pārn. nežēlīgs laikmets

ironbound f'aianbaund] a 1. apkalts ar dzelzi;

2. (par krastu) klinšains; 3. stingrs; nelokāms

ironclad ['aianklaed] novec. I n bruņukuģis;

II a bruņām klāts iron-fall ['aianfoil] n meteorīta krišana Iron Curtain [,aian'k3:tn] n "dzelzs priekškars"

iron foundry ['aian,faundn] n čugunlietuve iron-grey [.aian'grei] a tēraudpelēks iron-handed [.aian'haendid] a nežēlīgs;

despotisks; nelokāms ironic[al] [ai'rt)nik(l)] a ironisks ironically [ai'ronikah] adv 1. ironiski; 2. liktenīgā kārtā; i. enough — likteņa ironijas dēļ

ironing ['aianit]] n 1. gludināšana; to do the

1. — gludināt; 2. gludināmā veļa ironing-board ['aiamijboid] n gludināmais

iron-lung [.aian'Lvrj] n med. mākslīgā plauša,

aparāts mākslīgai elpošanai ironmonger ['aian.mAtļga] n būvapkalumu tirgotājs

ironmongery ['aian.mArjgari] n 1. būvapka-

lumi; 2. būvapkalumu veikals ironmould ['aianmauld] n rūsas traips (audumā)

ironstone ['aianstaun] n dzelzsrūda ironware ['aianwea] n būvapkalumi ironwork ['aianw3:k] n 1. būvapkalums;

2. metāla konstrukcija

ironworks ['aianw3:ks] n pl čugunlietuve irony ['aiani] n ironija; the i. of fate — likteņa ironija; the i. of it is that... — paradoksāli irtas, ka...

irradiance [ī'reidians] n starojums; phosphoric i. — fosforoskais starojums irradiant [ī'reidiant] a starojošs; the i. sun —

žilbinoša saule irradiate [ī'reidieit] v 1. apspīdēt, apmirdzēt; faces ~d by happiness — laimes apskaidrotas sejas; 2. izstarot; 3. pārn. noskaidrot; dot skaidribu; 4. med. apstarot irradiation [x.reidi'ei/n] n 1. apspīdēšana, apmirdzēšana; 2. spīdums, mirdzums;

3.fiz. iradiācija; 4. med. apstarošana; i. sickness — staru slimība

irrational [l'rae/nal] I n mat. iracionāls skaitlis; Hal. neracionāls; neloģisks; i. fear — neizprotamas bailes; 2. nasaprātīgs; muļķīgs; i. behaviour — muļķīga izturēšanās; 3. mat. iracionāls irreclaimable [.īn'kleimabl] a formāl. 1. nelabojams; 2. neatsaucams; neatgūstams

irrecognizable [ī'rekagnaizabl] a pārvērties

līdz nepazīšanai irreconcilable [ī'rekansaibbl] a 1. nesamierināms; 2. (to) nesavienojams irrecoverable [.īnkAvarebl] a neatgūstams;

i. losses — neatgūstami zaudējumi irredeemable [.īn'diimabl] a 1. (par banknoti) neapmaināms; 2. (par akcijām) neiz-pērkams; 3. nelabojams; bezcerīgs irreducible [,in'dju:s3bl] a 1. nesamazināms; nereducējams; 2. minimāls; 3. mat. nesaīsināms

irrefutable [ī'refjutsbl] a neapstrīdams irregular [ī'regjub] \n\. neregulārā karaspēka karavīrs; 2. (parasti pl) neregulārais karaspēks; 3. nestandarta preces; nocenotās preces; II a 1. neregulārs; nevienmērīgs; i. attendance of lectures — neregulārs lekciju apmeklējums; i. pulse — nevienmērīgs pulss; the postal delivery is

1. here — pasts šeit pienāk neregulāri;

2. nelīdzens; 3. nepareizs; nesimetrisks; i. shape — nepareiza forma; 4. nekārtīgs; izlaidīgs; i. behaviour — izlaidīga uzvedība; 5. gram, nekārtns; i. verb — nekārtns darbības vārds

irregularity [ījegju'laerati] n 1. neregularitāte; nevienmērīgums; 2. nelīdzenums;

3. nepareizums; nesimetriskums; 4. nekārtība; izlaidība

irrelevance [ī'rebvans] n 1. nepiederība; neatbilstība; 2. nevajadzīgums; veltīgums; 3. novecojis raksturs; atpalicība no dzīves irrelevant [ī'rebvant] a 1. (to) nepiederīgs; neatbilstošs; i. remark — piezīme nevietā; that's i. to the present situation — tam nav sakara ar pašreizējo situāciju; 2. novecojis; sevi izsmēlis irreligious [,in'lid33s] a 1. nereliģiozs; neti-

cīgs; 2. negodbijīgs irremidiable [.īn'miidiabl] a 1. nelabojams; 2. neārstējams, nedziedināms; i. desease — nedziedināma slimība irremovable [.īn'muivabl] a neatceļams irreparable [ī'reparabl] a nelabojams; neatgūstams; i. loss — neatgūstams zaudējums

irreplaceable [.m'pleissbl] a neaizstājams irrepressible [.īn'presabl] a neatturams; nevaldāms; i. laughter — nevaldāmi smiekli

irreproachable [.īn'preut/abl] a nevainojams

irresistible [.īn'zistabl] a 1. neatvairāms;

2. neapstrīdams; neatspēkojams irresolute [i'rezalu:t] a neizšķirīgs; svārstīgs irresolution [ueza'lu:/n] n neizšķirība;

svārstigums irrespective [jn'spektiv] a (of) neatkarīgs (no); i. of age — neatkarīgi no vecuma;

1. of what you say... — lai ko tu sacītu... irresponsible [.īn'sponssbl] a bezatbildīgs irresponsive [.ui'sponsiv] a 1. (to) nereaģējošs; to be i.— neatbildēt; nereaģēt;

2. neatsaucīgs

irretrievable [.ui'triivabl] a nelabojams;

neatgūstams irretrievably [.ui'triivabh] adv nelabojami;

neatgūstami; i. lost — neglābjami zudis irreverance [ī'revrans] n necieņa; godbijības trūkums

irreverent [ī'revrant] a negodbijīgs irreversible [,iri'v3:s3bl] a neatgriežams; neatsaucams; i. process — neatgriežams process

irrevocable [.īn'vaukabl] a nemaināms; neatsaucams; negrozāms; i. decision — negrozāms lēmums irrigate [irigeit] v 1. apūdeņot; 2. med. skalot irrigation [.ui'gei/n] n apūdeņošana; irigācija; i. canal — apūdeņošanas (irigācijas) kanāls

irritability [.īnta'bibti] n 1. uzbudināmība;

aizkaitināmība; 2.fiziol. kairināmība irritable ['intsbl] a 1. uzbudināms; ātri aizkaitināms; 2.fiziol. kairināms

577irritant

irritant ['īritant] I n kairinātājs, kairinošs

līdzeklis; II a kairinošs irritate ['īnteit] v 1. uzbudināt; aizkaitināt;

2.fiziol. kairināt; 3. med. radīt iekaisumu irritating ['īnteitii]] a uzbudinošs; kaitinošs irritation [.m'tei/n] n 1. uzbudinājums; aizkaitinājums; 2.fiziol. kairināšana; kairinājums; 3. med. iekaisums irruption [irAp/n] n ielaušanās; iebrukums irtron [eatron] n astr. infrasarkanā kosmiskā

starojuma avots is [uzsvērtā forma iz, neuzsvērtā forma z, s] tagadnes 3. pers sg no darbības vārda to be isinglass ['aizir]gla:s] n 1. zivju līme; želatīns;

2. sar. vizla Islam ['izla:m] n islams; musulmanisms Islamic [īz'laemik] a islama-; musulmaņu-Islamite ['izbmait] I n musulmanis; II a islama*; musulmaņu-island ['aitand] n 1. sala; 2. (arī traffic i.)

drošības saliņa (uz ielas) islander ['ailanda] n salinieks, salas iedzīvotājs isle [ail] n poēt. sala islet ['ailit] n saliņa

ism ['izam] n niev. isms; doktrīna; mācība;

virziens isn't ['iznt] sar. saīs. no is not isobar f'aisauba:] n izobāra isoenzyme [.aissu'enzaim] n bioķīm. izofer-ments

isogenic [,aisa u'd3emk] a biol. izogēns; i.

graft — izogēns transplantāts isolate ['aisaleit] v 1. (from) izolēt; 2. ķīm. izdalīt

isolated ['aisaleitid] a izolēts; atsevišķs; i.

case — atsevišķs gadījums isolation [.aisa'lei/n] n 1. izolēšana; 2. izolācija; i. hospital — infekcijas slimnīca; i. ward — izolators; to live in i. — dzīvot nošķirtībā; 3. ķīm. izdalīšana isolation booth [,ais3'lei/n'bu:5] n skaņas-

necaurlaidīga kabīne (radiostudijā vai te-lestudijā)

isolationism [.aisa'lei/nizam] n izolacio-nisms

isolationist [.aisa'lei/mst] n izolacionists

isolato [.aisa'leita] n psih. nekomunikabls, sevī noslēdzies cilvēks (fiziska trūkuma vai psihiskas nepilnvērtības dēļ) isomer f'aisama] n ķīm. izomērs isometrics [,aisa r'metriks] n sp. izometriskie (vai statiskie) vingrinājumi (muskuļu stiprināšanai) isometry [ai'somatn] n biol. izometrija isosceles [ai'sosili:z] a mat. vienādsānu-; i.

triangle — vienādsānu trijstūris isotherm ['ais3v03:m] n ģeogr. izoterma isotope ['aisai taup] n izotops isotope scanner ['aisoi/taup'skaens] n med.

scintillogrāfs Israel ['īzreial] n ebreju tauta, ebreji Israeli [īz'reih] I n izraēlietis; izraēliete; Izraēlas valsts iedzīvotājs; II a izraēliešu-; Izraēlas valsts-Israelite f'izjislait] vēst. I n izraēlietis;

izraēliete; II a izraēliešu-issue ['i/u:] I n 1. iztecēšana; izplūšana; i. of blood — asiņošana; 2. izeja, izplūdes atvere; 3. (upes) grīva; 4. (aizņēmuma, naudaszīmju) izlaidums; (laikraksta) numurs; today's i. — (laikraksta) šīsdienas numurs; 5. strīda jautājums; to be at i. — 1) būt par strīda objektu; 2) būt dažādos uzskatos; to bring an i. to a close — 1) beigt strīdu; 2) atrisināt [strīdīgu] jautājumu; to face the i. — saskarties ar problēmu; to force an i. — pasteidzināt jautājuma izlemšanu; to join (take) i. with smb. on smth. — uzsākt strīdu ar kādu par kaut ko; to make an i. — of smth.— padarīt kaut ko par strīda objektu; to put to the i. — izvirzīt apspriešanai; to raise an i. — izvirzīt jautājumu; to take i. — nepiekrist; the question at i. is that... — jautājuma būtība ir tā...; 6. iznākums; rezultāts; in the i. — rezultātā; 7. nover. jur. pēcnācēji; bērni; to die without i. — nomirt, neatstājot bērnus; Dvi. (out, forth) iztecēt; izplūst; 2. (from) rasties; 3. izdot (grāmatu, pavēli)-, laist apgrozībā (naudu)-, 4. mii. ietērpt (kareivi) isthmus f'ismas] n zemesšaurums it [it] pron. 1. tas; tā; whose coat is this? — It's mine; kā mētelis tas ir? — tas ir mans;

578jackal

2. (papildinātāja locījums) to; tam; tai; I see it — es redzu to; 3. (netulkojams kā teikuma priekšmets bezpersonas teikumā): it is snowing — snieg; it's dangerous to go on the ice — pa ledu staigāt ir bīstami; it's five o'clock — pulkstenis ir pieci; 4. (netulkojams kā uzsvēruma "it"): it's the book I want, not the magazine — man vajadzīga grāmata, nevis žurnāls; 5.: to cab it — braukt taksometrā; to foot it — iet kājām; the worst of it is... — ļaunakais ir tas... Italian [ī'taelian] I n 1. itālietis; itāliete;

2. itāliešu valoda; II a Itālijas-; itāliešu-italic [ī'taelik] poligr. I n pl kursīvs; in ~s — kursīvā; II a kursīva-; i. type — kursīvie burti

italicize [ī'taehsaiz] v poligr. iespiest (salikt) kursīvā

itch [it/] I n 1. nieze; niezēšana; 2. (for) neatvairāma tieksme; an i. for gain (money) — naudaskāre; II v niezēt; my leg ~es — man niez kāja; 0 to have an ~ing palm — būt naudaskāram itchy ['it/i] a niezošs; 0 he's got an i. palm —

viņš ir kukuļņēmējs item ['aitam] I n 1. atsevišķs priekšmets (sarakstā); 2. punkts; pants; paragrāfs; i. on

the agenda — darba kārtības punkts; to state by ~s — uzskaitīt pēc punktiem;

3. (programmas) numurs; 4. (avīzes) ziņa; informācija; II adv tāpat; ari

itemize ['aitomaiz] v uzskaitīt pēc punktiem iterate ['ītsreit] v (pastāvīgi) atkārtot iteration [.īti'rei/n] n (pastāvīga) atkārtošana itinerant [ī'tinarant] 1. a ceļojošs; i. players — ceļojoši aktieri; 2. (par tiesnesi) savu apgabalu apbraukājošs itinerary [ai'tinaron] I n 1. maršruts; to plan one's i. — sastādīt maršrutu; 2. ceļojuma piezīmes; 3. ceļvedis (grāmata)-, II a ceļa-; [-ceļojuma-it'H-] {+ceļojuma- it'H+} [ītl] sar. saīs. no it will its [its] pron tā; tās; savs it's [its] sar. saīs. no it is itself [īt'self] pron 1. sev; sevi; 2. pats; pati; the idea i. — pati doma kā tāda; by i. — viens pats; in i. — pats par sevi; of i. — pats no sevis I've [aiv] sar. saīs. no I have ivied ['aivid] a efejām aizaudzis ivory ['aivan] n 1. ziloņkauls; 2. ziloņkaula krāsa; 3. pl sar. ziloņkaula priekšmets (taustiņi, biljarda

bumbas, spēļu kauliņi)\

4. pl sl. zobi; 0 i. tower — ziloņkaula tornis ivy ['aivi] n efeja

Jj

J, j [d3ei] n angļu alfabēta desmitais burts jab [d^aeb] I n 1. dunka; grūdiens; 2. (durkļa) dūriens; 3. sar. injekcija; pote; II v 1. dunkāt; 2. durt (ar durkli) jabber [^asbs] I n pļāpāšana; tarkšķēšana;

n v pļāpāt; tarkšķēt jabberer [^aebaro] n pļāpa jabot [^aebau] n žabo

jack [d3aek] I n 1. (arī J.) vienkāršs cilvēks; puisis; every man j. — 1) ikviens; 2) visi kā viens; J. and Gill (111) — puisis un meitene; 2. kalps (kāršu spēlē)-, 3. (zābaku) kalpiņš; 4. (kuģa) karogs; Union J. — Apvienotās karalistes karogs; 5. tehn. dom-

krats; 6. min. cinka māns; 7. amer. sar. ābolu brendijs; 8. brit. sl. policists; kruķis; 9. sl. nauda; to make one's j. — labi pelnīt; 0 J. Frost — Sala vecis; J. in office — augstprātīgs ierēdnis; birokrāts; J. out of office — zaudējis darbu; bezdarbnieks; j. of all trades — meistars visās lietās; before you could say J. Robinson — pirms kāds paguva atjēgties; II v (arī to j. up) pacelt ar domkratu; <= to j. in brit. sl. — pamest; atstāt; to j. in one's job — pamest darbu; to j. up sar. — paaugstināt cenas (algu) jackal ['d3aeko:l] n 1. šakālis; 2. sl. algots slepkava jackal

2. (papildinātāja locījums) to; tam; tai; I see it — es redzu to; 3. (netulkojams kā teikuma priekšmets bezpersonas teikumā): it is snowing — snieg; it's dangerous to go on the ice — pa ledu staigāt ir bīstami; it's five o'clock — pulkstenis ir pieci; 4. (netulkojams kā uzsvēruma "it"): it's the book I want, not the magazine — man vajadzīga grāmata, nevis žurnāls; 5.: to cab it — braukt taksometrā; to foot it — iet kājām; the worst of it is... — ļaunakais ir tas... Italian [ī'taelian] I n 1. itālietis; itāliete;

2. itāliešu valoda; II a Itālijas-; itāliešu-italic [ī'taelik] poligr. I n pl kursīvs; in ~s — kursīvā; II a kursīva-; i. type — kursīvie burti

italicize [ī'taehsaiz] v poligr. iespiest (salikt) kursīvā

itch [it/] I n 1. nieze; niezēšana; 2. (for) neatvairāma tieksme; an i. for gain (money) — naudaskāre; II v niezēt; my leg ~es — man niez kāja; 0 to have an ~ing palm — būt naudaskāram itchy ['it/i] a niezošs; 0 he's got an i. palm —

viņš ir kukuļņēmējs item ['aitam] I n 1. atsevišķs priekšmets (sarakstā); 2. punkts; pants; paragrāfs; i. on

the agenda — darba kārtības punkts; to state by ~s — uzskaitīt pēc punktiem;

3. (programmas) numurs; 4. (avīzes) ziņa; informācija; II adv tāpat; ari

itemize ['aitomaiz] v uzskaitīt pēc punktiem iterate ['ītsreit] v (pastāvīgi) atkārtot iteration [.īti'rei/n] n (pastāvīga) atkārtošana itinerant [ī'tinarant] 1. a ceļojošs; i. players — ceļojoši aktieri; 2. (par tiesnesi) savu apgabalu apbraukājošs itinerary [ai'tinaron] I n 1. maršruts; to plan one's i. — sastādīt maršrutu; 2. ceļojuma piezīmes; 3. ceļvedis (grāmata)-, II a ceļa-; [-ceļojuma-it'H-] {+ceļojuma- it'H+} [ītl] sar. saīs. no it will its [its] pron tā; tās; savs it's [its] sar. saīs. no it is itself [īt'self] pron 1. sev; sevi; 2. pats; pati; the idea i. — pati doma kā tāda; by i. — viens pats; in i. — pats par sevi; of i. — pats no sevis I've [aiv] sar. saīs. no I have ivied ['aivid] a efejām aizaudzis ivory ['aivan] n 1. ziloņkauls; 2. ziloņkaula krāsa; 3. pl sar. ziloņkaula priekšmets (taustiņi, biljarda bumbas, spēļu kauliņi)\

4. pl sl. zobi; 0 i. tower — ziloņkaula tornis ivy ['aivi] n efeja

Jj

J, j [d3ei] n angļu alfabēta desmitais burts jab [d^aeb] I n 1. dunka; grūdiens; 2. (durkļa) dūriens; 3. sar. injekcija; pote; II v 1. dunkāt; 2. durt (ar durkli) jabber [^asbs] I n pļāpāšana; tarkšķēšana;

n v pļāpāt; tarkšķēt jabberer [^aebaro] n pļāpa jabot [^aebau] n žabo

jack [d3aek] I n 1. (arī J.) vienkāršs cilvēks; puisis; every man j. — 1) ikviens; 2) visi kā viens; J. and Gill (111) — puisis un meitene; 2. kalps (kāršu spēlē)-, 3. (zābaku) kalpiņš; 4. (kuģa) karogs; Union J. — Apvienotās karalistes karogs; 5. tehn. dom-

krats; 6. min. cinka māns; 7. amer. sar. ābolu brendijs; 8. brit. sl. policists; kruķis; 9. sl. nauda; to make one's j. — labi pelnīt; 0 J. Frost — Sala vecis; J. in office — augstprātīgs ierēdnis; birokrāts; J. out of office — zaudējis darbu; bezdarbnieks; j. of all trades — meistars visās lietās; before you could say J. Robinson — pirms kāds paguva atjēgties; II v (arī to j. up) pacelt ar domkratu; <= to j. in brit. sl. — pamest; atstāt; to j. in one's job — pamest darbu; to j. up sar. — paaugstināt cenas (algu) jackal ['d3aeko:l] n 1. šakālis; 2. sl. algots slepkavajackboot

jackboot ['d3aekbu:t] In 1. garš zābaks (pāri celim); 2. pārn. rupjš spiediens; rupjš spēks;

3. rupja spēka lietotājs; II v pārn. izdarīt rupju spiedienu; lietot rupju spēku

jackboot tactics ['d3aekbu:t'taektiks] n rupja

spiediena taktika; rupja spēka politika jackdaw fd3aekcb:] n kovārnis jacket ['d3aekit] n 1. jaka; žakete; Eton j. - isa žakete (ītonas koledžas formastērps); Norfolk j.— (vīriešu) jaka ar jostu; 2. (kartupeļa) miza; 3. (mašīnas) apvalks;

4. (grāmatas) apvāks; 5. (skaņuplates) konverts; 0 to dust smb.'s j.— piekaut kādu; II v 1. ielikt apvalkā; 2. sl. piekaut

jacketed [^aekitid] a 1. tērpies jakā (žaketē);

2. pārklāts ar apvalku jack-in-the-box ['d3aekin53bt>ks] n sprukstiņš (rotaļu cilvēciņš, kas izlec no kārbas, vākam atveroties) jack-knife ['d3aeknaif] n savāžams nazis jack-o'-lantern [^aekai .laentan] n mald-uguns

jacklight ['d3aeklait] n amer. elektriskais

lukturītis (uz kājiņas) jackpot [jackpot] n 1. banka (kāršu spēlē); 2. sar. liels vinnests; to hit the j.— 1) dabūt krietnu naudas žūksni; 2) gūt lielus panākumus jack-rabbit [^aekraebit] n liels Ziemeļamerikas zaķis jackstraw [^aekstro:] n amer. (kokteiļu) salmiņš

jack-towel [^aektausl] n dvielis (uz veltnīša)

jack-up ['d3aekAp] n sar. (cenu, algu) paaugstinājums Jacobean [^sko v'bi:an] a vēst. karaļa

Džeimsa I laika- (1603.-1625. g.) Jacobin [^aekabin] I n 1. dominikānis (mūks); 2. vēst. jakobīnis; 3. galējs radikālis; Hal. dominikāņu-; 2. vēst. jakobīņu-jacobin [^akobin] n cekulains balodis Jacobite [^aekai/bait] n karaļa Džeimsa II piekritējs

jade3 [d3eid] I n 1. kleperis; 2. niev., humor. sievišķis; skuķis; II v 1. nodzīt (zirgu); 2. nomocīt; novārdzināt

jadeb [d3eid] In 1. min. nefrīts; 2. dzeltenzaļa

krāsa; Hal. min. nefrita-; 2. dzeltenzaļš jaded ['d3eidid] a 1 .(par zirgu) nodzīts;

2. nomocīts; novārdzināts; 3. pārsātināts jaffa ['d3aefa] n liels apelsīns Jag [d3aeg] n sar. (divvietīga) sporta mašīna jaguārs

jaga [d3aeg] I n 1. klintsrags; 2. ierobs; plīsums; 3. sar. injekcija; II v izrobot jagb [d3aeg] n sar. uzdzīve; plosts jaggeda [d3aegd] a robains jaggedb [d3aegd] a sar. piedzēries jaggy ['d3»gi] sk. jagged2 jaguar [ttpegus] n zool. jaguārs jail [d3eil] I n 1. cietums; to break j. — bēgt no cietuma; 2. cietuma ieslodzījums; II v ieslodzīt cietumā; to j. for life — piespriest mūža ieslodzījumu jailbird ['d3eilb3:d] n sar. 1. cietumnieks; ieslodzītais; 2. nelabojams noziednieks; karātavu putns jailbreak ['djeilbreik] n bēgšana no cietuma jailer, jailor [Vķeib] n cietuma uzraugs jake [d3eik] a sl. superīgs; everything is j.

with me — ar mani viss kārtībā jakes [d3eiks] n sl. ateja jalopy [d33'lnpi] n sar. veca automašīna, vecs dampis

jalousie [^aeluizi:] n žalūzija

jam3 [d3aem] n ievārījums, džems; 0 money

for j. — viegls guvums jamb [d3aem] I n 1. sablīvējums; sastrēgums; drūzma; traffic j. — satiksmes sastrēgums;

2. (mehānisma) iesprūdums; saķīlējums;

3.traucējums (radiopārraidē); 4. sar. ķeza; to get into a j. — iekļūt ķezā; II v 1. (into) iespiest; iegrūst; 2. saspiest; to j. one's finger in the door— ievērt pirkstu durvīs; 3. (on) piespiest; to j. on the brakes — strauji piebremzēt; 4. sablīvēties; radīt sastrēgumu; 5. (par mehānismu) iesprūst; saķīlēties; 6. traucēt (radiopārraidi); 7. improvizēt (džezu)

Jamaika [djs'meiks] n Jamaikas rums jamb [d3aem] n (durvju, loga) aploda jamboree [^jsemba'ri:] n 1. svinības; dzīres; 2. folkmūzikas koncerts; 3. (skautu) sali-

dojums, džamboreja jam-full ['d3aemful] a stāvgrūdām pilns jam-jar ['d3aemd3a:] n ievārījuma burka jammer [^aema] n rad. slāpētājs jamming ['d3aemii]] n 1. (satiksmes) sastrēgums; 2. (mehānisma) iesprūdums; saķī-lējums; 3. traucējums (radioapārraidē); j. station— (radiopārraižu) traucējumu stacija; j. war— kaiš ēterā; radiopārraižu traucēšana

jammy ['d3aemi] a brit. sl. 1. viegls; j. examination — viegls eksāmens; 2. laimīgs; veiksmīgs jam-pack [,d3aem'paek] v sablīvēties jam-packed .ļ^aem'paekt] sk. jam-full jams [d3aemz] n 1. pidžama; 2. peldbikses

(sērfingam) jam session ['d3aem.se/3n] n džemsesija

(improvizēta džeza mūziķu uzstāšanās) jam-up ['d3aemAp] n sar. 1. (satiksmes) sastrēgums; 2. šķērslis; grūtības jane [d3ein] 1. (ari J.) n sar. sievišķis; 2. sl.

marihuāna; 3. sl. sieviešu tualete Jane Crow [,d3ein'krau] n amer. niev. sieviešu diskriminācija jangle ['d3aer]gl] I n šķindoņa; II v 1. šķindēt;

2. šķindināt janissary [^aenisan] n vēst. janičars janitor [^asmta] n 1. šveicars; 2. amer. sētnieks; vārtsargs January [^aenjuan] n janvāris Jap [d3aep] n niev. japānis; japāniete japan [d3ae'paen] ln\. melna laka; 2. lakots japāņu izstrādājums; II v lakot ar melnu laku

Japanese [,d3aepa'ni:z] Inl. japānis; japāniete; 2. japāņu valoda; II a Japānas-; japāņu-

Japlish ['d3aeph/ļ n humor, "japangļu" valoda, japāņu un angļu valodas sajaukums japonica ^a'pomka] n japāņu cidonija jara [d3a:] n burka; krūka; Leyden j.fiz. —

Leidenes trauks jarb [d3a:] Inl. griezīga skaņa; 2. satricinājums; trieciens; to give a nasty j. — nepatīkami pārsteigt; 3. disonanse; nesaskaņa; II v 1. griezīgi skanēt; to j. one's

ears — griezt ausīs; 2. satricināt; satriekt; 3. (with) disharmonēt; nesaskanēt jargon ['d3a:gan] n žargons jasmine ['d3aesmin] n jasmīns jasper ['d3aesps] n min. jašma jato fleite] n av. pacelšanās ar starta ra-

ķešpaātrinātāja palīdzību jaundice ['d3o:ndis] n 1. med. dzeltenā kaite;

2. žultainums; nenovīdība jaundiced ['d33:ndist] a 1. slims ar dzelteno kaiti; 2. žultains; nenovīdīgs; j. view — aizspriedumains uzskats jaunt [d3o:nt] I n izpriecas brauciens; II v

doties izpriecas braucienā jauntiness [pointings] n 1. mundrums;

spridzīgums; 2. bezrūpība jaunting-car ['d3o:ntir]ka:] n divriči (Īrijā) jaunty ['d3D:nti] a 1. mundrs; spridzīgs;

2. bezrūpīgs

javelin ['d3aevhn] n sp. šķēps; to throw the

j. — mest šķēpu javelin-throwing ['d3aevlin,0r3un]] n sp.

šķēpmešana jaw [d33:] Inl. žoklis; 2. pl mute; rīkle; 3. pl (ielejas, līča) šaura ieeja; 4. sar. sprediķošana, moralizēšana; 5. sar. pļāpāšana; none of your j.! — beidz muldēt!; 6. pl tehn. spīles; knaibles; 0 in the ~s of death — nāves skavās; II v sar. (at) sprediķot; moralizēt

jawbone3 ['d3o:b9un] n 1. žokļa kauls; 2. sar. kredīts

jawbone6 ['d3D:b3un] n amer. pol. izdarīt

[rupju] spiedienu no augšas jawboning ['d3o:,b3unir]] n amer. pol. spiediens no augšas; presidential j. — spiediens no prezidenta puses jaw-breaker ['d33:,breika] n sar. grūti izrunājams vārds jaw-jaw sl. I n [^30^30:] mēles kulstīšana;

n v [,d3o:'d33:] kulstīt mēli jay3 [d3ei] n 1. omit, sīlis; 2. pļāpa; niekkalbis jayb [d3ei] n sl. cigarete ar marihuānu jaywalk ['d3eiwo:k] v neuzmanīgi pāriet ielu jaywalker ['d3ei,wo:k3] n neuzmanīgs gājējs jazz [d3aez] Inl. džezs; 2. amer. sar. spars;

3. sl. muldēšana; 4. sl. kaut kas tamlīdzīgs;

581jazzer

and all that j. — un viss kas tāds; 5. amer. sl. mīlēšanās; Dal. džeza-; j. age — džeza laikmets (divdesmitie gadi); j. band — džeza orķestris; 2. sar. spilgts; kliedzošs; vulgārs; Hī v 1. spēlēt džezu; 2. dejot džeza pavadījumā; 3. amer. sl. mīlēties; ° to j. up — uzmundrināt jazzer ['d3aezo] n džezists jazzman [^aezmon] n džezmenis, džezists jazzotheque ['d3ezavtek] n džezotēka, naktsklubs (kur dejo džeza un ierakstu pavadījumā) jazz-rock [^aszrok] n džezroks jazzy ['d3aezi] a 1. džeza-; 2. sar. spilgts; šiks; j. sports car— šika sporta automašīna; 3. amer. sar. sparigs jealous ['djebs] a (of) 1. greizsirdīgs; 2. skaudīgs; nenovīdīgs; to be j. of smb.'s success — apskaust kāda panākumus jealousy ['djetosi] n 1. greizsirdība; 2. skaudība; nenovīdība jean [d3ein] n džinsu audums jeans [d3i:nz] n pl džinsi jeep [d3i:p] n 1. džips (automašīna); 2. neliela izlūklidmašīna; 3. mii. sar. jauniesauktais jeepers ['d3i:paz] int te tev nu bija! jeera [d3io] I n ņirdzīga piezīme; dzēlība; II v 1. (at) ņirgāties; 2. izsvilpt (aktieri); to j. smb. off (out) the stage — nosvilpt kādu no skatuves jeerb [d3is] n (parasti pl) jūrn. trice jeerer [^lara] n ņirga jeering [^īani]] I n ņirgāšanās; II a ņirdzīgs Jehovah [dyhouva] n bibl. Jahve jell [d3el] sar. I n želeja; II v 1. sarecināt; 2. sarecēt; 3. izveidoties; izkristalizēties; nobriest; our plans have not yet ~ed — mūsu plāni vēl nav nobrieduši jellied ['d3ehd] a sarecējis; j. fish — zivs želejā jelly ['d3eli] I n 1. želeja; 2. galerts; II v

1. sarecināt; 2. sarecēt jelly-fish ['d3elifi/] n medūza jemmy ['d3emi] n mūķīzeris jeopardize [^epadaiz] v pakļaut briesmām (riskam); to j. one's life — riskēt ar dzīvību jeopardy [^epsdi] n briesmas; risks; to put in j. — pakļaut briesmām (riskam)

jerboa [d33:'b3us] n Āfrikas lēcējpele jeremiad [^erimaiad] n formāl. vaimanas; gaudas

jerka [d33:k] I n 1. rāviens; grūdiens; by ~s — rāvieniem; with a j. — ar vienu rāvienu;

2. krampis; the ~s— konvulsijas; 3. sp. raušana; physical ~s— vingrošana, rīta rosme; 4. sl. stulbenis; II v 1. paraut; pagrūst; 2. kustēties grūdieniem; the train ~ed to a sudden stop — vilciens pēkšņi spēji apstājās; 3. raustīties; 4. aprauti (saraustīti) runāt; = to j. back — atraut; to j. back the hand — atraut roku; to j. on — strauji ieslēgt; 0 to j. the cat — dīrāt āzi, vemt

jerkb [d33:k] v kaltēt (šķēlēs sagrieztu gāju) jerk® [dpik] sar. I n gāzētā ūdens, saldējuma, sviestmaižu u. tml. pārdevējs; II v strādāt kioskā ar gāzēto ūdeni, saldējumu, sviestmaizēm u. tml. jerker ['d33:ko] n sl. 1. dzērājs; 2. narkomāns jerkily ['d33:kih] adv rāvieniem; grūdieniem jerky ['d33:ki] a \.(par kustībām) krampjains; 2. (par valodu) aprauts, saraustīts;

3. sl. stulbs

Jerry [^en] n novec. sl. fricis (vācietis) jerry ['d3en] n novec. pl naktspods jerry-building ['d3en,bddirj] n pavirša (nestabila) celtne jerry-built ['d3enbilt] a pavirši (nestabili) būvēts

jerry-shop ['d3en/t>p] n sl. iedzertuve jersey ['d33:zi] n 1. adīts svīteris; adīta jaka; 2. tekst. džersijs; 3. (J.)

džersejiete, Džer-sejas šķirnes govs Jerusalem artichoke [d3o'ru:s3bm'a:tit/3uk]

n zemesbumbieris, topinambūrs jessamine [^esomin] sk. jasmine jest [d3est] I n 1. joks; in j. — pa jokam; 2. izsmiešana; zobošanās; 3. izsmiekla objekts; standing j.— pastāvīgs izsmiekla objekts; II v 1. (with) jokot; 2. izsmiet; zoboties

jester [^esto] n āksts; jokdaris jesting ['d3estir]] I n jokošanās; Hal. jok-pilns; 2. tāds, kam patīk joki; j. fellow — jokdaris Jesuit ['d3ezjuit] n jezuīts

582jigsaw

jesuitic[al] [,d3ezju'itik(3l)] a 1. jezuītu-;

2. jezuītisks; liekulīgs jasuitism [^ezjuitizam] n jezuītisms; liekulība

Jesus ['d3i:zas] n bibl. Jēzus; 0 by J.! —

Dieva vārds!; J. Christ! — ak Dievs! jeta [d3et] n min. ahāts jetb [d3et] I n 1. (gāzes, tvaika, ūdens) strūkla; 2. tehn. sprausla; 3. reaktīvais dzinējs; 4. sar. džets, reaktīvā lidmašīna; 5. sar. ra-ķeššāviņš; II a reaktīvs; j. plane — reaktīvā lidmašīna; III v 1. (out) izšļākties; 2. braukt ar reaktīvo lidmašīnu jet age ['d3et eid3] n reaktīvā transporta

gadsimts; lielu ātrumu gadsimts jet-black [,d3et'blaek] a piķmelns jetboat ['d3etbaut] n kuģis ar reaktīvo dzinēju jetborne ['d3etbo:n] a transportējams ar reaktīvām lidmašīnām jet-engine [^eten dyn] n reaktīvais dzinējs; gaisa reaktīvais dzinējs jet-fighter ['d3et,faita] n av. reaktīvais iznīcinātājs

jet-hop ['d3ethop] v sar. veikt [īsus] pārlidojumus ar reaktīvām lidmašīnām jet-lag ['d3etlaeg] n organisma diennakts ritma izjaukšana sakarā ar vairāku laika joslu šķērsošanu (ar reaktīvo lidmašīnu) jetport ['d3etpo:t] n reaktīvo lidmašīnu lidosta

jet-propelled [,d3etpra'peld] a ar reaktīvo dzinēju; j.-p. aircraft — reaktīvā lidmašīna jet-propulsion [^etprs'pAl/an] n reaktīvā kustība

jetsam [jetsam] n 1. (avārijas laikā izmesta) kuģa krava; krastā izskalota kuģa krava; flotsam and j. — (karā, dabas stihijā) cietušie; 2. mūžīgais klaidonis jet set ['d3etset] n bagātnieki (kas lido ar

reaktīvām lidmašīnām)-, izredzētie; elite jet setter ['d3et,seta] n bagātnieks (kas lido

ar reaktīvām lidmašīnām)-, izredzētais jettison ['d3etisn] I n kuģa kravas izmešana (avārijas laikā)-, II v 1. izmest kuģa kravu

(avārijas laikā)-, 1. atbrīvoties; tikt vaļā

jetty8 ['d3eti] n mols jettyb ['d3eti] a piķmelns

Jew [d3u:] n ebrejs

Jew-baiting ['d3u:,beitit]] n ebreju grautiņš jewel ['d3u:al] I n 1. dārgakmens; 2. dārglieta; 3. (pulksteņa) akmens; 4. pārn. dārgums; II v 1. izrotāt ar dārgakmeņiem; 2. ielikt akmeņus (pulksteņa mehānismā) jewel-case ['d3u:alkeis] n dārglietu lādīte

(futlāris) jeweller ['derate] n juvelieris jewellery, jewelry ['d3u:alri] n dārglietas;

juvelierizstrādājumi Jewess ['d3u:is] n ebrejiete Jewish ['d3u:i/] a ebreju-jiba [d3ib] I n jūrn. klīveris; 0 the cut of one's j. — āriene, ārējais izskats; Uvi. apgriezt (buru)-, 2. (par buru) apgriezties jibb [d3ib] v 1. (par zirgu) mīdīties; kāpties atpakaļ; 2. ietiepties; =» to j. at — izrādīt nepatiku (nevēlēšanos) (kaut ko darīt) jibc [d3ib] n (celtņa) strēle jib-boom ['d3ibbu:m] n jūrn. klīverkoks jib-crane ['d^bkrein] n tehn. griežamais celtnis

jib-door [^ībda:] n slepenas durvis jibe [d3aib] sk. gibe

jiffy ['d3ifi] n sar. acumirklis; in a j. —vienā

mirklī; wait a j.! — uzgaidi mirklīti! jig [d3ig] Irti. džiga (deja)-, 2. tehn. iespīlē-šanas ierīce; 3. poligr. matrice; 0 the j. is up— spēlīte beigusies; viss zudis; II v 1. dejot džigu; 2. ucināt (bērnu)-, 3. drebēt (aiz uztraukuma, uzbudinājuma) jigger f'd3iga] n 1. džigas dejotājs; 2. mēr-glāzīte (alkohola ieliešanai)-, 3. tekst. dži-gers, audumu krāsošanas mašīna; 4. tehn. (rūdas) šķirošanas ierīce; 5. ent. smilšu blusa; 6. sl. viskija mēriņš; 7. sl. cigarete; 0 not worth a j. — nenieka vērts; II v (par zivi uz āķa) raustīties jiggered ['d3igad] a predic. sar. 1. pārsteigts; sašauts; well, I'm j.! — esmu galīgi sašauts!; 2. pārguris; 3. piedzēries jiggery-pokery [,d3igan'paukan] n sar.

1. blēdības; mahinācijas; 2. blēņas; nieki jiggle ['d3igl] I n šūpošanās, līgošanās; II v

šūpoties, līgoties jigsaw ['d3igso:] n finierzāģītis; 0 j. puzzle —

583jihad

atjautības uzdevums (attēla salikšana no atsevišķām daļām) jihad [djiliaed] n arābu 1. gazavata, svētais karš (pret nemusulmaņiem); 2. pārn. kampaņa; krusta karš (pret kaut ko) jillion ['d3ili3n] n amer. sar. milzums; a j.

problems — milzums problēmu jilt [d3ilt] I n pavedinātāja; II v pavedināt un piekrāpt

jim crow [^īmkreu] n amer. niev. nēģeris,

melnais; j.c. car — vagons nēģeriem jim-dandy [,d3im'daendi] a sar. pirmšķirīgs;

lielisks; šiks jiminy ['d3uxum] int velns parāvis! (izsakot

pārsteigumu) jim-jams ['d3imd3aemz] n pl sl. 1. trakums;

2. drebuļi; skudriņas; nervu satraukums jimmy [^īmi] amer. sk. jemmy jingle ['d3ii]gl] I n šķindoņa; žvadzoņa; II v

1. šķindēt; žvadzēt; 2. šķindināt; žvadzināt jingo ['d3ing3u] I n džingo, urāpatriots, šovinists; n v klaji paust savu urāpatriotismu (šovinismu)

jingoism [^lqgauizam] n džingoisms, urā-

patriotisms, šovinisms jinks [d3iiļks] n pl : high j. — mežonīga jautrība

jinx [d3iiļks] sar. I n 1. nelaimes nesējs;

2. (on) lāsts; nelaimes zīme; to put a j. on smb. — nest nelaimi kādam; II v nest nelaimi

jitney ['d3itni] n amer. sar. lēts maršruta taksometrs

jitterburg [^tabAg] n 1. džiterbags (deja);

2. novec. psihopāts; panikas cēlējs jitters ['d3it3z] n pl sar. nervu drudzis; to

have the j. — drebēt nervu drudzī jittery [^ītan] a sar. nervains jiujitsu [d3u:'d3itsu:] sk. jujitsu jive [d3arv] I n 1. džaivs (mūzika, deja)', 2. amer. sar. muldoņa; II a sl. melīgs; j. excuse — aizbildināšanās; j. talk — modes vārdi; slengs; j. turkey — stulbenis; II v 1. džaivot; 2. amer. sar. muldēt job [d3t>b] Inl. darbs; odd ~s — gadījuma darbi; 2. grūts uzdevums (darbs); 3. nodarbošanās; darbs; out of j. — bez darba;

to look for a j. — meklēt darbu; to lose j. — zaudēt darbu; 4. negodīgs darījums; 5. sl. zādzība; aplaupīšana; to pull a j. — apzagt; aplaupīt; 6. tehn. detaļa; apstrādājamais priekšmets; 7. poligr. akcidence; 0 bad j. — bezcerīga (zaudēta)lieta; fat j. — silta vietiņa; izdevīgs darbiņš; j. of work — krietns darbs; ~s for the boys pol. sl. — ienesīgas vietas atbalstītājiem; just the j. — tieši tas, kas vajadzīgs; to give smth. up as a bad j. — atmest kaut kam ar roku; to make a good j. of smth. — paveikt kaut ko labi; to put a j. on smb. — izspēlēt joku ar kādu; piekrāpt kādu; II v 1. strādāt gadījuma darbus; 2. slēgt negodīgus darījumus; 3. spekulēt; būt par mākleri; 4. negodīgi izmantot dienesta stāvokli; to j. smb. into a post — iekārtot kādu darbā pēc protekcijas jobber [^nba] n 1. gadījuma darbu strādnieks; 2. spekulants; mākleris; 3. jur. amatnoziednieks jobbery [V^vban] n jur. amatnoziegums jobholder [^nbhaulda] n amer. 1. pastāvīga

darba strādnieks; 2. valsts darbinieks job-hop ['d3t)bhop] v bieži mainīt darba vietas

job-hopper [^obhnpa] n darba vietas biežs mainītājs

job-hopping ['d^vbhopii]] n bieža darba

vietas maiņa jobless ['d3oblas] a bez darba job-work ['d3t>bw3:k] n gabaldarbs jock [d3t)k] n (saīs. no jockey) 1. sar. žokejs;

2. sl. sportists jockey ['d3oki] I n 1. žokejs; 2. sar. automašīnas vadītājs; pilots; lidmašīnas komandieris; Uvi. piekrāpt; apvest ap stūri; to j. for position — visiem līdzekļiem tiekties pēc izdevīga stāvokļa; 2. sar. vadīt automašīnu; pilotēt lidmašīnu; = to j. into — ar viltu piedabūt (uz ko); to j. out — izkrāpt Jockey Club ['d3okiklAb] n žokejklubs

(biedrība jātnieku sporta veicināšanai) jocko ['d3ok3u] n sar. šimpanze jockstrap [^nkstraep] n sar. 1. (sportista)

suspensorijs; 2. sl. profesionāls sportists jocose [d33'ksus] a formāl. jocīgs

584joker

jocosity [d33u'kt)Siti] n formal, jocigums jocular [^okjulo] a jocīgs; komisks jocularity [,d3okju'laenti] n jocigums; ko-miskums

jocund ['d3okond] a formal, jautrs; priecīgs jocundity [d33i/TcAnditi] n formāl. jautrība jodhpurs ['d3txip3z] n pl galife bikses Joe Blow [,d33u'blou] n 1. mil. sl. kareivis;

2. sl. parasts cilvēks; 3. sl. kafija Joe College [^ou'kolK^] n students Džo,

tipisks amerikāņu students joey ['d3oui] n austrāl. ķengura mazulis jog [d3t)g] I n 1. dunka; piegrūdiens; 2. lēni (sīki) rikši; II v 1. piebikstīt; piegrūst; to j. smb.'s memory — atgādināt kādam; 2. lēni (sīki) rikšot; 3. sp. lēni skriet; = to j. along (on) — 1) lēni vilkties (braukt) uz priekšu; 2) pārn. šā tā iztikt jogger ['d3ogo] n lēns skrējējs jogging ['d30gi»]] n sp. džogings, lēns skrējiens

joggle3 ['d3ogl] I n pagrūdiens; EL v 1. pagrūst; piegrūst; 2. kratīties (braucot) joggleb ['d3ogl] tehn. I n grope; rieva; II v

savienot ar gropēm joggly ['d3Dgh] a (par rokrakstu) nelīdzens jogtrot [jogtrot] n 1. lēni rikši; 2. vienmuļība; rutīna

john [d3on] n amer. sl. 1. prostitūtas klients; 2. ateja

John Bull [^raVbul] n 1. Džons Buls (tipiska

angļa iesauka); 2. angļi John Citizen [,d3on'sitizn] n sar. parasts

pilsonis; vidusmēra cilvēks John Collins [,d3on'kr)linz] n sar. džins ar

citronu un cukuru John Doe [^nn'dau] n jur. iedomāts prasītājs

(tiesas prāvā) Johnny, johnny ['d3om] n sar. 1. puisis; 2. švīts; 3. slimnīcas krekls (ar sasienamo uz muguras) johnny-cake [^onrkeik] n kukurūzas (vai

kviešu) plācenis Johnny-come-lately [^onikAm'leitli] n

1. par vēlu atnākušais; 2. (uzvarējušai grupai) par vēlu pieslējies cilvēks; 3. austrāl. nesen ieradies imigrants

Johnny Row [,d3t>ni'ro:] n 1. sl. iesācējs;

2. mii. sl. jauniesauktais John Q. Public ['d3tmkju:'pAblik] n Džons Kjū Pabliks (vidusmēra amerikāņa iesauka) join [d33in] I n savienojums; savienojuma punkts (līnija); II v 1. savienot; saistīt; to j. forces — apvienot spēkus; to j. hands — sadoties rokās; 2. (par upi, strautu) ieplūst; saplūst; 3. (with) pievienoties; pieslieties; to j. company — piebiedroties; to j. the majority — pievienoties vairākumam; will you j. me in a drink? — vai iedzersi ar mani?; iedzersim!; 4. iestāties (organizācijā); to j. the army — iestāties armijā; to j. the club — kļūt par kluba biedru; 5. robežoties; <=> to j. up — iestāties karadienestā; 0 to j. battle — 1) uzsākt kauju; 2) uzsākt ciņu joiner

[^oino] n 1. galdnieks; 2. amer. sabiedrisks cilvēks; vairāku klubu biedrs joinery [^oinan] n 1. galdnieka amats; galdniecība; 2. galdnieka darbnīca; 3. gal-dniekdarbi

joint [d30int] I n 1. savienojums, salaidums; 2. locītava; out of j. — 1) izmežģīts; 2) sabrucis; 3. kul. gurna gabals (cepetim); 4. sl. zaņķis; perēklis; midzenis; 5. sl. cigarete ar marihuānu; 0 to put smb.'s nose out of j. — pārtrumpot kādu; II a kopīgs, kopējs; j. action — kopīga rīcība; j. authors — līdzautori; j. owners — līdzīpašnieki; III v 1. savienot; saistīt; 2. sadalīt (pa daļām)

jointed ['d30intid] a 1. saliekams; 2. tehn.

šarnīr-; locīkl-jointer [joints] n tehn. gropēvele joint account [^ointalcaunt] n kopējs konts

(bankā)

jointly ['d30inth] adv kopīgi, kopā joint-stock [^aintstok] n akciju kapitāls; j.-s.

company — akciju sabiedrība jointure [^oint/a] n jur. atraitnes daļa

(mantojumā) joist [d30ist] n sija

joke [djauk] I n joks; to crack (cut) a j.-

palaist joku; to have one's j. — pajokot; in j. — pa jokam; to play a j. on smb. —

585joker

izjokot kādu; to see the j. — saprast jokus; what's the j.? — par ko jūs smejaties?; he can't take a j. — viņš nesaprot jokus; 0 it's getting beyond j. — tie vairs nav nekādi joki; it's no j. — tas nav nekāds joks; II v jokot

joker ['d33uk3] n 1. jokdaris; zobgalis; 2. sar. puisis; 3. džokers (pokerā)-, 4. amer. sl. divdomīga frāze (vai pants) likumā; 5. sl. viltīgs paņēmiens; triks; to pull a j. on smb. — apvest kādu ap stūri; 6. sl. veikls (manīgs) tips joking ['d33ukii]] n jokošanās; joki; j.

apart! —jokus pie malas! jokingly [^aukirjli] adv jokojoties; pa jokam joky ['d33uki] a 1. joku-; 2. jocīgs jollification [,d3Dlifi'kei/n] n sar. dzīres; uzdzīve; līksmošanās jollify ['d3olifai] v sar. dzīrot; uzdzīvot; līksmoties

jollity ['d3olati] n jautrība; līksmība jolly ['djnk] I a 1. jautrs; priecīgs; 2. sar. jauks; lielisks; j. weather — lielisks laiks; 3. sar. iedzēris, iesilis; II adv. sar. ļoti; j. good!— ļoti labi!; it's j. hard— tas ir velnišķīgi grūti; you can j. well do it yourself— tu lieliski tiksi ar to galā pats; you'll j. well have to do it —jums tas tik un tā būs jādara; HI v sar. piedabūt; pielauzt jollyboat [^nlibaut] n kuģa laiva Jolly Roger [^oli'nx^a] n pirātu kuģa karogs (ar galvaskausu uz sakrustotiem kauliem)

jolt [d3sult] I n 1. grūdiens; 2. pārn. trieciens; 3. sl. cietumsoda piespriešana; 4. sl. narkotikas injekcija; stimulējoša narkotikas deva; a j. of whiskey — malks viskija; II v 1. kratīt; 2. kratīties (braucot) jolty ['d33ulti] a krateklīgs jonguil ['d3Dt]kwil] n bāldzeltenā narcise josh [d3Df] amer. sar. I n joks; II v izjokot joskin ['d3Dskin] n sl. lempis; mūlāps joss [d3t)s] n 1. ķīniešu elks; 2. amulets, talismans

josser ['d3t>S3] n 1. austrāl. garīdznieks; 2. sl. stulbenis

joss-house ['d3Dshaus] n ķīniešu templis

jostle ['d3Dsl] I n 1. grūdiens; 2. grūstīšanās; II v 1. grūstīt; 2. grūstīties; spiesties; 3. amer. sl. grābstīties kabatās; līst svešā kabatā jostler ['d3Dsb] n amer. sl. kabatzaglis jot [d3Dt] I n : not a j. — ne par matu; II v (arī

to j. down) īsi pierakstīt; uzmest jotter ['d3t)t3] n 1. piezīmju bloks; 2. amer. sl.

rakstnieks jotting ['d3Dtii]] n īsa piezīme joule [d3u:l] n el. džouls journal ['d33:nl] n 1. dienasgrāmata; the Journals pari. — sēdes protokols; j. of a conference — konferences biļetens; ship's j. — kuģa žurnāls; 2. žurnāls; laikraksts; 3. tehn. rēdze, tapa journalese [,d33:na'li:z] n niev. avīžu valoda

(stils); that's just j.! — tie ir avīžu štampi journalism ['d33:n3liz3m] n žurnālistika; he's gone in for j. — viņš

kļuvis par žurnālistu journalist [finalist] n žurnālists journalistic [^ins'listik] a žurnālistu-;

[-žurnālistikas-journalize-]

{+žurnālistikas- journalize+} ['d33:nalaiz] v 1. rakstīt dienasgrāmatu; 2. ierakstīt dienasgrāmatā (žurnālā); 3. nodarboties ar žurnālistiku journey ['d33:m] I n brauciens; ceļojums (pa sauszemi); to be on a j. — ceļot; to go on (to take) a j. — doties ceļojumā; three day's j. from here— trīs dienu brauciens no šejienes; have a good j.! — laimīgu ceļu!; 0 to reach one's j.'s end— 1) sasniegt ceļa mērķi; 2) nodzīvot mūžu; II v ceļot

journeyman ['d33:nim3n] n kvalificēts

strādnieks (amatnieks) journey-work ['d33:mw3:k] n kvalificēta

strādnieka (amatnieka) darbs joust [d3aust] n vēst. bruņinieku divkauja; turnīrs

Jove [d39uv] n mit. Jupiters; 0 by J.! — nudien!; goda vārds! jovial ['dļauvial] a jautrs; dzīvespriecīgs joviality [^suvi'aebti] n jautrība; dzīvesprieks

jowl [d3aul] n 1. žoklis; žokļa kauls; heavy j. — masīvs zods (smakrs); 2. (lopa) pakrūte; (putna) guza; 3. (gaiļa, tītara) bārda;

586juggins

0 cheek by j. — cieši kopā joy [d30i] I n 1. prieks; līksme; to jump for j. — lēkāt aiz prieka; to the j. of smb. — kādam par prieku; 2. amer. sar. ērtības; komforts; II v poēt. 1. iepriecināt, ielīksmot; 2. priecāties, līksmoties joy-bells ['d30ibelz] n pl baznīcas svētku zvani

joyful ['d33ifvl] a priecīgs, līksms; j. news —

priecīgas ziņas joyfulness ['d33ifvln9s] n prieks, līksme joyless [gailas] a bezprieka-; bēdīgs joyous [d30i3s] sk. joyful joyride [^oiraid] n sar. 1. izpriecas brauciens automašīnā (bez īpašnieka atļaujas);

2. pārgalvība; avantūra; 3. sl. (narkotiku radīta) eiforija

joystick ['d33istik] n 1. sar. (lidmašīnas) vadības svira; 2. sl. opija pīpe jubilance ['djuibdsns] n gavilēšana; gaviles jubilant ['d3u:bibnt] a formāl. gavilējošs; to

be j-gavilēt jubilate ['d3u:bileit] v gavilēt jubilation [,d3u:bilei/n] n gavilēšana jubilee ['d3u:bili:] n jubileja; gadadiena (parasti piecdesmitā); svinības; silver j. — divdesmit piektā gadadiena Judaic [d3u:'denk] a jūdu-; ebreju-Judaism ['d3u:deuzam] n judaisms Judaist ['d3u:deust] n judaists Jūdas ['d3u:das] n 1. bib i Jūda; 2. pārn. nodevējs

Judas-coloured ['d3u:dasJcAl3d] a ruds, sarkanmatains judder [^Acto] I n stipra vibrācija; II v stipri vibrēt

judge [d3Ad3] \nl. tiesnesis; j. advocate — kara prokurors; 2. arbitrs; eksperts; 3. pazinējs; lietpratējs; j. of art — mākslas pazinējs; 4. (Judges) pl bibl. Soģu grāmata; II v 1. tiesāt; 2. būt par arbitru (ekspertu); to j. at a contest — tiesāt sacīkstes;

3. spriest; vērtēt; to j. by appearances — spriest pēc izskata; as far as I can j. — cik

es varu spriest; judging by what you say —

spriežot pēc jūsu vārdiem judg[e]ment ['d3Ad3mant] n 1 .jur. sprie-

dums; to pass j .(on) — taisīt spriedumu; to reverse a j. — atcelt spriedumu; to sit in j. on a case — izskatīt lietu (tiesā); 2. spriedums; vērtējums; in my j. — manuprāt; private j. — personisks uzskats; 3. saprātīgums; man of good (sound) j. — saprātīgs cilvēks; 4. [Dieva] sods; 0 to disturb a j. — sajaukt galvu; izsist no sliedēm judg[e]ment-day ['d3Ad3m3ntdei] n rel.

pastardiena judg[e]ment-seat ['d3Ad3mantsi:t] n 1. tiesneša vieta; 2. tiesa; tribunāls judicature ['d3u:dik3t/3] n 1. tiesas spriešana; tiesāšana; Supreme Court of J.— Anglijas augstākā tiesa; 2. tiesnešu korporācija; 3. tiesa; tribunāls judicial [d3u:'di/l] a 1. tiesas-; j. proceedings— tiesas sēdes; to bring (take) j. proceedings — nodot

lietu tiesā; 2. tiesneša*; tiesnešu-; 3. saprātīgs judiciary [d3u:'di/an] n jur. 1. tiesas vara;

2. tiesu iekārta; 3. tiesneši judicious [d3u:'di/3s] a formāl. saprātīgs; j.

decision — saprātīgs lēmums judiciousness [d3u:'di/3snis] n formāl. saprātīgums; apdoms judo ['d3u:d3u] n sp. džudo judoist ['d3u:dsuist] n 1. džudists; 2. džudo treneris

judoka ['d3u:d3uk3] n (japāņu) džudists judoman [^uidauman] n džudists juga [d3Ag] Irti. krūze, krūka; 2. sl. cietums;

II v 1. kul. sautēt (trusi, zaķi); 2. sl. iesēdināt (cietumā)

jugb [d3Ag] I /t (lakstīgalas) pogošana; II v

(par lakstīgalu) pogot jugful ['d3Agful] rt krūze (kā mērvienība); 0 not by a j. amer. — 1) neparko, nekādā ziņā; 2) nebūt ne juggernaut [^Aganoit] n 1. mit. Džager-nauts (viens no dieva Višnu iemiesojumiem); 2. visiznīcinošs spēks (karš, varens kara kuģis, totalitarā režīma asiņaina akcija); 3. spēcīga (futbola, šaha) komanda;

4. sar. daudztonnu starptautisko pārvadājumu kravas mašīna juggins ['d3Aginz] n sar. vientiesis, muļķis

587juggle

juggle ['d3Agl] I n 1. triks; 2. blēdība; krāpšana; (faktu, vārdu) sagrozīšana; H v 1. rādīt trikus; žonglēt; 2. blēdīties; krāpties; to j. smb. out of smth. — izkrāpt kādam kaut ko; to j. with words — sagrozīt vārdus juggler [*d3Agb] n 1. burvju mākslinieks;

žonglieris; 2. blēdis; krāpnieks jugglery ['d3Agbn] n 1. triku rādīšana; žon-glēšana; 2. blēdība; krāpšana; (faktu, vārdu) sagrozīšana jughead ['d3Aghed] n sl. 1. dzērājs; 2. idiots Jugoslav [ju:ga v'sla:v] I n Dienvidslāvijas iedzīvotājs; II a Dienvidslāvijas-; dienvid-slāvu-

jugular ['d3Agjub] I « 1. anat. jūga vēna; 2. vārīga vieta; aiming for the j. — nesaudzīgs; iznīcinošs; II a 1. anat. jūga-; j. vein — jūga vēna; 2. iznīcinošs; nāvējošs; j. combat — cīņa uz dzīvību vai nāvi juice [d3u:s] I n 1. sula; gastric j.fiziol. — kuņģa sula; 2. būtība; 3. sl. degviela; benzīns; step on the j.! — piedod gāzi!; 4. sl. elektroenerģija; j. road — elektriskais dzelzceļš; 5. amer. sl. stiprs alkohols (degvīns, viskijs u. tml.); 6. amer. sl. mežonīgi augsti procenti; 7. amer. sl. ietekme; augsts stāvoklis; 8. amer. sl. spars; kūsājoša enerģija; 0 to stew in one's own j. — strēbt putru, ko pats ievārījis; II v spiest sulu; <=> to j. up sar. — 1) uzmundrināt; 2) atdzīvināt; padarīt interesantāku juiced [d3u:st] a 1. sulīgs; 2. amer. sl. piedzēries, pietempies juicehead ['d3u:shed] n sl. nelabojams dzērājs, ziliķis

juice man ['d3u:sm3n] n amer. sl. augļotājs

(kas ņem ārkārtīgi augstus procentus) juicer ['d3u:sa] n 1. (sulu) spiedne; 2. amer.

sl. dzērājs, ziliķis juiciness ['d3u:sinas] n sulīgums juicy ['d3u:si] a 1. sulīgs; 2. ienesīgs; 3. sar.

pikants; 4. sl. piedzēries jujitsu [d3u:'d3itsu:] n džiudžits juju ['d3u:d3u:ļ n 1. burvība; burvestība;

2. amulets; fetišs; 3. tabu, aizliegums jujube ['d3u:d3u:b] n l.jujuba (koks un auglis2. klepus tablete (ar jujuhas pie-

garšu)

jukebox ['d3u:kbt>ks] n mūzikas automāts julep ['d3u:lip] n džuleps (atspirdzinošs alkoholisks kokteilis, kas satur piparmētras, viskiju vai konjaku) Julian calendar ['d3u:li3n'kaelind3] n Jūlija

kalendārs July [d3u'lai] n Jūlijs

jumble ['d3Amblļ I n juceklis; nekārtība; II v

(up) sasviest juku jukām; sajaukt jumble-sale ['d3Amblseil] n labdarības tirdziņš

jumble-shop ['d3Ambl/t>p] n dažādu lētpreču veikals

jumbo [jet] ['d3Amb3u('d3et)] n milzu aerobuss, gigantisks reaktīvais laineris jumbo-sized [^Ambausaizd] a milzu-; milzīgs jump [d3Amp] \ n lēciens; high j. — augstlēkšana; long j. — tāllēkšana; running j. — lēciens ar ieskriešanos; standing j. — lēciens no vietas; to make (take) a j. — palēkties; 2. satrūkšanās; to give a j. — satrūkties; 3. (cenu, temperatūras) straujš kāpums; 4. barjera; šķērslis (jāšanas sportā); Oto get thej. (on) — būt pārākām (par); būt izdevīgākā stāvoklī (nekā); to give smb. the ~s — krist kādam uz nerviem; on the j.— 1) ļoti aizņemts; 2) veikls; nadzīgs; II v 1. lēkt; lēkāt; 2. pietrūkties [kājās]; satrūkties; 3. pārlēkt (piem., grāvim); 4. (par cenām, temperatūru) strauji kāpt; 5. izlaist (kādu vietu grāmatā); 6. izlēkt; noiet (no sliedēm); 7. ucināt (hērnu); 8. likt (zirgam) lēkt; 9. kratīt; 10. sagrābt; piesavināties (īpašnieka prombūtnē); 11. sar. aizmukt; aizlaisties; 12. sar. braukt par zaķi; 13. sl. uzbrukt; mesties virsū; = to j. about— 1) lēkāt (aiz prieka); 2) dīdīties; to j. at — ar prieku uzņemt (piedāvājumu, priekšlikumu); to j. down — nolēkt; to j. in — ielēkt; to j. off — nolēkt; to j. on — 1) uzlēkt (piem., zirgā); 2) mesties virsū; uzbrukt; to j. out — izlēkt; to j. up — pietrūkties [kājās]; j. up! — kāpiet iekšā! (ratos); to j. with — saskanēt; sakrist; 0 to j. at a bait — uzķerties uz āķa; to j. down at smb.'s throat — neļaut kādam vārdu pateikt; aizbāzt kādam muti;

to j. the gun— rīkoties priekšlaicīgi; to j. the queue — tikt bez rindas; to j. to it sar. — steidzināt; j. to it! — veicīgāk! jumped-up [,d3Ampt'Ap] a niev. uzkalpo-

jies; ticis amatā; augstprātīgs jumper8 [^Ampa] n 1. lēcējs; 2. izpletņlēcējs; 3. lēcējkukainis (blusa, sienāzis u. tml.) ; 4. amer. sveša zemes gabala piesavinātājs; 5. sar. (metro, autobusa) kontrolieris; 6. tehn. urbis; 7. el. savienotājvads jumperb [^Ampa] n 1. džemperis; 2. matroža blūze; 3. (parasti pl) (bērnu) kombinezons

jumping ['d3Ampii]] n lēkšana; j. pit — lēkšanas bedre (vieglatlētikā)-, j. pole— lēkšanas kārts

jumping-board [^Ampnjboid] n sp. atgrū-

diena dēlītis jumping-jack ['d3AmpiT]d3aek] n ķipars (rotaļlieta)

jumping-off ground [,d3Ampit]'ofgraund] n

mii. placdarms jumping-off place [^Ampin'ofpleis] n

1. mii. placdarms; izejas punkts; 2. amer. pasaules mala; 3. amer. bezizejas stāvoklis; strupceļš

jumping-rope [^Ampirjraup] n amer. lecamaukla

jump-jet ['d3Ampd3et] n reaktīvā lidmašīna ar vertikālu pacelšanos un vertikālu nolaišanos

jump-off ['d3Ampof] n 1. mii. uzbrukums;

2. sp. atgrūdiens

jump-over ['d3Ampauva] n amer. sar. citā

lappusē pārnests turpinājums jumps [d3Amps] n pl nervu drudzis jump-seat ['d3Ampsi:t] n paceļams (nolaižams) sēdeklis jump-suit ['d3Ampsu:t] n 1. izpletņlēcēja tērps; 2. (vīriešu vai sieviešu) kombinezons jumpy ['d3Ampi] a nervozs; satraukts junction ['d3At]&/n] n 1. savienojums; j. board — (telefona) komutators; j. box el. — sadales dēlis; j. call — piepilsētas saruna;

2. dzelzceļa mezgls; mezgla stacija;

3. (ceļu) krustojums; (upju) sateka juncture [^Aij&t/a] n formāl. 1. savieno-

jums; savienojuma vieta; 2. apstākļu sagadīšanās; at this j.— šādos apstākļos; šādā laikā June [d3u:n] n jūnijs

jungle ['d3Aiņgl] n 1. džungļi; j. fever — tropu drudzis; 2. pārn. juceklis; mudžeklis; j. of tax laws— nodokļu likumu mudžeklis; 3. amer. sl. zaņķis; 0 the law of j. — džungļu likums jungly ['d3Ai]gh] a džungļiem klāts junior [^uinia] I n 1. juniors, jaunākais; to be smb.' s j. — būt jaunākam par kādu; she is my j. by five years — viņa ir piecus gadus jaunāka par mani; 2. pakļautais, padotais (amata ziņā)-, 3. amer. priekšpēdējā kursa students;

4. sp. juniors; II a 1. jaunākais (par dēlu, brāli)-, Robert Flemming j. — Roberts Flemings jaunākais; 2. jaunākais (amata ziņā); j. leader — jaunākais komandieris; j. partner — jaunākais kompanjons; 3. sp. junioru-; j. team — junioru komanda

junior college [,d3u:ma'kt>lid3] n amer. koledža ar divgadīgu nepilnu mācību kursu junior high school ['d3u:ma'haisku:l] amer.

nepilna vidusskola juniority [.d3u:m'tjrati] n 1. jaunākais vecums; 2. jaunākā stāvoklis junior miss [,d3u:nia'mis] n sar. 1. pusaugu meitene (no 12 līdz 16 gadiem); 2. apģērba lielums pusaugu meitenēm juniper ['d3u:mpa] n kadiķis, paeglis; j.

juice — džins junk" [d3A»]k] I n 1. sar. grabažas; makulatūra; 2. sar. blēņas; muļķības; to talk a lot of j. — runāt blēņas; the play is a load of j. — tā ir draņķīga luga; 3. sl. heroīns; II v izmest kā nederīgu junkb [d3Ai]k] n džonka junk art ['d3Anka:t] n abstraktā skulptūra (no

makulatūras) junker [^Aijka] sk. junkie junket ['d3Ai]kit] Inl. salds biezpiens ar putukrējumu; 2. dzīres; uzdzīve; 3. amer. pikniks uz valdības rēķina; II v 1. dzīrot; uzdzīvot; 2. amer. nkot pikniku junketing [^Aiļkitnj] n 1. dzīres; uzdzīve;

2. amer. pikniks uz valdības rēķina junk food ['d3Ai]kfu:d] n nepilnvērtīga bariba

(ēdnīcās, automātos u. tml.) junkie, junky ['d3Arjki] n sl. narkomāns junk mail ['d3At]kmeil] n amer. niev. rek-

lāmsūtijums junk sculpture ['d3Ai]kskAlpt/3] n abstraktā

skulptūra (no makulatūras) junk-shop ['d3At]k/np] n vecu mantu pārdotava

junta ['d3Anto] n pl hunta; military j. — militārā hunta junto ['d3Antau] n pol. kliķe; frakcija Jura, jura ['d3irare] n ģeol. jura, juras periods Jurassic [d3ua'rsesik] a ģeol. juras-, juras perioda-

juridical [,d3Uo'ndikl] a juridisks; tiesisks; likumīgs

jurisconsult ['d3Uonsk3nsAlt] n (pilsoņtiesību

un starptautisko tiesību) jurists jurisdiction [,d3U3ns'dik/n] n 1. jurisdikcija;

2. joma; it's not within my j. — tas neietilpst manos pienākumos

jurisprudence [,d3U3ns'pru:dans] n jurisprudence, tiesību zinātne jurist ['d3uonst] n 1. jurists; 2. juridiskās fakultātes students; 3. amer. advokāts juror ['d3U3ro] n 1. zvērinātais; 2. žūrijas loceklis

jury ['d3uan] n 1. zvērinātie; grand j. — iepriekšējās izmeklēšanas zvērinātie; 2. zvērināto tiesa; common (petty, trial) j. — zvērināto tiesa civillietās un krimināllietās;

3. žūrija

jury-box ['d3U3nboks] n zvērināto sols (vieta) (tiesas zālē) juryman [^uorimon] n 1. zvērinātais;

2. žūrijas loceklis jury-mast ['d3uanma:st] n jūrn. pagaidu masts jury-rig I n ['d3Uonng] jūrn. 1. pagaidu buras; 2. avārijas takelāža; II v [,d3uan'ng] sameistarot uz ātru roku just" [d3ASt] a 1. taisnīgs; j. law — taisnīgs likums; 2. pelnīts; j. reward — pelnīta balva; 3. pamatots; j. suspicion — pamatotas aizdomas; 4. pareizs; precīzs; j. proportion — pareizs samērs

justb [d3Ast] adv 1. tieši; j. in time — tieši laikā; j. so — tieši tā; j. then — tieši tad; j. there — tieši tur; 2. nupat; tikko; j. now — pašreiz; nupat; he has j. come — viņš tikko atnācis; 3. tikai; it's j. a joke — tas ir tikai joks; 4. tikko; I j. caught the train— es tikko paguvu uz vilcienu; 5. sar. patiešām, tik tiešām; j. splendid! — gluži vienkārši lieliski!; 0 j. about — gandrīz; j. a moment! — acumirkli!; j. fancy! — iedomājies tikai!; j. let me see! — ļauj man padomāt!; I j. as soon stay at home — es labāk palikšu mājās; j. the ticket! — tas, kas vajadzīgs! justice ['d3Astis] n 1. taisnība; taisnīgums; with j. — taisnīgi; to do j. to smb. — pienācīgi novērtēt kādu; to do

him j., he is very clever —jāatzīst, ka viņš ir ļoti gudrs;

2. justīcija; tiesa; to administer j. — spriest tiesu; to bring to j. — nodot tiesai; Court of J. — tiesa; 3. tiesnesis; J. of the Peace — miertiesnesis

justiciable [d3A'sti/īabl] a jur. piekritīgs tiesai; iztiesājams justiciary [d3A'sti/i3n] I n tiesas ierēdnis; II

a tiesas-; tiesneša-justifiable [^Astifaisbl] a attaisnojams; j. homicide jur. — slepkavība pašaizsardzības nolūkos justification [^AStifiTcei/n] n 1. attaisnošana; 2. attaisnojums; in j. — par attaisnojumu; 3. attaisnojoši apstākļi justificative ['d3AStifikeitiv] a attaisnojošs justify ['d3Astxfai] v attaisnot justly ['d3Asfli] adv 1. taisnīgi; 2. pamatoti jut [d3At] I n izvirzījums; II v (arī to j. out)

izvirzīties uz āru jute [d3u:t] n džuta

juvenescence [,d3u:v9'nesns] n jaunība juvenescent [,d3u:v9'nesnt] a jauneklīgs juvenile ['d3u:vanail] I n 1. jauneklis; pusaudzis; 2. aktieris, kas tēlo jaunekļu lomas;

3. pl sar. grāmatas jaunatnei; Hal. jaunekļa*; pusaudža-; j. delinquent — mazgadīgs noziedznieks; 2. jaunatnei domāts; j. books — grāmatas jaunatnei

juvenility [,d3u:v3'nilati] n 1. jaunība;

590keen

2. jauneklība juvey, juvie ['d3u:vi] n (saīs. no juvenile) sl. 1. mazgadīgs noziedznieks; 2. mazgadīgo noziedznieku kolonija

juxtapose [^Aksts'psuz] v salīdzināt; pretstatīt

juxtaposition [^Akstapa'zi/n] n salīdzinājums; pretstatījums

Kk

K, k [kei] n angļu alfabēta vienpadsmitais burts

kabuki [ka'bu:ki] n kabuki (japāņu teātra veids)

kaf[f]ir ['kaefs] n niev. kaferis; afrikānis kaftan ['kaeftan] n 1. garš, vaļīgs austrumnieku tērps; 2. austrumnieku stila grezna kleita (bez jostas ar zvanveida piedurknēm) kaif [keif] n 1. kaifs, narkotisks apreibums; 2. tīkama dīkdienība; 3. indiešu kaņepes; hašišs

kakemono [.kaeki'maunau] n kakemono

(saritināms japāņu gleznojums uz zīda vai papīra)

kale [keil] n 1. virziņkāposti; 2. kāpostu zupa; 3. amer. sl. nauda; čaukstošais kaleidoscope [ks'lautaskaup] n kaleidoskops kaleidoscopic [kajaida'skopik] a kaleido-

skopisks kalends [kaebndz] sk. calends kaleyard f'keiljcud] n skotu sakņudārzs kali ['kaeli] n ķīm. potašs kalium ['keiliam] n ķīm. kālijs kamikaze [Tcaemikcrzi] n kamikadze (japāņu

lidotājs nāvinieks) kampong ['kaempon] n neliels ciemats (Mala izijā)

Kampuchean [.kaempu't/isn] I n kampu-čietis; kampučiete; II a Kampučijas-; kampučiešu kangaroo [.kaetjga'ru:] n ķengurs kangaroo court [.kaeqga'ruikoit] n sar. "ķenguru" tiesa, kādas grupas netaisna tiesa pār citiem kaolin ['kaialin] n kaolīns kapok ['keipok] n kapoks (kokvilnai līdzīgas pūkas, ar kurām piepilda spilvenus,

matračus u. tml.) kaput [ks'put] a vācu sar. beigts; pagalam;

my bike is k. — mans velosipēds ir beigts karate [ka'raiti] n sp. karatē karateka [.kaera'teka] n karateka, karatists

(sportists, kas nodarbojas ar karatē) karma ['kaima] n 1. karma (budismā, hinduismā); 2. gars; gaisotne karri ['kaen] n dažādziedu eikalipts kart [ka:t] n sp. kārts (mazlitrāžas sacīkšu

automašīna) karting ['ka:tiiļ] n sp. kartings Kasbah ['kaezba:, 'ka:zba:] n kasba, vecpilsēta (Ziemeļāfrikas pilsētās) Kashmirian [,kae/'mianan] I n kašmirietis;

kašmiriete; II a kašmiriešu-Katzenjammer ['kaetsan^aema] n vācu

1. paģiras; 2. kakofonija, haotisks skaņu sablīvējums; 3. skaļš protests; 4. nemiers; nervozums

kayak ['kaiaekļ n 1. kajaks (eskimosu laiva);

2. kanoe [laiva]

Kazakh [k\'za:k] I n 1. kazahs; kazahiete;

2. kazahu valoda; II a Kazahijas-; kazahu-kazoo [ka'zu:] n kazu (rotaļu pūšamais instruments)

kebab [ki'baeb] n 1. kebabs (šašlikam līdzīgs

ēdiens); 2. [jebkura] cepta gaļa (Indijā) keck [kek] v 1. vemstīties; 2. just riebumu; =

to k. at — riebumā novērsties kedgeree [,ked33'ri:] n zivs, risu un olu

ēdiens keef [ki:f] sk. kaif 3.

keel [ki:l] I n (kuģa) ķīlis; on an even k. — 1) nešūpojoties; 2) pārn. mierīgi; rāmi; II v : to k. over — apgāzties keen [ki:n] a 1. ass; 2, (par dzirdi, redzi, keen

2. jauneklība juvey, juvie ['d3u:vi] n (saīs. no juvenile) sl. 1. mazgadīgs noziedznieks; 2. mazgadīgo noziedznieku kolonija

juxtapose [^Aksts'psuz] v salīdzināt; pretstatīt

juxtaposition [^Akstapa'zi/n] n salīdzinājums; pretstatījums

Kk

K, k [kei] n angļu alfabēta vienpadsmitais burts

kabuki [ka'bu:ki] n kabuki (japāņu teātra veids)

kaf[f]ir ['kaefs] n niev. kaferis; afrikānis kaftan ['kaeftan] n 1. garš, vaļīgs austrumnieku tērps; 2. austrumnieku stila grezna kleita (bez jostas ar zvanveida piedurknēm) kaif [keif] n 1. kaifs, narkotisks apreibums; 2. tīkama dīkdienība; 3. indiešu kaņepes; hašišs

kakemono [.kaeki'maunau] n kakemono

(saritināms japāņu gleznojums uz zīda vai papīra)

kale [keil] n 1. virziņkāposti; 2. kāpostu zupa; 3. amer. sl. nauda; čaukstošais kaleidoscope [ks'lautaskaup] n kaleidoskops kaleidoscopic [kajaida'skopik] a kaleido-

skopisks kalends [kaebndz] sk. calends kaleyard f'keiljcud] n skotu sakņudārzs kali ['kaeli] n ķīm. potašs kalium ['keiliam] n ķīm. kālijs kamikaze [Tcaemikcrzi] n kamikadze (japāņu

lidotājs nāvinieks) kampong ['kaempon] n neliels ciemats (Mala izijā)

Kampuchean [.kaempu't/isn] I n kampu-čietis; kampučiete; II a Kampučijas-; kampučiešu kangaroo [.kaetjga'ru:] n ķengurs kangaroo court [.kaeqga'ruikoit] n sar. "ķenguru" tiesa, kādas grupas netaisna tiesa pār citiem kaolin ['kaialin] n kaolīns kapok ['keipok] n kapoks (kokvilnai līdzīgas pūkas, ar kurām piepilda spilvenus,

matračus u. tml.) kaput [ks'put] a vācu sar. beigts; pagalam;

my bike is k. — mans velosipēds ir beigts karate [ka'raiti] n sp. karatē karateka [.kaera'teka] n karateka, karatists

(sportists, kas nodarbojas ar karatē) karma ['kaima] n 1. karma (budismā, hinduismā); 2. gars; gaisotne karri ['kaen] n dažādziedu eikalipts kart [ka:t] n sp. kārts (mazlitrāžas sacīkšu

automašīna) karting ['ka:tiiļ] n sp. kartings Kasbah ['kaezba:, 'ka:zba:] n kasba, vecpilsēta (Ziemeļāfrikas pilsētās) Kashmirian [,kae/'mianan] I n kašmirietis;

kašmiriete; II a kašmiriešu-Katzenjammer ['kaetsan^aema] n vācu

1. paģiras; 2. kakofonija, haotisks skaņu sablīvējums; 3. skaļš protests; 4. nemiers; nervozums

kayak ['kaiaekļ n 1. kajaks (eskimosu laiva);

2. kanoe [laiva]

Kazakh [k\'za:k] I n 1. kazahs; kazahiete;

2. kazahu valoda; II a Kazahijas-; kazahu-kazoo [ka'zu:] n kazu (rotaļu pūšamais instruments)

kebab [ki'baeb] n 1. kebabs (šašlikam līdzīgs

ēdiens); 2. [jebkura] cepta gaļa (Indijā) keck [kek] v 1. vemstīties; 2. just riebumu; =

to k. at — riebumā novērsties kedgeree [,ked33'ri:] n zivs, risu un olu

ēdiens keef [ki:f] sk. kaif 3.

keel [ki:l] I n (kuģa) ķīlis; on an even k. — 1) nešūpojoties; 2) pārn. mierīgi; rāmi; II v : to k. over — apgāzties keen [ki:n] a 1. ass; 2, (par dzirdi, redzi,keenly

skatienu) ass; vērīgs; k. observer—smalks novērotājs; 3. (par viju) stiprs; griezīgs;

4. liels; stiprs; k. hunger—liels izsalkums;

5. (par jūtām) dziļš; spēcīgs; k. disappointment — dziļa vilšanās; to show k. interest— izrādīt dziļu interesi; 6. (on) dedzīgs; kaislīgs; aizrautīgs; k. angler — kaislīgs makšķernieks; k. on politics — dedzīgi nodevies politikai; to be [dead] k. on smth. — kaislīgi aizrauties ar kaut ko; 7. saspringts; spraigs; k. competition ek. — sīva konkurence; 8. sar. lielisks; burvīgs

keenly [ki:nh] adv 1. asi; vērīgi; to look k. at smb. — vērīgi palūkoties uz kādu;

2. skaudri; spēcīgi; to feel the loss k.— skaudri izjust zaudējumu

keenness [kiinnas] n 1. asums; 2. vērīgums;

3. dedzīgums; aizrautība

keep [ki:p] I n 1. iztika; uzturs; to earn one's k. — nopelnīt sev iztiku; 2. (pils) galvenais tornis; 0 in good k. — labā stāvoklī; for ~s — uz visiem laikiem, uz laiku laikiem; he is not worth his k. — viņam par velti naudu maksā; II v (p. un p.p. kept [kept]) 1. turēt; paturēt; to k. one's hands in the pockets — turēt rokas kabatās; you may k. the book — vari paturēt (atstāt) grāmatu sev; 2. glabāt; to k. in safe — glabāt seifa; to k. in mind — paturēt prātā; where do you k. sugar?—kur tev ir cukurs?; 3. turēt; ievērot; to k. one's promise — turēt solījumu; to k. the rules — ievērot noteikumus; 4. saglabāt; noturēt; to k. one's balance—noturēt līdzsvaru; 5. palikt (kādā stāvoklī); to k. one's bed — palikt gultā; necelties no gultas; the weather ~s fine — laiks pieturas jauks; 6. uzturēt; to k. a family — uzturēt ģimeni; to k. hens — turēt vistas; they k. a dog — viņiem ir suns; 7. turpināt (kaut ko darīt); to k. running — turpināt skriet; k. straight on — ejiet taisni uz priekšu; 8. (from) sargāt (no); 9. (par pārtiku) saglabāties (svaigam); 10. vest (dienasgrāmatu, rēķinus); 11. aizkavēt; I won't k. you long — es jūs ilgi neaizkavēšu; 12. justies; how are you

~ing? — kā klājas?; she is not ~ing well — viņa nelāgi jūtas; 13. svinēt; to k. Christmas — svinēt Ziemsvētkus; <=> to k. at — 1) neatkāpties, neatlaisties; k. at it! — turpini!; 2) uzmākties (ar lūgumiem); to k. away — 1) turēties atstatu; sargāties; 2) nelaist tuvumā; to k. back — 1) apvaldīt (piem., asaras); 2) slēpt; neizpaust; 3) atvilkt (no algas); k. back there! — paejiet nost!; to k. down — 1) pieliekt; 2) apvaldīt; ierobežot; to k. from — 1) atturēt (no); 2) atturēties (no); to k. in — 1) aizturēt; to k. in after school — paturēt pēc stundām; to k. in fire — uzturēt uguni; to k. in (with)— saglabāt labas attiecības; to k. off — 1) turēt atstatu; 2) turēties atstatu; to k.

off the politics — neielaisties politikā; k. off the grass! — nestaigāt pa zālienu!; k. your hands off! — novāc rokas!; to k. on — 1) paturēt; nenovilkt; to k. the coat on — nenovilkt mēteli; to k. on at — mākties (plīties) virsū; to k. out — nepielaist; neielaist; k. out! — ārā!; to k. out of — vairīties (no); to k. to — turēties; k. to the right! — turieties pa labi! (braucot); to k. to the point (subject) — nenovirzīties no temata; to k. under — 1) turēt pakļautībā; 2) kavēt (attīstību, izaugsmi); 3) apvaldīt (jūtas u. tml.); to k. up — 1) uzturēt; to k. up correspondence — sarakstīties; to k. one's spirits up — nezaudēt dūšu; 2) uzturēt (augstas cenas); 3) ievērot (tradīcijas u. tml.); to k. up with — turēties līdzi; neatpalikt; to k. up with the fashion — sekot modei; 0 to k. company — pavadīt; to k. dark — 1) slēpt; 2) slēpties; to k. mum — ciest klusu; neteikt ne vārda; to k. oneself to oneself — turēties savrup; vairīties no sabiedrības; to k. up with the Joneses — nedzīvot sliktāk par kaimiņiem keeper ['ki.-ps] n 1. sargs; uzraugs; 2. glabātājs; 3. ilgi glabājams produkts; 4. tehn. kontruzgrieznis keep-fit ['kirpfit] a : to do k.-f. exercises —

izdarīt rīta rosmi keeping ['kirpnj] n 1. turēšana; k. of bees —

bišu turēšana; 2. glabāšana; pārziņa; in safe k. — drošībā; 3. saskaņa; atbilstība; in k. (with) — saskaņā (ar); atbilstoši (kam) keepsake ['ki:pseik] n piemiņlieta kef [kef] n 1. (hašiša) apreibums; 2. tīkama dīkdienība

keg [keg] n (līdz 10 galonu tilpuma) muciņa kelp [kelp] n 1. brūnaļģes; 2. brūnaļģu pelni kelpie, kelpy ['kelpi] n skotu mit. ūdensvīrs Kelt [kelt] sk. Celt Keltic [keltik] sk. Celtie kelvin ['kelvm] n kelvins (temperatūras vienība)

ken® [ken] n (gara) apvārsnis; redzesloks; it's beyond (outside) my k. — es to nespēju aptvert

kenb [ken] v skotu pazīt; zināt kennel ['kenl] I n 1. suņu būda; 2. pl vieta, kur pieskata sīkus dzīvniekus īpašnieka prombūtnē; H v 1. turēt būdā; 2. (par suni) gulēt būdā

Kentish ['kenti/] a Kentas-; 0 K. fire — 1) ilgstoši aplausi; 2) skaļš neapmierinājums Kenyan ['kemon] I n kenijietis; kenijiete; II

a Kenijas-; kenijiešu-kepi ['keipi:] n formas cepure kept [kept] I sk. keep II; II a : k. woman — mīļākā (kuru uztur mīļākais); 0 k. press — pērkamā prese kerb [k3:b] n ietves mala; to draw into the k. — piestāt ietves malā; 0 k. market — melnais tirgus kerbstone [Taibstaun] n ietves malas akmens kerchief ['k3:t/if] n (galvas) lakats kerf [k3:f] n iegriezums; iecirtums kerfuffle [ko'fAfl] n brit. sar. kņada; jezga kernel ['k3:nl] n 1. (augļa) sēkliņa; (rieksta)

kodols; 2. pārn. būtība; kodols kerosene ['keresi:n] n petroleja kestrel ['kestral] n ornit. lauka piekūns ketch [ket/] n kečs (divmastu burinieks, jahta)

ketchup [Tcet/op] n kečups (asa tomātu mērce)

kettle ['ketl] n tējkanna; 0 a pretty k. of fish! — ir nu gan ķeza!; tas tik ir numurs! kettledrum ['ketldrAm] n timpāni, katlu

bungas

key® [ki:] I n 1. atslēga; master k. — mūķīzeris; under lock and k. — aiz atslēgas; 2. (mūzikas instrumenta, rakstāmmašīnas) taustiņš; 3. (to) (uzdevuma) atrisinājums; atbilde; 4. (šifra) atslēga; kods; 5. mūz. atslēga; tonalitāte; toņkārta; major k.— mažora toņkārta; minor k.— minora toņkārta; 6. tehn. ierievis; ķīlis; 7. el. pārslēgs; II a galvenais; vadošais; k. industry — galvenā rūpniecības nozare; k. position — vadošā pozīcija; k. problem — pamatproblēma; III v 1. uzskaņot (mūzikas instrumentu); 2. pielāgot, pieskaņot; 3. tehn. saķīlēt; nostiprināt ar ķīli; = to k. up — uzbudināt; uzskrūvēt

keyb [ki:] n sl. (marihuānas vai heroīna) kilograms

keyboard [Triiboid] In 1.klaviatūra; 2.el. komutators, komutācijas panelis; II v inform, ievadīt informāciju no klaviatūras keyhole [Ttiihaul] I n atslēgas caurums; to listen at the k. — slepus noskatīties; II a sar. intīms, kas attiecas uz personisko dzīvi (par informāciju) keyman [Tdiman] n 1. neaizstājams darbinieks (organizācijā, firmā

u. tml.); 2. galvenā figūra (politikā); 3. amer. telegrāfists key money [*ki:,mAni] n 1. rokasnauda (par atbrīvojušos dzīvokli); 2. papildmaksa, atjaunojot vai pagarinot īres līgumu keynote [Ttimaut] In 1. mūz. tonika; 2. pamatdoma; vadmotīvs; k. address (speech) -pamatreferāts (konferencē u. tml.); II v sar. uzsvērt

keynoter ['kiinsuta] n galvenais referents key-ring ['ki:nrj] n atslēgu riņķis keyset [lti:set] n (rakstāmmašīnas u. tml.) klaviatūra

keystation [Tti:stei/n] n radio (vai televīzijas)

galvenā stacija keystone ['kiistaun] n 1. arh. noslēgakmens, saņēmējakmens; 2. pārn. stūrakmens; pamatprincips keystroke [Ttiistrsuk] I n taustiņa piesitiens (rakstāmmašīnā u. tml.); pogas piespiešana

593keytainer

(panelī)', II v piespiest (taustiņu, pogu) keytainer ['kiiteina] n atslēgu futlāris key-winding [ki:waindirļ] a uzvelkams (par

mehānismu u. tml.) khaki [ka:ki] I n 1. haki krāsas audums;

2. haki krāsas formas tērps; II a haki krāsas-khalif ['keihf] n vēst. kalifs khalifate [kaelifeit] n vēst. kalifāts khamsin [kaemsin] n hamsins (sauspūtis vējš Ēģiptē) khan [ka:n] n hans

khanate ['kaineit] n 1. hana valsts, haniste;

2. hana vara Khmer [kmes] I n 1. khmers; khmeriete;

2. khmeru valoda (Kampučijas valsts valoda) ; n a khmeru-

kibbutz [ki'buts] n (pl kibutzim [ki'butsim])

kibucs (kooperatīva ferma Izraēlā) kibitz ['kibits] v amer. sar. 1. jaukties citu lietās; dot nelūgtus padomus; 2. sekot (kāršu, šaha) spēlei, pamācot spēlētājus kibitzer [kibitso] n amer. sar. nelūgts padomdevējs

kibosh ['kaibo/] n sl. nieki; blēņas; 0 to put

the k. — darit galu kick [kik] Inl. spēriens; to get the k. — 1) dabūt spērienu; 2) tikt atlaistam (no darba)', to give ak. — iespert; 2. sitiens (futbolā); penalty k. — soda sitiens; 3. (šautenes) atsitiens; 4. sar. patīkams satraukums (uzbudinājums); to drive fast [just] for ~s — braukt ātri uzjautrinājuma pēc; 5. sar. spars; he has no k. left — viņš ir galīgi atšāvies; 6. sar. (alkohola) stiprums; grādi; this drink has a lot of k. — šis dzēriens gāž no kājām nost; 7. amer. sl. (narkotikas) deva; 0 k. in the pants — brāziens; more ~s than halfpence — vairāk nepatikšanu nekā labuma; II v 1. spert; spārdīt; 2. spārdīties;

3. (par šauteni) atsist; 4. (par bumbu) palēkties; atlēkt; 5. sar. celt traci; 6. amer. sl. atmest (narkotiku lietošanu); = to k. about (around) — 1) ceļot (pa kādu valsti); 2) būt izmētātam (izsvaidītam); to k. back — atmaksāt, atdarīt; to k. off — 1) nomest (apavus); 2) atsākt (futbolspēli); 3) spert pirmo soli (kādā pasākumā); 4) sl. atstiept

kājas, nomirt; to k. out — izdzīt; izraidīt; to k. up — izraisīt; sacelt; to k. up a row (shindy, stink) — sacelt traci; 0 to k. the beam — zaudēt nozīmi (ietekmi); to k. smb. upstairs — atcelt kādu no amata, izvirzot augstākā postenī (kas nedod reālu varu)

kickback ['kikbaek] n 1. sl. komisijas nauda;

kukulis; 2. amer. sar. vētraina reakcija kicker ['kiks] n 1. spārdīgs zirgs; 2. trača cēlējs; skandālists; 3. amer. sar. neizdevīgs pants (līgumā u. tml.); 4. sl. alkohols (kokteiļa sastāvā) kick-off ['kiknfļ n sākums; starts; the k.-o. is at 3 o'clock — mača sākums ir pulksten trijos

kick pleat ['kikpli:t] n pretieloce (svārkos

aizmugurē) kicks [kiks] n pl amer. sl. apavi kickshaw ['kik/o:] n (parasti niev.) 1. gardums; 2. nieciņš; greznumlieta kick-starter [Tokstaita] n (motocikla) kājas starteris

kick-up ['kikAp] n sar. 1. kņada; tracis; 2. baļļuks; 3. (vīrusa epidēmijas) uzliesmojums

kicky [laki] a amer. sar. 1. uzbudinošs, satraucošs; pikants; k. scenes — aizraujoši skati; 2. pievilcīgs; efektīgs; 3. dzīvīgs; sparigs

kid® [kid] rt 1. kazlēns; 2. smalkāda; k. gloves — smalkādas cimdi; 3. sar. bērns; mazulis; 4. amer. sar. jaunietis; college ~s— koledžas audzēkņi; she's a swell k.! — viņa ir kolosāla meitene!; 5. amer. sl:. k. brother — jaunākais brālis; 0 to handle with (in) k. gloves — saudzīgi izturēties kidb [kid] v sar. mānīties; krāpties; no

~ding? — tu nemānies?, nopietni? kiddo [kidau] n (pl kiddos ['kidauz], kiddoes

['kidauz]) sl. puisis (uzrunā) kiddy f'kidi] n sar. bērnelis; mazulis;

k. car — bērnu pedāļu automobilis kid-glove ['kidglAv] a delikāts; smalks;

k.-g. diplomacy — smalka diplomātija kidnap ['kidnaep] v nolaupīt (bērnu); ar varu aizvest (kādu)kindred

kidnapper [kidnaepa] n (bērnu) nolaupītājs kidney ['kidni] n niere; 0 man of that k. — šāda tipa cilvēks; of the same k. — pār vienu kārti metami kidney-bean ['kidmbiin] n kāršu pupa kidney machine [,kidnima'/i:n] n med.

mākslīgā niere kid stuff [kidstAf] n niev. 1. kaut kas bērniem domāts (par grāmatu, nodarbošanos u. tml.)', 2. "bērnu spēle", vienkārša lieta kidvid ['kidvid] n sar. bērnu televīzijas raidījums

kike [kaik] n amer. niev. žīds kill [kil] I n medījums; plentiful k. — bagāts medījums; II v 1. nogalināt; nonāvēt; to be ~ed in battle — krist kaujā; 2. iznīcināt; izpostīt; 3. izgāzt (likumprojektu); 4. sar. pārsteigt; satriekt; dressed to k.— šiki ģērbies; uzcirties; 5. sar. iztukšot; to k. a bottle of whisky — iztukšot pudeli viskija; = to k. off — iznīcināt; izpostīt; to k. out — iznīdēt; 0 to k. time — notriekt laiku; to k. with kindness — uzmākties ar laipnību killer [Tola] n 1. slepkava; 2. sar. kaut kas satriecošs (efektīgs) killing ['kiln]] I n 1. slepkavība; 2. sar. liela peļņa; to make ak. — gūt lielu peļņu; II a 1. nāvējošs; nāvīgs; 2. sar. satriecošs; vienreizējs

killjoy ['kik^oi] n īgņa; rūgumpods; he's a

k. — viņš vienmēr sabojā citiem prieku kiln [kiln] n ceplis

kilo [Triibu] n (pl kilos ['ki:buz]) sar. kilo,

kilograms kilobyte ['kilaubait] n inform, kilobaits kilocycle ['kibsaikl] n rad. kilohercs kilogram [me] [Tobgraem] n kilograms kilometer ['kibmtits] amer. sk. kilometre kilometre ['kibmtita] n kilometrs kilovolt ['kibvolt] n el. kilovolts kilowatt ['kibwot] n el. kilovats kilt [kilt] n (skotu kalnieša vai karavīra) svārki; ~ed regiment — skotu kājnieku pulks

kilter ['kilta] n kārtība; out of k. — nekārtībā kiltie, kilty ['lalti] n skotu karavīrs kimono [ki'maunau] n kimono

kin [Ion] n novec. 1. dzimta; cilts; ģimene;

2. radi; radinieki; next of k. — tuvākais radinieks

kind8 [kaind] I n 1. suga; šķirne; veids; all ~s of goods — visādas preces; apples of several ~s — dažādu šķirņu āboli; what k. of car have you? — kādas markas ir jūsu mašīna?; 2. būtība; daba; to differ in k. — atšķirties pēc būtības; 0 a k. of — sava veida-; I had a k. of feeling it would happen — man bija tāda sajūta, ka tas notiks; k. of amer. sar. — mazliet; it kā; k. of tired — mazliet noguris; nothing of the k. — nekā tamlīdzīga; smth. of the k. — kaut kas tamlīdzīgs; to pay in k. — maksāt graudā; to repay in k. — atmaksāt ar to pašu

kindb [kaind] a 1. laipns; labs; mīļš; be so k.! — esiet tik laipns!; how k. of you! — cik mīļi no jūsu puses!; would you be so k. as to tell me... — esiet tik laipns, sakiet man..; with k. regards — ar sirsnīgu sveicienu (vēstules nobeigumā); 2. (par matiem) mīksts; pakļāvīgs; 3. (par ziepēm) maigs, patīkams; 4. tehn. viegli apstrādājams (par rūdu) kindergarten ['kindagaitn] n bērnudārzs kind-hearted [,kain </ha:tid] a labsirdīgs kindle ['kindl] v 1. aizdegt; iekurt; to k. fire — iekurt kamīnu; 2. aizdegties;

3. iejūsmināt; iekvēlināt; to k. anger — iesvelt dusmas; to k. imagination — rosināt iztēli

kindliness ['kaindlinas] n laipnība; labsirdība kindling ['kindliiļ] n aizkurs, iekurs kindly ['kaindli] I a laipns; II

adv 1. laipni; 2. (pieklājības formulās) : k. let me know!— lūdzu paziņojiet man!; 3.: he didn't take k. to his new responsibilities — viņš nelabprāt uzņēmās savus jaunos pienākumus

kindness ['kaindnas] n 1. laipnība; out of k. (to) — aiz laipnības; 2. pakalpojums; to do ak. — izdarīt pakalpojumu; do me the k.! — esiet tik laipns! kindred ['kindrad] I n 1. radi; radinieki; 2. radniecība; he claims k. to me — viņš

apgalvo, ka ir mans radinieks; Hal. radniecīgs; radniecisks; k. languages — radnieciskas valodas; 2. līdzīgs; radniecīgs; k. diseases — līdzīga saslimšana; k. spirit — radniecīga dvēsele kenematic [.kmi'maetik] a kinemātisks kinematics [.kini'maetiks] n kinemātika kinetic [ki'netik] a kinētisks; k. art — kinētiskā māksla; k. energy — kinētiskā enerģija kinetics [ki'netiks] n kinētika king [kit]] n 1. karalis; ķēniņš; 2. magnāts, karalis; oil ~s — naftas karaļi; 3. (kāršu spēlē, šahā) karalis; (dambretē) dāma kingcup ['laijkAp] n gundega kingdom [Tatļdam] n 1. karaliste; karaļvalsts; the United K. — Apvienota karaliste (Lielbritānija un Ziemeļīrija); 2. (augu, dzīvnieku) valsts; 3. valstība; 0 k. to come — viņsaule; gone to k. to come — aizgājis viņsaulē; miris kingfisher ['knjfi/s] n zivju dzenis King James Version [,kir]'d3eimz,v3:/an]

n autorizēta versija kinglet ['knjtat] n ornit. zeltgalvītis kingly ['kirjli] a 1. karaļa-; 2. karalisks; majestātisks

kingmaker [Tarjmeika] n ietekmīga persona, no kuras atkarīga iecelšana augstos amatos kingpin [laqpin] n svariga persona; liels vīrs Kings [kit]z] n Ķēniņu grāmata (Vecajā derībā)

King's English [.kirjziqgh/] n (nevainojami pareiza) literārā angļu valoda (pūristisks termins)

king's highway [.kujzliaiwei] n vispārējas

lietošanas ceļš (Lielbritānijā) kingship ['knj/ip] n karaļa kārta king-size ['knjsaiz] a ļoti liels; k.-s.

cigarettes — garas cigaretes kink [kn]k] In 1.cilpa; mezgls; savijums;

2. dīvainība; 3. sl. nenormālība; novirze; II v 1. samezgloties; 2. samezglot; 3. izrādīt dīvainības

kinky ['kirjki] a 1. samezglojies; 2. dīvains;

3. sl. nenormāls; perverss kinsfolk ['kinsfauk] n pl radi, radinieki

kinship ['kin/ip] n 1. radniecība; 2. (satura, interešu) līdzība; tuvība; spiritual k.— gara radniecība (kopība) kinsman ['kinzman] n radinieks kinswoman ['kinz.wuman] n radiniece kiosk ['ki:t)sk] n 1. kiosks; 2. brit. sar. (telefona) būdiņa; I'm calling from ak. — es zvanu no automāta kip [lap] hrit. sl. I n guliens; snaudiens; to have ak. — nosnausties; 2. guļvieta; naktsmītne; II v gulēt; <= to k. down — likties gulēt kipper ['kipa] n (uzšķērsta) žāvēta siļķe Kirghiz [toigiz] I n 1. kirgīzs; kirgīziete;

2. kirgīzu valoda; II a Kirgīzijas-; kirgīzu-kirk [k3:k] n skotu baznīca

kirsch [kia/] n ķiršu liķieris kismet ['kismst] n turku liktenis kiss [kis] I n skūpsts; to give ak. — noskūpstīt; 0 k. of death — 1) pēdējais (nāves) trieciens; to give a k. of death — nobeigt; 2) amer. pol. atbalsts, kas var tikai kaitēt; II v 1. skūpstīt; to k. one's hand to smb. — sūtīt kādam gaisa skūpstu; 2. skūpstīties;

3. (par biljarda bumbām) viegli saskarties; = to k. off — 1) sar. aizdzīt; patriekt; k. off! — vācies!; 2) sar. noraidīt; 0 tok. the Book — skūpstīt Bībeli, dodot zvērestu tiesā; to k. the cup — pielikt tasi pie lūpām; to k. the dust (ground) — 1) krist pie zemes (pilnībā pakļaujoties); ciest pilnīgu sakāvi; 2) tikt nogalinātam; to k. hands — 1) noskūpstīt monarha roku (saņemot augstu posteni); 2) pieņemt (premjera) posteni; to k. the rod — 1) bez ierunām pakļauties (sodam); 2) samierināties ar savu likteni

kissable ['kisabl] a fiziski pievilcīgs (par sievieti)

kisser [kisa] n 1. skūpstītājs; 2. sl. mute kiss-off ['kiso:f] n sar. atlaišana (no darba); kategorisks atteikums; to give smb. a k.-o. — padzīt kādu; atlaist kādu (no darba) kit [kit] I n 1. mantu maiss; mugursoma; 2. (karavīra) ietērps; 3. (darbarīku) komplekts; 4. (sporta) ietērps; (tūrisma) piederumi; 0 the whole k. and caboodle amer.

sl. — visa kompānija; II v : to k. out (up) — aprikot kit-bag ['kitbaEg] n mantu maiss; mugursoma kitchen ['kit/an] n virtuve; k. garden —

sakņu dārzs kitchenette [.kit/a'net] n virtuvīte; neUela virtuve

kitchen maid ['kit/anmeid] n virtuves strādniece

kitchen-range [Tat/anreind3] n pavards, plīts kitchen-sink [Jat/an'sirjk] rt virtuves izlietne kitchen-sink drama [.kit/an'siqkdraimo] n sadzīves luga (kas attēlo zemāko slāņu mājas dzīvi 1950.-1960.g Lielbritānijā) kitchen-stuff ['kit/anstAf] n 1. virtuves produkti (sev. dārzeņi); 2. virtuves atkritumi kitchenunit [Tat/an'ju:mt] n virtuves iekārta kitchen-ware ['kit/anweo] n virtuves piederumi

kite [kait] n 1. klija; 2. (papīra) pūķis; to fly ak. — 1) palaist gaisā pūķi; 2) pārn. izdarit izlūkgājienu; 3. av. sl. lidmašīna; 4. kom. sar. fiktīvs vekselis; 5. sl. narkomāns; 0 go fly a k.! amer. sl. — vācies! kitemark fkaitma:k] n (Britu standartins-

titūta) kvalitātes zīme kith [ki0] n : k. and kin — radi un paziņas kitsch Pat/] n kičs kitschy [Tat/i] a kičīgs kitten ['kitn] I n kaķēns; to have ~s — 1) apbērnoties (par kaķeni); 2) brit. sar. būt satrauktam; II v 1. apbērnoties (par kaķeni); 2. koķetēt (tēlojot nevainību) kittenish ['kitni/ļ a rotaļīgs (kā kaķēns) kittya ['kiti] n kaķītis (bērnu valodā) kittyb ['kiti] n 1. banka (kāršu spēlē)-, 2. sar. kopējs iekrājums; how much have we in the k.? — cik mums tagad ir naudas? kiwi [Tti:wi:] n 1. omit, kivi; bezspārnis; 2. sl.

jaunzēlandietis; 3.: k. fruit — kivi auglis Kleenex ['kli:nex] n papīra salvete (firmas

apzīmējums) kleptomania [.klepta'meirua] n kleptomānija kleptomaniac [Jdepta'meimaek] n klepto-

māns

klutz [klAts] n sl. lempis klutzy ['klAtsi] a sl. lempīgs

kluxer ['klAkso] n amer. sar. kluklukskIana loceklis

knack [naek] n prasme; ķēriens; to have a k. of doing smth. — prast kaut ko darit; there is a k. in it — tas ir jāprot; he has a k. with animals — viņš prot apieties ar dzīvniekiem knacker ['naeka] n (vecu zirgu, māju, kuģu

u. tml.) uzpircējs knackered ['naekod] a brit. sl. 1. noguris, atšāvies; 2. (par dzīvnieku) kastrēts knacky ['naeki] a prasmīgs; izveicīgs knave [neiv] n 1. novec. blēdis; krāpnieks;

2. kalps (kāršu spēlē) knavery ['neivan] n novec. blēdība; krāpšana knavish ['neivi/] a novec. blēdīgs knead [ni:d] v 1. mīcīt; 2. masēt knee [ni:] Inl. celis, ceļgals: to go [down] on one's ~s — 1) nomesties ceļos; 2) pārn. pazemīgi lūgt[ies]; 0 to bring smb. to his ~s — nospiest kādu uz ceļiem; to learn smth. at one's mother's k. — iemācīties kaut ko no bērnības; iezīst ar mātes pienu; to offer (to give) a k. to smb. — 1) sniegt kādam atbalstu; 2) būt kāda sekundantam (boksā)-, H v (in) iegrūst ar celi knee-breeches ['ni:,bnt/iz] n pl golfa bikses knee-cap ['ni:kaep] n 1. anat. ceļa kauliņš,

skritulis; 2. stilbsargs knee-capping ['niikaepii]] n sl. šāviens pa ceļa

kauliņu (ar nolūku sakropļot) knee-cords ['ni:ko:dz] n pl velveta golfa bikses

knee-deep [jii:'di:p] a 1. līdz ceļiem; 2. pārn.

iegrimis (kaut kur); pārņemts knee-hole ['niihsul] n vieta starp rakstāmgalda skapīšiem (ceļgaliem) knee-jerk ['ni:d33:k] I n fiziol. ceļgala reflekss; II a 1. fiziol. ceļgala refleksa-;

2. paredzams; pats par sevi saprotams; k.-j. reaction — automātiska reakcija;

3. pastāvīgs; nemainīgs; parasts knee-joint ['ni^oint] n anat. ceļa locītava kneeroom ['ni:rum] n vieta kājām (automašīnas sēdekļa priekšā u. tml.)

knee-slapper ['nii.slaepa] n amer. sl. satriecošs joks

597kneel

kneel [ni:l] v (p. un p.p. knelt [nelt])

1. mesties ceļos; 2. stāvēt uz ceļiem kneepad ['niipaed] n (sportista) stilbsargs knell [nel] n 1. kapa zvans; 2. pārn. (nelaimes) vēstnesis; ļauna zīme knelt sk. kneel knew sk. know II

knickerbockers ['nikabokaz] n pl golfa bikses

knickers3 ['nikaz] n pl 1. brit. sar. (sieviešu) biksītes 2. amer. golfa bikses; 0 to get one's k. in a twist — apskaisties knickersb ['niksz] int. brit. sl. velns parāvis!

(dusmās)

knick-knack ['niknaek] n nieciņš; greznumlieta

knife [naif] I n (pl knives [naivz]) nazis; 0 to get one's k. into smb. — nikni uzbrukt kādam (kritizējot); he has his k. into me — viņam ir zobs uz mani; war to the k. — cīņa uz dzīvību un nāvi; II v 1. nodurt ar nazi; 2. amer. sl. "iegriezt" savas partijas kandidātam (balsojot par pretinieku) knife-board ['naifbo:d] n dēlis nažu tīrīšanai knife-edge ['naifed3] n (ari pārn.) naža asmens; to be on a k.-e. — balansēt uz naža asmens

knife-grinder ['naif.grainda] n 1. nažu tri-

nējs; 2. galoda knife-switch ['naifswit/] n el. svirslēdzis knight [nait] Inl. bruņinieks; 2. (nemantojams) muižnieku kārtas tituls; 3. (augstākā ordeņa) kavalieris; K. of the Garter — Bikšu Lentes ordeņa kavalieris; 4. (šahā) zirdziņš; 0 K. of the Rueful Countenance — bēdīga izskata bruņinieks (par Donkihotu); Dvi. iecelt bruņinieku kārtā; 2. piešķirt (nemantojamu) muižnieku kārtas titulu knightage ['naitid3] n bruņinieku kārta,

bruņniecība knight-errant [.nait'erant] n (pl knights-er-

rant [.naits'erant]) ceļojošs bruņinieks knighthood ['naithud] n 1. bruņinieku kārta,

bruņniecība; 2. muižnieku kārtas tituls knightly ['naitli] a bruņniecisks knit [mt] v (p. un p.p. knitted, knit ['nitid, nit]) 1. adīt; 2. (par kaula lūzumu) saaugt;

3. savienot; saistīt; 4. savilkt; to k. one's brows — saraukt uzacis; 5. radīt; veidot; to k. one's theory from the ideas of others — veidot savu teoriju no citu domām; <=> to k. up — 1) uzņemt (valdziņus); 2) noadīt knitted ['nitid] a adīts; k. outwear — virsējā trikotāža

knitter ['nits] n 1. adītājs; adītāja; 2. adāmmašīna

knitting ['nitiij] n 1. adīšana; 2. adīklis;

3. adījums; whose k. is this? — kas to ir adījis?

knitting-machine ['nitit]m3,/i:n] n adāmmašīna

knitting-needle ['mtn],ni:dl] n adāmadata knitwear ['mtwea] n trikotāža, trikotāžas

izstrādājumi knives sk. knive I

knob [nob] n 1. izaugums; puns; 2. (durvju, spieķa) apaļš rokturis; 2. (sviesta) pika;

4. tehn. poga; kloķis; 5. sar. pauris; 0 with ~s on — 1) un kā vēl!; 2) piedevām

knobbly ['nobli] a mezglains; punains; k.

knees — kaulaini ceļi knobstick ['nobstik] n 1. zaraina nūja; 2. sar.

streiklauzis knock [nok] Inl. sitiens; belzziens; 2. klauvējiens; to give ak. — pieklauvēt; 3.pārn. trieciens; barga kritika; uzbrukums; to get the k. — 1) saņemt triecienu; 2) tikt atlaistam (no darba); to take the k.— izputēt; 4. sar. bumbas padeve (kriketā);

5. sl. ūtrupe; 6. tehn. detonācija; II v 1. [sa]sist; [sa]dauzīt; to k. to pieces — sasist drumslās; 2. klauvēt; 3. brit. sar. pārsteigt; apstulbināt; 4. sl. piekasīties, piesieties; 5. sl. saņemt ciet; <=> to k. about sar. — 1) klaiņot; dauzīties apkārt; 2) pīties (ar vīrieti); 3) dauzīt; kaustīt; to k. back sar. — 1) iedzert, ieraut; here, k. this back! — še iedzer!; 2) izmaksāt (prāvu naudas summu); 3) pārsteigt; apstulbināt; to k. down — 1) notriekt gar zemi; 2) nojaukt (māju); 3) nosist (cenu); 4) pārdot (ūtrupē); 5) amer. sl. notriekt (naudu); to k. in — iesist, iedzīt (naglu); to k. into — 1) ieskaidrot; iedzīt; to k. into smb.'s head

that... — iedzīt galvā kādam, ka...; 2) (nejauši) saskrieties; to k. off — 1) nogāzt; notriekt; 2) sar. pārtraukt (darbu); 3) sar. nolaist (cenu); 4) ieturēt (summu); 5) sar. nozagt; nočiept; 6) sar. nogalināt; 7) sar. aplaupīt (piem., banku); 8) sar. ātri uzgrūst (piem., dzejoli); 9) sl. nomirt; atstiept kājas; to k. out — 1) izsist; izdauzīt; 2) sp. nokautēt; 3) sar. pārsteigt; apstulbināt; 4) sar. izsist no ierindas; 5) sar. uzklimpe-rēt; to k. together — sasist; sanaglot; to k. up — 1) brit. sar. uzmodināt klauvējot;

2) brit. sar. nogurdināt; nokausēt; 3) brit. sar. ātri uzmeistarot; uztaisīt; 4) brit. sar. sapelnīt (naudu); 5) amer. sl. uztaisīt (bērnu sievietei)

knockabout ['nokabaut] I n 1. sekla izrāde; rupjšs farss; 2. aktieris, kas piedalās šādā izrādē; 3. kautiņš; 4. amer. neliela jahta; neliela automašīna; Hal. (par izrādi) sekls; rupjš; 2. (par drēbēm) vienkāršs; darba-

knock-down ['nokdaun] I n 1. iznīcinošs trieciens; 2. kautiņš; 3. sp. nokdauns; 4. sar. stiprs alus (vai vīns); 0 k.-d. and drag-out amer. — mežonīgs kautiņš; Hal. (par triecienu) iznīcinošs; 2. (par mēbelēm) izjaucams; 3.: k.-d. price — viszemākā cena knocker ['noka] n 1. klauvētājs; 2. (metāla) klauvēklis (pie durvīm); 3. firmas aģents, kas piedāvā preces mājās; 4. sar. niev. pulgotājs; 5. amer. sar. smukulis; 0 up to the k. — 1) labā stāvoklī; 2) nevainojams;

3) (modei) atbilstošs

knockers f'nokaz] npl brit. sl. sievietes krūtis knocker-up [.nokar'Ap] n kandidāta palīgs

(vai aģents) (vēlēšanās) knocking ['nokirļ] n klauvēšana knock-out ['nokaut] lnl. sp. nokauts; 2. sar. graujoša parādība; kaut kas graujošs; 3. amer. sar. smukulis; 4. sl. stipra (zāļu) deva; Hal. sar. graujošs; 2. sp. atlases-; k.-o. competitions — atlases sacensības; 0 k.-o. drops sl.— narkotika (ko bandīti pievieno vīnam u. tml., lai apdullinātu upuri)

knock-over ['nokauva] n sl. bruņota (bankas

u. tml.) aplaupīšana knock-up ['nokAp] n sp. iesildīšanās knoll [naul] n paugurs

knot [not] I n 1. mezgls; tight k. — ciešs mezgls; to make (to tie) ak. — sasiet mezglu; 2. māzers (kokā); 3. sarežģījums; grūtības; 4. (laužu) grupa; 5.jūrn. mezgls (1853 m); 0 to tie oneself in (up) in ~s — nonākt grūtībās; II v 1. sasiet mezglā; to k. one's tie — sasiet kaklasaiti; 2. sarežģīt; 3. samezglot; 4. samezgloties knotty ['noti] a 1. mezglains; 2. zarains; 3. sarežģīts; k. problem — sarežģīts jautājums

know [nau] I n : to be in the k. — būt lietas kursā; II v (p. knew [nju:]; p.p. known [naun]) 1. zināt; to k. the way — zināt ceļu; to get to k. — uzzināt; to Iet k. — paziņot; as far as I k. — cik man zināms; 2. prast; do you k. French? — vai tu proti franču valodu?; 3. pazīt; to k. by sight — pazīt pēc izskata; 4. iepazīt; pieredzēt; = to k. about — saprast; sajēgt; he ~s about wine — viņš ir smalks vīnu pazinējs; to k. from — atšķirt; to k. friend from a foe— atšķirt draugu no ienaidnieka; to k. of — zināt; not that I k. of — man nav ne mazākā priekšstata; 0 to k. better than do smth. — nebūt tādam muļķim, lai ko darītu; to k. one's own business — nejaukties citu darīšanās; to k. the ropes (a thing or two) — būt lietas kursā; to k. what one is about — rīkoties prātīgi; what do you k.? — 1) kas no jauna?; kā klājas?; 2) kā jums tas patīk?, ko jūs par to teiksit?; who ~s? — kas to lai zina? know-all ['nauo:l] n niev. viszinis know-how ['nauhau] n sar. prasme, māka knowing ['nauitļ] I n : there's no k. what will happen — nav zināms, kas notiks; he is worth k. — ar viņu ir vērts iepazīties; II a 1. zinošs; saprotošs; 2. veikls; manīgs knowingly ['nauirļgli] adv 1. apzināti; ar nodomu; 2. zinoši; saprotoši; 3. prasmīgi; veikli

knowledge ['nolid3] n 1. zināšana; to come smb.'s k. — kļūt zināmam kādam; to the

599knowledgeable

best of my k. — cik man zināms; without my k. — man nezinot; 2. zināšanas; to have good k. of English — labi prast angļu valodu; I have a reading k. of German — es lasu vāciski knowledgeable ['nolidjabl] a zinošs; labi informēts

known [naun] I a zināms; pazīstams; k. as... — pazīstams kā...; k. facts — zināmi fakti; to make ~s — iepazīstināt; to make oneself ~s to smb.— stādīties kādam priekšā; he is k. to the police — viņš ir pazīstams policijā; II sk. know II knuckle ['nAkl] I n 1. pirksta locītava (kauliņš); 2. (jēra, teļa) stilbs; 3. tehn. šamīrs; 0 near the k. — gandrīz nepieklājīgs; to rap over the ~s — 1) sadot pa pirkstiem; 2) sadot brāzienu; II v iesist ar pirkstu kauliņiem; a to k. down — sparīgi ķerties (pie darha)\ to k. under — piekāpties knuckle-bone ['nAklbaun] n anat. vēzītis knuckle-duster ['iukidAsts] n kastete knuckle-walk ['nAklwo:k] v staigāt četrrāpus

(kā šimpanze vai gorilla) koala [kau'a:b] n (ari k. bear) koala lācis kodak ['kaudaek] I n kodaks (kodaka sistēmas

fotoaparāts)-, II v fotografēt ar kodaku kohl [kaul] n pūderis uzacu ēnošanai kohlrabi [.ksul'rcubi] n kolrābis

kook [kuk] n sl. 1. ķertais; 2. pol. ekstrēmists kookya ['kula] a sl. ķerts kookyb ['kula] n amer. sl. meiča kope[c]k sk. copeck Koran [ko:'ra:n] n Korāns Korean [ka'nan] I n 1. korejietis; korejiete; 2. korejiešu valoda; II a Korejas-; korejiešu-

kosher ['kau/a] a 1. košers (par ēdienu, kas pagatavots pēc ebreju reliģijas paražām)-, 2. sar. pareizs; īsts; 3. sl. (par alkoholu) neatšķaidīts kotow [.kau'tau] I n zema klanīšanās; II v

1. zemu klanīties; 2. (to) zemoties kraal [kra:l] n ciemats (Dienvidāfrikā) kraut [kraut] n sl. vācietis

Kremlin [kremhn] n 1. (Maskavas) Kremlis;

2. (Krievijas) valdība, kremlis krill [knl] n krils (sīki jūras vēzīši)

krona ['krauna] n krona (Zviedrijas naudas vienība)

kudos ['kjuidos] n sar. 1. gods; slava;

2. balva; prēmija Ku-Klux-Klan [,ku:klAks'klaen] n kukluks-klans

kung fu [JcAij'fu:] n sp. kungfu (ķīniešu cīņas veids)

kvell [kvel] v amer. sl. kaifot kvetch [kvet/] v amer. sl. kurnēt; rūkt

LI

L, I [el] n angļu alfabēta divpadsmitais burts la [la:] n mūz. la

laager ['laigs] n pajūgiem norobežota nometne

lab" [laeb] n (sais. no laboratory) sar.

laboratorija labb [laeb] n (sals. no labour) leiborists label f'leibl] ī n 1. etiķete; uzlīme;

2. apzīmējums; II v uzlīmēt etiķeti labial ['leibisl] vai. I n lūpenis; II a lūpu-; labiāls

labor ['leiba] amer. sk. labour

laboratory [b'boratari] n laboratorija; l.findings - laboratorijas dati; 1. of the mind (of ideas) - prāta (garīgais) darbs laborious [bboinas] a 1. grūts; darbietilpīgs; nogurdinošs; 2. darbīgs, strādīgs; 3. (par stilu) samocīts labour ['leiba] I n 1. darbs; pūles; hard 1. jur. - spaidu darbi; 1. code jur. - darba kodekss; 1. contract - darba līgums; 1. legislation - darba likumdošana; manual

1. - fizisks darbs; surplus 1. ek. - virsdarbs;

2. darbaspēks, strādnieki; strādnieku šķira;

best of my k. — cik man zināms; without my k. — man nezinot; 2. zināšanas; to have good k. of English — labi prast angļu valodu; I have a reading k. of German — es lasu vāciski knowledgeable ['nolidjabl] a zinošs; labi informēts

known [naun] I a zināms; pazīstams; k. as... — pazīstams kā...; k. facts — zināmi fakti; to make ~s — iepazīstināt; to make oneself ~s to smb.— stādīties kādam priekšā; he is k. to the police — viņš ir pazīstams policijā; II sk. know II knuckle ['nAkl] I n 1. pirksta locītava (kauliņš); 2. (jēra, teļa) stilbs; 3. tehn. šamīrs; 0 near the k. — gandrīz nepieklājīgs; to rap over the ~s — 1) sadot pa pirkstiem; 2) sadot brāzienu; II v iesist ar pirkstu kauliņiem; a to k. down — sparīgi ķerties (pie darha)\ to k. under — piekāpties knuckle-bone ['nAklbaun] n anat. vēzītis knuckle-duster ['iukidAsts] n kastete knuckle-walk ['nAklwo:k] v staigāt četrrāpus

(kā šimpanze vai gorilla) koala [kau'a:b] n (ari k. bear) koala lācis kodak ['kaudaek] I n kodaks (kodaka sistēmas

fotoaparāts)-, II v fotografēt ar kodaku kohl [kaul] n pūderis uzacu ēnošanai kohlrabi [.ksul'rcubi] n kolrābis

kook [kuk] n sl. 1. ķertais; 2. pol. ekstrēmists kookya ['kula] a sl. ķerts kookyb ['kula] n amer. sl. meiča kope[c]k sk. copeck Koran [ko:'ra:n] n Korāns Korean [ka'nan] I n 1. korejietis; korejiete; 2. korejiešu valoda; II a Korejas-; korejiešu-

kosher ['kau/a] a 1. košers (par ēdienu, kas pagatavots pēc ebreju reliģijas paražām)-, 2. sar. pareizs; īsts; 3. sl. (par alkoholu) neatšķaidīts kotow [.kau'tau] I n zema klanīšanās; II v

1. zemu klanīties; 2. (to) zemoties kraal [kra:l] n ciemats (Dienvidāfrikā) kraut [kraut] n sl. vācietis

Kremlin [kremhn] n 1. (Maskavas) Kremlis;

2. (Krievijas) valdība, kremlis krill [knl] n krils (sīki jūras vēzīši)

krona ['krauna] n krona (Zviedrijas naudas vienība)

kudos ['kjuidos] n sar. 1. gods; slava;

2. balva; prēmija Ku-Klux-Klan [,ku:klAks'klaen] n kukluks-klans

kung fu [JcAij'fu:] n sp. kungfu (ķīniešu cīņas veids)

kvell [kvel] v amer. sl. kaifot kvetch [kvet/] v amer. sl. kurnēt; rūkt

LI

L, I [el] n angļu alfabēta divpadsmitais burts la [la:] n mūz. la

laager ['laigs] n pajūgiem norobežota nometne

lab" [laeb] n (sais. no laboratory) sar.

laboratorija labb [laeb] n (sals. no labour) leiborists label f'leibl] ī n 1. etiķete; uzlīme;

2. apzīmējums; II v uzlīmēt etiķeti labial ['leibisl] vai. I n lūpenis; II a lūpu-; labiāls

labor ['leiba] amer. sk. labour

laboratory [b'boratari] n laboratorija; l.findings - laboratorijas dati; 1. of the mind (of ideas) - prāta (garīgais) darbs laborious [bboinas] a 1. grūts; darbietilpīgs; nogurdinošs; 2. darbīgs, strādīgs; 3. (par stilu) samocīts labour ['leiba] I n 1. darbs; pūles; hard 1. jur. - spaidu darbi; 1. code jur. - darba kodekss; 1. contract - darba līgums; 1. legislation - darba likumdošana; manual

1. - fizisks darbs; surplus 1. ek. - virsdarbs;

2. darbaspēks, strādnieki; strādnieku šķira;

L. and Capital — darbs un kapitāls; L.Exchange — darba birža; L.Party — leiboristu partija (Anglijā); skilled and unskilled 1. — kvalificēts un nekvalificēts darbaspēks; 3. dzemdības; dzemdību sāpes; to be in 1. — ciest dzemdību sāpes; woman in 1. — dzemdētāja; 0 lost 1. — veltas pūles; 1. of love — 1) iemīļots darbs; 2) nesavtīgs darbs; II v 1 .(smagi) strādāt; 2. [no]pūlēties, [noļmocīties; 3. ar grūtībām virzīties uz priekšu; to 1. up the hill — smagi kāpt kalnā; 4. rūpīgi (sīki) izstrādāt; to. 1. the point — sīki analizēt jautājumu; = to 1. along — ar grūtībām virzīties uz priekšu; to 1. for — pūlēties sasniegt; tiekties pēc; to 1. for breath — cīnīties pēc elpas; to 1. for peace — cīnīties par mieru; to 1. under — mocīties, ciest (no kaut kā); to 1. under a mistake — dziļi maldīties; to

1. under bad health — ciest vājas veselības dēļ

Labour Day ['leiba dei] n Darba svētki (parasti 1. maijā; ASV — septembra pirmajā pirmdienā) labourer ['leibara] n [nekvalificēts] strādnieks; melns trādnieks Labourite ['leibarait] n leiborists labour market peibamaikit] n darba tirgus;

darba piedāvājums un pieprasījums labour-saving [leibs.seivii]] a darbu

atvieglojošs; racionāls laburnum [b'b3:nam] n bot. zeltlija labyrinth ['laebannG] n (ari pārn.) labirints lace [leis] I n 1. (kurpju) saite, aukla;

2. mežģīnes 3. trese; gold (silver) 1. — zelta (sudraba) trese; II v 1. (arī to 1. up) savilkt; sasiet; 2. izrotāt ar mežģīnēm (vai tresēm);

3. pērt; šaustīt; 4. pieliet alkoholisku dzērienu; tea ~d with rum — tēja ar rumu; = to 1. into sar. — uzbrukt; asi kritizēt

lacerate ['laesareit] v 1. [saļplēst, [sa]plosīt;

2. mocīt; plosīt (sirdi) laceration [.laesa'rei/n] n 1. mocīšana; plosīšana; 2. plēsta brūce

lachrymal ['laekriml] a asaru-; 1. gland

anat. — asaru dziedzeris lachrymose ['laeknmaus] a 1. asarains, asaru

pilns; 2. raudulīgs; 1. poetry — gaudulīga dzeja

lack [lack] I n trūkums; nepietiekamība; for (by, from, through) 1. of time — laika trūkuma dēļ; 1. of money — naudas trūkums; no 1. of means — pietiekami daudz līdzekļu; II v trūkt; nepietikt; he ~s courage — viņam trūkst drosmes lackadaisical [.laeka'deizikl] a 1. apātisks, vienaldzīgs; 2. (par stilu u.tml.) klīrigs; sentimentāls lackey ['laeki] n niev. sulainis lacklustre ['laekjASta] a (par acīm, skatienu)

blāvs; nespodrs laconic [b'komk] a lakonisks lacquer f'laeka] I n laka; politūra; glazūra;

n v lakot; glazēt lacrosse [b'kros] n sp. lakross (hokejam

līdzīga spēle uz zāliena) lactation [laek'tei/n] n 1. laktācija;

2. laktācijas periods lacteal ['laektial] a 1. piena-; pienains; 1.fluid — piensula; 2. anat. piena-;

1.gland — piena dziedzeris

lactose ['laektsus] n ķīm. laktoze, piencukurs lacuna [b'kjuina] n (pi lacunae [b'kjuim] vai

lacunas [bTcjuinsz]) izlaidums (tekstā) lacunae sk. lacuna lacy ['leiši] a mežģīņu-lad [laed] n 1. zēns; jauneklis; puisis; one of

the ~s — savs puika; 2. sar. pārgalvis ladder ['laeda] I n 1. (pieslienamās) kāpnes; rope 1. — virvju kāpnes; 2. noiris valdziņš (zeķei); 0 to climb the 1. — taisīt kaijeru; to kick down (away) the 1. — spļaut bļodā, no kuras ēdis; II v 1. uzraut (valdziņu);

2. (par valdziņu) noirt laddie [laedi] n puisēns; zēns

laden ['leidn] a 1. piekrauts; apkrauts; heavily

1. ship — pārslogots kuģis; tree 1. with fruit — zem augļu smaguma nolīcis koks;

2. nomākts; 1. with sorrow — skumju pārņemts

la-di-da, lah-di-dah [,la:di'da:] I n sar. švīts,

frants; II a švītīgs Ladies, Ladies' ['leidiz] n brit. sar. (sieviešu) tualete

601ladle

ladle ['leidl] I n smeļamais kauss; pavārnīca; II v smelt ar kausu; ° to 1. out sar. — izdāļāt; to 1. out praise — mētāties ar uzslavām

lady f'leidi] n 1. dāma; lēdija; kundze; great

1. — ievērojama dāma; Ladies and Gentlemen! (uzrunā) — Dāmas un kungi!; ~'s man — dāmu cienītājs; kavalieris;

2. saimniece; the 1. of the house — mājas saimniece; mājasmāte; 3.: L. — lēdija (tituls); 4. (savienojumos norāda uz sieviešu dzimumu)\ l.doctor — ārste; 1. friend — draudzene, 1. president — prezidente; 5. novec., poēt. izredzētā, iemīļotā; 0 the leading 1. — galvenās lomas tēlotāja; 1. of the frying-pan humor. —ķēkša; Our L. — Dievmāte

ladybird ['leidib3:d] n ent. mārīte ladybug ['leidibAg] amer. sk. ladybird lady-chair ['leidit/ea] n četru roku veidots

sēdeklis (ievainoto pārnešanai) lady-in-waiting [.leidiin'weitiq] n

(karalienes) galma dāma lady-killer ['leidi,kib] n sar. siržu lauzējs; donžuāns

ladylike ['leidilaik] a 1. (par sievieti) ar labām manierēm; eleganta; izsmalcināta; 2. (par vīrieti) sievišķīgs ladyship ['leidi/ip] n lēdija (uzrunā); your

1. —jūsu gaišība lag8 [laeg] I n atpalikšana; kavēšanās; time 1. of one month — nokavēšanās par vienu mēnesi; II v (arī to 1. behind) atpalikt; kavēties

Iagb [laeg] I n siltumizolācija; II v uzlikt

siltumizolāciju lagc [lzeg] sl. I n katordznieks; II v nosūtīt

katorgā lager ['laigs] sk. lager beer lager beer ['laiga' bia] n gaišalus laggard ['laegsd] I n tūļa; II a tūļīgs lagging ['laegiT]] n 1. apšuvums; 2. siltumizolācija

lagoon [ta'guin] n lagūna; l.island — koraļļu sala

laid [leid] sk. layc II lain [lem] sk. lieb II

lair [Ies] n 1. midzenis; ala; 2. (lopu) aploks;

iežogojums (ceļā uz tirgu) laissez-faire [.leisei'fes] n neiejaukšanās;

1. - f. policy — neiejaukšanās politika laity [leiati] n 1. laji; 2. nespeciālisti; profani lake [leik] n ezers, l.dwelling — pāļu būve;

0 L. poets — "ezeru skolas" dzejnieki (Anglijā 19. gs.) lam [laem] v sl. dauzīt; slānīt lama ['la:ms] n lama (budistu mūks vai priesteris)

lamb [laem] I n 1. jērs; 2. jēra gaļa; 3. (the L.) rel. Dieva jērs; II v (par aitu) atnesties

lambaste [laem'beist] v sar. 1. sist; slānīt;

2. šaustīt (ar vārdiem)

lambent ['laembant] aformāl. 1. (par liesmu) plīvojošs; 2. (par acīm, zvaigznēm) mirdzošs; 3. (par prātu, stilu) dzirkstošs; l.humor — dzirkstošs humors lambkin ['laemkin] n jēriņš lamblike ['laemlaik] a maigs: bikls lambskin ['laemskin] n jērāda lame [leim] I a 1. klibs; kropls; to be 1. of (in) one leg — klibot ar vienu kāju; to go 1. — kļūt klibam; 2. (par iebildumu, paskaidrojumu) neveikls, nepārliecinošs; 1. excuse — neveikla aizbildināšanās;

1.endeavour — neveiksmīgs mēģinājums;

3. (par pantmēru) neizturēts; 0 1. duck — 1) neveiksminieks; 2) amer. pārvēlēšanās caurkritis kongresa loceklis; II v sakropļot; padarīt klibu

lame [la: 'mei] n lamē (ar zeltu vai sudrabu

caurausts audums) lament [lament] I n 1. vaimanas; žēlabas;

2. elēģija; sēru dziesma; II v 1. (arī to 1. for., over) apraudāt; 2. vaimanāt; žēloties

lamentable ['laemantabl] a 1. bēdīgs; skumjš;

2. nožēlojams; niecīgs lamentation [,l£emen'tei/n] n vaimanas; žēlabas

lamina ['laemma] n (pi laminae ['laemini:])

1. plāksnīte; sloksnīte; 2. ģeol. slānis laminae sk. lamina

laminate ['laemineit] v 1. sašķelt slāņos;

2. sašķelties slāņos; 3. tehn. pārklāt ar plānu

602landing

metāla kārtu; 4. tehn. velmēt Lammas ['laemas] n vēst. pļaujas svētki

(1 .augusts)

lamp [laemp] I n 1. lampa; by 1. — lampas gaismā; 2. gaismeklis; lukturis; 3. poēt. spīdeklis; ~s of night — zvaigznes; 0 to hand (pass) on the 1. — nest tālāk gara gaismu; II v apgaismot lamp-black ['laempblaek] n lampas kvēpi lamp-burner ['laemp,b3:ns] n lampas deglis; dakts

lamp-chimney ['laemp,t/imni] n lampas cilindrs

lamp-holder ['laemp,haulda] n (spuldzes) patrona

lamplight ['laemplait] n lampas gaisma; mākslīgais apgaismojums; by 1. — pie lampas gaismas lamplighter [laemplaita] n lampu (laternu) aizdedzējs; 0 to run like a 1. — skriet kā apsvilušam lampoon [laem'puin] I n asa satīra; pamflets;

n v rakstīt pamfletus lampooner [laem'puma] n pamfletists lamppost ['laemppaust] n apgaismes stabs; 0 between you and me and the 1. — starp mums runājot lamprey ['laempn] n nēģis lampshade ['laemp/eid] n abažūrs lance [la:ns] I n 1. šķēps; pīķis; 2. žebērklis; harpūna; 3. vēst., mil. ar pīķi bruņots jātnieks; II v 1. durt ar pīķi (šķēpu); 2. poēt. mesties cīņā; 3. med. griezt ar lanceti

lance-corporal [.lains'koiprsl] n jaunākais kaprālis

lance-knight ['la:nsnait] n vēst. landsknehts lancelet ['lainstat] n zool. lancetnieks lanceolate ['lainsialeit] a zool., bot. lancet-

[-veida-lancer-]

{+veida- lancer+} ['la:nss] n ulāns lance-sergeant ['lcuns,savant] n jaunākais

seržants lancet ['la:nsit] n lancete

lancet arch ['la:nsit'a:t/] n smailarka

lancet window ['la:nsit' windsu] n velvju logs lancinating [larnsineitn]] a (par sāpēm) ass,

skaudrs

land [laend] I n 1. zeme; sauszeme, cietzeme; by 1. — pa sauszemi; to make the 1.— saskatīt cietzemi; to reach 1. — sasniegt krastu; 2. zeme; valsts; native 1. — dzimtene; 3. augsne; zeme; arable 1.— aramzeme; cultivated 1. — apstrādāta zeme; virgin 1. — neapgūta zeme; 4. zemesgabals; gruntsgabals; 0 l.of cakes — Skotija; 1. of nod — miega valstība; 1. of stars and stripes — ASV; l.of the golden fleece — zelta aunādas zeme (Austrālija); 1. of the Rose — Anglija; to see how the 1. ties — noskaidrot situāciju; no man's 1. — 1) neitrāla josla; 2) neizpētīta joma; II v 1. (par laivu, kuģi) piestāt krastā; 2. izcelt krastā; 3. izcelties krastā; 4. (par lidmašīnu) nolaisties; 5. sasniegt mērķi; 6. iesist; trāpīt; to 1. a blow in the face — iesist pa seju; 7. pārn. izcīnīt; iegūt; to 1. a prize — iegūt balvu; 8. nonākt; to 1. in difficulties — 1) nonākt grūtībās; 2) nostādīt grūtā stāvoklī; to 1. on one's feet — 1) (pēc lēciena) nokrist uz kājām; 2)pārn. tikt sveikā cauri land-agent ['laend,eid3ant] n 1. muižas pārvaldnieks; 2. aģents tirdzniecībā ar zemesgabaliem land-breeze ['laendbri:z] n krasta vējš, brīze landed ['laendid] a : 1. property — zemes īpašums; 1. proprietor — zemes īpašnieks; the 1. classes — zemes īpašnieki; muižnieki; the l.interestfs] — zemes īpašnieki lander ['laenda] n (kosmosa kuģa) nolaižamais aparāts landfall ['laendfoil] n 1. (cietzemes) sasniegšana; piestāšana (krastā)-, (lidmašīnas) piezemēšanās; 2. zemes nogruvums land forces ['laendfo:siz] n sauszemes karaspēks

landholder ['laend,haulda] n 1. zemes

īpašnieks; 2. nomnieks, rentnieks landing ['laendir]] n 1. piestāšana (izcelšanās) krastā; 2. kuģu piestātne; 3. mii. desants; 4. av. nolaišanās; emergency (forced) 1. —

piespiedu nolaišanās; soft 1.-(kosmosa

kuģa) lēna nolaišanās; impact 1. — (kosmosa kuģa) trieciennolaišanās;

603landing craft

5. (kāpņu) laukums landing craft ['lsndiqkrarft] n mil. desant-

kuģi; desantransports landing field [Taendujfirld] n (lidmašīnu) pacelšanās un nolaišanās laukums; lidlauks landing gear ['laendit]gi3]« av. šasija landing-stage ['laendii]steid3] n (peldoša)

kuģu piestātoe; pontonsteķi landing-strip ['laendnjstnp] n av. skrejceļš landlady ['laenleidi] n 1. (mājas, viesnīcas

saimniece); 2. muižas īpašniece landless ['laendbs] a bezzemes-land-locked flaendlckt] a (par ostu, līci)

cietzemes ieskauts landlord ['laentard] n 1. (mājas, viesnīcas) saimnieks; 2. lendlords; muižas īpašnieks landlubber ['laend.lAba] n niev. sauszemes žurka

landmark ['lsendmark] n 1. robežstabs; robežzīme; 2. objekts, kas izceļas apkārtnē; 3. pārn. pagrieziena punkts; 4. vēstures (vai arhitektūras) piemineklis; 5.jūrn. zemes orientieris

land-mine ['laendmain] n mii. mīna; fugass land-office ['laend.ofis] n amer. zemes

īpašumu reģistrācijas kantoris land-office business ['laendofis'biznis] n amer. ienesīgs darījums; plaukstošs uzņēmums

landowner ['laendauna] n zemes īpašnieks landrail ['laendreil] n ornit. grieze land-rover ['laend.rajva] n apvidus mašīna landscape ['laenskeip] I n 1. ainava; 2. ainavu

glezniecība; II v labiekārtot (apkārtni) landscape gardening ['laenskeip,ga:dnit]] n

daiļdārzniecība landscape-painter ['laenskeip.peinta] n ainavists

landslide ['laendslaid] I n 1. (zemes) nogruvums; 2. straujš pagrieziens (politikā); 3. uzvara vēlēšanās (ar lielu balsu pārsvaru) 4. spoža uzvara; II v 1. nogrūt; 2. uzvarēt vēlēšanās (ar lielu balsu pārsvaru)', 3. gūt spožu uzvaru landslip ['laendslip] sk. landslide 11. land survey [la2nd,S3:vei] n (zemes) uzmērīšana

land-surveyor ['Iaends3:,vei9] n mērnieks land-tax ['laendtaeks] n zemes nodoklis land-to-land ['lsendta'laend] a

mil. (par raķeti)

"Zeme-Zeme" [-tipa-landward[s]-] {+tipa- landward[s]+} ['laendw9d(z)J adv uz krastu;

krasta virzienā lane [lein] n 1. taka (Anglijā starp lauku dzīvžogiem); 2. ieliņa; šķērsiela; 3. eja (starp rindām); 4. (kuģa, lidmašīnas) kurss;

5. sp. celiņš (skriešanā, peldēšanā u.tml.);

6. špaleras (goda sardze)', 7. (braukšanas) josla

langoust [,lor]'gurst] n langusts

lang syne [.laeq'sain] n skotu senās dienas;

vecie labie laiki language ['laeiļgwid3] n 1. valoda; artificial L — mākslīgā valoda; dead 1. — mirusi valoda; finger 1. — pirkstu valoda (kurlmēmajiem)', living 1. — dzīva valoda; 2. izteiksmes veids; stils; diplomatic 1. — diplomātu valoda; fine 1. — izsmalcināts stils; to speak the same 1. — runāt kopēju valodu; 3. (arī computer 1.) (elektronu skaitļotāja) programmēšanas valoda; 4. (arī bad 1.) bāršanās; lamas; strong 1. — lādēšanās

language laboratory ['laei]gwid3 b'boratan] n 1. tehnisko mācību līdzekļu kabinets svešvalodu apgūšanai; 2. valodas apmācības metodika ar tehnisko līdzekļu palīdzību

language master ['laeqgwidj.marsta]

n svešvalodu pasniedzējs (skolotājs) languid ['laeqgwid] a 1. gurdens; apātisks; 2. neinteresants; garlaicīgs; 3. vājš; nespēcīgs; 4. lēns; rāms; 1. stream — rāma upe

languish [laet]gwi/] v 1. vārgt; nīkuļot; to 1. in poverty — tikko vilkt dzīvību; 2. sentimentāli jūteļoties; 3. tvīkt (gaidās, ilgās)

languor ['laeqga] n 1. gurdums, apātija;

2. nomācošs klusums; miers; 3. tvīksme laniarv f'lsenian] n ilknis laniferous [la'nifaras] a klāts ar vilnu lank [laeqk] a I. tievs; izstīdzējis; 2. (par matiem) taisns un gluds; 3. (par zāli u.tml.)

604lark

garš un mīksts lanky ['laeiļki] a (par cilvēku, locekļiem)

izstīdzējis lanolin ['laenauliin] n lanolīns lantern ['laentan]/? 1. laterna; lukturis; blind (dark) 1. — aptumšots lukturis; l.lecture — lekcija ar diapozitīvu demonstrējumu;

1.parking sar. — atklāta automašīnu stāvvieta; 2. (bākas) apgaismes telpa

lantern-jawed [.laentan' d3o:d] a iekritušiem

vaigiem; vāju seju lanyard [laenjad] n jūrn. 1. štrope;

2. (binokļa, svilpes u.tml.) siksniņa, aukliņa lap8 [laep] I n 1. klēpis; 2. (apģērba)

apakšmala; 3. ieplaka; aiza; 4. (auss) ļipiņa; 5. pārkare; nojume; 6. sp. distance; aplis; 0 in the 1. of luxury — greznībā; in the 1. of the gods — likteņa varā; II v 1. salocīt; ielocīt; 2. apņemt; ieskaut; 3. pārkārt; 4. nokārties; pārkārties lapb [laep] I n 1. šķidrs ēdiens (suņiem); 2. sl. vājš alkoholisks dzēriens; 3. (viļņu) šļaksts; II v 1. lakt; kāri dzert; 2. pārn. kāri tvert; 3. (par viļņiem) šļakstīties; <= to 1. up — ātri izstrēbt (zupu) lapc [laep] I n tehn. slīpripa; II v tehn. slīpēt; pulēt

lapbelt ['laepbelt] n (automašīnas) drošības josta

lap-dog ['laepdog] n klēpja sunītis lapel [ta'pel] n (žaketes u.tml.) atloks lapicide ['laepisaid] n formai, akmeņkalis lapidary ['laepidan] I n juvelieris; dārgakmeņu slīpētājs; II a 1. iegravēts; (akmenī) iecirsts; 2. juveliera-; graviera-; 1. work —juveliera darbs; 3. (par stilu) īss; kodolīgs

lapidate ['laepideit] v nomētāt ar akmeņiem lapidescent [.laepi'desnt] a formāl. kā akmenī cirsts

lapis lazuli [.laepis'laezjubi] n min. lazurits lap of honour ['laepsv'nns] n sp. goda aplis lapse [laeps] Inl. kļūda; misēklis; 1. of the memory — atmiņas zudums; 1. of the pen — pārrakstīšanās; 2. pārkāpums; nogrēkojums; 1. from one's principles — atkāpšanās no saviem principiem; 3. (laika)

plūdums; with the 1. of time — ar laiku; laika gaitā; 4. (termiņa) beigšanās; II v 1. (par termiņu) beigties; paiet; 2. jur. (par likumu) zaudēt spēku; (par tiesībām) pāriet cita rokās; to 1. to the crown — pāriet valsts īpašumā; 3. (par interesi) zust; pāriet lapsed [laepst] a 1. bijušais; 1. glory — bijusī

slava; 2. jur. spēkā neesošs lapwing ['laepwi»]] n ķīvīte larceny ['la: sani] n zādzība larch [la:t/] n lapegle

lard [la:d] I n cūku tauki II v 1. iespeķot;

ietaukot; 2. izpušķot (stilu) larder ['laida] n pieliekamais lardy ['la:di] a 1. trekns; tauks; 2. aptaukojies lardy-dardy ['la:di' da:di] a sar. manierīgs; uzspēlēts

large [la:d3] I n : at 1. — 1) brīvībā; the criminal is still at 1. — noziedznieks vēl ir brivībā; 2) sīki; detalizēti; to describe at 1. — sīki aprakstīt; II a 1. liels; 1. audience — daudz klausītāju;

1. majority — vairums; 2. plašs; plaša mēroga-; 1. powers — plašas pilnvaras;

1. views — brīvi (plaši) uzskati; 3. novec. augstsirdīgs; 1. heart — cēlsirdība; III adv plaši; to talk 1. — lielīties; as 1. as life — 1) dabiskā lielumā; 2) humor, (par minētu personu) tas pats; here he comes as 1. as life — tur jau viņš nāk

large-handed [,la:d3' haendid] a devīgs large-hearted [,la:d3' ha:tid] a cēlsirdīgs,

augstsirdīgs largely ['la:d3li] adv 1. lielā mērā; galvenokārt; 1. due to his illness — galvenokārt viņa slimības dēļ; 2. plašā mērogā; to propagate new ideas 1. — plaši propagandēt jaunas idejas large-minded [,la:d3' maindid] a ar plašiem uzskatiem

large-scale [,la:d3' skeil] a liela mēroga-; plašs

largess[e] [laimes] n novec. 1. devīgums;

2. dāsna velte lariat ['laenat] n laso

larka [la:k] n cīrulis; 0 to rise with the 1. — celties līdz ar pirmajiem cīruļiem

605lark

larkb [la:k] I n sar. joks; nebēdnība; for a 1. —joka pēc; to have a 1. — pajokot; what a 1.!—cik jocīgi!; H v sar. jokot; = to

1. about — draiskoties larkspur ['la:ksp3:] n bot. gaiļpieši larrup f'laerAp] v sar. kaustīt; zvetēt larva ['la:va] n (pi larvae [la:vi:]) kūniņa larvae sk. larva

larynges sk. larynx

laryngitis [.laenn' d3aitis] n med. laringīts larynx ['laenrjks] n(pl larynges ['laenr]d3i:z])

anat. balsene lascivious [la' siviss] a juteklīgs; baudkārs lase [leiz] v fiz. 1. izstarot koherento gaismu;

2. pakļaut lāzera iedarbībai laser ['leiza] n fiz. lāzers

lash [lae/] I n 1. pletne; pātaga; siksna;

2. pletnes (pātagas) sitiens; the 1. — pēršana; 3. barga kritika; šaustīšana (ar vārdiem); to be under the 1. — tikt bargi kritizētam; 4. (saīs. no eyelash) skropsta; n v 1. sist (ar pletni); pātagot; 2. bargi kritizēt; šaustīt (ar vārdiem); to 1. to fury — satracināt; 3. piestiprināt; piesiet; <= to 1. out — 1) iesist; mesties virsū; 2) sākt lādēties; 3) sar. izšķiest (naudu)

lashing ['lae/uj] n 1. pēriens; 2. virve; saite;

3. lādēšanās; 4. pl sar. liels daudzums; milzums; ~s of fish — milzu loms

lass [laes] n 1. meiča; meitēns; 2. izredzētā;

mīļotā lassie ['laesi] sk. lass lassitude ['laesitju:d] n gurdums; apātija lasso [lae'su:] I n laso; II v ķert ar laso last8 [la:st] I n 1. pēdējais; beidzamais; the 1. of apples — pēdējie āboli; 2. beigas; at 1. —beidzot; to the 1. — līdz beigām; we shall never hear the 1. of this — par to nekad nebeigs runāt; II a 1. (sup. no late I) pēdējais; beidzamais; 1. but not least — pēdējais, bet ne mazāk svarīgs; 1. but one — priekšpēdējais; 1. ditch — pēdējā baijera; l.hope — pēdējā cerība; second 1. — priekšpēdējais; 2. iepriekšējais; pagājušais; for the 1. time — pēdējā laikā; 3. ārkārtīgs; sevišķs; of the 1. importance — ārkārtīgi svarīgs; 4. sar. visnepiemērotākais; vis-

neiedomājamākais; it is the 1. thing to do — to nu nekādā ziņā nevajag darit; III adv

1. (sup. no late II) beigās; pēdējā kārtā; who comes 1.? — kas nāks pēdējais?;

2. pēdējoreiz; when did you see him 1.? — kad jūs viņu pēdējoreiz redzējāt?; IV v

1. ilgt; turpināties; 2. saglabāties; (par apģērbu) valkāties; 3. pietikt

lastb [la:st] I n lieste; II v uzstiept uz liestes; 0 to stick to one's 1. — palikt pie savām liestēm

last' [laist] n lasts (tilpuma mērvienība) lasting ['laisti»]] I n 1. ilgums; 2. izturība; stiprība; II a 1. ilgstošs; stabils; 1. peace — ilgstošs miers; 2. (par krāsu u.tml.) izturīgs, noturigs lastly [la:sth] adv beidzot latch [laet/] I n 1. bulta; aizšaujamais;

2. aizkritņa slēdzene; II v aizbultēt; => to 1. on sar. — saprast

latchkey ['laet/ki:] n (aizkritņa slēdzenes) atslēga

latchkey child ['laet/ki: t/aild] n strādājošu vecāku bērns (kuram atstāta ārdurvju atslēga)

late [leit] I a (comp. later [leits] vai latter ['laets] ; sup. latest ['leitist] vai last [la:st]) 1. vēls; vēlīns; novēlojies; l.hour — vēla stunda; 1. visitor — vēlīns ciemiņš; to be 1.—nokavēties; 2. nesenais; pēdējais; his ~st novel — viņa jaunākais romāns; of 1. years —pēdējos gados; 3. nelaiķa-; her 1. husband —viņas nelaiķa vīrs; II adv (comp. laterfleita]; sup. latest['leitist]) 1. vēlu; to marry 1. in life — vēlu apprecēties; to sit (stay up) 1. — ilgi palikt augšā; vēlu iet gulēt; 2. nesen; pēdējā laikā; as 1. as yesterday — vēl vakar lateen [ta'ti:n] a (par buru) trisstūrveida-lately ['leitli] adv nesen; pēdējā laikā latent ['leitsnt] a latents; apslēpts lateral ['laetral] a laterāls; sānu-; l.thinking — plašs redzesloks; vispusīga pieeja

latex ['leiteks] n (augu) piensula lath [la:0] I n lata; līste; II v apsist ar latām (vai līstēm)

lathe [lei5] n virpa

lather [larSs] I n 1. ziepju putas; 2. putas (uz zirga); II v 1. ieziepēt; 2. (par ziepēm) putot; 3. putoties; 4. saskrieties putās (par zirgu); 5. sar. pērt; sist Latin ['laetinļ I n 1. latīņu valoda; 2. romāņu valodās runājošo tautu pārstāvis; 0 thieves' L. — zagļu žargons; Ha\. latīņu-; 2. (par valodām) romāņu-; 3. Romas katoļu-; L.Church — Romas katoļu baznīca; L. cross — katoļu krusts latitude f'laetitju:d] n 1. ģeogr. platums; 2.: ~s pl — (noteikti) platuma grādi; high ~s — polārie rajoni; low ~s — tropiskie rajoni;

3. apziņas (vai uzskatu) brīvība; iecietība;

4. fot. ekspozīcijas robežas latitudinal [.laeti' tju:dinl] a ģeogr. platuma-latitudinarian [.laetitjuidi'nesnsn] I n

brivdomātājs; cilvēks ar plašiem uzskatiem; n a brivdomīgs; iecietīgs latrine [b'tri:n] n ateja (barakā, nometnē); 0

1. rumor sl.—neiedomājamas baumas latter ['laets] a (comp. no late I) 1. nesenais;

in these 1. days — mūsdienās; the 1. half of the year — gada otrā puse; 2. pēdējais (no diviem minētajiem) latter-day ['laetadei] a mūsdienu-; moderns latterly [laetah] adv 1. nesen; mūsdienās;

2. beigās; uz beigām

lattice [laetis] n 1. režģis; restes; 2. mat.,

fiz. režģveida struktūra Latvian ['laetvian] I n 1. latvietis; latviete;

2. latviešu valoda; II a Latvijas-; latviešu-laud [lord] I n formai, slavinājums,

cildinājums; II v slavināt, cildināt laudable ['b:dabl] a slavējams, cildināms laudanum ['lodnam] n opija tinktūra laudatory ['bidatan] a slavinošs, cildinošs laugh [la:f] I n smiekli; to break into a 1. — sākt smieties; to give a 1. — iesmieties; to have a good 1. — pamatīgi izsmieties; to join in the 1. — smieties kopā ar citiem; to raise a 1. — sasmīdināt; II v 1. smieties; to 1. in smb.'s face — smieties kādam acīs; to 1. one's head off — pārsmieties; 2. atsmiet pretī; to 1. a reply — atbildēt ar smiekliem; => to 1. at— 1) smieties (par kaut ko); 2)

izsmiet; 3) ignorēt, neievērot; to 1. away — ar smiekliem izkliedēt (piem., bažas); to 1. down — ar smiekliem apklusināt; to

1. off — atjokoties; to 1. out — ar zobgalībām atradināt; to 1. over — smejoties pārrunāt; 0 enough to make a cat 1. — tur jau kaķim jāsmejas; to 1. up one's sleeve — nosmieties pie sevis

laughable [larfsbl] a 1. smieklīgs; jocīgs;

2. muļķīgs

laugh-in ['la:fin] n 1. (organizēta) oratora

izsmiešana; 2. iemesls smieties laughing ['laifiij] I n smiešanās; smiekli; II a

1. smejošs; jautrs; 2. smieklīgs; jocīgs; it is no 1. matter — tur nav ko smieties

laughing-gas ['laifiqgaes] n nitrooksīds,

smieklu gāze laughing-stock ['la:fii]stt)k] n izsmiekla objekts

laugh line ['laiflain] n 1. smieklu krunciņas;

2. joks; asprātība

laughter ['laifta] n smiekli; smiešanās; outburst of 1. — smieklu šalts; to burst into

1. — sākt smieties; to roar with 1. — rēkt no smiekliem

laugh track ['laiftraek] n smieklu ieraksts

(magnetofona lentē) launch3 [b:nt/] I n (kuģa) nolaišana ūdenī; II v 1. nolaist ūdenī (kuģi); 2.palaist (raķeti); to 1. an artificial Earth satellite — palaist Zemes mākslīgo pavadoni; 3. (ar spēku) mest; raidīt; to 1. a blow — iesist; to 1. threats against the enemy — raidīt draudus ienaidniekam; 4. uzsākt; laist darbā; to 1. a campaign — izvērst kampaņu; = to 1. into —dedzīgi iesaistīties; nodoties; to 1. out — 1) uzsākt; 2) šķiesties ar naudu launchb [b:nt/] n 1. barkass; 2. kuteris; motorlaiva; pleasure 1. — izpriecu motorkuģis launcher ['b:nt/a] n 1. kosm. starta iekārta;

2. mil. granātmetējs

launching pad ['bint/irjpaed] n 1 .kosm., mii. starta vieta (laukums); 2. pārn. tramplīns; l.p. for presidential elections — tramplīns prezidenta vēlēšanām launching site ['b:nt/ir]sait] sk. launching

607launch vehicle

pad 1.

launch vehicle ['la:nt/,vi:ikl] n

kosm. nesējraķete launch window ['laint/'windau] n astronomiski labvēlīgs laiks kosmosa kuģa palaišanai

launder ['binds] v 1. mazgāt un gludināt

veļu; 2. mazgāties (par audumu) launderette [.binds1 ret] n pašapkalpes veļas

mazgātava laundress ['bindres] n veļas mazgātāja laundromat ['laindramaet] amer. sk.

launderette laundry ['bindn] n 1. veļas mazgātava; 2. mazgājamā (vai tikko izmazgātā) veļa;

1. basket — netīrās veļas grozs; 1. list — 1) mazgāšanā nodotās veļas saraksts; 2)pārn. sīks saraksts (uzskaitījums)

laureate ['bineit] n 1. laureāts; Poet L. — galma dzejnieks; 2. lauru-; 1. wreath — lauru vainags laurel floral] I n 1. lauru koks; 2. (parasti pl) lauru vainags; lauri; 0 to look to one's ~s—dzīties pēc slavas (lauriem); to rest on one's ~s — dusēt uz lauriem; to win (gain) one's ~s — plūkt laurus; II v vainagot ar lauriem, uzlikt lauru vainagu lav [laev] n (sais. no lavatory) sar. tualetes istaba

lava ['laiva] n ģeol. lava laval[l]iere [.laeva'lia] n kulons lavatory ['laevatan] n tualetes istaba lave [leiv] v poēt. 1. mazgāt; peldināt; 2. (par

strautu u.tml.) apskalot lavender ['laevanda] n 1. hot. lavanda;

2. sausā lavanda; to lay up in 1. — 1) pārlikt veļu ar sauso lavandu; 2) taupīt nākotnei;

3. mēļa krāsa; 0 to lay smb. out in 1. — nogalināt (nobeigt) kādu

lavish ['laevi/] I a 1. devīgs; izšķērdīgs; to be

1. in one's habits — dzīvot plašu dzīvi; to be 1. of time — netaupīt laiku; to be 1. with advice — neskopoties ar padomiem;

2. bagātīgs; dāsns; 1. feast — lepnas dares; Dvi. būt devīgam; 2. izšķiest; izšķērdēt; to 1. money — šķiesties ar naudu

lavishness [laevi/nas] n 1. devība; izšķērdība;

2. bagātīgums; dāsnums; 3. pārpilnība law [lai] n 1. likums; force of 1. — likuma spēks; the 1. of the land — valsts likumi; to break the 1. — pārkāpt likumu; to maintain 1. and order — uzturēt likumā paredzēto kārtību; to observe the 1.— ievērot likumu; 2. jurisprudence; tieslietas; civil 1. —civiltiesības; common 1. — vispārējās tiesības; criminal 1. — krimināltiesības; international 1. — starptautiskās tiesības; 3. jurista profesija; 1. student —juridiskās fakultātes students; to study 1. — studēt tieslietas; 4. tiesa; tiesas process; to go to 1. — griezties tiesā; to have the 1. on smb. —tiesāties ar kādu; to take the 1. into one's own hands — izrēķināties bez tiesas; 5. (dabas, zinātnes) likums; Newton's law—Ņūtona likums; the 1. of self-preservation — pašsaglabāšanās instinkts; 6. (spēles u.tml.) noteikumi; 7. sp. (pretiniekam dotā) priekšrocība; 8. sar. atlaide; 9. sar. policists; policija; 0 the 1. of the jungle — džungļu likums law-abiding ['bia,baidi»]] a pakļāvīgs likumam

law-and-order ['biand' aids] a kas rūpējas par likumības ievērošanu; 1.-a.-

0. campaign — kampaņa cīņai ar noziedzību

law-breaker ['bi.breika] n likumpārkāpējs;

noziednieks law-court fbikoit] n tiesa lawful fbifol] a likumīgs; pilntiesīgs; to reach 1. age — sasniegt pilngadību;

1. marriage — likumīga laulība

lawless ['bibs] a 1. nelikumīgs; neatļauts;

2. nesavaldīgs; patvaļīgs

lawn» [lain] n zāliens, maurs; croquet 1. —

kriketa laukums lawnb [bin] n batists

lawn-mower ['binmaua] n zālienu pļaujamā mašīna

lawn-tennis [.lain' tems] n teniss lawny" [laim] a zaļš; zālains lawnyb ['biru] a batista-law-suit ['laisuit] n tiesas prāvalaze

lawyer fbija] n jurists; advokāts lax [laeks] a 1. neuzmanīgs; paviršs; 1. discipline — vāja disciplīna; 2. nevīžīgs; slinks; 3. atslābināts; atbrīvots;

1. muscles — atslābināti muskuļi laxative ['laeksativ] med. I n caurejas

līdzeklis; II a caureju veicinošs laxity ['laeksati] n 1. neuzmanība; paviršība;

2. atslābinātība; atbrīvotība; 3. vaļība; izlaidība

lay" [lei] n 1. īsa dziesmiņa (vai balāde);

2. putna dziesma Iayb [lei] I n 1. izvietojums; stāvoklis; 2. sl. darbs; nodarbošanās; 3. sl. (dzimumakta) partneris; II v (p. un p.p. laid [leid]) 1. [noļlikt; to 1. snare — izlikt cilpas; 2. klāt (galdu); 3. dēt; 4. nomīdīt; nobradāt; to 1. the lawn — nobradāt zālienu; 5. novest (līdz kādam stāvoklim); the city was laid in ruins — pilsēta bija drupās; 6. uzlikt (sodu u.tml.); to 1. under an obligation — uzlikt par pienākumu; to 1. the blame on smb. — novelt vainu uz kādu; 7 izklāstīt; sniegt (faktus u.tml.); to 1. evidence — sniegt pierādījumus; 8. nomierināt; izkliedēt (šaubas u.tml); 9. saderēt; 10. sl. pārgulēt (ar kādu); = to 1. about — sist pa labi un pa kreisi; to 1. aside — 1) nolikt pie malas; 2) pietaupīt; 3) atmest; atteikties; to 1. by —atlikt; to 1. down — 1) nolikt; 2) izstrādāt (plānu)-, 3) likt pamatus;

4) nolikt (pilnvaras); atstāt (amatu);

5) noteikt (likumu); to 1. in — iekrāt; to 1. off— 1) atlaist (uz laiku) no darba; 2) pārtraukt darbu; 3) sar. izbeigt; to 1. on — 1) uzlikt (sodu, nodokli); 2) uzbrukt, iesist; 3) uzklāt (krāsu); uzlikt (apmetumu); 4) ievilkt (gāzi, elektrību u.tml.); to 1. out —1) izlikt; izkārtot; 2) iekārtot (dārzu); 3) nogāzt (no kājām); 4) tērēt (naudu); to 1. oneself out — līst no ādas ārā; to 1. over amer. — pārtraukt (ceļojumu); to 1. up— krāt; taupīt; 0 to 1. bare — atklāt; atsegt; to 1. by the heels — aizturēt un apcietināt; to

1. flat — nolīdzināt līdz ar zemi; izpostīt;

to 1. great (little) store by (on) — augstu (zemu) vērtēt; to 1. heads together — salikt

galvas kopā; to 1. hold on (of) — 1) sagrābt; piesavināties; 2) atrast; dabūt; 3) gūt labumu; to 1. it on thick — sabiezināt krāsas; pārspīlēt; to 1. one's hands on — 1) sagrābt; piesavināties; 2) nogalināt; to

1. hands on oneself—izdarit pašnāvību; 3) atrast; 4) rel. iesvētīt; to 1. one's head (life) for smth. — atdot dzīvību par kaut ko; to 1. open — 1) atklāt; nodot atklātībai (sazvērestību u.tml.); 2) atvērt; 3) pāršķelt; ievainot; to 1. smth. at smb. 's door—uzvelt kādam atbildību par kaut ko; to 1. to heart — ņemt pie sirds; to 1. waste — izpostīt

lay0 [lei] a 1. laicīgs; 2. nelietpratīgs layd [lei] sk. lieb II

layabout ['leia.baut] n sar. slaists, slīmests layaway [leiawei] n amer. 1. ietaupījums;

2. atlikta lieta; 3. preces rezervēšana pircējam līdz tās vērtības pilnai samaksai

lay-by ['leibai] n brit. automašīnu stāvvieta (ceļmalā)

lay-days ['leideiz] n jūrn. kuģa iekraušanas

(izkraušanas) laiks lay-down ['leidaun] n 1. sl. neveiksme; izgāšanās; 2. kāršu atklāšana (neuzsākot spēli)

layer ['leia] I n 1. kārta; slānis; 2. dējējvista; good 1. — laba dējējvista; 3. (dārzkopībā) nolieksnis; II v 1. likt kārtām; 2. pavairot ar noliekšņiem (dārzkopībā); 3. bot. iesakņoties layette [lei' et] n zīdaiņa pūriņš lay figure [.lei'figa] n 1. (mākslinieka) manekens; 2. niecība; "tukša vieta";

3. mākslots personāžs

layman ['leimsn] n 1. pasaulīgs cilvēks;

2. lajs; nespeciālists lay-off ['leiDfļ n 1. ražošanas pātraukums;

2. atlaišana no darba (uz laiku) lay-out ['leiaut] n 1. plāns; 2. izvietojums; izkārtojums; 3. (avīzes, grāmatas u.tml.) makets; 4. amer. komplekts laystall ['leisto:!] n atkritumu izgāztuve lazaret, lazaretto [ļseza'ret, .laezs'retau]

1. leprozorijs; 2. karantīnas kuģis (vai telpa) laze [leiz] I n bezdarbība; slinkošana; II v

609laziness

slinkot; slaistīties; => to 1.about (around) — nosist laiku; to 1. away — dīki pavadīt laiku

laziness ['leizinas] n slinkums; laiskums lazy ['leizi] a 1. slinks; laisks; 2. slinkumu veicinošs; bezdarbīgs; 1. afternoon — dīka pēcpusdiena; 3. lēns; 1. river — lēna upe lazybones ['leizibsunz] n sliņķis; slaists lazyboots ['leizi.bu:ts] sk. lazybones lazy eyes ['leizi' aiz] n med. ambliopija, redzes

aizmiglošanās Lazy Susan ['leizi 'su:zn] n humor.

virpuļstatīvs ēdieniem L-band ['elba;nd] n rad. superaugsto

frekvenču diapazons L-driver ['eldraiva] n (sais. no learner

driver) autobraukšanas māceklis lea [li:] n 1. papuve; 2. poēt. pļava; lauks leach [li:t/ļ I n 1. sālījums; 2. sārms; II v

ķīm. ekstrahēt Ieada [led] I n 1. svins; black 1. — grafīts; 1. ore — svina rūda; red 1. — svina mīnijs; white 1. — svina baltums; 2.jūrn. lote; 3. svērtenis; lode; 4. (jumta) skārds; 5.pl poligr. plēksnes; 6. (zīmuļa) grafīts; 0 to swing the 1. si — vairīties no darba; II v

1. apstrādāt (pārklāt, svērt) ar svinu;

2. poligr. atdalīt (rindas) ar plēksnēm;

3. tikt apstrādātam ar svinu

leadb [li:d] I n 1. vadība; to take the 1. — uzņemties vadību; 2. paraugs; piemērs; to follow the 1. — sekot piemēram; to give a 1. —rādīt piemēru; 3. sp. vadība; pārsvars; 1. of five points — piecu punktu pārsvars; to be in the 1. — būt vadībā; to have a good 1. over smb. — būt kādam krietni priekšā; 4. galvenā loma; galvenās lomas tēlotājs; 5. (kāršu spēlē) izspēle; 6. (suņa) saite; 7. (avīzes) galvenā raksta ievaddaļa; 8. el. pievads; 9. sar. celiņš; taciņa; 10. hidrol. mākslīgā gultne; kanāls (atzars uz dzirnavām); 11. ģeol. dzīsla; II v (p. un p.p. led [led]) l.vest; to 1. by the hand — vest pie rokas; 2. būt priekšgalā; vadīt; komandēt; to 1. an army — komandēt armiju; to 1. the fashion — diktēt modi; 3. būt vadībā; izvirzīties pirmajā vietā; to

1. the dance — uzsākt un vadīt deju; to 1. the race —būt sacīkšu vadībā; 4. vest; aizvest; where does this path 1.? — uz kurieni ved šī taka?; 5. novest (līdz kādam stāvoklim); to 1. to extremity — novest līdz galējībai; 6. diriģēt; 7. ietekmēt; pārliecināt;

8. (kāršu spēlē) izspēlēt pirmo kārti;

9. dzīvot; to 1. a double life — dzīvot divējādu dzīvi; to 1. a miserable existence — dzīvot nožēlojamu dzīvi; a to 1. away — aizvest; aizvilināt; to 1. off— uzsākt; atklāt; to 1. on — aizraut; to 1. out —izvest; iziet; to 1. to — novest (līdz kādam rezultātam); to 1. up to — 1) ievadīt; pakāpeniski sagatavot (kaut kam); 2) vedināt sarunu uz kādu tematu; 0 to

1. smb. a dog's life — padarit kādam dzīvi par elli; to 1. smb. a [pretty] dance — izdancināt kādu; to 1. smb. astray — novest kādu no ceļa; to 1. smb. by the nose — pilnīgi pakļaut kādu savai gribai

leaden ['ledn] a 1. svina-; 2. smags; smagnējs; with a 1. heart pārn. — ar smagu sirdi; 3. [svina] pelēks; 1. sky — pelēkas debesis

leader ['li:da] n 1. vadītājs; vadonis; līderis;

2. (tiesā) vadošais advokāts; 1. for the defence — aizstāvības galvenais advokāts;

3. diriģents; vadošais mūziķis (orķestrī, ansamblī); 4. galvenā loma; galvenās lomas tēlotājs; 5. (koka) galvenais zars; 6. brit. (avīzes) ievadraksts; 7. prece par zemāku cenu (pircēju pievilināšanai); 8. galvenais ekonomiskais rādītājs

leadership ['li:da/ip] n vadība lead-footed ['ledfutid] a. sl. gauss; tūļīgs leadfree gasoline [ledfri: 'gaesauliin] n

neetilēts benzīns Iead-in [,li:d'in] n 1. rad. ievads; 2. ievadvārdi; ievadruna; 3. (diktora) programmas pieteikums leading3 ['ledu]] n 1. tehn. svina apstrāde;

2. benzīna etilēšana; 3. (jumta) skārds leadingb ['li:di»]] I n 1. vadība; 2. instrukcija; norādījumi; 3. sp. līderiba; Hal. vadošs; norādošs; 1. mark — ceļazīme; 2. galvenais; svarīgākais; 1. article — ievadraksts;leap

1. part —galvenā loma; galvenās lomas tēlotājs; L question — 1) (apspriedes u.tml.) galvenais jautājums; 2) uzvedinošs jautājums; 3. tehn. dzinēj-; dzenošais leading case [.liiditjlceis] n jur. precedents (tiesā)

leading indicator ['liidiq'indikeitsj n

noteicošais rādītājs leading light [,li:dit]' lait] n svarīga

(ietekmīga) persona leading rein[s] [1i:dn]rein(z)] n pavada; groži leading strings Pi.'diijstnqz] n pl (bērnu) groži (mācīšanai staigāt); 0 in 1. s.— stingrā uzraudzībā leadless gasoline ['ledbs'gaesauliin]

sk. leadfree gasoline lead-off [,li:d't)f] n sar. 1. sākums; 2. sācējs;

pirmais (pēc kārtas) lead pencil ['led,pensi] n sar. grafīta zīmulis leadswinger ['led.swnp] n sar. slaists; simulants

leaf [li:f] In(pl leaves [li:vz] J 1. lapa; fall of the 1. — lapkritis; in leaves — salapojis; to come into 1. — salapot; 2. lapotne;

3. (grāmatas) lapa; to turn over the leaves — šķirstīt grāmatas lapas;

4. (metāla) loksne; plāksne; gold 1. — zelta folija; 5. (divviru durvju, vārtu) puse; 6. (saliekamā galda u.tml.) nolaižamā plātne; 1. bridge —nolaižamais tilts; II v 1. salapot; 2.šķirsfit; pārlapot; 0 to take a 1. out of smb.'s book —sekot kāda paraugam; to turn over a new 1. — uzsākt jaunu dzīvi

leafage ['liifidļ] n lapotne leaflet f'liiflit] n 1. jauna lapiņa; 2. skrejlapa; plāna brošūra (sev. bezmaksas); 3. saliktas lapas-daļa leaf-mould ['liifmauld] n lapu trūdi leafy ['li:fi] a lapu-; 1. forest — lapkoku mežs;

1. shade — lapu paēna league3 [li:g] I n 1. līga; savienība; in 1. with smb. — kāda sabiedrotais; the L. of Nations vēst. — Tautu Savienība; 2. sp. līga; klase;

1. football matches — A vai B klases

futbola meistarsacīkstēs; 3. kategorija; grupa; to be not in the same 1. — nebūt

salīdzināmam; bottom of the 1. — vissliktākais (savā profesijā u.tml.); top of the 1. — vislabākais (savāprofesijā u.tml.); II v izveidot savienību; pievienoties savienībai leagueb [li:g] n novec. jūdze leak [li:k] \n\. sūce; to start (spring) a 1. — 1) dabūt sūci; 2) radīt sūci; to stop a 1. — novērst sūci; 2. viela (kas sūcas); 3. sūces apmēri; noplūdes daudzums; 4. (informācijas) noplūde; (informācijas) noplūdes avots; II v 1. sūkties; tecēt; 2. izpaust (faktus u.tml.); <=> to 1. out — 1) izsūkties; 2) kļūt zināmam leakage ['li:kid3] n I. sūkšanās; 2. sūce; 1. check — hermetizācijas pārbaude; 3. (informācijas) noplūde leak-proof ['li:kpru:fļ a hermētisks leaky ['li:ki] a caurs; ar sūci; 0 1. vessel — pļāpa

leam [li:m] n (saīs. no laser beam) fiz. lāzera stars

lean3 [li:n] I n liesums; II a 1. kalsns; izdēdējis; 2. (par gaļu) liess; (par ēdienu) plāns; bez aizdara; 3. (par ražu u.tml.) nabadzīgs; 1. year — neražas gads; 4. (par atradnēm) neproduktīvs; nabadzīgs leanb [h:n] I n slīpums; kritums; Hv (p. un p.p. leaned [li:nd] vai lent [lent]) I. [no]liekties; 2. atbalstīt; piesliet; 3. atbalstīties; pieslieties; 4. (on) paļauties; 5. (to) tiekties; = to 1. back — atzvelties (krēslā); to 1. forward — noliekties; to 1. [up] on — 1)

atbalstīties; 2) paļauties; to 1. out — izliekties (piem., pa logu); to

1. over — liekties pāri; 0 to 1. over backwards — līst vai no ādas ārā

leaning ['li:mr|] n I. tieksme; nosliece;

2. sp. noliekšanās; 1. exercises — vingrojumi ar noliekšanos

lean-to flimtu:] n nojume; piebūve leap [li:p] I n 1. lēciens; 2. šķērslis; to clear a 1. — pārvarēt šķērsli; 3. spējas pārmaiņas; great 1. forward pārn. — liels solis uz priekšu; 4. ģeol. dislokācija; 0 1. in the

dark — lēciens nezināmajā; risks; by ~s and bounds — pa galvu, pa kaklu; II v

611leap-day

(p. un p.p. leapt [lept] vai leaped [li:pt])

1. lēkt; lēkāt; to 1. for joy — lēkāt aiz prieka; 2. pārlēkt; pārvarēt šķērsli; 3. (par sirdi) dauzīties; = to 1. at — dedzīgi pieķerties kaut kam; to 1. out — izcelties

leap-day ['li:pdei] n liekā diena (garajā gadā) leap-frog ['liipfrog] n kukuriņi (rotaļa) leap-year ['li:pj3:] n garais gads learn [b:n] v (p. un p.p. learned [b:nd] vai learnt [b:nt]) 1. mācīties; to 1. by heart — mācīties no galvas; to 1. by rote — iekalt;

2. uzzināt; I am (have) yet to 1. iron. — man tas vēl nav zināms; 3. novec., humor, mācīt; pārmācīt; I'll 1. you! — es tev rādīšu !

learned ['binid] a 1. mācīts; izglītots;

2. zinātnisks (par žurnālu) learner ['b:na] n skolnieks learning ['b:nu]] n 1. studijas; mācīšanās;

2. erudīcija; zināšanas lease [li:s] I n 1. noma; nomāšana; to grant on 1. — iznomāt; izrentēt; to take on 1. — nomāt; rentēt; 2. nomas līgums; 3. nomas laiks (vai termiņš); II v iznomāt; 0 new 1. of (amer. on) life — kā no jauna piedzimis leasehold ['liishauld] n 1. noma; nomāšana;

rentēšana; 2. nomas objekts leaseholder ['liishsulda] n nomnieks; rentnieks

leash [li:/] I n siksna; saite; II v piesiet saitē; turēt saitē; 0 to hold in 1. — turēt stingrā uzraudzībā; to strain at the 1. — rauties

(brīvībā)

least [li:st] I n vismazākā daļa; at 1.— vismaz; at (the) 1. — ne mazāk par, in the 1. — vismazākā mērā; not in the 1. — nepavisam; ne mazākā mērā; to say the 1. of it — saudzīgi izsakoties; II a (sup. no little II) vismazākais; not the 1. wind — ne mazākās vēsmiņas; III adv (sup. no little HI) vismazāk leastways, leastwise ['li:stweiz, 'li:stwaiz]

adv vismaz leather f'leOs] Inl. (izstrādāta) āda; Russia 1. — juhtāda; Morocco 1. — safjānāda; patent 1. — lakāda; 2. ādas izstrādājums (piem., siksna, futbolbumba); Dvi. apšūt (pārvilkt) ar ādu; 1. sar sloksnēt; pērt ar

siksnu; to 1. smb. black and blue — sasist kādu zili melnu; 01. and prunella — gandrīz nekādas atšķirības; there is nothing like

1. — katrs slavē savu preci leather-bound ['lefobaund] a ādas vākos;

ādas iesējumā leatherette [.leSs'ret] n ādas imitācija;

mākslīgā āda leather-head [lefohed] n sl. stulbenis; nejēga leather-neck ['leSanek] n amer. sar. jūras

kara spēku kareivis leathery ['le5an] a 1. ādai līdzīgs; 2. sīksts;

ciets; 1. meat — sīksta gaļa leave [li:v] I n 1. atļauja; by (with) your 1. — ar jūsu atļauju; to take to 1. — uzdrošināties;

2. (arī 1. of absence) [īpašs] atvaļinājums; atbrīvojums; on 1. — atvaļinājumā; sick 1. — slimības atvaļinājums; 3. aiziešana; aizbraukšana; 4. atvadīšanās; 0 to take French 1. — aiziet neatvadoties; to take 1. of one's senses — sajukt prātā; liv (p. un p.p. left [left]) 1. atstāt; pamest; to 1. one's job — pamest darbu; 2. (for) aiziet; aizbraukt; doties; to 1. for London — doties uz Londonu; when does the train 1. ? — kad atiet vilciens?; 3. atstāt kādā stāvoklī; to 1. smth. undone — atstāt kaut ko [-ne[pa]-daritu-] {+ne[pa]- daritu+} ; 4. novēlēt; atstāt mantojumā; <= to

1. behind — 1) aizmirst; atstāt; 2) apsteigt; to. off—l)beigt (darbu); 2) atmest (ieradumu); to 1. out — 1) izlaist (burtu u.tml.); 2) neņemt vērā; to 1. over — atlikt; 0 1. go! — laid vaļā!; 1. it at that! — lai nu paliek!; 1. it to me — atstāj to manā ziņā; to 1. a word with smb. for smb. — atstāt kādam ziņu ar kādu; to 1. hold of—palaist vaļā; izlaist no rokām; to 1. smb. alone — likt kādu mierā; to 1. smb. in the lurch — pamest kādu nelaimē; to 1. smb. to himself (his own devices) — atstāt kādu savā vaļā

leaven ['levn] I n 1. raugs; ieraugs;

2. iespaids; ietekme; II v 1. raudzēt; 2. iespaidot, ietekmēt

leave-taking ['li:v,teikn]ļ n atvadīšanās leavings ['li:vit]z] n pl atliekas; atkritumi Lebanese [.lebs'niiz] I n libānietis; libāniete; n a Libānas-; libāniešu-;leg

lecher ['let/a] n izvirtulis

lecherous ['let/ares] a izvirtis; baudkāre

lechery ['let/an] n izvirtība; baudkāre

lecithin ['lesiBin] n ķīm. lecitīns

lection ['lek/n] n 1. lasīšana; 2. (teksta)

lasījums lector ['lekto:] n lektors lecture ['lekt/o] I n 1. lekcija; to deliver a

1. — nolasīt lekciju; 2. pamācība; to give (read) smb. a 1. — lasīt kādam morāli; pamācīt; II v 1. (on) lasīt lekciju; 2. lasīt morāli; pamācīt

lecturer ['lekt/ara] n 1. lektors;

2. (universitātes, koledžas) pasniedzējs lecture-theatre ['lekt/s,Gists] n (amfiteātra

veida) auditorija led [led] sk. lead b U

ledge [led3] n 1. mala; dzega; 2. klintsradze;

3. rifs; 4. ģeol. rūdas iegulas

ledger ['led33] n 1. grāmatv. virsgrāmata; galvenā grāmata; 2. mūz. palīglīnija; 3. kapakmens plāksne; 4. arh. šķērsbajķis; sija; 0 to present the other side of the 1. — rādīt medaļas otru pusi ledger-bait ['led3sbeit] n ēsma lee [li:] n 1. patvērums; aizsegs; 2. aizvējš;

aizvēja puse leech [li:t/] n 1. dēle; to stick like a 1. — piesūkties kā dēlei; 2. asinssūcējs; izspiedējs

leek [li:k] n puravs (ari kā Velsas nacionālā emblēma); 0 to eat one's (the) 1. — norit apvainojumu leer [ha] I n glūnošs skatiens; II n glūnēt; lūrēt

leery ['liori] a sl. glūnīgs lees [li:z] n pi 1. mieles; padibenes; 2. atliekas; 0 to drain (drink) to the 1. — tukšot rūgto kausu leeward ['li:wsd] I a aizvēja-; II adv aizvēja pusē

leeway ['li:wei] n 1. (kuģa) dreifs; to make 1. — dreifēt; 2. (laika) zaudējums; 3. (laika) rezerve; 0 to make up 1. — atgūt nokavēto left3 [left] I n 1. kreisā puse; on your 1. — no jums pa kreisi; to turn to the 1. — nogriezties pa kreisi; 2.: the L. pol. —

kreisie; 3. sp. sitiens ar kreiso roku (vai kāju); II a 1. kreisais; 1. bank — kreisais krasts; 1. turn — kreisais

pagrieziens;

2.: L. pol. — kreisais; 1. deviation — kreisais novirziens; L. side (wing) — kreisais spārns; HI adv pa kreisi; 1. about face! mil.—pa kreisi apkārt griezties!; 1. turn! (amer. 1. face!) mil. — uz kreiso!; 0 over the 1. — tieši otrādi; to have two

1. feet — būt neveiklam leftb [left] sk. leave

leftfield [leftfhld] n amer. nomale; kluss nostūris

left-hand [.leftliaend] a 1. kreisais; l.-h. side of the street — ielas kreisā puse; 2 kreisās rokas-; l.-h. blow (stroke) — sitiens ar kreiso roku left-handed [.left'haendid] a 1. kreiļa-; kreilisks; l.-h. scissors — kreiļiem domātas šķēres; 2. ar kreiso roku izdarīts;

3. neveikls; neprasmīgs; l.-h. compliment — neveikls kompliments

left-hander [.left'haends] n 1. kreilis;

2. sitiens ar kreiso roku

leftism ['lefitizm] n pol. kreisums; kreisi uzskati

leftist ['leftist] n pol. kreisais; kreisās partijas biedre

left-luggage office [,left'lAgid3,ofis] n

bagāžas glabātava leftover[s] ['left,suvs(z)] n (ēdiena) atliekas leftward [s] ['leftwsd(z)] adv pa kreisi left-winger [.left'wnp] n pol. kreisais;

(partijas) kreisā spārna piekritējs lefty ['lefti] n 1. sar. kreilis; 2. sar. pol.

kreisais; kreiso uzskatu paudējs leg [leg] I n 1. kāja; long in the 1. — garkājains; 2. (bikšu) stara; 3. (zābaka) stulms;

4. (mēbeles) kāja; 5. (ce(a) posms; 6. tehn. statnis; 7. mat. (leņķa) mala; 8.el. fāze; 0 to be all ~s — būt garam, izstīdzējušam; to be on one's last ~s — būt pārgurušam; to be (up) on one's ~s — 1) būt visu laiku uz kājām; 2) būt atkal uz kājām (pēc slimības); to get smb. back on his ~s — palīdzēt kādam atlabt; to give smb. a 1. up — palīdzēt kādam tikt uz

613legacy

kājām; to have the ~s of smb.—apdzīt kādu; to pull smb.'s 1. — izjokot kādu; to shake a 1. — uzdejot; to show a 1.— izrausties no gultas; to stand on one's own ~s — būt patstāvīgam; to stretch one's ~s — izlocīt kājas; to take to one's ~s — ņemt kājas pār pleciem; II v: to 1. it sar. — 1) iet; 2) aizbēgt

legacy ['legasi] n 1. novēlējums; mantojums;

2. (piem., kara) sekas legal ['li:gl] a 1. juridisks; tieslietu-;

1. adviser—juriskonsults; 1. aid bureau — juridiskā konsultācija; to take 1. proceedings against smb. — uzsākt tiesas prāvu pret kādu; 2. legāls; likumīgs; 1. claim — likumīga prasība; 1. offence — likumpārkāpums

legalism ['liigahzm] n burta kalpība legality [li:' gastati] n legalitāte; likumība legalize [liigalaiz] v legalizēt legate3 ['legit] n legāts, pāvesta sūtnis legateb [li'geit] v novēlēt; atstāt mantojumā legatee [.lega'ti:] n mantinieks legation [li'gei/n] n diplomātiskā misija legend ['led3and] n 1. leģenda; 2. uzraksts

(uz monētas, medaļas) legendary ['Ied3and3n] I n leģendu krājums;

n a leģendārs legerdemain [,led33d3'mein] n 1. roku

veiklība; triks; 2. veikla krāpšana leggings ['legiiļz] n pl 1. getras; stulpiņi;

2. (bērnu) garās zeķes (bikses) leggy ['legi] a garkājains

leghorn ['leghoin] n 1. itāliešu salmi; 2. salmu

cepure; 3. [le'go:n] leghomas vista legibility [.led3i'bibti] n (rokraksta,

iespiedraksta) salasāmība, skaidriba legible ['led3sbl] a (par rokrakstu,

iespiedrakstu) salasāms, skaidrs legion ['li:d33n] n 1. mii. leģions; Foreign L. —ārzemnieku leģions; L. of Honour — Goda leģiona ordenis (Francijā); 2. milzums; 1. of admirers — pielūdzēju pūlis

legionary ['li^anari] I n leģionārs; II a leģionāru-

legislate ['led3isleit] v izdot likumu[s]; = to

1. against — ar likumu aizliegt; to 1. for — rēķināties ar

legislation [,led3i'slei/n] n 1. likumdošana;

2. likumi; likumkrājums; labour 1. — darba likumdošana

legislative ['led3isbtiv] a likumdošanas-;

1. assembly — likumdošanas sapulce legislature ['ledjisleit/o] n 1. likumdevēja

vara; 2. likumdevēja iestāde legist ['li:d3ist] n likumu zinātājs legit ĻTi'd3it] sar. sals. no legitimate legitimate I a [li^itunat] l.jur. laulībā dzimis; 2. likumīgs; for 1. purposes — likumā paredzētajam nolūkam; 3. pareizs; pamatots; 1. reason — attaisnojošs iemesls; 0 the 1. drama — drāmas teātris (pretstatā musical comedy); II v [li'd3itimeit]

1. leģitimēt; atzīt par likumīgu; 2. adoptēt (ārlaulībā dzimušu bērnu)

legitimation [h,d3iti'mei/n] n 1. leģitimācija; atzīšana par likumīgu; 2. (ārlaulībā dzimuša bērna) adoptēšana legitimize [li'd3itunaiz] sk. legitimate II legman ['legmaen] n 1. aģents; ziņu vācējs;

2. amer. sar. reportieris

leg-pull ['legpul] n sar. joks; izjokošana legroom ['legrum] n pietiekoša vieta kājām leg-show ['leg/su] n frivola varietē deja leg-split ['legspht] n sp. špagats legume ['legju:m] n 1. pākšaugi; 2. pāksts leguminous [le'gjuiminss] a pākšaugu-;

1. crops — pākšaugu kultūras legwork ['legw3:k] n darbs, kur daudz jāstaigā lei [leii:] n ap kaklu valkājama ziedu vītne leister ['liista] I n žebērklis; II v zvejot ar žebērkli

leisure ['le39] n vaļas bridis; brīvs laiks; at 1. — 1) brīvajā laikā; 2) lēnām, nesteidzoties; at one's 1. — brīvs; nenodarbināts; 1. hours (time) — brivais laiks; to wait smb.' s 1. — gaidīt, kamēr kāds atbrīvosies leisured ['le3ad] a 1. bezdarbīgs; dīks; 2. lēns; nesteidzīgs

leisure dress ['padres] n (sieviešu) mājas tērps

leisurely ['le33h] lai. vaļas brižu-; 2. lēns;

614lese-majeste

nesteidzīgs; II adv lēni; nesteidzīgi leisure suit ['le3asu:t] n (vīriešu) mājas tērps leitmotif, leitmotiv ['laitmau,ti:f] n

mūz. vadmotīvs lemon [leman] n 1. citrons; 2. citrondzeltena krāsa; 3. sl. neglīta meitene; 4. sl. pretīgs tips; 5. sl. nederīga lieta; draņķis; 0 to hand smb. a 1. — piekrāpt kādu lemonade [.lema'neid] n limonāde lemon-balm ['lemanbaim] n hot. ārstniecības melisa

lemon-cheese ['lemant/i:z] n citron-

marmelāde; citronpomāde lemon-drop ['lemandrop] n citronkaramele lemon-squash [,leman'skwt>/] n citron-limonāde

lemon-squeezer ['leman,skwi:za] n citron-

sulas spiedne lemony ['Iemāni] a citrona-; lemur ['li:ma] n zool. lemurs lend [lend] v (p. un p.p. lent [lent]) 1. aizdot; to 1. smb. money — aizdot kādam naudu; 2. sniegt; to 1. assistance — sniegt palīdzību; 3.: to 1. oneself (to) — nodoties; to 1. oneself to gossip — nodarboties ar baumošanu; 4.: to 1. itself (to) - (par lietām) noderēt; <=> to 1. out — 1) aizdot; 2) izsniegt grāmatas (bibliotēkā); 0 to 1. a [helping] hand — [izļpalīdzēt lender ['lends] n aizdevējs; kreditors lending ['lendnj] n 1. aizdošana; kreditēšana;

2. aizdevums; kredīts lending library ['lendiq.laibrari] n bibliotēka, kas izsniedz grāmatas uz māju lend-lease ['lend,li:s] n lendlīzs

(apbruņojuma, pārtikas aizdevums)] length [lerjG] n 1. garums; at full 1. — 1) visā garumā; 2) (par portretu) pilnauguma-; to measure one's 1. — nostiepties visā garumā; 2. attālums; at arm's 1. — izstieptas rokas attālumā; 3. gabals; atgriezums; dress 1. — auduma gabals kleitai; 4. ilgums; for great 1. — ļoti ilgi; for some 1. — diezgan ilgi; in 1. of time — laika gaitā; the 1. of a lifetime —dzīves ilgums; 0 at 1. — 1)

beidzot; 2) Ugi; 3) sīki un plaši; to go all

~s — aiziet līdz galējībām; to go the whole

1. of smth. — izdarīt kaut ko pamatīgi; to have (get, know) the 1. of smb.' s foot — iepazīt kāda raksturu lengthen ['lerjGan] v 1. pagarināt; 2. (par gadalaiku) pāriet; summer ~s into autumn — vasara pāriet rudenī lengthways, lengthwise ['let]0weiz,

'lei]0waiz] adv I. gareniski; 2. garumā lengthy [leijSi] a 1. pārāk garš; ieildzis; 1. speech — izplūdusi runa; 2. amer. sar. (par cilvēku) garš; izstīdzējis lenience, leniency ['li:nians, 'li:mansi] n

saudzība; iecietība lenient ['li:niant] a saudzīgs; iecietīgs;

1. punishment — viegls sods lenitive ['lenitiv] med. I n mīkstinošs

līdzeklis; II a mīkstinošs lenity ['lenati] nformāl. saudzīga izturēšanās; žēlsirdība

leno ['li:nau] n tekst. smalks audums

(aizkariem, plīvuriem u. tml.) Iens [lenz] n l.fiz. lēca; 2. objektīvs; lupa;

3. anat. (acs) lēca lens axis ['lenz'aeksis] nfiz. optiskā acs lens cap ['lenzkaep] nfot. objektīva vāciņš Lent [lent] n rel. lielais gavēnis; L. term —

pavasara semestris lent [lent] sk. lend

lenticular [len'tikjula] a 1. lēcveidīgs;

abpusizliekts; 2. anat. acs lēcas-lentil ['lentil] n bot. lēca Leo ['li:3u] n Lauva (zvaigznājs un zodiaka zīme)

leonine f'liiaunain] a lauvas-; lauvai līdzīgs leopard ['lepad] n leopards leopardess ['lepsdes] n leoparda mātīte leotard ['li:9Uta:d] n (akrobāta vai dejotāja) triko

Ieper ['lepa] n lepras slimnieks; spitālīgais leprechaun [leprakom] n (īrufolkl.) rūķītis, gariņš

leprosy ['Ieprasi] n med. lepra, spitālība leprous ['lepras] med. leprozs; Ieprasies [lez] n sl. (sals, no Lesbian) lezbiete Lesbian ['lezbian] I n lezbiete; II a lezbisks

lese-majeste [.leiz'mse^estei] sk. lese-

majesty

615lase-majesty

lese-majesty [ļi:z'majd3isti] n l.jur. monarha apvainošana; 2. valsts nodevība (noziegums); 3. sar. (padotā) nekaunīga uzvedība lesion ['li:zn] n (auda, orgāna) ievainojums; bojājums

less [Ies] I n 1. mazākais daudzums; in 1. than no time — acumirklī; it is little 1. than impudent — tā jau ir

bezkaunība; II a (comp. no littlell) mazāks; 1. noise! — klusāk!; 0 no 1. than — neviens cits kā;

III adv mazāk; 1. known — mazāk pazīstams; still (much) 1. — vēl jo mazāk;

IV prep bez; a year 1. three days — bez trim dienām pilns gads; 0 may your shadow never grow 1. — lai jums ilgs mūžs

lessee [le'si:] n nomnieks lessen ['lesn] v 1. samazināt; to 1. punishment — mīkstināt sodu; 2. samazināties; the light ~ed — satumsa;

3. noniecināt; (pietiekoši) nenovērtēt; to

1. smb.'s services — noniecināt kāda nopelnus

lesser ['lesa] a mazāks; sīkāks; 1. breaches of discipline — sīkāki disciplīnas pārkāpumi; the 1. evil — mazākais ļaunums lesson ['lesn] n 1. (mācību) stunda; nodarbība;

2. (skolas) uzdevums; home ~s — mājas darbi; to do (make, prepare) one's ~s — gatavot mājas uzdevumus; 3. mācība; to learn one's 1. — dabūt labu mācību; to teach smb. a 1. — pārmācīt kādu;

4. pamācība; morāle; to give (read) smb. a 1. — nolasīt kādam morāli

lessor [le'so:] n iznomātājs lest [lest] conj 1. lai ne; I obeyed her 1. she should be angry — es paklausīju viņai, lai viņa nedusmotos; 2. ka ne; I was afraid

1. you should be late — es baidījos, ka tu nenokavē

let" [let] I n novec. kavēklis; traucēklis; II v kavēt; traucēt; 0 without 1. or hindrance — netraucēti

letb [let] I n 1. izīrēšana; iznomāšana;

2.sar. īrnieks; 3. sp. neieskaitīta serve; neieskaitīts punkts; II v (p. un p.p. let [let]) 1. ļaut; to 1. go— 1) atlaist; 2) izlaist no

rokām; 3) izmest no galvas; to 1. know — darīt zināmu ; to 1. loose — palaist vaļā; to 1. oneself go — 1) izlaisties; 2) dot vaļu (jūtām u.tmi); to 1. pass — nepievērst uzmanību; to 1. slip — 1) palaist garām (iespēju u.tmi); 2) dot mājienu; 2. izīrēt; to [be] 1. — izīrējams; 3. (lieto pavēles izteiksmes veidošanai): 1. us go! — iesim!; 1. me see — pag!; = to 1. down -1) nolaist zemē; 2) palaist garāku (tērpu); 3) piekrāpt; pamest nelaimē; to 1. in — 1) ielaist; 2) pārn. iejaukt; iepīt; to 1. in for — 1) iepīt; iejaukt; 2) iepīties; to 1. in on — uzticēt (noslēpumu); to 1. into — 1) ievest; ielaist; 2) iegremdēt; 3) uzticēt (noslēpumu); to 1. off — 1) (par ieroci) izšaut; 2) palaist joku; 3) apžēlot; atlaist (sodu); 4) izīrēt (pa daļām); to 1. on — 1) izlikties; 2) izpļāpāties; to 1. out — 1) izlaist; 2) izpļāpāt; 3) palaist platāku (tērpu); 4) iznomāt (zirgu u. tml.); 5) uzbrukt; uzklupt; 6) amer. (par nodarbībām) beigties; to 1. through — palaist garām; to 1. up — 1) atslābt; 2) pārstāt; mitēties; 0 to 1. one's hair down — uzvesties [pārāk] brivi let-alone [.leta'laun] n neiejaukšanās; 1. - a.

policy — neiejaukšanās politika let-down ['letdaun] n sar. vilšanās lethal ['li:01] a 1. letāls; nāvīgs; 1. dose — nāvējoša deva; 2. (par ieroci) iznīcinošs;

1. chamber—"nāves kamera" (dzīvnieku aizmidzināšanai); 1. gases — indīgās gāzes

lethargic [le'0a:d3ik] a 1. letarģisks;

2. apātisks; miegains

lethargy ['Ie03d3i] n 1. letarģija; 2. apātija;

miegainība Lethe ['li:9i:] n mit. Lēte let-off ['let,of] n piedošana; atbrīvošana no soda

let-out ['letaut] n 1. izeja; 2. pārn. izlocīšanās;

atrunāšanās Lett [let] n latvietis; latviete letter [Ieta] I n 1. burts; capital 1. — lielais burts; small 1. — mazais burts; initial 1. — sākumburts; 2. vēstule; 1. of attorney — pilnvara; 1. of credit — akreditīvs; 3. pi literatūra;

man of ~s — rakstnieks; 0 the

616leviable

1. of the law — likuma burts; to the 1. — burts burtā; precīzi; II v atzīmēt ar burtiem

letter-balance ['leto.baebns] n pasta svari letter-bomb ['letabnm] n bumba aploksnē

(sprāgst atverot) letter-book ['letebuk] n ātršuvējs vēstuļu

norakstiem letter-bound ['letabaund] a formāls;

pedantisks; l.-b. person — burta kalps letter-box ['letaboks] n pastkastīte letter-card ['letakaid] n salokāma atklātne letter-case ['letskeis] n kabatportfelis lettered ['letad] a 1. literāri izglītots; daudz

lasījis; 2. ar iespiestiem burtiem letter-foundry ['leto.faundn] n burtu lietuve letter-head ['letshed] n 1. (vēstu/papīra augšmalā) iespiests uzraksts; 2. (iestādes vai privātpersonas) iespiedveidlapa lettering ['letant]] n cilspiedums letterless ['letabs] a 1. neizglītots; 2. bez uzraksta

letter-lock ['letslnk] n atslēga ar burtu šifru letter-paper ['leta.peips] n vēstuļpapīrs letter-perfect [,let3'p3:fikt] a teātr. labi

iemācījies lomas tekstu letter-press ['letapres] 1. (grāmatas) teksts;

2. poligr. augstspiede; 3. vēstuļu slogs letter-scale[s] ['Ieta .skeil(z)] sk. letter-

balance

letter-weight ['letaweit] n vēstuļu slogs letter-writer ['letajaita] n 1. korespondents; vēstuļu rakstītājs; 2. vēstuļu paraugu grāmata

Lettic fletik] I n baltu valodu grupa; II a

latviešu-; latvisks Lettish ['leti/] I n novec. latviešu valoda; II a latviešu-

lettuce ['lefts] n 1. (lapu) salāti; 2. sl. nauda; dolāri

let-up ['letAp] n 1. kavēšana; vājināšanās;

2. pārtraukšana; apstāšanās leucocyte, leukocyte [ļjuikausait] n leikocīts leukaemia, leukemia [lju:'ki:mi3] n

med. leikēmija Levanter [h'vaento] n 1. Levantes iedzīvotājs; levantietis; 2. spēcīgs austrumu vējš (Vidusjūras rajonā)

Levantine ['levantain] I n levantietis; II a

Levantes-; levantiešu-levee" ['levi] n 1. aizsargdambis; 2. ostmala leveeb flevi] n 1. rīta pieņemšana (pie monarha); 2. pieņemšana (pie valdības galvas) ; 3. viesu pieņemšana Ievel ŗievl] I n 1. līmenis; on a 1. (with) — 1) vienā līmenī; 2) (par spējām, sociālo stāvokli) līdzīgs; to find one's 1. — 1) atrast sev līdzīgos; 2) atrast savu vietu dzīvē; 2. līdzena virsma; līdzenums; 3. līmeņrādis; 0 on the 1. — godīgi; atklāti; II a 1. līdzens; horizontāls; 1. road — līdzens ceļš; 2. vienāds; vienādlīmeņa-; 3. nosvērts; mierīgs; to have a 1. head — būt nosvērtam; 4. nemainīgs; izturēts; to maintain

1. temperature — uzturēt nemainīgu temperatūru; 0 to do one's 1. best — darīt visu iespējamo; III v 1. nolīdzināt;

2. ģeol. nivelēt; noteikt augstumu; 3. (at) tēmēt; mērķēt; to 1. an accusation at (against) smb. — izvirzīt apsūdzību pret kādu; ° to 1. down — pazemināt (līdz noteiktam līmenim); to 1. off (out) — izlīdzināt (lidmašīnas, raķetes) lidojumu; to 1. up — pacelt (līdz noteiktam līmenim); to 1. with sar. — runāt skaidru valodu; 0 to

1. with the ground — nolīdzināt līdz ar zemi; IV adv vienādā līmenī

level crossing f.levl' krosi»]] n pārbrauktuve

(vai ceļu krustojums) vienā līmenī level-headed [.levl'hedid] a nosvērts; mierigs leveller ['levb] n 1. vēst. levelers; 2. sociālās vienlīdzības atbalstītājs; 3. nivelieris (rīks); 4. nivelētājs level-pegging ['levl.pegit]] n sl. līdzsvara

saglabāšana (politikā, sportā u.tml.) Iever ['liiva] I n 1. svira; 2. (sviras) plecs;

3. pārn. svira; ietekmes līdzeklis; II v celt ar sviru

leverage ['li:vand3] n 1. sviras darbība;

2. sviru sistēma; 3. sviras celtspēja; sviras iedarbība; 4. pārn. līdzeklis (mērķa sasniegšanai)

leveret ['levarat] n zaķēns leviable ['leviabl] a 1. ar nodokli apliekams; 2. (par nodokli u.tml.) iekasējams

617leviathan

leviathan [h'vaisGn] n milzis; milzenis levigate ['levigeit] v saberzt pulveri levin ['levin] n poēt. zibens Levis ['li:vaiz] n pi džinsi (f irma) levitate ['leiviteit] v 1. pacelt gaisā;

2. pacelties gaisā; lidināties

levity ['Ievīti] n formai vieglprātība;

nepatstāvība levy ['levi] I n 1. (nodokļu) ievākšana, piedzīšana; 2.aplikšana (ar nodokli);

3. (jaunkareivju) iesaukums; 1. in mass — vispārēja mobilizācija; II v 1. ievākt, piedzīt (nodokļus); 2. aplikt (ar nodokli); 3. iesaukt (jaunkareivjus); 0 to 1. war (upon) — uzsākt karu

lewd [lu:d] a 1. neķītrs; 2. nepieklājīgs;

bezkaunīgs lewisite ['luasait] n ķīm. luizīts lexical ['leksikl] a leksisks lexicographer [.leksiTcografs] n leksikogrāfs lexicography [.leksiTcogrsfi] n leksikogrāfija lexicology [.leksi'kolad^] n leksikoloģija lexicon ['leksikan] n 1. leksikons; vārdnīca; 2. vārdu krājums; 3. (bērnu) galda spēle ar vārdiem ley [lei] n papuve

Leyden jar [.leidn'd3a:] n el. Leidenes trauks

li [li:] n (ķiniešu) jūdze

liability [.lais'bibti] n 1. atbildība; criminal

1. jur. — kriminālatbildība; 1. for damages—atbildība par zaudējumiem;

2. pl saistības; parādi; 3. dispozīcija; tendence; nosliece; 4. sar. kavēklis, traucēklis

liable ['laiabl] a 1. (for) atbildīgs; to be 1. for one's actions — būt atbildīgam par savu rīcību; 2. pakļauts; 1. to duty — muitojams;

3. disponēts; he is 1. to colds — viņš viegli saaukstējas; he is not 1. to fear — viņš nav no bailīgajiem; 4. iespējams; difficulties are 1. to occur — iespējams, ka radīsies grūtības

liaise [h'eiz] v 1. uzturēt sakarus; 2. darboties saskaņoti

liaison [li'eizn] n \.(milas) sakars; 2. mil. sakari; sazināšanās (vienotai darbībai); 1. officer — sakaru dienesta virsnieks; 3. kul. aizdars

liana [li'aina] n liāna liar ['lais] n melis lias [laias] n ģeol. less lib [lib] n sar. (sais. no liberation): women's 1. — kustība par sieviešu vienlīdzību ar vīriešiem

Lib [lib] n (saīs. no Liberal Party) liberāļu partija

libation [lai'bei/n] n 1. vīna ziedošana

dieviem; 2. humor, iedzeršana libel ['laibl] I n 1. jur. apmelojums; action for

1. — tiesas prāva par neslavas celšanu;

2. paskvila 3. sar. ķengas; ķengāšanās; II v l.jur. apmelot; 2. diskreditēt; rakstīt paskvilas; 3. sar. noķengāt

libellous ['laibbs] a apmelojošs; ķengājošs liberal ['libral] I n 1. liberālis, liberālisma piekritējs; 2. pol. liberālis, liberāļu partijas biedrs (Lielbritānijā); II a 1. devīgs; augstsirdīgs; 1. of promises — nasks uz solījumiem; 1. table — bagātīgi klāts galds;

2. brivi domājošs; bez aizspriedumiem; 1. arts — humanitārās zinātnes;

1. education — plaša vispārējā izglītība;

3. pol. liberāls; 4. brīvs; 1. translation — brivs tulkojums

liberalism ['litaralizm] n liberālisms liberality [.liba'raebti] n 1. devīgums;

augstsirdība; 2. brivi uzskati liberalize ['libralaiz] v 1. liberalizēt;

2. atbrīvot no aizspriedumiem

liberate ['libsreit] v 1 .atbrīvot; 2. ķīm. izdalīt;

3. pol atcelt diskriminējošo ierobežojumu (attiecībā uz sievietēm)

liberation [.liba'rei/n] n 1. atbrivošana;

2. ķīm. izdalīšana liberator ['libareita] n atbrīvotājs libertine ['libatiin] n 1. netiklis; izvirtulis,

chartered 1. — luteklis; 2. brivdomātājs;

3. vēst. brīvlaistais

libert||y ['libati] n 1. brīvība; at 1. — 1) brivs; brīvībā; 2) neaizņemts; nenodarbināts; 1. of conscience — apziņas brīvība; 1. of speech — vārda brīvība; 1. of the press — preses brīvība; to set at 1. — atbrīvot; 2. pl privilēģija; 3. vaļība; familiaritāte; to take ~ies (with) smb.'s property — izsaimniekot

618lie

kāda mantu; to take the 1. to do (of doing) smth. — atļauties ko darīt liberty boat ['libati ,baut] n laiva, kas nogādā

jūrniekus uz krastu atvaļinājumā liberty man ['libstimaen] n jūrnieks krasta

atvaļinājumā libidinous [li'bidinas] a saldkaisls; juteklisks libido [li'biidsu] «1. libido, dzimumdziņa;

2. pašsaglabāšanās instinkts, dzīvotdziņa Libra ['laibra] n Svari (zvaigznājs un zodiaka zīme)

librarian [lai'breansn] n bibliotekārs librarianship [lai'brearisn/ip] n 1. bibliotekāra profesija; 2. bibliotēku zinātnes

library ['laibran] n bibliotēka; circulating 1. — maksas bibliotēka; free (public) 1. — bezmaksas bibliotēka; 1. interloan — starpbibliotēku abonements; 1. stock — bibliotēkas fondi; 0 walking 1. — staigājoša enciklopēdija librate [lai'breit] v balansēt; oscilēt libretto [li'bretau] n (pi libretti, librettos

[h'breti, li'bretauz]) librets lice [lais] sk. louse

licence ['laisans] n 1. licence; patents; atļauja; driving 1. — autovadītāja tiesības; marriage 1. — laulības atļauja; to marry by 1.— laulāties valsts iestādē; 2.vaļība; patvaļa; poetic 1. — poētiska patvaļa license ['laisans] I n amer. sk. licence; II v dot atļauju (licenci, patentu); ~d victualler — veikala vai krodziņa īpašnieks, kam ir atļauja tirgoties ar alkoholiskajiem dzērieniem; to 1. a doctor to practise medicine — izsniegt ārstam atļauju praktizēt

licensee [.laisan'si:] n atļaujas (licences,

patenta) īpašnieks license plate ['laisanspleit] n amer. (satiksmes

līdzekļa) numura zīme licenser ['laisansa] n atļaujas (licences,

patenta) devējs; 1. of the press — cenzors licentiate [lai'san/īat] n licenciāts licentious [lai'san/ss] a amorāls; izvirtis lichen [laiksn] n 1. ķērpis; 2. med. ēde licit flisit] a formāl. likumīgs; atļauts

liek [lik] Irti. [ap]laizīšana; 2. nieks; mazumiņš; 3. sar. belziens; 4. sl. solis; at a great (at full) 1. — ātrā solī; 5. pi amer. sl. izdevība; kārta; I' 11 get my ~s in later — gan jau pienāks ari mana kārta; 6. amer. sl. (interpolēta) muzikāla frāze; 0 to give smth. a 1. and a promise — izdarīt kaut ko pa roku galam; II v 1. [ap]laizīt; 2. (par liesmu, viļņiem) viegli skart; 3. lakt; 4. sar. sist; pērt; 5. sar. traukties; drāzties; 0 to 1. into shape — piešķirt veidu; sakārtot; to 1. smb.'s boots — zemoties kāda priekšā; to 1. the dust—1) tikt uzveiktam; 2) zemoties

licking ['likirj] n 1. [ap]laizīšana;

2. sar. pēriens; 3. sar. sakāve lickspittle ['likspitl] n lišķis; pielīdējs licorice [liksns] sk. liquorice Iida [lid] rt 1. vāks; 2. plaksts; 3. sar. aizliegums; ierobežojums; 4. sar. cepure; 0 to keep the 1. on — turēt noslēpumā; to put the 1. on— 1) darīt galu; 2) pārspēt visu; to take the 1. off — atklāt noslēpumu; with the 1. off—kad viss nāca gaismā lidb [lid] rt amer. sl. marihuānas paciņa lido [li:dou] n 1. atklāts peldbaseins;

2. pludmale lie" [lai] Irti. meli; to act a 1. — melīgi rīkoties; to tell a 1. — samelot; to teli ~s — melot; 2. māns; kļūdains uzskats; 0 to give the 1. to smb. — pieķert kādu melos; to give the 1. to smth. — pierādīt kaut kā kļūdainību; white 1. — nevainīgi meli; II v (p. un p.p. lied [laid]) 1. melot; 2. būt mānīgam; = to 1. into — iekļūt melojot; to 1. out (of) —izmeloties; 0 to 1. in one's throat — nekaunīgi melot; melot, acīs skatīdamies lieb [lai] Irti. novietojums; stāvoklis; the 1. of the ground—1) apvidus reljefs; 2) pārn. lietu stāvoklis; 2. midzenis; miga; ala; II v (p. lay [lei]; p.p. lain [lein]) 1. gulēt; to 1. stili — gulēt mierigi; 2. atrasties; būt izvietotam; 3. palikt (noteiktā stāvoklī); Iet it 1. !—neaiztieciet!; lai nu paliek!; to 1. idle — stāvēt dīkā; 4. pārn. pavērties (skatienam, iespējai); life ~s in front of

you —jums visa dzīve priekšā; 5. attiekties (uz kādu); būt ietvertam; all that ~s in my power — viss, kas manos spēkos; as far as in me ~s — kas atkarīgs no manis; kas attiecas uz mani; the choice ~s between these three—jāizvēlas viens no šiem trijiem; 6. jur. tikt atzītam par likumīgu; tikt pieļautam; the appeal will not 1.—spriedums nav pārsūdzams; => to 1. about — būt izmētātam; to 1. back — atgulties; atbalstīties; to 1. down — 1) atgulties; 2) uzņemt pazemīgi; to 1. down under an insult — norit apvainojumu; to take lying down — pieņemt bez iebildumiem; to 1. in — 1) palikt guļam ilgāk nekā parasti; 2) gulēt nedēļās; to 1. off — 1) jūrn. atrasties zināmā attālumā no krasta (cita kuģa); 2) uz laiku pārtraukt darbu; to 1. over — atlikt uz vēlāku laiku; to 1. to jūrn. — dreifēt; atrasties dreifa; to

1. up — 1) ilgstoši slimot; 2) turēties nomaļus; to 1. with — būt atkarīgam (no); 0 Let sleeping dogs 1.!—nav ko cilāt nepatīkamus jautājumus!

lie-abed ['laisbed] n guļava lie-detector ['laidi,tekta] n jur. melu detektors

liege [li:d3] I n vēst. 1. vasalis; 2. senjors; II

a : 1. lord — senjors liege-man ['li:d3maen] n 1. vēst. vasalis;

2. pārn. piekritējs

lie-in ['laiin] n 1. vēla celšanās; vāļāšanās

gultā; 2. gulošais streiks lien [lian] n jur. tiesības apķīlāt parādnieka

īpašumu lieu [Iju:] n : in 1. of it — tā vietā lieutenancy [lef tenansi] n leitnanta pakāpe lieutenant [leftensnt] n 1. leitnants;

2. vietnieks lieutenant-colonel [Ief,ten3nt'k3:nl] n

apakšpulkvedis lieutenant-commander [lef, tenant

ka'mainds] n jūrn. kapteiņleitnants lieutenant-general [lef.tenant^enral] n

ģenerālleitnants lieutenant-governor [lef.tensnt'gAvans] n 1. provinces pārvaldnieks; gubernators;

2. amer. vicegubernators life [laif] n 1. dzīve; to bring to 1. — 1) radīt; 2) atgriezt pie samaņas; to come to 1. — 1) nākt pasaulē; 2) atgūt samaņu; 2. dzīvība; the origin of 1. — dzīvības izcelšanās; to take smb.'s 1. — nogalināt kādu; with great loss of 1. — ar lieliem dzīvā spēka zaudējumiem; 3. dabiskais lielums; as large as 1. — dabiskā lielumā; to the 1. — ar lielu portretisku līdzību; 4. enerģija; dzīvīgums; to put 1. into one's work — strādāt ar sirdi un dvēseli; 5. dzīves apraksts; biogrāfija; to write one's own 1. — rakstīt autobiogrāfiju; 6. sabiedrība; sabiedriskā dzīve; high 1. —augstākā sabiedrība; low 1. — zemākie sabiedrības slāņi; social 1. — sabiedriskā dzīve;

7. dzīvesveids; comfortable 1.—materiāli nodrošināta dzīve; country (city) 1. — dzīve laukos (pilsētā); full 1. — pilnasinīga dzīve; to lead a quiet 1. — dzīvot mierīgu dzīvi;

8. (mašīnas u.tml.) mūžs, kalpošanas laiks; 0 not on my 1. ! sar. —nekādā gadījumā!; that's the 1. for me ! — tā tik ir dzīve!; upon my 1.! — goda vārds!

life-annuity ['laifa.njuiiti] n mūža pensija life-assurance ['laifa./uarans] n dzīvības

apdrošināšana lifebelt ['laifbelt] n glābšanas josta life-blood ['laifbUd] n 1. dzīvībai nepieciešamais asins daudzums; 2. dzīvinošs spēks; enerģijas avots life-boat ['laifbaut] n glābšanas laiva life-buoy f'laifboi] n glābšanas riņķis life-estate [.laifi'steit] n īpašums mūža lietošanā

life expectancy ['laifiks.pektansi] n

paredzamais (gaidāmais) dzīves ilgums life-insurance ['laifinjuarans] n dzīvības

apdrošināšana life-giving ['laif.givii]] a dzīvinošs; spēcinošs life-guard ['laifga:d] n 1. miesassargs; miesassardze; 2. amer. slīcēju glābējs (apsargātā peldvietā) life-history ['laif.histan] n biol. dzīves

(attīstības) cikls life-jacket ['laif,d3aekit] n glābšanas veste

620light

lifeless ['laifbs] a 1. nedzīvs; bez dzīvības;

2. miris; 3. garlaicīgs; neinteresants lifelike [laiflaik] a kā dzīvs; ļoti līdzīgs life-line ['laiflain] n 1. glābšanas trose;

2. svarīgs satiksmes ceļš; "dzīvības ceļš";

3. dzīvības līnija (hiromantijā) lifelong ['laifloT]] a mūža garumā; mūža-;

1. friend — ilggadējs draugs lifemanship ['laifman/ip] n humor, māka

dzīvot, prasme iekārtoties dzīvē life-office ['laif.ofis] n dzīvības

apdrošināšanas birojs life-preserver ['laifpn,Z3:va] n 1. brit. sitamais, nūja (pašaizsardzības ierocis);

2. amer. glābšanas veste

lifer ['laifa] n 1. cilvēks, kas dzīvo noteiktu dzīvesveidu; he is a simple 1. — viņš dzīvo vienkārši; 2. mil. kadru militārpersona;

3. sl. uz mūžu ieslodzītais; 4. sl. mūža ieslodzījums; 5. sl. hronisks narkomāns

life-saver['laif,saiva] n 1. austral, sk. lifeguard 2.; 2. amer. sar. darbam (labklājībai) nepieciešamais life-saving ['laif.seivirj] a glābšanas-;

1.-s. station — glābšanas stacija life sciences ['laif.saiansiz] n pl zinātnes par dzīvību (bioloģija, medicīna, antropoloģija, socioloģija u.c.) life-size[d] [.laif saiz(d)] a dabiskā lieluma-life-style ['laif.stail] n (indivīda) dzīvesveids life-support system ['laifsapait'sistam] n

kosm. dzīvības nodrošinās sistēma lifetime ['laiftaim] n mūžs; visa dzīve; it's a chance of a 1. — tāda izdevība ir

tikai reizi mūžā

life-work ['laif W3:k] n mūža darbs lift [lift] Irti. [pa]celšana; to give a 1. — 1) pavest (ar zirgu vai automašīnu); 2) uzmundrināt; 2. pacelšanas augstums; 3. celtspēja; 4. (gaisa, ūdens) celtspēks; spiediens augšup; 5. lifts; celtnis; 6. paaugstinājums (darbā); 7. amer. augstiene; augsta vieta; 8. sar. pacēlums; (enerģijas) pieplūdums; II v 1. [pa]celt; 2. atcelt (aizliegumu); izbeigt (aplenkumu); 3. (par mākoņiem, miglu) izklīst; 4. izrakt (sakņaugus, stādījumus); 5. sar. zagt; = to

1. off—palaist (raķeti, kosmosa kuģi); 0 not to 1. a finger (hand) — nepakustināt ne pirksta; to 1. a hand against smb. — iesist kādam; to 1. one's hand — zvērēt; to 1. up one's head — atgūties

lift-boy [Tiftboi] n lifta zēns; lifta apkalpotājs lifter ['lifta] n 1. sp. smagatlēts; 2. tehn.

paceļamā ierīce lift-man ['liftmaen] n lifta apkalpotājs lift-off ['liftof] I n kosm. (raķetes u.tml.)

atraušanās no starta vietas; II a paceļams lift-over [liftauva] n sp. pārsvars (cīņā) ligament ['hgamant] n anat. saite ligate [h'geit] v med. nosiet (asinsvadu) ligature ['liga.t/ua] « 1. sasiešana; savienošana; 2. med. (asinsvada) nosiešana; 3. med., mūz., poligr. ligatūra liger ['laiga] n zool. lauvas un tīģerienes krustojums

light8 [lait] I n l.gaisma; apgaismojums; in a good (bad) 1. — labi (slikti) apgaismots; to see the 1. — 1) piedzimt; nākt pasaulē; 2) nākt klajā; ieraudzīt dienas gaismu; 3) apjēgt; atskārst; to stand in one's own 1. — 1) būt sev gaismai priekšā; 2) pārn. kaitēt sev; to stand in smb.'s 1. — 1) stāvēt kādam gaismai priekšā; 2) pārn. stāvēt kādam ceļā;

2. gaismas avots; before the ~s — rampas gaismā; uz skatuves; northern (southern) ~s — ziemeļblāzma; polārblāzma; to switch the ~s on (off) — ieslēgt (izslēgt) gaismu; traffic ~s — luksofors; 3. uguns; liesma; can you give me a 1., please? — vai drīkstu palūgt aizsmēķēt!; to put a 1. to — aizdegt; to strike a 1. — aizdegt sērkociņu; 4. gaismas strēle; (loga, durvju) aile; 5. aspekts; viedoklis; to put smth. in a favourable 1. — attēlot kaut ko izdevīgā gaismā; in (quite) a different 1. — pavisam citādi; in the 1. of it — ņemot vērā to; in whatever 1. we view it — skaties, kā gribi; 6. zināšanas; informācija; izskaidrojums; to throw (cast, shed) 1. upon smth. — izskaidrot kaut ko; 7. [prāta] spējas; according to one's ~s — atbilstoši savām spējām; 8. slavenība; 0 by the 1. of nature — intuitīvi; II a gaišs; 1. day — gaiša diena;

1. blue — gaišzils; HI v (p. un p.p. lit, lighted [lit, 'laitid]) 1. iedegt; aizdegt;

2. iedegties; aizdegties; 3. apgaismot; = to 1. up — 1) iedegt (gaismu); 2) sar. aizsmēķēt; to 1. up with — iemirdzēties (par acīm u.tml.)

lightb [lait] I a 1. viegls; 1. hand — viegla roka; 1. sleep — caurs miegs; 1. touch of irony—viegla ironijas pieskaņa; 2.niecīgs; neievērojams; 1. frost — neliela salna; 1. rain — sīks lietus; 3. vieglprātīgs; nenopietns; 1. woman — viegla rakstura sieviete; 0 with a 1. heart — vieglu sirdi; to make 1. of — neņemt nopietni; II adv viegli; to get off 1. sar. — tikt viegli cauri; to sleep 1. — gulēt tramīgā miegā; to travel 1. — ceļot bez bagāžas; to tread 1. — viegli spert soli

light® [lait] v (p. un p.p. lit, lighted [lit, laitid]) novec. nokāpt; = to 1. into sl. — uzbrukt; to 1. off (down) — noiet lejā; nokāpt; izkāpt; to 1. on—1) (par putnu) nolaisties; 2) nejauši uzdurties; to 1. out amer.sl.—aiziet light-armed [ļait' a:md] a viegli apbruņots light-coloured ['laitkAbd] a gaišā krāsā light-day ['laitdei] n astr. gaismas diennakts lighten3 ['laitn] v 1. apgaismot; 2. kļūt

gaišākam; 3. uzliesmot lightenb ['laitn] v 1. atvieglot; 2. kļūt vieglākam; 3. mīkstināt (sodu); 0 to 1. one's conscience — atvieglot sirdsapziņu lighter3 ['laits] n 1. šķiltavas; 2. tehn. deglis lighter1» ['laitoi]jūrn. I n lihteris; II v pārvadāt ar lihteri

lighterage ['laitsruķ] n jūmi. pārvadāšana ar

lihteri; 2. lihtera nodeva lighterman ['laitsman] n (lihtera) matrozis light-face ['laitfeis] n poligr. iespiedums

gaišiem burtiem light-fingered [.lait'firļgad] a 1. veikls;

izveicīgs; 2. sar. zaglīgs lightfoot[ed] ['laitfut(id)] a žiglkājains light-handed [.lait'haendid] a 1. veikls; prasmīgs; izveicīgs; 2. tukšām rokām (bez nesamā)

light-headed [,lait' hedid] a 1. neapdomīgs; vieglprātīgs; 2. murgains; murgojošs;

3.apreibis; apskurbis light-hearted [.lait' ha:tid] a bezrūpīgs lighthouse ['laithaus] n bāka; 1. keeper —

bākas uzraugs lighting ['laitiT]] n I. iedegšana;

apgaismošana; 2. apgaismojums lightly ['laitli] adv 1. viegli, maigi; 2. nedaudz; mazliet; 3. veikli; 4. nenopietni; bezrūpīgi; 5. nevērīgi; pavirši light meter [Tait,mi:ta] nfot., kin., ekspo-nometrs

lightminded [.lait'maindid] a vieglprātīgs light-month ['laitmAnB] n astr. gaismas mēnesis

lightning ['laitnii]] n zibens; like 1., with

1. speed — zibenīgi; summer (heat) 1. — rūsa (debesis)

lightning-conductor, lightning-rod ['laitnirļkan.dAkta, 'laitmr]rt>d] n zibensnovedējs

lightning-strike ['laitmqstraik] n spontāns

streiks (bez iepriekšēja pieteikuma) lights [laits] n pl (dažu dzīvnieku) plaušas (ko

lieto uzturā) lightship ['lait/ip] n peldošā bāka light-show ['lait/au] n izklaidējoša izrāde ar

gaismas efektiem lightsome3 ['laitssm] a 1. viegls; graciozs;

2. jautrs; 3.veikls; žigls

lightsomeb ['laitssm] a 1. spīdošs; 2. gaišs;

gaismas pilns; spožs lights-out [.laits'aut] n mii. vakara junda light-weight ['laitweit] I n 1. paviršs, nenopietns cilvēks; 2. sp. vieglais svars;

3. sp. vieglā svara bokseris (vai cīkstonis); Hal. vieglāks par vidējo svaru; 2. paviršs; nenopietns; 3. sp. vieglā svara-

light-year ['laitj3:] n astr. gaismas gads ligneous ['lignias] a 1. koka-; 2.kokains lignite [Tignait] n ģeol. lignīts, brūnogle likable ['laikabl] a patīkams; pievilcīgs like [laik] I n kaut kas līdzīgs; and the 1. — un tamlīdzīgi; I never heard the 1. [of it] — es nekad neko tādu neesmu dzirdējis; it's not for the ~s of us sar. — tas nav domāts tādiem kā mēs; II a līdzīgs; in 1. manner — līdzīgā veidā; I feel 1. a rest — man gribētos

atpūsties; what is he 1.? — kas viņš ir par cilvēku?; HI v 1. patikt; as you 1. — kā jums tīk; he ~s reading in bed — viņam patīk lasīt gultā; I 1. that! iron. — man patīk!; 2.gribēt; vēlēties; I didn't 1. to disturb you — negribēju jūs traucēt; if you 1. — ja vēlaties; IV adv 1. tāpat; līdzīgi; don't talk 1. that!—nerunā tā!; it looks 1. rain — liekas, ka līs; 2. iespējami; as 1. as not, 1. enough, most 1., very 1. — ļoti iespējams; 3. vulg. tā sakot; by way of argument, 1. — tā sakot, piemēra pēc likeable ['laikabl] sk. likable likelihood [laiklihud] n iespēja; varbūtība;

in all 1. — ļoti iespējams likely ['laikli] \ a iespējams ; that is not

1. to happen — iespējams, ka tas nenotiks; that's a 1. story! iron. — tā jau nu es tev ticēšu!; 2. piemērots; 1. man for the job — šim darbam piemērots cilvēks; 3. amer. skaists; pievilcīgs; II adv iespējami; as 1. as not, most (very) 1. — ļoti iespējams; not 1.! sar.—pilnīgi neiespējami!

like-minded [.laik'maindid] a līdzīgi

domājošs; 1.-m. fellow — domubiedrs liken ['laikan] v (to) pielīdzināt likeness ['laiknas] n 1. līdzība; family 1. — ģimenes līdzība; 2. ārējais izskats; veids; in the 1. of a friend — drauga izskatā; 3. attēls; portrets; to take

smb.'s 1. —uzgleznot (nofotografēt) kādu likes [laiks] npl: 1. and dislikes — simpātijas

un antipātijas likewise ['laikwaiz] adv 1. tāpat; līdzīgi; watch and do 1. — skaties un dari tāpat;

2. turklāt

liking ['laiki»]] n patika; to have a 1. (for) — just patiku; to take a 1. (to) — izjust simpātijas; to one's 1. — pēc savas patikas lilac ['laibk] I n 1. ceriņi; 2. ceriņkrāsa; II a

ceriņkrās as-liliaceous [.lih'ei/3s] a liliju-lilliputian [,lih'pju:/n] I n liliputs; II a

maziņš; sīciņš

lilo ['laitau] n brit. piepūšamais matracis lilt [hit] I n 1. jautra, ritmiska dziesmiņa;

2. (panta, dziesmas u.tml.) ritms; II v jautri, ritmiski dziedāt lily ['liii] n lilija lily-livered [,hh' livsd] a gļēvs lily of the valley [.lihavQa'vaeh] n kreimene,

maijpuķīte lily-pad [lilipaed] n amer. lēpju lapa lily-white [.lili'wajt] a I. lilijbalts;

2. si. nevainīgs; 3. austral, si. gļēvs limb" [lim] I n 1. (ķermeņa) loceklis; 2. liels zars; 0 1. of the devil (satan) — palaidnis; out on a 1. — apdraudēts; bīstamā stāvoklī; to escape with life and 1. — tikt sveikā cauri; to tear 1. from 1. — saraustīt gabalos; II v atdalīt locekļus; sadalīt sastāvdaļās Iimbb [1im] n 1. astr., tehn., limbs; 2. (lapas)

paplatinājums limber3 ['limba] n 1. mii. priekšrati; 2. dīsele; ilkss

limberb [limbs] I a 1. lokans; pakļāvīgs; 2. izveicīgs; veikls; II v padarīt lokanu (pakļāvīgu); <=> to 1. up sp. — iesildīties limbering-up [.hmbanrļ'Ap] n sp. iesildīšanās limbo3 ['limbsu] n 1. elles priekštelpa;

2. cietums; ieslodzījums; 3. aizmirstība limbob ['limbau] n rietumindiešu deja ar

akrobātikas elementiem lime3 [laim] n liepa

limeb [laim] I n kaļķi; quick 1. — nedzēsti kaļķi; slaked 1. — dzēsti kaļķi; II v 1. kaļķot (augsni); 2. balsināt limec [laim] n bot. laims lime-juice ['laimd3u:s] n laimsula lime-juicer ['laimdjuisa] n brit. sl. 1. angļu

jūrnieks; 2. angļu kuģis limekiln ['laimkiln] n kaļķu ceplis limelight ['laimlait] n 1. kaļķu kvēlliesma; 2. teātr. rampas gaisma; 0 in the 1. — uzmanības centrā Iimen [laiman] n psih. slieksnis lime-pit ['laimpit] n 1. kaļķu atradnes;

2. kubls (ādu apstrādei) limerick flaimank] n limeriks, humoristisks

(piecrindu) dzejolis limestone f'laimstaon] n kaļķakmens lime-tree ['laimtri:] n liepa limewash ['laimwr»/] n 1. balsināšana;

2. kaļķu java (balsināšanai)

limey ['lamu] n amer. sl. 1. anglis; 2. angļu

jūrnieks (vai kareivis) limit ['limit] I n 1. robeža; age 1. — vecumrobeža; inferior (lower) 1. — minimums; superior (upper) 1. — maksimums; within a 1. of five miles (a five-mile 1.) — piecu jūdžu robežās; off ~s to holiday-makers — ārpus atpūtas zonas; to set a 1 .(to) — 1) noteikt robežu; 2) izbeigt; darit galu; 2.jur. noilguma termiņš;

3. tehn. pielaide;^ that's the 1.! sar. — tas iet pāri visām robežām!; within ~s — iespēju robežās; without ~s — neierobežoti; II v limitēt; ierobežot

limitation [,limi'tei/n] n 1. limitējums; ierobežojums; 2. aprobežotība; to know one's ~s — apzināties savas iespējas limitative ['limitativ] a limitējošs;

ierobežojošs limited ['limitid] a 1. limitēts; ierobežots;

1. liability company — akciju sabiedrība ar ierobežotu atbildību; 1. monarchy — konstitucionāla monarhija; 2. aprobežots

limiting ['limit»]] a limitējošs; ierobežojošs

limitless ['limitbs] a neierobežots

limn [lim] v 1 .formāl. aprakstīt; attēlot;

2. novec. gleznot

limnetic [lim'netik] a saldūdens-limo [limau] n sar. sals. no limousine limousine [Timu:zi:n] n limuzīns; 01. liberal —

bagāts liberālis; bagātnieku liberālis limp8 [limp] I n klibums; klibošana; to have a bad 1. — stipri klibot; to walk with a

1. — pieklibot; II v 1. klibot; 2. kleberēt Iimpb [limp] a mīksts; ļengans; 1. collar —

mīkstā apkaklīte limpet ['limpit] n 1. zool. šķīvītis (molusks);

2. pārn. ierēdnis, kas visiem spēkiem turas pie sava posteņa; 0 to stick like a 1.— pieķerties kā dadzim

limpid ['limpid] a skaidrs; dzidrs; caurspīdīgs limpidity [lim'pidati] n skaidrība; dzidrums;

caurspīdība limy ['laimi] a 1. kaļķains; 2. lipīgs linac ['linaek] n (sais. no linear accelerator) lineārais paātrinātājs

linage ['lainid3] n 1. rindu skaits (lappusē);

2. honorārs pēc rindu skaita linchpin ['lint/pin] n (ratu ass) tapa Lincoln green [.lirjkan'griin] n koši zaļš

audums linden ['lindsn] n liepa line® [lam] I n 1. līnija; svītra; 1. of force fiz. — spēka līnija; 2. aukla; virve; makšķeraukla (ar āķi); to hang (out) the clothes on the 1. — izkārt veļu uz auklas;

3. grumba, rieva; 4. robeža; robežlīnija; to draw the 1. — 1) novilkt robežu; 2) pārn. pavilkt svītru apakšā; S.pl kontūras; aprises; 6. (dzelzceļa, telegrāfa, telefona) līnija; hold the 1.! — nenolieciet klausuli!; 1. engaged (amer. 1. busy) — līnija aizņemta; 7. frontes līnija; pozīcijas; the enemy ~s — ienaidnieka pozīcijas; 8. brit. mii. aktīvais kājnieku karaspēks; amer. visas aktīvā karaspēka daļas; 9. mil. ierinda; 10. rinda; virkne; 1. of new houses —jaunu māju rinda; 11. (the L.) ekvators;

12. (dzejas, teksta) rinda; marriage ~s brit. — laulības apliecība; to drop a 1. sar. — uzrakstīt dažus vārdus;

13. virziens; kurss; the 1. of march — maršruts; 14. rīcība; nostāja; the party 1. — partijas politika; to be in (out of) 1. with smth. — atbilst (neatbilst) kaut kam; to take a strong (firm) 1. — ieņemt stingru nostāju; to take the 1. of least resistance — izvēlēties vieglākās pretestības ceļu; to toe the 1. pārn. — pakļauties noteikumiem;

15. nodarbošanās; darbības lauks; it is not [in] my 1. — tas nav manā kompetencē; what is his 1.? — ar ko viņš nodarbojas?;

16. izcelšanās; raduraksti; in the male (female) 1. — pa vīriešu (sieviešu) līniju;

17. (preču) partija; 18. konveijers; assembly 1. — montāžas konveijers; 19. telev. rinda; 1. frequency — rindu frekvence; 0 hard ~s —smags liktenis; to get a 1. on smth. — uzzināt kaut ko; to give smb. 1. enough — dot kādam brīvas rīcības iepēju; to shoot a

1. sl. —lielīties; II v 1. vilkt līniju;

2. nostādīt rindā; to 1. a street with trees — apstādīt ielu ar kokiem; 3. sastāties rindā; <=>

to 1. off —norobežot; to 1. out — uzskicēt; to 1. through — pārsvītrot; izsvītrot; to

1. up —1) nostādīt [ie]rindā; 2) nostāties [ie]rindā; to 1. up behind — atbalstīt

lineb [lain] v 1. izoderet; 2. izklāt; 3. sar. piebāzt; piepildīt; 0 to 1. one's purse (pockets) — piestūķēt kabatu lineage ['hnud3] n izcelšanās; raduraksti lineal ['limal] a 1. (par pēcnācēju) tiešs;

2. līnijveida-; līniju-; 1. translation — parindenis

lineament ['liniamant] n pl formai. 1. sejas

vaibsti; 2. (rakstura) īpatnība linear ['lima] a 1. līnijveida-; līniju-;

2. lineārs; 1. measures — garuma mēri;

3. labāk uztverošs tekstu nekā runu; 1. learning — zināšanu apguve no grāmatām

lineman ['lainman] n 1. (telefona u.tml.) montieris; 2. ierindas kareivis; ierindnieks; 3. sk. linesman; 4. dzelzceļa apgaitnieks linen ['limn] I n 1. audekls; 2. veļa; II a linu-; audekla-; 0 to wash one's dirty 1. in public — mazgāt netīro veļu ļaudīs linen-basket ['linin,ba:skit] n netīrās veļas grozs

line down ['lamdaun] n kosm. sakaru līnija

"pavadonis - Zeme" linen-draper['linin,dreipa] n audeklu tirgotājs

line officer ['lain,ofisa] n ierindas virsnieks line-printer ['lain,prints] n inform.

(ātrgaitas) printeris liner" ['lama] a 1. laineris; 2. pasažieru

lidmašīna; 3. kontūrzīmulis (kosmētikā) linerb ['lama] n tehn. ieliktnis; starpplātne liner-train [lainatrein] n preču vilciens line-shooter ['lain,/u:ta] n sl. lielībnieks linesman ['lainzman] n sp. līnijtiesnesis line up ['lamAp] n kosm. sakaru līnija

"Zeme - pavadonis" line-up ['lamAp] n 1. (valstu spēku) izvietojums; 2. sp. komandas sastāvs (pirms spēles); 3. rad., telev. programmas sakārtojums linga [lirļ] n jūras līdaka lingb [lit]] n virai

linger ['hrjga] v 1. uzkavēties; 2. vilcināties; kavēties; 3. (par laiku) vilkties; 4. (par slimību u.tml.) ieilgt; 5. vārguļot lingerie ['lae^ari] n sieviešu veļa lingering ['liqgarir]] a 1. ilgstošs; ieildzis; 2. (par slimību) ielaists; 3. nogurdinošs; garlaicīgs

lingo ['hrjgau] n 1. humor., niev. svešvaloda;

2. profesionāls žargons lingua franca [.liqgwa'fraeqka] n 1. sazināšanās valoda Vidusjūras austrumu valstis (itāļu, franču, grieķu, arābu, spāņu valodu sajaukums); 2. jaukta valoda (kā dažādu valstu iedzīvotāju sazināšanās līdzeklis)

lingual ['lirjgwal] a 1. anat. mēles-; 1. bone zemmēles kauls; 1. consonants vai. — mēleņi; 2. valodas-, lingvisks linguist ['lnjgwist] n 1. svešvalodu pratējs;

2. valodnieks, lingvists linguistic [lirj'gwistik] a valodniecisks,

lingvistisks linguistics [lit]'g wis tiks] n valodniecība, lingvistika

linguostylistics [.liqgwaustai'listiks] n

lingvistiskā stilistika liniment ['linimant] n ziede lining ['laimi]] n 1. odere; 2. tehn. oderējums link8 [ht]k] I n 1. ķēdes loceklis (posms); the missing 1. — trūkstošais ķēdes loceklis; 2. saite; saikne; the 1. between the past and the future — saikne starp pagātni un nākotni; 3. (parasti pl) aproču poga; 4. (radniecības) saites; ~s of brotherhood— brālības saites; 5. (adījuma) valdziņš; 6. cirta; sproga; 7. tehn. šamīrs; klanis; II v 1. savienot; saistīt; saķēdēt; 2. saistīties; 3. paņemt (vai iet) zem rokas linkb [lirļk] n lāpa

linkage ['hr]kid3] n 1. savienojums; 2. cieša saikne; 3. tehn. sajūgs; sakabe; 4. ķīm. savienojums; 5. pol. dažādu, savstarpēji nesaistītu jautājumu saistīšana linklady ['litjkleidi] n rad., telev. diktore;

programmas pieteicēja linkman3 ['litļkman] n 1. starpnieks, vidutājs; 2. sp. pussargs; 3. rad., telev. diktors,

programmas pieteicējs linkmanb ['liqkman] n vēst. lāpnesis links [lii]ks] n pl 1. skotu kāpas; 2. sg golfa laukums

link-up ['lujkAp] n 1. sadura; 2. (kosmosa

kuģu) saslēgšanās linnet ['linit] n ornit. kaņepītis lino ['lainau] n saīs. no linoleum linocut ['lainakAt] n linogriezums linoleum [li'nauliam] n linolejs linotype ['lainsutaip] n poligr. linotips linseed ['linsi:d] n linsēklas; 1. oil — linsēklu eļļa

linsey-woolsey ['linzi'wulzi] n 1. rupjš pusvilnas audums; 2. novec. savārstījums; nesakarīga runa lint [lint] n 1. jēlkokvilna; 2. šarpija (linu pluči)

lintel ['lintl] n (durvju, loga) pārsedze lion ['laisn] n 1. lauva; 2. slavenība; literary 1. — modes rakstnieks; 3. drošsirdis; 4.: the L.astr.—Lauva (zvaigznājs un zodiaka zīme); 0 1. in the path (way) — (iedomāts) šķērslis; the British L. — Lielbritānijas nacionālā emblēma; the ~'s share — lauvas tiesa; to put one's head in the ~'s mouth — riskēt; to twist ~'s tail — raustīt britu lauvu aiz astes lioness ['laianes] n lauvene lion-hearted ['laian,ha:tid] a bezbailīgs; drošsirdīgs

lion-hunter ['laianJiAnta] n 1. lauvu mednieks; 2. cilvēks, kas dzenas pakaļ slavenībām lionize ['laianaiz] v 1. izturēties kā pret slavenību; 2. novec. apskatīt (vai parādīt) ievērojamās vietas lion-tamer ['laian.teima] n lauvu dresētājs lip [lip] Irti. lūpa; to bite one's 1. — kodīt lūpas; to curl one's 1. — nicīgi saviebties; to escape one's ~s — pasprukt pār lūpām; to lick (smack) one's — aplaizīties (labpatikā); 2. (trauka, krātera) mala; 3. sl. nekaunība; rupjība; none of your 1.! — bez rupjībām!; 0 from 1. to 1. — no mutes mutē; to carry (to keep) a stiff upper 1. — nezaudēt dūšu; to hang on smb. 's ~s —

kāri klausīties; Hal. lūpu-; 1. consonant vai. — lūpenis; 2. liekulīgs; neīsts;

1. professions — liekulīgi apgalvojumi; III v 1. pieskarties ar lūpām; 2. poēt. skūpstīt

lip-balm ['lipba:m] n higiēniskais lūpu zīmulis

lip-deep ['hpdi:p] a liekulīgs; neīsts lipid ['lipid] rt lipids

lip print ['lippnnt] n lūpu nospiedums (uz

glāzes u.tml.) lippy ['hpi] a sl. 1. bezkaunīgs; izaicinošs;

2. pļāpīgs; runātīgs

lip-read ['liprird] v nolasīt no lūpām lip-reading ['hp,ri:dii]] « lasīšana no lūpām

(kā kurlmēmo apmācīšanas metode) lip-salve ['hpsaelv] n 1. lūpu ziede; 2. glaimi lip-service ['hp,s3:vis] n tukši vārdi (solījumi

u.tml.); to pay 1.-s. — atzīt tikai vārdos lipstick ['lipstik] rt lūpu zīmulis liquate [li'kweit] v kausēt (metālu); attīrīt kausējot

liquefy ['hkwifai] v 1. pārvērst šķidrumā;

2. pārvērsties šķidrumā liquescent [h'kwesant] a šķīstošs liqueur [li'kjua] n liķieris liquid ['likwid] Irti. šķidrums; 2. vai. plūdenis [l,r]; II a 1. šķidrs; l.oxygen — šķidrais skābeklis; 2. ūdeņains; izplūdis; valgans; 1. eyes — valgas acis; 3. dzidrs; gaišs; 1. sky — dzidras debesis; 4. (par skaņām) dziedošs; melodisks; 5. vai. plūdeņu-; 6. nepastāvīgs; nenoteikts;

1. opinions — mainīgi uzskati; 7. (par vērstpapīriem) viegli realizējams

liquidate ['likwideit] v 1. likvidēt (uzņēmumu); iznīcināt; 2. nomaksāt (parādu); 3. bankrotēt; 4. sar. nogalināt liquidation [.likwi'dei/n] n 1. likvidācija; iznīcināšana; to go into 1. — bankrotēt;

2. (parāda) nomaksāšana; 3. sar. nogalināšana

liquidator ['hkwideita] n jur. likvidators liquidize ['likwidaiz] v 1. spiest sulu (no

aug/iem); 2. telm. šķidrināt; šķīdināt liquidizer ['likwidaiza] n sulu spiedne liquor ['liks] I n 1. dzēriens; 2. alkoholisks dzēriens; in 1., the worse for 1. — iedzēris;litigate

malt 1. — alus; 3. kul. novārījums; buljons; cepeša tauki; 4. ['laikwo:] med. zāļu šķīdums ūdenī; II v ieziest (zābakus); = to L up sl. — iedzert liquorice ['likans] sk. licorice lira ['lisra] n (pl lire ['lisri]) lira (Itālijas

naudas vienība) lire sk. lira

lisle [lail] n tekst. smalki šķeterēta kokvilnas dzija

lisp [lisp] \n\. šļupstēšana; šļupsti; 2. (lapu) čabēšana; 3. (ūdens) čalošana; urdzēšana; II v 1. šļupstēt 2. (par lapām) čabēt; 3. (par ūdeni) čalot; urdzēt lissom[e] ['lisam] a 1. lokans; 2. veikls; žigls list" [list] I n 1. saraksts; shopping 1.— iepirkumu saraksts; to make a 1. — sastādīt sarakstu; to put on a 1. — ierakstīt sarakstā; to take off the 1. — izsvītrot no saraksta; 2. (auduma) mala; apmale; apmalojums; II v 1. sastādīt sarakstu; 2. ierakstīt sarakstā listb [līst] jūrn. I n (kuģa) sānsvere; II v

nosvērties uz sāniem list1 [list] novec. sk. listen list*1 [list] v novec. vēlēties; gribēt listen ['lisn] v 1 .(to) klausīties; ieklausīties; 1. here! — paklau!; 2. uzklausīt; 3. paklausīt; => to 1. for — pūlēties saklausīt; to 1. in — 1) klausīties radiopārraidi; 2) noklausīties (telefona sarunu u.tml.) listenable ['lisnsbl] a sar. (par skaņu)

patīkams, ausij tīkams listener ['lisna] n 1. klausītājs; 2. radioklausītājs; ~'s choice — radiopārraide ar klausītāju sastādītu programmu listener-in ['lisna'in] n radioklausītājs lister ['lists] n lauks, listers listless ['listlas] a apātisks; gurdens;

vienaldzīgs lists [lists] n pl arēna; cīņas vieta; to enter the 1. — 1) mest izaicinājumu; 2) pieņemt izaicinājumu; 3) piedalīties sacīkstēs lit sk. lightc

litany ['litam] n rel. litānija

litchi ['li:t/i:] sk. lychee

lit-crit ['lit'knt] n (saīs. no literary criticism) literatūras kritika

liter ['hīts] amer. sk. litre literacy ['htresi] n rakstpratība literal ['litrel] I n iespiedkļūda; II a 1. burtu-; 1. error — iespiedkļūda; 2. burtisks; in the 1. sense — burtiskā nozīmē; 3. precīzs; pareizs; 1. translation — burtisks tulkojums; 4. pedantisks; sauss literalism ['litrelizm] v 1 .(vārda) burtiska izpratne; 2. precīzs attēlojums; 3. dabas kopēšana

literal-minded ['litrelmaindid] a pedantisks;

sauss; bez iztēles literarism ['litranzam] n pievēršanās

humanitārajām vērtībām literary ['litran] a 1. literārs; 2. literāri izglītots

literate ['htret] I n rakstpratējs; Hal. mācīts;

skolots 2. izglītots; kulturāls literati [.hta'raiti:] n pl 1. literāti; rakstnieki;

2. izglītoti cilvēki; inteliģence literatim [,lita'ra:tim] adv lat. burtiski, vārds vārdā

literature ['litrat/a] n 1. literatūra; 2. rakstniecība; 3. sar. izdevums; publikācija; physical 1. — publikācijas par fizikas problēmām litharge ['liOardļ] n ķīm. glets, svina oksīds lithe [lai5] a 1. lokans; 1. muscles — vingri

muskuļi; 2. piekāpīgs, pieļāvīgs lithesome ['laiSsam] sk. lissom lithia ['liOia] n ķīm. litija oksīds lithic ['liGik] a akmens-; 1. age — akmens

laikmets lithium ['liBiam] n ķīm. litijs lithograph ['liGtougraif] I n litogrāfija; II v litografēt

lithographic [.hOau'graefik] a litogrāfisks;

[-litogrāfijas-lithography-]

{+litogrāfijas- lithography+} [li'Bografi] n litogrāfija lithoprint ['hftouprint] n poligr. litografēt lithotomy

[li'&Dtami] n med. litotomija Lithuanian [.liBjui'einian] I n 1. lietuvietis; lietuviete; 2. lietuviešu valoda; II a Lietuvas-; lietuviešu-;

litigant ['litigant] I n prāvnieks; II a prāvas-;

litigate ['htigeit] v 1. prāvoties; tiesāties; 2. apstrīdēt (tiesā)

litigation [,liti' gei/n] n prāva; prāvošanās litigious [h'tu^ss] a strīdīgs; pierādāms tiesas

ceļā; 2. ķildīgs; kārs uz tiesāšanos litmus ['litmas] n ķīm. lakmuss; 1. paper — lakmusa papīrs; 1. test—1) lakmusa reakcija; 2) pārn. drošs pārbaudes veids litotes ['laitautiiz] n litota litre ['lilts] n litrs

litter ['lita] I n 1. (slimnieku) nestuves;

2. pakaiši; 3. izsvaidītas lietas; izmētāti papīri; nekārtība; 4. (kucēnu, sivēnu) metiens; II v 1. (arī to 1. down) pakaisīt (salmus u.tml.); 2. izsvaidīt; piemētāt; piegružot; 3. atnesties; apbērnoties

litterateur [.literate:] n literāts; rakstnieks litter-bag ['htabaeg] n amer. atkritumu tvertne litter-bin [Titabin] n brit. atkritumu tvertne litter-bug ['litabAg] amer. sk. litter-lout litter-lout ['litalaut] n brit. (sabiedriskas

vietas) piegružotājs little ['liti] I n neliels daudzums; a 1.— mazliet; a 1. of everything — no visa pa druskai; after 1. — pēc īsa brīža; by 1. and 1., 1. by 1. — mazpamazām; for a 1. — īsu bridi; in 1. — 1) mazā mērogā; 2) miniatūrā; 1. or nothing — gandrīz nekas; not a 1. — ne mazums; II a (comp. less, lesser [Ies, 'less]; sup. least [li:st]) 1. mazs; neliels; 1.finger — (rokas) mazais pirkstiņš; 1. ones — bērni; mazuļi; 1. ways — mazas vājības; my 1. man (woman)!—manu puisīt (meitiņ)!; the 1. woman humor. — sieva; 2. niecīgs; nesvarīgs; 1. difficulty — nelielas grūtības; 1. things — sīkumi;

3. sīkumains; aprobežots; 1. man with a 1. mind — nožēlojams, aprobežots cilvēciņš; 0 1. Mary sar. —vēders; the

1. people — pasaku gari (fejas, elfas); HI adv (comp. less, lesser ['Ies, 'lesa]; sup. least [li:st]) 1. maz; nedaudz; 1. better than — mazliet labāks par, 1. short of —gandrīz;

2. nemaz; nepavisam; 1. does he care — viņam nemaz nerūp

Little Bear ['htl'bea] n astr. Mazais Lācis

(zvaigznājs) little-go ['litlgau] n 1. pirmais bakalaura eksāmens (Kembridžas universitātē);

2. amer. sl. mazsvarīgs pasākums little green men ['htl'griin'men] n pl humor, atnācēji no kosmosa, citplanētu iedzīvotāji

littleness ['litlnas] n 1. mazums; niecīgums;

2. nesvarīgums; 3. sīkmanība littoral ['litaral] I n piekraste; piejūras

apgabals; II a piekrastes-; piejūras-liturgical [h't3:d3ikl] a liturģisks liturgy ['litad3i] n liturģija livable ['livabl] a 1. (dzīvošanai) piemērots;

apdzīvojams; 2. saticīgs live8 [laiv] a 1. dzīvs; 1. fish — dzīva zivs; 1. weight — dzīvsvars; 2. enerģisks; darbīgs; spēkpilns; 3. aktuāls; svarīgs;

1. issue — aktuāls jautājums; 4. degošs; liesmojošs; 1. coals — kvēlojošas ogles; 5. el. zemsprieguma-; 6. (par šāviņu, patronu) neizšauts; 7. (par radiopārraidi u.tml.) tiešs; 01. wire — enerģisks cilvēks

live1» [liv] v 1. dzīvot; eksistēt; to 1. beyond one's means — dzīvot pāri saviem līdzekļiem; to 1. in a small way — dzīvot pieticīgi; to 1. to be old — piedzīvot sirmu vecumu; to 1. to oneself — dzīvot noslēgti; you will 1. to see it—jūs vēl to piedzīvosit;

2. dzīvot; mājot; to 1. abroad — dzīvot ārzemēs; 3. izturēt; izdzīvot; no boat could 1. in such a storm — neviena

laiva nespētu izturēt tādu vētru; = to 1. by — 1) pārtikt no; 2) dzīvot pēc kādiem likumiem; to 1. down — (ar savu izturēšanos) izpirkt nodarījumus; to 1. for — dzīvot (kaut kam); to 1. for one's car — dzīvot tikai savai mašīnai; to 1. in — mitināties darba vietā; to 1. off — 1) pārtikt no; 2) dzīvot uz kāda rēķina; to 1. on — pārtikt; iztikt; to 1. on air (nothing) — dzīvot no zila gaisa; to 1. on a milk diet — pārtikt no piena produktiem; to 1. out — 1) dzīvot ārpus darba vietas; 2) pārciest; izturēt; to 1. through — pārdzīvot; pārciest; to 1. up to—1) dzīvot saskaņā ar (principiem u.tml.); 2) būt kaut kā cienīgam; 0 to 1. it up — dzīvot zaļi

liveable ['hvabl] sk. livable

live-birth [.laiv'baiB] n 1. dzīvs piedzimisload

bērns; 2. dzīva bērna piedzimšana liveborn ['laivbo:n] a dzīvs piedzimis-live-in [.liv'in] a 1. darba vietā dzīvojošs;

1.-i. job — darbs ar dzīvokli darba vietā;

2. cita dzīvoklī dzīvojošs; his 1.- i. friend — draugs, kas dzīvo pie viņa; 3.: 1.- i. prospects on Mars — cilvēka iespējas dzīvot uz Marsa

livelihood ['laivhhud] n iztika; iztikas līdzekļi; to earn one's 1. — nopelnīt sev iztiku

liveliness ['laivlinas] n dzīvums; mundrums livelong ['livlot], amer. 'laivlmj] a poēt.

vesels; viss; the 1. day — augu dienu lively f'laivli] a 1. dzīvs; mundrs; možs; 1. mind — možs prāts; 2. (par krāsu) spilgts; košs; 3. (par iespaidu u.tml.) spēcīgs; spilgts; 1. recollection — spilgtas atmiņas; 4. (par priekšmetu kustībā) straujš; 1. bail — atsperīga bumba; 0 to make things 1. for smb. — sadot kādam sutu liven ['laivn] v : to 1. up — uzmundrināt live-oak ['laivauk] n Dienvidamerikas ozols live-out ['laivaut] a (par mājkalpotāju u.tml.)

darba vietā nedzīvojošs; citur dzīvojošs liver3 ['līva] n anat., kul. aknas liverb ['līva] n : close 1. — skopulis; good 1. — 1) labs, tikumīgs cilvēks; 2) gardēdis; uzdzīvotājs; loose 1. — izlaidīgs cilvēks liver-coloured ['liva.kAlad] a sarkanbrūns liveried ['livand] a livrejā tērpts liverish ['livanfl a ar slimām aknām Liverpudlian [.liva'pAdlisn] humor. I n

Liverpūles iedzīvotājs; II a Liverpūles-livery3 ['livan] n 1. livreja; 2. vēst. ģildes locekļa tērps; 1. company — Londonas Sitijas ģilde; 3. poēt. drānas; ietērps; in the 1. of spring — pavasara rotā; 4. vēst. zirga uzturs; 1. stable —1) iznomājams stallis; 2) stallis iznomājamiem zirgiem liveryb ['hvan] 1. sk. liver-coloured; 2. sk. liverish

liveryman ['livariman] n 1. vēst. ģildes loceklis; 2. zirgu iznomātājs; 3. zirgu puisis liver sausage ['liva.sosid^]] n aknu desa liverwurst ['livaw3:st] amer. sk. liver sausage

live-stock ['laivstokj n 1. mājlopi; dzīvais inventārs; 2. sar. insekti (blusas, utis u.tml.) livid ['livid] a 1. zilimelns; zilpelēks; 1. with rage — zilimelns no dusmām; 2. līķa bāls; 3. sar. nikns; pārskaities living ['liviiļ] I n 1. uzturs; iztika; to make one's 1. — nopelnīt sev iztiku; 2. dzīve; dzīvesveids; good 1. — lepna dzīve; plain 1. — pieticīga dzīve; standard of 1. — dzīves līmenis; 3. rel. beneficijs; draudze; 4.: the 1. — dzīvie; II a 1. dzīvs; dzīvojošs; l.languages — dzīvās valodas; no man 1. — neviens mirstīgais; the greatest 1. poet — lielākais mūsdienu dzejnieks; 2. ļoti līdzīgs; the 1. image of one's father — sava tēva kopija; 3. sk. lively 2.; 0 1. death — nožēlojama eksistence; within 1. memory — dzīvo piemiņā living module ['hvirļ,mtxiju:l] n (kosmosa

kuģa) dzīvojamais nodalījums living-room ['livnjrum] n dzīvojamā istaba living-space ['livit]speis] n dzīves telpa living wage [,livii]'weid3] n iztikas minimums

lixiviate [lik'sivieit] v ķīm. izdalīt ar sārma

palīdzību lixivium [lik'siviam] n sārms lizard ['lizad] n 1. ķirzaka; 2. ķirzakas āda

(galantērijas priekšmetu izgatavošanai); 3. sl. liekēdis (sev. kas dzīvo uz sieviešu rēķina)

lizzie ['lizi] n (arī tin 1.) lēta automašīna

'11 sals. sar. no will; shall llama ['la:ma] n zool. lama Uano ['la.'nau] n ļani (Dienvidamerikas savanna)

Lloyd's [bidz] n Loids, jūras apdrošināšanas

asociācija (Londonā) lo [bu] int novec. lūk!, rau!; 1. and behold! — un raugi!

load [laud] In l. krava; 2. nasta; smagums; slogs; 1. of care — rūpju nasta; to take a 1. off one's feet — atpūtināt kājas; 3. mil. lādiņš; 4. (darba) slodze; 5. pl sar. liels daudzums; milzums; ~s of friends — milzums draugu; ~s of money — kaudze naudas; 6. sl. alkohola deva; to have

629loaded

a 1. on — piedzerties; 7. sl. narkotikas deva; 0 it's a 1. off my mind — man kā akmens no sirds novēlās; to get a 1. of — ieklausīties; ielāgot; H v 1. [pie]kraut; to

1. one's stomach with food — pārēsties;

2. uzkraut (rūpes u.tmi.); 3. apbērt (ar pārmetumiem, dāvanām u.tml.); 4. pielādēt (ieroci, kinokameru); 5. pildīt ar svinu; 6. j/. lietot narkotikas; = to 1. up—1) uzņemt kravu; 2) sar. pārēsties; piedzerties

loaded ['laudid] a 1. pārpildīts; pārslogots;

2. (par jautājumu u.tml.) provokatorisks;

3. naudīgs; 4. sar. piedzēries; 5. sl. narkotizējies

loader ['lauds] n 1. krāvējs; 2. kraušanas

ierīce (iekārtā) loading [laudii]] n 1. iekraušana; 2. krava; 3. tehn. slodze; 4. (ieroča, kinokameras) pielādēšana loadstar sk. lodestar loadstone sk. lodestone loaf* [buf] n (pi loaves [buvz]) 1. klaips; kukulis; 2. (cukura, kāpostu) galva;

1. sugar — graudu cukurs; 3. sl. galva; prāts; use your 1.! — pakustini smadzenes!; 0 loaves and fishes — pasaulīgie labumi

loaf» [lauf] v 1. slinkot; slaistīties; 2. klaiņot;

klīst; to 1. away (one's time) — nosist laiku loafer ['laufa] n 1. sliņķis; slaists; 2. klaidonis;

3. mokasīntipa apavi loam [laum] n 1. smilšmāls; 2. ķieģeļu māls loan [laun] Inl. aizdevums; on 1. — aizdots;

2. aizņēmums; state (government) 1. — valsts aizņēmums; 3. aizguvums; II v 1. aizņemties; aizgūt; 2. (sev. amer.) aizdot

loan-collection ['bunka,lek/n] n (uz laiku

izstādei nodota) privātkolekcija loan-office ['laonofis] n aizdevumu kase loanword ['bunw3:d] n aizgūts vārds, aizguvums

loath, loth [lau8] a negribīgs; to be 1. to do smth. — negribēt kaut ko darīt; nothing

1. — labprāt

loathe [lau5] v 1. sajust riebumu;

2. sar. neieredzēt; ienīst

loathing ['bu5n]] n riebums; pretīgums; naids loathsome ['lauSsam] a riebīgs; pretīgs;

nīstams

lob [lt>b] I n augstu padota bumba (tenisā); neveikla bumbas serve (kriketā); II v 1. klumburot; klamzāt; 2. augstu servēt bumbu (tenisā); neveikli servēt bumbu

(kriketā)

lobbier ['lobia] n gājiena (vai mītiņa) dalībnieks pie parlamenta ēkas lobby ['lobi] I n 1. priekšnams; priekštelpa; foajē; vestibils; 2. pari kuluāri; division

1. — gaitenis, kur parlamenta locekļi uzturas balsojot; 3. lobisti, aizkulišu aģitatori (parlamenta vai kongresa locekļu ietekmēšanai); 4. gājiens (vai mītiņš) pie parlamenta ēkas; II v 1. aģitēt; ietekmēt (parlamenta vai kongresa locekļus);

2. organizēt gājienu (vai mītiņu) pie parlamenta ēkas

lobby correspondent ['lobikorispundant] n parlamenta žurnālists (ar tiesībām uzturēties kuluāros) lobbyist ['lnbust] n amer. aizkulišu aģitators

(kongresa locekļu ietekmēšanai) lobe [laub] n 1. daļa; daiva; 1. of the lung — plaušu daiva; 2. auss ļipiņa; 3. tehn. izcilnis lobelia [lau'biilia] n bot. lobēlija loblolly ['lobloh] n 1. (arī 1. pine) terpentīna priede (ASV dienvidos); 2. jūrn. sar. biezputra

loblolly boy ['loblohboi] n kuģa feldšeris lobscouse [lobskaus] n gaļas un dārzeņu

sautējums ar sausiņiem lobster ['lobsta] n 1. jūras vēzis, omārs;

2. omāra gaļa lobster-eyed ['lobstaraidļ a ar izvalbītām acīm

lobster-pot ['lnbstapnt] n murds omāru ķeršanai

lobule flobjuil] n bot., anat. daiviņa lobworm ['lt>bw3:m] n tārps, slieka

(makšķerēšanai) local ['lauki] I n 1. (parasti pl) vietējais iedzīvotājs; 2. vietējais garīdznieks (vai ārsts); 3. piepilsētas vilciens (vai autobuss); 4. vietējās ziņas (laikrakstā); 5. vietējā partijas (vai arodbiedrības organizācija); 6. sar. vietējais alusbārs; Hal. vietējs;

630lockstep

1.authority — vietējie varas orgāni; 1. board —vietējā jaunkareivju iesaukšanas komisija; l.colour — vietējais kolorīts; 1. government — vietējā pašvaldība; L. Government Board — vietējās pašvaldības pārvalde; 1. name — 1) vietas nosaukums; 2) vietējs nosaukums; 1. option — rajona iedzīvotāju tiesības atļaut (vai aizliegt) tirdzniecību ar alkoholiskajiem dzērieniem; 1. rag sar. —vietējā avīzīte; 1. room amer. — vietējo ziņu nodaļa (laikraksta redakcijā); 1. time — vietējais laiks; 2. lokāls; daļējs; 1. anaesthesia med. — vietējā anestēzija; 1. mobilization mil.— daļēja mobilizācija; very (quite)

1. species of the bird — tikai šai vietā sastopamā putnu suga; 3. šaurs; aprobežots; 1. outlook — aprobežoti uzskati

locale [lau'kail] n darbības vieta localism ['bukalizam] n 1. lokālisms;

2. lokālpatriotisms; 3. vai. provinciālisms locality [bu'kaebti] n 1. atrašanās vieta;

novietojums; 2. vieta; apvidus; defended

1. mii. — aizsardzības rajons; inhabited (populated) 1. — apdzīvota vieta;

3. apkārtne, apkaime; in the 1. (of) — tuvumā; 4.: sense (bump) of 1. — orientēšanās spēja

localize ['bukslaiz] v 1. lokalizēt; ierobežot izplatību; 2. noteikt atrašanās vietu; 3. lokalizēt, piešķirt vietēju raksturu locally ['bukli] adv 1. noteiktā vietā;

2. tuvumā

locate [bu'keit] v 1. noteikt atrašanās vietu;

2. dislocēt; izvietot; to be ~d — atrasties;

3. norādīt atrašanās vietu (sev. kartē);

4. amer. apmesties uz dzīvi

location [bu'kei/h] n 1. vietas noteikšana; radio 1. —radiolokācija; 2. apmešanās (uz dzīvi); 3. dislokācija; izvietojums; vieta; favourable 1. for roses — piemērota vieta rožu audzēšanai ; 4. (ārpusstudijas) filmēšanas vieta; 5. iedzimto piespiedu nometināšanas vieta (Dienvidāfrikā); 6.jur. iznomāšana; izīrēšana locative ['lokativ] n gram, lokatīvs

loch [lok] n skotu 1. ezers; 2. šaurs jūras līcis loci sk. locus

lock8 [Ink] n 1. (matu) cirta, sproga;

2. (galvas) mati; 3. (vilnas, vates) kušķis lockb [Ink] I n 1. slēdzene; aizšaujamais; bulta; under 1. and key — zem atslēgas;

2. (ieroča) aizslēgs; 3. slūžas; dambis; 4. (satiksmes) sastrēgums; 5. tehn. aizturis; 6. sp. satvēriens (cīņā); 7. (arī 1. hospital) veneroloģiskā slimnīca; 0 1., stock and barrel — visu kopā ņemot; pilnīgi; II v 1. [aizjslēgt; 2. ieslēgt (apkampienos);

3. ietvert (no visām pusēm); ieskaut;

4. sakrampēt (pirkstus); sakost (zobus); 5. tehn. saslēgt; bloķēt; 6. izlaist caur slūžām (kuģi); <=> to 1. away—1) noslēpt aiz atslēgas; 2) ieslodzīt (cietumā, piespiedu ārstēšanās vietā); to 1. in — ieslēgt; to

1. out—1) nelaist iekšā; 2) pasludināt lokautu; to 1. up— 1) aizslēgt; 2) ieslēgt, noslēpt aiz atslēgas; 3) ieguldīt kapitālu grūti realizējamos vērtspapīros

lockage ['lukid3] n 1. slūžu mehānisms;

2. slūžu nodeva

locked-in [.lnkt'rn] a nemainīgs locker f'loķa] n 1. slēdzējs; 2. aizslēdzams skapītis (individuālai lietošanai); 1. room — ģērbtuve (ar aizslēdzamiem skapīšiem); 3. (jūrnieka) lāde; 0 not a shot in the 1. — ne graša kabatā; to go to Davy Jone's 1. — noslīkt locket ['lukit] n medaljons lock-gate [.lnk'geit] n slūžu vārti lock-in [lokin] n amer. protesta demonstrācija, kuras dalībnieki ieslēdzas (koledžas u.tml.) ēkā lock-keeper ['lok.kiipa] n slūžu uzraugs lock-nut ['loknAt] n tehn. kontruzgrieznis lockout ['Iekaut] n lokauts locksmith ['loksmiQ] n atslēdznieks lockstep ['lokstep] I n 1. (kareivju u.tml.) ierindas solis; 2. kārtība; stingra sistēma; to break the traditional 1. — lauzt pieņemto kārtību; II a nemainīgs; nemaināms; III v

1. (par kareivjiem u.tml.) iet solī;

2. saprasties; atrast kopīgu viedokli;

3. stūrgalvīgi iet uz mērķi

631lockstitch

lockstitch ['lokstrtfl n tekst. mašīndūriens lock-up ['lokAp] n 1. darba pārtraukšana;

2. (veikala u.tml.) slēgšanas laiks; 3. aresta telpas; sar. cietums; 4. ek. nedzīvais kapitāls

loco" ['bukau] n sar. saīs. no locomotive locob ['laukau] a sar. traks; jucis loco citato [.lokausi'taitau] lat. augšminētajā citātā

locoman ['bukamaen] n sar. mašīnists,

lokomotīves vadītājs locomotion [.buka'mau/n] n 1. pārvietošanās; means of 1. — pārvietošanās līdzekļi; 2. ceļošana locomotive [.lauka'mautiv] I n lokomotīve; Hal. kustības-; 1. power — 1) virzītājspēks; 2) vilcējspēks; 2. virzošs;

3. humor, ceļošanas-; ceļojumu-; in these

1. days — mūsdienās, kad visi ceļo;

4. lokomotīves-; 1. depot — lokomotīvju depo

locum-tenens [.laukam'tiinenz] n (par ārstu,

garīdznieku) pagaidu atvietotājs locus ['bukas] n (pl loci ['lausai]) 1. atrašanās vieta; 2. biol. lokuss, gēna atrašanās vieta hromosomā; 3. mat. koordinātu punkts locust [laukast] n 1. sisenis; 2. baltā Amerikas akācija; 3. pārn. izēdājs; badmira locust years ['bukast'j3:z] n bada (trūkuma) gadi

locution [bu'kju:/n] n 1. izteiksmes veids;

2. idioma

lode [laud] n ģeol. (rūdas) dzīsla; iegula lodestar ['budsta:] n 1. Polārzvaigzne;

2. pārn. ceļazvaigzne, vadzvaigzne lodestone ['lauds taun] n 1. min. magnetits;

magnētiskā dzelzsrūda; 2. pārn. uzmanības objekts

lodge [I1XI3] (vārtsarga, dārznieka

u.tml.) mājiņa; 2. caurlaižu telpa;

3. mednieku namiņš; 4. amer. indiāņu vigvams (vai telts); 5. vietējā arodorganizācijas nodaļa; 6. (masoņu) loža; 7. (bebra) mājiņa; (ūdra) ala; 8. koledžas direktora dzīvoklis (Kembridžā); II v 1. dot pajumti (naktsmājas); 2. atstāt drošā vietā; to 1. valuables in the bank — glabāt

vērtslietas bankā; 3. nodot (varu u.tml.) kāda rokās; 4. izīrēt istabu; where are you lodging now? — kur jūs tagad dzīvojat?;

5. (par lodi u.tml.) iestrēgt, ieurbties;

6.jur. izvirzīt (apsūdzību); 7. sagāzt veldrē (labību)

lodgement, lodgment ['lrx^mant] n

1. mil. nocietinājums iekarotās pozīcijās; to find (make) a 1. — nocietināties;

2. (drošs) atbalsts; pamats; 3. sastrēgums; uzkrāšanās; aizsērēšana; 1. of dirt in a pipe — cauruļvada aizsērēšana; 4. jur. (apsūdzības) izvirzīšana

lodger ['ltxi33] n īrnieks; iemītnieks; to take

in ~s — izīrēt istabas lodging ['lod3i»]] n 1. (pagaidu) mītne; pajumte; naktsmājas; 2. pl mēbelētas istabas; dzīvoklis; the Lodging — koledžas direktora dzīvoklis (Kembridžā) lodging-house ['lrxtytjhaus] n mēbelētas

istabas; common l.-h. — naktspatversme loess ['lauis] n ģeol. less, dzeltenzeme loft [loft] I n 1. bēniņi; 2. sienaugša;

3. amer. (noliktavas) augšstāvs; 4. baložu būda; 5. lukta; kora telpa (baznīcā); 6. sitiens, kas raida bumbu gaisā (golfā); II v raidīt bumbu gaisā (golfā)

loftiness ['loftinas] n 1. (mērķu) cēlums; diženums; 2. augstprātība; iedomība; 3. liels augstums v lofty [Info] a 1. ļoti augsts; 1. tower — augsts tornis; 2. cēls; dižens; 1. aims — cēli mērķi; 1. style — augsts, izsmalcināts stils; 3. augstprātīgs; iedomīgs; 1. good humour — iecietīga labvēlība log [log] I n 1. klucis; bluķis; baļķis; in the

1. — neapdarināts, neaptēsts; 2.jūrn. laga; to heave the 1. — izmērīt kuģa ātrumu; 3. sk. log-book; Dvi. strādāt meža darbos;

2. atzīmēt kuģa dienasgrāmatā; 3. reģistrēt (ar skaitļošanas mašīnas palīdzību)

loganberry ['buganban] n avenes un kazenes hibrids

logarithm ['loganSam] n mat. logaritms log-book ['logbuk] n (kuģa, lidmašīnas u.tml.)

dienasgrāmata, žurnāls loge [lau3] n loža (teātrī)

logged [logd] a 1. piemircis, pievildzis; 2. (par ūdeni) rāvains, stāvošs; 3. nolīsts; izcirsts

logger ['logs] n amer. 1. mežcirtējs,

mežstrādnieks; 2. baļķu krāvējs (mašīna) loggerhead ['logahed] n muļķis, stulbenis; 0 to be at ~s with smb. — ķildoties ar kādu; to fall (get) to ~s — nonākt līdz kautiņam loggerhead turtle ['logahed' t3:tl] n jūras

bruņurupucis loggia ['bud3a] n lodžija logging ['logi»]] n meža darbi logic ['lod3ik] n loģika logical ['lod3ikl] a 1. loģisks; 2. konsekvents;

pakāpenisks; secīgs logician [lau'd3i/n] n loģiķis logistics [l3u'd3istiks] n 1. mii. aizmugure un

apgāde; 2. mat. loģistika logjam ['logd3a;m] n 1. sastrēgums (koku pludināšanā); 2. pārn. strupceļš (sarunās) logo ['logau] n 1. poligr. (sais. no logotype) logotips; 2. firmas zīme; 3. emblēma (grafisks simbols) logogram ['logagraem] n (stenogrāfijā) zīme, simbols

logotype ['logavtaip] n logotips log-rolling ['lograulit]] n amer. 1. (kopīga) baļķu pārvelšana; 2. pol. savstarpējs atbalsts (politiskos darījumos); 3. savstarpēja slavināšana (sev. presē) logwood ['logwud] n sandalkoks logy I'laugi] a amer. sar. 1. stulbs, truls;

2. tūļīgs; lempīgs loin [bin] n 1. pl jostasvieta; krusti; 2. kul. fileja; 1. of mutton—jēra fileja; 0 to gird up the (one's) ~s — apjozt gurnus loin-cloth ['binkloG] n gurnu apsējs, gumauts loiter ['bits] v 1. vilcināties; kavēties; 2. slaistīties; to 1. away one's time — notriekt laiku loll [lol] v 1. sēdēt (vai stāvēt) laiskā pozā; to

1. in a chair — zvilnēt krēslā; to 1. about (doing nothing) — slaistīties bez darba;

2. izkārt (mēli); 3. (par mēli) izkārties Lollard ['lobd] n vēst. lolards

lollipop ['lolipop] n 1. cukurgailītis; 2. pl konfektes, saldumi; 3. disks uz kārts; 1. man

brit. — satiksmes regulētājs ar disku lollop ['lobp] v sar. klamzāt lolly ['loll] n 1. sar. sals. no lollipop;

2. sl. nauda Lombard ['lombad] I n 1. lombardietis, Lombardijas iedzīvotājs; 2. vēst. lango-bards;3. novec. baņķieris; naudas mijējs; augļotājs; II a Lombardijas-Lombard-street ['lombadstri:t] n naudas tirgus, finansu pasaule (pēc Londonas ielas, kur atrodas lielāko banku kantori) Londoner ['Lvndana] n londonietis; londoniete

lone [bun] a poēt. vientuļš; pamests; 0 to play

a 1. hand — rīkoties uz savu roku loneliness ['bunlinas] n vientulība; vienatne lonely ['bunli] a 1. vientuļš; vientulīgs;

1. village — nomaļš ciemats; 1. wood — dziļš mežs; 2. poēt. skumjš; drūms

loner [ļauna] n 1. vientulis; vientuļnieks;

2. savrupnieks; individuālists; 3. vienīgais (pasažieris, klients u.tml.)

lonesome ['bunsam] a vientuļš; vientulīgs; skumīgs

long" [loi]] I n ilgs laiks; for 1. — uz ilgu laiku; it will not take 1. — tas neaizņems daudz laika; 0 the 1. and the short of it — vārdu sakot; Hoi. garš; 1. jump sp. — tāllēkšana; 1. measures — garuma mēri;

1. sight — tālredzība; 1. vowel — garš patskanis; 1. waves rad. — garie viļņi;

2. ilgs; ilgstošs; an hour 1. — stundu ilgs; 1. farewell—1) ilga atvadīšanās; 2) atvadīšanās uz ilgu laiku; 1. look — ilgs skatiens; 1. views — tālredzīgi uzskati; of 1. standing — 1) sens, vecs; 2) nostāvējies; 3) ieildzis; 3. attāls; tāls; at 1. range — no liela atstatuma; 4. sens; 1. custom — sena paraža; L friendship — sena draudzība; 0 in the 1. run — galu galā; 1. drink — (alkoholisks) dzēriens augstā glāzē; 1. ears — muļķība; 1. face — garš ģīmis; 1. green amer. sl. —papīrnauda; 1. head — apdomība; tālredzība; 1. home — kaps; 1. nine amer. sl. — lēts cigārs; 1. odds — nevienādas izredzes; 1. purse — daudz naudas; 1. shillings — laba peļņa; laba alga;

L.Tom — l)tālšāvējs lielgabals; 2) garš cigārs; 1. tongue — pļāpība; not by a 1. chalk (shot) — nekādā gadījumā; nepavisam; the 1. arm — liela vara (ietekme); to make a 1. arm — sniegties; to make a 1. nose — parādīt garu degunu; to make a 1. story short — īsi sakot; HI adv

1. ilgi; all night 1. — visu nakti; 1. live! — lai dzīvo!; so 1.! sar. — uz redzēšanos!; so (as) 1. as —ja vien; 2. (arī T. ago, 1. since) sen; pirms ilgāka laika; 1. before — sen pirms

longb [lor]] v (for) ilgoties; I'm ~ing to see

you — es ļoti vēlos tevi satikt long-bow ['lniļbsu] n šaujamais loks; 0 to draw the l.-b. — pārspīlēt; stāstīt neticamas lietas

long-distance [lmj'distans] a tāls; tālsatiksmes-; l.-d. call — tālsaruna; 1.-d. runner — gargabalnieks; 1. — d. train — tālsatiksmes vilciens long-drawn [Jot]' dro:n] a ilgstošs; ieildzis longeron ['lra^aran] n av. lonžerons longevity [lon^evati] n ilgmūžība longeval [k>n'd3i:vl] a 1. ilgdzīvojošs;

2. izturīgs

longhair ['Irishes] I n niev. I. garmatainais; 2. intelektuālis; erudīts; klasiskās mūzikas cienītājs; II a niev. intelektuāls; erudīts longhand ['loijhaend] n parastais raksts

(pretstatā stenogrāfijai) long haul [JoņTioil] n ilgstošs darbietilpīgs pasākums; studies have been a 1. h. for him — studijas viņam prasīja daudz laika un pūļu

long-headed [.bij'hedid] a tālredzīgs; apdomīgs

longing ['loiļit]] I n ilgas; ilgošanās; II a ilgpilns

longitude ['lot]d3itju:d] n ģeogr. garums longitudinal [,lo»]d3i'tju:dinl] a 1. garenisks; 1. section — garengriezums; 2. ģeogr. garuma-

long johns [.ltjrj^ons] n siltas apakšbikses long lease [*lr>rjli:s] n ilgtermiņa noma long-lived [.lorj'hvd] a 1. ilgstošs; 2. izturīgs long-liver ['lorj.hvs] n ilgdzīvotājs

long-player ['lorj.pleia] n ilgspēlējošā skaņuplate

long-playing ['lnqplenr]] a ilgspēlējošs;

l.-p. record — ilgspēlējoša skaņu plate long-range [,loi]'reind3] a 1. liela darbības rādiusa-; tāldarbības-; l.-r. rocket — tāldarbības raķete; 2. tālredzīgs; tālejošs;

1.-r. policy — tālejoša politika; 3. perspektīvs; l.-r. planning — perspektīvā plānošana

longshoreman ['loj/oiman] n 1 .(ostas)

krāvējs; 2. piekrastes zvejnieks long-shot® [\vt]fr»t] n kin. kopplāns long-shotb ['loi]/nt] n riskants pasākums long-sighted [.lnq'saitid] a tālredzīgs longspun ['loqspAn] a stiepts; garlaicīgs long-standing [,lt»]'staendir]] a 1. sens; vecs;

2. ieildzis, ievilcies

longstop ['lot]stop] n traucēklis; šķērslis long-suffering [.lorļ'sAfant]] a 1. daudzcietis;

2. pacietīgs long-term ['lot]t3:m] a ilgtermiņa-long-time ['lorļ taim] sk. long-term long-tongued [.lnij'tAijd] a pļāpīgs longuette [loiļ'get] n midi (pusgari svārki,

mētelis u.tml.) longueurs [.lmj' g3:z] n pl stiepta, garlaicīga

vieta (filmā, stāstā u.tml.) longways ['lwjweiz] adv gareniski long-wearing [.lDq'wesrir]] a amer. ilg-valkājams

long-winded [,lt>i]'windid] a 1. (par skrējēju) ar labu elpu; 2. (par runu u.tml.) izplūdis; garlaicīgs longwise ['toqwaiz] sk. longways loo [lu:] n brit. sar. tualete looby t'lurbi] n muļķis; plānprātiņš loofah ['lu:fa] n hot. lufa look [luk] I n 1. skatiens; to give a 1. — uzmest acis; to have a 1. — paskatīties; to steal a 1. — zagšus

palūkoties; 2. izskats; (sejas, acu) izteiksme; 3. pl āriene; izskats; good ~s — skaistums; piemīlīgums; II v 1. (at, on) skatīties, raudzīties; 1. alive (lively)! — pasteidzieties!; 1. here! — paklau!; l.sharp! —veiklāk!; 2. izskatīties; to 1. black — izskatīties sadrūmušam; to

634loose

1. blue — izskatīties noskumušam; to 1. like — izskatīties (būt) līdzīgam; to 1. one's age — neizskatīties vecākam (jaunākam) par saviem gadiem; to 1. one's best — būt vislabākajā formā; to 1. oneself again — atgūties; to 1. small — izskatīties nožēlojamam; it ~s like rain — šķiet, ka līs; 3. pārbaudīt (ar skatienu); 1. you! — iegaumējiet!; to 1. into a problem — iedziļināties problēmā; will you 1. at these figures? — vai jūs nepārbaudītu šos skaitļus?; 4. būt vērstam; this window ~s north — šis logs vērsts pret ziemeļiem; = to 1. about —1) raudzīties apkārt; 2) saausīties; to 1. after — 1) rūpēties par, 2) pieskatīt; uzraudzīt; to 1. ahead — 1) skatīties uz priekšu; 2) raudzīties nākotnē; to 1. back —(on, to) atskatīties (pagātnē); to 1. down—1) nodurt skatienu; 2) (on, upon) pārn. —noraudzīties no augšas; to 1. for — 1) meklēt; 2) gaidīt; cerēt; to 1. forward to — gaidīt ar prieku; to 1. in — 1) iegriezties; apciemot; 2) (at) skatīties televizoru; to 1. into —ieskatīties; to 1. on — 1) noskatīties, noraudzīties; 2) (as, with) uzskatīt; to 1. on smb. as a friend — uzskatīt kādu par savu draugu; to 1. out —

1) būt piesardzīgam; 2) (for) meklēt ar skatienu; 3) izmeklēt; izvēlēties (piemērotāko); to 1. over — 1) izšķirstīt; izskatīt; 2) palaist garām neievērotu; to 1. round — 1) skatīties apkārt; 2) iepriekš apsvērt; apdomāt; to 1. through — izskatīt; to 1. to — parūpēties par; gādāt par; 1. to it that — parūpējieties, lai; to 1. up—1) pacelt acis; 2) uzmeklēt (vārdnīcā u.tml.); 3) uzlaboties; 4) apciemot; to 1. up and down — nopētīt; to 1. upon — sk. to 1. on

2); to 1. up to—1) cienīt; respektēt; 2) griezties pēc palīdzības; 0 1. before you leap! — esiet piesardzīgi!; to 1. down one's nose at — nicīgi noraudzīties; to 1. things in the face (eye) — skatīties briesmām acīs

look-alike ['luka.laik] n amer. līdzinieks,

dubultnieks looker ['lūka] n sar. skaistule; skaistulis looker-in [.lukar'in] n televīzijas skatītājs

looker-on [.lukar'on] n skatītājs; novērotājs;

01. - o. sees most of the game — no malas skatoties, redz labāk

look-in ['lukin] n sar. 1. iespēja; izdevība (piedalīties, gūt panākumus); 2. paviršs acu uzmetiens; 3. īss apciemojums looking-glass ['lukir]gla:s] I n spogulis; II a ačgārns; juceklīgs; haotisks; l.-g. politics — juceklīga politika look-out ['luk.auva] n 1. modrība; piesardzība; to be on the 1.-o. — 1) būt piesardzīgam; 2) (for) meklēt; 2. sargpostenis; novērošanas punkts; 3. sardze; sargkareivis; 4. skats; ainava; 5. izredzes; that's your own 1. - o. - tā ir jūsu pašu darīšana

look-over ['luk.auva] n sar. (īsa) pārbaude look-see [.luk'si:] n sar. 1. pavirša pārbaude;

2. binoklis

lookup ['lukAp] n informācijas iegūšana

(vārdnīcā u.tml.) loom" [lu:m] n (aužamās) stelles loomb [lu:m] I n neskaidras aprises; II v 1. neskaidri iezīmēties; vīdēt; 2. (arī to 1. large) iegūt draudošus apmērus Ioomc [lu:m] n aira kāts loon [lu:n] n skotu neaptēsts cilvēks; lauķis loony ['lu:ni] si. I n 1. ķertais, trakais;

1. bin — trakonams; II a ķerts, traks loop [lu:p] Irti. cilpa; 2. av. nāves cilpa;

3. tehn. āķis; skava; 4. kin. (filmas) gredzens; 5. cilpa (daiļslidošanā); 6. dzelzc. apvedceļš; 7. med. intrauterīnais kontraceptīvs; II v 1. mest cilpu; to 1. the

1. av. — taisīt nāves cilpu; 2. nostiprināt ar cilpu

loophole ['lu:ph3ul] n 1. šaujamlūka;

2. pārn. izeja

loose [lu:s] I n (jūtu) izpausme; to give [a] 1. (to) — ļaut vaļu (jūtām u.tml.); 0 to be on the 1. — uzdzīvot; nodoties trakulībām; Hal. brīvs; to break (get) 1. — 1) izrauties brīvībā; 2) norauties no ķēdes; to come 1. — atraisīties; to Iet 1. — 1) atlaist; atbrīvot; 2) ļaut vaļu; 2. vaļīgs; nesavilkts; 1. rein — nesavilkti groži; 3. ļengans; nokāries; 4. (par apģērbu) plats; liels; ērts;

5. nenoteikts; izplūdis; 1. calculations — aptuveni aprēķini; 1. translation — 1) brivs tulkojums; 2) neprecīzs tulkojums;

6. paviršs; nolaidīgs; 7. izlaidīgs; to lead a

1. life — dzīvot izlaidīgi; 1. woman — izlaidīga sieviete; 8. (par augsni) irdens; 9. tehn. brivgaitas-; tukšgaitas-; 0 at a 1. end (at 1. ends amer.) — 1) bez noteiktas nodarbošanās; 2) nenodarbināts; bezdarbīgs; to have a 1. tongue — būt pļāpīgam; to play fast and 1. — izturēties negodīgi; IIIvl. atbrīvot; 2. atraisīt; wine ~ed his tongue — vīns atraisīja viņam mēli;

з. (ari to 1. off) izšaut; IV adv brivi; vaļīgi loose box ['lu:sboks] n steliņģis loose-leaf ['lu:sli:fļ a (par bloknotu u.tml.)

noplēšamais; (par grāmatu) neiesiets loosely ['lu:sh] adv brivi; vaļīgi loosen ['lu:sn] v 1. atlaist vaļīgāk; atslābināt;

2. kļūt vaļīgam; atslābt; 3. izkustināt (stabu

и.tml.); 4. atraisīt; 5. uzirdināt; 6. med. veicināt zarnu darbību; => to 1. up sp. — iesildīties

looseness ['lu:snas] n 1. vaļīgums; kustīgums;

2. nenoteiktība; 3. med. caureja loot [lu:t] Irti. laupījums; 2. laupīšana; II v

laupīt; sirot lopa [lnp] I n (ari : 1. and top, 1. and crop) sīki zari (sev. apgriezti); II v 1. apgriezt; apcirpt (zarus u.tml.); 2. nocirst; nogriezt lopb [lt?p] v 1. nokarāties; 2. neveikli kustēties; = to 1. about — slaistīties apkārt lopc [lop] n ņirbu vilnīši lope [loop] I n lēkšošana; aulekšošana; II v

lēkšot; aulekšot lop-eared ['lnp,iad] a ar noļukušām ausīm lopping ['lopi»]] n 1. (zaru) apgriešana;

apcirpšana; 2. pl nogriezti zari lop-sided [.lop'saidid] a šķībs; greizs;

sasvēries uz sāniem loquacious [loulcwei/as] a 1. runīgs; pļāpīgs; 2. (par strautu) čalojošs; 3. (par putnu) čivinošs

loquacity [lau'kwaesati] n runīgums; pļāpīgums

lor [b:] int (sais. no lord) sar:. o 1.! — ak kungs!

lord [lo:d] I n 1. kungs; valdnieks; pavēlnieks; 1. of the manor — muižas īpašnieks; ~s of creation — 1) cilvēku dzimums; 2) humor, vīrieši, stiprais dzimums; 2. lords; pērs; lordu palātas loceklis; ~s spiritual — bīskapi — lordu palātas locekļi; ~s temporal — laicīgie lordu palātas locekļi; my 1. — milords (pēra, bīskapa, augstākā tiesneša oficiāla uzruna); the House of Lords — lordu palāta; the Lords — lordu palāta; lordu palātas locekļi; 3.: the L. — Dievs; ~'s day — svētdiena; ~'s Prayer — tēvreize; the ~'s Supper — svētais vakarēdiens; 4. humor, vīrs, laulāts draugs; 5. magnāts, lielkapitālists; cotton ~s —kokvilnas magnāti; 0 as drunk as a 1.—pilns kā mārks; to live like a 1. — dzīvot pārticībā; to treat smb. like a 1. — lepni uzņemt kādu; II v 1. piešķirt lorda titulu; 2. uzrunāt par lordu; 3. : to 1. it (over) —izturēties valdonīgi; he will not be ~ed over — viņš neļaus sev kāpt uz galvas; III int: L.!, oh L.!, good L.! — ak kungs!, ak Dievs! Lord Chancellor [,b:d't/a:nsab] n lords kanclers

Lord Lieutenant [,1o :dlef tenant] n

1. vēst. Īrijas vicekaralis (līdz 1922.g.);

2. tiesu un izpildvaras galva grāfistē;

3. Olsteras ģenerālgubernators (Ziemeļīrijā) lordliness ['b.dhnas] n 1. diženums;

krāšņums; majestātiskums; 2. cēlsirdība; 3. kundziskums; augstprātība; lepnība lordly rb:dh] a 1. lorda-; lordu-; 2. dižens; krāšņs; majestātisks; 3. kundzisks; augstprātīgs; lepns Lord Mayor [,b:d'mea] n lordmērs; L.~'s Day — Londonas lordmēra amatā stāšanās diena; L. ~'s Show — grezna procesija sakarā ar Londonas lordmēra stāšanos amatā

Lord Provost [.bd'provast] n (lielo Skotijas

pilsētu) mērs lordship ['b:d/ip] n 1. lorda muiža, menors; 2. (sev. feodālā) lorda vara; 3.: Your 1.! — jūsu augstība (gaišība)! (lorda, tiesneša oficiālā uzruna)

lore [b:] n zināšanas (noteiktā nozarē); bird

1. — ornitoloģija

lorgnette [b:n'jet] n 1. lornete; 2. teātra binoklis

loricate [lonkeit] a apgādāts kaula (raga)

bruņām (zvīņām) lorn [lo:n] a poēt. pamests; vientuļš; vientulīgs

lorry ['lnri] I n 1. smagā (kravas) automašīna;

2. dzelzc. platforma; 3. ratiņi; vagonete; II v 1. braukt ar smago (kravas) automašīnu;

2. pārvadāt ar smago (kravas) automašīnu lose [lu:z] (p. un p.p. lost [lost]) v 1. [pa]

zaudēt; to 1. one's cold — izārstēties no iesnām; to 1. oneself (one's way) — apmaldīties; to 1. one's temper — zaudēt savaldīšanos; 2. nokavēt; palaist garām; to 1. one's train — nokavēt vilcienu;

3. paspēlēt; zaudēt; to 1. a bet — zaudēt derības; 4. ciest zaudējumus; 5. (par pulksteni) atpalikt; 6. pass, pazust; iet bojā; a to 1. out — zaudēt; 0 to 1. ground — zaudēt pamatu zem kājām; to 1. heart — zaudēt drosmi; to 1. one's face —1) tikt pazemotam; 2) zaudēt reputāciju; to 1. one's head — pazaudēt galvu; to 1. one's heart — iemīlēties; to 1. one's shirt (patience) — zaudēt pacietību; to 1. sight of—pazaudēt no redzesloka

loser ['lu:za] n 1. zaudētājs; paspēlētājs; to be a bad 1. — zaudējot dusmoties (vai krist izmisumā); to be a good 1. — zaudējot nenokārt degunu; 2. neveiksminieks; a bom 1. — dzimis neveiksminieks losings ['1u:zit]z] n pl zaudējumi (spēlē,

spekulācijā) loss [ids] n zaudējums; paspēle; at a 1. — 1) apmulsis; neziņā; 2) (par preci) lētāks par sākotnējo cenu; dead 1. — 1) tīrs zaudējums; 2) sar. nekur nederīgs cilvēks; nekam nederīga lieta; 1. leader — prece par pazeminātu cenu (pircēju pievilkšanai) lossmaking ['losmeikit]] a neienesīgs, nerentabls

lost sk. lose

lot [lot] 1771. loze; to cast (draw, throw) ~s — lozēt, vilkt lozes; to choose (decide) by

1. — izvēlēties (izlemt) lozējot; 2. liktenis; to cast (throw) in one's 1. with smb. — saistīt savu likteni ar kādu; 3. zemesgabals; across ~s amer. — taisnā ceļā; film 1. amer. — kinostudija un tās teritorija; parking 1. — automašīnu stāvvieta; 4. (preču, izstrādājumu) partija; 5. sar. (cilvēku) grupa; kompānija; bad 1. — 1) slikta sabiedrība; 2) slikts cilvēks; the whole 1. of you—jūs visi; 6. liels daudzums; milzums; II v 1. (arī to 1. out) dalīt; sadalīt; iedalīt; 2. lozēt; mest kauliņus; = to 1. upon amer. — cerēt uz; paļauties uz loth [lau0] sk. loath

lotion ['lau/n] n 1. losjons; 2. sl. alkoholisks

dzēriens lottery ['Intari] n loterija lotto ['lrrtau] n loto lotus ['lautas] n lotoss

lotus-eater ['lautas,i:ta] n 1. dīkdienīgs sapņotājs; 2. savam priekam dzīvojošs cilvēks

lotus-land ['lautaslaend] n teiksmaina

pārpilnības zeme; leiputrija loud [laud] I a 1. skaļš; skanīgs; 2. trokšņains; 1. behaviour — trokšņaina uzvedība; 3. (par krāsu, apģērbu u.tml.) uzkrītošs; kliedzošs; II v skaļi; don't talk so 1.! — nerunājiet tik skaļi!; 0 for crying out 1. — kaut kas traks! loud-hailer [.bud'heib] rupors; skaļrunis; megafons

loudly ['laudli] adv 1. skaļi; 2. trokšņaini;

3. uzkrītoši; kliedzoši loudmouth f'laudmauG] n sar. klaigātājs; bļāvējs

loud-speaker [,laud'spi:ka] a skaļrunis;

reproduktors lough [lr»x] n ezers

lounge [laund3] I 77 1. dīkdienība; have a 1.!—atpūtieties!; 2. slinka gaita (posa); 3. atpūtas telpa; viesistaba; 4. guļamkrēsls; atpūtas krēsls; II v 1. atlaisties; zvilnēt (krēslā); 2. laiskoties; slaistīties; to 1. away one's time — notriekt laiku

lounger ['laund3o] n dīkdienis, slaists

lounge-lizard ['laund3,lizad] n sl. 1. augstākās sabiedrības dīkdienis;

637lounge suit

2. profesionāls deju partneris, žigolo lounge suit ['laund3.su :t] n dienas uzvalks lour ['laua] I n 1. drūms (sadrūmis) izskats; 2. apmākušās debesis; II v 1. drūmi raudzīties; 2. (par debesim) apmākties louse [lauz] I n (pi lice [lais]) uts; II v meklēt utis, ieskāt; <=> to 1. up amer. — izjaukt (pasākumu) lousy ['lauzi] a 1. utains; 2. sar. draņķīgs, pretīgs; 3. sar.: 1. with — pilns ar; to be

1. with money — naudīgs lout [ļaut] n lempis; neveiklis

louver, louvre ['luiva] n l.pl žalūzijas;

2. arh. jumta tomītis (ventilācijai) lovable ['lAvabl] a mīļš; jauks; pievilcīgs love [Iav] I n 1. mīla, mīlestība; to be in

1. with smb. — mīlēt kādu; to fall in 1. with smb. — iemīlēties kādā; to fall out of

1. (with) — pārstāt mīlēt; to make 1. to — 1) izrādīt uzmanību; aplidot; 2) mīlēties;

2. iemīļotais; iemīļotā; 3. sar. mīlulis, jaukumiņš; he is an old 1. — viņš ir burvīgs večuks; 4. amors, kupidons; 5. sp. nulle; we lead 15 — 1. — mūsējie uzvar ar 15 pret nulli; 0 cupboard 1. — savtīga mīlestība; for 1. or money — par katru cenu; jebkādiem līdzekļiem; for the 1. of—dēļ; labad; 1. of gain — savtīga mīlestība; there is no 1. lost between them — viņiem nav simpātiju vienam pret otru; to give (send) one's 1. (to) — sūtīt sveicienus; II v 1. mīlēt; 2. just patiku; I'd 1. you to come — es ļoti gribētu, lai jūs atnākat

love-affair ['lAva.fea] n mīlas dēka; romāns love-crossed [.lAv'krost] a nelaimīgs mīlestībā

love-in-a-mist [.lAvina'mist] n bot. nigella love-in-idleness ['lAvin.aidlnas] n bot.

atraitnīte Lovelace ['Lvvleis] n siržu lauzējs loveless ['Uvbs] a 1. nemīlošs; 2. nemīlams;

1. marriage — laulība bez mīlestības love-lies-bleeding [.Lvvlaizļilrdn]] n bot. amarants

loveliness ['lAvhnss] n 1. piemīlība; pievilcība; 2. jaukums; burvīgums lovelock ['lAvlok] n sproga, cirta (uz pieres

vai vaiga)

lovelorn ['lAvbrn] a (par mīlētāju) nelaimīgs;

pamests, atstāts lovely ['lAvh] I n sar. (reklāmas u.tml.) skaistule; II a 1. skaists; piemīlīgs; pievilcīgs; 2. sar. burvīgs; apburošs;

3. amer. morāli skaidrs love-making ['lAv.meikit]] n 1. aplidošana;

flirts; 2. mīlēšanās love-match ['lAvmaet/] n laulība mīlestības dēļ

lover ['Uva] n 1. mīļākais; 2. pl mīlētāji; mīlas pāris; 3. (mākslas u.tml.) mīļotājs, cienītājs love-seat ['Lvvsi:t] n S veida divvietīgs krēsls lovestruck ['UvstrAk] a neprātīgi iemīlējies loving-cup ['lAvi»]kAp] n dzīru kauss loving-kidness [,lAvit]'kaidnas] n maiga

gādība; gādīga draudzība (mīlestība) lowa [bu] Irti. viszemākais līmenis; 2. meteorol. zema barometra spiediena apgabals; 3. (automašīnas) pirmais, vismazākais ātrums; 4. (kāršu spēlē) zemākais trumpis; II a 1. zems; pazems; 1. frequency rad. — zema frekvence;

1. tide — bēgums; 1. water — sekls ūdens;

2. vājš; pavājināts; 1. pulse — vājš pulss; 1. visibility — slikta redzamība; 3. (par balsi) zems; kluss; (par toni) zems; dobjš;

4. zemas kārtas-; man of 1. birth — zemas kārtas cilvēks; 5. biol. zemākais; 1. organisms — zemākie organismi; 6. nomākts; drūms; to be in 1. spirits — būt nomāktā garastāvoklī; to feel 1. — slikti justies; 7. (par ēdienu) trūcīgs; nabadzīgs; 1. diet — viegla diēta; 1. fat milk — piens ar zemu tauku saturu; 8. (par krājumiem) izsīcis; to run 1. — izsīkt; 9. rupjš; vulgārs; piedauzīgs; 1. language — rupjības; l.manners — sliktas manieres; III adv 1. zemu; to lay 1. — 1) nogāzt gar zemi; apgāzt; 2) pazemot; 2. vāji; to burn 1. — vāji degt; 3. klusi; dobji; to speak 1. — runāt klusi; 4, nomākti; pazemoti; to bring 1. — 1) nomākt; pazemot; 2) iedragāt (veselību, stāvokli); 5. trūcīgi; nabadzīgi; to Uve 1. — trūcīgi dzīvot; 6. lēti; to buy 1. — lēti iegādāties; to play 1. — spēlēt uz mazām

summām

low1" [Īsu] I n maurošana; baurošana; II v

maurot; baurot lowball ['bubo:l] v krāpt (pircēju), norādot pazeminātu cenu, kas pieaugs līdz darijuma slēgšanai

low-born [,bu'bo:n] a zemas kārtas-lowboy ['tautai] n amer. neliela, zema kumode

lower-bracket [.taua'braekit] a 1. (par nodokļu maksātāju) zemākās ienākuma kategorijas-; 2. trūcīgs; nabadzīgs low-bred [.lauded] a neaptēsts; rupjš lowbrow ['laubrau] I n mazizglītots cilvēks; n a zema intelekta-; 1. tastes — primitīva gaume

lowbrowed ['laubraud] a 1. ar zemu pieri;

2. (par klinti u.tml.) nokarens; 3. (par ēku) tumšs; drūms; ar zemām durvīm Low Church [,bu't/3:t/] n anglikāņu

baznīcas evaņģēliskais novirziens Low Countries [.bu'kAntnz] n pl Nīderlande

(Holande, Beļģija un Luksemburga) low-down ['laudaun] I n sl. īstenība; fakti; (iekšēja) informācija; II a zemisks; negodīgs; to play a 1. - d. trick — izspēlēt ļaunu joku; to play it 1. - d. — 1) negodīgi rīkoties; 2) piedauzīgi uzvesties lower8 ['bus] I a (comp. no low a) 1. zemāks; apakšējs; 1. deck— 1) (kuģa) apakšējais klājs; 2) : the 1. deck — (angļu kuģa) komanda; 1. mammals — zemākie zīdītāji; 1. middle class — sīkburžuāzija; 1. orders — zemākās šķiras (kārtas); 1. regions — 1) elle; 2) pagrabtelpas; 3) virtuve; kalpotāju telpas; 1. school — pirmās trīs četras klases (angļu vidusskolā); 2. (par laiku) nesens; II v 1. nolaist; to 1. one's eyes — nodurt skatienu; 2. (par cenu u.tml.) nolaist; pazemināt; 3. (par cenu u.tml.) pazemināties; kristies; 4. vājināt; to 1. resistance to ilbess — vājināt organisma pretestības spējas; 5. pazemot; degradēt; to 1. oneself — pazemoties

lower*» [Īsus] amer. sic. lour I, II

lower-case [.taualeeis] a poligr. ar mazajiem burtiem

Lower Chamber [.taua't/eimta] n

apakšnams (pārstāvju palāta) Lower House [.taua'haus] sk. Lower Chamber

lowermost ['tauamaust] a viszemākais ; pats apakšējais

low-grade ['bugreid] I n lēzena nogāze; II a

zemas kvalitātes-low-key, low-keyed [.tau'ki:, ,bu'ki:d] a

1. (par stilu, krāsu u.tml.) mierīgs; ieturēts;

2. sar. nesvarīgs, nenozīmīgs

lowland ['bubnd] n 1. zemiene; ieleja; ieplaka; 2.: the Lowlands — Skotijas dienviddaļa low-life ['taulaif] I n 1. nožēlojama eksistence; 2. zemas kārtas cilvēks;

3.sar. pagrimiscilvēks;Hal.nožēlojams; trūcīgs; 2. sar. vulgārs

low-lived ['bulivd] a 1. nabadzīgs; trūcīgs;

2. rupjš; piedauzīgs

lowly ['lauli] lai. zema stāvokļa-; necili situēts; 2. vienkāršs; pazemīgs; 3. kautrīgs; n adv 1. zemu; 2. vienkārši; pazemīgi;

3. kautrīgi

low-pitched [,bu'pit/t] a 1. (par skaņu, toni) zems; 2. (par jumtu) lēzens; 3. (par griestiem) zems low-powered [bu'pauad] a tehn. maz-jaudas-

low profile [.bu'praufail] n 1. savaldība; apvaldība; to keep a l.p. — izturēties savaldīgi; 2. klusētājs; 3. niecīga nozīme low-relief [,burili:f] n bareljefs low-rise ['buraiz] a 1. (par ēku) nedaudzstāvu-; bez lifta; 2. (par biksēm) ar pazeminātu jostasvietu low-season ['bu,si:zn] n "klusā sezona" (kad sabiedriskā dzīve pierimusi un cenas sasniegušas viszemāko līmeni) low-spirited [.bu'spintid] a drūms; nomākts lox8 [loks] I n šķidrais skābeklis; II v uzpildīt

ar šķidro skābekli loxb [loks] n amer. kūpināts lasis loyal [bial] a lojāls; uzticams; 1. to one's

word-uzticīgs dotajam vārdam

loyalist ['taiahst] n 1. uzticams pavalstnieks; pastāvošā režīma piekritējs; 2. pl lojālisti,

639loyalty

pretinieki Ziemeļīrijas atdalīšanai no Lielbritānijas loyalty [loislti] n lojalitāte; uzticība lozenge ['ltjzindļ] n 1. rombs; rombveida figūra; 2. tablete; cough 1. —(sūkājama) tablete pret klepu L-pIate ['elpleit] n L burta brīdinājuma zīme uz mācību automašīnas priekšējā un aizmugurējā stikla luau ['lu:au] n d2īres brīvā dabā (Havaju salās)

lubber ['Uba] n 1. neveiklis; lempis;

2. nepieredzējis jūrnieks lubberly ['Lvbali] a neveikls; lempīgs lubricant ['lu:bnkant] n smērviela; smēreļļa lubricate ['lu:bnkeit] v 1. eļļot (mašīnu);

2. sar. uzcienāt (ar vīnu) lubricator ['lu:bnkeita] n 1. eļļotājs; 2. eļļas kanniņa

lubricous ['lu:bnkds] a 1. eļļains; glums;

shdens; 2. formai, juteklīgs; piedauzīgs luce [lu:s] n līdaka (sev. liela) lucent [lu:snt] a 1. spožs; spīdīgs;

2. caurspīdīgs lucerne [lu:'s3:n] n bot. lucerna lucid ['lu:sid] a 1. gaišs; caurspīdīgs;

1. intervals — 1) apskaidrības brīži (nervu slimniekam); 2) (laika) noskaidrošanās periodi; 2. poēt. spilgts; spožs; 3. skaidrs; saprotams; 1. mind — gaišs prāts

lucidity [lu:'sidati] n 1. gaišums; caurredzamība; 2. poēt. spožums; 3. skaidrība; saprotamība Lucifer ['lu:sifa] n 1. mit. Lucifers; sātans;

2. poēt. rīta zvaigzne, Venēra

luck [lAk] n laime; veiksme; laimes gadījums; as ill 1. would have it — kā par nelaimi; kā par spīti; as 1. would have it — par laimi; bad (ill) 1. — nelaime; neveiksme; down on one's 1. — 1) nelaimē; 2) naudas grūtībās; for 1. — uz laimi; good 1.— laimīgs gadījums; great piece of 1. — liela laime (veiksme); just my 1. — man, kā parasti, laimējās; no such 1. — kā par nelaimi — nē; run of 1. — veiksmes periods; to try one's 1. — izmēģināt laimi; worse 1. — kā par nelaimi

luckily ['lAkih] adv par laimi; laimīgā kārtā luckless ['Lvkbs] a nelaimīgs; neveiksmīgs lucky ['L\ki] a 1. laimīgs; veiksmīgs; 1. dog — veiksminieks; 2. laimi nesošs; 1. penny (stone) — laimes naudiņa (akmens); 3. gadījuma-; nejaušs; 1. discovery — nejaušs atklājums; 1. escape — laimīga izglābšanās lucky-bag, lucky-dip [lAkibaeg, 'lAkidip] n

laimes maiss; laimes aka (loterijā) lucky-piece [lAkipi:s] n 1. laimes naudiņa;

2. sar. (bagāta tēva) ārlaulības bērns lucrative ['luikrativ] a izdevīgs; ienesīgs lucre ['lu:ka] n niev. peļņa; he will do anything for 1. — viņš darīs visu naudas dēļ

lucubration [,lu:kju:'brei/n] n 1. spraigs garīgs darbs (sev. naktī); 2. rūpīgi izstrādāts literārs darbs ludicrous ['lu:dikras] a smieklīgs; jocīgs lues [lu:i:z] n 1. mēris; 2. (arī 1. venerea)

luess, sifiliss luff* [lAf] jūrn. I n 1. (kuģa) priekšdaļas liekums; 2. (kuģa) vēja puse; II v vadīt (kuģi) pret vēju lufP» [lAf] n amer. humor, leitnants lug2 [Lvg] I n 1. vilkšana; stiepšana; stīvēšana;

2. amer. uzpūtība; to put on ~s — būt uzpūtīgam; II v vilkt; stiept; stīvēt

lugb [lAg] n 1. skotu auss; 2. rokturis;

3. tehn. austiņa; actiņa; 4. tehn. īscaurule; 5. tehn. spailes aizspiednis; 6. izcilnis; balsts; kronšteins; 7. arh. konsole; 8. amer. sl. muļķis; antiņš

luggage ['lAgid3] n bagāža; 1. boot — (automašīnas) bagāžnieks; 1. office — bagāžas glabātava; 1. space — bagāžas nodalījums; 1. van — bagāžas vagons lugger ['lAga] n jūrn. neliels burinieks lughole ['lAghaul] n brit. sl. auss lugubrious [b'gu:bnas] a bēdīgs; skumjš; sērīgs

lukewarm ['lu:kwo:m] a 1. remdens; 2. vienaldzīgs; kūtrs; 1. welcome — vēsa uzņemšana lull [1a1] Irti. (īslaicīgs) klusums; 2. bezvējš; II v 1. iemidzināt; ieaijāt; 2. izgaisināt

640lunatic

(bailes u.tml.); 3. remdēt; nomierināt (sāpes); 4. (par vētru) norimt lullaby ['Lvlabai] I n šūpļa dziesma; II v

iemidzināt; ieaijāt lulu ['lu:lu:ļ n amer. sl. kaut kas kapitāls, "klase"

lumbago [Lvm'beigau] n med. lumbago lumbar ['lAmba] a gurnu-; jostas vietas-lumbera [lAmba] I n 1. grabažas; 2. amer. kokmateriāli; 3. (dzīvnieka) liekie tauki

(sev. zirgam); Uvi. (ari to 1. up) nekārtīgi sakraut; sagāzt; pielūžņot; 2. amer. cirst (līst) mežu

lumber6 ['Lvmba] v slampāt; ° to 1. along (by,

past) — aizdārdēt, aizribēt lumbering3 ['lAmbanij] n amer. 1. meža ciršana; meža darbi; 2. kokmateriālu sagatavošana un tirdzniecība lumbering1» ['lAmbani]] a dārdošs, ribošs lumberjack ['lAmbadjaek] n amer. mežstrādnieks; malkas cirtējs lumber-jacket ['lAmbs^aekit] n mežstrādnieka vējjaka lumberman ['lAmbaman] n 1. amer. mežstrādnieks; malkas cirtējs; 2. kok-rūpnieks; kokmateriālu tirgotājs lumber-mill ['Lunbamīl] n kokzāģētava lumber-room ['Lvmbaruim] n pieliekamā

telpa (nederīgām lietām) lumber-yard ['Umbajaid] n kokmateriālu noliktava

lumen ['luiman] n (pl lumina ['lurmina])

fiz. lūmens lumina sk. lumen

luminal art ['hrminal *a:t] n 1. gaismas

efekti; 2. gaismas reklāmas luminary ['lurminari] n 1. gaismeklis;

2. pārn. spīdeklis, slavenība luminescence [.lurmi'nessns] n fiz.

luminiscence luminosity [,lu:mi'nt>s3ti] n spīdums, mirdzums

luminous ['luiminas] a 1. spīdošs; 1. body — spīdošs ķermenis; 1. paint — fosforescē-joša krāsa; 2. gaismas-; 1. flux — gaismas plūsma; 1. intensity — gaismas intensitāte; 1. signal — gaismas signāls; 1. source —

gaismas avots; 3. skaidrs; saprotams; 1. explanation — saprotams paskaidrojums lummy, lumme ['Lvmi] int brit. sl. izsauksmes

vārds, kas izsaka pārsteigumu lump [lAmp] Irti. gabals; kumoss; 1. in the throat pārn.—kamols kaklā; 1. sugar — gabalcukurs; 1. sum — 1) kopsumma; 2) vienreizēja izmaksa; 3) pilna samaksa; to take in (by) the 1. — 1) ņemt vairumā; 2) pārn. apskatīt kopumā; 2. uztūkums; piepampums; puns; 3. sar. lempis; lamzaks; 4.: the 1. — (celtniecības) pagaidu darba strādnieki; 5. sl. milzums; 1. of money — kaudze naudas; II v 1. nešķirot; samest kopā; 2. saiet kunkuļos; = to 1. along — klamzāt; to 1. down — atzvelties; to

1. together — kraut kaudzē; 0 to 1. it — gribot negribot samierināties

lumper ['Umpa] n 1. ostas krāvējs;

2. starpnieks

lumping ['lAmpn]] a 1. sar. liels; pārpilns, bagātīgs; 1. piece of pie — pamatīgs pīrāga gabals; 2. (par gaitu) smagnējs; neveikls lumpish ['lAmpi/] a 1. klucim (bluķim) līdzīgs; 2. smagnējs; lempīgs; 3. truls; stulbs lumpy [lAmpi] a 1. kunkuļains; pikains;

2. (par ūdens virsmu) ņirbu vilnīšiem klāts lunabase ['lurnsbeis] a Mēness jūru-lunacy [lumasi] n 1. vājprāts; 2. jur. nepieskaitāmība; 3. sar. liela muļķība; muļķīga rīcība lunanaut ['lu:nana:t] sk. lunarnaut lunar ['lu:na] a 1. Mēness-; 1. distance — Mēness attālums (no Saules vai citas planētas); 1. excursion module — (kosmosa kuģa) atdalāmā iekārta, Mēness kabīne; 2. (par gaismu u.tml.) bāls; vājš lunarnaut ['lu:n3rno:t] n kosmonauts Mēness pētnieks

lunar caustic ['lu:n3'ko:stik] n sar. sudraba

nitrāts, elles akmens lunarian [lur'nearian] n 1. Mēness iedzīvotājs; 2. selenologs, Mēness pētnieks lunarite ['lu:narait] a Mēness kalnu-lunarscape ['luinaskeip] n Mēness ainava lunate ['lu:neit] a pusmēnesveidīgs lunatic ['hrnatik] I n ārprātīgais, vājprātīgais;

641lunation

Hal. ārprātīgs, vājprātīgs; 1. asylum — psihiatriskā slimnīca; 2. neprātīgs; 1. fringe pol. — (politiskas partijas) ekstrēmistu spārns; 1. policy — neprātīga (nepārdomāta) politika lunation [lu:'nei/n] n lunārais mēnesis (laiks

no viena līdz otram jaunam mēnesim) lunch [lAnt/] I n 1. lenčs, otrās brokastis (no pīkst. 12 līdz 14); 2. amer. viegla maltīte; uzkožamie; II v 1. brokastot; 2. sar. pacienāt ar brokastīm lunch-box ['Unt/boks] n (skolēna, strādnieka

u.tml.) brokastu kārba luncheon ['lAt/sn] I n (oficiālas) brokastis; II

v brokastot luncheon-bar ['lAnt/anba:] n bufete luncheonette [.Unt/a'net] n amer. bufete;

neliels restorāns ar viegliem uzkožamajiem luncheon meat [lAnt/anmiit] n gaļas rulete luncheon-voucher ['Unt/an.vautfd] n talons

pusdienām (ēdnīcā vai lētā restorānā) lunch-hour ['Lvnt/.aua] n pusdienas pārtraukums (darbā) lunchroom ['lAnt/ru:m] n amer. bufete;

uzkožamo veikaliņš lunchtime ['lAnt/taim] n (otro) brokastu laiks

(no pīkst. 12 līdz 14) lunette [lu:'net] n 1. arh. timpāns; 2. mii. lunete

lung [iaj]] n 1. plauša; 2.: the ~s — atpūtas vietas, zaļā zona (lielpilsētās vai to apkārtnē); 0 good ~s — laba (spēcīga) balss

lunge8 [lAnd3] I n pavada; II v turēt (vadāt) pavadā

Iungeb [Und3] I n 1. sp. izklupiens;

2. izrāviens; II v 1. sp. izklupt; (boksā) izdarīt sitienu no pleca; 2. mesties; rauties uz priekšu

lunger ['iaijs] n amer. sar. plaušu slimnieks lungwort ['lAi]W3:t] n hot. lakači Lunokhod ['luinahnd] n lunomobilis luny [lu:m] sk. loony lupin[e] ['lu:pin] n bot. lupīna lupine ['lu:pam] a 1. vilka-; 2. zvērīgs;

zvērisks; plēsīgs lurch8 [b:t/] n : to leave smb. in the 1.—

pamest kādu nelaimē lurchb [b:t/] I n 1. (kuģa) sānsvere; 2. grīļīga gaita; 3. amer. tieksme; nosliece; II v

1. (par kuģi) sasvērties; 2. grīļoties (ejot) lurcher ['b:t/a] n 1. zaglēns; krāpnieks;

2. medību suns (kollija un kurta krustojums)

lure [ljua] I « 1. kārdinājums; vilinājums; burvība; 2. pievilinātājs (medībās); II v

1. (into, away) kārdināt; pievilināt; apburt;

2. pievilināt (medībās)

lurid ['ljuand] a 1. (par sauli, debesīm u.tml.) ugunīgs; liesmojošs; 2. drausmīgs; šausminošs; 3. līķa bāls lurk [b:k] v 1. uzglūnēt no paslēptuves; 2. slēpties; to 1. in one's mind — slēpties apziņā; 3. zagties; lavīties lurking-place ['bikiqpleis] n [pa]slēptuve luscious ['Ia/ss] a 1. salds un smaržīgs; 2. salkans; šķebīgs; 3. (par stilu u.tml.) samākslots; izpušķots lusha [1a/] a (par dzinumiem) spēcīgs; sulīgs lushb [1a/] I n 1. alkoholisks dzēriens;

2. amer. sl. piedzērušais lust [lAst] Irti. iekāre; 2. kaisle; kāre; l.for life — dzīves alkas; 1. for power — varaskāre; II v iekārot; kaislīgi vēlēties; <=> to 1. for (after) — kārot; tīkot lustful ['lAstfol] a miesaskārīgs; iekāres pilns lustiness ['Iastinas] n veselība; spēks lustra sk. lustrum

lustre ['lAsta] Irti. spīdums; spožums; mirdzums; 2. slava krāšņums; diženums; to add (give) 1. (to), to throw (shed) 1. (on) — 1) piešķirt spožumu; apmirdzēt; 2) atnest slavu; 3. lustra; lustras karuļi; 4. plāns, spīdīgs pusvilnas audums; II v nospodrināt; piešķirt spožumu lustrous ['lAStras] a spožs; mirdzošs lustrum ['1astram] n (pl lustra, lustrums

['lAstra, lAStramz]) piecgade lusty [1asti] a vesels; spēcīgs lutea [lu:t] rt mūz. lauta luteb [lu:t] I rt cementa (vai māla) java; II v

aizziest (ar javu) luteous ['lu:ti3s] a oranždzeltens Lutheran ['luiQaran] I n luterānis; II a

642Mach, mach

[-luterāņu-lux-]

{+luterāņu- lux+} [lAks] n fiz. lukss luxate ['lAkseit] v izmežģīt luxe [luks] n : articles de 1. — luksa priekšmeti; edition de 1. — grezns izdevums luxuriance [lAg'zjusnans] n 1. audzelība; 2. pārpilnība; greznība; 3. (iztēles u.tml.) bagātība

luxuriant [lAg'zjusnant] a 1. audzelīgs;

auglīgs; krāšņs; 2. (par stilu) izpušķots luxuriate [lAg'zjiraneit] v (in, on) izbaudīt; ar baudu nodoties; to 1. in the sun — tīksmināties saulē luxurious [lAg'zjuanas] a 1. grezns; krāšņs;

2. izmeklēts luxury ['lAk/an] n 1. greznums; greznība; 2. greznuma priekšmets; 3. liela bauda; the 1. of a good book — labas grāmatas sniegtā bauda

lycee ['li:sei] n licejs (valsts vidusskola Francijā)

Lyceum [lai'siam] n 1. licejs (Atēnās, kur mācīja Aristotelis); 2. lektorijs; lasītava

lye [lai] n sārms

lying" ['laurj] I n meli; melošana; II a melīgs lyingb ['lanij] I n 1. gulēšana; 2. guļvieta;

guļasvieta; II a guļošs lying-in [.laiirj'm] n dzemdības 1.-i. hospital — dzemdību nams; 1.-i. woman — dzemdētāja lymph [limf] n l.fiziol. limfa; 2. poēt. dzidrs avots

lymphatic [lim'faetik] a 1. anat. limfātisks;

1. vessel — limfvads; 2. flegmātisks lynch [lint/] v linčot

Lynch law ['lint/b:] n linča tiesa; linčošana lynx [IiTļks] n lūsis lynx-eyed ['hi]ksaid] a ar asu redzi Lyra ['laiara] n astr. Lira (zvaigznājs) lyre ['laia] n lira

lyre-bird ['laiab3:d] n liras putns

lyric ['link] I n lirisks dzejolis; II a lirisks

lyrical ['linkl] a I. lirisks; 2. sar. jūsmīgs

lyricism ['linsizam] n lirisms

lyrist [laianst] n 1. liras spēlētājs; 2. liriķis

lysol ['laisnl] n farm, lizols

M m

M, m [em] angļu alfabēta trīspadsmitais burts

ma [ma:] n (sais. no mamma3) sar. māmiņa ma'am [maem] n (saīs. no madam J 1. brit. kundze (sev. karalienes uzrunas forma); 2. amer. kundze; cienītā (sievietes uzrunas forma)

maca [maek] sar. sk. mackintosh

macb [maek] n 1. sar. niev. skots; 2. amer. sar.

puisis (uzrunā); listen, m.! —paklau, puis! macabre [ma'kaibra] a drausmīgs; drausms;

šaušalīgs; dance m. — nāves deja macaco [malceiksu] n lemurs macadam [ma'kaedam] n makadams, šķembu segums

macadamize [ma'kaedamaiz] v bruģēt (ar

makadamu) macaque [ma'kaik] n makaks

macaroni [.maeks'rauni] n makaroni macaroon [.maeks'ruin] n mandeļu cepums macartney [maTcaitni]/? zelta fazāns macaw3 [ma'ko:] n Dienvidamerikas palma macawb [ma'ko:] n makao papagaihs macchinetta [, maiki'neta] n elektriskais

kafijas vārītājs mace3 [meis] n 1. vēst. vāle; 2. zizlis;

3. (biljarda) kija maceb [meis] n muskatrieksta žāvēta miza

(garšviela) Mace [meis] n asaru gāze Macedonian [.maesi'daunisn] I n maķedonietis; maķedoniete; II a Maķedonijas-; [-maķedoniešu-macerate-] {+maķedoniešu- macerate+} ['maesareit] v 1. izmērcēt; atmiekšķēt; 2. novārdzināt; izmocīt Mach, mach [ma:k] nfiz. mahs Mach, mach

[-luterāņu-lux-]

{+luterāņu- lux+} [lAks] n fiz. lukss luxate ['lAkseit] v izmežģīt luxe [luks] n : articles de 1. — luksa priekšmeti; edition de 1. — grezns izdevums luxuriance [lAg'zjusnans] n 1. audzelība; 2. pārpilnība; greznība; 3. (iztēles

u.tml.) bagātība

luxuriant [lAg'zjusnant] a 1. audzelīgs;

auglīgs; krāšņs; 2. (par stilu) izpušķots luxuriate [lAg'zjiraneit] v (in, on) izbaudīt; ar baudu nodoties; to 1. in the sun — tīksmināties saulē luxurious [lAg'zjuanas] a 1. grezns; krāšņs;

2. izmeklēts luxury ['lAk/an] n 1. greznums; greznība; 2. greznuma priekšmets; 3. liela bauda; the 1. of a good book — labas grāmatas sniegtā bauda

lycee ['li:sei] n licejs (valsts vidusskola Francijā)

Lyceum [lai'siam] n 1. licejs (Atēnās, kur mācīja Aristotelis); 2. lektorijs; lasītava

lye [lai] n sārms

lying" ['laurj] I n meli; melošana; II a melīgs lyingb ['lanij] I n 1. gulēšana; 2. guļvieta;

guļasvieta; II a guļošs lying-in [.laiirj'm] n dzemdības 1.-i. hospital — dzemdību nams; 1.-i. woman — dzemdētāja lymph [limf] n l.fiziol. limfa; 2. poēt. dzidrs avots

lymphatic [lim'faetik] a 1. anat. limfātisks;

1. vessel — limfvads; 2. flegmātisks lynch [lint/] v linčot

Lynch law ['lint/b:] n linča tiesa; linčošana lynx [IiTļks] n lūsis lynx-eyed ['hi]ksaid] a ar asu redzi Lyra ['laiara] n astr. Lira (zvaigznājs) lyre ['laia] n lira

lyre-bird ['laiab3:d] n liras putns

lyric ['link] I n lirisks dzejolis; II a lirisks

lyrical ['linkl] a I. lirisks; 2. sar. jūsmīgs

lyricism ['linsizam] n lirisms

lyrist [laianst] n 1. liras spēlētājs; 2. liriķis

lysol ['laisnl] n farm, lizols

M m

M, m [em] angļu alfabēta trīspadsmitais burts

ma [ma:] n (sais. no mamma3) sar. māmiņa ma'am [maem] n (saīs. no madam J 1. brit. kundze (sev. karalienes uzrunas forma); 2. amer. kundze; cienītā (sievietes uzrunas forma)

maca [maek] sar. sk. mackintosh

macb [maek] n 1. sar. niev. skots; 2. amer. sar.

puisis (uzrunā); listen, m.! —paklau, puis! macabre [ma'kaibra] a drausmīgs; drausms;

šaušalīgs; dance m. — nāves deja macaco [malceiksu] n lemurs macadam [ma'kaedam] n makadams, šķembu segums

macadamize [ma'kaedamaiz] v bruģēt (ar

makadamu) macaque [ma'kaik] n makaks

macaroni [.maeks'rauni] n makaroni macaroon [.maeks'ruin] n mandeļu cepums macartney [maTcaitni]/? zelta fazāns macaw3 [ma'ko:] n Dienvidamerikas palma macawb [ma'ko:] n makao papagaihs macchinetta [, maiki'neta] n elektriskais

kafijas vārītājs mace3 [meis] n 1. vēst. vāle; 2. zizlis;

3. (biljarda) kija maceb [meis] n muskatrieksta žāvēta miza

(garšviela) Mace [meis] n asaru gāze Macedonian [.maesi'daunisn] I n maķedonietis; maķedoniete; II a Maķedonijas-; [-maķedoniešu-macerate-] {+maķedoniešu- macerate+} ['maesareit] v 1. izmērcēt; atmiekšķēt; 2. novārdzināt; izmocīt Mach, mach [ma:k] nfiz. mahsmatchete

machete [ma't/eti] spāņu mačete machiavellian [.maekia'vehan] a makiave-

lisks; nodevīgs; viltus pilns machicolation [,maet/ikau'lei/an] n vēst.

šaujamlūka machinate ['maekmeit] v taisīt mahinācijas; intrigot

machination [.maeki'nei/n] n mahinācija; intriga

machine [ma'/i:n] I n 1. mašīna; m. language — mašīnvaloda, programmēšanas valoda; m. parts — mašīnu detaļas; 2. mehānisms; aparāts; political m. — politiskais mehānisms; state m. — valsts aparāts; 3. darbagalds; II v

1. apstrādāt mehāniski; 2. šūt (ar šujmašīnu); 3. drukāt

machine-gun [ma'/i:ngAn] I v ložmetējs; II

v apšaudīt ar ložmetēju machine-gunner [ma'/im.gAna] n ložmetējnieks

machine-made |ma'/i:nmeid] a rūpnieciski ražots

machine-minder [ma'/i:n mainda] n mašīn-

strādnieks; operators machine-oriented [ma'/i:n,a:rientid] a

inform, mašīnorientēts machine-readable [ma'/i:n,ri:dabl] a

inform, mašīnlasāms machinery [ma'/i:nari] n 1. mašīnas; mehānismi; iekārta; 2. mašīnas detaļas; 3. mehānisms; struktūra; 4. (organizatoriskais) aparāts

machine-shop [ma'/iin/np] n mehāniskā

darbnīca; mehāniskais cehs machine-time [ma'/i:ntaim] n inform, ma-šīnlaiks

machine tool [ma'/i:ntu:l] n darbgalds machinist [ma'/iimst] n 1. mašīnbūvētājs;

2. mehāniķis; atslēdznieks; 3. mašīnists; 4. motoršuvēja

mac[k] [maek] sar. sk. mac[k]intosh mackerel ['maekral] n makrele, skumbrija; 0

m. sky —jēriņmākoņiem klātas debesis mac[k]intosh ['maekinto/] n 1. lietusmētelis;

2. impregnēts audums macrame [maTcraimi] n 1. mezglu siešana,

mezglošana; 2. mezglošanas tehnikā darināts priekšmets macrobiotic [.maekraubai'otik] n ilgmūžība macrobiosis [.maekraubai'osis] a 1. ilg-mūža-; ilgmūžīgs; 2. (par diētu) makro-biotisks; ilgmūžību veicinošs; veģetārs; m. restaurant — diētiskais restorāns macrobiotics [.maekraubai'ntiks] n 1. mak-robiotika, zinātne par ilgmūžību; 2. ilgmūžības dietētika (sev. veģetārā) macrocephalous [.maekrau'sefalas] a med.

makrocefāls macrocosm ['maekraikozam] n makrokosms, visums

macron ['maekrcn] n vai. garumzīme macroscopic [.maekrau'skopik] a makroskopisks, redzams ar neapbruņotu aci macula ['maekjula] n (pl maculae ['maekjuli:])

plankums; traips maculae sk. macula maculated ['maekjuleitid] a plankumains mad [maed] a 1. ārprātīgs, traks; to drive (send) smb. m. — padarit kādu traku; to go m. — sajukt prātā; to run like m. — skriet kā trakam; 2. (par dzīvnieku) trakumsērgas pārņemts; 3. pārsteidzīgs; nesaprātīgs; neapdomīgs; what a m. thing to do! — cik neapdomīga ricība!; 4. (about, after, for, on) aizrāvies; m. on tennis — aizrāvies ar tenisu; 5. sar. nikns, dusmīgs; are you m. at me? — vai jūs dusmojaties uz mani?; to get m. — sadusmoties; 6. jautrs; trakulīgs; m. dance — trakulīga deja; to have a m. time — jautri pavadīt laiku; 0 m. as a hatter, m. as a March hare — pilnīgi traks

madam ['maedam] n 1. kundze (uzrunā); 2. niev. kundzīte (par jaunu, iedomīgu sievieti); 3. publiskā nama īpašniece madcap ['maedkaep] I n trakulis; nebēdnis;

n a trakulīgs; nebēdnīgs madden ['maedn] n 1. satracināt; saniknot;

2. sajukt prātā madder ['maeda] I n 1. bot. rubija; 2. (no ru-bijām pagatavota) krāsviela; II v krāsot ar rubiju krāsvielu mad-doctor ['maeddokta] n sar. psihiatrsmagnetization

made [meid] a 1. sk. make II; 2. (par cilvēku) nodrošināts; m. for life — nodrošināts uz mūžu; 3. salikts; m. dish — asorti Madeira [ma'diara] n madeira (vīns) mademoiselle [.maedamwa'zel] n 1. jaunkundze (uzrunā)', 2. franču guvernante made-to-measure [.meidta'n^a] a (par apģērbu) šūts pēc individuāla pasūtījuma made-to-order [,meidta'a:da] a šūts pēc pasūtījuma

made-up ['meidAp] a 1. mākslīgs; 2. sadomāts; sagudrots; 3. uzkrāsojies; nosminķē-jies; 4. (par apģērbu) gatavs madhouse ['maedhaus] n trakonams madia ['meidia] n bot. madijas madman ['maedman] n ārprātīgais madness [maednas] n ārprāts; trakums Madonna [ma'dona] n madonna madonna-lily [ma'dnna,lili] n baltā lilija madras [ma'drais] n svītrots kokvilnas audums

madrepore [.maedn'po:] n baltais korallis madrigal ['maedngl] n lit., mūz. madrigāls madwoman ['maed,wuman] n ārprātīgā maelstrom ['meilstrom] n 1. (ūdens) virpulis; atvars; 2. pārn. viesulis; the m. of war — kara viesulis maestri sk. maestro

maestro [ma:'estrau] n (pl ~s vai maestri

[ma:'estri]) maestro Mae West [.mei'west] n mil. sl. piepūšama

glābšanas veste maffick ['maefik] v līksmoties; trakot (aiz

prieka) mafia ['maefia] n mafija mafiosi sk. mafioso

mafioso [.maefi'ausau] n (pl mafiosi [.maefi'ausi:]) 1. mafijas loceklis; 2. kliķes loceklis maga [maeg] n sl. puspenss mag1* [maeg] sar. saīs. no magazine mag0 [maeg] sar. saīs. no magneto mag»1 [maeg] I n sar. 1. pļāpas; tenkas;

2. pļāpa; tenkotāja; II v pļāpāt; tenkot magazine [.maega'ziin] n 1. žurnāls; periodisks izdevums; 2. mil. (ieroču, mantu) noliktava; 3. mii. pulvera pagrabs; 4. (šau-

tenes) magazīnas kārba; aptvere; 5.fot. kasete; 6. kin. spole mage [meidj] n novec. 1. mags; 2. zintnieks magenta [magenta] n faksīns (sarkana

anilīnkrāsa) maggot ['maegat] n 1. kāpurs; cirmenis; tārps (bojātās uzturvielās); 2. untums; uzmācīga ideja; m. in one's brain (head) — 1) niķi galvā; 2) uzmācīga ideja; 3. sar. smēķa gals magi sk. magus

magic ['maed3ik] I n 1. maģija; burvestība; 2. burvība, burvīgums; II a maģisks; burvju-; m. eye — maģiskā acs; m. lantern — burvju laterna; m. square — maģiskais kvadrāts magical sk. magic II

magician [ma'd3i/n] n 1. mags; burvis;

2. iluzionists, burvju mākslinieks magisterial [,maed3i'stianal] a 1. tiesas-; tiesneša-; 2. (par spriedumu u. tml.) autoritatīvs; 3. iron, neapšaubāms magistracy ['maed3istrasi] n 1. tiesneša

amats; 2. maģistrāts magistral [magistral] a 1. autoritatīvs;

2. (par zālēm) speciāli parakstīts magistrate ['maed3istreit] n miertiesnesis magma ['maegma] n ģeol. magma Magna C[h]arta [,maegna'ka:ta] n vēst.

Lielā brīvības harta (72/5.g.) magnanimity [.maegna'nimiti] n augstsirdība magnanimous [maeg'naenimas] a augstsirdīgs

magnate ['maegneit] n magnāts magnesia [maeg'ni:/a] n ķīm. magnija oksīds magnesium [maeg'ni:ziam] n ķīm. magnijs magnet ['maegnit] n 1. magnēts; 2. pārn.

pievilcība; pievilcīga īpašība magnetic [maeg'netik] a 1. magnētisks; magnēta-; m. disk — (elektronu skaitļotāja atmiņas) magnētiskais disks; m. field — magnētiskais lauks; m. tape — magnētiskā lente; 2. pievilcīgs magnetics [maeg'netiks] n fiz. magnētisms magnetism ['maegnitizam] n 1. magnētisms;

2. pievilcība magnetite ['maegnitait] n min. magnetits magnetization [.maegnitai'zei/n] n

645magnetize

1. magnetizācija; 2. pārn. pievilcība magnetize ['maegnitaiz] v 1. magnetizēt;

2. valdzināt; piesaistīt magneto [maeg'ni:tau] n el. magneto magnetometer [.maegm'tomita] n el. magnetometrs

magneton ['mzegnitnn] «/i'z. magnetons magnetosphere [maeg'niitsusfia] n astr.

magnetosfēra magnetron ['maegmtron] nfiz. magnetrons magnet school ['magnit,sku:l] n speciāla

novirziena skola magnification [.maegnifi'kei/n] «1. palieli-

nāšana; 2. pastiprināšana magnificence [maeg'mfisns] n lieliskums;

krāšņums; greznība magnificent [maeg'mfisnt] a 1. lielisks;

krāšņš; grezns; 2. brīnišķīgs magnicide ['maegmsaid] n ievērojama sabiedriska darbinieka noslepkavošana magnifico [maeg'nifikau] n 1. augstmanis

Venēcijā; 2. augstmanis, grands magnifier ['maegnifaia] n 1. lupa, palielināmais stikls;2. rad. pastiprinātājs magnify ['maegmfai] v 1. palielināt; ~ing glass — lupa; 2. rad. pastiprināt; 3. pārspīlēt

magniloquence [masg'nibukwsns] n

1. daiļrunība; 2. lielība; lielīšanās magniloquent [maeg'nibukwant] a 1. daiļrunīgs; 2. lielīgs

magnitude f'masgmtjuid] n 1. lielums;

2. svarīgums; star of the first m.— 1) astr. pirmā lieluma zvaigzne, 2) pārn. ievērojama persona; slavenība

magnolia [maeg'nauba] n magnolija; M. State

amer. — Misisipi štats (ASV) magnum ['maegnam] n vīna pudele (apmēram 2 1/41) magnum opus [.masgnam'aupas] n meistardarbs; mūža darbs magpie ['maegpai] n 1. žagata; 2. pļāpa; tenku vācele; 3. gadījuma priekšmetu kolekcionārs; 4. mii sar. trāpījums mērķa otrajā aplī no ārmalas

magus ['meigas] n (pl magi ['meid3ai]) mags; burvis

Magyar ['maegja:] I « 1. ungārs; ungāriete; maģārs; maģāriete; 2. ungāru valoda; II a ungāru-; [-maģāru- maharaja[h]-] {+maģāru- maharaja[h]+} [.maiha'ra^a] n maharadža maharanee [,ma:li9'ra:ni:] n maharani

(maharadias sieva) Mahatma, mahatma [ma'haitms] n mahat-ma (izcilas vai godājamas personas tituls) mah-jong [jna:'d3oi]] n sena ķiniešu spēle

ar kociņiem mahlstick ['moilstik] sk. maulstick mahogany [ma'hngam] n 1. mahagonijs, sarkankoks; 2. ēdamgalds; 3. sarkanbrūna krāsa; 0 to stretch one's legs under smb.'s m. — baudīt kāda viesmīlību Mahometan [ms'hnmitan] sk. Mohammedan

mahout [ma'haut] n ziloņu dzinējs (Indijā) maid [meid] n 1. kalpone; istabene; 2. novec., poēt. jaunava; meitene; meiča; old m. -vecmeita

maiden['meidn] I 77 1. sk. maid 2.; 2. vēst. giljotīna (Skotijā)-, 3. zirgs, kas vēl nav ieguvis balvu sacīkstēs; II a 1. neprecējusies; 2. jaunavas-; meitas-; m. name — pirmslaulības uzvārds; 3. jaunavīgs; neskarts; m. horse — zirgs, kas vēl nav ieguvis balvu sacīkstēs; m. sword — cīņā neizmēģināts zobens; 4. pirmais; m. flight — (lidmašīnas) pirmais lidojums; m. speech — (jauna parlamenta locekļa) pirmā runa; 5. (par augu) no sēklas izaudzēts

maidenhair ['meidnhea] n adiantpaparde maidenhood ['meidnhud] n formāl.

jaunavība; nevainība maidenish ['meidni/] a 1. meitenīgs; jaunavīgs; 2. vecmeitīgs maidenlike ['meidnlaik] I a 1. meitenīgs; jaunavīgs; 2. maigs; kautrs; II adv 1. mei-tenīgi; jaunavīgi; 2. maigi; kautri maidenly ['meidnli] sk. maidenlike I, II maid of honour [.meidav'nna] n 1. galma dāma; 2. amer. (galvenā) līgavas māsa; 3. smalkmaizīte ar mandelēm maidservant['meid,s3:v9nt] n kalpone; istabene

mail® [meil] I n 1. bruņukrekls; bruņas; 2. (bruņurupuča) ragvielas čaula, bruņas; II v 1. ietērpt bruņās; 2. uzvilkt bruņas; 0 ~ed fist — bruņots spēks mailb [meil] I n 1. pasts; by m. — pa pastu; 2. korespondence, pasta un telegrāfa sūtījumi; registered m. — ierakstīts sūtījums; to deliver m. — piegādāt pastu; to have a lot of m. — saņemt daudz vēstuļu; 3. pasta vilciens; 4. pasta maiss; II v (sev. ASV) sūtīt pa pastu

mailbag ['meilbaeg] n pasta soma mailboat ['meilbaut] n pasta tvaikonis mailbox ['meilboks] n amer. pastkastīte mailcar ['meilka:] n pasta vagons mail-carrier ['meil.kaena] amer. sk. mailman

mailcart ['meilkait] n 1. pasta rati; 2. bērnu ratiņi

mailcoach ['meilkaut/] n 1. pasta vagons;

2. vēst. pasta kariete mail cover ['meil.kAva] n izsekošana

sarakstei (bez vēstuļu atvēršanas) maildrop ['meildrop] n amer. vēstuļu kastīte mailing ['meiht]] n 1. sūtīšana pa pastu; day of m. — pasta nosūtīšanas diena; 2. pasta sūtījums; m. list — abonentu saraksts mailline ['meillam] n pasta tvaikoņa līnija maillot [mai'jou] n 1. (akrobāta u.tml) triko;

2. (sieviešu) peldkostīms mailman ['meilman] n amer. pastnieks mail-order ['meil,o:da] I n preču pasūtīšana pa pastu; m.-o. firm — firma, kas izsūta preces pa pastu; Dvi. izsūtīt preces pa pastu; 2. saņemt preces pa pastu mailplane ['meilpleinļ n pasta lidmašīna mailtrain ['meiltrein] n pasta vilciens maim [meim] v sakropļot maimed [meimd] a sakropļots main [mem] I n 1. maģistrāle; water m. — ūdens maģistrāle; to turn the water off at the m. — noslēgt ūdens maģistrāli; 2. poēt. atklāta jūra;0 in the m. — pamatvilcienos; with might and m. — no visa spēka; II a

galvenais; pamata-; m. body mil. —

galvenie spēki; m. line — 1) dzelzceļa maģistrāle; 2) amer. galvenā iela; galvenais

ceļš; 3) sl. narkotiku injekcijas vieta (sev. vēna); m. point — pats galvenais; m. clause gram. — virsteikums; 0 to have an eye on the m. chance — dzīties pēc pašlabuma mainland ['meinbnd] n cietzeme mainline ['meinlain] sl. I n cefālā vēna; II v

injicēt narkotiku vēnā mainliner ['mem,lams] n narkomāns (kas

injicē sev narkotikas) mainly ['meinh] adv galvenokārt; lielākoties mainmast ['mernma:st] n jūrn. grotmasts mainspring ['memspnnrj] n 1. (pulksteņa) galvenā atspere; 2. pārn. dzinulis; virzītājspēks

mainstay ['meinstei] n 1. jūrn. grotmasta

balsts; 2. pārn. galvenais atbalsts mainstream ['meinstri:m] I n galvenais virziens; writers in the m.— progresīvie rakstnieki; Hal. vairākuma-; m. Americans — vidusmēra amerikāņi; 2. konfor-mistisks

maintain [mein'tein] v 1. paturēt; saglabāt; to m. one's positions — noturēt savas pozīcijas; to m. peace — saglabāt mieru; 2. uzturēt; to m. a large family — uzturēt lielu ģimeni; to m. correspondence — sarakstīties; to m. the roads — uzturēt ceļus labā kārtībā; 3. apgalvot; 4. aizstāvēt; to m. one's opinion — aizstāvēt savu viedokli; to m. one's rights — aizstāvēt savas tiesības; 5. tehn. apkalpot; ekspluatēt maintenance ['meintanans] n 1. uzturēšana; saglabāšana; 2. uzturs; apgādība; 3. apgalvojums; 4. tehn. apkalpe; ekspluatācija; m. man — apkopes tehniķis mainyard ['meinjaid] n jūrn. grotrāja maison[n]ette [.meiza'net] n 1. namiņš; neliela māja; 2. mājas daļa ar atsevišķu ieeju maize [meiz] n kukurūza majestic [ma^estik] a majestātisks majesty ['maed33Sti] n 1. majestātiskums;

2. majestāte (tituls) majolica [majolika] n majolika major8 f'meid^a] n majors majorb ['meuķp] I n 1 .jur. pilngadīgais; 2. loģ. galvenā premisa; 3. amer. galvenaismajor-domo

specializācijas priekšmets; 4. amer. students, kas specializējas kādā priekšmetā; 5.mūz. mažors; Hal.lielākais; nozīmīgākais; m. part — lielākā daļa; 2. vecākais; Smith m. — Smita vecākais dēls; 3. mūz. mažora-; II v amer. specializēties; to m. in English — specializēties angļu valodā major-domo [.me^a'daumsu] n major-

doms; pārvaldnieks major-general [.meid3a'd3enral] n ģenerālmajors

majority [majorati] n 1. vairākums; by a handsome (large) m.— ar ievērojamu pārsvaru; by a m. of 20 — ar 20 balsu vairākumu; narrow m. — niecīgs vairākums; sweeping m. — milzīgs pārsvars; to gain (carry) the m. — iegūt (balsu) vairākumu; 2. jur. pilngadība; to attain (reach) one's m. — sasniegt pilngadību majuscule ['maed3askju:l] n lielais burts make [meik] I n 1. ražošana; izgatavošana; it is out of m. — to vairs neražo; 2. ražojums; produkcija; our own m.— mūsu pašu ražojums; 3. konstrukcija; fasons; modelis; cars of all ~s — visu marku automašīnas; coat of first-class m. — teicama piegriezuma mētelis; 4. (ķermeņa) uzbūve; the m. of boxer — boksera augums; 5. (rakstura) veidojums; man of complicated m. — sarežģīta rakstura cilvēks; 6. el. (ķēdes) saslēgšana; (strāvas) ieslēgšana; 7. (kāršu) jaukšana; it is your m. — jūsu kārta jaukt kārtis; 8. amer. sl. identificēšana; 0 to be on the m. sl. — 1) dzīties pēc pašlabuma; 2) taisīt kaijeru; 3) meklēt seksa partneri; II v (p. un p.p. made [meid]) 1. gatavot; taisīt; to m. a dress — uzšūt kleitu; to m. a road — uzbūvēt ceļu; to m. tea — uzvārīt tēju; 2. veidot; sastādīt; two and three m. five — divi un trīs ir pieci; 3. pelnīt; to m. one's living — nopelnīt sev iztiku; 4. veidot; to m. one's own life— pašam veidot savu dzīvi; to m. smb.'s character — veidot kāda raksturu; 5. iegūt (draugus, ienaidniekus); to m. friends — sadraudzēties; 6. uzpost;

sakārtot; to m. one's bed — saklāt gultu; to m. one's room — uzpost istabu; 7. uzskatīt; lēst; what time do you m. it? — cik jūs domājat ir pulkstenis?; 8. iecelt (amatā)', to m. smb. the leader — ievēlēt (izraudzīties) kādu par vadoni; to m. smb. a knight — iecelt kādu bruņinieku kārtā; 9. sar. gatavoties; grasīties; to m. to leave the room — grasīties atstāt istabu; 10. likt; piespiest; to m. smb. understand — likt kādam noprast; 11. pagūt; paspēt; can we m. the train? — vai mēs paspēsim uz vilcienu?; to m. port—ieiet ostā (par kuģi); 12. veikt (distanci u. tml.); 13. sp. sasniegt mērķi; trāpīt mērķī; to m. the basket — iemest bumbu grozā; to m. the finish — finišēt; 14. (par ūdens līmeni) celties;

15. (kāršu spēlē) jaukt un dalīt kārtis;

16. vulg. (par vīrieti un sievieti) dzīvot kopā; 17. sl. nozagt; 18. sl. pavest; 19. amer. sl. identificēt; <=> to m. away — 1) aizbēgt; aizmukt; 2) nogalināt; to m. away with oneself — izdarīt pašnāvību; 3) izšķiest; notriekt; to m. back — atgriezties; to m. for— 1) doties uz; 2) veicināt; 3) uzbrukt; to m. off — aizbēgt; to m. out — 1) izprast; tikt skaidrībā; to m. out the handwriting — salasīt rokrakstu; 2) sastādīt (dokumentu); izrakstīt (čeku u. tml.); 3) likt noprast; 4) liecināt; pierādīt; to m. out a case sar. — izdomāt labu ieganstu; 5) amer. sar. dzīvot; how is he making out? — kā viņam klājas?; 6) sadzīvot; satikt; to m. over — pārtaisīt; pāršūt; to m. towards — virzīties; doties uz; to m. up — 1) sakopot; savākt; 2) atlīdzināt; to m. up for lost time — atgūt zaudēto laiku; 3) izlīgt; salabt; 4) uzkrāsoties; 5) šūt; piegriezt; 6) izgatavot (zāles pēc receptes); 7) poligr. aplauzt; 8) tehn. montēt; to m. up to — pielabināties; pieglaimoties; 0 to m. fun (of) — izjokot; to m. haste — pasteigties; to m. merry — līksmoties; to m. much (little) of smth. — augstu (zemu) vērtēt kaut ko; to m. nothing (of) — 1) nepievērst uzmanību; nebēdāt nenieka; 2) nekā nesaprast; to m. oneself at home —malice

justies kā mājās; to m. oneself useful — būt noderīgam; to m. peace — salīgt mieru; izlīgt; to m. pictures — fotografēt; to m. room (place, way) — atbrīvot vietu; dot ceļu; to m. smb.'s acquaintance — iepazīties ar kādu; to m. good — 1) samaksāt; atlīdzināt; 2) izpildīt; veikt iecerēto; to m. sure (of) — pārliecināties; to m. the most (best) (of) — 1) izmantot pēc iespējas labāk; 2) slavēt; lielīt; to m. time — pagūt; nokļūt laikā; to m. up one's mind — nolemt; to m. use (of) — izmantot; to m. war — karot make-believe ['meikbi,li:v] I n 1. izlikšanās; liekulība; 2. izdomājums; fantāzija; II a neīsts; liekuļots; HI v 1. izlikties; liekuļot; 2. aizbildināties; atrunāties makepeace ['meikpi:s] n samierinātājs makeshift ['meik/ift] n aizstājējs; pagaidu līdzeklis

make-up ['meikAp] n 1. grims; dekoratīvā kosmētika; to use too much m.-u. — pārmērīgi krāsoties; 2. izdomājums; fantāzija; 3. (komandas) sastāvs; 4. raksturs; 5. poligr. aplauzums makeweight ['meikweit] n 1. piesvērums;

piegriezums; 2. tehn. pretsvars making ['meikii]] n 1. pagatavošana; in the m. — tapšanas procesā; 2. pl dotības; 3. pl sar. izpeļņa; 4. pl amer. sl. tabaka un smēķējamais papīrs malachite ['maebkait] n min. malahīts maladjustment [.mzeb'djAstment] n nepiemērotība; neatbilstība maladministration ['mzebdmim'strei/nj n

slikta vadība; nepareiza saimniekošana maladroit [jnaeta'droit] nformai 1. neveikls;

2. netaktisks malady ['maeladi] n ļaunums; social m. —

sociāls ļaunums Malagasy [jnaeb'gaesi] I n 1. malagasietis; malagasiete; 2. malagasiešu valoda; II a [-malagasiešu-malaise-] {+malagasiešu- malaise+} [ma'leiz] n 1. savārgums;

2. panīkums malaprop, malapropism [maslaprop, 'mzebprtjpizam] n kļūdaina vārda lietošana;

vārda lietošana nevietā malapropos [.maelaepra'pau] I n rīcība nevietā; vārds nevietā; II a izdarīts (vai izteikts) nevietā; HI adv nevietā; nelaikā malaria [ma'leana] n malārija malarial [ms'lesnsl] a malārijas-; m. district — malārijas rajons; m. patient — malārijas slimnieks malarkey [ma'larki] n sl. blēņas; muļķības Malay [ma'lei] I n 1. malajietis; malajiete; 2. malajiešu valoda; II a Malajas-; mala-jiešu-

malcontent ['maelkantent] I n neapmierināts cilvēks; dumpinieks; II a neapmierināts; dumpīgs

male [meil] I n 1. vīrietis; 2. zool. tēviņš; II a 1. vīriešu-; vīriešu dzimuma-; m. bee — trans; m. child — zēns; m. line — vīriešu līnija (ģimenē); m. lead — galvenā vīriešu loma; m. rhyme — vīriskās atskaņas; 2. bot. vīrišķs; 3. tehn. ietveres-; aptveres*; m. die — puansons malediction [jnaeh'dik/n] n lāsts malefactor ['maelifaekts] n ļaundaris; noziedznieks malefic [ms'lefik] a ļauns; postigs maleficence [ma'lefisns] n ļaunums maleficent [ma'lefisnt] a 1. ļauns; postigs;

2. noziedzīgs malevolence [ma'bvabns] n 1. nenovīdība;

2. ļaunprātība malevolent [ma'levabnt] a 1. nenovīdīgs;

2. ļaunprātīgs malfeasance [mael'fr.zns] n 1 .jur. nelikumīga rīcība; 2.jur. amatnoziegums; 3. ļaunprātība; nodarījums malformation [jnaelfoi'mei/n] n 1. nepareizs

veidojums; izkropļojums; 2. kroplība malformed [jnael'foimd] a 1. nepareizi veidots; izkropļots; 2. kropls malfunction [jnael'fAnk/n] I n nepareiza

darbība; II v nepareizi darboties malic ['maelik] a : m. acid ķīm. — ābolskābe malice ['maehs] n 1. ļaunprātība; to bear m. — turēt ļaunu prātu; 2. jur. ļaunprātīgs nolūks; with m. aforethought (prepense) — (noziegums) ar iepriekšēju nodomumalicious

malicious [ma'li/as] a 1. ļaunprātīgs; ļauns; 2. jur. ļaunprātīgs; tīšs; ar iepriekšēju nodomu izdarīts malign [ma'lain] lai. ļauns; postošs; 2. med. ļaundabīgs; m. tumor — ļaundabīgs audzējs; II v 1. kaitēt; 2. apmelot malignancy [ms'hgnansi] n 1. ļaunprātība;

ļaunums; 2. med. ļaundabīgums malignant [ma'hgnant] a 1. ļauns; ļaunprātīgs; 2. kaitīgs; postošs; 3. med. ļaundabīgs malignity [ma'lignsti] n 1. ļaunprātība; ļaunums; 2. med. ļaundabīgums malinger [ma'hqga] v simulēt slimību; izlikties slimam malingerer [ma'lirjgsre] n simulants mall [mo:l] n 1. aleja; gatve; 2. amer. veikalu

rajons; tirdzniecības centrs mallard ['maelaid] n meža pīle malleability [.maelia'bibti] n 1. kaļamība;

2. piekāpība malleable ['maeliabl] a 1. kaļams; veidojams;

2. piekāpīgs mallei sk malleus

mallemuck ['maelimAk] n albatross; vētras-putns

mallet ['maeht] I n 1. koka āmurs; 2. sp.

āmuriņš; nūja (kroketā, polo) malleus ['maelias] n (pl mallei ['maeliai]) anat. āmuriņš

mallow ['maetau] n hot. 1. malva; 2. alteja malm [ma:m] n ģeol. malms malmsey ['ma:mzi] n malvāzija (vīns) malnutrition [jnaelnju:'tn/n] «nepietiekams

(vai nepareizs) uzturs malodorant [mael'sixbrant] n smakojoša viela

malodorous [mael'sudsras] a smirdošs; smirdīgs

malposition [jnaelpa'zif n] n med. nepareiza guļa

malpractice [.mael'praektis] n 1 .jur. nelikumīga rīcība; 2. ļaunprātīga uzticības izmantošana; 3. nepareiza ārstēšana malt [mailt] I n 1. iesals; 2. (arī m. liqour)

iesala dzēriens; II v taisīt iesalu Maltese [,mo:l'ti:z] I n 1. Maltas iedzīvotājs, maltietis; 2. maltas iedzīvotāju valoda; II

a Maltas-; maltiešu-malt-house ['mo:lthaus] n iesala daritava maltose ['moiltaus] n ķīm. maltoze; iesala cukurs

maltreat [.mael'triit] v slikti apieties; darīt

pāri; to m. books — bojāt grāmatas maltreatment [jnael'triitmant] n slikta apiešanās

maltster ['moiltsta] n iesala darītājs malt-worm ['mo:ltw3:m] n žūpa malty ['mo:lti] a 1. iesala-; 2. sar. piedzēries, iereibis

malversation [,maelv3:'sei/n] n 1. (dienesta stāvokļa) ļaunprātīga izmantošana;

2. (valsts, sabiedriskas) naudas piesavināšanās

mamilla [mae'mila] n (pl mamillae

[mae'mili:]) anat. krūtsgals mamillae sk. mamilla mamma3 [mama:] n māmiņa mamma'1 ['maema] n (pl mammae ['maemi:]

anat. krūšu dziedzeris mammae sk. mammab mammai ['maeml] n zool. zīdītājs mammalogy [m3'maelad3i] n mācība par zīdītājiem

mammary ['maemari] a anat. krūts-; krūšu-;

m. gland — piena dziedzeris mamon ['maeman] n mamons; nauda; bagātība

mammoplastv ['maemau.plaesti] n med. krūts

plastiskā ķirurģija mammoth ['maemsG] I n mamuts; II a milzīgs; gigantisks; m. enterprises—milzu uzņēmumi

mammy ['maemi] n 1. māmiņa; 2. amer.

aukle nēģeriete; 3. veca nēģeriete man [maen] I n (pl men [men]) 1. vīrietis; vīrs; be a m.!, play the m.! — esi vīrs!; m. to m., between m. and m. — kā vīrs ar vīru; 2. cilvēks; [all] to a m. — visi bez izņēmuma; a m. and a brother — līdzcilvēks; as one (a) m. — visi kā viens; m. about town — naudīgs slaists, dīkdienis; m. in (amer. on) the street, amer. m. in the car — vidusmēra cilvēks; m. of God — garīdznieks; m. of the world — 1)

augstākās sabiedrības cilvēks; 2) cilvēks ar bagātu pieredzi; to the last m. — visi līdz pēdējam; the rights of m. — cilvēka tiesības; the [very] man — īstais cilvēks; 3. cilvēce; cilvēku dzimums; 4. vīrs; m. and wife — vīrs un sieva; 5. kalps; I'm your m. — esmu gatavs pakalpot; esmu jūsu ricībā; 6. darbinieks; m. of letters — 1) rakstnieks; 2) novec. zinātnieks; public m. — sabiedrisks darbinieks; 7. students; augstskolas absolvents; Oxford m.— 1) Oksfordas universitātes students; 2) Oksfordas universitātes absolvents; 8.pl kareivji; matroži; officers and men — virsnieki un ierindnieki; 9. sar. (uzrunā) cilvēks; draugs; nonsense, my [good] m.! — muļķības, [dārgais] draugs!; speak up, m.! — cilvēk, runājiet taču!; 10. (šahā) figūra; (dambretē) kauliņš; 11. vēst. vasalis; 12.: the m. amer. sl. — 1) saimnieks; boss; 2) policija; policists; 3) nēģeru sl. baltie cilvēki; 0 m. alive! — vai tu

re!; ak, tā!; m. and boy — visu mūžu; no bērna kājas; to be one's own m.— 1) saņemties; savaldīties; 2) būt neatkarīgam; būt noteicējam par sevi; [wise] m. of Gotham— vientiesis; II v 1 .mii., jūrn. komplektēt sastāvu; to m. the pumps jūrn. — norikot cilvēkus pie sūkņiem; 2.: to m. oneself — saņemties; 3. pieradināt (dzīvnieku, putnu) manacle ['maenakl] I n (parasti pl) 1. roku dzelži; 2. pārn. važas; pinekļi; II v 1. uzlikt roku dzelžus; 2. kavēt; saistīt manage ['maenid3] v 1. vadīt; pārzināt; to m. a household — vadīt saimniecību; 2. mācēt (prast) apieties (ar ierīci it. tml.); she can m. children well — viņa labi prot tikt galā ar bērniem; to m. a horse — mācēt braukt (jāt) ar zirgu; 3. spēt; veikt; tikt galā; can you m. another cup of tea? — varbūt izdzersiet vēl vienu tasi tējas?; he ~ed to get the tickets — viņam izdevās dabūt biļetes; I think I'll m. somehow — domāju, ka tikšu galā manageable ['maenic^abl] a 1. viegli vadāms (kontrolējams); 2. paklausīgs; pakļāvīgs;

m. child — paklausīgs bērns; 3. padarāms; realizējams management ['maenidjmsnt] n 1. vadīšana; pārzināšana; 2. prasme; veiklība; 3.: the m. — vadība; direkcija; administrācija manager ['maemd33] n 1. vadītājs; direktors; assistant m. — direktora vietnieks; board of ~s — direkcija; 2. saimnieks; she is not much of a m. — viņa nav nekāda labā saimniece; 3. menedžeris; impresārijs; 4. parlamenta komisijas loceklis (jautājumā, kas skar abas palātas) managerial [.maena^ianal] a 1. direktora-; direkcijas-; 2. vadības-; organizatorisks; m. problems — organizatoriska rakstura jautājumi

managing ['maenKfy»]] a 1. vadošs; m. director — rīkotājdirektors; 2. valdonīgs; enerģisks; 3. novec. saimniecisks; taupīgs man-at-arms [,maen3t'a:mz] n vēst. smagi

bruņots jātnieks manatee [jnaens'ti:] n zool. lamantīns man-carried ['maen,kaend] a pārnēsājams;

pārvietojams man-child ['maent/aild] n zēns Manchu [,maen't/u:] n mandžūrs; mandžū-riete

manciple ['maensipl] n ekonoms; sagādnieks

(sev. koledžā) Mancunian [maeq'kjuinian] n Mančestras iedzīvotājs

mandamus [maen'deimas] n jur. augstākas

tiesas pavēle zemākai instancei mandarin8 ['maendann] n 1. vēst. mandarīns (ķīniešu ierēdnis)-, 2. ķīniešu valodas dialekts; 3. konservatīvs vadītājs; 4. (ķīniešu) figūriņa, kas šūpo galvu; 5.: m. collar — stāva apkaklīte mandarinb ['maendann] n 1. mandarīns;

2. oranža krāsa mandate ['maendeit] I n 1. mandāts; 2. (vēlētāju) norādījums; 3. pilnvarojums; uzdevums; II v nodot (valsti) citas valsts mandātā

mandatory ['maendatan] I n (arī: mandatary) mandatārs, mandāta īpašnieks; II a 1. mandāta-; 2. saistošs; obligātsmandible

mandible ['maendibl] n 1. (mugurkaulnieka) apakšžoklis; 2. (putna) knābja apakšējā daļa mandolin[e] [.maendsTin] n mandolīna mandrake f'maendreik] n hot. mandragora mandrel ['maendral] n 1. tehn. caursitnis;

tapnis; 2. kalnr. asmeņkaplis mandril ['mzendral] sk. mandrel mandrill ['maendnl] n zool. mandrils mane [mem] n 1. krēpes; 2. gari mati; pinkas man-eater ['maen.iita] n 1. cilvēkēdājs; 2. cilvēkēdājs dzīvnieks (tīģeris, lauva u. ml.)

manege [mae'nei3] n 1. manēža; 2. jāšanas

māksla; 3. (zirga) iejāšana manful ['maenfl] a vīrišķīgs; drosmīgs manganese ['maet]gani:z] n ķīm. mangāns mange [mem3] n vet. kašķis mangel-wurzel ['maei]gl,w3:zl] n lopbarības biete

manger fmeiiufp] n sile; 0 dog in the m. —

suns uz siena kaudzes mangle3 ['maeqgl] I n l.veļas rullis; 2. tehn. kalandrs; n v 1. rullēt veļu; 2. tehn. kalandrēt

mangleb ['maeijgl] v 1. sacirst; sadrupināt; 2. sakropļot; 3. sagrozīt; izkropļot (vārdu, tekstu u. ml.) mango ['maeijgau] n (pl mango[e]s

['maeqgauz]) mango (koks, auglis) mangold ['masqgald] sk. mangel-wurzel mangonel ['maetjgansl] n vēst., mil.

ballista mangrove ['maeijgrsuv] n hot. mangrove mangy ['rnein^] a 1. kašķains; 2. netirs;

noplucis; noskrandis manhandle ['maen.haendl] v 1. stumt (ar rokām); 2. rupji apieties; ļaut rokām vaļu manhattan [maenTiactn] n (vermuta un viskija) kokteilis manhole ['maenhaul] n 1. lūka; novērošanas

sprauga; 2. kanalizācijas atvere (zemē) manhood ['maenhud] n 1. briedums; vīra gadi; to arrive at (reach) m. — sasniegt briedumu; 2. vīriešu kārtas iedzīvotāji; the m. of England — Anglijas vīrieši; 3. vīrišķība; drosme manhour ['maen.aua] n cilvēkstunda manhunt ['maenhAnt] n masveida tvarstīšana;

vajāšana

mania ['meinia] n 1. mānija; 2. aizraušanās maniac ['memiaek] I n maniaks; II a maniakāls

manic-depressive [.maenikdi'presiv] I n maniakālās depresijas slimnieks; II a maniakāli depresīvs manicure f'maenikjua] \ n manikīrs;

2. manikīre; II v taisīt manikīru manicurist ['mxmkjusnst] n manikīre manifest ['manifest] I n l.jūrn. kravas saraksts; 2. (lidmašīnas) pasažieru saraksts; II a skaidrs; izteikts; nepārprotams; m. truth — acīm redzama patiesība; to m. from one's actions — skaidri izpausties kāda rīcībā; III v 1. izrādīt; paradīt; to m. impatience — izrādīt nepacietību;

2. (publiski) paziņot; izdot manifestu;

3. (par spoku) parādīties manifestation [,maenife'stei/n] n 1. izpausme; 2. manifestācija; 3. publicēšana; paziņošana

manifesto [jnaem'festau] n (pl manifesto[e]s

[, maeni'festauz]) manifests manifold ['maemfauld] I n 1. cauruļvads; kolektors; 2. (ar kopējamo papīru pavairota) kopija; II a dažāds; daudzveidīgs; daudzējāds; III v pavairot (dokumentu u. tml.)

manikin ['maenikin] n 1. mazs cilvēciņš;

punduris; 2. manekens manioc ['maeniok] n bot. manioks, tapioks manipulate [ms'mpjuleit] v 1. prasmīgi apieties; manipulēt; to m. the leavers of the machine — veikli rīkoties ar mašīnas svirām; 2. ietekmēt; to m. public opinion — ietekmēt sabiedrisko domu manipulation [m3,mpju'lei/n] n 1. prasmīga apiešanās; manipulācija; 2. mahinācija; viltošana

manipulator [ma'nipjuleits] n 1. operators;

mašīnists; motorists; 2. tehn. manipulators mankind [maen'kaind] n 1. cilvēce;

2. ['maenkaind] vīrieši; vīriešu dzimums manlike f'maenlaik] a 1. cilvēkam līdzīgs; cilvēcisks; 2. vīrieša-; vīrišķīgs; 3. (par sievieti) virila-; vīrišķīga

manliness ['maenlinas] n vīrišķība; vīrietība manly ['maenli] a 1. vīrišķīgs; 2. (par sievieti)

virila-; vīrišķīga; 3. vīrieša-man-made [.maen'meid] a mākslīgs (cilvēka roku darināts); m.-m. fibre — sintētiskā šķiedra; m.-m. lake — mākslīgais ezers; m.-m. noise rad. — rūpnieciski traucējumi radiouztverē manna ['maena] n 1. manna; 2. mannas augs manna-croup ['maenakru:p] n mannas putraimi

manned [maend] a vadāms; pilotējams; m. space flight — kosmiskais lidojums ar cilvēku uz kuģa; m. spaceship — kosmosa kuģis ar pilotu kosmonautu mannequin ['maenikin] n 1. modeļu demonstrētāja; 2. manekens manner ['maena] n 1. veids; paņēmiens; metode; after am. — kaut kā, šā tā; in this (such a) m., after this m. — šādā veidā; 2. pl manieres; uzvedība; izturēšanās; it is bad ~s — tas ir nepieklājīgi; to have no ~s— neprast uzvesties; where are your ~s? — kā tu uzvedies!; 3.pl paražas; ieradumi; dzīvesveids; comedy of ~s — tikumu komēdija; strange ~s — savādas paražas; 4. (mākslas) stils; maniere; picture in the m. of Rembrandt — glezna Rembranta garā; 0 in a m. — savā ziņā; to the m. bom — no dzimšanas pieradis mannered ['maenad] a (par stilu u. tml.)

manierīgs; samākslots mannerism ['maenarizam] n 1. manierīgums;

klīriba; 2. glezn., lit. manierisms mannerless['maenalas] a nepieklājīgs; slikti audzināts

mannerly ['maenalt] a pieklājīgs; labi audzināts

mannish ['maeni/''] a 1. (par sievieti) nesie-višķīga; vīrietim līdzīga; 2. raksturīgs vīrietim

manoeuvrability [majiuivra'bilati] n manevrēšanas spēja manoeuvrable [ma'nu:vrabl] a manevrējams; vadāms

manoeuvre [ma'nu:va] In 1.manevrs; gājiens; 2. pl mii, jūrn. manevri; m. area —

manevru rajons; m. enemy — nosacīts pretinieks; 3. intriga; Uvi. mil., jūrn. manevrēt; 2. veikli rīkoties (lai sasniegtu kādu mērķi); to m. a car into the garage — iebraukt mašīnu garāžā; to m. a friend into a good job — izgādāt draugam labu darbu; to m. smb. into an awkward position (the comer) — nostādīt kādu neērtā stāvoklī man-of-war [.maenav'wa:] n 1. kara kuģis;

2. novec. karavīrs manometer [ma'nnmita] n manometrs manor ['maena] n muiža manor-house ['maenahaus] n muižnieka

māja; kungu nams (muižā) manpower ['maen,paua] n 1. darbaspēks; 2. personālais sastāvs; m. cut — personālā sastāva skaita samazināšana; 3. tehn. cilvēkspēja manque ['mtnjkei] a neizdevies; comedian

m. — neizdevies komiķis manrate ['maenreit] v kosm. novērtēt (raķetes, kosmosa kuģa u. tml.) piemērotību cilvēka lidojumam mansard ['masnsa:d] n arh. mansards manse [maens] n skotu mācītāja māja mansion ['maen/n] n 1. liela savrupmāja; the M. House—Londonas lordmēra rezidence; 2. pl daudzdzīvokļu nams man-sized f'maensaizd] a 1. liels; pieaugušam

cilvēkam domāts; 2. amer. sl. grūts manslaughter ['masn,sb:ta] n 1. slepkavība;

2. jūrn. slepkavība bez iepriekšēja nodoma man-tailored ['maen,teilad] a (par sievietes

apģērbu) drēbnieka šūts mantel ['maentl] n 1. sk. mantelpiece; 2. sk.

mantelshelf mantelpiece ['maentlpi:s] n kamīna apšuvums mantelshelf ['maentl/elf] n kamīna mala

(dzega, plaukts) mantilla [maen'tila] n mantiļa mantis ['maentis] n ent. dievlūdzējs mantissa [maen'tisa] n mat. mantisa mantle ['maentl] n 1. mantija; apmetnis;

2. pārn. sega; m. of snow — sniega sega; under the m. of darkness — tumsas aizsegā;

3. apspalvojums; 4. tehn. apvalks; apšuvums; II v 1. apsegt; ietīt; ievīstīt; 2. (par

šķidrumu) pārklāties ar; pārvilkties ar;

3. (par seju) sarkt; (par asinīm) saplūst vaigos

mantrap ['maentraep] n slazds; lamatas (cilvēkam)

manual ['maenjual] I n 1. rokasgrāmata; 2. mil. reglaments; field m. — kaujas reglaments; 3. mii. šaušanas apmācība; 4. (ērģeļu) klaviatūra; II a rokas-; roku-; m. alphabet — kurlmēmo alfabēts; m. labour — fizisks darbs; m. training — praktiskie darbi; darbmācība (skolā); m. worker — fiziska darba strādnieks; sign m. — pašrocīgs paraksts manually ['maenjuah] adv ar rokām manufactory [.maenju'faektari] n vēst.

manufaktūra manufacture [,rnaenju'faekt/a] I n 1. ražošana; izgatavošana; izstrādāšana; large-scale m. — lielražošana; of home m. — vietējais ražojums; 2. izstrādājums; ražojums; 3. safabricējums; izdomājums; II v 1. ražot; izstrādāt; izgatavot; ~ed goods — rūpniecības preces; 2. safabricēt; izdomāt; to m. false evidence — safabricēt viltus pierādījumus manufacturer [.maenju'faekt/ara] n 1, ražotājs; izgatavotājs; 2. fabrikants; rūpnieks manufacturing [.maenju'faekt/ani]] I n

1. ražošana; izgatavošana; izstrādāšana;

2. apstrādes rūpniecība; II a rūpniecisks; rūpniecības-; m. town — rūpniecības pilsēta; m. water — rūpniecības notekūdeņi

manumission [.maenju'mi/n] n vēst. atbrīvošana no verdzības; brīvlaišana manumit [.maenju'mit] v vēst. atbrīvot no verdzības

manure [ma'njua] I n mēsli; mēslojums; II v mēslot

manuscript ['maenjusknpt] n manuskripts; in m. — rokrakstā; m. note — ar roku rakstīta piezīme

Manx [maei^s] I n 1. Menas salas iedzīvotāju valoda; 2.: the M. — Menas salas iedzīvotāji; II a: M. cat — bezastes kaķis Manxman ['masq^sman] n Menas salas iedzīvotājs

many ['mem] I n daudzums; a good m. — krietni daudz; the m. — vairākums; II a (comp. more [mo:]; sup. most [maust]) daudz; as m. — tikpat daudz; as m. again — otrtik; for m. a long day — ilgu laiku; ilgi; how m.? — cik?; in so m. words — tieši tādiem vārdiem; m. a time — daudzreiz; ~'s the time — neskaitāmas reizes; none too m.— ne pārāk daudz; to be one too m. for smb. — būt pārākam par kādu many-sided [.meni'saidid] a daudzpusīgs many-stage ['memsteid3] a daudzpakāpju-;

m.-s. rocket — daudzpakāpju raķete Maori ['maun] n 1. maori (Jaunzēlandes

iedzīvotāji); 2. maoru valoda map [maep] I n 1. (geogrāfiska) karte; m. of the heavens — astronomiskā karte; 2. plāns; 0 off the m. — 1) aizmirsts; novecojis; 2) nebūtisks; on the m. — būtisks; svarigs; nozīmīgs; to put on the m. — padarīt slavenu; II v 1. atzīmēt kartē; 2. mat. attēlot; a to m. out — izplānot; to m. out one's time — iedalīt laiku maple ['meipl] n kļava mapping ['maspirj] n 1. atzīmēšana kartē; kartografēšana; 2. plānošana; 3. mat. attēlošana

mar [ma:] v formāl. sabojāt; izkropļot; 0 to

make or m. - vai nu sods vai gods marabou ['maerabu:] n 1. ornit. marabu;

2. marabu spalvu rotājums (cepurei) maraschino [,maera'ski:nau] n ķiršu liķieris marasmus [ma'raezmas] n med. marasms Marathon ['maeraOn] n maratons, maraton-skrējiens

maraud [ma'ra:d] v laupīt (sev. kara laikā) marauder [ma'ra:da] n marodieris; laupītājs marble ['ma:bl] I n 1. marmors; 2. pl marmora skulptūru kolekcija; 3. marmora bumbiņa; 4. spēle ar marmora bumbiņām; n v marmorēt (papīru u. tml.) marbled ['ma:bld] a lāsumains marc [ma:k] n 1. (augļu, ogu, sev. vīnogu) izspaidas, čagas; 2. (no čagām gatavots) degvīns

marcasite ['ma:kasait] n min. markazīts, sēramarjoram

(vai dzelzs) kolčedāns marcel [ma:'sel] n karstie ilgviļņi March [ma:t/] n marts march8 [ma:t/] I n vēst. (parasti pl) robeža; pierobeža; robežapgabals; the Marches — robeža starp Angliju un Skotiju vai Angliju un Velsu; II v robežoties marchb [ma:t/] I n 1. mii. maršs; (diennakts) pārgājiens; forced m. — forsēts pārgājiens; m. formation — pārgājiena kārtība; on the m. — pārgājienā; within two -es — divu diennakts pārgājienu attālumā; 2. gājiens; hunger m. — bezdarbnieku demonstrācija;

3. attīstība; gaita; m. of events — notikumu gaita; m. of science — zinātnes progress;

4. mūz. maršs; dead m. — sēru maršs; wedding m. — kāzu maršs; 0 to steal a m. on smb. — aizsteigties kādam priekšā; apsteigt kādu; II v 1. maršēt; soļot; to m. up and down the platform — staigāt šurpu turpu pa platformu; 2. aizvest; likt aiziet; to m. smb. to the door — izvadīt kādu pa durvīm; <= to m. away — aizvest; to m. forth — doties karagājienā; to m. off— 1) doties karagājienā; 2) atvilkt karaspēku; to m. out — 1) doties karagājienā; 2) aizvest; likt aiziet

marching ['mait/ii]] n maršēšana; soļošana; m. orders mil. — pavēle doties ceļā; 0 to give smb. his m. orders — 1) atlaist kādu (no darba); 2) izmest kādu (ārā) marchioness [,ma:/a'nes] n marķīze marchpane ['ma:t/pein] n marcipāns march-past ['ma:t/pa:st] n parāde mare2 [mea] n ķēve; 0 grey m. — sieva, kas tur vīru zem tupeles; on

Shank's m.— kājām; ~'s nest — ilūzija; maldi mareb [' ma:rei] n (pl maria ['maina]) 1. jura; m. clausum — (kādas valsts) teritoriālie ūdeņi; m. liberum — atklāta jūra; 2. astr. Mēness jūra margarine [,ma:d33'ri:n] n margarīns marge [ma:d3] n (saīs. no margarine) sar. margarīns

margin ['mazini I n 1. robeža; mala; m. of a lake — ezera krasts; 2. (lappuses) mala; to make notes on the m. — piezīmēt uz

lappuses malām; 3. (laika, naudas) rezerve; m. for unforeseen expenses — nauda neparedzētiem izdevumiem; m. of speed — ātruma rezerve, ātruma priekšrocība; m. of time — laika rezerve; 4. ek. peļņa; 0 by a narrow m. — tik tikko; II v 1. atzīmēt uz lappuses malām; 2. atstāt rezervi marginal ['mazini] a 1.: m. notes — piezīmes uz lappuses malām; 2. kritisks; izšķirošs; 3. med. marginals marginalia [.ma^i'neilia] n pl 1. piezīmes uz lappuses malām; 2. poligr. marginālijas margrave ['maigreiv] n vēst. markgrāfs margravine ['maigraviin] n vēst. markgrā-fiene

marguerite [,ma:ga'ri:t] n pīpene,

margrietiņa maria sk. mareb

mariculture ['maenkAlt/a] n jūras augu un

dzīvnieku audzēšana dabiskos apstākļos marigold ['maengauld] n bot. 1. kliņģerite;

2. samtene; march m. — purene marihuana, marijuana [,maen'wa:na] n marihuāna

marinade [.maen'neid] I n 1. marināde;

2. marinēts produkts; II v marinēt marinate [maenneit] sk. marinade II marine [raa'riin] I n 1. flote; merchant (mercantile) m. — tirdzniecības flote; 2. jūras kājnieku kareivis; 3. glezn. marina; 0 tell that to the [horse] ~s! — nestāsti pasakas!; II a 1. jūras-; m. painter — marinists; m. plants — jūras augi; m. science — okeanogrāfija; 2. flotes-; m. forces —jūras kara spēki; 3. kuģniecības-; kuģu-; m. architect — kuģu būves inženieris; m. insurance — kuģu (ari kravas) apdrošināšna mariner ['maenns] n jūrnieks; matrozis;

master m. — (tirdzniecības kuģa) kapteinis marionette [jnaena'net] n marionete marital ['maentl] a laulības-; laulāto draugu-maritime ['maentaim] a 1. jūras-; m. law — jūras likumdošana; m. trade —jūras tirdzniecība; 2. piejūras-; m. climate — piejūras klimats

marjoram ['ma^aram] n bot. majorāns

mark8 [ma:k] I n 1. zīme; exclamation m. (m. of exclamation) gram. — izsaukuma zīme; 2. traips; plankums; 3. rēta; 4. pārn. zīmogs; pēdas; ~s of illness — slimības pēdas; 5. pazīme; m. of intelligence — prāta pazīme; to go by ~s — iet, vadoties pēc orientieriem; 6. mērķis; beside (far from, wide of) the m. — 1) garām mērķim; 2) nevietā; nelaikā; to hit the m.— 1) trāpīt mērķī; 2) sasniegt mērķi; 7. līmenis; standarts; above the m.— izcils; below the m.— 1) prasībām neatbilstošs; 2) nevesels; up to the m. — l)prasībām atbilstošs; 2) vesels; 8. ievērība; man of m. — ievērojams cilvēks; of great m. — sevišķas ievēribas cienīgs; of little m. — neievērojams; to make one's m. — izvirzīties; gūt ievēribu; 9. atzīme (skolā); 10. krusts (paraksta vietā); 11. sp. starta līnija; starts; on your ~s! — ieņemt vietas!; to get off the m. — startēt; 0 easy (amer. soft) m. — lētticīgs cilvēks; II v 1. apzīmēt; iezīmēt; to m. one's linen — iezīmēt veļu; 2. atstāt pēdas; face ~ed with suffering — ciešanu izvagota seja; 3. atzīmēt; 4. maiķēt (preces); iededzināt degzīmi (lopiem); 5. ielikt atzīmi; 6. iegaumēt; m. my words! — piemini manus vārdus!; 7. izteikt; izrādīt; 8. izcelt; izvirzīt; <=> to m. down — nocenot (preces); to m. off— nodalīt; atdalīt; to m. out — 1) iezīmēt; to m. out a tennis-court — iezīmēt tenisa laukuma robežas; 2) (for) izdalīt; izcelt; to m. up — paaugstināt (cenu); 0 to m. time— 1) mil. soļot uz vietas; 2) pārn. mīņāties uz vietas markb [ma:k] n marka (naudas vienība) markdown ['maikdaun] n cenu starpība (cenai pazeminoties) marked [ma:kt] a 1. apzīmēts; iezīmēts; m. money — iezīmētas banknotes; 2. izteikts; acīm redzams; m. advantage — acīm redzama priekšrocība; m. difference — ievērojama atšķirība; 0 m. man — 1) izcils cilvēks; 2) aizdomās turēts cilvēks;

cilvēks, kuru izseko marker ['ma:ka] n 1. marķētājs; 2. (preču)

nocenotājs; 3. zīme; rādītājs; 4. marķieris (piem., biljarda spēlē); 5. grāmatzīme; 6. amer. piemiņas plāksne; 7. tehn. marķieris

market ['maikit] I n 1. tirgus; 2. noiets; tirgus; Common M. — kopējais tirgus; foreign m. — ārvalstu tirgus; home m. — iekšējais tirgus; 3. tirdzniecība; pārdošana; brisk m. — dzīva tirdzniecība; the house is in the m. — māja ir pārdodama; the m. rose — cenas cēlās; to come into m. — nākt pārdošanā; to play the m. — spekulēt (biržā); to put into m.— laist pārdošanā; 4. (preču) pieprasījums; there is no m. for these goods — šīs preces nepieprasa; 5. amer. pārtikas veikals; meat m. — gaļas veikals; 0 black m. — melnais tirgus; to bring one's eggs (hogs) to a bad (the wrong) m. — pārrēķināties; ciest neveiksmi; II v 1. vest uz tirgu; 2. tirgoties; pārdot; 3. amer. iepirkties (veikalos)

marketable ['maikitabl] a \.(par preci)

pieprasīts; 2. pārdodams market-day ['maikitdei] n tirgus diena marketeer [.maiki'tia] n 1. tirgotājs; pārdevējs; 2. kopējā tirgus piekritējs marketer ['maikita] n tirgotājs; pārdevējs market-garden [,ma:kit'ga:dn] n dārzniecība (kas audzē dārzeņus pārdošanai) marketing ['ma:kitir]] n 1. tirgošanās; tirdzniecība; 2. iepirkšanās marketplace ['ma:kitpleis] n tirgus laukums marking ['ma:ku]] n 1. iezīmēšana; m. ink— veļas tinte; 2. marķēšana; 3. [nojcenošana; 4. atzīmju izlikšana (vērtējumam); 5. (auga) krāsa; krāsojums; (dzīvnieka) apmatojums marksman ['maiksman] n labs mērķī šāvējs marksmanship ['maiksman/īp] n laba (trāpīga) šaušana markup ['ma:k\p] n cenu starpība (cenai

ceļoties); uzcenojums marl [ma:l] n ģeol. merģelis marly ['ma:h] a ģeol. merģeļa-; merģeļains marmalade ['maimaleid] n (citrusaugļu) ievārījums

marmoreal [ma:'mo:nal] a poēt. marmora-;

marmoram līdzīgs marmoset ['maimauzet] n mērkaķītis marmot ['maimat] n zool. murkšķis marocain ['maerekein] n tekst. marokens maroon8 [ma'ruin] I n 1. sarkanbrūna krāsa;

2. petarde; H a sarkanbrūns

maroonb [ma'ru:n] I n 1. maronis (izbēdzis vergs—Rietumindijas nēģeris); 2. vientuļā salā izsēdināts cilvēks; II v 1. izsēdināt vientuļā salā; 2. atstāt bezizejas stāvoklī;

3. slaistīties

marplot ['marplot] n 1. (kopēju pasākumu)

jaucējs; 2. traucēklis; kavēklis marquee [ma:'ki:] n 1. liela telts; 2. amer.

markīze marquess ['ma:kwis] n marķīzs marquetry ['ma:kitn] n marketērija; intarsija marquis [ma:kwis] sk. marquess marquise [.maildiz] n 1. marķīze (franču

tituls); 2. markīze (gredzens) marquisette [,ma:ki'zet] n tekst. markizets marram ['maeram] n (arī: m. grass) kāpu niedre

marriage ['maeridj] n 1. laulība; civil m. — dzimstsarakstu birojā reģistrēta laulība; m. licence — laulību atļauja; m. lines — laulības apliecība; m. of convenience (money) — aprēķina laulība; to give [away] in m.— izprecināt; to take in m.— apprecēt; 2. saistība; vienotība; m. of theory and practice — teorijas un prakses vienotība

marriageable ['maendjabl] a precību gados;

girl of m. age — meitene precību gados married ['maend] a precēts; precējies; m. couple — laulāts pāris; m. life — laulības dzīve; to get m. — apprecēties marron ['maeran] n (glazēts vai sacukurots) kastanis

marrow ['maerau] n 1. kaulu smadzenes; 2. būtība; the pith and m. of document — dokumenta būtība; 3. hot.

kabacis; 0 to the m. of one's bones — caurcaurēm; chilled to the m. of one's bones —

pārsalis

marrowbone ['maerei/baun] n 1. smadzeņu kauls; 2. būtība; 3. pl humor, ceļgali; to go

down on one's ~s — mesties ceļos marrowy ['maeraui] a 1. kaulu smadzeņu-;

2. spēcīgs; 3. saturīgs

marry® ['maen] v 1. precēt; 2. precēties; to m. money — apprecēties naudas dēļ;

3. salaulāt; 4. pārn. savienota to m. off— izprecināt

marryb ['maen] int. novec. skat tik!; vai tiešām!; nevar būt! Mars [ma:z] n mit., astr. Marss Marseillaise [,ma:sei'eiz] n marseljēza marsh [ma:/] n purvs; dumbrājs; m. gas —

metāns, purva gāze marshal ['ma:/l] I n 1. maršals; 2. ceremo-nijmeistars; 3. inspektora palīgs; 4. tiesas ierēdnis; 5. amer. tiesu izpildītājs; 6. amer. policijas priekšnieks; 7. amer. ugunsdzēsēju komandas priekšnieks; II v

1. nostādīt ierindā; 2. sakārtot; izvietot; to m. a company at table — nosēdināt viesus pie galda; to m. papers — sakārtot papīrus; 3. svinīgi ievest; 4. dzelzc. šķirot preču vagonus; ~ling yard — šķirotava

marshland ['ma:/laend] n purvājs; dumbrājs marshy ['ma:/i] a purvains marsupial [ma:'sju:pial] n zool. somainis mart [ma:t] n 1. tirdzniecības centrs; tirgus;

2. izsoles zāle

marten ['ma:tm] n 1. cauna; 2. caunāda martial ['ma:/l] a 1. kara-; m. law — kara stāvoklis; 2. kareivīgs; m. spirit — kareivīgs gars Martian ['ma:/n] I n marsietis; II a Marsa-martin ['ma:tin] n ornit. čurkste martinet [,ma:tr'net] n stingras disciplīnas piekritējs

martingale ['ma:tir]geil] n 1. (aizjūga)

pavada; 2. dubulta likme (azartspēlē) martini [ma:'ti:m] n martini (džina un ver-

murta kokteilis) Martinmas ['maitinmas] n rel. Mārtiņdiena

(11. novembris) Martyr ['maita] I n moceklis; to be a m. to rheumatism — mocīties ar reimatisma

sāpēm; to make a m. of oneself-iztēlot

sevi par cietēju; II v izmocīt; nomocīt martyrdom ['maitadam] n mokpilna dzīve;

657martyrize

mocības

martyrize ['maitsraiz] v 1. mocīt; spīdzināt;

2. kļūt par mocekli marvel ['ma:vl] I n 1. brīnums; to work ~s — darīt brīnumus; 2. retums; he is a m. of patience — viņam ir vienreizēja pacietība; n v brīnīties; apbrīnot marvellous ['ma:vbs] a biīnišķīgs; apbrīnojams

Marxian ['mcuksisn] I n marksists; II a

marksistisks Marxism ['maiksizamļ n marksisms Marxist ['ma:ksist] I n marksists; II a

marksistisks Mary Jane [,me3n'd3ein] n sl. marihuāna marzipan ['ma:zipaen] n marcipāns mascara [mae'skairo] n skropstu tuša mascot ['maeskat] n talismans masculine ['maeskjulin] I n gram. 1. vīriešu dzimte; 2. vīriešu dzimtes vārds; II a

1. vīrieša-; vīriešu-; 2. gram, vīriešu dzimtes-; 3. vīrišķīgs; 4. (par sievieti) virila-; vīrišķīga

masculinity [.maeskju'linstiļ n 1. vīrišķība;

2. vīrietiskums

maser f'meiza] n fiz. māzers mash8 [mas/] I n 1. misa; dzira; 2. maisījums; putra; 3. (kartupeļu u. tml.) biezenis; 4. juceklis; sajukums; II v saspiest; samīcīt; ~ed potatoes — kartupeļu biezenis mashb [mae/] I n sar. 1. aizraušanās; iemīlēšanās; to have a m. on smb. — iemīlēties kādā; 2. iemīļotais; iemīļotā; II v sar. aizrauties; iemīlēties; he is ~ed on her — viņš ir ieķēries viņā masher® ['mae/a] n 1. (kartupeļu) stampa; 2. piesta

masherb ['mae/a] n 1. siržu lauzējs; 2. švīts,

frants; 3. amer. rupjš tēviņš mask [ma:sk] I « 1. maska; death m. — pēcnāves maska; fencing m. — paukotāja maska; gas m. — gāzmaska; under a m. of friendship — slēpjoties aiz draudzības maskas; 2. dzīvnieka (sev. lapsas) galva (medību trofeja); II v 1. maskēt; 2. maskēties

masked [ma:skt] a [no]maskēts; slēpts; m.

bail — masku balle; m. disease — slēpta slimības forma masker [maiska] sk. masquer masochism ['maesakizam] n mazohisms mason ['meisn] n 1. mūrnieks; 2. masons;

brīvmūrnieks masonic [ma'snnik] a masonu-; brīvmūr-nieku-

masonry ['meisnn] n 1. mūrnieka darbs; 2. mūris; mūrējums; 3.: M. — briv-mūrniecība masque [ma:sk] n masku teātris masquer ['ma:ska] n masku balles dalībnieks masquerade [.maesks'reid] I n maskarāde; II v 1. maskēties; pārģērbties; 2. izlikties; uzdoties (par kādu citu) Mass [maes] n (katoļu) mise mass3 [maes] n mesa (skaņdarbs) massb [maes] I n 1. masa; 2. liels daudzums; milzums; he is a m. of bruises — viņš ir viss vienos zilumos; 3.pl [ļaužu] masas; m. destruction — masveida iznīcināšana; m. meeting — masu mītiņš; m. suggestion— masu hipnoze; 4. lielākā daļa; vairums; in the m. — kopumā; kopā ņemot; the (great) m. — vairākums; 5.fiz. masa; II v 1. sapulcināt; savākt; 2. sapulcēties; 3. mii. koncentrēt (karaspēku)

massacre ['maesska] I n 1. slaktiņš; masveida slepkavošana; 2. sar. sakāve; II v 1. slepkavot; 2. sar. ciest sakāvi massage ['maesa:3] I n masāža; II v masēt masseur [mae's3:] n masieris masseuse [mae's3:z] n masiere massicot ['maesikot] n ķīm. svina oksīds massif ['maesi:f] n (kalnu) masīvs massive ['maesiv] a 1. masīvs; smags; 2. monolīts; viengabala-; cup of m. gold — tīra zelta tasīte; 3. masveida-; m. weapons — masveida iznīcināšanas ieroči

mass media [,maes'mi:di3] n masu

informācijas līdzekļi mass-produce [.maespra'djuis] v ražot masveidā

mass-production [.maespra'dAk/n] n

masveida ražošana mast8 [ma:st] I n masts; 0 to serve (sail) before the m. — braukt uz kuģa par vienkāršu matrozi; II v pacelt mastā; uzvilkt mastā

mastb [ma:st] n (ozolzīļu u. ml.) lopbarība master ['maista] I n 1. saimnieks; kungs; īpašnieks; m. and man — 1) saimnieks un kalps; 2) kungs un strādnieks; to be m. in one's own house—būt noteicējam savās mājās; to be one's own m. — valdīt pār sevi; to play the m. — saimniekot; rīkoties; 2. skolotājs; dancing m. — deju skolotājs; head m. — (skolas) direktors; 3. koledžas priekšnieks (Anglijā)', 4. maģistrs; M. of Arts — humanitāro zinātņu maģistrs; M. of Law — juridisko zinātņu maģistrs; 5. meistars; kvalificēts strādnieks; speciālists; m. of the subject — lietpratējs; to be the m. of smb.— pārspēt kādu, būt pārākam par kādu; 6. meistars; izcils mākslinieks; the old ~s — vecmeistari; 7. (uzrunā) jaunais kungs; 8. tehn. oriģināls; modelis (pēc kura izgatavo kopijas); pirmais eksemplārs; m. print — filmas kontrolkopija; 9.: the M. — Kristus; II v 1. pārspēt; uzveikt; to m. difficulties — pārvarēt grūtības; to m. a disobedient child — savaldīt nepaklausīgu bērnu; 2. apgūt; to m. a language — apgūt kādu valodu; to m. the violin — apgūt vijoļspēli; 3. vadīt; pārvaldīt; to m. the household — vadīt saimniecību masterful ['ma:stafl] a 1. valdonīgs;

2. meistarisks masterhood ['ma:stohud] n meistarība master-key ['maistaki:] n mūķīzeris masterless ['maistalis] a bezīpašnieka-; nevienam nepiederošs masterly ['maistah] I a meistarisks; II adv meistariski

mastermind ['maistamaind] I n 1. izcils prāts; 2. iedvesmotājs; II v iedvesmot;

vadīt

masterpiece ['maistspiis] n meistardarbs; šedevrs

mastership ['mcusta/ip] n 1. meistarība; 2. virsvadība; vadība; 3. skolotāja (vai direktora) amats masterstroke ['maistastrsuk] n veikls gājiens, meistarstiķis mastery ['ma:stan] n 1. kundzība; pārsvārs; to gain the m. (over) — gūt virsroku; 2. meistarība masthead ['ma:sthed] n masta gals mastic ['maestik] n 1. mastikas koka sveķi; 2. tepe; vasks; 3. mastikas koks; 4. bāldzeltena krāsa masticate ['masstikeit] v košļāt; gremot mastication [.maesti'kei/n] n košļāšana; gremošana

masticator ['mzestikeits] n 1. košļātājs; gremotājs; 2. tehn. maisīklis; mīcīšanas mašīna

mastiff ['maestif] n angļu dogs mastitis [mae'staitis] n med. mastīts mastodon ['maestsdrm] n mastodonts masturbate ['maestabeit] v masturbēt masturbation [jnaesta'bei/n] n masturbācija mat8 [maet] I n 1. maša; 2. sedziņa; dinner m. — sedziņa zem traukiem; 3. mudžeklis; m. of hair — savēlušies mati; 4. sp. (cīņas) paklājs; 0 to be on the m.— saņemt rājienu; to have smb. on the m. — izbārt kādu; to leave smb. on the m. — nepieņemt kādu; II v 1. izklāt ar mašām; 2. apsegt; ieziemot (augu); 3. samudžināt; savelt; ~ted hair — savēlušies mati matb [maet] I n matēta apdare (krāsa, zeltījums u. tml.)\ n a blāvs; matēts; nepulēts; III v matēt; padarīt blāvu matador ['maetado:] n matadors match8 [maet/] n 1. sērkociņš; to strike a m. — uzvilkt (aizdegt) sērkociņu; 2. mii. deglis matchb [maet/] I n 1. līdzinieks; pāris; perfect m. of colours — saskanīgas krāsas; I am no m. for you — es nevaru ar jums mēroties; to find one's m. — sastapt sevis cienīgu pretinieku; 2. precības; good m. —

izdevīga partija; to make a [good] m.-1)

[izdevīgi] apprecēties; 2) [veiksmīgi] izprecināt; 3. sacīkstes; mačs; chess m. —matchboard

šaha turnīrs; II v 1. pieskaņot; dress with a hat to m. — kleita ar tai pieskaņotu cepuri; to m. colours — pieskaņot krāsas;

2. saskanēt; harmonēt; 3. saprecināt; izprecināt; 4. mēroties; līdzināties

matchboard ['maet/boid] n spundēts dēlis matchbox ['maet/boks] n sērkociņu kārbiņa matching ['maet/ii]] a saskanīgs; pieskaņots matchless ['maet/las] a nesalīdzināms; nepārspējams matchmaker ['mzet/jneiks] n saprecinātājs;

saprecinātāja matchwood ['maet/wud] n 1. koksne sērkociņu izgatavošanai; 2. sērkociņa skaliņš; 0 to make m. of smth. — saplēst kaut ko sīkās druskās; to make m. of smb. — iznīcināt kādu mate3 [meit] I n 1. (darba, skolas u. tml.) biedrs; 2. sar. draugs(uzrunā); what's the time, m.? — paklau, draugs, cik pulkstenis?; 3. palīgs (darbā); cook's m. — pavāra palīgs; 4. dzīvesbiedrs; dzīvesbiedre; 5. biol. tēviņš; mātīte; 6. jūrn. (tirdzniecības kuģa) kapteiņa palīgs; 7. tehn. salāgota (sajūgta) detaļa; II v 1. saprecināt; 2. (par putniem, dzīvniekiem) pāroties; 3. (with) saieties; samesties kopā (ar kādu); 4. tehn. salāgot; sajūgt mateb [meit] I n (šahā) mats; fool's m. —

bērna mats; II v (šahā) pieteikt matu mater ['meita] n skoln. sl. māte material [ma'tianal] I n 1. materiāls; viela; raw ~s — izejvielas; 2. pl darbarīki; piederumi; writing ~s — rakstāmpiederumi;

3. audums; II a 1. materiāls; vielisks; m. comforts — materiālie labumi; m. damage — materiālie zaudējumi; m. needs — materiālās vajadzības; m. well-being — materiālā labklājība; 2. būtisks; svarīgs; m. evidence — svarīgs pierādījums; 3.: m. nouns gram. — vielas vārdi

materialism [ma'tianalizam] n materiālisms materialist [ma'tianalist] I n materiālists; II

a materiālistisks materialistic [ma.tiana'listik] a materiālistisks

materialization [ma.tianalai'zei/n] n mate-rializācija

materialize [ma'tianalaiz] v 1. materializēt; 2. realizēt; īstenot; piepildīt; 3. īstenoties; piepildīties

materially [ma'tianali] adv 1. materiāli;

2. būtībā; 3. būtiski materiel [ma.Uariel] n (sev. mii.) materiālā daļa

maternal [ma'tanl] a mātes-; m. love —

mātes mīlestība; m. uncle — mātesbrālis maternity [ma'teinati] n mātes stāvoklis; m. home (hospital) — dzemdību nams; m. leave — dzemdību atvaļinājums; m. nurse — vecmāte matey ['meiti] a sar. biedrisks; draudzīgs mathematical [.maefta'maetikl] a 1. matemātisks; 2. precīzs mathematician [.maeQama'ti/n] «matemātiķis

mathematics [.maeOa'maetiks] n matemātika maths [maeOs] n (saīs. no mathematics) sar.

matemātika matinee ['maetinei] n dienas izrāde matins ['mzetmz] pl. rīta dievkalpojums

(anglikāņu baznīcā) matriarchy ['meitna:ki] n matriarhāts matrices sk. matrix

matricide ['meitnsaid] n 1. mātes slepkavība;

2. mātes slepkava matriculate [ma'tnkjuleit] v 1. imatrikulēt; uzņemt augstskolā; 2. tikt uzņemtam augstskolā

matriculation [ma.tnkju'lei/n] n imatrikulācija

matrimonial [.mzetrimaunial] a laulības-matrimony ['mastnmani] n laulība matrix ['meitnks] n (pl matrixes, matrices ['meitriksiz, 'meitnsi:z]) l.java; 2. tehn. matrice; forma matron ['meitranļ n 1. ekonome; internāta pārzine; 2. (slimnīcas) virsmāsa; vēcākā māsa; 3. matrona; precējusies sieviete matronly ['meitranli] a (par sievieti) cienīga matter ['maeta] I n 1. viela; organic (inorganic) m. — organiska (neorganiska) viela; 2.filoz. matērija; the universe of m. —maximize

materiālā pasaule; 3. temats; saturs; m. and form — saturs un forma; m. of dispute — strīda temats; 4. jautājums; lieta; m. of course — kaut kas pats par sevi saprotams; m. of taste — gaumes jautājums; as a m. of fact — faktiski; for that m., for the m. of that — kas attiecas uz to; hanging m.— noziegums, par kuru sagaidāms nāves sods pakarot; in the m. of — attiecībā uz; m. of life and death — dzīvības un nāves jautājums; m. of time — laika jautājums; money ~s — naudas lietas; no laughing m. — nopietna lieta; no m. (how, where, etc.) — vienalga, nav svarīgi (kā, kur ii. tml.); no m.! — nekas!; not much the m. — nekā sevišķa; what's the m. with this plan? — kas vainas šim plānam?; what's the m. with you? — kas jums kaiš?; 5. iemesls; m. for regret — iemesls nožēlot; m. of congratulation — iemesls, lai apsveiktu; 6. strutas; 7. poligr. rokraksts; oriģināls; printed m. — iespieddarbs; II v

1. nozīmēt; būt svarīgam; it does not m., it ~s nothing — tas nav svarīgi; nobody ~s to her — viņa ir vienaldzīga pret visiem; what does it m.? — kāda tam nozīme?;

2. strutot

matter-of-course [.maetarov'kois] a pašsaprotams

matter-of-fact [jnaetar'av'faekt] a 1. ikdienišķs; parasts; 2. lietišķs; sauss matting ['maetirj] n 1. pīts paklājs;

2. materiāls pītiem paklājiem mattock ['maetok] n kaplis mattoid ['mastoid] n psihopāts mattress ['maetrss] n matracis maturate ['maet/ureit] v (par augoni) izaugt; uzbriest

maturation [jnaet/u'rei/n] n 1. nobriešana;

2. med. sastrutojums mature [ma't/us] I a 1. nobriedis; m. years — brieduma gadi; 2. rūpīgi pārdomāts; apsvērts; m. plan — rūpīgi izstrādāts plāns; 3. (par termiņu) beidzies; 4. (par vīnu) izturēts; II v 1. nobriest; 2. rūpīgi pārdomāt; apsvērt; 3. (par termiņu) beigties

maturity [mo't/uarati] n 1. briedums; years of m. — brieduma gadi; 2. gatavība; to bring to m. — pabeigt; 3. (maksājuma u. tml.) termiņš matutinal [jnaetju'tainl] aformāl. rīta-; agrs maud [mo:d] n 1. (skotu ganu) pelēksvītraina

seģene; 2. ceļojuma pleds maudlin ['moidlin] a sentimentāli raudulīgs

(parasti reibumā) maul [mo:l] I n (koka) veseris; II v 1. plosīt; kropļot; ~ed by a bear — lāča saplosīts; 2. rupji izturēties; 3. asi kritizēt; 4. sist ar veseri; = to m. about — pluinīt mauler ['mo:b] n 1. mocītājs; 2. sp. sl. bokseris

maunder ['mo:ndo] v 1. vāvuļot; vervelēt; 2. laiskoties; □ to m. about, along — slaistīties apkārt Moundy Thursday [,mo:ndi'03:zdi] n rel.

Zaļā ceturtdiena Mauser ['mauzo] n mauzeris mausoleum [.moiso'liom] n mauzolejs mauve [mouv] I n gaišsārti violeta krāsa; II

a gaišsārti violets maven ['meivin] n amer. sl. zinātājs; specs maverick ['maevarik] n 1. amer. teļš bez degzīmes; 2. atšķirīgu uzskatu cilvēks; disidents

mavis ['meivis] n poet, dziedātājstrazds maw [mo:] n 1. (dzīvnieka) iekšas; (govs) glumenieks; 2. (zivs) peldpūslis; 3. (putna) guza

mawkish ['mo:ki/] a 1. šķebīgs; pretīgs; 2. salkans

mawseed ['mo:si:d] n opija magones sēkla mawworm ['mo:w3:m] n cērme maxilla [maek'sib] n (pl maxillae [maek'sili:)

(mugurkaulnieku) augšžoklis maxillae sk. maxilla

Maxim ['maeksim] n mii. maksims (patšau-tene)

maxim ['masksīm] n 1. sentence; aforisms;

2. maksima; princips maxima sk. maximum maximal ['maeksiml] a maksimāls maximize ['maeksimaiz] v palielināt (kāpināt) (līdz robežai)maximum

maximum ['maeksimam] I n (pl maxima ['maeksima]) maksimums; II a maksimāls; m. temperature — maksimāla temperatūra maxi-taxi [.masksi'taeksi] n maršruta taksometrs

May [mei] n 1. maijs; M. Day — maija svētki, pavasara svētki (1. maijā); M. Queen — maija karaliene; 2. pārn. ziedonis; in the M. of life — dzīves ziedonī; 3.vilkābeles zieds; 4.pl maija mēneša eksāmeni (Kembridžas universitātē)\ S.pl airēšanas sacīkstes maijā — jūnijā (Kembridžas universitātē) may" [mei] n poēt. jaunava mayb [mei] mod. v (p. might [mait]) 1. (izsaka iespējamību vai varbūtību)-, he m. have missed the train — iespējams, ka viņš nokavējis vilcienu; how far m. it be? — cik tālu tas varētu būt?; it m. not change anything — iespējams, ka tas neko negrozīs; 2. drīkstēt (jautājuma teikumā izsaka lūgumu, apgalvojuma teikumā — atļauju)-, m. I smoke here? — vai šeit drīkst smēķēt?; yes, you m. — jā, drīkst; 3. (izsauksmes teikumos izsaka vēlējumu): long m. he Uve! — lai viņam ilgs mūžš!; 0 be that as it m.! — lai notiek kas notikdams!; come what m.! — lai nāk kas nākdams!

Maya ['maia] n maiji, maiju tauta (cilts) Mayan ['maian] I n 1. maiju tautas pārstāvis;

2. maiju cilts indiānis; II a maiju-maybe ['meibi:] adv varbūt; iespējams; laikam; I don't mean m. sar. — noteikti, visādā ziņā maybug ['meibAg] n maijvabole may day ['meidei] n jūrn. (starptautisks)

briesmu signāls mayflower ['mei.flaira] n maijā plaukstošs zieds

mayfly ['meiflai] n ent. viendienīte mayhem ['meihem] n l.jur., vēst. miesas

bojājumu nodarījums; 2. kautiņš maying ['menrj] n (arī M.) maija svētki,

pavasara svētki (Anglijā) may-lily [.mei'lih] n maijpuķīte, kreimene mayo ['meiau] n (saīs. no mayonnaise) ma-

jonēze

mayonnaise [jneia'neiz] n majonēze mayor [mea] n mērs, birģermeistars mayoralty ['mearalti] n 1. mēra amats;

2. atrašanās mēra amatā mayoress [.mear'es] n 1. mēra sieva; 2. sieviete mērs

maypole ['meipaulļ n ziediem un lentēm greznots stabs (ap kuru Anglijā 1. maijā dejo)

mayweed ['meiwi:d] n bot. ilzīte mazarine [,maeza n:n] I n tumšzila krāsa; II a tumšzils

maze [meiz] I n 1. labirints; 2. juceklis; to be in a m. — būt apjukušam (samulsušam); n v samulsināt mazer ['meizs] n koka kauss (ar sudraba

rotājumu) mazurka [ma'zsika] n mazurka mazy ['meizi] a sarežģīts; samudžināts M-day ['emdei] n amer. pirmā mobilizācijas diena

me [mi:] pron (papildinātāja locījums no I) man; mani; it's m. — tas esmu es; 0 dear m.! — ak, kungs!; ak vai! mead3 [mi:d] n medalus meadb [mi:d] n poēt. pļava meadow ['medau] n pļava meadow-grass ['medaugrais] n pļavas skarene

meadow-saffron [.medsu'saefran] n bot. vēlziede

meadowsweet ['medauswi:t] n bot. spireja meadowy f'medaui] a 1. pļatfas-; pļavu-;

2. pļavām bagāts meagre ['miiga] a 1. kalsns; vājš; to grow m. — novājēt; 2. nepietiekams; nepilnīgs; m. attendance at a meeting — vāji apmeklēta sanāksme; m. information — nepietiekama (skopa) informācija; 3. (par uzturu) trūcīgs; nabadzīgs meala [mi:l] n rupja maluma milti mealb [mi:l] n 1. ēdienreize; to be taken after ~s — lietot pēc ēšanas (par zālēm)-, 2. maltīte; ēdiens; square m. — sātīga maltīte

mealie ['mi:li] n kukurūza, maīssmeasure

mealiness ['miilims] n 1. (kartupeļu) miltai-

nums; 2. drupanums; irdenums mealtime ['miiltaim] n ēdienreize mealy ['mi:li] a 1. miltu-; miltains; 2. drupans; irdens; 3. bāls mealy-mouthed [,mi:li'mau5d] a 1. glaimīgs; liekulīgs; 2. izvairīgs mean3 [mi:n] I n 1. vidus; the golden (happy) m. — zelta viduscelš; 2. mat. vidējais skaitlis; arithmetical m. — aritmētiskais vidējais; II a vidējais; vidus-; in the m. time — pa to laiku; m. line mat. — bisektrise; m. time — 1) vidējais laiks; 2) laika spridis; m. water — ūdens normālais līmenis; m. yearly rainfall — gada vidējais nokrišņu daudzums meanb [mi:n] a 1. viduvējs; m. abilities — viduvējas spējas; m. orator—slikts orators; 2. nabadzīgs; 3. skops; sīkumains; 4. zemisks; negodīgs; m. trick — ļauns joks; 5. (par zirgu u. tml.) niķīgs; 6. predic. mulstošs; to feel m. amer. — 1) justies neveselam; 2) justies neērti meanc [mi:n] v (p. un p.p. meant [ment]) 1. nozīmēt; what does it all m.? — ko tas viss nozīmē?; 2. būt nodomājušam; I didn't m. to offend you — es negribēju jūs aizvainot; what do you m. by that? — ko jūs ar to gribat teikt?; to offend without ~ing it — neviļus apvainot; 3. paredzēt; iecerēt; I meant it for a joke — es to teicu pa jokam

meander [mi'aenda] I n 1. (ceļa, upes) līkums; 2. meandrs (ģeometrisks ornaments); II v 1. (par ceļu, upi) līkumot; vīties; 2. bezmērķīgi klaiņot; 3. runāt nesakarīgi

meaning ['mi:rur]] I n nozīme; jēga; with m. — daudznozīmīgi; to catch the m. — saprast; what is the m. of it? — ko tas viss nozīmē?; II a nozīmīgs; izteiksmīgs; m. look — izteiksmīgs skatiens meaningless ['miimrļtas] a nenozīmīgs; bezmērķīgs

meaningly ['mi:mi]h] adv 1. daudznozīmīgi;

izteiksmīgi; 2. tīši; ar nodomu meanness ['miinnas] n 1. zemiskums;

2. skopums; sīkumainība; 3. nabadzība means [mi:nz] n 1. līdzeklis; veids; by all m.— 1) jebkādiem līdzekļiem; 2) katrā ziņā; by any m. — par katru cenu; by no m. — nekādā ziņā; by this m. — šādā veidā; m. of communication — sazināšanās līdzekļi; m. of production — ražošanas līdzekļi; 2. pl naudas līdzekļi; man of m. — nodrošināts cilvēks; m. of subsistence (living) — eksistences līdzekļi; to live beyond one's m. — dzīvot pāri saviem līdzekļiem; to live within one's m.— dzīvot savu iespēju robežās mean-spirited [,mi:n'spmtid] a 1. zemisks;

nelietīgs; 2. skops; sīkumains meant sk. mean

meantime, meanwhile ['mi:ntaim,'mi:nwail]

adv pa to laiku measles ['mi:zlz] n 1. masalas; German m. —

masaliņas; 2. vet. finnas measly ['mi:zli] a 1. masalu-; 2. (par gaļu) fuinains, finnozs; 3. sl. nicināms; nožēlojams

measurable ['ir^arobl] a izmērojams; within

m. distance — netālu measure ['me33] 1771. mērs; made to m. — izgatavots pēc mēra; to take smb.'s m. — 1) noņemt kādam mēru; 2) nopētīt (novērtēt) kādu; 2. robeža; pakāpe; beyond (out of) m.— pārmērīgi; ārkārtīgi; in a (some) m. — zināmā mērā; to know no m. — zaudēt mēra sajūtu; to set ~s — ierobežot; 3. mērogs; mēraukla; 4. pasākums; līdzeklis; to take ~s — veikt pasākumus; spert soļus; 5. mat. dalītājs; 6. lit. pantmērs; pēda; 7. mūz. takts; 8. poligr. slejas platums; 9. ģeol. pl slāņi; II v 1. mērīt; 2. noņemt mēru; 3. novērtēt (raksturu u. tml.); 4.: the house ~s sixty feet long — māja ir sešdesmit pēdu gara; => to m. off — nomērīt; to m. off a yard of cloth — nogriezt vienu jardu auduma; to m. out — nomērīt; to m. out a spoonful of medicine — ieliet karoti zāļu; to m. up — 1) sasniegt (līmeni); 2) atbilst (noteikumiem u.tml.); 3) attaisnot (cerības); <> to m. one's length — nokrist garšļaukus; to m. swords

with smb. — 1) krustot zobenus ar kādu; 2) mēroties spēkiem ar kādu measured ['me3ad] a 1. nomērīts; 2. apdomīgs; nosvērts; with m. insolence — ar tīšu nekaunību; 3. ritmisks; vienmērīgs measureless ['ntfŗptas] a neizmērojams measurement ['n^smant] n 1. mērīšana; 2. (parasti pl) izmērs; lielums; the ~s of a room — istabas izmēri; 3. mēru sistēma measuring-tape ['n^pmj'teip] n mērlente meat [mi:t] n 1. gaļa; minced m. — maltā gaļa; preserved m. — gaļas konservi; 2. saturs; viela pārdomām; book full of m. — saturīga grāmata; 3. novec. ēdiens; barība; 4. amer. (augļa) mīkstums; the m. of the nut — rieksta kodols; 5. amer. sar. mīļākā nodarbošanās; aizraušanās; 0 green m. — zaļumi; dārzeņi; to be m. and drink to smb. — sagādāt kādam lielu baudījumu meat-and-potatoes ['miitanpa.teitauz] a sar. vitāli svarīgs; vissvarīgākais; m.-a.-p. information — būtiskākā informācija meat-chopper ['miītt/opa] n gaļas maļamā mašīna

meat-grinder ['miitgrainda] n amer. gaļas

maļamā mašīna meathead ['mi:thed] n sar. vulg. stulbenis; aunagalva

meat-safe ['mi:tseif] n ledusskapis (vai

konteiners) gaļas uzglabāšanai meaty ['mi:ti] a 1. gaļīgs; 2. (par grāmatu u.

tml.) saturīgs; rosinošs meccano [miTcainau] n konstruktors (rotaļlieta)

mechanic [mi'kaemk] n 1. mehāniķis; dental

m. — zobu tehniķis; 2. amatnieks mechanical [miTcaerukl] a 1. mašīnas-; mašīnu-; m. engineer — inženiermehāniķis; 2. automātisks; m. pilot — autopilots; m. transport — autotransports; 3.filoz. mehānistisks mechanician [jneka'ni/n] n 1. konstruktors;

2. mehāniķis mechanics [milcaeniks] n pl mehānika mechanism ['mekaruzm] n 1. mehānisms;

2. (izpildījuma) tehnika; 3.filoz. mehāni-cisms

mechanist ['mekamst] nfiloz. mehānists mechanistic [.meka'nistik] a filoz. mehānistisks

mechanization [.mekanai'zei/n] n mehanizācija; comprehensive m.— kompleksā mehanizācija mechanize ['mekanaiz] v mehanizēt Mechlin ['mekhn] n Briseles mežģīnes medal ['medl] n 1. medaļa; 2. amer. ordenis; m. ribbon — ordeņa lentīte; 0 the reverse of the m. — medaļas otra puse medalled fmedld] a 1. apbalvots ar medaļu; 2. amer. apbalvots ar ordeni; 3. ar medaļu (ordeni) rotāts medallion [mi'daelian] n 1. medaljons; 2. amer. žetonatļauja strādāt par taksometra šoferi

medallist ['medlist] n 1. medaļu mākslinieks;

2. medaļas ieguvējs meddle ['medl] v (in, with) jaukties (citu darīšanās); who has been meddling with my papers? — kas ir rakņājies manos papīros?

meddler ['media] n uzbāzīgs (apnicīgs) cilvēks (kas jaucas citu darīšanās) meddlesome ['medlsam] a uzbāzīgs; apnicīgs medevac ['medivaek] n amer. kara helikopters (ievainoto^ evakuēšanai no kaujaslauka) media sk. medium mediaeval [,medi'i:vl] sk. medieval media event [jniidia.i'vent] n amer. preses

uzpūsts nenozīmīgs notikums mediagenic [,mi:di3'd3enik] a radio un televīzijas pārraidēm piemērots; m. politician—politisks darbinieks, kas atstāj labu iespaidu televīzijā medial ['miidial] a vidus-; vidējs; mediāls media men ['miidiaman] n pl masu informācijas līdzekļu darbinieki media mix ['miidia.miks] n jaukts uzvedums (kurā izmantoti filmas fragmenti, diapozitīvi, magnetofona ieraksti u. tml.) median ['miidian] I n mat. mediāna; II a vidus-; vidējs

mediate I a ['mi:diat] vidus-; vidējs; II v

['mi:dieit] būt par starpnieku mediation [,mi:di'ei/n] n starpniecība mediatize ['miidiataiz] v anketēt mediator ['miidieita] n 1. staipnieks; 2. med.,

muz. mediators mediatorial [jniidis'tomsl] a starpniecības-;

starpniecisks mediatory ['miidiatari] sk. mediatorial mediatrices sk. mediatrix mediatrix ['mi:dieitnks] n (pl mediatrices

['mi:dieitnsi:z]) starpniece medic ['medik] n 1. medicīnas students;

2. amer. si. medicīnas personāla kareivis medicable ['medikabl] a ārstējams medicaid ['medikeid] n amer. bezmaksas

medicīniskā palīdzība trūcīgajiem medical ['mediķi] I n sar. medicīnas students; Hal. medicīnisks; ārstniecisks; m. aid — medicīniskā palīdzība; m. history — 1) slimības vēsture; 2) medicīnas vēsture; m. jurisprudence — tiesu medicīna; m. man — ārsts; m. prescription—recepte; m. service — medicīniskā apkalpošana; m. woman — ārste; 2. terapeitisks; m. ward — terapeitiskā nodaļa medicament [me'dikamant] n medikaments,

ārstniecības līdzeklis medicaster ['medikaesta] n pūšļotājs medicate ['medikeit] v 1. ārstēt ar zālēm;

2. piesātināt ar zālēm medication [.mediTcei/n] n 1. ārstēšana;

2. ārstniecības līdzeklis; 3. apstrādāšana (piesātināšana) ar zālēm

medicative ['medikeitiv] a ārstniecisks;

dziedinošs; m. herb — ārstniecības augs medicinal [me'disinl] a ārstniecisks; dziedniecisks; m. bath — ārstnieciska vanna; m. springs — dziedniecības avoti medicine ['medsan] n 1. medicīna; 2. medikaments; zāles; m. chest — (mājas) aptieciņa; m. dropper — pipete; m. glass — menzūra; to take one's m. — iedzert zāles;

3. talismans; amulets; 0 to take one's

m. [like a man] - 1) pakļauties liktenim;

2) saņemt pelnīto medicine-man ['medsanmasn] rt pūšļotājs

medico ['medikau] n humor. 1. dakteris;

2. medicīnas students medieval [,medi'i:vl] a viduslaiku-mediocre [.miidi'auka] a viduvējs;

m. play — viduvēja luga mediocrity [jniidi'okreti] n viduvējība meditate ['mediteitļ v 1. plānot; iecerēt;

2. meditēt; apcerēt

meditation [.medi'teifn] n meditācija; apcere meditative ['meditativ] a vērojošs; apcerīgs mediterranean [.medita'reinian] a \.(par

zemi) no jūras attāls; 2. (par jūru) iekšējs medium ['miidiam] I n (pl mediums, media ['miidia.mz, 'miidia]) 1. līdzeklis; paņēmiens; veids; by this m. — šādā veidā; m. of circulation ek. — nauda, apgrozības līdzeklis;

through the m. of the press — ar preses starpniecību; 2. vidus; vidusceļš; happy m. — zelta vidusceļš; to strike the happy m. — atrast zelta viduscelu;

3./iz. vide; 4. apkārtējā vide; dzīves apstākļi; 5. (krāsu) šķīdinātājs; 6.starpnieks; aģents; 7.medijs; Hal. vidējs; man of m. height — vidēja auguma cilvēks; m. shot kin. — vidējais plāns; m. waves rad. — vidējie viļņi; 2. mērens; 3. mii. vidēja kalibra-; m. range missiles — vidējā rādiusa raķetes

medlar ['media] n hot. mespils medley ['medli] Inl. maisījums; sajaukums; 2. mūz. popūrijs; 3. "šis un tas", "no visa kā" (laikraksta vai žurnāla nodaļa)\ II a sajaukts; nevienveidīgs; raibs; III v novec. sajaukt; samaisīt medulla [me'd/Ja] n 1. anat. kaulu smadzenes; 2. anat. muguras smadzenes; 3. anat. iegarenās smadzenes; 4. hot. serde medullary [me'dAlan] a 1. anat. smadzeņu-;

2. hot. serdes-medusa [mi'djuiza] n (pl medusae, medusas

[mi'djuizi:, mi'dju:zaz]) medūza medusae sk. medusa meed [mi:d] n poēt. balva; uzslava meek [mi:k] a lēnprātīgs; rāms

meekness ['miiknss] n lēnprātība; rāmums

meerschaum f'mia/am] n 1. jūras putas, se-piolīts; 2. jūrasputu pīpemeet

meet" [mi:t] I n 1. (mednieku u. tml.) sapulcēšanās vieta; 2. amer. sacīkstes; sacensības; athletic m. — vieglatlētikas sacensības; H v (p. un p.p. met [met])

1. satikt, sastapt; 2. satikties; sapulcēties; when does Parliament m.? — kad sanāks parlaments?; 3. saskarties; saiet kopā; 4. (par upi) ietecēt; 5. ierasties sagaidīt; I'll m. your train — es būšu jums pretī uz vilcienu; 6. iepazīties; m. my wife! — esiet pazīstami — mana sieva!; pleased to m. you! — priecājos ar jums iepazīties!; 7. apmierināt (piem., prasības); 8. samaksāt; apmaksāt; 9. ieraudzīt; pamanīt; 10. pārvarēt (grūtības); pārciest; 11. noliegt (kritiku u.tml.); to m. objections — nepieņemt iebildumus; 12. duelēties; to m. together — sapulcēties; sanākt kopā; to m. up with sar. — nejauši sastapt; to m. with — 1) pārdzīvot; pārciest; to m. with a fall — nokrist; 2) uziet; uzdurties; to m. with resistance — sadurties ar pretestību; to m. with a rare book — nejauši uziet retu grāmatu

meetb [mi:t] a novec. atbilstošs; pareizs; derīgs

meeting ['mi:tir]] n 1. mītiņš; sanāksme; apspriede; plenary m. — plenārsēde; to address am. — uzrunāt sanāksmes dalībniekus; to open am. — atklāt sapulci;

2. satikšanās; sastapšanās; 3. eif. duelis;

4. sp. (komandu) tikšanās; sacīkstes;

5. (upju) sateka; 6. tehn. savienojums; 7. starpstacija; izmaiņas punkts

meeting-house ['mi:tn]haus] n (amer. niev.)

lūgšanu nams meeting-place ['mi:tiT]pleis] n sanāksmes vieta

megabirth ['meg3b3:0] n miljons jaundzimušo (statistikā) megabit ['megabit] n inform, megabits megabuck ['megabAk] n amer. sar.

1. miljons dolāru; 2. milzums naudas megacity ['mega.siti] n gigantpilsēta megacycle ['megssaikl] n fiz. megahercs megajet ['megsd3et] n supergigantiskā reaktīvā lidmašīna

megalith ['megaliG] n arheol. megalīts megalomania [.megata v'meinia] n megalo-

mānija, lielummānija megalopolis [.mega'lopahs] n pilsētu aglomerācija

megaphone ['megafaun] n megafons megascope ['megaskaup] n megaskops megascopic [.mega'skopik] a 1. palielināts;

2. redzams ar neapbruņotu aci megastructure ['mega.strAkt/a] n gigantiska

celtne (konstrukcija) megatanker ['mega.taerjka] n supertankkuģis megaton ['megstAn] n megatonna megaversity [jnega'v3:siti] n milzu universitāte (kurā mācās daudzi tūkstoši studentu) megawatt ['megswot] n el. megavats megger ['mega] n 1. el. megers; 2. sar.

megatonnu diapazona atomierocis megilp [ma'gilp] /? mastikas laka megohm ['megaum] n el. megoms megrim ['mi:gnm] n 1. novec. migrēna; 2. pl grūtsirdība; slikts garastāvoklis; 3. kaprīze; iedoma; 4. vet. kollers melancholia [.mebn'kauhs] n melanholija melancholic [.metan'kolik] a melanholisks;

melanholijas pārņemts melancholy ['melankah] I n grūtsirdība;

skumjas; II a grūtsirdīgs; skumjš meld [meld] v (sev. par uzņēmumiem)

saplūst; apvienoties melee ['melei] n tuvcīņa; kautiņš melinite ['mehnait] n melinīts (sprāgstviela) meliorate ['miilisreit] n 1. uzlabot; 2. meliorēt

melioration [jni:ha'rei/n] n 1. uzlabošana;

2. meliorācija; meliorēšana melliferous [me'lifaras] a medains; medus-salds

mellifluence [me'lifkrans] n medainums

mellifluous [ma'lifluas] a (par balsi, mūziku

u. tml.) liegs; tīkams mellow ['melsu] I ar 1. (par augli) nogatavojies; ienācies; 2. (par vīnu) izturēts; nostāvējies; 3. (par augsni) lekns; auglīgs; 4. (par skaņu, krāsu) maigs; samtains; sulīgs; 5. (par raksturu) labsirdīgs; 6. sar. iereibis; ieskurbis; II v 1. nogatavoties;

nobriest; 2. (par vīnu) nostāvēties; 3. kļūt labsirdīgam; atmaigt mellowness ['melsunas] n 1. briedums; gatavība; 2. mīkstums; sulīgums; 3. labsirdība; maigums melodic [mi'ltxiik] a melodisks melodious [mi'budias] a melodisks; labskanīgs

melodist ['melodist] n 1. komponists;

2. dziedonis melodize ['metadaiz] v 1. padarīt melodisku;

2. komponēt; sacerēt melodiju melodrama ['metau, draims] n 1. melodrama; 2. teatralitāte; teatrāla izturēšanās melody ['metadi] n 1. melodija; tēma (mūzikā); 2. melodiskums melon ['melon] n 1. melone; 2. amer. sl. peļņa; papildu peļņa; to cut (slice) the m. — sadalīt dividendes starp paju īpašniekiem

melon-cutting ['mebn,kAti!]] n amer. sl.

peļņas sadalīšana melt [melt] I n 1. kausējums; 2. (metāla) kausēšana; II v 1. kust; 2. kausēt; 3. atmaigt; ļauties aizkustinājumam; 4. pārtapt (citā veidā); saplūst; the fog ~ed into rain — migla pārtapa lietū; 4. sar. (par naudu) izsīkt; a to m. away — 1) izkust; 2) izzust; to m. down — 1) izšķīdināt; 2) izkausēt; pārkausēt; 0 to m. into thin air — izgaist bez pēdām melted cheese ['meltidt/i:z] n kausēts siers melting ['meltnj] I n 1. kausēšana; 2. kausējums; II a 1. kūstošs; 2. kausēšanas-; kausējamais; 3. maigs; aizkustināms; 4. aizkustinošs melting-house ['meltnjhaus] n (metāla) kausētava

melting-point ['meltit]point] n fiz. kušanas punkts

melting-pot ['meltnjpot] n tehn. tīģelis; 0 to go into the m.-p. — tikt krasi pārveidotam meltwater fmeltwoito] n palu ūdeņi; sniega ūdeņi

member ['memba] n 1. biedrs; loceklis; M. of Congress amer. — kongresa loceklis; M. of Parliament brit.— parlamenta loceklis;

2. (ķermeņa) loceklis; ekstremitāte; 3. tehn. (konstrukcijas) elements; detaļa membership ['membs/ip] n 1. piederiba (pie kādas organizācijas); m. fee — biedru nauda; 2. (organizācijas) biedru skaits member-society [.membasa'saiati] n (organizācijas) kolektīvais loceklis (biedrs) membrane ['membrein] n 1. apvalks; plēve;

2. tehn. membrāna membranous ['membrānās] a membrānas-;

plēves-; apvalka-memento [ma'mentau] n (pl memento[e]s [ms'mentaoz]) 1. atgādinājums; 2. piemiņ-lieta; suvenīrs memo ['memau] sar. saīs. no memorandum memoir ['memwa:] n 1. īsa [autobiogrāfija;

2. pl memuāri; 3. traktāts; eseja memoirist ['memwa:nst] n (memuāru, biogrāfiju) autors memorable ['memarabl] a neaizmirstams memoranda sk. memorandum memorandum [.mema'raendam] n (pl memoranda, memorandums [.memoranda, mema'raendamz]) 1. memorands; 2. diplomātiska nota memorial [ma'moinsl] I n 1. piemineklis; 2. pl atmiņas; 3. rel. aizlūgums; 4. grāmatv. memoriāls; II a memoriāls; piemiņas-; M. Day amer. — karā kritušo piemiņas diena (30. maijs); m. tablet — memoriāla plāksne

memorialist [ma'moinahst] n 1. memuārists;

2. petīcijas sastādītājs memorialize [ms'moinslaiz] v 1. saglabāt piemiņu (par kādu); iemūžināt; 2. sastādīt petīciju

memorize ['memaraiz] v 1. iegaumēt; iemācīties no galvas; 2. paturēt piemiņā; saglabāt mūžos

memor||y ['memari] n 1. atmiņa; good (retentive) m. — laba atmiņa; loss of m. — atmiņas zudums; to commit to m.— iegaumēt; iemācīties no galvas; to keep in m. — paturēt atmiņā; to speak from m. —

runāt no galvas; to the best of my m. —

cik es atceros; 2. (parasti pl) atmiņas; childhood -ies — bērnības atmiņas;memory bank

3. piemiņa; within living m. — dzīvojošo atmiņā; 4. inform, atmiņa memory bank ['memanbaeqk] n inform.

atmiņas bloku grupa men sk. man I

menace ['menas] I n 1. draudi; m. of war — kara draudi; 2. sar. traucēklis; nepatikšanu iemesls (cēlonis); II v draudēt menacing ['menasirj] a draudošs; draudīgs menage [me'naij] n saimniecība; saimniecības pārzināšana menagerie [mi'naed3an] n menažērija; zvērnīca

mend [mend] I n 1. ielāps; ielāpa vieta;

2. (veselības u. tml.) uzlabošanās; to be on the m. — uzlaboties; iet uz labo pusi; II v 1. labot; lāpīt; remontēt; to m. a broken window — iestiklot logu; 2. atveseļoties;

3. (arī to m. one's ways) laboties mendacious [men'dei/as] aformāl. melīgs;

nepatiess

mendacity [meridaesati] n formai, melīgums;

nepatiesums mender ['menda] n 1. labotājs; 2. remontstrādnieks

mendicancy ['mendikansi] n formai, ubagošana; diedelēšana mendicant ['mendikant] n ubags; diedelētājs mendicity [men'disati] n nabadzība; 0 to reduce to m. — novest līdz ubaga spieķim menial ['mi:nial] I n niev. kalps; sulainis; II

a sulaiņa-; verdzisks meningitis [jnenm'djaitis] n med. meningīts menisci sk. meniscus

meniscus [mi'mskas] n (pl menisci [mi'msai])

fiz. menisks menopause ['menavpaiz] n med. klimaktērijs menses ['mensi:z] n plfiziol. menstruācijas menstrua sk. menstruum menstruation [jmenstru'ei/n] sk. menses menstruum ['menstruam] n (pl menstrua

['menstrua]) ķīm. šķīdinātājs mensurable ['men/arabl] a 1. [izļmērāms;

[iz]mērojams; 2. mūz. ritmisks mensural ['men/aral] a l.mēra-; 2. mūz. ritmisks

mensuration [.men/a'rei/n] n mērīšana

mental2 [menti] I n 1. sar. garīgi slimais; 2. pl prāta spējas; II a 1. garīgs; gara-; prāta-; m. age — garigā attīstība;

m. arithmetic — galvas rēķini; m. power — garīgās spējas; 2. psihisks; m. affection (illness) — psihiska slimība; m. defective — psihiski nenormāls cilvēks; m. hospital — psihiatriskā slimnīca mentalb ['menti] a zoda-mentality [men'taelati] n 1. prāta spējas; intelekts; 2. mentalitāte mentally ['mentli] adv 1. garīgi; garā;

2. domās; prātā mentation [men'tei/n] n 1. domāšanas process; 2. garīgais stāvoklis methol ['menBol] n ķīm. mentols mention ['men/n] I n pieminēšana; atsauksme; honourable m. — cildinoša atsauksme; to give am. — minēt; to make m .(of) — pieminēt; to make no m .(of) — noklusēt; II v pieminēt; don't m. it! — 1) lūdzu!; nav par ko! (atbilde uz pateicību); 2) nekas! (atbilde uz atvainošanos)', it is not worth ~ing — nav vērts par to runāt; not to m.... — nemaz nerunājot par ...; to be ~ed in dispatches mil. — būt minētam apbalvojamo sarakstā; to m. smb. in one's will — minēt kādu savā testamentā

mentor ['menta:] n padomdevējs; mentors;

darbaudzinātājs menu ['menju:] n ēdienkarte Mephistophelean [,mefista'fi:han] a mefis-tofelisks

mephitis [me'faitis] n 1. smaka; smirdoņa; miasmi; 2. kaitīgi izgarojumi (šahtās u. tml.)

mercantile ['iroikantail] a 1. tirdzniecības-; tirdzniecisks; m. law — tirdzniecības likumi; m. marine — tirdzniecības flote; 2. veikalniecisks; sīkumains mercenary ['iroisnari] I n algotnis; II a 1. mantkārīgs; peļņaskārs; savtīgs; 2. algots mercerize ['m3:saraiz] v tekst. merserizēt merchandise ['rmit/andaiz] I n preces; II v veicināt tirdzniecību; veicināt (kādas preces) pārdošanu

668mesa

merchant ['rroit/ant] I n 1. lieltirgotājs; 2. amer., skotu veikaliņa īpašnieks; 3. sar. subjekts; tips; speed m.— (par šoferi) ātruma mīļotājs; II a tirdzniecības-; m. navy — tirdzniecības flote merchantable ['rmit/antabl] a (par preci) pieprasīts

merchantman ['rroit/antman] n tirdzniecības kuģis

merciful ['rroisifl] a žēlsirdīgs; žēlīgs; līdzjūtīgs

merciless ['rmisilas] a nežēlīgs; cietsirdīgs; bezjūtīgs

mercurial [rroi'kjuanal] I n dzīvsudrabu saturošs preparāts; Hal. dzīvsudraba-; m. thermometer — dzīvsudraba termometrs; 2. dzīvs; kustīgs; darbīgs; 3. nepastāvīgs; mainīgs; m. temperature — nepastāvīga temperatūra mercury ['m3:kjun] n 1. dzīvsudrabs; 2. dzīvsudraba stabiņš; 3. (M.) astr. Merkurs

mercy ['m3:si] n 1. žēlsirdība; žēlastība; līdzjūtība; to cry (beg) for m.— lūgt žēlastību; to have m. (upon) — apžēloties; at the m. of smb. — kāda varā; 2. veiksme; laimīgs gadījums; what am.! — kāda laime!

mere3 [mia] n poēt. ezers; dīķis mereb [mis] a 1. tīrs; skaidrs; m. child — vēl tīrais bērns; it's m. words — tie ir tikai vārdi; m. trifle! — tīrais sīkums!; 2.: m. glance — viens vienīgs skatiens; at the m. thought of it — to iedomājoties vien ...; for a m. penny — par vienu vienīgu peniju i

merely ['miali] adv tikai; vienīgi; it is m. a

coincidence — tā ir tikai sagadīšanās meretricious [.meri'tn/as] a formāl.

1. ārisķīgs; neīsts; 2. netikls; izvirtis merge [m3:d3] v 1. absorbēt; uzsūkt; 2. sakust; saplūst; 3. apvienot; sapludināt; 4. izgaist; izzust (piem., tumsā) mergee [m3:'d3i:] n ar citu uzņēmumu apvienots uzņēmums merger ['m3:d33] n 1. absorbēšana; uzsūkša-na; 2. (uzņēmumu u. tml.) apvienošana; in-

dustrial m. — rūpniecības apvienība merging ['m3:d3ii]] n sapludināšana; (kapitālu) apvienošana meridian [ma'ndian] I n 1. ģeogr. meridiāns; 2. astr. zenīts; 3. pārn. kalngals; at the m. of one's glory — savas slavas kalngalos; II a

1. pusdienas-; m. sun — pusdienas saule;

2. augstākais; kulminācijas-meridional [ma'ndianl] I n dienvidnieks;

dienvidniece (sev. Eiropas valstis)-, II a 1. meridionāls; 2. dienvidu-merino [ma'riinau] n 1. merinaita; 2. merīn-vilna

merit ['merit] I n 1. nopelns; according to one's ~s — pēc nopelniem; Order of M. — ordenis "Par Nopelniem"; 2. vērtība; laba īpašība; to discuss the ~s (of) — apspriest visus "par" un "pret"; II v izpelnīties; iemantot; to m. praise — izpelnīties uzslavu

meritorious [jneri'toinas] a 1. uzslavas (apbalvojuma) cienīgs; 2. slavējams merlin ['iroilin] n medību piekūns mermaid ['m3:meid] n mit. nāra; sirēna merman ['m3:maen] n mit. ūdensvīrs merrily ['merili] adv jautri; priecīgi merriment ['merimant] n jautrība merry3 ['men] n saldķirsis merryb ['men] a 1. jautrs; priecīgs; m. Christmas! — priecīgus Ziemsvētkus!; m. hell sl. — tracis; skandāls; to make m.— līksmoties; 2. jocīgs; 3. patīkams; jauks; m. [old] England — vecā labā Anglija; 4. sar. iereibis, iesilis merry andrew [.men'aendru:] n jokdaris, āksts

merry dancers [,men'da:ns3z] n ziemeļblāzma

merry-go-round ['mengau,raund] n 1. karuselis; 2. pārn. virpulis merrymaker ['men.meika] n jautrībnieks;

jokmīlis, jokupēteris merrymaking ['men.meikirj] n līksmošanās merrymeeting ['men,mi:tit]] n ballīte merrythought ['men&rt] n ķīlis (putnu krūšu kauls)

mesa ['meisa] n amer. ģeogr. galda kalns;

669mescaline]

plakankalns mescalin[e] ['meskalin] n meskalins mesalliance [me'zaelians] n mezalianse, nevienādas laulības mesentery ['mesantan] n anat. apzarnis mesh [me/] I n 1. cilpa; (tīkla) acs; 2. pl (arī pārn.) tildi; lamatas; 3. tehn. sazobe; II v

1. noķert tīklā; 2. sapīties tīklā; 3. tehn. sakabināt; aizkabināt

meshy ['me/i] a tiklveidīgs; tīklots mesial ['mi:zial] a vidus-; mediāls mesmeric [mez'menk] a hipnotisks mesmerism [mezmanzam] n 1. hipnotisms;

2. hipnoze

mesmerist ['mezmanst] n hipnotizētājs mesmerize ['mezmaraiz] v 1. hipnotizēt;

2. apburt; savaldzināt mess [mes] I n 1. nekārtība; juceklis; in a m. — 1) nekārtībā; juku jukām; 2) ķezā; nepatīkāmā situācijā; to make am .(of) — sajaukt; saputrot; 2. nepatikšanas; ķeza; to clear up the m. — noskaidrot pārpratumu; to get into am.— iekļūt ķezā; what a m.! — ir nu gan ķeza!; 3. mese; kopkajīte; to be at m. — ieturēt (paēst) maltīti kopkajītē; to introduce to the m.— iepazīstināt ar galda biedriem; officers' m. — virsnieku klubs; 4. vira; putra; (niev.) strebeklis; 5. barības maisījums (dzīvniekiem)-, n v 1. sajaukt; radīt nekārtību; piegružot; 2. izjaukt; sabojāt; to m. up a plan — izjaukt plānu; to m. up a watch — sabojāt pulksteni; <=> to m. about (around) — 1) slaistīties apkārt; 2) noņemties ar, ķēpāties; to m. smb. about (around) — 1) vazāt kādu aiz deguna; 2) nelikt kādu mierā; to m. with — ēst pie kopējā galda message ['mesid3] Inl. ziņa; vēsts; to deliver am. — nogādāt ziņu; to leave am. — atstāt ziņu; telephoned m. — telefono-gramma; wireless m. — radiogramma; 2. uzdevums; misija; to go on am. — doties norīkojumā; 3. (valdības) paziņojums; vēsfijums; the President's m. to Congress amer.— prezidenta vēstījums kongresam; 4. (grāmatas u. tml.) ideja;

galvenā doma; to get the m. sar. — saprast; uztvert domu; II v 1. ziņot; vēstīt;

2. signalizēt

messenger ['mesndļa] n 1. ziņnesis; kurjers; diplomatic m.— diplomātiskais kuijers; hotel m. — viesnīcas izsūtāmais; 2. pārn. vēstnesis; 3. biol. ģenētiskās informācijas nesējs

messenger-pigeon [,mesn rf3a'pid33n] n

1. pasta balodis; 2. mil. sakaru balodis Messiah [ma'saia] n rel. mesija messieurs sk. monsieur

messmate ['mesmeit] n kopgalda biedrs (armijā, flotē)

Messrs. ['mesaz] n pl (sais. no messieurs)

kungi; firmas līdzīpašnieki (lieto uzrunā) messuage ['meswid3] n jur. dzīvojamā māja

ar saimniecības ēkām un zemes gabalu messy ['mesi] a 1. netīrs; 2. nekārtīgs; sajaukts

mestizo [me'sti:zau] n metiss met sk. meetc

metabolic [.meta'bnlik] a metabolisks, vielmaiņas-; m. disease — vielmaiņas slimība; m. disturbance — vielmaiņas traucējumi metabolism [me'taebalizam] n metabolisms, vielmaiņa

metacarpus [jneta'kaipas] n anat. delna metagenesis [.meta^enasis] n biol. meta-ģenēze

metai ['meti] I n 1. metāls; ferrous ~s — melnie metāli; 2. šķembas (ceļu būvei);

3. stikla kausējums; stikla masa; 4. mii. smagā artilērija; 5. pl sliedes; to run off the ~s — noskriet no sliedēm; II a metālisks; metāla-; Divi. pārklāt ar metālu; 2. šosēt (ceļu)

metalanguage ['meta,laei]gwid3] n vai.

metavaloda metallic [me'taelik] a metālisks; m. currency — metāla nauda; m. ores — metāla rūdas; m. sound — metāliska skaņa metallide ['metalaid] v metalizēt; pārklāt ar metālu

metalliferous [jneta'lifares] a metālu saturošs metalline ['metalain] a 1. metāla-; metālisks;

2. metālu saturošsmetrical

metallization [.metalai'zeif n] n metalizācija metallize ['metalaiz] v metalizēt metallography [.mets'lografi] n

metalogrāfija metalloid ['metabid] n ķīm. 1. metaloīds; nemetāls; 2. elements ar metāla un nemetāla īpašībām

metallurgical [,meta'b:d3ikl] a metalurģisks; m. engineer — inženieris metalurgs; m. engineering — metalurģija metallurgist [me'tael3d3ist] n metalurgs metallurgy [me'tael^i] n metalurģija metalworker ['metl,w3:k3] n metālists metamerism [mi'taemanzm] n ķīm., zool.

metamērija metamorphose [.mets'moifauz] v 1. pārvērst; pārveidot; 2. pārvērsties; pārveidoties metamorphoses sk. metamorphosis metamorphosis [.meta'moifasis] n (pl metamorphoses [,met3'mo:f3si:z]) metamorfoze metaphor ['metafa] n metafora metaphorical [.mets'fraikl] a metaforisks metaphrase ['metsfreiz] I n 1. (dzejoļa) tulkojums prozā; metafrāze; 2. burtisks tulkojums; II v burtiski pārtulkot metaphysical [jneta'fizikl] a metafizisks metaphysician [.metafi'zi/n] n metafiziķis metaphysics [.meta'fiziks] n metafizika metaplasia [.meta'pleizia] n hiol. metaplāzija metastasis [me'tacstasis] n med. metastāze metatarsi sk. metatarsus metatarsus [.meta'taisas] n (pl metatarsi [.meta'taisai]) anat. plezna (pēdas apakšdaļa)

metathesis [me'taeGasis] n 1. vai. meta-tēze; 2. ķīm. aizstāšana; apmaiņas reakcija

mete* [mi:t] n 1. robeža; 2. robežzīme; robežstabs

meteb [mi:t] v 1. formai, piešķirt (balvu)', piespriest (sodu); 2. poēt. (ari: to m. out) izmērīt; nomērīt meteor ['mirtia] n astr. meteors meteoric [,mi:ti'onk] a l. astr. meteorisks; meteora-; 2. meteoroloģisks; atmosfērisks; 3. pārn. žilbinošs; m. career — žilbinoša

karjera

meteorite ['miitiarait] n astr. meteorīts meteorograph ['miitiarsgraif] n meteoro-grāfs

meteoroidal [.miitia'roidal] a astr. meteorids meteorological [.miitiare'lodjikl] a meteoroloģisks; m. conditions — meteoroloģiskie apstākļi; m. station — meteoroloģiskā stacija

meteorology [,mi:ti9'rt>tad3i] n 1. meteoroloģija; 2. meteoroloģiskie apstākļi meter ['milts] I n 1. (elektrības u.tml.) mērītājs; skaitītājs; 2. mērītājs; svērējs; m. maid — kontroliere (automašīnu maksas stāvvietā); 3. amer. sk. metre; II v mērīt (ar skaitītāju u. tml.) metering ['mi:t3nr|] n 1. mērīšana; 2. (aparāta) mērījumu nolasīšana

methane ['mi:0ein] n ķīm. metāns, purva gāze methinks [mi'Biijks] v (p. methought

[mi'0o:t]) novec. man šķiet method ['meOsd] n 1. metode; paņēmiens; 2. pl metodika; ~s of language teaching — valodas mācīšanas metodika; 3. sistēma; kārtība; man of m. — akurāts cilvēks; to work without m. — strādāt haotiski; 4. klasifikācija methodical [mi'Grxlikl] a 1. sistemātisks;

2. metodisks methodist ['meOsdist] n 1. metodiķis; 2. rel. metodists

methodology [,me03'dt)l3d3i] n metodoloģija

methought sk. methinks

meths [me0s] n pl sl. metilspirts

methyl ['meGil] n ķīm. metils; m. alcohol —

metilspirts, kokspirts methylase ['meOileis] n bioķīm. metilāze methylate ['meGileit] v metilēt; denaturēt; ~d

spirits — denaturētais spirts, denaturāts meticulous [ma'tikjubs] a sīkumains; pedantisks

metier ['metiei] n profesija; nodarbošanās; amats

metonymy [mi'ttmami] n metonīmija metre ['mi:t3] n 1. metrs; 2. lit. pantmērs metric fmetnk] a metrisksmetricate

metrical ['rnetnkl] a 1. metra-; 2. metrisks;

з. lit. ritmizēts, metrisks; 4. izmērijams metricate ['metnkeit] v pāriet uz metrisko

mēru sistēmu metrician [ma'tn/n] n metrikas lietpratējs,

speciālists metrikā metricize ['metrisaiz] amer. sk. metricate metrics ['metriks] n lit., mūz. metrika metro® ['metrau] n metro metro1» ['metrau] saīs. no meteorological metrology [ma'troladji] n metroloģija metronome ['metranaum] n metronoms metropolis [ma'tropalis] n galvaspilsēta; metropole

metropolitan [.metropolitan] I n 1. galvaspilsētas iedzīvotājs; 2. metropolīts; H a

1. galvaspilsētas-; metropoles-; 2. eparhāls; metropolīta-

mettle ['meti] n 1. raksturs; temperaments; to show one's m. — parādīt raksturu; 2. spars; dedzība; horse of m.— straujš zirgs; to be on one's m. — izrādīt dedzību; 3. drosme; full of m. — drosmīgs; man of m. — drosmīgs cilvēks; to put smb. on his m. — pārbaudīt kāda drosmi

mettled ['metld] a sparigs; dedzīgs mettlesome ['metisam] a 1. drosmīgs; 2. sk.

mettled mewa [mju:]rt kaija

mew1» [mju:] I n (medību vanagu vai piekūnu) būris; H v 1. iesprostot (vanagu vai piekūnu) būrī; 2. pārn. ierobežot; = to m. up — iespundēt cietumā mew0 [mju:] I n 1. ņaudēšana; 2. (kaiju

и. tml.) klaigas, brēcieni; II v 1. ņaudēt;

2. činkstēt

mews [mju:z] n stallis

Mexican ['meksikan] I n meksikānis; mek-

sikāniete; II a Meksikas-; meksikāņu-mezzanine ['metsani:n] n 1. antresols; 2. teātr. telpa zem skatuves; 3. amer. teātr. beletāža

mezzo-soprano [,metsausa'pra:nau] n mūz.

mecosoprāns mezzotint ['metsautmt] n poligr. mecotinta mho [mau] n fiz. mo (elektrovadītspējas

vienība) mi [mi:] n mūz. mi

miaow [mi'au] I n ņaudēšana; II v ņaudēt miasma [mi'aezma] n (pl miasmas, miasmata [mi'aezmaz, mi'aezmata]) 1. med. miasmi; 2. smirdoņa; 3. kaitīga ietekme; neveselīga vide

miasmata sk. miasma mica ['maika] n min. vizla mice sk. mouse I

Michaelmas ['miklmas] n Miķeļdiena (29. septembris)\ M. daisy — astere; M. term — rudens semestris (Anglijas augstskolās) mick [mik] n (ari M.) sl. niev. īrs mickey ['miki] n 1. niev. sl. īrs; 2. sl. alkoholisks dzēriens ar miegazāļu piedevu; 0 to take the m. out of smb. - izsmiet kādu

mickey finn [.miki'fin] n (arī M. F.) sl. sk. mickey 2.

Mickey Mouse ['mikimaus] n 1. Mikipele (V.

Disneja multiplikācijas filmu personāžs);

2. av. sl. automātiskais bumbu metējs;

3. amer. sar. blēņas; nieki microanalyzer [.maikrau'aenalaiza] n ķīm.

mikroanalizators microanatomical ['maikrau.aena'tnmikl] a

histoloģisks microbe ['maikraub] n mikrobs microbiology [.maikraubai'pladji] n mikrobioloģija

microcephalous [.maikrau'kefalas] a

mikrocefāls microcephaly [.maikrau'kefali] n mikro-cefālija

microcircuit ['maikraus3:kit] n el. mikroshēma

microclimate ['maikrauklaimit] n mikroklimats

microcomputer ['maikraukam.pjuita] n

mikroskaitļotājs; mikrokalkulators microcosm ['maikraukozam] n 1. mikrokosms; 2. miniatūra microdot ['maikrai dot] n mikrofotouzņē-mums

microelectronics [.maikrauilek'trrmiks] n mikroelektronika

microelement [.maikreu'elimant] n mikroelements

microfiche ['maikravfi:/] n mikrofilmas

fragments (vairāku kadru nogrieznis) microfilm ['maikraifilm] I n mikrofilma; II

v fotografēt uz mikrofilmas micrography [maiTcrogrofi] n mikrogrāfija microhm ['maikreum] n el. mikroms micrometer [maiTcromita] n mikrometrs micron ['maikrtm] n mikrons microorganism [. maikrau'o: ganizam] n

mikroorganisms microphone ['maikrafaun] n mikrofons microphyte ['maikrafait] n mikroskopisks augs

microscope ['maikraskaup] n mikroskops microscopic [jnaikrao'skopik] a 1. mikroskopisks; 2. sīks; detalizēts; m. study of a problem — detalizēta problēmas izpēte microscopy [maiTcroskapi] n mikroskopija microsecond [.maikrau'sekand] n mikrose-kunde

microspore ['maikraspo:] n mikrospora microsurgery [jnaikrau's3:d33n] n mikroķirurģija

microtome ['maikrataum] n mikrotoms (instruments)

microvolt ['maikravault] n el. mikrovolts microwatt ['maikreuwot] n el. mikrovats microwave ['maikraweiv] rad. I n mikrovilnis; II a mikroviļņu-mid [mid] a (sup. midmost ['midmaust]) vidus-; vidējs; m. August — augusta vidus

midday ['middei] n pusdiena; dienas vidus midden ['midn] n mēslu (atkritumu) kaudze middle ['midl] I n 1. vidus; centrs; in the m. of the table—galda vidū; 2. viduklis; up to one's m. — līdz jostasvietai; 3. gram. vidējā

kārta; 4. avīzes raksts par sociāl-ētiskām problēmām; 5. sp. bumbas piespēle uz laukuma centru; II a vidus-; vidējais; m. age — pusmūžs; M. Ages — viduslaiki; m. class — vidusšķira; m. distance — 1) glezn. vidējais plāns; 2) sp. vidējā distance; m. ear anat. — vidus-auss; m. school — vidusskola; m. watch

jūrn. — naktssardze; DI v 1. tehn. novietot vidū; 2. sp. piespēlēt bumbu laukuma centram

middle-aged [jmdl'e^d] a pusmūža-middlebrow f'midlbrau] n 1. vidusmēra intelekta cilvēks; cilvēks ar vidusmēra prasībām; 2. mietpilsonis middle-distance [.midl'distans] a sp. vidējo distanču-

middleman ['midlmaen] n komisionārs,

starpnieks (tirdznieciskos darījumos) middlemost ['midlmaust] a pats vidējais middle-of-the-road [.midlovSa'raud] a

nenoteikts; svārstīgs; nekonsekvents middle-of-the-roader [.midbvto'rauda] n

1. nenoteikts (svārstīgs, nekonsekvents) cilvēks; 2. pol. centrists

middle-sized ['midlsaizd] a vidēja lieluma-middle-weight ['midlweit] n sp. 1. vidējais svars; 2. vidējā svara bokseris (vai cīkstonis)

middling ['midhi]] I a 1. vidējs; vidusmēra-;

2. viduvējs; otrās šķiras-; II adv viduvēji middlings ['midlitjz] n pl vidējas kvalitātes

(otrās šķiras) prece middy ['mīdi] n sar. saīs. no midshipman; m.

blouse — matrožu blūze midge [mid3] n knislis; ods midget ['mid3it] n punduris; liliputs; m. car — mazlitrāžas automašīna; 2. mini-atūrfotogrāfija midi ['mīdi] I n vidēja garuma svārki (vai mētelis u. tml.); II a (par svārkiem, mēteli u. tml.) vidēja garuma-midland ['midland] I n (zemes) vidiene; the Midlands — Anglijas centrālās grāfistes; n a 1. vidienes-; centrāls; 2. (par jūru) iekšējs midmost sk. mid

midnight ['midnait] n 1. pusnakts; 2. necaurredzama tumsa; 0 to bum the m. oil — strādāt (mācīties) līdz vēlai naktij midpoint ['midpoint] n 1. viduspunkts; centrs; 2. kulminācijas punkts; visspriegā-kais bridis (notikuma attīstībā) midrib ['midnb] n (lapas) vidusdzīslojums midriff ['midrif] n 1. anat. diafragma;

2. ķermeņa daļa no krūtīm līdz viduklim;

3. no krūtīm līdz viduklim cieši pieguļošs apģērbs

midshipman ['mid/īpmsn] n kara jūrskolas kursants

midsummer [.mid'sAma] n 1. vasaras vidus;

2. vasaras saulgrieži midway [jmd'wei] I n pusceļš; II adv pusceļā midweek [,mid'wi:k] n nedēļas vidus (sev.

trešdiena) midwife ['midwaif] n vecmāte, akušiere midwifery ['midwifan] n dzemdniecība midwinter [.mid'winta] n ziemas vidus (ap

22. decembri) mien [mi:n] n formai. 1. izskats; sejas izteiksme; 2. izturēšanās miff [mif] I n sar. ķilda; nesaprašanās; to get am. — sabozties; II v sar. 1.nokaitināt; 2. noskaisties; = to m. at (with) — no-skaisties

might2 [maitjrt 1. spēks; varenība; 2. spēks; enerģija; 0 with m. and main — no visa spēka mightb sk. may

might-have-beens ['maitsvbimz] n sar.

1. neizmantotas iespējas; 2. neveiksminieks mightily ['maitiliti] adv 1. spēcīgi; vareni;

2. sar. ļoti; ārkārtīgi

mightiness ['maitmas] n 1. spēks; varenība; 2. dižums; mejestātiskums; 3. augstība (tituls); Your M. —jūsu augstība mighty ['maiti] I a spēcīgs; varens; to be high and m. — 1) niev. tēlot lielu vīru; 2) ieņemt ietekmīgu

posteni (amatu); II sar. ļoti; ārkārtīgi; that's m. good! — tas tik ir vareni!

mignonette [.minjs'net] n hot. rezēda migraine f'miigrein] n migrēna migrant ['maigrant] n 1. pārceļotājs; 2. gājputns

migrate [mai'greit] v 1. migrēt; pārceļot;

2. (par gājputniem) pārlidot; migrēt migration [mai'grei/n] n 1. migrācija; pārceļošana; 2. (gājputnu) pārlidojums migratory ['maigratan] a 1. (par putniem)

migrācijas-; 2. med. klejojošs mikado [mi'kaidsu] n mikado

mike3 [maik] n sar. mikrofons mikeb [maik] I n sar. slaistīšanās, gurķoša-nās; to be on the m. — slaistīties; II v sar. slaistīties; gurķoties mii [mii] n 1. tūkstotis; per m. — uz vienu

tūkstoti; 2. tūkstošdaļa collas milady [mi'leidi] n milēdija (uzrunā) milage sk. mileage

Milanese [jnib'niiz] I n milānietis, Milānas

iedzīvotājs; II a Milānas-milch [milt/] a piena-; slaucams; m. cow — 1) slaucama govs; 2) pārn. (par cilvēku, no kura viegli dabūt naudu) izmantojams mild [maild] a 1. maigs; liegs; viegls; draw it m.! sar. — 1) nepārspīlē; 2) esi prātīgs!; m. form of a disease — viegla slimības forma; m. punishment — viegls sods; 2. (par klimatu) mērens; m. winter — silta ziema; 3. (par barību) viegli sagremojams; m. cheese — maigs siers; 4. (par dzērienu) viegls; m. wine — viegls vīns mildew ['mildju:] I n 1. pelējums; 2. miltrasa;

II v 1. pelēt; 2. pārklāties ar miltrasu mildewy ['mildjuu] a miltrasas skarts mildly ['maildli] adv maigi; liegi; to put it

m. — saudzīgi izsakoties mildness ['maildnas] n maigums; liegums mile [mail] n jūdze; English (statute, land) m. — angļu jūdze (1609 m); Admiralty (geographical, nautical, sea) m. — jūras jūdze (1853 m); 0 ~s better — tūkstošreiz labāk; ~s easier — daudzkārt vieglāk; to stick (stand) out a m.— 1) būt acīm redzamam; 2) būt pašam par sevi saprotamam

mileage ['mailid3] n 1. attālums jūdzēs; (veikto) jūdžu skaits; (automašīnas) nobraukums jūdzēs; 2. ceļa nauda par vienu jūdzi; 3. (dzīves) pieredze; political m. — politiskās darbības pieredze; 4. labums; to get m. out of smth. — gūt labumu no kaut kā milepost ['mailpsust] n ceļa (jūdžu) stabs milestone ['mailstsun] n 1. ceļa (jūdžu) akmens; 2. pārn. pagrieziena punkts; pavērsiens

milfoil ['milfoil] n pelašķi milieu ['mi:lj3:] n apkārtējā vide

militancy ['militansi] n kareivigums militant ['militant] I n kareivīgs cilvēks; II a

1. kareivīgs; 2. karojošs militarism ['militarizam] n militārisms militarist ['militarist] n militārists militarization [.militarai'zei/n] n militarizā-

cija

militarize ['militaraiz] v militarizēt military ['militan] I n 1. karaspēks; 2.: the m. — militārpersonas; karavīri; II a militārs; kara-; m. age — iesaukšanas vecums; m. bearing — militārā stāja; m. chest — karaspēka daļas kase (naudas līdzekli)-, m. service — karadienests militate ['mihteit] v 1. kavēt; likt šķēršļus;

2. runāt pretī; apstrīdēt (faktus, pierādījumus u. tml.)

militia [ma'li/a] n 1. vēst. zemessardze; 2. milicija

militiaman [ma'h/aman] n 1. vēst. zemessargs; 2. milicis milk [milk] I n 1. piens; in m. — (par govi) slaucama; new m.— jaunpiens; 2. bot. piensula; 0 m. and honey — leiputrija; m. for babes — viegli saprotama literatūra; m. of human kindness — labsirdība; līdzjūtība; spilt m. — kaut kas nelabojams; II v 1. dot pienu; 2. slaukt; 3. pārn. izsūkt; izmantot; iedzīvoties (uz kaut kā rēķina)', 4. sl. noklausīties (telefona sarunu)-, pārtvert (sūtījumu)-,

0 to m. the bull (ram) — nodarboties ar kaut ko bezcerīgu (bezjēdzīgu)

milk-and-water ['milkan,wa:ta] a 1. (par sarunu, grāmatu u. tml.) tukšs; bezsaturīgs; 2. bezgribas-; bezrakstura-; 3. neizteiksmīgs; bezgaršīgs milkbar ['milkba:] n piena kafejnīca (bārs) milk chocolate [.milk't/okalat] n piena šokolāde

milk-crust ['milkkrAst] n med. piena ēde milker ['milka] n 1. slaucējs; slaucēja;

2. slaukšanas aparāts; 3. piena govs milk-fever ['milk,fi:va] n med. piena drudzis milk-float ['milkflaut] n piena izvadājamie

ratiņi

milk-gauge ['milkgeid3] n laktometrs

milk-glass ['milkgla:s] n pienstikls milk-livered ['milk.livad] a gļēvs; bailīgs milkmaid ['milkmeid] n slaucēja milkman ['milkman] n 1. piena pārdevējs; 2. slaucējs

milk-run ['milkrAn] n parasts maršruts; ikdienas ceļš milk-shake ['milk/eik] n piena kokteilis milksop ['milksop] n memmesdēliņš; "lupata"

milk-strainer ['milkstrema] n piena kāstuve milk-sugar ['milk,/uga] n ķim. laktoze,

piencukurs milk-tooth ['milktu:©] n piena zobs milk-walk ['milkwo:k] n (arī: m.-round)

piena vedēja ceļš milkweed ['milkwi:d] n piensulas augi milk-white ['milkwait] a pienbalts milky ['milki] a 1. piena-; pienīgs; m. stage lauks. —piengatavība; 2.: M. Way astr. — Piena Ceļš

mill3 [mil] Irti. dzirnavas; 2. (kafijas u. tml.) dzirnaviņas; 3. fabrika; 4. (sulu, eļļas u. tml.) spiedne; 5. tehn. velmēšanas stāvs; 6. tehn. frēze; 7. sl. bokss; dūru cīņa; 8. sl. cietums; II v 1. malt; bīdelēt; 2. saberzt; sadrupināt; 3. velt (vadmalu)-, 4. sakult (šokolādi u. tml.); 5. tehn. velmēt; 6. tehn. frēzēt; 7. sl. boksēties; kauties; 8. (par ļaužu pūli, lopiem) kustēties pa apli; 0 to go (pass) through the m. — iziet bargu dzīves skolu millb [mil] n amer. tūkstošā daļa dolāra millboard ['milbaid] n biezs kartons milldam ['mildaem] n dzirnavu aizsprosts millenary [mi'lenan] I n 1. gadu tūkstotis;

2. tūkstošā gadadiena; II a tūkstošgadu-millennia sk. millennium millennium [mi'leniam] n (pl millenniums, millennia [mi'leniamz, mi'lema]) 1. gadu tūkstotis; 2. pārn. zelta laikmets millepede ['mihpi:d] n ent. daudzkājis miller ['mīla] n 1. dzirnavnieks; 2. tehn.

frēzmašīna; 3. frēzētājs millesimal [mi'lesiml] I n tūkstošdaļa; II a

tūkstoša-; tūkstošu-

millet ['mīlīt] n prosa

675miilhand

millhand ['milhaend] n fabrikas strādnieks milliard ['milia:d] n miljards milligram [me] ['miligraem] n miligrams millimetre ['milijniita] n milimetrs milliner ['milina] n 1. modiste, cepurniece;

2. novec. galantērijas preču tirgotājs millinery ['mihnari] n 1. sieviešu cepures; 2. sieviešu cepuru veikals; 3. novec. galantērija; galantērijas preču veikals milling ['mīli»]] n 1. malšana; 2. malums; high (low) m.— smalks (rupjš) m.; 3. tehn. frēzēšana; m. cutter — frēze; m. machine — frezmašina million ['miljan] n 1. miljons; 2. pl milzums; liels daudzums; 3.: the m. — iedzīvotāju pamatmasa millionaire [jmlja'nea] n miljonārs millipede sk. millepede millpond ['milpond] n dzirnavu dīķis millrace ['milreis] n 1. ūdens straume, kas darbina dzirnavu ratu; 2. (dzirnavu) zābaks millstone ['milstaun] n 1. dzirnakmens; 2. pārn. smaga nasta; 0 between the upper and the nether m. — bezizejas stāvoklī; to see far into the m. iron. — būt pārlieku vērīgam (acīgam) millwheel ['milwi:l] n dzirnavu rats millwright ['milrait] n dzirnavu būvētājs milord [mi'ta:d] n milords (uzrunā) milt [milt] n (zivs) pieņi milter fmilta] n zivs tēviņš (nārsta laikā) mime [maun] I n 1. vēst. mīms (grieķu un romiešu teātra uzvedums); 2. mīms (aktieris); mīmiķis; II v 1. tēlot mīmā (vai pantomīmā); 2. imitēt; atdarināt mimeograph

['mimisgraif] I n

1. mimeogrāfs; 2. mimeogrāfisks novilkums; 3. cirkulārs; informatīvs biļetens; n v pavairot uz mimeogrāfa

mimesis [mi'mi:sis] n biol. mīmikrija mimetic [mi'metik] a 1. atdarināt spējīgs;

2. apveltīts ar mīmikrijas spējām mimic ['mimik] I n 1. atdarinātājs; imitētājs;

2. atdarinātspējīgs zvērs (vai putns); II a 1. atdarināts; imitēts; 2. neīsts; rotaļu-; m. warfare — (bērnu) kara spēle; III v 1. imitēt; parodēt; to m. smb.'s voice —

atdarināt kāda balsi; 2. biol. pieņemt aizsargkrāsu mimicry ['numikn] n 1. atdarināšana; imitācija; 2. biol. mīmikrija mimosa [mi'mauza] n mimoza minaret [.mina'rot] n minarets minatory ['minatari] a draudošs; draudīgs mince [mins] I n kapāta (malta) gaļa; m. pie — salds pīrādziņš (ar žāvētu augļu u. tml. pildījumu); II v 1. kapāt; malt (sev. gaļu); 2. runāt afektēti; 3. tipināt; 0 not to m. matters — runāt bez aplinkiem mincemeat ['minsmi:t] n (žāvētu augļu, mandeļu, rozīņu u. tml.) pildījums; 0 to make m. of smb. — samalt kādu miltos mincer ['minsa] (arī mincing machine) n

gaļasmašīna mind [maind] I n 1. prāts; saprāts; powers of m.— prāta spējas; presence of m.— aukstasinība; apķēiība; to be out of one's [right] m. — nebūt pie pilna prāta;

2. atmiņa; absence of m. — izklaidība; to bear (keep) in m.— iegaumēt; paturēt prātā; to bring (call) into one's m.— atsaukt atmiņā; to come in (into) one's m.— ienākt prātā; to go (pass) out of one's m. — iziet no prāta; to put smb. in m. of smth. — atgādināt kādam kaut ko; to put out of one's m. — izmest no galvas;

3. domas; uzskats; to be of one m. — būt vienisprātis; to change one's m. — mainīt domas; pārdomāt; to give a piece (bit) of one's m., to speak one's m.— izteikt savas domas; to my m.— pēc manām domām; 4. nodoms; nolūks; vēlēšanās; to be in two ~s — nespēt izšķirties; to give one's m. to — pievērsties; to have a great (good) m. to do smth. — ļoti vēlēties kaut ko izdarit; to know one's own m. — skaidri zināt, ko vēlas; to make up one's m. — nolemt; izlemt; to read smb.'s m. — lasīt kāda domas; to set one's m. on — ļoti gribēt; 5.filoz. gars; dvēsele; m. and body — dvēsele un miesa; the ~s eye — iztēle; II v 1. iegaumēt; ielāgot; m. you! — ielāgo!; 2. rūpēties; m. your own business! — nejaucies cita darīšanās!; tominimum

m. the shop pārn. — pārzināt lietas; 3. uzmanīt; pievērst uzmanību; m. [out]! — uzmanies!; piesargies!; m. out for the step! — uzmanīgi, pakāpiens!; m. your eye! sar. — skaties ar abām acīm, klausies ar abām ausīm!; never m.! — nekas!; neuztraucies!; 4. iebilst; if you don't m. — ja neiebilstat; I shouldn't m. a cup of tea — man nebūtu nekas pretī iedzert tasi tējas; do you m. my smoking? — vai jūs neiebilstu, ja es smēķētu?; 0 to m. one's P's and Q's — runāt (izturēties) piesardzīgi

mind-bending ['maindbendir]] a sar. 1. (par narkotiku) halucinācijas izraisošs; 2. satriecošs; neizprotams mind-blowing ['maind.blauir)] a sar. 1. satraucošs; uztraucošs; 2. (par narkotiku) halucinācijas izraisošs mind-boggling ['main,bt>glir]] a sar. pārsteidzošs; satriecošs minded ['mamdidļ a noskaņots; if he were

so m. —ja vien viņš vēlētos mindexpanding ['maindiks.paendii]] a sl (par narkotiku) uztveri un sajūtas saasinošs mindful ['maindfl] a 1. rūpīgs; to be m. of one's duties — rūpīgi veikt savus pienākumus; 2. piesardzīgs mindless ['mamdlas] a 1. neprātīgs; bezjēdzīgs; 2. nevērīgs; m. of danger — pārgalvīgs; to be m. of others — nerēķināties ar citiem

mind-reading ['maind,ri:dit]] n domu lasīšana; telepātija mine3 [mam] I n 1. raktuve; šahta; 2. pārn. avots; krātuve; m. of information — informācijas avots; 3. slānis; 4. mīna; 5. mīnēta (pazemes) eja; II v 1. izdarīt izrakumus; strādāt raktuvēs; to m. for coal — iegūt ogles; 2. rakt (pazemes) eju; 3. mīnēt; 4. graut (reputāciju u. tml.) mineb [mani] pron mans; manējais; a friend of m. — mans draugs; it is no business of m. — tā nav mana darīšana mineable ['mainsbl] a mīnējams mine-detector f'maindi.tekta] n mīnu meklētājs

minefield ['marnfi:ld] n 1. mīnu lauks; mīnu aizsprosts; 2. (derīgo izrakteņu) ieguves baseins

minelayer ['mainjeia] n mii. mīnu aizsprosts miner ['mams] n 1. kalnracis; ogļracis; 2. minētājs

mineral ['minral] lnl. minerāls; 2. pl derīgie izrakteņi; 3. pl sar. minerālūdens; II a

1. minerāl-; minerālu-; m. deposit — minerālu iegulas; m. kingdom — nedzīvā daba; m. oil — minerāleļļa; m. water— 1) minerālūdens; 2) gāzēts atspirdzinošs dzēriens; 2. ķīm. neorganisks

mineralization [.minaralai'zei/n] n minera-lizācija

mineralize ['minarolaiz] v mineralizēt mineralogist [jrun3'raelad3ist] n mineralogs mineralogy [jmn3'rael3d3i] n mineraloģija minesweeper f'main.swiipa] n mil. mīnu traleris

minethrower ['mam, Orsua] n mii. mīnmetējs

mingle ['mirjgl] v 1. sajaukt; 2. sajaukties; to

m. with (in) crowd — iejukt pūlī mingle-mangle [.mirigl'maengl] n sar. jūklis; juceklis

mingy ['muK^i] a sar. skopulīgs miniate ['minieit] v 1. krāsot ar cinobru;

2. izrotāt (manuskriptu) ar krāsainiem zīmējumiem

miniature ['minat/a] I n miniatūra; II a miniatūrs; DI v attēlot (izgatavot) miniatūrā miniaturist ['minat/anst] n miniatūrists minibus ['minibAs] n mikroautobuss minify ['minifai] v 1. samazināt; 2. mazināt

(nozīmi u. tml.) minim ['minim] n 1. mūz. pusnots; 2.

sešdesmitā daļa (šķidras) drahmas minima sk. minimum minimal ['minimi] a 1. minimāls; 2. ļoti mazs minimax ['minimaeks] n mat. minimakss minimize ['mimmaiz] v 1. samazināt līdz minimumam; 2. nepietiekami novērtēt; noniecināt

minimum ['minimsm] n (pl minima

['minima]) minimums; m. price — viszemākā cena; to reduce to a m. — samazināt

677minimus

līdz minimumam minimus ['minimas] I n anat. mazais pirkstiņš; n a skoln. sl. jaunākais (ģimenē, klasē u. tml.)

mining ['mainii]] n 1. kalnrūpniecība;

izrakteņu ieguve; 2. mil. minēšana minion ['minjan] n 1. mīlulis; favorīts; m. of fortune — laimes luteklis; 2. niev. pakalpiņš; rokaspuisis; ~s of the law — cietumsargi; policisti; 3. poligr. minjons ministate ['mimsteit] n pundurvalsts minister ['minista] I n 1. ministrs; M. of State — ministra vietnieks, valdības loceklis; M. of the Crown — ministru kabineta loceklis; Prime M.— premjerministrs; the ~s — ministru kabinets;

2. sūtnis; sūtniecības padomnieks;

3. (prezbiteru u. tml.) mācītājs; II v

1. palīdzēt; sekmēt; veicināt; 2. noturēt dievkalpojumu

ministerial [.mini'stisnal] a 1. ministrijas-; valdības-; 2. dienesta-; darba-; m. functions — darba pienākumi;

3. garidzniecības-

ministration [.mini'strei/n] n 1. palīdzība;

palīdzības sniegšana; 2. dievkalpojums ministry ['ministri] n 1, ministrija; 2. ministra amats; during his m. — kad viņš bija ministra amatā; 3. ministru kabinets;

4. garidzniecība

miniver ['minivs] n sermuļāda mink [mii]k] n 1. ūdele; 2. ūdeļāda minnie ['mini] n mii. sl. 1. mīna; 2. mīnmetējs minnow ['minau] n grundulis; 0 Triton among (of) the ~s — milzis pigmeju vidū minor ['maina] In 1, nepilngadīgais; 2. loģ. mazā premisa; 3. mūz. minors; 4. amer. otršķirīgs priekšmets (koledžā u. tml.); II a 1. jaunākais (no diviem); 2. mazsvarīgāks; of m. interest — mazāk interesants; m. league sp. — zemākā līga; 3.

mūz. minora-

minority [mai'nnrati] n 1. mazākums; 2. nepilngadība

minster ['minsta] n 1. klostera baznīca;

2. katedrāle

minstrel ['minstral] n 1. vēst. menestrels; 2. pl

(grimēti) nēģeru dziesmu izpildītāji minstrelsy ['minstralsi] n 1. menestreļu māksla; 2. menestreļi; 3. menestreļu dziesmas, dzeja, melodijas minta [mintjtt piparmētra mintb [mint] I n 1. naudas kaltuve; 2. liela summa (naudas); 3. rašanās vieta; avots; m. of intrigue — intrigu perēklis; in m. condition — (par pastmarku u. tml.) pilnīgi jauns; tikko laists klajā; m. coin — jauna, spoža monēta; II v 1. kalt naudu; 2. darināt (vārdu, frāzi) mintage ['mintid3] n 1. naudas kalšana; 2. nospiedums; attēls (uz monētas); 3. darinājums; word of new m. — neoloģisms minuend ['minjuend] n mat. mazināmais minuet [.minju'et] n menuets minus ['mainas] I n 1. mīnuss; mīnusa zīme; 2. mat. negatīvs lielums; 3. trūkums; iztrūkums; II a 1. ar mīnusa zīmi; 2. negatīvs; m. amount — iztrūkums; m. charge el. — negatīvs lādiņš; III prep 1. mīnus; five m. two is three — pieci mīnus divi ir trīs; 2. sar. bez; he came back m. arm — viņš atgriezās [no kara] bez rokas

minuscule ['minsskjuil] n minuskulis (mazais

burts viduslaiku rokrakstos) minute3 ['mimt] I n 1. minūte; on (to) the m. — precīzi; 2. mirklis; bridis; in a m. — acumirklī; just a m.!; wait am.! — pagaidiet mirkli!; 3. uzmetums; piezīme; 4. pl (sēdes) protokols; to keep the ~s — protokolēt; 0 the m. that ... — tiklīdz, kolīdz; up to the m. — ultramoderns; II v 1. aprēķināt laiku līdz minūtei; 2. (arī to m. down) atzīmēt; piezīmēt; 3. protokolēt minuteb [mai'nju:t] a 1. ļoti mazs; sīks; m. anatomy — mikroskopiskā anatomija, histoloģija; 2. nenozīmīgs; m. quantity — nenozīmīgs daudzums; 3. sīks; detalizēts; m. account — sīka atskaite minute-book ['mimtbuk] n protokolu grāmata

minute-glass ['minitgla:s] n smilšu pulkstenis vienai minūtei

minute-gun ['mirutgAn] n lielgabalšāvieni

(sēru vai briesmu signāls) minute-hand ['minithaend] n minūšu radītājs minutely3 [mai'njuitli] adv sīki; precīzi minutelyb ['muuth] I a ik minūtes-; II adv

katru minūti minuteman ['mimtmaen] n 1 .amer. vēst. tautas milicijas kareivis (1775. -1783.g. neatkarības kara laikā); 2. cilvēks, kas vienmēr gatavs rīkoties; 3. amer. mii. starpkontinentālā trispakāpju ballistiskā raķete

minutiae [mai'nju:/ii:] n pl sīkumi; mazsvarīgas detaļas minx [mii]ks] n 1. draiskule; 2. koķete miocene ['maiausiin] n ģeol. miocēns miracle ['mirakl] n 1. brīnums; by a m. — brīnumainā kārtā; to a m. — kā par brīnumu; to work ~s — darīt brīnumus; 2. kaut kas brīnumains; 3. teātr., vēst. mirakls (reliģiska rakstura viduslaiku luga) miraculous [mi'raekjulas] a 1. brīnumains;

2. apbrīnojams; neizprotams mirage ['mira 13] n mirāža mire ['maia] I n 1. muklājs, dumbrājs; 2. dubļi; 0 to stick in the m. — iekļūt ķezā; Dvi. iestigt muklājā; 2. notašķīt ar dubļiem; 3. nomelnot; apkaunot mirk [m3:k] sk. murk mirror ['mira] I n spogulis; 0 to hold a m. up

(to) — patiesi attēlot; II v atspoguļot mirth [rro:0] n jautrība; līksmība mirthful ['m3:0fl] a jautrs, līksms mirthless ['m3:01as] a bezprieka-; skumjš; bēdīgs

miry ['main] a 1. staigns; 2. dubļains misadventure [jnisad'vent/a] n nelaimes gadījums; liksta; homicide by m. jur. — nonāvēšana aiz neuzmanības misadvise [.misad'vaiz] v dot sliktu padomu misalliance [.misa'laians] sk. mesalliance misanthrope ['misanBraup] n mizantrops,

cilvēknīdējs misanthropic [.misan'Bropik] a

mizantropisks misanthropy [mis'sen9rspi] n mizantropija misapplication [jnisaeph'kei/n] n 1. nepareizs lietojums;

2. ļaunprātīga izman-

tošana

misapply [.misa'plai] v 1. nepareizi lietot;

2. ļaunprātīgi izmantot misapprehend [.misaeprihend] v gūt nepareizu priekšstatu; pārprast misapprehension [,misaepn'hen/n] «nepareizs priekšstats; pārpratums misappropriate [.misa'praupneit] v nelikumīgi piesavināties; izšķērdēt misappropriation [.misapraupn'ei/n] «

nelikumīga piesavināšanās; izšķērdēšana misbegotten [.misbi'gotn] a 1. ārlaulības-;

2. niev., humor, nelaimīgs; neveiksmīgs misbehave [.misbi'heiv] v slikti uzvesties misbehavior [.misbi'heivja] « slikta uzvedība

misbelief [,misbi'li:f] « 1. maldīgs uzskats;

maldi; 2. rel. ķecerība misbelieve [,misbi'li:v] « 1. maldīties;

maldīgi uzskatīt; 2. rel. būt ķecerim misbirth [mis^e] « 1. spontāns aborts;

2. nelaikā dzimis bērns miscalculate [.mis'kaslkjuleit] v nepareizi

aprēķināt; pārrēķināties miscalculation [,miskaelkju'lei/n] « nepareizs aprēķins; pārrēķināšanās miscall [.misfeil] v 1. nepareizi nosaukt;

2. sar. apsaukāt miscarrriage [jrus'kaend3] n 1. neizdošanās; neveiksme; m. of justice — tiesas kļūda;

2. (pasta sūtījuma) adresāta nesasniegšana;

3. med. priekšlaicīgas dzemdības; spontāns aborts

miscarry [.mis'kaen] v 1. ciest neveiksmi;

2. (par pasta sūtījumu) nesasniegt adresātu;

3. med. priekšlaicīgi dzemdēt miscasting [mis'ka:stit]] « 1. nepareizs (kļūdains) aprēķins; 2. nepareizs lomu sadalījums

miscegenation [,misid3a'nei/n] « rasu sajaukums; laulības starp baltajiem un nēģeriem

miscellanea [jmsa'lemia] « pl 1. literārs mistrojums; dažādi (nodaļa laikrakstā u.

tml.); 2. rakstu krājums; almanahs

miscellaneous [.misi'leimas] a 1. dažāds; jaukts; m. news — dažādas ziņas;miscellany

2. daudzpusīgs

miscellany [mi'sebni] n 1. sajaukums; raibums; 2. almanahs; krājums mischance [,mis't/a:ns] n neveiksme;

negadījums; by m. — nelaimīgā kārtā mischief ['mist/ifļ n 1. ļaunums; postījums; bojājums; to do smb. a m. sar. — 1) nodarīt kādam ļaunumu; 2) nodarīt miesas bojājumus; to make m. (between) — sanaidot; 2. draiskulība; palaidnība; he is always up to some m.— viņam vienmēr prātā kādi nedarbi; to get into m. — pastrādāt nedarbus; to keep out of m. — neblēņoties;

3. sar. palaidnis; resgalis; 0 where the m. have you been? — kur, pie velna, tu biji pazudis?

mischief-maker ['mistf īfjneika] n intrigants; kūdītājs

mischievous ['mist/ivas] a 1. ļauns; m. tongue — ļauna mēle; 2. draiskulīgs; nerātns

miscible ['misabl] a viegli samaisāms miscomprehend [jniskompn'hend] v pārprast

miscomprehension [jmskompn'hen/n] n

pārpratums misconceive [.miskan'siiv] v nepareizi uztvert; izveidot nepareizu priekšstatu misconception

[jniskan'sap/n] «1. nepareizs

priekšstats; 2. pārpratums misconduct I n [mis'knndakt] 1. slikta uzvedība; 2. laulības pārkāpums; 3. slikta vadība; amatpārkāpums; II v [.miskan'dAkt] 1. slikti uzvesties; 2. pārkāpt laulību; 3. slikti vadīt; slikti pildīt savus pienākumus misconstruction [.miskan'strAk/n] n nepareizs iztulkojums misconstrue [.misksn'stru:] v nepareizi iztulkot

miscount [jmskaunt] I n nepareizs aprēķins; kļūda saskaitot; II v nepareizi aprēķināt; kļūdīties saskaitot miscreant ['misknant] I n ļaundaris; nelietis;

II a zemisks; nelietīgs miscreated [jniskn'eitid] a kroplīgs misdate [.mis'deit] v nepareizi datēt misdeal [jmis'di:!] I n 1. nepareiza spēļu kāršu

izdale; 2. nepareiza rīcība; II v 1. nepareizi izdalīt spēļu kārtis; 2. nepareizi rīkoties misdeed [jnis'diid] n noziegums; ļaundarība misdemeanour [.misdi'miins] n jur. likumpārkāpums

misdiagnose [jms'daiagnauz] v med. noteikt

nepareizu diagnozi misdirect [jmsda'rekt] v 1. nepareizi norādīt

(virzīt); 2. nepareizi adresēt misdirection [jnisdi'rek/n] n nepareizs norādījums

misdoing [jms'duarļ] n 1. kļūda; kļūdaina

rīcība; 2. (parasti pl) noziedzīga rīcība mise-en-scene [,mi:zon'sein] n teātr.

mizanscēna miser3 ['maiza] n sīkstulis; skopulis miserb f'maiza]/? ģeol. karotveida urbis miserable ['mizarabl] a 1. nožēlojams; nelaimīgs; 2. (par notikumu u. tml.) bēdīgs; skumjš; 3. (par maltīti) trūcīgs; 4. (par laiku) slikts; nelāgs miserably ['mizarabli] adv 1. nožēlojami;

2. bēdīgi; 3. ļoti; briesmīgi miserliness ['maizalmas] n sīkstulība; skopulība

miserly [maizali] a sīkstulīgs; skops misery ['mizan] n 1. bēdas; ciešanas; 2. posts; nabadzība

misfire [.mis'faia] I n 1. (šautenes) kļūme; 2. tehn. aizdedzes izlaidums; dzinēja darba pārtrauce; II v (par šāvienu) neiet vaļā

misfit ['misfit] Irti. slikti pieguļošs (vai neērts) apģērbs; 2. dzīvei (apstākļiem) nepiemērots cilvēks; II v (par apģērbu) slikti piegulēt; (par apaviem) būt neērtiem; spiest misfortune [mis'foit/an] n nelaime; liksta; neveiksme

misgiving [mis'givn]] n bažas; ļauna nojauta misgovern [.mis'gAvn] v slikti pārvaldīt

(valsti u. tml.) mishandle [.mis'haendl] v nepareizi apieties;

slikti izturēties mishap ['mrshaep] n neizdošanās; neveiksme; to reach one's destination without m.— laimīgi nokļūt galā

mishear [.misTiis] v (p. un p.p. misheard

680missile

[,mis'h3:d]) pārklausīties misheard sk. mishear mishit I n ['mishit] netrāpījums; II v

[.mis'hit] netrāpīt; aizsviest garam mishmash ['mi/mae/] n juceklis; sajaukums; putrojiuns

misinform [,mism'fo:m] v dezinformēt;

dezorientēt; maldināt misinformation [.misinfs'mei/h] n dezinformācija; maldināšana misinterpret [,misin't3:pnt] v nepareizi iztulkot (vai izskaidrot) misinterpretation [,misint3:pritei/n] n nepareizs iztulkojums; nepareiza interpretācija

misjudge [jnis'd3Ad3] v nepareizi novērtēt misjudgement [jms'd3Ad3m3nt] n nepareizs

novērtējums mislaid sk. mislay

mislay [.mis'lei] v (p. un p.p. mislaid

[.mis'leid]) nolikt nevietā mislead [,mis'li:d] v (p. un p.p. misled [.mis'led]) 1. maldināt; 2. novest uz neceļiem

misled sk. mislead

mismanage [,mis'maemd3] v nepareizi vadīt mismanagement [.mis'maen^msnt] n nepareiza (slikta) vadība mismatch I n ['mismaetfl 1. nesaskaņotība; neatbilstība; nepiemērotība; 2. (par laulībām) slikta partija; II v [.mis'maet/] būt nesaskaņotiem; neatbilst; būt nepiemērotiem (viens otram) misname [jnis'neim] v nepareizi nosaukt;

kļūdaini nodēvēt misnomer [jms'nauma] n 1. nepareizs vārds (vai nosaukums); 2. (vārda, termiņa) nepareiza lietošana misogynist [mi'six^anist] n sieviešu nīdējs misogyny [mi'stx^ani] n sieviešu nīšana misplace [.mis'pleis] v 1. nolikt nevietā; 2.: to m. one's confidence — uzticēties necienīgam cilvēkam misprint I n ['misprint] drukas kļūda, ie-

spiedkļūda; II v [.mis'print] kļūdaini iespiest

misprision [.mis'prҭjn] n jur. nozieguma

slēpšana

mispronounce [jnispra'nauns] v nepareizi izrunāt

mispronunciation [.mispranAnsi'ei/n] n

nepareiza izruna; izrunas kļūda misquotation [.miskwau'tei/n] n nepareiza

citēšana; nepareizs citāts misquote [jnisTcwaut] v nepareizi citēt misread [jmis'riid] v (p. un p.p. misread [.mis'red]) 1. nepareizi izlasīt; 2. nepareizi iztulkot

misrepresent [.misrepn'zent] v 1. sagrozīt (faktus u. tml.)\ 2. parādīt nelabvēlīgā gaismā

misrepresentation [,misrepnzen'tei/n] n

(faktu u. tml.) sagrozīšana misrule [jms'ru:l] I n 1. slikta vadība; 2. nemieri; jukas; II v slikti pārvaldīt miss8 [mis] n 1. mis, jaunkundze (uzrunā);

2. humor., niev. meitēns; meiča missb [mis] I n 1. neveiksme; neizdošanās; kļūme; lucky m. — laimīga izglābšanās; 2. netrāpījums; ten hits and one m. — desmit trāpījumi un viens (šāviens) garām; 3. sar. priekšlaicīgas dzemdības; spontāns aborts; 0 to give smb.am. — izlikties kādu neredzam; to give smth. a m. — 1) izlaist kaut ko; palaist kaut ko garām; 2) likt kaut ko mierā; II v 1. netrāpīt mērķī; 2. palaist garām; to m. an opportunity — palaist garām izdevību; to m. the train — nokavēt vilcienu; 3. kavēt; izlaist; to m. a lecture — neierasties uz lekciju; 4. izjust trūkumu; to m. smb. badly — dziļi izjust kāda prombūtni; 5. pārskatīties; pārklausīties; to m. a joke — nesaprast joku; to m. one's footing — zaudēt pamatu zem kājām; 6. izsargāties; izvairīties; to m. a sure death — izvairīties no drošas nāves; 7. izlaist (lasot, rakstot); 0 to m. the boat (bus) — palaist garām izdevību missal ['misi] n (katoļu) lūgšanu grāmata misshapen [jms'/eipan] a kroplīgs; deformēts

missile fmisail] In 1.reaktīvais šāviņš; raķete; guided m. — vadāmais šāviņš; in-missing

tercontinental ballistic m. — starpkontinentālā ballistiskā raķete; 2. metamais; II a 1. mil. raķešu-; m. base — raķešu bāze; 2. metamais; m. weapon — metamais ierocis

missing ['misirļ] a 1. trūkstošs; 2. bez vēsts pazudis

mission ['mi/n] n 1. misija; 2. norikojums; komandējums; to complete one's m.— sekmīgi veikt uzdevumu; to go on a m. — doties komandējumā; 3. mii. [kaujas] uzdevums; 4. misionāru organizācija missionary ['mi/nan] I n misionārs; II a misijas-

missis ['misiz] n 1. misis, kundze (uzrunā);

2. namamāte; 3. humor, sieva missive ['misiv] n oficiāla vēstule; vēstījums misspell [.mis'spel] v (p. un p.p.

misspelt

[, mis'spelt]) rakstīt kļūdaini misspelt sk. misspell

misspend [jms'spend] v (p. un p.p. misspent

[.mis'spent]) izšķiest; veltīgi iztērēt misspent sk. misspend misstate [.mis'steit] v nepatiesi apgalvot misstatement [.rms'steitmant] n nepatiess

apgalvojums missus ['misaz] sar. sk. missis mist [mist] I n 1. migla; dūmaka; Scotch m. — bieza migla ar smidzinošu lietu;

2. (asaru u. tml.) migla acu priekšā; to see through am. — redzēt kā caur miglu;

3. viskijs; degvīns; II v 1. ietīt miglā; her eyes ~ed with tears — asaras aizmigloja viņai acis; 2. smidzināt; it is ~ing — smidzina

mistake [mi'steik] I n kļūda; pārpratums; and [make] no m. — bez šaubām; noteikti; by m. — 1) pārpratuma dēļ; 2) nejauši; make no m. about it! — varat par to nešaubīties!; II v (p. mistook [mi'stuk]; p.p. mistaken [mi'steikan]); 1. kļūdīties; maldīties; if I am not mistaken — ja nemaldos; you m. me — jūs mani nesapratāt (pārpratāt); 2. noturēt (par kādu citu); I mistook you for your brother — es noturēju jūs par jūsu brāli

mistaken [mi'steikan] I sk. mistake II; II a

1. kļūdains; maldīgs; m. opinion — kļūdains uzskats; 2. pārprasts; m. kindness — pārprasta laipnība; 3.: you are m. —jūs maldāties

mister ['mista] I n 1. misters, kungs (uzrunā kopā ar uzvārdu vai amatu); 2. vulg. misters (uzrunā bez uzvārda); listen to me, m.! — ei, mister, paklausieties!; II v: don't m. me! — nesauciet mani par misteru (kungu)!

mistime [.mis'taim] v 1. darīt (vai pateikt) nelaikā; 2. sp. neraidīt (piem., bumbu) īstajā brīdī

mistletoe ['misltau] n hot. āmuļi mistook sk. mistake II mistral ['mistral] n mistrāls mistranslate [.mistraenz'leit] v nepareizi pārtulkot

mistranslation [.mistraenz'lei/n] n nepareizs

tulkojums mistreat [,mis'tri:t] amer. sk. maltreat mistreatment [,mis'tri:tmant] amer. sk.

maltreatment mistress ['mistras] n 1. kundze; namamāte; saimniece; 2. pavēlniece; m. of situation — stāvokļa noteicēja; 3. skolotāja; head m. — (skolas) direktore; music m. — mūzikas skolotāja; 4. meistare; m. of needlework — veikla rokdarbniece; 5. mīļākā mistrust [.mis'trASt] I n neuzticība;

aizdomas; II v neuzticēties; turēt aizdomās mistrustful [.mis'trAStfl] a aizdomīgs; aizdomu pilns

misty ['misti] a 1. miglains; dūmakains;

2. neskaidrs; izplūdis misunderstand [.miSAnda'staend] v (p.un

p.p. misunderstood [.misAnda'stud]) pārprast; don't m. me — saprotiet mani pareizi

misunderstanding [.misAnda'stasndii]] n

1. pārpratums; 2. nesaskaņa; nesaprašanās misunderstood sk. misunderstand misuse I n [,mis'ju:s] 1. nepareiza lietošana;

2. slikta izturēšanās (apiešanās); 3. ļaunprātīga izmantošana; m. of authority — ļaunprātīga varas izmantošana; II v [,mis'ju:z] 1. nepareizi lietot; 2. slikti

izturēties (apieties); 3. ļaunprātīgi izmantot mite [mait] n 1. artava; grasis; not am. — nemaz, nepavisam; 2. sīks nieks; 3. mazulis mitigate ['mitigeit] v 1. mīkstināt (sodu);

2. remdināt; atvieglot

mitigation [.miti'gei/n] n l.(soda) mīkstinājums; 2. remdinājums; atvieglojums mitral ['maitral] a mitrai līdzīgs; m. valve

med. — mitrālais sirds vārstulis mitre3 ['maita] bazn. I n mitra; II v dāvāt mitru

mitreb ['maita] tehn. I n 1. griezums 45° leņķī; 2. (skursteņa) uzvāznis; deflektors; n v savienot 45° leņķī mitre-wheel ['maitawi:l] n tehn. konusveida zobrats

mitt [mit] n 1. dūrainis; 2. pl sl. boksa cimdi;

3. amer. sar. roka; dūre; 0 frozen m. — vēsa uzņemšana

mitten ['mita] n 1. dūrainis; 2. pl. sl. boksa cimdi; 0 to give the m. — atlaist no darba; to handle without ~s — rupji apieties mix [miks] I n 1. maisījums; cake m.— pusfabrikāts kēksa pagatavošanai; 2. kin. pārsegums; II v 1. sajaukt; samaisīt; to m. a salad — pagatavot salātus; 2. sajaukties; they don't m. well — viņi labi nesaprotas; to m. in company — labi iejusties sabiedrībā; <=> to m. in, to m. it sar. — iepīties kautiņā; to m. up — 1) pamatīgi sajaukt (samaisīt); 2) sajaukt (jēdzienus u. tml.); 3) iejaukt, iepīt (kaut kur) mixed ['mikst] a 1. sajaukts; samaisīts; 2. jaukts; m. doubles (tenisā) — jauktā dubultspēle; m. marriage — jauktās laulības; m. school — kopapmācības skola (zēniem un meitenēm); m. train — pasažieru un preču vilciens; with m. feeling — ar divējādām jūtām mixed-up [.mikstVp] a I. iejaukts, iepīts (kaut kur); 2. sapinies (ar kādu); 3. apjucis, apmulsis

mixed-voice ['mikstvais] a: m.-v. choir —

jauktais koris mixer ['mikso] n 1. mente; 2. mikseris; 3. (arī good m.) sabiedrisks cilvēks; bad m.— nesabiedrisks cilvēks

mix-in ['miksrn] n sar. kautiņš mixture ['mikst/a] n 1. maisījums; 2. mikstūra; 0 the same m. as before — tāpat kā līdz šim

mix-up ['miksAp] n sar. 1. juceklis; jūklis;

2. kautiņš miz[z]en ['mizn] n jūrn. bezanbura miz[z]en-mast ['miznma:st] n jūrn. bezan-masts

mizzle® ['mizl] sar. I n smalks lietiņš; II v

smidzināt; rasināt mizzleb ['mizl] v sl. aizlaisties; aiztīties mnemonic [ni'momk] a mnemonisks mnemonics [ni'moniks] n mnemonika mo [mau] n sar. (sals. no moment) half a m.! — vienu mirkli!; in a m. — tūlīt; wait am.! — pagaidiet vienu mirkli! moan [maun] I n 1. vaids; kunkstiens; the m. of the wind—vēja auri; 2. kurnēšana; II v 1. vaidēt; kunkstēt; 2. žēloties; gausties moat [maut] I n grāvis; aizsarggrāvis; II v

norobežot ar aizsarggrāvi mob [mob] I n 1. pūlis; bars; m. law — linča tiesa; 2. sl. zagļu banda; 3. austrāl. ganāmpulks; II v 1. drūzmēties; 2. (par pūli) uzbrukt mobile ['maubail] a 1. kustīgs; mobils; m. warfare mil. — manevrēšanas karš; 2. pārvietojams; pārnēsājams; m. home — autofurgons (dzīvošanai, izbraukumiem); m. shop — autoveikals; 3. nepastāvīgs; mainīgs; m. features — mainīgi sejas vaibsti; m. views — mainīgi uzskati mobility [mau'bilati] n 1. mobilitāte; kustīgums; 2. nepastāvīgums; mainīgums mobilization [,maubalai'zei/n] n

mobilizācija mobilize ['maubilaiz] v 1. mobilizēt; 2. laist apgrozībā

mobster ['mobsta] n gangsteris; bandīts moccasin f'mokasm] n mokasīns mocha ['moka] n mokas kafija mock [mok] I n formai. 1. izsmiekls; 2. apsmiekls; to make a m. of — padarit par apsmieklu; 3. atdarināšana; parodēšana; II a 1. neīsts; viltots; m. battle mil. — mācību kauja; m. modesty — tēlota pieticība;

683mockery

2. joku-; m v 1. izsmiet; to m. at smb.'s efforts — smieties par kāda pūliņiem; 2. imitēt; parodēt; to m. smb.'s speech — parodēt kāda runas veidu mockery fmnkan] n 1. izsmiekls; ņirgāšanās;

2. apsmiekls; to become am. - kļūt par apsmieklu

mockingbird ['mokir]b3:d] n Amerikas at-

darinātājputns mock-turtle [jnck'b:tl] n kul. (ar garšvielām sagatavota) teļa galva; m.-t. soup — teļa galvas zupa mock-up ['mokAp] n dabiska heluma makets (modehs)

mod [mtxl] sar. I ultramoderns jauneklis; stilīgais; H a ultramoderns; m. con — (saīs. no modem conveniences) labierīcības; m. fashions — pēdējais modes kliedziens

modal ['maudl] a gram, modāls modality [mau'daebti] n gram, modalitāte mode [maod] n 1. veids; paņēmiens; 2. mode;

3. amer. gram, izteiksme; 4. mūz. tonalitāte model ['modi] I n 1. modelis; makets;

2. šablons; paraugs; on the m. of smb. — pēc kāda parauga; 3. modelis; the latest ~s of cars — visjaunākie automobiļu modeļi; 4. manekene; modeļu demonstrētāja; male m. — modeļu demonstrētājs (vīrietis)-, 5. sar. precīza kopija; she is the m. of her mother — viņa ir savas mātes kopija; 6. glezn. modelis; II a priekšzīmīgs; m. behaviour — priekšzīmīga uzvedība; m. farm — paraugsaimniecība; III v 1. veidot; modelēt; to m. smth. in clay — veidot kaut ko no māla; 2. tehn. formēt; 3. ņemt par paraugu; atdarināt; to m. oneself on one's father — atdarināt savu tēvu;

4. strādāt par modeli; strādāt par modeļu demonstrētāju

modeller ['rnodb] n veidotājs; modelētājs modelling ['modlir]] n veidošana; modelēšana moderate I n [modarat] mērenu uzskatu cilvēks; II a ['modarat] 1. mērens; m. opinions — mēreni uzskati (politikā); m. prices — mērenas cenas; 2. (par

raksturu u. tml.) apvaldīts; izturēts;

3. viduvējs; m. abilities —viduvējas spējas; ffl v ['mtxbreit] 1. apvaldīt; iegrožot; 2. (par vētru u. tml.) norimt; 3. būt par (sapulces) priekšsēdētāju

moderation [.mtxb'rei/n] n 1. mērenība; in m. — ar mēru; 2. savaldība; 3. pl pirmais publiskais eksāmens bakalaura grāda iegūšanai (Oksfordas universitātē);

4. fiz. palēnināšana

moderator ['mtxbreita] n 1. starpnieks; arbitrs; 2. (sapulces) priekšsēdētājs; 3. tehn. regulators; 4. eksaminators (Oksfordas un Kembridžas universitātēs); S.fiz. palēninātājs

modern ['mtxin] I n 1. mūsdienu cilvēks; 2.pl (the ~s) mūslaiku rakstnieki (mākslinieki ii. tml.); H a mūsdienu-; moderns; in m. times — mūsdienās; m. history — jauno laiku vēsture; m. languages —jaunās valodas; m. school — skola, kurā nemāca klasiskās valodas modernism ['mtxbnizam] n 1. modernisms;

2. vai. neoloģisms modernist ['mrxbmst] n modernists modernistic [,mtxb'nistik] a modernistisks modernity [mn'cbinati] n 1. laikmetīgums;

mūsdienīgums; 2. jauninājums modernization [.mmbnai'zei/n] n

modernizācija modernize ['mtxbnaiz] v modernizēt modest f'mtxhst] a 1. pieticīgs; vienkāršs; m. gift — neliela dāvana; m. house — neuzkrītoša ēka; 2. atturīgs; kautrīgs; to be m. in behaviour — izturēties kautrīgi modesty ['modasti] n 1. pieticība;

vienkāršība; 2. atturība; kautrība modi sk. modus

modicum ['modikam] n niecīgs daudzums; mazumiņš; to achieve success with a m. of effort — gūt panākumus ar minimālām pūlēm

modifiability [.modifabbibti] n spēja mo-

dificēties (tikt modificētam) modifiable ['modifaiabl] a modificējams; variējams

modification [.modifi'kei/n] nMoloch

1. modifikācija; pārveidošana; 2. vai. pārskaņa, umlauts

modifier ['mtxiifaia] n 1. tehn. modifikators;

2. gram, apstāklis

modify ['mudifai] v 1. modificēt; pārveidot;

2. mīkstināt (sodu); klusināt (balsi); to m. one's demands — samazināt prasības;

3. gram, apzīmēt; 4. vai pārskaņot modish ['maudi/] a modems; modīgs modiste [mau'di:st] n šuvēja; modiste; ce-

purniece

mods [rnndz] sar. sk. moderation 3.

modulate ['mndjuleit] v 1. tehn. modulēt;

2. rad. pazemināt frekfenci; 3. mūz. tran-sponēt

modulation [.modju'lei/n] n tehn., mūz.

modulācija module ['mt>dju:l] n 1 ,fiz., tehn. modulis; koeficents; 2. maināms standartelements; furniture ~s — sekciju mēbeles; 3. (kosmosa kuģa, raķetes) autonoms nodalījums modus ['maudas] n (pl modi ['maudai]) veids; paņēmiens; m. operandi — darbības veids; m. vivendi — 1) pagaidu vienošanās (starp strīdīgām pusēm); 2) dzīvesveids mog, moggie, moggy [mog.'mogi] n sar.

humor, kaķītis; mincītis Mogul ['maugl] I n 1. mongolis; 2. vēst. mogols (Indijas iekarotāju pēcnācējs);

3. ietekmīga persona; II a 1. mongoļu-; 2. mogolu-

mohair ['mauhea] n 1. mohēra (Angoras kazas vilna); 2. tekst. mohēras audums Mohammedan [mav'haemidan] I n muhamedānis; musulmanis; muhamedāne; musulmane; II a muhamedāņu-; [-musulmaņu-Mohican-] {+musulmaņu- Mohican+} [mav'hi:kan] I n 1. mohikānis; 2. mohikāņu cilts indiāņu valoda; II a [-mohikāņu-moiety-] {+mohikāņu- moiety+} f'maiati] n jur. puse; daļa moil [mail] I n smags darbs; II v nopūlēties;

to toil and m. — pūlēties vaiga sviedros moire ['mwa:] n tekst. muarē moist [maist] a 1. mitrs; mikls; valgs; m. colours — akvareļkrāsas; 2. (par laiku)

lietains; 3. (par klepu) krēpains moisten ['maisn] v 1. samitrināt; saslapināt;

2. kļūt mitram (valgam) moisture ['maist/a] n mitrums; valgums moisturizer ['maist/araiza] n hidratants,

mitrinātājs (kosmētikā) moke [mauk] n sl. ēzelis molar® ['mauls] I n dzeroklis; II a dzerokļa-molarb f'maula] a ķīm. mola-; molārs; grarn-molekulārs

molasses [maulaesiz] n 1. melase; 2. amer. sīrups

mold [mauld] sk. moulda>b>c Moldavian [mol'deivian] I n 1. moldāvs; moldāviete; 2. moldāvu valoda; II a Moldāvijas-; moldāvu-mole3 [maul] n dzimumzīme moleb [maul] n kurmis; 0 blind as a m. —

pilnīgi akls molec [maul] n mols

moled [maul] n ķīm. mols; grammolekula molectronics [.maulak'trmuks] n fiz. molekulārā elektronika molecular [ma'lekjula] a molekulārs molecule ['molikjuil] n molekula molehill ['maulhil] n kurmja rakums; 0 to make a mountain out of a m. — taisīt no oda ziloni

moleskin ['maulskin] n 1. kurmjāda; 2. tekst.

moleskins; 3. pl moleskina bikses molest [ma'lest] v uzbāzties; uzmākties molestation [,maule'stei/n] n uzbāšanās;

uzmākšanās moll [mol] n sl. I. ielasmeita; prostitūta;

2. gangstera mīļākā mollification [.mohfi'kei/n] n nomierināšana

mollify ['molifai] v nomierināt; remdēt; to

m. smb.'s anger — remdēt kāda dusmas mollusc ['mobsk] n zool. molusks, mīkst-miesis

mollusk amer. sk. mollusc molly ['moli] n sl. ielasmeita molly-coddle ['moli,kodi] I n raera-

mesdēliņš; memmesmeitiņa; II v lutināt Moloch ['maulok] n 1. mīt. Molohs; 2. zool. molohs, Austrālijas ķirzakamolt

molt [mault] sk. moult molten ['maultan] a 1. kausēts; 2. liets molybdenum [mn'libdanam] n ķīm. molib-dens

moment ['maumant] n 1. moments; acumirklis; bridis; at any m. — katrā laikā; at the (this, that) m. — šobrīd; at the last m. — pēdējā brīdī; in a m. — tūlīt; nekavējoties; man of the m. — pašreizējā autoritāte; not for a m. — ne mirkli; this m. — nekavējoties; 2. svarīgums; nozīmīgums; of great m. — nozīmīgs; of no (little) m. — mazsvarīgs; nenozīmīgs; 3.fiz. moments; m. of friction — berzes moments momenta sk. momentum momentarily ['maumantarali] adv 1. momentāni; acumirklī; 2. uz bridi; vienu mirkli momentary ['maumantari] a 1. momentāns;

acumirklīgs; 2. īslaicīgs; pārejošs momently [mau'mentli] adv 1. [kuru] katru

mirkli; 2. uz mirkli momentous [mau'mentas] a svarīgs; nozīmīgs

momentum [mau'mentam] n (pl momenta [mau'menta]) 1 .fiz. kustības daudzums; (kustīga ķermeņa) inerce; conservation of m. — kustības daudzuma saglabāšana; 2. pārn. pamudinājums; impulss; virzītājspēks

monad ['monaed] n l.filoz. monāde; 2. ķīm. vienatoma elements; 3. hiol. vienšūnas organisms monarch ['mnnak] n monarhs monarchic [mt>'na:kik] a monarhisks;

monarhistisks monarchism ['mtmakizam] n monarhisms monarchist ['monakist] n monarhists monarchy ['monaki] n monarhija monastery ['mnnastan] n (vīriešu) klosteris monastic [ma'naestik] a klostera-; mūku- monaural [,mt>n'o:ral] a monofonisks Monday ['mAndi] n pirmdiena; 0 Black M. skoln. sl. — pirmā mācību diena pēc brīvdienām

Mondays ['mAndiz] adv (sev. amer.) pirmdienās; she works M. — viņa pirmdienās strādā

mondial ['mondial] a pasaules-; vis-pasaules-

monetary ['mAmtan] a naudas-; valūtas-; International M. Fund — Starptautiskais valūtas fonds money ['num] n 1. nauda; paper m. —papīra nauda, banknotes; ready m.— skaidra nauda; to coin m. — kļūt bagātam, iedzīvoties naudā; to make m. — 1) pelnīt naudu; 2) kļūt bagātam; 2.pl (moneys ['mAniz]) valūta; 3.pl (moneys, monies ['niAniz]) naudas summas; 0 for love or m. — par katru cenu; on the m. — tieši laikā; m. for jam (old rope) — par nieka darbu iegūta nauda; m. makes the mare [to] go round — par naudu pat velns danco; time is m. — laiks ir nauda

money-bags fmAmbaegz] n sg bagātnieks;

naudasmaiss moneybill ['mAnibil] n finansu likumprojekts moneybox ['niAmboks] n krājkasīte moneychanger ['mAni,t/ein d^] n 1. naudas

mijējs; 2. naudas mainīšanas automāts moneyed ['mAnid] a bagāts; naudīgs; the

m. classes — naudīgās šķiras, bagātnieki moneygrubber ['mAni.grAba] n mantrausis moneylender [mAni,lends] n augļotājs moneyless ['mAnibs] a bez naudas; bez līdzekļiem

moneymaker ['mAni,meika] n 1. tas, kurš prot iedzīvoties naudā; 2. izdevīgs darījums moneymarket ['mAm,ma:kit] n birža moneyorder ['mAni:,a:da] n naudas pārvedums

moneyspinner ['mAni,spina] n 1. laimes

zirneklis; 2. sar. naudas avots moneywort ['mAniw3:t] n hot. pļavas zeltene monger ['rnAijga] n tirgotājs;

pārdevējs Mongol ['mot]gl] I n 1. mongolis; mongo-liete; 2. mongoļu valoda; II a mongoļu-; mongolisks mongoose ['mongu:s] n zool. mangusts mongrel ['mAijgral] In 1. sētas suns, krancis;

2. niev. jauktenis; II a jaukts monie sk. money 3. monism ['monizam] n filoz. monisms

monistic [mn'nistik] nfiloz. monistisks monitor ['manīts] I n 1. klases vecākais; 2. telev. monitors; 3. radiopārtvērējs; 4. dozimetrs; II v nodarboties ar radiopārtveri monk [mAyk] n mūks

monkey ['mAijki] \n\. pērtiķis; 2. nerātnis; palaidnis; 3. tehn. (pāļdziņa) zveltnis;

4. apaļa māla krūze ar šauru kaklu;

5. sl. dusmas; to get one's m. up — sadusmoties; to put smb. 's m. up — saniknot kādu; 6. sl. piecsimt sterliņu mārciņu; amer. piecsimt dolāru; 0 to have a m. on one's back — 1) būt narkomānam; 2) neieredzēt kādu; to make a m. of smb. — likt kādu apsmieklā; II v 1. zoboties; izsmiet; 2. palaidņoties; = to m. about (around) — draiskoties; palaidņoties; to m. with — niekoties (ar kaut ko); stop ~ing with the telephone! — neniekojies ar telefonu!

monkey-bread ['mAt]kibred] n 1. baobaba

auglis; 2. baobabs monkey-business ['niAi]ki,biznis] n sar.

ākstīšanās; muļķošanās monkeyish ['mAqkn/] a 1. pērtiķim līdzīgs;

2. draiskulīgs monkey-nut ['mA^kinAt] n zemesrieksts monkey-puzzle ['mA»]ki,pAzl] n bot. araukārija

monkey-shine ['mAqki/ain] n amer. (parasti

pl) sk. monkey-business monkey-waggon ['mAijki.waegan] n amer.

sl. tieksme pēc narkotikām monkey-wrench ['mArjkirent/ļ n tehn.

bīdāmā uzgriežņa atslēga monkish ['mAqki/] a mūku-monk's-hood ['niAqkshud] n bot. kurpīte mono ['mraisu] I n (pl monos ['mnnauz]) 1. monofonisks skaņu ieraksts; 2. monofo-niska skaņu plate; II a sk. monaural monochrome ['monakraum] I n vienkrāsains attēls; II a 1. monohromatisks, vienkrāsains; 2. kin., telev. (par attēlu) melnbalts monocle ['mnnakl] n monoklis monocotyledon [.monau.kDti'liidsn] n bot.

viendīgļlapis monocotyledonous [.monsu.kDti'liidanas] a bot. viendīgļlapju-

monocracy [mn'nnkresi] n vienvaldība; patvaldība

monocular [mo'nokjub] a 1. monokulārs;

2. vienacains monoculture ['monai/.kAlt/a] n mono-kultūra

monodrama ['munaudraima] n monodrāma,

luga vienam aktierim monoecious [mo'nii/as] a bot. vienmājas-monogamous [ma'nDgamss] a monogāms monogamy [mn'nogami] n monogāmija,

vienlaulība monogram ['monagrasm] n monogramma monograph ['monagra:f] n monogrāfija monographer [mn'nngrsfa] n monogrāfijas autors

monographic [.monau'graefik] a monogrāfisks

monogyny [rrm'nr^am] n viensievība monolingual [.monau'li^gwal] a vienvalo-das-

monolith ['monaliB] n monolīts monolithic [.mona'liBik] a monolīts; viengabalains monologue ['monslog] n monologs monomania [.monau'meinis] n med.

monomānija monomaniac [.monau'memiaek] n maniaks monomer ['monsma] n ķim. monomērs;

vienkāršs savienojums monophase ['monafeiz] a el. vienfāzes-monophthong ['monafBor]] n vai. monoftongs,

patskanis monoplane ['monauplem] n av. vienplāksnis monopolist [ma'nopalist] n monopolists monopolize [ma'nnpslaiz] v monopolizēt monopoly [ma'nopaliļ n monopols monorail ['monatred] n viensliežu dzelzsceļs monosyllabic [.mnna usi'laebik] a vien-

zilbīgs; vienzilbes-monosyllable ['monsu.silsbl] n vienzilbes

vārds; to speak in m. — runāt strupi monotheism ['monauQizam] n monoteisms monotone ['monataun] I n 1. monotons priekšnesums (deklamācija u. tml.); 2. vienmuļība; n a monotons; vienmuļš; HI v runāt, dziedāt vai lasīt monotoni

687monotonous

monotonous [ma'notnas] a monotons; vienmuļš

monotony [ma'notni] n monotonija;

vienmuļība monotype ['monautaip] n 1. poligr.

monotips; 2. bot. ģints vienīgais pārstāvis monoxide [ma'noksaid] n ķim. monoksīds monsieur [ma'sj3:] n (pl messieurs [mei'sj3:z])

mesjē, kungs monsoon [jnt>n'su:n] n 1. musons; 2. lietus periods

monster ['monsta] I n briesmonis; nezvērs;

II a nedabiski liels; milzīgs monstrosity [mtm'strosati] n 1. nedabiskums; kroplība; 2. briesmonis; nezvērs; 3. necilvēcība

monstrous ['monstros] a 1. nedabisks; kroplīgs; 2. milzīgs; 3. necilvēcīgs; 4. sar. aplams; absurds; m. lie — salti meli montage [mtm'ta^] n montāža montane ['montein] a kalnu-month [mAn0] n mēnesis; this day m. — pēc mēneša; 0 m. of Sundays — ilgs laiks; vesela mūžība monthly ['mAnGli] I n 1. ikmēneša izdevums; mēnešraksts; 2. pl mēnešreize; II a ikmēneša*; m. wage — mēnešalga; DI adv ik mēnesi; reizi mēnesī monticule ['montikju:l] n ģeol. paugurs monument ['mnnjumant] n piemineklis;

monuments monumental [jnonju'mentl] a 1. monumentāls; 2. pārn. milzīgs; m. efforts — milzu pūles monumentally [jnonju'menth] adv ārkārtīgi moo [mu:] I n maurošana; II v maurot mooch [mu:t/] v sl. 1. slaistīties; blandīties

apkārt; 2. zagt; 3. amer. sl. diedelēt mooda [mu:d] n garastāvoklis; noskaņojums; man of ~s — garastāvokļa cilvēks; I'm in no m. for it — es neesmu tam noskaņots moodb [mu:d] n 1. gram, izteiksme; 2. mūz.

tonalitāte, toņkārta moody ['mu:di] a 1. kaprīzs; untumains; neaprēķināms; 2. saīdzis; drūms moolah ['mu:la:] n sl. nauda moon [mu:n] I n 1. mēness; full m. — piln-

mēness; new m. — jauns mēness; 2. astr. (planētas) pavadonis; 3. mēnessgaisma, mēnesnīca; 4. poēt. mēnesis; 0 once in a blue m. — tikpat kā nekad; over the m. — sajūsmā; to cry for the m. — ilgoties pēc neiespējamā; to shoot the m. — slepus aizlaisties (lai izvairītos no īres parāda nomaksas)\ II v (arī to m. about, to m. along, to m. around) bezmērķīgi klīst; klaiņot; = to m. away — izniekot laiku; to m. over — nodoties sapņiem moonbeam ['mu:nbi:m] n mēnesstars moon-blindness ['mu:n,blaindnas] n med.

vistas aklums moon buggy (crawler, rover) ['mu:n,bAgi, 'mu:n,kro:la,mu:n,rauva] n lunomobilis mooncalf ['mu:nka:f] n idiots; stulbenis mooncraft ['mu:nkra:ft] n kosmosa kuģis

lidojumam uz Mēnesi mooneye ['mu:nai] n vet. periodisks acu iekaisums (zirgiem) moonflight ['mu:nflait] n lidojums uz Mēnesi

moonlight ['mu:nlait] I n mēness gaisma, mēnesnīca; by m. — mēness gaismā; m. flit[ing] — slepus izvākšanās no dzīvokļa naktī (lai izvairītos no īres maksas); II v sar. piepelnīties (pa vakariem); strādāt, apvienojot amatus moonlit ['mu:nht] a mēness apspīdēts moonscape ['mu:nskeip] n glezn. mēnesnīcas ainava

moonshine ['mu:n/ain] n 1. blēņas; tukšas

iedomas (runas); 2. amer. sar. kandža moonshiner ['mu:n/aina] n amer. sar. 1. kandžas brūvētājs; 2. spirta kontrabandists

moonshiny ['mu:n/aini] a 1. mēness apspīdēts; 2. fantastisks; regains moonshot ['mu:n/ot] n kosm. raķetes starts uz Mēnesi

moonstone ['mu:nstaun] n min. mēnessak-mens

moonstruck ['mu:nstrAk] a sar. jucis; ķerts moonwalk ['mu:nwo:k] n cilvēka uzkāpšana

uz Mēness virsmas, "mēnes spas taiga" moony ['mu:ni] a 1. mēnessveidīgs; 2. sap-

688more

ņains; izklaidīgs; apātisks Moor [mira] n 1. marokānis; marokāniete;

2. vēst. maurs moora [mira] n 1. tīrelis; (viršiem noaudzis)

purvājs; 2. medību rajons moorb [mira] v 1. pietauvot; noenkurot;

2. nostiprināt (lidmašīnu u. tml.) moorage ['mirarid3] n (kuģu u. tml.)

pietauvošanās vieta moorcock ['mirakok] n irbju tēviņš moorhen ['mirahen] n irbju mātīte mooring ['miraroj] n 1. pl pastāvīgie enkuri, tauvas (kuģa noenkurošanai); 2. pietauvošanās vieta Moorish ['mirari/] a mauru-moorland ['mirabnd] n tīrelis; virsājs moose [mu:s] n Ziemeļamerikas alnis moot [mu:t] lnl. vēst. tautas sapulce; 2. jur. inscenēta tiesas sēde (studentu praksei); II a strīdīgs; debatējams; m. point (question)— strīdīgs jautājums; III v izvirzīt apspriešanai (jautājumu) mopa [mop] I n 1. beržamā suka; vīkšķis; 2. (matu) ērkulis; II v 1. saslaucīt; uzslaucīt; 2. noraust; noslaucīt (sviedrus, asaras); <=> to m. up — 1) uzslaucīt; 2) sar. rīt; kampt; 3) sar. nožmiegt; 4) mii. attīrīt (teritoriju no ienaidnieka paliekām); 0 to m. floor with smb. — dancināt kādu pēc savas stabules mopb [mop] I n : ~s and mows — grimases; II v : to m. and mow — vaibsti ties; taisīt grimases

mopc [mop] n rudens gadatirgus (kad salīgst

laukstrādniekus) mope [maup] lnl. drūms (vai grūtsirdīgs) cilvēks; 2.: the ~s — grūtsirdība; to suffer from [a fit of] the ~s — sirgt ar grūtsirdību; II v būt grūtsirdīgam (nomāktam);^ to m. about (around) — grūtsirdīgi klīst apkārt

moped ['nraupod] n mopēds

mopish ['msupifl a grūtsirdīgs; nomākts

moppet ['mopit] n sar. 1. bērniņš; mazulītis;

2. meitēns; skuķēns moraine [ma'rein] n geol. morēna moral ['moral] lnl. morāle; pamācība; to draw one's m. (from) — izdarīt savus se-

cinājumus; 2.pl tikumi; tikumība; man without ~s — amorāls cilvēks; II a

1. morāls; m. support — morāls atbalsts;

2. ētisks; tikumisks; m. certainty — iekšējā pārliecība; m. person — augstu tikumisks cilvēks; m. philosophy — ētika

morale [ma'ra:l] n (armijas u. tml.) morālais stāvoklis; noskaņojums; to bolster up the m. — celt kaujas garu; to undermine the m. — demoralizēt moralist ['moralist] n niev. morālists; moralizētājs

morality [ma'raebti] n 1. morāle; 2. tikumiska uzvedība; 3. pl ētika; 4. moralizēšana;

5. teātr., vēst. moralitē (drāmas paveids 16.gs.)

moralize ['moralaiz] v moralizēt morally ['morāli] adv 1. morāliski; tikumiski; 2.formāl. būtībā; faktiski; to be m. certain — būt pašos pamatos pārliecinātam morals ['morelz] n sg ētika morass [mo'raes] n 1. purvs; slīkšņa;

2. sarežģīts stāvoklis moratoria sk. moratorium moratorium [mora'toinam] n (pl moratoria

[.more'toina]) moratorijs Moravian [ma'reivisn] I n Morāvijas iedzīvotājs; II a Morāvijas-; morāvu-morbid ['moibid] a 1. slimīgs; neveselīgs; m. curiosity — neveselīga interese; 2. patoloģisks; m. anatomy — patoloģiskā anatomija; m. growth—jaunveidojums morbidity [moi'bubti] n 1. slimīgums;

2. saslimstība mordant fmoidnt] I n kodinātājs; kodne; II a \.(par vielu) kodīgs; 2. (par vārdiem) dzēlīgs; sarkastisks mordent ['mo:dnt] n mūz. mordents more [mo;] I n lielāks skaits (daudzums); hope to see m. of you — ceru jūs satikt biežāk; I need say no m. — man nav ko piebilst; II a (comp. no much II, many II) vairāk; some m. tea — vēl mazliet tējas; 0 the m. fool you — jo ļaunāk tev; III adv (comp. no much III) 1. vairāk; m. than enough — pilnīgi pietiekoši; much m. —moreen

daudz vairāk; 2. vēl; atkal; m. and m. — aizvien vairāk; the story gets m. and m. exciting — stāsts kļūst aizvien aizraujošāks; once m. — vēlreiz; 3. vairs; he is no m. — viņa vairs nav (viņš ir miris); never m. — nekad vairs; 4. (lieto, veidojot īpašības un apstākļa vārdu pārāko pakāpi): m. beautiful — skaistāks; m. easily — vieglāk; 0 m. or less — daudzmaz; neither m. nor less than — ne vairāk ne mazāk kā; the m. so, as — vēl jo vairāk, jo; what is m. — bez tam; turklāt moreen [mo:'ri:n] n dekoratīvs aizkaru

audums morel3 [mn'rel] n bot. lāčpurņi morelb [mo'rel] n bot. naktene morello [ma'relau] n skābu ķiršu šķirne (ievārījumam un vīnam) moreover [moir'auvs] adv bez tam, turklāt mores ['mo:reiz] n pl (sociālas grupas) tikumi Moresque [mo:'resk] a (par stilu, arhitektūru

u. tml.) mauru-morgue [mo:g] n 1. morgs; 2. sar. (laikraksta, žurnāla redakcijas) arhīvs; populāru personu nekrologi (kas uzrakstīti, viņiem vēl dzīviem esot) moribund ['moribAnd] a mirstošs Mormon ['moiman] n rel. mormonis morn [mo:n] n poēt. rīts morning ['mainīt]] n 1. rīts; good m.! — labrīt!; m. after sar. — paģiras; m. coat — vizītsvārki; m. dress — 1) dienas tērps; 2) (vīriešu) žakete un svītrotas bikses; m. performance — dienas izrāde; m. star — rita zvaigzne; Venera; 2. poēt. rīta blāzma morning glory [,mo:mt]'gb:n] n bot. tītenis mornings ['mo:mt]z] adv rītos; no rītiem morocco [ms'rokau] n safjāns moron ['moiron] n plānprātiņš, idiots morose [ma'reus] a drūms; īgns morpheme ['mo:fi:m] n vai. morfēma morphia, morphine [mo:fi9,mD:fi:n] n morfijs

morphological [jnoifa'lodjikl] a morfoloģisks

morphology [moi'folsdji] n morfoloģija morris ['moris] n (arī m. dance) sena angļu

tautas deja kostīmos ar zvaniņiem morrow ['morsu] n poēt. rītdiena; on the m.

of — tūlīt pēc (kāda notikuma) Morse [mo:s] n Morzes aparāts; M. code —

Morzes ābece morse [mo:s] n valzirgs morsel ['mo:sl] n 1. kumoss; I haven't had a m. this morning — neesmu šorit ēdis ne kumosa; 2. drusciņa; mazumiņš; m. of sense — kripata veselā saprāta mortal ['moid] I n mirstīgais; II a 1. mirstīgs;

2. nāvīgs; m. agony — pirmsnāves agonija; m. enemy — niknākais ienaidnieks; 3. sar. nāves-; šausmīgs; in m. fear—nāves bailēs

mortality [moi'taetati] n 1. mirstība; 2. mirstīgums

mortally ['moitali] adv 1. nāvīgi; m. wounded — nāvīgi ievainots; 2. ārkārtīgi; ļoti; līdz nāvei; m. offended — briesmīgi aizvainots mortar ['maita] īnl. miezeris; 2. kaļķu java;

3. mii. mortīra; mīnmetējs; II v 1. apmest (ar javu); 2. šaut ar mīnmetēju

mortarboard ['mo:t3bo:d] n (angļu studentu

un profesoru) četrstūraina cepurīte mortgage ['mo:gid3] I n jur. hipotēka; ķīlu

zīme; Uvi. ieķīlāt; 2. galvot; garantēt mortgagee [,mo:gi'd3i:] n kreditors; ķīlu zīmes īpašnieks mortgagor [.moiga'djo:] n ieķīlātājs mortician [mo:'ti/n] n amer. apbedīšanas

biroja īpašnieks mortification [jnoitifilcei/n] n 1. pakļaušana; apspiešana; savaldīšana; 2. pazemojums; aizvainojums; 3. med. gangrēna mortify ['mo:tifai] v 1. apspiest; savaldīt (jūtas u. tml.); 2. pazemot; aizvainot; 3. med. atmirt

mortise ['mo:tis] tehn. I n ligzda; grope; m.

chisel — kalts; II v savienot gropē; satapot mortuary ['moitjuan] I n kapliča; morgs; II

a apbedīšanas-mosaic [mai/'zenk] I n mozaīka; II a mozaīkas-

mosey ['mauzi] v amer. sl. 1. iet slinkā, nesteidzīgā gaitā; 2. ātri aiziet; nozust Moslem f'mozlam] I n musulmanis;

690motor

musulmane; II a musuLmaņu-mosque [musk] n mošeja mosquito [ms'skiitsu] n moskīts; ods mosquito-craft [ma'skiitsukraift] n mil.

torpēdlaiva mosquito-net [ma'skiitaunet] n moskītu tīkls moss [mos] I n sūna; II v apsūnot, nosūnot moss-grown ['mosgraun] a apsūnojis moss-rose [.mos'rsuz] n muskusroze mossy fmosi] a sūnains; apsūnojis most [maust] I n vairums; vislielākais skaits; at [the] m. — vislabākajā gadījumā; m. of them — vairums no viņiem; 0 to make the m. (of) — izmantot pēc iespējas labāk; II a (comp. no many II, much II) visvairāk; in m. cases — vairumā gadījumu; to make m. mistakes — izdarīt visvairāk kļūdu; III adv 1. visbiežāk; visvairāk; pa lielākai daļai; to annoy m. — kaitināt visvairāk; m. of all — visvairāk; 2. ļoti; m. interesting book — ārkārtīgi interesanta grāmata; m. likely — ļoti iespējams; 3.(lieto, veidojot īpašības un apstākļa vārdu vispārāko pakāpi): the m. beautiful — visskaistākais; m. definitely — pavisam noteikti

mostly ['mausfli] adv galvenokārt; lielākoties mot [mou] n asprātība; m. juste — trāpīgs

teiciens (vārds) mote [maut] n puteklītis; 0 to see m. in smb.'s

eye — redzēt skabargu otra acī motel [msu'tel] n motelis, viesnīca autotū-ristiem

motet [mau'tet] n mūz. motete

moth [mr>0] n 1. kode; 2. naktstauriņi;

3. kožu bojājumi (drēbēs) mothball ['mt)0bo:l] n naftalīna bumbiņa (pret kodēm)-, to put in ~s — 1) apstrādāt ar naftalīnu; 2) pārn. iekonservēt; you'll have to put this idea in ~s — jums nāksies šo ideju atlikt uz vēlāku laiku moth-eaten ['mtj0,i:tn] a 1. kožu saēsts;

2. pārn. vecs; nodrāzts mother8 ['mASa] I n 1. māte; m. country —

1) dzimtene; 2) metropole (attiecībā pret

koloniju); ~'s mark — dzimumzīme; m. tongue — mātes (dzimtā) valoda; m. wit —

iedzimta atjautība; 2. pārn. sākotne; avots; 3. (arī artificial m.) inkubators; 0 every ~'s son — visi kā viens; II v 1. rūpēties kā mātei (par kādu)\ 2. adoptēt; pieņemt audzināšanā; 3. piedēvēt autortiesības mother5 ['mAČb] n ķīm. atsālnis mothercraft ['mAČakraift] n prasme audzināt bērnus

motherhood ['mASahud] n mātes stāvoklis mother-in-law ['mAforinb:] n vīramāte; sievasmāte

motherland ['mASalaend] n dzimtene, tēvzeme

motherless ['mASalas] a bez mātes-;

m. child — bārenis motherly ['mAāali] a mātes-; mātišķīgs mother-of-pearl [jnA5ar3v'p3:l] n perlamutrs motif [mau'tiif] n motīvs motile ['mautail] a biol. kustīgs motion ['mau/n] I n 1. kustība; in m.— kustībā; darbībā; m. picture — kinofilma; to put (set) in m.— 1) iedarbināt; 2) iekustināt; 2. (mašīnas u. tml.) gaita; 3. mājiens; žests; to go through the ~s — 1) attēlot darbību ar žestiem; 2) izlikties kaut ko darām; 4. ierosme; pamudinājums; of one's own m. — pēc paša ierosmes; 5. priekšlikums; ierosinājums; to bring forward (make) a m. — izteikt

priekšlikumu; to carry am.— pieņemt priekšlikumu; to reject am. — noraidīt priekšlikumu; 6.fiziol. defekācija; izkārnīšanās; II v norādīt ar mājienu motionless ['msu/nlas] a nekustīgs; sastindzis

motivate ['mautiveit] v 1. rosināt; veicināt;

2. motivēt; pamatot motive ['mautiv] I n 1. iemesls; motīvs; from selfish ~s — savtīgos nolūkos; 2. vadmotīvs; n a virzošs; m. power — dzinējspēks; m v sk. motivate motiveless ['mautivlas] a nemotivēts; nepamatots

motley ['moth] I n novec. āksta tērps; to wear

[the] m. — tēlot ākstu; II a daždažāds;

raibs; daudzkrāsains motor ['mauts] I n 1. motors; dzinējs; 2. au-

tomobilis; II a l.fiziol. motorisks; kustības-; 2. motora-; dzinēja; III v 1. braukt ar automobili; 2. vest ar automobili motorbike ['mautabaik] n motocikls motorboat ['mautabaut] n motorlaiva motorcade ['mautakeid] n amer. autokolonna motorcar ['mautaka:] n 1. vieglā automašīna; 2. amer. (tramvaja u.tml.) motor-vagons

motorcycle ['mautasaikl] n motocikls motordrome ['mautadraum] n autodroms;

motodroms motoring ['mauīarir)] n 1. autosports; motosports; 2. brauciens ar automobili motorist ['mautarist] n automobilists motorization [.mautorai'zeifn] n motorizācija motorize ['mautaraiz] v motorizēt motorman ['mautaman] n (tramvaja, elektrovilciena) vadītājs motorplough ['mautaplau] n motorarkls motorscooter ['mauta,sku:ta] n motorollers motorspirit ['mauta,spirit] n benzīns; (motora) degviela motorway ['mautawei] n autoceļš; autostrāde mottle ['motl] I n raibums; lāsums; II v

izraibināt; saraibināt mottled ['mntld] a raibs; lāsumains motto ['motau] n moto; devīze moufflon ['mu:flt>n] n zool. muflons mould3 [mauldļl n 1. irdena trūdzeme; humuss; 2. poēt. kaps; 3. poēt. pīšļi; man of m. — parasts mirstīgais; II v uzbērt zemi; a to m. up — aprušināt mouldb [mauld] I n pelējums; pelējuma sēnīte; n v sapelēt mouldc [mauld] I n 1. veidne; forma; 2. tehn. šablons; 3. tehn. lietņu sile; 4. poligr. matrice; 5. raksturs; rakstura veidojums; II v 1. tehn. liet formā; veidot pēc šablona; 2. veidot raksturu; = to m. into — pārvērst; pārveidot; to m. on (upon) — veidot pēc parauga; to m. out of — veidot no; to m. a figure out of clay — veidot figūru mālā mould-board ['mauldbaid] n (arkla) vērstuve moulder3 ['maulda] n 1. [metāllējējs; 2. pārn.

radītājs; veidotājs moulderb ['maulda] v (ari: to m. away, down)

sadrupt; sairt moulding ['mauldir]] n 1. tehn. veidojums; lējums; 2. arh. cilnis; ciļņu rotājums; 3. bagete, ietvarlīste mouldy3 ['mauldi] n jūrn. sl. toipēda mouldyb [mauldi] a 1. sapelējis; to go m. — sapelēt; 2. novecojis; vecmodīgs; 3. sl. nejauks; draņķīgs moult [mault] I n (putna) spalvu mešana; II

v (par putnu) mest spalvas mound [maund] I n 1. uzkalns; paugurs; 2. kapkalns; II v taisīt uzbērumu; nocietināt ar uzbērumu mount3 [maunt] n kalns (tikai kalnu nosaukumos); M. Everest — Everests mountb [maunt] n 1. kartona lapa (attēla uzlīmēšanai); paspartū; 2. (rotaslietas) apdare; apkalums; 3. (mikroskopa) priekšmet-stikliņš; 4. mii. (ieroča) balsts; 5. apseglots jājamdzīvnieks (zirgs, ēzelis u. tml.); 6. sp. uzlēciens (uz vingrošanas rīka); II v 1. kāpt (kalnā, zirgā); to m. the throne — uzkāpt tronī; 2. sakāpt (galvā u. tml.); 3. (par cenām, temperatūru) celties; 4.mii., tehn. uzstādīt; novietot (uz lafetes); montēt; 5. ierāmēt; to m. a picture — ielikt attēlu paspartū; 6. teātr. inscenēt; 7. organizēt; uzsākt; to m. an attack on the epidemics — uzsākt cīņu ar epidēmiju; 8. iestiprināt; to m. a jewel — iedarināt dārgakmeni apkalumā; 9. izbāzt (putnu); uzspraust (tauriņu); 10.: to m. guard (at, over) — stāvēt sardzē

mountain ['mauntin] n 1. kalns; 2. pārn. liels daudzums; milzums; m. of debts—parādu kalns; 3.: the M. vēst. — montaņāri; 0 m. dew sar. — skotu viskijs; to make a m. of a molehill — no oda taisīt ziloni mountain ash [.mauntin'ae/] n pīlādzis, sērmūkslis

mountain cat [.mauntin'kaet] n zool. (arī

m. lion) puma, kuguārs mountaineer [.maunti'nia] n 1. kalnietis; 2. alpīnists

mountaineering [jnaunti'mant]] n alpīnisms mountainous ['mauntinas] a 1. kalnains; 2. milzīgsmove

mountain-pass ['mauntmpa:s] n kalnu pāreja mountain-range ['mauntinreinc^] n kalnu grēda

mountebank ['mauntibaeqk] n 1. jokdaris;

āksts; 2. šarlatāns; krāpnieks mounted ['mauntid] a 1. jātnieku-; kavalērijas-; m. police—jātnieku policija; 2. samontēts; uzstādīts; 3.: m. gem — iedarināts dārgakmens mounting ['mauntnj] n 1. tehn. uzstādīšana; montāža; 2. tehn. sēža; 3. mil. uzstādīšana; novietošana (uz lafetes)', 4. uzsēdināšana (zirgā)', 5. apkalums mourn [mo:n] v (for, over) sērot; apraudāt mourner ['moins] n 1. sērojošs piederigais;

2. bērinieks; 3. apraudātāja mournful ['moinfl] a sērīgs; skumjš mourning ['mo:mi]] n 1. sēras; the country was in m. — valstī bija sēras; 2. sēru drānas; in m.— 1) sēru tērpā; 2) sl. ar uzdauzītu aci; 3) sl. ar melnām panadzēm mouse I n [maus] (pl mice [mais]) 1. pele; 2. bikls cilvēks; 3. sl. uzdauzīta acs; II v [mauz] 1. ķert peles; our cat ~s well — mūsu kaķis ir medīgs; 2. izsekot; to m. about old books — rakņāties pa vecām grāmatām; <=> to m. out amer. — izošņāt; izokšķerēt mousehole ['maushsul] n peļu ala mouser ['mauza] n peļu ķērājs (par kaķi u. tml.)

mousetrap ['maustnep] n peļu slazds; m.

cheese — vecs siers mousse [mu:s] n kul. uzputenis mousseline ['mu:shn] n tekst. muslīns moustache [ma'sta:/] n ūsas mousy ['mausi] I n pelīte; Hal. peļu-; peļu

pelēks; 2. kautrīgs; bikls mouth [mau9] I n 1. mute; by [word of] m. — mutiski; 2. ēdājs; useless m. — liekēdis; 3. atvere; m. of a cave — ieeja alā; 4 .(pudeles) kakls; 5. (upes) grīva; 6. grimase; to make ~s — vaibsfities; 7. sl. nekaunība; 0 down in the m. — nomākts; sašļucis; to keep one's m. shut — turēt muti; to laugh on the wrong side of one's m. — smieties tik ilgi, kamēr jāsāk raudāt;

to open one's m. too wide — 1) cerēt uz lielām lietām; 2) prasīt pārāk augstu cenu; to put one's money where one's m. is — pierādīt savus vārdus ar darbiem; to put words into smb.'s m. — ielikt kādam vārdus mutē; to take the words out of smb.'s m.— izņemt kādam vārdus no mutes; II v 1. svinīgi runāt; sludināt; 2. ņemt ar lūpām; 3. vaibsfities; 4. iebraukt (zirgu)', 5. (par upi) ietecēt mouther ['mauSs] n lielībnieks; balamute mouthful ['mauOful] n 1. kumoss; malks; 2. grūti izrunājams vārds; 3. amer. svarīgs izteikums; to say am. — pateikt kaut ko ļoti svarīgu mouthorgan ['mauG.oigsn] n mutes harmonikas

mouthpiece ['mau8pi:s] n 1. iemutis; 2. (domu, interešu) paudējs; 3. mikrofons; 4. amer. sl. advokāts krimināllietā mouthwash ['mauGwn/] n mutes skalojamais ūdens mouthwatering ['mauG.woitarirj] n (par

ēdienu) kairinošs; kārdinošs mouthy ['mau5i] a 1. māksloti svinīgs;

2. mutīgs; pļāpīgs movable ['mu:vabl] a 1. pārvietojams; pārnēsājams; m. bridge — paceļamais tilts; m. kidney med. — klejojošā niere; 2. (par Īpašumu) kustams movables ['muivablzļ n pl kustama manta;

personiskais īpašums move [mu:v] I n 1. kustība; on the m. — 1) kustība; 2) mii. pārgājienā; to get a m. on sl. — pasteigties; to make a m. — 1) pakustēties; 2) doties projām; 3) piecelties no ēdamgalda; 4) uzsākt; pasākt; 5) izdarīt gājienu (spēlē)', 2. gājiens (spēlē); it's your m. — jūsu gājiens; jums jāspēlē; 3. rīcība; solis; what's the next m.? — kā tālāk rīkoties?; 4. pārvākšanās (uz citu dzīvokli)', 0 to be up to every m. — 1) būt modram; 2) būt pieredzējušam; Avi. kustināt; pārvietot; 2. kustēties; don't m.! — stāt!; ne no vietas!; 3. izdarīt gājienu (spēlē)-, it's for you to m. — tagad jūsu gājiens; 4. iedarbināt; iekustināt; to m. the bowels

med. — izraisīt zarnu darbību; 5. aizkustināt; to m. to laughter — sasmīdināt; to m. to tears — aizkustināt līdz asarām;

6. (par notikumu gaitu) attīstīties;

7. iesniegt (priekšlikumu); 8. apgrozīties (sabiedrībā); to m. in the best circles — apgrozīties labākajās aprindās; 9. pārvākties, pārkravāties (uz citu dzīvokli); = to m. about (around) — 1) pārvietot; 2) pārvietoties; to m. along (on) — 1) virzīt uz priekšu; 2) virzīties uz priekšu; to m. away — 1) pastumt sānis; 2) attālināties; to m. back — 1) virzīt atpakaļ; 2) doties atpakaļ; to m. down — 1) pavirzīt lejup; 2) virzīties lejup; to m. in — 1) iebīdīt; 2) iekravāties (jaunā dzīvoklī); to m. off — 1) atbīdīt; 2) doties projām; aizbraukt; to m. out — 1) izvest; izvilkt; 2) izkravāties (no dzīvokļa); to m. over (up) — 1) pievirzīt; 2) pievirzīties; 0 to m. heaven and earth — laist darbā visus līdzekļus

moveless ['mu:vlas] a nekustīgs movement ['muivmant] n 1. kustība; to he without m. — gulēt nekustīgi; 2. žests; (ķermeņa) kustība; 3. (sabiedriska) kustība; popular m. — tautas kustība; 4. (mehānisma) darbība; 5. pārvārkšanās (uz citu dzīvokli); 6. pl izturēšanās; uzvedība; his ~s are watched — viņu novēro; 7. mūz. temps; ritms; 8. (kompozīcijas) daļa; symphony in three ~s — simfonija trīs daļās; 9. rosība (tirdzniecība); 10. med. zarnu darbība mover ['mu:va] n 1. dzinējspēks; 2. vilcējs (traktors u. tml); 3. iniciators; ierosinātājs; 0 ~s and shakers — šīs pasaules varenie movie ['mu:vi] n sar. 1. kinofilma; 2. pl kino; to go to the ~s — iet uz kino; m. house — kinoteātris; m. star — kinozvaigzne movie-goer ['mu:vigaua] n kino cienītājs moving ['mu:vii]] a 1. kustīgs; m. picture — kinofilma; m. staircase — eskalators; 2. aizkustinošs mowa [mau] I n (siena, labības) kaudze, stirpa; II v(p. mowed [maud]; p.p. mowed, mown [maudmaun]) pļaut (sienu, labību);

a to m. down — 1) nopļaut; 2) pārn. iznīcināt

mowb [mau] I n grimase; II v taisīt grimases; vaibstīties

mower ['maua] n 1. pļāvējs; 2. pļaujmašīna;

zāles pļāvējs mowing-machine ['maunjma./iin] n pļaujmašīna; zāles pļāvējs mown sk. mow2 II

much [mAt/] I n daudz kas; vairums; he is not m. of a scholar — viņš nav nekāds lielais zinātnieks; m. of what you say is true — jūsu vārdos daudz patiesības; not m. to look at, not up to m. — nekā sevišķa; to make m. of — būt augstās domās par;

II a (comp. more [mo:]; sup. most [maust]) daudz; as m. again — vēl tikpat daudz; to stand m.— daudz paciest; it is too m. for me — tas man nav pa spēkam;

III adv (comp. more [ma:]; sup. most [maust]) 1. daudz; how m.?— cik?; cik daudz?; so m. for that — pietiks (runāt) par to; so m. the better (the worse, the more) —jo labāk (ļaunāk, vairāk); 2. ļoti; I m. regret — es ļoti nožēloju; m. to my surprise — man par lielu pārsteigumu; 3. gandrīz; apmēram; I thought as m. — es jau tā domāju (paredzēju); m. [about] the same — gandrīz tas pats; m. of a size (height) — apmēram tāda paša lieluma (garuma); 4. bieži; to see m. of smb. — bieži tikties ar kādu

muchness ['mAt/nas] n: much of a m. sar. —

gandrīz tas pats mucilage ['mju:silid3] n (augu) gļotas (līme)

muck [mAk] I n 1. mēsli; mēslojums; 2. sar. draņķis; mēsli; to make a m. of — 1) piemēslot; 2) sajaukt; saputrot; II v

1. mēslot (augsni); 2. piemēslot; <=> to m. about sl. — blandīties apkārt; to m. in — pievienoties; to m. up sl. — 1) notašķīties; 2) izjaukt (pasākumu u. tml.)

mucker f'mAka] n sl. 1. smags kritiens;

2. liela neveiksme; to come am. sl. — 1) smagi nokrist; 2) iekulties ķezā; to go a m. (on, over) — iztērēt pārāk daudz (par

694mulct

pirkumu); 3. nekauņa; 4. jaucējs; putrotājs muckey-mucks [.mAki'mAks] n pl amer.

sl. priekšniecība; bosi muckrake ['mAkreik] I n 1. mēslu dakšas; sākumi; 2. tenkas; II v atmaskot politiskas

mahinācijas (sev. presē) muck-up ['mAkAp] n sl. sajukums; putra muckworm ['mAkw3:m] « 1. slieka; 2. skopulis, sīkstulis mucky ['mAki] a sar. 1. mēslu-; mēslains;

2. draņķīgs; mēslīgs mucous ['mjuikas] a gļotains;

m. membrane — gļotāda mucus ['mjuikas] n gļotas mud [mAd] n dubļi; m. slide — dubļu lavīna; to stick in the m. — 1) iestigt dubļos; 2) pārn. būt atpalikušam; 0 to fling (throw) m. at smb. — apmētāt kādu ar dubļiem mud-bath ['mAdba:0] n med. dūņu vanna muddle ['mAdl] I n nekārtība; juceklis; to make a m. of smth. — sajaukt (saputrot) kaut ko; II v 1. (ari to m. together) sajaukt (kārtību u. tml.); 2. (arī to m. up) saputrot; to m. things up at the start — sabojāt visu pašā sākumā; 3. apmulsināt; apstulbināt; => to m. along — jaukties; putroties; to m. through — kaut kā izkulties; to m. with — noņemties; ķēpāties muddle-headed [jnAdlbedid] a nesaprātīgs; stulbs

muddy ['mAdi] I a 1. dubļains; duļķains; 2. (par gaismu) nespodrs, blāvs; 3. (par krāsu) netīrs; 4. (par domām, stilu u. tml.) neskaidrs; samudžināts; 5. (par balsi) aizsmacis; 6. (par prātu) aptumšojies; II v 1. notraipīt (nošķiest) ar dubļiem; 2. saduļķot

mudfish ['mAdfifl n iht. šmerliņš mudguard ['mAdgaid] n (automašīnas)

spārns; (motocikla u. tml.) dubļusargs mudlark ['mAdla:k] n 1. ielaspuika; bezpajumtnieks; 2. notekcauruļu tīrītājs mudpack ['niAdpaek] n kosmētiska sejas maska

mudslinger ['mAd.shijs] n amer. sar. apmelotājs; pulgotājs muezzin [mu'ezin] n muedzins

muff8 [mAf] n 1. uzrocis; 2. tehn. uzmava mufP1 [mAf] Irti. neveiksme; misēklis; kļūda; 2. nemākulis; neveiklis (sev. sportā); II v 1. kļūdīties; netrāpīt (sportā); palaist garām (bumbu u. tml.); to m. a shot — netrāpīt mērķī; to m. one's lines — (par aktieri) sajaukt tekstu muffin [nufin] n smalkmaizīte muffineer [.mAfi'ma] n trauciņš (cukura vai

sāls kaisīšanai) muffle3 ['mAfl] «(govs, aitas) pums muffleb ['mAfl] Irti. tehn. tīģelis; 2. tehn. mufelis; II v 1. (ari to m. up) ievīstīt; to m. up one's throat — aptīt kaklu; 2. apslāpēt (skaņu); ~d steps — klusināti soļi muffler ['mAfta] n 1. šalle; silts kaklauts; 2. boksa cimds; 3. tehn. trokšņa slāpētājs; 4. mūz. surdīne muftya ['mAfti] n muftijs muftyb ['mAfti] « civiltērps; in m. — civilā muga [mAg] « 1. krūze; krūka; 2. sl. ģīmis; pums

mugb [mAg] /i sar. vientiesis; muļķis; 0 that's

a ~'s game — nemeklē muļķi! mug0 [mAg] v 1. teātr. vaibstīties, taisīt grimases; 2. (arī to m. up) grimēties; 3. sar. uzbrukt (no mugurpuses); aplaupīt; 4. amer. sl. fotografēt (policijas arhīvam) mug41 [mAg] sl. I rt zubritājs; II v zubrit, iekalt mugger8 ['mAga] n Indijas krokodils muggerb ['mAga] n sar. laupītājs muggins ['mAginzļrt 1. sar. vientiesis;

2. bērnu kāršu spēle muggy ['mAgi] a 1. (par gaisu) piedvindzis;

2. (par laiku) spiedīgs mugwump ['mAgwAmp] n amer. iron. 1. liels vīrs; ietekmīga persona; 2. partijas biedrs (kurš saglabā tiesības balsot vēlēšanās neatkarīgi no partijas nostājas) mulatto [mju'laetsu] I n mulats; mulate; II a

dzeltenbrūns mulberry ['mAlban] n 1. zīdkoks; 2. zīdkoka

ogas; 3. tumšsarkana krāsa mulch [mAlf/] lauks. I n mulčējums; II v

mulčēt

mulct [mAlkt] I n naudas sods; II v 1. sodīt ar naudas sodu; 2. izkrāpt (naudu)

695mule

mulea [mju:l] n 1. mūlis; 2. sar. tiepša;

3. vērpjamā mašīna muleb [mju:l] n ritakurpe muleteer [.mjuib'tia] n mūļu dzinējs mulish ['mju:h/] a ietiepīgs mull" [mAl] I n juceklis; jūklis; to make a m. (of) — sajaukt; saputrot; II v

1. sajaukt; saputrot; 2. amer. sar. apdomāt; apsvērt

mullb [mAl] v gatavot karstvīnu; ~ed ale — siltalus

mullc [mAl] n skotu zemesrags (ģeogrāfiskos

nosaukumos) mulld [mAl] n skotu tabakdoze mullah ['mAh] n mulla mullein ['mAhn] n bot. deviņvīru spēks mullet ['mAht] n iht. kefale mulligan f'mAligan] n amer. 1. gaļas un

sakņu vira; 2. sar. sajaukums mulligatawny [jnAhga'toini] n kul. sevišķi

asa biezā zupa ar garšvielām mulligrubs ['mAligrAbz] n sar. 1. grūtsirdība;

2. vēdergraizes

multangular [mAl'txqgjub] a daudzstūru-;

daudzstūrains muiticompany [.mAlti'kAmpam] n liela korporācija ar uzņēmumiem daudzās rūpniecības nozarēs multicoloured ['mAltikAlad] a daudzkrāsains multiengined [jnAlti'en ^īnd] a daudzmo-toru-

multifarious [.mAlti'fesnss] a dažāds;

daudzveidīgs multiflorous [.mAlti'flnras] a bot. daudzzie-dains

multifold ['mAltifaold] a daudzkārtējs multiform ['nultifoim] a daudzveidīgs multilateral [jriAlti'lajtral] a daudzpusējs multimillionaire [.mAltumljs'nes] n multimiljonārs

multinational [.mAlti'nae/nl] a 1. daudz-

nāciju-; 2. starptautisks multiped ['mAltiped] n ent. simtkājis multiphase ['mAltifeiz] a el. daudzfazu-multiplane ['mAltipiem] n av. daudzplāksnis multiple ['mAltipl] I n mat. skaitlis, kas dalās bez atlikuma; least (lowest) common

m. — mazākais kopīgais dalāmais; II a

1. salikts; m. shop (store) — veikals ar daudzām filiālēm; 2. daudzkārtīgs; daudzējāds; man of m. interests — daudzpusīgs cilvēks; 3. mat. dalāms bez atlikuma

multiple sclerosis [.mAltiplsklis'rousis] n

med. izkliedētā skleroze multiplex ['nultipleks] a 1. salikts; sarežģīts;

2. daudzkārtīgs

multiplicand [.mAltipli'kasnd] n mat. reizināmais

multiplication [,mAltipli'kei/n] n 1. mat. reizināšana; m. table—reizināšanas tabula;

2. pavairošana

multiplicity [.mAlti'phssti] n 1. daudzums;

lielais skaits; 2. dažādība; daudzveidība multiplier ['mAltiplaia] n mat. reizinātājs multiply ['mAltiplai] v 1. pavairot; 2. vairoties; 3. mat. reizināt multistage ['mAltisteid3] a 1. daudzpakāpju-; m.rocket — daudzpakāpju raķete; 2. daudzkameru-;

3. daudzstāvu-

multistorey [,mAlti'sto:n] a daudzstāvu-multisyllable ['mAlti,sibbl] n vairākzilbju vārds

multitude ['mAltitjuid] n 1. liels daudzums;

liels skaits; 2. pūlis; the m. — masas multitudinous [.mAlti'tjuidinas] a neskaitāms; m. waters — ūdens plašumi mum1 [mAm] I a predic klusējošs; to keep m.— klusēt; neizpaust; II v piedalīties pantomīmā; III int klusu!; ~'s the word! — par to ne vārda! mumb [mAm] sk. mummyb mumble ['mAmbl] I n murmināšana; bubi-nāšana; II v

1. murmināt; bubināt; don't m. your words! — runājiet skaidrāk!; 2. čāpstināt mumbo-jumbo [.mAmbsu^Ambsu] n l. (Dienvidā/rikas cilšu) elks; 2. pārn. pielūgsmes objekts; fetišs; 3. (burvju vārdu, lūgšanu) nesakariga murmināšana mummer ['mAma] n 1. vēst. pantomīmas dalībnieks; 2. niev. aktieris; kumēdiņu rādītājs

mummery ['mAmari] n 1. vēst. pantomīma;

2. niev. kumēdiņi mummification [«mAmifi'kei/n] n 1. rau-

mifikācija; 2. mumificēšanās mummify ['nurnifai] v 1. mumificēt; 2. mu-

mificēties; pārvērsties mūmijā mummy3 ['mAmi] n 1. mūmija; 2. mīksta, bezveidīga masa; to beat to a m. — pārvērst bezveidīgā masā; 3. brūna krāsa mummyb ['mAmi]« māmiņa; mammīte mumps3 [mAmps] n med. cūciņa mumpsb [mAmps] n grūtsirdība munch [mAnr/] v košļāt; čāpstināt mundane [jnAn'dein] a 1. laicīgs; pasaulīgs;

2. ikdienišķs municipal [mju'msipl] a 1. municipāls; pilsētas-; m. building — sabiedriska ēka; 2. pašvaldības-municipality [mju.nisi'paelsti] n

municipalitāte munificence [mju'nifisns] n devība munificent [mju'mfisnt] a devīgs munition [mju'ni fn]īn (parasti pl) munīcija;

n v apgādāt ar munīciju munition-factory [mju'm/n'faektsn] n ieroču rūpnīca

munitioner, munition-worker [mju'm/na, mju'ru/n.w3:k3] n ieroču rūpnīcas strādnieks

mural ['mjuaral] I n murālija, sienas gleznojums; n a sienas-; m. decoration — sienas rotājums; m. painting — sienu glezniecība murder ['iroida] I n slepkavība; to commit m. — noslepkavot; 0 m. will out — īlenu maisā nenoslēpsi; to cry blue m. — bļaut nelabā balsī; to get away with the m. — tikt cauri ar veselu ādu; II v 1. noslepkavot; 2. sabojāt (mākslas darbu u. tml.); kropļot (valodu) murderer ['rroidare] n slepkava murderous ['madaras] a 1. iznīcinošs; nāvējošs; 2. asinskārs; asiņains muriate ['mjuanst] n ķīm. sālsskābes sāls, hlorīds

muriatic [.mjuan'aetik] a ķīm. sālsskābes-; m. acid — sālsskābe

murk [m3:k] formāl. I n tumsa; tumsība; II

a tumšs; drūms murky ['m3:ki] a formāl. tumšs; drūms; m. darkness — bieza tumsa; m. past — drūma pagātne murmur ['m3:ma] I n 1. (ūdens) burbuļošana; čalošana; 2. (lapu) čabēšana; 3. (bišu) sanēšana; 4. murmināšana; 5. kurnēšana; without am. — bez kurnēšanas; 6.med. trokšņi (sirdī); II v 1. burbuļot; čalot; 2. (par lapām) čabēt; 3. (par bitēm) sanēt; 4. murmināt; 5. (at, against) kurnēt murphy ['rroifi] n sl. kartupelis murrain ['mAnn] n vet. mutes un nagu sērga; 0 a m. on you! novec. — kaut jupis tevi parautu!

muscatel [.mAska'tel] n 1. muskatvīnogas;

2. muskatvīns; 3. muskatrozīnes muscle ['mAsl] I n 1. muskulis; not to move am. — nekustēties; 2. spēks; to have m. — būt fiziski spēcīgam; II v (arī to m. in) sar. ar varu ielauzties muscle-bound ['mAslbaund] a (par

muskuļiem) pārpūlēts muscleman [Wslmaen] n atlēts; spēkavīrs muscular ['mAskjula] a muskuļu-;

muskuļains muscularity [jmAskju'laereti] n muskulatūra musculature ['mAskjulaet/a] n muskulatūra muse3 [mju:z] n mūza museb [mju:z] v(on, upon) pārdomāt; apcerēt museum [mju'ziiam] n muzejs museum piece [mju'ziiampiis] n muzeja eksponāts

mush3 [mA/] n 1. kaut kas mīksts; 2. amer.

(kukurūzas) biezputra; 3. sar. salkanība mushb [mA/] amer. I n brauciens suņu pajūgā; H v braukt suņu pajūgā mushroom ['mA/rum] I n 1. sēne; m. growth— (pilsētas u.tml.) strauja izaugsme; 2. sēņveida mākonis (pēc atomsprādziena), atomsēne; II v 1. sēņot; 2. strauji attīstīties mushy ['niA/i] a 1. mīksts; biezputrains;

2. porains; 3. sar. salkans

music ['mju:zik] n 1. mūzika; m. master — mūzikas skolotājs; to dance to m. — dejot,musical

mūzikai skanot; to set to m. — komponēt mūziku (dzejai); 2. notis; to play without m. — spēlēt bez notīm; 0 rough m. — brēka; tracis; to face the m. — 1) atbildēt par sekām; 2) vīrišķīgi pārdzīvot nepatikšanas musical ['mjuizikl] I n mūzikls; II a

1. muzikāls; mūzikas-; 2. melodisks musicale [.mjuīzilcail] n amer. mūzikas vakars

music-case ['mju:zikkeis] n nošu mape music-hall ['mju:zikho:l] n 1. koncertzāle;

2. mūzikhols; varietē

musician [mju:'zi/n] n 1. mūziķis; 2. komponists

music-paper ['mjuizikpeips] n nošu papīrs music-stand ['mju:zikstaend] n nošu pults music-stool ['mju:zikstu:l] n klavieru soliņš musk [mAsk] n 1. muskuss; 2. muskusa smarža

musk-deer ['mAskdio] n mošusbriedis muskeg ['mAskeg] n 1. pārpurvojies ezers;

2. kūdraina augsne musket ['mAskit] n vēst. muskete musketeer [.mAska'tia] n vēst. musketieris musketry ['nusbtn] n šaušanas māksla muskrat f'mAskraet] n bizamžurka, ondatra Muslim ['muzlim] I n musulmanis;

musulmane; II a musulmaņu-muslin ['mAzhn] n tekst. 1. muslīns; 2. amer. mitkals

musquash ['mAskwo/] n bizamāda muss [mAs] I n amer. sar. nekārtība; juceklis;

n v (arī to m. up) sajaukt mussel ['mAsl] n divvāku gliemis must3 [mASt] n pelējums mustb [mASt] n nenorūdzis vīnogu vīns musF [mASt] I n sar. nepieciešamība; II mod. v. [uzsvērtāforma [mASt]; neuzsvērtā forma [most]] 1. (izsaka nepieciešamību): I m. do it — man tas jāizdara; you m. know that... — jums jāzina, ka...; 2. (izsaka iespējamību): you m. be joking — jūs droši vien jokojat; you m. have heard about it — jūs noteikti būsiet par to dzirdējis

mustache [mas'ta:/] amer. sk. moustache

mustang ['mAStaer]] n mustangs mustard ['mAStod] n 1. sinepes; m. plaster— sinepju plāksteris; 2. amer. pārn. asums; 0 keen as m. — dedzīgs, aizrautīgs mustard gas ['mAStod,gaes] n ķīm. iprits mustard-pot ['mAstodpot] n sinepju trauciņš muster ['mASto] I ai 1. sapulcēšanās (apskatei, pārbaudei); to pass m. — izturēt pārbaudi; 2. sapulcējušies; klātesošie; in full m. — pilnā sastāvā; 3. uzvārdu saraksts; II v

1. sapulcināt (apskatei, pārbaudei)\ 2. sapulcēties; 3. saņemt (drosmi u. tml.); to m. one's thoughts — sakopot domas; ° to m. in — savervēt (karaspēku); to m. out — demobilizēt

musterbook ['mAStobuk] n mii. personāla

sastāva reģistrācijas žurnāls musterroll ['mAstoraul] n mii. personālā sastāva saraksts mustn't ['mAStnt] sar. no must not musty ['rriASti] a appelējis; nopelējis mutability [.mjuito'bilsti] n mainīgums; nepastāvība

mutable ['mjuitabl] a mainīgs; nepastāvīgs mutant f'mjuitnt] I n mutants; II a mutācijas-mutate [mju:'teit] v 1. pārveidot; izraisīt mutāciju; 2. pārveidoties; 3. vai. pārskaņot (patskani)

mutation [mju:'tei/n] n 1. mainīgums; nepastāvība; 2. biol. mutācija; 3. vai. pār-skaņa, umlauts mutch [mAt/] n aube

mute [mju:t] \n\. mēmais; 2. vai. neizrunājams burts; 3. mūz. surdīne; II a 1. mēms;

2. kluss; nerunīgs; bezvārda-; 3. vai. (par burtu) neizrunājams; III v mūz. uzlikt surdīni

muteness ['mju:tnos] n mēmums mutilate ['mju:tileit] v 1. [sa]kroplot; 2. izkropļot; sagrozīt (jēgu u. tml.) mutilation [jnju:ti'lei/n] «1. [sa]kropļošana;

2. izkropļošana; sagrozīšana mutineer [,mju:ti'mo] n dumpinieks, nemiernieks mutinous ['mju:tinos] a dumpīgs mutiny ['mju:tini] I n dumpis; sacelšanās,

nemieri; II v (against) dumpoties; saceltiesnabob

mutt [mAt] n sar. 1. stulbenis; 2. niev.

plušķis, krancis mutter [Wta] I n 1. murmināšana; 2. kurnēšana, rūkšana; 3. (pērkona) ducināšana; II v 1. murmināt; 2. (against, at) kurnēt, rūkt; 3. (par pērkonu) ducināt mutton ['mAtn] n 1. jēra gaļa; m. chop — 1) jēra gaļas karbonāde; 2) vaigu-bārda; 2. humor, auns; aita; 0 dead as m. — pagalam; beigts; m. dressed as lamb — (par vecāku sievieti) uzcirtusies kā jauna meitene; to return to one's ~s — atgriezties pie sarunu temata mutton-head ['mAtnhed] n sar. aitasgalva, stulbenis

mutual ['mju:t/ual] a 1. savstarpējs; abpusējs; m. assistance — savstarpēja palīdzība; 2. sar. kopējs; m. friend — kopējs draugs; m. opinion — kopējs viedoklis

mutually ['mju:t/uah] adv 1. savstarpēji;

abpusēji; 2. kopīgi muzz [mAz] sl. I n iekalējs, zubritājs; H v

iekalt, zubrīt muzzle ['mAzl] I n 1. purns; 2. uzpurnis; 3. (ieroča) stobra caurums; 4. tehn. sprausla; uzgalis; 5. mil. sl. respirators; gāzmaska; II v 1. uzlikt uzpurni; 2. apklusināt muzzle-loader ['mAzl,lauds] n pa stobru lādējams ierocis muzzy ['mAzi] a 1. neskaidrs; 2. iereibis my [mai] pron mans; 0 my!; my God!; my

goodness! — nevar būt!; vai patiesi? myall ['maio:l] n Austrālijas akācija mycelium [mai'siiham] n hot. micēlijs mycology [mai'koladji] n mikoloģija mycoses sk. mycosis

mycosis [mai'kausis] n (pl mycoses

[mai'kausiiz]) med. mikoze myelitis [.maia'laitis] n med. mielīts myocarditis [,maiauka:'daitis] n med. mio-kardīts

myopia [mai'aupis] n tuvredzība myopic [mal'opik] a pārn. tuvredzīgs myriad ['minad] I n miriāde; neskaitāms

daudzums; II a neskaitāms myrmidon ['nuimidan] n niev. rokaspuisis; pakalpiņš; ~s of law iron. — likuma kalpi (policisti u. tml.) myrrh [rm:] n mirres myrtle ['m3:tl] n mirte

myself [mai'self] pron. 1. sev; sevi; I washed m. — es nomazgājos; 2. pats; (all) by m. — viens pats, bez citu palīdzības; I saw it m. — es pats to redzēju; 0 I am not m. — es nejūtos labi; to keep m. to m. — neiejaukties (citu darīšanās) mysterious [mi'stianas] a noslēpumains;

neizprotams mystery ['mistri] n 1. noslēpums; m. novel — šausmu romāns; 2. mistērija; 3. rel. sakraments mystic ['mistik] I n mistiķis; 13 a 1. mistisks;

neizprotams; 2. noslēpumains mystical ['mistiķi] a mistisks mysticism ['mistisizam] n misticisms; mistika mystification [.mistifi'kei/n] n mistifikācija mystify ['mistifai] v 1. mistificēt; 2. mulsināt;

maldināt myth [mi9] n mīts

mythic[al] ['mi0ik(l)] a 1. mītisks;

2. fantastisks; nereāls mythological [.miBa'ltx^ikl] a mitoloģisks mythology [mi'Solad^] n mitoloģija

N n

N, n [en] n 1. angļu alfabēta četrpadsmitais

burts; 2. mat. nenoteikts lielums nab [naeb] v sl. 1. notvert; pieķert (nozieguma vietā); 2. paķert; pagrābt; can I n. a

cup of coffe before we go? — vai es varētu pagūt iedzert tasi kafijas, pirms mēs ejam?

nabob ['neibob] n 1. vēst. nabobs; 2. niev.

mutt [mAt] n sar. 1. stulbenis; 2. niev.

plušķis, krancis mutter [Wta] I n 1. murmināšana; 2. kurnēšana, rūkšana; 3. (pērkona) ducināšana; II v 1. murmināt; 2. (against, at) kurnēt, rūkt; 3. (par pērkonu) ducināt mutton ['mAtn] n 1. jēra gaļa; m. chop — 1) jēra gaļas karbonāde; 2) vaigu-bārda; 2. humor, auns; aita; 0 dead as m. — pagalam; beigts; m. dressed as lamb — (par vecāku sievieti) uzcirtusies kā jauna meitene; to return to one's ~s — atgriezties pie sarunu temata mutton-head ['mAtnhed] n sar. aitasgalva, stulbenis

mutual ['mju:t/ual] a 1. savstarpējs; abpusējs; m. assistance — savstarpēja palīdzība; 2. sar. kopējs; m. friend — kopējs draugs; m. opinion — kopējs viedoklis

mutually ['mju:t/uah] adv 1. savstarpēji;

abpusēji; 2. kopīgi muzz [mAz] sl. I n iekalējs, zubritājs; H v

iekalt, zubrīt muzzle ['mAzl] I n 1. purns; 2. uzpurnis; 3. (ieroča) stobra caurums; 4. tehn. sprausla; uzgalis; 5. mil. sl. respirators; gāzmaska; II v 1. uzlikt uzpurni; 2. apklusināt muzzle-loader ['mAzl,lauds] n pa stobru lādējams ierocis muzzy ['mAzi] a 1. neskaidrs; 2. iereibis my [mai] pron mans; 0 my!; my God!; my

goodness! — nevar būt!; vai patiesi? myall ['maio:l] n Austrālijas akācija mycelium [mai'siiham] n hot. micēlijs mycology [mai'koladji] n mikoloģija mycoses sk. mycosis

mycosis [mai'kausis] n (pl mycoses

[mai'kausiiz]) med. mikoze myelitis [.maia'laitis] n med. mielīts myocarditis [,maiauka:'daitis] n med. mio-kardīts

myopia [mai'aupis] n tuvredzība myopic [mal'opik] a pārn. tuvredzīgs myriad ['minad] I n miriāde; neskaitāms

daudzums; II a neskaitāms myrmidon ['nuimidan] n niev. rokaspuisis; pakalpiņš; ~s of law iron. — likuma kalpi (policisti u. tml.) myrrh [rm:] n mirres myrtle ['m3:tl] n mirte

myself [mai'self] pron. 1. sev; sevi; I washed m. — es nomazgājos; 2. pats; (all) by m. — viens pats, bez citu palīdzības; I saw it m. — es pats to redzēju; 0 I am not m. — es nejūtos labi; to keep m. to m. — neiejaukties (citu darīšanās) mysterious [mi'stianas] a noslēpumains;

neizprotams mystery ['mistri] n 1. noslēpums; m. novel — šausmu romāns; 2. mistērija; 3. rel. sakraments mystic ['mistik] I n mistiķis; 13 a 1. mistisks;

neizprotams; 2. noslēpumains mystical ['mistiķi] a mistisks mysticism ['mistisizam] n misticisms; mistika mystification [.mistifi'kei/n] n mistifikācija mystify ['mistifai] v 1. mistificēt; 2. mulsināt;

maldināt myth [mi9] n mīts

mythic[al] ['mi0ik(l)] a 1. mītisks;

2. fantastisks; nereāls mythological [.miBa'ltx^ikl] a mitoloģisks mythology [mi'Solad^] n mitoloģija

N n

N, n [en] n 1. angļu alfabēta četrpadsmitais

burts; 2. mat. nenoteikts lielums nab [naeb] v sl. 1. notvert; pieķert (nozieguma vietā); 2. paķert; pagrābt; can I n. a

cup of coffe before we go? — vai es varētu pagūt iedzert tasi kafijas, pirms mēs ejam?

nabob ['neibob] n 1. vēst. nabobs; 2. niev.

bagātnieks, naudasmaiss nacelle [nae'sel] n 1. (dirižabļa) gondola;

2. (lidmašīnas) kabīne nacre ['neika] n 1. perlamutrs; 2. perlamutra

gliemežnīca, pērlene nacr[e]ous ['neiknas] a perlamutra-nadir ['neidis] n 1. astr. nadirs; 2. pārn. viszemākais līmenis; (cerību u. tml.) galējs izsīkums

nag® [naeg] n 1. ponijs; 2. sar. kleperis nagb [nzeg] v (arī to nag at) 1. šķendēties;

piesieties; 2. smelgt nagger ['nasga] n ķildīgs cilvēks naiad ['naiaed] n (pl naiads, naiades ['naiaedz,

'naiaedi:z]) mit. najāda naif [na:'i:f] sk. naive

nail [neil] I n 1. nags; 2. nagla; 0 hard as ~s— 1) izturīgs; norūdīts; formā (par sportistu); 2) cietsirdīgs; nežēlīgs; on the n. — tūlīt; uz vietas; right as ~s — 1) pilnīgi pareizi; 2) pilnīgi vesels; 3) 0 pilnīgā kārtībā; to a n. — mats matā; to drive the n. home — novest līdz galam; panākt savu; to hit the [right] n. on the head — trāpīt naglai uz galvas; to fight tooth and n.— cīnīties visiem spēkiem; to pay on the n. — samaksāt uzreiz; Uvi. iesist naglu; pienaglot; 2. sar. saņemt ciet; 3. skoln. sl. pieķert; = to n. down — 1) aiznaglot; 2) precīzi noteikt; 3) pārn. pieķert pie vārda; pie-spiet pie sienas; to n. up — aiznaglot; 0 to n. one's colours to the mast — atklāti aizstāvēt savus uzskatus; to n. smb. to the counter (bar door) — pienaglot kādu pie kauna staba; to n. smb. to the wall — piespiest kādu pie sienas nail-brush ['neilbrA/] n nagu suka nailed-up ['neild'Ap] a pa roku galam izdarīts nailer f'neib] n 1. naglu kalējs; 2. sar. meistars; n. at golf — lielisks golfa spēlētājs; 3. sar. lielisks eksemplārs nail-file ['neilfail] n nagu vīle nail-head ['neilhed] n naglas galviņa nail polish, nail varnish ['neil.poh/,

'neil,va:ni/] n nagu laka nail-puller ['neilpula] n knaibles (naglu iz-

vikšanai)

nail-scissors ['neilsizsz] n pl nagu šķērītes nainsook ['neinsuk] n tekst. nansuks naive [nai'i:v] a naivs naivete [nai'iivatei] n naivitāte; naivums naked ['neikid] a 1. kails; n. shoulders — atkailināti pleci; n. sword — kails zobens; n. trees — kaili koki; 2. neaizsargāts; ne-piesegts; n. light — vaļējs gaismas avots; 3. neslēpts; atklāts; n. faith — akla ticība; n. truth — skaidra patiesība; 4. el. neizolēts; kails; 0 with the n. eye — ar neapbruņotu aci

nakedness ['neikidnis] n kailums namby-pamby [.naembi'paembi] I n niev.

1. sentimentalitāte; jūtelība; 2. sentimentāls cilvēks; II a sentimentāls; jūtelīgs

name [neim] I n 1. vārds; by n. — vārda pēc; by the n. (of) — ar vārdu; doctor by the n. of Smith — ārsts vārdā Smits; Christian (first, given) n. — priekšvārds; family (last) n. — uzvārds; in the n. of the law — likuma vārdā; middle n.— otrs priekšvārds; to put (enter) down one's n. (for) — 1) pierakstīties; 2) izvirzīt savu kandidatūru;

2. nosaukums; apzīmējums; place n.— vietas apzīmējums, ģeogrāfisks nosaukums; 3. reputācija; slava; bad n. — slikta slava; 4. izcila personība; slavenība; 5. dzimta; cilts; the last of his n. — pēdējais savas dzimtas pārstāvis; 0 not a penny to one's n. — bez graša kabatā; the n. of the game— pats galvenais; to call smb. ~s — lamāt kādu; to take smb.s n. in vain — velti valkāt kāda vārdu; II v 1. nosaukt; dot vārdu; to n. after (amer. for) smb. — nosaukt kāda vārdā; 2. noteikt; to n. the day — noteikt dienu; to n. the price — nosaukt cenu; 3. (as, for) iecelt (amatā)

name-calling ['neimjkoihrj n lamāšanās;

apsaukās anās name-day ['neimdei] n vārdadiena name-dropping ['neimtdn>pii]] n bārstīšanās

ar slavenību vārdiem nameless ['neimlis] a 1. bezvārda-; nezināms; anonīms; 2. neizsakāms; 3. šaušalīgsnasty

namely ['neimh] adv proti name-part ['neimpa:t] n titulloma name-plate ['neimpleit] n 1. plāksnīte ar uzvārdu (pie durvīm)\ 2. plāksnīte ar uzņēmuma (izgatavotāja) nosaukumu namesake ['neimseik] n vārdabrālis; vārdamāsa

nankeen, nankin [naet]'ki:n] n 1. tekst.

nankins; 2. iedzeltena krāsa nanny ['naeni] n aukle; auklīte nanny-goat ['naenigaut] n kaza nap® [nasp] I n snauda; snaudiens; to take a n. — nosnausties; II v snaust; to catch smb. ~ping — pārsteigt kādu nesagatavotu napb [naep] tekst. I n uzkārsums; plūksno-

jums; H v uzkārst napc [naep] n (saīs. no napoleon) kāršu spēles nosaukums; 0 to go n.— likt visu uz spēles

napalm ['neipa:m] n napalms nape [neip] n pakausis; skausts naphtha ['naeffto] n ķīm. ligroīns naphthalene, naphthaline ['naef9ali:n] n naftalīns

napkin ['naepkin] n 1. salvete; servjete; 2. autiņš; 0 to lay up in a n. — turēt sveci zem pūra

napless ['naephs] a 1. (par audumu) bez uz-

kārsuma; 2. apdilis, nonēsāts napoleon [na'paulian] n 1. sk. napc; 2. vēst. napoleons (monēta)', 3. vēst. gari zābaki ar atlokiem; 4. napoleonkūka nappe [naep] n ģeol. virsslānis nappy3 ['naepi] sar. sk. napkin 2. nappyb ['naepi] a novec. (par alu) putojošs; stiprs

narcissi sk. narcissus

narcissism [nct:'sisizam] n narcisms, paštīksmināšanās narcissus [nai'sisas] n (pl narcissuses, narcissi

[na:'sis3siz, na:'sisai]) narcise narcosis [nai'kousis] n narkoze narcotic [naiTcntik] I « 1. narkotiska viela;

narkotika; 2. narkomāns; II a narkotisks narcotization [,na:k3tai'zei/n] n med.

narkotizācija narcotize ['naikataiz] v med. narkotizēt

nark [na:k] sl. I n (policijas) ziņu pienesējs; špiks; n v kaitināt; tracināt; 0 n. it! — aizveries! narrate [na'reit] v stāstīt narration [na'rei/n] n 1. stāstījums; 2. stāsts;

stāstījums; 3. (diktora) teksts narrative ['naeretiv] I n stāsts; stāstijums; II

a stāstījuma-narrator [ns'reita] n 1. stāstītājs; 2. autora

teksta lasītājs; diktors narrow ['naerau] I npl (jūras šauruma, upes, ielas u. tml) visšaurākā vieta; Hal. šaurs; in n. bounds — šauros ietvaros; in the -est sense—visšaurākajā nozīmē; n. circle of friends — šaurs draugu loks; 2. ierobežots; grūts; n. circumstances — trūcīgi apstākļi; n. majority — niecīgs vairākums; to have a n. escape — tik tikko izglābties; 3. (par prātu u. tml.) aprobežots; 4. sīks; rūpīgs; n. examination — rūpīga pārbaude; III v 1. sašaurināt; 2. sa-šaurināties

narrow gauge [.naerau'geid3] n dzelzc. šaursliedes

narrow-gauge ['naeraugeid3] a dzelzc. šaursliežu-

narrowly ['naerauh] adv 1. tikko; gandrīz; he n. escaped drowning — viņš gandrīz noslīka; 2. sīki; rūpīgi; to look n. at smth. — kaut ko rūpīgi (cieši) apskatīt narrow-minded [.naerau'maindid] a aprobežots; aizspriedumains narrowness ['naereunis] n 1. šaurums; šaurība; 2. aprobežotība narwhal ['naiwal] n zool. narvalis nasal [neizl] I n vai. nazāla skaņa; II a

1. deguna-; n. cold — iesnas; 2. vai. nazāls nasalization [.neizalai'zei/n] n vai. nazali-

zācija

nasalize ['neizalaiz] v 1. runāt caur degunu;

2. vai. nazalizēt

nascency ['naesnsi] n dzimšana; rašanās nascent ['naesnt] a dzimstošs; topošs nastily ['naistili] adv 1. pretīgi, riebīgi;

2. ļauni; dzēlīgi nasturtium [na'ste:/am] n krese nasty ['na:sti] a 1. nejauks; nelāgs;

n. weather — slikts laiks; 2. (par garšu, smaržu u. tml.) riebīgs; pretīgs; šķebinošs;

3. neķītrs; piedauzīgs; n. words — lamuvārdi; 4. ļauns; dzēlīgs; n. remark — dzēlīga piezīme; to play a n. trick on smb. — izspēlēt ļaunu joku ar kādu; 5. bīstams; draudīgs; n. illness — smaga slimība; n. sea — vētraina jūra; things look n. for me — mans stāvoklis kļūst draudīgs

natal ['neitl] a dzimšanas-natality [nei'taehti] n dzimstība natation [na'tei/n] n peldēšana natatorial, natatory [. neta'tnnal, neitaton]

a peld-; peldēšanas-nates ['neitiiz] n pl anat. 1. gūžas; 2. galvas

smadzeņu priekšējās krokas nation ['nei/n] n 1. nācija, tauta; law of ~s —

starptautiskās tiesības; 2. nācija; valsts national [nae/nal] Inl. pavalstnieks; pilsonis; 2. tautietis; līdzpilsonis; II a 1. nacionāls; tautas-; 2. valsts-; n. anthem — valsts himna; n. bank — valsts banka; n. holiday — valsts svētki; n. park — nacionālais parks; rezervāts; n. service — karadienests; n. team sp. — valsts izlase nationalism ['nae/nalizam] n 1. nacionālisms; 2. patriotisms; tiekšanās pēc nacionālas neatkarības nationalist ['nae/nahst] Inl. nacionālists; 2. cīnītājs par nacionālu neatkarību; II a

1. nacionālistisks; 2. nacionāl-; atbrivosa-nas-

nationalistic [,nae/na'listik] sk. nationalist II 1.

nationality [.nae/a'naebti] n 1. nacionalitāte; tautība; 2. pavalstniecība; 3. nācija; tauta;

4. nacionāla iezīme; 5. patriotisms; 6. nacionālā vienotība

nationalization [.nae/nalai'zei/n] n nacionalizācija

nationalize ['nae/nalaiz] v 1. nacionalizēt;

2. naturalizēt (ārzemnieku)-, 3. apvienot nācijā

nation-wide ['nei/nwaid] a vistautas-native ['neitiv] I n 1. vietējais iedzīvotājs; iezemietis; 2. vietējais augs (vai dzīvnieks);

Hal. dzimtais; n. land — dzimtene; n. tongue — dzimtā valoda; 2. vietējs; iezemiešu-; n. customs — vietējās paražas; to go n. sar. — (par eiropieti) pārņemt iezemiešu dzīves veidu; 3. iedzimts;

4. (par dārgakmeņiem u. tml.) dabisks; īsts; n. gold — tīrs zelts; n. metai — tīrradnis

nativity [na'tivati] n 1. Kristus dzimšana;

2. horoskops natrium ['neitnsm] n ķīm. nātrijs natron ['neitran] n ķīm. soda, ogļskābais nātrijs

natter [naeta] I n sar. pļāpāšana; II v sar.

1. pļāpāt, kulstīt mēli; 2. īgņoties; ķildoties natty ['naeti] a sar. 1. kārtīgs; tīrigs; 2. veikls;

izveicīgs

natural ['naet/ral] I n 1. sar vispiemērotākais; n. for the job — kā radīts šim darbam;

2. mūz. bekars; II a 1. dabas-; dabisks; n. forces — dabas spēki; n. gas — dabasgāze; n. history — dabaszinātnes; n. phenomena — dabas parādības; n. resources — dabas bagātības; n. selection biol. — dabiskā izlase; n. weapons — dabiskie ieroči; 2. dabisks; īsts; n. flowers — dzīvie ziedi; n. teeth — īstie zobi; 3. savvaļas-; nekultivēts; neapstrādāts; n. growth/— savvaļas augi; n. food — dabīgie produkti (bez konservantiem, garšvielām u.tml)-, n. steel — nerudīts tērauds; 4. nepiespiests; brīvs; it comes n. to him — tas viņam viegli padodas; 5. piemītošs; raksturīgs; iedzimts; n. gift — iedzimta spēja (talants); n. linguist — dzimis valodnieks; with a bravery n. to him — ar viņam piemītošu bravūru;

5. ārlaulības-; n. child — ārlaulības bērns; n. sister — pusmāsa

naturalism ['naet/ralizam] n 1. naturālisms;

2. dabiskums naturalist ['naet/rolist] I n 1. naturālists (mākslā)-, 2. dabaszinātnieks, naturālists; II a naturālistisks naturalistic [, naet/re'hstik] sk. naturalist II naturalization [.nast/rslai'zei/n] n 1. naturalizācija; 2. aklimatizācija; 3. (jaunvārdu,

paražu u. tml.) ieviešana naturalize ['naet/ralaiz] v 1. naturalizēt (ārzemnieku); 2. naturalizēties (par ārzemnieku)-, 3. aklimatizēt; 4. aklimatizēties; 5. ieviest (jaunvārdu, paražu u. tml.); 7. padarit dabiskāku; S.filoz. racionalizēt naturally ['naet/rah] adv 1. dabiski; brīvi;

viegli; 2. protams nature ['neit/a] n 1. daba; against n.— pretdabisks; by n.— no dabas; by (in, from) the n. of things — nenovēršami; in the course of n. — attīstības gaitā; laws of n. — dabas likumi; 2. daba; raksturs; good n. — labsirdība; ill n. — ļauns raksturs; it is in human n. — tas ir cilvēka dabā; it is not his n. — tas nav viņa dabā; proud by n. — lepna rakstura-; 3. būtība; pamatīpašība; state of n. — 1) pirmatnējais stāvoklis; 2) kailums; 4. veids; events of this n. — tamlīdzīgi notikumi; 5. organisms; exhausted n.— novājināts organisms; 0 to ease (relieve) n. — nokārtot dabiskās vajadzības; to pay one's debt to n. — nomirt nature-cure ['neit/akjua] n ārstēšana ar dabiskiem līdzekļiem (bez ķirurģiskas, me-dikamentozas u. tml. iejaukšanās) naught [no:t] I n novec., poēt. nekas; 0 all for n. — viss velti; to bring to n. — iznīcināt; iznīdēt; to care n. for — neraizēties par; to set at n. — nonievāt; II a predic. niecīgs; veltīgs; his luck is n. — viņam neveicas naughtiness ['noitinis] n nerātnība; nepaklausība

naughty ['no:ti] a 1. nerātns; nepaklausīgs;

2. nepiedienīgs nausea ['noisia] n 1. nelabums; 2. pretīgums, riebums

nauseate ['no:sieit] v 1. šķebināt; izraisīt nelabumu; 2. radīt pretīgumu; it ~s me — man riebjas nauseous f'noisias] a 1. šķebīgs; 2. pretīgs; riebīgs

nautch [no:t/] n profesionālu dejotāju

priekšnesums (Indijā) nautical ['no:tik]J a 1. jūras-; n. mile—jūras jūdze; 2. navigācijas-; kuģniecības-; n.

architecture — kuģubūve; n. chart — navigācijas karte; n. college —jūrskola nautilus ['no:tibs] n (pl nautiluses, nautili ['notibsiz, 'no:tilai]) zool. nautils, kuģītis

(gliemis)

naval ['neivl] a jūras-; flotes-; n. academy — jūras kara akadēmija; n. forces — jūras kara spēki; n. officer — 1) jūras kara virsnieks; 2) amer. muitas ierēdnis (ostā); n. power — jūras lielvalsts; n. ship — karakuģis nave8 [neiv] n arh. joma naveb [neiv] n 1. ratu rumba; 2. tehn. ieliktnis navel ['nervi] n naba

navel-cord, navel-string ['neivlkoid,

'neivlstrir]] n anat. nabas saite navigability [.naeviga'bibti] n kuģojamība;

piemērotība kuģošanai navigable ['naevigabl] a 1. kuģojams; derīgs

kuģošanai; 2. (par aerostatu) vadāms navigate f'naevigeit] v 1. kuģot; lidot (ar lidmašīnu); 2. vadīt (kuģi, lidmašīnu); 3. pārn. vadīt; virzīt; to n. a bill through Parliament— panākt likumprojekta pieņemšanu parlamentā navigating officer [naevigeitirļ'nfisa] n av.,

jūrn. stūrmanis navigation [.naevi'gei/n] n navigācija; kuģošana; areal n. — gaisa kuģniecība; inland n. — upju kuģniecība; n. lights — navigācijas ugunis navigator ['naevigeita] n 1. av., jūrn. stūrmanis; 2. jūrasbraucējs navvy ['naevi] n 1. melnstrādnieks; grāvracis; 2. ekskavators; 0 to work like an. — strādāt kā zirgam navy ['neivi] n 1. jūras kara flote; N. Department amer. — jūras kara resors; 2. poēt. eskadra; flotile navy blue [.neivi'blu:] n tumšzila krāsa navy-blue f'neiviblu:] a tumši zils navy-yard ['neivija:d] n jūras kara kuģu

būvētava (vai remontrūpnīca) nay [nei] I n 1. noliedzoša (noraidoša) atbilde; the ~s have it — vairākums ir pret (balsojot); 2. aizliegums; atraidījums; he will not take n. — viņš nepieņemsnaze

atteikumu; to say n.— atteikt; II adv

1. turklāt; bez tam; 2. novec. nē naze [neiz] n ģeogr. zemesrags Nazi ['na:tsi] I n nacists; II a nacistu-Nazism ['naitsizam] n nacisms

neap [ni:p] I n (ari n.-tide) vismazākais paisums un bēgums; Dvi. (par paisumu) kristies; 2. to be ~ed — uzskriet uz sēkļa Neapolitan [ma'pnliten] I n neapolietis; ne-apoliete; II a Neapoles-; neapoliešu-; N. ice — dažādkrāsu kārtains saldējums near [ma] I a 1. tuvs; n. and dear — tuvs un dārgs; n. guess — gandrīz pareizs atminējums; n. resemblance — tuva līdzība; n. translation — diezgan precīzs tulkojums;

2. tuvējs; netāls; in the n. future — tuvā nākotnē; on the n. bank — šajā krastā;

3. (par transporta līdzekļa riteni, zirgu aizjūgā u. tml.) kreisais; the n. foreleg — kreisā priekškāja; the n. front wheel — kreisais priekšējais ritenis; 4. sar. skops; to be n. with one's money — skopoties ar naudu; 5. (par ceļu) vistaisnākais; visīsākais; to show a ~er cut sar. — parādīt visīsāko ceļu; II v tuvoties; II adv 1. tuvu; netālu; far and n. — tuvu un tālu, visur, n. at hand — 1) tuvumā; pie rokas; 2. drīz; tuvu; n. by — blakus; not (nowhere) n. so numerous — ne tuvu tik daudz; n. upon midnight — īsi pirms pusnakts; to come (draw) n. — tuvoties; 2. gandrīz; bezmaz; you are n. right—jums gandrīz taisnība; 0 as n. as no matter — tik tikko; par mata tiesu; IV prep pie; tuvu; ap; he is n. fifty years of age — viņš ir jau tuvu piecdesmitiem; I came n. forgetting — es gandrīz aizmirsu; n. the station — pie stacijas; the sun is n. setting — saule tuvojas norietam

near-beer ['niabia] n bezalkoholisks alus nearby ['niabai] a tuvējs; kaimiņu-nearly ['mali] adv 1. gandrīz; 2. apmēram, aptuveni; not n. — nepavisam ne; 3. tuvu; cieši; n. related — tuvā radniecībā; to be n. interested — sevišķi interesēties nearness ['mams] n tuvums near-sighted [.nia'saitid] a tuvredzīgs

near-silk ['nissilk] n mākslīgais zīds neat* [ni:t] n (pl neat [nirt]) novec. 1. liellops;

vērsis; govs; 2. pl liellopi neatb [ni:t] a 1. tīrīgs; kārtīgs; 2. vienkāršs; glīts; gaumīgs; n. dress — gaumīgs tērps; n. figure — glīts augums; 3. skaidrs (par rokrakstu)-, 4. veikls; prasmīgs; n. piece of work — smalks darbs; 5. (par valodu) lakonisks; trāpīgs; n. answer — precīza atbilde; 6. (par alkoholu) neatšķaidīts; 7. amer. sl. lielisks, kolosāls; what a n. company! — kolosāla sabiedrība! 'neath [ni:0] prep (saīs. no bebeath) poet. zem

neat-handed ['ni:thaendid] a izveicīgs; veikls neatherd ['ni:th3:d] n govju gans neat-house ['ni:thaus] n liellopu kūts neatly ['ni:th] adv 1. tīrīgi; kārtīgi; 2. vienkārši; glīti; gaumīgi neatness ['ni:tnis] n tīrība; kārtīgums neat's-leather ['niitslečb] n vēršāda neb [neb] n skotu 1. knābis; 2. (dzīvnieka) deguns; purns; 3. (zīmuļa, instrumenta u. tml.) gals

nebbish ['nebi/ļ sl. I n bāla personība; mūžīgais neveiksminieks; II a nožēlojams; neveiksmīgs nebula ['nebjub] n (pl nebulae ['nebjuli:])

1. astr. miglājs; 2. med. katarakta nebulae sk. nebula

nebular [nebjub] a nebulārs; n. theory (hypothesis) —nebulārā kosmogoniskā teorija nebulizer ['nebjulaiza] n smidzinātājs nebulosity [.nebju'lnssti] n 1. miglainība; mākoņainums; 2. (domas, izteiksmes u. tml.) neskaidrība nebulous ['nebjubs] a 1. miglains; mākoņains; 2. neskaidrs; izplūdis necessarian [.nesi'seonon] sk. necessitarian necessarily ['nesssrah] adv 1. noteikti; katrā

ziņā; 2. neizbēgami necessar||y ['nesasn] I n 1. nepieciešamais; vajadzīgais; a few -ies for the journey — šis tas, kas nepieciešams ceļojumam; 2.: the n. sl. — nauda, līdzekļi (kādam mērķim)-, 3. amer. ateja; II a 1. nepieciešams; vajadzīgs; 2. nenovēršams, neizbēgams;

n. evil — nenovēršams ļaunums necessitarian [na.sesi'tearian] filoz. I n

determinists; II a deterministisks necessitarianism [na.sesi'teananizam] n

filoz. determinisms necessitate [na'sesiteit] v padarīt par nepieciešamu

necessitous [na'sesitas] a formal, trūcīgs, nabadzīgs

necessity [na'sesiti] n 1. nepieciešamība; neatliekama vajadzība; in case of n.— nepieciešamības gadījumā; of n. — 1) pēc vajadzības; 2) noteikti; visādā ziņā; out of [sheer] necessity — nepieciešamības spiests; to be under the

n. of doing smth. — būt spiestam kaut ko darīt; 2. pirmās nepieciešamības priekšmets; 3. posts; trūkums; to be in [great] n.— būt dziļā trūkumā; 4.filoz. nepieciešamība; n. and chance — nepieciešamība un nejaušība neck [nek] I n 1. kakls; to break one's n. — lauzt sev kaklu; to get (catch, take) it in the n. — dabūt pa kaklu; to win (lose) by a n.— uzvarēt (zaudēt) par galvas tiesu (jāšanas sacīkstēs); 2. (pudeles u. tml.) kakls; 3. (stīgu instrumentu) grifs; 4. apkakle; 5. zemesšaurums; pāržmauga; 6. tehn. kakls; rēdze; 7. arh. kapiteļa apakšējā daļa; 8. sar. nekaunība; 0 n. and crop — ātri; veikli; n. or nothing — vai nu vīrā, vai pavisam tīrā; to break the n. (of) — pārvarēt grūtāko; to risk one's n. — riskēt ar savu galvu; II v amer. sl. maigoties neckband ['nekbaend] n (krekla, blūzes)

stāvapkaklīte neckerchief ['nekat/if] n kaklauts necking ['nekirj] n 1. arh. kolonnas apmale;

2. amer. sl. maigošanās necklace ['neklis] n kaklarota necklet ['nekht] n 1. (īsa) kaklarota; 2. boa,

uzliekama kažokādas apkakle necktie ['nektai] n kaklasaite neckwear ['nekwea] n kaklasaites; apkaklītes necrology [ne'krol9d3i] n 1. nekrologs;

2. mirušo saraksts necromancy ['nekrai maensi] n nekromantija; melnā maģija

necropolis [neTcropalis] n nekropole; kapsēta necrose [neieraus] v med. nekrotizēties; atmirt necrosis [neTcrausis] n med. nekroze nectar ['nekta] n nektārs nectariferous [jiekta'nfires] a bot. medus-; n.

plant — medusaugs nectarine ['nektari:n] n gludais persiks nee [nei] a (par precētu sievieti) dzimusi; Mrs. Williams, n. Smith — misis Viļjamsa, dzimusi Smita need [ni:d] Inl. vajadzība; in case of n. — vajadzības gadījumā; if (when, as) n. arise (be) — ja rastos vajadzība; there's no n.— nevajag; nav vajadzības; to be in n. (have, feel n.) of smth. — izjust vajadzību pēc kaut kā; 2. pl vajadzības; prasības; daily ~s — ikdienas vajadzības; to meet the ~s (of) — apmierināt prasības; 3. trūkums; nabadzības; 4. nelaime; grūtības; II v l.just vajadzību; soup ~s salt— zupai trūkst sāls; to feel ~ed — justies vajadzīgam; 2. (kā modālais darbības vārds nolieguma un jautājuma teikumos izsaka vajadzību vai nepieciešamību)'. he n. not do it — viņam nav tas jādara; I n. hardly tell you — man tev nemaz nav jāsaka needful ['ni:dfl] a (to, for) vajadzīgs; nepieciešams

needle ['ni:dl] I n 1. adata; ~'s eye — adatas acs; 2. (kompasa) adata; 3. skuja; 4. (kalna, torņa) virsotne, smaile; 5. adāmadata; 6. obelisks; 7. min. adatveida kristāls;

8. sar. (injekcijas) adata; (injekcijas adatas) dūriens; the n. sl. — narkotikas injekcija;

9.: the ~s sl. — slikts garastāvoklis; īgnums; to get (have) the~s — īgņoties; 0 as sharp as a n. — ass; caururbjošs; to look for a n. in a haystack (bundle of hay) — meklēt adatu siena kaudzē; II v 1. strādāt (šūt, durt) ar adatu; 2. izspraukties cauri; 3. sar. iedzelt; kaitināt; 4. sar. kūdīt; musināt

needle-bath ['ni:dlba:0] n med. franklinizā-cija, elektrostatistiskā duša

needle-book ['ni:dlbuk] n adatnīca needle-case ['ni:dlkeis] n adatnīca needle-fish ['ni:dlfi/] n adatzivs

needle freek ['ni:dlfri:k] n narkomāns

(pašinjicētājs) needleful ['ni:dlful] n adatā ievērts pavediens needle-lace ['ni:dlleis] n tamborētas mežones needle-point ['ni:dlpoint] n 1. adatas gals;

2. tamborētas mežģīnes needle-shaped fniidl/eipt] a adatveidīgs; adatveida-

needless ['ni:dhs] a nevajadzīgs; lieks; n. to

say... — nemaz nerunājot par... needlewoman ['niidlwumsn] n 1. šuvēja;

2. rokdarbniece

needlework ['ni:dlw3:k] n rokdarbs; izšuvums

needments ['niidmants] n pl viss nepieciešamais (ceļojumam u. tml.) needn't ['ni:dnt] sar. (sals, no need not)

needs [ni:dz] adv sar. (tikai ar must) katrā ziņā; noteikti; he must n. telephone — viņam tieši tagad jāzvana pa telefonu needy ['ni:di] a trūcīgs; nabadzīgs ne'er [nes] adv (sais. no never) poēt. nekad;

n. a... — it neviens... nefarious [ni'feanas] a negodīgs; zemisks negate [ni'geit] v 1. noliegt; noraidīt; 2. pārn. iznīcināt

negation [ru'gei/n] n noliegums; noraidījums negationist [m'gei/nist] n noliedzējs; nihilists negative [negativ] I n 1. noliegums; noraidījums; to answer in the n.— atbildēt noraidoši; 2. negatīva īpašība; trūkums;

3. gram, negācija; 4. mat. negatīvs lielums; 5. fot. negatīvs; noliedzošs; n. electrode el. — katods; n. quantity mat. — negatīvs lielums; n. sign — mīnuszīme; n. voice — 1) balss "pret" (balsojot); 2) veto tiesības; 2. nesekmīgs; neveiksmīgs; Divi. noliegt; noraidīt; 2. uzlikt veto; 3. neitralizēt;

4. padarit neiespējamu

negativism ['negativizam] n 1. nihilisms;

2. med.Jiloz. negativisms negatory ['negstan] a negatīvs; noliedzošs neglect [m'glekt] I n nevērība; nolaidība; in a state of n. — novārtā pamests; n. of duty— nolaidīga attieksme pret saviem pienākumiem; to fall into n. — tikt pilnīgi aizmirstam; II v 1. izturēties nevērīgi; to n.

one's studies — pamest novārtā mācības; 2.palaist garām (izdevību u.tml.); atstāt neizdalītu; to n. to wind the clock — aizmirst uzvilkt pulksteni neglectful [ni'glektfl] a nevērīgs; nolaidīgs neglige, negligee ['negli3ei] n peņuārs; rītakleita; to be in n. — būt neapģērbtam negligence ['neglid33ns] n nolaidība; nevērība; nevīzība; criminal (culpable) n. jur. — noziedzīga nolaidība; due to n. — nolaidības dēļ negligent ['neghd3ant] a nolaidīgs; nevērīgs; nevīžīgs; n. of ine's duties — nolaidīgs pret saviem pienākumiem negligible ['neglid33bl] a nenozīmīgs; niecīgs; n. error mat. — pieļaujamā kļūda; n. quantity — niecīgs daudzums negotiable [ni'gau/isbl] a 1 .fin., jur. žirējams; apgrozības spējīgs; n. securities — vērtspapīri; 2. pārrunājams; apspriežams; 3. (par kalnu, taku u. tml.) pieejams; pārejams negotiate [ni'gsu/ieit] v 1. vest sarunas; to n. with smb. from a position of strength — vest sarunas ar kādu no spēka pozīcijām; 2. fin. žirēt; laist apgrozībā; 3. sar. pārvarēt; tikt pāri

negotiation [m.gsu/i'ei/n] n 1. sarunas; by means of n. — sarunu ceļā; ~s are under way — notiek sarunas; to carry on (conduct, hold) ~s — vest sarunas; to enter into ~s — uzsākt sarunas; 2. (grūtību u. tml.) pārvarēšana; 3.fin. žirēšana negotiator [m'gau/ieita] n 1. sarunu vedējs; sarunu dalībnieks; chief n. — delegācijas vadītājs; 2. starpnieks Negress ['ni:gns] n niev. nēģeriete Negrillo [ne'gnlou] n pundurcilts nēģeris (Āfrikā)

Negrito [ne'griitau] n Malajas arhipelāga

nēģeris

Negro ['niigrau] I n nēģeris; nēģeriete; II a nēģeru-

negro-head ['niigrsuhed] n 1. stipra, tumša zelējamā tabaka; 2. zemas kvalitātes gumija Negroid ['ni:groid] I n negroids; II a negroīds; negroīdu-nerve

Negus [niigas] n neguss (Etiopijas valdnieka tituls)

negus [migas] n neguss (karstvīna paveids) neigh [nei] I n zviedziens; II v zviegt neighbour ['neiba] ln\. kaimiņš; kaimiņiene; to be ~s at dinner — sēdēt blakus pie pusdienu galda; next-door ~s — tuvākie kaimiņi; 2. tuvākais; līdzcilvēks; II v robežot[ies]; būt kaimiņos neighboured [neibad] a kaimiņos esošs; tuvumā esošs; beautifully n. town—pilsēta ar skaistu apkārtni; sparsely n. place — reti apdzīvota vieta neighbourhood ['neibahud] n 1. apkaime; apkārtne; inter-racial n. amer. — balto un nēģeru apdzīvots rajons; n. papers — vietējās (rajona) avīzes; kaimiņi; kaimiņattiecības neighbouring [neibanrļ] a kaimiņu-; tuvējs;

n. countries — kaimiņvalstis neighbourly ['neiboli] a kaimiņu-; draudzīgs; it was not n. — kaimiņi tā nerīkojas; to speak in a n. way — runāt draudzīgi neither ['nai5a] I pron ne viens, ne otrs; neviens; n. of you knows — neviens no jums nezina; n. statement is true — ne viens, ne otrs apgalvojums nav pareizs; II adv arī ne; I haven't read this book, n. do I intend to — neesmu lasījis šo grāmatu un ari netaisos to darīt; III cony. n.... nor — ne...

ne; I am n. for nor against — neesmu nedz par to, ne pret to nekton ['nekton] n biol. nektons nelly ['neli] n 1. milzu albatross; 2.: not on

your n.! sl. — protams nē! nelson ['nelsn] n sp. nelsons nematode ['nemataud] n zool. nematode nemeses sk. nemesis

nemesis f'nemisis] n (pl nemeses ['nemisi:z])

atmaksa; liktenis nenuphar f'nenjufa:] n ūdensroze neocolonialism [.mauka'launializam] n

neokoloniālisms neolith ['ni:ali0] n ģeol. neolīts neolithic [.ni:au'li£hk] a geol. neolīta-neologism [ni:'t>lad3izam] n 1. neoloģisms, jaunvārds; 2. neoloģismu lietošana

neologize [nii'tilad^aiz] v 1. vai. ieviest neo-loģismus; 2. rel. pieņemt (vai paust) jaunas reliģiskas doktorīnas neology [ni:'obd3i] sk. neologism neon ['ni:an] n ķīm. neons; n. sign — neona

gaismas reklāma neonate ['ni:auneit] n formai, jaundzimušais neophron ['ni:afrt>n] n ornit. maitu ērglis neophyte ['niiavfait] n 1. rel. neofīts; 2. iesācējs

neoplasm ['ni:avplaezam] n med. neoplazma;

jaunveidojums; audzējs neoteric [niia'tenk] a modems; jaunlaiku-; mūslaiku-

neotropical [,ni:au'trt>pikal] a biol. Centrālamerikā un Dienvidamerikā izplatīts neozoic [,ni:au'zauik] a ģeol. mezozoja-;

mezozoisks nepenthe, nepenthes [ne'penQi, ne'pen0i:z] n 1. hot. nepente; 2. mit.,poēt. aizmirstības dzēriens

nephew ['nevju:] n brāļadēls; māsasdēls nephrite ['nefrait] n min. nefiīts nephritis [ne'fraitis] n med. nefiīts, nieru iekaisums

nepotism ['nepatizam] n nepotisms, radu

(draugu) būšana Neptunian [nep'tju:nian] n ģeol. okeāna-;

jūras-; ūdens-neptunium [nep'tjuiman] n ķīm. neptūnijs nereid [niarnd] n mit. nereīda, jūras nimfa nervate ['n3:veit] a hot. dzīslots nervation [mi'vei/an] n hot. (lapas) dzīslo-jums

nerve [n3:v] I n 1. nervs; 2. (parasti pl) nervi; bundle of ~s pārn. — nervu kamols; fit (attack) of ~s — 1) nervu lēkme; 2) dusmu lēkme; to get on one's ~s — kaitināt; krist uz nerviem; to hit (touch) a n. pārn. — aizskart vārīgā vietā; 3. spars; enerģija; to strain every n. — sasprindzināt visus spēkus; 4. savaldība; aukstasinība; man of n. — savaldīgs cilvēks; to lose one's n. — zaudēt savaldīšanos; 5. nekaunība; to have the n. to do smth. — būt pietiekoši nekaunīgam (lai ko izdarītu)\ you have a n.! — kāda nekaunība!; 6. bot. (lapas)nerve-centre

dzīsla; II v iedrošināt; uzmundrināt; to n. oneself— saņemt dūšu, sadūšoties nerve-centre ['roiv.sents] n fiziol. nervu centrs

nerved [n3:vd] a bot. dzīslots nerve-knot ['roivnot] n anat. nervu mezgls, ganglijs

nerveless ['n3:vlis] a 1. anat. beznervu-; 2. bot. bezdzīslojuma-; 3. nespēcīgs; ļengans; n. hand — ļengana roka nerve- [w]racking ['miv.raekii]] a satraucošs; n.-racking drive — pārgalvīgs brauciens

nervine ['n3:vi:n] med. I n nervus nomierinošs līdzeklis; II a nervus nomierinošs nervous ['n3:vas] a 1. nervu-; n. breakdown — nervu sabrukums; n. case — nervu slimnieks; 2. nervozs; satraukts; to feel n. about (over) smth. — būt satrauktam par kaut ko nervousness ['roivosnis] n nervozitāte nervy ['ro:vi] a 1. sar. nervozs; 2. sl. nekaunīgs

nescience [nesisns] n 1.formai nezināšana;

neziņa; 2.filoz. agnosticisms nescient ['nesiant] I n filoz. agnostiķis; II a

formai, nezinošs ness [nes] n zemesrags (ģeogrāfiskajos nosaukumos)

nest [nest] I n 1. ligzda; perēklis; 2. ari pārn. miga; midzenis; n. of criminals — noziedznieku midzenis; 3. (omulīgs) kaktiņš; to make oneself a n. of cushions — ērti iekārtoties spilvenos; 4. (vienveidīgu priekšmetu) koplekts; n. of boxes — cita citā ievietotas kārbiņas; n. of tables — cits zem cita savietoti galdiņi; II v 1. vīt ligzdu; ligzdot; 2. perēt; 3.: to go ~ing — meklēt puma ligzdas; 4. ievietot (vienveidīgus priekšmetus) citu citā nest-egg ['nesteg] n 1. padēklis; 2. ietaupījums (nebaltai dienai) nestful ['nestfol] n ligzda ar olām; perēklis nestie ['nesti] v 1. (down, in, into) ērti iekārtoties; ieritināties; 2. (against, among, on) pieglausties; piekļauties nestling f'nesthi]] n putnēns

net? [net] I n 1. tīkls; 2. tīmeklis; 3. (arī pārn.) lamatas; to be caught in a n.— iekrist lamatās; II v 1. ķert (zvejot) ar tīklu; 2. izlikt tīklus; 3. aust tīklu; 4. pārsegt ar aizsargtīklu; 5. sp. trāpīt (bumbu) tiklā; gūt vārtus (grozu) netb [net] I a neto; saldo; n. cash — skaidra nauda; n. gain (profit) — tīrs ienākums; tīra peļņa; n. result — galarezultāts; n. weight — tirsvars; II v ienest (vai gūt) tiru peļņu

netball ['netboil] n basketbola paveids sievietēm

nether ['neto] a novec., humor, apakšējs; n. garments — bikses; n. man — kājas; n. world (regions) — pazeme; elle Netherlander ['neSobnda] n Nīderlandes

iedzīvotājs; holandietis Netherlandish ['neSabndi/] a Nīderlandes-; nīderlandiešu-; holandiešu-nethermost ['nečtamaust] a novec., humor.

viszemākais netting ['netnļ] n 1. tiklu aušana; 2. zvejošana

ar tīklu; 3. tīkls; tīklojums nettle ['netl] I n nātre; 0 to grasp the n. — apņēmīgi ķerties pie nepatīkamas lietas; II v 1. (par nātri) dzelt; 2. kaitināt nettle-fish ['netlfi/] n medūza nettle-rash ['netlrzef] n med. nātru drudzis, nātrene

network ['netw3:k] I n 1. tīklojums; pinums;

vijums; 2. (dzelzceļu, sakaru u. tml.) tikls network announcer [netwsiko'naunss] n

amer. diktors neural ['njural] a anat. nervu-neuralgia [.nju'raeldp] n med. neiralģija neuralgic [.nju'raeld3ik] a med. neiralģisks neurasthenia [njuaros'Biinio] n med. nei-rastēnija

neurasthenic [.njuaras'Gemk] I n med.

neirastēniķis; II a med. neirastēnisks neuritis [njua'raitis] n med. neirīts, nervu iekaisums

neurologist [,njo3'rol3d3ist] n neirologs neurology [jiju3'rcl3d3i] n neiroloģija neuroma [njua'rsuma] n (pl neuromata, neuromas [njua'raumsts, njira'raumaz])

708Newfoundland

med. neiroma neiromata sk. neuroma neuron ['njuiaran] n biol. neirons neuropath ['njirarspaeG] n neirastēniķis; nei-ropāts

neuropathist [njira'ropaGist] n neiropatalogs neuroses sk. neurosis

neurosis [njus'rausis] n (pl neuroses

[njua'rsusKz]) med. neiroze neurotic [njuo'rotik] I n neirotiķis; II a neirotisks

neuter ['nju:ta] I n 1. gram, nekatra dzimte;

2. gram, nepārejošs darbības vārds;

3. bezdzimuma augs; 4. kastrēts dzīvnieks; n. bee — darba bite; Hal. gram, nekatrs, nekatras dzimtes-; 2. gram, (darbības vārdu) nepārejošs; 3. biol. bezdzimuma-; III v kastrēt

neutral ['njuitral] I n i. neitrāla valsts;

2. neitrālas valsts pilsonis (vai kuģis);

3. (automašīnas) pārnesumkārbas sviras neitrālais stāvoklis; II a neitrāls; n. waters — neitrālie ūdeņi; n. zone —

neitrālā zona

neutrality [njui'trzebti] n neitralitāte neutralization [.njuitralai'zei/n] n neitralizācija

neutralize ['njuitralaizļ v neitralizēt neutrino [njui'triinau] n (pl neutrinos

[nju:'tri:n3uz]) fiz. neitrino neutron ['njuitron] n fiz. neitrons neve ['nevei] n ģeol. firns never ['neva] adv 1. nekad; ne reizi; n. again — nekad vairs; n. before — vēl nekad; now or n. — tagad vai nekad; one n. knows — nekad nevar zināt; 2. sar. (lieto, lai pastiprinātu noliegumu): he n. so much as answered — viņš pat neatbildēja; n. a one — it neviens; n. a word — ne vāeda; n. fear! — nebaidies!; that will n. do — tā tas neiet; well, In.! — kaut kas nedzirdēts (neredzēts)!; 0 n. mind! — nekas!; n. say die! — nenokar degvīnu!

never-ceasing [.neva'siisit]] a nepārtraukts; nemitīgs

never-dying [.neva'dantļ] a nemirstīgs

never-ending [.neva'endiq] a nebeidzams never-fading [jieva'feidii]] a nezūdošs; nevīstošs

never-failing [.neva'feihij] a pastāvīgs; uzticams

nevermore [.neva'mo:] adv nekad vairs never-never [.neva'neva] n sar.: to buy on

the n.-n. — pirkt uz nomaksu nevertheless [.nevafo'les] adv tomēr never-to-be-forgotten [nevatabifa'gritn] a

neaizmirstams new [nju:] a 1. jauns; as good as n. — gandrīz kā jauns; it is n. to me — tas man ir jaunums; n. bread — svaiga maize; n. growth med. —jaunveidojums, audzējs; n. milk — tikko slaukts piens; N. Parliament —jaunievēlētais parlaments; n. soil — neapgūta zeme; n. wine — nenostāvējies vīns; N. World vēst. — Jaunā pasaule (Amerika); N. Year — Jaungads; 2. moderns; mūsdienu-; the n. rich — jaunbagātnieki; the n. woman iron. — emancipēta sieviete; 3. nepazīstams; nepierasts; he is n. to the job — viņam šis darbs ir neierasts; n. to the saddle — (par zirgu) neiejāts new-blown ['nju:bbun] a tikko uzplaucis new-born ['nju:bo:n] a 1. jaunpiedzimis;

2. atdzimis new-built ['njuibilt] a jaunuzcelts new-coined ['nju:koind] a (par jaunvārdu)

jaundarināts new-come ['ņjuiksmļ'I n jaunatnācējs; II a

jaunatnācis newcomer ['nju:kAma] n jaunatnācējs newel ['ņjuial] n l. (vītņu kāpņu) centrālā

kolonna; 2. (kāpņu margu) balsts new-fallen [,nju:,fo:ln] a (par sniegu) tikko uzsnidzis

new-fangled [,nju:'faet]gld] a iron, jaunmodīgs; pārmoderns new-fashioned [jijui'fae/nd] a modems new-fledged fnju:fled3d] a (par putnu) tikko

apspalvojies new-found ['nju:faund] a jaunatklāts; jaunatrasts

Newfoundland ['njuifaundbnd] n ņūfaund-

lendietis (suns) new-laid ['njuileid] a (par olu) tikko izdēta newly ['nju:li] adv 1. tikko; nesen; n. discovered — nesen atklāts; n. married couple — jaunlaulātie; 2. no jauna; par jaunu; n painted — pārkrāsots newly-wed [nju:liwed] n jaunlaulātie new-made ['nju:meid] a 1. tikko pagatavots;

n. grave — tikko izrakts kaps; 2. pārtaisīts Newmarket ['nju:ma:kit] n 1. garš, cieši pieguļošs mētelis; 2. tradicionālas zirgu skriešanās sacīkstes; 3. kāršu spēles nosaukums

new-mown ['nju:moun] a (par sienu) tikko pļauts

news [nju:z] n 1. jaunums; ziņa; to break the n.— saudzīgi pavēstīt nepatīkamu ziņu; that's no n. — tas nav nekas jauns?; what's the n.? — kas jauns; 2. (preses, radio) ziņas; latest n. — pēdējās ziņas newsagent ['nju:z,eid3ant] n laikrakstu pārdevējs

newsboard ['nju:zbo:d] n ziņojumu dēlis news-boy ['njuizboi] n avīžu zēns; avīžu iznēsētājs

newscast ['nju:zka:st] n (radio, televīzijas)

pēdējo ziņu pārraide newscaster ['nju:zka:sta] n 1. (radio, tetevī-

zijas) diktors; 2. radiokomentētājs news dealer ['nju:zdi:lo] n amer. laikrakstu pārdevējs

newsmonger ['nju:zmAt]go] n mēlnesis, ten-kotājs

newspaper ['njuispeipo] n laikraksts; n.

man — žurnālists newspaperese ['nju:s,peip3'ri:z] n avīžu stils newsprint ['nju:zpnnt] n avīžu papīrs newsreel ['nju:zri:l] n kinohronika; kinožur-nāls

news-room ['nju:zrum] n 1. (laikrakstu, periodisko izdevumu) lasītava; 2. amer. jaunāko ziņu nodaļa (laikraksta, žurnāla redakcijā) news-sheet ['nju:z/i:t] n skrejlapa news-stand ['nju:zstaend] n laikrakstu kiosks newsvendor ['nju:zvendo] n laikrakstu pārdevējs

newsworthy ['nju:zw3:5i] a par jaunumu uzskatāms

newsy f'nju:zi] I n amer. avīžu zēns; II a ar

jaunumiem (vai tenkām) bagāts newt [nju:t] n zool. tritons newton ['nju:tn] n fiz. ņūtons new town [,nju:'taun] n pavadoņpilsēta new-year [*s] [,nju:'j3:[z]] a Jaungada-; n.-y. day — 1.janvāris; n.-y. eve — vecgada vakars; n.-y. party — Jaungada sagaidīšana next [nekst] I n nākošais; n., please! — lūdzu nākošais!; to be concluded in our n. — nobeigums sekos [nākošajā numurā]; II a 1. nākošais, nākamais; n. but one — priekšpēdējais; n. time — nākošreiz; 2. tuvākais; kaimiņu-; n. door — kaimiņos; 0 n. to impossible — gandriz neiespējami; n. to nothing — gandriz nekas; III adv 1. pēc tam; what comes n.? — ko tālāk?; what n.! — ko vēl ne!; 2. atkal; when shall I see you n.? — kad es jūs atkal redzēšu?; IV prep novec. pie; blakus; the chair n. the fire — krēsls pie kamīna next-best [.nekst'best] a nākošais labākais;

otrs labākais next-door [,neks f do:] a tuvākais; kaimiņu-;

n.-d. neighbours — tuvākie kaimiņi nexus ['neksos] n sakars; saikne Niagara [nai'aegaro] n 1. ūdenskritums; straume; 2. plūdi; N. of letters — vēstuļu plūdi; 0 to shoot N. — spert pārdrošu soli nib [nib] I n 1. [rakstām]spalva; 2. pl drupinātas kakao pupiņas; II v 1. iestiprināt spalvu kātā; 2. uzasināt; nosmailināt nibble ['nibl] I n 1. skrubināšana; knibināša-na; 2. (zivju) košanās; 3. kumosiņš; mazumiņš; II v 1. (arī to n. at) skrubināt; knibināt; 2. (par zivīm) kosties; 3. svārstīties; nespēt izšķirties; to n. at the offer—nevarēt izšķirties par piedāvājumu niblick ['niblik] n (golfa) nūja nibs [mbz] n\ his n. sl iron. — viņa augstība nice [nais] a 1. patīkams; jauks; n. weather — skaists laiks; n. to see you! — priecājos jūs redzēt!; 2. (of, to ,about) laipns; uzmanīgs; taktisks; 3. ass; smalks; n. ear — smalka dzirde; n. observer — smalks

novērotājs; 4. precīzs; jutīgs (par mehānismu)-, weighed in the ~est scales — nosvērsts ar visprecīzākajiem svariem; 5. smalkjūtīgs; delikāts; n. point of law — sarežģīts juridisks jautājums; n. problem — delikāts jautājums; 6. sīks; rūpīgs; 7. izvēlīgs; izlepis; 8. sar. pamatīgs; what a n. mess I am in! — esmu gan iekūlies pamatīgā ķezā! nice-looking ['nais,luknj] a pievilcīgs; glīts nicely ['naisli] adv 1. labi; jauki; she is getting on n. — viņai klājas labi; 2. sar. lieliski; that will suit me n.— tas man lieliski noderēs

nicet||y ['naisati] n 1. smalkums; takts; question of extreme n. — ļoti delikāts jautājums; 2. precizitāte; to a n. — precīzi; uz mata; the suit fits to a n.— uzvalks der kā uzliets; 3. gardums; delikatese; 4. pl sīkumi; detaļas; 0 to exchange -ies — apmainīties laipnībām

niche [nit/ļ I n 1. niša; 2. piemērota vieta; to find the right n. for oneself — atrast sev īsto vietu dzīvē; II v 1. novietot nišā; 2. (arī: to n. oneself) ērti iekārtoties Nick [nik] n (ari Old N.) velns, nelabais nicka [nik] I n 1. ierobījums; iezīmējums; 2. plaisa; sprauga; 3. sl. (sev. in the nick) cietums; 0 in the [very] n. of time — 1) tieši laikā; 2) pēdējā bridī; II v 1. ierobīt; iezīmēt; 2. trāpīt; uztrāpīt; to n. the truth — uzminēt patiesību; 3. sar. nozagt, nočiept; 4. sl. notvert (noziedznieku) nickb [nik] n si: in good (bad) n.— labā

(sliktā) stāvoklī nickel ['ruki] I n 1. niķelis; 2. amer. piecu

centu monēta; II v niķelēt nickel-plating ['mkl,pleitir|] n niķelēšana nicker ['ruks] n sl. viena mārciņa sterliņu nick-nack [mknaek] sk. knick-knack nickname ['mkneim] I n iesauka; palama; II

v iesaukt; dot palamu nicotian [ni'kau/an] I n smēķētājs; II a

tabakas-; nikotina-nicotine ['mkatiin] n nikotīns nictitate ['mktiteit] v mirkšķināt nicy ['naisi] n (bērnu valodā) ledene; konfekte

nidi sk. nidus

nidificate, nidify ['nidifikeit, 'nidifai] v vīt ligzdu

nidle-nodle ['nidlnndl] v māt ar galvu nid-nod ['nidnod] v māt ar galvu nidus ['naidss] n (pl nidi, niduses ['naidai, 'naidasiz]) 1. (insektu oliņu) perēklis; 2. infekcijas perēklis niece [ni:s] n brāļameita; māsasmeita nielli sk. niello

niello [ni'ebu] n (pl nielli, niellos [ni'eli:, ni'ebuz]) 1. oksidēts metāls (sev. sudrabs) 2. oksidēta metāla izstrādājums niff [nif] sl. I n smirdoņa; II v smirdēt; nelabi ost

nifty ['nifti] a amer. sl. 1. modīgs; 2. lielisks; teicams

niggard ['nigsd] I n skopulis; II a skops niggardly ['nigadli] I a skops; skopulīgs; II

adv skopi; trūcīgi nigger ['raga] n niev. melnais; melnādainais;

n. heaven amer. sl. — (teātra) galerija niggle ['nigl] v 1. niekoties; 2. piesieties; piekasīties

niggling ['niglir]] a 1. sīkumains; 2. (par darbu) urķīgs; piņķerīgs; 3. (par rokrakstu) sīks; saspiests nigh [nai] novec. poēt. I a tuvs; tuvākais; II adv 1. tuvu; tuvumā; 2. gandrīz; he is n. death — viņš ir pie miršanas night [nait] n 1. nakts; vakars; all n. long — cauru nakti; at n. — naktī; vakarā; by n. — naktī; pa nakti; far into the n. — krietni pāri pusnaktij; last n. — 1) vakarnakt; 2) vakarvakarā; n. after (by) n. — katru nakti (vakaru); n. fell — uznāca nakts; n. off — brivs vakars; o'~s sar. — pa naktīm; to have (pass) a bad n. — slikti gulēt naktī; to have a n. out — pavadīt vakaru ārpus mājas; to pass (stay) the n. — pārnakšņot; to work ~s — strādāt nakts maiņā; 2. pārn. tumsa; tumsība; the n. of ignorance — gara tumsība; 0 n. and day — pastāvīgi; to make a n. of it — uzdzīvot augu nakti

night-bell {'naitbel] n nakts zvans (dežurantam aptiekā, viesnīcā u. tml.)

711night-bird

night-bird ['naittoid] n 1. naktsputns; 2. nakts

uzdzīvotājs, naktsputns night-blindness ['naitblainrfnis] n med. vistas aklums

night-boat ['naitbaut] n pasažieru kuģis (kas

kursē naktī) nightcap ['naitkaep] n 1. naktscepure; 2. sar.

glāzīte alkohola (pirms gulētiešanas) night-cart ['naitka:t] n asenizācijas transports night-cellar ['naitseb] n naktskrodziņš night-chair f'nait/es] n nakts trauks, naktspods

night-clothes ['naitktauftz] n naktsveļa night-club ['naitkLvb] n naktsklubs; naktslokāls

nightdress ['naitdres] n (sieviešu vai bērnu)

naktskrekls nightfall ['naitfoil] n nakts iestāšanās; krēsla;

by n. — krēslai iestājoties night-fighter ['naitfaita] n av. nakts iznīcinātājs

night-flower [naitflaua] n naktszieds nightgown ['naitgaun] sk. nightdress night-hag ['naithaeg] n 1. ragana; spīgana;

2. murgs; lietuvēns night-hawk ['naithoik] n 1. ornit. vakarlēpis;

lēlis; 2. zaglis, naktsložņa nightie, nighty ['naiti] n sar. naktstērps;

naktskrekls nightingale ['naitiqged] n lakstīgala nightjar ['naitd3a:] n ornit. vakarlēpis; lēlis night-life ['naiUaif] n (pilsētas) naktsdzīve night-light [naitlait] n naktslampa night-line ['naidam] n nakts makšķere,

gruntsmakšķere night-long ['naitloi]] I a visu nakti ilgstošs;

H adv visu nakti nightly ['naith] I a 1. nakts-; 2. iknakts-; II

adv 1. katru nakti; 2. naktī; naktīs nightman ['naitman] n asenizators nightmare ['naitmea] n 1. lietuvēns; murgs;

2. šausmas; rēgs; n. of war—kara šausmas night-night ['nait'nait] int sar. ar labunakti! night-piece ['naitpi:s] n nakts ainava night-school ['naitskud] n vakarskola; vakara kursi

nightshade ['nait/eid] n bot. naktene

night-shift ['nait/ift] n naktsmaiņa nightshirt ['nait/3:t] n (vīriešu) naktskrekls night-soil ['naitsoil] n atkritumi (kurus izved nakti)

night-spot [naitspnt] n sar. naktsklubs nightstick ['naitstik] n amer. policista nūja (steks)

night-stool ['naitstud] sk. night-chair

night-suit ['naitsu:t] n pidžama night-time ['naittaim] n nakts laiks; in the

n.-t. — naktī night-walker ['naitwoika] n 1. mēnessērdzīgais; 2. nakts klaidonis (zaglis); 3. staigule

nightwatch [.naitwnt/] n 1. nakts sardze;

nakts patruļa; 2. naktssargs night-watchman [.nait'wnt/man] n naktssargs

night-wear ['naitwes] n naktsveļa night-work ['naitw3:k] n nakts darbs nigrescence [nai'gresans] n nomelnējums; melnums

nigrescent [nai'gresant] a 1. nomelnējis;

2. melnīgsnējs nigritude ['mgntjuid] n melnums; melnējums nihilism ['nanlizam] n nihilisms nihilist ['nanhst] n nihilists nihility [nailiditi] n nebūtība; neesamība; nekas

nil [ml] n nekas; nulle; three to n. sp. — trīs

pret nulli nilgai ['rulgai] n Indijas antilope Nilotic [nai'lDtik] a Nīlas-nimbi sk. nimbus

nimble ['nimbi] a 1. izveicīgs; veikls; 2. apķērīgs, attapīgs; (par prātu) ass nimbus [nimbas] n (pl nimbuses, nimbi ['nimbasiz, 'nimbai]) 1. nimbs; oreols; staru vainags; 2. lietus mākonis niminy-piminy [jrurmm'pimim] a manierīgs; klīrigs

nincompoop ['ninkampuip] n sar. vientiesis; muļķis

nine [nam] I« 1. devītnieks; the N. mit. — deviņas mūzas; 2. amer. sp. beisbola komanda; 3.pl (cimdu u.tml.) devītais numurs; 0 dressed up to the ~s — uzcirties;

to the ~s — augstākā mērā; II num deviņi; 0 n. day's wonder — zili brīnumi; n. time out of ten — gandrīz vienmēr ninefold ['nainfauld] I a deviņkārtīgs; II adv

deviņkārt; deviņreiz ninepins ['nainpinz] n pl ķegļu spēle nineteen [,nain'ti:n] num deviņpadsmit; 0 to talk n. to the dozen — runāt par deviņiem mēmiem

nineteenth [,nain'ti:0] I n deviņpadsmitā daļa;

II num deviņpadsmitais nineties ['naintiz] n pl deviņdesmitie gadi ninetieth ['naintuO] I n deviņdesmitā daļa;

II num deviņdesmitais ninety ['nainti] num deviņdesmit ninety-nine [jiainti'nain] num deviņdesmit deviņi; 0 n.-n.

out of a hundred — gandrīz visi

ninny ['niru] n muļķis; pintiķis

ninth [nainB] I n devītā daļa; II num devītais;

0 n. part of a man — drēbnieks niobium [nai'aubiam] n ķīm. niobijs Nip [nip] n (sals, no Nipponese) sar. niev. japānis

nip8 [mp] I n kniebiens; kodiens; to give a n. — iekniebt; there is a n. in the air — sals kniebj; 0 n. and tuck amer. — 1) plecu pie pleca; gandrīz vienādi; 2) pilnā gaitā; II v (p un p.p. nipped [mpt]) 1. [ie]kniebt; [ie]kost; 2. saspiest; sažņaugt; to n. one's finger in the door — ievērt pirkstu durvīs;

3. (par vēju) iznīcināt; nopostīt; (par salu) nokost; 4. sar. izskriet; to n. out to buy a newspaper — izskriet nopirkt avīzi; <=. to n. along — aizlavīties; aizšmaukt; to n. in (into) sar. — 1) iespraukties; 2) iejaukties (sarunā)-, to n. off — nokniebt; to n. out — 1) izkniebt; 2) strauji izraut (piem., ieroci no kabatas)-, 0 to n. in the bud — iznīcināt pašā dīglī

nipb [mp] I n malciņš (alkohola)-, to take a n.— iedzert kādu malciņu; II v iedzert malciņu

nipper ['nipa] n brit. sar. puišelis nippers f'rupaz] n 1. knaibles; stangas; pincete; 2. (vēža) spīles; 3. (zirga) priekšzobi;

4. sl. roku dzelži; 5. novec. pensnejs

nipping ['mpit]] a 1. (par vēju) ass; griezīgs;

2. dzēlīgs; kodīgs

nipple ['nipl] n 1. krūtsgals; 2. knupis;

3. paugurs; uzkalns; 4. pūslītis (stiklā u. tml.); 5. tehn. nipelis

nipplewort ['mplw3:t] n bot. salātene Nipponese [.nips'niiz] I n(pl Nipponese) japānis; japāniete; II a japāņu-nippy fmpi] I n sar. oficiante, viesu apkalpotāja; II a 1. ass; griezīgs; svelošs; 2. veikls; nasks; look n.! — pasteidzies! nirvana [nia'vaina] n nirvāna nisei [ni:'sei] n sar. Amerikā dzimis japānis nit* [mt] n 1. gnīda; 2. sl. muļķis nitb [mt] n skotu rieksts niter ['naita] amer. sk. nitre niterie ['nastan] n sl. naktsklubs nit-pick ['nitpik] v sar. piesieties; piekasīties nit-picking ['nitpiknj] I n sar. piesiešanās; piekasīšanās; II a sar. sīkumains; sīkmanīgs

nitrate ['naitreit] I n ķīm. nitrāts; II v ķīm. nitrēt

nitration [nai'trei/n] n ķīm. nitrēšana

nitre ['naita] n ķīm. salpetris

nitric ['naitnk] a ķīm. slāpekļa-; n. acid —

slāpekļskābe; n. oxide — slāpekļa oksīds nitrification [jiaitnfi'kei/n] n ķīm. nitrifikā-cija

nitrify ['naitrifai] v ķīm. nitrificēt nitrite ['naitrait] n ķīm. nitrīts nitrogen ['naitradjan] n ķīm. slāpeklis nitrogenous [nai'trod^ņnss] a ķīm. slāpekļa-;

n. fertilizer — slāpekļa mēslojums nitroglycerine [.naitrau'ghsariin] n nitrogli-cerins

nitromer [nai'tromita] n nitrometrs

nitron ['naitron] n nitrons

nitrous ['naitras] a ķīm. slāpekļa-; n. oxide —

smieklu gāze nitty-gritty [.ruti'gnti] n sl.: the n.-g. of

politic — politikas "virtuve" nitwit ['nitwit] n sar. muļķis nival ['nivl] a 1. sniega-; 2. zemsniega-; zem

sniega augošs nixa [nīks] n mit. nāra; ūdensrags nixb [nīks] I n sl. nekas; neviens; nulle; IInix

adv nē; ne

nix0 [nīks] intskoln. sl. uzmanies!; piesargies! nixie ['nīksi] n mit. nāra; ūdensmeita Nizam [nai'zaem] n 1. nizāms (tituls); 2. turku armija; 3. turku karavīrs no [nau] I n (pl noes [nauz]) 1. noliegums; 2. noraidījums; atteikums; 3. pl balsis "pret"; the noes have it — vairākums ir "pret"; II a 1. nekāds; neviens; by no means — nekādā ziņā; he is no fool — viņš nav nekāds muļķis; in no time — ātri; acumirklī; it is no distance — tas ir tuvu; no one man — neviens pats cilvēks; no such thing — nekas tamlīdzīgs; 2. (izsaka aizliegumu): no smoking! — smēķēt aizliegts!; no thorough-fare! — cauri braukt aizliegts!; 0 no doubt — bez šaubām; no fear — protams, nē; no good amer. — nekam nederīgs; no man's land — nevienam nepiederoša zeme; no matter — vienalga; nav svarīgi; no odds — nav nozīmes; III adv 1. nē; no, thank you — pateicošie; 2. ne; no longer — ilgāk vairs ne; no more — vairāk ne; 0 he is no more— viņa vairs nav (starp dzīvajiem); whether or no — gribi vai negribi noba [nob] I n 1. sl. galva; pauris; 2. (kāršu spēle) trumpja kalps; II v izdarīt sitienu pa galvu (boksā) nobb [nob] n sar. liels vīrs nobble ['nobl] v sl. 1. sakropļot (sacīkšu zirgu); 2. piekukuļot; uzpirkt; 3. piekrāpt; 4. nozagt; 5. notvert (noziedznieku) nobiliary [nav'bihari] a muižnieku-; n. particle — prievārds, kas norāda uz dižciltību (piem., de, von) nobility [nau'bibti] n 1. cēlums; cildenums;

2. aristokrātija; muižniecība noble ['naubl] I n 1. muižnieks; augstmanis; dižciltīgais; 2. vēst. angļu zelta monēta; II a 1. cēls; cildens; n. action — cildena rīcība; n. metai — cēlmetāls; 2. dižciltīgs nobleman [naublman] n muižnieks; augstmanis; dižciltīgais noble-minded [.naubl'maindid] a cēls;

augstsirdīgs nobleness ['naublnis] n cēlums; cildenums

s

noblesse [nau'bles] n muižniecība (sev. ārvalstu)

noblewoman [naublwuman] n muižniece;

dižciltīga sieviete nobody ['naubadi] I n neievērojams cilvēks;

n pron neviens; n. else — vairāk neviens nock [nok] I n robs lokā (stiegras nostiepša-

nai); II v nostiept loka stiegru noctambulant [nnk'taembjubnt] I n mēnessērdzīgais; n a mēnessērdzīgs noctambulism [nok'taembjuhzm] n mēnessērdzība

noctiflorous [nok'tifbras] a bot. bakts-; naktī

ziedošs

noctilucous [nok'tiljukas] a fosforiscējošs noctovision [.nnkta'v^an] n spēja redzēt tumsā

noctule ['noktju:l] n vakarsikspārnis nocturnal [nt>k't3:nl] I n 1. astr. pasāžinstru-ments; 2. naktsputns; II a nakts-; n. bird — naktsputns

nocturne ['nr>kt3:n] n I. mūz. noktirne;

2, glezn. nakts ainava nocuous ['nnkjuas] a kaitīgs nod [nod] \n\. galvas mājiens (piekrītot); to give an. — piekrītoši pamāt; 2. snauda; 0 the land of N. — miega valstība; on the n. — uz kredīta; II v 1. [pa]māt ar galvu (piekrītot, sveicinot); 2. snaust; 3. būt neuzmanīgam; palaist garām; 4. locīties (vējā u. tml.) nodal f'naudl] a centrālais; mezgla-noddle [nodi] I n sar. galva, pauris; II v

1. [pa] māt ar galvu; 2. [pa]šūpot galvu noddy ['nodi] n vientiesis; muļķis

node [naud] n 1. bot. gums; bumbulis;

2. med. uzaugums, uztūkums; 3. mezgl-punkts; 4. astr. orbītu krustošanās punkts; 5. mat. līniju krustpunkts

nodi sk. nodus

nodose ['naudaus] a mezglains nodular ['ntxljub] a mezglains; bumbuļvei-da-

nodule [ntxlju:l] n 1. mezgliņš; 2. bot. gums;

bumbulis; 3. med. mezglveida uzaugums nodus ['naudas] n (pl nodi ['naudai]) (intrigas) samezglojums; sarežģījums

noetic [nou'etik] I n filoz. (ari noetics) loģiskās doktorinas; II a gangs; intelektuāls noga [nog] n (koka) ķīlis; tapa nogb [nog] n 1. stiprs alus; 2. sk. eggnog nogging ['nnging] n 1. mazs kauss; krūze;

2. ceturdaļpinte; 3. sl. galva, pauris no-go [.nsu'gau] n sar. neveiksme; ķeza; it's

n.-g.! — tas neies cauri! nohow ['nsuhau] adv sar. nekā[di] noil [noil] n tekst. izsukas noise [noiz] In 1. troksnis; kņada; to make a n. (about) — 1) sacelt brēku; 2) sūdzēties; to make encouraging ~s — raidīt uzmundrinošus starpsaucienus; 2. (nepatīkama) skaņa; 3. traucējumi; atmospheric n. — atmosfēras traucējumi; 4. novec. baumas; valodas; 0 big n. — liels vīrs; II v darīt zināmu atklātībai; it was ~ed abroad — tika plaši izziņots noise-killer ['noiz.kita] n trokšņa slāpētājs noiseless ['noizlis] a kluss; nedzirdams noiseproof ['noizpruif] a 1. skaņas necaurlaidīgs; 2. tehn. traucējumdrošs; traucē-jumnoturigs noisette3 [nwa:'zet] n nuazetroze noisetteb [nwa:'zet] n kul. tefteļi noisiness ['noizinis] n trokšņošana; trokšņai-nība

noisome fnoisam] a 1. (par smaku) pretīgs;

riebīgs; 2. kaitīgs; neveselīgs noisy [noizi] a 1. trokšņains; skaļš; 2. (par

krāsu) kliedzošs; uzkrītošs no-load ['naubud] n tehn. tukšgaita; brivgaita nomad [naumaed] I n 1. nomads; 2. klaidonis; Ilfll. nomadu-; klejotāju-; 2. klaido-nīgs

nomadic [nau'maedik] a 1. nomadu-; klejotāju-; 2. klaidonīgs nom de plume [jio:mda'plu:m] n (rakstnieka)

pseidonīms nomenclative ['nauman, kleitiv] a 1. nomenklatūras*; 2. terminoloģisks nomenclature [nau'menklst/a] n 1. nomenklatūra; 2. terminoloģija nominal ['nomini] a 1. nomināls; n. price — nominālcena; n. value — nominālvērtība; 2. gram, nomena-; nomināls

nominalism ['nominalizam] n filoz. nomināls nominate ['nnmmeit] v 1. izvirzīt (kandidātu)\ to n. smb. for Presidency — izvirzīt kādu prezidenta amatam; 2. iecelt (amatā); 3. noteikt (datumu, termiņu) nomination [,nomi'nei/n] n 1. (kandidāta) izvirzīšana; 2. tiesības izvirzīt kandidātu; 3. iecelšana (amatā) nominative ['nnminativ] Inl. gram, nominatīvs; 2. (amatā) ieceltais; II a 1 .gram. nominatīvs; 2. (par amatpersonu) iecelts nominee [.nomi'ni:] n kandināts (vēlēšanās

vai amatam) non-acceptance [.nonsk'septans] n nepieņemšana; noraidīšana nonaddictive [.nnna'diktiv] a med. (par medikamentu u. tml.) pieradumu neizraisošs nonage ['n3unid3] n jur. nepilngadība nonagenarian [,n9un3d3i'ne3n3n] I n de-viņdesmitgadnieks; cilvēks vecumā no deviņdesmit līdz simt gadiem; II a vecumā no deviņdesmit līdz simt gadiem non-aggression [.nnna'gre/n] n neuzbrukšana; n.-a. pact — neuzbrukšanas līgums non-alcoholic [.nonaelka'hnlik] a bezalkoholisks

non-aligned [.nnna'laind] a nepievienojies

(blokiem)

non-alignment [.nona'lainmant] n nepie-

vienošanās (blokiem) non-appearance [.nona'piarens] n neierašanās (tiesā u. tml.) nonary ['naunan] n devītnieks (grupa) non-attendance [.nrma'tendans] n neap-

meklēšana; neierašanās non-believer [jinnbi'liivs] n 1. neticīgais;

2. skeptiķis non-belligerent [.nnnbs'hdjrant] a nekarojošs

nonce [nons] n: for the n. — šimbrīžam;

n. use — okazionāls lietojums nonce-word ['nnnsw3:d] n speciālvārds (atsevišķam gadījumam) nonchalance ['non/alans] n 1. vienaldzība;

nevēriba; 2. bezrūpība nonchalant ['non/abnt] a 1. vienaldzīgs; nevērigs; 2. bezrūpīgs

non-claim ['nonkleim] n jur. prasības noil-gums

non-com fnonkum] n (saīs. no non-commissioned officer) mil. sar. seržants; apakšvirsnieks non-combatant [.non'kombatant] mil. I n

ārrindnieks; II a ārrindas-non-commissioned officer [jinnka'mi/nd

'ofisa] n seržants; apakšvirsnieks non-committal [jmnka'mid] I n izvairiba; II

a izvairīgs; nenoteikts non-communicable [jinnka'mju:mkabl] a

(par slimību) nelipīgs, neinfekciozs non-compliance [.nonkam'plaians] n 1. nepakļaušanās; 2. nepiekrišana non-conducting [.nonkan'dAktii]] a fiz.

(elektrību, siltumu) nevadošs non-conductor [.nonkan'dAkta] n fiz. neva-dītājs

nonconformist [,nt>nkan'fa:mist] I«1. disidents; sektants; 2. citādi domājošs cilvēks; Hal. disidentisks; sektantisks; 2. netradicionāls; (no vispārpieņemtā) atšķirīgs nonconformity [jionkan'fa:mati] n 1. nepie-derība valdošajai (sev. anglikāņu) baznīcai; 2. nepakļaušanās non-content [.nonkan'tent] n 1. neapmierinātais; 2. (lordu palātas) loceklis, kas balso pret

non-cooperation ['nrnikau.opa'rei/n] n atteikšanās sadarboties; nesadarbošanās; boikotēšana nondairy [.ntm'dean] a pienu nesaturošs nondescript ['nondisknpt] I n nenoteikta izskata cilvēks (priekšmets); II a nenoteikts; grūti nosakāms nondurable [jion'djuarabl] a īslaicīgs; neilgs none [nAn] I pron neviens; nekāds; nekas; n. of them — neviens no viņiem; to choose n. but the best — izvēlēties tikai vislabāko; 0 n. of that! — diezgan!, izbeidz!; n. of your trieks! — jokus pie malas!; II adv nemaz; nepavisam; I'm n. the better for it — man no tā nemaz nekļūst vieglāk non-effective [,nr>m'fektiv] I n karadienestam nederīgs ierindnieks (vai matrozis); II a 1. karadienestam nederīgs; 2. neefektīvs

nonentity [no'nentati] n 1. nekas; neesošais; 2. iedoma; fikcija; 3. niecība; nulle (par cilvēku)

non-essential [.nom'sen/l] I « 1. sīkums; nieks; 2. nenozīmīgs cilvēks; II a nenozīmīgs; nebūtisks nonesuch [nrmsAt/] sk. nonsuch nonet [nau'net] n mūz. nonets non-event [.ntmi'vent] n sar. apšaubāmas

nozīmes notikums non-feasance [,nt>n'fi:zans] n jur. saistību

nepildīšana non-ferrous [.ntm'feras] a (par metālu) krāsains

non-fiction [jion'fik/n] n dokumentāla (vai

zinātniska) literatūra non-flam, non-flammable ['ntmflaem, .ntm'flaemabl] a (par materiālu) nedegošs; ugunsdrošs non-freezing [,non'fri:zirļ] a salizturīgs; neaizsalstošs

non-fulfilment [.nonful'filmant] n nepildīšana; neveikšana non-inductive [.nnnin'dAktiv] a el. bezin-dukcijas-

non-intervention [.noninta'ven/n] n pol.

neiejaukšanās non-lending [.non'lendir]] a (par bibliotēku)

kas neizsniedz grāmatas lasīšanai mājās non-malignant [.nonma'hgnant] a med.

labdabīgs non-metal ['nonmetl] n nemetāls non-moral [.non'moral] a 1. ar morāli nesaistīts; 2. amorāls non-nuclear [.non'njuiklia] a: n.-n. country — no atomieročiem brīva valsts non-observance [,nonab'z3:vans] n (noteikumu u. tml.) neievērošana no-nonsence [.nau'nnnsans] a lietišķs; nopietns; n.-n. attitude — lietišķa attieksme nonpareil [jionpa'reil] I n 1. kaut kas nesalīdzināms (vai nepārspējams); 2.poligr. nonparelis; II a nesalīdzināms; nepārspējams

non-persistent [.nonpa'sistant] a nenoturīgs;

nestabils; n.-p. gas ķīm. — nestabila gāze nonplus [.non'plAs] I n apmulsums; at a n. —

neziņā; II v apmulsināt nonpolluting [.nonpa'luitit]] a (apkārtējo

vidi) nepiesāņojošs nonpollution [.nonpa'lu: f n] n sanitārtehnisku pasākumu kopums (pret vides piesārņošanu)

nonpro ['nonprau] n (sais. no nonprofessional) sar. neprofesionālis; amatieris nonprofessional [.nmipra'fe/nal] I n

1. strādnieks bez speciālās (augstākās) izglītības; 2. sp. amatieris; Hal. nekvalificēts; bez speciālas (augstākās) izglītības;

2. sp. amatieru-non-proliferation [.nonprsuhfrirei/n] n

(atomieroču) neizplatīšana; n.-p. treaty — līgums par atomieroču neizplatīšanu non-resident [.norirezidant] I n

1. iebraucējs; pagaidu iedzīvotājs;

2. [amat]persona, kas neuzturas savā pastāvīgajā mītnē; Hoi. iebraucēju-; pagaidu-; 2. tāds, kas nedzīvo savā pastāvīgajā mītnē; n.-r. student — students, kas nedzīvo universitātes teritorijā

non-rigid [.norind^d] a tehn. mīksts; elastīgs

non-run [.non'rAn] a (par lidmašīnas pacelšanos) vertikāls; bez ieskriešanās nonsense ['nonsans] I n muļķības; nieki;

blēņas; II int nieki!; blēņas! nonsensical [non'sensikl] a aplams; muļķīgs;

don't be n.! — nerunājiet muļķības! nonsignificant [jionsig'mfikant] a nesvarīgs non-skid [.noriskid] a aut. neslīdošs; n.-s.

tyre — neslīdoša riepa non-smoker [.non'smsuka] n 1. nesmēķētājs; 2. nesmēķētāju vagons (vai kupeja) non-standart [jitm'staendsd] a standartam

neatbilstošs; nestandarta-non-stick [.non'stik] a (par pannu u. tml.)

piedegumdrošs non-stop [.noristop] I a 1. nepārtraukts; n.-s. dancing — nepārtrauktas dejas; 2. beznolaišanās-; n.-s. flight — beznolai-šanās lidojums; 3. (par vilcienu) tiešas satiksmes*; there's a n.-s. to New York — ar Ņujorku ir tieša satiksme; II adv 1. nepārtraukti; to quarrel n.-s. — nemitīgi ķīvēties;

2. bez nolaišanās; to fly n.-s. from Riga to Berlin — lidot bez nolaišanās no Rīgas uz Berlīni

nonsuch ['runsAt/] n 1. pilnības kalngals;

ideāls; 2. mazā lucerna nonsuit [jinn'su:t] jur. I n lietas izbeigšana;

n v izbeigt lietu non-U [.noriju:] a sar. vienkāršs; prasts non-union [.noriju :ni3n] I n med.(lūzuma) nesaaugšana; II a [tāds], kas nav arodbiedrībā; to employ n.-u. labour—pieņemt darbā strādniekus, kas nav arodbiedrības biedri

non-unionist [jiorijuiruamst] n 1. strādnieks, kas nav arodbiedrības biedrs; 2. arodbiedrību pretinieks non-violance [.non'vaiabns] n atteikšanās

lietot spēku; spēka nelietošana noodle" [nu:dl] n sar. muļķis; stulbenis noodleb [nu:dl] n (parasti pl) nūdeles nook [nuk] n 1. kakts; stūris; 2. kaktiņš;

3. nostūris

noon [nu:n] n 1. dienas vidus; the sun at n. — pusdienas saule; 2. poēt. pusnakts; 3. pārn. kalngals; kalngali; at the [high] n. of one's talent — talanta plaukumā noonday ['nu:ndei] n dienas vidus; pusdienlaiks

nooning ['nu:mi]] n amer. 1. dienas vidus;

2. pusdienas pārtraukums; 3. launags noontide ['nu:ntaid] n 1. dienas vidus;

2. pārn. kalngals; kalngali noontime ['nmntaim] n dienas vidus; pusdienlaiks

noose [nu:s] I n cilpa; 0 to put one's head in the n. — bāzt galvu cilpā; II v uzmest cilpu; noķert cilpā nopal ['naupl] n hot. nopaleja nope [nsup] adv amer. sar. nē nor [no:] conj 1. arī ne; I do not say it, n. do I intend to — es to nesaku un nedomāju to sacīt; n. was this all — un tas nemaz nebija viss; n. will I deny that... — un es ari nenoliegšu, ka...; 2.: neither... nor... — ne ... ne ...; neither hot n. cold — ne silts, ne auksts

Nordic ['no:dik] I n ziemeļnieciskas (skan-Norfolk jacket

dināvu) rases pārstāvis; II a ziemeļniecisks; [-skandināvu-Norfolk-] {+skandināvu- Norfolk+} jacket ['noifsk^aekit] n plata apjozta vīriešu virsjaka norland ['no:bnd] n ziemeļu rajons norm [no:m] n 1. norma; kritērijs; 2. paraugs; standarts

normal ['no:ml] I n 1. normālstāvoklis; 2. normāltips; 3. med. normāla temperatūra; 4. ķim. normāls šķīdums; 5. mat. normāle; perpendikuls; īl a 1. normāls; parasts; 2. mat. perpendikulārs; n. cross-section — šķērsgriezums normalcy, normality ['noimlsi, no:'maebti]

n normāls (parasts) stāvoklis normalization [, no:mslai'zei/n] n normalizācija

normalize ['noimolaiz] v 1. normalizēt; 2. normēt

normally ['noimsli] adv normāli; parasti Norman ['noimon] lnl. normandietis; 2. vēst. normanis; 3. (franču valodas) normaņu dialekts; Hal. normandiešu-; 2. vēst. normaņu-; the N. Conquest — normaņu iekarojums (1066.g.); N. style — normaņu stils (ang(u arhitektūrā 12.gs.) normative ['noimativ] a normatīvs; n. grammar — normatīvā gramatika Norn [no:n] n mit. likteņa dieve Norse [no:s] lnl. norvēģu valoda; Old N. — senskandināvu valoda; 2. pl skandināvi; norvēģi; II a vēst. norvēģu-; skandināvu-Norseman ['no:smon] n norvēģis; skandināvs north [no:9] lnl. ziemeļi; 2. (kādas valsts) ziemeļu rajoni; the N. amer. — ziemeļu štati; 3. ziemeļvējš; II a 1. ziemeļu-; N. American — Ziemeļamerikas iedzīvotājs; N. Briton — skots, Skotijas iedzīvotājs; 2. uz ziemeļiem vērsts; III adv uz ziemeļiem; to lie n. of — atrasties uz ziemeļiem no; to travel up n. sar. — ceļot uz ziemeļiem north-east [,no:0'i:st] lnl. ziemeļaustrumi; 2. ziemeļaustrumu vējš; II a ziemeļaustrumu-; m adv uz ziemeļaustrumiem; ziemeļaustrumu virzienā north-easter [,no:0'i:sts] n spēcīgs ziemeļ-

austrumu vējš north-easterly [,no:0'i:stsh] I a ziemeļaustrumu-; n adv 1. uz ziemeļaustrumiem; 2. (par vēju) no ziemeļaustrumiem north-eastern [,no:0'i:ston] a ziemeļaustru-mu-

north-eastward[s] [,no:0'i:stwod(z)] I a ziemeļaustrumu virziena-; II adv uz ziemeļaustrumiem; ziemeļaustrumu virzienā norther ['no:6o] n spēcīgs ziemelis (ASV

dienvidu rajonos rudenī un ziemā) northerly ['noiSoli] I a ziemeļu-; n. direction — ziemeļu virziens; n. latitude — ziemeļu platums; II adv 1. uz ziemeļiem; ziemeļu virzienā; 2. (par vēju) no ziemeļiem northern ['no:5n] I n ziemeļnieks; II a ziemeļu-; n. lights — ziemeļblāzma; N. States — (ASV) ziemeļu štati northerner [noiSsns] n 1. ziemeļnieks;

2. (ASV) ziemeļu štatu iedzīvotājs northernmost ['no:5nmoust] a vistālāk ziemeļos esošs northing ['no:0n]] n jūrn. 1. novirzīšanās uz

ziemeļiem; 2. dreifs ziemeļu virzienā Northman f'noiQman] n 1. ziemeļeiropietis;

2. vēst. senskandināvs north-polar [,nD:0'psub] a ziemeļu-; arktisks; polārs Northumbrian [no:'0Ambnan] I n 1. Nor-tumberlendas iedzīvotājs; 2. Nortumber-lendas dialekts; II a [-Nortumberlendas-northward[s]-] {+Nortumberlendas- northward[s]+} ['no:0wod[z]] I a ziemeļu-; ziemeļu virziena-; II adv uz ziemeļiem; ziemeļu virzienā northwardly ['no:0wodh] I a ziemeļu-; II

adv uz ziemeļiem; ziemeļu virzienā north-west [,no:0'west] I n ziemeļrietumi; 2. ziemeļrietumu vējš; II a ziemeļrietumu-; HI adv 1. uz ziemeļrietumiem; ziemeļrietumu virzienā; 2. (par vēju) no ziemeļrietumiem north-wester [,no :9'wests] n spēcīgs ziemeļrietumu vējš north-westerly [,no:0'westsh] I a ziemeļrietumu-; H adv 1. uz ziemeļrietumiem; ziemeļrietumos; 2. (par vēju) no ziemeļrietu-

north-western [,no:0'west3n] a ziemeļrietu-mu-

north-westward[s] [,no:0'westw3d(z)] I a ziemeļrietumu virziena-; II adv uz ziemeļrietumiem; ziemeļrietumu virzienā

Norwegian [noi'wi^on] I n 1. norvēģis; norvēģiete; 2. norvēģu valoda; II a norvē-ģu-

nor'-wester ['noiwesta] n 1. sk. north-wester; 2. (jūrnieku) vaskadrānas cepure; 3. sar. glāzīte alkohola

nose [nauz] I n 1. deguns; to blow one's n. — izšņaukt degunu; to hold one's n. — aizspiest (ar pirkstiem) degunu;

2. (dzīvnieka) purns; (putna) knābis;

3. (trauka) snīpis; 4. oža; 5. (siena, tējas, tabakas u. tml.) smarža; 6. (kuģa, lidmašīnas, raķetes u. tml.) priekšgals; 7. ģeogr. zemesrags; 8. sl. okšķeris; 0 as plain as the n. on my face — skaidrs kā diena; n. of wax — bezrakstura cilvēks; not to be able to see beyond one's n. — neredzēt tālāk par savu degungalu; to bite (snap) off smb.'s n. — atcirst kādam; to cock one's n.— celt degunu gaisā; to count (tell) ~s — 1) saskaitīt klātesošos; 2) vadīties tikai pēc skaitļiem; to cut off one's face — spītējot citam, kaitēt pašam sev; to follow one's n. — iet, kur degvīns rāda; to keep one's n. to the grindstone — nedot miera sev ne dienu, ne nakti; to lead by the n. — vadāt kādu savā pavadā; to make smb.'s n. swell — izraisīt kādā skaudību (greizsirdību); to pay through the n.— pārmaksāt; to poke (push, thrust) one's n. into smth. — bāzt degunu cita darīšanās; to full a long n. — parādīt garu degunu; to put smb.'s n. out of joint — aizlikt kādam kāju priekšā; to turn up one's n. (at) — 1) nepatikā raukt degunu; 2) izturēties augstprātīgi; II v 1. ostīt; ošņāt; 2. izokšķerēt; 3. (after, for) izsekot; 4. (par kuģi) piesardzīgi virzīties uz priekšu; = to n. into —jaukties, kur nevajag; to n. out — 1) uzokšķerēt; 2) uzvarēt ar niecīgu pārākumu

nosebag ['nauzbaeg] n 1. (zirga) tarba; 2. sl. sainītis ar līdzpaņemtām brokastīm; 3. sl. gāzmaska

noseband ['nauzbaend] n puma siksna (iemauktiem)

nose-bleed ['nauzbliid] n asiņošana no deguna

nose-cone ['nauzkaun] n mii raķetes (vai

vadāmā šāviņa) konusveida priekšgals nosedive ['nauzdaiv] I n 1. av. pikēšana; 2. (cenu u. tml.) pēkšņa krišanās; II v

1. av. piķēt; 2. pārn. strauji kristies nosegay ['nsuzgei] n ziedu pušķis nose-piece [nsuzpi:s] n 1. sk. noseband;

2. (bruņucepures, briļļu u. tml.) degundaļa;

3. mikroskopa revolvergalviņa

noser ['nsuza] n 1. spēcīgs pretvējš; 2. sl. okšķeris

noserag ['nauzraeg] n sl. kabatlakatiņš nosering [nauznrj] n 1. deguna riņķis (bullim); 2. gredzens nāsī[s] (rotaslieta) nosey ['nauzi] a sar. 1. ar lielu (garu) degunu; 2. ar smalku ožu apveltīts; 3. ziņkārīgs; 0 N. Parker — cilvēks, kas visur bāž savu degunu

nosh [no/] brit.sl. I n 1. ēdieni; virtuve; Chinese n. — ķīniešu virtuve; 2. uzēdiens; n v uzēst; uzkost nosh-up ['no/Ap] n brit. krietns uzēdiens nosing [nauzit]] n (stūra, pakāpienu u. tml.)

aizsargapkalums nosology [no'sol3d3i] n med. nozoloģija nostalgia [m>'staeld3i3] n 1. ilgas pēc dzimtenes, nostalģija; 2. ilgas pēc bijušā nostril [nostral] n nāss nostrum ['nostrom] n iron, universāllīdzeklis;

panaceja nosy sk. nosey

not [not] adv ne; not a bit [of it] — it nemaz; not at all — 1) it nemaz; 2) (atbildot uz pateicību) nav par ko; not a

thing — it nekas; not a word! — ne vārda!; not for the world—neparko; not half — ārkārtīgi; not in the least — nepavisam; not once [or twice] — bieži; vairākkārt; not quite — 1) gandrīz ne; 2) stiprā mērā; ļoti; 3) sar. nepiedienīgi; not so — nepavisam ne;notability

not too well — stipri viduvēji; not without reason — pamatoti; so as not to offend him — lai neapvainotu viņu notability [.nauta'bilati] n 1. slavenība; 2. nozīmīgums; of historical n. — vēsturiski nozīmīgs

notable ['nautabl] I«l. ievērojama persona; 2. pl vēst. aristokrātija; augstmaņi; II a ievērojams; nozīmīgs notably ['nautabli] adv sevišķi; īpaši notarial [nau'teanal] a notariāls; notāra-notarize f'nautaraiz] v apstiprināt notariāli notary ['nsutan] n notārs notation [nau'tei/n] n 1. apzīmēšana (ar nosacītām zīmēm)] 2. nošu raksts; 3. apzīmējums; 4. piezīme notch [not/] I n 1. ierobojums; iecirtums; 2. (atslēgas, zāģa) zobs; 3. amer. aiza;

4. amer. pārn. pakāpe; līmenis; to the lowest n. — līdz minimumam; II v 1. ierobīt; iecirst; 2. pārn sasniegt; gūt (uzvaru u. tml.); the team ~ed [up] their third victory—komanda guva trešo uzvaru

note [naut] Inl. mūz. nots; 2. pieskaņa; n. of anger—dusmu pieskaņa; 3. simbols; zīme; n. of interrogation — jautājuma zīme; n. of warning — brīdinājuma zīme; 4. raksturīga pazīme; essential n. — būtiska pazīme;

5. (parasti pl) piezīme; critical ~s — kritiskas piezīmes; explanatory ~s — paskaidrojumi; to compare ~s — apmainīties iespaidiem; to lecture from ~s— lasīt lekciju no konspekta; to take (make) ~s of a lecture — pierakstīt lekciju, konspektēt; 6. (īsa) vēstule; zīmīte; n. of thanks — pateicības vēstule; 7. paraksts; kvitējums; n. of hand — parādzīme; 8. dipi. nota; 9. naudaszīme; banknote; 10. reputācija; slava; man of n. — slavenība; 11. uzmanība; ievērība; to take n. of — ievērot; ņemt vērā; worthy of n. — ievērības cienīgs; 12. poēt. melodija; n. of praise — slavas dziesma; II v 1. ievērot; pamanīt; 2. pierakstīt; atzīmēt; n. down my new address, please — lūdzu, pierakstiet manu jauno adresi; 3. pieminēt; atzīmēt; as the author ~s ... — kā atzīmē

autors ...; A. fin. protestēt (vekseli) notebook ['nsutbuk] n piezīmju grāmatiņa; bloknots

notecase ['nautkeis] n kabatportfelis noted ['nautid] a 1. ievērojams; slavens;

2. (par vekseli) protestēts notedly ['nautidli] adv 1. ievērojami; manāmi; 2. īpaši noteless ['nautlis] a 1. neievērojams; 2. nemuzikāls

notepaper ['nautpeipa] n rakstāmpapīrs;

vēstuļu papīrs noteworthy ['nautw3:5i] a ievērības cienīgs nothing ['neaOii]] I n 1. nekas; a mere n. — nieks; to live on n. — pārtikt no nekā; 2. (parasti pl) nieki; sīkumi; little ~s of life — dzīves sīkumi; 3. pārn. nulle; tukša vieta; 4. nebūtība; 5. neticīgais; II pron nekas; all to n. — viss velti; for n. — 1) par velti, bez maksas; 2) bez iemesla; 3) veltīgi; next to n.— gandrīz nekas; no n. — it nekā; n. at all — galīgi nekas; n. but ... — nekas cits kā ...; n. doing! sl. — 1) neko darīt!; 2) nekas nesanāks!; tas neies cauri!; n. less than ... — vismaz; ne mazāk kā ...; n. of the kind (sort) — nekā tamlīdzīga; n. very much — nekā sevišķa; there's n. in (to) it — tur nav nekā sevišķa; to come to n. — neizdoties; to have n. in — 1) nebūt pārākam; 2) būt neapģērbtam (kailam); 3) būt brīvam, neaizņemtam; to hear n.(of) — nesaņemt nekādu ziņu; to look like n. on earth — neizskatīties ne pēc kā; to make n. (of) — 1) nekādi neizmantot; 2) uzskatīt par sīkumu; 3) (pēc can) nesaprast; to say n. of ... — nemaz nerunājot par to think n. of — augstu nevertēt nothingarian [jiAOiq'esrisn] n neticīgais nothingness fnAOnjms] n 1. nekas; nebūtība; to pass into n. — aiziet (nogrimt) nebūtībā; 2. nenozīmīgums; niecība notice ['nautis] I n 1. paziņojums; brīdinājums; at short n. — tūlīt; nekavējoties; till (until) further n. — līdz turpmākam rīkojumam; to put up a n.— izlikt paziņojumu; 2. uzmanība; to bring to smb.'snow

n. — vērst kāda uzmanību; to escape n. — palikt nepamanītam; to take no n. (of) — nepievērst uzmanību; 3. vērošana; to take n. (of) — 1) ievērot; pamanīt; 2) (par zīdaini) sākt pazīt apkārtni; 4. (īss) apskats; recenzija; the play had favourable ~s — par lugu bija labas atsauksmes presē; 5. (darba u. tml.) uzteikums; to give smb. a month's n. — uzteikt kādam mēnesi iepriekš; Uvi. pamanīt; ievērot; 2. atzīmēt; pieminēt; 3. uzteikt (darbu u. tml.)

noticeable ['nautissbl] a 1. viegli pamanāms;

manāms; 2. ievērības cienīgs noticeably ['nsutisabli] adv ievērojami; manāmi

notice-board ['nautisboid] n ziņojumu dēlis notifiable ['nautifaiabl] a (par bīstamu slimību) reģistrējams notification [jiautrfikei/n] n 1. paziņojums;

2. (dzimšanas, nāves gadījuma, bīstamas slimības) pieteikums; reģistrācija notify f'nautifai] v 1. paziņot; 2. pieteikt; reģistrēt

notion ['nau/n] n 1. priekšstats; I had no n. about it—man par to nebija ne jausmas; 2. uzskats; viedoklis; the common n.— vispārējs uzskats; 3. nodoms; tieksme; I have no n. of doing it — es netaisos to darīt; 4. pl amer. galantērijas preces; 5. pl sl. Vinčesteras universitātes studentu izteiciens, paraža vai tradīcija notional f'nau/nal] a 1. filoz. spekulatīvs; abstrakts; 2. iedomāts; 3. gram, jēdzienisks; n. verb — pamata darbības vārds notionalist ['nau/nahst] n 1. domātājs; 2. teorētiķis

notoriety [.nauta'raiati] n 1. slikta slava;

2. cilvēks ar sliktu slavu notorious [nau'toinas] a 1. vispārzināms;

2. bēdīgi slavens; ar sliktu slavu notwithstanding [.notwiO'staendiij] I adv tomēr, taču; II prep neskatoties uz; par spīti; m conj novec. kaut (lai) gan nougat ['nu:ga:] n kul. nuga (riekstu masa ar

sviestu, medu un cukuru) nought [no:t] n 1. nekas; to bring to n. —

izjaukt (plānu, cerības u. tml.); to come to n.— izjukt; neizdoties; to set at n.— noniecināt; 2. mat. nulle; ~s and crosses — krustiņi un nullītes (spēle) noun [naun] n gram, lietvārds nourish ['nAn/ļ v I. barot; 2. lolot (cerības

u. tml.); to n. hate — krāt naidu nourishing ['nAn/nj] a barojošs; n. food —

barojošs uzturs nourishment ['nAn/msnt] n 1. barošana; 2. barība

nous [naus] n filoz. prāts; intelekts; 2. sar.

veselais saprāts; attapība nova ['nauva] n (pl novae, novas ['nauvi:,

'nauvaz]) astr. nova novae sk. nova

novation [nau'vei/n] n 1. jauninājums;

jaunievedums; 2. jur. novācija novel" ['novl] n 1. romāns; 2. jur. novele novelb ['novl] a jauns; nebijis; n. idea —

jauna ideja novelette [.nova'let] n 1. garstāsts; 2. niev.

bulvārromāns; 3. mūz. novelete novelize ['novalaiz] v 1. pārstrādāt romānā;

2. ieviest jauninājumus

novelist ['novalist] n romānists, romānu rakstnieks

novelt//y ['novīti] n jaunums, jauninājums; n. counter — jaunumu nodaļa (veikalā); Christmas -ies — īpaši Ziemassvētkiem domātas preces November [nau'vemba] n novembris novercal [nau'v3:k9l] a formai, pamātes-novice ['novis] n 1. iesācējs; 2. novice noviciate, novitiate [nau'vi/ist] n 1. (mūķenes) pārbaudes laiks; 2. mācību (pārbaudes) laiks; 3. noviču mītne novocaine ['nauvavkein] n med. novokaīns now [nau] I n tagadne; pašreizējais bridis; as from n. — no šā brīža; from n. on — turpmāk; II adv I. tagad; pašlaik; šobrīd; [every] n. and again (then) — laiku pa laikam; just n.— 1) šobrid; 2) nupat; pirms briža; n. hot, n. cold — te karsts, te auksts; 2. tūlīt; nekavējoties; n. for it!, n. or never! — tagad vai nekad!;

3. (stāstījumā) toreiz; tad; it was clearnowaday

n. that ...— tad kļuva skaidrs, ka ...; many years ago n.... — toreiz, pirms daudziem gadiem ... 4.: n., n.! — nu, nu! (apsaucot bērnu); n. then — nu!; veicīgāk!; there, n. — nomierinies!; III conj tagad kad; n. [that] you mention it, I do remember — tagad, kad jūs to pieminat, es atceros nowaday ['nauadei] a mūsdienu-nowadays ['nausdeiz] I n mūsdienas; II adv

mūsdienās noway[s] ['nauwei(z)] sk. nowise nowhere ['nsuwea] adv nekur; in the middle of n., miles from n. sar. — nomaļā vietā; tālu no pilsētām; n. near sar. — ne tuvu; nepavisam; to be (come in) n. — 1) sp. neiekļūt finālā; 2) ciest neveiksmi; izgāzties; to come from n. — pēkšņi uzrasties

nowise [nauwaiz] adv novec. nekādā ziņā; nepavisam

noxious ['nok/as] a kaitīgs; indīgs; neveselīgs; n. chemicals — indīgas ķīmiskās vielas

noyau ['nwaiau] n (augļu kauliņu) liķieris nozzle ['nozl] n 1. (trauka) snīpis; 2. tehn.

sprausla; 3. sl. purns; snuķis n't [nt] sar. saīs. no not nth [en0] a mat.: to the n. degree — n-tajā pakāpē

nuance ['nju:a:ns] n nianse; nokrāsa nub [nAb] n 1. (ogles u. tml.) gabals; 2. (nolietota zīmuļa u. tml.) gals; 3. sar. lietas būtība

nubbin ['nAbin] n amer. 1. maza nenogatavojusies kukurūzas vālīte; 2. gabaliņš nubble ['nAbl] n (ogles u. tml.) gabaliņš nubbly ['nAbh] a gabalains; gabalu-nubia ['njuibia] n smalkvilnas sieviešu šalle Nubian ['nju:bian] I n nūbietis; nūbiete; II a nūbiešu-

nubile ['nju:bail] a (par sievieti) precību gados

nuchal ['nju:kal] a anat. pakauša-nuclear ['nju:klia] a 1. kodola-; n. explosion — kodolsprādziens; n. fission — kodola šķelšana; n. physics —

kodolfizika; n. tests — kodolizmēģinājumi;

2. atoma-; n. age — atomlaikmets; n. bomb — atombumba; n. energy — atomenerģija; n. park — atomspēk-stacijas komplekss; n. reactor — kodolreaktors, atomreaktors; n. war — atom-karšs

nuclear family [.njuikhs'faemili] n nukleārā

ģimene (tēvs, māte un bērni) nucleate ['nju:khit] biol. I a kodolsaturošs; II

v veidot kodolu nuclei sk. nucleus

nucleon ['njuiklian] n ķīm.Jiz. nukleons nucleonics [, njuikh'nniks] n kodolfizika nucleus ['njuiklias] n (jjl nuclei ['nju:khai])

1. kodols; centrs; 2. /iz. atoma kodols;

3. (augļa) kauliņš; (rieksta) kodols;

4. (galvas smadzeņu) nervu centrs

nude [nju:d] \n\. glezn. pliknis, akts; from the n. — no modeļa; 2. kailums; in the n. — kails; 3. pl ļoti plānas zeķes; II a 1. kails;

2. miesas krāsas-; 3. skaidrs; n. fact — neapstrīdams fakts; 4. jur. spēkā neesošs

nudge [1LUI3] I n piebikstīšana (ar elkoni); to give a n. — 1) piebikstīt ar elkoni; 2) uzvedināt (uz domām); II v piebikstīt (ar elkoni) nudist ['nju:dist] n nūdists nudity ['njuidsti] n kailums nudie ['nju:di] n filma, kur demonstrē kailu

ķermeni nudnik ['nudnik] n sl. nūģis nuff [nAf] int (saīs. no enough) sar:. n. said —

pietiek!; skaidrs!; norunāts! nugatory [njuigaton] a formal. 1. nenozīmīgs; 2. veltīgs; nederīgs nugget ['nAgit] n (zelta) tīrradnis nuisance ['nju:sns] n 1. traucēklis; neērtība; what an.! — cik nepatīkami!; 2.uzbāzīgs (apnicīgs) cilvēks; he is a perfect n.— viņš nu gan krīt uz nerviem; to make a n. of oneself — būt apnicīgam (uzbāzīgam); 3. traucējums; public n. — sabiedriskās kārtības traucējums nuke [nju:k] sl. I n 1. atombumba; atomieroči; 2. atomreaktors; II v lietot atomieročusnuncupation

null [nAl] a predic nenozīmīgs; mazsvarigs;

n. and void jur. — spēkā neesošs nullah [Wo] n 1. upīte; strautiņš; 2. upes

gultne; grava nullification [,nAlifi'kei/n] n jur. anulējums;

atsaukums nullify ['nAlifai] v jur. anulēt; atcelt nullity ['nAbti] n 1. nenozīmība; niecība;

2. jur. anulēšana; atcelšana; to declare the n. of marriage — anulēt laulību

numb [nAm] I a nejūtīgs; sastindzis; fingers n. with cold — no aukstuma sastinguši pirksti; II v padarīt nejufigu; stindzināt; ~ed with grief—bēdu satriekts number ['nAmba] I n 1. skaits; daudzums; in n.— skaitā; skaitliski; in [great] ~s — lielā skaitā (daudzumā); to win by ~s — uzvarēt ar skaitlisku pārsvaru; without n. — bez skaita; 2. mat. skaitlis; broken n. — daļskaitlis; even n. — pārskaitlis; odd n. — nepārskaitlis; [science of] ~s — aritmētika;

3. numurs; wrong n.! — jūs nepareizi piezvanījāt; 4. (laikraksta, žurnāla u. tml.) numurs; eksemplārs; back n. — 1) (žurnāla u. tml.) vecs numurs; 2) pārn. kaut kas novecojis (vecmodīgs); to be issued in ~s — tikt publicētam turpinājumos; 5. (programmas) numurs; priekšnesums; 6. gram. skaitlis; plural n. — daudzskaitlis; 7. ritms; pantmērs; pants; 8. sl.: seksuāli pievilcīga meiča; a pretty n. — itin glīts; 9. sl. narkotika; n. eight — heroīns; n. three — kokaīns; 0 his n. is (goes) up sar. — ar viņu ir cauri; viņam jāmirst; to have smb.'s n. sl. — zināt, kas kādam aiz ādas; to lose the n. of one's mess sl. — nolikt karoti; II v 1. numurēt; ~ing system — numerācija; 2, [sa]skaitīt; 3. pieskaitīt; ierindot; he ~s among the best poets — viņš pieskaitāms labākajiem dzejniekiem; 4.: the audience ~ed eighty in all — pavisam bija kādi astoņdesmit skatītāji; 5. mii. izskaitīties; by twos, n.!— uz pirmo-otro skaitīt!; = to n. off mil. — pārbaudīt (izsaukt) pēc saraksta; 0 his days are ~ed — viņa dienas ir skaitītas

numberless ['nAmbalis] a 1. neskaitāms;

2. bez numura number one [.nAmbar'wAn] I n pats; to take care of n.o. — rūpēties pašam par sevi; II a 1. pirmais; galvenais; problem n.o.— galvenā problēma; 2. pirmklasīgs; lielisks numb-fish ['nAmfi/] n elektriskā raja numbness ['nAmms] n nejutīgums; sastingums

numerable ['njuimarabl] a skaitāms numeral ['njuimaral] I n 1. cipars; Arabic ~s — arābu cipari; 2. gram, skaitļa vārds; II a skaitlisks; skaitļu-numerate ['njuimarot] I a rēķināt protošs; II

v 1. skaitīt; 2. apzīmēt ar cipariem numeration [.njuima'rei/n] n 1. skaitīšana; decimal n. — decimālā skaitīšanas sistēma; 2. numerācija numerative f'njuimorativ] a 1. skaitīšanas-;

2. numerācijas-numerator ['njuimareita] n 1. mat. skaitītājs; 2. tehn. numerators; (elektrības u. tml.) skaitītājs

numerical [nju:'merikl] a skaitļa-; skaitļu-; skaitlisks

numerically [njui'menksli] adv skaitliski;

expressed n. — skaitliskā izteiksmē numerous f'njuimaras] a liels (skaita ziņā)', n. family — liela ģimene; n. presents — daudz dāvanu numinous ['njuiminas] a pārdabisks; dievišķs numismatics [jiju:miz'maetiks] n numismātika

numismatist [njui'mizmstist] n numismāts nummary, nummulary ['nAmari,

'nAmjuilon] aformāl. naudas-; monētu-numnah ['nAmna:] n sviedru spilvens (zem segliem)

numskull ['nAmskAl] n muļķis; aitasgalva; dulburis

nun [nAn] n 1. mūķene; 2. ornit. purva zīlīte; zilzīlīte

nun-buoy ['nAnboi] n jūrn. konusveida boja nuncio ['nAn/iau] n pāvestanuncijs

nuncupate [Wnkjuipeit] v jur. mutiski novēlēt

nuncupation [.nAijkju: 'pei/n] n jur. (pirms-nunnery

nāves) mutvārdu novēlējums nunnery ['nAnari] n sieviešu klosteris nuptial [mpfl] formal. I npl laulības; kāzas;

II a laulību-; kāzu-; n. day — kāzu diena nurse [m:s] I n 1. barotāja; zīdītāja; 2. aukle; at n. — aukles gādībā; 3.

(arī trained n.) medmāsa; slimnieku kopēja; male n.— slimnieku kopējs (vīrietis) ; student n.— medmāsa praktikante; 4. auklēšana; aprūpe; to put [out] to n. — 1) (par bērnu) nodot audzināšanā; 2) pārn. nodot aizgādībā (īpašumu u. tml.); 5. pārn. šūpulis; n. of liberty — brīvības šūpulis; 6. darba bite; 7. (aizsargjoslas) koks; II v 1. zīdīt; barot; 2. (par zīdaini) zīst; ņemt krūti; 3. auklēt; audzināt; 4. kopt slimnieku; 5. ārstēt (kaiti); to stay in bed and n. one's cold — palikt gultā, lai izārstētu iesnas; 6. audzēt; rūpīgi kopt (augus u. tml.): 7. lolot (cerību u. tml.): to n. hatred—krāt naidu; to n. a quarrel — perināt strīdu; 8. paijāt; apmīļot; 9. taupīt; saudzēt; to n. a car— saudzīgi vadīt mašīnu nurse-child ['roist/arld] n audžubērns; audzēknis

nurse-dietitian [,ri3:sdaii'ti/n] n diētas māsa nurs[e]ling ['n3:slit]] n 1. zīdainis; 2. pārn. lolojums; 3. (auga) asns; (dzīvnieka) mazulis nursemaid ['roismeid] n aukle nurse-pond ['roispond] n (zivjaudzētavas)

mazuļu dīķis nursery fmisn] n 1. bērnistaba; 2. mazbērnu novietne; n. governess — guvernante; n. rhyme — bērnu dzejolītis; skaitām-pantiņš; n. school — bērnudārzs; 3. dēstu audzētava; n. garden — kokaudzētava; 4. inkubators; 5. zivjaudzētava nurture ['ruit/a] I n 1. audzināšana; 2. ēdināšana; barošana; Uvi. audzināt; 2. ēdināt; barot

nut [nAt] I/il. rieksts; 2. sl. galva; off one's n. — jucis; 3. sar. savādnieks; dīvainis; chess n. — šaha spēles fanātiķis; 4. tehn. uzmava; 5. mūz. (vijoles u. tml.) galviņa; 6.pl malkogles; 0 for ~s — nepavisam!; it nemaz; she can't sing for -s- viņa neprot dziedāt; hard n. to

crack — 1) ciets rieksts; grūts uzdevums; 2) cilvēks, ar kuru grūti saprasties; ~s! sl. — 1) pie velna!; 2) ko vēl ne!; ~s and bolts — (darba, zinātnes) pamati; pamatelementi; to be ~s about (on) smth. — būt kā uzburtam uz kaut ko; to do one's ~s sl. — trakot (no dusmām u. tml.); II v riekstot

nutate [njui'teit] v māt (ar galvu) nutation [nju:'tei/n] n 1. (galvas) mājiens;

2. astr., bot. nutācija nut-brown ['nAtbraun] a brūns; riekstu krāsā nut-case ['nAtkeis] sl. trakais; ķertais nut-college friAtknlu^] « sl. trakonams nutcracker ['nAtJcraeks] n riekstu knaibles nuthatch ['nAthaet/] n ornit. dzilnītis nuthouse ['nAthaus] n sl. trakonams nutlet ['nAtlit] n riekstiņš; sēkliņa nutmeg ['nAtmeg] n muskatrieksts nut-oil ['nAtoil] n riekstu eļļa nutpick ['nAtpik] n sl. psihoanalītiķis nut-pine ['nAtpain] n ciedrs nutria ['nju:tna] n nutrija nutriet ['njuitnant] a barojošs nutriment ['njuitnmant] n barība nutrition [nju:'tn/n] n 1. barošana; 2. barība nutritious [nju:'tn/as] a barojošs nutritive ['njuitrotiv] I n barības viela; produkts; Hal. barojošs; 2. barības-nutshell ['nAt/el] n rieksta čaumala; 0 in a

n. — īsumā; dažos vārdos nutting [riAtiT]] n riekstošana; riekstu vākšana; to go n. — doties riekstot nut-tree ['nAttri:] n lazda nutty ['nAti] a 1. riekstiem bagāts; 2. ar riekstu garšu; 3. sl. jucis; 4. (on, upon) sl. ķerts (uz ko)

nuzzle fnAzl] v 1. (par suni) ošņāt; 2. izrakņāt (ar purnu, snuķi); 3. (par suni) bikstīt ar purnu; 4. (up) pieglausties; piekļauties nyctalopia [.nrkts'lsupra] n niktalopija nylghau ['nilgo:] sk. nilgai nylon ['nation] n 1. neilons; 2. pl neilona zeķes

nymph [nrmf] n 1. mit. nimfa; 2. poēt. jauna, skaista sieviete; jaunava; 3. kūniņa; kāpurs nystagmus [ni'staegmas] n med. nistagms

Oo

O, o3 [au] n (pl Os.O's [auz]) 1. angļu alfabēta piecpadsmitais burts; 2. nulle (telefona numurā u. tml.) ob [au] int ak!; o, dear me! — ak Dievs! o' [a] prep 1. (sais. no of): it is three o'clock — pulkstenis ir tris; 2. (sals. no on): I cannot sleep o'nights — es naktīs nevaru gulēt oaf [auf] n (pl oafs, oaves [aufs.auvz])

1. kroplītis; muļķītis; 2. neveiklis; lempis oafish f'aufi/] a 1. padumjš; 2. neveikls;

lempīgs

oak [auk] n 1. ozols; 2. ozolkoks; 3. stud. sl. (studenta istabas) ārdurvis; 4. ozollapa; ozollapu vainags; 0 to sport one's ~s — ieslēgties (dzīvokli); nepieņemt apmeklētājus

oak-apple ['auk,aepl] n bot. ozola panga; 0 o.-

a. day — 29. maijs (Čārlza II restaurācijas diena)

oaken ['aukan] a ozola-; ozolkoka-oakery ['aukari] n ozolājs; ozolu birzs oak-gall ['aukgo:l] sk. oak-apple oaklet, oakling ['auklit, 'aukli»]] n ozoliņš oak-tree ['auktri:] n ozols oakum ['aukam] n pakulas oak-wood ['aukwud] n 1. ozolu birzs;

2. ozolkoks

oar [a:] I n 1. airis; to pull a good o. — būt labam airētējam; 2. airētājs; a poor o. — slikts airētājs;0 chained to the o. — iejūgts smagā darbā; to have an o. in every man's boat — pastāvīgi jaukties citu darīšanās; to put (shove, stick) one's o. in — iejaukties (sarunā, darīšanās u. tml.); to rest (lie) on one's ~s — 1) atpūsties (airējot); 2) atdusēties uz lauriem; II v airēt oarer ['a:ra] sk. oarsman oarlock ['a:lok] n amer. (laivas) dullis oarsman ['o:zman] n airētājs oarsmanship ['oizman/īp] n airēšanas māka

oases sk. oasis

oasis [au'eisis] n (pl oases [au'eisi:z]) oāze oast [aust] n (apiņu) kalte

oast-house ['austhaus] n kalte (apiņu vai iesala kaltēšanai) oat [aut] n 1. (parasti pl) auzas; 2. poēt. (auzu salma) stabule; 3. pastorale; 0 to be off one's ~s — zaudēt ēstgribu; to feel one's ~s — 1) būt jautram, dzīvespriecīgam; 2) apzināties savu spēku; to smell one's ~s — saņemt pēdējos spēkus; to sow one's wild ~s — iztrakoties jaunībā oatcake ['autkeik] n auzu plācenis oaten ['autn] a auzu-oater ['auta] n sl. vesterns oat-flakes ['autfleiks] n pl auzu pārslas oath [au9] n 1. zvērests; to be on (under) o. — būt saistītam ar zvērestu; o. of allegiance — uzticības zvērests; to make (take, swear) an o. — zvērēt; 2. lāsts oath-breaking ['auB.breiki»]] n zvēresta laušana

oatmeal ['autmi:l] n 1. auzu milti; 2. auzu

putra oaves [auvz] sk. oaf

obduracy fobdjurasi] n ietiepība; stūrgalvība obdurate ['obdjurat] a ietiepīgs; stūrgalvīgs obedience [a"bi:dians] n paklausība; padevība obedient [a'bi:diant] a paklausīgs; padevīgs obeisance [au'beisans] n 1. paklanīšanās; reveranss; 2. godbijība; cieņa; to do (make, pay) o. to smb. — izrādīt cieņu kādam obelisk ['obelisk] n obelisks obese [au'bi:s] a tukls, korpulents obesity [au'bi:sati] n tuklums, korpulence obey [a'bei] v paklausīt; pakļauties obfuscate ['obfAskeit] v 1. aptumšot; aizēnot; 2. aptumšot (prātu); 3. mulsināt; jaukt (domas)

obituary [a'bitjuan] I n 1. nekrologs; 2. mirušo saraksts; Hal. miršanas-; nāves-; o. notice — nekrologs (laikrakstā); 2. apbe-dīšanas-

object8 ['obd3ikt] n 1. objekts, priekšmets;

2. mērķis; to fail in one's o.-nesasniegt

savu mērķi; 3. gram, papildinātājs; 4. smieklīga izskata cilvēks (vai lieta); whatobject

an o. you are in this hat! — tev nu gan ir izskats šajā cepurē!; 0 distance no o.— attālumam nav nozīmes; money no o. — maksa pēc vienošanās (sludinājumos) objectb [ab'd^ekt] v (to, against) iebilst; protestēt

object-glass ['obd3iktgla:s] n objektīvs; lēca objection [ob^ok/n] n 1. iebildums; to raise no o.— necelt iebildumus; neiebilst; to take an o. (to) — celt iebildumus; iebilst; 2. nepatika; to feel an o .(to) — just nepatiku

objectionable [ob^ok/nobl] a 1. nepatīkams; nevēlams; 2. apstrīdams; nepieņemams; 3. nosodāms; peļams objective [ob^ektiv] lnl. mērķis; 2. mil. uzbrukuma objekts; 3. gram, papildinātāja locījums (datīvs, akuzatīvs)\ 4. opt. objektīvs; II a 1. objektīvs; reāls; 2. filoz. objektīvs; 3. gram, papildinātāja-; o. case — papildinātāja locījums objectivity [.olx^ek'tivoti] n objektivitāte object-lens [obd3iktlenz] sk. object-glass objectless ['obd3ikths] a bezmērķīgs object-lesson ['t)bd3ikt,lesn] n 1. (mācību) stunda ar uzskates līdzekļiem; 2. pārn. uzskatāms pierādījums objector [objekts] n iebildumu cēlējs; conscientious o. — cilvēks, kas atsakās dienēt armijā (politisku vai reliģisku uzskatu dēļ)

objurgate ['r>bd33:geit] v formai, bart; rat objurgation [,obdp:'gei/n] n formal bāriens; rājiens

objurgatory [ob'd33:g9t3n] a pārmetumu

pilns; pārmetošs oblate ['obleitļ a mat. (par lodi) saspiests oblation [o'blei/n] n 1. rel. upurēšana; ziedošana; 2. rel. svētais vakarēdiens obligate [obligeit] v uzdot; uzlikt par pienākumu

obligation [.obh'gei/n] n saistība; pienākums; of o. — obligāts; to be under an o. — būt pateicību parādā; to undertake ~s — uzņemties saistības obligatory [a'bhgotan] a obligāts oblige [o'blaid3] v 1. piespiest; likt; to be ~d

to do smth. — būt spiestam kaut ko darit; 2. izpatikt; pakalpot; to o. with a song — iepriecināt ar dziesmu; 3.: to be ~d — būt pateicīgam; I'm much ~d — esmu jums ļoti pateicīgs obligee [,r»bh'd3i:] n jur. kreditors obliging [o'blaid3ir]] a pakalpīgs; izpalīdzīgs; laipns

oblique [s'bliik] I a 1. [ie]slīps; o. glance — sāņus skatiens; 2. aplinkus; netiešs; o. reference — netieša atsauce; 3. gram, atkarīgs; o. case — atkarīgais locījums;

0. oration (narration, speech) — netiešā runa; 4.: o. angle — šaurs (vai plats) leņķis (pretstatā taisnam leņķim); II v mii. virzīties slīpi

obliquity [o'blikwati] n 1. slīpums; 2. novirzīšanās; novirze; 3. tehn. slīps griezums obliterate [oTjlitoreit] v 1. izsvītrot; izdzēst; 2. iznīcināt

obliteration [o.bhto'rei/n] n 1. izsvītrošana;

izdzēšana; 2. iznīcināšana oblivion [o'blivion] n 1. aizmirstība; to fall (sink) into o. — nogrimt aizmirstībā; 2. amnestija oblivious [sTjhvios] a 1. aizmāršīgs; o. to (of) one's duties — paviršs pret saviem pienākumiem; 2. nevērīgs; izklaidīgs oblong ['cblnr]] I n iegarens priekšmets; II a

1. iegarens; 2. tainstūra-; o. stamp — taisnstūra (ne k\'adrātveida) marka

obloquy [obtakwi] n 1. apmelojums; apvainojums; 2.negods obnoxious [ob'nok/nos] a nepatīkams; riebīgs; pretīgs oboe ['oubou] mūz. oboja obscene [ob'si:n] a neķītrs; piedauzīgs obscenity [ob'senoti] n neķītrība; piedauzība obscurant [ob'skjuaront] n tumsonis, tumsības kalps

obscurantism [.nbskjua'raentizam] n ob-

skurantisms, tumsonība obscuration [.oskjuo'rei/n] n astr. obskurā-

cija (gaismas spožuma maiņa) obscure [ob'skjuo] I a 1. tumšs; vāji apgaismots; 2. neskaidrs; blāvs; nespodrs; 3. (par krāsu) nenoteikts; (par skaņu) apslāpēts;obturate

4. mazpazīstams; nepazīstams; nezināms;

5. apslēpts; II v 1. aptumšot; aizēnot; 2. padarit neskaidru (nesaprotamu)

obscurity [ab'skjuarati] n 1. tumsa; 2. neskaidrība; nesaprotamība; 3. neziņa obsecration [,obsi'krei/n] n lūgšanās obsequies ['obsikwiz] n pl bēres; apbedīšana obsequious [ob'siikwias] a verdzisks; padevīgs

observable [ob'z3:v3bl] a 1. pamanāms; saskatāms; 2. vērā ņemams observance [ob'z3:vns] n 1. (likumu, paražu) ievērošana; 2. rituāls; ceremonija; 3. novec. respekts; godbijība observant [ab'z3:vnt] a 1. vērigs; uzmanīgs;

2. kas ievēro (likumus, paražas) observation [.cbzs'vei/n] n 1. novērošana; to

be under o.— tikt novērotam; to keep under o. — novērot; 2. vērīgums;

3. piezīme; to make an o. — piezīmēt;

4. (likumu, paražu) ievērošana observational [.ubza'vei/nal] a vērigs; uzmanīgs

observatory [3b'z3:vatn] n 1. observatorija;

2. novērošanas punkts

observe [3b'z3:v] v 1. [no]vērot; 2. ievērot (likumus, paražas)-, to o. an anniversary — svinēt gadadienu; to o. silence — ievērot klusumu; to o. the time — būt precīzam;

3. piebilst; piezīmēt; allow me to o.— atļaujiet man piebilst; I have little to o. — man gandrīz nav ko piebilst; = to o. on (upon) — piebilst; 0 the ~d of all observers -— vispārējas uzmanības objekts

observer [ob'z3:v9] n 1. novērotājs; 2. (likumu, paražu) ievērotājs; (solījuma) pildītājs; 3. komentētājs obsess [ab'ses] v (par bailēm, domām u. tml.) pārņemt; apsēst; ~ed by idea — kādas domas apsēsts obsession [ab'se/n] n 1. apsēstība; mānija;

2. uzmācīga ideja obsidian [ab'sidian] n min. obsidiāns, vulkāniskais stikls obsolescence [.obsa'lesns] n novecošana obsolescent [.obsa'lesnt]] a 1. novecojis; 2. iznīkstošs

obsolete [obsalirt] a 1. novecojis; o. words —

novecojuši vārdi; 2. biol. rudimentārs obstacle ['obstakl] n šķērslis; kavēklis; artificial ~s — mākslīgi radīti šķēršļi; to overcome an o. — pārvarēt sķērsli obstacle-race ['nbstsklreis] n 1. sp. barjerskrējiens; 2. jāšanas sacīkstes ar šķēršļiem obstetric[al] [nb'stetrik(l)] a dzemdniecības-obstetrician [.nbste'tn/n] n akušieris; akušiere

obstetrics [ob'stetnks] n dzemdniecība obstinacy ['obstmasi] n 1. stūrgalvība; ietiepība; 2. neatlaidība; 3. med. (slimības) grūta ārstējamība obstinate [obstinat] a 1. stūrgalvīgs; ietiepīgs; 2. neatlaidīgs; 3. med. (par slimību) grūti ārstējams obstipation [.obsti'pei/n] n med. obstipācija,

aizcietējums obstreperous [sb'streparss] a skaļš; trokšņains; nemierīgs obstruct [ab'strAkt] v 1. kavēt; traucēt; to o. the view — aizsegt skatu; 2. aizsprostot; aizšķērsot; to o. a road — aizšķērsot ceļu; 3. med. radīt aizcietējumu obstruction [ab'strAk/n] n 1. kavēklis; traucēklis; 2. aizsprostojums; šķērslis; 3. med. obstipācija; 4. pari, obstrukcija obstructionist [sb'strAk/nist] n pari.

obstrukcionists obstructive [sb'strAktiv] I n 1. obstrukcionists; 2. šķērslis; II a 1. kavējošs; traucējošs; 2. obstrukcionistisks obtain [ab'tein] v 1. iegūt; dabūt; to o. a commission — iegūt virsnieka pakāpi; to o. knowledge — uzkrāt zināšanas; 2. pastāvēt; tikt lietotam; these views no longer o. — šie uzskati ir novecojuši obtainable [ab'teinabl] a iegūstams; dabūjams; sasniedzams obtrude [ab'truid] v 1. izbāzt; izstiept; izlikt; 2. (on, upon) uzspiest, uztiept; to o. oneself—uzbāzties obtrusion [sb'tru^n] n uzbāzība, uzmācība

obtrusive [ab'trursiv] a 1. (uz āru. uz priekšu)

izvirzījies; 2. uzbāzīgs, uzmācīgs obturate ['obtjuareit] v aizsprostot; aizbāzt;obtuse

aizblīvēt

obtuse [ab'tjuis] a 1. truls; neass; 2. (par

leņķi) plats; 3.formāl. truls; aprobežots obverse ['obv3:s] In 1.(medaļas, monētas) priekšpuse; virspuse; 2. pārn. fasāde; parādes puse obviate ['obvieit] v 1. izbēgt; izvairīties;

2. novērst; tikt vaļā; to o. a necessity — novērst nepieciešamību (vajadzību)

obvious ['obviss] a acīm redzams; skaidrs;

nepārprotams occasion [slceŗjn] I n 1. gadījums; izdevība; on (upon) all ~s — katrā (jebkurā) gadījumā; to celebrate the o.— svinēt kādu notikumu; to choose one's o.— izvēlēties piemērotu bridi; to seize (take) the o. — izmantot gadījumu; 2. iemesls; pamats; to give o. (to) — būt par iemeslu; 0 to rise to the o. — būt uzdevuma augstumos; II v būt par iemeslu; radīt; to o. a lot of trouble — sagādāt lielas nepatikšanas occasional [s'kei^al] a 1. laiku pa laikam notiekošs; neregulārs; 2. gadījuma rakstura-; nejaušs; o. visitor — nejaušs ciemiņš; 3. īpašam nolūkam radīts; īpašam gadījumam piemērots; o. music — kādam notikumam īpaši komponēta mūzika; o. table — rezerves galdiņš occasionally [sTcei^ah] adv laiku pa laikam; šad un tad

Occident ['oksidant] n poēt. Rietumi, rietumvalstis

Occidental [.oksi'dentl] I n rietumnieks;

rietumvalsts iedzīvotājs; II a rietumu-occipital [ok'sipitl] a anat. pakauša-occiput [oksipAt] n anat. pakausis occlude [oldu:d] v 1. noslēgt (atveri); aizbāzt;

nosprostot; 2. ķīm. uzsūkt, absorbēt (gāzes) occlusion [o1du:3n] n 1. noslēgšana; aizbāšana; nosprostošana; 2. ķīm. oklūzija;

3. meteorol. ciklona oklūzija; 4. med. (zobu) sakodiens

occult [o'kAlt] I a 1. slepens; 2. pārdabisks;

mistisks; II v astr. aizklāt, aizsegt, aizēnot occultation [.okal'tei/n] n astr. spīdekļa aizklāšana, aizsegšana, aizēnošana

occupancy ['okjupansiļ n 1. (telpas u. tml.) ieņemšana; apdzīvošana; 2. (telpas u. tml.) ieņemšanas (vai apdzīvošanas) laiks occupant ['okjupant] n 1. iedzīvotājs; iemītnieks; 2. nomnieks; īrnieks 3. okupants occupation [.okju'pei/n] n 1. (telpas vai zemes īpašuma) apdzīvošana; apdzīvošanas (izmantošanas) laiks; 2. okupācija; 3. nodarbošanās; profesija occupational [,okju:'peifnal] a profesionāls; o. disease — arodslimība; o. therapy — darba terapija occupier [okjupaia] n 1.iedzīvotājs; iemītnieks; 2. nomnieks; īrnieks; 3. okupants occupy ['okjupai] v 1. apdzīvot (telpu, ēku);

2. aizņemt (platību, laiku u. tml.); 3. okupēt; 4. nodarbināt; to o. oneself (with) — nodarboties; 5. ieņemt (amatu, posteni)

occur [a'k3:] v 1. atgadīties; notikt; 2. ienākt prātā; it -red to me — man ienāca prātā;

3. būt sastopamam

occurrence [a'kArans] n 1. gadījums; notikums; everyday o. — ikdienišķs notikums; 2. sastopamība; of frequent o. — bieži sastopams

ocean ['au/n] n 1. okeāns; 2. sar. milzums; o.

of tears — asaru jūra ocean engineering ['au/n,en ^'manr]] n okeāna aizsardzība; pasākumi jūras faunas aizsardzībai ocean-going Ou/n.gauit]] a (par kuģi) okeāna-

Oceanian [,au/ī'eiman] I n Okeānijas (Klusā

okeāna salu) iedzīvotājs; II a Okeānijas-oceanic [.su/i'acmk] a okeāna-oceanics [.au/i'aeruks] n okeanoloģija oceanography [.au/Vnogrefi] n okeanogrāfija

ocean-spanning [.au/n'spaemij] a: o.-s. rocket — starpkontinentālā ballistiskā raķete ocher ['suka] n 1. okers; 2. bāla dzeltenbrūna

krāsa; 3. sl. nauda; zelts o'clock O'klok] adv: it is ten o'c. —

pulkstenis ir desmit octagon ['oktagan] n mat. astoņstūris octagonal [nk'tasgnal] a astoņstūru-; astoņ-stūra-

728odour

octahedron [.okta'hedran] n astoņskaldnis octave ['Dkteiv] n 1. mūz., lit. oktāva;

2. astoņu priekšmetu grupa (komplekts);

3. (601 tilpuma) vīna muca

octavo [nk'teivau] n (pl octavos [ok'teivauz])

poligr. oktāvs, astotdaļloksne octennial [ok'tenial] a 1. astoņgadīgs; 2. reizi

astoņos gados notiekošs octet[te] [ok'tet] n 1. mūz. oktets; 2. astoņu priekšmetu grupa (komplekts); 3. lit. (soneta) pirmās astoņas rindas October [nk'tauba] n oktobris octogenarian [.oktaud^'neanan] a astoņdesmit gadu vecs octopodes sk. octopus octopus [nktapas] n (ploctopuses, octopodes

['oktapasiz, ok'topadiiz]) astoņkājis ocular ['okjula] I n okulārs; II a acu-;

redzes-; o. proof—uzskatāms pierādījums oculist ['okjulist] n acu ārsts, okulists OD [.au'di:] I n (saīs. no overdose) 1. nāvējoša narkotikas deva; 2. cilvēks, kas ieņēmis nāvējošu narkotikas devu; II v ieņemt nāvējošu narkotikas devu octuple ['nktju:pl] a astoņkārtīgs odd [od] a 1. nepāra; o. and (or) even — pāris un (vai) nepāris; o. month — mēneši ar 31 dienu; 2. atsevišķs; o. volumes of an author — atsevišķi kāda autora darbu sējumi; 3. lieks; pārpalicis; o. money — izdotā nauda, naudas atlikums (pēc pirkuma samaksas)\ twelve pounds o. — nedaudz vairāk par divpadsmit mārciņām; twenty o. years — starp divdesmit un trīsdesmit gadiem; 4. brīvs; at o. times — 1) brivajā laikā; 2) laiku pa laikam; 5. gadījuma-; o. job—gadījuma darbs; o. man — gadījuma darbu strādnieks; 6. savāds; dīvains; how o.! — cik savādi!; 0 o. man out — 1) bez pāra palicis spēlētājs; trešais liekais; 2) savrupnieks oddball ['txlba:l] n sar. savādnieks; dīvainis odd-come-short[,txlkAm'/a:t] «1. atlikums;

2. pl atliekas; paliekas odd-come-shortly [.ndlcAm'/o:tli] n nākošā diena; one of these odd-come-shortlies — drizumā

oddish [vdif] a savāds; dīvains oddity ['odati] n 1. savādība; dīvainība; 2. savādnieks; 3. dīvaina (neparasta) lieta; savāds gadījums oddments ['odmants] n pl atliekas; paliekas odds [ūdz] n pl 1. atšķirība; starpība; it makes no o. — tas ir vienalga; to make o. even — likvidēt starpību (atšķirību); what's the o.? — 1) kāda starpība?; 2) sp. kāds ir rezutāts?; 2. pārsvars; priekšrocība; priekšroka; against all (heavy, fearful) o. — 1) ārkārtīgi smagos apstākļos; 2) pret milzīgu pārspēku; by long o. — ar ievērojamu pārsvaru; short o.— niecīgs pārsvars; the o. are against us — apstākļi ir pret mums; situācija ir mums nelabvēlīga; the o. are in your favour — pārsvars ir jūsu pusē; to give (receive) o. — dot (iegūt) priekšroku; 3. nesaskaņafs]; we are at o. with our neighbours — mums ir nesaskaņas ar kaimiņiem; 4. iespēja; izredzes; by all o. — ļoti iespējams; the o. are 10 to 1 that he will win — dodu 10 pret 1, ka viņš uzvarēs; the o. are that ... — domājams, ka...; 0 o. and ends, o. and sods sl. — 1) atliekas; paliekas; 2) dažādi sīkumi; krāmi odds-on [odz'rm] n izredzes uzvarēt; he's o.-o. favourite for the job — viņam ir lielākas izredzes dabūt šo darbu ode [aud] n lit. oda odea sk. odeum

odeum [au'di :m] n (pl odeums, odea [au'di:amz, au'diia]) 1. vēst. odeons; 2. koncertzāle odious ['audias] a pretīgs, riebīgs odium ['audiam] n formai, naids; riebums odontic [o'dontik] a med. zobu-odontology [.txlun'tolod^] n odontoloģija odor ['auda] amer. sk. odour odorant, odoriferous ['audarant. auda ' nfaras] a smaržīgs; smaržojošs; aromātisks odorous ['audaras] a poēt. smaržīgs; smaržojošs; aromātisks

odour ['sods] n 1. smarža; aromāts; 2. piegarša; pieskaņa; 3. slava; reputācija; to be in bad o. with smb. — būt nežēlastībā pie

kāda

odourless ['aixblis] a bez smaržas; nesmar-žīgs

odyssey ['txiisi] n odiseja; klejojumi oecumenical [,ikju:'menikl] a formal. 1. vispasaules-; 2. visuma-oedema [i:'di:ms] n med. tūska oedematous [k'dematas] a tūskas-o'er ['aus] poēt. sk. over oesophagus [ii'sofsgas] n med. barības vads oestrogen ['i:str3d3an] n estrogens oestrum, oestrus ['i:stram, 'iistrss] n 1. dundurs; 2. stimuls; dzenulis; 3. (dzīvnieku) meklēšanās of [uzsvērtā forma dv, neuzs\'ērtā forma av] prep 1. (norāda piederību, atbilst ģenitīva locījumam): a friend of mine — kāds mans draugs, viens no maniem draugiem; book of my brother — mana brāļa grāmata; member of Parliament — parlamenta loceklis; 2.(norāda izcelsmi, autorību): a girl of a good family — meitene no labas ģimenes; he is one of us — viņš ir mūsējais; it is no business of yours — tā nav jūsu darīšana; works of Shakespeare — Šekspīra darbi; 3. (norāda cēloni, iemeslu) no, aiz, dēļ; it didn't happen of itself— tas nenotika pats no sevis; of course — protams; dabiski; of right — ar pilnām tiesībām; of one's own free will — pēc paša vēlēšanās; to die of grief (wounds) — nomirt aiz bēdām (no ievainojumiem); 4. (norāda attālumu, virzienu) no; ten miles of London — desmit jūdzes no Londonas; 5. (norāda materiālu) no; dress of silk — zīda kleita; made of wood — izgatavots no koka; 6. (norāda īpašību, vecumu u. tml.): boy of ten — desmit gadu vecs zēns; family of eight — astoņu cilvēku ģimene; hard of heart — cietsirdīgs; man of genius —

ģeniāls cilvēks; of age — pilngadīgs; 7. (norāda laiku): of a child — no bērnības; of an evening — kādu vakaru; of late — pēdējā laikā; nesen; of old — sen; 8. (lieto pirms pielikuma): a fool of a man — muļķis; art of painting — glezniecība; city of Rome — Romas pilsēta; 9.(izsaka veselā un daļas

attiecību): a cup of tea — tase tējas; one of his last poems — viens no viņa pēdējiem dzejoļiem; the best of teachers — vislabākais skolotājs; the past of poets — visu dzejnieku dzejnieks off [of] I a 1. tāls; attāls; 2. labais; labās puses-; the o. hind leg — labā pakaļkāja; the o. side of the road — ceļa labā puse; 3. mazāk svarīgs; otršķirīgs; o. street — sāniela; that is an o. issue — tas ir otršķirīgs jautājums; 4. maz ticams; o. chance — vājas izredzes; 5, brīvs; o. day—brīvdiena; o. season — klusā sezona; o. year — neražas gads; 6. (par produktiem) ne visai svaigs; bojāts; (par pašsajūtu) slikts; to feel o.— justies nelāgi; II adv 1. (norāda attālināšanos telpā, laikā) prom; projām; a long way o. — tālu prom; be o!, o. you go!, get o. with you! — vācies prom!, ārā!; hands o.! — rokas nost!; right o., straight

0. sar. — tūlīt, nekavējoties; 2. (norāda darbības pabeigšanu vai pārtraukšanu): to break o. — pārtraukt; to drink o. — izdzert tukšu; to take o. — 1) novilkt; 2) (par lidmašīnu) pacelties gaisā; to turn o.— nogriezt (gāzi u. tml); 0 o. and on — laiku pa laikam; voices o. — balsis aiz skatuves; to be badly (poorly) o. — būt nabadzīgam; to be well o. — būt pārtikušam; III prep

1. (norāda uz novirzīšanos no kaut kā): keep o. the grass! — pa zālienu nestaigāt!; o. the beaten track — 1) par jaunu (neiebrauktu) ceļu; 2) oriģināli; netradicionāli; 2.: to be o. one's diet — vairs neievērot diētu; I'm o. my food — man nav apetītes; o. work — bez darba; 0 o. one's feet — noskrējies; o. the peg — (par apģērbu) gatavs; o. the point — nebūtisks; o. the record — neprotokolē-jams; nereģistrējams

offal ['ofl] n I. atkritumi; 2. (dzīvnieka) iekšas; 3. pl subprodukti; 4. maita; sprāgonis; 5. klijas; izsijās offbeat [,ofbi:t] a oriģināls; netradicionāls;

ekscentrisks offcast ['ofka:st] I n izstumtais; II a izstumts; atraidītsofficer

off-colour [.DfkAb] a 1. nevesels; neveselīgs; to look o.-c.— izskatīties neveselam; 2. piedauzīgs; nepiedienīgs; o.-c. joke — nepiedienīgs joks; 3. apšaubāms; 4. sliktas kvalitātes-off-day [,ofdei] n sliktas pašsajūtas diena offence [a'fens] n 1. pārkāpums; o. against decency — pieklājības normu neievērošana; to commit an o. — izdarit pārkāpumu;

2. apvainojums, aizvainojums; I meant no o., no o. [was meant] — es negribēju jūs aizvainot; quick to take o. — viegli aizvainojams; to cause (give) o. (to) — apvainot; to take o. (at) — apvainoties; 3. mii, sp. uzbrukums; ofensīva

offend [a'fend] v 1. pārkāpt (likumu); to o. against good maimers — neievērot pieklājību; 2. apvainot, aizvainot; to be ~ed (at, by smth., with, by smb.) apvainoties;

3. aizskart; kaitināt

offender [o'fenda] n 1. apvainotājs, aizvai-notājs; 2. likumpārkāpējs; noziedznieks; first o. — iepriekš nesodīts noziedznieks; juvenile o. — mazgadīgs noziedznieks; old o. — recidivists offensive [s'fensiv] I n uzbrukums; ofensīva; to take the o. — 1) pāriet uzbrukumā; 2) ieņemt agresīvu nostāju; II a 1. apvainojošs, aizvainojošs; 2. nepatīkams; pretīgs; 3. agresīvs; uzbrūkošs; o. blow mil. — aktīva aizsardzība offer ['trfa] I n 1. piedāvājums; on o. — pārdošanā; pārdodams; the house is under

0. — mājas pircējs jau ir pieteicies; 2. bildinājums; to make an o. — bildināt; II v

1. piedāvāt; piesolīt; to o. an apology — atvainoties; to o. one's hand — 1) sniegt roku; 2) bildināt; to o. an opinion — izteikt viedokli; 2. izrādīt; to o. resistance — izrādīt pretestību; 3. mēģināt; to o. to strike — grasīties sist; 4. gadīties; as chance ~s —ja radīsies izdevība; 5. upurēt; ziedot

offering ['nfanrj] n 1. piedāvājums; 2. dāvana; veltījums; 3. upuris; ziedojums

off-grade [.ofgreid] a zemas kvalitātes-;

nekvalitatīvs offhand [,nf haend] I a 1. iepriekš nesagata-

vots; improvizēts; 2. (par izturēšanos) brīvs; familiārs; II adv 1. bez sagatavošanās; uz vietas; to speak o. — runāt bez iepriekšējas sagatavošanās; 2. brivi; familiāri; to behave o. — izturēties familiāri off-hour [,of aus] a (par laiku) ārpusdarba-; virsstundu-; o.-h. job — darbs, apvienojot amatus

office ['ofis] n 1. (valsts) amats; postenis; to hold o. — 1) ieņemt amatu; 2) (par valdību) būt pie varas; to leave (resign) o. — atstāt amatu; to take o. — stāties amatā; 2. resors; ministrija; pārvalde; Foreign O. — ārlietu ministrija (Anglijā); Holy O. vēst. — inkvizīcija; Home O. — iekšlietu ministrija (Anglijā); 3. kantoris; birojs; iestāde; booking o. — biļešu kase; editorial o. — redakcija; o. hours — pieņemšanas (darba) laiks; public o. — iestāde; publishing o. — izdevniecība; o. staff—kantora darbinieki; 4. amer. ārsta kabinets; 5. pl saimniecības ēkas (telpas); 6. dievkalpojums; ceremonija; the last ~s — bēru ceremonija; 7. pakalpojums; good ~s — labie darbi; ill o. — lāča pakalpojums; 8. pienākums; uzdevums; funkcija; the o. of host — mājastēva pienākums; 9. sar. mājiens; zīme; to give the o. — dot mājienu office-bearer [ofis.beara] n ierēdnis; amatpersona

office-block [ofisblok] n administratīvā ēka office-boy ['nfisboi] n izsūtāmais; kurjers office-copy ['ofis.knpi] n apstiprināts (dokumenta) noraksts office-girl ['nfisg3:l] n sekretāre office-holder [ofis.haulda] n ierēdnis; amatpersona

officer ['ofisa] I n 1. ierēdnis; (iestādes) darbinieks; amatpersona; consular o.— vēstniecības darbinieks; medical o. [of health] — sanitārais inspektors; o. of the court — tiesas izpildītājs; 2. mil. virsnieks; o. of the day — dežurējošais virsnieks; petty o. — apakšvirsnieks; the ~s —

virsnieku sastāvs; 3. (ari police o.) policists;

4. biedribas valdes loceklis; II v 1. komplektēt virsnieku sastāvu; 2. komandēt

office-seeker ['ofis,si:ka] n 1. pretendents uz

posteni (amatu); 2. karjerists official [a'fi/l] I n 1. ierēdnis; amatpersona; 2. baznīcas tiesas priekšsēdētājs (vai tiesnesis); II a 1. dienesta-; for o. use only — tikai dienesta lietošanai; 2. oficiāls; o. statement — oficiāls paziņojums; o. red tape — birokrātisms; 3. (par augu) ārstniecisks; (par medikamentiem) farmakopejas apstiprināts; lietots medicīnā officialdom [a'fi/ldam] n 1. ierēdnieciskums;

2. birokrātija officialese [a,fi/a'li:z] n kancelejas stils;

oficiālu dokumentu stils officially [a'fi/all] adv oficiāli officiary [a'fi/iari] a (par titulu) dienesta-; amata-

officiate [a'fi/ īeit] v 1. pildīt (veikt) pienākumu; to o. as a host — pildīt namatēva pienākumus; 2. noturēt dievkalpojumu officinal [.ofi'sainl] a 1. (par medikamentu) farmokopejas apstiprināts; 2. (par medikamentu) dabūjams aptiekā gatavā veidā officious [a'fi/as] a 1. uzmācīgs, uzbāzīgs; 2. neoficiāls; 3.: o. testament (will) jur. — novēlējums par labu tuvākajiem radiniekiem

offing ['t>fiiļ] n selga; in the o. — 1) atklātā jūrā; 2) tuvumā; 3) tuvākā laikā; 0 to gain (get, take) an o. — gūt iespēju offish ['ofi/] a sar. noslēgts; atturīgs; vēss off-key [,t>fki:] a 1. (par toni) netīrs; 2. aizdomīgs; nepārliecinošs off-licence ['oflaisns] n 1. atļauja pārdot alkoholiskus dzērienus promnešanai; 2. brit. alkoholisko dzērienu veikals off-line [.oflain] a inform, autonoms; skaitļotājam nepieslēgts off-load [.oflaud] v 1. izkraut; 2. brit. tikt

vaļā (no kaut kā nevajadzīga) off-peak [,ofpi:k] a (par laiku) mazāk noslogots; brīvāks; o.-p. prices — klusās sezonas cenas off-putting [.of.putii]] a 1. satriecošs; mulsinošs; 2. nepatīkams; atbaidošs offscourings [ofskauntļgz] npl 1. atkritumi; 2. padibenes

offset [ofset] I /? 1. atlīdzība; kompensācija; 2. atvase; 3. atzarojums; 4. (caurules u. tml.) līkums; 5. poligr. ofsets, ofsetspie-dums; II v 1. atlīdzināt; kompensēt; 2. poligr. iespiest ofsetā offshoot ['of/u:t] n atvase; sānu dzinums off-shore [,of/o:] a krasta-; o.-s. fishing — piekrastes zveja; o.-s. wind — krasta vējš offspring ['ofspnrļ]

n 1. atvase, pēcnācējs;

2. rezultāts, iznākums off-stage [.of steid3] I n teātr. aizkulises; II a 1. aizkulišu-; 2. slēpts; neredzams; HI adv 1. aiz kulisēm; 2. slepus; citiem neredzot

off-white [,of wait] a pelēkbalts; dzeltenbalts oft [oft] adv poet, bieži often ['ofn] adv bieži; as o. as ... — ikreiz, kad ...; as o. as not — bieži vien; every so

0. — laiku pa laikam, šad un tad oft-recurring [.oftn'loinr]] a tāds, kas bieži

atkārtojas

ogle ['augi] I n mīlas pilns skatiens; II v

1. raidīt mīlas pilnus skatienus; 2. koķetēt

(ar acīm)

ogre ['auga] n 1. mit. milzis cilvēkēdājs;

2. pārn. briesmonis oh [au] int ak!, ai! ohm [aum] n el. oms oho [au'hau] int o!

oil [ail] Irti. eļļa; blasting o. — nitroglicerīns; essential (volatile) ~s — ēteriskās eļļas; 2. nafta; naftas produkts; to strike o. — 1) atrast naftu; 2) pārn. izdarīt vērtīgu atklājumu; 3. pl eļļas krāsas; 4. pl jūrn. vaskadrānas tērps; 0 o. and vinegar (water) — nesamierināmas pretrunas; o. of birch — pēriens; to burn the midnight — strādāt vēlu (pa naktīm); to pour o. on troubled waters — nomierināt satrauktos prātus; Uvi. ieeļļot; ietaukot; 2. (par sviestu, taukiem) izkust; 0 to o. one's tongue— lišķēt; to o. smb.'s palm (fist, hand) — iedot kādam kukuli; to o. the wheels — piekukuļot; "iesmērēt" oil-bearing ['ail.bearii]] a naftas-; naftu saturošs

oilcake ['ailkeik] n lopbarības rausisold-hat

oilcan [oilkaen] n eļļas kanniņa oil-car f'oilka:] n naftas cisterna oilcloth ['oilkloG] n 1. vaskadrāna; 2. linolejs oilcoat ['oilkout] n lietusmētelis oil-colour fodJcAlo] n eļļas krāsa oil-consuming [.oilkorisju:mii]] a naftu patērējošs; o.-c. countries — naftas patērē-tājvalstis

oil-derrick ['oilderik] n naftas tornis oiled ['odd] a 1. ieeļļots; 2. piesūcināts ar eļļu; impregnēts; 3. sl. iereibis; 0 well o. — pilns kā mārks

oil-engine ['oil.en dļm] n tehn. naftas dzinējs oiler ['ods] n 1. eļļotājs; 2. eļļas ražotājs; 3. eļļas tirgotājs; 4. eļļas kanniņa; lubrika-tors; 5. tankkuģis; 6. naftas dzinējs; 7. amer. naftas urbums; 8. pl amer. vaskadrāna oil-exporting [,odek'spo:tii]] a naftu eksportējošs; o.-e. countries — naftas eksportētājvalsts oilfield ['oilffcld] n naftas atradnes oil-fired ['oilfaiod] a naftas apkures-;

o.-f. central heating — naftas centrālapkure oilman ['oilman] n 1. eļļas ražotājs; 2. eļļas pārdevējs; 3. amer. naftas ieguves strādnieks; naftinieks oil-paint ['oilpeint] sk. oil-colour oil-painting [.od'peintiij] n 1. eļļas glezniecība; 2. eļļas glezna oil-paper ['oil.peipo] n vaska papīrs oilskin ['oilskin] n 1. vaskadrāna; impregnēts audums; 2. vaskadrānas (impregnēta auduma) tērps oil-slick ['oilslik] n naftas (eļļas) kārtiņa (virs ūdens)

oilstone ['odstoun] n galoda oil-tanker['od,tae»]ko] «tankkuģis oil-well ['oilwel] n naftas urbums oily ['Dili] a 1. eļļains; taukains; 2. pārn. lišķīgs; pieglaimīgs ointment ['ointmont] n ziede; 0 a fly in the

o. — piliens darvas medus mucā okay [ou'kei] (saīs. O.K.) sar. I n piekrišana; atļauja; to give (or get) an o. — dot (vai

saņemt) piekrišanu; II a predic. labs; pareizs; III adv labi; kārtībā; the car goes o. now — tagad mašīna ir kārtībā; IV int

labi!; norunāts! old [ould] I n 1. (the o.) pl veči; o. and young — visi; 2. pagātne; in the days of o. — senos laikos; of o. — agrāk; senāk; senos laikos; Hal. vecs; he is ten years o. — viņam ir desmit gadi; o. age — vecums; o. as the hills — ļoti vecs; o. face — vecīga seja; to grow o. — novecot; 2. sens; vecs; o. family — sena

dzimta; o. wine — izturēts vīns; the O. World — Vecā pasaule; 3. pieredzējis; an o. hand (at) — cilvēks ar pieredzi (kādā darbā)-, he is o. in cunning — viņš ir rūdīts viltnieks; 4. agrākais; bijušais; o. boy — bijušais skolas audzēknis; 5. emf. sar.: any o. how sl. — vienalga kā; any o. thing will do — jebkas noderēs; o. been (egg, fruit, thing) sl. — vecais draugs; o. boy! —veco zēn!; to have a fine (good, high) o. time — krietni izpriecāties; 0 o. bird — slīpēts zellis; o. bones — 1) vecums; 2) vecis; vecene; the o. country— (izceļotāja) dzimtene; O. Glory amer. —valsts karogs; O. Harry (Gentleman, Nick) — veins, sātans; the o. man — 1) vecais; sencis; 2) (kuģa) kapteinis; 3) saimnieks; priekšnieks; 4) vecais draugs, vecais puika; 5) vecais; vīrs; 6) sl. draudziņš; o. man of the sea — uzmācīgs cilvēks; o. soldier — 1) pieredzējis cilvēks; 2) sl. izdzerta pudele; 3) sl. smēķa gals; O. Tom — džins; o. woman — vecā; sieva old-age [,ould'eid3] a vecuma-; o.-

a. pension — vecumpensija old-clothesman [.ouldldouSzmaen] n vecu

lietu tirgotājs old-clothesshop [.ould'klouSz/op] n vecu

lietu tirgotava olden ['ouldan] I a novec. vecs; sens; in

o. times — senos laikos; II v novecot old-fashioned [.ould'faefnd] a 1. vecmodīgs; novecojis; 2. senlaicīgs; 0 o.-f. look — pārmetošs skatiens old-fog[e]yish [.ould'fougnf] a (par uzskatiem, dzīvesveidu) vecmodīgs; atpalicis old-hat [.ould'haet] a sar. niev. novecojis; vecmodīgsoldie

oldie ['ouldi] n sar. večukiņš; vecenīte oldish ['ouldi/] a vecīgs; pavecs old-maidish [.auld'meidi/ļ a vecmeitīgs;

[-vecmeitas-oldster-]

{+vecmeitas- oldster+} ['ouldsto] n sar. [pa]vecs cilvēks old-time [,oul taim] a senlaicīgs old-timer [,oul čftaimo] n 1. ilggadīgs iedzīvotājs; 2. (darba u. tml.) veterāns old-world [,3uld'w3:ld] a 1. senlaicīgs; veclaicīgs; 2. amer. Vecās pasaules-oleaginous [.ouli'aedjinos] a eļļains; taukains oleander [.ouli'aendo] n hot. oleandrs oleaster [.ouli'aesto] n bot. šaurlapu eleagns olfactory [ol'faektan] a ožas-; o. nerves —

ožas nervi oligarch ['nligaik] n oligarhs oligarchy ['ohgaiki] n oligarhija olio ['ouliou] n (pl olios ['ouliouz]) 1. maisījums; 2. mūz. popurijs; 3. sautēta gaļa ar dārzeņiem olivaceous [.oli'vei/as] a olīvkrāsas-olivary ['olivari] a anat. olīvveida-; ovāls olive [oliv] I n 1. olīva (koks, auglis); 2. olīvas zars (kā miera simbols); 3. olīvkrāsa; 4. olīvveida poga (vai sprādze); 5. pl sīpolos un zaļumos sautēta liellopu gaļa; II a

1. olīvu-; o. oil — olīveļļa; 2. olīvkrāsas-olive-branch ['t)livbra:nf/] n 1. olīvas zars

(kā miera simbols); to hold out the o.-b. — piedāvāt mieru (izlīgšanu); 2. (parasti pl) humor, bērni ology ['Dlod3i] n (parasti pl) iron, zinātne, zinātnes

olympiad [ou'hmpiasd] n olimpiāde; olimpisko spēļu starplaiks (4 gadi) Olympian [ou'limpion] I n 1. olimpietis;

2. majestātiski mierīgs cilvēks; II a 1. olimpisks; 2. dižens; majestātisks

Olympic [ou'limpik] I npl olimpiskās spēles; Winter ~s — ziemas olimpiskās spēles; II a 1. olimpisks; O. Games — olimpiskās spēles; 2.: O. green ķīm. — vara zaļais, malahīta zaļais ombudsman ['ombudzman] n (valdības iecelts) ierēdnis, kas izskata pilsoņu sūdzības omega foumigo] n 1. omega (grieķu alfabēta pēdējais burts); 2. pārn. beigas, gals

omelet[te] ['umlit] n omlete omen ['oumon] I n zīme, pazīme; good (ill) o. — laba (ļauna) zīme; II v pareģot; būt par zīmi

ominous ['ominos] a draudošs; ļaunu vēstošs omissible [ou'misibl] a izlaižams; mazsvarīgs omission [o'mi/n] n 1. izlaidums (tekstā u.

tml.) 2. nolaidība (darbā) omit [o'mit] v 1. izlaist; 2. palaist garām; neievērot

omnibus ['nmnibos] lnl. omnibuss; 2. novec. autobuss; 3. (rakstnieka darbu) krājums; II a plašs; visaptverošs;

0. edition — kopoti raksti; o. train — pasažieru vilciens, kas pietur visās stacijās

omnifarious [.nmm'feorios] a daudzējāds;

daudzveidīgs; daudzpusīgs omnipotence [om'nipotans] n visvarenība omnipotent [om'mpotant] a visvarens omnipresence [.tjmni'prezns] n visuresamība omnipresent [.nmru'preznt] a visuresošs omniscient [nm'nisiont] a viszinošs omnivorous [om'nivaros] a 1. visēdājs-; visu aprijošs; 2. pārn. negausīgs; o. reader — kaislīgs lasītājs on [uzsvērtā forma on; neuzsvērtā on] I adv

1. (norāda uz darbības turpināšanosto read on — turpināt lasīšanu; 2. (norāda uz kāda mehānisma vai ierīces ieslēgšanu): the light is on — elektrība ir iedegta; 3.: to put on — uzvilkt; what had he on? — kas viņam bija mugurā?; 0 and so on — un tā tālāk; from today on — sākot ar šodienu, turpmāk; I'm on [for it] — 1) esmu ar mieru; 2) esmu gatavs derēt; keep your hair on! — mieru!; on and off — laiku pa laikam; on and on — un tā joprojām; II prep l. (norāda vietu) uz; pie; on the table — uz galda; on the river — pie upes;

2. (norāda virzienu) uz; on my right (left) — pa labi (kreisi) no manis; on my way to work — ceļā uz darbu; the window opens on [to] the street — logs ir ielas pusē; to make an attack on smb. — uzbrukt kādam; 3. (norāda laiku): on Tuesday — otrdien; 4. par; book on art — grāmata par mākslu; to lecture on history — lasītonerous

lekcijas vēsturē; 5. (norāda stāvokli): on sale — pārdošanā; pārdodams; to be on the committee — būt komisijas loceklim; to be on duty — dežurēt; to be on fire — degt; to be on good terms (with) — būt labās attiecībās; to be on leave — atrasties atvaļinājumā; to be on strike — streikot; to be on the go — 1) kustēties, darboties; 2) gatavoties aiziet; to Uve on one's salary — dzīvot no algas; 6. (norāda pamatojumu)'. on good authority — no drošiem avotiem; on purpose — ar nolūku; to act on a lawyer's advice — rīkoties pēc jurista padoma; 7. (norāda uz darbības objektu): to complain on smb. — sūdzēties par kādu; to have pity on smb.— iežēloties par kādu; to take vengeance on smb. — atriebties kādam; 8. (norāda veida apstākli): on foot—kājām; on the cheap — lēti; 0 on the contrary — gluži pretēji; on the quiet — slepus; on the telephone — pa telefonu; on the whole — visumā, kopumā on-camera ['cakaemara] n uzstāšanās tiešajā

televīzijas pārraidē once [wAns] I n viena reize; for (this) o. — tikai šoreiz; II adv 1. vienreiz; more than o. — ne vienreiz vien; not o. — ne reizi, nekad; o. and again — vairākkārt; o. [and] for all — reizi par visām reizēm; o. a week — reizi nedēļā; o. in a while — šad un tad; o. more (again) — vēlreiz; o. or twice — pāris reižu; 2. reiz; kādreiz; o. upon there was ... — reiz bija...; 0 all at

0. — negaidot, pēkšņi; at o. — l)tūliņ, nekavējoties; 2) visi kopā

once-over ['wAns.auva] n sar. 1. pavirša apskate; 2. ātrs skatiens oncological [.orjka'lodjikl] a onkoloģisks oncology [rm'kDlad3i] n onkoloģija oncoming ['t)n,kAmii]] I n tuvošanās; II a

1. gaidāms; 2. pretī nākošs

one [wAn] Inl. viens; vieninieks; by (in) ~s and twos — pa vienam un pa pāriem; o. and all — visi kopā un katrs atsevišķi; o. by o.— 1) pa vienam; 2) pēc kārtas, viens pēc otra; 2. (lieto iepriekšminēta lietvārda vietā): the big book and the little

o. — lielā in mazā grāmata; 0 all in o. — visi kopā; visi kā viens; a o. sar. — pārdrošnieks; a right o. sar. — muļķis, nejēga; at o.— vienoti; sakaņoti; I am o. with you — esmu ar jums vienisprātis; I for o. — kas attiecas uz mani; in the year o. — sensenos laikos; II a 1. viens; o. and the same — viens un tas pats; o. another — viens otru; the o. way to succeed — vienīgais ceļš, kā gūt panākumus;

2. vienots; with o. voice — vienbalsīgi;

3. kāds; o. day — kādu dienu; III pron kāds; o. never knows — nekad nevar zināt; IV num viens

one-aloner [.wAna'launa] n vientulis;

vientuļš cilvēks one-armed [,wAn'a:md] a vienrocis-; ar vienu roku

one-armed bandit [,wAna:md 'baendit] n sl

spēļu automāts (ar vienu sviru) one-eyed [.WAn'aid] a 1. vienacains; 2. sl. negodīgs

onefold ['wAnfauld] a vienkārtīgs; vienkāršs one-handed [.wean'haendid] a 1. vienrocis-; ar vienu roku; 2. (darbināms vai paveikts) ar vienu roku one-horse [,WAn'ho:s] a 1. vienjūga-; 2. tehn. viena zirgspēka-; 3. sar. neievērojams; niecīgs; o.-h. town — pilsētele one-idea'd [.WAnai'diad] a 1. (par cilvēku) vienas [ieļdomas pārņemts; 2. (par uzskatu) aprobežots; šaurs one-legged [.WAn'legd] a 1. ar vienu kāju;

vienkājains; 2. pārn. vienpusīgs one-man [.WAn'maen] a 1. viena cilvēka-; o.-m. show — viena aktiera teātris;

2. vienvietīgs; o.-m. boat — vienvietīga laiva

oneness f'wAnnis] n 1. vienreizīgums; neatkārtojamība; 2. vienotība; saskaņa;

3. identitāte, tāpatība

one-off [.WAn'of] a (par priekšmetu) unikāls one-piece [,WAn'pi:s] a (sev. par peldkostīmu) vienlaidu-

oner f'wAna] n sl. 1. (par cilvēku, lietu)

retums; 2. belziens; 3. salti meli onerous ['onaras] a apgrūtinošs; o. duty —

735oneself

smags pienākums oneself [wAn'self] pron 1. sev; sevi; for o. — pats sev; 2. pats; by o.— viens pats; 3. (lieto atgriezeniskās formas veidošanai): to excuse o. — atvainoties onesided [.wAn'saidid] a 1. vienpusīgs;

2. netaisns; neobjektīvs one-time ['wAntaim] a bijušais; kādreizējais one-track [.wAn'traek] a 1. (par dzelzceļu)

viensliežu-; 2. (par cilvēku) aprobežots one-way [.WAn'wei] a (par satiksmi u. tml.) vienvirziena-; o.-w. ticket— 1) amer. biļete turpceļam; 2) humor, neizbēgams rezultāts onfall [onfo:l] n uzbrukums onflow ['onftau] n tecējums; plūdums ongoing ['on,gam t]] a (pašreizējā brīdi)

notiekošs onhanger['onjiaerp] «liekēdis onion ['Anjan] n 1. sīpols; 2. sl. galva; to be off one's o. — nojūgties; 0 to know one's ~s — prast savu darbu onionskin ['Anjonskin] n 1. sīpola miza;

2. plāns caurspīdīgs papīrs onlay [onlei] n apdare; rotājums on-line [.on'lain] a inform, pieslēgts elektroniskajam skaitļotājam onlooker ['rmļuka] n skatītājs; novērotājs only ['ounli] I a vienīgais; an o. child — vienīgais bērns; II adv tikai; vienīgi; 0 if o. —ja vien; o. just— 1) tikko; 2) gandrīz ne; o. too glad — ļoti priecīgs; DI conj bet; tikai; you may go, o. come back soon — tu vari iet, tikai nāc drīz atpakaļ onrush ['otita/] n 1. uzbrukums; 2. uzplūdi onset ['onset] n 1. uzbrukums; o. of wind — vēja brāzma; 2. sākums; o. of a disease — slimības sākums; at the first o. — uzreiz, tūliņ

onslaught ['onsb:t] n (on) straujš uzbrukums onto ['ontu] prep uz; to throw a ball o. the roof — uzsviest bumbu uz jumta; 0 to be o. smb. — zināt kaut ko apkaunojošu par kādu

ontology [on'tol3d3i] nfiloz. ontoloģija onus ['sūnas] n 1. nasta; slogs; 2. atbildība onward ['onwad] I a uz priekšu ejošs; o. movement — kustība uz priekšu; ū adv

uz priekšu onwards ['rmwadz] adv uz priekšu onyx ['oniks] n min. onikss oodles ['u:dlz] n pl sar. milzums; liels daudzums; o. of money — kaudze naudas oof [u:f] n sl. nauda; bagātība oofy ['u:fi] a sl. naudīgs; bagāts oomph [umfļ n sl. 1. enerģija; spars; 2. pievilcība; šarms oont [u:nt] n kamielis

ooze [u:z] I n 1. dubļi; dūņas; 2. (lēna) tecēšana; sūkšanās; 3. miecviela; miecētāj-šķidrums; D v 1. tecēt; sūkties; pilēt; 2. izdalīties; to o. sweat — svīst; ° to

0. away — zust; mazināties; to o. out — atklāties; nākt gaismā

oozy ['u:zi] a 1. dubļains; dūņains; 2. tāds, kas

izdala mitrumu opacity [av'paesati] n 1. necaurredzamība;

2. (domas u. tml.) neskaidrība opal ['aupl] n min. opāls; o. glass—pienstikls opalescence [.aupa'lesns] nfiz.

opalescence opalescent [.aupa'lesnt] a lāsmojošs opaline ['aupalain] I n 1. min. opalīns;

2. pienstikls; D a opāla-opaque [au'peik] I n: the o. — tumsa; ū a

1. necaurredzams; gaismas necaurlaidīgs;

2. neskaidrs; 3. stulbs; aprobežots

open ['aupan] I n (the o.) atklāta telpa; 0 to come into the o.— 1) atklāties; nākt gaismā; 2) darīt zināmu atklātībai; 3) izkratīt sirdi; D a 1. atvērts; vaļējs; in the o. air — brivā dabā; svaigā gaisā; o. circuit el. — pārtraukta ķēde; o. sea — atklāta jūra; o. sore — 1) vaļēja brūce; 2) ļaunums; 2. atklāts; pieejams; neaizsargāts; o. access (shelf amer) — brīva pieeja (grāmatām)', o. city — brīva pilsēta; o. letter — atklāta vēstule; o. season — medību sezona; o. secret — visiem zināms noslēpums; o. to doubt — apšaubāms; o. to temptation — viegli iekārdināms; 3. atklāts; vaļsirdīgs; o. countenance — atklāta seja; o. hand — devīga roka; o. heart — 1) vaļsirdība; 2) laipnība, sirsnība; to be o. with smb. — būt vaļsirdīgam pret kādu; 4. brīvs; neaizņemts; the post is still o. — vakance

ir vēl briva; the river is o. — upe ir brīva no ledus; 5. (par laiku) maigs; o. winter— maiga ziema; 0 to force an o. door — lauzties vaļējās durvīs; Divi. atvērt; attaisīt; to o. one's eyes — ieplest acis; 2. [uz]sākt; atklāt; to o. fire mil. — atklāt uguni; to o. the ball — 1) atklāt balli; 2) sākt enerģiski rīkoties; = to o. on — (par logu) iziet uz; to o. out — 1) atvērt; 2) kļūt runīgākam, atraisīties; to o. up — 1) padarit pieejamu; 2) atklāties; kļūt pieejamam; to o. up new opportunities — pavērt jaunas iespējas

open-air [.aupn'ea] a brīvdabas-; o.-

a. theatre — brīvdabas teātris open-and-shut [.supn.and1/At] a vienkāršs;

viegli atrisināms (veicams) open-armed [.aupn'aimd] a ar atplestām rokām; o.-a. welcome — sirsnīga sagaidīšana open-door [.oupn'cb:] a: o.-d. policy pol. —

atvērto durvju politika open-eared [.oupniod] a vērīgs; uzmanīgs open-ended [.aupn'endid] a 1. beztermiņa-; 2. nenoteikts; brīvs; nepiespiests;

0.-e. discussion — brīva diskusija opener ['supna] n atvērējs; tin o. —konservu

nazis

open-eyed [.oupn'aid] a 1. plati atvērtām

acīm; 2. modrs open-handed [.oupnliaendid] a devīgs open-hearted [.aupanTiaitid] a 1. vaļsirdīgs; 2. sirsnīgs

open-hearth [.oupnTiaiG] a metalurģ. marte-

na-; o.-h. furnace — martena krāsns opening ['supanii]] I n 1. caurums; sprauga; atvere; 2. sākums; 3. (sapulces, teātra sezonas it. tml.) atklāšana; 4. izredzes; izdevība; 5. vakance; brīva vieta; 6. amer. cirsma; izcirtums; 7. (šahā) atklātne; II a

1. pirmais; sākuma-; o. night—pirmizrāde;

2. ievada-; atklāšanas-; o. address — ievadruna

openly f'aupnh] adv 1. atklāti; tieši; 2. publiski

open-minded [.supn'maindid] a 1. brīvs no aizspriedumiem; 2. progresīvi domājošs

open-mouthed [.aupn'mauSd] a (izbrīnā)

pavērtu muti open-work ['aupnw3:k] n ažūrs; o.-w. lace —

ažūra mežģīnes opera ['tjpora] n opera operable ['oporabl] a 1. darbināms; 2. operējams

opera-glasses ['oporoglaisiz] n pl (teātra) binoklis

opera-hat ['oparohaet] n saliekams cilindrs

(galvassega) opera-house ['oparahaus] n operteātris operate ['oporeit] v 1. darboties; strādāt; 2. darbināt; 3. (on, upon) ietekmēt; iedarboties; the medicine did not o.— zāles neiedarbojās; 4. (on) operēt; 5. veikt operācijas (militāras, finansiālas u. tml.); 6. vadīt; pārvaldīt (uzņēmumu u. tml.) operatic [.opa'raetik] a operas-; o. singer —

operdziedātājs operating ['opsreitii]] a 1. operācijas-; operāciju-; o. knife — ķirurga nazis; 2. darba-; ekspluatācijas-; strādājošs; o. costs — ekspluatācijas izdevumi; o. handle — vadības svira; o. personnel — tehniskais (apkalpes) personāls; 3. kārtējais; o. maintenance — apkalpe un kārtējais remonts operating-room [opareitiqrum] n operāciju zāle

operating-table ['opareit»], teibl] n operāciju galds

operating-theatre ['npareitiij, Biota] n operāciju zāle (ar amfiteātri studentiem

vērošanai)

operation [.nps'reif] n 1. darbība; operācija; to come (go) into o.— sākt darboties (funkcionēt); 2. process; o. of thinking — domāšanas process; 3. (uzņēmuma u. tml.) vadīšana; 4. (iekārtas u. tml.) izmantošana, ekspluatācija; 5. operācija; to undergo an o. — tikt operētam; 6. mat, darbība operational [.opa'rei/nal] a 1. operācijas-; operāciju-; 2. operatīvs; 3. (par iekārtu u. tml.) gatavs ekspluatācijai

operative ['upsrativ] I n 1. (kvalificēts)

strādnieks; 2. amatnieks; 3. amer. privātdetektīvs; "slepenais"; II ar 1. strādājošs;operator

spēkā esošs; to become o. — (par likumu) stāties spēkā; 2. iedarbīgs; o. dose — iedarbīga deva; the o. word — vissvarīgākais vārds (teikumā)-, 3. operatīvs; operācijas-; o. treatment — operatīva iejaukšanās; 4. operatīvs operator ['opareito] n 1. operators; mašīn-strādnieks; 2. telefonists; radists; 3. amer. uzņēmuma īpašnieks (pārvaldnieks); 4. (biržas) mākleris; veikalnieks; 5. blēdis operetta [.opa'reta] n operete ophidian [o'fidian] a 1. čūsku-; 2. čūskvei-

dīgs; čūskai līdzīgs ophite ['ofait] n min. ofīts opthalmia [ofBaelmio] n med. oftalmija opiate ['oupist] I n 1. narkotisks līdzeklis; 2. nomierinošs līdzeklis; II a 1. opiju saturošs; 2. nomierinošs; iemidzinošs opine [su'pain] vformāl. izteikt savas domas (viedokli)

opinion [s'pinton] n uzskats; viedoklis; domas; in my o. — pēc manām domām; matter of o. — diskutējams jautājums; ~s differ — domas dalās; public o. — sabiedriskā doma; to be of the o. that... — domāt (uzskatīt), ka...; to have no o. (of) — nebūt augstās domās; to have the best o. — būt vislabākajās domās opinionated [a'pinjaneitid] a pašpārliecināts; ietiepīgs

opium ['aupiam] n opijs; o. den (amer.

joint) — opija smēķētava opium-eater ['aupiamjito] n opija smēķētājs opossum [a'pnsm] n zool. oposums oppilate ['opileit] v med. aizsprostot opponent [a'paunant] I n oponents; pretinieks; n a pretējs opportune ['opstjuin] a izdevīgs; piemērots opportunism ['opatjuimzam] n oportūnisms opportunist ['opatjuinist] I n oportūnists; II

a oportūnistisks opportunity [.ops'tjuinati] n izdevība; izdevīgs gadījums; at the first o. — pirmajā izdevīgajā gadījumā; to lose the o. — palaist garām izdevību; to take (seize) the o. — izmantot gadījumu opposable [a'pauzabl] a pretstatāms

oppose [a'pauz] v 1. pretoties; izrādīt pretestību; to o. a bill — uzstāties pret likumprojektu; 2. (with, against) pretstatīt opposite ['opazit] I n pretstats; II a pretējs; the o. sex — pretējais dzimums; the o. way — pretējais virziens; IH adv pretī; pretim

opposition [.opa'zi/n] n 1. pretestība; pretošanās; to offer o.— izrādīt pretestību;

2. pretstats; kontrasts; in o. (to)—pretstatā;

3. opozīcija

oppositionist [.ops'zi/amst] n opozicionārs oppress [a'pres] v 1. apspiest; 2. nomākt oppression [a'pre/n] n 1. apspiešana; 2. nomāktība

oppressive [s'presiv] a 1. cietsirdīgs; despotisks; 2. nomācošs; o. weather — tveicīgs laiks

oppressor [a'presa] n apspiedējs opprobrious [a'praubnas] a formal. 1. apvainojošs; aizskarošs; o. language (words) — lamas; 2, apkaunojošs opprobrium [a'proubnam] nformāl. kauns;

apkaunojums; negods opt [opt] v (for) izvēlēties (vienu no vairākiem)-, => to o. out — izvairīties (piem., no darba)

optation [op'tei/n] n jur. optācija optative ['optativ] I n gram, optatīvs, vēlējuma izteiksme; II a optatīvs; vēlējuma [-izteiksmes-optic-] {+izteiksmes- optic+} [optik] I n humor, acs; II a redzes-;

optisks; o. nerve — redzes nervs optical ['optiķi] a redzes-; optisks optician [op'ti/n] n optiķis optics ['optiks] n optika optimism ['optimizsm] n optimisms optimist ['optimist] n optimists optimistic[al] [.opti'mistik(l)] a optimistisks optimum ['optimsm] I n vislabākie (vislabvēlīgākie) apstākļi; II a optimāls; vislabākais; vislabvēlīgākais; o. temperature — optimālā temperatūra option [op/n] n 1. izvēle; izvēles tiesības; at o. — pēc izvēles; to keep (leave) one's ~s open — paturēt sev tiesības izvēlēties

(vēlāk)-, 2. jur. optācija

738order

optional [op/nal] a neobligāts; fakultatīvs; o. subjects — fakultatīvie (mācību) priekšmeti

opulence ['npjubns] n bagātība; pārpilnība opulent ['npjubnt] a 1. bagāts; 2. bagātīgs;

pārpilns; o. style — krāšņs stils opus ['supas] n mūz. opuss or3 [o:] n (heraldikā) dzeltena (vai zelta) krāsa

orb [o:] conj vai; or else — vai ari; or even —

vai pat; or so (two) — vai apmēram tā oracle ['nrakl] n 1. orākuls; pravietis; 2. (arī niev.) autoritāte; soģis; padomdevējs;

3. neapstrīdama patiesība; 0 to work the

0. — izmantot ietekmi

oracular [s'raekjub] a 1. pravietisks; viedīgs;

2. neskaidrs; divdomīgs oral ['o:ral] I n sar. mutvārdu eksāmens; II a

1. mutisks; mutvārdu-; 2. anat. mutes-; o. cavity — mutes dobums

orally ['oirali] adv 1. mutiski; mutvārdos; to convey a message o. — nodot ziņu mutiski;

2. iekšķīgai lietošanai (par zālēm) orange ['tjmu/3] I n 1. apelsīns; 2. apelsīnu

koks; 3. oranža krāsa; 0 to squeeze the o. — izmantot pilnīgi; II a oranžs orangeade [,onn dļtid] n oranžāde (dzēriens)

orange-peel ['onn^3pi:l] n apelsīna miza orangery ['onn^sn] n 1. apelsīnu dārzs

(plantācija); 2. oranžērija orange-tip ['onn^tip] n dzeltenais taurenis orangutan [oi'raerptaen] n orangutāns orate [a:'reit] v humor, turēt runu oration [o:'rei/n] n 1. svinīga runa; 2. gram.-. direct o. — tiešā runa; indirect o. — netiešā runa

orator ['nrota] n orators; runātājs oratorical [.Dra'tnnkl] a 1. oratora-; orato-

risks; 2. (arī niev.) retorisks oratorio [.ora'toirxau] n (pl oratorios

[,DT3'to:ri3uz]) m ūz. oratorija oratory8 ['nretari] n retorika; oratora māksla oratory6 ['orotan] n lūgšanu nams;

kapella orb [o:] I n 1. lode; sfērisks ķermenis; 2. poēt.

debess ķermenis; 3. poēt. acs; acs ābols;

4. valsts ābols (varas simbols)-, II v

1. ietvert aplī (vai lodē); 2. poēt. izveidot apli (vai lodi)

orbed [o:bd] a sfērisks; lodveidīgs orbicular [oi'bikjub] a 1. sfērisks; lodveidīgs; 2. pabeigts; pilnīgs orbit [b:bit] I n 1. orbīta; to put into o. — ievadīt orbītā; 2. anat. acs dobums; 3. (darbības) sfēra; lauks; II v 1. ievadīt orbītā; 2. ieiet orbītā; riņķot pa orbītu orchard ['oit/sd] n augļu dārzs orcharding ['oit/adit]] n augļkopība orchardman fort/adman] n augļkopis orchestic [oi'kestik] a deju-orchestra foikistra] n 1. orķestris; 2. orķestra (kora) vieta; 3. amer. (arī o. chairs, o. stalls) parters

orchestral [o:'kestral] a orķestra-orchestrate ['o:kistreit] v orķestrēt, instru-

mentēt orķestrim orchestration [.oika'strei/n] n 1. mūz. or-ķestrēšana, instrumentēšana orķestrim;

2. saskaņa

orchid [*o:kid] n orhideja ordain [o:'dem] v 1. iepriekš nolemt; as was ~ed by fate — kā liktenis bija lēmis; 2. ordinēt, iesvētīt par mācītāju ordeal [o:'di:l] n smags pārbaudījums order ['o:da] \n\. kārtība; secība; breach of o. — reglamenta pārkāpšana; in alphabetical o. — alfabēta secībā; in [good] o. — kārtībā; in o. of importance — atkarībā no svarīguma pakāpes; o. of the day — 1) dienas (darba) kārtība (sapulcē)-, 2) ricības plāns; out of o., in bad o. — nekārtībā; sabojājies; to call to o. — 1) saukt pie kārtības; 2) amer. atklāt (sapulci); to keep o.— ievērot (uzturēt) kārtību; 2. sabiedriskā iekārta; 3. mii. ierinda; battle o. —kaujas ierinda; 4. (sabiedrības) slānis; sociālā grupa; all ~s and degrees of men — visu sabiedrības slāņu cilvēki; 5. (bruņinieku, mūku) ordenis; 6. pl (garīdznieku) kārta; to take [holy] ~s — tikt iesvētītam par garīdznieku; 7. biol. kārta; apakšklase; 8. mat pakāpe; 9.formāl. šķira; īpašība; question of a completely different o. — pavisam citas

dabas jautājums; 10. ordenis; O. of the Garter — Bikšu lences ordenis; 11. pavēle; rīkojums; 12. pasūtījums; made to o.— izgatavots pēc pasūtījuma; 13. orderis; atļauja; 14. arh. orderis; 15.: in o. (ar inf.) lai; in o. to see better—lai labāk saskatītu; 0 apple — pie o. — priekšzīmīga kārtība; II v 1. pavēlēt; norīkot; to o. drugs — parakstīt zāles; to o. out — likt iziet; 2. pasūtīt; to o. a taxi — pasūtīt (izsaukt) taksometru; <=> to o. about (around) — izrīkot

order-book [bidabuk] n 1. pasūtījumu grāmata; 2. mii. pavēļu reģistrācijas grāmata order-form ['oidafoim] n (pasūtījuma)

veidlapa, blanka orderliness ['oidalirus] n 1. kārtīgums; kārtības mīlestība; 2. priekšzīmīga uzvedība orderly [bidah] \n\. mii. dieninieks; 2. sanitārs (hospitālī)-, 3. (arī street o.) ielu tīrītājs; n a 1. kārtīgs; akurāts; 2. mierīgs; uzvedīgs; 3. dežurējošs; o. man — 1) dieninieks; 2) sanitārs orderly- room ['oidalirum] n mii. (apakšvienības) kanceleja ordinal ['o:dinl] I n gram, kārtas skaitļa vārds; II a 1. gram, kārtas-; 2. biol. kārtas-; apakšklases-ordinand [,o:di'naend] n garīdznieka kārtā

iesvētāmais ordinance ['oidmsns] n 1. dekrēts; lēmums;

rīkojums; 2. rel. ceremonija; rituāls ordinarily ['oidnrah] adv normāli; parasti; kā vienmēr; to behave — izturēties kā parasti ordinary [b:dnn] I n 1. dežūrēdiens; 2. de-žūrēdnīca; 3. parasta (noteikta) kārtība; out of the o. — neikdienišķs; neparasts; 4. tiesas loceklis; garīdznieks ar tiesneša tiesībām (arhibīskaps, bīskaps); 5. antīks velosipēds (ar lielu priekšējo un mazu pakaļējo riteni); 6. vienkāršākais ģerbonis (krusts, svītra u. tml.); II a parasts; ikdienišķs; viduvējs; o. abilities — viduvējas spējas; o. seaman — jaunākais matrozis

ordination [,o:di'nei/n] n 1. klasifikācija; 2. ordinācija, iesvētīšana par garīdznieku;

3. dekrēta (rīkojuma) izdošana ordnance ['oidnsns] n 1. artilērija; 2. arsenāls ordure ['oidjua] n 1. netīrumi; mēsli;

2. gānīšanās; lamas ore [o:] n 1. rūda; iron o.— dzelzsrūda;

1.poēt. [dārgjmetāls

ore-dressing foi.dresiij] n rūdas bagātināšana oregano [,nnga:n3u] n parastā raudene (garšaugs)

organ [bigan] n 1. orgāns; ~s of speech — runas orgāni; 2. iestāde; orgāns; ~s of government — pārvaldes orgāni; 3. ērģeles; American o. — harmonija; mouth o. — mutes harmonikas; street o. — leijerkaste organ-blower [bigsn.bbua] n (ērģeļu) plēšu

minējs (cilvēks, mehānisms) organ-grinder ['aigan.gramda] n leijerkastnieks

organic [o:'gaenik] a 1. organisks; o. chemistry — organiskā ķīmija; o. food — dabiski produkti (bez ķimikālijām); o. nature — dzīvā daba;

2. amer. jur. fundamentāls; pamata-; o. law — valsts pamatlikums, konstitūcija

organism ['oigsnizam] n organisms organist ['oiganist] n ērģelnieks organization [.oiganai'zei/n] n 1. organizēšana; izveidošana; 2. organizācija; 3. organisms; struktūra; complex o. — sarežģīts organisms; 4. amer. partijas aparāts organize [bīganaiz] v 1. organizēt; 2. pārvērst organiskā vielā; 3. pārvērsties organiskā vielā

organizer [biganaiza] n organizētājs, organizators

orgiastic [,o:d3i'aestik] a trakulīgs; izlaidīgs orgy ['o:d3i] n orģija

Orient ['oinant] n Austrumi; Austrumzemes orient I a [binant] 1. austrumu-; austrumniecisks; 2. (par pērli, dārgakmeni) augstākā labuma-; 3. novec. spīdošs; mirdzošs;

0. sun — uzlecoša saule; II v foment]

1. celt namu ar fasādi uz austrumiem;

2. orientēt; 3. orientēties; 4. noteikt atrašanās vietu (pēc kompasa)

Oriental [,3:n'entl] n austrumnieks oriental [.ain'entl] a 1. austrumu-; austrum-

740osier

niecisks; 2. (par pērli, dārgakmeni) augstākā labuma-orientalism [,o:n'enthzam] n orientālistika orientalist [,o:n'enthst] n orientālists orientate f'oirianteit] sk. orient II orientation [.oinan'tei/n] n orientēšanās; orientācija

orienteering [.oinan'tianr]] n orientēšanās sports

orifice ['orifis] n formāl. 1. atvere; 2. ieeja; (krāsns) mute; (vulkāna) krāteris; 3. tehn. sprausla

origan, origanum ['origan,o'riganam] n

hot. parastā raudene origin ['ondjin] n 1. sākums; pirmavots; 2. izcelšanās; izcelsme; man of noble o. — dižciltīgs cilvēks; o. of species — sugu izcelšanās; 3. mat. koordinātu sākuma punkts

original [a'ndjnal] I n 1. oriģināls; to take a copy from the o.— izgatavot kopiju no oriģināla; to read in the o.— lasīt oriģinālvalodā; 2. pirmavots; 3. sar. savādnieks; īpatnis;Hal. sākotnējs;pirmatnējs; o. edition — pirmais izdevums; the o. inhabitants — pamatiedzīvotāji; 2. oriģināls; jauns; o. ideas — svaigas idejas; 3. oriģināls; savdabīgs; īpatnējs originality [a,rid3a'naelati] n 1. oriģinalitāte;

2. oriģinalitāte; savdabība originally [9'nd3nah] adv 1. sākotnēji; sākumā; 2. oriģināli originate [a'ndjaneit] v 1. radīt; izveidot;

2. rasties; izcelties origination [a,rid3a'nei/n] n 1. sākums; rašanās; 2. izveidošana; radīšana originative [a'nd3aneitiv] a radošs originator [a'rid3aneita] n 1. radītājs; autors;

2. iniciators oriole [birtaul] n vālodze orlop, orlop-deck ['a:lop, b:lopdek] n jūrn.

kuģa apakšējais klājs ormolu ['aimaulu:] n I. vara, alvas un svina sakausējums (zeltīšanai); 2. pārn. tukšs

spožums

ornament I n ['ainamant] ornaments; rotājums; n v ['ornament] izrotāt; izgreznot

ornamental [,o:na'menti] I n 1. dekoratīvs augs; 2. rotājums; II a ornamentāls; dekoratīvs

ornamentation [,o:namen'tei/n] n 1. izrotāšana; 2. ornaments; rotājums ornate [o:'neit] a 1. bagātīgi izrotāts; 2. (par

stilu) krāšņs; pārsmalcināts ornery ['a:nan] a amer. sar. 1. sliktas kvalitātes*; viduvējs; 2. viegli aizvainojams; kašķīgs

ornithologist [,o:m'9olad3ist] n ornitologs ornithology [,o:m'0olad3i] n ornitoloģija ornithorhynchus [,a:ni9au'rii]kas] n

zool. pīļknābis orphan ['o:fh] I n bārenis; II a bārs; bez vecākiem; HI v padarīt par bāreni orphanage ['o:fanid3] n 1. sērdienība; 2. bāreņu nams

orphaned [b:fhd] a bārs; o. child -bārabērns,

bārenis orrery ['oran] n planetārijs orris® ['oris] n īriss; skalbe orrisb ['oris] n zelta (sudraba) mežģīnes (vai izšuvums)

orthodox ['a:0adoks] a 1. ortodoksāls; ortodokss; 2. rel. pareizticīgs orthodoxy ['o:9adoksi] n 1. ortodoksija;

2. rel. pareizticība orthogonal [o:'0oganl] a mat. ortogonāls;

taisnleņķa-; [-taisnstūra-orthographic[al]-] {+taisnstūra- orthographic[al]+} [,o:9au'graefik(l)] a pareizrakstības-; ortogrāfijas-; ortogrāfisks orthography [o:'0ografi] n pareizrakstība, ortogrāfija

orthopaedic [,a:9au'pi:dik] a med. ortopēdisks

orthopaedy ['a:9aupi:di] n med. ortopēdija orthotics [o:'0otiks] n med. bioprotezēšana Oscar [oska] n Oskars (amerikāņu kinobal-va)

oscillate ['osdeit] v oscilēt; svārstīties oscillation [,osi'lei/n] n 1. oscilēšana; svār-

stīšanās; 2. oscilācija; svārstība osculate ['oskjuleit] v 1. mat. saskarties;

2. hiol. uzrādīt divu sugu pazīmes;

3. humor, skūpstīties

osier ['au3a] n 1. vītols; 2. kārkls

osier-bed ['seabed] n kārklājs, kārklu audze osmium ['ozmiam] n ķīm. osmijs osprey ['ospn] n zivju ērglis osseous ['osias] a 1. kaula-; 2. kaulains ossicle ['osikl] n anat. kauliņš ossification [.osifileei/h] n 1 .med. pārkau-

lošanās; 2. pārn. nocietināsanās ossify ['osifai] v 1. med. pārkauloties; 2. pārn.

nocietināties ossuary ['ūsjuari] n 1. apbedījuma ala;

2. kremācijas urna osteitis [.Dsti'aitis] n med. ostīts ostensible [o'stensabl] a šķietams; ārišķīgs;

o. aim — šķietams mērķis ostentation [.osten'tei/n] n ārišķība; dižma-nība

ostentatious [,osten'tei/as] a ārišķīgs; dižmanīgs

ostler [osta] n zirgu puisis (iebraucamajā vietā)

ostracism ['ostrasizam] n 1. vēst. ostrakisms;

2. izstumšana no sabiedribas ostracize ['ostrazsaiz] v 1. vēst. izraidīt trimdā; 2. izstumt no sabiedribas ostrich [ostot/] n strauss; 0 to follow an

o. policy — piekopt strausa politiku ostrich-plume ['ostnt/,plu:m] n strausa spalva[s]

other ['a5s] I a cits; vēl viens; citāds; every o. day — ik pārdienas; one after the o. — cits pēc cita; open your o. eye — atveriet otru aci; till some o. time — līdz citai reizei; the o. day — nesen; the o. way round — tieši otrādi; II pron cits; each o. — cits citu, viens otru; no o. than he — neviens cits kā viņš; one or o. of us — kāds no mums; smb. or o. — kāds; some day or o. — kādudien; III adv (sals, no otherwise) citādi; somehow or o. — tā vai citādi

otherwise ['ASawaiz] adv citādi; pretējā gadījumā; he is guilty until proved o. — viņš ir vainīgais, kamēr tiks pierādīts pretējais; I could do it no o. — es to citādi nevarēju izdarīt; women, married or o. — sievietes, precējušās un neprecējušās otherwise-minded [.ASawaiz'maindid] a

citādi domājošs; ar citādiem uzskatiem otiose ['au/iaus] a formai, lieks; nevajadzīgs otitis [au'taitis] n med. otīts otter ['ūta] n ūdrs

Ottoman ['otauman] I n osmanis; turks; II a

osmaņu-; turku-ottoman ['otauman] n 1. tahta, turku dīvāns;

2. soliņš ar mīkstu sēdekli ouch [aut/] int. ai!; vai! ought® [o:t] mod. v. 1. (izsaka vajadzību, nepieciešamību): he o. to be punished — viņu vajadzētu sodīt; you o. to have written to her — jums vajadzētu viņai aizrakstīt; 2. (izsaka varbūtību): you o. to be hungry by now —jūs jau droši vien būsit izsalcis oughtb [o:t] n sar. nulle ounce8 [auns] n 1. unce (28,3 g); 2. drusciņa;

mazumiņš ounceb [auns] n sniega leopards, barss our ['aus] pron mūsu

ours f'auaz] pron mūsu; mūsējais; look at this garden of o. — apskatiet mūsu dārzu; o. is a large family — mūsu ģimene ir liela ourselves [.a i/a'selvz] pron pl 1. sev; sevi; we excused o. — mēs atvainojāmies; to see

0. as others see us — paskatīties uz sevi ar citu acīm; 2. [mēs] paši; let us do it o. — izdarīsim to paši

oust [aust] v 1. izstumt; izspiest; 2. jur. izlikt ouster ['austa] n jur. nelikumīga izlikšana;

nelikumīga (īpašuma) atņemšana out [aut] Irti. sar. aizbildināšanās; atruna; 2. pari. sar:. the ~s — opozīcija; at ~s; on the ~s amer. — sliktās attiecībās; 3. poligr. izlaidums; 4. amer. trūkums; kļūda; II a

1. ārējs; day (night) o. — brīvdiena (brivs vakars); o. edge — ārmala; o. match sp. — izbraukuma spēle; spēle pretinieka laukumā; 2. neparasts; sevišķs; dress of an

0. size — sevišķa liela izmēra kleita; III v

1. sar. izdzīt; 2. nokautēt (boksā): 3.: murder will o. — slepkavība tiks atklāta; IV adv 1. ārā; prom; his knee is o. — viņš ir izmežģījis celi; o. and home — turp un atpakaļ; postmen were o. — pasta darbinieki streikoja; the jury is o. — tiesa izgājusi apspriesties; to be o. — 1) nebūt

mājās; 2) pari, netikt pārvēlētam; 3) novec. (par jaunu sievieti) iet sabiedribā; to cry o. — izsaukties; to go o. — 1) iziet; 2) aizbraukt; to lock o. — neielaist; 2. (izsaka darbības vai stāvokļa pabeigtību vai izbeigšanos): sold o. — izpārdots; the book is o.— grāmata ir iznākusi; the chiken are o.— cāļi ir izšķīlušies; the flowers are o. — puķes ir izplaukušas; the secret is o. — noslēpums kļuvis zināms; 0 o. and away — neizmērojami; ļoti; o. and o. — caurcaurēm; to be o. for smth. — censties pēc kaut kā; V prep: out of — 1) no; to take smth. o. of one's pocket — izņemt kaut ko no kabatas; the house is made o. of brick — māja ir celta no ķieģeļiem; to be o. of fashion — iziet no modes; two o. of five — divi no pieciem; 2) aiz (cēloņa nozīme); o. of real interest — aiz patiesas intereses; 3) (izsaka novirzi no normas): o. of colour — izbalējis; o. of date — novecojis; o. of hand — nepaklausīgs, izlaidies; o. of health — nevesels; o. of mind — aizmirsts; o. of one's mind —jucis; o. of place — nevietā; o. of tune — 1) (par mūzikas instrumentu) noskaņojies; 2) (par toni) nepareizs, netīrs; 0 he is o. of it — 1) viņš tur nepiedalās; 2) viņš par to nav lietas kursā; it is o. of the question — par to nevar būt ne runas; to go o.

of one's way — pūlēties visiem spēkiem

outage ['autid3] n 1. (mašīnas) dīkstāve; 2. pārtraukums enerģijas padevē; 3. noplūde; nobirums out-and-out [.autnd'aut] a galīgs; pilnīgs; o.-

and-o. refusal — kategorisks atteikums out-and-outer [.autnd'auto] n 1. sar. lielisks eksemplārs; 2. nepārspējams cilvēks; 3. sl. pēdīgais nelietis out-argue [aut'aigju:] v pārspēt strīdā outbade sk. outbid

outbalance [.aut'baebns] v 1. būt smagākam; 2. pārspēt

outbid [.aut'bid] v {p. outbade, outbid [.aut'beid, aut'bid]; p.p. outbidden, outbid [.aufbidn, .aut'bid]) 1. pārsolīt; 2. pārspēt

outbidden sk. outbid

outbound ['autbaund] a 1. (par kuģi) tālbraucējs-; 2. (par preci) eksportējams outbrave [.aut'breiv] v 1. pārspēt drošsirdībā;

būt drosmīgākam; 2. izturēties izaicinoši outbreak ['autbreik] n 1. (kara, slimības u. tml.) izcelšanās; uzliesmojums; o. of anger — dusmu uzliesmojums; 2. sacelšanās; dumpis outbuilding [autbildit]] sk. outhouse outburst ['autb3:st] n uzliesmojums; izvirdums

outcast ['autka:st] I n izstumtais; bezpajumtnieks; n a 1. izstumts; izraidīts; bezpa-jumtes-; 2. pamests; nederīgs outclass [,autlda:s] v pārspēt; būt augstākās

klases sportistam outcome ['autkAm] n iznākums; rezultāts outcry ['autkrai] I n 1. (izmisuma) kliedziens; 2. skaļš protests; II v 1. izkliegt; izsaukties; 2. skaļi protestēt outdated [.aut'deitid] a novecojis outdid sk. outdo

out-distance [.aut'distons] v apdzīt; apsteigt outdo [.aut'du:] v (p. outdid [.aut'did], p.p.

outdone [,aut'cL\n]) pārspēt outdone sk. outdo

outdoor ['autdo:] a ārpustelpu-; āra-; brīvdabas*; o. theatre — brīvdabas teātris; 0 o. relief — pabalsts trūkumcietējiem outdoors [,aut'do:z] I n ārs; II adv ārā; brīvā dabā

outer ['auto] a 1. ārējs; o. man (woman) — izskats, āriene; o. space — kosmoss; o. wall — ārsiena; the o. world — ārpasaule, apkārtējā pasaule; 2.filoz. objektīvs outermost ['automoust] a visattālākais outface [.aut'feis] v 1. (ar ciešu vai nekaunīgu skatienu): 2. izturēties izaicinoši (nekauni-gi)

outfall ['autfo:l] n ieteka; (upes) grīva outfield ['autfī:ld] n 1. sp. laukuma attālākā

daļa; 2. attāls lauks outfit ['autfit] lnl. iekārta; piederumi; instrumenti (komplekts)', carpenter's o. — namdara darbarīki; sport o. — sportaoutfitter

piederumi; 2. ietērps; bridal o. — līgavas tērps; military o. — armijas formas tērps; 3. apgāde; 4. sar. (kopā strādājošu) cilvēku grupa; ethnographers' o.— etnogrāfiska ekspedīcija; II v 1. apgādāt; ekipēt; 2. ietērpt

outfitter ['autfita] n 1. apgādes aģents; sagādnieks; 2. apģērbu un veļas tirgotājs; apģērbu veikala īpašnieks outflank [.aut'flxqk] v 1. mil. apiet no flanga;

2. pārn. pārspēt viltībā; apvest ap stūri outflow I n ['autflau] noplūšana; noplūde;

o. of language — vārdu plūdi; II v [.aut'fbu] noplūst; aizplūst outfox [aut'foks] v pārspēt viltībā outgeneral [.aut^enral] v 1. mii. pārspēt (ienaidnieku) karamākslā; 2. pārn. pārspēt viltībā

outgo [autgau] n izdevumi outgoing [.aut'gaun]] a 1. aizejošs; aizbraucošs; 2. (par korespondenci u. tml.) izejošs;

3. draudzīgs; komunikabls; 4. pol. tāds, kura pilnvaru termiņš beidzas

outgoings [.aut'gaunjz] n pl izdevumi outgrew sk. outgrow

outgrow [.aut'grsu] v (p. outgrew [.aut'gru:], p.p. outgrown [.aut'grsun]) 1. pāraugt; izaugt (no apģērba); he has ~n his brother — viņš pāraudzis savu brāli; 2. (ar gadiem) atbrīvoties (no nelāga ieraduma u. tml.) outgrown sk.

outgrow outgrowth ['autgrauG] n 1. atvase; dzinums;

2. rezultāts; sekas outhouse ['authaus] n 1. saimniecības ēka; 2. piebūve; (ēkas) spārns; 3. amer. āra tualete

outing ['autii]] n izbraukums zaļumos; ekskursija

outjockey [.aut'd-pki] v piemānīt, piemuļķot outlaid sk. outIayb

outlandish [autlaendi/] a 1. svešzemju-; ārzemniecisks; 2. savāds, dīvains; ērmīgs outlast [,aut'la:st] v 1. dzīvot ilgāk; pārdzīvot; 2. noturēties (izturēt) ilgāk; to o. one's competitor — izturēt ilgāk par savu pretinieku

outlaw ['auds:] In 1.cilvēks ārpus likuma;

izstumtais; izraidītais; 2. sar. strādnieks, kas iekļuvis "melnajā sarakstā"; II v 1. pasludināt ārpus likuma; izstumt no sabiedrības; izraidīt (no valsts); 2. atņemt likumīgas tiesības

outlawry f'autbin] n pasludināšana ārpus likuma; izstumšana no sabiedrības; izraidīšana (no valsts) outlay" f'autlei] n (on, for) izdevumi outlayb [aut'lei] v (p., un p.p. outlaid [aut'leid]) (on, upon) izdot naudu; tērēties outlet ['autlet] n 1. izeja; atvere; 2. izteka; noteka; notece; 3. (jūtu) izplūdums; (enerģijas) pielikšanas punkts; 4. ek. noiets; preču tirgus outlier ['aut,laia] n 1. kareivis, kas nedzīvo kazarmās; 2. cilvēks, kas nedzīvo savas darbavietas rajonā; 3. nepiederoša persona outline ['autlain] I n I. kontūra; aprise; 2. skice; uzmetums; 3. īss satura izklāsts;

4. pl pamati; pamatprincipi; II v 1. uzvilkt kontūras; iezīmēt aprises; 2. uzskicēt; uzmest; 3. aprakstīt galvenajos vilcienos

outlive [.aut'liv] v 1. dzīvot ilgāk; pārdzīvot;

2. pārdzīvot; izturēt outlook ['autluk] n 1. skats; aina; 2. perspektīva; izredzes; 3. novērošana; to be on the o. — būt modram; 4. novērošanas punkts;

5. uzskats, viedoklis; world o. — pasaules uzskats

outlying ['autlaii»]] a tāls; nomaļš outmanoeuvre, outmaneuver amer. [.autma'nuīvs] v mii., sp. pārspēt , labāk manevrējot outmarch [,aut'ma:t/] v 1. soļot ātrāk (ilgāk, tālāk) (par kādu); 2. pārn. aizsteigties priekšā

outmatch [.aut'maet/ļ v pārspēt outmoded [.aut'maudid] a novecojis; vecmodīgs

outmost ['autmaust] a visattālākais outness ['autais] n ārpasaule; objektīvā realitāte

outnumber [.aut'nAmba] v pārspēt skaita ziņā out-of-date [.autav'deit] a novecojis;

vecmodīgs out-of-door [.autav'cb:] a ārpustelpu-; āra-outskirts

out-of-the-way [.autavfo'wei] a 1. [atjtāls;

nomaļš; 2. savāds; dīvains out-of-work [,autav'w3:k] a bez darba outpace [.aut'peis] v apsteigt outpatient ['aut,pei/nt] n ambulatorisks slimnieks; o. department — (slimnīcas) poliklīnika outplay [.aut'plei] v apspēlēt outpoint [.aut'paint] v sp. (sev. boksā) uzvarēt ar lielāku punktu skaitu, uzvarēt pēc punktiem outpost ['autpaust] n priekšpostenis outpouring ['autpo:nijz] n (jūtu) izplūdums output ['aotput] n 1. produkcija; (preču)

izlaidums; 2. jauda; 3. mat., inform, izeja outrage ['autreK^] In 1.(sabiedriskās kārtības) smags pārkāpums; 2. varmācība; vardarbība; 3. rupjš apvainojums; II v

1. izdarit smagu pārkāpumu; 2. lietot vardarbību; 3. rupji apvainot

outrageous [aut'reK^ss] a 1. vardarbīgs; necilvēcīgs; cietsirdīgs; o. treatment — necilvēcīga apiešanās; 2. pārliecīgs;

0. rains— spēcīgas lietus gāzes; 3. nedzirdēts; briesmīgs; o. offence — briesmīgs apvainojums

outran sk. outrun

outrange [,aut'reind3] v 1. mii. šaut tālāk (par

citu ieroci); 2. pārspēt (kuģu sacīkstēs) outridden sk. outride outride [.aut'raid] v (p. outrode [.aut'raud], p.p. outridden [.aut'ridn]) 1. pārspēt jāšanas sacīkstēs; aizjāt priekšā; 2. (par kuģi) laimīgi sasniegt ostu (pēc vētras u. tml.) outrider ['aut,raids] n (goda eskorta)

jātnieks (vai motociklists) outright I a ['autrait] 1. atklāts; tiešs; o. manner — atklāta (sirsnīga) izturēšanās;

2. pilnīgs; galīgs; o. denial — galīgs atteikums (noliegums); II adv [aut'rait]

1. atklāti; tieši; to teli o. — pateikt tieši acīs; 2. pilnīgi; galīgi; to be killed o.— tikt uz vietas nogalinātam

outrival [.aut'raivl] v pārspēt outrode sk. outride

outrun [.aut'rAn] v (p. outran [.aut'raen]; p.p. outrun [.aut'rAn]) 1. panākt; aizskriet priekšā

(kādam); 2. aizbēgt (no kāda); 3. pārn. pārkāpt; pārsniegt (kādu robežu); your ex-pences have o. your income — jūsu izdevumi pārsniedz jūsu ienākumus; 0 to o. the constable — iekrist parādos outrunner ['aut,rAna] n 1. skrējējs, kas pavada ekipāžu; 2. piejūga zirgs outsat sk. outsit

outsell [.aut'sel] v (p. un p.p. outsold [.aut'sauld]) 1. pārdot vairāk (nekā citi); 2. pārdot lielākos daudzumos (nekā citu preci)

outset ['autset] n 1. sākums; at the o. — sākumā; from the o.— no paša sākuma; 2. (šahtas) ieeja outshine [.aut/ain] v (p. un p.p. outshone [,aut'/on]) 1. pārspēt spožumā; aizēnot; 2. izcelties; būt pārākam outside [.aut'said] I n 1. ārpuse; to paint the o. of the house — nokrāsot mājas ārpusi; 2. ārpasaule; impressions from the o.— ārpasaules iespaidi; 3. sar.: at the o. — labākajā gadījumā; it costs one pound at the

0. — tas maksā labi ja vienu mārciņu; II a

1. ārējais; ārpuses-; āra-; o. track sp. — ārējais celiņš; o. work — āra darbs;

2. galējais; o. price — galējā (augstākā) cena; o. seat — vieta aizmugurē; 3. svešs; nepiederīgs; o. help — palīdzība no ārpuses; 4. (par iespēju u. tml.) niecīgs; III adv 1. ārpusē; 2. ārā; svaigā gaisā; brīvā dabā; come o.! — panāc priekšā!; 3. atklātā jūrā; 4. sl. uz brīvām kājām; let's meet o. the post-office — satiksimies ārā pie pasta; she has no interests o. her family — izņemot savu ģimeni, viņu nekas neinteresē; 2.: o. of amer. — 1) ārpus; 2) izņemot; 0 to get o. of sl. — iedzert; iekost

outsider [.aut'saida] n 1. nepiederošs; 2. nespeciālists; 3. neaudzināts cilvēks; 4. sp. autsaiders outsit [aut'sit] v (p. un p.p. outsat [aut'saet])

palikt ilgāk (par citiem viesiem) outsize[d] ['autsaiz(d)] a (sev. par apģērbu)

sevišķi liela izmēra-outskirts ['autsk3:ts] n pl. 1. (pilsētas) nomale; priekšpilsēta; 2. mežmala; 3. pārn.

robeža

outsmart [,aut'sma:t] v sar. pārspēt viltībā outsold sk. outsell

outspoken [.aut'spaukan] a 1. izteikts; klajš;

2. atklāts; vaļsirdīgs

outspread [.aut'spred] I n izplatīšanās; II a izplests; izklāts; with o. arms — izplestām rokām;Divi.izplatīt; 2.izplest;izklāt outstanding [.aut'staendir]] a 1. ievērojams; izcils; 2. nenokārtots; nesamaksāts; neizpildīts; o. debts — nenokārtoti parādi;

3. (par jautājumu u. tml.) neizšķirts;

4. viegli saskatāms

outstay [.aut'stei] v 1. palikt ilgāk (par citiem viesiem); to o. one's welcome — ciemoties ilgāk, nekā pieklājas; 2. izturēt outstep [.aut'step] v pārkāpt (robežu u. tml.) outstreched [,aut'stret/t] a 1. izstiepts; 2. izstiepies; to lie o. —

gulēt, izstiepušamies visā garumā outstrip [.aut'stnp] v 1. pārspēt (skriešanā)-,

2. būt labākam (par kādu) out-talk [,aut'ta:k] v 1. aizrunāt (kādu)-, 2. būt

labākam oratoram out-turn ['autt3:n] sk. output outvoice [.aut'vais] v pārkliegt outvote [.aut'vautļ v I. iegūt balsu vairākumu; 2. izbalsot

outward ['autwad] I n āriene; II a ārējais; ārpuses-; o. form — āriene; the o. man — 1) rel. miesa; 2) humor, apģērbs; to o. seeming — spriežot no ārienes; III adv uz āru

outward-bound [.autwad'baund] a (par kuģi, pasažieri) uz ārzemēm braucošs; aizceļojošs

outwardly ['autwadli] adv ārēji; no ārpuses outwardness ['autwadms] n 1. objektīvā

esamība; 2. (pārliecīgs) prakticisms outwards ['autwadz] adv uz āru outwear [.aut'wea] v (p. outwore [.aut'wa:]; p.p. outworn [,aut'wa:n]) 1. nonēsāt; nolietot; 2. būt izturīgākam (valkājot) outweigh [.aut'wei] v 1. būt smagākam; 2. būt svarīgākam (pārliecinošākam); disadvantages ~ed the advantages — trūkumu bija vairāk nekā priekšrocību

outwent sk. outgo II outwit [.aut'wit] v pārspēt viltībā outwork I n ['autw3:k] 1. mil. ārējs nocietinājums; 2. darbs ārpus rūpnīcas (kantora); darbs mājās; II v [,aut'w3:k] pārspēt darbā; strādāt ātrāk un labāk outworker ['autw3:ka] n mājražotājs outworn3 ['autwa:n] a 1. novalkāts; nolietots; 2. novecojis; o. views — novecojuši uzskati; 3. novārdzis outwornb sk. outwear ouzel ['u:zl] n strazds ova sk. ovum

oval ['auvl] I n ovāls; the O. — Ovāls (kriketa

laukums Londonā); II a ovāls ovary ['auvan] n 1. anat. olnīca; 2. bot.

sēklotne ovation [au'vei/n] n ovācijas oven ['Avnļ n krāsns; cepeškrāsns oven-ready ['Avnredi] a kul. (par pusfabrikātu) gatavs cepšanai cepeškrāsnī ovenware ['Avnwea] n siltumizturigi trauki

(lietojami cepeškrāsnī) over ['auva] I a 1. virsējs; augšējs; 2. pārmērīgs; lieks; II adv 1. pāri; to run (boil) o. — (par pienu u. tml.) pāriet pāri; o.! o. to you! rad. — pāreju uz uztveršanu!; o. here — šeit, šajā pusē; o. there — tur, tajā pusē; see o.! — skaties otrā pusē (lapai)\; to ask smb. o. — paaicināt kādu (ciemos); to hand smth. o.— nodot kaut ko; to jump o. — pārlēkt; to knock smb. o. — notriekt kādu no kājām; to knock smth. o. — nogāzt (apgāzt) kaut ko; 2. vēlreiz; no jauna; [all] o. again — vēlreiz, no sākuma; o. and o. [again] — vēl un vēl; five times o. — piecas reizes no vietas; to read a book o. — pārlasīt grāmatu; to think it o. — rūpīgi pārdomāt; 3. viscaur, no vienas vietas; all o. in paint — viscaur notriepies ar krāsu; to go red all o. — nosarkt pa visu seju;4. cauri; let's get it o.! — izdarīsim to līdz galam!; the incident is o. — konflikts ir atrisināts; the lesson is o. — stunda ir beigusies; 5. vairāk; pāri par, children of three and o. — bērni no trīs gadu vecuma; not o. well — ne pārāk labi,

746overdose

diezgan slikti; o. and above — 1) pārpārēm; 6. pārāk, pārlieku; o. polite — pārlieku pieklājīgs; o. shy — pārāk kautrīgs; 0 it is all o. with him — ar viņu ir cauri; that is John all o. — tas izskatās pēc Džona; III prep 1. virs; pār; bridge o. the river — tilts pār upi; to run o. — sabraukt; o. my head— 1) virs manas galvas; 2) pāri manai saprašanai; to have no control o. oneself— nevaldīt pār sevi; 2. vairāk par (nekā); he will not Uve o. today — viņš nenodzīvos līdz rītdienai; o. and above — turklāt; o. two years — vairāk nekā divi gadi; 3. pa; all o. Europe — pa visu Eiropu; o. the radio — pa radio; to stay o. night — palikt pa nakti; 4. viņpus; otrpus; just o. the street — tieši ielas otrā pusē; 5. pie; o. dinner—pie pusdienām, pusdienu laikā; o. the fire — pie kamīna; to go to sleep

0. one's reading — aizmigt lasot over-abundance [.auvara'bAndans] n

1. pārpilnība; 2. pārmērība over-abundant [.auvsre'bAndant] a 1. pārpilns; 2. pārmērīgs

overachieve [.ouvara't/iiv] v pārsniegt; pārpildīt

overact f.auvsr'aekt] v pārspīlēt (tēlojot), uzspēlēt

overactive [.auvar'aektiv] a pārlieku aktīvs overage [.auvar'eidj] a pāraudzis overall I n ['auvaroil] 1. (darba) uzsvārcis, virsvalks; 2. pl (darba) kombinezons; II a [,9UV3r'o:l] visaptverošs; vispārējs; o. champion — absolūtais čempions; o. length — kopgarums; III adv [.auvar'oil] kopumā; visumā over-anxious [.suvsr'aeqk/as] a 1. pārlieku

nobažījies; 2. pārlieku dedzīgs overarm ['auvsraim] sk. overhand overate sk. overeat

overawe [.suvsr'o:] v iedvest (bijīgas) bailes; biedēt

overbalance [.ouva'baebns] I n virssvars; II v 1. zaudēt (izjaukt) līdzsvaru; 2. būt smagākam (par citu) overbear [.ouva'bea] v (p. overbore [.auva'bo:]; p.p. overborne [.auva'boin])

1. pārspēt; pieveikt; 2. būt pārākam overbearing [.auva'beanrj] a valdonīgs overblouse ['auvablauz] n virs svārkiem

valkājama blūze overblown [.auva'bbun] a 1. (par vētru u. tml.) pārtrakojis; 2. (par ziedu u. tml.) pilnībā atvēries; izziedējis; 3. (par stāstu) pārāk stiepts overboard ['auvaboid] adv pār bortu; to fall

0. — pārkrist pāri bortam; to throw o. — izmest pār bortu; 0 to go o. (for, about) sar. — būt kā sadegušam

overbold [.suva'bauld] a 1. pārdrošs; 2. pārsteidzīgs overbore sk. overbear overborne sk. overbear overburden [,3UV3'b3:dn] I n pārslodze; II v

1. pārslogot; 2. pārmērīgi traucēt overcame sk. overcome

overcast fauvskaist] I n apmākšanās; II a \.(par debesīm) apmācies; drūms; 2. nomākts; drūms; III v 1. apmākties; nomāk-ties; 2. apmetināt (auduma malu) overcharge [.auvo't/a^] I n 1. pārāk augsta cena; 2. mil., el. pastiprināts lādiņš; II v

1. prasīt pārāk augstu cenu; 2. pārslogot; 3. el. pārlādēt

overclouded [.auva'klaudid] a 1. apmācies;

2. drūms; nomākts

overcoat ['auvakaut] n (sev. vīriešu) mētelis overcome [.auvs'kAm] v (p. overcame [.auva'keim]; p.p. overcome [.auva'kAm])

1. uzvarēt; pieveikt; to o. difficulties — pārvarēt grūtības; 2. pārņemt; o. with joy — prieka pārņemts

overcrop [.auva'krop] v noplicināt (augsni) overcrowd [.ouva'kraud] v 1. pārpildīt; pārblīvēt; 2. drūzmēties overdid sk. overdo

overdo [.auvs'du:] v (p. overdid [.aova'did]; p.p. overdone [.auva'dAn]) 1. pārcensties; pārspīlēt; 2. pārcept; pārvārīt; 3.: to o. it — pārpūlēties

overdone [.auva'dAn] I a 1. pārspīlēts;

2. pārcepts; pārvārīts; 3. pārpūlējies; II sk. overdo

overdose I «['suvadauz] pārāk liela deva; II

747overdraft

[.auva'dauz] v pārdozēt overdraft ['suvsdraift] n (bankas) kredīta

pārsniegšana overdraw [.auva'dro:] v (p. overdrew [.suvs'dru:]; p.p. overdrawn [.auva'droin])

1. pārsniegt (bankas) kredītu; 2. pārspīlēt overdrawn sk. overdraw

overdress [.auva'dres] v ģērbties pārāk grezni

(uzkrītoši) overdrew sk. overdraw overdrive [.suva'draiv] (p. overdrove [.auvo'drauv]; p.p. overdriven [.auva' dnvn]) 1. izdzīt; nokalpināt; novārdzināt;

2. nodzīt (zirgu) overdriven sk. overdrive overdrove sk. overdrive

overdue [.auvs'dju:] a 1. nokavējies; nosebojies; the train is ten minutes o. — vilciens ir nokavējies par desmit minūtēm; 2. (par maksājuma termiņu) nokavēts overeat [,3uvar'i:t] v (p. overate [.auvar'et];

p.p. overeaten [.auvar'iitn]) pārēsties overestimate I n [.auvar'estunst] pārāk augsts novērtējums; II v [.suvariestimeit] pārvērtēt; novērtēt par augstu overexploitation [.auvarekspbi'tei/n] n (dabas resursu) pārizmantošana; noplici-nāšana

overexpose [.auvank'spouz] v 1. pārāk ilgi pakļaut (kādai iedarbībai); 2.fot. pārek-sponēt

overfall [buvafoil] n l.jūrn. straujtece;

2. hidrol., melior. pārgāzne; ūdensizvadne overfed [.auva'fed] I a pārbarots; pārēdies;

H sk. overfeed overfeed [,9uv3'fi:d] v (p. un p.p. overfed

[.auvs'fed]) 1. pārbarot; 2. pārēsties overflow I n ['suvaflsu] 1. pārplūšana; pār-līšana; 2. plūdi; 3. pārpilnība; II v [.auva'flsu] 1. plūst pāri (malām); pārplūst; 2. pārplūdināt; applūdināt; 3. būt pārpilnam

overfulfil [.auvafol'fil] v pārsniegt (plānu) overfulfilment [.auvaful'filmant] n (plāna)

pārsniegšana overgrew sk. overgrow overground f'auvagraund] a virszemes-; 0

still o. —joprojām sveiks un vesels overgrow [.ouva'grau] v (p. overgrew [,3UV3'gru:]; p.p. overgrown [.auva'graun]) 1. aizaugt (ar nezālēm u. tml.); 2. augt pārāk ātri; 3. izaugt (no drēbēm) overgrown [.suva'graun] I a 1. pārāk izaudzis; pāraudzis; 2. aizaudzis; o. path — aizaugusi taciņa; II sk. overgrow overgrowth ['ouvagrauO] n 1. pārāk ātra

augšana; 2. brikšņi; 3. med. hipertrofija overhand ['auvahaend] I a 1. ar plaukstu uz leju; 2. (peldēšanā) ar roku virs ūdens; II adv 1. virzienā no augšas uz leju; 2. (peldēšanā) izceļot roku virs ūdens

overhang I n ['auvshaet]] nokare; pārkare; II v [.auva'hae»]] (p. un p.p. overhung [.auvo'hAj]]) pārkarāties; nokārties overhaul I n ['auvahod] 1. pamatīga pārbaude; 2. kapitālremonts; II v [.auva'hod]

1. pamatīgi pārbaudīt; to be ~ed by a doctor— iziet vispārējo ārsta apskati;

2.kapitāli izremontēt; 3.(par kuģi) apsteigt

overhead ['auvahed] I n amer. ek. pieskaitāmās izmaksas; pieskaitāmie izdevumi; II a [.auvsTied] 1. augšējs; virszemes-; gaisa-; o. railway — virszemes dzelzceļš; o. wires — gaisa vadi; 2. papildu-; o. cost (expenses) ek. — pieskaitāmās izmaksas; m [.auvahed] adv virs galvas; augšā overheads ['suvahedz] n pl brit. ek. pieskaitāmās izmaksas; pieskaitāmie izdevumi overhear [.aovs'hia] v(p. un p.p. overheard [,3UV3'h3:d]) 1. noklausīties; 2. nejauši dzirdēt overheard sk. overhear overheat [.auvahiit] v 1. pārkarsēt; 2. pārkarst overjoyed [.auva'dpid] a (at) ārkārtīgi priecīgs; sajūsmināts overkill ['auvakil] n mii. vairākkārtīga iznīcināšana overlaid sk. overlay

overland I a ['auvalaend] sauszemes-; o. route — sauszemes maršruts; II v [.auva'laend] austral, dzīt lopus (uz citu vietu); m adv ['auvslaend] pa sauzemi; to

travel o. — ceļot pa sauszemi overlap I n ['auvslaep] pārlaidums; pārsegums; II v [.auvs'laep] 1. daļēji nosegt; 2. daļēji sakrist overlay I n ['auvalei] 1. pārklājs; pārvalks; 2. sedziņa; salvete; II v [.auvs'lei] (p. un p.p. overlaid [.auva'leid]) pārklāt (ar krāsu) overleaf [.auva'liif] adv nākāmajā lappusē overleap [.auva'liip] v (p. un p.p. overleapt [.suva'lept] vai overleaped [.suvs'lhpt])

1. pārlēkt; 2. izlaist (pieņi., lappusi); 0 to

0. oneself—pārvērtēt savas spējas overlive [.auvaliv] v nodzīvot ilgāk; pārdzīvot overload I n ['auvsbud] pārslodze; II v

[.auvs'bud] pārslogot overlook [.suvaluk] v 1. [no]lūkoties no augšas; 2. slieties pāri; pacelties virs; 3.: window

~s the park — no loga paveras skats uz parku; 4. uzraudzīt; pārraudzīt; 5. neievērot; nepievērst uzmanību; 6. sar. noskatīt ar ļaunu aci overlord ['suvabid] n suverēns; pavēlnieks overly ['auvah] adv pārāk [daudz]; o. keen —

pārāk dedzīgs overman ['auvamaen] I«l. priekšstrādnieks; uzraugs (ogļraktuvēs); 2. pārcilvēks; II v [no]algot pārāk daudz strādnieku overmanning [.auva'maenn]] n darba spēka

pārpalikums (uzņēmumā) overmaster [.auva'maisto] v pakļaut, pārņemt (savā varā); ~ing desire — neapslāpējama vēlēšanās

over-measure ['auvan^a] n 1. uzlaide;

2. piedeva

overmuch [.auva'mAt/] I a pārmērīgs, pārliecīgs; o. work — pārmērīgs darbs; II adv pārlieku; pārāk daudz; o. shy — pārlieku kautrīgs

over-nice [.auva'nais] a pārāk izvēlīgs overnight [.auva'nait] I a vienas nakts-; o. stay in Rome — nakšņošana Romā; II adv

1. pa nakti; to stay o. — pārnakšņot;

2. pēkšņi; negaidot overpaid sk. overpay

overpass I n [auvapais] ceļa pārvads; gaisa tilts; n v [,3uva'pa:s] 1. pāriet; šķērsot; 2. pārvarēt

overpay [.auva'pei] v (p. un p.p. overpaid

[.auva'peid]) (for) pārmaksāt over-peopled [.aova'piipld] a pārapdzīvots overplay [.auva'plei] v pārspīlēt; pārvērtēt; 0 to o. one's hand — solīt vairāk, nekā spēj veikt

overplus ['auvaplAs] n 1. pārpalikums; 2. uzvija

overpopulated [.auva'popjuleitid] a pārapdzīvots

overpopulation [.auvapopju'lei/n] «pārapdzīvotība

overpower [.suva'pa us] v pārspēt; uzveikt overpowering [.suva'pa usni]] a nepārvarams; neatvairāms over-pressure ['auva.pre/a] n 1. pārāk augsts

spiediens; 2. pārāk liela piepūle overprint I n ['suvapnnt] 1. uzdruka; 2. spiedogs (uz pastmarkas); II v [.auvs'print] 1. uzdrukāt; 2. nodrukāt papildus tirāžā overproduce [.auvapro'djuis] v radīt pārprodukciju

overproduction [.auvapra'dAk/n] «pārprodukcija overran sk. overrun overrate [.auvs'rert] v pārvērtēt overreach [.auva'riit/] v 1. pārspēt viltībā; 2.: to o. oneself — uzņemties pārāk daudz; aiziet par tālu override [.auva'raid] v (p. overrode [.suva'raud]; p.p. overridden [.auvs'ndn]) 1. jāt (braukt) pāri; 2. ignorēt; neievērot; to o. smb.'s authority — neatzīt kāda autoritāti; 3. nodzīt (zirgu) overriding [.auva'raidirļ] a primārs; sevišķi svarīgs

overrule [.auva'rud] v noraidīt; anulēt (ar

augstākās varas tiesībām) overrun I n ['auvarAn] laika limita pārsniegšana; II v [.auva'rAn] (p. overran [.auvs'raen]; p.p. overrun [.auva'rAn]) 1. līt pāri malām; pārplūst; 2. pārsniegt (robežu, laika limitu); 3. ieņemt (teritoriju); iebrukt; 4. (par nezālēm)

pārņemt; pārmākt

oversaw sk. oversee

oversea[s] [,3uva'si:(z)] I a aizjūras-; ārzemju-; o. broadcast programme — ārzemju radiopārraides; o. trade — ārējā tirdzniecība; II adv pāri jūrai; uz ārzemēm; ārzemēs; to go to live o. — doties uz dzīvi ārzemēs

oversee [.auvs'si:] v (p. oversaw [.auva'so:];

p.p. overseen [.auva'siin]) pārraudzīt overseen sk. oversee overseer ['auvs.sis] n uzraugs overset [.suva'set] v (p. un p.p. overset [,3UV3'set]) 1. apgāzt; 2. izjaukt (kārtību)-, to o. the government — gāzt valdību; 3. pārn. satriekt; samulsināt overshadow [.suva'/aedau] v aizēnot; aptumšot

overshoe ['auva/u:] n galoša; bote overshoot [.auvs'/uit] v (p. un p.p. overshot [.šuva'/Dt]) 1. aizšaut garām (mērķim)-, netrāpīt; 2. (par lidmašīnu) nolaisties aiz skrejceļa; 0 to o. the mark — aiziet par tālu; izrunāties par daudz overshot sk. overshoot oversight ['auvasait] n 1. pārskatīšanās; 2.formāl. uzraudzība; to be under the o. (of) — būt uzraudzībā oversleep [.suva'sliip] v (p. un p.p. overslept [.auva'slept]) 1. nogulēt; 2. (arī to o. oneself) aizgulēties oversleeve ['suvasliiv] n uzrocis, virsrocis overslept sk. oversleep overspill ['auvaspd] n 1. pārpūle; 2. pārmērīgs (cilvēku) daudzums overspill town ['auvaspil'taun] n pavadoņ-pilsēta

overspread [.auva'spred] v (p. un p.p. overspread [.auva'spred]) 1. pārklāt; noklāt; 2. izsvaidīt; izmētāt overstate [.auva'steit] v pārspīlēt overstatement [.suva'steitmsnt] n pārspīlējums

overstay [.auva'stei] v aizsēdēties; to o. one's

welcome — viesoties par ilgu oversteer [.suva'sUa] v (par stūres mehānismu) būt pārāk jutīgam overstep [.auva'step] v (arī pārn.) pārkāpt; to o. the mark — pārkāpt (pieļaujamo) robežu

overstock [.auvs'stok] I n heks krājums; (preču) pārpalikums; II v heki uzkrāt; veidot (preču) pārpalikumu overstrain I n ['auvastrein] pārmērigs sasprindzinājums; pārpūle; II v [, auva'strein] 1. pārpūlēt; 2. pārpūlēties overstrung [.auva'strAi]] a (par nerviem)

pārkairināts; pārāk sasprindzināts overstuffed [.suva'stAft] a 1. (par mēbelēm)

sevišķi mīksts; 2, pārāk piebāzts oversubscribe [.auvassb'skraib] v (parakstoties uz ko) pārsniegt paredzamo summu (skaitu); seats in the theatre are ~d — vietas teātri ir izpārdotas (līdz sezonas beigām)

overt ['auv3:t] a atklāts; acīmredzams; neslēpts

overtake [.suva'teik] v (p. overtook [.auva'tuk]; p.p. overtaken [.auva'teikan])

1. panākt; apsteigt; 2. pārsteigt; ~n by (with) fear — baiļu pārņemts

overtaken sk. overtake overtax [.suva'taeks] v 1. aplikt ar pārmērīgu nodokli; 2. pārliecīgi izmantot; to o. smb.'s patience — pārvērtēt kāda pacietību overthrew sk. overthrow overthrow I n ['auvsBrou] (valdības u. tml.) gāšana; II v [.auva'Orau] (p. overthrew [,3uv3'0ru:]; p.p. overthrown [.auva' 0raun]) 1. apgāzt; 2. gāzt (valdību u. tml.) overthrown sk. overthrow overtime ['auvataim] I n 1. virsstundas;

2. samaksa par virsstundām; II adv virs darba laika; to work o. — strādāt virsstundas

overtone ['auvataun] n 1. mūz, virstonis; 2. pl slēpts mājiens; ~s of anxiety — slēptas bažas

overtook sk. overtake

overtop [.suva'tnp] v 1. slieties pāri; pacelties

augstāk; 2. pārspēt overtrain [.auva'trein] sp. 1. pārtrenēt;

2. pārtrenēties overture ['auvatjua] n 1 .pl (sarunu) ievadīšana; mēģinājums; peace ~s — miera iniciatīva; 2. mūz. uvertīra overturn I n ['3uvat3:n] apvērsums; IIozonic

v[,auva't3:n] 1. [apļgāzt; 2. [ap]gāzties; 3. sagraut; iznīcināt; to o. theoiy — sagraut kādu teoriju overweening [,auva'wi:nit]] a pašpārliecināts; iedomīgs overweight I n ['auvaweit] lieks svars; virs-svars; II a [.auva'weit] pārāk smags; o. by two kilos — divus kilogramus par smagu; m v [,auva'weit] pārkraut; ~ed with parcels — apkrāvies ar saiņiem overwhelm [.auva'welm] v 1. pārplūdināt; 2. (par jūtām) pārņemt; ~ed by grief — bēdu pārņemts; 3. satriekt (ienaidnieku) overwhelming [.auva'welmit]] a 1. milzīgs; bezgalīgs; o. wealth — neizmērojamas bagātības; 2. nomācošs; o. majority — lie-lum lielais vairums; 3. nepārvarams overwork I n ['auvaw3:k] 1. virsstundu darbs; 2. [,auva'w3:k] pārslodze; pārmērīgs darbs; n V [,auva'w3:k] pārstrādāties; pārpūlēties overwrought [,auva'ro:t] a 1. pārstrādājies;

pārpūlējies; 2. uzbudināts; nervozs ovum ['auvam] n (pl ova ['auva]) biol., anat. ola

owe [au] v 1. būt parādā; 2. būt pateicību parādā; I o. it to him — par to man jāpateicas viņam; 0 to o. smb. a grudge — turēt ļaunu prātu uz kādu owing [auit]] a 1. predic. nesamaksāts; parādā; there is still five pounds o. — piecas mārciņas vēl nav samaksātas; 2. pateicoties; sakarā ar; o. to the snowstorm — sniegputeņa dēļ owl [aul] n 1. pūce; 2.uzpūtīgs nelga owlet ['aulit] n pūcīte; pūcēns owlish ['auli/] a 1. pūcei līdzīgs; 2. sar.

briļļains (par cilvēku) owl-light ['aullait] n krēsla, mijkrēslis own [aun] I a paša-; savs; one's o. house — paša māja; to be one's o. doctor — nodarboties ar pašārstēšanu; 0 on one's o. — 1) viens pats; 2) neatkarīgi; to get back one's o., to get one's o. back — atnaksāt, atdarīt (par pāridarījumu); II v 1.: he ~s house — viņam pieder nams; 2. atzīt; he ~s himself indebted — viņš atzīst, ka ir parādā; = to

o. to — atzīt; to o. up — vaļsirdīgi atzīties

owner ['auna] n 1. īpašnieks; joint o.—

līdzīpašnieks; 2. jūrn. sl. kuģa kapteinis owner-driver [.auna'draiva] n autovadītājs

un arī automašīnas īpašnieks ownerless ['aunahs] a [-bezsaimnieka-owner-occupier[.auna'okjupaia]-] {+bezsaimnieka- owner-occupier[.auna'okjupaia]+} «savānamā

dzīvojošs namīpašnieks ownership f'auna/ip] n īpašumtiesības ox [oks] n (pl oxen ['oksn]) 1. vērsis; 2. pl ragulopi; 0 the black o. — 1) vecums; 2) nelaime; the black o. has trod on my foot — 1) esmu nelaimē; 2) man jau vecums nāk virsū

oxbow ['oksbau] n vēršu iejūgs Oxbridge ['nksbr^] n Oksfordas un Kembridžas universitātes oxcart ['okskait] n vēršu pajūgs ox-eye ['oksai] n 1. vērša acs; 2. arh. ovāls (apaļš) logs; 3. hot:, o.-e. daisy — lielziedu margrietiņa ox-eyed f'oksaid] a lielacains Oxford f'riksfad] I n (arī: o.) (sasaitējamas)

ielas kurpes; II a Oksfordas-Oxford blue ['oksfadblu:] a tumšzils Oxford gray [oksfadgrei] a tēraudpelēks oxhide ['okshaid] n vēršāda oxidation [.uksi'dei/n] n ķīm. oksidācija oxide ['oksaid] n ķīm. oksīds oxidize [oksidaiz] v ķīm. 1. oksidēt; 2. oksi-dēties

Oxonian [ok'sauman] n Oksfordas universitātes [bijušais] students oxygen ['oks^an] n ķīm. skābeklis oxygen mask [oks^anmaisk] n skābekļa maska

oxygenous [ok'sK^nas] a ķīm. skābekļa-oyster ['oista] n austere; 0 close (dumb) as

an o. — mēms kā zivs oyster-bank ['oistabaeijk] n 1. austeru zvejas

vieta; 2. austeru audzētava oyster-bed [aistabed] sk. oyster-bank ozone ['auzaun] n ķīm. ozons; o. layer — ozona kārta

ozonic [su'zonik] a ķīm. ozona-; ozonu satu-

rošs

751 p^p

Pp

P, p [pi:] n angļu alfabēta sešpadsmitais burts; 0 to know one's P's and Q's — [labi] pārzināt savu lietu; to mind one's P's and Q's — būt piesardzīgam (vārdos, ricībā) pa [pa:] n sar. paps, tētis pabulum ['paebjubm] n (parasti pārn.) barība; mental p.— garīga bariba; p. for reflection — viela pārdomām pace [peis] I n 1. solis; p. for p. — soli pa solim; 2. gaita; temps; at a slow (or quick) p.— lēnā (vai ātrā) gaitā; to keep p. (with) — iet kopsolī; to mend (put on) p. — paātrināt gaitu; to set the p. — turēt līdzi; neatpalikt; 0 to go (hit) the p. — 1) steigties; drāzties; 2) dzīvot izšķērdīgi; to put smb. through his ~s — pārbaudīt kāda spējas; to show one's ~s — parādīt savas spējas; Uvi. soļot; to p. the room — soļot šurpu un turpu pa istabu; 2. (arī to p. off, to p. out) izmērīt soļiem; 3. sp. uzdot tempu pace bowler ['peis.baub] n (kriketā) ātrs

bumbiņas metējs pace-maker ['peis.meika] n 1. toņa noteicējs; 2. sp. tempa noteicējs; līderis; 3. med. elektrokardostimulators; elektroniskais sirds stimulators pace man ['peisman] sk. pace bowler pacer [peiss] n 1. sk. pace-maker 1, 2;

2. aidinieks; labs rikšotājs pace-setter ['peis, sets] sk. pace-maker 1,2 pacha ['pa:/s] sk. pasha pachyderm ['paskubini] n biezādainais

(dzīvnieks, pārn. arī — cilvēks) pachydermatous [. paeki'cbimstos] a biez-

ādains (par dzīvnieku) pacific [pa'sifik] I n: the P. — Klusais okeāns; Hal. miera-; mieru veicinošs; 2. miermīlīgs; rāms pacification [.paesifikei/n] «nomierināšana pacificatory [pa'sifikatn] a nomierinošs pacifier ['paesifais] « 1. nomierinātājs; 2.

amer. (zīdaiņa) knupis pacifism ['paesifizam] n pacifisms pacifist ['paesifist]« pacifists

pacify f'paesifai] v 1. nomierināt; 2. nodibināt

(piem., valstī) mieru

pack [pack] I « 1. sainis; paka; ķīpa (arī kā mērvienība); 2. amer. (piem., cigarešu) paciņa; 3. (sezonas augļu, zivju u. c.) iesaiņojums, iekonservējums; meat p.— gaļas pusfabrikāti (iesaiņoti); 4. mugursoma; 5.(suņu, vilku) bars; 6. (kāršu) komplekts; 7. niev. bars; varza; p. of thieves — zagļu banda; 8. pakledus;

9. (regbijā) komandas uzbrucēji;

10. komprese; apliekamais; (kosmētiskā) maska; 11. med. tampons; 12. mii. (lidmašīnu, zemūdeņu) apakšvienība; grupa; 13. tehn:. film p. — filmpaka; power p. — barošanas bloks; II v 1. [ie]saiņot; to p. one's bags — sakravāties; 2. saspiest; sabāzt; pieblīvēt; the room was ~ed with furniture — telpa bija pieblīvēta ar mēbelēm; 3. iesaiņot; iekonservēt (sezonas augļus, zivis u. c.); 4. (par suņiem, vilkiem) pulcēties baros; 5. apkraut [ar nastu] (nastu nesēju dzīvnieku); 6. uzlikt kompresi (vai apliekamo); uzlikt (kosmētisko) masku; 7. med. lietot tamponu; 8.: to p. on all sail jūrn. — uzvilkt (pacelt) visas buras; = to p. in: to p. it in sl. — 1) pārtraukt (kaut ko darīt); 2) atzīt savu sakāvi; 3) izmantot situāciju; to p. off — 1) aiztriekt; padzīt; 2) aizsūtīt (piem., bērnu gulēt); to p. up — 1) iesaiņot; 2) sl. pārtraukt (kaut ko darīt); p. up! — pazudi!; vācies prom!; 0 to send smb. ~ing — aizdzīt (patriekt) kādu

package ['paekid3] I n 1. sainis; paka; 2. iesaiņojums; original p.— (fabrikas) oriģināliesaiņojums; 3. iesaiņošanas izdevumi (maksa); 4. amer. sl. priekšmetu komplekts; 5. amer. sl. seksuāli pievilcīga sieviete; II v [ie] saiņot

package deal ['paekid3 di:l]« sar. vienošanās, ievērojot abpusējās intereses; kompleksā vienošanās

package holiday ['paekid3,hDbdi] sk. package tour

package offer ['paekid^ofa] sk. package deal

package tour ['paekid3 tua] n kompleksais tūrisma brauciens (kuru pilnībā plāno tūrisma aģentūra) pack-animal ['pask, aeniml] n nastu nesējs dzīvnieks

pack-board ['paekbo:d] n mugursomas rāmis pack-drill ['paekdnl] n mii. maršēšana ar pilnu ekipējumu (kā soda veids)', 0 no names, no p.-d. brit. sar. — piesardzība novērsīs sodu packer ['paeka] n 1. [ie]saiņotājs (ari mašīna);

2. iesaiņotājfirma; 3. austrāl. nastu nesējs dzīvnieks

packet [paekit] n 1. sainītis; paciņa; 2.pasta kuģis; 3. sar. naudas žūksnis; to make a p.— [noļpelnīt kaudzi naudas; 4. mii. sl. lode; lodes ievainojums; to catch (cap, get, stop) a. p. — 1) tikt [smagi] ievainotam (vai nogalinātam); dabūt lodi pierē; 2) iekļūt ķezā packet-boat ['paekitbaut] n pasta kuģis pack-horse ['paekha:s] n nastu nesējs zirgs pack-ice ['paekais] n pakledus packing ['paekitj] n 1. [ie]saiņošana; to do one's p. — sakravāties; p. not included — bez iesaiņošanas; 2. [ie]konservēšana;

3. med. tampons; 4. med. tamponēšana; 5. tehn. blīvējums; blīve

packing-box ['paeknjbnks] n iesaiņošanas kārba

packing-case ['paeknjkeis] n rāmis (motociklu, velosipēdu u. tml.) iesaiņošanai packing-gland ['paekujglaend] n tehn. blīvslēgs

packing-house fpaekirjhaus] n amer. 1. gaļas kombināts; gaļas pārstrādāšanas uzņēmums; 2. konservu fabrika (rūpnīca) packing-needle ['paekit], ni:dl] n maisadata packing-sheet ['paeknj/ht] n 1. [iesaiņojamais audekls; 2. med. mitrs palags (apliekamais) packman ['paekman] n novec. pauninieks pack-saddle ['paek, saedl] n segli nastu nešanai

packthread ['pxk9red]n [iesaiņojamā] aukla

packtripper ['paek, trips] n amer. sar.

1. tūrists, kas ceļo kājām (ar mugursomu plecos); 2. alpīnists

pack-up ['paek/vp] n sl. aizvākšanās pact [paekt] n pakts, līgums; non-aggression p. — neuzbrukšanas līgums; Peace p. — miera pakts pad" [paed]I n 1. polsteris; 2. (hokejista kāju u. c. ķermeņa daļu) aizsargs; 3. bloknots, bloks; 4. zīmogspilventiņš; 5. (zaķa, kaķa) ķepas spilventiņš; 6. amer. ūdensauga peldošā lapa; 7.: launching p. — (raķešu) starta (palaišanas) platforma; 8. amer. sl. midzenis; miteklis; drug addicts p. — narkomānu midzenis; 9. amer. sl. automašīnas numurs; II v 1. polsterēt; 2. (arī to p. out) izpušķot (literāru darbu, stāstījumu); ~ded bill — uzpūsts rēķins padb [paed] I n 1. sl., novec. ceļš; gentleman (knight, squire) of the p. — lielceļa laupītājs; 2. zirgs ar vieglu gaitu; II v iet (sev. vieglā gaitā); to p. it, to p. the hoof brit. sl. — iet kājām padding ['paēdu)] n 1. polsterējums; 2. liekvārdība

paddle8 ['paedl] I n 1. smailītes airis; double p. — dubultairis, airis ar divām lāpstiņām;

2. tehn. lāpstiņa; 3. plezna; 4. sk. paddle-boat; 5. sk. paddle-wheel; II v 1. airēt; 2. smaiļot; 3. amer. iepliķēt; 0 to p. one's own canoe — rīkoties uz savu roku, paļauties tikai uz sevi

paddleb ['paedl] v 1. bradāt [pa ūdeni]; plunčāties; 2. (par bērnu) tuntuļot; čāpot paddleball ['paedlbo:l] n amer. sp. pedlbols

(tenisam līdzīga spēle) paddle-board ['pzedlbaid] n sp. sērfinga dēlis paddle-boat ['psedlbaut] n kuģis ar dzenratu paddle-box ['pidlboks] n jūrn. (kuģa) dzen-

rata [aizsarg]apvalks paddle-foot ['paedlflut] n amer. mii. sl. kājnieks

paddle-steamer ['paedl,stirna] n kuģis ar dzenratu

paddle-wheel ['paedlwi:lļ n jūrn. dzenrats paddling pool ['pxdlit]pu:l] n sekls peldbaseins (bērniem)

753paddock

paddock ['paedak] n 1. aploks (zirgiem)', 2. (hipodromā) padoks, parādes laukums; 3. austrāl. iežogots zemes gabals Paddy fpaedi] n sar., humor. Irs paddy® ['paedi] n 1. (augošs) riss; 2. (ari rice

p.) risa lauks; 3. nelobīti risi paddyb ['paedi] n brit. sar. dusmas, niknums paddy-field f'paedifiild] n risa lauks paddy wagon ['paedi, waegan] n amer. sl. Melnā Berta (arestantu pārvadāšanas mašīna)

paddywhack [paediwaek] sk. paddy1" padishah ['pa:di/a:] n 1. vēst. [padi]šahs; 2.

amer. sar. dižs vīrs padlock [paedlnk] I n piekaramā slēdzene;

n v aizslēgt (ar piekaramo slēdzeni) pad-nag [paedmeg] n zirgs ar vieglu gaitu padre f'paidn] n sar. 1. (armijas, flotes)

kapelāns; 2. brit. mācītājs (sev. katoļu) pad-saw ['paedso:] n (mazs) rokzāģis (zaru u.

tml. apgriešanai) paean ['pi:an] n pateicības dziesma paederast [pedarasst] sk. pederast paederasty ['paedaraesti]

sk. pederasty paediatric [,pi:di'aetnk] sk. pediatric paediatrician [, piidia'tn/n] sk. pediatrician paediatrics [,pi:di'aetnks] sk. pediatrics paedologist [pi'dnlad3ist] sk. pedologist paedology [pi'dnlad3i] sk. pedology paeon ['pi:an] n lit. peons paeony ['piani] sk. peony pagan ['peigan] I n pagāns; II a pagānu-;

pagānisks paganism ['peiganizam] n pagānisms page8 [peid3] I n 1. lappuse; 2. pārn. epizode; bright p. in one's life — spilgta epizode (lappuse) kāda dzīvē; II v numurēt lappuses

pageb [peid3] In 1.pāžs; 2,izsūtāmais zēns (viesnīcā, klubā)', II v izsaukt (nosaucot meklējamās personas vārdu) pageant ['paed^ant] n 1. svētku procesija; grezns karnevāla gājiens; 2. grezns inscenējums; grezna izrāde; 3. tukša greznība pageantry ['paed3antn] n 1. grezns inscenējums; grezna izrāde; 2. tukša greznība page-boy ['peu^bai] n izsūtāmais zēns

(viesnīcā, klubā) page-one[r] [,peid3'wAn(a)] n amer. sl.

1. raksts laikraksta pirmajā lappusē;

2. sensacionāla ziņa; 3. slavenība pager ['peid3a] n peidžers, radiotelekss page-turner ['peid3, t3:na] n sar. aizraujoša

grāmata

paginal ['paed3inl] a lappuses-; lappušu-;

p. reference — atsauce uz lappusi paginate ['paed3ineit] v numurēt lappuses, paginēt

pagination [,paed3i'nei/n] n lappušu numerācija, paginācija pagoda [pa'gauda] n 1. pagoda; 2.: p. sleeve— paplašināta piedurkne (ar

aproci)

pagoda-tree [pa'gaudatri:] n bot. sofora; 0 to shake the p.-t. — saraust bagātību (Indijā) pagurian [pa'gjuanan] n vēzis vientuļnieks pah [pa:] int fui! paid sk. pay® II, payb

paid-in [.peid'in] a biedru naudu maksājošs; p.-in membership of 20 000 — 20 000 biedru naudu maksājoši biedri paid-up [.peid'Ap] a nomaksāts; samaksāts pail [peil] n spainis

pailful ['peilfol] a pilns spainis (kā mēra

vienība) paillasse ['paeliaes] sk. palliasse pain [pem] I n 1. (arī pārn.) sāpes; smeldze; to be in p., to have ap. — ciest sāpes; 2.:p. in the neck sar. — 1) īgnums; sapīkums; 2) apnicīgs (uzbāzīgs) cilvēks; to give smb. a p. in the neck — apnikt kādam; kaitināt kādu; 3. sods; on (under) p. of death — riskējot saņemt nāves sodu; II v

1. sāpināt; 2. sāpēt

painful ['peinfi 1] a 1. sāpīgs; 2. mokošs; smags; it is p. to see it — ir smagi to redzēt

pain-killer ['pem, kila] n sāpes remdinošs līdzeklis

painless ['peinlis] a 1. bezsāpju-; nesāpīgs;

2. viegls; bez piepūles veicams

pains [pernz] n pl 1. pūliņi; centieni; to take p., to go to p. — uzņemties pūles; censties; to be at p. (to do smth.) — censties cikpalais

spēdams (kaut ko darīt); 2. (arī labour p.) dzemdību sāpes; 3.: p. and penalties jur. — sods un (tiesas izdevumu, zaudējumu) piedzīšana

painstaking ['peinz, teiknj] a 1. [ļoti] rūpīgs;

2. čakls, centīgs paint [peint] Inl. krāsa; krāsojums; Wet P.! (uzraksts) — Uzmanību, krāsots!; 2. krāsa (krāsošanai); different oil ~s — dažādas eļļas krāsas; 3. (bieži niev.) kosmētika; she has too much p. on — viņa ir pārāk izkrā-sojusies; 0 as fresh as p. — tīrs; spodrs; as pretty as p.— skaists kā bilde; II v

1. [noļkrāsot; 2. gleznot; to p. in oils — gleznot eļļā; 3. attēlot, aprakstīt; to p. smth. dark (black) — attēlot (aprakstīt) kaut ko drūmās krāsās; he is not so black as he is ~ed — viņš nav tik slikts, kā viņu iztēlo; 4. (bieži niev.) krāsoties; lietot kosmētiku; => to p. in — iekrāsot; iegleznot; to p. out — aizkrāsot; 0 to p. the lily — pārcensties; darīt veltīgu darbu; to p. the town red, (amer. — arī) to p. the tower — uzdzīvot; plostot

paintbox ['peintboks] n krāsu kaste paintbrush ['peintbrA/ļ n ota painter" ['peinta] n 1. krāsotājs; ~'s colic med. — saindēšanās ar svinu; 2. gleznotājs painter1» ['peinta] n tauva; gals (laivas piesiešanai); 0 to cut the p. pārn. — (piem., par koloniju) kļūt neatkarīgam; atdalīties paint-in f'pemtm] n amer. (graustu) fasāžu [nojkrāsošana (protestējot, lai pievērstu sabiedrības uzmanību) painting ['peintir]] n 1. glezna; gleznojums;

2. glezniecība; gleznošana; 3. krāsošana; krāsojums

paint remover ['peint n,mu:va] amer. sl.

1. slikts viskijs; 2. vāja kafija paintwork ['peintw3:k] n krāsojums painty ['peinti] a 1. krāsas-; p. smell — krāsas smaka; 2. notraipīts ar krāsu; 3. glezn. pastozs; piesātināts pair [pea] I n 1. pāris; p. of stockings — zeķu pāris; carriage and p. — divjūgs; the happy p. — laimīgais pāris; jaunlaulātie; 2.: p. of scissors — šķēres; p. of trousers — bikses;

3. (kāpņu) posms; 0 I have only one p. of hands — man ir tikai divas rokas [, vairāk izdarīt nevaru]; that's another p. of shoes — tā ir cita lieta; II v 1. sakārtot pa pāriem; 2. biol. pāroties; = to p. off — 1) saprecināt; biol. sapārot; 2) saprecēties; biol. sapāroties; to p. up — sakārtot pa pāriem

pair-horse ['peahois] a divjūga-

pairs [peaz] n pl pāru vingrojumi

paisley ['peizli] a (arī P.): p. shawl—(Skotijā

ražota) raiba kašmira šalle pajamas [pa^aimaz] amer. sk. pyjamas Pak [pack] n (saīs. no Pakistani) sar.

pakistānietis; pakistāniete pakeha [pa:'ki:ha:] n (Jaunzēlandēdzīvojošs) baltais; p. Maori — Maori dzīvesveidam pielāgojies baltais Paki ['pzeki] sk. Pak

Pakistani [. pa:ki'sta:ni] I n pakistānietis; pakistāniete; II a Pakistānas-; pakis-tāniešu-

pal [pael] sar. I n draugs; biedrs; pen ~s —

vēstuļu draugi; II v [sa]draudzēties palace ['paelis] n pils; p. guard — 1) pils

sardze; 2) (prezidenta u. tml.) piekritēji paladin ['paetadin] n bruņinieks; (kaut kā)

aizstāvis; piekritējs (sev. politikā) paleoanthropology [.paelis r.aenGra

'pobd3i] sk. paleoanthropology paleobotany [,paslia u'būtam] sk. paleobotany

Palaeocence ['paehai/si:n] sk. Paleocene palaeochronology [, paelia vkr3'nt>lad3i]

sk. paleochronology palaeoecology [.paelia ui:'kol3d3i]

sk. paleoecology palaeogenesis [.paelia v'd3emsis] sk. paleo-genesis

palaeography [. paeh'3aegrafi] sk. paleography

palaeolithic [. paelia v'liBeik] sk. paleolithic palaeontology [,paehon'tol3d3i] sk. paleontology

palaeozoic [, paelia i/'zauik] sk. paleozoic palais ['paelei] n (ari p. de dance [,paeleid3'da:ns]) brit. deju zāle, dānsings

palankeen [,paelan'ki:n] sk. palanquin

palanquin [,paebn'ki:n] n palanklns, segtas nestuves

palatability [.paelataļnlati] n 1. garšīgums; 2. jaukums

palatable ['paelatabl] a 1. garšīgs; 2. jauks; patīkams

palatal ['paebtl] val. I n palatāla skaņa,

aukslējenis; II a palatāls palatalization [,paebtalai'zei/n] n val.

palatalizācija palatalize ['paelatalaiz] v val. palatalizēt palate ['paebt] n 1. anat. aukslējas; cleft p. med. — vilka rīkle; hard p. — cietās auksl ējas; soft p.— mīkstās auksl ējas;

2. garša; garšas sajūta; to have a good p. for food — būt izvēlīgam ēšanā;

3. gaume; to have a delicate p. — būt ar smalku gaumu

palatial [pa'lei/1] a 1. pilsveidīgs; pilij līdzīgs;

2. grezns; lielisks palatinate [pa'lae tinat] n vēst pfalcgrāfiste palatine3 ['paelatain] anat. I n auksl ēju kauls;

n a auksl ēju-; p. bone — auksl ēju kauls palatineb ['paebtain] n (ari P.) vēst. pfalcgrāfs palaver [pa'la:va] I n 1. sarunas; pārrunas;

2. sar. tukša pļāpāšana; 3. sar. glaimi; tukši vārdi; 4. sl. lieta; darījums; it is none of your p.! — nav tava darīšana!; II v 1. apspriesties; pārrunāt; 2. pļāpāt; tērzēt;

3. glaimot; pielabināties

pale8 [peri] n 1. pālis; miets; 2. vēst. ierobežota teritorija; the English P. in Ireland — Īrijas daļa, kas atrodas angļu jurisdikcijā (pārvaldīšanā); 0 beyond (outside) the p. — ārpus pieklājības robežām paleb [peil] I a 1. bāls; to grow (become turn) p. — nobālēt; 2. (par krāsu) gaišs; p. blue — gaišzils; 3. (par gaismu) blāvs; II v 1. nobālēt; 2. padarīt bālu; 3. (par gaismu) kļūt blāvam pale-face ['peilfeis] n bālģīmis paleness ['peilnis] n 1. bālums; 2. blāvums paleoanthropology [, paeliau.aenQra

'pt)bd3i] n paleoantropoloģija paleobotany [.paeliau'botani] n paleo-botānika

Paleocene ['paeliai siin] ģeol. I n paleocēns,

paleocēna laikmets; II a paleocēna-paleochronology [.paelia ikra'nr)lad3i] n

paleohronoloģija paleoecology [,pasha i/i:'kt)lad3i] n paleo-ekoloģija

paleogenesis [.paelia v'd3enisis] n paleo-ģenēze

paleography [.paeli'ografi] n paleogrāfija paleolithic [.paslia v'liOik] a paleolīta-; p.

era — paleolīts, paleolīta laikmets paleontology [,paelir>n'tribd3i] n paleontoloģija

paleozoic [, paeha i/'zauik] ģeol. I n paleozojs, paleozoja ēra; II a paleozoja-; paleozoisks Palestinian [, pseb'stinian] I n palestīnietis;

palestīniete; II a palestīniešu-palette ['paelat] n palete palfrey ['po:lfri] n poēt. jājamzirgs (sev.

sievietēm) palimpsest ['paelimpsest] n palimpsests palindrome ['paelindraum] n palindroms paling ['peiht]] n 1. pāļi; mieti; 2. pāļu (mietu) žogs

palingenesis [,paehn'd3enisis] n 1. atdzimšana; atjaunotne; 2. biol. palinģenēze palinode ['paehnaud] n palinodija palisade [.paeh'seid] I n 1. palisāde (arī mii.); pāļu (mietu) žogs; 2. amer. stāvu klinšu grēda (sev. upes vai jūras krastā); II v

1. iežogot ar pāļiem (mietiem); 2. mii. aizsargāt ar palisādi

palish ['peili/ļ a 1. pabāls; 2. pablāvs pali8 [po:l] n 1. zārka pārklājs; 2. (dūmu,

tumsas) aizsegs; 3. amer. zārks ar līķi pallb [po:l] v 1. kļūt neinteresantam; 2. (on,

upon) apnikt palladia sk. palladium11 Palladian [pa'leidian] a arh. neoklasicisma

stila-; P. window — venēciešu logs palladium8 [pa'leidiam] n kīm. pallādijs palladium11 [pa'leidiam] n (pl palladia

[pa'leidia]) drošība; garantija pallbearer ['pa:l,beara] n 1. zārka pavadonis;

2. zārka nesējs

pallet3 ['paelrt] n salmu maiss; cisas pallet6 ['paeht] n 1. (piem , podnieka) lāpstiņa;

756palsy

2. (pulksteņa) enkurs; 3. tehn. plātne; 4. tehn. transporta platforma; 5. glezn. palete pallia sk. pallium palliasse ['paeliaes] n salmu maiss palliate ['paelieit] v 1. remdināt (sāpes)]

2. mīkstināt (vainu, noziegumu) palliation [, paeli'ei/n] n 1. (sāpju) rem-

dināšana; 2. (vainas, nozieguma) mīkstināšana

palliative ['paehativ] I n 1. sāpes remdinošs līdzeklis, paliatīvs; 2. (vainu, noziegumu) mīkstinošs apstāklis; 3. paliatīvs; [pagaidu] līdzeklis; II a 1. paliatīvs; (sāpes) remdinošs; 2. (vainu, noziegumu) mīkstinošs pallid ['paelid] a (par seju, ādu) bāls; 2. (par

krāsotiem priekšmetiem) blāvs pallidness ['paelidms] n 1 .(sejas, ādas)

bālums; 2. (krāsotu priekšmetu) blāvums pallium ['paeliam] n (pl pallia ['paelia] vai palliums ['paeliamz]) 1. apmetnis; mantija; toga; 2. zool. (molusku) mantija pall-mall [.pael'msl] n 1. (P.-M.) iela

Londonā] 2. vēst. pelmels (spēle) pallor ['paeb] n (sejas, ādas) bālums pally ['paeli] a sar. draudzīgs palma [pa:m] n 1. palma; date p. — dateļpalma; 2. palmas zars (kā uzvaras simbols)] 0 to bear (carry off) the p. — gūt uzvaru; to yield the p.— atzīt sevi par uzvarētu

palmb [pa:m] I n plauksta; delna; 0 to cross smb.'s p. with silver, to grease (oil) smb.'s p. — piekukuļot kādu; to have an itching (itchy) p. — būt kukuļņēmējam; to hold (have) smb. in the p. of one's hand — turēt kādu grožos (savā varā); II v 1. pieskarties ar plaukstu; glaudīt; 2. [no]slēpt plaukstā;

3.piekukuļot; 4. : to p.(smth.) off (to smb.) — iesmērēt (kādam kaut ko)

palmaceous [pael'mei/ss] a palmu-palmar ['paelms] a plaukstas-; delnas-palmate ['paelmit] a 1. plaukstveidīgs; deln-veidīgs; 2. bot. pirkstveidīgs; 3. zool.

pleznains

palm-branch ['pa:mbra:nr/] n palmas zars

(uzvaras simbols)

palmer ['pcums] n 1. svētceļnieks; 2. sl.

krāpnieks, blēdis (kāršu spēlē) palmette [pael'met] n arh. palmete palmetto [pael'metau] n pundurpalma; P. State amer. — Pundurpalmu štats (ASV Dienvidkarolinas štata humoristisks nosaukums) palmful ['pa:mful] n [pilna] sauja palmiped ['paelmiped] zool. I n pleznkājis; II

a pleznveidīgs palmipede ['paelmipi:d] sk. palmiped I, II palmist ['pa:mist] n hiromants palmistry ['paimistn] n hiromantija palm-oil fpaimod] n 1. palmu eļļa; 2. sar. kukulis

Palm Sunday [,pa:m'sAndi] n Pūpolsvētdiena palm-tree ['pa:mtri:] n palma palmy ['pa:mi] a 1. palmu-; palmām bagāts; 2. veiksmīgs; plaukstošs; one's p. days — ziedu laiks

palmyra [pael'maiara] n (Ā zijas) vēdekļpalma palomino [, paeb'miinau] n zeltains zirgs (ar

gaišām krēpēm un gaišu asti) palooka [pa'luiks] n amer. sl. 1. vājš sportists; vājš (bridža, pokera) spēlētājs; 2. viduvējs cilvēciņš palp8 [paelp] sk. palpus palpb [paelp] v [saļjust; sataustīt palpability [. paelpa'bibti] n

taustāmība palpable ['paelpsbl] a 1. [saļjūtams; taustāms;

2. skaidrs; acīm redzams palpate ['paelpeit] v [iz]taustīt, palpēt palpation [pael'pei/n] n [izļtaustīšana, pal-

pācija palpi sk. palpus

palpitate ['paelpiteit] v 1. (par sirdi) ātri

dauzīties; 2. trīsēt, drebēt palpitation [.paelpi'tei/n] n 1. paātrināta

sirdsdarbība, palpitācija; 2. trīsas, drebuļi palpus ['paelpss] n (pl palpi ['paelpai])

zool. tausteklis palsgrave ['poilzgreiv] n vēst. pfalcgrāfs palsied ['poilzid] a 1. paralizēts; triekas ķerts;

2. (with) sasaistīts; nedrošs

palsy ['po:lzi] I n paralīze; trieka; II v pārn. sasaistīt

757palsy-walsy

palsy-walsy [.pzelzi'waelzi] a sl. draudzīgs palter ['po'.lta] v 1. (with) niekoties; muļķoties; 2. blēdīties; to p. with facts — sagrozīt faktus

paltriness ['po:ltnnis] n 1. niecīgums;

nenozīmīgums; 2. zemiskums, maziskums paltry ['po:ltn] a 1. niecīgs; nenozīmīgs;

2. zemisks, mazisks paludal [ps'luidl] a med. purva-; malārijas-;

p. fever — purva drudzis, malārija paludism [pa'luidizam] n med. purva drudzis,

malārija paluka [pa'luiks] sk. palooka pal-up ['paeLvp] n sl. draudzība pampas [paempas] n pl pampas, zāļu stepe pampas-grass ['paemposgrais] n pampu zāle pamper ['paempa] v lutināt pampered ['paempad] a izlutināts pampers ['paempaz] n pl pamperi, autiņbiksītes

pamphlet ['paemflit] n 1. pamflets;

2. brošūra

pamphleteer [paemfta'tia] I n pamfletists; II

v rakstīt pamfletus pamhletize ['paemflstaiz] v rakstīt pamfletus pan" [paen] I n 1. panna; 2. (sekls) kastrolis;

3. (svaru) kauss; 4. ieplaka; iedobums; 5. (peldošs) ledus gabals; 6. (zelta skalošanas) smeltne; 7. amer. sl. mūlis; ģīmis; 8. ģeol. ciets pamatslānis; 0 flash in the p. — kļūme; neveiksme; to go down the p.— kļūt (lietošanai) nederigam; to leap (fall) out of the p. into the fire — no vilka bēg, uz lāci krīt; II v 1. skalot (zeltu)-, 2. sar. pamatīgi kritizēt; => to p. out — 1) dot (izskalot) zeltu; 2) sekmēties; izdoties

panb [paen] n beteles lapa (košļāšanai) panc [paen] fot., kin. I n panoramēšana; II v panoramēt

panacea [.paena'sia] n panaceja, universāl-līdzeklis

panache [pa'naef] n 1. spalvu pušķis (piem.,

pie cepures)-, 2. dižošanās; pašpārliecība panada [pa'naida] n maizes pudiņš Pan-African [.paen'aefrikan] a panafrikāņu-Pan-Africanism [.paen'aefnkanizam] n panafrikānisms

panama [.paena'ma:] n (ari p. hat) panama

(platmale)

Panamanian [.paena'meinjsn] I n pana-

mietis; panamiete; II a panamiešu-Pan-American [.paena'menkan] a

[-panamerikāņu-panatella-]

{+panamerikāņu- panatella+} [, paena'tela] n garš, tievs cigārs, panatella

pancake ['paenkeik] I n 1. pankūka; P. Day — Metenis, Vastlāvis; 2. amer. sl. slampa; 3. av. sar. (lidmašīnas) vertikāla nolaišanās; nolaišanās parašutējot; II v av. sar. (par lidmašīnu) nolaisties vertikāli; nolaisties parašutējot Panchen Lama [pAnt/an'laima] n pančen-lama

panchromatic [.paenkrau'maetik] a panhro-matisks

pancreas ['paerjknas] n aizkuņģa dziedzeris, pankreāts

pancreatic [paenkn'aetik] a aizkuņģa dziedzera-; pankreatisks pancreatin ['paenknatm] n pankreatīns pancreatitis [, paeijkna'taitis] n pankreatits panda ['paendo] n zool. panda panda car ['paendaka:] n brit. policijas

patruļmašīna panda crossing ['paendo, krosi»]] n

brit. [svītrotā] gājēju pāreja pandemic [paen'demik] I n pandēmija; D a

pandēmisks pandemonium [, paendi'mauniam] n 1. elle;

dēmonu valstība; 2. elles troksnis; kņada pander ['paenda] I n 1. savedējs; 2. (nozieguma) līdzdalībnieks; atbalstītājs; D v 1. būt par savedēju; <=> to p. to — izdabāt; veicināt (kaut ko negatīvu) pandit ['paendit] sk. pundit pandora [paen'doirs] n mūz. bandūra pandore [paen'do:] sk. pandora pan-down f'paendaun] nfot., kin. 1. vertikālā panorāma; 2. uzņemšana ar otrādi apgrieztu fotoaparātu (vai kinoaparātu) pane [pern] n 1. (loga) rūts; 2. (dārgakmeņa) skaldne, fasete; 3. rūtiņa (tekstiliju rakstā, zīmējumā)

panegyric [,paeni'd3irik] I n panegiriks,pan-out

slavinājums; II a cildinošs panegyrical [,paem'd3inkl] a cildinošs panegyrist [,paem'd3inst] n panegirists,

slavinātājs, cildinātājs panegyrize ['paenid3iraiz] v slavināt, cildināt panel ['paenl] I n 1. panelis; 2. (cita materiāla) ielaidums (tērpā); 3. speciālistu grupa (kāda jautājuma apspriešanā); dalībnieku grupa, komanda (televīzijas vai radio viktorīnās); p. session — speciālistu grupas sēde (apspriede); 4. (žūrijas locekļu, tiesas piesēdētāju, rajona ārstu) saraksts; to be (serve) on the p.— būt sarakstā; 5. (ietves) plātne; 6. skotu apsūdzētais; 7. glezn. panno; 8. tehn. (arī control p.) vadības pults; 9. el. sadales dēlis; II v 1. apšūt ar paneļiem; 2. iešūt (cita materiāla) ielaidumu (tērpā) panel doctor ['paenl, dokta] n hrit. ārsts, kas strādā nacionālās veselības aizsardzības sistēmā

panel game ['paenlgeim] n (televīzijas, radio)

viktorīna; spēle panelist [paenahst] amer. sk. panellist panelling ['paenahi]] n 1. panelējums; paneļu apšuvums; 2. (cita materiāla) ielaidums (tērpā)

panellist ['paenahst] n 1. (kāda jautājuma apspriešanas) speciālistu grupas loceklis; 2. (televīzijas vai radio) viktorīnas dalībnieks panel-saw ['paenlso:] n paneļu zāģītis Pan-European [.paenjuara'piian] a paneiro-

peisks; Paneiropas-pang [paeq] n pēkšņas, asas sāpes; ~s of conscience —sirdsapziņas pārmetumi; ~s of jealousy — greizsirdības mokas panga ['paeijga] n panga, (afrikāņu) mačete Pan-Germanic [,paend33'maenik] a panģer-mānisks

panhandle ['paen, haendl] amer. I n garena, šaura teritorija; P. State humor. — Rietumvirdžīnijas štats (ASV); II v sl. ubagot; diedelēt panhandler ['paen, haendla] n amer. sl. ubags; diedelētājs

panic ['paenik] I n panika; II a panisks; in p. fear (terror) — paniskās bailēs; 0 to be at p. stations — 1) darīt (kaut ko) lielā steigā; 2) būt apjukušam [lielas steigas dēļ]; III v 1. radīt (celt) paniku; 2. krist panikā; 3. amer. sl. uzjautrināt panic button ['paemk, bAtn] n avārijas signālpoga; to push the p. b. sar. — 1) ātri rīkoties (piem., avārijas gadījumā); 2) sacelt paniku panicky ['paeniki] a sar. panisks panicle ['paemkl] n hot. skara panic-monger ['paemk, mArjgs] n panikas cēlējs

panic-stricken ['paenik stnkan] a panikas pārņemts

panic-struck [paenikstrAk] sk. panic-stricken

panjandrum [paen'd3aendr3m] n humor, liels vīrs

panman ['paenmsn] n amer. sl. bundzinieks

(pūtēju orķestrī) pannage ['paenid3] n brit. 1. (mežā atrodamā) barība cūkām (ozolzīles u.c.); 2. cūku ganības (mežā); 3. maksa par cūku ganībām (mežā)

panne [paen] n tekst. (arī p. velvet) pans pannier ['paenis] n 1. mantu soma; mantu grozs (uz mantu nesēja dzīvnieka, velosipēda, motocikla); 2. medinstrumentu kaste; 3. krinolīna rāmis; 4. krokojums uz gurniem (tērpam) pannikin ['paenikin] n brit., austral, skārda krūzīte; 0 to be off one's p. austrāl. — sajukt prātā, nojūgties panning3 ['paenii]] n 1. zelta skalošana smeltnē; 2, sar. galvas mazgāšana; kritika panningb ['paenirļ] nfot., kin. panoramēšana panoply ['paenapli] n 1. pilns bruņojuma komplekts; pilnīgs apbruņojums; 2. pārn. pilns ietērps panoptic [paen'optik] a panoptisks panorama [.paena'raima] n panorāma panoramic [.paena'raermk] a panorāmas-; p. camera /of., kin.— aparāts panorāmas uzņemšanai pan-out ['paenaut] n amer. sl. iznākumspan-pipes

pan-pipes ['paenpaips] n pl stabuļu instruments; panflauta Pan-Slavism [,paen'sla:vizam] n panslāvisms pansy ['paenzi] n 1. bot. atraitnīte; 2. sar.(ari p. boy) pediņš, homoseksuālists; 3. sar. memmesdēliņš; mīkstčaulis pant* [paent] I n elsas; elšana; II v 1. elst; 2. (par sirdi) dauzīties; 3. (for, after) ilgoties; ļoti vēlēties; = to p. out — izdvest pant1* [paent] n 1. sk. pants; 2.: p. leg—bikšu stara

pantalet[te]s [.paenta'lets] n pl 1. vēst. sieviešu bikses ar kruzuļiem staru galos; 2. sieviešu bikses jāšanai (vai braukšanai ar velosipēdu, motociklu) pantaloon [, paenta'lu:n] n 1. otrais klauns; āksts; nerrs; 2. (parasti pl) vēst. (vīriešu) cieši piegulošas bikses; 3. pl amer., humor, bikses pantdress ['paentdres] n (sieviešu) bikšu-

svārki ar vesti (no tā paša materiāla) pantechnicon [paen'teknikan] n brit. (ari

p. van) automašīna mēbeļu pārvadāšanai pantheism ['paen9i:izm] n filoz. panteisms pantheist ['paen9i:ist] n panteists pantheon ['paenOian] n panteons panther ['paen0a] n 1. pantera; 2. amer. puma, kuguārs; 3. amer. sl. vājš viskijs (vai džins u. c.)

pantie-girdle ['paenti, g3:dl] n amer.

zeķturbiksītes panties ['paentiz] n pl sar. (sieviešu, bērnu) biksītes

pantihose ['paentihauz] sk. pantyhose

pantile ['paentail] n teknesveida dakstiņš (kārniņš)

panti-tights [pa;ntitaits] n pl zeķbikses panto ['paentau] n (saīs. no pantomime) brit.

sar. pantomīma pantograph fpaentovgraif] n pantogrāfs pantomime ['paentomaim] I n pantomīma; II

v [at]tēlot pantomīmā pantomimic [. paenta v'mimik] a pantomīmas-; pantomīmisks pantry ['paentn] n 1. pietiekamais; 2. trauku

glabātava (viesnīcā, uz kuģa) pantryman ['paentrimasn] n bufetnieks

(sev. uz kuģa) pants [paents] n pl (saīs. no pantaloons) sar. 1. (vīriešu) apakšbikses; 2. amer. bikses; 3. sk. panties; 0 in long p. — pieaudzis (cilvēks); in short p. — nepieaudzis (cilvēks); to catch smb. with one's p. down sl. — pārsteigt kādu [nesagatavotu] pantskirt ['paentsk3:t] n (sieviešu) bikšusvārki pantsuit [paentsu:t] n (sieviešu) bikškostīms panty ['paenti] n: p. leg — bikšu stara pantyhose ['paentihauz] n zeķbikses pantywaist ['paentiweist] n amer. 1. pie vestes piepogājamas īsas (bērnu) bikses;

2. mīkstčaulis; memmesdēliņš; memmes-meitiņa

pan-up ['pAnAp] sk. pan-down

panzer ['paentzs] a mil. bruņutanku-; p.

troops — bruņutanku [karaspēka] daļas pap" [paep] n 1. (bērna, slimnieka) putriņa, putra; 2. mīksta masa; (augļa)

mīkstums;

3. (sev. amer.) viegla lasāmviela papb [paep] n novec. pups, krūtsgals papa [pa'pa:] n tētis, paps

papacy ['peipasi] n 1. pāvesta amats (vai vara); 2. (noteikta) pāvesta valdīšanas laiks papal ['peipl] a pāvesta-papaveraceous [.paepeiva'rei/as] a 1.

magoņu-; 2. magoņveidīgs; magoņveida-papaverine [pa'paevariin] n.farm. papaverīns papaw [pa'po:] n bot. 1. papaija, meloņkoks;

2. papaija (auglis) papaya [pa'paia] sk papaw paper [peipa] I n 1. papīrs; brown (packing) p. — ietinamais papīrs; ruled p. — līnijpapīrs; squared (section[al]) p. — rūtiņpapīrs; tissue p.— zīdpapīrs; waste p. — makulatūra; on p. — 1) teorētiski; uz papīra [,ne īstenībā]; 2) fiktīvi; p. profits — peļņa uz papīra [, ne īstenībā]; to commit to p. — pierakstīt, uzrakstīt; 2. dokuments; produce your ~s, please! — lūdzu, uzrādiet dokumentus!; to send in one's ~s—iesniegt atlūgumu; 3. referāts; to deliver (present, read) ap.— nolasīt referātu; 4. rakstu darbs (mācību iestādē); history p. — rakstu darbs vēsturē;parachute

5. (eksāmena) biļete; 6. laikraksts, avīze; daily p.— ikdienas avīze; fashion p.— modes žurnāls; to make the ~s sar. — nokļūt presē; 7. tapetes; 8. sl. brīvbiļete; brīvkarte; II v 1. ietīt (iesaiņot) papīrā; 2. tapsēt; 3. sl. piepildīt (piem., teātri) ar brivbiļetniekiem; = to p. up — noklāt (vai nolīmēt) ar papīru (vai tapetēm); 0 to p. over the cracks — apslēpt (trūkumus)', nomaskēt

paperback ['peipobaek] I n brošēta grāmata;

II a brošēts paper-bag ['peipobasg] n 1. papīra kulīte;

turza; 2. papīra soma paper-boy f'peipaboi] n avīžu zēns (iznēsātājs)

paper-clip ['peipaklip] n saspraude paper-girl ['peipag3:l] n avīžu meitene (iznēsātāja)

paper-hanger ['peipo, haerp] n 1. tapsētājs;

2. sl. čeku viltotājs paper-hangings ['peipo, haeqiqz] n pl tapetes paper-knife ['peipanaif] n papīrnazis paper-mill ['peipomil] n papīrfabrika paperweight ['peipoweitj n prese (rakstāmgalda piederums) paperwork ['peipow3:k] n rakstu darbi (kantorī)

papery ['peipan] a papīram līdzīgs; plāns kā papīrs

papier-mache [.paepiei'mae/ei] n papjēmašē,

papīra masa papilionaceous [pa.pilia'nei/as] a bot.

[-tauriņziežu-papilla-]

{+tauriņziežu- papilla+} [po'pilo] n (pl papillae [po'pili:])

kārpiņa, papilla papillae sk. papilla

papillary [pa'pibn] a kārpains, papillārs papillate ['paepilit] a kārpains, papillārs papilloma [.paepi'laumo] n med. papilloma papillose f'paepilaus] a kārpains, papillozs papist ['peipist] n niev. katolis papistry ['peipistn] n 1. papisms; 2. niev.

katolicisms papoose [ps'puis] n indiāņu bērns pappi sk. pappus

pappus ['paepos] n (pl pappi ['paepaiļ) bot.

lidpūka

pappy8 ['paepi] a 1. putrveida-; 2. mīksts; sulīgs

pappyb ['paepi] n amer. sar. tētis, paps paprika ['paepnka] n paprika, sarkanie pipari Papuan f'paipuan] I n papuass; papuasiete;

n a papuasu-papula ['paepju:b] n (pl papulae ['paepju:li:])

pūtīte, papula papulae sk. papula papule ['paepju:l] sk. papula papyraceous [.paepi'rei/as] a papīram

līdzīgs; plāns kā papīrs papyri sk. papyrus

papyrology [, paepi'mlod^] n papiroloģija papyrus [pa'paiaros] n (pl papyri [pa'paisrai]) papiruss

par8 [pa:] n 1.vienlīdzība; on (to) ap. — līdzvērtīgi; 2. (arī p. value) nominālvērtība; at p.— nominālvērtībā; above p.— 1) virs nominālvērtības; 2) sp. augstāks (rezultāts)', below p. — 1) zem nominālvērtības; 2) sp. (arī under p.) zemāks (rezultāts); 3. normālstāvoklis; to be (feel) above p. — labi justies; to be (feel) below (under) p. — slikti justies; to be (feel) not up to p. —justies ne visai labi parb [pa:] n (saīs. no paragraph) sar.

paragrāfs, paragrāfiņš para8 ['paera] n mii. sar. 1. (saīs. no parachutist) izpletņlēcējs; 2. (saīs. no paratrooper) [gaisa] desantnieks parab ['paero] n (saīs. no paragraph) sar.

paragrāfs, paragrāfiņš parabioses sk. parabiosis parabiosis [.paerebai'ousis] n (pl parabioses

[.paersbai'ousiiz]) biol. parabioze parable ['psersbl] n līdzība, alegorija, parabola; to speak in ~s — runāt līdzībās parabola [pa'rabab] n mat. parabola parabolic[al] [.paera'bolikO)] a parabolisks paraboloid [pa'raebabid] n mat. paraboloīds parachronism [pa'raekronizam] n parahro-

nisms, kļūda hronoloģijā parachute ['paero/u:t] I n izpletnis; p. drop mil.— gaisa desanta nomešana; p. flare (light) mil.— gaismas raķete; p. jump

761parachuter

(leap) — lēciens ar izpletni; p. landing — 1) nolaišanās ar izpletni; 2) mii. izpletņlēcēju desanta nomešana; p. troops mil. — izpletņlēcēju desantkaraspēks; II v 1. lēkt ar izpletni; 2. nolaisties ar izpletni; 3. nomest ar izpletni

parachuter ['paero/u:to] sk. parachutist parachutist ['paera/u:tist] n izpletņlēcējs parade [po'reid] lnl. parāde; troops on p. — karaspēks parādē; 2. skate; beauty p. — skaistuma konkurss; mannequin (fashion) p.— modes skate; 3.(bieži niev.) izrādīšana; izstādīšana apskatei; to make a p. of smth. — lepoties (dižoties) ar kaut ko; 4. parādes laukums; 5. pastaigu vieta, promenāde; 6. amer. procesija, [svinīgs] gājiens; II v 1. svinīgi soļot (kā parādē), defilēt; 2. (bieži niev.) izrādīt; izstādīt apskatei; to p. one's abilities — lepoties (dižoties) ar savām spējām; 3. pastaigāties; 4. amer. piedalīties (soļot) procesijā (svinīgā gājienā) parade-ground [po'reid graund] n mii.

1. parādes laukums; 2. [ap]mācību laukums paradigm ['paeradaim] n 1. gram, paradigma;

2. paraugs, piemērs

paradigmatic [paerodig'maetik] a l.gram.

paradigmatisks; 2. paraug-; parauga-paradisal [.paeradaisl] sk. paradisian paradise ['paerodais] n 1. pārn. paradīze; Children's P. —bērnu pasaule (veikals)', earthly p. — paradīze zemes virsū; 2. [svēt]laime; fool's p. — šķietama laime; pašapmāns; to Uve in a fool's p. — dzīvot iedomu pasaulē; 3. safari parks; 4. teātr. sl. galerija paradisiac[al] [,paer3di'saiok(l)] sk.

paradisian paradisian [.paero'dision] a mit.,

pārn. paradīzes-paradoctor ['paero, dokta] n ārsts, kas

nolaižas [pie slimnieka] ar izpletni paradox ['paeredt>ks] n paradokss paradoxical [, pzero'doksikl] a paradoksāls paradoxically [.paerodoksi'kaebti] n para-

doksālums paradoxy ['paerodoksi] n paradoksālums

paradrop ['paerodrop] v nomest ar izpletni

(mantas, gaisa desantu) paraffin ['paerafin]lnl.parafīns;2. brit. (ari p. oil) petroleja; II v noziest (apstrādāt) ar parafīnu

paragoge [, paero'goud3i] n vai. paragoga paragon ['paerogon] lnl. (pilnības) paraugs; p. of beauty — skaistuma paraugs; 2. (simt un vairāk karātu) [liels] dimants; II v poēt. salīdzināt paragraph ['paerograif] I n 1. paragrāfs;

2. rindkopa; to begin a new (fresh) p. — sākt jaunu rindkopu; 3. īss raksts (laikrakstā); II v 1. sadalīt paragrāfos (vai rindkopās); 2. sākt jaunu rindkopu; 3. uzrakstīt īsu rakstu (laikrakstam)

paragrapher [paerogra:fo] sk. paragraphist paragraphist ['paerogra:fist] n (laikraksta)

reportieris; avīžnieks Paraguayan [.paero'gwaion] I n parag-

vajietis; paragvajiete; II a paragvajiešu-parakeet ['paerokiit] n 1. mazs (garastains)

papagailis; 2. niev. puertorikānis paraldehyde [po'raeldihaid] n ķīm. paral-dehīds

paralinguistic [.paerohq'gwistik] a para-

lingvistisks paralinguistics [,paerolii]'gwistiks] n para-lingvistika

parallactic [paero'laektik] a astr. paralaktisks parallax ['paerolaeks] n astr. paralakse parallel ['paerolel] I n 1. paralēle, paralēla līnija; 2. (to, with) salīdzinājums; līdzība; to draw a p. (between) — salīdzināt; there is no p. to it — tam nav salīdzinājuma;

3. (arī p. of latitude) ģeogr. platuma grāds;

4. el. paralēlslēgums; in p. — paralēli (saslēgts); II a 1. (to, with) paralēls; līdzteku-; 2. (to) līdzīgs; analogs; HI v

1. būt paralēlam; 2. salīdzināt; 3. līdzināties; būt līdzīgam; 4. el saslēgt paralēli

parallel bars [, paerolel'ba:z] sk. parallels parallelepiped [.paerole'lepaiped] n mat.

paralēlskaldnis parallelism ['paerolizam] n 1. paralēlisms;

2. līdzība; atbilstība

parallelogram [paero'lebugraem] n tehn.

762paratroops

paralelograms parallels ['paerelelz] n pl sp. līdztekas paralogism [p9'raebd3izam] n paraloģisms,

nepareizs slēdziens paralyse ['paerelaiz] v paralizēt paralyses sk. paralysis paralysis [pa'raelisis] n (pl paralises

[pa'raelisiiz]) n paralīze paralytic [, paera'litik] I n paralītiķis; II a 1. paralīzes-; paralītisks; 2. paralizēts; 3. sl. pilnā; līks; piedzeries paralyze ['paerelaiz] amer. sk. paralyse paramagnetic [.paeremaeg'netik] a paramagnētisks paramagnetism [.paere'maegnitizsm] n

paramagnētisms paramedic3 [.pasre'medik] n 1. mii. gaisa desantkaraspēka mediķis (ārsts, feldšeris, medicīnas māsa); 2. mediķis, kurš nolaižas [pie slimnieka] ar izpletni paramedicb [.paere'medik] n amer.

1. medicīnas darbinieks ar vidējo izglītību (medicīnas māsa, feldšeris, laborants); 2.: ~s — vidējais medicīniskais personāls

paramedical [.paere'medikl] a vidējā

medicīniskā personāla-parameter [pa'raemita] n 1. kritērijs; rādītājs;

2. mat. parametrs

paramilitary [paera'mibtan] a pusmilitārs;

(par formējumiem, daļām) palīg-paramount ['paeramaunt] a 1. sevišķi svarigs; pats svarīgākais; 2. (par valdnieku, varu) augstākais

paramountcy ['paeremsuntsi] n 1. sevišķs

svarīgums; 2. augstākā (valdnieka) vara paramour ['paeremus] n formāl., novec.

mīļākais; mīļākā paranoia [.paero'noia] n med. paranoja paranoiac [.pasre'noiaek] med. I n paranoiķis, paranojas slimnieks; II a paranoisks; [-paranojas-paranoid-] {+paranojas- paranoid+} [paerenoid] sk. paranoiac paranormal [,paere'no:ml] a paranormāls parapet ['paerepit] n 1. (balkona, jumta)

aizsargbarjera; 1. mii. brustvērs

paraph ['paerof] n (paraksta) izrotājums, aste

(pie pēdējā burta)

paraphernalia [.paerefa'neilia] n pl 1. piederumi; atribūti; 2. sar. nevajadzīgas lietas paraphrase ['paerefreiz] I n 1. parafrāze; 2. mil. [at]šifrēšana; II v 1. parafrāzēt; 2. mii. [at]šifirēt paraphrastic [, paere'fraestik] a parafrastisks paraplegia [, pa:re'fli:d33] n med. paraplēģija para-police [.paerepa'liis] n policijas palīg-dienests

paraprofessional [,paerepre'fe/nl] I n darbinieks ar vidējo speciālo izglītību; II a (darbinieks) ar vidējo izglītību paraprofessionals [paerepre'fe/anlz] n pl vidējais tehniskais (vai medicīniskais) personāls

parapsychology [paeresai'kt>bd3i] n parapsiholoģija paras ['paerez] n pl mii. sar. gaisa desantnieki para-school ['paereskuil] n amer. skola uz sabiedriskiem pamatiem (ar brīvu programmu) paraselenae sk. paraselene paraselene [,paeresi'li:m] n (pl paraselenae

[,paeresi'li:ni:]) astr. paraselēnijs parasite ['paeresait] n 1. (arī pārn.) parazīts;

2. parazītaugs parasitic[al] [paere'sitik(l)] a parazītisks, parazitārs

parasiticide [paera'sitisaid] n paraziticīds parasitism ['paerosaitizam] n parazītisms parasitology [,paeresai'tr>l3d3i] n parazitoloģija parasol ['paeresol] n saulessargs parasympathetic [.paerasimpa'Betik] a anat.

parasimpatisks parasynthesis [.paere'sinBisis] n vai. para-sintēze

parataxis [, paere'taeksis] n gram, paratakse,

bezsaikļu konstrukcija parathyroid [,paere'0aireid] anat. I n paravairogdziedzeris; II a paravairog-dziedzera-; p. gland — paravairogdziedzeris

paratrooper ['paeretru:pa] n mii. gaisa

desantnieks

paratroops ['paeretru:ps] n mii. gaisa desantkaraspēksparatyphoid

paratyphoid [.paera'taifoid] med. I n paratifs;

II a parafifa-; p. fever — paratifs para-university [.paera, ju:ni'v3:sati] n universitāte uz sabiedriskiem pamatiem (ar brīvu programmu) parboil ['pa:boil] v 1. apvārit; 2. nostrādināt;

to p. oneself— nostrādāties parcel ['pa:sl] I n 1. (sev. brit.) sainis; paka; 2. (pasta) sūtījums; 3. (preču) partija; sūtījums; 4. niev. grupa; banda; 5. novec. daļa; 6. jur., amer. [neliels] zemes gabals; parcele; 0 part and p. (of) — neatņemama daļa; II v 1. (arī to p. out) sadalīt (daļās, gabalos); 2. (arī to p. up) iesaiņot (saiņos, pakās)

parcenary ['pa:sinan] n jur. kopmantojums parcener ['paīsina] n jur. līdzmantinieks parch [pa:t/] v 1. (par sauli) kveldēt; to be ~ed with thirst — būt ļoti izslāpušam; 2. grauzdēt (zirņus, kukurūzu); ~ed com amer. — grauzdēta kukurūza; 3. izdegt; izkalst

parchment ['pa:t/mant] n 1. pergaments; 2. (arī vegetable p.) (pergamentam līdzīgs) augstas kvalitātes papīrs pard® [pa:d] n novec., poēt. leopards pardb [pa:d] n (saīs. no partner) amer. sl.

partneris, kompanjons pardner [pa:dna] sk. pardb pardon ['pa:dn] I n 1. piedošana; I beg your p.! — 1) lūdzu, piedodiet!; 2) atļaujiet paiet garām!; 3) (arī beg p.! sar.) kā, lūdzu?; 2. jur. apžēlošana; general p. — amnestija; 3. vēst. indulgence, grēkatlaide; H v 1. piedot; atvainot; p.! sar.— kā, lūdzu?; 2. jur. apžēlot pardonable ['paidnabl] a piedodams;

atvainojams; p. error — piedodama kļūda pardoner ['pa:dna] n vēst. indulgenču

(grēkadaižu) pārdevējs pare [pea] v 1. apgriezt (nagus); 2. mizot (ābolus, kartupeļus); = to p. down — samazināt (piem., izdevumus); to p. off (away) — nogriezt; apgriezt paregoric [, paera'gtmk] I n sāpes remdinošs

līdzeklis; II a sāpes remdinošs parenchyma [pa'rei]kima] n anat., bot.

parenhīma

parent ['pearant] n 1. tēvs; māte; ~s — vecāki; 2. sencis; our first ~s — mūsu pirmie senči, Ādams un Ieva; 3. pirmavots; pirmsākums; p. of evil pārn. — ļaunuma sakne; p. material lauks. — izejmateriāls (krustošanai); p. rock ģeol. — pirmiezis, pamatiezis

parentage ['pearantid3] n 1. izcelšanās; izcelsme; 2. vecāku stāvoklis; paternitāte; matemitāte parental [pa'rentl] a vecāku-; tēva-; mātes-; p. rights — vecāku tiesības; p. school (home) amer. — internātskola grūti audzināmiem bērniem parent company ['pearant, kAmpani] n pamatkompānija, pamatsabiedriba (kas kontrolē filiāles) parentheses sk. parenthesis parenthesis [pa'renQisis] n (pl parentheses [pa'ren0isi:z]) 1. gram, iesprausts vārds (vai teikums); 2. (parasti pl) apaļās iekavas; 3. starplaiks; intervāls parenthesize [pa'renBisaiz] v 1. likt apaļajās

iekavās; 2. iestarpināt; iespraust (tekstā) parenthetic [, paeran'6etik] a iestarpināts;

iesprausts (vārds, teikums) parenthood ['pearanthud] n vecāku stāvoklis;

paternitāte; matemitāte parentless ['pearantlis] a bezvecāku-; bez vecākiem

parer f'peara] n lobītājs; mizotājs (mašīna) parerga sk. parergon

parergon [pae'nigon] n (pl parerga [pae'raga])

1. [lieks] greznojums; 2. blakusdarbs pareses sk. paresis

paresis ['paensis] n (pl pareses ['paensi:z])

med. parēze, daļēja paralīze par exellence [, pa:r'eksala:ns] adv it sevišķi;

galvenokārt parfait ['pa:fei] n kul. 1. parfē (saldais

ēdiens); 2. kārtainais saldējums parget ['pa:d3it] I n apmetums (sev. ar

ornamentu); II v apmest (sienu, griestus) parhelia sk. parhelion parhelion [pa:'hi:lian] n (pl parhelia [pa:'hi:lia]) astr parhēlijsparlor car

pariah ['paena] n 1. pārijs (zemas kastas pārstāvis Indijā); 2. (no sabiedrības) izstumtais

pariah-dog ['paenadog] n noklīdis suns; krancis

parietal [pa'rantl] a anat. parietāls; p.

bone — paura kauls parietals [pa'rantlz] n pl amer. studentu kopmītņu apmeklēšanas iekšējie noteikumi pari mutuel [. paerimjurt/ual] n totalizators paring ['pesnrj] n 1. (nagu) apgriešana;

2. (ābolu, kartupeļu) mizošana parings ['pesnrjz] n pl 1. (kartupeļu, ābolu)

mizas; 2. atgriezumi parish ['paen/ļ n 1 .(arī Ecclesiastic p.) draudze; p. clerk — ķesteris; p. register — baznīcas grāmata; 2. (arī Civil p.) brit. pagasts; p. council — pagasta valde; to go on the p. — saņemt pagasta pabalstu; 0 p. lantern — mēness parishioner [pa'n/na] n draudzes loceklis parish-pump ['paen/pAmp] a lokāls; ierobežots; p.-p. interests — lokālas (ierobežotas) intereses Parisian [pa'nzian] I n parīzietis; pariziete;

n a Parīzes-; parīziešu-parity ['paerati] n 1. ek. paritāte; p. of exchange — valūtas apmaiņas paritāte;

2. līdzība; analoģija; by p. of reasoning — pēc analoģijas

park [pa:k] I/il. parks; 2. rezervāts; parks; national p. — nacionālais parks;

3. (automašīnu, lielgabalu) parks; stāvvieta; caravan p. — [automašīnu] piekabju stāvvieta; kempings; II v 1.

iekārtot parku; 2. novietot (automašīnu) stāvvietā; 3. sar. novietot [drošā vietā]; atstāt; to p. oneself sl. — apsēsties

parka f'paika] n amer. silta vējjaka (ar kapuci)

parkie ['parki] n sar. parka (vai rezervāta) uzraugs

parking ['parkir]] n (automašīnas) novietošana stāvvietā; no p.! — automašīnas

novietot aizliegts!

parking-lot ['parkii]lr»t] n amer. automašīnu stāvvieta

parking-meter ['parki»], mi:ta] n (automašīnu) stāvvietas skaitītājs (automāts) parking-place ['parkitjpleis] n automašīnu stāvvieta

parking-ticket ['parkit], tikit] n paziņojums soda naudas maksāšanai par automašīnas novietošanu neatļautā vietā park keeper ['pa:k ki:pa] n parka (vai

rezervāta) uzraugs parkland ['paiklaend] n 1. parka (vai parka tipa) teritorija; 2. brit. parks [un zāliens] ap lauku māju parkway ['pa:kwei] n amer. aleja; bulvāris parky8 ['pa:ki] sk. parkie parkyb ['pa:ki] a (par laiku, vēju) brit. sl.

vēss; dzestrs; auksts parlance ['parbns] n runas maniere (veids);

in legal p. —juristu valodā parlay ['pa:h] amer. 1. n ieliktā summa; likme (azarta spēlēs); II v likt atkal [vinnēto] summu (azarta spēlēs) parley ['pa:li] I n pol, mii. saruna; to beat (sound) a p. mil. — dot signālu, ka grib vest sarunas; to hold (be in) a p. — vest sarunas; II v 1. vest sarunas; 2. runāt (sev. svešvalodā) parleyvoo [, paih'vu:] humor. I n 1. franču valoda; 2. francūzis; francūziete; II v runāt franciski

parliament ['parbmont] n parlaments; to open P. brit. — (par karali vai karalieni) svinīgi atklāt parlamentu parliamentarian [.paibment'teansn] I n 1. parlamentārietis; 2. parlamenta lietu speciālists; 3. brit. vēst. parlamenta piekritējs (17. gs. pilsoņu kara laikā); II a parlamentārs; parlamenta-parliamentary [.paib'mentan] a parlamentārs; parlamenta-; p. language — 1) parlamenta valoda; 2) pieklājīgs runasveids; P. Commissioner for Administration — valsts ierēdnis angļu parlamentā, kas izskata pilsoņu sūdzības par valsts orgānu rīcību; 0 p. train vēst. —

lēnais pasažieru vilciens

parlor ['paris] amer. sk. parlour parlor car [*pa:bka:] n amer. salonvagons

765parlor pink

parlor pink ['paibpujk] n amer. sl. salonu

radikālis; "sārtais" parlour ['pa:b] n 1. (lieto reti) viesistaba (mājā)', p. game — viesību spēle (vai rotaļa); 2. (apmeklētāju, viesu) pieņemamā telpa (istaba); 3. atpūtas telpa (istaba) (viesnīcā, klubā)', 4. amer. salons; kabinets; beauty p. — kosmētiskais kabinets; 5.: icecream p. amer. — saldējuma kafejnīca; 6.: p. caucus amer. — slēgta partijas vadības apspriede

parlourmaid ['pa:bmeid] n brit. istabene,

istabas meita parlous ['pa:bs] novec., humor. I a bīstams; riskants; II adv ļoti; ellīgi; she is p. beautiful — viņa ir ellīgi skaista parly ['pa:h] n (saīs. no parliamentary train)

vēst., sar. lēnais [pasažieru vilciens] Parmesan [, pa:mi'zaen] I n Parmas siers; II

a Parmas-; P. cheese — Parmas siers parochial [pa'raukial] a 1. draudzes-; 2. (par

interesēm, uzskatiem) aprobežots; šaurs parochialism [pa'raukializam] n aprobežotība; (interešu, uzskatu) šaurība parodist ['paeradist] n parodists, parodiju sacerētājs

parody ['paeradi] I n parodija; II v sacerēt

parodiju, parodēt parol [pa'raul] jur. I n mutvārdu (mutisks) paziņojums (vai liecība); II a mutvārdu-; mutisks; p. agreement — mutvārdu (mutiska) vienošanās parole [pa'raol] I n 1. (ari p. of honour) godavārds; on p. — (par apcietināto) atbrīvots pret godavārdu (vai galvojumu); 2. mii. parole; 3. mii. (karagūstekņa) solījums nepiedalīties kaujās; II v atbrīvot (apcietināto) pret godavārdu (vai galvojumu) parolee [.paerau'li:] n atbrīvotais (apcietinātais) pret godavārdu (vai galvojumu) paronomasia [.paerana'meizia] n parono-

māze; kalambūrs, vārdu rotaļa paronym ['paeremm] n paronlms paronymous [ps'rtmimas] a paronlms,

paronīmisks paronymy [pa'rommi] n paronīmija

paroquet ['paerakit] sk parakeet parotid [pa'rntid] anat. I n pieauss dziedzeris;

n a pieauss-; p. gland — pieauss dziedzeris parotitis [.paera'taitis] n med. parotīts, cūciņa paroxysm ['paeraksizam] n med. paroksisms,

lēkme; p. of laughter — smieklu lēkme paroxysmal [.paerak'sizmal] a med.

paroksisma-; paroksismāls parquet ['pa:kei] I n 1, parkets; 2. amer. partera pirmās rindas; p. circle — partera pēdējās rindas; amfiteātris; II v likt parketu

parquetry ['pa:kitn] n parkets parr [pa:] n jauns lasis, lasēns parrakeet ['paereki:t] amer. sl. parakeet parricidal [, paen'saidl] a 1. tēva (vai mātes, tuva radinieka) slepkavas-; 2. dzimtenes nodevēja-

parricide ['paensaid] n 1. tēva (vai mātes, tuva radinieka) slepkava; 2. tēva (vai mātes, tuva radinieka) slepkavība; 3. dzimtenes nodevējs; 4. dzimtenes nodevība parrot ['paerat] I n papagailis (arī pārn.)', II

v (parasti niev.) atkārtot kā papagailim parrot-cry [paeratkrai] n niev. tukša frāze

(kuru atkārto kā papagailis) parrot-fashion ['paerat, fae/n] adv (bieži

niev.) kā papagailis; papagailim līdzīgi parrot fever ['paerst, fi:va] n med. psitakoze parrotry [paerstn] n tukša pļāpāšana parry ['paen] I n sp. (sitiena) atvairīšana; II v atvairīt; atsist; to p. a blow — atvairīt sitienu; to p. a question — izvairīties no atbildes; atbildēt ar pretjautājumu parse [pa:s] v gram, (morfoloģiski) analizēt

(vārdus) parsec ['pa:sek] n astr. parseks parsimonious [, paisi'maumss] a [pārlieku]

taupīgs; skops parsimony ['paisimani] n [pārlieku liela] taupība; skopums; to exercise p. of phrase — būt skopam vārdos parsley ['pa:sh] n pētersīlis parsnip ['pa:smp] n bot. pastinaks parson ['pa:sn] n I. draudzes mācītājs;

2. sar. garīdznieks; mācītājs parsonage ['pa:snid3] n mācītāja māja;

part ['pa:t] \n\. daļa; the better p. — lielākā daļa; for the most p. — pa lielākai daļai; 2. (ķermeņa) daļa; orgāns; ~s of the body — ķermeņa daļas; 3. līdzdalība; to take p. (in) — piedalīties; 4. puse (strīdā); for my p. — kas attiecas uz mani; to take smb.'s p. — nostāties kāda pusē; 5. loma; to play ap. — 1) (in) tēlot lomu; 2) izlikties; 3) (in) atstāt ietekmi, ietekmēt; to walk through one's p. teātr. sl. — neizteiksmīgi norunāt savu lomu; 6.: ~s of speech gram. — vārdu šķiras; 7. (parasti pl) apvidus; puse; in these ~s — šajā pusē (apvidū); 8.pl spējas; dotības; man of ~s — spējīgs cilvēks; 9. amer. [matu] celiņš; 10. tehn. detaļa; spare ~s — rezerves daļas; 11. mūz. partija; balss; 0 p. and parcel (of) — neatņemama [sastāv]daļa; to take in bad p. — apvainoties; to take in good p.— neņemt ļaunā, neapvainoties; II v

1. sadalīt; atdalīt; ~ed lips — pavērtas lūpas; 2. sadalīties; atdalīties; 3. izšķirt (ķildniekus); 4. (from, with) šķirties; atvadīties; to p. company (with) — 1) šķirties; 2) nepiekrist; 5. šķirt celiņu (matos); III adv daļēji; pa daļai; centaur is p. man, p. hourse — kentaurs ir pa pusei cilvēks, pa pusei zirgs

partake [pa:'teik] v (p. partook [pa:'tuk]; p.p. partaken [pa:'teikan]) 1. (of, in) [pie]dalīties (piem., maltītē, triumfā); to p. of a meal (with smb.) — ieturēt maltīti (kopā ar kādu); to p. of a bun — nogaršot [smalkļmaizīti;

2. (of) atgādināt; izskatīties (pēc kā); his manner ~s of insolence — viņš ir mazliet nekaunīgs

partaken sk. partake

parterre [pai'tea] n 1. (dārzā) zāliens ar puķēm; parters; p. gardening — partera dārzkopība; 2. teātr. parters; 3. amer. teātr. partera pēdējās rindas; amfiteātris

parthenogenesis [,pa:0in3u'd3emsis] n biol. partenoģenēze

parti [pa:'ti:] n izdevīga partija (precības)

partial ['pa:/1] a 1. daļējs; parciāls;

2. (towards) neobjektīvs; 3.: to be p. to

smth. —just noslieci uz kaut ko partiality [,pa:/ī'aebti] n 1. objektivitātes trūkums; neobjektivitāte; 2. favoritisms; 3. (for) nosliece; [sevišķa] tieksme; p. for a bottle — tieksme iedzert partially ['pai/sli] adv 1. daļēji; 2. (reti)

neobjektīvi partibility [, paiti'bitati] n dalāmība partible ['paitibl] a dalāms participant [pai'tisipsnt] n 1. [-[līdz]- dalībnieks;-] {+[līdz]- dalībnieks;+} 2.: p. democracy amer. — organizētas pilsoņu grupas kopdarbība (piem., masu demonstrācijas, "sēdošie" streiki u. tml.) participate [pa:'tisipeit] (in) 1. piedalīties;

2. dalīties; to p. in smb.'s joy, to p. in joy with smb. — dalīties ar kādu priekos

participation [pa:,tisi'pei/n] n piedalīšanās, līdzdalība

participator [pai'tisipeita] n [līdzļdalībnieks

(piem., noziegumā) participatory [pa:'tisipeitan] a: p. democracy amer. — organizētas pilsoņu grupas kopdarbība (piem., masu demonstrācijas, "sēdošie" streki u. tml.); p. theatre—teātris, kura izrādēs piedalās skatītāji participial [, paiti'sipial] a gram, divdabja-,

participa-; participiāls participle ['paitisipl] n gram, divdabis, particips

particle ['pa:tikl] n 1. daļiņa; drusciņa; kripatiņa; not a p. of truth — ne drusciņas (mazākās) patiesības; 2.fiz. [elementār] daļiņa; p. physics — elementārdaļiņu fizika; 3. gram, partikula particleboard [pa:tiklbo:d] n skaidu plāksne particoloured ['pa:ti,kAtad] a daudzkrāsains; raibs

particular [pa'tikjub] I n sīkums; detaļa; in p. — sevišķi; īpaši; to be exact in every p. — būt precīzam visos sīkumos; 0 London p. novec. — bieza Londonas migla; II a 1. sevišķs; īpašs; for no p. reason — bez sevišķa iemesla; in this p. case — tieši šajā gadījumā; 2. sīks; detalizēts; full and p. account — pilnīgs un detalizēts pārskats;

3. (about, over) izvēlīgs; izlepis; to be

p. about one's food — būt izvēlīgam ēšanā particularism [pa'tikjubrizam] n 1. sevišķa interese; aizraušanās; 2. pol. partikulārisms particularity [pa, tikju'laerati] n 1. specifika; savdabība; īpatnība; 2. noteiktība; pamatīgums particularization [pa, tikjuhrai'zeifn] n 1. specifikācija; precizēšana; sīkumu uzskaitīšana; 2. iedziļināšanās sīkumos particularize [pa'tikjularaiz] v 1. specificēt; precizēt; minēt sīkumus; 2. iedziļināties sīkumos

particularly [pa'tikjubli] adv 1. sevišķi; īpaši; generally and p. — vispār un [it] sevišķi; 2. sīki; detalizēti particulars [pa'tikjubz] n pl sīkas (precīzas) ziņas; to give [all the] p.— dot sīkas ziņas; to go into p. — iedziļināties sīkumos; full p. can be obtained on request — tuvākas (sīkākas) ziņas var saņemt pēc pieprasījuma particulate [pai'tikjubt] formal. I n daļa;

daļiņa; II a daļas (daļiņas) saturošs parting ['pa:tii]] I n 1. šķiršanās; atvadīšanās; at p.— šķiroties; atvadoties; 2. (ceļu) sazarojums; at the p. of the ways — 1) ceļu krustojumā; 2) pārn. krustcelēs; II a šķiršanās-; atvadu-; p. day — 1) šķiršanās diena; 2) aizejošā diena; p. shot (arrow, shaft) — (atvadoties izteikta) trāpīga (vai dzēlīga) piezīme; p. words — atvadu vārdi partisan [,pa:ti'zaen] n 1. piekritējs; atbalstītājs; 2. partizāns; 3. vēst. āva,

helebarde partisanship [,pa:ti'zaen/ip] n atbalsts partita [,pa:'ti:ta] n mūz. partita partite ['pa:tait] a 1. dalīts; šķirts; 2. bot.,

zool. daivains; dalīts partition [pa:'ti/n] I n 1. atdalīšana; nodalīšana; sadalīšana; 2. šķērssiena; 3. nodalījums (piem.,plauktā, skapi)-, II v atdalīt; nodalīt; sadalīt; <=> to p. off — atdalīt (nodalīt; sadalīt) (piem., istabas daļu) ar šķērssienu

partitive ['pa:titiv] gram. I n partitīvs; II a partitīvs; dalāms; p. genitive — partitīvais (dalāmais) ģenitīvs partizan [. parti'zaen] sk. partisan

partly ['paitli] adv daļēji; pa daļai partner ['paitna] I n 1. (in, of, with) kompanjons, līdzdalībnieks; p. in crime — nozieguma līdzdalībnieks (arī pārn.); active p. — aktīvs līdzdalībnieks; business p. — biznesa kompanjons; sleeping (secret) p. — pasīvs līdzdalībnieks; 2. partneris; p. at table — galdabiedrs; p. for (in) life — dzīvesbiedrs; dancing p. — dejas partneris; to go ~s — būt dejas partnerim; 3. sar. (sev. amer.) draugs; II v (arī to p. up) (with)

1. būt par partneri (kompanjonu, līdzdalībnieku); 2. padarīt par partneri (kompanjonu, līdzdalībnieku)

partnership ['pa:tna/ip] n 1. (in) līdzdalība;

2. sabiedrība, kompānija; limited p. — sabiedrība ar ierobežotu atbildību; p. profits — sabiedrības (kompānijas) peļņa; p. for peace - partnerattiecības mieram

partook sk. partake part-owner ['pa:t, auna] n līdzīpašnieks partridge ['pa:tnd3] n irbe partridge-berry ['pa:tnd3, ben] n bot.

mičela (mūžzaļš Ziemeļamerikas stīgaugs) parts [pa:ts] n pl 1. (arī privy p.) dzimumorgāni; 2.: man (or woman) of p.— daudzpusīgs cilvēks part-singing ['pa:t, siiļii]] n vairākbalsīga dziedāšana

part-song ['pa:tsr>r]] n vairākbalsīga dziesma part-time ['pa:ttaim] a : p.-t. worker —

nepilnas darba dienas strādnieks part-timer [, pa:t'taima] n nepilnas darba

dienas strādnieks parturient [pa:'tjuanant] a dzemdinošs; radošs

parturition [, pa:tju'n/n] n dzemdības partway ['pa:twei] adv 1. daļēji; intentions realized only p.— tikai daļēji realizēti nodomi; 2.: I'm already p. home — es jau esmu pusceļā uz mājām; shall I walk you p.? — vai drīkstu jūs mazliet pavadīt? part-work ['pa:tw3:k] n izdevums (grāmata u. tml.), kas iznāk atsevišķos sējumos (vai daļās)

part||y ['pa:ti] n 1. partija; p. affiliation —

partijas piederība; p. card — partijas biedra karte; p. dues — partijas biedra maksa; p. member—partijas biedrs; 2. sabiedrība; grupa; square p. — četru cilvēku sabiedrība; 3. viesības; sarīkojums; dancing p. — dejas, deju vakars; dinner p. — (oficiālas) pusdienas; house p.— mājas viesības; p.dress — vakarkleita; to crash ap. — ierasties [viesībās] nelūgtam; to give a p. — sarīkot viesības; 4. līdzdalībnieks; to be a p. to a crime — būt nozieguma līdzdalībniekam; 5. pavadoņi; president and his p.— prezidents un viņa pavadoņi; 6.jur. puse; contracting -ies — līgumslēdzējas puses, kontrahenti; third p.— trešā persona; p. accused — apsūdzētais; p. at (in) fault—vainīgais; -ies at issue — strīdīgās puses; ~ies concerned — ieinteresētās puses; 7. komanda; grupa; rescue p.— glābšanas komanda; search p. — meklēšanas grupa; 8. humor, cilvēks; old rich p. — bagāts vecis; rather pleasant p. — diezgan patīkams cilvēks; 9. amer. sl. lēta meiča; 0 cold meat p. amer. sl. — bēres; necktie p. amer. sl. — linčošana party-coloured ['pa:ti, kAtad] sk. particoloured

party line ['pa:tilain] n 1. partijas politika (līnija); 2. bloķētā (kopējā) telefona līnija (diviem vai vairākiem aparātiem) party pooper ['pa:ti, pu:pa] n amer. sl.

1. pirmais, kas atstāj viesības; 2. nesabiedrisks cilvēks; individuālists

party spirit [. pa:ti'spmt] n partijas gars;

partijiskums party-wall ['pa:tiwo:l] n pretuguns mūris parvenu ['pa:vanju:] n parvēnijs, iznirelis pas [pa:] n (pl pas [pa:z]) n 1. priekšroka, prioritāte; to give the p. — dot priekšroku;

2. dejas solis; p. de deux — deja divatā, padēdē; p. seul — solo deja; p. de trois — deja trijatā, padetruā

pascal ['paeskl] n fiz. paskāls paschal ['pa:skl] a Lieldienu-pash [pae/] n (saīs. no passion) sl. kaislība, kaisle

pasha ['pa:/o] n pašā (tituls)

pashm [pae/m] n Kašmiras kazas vilna pasque-flower ['pa:sk flaua] n bot. silpurene pasquinade [. paeskwi'neid] n paskvila, satīra pass [pa:s] I n 1. eja; ceļš; 2. (kalnu) pāreja; 3. (jūras) šaurums; 4. caurlaide; free p. — brīvbiļete; 5. (eksāmena) nokārtošana; p. mark — apmierinoša atzīme; 6. kritisks stāvoklis; things have come to a pretty (fine) p. — stāvoklis ir stipri sarežģījies;

7. uzmācība; to make a p. at smb. — uzmākties kādam (parasti sievietei);

8. (burvju) triks; 9. sp. piespēle; 10. jūrn. kuģu ceļš, fārvaters; (zivju) tacis; 11. amer. mii. īss atvaļinājums; 0 to hold the p. — aizstāvēt savu lietu; to sell the p.— nodot savu lietu; II v 1. iet (vai braukt) garām; 2. šķērsot; 3. pārvērsties; pāriet (citā kvalitātē); 4. (par laiku) paiet; aizritēt; how time ~es! — kā laiks skrien!; 5. beigties; mitēties; 6. pavadīt (laiku); 7. nokārtot (eksāmenu); izturēt (pārbaudi); to p. muster—izturēt pārbaudi; 8. pasniegt; padot; to p. a remark — izteikt piezīmi; to p. the buck amer. sl. — uzvelt atbildību citam; to p. the time of day sar. — sasveicināties; to p. the ward — nodot rīkojumu tālāk; 9. pārsniegt (robežu); it ~es all understanding — tas ir pilnīgi neizprotami; 10. pāriet (pie); to p. to the next item on the agenda — pāriet pie darba kārtības nākošā punkta; 11. pieņemt (likumu); 12. (kāršu spēlē, sportā) pasēt; 13. : to bring to p. — realizēt; izpildīt; to come to p. — notikt; to p. a hurdle sp. — pārvarēt šķērsli; to p. an opinion (on) — izteikt savas domas (par); to p. in the checks sl. — nolikt karoti; nomirt; to p. judgement (on) — notiesāt; to p. offices — apmainīties ar laipnībām; to p. one's word (pledge) — dot vārdu (solījumu); to p. the customs — iziet muitas apskati; to p. die thread through the eye of needle — izvērt diegu caur adatas aci; to p. water (urine) — nolaist ūdeni; urinēt; = to p. away — 1) nomirt; 2) norimt; to p. by — 1) paiet (vai pabraukt) garām; 2) (par laiku) paiet; 3) būt pazīstamam (ar vārdu,

nosaukumu...); to p. down — 1) nosūtīt (piem., informāciju) tālāk; 2) virzīties tālāk (piem., no durvīm); to p. for — tikt uzskatītam pai(kādu); to p. in — iesniegt (piem., prasību); to p. off — 1) mitēties; pāriet; 2) notikt, norisināties; 3) novirzīt uzmanību; 4) (as) uzdoties (par kādu); to p. on — 1) iet (virzīties) tālāk; 2) nodot tālāk; to p. out — 1) izzust; 2) sar. paģībt; to p. out of : to p. out of sight — izzust no redzesloka; to p. over — 1) palaist garām; neievērot; 2) nomirt; to p. round — 1) laist apkārt; to p. round the hat — laist cepuri apkārt (vācot ziedojumus); 2) apņemt [apkārt]; apsiet; to p. through — 1) šķērsot; iziet (vai izbraukt) cauri; 2) pārdzīvot; piedzīvot; to p. up — 1) pasniegt (uz augšu); 2) amer. paiet garām (nepazīstot) passability [pa:so'biloti] n 1. (ceļa, apvidus) izbraucamība; 2. (upes, meža) caur-braucamība; 3. tehn. (mašīnas) pārgājība passable ['paisobl] a 1. (par ceļu, apvidu) izbraucams; 2. (par upi, mežu) caur-braucams; 3. apmierinošs passage ['paesid3] lnl.braukšana;brauciens (pa ūdensceļu vai gaisu); rough p. — 1) brauciens pa vētrainu jūru; 2) grūts lidojums; 2. braukšanas maksa (kuģi, lidmašīnā); to work one's p. — atstrādāt (uz kuģa) braukšanas maksu; 3. pāriešana; pāreja; no p. [this way]! — cauri staigāt (vai braukt) aizliegts!; p. from childhood to youth — pāreja no bērnības uz jaunību; 4. (gājputnu) pārlidojums; bird of p. — gājputns (arī pārn.); 5. galerija; pasāža; 6. (likuma) pieņemšana; 7. (teksta) fragments; 8. (laika) ritums; (notikumu) gaita; 9.pl vārdu apmaiņa; [asa] saruna; p. of (at) arms — cīņa (arī pārn.); stormy ~s — asa saruna; 10. mūz. pasāža; 11. anat. vads; kanāls; back p. sar. — tūplis; bile p. — žultsvads; front p. sar. — maksts; 12.fiziol. urīna (vai ekskrementu) iziešana; n v (jātnieku sp.) 1. pagriezt sāņus (zirgu); 2. (par zirgu) pagriezties sāņus passageway ['paesid3wei] n 1. gaitenis (ēkā); 2. tehn. pārplūdes kanāls

passalong ['pa: so, lorj] n amer. ek. cenas (vai rentes) pieaugums (sakarā ar elektrības, kurināmā u. tml. cenu celšanos) passbook ['pa:sbuk] n 1. krājgrāmatiņa; bankas norēķinu grāmatiņa; 2. (krāsainā iedzīvotāja) caurlaide

(Dienvidāfrikā) passe ['pa:sei] a niev. nemoderns; novecojis passee ['pa:sei] a niev. nemoderna; novecojusi

passel ['paesl] n amer. sar. [liels] daudzums

(cilvēku u. tml.) passenger ['paesin^o] n 1. pasažieris; 2. sar. nespējīgs (piem., strādnieku grupas) loceklis; nespējīgais; (sportā) vājš spēlētājs passe-partout ['pae:spa:tu:] n 1. paspartū;

2. sar. mūķīzeris

passer ['pa:so] n 1. garāmgājējs; 2. kontrolieris; brāķētājs passer-by [,pa:so'bai] n (pl passers-by

[,pa:soz'bai]) garāmgājējs pass-fail [pa:s'feil] n ieskaitīts vai neieskaitīts (studentu zināšanu novērtēšanas sistēma)

passible ['paesibl] a formal, jutīgs; jūtīgs; justspējīgs

passim ['paesim] adv (par frāzi, ideju) šur tur,

bieži [sastopams] passimeter [pae'simito] n biļešu automāts;

automātiskā biļešu kase passing ['paisīt]] lnl. garāmiešana; garāmbraukšana; in p. — garāmejot; starp citu; 2. eif. nāve; II a 1. garāmejošs; garāmbraucošs; 2. pārejošs; īslaicīgs;

3. nejaušs; gadījuma-; III adv novec. ļoti; p. rich — ļoti bagāts

passing-bell ['paisiqbel] /? kapa zvans passing-track ['pa:sir]traek] n dzelzc.

[vilcienu] izmaiņas ceļš passion ['pae/n] I n 1. kaislība; aizraušanās; p. for music — aizraušanās ar mūziku; to have a p. for singing — būt kaislīgam dziedātājam; 2. kaisle; tender p. — mīlestība; to be in a p. for smb. — kaisli mīlēt kādu; 3. (dusmu, niknuma) uzliesmojums; lēkme; to fly into ap. — sadusmoties; aizsvilties dusmās; 4. rel. pasija; II v 1. izrādīt (savas? jūtas; 2. būt

770pastiche

kaisles pārņemtam passional9 ['pae/anl] n martirologs passionalb ['pae/anl] a kaislības-; aiz-raušanās-

passionate ['pae/nat] a 1. kaislīgs; dedzīgs;

2. straujš, ātras (straujas) dabas-passion-flower ['paef n,flaua] n bot. pasiflora passionless ['pae/nlis] a bezkaislīgs passion-play ['pae/nplei] n vēst. mistērija Passion Sunday [,pae/n, sAndi] n rel.

gavēņa piektā svētdiena Passiontide ['pae/ntaid] n rel. gavēņa pēdējās

divas nedēļas Passion Week ['pae/nwi:k] n rel. 1. Klusā nedēļa; 2. nedēļa starp gavēņa piekto svētdienu un Pūpolsvētdienu passivate ['paesiveit] v ķīm. pasivēt passivation [, paesi'vei/n] n ķīm. pasivēšana passive ['paesiv] I n gram, pasīvs, ciešamā kārta; II a 1. pasīvs; 2. gram, pasīva-, ciešamās kārtas-; p. voice — pasīvs, ciešamā kārta; 3 .fin. bezprocentu-; p. bonds amer. — bezprocentu obligācijas; 4. ķīm. (piem.,par metālu) neaktīvs, inerts passivity [pae'sivsti] n pasivitāte passivize ['paesivaiz] v gram, pārvērst pasīvā

(ciešamā kārtā) passkey ['pa:ski:] n 1. patentatslēga; 2. atslēga, ar kuru var atslēgt vairākas durvis;

3. mūķīzeris

passman ['pa:smaen] n viduvējs universitātes absolvents

pass-mark ['pa:sma:k] n apmierinoša atzīme

(eksāmenā) pass-out [paisaut] n 1. (sarīkojuma biļetes) kontroltalons; 2. amer. izsniegšana; izdalīšana; 3. sar. samaņas zaudēšana Passover ['pa:s, auva] n 1. ebreju Lieldienas; 2. upurjērs

passover ['pa:s. auva] n 1. (kalnu) pāreja; 2. viadukts; 3. sar. izlaidums (piem., lasot tekstu)

passport ['pa:spo:t] n 1. pase; 2. pārn.

atslēga; p. to success — panākumu atslēga pass-rate ['paisreit] n sekmības procents

(skolā, universitātē) password ['pa:sw3:d] n parole

past [pa:st] I«l. pagātne; to remember one's p. — atcerēties savu pagātni; in the p. — senāk; 2. gram, pagātne; II a 1. pagājis; aizritējis; p. history med. — anamnēze; p. president—bijušais prezidents; for some time p. — pēdējā laikā; 2. gram, pagātnes-; p. participle — pagātnes divdabis;

III adv garām; to walk p. — [paļiet garām;

IV prep 1. pēc; pāri; p. midnight — pēc pusnakts; at half p. two — [pulksten] pustrijos; he is p. fifty — viņam ir pāri piecdesmit [gadiem]; 2. gar; to walk p. the house — [aiz]iet gar māju; 3.: p. belief —

1) neticams; 2) neticami; p. cure — neārstējams; p. doubt — 1) neapšaubāms;

2) neapšaubāmi; p. hope — bezcerīgs; 0 to be p. oneself sar. — nezināt (piem., aiz prieka), ko darīt; would put it p. smb. to do smth. sar. — uzskatīt par neiespējamu, lai kāds kaut ko tādu varētu izdarīt

pasta ['paēsta] n makaronu ēdiens [ar

tomātiem un sieru] paste [peist] I n 1. mīkla [ar aizdaru]; 2. kul. pastēte; 3. kul. pastila; 4. pasta; dental p. — zobupasta; 5. stiklveida masa (mākslīgo dārgakmeņu izgatavošanai)', 6. sl. sitiens (ar dūri); 0 p. and scissors sl. — literāra kompilācija; 2. sl. [ie]sist (ar dūri); 3. sl. sakaut; dot smagu triecienu; = to p. down — pielīmēt; to p. up — izlīmēt (piem., paziņojumus) pasteboard ['peistboid] n 1. mīklas dēlis; 2. kartons; 3. sl. vizītkarte; 4. sl. [spēļu] kārts; 5. sl. (kartona) dzelzceļa biļete paste-in ['peistm] n poligr. ielīme pastel3 [pae'stel] n 1. pasteļglezna, pastelis;

2. pasteļkriti; 3. (arī p. colour) pasteļkrāsa pastelb ['paēsti] n bot. mēles, vaida pastel[l]ist ['paestahst] n pasteļgleznotājs pastern ['paest3:n] n (zirga) vēzītis paste-together ['peistte, ge5a] n salīmējums; montāža

paste-up ['peistAp] n poligr. montāža pasteurization [.paestarai'zei/n] n paste-rizācija

pasteurize [pzestsraiz] v pasterizēt pastiche [pae'sti:/] I n 1. mūz. pastičo; 2. lit.

771pastille

stilizācija; II v 1. mūz. kompilēt; 2. lit. stilizēt

pastille ['paēsti] n tablete (sev. pret klepu) pastime ['paistaim] n laika kavēklis; izklaidēšanās; sports and p. — sporta spēles un izpriecas pasting ['peistiT]] n 1. [sa]līmēšana; 2. sl.

smaga sakāve past master [.paist'maisto] n sar. izcils speciālists

pastor ['pa:sta] n 1. mācītājs; 2. ornit. rožu strazds

pastoral ['paistral] I n lit. pastorale; II a

1. pastorāls; lauku-; 2. mācītāja-; p. letter— (bīskapa) vēstījums; vēstule; 3.: p. head — 1) darbaudzinātājs; 2) klases audzinātājs; p. system — darbaudzinātāju (vai klases audzinātāju) sistēma

pastorale [, paesta'raili] n (pl pastorales [,paest3'ra:hz] vai pastorali [paesta'raih]) mūz. pastorale pastorali sk. pastorale pastoralist ['paistaralist] n 1. pastorāļu autors;

2. austrāl. fermeris; lopkopis pastorate ['paistsrot] n 1. garīdzniecība;

2. mācītāja amats; 3. pastorāts, mācītāja māja (vai muiža) past perfect [, pa:st'p3:fikt] n gram, pabeigtā

pagātne, pluskvamperfekts pastrami [pa'stra:mi] n kul. pastrami, žāvēta

liellopu gaļa pastry ['peistn] n 1. sviesta mīkla; 2. konditorejas izstrādājumi (kūkas, maizītes u. tml.) pastry-cook ['peistnkuk] n konditors pastry-mould ['peistnmauld] n mīklas veidne pastry-work ['peistnw3:k] n konditorejas

izstrādājumi (kūkas, maizītes u. tml) pasturable ['paist/urabl] a ganībām

piemērots; ganību-pasturage ['pa:st/und3] n 1. ganības;

2. ganību zāle; 3. ganību tiesības pasture ['paist/a] I n 1. ganības; 2. ganību zāle; 0 to put out to p. sar. — aizlaist ganībās; pamest (piem., vecu automašīnu); II v 1. ganīt; 2. ganīties pasty8 ['peisti] n 1. (gaļas, ievārījuma) pīrāgs; 2. poligr. sl. grāmatsējējs

pastyb ['paēsti] a 1. mīklai līdzīgs; mīkl-

veidīgs; 2. bāls; neveselīgs pasty-faced ['peistifeist] a bāls; neveselīgs Pata [pact] n (saīs. no Patrick) sar. īrs (iesauka)

Patb [paet] n (saīs. no Patent) sar. patents pat" [paet] In 1. paplikšķināšana; to give a p. — paplikšķināt; viegli uzsist; 2. viegls uzsitiens; 3. (sviesta) pika; Uvi. paplikšķināt; viegli uzsist; 2. : to p. smb. on the back — uzsist kādam uz pleca patb [paet] I a piemērots; 0 p. hand — labas kārtis (pokerā); II adv 1. īstā vietā; īstā laikā; 2. precīzi; 0 to stand p. sar. —palikt pie sava

pat-ball ['paetbo:l] n sar. slikti spēlēts teniss

(vai krikets) patch [paet/] I n 1. ielāps; 2. (drēbes, ādas) gabals; 3. uzšuve (uz uniformas)-, 4. plankums; wet ~es on the wall — mitruma plankumi uz sienas; 5. neliels zemes gabals; lauciņš; 6. skaistuma mušiņa; 0 purple p. — (literāra darba) labākais fragments; in ~es — vietām, šur [un] tur; not a p. on sar. — ne tik labs kā; to strike (hit, be in) a bad p. — piedzīvot neveiksmi (vai nelaimi); II v 1. [sa]lāpīt; uzlikt ielāpu; 2.: to be ~ed — būt pārklātam ar plankumiem; stone ~ed with moss — akmens, kuru vietām klāj sūna; ° to p. up — 1) salāpīt; 2) izdarīt (kaut ko) pa roku galam; 3) nokārtot (strīdīgu jautājumu)-, samierināt patchboard ['paet/bo:d] n tehn. komutācijas panelis

patcher-up [.paet/ar'Ap] n sar. samierinātājs; starpnieks patcher-upper [.paet/sr'Apa] n sl.sk.

patcher-up patch panel ['paet/.paenl] n tehn. komutācijas panelis

patchouli ['paet/uh] n 1. hot. pačulija;

2. pačulijas smaržas patch-pocket ['paet/, pokit] n uzšūta kabata patch-up ['paet/Ap] n sar. izlāpīšanās; p.-up policy — izlāpīšanās (nenoteikta) politika patchwork ['paet/w3:k] n 1. no dažādas krāsas gabaliem sašūts audums; p. quilt —

lupatu sega; 2. kompilācija; savārstījums patchy ['paet/i] a 1. ar ielāpiem; ielāpains; nolāpīts; 2. plankumains; 3. juceklīgs; savārstīts; p. applause — šķidri aplausi; p. knowledge — paviršas (nepilnīgas) zināšans; concert was p. — koncerts tikai vietām bija labs; 4. sar. saīdzis pate [peit] n sar. pauris, galva pate ['pastei] n kul. 1. pastēte; 2. pīrādziņš patella [pa'tela] n (pl patellae [pa'teli:])

anat. ceļa skriemelis patellae sk. patella

paten ['paetan] n 1. metāla disks(ripa); 2. rel.

(svētā vakarēdiena) maizes šķīvis patency ['paetansi] n formāl. skaidrība;

nepārprotamība patent ['peitant] I n patents; p. [parasti 'paetnt] office — patentu birojs; p. right — patentu tiesības; II a 1. patentēts; p. fastener— spiedpoga (apģērbam); p. leather — lakāda; p. medicine — 1) patentētas zāles; 2) niev. brīnumzāles; letters p. — patents; 2. skaidrs; nepārprotams; p. fact — acīmredzams fakts; 3. sar. oriģināls; jauns; 4. (par miltiem) augstākā labuma-; III v izņemt patentu, patentēt patentable ['peitantebl] a patentējams patentee [, peitan'ti:] n patenta īpašnieks pater ['peita] n sl. vecais, tēvs paterfamilias [.pertsfs'miliacs] n (pl patresfamilias [.peitriisfa'miliaes]) humor. ģimenes galva (vīrietis) paternal [pa't3:nl] a 1. tēva-;

p. grandmother — tēvamāte; 2. tēvišķīgs paternalism [pateīnlrzam] n paternālisms paternity [p3't3:nati] n 1. paternitāte;

2. izcelsme; pirmsākums paternoster [, paeta'ncsta] n 1. rel. tēvreize; 2. bezapstājas daudzkabīņu lifts (bez

durvīm); 3. makšķeraukla ar vairākiem āķiem

path8 [pa:0] n 1. taka; beaten p. — 1) iemīta taka; 2) rutīna; 2. pārn. ceļš; to beata p. — 1) iemīt taku (ceļu); 2) iedrāzties; to cross smb.'s p. — 1) nejauši satikt kādu; 2) stāties kādam ceļā; to open a p. — 1)

izlauzt ceļu; 2) pavērt ceļu; to stand (be) in smb.'s p. — stāvēt (būt) kādam ceļā; 3. trajektorija; 4. sp. skrejceļš; 5. med. (nervu) ceļš pathb [pae0] n (saīs. no pathology)

med. sl. patoloģija pathetic [pa'Betik] a sl. 1. aizkustinošs; žēls; 2. jūtu-; emociju-; 3.: p. fallacy filoz. — antropomorfisms, jūtu piedēvēšana dzīvajai dabai

pathetics [ps'Getrks] n pl 1. patētika; 2. ļaušanās jūtām; to be given to p. — ļaut vaļu jūtām

pathfinder ['pa:0, fainda] n 1. ceļlauzis; pionieris; 2. sv. izlūklidmašīna; [uguni] koriģējošā lidmašīna; 3. med. zonde pathless ['pa:0hs] a bezceļa-; necaurejams pathogen ['pae03d3an] n patogēns pathogenic [, paeOa^enik] a patogēns pathological [, pasGa'lrxljikl] a patoloģisks pathologist [pa'0t)l3d3ist] n patologs pathology [p3'0ol3d3i] n patoloģija pathomorphology [, paeOaumo: 'fol3d3i] n

patomorfoloģija pathos ['peiBus] n patoss pathway ['pa:0wei] n taka, kājceļš patience ['pei/ns] n 1. pacietība; to be out of p. (with smb.) — zaudēt jebkuru pacietību (ar kādu); to lose [one's] p.— zaudēt pacietību; 2. pasjanss; 0 p. of Job — eņģeļa (bezgalīga) pacietība; p. on a monument — pacietības iemiesojums patient ['per/nt] I n pacients, slimnieks; hospital (indoor) p. — stacionārs slimnieks; maternity p. — dzemdētāja (slimnīcā); outdoor p. — ambulatorisks slimnieks; II a 1. pacietīgs; 2. (of) kas pieļauj; pieļaujošs; these facts are p. of various interpretation — šos faktus var izskaidrot dažādi

patienthood ['pei / nthud] n pacienta (slimnieka) stāvoklis; psychology of p. — slimnieka psiholoģija patina ['paetina] n patina; apsūbējums patinated fpaetineitid] a patinēts; apsūbējis patio ['paetiau] n [bruģēts] iekšējais pagalms patisserie [pa'tiisan] n 1. konditorejaspatois

izstrādājumi; 2. konditorejas veikals patois ['paetwa:] n vietējā izloksne patresfamilias sk. paterfamilias patrial ['peitnal] brit. I n cilvēks, kuram ir tiesības uz britu pavalstniecību (pilsonību); II a ar tiesībām uz britu pavalstniecību (pilsonību)

patriality [.peitn'aebti] n brit. (britu)

pavalstniecība; pilsonība patriarch ['peitnaik] n patriarhs patriarchal [, peitn'aikl] a patriarhāls patriarchate ['peitna:kit] n patriarhāts

(patriarha amats vai rezidence) patriarchy ['peitna:ki] n patriarhāts (sociālā sistēma)

patrician [pa'tri/n] I n 1. patricietis; 2. niev. aristokrāts; augstmanis; II a

1. patriciešu-; 2. niev. aristokrātisks patriciate [pa'tn/iat] n patriciešu kārta;

aristokrātija patricidal [, paetrisaidl] a tēva slepkavības-patricide ['paetrisaid] n 1. tēva slepkavība;

2. tēva slepkava

patrilineage [,paetri'linnd3] n formai.

ģenealoģija pa vīriešu līniju patrilineal [.paetri'linial] a formai.

radniecisks pa vīriešu līniju patrimonial [,paetrimauni3l] a dzimtas-;

mantots; patrimoniāls patrimony ['paetrimani] n dzimtīpašums;

mantots īpašums; patrimonijs patriot ['paetnat] n patriots patriotic [.paetn'otik] a patriotisks patriotism ['paetnatizam] n patriotisms patrol [pa'traul] I n 1. patruļa; 2. patrulēšana; on p. — patrulējot; police p. — policijas patruļa; II v patrulēt patrol car [pa'traulka:] n patruļmašīna patrolman [pa'traulmaen] n amer. policists patrol wagon [pa'traul waegan] n amer.

arestantu mašīna, "melnā bērta" patron ['peitran] n 1. patrons; mecenāts; atbalstītājs; 2. klients; pastāvīgs

apmeklētājs (vai pircējs); 3.: p. saint — sargeņģelis patronage ['paetranid3] n 1. patronāža; šefība; 2. pastāvīgā klientūra; 3. brit., niev. aizbildnieciska attieksme (ieceļot amatā

u. tml.); protežēšana patroness ['peitrams] n 1. patronese; mecenāte; atbalstītāja; 2. kliente; pastāvīga apmeklētāja (vai pircēja) patronize ['paetranaiz] v 1. protežēt; atbalstīt; 2. pastāvīgi apmeklēt (piem., noteiktu veikalu)

patronymic [.paetra'mmik] n tēvvārds patsy ['paetsi] n amer. sl. 1. (par cilvēku) [absolūtā] nulle; niecība; 2. vientiesis, antiņš; 3. grēkāzis patten ['paetn] n 1. koka tupele; 2. arh. kolonnas pamatne; 0 to run on ~s novec. — tarkšķēt (pļāpāt) bez mitas patter2 ['paeta] Inl. ātra runa; 2. žargons; II

v ātri runāt; bērt vārdus patterb ['pasta] I 77 1. pakšķēšana; 2. (soļu) dipoņa; II v 1. pakšķēt; 2. (par soļiem) dipēt

pattern ['paetn] I n 1. modelis; paraugs; 2. veids; sistēma; p. of behaviour — uzvedības veids; 3. piegrieztne; 4. auduma paraugs; 5. amer. (auduma) atgriezums

(kleitai); 6. (auduma) raksts, zīmējums; II v 1. (after, on) veidot; kopēt (pēc parauga); 2. izrotāt (piem., audumu ar rakstu, zīmējumu)

pattern bombing ['paetn, bomirj] n mil. bumbu mešana uz plašāku teritoriju (ne uz vienu noteiktu mērķi) pattern-designer ['paetndi'zaina] n audumu

māksliniece (mākslinieks) pattern-maker ['paetn,meika] n (metalurģijā) modeļveidotājs pattern-shop ['paetn/op] n (metalurģijā)

modeļu cehs patty ['paeti] n pīrādziņš pattypan ['paetipaen] n panna pīrādziņu cepšanai

patulous ['paetjulas] a (piem., par koka

zariem) izplēties; izplests paucity ['po:sati] n neliels skaits; niecīgs

daudzums Paul Pry ['porl'prai] n ziņkārīgs cilvēks paunch [po:nr/] n 1. (parasti niev.) (liels) vēders; 2. (gremotājdzivnieku) priekškuņģis paunchy ['point/1] a (parasti niev.) resn-

vēderains; ar lielu vēderu pauper ['poipa] n nabags, ubags pauperism f'poipanzam] n pauperisms, nabadzība

pauperization [,po:p9rai'zei/n] n pau-perizācija

pauperize ['poiparaiz] v pauperizēt, novest nabadzībā

pause [po:z] I n 1. pauze; pārtraukums; to give a p. to smb. — likt kādam šaubīties (pārdomāt); to make ap.— apstāties; 2. lit. cezūra; 3. mūz. fermāta, pauzes zīme; II v 1. apstāties, taisīt pauzi (pārtraukumu); 2. mūz. pauzēt; to p. on (upon) a note — pagarināt noti pavage ['peivid3] n 1. bruģēšana;

2. novec. bruģa nodoklis pave [peiv] v 1. bruģēt; 2.: noklāt (piem., ar puķēm); 0 to p. the way (for, to) pārn. — [noļbruģēt ceļu paved [peivd] a 1. bruģēts; 2. (piem.,puķēm) noklāts

pavement ['peivmant] n 1. ietve, trotuārs; 2. amer. ielas (ceļa) segums; on the p. — uz ielas, bez pajumtes pavement artist ['peivmant.aitist] n

1. gleznotājs, kas glezno uz ietves;

2. amer. gleznotājs, kas pārdod savas gleznas uz ielas

paver [peiva] n 1. bruģētājs; 2. bruģakmens; ceļa seguma plātne; 3. ielu betona klājējs (mašīna)

pavilion [po'vilisn] I n 1, paviljons; 2. nojume; (segta) tribīne (sporta laukumā)-,

3. (liela) telts; (saliekama) baraka;

4. (mājas) piebūve; II v 1. [uzļcelt paviljonu (lielu telti, saliekamu baraku); 2. ievietot paviljonā (lielā teltī, saliekamā barakā)

paving ['peivir]] n 1. bruģēšana; 2. ielas (ceļa) segums

paving-stone ['peivitjstaun] n bruģakmens paw [po:] I n 1. ķepa, ķetna; 2. sar. roka; ~s off! — rokas nost!; 0 cat's p.— 1) akls ierocis (kāda rokās)-, 2) liegs vējiņš: ņirbu vilnīši; II v 1. aiztikt ar ķepu; 2. (par zirgu) kārpīt ar kāju; 3. sar. gramstīties,

knakstīties

pawky ['po:ki] a brit. viltīgs; āķīgs; p.

humor — divdomīgs humors pawl [po:l] I n aizturis; sprūds; drošinātājs; II v 1. nostiprināt ar aizturi (sprūdu, drošinātāju); 2. jūrn. sl. aizbāzt muti pawn3 [po:n] n 1. (šahā) bandinieks;

2. marionete; ierocis (kāda rokās) pawnb [po:n] I n ķīla; in (at) p. — ieķīlāts; n v ieķīlāt; 0 to p. one's life — likt galvu ķīlā; to p. one's word — dot [savu goda] vārdu, apsolīt pawnbroker ['po:n, brauka] n augļotājs (kas aizdod pret ķīlām); at the ~'s — lombardā pawnee [, po:'ni:] n ķīlu saņēmējs pawner ['poina] n ieķīlātājs pawnshop ['poinfvp]n lombards pawn-ticket ['po:n, tikit] n kvīts par ieķīlātu mantu

pawpaw [, po:'po:] sk. papaw pax [pasks] I n miers; to make p. (with) — sadraudzēties; II int skoln. sl. mieru!; klusu! pay3 [pei] I n 1. [sa]maksa; p. in kind — [sa]maksa graudā; p. on delivery — [sa]maksa, saņemot uz rokas; p. on demand— apmaksa pēc pieprasījuma; 2. alga; atalgojums; full p. — pilna algas likme; half p. — algas puslikme; take-home p. amer. — tīrā alga; p. increase (rise, boast) — algas paaugstinājums; to be in the p. of smb. — būt kāda kalpībā (arī niev.); II a 1. maksas-; p. hospital — maksas slimnīca; 2. rentabls; HI v (p. un p.p. paid [peid]) 1. [no]maksāt; to p. one's footing — (par jaunu biedru) nokārtot iestāšanās maksājumus; to p. one's way — dzīvot savu līdzekļu robežās; to p. the debt of nature — nomirt; to p. the piper [and call the time] — maksāt [un izrikot]; 2. atlīdzināt; kompensēt; who breaks ~s — vainīgais maksā; 3. atmaksāties; the shop is not ~ing—veikals nav ienesīgs; 4. veltīt; parādīt; apliecināt; to p. a call on smb. — apciemot kādu; to p. a compliment — izteikt komplimentu [s]; to p. attention (heed) (to) — pievērst (veltīt) uzmanību; to p. a visit — apciemot; to p. one's

respects — apliecināt (parādīt) savu cieņu; a to p. away — 1) iztērēt; izmaksāt; 2) jūrn. atlaist; palaist vaļīgāk (tauvu); to p. back — atmaksāt (arī pārn.); to p. smb. back in his own coin — atmaksāt kādam ar to pašu; to p. down — [sajmaksāt skaidrā naudā; to p. for — samaksāt (arī pārn); to p. for a dead horse — velti izdot (izšķiest) naudu; to p. in, into — iemaksāt (piem., bankā); to p. off — 1) nomaksāt; norēķināties; 2) pārn. izrēķināties; atriebties; 3) sar. uzpirkt (piekukuļot) kādu; 4) atmaksāties; būt rentablam; 5. jūrn. norakstīt (vecu kuģi); to p. on: to p. on the nail — nomaksāt parādu nekavējoties; to p. out — 1) izmaksāt; 2) pārn. atmaksāt; 3) jūrn. atlaist; palaist vaļīgāk (tauvu); to p. through: to p. through the nose — pārmaksāt; to p. up — nomaksāt; samaksāt visu

payb [peiļv jūrn. darvot

payable ['peiabl] a 1. maksājams; 2. (piem.,

par raktuvēm) ienesīgs pay-as-you-earn ['peiazju, 3:n] n brit. 1. nodokļu atskaitīšana no algas; 2. sar. dzīve savu līdzekļu robežās pay-back [peibsek] n 1. atmaksa; atmaksāšana; 2. sar. atmaksa; atriebšanās pay-bill ['peibil] sk. pay-roll pay-box ['peiboksļ n kase pay-day ['peldei] n algas diena pay-down ['peidaun] n jūrn. sl. algas izmaksa payee [pei'i:] n naudas saņēmējs; čeka (vai

vekseļa) uzrādītājs pay envelope ['pei.envibup] n amer.

aploksne ar algu payer [peia] n maksātājs pay freeze ['peifri:z] n algu iesaldēšana pay-in ['peiin] n iemaksa paying8 ['pen»]] I n apmaksa; term of p. —

apmaksas termiņš; II a rentabls; ienesīgs payingb ['peni]] n jūrn. (kuģa) darvošana paying capacity [, penrjks'paessti] n

maksātspēja paying guest [, penij'gest] n pansionāta

iemītnieks payload ['peilsud] n derīgā krava

paymaster ['pei, ma:sta] n algas maksātājs

(arī pārn.)

payment ['peimsnt] n 1. maksājums; samaksa; p. in cash — apmaksa skaidrā naudā; 2. atlīdzība pay-off ['peio:f] n sar. 1. samaksa; peļņa; 2. atmaksa; atriebība; 3. rezultāts; atrisinājums; 4. pārn. kukulis; 5. nāve pay-office ['peiufis] n kase payola [pei'oub] n sl. kukulis pay-out ['peiaut] n izmaksa; izdevumi pay-packet ['pei, paekit] n aploksne ar algu pay phone ['peinfaun] n telefons automāts pay-roll ['peiraul] ii algu saraksts paysage [pai'za:3] n peizāža paysagist [pai'za^st] n peizāžists pay-sheet ['pei/i:t] sk. pay-roll pay station ['pei.stei/n] n amer. telefons automāts

pay telephone ['pei. tehfsun] sk. pay phone pay-up ['peiAp] n samaksa [pilnā apmērā] pay-your-way [peijo:,wei] a saimnieciskā

[-aprēķina-P-bars-]

{+aprēķina- P-bars+} ['pi:ba:z] sk. parallels pea [pi:] n zirnis; green ~s — zaļie zirnīši; sweet ~s — puķu zirnīši; 0 as like as two ~s [in a pod] — līdzīgi kā divi ūdens pilieni

peace [pi:s] n 1. miers; to make (bring about) p. — noslēgt mieru; 2. kārtība; miers; public (queen's, king's) p.— sabiedriskā kārtība; breach of the p.— sabiedriskās kārtības traucējums (pārkāpums); Justice of the P. jur. — miertiesnesis; to break the p.— traucēt mieru; to keep the p.— ievērot kārtību (mieru); 3. miers; klusums; p. of mind — dvēseles miers; to be at p. — 1) būt miera stāvoklī; nekarot; 2) eif. būt mirušam; to hold (keep) one's p. — klusēt; to leave smb. in p. — likt kādu mierā; to sleep in p. — gulēt (dusēt) mierigi; may he (or she) rest in p.! — miers viņa (vai viņas) pīšļiem! peaceable ['pi:sabl] a miermīlīgs peaceabliness ['piisablms] n miermīlīgums peace-breaker ['piis.breiko] n miera traucētājs

Peace Corps ['pi:sko:] n amer. Miera korpuss peaceful ['pi:sfl] a 1. mierigs; 2. miermīlīgs;

mieru mīlošs peacefulness ['pi:sfulnis] n miers; mierīgums peace-keeper ['pi:s,ki:pa] n miera saglabātājs; the UNO as a p.-k. — ANO kā miera saglabātājorgāns peace-keeping ['pi:s, ki:pirjļ I n miera saglabāšana; II a mieru saglabājošs; UNO p.-k. forces — ANO karaspēks miera saglabāšanai peace-maker ['pi:s, meika] n 1. samierinātājs; miera nodibinātājs; 2. humor., amer. revolveris peace-offering ['pi:s, ofarirj] n 1. miera piedāvājums (priekšlikums); 2. rel. pateicības (izpirkšanas) upuris peace-pipe ['pi:spaip] n miera pīpe peace-time ['pi:staim] n miera laiks;

p.-t. training mil. - mierlaika apmācība peach8 [pi:t/] lnl. persiks; 2. (arī p. tree) persikkoks; 3. sl. daiļava; 4. sl. amfetamīns (narkotika) peachb [pi:t/] v sl. (against, on) nosūdzēt (kādu)

peach-blow ['piit/blau] n 1. dzeltensārta (persiku) krāsa; 2. (austrumu porcelāna) dzeltensārtā (persikkrāsas) glazūra peach-coloured ['pi:t/, Lvlad] a dzeltensārts;

persiku krāsas-pea-chick ['pi:t/ik] n jauns pāvs peach Melba [,pi:t/'melba] n saldējums ar

persikiem un liķieri peachy ['pi:t/x] a 1. persikam līdzīgs;

samtains; 2. sar. lielisks; burvīgs peacock ['pi:kt>k] I n pāvs; II v dižoties [kā

pāvam]; būt uzpūtīgam peacockery ['pi:, kokari] n dižošanās; uzpūtība

peafowl ['piifaul] n 1. pāvs; 2. pāvi peahen ['pi:hen] n pāvu mātīte pea-jacket ['pi:, d3aekit] n matrožu

pusmētelis, bušlats peak3 [pi:k] lnl. smaile; virsotne;

2. apogejs; kulminācijas punkts; augstākā

pakāpe; p. hours — maksimumstundas; p. load — maksimālā slodze; at the p. of

glory — slavas augstumos; 3. (cepures) nags; A. (viļņa) mugura; 5. jūrn. pīķis; 0 p. experience — apskaidrība, atskārta; II v sasniegt apogeju (kulminācijas punktu, augstāko pakāpi) peakb [pi:k] v novec. novājēt; izdēdēt; p. and

pine — vārgt un nīkuļot peakc [pi:k] v novec. 1 .jūrn. pacelt (airus); 2. (par vali) sagriezt (asti) vertikāli; 0 to p. [the] flukes jūrn. sl. — likties kojā peaked" [pirkt] a smails; p. beard—ķīļbārda;

p. cap — cepure ar nagu peakedb [pi:kt] a novec. novājējis; izdēdējis peaky ['pi:ki] sk. peaked"^ peal [pi:l] lnl. zvanu spēle; 2. dārdiens; rībiens; (pērkona) grāviens; 3. (aplausu) vētra; (smieklu) šalts; (lietus) gāze; II v

1. zvanīt (zvanus); 2. dārdēt; rībēt; (par pērkonu) graut

pean ['pi:an] amer. sk. paean peanut ['pi:riAt] I n 1. zemesrieksts; p. butter — zemesriekstu pasta (vai halva);

2. sl. barbiturāts (narkotika); II a sl. sīks; niecīgs; p. politician niev. —neievērojams politiķis

peanuts ['pi:n\ts] n sl. pl sīkumi (sev. runājot

par mazu naudas summu) pear [pea] n 1. bumbieris; 2. bumbiere,

bumbierkoks pear-drop ['peadrop] n bumbierveida ledene

(ledus karamele) (ar bumbiera piegaršu) pearl [p3:l] lnl. pērle; string of ~s — pērļu virkne; 2. (rasas, asaru) pērlīte; piliens;

3. perlamutrs; 4. "īsta pērle"; kaut kas ļoti labs (vērtīgs,skaists); 0 to cast ~s before swine — kaisīt pērles cūkām priekšā; II v

1. zvejot pērles; to go ~ing — zvejot pērles;

2. izrotāt [ar] pērlēm; 3. skrotēt (miežus) pearlash ['p3:lasf] n potaša

pearl barley [, p3:l'ba:h] n grūbas pearl button ['p3r:l, bAtn] n perlamutra poga pearl-diver ['p3:l, daiva] n pērļu zvejnieks pearled [p3:ld] a 1. [iz]rotāts ar pērlēm;

2. [iz]rotāts (inkustrēts) ar perlamutru;

3. (par miežiem) skrotēts pearler ['p3:la] n pērļu zvejnieks pearl-fisher ['p3:l, fi/a] n pērļu zvejnieks

777pearlies

pearlies ['p3:liz] n vēst. pl pērlēm rotāts ielas

tirgotāja tēips pearling [*p3:lir]] n 1. robotās mežģīnes (tērpa apdarei); 2. robotām mežģīnēm izrotāts tērps

pearl-oyster ['p3:l, oista] n pērlene pearl powder ['p3:l, pauda] n perlamutra krāslis

pearl-shell ['p3:l/el] n perlamutrs pearly ['p3:li] a 1. pērļveidīgs; 2. pērlēm rotāts; 3. perlamutra-; 4. granulēts; 5.: p. gates — 1) (ari P.G.) paradīzes vārti; 2) sl. zobi

pear-shaped ['pea/eipt] a bumbierveidīgs peart [p3:t] a amer. mundrs, sprauns pear-tree ['peatri:] n bumbiere, bumbierkoks peasant ['peznt] n 1. zemnieks; woman p. —

zemniece; 2. niev. lauķis peasantry ['pezntn] n zemniecība pease [pi:z] n pl novec. zirņi pease-pudding [, pi:z'pudirj] n zirņu pudiņš pea-shaped ['pi:/eipt] a zirņveidīgs pea-shooter ['pi:/u:ta] n amer. mii. sl. 1. iznīcinātājs (lidmašīna); 2. lidotājs iznīcinātājs pea-soup [, pi:'su:p] n zirņu zupa pea-souper [, pi:'su:pa] n sar. bieza migla pea-soupy [, pi:'su:pi] a sar. (par miglu)

bieza peat3 [pi:t] n kūdra

peatb [pi:t] n niev., novec. sieva, sievišķis peatbog ['pi:tbDg] n kūdras purvs peatery ['pi:tan] n kūdras ieguves vieta, kūdrājs

pea time [, pi:'taim] n amer.: the last of p. t. — (kaut kā) beigas; pēdējais etaps (posms) peatland ['pi:tlaend] n

kūdrājs peaty ['pi:ti] a kūdras-; kūdrains; p. soil —

kūdraina augsne pebble ['pebl] n 1. olis; 2. kalnu kristāls; not to be the only p. on the beach — nebūt vienīgajam cilvēkam, ar kuru jārēķinās pebble-dash ['pebldae/] n oļaina java (sienu

apmešanai) pebbly ['pebh] a oļains; oļiem klāts pecan [pi'kaen] n bot. 1. pekankoks;

2. pekanrieksts peccadillo [.peka'ddau] n sīks (niecīgs)

pārkāpums peccary ['pekan] n (Amerikas) mežacūka peccavi [pa'kaivi] I n vainas atzīšana; to cry p. — atzīt savu vainu; II int [esmu] vainīgs! peek3 [pek] I n 1. knābiens; 2. sar. viegls skūpsts; 3. sar. ēdamais; II v 1.knābt; knābāt; 2. sar. viegli noskūpstīt; 3. sar. ēst (maziem kumosiņiem); knābāt peckb [pek] n 1. peks (beramu vielu mēn'ieniba - 9,087 l); 2. liels daudzums; milzums

pecker ['peka] n 1. knābējputns; 2. sl. knābis; deguns; keep your p. up! — nenokar degunu!; 3. amer. sl. penis pecking order ['pekirj, o:ds] n [neoficiālā]

sociālā hierarhija peckish ['peki/] a sar. 1. izsalcis; izbadējies;

2. amer. viegli uzbudināms (sakaitināms) Peck's Bad Boy [.peks'baedboi] n 1. neciešams (nepanesams) bērns; 2. cilvēks, kurš citus nostāda neveiklā stāvoklī pecten ['pektin] n anat., bot. (pl pectens ['pektinz] vai pectines ['pektiniiz]) sekstveida (vai ķemmveidīgs) orgāns pectic ['pektik] a ķīm. pektīna-; pektīn-pectin ['pektin] n ķīm. pektīns pectinate[d] ['pektineit(id)] a anat., bot. sekstveida-; sekstveidīgs; ķemmveidīgs pectines sk. pecten pectora sk. pectus pectoral ['pektaral] a anat. krūšu-pectose ['pektaus] n ķīm. pektoze pectus ['petas] n anat. (pl pectora ['pektara])

krūšu apvidus peculant ['pekjubnt] a kas piesavinās [un

iztērē] (uzticēto naudu) peculate ['pekjuleit] v piesavināties [un

iztērēt] (uzticēto naudu) peculation [,pekju'lei/n] n (uzticētās

naudas) piesavināšanās [un iztērēšana] peculator ['pekjuleita] n (uzticētās naudas)

piesavinātājs [un iztērētājs] peculiar [pi'kjuilia] a 1. īpašs; sevišķs; 2. dīvains; savāds; ekscentrisks; 3. sar. ne-pediment

vesels; to be (feel) rather p. — justies neveselam, justies ne visai labi peculiarity [pi,kju:li'aer9ti] n 1. īpatnība;

2. dīvainība; savādība peculiarly [pi'kjuiliali] adv 1. īpaši; sevišķi;

2. dīvaini; savādi pecuniary [pi'kjuiniari] a naudas-; finansu-; pekuniārs; p. aid — naudas pabalsts; p. offence — pārkāpums, kas sodāms ar naudas sodu; p. trouble — naudas grūtības; work without p. reward—neatalgots darbs ped [ped] sar. (saīs. no pedestrian) sk.

pedestrian pedagogical] [,ped3'god3ik(l)] a pedagoģisks

pedagogics [.peda'gtx^iks] n pedagoģija pedagogue ['pedagog] n pedagogs pedagogy ['ped9god3i] n pedagoģija pedal ['pedl] I n pedālis; clutch p. tehn. — sajūga pedālis; II a 1. zool. pēdas-; 2. pedāļa-; pedāļu-; p. boat — ūdens velosipēds; Divi. nospiest pedāli; 2. mīt pedāļus; 3. sar. (sev. amer.) braukt ar divriteni

pedalist ['pedlist] n amer. sar. riteņbraucējs,

velosipēdists pedalo ['pedaleu] n ūdens velosipēds pedal-pusher ['pedl, pu/a] n sar. riteņbraucējs, velosipēdists pedant ['pednt] n pedants pedantic [pi'daentik] a pedantisks pedantism ['pedantizam] n pedantisms pedantry ['pedantri] n pedantiskums;

pedantisms pedate ['pedat] a 1. hot. (par lapām) plezn-

veidīgs; 2. zool. ar kājām peddle ['pedl] v 1. tirgoties, iznēsājot preces; 2. niekoties; izšķiest sīkumos (piem., spēkus)-, 3. niev. izplatīt (tenkas)-, 4. niev: uztiept (savas idejas, plānus) peddler ['pedis] amer. sk. pedlar peddling ['pedlir]] I n 1. sīktirdzniecība (iznēsājot preces); 2. niekošanās; nodarbošanās ar sīkumiem; 3. niev.

(tenku) izplatīšana; 4. niev. (savu ideju, plānu) uztiepšana; II a 1. sīkumains; 2. sīks; nenozīmīgs

pederast ['pedaraest] n pederasts pederasty ['pedaraesti] n pederastija pedestal ['pedistl] I n pjedestāls; 0 to knock smb. off his (or her) p. — nogāzt kādu no pjedestāla; vairs neslavēt kādu; to put (set) smb. on a p. — uzcelt kādu pjedestālā; [iz] slavēt kādu; II v novietot (uzlikt) uz pjedestāla

pedestrian [pi'destnsn] I n [kājāmļgājējs; II a prozaisks; ikdienišķs; garlaicīgs; p. approach — elementāra pieeja (kādas problēmas izskaidrošanā) pedestrian crossing [pi, destnankrosii]] n

gājēju pāreja (uz ielas) pedestrianism [pi'destrianizam] n 1 .sp.

soļošana; 2. prozaiskums; ikdienišķums pedestrianization [pi, destnanai'zei/n] n transportlīdzekļu satiksmes aizliegšana (kādā ielā vai pilsētas rajonā) pedestrianize [pi'destnsnaiz] v aizliegt transportlīdzekļu satiksmi (kādā ielā vai pilsētas rajonā) pedestrian precinct [pi, destnaripriisiiļkt] n iela[s] (pilsētas rajons), kur aizliegta transportlīdzekļu satiksme pediatric [, pi:di'aetnk] a pediatrisks;

[-pediatrijas-pediatrician-]

{+pediatrijas- pediatrician+} [, piidia'tnfn] n pediatrs, bērnu ārsts

pediatrics [, pi:di'aetnks] n pediatrija pediatry [piidiatn] sk. pediatrics pedicab ['pedikaeb] n velorikša pedicel [pedisal] sk. pedicle

pedicle ['pedikl] n 1. stiebriņš; 2. (zieda,

lapas) kātiņš pedicular [pa'dikjub] a utains pediculosis [pa, dikju'lausis] n pedikuloze pedicure f'pedikjus] I n pedikīrs; II v taisīt padikīru

pediform ['pedifo:m] a pēdveidīgs pedigree ['pedigri:] I n 1. ģenealoģija; raduraksti; 2. izcelšanās; II n 1. šķirnes-; sugas-; p. cattle — šķirnes lopi; p. dog — sugas suns pedigreed ['pedigri:d] a šķirnes-; sugas-pediment ['pedimsnt] n arh. frontons, zelminis

779pedlar

pedlar ['pedis] n 1. apkārtceļojošs tirgotājs;

pauninieks; 2. tenku vācele pedlary ['pedbri] n 1. (apkārtceļojoša tirgotāja) preču iznēsāšana; 2. sīkpreces; apkārtceļojoša tirgotāja preces pedodontics [,pi:cbu'dtjntiks] n pedodontika,

bērnu stomatoloģija pedodontist [.piidsu'drmtrst] n bērnu

stomatologs pedologist [pi'dolad3ist] n augsnes pētnieks pedology [pi'doladji] n augsnes zināme pedometer [pi'dorruta] n pedometrs, soļu skaitītājs

pedophilia [. pizdsu'fiilis] n pedofīlija pedophobia [. pirdsu'fsubia] n pedofobija peduncle [pi'dAqkl] n 1. stiebrs; 2. (zieda,

lapas) kāts pedway ['pedwer] n gaisa tilts gājējiem pee [pi:] sar. I n čurāšana; H v čurāt peek [pi:k] I n palūrēšana; paskatīšanās; II v

palūrēt; [slepus] paskatīties peekaboo ['pi:ksbu:] n amer. ku-kū (rotaļa); paslēpes

peel® [pi:l] I n (augļa, kartupeļa) miza; candied p. — sukāde; II v 1. mizot; lobīt;

2. (arī to p. off) (par mizu, ādu) lobīties; paint is ~ing — krāsa iet nost; = to p. off — 1) ātri novilkt, nomest (savas drēbes); 2) iziet no kopējās ierindas (kolonnas) (piem., demonstrācijas laikā)

peelb [pi:l] n maizes lāpsta, lize peelc [pi:l] n vēst. četrstūrains torņveidīgs cietoksnis (uz Anglijas un Skotijas robežas) peeler3 ['pi:b] n lobītājs; potato p. —

kartupeļu mizojamā mašīna peeler* ['pi:b] n 1. novec. brit. sl. polismenis, pogainais; 2. amer. striptīza izpildītāja;

3. amer. sl. kaut kas vienreizējs peeling ['pi:hijz] n pl (augļu, kartupeļu)

mizas

peel-off ['pi:b:f] n brit. sl. kopējā laupījuma

daļas nelegāla piesavināšanās peen [pi:n] n vesera (āmura) ķīlis (belznis) peep3 [pi:p] I n (sev. putna, peles) pīkstiens; čiepstiens; II v (sev. par putniem, pelēm) pīkstēt; čiepstēt peepb [pi:p] I n žigls (arī slepens) skatiens;

to get a p. (of) — ieraudzīt; to have a p. (at) — uzmest acis (skatienu); p. of day — rītausma; II v 1. paskatīties; palūrēt; 2. (par gaismu) pavīdēt peeper" ['pi:pa] n pīkstētājs; čiepstētājs peeperb ['pi:pa] n 1. lūrētājs; glūniķis; 2. sl.

acs; 3. sl. privātdetektīvs peepers ['pi:paz] n pl sl. brilles peep-hole ['piiphsul] n lodziņš (vārtos,

sienā); actiņa (durvīs) Peeping Tom [, pi:pr?]'tt>m] n ziņkārīgais

Toms, ziņkārīgs cilvēks peep-show ['pi:p/au] n sar. 1. kinetoskops;

2. amer. varietē ar striptīzu peep-through ['pi:p9ru:] a (par audumu)

caurspīdīgs peep-toe[d] ['pi:ptao(d)] a (par apaviem) ar atklātu purngalu; p.-t. shoes — basaines (apavi)

peep-toes ['piip.tauz] n pl basaines (apavi) peer3 [pia] I n 1. līdzinieks; without p. — nesalīdzināms; 2. pērs (angļu dižciltīgais); II a līdzīgs; p. group — (ieņemamā stāvokļa, vecuma) līdzīgu cilvēku grupa; DI v 1. (with) līdzināties; būt līdzīgam; 2. iecelt pēra kārtā peerb [pb] v 1. (at, into, through) pētoši (vai cieši) lūkoties; 2. novec. (piem., par sauli) parādīties; kļūt redzamam peerage ['pisnd3] n 1. pēri (angļu dižciltīgie); 2. pēra tituls; to raise smb. to the p. — iecelt kādu pēra kārtā; 3. pēru saraksts (grāmata)

peeress ['pians] n 1. lēdija pērs; 2. pēra sieva peerless ['pialis] a nesalīdzināms; vienreizējs peeve [pi:v] v sl. kaitināt; tracināt peevish ['pi:vi/ļ a īgns; īdzīgs; saīdzis, sapīcis peevishness ['pi:vi/nrs] n īdzība; sapīkums peewit ['pi:wit] n omit, ķīvīte peg [peg] Irti. tapa; spunde; 2. (telts, kriketa) mietiņš; 3. vadzis; pakaramias; coat p. — mēteļa pakaramais; 4. humor, kāja; 5. sar. mākslīgā kāja; 0 round p. in a square hole, square p. in a round hole — (piem., kādam darbam) nepiemērots cilvēks; to buy (a suit) off the p. — nopirkt gatavu (uzvalku); to come down a p. — kļūt pazemīgākam;

780pen

to take smb. down a p. [or two] — atstādināt (vai pazemot) kādu; II v 1. iedzīt tapu; nostiprināt ar tapu; 2. iežogot; norobežot (ar mietiņiem); 3. stabilizēt cenu; = to p. away (at) — nopūlēties (gar); to p. down — iežogot; norobežot (ar mietiņiem); to p. for — izvirzīt (piem., kādam amatam); to p. out — 1) iežogot; norobežot (ar mietiņiem); 2) izkārt (veļu, to piespraužot ar spailitēm); 3) sl. atstiept kājas; izlaist garu Pegasus ['pegasas] n astr., mit. Pegazs peg-house ['peghaus] n sl. krogs peg-leg ['pegleg] n 1. mākslīgā kāja;

2. cilvēks ar mākslīgu kāju pegmatite ['paegmatait] n ģeol. pegmatīts peg-out ['pegaut] n sl. 1. posts; neveiksme;

2. nāve; gals pegtop ['pegttjp] n (rotaļu) vilciņš peignoir ['peinwa:] n rīta tērps pejorative [pid3or9tiv] I n pejoratīvs (nievājošs) vārds; II a pejoratīvs, nievājošs peke [pi:k] n sar. (saīs. no Pekinese I, 2)

pekinietis (suns) Pekinese [, pi:ki'ni:z] I n 1. pekinietis; pekiniete; 2. (arī p.) pekinietis (suns); II a Pekinas-; pekiniešu-pekoe ['pkkau] n augstākā labuma melnā tēja pelade [po'leid] n med. plikgalvainība pelage ['pehd3] n kažokāda; zvērāda pelagic [p9'laed3ik] a okeāna-; jūras-;

p. sealing — roņu medības atklātā jūrā pelagism ['pelad3iz3m] n jūras (vai gaisa) slimība

pelargonium [, peb'goumom] n pelargonija pelerine ['pebri:n] n pelerine, apmetnis pelf [pelf] n (parasti niev.) nauda; bagātība pelican ['pelikan] n pelikāns pelican crossing [, pelikan'kroisit]] n gājēju

pāreja (kur luksoforu ieslēdz pats gājējs) pellagra [pe'laegro] n med. pelagra pellagrous [pe'laegros] a med. pelagras-pellet ['peht] I n 1. (maizes, papīra) lodīte; bumbiņa; 2. skrots; 3. (zāļu) zirnītis; tablete; II v 1, apšaudīt ar lodītēm (bumbiņām); 2. izgatavot lodītes (bumbiņas) pellicle ['pelikl] n biol., ķīm. plēvīte;

membrāna

pell-mell [, pel'mel] I n juceklis; haoss; II a juceklīgs; haotisks; HI adv 1. juceklīgi; haotiski; 2. pa galvu pa kaklu pellucid [pelursid] a 1. caurspīdīgs; dzidrs;

2. skaidrs; saprotams pelmet ['pelmit] n (sev. brit.) loga (vai durvju) aizkaru stieņa (auduma vai koka) pārsegs Peloponnesian [, pebpo'ni:/n] vēst. I n peloponēsietis; peloponēsiete; II a Peloponēsas-; peloponēsiešu-pelota [po'buta] n sp. pelota pelt" [pelt] n 1. (zvēra) āda; kažoks;

2. humor, cilvēka āda

peltb [pelt] I n : [at] full p. — vēja ātrumā; II v 1. apmētāt (ar akmeņiem, dubļiem); to p. with snowballs — pikoties; 2. (with) apbērt (ar jautājumiem); 3. (par lietu, krusu) grabināt; 4. drāzties; mesties peltate ['pelteit] a bot., zool. vairogveidīgs pelter ['pelto] sar. I n 1. lietusgāze; 2. dusmu uzliesmojums; 3. ātrs gājējs; II v drāzties; mesties

peltry ['peltn] n zvērādas; kažokādas

pelves sk. pelvis

pelvic ['pelvik] a anat. iegurņa-

pelvis ['pelvis] n (pl pelvises ['pelvisiz] vai

pelves ['pelvi:z]) anat. iegurnis Pembroke ['pembruk] n 1. Pembrukas pundursuns; 2. (arī P. table) galds ar nolaižamām malām pem[m]ican ['pemikon] n pemikans; kaltēta

un presēta gaļa (konservi) pen" [pen] I n 1. [rakstāmļspalva; ball[-point] p. — lodīšu pildspalva, skrotzīmulis; felt-tip p. — flomāsters; fountain p. — pildspalva; slip of the p. — pārrakstīšanās (kļūda); to take p. in one's hand, to take up one's p. — sākt rakstīt; 2. rakstniecība; to live by one's p. — pārtikt no rakstniecības; nodarboties ar rakstniecību; 3. (reti) rakstnieks; poem by an unknown p.— dzejolis, kuru uzrakstījis nezināms rakstnieks (dzejnieks); II v rakstīt; sacerēt penb [pen] I n 1. aploks; 2. (aitu) aizgalds;

3. vistu kūts; 4. ferma; plantācija (piem., Jamaikā); 5. (arī submarine p.) mil.

zemūdeņu patvertne; 6. amer. sl. cietums; II v 1. (in, up) iesprostot; ieslodzīt; 2. sadzīt (novietot) aplokā (vai aizgaldā; 3. (arī p. up) aizdambēt; aizsprostot (upi) penc [pen] n gulbju mātīte pend [pen] sar. saīs. no penitentiary penal ['pi:nl] a 1. krimināls; p. code — kriminālkodekss; 2. sodāms; soda-; p. battalion mil. — soda bataljons; p. offence — sodāms noziegums; p. servitude — spaidu darbi penalize ['pi:nalaiz] v sodīt (arī sportistu) penalty ['penlti] n sods; death p. — nāvessods; on (under) p. of death — piedraudot ar nāvessodu; p. area sp. — 1) soda laukums; 2) soda sitienu (vai metienu) zona; p. bench (or box) sp. — soliņš (vai iežogojums) sodītajiem sportistiem; p. goal sp. — ar soda sitienu (vai metienu) iegūts punkts; p. kick sp. — soda sitiens penance ['penans] n grēku nožēlošana; to do

(perform) p. — izpirkt (nožēlot) grēkus pen-and-ink [, penan cTiqk] a spalvas-;

p.-and-i. drawing — spalvas zīmējums penates [pe'na:teiz] n pl mit. penāti, mājas

dievi pence sk. penny

penchant ['pt>/t>] n tieksme; p. for pretty

girls — tieksme uz skaistām meičām pencil ['pensi] I n 1. zīmulis; coloured p. — krāsains zīmulis; eyebrow p. — uzacu zīmulis; 2. (gaismas) kūlis; stars; 3. (mākslinieka) ota; II v 1. rakstīt ar zīmuli; 2. krāsot uzacis pencil-case f'penslkeis] n penālis pencilled ['pensld] a smalki iezīmēts; skaisti veidots; p. eyebrows — 1) smalki veidotas uzacis; 2) krāsotas uzacis penciller ['pensla] n amer. sl. bukmeikera palīgs

pencilling ['pensliij] n 1. zīmēšana; 2. zīmuļa zīmējums

pencil-pusher ['pensi, pu/a] n amer. sl.

kancelejas darbinieks; kantorists pencil-sharpener ['pensi,/a:pna] n zīmuļu asināmais

pencraft ['penkra:ft] n 1. glītrakstīšana,

kaligrāfija; 2. rakstīšanas māksla; stils; 3. rakstnieka meistriba pend [pend] v formai, atlikt lēmuma pieņemšanu

pendant ['pendant] I n 1. karulis, kareklis; 2. (to) pielikums; papildinājums; 3. jūrn., mii. vimpelis; II a 1. nokāries; pārkāries; kas karājas; p. lamp — griestu lampa; 2. neizlemts; neizšķirts; this case remains p. — šis jautājums paliek neizšķirts pendency ['pendansi] n nenoteiktība;

svārstīgums pendent8 ['pendant] a nenoteikts; svārstīgs pendentb ['pendant] sk. pendant pending ['pendii]] I a neizlemts; neizšķirts; n prep 1. laikā; p. these negotiations — šo sarunu laikā; 2. līdz; iekams; p. his return — līdz viņš atgriežas pendulate ['pendjuleit] v 1. svārstīties; vienmērīgi šūpoties (kā svārstam);

2. šaubīties, svārstīties pendulent ['pendjulant] sk. pendulous pendulous ['pendjulas] a 1. nokarens;

atkarens; nokāries; 2. kas svārstās; kas vienmērīgi šūpojas (kā svārsts) pendulum ['pendjulam] n svārsts; 0 [the] swing of the p.— sabiedriskās domas svārstības penes sk. penis

penetrability [, perutra'bilati] n caurlaidība penetrable ['penitrabl] a caurlaidīgs penetralia [, pem'treilia] n pl svētnīca;

neaizskarama vieta penetrate ['penitreit] v 1. (in, into, through) iespiesties; iekļūt; 2. izprast; iedziļināties;

3. (with) piesātināt; pārņemt; country ~d with fear — baiļu pārņemta zeme; ~d with patriotic feelings — patriotisku jūtu pārņemts

penetrating ['penitreitn]] a 1. (par skatienu) caururbjošs; pētījošs; 2. (par prātu) ass; vērīgs; 3. (par skaņu) griezīgs, spalgs penetration [, peni'trei/n] n 1. iespiešanās; iekļūšana; 2. izpratne; iedziļināšanās; 3. prāta asums penetrative ['penitrativ] a caururbjošs; pētījošs

782penstock

penetrativity [, pemtra'Uvati] n mil. (bruņu)

caursites spēja pen-feather ['pen, fe5a] n lidspalva pen-friend ['penfrend] n vēstuļu (sarakstīšanās) draugs penguin ['pengwin] n 1. pingvins; 2. sl. smokings; 3. av. sl. trenažieris; mācību lidmašīna; 4. av. sl. nelidojošs lidotājs penguin suit ['peqgwin, suit] n kosmonauta tērps

pen-holder ['pen.haulda] n spalvaskāts penicillin [.pem'silin] n penicilīns peninsula [pi'ninsjula] n pussala peninsular [pa'mnsjub] I n pussalas

iedzīvotājs; II a pussalas-penis ['pi:ms] n (pl penises ['piinisiz] vai penes ['pi:ni:z]) penis, vīrieša dzimumloceklis

penitence ['penitans] n (pārkāpuma) nožēlošana

penitent f'penitant] I n (pārkāpuma) no-

žēlotājs; II a nožēlas pilns penitential [.pem'ten/l] a nožēlošanas-penitentiary [.peni'ten/an] I n (sev. amer.) labošanas iestāde; II a penitenciārs; [-labošanas-penknife-] {+labošanas- penknife+} ['pennaif] n spalvu nazītis penman ['penman] n 1. rakstītājs; he is a good p. — viņam ir labs rokraksts; 2. rakstnieks; autors; 3. amer. sl. (dokumentu) viltotājs penmanship ['penmaņ/ip] n 1. kaligrāfija;

2. (rakstnieka) stils pen-name ['penneim] n pseidonīms pennant ['penant] n vimpelis penner ['pena] n rakstītājs; (dokumenta)

sastādītājs penniless ['penihs] a beznaudas-pennon ['panan] n vimpelis penn'orth [penaG] sar. saīs. no pennyworth penny ['peni] n (pl pence [pens] — norādot vērtību; pennies ['pemz] — par atsevišķām monētām) 1. penijs; penss; 2. amer. sar. cents; 0 a pretty p.— krietna naudas summa; in for a p., in for a pound — kas iesākts, tas jāpabeidz; p. for your thoughts! — par ko jūs domājat?; p. wise

and pound foolish — taupīgs sīkumos un izšķērdīgs lielās lietās; to spend ap. — apmeklēt tualeti; to turn an honest p. — 1) godīgi nopelnīt; 2) piepelnīties penny-a-line [.penia'lain] a (par rakstu)

lēts; paviršs penny-a-liner [.penia'laina] n skribents;

rakstnieķelis penny-a-lining [.penia'lainii]] n literāra

haltūra;papīra smērēšana penny dreadful ['peni, dredful] n lubu

romāns (vai stāsts, filma) penny-gaff ['penigaef] n slikta izrāde; balagāns

penny-in-the-slot ['peniinSa'slnt] n (tirdzniecības) automāts penny-pincher ['pern, pint/a] n sar. skopulis pennyweight ['peniweit] n 1/20 unces (svara vienība); 0 p. job — juvelierizstrādājumu zagšana

pennyweighter ['peni, weita] n juvelierizstrādājumu zaglis penny-wise ['peniwaiz] a sīkmanīgs pennyworth ['peniw3:0] I n penija (pensa)

vērtība; II adv penija (pensa) vērtībā penology [pi:'nr»lad3i] n penoloģija, mācība

par cietumiem pen-pal ['penpael] n sar. vēstuļu (sarakstīšanās) draugs pen-pusher ['pen, pu/a] n sar. kantorists pensile ['pensail] a 1. (par .ligzdu) nokarens;

2. (par putniem) kas būvē nokarenas ligzdas pension3 ['pen/n] I n pensija; retirement (old age) p.— vecumpensija; to retire on a p. — aiziet pensijā; II v piešķirt pensiju; = to p. off — atbrīvot no darba, piešķirot pensiju

pensionb [posjo] n pansionāts pensionable ['pen/nabl] a 1. pensijas-; p. age — pensijas vecums; 2. kas dod tiesības uz pensiju; he is not p. — viņam nav tiesību uz pensiju pensioner ['pen/na] n 1. pensionārs; 2. novec.

algotnis pensive ['pensiv] a domīgs pensiveness [pensivnis] n domīgums penstock ['penstnk] n 1. slūžas; 2. amer.

783perrt

slūžu kanāls pent [pent] a ieslodzīts; iesprostots pentad ['pentaed] n 1. skaitlis pieci; 2. piecu vienību (lietu) komplekts; 3. ķīm. piec-vērtīgs elements pentagon ['pentogan] n pentagons, piecstūris Pentagon ['pentagan] n 1. Pentagons, ASV aizsardzības ministrija; 2. pārn. amerikāņu militāristi

pentagonal [pe'taeganl] a piecstūrains; piec-stūru-

Pentagonese [, pentaga'niiz] n sar. Pentagona (amerikāņu militāristu) valoda (žargons)

pentagram ['pentagram] n pentagramma pentahedral [, penta'hiidral] a piecskaldņa-pentahedron [, pentabiidron] n piecskaldnis pentameter [pen'taemita] n lit. pentametrs pentane ['pentem] n ķīm. pentāns pen tangle ['penteijgl] n pentagramma pentarchy ['penta:ki] n pentaihija, piec-valdība

Pentateuch ['pentatjuik] n Pentateihs, piecas

Mozus grāmatas pentathlon [pen'taeGbn] n sp. pieccīņa pentathlete [pen'tae01i:t] n pieccīņnieks pentathlonist [pen'taeGbnist] n pieccīņnieks pentatonism [.penta'tonizam] n mūz.

pentatonika pentavalent [.penta'vaebnt] a ķīm. piecvērtīgs

Pentecost ['pentiknst] n (ebreju) Vasarsvētki Pentecostals [, penti'kostlz] n pl piecdesmitnieki (sekta) penthouse f'penthaus] n 1. nojume;2. (arī p. apartment) komfortabls dzīvoklis (augšstāvā) pent-in [.pent'in] a ieslodzīts; iesprostots pentode f'pentaud] n elektron. pentode pent-roof ['pentruif] n arh. vienslīpnes jumts pent-up [.pent'Ap] a 1. ieslodzīts; iesprostots;

2. pārn. apspiests; apslēpts penult [po'nAlt] sk. penultimate penultimate [pa'nAltunat] I n priekšpēdējā

zilbe; II a priekšpēdējais penumbra [pi'nAmbra] n pusēna penurious [pi'njunas] a nabadzīgs; trūcīgs

penury ['penjun] n nabadzība; trūkums peola [pi'aub] n amer. sl. gaišādaina nēģe-riete

peon" ['pi:an] n laukstrādnieks; algādzis

(Latiņamerikā) peonb [pju:n] n (Indijā) 1. ziņnesis;

2. kalpotājs peony ['piani] n peonija people ['pi:pl] lnl. tauta; nācija; to go to the p.— griezties pie tautas (piem., ar referendumu); 2. (lieto kā pl) cilvēki; ļaudis; country p. — lauku ļaudis; young p. — jaunieši; 3. (lieto kā pl) [tuvi] radi; piederīgie; my p. —manējie (mana ģimene, mani radi); 4. (P.) amer., jur. valsts; sabiedrība (kā apsūdzētājs civillietās); II v

1. apdzīvot; thickly ~d — biezi apdzīvots;

2. nometināt iedzīvotājus people-in-law [, pi:plin'b:] n pl sar. (sievas

vai vīra) radi people mover ['pi:pl, mu:va] n pasažieru

maršruta transports people-poor ['pi:pl,pua] a mil. neno-

komplektēts (personālais sastāvs) people sniffer ['pi:pl. snifa] n amer. sl. elektroķīmiskais (cilvēku) meklētājs (aparāts)

pep [pep] sar. I n enerģija; spars; full of p. —

enerģisks; II v (arī to p. up) uzmundrināt pepful ['pepfi/1] a enerģisks; sparīgs pepper ['pepa] I n pipari; ground p. — smalkie (maltie) pipari; red (hot) p.— sarkanie pipari; II v 1. piparot; 2. apbērt (piem., ar jautājumiem) pepper-and-salt [.peparand'soilt] a (piem.,

par audumu) mistrots pepperbox ['pepaboks] n piparnīca peppercorn ['pepakoin] n pipara graudiņš; 0

p. rent — niecīga rente peppermint ['pepamint] n 1. piparmētra;

2. piparmētru konfekte pepper-pot ['pepapot] n 1. piparnīca;

2. sar. Jamaikas iedzīvotājs papper-upper [.pepar'Apa] n amer. sl. kaut

kas pacilājošs (uzmundrinošs) peppery ['pepan] a 1. piparots; 2. karstgalvīgs; ātras dabas-; 3. (piem., parpercutaneous

vārdiem) ass; dzēlīgs pep pill f'peppil] a sar. stimulators (zāles) peppy ['pepi] a enerģisks; sparīgs pepsin ['pepsin] nfiziol. pepsīns pep talk ['pepto:k] n sar. uzmundrinoša saruna

peptic ['peptik] a fiziol. pepsīna-peptide ['peptaid] nfiziol. peptīds peptone ['peptaun] n fiziol. peptons pep-up ['pepAp] n sar. stimuls; uzmundrinājums

per [p3:] prep 1. pa; caur, p. post—pa pastu;

2. uz; par, p. head — uz vienu cilvēku;

3. (arī as p.) pēc; sakarā ar; [as] p. instruction — pēc instrukcijas; 4.: as p. usual — pēc paraduma; kā parasti

peradventure [. p3:rad'ven r/a] novec., humor. I n šaubas; neziņa; beyond (past) p.— bez šaubām; katrā ziņā; II adv 1. varbūt; iespējams; 2. (pēc if vai lest) nejauši; lest p. — lai notiek kas notikdams perambulate [pa'raembjuleit] v 1. staigāt (šurpu turpu); 2. apstaigāt (piem., teritoriju); 3. stumt (bērnu) ratiņos perambulation [pa.raembju'lei/n] n

1. staigāšana (šurpu turpu): 2. apgaita perambulator [pa'raembjuleita] n formāl.

bērnu ratiņi per annum [par'aenam] adv gadā percale [pa'keil] n tekst. perkals per capita [pa'kaepite] adv formāl. uz vienu cilvēku

perceivable [pa'siivabl] a 1. aptverams;

saprotams; 2. manāms; saskatāms perceive [pa'si:v] v 1. saprast; uztvert;

2. manīt; saskatīt

percent [pa'sent] amer.sk. per cent per cent [pa'sent] n procents percentage [pa'sentid3] n 1. procents; procentuālā attiecība; 2. procentu likme; procenti; 3. sl. peļņa percental [pa'sentl] a [dots] procentos percenter [pa'senta] n sl. augļotājs percentile [pa'sentail] n (statistikā) procentīle percept ['p3:sept] n filoz. priekšstats perceptibility [pa.septa'bilati] n saprotamība; uztveramība

perceptible [pa'septobl] a uztverams; manāms

perception [pa'sep/n] n 1. uztvere; izpratne; p. of beauty — skaistuma izpratne; 2. filoz. percepcija

perceptive [pe'septiv] a 1. uztveres-; uztverošs; p. organs — uztveres orgāni; 2. filoz. perceptīvs perceptivity [pa, sep'tivati] n uztveres spēja perceptual [pa'sept/ual] a perceptuāls perch® [p3:t/] n asaris

perchb [p3:tf] I n 1. lakta (vistām); 2. sar. augsts (sabiedriskais) stāvoklis; come off your p.! — nokāp no saviem augstumiem!; to knock smb. off his (or her) p. — izdzīt kādam lepnības garu; II v 1. uzlaisties (uztupties) uz laktas; 2. uzrāpties; uzrausties (piem., uz augsta sēdekļa); to p. on the arm of a chair — uzsēsties uz krēsla paroces perchance [pa't/ains] adv novec. varbūt, iespējams

perchlorate [pa'kbint] n ķīm. perhlorāts perchloride [pa'kb:raid] n ķīm. perhlorids perchlorite [paTcloirait] n ķīm. perhlorits percipience [pa'sipians] n uztveres spēja percipient [pa'sipiant] a uztvertspējīgs percolate ['p3:kaleit] v 1. (through) sūkties cauri; 2. filtrēt; 3. vārīt (kafiju) perkolatorā (ekstrakcijas aparātā) percolation [,p3:k3'lei/n] n 1. [iz] sūkšanās cauri; 2. filtrēšana; 3. (kafijas) vārīšana perkolatorā (ekstrakcijas aparātā) percolator ['psikaleita] n perkolators,

ekstrakcijas aparāts per contra [. p3:Tcontr9] adv pretējā (rēķina) pusē

percuss [pa'kAs] v med. izklauvēt percussion [palcA/n] n 1. sitiens (cietiem priekšmetiem saduroties); p. cap— pistons; 2. (arī p. instrument) mūz. sitamais instruments; 3. med. izklauvēšana, per-kusija

percussionist [pa'kA/mst] n sitamo instrumentu spēlētājs percussive [peltAsiv] a sišanas-; sitamais percutaneous [. p3:kju:'teini9s] a (piem.,par injekcijām) zemādas-

785percy boy

percy boy [*p3:siboi] n amer. sl. pienapuika,

memmesdēliņš percy pants [p3:sipasnts] sk. percy boy per diem [pa'di.'am] formal. I n dienasnauda

(kā alga); II adv dienā; par vienu dienu perdition [pa'di/n] n 1. elles mokas; posts;

2. bojāeja; pazušana

pere [pea] n tēvs; vecākais (lai atšķirtu no

dēla, jaunākā) peregrinate ['peragnneit] v novec., humor.

ceļot; klejot peregrination [, peragn'nei/n] n novec., humor. 1. ceļošana; klejošana; 2. ceļojums; klejojums

peregrine ['pengnn] a 1. novec. citzemju-; 2.:

p. falcon — lielais (medību) piekūns peremptory [pa'remptari] a 1. (par pavēli) kategorisks; stingrs; 2. (par cilvēku, balsi) pavēlošs; valdonīgs; in p. tone — pavēlošā tonī (balsī); 3.: p. writ brit. jur. — pavēste (rakstiska pavēle) ierasties tiesā perennial [pa'remal] I n daudzgadīgs augs; Hal. gada-; gadu ilgstošs; 2. ilggadīgs; mūžīgs; p. youth — mūžīgā jaunība;

3. daudzgadīgs; p. plant — daudzgadīgs augs

perennity [pa'reniti] n 1. ilgmūžība;

2. pastāvība perfect I n ['p3:fikt] I n gram, perfekts; II a ['p3:fikt] 1. teicams; nevainojams; p. man — ideāls cilvēks; 2. pilnīgs; absolūts; p. stranger — pavisam (pilnīgi) svešs cilvēks; 3. sar. brīnišķīgs; jauks; 4. gram. perfekta-; p. tenses — perfekta (pabeigtie) laiki; III v [pa'fekt] uzlabot; pilnveidot perfectibility [pa.fekta'bibti] n pilnveido-jamība

perfectible [pa'fektabl] a uzlabojams;

pilnveidojams perfection [pa'fek/n] n 1. uzlabošana; pilnveidošana; 2. pilnība; p. itself — pati pilnība; to bring to p. — uzlabot; pilnveidot perfectionism [pa'fek/nizam] n

perfekcionisms perfectionist [pa'fek/mst] n perfekcionists perfective [pa'fektiv] a gram, pabeigts; p. verbs — pabeigtā veida verbi (darbības

vārdi)

perfectly ['p3:fiktli] adv pilnīgi; p. well — lieliski

perfecto [pa'fektau] n amer. liels cigārs perfervid [p3:'f3:vid] a dedzīgs, kaislīgs perfidious [pa'fidias] a neuzticīgs; nodevīgs perfidy ['p3:fidi] n neuzticība; nodevība perflate [p3:'fleit] v ventilēt; pūst cauri perforate I a ['p3:faret] perforēts; caurumots; n v ['p3:fareit] 1. perforēt; caurumot; 2. (in, into) iespiesties perforation [,p3:fa'rei/n] n 1. perforēšana;

caurumošana; 2. perforācija; caurums perforator ['p3:fareit3] n perforators;

caurumotājs perforce [pa'fo:s] adv formāl. piespiedu kārtā; ar varu

perform [pa'foim] v 1. izpildīt; veikt; to p. an operation — izdarīt operāciju; to p. one's duty — izpildīt savu pienākumu;

2. teātr. izrādīt; uzvest (lugu); atveidot (lomu); izpildīt (priekšnesumu); 3.sp. uzstāties (piem., ar vingrojumu)

performance [pa'foimans] n 1. izpildīšana; veikšana; 2. izpildījums; sniegums;

3. teātr. izrāde; (lugas) uzvedums; (lomas) atveidojums; (priekšnesuma) izpilde; 4. sp. uzstāšanās (piem., ar vingrojumu)

performative [pa'foimativ] a vai. performativs; p. verb — performatīvs verbs (darbības vārds) performer [pa'foima] n 1. izpildītājs; (darba) veicējs; 2. aktieris; mākslinieks; 3. (piem., vingrojuma) izpildītājs performing [pa'foinut]] a 1. izpildītājs p. arts — izpildītājmākslas (teātris, cirks); 2. dresēts; mācīts; p. animals — dresēti dzīvnieki; 3.: p. rights — tiesības uzvest (lugu); tiesības izpildīt (mūziku) perfume I n ['p3:fju:m] 1. smarža, aromāts;

2. smaržas; II v [pa'fjuim] iesmaržot perfumer [pa'fjuima] n 1. parfimērijas izgatavotājs; 2. parfimērijas pārdevējs, parfimērs

perfumery [pa'fjuiman] n 1. parfimērija;

2. parfimērijas veikals perfumier [pa'fjuimia] sk. perfumer

perfunctory [pa'fAtļ/tri] a paviršs; nevērīgs perfuse [pa'fjuiz] v 1. apsmidzināt; aprasināt (ar ūdeni)-, 2. pārplūdināt; pārklāt; sky ~d with red light — sārti blāzmojošas debesis perfusion [ps'fju^n] n 1. apsmidzināšana; aprasināšana (ar ūdeni)-, 2. pārplūdināšana; pārplūšana; pārklāšana; 3. med. perfūzija pergola ['p3:gab] n 1. lapene; 2. vīteņaugiem

apaugusi eja perhaps [pa'haeps] adv varbūt, iespējams peri ['pian] n 1. mit. feja; elfa; 2. skaistule perianth ['penaen0] n bot. apziednis periapsides sk. periapsis periapsis [.pen'aepsis] n (pl periapsides

[,pen'aepsidi:z]) astr. periapsida periapt ['penaspt] n amulets, talismans pericardia sk. pericardium pericarditis [,penka:'daitis] n med. perikardīts

pericardium [.penkaidiam] n (pl pericardia

[, pen'kaidia]) perikards, sirds somiņa pericarp ['penkaip] n bot. perikarps, augļ-apvalks

pericope [ps'nkapi] n (literāra darba) fragments

pericranium [.pen'kremiam] n 1. anat. galvaskausa plēve; 2. humor, smadzenes; galva

pericynthion [, pen'smOian] sk. perilune peridot ['peridot] n min. peridots, olivīns perigee ['pend3i:] n astr. perigejs perihelia sk. perihelion perihelion [, perihhlian] n (pl perihelia

[.pen'hiiha]) astr. perihēlijs peril ['peral] I n briesmas; risks; at one's p. — uz savu risku (atbildību); in p. of one's life — riskējot ar savu dzīvību; II v (reti) apdraudēt perilous ['perabs] a bīstams; riskants perilousness ['perabsnis] n bīstamība;

apdraudētība perilune ['periluin] n astr. periselēnijs perimeter [ps'nmits] n mat. perimetrs period ['pianad] I n 1. periods; laika posms;

examination p.- eksāmenu sesija;

2. laikmets; 3. (ari teaching p.) [mācību] stunda; free p.— "logs" (stundu, lekciju)

sarakstā; 4. (sev. amer.) punkts (pieturzīme)-, to put a p. to pārn. — pielikt punktu, pabeigt; 5. gram, (salikts) teikums; 6.fiziol. (arī menstrual p.) menstruācijas; II a perioda-; laikmeta-; p. film — vēsturiska filma; p. furniture — stila mēbeles; p. piece humor. — 1) vecmodīga lieta; 2) vecmodīgs cilvēks periodic [pian'odik] a periodisks; p. system (law) — (ķīmisko elementu) periodiskā sistēma

periodical [.pisn'ndikl] I n periodisks izdevums (laikraksts, žurnāls); II a periodisks

periodicity [, pisna'disati] n periodiskums periodization [.pianadai'zei/n] n periodizācija

periodize [pianadaiz] v periodizēt

periostea sk. periosteum

periosteum [.pen'ostiam] n (pl periostea

[.pen'ostis]) anat. periosts, kaula plēve periostitis [.parbstaitis] n med. periostīts,

kaula plēves iekaisums peripatetic [.penpa'tetik] I n l.filoz. peripatētiķis; 2. humor, klejotājs; II a

1.filoz. peripatētisks; 2. klejojošs; ceļojošs peripatetics [, penpa'tetiks] n pl humor.

klejošana; klejojumi peripeteia [, penpa'tiia] n peripetija peripheral [pa'nfral] a 1. perifērisks, perifers;

2. palīg-; papildus-; p. equipment — [-palīg-ierice[s];-] {+palīg- ierice[s];+} pierice

peripherals [pa'nfralz] n pl elektron.

perifēriskās (ārējās) ierīces; termināli periphery [pa'nfan] n perifērija periphonic [.pen'fnnik] a daudzkanālu- (skaņa)

periphrase ['penfreiz] I n perifrāze; II v

perifrazēt periphrases sk. periphrasis periphrasis [pa'nfrasis] n (pl periphrases

[pa'rifrssiiz]) perifrāze periphrastic [, pen'fraestik] a 1. perifrastisks; 2.: p. genitive gram. — ar palīgvārdu

(piem., ar prepozīciju) izteikts ģenitīvs

periscope ['penskaup] n periskops periselene [,pensi'li:ni] n astr. periselēnijs

787periselenium

periselenium [,pensr'li:niam] sk. periselene

perish ['pen/] v iet bojā; iznīkt; 0 p. the thought! — pasarg Dievs!; cerams, ka tā nebūs!

perishability [,pen/a'bilati] n (piem.,

produktu) bojāšanās perishable ['pen/abi] a ātrbojīgs; p. goods —

ātrbojīgas preces perishables ['pen/ablz] n pl ātrbojīgas preces perisher ['pen/a] n sl. tips; subjekts; (par

nepaklausīgu bērnu) Dieva sodība perishing ['peri/ii]] sar. (sev. brit.) I a iznīcinošs; nāvējošs; p. cold — elles aukstums; H adv ļoti; it's p. cold — ir ļoti auksts

peristalsis [,peristalsis] n fiziol. peristaltika peristaltic [.pen'staeltik] afiziol. peristaltisks peristyle ['penstail] n arh. peristils, kolonāde

(ap templi, klosteri) peritonea sk. peritoneum peritoneum [,pentau'ni:am] n (pl perito-neums [,pentau'ni:amz] vai peritonea [,pentao'ni:a]) anat. vēderplēve peritonitis [, pentau'naitis] n med. peritonīts,

vēderplēves iekaisums periwig ['penwig] n (piem., advokāta) parūka periwinkle8 ['pen, wiqkl] n hot. kapmirte periwinkle1" ['pen, wiqkl] sk. winkle perjure ['p3:d3a] v jur.: to p. oneself — 1) dot nepatiesu liecību; nepatiesi liecināt; 2) lauzt zvērestu perjured ['p3:d3ad] a jur. kas pārkāpj

zvērestu; p. witness — viltus liecinieks perjurer ['p3:d3ara] n jur. 1. viltus liecinieks;

2. zvēresta lauzējs perjury ['p3:d3an] n jur. 1. nepatiesa liecība;

2. zvēresta laušana perk8 [p3:k] sar. sk. percolate perkb [p3:k] sar. sk. percolator perkc [p3:k] v sar. 1. pacelt (galvu); izstiept (kaklu); 2. (ari to p. up) sasparoties; sarosīties; 0 to p. up one's nose — celt degunu gaisā perkd [p3:k] sk. perky perker-upper [,p3:kar'Apa] sk. pepper-upper

perks [p3:ks] n pl (saīs. no perquisites) sar.

piemaksa (pie algas); papildu atvieglojumi, privilēģijas perky ['p3:ki] a 1. dzīvs; rosīgs; jautrs;

2. pašpārliecināts; nekaunīgs perlite ['p3:lait] n min. perlīts perm [p3:m] n (saīs. no permanent wave)

sar. ilgviļņi permafrost ['p3:mafrr>st] n mūžīgais sasalums

permalloy ['p3:mabr] n metalurģ. permalojs permanence ['p3:manans] n permanence;

pastāvība; nemainīgums permanency ['p3:manansi] n 1. permanence; pastāvība; nemainīgums; 2. kaut kas permanents (pastāvīgs, nemainīgs); temporary job, not p. — pagaidu, ne pastāvīgs darbs permanent ['p3:manant] a permanents; pastāvošs; ilgstošs; p. abode — pastāvīga dzīves vieta; p. press — 1) (par audumu) neburzīgs; 2) plisē; p. wave — ilgviļņi; p. way brit. — dzelzceļa uzbērums ar sliežu ceļu (vai ceļiem) permanently ['p3:manantli] adv pastāvīgi; vienmēr

permanganate [p3:'masi]ganert] n ķīm.

permanganāts, mangānpārskābes sāls permanganic [,p3:mar]'gaenik] a ķīm. permanganāta-; p. acid — permangān-skābe, mangānpārskābe permeability [,p3:mia'bilati] n caurlaidība permeable ['p3:miabl] a caurlaidīgs permeate ['p3:mieit] v 1. (through) spiesties (vai sūkties) cauri; (into) iespiesties; iesūkties; 2. (among) izplatīties permeation [, p3:mi'ei/n] n 1. izsūkšanās cauri; iespiešanās; iesūkšanās; 2. izplatīšanās

per mille [p3:'mil] n promile, procenta

desmitā daļa permissible [pa'misabl] a atļaujams; pieļaujams

permission [pa'mi/n] n atļauja; to give

(grant) p. — dot atļauju permissionist [pa'mi/nist] n visatļautības piekritējs

permissive [pa'misiv] a 1. atļaujošs; pie-

ļaujošs; 2. bez aizspriedumiem; brīvi domājošs; the p. society — sabiedrība bez aizspriedumiem (sev. seksa jautājumos); 3. jur. neobligāts; fakultatīvs; rekomendējošs

permissiveness [po'misivms] n visatļautība permit I n ['p3:mit] 1. (rakstnieka) atļauja; 2. caurlaide; II v [pa'mit] 1. atļaut; 2. (of) pieļaut; paciest; weather -ting — ja laiks būs labvēlīgs; matters that p. of no delay — lietas, kuras nevar atlikt permittance [po'mitans] n 1. novec. sk.

permission; 2. el. kapacitāte permutation [. p3:mju:'tei/n] n 1. apmainīšana; pārmainīšana; 2. mat. per-mutācija

permute [po'mjuit] v apmainīt (kārtību);

pārmainīt pern [p3:n] n zool. ķīķis pernancy ['p3:n3nsi] n jur. īpašuma tiesību

iegūšana; stāšanās valdījumā pernicious [po'ni/os] a kaitīgs; postošs;

p. anaemia med. — ļaundabīgā mazasinība pernickety [pa'nikati] a sar. 1. kašķīgs;

sīkumains; 2. kutelīgs; delikāts perorate ['perareit] v 1. beigt runu; rezumēt;

2. gari un plaši izrunāties peroration [, pera'rei/n] n 1. runas nobeigums; rezumējums; 2. gara un plaša izrunāšanās peroxide [pa'roksaid] ķīm. I n peroksīds; p. of hydrogen — ūdeņraža pārskābe; p. blonde (parasti niev.) — krāsota blondīne; II v balināt (matus) ar ūdeņraža pārskābi peroxidize [pa'roksadaiz] v med. apstrādāt ar peroksīdu

perpend [po'pend] v novec. pārdomāt; apsvērt

perpendicular [jwipan'dikjuta] mat. I n perpendikuls; out of [the] p. — novirzījies no perpendikulārā stāvokļa; II a 1. perpendikulārs; 2. vertikāls; ļoti stāvs perpendicularity [jwipan.dikju'lzereti] n perpendikularitāte

perpetrate ['p3:pitreit] v formal, izdarit (kaut

ko ārkārtēju); to p. a crime — izdarīt noziegumu; to p. a blunder — pieļaut lielu

kļūdu

perpetration [,p3:pi'trei/n] n l.formāl. (nozieguma) izdarīšana; 2. humor, (gara) ražojums; darbs perpetrator ['p3:pitreit3] n vainīgais; p. of a

crime — noziedznieks perpetual [pa'pet/uol] a nepārtraukts; pastāvīgs; mūžīgs; p. motion — mūžīgā kustība

perpetuate [pa'pet/ueit] v iemūžināt perpetuation [po, pet/u'ei/n] n

iemūžināšana perpetuity [,p3:po'tju:3ti] n 1. mūžība, bezgalība; in (to, for) p.— uz visiem laikiem; 2. mūža rente; (jur.) beztermiņa valdījums

perpetuum mobile [po.pet/uum'moubilei]

n perpetuum mobile perplex [po'pleks] v 1. apmulsināt; 2. sarežģīt

(piem., problēmu) perplexed [po'plekst] a 1. apmulsis, apjucis;

2. (piem., par problēmu) sarežģīts perplexity [po'pleksoti] n apmulsums,

apjukums; in p. — neziņā; apmulsumā perquisite ['p3:kwizit] n formai, piemaksa (pie algas); papildu atvieglojums, privilēģija

perquisition [, p3:kwi'zi/n] n pamatīga

pārbaude (vai kratīšana) perron ['peran] n arh. 1. lieveņa (vai paaugstināta laukumiņa) kāpnes; 2. lievenis; paaugstināts laukumiņš (piem., kādas celtnes priekšā) perry ['pen] n raudzēts bumbieru sidrs,

raudzēta bumbieru sula perse [p3:s] a novec. zilpelēks; pelēkzils per se [,p3:'sei] adv lat. pats par sevi persecute ['p3:sikju:t] v 1. vajāt; 2. (with) apgrūtināt (ar jautājumiem, lūgumiem); uzmākties

persecution [, p3:si'kju:/n] n 1. vajāšana; p. complex (mania) — vajāšanas mānija; 2. apgrūtināšana (ar jautājumiem, lūgumiem)

persecutor ['p3:sikju:ta] n vajātājs

perseverance [, psisi'viarans] n neatlaidība perseverate [po'sevareit] v neatlaidīgi

789perseveration

censties; būt neatlaidīgam perseveration [pa'seva.rei/n] n neatlaidība persevere [, p3:si'via] v (in, at, with) būt neatlaidīgam; neatlaidīgi censties; neatkāpties

persevering [, p3:si'vi3niļ] a neatlaidīgs Persian ['p3:/an] I n 1. persietis; persiete; 2. persiešu valoda; 3. (ari P. cat) persiešu kaķis; II a persiešu-; p. blinds — žalūzijas; p. lamb — 1) karakulaita; 2) karakuls persiennes [, p3:si'enz] n pl žalūzijas persiflage [, p3:si'fla:3] n ķircināšana;

izjokošana; izzobošana persimmon [pai'siman] n hurma, dateļplūme

(koks, auglis) persist [pa'sist] v 1. (in, with) būt neatlaidīgam; neatlaidīgi censties; neatkāpties; 2. eksistēt, pastāvēt persistence [pa'sistans] n neatlaidība persistency [pa'sistansi] n sk. persistence persistent [pa'sistant] a 1. neatlaidīgs;

2. pastāvīgs; stabils persnickety [pa'smkati] a sar. (sev. amer.)

sk. pernickety person ['p3:sn] n 1. persona; cilvēks; artificial (legal) p. jur. — juridiska persona; natural p. jur. — fiziska persona; not ap. — neviens; 2. ķermenis; miesa; in [one's own] p. — personīgi; 3. āriene; izskats; girl of agreeable p. — patīkama izskata meitene; 4. gram, persona persona [p3:'sauna] n (pl personae [p3:'sauni:]): p. grata dipi — persona grata; p. non grata dipi — persona non grata personable ['p3:snabl] a (sev. par vīriešiem)

izskatīgs personae sk. persona

personage ['p3:snid3] n 1. svarīga persona;

izcila personība; 2. personāžs (lugā) personal ['p3:snl] a 1. personisks; privāts; p.life — personiskā dzīve; p. property (estate) jur. — kustama manta; p. remarks — aizskarošas piezīmes; 2. personīgs; p. assistant — personīgais sekretārs; p. column — privātpersonu sludinājumi (lakrakstā); p. computer — personālais skaitļotājs; p. favour —

personīgs pakalpojums; 3. gram, personas-; p. pronoun — personas vietniekvārds personalia [, p3:sa'neilia] n pl personālijas personalism ['p3:snalizam] n 1. subjektīvisms; 2.filoz. personālisms personalities [. p3;sa'naelatiz] n pl aizskarošas piezīmes; avoid p., please! — lūdzu, bez personiskām piezīmēm! personality [,p3:sa'naelati] n personība;

individualitāte; TV p. — TV slavenība personalization [,p3:snalai'zei/n] n

personificējums; iemiesojums personalize ['p3:snalaiz] v personificēt; iemiesot

personally ['p3:snali] adv 1. personiski;

2. personīgi personals ['p3:snlz] n pl 1. personiskās lietas; 2. amer. personīgās dzīves sīkumi; (personīgās dzīves) skandalozā hronika personalty fp3:snlti] n jur. kustama manta personate ['p3:saneit] v 1. teātr. iemiesot tēlā;

tēlot; 2. uzdoties (par kādu) personation [,p3:sa'nei/n] n 1. teātr. iemiesojums tēlā; tēlojums; 2. uzdošanās (par kādu)

person-day ['p3:sn, dei] n ek. cilvēkdiena personhood ['p3:snhud] n formāl.

individualitāte personification [p3:,sr>nifi'kei/n] n

personifikācija; iemiesojums personify [p3:'srmifai] v personificēt; iemiesot personnel [, p3:sa'nel] n personāls; kadri; štati; p. carrier mil. — bruņutransportieris; p. department — kadru daļa person-to-person [,p3:snta'p3:sn] a telef. ar

izsaucamās personas norādi perspective [pa'spektiv] I n perspektīva; in p. pārn. — patiesā gaismā; II a perspektīvs; [-perspektīvas-perspex-] {+perspektīvas- perspex+} f'p3:speks] n organiskais stikls, orgstikls

perspicacious [,p3:spi'kei/as] a vērigs; uztverigs

perspicacity [,p3:spi'kaesati] n vērīgums;

uztverigums perspicuity [, p3:spi'kju:ati] n skaidrība; saprotamība

perspicuous [pa'spikjuas] a skaidrs; saprotams

perspiration [,p3:spa'rei/n] n 1. svīšana; 2. sviedri

perspiratory [pa'spaiaratari] a sviedrējošs perspire [pa'spaia] v svīst perspiry [pa'spaiari] a sar. nosvīdis; sviedrains

persuadable [pa'sweidabl] a pārliecināms;

pierunājams persuade [pa'sweid] v pārliecināt; pierunāt; = to p. from (out of) — atrunāt; to p. into — pierunāt persuader [pa'sweida] n sl. šaujamais,

šaujamierocis persuasible [pa'sweisabl] a pārliecināms;

pierunājams persuasion [pa'swe^n] n 1. pārliecināšana;

pierunāšana; 2. pārliecība persuasive [pa'sweisiv] I n (reti) [pamudinošs] motīvs; pamudinājums; II a pārliecinošs pert [p3:t] a 1. nekaunīgs; vīzdegunīgs;

2. dzīvs; mundrs pertain [pai'tein] v I. (to) attiekties (uz);

2. pieklāties; pienākties pertaining to [pa:'teimi]ta] prep attiecībā uz pertinacious [, p3:ti'nei/as] a stūrgalvīgs; ietiepīgs

pertinacity [, p3:ti'naesati] n stūrgalvība; ietiepība

pertinence ['p3:tmans] n piemērotība; derīgums

pertinency ['p3:tmansi] sk. pertinence pertinent ['p3:tmant] a (to) piemērots; derigs pertness ['p3:tnis] n 1. nekaunība; vīz-

degunība; 2. dzīvīgums; mundrums perturb [pa't3:b] v satraukt; darīt nemierigu perturbation [, p3:ta'bei/n] n 1. satraukums;

nemiers; 2. astr. perturbācija pertussis [pa'tAsis] n med. garais klepus peruke [pa'ru:k] n (sev. vēst.) parūka perusal [pa'ru:zl] n 1. rūpīga izlasīšana;

2. rūpīga izpētīšana (vai izskatīšana) peruse [pa'ru:z] v 1. rūpīgi izlasīt; 2. rūpīgi

izpētīt (vai izskatīt) Peruvian [pa'ru:vian] I n peruietis; peruiete;

Hal. Peru-; peruiešu-pervade [pa'veid] v (among, through) izplatīties; ieviesties; optimism that ~s the novel — romāns, kuru caurstrāvo optimisms

pervasion [pa'vei3n] n izplatīšanās; ieviešanās

pervasive [pa'veisiv] a : the p. influence of television — televīzijas uzmācīgā ietekme perverse [pa'v3:s] a 1. perverss, pretdabisks; 2. nepareizs; aplams; nesaprātīgs; p. verdict jur. — nepareizs spriedums perversion [pa'v3:/n] n 1. perversitāte;

2. aplamība perversity [pa'v3:sati] n perversitāte; 0 fate's

p. — likteņa līkloči pervert I n ['p3:v3:t] 1. izvirtulis; 2. atkritējs; renegāts; II v [pa'v3:t] 1. samaitāt; pavest; 2. sagrozīt; nepareizi iztulkot pervious ['p3:vias] a 1. caurlaidīgs; p. to water — ūdenscaurlaidīgs; 2. pieejams; saprotams; p. to reason — prātam saprotams

perviousness ['p3:viasnis] n 1. (ūdens)

caurlaidība; 2. pieejamība; saprotamība peskiness ['peskims] n amer. sar. uzmācība, uzbāzība

pesky ['peski] a amer. sar. nepatīkams;

uzmācīgs, uzbāzīgs peso ['peisau] n I.peso (naudas vienība vairākās Latīņamerikas zemēs); 2. amer. sl. dolārs

pessary ['pesan] n med. pesārijs pessimism ['pesrmizam] n pesimisms pessimist ['pesimist] n pesimists pessimistic [, pesa'mistxk] a pesimistisks pest [pest] n 1. parazīts; kaitēklis; 2. sodība; posts; lāsts; p. of a child — īstā sodība; neciešams bērns pester ['pesta] v apgrūtināt; nomocīt; nelikt mierā; to p. with questions — uzmākties ar jautājumiem pesthole ['pesthaul] n sērgu perēklis pesthouse ['pesthaus] n vēst. infekcijas

[slimību] slimnīca pesticide ['pestisaid] n pesticīds pestiferous [pa'stifaras] a 1. kaitīgs; postigs;

791pestilence

2. sar. uzbāzīgs; apnicīgs pestilence ['pestilans] n 1. epidēmija, sērga;

2. novec. buboņu mēris pestilent ['pestilant] a 1. postošs; nāvējošs; 2. kaitīgs; samaitājošs; 3. sar. traucējošs; apgrūtinošs pestilential [.pesti'len/l] ^ pestilent pestle ['pesl] I n piesta; II v saberzt (sagrūst) piestā

pestologist [pa'stolad3ist] n speciālists

kaitēkļu jautājumos pestology [pa'stolad3i] n zinātne (mācība) par kaitēkļiem

pet" [pet] I n 1. iemīļots dzīvnieks; ~s' comer — dzīvās dabas stūrītis (piem., skolā); p. shop — zooveikals; 2. mīlulis; luteklis; Hal. (par dzīvnieku) mājas-; p. dog — klēpja sunītis; 2. iemīļots; mīļākais; p. aversion— vislielākā antipātija (pret kādu vai kaut ko); p. name — mīlināmais vārds; III v apmīļot petb [pet] n īgnums; slikts garastāvoklis; to

be in a p. — būt saīgušam; pukoties petal ['petl] n ziedlapa petard [pe'ta:d] n petarde; 0 hoist with one's

own p. — nokļuvis pats savās lamatās Peter ['pirta] n: blue P. jūrn. — aizbraukšanas signālkarogs; 0 to rob P. to pay Paul — ņemt no viena, lai dotu otram peter ['pi:ta] v: to p. out — (par krājumiem,

straumi) izsīkt; beigties petersham ['pi:ta/am] n 1. biezs vilnas

audums, draps; 2. ripsa lente (cepurēm) petiole ['petiaul] n (lapas) kātiņš petit bourgeois [pa,ti:'bua3wa:] a sīk-

buržuāzisks petite bourgeoisie [pa,ti:t, bua3wa:'zi:] n

sīkburžuāzija petite [pa'ti:t] a (par sievieti) mazs; sīks petition [pa'ti/n] I n lūgums; petīcija; to make (lodge, present) ap.— iesniegt lūgumu (petīciju); to grant ap. — apmierināt iesniegumu (petīciju); II v iesniegt lūgumu (petīciju); to p. for mercy jur. — lūgt apžēlot

petitionary [pi'ti/nan] a lūdzošs; lūgumu saturošs

petitioner [pi'ti/na] n 1. lūdzējs; petīcijas

iesniedzējs; 2. jur. prasītājs petnap ['petnaep] v amer. [no]zagt iemīļotu

(mājas) dzīvnieku (tālākpārdošanai) petnapper ['petnaepa] n amer. iemīļotu (mājas) dzīvnieku zaglis (kas tos pārdod tālāk)

petnapping ['petnaepn]] n amer. iemīļotu (mājas) dzīvnieku zagšana (tālākpārdošanai) petrel ['petral] n 1. vētrasputns; 2.: storm[y]

p. — nemiera cēlējs petrifaction [,petn'faek/n] n 1. pārak-meņošanās, petrifikācija; 2. sastingums (piem., šausmās); 3. ģeol. pārakmeņojums, fosilija

petrifļ|y f'petnfai] v 1. pārakmeņoties; ~ied remains ģeol. — pārakmeņojums, fosilija; 2. sastingt (piem., šausmās) petrochemical [.petrau'kemikl] a petro-ķīmisks

petrochemicals [.petrau'kemiklz] n pl

petroķīmiskie produkti petrochemistry [.petraukemistn] n petro-ķīmija

petrodollar [, petrau'dnla] n petrodolārs, naftas dolārs (kas iegūts par naftas eksportu)

petroglyph ['petrauglif] n petroglifs (klintī iecirsts kāda dzīvnieka vai priekšmeta attēls)

petrography [, petrau'graefi] n petrogrāfija petrol ['petral] n brit. benzīns; p. bomb — pudele ar degmaisījumu (pašdarināts spridzeklis) petrolatum [.petrao'leitam] n ķīm. amer.

petrolatums petroleum [pi'trauliam] n nafta; p. jelly — vazelīns

petrolic [pa'trohk] a 1. benzīna-; 2. naftas-petroliferous [.petra v'lifras] a naftu saturošs petrology [pa'trr»lad3i] n petroloģija, mācība par iežiem

petrol station ['petral, stei/n] n brit.

degvielas iepildes stacija petrous ['petras] a pārakmeņojies petticoat ['petikaut] n 1. apakšsvārki;

792pharyngeal

2. humor., niev. sieva, sieviete; p. government — sievas (sievu) vara (ģimenē, valdībā); 3. pl sieviešu dzimums (kārta) petticoated ['petikautid] a 1. svārkos (brunčos) tērpies; 2. humor., niev. mīkstčaulīgs; sievišķīgs pettifog ['petifūg] v 1. nodarboties ar kazuistiku; dzīt intrigas; 2. strīdēties par niekiem

pettifoger f'peti.foga] n niev. intrigants;

mahinators; kaktu advokāts pettifogging ['petifognj] a niev. mazisks; sīkmanīgs

pettifoggery ['petifngan] n niev. maziskums; sīkmanība

pettiness ['petuus] n 1. maznozīmīgums;

2. maziskums; sīkmanība pettish ['pēti/] a 1. jūtelīgs; viegh aizvainojams; 2. saērcināts; pikts pettishness ['peti/ms] n 1. jūtelība; 2. sa-

ērcinātība; piktums pettitoes fpetitouz] n pl kul. cūku kājiņas petty ['peti] a 1. maznozīmīgs; p. farmer — sīkzemnieks; p. larceny jur. — sīka zādzība; p. officer jūrn. — (flotes) apakšvirsnieks; 2. mazisks; sīkmanīgs petty bourgeois [, peti'bu33wa:] a

sīkburžuāzisks petty bourgeoisie [,peti,bu33wa:'zi] n

sīkburžuāzija petulance ['petjubns] n 1. sapīkums; īgnums;

2. neiecietība petulant ['petjubnt] a 1. sapīcis; īgns; 2. neiecietīgs

petunia [pi'tju:nia] n 1. bot. petūnija; 2. tumši

violeta krāsa pew [pju:] n 1. baznīcas sols; 2. sar. sēdvieta;

to take ap. — apsēsties pewit ['pi:wit] n ķīvīte pewter ['pju:to] n 1. alva; 2. alvas trauks (vai trauki)

peyote [pei'auti] n 1. hot. pejotkaktuss; 2. sl.

meskalīns (narkotika) phaeton f'feitn] n faetons (viegli rati)

phage [feid3] n sar. (saīs. no bacteriophage)

bakteriofāgs, fags phagocyte ['faegavsait] n biol. fagocīts

phagocytoses sk. phagocytosis phagocytosis [,fzega vsai'tausis] n (pl phagocitoses [,faega vsai'tousi:z]) biol. fagocitoze

phalange ffaelaen^] n anat., bot. falanga phalanger [fae'laen^a] n lidojošā vāvere phalanges sk. phalanx phalangist [fae'laen^ist] n 1. lidojošā vāvare;

2. falangists phalanstery ['febnston] n falanstera phalanx ['faelaerjAs] n (pl phalanxes ['faelaetj/rsis] vai phalanges ['fselaendjirz]) falanga phalli sk. phallus phallic ['faehk] a anat. falla-phallus ['faebs] n (pl phalli [Taelai]) anat. fails phanerogam ['faenaraugaem] n fanerogams augs

phanerogamic [.faenara i/'gaemik] a bot.

fanerogams phantasm ['faentaezam] n fantoms; ilūzija; iedomas

phantasmagoria [.faentaezma'goria] n

fantasmagorija phantasmagoric [.fentaezms'gmik] a

fantasmagorisks; iluzorisks; iedomāts phantasmal [faen'taezml] a iluzors; iedomu-phantasy ['faentosi] sk. fantasy phantom ['faentom] n fantoms; redzējums Pharaoh ['fesrau] v vēst. faraons pfarisaic[al] [,faen'senkl(l)] a farizejisks pharisee ['faensi:] n farizejs pharmaceutic[al] [, fa:m3'su:tik(l)] a farmaceitisks; p. scales — aptiekas svari; p. treatment — medikamentoza ārstēšana pharmaceutics [,fa:m3'su:tiks] n farmācija pharmacist ['faimasist] n farmaceits pharmacologist [,fa:m3'kr>bd3ist] n farmakologs

pharmacology [,fa:m3'knl3d3i] n farmakoloģija

pharmacopoeia [. fccmsks'pito] n farmakopeja

pharmacy ['faimasi] n 1. farmācija; 2. (sev.

amer.) aptieka

pharyngal [fs'nqgl] sk. pharyngeal pharyngeal [, faeran^iial] a faringāls,pharyngitis

rīkles-

pharyngitis [, faerarid3aitis] n med. faringīts pharynx ['faeriqks] n anat. rikles gals phase [feiz] I n faze; ~s of the moon astr. — mēness fazes; II v fazēt; = to p. in — ieviest (vai ieslēgt) pakāpeniski (pa fāzēm); to p. out — samazināt (vai izslēgt) pakāpeniski (pa fāzēm) phase-down ['feizdaun] n pakāpeniska

samazināšana (vai izslēgšana) phase-in ['feizin] n pakāpeniska ieviešana

(vai ieslēgšana) phase-out ['feizaut] n pakāpeniska

samazināšana (vai izslēgšana) phase-to-phase [. feizta'feiz] a el. starpfažu-phasic ['feizik] a fāzes-; fāžu-pheasant ['feznt] n fazāns pheasantry ['fezantn] n fazānu ferma

(audzētava) phenacetin [fi'naesatm] n farm, fenacetīns phenobarbital [,fi:na u'baibitl] n amer. farm.

fenobarbitāls phenobarbitone [,fi:na v'ba:bitaun] n brit.

farm, fenobarbitāls phenol ['fund] n ķīm. fenols phenology [fa'nolad3i] n fenoloģija phenomena sk. phenomenon phenomenal [fi'ntiminl] a fenomenāls phenomenalism [fi'nommahzam] n filoz.

fenomenāhsms phenomenology [fi, nomi'nr»led3i]

filoz. fenomenoloģija phenomenon [fa'nnminan] n (pl [-pheno-mena[fa'nt»mina])-] {+pheno-mena[fa'nt»mina])+} fenomens; parādība; infant p. — brīnumbērns; p. of nature — dabas parādība phenyl ['fenil] n ķīm. fenils phew [fju:] int. fui!; tpū! phial ['faial] n stikla pudelīte (zālēm) Phi Beta House ['fai,bi:ta'haus] n amer. universitātes (vai koledžas) galvenā bibliotēka philander [fi'laenda] v flirtēt, lakstoties philanderer [fi'laendara] n donžuāns, brunču mednieks

philanthropic [.fdan'Qmpik] a filantropisks philanthropist [fi'laenSrapist] n filantrops

philanthropy [fi'lajnBrapi] n filantropija philatelic [.fila'telik] a filatēlijas-philatelist [fi'lastalist] n filatēlists philately [fi'laetali] n filatēlija philharmonic [,fila:'mrinik] I n filharmonija; II a filharmonijas-; p, society — filharmonija Philippian [fi'lipian] I n filipīnietis;

filipīniete; H a filipīniešu-philippic [fi'hpik] n asa, atmaskojoša runa philippina [, fili'pi:na] n 1. rieksts ar diviem

kodoliem; jumis; 2. dāvana Philippine ['filipi:n] a 1. Filipīnu-;

2. filipīniešu-philistine ['filistain] (arī p.) I n filistrs; mietpilsonis; II a mietpilsonisks; aprobežots

Philistinism ['filistanizam] n filistriba;

mietpilsonība philological [, fila'lt^ikl] a filoloģisks;

[-filoloģijas-philologist-]

{+filoloģijas- philologist+} [fd'lolad3ist] n filologs philologize [fi'lr»lad3aiz] v 1. filoloģizēt;

2. nodarboties ar filoloģiju philology [fi'lnlad3i] n filoloģija Philomel [fdamel] sk. Philomela Philomela [,filau'mi:la] n poēt. lakstīgala philosopher [fi'losafa] n filozofs; ~'s (vai

~s') stone — filozofu akmens philosophical] [, fila'srifik(l)] a filozofisks philosophize [fi'losafaiz] v filozofēt philosophy [fi'lnsafi] n filozofija; natural

p. novec. — fizika philter [filta] amer. sk. philtre philtre ['filta] I n mīlas dzēriens; H v iedzirdīt

ar mīlas dzērienu phiz [fiz] n (saīs. no physiognomy) sar. ģīmis phlebitic [fli'bitik] a med. flebīta-phlebitis [fh'baitis] n med. flebīts phlebotomy [fli'botami] n med. asins

nolaišana, flebotomija phlegm [flem] n 1. gļotas; 2. flegma;

flegmatisms phlegmatic [fleg'maetik] a flegmātisks phlogistic [flo'd3istik] a med. iekaisuma-phlox [floks] n floksis

phobia ['faubia] n fobija, uzmācīga baiļu

sajūta

Phoebe ['fi:bi] n mit.,poēt. mēness Phoebus ['fi:bas] n mit., poēt. saule Phoenician [fa'm/n] I n 1. feniķietis; feniķiete; 2. feniķiešu valoda; II a Feniķijas-; feniķiešu-phoenix ['fiiniks] n 1. mit. fēnikss;

2. brīnums; pilnības iemiesojums phon [ftm] n fiz. fons (skaņas skaļuma vienība)

phonate [fai/'neit] v vai. izrunāt (vokālu) skaņu

phonation [fai/'nei/n] n vai. (vokālas) skaņas

izrunāšana phone8 [faun] n vai (vienkārša) skaņa phoneb [faun] (saīs. no telephone) sar. I n telefons, tālrunis; to get smb. on the p. — sazvanīt kādu; on the p. — 1) pie telefona; who is on the p.? — kas [ir] pie telefona?; 2) pa telefonu; II v (arī to p. up) telefonēt; zvanīt pa telefonu (tālruni) phone-freak ['faunfri:k] n sl. telefon-huligāns

phone-in ['faunin] n radio (vai TV) programma, kuras laikā var piezvanīt pa telefonu un uzdot jautājumus phoneme ['fauni:m] n vai fonēma phonemic [fav'niimik] a val. fonēmas-;

fonēmisks phonemics [fai/'niimiks] n val. fonēmika phonendoscope [fa'nendaskaup] n med.

fonendoskops phonetic [fa'netik] a fonētisks phonetician [, fauni'ti/n] n fonētiķis phonetics [fau'netiks] n vai fonētika phoney ['fauni] sl. I n krāpnieks; viltnieks; n a nepatiess; neīsts; viltots; III v viltot; <= to p. up — sniegt nepatiesas ziņas (piem., anketā)

phonic ['fonik] a skaņas-; skaņu-; akustisks phonics ['foniks] n 1. fonika; 2. akustika phono [fauna] sar. sk. phonograph phonogenic [, fauna'd3enik] a fonogēnisks phonogram ['faunagraem] n fonogramma

phonograph ['faunagratf] I n skaņuplašu

atskaņotājs; II v 1. ierakstīt skaņuplatē; 2. atskaņot skaņuplati

phonographic [.fauna'graefik] a fonogrāfisks phonography [fau'nngrafi] n 1. fonogrāfija;

2. stenogrāfija phonological [, fauna'lrxl3ikl] a fonoloģisks phonology [fau'nolad3i] n fonoloģija phonomorphology [,faunamo:'Mad3i] n

fonomorfoloģija phonophore ['faunafo:] n fonofors phony ['fauni] sk. phoney phos [fos] sar. sk. phosphorus phosgene ['fozd3i:n] n ķīm. fosgēns phosphate ['fosfeit] n ķīm. fosfāts phosphide ['fosfaid] n ķīm. fosfīds

phosphite ['fosfait] n ķīm. fosfīts phosphor f'fnsfa] n poēt. rīta zvaigzne phosphorate ['fosfareit] v savienot ar fosforu phosphoresce [.fnsfa'res] v fosforescēt phosphorescence [.fnsfa'resns] n fosfores-cence

phosphorescent [.fosfa'resnt] a fosfores-cējošs

phosphoric [fos'fonk] a 1. fosfora-;

2. fosforisks; 3. fosforescējošs phosphorite ['fūsfarait] n min. fosforīts phosphorous ['fosfaras] a fosfora-; fosforu saturošs

phosphorus ['fosfaras] n ķīm. fosfors photo ['fautau] (saīs. no photograph) sar. I n

foto, fotogrāfija; II v fotografēt photoactive [, fautau'aektiv] a gaismjutīgs photocell ['fautausel] n fotoelements photocompose [.fautaukam'pauz] v poligr.

salikt (tekstu) ar fotosaliekamo mašīnu photocomposer [.fautaukam'pauza] n

poligr. fotosaliekamā mašīna photocopier ['fautaukopia] n fotokopētājs (mašīna)

photocopy ['fautauknpi] n fotokopija photoelectric [.fautaui'lektnk] a foto-elektrisks

photoengraving [.fautaum'greivit]] n poligr. fototipija

photo finish [, fautau'fimf] n sp. fotofinišs photofit ['fautaufit] n jur. fotorobota izgatavots fotoattēls

photo-flash [, fautau'flae/] n fot. zibspuldze photogenic [. fautau'd3enik] a fotogēnisks

795photograph

photograph [faut3gra:f] I n fotogrāfija,

fotoattēls; II v fotografēt photographer [fa'tografa] n fotogrāfs photographic [, fauta'grasfik] a fotogrāfisks photography [fa'tografi] n fotogrāfija,

fotografēšana photogravure [.fautagra'vjua] n poligr.

fotogravira photolithography [,fautauli'0t)grafi] n

poligr. fotohtogrāfija photometer [fau'tamita] n fotometrs photometry [fau'tamatri] n fotometrija photomontage [.fautaumnn'ta^] n fotomontāža

photomosaic [.fautaumau'zenk] n mil.

fotomontāža photomounting [.fautau'mauntit]] sk.

photomontage photon [fauttrn] n fotons photophobia [jFautau'faubia] n fotofobija,

bailes no gaismas photoprint ['fautaupnnt] n fotogravira photosensitive [.fautau'sensitiv] a gaismjutīgs

photosphere ['fautausfia] n astr. fotosfēra photostat ['fautavstaet] I n fotostats; p. copy — fotokopija; II v izgatavot fotokopiju photostatic [.fauta u'staetik] a fotostata-photosynthesis [,fautau'sin0isis] n bot. fotosintēze

phototelegraphy [.fautauti'legrafi] n foto-telegrāfija

phototelescope [.fautau'tehskaup] n foto-teleskops

phrasal ['freizl] a frāzes-; p. verb — frāzes

verbs (verbs ar adverbu vai prepoziciju) phrase [freiz] I n 1. frāze; vārdkopa; set p. — idioma; stabila vārdkopa; 2. mūz. frāze; II v 1. izteikt vārdos (vārdiem); formulēt; 2. mūz. frazēt phrasebook ['freizbuk] n sarunvārdnīca phrase-making ['freiz, meikirļ] n skaistu

frāžu kalšana phrase-monger ['freiz, mA»]g3] n skaistu

frāžu mīļotājs phraseological [.freizi3'lrxi3ikl] a frazeo-

loģisks

phraseology [, freizi'obd3i] n frazeoloģija phrenetic [frs'netik] a 1. neprātīgs; traks;

2. fanātisks phrenological [.frena'lix^ikl] a frenoloģisks phrenologist [fra'nnl3d3ist] n frenologs phrenology [firantjlsdji] n frenoloģija Phrygian ['ftid3i3n] I n 1. frīģietis; fiīģiete;

2. frīģiešu valoda; II Frīģijas-; [-fiīģiešu-phthisic[al]-] {+fiīģiešu- phthisic[al]+} ['0aisik(l)] a med. tuberkulozes-phthisis ['0aisis] n med. [plaušu] tuberkuloze phut [fAt] adv. to go p. sar. — 1) sabrukt;

saplīst; 2) izjukt; izputēt phyla sk. phylum

phylectic [fi'lektik] a biol. filetisks, filo-

ģenētisks phylloxera [fi'loksara] n ent. laputs phylogenesis [.faibu^enasis] n biol. filoģenēze

phylum ['failam] n (pl phyla ['faila]) suga

(kā sistemātikas vienība) physic ['fizik] novec., humor. I n zāles; II v dot zāles

physical ['fiziķi] a 1. fizisks; ķermenisks; p. jerks — vingrošana; 2. fizikāls; fizikas-; p. chemistry — fizikālā ķīmija physical therapy [, fizikl'0erapi] n fizikālā

terapija, fizioterapija physical training [.fizikl'treinn]] n fizkultūra, fiziskā audzināšana physicality [, fizi'kaebti] n fizikalitāte physician [fi'zi/n] n ārsts, terapeits physicist ['fizisist] n fiziķis physics ['fiziks] n fizika; quantum p.—

kvantu fizika physio ['fiziau] n (saīs. no physiotherapist)

sar. fizioterapeits physiocrat ['fiziakraet] n fiziokrāts physiognomic [.fizia'nomik] a 1. fizio-

nomijas-; 2. sejas-physiognomy [fizi'onami] n 1. fizionomija; 2. seja

physiography [.fizi'ografi] n 1. fiziogrāfija;

2. fiziskā ģeogrāfija physiologic[al] [,fizi3'lrxl3ik(l)] a fizioloģisks; fizioloģijas-physiologist [fizi'nl3d3ist] n fiziologs

796pick

physiology [.fizi'nlody] n fizioloģija physiotherapist [.fiziau'Beropist] n fizioterapeits

physiotherapy [.fizisu'Gerapi] n fizioterapija physique [fi'ziik] n ķermeņa uzbūve,

konstitūcija phytogenesis [.faitou^enasis] n biol. fitoģenēze

phytogeography [.faitaudjiDgrafi] n fito-ģeogrāfija

phytoplankton [, faitau'plaeqktan] n

biol. fitoplanktons pia [pai] n pi (grieķu alfabēta sešpadsmitais

burtsTl)

pib [pai] a (saīs. no pious) skoln. sl. svētulīgs;

dievbijīgs piaffe [pi'aef] v (par zirgu) lēni rikšot pianissimo [piio'msimau] adv mūz. ļoti klusi

(klusināti) pianist ['pi:onist] n pianists; pianiste piano" [pi'aenou] adv mūz. klusi, klusināti piano11 ['pjainou] n klavieres; grand p.—

flīģelis; upright p. — pianīns pianoforte [pi.aenau'foiti] novec. klavieres pianola [piia'noub] n pianola, automātiskās klavieres

piano-player [pi'aenou, pleio] n pianists; pianiste

piano-stool [pi'aenaustuil] n klavieru soliņš piazza [pi'aetsa] n 1. (pilsētas, tirgus) laukums

(sev. Itālijā); 2. amer. veranda pibroch ['piibrnx] n mūz. variācijas skotu dūdām

pie [pik] n (saīs. no pictures) amer sl.

[kinoļfilma pica" ['paiko] n perversa apetīte picab ['paiko] n poligr. cicero picaresque [.piko'resk] a (par romāniem,

stāstiem) piedzīvojumu-; dēku-picaroon [.pika'ruin] n 1. krāpnieks; blēdis;

2. pirāts; korsārs; 3. pirātu kuģis picayune [,pika'ju:n] amer. sar. I n 1. sīka monēta; 2. kaut kas nenozīmīgs (sīks); II a 1. zemisks; 2. nenozīmīgs; sīks piccalilli [piks'lili] n kul. mikspikli piccaninny [.piko'nini] n novec., humor. mazulis (sev. nēģerēns)

piccolo ['pikobu] n mūz. pikolo, (mazā) flauta

pick" [pik] Inl. cirtiens (ar asu priekšmetu); 2. irbulis; bakstāmais; 3. (ražas, ogu) ievākums; first p. of strawberries — zemeņu pirmā raža; II v 1. kapāt; cirst; 2. knābāt; knābt; 3. urbināt; bakstīt; to p. one's nose — urbināt degunu; to p. one's teeth — bakstīt zobus; 4. apskrubināt (kaulu); 5. lasīt (ogas, augļus); plūkt (puķes); 6. plūkāt (piem., pakulas, vati);

7. atmūķēt; to p. a lock—atmūķēt atslēgu;

8. [apjzagt; to p. smb.'s pocket — ielīst kāda kabatā, apzagt kādu; to p. and steal — nodarboties ar sīkām zādzībām;

9. amer. strinkšķināt; spēlēt (stīgu instrumentu); <=> to p. at — 1) piekasīties; piesieties; 2) būt izvēlīgam (ēšanā); to p. in — savākt; ievākt; to p. in one's washing — noņemt veļu no veļas auklas; to p. off — 1) noplūkt; noraut; 2) apšaut; nokniebt (citu pēc cita); to p. in — kritizēt; to p. out — 1) izvēlēties; izmeklēt; 2) izplūkt; izraut; 3) mūz. spēlēt pēc dzirdes; to p. over — atlasīt; izvēlēties (labāko); to p. up — 1) uzkaplēt; uzirdināt; 2) pacelt; uzlasīt; 3) uzņemt (pasažieri); 4) uztvert (radiostaciju); 5) atgūt spēkus, atžirgt; to p. up flesh — pieņemties svarā; 6): to p. up acquaintance — nejauši iepazīties; 7): to p. up speed — uzņemt ātrumu; 8) sar. saņemt ciet, arestēt; 0 to p. a bone with smb.— kārtot rēķinus ar kādu; to p. a quarrel with smb. — meklēt strīdu (ķildu) ar kādu; to p. holes (in) niev. — piekasīties; piesieties; to p. smb.'s brains — izmantot (piesavināties) cita domas (idejas); to p. smb. to pieces — izplucināt kādu pa spalviņai

pickb [pik] Irti. izvēle; izlase; p. of the army — armijas zieds; take your p.! — izvēlies!; 2. sar. [vis]labākais; p. of the bunch (basket) — labākā daļa; II v izvēlēties; izmeklēt; to p. and choose — būt izvēlīgam; to p. one's way — iet uzmanīgi

pickc [pik] (saīs. no pickaxe) sar. I kaplis; cērte; II v kaplēt

pick-a-back ['pikabaek] adv kukuragos, uz muguras

pickaninny [.pika'mm] amer. sk. piccaninny pickax ['pikaeks] amer. sk. pickaxe pickaxe ['pika;ks] I n kaplis; cērte; II v kaplēt

picked [pīkt] a izlases-; p. team sp. —izlases komanda

picker ['pika] n 1. kaplētājs; 2. (ogu, augļu)

lasītājs; 3. (kokvilnas) novācējs pickerel [pikral] n līdacēns picker-upper [, pikar'Apa] n sl. stimulants,

tonizējošs līdzeklis picket ['pikit] Irti. miets; p. fence — mietu žogs; 2. pikets; 3. mii. sardze; postenis; patruļa; II v 1. iežogot ar mietiem; 2. piesiet pie mieta; 3. piketēt; 4. mii. izvietot sardzi (posteni); patrulēt picketer ['pikita] n piketētājs, piketa dalībnieks

picking ['pikit]] n 1. (ogu, augļu) lasīšana; (puķu) plūkšana; 2. zagšana; p. and stealing — sīkas zādzības pickings ['pikirjz] « pl 1. atliekas; paliekas;

2. ieguvums; (negodīgs) blakusienākums pickle ['pikl] I /i 1. sālījums; marināde; 2. sar. nerāmis (bērns); 3. ķeza;

to be in a sad (sorry, nice) p. — būt [īstā] ķezā; II v sālīt; marinēt

pickled ['pikld] a 1. sālīts; marinēts;

2. sl. pietempies pickles ['piklz] n pl (arī mixed p.) mikspikls,

marinēti dārzeņi picklock ['piklok] n 1. kramplauzis;

2. mūķīzeris pick-me-up ['pikmi.-Ap] n sar. stimulants,

tonizējošs līdzeklis pick-out ['pikaut] n mil. atlase, izlase pick-pack [pikpaek] sk. pick-a-back pickpocket ['pik, pokit] n kabatzaglis pick-up ['pikAp] rt 1. pikaps; 2. (atskaņotāja) skaņas noņēmējs, adapteris; 3. sar. nejaušs (gadījuma) paziņa; 4. sar. stimulants, tonizējošs līdzeklis; 5. sar. izdevīgs ieguvums (piem., pirkums); 6. sar. pēdējais vilciens; 7.: p.-up dinner — pusdienas uz ātru roku; p.-up reading — juceklīga

(haotiska) lasīšana pick-up baler [.pikAp'beila] sk. pick-up press

pick-up press [.pikAp'pres] n lauks.

savācēj spiedne picky ['pīki] a amer. sar. ļoti izvēlīgs picnic ['piknik] I n 1. pikniks; izbraukums [zaļumos]; 2. sar. izprieca; patīkams laika kavēklis; no p. — nav joka lieta; II v sarikot pikniku; piedalīties izbraukumā [zaļumos]

picnicker ['piknika] « piknika dalībnieks picotee [, pika'ti:] n (balta vai dzeltena, ar

tumšāku apmali) neļķe picquet [pikit] sk. picket 1,3 picric ['piknk] a: p. acid ķīm. — pikrīnskābe Pict [pīkt] rt vēst. pikts Pictish ['pikti/] a vēst. piktu-pictogram ['piktai graem] n piktogramma pictograph ['piktai graifļ n piktogramma pictography [pik'tngrafi] n piktogrāfija pictorial [pik'ta:nal] I n ilustrēts periodisks izdevums (kurā ir galvenokārt ilustrācijas); Hal. tēlotāj-; tēlojošs; p. art — tēlotājmāksla; 2. tēlains; gleznains; 3. ilustrēts picture ['pikt/a] I n 1. glezna; 2. ilustrācija, attēls; 3. fotogrāfija; to have one's p. taken — nofotografēties; to sit for one's p. — pozēt (gleznotājam, fotogrāfam); to take ap. — fotografēt; 4. iemiesojums; p. of health — veselības iemiesojums; 5. kopija; she is a real p. of her mother — viņa ir īsta savas mātes kopija; 6. priekšstats; to form a [true] p. of — radīt [patiesu] priekšstatu par; 7. telev. attēls; p. distortion — attēla izkropļojums; 8.: blood p. med. — asinsaina; 0 as pretty as a p. — skaists kā bilde; to be high up in one's ~s amer. — būt sava uzdevuma augstumos; to be in the p. — būt lietas kursā; to get the p. of — saprast, izprast; to put (keep) smb. in the p. — informēt kādu; II v 1. gleznot; zīmēt; 2. attēlot;3. (arī to p. to oneself) iedomāties, iztēloties

picture-book ['pikt/abuk] n bilžu grāmata picture-card ['pikt/aka:d] n 1. bilžu kārts; kārts ar attēlu; 2. atklātne ar attēlu; mākslas

atklatne

picture-gallery ['pikt/o, gaelori] n gleznu galerija

picture-goer ['pikt/o, gouo] n kino-

apmeklētājs; kinoskatītājs picture postcard [,pikt/o'pous fka:d] n

atklātne ar attēlu; mākslas atklātne pictures ['pit/oz] n pl: the p. sar. — kino picturesque [.pikt/o'resk] a 1. gleznains;

2. (par valodu, stilu) tēlains; gleznains;

3. (par raksturu) spilgts; oriģināls picture telephone [,pikt/o'telifoun] n

videotelefons picture theatre ['pikt/o.Gioto] n novec. kinoteātris

picture-writing ['pikt/o, raitir]] n pikto-

grāfija; piktogrāfiskais raksts piddle ['pidl] sar. 1. niekoties; 2. knābāties; 3. čurāt

piddling ['pidlir]] a sar. niev. (piem., par

darbu) sīks, nenozīmīgs pidgin ['pid3in] n pidžinvaloda; jaukta kontaktvaloda (angļu, franču vai holandiešu, ar Austrumu vai Āfrikas valodu vārdu piejaukumu) Pidgin English [,pid3in'ii]gli/] n angļu

pidžinvaloda pie8 [pai] n 1. pīrāgs; sand (mud) p. — smilšu kūka; 2. amer. torte; (augļu) kūka; 3. amer. sar. viegls guvums; 4. amer. sar. vājš pretinieks (sportā, biznesā)-, 0 p. in the sky — pīrāgs viņpasaulē; [apsolītā] paradīze; to cut a p. amer. — iejaukties kaut kur; to eat humble p. — norit krupi; pazemoties; to have a finger in the p. — būt iejauktam kaut kur; as easy as p. — 1) ļoti viegls; 2) ļoti viegli pieb [pai] n žagata

piebald ['paibo:ld] I n dābolains dzīvnieks (sev. zirgs)-, Hal. raibs; dažādas krāsas-(vai spalvas-); 2. (par zirgu) dārks, dābolains

piece [pi:s] lnl. gabals; daļa; p. of advice — padoms; p. of bread — maizes gabals; p. of furniture — mēbele; p. of luck — laimes gadījums; p. wage — gabaldarba alga; p. by p. — 1) pa gabalam;

2) pakāpeniski; to break to ~s — 1) saplīst [druskās]; 2) saplēst (sasist) [druskās]; to give smb. a p. of one's mind — atklāti pateikt kādam savas domas; to go to ~s — 1) saplēst [druskās]; 2) sabrukt; dabūt nervu sabrukumu; to take to ~s — 1) izjaukt; 2) asi nokritizēt; izplucināt pa spalviņai;

2. (literārs, mākslas) darbs; p. of art — mākslas darbs; p. of music — kompozīcija; p. of poetry — dzejolis; museum p. — 1) muzeja eksponāts; 2) retums; 3. naudas gabals, monēta; ten-cent p. — desmitcentu monēta; 4. (šaha, dambretes) figūra; 5. šaujamierocis; 6. sar. meiča; saucy p. — nekaunīga meiča; 0 p. of cake sl. — viegli veicams uzdevums (darbs); p. of flesh — dzīva būtne, cilvēks; p. of shit sl. — 1) meli; muļķības; 2) draņķis; vājš darbs (vai izrāde, koncerts u. tml.)-, p. of trade sl. — pērkama sieviete, prostitūta; p. of work (goods) — pretīgs tips; II v 1. savienot; salikt pa gabaliem; 2. (ari to p. out, up) [sa]lāpīt;

3. savienot diegus (aužot, vērpjot)-, = to p. down — pagarināt, palaist garāku (tērpu)-, to p. out (together) — 1) salabot (piem., apģērbu)-, 2) savienot, salikt kopā; top. up— 1) [sa]labot; [sa]lāpīt; 2)pabeigt

piece-goods [*pi:sgudz] n pl 1. (auduma)

standartgarums; 2. gabalpreces piecemeal ['pi:smi:l] I a 1. pakāpenisks; p. reforms — pakāpeniskas reformas; 2. daļējs; realizēts (vai izgatavots) pa daļām; II adv 1. pakāpeniski; 2. pa daļām; gabalos

piecerate [piisreit] n gabaldarba likme piecework ['pi:sw3:k] n gabaldarbs pieceworker ['pi:s, w3:ko] n gabaldarba strādnieks

piecrust ['paikrAst] n pīrāga garoza; 0

promises like ~s sar. — tukši solījumi pied [paid] a raibs

pied-a-terre [.pi'eidai'teo] n (rezerves) patvērums

pie-eyed [.pai'aid] a amer. sl. 1. pietempies;

2. (par meiču) neglīta pieman ['paimon] n pīrāgu pārdevējs pier [pio] n 1. muliņš; (ostas) dambis;pierage

2. estakāde (kura iestiepjas jūrā, domāta promenādei); 3. (tilta) balsts pierage ['piaricķ] n pietauvošanās (ostas) nodoklis

pierce [pios] v 1. izdurt; izurbt; 2. izdurties; izurbties; 3. izlauzties cauri; 4. izprast; <=» to p. into — iesprausties; iespiesties; to p. through — 1) izspiesties cauri; 2) izspiesties cauri piercer ['piaso] n tehn. caurumsitis piercing ['piosirj] a 1. ass; caururbjošs;

2. spalgs; griezīgs pierglass ['piagla:s] n trimo [spogulis] pierrot f'piarau] n klejojošs menestrels pietism ['paiotizam] n pietisms; dievbijība piety ['paiati] n pietāte; godbijība piezoeletric [, pi:zoui'lektnk] a pjezoelektrisks; p. crystal — pjezo-elektriskais kristāls piffle ['pifl] sar. I n nieki; blēņas; Dvi.

niekoties, blēņoties; 2. melst niekus (blēņas) piffling ['pifhi]] a sar. nenozīmīgs pig [pig] I n 1. cūka; sivēns; in p. — (par cūku) grūsnēja; 2. sivēngaļa; cūkgaļa; roast p. — cepts sivēns; 3. pārn. cūka, nekauņa; 4. tehn. lietnis; 5. sl. pogainais, kruķis; 6. sl. špiks; policijas spiegs; 7. sl. reakcionārs; šovinists; male chauvinist p. — sieviešu

diskriminācijas atbalstītājs; 0 to buy a p. in a poke — pirkt kaķi maisā; to carry [one's] ~s to market — mēģināt kaut ko darīt (sasniegt); to make a p. of oneself — pārēsties; pierities; to pull (get) the wrong p. by the ear — nošaut greizi; ~s might [begin to] fly — var notikt brīnums; ja notiks brīnums; when ~s fly — nemūžam; II v (ari to p. it, to p. together) dzīvot kā cūkām pig-boat ['pigbsut] n amer. jūrn. sl. zemūdene

pigeon [*pid3?n] I n 1. balodis; homing (carrier) p. — pasta balodis; p. service — baložu pasts; 2. sar. vientiesis, muļķis; 0 it's not my p.— tā nav mana darīšana; ~'s milk — puma piens; II v novec. krāpt pigeon-breasted ['pK^an, brestid] sk. pigeon-chested

pigeon-chested ['pK^an, t/estid] a ar izliektām krūtīm (kurām izspiedies krūšu kauls)

pigeoneer [, pu^o'nia] n baložu audzētājs pigeongram ['pid3angraem] n ar baložu pastu

nosūtīta ziņa pigeon-hearted ['pid3an,ha:tid] a gļēvs pigeonhole ['pid3anh3ul] I n 1. baložu ligzda; 2. maza atvilktne (rakstāmgaldā); II v 1. novietot (rakstāmgalda) atvilktnē; 2. atlikt (izskatišanii)-, 3. šķirot; klasificēt pigeon-livered ['pid3an, livod] a bikls; lēnīgs pigeon pair ['pid3mpeo] n puika un meitene

(dvīņi vai vienīgie bērni ģimenē) pigeonry ['p^ann] n baložu būda pigeon-toed ['pid33nt3ud] a ar greizām (uz

iekšpusi vērstām) kājām piggery ['pigan] n 1. cūkkūts; 2. cūku ferma piggie ['pigi] n sar. sivēntiņš piggish ['pigi/1 a 1. cūcīgs; netīrīgs; 2. rijīgs piggy" [pigi] sk. piggie piggy* ['pigi] a cūkas-; cūkai līdzīgs piggyback ['pigibaek] sk. pick-a-back piggybank ['pigibae»]] n sar. (māla,

porcelāna) krājkaslte pigheaded [, pigliedid] a stulbs, ietiepīgs pig-iron ['pig.aian] n čuguna lietņi;

neapstrādāts čuguns Pig Islander ['pig, ailanda] n austrāl.

sar. jaunzēlandietis; jaunzēlandiete pig-jump ['pigd3Amp] austrāl. sl. I n (zirga) lēciens ar visām četrām kājām; II v (par zirgu) lēkt ar četrām kājām pig-Latin [.pig'laetm] n [mākslots] žargons piglet ['pigbt] n sivēns pigling [pighi]] sk. piglet pigment ['pigmant] n pigments pigmental [pig'mentl] sk. pigmentary pigmentary ['pigmantan] a pigmenta-pigmentation [.pigmen'tei/n] n pigmentācija pigmy [pigmi] sk. pygmy pignut ['pignAt] n zemesrieksts pigpen ['pigpen] n cūkkūts pigskin ['pigskin] n 1. cūkāda; 2. amer.

sar. futbolbumba; 3. sl. segli pigstick ['pigstik] v 1. kaut cūkas; 2. medīt mežacūkas (ar šķēpu, jāšus)

pigsticker ['pig, stika] n 1. garš nazis; 2. cūku kāvējs; 3. mežacūku mednieks (ar šķēpu, jāšus); 4. amer. mii. sl. aizsarg-uztvērējs (lokomotīves priekšā) pigsticking ['pig, stiķi)]] n 1. cūku kaušana;

2. mežacūku medīšana (ar šķēpu, jāšus) pigsty ['pigstai] n cūkkūts pigswill ['pigswil] n samazgas pigtail ['pigteil] n 1. bizes; bizītes; 2. tabakas

vīstoklis pigwash ['pigwo/] n samazgas pigweed ['pigwi:d] n balanda pike" [paik] n līdaka

pikeb [paik] I n pīķis; II v [no]durt [ar pīķi] pike»1 [paik] sk. turnpike pikemana ['paikman] n ar pīķi bruņots karotājs

pikemanb ['paikman] n barjeras uzraugs piker ['paika] n amer. sar. 1. piesardzīgs

cilvēks; 2. gļēvulis; 3. skopulis pikestaff ['paiksta:fļ n pīķa kāts; 0 as plain

as a p. — skaidrs kā diena pilaf[f] ['pi:laef] n kul. plovs pilaster [pi'laests] n arh. pilastrs Pilate ['padat] n 1. Poncijs Pilāts; 2. pārn.

cilvēks, kas "mazgā rokas nevainībā" pilau [pi:lau] sk. pilaf[f] pilch [pilt/] n flaneļa autiņš pilchard ['pilt/ad] n sardīne pile8 [pail] I n pāhs; II v [ie]dzīt pāļus pileb [pail] I n 1. kaudze; grēda; p. of arms mil. — šauteņu piramīda; 2. (arī funeral p.) sārts (līķa sadedzināšanai); 3. liela ēka; milzenis; ēku grupa; 4. kaudze naudas; sar. manta; bagātība; to make one's p. — iedzīvoties mantā; S.fiz. baterija; dry p. — sausais elements; 6.fiz. kodolreaktors; atomic p. — atomreaktors; II v 1. [sa]kraut kaudzē; to p. arms mil. — salikt šautenes piramīdā; 2.

uzkrāt; sakrāt; 3. uzkrāties; sakrāties; 4. blīvēties (citam uz cita); = to p. in — iespraukties (piem., pārpildītā satiksmes līdzeklī); to p. off (out) — izspraukties (piem., no pārpildīta satiksmes līdzekļa); to p. on (upon) — 1) uzkraut; piekraut; sakraut; to p. on the agony — vairot mokas; 2) uzbrukt; to p. up — 1)

[sa]kraut ([sa]likt) kaudzē; 2) uzkrāties; palielināties; 3) (par automašīnām) saskrieties (satiksmes negadījumā); 4) jūrn. uzskriet uz sēkļa; 5): to p. up arms mil. — salikt šautenes piramīdā; 0 to p. it on — pārspīlēt pile® [peņi] n 1. spalvas; pūkas; dūnas; vilna;

2. tekst. uzkārsums piled [pail] n: cross or p. — ērglis vai raksts

(numurs) (metot monētu) pile-driver ['pail, draivs] n 1. tehn. pāļdzinis;

2. sp. nokautējošs sitiens pile-dwelling ['pail, dwelirj] n pāļu būve (celtne)

piles [pailz] n pl med. hemoroīdi

pileup f'paiUp] n (vairāku) automašīnu

saskriešanās (ceļa negadījumā) pileus ['pailias] n (pl pili ['pailai]) 1. (sēnes)

cepurīte; 2. (medūzas) kupols pilewort ['pailw3:t] n hot. mazpurenīte pilfer ['pilfa] v zagt, čiept pilferage ['pilfand3] n sīka zādzība pilferer ['pilfara] n zaglis; zaglēns pilgrim ['pdgnm] n svētceļnieks, pil[i]grims pilgrimage ['pilgnmid3] n svētceļojums Pilgrim Fathers [, pilgrun'faiSaz] n pl vēst. angļu puritāņi, kuri 1620.g. nodibināja vienu no pirmajām angļu kolonijām Ziemeļamerikā pili sk. pileus

piliferous [pai'hfares] a bot. matots; spilvains pili [pd] Ircl. tablete; the p. (vai P.) — pretapaugļošanās tablete; to be (go) on the p. — lietot pretapaugļošanās tabletes; 2. sar. balotēšanās bumbiņa; 3. amer. sar. narkotika; 5. amer. cigarete; II v 1. dot tableti; 2. sar. izbalotēt; izbalsot; 0 a bitter p. [to swallow]pārn. —rūgts malks; ap. to cure an earthquake pārn. — piliens jūrā; to sugar (sugarcoat, sweeten, gild) the p. — saldināt rūgtumu pillage ['pihd3] I n [izļlaupīšana; II v [iz]laupīt

pillager ['pihd39] n [izļlaupītājs, marodieris pillar ['pila] n 1. pīlārs, stabs; 2. pārn. balsts, pīlārs; ~s of society — sabiedrības balsti; dižvīri; 3.: Pillars of Hercules — Herkulesa

801pillarbox

stabi; Gibraltārs; 0 from p. to post — 1) no vienas vietas otrā; 2) no vienas likstas (vai klizmas) otrā pillarbox ['pilabnks] n brit. [pilārveida]

pastkastīte (uz ielas) pill-bag ['pilbaeg] n sl. dakteris pillbox ['pilboks] n 1. tablešu kārbiņa;

2. mii. ilglaicīgs ugunspunkts, dots pill-builder ['pil,bilda] n jūrn. sl. dakteris pill-driver ['pil.draiva] n sl. apkārtklejojošs aptiekārs

pillhead ['pilhed] n sar. trankvilizatoru (vai

miega zāļu) daudzlietotājs pillion ['piljan] n 1. (motocikla) pakaļējais sēdeklis; to ride p. — braukt (ar motociklu), sēžot uz pakaļējā sēdekļa; 2. med. (kājas) pagaidu protēze pillory ['pilan] vēst. I n kauna stabs; II v (arī

pārn.) nolikt pie kauna staba pillow ['pilau] I n 1. spilvens; 2. tehn. paliktnis; paliktne; 0 to take counsel of one's p., to counsult with one's p. — rits gudrāks par vakaru; pārdomāt pa nakti; II v 1. [no]likt uz spilvena; 2. noderēt par spilvenu

pillow-block ['pilaublnk] n tehn. balsta gultnis

pillowcase ['pdaukeis] n spilvendrāna pillow-cup ['pdaukAp] n alkohola glāzīte iemigšanai

pillow-fight ['pilaufait] n (parasti bērnu)

cīņa ar spilveniem pillow puncher [pilau, pAnt/a] n sl.

kalpone, istabene pillowsham ['pdau/aem] n spilvena pārklājs pillowslip ['pilaushp] n spilvendrāna pillow talk ['pilautoik] n humor, (mīlētāju)

saruna gultā pill-peddler ['pil, pedla] n sl. dakteris pill-pusher ['pil, pu/a] n sl. dakteris pilis [pilz] npil. sl. dakteris; 2. sar. biljards pillule ['piljuil] sk. pilule pillwort ['pilw3:t] n bot. pilulārijs pilose ['pailaus] a 1. bot. matots; spilvains;

2. zool. matains, spalvains

pilot [paibt] I n 1.pilots; 2.jūrn. locis;

3. amer. (arī pārn.) pavadonis; 4. amer.

sar. menedžeris; (sportistu) komandas vadītājs; II a 1. eksperimentāls; p. scheme — eksperimentāls projekts; 2. tehn. palīg-; p. engine — palīgmotors, palīgdzinējs; III v 1. pilotēt; vadīt;

2. pavadīt; [aizļvest

pilotage ['pailatid3] n 1. av. pilotēšana; pilotāža; 2. jūrn. (kuģa) vadīšana; stūrēšana;

3. jūrn. loča nauda

pilot boat ['padatbaut] n loča kuteris pilot-cloth ['paibtklnG] n biezs zils audums pilot film ['paibtfilm] n telev. daudzsēriju

telefilmas reklāmdemonstrējums pilot-fish ['paibtfi/] n iht. locis pilot-house fpaibthaus] n jūrn. stūresmāja pilotless ['paibtlis] a 1. bezpilota-; 2. jūrn. bezloča-

pilot light ['pailatlait] n kontrollampiņa;

signāllampiņa pilot study ['pailat.stAdi] n meklējum-

pētījums, eksperimentāls pētījums pilous ['pailas] a 1. bot. matots; spilvains;

2. zool. matains, spalvains pilule ['piljurl] n pilula; lodīte; zirnītis pily [paili] a (heraldikā) joslains pimento [pimentau] n 1. Jamaikas pipari;

2. Jamaikas piparkrūms pimp [pimp] I n 1. savedējs; 2. austrāl. (policijas) spiegs; okšķeris; II v savest; saprecināt; <=> to p. on austrāl. — nosūdzēt (policijai) pimpernel ['pimpanel] n bot. pavirši pimple ['pimpl] n pūtīte pimpled ['pimpld] a pūtains pimply ['punph] a pūtains pin [pin] I n 1. kniepadata; 2.: safety p. — spraužamadata; 3. spraudīte; 4. nozīmīte; fraternity p. amer. — studentu korporācijas nozīmīte; 5. (koka, metāla) tapa; (tehn.) rēdze; split p. — šķelttapa; 6. veļas knaģis; 7. mii. belzenis; 0 clean (or neat) as a new p. — ļoti tīrs un spodrs; not to care a p., not to care two ~s — nenieka nebēdāt; to keep in the p. — atturēties no iedzeršanas; to let loose a p. — atkal nodoties dzeršanai; II v 1. (together) saspraust; (on, upon, to, up) piespraust; 2. (arī pārn.) piespiest; he

802pink

was ~ned down by a falling tree — viņu piespieda pie zemes krītošs koks; to p. smb. to the wall pārn. — piespiest kādu pie sienas; 3. izdurt; <=> to p. back: to p. back one's ears brit. — klausīties uzmanīgi; to p. back smb.'s ears amer. — [no]sodīt kādu; to p. down — 1) piestiprināt; nostiprināt; 2) pārn. saistīt; piespiest; to p. smb. down to his word — turēt kādu pie vārda; to p. on (upon) — 1) piespraust; 2): to p. one's hopes on smb. — likt ceribas uz kādu; to p. up — piespraust pinafore ['pinsfo:] n 1. priekšauts; 2.: p.

dress — sarafans pinaster [pai'naesto] n bot. pīnija pinball ['pinboil] n ķīniešu biljards pince-nez [.paens'nei] n pensnejs pincer ['pinsa] I n (vēža) spīle; II v satvert ar knaiblēm

pincer movement ['pinso.muivmant] n mii.

(pretinieka) ietveršana spīlēs pincers ['pinsaz] n pl 1. (ari pair of p.)

knaibles; 2. pincete; 3. (vēža) spīles pinch [pinr/] Irti. kniebiens; to give ap. — iekniebt; 2. (sāls, tabakas) šķipsna; 3. grūtības; spiedīgi apstākļi; at (in) a p., if it comes to a p.— kritiskā brīdī; II v

1. [ie]kniebt; sakniebt; nokniebt; 2. saspiest; 3. (par apaviem) spiest; 4. mocīt; sagādāt ciešanas; to be ~ed for money — būt naudas grūtībās; to be ~ed for time — just laika trūkumu; 5. skopoties; to p. and save (scrape) — ekonomēt; tērēt tikai visnepieciešamākajam; 6. sar. nočiept; 7. sl. apcietināt; 0 to know where the shoe ~es — zināt, kur tas āķis

pinchback ['pinr/baek] n skopulis pinchbeck ['pinf/bek] I n 1. tombaks;

2. imitācija; pakaļdarinājums; II a imitācijas-; neīsts; viltots

pinchbottle ['pintf, boti] n vīna pudele (ar

ieliekumiem) pinch-hit ['pinr/hit] v amer. 1. (beisbolā) raidīt sitienu cita vietā; 2. pārn. būt par aizstājēju

pinch-hitter ['pinr/.hita] n amer. beisbola spēlētājs, kurš raida sitienu cita vietā

pinchpenny ['pin?/, peni] I n skopulis; II a skops

pincushion ['pin,ku/n] n adatu spilventiņš pine3 [pain] n 1. priede; 2. (saīs. no pineapple) sar. ananass pineb [pain] v 1. nīkt; vārgt; 2. (for, after) alkt; tvīkt

pineal ['pinisl] a čiekurveidīgs; p. body (gland) anat. — epifīze, čiekurveida dziedzeris

pinealoma ['painiabums] n med. pinealoma pineapple ['painaepl] n 1. ananass; 2. mii. sl.

rokasgranāta pineclad ['painklaed] a priedēm noaudzis pinecone ['painkoun] n priedes čiekurs pineneedle ['pain, ni:dl] n priedes skuja pinery f'painsn] n 1. priežu mežs; 2. ananasu

plantācija pinetree ['paintri:] n priede pinewood ['painwud] n 1. priedes koks;

2. priežu malka; 3. priežu mežs piney f'pami] sk. piny

pin-feather ['pin.feSa] n spalvas kātiņš

(putna ādā) pinfold ['pinfauld] I n aploks (lopiem); II v

turēt (lopus) aplokā ping [pii]] I n (lodes) džinkstēšana; (oda) sīkšana; dīkšana; II v (par lodēm) džinkstēt; (par odiem) sīkt; dīkt ping-pong ['pujpni]] n galda teniss, pingpongs

pinguid ['pnjgwid] a (parasti humor.)

1. trekns, tauks; 2. (par augsni) auglīgs pinhead ['pinhed] n 1. kniepadatas galviņa;

2. sar. muļķis; stulbenis

pinheaded [.pin'hedid] a sar. muļķīgs, stulbs pinie ['paim] n austral, sar. ananass pinion" ['pinjan] I n 1. (putna) spārngals; 2. poēt. spārns; II v 1. apgriezt spārnus; 2. (together) saistīt rokas pinionb ['pinjan] n tehn. mazais zobrats pink" [pirjk] I/il. neļķe; 2.: the p. — augstākā pakāpe; kalngali; the p. of courtesy — pati laipnība; in the p. [of health] sar. — (par veselību) lieliskā stāvoklī; [īsts] veselības iemiesojums; 2. sārta (rožaina) krāsa; 3. sar. (bieži niev.)

mērenais liberālis; 4. amer. autovadītāja tiesības (apliecība); II a 1. sārts, rožains; 2. sar. (bieži niev.) mēreni liberāls; 0 p. slip amer. — paziņojums par atlaišanu no darba; III v 1. (piem.,par vaigiem) pietvīkt; 2. sārtot (vaigus); 3. pārn redzēt rožainā krasā (gaismā) pinkb [pii]k] n jauns lasis pinkc [piiļk] I n (šauta, griezta) brūce; II v

1. caurdurt (ar zobenu); 2. caurumot (ādu, audumu)

pinkd [piijk] v (par motoru) detonēt pink collar [.piqkTcnta] n "sārtā apkaklīte"; apkalpojošās sfēras darbiniece (sekretāre, mašīnrakstītāja, pārdevēja u. tml.) pink elephant [.pirjk'ehfsnt] n "baltās pelītes'

(dzēruma murgi) pinkeye ['pnjkai] n med. (akūts, epidēmisks)

konjunktivīts pinkie ['pirjki] n 1. amer. sar. detektīvs;

2. austral, sar. lēts vīns, vinčiks pinkish ['pnjki/ļ a iesārts

pinko ['piqkau] n sl. "sārtais"; mērenais liberālis

Pinkster ['pirjksta] n amer. Vasarsvētki Pinkster flower ['pirksta, ftaua] n sārtā

acālija pinky ['pujki] a iesārts pin-money ['pin. mAni] n kabatas nauda

sīkiem izdevumiem (sievietei) pinna [pina] n (pl pinnae ['pini:]) 1. auss

gliemene; 2. (zivs) spura pinnace ['pinis] n kuģa kuteris pinnacle ['pinakl] I n 1. arh. belveders; tornītis; 2. (kalna) smaile; 3. pārn. kalngali; p. of fame — slavas kalngali; II v

1. arh. izrotāt ar belvederiem (tornīšiem);

2. kulminēt pinnae sk. pinna

pinnate ['pineit] a 1. spalvains; 2. (par

lapām) plūksnots pinnated ['pineitid] sk. pinnate pinner ['pina] n sar. priekšauts pinnule ['pinju:l] n 1. (leņķmēra) dioptrs;

2. spuriņa; 3. bot. plūksnlapiņa pinny ['pirn] n sar. priekšautiņš pinpoint ['pinpoint] I n 1. kniepadatas gals;

2. kaut kas ļoti sīks; II a ļoti precīzs; III v

1. precīzi trāpīt (mērķī)

pinprick ['pinpnk] n 1. kniepadatas dūriens;

2. sīkas nepatikšanas

pins [pinz] n pl 1. sl. kājas; he is quick on his p. — viņš ir veikls gājējs; 2. ķegļu spēle pins and needles [, pinzand'nijdlz] n pl notirpums (kādā loceklī); 0 to be on p. and n. — sēdēt kā uz adatām pin-splitter ['pin, splits] n sar. pirmklasīgs

golfa spēlētājs pinstripe ['pinstraip] n šaura, gaiša svītra

(audumā) pint [paint] n pinte (0.571) pinta [painta] n brit. sar. pinte piena (vai

alus, u. tml.) pintado [pin'taidsu] n pērļu vistiņa pintail ['pinteil] n ornit. garkakle (pīle, irbe) pintle ['pintl] n tehn. tapa; tapskrūve pinto ['prnteu] amer. I n dārks zirgs; II a (par

zirgu) dārks pint-size ['paintsaiz] a sar. mazs [un [-neievērojams]-] {+neie- vērojams]+} pint-sized ['paintsaizd] sk. pint-size pin-up ['pinAp] sar. I n (pie sienas piesprausts) skaistules fotoattēls; II a

1. glīts; kārdinošs; p.-up girl — seksīga meiča; 2. sienas-; p.-up calendar — sienas kalendārs

pinwheel ['pinwi:l] n 1. ugunsrats (rotējoša uguņošanas sistēma); 2. amer. vēj-dzirnaviņas (ar kātiņu — kā bērnu rotaļlieta)

pinworm ['pinw3:m] n med. spalītis piny ['panu] a 1. priežu-; 2. priedēm bagāts piolet ['piialei] n (alpīnista) ledus cirvis pioneer [.paia'nis] I n 1. pionieris; celmlauzis; 2. mii. sapieris; II v sagatavot (lauzt) ceļu; būt celmlauzim pious ['paias] a 1. dievbijīgs, dievticīgs;

2. niev. svētulīgs; 3. veltīgs; p. hope — veltīgas cerības

pip" [pip] n (augļa) sēkla, kauliņš

pipb [pip] n 1. acs (kāršu u.c. spēlēs);

2. brit. sar. zvaigznīte (pie uzplečiem) pipc [pip] n pareiza laika signāls (pa radio) pipd [pip] n 1.: the p. vet. — (putnu) stomatīts;

2. sl. īgnums; to have the p. — būt saīgušam

pipe [pip] v sar. 1. sašaut; 2. pārspēt; uzvarēt (sacīkstēs); 3. izbrāķēt; 4. izbalsot (vēlēšanās); 5. izgāzt (eksāmenā); <=» to p. out sl. — nomirt, atstiept kājas pipage ['paipid3] n 1. cauruļvadu sistēma;

2. (naftas, gāzes) pārsūknēšana pa cauruļvadiem

pipal ['pi:pl] n bot. pīpals (koks Indijā) pipe [paip] Irti. caurule; cauruļvads; 2. pīpe;

3. stabule; 4. (bocmaņa) svilpe; 5. (putna) svilpošana; 6. sar. telefons; 0 to fell one's p. — iedzīvoties mantā; to hit the p. amer. sl. — smēķēt opiju; put that in your p. and smoke it! — liec [to] aiz auss!; II v 1. likt caurules; 2. pārsūknēt (naftu, gāzi) pa cauruļvadiem; 3. sar. pīpēt (pīpi); 4. stabulēt; 5. spēlēt (pūst) dūdas; 6. (par putniem) svilpt; svilpot; 7. sasaukt (saaicināt) kopā ar (piem., bocmaņa) svilpi; 8. pievilināt (putnu) ar vīlējsvilpi; 9. piešūt apmali (kleitai); 10. sar. (ari to p. one's eyes) raudāt, bimbot; 11. kul. garnēt ar krēmu (torti); <=> to p. away jūrn. — dot atvadu signālu; to p. down sar. — 1) apklust; 2) nebūt tik [pašpārliecinātam; 3) jūrn. atbrīvot no pienākuma pildīšanas; to p. off — 1) aiziet; 2) spilgti attēlot; to p. up — sākt runāt (vai dziedāt, spēlēt)

pipe bomb ['patpbom] n (no caurules)

paštaisīta bumba pipeclay ['paipklei] Irti. baltie māli (kurus agrāk lietoja pīpju izgatavošanai un kareivju siksnu balsināšanai); 2. mii. sl. pārmērīga āriškība; 0 in p. order — teicamā kārtībā; II v 1. balsināt ar baltajiem māliem; 2. pārn. savest (vai turēt) kārtībā pipe-cleaner ['patp, kli:na] n pīpes tīrāmais pipe-course ['paipko:s] n amer. stud. sl.

viegls priekšmets piped music [,paipt'mju:zik] n sar. mūzika,

kuru pārraida radio (sabiedriskās vietās) pipe-drain ['paipdrein] v ierīkot cauruļu drenāžu

pipe-draining ['paip, dreinit]] n cauruļu drenāža

pipe-dream ['paipdri:m] n sar. nereāli sapņi;

fantāzija (piem., narkotiku ietekmē) pipefish ['paipfi/] n iht. jūras adata pipeful ['parpfl] n (tabakas) pilna pīpe pipehead ['paiphed] n cauruļvada gals

(saņēmēja pusē) pipe-lay ['paiplei] v 1. likt (ierīkot) cauruļvadus; 2. amer. sl. nodarboties ar politiskām mahinācijām (intrigām) pipe-layer ['paip, leia] n 1. cauruļvadu licējs (ierikotājs); 2. amer. sl. politiskais mahinators (intrigants) pipe-laying ['paip, lenrj] n 1. cauruļvadu ierīkošana (likšana); 2. amer. sl. politiskas mahinācijas (intrigas) pipeline ['paiplain] n 1. cauruļvads; cauruļvadu līnija (maģistrāle); 2. amer. konfidenciāls informācijas avots; "tiešais vads"; diplomatic ~s—diplomātiskie kanāli; 3.: to go (be put) into the p. — (par projektu, jaunu mašīnas modeli u. tml.) tikt ieviestam ražošanā; in the p. — ražošanā pipe opener ['parp, aupna] n izmēģinājuma modelis; mēģinājums (pirms galvenā darba, pasākuma sākšanas) piper ['paipa] n 1. dalībnieks; 2. stabulētājs; 3. brit. sl. špiks; 0 drunk as a p. — pamatīgi pietempies (piesūcies); to pay the p. [and call the tune] — maksāk un pasūtīt mūziku pipes [parps] n pl sar. 1. skotu dūdas;

2. amer. radiatori; 3. elpošanas ceļi pipe-stem ['paipstem] n pīpes kāts pipe-stem legs ['paipstem'legz] n pl kājas

tievas kā nūjiņas pipe-tree ['paiptri:] n ceriņkrūms pipette [pi'pet]« pipete pipe-work ['paipw3:k] n tehn. [cauruļ]vadu sistēma

piping ['paipiTj] n tehn. 1. [cauruļ]vadu sistēma; 2. [cauruļ]vadu likšana (ierīkošana)

pipit ['pipit] « ornit. čipste

pipkin ['pipkin] n 1. māla bļodiņa (vai pods);

2. sl. pauris pipped [pipt] a 1. īgns, saīdzis; 2. sl. pietempies, piesūcies pipper ['pipa] n mii. jaunākais virsnieks; one

p. — leitnants; two p. — otrais (vecākais) leitnants; three p. — kapteinis pipperoo [, pipa'ru:] n amer. sl. mīlulītis;

mīlulīte pippin ['pipin] n pepiņš (ābols) pippin-faced [. pipin'feist] a apaļu sarkanu seju

pip-pip [, pip'pip] n pīp-pīp (automašīnas signāls)

pippish ['pipifl a sl. īgns, saīdzis pippy ['pīpi] a austrāl. sl. īgns, saīdzis pipsqueak ['pipskwi:k] n sl. 1. totāla nulle

(cilvēks); 2. nieks piquancy ['pi:kansi] n pikantums piquant ['piikant] a pikants pique [pi:k] I n aizvainojums; to take a p. against smb. — turēt ļaunu prātu uz kādu; II v 1. aizvainot; aizskart patmīlību;

2. modināt, izraisīt (interesi, ziņkārību);

3. av. piķēt

pique ['pirkei] n tekst. pikē piquet3 [pikit] sk. picket 1,2 piquetb [pi'ket] n pikets (kāršu spēlē) piracy ['pairasi] n 1. pirātisms, jūras laupīšana; 2. plaģiāts, literāra zādzība; 3. autortiesību pārkāpšana (arī mūzikā u.c.) piranha [pi'ra:na] n iht. piraija pirate [pairat] I n 1.pirāts, jūras laupītājs; 2. plaģiators; 3. autortiesību pārkāpējs (arī mūzikā u.c.); p. radio station — radiostacija, kas raida mūziku, nemaksājot autoriem; H v 1. laupīt (uz jūras); 2. izdarīt literāru zādzību; patvaļīgi pārdrukāt; 3. pārkāpt autortiesības (arī mūzikā u.c.) piratical [pai'raetikl] a pirātisks pirogue [pi'raug] n piroga (laiva) pirouette [.piru'et] I n piruete; II v griezt piruetes

piscary ['piskan] n jur. zvejas atļauja piscatorial [, piska'ta:nal] a zvejas-piscatory ['piskatan] a 1. zvejas-; 2. zvej-nieku-

Pisces ['paisi:z] n pl Zivis (zvaigznājs un

zodiaka zīme) piscicide ['pisisaid] n 1. zivju iznīcināšana (noteiktā rajonā); 2. zivju iznīcināšanas līdzeklis

pisciculture ['pisikAlt/a] n zivkopība pisciculturist [, pisi'kAlt/anst] n zivkopis piscina [pi'si:na] n 1. zivju dīķis; 2. (seno

romiešu) peldbaseins piscine" ['pisi:n] n peldbaseins piscineb ['pisain] a zivju-pise ['pi:zei] n māla kleķis; p. building —

māla kleķa būve pish [pi/] int fui!; tpū! pismire ['pismaia] n 1. novec. skudra; 2. niev.

draņķis; mēsls piss [pīs] vulg. I n 1. mīzali; 2. sl. susla; II v mīzt; <= to p. about (around) sl. — 1) izšķiest laiku; 2) slaistīties; to p. off sl. — aizvākties, aiztīties pissed [pist] a sl. pietempies, piesūcies pisshead ['pished] n sl. žūpa, pļēgurs pisspot [pispDt] n vulg. naktspods pistachio [pi'sta:/īau] n 1. pistācija, pistācijas koks; 2. pistācijas rieksts; 3. zaļā pistācijas krāsa

piste [pi:st] n sp. ātrās nolaišanās distance

(slēpošanā) pistil ['pistil] n bot. auglenīca pistol ['pistl] I 77 pistole; at p. point — piedraudot ar pistoli; 0 to hold a p. to smb.'s head — piespiest kādu rikoties; to put a p. to one's head — nošauties; II v šaut ar pistoli pistol-light ['pistllait] n mil. signālraķete pistol-whip f'pistlwip] v sist ar pistoli piston f'pistan] n 1. tehn. virzulis; 2, (pūšamā

instrumenta) pistons piston engine [.pistan'endjin] n tehn.

virzuļdzinējs, virzuļmotors pistonless ['pistanlis] a tehn. bezvirzuļa-piston-ring f'pistanrir]] n tehn. virzuļa gredzens

piston-rod ['pistanmi] n tehn. virzuļa kāts pit" [pit] I n 1. bedre; air p. — gaisa bedre; gravel p. — grantsbedre; 2. šahta; karjers; p. coal — akmeņogles; 3. iedobums; p. of the stomach — vēdera iedobums; 4. bakurēta; 5. remontbedre (garāžā);

6. remonta punkts (autosacīkstēs);

7. lamatas; vilku bedre; 8.: the [bottomless] p. — elle, pekle; 9. brit. parters; 10. brit.

skatītāji parterā; 11. arēna (piem., gaiļu cīņai); II v 1. ierakt bedrē (piem., saknes uzglabāšanai); 2. atstāt rētas; pārklāt ar rētām; ~ted with smallpox — bakurētains; = to p. against — sarīdīt; noskaņot citu pret citu

pitb [pīt] amer. I n (ķiršu, plūmju) kauliņš; II

v izņemt kauliņu (kauliņus) pita ['pita] n agaves šķiedra (vin'ēm) pit-a-pat[,pito'paet] sar. lnl. (sirds)puksti; 2. (pulksteņa) tikšķi; II adv. to go p.-a-p. — 1) (par sirdi) strauji pukstēt; 2) (par pulksteni) tikšķēt; 3) tipināt pitch3 [pit/] I n piķis; darva; as black (dark) as p. — melns (tumšs) kā piķis; p. dark (darkness) — elles tumsa; 0 to touch p. — saieties ar šaubīgiem tipiem; II v ieziest ar piķi; darvot pitchb ['pit/] I n 1. sviediens; metiens; 2. (bumbas) padeve; piespēle; 3. (kuģa) gareniskā šūpošanās; 4. (ielu tirgotāja) tirgošanās vieta; (oratora) uzstāšanās vieta; 5. kritiens; 6. (jumta) slīpums; slīpne;

7. (toņa, skaņas) augstums; concert p.— kamertonis; at the p. of one's voice — cik skaļi spēdams; 8. pakāpe; intensitāte; 9. sp. amer. laukums; football p. — futbola laukums; II v 1. uzsliet (piem., telti); to p. wickets — (kriketā) uzstādīt vārtus; 2. sviest; mest; 3. padot (bumbu); piespēlēt; 4. izmest (kādu no telpām); 5. (par kuģi) gareniski šūpoties; 6.: to p. hay — kraut (ar dakšām) sienu; 7. piešķirt (jumtam) slīpumu; ~ed roof — slīps jumts;

8. sl. klāstīt, stāstīt; to p. a yarn — stāstīt pasakas (muļķības); 9. mūz. uzdot toni; a to p. in — ķerties pie lietas (darba); to p. into — 1) uzklupt; sadot; 2) uzklupt, mesties virsū (piem., ēdienam); to p. [up]on — 1) izvēlēties, izraudzīties; 2) nejauši uzdurties (atrast)

pitch-and-toss [.pit/an'tos] n 1. spēle ar

monētām; 2. riskanta spēle pitch-black [,pit/"blaek] a melns kā piķis pichblende ['pit/blend] n min. uranīts pitch-dark [, pitfdaik] a tumšs kā piķis pitched3 [pit/t] a darvots

pitchedb [pit/t] a: p. battle — 1) rūpīgi

izplānota kauja; 2) spēcīgs arguments pitcher3 ['pit/o] n krūka; 0 little ~s have long ears — bērni labprāt noklausās; ~s have ears — ari sienām ir ausis pitcherb ['pit/o] n (bumbas) padevējs

(beisbolā), pičers pitchfork ['pit/fo:k] I n 1 .(siena) dakšas; 2. mūz. kamertonis; II v 1. padot (vai mest, kraut) ar dakšām; 2. piespiedu kārtā iecelt (piem., kādā postenī) pitchman ['pit/mon] n ielas tirgotājs pitch-pine ['pit/pain] n sveķu priede pitch-pipe ['pit/paip] n mūz. kamertonis (stabule)

pitchstone ['pit/stoun] n min. obsidiāns pitch-wheel ['pit/wi:l] n tehn. zobrats pitchy ['pīt/i] a 1. piķim līdzīgs; piķains;

2. piķa melns; 3. tumšs kā piķis piteous ['pitios] a 1. nožēlojams; bēdīgs;

2. žēlabains; aizkustinošs pitfall ['pitfoil] n 1. vilku bedre; 2. pārn.

lamatas, slazds; 3. kļūme pith [pi0] n 1. bot. serde; 2. (arī p. and marrow) (lietas) būtība; kodols; 3. spars; enerģija

pithead ['pithed] n kalnr. virsšahtas celtne pithecanthropus [,pi0i'kaen0rapas] n

pitekantrops pithless ['pi0hs] a 1. hot. bezserdes-;

2. pārn. vājš; bez mugurkaula; 3. (piem., par runu) bezsaturīgs

pithy ['pi0i] a 1. ar serdi; 2. saturīgs, kodolīgs;

3. spēcīgs; zaļoksnējs

pitiable ['pitiobl] a nožēlojams; bēdīgs pitiful ['pitifl] a 1. līdzcietīgs, līdzjūtīgs; 2. nožēlojams; bēdīgs; 3. žēlabains; aizkustinošs

pitiless ['pitilis] a nesaudzīgs; nežēlīgs pitman ['pitman] n 1. ogļracis; raktuvju

strādnieks; 2. amer. tehn. klanis piton ['pi:tt>nļ n (alpīnista) āķis, kāsis pitpan ['pitpaen] n plakandibene (laiva

Dienvidamerikā) pitprop ['pitpropļ » kalnr. šahtas balsts pittance ['pitns] n 1. niecīga alga; to earn a scanty p. — nopelnīt nožēlojamus grašus;pitter-patter

2. niecīgs daudzums; miserable p. of education — nožēlojama izglītība pitter-patter ['pita, paeta] sk. pit-a-pat pittite ['pitait] n skatītājs parterā (sev. tā

pēdējās rindās) pituitary [pi'tjuntn] anat. I n hipofīze; II a

1. hipofīzes-; p, gland (body) — hipofīze;

2. gļotains; gļotu-

pituitous [pi'tjuitas] a med. 1. krēpains;

krēpu-; 2. krēpas izdalošs pit||y ['pīti] I n 1. līdzjūtība; žēlums; to take (have) p .(on) — apžēloties; 2. nožēlojams fakts; for p.'s sake — Dieva dēļ; it's a thousand ~ies — ļoti žēl; it is a p. that... — žēl, ka ...; more's the p. —jo ļaunāk; what ap.! — cik žēl!; II v just līdzi; žēlot; he's to be ~ied — viņu vajag pažēlot pivot ['pivat] Irti. tehn. (īsa) ass; šarnīrs; pulka; 2. (dur\ju) eņģe, vira; 3. pārn. centrs; galvenais; p. of economic life — ekonomiskās dzīves pamats; 4. mii. atbalsta punkts (vai rajons); p. of attack — uzbrukuma virziens; 5. sp. pagrieziens; II v 1. griezties (ap asi vai kā ap asi); to p. on one's heels — apgriezties uz papēžiem; 2. nostiprināt uz ass; 3. sp. izdarīt pagriezienu pivotal ['pivatl] a 1. tehn. ass-; aksiāls;

2. pārn. centrālais; galvenais pivotless ['pivaths] a tehn. bezšamīra-pix [pīks] n pl amer. sar. 1. kino;

2. fotogrāfijas; ilustrācijas pixie ['pīksi] n laumiņa; elfa; gariņš pixil[l]ated ['piksileitid] a (sev. amer.)

1. jucis; plānprātīgs; 2. piedzēries pixy ['pīksi] sk. pixie pizza ['pi:tsa] n kul. pica pizzazz ['pizaez] n amer. sar. 1. spars;

enerģija; 2. šiks; stils pizzeria [, pi:tsa'ri:a] n picērija pizzicato [, pitsi'ka:tau] adv mūz. pičkato placability [, plaeka'bilati] n miermīlība;

lēnprātība; labdabība placable ['paekabl] a miermīlīgs; lēnprātīgs; labdabīgs

placard fplaekaid] I n plakāts; afiša; II v 1. izkārt plakātu (vai afišu); 2. reklamēt ar

plakāta (vai afišas) palīdzību placate [pla'keit] v nomierināt placatory [pla'keitan] a nomierinošs place [pleis] I n 1. vieta; all over the p. — 1) visur; 2) (izmētāts) juku jukām; in p. — 1) vietā; 2) piemērots; in the first p. — pirmkārt; out of p. — 1) nevietā; 2) nepiemērots; same p. — kaut kur; 2. [sēdļ-vieta (pie galda, teātrī, lidmašīnā u. tml.); to take one's p. — apsēsties; six ~s were laid — galds bija klāts sešām personām; 3. sar. dzīvesvieta; māja; at his p. — viņa mājās; 4. apdzīvota vieta; 5. (īsa) iela; laukums (ielu. laukumu nosaukumos); 6. īpašums; lauku māja [ar apkaimi]; he has a nice p. in the countryside — viņa laukos ir skaista [lauku] māja; 7. darbs; amats; he is out of p. — viņš ir bez darba; 8. stāvoklis; (vieta) sabiedrībā; to keep smb. in his p. — norādīt kādam viņa īsto vietu; to know one's p. — zināt savu vietu, apzināties savu stāvokli; 9. sp. [godalgota] vieta; viena no trim pirmajām vietām (rikšošanas sacīkstēs); (amer.) otrā (vai trešā) vieta (rikšošanas sacīkstēs); 10.: to calculate to five decimal ~s mat. — aprēķināt līdz piecām decimāldaļām; 0 to go ~s sar.— gūt nemitīgus panākumus; to take p. — notikt; II v 1. [noļlikt; novietot; izvietot; to p. smb. behind bars — ievietot kādu cietumā; 2. iecelt (amatā); iekārtot (darbā); to put smb. at the head of a department — iecelt kādu par departamenta vadītāju; 3. ieguldīt (naudu); 4. izdarīt; veikt; to p. an order — pasūtīt; to p. smb. under arrest — arestēt kādu; 5. ierindot; klasificēt; 6.: to p. a call amer. — pieteikt telefona sarunu; to p. confidence in smb. — uzticēties kādam; 7. : to be ~d sp. — 1) ierindoties starp pirmajiem trim (rikšošanas sacīkstēs); 2) amer. iegūt otro (vai trešo) vietu (rikšošanas sacīkstēs) place-bet ['pleisbet] n derības par vienu no pirmajām trim vietām (amer. otro vai trešo vietu) (rikšošanas sacīkstēs) placebo [pla'si:bau] n nekaitīgs līdzeklis; nekaitīgas zāles (slimnieka nomierināšanai,

testiem)

place card [fpleiska:d] n galda karte place-holder ['pleis, houlda] n amatpersona place-hunter ['pleis, hAnte] n karjerists place-hunting ['pleis, hAntu]] n karjerisms placekick ['pleiskik] n sp. sitiens pa nekustošu bumbu placeman ['pleisman] n (parasti niev.)

1. ieliktenis; 2. karjerists; 3. amatpersona; ierēdnis

placement ['pleismant] n 1. izvietošana;

2. iecelšana (amatā)-, 3. sp. [iegūtā] vieta place-name ['pleisneim] n vietvārds,

toponīms placenta [pb'senta] n anat. placenta placer ['pleisa] n vērtigus minerālus saturošas smiltis

place-seeker ['pleis, si:ka] n 1. amatpersona;

ierēdnis; 2. karjerists place-seeking ['pleis, si:ki»]] n karjerisms place-setting ['pleis.setii]] n ēdamriku

komplekts (vienai personai) placet ['pleiset] I n balss "par"; piekrišanas

balss; II v balsot "par"; piekrist placid ['plaesid] a mierīgs; lēns; rāms; p.

temper — miermīlīgs raksturs placidity [pb'sidati] n miermīlība; lēnīgums; rāmums

placket ['plaekit] n 1. (sieviešu svārku) šķēlums; 2. iegriezums (kabatai, ātr-slēdzējam)

placoid ['plaekoid] I n plākšņveida zivs; II a

plākšņains; plākšņveidīgs plafond [plae'ftjn] n 1. plafons; 2. griestu

gleznojums; (griestu) reljefa rotājums plagal ['pleigl] a: p. cadence mūz. — plagālā kadence

plage [pla:3] n (smilšu) pludmale (sev.

modernā kūrortā) plagiarism ['ple^anzam] n plaģiāts plagiarist ['pleu^arist] n plaģiators plagiarize ['pleid3araiz] v nodarboties ar plaģiātu; izdarīt hterāru (muzikālu u. tml.) zādzību

plague [pleig] I n sērga; mēris; the p. — buboņu mēris; 2. posts; nelaime; liksta;

3. sar. sodība; 0 p. on him!; p. take

him! — lai velns viņu parauj!; II v 1. ievazāt mēri; aplipināt ar mēri; 2. sar. nomocīt

plaguesome ['pleigsm] a mokošs plaguey ['pleigi] amer. sk. plaguy plaguy ['pleigi] novec. I a nomācošs; II adv

ārkārtīgi plaice [pleis] n plekste plaid [plaed] n 1. pleds; 2. (rūtains) skotu audums

plaiding ['plaedirj] n pleda audums plain8 [piem] Inl. līdzenums; II a 1. līdzens; gluds; 2. skaidrs; saprotams; p. handwriting — salasāms (skaidrs) rokraksts; p. text — nešifrēts teksts; to make it p. — padarīt skaidru (saprotamu); 3. vienkāršs; parasts; p. food — vienkāršs ēdiens; p. water — tīrs (bez piedevām) ūdens; 4. atklāts; vaļsirdīgs; in p. English — atklāti; tieši; bez aplinkiem; to be p. with smb. — būt vaļsirdīgam ar kādu; 5. (par audumu, zīmējumu) vienkrāsains; 6. neizskatīgs; neglīts; 7. tiešais valdziņš (adot)\ p. and purl — tiešais un apgrieztais valdziņš; 8. sar. (par alkoholiskiem dzērieniem) neatšķaidīts; 0 as p. as day, as p. as a pikestaff, as p. as the nose on your head — skaidrs kā diena; it will be p. sailing — viss ies kā pa sviestu; HI adv

1. skaidri; saprotami; 2. vienkārši; 3. atklāti; vaļsirdīgi

plainb [piem] v novec. 1. sērot; bēdāties;

2. žēloties; gausties

plainchant ['pleint/a:nt] sk. plainsong plain-clothes [, plein'klauSz] n pl civildrēbes plain-clothes man [, plein'kbuSzmaen] n detektīvs

plain dealer [, plein'di:b] n godīgs (taisnīgs) cilvēks

plain dealing [. plein'didii]] n 1. godīgums;

taisnīgums; 2. godīga rīcība plain-looking [, plein'lukit]] a necils; neglīts plains [pleinz] n pl amer., austrāl. bezmeža

līdzenumi; prērijas plainsman ['pleinzmsn] n līdzenuma iedzīvotājs

plainsong ['pleinsp»]] n mūz. gregoriāņu

809plainspoken

korālis

plainspoken [, plein'spaukan] a atklāts;

vaļsirdīgs plaint [pleint] n jur., poēt. sūdzība plaintiff ['pleintif] n jur. sūdzētājs, prasītājs plaintive ['pleintiv] a žēlabains; gaudulīgs plait [plaet] I n (matu) pīne; II v [sa]pīt plan [plaen] I n plāns; to go according to p.— norisināties (notikt) pēc plāna (bez sarežģījumiem); to upset smb.'s ~s — izjaukt kāda plānus; II v plānot planar ['pleina] a mat. plaknes-planch [plain/] n (metāla, akmens) plāksne, plātne

plancher ['plain/a] n arh. sofite planchet ['plain/it] n metāla plāksne (monētu

izgatavošanai) planchette [pla:n'/et] n planšete, dēlītis

(spirituālistu seansiem) plane3 [piem] n bot. platāna planeb [piem] I n ēvele; II v ēvelēt;= to p. away (down) — 1) noēvelēt; 2) nolīdzināt (ceļu — ar buldozeru) planec [piem] I n 1. plakne; 2. (attīstības, zināšanu) līmenis; pakāpe; II a līdzens; gluds

planed [piem] I sar. lidmašīna; II v planēt; = to p. down — (par lidmašīnu) laisties lejā plane geometry [.pleindji'omatri] n

planimetrija planer ['pleina] n 1. ēvelētājs; 2. ēvelsols;

3. ceļa šļūce; greiders; 4. lauks, eceššļūce plane-side ['pleinsaid] n: to walk from p.-s. to a taxi — [no]iet no lidmašīnas līdz taksometram; p.-s. interview — aerodromā sniegtā intervija planet [plaenit] n planēta plane-table ['piem, teibl] n ģeol. menzula planetaria sk. planetarium planetarium [, plsem'teansm] n (pl planetaria [, plaeni'teana] vai planetariums [.plaeni'teanamz]) planetārijs planetary f'plaemtan] a planētas-; planētu-planetoid ['plaenitoid] n asteroīds planetology [, plaem'tol3d3i] n planetoloģija plane tree ['pleintrii] n platāna, platānas koks planet-stricken ['plaenit, stnkan] a

1. planētas (vai planētu) ietekmēts;

2. apmulsis; izbijies

planet-struck ['plaenitstr/dc] sk. planet-stricken

plangent ['plaend3ant] a (par skaņu) žēlabains planimeter [plae'mmita] n planimetrs planish ['plaeni/] v 1. iztaisnot; nogludināt (metāla plāksni); 2. slīpēt; pulēt; 3. spodrināt (papīru) plank [plaerjk] I n 1. dēlis; planka; 2. (partijas programmas) pamatprincips; 0 to walk the p. — 1) iet pretī bojāejai; 2) amer. tikt atlaistam no darba; II v 1. apšūt (vai noklāt) ar dēļiem; 2.: to p. it — gulēt uz nārām; = to p. down (up) sl. — samaksāt uz vietas plank bed [plaeiķkbed] n guļamnāra, guļam-lāva

planker [plaetļka] n lauks, šļūce; eceššļūce planking ['plaeiķkiiļ] n dēļu apšuvums (vai

klājums); dēļi; plankas plankton ['plaerļĀtsn] n planktons planless ['plaenhs] a bezplāna-; neplānots planned [plaend] a plānveida-; plānots planner ['plaena] n plānotājs; projektētājs plano-concave [.plemau'knnkeiv] a (par

lēcu) plakanieliekts plano-convex [.pleinsu'konveks] a (par

lēcu) plakanizliekts planography [pb'nografi] n 1. karšu

sastādīšana; 2. poligr. gludspiedums plant [plaint] I n 1. augs; stāds; 2. iekārta; mašīnas; instrumenti; 3. fabrika;

rūpnīca;

4. cilvēks ar noteiktu uzdevumu kaut ko darīt (piem., svilpt sanāksmē, uzdot speciālus, bieži vien provokatoriskus jautājumus u.tml.); 5. sl. (kādā organizācijā vai cietuma kamerā iefiltrēts) špiks; 6. tīša krāpšana; 7. sl. (provokācijas nolūkā pie nevainīga cilvēka noslēpta) zagta manta; II v 1. stādīt; dēstīt; 2. nolikt; novietot; to p. mines mil. — mīnēt; 3. dot triecienu; iesist; to p. a blow on the ear — iegāzt pa ausi; 4. ieviest; iedvest (ideju);

5. sl. iefiltrēt (špiku kādā organizācijā vai cietuma kamerā); 6. sl. noslēpt (zagtu mantu pie nevainīga cilvēka); 7. sp. iesist (vārtus); <=> to p. out — izstādīt (dēstus)

plantain3 ['plaentin] n ceļmallapa, ceļmalīte plantainb ['plaentin] n bot. plantāns (augs un tā auglis)

plantar ['plaents] a anat. pēdas apakšas-plantation [plasn'tei/n] n 1. plantācija; 2. stādījumi; dēstījumi; 3. vēst. kolonija; to send to ~s vēst. — izsūtīt katorgā uz koloniju

plant-breeding station [.plaintbnidiij'stei/n]

n lauks, (augu) selekcijas stacija planter ['plaints] n 1. plantators; 2. stādītājs; (augu) audzētājs; 3. lauks, stādāmā mašīna; stādāmais irbulis; 4. amer. kaste istabas augiem; 5. vēst. kolonists plant-feeder ['plaint,fiids] n lauks, papild-

mēslojums plantigrade ['plaentigreid] n zool. pēdminis planting bed ['pla:ntii]bed] n (stādu, dēstu) dobe

plantlet ['plaintlit] n 1. stādiņš; 2. asns

plant-louse ['plaintlaus] n laputs

plant pathology [,pla:ntp3'0r>bd3i] n

fitopatoloģija plaque [plaik] n 1. plāksne (pie sienas); (dekoratīvais) šķīvis; memorial p. — piemiņas (memoriālā) plāksne; 2. med. iekaisuma plankums plash" [plaef\a 1. purvains (aizaudzis) ezers; 2. peļķe

plashb [plae/] I n (ūdens) šļaksti; II v 1. (par

ūdeni) šļakstēt; 2. šļakstināt (ūdeni) plashc [plae/] v pīt žogu (no klūdziņām) plashy" ['plae/i] a 1. purvains; 2. peļķains; ar

peļķēm plashyb ['plae/i] a šļakstošs plasm ['plaezam] sk. plasma plasma ['plaezma] n 1. biol. [proto]plazma; 2.fiz. plazma; 3. min. plazma, zaļais helcedons

plasmasphere ['plaezmasfia] n astr. plazmo-sfera

plasmatic [plaez'maetik] a biol. plazmas-plasmic ['plaezmik] a biol. [protoļplazmas-plasmin ['plaezmin] n biol. plazmīns Plasmodia sk. Plasmodium Plasmodium [plaez'maudiem] n (pl Plasmodia [plaez'moudia] biol. plazmodijs

plasmolysis [plaes'mnbsis] n biol. plazmolīze plasmolyze ['plaezmolaiz] v biol. izdarīt plazmolīzi

plaster ['plaisbļ I n 1. plāksteris; adhesive p. — uzlipināmais plāksteris, leikoplasts; 2. ģipsis; 3. (sienas) apmetums; 4. amer. sl. sviests; 5. amer. sl. banknote (sev. viena dolāra vērtībā); II v 1. uzlikt (uzlipināt) plāksteri; 2. apmest (sienu); 3. pārklāt; tongue ~ed with white fur — aplikta mēle; he was ~ed with mud — viņš bija notašķījies ar dubļiem; 4. aplīmēt; nolīmēt; bag ~ed with hotel labels — ar viesnīcu uzlīmēm aplīmēta soma; 5.: to p. with praise — [rupji] glaimot ; lišķēt; 6. mii. sl. apšaudīt; bombardēt; 7. sp. sl. [smagi] sakaut plaster bandage [.plaisto'baend^] n med.

ģipša apsējs plasterboard ['plaistoboid] n celtn. apmetuma plāksne plaster cast [.plaists'kaist] n 1. atveidojums

ģipsī; 2. med. ģipša apsējs plasterer ['plaistara] n apsējs plastering ['plaistanrj] n 1. apmetēja darbi; 2. (sienu) apmešana; 3. veidošana (no plastilīna, māla); 4. mii. sl. apšaude; bombardēšana; 5. sp. sl. [smaga] sakāve plaster of Paris [.plaistarav'paens] n ģipsis plastery ['plaistan] I n apmetēja darbi; II a

1. valkans; stīgrs; viskozs; 2. ģipsim līdzīgs plastic ['plaestik] I n 1. plastmasa; foam p. —

putuplasts; 2. plastika; II a 1. plastmasas-;

2. sintētisks; mākslīgs; p. food — mākslīgi pārtikas produkti; 3. plastisks; p. clay — veidmāli

plastic bomb [.plaestik'bnm] n plastmasas bumba

plastic explosive [.plsestikik'spbusiv] n

plastmasas spridzeklis plastic hippy [.plaestik'hipi] n pseidohipijs plasticine ['plaestasiin] n plastilīns plasticity [plae'stissti] n plastiskums plasticize ['plaestisaiz] v 1. piešķirt plastiskumu; 2. kļūt plastiskam;

3. plastificēt (gumiju, polimērus) plasticizer ['plaestisaiza] n (gumijas,

811plastics

polimēru) plastifikators plastics ['plaestiks] n 1. plastmasas;

plastmasas priekšmeti; 2. plastiskā ķirurģija plastic surgery [,plaestik's3:d33n] n plastiskā ķirurģija

plasticware ['plaestikwea] n plastmasas

izstrādājumi plastid ['plaestid] n bot. plastida plastron ['plaestran] n 1. (paukotāja, bruņinieka) krūšsargs; krūšu bruņas;

2. krūteža, ielaidums (sieviešu apģērbā);

3. (vīrieša) kreklkrūts

plastula ['plaestjub] n sliepne, špaktele plat8 [plaet] I n 1. novec. neliels zemes gabals; 2. amer. zemes gabala plāns; 3. amer plato; H v amer. plānot; sastādīt plānu platb [plaet] sk. plait ĻII platc [pla:] n ēdiens

platd [plaet] n austrāl. sl. antiņš, vientiesis

platen ['plaetsn] n bot. platāna

plat du jour [,pla:du:'3U3] n labākais

(smalkākais) ēdiens plate [pleit] I n 1. šķīvis; soup (dinner) p. — dziļais (zupas) šķīvis; 2. sar. ēdiens; fish p. — zivju ēdiens; p. lunch (dinner) amer. — pusdienas (restorānā), kad visus ēdienus pasniedz reizē; 3. ziedojumu šķīvis (piem., baznīcā)', ziedojumu šķīvī savāktā nauda; 4. plāksne; plātne; 5. (arī name p.) plāksnīte ar uzvārdu (pie durvīm)-, to put up one's p. — sākt privātārsta praksi (mājās)-, 6. fotoplate; 7. ilustrācija (atsevišķā lapā)-, 8. amer. sar. modemi ģērbusies skaista sieviete; 9. ekslibris; 10. gravīra; grebums;

11. sudraba (vai zelta) galda piederumi;

12. godalgas kauss; 13. kausa izcīņa zirgu skriešanās sacīkstēs; 14. (arī dental p.) zobu plate; 15. tehn. anods; (akumulatora) elektrods; 16. poligr. galvanoklišeja; stereotips; 0 to hand (give, present) smb. smth. on a p. sar. — piedāvāt kādam kaut ko par velti; to have too much on one's p. sar. — būt ļoti aizņemtam; II v 1. noklāt ar plāksnēm; 2. apšūt ar metāla plātnēm (piem., kuģi)-, 3. apsudrabot; apzeltīt; 4. galvanizēt; 5. plakēt; saplākšņot (metālu)-, 6. poligr. izgatavot galvanoklišeju

(vai stereotipu) plate armour [pleit'aims] n mii. bruņu-plāksnes

plateau ['plaetau] n (pl plateaux ['plaetauz] vai plateaus ['plaetsuz]) 1. plato; plakankalne;

2. dekoratīva plāksne; dekoratīvs šķīvis;

3. (aktivitātes) atslābuma periods plateaux sk. plateau

plate-basket ['pleit,ba:skit] n nažu un

dakšiņu grozs plate-bone ['pleitbaun] n anat. lāpstiņa plateful ['pleitfl] n pilns šķīvis plate-glass [,pleit'gla:s] n 1. spoguļstikls;

2. biezs stikls (vitrīnām) platelayer ['pleiUeis] n dzelzc. ceļu strādnieks

platelet ['pleitht] nfiziol. trombocīts plate-mark ['pleitma:k] n (cēlmetāla) raudze platen ['plaetn] n (rakstāmmašīnas) veltnītis plate-powder ['pleit,pauda] n pulveris

metāla (sev. cēlmetāla) spodrināšanai plate-proof ['pleitpruif] n poligr. ilustrācijas

paraugnovilkums plater ['pleita] n 1. apsudrabotājs; apzeltītājs;

2. kuģa plātņu licējs; 3. vājš sacīkšu zirgs plate-rack ['pleitraek] n 1. trauku žāvējamais

[rāmis]; 2. fotoplašu žāvējamais [rāmis] platform ['plaetfoim] I n platforma; 2. perons;

3. (runātāja) tribīne; paaugstinājums (piem., zālē)-, 4. (sapulces, kongresa) prezidijs; to be in the p. — būt prezidijā;

4. pol. platforma; 0 to have a good p. manner — būt labam oratoram; to quit the p. — atteikties no turpmākas publiskas uzstāšanās; II v novietot uz platformas

platform shoe ['plaetfo:m/u:] n platform-

kurpe; biezzoles kurpe platform sole ['plaetfa:msaul] n bieza zole;

platformzole plating ['pleitrt]] n 1. (metāla plātņu) apšuvums; 2. [ap]sudrabojums; [-[ap]zel-tijums;-] {+[ap]zel-tijums;+} 3. galvanizācija; 4. godalgas izcīņa (zirgu skriešanās sacīkstēs) platinic [pb'tinik] a platīna-platinize ['plaetinaiz] v platinēt; pārklāt ar platīnu

platinoid ['plaetmaid] n platinoids

812play

platinum ['plaetmam] n platīns platinum blonde [.plaetmsm'blrmd] I n plafinblonda sieviete; II a (par sievieti) [-platīnblonda-platitude-] {+platīnblonda- platitude+} ['plaetitjuid] n banalitāte; trivialitāte platitudinarian ['plasti.tjuidi'neansn] I n banāls (triviāls) cilvēks; II a banāls; triviāls; nodrāzts

platitudinize [,plaeti'tju:dinaiz] v lietot

banālas (triviālas, nodrāztas) frāzes platitudinous [.plaeti'tjuidinss] a banāls;

triviāls; nodrāzts platonic [pb'tomk] a (ari P.) platonisks;

p. love — platoniska mīlestība platonism ['pleitamzam] n l.filoz.

platonisms; 2. platoniskā mīlestība platoon [pb'tu:n] n 1. mii. vads; 2. (kopīgā pasākumā iesaistījusies) cilvēku grupa; 3. amer. sp. uzbrucēju (vai aizsargu) grupa (futbolā)

platter ['plaeto] n amer. 1. paplāte; 2. sl.

gramofona plate platypus ['plaetipss] n ornit. pīļknābis plaudit [*pb:dit] n (parasti pl) aplausi; ovācijas

plausibility [.pbiza'bibti] n 1. (šķietama) ticība; 2. spēja iedvest (šķietamu) ticamību plausible ['pbizabl] a 1. (šķietami) ticams;

2. ticamību iedvest spējīgs

play [plei] I n 1. rotaļa; to be at p.— rotaļāties; 2. spēle; spēles gaita (veids); foul p. — 1) negodīga spēle; 2) negodīga rīcība; rough p.— rupja spēle (piem., hokejā);

3. izspēle; gājiens (piem., šahā); it's your p. — jūsu gājiens; 4. joks; in p. — pa jokam; out of [mere] p. —joka pēc; 5. luga; stock p. — repertuārā uzņemta luga; to go to a p. — apmeklēt teātra izrādi; 6. (kustības, darbības) brīvība; to give free p. to one's fancy (imagination) — ļaut vaļu savai iztēlei; to give the rope more p. — palaist virvi vaļīgāk; 7. darbība; aktivitāte; in full p. — pilnā gaitā (sparā); to bring (call) into p.— iedarbināt; to bring the guns into p. — laist darbā lielgabalus; to come into p. — sākt darboties; 8. tehn. brivgājiens; brīvkustība;

tukšgaita; II v 1. spēlēt (futbolu, kārtis, mūzikas instrumentu); to p. by ear—spēlēt pēc dzirdes; to p. by sight — spēlēt pēc notīm; to p. the game — 1) ievērot spēles noteikumus; 2) rīkoties godīgi; 2. izspēlēt (kārti); izdarīt gājienu (šahā); 3. noderēt (būt piemērotam) spēlei; lawn ~s well — (spēles) laukums ir labā stāvoklī; 4. izmantot (sportistu) spēlē; it was decided to p. John Smith as fullback — tika nolemts izmantot Džonu Smitu par aizsargu; 5. rotaļāties; to p. with fire pārn. — rotaļāties ar uguni; 6. tēlot (lomu); to p. the fool — tēlot muļķi; to p. to the gallery — censties gūt piekrišanu, izmantojot lētus paņēmienus; 7. rotāties; zaigot; vizuļot; smaile ~ed on her hps — smaids rotājās viņas lūpās; sunlight ~ed on the water — ūdens zaigoja (vizuļoja) saulē; 8. [ie]darbināt; laist darbā; to p. a fountain — iedarbināt strūklaku; 9. darboties; fountains p. on Sundays — strūklakas darbojas svētdienās; 10.: to p. a fish — nogurdināt zivi (kas uzķērusies uz āķa); 11. rīkoties; izturēties; to p. a double game — spēlēt divkosīgu spēli; to p. ball (with) (sev. amer.)— sadarboties; to p. ducks and drakes (with) — izšķiest; notriekt; to p. fast and loose — rīkoties divkosīgi; to p. fair — rīkoties godīgi; to p. foul (false) — rīkoties negodīgi; to p. for safety — izvairīties no riska; piesargāties; to p. for time — censties iegūt laiku; to p. havoc (hell) — radīt paniku (jucekli); to p. a trick (joke) on smb. — izmuļķot kādu; to p. mum sar. — ciest klusu; to p. one's cards leadly — rīkoties neveikli; neizmantot gadījumu; to p. one's cards well — rīkoties veikli; izmantot gadījumu; to p. politics — vest politisku spēli; to p. the man — izturēties kā vīram; => to p. about — 1) uzjautrināties; 2) uzvesties bezatbildīgi; to p. away—paspēlēt; nospēlēt (kāršu spēlē); to p. back — 1) atspēlēt atpakaļ (bumbu); 2) atskaņot (skaņu ierakstu); to p. down —

par zemu novērtēt (kaut kā nozīmi)ļ to p.

off — 1) sp. pabeigt spēli; 2) sp. izspēlēt

papildspēli (pēc neizšķirta)', 3) sarīdīt (vienu pret otru)\ to p. off fireworks — laist gaisā raķetes; to p. out — 1) pabeigt (lugu, ciņu); 2) atrisināt; palaist vaļīgāk (virvi); 3) pagurt; to p. over — pārspēlēt; spēlēt vēlreiz; to p. up — 1) spēlēt enerģiski; 2) kaitināt; sāpināt; 3) amer. reklamēt; to p. up to — 1) piespēlēt (bumbu); piepalīdzēt (citam aktierim); 2) pieglaimoties playable ['pleiabl] a derīgs (piemērots) spēlei play-act ['pleiaekt] v 1. niev. būt par ākstu;

2. liekuļot; izlikties play-acting ['plei,aektiT]] rt 1. niev. ākstīšanās; 2. liekuļošana; izlikšanās play-actor ['plei.aekts] n 1. niev. āksts; 2. liekulis

play agent [,plei'eid3ant] n dramaturga

aģents (kas ved sarunas ar teātriem) playback ['pleibaek] n (skaņu ieraksta)

atskaņošana playbill ['pleibil] n (teātra) afiša playboy ['pleiboi] n izpriecu meklētājs;

uzdzīvotājs; pleibojs play-by-play ['pleibai'plei] a amer. 1. : p.-by-p. story (report) — reportāža; 2. sīks; detalizēts

play-clothes ['pleiktauSz] n mājas apģērbs playday ['pleidei] n brivdiena play-down ['pleidaun] n samazināšana;

reducēšana played-out ['pleidaut] a pārguris player ['pleia] n 1. spēlētājs; spēles dalībnieks; ~s and gentlemen (kriketā, arī pārn.) — profesionāļi un amatieri; 2. aktieris; 3. muzikants player-piano [.pleia'pjainau] n mūz. pianola playfellow ['plei.felau] n rotaļu biedrs playful ['pleifl] a rotaļīgs; draiskulīgs playgame ['pleigeim] n bērnu spēle; nieki; blēņas

playgirl ['pleig3:l] n izpriecu meklētāja playgoer ['plei.gaoa] n teātra cienītājs; teātra

[biežs] apmeklētājs playground ['pleigraund] n 1. sporta laukums; 2. rotaļlaukums; 3. atpūtas (vai tūrisma) centrs (vai rajons); 4. amer. darbības sfēra (joma)

playgroup ['pleigru:p] n sabiedriskais bērnudārzs

playhouse ['pleihaus] n 1. teātris (ēka);

2. amer. spēļu namiņš playing ['pleni]] n spēle; first-class orchestral p. — pirmšķirīga (teicama) orķestra spēle

playing-card ['pleurjkaid] n spēļu kārts playing-field ['pleni]fi:ld] n 1. rotaļlaukums;

2. sporta laukums playland ['pleilzend] n 1. atpūtas parks (sev.

bērniem); 2. tūristus vilinoša pilsēta playlet ['pleilit] n ludziņa playmate ['pleimeit] n rotaļu biedrs play-off ['pleinf] n sp. izšķirošā spēle (pēc neizšķirtā)

play on words [,pleit>n'w3:dz] n vārdu spēle (rotaļa)

playpen ['pleipen] n mazbērnu sētiņa playpit ['pleipit] n smilšu kaste (bērnu rotaļām)

playroom ['pleiru:m] n rotaļu istaba

(bērniem)

playsuit ['pleisu:t] n sporta tērps (bērniem, sievietēm)

play the dozens [.pleiSs'dAznz] v amer.

sl. nopelt savus (vai cita) vecākus plaything ['pleiBir]] n rotaļlieta (arī pārn.) playtime ['pleitaim] n 1. atpūtas (rotaļu) laiks;

2. amer. izrādes sākuma laiks playwar ['pleiwo:] n mil. manevri, mācībās playwright ['pleirait] n dramaturgs plaza f'plaiza] n 1. vēst. tirgus laukums;

2. laukums (pilsētā) plea [pli:] n 1. aizbildinājums; iegansts; on the p. of ill health — aizbildinoties ar slimību; 2. lūgums; p. for help — lūgums palīdzēt; 3 .jur. (apsūdzētā vai tā advokāta) oficiāls paziņojums tiesai; p. bargaining amer. — atzīšanās sīkāka nozieguma izdarīšanā (lai saņemtu mazāko sodu) pleach [pli:t/] v sapīt; savīt (žoga pinumu) plead [pli:d] v (p. un p.p. pleaded [pli:did], amer. pled [pled]) 1. (for) [ļoti] lūgt; lūgties; to p. for mercy — lūgt žēlastību; 2. aizbildināties; to p. ignorance — aizbildināties ar nezināšanu; 3 .jur. griezties tiesā; to p. guilty — atzīties; to p. not

814pledgor

guilty — neatzīt (noliegt) savu vainu; 4. jur. aizstāvēt; uzstāties kā aizstāvim; to p. smb.'s cause — aizstāvēt tiesā kāda intereses

pleadable ['pliidobl] a jur. 1. juridiski pamatots (secinājums); 2. uz kuru var juridiski atsaukties (pamatoties) pleader ['pli:do] n jur. aizstāvis; advokāts pleading ['pliidii]] I n jur. (advokāta) uzstāšanās tiesā, aizstāvēšana; II a lūdzošs; in a p. tone (voice) — lūdzošā balsī pleadings ['pliidirjz] n pl jur. sāncensība (iepriekšējā izmeklēšanā— starp apsūdzību un aizstāvību) pleasance ['plezns] n novec., poēt. 1. prieks;

tīksme; 2. (atpūtas) dārzs; parks pleasant ['pleznt] a 1. patīkams; jauks;

2. novec. jocīgs pleasantry ['plezntn] n 1. jautrība; 2. joks;

humors; silly p. — muļķīgs joks please [pli:z] I v 1. iepriecināt; to p. oneself — sev par prieku; he is hard to p.— viņam grūti izpatikt; 2. labpatikt; gribēt; p. yourself! — dariet, kā gribat!; as you p. — kā jums tīk; 3.: if you p. — 1) esiet tik laipni; ar jūsu atļauju; 2) iron. iedomājieties [tikai]; now, if you p., he wanted me to ...— iedomājieties [tikai] viņš gribēja, lai es ...; II adv lūdzu; go on, p.! — lūdzu, turpiniet! pleased [pli:zd] a apmierināts; to be p. — būt apmierinātam; 0 as p. as Punch — ļoti apmierināts pleasing ['pliiziiļ] a patīkams; iepriecinošs pleasurable ['p^arobl] a patīkams; kas

sagādā prieku (patiku) pleasure [ple^o] lnl. prieks; patika; tīksme; to give p. — sagādāt prieku; to take p. in doing smth. — darit kaut ko ar prieku; with [great] p. — ar [lielu] prieku; it will be a p. to me — man būs ļoti patīkami; may I have the p. of the next dance with you? — vai drīkstu uzlūgt jūs uz nākošo deju?; the p. is mine — man jāpateicas jums; 2. bauda; izprieca; man of p. — baudkārs cilvēks; p. trip — izpriecas brauciens; 3. labpatika; vēlēšanās; at p. —

pēc vēlēšanās; what is your p.? formāl. — ko jūs vēlaties?; II v 1. sniegt baudu; 2. darit (kaut ko) di prieku

pleasure-boat ['ple3obout] n jahta (vai kuģis,

laiva) izpriecu braucieniem pleasure-car ['ple3oka:] n automašīna

izpriecu braucieniem pleasure-ground [ple3ograund] n 1. atrakciju laukums; 2. [atpūtas] parks pleasure-seeker ['ple3o,si:ko] n izpriecu cienītājs

pleat [pli:t] I n ieloce; plisējums; accordion p.— gofrē; n v likt ieloces; plisēt; ~ed skirt — (sieviešu) ieloču svārki pleater ['pliito] n 1. plisētājs; 2. plisējamā

(gofrējamā) mašīna pleb [pleb] n (saīs. no plebeian) sar. (parasti

niev.) plebejs plebe [pli:b] n amer. sl. ASV militārās (vai

jūras) akadēmijas pirmā kursa students plebeian [pli'biion] vēst., pārn. I n plebejs; II

a plebejisks plebes sk. plebs

plebiscitary [ph'bisitori] a plebiscīta-

plebiscite ['plebisit] n plebiscīts

plebs [plebz] n (pl plebes ['pli:bi:z])

vēst. plebeji plectrum [''pletrom] n plektrs pled sk. plead

pledge [pled3] lnl. ķīla; galvojums; to put in p. — ieķīlāt; to take out of p. — izpirkt (ieķīlāto); 2. solījums; apņemšanās; under the p. of secrecy — pret solījumu neizpaust; to take (sign) the p. — dot solījumu nelietot alkoholu; 3. apliecinājums; zīme; p. of love pārn. — bērns; mīlas sekas; 4. tosts; to name the p. — uzsaukt tostu; 5. pol. partijas līdera solījums īstenot noteiktu politiku; 6. amer. zvērests, iestājoties studentu korporācijā; II v 1. ieķīlāt; 2. solīt; apņemties; to p. one's word (honour) — dot goda vārdu; 3. uzsaukt tostu; I p. your health! — [es dzeru] uz jūsu veselību! pledgee [pled3'i:] n ķīlu ņēmējs pledget ['pled3it] n (vates, marles) tampons

pledgor [,pled3'o:] n 1. ķīlas devējs;

2. solījuma devējsPleistocene

Pleistocene ['plaistausiin] ģeol. I n pleistocēns; II a pleistocēna-plenary ['pli:nan] a 1. piL\īgs; neierobežots; p. powers — [neierobežotas] pilnvaras; 2. plenārs; p. meeting (sitting) — plenārsēde

plenipotentiary [.plenipa'ten/ari] I n pilnvarotais; II a 1. pilnvarots; envoy extraordinary and minister p. — ārkārtējais sūtnis un pilnvarotais ministrs; 2. (par varu, pilnvarām) absolūts; neierobežots plenitude ['plemtju:d] n 1. pārpilnība;

bagātība; 2. liels daudzums; milzums plenteous fplentiss] a poēt. pārpilns; bagātīgs plentiful ['plentifl] a pārpilns; bagātīgs plenty ['plenti] I n 1. pārpilnība; p. of time — daudz laika; hom of p. — pilnības rags; 2. pārticība; to live in p. — dzīvot pārticībā; II a sar. neskaitāms; bagātīgs; there are p. English books here — šeit ir daudz angļu grāmatu; III adv sar.

1. pietiekoši; diezgan; p. large enough — diezgan liels; 2. amer. lielā mērā; ļoti

plenum ['pliinam] n 1. plēnums; pilnsapulce;

2.: p. ventilation — pieplūdes (piespiedu) ventilācija

pleonasm ['pliianaezam] n pleonasms, liekvārdība

pleonastic [plka'naestik] a pleonastisks,

liekvārdīgs plesiosauri sk. plesiosaurus plesiosaurus [,pli:sio's3:r3s] n (pl plesiosauruses vai plesiosauri [,pli:si3'so:rai] pleziozaurs plethora ['pleSare] n 1. pārpilnība; bagātība;

2. med. pletora, pilnasinība plethoric [ple'Borik] a med. pilnasinīgs; pletoras-

pleura ['pluara] n (pl pleurae ['pluari:]

anat. pleira, plaušu plēve pleurae sk. pleura

pleurisy ['pluarasi] n med. pleirits, plaušu

plēves iekaisums pleuritic [.pluo'ntik] a med. pleirīta-pleuritis [.pluo'raitis] sk. pleurisy plexiglass ['pleksigla:s] n organiskais stikls

plexor ['pleksa] n med. perkusijas āmurītis plexus ['pleksss] n 1. anat. pinums; solar p. — saules pinums; 2. sarežģījums; p. of events — notikumu sarežģījums pliability [.plaio'bibti] n 1. lokāmība;

lokanība; 2. piekāpība; padevība pliable ['plaiabl] a 1. lokāms; lokans; 2, piekāpīgs; padevīgs; 3. viegli ietekmējams

pliancy ['plaiansi] n 1. lokamība; lokanība;

2. piekāpība; padevība pliant ['plaiant] a 1. lokāms; lokans; 2. piekāpīgs; padevīgs; 3. viegli ietekmējams

plicate ['plaikat] a biol., ģeol. krokots;

krokains plicated [pli'keitid] sk. plicate plication [pliTcei/n] n 1. kroku veidošanās;

2. biol., ģeol. kroka pliers [plaiaz] n knaibles; flat-nose p.— plakanknaibles; round-nose p.— apaļ-knaibles

plight3 [plait] n nožēlojams (bēdīgs) stāvoklis; to be in a sorry (sad) p. — būt nožēlojamā stāvoklī plight6 [plait] novec., poēt. I n 1. solījums; saistība; 2. saderināšanās; II v 1. solīties; to p. one's word — dot goda vārdu; 2. saderināties

Plimsoll line ['phmsl lam] n jūrn. (kuģa)

iegremdes līnija Plimsoll mark fphmslma:k] sk. Plimsoll line plimsolls ['phmsslz] n pl teniskurpes plinth [plinG] n celtn. 1. plintuss; 2. cokols Pliocene ['plaisosiin] n ģeol. pliocēns plisee ['pli:sei] a plisēts plod [plod] I n 1. grūta gaita; smagi soļi;

2. smags (grūts) darbs; II v 1. (ari to p. on, along) smagi soļot; lēni vilkties; 2. (at) nopūlēties; smagi (grūti) strādāt

plodder ['ploda] n darbarūķis plodding ['plodnj] a 1. (par gaitu) gurds; smags; lēns; 2. (par darbu) grūts; smags;

3. strādīgs; neatlaidīgs plonk8 [ploi]k] sk. plunk

plonkb [ploijk] n austrāl., sl. vinčiks, lēts vīns plonk bar ['ploiļkba:] n austrāl. sl. vīna bārsplugola

plop [plop] I n plunkšķis; II v noplunkšķēt;

ni adv ar plunkšķi plosion ['plsiŗjn] n vai. (līdzskaņa) eksplozija plosive ['pbusiv] vai. I n eksplozīvs līdzskanis; II a (par līdzskani) eksplozīvs plot [plot] I n 1. zemes gabals; lauciņš; building p. — būvlaukums; vegetable p. — sakņu dārzs; 2. intriga; (slepens) plāns; sazvērestība; to hatch a p.— 1) vērpt intrigas; 2) perināt (slepenus) plānus;

3. amer. plāns; shēma; diagramma; 4. lit. sižets; fabula; II v 1. uzzīmēt (uzmest) plānu; 2. vērpt intrigas; perināt (slepenus) plānus; => to p. out — 1) [izļplānot; 2) izstrādāt (piem., stāsta, romāna) sižetu

plotless f'plodis] a lit. bezsižeta-plotter ['plots] n 1. sazvērnieks; intrigants;

2. (grafiku, plānu) sastādītājs Plough [plau] n astr. Lielais Lācis plough [plau] I n 1. arkls; double-furrow (two-furrow) p. — divlemešu arkls; 2. apartā zeme; 3. sl. izgāšana (eksāmenā);

4. el. strāvas noņēmējs; 0 to put one's hand to the p. — ķerties pie darba; II v 1. art; vagot; 2. (par kuģi) šķelt viļņus; 3. sl. izgāzt (eksāmenā); <=> to p. around — 1) sataustīt ceļu; 2) amer. sl. atrast iespēju; to p. into amer. — ieguldīt kapitālu (kādā pasākumā); to p. through — 1) izlauzties cauri (pūlim); 2) izurbties cauri (grāmatai); to p. up — 1) uzart; 2) uzvandīt; 0 to p. a lonely furrow — iet savu ceļu vienam (bez citu palīdzības); to p. one's

way — izlauzt sev ceļu; to p. the sand[s] — velti [izļšķiest [savus] spēkus

ploughable ['plausbl] a arams ploughboy ['plauboi] n 1. zirga vedējs (arot);

2. lauku puisis ploughland ['plaulaend] n aramzeme ploughman ['plauman] n arājs ploughpoint ['plaupomt] n lauks, priekš-lobītājs

ploughshare f'plau/ea] n lemesis ploughtail ['plauteil] n arkla rokturis (balsts); he is at the p.-t. — viņš strādā lauku darbus

plover ['plAva] n ornit. tārtiņš

plow ['plau] amer. sk. plough plowboy ['plauboi] amer. sk. ploughboy plowland ['plaulaend] amer. sk. ploughland plowman ['plaumon] amer. sk. ploughman plowpoint ['plaupomt] amer. sk. ploughpoint plowshare ['plau/ea] amer. sk. ploughshare plowtail ['plauteil] amer. sk. ploughtail ploy [pbi] n sar. viltība; triks; gājiens pluck [plAk] l n l. plūkšana; raušana;

2. drosme; bezbailība; 3. (dzīvnieka) iekšas; ķidas (kā pārtika); 4.5/. izgāšana (eksāmenā); II v 1. plūkt; raut; 2. izplūkt (piem., matu); noplūkt (putnam spalvas);

3. strinkšķināt (stīgas); 4. sl. izgāzt (eksāmenā); = to p. at — 1) plūkāt; raustīt; 2) pavilkt; paraut; to p. up: to p. up one's courage (heart, spirits) — saņemt dūšu; 0 to have a crow to p. with smb. — būt personiskiem rēķiniem ar kādu

plucky ['plAki] a drosmīgs; bezbailīgs plug [plAg] I/il. aizbāznis; tapa; puļķis; to pull the p. — 1) nolaist ūdeni (tualetē); 2) el. izvilkt kontaktdakšu; 3) amer.jūrn. sl. (par zemūdeni) iegrimt, ienirt; 2. presēta tabaka (košļāšanai); 3. sar. hidrants;

4. amer. sar. reklāma; ieteikums; 5. sl. špikers; 6. amer. sl. kleperis; 7. sar. (iekšdedzes dzinēja) [aizdedzes] svece; 8. el. kontaktdakša; 9. el. sar. spraud-kontakts; ligzda; 10.: safety p. el. — drošinātājs; 11. med. tampons; (zoba) plomba; II v 1. (arī to p. up) aizbāzt (ar tapu); aizkorķēt; 2. amer. sar. reklamēt; ieteikt; 3. amer. sl. nošaut; sašaut; 4. med. tamponēt; plombēt (zobu); <=> to p. away at—nostrādāties; nopūlēties; to p. in el. — iespraust kontaktdakšu; to p. in the TV set — ieslēgt televizoru

plugboard ['pLvgbord] n el. spraudkontaktu

komutators plugger ['pLvgo] n amer. sl. 1. zubritājs; 2.

censonis; centīgs darbinieks; 3. reklamētājs plug-hat ['plAghaet] n amer. sar. cilindrs (cepure)

plug-in ['plAgin] el. I n ieslēgšana ar

kontaktdakšu; II a spraudkontakta-plugola ['plAgaub] n amer. sl. 1. neobjektīvs

817plum

notikumu apskats (radio, presē, TV);

2. (firmas) kukulis TV darbiniekam (par reklāmu)

plum [plAm] n 1. plūme; 2. plūmju koks;

3. rozīne; 4. sar. "oga" (ienesīga vieta, izdevīgs pasūtījums); to take (pick) the ~s — atlasīt labāko; 0 he is waiting for the ~s to fall into his mouth — viņš gaida, lai viņam visu pienes uz paplātes

plumage ['pluimKķj] n 1. apspalvojums;

(putna) spalvas; 2. humor, (grezns) tērps plumb [plAm] I n 1. svērtenis; lode; to be off p., to be out of p. — nebūt vertikālam; 2. jūrn. lote; II v 1. nostādīt vertikāli; noteikt vertikālo stāvokli; 2. mērīt (jūras) dziļumu; 3. izdibināt; 4. ierikot kanalizāciju; III a 1. vertikāls; statenisks;

2. amer. sl. totāls; pilnīgs; IV adv

1. vertikāli; stateniski; 2. tieši; taisni;

3. amer. sl. totāli; pilnīgi plumbaginous [pL\m'baed3in3s] a grafīta-plumbago ['plAm'beigau] n min. grafīts plumbeous ['plAmbiss] a 1. svina-; 2. svina

krāsas-

plumber [plAma] n santehniķis plumbery ['plAmsn] n santehniķa darbs (amats)

plumbic ['plAmbik] a ķīm. svina-plumbiferous [plAm'bifras] a svinu saturošs plumbing ['plAmi»]] n 1. cauruļveida sistēma (ēkā); 2. cauruļvadu likšana (ēkā); 3. santehniķa darbs (amats); 3. sar. ateja plumbing-line ['plAimijlain] n jūrn. lotes

aukla, lodīne plumbism ['pLunbīzam] n saindēšanās ar svinu

plumbless ['plAmlis] a neizmērojams; bezgalīgs

plumb-line ['plAmlain] n 1. svērtenis; lode;

2. kritērijs; mēraukla

plumb-rule ['plAmru:l] n (celtnieka) lineāls

ar svērteni plumbum ['plAmbam] n svins plum-cake ['plAmkeik] n kēkss ar rozīnēm plume [plu:m] I n 1. (putna) spalva; 2. (dekoratīvā) spalva; spalvu pušķis (pie cepures, matos); 3.: p. of smoke — dūmu

griste; 0 in borrowed ~s — vārna pāva spalvās; II v 1. (par putnu) tīrīt spalvas; 2. izrotāt ar spalvām; to p. oneself (on, upon) — dižoties plumelet ['pluimlit] n 1. spalviņa; 2. spalvu pušķītis

plumery ['pluiman] n [apjspalvojums plummet ['plAmit] I n 1. svērtenis; lode; 2. lote; 3. (makšķeres) svariņš; II v (piem., par lidmašīnu) ātri krist plummy ['pUmi] a 1. plūmēm bagāts;

2. sar. iekārojams; 3. (par balsi) sulīgs plumose ['pluimsus] a 1. splavots; spalvains;

2. spalvveidīgs; spalvu-plump3 [plAmp] I a apaļīgs; pilnīgs; tukls; II v 1. kļūt apaļīgam (tuklam); 2. nobarot (putnus); = to p. up — uzčubināt (spilvenu, segu)

plumpb [pL\mp] I n pēkšņs (smags) kritiens; n a sar. noteikts; kategorisks; to answer with a p. "no" — atbildēt ar kategorisku "nē"; III v 1. pēkšņi (smagi) krist; 2. sar. (arī to p. out) izgrūst; pēkšņi (neapdomīgi) pateikt; TV adv 1. sar. pēkšņi; negaidīti; 2. tieši; atklāti; <=> to p. down (on, upon) — 1) negaidīti (smagi) nokrist; 2) atkrist; atzvelties (piem., krēslā); to p. for — balsot par (vienu kandidātu, ja ir iespējams balsot par vairākiem) plumpc [plAmp] n novec. bars; grupa plumper ['plAmpa] n balsošana par vienu kandidātu (ja ir iespējams balsot par vairākiem)

plumping ['plAmpirj] a milzīgs; liels;

p. majority — lielum lielais vairākums plumpness f'plAmpnis] n apaļīgums;

pilnīgums; tuklums plum-pudding [.plAm'pudnj] n 1. pudiņš ar žāvētiem augļiem; 2. : p.-p. dog — Dalmācijas sugas suns plumtree ['plAmtri:] n plūme; plūmju koks; 0 to shake the p. amer. pol. sl. — sadalīt valsts amatus (starp uzvarētājas partijas locekļiem)

plumulaceous [,plu:mju'lei/3s] a pūkains; spalvains

plumular ['pluimjub] a bot. dīgļpumpura-

plumule ['plu:mju:l] n 1. pūciņa; spalviņa;

2. bot. dīgļpumpurs plumy ['plu:mi] a 1. spalvains; 2. rotāts ar spalvām

plunder ['pUnds] I n 1. [izļlaupīšana (sev. kara laikā); 2. laupījums; 3. sl. peļņa; ieguvums; II v [iz]laupīt; aplaupīt plunderage ['pL\ndand3] n I. [izļlaupīšana;

2. laupījums

plunderer f'plAndars] n [izļlaupītājs; zaglis plunge [plAnc?3] I n 1. ieniršana; to take a p. — mesties ūdenī; 2. iegrimšana;

3. iegremdēšana; 4. izrāviens [uz priekšu]; 0 to take the p. — spert izšķirošu soli; II v

1. ienirt; 2. iegrimt; ~d in thought—domās iegrimis; 3. iegremdēt; 4. (par cenām) kristies; prices have ~d — cenas ir pazeminājušās; 5. (into, fon\'ard) mesties; to p. into work — mesties darbā; to p. into debt — iekrist parādos; 6. iegrūst; iedzīt; to p. smb. into poverty — iedzīt kādu parādos; 7. (into) uzsākt (strīdu); 8 .(par zirgu) rauties uz priekšu; 9. (par kuģi) gareniski šūpoties

plunge-bath ['pUn^baiG] n dziļā vanna plunger ['plAnr/33] n 1. nirējs; 2. ūdenslīdējs;

3. azartists; azartspēļu cienītājs; 4. tehn. plunžeris

plunging ['pUn^u]] n 1. [ie]niršana;

2. iegrimšana; 3. iegremdēšana;

4. azartspēle; 5. (kuģa) gareniskā šūpošanās plunk [pUrļk] I n 1. plunkšķis; 2. amer.

belziens; 3. (ģitāras, bandžo) trinkšķis; 4. amer. sl. dolārs; II v 1. (down, into) [ieļkrist ar plunkšķi; 2. smagi nomest;

3. trinkšķināt (stīgas)

pluperfect [,plu:'p3:fikt] n gram, plusk-

vamperfekts plural ['plusral] I n gram, daudzskaitlis; II a

1. gram, daudzskaitļa-; p. number — daudzskaitlis; 2.: p. voting — tiesības balsot vairākos iecirkņos

pluralism ['plusralizam] n 1. strādāšana, apvienojot amatus; 2.filoz., pol. plurālisms pluralist ['pliraralist] n 1. amatu apvienotājs;

2.filoz., pol. plurālists

pluralistic [.pluare'listik] a plurālistisks

plurality [.plua'raebti] n 1. liels daudzums (skaits); 2. strādāšana, apvienojot amatus; 3. majoritāte; p. of votes — balsu vairākums

pluralize ['pluaralaiz] v 1. gram, veidot daudzskaitli; dot daudzskaitļa formā; 2. strādāt, apvienojot amatus plurilateral [.pluan'laetral] a daudzpusīgs plus [plAs] I n 1. (arī p. sign) pluszīme;

2, pielikums; papildinājums; ieguvums;

3. mat. pozitīvs lielums; Hoi. pielikuma-; papildu-; 2.: on the p. side grāmat\>. — kredītā, ienākumu pusē (grāmatvedības grāmatās); 3. mat., el. pozitīvs; p. quantity — pozitīvs lielums; III adv plus; salary p. bonns — alga ar prēmiju; children of twelve p. — bērni vecāki par divpadsmit gadiem

plus-fours [,pUs'fo:z] n pl golfa bikses plush [pU/] I n tekst. plīšs; II a 1. tekst. plīša-; 2. sar. grezns; elegants; p. restaurant — grezns restorāns plushy ŗplA/i] a 1. tekst. plīša; plīšam līdzīgs;

2. sar. grezns; elegants plutarchy [plu:ta:ki] sk. plutocracy plutocracy [plui'tokrasi] n plutokrātija plutocrat ['plu:t3ukraet] n plutokrāts plutocratic [,plu:t3u'kraetik] a plutokrātisks Plutonian [pluftauman] a 1. elles-; pazemes-; 2. ģeol. plutonisks; dziļuma-Plutonic [plu:'tt>nik] I n ģeol. plutonisks (dziļuma) iezis; II a I. ģeol. plutonisks; dziļuma-; 2. elles-; pazemes-plutonium [plui'taumam] n ķīm. plutonijs pluvial ['plu:vi3l] I n 1. (ilgstošs) lietus periods; 2. garīdznieka tērps; mantija; II a 1. lietus-; lietains; 2. lietus radīts pluviograph ['plu:viogra:f] n pluviogrāfs pluviometer [,plu:vi'omit3] n pluviometrs pluvious ['pluivias] a lietains; lietus-plya [plai] n 1. šķiedra; (plāna) kārta; (vilnas) šķipsna; (virves, troses, diega) vijums, kārta; 2. tendence; tieksme; 3.

kroka; ieloce (drānā)

plyb [plai] v 1. lietot; rīkoties (ar)\ to p. the

needle — šūt; 2. strādāt; pūlēties; 3. uzturēt satiksmi; braukt; kursēt; 4. (with) apgādāt

819plywood

(ar barību); mielot; cienāt; 5. (with) apbērt (ar jautājumiem)', uzmākties (ar lūgumiem); 6.jūrn. lavēt plywood ['plaiwud] n finieris; saplāksnis pneumatic [nju:'maetik] I n pneimatiskā

riepa; II a pneimatisks pneumaticity [.njuima'tisati] n pneima-tiskums

pneumatics [njui'maetiks] n pneimatika pneumoconiosis [jijuimsuksum'susis] n

med. pneimokonioze pneumonia [njui'mauma] n med. pneimonija,

plaušu karsonis pneumonic [nju:'monik] a med. pneimonijas*; pneimonisks pneimonitis [.njuimau'naitis] n med.

pneimonlts, pulmonlts po [pou] n brit. sar., humor. [nakts]pods poach3 [pout/] v 1. (arī to go ~ing) nodarboties ar malumedniecību; 2. (in, on) iejaukties; aizskart otra tiesības; to p. in smb.'s business — jaukties cita darīšanās;

3. piesavināties (piem., kāda idejas);

4. nomīdīt; nobradāt; atstāt pēdas; 5. mīcīt (mālus)

poachb [pout/] v vārit (olu) bez čaumalas poacher3 ['psut/o] n malumednieks poacherb ['paut/a] n trauks, kurā vāra olas

bez čaumalas poaching fpaot/ii]] n malumedniecība pochard ['paut/od] n ornit. brūnkakle (pile) pochette [pt>'/et] n plakana sieviešu

rokassomiņa pock [pok] n med. baku rēta pocket ['pokit] Irti. kabata; p. edition — kabatformāta izdevums (grāmata); 2. (grāmatā izveidota) kabatiņa (bibliotēkas kartītei); 3. nauda; ienākumi; to be out of p. — būt naudas grūtībās; save your p.! — taupi naudu!; 4. (biljarda) maks; 5. maiss (kā vilnas, apiņu mērvienība); 6. (dabas katastrofas, bezdarba) [ierobežots] rajons; p. of mist—miglas klāts rajons; 7.: p. veto amer.— (likumprojekta parakstīšanas) apturēšana (līdz kongresa sesijas slēgšanai); 7. mii. katls; maiss; 8. av. gaisa bedre; 9. ģeol. (naftas, rūdas) kabata;

ligzda; 0 to be (live) in each other's p. — (par diviem cilvēkiem) būt vienmēr kopā; to have smb. in one's p. — pilnīgi noteikt (valdīt) pār kādu; to keep hands in ~s — slaistīties [apkārt]; to line one's p.— iedzīvoties bagātībā; to pick smb.'s p.— aptīrīt kāda kabatas; to put one's hand in one's p. — 1) iebāzt roku kabatā; 2) izdot naudu; to put one's pride in one's p.— atmest lepnumu; II v 1. iebāzt (ielikt) kabatā; 2. nopelnīt; gūt peļņu; 3. iegūt; piesavināties; 4. apspiest; apvaldīt; to p. an insult — norit apvainojumu; to p. one's pride — atmest lepnumu; 5. iesist (biljarda bumbu) makā; 6. amer. apturēt (likumprojekta parakstīšanu līdz kongresa sesijas slēgšanai) pocketbook ['pokitbuk] « 1. kabatas grāmatiņa; 2. kabatas portfelis; 3. amer. kabatformāta grāmata; 4. amer. plakana sieviešu rokassomiņa (vai maciņš) pocket-eyed ['pnkit'aid] a ar maisiņiem zem acīm

pocketful ['pokitful] n pilna kabata pocket-handkerchief [.pokitTiseiļkat/if] n

kabatlakatiņš pocketknife ['pnkitnaif] n kabatnazis pocket-money ['pokit.mAni] n kabatnauda pocket-picking ['pokit,pikit]] n kabatzagļa zādzība

pocket-piece ['pokitpiis] n laimes monēta

(kuru nēsā kabatā) pocket-pistol [,pr)kit'pistl] n humor, alkohola

pudele (kuru nēsā kabatā) pocketscope ['pokjtskoup] n : night-vision p. mii. — aparāts, ar kuru var redzēt tumsā pocket-size ['pokitsaiz] a kabatformāta-pockmark ['pokma:k] n bakurēta pockmarked ['pDkma:kt] a bakurētains pocky ['poki] a bakurētains poco ['paukau] n amer. sl. vecu (lietotu)

drēbju pārdevējs pococurante [.paukaukju'raenti] I n vienaldzīgs (apātisks) cilvēks; II a vienaldzīgs, apātisks

pod3 [pod] Irti. pāksts; 2. pogaļa; 3. (zīdtārpiņa) kūniņa; 4. (zušu) murds;

820point

5. sl. marihuāna; 6.av.(zem lidmašīnas piekarināms) pludlīnijas konteiners (degvielai); (kosmosa kuģa) atdalāmais nodalījums; II v 1. lobīt (zirņus); 2. veidot pākstis; veidoties pākstis podb [pod] I n (roņu, vaļu) bars; II v sadzīt

(roņus) barā podagra [pau'daegra] n med. podagra podagric [pau'daegrik] a med. podagras-podagrous ['podagras] sk. podagric podded ['podid] a 1. pākstains; 2. turīgs; pārticis

poddy ['podi] n austrāl. [no mātes] atšķirts

teļš (vai jērs) podgy ['pod3t] a 1. drukns; 2. (par pirkstiem)

īss un tukls podia sk. podium

podiatrist [pau'daiatnst] n 1. ortopēds;

2. amer. pedikīrs; pedikīre podiatry [pau'daiatn] n ortopēdija podium ['paudiam] n (pl podia ['paudis]) podijs

podzol ['podzol] n lauks, podzols, podzola augsne

poem ['pauim] n lit. 1. dzejolis; 2. poēma poesy ['pauazi] n novec. poēzija; dzeja poet ['pauit] n dzejnieks; p. laureate —

laureātdzejnieks (tituls) poetaster [.paui'taesta] n niev. rīmju kalējs poetess f'pauitis] n dzejniece poetic [pou'etik] a 1. poētisks; dzejisks; 2. dzejas-

poetical [pau'etikl] a 1. sarakstīts dzejā;

2. poētisks; dzejisks; 3. dzejas-poeticize [pau'etisaiz] v poetizēt poetics [pau'etiks] n poētika poetize f'paoitaiz] v 1. sacerēt dzejoļus; 2. apdzejot

poetry ['pauatn] n 1. poēzija; dzeja; 2. dzejas

māksla; 3. dzejiskums; poēzija po-faced [.pau'feist] a ar nopietnu seju pogo ['paugau] n (arī p. stick) koka kāja

(rotaļām) pogrom ['pogram] n grautiņš

poignancy ['psinjansi] n 1. sīvums;

kodīgums; asums; griezīgums; 2. (pārdzīvojumu) sāpīgums; (asaru) rūgtums

poignant ['painjant] a 1. sīvs; kodīgs; ass; griezīgs; 2. (par pārdzīvojumiem) sāpīgs; (par asarām) rūgts point [point] In 1.punkts; decimal p. — punkts decimāldaļā; [full] p.— punkts (pieturzīme); 2. vieta; punkts; p. of departure — 1) sākumpunkts; 2) izbraukšanas vieta; p. of destination — galapunkts; p. on the map—vieta (punkts) uz kartes; cardinal ~s — debespuses; starting p. — sākumpunkts; turning p. — pagrieziena punkts; at this p.— 1) šai vietā; 2) šai laikā; 3. smaile; gals; to be at swords' ~s pārn. —būt uz nažiem; 4. zemesrags; 5. lieta; jautājums; p. at issue — strīdīgs jautājums; p. of honour — goda lieta; sore p.— sāpīgs (nepatīkams) jautājums; at (in) all ~s, in every p.— 1) visādā ziņā; viscaur, 2) visur; 6. būtība; galvenais; p. of a joke — anekdotes būtība; to be off the p. — neattiekties uz lietu (būtību); to keep to the p. — nenovirzīties no galvenā ; to make a p. of — uzskatīt par svarīgu; to miss the p. — nepamanīt būtisko (galveno); to reach (come to) the p. — nonākt pie galvenā; parādīt būtisko; 7. mērķis; nolūks; to carry (gain) one's p. — sasniegt mērķi; to put too fine a p. upon it — pateikt patiesību; runāt atklāti; 8. brīdis; at any p. —jebkurā brīdī; he is on the p. of leaving — viņš grasās iet projām; 9. raksturīga iezīme; īpašība; what is his strong p.? — ar ko viņš izceļas?; 10. iedaļa (uz skalas); atzīme; 11. (mežģīņu, gravējamā) adata; 12. (ari power p.) (sev. brit.) rozete; kontaktligzda; 13. amer. [ieskaites] punkts (akadēmiskā darbā); 14. amer. pietura; (gala) stacija; 15. sp. punkts; to score ~s — iegūt punktus; to win by ten ~s to five — uzvarēt ar desmit punktiem pret pieciem; 16. jūrn. rumbs; 17. mii. priekšējā (vai aizmugures) patruļa; priekšējais (vai aizmugures) postenis; 0 at the p. of ..., at ... p. —

uz ... robežas; in p. of - attiecībā uz;

jautājumā par, in p. of fact — patiesībā, faktiski; p. of no return — kritiskais

moments; to pass the p. of no return — pāriet liktenīgo robežu; to stretch (strain) a p. — pārlieku stingri neievērot noteikumus; skatīties caur pirkstiem; II v 1 .(at, to) [no]rādīt; 2. (at) vērst (ieroci); tēmēt; 3. [uz]asināt (zīmuli); 4. padarit spilgtāku (asāku); 5. (par suni) apstāties un norādīt (medījumu); <=> to p. out — norādīt; vērst uzmanību; to p. to (towards) — vērst uzmanību to p. up — uzsvērt; pasvītrot point-blank [.point'blaerjk] lai. noteikts, kategorisks; 2. mii. tiešs; II adv 1. noteikti, kategoriski; 2. tieši, bez aplinkiem; 3. mii. tiešā tēmējumā point constable ['pointkAnstabl] sk. point policeman

point-duty ['pomtdju:ti] n 1. satiksmes regulētāja dežūra; 2. satiksmes regulētāja pienākumi (dienests) pointed ['pointid] a 1. ass; smails; 2. dzēlīgs;

3. uzsvērts; izcelts pointer ['points] n 1. rādītājs; bultiņa; 2. rādāmais kociņš; 3. aizrādījums; ieteikums; 4. pointers (medību suns); 5. mii. tēmētājs; (uguns) koriģētājs pointful ['pointful] a piemērots; trāpīgs point-head ['pointhed] sk. pointy-head pointillism ['pointilizam] n puantilisms (mākslā)

pointless ['pointlis] a 1. truls; neass;

2. bezjēdzīgs; 3. sp. (par spēli) bezrezultāta-point man ['pointmaen] n amer. mii.

1. priekšējais patruļnieks; 2. tēmētājs; (uguns) koriģētājs

point of order [.pointav'oido] n procedūras jautājums

point of view [.pointov'vju:] n uzskats, viedoklis

point policeman ['pointpa'liisman] n

satiksmes regulētājs (policists) points [points] n pl 1. brit. dzelzc. pārmija;

2. pirkstgali; on p. — (dejot baletā) uz pirkstgaliem

pointsman ['pointsman] n 1. satiksmes

regulētājs; 2. brit. dzelzc. pārmijnieks pointy ['pointi] a ass; smails pointy-head ['pointihed] n amer. niev.

inteliģentiņš; gudrelis poise [poiz] I n 1. līdzsvars; to recover one's p. — atgūt līdzsvaru; 2. stāja; iznesība; 3. nosvērtība; paškontrole; II v 1. līdzsvarot; balansēt; 2. turēt (piem., galvu, priekšmetu) kādā stāvoklī; 3. lidināties [gaisā]

poison f'poizn] I n 1. inde; 2. slikta ietekme; 3. humor, alkoholisks dzēriens; what's your p.? — ko jūs dzersiet?; 4. sl. heroīns; 0 to hate like p. — ienīst kā rūgtu nāvi; II v 1. saindēt; 2. noindēt; to p. oneself — noindēties; 3. slikti ietekmēt; samaitāt; to p. smb.'s mind against smb. (or smth.) — noskaņot kādu pret kādu (vai kaut ko) poisoning ['poizni»]] n 1. saindēšana; saindēšanās; 2. noindēšana; noindēšanās; 3. pārn. samaitāšana poisonous ['poiznos] a 1. indīgs; 2. kaitīgs;

postošs; 3. pretīgs poison-pen ['poiznpen] n : p.-p. letter —

anonīma vēstule poke3 [pauk] n novec. maiss; kule; 0 to buy

a pig in a p. — pirkt kaķi maisā pokeb [pouk] Iwl. [pie]bikstīšana; 2. sar. dunka; belziens; to take a p. at smb. — iedunkāt kādu; 3. sar. (sev. amer.) slaists; II v 1. [pie]bikstīt; 2. sar. iedunkāt; iebelzt; 3. (in) iebāzt; (out) izbāzt; to p. one's head out of the window — izbāzt galvu pa logu; ° to p. about (around) — 1) okšķerēt; 2) taustīt (piem., ceļu); to p. off sar. — slaistīties; to p. out — 1) izbāzt; 2) izdurt (piem., aci); to p. up — 1) sarušināt; uzrušināt (piem., ogles); 2) ieslēgties; noslēgties; 0 to p. and pry, to p. one's nose into smb.'s business — bāzt degunu kāda dalīšanās; to p. fun at smb. — zoboties par kādu

poker3 ['pauko] I rt 1. (krāsns) kruķis; 2. dzēlis (ornamentu iededzināšanai kokā, ādā); 0 as stiff as a p. — kā

olekti norijis pokerb ['pouko] n pokers (kāršu spēle) poker face ['poukafeis] n vienaldzīga

(neizdibināma) sejas izteiksme poker-faced ['poukofeist] a ar vienaldzīgu (neizdibināmu) sejas izteiksmi

pokerwork ['poukow3:k] n 1. iededzināts ornaments; 2. iededzināšana; iededzināšanas tehnika (kokā, ādā) pokesy ['pouksi] a sl. slinks; laisks pokey3 ['pouki] sk. poky pokeyb ['pouki] n sl. ķurķis; cietums poky ['pouki] a 1. (par telpu) šaurs; saspiests; smacīgs; p. place — nomaļa vieta; 2. nenozīmīgs; sīks pol [pt)l] n (sals. no politician) amer. sar.

(parasti niev.) politiķis Polack, Polak ['poulaek] n (arī p.) amer.

sl. niev., polis; poļu emigrants polar ['poulo] a 1. polārs; pola-; polār-; p. bear — leduslācis; p. fox — polārlapsa; p. lights — ziemeļblāzma; 2. diametrāli pretējs; 3.fiz., mat. polārs polarimeter [.poulo'rimito] nfiz. polarimetrs polarimetry [.poulo'rimetri] n fiz.

polarimetrija Polaris [pou'la:ns] n astr. Polārzvaigzne polariscope [pou'laeriskoup] nfiz. polariskops polarity [pou'laeroti] nfiz. polaritāte polarization [.poulorai'zei/n] n polarizācija polarize ['pouloraiz] v polarizēt polaroid ['poulaeroid] n 1. polaroids (ietonēts) stikls (brillēm, logiemj; 2.: p. camera — polaroīdfotoaparāts Polaroids ['poulaeroidz] n pl sar. polaroīda

(ietonētās) saulesbrilles polder ['pouldo] n polders Pole [poul] n polis; poliete pole3 [poul] n 1. pols; magnetic p. — magnētiskais pols; North P. — ziemeļpols; South P. — dienvidpols; from p. to p. — visur; visā pasaulē; 2. pretstats; to be ~s apart (asunder) — radikāli atšķirties; būt pretstatam

poleb [poul] lnl. miets; stabs; kārts; telegraph p. — telegrāfa stabs; punt p. — (laivas) stumjamā kārts; 2. : p. of a cart — ratu dīsele; 3. (arī ski p.) — slēpju nūja; 4. jūrn. masts; with (under)bare ~s — ar nolaistām burām; 0 to slide down

a greasy p. — (piem.. par valutas kursu)

strauji kristies; up the p. sar. — 1) neziņā; grūtībās; 2) pietempies; piesūcies; 3) ķerts;

jucis; H v 1. pielikt kārti (kārtis); [at]balstīt ar kārti (mietu); 2. stumt (laivu) ar kārti; 3. lietot nūjas (slēpojot) poleax ['poulaeks] amer. sk. poleaxe poleaxe ['poulaeks] I n 1. lopu kaujamais cirvis; 2. vēst. āva, kara cirvis; II v iecirst (nogalināt) ar cirvi polecat f'poulkaet] n sesks pole-jump ['pould3Amp] sp. I n lēciens pār

kārti; II v lēkt pār kārti pole-jumping ['poul,d3Ampir]] n sp. kārts-lēkšana

polemic [po'lemik] I n polemika; II a

polemisks polemical [po'lemikl] sk. polemic II polemicist [po'lemisist] n 1. [veikls]

polemiķis; 2. polemisku rakstu autors polemics [po'lemiks] n pl 1. polemika, diskutēšana; 2. polemikas (diskutēšanas) māksla

polenta [pou'lento] n kul. polenta (kukurūzas

miltu vai mannas putra) pole-star ['poulsta:] n 1. Polārzvaigzne;

2. pārn. ceļa zvaigzne, vadzvaigzne pole-vault [poulvoilt] sk. pole-jump pole-vaulting [poul,vo:ltir]] sk. pole-jumping

poley ['pouli] a austrāl. bez ragiem; bezragu-police [po'li:s] lnl. policija; military p. — militārā policija; žandarmērija; mounted p. — jātnieku policija; 2.: the p., p. force — policisti; twenty p. — divdesmit policistu; the p. are on his track — policisti ir viņam uz pēdām; II v 1. nodrošināt (uzturēt) kārtību; 2. nodrošināt ar policiju (policistiem) police constable [po,li:s'kAnstobl] n policists, konstebls

police court [po'ii:sko:t] n policijas tiesa poke dog [po'liisdog] n policijas suns police justice [po'li:s,d3Astis] sk. police

magistrate policeman [po'li:smon] n policists, polismenis police magistrate [po'li:s'maed3istreit] n

policijas tiesas priekšsēdātājs

police office [po'li:s,ofis] n policijas pārvalde police-officer [po'liis.ofiso] n policijas

823police record

ierēdnis (darbinieks) police record [pa'li:sjeka:d] n kriminālā

pagātne; notiesātība police station [pa'li:s,stei/n] n policijas iecirknis

policewoman [pa'li:s,woman] n policiste policing [pa'liisi?]] n 1. policijas kontrole (uzraudzība); 2. kārtības nodrošināšana (uzturēšana) policy® fpnlasi] n 1. politika; foreign p. — ārpolitika; home (domestic, internal) p. — iekšpolitika; big stick p. amer. — rungas politika, politika no spēka pozīcijām; carrot and stick p. amer. — medusrauša un rungas politika; 2. gudrība; tālredzība; it's bad p. to smoke so much — ir kaitīgi tik daudz smēķēt; 3. (muižas) parks (Skotijā) policy6 ['polasi] n polise; insurance p.—

apdrošināšanas polise policyholder ['polasi.haulda] n (apdrošināšanas) polises īpašnieks polio ['pauliau] n (saīs. no poliomyelitis)

sar. bērnu trieka, polio[mielīts] poliomyelitis [.pauhaumaia'laitas] n bērnu

trieka, poliomielīts poliovirus [.pauhau'vairas] n poliomielīta vīruss

Polish ['pauli/] I n poļu valoda; II a poļu-polish ['poh/ļ Irti. pulējums; spodrinājums; 2. politūra; spodrināmais līdzeklis; shoe p. — apavu krēms; 3. pārn. slīpējums; elegance; he lacks p.— viņš nav labi audzināts; II v 1. pulēt; spodrināt (piem., apavus); 2. pārn. noslīpēt; atsvaidzināt (zināšanas)\ ~ed performance — spīdošs (piem., lomas) atveidojums; he has ~ed manners — viņam ir izsmalcinātas manieres; <=> to p. off — ātri pabeigt; tikt galā; to p. off a bottle — izdzert pudeli; to p. up — 1) [noļpulēt; [uzļspodrināt; 2) pārn. noslīpēt; atsvaidzināt (piem., zināšanas)

polisher ['poli/a] n 1. pulētājs; spodrinātājs;

2. pulējamā mašīna; 3. slīpējamā mašīna polishing ['poli/it]] n tehn. 1. pulēšana;

2. (ādas, papīra) spodrināšana, spīdināšana polite [pa'lait] a 1. pieklājīgs; labi audzināts;

2. izsmalcināts; p. literature — daiļliteratūra, beletristika; p. manners — izsmalcinātas manieres; 0 to do the p. — censties uzvesties pieklājīgi politesse [.poli'tes] n formālā pieklājībā politeness [pa'laitnis] n pieklājība politic ['politik] I a 1. (par cilvēku) gudrs; apdomīgs; tālredzīgs; 2. (par rīcību) saprātīgs; piesardzīgs; diplomātisks; 3.: body p. — valsts (kā cilvēku kopa) political [pa'htikl] a 1. politisks; p. prisoner — politieslodzītais; 2. amer. saistīts ar partijas politiku; p. decision — partijisks lēmums political economy [pa.litikli'konami] n

politiskā ekonomija political scientist [pa.htikl'saiantist] n politologs

politician [.pola'ti/n] n 1. politiķis;

valstsvīrs; 2. niev. (sev. amer.) politikānis politicization [pa.litisai'zei/n] n 1. politizēšana; 2. politizēšanās; 3. ieinteresētība politikā; 4. piedalīšanās politiskā darbībā politicize [pa'litisaiz] v 1. politizēt; 2. politizēties; 3. būt ieinteresētam politikā; 4. piedalīties politiskā darbībā politick ['polatik] v niev. būt politikānim politicking fpolatikir]] n niev. nodarbošanās

ar politikānismu politico [pa'litikau] n niev. politiķis; politikānis

politico-economic [pa,htikau,i:ka'nomik] a

politekonomisks politics [pulatiks] n 1. politika; to talk p. — runāt par politiku; 2. politiskā pārliecība; what are his p.? — kāda ir viņa politiskā pārliecība?; 3. amer. politiskas mahinācijas (intrigas); to play p. — nodarboties ar politiskām mahinācijām (intrigām); vest negodīgu politisko spēli politologist [,poh'tolad3ist] n politologs politology [,poh'tnlad3i] « politoloģija polity ['polati] n 1. valsts iekārta; 2. valsts (kā

sabiedrība) polka ['polka] I n polka; II v dejot polku polka dot ['polkadot] n punktains raksts (zīmējums) (audumā)polyandry

poll8 [paul] I n 1. balsošana; 2. vēlētāju saraksts; 3. balsu skaitīšana; 4. balsu skaits; heavy p. — liels balsu skaits; liels vēlētāju procents; to declare the p.— paziņot vēlēšanu rezultātus; 5. pl vēlēšanu iecirknis; to go to the ~s — iet vēlēt (balsot); 6. aptauja; public opinion p. — sabiedriskās domas aptauja; Uvi. (for) balsot (par); 2. reģistrēt vēlētājus; 3. pass, sarīkot vēlēšanas; 4. iegūt balsis; to p. a [large] majority — iegūt balsu vairākumu; 5. skaitīt balsis; 6. organizēt (sabiedriskās domas) aptauju pollb [psul] I n 1. koks ar apgrieztiem zariem; 2. bezragu dzīvnieks; dzīvnieks ar apgrieztiem ragiem; 3. novec., humor. galva; grey p. — sirmgalvis; II a (par koka zariem, dzīvnieka ragiem) apgriezts; apzāģēts; IHvl. apgriezt; apzāģēt (koka zarus; dzīvniekam ragus); 2. novec. apcirpt (matus, vilnu) pollc [pol] n (ari p. parrot) papagailis (arī pārn.)

pollack ['pobk] n iht. pollaks pollard ['pobd] I« 1. koks ar apgrieztiem zariem; 2. bezragu dzīvnieks; dzīvnieks ar apgrieztiem ragiem; 3. klijas; II v apgriezt, apzāģēt (kokam zarus) poll cow ['paulkau] n tole pollee [psu'li:] n aptaujātais dalībnieks

(sabiedriskās domas aptaujā) pollen ['pobn] bot. I n [zied]putekšņi; p. disease med. — polinoze, ziedputekšņu alerģija; II v apputeksnēt poller ['paub] n 1. vēlētājs; 2. vēlēšanu

iecirkņa reģistrators pollex ['poleks] n (pl pollices ['pt>lisi:z])

ērkšķis pollices sk. pollex

pollinate ['pobneit] v bot. apputeksnēt pollination [,pob'nei/n] n bot. ap-

puteksnēšana polling ['psuhi]] n balsošana; p. was very

heavy — balsošanā piedalījās ļoti daudzi polling-booth ['psuliijbmS] n balsošanas kabīne

polling-station ['p3ulii],stei/n] n vēlēšanu

iecirknis

pollinic [pa'linik] a bot. [-[zied]putekšņu-polliniferous-] {+[zied]putekšņu- polliniferous+} [.poh'nifaras] a bot. [zied]

putekšņains; [zied]puteksnīgs polliwog ['poliwog] n amer. kurkulēns;

vardulēns pollock ['pnlsk] sk. pollack pollster ['psulsts] n (sabiedriskās domas)

aptaujas organizētājs poll-tax ['paultaeks] n personas nodoldis;

galvasnauda pollutant [pa'luitnt] n (apkārtējās vides)

piesārņotājs pollute [ps'luit] v 1. piesārņot; 2. apgānīt;

3. samaitāt; demoralizēt polluter [pa'luits] n (apkārtējās vides)

piesārņotājs; piesārņošanas avots pollution [pa'lu:/n] n 1. piesārņošana; 2. apgānīšana; 3. samaitāšana; demoralizēšana; 4.fiziol. pollūcija pollywog ['poliwog] sk. polliwog polo ['paubu] n sp. polo; water p. —

ūdenspolo polonaise [.pob'neiz] n polonēze polo-neck ['psulsunek] n augsta atlokāma apkaklīte; p.-n. sweater— svīteris ar augstu atlokāmu apkakli polonium [pa'laumam] n ķīm. polonijs polony [pa'launi] n poļu desa; puszāvēta

cūkgaļas desa polo-shirt ['paubu/3:t] n teniskrekls; sporta

krekls [ar īsām piedurknēm] polo-stick ['psubustik] sp. polo nūja poltergeist ['poltagaist] n poltergeists; mājas gars

poltroon [pol'tru:n] n gļēvulis; mīkstčaulis; zaķpastala

poltroonery [pol'tru:nari] n gļēvulība;

mīkstčaulība poly ['poli] n (saīs. no polytechnic I)

sar. politehnikums polyalcohol [.poli'zelkahol] n ķīm. polispirts poly amide [.poh'aemaid] n ķīm. poliamīds polyandrous [.poh'aendrss] a 1. poliandrisks;

2. bot. ar daudzām putekšņlapām polyandry [.poli'aendn] n poliandrija, daudzvīriba

825polyanthus

polyanthus [.poh'aenBas] n bot. primula polyarthritis [,pr>lia:'0raitis] n poliartrits polycarbonate [.pnlilcaibanit] n ķīm. poli-karbonāts

polycarpous [.pnh'kaipas] a bot. daudz-auglenīcu-

polychromatic [.polikrsu'maetik] a poli-

hromatisks, daudzkrāsains polychrome ['polikraum] I n daudzkrāsaina statuja (vai vāze); II a polihromatisks, daudzkrāsains polyclinic [,pt>li'klinik] n poliklīnika (pie

slimnīcas) polyester [.poli'esta] n ķīm. poliesteris polyether [.pnh'iiQa] n ķīm. poliēteris polyethylene [.pnli'eBaliin] sk. polythene polygamist [pa'ligamist] n poligāmists polygamous [pa'ligamas] a poligāms;

[-poligāmijas-polygamy-]

{+poligāmijas- polygamy+} [pa'hgomi] n poligāmija polygenesis [.pnh'd^enisis] n biol. poli-ģenēze

polygenetic [,pr>hd33'netik] a biol. poli-ģenētisks

polygenic [.pnli^snik] a biol. poligēns polyglot ['pohglot] I 77 poliglots; II a

[-daudzvalodu-polyglotter-]

{+daudzvalodu- polyglotter+} ['poliglots] n sl. poliglots polyglottism ['pnb.glntizam] n poliglotisms,

daudzu valodu zināšana polygon ['pnligan] n daudzstūris polygonal [po'hganl] a daudzstūra-;

[-daudzstūru-polygraph-]

{+daudzstūru- polygraph+} ['poligra:f] n 1. (tekstu) kopējamais (pavairojamais) aparāts; 2. poligrāfs; melu detektors; 3. daudzu (vai dažādu) darbu autors polygraphic [.poh'graefik] a poligrāfisks polygraphy [pa'ligrafi] n poligrāfija polygyny [pa'l^ani] n daudzsievība polyhedron [,poli'hi:dran] n daudzskaldnis polymath ['pohmaeG] n erudīts; cilvēks ar

enciklopēdiskām zināšanām polymathic [,ptili'mae0ik] a erudīts; vispusīgi izglītots

polymathy [ps'limsGi] n erudīcija; vispusīgas zināšanas

polymer ['polims] n ķīm. polimērs polymerization [.pohmarai'zei/n] n ķīm.

polimerizācija polymerize ['ptrtimaraiz] v ķīm. polimerizēt polymorphic [.poh'moifik] a polimorfs polymorphism [,pnli'mo:fizam] n poli-morfisms

polymorphous [.pnli'moifas] a polimorfs Polynesian [.pnli'niizian] I n polinēzietis;

polinēziete; II a Polinēzijas-; polinēziešu-polynomial [.poh'nsumisl] mat. I n polinoms; n a polinoma-polyp ['pt>lip] n med., zool. polips polyphagous [pa'hfagas] a zool. polifags polyphase ['pohfeiz] a el. daudzfāzu-polyphonic [.poli'fnnik] a polifonisks polyphony [ps'lifani] n polifonija polypi sk. polypus

polypod ['pnlipod] zool. I n daudzkājis; II a daudzkāju-

polypody ['polipsudi] n bot. saldsaknīte

(paparde)

polypoid ['pnhpoid] a med., zool. pohp-

veidīgs; pohpveida-polypous ['pnlipss] sk. polypoid polypus [pnlipas] n (pl polypuses vai polipi

['pDhpai]) med. polips polysaccharide [.poh'saekaraid] n poli-saharids

polysemous [.poli'siimas] a pohsemantisks;

[-daudznozīmju-polysemy-]

{+daudznozīmju- polysemy+} [pahsimi] n polisēmija polyspast ['polispaest] n tehn. pohspasts polystyrene [.polistairiin] n ķīm. pohstirols polysyllabic [.pnlisi'laebik] a polisillabisks,

[-daudzzilbju-polysyllable-]

{+daudzzilbju- polysyllable+} ['poh.sibbl] n polisillabisks

(daudzzilbju) vārds polysyndeton [.pnli'sindatan] n val. poli-sindetons

polysynthetic [.pohsin'Betik] a polisintētisks polytechnic [poli'teknik] I n politehnikums;

n a politehnisks polytheism ['pnliGiizam] n politeisms,

daudzdievība polytheist ['pcliBiist] n politeists, daudzdievības piekritējspontificals

polythene ['poli9i:n] n ķīm. polietilēns polyurethane [.poli'jusrsOem] n ķīm. poli-uretāns

polyvalent [.poli'veilsnt] a ķīm. daudzvērtīgs, polivalents polyversity [,poli'v3:siti] n daudzfakultāšu

universitāte polyvinyl [.poli'vainl] n ķīm. polivinils pom [pom] n 1. (saīs. no Pomeranian) sar. spies (suns)', 2. austral, sl. anglis; (sev.) angļu imigrants pomace ['pAmis] n 1. augļu (sev. ābolu) spiedpaliekas; 2. zivju atliekas (pēc eļļas izspiešanas) (kā mēslojums) pomade [pau'meid] I n pomāde, ziede

(matiem)', II v ieziest ar pomādi pomato [ps'maitsu] n kartupeļu un tomātu

hibrīds (augs, auglis) pome [psum] n bot. 1. sulīgs auglis (piem.,

ābols, bumbieris); 2. poēt. ābols pomegranate ['pomi.gr aenat] n 1. granāt-

koks; 2. granātābols, granāts pomelo ['pomslsu] n greipfrūts, pampelmūze Pomeranian [.poma'reinian] I n (arī P. dog) spies (suns); II a Pomerānijas-; pome-rāniešu-

pomiculture ['psumikAlt/s] n augļkopība pommel f'pAml] I n 1. (zobena roktura) poga; 2. seglu priekšējais loks; 3. sp. vingrošanas zirga rokturis pommel horse ['pAmlho:s] n sp. vingrošanas zirgs

pommie ['pomi] n austrāl. sl. anglis; (sev.)

angļu imigrants pommy [pomi] sk. pommie pomologist [pa'mol3d3ist] n pomologs,

pomoloģijas speciālists pomology [p3'mol3d3i] n pomoloģija pomp [pomp] n krāšņums; greznums pompadour ['pompsdus] n pompadūras

veida frizūra pompier [pompia] n : p. ladder—izbīdāmās

ugunsdzēsēju kāpnes pompom ['pompom] n mil. sar. automātiskais ātršāvējs [zenīt]lielgabals

pompon ['pompon] n pušķis (kā rotājums) pomposity [pom'pDSSti] n 1. krāšņums;

greznums; 2. pompozitāte; uzpūtība pompous ['pompss] a 1. krāšņs; grezns;

2. pompozs; uzpūtīgs 'pon [pen] prep (saīs. no upon) sar. sk. upon ponce [pons] sl. I n suteners; II v 1. dzīvot kā suteneram; 2. (arī to p. around, about) švītīgi ģērbties; dižoties ponceau ['ponssu] n magoņkrāsa; spilgti

sarkana krāsa poncho ['ponr/au] n pončo poncy ['ponsi] a brit. sl. švītīgs pond [pond] I n 1. dīķis; 2.: the P. (sev. brit. humor.) — Atlantijas okeāns; II v izveidot dīķi ponder ['ponds] v (on, upon, over) apsvērt; apdomāt

ponderous ['pondarss] a 1. smags; masīvs; 2. smagnējs; tūļīgs; 3. (par lekciju, stilu) garlaicīgs; smagnējs ponea [psun] n amer. 1. (arī corn p.)

kukurūzas maize (plācenis); 2. smalkmaize poneb [psun] n (kāršu spēlē diviem) kāršu

pārcēlājs; spēles sācējs pong® [poi]] sl. I n smirdoņa; smaka; II v 1. smirdēt; smakot; 2, teātr. iespraust paša (aktiera) vārdus (lugas tekstā) pongb [por]] n amer., austrāl. niev. ķīnīzers, ķīnietis

pongee [pon^i:] n tekst. čičunčā pongo ['poiļgsu] n 1. (Āfrikas cilvēkveidīgais) pērtiķis; (sev.) orangutāns; 2. jūrn. sl. kājnieks; (sev.) jūras flotes kājnieks poniard ['ponjsd] I n (īss) duncis; II v durt ar (īsu) dunci

pont [pont] n troses pārceltuve (laiva

Dienvidāfrikā) pontifex ['pontifeks] (pl pontifices [pon'tifisi:z] 1. vēst. pontifiks (senajā Romā — augstākās priesteru kolēģijas loceklis)-, 2. Romas pāvests pontiff ['pontifļ n 1. Romas pāvests;

2. bīskaps; virspriesteris; 3. sk. pontifex 1. pontifical [pon'tifikl] I n rituāla grāmata; II

a 1. pāvesta-; 2. bīskapa-; virspriestera-;

3. niev. dogmatisks

pontificalia [.pontifi'kedjs] sk. pontificals pontificals [pon'tifiklz] n pl bīskapa (vai

827pontificate

kardināla) tērps pontificate9 [pnn'tifikeit] v 1. pildīt pāvesta

(vai bīskapa) amatu; 2. būt dogmatiķim pontificate1* [pon'tiftkeit] n pontifikāts

(pāvesta vai bīskapa amats vai darbības laiks)

pontifices sk. pontifex pontify [pontifai] sk. pontificate8

pontoneer [.ponto'nio] n pontonnieks;

pontonu inženieris (vai būvētājs) pontonier [.pnnts'nis] sk pontoneer pontoon3 [pon'tum] « acīte (kāršu spēle) pontoonb [pon'tuin] I n 1. pontons; pontonlaiva; p. bridge — pontontilts; 2. kesons; II v 1. pārcelt (pār upi) ar pontonu (pontonlaivu); 2. pārcelties (pār upi) ar pontonu (pontonlaivu) pony ['poumļ I « 1, ponijs; 2. amer. (arī p. car) — mazgabarīta (divdurvju) automašīna; 3. brit. sl. divdesmit piecu mārciņu banknote; 4. amer. sl. špikeris; II v amer. sl. 1. samaksāt; nomaksāt; 2. špikot ponytail ['pouniteil] n zirgaste (matu

sakārtojums) pony-trekking ['ptxmi,trekii]] n ceļošana ar

poniju (ponijiem) pooch [pu:t/] n sl. (parasti amer., humor.) suns

poodle ['pu:dl] n pūdelis

poof [puf] n 1. sar., niev. homoseksuālists;

2. sar., humor, memmesdēliņš poofter [pufts] sk. poof pooh [pu:] int fui!

Pooh-Bah [pu:Txi:] n kas strādā, apvienojot amatus

pooh-pooh [,pu:'pu:] v nonievāt; izturēties nicinoši

pool8 [pu:l] n 1. peļķe; 2. dīķis; 3. baseins; indoor p.— slēgts [peld]baseins; swimming p. — peldbaseins pooIb [pu:l] Inl. kopējs fonds; car p. — (iestādes) autobāze; automašīnu parks; 2. kopējā kase; kopējie fondi; 3. apvienība; birojs; typing (typists') p. — mašīnrakstīšanas birojs; 4. kopējā (kāršu spēlē) ieliktā summa; 5. amer. puis (biljarda paveids)\ to play (shoot) p. —

spēlēt pulu; n v 1. apvienot kopējā fondā; 2. summēt; to p. results — rezumēt rezultātus

poolroom ['pu:lru:m] n amer. 1. pula spēles istaba; biljarda istaba; 2. istaba, kurā slēdz

(zirgu skriešanās sacensību, u.c. sporta spēļu) derības pools [pu:lz] n pl: the [football] p. — derības futbolā

poon [pu:n] n austrāl. sl. 1. vientiesis;

2. iekšējo (mazapdzīvoto) rajonu iedzīvotājs poop8 [pu:p] Inl. kuģa pakaļgals; pūpe; 2. kuģa pakaļgala klājs; pūpe; II v (par viļņiem) apšļākt kuģa pakaļgalu poopb [pu:p] v sar. nogurdināt poopc [pu:p] /? (saīs. no nincompoop)

brit. sl. vientiesis; muļķītis poop deck ['pu:pdek] n kuģa pakaļgala klājs; pūpe

pooped [pu:pt] a amer. sl. pārguris poop-out ['pu:paut] n mii. sar. 1. (tehnikas)

salūšana; atteice; 2. (spēku) izsīkums poor [pua] I« : the p. — nabadzīgie; trūcīgie; II a 1. nabags; nabadzīgs; p. in coal — ar maziem ogļu krājumiem; 2. nožēlojams; nelaimīgs; nabaga-; p. fellow! — nabadziņš!; 3. slikts; vājš; p. health — vāja veselība; 4. niecīgs; mazs; p. knowledge — niecīgas (vājas) zināšanas; 5. neauglīgs; p. soil — neauglīga zeme; 6. mirušais; my p. father — mans nelaiķa tēvs; 0 p. boy — krāmi, grabažas; p. fish amer. — 1) nabadziņš; 2) nekam nederīgs cilvēks; p. relation — (kādas cilvēku grupas) mazvērtīgākais loceklis; p. white man amer., niev.— (nēģeru sarunās) nabaga baltais; to take a p. view of smth. — nelabvēlīgi raudzīties uz kaut ko poor-box ['puaboks] n ziedojumu kastīte

(kurā iemet ziedojumus nabadzīgajiem) poorhouse ['puohaus] n nabagmāja poor-law fpuolo:] n sociālās apgādes likums poorly ['push] I a (predic.) nevesels; savārdzis; to be (feel) p. — nejusties īsti veselam; II adv 1. nabadzīgi; trūcīgi; 2. nožēlojami; nelaimīgi; 3. slikti; to think p. of smb. — nebūt labās domās par kādu;

4. vāji, niecīgi; p. lighted streets — vāji apgaismotas ielas

poor-mouth ['puamauG] v 1. tēlot nabagu; izlikties nabagam; sūdzēties par nabadzību; 2. mazināt (nopelnus, nozīmi); to p.-m. smb.'s chances — par zemu novērtēt kāda izredzes

poorness [puanis] n 1. nepietiekamība;

2. trūcīgums; nabadzība; 3. (veselības) vājums; 4. (augsnes) neauglība

poor-rate ['puareit] n nodoklis par labu trūcīgajiem

poor-spirited [.pua'spiritid] a nedrošs; gļēvs; mazdūšīgs

pop® [pop] I n 1. (korķa) paukšķis; 2. sar. šāviens; to have a p. at a hare — šaut zaķi;

3. sar. putojošs (gāzēts) dzēriens; ginger p. — ingveralus (kārbiņā); 4. amer. sar. (saīs. no poppycock) blēņas, muļķības; nieki; 5. sl. ķīla; ieķīlājums; in p. — ieķīlāts; II v 1. (par pudeles korķi) nopaukšķēt; 2. [nojpaukšķināt (korķi);

3. sar. šaut; to p. at a hare — šaut zaķi;

4. (in, into) sar. iebāzt; iegrūst; 5. sar. iesist; iegāzt; 6. sar. [ieļskriet; [ieļmesties; 7. sl. injicēt (narkotiku); 8. sar. ieprasīties; to p. the question — bildināt; 9. sl. ieķīlāt; 10. amer. grauzdēt kukurūzu; = to p. down — 1) apciemot; 2) (ātri) pierakstīt; to p. in — 1) (ātri) ieiet; ienākt; (negaidīti) apciemot; 2) iebāzt (piem., galvu pa durvju spraugu); to p. off — 1) (ātri vai negaidīti) aiziet; 2) eksplodēt; 3) sar. nomirt; 4) sar. nošaut; to p. off a pistol izšaut no pistoles; to p. on — ātri uzģērbt (uzvilkt); to p. out — 1) (pēkšņi) iziet; izlēkt; her eyes ~ped out of her head — viņai (no brīnumiem) iepletās acis; 2) izbāzt (piem., galvu pa logu); to p. over — (negaidīti) apciemot; to p. up — 1) (piem., par zaķi) pēkšņi parādīties; 2) pēkšņi notikt; rasties; HI adv pēkšņi; negaidīti; to go p. — 1) (pēkšņi) izputēt; bankrotēt; 2) sar. nomirt; 0 p. goes the weasel — tautas dejas nosaukums; IV int paukš!; p. went the cork! — paukš! un korķis izlidoja [no pudeles]!

popb [pop] sar. Inl. (saīs. no pop music) popmūzika; 2. (saīs. no pop concert) popmūzikas koncerts; 3.: top of the ~s — populārākās popdziesmas; populārākie popmūzikas diski; II a (saīs. no popular) populārs; masu-; p. culture —masu kultūra; p. songs — popdziesmas popc [pop] rt sar. 1. tēvs; 2. večuks; vecītis pop art ['popa:t] n popmāksla pop artist ['pnpaitist] n popmākslas pārstāvis pop-bottle ['popbotl] n (alus u.c.) metāla

kārba (ar atraujamo segmentu vākā) pop concert ['pop.knnsat] n popkoncerts popcorn ['popka:n] n popkorns,

grauzdēta kukurūza

pope8 [paup] rt 1. pāvests; 2. garīdznieks; pops

popeb [paup] I « anat. cirksnis; II v sist pa cirksni

popery ['paupan] n niev. pāvesta vara;

katolicisms pop-eyed [.pnp'aid] a sar. ar izvalbītām acīm pop festival ['pnp.festavl] n popmūzikas festivāls

pop group ['popgru:p] n popgrupa;

popmūzikas ansamblis popgun ['popgAn] n 1. rotaļu šautene;

2. niev. novecojis ierocis pop-in ['pupin] n sl. alkoholisks dzēriens, alkohols

popinjay ['popuK^ei] n 1. švauksts; modes

āksts; 2. novec. papagailis popish ['paupi/] a niev. pāvesta-popjoy ['pt7pd33i] v sar. uzjautrināties poplar ['popla] n papele poplin ['poplin] n tekst. poplīns popliteal [pop'litial] a anat. paceles-; zemceļa-

pop-mobility [.popmau'bilati] n aerobika pop music ['popmjuizik] n popmūzika pop-off ['pt>pa:f] rt sl. 1. sākums; 2. nāve pop-out ['popaut] rt (masu produkcijas)

sērfinga dēlis popover ['pop.auva] n (pār galvu velkams)

viegls tērps poppa ['popa] amer. sar. sk. papa popper ['popa] n 1. sar. spiedpoga; 2. sar.

pistole; revolveris; 3. amer. popkorna grauzdētājs (ierīce) poppet ['popit] n 1. brit. sar. mīlulītis;

mazulītis; 2. tehn. virpas balsts poppet-head ['popithed] n tehn. virpas balsts popple ['pt>pl] I n (ūdens) viļņošanās; virmošana; II v (par ūdeni) viļņoties; virmot

poppy [popi] n magone; opium p. — opija magone

poppycock ['popikok] n sl. blēņas; muļķības; nieki

poppy-head [popihed] n 1. magones galviņa; 2. griezts rotājums (piem., baznīcas solu atzveltnēs) popshop ['pop/op] n sl. lombards popsicle ['popsikl] n amer. augļu saldējums

(uz nūjiņas) popsie ['popsi] n sar. skaistulīte; lellīte popster ['pnpsta] n 1. popmūzikas izpildītājs; 2. popmākslas pārstāvis; 3. popmūzikas fans

popsy [pnpsi] sk. popsie

pop-top ['pnpttJp] n (alus u.c.) metāla kārbas

vāks (ar atraujamo segmentu) populace ['pnpjobs] n vienkāršie ļaudis;

ļaužu masas; (niev.) pūlis popular ['popjub] a 1. tautas-; p. etymology — tautas etimoloģija; p. front — tautas fronte; 2. populārs; p. film star — iemīļota kinozvaigzne; 3. sar. (par cenām) zems popularity [.pupju'laerati] n popularitāte popularization [.pnpjubrai'zei/n] n popularizēšana; popularizācija popularize ['popjubraiz] v popularizēt populate ['popjuleit] v apdzīvot; densely

~d — biezi apdzīvots population [.popju'lei/n] n 1. iedzīvotājs; civil p. — civiliedzīvotājs; indigenous p. — vietējie iedzīvotāji; resident p. — pastāvīgie iedzīvotāji; p. explosion — demogrāfiskais sprādziens; 2. kopskaits; kopsumma (statistikā); 3. biol. populācija; 4.: the business p. amer. — visi tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumi populism ['pnpjulizam] n populisms

populist ['popjulist] I n populists; II a

populistisks populistic [.popju'hstik] a populistisks populous ['pnpjubs] a biezi apdzīvots pop-up ['pnpAp] v negaidīti rasties (piem., par grūtībām)

pop-visit [pnp.vizit] n negaidīts apmeklējums

porcelain ['po:slin] I n 1. porcelāns; 2. porcelāna izstrādājums; II a porcelāna-; p. clay — kaolīns, porcelāna māls porch [po:t/] n 1. lievenis; 2. amer. veranda porcine ['poisain] a 1. cūkas-; cūku-; 2. cūcīgs

porcupine ['po:kjupain] n 1. dzeloņcūka;

2. tekst. nažu veltnis pore3 [pa:] n pora

poreb [po:] v (over, upon) pētīt; urbties; he ~s over books all day — viņš cauru dienu urbjas grāmatās porgy ['po:gi] n amer. sar. jūras asaris pork [po:k] n cūkgaļa; p. chop — karbonāde;

p. pie — speķa pīrāgs pork-barrel ['poikbaeral] n amer. pol. sl. sabiedriskā barotava (varasiestāžu iedalītā nauda vēlētāju atbalsta iegūšanai) pork-butcher ['po:k,but/a] n miesnieks

(kurš arī tirgo cūkgaļas produktus) porker ['poiks] n 1. baroklis; 2. humor, cūka porkling ['po:klir]] n sivēns porky2 ['po:ki] a 1. cūkgaļas-; 2. brit. sar.

resns, tukls porkyb ['pa:ki] n amer. sar. dzeloņcūka porn [po:n] n (saīs. no pornography) brit.

sar. pornogrāfija pornie ['po:ni] n sl. pornofilma, porņuks porno ['poinau] sar. I n (saīs. no pornography) pornogrāfija; II a (saīs. no pornographic) pornogrāfisks pornographic [.poina'graefik] a pornogrāfisks

pornography [poi'nngrafi] n pornogrāfija pornshop ['po:n/op] n pornoveikals porny ['po:ni] n sar. pornogrāfisks porolone ['poiralaun] n porolons poromeric [.poira'menk] a poromerisks poroplastic [.porra'plaestik] a poroplastisks

porosity [por'rnsati] n porainība; porainums porous ['porros] a porains porous pen f'porraspen] n flomāsters porphyrite ['porfrrait] n min. porfirits porphyry ['porfari] n min. porfīrs porpoise3 ['porpos] n jūras cūka; delfīns porpoiseb ['porpos] v av. sl. (par lidmašīnu)

pelēkties paceļoties porpoising ['poipasii]] n av. sl. (lidmašīnas)

palēkšanās paceļoties porridge ['praid3] n 1. (auzu u.c.) biezputra; 2. brit. sl. cietumsods; to do one's p. — izciest sodu (ieslodzījumā); 0 to keep one's breath to cool one's p. — neuzbāzties ar padomu

porringer ['ponn^a] n (biezputras) bļodiņa port3 [port] n 1. osta; free p. — brīvosta; home p. — piederības osta; naval p. — jūras kara osta; p. of call (entry) — lēmumosta; p. of destination — gala osta; 2. ostas pilsēta; 3. sar. lidosta; 4. patvērums; glābiņš portb [port] n (arī p. wine) portvīns portc [port] n jūrn., mii. (kuģa, bruņ-mašīnas) borta lūka;2.y«r/?., av. iluminators port11 [port] I n l. jūrn. bakbords, (kuģa) kreisā puse; helm to p.! — stūri pa kreisi!; 2. av. (lidmašīnas) kreisā puse; II v griezt (kuģa) stūri pa kreisi; p. the helm! — stūri pa kreisi!

porte [port] I/?l. novec. stāja; izturēšanās; 2. mii. ierindas stāja ar ieroci (turot to sev priekšā pret kreiso plecu); II v mii. turēt (ieroci) ierindas stājā; p. arms! — [ieroci] pie krūtīm!

portability [,po:ta'bilati] n portatīvums,

pārnesamība portable ['portabl] a portatīvs, pārnesums;

p. radio set — pārnesams radioaparāts portage ['portid3] I n 1. pārvadāšana; transportēšana; 2. pārvadāšanas (transportēšanas) maksa; vedmaksa; 3. (laivas) vilkšana pa sauszemi; valka; II v vilkt (laivu) pa sauszemi portal ['portl] I n 1. portāls; [galvenā] ieeja; vārti; 2. pl : at the ~s of happiness — laimes nojausmā; 3. anat. vārtu vēna; II a

portal-; portāla-; vārtu-; p. crane tehn. — portālceltnis; p. vein anat. — vārtu vēna portal-to-portal [.portlta'portl] n amer. laiks, kas (strādniekam) nepieciešams, lai aizietu no (fabrikas) vārtiem līdz darba vietai portcullis [,po:t'kAlis] n nolaižams durvju (vai vārtu) režģis (cietoksnī, pilī, cietumā) porte-cochere [,po:tkt)'/ea] n vēst. (karietes,

ratu) iebraucamie vārti portend [par'tend] v formai, pareģot; solīt; vēstīt; dark skies p. rain — tumšās debesis sola lietu

portent ['portent] n formal. 1. pareģojums; (ļauna) zīme; 2. brīnums; ~s of modem science — modernās zinātnes brīnumi portentous [por'tentas] a 1. draudīgs; ļaunu vēstošs; 2. brīnumains; neparasts; 3. varens; impozants; p. silence humor. — svinīgs klusums; in a p. manner — augstprātīgi; lepni

porter3 ['porta] n šveicars

porterb ['ports] n 1. nesējs; ekspresis;

2. amer. (guļamvagona) pavadonis porter0 ['porta] n porteris, tumšalus porterage ['portand3] n 1. (mantu) pārnešana; 2. (kravas) piegāde; 3. nesēja samaksa; 4. piegādes maksa porterhouse ['portahaus] n (sev. amer.)

1. krogs; 2. : p. steak kul. — (filejas) bifšteks

portfire ['portfaia] n degaukla

portfolio [port'fauliau] n 1. portfelis; mape;

2. portfelis; ministra amats; minister without p. — ministrs bez portfeļa;

3. vērtspapīru (akciju, paju) saraksts porthole ['porthaul] n 1. (kuģa, lidmašīnas)

iluminators; 2. mii. ambrazūra; šaujamlūka portico ['portikau] n arh. portiks portiere [.porti'ea] n portjera portion ['por/n] I n 1. daļa; tiesa; 2. porcija;

3. (arī marriage p.) (līgavas) pūrs;

4. liktenis; our p. in life — mūsu liktenis; H v 1. (arī to p. out) sadalīt daļās (vai porcijās); 2. dot pūru (piem., meitai)

portionless ['por/nlis] a (līgava) bez pūra Portland cement [,po:tlandsi'ment] n portlandcements

831portliness

portliness ['po:tlims] n 1. eif., humor. korpulence; pilnīgums; tuklums; 2. novec. staltums; iznesīgums portly ['po:th] a 1. eif., humor, korpulents

pilnīgs; tukls; 2. novec. stalts; iznesīgs portmanteau [,po:t'maenteu] n (pl portmanteaux [.poit'maentouz] vai portmanteaus [,po:t'maentouz] čemodāns; saliekama ceļasoma portmanteau word [,po:t'maent3U,w3:d] n vai. hibridvārds (piem., motel no motorists hotel)

portmanteaux sk. portmanteau portrait ['poitrot] n 1. portrets, ģīmetoe;

2. (vārdisks, grafisks) attēls portraitist ['po:trotist] n portretists portrait painter ['poitrotpeinto] n portretists portraiture ['poitnt/o] n 1. portretu glezniecība; 2. (vārdisks, grafisks) attēls portray [po:'trei] v 1. portretēt; 2. attēlot

(vārdiski, grafiski) portrayal [po:'treial] n 1. portretēšana;

2. (vārdisks, grafisks) attēls portreeve ['po:tri:v] n vest. (pilsētas) mērs portress ['po:tns] n (klostera) durvju (vai

vārtu) sardze port side [,po:t'said] n (kuģa) kreisais borts port-sider [.poit'saido] n amer. sl. kreilis Portuguese [,po:t/u'gi:z] I n 1. portugālis; portugāliete; 2. portugāļu valoda; II a [-portugāļu-port-] {+portugāļu- port+} wine ['po:twain] n portvīns port worker ['po:tw3:ko] n ostas strādnieks pose" [pouz] lnl. poza; stāvoklis; 2. (parasti niev.) poza; izlikšanās; II v 1. nostādīt (noteiktā) pozā; 2. (for) pozēt; 3.: to p. as (parasti niev.) — izlikties; uzdoties (par kādu); 4. ierosināt; izvirzīt (jautājumu) pose* [pouz] v samulsināt (ar jautājumiem) poser ['pouzo] n 1. grūts (sarežģīts) jautājums; 2. pozētājs; modelis; 3. (parasti niev.) pozētājs (cilvēks, kurš māksloti izturas) poseur [pou'z3:] n (parasti niev.) pozētājs

(cilvēks, kurš mākslotí izturas) poseuse [pou'z3:z] n (parasti niev.) pozētāja

(sieviete, kura māksloti izturas) posh [pvf] sar. I a grezns; elegants; p.

hotel — lepna viesnīca; II v būt greznam (elegantam); <= to p. up: to p. oneself up — lepni uzcirsties posit ['pDZit] v 1. apgalvot; postulēt;

2. novietot

position [po'zi/n] I n 1. pozīcija; stāvoklis; p. of assembly mil. — koncentrēšanās vieta; p. paper pol.— 1) (valdības, partijas) memorands; 2) amer. (padomdevēja) rakstisks ziņojums (par stāvokli kādā jautājumā); chartered p. jūrn.— kartē atzīmēta vieta; to be in a p. to do smth. — būt spējīgam kaut ko darit; 2. amats; vieta;

3. [augsts] stāvoklis sabiedrībā; people of p. — augstu stāvoši cilvēki; 4. viedoklis; nostāja; to define one's p. — paust savu viedokli; to take up a p. — ieņemt nostāju;

5. mil. pozīcija; p. warfare — pozīciju karš;

6. filoz. pieņēmums; II v 1. nolikt; novietot; izvietot; 2. noteikt vietu; lokalizēt

positional [po'zi/nl] a 1. pozicionāls;

2. pozīciju-position finder [po'zi/afaindo] n av., jūrn.,

rad. pelengators, peilers positive ['pDzotiv] I n 1 .fot. pozitīvs; 2. gram, pamatpakāpe; 3. mat. pozitīvs lielums; II a 1. pozitīvs; p. degree gram. — pamatpakāpe; p. draft tehn. — mākslīgā velkme; p. ore ģeol. — drošie (ticamie) rūdas krājumi; p. philosophy filoz. — pozitīvisms; p. pole — 1) (magnēta) pozitīvais pols; 2) el. anods; p. sign — pluszīme; 2. pārliecināts; drošs; I am p. — esmu pārliecināts; 3. noteikts; skaidrs; kategorisks; p. refusal — kategorisks atteikums (noraidījums); proof p. —pilnīgi skaidrs (neapšaubāms) pierādījums;

4. pašpārliecināts; p. sort of man — pašpārliecināts cilvēks; 5. sar. pilnīgs; galējs; p. fool — galīgs muļķis; 6. konstruktīvs; p. criticism—konstruktīva kritika

positively ['pozotivli] adv 1. pozitīvi; 2. noteikti; skaidri; kategoriski; 3. amer. jā, protams (pozitīvi atbildot uz jautājumu) positivism ['pnzitivizam] n filoz. pozitīvisms positivist [pDzitivist] n pozitīvists

positron ['pnzatron] n fiz. pozitrons posology [pa'soladji] n posoloģija, mācība

par zāļu devām posse ['posi] n 1. policistu vienība; 2. amer. (ari p. comitatus vēst.) šerifa organizēta pilsoņu grupa (noziedznieka, noklīduša bērna meklēšanai, nemieru apspiešanai);

з. (cilvēku) grupa; bars; p. of enthusiasts — entuziastu bars

possess [pa'zes] v 1. būt (piederības nozīmē); piederēt; he ~es 3 cars — viņam ir 3 automašīnas; 2. (par jūtām) pārņemt; sagrābt; 3.: to p. oneself— savaldīties possessed [pa'zest] a: to be p. — 1) (of) būt (piederības nozīmē); piederēt; he is p. of good health — viņam ir laba veselība; 2) (by, with) būt apsēstam (pārņemtam) possession [pa'ze/n] n 1. īpašums; personai ~s — personiskā manta; to take p. (of), to enter (come) into p. (of) — 1) iegūt; 2) mantot; 2. apsēstība; 3. jur. valdījums possessive [pa'zesiv] I n gram. 1. piederības vietniekvārds; 2. piederības locījums, ģenitīvs; H v 1. īpašuma-; p. rights — īpašumtiesības; 2. gram, piederības-; p. pronoun — piederības vietniekvārds; p. case — piederības locījums, ģenitīvs possessor [pa'zesa] n īpašnieks possessory [pa'zesan] a īpašuma-; p. action

jur. — īpašuma prasība posset ['posit] n karsts piens ar vīnu (vai alu) possibility [.posaTiilati] n iespēja; by any

p. — visiem iespējamiem līdzekļiem possible ['posabl] I n iespējamais (piem., kandidāts, iegūto punktu skaits sacīkstēs

и. tml.); ~s and probables — varbūtējie kandidāti; to do one's p.— darīt visu iespējamo; II a 1. iespējams; if [it is] p. — ja iespējams; 2. (piem., par kandidātu) pieņemams (bet ne labākais); 3. sar. ciešams

possibly ['posabh] adv iespējams; varbūt possum ['posām] n sar. oposums; 0 to play p. — 1) tēlot (izlikties par)

aizmigušu (vai

slimu, mirušu); 2) tēlot (izlikties par)

vientiesi (lai piemuļķotu kādu) post" [paust] I n 1. pasts; military p. — lauka

pasts; by return of p. — ar atpakaļpastu; 2. pasta nodaļa; 3. vēst. pasta kariete; 4. vēst. pasta stacija; II v 1. iemest (vēstuli) pastkastītē; nosūtīt pa pastu; 2. vēst. ceļot ar pasta zirgiem; 3. (parasti pass.) informēt; m adv steigšus; to ride p. — 1) steigšus aizceļot; 2) vēst. ceļot ar pasta zirgiem postb [paust] I n 1. vieta; amats; 2. vēst. faktorija; 3. mii. postenis; 4. amer. mii, vēst. garnizons; 5. mii. taures signāls (rīta vai vakara jundā); II v 1. nostādīt postenī; 2. norīkot (nozīmēt) darbā post® [paust] I n 1. stabs; miets; 2. atbalsts; pālis; 3. ģeol. smalkgraudains smilšakmens; Dvi. (arī to p. up) izkārt; izlīmēt (afišu); p. no bills! — izkārt sludinājumus aizliegts!; 2. izsludināt; paziņot atklātībai; 0 [as] deaf as a p. — pilnīgi kurls; from pillar to p. — no vienas vietas uz otru; on the right side of the p. — uz pareizā ceļa postage ['paustid3] n 1. pasta izdevumi; pasta tarifs; inland p. — iekšzemes pasta tarifs; 2. vēst. ceļošana ar pasta zirgiem postage meter ['paustid3,mi:ta] n amer. (vēstuļu) frankēšanas mašīna, mašīna vēstuļu apzīmogošanai ar zīmogu "apmaksāts" postage stamp ['paustid3staemp] n pastmarka postai ['pausti] I n amer. pastkarte, atklātne;

II a pasta-; p. order — naudas pārvedums postal card [,paustl'ka:d] n pastkarte, atklātne

postbag ['pausrbaeg] n pastnieka soma postbellum [,paus r'belam] a pēckara-postbox ['pausfboks] n pastkastīte postboy ['pausfboi] n 1. pastnieks; 2. priekšjūga braucējs; 3. vēst. pasta karietes kučieris postcard ['pausrka:d] n pastkarte, atklātne;

colour p. — krāsu atklātne postcoach ['pausrkaut/] n vēst. pasta kariete postcode ['paus/kaud] brit. I n pasta indekss;

II v norādīt pasta indeksu postdate [.paus f'deit] v datēt ar iepriekšēju datumu

post-entry [.paus f'entri] n papildu

iegrāmatošana (vai ierakstīšana sarakstā) poster ['pausta] I n 1. plakāts; afiša; reklāma;

833poste restante

p. panel — plakātu (afišu, reklāmu) dēlis; 2. afišu [iz]līmētājs; II v ļ. izlīmēt ar plakātiem (afišām, reklāmām); 2. reklamēt poste restante [.paust'restnnt] I n pasta nodaļa, kur korespondenci saņem pēc pieprasījuma; II adv (par korespondenci) pēc pieprasījuma posterior [po'stiana] I n (bieži pl) sēžamvieta; pakaļa; 13 a 1. pakaļējais; aizmugures-; 2. vēlākais; sekojošais; p. to — pēc posteriority [pn.stiarinrati] n 1. sekošana

(aiz kāda)\ 2. nākamība posterity [po'stērsti] n 1. nākamās paaudzes;

pēcnācēji; pēcteči; 2. nākamība postern [pnstan] n 1. pakaļdurvis; sāndurvis;

2. slepenās durvis post exchange [.psus nks't/eind3] n amer. karaspēka veikals (armijas pilsētiņā, nometnē)

post-existence [,psus ftg'zistsns] n aizkapa dzīve

postface ['psusrfeis] n pēcvārds (grāmatā) postfix ['psustfiks] n val. postfikss, sufikss post-free [,psus r'fri:] a, adv (par pasta sūtījumu) 1) bezmaksas-; 2) sūtītāja apmaksāts

postglacial [,psus f'gleisisl] a ģeol. pēc-

[-leduslaikmeta-postgrad-]

{+leduslaikmeta- postgrad+} [,psus r'graed] n sar. sk. postgraduate I postgraduate [,psus f'graedjust] I n aspirants; n a aspiranta-; p. courses — aspirantūra; p. studies — pēcdiploma studijas posthaste [.psustheist] adv steigšus posthorn ['psusths:n] n pasta taure posthorse ['psusthois] n pasta zirgs posthouse ['psusthaus] n vēst. (zirgu) pasta stacija

posthumous ['postjumss] a 1. pēcnāves-; 2. publicēts pēc autora nāves; 3. dzimis pēc tēva nāves

postiche [posti:/] n 1. imitācija; viltojums;

2. parūka; liekie mati postie ['psusti] n sar. pastnieks postil ['postal] n vēst. komentāri; piezīmes (uz

lappuses malām) postil[l]ion [ps'stilisn] n 1. priekšjūga

braucējs; 2. vēst. pasta karietes kučieris postimpressionism [.paustim'pre/nizam] n

postimpresionisms postlude ['psustlu:d] n mūz. postlūdija,

pēcspēle postman ['psusttnsn] n pastnieks postmark ['psus/ma:k] I n pasta zīmogs; II

v apzīmogot (pasta sūtījumu) postmaster ['psusMna:sts] n pasta

priekšnieks Postmaster General [,psus f,ma:sts'

d3enral] n pasta ministrs postmeridian [,psus rms'ridisn] a pēc-pusdienas-

post meridiem [,psus rms'ridism] adv pēc

pusdienas, pēcpusdienā postmistress ['psusr.mistns] n pasta

priekšniece postmodernism [,psus t'mndmzam] n

postmodernisms postmortem [,psus f'moitsm] I n 1. autopsija, līķa sekcija; 2, sar. (spēles, vēlēšanu rezultātu) analīze; II a pēcnāves-; p.-m. examination — autopsija, līķa sekcija; HI v izdarīt līķa sekciju postnatal [,paus f'neitl] a 1. postnatāls;

pēcdzimšanas-; 2. pēcdzemdību-postnuptial [,psus ?'nAp/l] a pēclaulību-postobit [.psust'subit] a jur. spēkā esošs pēc

(kāda) nāves post office ['psusmfis] n pasta nodaļa post office box ['pausmfis.boks] n pasta

abonenta kastīte postpaid [,psus r'peid] a, adv ar apmaksātiem pasta izdevumiem postpone [.paus f'poun] v atlikt (uz vēlāku laiku)

postponement [.psus f'psunmant] n atlikšana

(uz vēlāku laiku) postposition [,paus rpa'zi/n] n val. post-pozīcija

postpositive [.paus f'pozativ] a val. post-

pozitīvs; postpozīcijas-postprandial [,paus r'praendisl] a (parasti humor.) pēcpusdienas-; p. nap — pēcpusdienas snauda postscript rp3us?skript] n 1. postskripts

834potboy

(vēstulē u. tml.); 2. telev. pēdējo ziņu komentārs

post-teen [.paus f'ti:n] a pēctīņu- (par 19

gadiem vecākas jaunatnes grupas-) post-teens [,paus r'tiinz] n pl pēctīņi (par 19

gadiem vecāka jaunatnes grupa) postulant ['paustjulant] n garīdznieka amata kandidāts

postulate I n ['postjulatj/ž/oz., mat. postulāts; H v ['postjuleit] 1. postulēt; pieņemt bez pierādījuma; 2. [pie]prasīt, izvirzāt prasību posture ['post/a] I n 1. (ķermeņa) poza; stāvoklis; stāja; 2. situācija; stāvoklis; p. of affairs — pašreizējie apstākļi; II v

1. nostādīt pozā; 2. nostāties pozā; ieņemt pozu; pozēt

postwar [,paus t'wa:] a pēckara-

posy ['pauzi] n 1. (mazs) puķu pušķis;

2. novec. devīze, moto (uz gredzena, dunča) pota [pot] I n 1. katls; ~s and pans — virtuves

piederumi (trauki); 2. pods; hot p. — 1) gaļas un kartupeļu sacepums; 2) karsts alkoholisks dzēriens; p. luck — 1) vienkārša mailīte; 2) viss galdā liekamais; take p. luck! — ņemiet par labu!; 3. krūze; 4. sar. naktspods; 5. šāviens; trāpījums (no neliela attāluma); 6. sar. kauss; godalga; 7. sar. katliņš (cepure); 8. sar. krietna summa; ~s of money — kaudze naudas; 9. sar. dzeramais; 10. niev. liels vēders; 11. (biljarda) maks; 0 big p. — liels vīrs; to go to p. — izputēt; izkūpēt vējā; to keep the p. boiling — 1) pelnīt iztiku; 2) neatslābināties; uzturēt tempu; to make the p. boil, to boil the p. — 1) pelnīt iztiku; 2) haltūrēt; II v 1. ielikt katlā (vai podā);

3. konservēt; ~ted meat — konservēta gaļa;

4. (arī to p. up) stādīt podā; ~ted flower — poda puķe; 5. likt (bērnu) uz poda; 6. šaut; trāpīt (no neliela attāluma); iedzīt (biljarda bumbu) makā; 7. īsināt (tekstu); 8. sagrābt; iegūt

potb [pr»t] n sl. marihuāna; zālīte potable ['pautabl] a dzerams; p. water —

dzeramais ūdens

potables ['pautablz] n pl dzērieni potage [pr?'ta:3] n (bieza) zupa

pot-ale ['pnteil] n drabiņas potamic [pa'taemik] a upes-; upju-potamology [.pnta'mnladji] n potamoloģija,

mācība par upēm potash ['ptrtae/] n ķīm. potaša; caustic p. —

kālija hidroksīds potassic [pa'taesik] a ķīm. kālija-potassium [pa'taesiam] n ķīm. kālijs; cyanide

p. — ciankālijs potation [pau'tei/n] n formai, (dažreiz humor.) 1. (alkoholisks) dzēriens; 2. (parasti pl) dzeršana, žūpošana potato [pa'teitau] n 1. kartupelis; ~es boiled in their jackets — ar mizu vārīti kartupeļi; mashed ~es — kartupeļu biezenis; 2. amer. sl. pauris; 3. amer. sl. neglītene; 4. amer. sl. dolārs; nauda; 0 couch p. — zvilnētājs pie televizora; hot p. sl. — ķeza; small ~es — 1) nieki; 2) sīki ļautiņi; not quite the clean p. — aizdomīgs (negodīgs) cilvēks; quite the clean p.— 1) lielisks cilvēks; 2) tieši tas, kas vajadzīgs potato beetle [pa'teitau,bi:tl] n Kolorado vabole

potato-box [pa'teitauboks] n amer. sl. mute potato chips [pa'teitaut/ips] n pl brit.

(kartupeļu) čipsi potato crisps [pa'teitauknsps] n pl amer.,

austrāl. (kartupeļu) čipsi potato digger [pa'teitau.diga] n kartupeļu

racējs (mašīna) potato-head [pa'teitauhed] n amer. sl. stulbenis

potato-planter [pa'teitauplainta] n kartupeļu

stādītājs (mašīna) potato-trap [pa'teitautraep] n amer. sl. mute;

shut your p.-t.! — aizveries! potbarley ['pr>t,ba:h] n neskrotētas grūbas potbellied [.pnt'behd] a 1. (beži niev. vai humor.) resnvēderains, lielvēderains; 2. (par vāzi, krūzi) vēderains potbelly [pot'beli] n (bieži niev. vai humor.)

1. liels vēders; 2. resnvēderis, lielvēderis potboil ['potbail] v haltūrēt

potboiler ['potbaila] n 1. haltūra; 1. haltūrists

potboy ['pntbai] n krodzinieka palīgspot cheese

pot cheese ['pott/i:z] n amer. biezpiens poteen [pt>'ti:n] n īru kandža potency ['pautnsi] n potence; spēja potent ['pautnt] a 1. potents; spējīgs; 2. (par argumentu) spēcīgs; pārhecinošs; 3. (par alkoholiskiem dzērieniem, zālēm) iedarbīgs; stiprs

potentate ['pautnteit] n 1. monarhs;

valdnieks; 2. ietekmīga persona potential [pa'ten/1] Inl. potence; iespēja; 2.fiz. potenciāls; 3. gram, konjunktīvs; II a

1. potenciāls; iespējams; 2.; p. energy fiz. — potenciālā enerģija; 3.: p. mood gram. — konjunktīvs

potentiality [pa.ten/ī'aelati] n 1. potencia-

litāte; iespēja; 2. (parasti pl) spējas potentialize [pa'ten/alaiz] vfiz. potencializēt potentiate [pau'ten/ieit] v 1. darit iespējamu;

2. piešķirt varu (spēku); 3. (piem. par zālēm) stimulēt

potentiometer [.paten/i'omita] n el. potenciometrs

pot hat ['pothaet] n katliņš (cepure) pothead ['pothed] n sl. narkomāns potheen [po'tiin] sk. poteen pother ['po5a] I n 1. smacīgi dūmi; smacīgs putekļu mākonis; 2. kņada; troksnis; II v 1. uztraukt; uzbudināt; 2. sacelt kņadu (troksni)

potherb ['poth3:b] n ēdamie zaļumi (piem.,

spināti, skābenes) pothole ['pothaul] I n 1. bedre; gramba; danga; road full of ~s — grambains ceļš;

2. ģeol. mulda; II v nodarboties ar speleo-loģiju (alu pētniecību)

potholer ['pDthaula] n speleologs, alu pētnieks

potholing ['pothauln]] n speleoloģija, alu pētniecība

pothook ['pothuk] n 1. katla kāsis; 2. ķeburs

(bērna rokrakstā) pothouse ['pothaus] n novec. krogs, dzertuve pothunter fpothAnte] n niev. 1. (sporta) godalgu tīkotājs; 2. neizvēlīgs mednieks;

3. apraktu dārgumu meklētājs

potiche [po'ti:/] n apgleznota porcelāna vāze

(ar šauru kaklu)

potion ['pau/h] n zāļu (vai indes) deva; love

p. — mīlas dzēriens potluck [.pot'lAk] n : to take p.— 1) izvēlēties (kaut ko) uz labu laimi; 2) ņemt par labu, kas ir [galdā] potman ['potman] n krodzinieka palīgs pot-pourri [.pau'pun] n 1. popurijs; 2. sausās

smaržas (kaltētas ziedlapiņas u. tml.) pot-roast ['potraust] I n sautēta (sutināta)

gaļa; II v sautēt (sutināt) (gaļu) potsherd [pot/3:d] n (trauka) lauska potshot ['pot/ot] n 1. šāviens no neliela attāluma (tieši virsū); 2. šāviens uz labu laimi; 3. akls mēģinājums (kaut ko darīt) potshoot ['pot/u:t] v 1. šaut no neliela attāluma; šaut tieši virsū; 2. šaut uz labu laimi; 3. akli mēģināt (kaut ko darit) potstill ['potstil] n destilācijas kolba potsy ['putsi] n amer. sl. 1. pogainais;

polismenis; 2. polismeņu žetons pottage ['potid3] n novec. (bieza) zupa, vira;

mess of p. — lēcu virums potted f'potid] a 1. (par gaļu, zivim) konservēts; 2. (par augu) poda-; podā augošs; 3. niev. (par tekstu) īsināts; adaptēts; 4. ierakstīts (magnetofona lentē, skaņuplatē); 5. amer. sl. pietempies, piesūcies

potter8 f'pota] n podnieks;~'s lathe — podnieka virpa; ~'s wheel — podnieka ripa

potterb ['pota] v 1. (at, in) niekoties; 2. (ari to p. about) slaistīties; slinkot; 3. izšķiest; to p. away one's time — izšķiest laiku pottery fpotan] n 1. māla trauki; keramika;

2. podnieka darbnīca; 3. podniecība pottle ['poti] n 1. skalu (vai klūdziņu) groziņš (ogām); 2. novec. pusgalons; 3.austrāl. sar. (papīra) saldējuma glāzīte potto ['pntao] n (Rietumāfrikas) lemurs pot-trained ['pottreind] (par bērnu) radināts

sēsties uz naktspodiņa potty8 ['poti] a 1. sīks; nenozīmīgs; 2. ķerts; jucis; [vai] traks; to be p. about smb. — zaudēt prātu kāda dēļ; kļūt [vai] trakam kāda dēļ

pottyb f'pnti] n (hērna) naktspodiņš

potty chair ['petit/ea] n (bērna) nakts-

podiņkrēsls potty-trained ['poti,treind] sk. pot-trained pot-valiant ['pot.vaeliant] a bravurīgs,

bramanīgs (dzērumā) pot valour ['pot.vaela] n (dzēruma)

bravurīgums, bramanīgums pouch [paut/] Im 1. tabakmaks; maisiņš; ~es under the eyes — maisiņi zem acīm; 2. (somaiņu) soma; 3. pasta maiss;

4. diplomātiskā kurjera ceļasoma; to send by p.— nosūtīt pa diplomātisko pastu;

5. mii. patronsoma; II v 1. likt (bāzt) somā; 2. sl. dot dzeramnaudu

pouched [paut/t] a zool. somainis pouchette [pau't/et] n maisveida somiņa pouf[fe] [pu:fļ « 1. (18. gs. moderns) augsts, kupls matu sakārtojums; 2. zems polsterēts soliņš; 3. spilvens (sēdēšanai uz grīdas); 4. brit. sl., niev. homiķis, mīkstais poulard [pu:'la:d] n nobarota kastrēta vista poulta [pault] rt cālis; zoslēns; titarēns poultb [pult] rt tekst. smalks zīds poulterer ['paultara] n mājputnu tirgotājs poultice ['paultis] I« sautējoša komprese; II

v uzlikt sautējošu kompresi poultry ['paultri] n 1. mājputni; 2. mājputnu gaļa; 3. (arī p. farming, breeding, raising) putnkopība poultry farm ['paultrifaim] n putnu ferma pounce8 [pauns] I w 1. (putna) nags; 2. uzklupiens; Hv (at, on, upon) uzklupt; mesties virsū pounce1» [pauns] I n ogļu (vai sandaraka, pumeka) pulveris; II v 1. apstrādāt ar ogļu (vai sandaraka, pumeka) pulveri; 2. kopēt (zīmējumu) ar ogļu pulveri; 3. izrotāt caurumiņiem pound8 [paund] n 1. mārciņa (svara vienība — 453,6 g); 2. (ari p. sterling) mārciņa sterliņu (angļu naudas vienība) poundb [paund] I n aizžogojums (satiksmes noteikumu pārkāpēju automašīnām, noklīdušiem dzīvniekiem); II v iedzīt (automašīnu, dzīvnieku) aizžogojumā poundc [paund] I n sitiens; trieciens; II v 1 .(at, on, against, away at) sist; dauzīt;

2. (at, on) apšaudīt; bombardēt; 3. saberzt; sagrūst (piestā); 4. (par sirdi) dauzīties; 5. (along) stāt; 0 to p. the pavement amer.— 1) apstaigāt visas ielas, darbu meklējot; 2) lūgt ubagdāvanas; 3) (par policistu) apstaigāt (savu) rajonu poundage ['paundid3] n 1. procenti no mārciņas sterliņu; 2. maksa par svara mārciņu; muita pounder8 ['paunda] n vienu mārciņu smags

priekšmets pounderb ['paunda] n stampa, piesta pounder0 ['paunda] n amer.sl polismenis (apgaitā)

pound-foolish ['paund,fu:h/] a : penny-wise and p.-f. — kas taupa sīkumos un ir izšķērdīgs lielās lietās pound sterling ['paundst3:lii]] n mārciņa

sterliņu (dnģfu naudas vienība) pour [pa:] I n 1. lietusgāze; 2.metalurģ. lietnis; II v 1. liet; p. yourself another cup of tea — ielej sev vēl [vienu] tasi tējas; 2. [stipri] līt; gāzt [straumēm]; ~ing rain — lietusgāze; it is ~ing wet — [lietus] gāž kā ar spaiņiem; 3. metalurģ. izliet; atliet; =» to p. away — 1) notecināt (šķidrumu); 2) (par pūli) aizplūst; to p. forth — 1) izstarot (piem., gaismu, siltumu); 2) (par vārdiem) plūst; to p. in — 1) (par upi) ieplūst; 2) ieliet; to p. into — (par upi) ieplūst; crowds ~ed in — cilvēki nāca un nāca; to p. out — 1) izliet; 2) (par upi) izplūst; iztecēt; 3) ieliet (tēju); 4) [izļstāstīt (piem., savus piedzīvojumus); to p. off — noliet; to p. through — (piem., par gaismu) spraukties cauri; 0 it never rains but it ~s — nelaime nekad nenāk viena; p. not water on a drowned mouse — gulošo nesit; to p. cold water on smb. — atvēsināt kādu; to p. it on amer. — 1) censties panākt savu; 2) drāzties (ar automašīnu); to p. on the coal amer. — palielināt (automašīnas, lidmašīnas) ātrumu; to p. scom on smb. — nicinoši izteikties par kādu; to p. water into a sieve — nest ūdeni ar sietu pour man ['po:msen] n bārmenis

pousse-cafe [.puiska'fei] n konjaka (vai

liķiera) glāzīte ar kafiju poussette [pu:'set] v griezties dejā ap savu

partneri, turoties rokās pout [paut] I n uzmesta lūpa; sabozies izskats; to be in the ~s — sabozies; II v uzmest lūpu; sabozties pouter ['pauta] n 1. sabozies cilvēks;

2. guzains balodis poverty ['povati] n nabadzība; trūkums poverty line ['povatilain] n amer. nabadzības

(iztikas minimuma) robeža poverty-stricken ['povati.strikan] a nabadzīgs; iestidzis nabadzībā poverty-struck ['pnvatistrAk] sk. poverty-

stricken pow [pau] int paf!

powder ['pauda] Inl. pulveris; p. blue — veļas zilumi; tooth p. — zobu pulveris;

2. šaujampulveris; 3. pūderis; p. base — zempūdera krēms; 0 not worth p. and shot — nav pūļu vērts; put more p. in it! sp. — sit stiprāk!; to keep one's p. dry — būt modram; būt gatavībā; smell of p. — kaujas pieredze; to waste p. and shot — veltīgi izšķiest spēkus; II v 1. nokaisīt (apbārstīt) ar pulveri; 2. saberzt pulveri;

3. pūderēt; 4. pūderēties powder-box ['paudsboks] n pūdemīca powder-down ['paudadaun] n pūka; dūna powdered f'paudad] a 1. nokaisīts (apbārstīts)

ar pulveri; 2. pulverveida-; p. milk—piena pulveris; p. sugar — pūdercukurs powder-flask ['paudaflaisk] n vēst.

pulverkārba powder-horn ['paudahotn] n vēst. pulverrags powder-keg ['paudskeg] n pulvermuca (arī pārn.)

powder-magazine ['paudsmaegsziin] n

munīcijas noliktava powder metallurgy [.paudsme'taeladji] n

pulvermetalurģija powder-mill ['paudamil] n šaujampulvera rūpnīca

powder-monkey ['pauda,mAtjki] n jūrn.,

vēst. šaujampulvera pienesējs powder-puff ['paudapAf] I n pūderslotiņa; II

a sieviešu-; p.-p. press — sieviešu žurnāli powder-room ['paudaruim] n sieviešu tualete powdery ['paudsri] a 1. pulverveida-; pulverveidīgs; 2. nokaisīts (apbārstīts) ar pulveri

power ['paīra] I n 1. spēja; purchasing p. — pirktspēja; 2. enerģija; jauda; atomic p. — atomenerģija; locomotive p. tehn. — dzinējspēks; labour p. — darbaspēks;

3. spēks; vara; p. of law — likuma spēks; to come into p. — 1) nākt pie varas; 2) stāties spēkā; to come to p.— nākt pie varas; to have smb. in one's p. — turēt kādu savā varā; to take (seize) p. — sagrābt varu; the ~s that be — varasvīri; tie, kam ir vara; party in p. — valdošā partija;

4. [lielļvalsts; the great ~s — lielvalsts;

5. pilnvara; emergency ~s — ārkārtējas pilnvaras; 6. sar. liels daudzums (skaits); it did me a p. of good — tas man deva lielu labumu; 7. mat. pakāpe; eight to the fourth p. — astoņi ceturtajā pakāpē; 8. (hri(lu) stiprums; palielināšanas spēja; 0 more p. to your elbow! — labas sekmes!; by [all] the ~s! sar. — ak, debestiņ!; II v tehn. apgādāt ar dzinējspēku; = to p. down — samazināt enerģijas patēriņu (kosmosa kuģī); to p. up — palielināt enerģijas patēriņu (kosmosa kuģī)

powerboat ['pairalraut] n motorkuteris power cut ['pauskAt] n [elektroenerģijas

padeves pārtraukšana (uz laiku) power dive ['pauadaiv] av. I n pikēšana ar ieslēgtu motoru; II v piķēt ar ieslēgtu motoru

power-driven ['pauadrivn] a tehn. ar

mehānisko piedziņu powered ['pausd] a tehn. pašgājējs-powerful [pauafl] a 1. spēcīgs; varens; 2. iedarbīgs; efektīvs; 3. (piem., par runu) iespaidīgs; pārliecinošs power-house ['pairahaus] sk. power-station power-hungry ['paīra,hAi]gn] a varaskārs power industry ['paīra,īndastri] n enerģētika powerless ['pairalis] a nespēcīgs; nevarīgs power pack ['pauspask] n el. barošanas bloks power-plant f'pairapla:nt] sk. power-station

power point ['pauopoint] n el. kontaktrozete powers ['pauoz] n pl spējas; his p. are failing

him — viņam zūd (redzes u. tml.) spējas power-saw ['pauoso:] n motorzāģis power shovel ['pauojAvl] n ekskavators power-station ['pauo,stei/n] n spēkstacija power supply ['pauoso,plai] n elektroapgāde power-thirsty ['pauo,03:sti] a varaskārs power unit ['pauoju:mt] n 1. tehn. spēka agregāts; 2. el. barošanas bloks; 3. fiz. spēka vienība

powwow ['pauwau] lnl. (Ziemeļamerikas indiāņu) pūšļotājs; burvis; 2. (Ziemeļamerikas indiāņu) buršanās ceremonija; 3.amer. (vētraina) apspriede; II v 1 .(par Ziemeļamerikas indiāņiem) nodarboties ar pūšļošanu; 2. (par Ziemeļamerikas indiāņiem) piedalīties buršanās ceremonijā;

3. amer. (vētraini) apspriesties

pox [poks] n med. 1. novec bakas; 2. sar. sifiliss

practicability [.praektiko'biloti] n

1. realizējamība; sasniedzamība; pie-pildāmība; 2. lietojamība

practicable ['praektikobl] a 1. realizējams; sasniedzams; piepildāms; 2. lietojams; derīgs lietošanai practical ['praekhkl] I n praktiska nodarbība (piem., augstskolā); II a 1. praktisks;

2. pieredzējis; lietpratīgs; 3. faktisks; īsts;

4. nediplomēts; p. engineer — inženieris praktiķis; 0 p. joke — parupjš joks; p. politician — politiķis; p. politics — 1) praktiskā politika; 2) niev. politikānisms; for all p. purpose — faktiski; īstenībā

practicalities [.praekti'kaelotiz] n pl

praktiskās problēmas; dzīves proza practicality [.praekti'kaeloti] n praktiskums;

prakticisms practically ['praektikli] adv 1. praktiski; 2. faktiski; īstenībā; 3. gandriz; p. impossible — gandriz neiespējams practice3 ['praekhs] n 1. prakse; praktiska lietošana; to put it in (into) p. — realizēt; p. makes perfect — darbs dara meistaru; 2. paradums; to make it a p. — padarīt par paradumu; 3. vingrināšanās; treniņš;

teaching p. — pedagoģiskā prakse; p. ground — 1) mil. mācību laukums (poligons); 2) lauks, izmēģinājumu lauciņš; he is out of p. — viņš ilgi nav trenējies; 4. (ārsta, advokāta) prakse; he has a large p. — viņam ir daudz klientu; 5. (parasti pl) intrigas; mahinācijas; corrupt ~s — kukuļņemšana; fool ~s — zemiski līdzekļi; sharp p. — nelikumīgi darījumi practice5 ['praektis] amer. sk. practise practise ['praektis] v 1. praktizēt; lietot praksē; 2. vingrināt; trenēt; 3. vingrināties; trenēties; 4. nodarboties; praktizēties; to p. medicine — strādāt par ārstu; => to p. [up]on — ļaunprātīgi izmantot practised ['praektist] a pieredzējis;

ievingrinājies; p. orator — veikls runātājs practitioner [praek'ti/no] n praktizējošs ārsts (vai advokāts); general p. — ģimenes ārsts praetor ['pri:to] n vēst. pretors pragmatic [praeg'maetik] a 1. praktisks;

2. dogmatisks; 3. filoz. pragmatisks pragmatism ['praegmotizam] n pragmatisms pragmatist f'praegmotist] n pragmatiķis pragmatize ['praegmotaiz] v formāl.

pragmatizēt; racionalizēt prairie ['preon] n prērija prairie-dog ['preondog] n prēriju suns prairie fire ['preon,faio] n 1. prēriju ugunsgrēks; to spread like a p.f.— ātri izplatīties; 2. pol. sl. triecienkampaņa prairie-hen ['preorihen] n rubenis; teteris prairie schooner ['preon,sku:no] n amer.

vēst. (kolonistu) furgons Prairie State ['preonsteit] n amer. Prēriju štats (Ilinoisa); P. ~s — prēriju štati (Ilinoisa, Viskonsina, Aijova, Minesota) prairie wolf ['preonwulf] n zool. koijots praise [preiz] I n uzslava; to give p. — slavēt; p. be! — paldies Dievam!; II v [uzļslavēt; to p. to the skies — (slavējot) celt vai debesīs

praises f'preiziz] n pl uzslavas vārdi; to sing

the p. of smb. — slavināt kādu praiseworthy ['preiz,w3:5i] a uzslavas

cienīgs; slavējams Prakrit f'praiknt] n vai. prākrits

praline ['pra:li:n] n kul. pralinē

pram3 [praem] n (sais. no perambulator)

brit. bērnu ratiņi pramb [praem] n jūrn. plaškots, plakandibena

laiva (vai kuģis) pram park ['praempaikļ n bērnu ratiņu

novieme (piem , pie veikala) prance [pra:ns] I n 1. (zirga) sasliešanās pakaļkājās; (jātnieku sportā) kurbete; 2. dižmanīga gaita (vai izturēšanās); II v

1. (par zirgu) slieties pakaļkājās; (jātnieku sportā) taisīt kurbeti; 2. dižmanīgi izturēties

prandial ['praendial] a humor, pusdienas-; pusdienu-; p. invitation — ielūgums pusdienās

prang [praet]] I n 1. (sekmīga) bombardēšana; (sekmīgs) uzlidojums; 2. (automašīnu) sadursme; avārija; 3. sar. sadursme; konflikts; II v 1. sabombardēt; (sekmīgi) uzlidot; 2. notriekt (lidmašīnu); 3. sadauzīt (automašīnu); iedrāzties (citā automašīnā) prank3 [prae»]k] n draiskulība; nerātnība; to play ~s — 1) draiskuļoties; 2) sar. (par mašīnu) niķoties; 0 to play ~s on smb. — izjokot kādu prankb [praet]k] v 1. izpušķot; izgreznot;

2. (out, up) uzcirsties; uzposties prankish ['praeqki/] a draiskulīgs; nerātos prankster ['praeij/rsta] n draiskulis; nerātnis prat [praet] n brit. sl. 1. muļķis; 2. vulg.

pakaļa

prate [preit] I n tukšvārdība; tukšu salmu kulšana; II v kult tukšus salmus; melst niekus

prater ['preits] n tukšu salmu kūlējs; tarkšķis; pļāpa

pratfall ['praetfo:l] n sl. 1. kritiens uz pakaļas;

2. (kaunpilna) izgāšanās pratique ['praetirk] n jūrn. karantīnas

atcelšanas atļauja prattle ['praetl] I n pļāpāšana; pļāpas; II v pļāpāt

prattler ['praetla] n pļāpa praty fpreiti] a sar. pļāpīgs prawn [pro:n] n I n garnele; II v zvejot garneles

prawnie ['pro:ni] n austrāl. sar. 1. garneļu

zvejnieks; 2. garneļu tirgotājs praxes sk. praxis

praxis ['praeksis] n (pl praxes ['praeksi:z]>

1. prakse (pretstatā teorijai); 2. paraža; paradums

pray [prei] v 1. skaitīt lūgšanu; 2. ļoti lūgt; lūgties; to p. for pardon — lūgt piedošanu; to p. for smb. — lūgt (aizrunāt) par kādu; to p. in aid of smb. novec. — saukt kādu palīgā; 3. formal, lūgt (uzrunā); p. take a seat! — lūdzu, sēdieties! prayer3 ['preia] n 1. lūdzējs; 2. [dievlūdzējs prayerb [preo] n 1. lūgšana; to say one's ~s — skaitīt lūgšanas; 2. lūgums; 3. sar. izredzes; iespējas; he hasn't got a p. — viņam nav nekādu izredžu prayer-book ['presbuk] n lūgšanu grāmata prayerful ['preaful] a 1. dievbijīgs; ticīgs;

2. lūdzošs; lūgšanu pilns; with p. eyes — ar lūdzošām acīm

pray-in ['prenn] n amer. ticīgo pulcēšanās

baznīcā (protestējot pret kaut ko) preach [pri:t/] v sprediķot; sludināt; to p. a long sermon — lasīt garu sprediķi; = to p. down — 1) nopelt; nosodīt; 2) aizrunāt; nelaist pie vārda; to p. up — cildināt; slavēt preacher ['prirt/s] n sprediķotājs; sludinātājs preachify ['pri:t/ifai] n sar. pamācīt; lasīt morāli

preaching ['pri:t/it]] n 1. sprediķošana;

sludināšana; 2. sprediķis preaching-house ['pri:t/it]haus] n (sev.

metodistu) lūgšanu nams preachment ['priit/msnt] n niev. morāle; pamācība

preachy ['pri:t/i] a .var. moralizējošs;

vienmēr gatavs pamācīt preadolescent [.priiaeda'lesnt] n (9-12 gadus vecs) bērns

preamble [prii'aembl] formāl. I n ievads; preambula; II v sastādīt ievadu (vai preambulu) preamp [,pri:'aemp] n sar. sk. preamplifier preamplifier [.prii'aemplxfaio] n rad.

pirmpastiprinātājs prearrange [.priio'rein dļ] v iepriekš-sagatavot

840preciseness

prearranged [,pri:a'rein d-ļd] a iepriekš-sagatavots

prearrangement [,pri:a'rein ^mant] n

iepriekšsagatavošana preassembled [,pri:a'sembld] a tehn.

iepriekšsamontēts preaudience [,pri:'o:dians] n jur. juristu

uzstāšanās kārtība (tiesā) prebend ['preband] n prebenda (katoļu baznīcā)

prebendary ['prebandri] n prebendas

saņēmējs (katoļu baznīcā) precancerous [.prii'kaensaras] a med.

[-pirmsvēža-precapitalist-]

{+pirmsvēža- precapitalist+} [,pri:'kaepitahst] a pirms-

kapitālisma-; pirmskapitālistisks precarious [priikearias] a 1. apšaubāms;

nedrošs; 2. riskants; bīstams precast [,pri:'ka:st] a celtn. 1. saliekams;

salikts; 2. fabrikas ražots precatory ['prekatari] a formāl. lūdzošs; lūguma-

precaution [pnko:/n] n piesardzība; to take ~s (against) — veikt piesardzības (drošības) pasākumus precautionary [pnTca:/nan] a piesardzības-; p. measures — piesardzības (drošības) pasākumi precautious [pnlca:/as] a piesardzīgs precede [,pri:'si:d] v 1. iepriekšnotikt; ievadīt; 2. atrasties priekšā; iet pa priekšu; 3. būt pārākam; ieņemt augstāku stāvokli (pēc amata, dienesta pakāpes) precedence ['presidans] n 1. prioritāte; priekšrocība; to give p. (to) — piešķirt prioritāti; 2. augstāks stāvoklis (pēc amata, dienesta pakāpes) precedent I n ['presidant] precedents; without p.— bez precedenta; II a [pn'siidant] iepriekšējais preceding [pn'si:dir]] a iepriekšējais precensorship [,pri:'sensa/ip] «iepriekšēja cenzūra (pirms slepenu dokumentu, materiālu nodošanas atklātībā) precent [pn'sent] v būt par (baznīcas) kora

diriģentu (reģentu) precentor [pn'senta] n (baznīcas) kora

diriģents (reģents) precept ['pri:sept] n 1. priekšraksts; paraugs; by p.— pēc priekšraksta; 2. jur. (tiesas) rīkojums

preceptive [pn'septiv] a pamācošs; didaktisks preceptor [pn'septa] n audzinātājs; skolotājs preceptress [pn'septris] n audzinātāja; skolotāja

precession [pn'se/n] n astr. procesija; p. of

the equinoxes — ekvinokciju apsteidze precinct [prirsirjkt] n 1. (parasti pl) (skolas, iestādes) iežogota teritorija; pedestrian p. — gājēju zona; shopping p. — tirdzniecības rajons; 2. (parasti pl) apkārtne, apkaime; 3. amer. vēlēšanu iecirknis; 4. amer. policijas iecirknis; 5. (parasti pl) robeža; within the -s of the city — pilsētas robežās preciosity [,pre/ī'nsati] n (valodas, stila) izsmalcinātība; samākslotiba; manierīgums precious ['pre/as] I a 1. dārgs; vērtīgs; p. stone — dārgakmens; 2. dārgs; mīļš; 3. (par valodu stilu) izsmalcināts; samākslots; mierīgs; II adv ļoti precipice ['presapis] n krauja; 0 to stand on the edge (brink) of a p. — stāvēt bezdibeņa malā

precipitant [pn'sipitant] I n ķīm. no-gulsnētājs; II a 1. straujš; spējš; 2. pārsteidzīgs; neapdomāts precipitate I n [pn'sipitat] ķīm. nogulsnes; II a [pn'sipitat] 1. straujš; spējš; 2. pārsteidzīgs; neapdomāts; HI [pn'sipiteit] v

1. paātrināt; pasteidzināt; 2. ķīm. nogulsnēt; 3. ķīm. nogulsnēties; 4. meteorol. (par nokrišņiem) nolīt; uzsnigt

precipitation [pn.sipi'tei/n] n 1. pārsteidzība; neapdomība; 2. ķīm. nogulsnēšanās; nogulsnes; 3. meteorol. nokrišņi precipitous [pn'sipitas] a kraujš; stāvs precis ['preisi:] I n kopsavilkums; konspekts;

n v sastādīt kopsavilkumu (konspektu) precise [pn'sais] a 1. precīzs; 2. akurāts; rūpīgs

precisely [pn'saish] adv 1. precīzi; 2. akurāti;

rūpīgi; 3. tieši tā preciseness [pn'saisnis] n 1. precizitāte;

2. akurātība; rūpīgums

841precision

precision [prisi3n] n precizitāte; p. instrument — precizijas instruments precision-made [pn,si3n'meid] a augstas

[-precizitātes-preclude-]

{+precizitātes- preclude+} [pnTdu:d] v novērst; nepieļaut; [aizjkavēt; to p. any possibility of any error — izslēgt jebkādas kļūdas iespēju; illness ~ed him from coming — slimība neļāva viņam ierasties preclusion [pri'klu:3n] n novēršana;

nepieļaušana; [aizļkavēšana preclusive [pnkluisiv] a preventīvs precoat [.pniksut] I (mēbeļu) pamatkrāsa; II

v pārklāt (mēbeles) ar pamatkrāsu precocious [pnkao/as] a 1. pāragri attīstījies; (par bērnu — arī) pārgudrs; 2. lauks. agrins; ātraudzīgs precocity [pnkosati] n 1. pāragra attīstība; (bērna — arī) pārgudrība; 2. lauks. agrinība; ātraudzība precognition [,pri:kog'ni/n] n 1. paredzēšana; 2. jur. (sev. Skotijā) liecinieka nopratināšana (pirms tiesas procesa) preconceive [.priikon'siiv] v iepriekšizveidot

(uzskatu); dibināt uz aizspriedumiem preconception [.priikan'sep/n] n iepriekš-

izveidojies uzskats; aizspriedumi precondition [.priikan'di/n] I n priekšnoteikums, priekšnosacījums; II v tehn. pirmapstrādāt preconscious [,pri:'kon/3s] a psih.

iepriekšapzināts preconsciousness [,pri:'kDn/asms] n psih.

primārā apziņa precursor [pn'k3:s3] n 1. priekštecis; priekšgājējs; P. — Jānis Kristītājs; 2.fiz. pirmdaļiņa

precursory [pn:'k3:san] a formal. 1. ievad-; ievada-; sagatavojošs; 2. vēstošs; pareģojošs

predaceous [pn'dei/as] amer.formāl.sk. predatory

predacious [pn'deifss] formal, sk. predatory predate [,pri:'deit] v datēt ar iepriekšēju datumu

predator ['predata] n (reti) plēsīgs zvērs, plēsoņa

predatory ['predatan] a 1. laupīšanas-; p. attack — uzbrukums laupīšanas nolūkā; 2. (par dzīvnieku) plēsīgs predecease [,pri:di'si:s] I n nāve [pirms kāda cita]; II v nomirt [pirms kāda cita]; he ~d his father — viņš nomira agrāk par savu tēvu

predecessor ['priidisesa] n 1. priekšgājējs,

priekštecis; 2. (reti) sencis predestinate [,pri:'destineit] v formāl.

predestinēt; iepriekšnolemt predestination [pri:,desti'nei/n] n formāl.

predestinācija; iepriekšnolemtība predestine [,pri:'destin] v predestinēt;

iepriekšnolemt predetermination [,pri:di,t3:mi'nei/n] n

predestinācija; likteņa lēmums predetermine [,pri:di't3:min] v iepriekšnolemt

predial ['priidial] I n dzimtcilvēks; II a

1. (par īpašumu) zemes-; nekustams;

2. agrārs; lauku-

predicable f'predikabl] a pareģojams;

iepriekšnosakāms predicament [pridikamsnt] n 1. nepatīkams

stāvoklis; 2. loģ. kategorija predicate I n ['predikst] 1. loģ. apgalvojums; 2. gram, predikāts, izteicējs; II v ['predikeit] apgalvot

predication [,predi'kei/n] n 1. apgalvojums;

2. gram, predikācija predicative [pridikativ] I n (sastata izteicēja) nominālā daļa, predikatīvs; II a predikatīva-; predikatīvs predict [pn'dikt] v pareģot; iepriekšnoteikt predictability [pn.dikta'bibti] n pareģo-jamība

predictable [pn'diktabl] a pareģojams;

iepriekšnosakāms prediction [pri'dik/n] n 1. pareģošana;

2. pareģojums predictive [pri'diktiv] a pareģojošs;

iepriekšnosakošs predictor [pn'dikta] n pareģis, pareģotājs predigest [,pri:dai'd3est] v 1. iepriekš-apstrādāt barību (lai to vieglāk asimilētu bērni, slimnieki)-, 2. (bieži niev.) īsināt;

842preggie

adaptēt (grāmatu) predilection [.priidi'lek/n] n formāl. (for)

sevišķa tieksme (nosliece) predispose [.priidi'spauz] v (to) disponēt;

iepriekš labvēlīgi noskaņot predisposition [.priidisps'zi/n] n dispozīcija; tieksme, slieksme predominance [pridominans] n pārsvars predominant [pridominsnt] a dominējošs;

pārsvarā esošs predominate [pn'domineit] v (over) dominēt;

būt pārsvarā predomination [pri,dr>mi'nei/n] n dominēšana; pārsvars preelection [,pri:i'lek/n] n iepriekšējas vēlēšanas

preem [pri:m] n amer. sl. (filmas, lugas)

pirmizrāde preeminence [.prii'eminans] n pārākums preeminent [.prifeminsnt] n pārāks (par

citiem); to be p.-e. — izcelties preempt [pn'empt] v 1. [no]pirkt, izmantojot pirkšanas priekšrocības (pirmtiesības); 2. iegūt ātrāk [par citiem]; to p.-e. a seat — ieņemt sēdvietu ātrāk par citu preemption [pri'emp/on] n pirkšanas

(iegūšanas) priekšrocība (pirmtiesības) preemptive [pn'emptiv] a 1. (pirkšanas tiesībās) pirmtiesīgs; priekšrokas-; 2. (piem., par uzbrukumu) apsteidzošs preen [pri:n] v 1. (par putnu) tīrit; sakārtot (spalvas — ar knābi); 2. saposties; to p. oneself— 1) saposties; 2) dižoties; a to p. on (upon) — dižoties (ar) preengage [,pri:in'geid3] v iepriekšaizrunāt preestablish [,pri:i'staebli/] v iepriekšnoteikt preexist [,pri:ig'zist] v iepriekšeksistēt preexistence [,pri:ig'zistans] n iepriekš-

eksistēšana preexistent [.priug'zistant] a iepriekš-eksistējošs

prefab ['priifaeb] n (saīs. no prefabricated

house) sar. saliekamā māja prefabricate [,pri:'faebnkeit] v rūpnieciski

ražot (saliekamās mājas u.c.)\ ~d house — saliekamā māja prefabrication ['pri:,faebrikei/n] n (sa-

liekamo māju u.c.) rūpnieciskā ražošana preface f'prefas] I n priekšvārds; II v 1. dot priekšvārdu (grāmatai); 2. ievadīt; iesākt (piem., runu) prefatory ['prefotari] a ievada-; priekšvārda-prefect ['priifektļ n 1. prefekts; 2. klases

vecākais (dažās priviliģētās skolās) prefectural [prifekt/aral] a prefektūras-prefecture ['pri:fekt/a] n prefektūra prefer [pn'f3:] v 1. dot priekšroku; atzīt par labāku; we p. to stay here — mēs labāk paliksim šeit; 2. paaugstināt (amatā); 3. iesniegt (sūdzību); izvirzīt (prasību) preferable ['prefrebl] a par labāku atzīstams preferably

['prefrobli] adv labāk; dodot priekšroku

preference3 ['prefrans] n 1. priekšroka; to give p. (to) — dot priekšroku; 2. izvēle; 3. ek. preference, muitas atvieglojumi preference15 ['prefrans] n preferanss (kāršu spēle)

preferential [.prefo'ren/l] a 1. privileģēts; ar priekšrocībām; 2. atvieglots; p. customs duties — atvieglots muitas tarifs preferment [prif3:mant] n paaugstinājums

(amatā)

prefiguration [,pri:,fig3'rei/n] n 1. priekšstats (par kādu); 2. prototips prefigure [,pri:'figa] v 1. iedomāties;

iztēloties; 2. būt par prototipu prefix I n ['pri:fiks] gram, priedēklis, prefikss; II v [,pri:'fiks] 1. gram, pievienot priedēkli; 2. likt (grāmatas u. tml.) sākumā prefixation [,pri:fik'sei/n] n gram. prefiksācija, vārdu veidošana ar priedēkļiem

prefixion [,pri:'fik/n] sk. prefixation

preflight [,pri:'flait] a av. pirmslidojuma-; p. screening of carry-on luggage — rokas bagāžas pārbaude pirms iesēšanās lidmašīnā

preform [,pri:'fo:m] v iepriekšizveidot preformation [,pri:f3:'mei/n] n iepriekš-

veidošana preg [preg] a sl. grūta preggers ['pregaz] sk. preggie preggie f'pregi] a sl. grūtniecības stāvoklī;preglacial

grūta

preglacial [.prii'gleisial] a pirms-

[-leduslaikmeta-pregnancy-]

{+leduslaikmeta- pregnancy+} ['pregnansi] n 1. grūtniecība;

2. grūsnība; 3. saturigums; (domu) bagātība pregnant ['pregnant] a 1. (par sievieti) grūtniecības stāvoklī; grūta; 2. grūsnēja; grūsna; 3. ideju pilns; domu bagāts prehensile [pnliensad] a tvērējs tveršanas-; monkeys with p. tails — pērtiķi ar tvērējastēm prehension [pn'hen/n] n 1. satveršana; 2. uztvere

prehistoric [,pri:hi'strink] a 1. aizvēsturisks;

2. sar. [ļoti] vecmodīgs prehistory [,pri:'histn] n aizvēsture pre-ignition [,pri:ig'ni/n] n tehn. priekšlaicīga aizdedze prejudge [,pri:'d3Ad3] v 1. spriest pāragri; 2. jur. pieņemt lēmumu bez nepieciešamās izmeklēšanas prejudg[e]ment [,pri:'d3Ad3m3nt] n 1. pāragrs spriedums; 2. jur. lēmums bez nepieciešamās izmeklēšanas prejudication [,pri:d3u:di'kei/n] n jur. tiesas precedents

prejudice ['pred3udis] I n 1. aizspriedums; 2. ļaunums; kaitējums; to the p. of smb. — kaitējot kādam; II v 1. radīt aizspriedumus; 2. kaitēt; mazināt (izredzes) prejudicial [,pred3u'di/l] a 1. aizspriedumains; 2. kaitīgs; smoking is p. to one's health — smēķēšana ir kaitīga veselībai

prelacy ['prelasi] n 1. prelāta amats; 2. prelāti,

prelātu kārta prelate ['preht] n prelāts prelim ['pri:lim] n (saīs. no preliminary

examination) sar. iestājeksāmens preliminaries [pn'limrnnz] n pl 1. dipi. iepriekšējas sarunas; 2. sp. atlases sacensības

preliminary [pn'liminn] I n (bieži pl) sagatavošanās; priekšdarbi; II a iepriekšējs; sagatavošanas-; p. examination — iestājeksāmens; p. work — priekšdarbi prelims ['pri:bmz] sar. 1. sk. preliminaries;

2. poligr. titulloksne preliterate [.prii'htarat] a (par kultūru)

[-pirmsrakstu-prelude-]

{+pirmsrakstu- prelude+} ['prelju:d] I n 1. ievads; sākums;

2. mūz. prelūdija; II v ievadīt; iesākt prelusive [pn'lu:siv] a ievad-; ievada-; sākuma-

premarital [,pri:'maentl] a formal, pirms-laulību-

premature ['prema't/a] a 1. pāragrs; priekšlaicīgs; 2. (par bērnu) priekšlaicīgi dzimis; 3. sasteigts; neapdomāts prematurely ['premat/ali] adv 1. priekšlaicīgi; 2. sasteigti; neapdomāti prematurity [.prema't/uarati] n 1. priekšlaicīga attīstība; pāragrs nobriedums; 2. sasteigtība; neapdomātība premed [,pri:'med] n amer. sar. 1. medicīniskās sagatavošanas kursi (koledžā); 2. medicīniskās sagatavošanas kursu klausītājs (koledžā) premeditate [,pri:'mediteit] v iepriekš-nodomāt

premeditated [,pri:'mediteitid] a iepriekš-nodomāts

premeditation [pri:,medi'tei/n] n jur.

iepriekšējs nodoms premie ['premi] n austrāl., kanād.

priekšlaicīgi dzimis bēms premier ['premio] I n premjerministrs; II a

pirmais; galvenais; vadošais premiere ['premies] I n pirmizrāde; II v

sniegt pirmizrādi premilk [,pri:'milk] a : p. stage lauks. —

pirmspiengatavības stadija premise ['premis] I n 1. priekšnoteikums;

2. loģ. premisa; II v ievadīt premises [premisaz] n pl 1. telpas; to be consumed on the p.— patērēšanai uz vietas; off the p. — promnešanai; 2. zemes gabals ar ēkām premiss ['premis] sk. premise 1,2 premium ['prirmiam] n 1. prēmija; 2. piemaksa (pie nomināla); at a p. — 1) augstāk par nominālvērtību; 2) daudz-pieprasīts; to put a p. on — veicināt; atbalstīt; 3. apdrošināšanas maksa; 4. maksa

844prerecord

par apmācību (profesijā) premium bond ['priimiambond] n brit. valsts

vērtspapīrs, kas piedalās izlozē premolar [.prii'msub] I n priekšdzeroklis;

n a priekšdzerokļa-premonition [prema'ni/n] n 1. nojauta; p. of evil — ļauna nojauta; 2. brīdinājums; biedinājums premonitory [pn'momtan] a brīdinošs; brīdinājuma-; p. symptoms med. — pirmās pazīmes; pirmie simptomi prenatal [,pri:'neitl] a pirmsdzemdību-;

p. clinic — sieviešu konsultācija prentice ['prentis] n novec. māceklis; 0 a

p. hand — nemākulīga roka preoccupancy [pn'okjupansi] n 1. (prāta)

nodarbinātība; 2. rūpes, raizes preoccupation [pn.okju'pei/n] nl.(vietas) ieņemšana pirms kāda cita; 2. rūpes, raizes preoccupied [pn'okjupaid] a norūpējies, noraizējies

preoccupy [pri'vkjupai] v 1. iepriekš-aizņemt; 2. saistīt uzmanību; nodarbināt prātu

preordain [,pn:o:'dein] v iepriekšnoteikt prep® [prep] n (saīs. no preparation)

sar. stundu gatavošana prepb [prep] n (saīs. no preparatory) sar.

sagatavošanas skola; pirmskola prepack [,pri:'paek] v fasēt prepackage [,pri:'paekid3] sk. prepack prepacks [,pri:'paeks] n pl fasētas preces prepaid [,pri:'peid] I n iepriekšapmaksāts; II sk. prepay

preparation [prepa'rei/n] n 1. [sa] gatavošana; in p. — sagatavošanā; 2. gatavošanās; priekšdarbi; to make ~s — gatavoties; 3. stundu gatavošana; 4. preparāts; līdzeklis preparatory8 [pn'paeratan] n (no preparatory school) 1. sagatavošanas skola; pirmskola; 2. amer. vidusskola, kas gatavo augstskolai preparatoryb [pn'paeratan] a sagatavošanas-preparatory school [pripaeratariskuil] n

1. sagatavošanas skola; pirmskola;

2. amer. vidusskola, kas gatavo augstskolai prepare [pripes] v 1. [sa]gatavot; to p. a

meal — pagatavot maltīti; to p. lessons —

gatavot stundas; 2. (for) [saļgatavoties; to p. for a party — gatavoties viesībām; 3. tehn. iepriekšapstrādāt; attīrīt preparedness [pn'pesndnis] n gatavība;

sagatavotība prepay [,pri:'pei] v (p. un p.p. prepaid [,pn:'petd]) 1. iepriekšapmaksāt; 2. frankēt prepayable [.prii'peiobl] a iepriekš-

apmaksājams prepayment [.prifpeimant] n 1. iepriekšējā

apmaksa; 2.pl kom. avanss prepense [pn'pens] a iepriekšnodomāts; tīšs;

with malice p. — ar ļaunu nolūku preplan [.prii'plaen] v iepriekšizplānot preponderance [pripondarans] n pārsvars preponderant [pri'pondarant] a pārsvarā

esošs; dominējošs preponderate [pn'pondsreit] v (over) būt

pārsvarā; dominēt preponderation[pn,ptmd3'rei/n] «pārsvars preposition [.prepa'zi/n] n gram, prievārds,

prepozīcija prepositional [.preps'zi/nal] a gram.

prievārda-; prepozicionāls prepositive [prii'pnzativ] a gram, prepozitivs prepossess [.priipa'zes] v ietekmēt; noskaņot; to p. against smth. — noskaņot nelabvēlīgi pret kaut ko; to p. in favour smb. — noskaņot labvēlīgi pret kādu prepossessing [.priipa'zesir]] a patīkams;

pievilcīgs; valdzinošs prepossession [.priipa'ze/n] n 1. tieksme; sliecība; dispozīcija; 2. (against) aizspriedums

preposterous [pn'postaras] a 1. nejēdzīgs;

absudrs; 2. muļķīgs prepper ['prepa] sl. sk. preparatory school preppie ['prepi] n amer. sl. sagatavošanas

skolas skolēns preprint ['pri:'print] n (raksta) novilkums

(pirms tā publicēšanas) prep school [prepsku:l] sar. sk. preparatory school

prepuce ['pri:pju:s] n anat. priekšāda Pre-Raphaelite [.prii'raefolait] I n prera-

faelīts; II a prerafaelītu-prerecord [,pri:n'kD:d] v iepriekšierakstītprerelease

(skaņu filmā) prerelease [,pri:n'li:s] n (filmas) iepriekš-demonstrēšana (pirms izlaišanas uz ekrāniem)

prerequisite [,pri:'rekwozit] I n prasība; priekšnoteikums; II a nepieciešams; obligāts

prerogative [pn'rogotiv] I n prerogatīva; privilēģija; the royal p. — valdnieka neierobežota vara; II a prerogatīvs; privileģēts

presage ['presid3] lnl. zīme; pazīme; evil p. — ļauna zīme; 2. (ļauna) nojauta; II v

1. pareģot; 2. nojaust (ļaunu) presbyopia [.prezbi'oupio] n med. vecuma

tālredzība presbyter ['prezbito] n prezbiteris presbyterian [.prezbi'tiarion] I n prez-

biterietis; II a prezbiteriešu-presbytery [prezbiton] n 1.prezbiterieši;

prezbiteru kārta-; prezbitērija preschool [,pri:'sku:l] a pirmsskolas-preschooler [,pri:'sku:lo] n pirmsskolas

vecuma bērns prescience ['presions] n formāl. priekšnojauta; paredzējums prescient ['presiont] a formāl. ar priekšnojautas (paredzēšanas) spējām apveltīts prescribe [pn'skraib] v 1. noteikt; norādīt;

2. parakstīt (zāles)

prescript ['priisknpt] n priekšraksts; rikojums prescription [prisknp/n] n 1. priekšraksts; rikojums; 2. (zāļu) recepte; 3.jur. noilguma tiesības

prescriptive [pn'sknptiv] a 1. ar likumu noteikts; preskriptīvs; 2. jur. uz noilguma tiesībām balstīts prescriptivism [pn'skriptivizam] n vai.

preskriptīvisms prescriptivist [pn'sknptivist] n preskriptīvists presence ['prezns] n 1. klātbūtne; your p. is requested — jūs lūdz ierasties; 2. izskats; stāja; of noble p. — cienīga izskata; 3. sveša karaspēka klātbūtne (kādas valsts teritorijā); 0 p. of mind — aukstasinība presence-chamber f'prezns.t/eimbo] n audienču zāle

presenility [,pri:si'niloti] n priekšlaicīgs vecums

present8 ['preznt] I n 1. tagadne; at p.— pašlaik; for the p. — pagaidām; 2. (the p.) gram, tagadne; 13 a 1. klātesošs; p.! — šeit! (atbildot uz saukšanu pēc saraksta); p. company — klātesošie; p. company excluded — par klātesošajiem nerunā;

2. tagadējs; pašreizējs; p. director — tagadējais direktors; p. tense gram. — tagadne

presentb I n ['preznt] dāvana; to make a. p (of) — uzdāvināt; II v [pn'zent] 1. dāvināt; pasniegt; to p. one's regards — sūtīt sveicienus; 2. (with) apdāvināt; 3. sagādāt; radīt; to p. difficulties — radīt grūtības presentc ['pn'zent] v 1. iesniegt (pieteikumu); to p. one's credentials dipi. — iesniegt akreditēšanās rakstu; 2. stādīt priekšā; to p. oneself — 1) stādīties priekšā; 2) ierasties; atnākt; 3. uzrādīt (dokumentus); 4. izrādīt (lugu) presentable [pn'zentobl] a 1. cienīgs;

reprezentabls; 2. labs; pieklājīgs presentation [.prezn'tei/n] n 1. priekšā-stādīšana; iepazīstināšana; letter of p.— ieteikuma vēstule; 2. (dokumenta) uzrādīšana; on p. — pēc uzrādīšanas;

3. dāvināšana; pasniegšana; 4. dāvana; dāvinājums; p. copy — autora dāvināts (grāmatas) eksemplārs; 5. izrāde; uzvedums

present-day [.preznt'dei] a mūsdienu-; modems

presentee [.prezn'ti:] n 1. priekšāstādāmais; 2. kandidāts (amatam); 3. dāvanas saņēmējs

presenter [pn'zento] n brit. televīzijas (vai

radio) programmas vadītājs presentient [pn'sen/iont] a (ļaunas) nojautas pārņemts

presentiment [pn'zentimont] n (sev. ļauna) nojauta

presently ['prezntli] adv 1. drīz; tūlīt;

2. (sev. amer.) pašlaik presentment [pn'zentmant] n 1. izklāsts; apraksts; attēlojums; 2. uzdevums

present participle [,preznt'pa:tisipl] n gram.

tagadnes divdabis present perfect [,preznt'p3:fikt] n gram.

tagadnes perfekts presents ['preznts] npl: by these p .jur. — ar

šajos dokumentos minēto preservable [pn'z3:v9bl] a 1. sargājams;

saglabājams; 2. konservējams preservation [.pneza'vei/n] n 1. saglabāšana;

2. konservēšana preservative [priz3:vativ] I n konservants;

konservējoša viela; II a konservējošs preserve [pn'z3:v] I n 1.: ~s — konservi (sev. augļu)-, 2. rezervāts; II v 1. pasargāt; saglabāt; 2. konservēt (sev. augļus) preserved [pn'z3;vd] a 1. saglabājies;

2. konservēts preserver [pn'z3:vo] n sargātājs; glabātājs preset [,pri:'set] a iepriekšnoteikts;

iepriekšparedzēts preshrink [,pri:'/nit]k] v iepriekšapstrādāt

(audumu) pret rukumu preshrunk [.prii'/rAijk] a (par audumu) nerūkošs

preside [pn'zaid] v (over, at) vadīt (sapulci);

būt par priekšsēdētāju presidency ['prezidansi] n 1. prezidentūra, prezidenta amats; 2. priekšsēdētāja amats president ['prezidant] n 1. prezidents;

2. (biedrības) priekšsēdētājs; 3. amer. (universitātes) rektors

presidential [.prezi'den/1] a prezidenta-; prezidentu-; p. election — prezidenta vēlēšanas; p. year amer. — prezidenta vēlēšanu gads presidentship ['prezidant/ip] n 1. prezidentūra, prezidenta amats; 2. priekšsēdētāja amats; 3. amer. (universitātes) rektora amats

presidiary [pn'sidian] a garnizona-presidio [pn'sidiau] n amer. forts; garnizona pilsēta

press3 [pres] I n 1. spiešana; 2. spiediens;

3. spiešanās; drūzmēšanās; 4. steiga; neatliekamība; 5. siena skapis (traukiem, drēbēm); 6. (drēbju, sev. bikšu) gludināšana; 7. (the p.) prese; 8. žurnālisti;

9. tipogrāfija; izdevniecība; 10. poligr. iespiešana; in [the] p. — iespiešanā; to go to [the] p.— sākt iespiest; 11 .poligr. iespiedmašīna; 12. tehn. prese; spiedne; coining p. — monētu (vai medaļu) kalšanas prese; 13. sp. (svaru stieņa) spiešana; II v

1. spiest; 2. piespiest; nospiest; uzspiest; to p. the button — 1) piespiest pogu (ieslēdzot elektrisko ierīci)-, 2) ierosināt; 3. steidzināt; time ~es — laiks negaida; 4. spiesties; drūzmēties; to p. through a crowd — spraukties cauri pūlim; 5. uzstāt; kategoriski prasīt; 6. gludināt (drēbes, sev. bikses); 7. presēt (sienu); ~ed fuel — presētas ogļu (vai kūdras) briketes; ~ed beef — presēti liellopu gaļas konservi; 8. tehn. štancēt; = to p. ahead — spraukties uz priekšu; to p. back — atspiest atpakaļ; atsist (ienaidnieku); to p. for — uzstāt; kategoriski prasīt; to p. forward — spraukties uz priekšu; to p. on — 1) neatlaidīgi turpināt; 2) uzspiest; 3) steigties; to p. up — 1) [sa] spiest; 2) drūzmēties

pressb [pres] vēst. Inl. (rekrūšu) varmācīga vervēšana; 2. rekvizēšana; II v 1. varmācīgi vervēt (rekrūšus); 2. rekvizēt press agency ['pres,eid3ansi] n preses aģentūra

press agent ['pres.e^ant] n 1. preses aģents;

2. žurnālists

press-bed ['presbed] n saliekamā un sienā

iebīdāmā gulta pressboard ['presbo:d] n 1. biezs kartons;

2. amer. (piedurkņu) gludināmais dēlis press-box ['presboks] n žurnālistu loža

(vietas) (piem., stadionā) press button ['pres.bAtn] n 1. kontaktpoga;

ieslēgs; 2. spiedpoga press clipping ['pres.klipirļ] amer. sk. press cutting

press conference [pres.konfarans] n preses konference

press cutting ['pres.kAtii]] n laikraksta

izgriezums press-fastener ['pres,fa:sna] n spiedpoga press-gallery ['pres.gaehri] n žurnālistu vietas (kongresā, parlamentā)pressgang

pressgang ['presgaeij] vest. I n varmācīga (rekrūšu) vervēšana; II v 1. varmācīgi vervēt (rekrūšus); 2. ar varu piespiest pressing ['presirj] I n 1. presēšana; 2. presēti izstrādājumi; 3. tehn. štancēšana; 4. poligr. spiešana; spiedums; gold p. — zelt-spiedums; 0 p. of the flesh sl. — 1) rokasspiediens; 2) uzsišana uz pleca; II a

1. (par lūgumu, jautājumu) neatliekams; steidzams; 2. (par cilvēku) neatlaidīgs; uzbāzīgs

press law f'presb:] n likums par presi press lord f'presbid] n preses magnāts pressman ['presmaen] n 1. žurnālists;

2. presētājs; 3. štancētājs

pressmark ['presmaik] n (grāmatas) šifrs

(bibliotēkā) press mould ['presmauld] n tehn. spiedveidne press officer ['pres,ofiss] n preses atašejs;

atbildīgais par sakariem ar presi presspaper [pres.peipa] n biezs kartons press reader ['pres,ri:da] n korektors

press release ['presn,h:s] n ziņojums presei press review ['presn.vju:] n preses apskats press room ['presru:m] n 1. žumāhstu istaba; preses centrs; 2. poligr. iespiedcehs; 3. tehn. štancēšanas cehs press show ['pres/au] v demonstrēt filmu preses pārstāvjiem (pirms tās izlaišanas uz ekrāniem)

press-stud [presstAd] sk. press-fastener press-up ['presAp] n sp. [uz]spiešana pressure ['pre/a] I n 1. spiediens; atmospheric p.— atmosfēras spiediens; under p. — 1) piespiedu kārtā; 2) intensīvi; to put p. on (upon) smb., to bring p. [to bear] on (upon) smb. — piespiest kādu (kaut ko darīt); 2. grūtības; financial p. — finansiālas (naudas) grūtības; 3. tehn. presēšana; 4. el. spriegums; II v (sev. amer.) 1. hermetizēt; 2. uzturēt paaugstinātu spiedienu

pressure cabin ['pre/aJcaebin] n hermētiski

noslēgta kabīne pressure cooker ['pre/a,kuka] n ātrvāritājs pressure gauge ['pre/ageid3] n tehn. manometrs

pressure group ['pre/agru:p] n sabiedriskās domas (vai parlamenta) ietekmēšanas grupa pressureproof ['pre/apru:f] a hermētisks pressure suit ['pre/asu:t] n (kosmonauta) skafandrs

pressuretight ['pre/atait] a hermētisks pressurize ['pre/araiz] v 1. hermetizēt;

2. uzturēt paaugstinātu spiedienu presswork ['presw3:k] n 1. presēts izstrādājums; 2. štancēts izstrādājums;

3. iespieddarbs; novilkums; 4. žurnālista darbs

prestidigitation ['presti.duty'tei/n] n roku

veiklība; [burvju] triks prestidigitator [,presti'did3iteito] n burvju

mākslinieks; triku meistars prestige [pre'sti^] n prestižs prestigious [pre'st^as] a 1. autoritatīvs; p. author — rakstnieks ar vārdu; 2. prestiža-; for p. reasons — prestiža apsvērumu dēļ prestissimo [pre'stisimau] adv mūz. ļoti ātri presto ['prestau] mūz. I n ātri izpildāms

skaņdarbs; II adv ātri prestressed [,pn:'strest] a : p. concrete

celtn. — iepriekšsaspriegtais betons presumable [pri'zju:mabl] a iespējams; varbūtējs

presumably [prizju:mabh] adv iespējams;

laikam; jādomā, ka... presume [pn'zju:m] v 1. pieņemt; domāt; 2. uzdrošināties; <=> to p. on (upon) — izmantot (piem., kāda labvēlību) presumedly [pn'zju:midli] adv iespējami; laikam

presuming [pn'zjuimirj] a pašpaļāvīgs; iedomīgs

presumption [prizArry? /an] n 1. pieņēmums;

2. pašpaļāvība; iedomība presumptive [pn'zAmptiv] a iespējams; varbūtējs

presumptuous [pn'zAmpt/oas] a pašpaļāvīgs; iedomīgs presuppose [.priisa'paoz] v pieņemt kā priekšnoteikumu; iepriekšpieņemt; ie-priekšminēt presupposition [,pri:sApa'zi/n] npreview

1. iepriekšpieņemš ana; iepriekšminēšana;

2. iepriekšpieņēmums; iepriekšminējums preteen [,pri:'ti:n] I n mazgadīgais (10-12

gadus vecs); II a mazgadīgo-preteens [,pri:'ti:nz] n pl mazgadīgie (10-12

gadus vecie) pretence [pn'tens] n 1. izlikšanās; simulēšana; 2. aizbildinājums; iegansts; under (by) false p. (~s) — viltus ceļā; under the p. of friendship — maskējoties ar draudzību; 3. (to) pretenzija; to make no p. (to) — nepretendēt pretend [pn'tend] v 1. izlikties; simulēt; to p. to be smb. else — uzdoties par kādu citu; 2. aizbildināties; 3.(to) pretendēt pretendant [pn'tendant] n 1. liekulis; simulants; 2. (reti) pretendents (piem., uz troni); 3. jur. prasītājs pretended [pn'tendid] a neīsts; simulēts; liekuļots

pretender [pritenda] n 1. liekulis; simulants;

2. (sev. viltus) pretendents pretense [pn'tens] amer. sk. pretence pretension [pn'ten/n] n 1. izlikšanās; simulēšana;

2. (to) pretenzija; 3. preten-ciozitāte

pretentious [pn'ten/as] a pretenciozs pretentiousness [pn'ten / asms] n

pretenciozitāte preterite ['pretant] n gram, preterits, pagātne preterite-present [.pretant'preznt] n

gram, tagadnes preterits preternatural [,pri:ta'naet/ral] a pārdabisks pretest [,pri:'test] n iepriekšējs eksāmens; ieskaite

pretext ['pri:tekst] I n iegansts; atruna; II v

uzdot par ieganstu; aizbildināties pretone ['pri:taun] n vai. zilbc(vai patskanis)

pirms uzsvērtās zilbes pretor ['priita] amer. sk. praetor prettify ['pntifai] v izskaistināt prettiness ['pntuus] n glītums; jaukums pretty ['pntiļ I n sar. (par bērnu) jaukumiņš; dārgumiņš; my p.! — manu mīlulīt!; 2. (sev. amer.) nieciņš; greznumlietiņa; II a 1. glīts; jauks; 2. sar. (arī iron.) lielisks; veikls; 3. sar. liels; apaļš; p. sum — apaļa

summa; 0 p. kettle of fish — krietna jezga; III adv sar. diezgan; p. good — diezgan labs; to feel p. well — justies gluži labi; 0 sitting p. — 1) izdevīgā stāvoklī; 2) veikli iekārtojies; 3) pārticis; turīgs pretty-boy ['pntibai] n amer. sl. smukulis prettyish ['pntu/] a diezgan glīts (jauks) pretty-pretties [*pnti,pntiz] n pl nieciņi;

greznumlietiņas pretty-pretty ['pnti.pnti] a niev. smukiņš pretzel ['pretsl] n amer. 1. sāļš cepums;

sālsstandziņas; 2. sl. fricis prevail [priveil] v 1. būt pārsvarā; dominēt; 2. (over, against) gūt virsroku; pārspēt; = to p. on (upon) — piedabūt; pierunāt prevailing [pn'veihrj] a pārsvarā esošs;

dominējošs; p. opinion—valdošais uzskats prevalence ['prevalans] n 1. pārsvars;

dominēšana; 2. izplatība prevalent ['prevalent] a 1. pārsvarā esošs;

dominējošs; 2. izplatīts prevaricate [pn'vaenkeit] v 1. būt izvairīgam

(sarunā); izlocīties; 2. eif. melot prevarication [pn.vaen'kei/n] n 1. izvairīšanās (sarunā); izlocīšanās; 2. eif. melošana prevent [pn'vent] v 1. aizkavēt; novērst; to p. danger — novērst briesmas; 2. (from) atturēt; pasargāt (no) preventability [pn.venta'bdati] n 1. aiz-kavētība; novēršamība; 2. atturība; sargājamība preventable [pn'ventabl] a 1. aizkavējams;

novēršams; 2. atturams; [pa]sargājams preventative [pn'ventativ] a preventīvs;

profilaktisks preventer [pn'venta] n jūrn. aizsargtrose prevention [pn'ven/n] n 1. aizkavēšana;

novēršana; 2. profilakse preventive [pn'ventiv] I n aizsarglīdzeklis; II a preventīvs; profilaktisks; aizsarg-; p. custody (detention) jur. — iepriekšējs ieslodzījums (pirms tiesas) preview ['priivju:] I n 1. (filmas, lugas)

pieņemšanas izrāde; 2. filmas reklāma

(parādot dažus kadrus no nākošās filmas); Uvi. sniegt (filmas, lugas) pieņemšanas

849previous

izrādi; 2. reklamēt filmu (parādot dažus kadrus no nākošās filmas)', 3. noskatīties (filmas, lugas) pieņemšanas izrādi previous ['priivias] lai. iepriekšējs; agrāks; 2. sar. pārsteidzīgs; neapdomīgs; 3. ; p. question pari. — priekšlikums pārtraukt debates un sākt balsošanu; II adv : p. to — pirms

previously ['priiviash] adv iepriekš; agrāk previse [,pri:'vaiz] v formāl. paredzēt; nojaust

prevision [.prii'vijn] nformāl. paredzējums; nojauta

prewar [,pri:'wo:] a pirmskara-prewrap [,pri:'raep] v [sa]fasēt prewrapped [,pri:'raept] a 1. [saļfasēts; 2.:

p. policy — iepriekšpārdomāta politika prex [preks] n amer. sl. (sev. koledžas)

prezidents; rektors prexy ['preksi] sk. prex prey [prei] I n 1. laupījums; beast of p. — plēsīgs zvērs; 2. upuris; to be (become, fall) [a] p. (to) — krist par upuri; II v (on, upon)

1. (par zvēru) medīt; ķert (laupījumu)-,

2. laupīt; 3. (par jūtām, slimību) mocīt; tirdīt

priapism ['praiapizam] n 1. netiklība; izvirtība; 2. med. priapisms; seksuāls kairinājums price [prais] I n 1. cena; cash p. — pārdošanas cena (skaidrā naudā)-, cost p. — pašizmaksa; at a p. — par dārgu (augstu) cenu; at any p. — par katru cenu; at reduced ~s — par pazeminātām cenām; above (beyond, without) p. — nenovērtējams; ļoti vērtīgs; 2. atalgojums; balva; to put (have) a p. on smb.'s head — noteikt atlīdzību par kāda galvu (uzrādīšanu)-, 0 what p....? : 1) what p. fine weather tomorrow? — vai rit var cerēt uz skaistu laiku?; 2) what p. glory? — cik maksā slava?; 3) what p. my new bike? — kā [tev patīk] mans jaunais velosipēds?; II v 1. noteikt cenu; 2. (reti) sar. jautāt par cenu; uzzināt cenu price current ['prais.kArant] sk. pricelist price-cutting ['prais.kAti»]] n cenu pazeminājums

price hike ['praishaik] sk. price increase price increase ['prais,inkri:s] n cenu pieaugums (paaugstinājums) priceless ['praislis] a 1. nenovērtējams; ļoti

vērtīgs; 2. sl. lielisks; kolosāls pricelist ['praishst] n cenrādis pricering ['praisnr]] n monopolistu grupa (kas

nosaka cenu līmeni) price rise ['praisraiz] sk. price increase price-slashing ['prais.slae/ii]] sk. price-cutting

price tag ['praistaeg] n cenas zīme (pie preces)

pricey ['praisi] a sar. [pa]dārgs pricing ['praisi»]] n cenu veidošanās prick [pnk] I n 1. dzelonis; ērkšķis; 2. duramais; 3. dūriens; dzēliens; ~s of conscience — sirdsapziņas pārmetumi; 4. sl. penis; 0 to kick against the ~s — bāzt galvu cilpā; II v 1. [ieļdurt; [ieļdzelt; 2. izdurt; 3. durstīt; 4. durties; a to p. in (off, out) — piķēt; izstādīt; 0 to p. the (a) bubble (bladder) — likt sašķīst kā ziepju burbulim; to p. one's ears — ausīties prick-eared [.pnk'iod] a (par suni) ar

smailām, saslietām ausīm prick-ears ['pnkiaz] n pl 1. smailas, saslietas

ausis; 2. ausīšanās pricker ['prika] n duramais; īlens pricket ['pnJcit] n 1. (īlenveida) asums sveces

uzduršanai; 2. brit. divgadīgs stirnbuks prickle3 fprikl] I « 1. dzelonis; ērkšķis; 2. (eža u. tml.) adata; 3. durstīšana (sajūta)-, II v dzelt; durstīt prickleb ['prikl] n pīts augļu groziņš prickly ['prikli] a 1. dzeloņains; ērkšķains; 2. (par ezi u. tml.) adatains; 3. dzeļošs; kniesošs pricy [praisi] sk. pricey pride [praid] I n 1. lepnums; false p. — iedomība; proper p. — pašlepnums; to take a p. (in) — lepoties; 2. plaukums; krāšņums; summer's p. — vasaras krāšņums; in the p. of youth — jaunības plaukumā; 3.: p. of place — 1) goda vietā; 2) augsts stāvoklis (sabiedrībāJ; to hold p. of place—ieņemt goda vietu; 4. (plēsīgu

zvēru) bars; 0 to put one's p. in one's pocket; to swallow one's p. — norit apvainojumu; II v : to p. oneself (on, upon) — lepoties (ar) prie-dieu ['pri:dj3:] n baznīcas soliņš (uz kura

metas ceļos, Dievu pielūdzot) priest ['priist] I n 1. priesteris; 2.: p. of the blue bag sl. — advokāts; II v ordinēt par priesteri

priestcraft ['pri:stkra:ft] n garīdzniecības

laicīgās intrigas priestess ['pnstis] n priesteriene priesthood ['pri:sthud] n 1. priestera amats;

2. garīdzniecība; priesteri priestlike ['priistlaik] a priestera-; priesteru-priestly f'priisth] a priestera-; priesteru-priest-ridden ['pri:st,ndn] a 1. priestera (priesteru) pārvaldīts; 2. priestera (priesteru) ietekmēts

prig [prig] sl. I n (sīks) zaglis; zaglēns; II v zagt; čiept

priggish ['prigi/] a 1. pašapmierināts;

2. pedantisks; formālistisks priggish ness ['pngi/nis] n 1. pašapmierinātība; 2. pedantisms; formālisms prill [pnl] n ģeol. (neliels) tīrradnis (sev. kā paraugs)

prim [prim] I a 1. (arī p. and proper) stīvs; formāls; (par sievieti — arī) piesardzīgs; (liekuļoti) kautrīgs; 2. kārtlgs;akurāts; II v

1. pieņemt stīvu (formālu) izskatu; 2.: to p. one's lips — sakniebt lūpas

prima ballerina [.priima.baela'riina] n

primabalerina primacy [praimasi] n 1. pārākums; prioritāte;

2. primāta (arhibīskapa) amats

prima donna [.priimo'dona] n primadonna prima facie [.praima'fei/i:] adv 1. no pirmā skatiena; pēc pirmā iespaida; 2. jur. ticami (ja netiks pierādīts pretējais) primal [praiml] a 1. pirmatnējs; primitīvs;

2. galvenais; p. colours — pamatkrāsas primarily ['praimrali] adv 1. vispirms; pirmkārt; 2. galvenokārt; 3. sākumā; p. a doctor, he later became a lawyer—sākumā viņš bija ārsts, pēc tam kļuva par advokātu primary ['prAimari] I n galvenais;

2. amer. pirmsvēlēšanu sanāksme (kandidātu izvirzīšanai); 3. ģeol. paleozojs, paleozoiskā ēra; 4. el. (transformatora) primārais tinums; II a 1. primārs; sākotnējs; p. coil el. — (transformatora) primārais tinums; p. colours — pamatkrāsas; p. election amer. — pirmsvēlēšanu sanāksme (kandidātu izvirzīšanai); p. school — pamatskola; 2. galvenais; p. necessities — pirmās nepieciešamības preces; p. planets astr. — saules sistēmas planētas; p. resources — pamatresursi; p. stress (accent) vai — galvenais uzsvars; p. word vai. — saknes vārds primate ['praimat] n primāts; arhibīskaps primates ['praimeits] n (arī P.) zool. primāti primatology [,praima'tt)bd3i] n prima-

toloģija, mācība par primātiem prima vista ['priima'vista] adv : to sing

p.v. mūz. — dziedāt no lapas prime® [praim] Inl. sākums; 2. plaukums; ziedu laiks; in the p. of life — spēku briedumā; 3. mūz. prīma; pamattonis; 4. mat. pirmskaitlis; 5. rīta lūgšana (baznīcā); 6. mat. "prim" (') zīme; II a

1. primārs; sākotnējs; p. cause — pirmcēlonis; p. cost — pašizmaksa; p. number mat. — pirmskaitlis; 2. galvenais; of p. importance — svarīgākais; 3. lielisks; pirmklasīgs; in p. condition — lieliskā stāvoklī

primeb [praim] v 1. iepildīt (degvielu, ūdeni, lai darbinātu); 2. mii., novec. pielādēt (lielgabalu ar šaujampulveri); 3. pamācīt; instruēt; 4. sar., humor, labi pabarot (vai piedzirdīt); 4. celtn., glezn. gruntēt; 0 to p. the pump — 1) ieliet ūdeni sūknī (lai varētu sūknēt); 2) stimulēt; aktivizēt (biznesu)

primely ['praimli] adv sar. teicami, lieliski prime minister [.praim'mimsta] n premjerministrs primer" ['praima] n ābece primerb ['praimg] n 1. mil. pistons; kapsula;

2. celtn., glezn. gruntējums

prime time ['praimtaim] n telev. 1. (raidījumu) vakara stundas (kad ir visvairāk

skatītāju); visizdevīgākais laiks (televīzijas skatītājiem); 2. visdārgākais laiks (tele-reklāmām)

primeval [prai'mi:vl] a 1. pirmatnējs; sākotnējs; p. forest — mūžamežs;

2. aizvēsturisks

priming ['prauniT]] n 1. sagatavošana (lai darbinātu); 2. mii, novec. pulveris; lādiņš;

3. celtn., glezn. gruntēšana

primitive ['pnmitiv] I n 1. pirmatnējais cilvēks; 2. primitīvists (mākslinieks); 3. privitīvisma glezna; II a primitīvs; pirmatnējs

primness ['pnmnis] n 1. stīvums; formālisms;

2. kārtīgums primogenitor [.praimau^enita] n pirmdzimtais

primogeniture [.praimau^enit/s] n

1. pirmdzimtība; 2. jur. (arī right of p.) pirmdzimtības tiesības

primordia sk. primordium primordial [prai'moidial] a 1. pirmatnējs;

2. biol. dīgļa-; aizmetņa-; 3. hot. sēklotnes-primordium [prai'moidiam] n (pl primordia

[prai'moidia]) 1. formai sākums; 2. biol. dīglis; aizmetnis; 3. bot. sēklotne primp [primp] amer. I a elegants; grezns; II v 1. uzpost; sakārtot (savu apģērbu, matus); 2. (sev. par sievieti) uzposties, uzcirsties primrose ['pnmrauz] n 1. prīmula; 2. (arī p. yellow) bāldzeltena krāsa; 0 the p. path — ziediem kaisīts ceļš primula ['pnmjub] n prīmula primum mobile [.praimam'maubili] n pārn.

galvenais dzinējspēks primus [praimas] I n (arī p. stone, heater) prīmuss; II a pirmais; vecākais; p. inter pares — pirmais starp līdzīgajiem prince [pnns] n 1. princis; p. of the blood — karaļa dēls; 2. labākais (piem., rakstnieku vidū); lielākais; p. merchant — liels komersants; 3.: P. of darkness (the air, the world) — Tumsas princis, sātans; P. of Peace — Jēzus Kristus; P. Charming — (jaunas sievietes) sapņu princis prince consort [.pnns'konsoit] n (arī P.C.) (valdošās) karalienes vīrs

princedom ['prinsdam] n 1. kņaziste;

hercogiste; grāfiste; 2. prinču aprindas princeliness ['prinslinis] n greznība;

karaliskums princeling ['prmslir]] n niev. princītis princely ['pnnsli] a 1. prinča-; prinču-; 2. grezns; lielisks; karalisks; 3. bagātīgs; p. gift — lepna dāvana prince royal [.pnns'roial] n (valdošā) karaļa

vecākais dēls, troņmantnieks princess [.prin'ses] n princese princess royal [.prrn'ses'roial] n (valdošā)

karaļa vecākā meita, troņmantniece principal ['pnnsopl] I /? 1. priekšnieks; šefs; principāls; 2. (universitātes) rektors; (koledžas, skolas) direktors; 3. jur. (arī p. in the first degree) galvenais vainīgais; p. in the second degree — līdzvainīgais; 4. ek. [pamatkapitāls; p. and interest — [pamatkapitāls un procenti; 5. celtn. jumta (spāru) kopne; galvenā sija; 6. teātr. galvenais aktieris (vai aktrise); zvaigzne; n a galvenais; pamata-; p. boy (or girl) — galvenā aktrise (pantomīmā), kas tēlo vīrieša (vai sievietes) lomu; p. clause gram. — virsteikums; p. sum ek. — [pamatkapitāls principality [.prinsi'paebti] n 1. hercogiste; grāfiste; kņaziste; 2. prinča kārta; prinču aprindas

principally ['pnnsapli] adv galvenokārt principle [pnnsapl] n princips; in p. — principā; on p. — principa pēc; to stick to one's, ~s to live up to one's ~s — ievērot savus principus principled ['pnnsapld] a principiāls prink [prnjk] v 1. (par putnu) sakārtot; tīrīt

(savas spalvas); 2. uzcirsties print [print] I n 1. (pēdu u. tml.) nospiedums; 2. [foto]kopija; 3. gravīra; estamps;

4. poligr. iespiedums; flat (flatbed) p. — gludspiedums; relief p. — augstspiedums; in small p. — sīkā iespiedumā; in p. — 1) iespiešanā; 2) iespiests; 3) pārdošanā; out of p. — (par grāmatu) izpārdots; to rush into p. — steigā nodot iespiešanai:

5. (sev. amer.) iespiests izdevums (laik-prittle-prattle

raksts, žurnāls); 6. amer. papīrs laikrakstu iespiešanai; 7.: p. butter—(fasēta) sviesta paciņa; 8. tekst. apdrukāts katūns; II v 1. atstāt nospiedumu; 2. kopēt (fotouzņēmumus, filmas); 3. poligr. iespiest; drukāt; 4. tekst. apdrukāt (katūnu); •=• to p. out — izdrukāt (par datoru) printable ['pnntobl] a iespiežams; drukājams printed circuit [,pnntid's3:kit] n inform.

iespiedshēma printed matter ['printidmaeta] n iespieddarbs

printer ['prints] n 1. iespiedējs; ~'s devil — iespiedēja māceklis; ~'s error — iespied-kļūda; ~'s ink — tipogrāfijas krāsa; ~'s pie — 1) sajaukti (nekārtīgi salikti) burti; 2) nekārtība; juceklis; 2. inform, printeris; 0 to spill ~'s ink — publicēties printery ['printori] n (sev. amer.) 1. tipogrāfija; 2. (katūna) apdrukāšanas cehs (vai fabrika) printing ['pnntii]] n 1. poligr. iespiešana; drukāšana; 2. poligr. iespieddarbu metiens (tirāža); 4. tekst. (katūna) apdrukāšana printing-frame ['pnntirjfreim] n 1. fotokopēšanas rāmis; 2. tehn. kopēšanas ierice printing house

['pnntirjhaus] n tipogrāfija, spiestuve

printing-ink ['pnntnjirjk] n tipogrāfijas krāsa printing-machine ['printnjmo./irn] n

iespiedmašīna printing-office ['pnntnj.ofis] n tipogrāfija, spiestuve

printing-press ['pnntit]pres] n iespiedmašīna printless ['pnnths] a bezpēdu-printout ['pnntaut] n (datora) izdruka print-seller ['print,selo] n gravīru (estampu) pārdevējs

print-shop ['pnnt/op] n 1. tipogrāfija,

spiestuve; 2. gravīru (estampu) veikals print-through ['pnntGru:] n nejauša skaņu ieraksta pārslīde (uz magnētiskās lentes hlakusceliņa) print-works [*pnntw3:ks] n (katūna)

apdrukāšanas fabrika prior3 [praia] n klostera priekšnieks, priors priorb [praia] lnl. iepriekšējais; agrākais;

2. svarīgākais; II adv : p. to — pirms prioress [.praio'res] n klostera priekšniece, priorisa

prioritization [prai.ontai'zei/n] n (piem., darbu veikšanas, dokumentu svarīguma) prioritātes noteikšana prioritize [prai'ontaiz] v noteikt (piem., darbu veikšanas, dokumentu svarīguma) prioritāti priority [prai'nroti] n 1. prioritāte; 2. jur. (arī p. right) pirmtiesības; priekšrocības tiesības; to take p. (of) — izmantot pirmtiesības priory ['praiori] n klosteris prise [praiz] brit. sk. prizeb prism fpnzam] n prizma prismatic [pnz'maetik] a prizmas-;

prizmatisks prismatoid ['pnzmotoid] n prizmatoīds prismoid ['pnzmoid] n prizmoīds prison ['pnzn] lnl. cietums; to break [out, of] p. — izbēgt no cietuma; to cast (throw, clap sar.) into p. — ieslodzīt cietumā; 2. gūsts; p. camp — karagūstekņu nometne; II v poēt. ieslodzīt cietumā prison-bird ['pnznb3:d] n cietumnieks; ieslodzītais

prison-breaking ['pnzn.breikii]] n izbēgšana

no cietuma prisoner ['prizno] n 1. cietumnieks; ieslodzītais; p. at the bar — tiesājamais; p. in the dock — apsūdzētais; p. of state, state p. — politieslodzītais; p. on bail — pret drošību atbrīvotais notiesātais; 2. gūsteknis; p. of war—karagūsteknis; to take p. — 1) sagūstīt; 2) apcietināt prisoner-at-large ['pnznoot,la:d3] n mil.

disciplināri sodītais prison house ['priznhaus] n poēt. cietums prison-van ['pnznvaen] n cietumnieku

pārvadāšanas [auto]mašīna prissy ['pnsi] a stīvs; formāls; manierigs pristine ['pnstiin] a 1. pirmatnējs; primitīvs;

2. neskarts; tīrs prithee ['pn5i] int (saīs. no I pray thee)

novec. lūdzu! prittle-prattle ['pntl.praetl] n 1. (bērna) čalas; 2. tukša pļāpāšanaprivacy

privacy [privasi] n 1. vientulība; noslēgtība; to live in absolute p. — dzīvot pilnīgā vientulībā; 2. slepenība; in strict p. — stingrā slepenībā private [praivat] I n mil. ierindnieks; II a

1. privāts; personisks; p. enterprise — 1) privātiniciatīva; 2) kapitālisms; p. life — privātdzīve; p. propety — privātīpašums;

2. slēgts; P.! (uzraksts) — Nepiederošiem ieeja aizliegta!; p. meeting — slēgta sanāksme; 3. vientulīgs; noslēgts; 4. neoficiāls; in p. clothes — civilapģērbā; to go on a p. visit — doties neoficiālā vizītē; 5. slepens; konfidenciāls; in p. — 1) slepeni; konfidenciāli; 2) privātā dzīvē (sabiedrībā); p. eye sar. — detektīvs, slepenpolicists; 6.: p. soldier mil. — ierindnieks

privateer [.praiva'tia] n 1. vēst. kaperis;

2. sl. neprofesionāla prostitūta privateering [.praiva'tianrļ] n vēst. kape-

rēšana; jūras pirātisms privates ['praivits] n sl.pl (ārējie) dzimumorgāni

privation [prai'vei/n] n trūkums; grūtības; to suffer many ~s — pārdzīvot lielas grūtības

privatism ['praivatizam] n formāl. tieksme nošķirties (no sabiedrības); noslēgšanās sevī

privative ['pnvativ] a vai. negatīvs (prefikss, sufikss); p. words — vārds ar negatīvu nozīmi

privet ['pnvit] n bot. ligustrs privilege ['pnvalidj] I n 1. privilēģija; priekšrocība; 2.: p. of parliament — (deputāta) neaizskaramība; 3. konfidencialitāte; H v privileģēt; dot priekšrocības privileged ['pnvilid3d] a 1. privileģēts;

2. konfidenciāls; p. communication — konfidenciāla saruna (ar advokātu, ārstu);

3. (par deputātu) neaizskarams

privity ['privāti] n 1. līdzzināšana; without the p. of smb. — bez kāda ziņas; 2. līdzdalība; piedalīšanās; 3.jur. interešu kopība; kopīgas intereses; p. of contract — līgumattiecības

privy ['pnvi] I n 1. amer. (brit. novec.) ateja; 2 .jur. ieinteresētā persona; Hal. slepens; konfidenciāls; p. councillor —slepenās padomes loceklis; p. counsellor — slepenpadomnieks; 2.: p. purse — 1) karaļa (vai karalienes) nauda (personīgajām vajadzībām); 2) (P.P., arī Lord P. Purse) karaļa naudas glabātājs; P. seal — 1) mazais valsts zīmogs; 2) (P.S., arī Lord P. Seal) valsts zīmoga glabātājs; 3. jur. līdzzinošs; p. to the contract — līgumdarbinieks; to be p. to the conspiracy — būt sazvērestības līdzdalībniekam privy parts [,pnvi'pa:ts] n pl (ārējie)

dzimumorgāni prize" [praiz] I n 1. godalga; balva; prēmija; to win ap. — iegūt godalgu; 2.laimests; vinnests; 0 p. idiot — galīgs idiots; II v augstu vērtēt prizeb [praiz] I n 1. svira; 2. jūr. prīze; trofeja (kuģis, manta); to become [the, a] p. (of) — (piem., par kuģi) sagūstīt kā trofeju; II v (arī to p. open, out, up) uzlauzt (ar sviru, lauzni) prizeflight ['praizfait] v (par profesionālu

bokseri) boksēties prizefighter ['praizfaita] n profesionāls bokseris

prizefighting ['praiz,faiti»]] n profesionālu

bokseru cīņa (mačs) prizeman [praizman] sk. prize-winner prize-money ['praiz,mAni] n naudas balva (prēmija)

prizer [praiza] n sl. sk. prize-winner prizering ['praizntj] n (profesionālu bokseru

cīņas) rings prizetaker ['praiz,teika] sk. prize-winner prizewinner ['praiz.wina] n godalgas

ieguvējs; godalgotais; laureāts pro" [prau] I n 1. arguments [kaut kam par labu]; the ~s and cons (contras) — argumenti par un pret; 2. piekritējs; cilvēks, kas balso par; II adv par, p. and con (contra) — par un pret prob [prau] (saīs. no professional) sar. I n

profesionālis; II a profesionāls proc [prau] n (saīs. no prophylactic)

sar. profilaktisks līdzeklis prod [prau] n (saīs. no prostitute) sar. prostitūta

proa ['praua] n proja, (malajiešu) burulaiva pro-am [.prau'aem] sp. (saīs. no professional and amateur) I n profesionāļu un amatieru spēle; H a profesionāļu un amatieru-probabilism ['prubabilizam] n filoz.

probabilisms probability [.proba'bilati] n varbūtība; iespējamība; in all p. — ļoti iespējams; calculus of p. mat. — varbūtības teorija probable ['prnbabl] I n iespējamība; II a

varbūtējs; iespējams probably ['prcbabli] adv laikam; varbūt proband ['praubaend] n probands; ciltskoka aizsācējs

probang ['praubaerj] n med. elastīgā zonde probate ['praubeit] jur. I n 1. (oficiāls) testamenta apstiprinājums; p. duty amer. (brit. novec.) —mantojuma nodeva; 2. (arī p. copy) apstiprināta testamenta kopija; II v amer. apstiprināt testamentu probation [pra'bei/n] n 1. pārbaude; stažēšanās; to pass ap. — izturēt pārbaudi; 2. (arī p. period) pārbaudes laiks; 3. jur. nosacīta atbrīvošana; on p. — 1) atbrīvots nosacīti; 2) pārbaudāms probationary [praljei/nari] a 1. pārbaudes-; 2. pakļauts pārbaudei; pārbaudāmais; p. prisoner jur. — nosacīti atbrīvotais probationer [pra'bei /na] n 1. pārbaudāmais; praktikants; stažieris; 2. jur. nosacīti atbrīvotais

probation officer [pra'bei/n,ofisa] n amatpersona, kas uzrauga nosacīti atbrīvotos

probative ['praubativ] a 1. pārbaudes-; 2. pierādījuma-; pierādošs; p. letter jur. — vēstule, kas noder par pierādījumu probe [praub] I n zonde; space p. — automātiskā kosmosa zonde; II v 1. zondēt; 2. iedziļināties; to

p. deep into the matter — rūpīgi izpētīt jautājumu

prober ['prauba] n (arī mine p.) mil.

taustatmīnētājs probit ['probit] n (saīs. no probability unit)

varbūtības vienība (statistikā) probity ['praubati] n godīgums; krietnums problem ['problam] n 1. problēma;

2.uzdevums; to solve ap. — atrisināt uzdevumu

problematical] [,probla'maetik(l)] a problemātisks

problem child ['problamt/aild] n grūti

audzināms bērns problemist ['problamist] n problēmu

(sev. šaha) risinātājs problemless ['problamlas] n bezproblēmu-proboscis [prau'bosis] n 1. (kukaiņa) smeceris; 2. (piem., ziloņa) snuķis;

3. humor, deguns

procathedral [,prauka'0i:dral] n katedrālā

baznīca; katedrāle procedural [pra'si:d3ral] a procedūras-; procesuāls

procedure [pra'si:d3a] n 1. procedūra; 2. rīcība; 3. (tehnoloģisks) process; operācija; emergency p. mil. — operācija ārkārtējos apstākļos; pre-launch p. — (kosmosa kuģa sagatavošanas) pirmsstarta operācijas; 3.jur. tiesvedība proceed [pra'si:d] v 1. iet (doties) uz priekšu (sev. pēc pārtraukuma); 2. atsākt (lasīt, runāt); 3. (par lugas darbību) risināties; attīstīties; 4. rīkoties; darboties; 5. (from) izcelties; rasties; shouts ~ed from house — kliedzieni skanēja no mājas; 6. (to) ķerties (pie); pāriet (pie); 7. iegūt (augstāku) zinātnisko grādu; to p. to the degree of M. A. — iegūt humanitāro zinātņu maģistra grādu; 8. jur. (against) ierosināt lietu (pret kādu); iesūdzēt (kādu) proceeding [pra'si:dii]] n rīcība proceedings [pra'si:dn]z] n pl 1. (komisijas) darbs; sēde; daily p.— ikdienas darbi; 2. protokoli; 3. (zinātniskas biedrības, komisijas) (publicētie) ziņojumi; raksti;

4. jur. (arī legal p.) tiesvedība; civil p. — civilā tiesvedība; to take (start) [legal] p. against smb. — uzsākt tiesas prāvu pret

kādu

proceeds ['prausi:dz] n pl ieņēmumi; peļņa; net p. — tīrie ienākumi; tīrā peļņa

855process

process3 ['preuses] I n 1. process; norise;

2. plūsma; ritums; in p. of time — ar laiku;

3. tehnoloģisks process (paņēmiens);

4. zoul. piedēklis; 5. bot. atzars; 6. poligr. fotomehāniskais paņēmiens; H v 1. apstrādāt; sagatavot; ~ed cheese — kausēts siers; 2. noformēt (piem., vīzu)', sagatavot (dokumentāciju); 3. jur. ierosināt lietu; 4. poligr. iespiest ar fotomehānisko paņēmienu

process1» [pre'ses] v sar. piedalīties procesijā processer ['prausesaļ sk. processor processing ['prausesirj] n 1. apstrāde; 2. tehnoloģija; 3. (piem., vīzas) noformēšana; (dokumentācijas) sagatavošana procession [pra'se/n] I n procesija; gājiens; funeral p. — bēru gājiens; to go (walk) in p. — piedalīties procesijā; H v piedalīties procesijā

processional [pra'se/nal] I n 1. lūgšana

(reliģiskas procesijas laikā)', 2. (reliģisku procesiju) lūgšanas grāmata; II a procesijas-; gājiena-; p. march — procesija processionary [pre'se/nan] sk. processional

n

processionist [prs'se/mst] n procesijas

(gājiena) dalībnieks processor ['prausesa] n procesors; word p. —

vārdu procesors process-server ['pr9uses,s3:va] n tiesas kuijers

processual [prev'sesjual] a jur. procesuāls proces-verbal [.prDseives'bail] n protokols prochronism ['prsukremzam] n notikuma

attiecināšana uz agrāku datumu proclaim [prs'kleim] v 1. proklamēt; pasludināt; 2. liecināt; norādīt; his face ~s his guilt — viņa seja liecina, ka viņš ir vainīgs; 3. novec. aizliegt (piem., sapulci) proclamation [.prokb'mei/n] n 1. proklamēšana; pasludināšana; p. of war — kara pieteikšana; 2. proklamācija; uzsaukums proclamatory [prs'klaematan] a 1. proklamēšanas*; 2. proklamācijas-; uzsaukuma-proclitic [praukhtik] a proklītisks proclivity [praTdivati] n (to towards) tieksme; shecība

proconsul [.prsu'konsal] n 1. vēst. pro-konsuls; 2. formāl. gubernators; 3. vicekonsuls

proconsular [.prau'ktmsjub] a 1. vēst. prokonsula-; 2. formāl. gubernatora-; 3. vicekonsula-proconsulate [.prau'knnsjubt] n 1. vēst. prokonsula amats (vai darbības laiks); 2. formāl. gubernatora amats (vai darbības laiks); 3. vicekonsula amats (vai darbības laiks)

procrastinate [prsi/'kraestineit] v atlikt;

novilcināt; kavēties procrastination [prai/.kraesti'nei/n] n atlikšana; vilcināšanās; kavēšanās procrastinator [prai/'kraestineita] n no-

vilcinātājs; kavētājs procrastinatory [prai/'kraestmeitan] a novilcinošs; kavējošs procreant ['preuknant] a radošs; produktīvs; auglīgs

procreate ['preukneit] v radīt; dzemdēt procreation [.praukn'ei/n] n radīšana;

dzemdēšana procreative ['praukneitiv] a radošs;

produktīvs; auglīgs procreator ['praukneita] n radītājs Procrustean [prat 'krAStian] a 1. varmācīgs;

2.: P. bed — Prokrusta gulta proctal ['proktal] a med. anāls proctology [prnk'toladji] n med. proktoloģija proctor ['prokts] n 1. proktors; studentu

uzraugs (dažās universitātēs)\ 2.: King's (vai Queen's) P. brit. jur. — Augstākās tiesas loceklis, kas pārrauga šķiršanās, mantojuma u.c. lietas proctorial [prok'toinal] a proktora-procumbent [prau'kAmbant] a 1. uz mutes

gulošs; 2. bot. ložņājošs procurable [prs'kjusrsbl] a dabūjams; iegūstams

procurance [prs'kjusrens] n sagāde; apgāde procurancy ['prokjuransi] n jur .pilnvaras procuration [,prokju'rei/n] n 1. sagādāšana; apgādāšana; 2. pārzināšana;

3. (reti) pilnvara; pilnvaras; 4. (sievietes un vīrieša) savešana; 5. jur. lietas vešana pēc

pilnvaras

procurator ['prokjureita] n 1. jur. pilnvarotais; 2. vēst. procurators procure [pra'kjua] v 1. sagādāt; apgādāt; 2. savest (sievieti ar vīrieti); 3. novec. radīt; panākt; to p. smb.'s death — būt par kāda nāves cēloni procurement [pra'kjuamant] n 1. sagāde;

apgāde; 2. (sievietes un vīrieša) savešana procurer [pralcjuare] n (sievietes un vīrieša) savedējs

procuress [pra'kjuares] n (sievietes un

vīrieša) savedēja prod [prod] I n 1. viegls grūdiens; dunka; 2. bakstāmais; durstamais (ass instruments); 3. uzmundrinājums; II v 1. piebikstīt; iegrūst (vieglu) dunku; 2. bakstīt; durstīt; 3. uzmudināt; 4. mii. sar. uztaustīt (vājās vietas aizsardzībā) prodgy ['prod3i] n mii sl. 1. lode; lādiņš; 2. pl

(artilērijas) šāviņš; munīcija prodigal ['prodigl] I n l. izšķērdētājs; izšķērdīgs cilvēks; 2.: the return of the p. bibi — pazudušā dēla atgriešanās; II a

1. izšķērdīgs; p. expenditure — pārmērīgi izdevumi; 2.: p. son bibl. — pazudušais dēls

prodigality [.prodi'gaelati] n 1. izšķērdība;

2. devīgums

prodigalize ['prodigalaiz] v izšķiest (naudu); šķērdēt

prodigious [pra'did^as] a 1. neparasts; brīnumains; 2. milzīgs; p. sum — milzu summa

prodigy ['prodad3i] n (dabas) brīnums;

retums; infant (child) p. — brīnumbērns pro-donna [prai/'dtma] n amer. sl. aktrise prodrome ['praudraum] n med. slimības

pirmā[s] pazīme[s] produce I n ['prodju:s] produkcija; produkts; farm (agricultural) p. — lauksaimniecības ražojumi; II v [pra'djuis] 1. uzrādīt (dokumentus, biļeti); to p. proofs — sniegt pierādījumus; 2. radīt (pēcnācējus); izraisīt (smieklus); dot (ražu); 3. ražot; izgatavot; producēt; to p. a book — sarakstīt (vai izdot) grāmatu; 4. uzvest (lugu); uzņemt

(filmu); finansēt (filmas) uzņemšanu; 5. mat. pagarināt; turpināt (līniju) pruduce exchange ['prodju:siks,t/ein dļ\ n

lauksaimniecības produktu birža producer [pra'dju:sa] n 1. ražotājs; 2. (lugas, filmas, raidījuma) producents; režisors inscenētājs; 3. amer. kinostudijas īpašnieks; 4. amer. teātra direktors producibility [pra.djuisa'bilati] n iespēja ražot (izgatavot); ražojamība; izgatavo-jamība

producible [pra'dju:sabl] a 1. ražojums; izgatavojums; 2. (par lugu) uzvedams; (par filmu) uzņemams product ['prodAkt] n 1. produkts; ražojums; farm (agricultural) p. — lauksaimniecības ražojums; 2. iznākums; rezultāts; (darba) augļi; 3. mat. reizinājums production [pra'dAk/n] n 1. ražošana; p. and consumption — ražošana un patērēšana; 2. produkts; ražojums; 3. (dokumentu, biļetes) uzrādīšana; 4. (lugas, TV, radio) uzvedums; inscenējums; 5. mat. (līnijas) pagarinājums; turpinājums production line [pra'dAk/nlam] n plūsmas

līnija (ražošanā) productive [pra'dAktiv] a 1. produktīvs;

ražīgs; 2. auglīgs productiveness [pra'd/vktivms] sk. productivity

productivity [.prodAk'tivati] n 1. produktivitāte; ražīgums; 2. auglība product liability [.prodAktlaia'bilati] n atbildība par produkta (ražojuma) nekaitīgumu proem ['prauem] n formāl. 1. (grāmatas) ievads; priekšvārds; 2. pārn. sākums; prelūdija

proette [prsu'et] n profesionāla sportiste prof [prof] n sar. profesors profanation [.profa'nei/n] n profanācija,

apgānīšana profane [pra'fein] I a 1. laicīgs; pasaulīgs; 2. bezdievīgs; 3. zaimojošs; p. language — lamas, lamu vārdi; II v apgānīt profanit||y [pra'faenati] n 1. profanācija, apgānīšana; 2.: to utter -ies — lamātiesprofess

profess [pre'fes] v 1. atklāti atzīt; atklāti paziņot; 2. sludināt; mācīt; 3. uzdoties (par); 4. (reti) praktizēt; nodarboties (ar)\ 5. (reti) (par profesoru) mācīt; pildīt profesora pienākumus professed [prs'fest] a 1. atklāts; p. enemy— nesamierināms ienaidnieks; 2. viltus; neīsts; p. friend — viltus draugs; 3. (par mūku, reliģiskas sektas locekli) devis solījumu (zvērestu)

profession [pra'fe/n] n 1. profesija, nodarbošanās; the legal p. — juristi; liberal ~s — brīvās profesijas; by p. — pēc profesijas; 2. solījums; zvērests (iestājoties klosteri, reliģiskā sektā); 3.: the p. teātr. sl. — aktieri [un aktrises] professional [pra'fe/nal] I n profesionālis; II a profesionāls; arod-; p. diseases — arodslimības; p. school — arodskola professionalism [pra'fe/nahzam] n profesionālisms professionalize [pra'fef nalaiz] v 1. pro-fesionalizēt; piešķirt profesionālu izskatu; 2. profesionalizēties; specializēties professionless [pra'fe/nbs] a bez-

profesijas-; neprofesionāls professor [pra'fesa] n 1. profesors;

2. (amer. —ari) (universitātes) pasniedzējs professorial [.profi'soirial] a profesora-; profesoru-

professoriate [.profi'soiriat] n profesūra; profesori

professorship [pra'fesa/ip] n profesūra

(amats)

proffer [profs] I n piedāvājums; II vpiedāvāt proficiency [pro'fi/nsi] n māka; prasme; p. test — kvalifikācijas pārbaude (eksāmens) proficient [prs'fi/nt] I n lietpratējs; eksperts; II a (at, in) prasmīgs; lietpratīgs; kompetents profile ['praufail] I n l.profds, sānskats; 2. (aptaujas rezultātu) grafisks attēls; diagramma; 3. īss (shematisks) apraksts; 4. tehn. vertikālais griezums (šķēlums); 0 high p. — asa (nesamierināma) nostāja; low p.—iecietīga nostāja; to keep a low

p.— palikt neievērotam (neuzkrītošam); II v 1. attēlot profilā; 2. tehn. profilēt profiling ['preufaihij] n tehn. profilēšana profit ['profit] I n 1. peļņa; ienākums; net p. — tīrā peļņa; to sell at a p. — pārdot, gūstot peļņu; 2. labums; to derive p. — gūt labumu; II v 1, pelnīt; gūt peļņu; 2. gūt labumu; izmantot profitability [.profita'bibti] n 1. ienesīgums;

rentabilitāte; izdevīgums profitable [profitabl] a 1.peļņu nesošs;

ienesīgs; 2. izdevīgs; derīgs profit-bearing ['profitbearuj] a peļņu nesošs profiteer [.profi'tia] I n spekulants; II v spekulēt

profiteering [.profi'tianrļ] n (parasti niev.)

spekulēšana; spekulācija profitless ['profitbs] a 1. bezpeļņas-; p. business — bezpeļņas darījums (bizness); 2. veltīgs; nevajadzīgs profit-making ['profit,meikit]] n peļņas iegūšana

profit-sharing ['profit,/earn]] n peļņas

dalīšana; līdzdalība peļņas sadalē profit-taking ['profit,teikii]] n akciju

pārdošana (augot pelņas procentiem) profligacy ['profligasi] n 1. izšķērdība;

2. izvirtība; netiklība profligate ['profligat] I n 1. izšķērdīgs cilvēks; 2. izvirtulis; netiklis; Hal. izvirtis; netikls

profluent ['profluant] a med. aumaļām

plūstošs (piem., par asinīm) pro forma [.preu'foima] adv formas pēc; formāli

profound [pro'faund] I n (the p.) 1. dziļums; (jūras) dzelme; 2. bezdibenis; II a 1. dziļš; the p. depth of the ocean — okeāna dzīles; 2. pamatīgs; dziļš; p. knowledge — dziļas zināšanas; 3. pilnīgs; absolūts; p. ignorance — pilnīga nezināšana profundity [pra'fAndati] n 1. dziļums;

2. pamatīgums profuse [prs'fjuis] a 1. bagātīgs; pārpilns;

2. izšķērdīgs; dāsns profusion [pra'fju^n] n 1. bagātība; pārpilnība; 2. izšķērdība; dāsnums

proga [prog] n (sals, no progressive) niev.

progresīvs darbonis progb [prog] (saīs. no proctor) sl. I n

1. proktors; 2. ēdamais; rijamais; 3. garigā barība; II v 1. pakļaut (studentu) proktora varai; 2. badoties; ubagot

progenitive [prsv^enitiv] a auglīgs; produktīvs

progenitor [prov^enito] n 1. sencis;

ciltstēvs; 2. priekšgājējs; priekštecis progenitress [prsi^enitris]/? 1. ciltsmāte;

2. priekšgājēja; priekštece progenitrix [prou^emtnks] sk. progenitress

progeniture [prev^enit/s] n 1. radīšana;

dzemdēšana; 2. pēcnācējs progeny ['pnx^ani] n 1. pēcnācēji; 2. pārn. iznākums; rezultāts; (humor.) bērni; (dzīvnieka) mazuļi progesterone [prav^estorsun] n fiziol.

progesterons prognathic [prog'nae9ik]a 1. (par žokli)

izvirzīts; 2. ar izvirzītu žokli prognathous [prog'neiOas] sk. prognathic prognoses sk. prognosis prognosis [prog'nousis] n (pl prognoses

[piDg'nausiiz]) prognoze; pareģojums prognostic [prog'nostik] I n zīme;

pareģojums; II a prognostisks prognosticate [prog'nnstikeit] v pareģot;

iepriekšnoteikt prognostication [prag.nosti'kei/n] n 1. pareģošana; iepriekšnoteikšana; 2. zīme; pareģojums prognosticative [prog'nostikativ] a pareģojošs

program ['prougraem] amer. sk. programme programmable ['praugraemabl] a programmējams

programmatic [.prsugrae'maetik] a programmatisks programme ['preugraem] I n programma; what's on the p. today? — ko mēs šodien darīsim?; II v 1. sastādīt programmu;

izplānot; 2. programmēt

programmed ['praugrasmd] a programmēts; p. learning — programmētā apmācība

programme music ['preugraem,mju:zik] n

programmatiskā mūzika programmer ['preugraems] n programmētājs programming ['prsugraemit]] n programmēšana; p. language — (skaitļotāja) programmēšanas valoda progress I n ['prougres] 1. progress; attīstība; to be in p. — attīstīties; 2. panākumi; sekmes; to make p. in one's studies — gūt panākumus mācībās; 3. gaita; norise; the p. of events — notikumu gaita; II v [prau'gres] 1. virzīties uz priekšu; 2. progresēt; attīstīties; 3. gūt panākumus (sekmes)

progress-chaser ['prsugres.t/eiso] n atbildīgais par ražošanas gaitu; ražošanas procesa uzraugs progression [prau'gre/n] n 1. virzīšanās uz priekšu; 2. progress; attīstība; 3. mat. progresija

progressional [prai 'gre/snl] a progresa-progressionist [prai'gre/nīst] n progresists;

progresa aizstāvis progressist [prau'gresist] sk. progressionist progressive [prai 'gresiv] I n 1. progresīvs cilvēks; 2. progresists; progresa aizstāvis; n a 1. progresīvs; progresa-; p. jazz — modernais džezs; 2. progresējošs; augošs; (par nodokļiem) proporcionāli augoši; p. taxation — progresējošā aplikšana ar nodokļiem; 3.: p. tense gram. — ilgstošie laiki

progressiveness [prai'gresivnis] n prog-

resīvums; progresivitāte prohibit [prov'hibit] v 1. aizliegt; smoking is ~ed — smēķēt aizliegts; 2. neļaut; kavēt; his illness ~ed him from coming — slimība neļāva viņam ierasties prohibition [.proui'bi/n] n 1. aizliegums;

2. prohibīcija (aizliegums pārdot alkoholu);

3.jur. (arī writ of p.) tiesas aizlieguma pavēle

prohibitionary [.praui'bi/nan] a 1. aizlieguma-; 2. prohibīcijas-prohibitionist [.praui'bi/nist] n prohi-bicionists (alkohola pārdošanas pretinieks) prohibitive [prev'hibitiv] a 1. prohibifivs;

859prohibitory

aizlieguma-; p. tax — aizsargmuita; 2. (par cenu) pārmērīgi augsts prohibitory [prai'hibitari] a prohibifivs;

aizlieguma-; p. law — aizliedzošs likums project I n ['prr^ekt] projekts; plāns; housing p. amer. — 1) dzīvokļu celtniecības plāns; 2) jauncelțņu rajons; II v [prefekti 1. projektēt; 2. plānot; paredzēt; 3. izsviest; izmest; izgrūst; 4. mest (gaismu, ēnu)', 5. (piem., par ēkas daļu) izvirzīties [uz āru]; pārkārties [pāri]; 6. projicēt; demonstrēt

(filmu) projectile [prau^ektad] I n mii (reaktīvais) lādiņš; šāviņš; heat p. — kumulatīvais lādiņš; II a 1. metams; sviežams; 2. metēj-; sviedēj-projection [pra^ek/n] n 1. projektēšana; 2. plānošana; 3. (piem., ēkas daļas) izvirzījums; 4. projekcija; projicēšana; p. room — kinoaparatūras (kinomehāniķa) telpa (kabīne); 5. mat., psih. projekcija projectionist [pra'd3ek/mst] n kino-mehāniķis

projective [pre'd3ektiv] a 1. projekcijas-; 2. projekfivs; p. geometry — projektīvā ģeometrija; 3. (piem., par ēkas daļu) izvirzīts [uz āru]; pārkāries [pāri] projector [prefekta] n 1. projektētājs; 2. projekcijas aparāts; projektors; 3. mil. granātmetējs; chemical p. — gāzmetējs projectual [pra^ek/ual] n projicējamais materiāls

prolapse med. I n [praulaeps] (kāda orgāna) prolapss; noslīdējums; II v [prau'laeps] (par kādu orgānu) noslīdēt prolate ['prauleit] a 1. iegarens; izstiepts;

2. [plaši] izplatīts prole [praul] n (saīs. no proletarian) sl.

sk. proletarian prolegomena sk. prolegomenon prolegomenon [.praule'gomman] n (pl prolegomena [.praule'gomina]) ievads; priekšvārds prolepsis [prai/'li:psis] n (prosodijā)

prolepsis; paredzējums proleptic [prau'leptik] a 1. (prosodijā) proleptisks; p. phrase—ievadfrāze; 2. med.

priekšlaicīgs proletarian [.praula'teanan] I n proletārietis;

II a proletāriešu-; proletariāta-; proletārisks proletariat [.praula'teanat] n proletariāts prolicide ['praulisaid] n bērna (bērnu)

nogalināšana (slepkavība) proliferate [prai 'lifareit] v 1. (skaitliski) vairoties; izplatīties (par zināšanām); 2. biol. vairoties proliferation [prau.lifa'rei/n] n

1. (skaitliska) vairošanās; (zināšanu) izplatīšanās; 2. biol. proliferācija; vairošanās

proliferous [prai 'lifaras] a biol. kas ātri

vairojas; proliferējošs prolific [prai/'lifik] a 1. auglīgs; ražīgs;

produktīvs; 2. bagātīgs; bagāts prolificacy [,pra u'lifikasi] n auglība; auglīgums

prolification [,praulifi'kei/n] n prolifikācija; vairošanās

prolificity [.prauli'fisati] n auglība; auglīgums

prolix ['prauliks] a liekvārdīgs; izplūdis prolixity [prau'liksati] n liekvārdība prolocutor [preu'lokjuta] n (baznīcas

sinodes) priekšsēdētājs prolog [praulng] amer. sk. prologue prologize ['praulagaiz] v uzrakstīt (vai

norunāt) prologu prologue ['praulog] I n prologs; II v ievadīt ar prologu

prolong [prav'lot]] v 1. pagarināt; 2. paildzināt

prolongation [.prauloij'gei/n] n 1. pagarināšana; pagarinājums; 2. paildzināšana; turpinājums prolonged [prai 'loijd] a 1. pagarināts;

2. ilgstošs; ieildzis

prolusion [pra'lu^n] n 1. mēģinājums; (spēku) izmēģināšana (piem., rakstniecībā)', 2. teātr. (lugas) caurlaides mēģinājums; ģenerālmēģinājums prom [prom] n sar. 1. brit. promenādes koncerts; 2. amer. (studentu) sarīkojums; balle

promenade [,proma'na:d] I n 1. pastaiga;prom trotter

pastaigāšanās; 2. pastaigu vieta; prome-nāde; 3. amer. (studentu) sarīkojums; balle; Uvi. pastaigāties; 2. izvest (kādu) pastaigā (lai izrādītu publikai) promenade concert [.proma'na:d'konsat] n

brit. promenādes koncerts promenade deck [.promanaid'dek] n

jūrn. (kuģa) augšējais klājs (pastaigām) promenader [.proma'naido] n brit. sar.

promenādes koncertu pastāvīgs apmeklētājs Promethean [pro'miiSian] a mit. Prometeja-; P. fire (spark) — Prometeja uguns

promethium [pra'miiBiam] n ķīm. prometijs prominence ['prominans] n 1. izvirzījums; izcilnis; 2. izcils (augsts); 3. astr. (ari solar p.) protuberance prominent ['prominsnt] a 1. [uz āru] izvirzījies; 2. saskatāms; saredzams; 3. prominents; izcils promiscuity [,promi'skju:ati] n l. (biezi niev.) neizvēlīgums (dzimumattiecībās); 2. juceklis

promiscuous [pro'tniskjuas] a 1. (bieži niev.) neizvēlīgs (dzimumattiecībās); (par dzimumsakariem) gadījuma-; 2. juceklīgs promise ['promts] I n solījums; the land of p. — apsolītā zeme; to give (make) one's p. — apsolīt, dot solījumu; to renege on compaign ~s amer. — nepildīt priekšvēlēšanu solījumus;of great p. — daudzsološs; II v [apļsolīt; ~ed land — apsolītā zeme; I p. you — 1) varat būt pārliecināts, ka...; galvoju, ka...2) es jūs brīdinu promisee [.promi'si:] n jur. solījuma (vai

parādzīmes) saņēmējs promising ['promisit]] a daudzsološs promisor [.prram'so:] n jur. 1. solījuma devējs; 2. parādzīmes (vai vekseļa) devējs (izsniedzējs) promissory ['promisan] a sološs; p. note — parādzīme

promo ['praumau] sar. (saīs. no promotional) I n reklāmmateriāls; II a reklāmas-

promontory ['promantn] n zemesrags

promotability [pra.mauta'bilati] n mii. tiesības saņemt augstāku dienesta pakāpi

promotable [pra'mautabl] a mil. tiesīgs

saņemt augstāku dienesta pakāpi promote [pre'msut] v 1. paaugstināt (amatā, dienesta pakāpē); 2. veicināt; sekmēt; 3. pārcelt (nākošajā klasē) promotee [pra.mau'ti:] n (amatā, dienesta

pakāpē) paaugstinātais promoter [pra'mooto] n veicinātājs;

sekmētājs; sponsors promotion [pra'mau/n] n 1. paaugstināšana (amatā, dienesta pakāpē); 2. veicināšana; sekmēšana; 3. pārcelšana (nākošajā klasē) promotional [pro'mou/nal] I n reklāmmateriāls; II a \.(par amatu, dienesta pakāpi) augstāks; 2. veicināšanas-; sekmēšanas-; 3. reklāmas-; p. leaflets — reklāmlapiņas promotion man [pra'mau/anmaen] n aģents; starpnieks

prompt [prompt] I n kom. maksāšanas termiņš; Hal. ātrs; 2. tūlītējs; p. payment kom. — tūlītējs maksājums; III v 1. teikt priekšā; (teātr.) suflēt; 2. mudināt; skubināt; 3. iedvest (domu); IV adv precīzi; tieši promptbook ['promptbuk] n teātr. sufliera

(lugas) eksemplārs promptbox ['promptboks] n teātr. sufliera kabīne

prompt copy ['prompt,kt>pi] sk. promptbook

prompter ['prompts] n priekšāteicējs; (teātr.) suflieris

prompting ['promptnj] n 1. mudināšana; skubināšana; 2. priekšāteikšana; (teātr.) suflēšana

promptitude ['promptitjuid] n 1. gatavība; 2. akurātība; precizitāte; p. in paying kom. — akurātība maksājumos promptly ['prom/?tli] adv 1, tūlīt; nekavējoties; 2. precīzi; tieši promptness ['promptnis] sk. promptitude prompt-note ['promptnaut] n kom. atgādne

par maksājuma termiņu prompt-side ['prom/jtsaid] n teātr. (no

aktiera viedokļa) 1. skatuves Kreisā puse;

2. amer. skatuves labā puse prom trotter ['prom.trota] n amer. sar.

1. students, kam patīk dejas un izpriecas;

2. brunču mednieks; 3. studente, kurai ir daudz pielūdzēju

promulgate ['promlgeit] v 1. pasludināt; izsludināt; 2. izplatīt; propagandēt (piem., idejas)

promulgation ['proml'gei/n] n 1. pasludināšana; izsludināšana; 2. (piem., ideju) izplatīšana; propagandēšana promulgator ['promlgeito] n (piem., ideju)

izplatītājs; propagandētājs promulge [pro'mAld^] novec. sk. promulgate pronate [proi 'neit] I a (par roku, kāju) uz iekšu vērsts; II v vērst (roku, kāju) uz iekšu pronation [prov'nei/n] n pronācija; (rokas,

kājas) vēršana uz iekšu prone [proun] a 1. [uz mutes] gulošs; p. position mil. — guļus stāvoklis (šaušanai); 2. disponēts; ar tieksmi; to be p. to anger — ātri [sa]dusmoties prong [prorj] I n 1 .(dakšu) zars; 2. (ragu) žuburs; 3. lauks, dakšveida cēlājs (vai racējs); II v 1. uzdurt uz dakšām pronged [proqd] a zarots; žuburains pronghorn [!proi]ho:n] n žuburragu antilope pronominal [prov'nomini] a gram.

pronomināls; pronomena-; vietniekvārda-pronominalization [provjiominolaizei/n] n

gram, pronominalizācija pronominalize [prov'nominolaiz] v gram.

pronominalizēt pronoun ['prounaun] n gram, pronomens,

vietniekvārds pronounce [pro'nauns] v 1. (oficiāli, svinīgi) pasludināt; paziņot; to p. a death sentence— pasludināt nāves spriedumu; 2. izrunāt; 2. jur. taisīt (spriedumu) pronounceable [pro'naunsobl] a izrunājams pronounced [pro'naunst] a spilgti izteikts pronouncement [pro'naunsmont] n (oficiāls,

svinīgs) paziņojums pronouncing [pro'naunsirj] n izrunāšana;

izruna; p. dictionary — izrunas vārdnīca pronto ['prontou] adv sar. ātri pronunciamento [pro.nAnsio'mentou] n

(pučistu) manifests; paziņojums pronunciation [pra.nAnsi'ei/nļ n (vārda)

izruna

proof [pru:f] I n 1. pierādījums; in p. of it — tam par pierādījumu; 2. pārbaude; to put to the p. — pārbaudīt; to stand the p. — izturēt pārbaudi; 3. (stipruma, cietuma) [noteiktā] pakāpe; [noteiktais] standarts; the spirits is above (or under) p. — spirts ir stiprāks (vai vājāks) par noteikto standartu (stipruma pakāpi); 4. korektūra; p. in sheets — korektūra loksnēs; II a 1. drošs; pārbaudīts; p. against water — ūdensnecaurlaidīgs; 2. nesatricināms; nelokāms; 3. (par alkoholu) noteiktā stipruma- (standarta-); whisky of 90° p. — 45% viskijs; III v 1. padarīt (piem., audumu) ūdensnecaurlaidīgu; 2. amer. lasīt korektūru; 3. poligr. novilkt proof ground ['pruifgraund] n mii. izmēģinājumu poligons proofread ['pru:fri:d] v lasīt korektūru proofreader ['pru:f,ri:do] n korektors proofreading ['pru:f,ri:dii]] n korektūru lasīšana

proofsheet ['pru:f/i:t] n korektūras loksne proof spirit [,pru:f spirit] n noteikta standarta

(stipruma) spirts (alkoholisks dzēriens) prop3 [prop] lnl. balsts; 2. atbalsts; palīgs; p. and stay of the home — ģimenes balsts; 3. : p. root hot. — balstsakne; II v 1. nostiprināt ar balstiem; 2. atbalstīt; palīdzēt; 3. austrāl. (par zirgu) pēkšņi apstāties (straujā skrējienā) propb [prop] n (sais. no propeller) sar. propelleris

propc [prop] n (sais. no proposition) skoln. sl. teorēma

propaedeutic[al] [,proupi:'dju:tik(l)] a pro-pedeitisks

propaedeutics [,proupi:'dju:tiks] n propedeitika

propaganda [.propo'gaendo] n propaganda propagandist [.propagandist] n propagandists

propagandize [.propo'gzendaiz] v propagandēt

propagate ['propogeit] v 1. pavairot; ieaudzēt; to p. a new variety — izaudzēt jaunu

862propitiator

šķirni; 2. vairoties; 3. izplatīt (idejas, slimību)', 4. fiz. (par skaņu, gaismu) izplatīties

propagation [.props'gei/n] n 1. pavairošana; ieaudzēšana; 2. vairošanās; 3. (ideju, slimības) izplatīšana; 4.fiz. (skaņas, gaismas) izplatīšanās propagative ['prnpageitiv] a 1. reproduktīvs;

kas vairojas; 2. kas izplatās propagator ['propsgeita] n (ideju, slimību)

izplatītājs propane ['proupein] n ķīm. propāns propel [pra'pel] v 1. dzīt (virzīt) uz priekšu;

2. stimulēt; [pa]mudināt propellant [pro'pebnt] n 1. dzinējs; 2. reaktīvā dzinēja degviela; 3. virzošais spēks propellent [pro'pebnt] a virzošs; dzinēj-; p. power — 1) virzošais spēks; 2) dzinējspēks

propeller [prs'peb] n 1. av. propelleris; gaisa skrūve; 2. jūrn. dzenskrūve; 3. tehn. dzineklis

propelling engine [pro,peli?]'en dyn\ n jūrn.

galvenais dzinējs propelling pencil [pra,peli»]'pensi] n

mehāniskais zīmulis propensity [pro'pensoti] n (for, to, towards)

tieksme; dziņa proper ['props] a 1. piemērots; all in it's p. time — visu savā laikā; 2. īsts; pareizs; p. dog—īsts (ne rotaļlietu) suns; p. fraction mat. — īsts daļskaitlis; 3. lietots vārda īstajā (tiešajā) nozīmē; literature p. — īsta literatūra; in the p. sense of the word — vārda tiešajā nozīmē; 4. pienācīgs; piedienīgs; prim and p. — klīrīgs; p. behaviour—laba uzvedība; 5. piemītošs; raksturīgs; feelings p. to mankind — cilvēkiem raksturīgās jūtas; 6. sar. pamatīgs; p. fool—pamatīgs (īsts) muļķis; 7. novec. savs; personisks; 8.: p. noun (name) gram. —īpašvārds proper article ['propar.aitikl] n jaunzēl. sar. tieši tas, kas vajadzīgs

properly ['propali] adv 1. pareizi; to speak

English p. — pareizi runāt angliski; 2. patiesībā; īstenībā; p. speaking —

patiesību sakot; 3, pienācīgi; piedienīgi; p. dressed — pienācīgi apģērbies; 4. sar. pamatīgi; krietni; kā nākas; to puzzle smb. p. — kādu pamatīgi samulsināt propertied ['propatid] a 1. mantīgs; p. classes — mantīgās šķiras; 2. teātr. apgādāts ar rekvizītiem propert|ļy ['prnpsti] n 1, īpašums; manta; common p. — kopīpašums; personal p. — kustamā manta; private p. — privātīpašums; public p. — sabiedriskais īpašums; real p. — nekustamā manta; man of p. — bagātnieks; 2. raksturīga īpašība; curative -ies — dziedinošas (ārstnieciskas) īpašības; 3. (parasti pl) teātr. rekvizīts; butaforija; p. department — rekvizītu cehs property-man ['propatimaen] n butafors property-master ['propati.maists]

sk. property-man property room ['propstiruim] n teātr.

butaforiju telpa prophecy ['profesi] n pareģojums prophesier ['profasabj n pareģis prophesy ['probsai] v pareģot prophet ['profit] n 1. pravietis; the P. — Muhameds; follower of the P. — muhamedānis; 2. [pa]zīme; p. of a storm — vētras vēstnesis; 3. sl. mākleris (zirgu rikšošanas sacīkstēs) propheteer [.profi'tia] n sl. zīlnieks; zīlniece prophetess ['profitis] n pareģe prophethood ['profithud] n pravieši prophetic[al] [pro'fetik(l)] a 1. pravietisks;

2. pravieša-; praviešu-prophylactic [.profo'laektik] I n profilaktiskais līdzeklis; H a profilaktisks; p. treatment — profilaktika prophylaxes sk. prophylaxis prophylaxis [.profe'laeksis] n (pl prophylaxes

[.profa'laeksuz]) profilakse propinquity [pro'pnjkwati] n 1. tuvums;

tuvība; 2. līdzība; radniecība propitiate [pra'pi/ īeit] v labvēlīgi noskaņot; pielabināt; samierināt

propitiation [pra.pifī'ei/n] rt labvēlīga

noskaņošana; pielabināšana; samierināšana propitiator [pra'pi/īeito] n salabinātājs,

samierinātājs propitiatory [pra'pi/iatan] a 1. samierinošs;

2. (vainu) izpērkošs

propitious [pre'pi/as] a labvēlīgs; izdevīgs;

p. moment — izdevīgs bridis propjet ['prt)pd3et] n sar. turbopropelleru

lidmašīna propman ['propmaen] n butafors propolis ['propalis] n propoliss propone [pra'paun] v proponēt;

iesniegt

priekšlikumu proponent [pra'paunant] I n proponents; priekšlikuma iesniedzējs; II a proponējošs; ierosinošs

proportion [pra'pa:/n] I n 1. proporcija; samērs; in p. — samērīgs; out of p. — nesamērīgs; 2. pl izmēri; ship of large ~s — lielizmēra kuģis; 3. daļa; 4. mat. proporcija; inverse (or direct) p. — apgrieztā (vai tiešā) proporcija; 0 to lose all sense of p.— zaudēt jebkuru mēra sajūtu; II v 1. sadalīt proporcionāli (samērīgi); 2. dozēt (sastāvdaļas) proportional [pra'po:/nal] I n mat. proporcijas loceklis, proporcionāle; II a proporcionāls; samērīgs proportionality [pra.poi/a'naelati] n proporcionalitāte proportionate [pra'pa :/nat] I a pro-procionāls; samērīgs; II v 1. sadalīt proporcionāli (samērīgi); 2. saskaņot; pielāgot; 3. dozēt (sastāvdaļas) proposal [pra'pauzl] n 1. priekšlikums; ierosinājums; joint-venture p. — priekšlikums radīt kopuzņēmumu; 2. bildinājums propose [pra'pauz] v 1. likt priekšā; ierosināt; to p. a motion — izteikt priekšlikumu; to p. a toast, to p. smb.'s health — uzsaukt kādam tostu; 2. grasīties; 3. bildināt proposition [.propa'zi/n] I n 1. priekšlikums; ierosinājums; 2. plāns; nodoms;

3. sar. jautājums; problēma; an awkward p. — nepatīkama beta; 4. neķītrs priekšlikums (sievietei); 5. mat. teorēma; 6. loģ. spriedums; II v 1. izteikt priekšlikumu; ierosināt; 2. izteikt neķītru priekšlikumu (sievietei)

propound [pra'paund] v ierosināt (apspriešanai) proprietary [pra'praiatan] a 1. īpašnieka-; p.rights jur. — īpašumtiesības; 2. patentēts; p. medicine — patentzāles proprietary name [pra'praiatan'neim] n

firmas nosaukums (kā firmas zīme) proprietary term [pra'praiatan't3:m]

sk. proprietary name proprieties [pra'praiatiz] n pl pieklājības

(uzvedības) normas proprietor [pra'praiata] n īpašnieks proprietorship [pra'praiata/ip] n īpašumtiesības

proprietress [pra'praiatns] n īpašniece propriety [pra'praiati] n 1. pareizība; pamatotība; 2.: marriage of p. — aprēķina laulības

props [props] n (saīs. no property) sar.

teātr. 1. rekvizīti; butaforijas; 2. butafors proptoses sk. proptosis proptosis [prop'tausis] n (pl proptoses [prop'tausiiz]) med. (acsābola) izvalbījums, prolapss

propulsion [pra'pA/n] n 1. virzīšana (vai virzīšanās) uz priekšu; 2. virzošais spēks; 3. dzinējspēks; 4. med. propulsija propulsive [pra'pAlsiv] a dzenošs; dzinēj-;

p. force — dzinējspēks propulsor [pra'pAlsa] n reaktīvais dzinējs propyl ['praupil] n ķīm. propils propylene ['praupxli:n] n ķīm. propilēns pro rata [,prau'ra:ta] adv lat. proporcionāli; samērīgi

prorate [.prau'reit] v sadalīt proporcionāli (samērīgi)

prorogation [,praura'gei/n] n (piem., parlamenta sēdes) atlikšana (uz vēlāku laiku)

prorogue [pra'raug] v (piem., par parlamenta

sēdi) atlikt (uz vēlāku laiku) prosage ['prausid3] n (no protein+sausage)

desa ar augu olbaltumu; olbaltumdesa prosaic [prau'zeiik] a 1. prozas-; 2. prozaisks; ikdienišķs

prosaically [prau'zeiikali] adv prozaiski; ikdienišķiprosthetžst

prosaist [prau'zeust] n 1. prozaiķis, prozas rakstnieks; 2. prozaisks (garlaicīgs, neinteresants) cilvēks proscenia sk. proscenium proscenium [prai/'si:niam] n (pl prosceniums vai proscenia [prai/si:nia]) teātr. proscēnijs, avanscēna

proscribe [prai/'skraib] v 1. aizliegt;

2. novec. pasludināt ārpus likuma; izraidīt proscription [prav'sknp/n] n 1. aizliegums; 2. novec. pasludināšana ārpus likuma; izraidīšana; 3. vēst. proskripcija prescriptive [prav'skriptiv] a aizliedzošs;

p. measures — aizlieguma pasākumi prose [prauz] I n 1. proza; 2. prozaiskums; ikdienišķums; p. of existence — dzīves ikdiena (proza); II v 1. (about) garlaicīgi runāt (par); 2. rakstīt prozu; pārvērst (dzeju) prozā

prosect [pra'sekt] v preparēt; anatomēt prosection [pra'sek/n] n preparēšana;

anatomēšana prosector [pra'sekta] n prožektors prosecute ['prosikju:t] v 1. turpināt (pasākumu)', 2. jur. iesniegt prasību; ierosināt lietu prosecuting attorney ['prosikju:tnp't3:m] n

amer. prokurors prosecution [.prosi'kju:/n] n 1. (pasākuma) turpināšana; 2, jur. prasības iesniegšana; lietas ierosināšana; 3. jur. apsūdzība (kā puse tiesas prāvā)', witness for the p. — apsūdzības liecinieks prosecutor ['prosikjuita] n jur. 1. sūdzētājs;

prasītājs; 2.: public p. — prokurors proselyte ['prosalait] I n prozelīts, jaun-pievērstais; II v amer. pievērst (jaunajai ticībai)

proselytize ['prosalataiz] v amer. pievērst

(jaunai ticībai) prosenchyma [pra'sei]kima] n bot.

prozenhīma prose-poem ['prauzpauim] n dzejohs prozā prosify ['prauzifai] v 1. rakstīt prozu; pārvērst

(dzeju) prozā; 2. padarīt prozaisku

(ikdienišķu, garlaicīgu) prosiness f'prauzinas] n prozaiskums;

ikdienišķums prosit ['prauzit] int. prozit! prosodial [pra'saudial] sk. prosodic prosodic [pre'stxhk] a prosodijas-; prosodisks prosody ['prosadi] n prosodija prosopopoeia [,prasaupa'pi:a] n prosopopeja prospect I n ['prospekt] 1. (parasti pl) izredzes; p. of success — izredzes uz panākumiem; 2. perspektīva; in p. — gaidāms; paredzams; 3. skats; beautiful p. to (over) the valley — brīnišķīgs skats uz ieleju; 4. ģeol. atradne; p. hole — izlūkurbums; 5. paredzams klients (pircējs); II v [pra'spekt] 1. izlūkot; [iz]pētīt; meklēt (piem., izrakteņus, sev., zeltu); 2. (par šahtu, raktuvēm) būt ienesīgam; these mines p. well — šīs raktuves ir ienesīgas prospective [pra'spektiv] a 1. paredzams; sagaidāms; 2. nākošais; topošais; p. mother— topošā māte; 3. (piem., par izrakteņiem) iespējams prospectless ['praspektlis] a neperspektīvs prospector [pra'spekta] n ģeol. izlūks;

(izrakteņu, .vev. zelta, naftas u.c.) meklētājs prospectus [pra'spektas] n prospekts;

reklāmizdevums prosper ['prospa] v 1. zelt; plaukt; veikties; 2. veicināt; būt labvēlīgam; may God p. you! — lai Dievs tev stāv klāt! prosperity [pro'spērati] n 1. labklājība;

2. zelšana; plaukšana; veiksme prosperous ['prosparas] a 1. veiksmīgs; laimīgs; 2. turīgs; pārticis; 3. labvēlīgs; p. wind — ceļavējš prosser ['prosa] n sl. profesionāls aktieris prossie ['prosi] n austrāl. sar. ielene prossy ['prosi] sk. prossie prostate ['prosteit] n anat. (arī p. gland)

prostāta, priekšdziedzeris prostatitis [.prosta'taitis] n med. prostatīts prostheses sk. prosthesis prosthesis ['prosBisis] n (pl prostheses

['pros0isi:z]) n protēze prosthetic [pros'Betik] a protēzes-;

p. appliance — protēze prosthetics [pros'Qetiks] n protezēšana prosthetist [pros'9i:tist] n protēzists

865prostie

prostie ['prosti] n amer. sl. ielene prostitute ['prt>stitju:t] I n prostitūta; II v

1. prostitutēt; 2. nodarboties ar prostitūciju prostitution [.prosti'tju:/n] n prostitūcija prostrate I a ['prostreit] 1. uz mutes gulošs;

2. novārdzis; spēkus zaudējis; 3. satriekts; p. with grief — bēdu sagrauzts; 4. bot. klājenisks; ložņājošs; II v [pra'streit]

1. nogāzt uz mutes; 2. (ari to p. oneself) zemoties; mesties (kādam) pie kājām;

3. novārdzināt; izvārdzināt; 4. satriekt; nomākt

prostration [pro'strei/n] n 1. garšļaukus stāvoklis; 2. (reti) zemošanās; 3. prostrācija prostyle ['praustail] n arh. prostils prosy ['prauzi] a prozaisks; ikdienišķs protactinium [.prautaek'tiniam] n ķīm.

protaktīnijs protagonist [prav'taeganist] n 1. galvenais varonis (piem., lugā); 2. galvenās lomas tēlotājs; 3. piekritējs; (idejas) aizstāvis protasis ['protasis] n gram, nosacījuma

palīgteikums protean [prau'tiian] a 1. mainīgs;

2. daudzveidīgs; 2. amer. (par aktieri) kas tēlo vairākas lomas (lugā)

protect [pra'tekt] v 1. (against, from)

aizsargāt; aizstāvēt; 2. atbalstīt; protežēt protection [pra'tek/n] n 1. aizsargāšana;

aizstāvēšana; 2. aizbildniecība; protekcija protectionism [pra'tek/nizam] n protekcionisms

protectionist [pra'tek/nist] n protekcionisma piekritējs

protective [pra'tektiv] a aizsarg-; aizsardzības-; drošības-; p. colouring (colouration) biol. — aizsargkrāsa; p. paint mil. — aizsargkrāsa; maskēšanās krāsa; p. vaccination med. — aizsargpote protector [pra'tekta] n 1. aizstāvis; aizbildnis; 2. (automašīnas riepas) protektors; 3. vēst. protektors; reģents; pavaldonis; 4. el., tehn. aizsargierīce protectorate [pra'tektarat] n protektorāts protectorship [pra'tekta/ip] n vēst. 1. protektora (reģenta, pavaldoņa) valdīšanas laiks; 2. protektora (reģenta,

pavaldoņa) amats protectory [pra'tektari] n nepilngadīgo

(klaidoņu, noziedznieku) patversme protectress [pra'tektris] n aizstāve; aizbildne protege ['prote3ei] n protežē; aizstāvamais protegee ['prote3ei] n protežē; aizstāvamā proteid ['prauti:d] n ķīm. proteīds protein ['prauti:n] n ķīm. proteīns, olbaltums pro tem [.prau'tem] sk. pro tempore pro tempore [.prau'tempari] adv pagaidām; uz laiku

protest I n ['prautest] 1. protests; iebildums; to enter (lodge) a p. dipi. — iesniegt protestu; in p. — protestējot; iebilstot pret; under p. — negribīgi; protestējot; without p. — mierīgi; neprotestējot; 2.fin. (vekseļa) protests; II v [prau'test] 1. protestēt; celt iebildumus; 2. fin. protestēt (vekseli) Protestant ['protistant] I n protestants; II a

[-protestantu-Protestantism-]

{+protestantu- Protestantism+} ['protistantizam] n protestantisms

protestation [.proti'stei/n] n 1. protests; iebildums; 2. (svinīgs) paziņojums; deklarācija; 3.fin. (vekseļa) protestēšana Proteus ['prautjuis] n 1. mit. Protejs;

2. daudzsejains radījums protista [pra'tista] n pl biol. (arī P.) protisti,

vienšūnas organismi protium ['prautiam] n ķīm. protijs protocol ['prautakol] Inl. protokols (dokuments); to draw up a p. — sastādīt protokolu; 2. protokols; (diplomātiskā) etiķete; 3. : the P., P. Department (Division)—(ārlietu ministrijas) Protokolu daļa; II v 1. [ieļprotokolēt; 2. sastādīt protokolu

protocolar ['prautakola] a dipi. protokola-;

protokolārs protohuman [.prauta i/'hju:man] a biol.

cilvēkveida-; cilvēkveidīgs proton ['prauton] nfiz. protons protoplasm ['prautauplaezam] n biol.

protoplazma protoplasmatic [.prauta i/plaez'maetik] a

biol. protoplazmas-protoplasmic [.prata v'plaezmlk] sk. pro-

866providential

toplasmatic protoplast ['prautaplasst] n 1. prototips;

2. biol. protoplasts protoplastic [.prauta'plaestik] a 1. prototipa*; 2. biol. protoplasta-prototype ['prautavtaip] n

prototips protovirus [.prauta v'vaiaras] n biol.

protoviruss protoxide [prau'toksaid] n ķīm. zemākās

vērtības oksīds protozoa sk. protozoon protozoan [.prauta v'zauan] I n protozojs, pirmdzīvnieks; II a protozoju-, pirm-dzīvnieku-

protozoic [,prata v'zauik] a protozoju-,

[-pirmdzīvnieku-protozoon-]

{+pirmdzīvnieku- protozoon+} [.prautau'zauan] n (pl protozoa

[.prautau'zaua]) protozojs, pirmdzīvnieks protract [pra'traekt] v 1. novilcināt; ~ed negotiations — ieilgušas sarunas; 2. zīmēt (plānu, karti) protractedly [pra'traektidli] adv 1. ilgi;

ilgstoši; 2. gari; stiepti protraction [pra'traek/n] n 1. novilcināšana;

2. (plāna, kartes) zīmēšana protractor [pra'traekta] n 1. tehn. transportieris; leņķmērs; 2. jūrn., med. protraktors

protrude [pra'trurd] v 1. izbāzt; to p. one's tongue — izbāzt mēli; 2. izvirzīties uz āru protrusion [pra'tru^n] n izvirzījums protrusive [pra'tru:siv] a uz āru izvirzīts protuberance [pra'tjuibrans] n 1. izspiešanās uz āru; 2. izcilnis; paaugstinājums; 3. med. izaugums; 4. astr. protuberance protuberant [pra'tju:brant] a uz āru izspiedies

proud [praud] I a 1. lepns; to be p. of smth. — lepoties ar kaut ko; 2. iedomīgs; augstprātīgs; 3. lietisks; krāšņs; 4. uztūcis; p. flesh med. — liekā gaļa; 5. (par ūdens līmeni) sacēlies; II adv sar. 1. lepni; 2.: to do smb. p. — parādīt kādam godu (cieņu) proudhearted [,praud'ha:tid] a iedomīgs;

uzpūtīgs; augstprātīgs proudling ['praudhi]] n niev. augstprātis provability [.pruiva'bilati] n 1. pierādāmība;

2. pārbaudāmība provable ['pru:vabl] a 1. pierādāms;

2. pārbaudāms prove [pru:v] v 1. pierādīt; it remains to be ~d — tas vēl ir jāpierāda; 2. pārbaudīt; izmēģināt; 3. izrādīties; to p. true — izrādīties pareizam; 4. jur. pierādīt (kāda dokumenta) pareizību; to p. a will — apstiprināt testamentu; 5. poligr. izdarīt paraugnovilkumu proven ['pruivn] I a jur. pierādīts; not p. — attaisnots [pierādījumu trūkuma dēļ]; II amer. verba prove pagātnes divdabis provenance ['provanans] n pirmavots;

izcelšanās [vieta] Provencal [,prt>vr>n'sa:l] I n 1. provansietis; provansiete; 2. provansiešu valoda; II a Provansas-; provansiešu-provender ['prnvinda] n 1. lopbarība; furāža;

2. sar., humor, ēdamais provenience [pra'vi:nians] amer. sk.

provenance proverb ['prov3:b] n paruna; sakāmvārds; 0 to a p. — maksimāli; augstākā mērā; the Book of Proverbs bibl. —Zālamana Pamācību grāmata proverbial [pra'v3:bial] a 1. parunas-;

sakāmvārda-; 2. vispārzināms provide [pra'vaid] v 1. paredzēt (notikumus); 2. apgādāt; nodrošināt; to p. military aid (to) — sniegt militāru palīdzību; = to p. against — 1) nodrošināties pret; to p. against a rainy day — nodrošināties pret nebaltām dienām; 2) jur. aizliegt; to p. for — 1) nodrošināt; 2) paredzēt; to p. with — pagādāt; sagādāt; to p. oneself with food — sagādāt sev pārtiku provided [pra'vaidid] I a 1. apgādāts; 2. paredzēts; II conj (arī p. that) ja; ar noteikumu, ka... providence ['providans] n 1. liktenis; providence; to fly in the face of P. — izaicināt likteni; 2. tālredzība; apdomība; piesardzība provident ['pmvidant] a tālredzīgs;

apdomīgs; piesardzīgs providential [,pmvi'den/l] a 1. liktenīgs;

867provider

2. laimīgs; veiksmīgs provider [pra'vaida] n 1. apgādātājs;

piegādātājs; 2. (ģimenes) gādnieks providing [pra'vaidi»]] conj (ari p. that) ja;

ar noteikumu, ka... province ['prtmns] n 1. province; the — province, perifērija (pretstatā galvaspilsētai); 2. darbības lauks; kompetence; it is not my p. — tas nav manā kompetencē provincial [praVin/l] I n provinciālis; II

a

1. provinces-; 2. provinciāls provincialism [pra'vin/hzam] n 1. provinciālisms (dzīves veidā, kultūrā);

2. vai. provinciālisms, apvidvārds provinciality [pra.viņ/i'setati] n provinciālisms

proving ground ['pru:vii]graund] n mii.

izmēģinājuma poligons provision [pre'vijn] I n 1. apgādāšana; sagādāšana; nodrošināšana; 2. krājums; ~s — pārtikas krājumi; p. shop — gastro-nomijas veikals; 3. piesardzības soļi; to make p. for—paredzēt; 4 .jur. nosacījums; noteikums; klauzula; ~s of a contract — līguma noteikumi; II v apgādāt ar pārtiku provisional [prs'v^nal] I n (P.) īru ekstrēmists; Hal. provizorisks; iepriekšējs; 2. pagaidu-; p. government—pagaidu valdība

proviso [pra'vaizsu] n jur. (līguma)

nosacījums; noteikums; klauzula provisory [pre'vaizan] a 1. provizorisks;

iepriekšējs; 2. pagaidu-Provo ['prsuvau] sar. sk. provisional I provocation [.prova'kei/n] n 1. izaicinājums; 2. provokācija; 3. īgnums; sapīkums; dusmas provocative [pro'vokativ] a 1. izaicinošs;

2. provokatorisks; 3. uzbudinošs; kaitinošs provoke [pra'vsuk] v 1. izraisīt; to p. laughter—izraisīt smieklus; 2. ierosināt; he was ~d to read that book — viņam ieteica izlasīt to grāmatu; 3. [izļprovocēt; 4. aizkaitināt provoking [pra'vaukit]] a 1. izaicinošs;

2. uzbudinošs; kaitinošs provost n 1. ['provsst] brit. (dažu koledžu)

rektors; direktors; 2. ['provast] (dažu Skotijas pilsētu) mērs; 3. ['provau] (arī p. marshal) militārās policijas priekšnieks provost corps [pra.vou'ko:] n militārā

policija; militārās policijas korpuss provost group [pre.vau'gruip] n amer. militāro policistu grupa (militārās policijas priekšnieka vadībā) prow [prau] n (laivas, kuģa) priekšgals prowess ['praues] n 1. drošsirdība; bezbailība;

2. veiklība; veiksme prowl [praul] I n ložņāšana; klaiņošana (laupījumu meklējot)-, to go on the p. — ložņāt apkārt (laupījumu meklējot)-, II v

1. ložņāt; klaiņot (laupījumu meklējot)-,

2. amer. pārmeklēt (cilvēku); 3.: to p. round the shops — klīst apkārt pa veikaliem; "ķemmēt" veikalus

prowl car ['praulka:] n amer. policijas

patruļmašīna prowler ['praula] n 1. klaidonis (laupītājs,

dzīvnieks); 2. marodieris prox [proks] sk. proximo proximal ['proksiml] a 1. tuvākais; blakus

esošais; 2. med. proksimāls proximate ['proksimat] a 1. tuvākais (vietas, laika, uzskatu ziņā); 2. tiešs; p. cause — tiešais cēlonis proximity [prok'simati] n tuvums; p. of

blood — asinsradniecība proximo [proksunsu] adv nākošajā mēnesī; nākošā mēneša-; on the 2 nd prox[imo] — nākošā mēneša otrajā datumā proxy ['proksi] n 1. pilnvara; by p. — pēc pilnvaras; 2. pilnvarotais; to be smb.'s p. —būt par kāda pilnvaroto prude [pru:d] I n 1. klīrīga sieviete; 2. svētulis; svētule; II v (reti) būt svētulim (vai svētulei) prudence ['pruidns] n apdomība; piesardzība prudent ['pruidnt] a 1. apdomīgs; piesardzīgs; 2.: p. use of resources — taupīga resursu izmantošana prudential [pru'den/l] a saprātīgs; apdomīgs prudentials [pru'den/lz] n pl 1. (reti) saprātīgums; apdomīgums; 2. amer. (iestādes) administratīvi saimnieciskie

jautājumi prudery ['pruidan] n kliriba prudish ['pru:di/] a kllrigs prune" [pru:n] n 1. žāvēta plūme; 2. sarkan-violeta krāsa; 3. vientiesis; 0 ~s and prim[s] — klirigums pruneb [pru:n] v 1. apcirpt (dzīvžogu, koku);

2. (away, down) īsināt; svītrot prune41 [pru:n] novec. sk. preen; 0 to p. one's

plumage — uzposties prunella" [pru'neb] n bot. prunella prunellab [pru'neb] n tekst. prinelis (audums) pruner ['pru:na] n (arī ~s) dārza šķēres

(grieznes); zargriezis pruning-knife ['pruiniqnaif] n (koku)

potējamais nazis pruning-scissors ['pruimrj.sizaz] n dārza

šķēres (grieznes); zargriezis prurience ['pruarians] n miesaskārība pruriency ['pruariansi] sk. prurience prurient ['pruanant] a miesaskārs Prussian ['prA/n] I n 1. prūsis; 2.: Old P. — senprūšu valoda; II v 1. Prūsijas-; 2. prūšu-; 3.: P. blue — berlīnes zilums prussic ['prAsik] a : p. acid ķīm. — zilskābe,

ciānūdeņražskābe pry" [prai] I n ziņkārīgs cilvēks; okšķeris; II v ziņkārīgi pētīt; to p. into smb.'s affairs — bāzt degunu kāda darīšanās pryb [prai] amer. I n svira; II v 1. (open, out,

up) uzlauzt (ar sviru, lauzniJ; 2. izvilt psalm [sa:m] n psalms psalmist ['sa:mist] n psalmists psalmody ['sa:lmadi] n 1. psalmu dziedāšana;

2. psalmu grāmata psalter ['sarīta] n psalterijs, psalmu grāmata psaltery ['sailtan] n psalterijs (instruments) p's and q's [,pi:a nd'kjuiz] n pl: mind your own p's and q's! — nejaucies citu darīšanās! psephology [si'ft>lad3i] n psefoloģija,

vēlēšanu (vai aptaujas) rezultātu analīze pseud [sju:d] n sar. viltnieks pseudo [sjuidau] a neīsts; viltots pseudo-classicism [.sjuidau'klaesrsizam] n

pseidoklasicisms

pseudograph ['sju:daugra:f] n literārs viltojums

pseudomorph ['sju:dai/ma:f] n min.

pseidomorfoze pseudomorphism [,sju:da v'maifizam] n

min. pseidomorfīsms pseudonym ['sjuidanim] n pseidonīms pseudonymity [,sju:da'mmati] n pseido-nimitāte

pseudonymous [sju:'dammas] a 1. (par autoru) kas raksta ar pseidonīmu; 2. (par grāmatu) izdots ar pseidonīmu pseudo-science [sju:,da v 'saians] n pseido-

zinātne pshaw [/a:] int tfū, tfū; fui psittacosis [.sita'kausis] n med. psitakoze psoas ['sauaes] n anat. ciskas muskulis, psoass psoriasis [sa'raiasis] n med. psoriāze psst [ps] int ts! (klusu!) psych" [saik] n (saīs. no psychiatrist)

sar. psihiatrs psychb [saik] v sar. 1. (arī to p. up) uzskrūvēt; uzbudināt; 2. psihiski ietekmēt; 3. psihiski sagatavoties; 4. psihot psyche ['sarki] n psihe psychedelia [,saika'di:ha] n pl 1. psihodēlija; halucinoza uztvere; 2. psihodēliskie līdzekļi; psihodēliskas narkotikas psychedelic [.saiki'delik] I n psihodēlisks līdzeklis; psihodēliska narkotika; II a

1. psihodēlisks; halucinācijas radošs;

2. murgains; p. art — murgaina māksla psychiatric[al] [,saiki'aetnk(l)] a psihiatrisks psychiatrist [saiTcaiatnst] n psihiatrs psychiatry [saiTcaiatn] n psihiatrija psychic ['saikik] I n medijs; II a psihisks psychical ['saikikl] a psihisks

psychics ['saikiks] n psihika psycho ['saikau] n sar. I n psihs; II a psihisks psychoanalysis [.saikaua'naelasis] n psihoanalīze

psychoanalyst [.saikau'aenahst] n psihoanalītiķis

psychochemical [.saikauTcemikl] a psiho-ķīmisks

psycholinguistics [,saikaulir]'gwistiks] n

psiholingvistika

psychological [,saika'ltxl3ikl] a psiholoģisks psychologist [sai'kolad3ist] n psihologs

869psychology

psychology [saikolad3i] n psiholoģija psychoneurosis [.saikaunjua'rausis] n med.

psihoneiroze psychopath ['saikaipaeQ] n psihopāts psychopathic [.saika v'paeQik] a psihopātisks psychopathologist [,saika i pa'Solodjist] n

psihopatologs psychopathology [,saika vpa'0olad3i] n

psihopatoloģija psychopathy [saiTcopaOi] n psihopātija psychoses sk. psychosis psychosis [sai'kausis] n (pl psychoses

[sai"kausi:z]) psihoze psychosomatic [.saika vsav'maetik] a med.

psihosomatisks psychotherapy [,saikau'0erapi] n psihoterapija

psychotic [sai'kotik] I n psihiski slims

cilvēks; II a psihiski slims psychotoxic [,saika u'toksik] a psihotoksisks psychotropic [,saika u'tropik] a psihotropisks psych-out ['saikaut] n nervu lēlane psychrometer [sailcromita] n psihrometrs,

hidrometrs ptarmigan ['ta:migan] n irbe pteridology [,ten'dolad3i] n pteridoloģija,

mācība par papardēm pterodactyl [,tera i/'daektil] n pterodaktils pterosaur ['teresa:] n pterozaurs ptisan [ti'zaen] n barojošs (sev. miežu)

novārijums; barojoša tume Ptolemaic [.tūb'meuk] a: P. system astr. —

Ptolemaja sistēma ptomaine ['taumein] n ptomaīns, līķu inde ptosis ['tausis] n med. ptoze; (kāda orgāna, piem., augšējā acs plakstiņa) noslīdējums ptyalin f'taiohn] n ķim.,fiziol. ptialīns ptyalism [taializam] n med. salvācija,

(pastiprināta) siekalu atdalīšanās pub [pAb] n (sais. no public house) krogs, bārs

pub-crawl ['pAbkroil] (sev. brit.) sar. I n staigāšana no viena kroga (bāra) uz otru; n v staigāt no viena kroga (bāra) uz otru pub-crawler ['pAbkroila] n sar. (vairāku)

krogu (bāru) apmeklētājs; pļēgurs puberty ['pjuibati] n pubertāte; age of p. —

pubertātes vecums pubes8 ['pju:bi:z] n 1. anat. kaunuma kalna apmatojums; 2. anat. kaunuma kalna rajons; 3. bot. pūkas; pūciņas; matiņi pubesb sk. pubis

pubescence [pju:'besns] n 1. pubertāte; 2. anat. kaunuma kalna apmatojums;

2. bot. pūkas; pūciņas; matiņi pubescent [pjui'besnt] a 1. sasniedzis

pubertāti; 2. bot. pūkām (pūciņām, matiņiem) klāts pubic ['pju:bxk] a anat. kaunuma-; kaunuma kalna-; p. bine— kaunuma kauls; p. hair— kaunuma kalna apmatojums pubis ['pjuibis] n (pl pubes ['pju:bi:z]) anat. 1. kaunuma kalns; 2. kaunuma kauls public f'pAblik] I n 1. sabiedrība; publika; general p., p. at large — plaša sabiedriba; reading p. — lasītāji; lasošā sabiedriba; in p. — atklāti; publiski; 2. ļaudis; tauta; II a

1. sabiedrisks; publisks; p. figure — sabiedrisks darbinieks; p. opinion — sabiedriskā doma; p. order — sabiedriskā kārtība; 2. tautas-; valsts-; p. enemy — sabiedriski bīstams elements; p. holiday— valsts svētki; p. revenue—valsts ienākumi;

3. publisks; pieejams; p. library — publiskā bibliotēka; 4. atklāts; vispārzināms; to make p. — darit zināmu atklātībai; it is a matter of p. knowledge — tas ir vispārzināms; to be in the p. eye — būt sabiedrības uzmanības centrā

public-address system [.pAblika'dres,sistam] n skaļruņu sistēma publikas uzrunāšanai publican ['pAblikan] n 1. krodzinieks;

2. vēst. nodokļu ievācējs

publication [.pAbh'kei/n] n 1. publicēšana; 2. publikācija; 3. izdevums; monthly p.— ikmēneša izdevums (piem., žurnāls) public convenience [,pAbhkkan'vi:mans] n

publiskās labierīcības; publiskā tualete public facilities [.pAblikfa'silatiz] n pl 1. komunālie pakalpojumi; 2. komunālo pakalpojumu uzņēmums public house [.pAblik'haus] n brit. krogs; bārs publicist ['pAbhsist]« 1. publicists; 2. rek-

lāmaģents

870pueblo

publicistic [.pAbli'sistik] a publicistisks publicity [pAb'lisati] n 1. atklātība; to give a p. to smth. — darīt kaut ko zināmu atklātībai; 2. slava; popularitāte; the visit got a lot of p. — par šo vizīti daudz rakstīja presē; 3. reklāma; reklamēšana; p. agent — reklāmaģents publicize ['pAblisaiz] v reklamēt publicly ['pAbhkh] adv publiski; atklāti public nuisance [,pAbhk'nju:sns] n jur.

1. sabiedriskās kārtības traucējums;

2. sabiedriskās kārtības traucētājs public prosecutor [.pAblik'prosikjuita] n

prokurors

public record office ['pAblik,reko:d't>fis] n

valsts arhīvs public relations [.pAblikri'lei/nz] n pl 1. sabiedriskās attiecības (starp sabiedrību un, piem., iestādi, universitāti); 2. reklām-bizness; reklāmdienests public road [.pAblik'raud] n lielceļš public school [,pAblik'sku:l] n 1. brit. privātskola; 2. amer. bezmaksas skola (kuru finansē vietējā pašvaldība) public servant [,pAblik's3:vant] n valsts

ierēdnis (izņemot militāro resoru) public service [,pAbhk's3:vis] n 1. valsts dienests (izņemot militāro resoru); 2. pl komunālie pakalpojumi public-spirited [.pAblik'spiritid] a sabiedriski aktīvs; patriotisks public television [.pAblik'telivrjn] n nekomerciālā televīzija (kas neraida reklāmas)

public utilities [.pAblikjui'tibtiz] n pl

1. komunālie pakalpojumi; 2. komunālo pakalpojumu uzņēmums

publish ['pAbh/ļ v 1. publicēt; izdot;

2. (oficiāli) paziņot; pasludināt; to p. the banns of marriage — uzsaukt (baznīcā);

3. amer. laist apgrozībā (piem., viltotas banknotes)

publisher ['pAbh/a] n 1. (grāmatu, laikrakstu) izdevējs; 2. ~s, ~s' house —

izdevniecība; 3. amer. laikraksta īpašnieks

publishing ['pAbli/nj] n 1. publicēšana; izdošana; 2.: p. house (office) — izdev-

niecība

puce [pju:s] I n sarkanbrūna krāsa; II a

sarkanbrūns pucka [pAk] n (hokeja) ripa puckb [pAk] n 1. (arī P.) folk, (ļauns) gars;

elfs; 2. draisku lis; nebēdnis pucka ['pAka] sk. pukka[h] pucker ['pAka] I n krunka, kroka; II v savilkt

krunkās (krokās) puckeroo [.pAka'ru:] a sl. nederīgs;

bezvērtīgs puckish ['pAki/] a valšķīgs; šķelmīgs puck pusher ['pAkpu/a] n sl. (ledus) hokeja

spēlētājs, hokejists puckster ['pAksta] n sar. (ledus) hokeja

spēlētājs, hokejists puda [pAd] n (bērnu valodā) 1. rociņa;

2. (dzīvnieka) ķepiņa pudb [pud] n (saīs. no pudding) sar. pudiņš pudding ['pudirj] n 1. pudiņš; 2.: black p. —

asinsdesa; white p. — aknu desa pudding-face ['pudiqfeis] n sar. neizteiksmīgs, uzblīdis ģīmis pudding-head ['pudirjhed] n sar. muļķis, stulbenis

pudding-stone ['pudnjstaun] n ģeol.

konglomerāts puddingy ['pudirji] a 1. pudiņveidīgs; 2. truls; smagnējs

puddle ['pAdlļ I n 1. peļķe; 2. celtn. mālu [un smilšu] java; II v 1. saduļķot (ūdeni); 2. (arī to p. about) plunčāties; 3. (par bērnu) apčurāties; izlaist peļķīti; 4. tehn. pudlingot; 5. celtn. pārklāt ar mālu [un smilšu] javu puddling ['pAdliiļ] n tehn. pudlingošana puddly ['pAdlļ] a peļķains; peļķēm klāts pudency ['pju:dansi] n kautrība pudenda sk. pudendum pudendum [pju:'dendam] n (pl pudenda [pju:'denda]) dzimumorgāns (sev. sieviešu) pudery ['pjuidari] n pornogrāfija (grāmatas,

filmas) pudge [pAd3] n sar. resnulis pudgy ['pAd3i] a sar. mazs un resns pueblo [pu'eblau] n pueblo; (Amerikas indiāņu) apmetne, ciemats (Meksikā un Latīņamerikā)puerile

puerile ['pjuarail] a 1. bērnišķīgs; puicisks; 2.: p. breathing (respiration) med. — puerilā elpošana puerility [pju'nbti] n bērnišķība; puiciskums puerperal [pju:'3:pral] a med. dzemdību-;

p. fever — dzemdību drudzis Puerto Rican [,pw3:ts u'riikon] I n

puertorikānis; II a puertorikāņu-puff [pAf] In 1. (vēja, elpas) pūsma; 2. sar., humor, elpa; 3. (dūmu, tvaika) mutulis, mākonis; 4. pūderslotiņa; 5. uzpūsta reklāma; nepelnīta uzslava; 6. kupl-krokojums (apģērbā)', 7. kul. kārtainā (lapu) mīkla; II v 1. (par vēju) [uzļpūst [brāzmām]; 2. izgrūst (dūmu) mutuļus (mākoņus); 3. pūderēt; pūderēties; 4. (arī to p. and pant, to p. and blow) elst; tusnīt; 5. reklamēt; saslavēt; 6. dižoties; lepoties; piepūsties (aiz iedomības)-, 7. sacelt (cenas); <=> to p. away — 1) aizpūst; 2) izgrūst (dūmu) mutuļus; to p. away at a pipe — kūpināt pīpi; to p. out — 1) nopūst (piem., sveci); 2) piepūsties (piem., aiz iedomības);

3) izlauzties mutuļiem; to p. up—1) pēkšņi uzliesmot; 2) pacelties kā dūmu (tvaiku) mutulim; 3) (piem., par burām) piepūsties;

4) reklamēt; saslavēt

puff-adder ['pAf.zeda] n zool. Āfrikas odze puffball ['pAfboil] n bot. pūpēdis puffbox ['pAfbnks] n pūdernīca [ar

pūderslotiņu] puffer [pAfa] n 1.(bērnu valodā) vilciens;

lokomotīve; 2. tehn. ceļam vinča puffery f'pAfan] n uzpūsta reklāma; nepelnīta uzslava

puffin ['pAfin] n zool. (Ziemefaūantijas) auks puff paste [.pAfpeist] n kul. kārtainā (lapu) mīkla

puff pastry [,pAf peistn] n kul. kārtainās

(lapu) mīklas izstrādājumi puff-puff [.pAfpAf] n (bērnu valodā)

vilciens; lokomotīve puff-shouldered [,pAf/auldad] a kupl-

krokots (pie pleciem) puffy ['pAfi] a I. (par vēju) brāzmains; 2. aizelsies; elsojošs; 3. pietūcis; 4. (par valodu, stilu) uzpūsts; pārspīlēti svinīgs;

5. iedomīgs; lielīgs pug® [pAg] n 1. mopsis; 2. sar. strupdegunis; 3. lapsa; zaķis (vai cits neliels, bet veikls dzīvnieks)

pug1" [pAg] I n 1. [sa]mīcīti māli; 2. [-[sa]-mīcītu-] {+[sa]- mīcītu+} mālu pārklājums (grīdai, sienai); II v 1. mīcīt (mālus); 2. pārklāt (aizziest) ar mīcītiem māliem pug1 [pAg] I n (zvēra) pēdas; II v iet (dzīties)

pa (zvēra) pēdām pug»1 [pAg] n (saīs. no pugilist) sar. bokseris pugdog ['pAgdDg] n mopsis pug-faced ['pAgfeist] a ar plakanu degunu;

plakandegunains puggaree ['pAgan] n 1. viegls (indiešu) turbāns; 2. lakats pie cepures (kas pasargā kaklu no

saules) pugging ['pAgiiļ] n 1. mālu mīcīšana;

2. celtn. blīvējums; pakojums puggree ['pAgn] sk. puggaree pugilism ['pju:d3iliZ3m] n dūru cīņa; bokss pugilist ['pju:d3ihst] n bokseris pugilistic [,pju:d3i'listik] a dūru cīņas-; boksa-

pugmill ['pAgmil] n mālu mīcītājs (ierīce) pugnacious [pAg'nei/as] a 1. kauslīgs; 2. strīdīgs

pugnacity [pAg'naesati] n 1. kauslīgums;

2. stridīgums pugnose [.pAg'nsuz] n strupdegunis pug-nosed [.pAg'nouzd] a ar strupu degunu;

strupdegunains puisne ['pju:ni] jur. I n (ari p. judge) — jaunākais tiesnesis; ierindas tiesnesis; II a jaunāks; zemāks (pēc pakāpes, ieņemamā amata)

puissance ['pwi:st>s] n l.formāl., novec. varenība; diženums; 2. (jāšanas sacīkstēs) augstas šķēršļu joslas pārvarēšana puissant ['pwi:sont] a formāl., novec. varens; dižens

puke [pju:k] v vulg. vemt, korķēt pukka[h] ['pAks] a 1. īsts; p. Hindoo — īsts indietis; 2. pirmklasīgs (piem., par celtni); izturīgs; solīds pulchritude ['pAlkntju:d] n (sev. sievietes) skaistums, daiļums

pulchritudinous [.pyvlkritjuidinss] a (sev.

par sievieti) skaists, daiļš pule [pju:l] v (sev. par bērnu) pinkšķēt Pulitzer ['pjuihtsa] n : P. prize — Pulicera prēmija (amerikāņu literatūrā, žurnālistikā, mūzikā)

pulka f'pAlka] n (ziemeļtautu) ragavas, nartas pull [pul] \n\. vilkšana; raušana; to take a p. at the pipe — ievilkt dūmu; 2. rāviens; vilciens; to give a p. at the bell — paraut zvanu; 3.(dūmvada) velkme; 4.piepūle; sasprindzinājums; it is a great p. — tā ir sarežģīta (grūta) lieta; 5. amer. (piem., reklāmas) pievilkšanas spēks; 6. (atvilktnes) rokturis; (zvana) aukla; 7. malks; the long p. — (alkohola) kārtīgs malks; to take a p. of whisky — iedzert kārtīgu malku viskija; 8. sar. priekšrocība; 9. sar. protekcija; sakari; to get a job through ap. — dabūt darbu ar pazīšanos; 10. sar. airēšana; to go for a p. on the river — pabraukties laivā pa upi; 11. sp. bumbas atsišana (kriketā)-, bumbas dzīšana (golfā)-,

12. poligr. paraugnovilkums; II v 1. vilkt; raut; stiept; to p. an anchor jūrn. — pacelt enkuru; to p. a horse — pievilkt grožus; 2. raustīt; 3. saplēst; saraut; to p. to pieces — 1) saplēst gabalos; 2) [noļkritizēt;

4. lasīt (piem., ābolus)-, plūkt (puķes)-,

5. plucināt (spalvas); 6. uzbīdīt; uzmaukt (piem., cepuri uz acīm); 7. sastiept (muskuli); 8. amer. sar. izraut (pistoli, nazi); 9. amer. saistīt (uzmanību); 10. sar. saņemt; dabūt (piem., atzīmi skolā); 11. amer. sl. izdarīt; veikt; to p. a crime — izdarīt noziegumu; to p. a stunt — (piem., par kaskadieri) parādīt triku; 12. sar. airēt; he ~s a good oar — viņš ir labs airētājs;

13. sl. saņemt ciet; arestēt; 14. sp. atsist bumbu (kriketā) dzīt bumbu (golfā); 15. poligr. novilkt; izgatavot novilkumu; = to p. about — 1) vazāt apkārt; 2) rupji izturēties; to p. apart — 1) saplēst (saraut) gabalos; 2) [noļkritizēt; to p. back — 1) atvilkt; 2) atkāpties; to p. down — 1) nojaukt; noārdīt; 2) nolaist (piem., aizkaru); 3) novārdzināt; novājināt; 4) pazemot; to

p. in — 1) ievilkt; 2) pievilkt (grožus); 3) pievirzīties (piebraukt, pieiet) klāt; 4) savaldīties; 5) sar. saņemt ciet; arestēt; to p. off — 1) novilkt (piem., zābakus); 2) atstumties (no krasta); 3) vinnēt; iegūt (godalgu); to p. on — 1) uzvilkt (piem., zābakus); 2) airēt; p. on harder! — airē ātrāk!; 3) pamudināt; to p. out — 1) izvilkt; izraut; to have one's tooth ~ed out — likt izraut zobu; 2) izvest (karaspēku no okupētās valsts); 3) vilkt garumā (piem., stāstu); 4) attālināties; virzīties prom (no krasta); 5) sar. airēt; 6) av. iziet no pikējuma; to p. over — 1) uzvilkt (pāri galvai); 2) pārvilkt; pārstiept; 3) amer. pievirzīties (piebraukt, pieiet) klāt; to p. round — 1) izārstēt; dabūt uz kājām; 2) atveseļoties; tikt uz kājām; to p. through— 1) izkulties; izķepuroties; 2) izdzīvot; to p. together — 1) savilkt kopā; to p. oneself together— 1) saņemties; 2) sastrādāties; sadarboties; to p. up — 1) apstāties; to p.

oneself up — savaldīties; 2) apturēt; apstādināt; pievilkt grožus; 3) sl. arestēt; to p. up to (with) — panākt (sacīkstēs); 0 to p. a face — vaibstīties; to p. caps (wigs) novec. — ķildoties; plūkties; p. devil (dog, cat, baker)! — sarauj!; to p. one's wits together — salikt visus prātus kopā; to p. smb.'s leg — izjokot kādu; to p. smb. by the nose — iznest kādu cauri; to p. the strings (ropes, wires) — izmantot sakarus

pullback ['pulbaekļ n 1. šķērslis; traucēklis;

2. mil. (karaspēka) atvilkšana

pull date ['puldeit] n datums, kad preci noņem no pārdošanas; zīmogs uz ātrbojīgas preces

pulldown ['puldaunļ I n nojaukšana; noārdīšana; II a nolaižams; paceļams; p. seat — nolaižamais sēdeklis

pulled [puld] a : p. bread — (no svaigas maizes pagatavoti) sausiņi; p. chicken — noplūkts un iztīrīts cālis; p. figs — žāvētas, presētas vīģes

puller ['pub] n 1. vilcējs; 2. sar. airētājs;

3. korķviļķis; 4. (naglu velkamās) knaibles

puller-in ['pubin] n amer. sar. iekšā saucējs

(veikalā, krogā u. tml.) pullet ['pulit] n (jauna) vistiņa pulley ['puli] tehn. I n grieztuve; trīsis; bloks;

n v celt ar grieztuvi (trisi, bloku) pulley-weights ['puliweits] n plsp. espanders pullies ['puliz] n pl sl. (ciešas sieviešu) biksītes

pull-in ['pulin] n 1. vieta ceļmalā, kur var novietot automašīnu; 2. (ceļmalas) bufete; 3. iebraucamā vieta; viesnīca; 4. dzelzc. rezerves ceļš Pullman f'pulmsn] n (arī P. car, carriage)

salonvagons; guļamvagons pull-off [pul.oif] n 1. vieta ceļmalā, kur var novietot automašīnu; 2. av. izpletņa atvēršanās

pull-on ['pulon] a pār galvu velkams (piem., džemperis)

pull-out ['pulaut] I n 1. mii. karaspēka izvešana (no okupētās valsts); 2.av. iziešana no pikējuma; 3. poligr. lielformāta (salokāmā) ielīme; 4. sp. (sērfingā) izkļūšana no viļņiem; II a izvelkams; p.-o. seat — izvelkams sēdeklis pullover ['pul.auvs] n pulovers pullthrough ['pulBru:] n mii. sar. šautenes slauķis

pullulate ['pAljuleit] v 1. bot., zool. vairoties;

2. (piem., par teritoriju) rasties; [iz] veidoties

pullulation [,pAlju'lei/n] n 1 .bot., zool. vairošanās; 2. (piem., teritorijas) rašanās; [iz]veidošanās pull-up ['puLvp] I « 1. (ceļmalas) bufete;

2. iebraucamā vieta; viesnīca;

3. sp. pievilkšanās (pie stieņa); II a paceļams; saliekams; p. -up chair — saliekamais krēsls

pully-hauly [.puhlioih] n jūrn. sar. takelāžas darbi

pulmonary ['pAlmanan] a med. plaušu-;

p. diseases — plaušu slimības pulmonic [pAl'momk] a med. plaušu-pulmotor ['pAlmauta] n mākslīgās

elpināšanas aparāts pulp [pAlp] I n 1. mīksta masa; (augļa)

mīkstums; wood p. — koksnes masa; 2. sar. sensacionāla, lēta literatūra (sev. žurnāli); makulatūra; 3. anat. pulpa; 0 to beat smb. ap. — piekaut kādu līdz nāvei; to reduce smb. to a p. — satriekt kādu (garīgi, psiholoģiski); II v 1. pārvērst (pārstrādāt) mīkstā masā (piem., celulozē, pulpā u. tml.); 2. izņemt mīkstumu (pulpu) pulpboard ['pAlpboid] n lokšņu celuloze pulpify ['pAlpifai] v pārvērst (pārstrādāt) mīkstā masā (piem., celulozē,pulpā u.

tml.) pulpit ['pulpit] n 1. kancele; 2. garīdznieki pulpiteer [.pulpi'tia] niev. I n sprediķotājs;

n v sprediķot pulpwood ['pAlpwud] n papīrmalkas koksne;

papīrmalka pulpy ['pAlpi] a mīksts; gaļīgs pulsar ['pAlsa:] n astr. pulsārs pulsate [pAl'seit] v 1. pulsēt; 2. trīsēt, drebēt

(aiz satraukuma) pulsatile ['pAlsstail] a 1. pulsējošs; 2. mūz. sitamais; p. instruments — sitamie instrumenti pulsation [pAl'sei/n] n pulsācija pulsator [pAl'seita] n tehn. 1. pulsators;

2. pulsometrs

pulsatory [pAl'seitan] a pulsējošs pulse2 [pAls] Irti. pulss; p. rate — pulsa ātrums; to feel the p. — 1) taustīt pulsu; 2) censties izdibināt; 2. vibrācija; 3. trīsas; satraukums; 4. kustību ritms (airēšanā); 5. mūz. sitienu ritms; 6. tehn. impulss; 0 to stire smb.'s ~s — satraukt kādu; II v

1. pulsēt; 2. vibrēt; 3. tehn. raidīt impulsus pulseb [pAls] rt hot. pākšaugi

pulseless ['pAlshs] a bez pulsa-pulselessness ['pAlsbsnis] n pulsa trūkums pulsimeter [pAl'simits] « pulsimetrs;

sfigmometrs pulsometer [pAl'somits] n tehn. pulsometrs pulverization [,pAlvarai'zei/n] n pulve-

rizācija; saberšana pulveri pulverize ['pAlvaraiz] v 1. pulverizēt; saberzt pulveri; 2. iznīcināt; satriekt (ienaidnieku);

3. atspēkot (teoriju)

pulverizer ['pAlvsraizs] n 1. pulverizators;

2. smidzinātājs

pulverulent [pAl'verulont] a 1. pulver-veidīgs; putekļveidīgs; 2. pārklāts ar pulverveidīgu (putekļveidīgu) vielu;

3. ģeol. (piem., par akmeni) drūpošs pulvinate ['pAlvinot] sk. pulvinated pulvinated ['pAlvineitid] a 1. arh. izliekts;

2. bot., zool. spilventiņveidīgs puma ['pju:mo] n zool. puma pumice ['pAmis] I n (arī p. stone) pumeks;

n v tīrīt (spodrināt) ar pumeku pummel ['pAml] v dauzīt (sev. ar dūrēm) pummelo ['pAmolou] n greipfrūts pump [p/vmp] I n 1. sūknis; 2. izzināšana; izdibināšana; 3. sar. sirds; 0 to give smb.'s hand ap. — spēcīgi kratīt kāda roku (sasveicinoties); II v 1. sūknēt; to p. tight — piesūknēt (riepu); 2. izdibināt; 0 to p. iron — nodarboties ar smagatlētiku; to p. smb.'s hand — spēcīgi kratīt kāda roku (sasveicinoties); <=> to p. off — izsūknēt; atsūknēt; to p. out — 1) izsūknēt; 2) izdibināt; izzināt; to p. over — pārsūknēt; to p. up — 1) piesūknēt (riepu, balonu); 2) sl. piedzerties, piesūkties pumpage ['pAmpid3] n sūkņa ražīgums pumpcrete ['pAmpkri:t] n celtn. (ar sūkni

padodamā) betona masa pump dredge ['pAmpdred3] n tehn. zemes-sūcējs

pumper ['pAmpo] n 1. amer. tehn. naftas

urbums; 2. sar. sirds pumpernickel ['pAmponikl] n pumpernikels

(maize)

pump-handle ['pAmp.haenld] lnl. sūkņa rokturis; 2. sar. rokasspiediens (sasveicinoties); II v spēcīgi kratīt roku (sasveicinoties) pumphouse ['pAmphaus] n sūkņa stacija (māja)

pumpkin ['pAmpkin] n 1. ķirbis; 2. (arī some ~s) amer. sl. liels vīrs; 3. sl. galva;

4. sp. sl. futbolbumba pumpkin-head ['pAmpkinhed] n sl. muļķis;

nejēga

pump-priming ['pAmp.praimin] n ekonomikas (tirdzniecības) stimulēšana; dotācijas

pumproom ['pAmpru:m] n 1. sūkņa telpa

(nodaļa); 2. (kūrortā) dzertņu telpa pumps [pAmps] n pl 1. balles (parasti lakādas) kurpes; 2. laiviņas (sieviešu apavi) pun [pAn] I n kalambūrs, vārdu spēle (rotaļa);

H v lietot kalambūrus Punch [pAnf/] n 1. klauns; ķipars (lelle); 0 as pleased as P. — ļoti apmierināts;

2. Londonas humoristisks žurnāls punch® [pAntf] I n 1. caurumsitis;

perforators; kompostieris; 2. tehnol. štancēšanas spiedne; puansons; 3. poligr. patrice; puansons; II v 1. caurumot; perforēt; kompostrēt; 2. tehnol. štancēt;

3. poligr. izgatavot patrici; = to p. in — atzīmēt ierašanos darbā; to p. out — atzīmēt aiziešanu no darba

punchb [pAnr/] lnl. sitiens (belziens) ar dūri; dunka; 2. enerģija; spēks; II v 1. iesist (iebelzt) ar dūri; iedunkāt; 2. amer. dzīt lopus (ar rīksti, nūju) punchc [pAnf/] n punšs punchd [pAnf/] n vezumnieks (zirgs) Punch-and-Judy show ['pAnr/on'd3u:di/ou]

n leļļu teātra izrāde "Pančs un Džūdija" punch-bag ['pAnf/baeg] n sp. bumbieris

(bokseru treniņiem) punch-ball [pAnr/bo:l] sk. bunch-bag punch-bowl ['pAnf/boul] n punša trauks punch card ['pAnf/ka:d] n perfokarte punch-drunk [pAnr/drArļk] a sar. apstulbis puncheon3 ['pAnr/an] n 1. caurumsitis; perforators; kompostieris; 2. kalnr. balsta stabs (raktuvēs) puncheon5 f'pAnr/an] n novec. liela muca puncher ['pAnf/o] n 1. caurumsitis; perforators; kompostieris; 2. tehn. pneimatiskais veseris; 3. amer. sar. kovbojs Punchinello [pAn j/i'nelou] n punčinella;

āksts; jokdaris (leļļu izrādē) punching-bag ['pAnf/iqbaeg] n sp. bumbieris

(bokseru treniņiem) punching-ball ['pAnf/ir]bo:l] sk. punching-bag

punchings ['pAnf/inz] I n pl 1. štancēti izstrādājumi (ražojumi); 2. štancēšanas atkritumi

875punch-out

punch-out ['pAn//aut] n sar. dūru cīņa punch-up ['pAnr/Ap] n sar. 1. dūru cīņa;

2. kautiņš; skandāls punchy ['pAiif/i] a apstulbis punctate ['pAijfoeit] a bot., zool. plankumains; lāsumains punctation ['pArj^'tei/n] n hot., zool. paln-

kumainība; lāsumainums punctilio ['pAtj&'tikau] n pedantisms (rīcībā,

uzvedībā); sīkmanība punctilious ['pAi]£'tili3Us] a pedantisks

(rīcībā, uzvedībā); sīkmanīgs punctual ['pAij^t/ual] a precīzs; punktuāls punctuality ['pAijAt/u'aebh] n precizitāte;

punktualitāte punctuate ['pAijAt/ueit] v 1. likt pieturzīmes;

2. uzsvērt, akcentēt; 3. (palaikam) pārtraukt punctuation [,pAi] ktfv'eifn] n 1. interpunkcija; pieturzīmju likšana; p. mārks — pieturzīmes; 2. punktuācija

puncture ['pAijfo/a] I n 1. dūriens (ar asu priekšmetu); 2. caurums (riepā); 3. med. punkcija; II v 1. izdurt caurumu; pārdurt (riepu); 2. tikt pārdurtam; iegūt caurumu;

3. med. izdarīt punkciju puncture-proof CpAnAt/apruif] a (par riepu)

necaurdurams pundit ['pAndit] n mācīts vīrs; viszinis pungency ['pAnd3ansi] n asums; sūrums;

(mērces) pikantums pungent ['pAnd3ant] a \.(par satīru) ass; dzēlīgs; 2. (par gāzi, smaku) kodīgs; sīvs; 3. (par mērci) ass; pikants; 4. biol. smailgala-

Punic ['pjuinik] a vēst. pūniešu-; kartā-giešu-; P. wars — pūniešu kari; 0 P. faith — nodevība; neuzticība punish ['pAni/] v 1. sodīt; 2. pārmācīt

(pretinieku); sadot (pretiniekam) punishability[.pAm/s'bdsti] «sodāmība punishable ['pAiu/abl] a sodāms punishment ['pAni/mant] n 1. sods; capital p. — nāves sods; minor p. — 1) nenozīmīgs sods; 2) mii. disciplinārsods; 2. sar. barga izturēšanās

punitive ['pjumahv] a soda-; p. expedition— soda ekspedīcija

punk [pAt]k] I n 1. sar. nieks; draņķis; 2. amer. prauli; 3. panks (hipiju paveids); II a 1. sar. nevērtīgs; 2. satrunējis; 3. panku-; p. rock — pankroks punkah ['pAijko] n vēdeklis (Indijā) punkie ['pAi]ki] n amer. moskīts punnet ['pAnit] n (sev. brit.) (skalu, plastmasas) groziņš (augļiem, ogām) punster ['pAnsta] n kalambūrists; asprātis punta [pAnt] I n plakandibena laiva; II v

1. stumt (laivu) ar kārti; 2. braukt, stumjot (laivu) ar kārti

puntb [pAnt] sp. I n (piem., regbija bumbas) atsišana [gaisā]; spēriens (pa bumbu); II v atsist (piem., regbija bumbu) [gaisā]; iespert (pa bumbu) punt* [pAnt] I n likme (dažās kāršu spēlēs); II v 1. likt (noteiktu) likmi; 2. sar. derēt (zirgu skriešanās sacīkstēs) punt-about ['pAnts.baut] n sp. iesildīšanās

(pirms regbija, futbola spēles) punter8 ['pAnta] n laivas stūmējs (ar kārti) punterb ['pAnta] n sp. bumbas atsitējs (piem., regbijā)

punter0 ['pAntaj n 1. likmes licējs (dažās kāršu spēlēs); 2. sar. derību slēdzējs (piem., zirgu skriešanās sacīkstēs) puny ['pju:ni] a 1. mazs; sīks; 2. vārgs; nīkulīgs

pup [pAp] I n 1. kucēns; in p. — (par kuci) grūsnēja; 2. vilcēns; lapsēns; ronēns; ūdrēns; 3. pienapuika; II v (par kuci u.c.) apbērnoties pupa rpjuips] n (pl pupae ['pjuipi:]) ent.

kūniņa pupae sk. pupa

pupai ['pju:pal] a ent. kūniņas-; p. stage —

kūniņas stadija pupate ['pju:peit] v ent. iekūņoties pupation [pju:'pei/n] n ent. iekūņošanās pupil8 ['pju:pl] n skolēns, skolnieks;

p. teacher — praktikants (skolā) pupilb ['pju:pl] n (acs) zīlīte pupil[l]age ['pju:palid3] n 1. skolas gadi;

2. nepilngadība; mazgadība; 3. mazat-tīstības stadija; industry in it's p. — mazattīstīta rūpniecībapurl

pupil[l]arya ['pjuipabri] a 1. skolniecisks;

2. aizbildniecībā esošs pupil[l]aryb ['pjuipabn] a (acs) zīlītes-puppet ['pApit] n marionete; lelle; 0

p. government — marionešu valdība puppeteer [.pApi'tia] n leļļu teātra aktieris puppet-show ['pApitf 9u] n leļļu teātra izrāde puppy ['pApi] n 1. kucēns; 2. pienapuika puppy-dog ['pApidog] n (bērnu valodā) kucēns

puppy love ['pApiLvv] n pusaudžu mīlestība;

jaunības aizraušanās pupsie [pApsi] n (bērnu valodā) kucēns pupsy ['pApsi] sk. pupsie pup tent ['pAptent] n neliela telts purblind ['p3:blamd] a 1. pusakls; 2. neapķērīgs; truls purchaseable ['p3:t/os3bl] a 1. pērkams;

2. uzpērkams, piekukuļojams purchase ['p3:t/as] I n 1. pirkšana; p. and sale — pirkšana un pārdošana; 2. pirkums; to make ~s (a p.) — iepirkties; 3. rente; (gada) ienākumi; 4. vērtība; cena; his life is not a day's (hour's) p. — nav izredžu, ka viņš vēl dzīvos; 5. atbalsta punkts; to get a p. with one's feet — dabūt atbalstu kājām; 6. tehn. ceļamierice (trīsis, svira); jūrn. vinča; II v 1. pirkt; 2. iemantot, iegūt (uzticību); 3. tehn. celt (ar ceļamierīci) purchase-price ['p3:t/osprais] n pirkšanas cena

purchaser ['p3;t/3sa] n pircējs; to find ready

~s kom. — (par preci) būt pieprasītai purchase tax ['p3:t/staeks] n pirkšanas nodoklis

purchasing ['p3:t/3su]] I n 1. pirkšana; 2. materiāltehniskā apgāde; II a pirkšanas-; pirkt-; p. power of the dollar — dolāra pirktspēja

purdah ['p3:da:] n 1. parandža; čadra; 2. aizkars; priekškars; 3. (the p.) sieviešu nošķiršana; 4. tekst. (svītrots) aizkaru audums

pure [pjus] a 1. tīrs; skaidrs; nesajaukts; p. culture biol. — (baktēriju) tīrkultūra; p. silk — dabiskais zīds; 2. nevainīgs; šķīsts; 3. nevainojams; p. taste —

nevainojama gaume; 4. sar. īsts; pilnīgs; p. and simple — vienkāršs; skaidrs pureblooded [.pjua'bUdid] sk. purebred purebred ['pjuabred] a tīrasiņu-; šķirnes-puree ['pjuarei] n kul. biezenis purely ['pjuoli] adv 1. skaidri; tīri; 2. pilnīgi;

galīgi; 3. tikai; vienīgi pureminded [.pjua'maindid] a sirdsšķīsts purfle [*p3:fl] I n novec. (apģērba) dekoratīva apmale; II v 1. izgreznot (tērpu) ar dekoratīvu apmali; 2. arh. izgreznot (celtni) ar lapu ornamentu purgation [p3:'gei/n] n 1. (partijas) tīrīšana;

2. (kuņģa, zarnu) iztīrīšana purgative ['p3:gativ] I n caurejas līdzeklis;

n a caurejas-; caureju veicinošs purgatorial [,p3:go'to:riol] a rel. šķīstītavas-; purgatorija-purgatory ['p3:g3tan] rel. I n šķīstītava,

purgatorijs; II a šķīstīšanas-; šķīstījošs purge [p3:d3] Inl. tīrīšana (partijā);

2. caurejas līdzeklis; II v 1. iztīrīt (kuņģi, zarnas); 2. veikt tīrīšanu (partijā);

3. atbrīvot (no aizdomām) purification [.pjuanfi'kei/n] n 1. attīrīšana;

water p. — ūdens attīrīšana; 2. rel. šķīstīšana; šķīstīšanās; 3. ķīm. rektifikācija purifier ['pjuonfaia] n ķīm., tehn. attīrītājs purify ['pjuonfai] v 1. (of, from) attīrīt; 2. rel. šķīstīt; to p. one's heart — atvieglot sirdi

purism ['pjuanzam] n pūrisms

purist ['pjuanst] n pūrists

Puritan ['pjuantan] I n puritānis; II a

puritāņu-; puritānisks puritanical [.pjuaritaenikl] a puritānisks Puritanism ['pjuontanizam] n puritānisms purity ['pjuarati] n 1. tīrība; skaidrība; 2. nevainība; šķīstums; 3. (dārgmetālu) raudze

purl8 [p3:l] Inl. (zeltīta, sudrabota) trese; rotājums (uz apģērba malas); 2. kreilisks adījums; II v 1. [izjrotāt (apģērba malu) ar tresēm (rotājumiem); 2. adīt kreiliski

purlb [p3:l] sar. I n smags kritiens; kritiens uz galvas; II v smagi krist; [no]krist uz galvas

purlc [p3:l] I n (strauta) burbuļošana; čalošana; urdzēšana; II v (par strautu) burbuļot; čalot; urdzēt purld [p3:l] n vēst. karsts alus ar džinu (un

garšvielām) purler ['p3:b] n sar. smags kritiens; kritiens uz galvas; to come (have) ap. — smagi nokrist; nokrist uz galvas purlieu ['p3:lju:] n (parasti pl) apkārtne, apkaime

purlin ['p3:hn] n celtn. 1. garensija; pārliktais;

kopturis; 2. jumta lata purloin [p3:'bin] v izdarīt sīku zādzību; [noļčiept

purple ['p3:pl] I n 1. purpurs; purpursarkana

krāsa; 2. (valdnieka, kardināla) mantija; to raise smb. to the p. — 1) kronēt kādu par valdnieku; 2) iecelt kādu par kardinālu; born in the p. — dzimis valdnieka ģimenē; II a purpura-; purpursarkans; p. with rage— [zili] sarkans no dusmām; HI v

1. nokrāsot purpura (purpursarkanā) krāsā;

2. kļūt [purpur] sarkanam

Purple Heart [.psiplliait] n amer. mil.

medaļa "Purpura sirds" purple heart [.p3:pl'ha:t] n brit. sar.

narkotika "purpursirds" purplish ['p3:ph/] a purpursārts purport ['p3:pat] I n nozīme; jēga; II v

nozīmēt; liecināt (par kaut ko) purpose [p3:p3s] I n 1. nolūks; nodoms; novel with ap. — tendenciozs romāns; of set p. — ar iepriekšēju nodomu; on p. — tīši; to answer (serve) the p. — atbilst mērķim (nolūkam); noderēt; it serves no p. — tas nekam neder; tas neatbilst mērķim;

2. rezultāts; panākums; to good p. — ar labiem panākumiem; to little p. — ar maziem panākumiem; bez panākumiem; to some p. — ar zināmiem panākumiem;

3. mērķtiecība; apņēmība; griba; man of weak p. — neuzņēmīgs cilvēks; II v nodomāt; nolemt

purpose-built [,p3:pss'bilt] a (sev. brit.) pēc

īpaša pasūtījuma celts purposed ['p3:psst] a mērķtiecīgs; apņēmīgs; ar stingru gribu

purposeful ['p3:pasfl] a mērķtiecīgs purposefulness ['p3:pssflnis] n mērķtiecība purposeless ['p3:pssbs] a bezmērķīgs purposelessness ['p3:pssbsnis] n bez-

mērķīgums purposely ['p3:pssli] adv ar nolūku

(nodomu); tīši purpose-made [,p3:p3s'meid] a pēc īpaša

pasūtījuma izgatavots purposive ['p3:pasiv] a mērķtiecīgs purpura ['p3:pjurs] n 1. vet. sarkanguļa;

2. purpurgliemezis purpuric [pa'pjuank] a : p. acid ķīm. —

purpurikskābe purpurin ['p3:pjuann] n ķīm. purpurins purr [p3i] Irti. ņurrāšana, murrāšana; 2. Cmotora) dūkšana; II v 1. ņurrāt, murrāt; 2. (par motoru) dūkt purse [p3:s] Irti. naudas maks; public p. — valsts kase; to have a light (lean, slender) p. — nebūt naudīgam (bagātam); to have a long (heavy, fat) p. — būt naudīgam (bagātam); to open one's p. — atdarīt maku; it is beyond my p. — tas man ir par dārgu; 2. naudas līdzekļi; naudas fonds (sev. godalgām, prēmijām); to make a p. (for) — 1) savākt naudas ziedojumus; 2) krāt naudu; to win ap. — iegūt naudas godalgu; 3. amer. (sieviešu) rokassomiņa;

4. kaut kas somiņveidīgs (maisiņveidīgs); ~s under the eyes — maisiņi zem acīm;

5. zool. soma; 6. anat. sēklinieku maisiņš; liv 1. (reti) iebāzt makā (kabatā); 2. (arī to p. up) sakniebt (lūpas)

purse-bearer ['p3:s,bears] n 1. kasieris;

2. mantzinis purseful ['p3:sfl] « pilns maks purse-proud ['p3:spraud] a lepns uz savu bagātību

purser ['p3:ss] n jūrn. mantzinis; saimniecības daļas vadītājs; vecākais stjuarts purse-seine ['p3:ssein] n (zvejas) riņķa vads purse-strings ['p3:sstnr]z] n pl :to hold the p.-s. — pārzināt izdevumus; to loosen one's p.-s. — palielināt savus izdevumus; to tighten one's p.-s. — samazināt savus

izdevums; taupīt

purslane ['p3:sbn] n bot. portulaks pursuance [po'sjuisns] n 1. pakaļdzīšanās; vajāšana; 2. pildīšana; in [the] p. of one's duty — pildot [savu] pienākumu pursuant [po'sjuiant] I a kas dzenas pakaļ; kas vajā; II adv :p. to — saskaņā ar; atbilstoši

pursu||e [po'sju:] v 1. dzīties pakaļ; vajāt; police are ~ing a criminal — policija meklē kriminālnoziedznieku; ill luck ~ed him — viņu vajāja neveiksmes; 2. nodoties; nodarboties; to p. pleasure — nodoties izpriecām; to p. one's studies — turpināt [savas] studijas; 3. rīkoties pēc; to p. a plan — rīkoties pēc plāna; 4. jur. celt apsūdzību; iesūdzēt pursuer [po'sjuia] n 1. vajātājs; 2 .jur.

prasītājs; sūdzētājs pursuit [po'sjurt] n 1. pakaļdzīšanās; vajāšana; in p. of smth. — dzenoties pēc kaut kā; in hot

p. (of) — uz karstām pēdām; 2. nodarbošanās pursuit plane [pa,sju:t'plein] n av. iznīcinātājs

pursuivant ['p3:sivant] n 1. novec., brit.

pavadonis; sekotājs; 2. vēst. herolda palīgs pursy2 ['p3:si] a 1. aizelsies; slims ar aizdusu;

2. korpulents; tukls pursyb fp3:si] a 1. krunkains; krokots; 2. bagāts

purulence ['pjuarubns] n 1. strutošana;

pūžņošana; 2. strutas; pūžņi purulent ['pjuarubnt] a strutains; strutojošs;

pūžņains; pūžņojošs purvey [pa'vei] v 1. apgādāt (ar pārtiku);

2. būt par sagādnieku purveyance [pa'veions] n 1. (pārtikas) sagāde; piegāde; 2. proviants, pārtikas līdzekļi

purveyor [pa'veia] n sagādnieks purview ['p3:vju:] n 1. darbības lauks (sfēra);

2. redzesloks pus [pAs] n strutas; pūžņi push [pu/] I n 1. grūdiens; to give ap. —

pagrūst; 2. (aripārn., tehn.) spiediens; p. of

water—ūdens spiediens (iedarbība); 3. sar. protekcija; atbalsts; to give smb. ap. — 1)

pagrūst kādu; 2) sniegt kādam atbalstu; 4. kritisks (izšķirīgs) brīdis; at a p. (sev. brit.) — nepieciešamības (kritiskā) gadījumā; if (when) it comes to the p. — ja būs nepieciešams; 5. sar. enerģija; uzņēmība; spars; man of great p. — [ļoti] enerģisks cilvēks; to have another p. — pielikt visus spēkus; 6. sl. atlaišana (atbrīvošana) no darba (amata); to get the p. — tikt atlaistam no darba (amata);

7. sl. (sev. austrāl.) (zagļu, huligānu) banda; (politiķu) ietekmīga grupa; kliķe;

8. mii. spēcīgs, straujš uzbrukums; II v 1. grūst; stumt; to p. aside every obstacle — pārvarēt visus šķēršļus; to p. to the wall — (arī pārn.) piespiest pie sienas; 2. uzstāt; kategoriski prasīt; to p. one's claims — izvirzīt savas prasības; to p. one's fortune — taisīt karjeru; censties vairot savu labklājību; 3. spraukties cauri; to p. through a crowd — izlauzt sev ceļu cauri pūlim;

4. piespiest (kādu kaut ko darīt);

5. mudināt; skubināt; to be ~ed for time (or money) — būt (atrasties) laika (vai naudas) trūkumā; to p. one's luck — izaicināt likteni; to p. things on — pasteidzināt kaut ko; 6. reklamēt; ieteikt; to p. one's wares — reklamēt savas preces; => to p. along — 1) turpināt; 2) steigties (virzīties) uz priekšu; to p. around (about) — rupji izturēties (pret kādu); to p. away — 1) atgrūst; atstumt; 2) doties prom; to p. back — atgrūst; atstumt; to p. by — spraukties garām; to p. down — nogāzt; to p. for — pieprasīt; to p. forth — doties (virzīties) uz priekšu; to p. forward— 1) steigties (virzīties) uz priekšu; 2) (parasti niev.) censties pievērst uzmanību; to p. in — 1) iespiest; iegrūst; 2) iespiesties; ielauzties; 3) sar. rupji pārtraukt; top. off—1) atstumties (piem., no krasta); 2) sar. doties prom; pazust; to p. on — 1) steidzināt; skubināt; 2) steigties (virzīties) uz priekšu; to p. out — 1) izgrūst;

izstumt; 2) izvirzīties uz āru; 3) dzīt (asnus)',

to p. over — apgāzt; to p. through — 1) paveikt; pabeigt; 2) izlauzties cauri; 3)

(par asniem) izspraukties; uzdīgt; to p. up — 1) pabīdīt uz augšu; 2) sp. uzgrūst (svaru stieni)', 3) pacelt (cenas); 4): to p. up the daisies sar. — būt mirušam un apraktam

push-around ['pu/3,raund] n sar. rupja

izturēšanās pushball ['pu/bo:l] n sp. pušbols pushbike ['pu/baik] n brit. sar. velosipēds

(bez motora) push-button ['pu/botn] n (zvana, kāda mehānisma ieslēgšanas) poga; p.-b. control — pogvadība pushcard ['pu/ka:d] n perfokarte pushcart ['pu/ka:t] n stumjamie ratiņi pushchair ['pu/t/ea] n brit. saliekamie bērnu ratiņi

push-down ['pu/daun] n av. , sar. (lidmašīnas) nolaišanās pusher ['pu/a] n 1. grūdējs; stūmējs;

2. (parasti niev.) uzņēmīgs cilvēks;

3. sl. narkotiku piegādātājs; starpnieks pushful [pu/fl] a enerģisks; uzņēmīgs; rosīgs pushing ['pu/nj] a 1. enerģisks; uzņēmīgs;

rosīgs; 2. uzbāzīgs; uzmācīgs push-off ['pu/.oif] n sp. atgrūšanās push-over ['pu/.suva] n sar. 1. viegli pārvarams šķērslis (piem., darbā); nieka lieta; 2. sp. vājš spēlētājs; vāja komanda pushpin ['pu/pin] n 1. amer. (papīra) saspraude; spraudīte; 2. bērnu spēle ar tapiņām

push-pull ['pu/pul] a tehn. divtaktu-push-start ['pu/sta:t] I n (motora) iedarbināšana, stumjot automašīnu; II v iedarbināt (motoru), stumjot automašīnu push-through ['pu/0ru:] n mii. (šautenes) slauķis

Pushtu ['pu/tu:] I n puštu, afgāņu valoda; II

a puštu-, afgāņu valodas-push-up ['puf Ap] n sp. uzspiešana

(svarcelšanā) pushy ['pu/i] a sar. uzbāzīgs, uzmācīgs pusillanimity [pjuisita'nimati] n mazdūšība pusillanimous [pju:silaenimos] a mazdūšīgs puss [pus] n 1. (bērnu valodā) kaķītis; incītis; P. in Boots — Runcis zābakos; 2. sar.

garausis (zaķis); 3. sl. (pievilcīga, draiska) meiča; 4. sl. ģīmis; purns pussy8 ['pusi] n 1. (bērnu valodā) kaķēns; incis; 2. sl. (draiska, pievilcīga) meiča; 3. sl. vulg. (sievietes) ārējie dzimumorgāni pussyb ['pusi] a strutains; pūžņojošs pussy-cat ['pusikaet] n 1. (bērnu valodā) kaķēns; incis; 2. sl. (pievilcīga, draiska) meiča

pussyfoot ['pusifut] amer. sar. I n 1. piesardzīgs cilvēks; 2. prohibīcijas piekritējs; n v būt piesardzīgam; rīkoties piesardzīgi pussy willow ['pusi.wibu] n pūpolvītols pustural ['pAstjub] a 1. med. pustulām

(pūtītēm) klāts; 2. pangains pustulate ['pAstjuleit] v 1. med. pārklāties ar pustulām (pūtītēm); 2. pārklāties ar pangām pustulation [,pAStju'lei/n] n 1. med. pārklāšanās ar pustulām (pūtītēm); 2. pārklāšanās ar pangām pustule ['pAstjud] n 1. med. pustula, pūtīte; 2. panga

pustulous ['pAstjulos] sk. pustular put® [put] I n 1. sp. (lodes) grūšana; 2. (akmens) sviešana; II a : to stay p. — palikt uz vietas; III v (p. un p.p. put [put]) 1. [no]likt; novietot; to p. to bed — [no]likt gulēt; to p. to prison — ieslodzīt cietumā; to p. to vote — likt uz balsošanu; to p. the horse to the cart — iejūgt zirgu; 2. ievietot; ielikt; to p. smb. in hospital — ievietot kādu slimnīcā; to p. sugar in [to] tea — iebērt cukuru tējā; 3. iegrūst; ietriekt; iecirst; to p. knife into... — ietriekt nazi...; 4. mest (akmeni); grūst; to p. the shot sp. — grūst lodi; 5. (to) pielikt; apgādāt; to p. a lock to the door — pielikt durvīm slēdzeni; 6. izteikt; izvirzīt; to p. in mind — atgādināt; to p. into words—izteikt vārdos; to p. into English — pārtulkot angliski; to p. it mildly — saudzīgi izsakoties; to p. smth. out of one's mind — nedomāt par kaut ko; 7. [pieļrakstīt; parakstīt; to p. it black and wihte — uzrakstīt uz papīra; to p. one's name to the contract — parakstīt līgumu; 8.: to p. an end (to) — izbeigt; to

p. in order — savest kārtībā; sakārtot; to

p. into a rage — sakaitināt; to p. smb. at his ease — radīt kādam ērtus (patīkamus) apstākļus; to p. smth. out of order — sabojāt kaut ko; to p. to shame — nokaunināt; to p. to silence — apklusināt; to p. to sleep — iemidzināt; to p. to trial — pārbaudīt; = to p. about — izplatīt (baumas)', to p. across — 1) pārcelt (pār upi)\ 2) amer. sekmīgi veikt; 3) (sev. brit.) piekrāpt; to p. aside — 1) nolikt pie malas; 2) krāt (naudu)', 3) noraidīt (argumentu)', to p. away — 1) nolikt nost (pie malas); 2) noguldīt (ietaupījumus); 3) (par kuģi) doties prom; to p. back — 1) nolikt atpakaļ; 2) pagriezt (pulksteņa rādītājus) atpakaļ; 3) (par kuģi) atgriezties ostā; to p. by — nolikt (nebaltai dienai); to p. down — 1) nolikt zemē; to p. one's foot down—kategoriski uzstāt; 2) aizvērt (lietussargu); 3) pierakstīt; 4) samazināt (izdevumus); 5) apspiest (nemierus); 6) (par lidmašīnu) nolaisties; 7) piespiest (lidmašīnu) nolaisties; notriekt (lidmašīnu); 8) pazemot; to p. forth— 1) ierosināt; izvirzīt (priekšlikumu, teoriju); 2) pagriezt (pulksteņa rādītājus) uz priekšu; 3) raisīt (pumpurus); dzīt (asnus); to p. forward— ierosināt; izvirzīt (priekšlikumu, teoriju); to p. one's best foot forward — 1) pielikt soli; pasteigties; 2)

darīt visu iespējamo; to p. in — 1) ielikt; iebāzt; to p. in a good word for smb. — aizbilst [labu vārdu] par kādu; to p. in an appearance — 1) ierasties; parādīties; 2) (par kuģi) iebraukt (ostā); to p. in for — pretendēt uz; to p. off — 1) doties ceļā; aizbraukt; 2) atlikt; novilcināt; to p. on — 1) uzvilkt (drēbes); uzlikt (cepuri); 2) pielikt; palielināt; to p. on weight (flesh)— pieņemties svarā; 3) uzvest (lugu); 4) izlikties; to p. out — 1) izbāzt (laukā); 2) izstiept (roku); 3) nodzēst (uguni); 4) ražot; izstrādāt; 5) izdot (grāmatu); 6) (par kuģi) doties jūrā; aizbraukt; to p. over — 1) pārcelt (pāri upei); 2) pārcelties (pār upi); 3) piekrāpt; to p. through — 1) veikt; izpildīt; 2) (to) savienot (telefoniski); to p. together —

savienot; salikt kopā; to p. heads together — salikt prātus kopā; apspriesties; to p. up — 1) uzcelt; uzstādīt; 2) izlikt (apskatei); izkārt (paziņojumu); 3) atvērt (lietussargu); pacelt (priekškaru); 4) uzsaukt (baznīcā); 5) safabricēt; to p. up at — apmesties; pārnakšņot; to p. up with— samierināties (ar); pieciest; to p. upon : to p. a trick upon smb. — izjokot kādu putb [pAt] sk. putt

putamen [pju'teiman] n 1. (augļa) kauliņš;

2. (rieksta) čaumala putative ['pju:tativ] a šķietams; iedomāts put-away ['puts.wei] n sl. 1. ēstgriba;

2. cietums; ieslodzījums put-back ['putbaek] n sar. kavēklis; neveiksme

put-down ['putdaun] n 1. (lidmašīnas) nolaišanās; 2. sar. asa piezīme; pazemojums

putlog ['putlog] n celt. īss šķērskoks (uz kura

balstās sastatņu grīda) put-off ['put.Dif] n 1. atlikšana; novilcināšana; 2. izvairīšanās; iegansts put-on ['puton] sar. I n 1. izlikšanās; liekulība; 2. uzpūtība; iedomība; II a 1. šķietams; iedomāts; 2.: p.-on artist — 1) blēdis; miglas pūtējs; 2) zobgalis; ņirga put paid to [.put'peidtu] v sar. (sev. brit.)

1. uzlikt zīmogu "apmaksāts"; 2. likvidēt; darīt (kaut kam) galu

put-put [.putpAt] n sl. 1. benzīna motors;

2. motorlaiva (vai automašīna) ar benzīna motoru

putrefaction [,pju:tn'faek/n] n pūšana; trūdēšana

putrefactive [,pju:tn'faektiv] a pūstošs; trūdošs

putrefy ['pju:tnfai] v pūt; trūdēt putrescence [pju:'tresns] n pūšana; trūdēšana putrecent [pju:'tresnt] a pūstošs; trūdošs putrid ['pju:tnd] a 1. sapuvis; satrūdējis; 2. smirdīgs; pūstošs; 3. samaitāts; morāli pagrimis; 4. sl. riebīgs; pretīgs putridity [pjui'tndati] n 1. puvums; puve; 2. samaitātība; morāls pagrimums

putridness ['pju:tndis] sk. putridity putsch [put/] n pučs

putschist ['put/ist] n pučists, puča

[lldzļdalībnieks putt [pAt] sp. I n (golfā) sitiens, kas iedzen bumbiņu bedrītē; II v (golfā) iedzīt bumbiņu bedrītē puttee ['pAti] n kājauts putter3 ['puts] n 1. [no]licējs; 2.: p. of questions —jautātājs; 3. kalnr. (izrakteņu) aizvedējs (šahtā) putterb ['pAta] n sp.l. (golfa) nūja;

2. bumbiņas dzinējs (golfā) putter* [pAts] sk. put-put putter-offer ['putsr.ofs] n sl. birokrāts put-through ['put,0ru:] n sar. 1. veikšana;

izpildīšana; 2. (telefonisks) savienojums;

3. sekmes; panākumi putti sk. putto

putting ['puti»]] n sp. grūšana; p. the shot —

lodes grūšana putting-green ['putii]gri:n] n sp. golfa laukums

putting-stone ['putiqstsun] n sp. lode putto ['putau] n (pl putti ['puti]) arh. ķerubs

(skulptūrā, gleznā) putt-putt ['pAtpAt] sk. put-put putty [pAti] Inl. tepe; 2. piekāpīgs cilvēks; to be p. in smb.'s hands — būt kā vaskam kāda rokās; II v [aiz]tepēt putty-knife ['pAtinaif] n sliepne, špaktele put-up ['putAp] sar. I n sk. put-you-up; II a safabricēts p.-up affair (job) — blēdība; mahinācija put-you-up ['putjuAp] n amer. sar. pajumte; patvērums

puzzle ['pAzl] I n 1. grūts uzdevums; sarežģīta problēma; 2. nesaprašana; neziņa; 3. mīkla; crossword p. — krustvārdu mīkla; jigsaw p. — atjautības spēle (attēla salikšana no atsevišķām daļām)\ II v 1. apmulsināt; 2. (about, over, as to) lauzīt galvu; = to. p. out — atrisināt; to p. over : to p. over smth. — lauzīt galvu par kaut ko; būt nesaprašanā par kaut ko puzzle-head [.pAzl'hed] n apmulsis (apjucis) cilvēks

puzzle-headed [.pAzl'hedid] a apmulsis, apjucis

puzzlement ['pAzlmant] n apmulsums; apjukums

puzzle-pate [.pAzl'peit] sk. puzzle-head puzzle-pated [.pAzl'peitid] sk. puzzle-headed

puzzler ['pAzb] n grūts uzdevums; sarežģīta

problēma; mīkla pyaemia [pai'iimis] n med. piēmija (sepses

paveids)

pye-dog ['paidog] n klaiņojošs (bezīpašnieka)

suns (austrumzemēs) pyemia [pai'iimia] amer. sk. pyaemia pygmaean [pig'miian] a pigmeju-; punduru-pygmean [pig'miian] amer. sk. pygmaean pygmy ['pigmi] I n 1. pigmejs; punduris;

2. niecība (cilvēks); II a 1. pigmeju-; punduru-; 2. niecīgs

pyjamas [pa^aimaz] n pl pidžama pylon ['paibn] n pilons; balsts pylori sk. pylorus

pylorus [pai'birss] n (pl pylori [pai'birai])

anat. piloruss, vārtnieks pyrrhea [.pabriis] amer. sk. pyrrhoea pyrrhoea [.paia'riia] n med. pioreja, strutu izdalīšanās

pyramid ['piramid] I n piramīda; II v

1. izvietot piramīdveidā; 2. riskēt [ar visu];

3. amer. izdevīgi pārdot (akcijas) pyramidal [pi'raemidl] a 1. piramīdveida-;

piramīdveidīgs; 2. sar. kolosāls;

p. ignorance — kolosāla nezināšana pyre ['pais] n sārts (sev. līķu sadedzināšanai) pyretic [pai'retik] I n farm, pretdrudža līdzeklis (zāles); II a 1. drudža-; drudžains;

2. pretdrudža-; drudzi mazinošs pyrexia [pi'reksia] n med. drudzis

pyrites [pai'raiti:z] n min. pirīts; copper p. —

halkopirīts pyro [pairšu] sar. sk. pyrogallol pyrogallic [.pairau'gaelik] a : p. acid ķīm. — pirogalols

pyrogallol [.pairau'gaelol] n ķīm. pirogalols pyrolysis [pai'rabsis] n ķīm. pirolīze pyrolyze ['pairslaiz] v ķīm. sadalīšana ar pirolīzes palīdzību

pyromania [,paīra i/'meinia] n piromānija,

dedzināšanas tieksme pyrotechnic[al] [.pairs i/'teikmk(l)] a pirotehnikas-; pirotehnisks pyrotechnican [.pairs vtek'ni/n] n piro-tehniķis

pyrotechnics [.pairs i 'tekruks] n pirotehnika pyroxene [pai'roksi'.n] n min. piroksīns pyroxylin [pai'roksili:n] n ķīm. piroksilīns Pyrrhic ['pink] a: P. victory — Pirra uzvara pyrrhic ['pink] n lit. pirihijs Pythagorean

[pai,8aegs'ri:sn] a pitagor-iešu-; Pitagora-; P. proposition (theorem) mat. — Pitagora teorēma

Pythian ['piGisn] mit. I n 1. Pitija (Delfu orākula priesteriene pareģe)\ Hal. Pitijas-; 2. Delfu-python ['pai9sn] n 1. zool. pitons; 2. (P.)

mit. Pitons, mītisks pūķis pythoness ['paiBsnes] n mit. priesteriene pareģe

pyx [pīks] n 1. rel. sakramentu trauks; 2. brit. pārbaudāmo monētu kaste (naudas kaltuve) pyxides sk. pyxis

pyxis [piksis] n (pl pixides ['piksidiiz]) 1. šķirstiņš (dārglietu glabāšanai)-, 2. anat. ciskas kaula galviņas iedobums

Qq

Q,q [kju:] n (pl Q's, Os, q's, qs [kju:z])

1. angfu alfabēta septiņpadsmitais burts;

2.: on the q. sl. — slepeni; <> to mind one's p's and q's — būt piesardzīgam; to be (stand) on one's P's and Q's — palikt pie sava

quack3 [kwaek] I n (piles) pēkšķēšana; II v

(par pīli) pēkšķēt quackb [kwaek] I n 1. (arī q. doctor) pūšļotājs; 2. šarlatāns; II v 1. nodarboties ar pūšļošanu; 2. būt šarlatānam; rīkoties kā šarlatānam quackery ['kwaeksn] n pūšļošana quad3 [kwod] n 1. sar. (saīs. no quadrangle) četrstūris; 2. sar. četrstūrains pagalms (sev. mācību iestādē) 3. amer. sl. cietums quadb [kwod] n sar. (saīs. no quadruplet)

viens no četrišiem quadrangle ['kwodraerjgl] n 1. četrstūris; 2. četrstūrains pagalms (sev. mācību iestādē)

quadrangular [kwo'draengjuls] a čterstūrains quadrant ['kwodrant] n mat. kvadrants quadrate I n ['kwodrst] 1. kvadrāts; 2. taisnstūris; n v [kwr»'dreit] 1. (to, with) saskaņot, koordinēt; 2. (to, with) saskaņoties, koordinēties

quadratic [kwo'draetik] a kavadrāta-;

q. equation mat. — kvadrātvienādojums quadrennial [kwo'dremsl] a formal. 1. ik pēc četriem gadiem notiekošs; q. elections — vēlēšanas ik pēc četriem gadiem; 2. četr-gadējs; q. period — četru gadu periods quadrilateral [.kwodrilaetral] I n četrstūris;

n a četrmalu-quadrilingual [.kwodrilirjgwsl] a četrvalo-

du-; q. person — četru valodu pratējs quadrille [kws'dnl] n kadriļa quadrisyllable [.kwodrisilsbl] n četrzilbīgs vārds

quadrivalent [.kwodri'veilsnt] a ķīm. četr-vērtīgs

quadroon [kwo'dru:n] n kvarterons (mulata

un baltā pēctecis) quadrophonic [.kwtxlrs'ftmik] a (par skaņu

ierakstu) kvadrofonisks quadrophony [kwo'drofsm] n kvadrofonija quadruped ['kwodruped] zool. I n četrkājis;

n a četrkājains quadruple ['kwodrupl] I n četrkāršots daudzums; Hal. četrkārtīgs, četrkārtējs; q. of (to) — četrreiz vairāk; 2. četrdaļlgs; 3. četrpusīgs; q. alliance of four Powers — četru lielvalstu savienība; HI v 1. četrkāršot; 2. četrkāršoties quadruple

pyromania [,paīra i/'meinia] n piromānija,

dedzināšanas tieksme pyrotechnic[al] [.pairs i/'teikmk(l)] a pirotehnikas-; pirotehnisks pyrotechnican [.pairs vtek'ni/n] n piro-tehniķis

pyrotechnics [.pairs i 'tekruks] n pirotehnika pyroxene [pai'roksi'.n] n min. piroksīns pyroxylin [pai'roksili:n] n ķīm. piroksilīns Pyrrhic ['pink] a: P. victory — Pirra uzvara pyrrhic ['pink] n lit. pirihijs Pythagorean [pai,8aegs'ri:sn] a pitagor-iešu-; Pitagora-; P. proposition (theorem) mat. — Pitagora teorēma

Pythian ['piGisn] mit. I n 1. Pitija (Delfu orākula priesteriene pareģe)\ Hal. Pitijas-; 2. Delfu-python ['pai9sn] n 1. zool. pitons; 2. (P.)

mit. Pitons, mītisks pūķis pythoness ['paiBsnes] n mit. priesteriene pareģe

pyx [pīks] n 1. rel. sakramentu trauks; 2. brit. pārbaudāmo monētu kaste (naudas kaltuve) pyxides sk. pyxis

pyxis [piksis] n (pl pixides ['piksidiiz]) 1. šķirstiņš (dārglietu glabāšanai)-, 2. anat. ciskas kaula galviņas iedobums

Qq

Q,q [kju:] n (pl Q's, Os, q's, qs [kju:z])

1. angfu alfabēta septiņpadsmitais burts;

2.: on the q. sl. — slepeni; <> to mind one's p's and q's — būt piesardzīgam; to be (stand) on one's P's and Q's — palikt pie sava

quack3 [kwaek] I n (piles) pēkšķēšana; II v

(par pīli) pēkšķēt quackb [kwaek] I n 1. (arī q. doctor) pūšļotājs; 2. šarlatāns; II v 1. nodarboties ar pūšļošanu; 2. būt šarlatānam; rīkoties kā šarlatānam quackery ['kwaeksn] n pūšļošana quad3 [kwod] n 1. sar. (saīs. no quadrangle) četrstūris; 2. sar. četrstūrains pagalms (sev. mācību iestādē) 3. amer. sl. cietums quadb [kwod] n sar. (saīs. no quadruplet)

viens no četrišiem quadrangle ['kwodraerjgl] n 1. četrstūris; 2. četrstūrains pagalms (sev. mācību iestādē)

quadrangular [kwo'draengjuls] a čterstūrains quadrant ['kwodrant] n mat. kvadrants quadrate I n ['kwodrst] 1. kvadrāts; 2. taisnstūris; n v [kwr»'dreit] 1. (to, with) saskaņot, koordinēt; 2. (to, with) saskaņoties, koordinēties

quadratic [kwo'draetik] a kavadrāta-;

q. equation mat. — kvadrātvienādojums quadrennial [kwo'dremsl] a formal. 1. ik pēc četriem gadiem notiekošs; q. elections — vēlēšanas ik pēc četriem gadiem; 2. četr-gadējs; q. period — četru gadu periods quadrilateral [.kwodrilaetral] I n četrstūris;

n a četrmalu-quadrilingual [.kwodrilirjgwsl] a četrvalo-

du-; q. person — četru valodu pratējs quadrille [kws'dnl] n kadriļa quadrisyllable [.kwodrisilsbl] n četrzilbīgs vārds

quadrivalent [.kwodri'veilsnt] a ķīm. četr-vērtīgs

quadroon [kwo'dru:n] n kvarterons (mulata

un baltā pēctecis) quadrophonic [.kwtxlrs'ftmik] a (par skaņu

ierakstu) kvadrofonisks quadrophony [kwo'drofsm] n kvadrofonija quadruped ['kwodruped] zool. I n četrkājis;

n a četrkājains quadruple ['kwodrupl] I n četrkāršots daudzums; Hal. četrkārtīgs, četrkārtējs; q. of (to) — četrreiz vairāk; 2. četrdaļļgs; 3. četrpusīgs; q. alliance of four Powers — četru lielvalstu savienība; HI v 1. četrkāršot; 2. četrkāršotiesquadruplet

quadruplet [Tcwodruplit] n 1 .pl četrīši; 2. četritis; 3. velosipēds četriem braucējiem; 4. sp. akadēmiskais četrinieks quadruplicate I n [kwo'druiplikst] 1. (par dokumentiem) viens no četriem eksemplāriem; in q. — četros eksemplāros; 2. pl četri eksemplāri; II a [kwn'druiplikat] četrkāršots; III v [kwo'dru:plikeit] četrkāršot quads [kwodz] n sar. četrīši quaff [kwa:f] v formāl. dzert lieliem

malkiem; tempt quag [kwaeg] sk. quagmire quaggy ['kwaegi] a purvains; muklains; staigns

quagmire ['kwaegmaia] n 1. purvs; muklājs;

staignājs 2. ķeza quaila [kweil] n 1. paipala; 2. amer. stud. sl. studente

quailb [kwed] v (at, before, with) 1. drebēt bailēs; his courage ~ed — viņš drebēja aiz bailēm; 2. zaudēt dūšu quaint [kweint] a dīvains, savāds; q. way of

speaking — neparasts runas veids quake [kweik] I n trīcēšana, drebēšana; 2. sar. zemestrīce; II v tricēt, drebēt; to q. with fear — drebēt aiz bailēm Quaker ['kweika] n kvēkers; Q. meeting — 1) kvēkeru lūgšanas sanāksme; 2) pārn. sabiedrība, kur sarunas nevedas Quakerish ['kweikan/] a kvēkeru -quaking [Tcweiknj] a 1. trīcošs, drebošs; 2.:

q. aspen — apse quaking-grass [kweiken]gra:s] n bot. trisene quaky ['kweiki] a 1. drebošs, trīcošs; 2. ļodzīgs

qualification [Jcwnlifi'kei/n] n 1. kvalifikācija; to have q. for military service — būt derīgam karadienestam; to receive a medical q. — kļūt par ārstu;

2. ierobežojums; to agree with certain ~s — piekrist ar zināmiem iebildumiem

3. vēlēšanu cenzs; 4. novērtējums; q. of smb. — kāda raksturojums; 5. sp. kvalifikācijas sacensības

qualified ['kwohfaid] a 1. kvalificiēts; q. specialist — lietpratējs; q. for this kind of

work - piemērots šāda veida darbam;

2. ierobežots; nepilnīgs; q. approval — daļēja piekrišana; to give smb. a q. welcome — kādu vēsi uzņemt;

3. noteikts; q. majority — noteikts vairākums

qualify [Tcwnlifai] v 1. apmācīt; kvalificēt; to q. doctors — apmācīt ārstus;

2. kvalificēties; iegūt kvalifikāciju; to q. as a doctor — mācīties par ārstu; to q. for entry sp. — tikt pielaistam pie sacensībām; to q. for the final sp. — piedalīties finālsacensībās; 3. noteikt, kvalificēt; to q. for the vote — iegūt balsstiesības; to q. smb. as a voter — ierakstīt kādu vēlētāju sarakstā; 4. ierobežot; to q. one's approval — dot daļēju piekrišanu; 5. mazināt; to q. one's anger — apvaldīt dusmas; 6. atšķaidīt; to q. coffee with cream — pieliet kafijai krējumu; 7. gram, apzīmēt

qualitative [Tcwnhtativ] a kvalitatīvs; q. adjective gram. — kādības īpašības vārds; q. analysis ķīm. — kvalitatīvā analīze

qualit||y ['kwobti] n 1. kvalitāte, labums; q. newspapers — ietekmīgi preses orgāni; of high q. — augstākā labuma-; up to q. — prasībām atbilstošs; to aim at q. — dot priekšroku kvalitātei; 2. īpašība; healing -ies — dziednieciskas īpašības; moral -ies — morālas īpašības; to give a taste of one's q.— parādīt sevi (savas spējas);

3.fiz. tembrs; 4. novec. dižciltība; people of q.— augstākā sabiedrība; lady of q.— dižciltīga dama; 0 in the q. of specialist — kā speciālists

qualm [kwa:m] n 1. bažas; ~s of conscience— sirdsapziņas pārmetumi; 2. slikta dūša, nelabums

quandary [Tcwnndan] n neziņa; neizpratne; apmulsums; to be in a q. what to do — būt galīgā neziņā, ko darīt

quango ['kwaingsu] n pol. 1. (saīs.no quasi -autonomous national governmental organization) pusautonomas komitejas u. tml. valdības orgānos; 2. amer (saīs. no quasi - autonomous nongovernmental organization) pusautonomas, no valdības

neatkarīgas organizācijas

quantify ['kwontifai] v noteikt daudzumu quantitative [Tcwontitativ] a kvantitatīvs;

q. analysis ķīm. — kvantitatīvā analīze quantit||y ['kwontati] n 1. kvantitāte, daudzums; 2. apjoms, lielums; q. of a line — līnijas garums; q. of a surface — virsmas lielums; 3. liels daudzums; milzums; q. production — masveida ražošana; by (in) -ies — lielos daudzumos; to buy smth. in -ies — pirkt kaut ko vairumā; 4. mat.

lielums; unknown q. — nezināmais; 5. vai. (zilbes) kvantitāte; 6. vai. (skaņas) garums; 7. mūz. (skaņas) ilgums; 0 negligible q. — nenozīmīgs cilvēks

quantity surveyor [Tcwontatisa.veis] n no-rmētājs

quantum ['kwontsm] n (pl quanta ['kwonta])

1. daudzums, summa; 2. daļa; 3. fiz. kvants; q. mechanics — kvantu mehānika; q. theory — kvantu teorija; q. of energy — enerģijas kvants; light q. gaismas kvants

quantum jump ['kwont3md3Amp] sk.

quantum leap quantum leap ['kwnntamliip] n fiz. kvantu pāreja

quarantine ['kworentiin] I n 1. karantīna;

2. izolators; to put smb. in (under) q. — ievietot kādu izolatorā; II v 1. turēt karantīnā; 2. izolēt; to q. an aggressor state — izolēt agresorvalsti

quarrel3 ['kwnral] I n strīds; ķilda; to be at q. — ķildoties; to have no q. (against, with) — nebūt pamatam sūdzēties; to make up (patch up) a q. — izlīgt, saglābt; to pick (seek) a q. with smb. — meklēt ķildu ar kādu; 0 to fight smb.'s ~s — palīdzēt kādam cīnīties par taisnību; to find q. in a straw — piesieties sīkumiem; II v

1. strīdēties; ķildoties; to q. with smb. about (over) smth. — strīdēties ar kādu par kaut ko; 2. (with) iebilst; 0 to q. with one's bread and butter—rīkoties pret savām interesēm

quarrelb ['kwnral] n 1. stiklgriežņa dimants;

2. akmeņkaļa kalts; 3. būvn. kvadrātveida

(vai rombveida) plāksnīte (flīze) quarrelsome ['kwnralsam] a strīdīgs, ķildīgs

quarry3 ['kwon] I n 1. akmeņlauztuves, karjers; 2. pārn. (informācijas) avots; II v

1. lauzt karjerā (akmeņus u. tml.); 2. pārn. rakņāties; to q. in old books — rakņāties vecās grāmatās

quarryb ['kwon] I n 1. medījums; laupījums;

2. pārn. upuris; II v medīt

quart [kwo:t] v 1. kvarta (1,136 1); 2. mūz. kvarta; 0 to put a q. into a pint pot — darīt neiespējamo

quarter [Tcwoita] I n 1. ceturdaļa; to divide smth. into ~s — sadalīt kaut ko četras daļās; 2. (stundas) ceturksnis; a q. past three — ceturksnis pāri trim; a q. to three, amer. a q. of three — bez ceturkšņa trīs;

3. (gada) ceturksnis; kvartāls; 4. amer. divdesmit piecu centu monēta; 5. (kautķermeņa) ceturtdaļa; fore q. — priekšējā ceturtdaļa; hind q. — pakaļējā ceturtdaļa;

6. vieta; puse; the four ~s of the globe — visa zemeslode; from every q. — no visām pusēm; from no q.— no nekurienes;

7. (pilsētas) kvartāls; residential q. — dzīvojamo namu rajons; 8. pl dzīvoklis; mājoklis; close ~s — šaurs dzīvoklis; to obtain ~s at a hotel — dabūt numuru viesnīcā; to take up one's ~s with smb. — apmesties uz dzīvi pie kāda; 9.pl mii. kazarmas; married ~s — ēkas kazarmju tuvumā karavīriem un to ģimenēm; winter —s — ziemas mītne; 10. astr. (Mēness) ceturksnis; 11. aprindas; in the highest q. — augstākajas aprindās; 12. labvēlība; iecietība; to ask q. — lūgt žēlastību; to give q. — apžēlot (ienaidnieku); 13. ceturtdaļ-jūdze; 14. sp. ceturtdaļjūdzes skrējiens; 15. jūrn. kvarterklājs; 0 at close ~s — 1) ciešā tuvībā; 2) tiešā saskarē (ar ienaidnieku); not a q. so (as) good — ne tuvu tik labs; to beat up smb.'s ~s — iegriezties pie kāda; to come to close ~s 1) doties tuvcīņā; 2) sadurties aci pret aci; 3) saskrieties (ķildā); to keep a q.— skaļi uzvesties; II v 1. sadalīt četrās daļās; 2. izvietot pa dzīvokļiem (karavīrus); 3. mitināties, dzīvot; to q. oneself on (with) smb. — apmesties uz dzīvi pie kāda; 4. (par

medību suni) meklēt (medījumu);

5. astr. (par Mēnesi) ieet jaunā fāzē;

6. vēst. sacirst gabalos (nāves sodu izpildot) quarterage ['kwo:tand3] n 1. (algas,

pensijas) ceturkšņa izmaksa; 2. miteklis, mājoklis; 3. (karaspēka) izvietošana pa dzīvokļiem quarter-back [Tcwoitabaek] n aizsargs (futbolā)

quarterback ['kwo:tabaek] v vadīt; virzīt quarter-day [Tcwoitadei] n gada ceturkšņa

pirmā diena (kad jānokārto maksājumi) quarter-deck ['kwoitodek] n l.jūrn. kvar-

terklājs; 2. (flotes) virsnieki quarter-final [jcwoita'fainl] n sp. ceturtdaļfināls; to enter the ~s — iekļūt ceturtdaļfinālā quarterly [Tcwotoli] I n ceturkšņa izdevums; n a ceturkšņa -; III adv ik ceturksni, četras reizes gadā quarter-master ['kwo:t3,ma:st3] n 1. mii. kvartīrmeistars, vietraudzis; 2. jūrn. vecākais stūrmanis quarter mile ['kwoitamail] n ceturtdaļjūdze quarter-miler ['kwoita,mails] n sp. cetur-

daļjūdzes skrējiena dalībnieks quartern ['kwa:ton] n 1. ceturtdaļa; 2. četras mārciņas smags maizes klaips; 3. ceturtdaļa pintes (unces); 4. (papīra) loksnes ceturtdaļa

quartern-loaf ['kwoitsnbuf] n četras

mārciņas smags maizes klaips quarter-note ['kwotonaut] n amer. mūz.

ceturtdaļnots quartet[te] ['kwo:tet] n 1. mūz. kvartets;

2. sar. četru cilvēku grupa quartic ['kwo:tik] a mat. ceturtās pakāpes -quarto ['kwoitsu] n (pl quartos ['kwoitauz]) poligr. 1. kvarta formāts (1/4 papīra loksnes); 2. kvarta formātā izdota grāmata quartz [kwo:ts] n min. kvarcs; q. clock —

kvarca pulkstenis quartzite ['kwo:tsait] n min. kvarcīts quartz-lamp [kwo:tslaemp] n kvarca lampa,

ultravioleto staru lampa quasar ['kweiza:] n astr. kvazārs quash [kwo/] v 1. jur. anulēt, atcelt; to q. a

verdict — atcelt spriedumu; 2. apspiest; nomākt; to q. one's feelings — apslāpēt savas jūtas

quasi ['kweizai] I a šķietams; q. humour —

neizdevies joks; II adv it kā; gandrīz quasi-conductor [.kweizaiksn'dAkta] nfiz.

pusvadītājs quasiparticle [,kweizaipa:tikl] n fiz. kvazi-daļiņa

quater-centenary [,kwastosen'ti:n3n] n četrsimtā gadadiena quaternary [kwa'binsn] I n 1. četru priekšmetu komplekts; 2. (Q.) ģeol. kvartārs; II a

1. četrdaļu-; 2. ķīm. ceturtējs, kvartārs;

3. (Q.) ģeol. kvartārs; Q. period — kvartārais periods

quatrain ['kwotrein] n četrrinde quattrocento [.kwaitrau't/entou] n kvatro-čento (Itālijas 15. gadsimta māksla un literatūra)

quaver ['kweiva] I n 1. (balss) trīcēšana;

2. trilleris; 3. amer. mūz. astotdaļnots; II v (par balsi) trīsēt; 2. (arī to q. out) tricināt

(balsi)

quavery ['kweivan] a (par balsi) trīcošs quay [ki:] n (izbūvēta) krastmala quayside [Tciisaid] n (kuģu) piestātne, mols queasy ['kwi:zi] a 1. šķebīgs; šķebinošs; 2. ar tieksmi uz sliktu dūšu; 3. delikāts, smalkjūtīgs; q. conscience — godprātība;

4. (about, at) pretīguma pilns; to be q. about an affair — just nepatiku pret kādu pasākumu; 5. izvēlīgs; izlepis; 6. grūts; q. question — kutelīgs jautājums

queen [kwi:n] I n 1. karaliene; Q. Consort — karaļa sieva; Q. Dowager — karaliene-māte; beauty q. — skaistuma karaliene; 2. dieviete; Q. of love — mīlas dieviete, Venēra; 3. (bišu,skudru, lapseņu) māte; 4. (šahā, kāršu spēlē) dāma; 5. sl. homoseksuālists; 0 Q.'s English — nevainojama literāra angļu valoda; Q.'s highway — valsts šoseja (Anglijā); in the reign of q. Dick — nekad; Q. Anne is dead! — atradis jaunumu!; when Q. Anne was alive — sensenos laikos; Uvi. kronēt par karalieni; 2. būt par karalieni; 3. (šahā)

bandinieku pārvērst par dāmu; 4. to q. it niev. — 1) izturēties augstprātīgi; 2) (par sievieti) uzņemties vadību; 5. amer. sl. iet uz satikšanos ar meiteni queenhood ['kwiinhud] n 1. karalienes

stāvoklis; 2. karalienes valdīšanas laiks queenlike, queenly ['kwiinlaik, 'kwi:nh] a karalisks

Queen's Counsel [,kwi:nz'kaunsl] n karalienes advokāts (karalienes valdīšanas laikā)

queer [kwio] I n sar. niev. homoseksuālists; Hal. savāds, dīvainis; q. bird (customer, duck) — savādnieks; q. sort of fellow — dīvainis; 2. aizdomīgs, šaubīgs; q. business — apšaubāmi darījumi; q. character — aizdomīgs cilvēks; 3. sar. nevesels; I'm feeling q. — es jūtos slikti; 4. sar. traks; q. in the head — jucis; he's q. for coffee — viņš bez kafijas nevar iztikt; 5. sar. niev. homoseksuāls; 6. sl. iereibis; 0 in Q. street sl. — iestidzis parādos; III v bojāt; to q. smb.'s pitch — izjaukt kāda nodomus quell [kwel] v poēt. apspiest (sacelšanos);

nomākt (bailes) quench [kwenf/] v 1. apdzēst; to q. a candle — nodzēst sveci; to q. a fire — apdzēst ugunsgrēku; 2. dzesēt (slāpes); 3. nomākt, apspiest (jūtas); 4. rūdīt (tēraudu); 5. apklusināt quenchless ['kwenr/lis] a neremdināms;

q. flame — neapdzēšama liesma querist ['kwionst] n formāl. jautātājs, prasītājs

querl [kw3:l] n amer. izliekums; līkums quern [kw3:n] n maltuve quern-stone ['kw3:nstoun] n dzirnakmens querulous ['kwerulos] a 1. īgns, īdzīgs; q. person — īgņa; 2. žēlabains; q. voice — žēlabaina balss query f'kwion] I n 1. jautājums; to raise a q. — iebilst; q., can we find the funds? — jājautā, vai mēs varam atrast līdzekļus?;

2. šaubas; to Have a <ļ. (about)-apšaubīt;

3. jautājuma zīme; II v 1. uzdot jautājumu; to q. smb. about his intentions — izdibināt

kāda nodomus; 2. apšaubīt; I q. if we can believe him — es šaubos, vai mēs varam viņam ticēt; 3. likt jautājuma zīmi quest [kwest] I n 1. meklēšana; in q. (of) — meklējot; 2. poēt. meklējumi 3. novec. izziņa; Dvi, meklēt; 2. (par suni) meklēt medījumu; 3. (par dzīvnieku) meklēt baribu question ['kwest/an] lnl. jautājums; to put (ask) a q. — uzdot jautajumu; 2. (diskutējama) problēma; economic ~s — ekonomiskas problēmas; in q. — apspriežams; the person in q. — cilvēks, par ko ir runa; open q.— atklāts jautājums; out of the q. — pilnīgi izslēgts; q. of the day — aktuāls jautājums; vexed q. — strīdīgs jautājums; to come into q. — tikt apsvērtam (apspriestam); to put to q. pari. — likt uz balsošanu; to speak to the q. — runāt par jautājumu; it is a q. of time — tas ir laika jautājums; the q. is that — lieta tā, ka; 3. šaubas; beyond (past) all q. — neapšaubāms; to call in q. — apšaubīt; there is no q. about it — par to nevar būt ne runas; 4. nopratināšana; to call smb. in q. —pratināt kādu; 5. vēst. spīdzināšana; to put smb. to the q. — spīdzināt kādu; 0 q.! —pie lietas!; II v 1. iztaujāt, izvaicāt; to q. smb. on his views — iztaujāt kādu par viņa uzskatiem; 2. apšaubīt; to q. a decision — apšaubīt lēmumu; 3.pratināt questionable [Tcwest/anobl] a 1. apšaubāms; q. news — apšaubāmas ziņas; 2. šaubīgs; q. friends — šaubīgi draugi questionary" ['kwest/nan] n anketa questionaryb ['kwest/nori] a jautājošs, vaicājošs

questioner ['kwest/ano] «jautātājs questioning ['kwest/anirj] lnl. izjautāšana; 2. nopratināšana; II a 1. jautājošs; q. glance — jautājošs skatiens; 2. vērīgs; q. mind — vērīgs prāts questionless ['kwest/anlis] I a 1. neapšaubāms; 2. naivs; q. faith — akla uzticēšanās; II adv neapšaubāmi

question-mark ['kwest/anmark] n gram.

jautājuma zīme question-master ['kwest/an,ma:sto] n radioquestionnaire

(vai televīzijas) viktorīnas vadītājs questionnaire [.kwest/a'nea] n anketa, aptaujas lapa

question tag [kwesf antasg] n jautājuma frāze

angļu teikuma beigās queue [kju:] I n 1. rinda; to jump the q. — 1) iet bez rindas; 2) saņemt bez rindas; to stand in q.— stāvēt rindā; 2. (parūkas) bize; II v stāvēt rindā; to q. [up] for tickets — stāvēt rindā pēc biļetēm; 2. sapīt bizi

quibble ['kwibl] I n 1. vārdu spēle; kalambūrs; 2. atruna; izvairīšanās no atbildes; II v (over) atrunāties; izvairīties no atbildes

quick [kwik] I n 1. (the q.) pl. dzīvie; the q. and the dead — dzīvie un mirušie; 2. jutīga vieta; to cut one's finger-nail to the q. — apgriezt nagus ļoti īsi; 3. jūtas; to cut (touch, wound) smb. to the q. — kādu dziļi aizvainot; 4. būtība; the q. of the matter — lietas būtība; Hal. ātrs; raits; q. drink (ari a q. one J — steigā izdzerta glāzīte; q. meal — steigā ieturēta maltīte; q. pulse — paātrināts pulss; q. step — raits solis; q. temper — strauja daba; q. train — ātrvilciens; q. worker — veikls strādnieks; at q. pace — ātrā gaitā; in q. succession — ātrā secībā; be q.! — pasteidzieties!; 2. apķērīgs, attapīgs, vērīgs; q. child — apķērīgs bērns; q. ear — smalka dzirde; q. in the uptake — uztverigs; q. mind — vērīgs prāts; q. remembrance — laba atmiņa; q. to sympathize — atsaucīgs; q. to understand — attapīgs; he is q. at figures — viņš ir labs rēķinātājs; 0 as q. as lightning — zibenīgi; q. with child — grūtniecības stāvoklī; to paint to the q. — gleznot no dabas; III adv ātri, raiti; come q.! — pasteidzieties! quick-acting [Jcwik'aektii]] a ātriedarbīgs; q.-

a. drug — zāles, kas ātri iedarbojas quick-and-dirty [Jcwikan'doiti] n amer. sl.

uzkožamo pārdotava quick bread [Icwikbred] n amer. kul. 1. neraudzēta maize; 2. bezsāls cepumi quick break [kwikbreik] n sp. negaidīts iz-

rāviens

quick-change ['kwikt/ein^] n (arī q.-c. artist) aktieris, kas ātri pārģērbjas citai lomai

quicken" ['kwikan] v 1. paātrināt; to q. one's pace — pasteidzināt soļus; 2. paātrināties; 3. stimulēt; uzmundrināt; to q. smb.'s interest — izraisīt kāda interesi; 4.(par grūtnieci) sajust pirmās bērna kustības quickenb ['kwikan] n pīlādzis quick-fence ['kwikfens] n dzīvžogs quick-freeze [Tcwikfriiz] v 1. ātri iesaldēt (produktus); 2. (par produktiem) ātri sasalt quickie ['kwila] I n sar. 1. (par grāmatu, filmu H.fm/.jhaltūra; 2. steigā pagatavots ēdiens; Ha ātrs; steidzīgs quicklime ['kwiklaim] n nedzēsti kaļķi quickly ['kwikh] adv ātri; žigli quickness [Icwikms] n 1. ātrums; 2. attapība quick-response [.kwikris'pmis] a tehn.

[-mazinerces-quicksand-]

{+mazinerces- quicksand+} ['kwiksaend] n plūstošās smiltis quickset [Tcwikset] n (ari q. hedge) dzīvžogs quick-sighted [.kwik'saitid] a 1. ar labu

redzi; 2. vērīgs quicksilver ['kwiksilva] I n dzīvsudrabs; to have q. in one's veins — būt ļoti rosīgam; H v pārklāt ar dzīvsudraba amalgamu quick start [kwiksta:t] n sp. izrāviens no vietas

quickstep ['kwikstep] n kviksteps (deja) quick-tempered [.kwik'tempad] a ātras dabas; ātri aizkaitināms quick-witted [.kwik'witid] a 1. apķērīgs,

attapīgs; 2. asprātīgs quid8 [kwid] n (pl quid [kwid]) sar. mārciņa sterliņu

quidb [kwid] n presētas zelējamās tabakas gabals

quiddity ['kwiditi] n 1. formāl. būtība;

2. vārdu spēle, kalambūrs quidnunc [''kwidAt] k] n mēlnesis quiesence, quiescency [kwai'esns, kwai'esnsi] n miera stāvoklis; nekustīgums quiescent [kwai'esnt] a 1. nekustīgs; q. load tehn. — stastiskā slodze; 2. (par burtu) mēms; 3. kluss; nerunīgs

888quiet [kwaiat] I n klusums; miers; to live in peace and q.— dzīvot mierigi; baudīt mieru; 0 on the q. (on the q. t., on the Q.T.)— slepeni; klusībā; II a 1. kluss; q. music — klusa mūzika; to keep q. — netrokšņot; 2. mierīgs; q. conscience — tīra sirdsapziņa; q. life — mierīga dzīve; q. sleep — netraucēts miegs; q. wind — liegs vējš; 3. neuzkrītošs; q. colours — neuzkrītošas krāsas; q. style of dress — neuzkrītošs tērps; 4. atturīgs, vienkāršs; q. party — viesības nelielā draugu lokā; 5. nomaļš; q. comer — nomaļš kakts; III v

1. nomierināt; 2. (arī to q. down) nomierināties

quieten ['kwaiatn] v 1. nomierināt; 2. nomierināties quietly [Tcwawtli] adv klusi; mierigi quietude ['kwantju:d] n klusums; miers quietus [kwai'i:tos] n formal. 1. aiziešana; gals; nāve; to get one's q.— nomirt;

2. miera stāvoklis; 3. novec. kvīts (par parāda dzēšanu)

quiff [kwif] n 1. (īsi apgriezti) mati uz pieres;

2. sl. staigule; 3. sl. nauda quill [kwil] I n I. (putna) spalva; 2. zoss spalva (rakstīšanai); 3. dzeloņcūkas adata; 4. zobu bakstāmais; 5. tekst. spole; liv

1. gofrēt; 2. tekst. spolēt; 3. sakrokot (šujot) quill-driver ['kwil.draiva] n niev. rakstnie-

ķelis, skribents quillet ['kwiht] n 1. precizitāte; 2. vārdu spēle,

kalambūrs qulling ['kwihi]] n volāns quilt [kwilt] I n 1. vatēta sega; 2. pikē pārklājs; 3. pikē audums; II v 1. vatēt;

2. iešūt jostā (naudu u.tml.);

3. sar. kompilēt; 4, sl. nopērt; noslānīt quince [kwins] n cidonija quincentenary [Jcwmsen'ti:nan] formal. I n

piecsimtgadu jubileja; II a piecsimtgadīgs quinine [kwr'ni:n] n hinīns quinquagenarian [,kwii]kw3d3i'ne3ri3n] formāl. I n piecdesmitgadnieks; II a piecdesmitgadīgs

quinquennia sk. quinquennium quinquennial [kwin'kwenial] formāl. I n

pieci gadi; II a 1. piecgadējs; 2. ik pēc pieciem gadiem notiekošs quinquennium [kwnj'kweniam] n (pl quinquennia [kwiq'kwema]) formāl. pieci gadi quinquina [kwnj'kwaina] n hinīna koks quinquivalent [.kwiqkwa'veibnt] a ķīm. piecvērtīgs

quins [kwtnz] npl(saīs. no quintuplets) sar.

piecīši quinsy [Tcwrnzi] n angīna quint* [kwint] n mūz. kvinta quintb [kwint] n amer. sl. basketbola

komanda quintal ['kwintl] n centners quintessence [kwin'tesns] n kvintesence; the

q. of shyness — kautrības iemiesojums quintessential [.kwinti'senfd 1] a būtisks quintet[te] [kwin'tet] n mūz. kvintets quintuple [*kwintjupl]/br«jJ/. Iapieckārtigs;

II v 1. pieckāršot; 2. pieckāršoties quintuplets [Tewintjuplits] n pl piecīši quip [kwip] I n 1. asprātība; 2. greznum-

lietiņa; II v pateikt asprātību quipster ['kwipsta] n asprātis quire" [Tcwais] poligr. I n salocīta iespiedloksne; in ~s — (par grāmatu) neiesiets; II v salocīt quireb [Tcwaia] n koris quirk [kw3:k] n 1. vārdu spēle; kalambūrs; 2. dīvainība; by some q. of fate — liktenīgas sagadīšanās dēļ; he has some ~s in his character — viņam piemīt dažas īpatnības; 3. (spalvas) vilciens; (burta) izlocījums

quirt [kw3:t] amer. I n pātaga; II v pātagot quisle ['kwizl] v nodot dzimteni quisling ['kwizliq] n dzimtenes nodevējs quit [kwit] I n amer. atlaišana (no darba); II a brīvs; atbrīvojies; to get q. of smb. — tikt vaļā no kāda; III v (p., un p.p. quitted ['kwitid] amer. sar. quit) 1. pamest; atstāt; to q. smoking — atmest smēķēšanu; to q. the army — demobilizeties; to q. work — aiziet no darba; to receive notice

to q.-1) saņemt paziņojumu par adaišanu

(no darba); 2) saņemt paziņojumu, ka jāatstāj dzīvoklis; 2. beigt (darbu); q. that!sar.— izbeidz!; 3. nomaksāt

(parādu); 4. novec. uzvesties; 0 to q. it, to q. the scene sl. — nomirt quite [kwait] adv 1. pilnīgi, pavisam; gluži; q. alone — gluži viens; q. by oneself — 1) pilnīgi patstāvīgi; 2) viens pats; q. so — tieši tā; pilnīgi pareizi; work not q. done — līdz galam nepabeigts darbs; it is not q. the thing to do — tā gluži nevajadzētu rīkoties; I q. agree — es pilnīgi piekrītu; you are q. wrong —jums nav taisnība; 2. diezgan; q. a long time — diezgan ilgi; q. a lot — diezgan daudz; q. cold — diezgan auksts; 3. patiešām; it was q. a scene — tas tik bija skats; 0 it is q. the thing sar. — 1) tas ir tieši tas, kas vajadzīgs; 2) tas tagad ir modē quits [kwits] a predic.: to be q. (with) — norēķināties; to cry q. — 1) norēķināties; 2) izlīgt

quittance [''kwitans] n 1. kvīts; 2. atlīdzība;

з. atbrīvošana (no maksas, saistībām

и.tml.); 0 to give smb. his q. — aizraidīt kādu prom

quitter ['kwita] n sar. 1. gļēvulis; 2. slaists, dīkdienis

quiver3 ['kwiva] n bultu maks; 0 to have an arrow left in one's q. — turēt kaut ko vajadzības gadījumam quiverb ['kwivo] I n trīsas; II v trīcēt; to q. with fear — trīcēt aiz bailēm; 2. vēcināt (spārnus)

quiverful ['kwivoful] n humor, liela ģimene qui vive [Jci:'vi:v] n : to be on the q.v. —

būt modram quixotic [kwik'sotik] a donkihotisks quixotism ['kwiksotizm] n (arī Q.)

donkihotisms quiz3 [kwiz] I n 1. joks; 2. zobgalis; 3. sa-

vādnieks; II v 1. pajokot; pazoboties;

2. pavīpsnāt; pasmīnēt

quizb [kwiz] Inl. amer. kontrolpārbaude (klasē); 2. viktorīna; q. programme (show) — televīzijas (radio) viktorīna; II v

1. izdarīt kontrolpārbaudi (klasē); 2. izjautāt quiz kid [kwizkid] n amer. viszinis bērns quizmaster ['kwiz.maista] n radio (vai televīzijas) viktorīnas vadītājs

quizee [kwi'zi:] n amer. sar. aptaujas dalībnieks

quizzical ['kwizikl] a 1. jautrs; q. glance —

zobgalīgs skatiens; 2. savāds, dīvains quod [kwtxl] sl. I n cietums; II v iesēdināt

(cietumā)

quoin [koin] n 1. ēkas stūris; 2. stūrakmens quondam [Tcwnndaem] a bijušais; iepriekšējais; q. friend — kādreizējais draugs quorum ['kwo:rom] n kvorums quota ['kwauts] n 1. daļa; 2. ek. kvota quotable ['kwoutobl] a citējams quotation [kwau'tei/n] n 1. citāts; 2. citēšana;

3. cena; 4. ek. kotācija; kurss quotation-marks [kwau'tei/nmaiks] n pl

gram, pēdiņas quote3 [kw3Ut] n sar. 1. citāts; 2. pl gram. pēdiņas

quoteb [kwout] v 1. citēt; 2. atsaukties (uz); may I q. you? — vai varu uz jums atsaukties?; 3. likt pēdiņās; 4. ek. noteikt cenu; 5. kotēt (biržā) quoth [kwou0] v novec.: q. I — es teicu quotha ['kwauOa] int novec. iron, patiešām! quatidion [kwou'tidian] a 1. ikdienišķs;

2. triviāls

quotient ['kwou/nt] n 1. mat. dalījums;

2. koeficients quotum ['kwautom] n 1. daļa; 2. ek. kvota

R r

R, r [a:] angļu alfabēta astoņpadsmitais burts; 0 the three R's (reading, [w]riting, [a]rithmetic) sar. — lasīšana,

rakstīšana,

rēķināšana

rabbet ['raebit] I n grope, rieva; II v gropēt, rievot

890 sar.— izbeidz!; 3. nomaksāt (parādu); 4. novec. uzvesties; 0 to q. it, to q. the scene sl. — nomirt quite [kwait] adv 1. pilnīgi, pavisam; gluži; q. alone — gluži viens; q. by oneself — 1) pilnīgi patstāvīgi; 2) viens pats; q. so — tieši tā; pilnīgi pareizi; work not q. done — līdz galam nepabeigts darbs; it is not q. the thing to do — tā gluži nevajadzētu rīkoties; I q. agree — es pilnīgi piekrītu; you are q. wrong —jums nav taisnība; 2. diezgan; q. a long time — diezgan ilgi; q. a lot — diezgan daudz; q. cold — diezgan auksts; 3. patiešām; it was q. a scene — tas tik bija skats; 0 it is q. the thing sar. — 1) tas ir tieši tas, kas vajadzīgs; 2) tas tagad ir modē quits [kwits] a predic.: to be q. (with) — norēķināties; to cry q. — 1) norēķināties; 2) izlīgt

quittance [''kwitans] n 1. kvīts; 2. atlīdzība;

з. atbrīvošana (no maksas, saistībām

и.tml.); 0 to give smb. his q. — aizraidīt kādu prom

quitter ['kwita] n sar. 1. gļēvulis; 2. slaists, dīkdienis

quiver3 ['kwiva] n bultu maks; 0 to have an arrow left in one's q. — turēt kaut ko vajadzības gadījumam quiverb ['kwivo] I n trīsas; II v trīcēt; to q. with fear — trīcēt aiz bailēm; 2. vēcināt (spārnus)

quiverful ['kwivoful] n humor, liela ģimene qui vive [Jci:'vi:v] n : to be on the q.v. —

būt modram quixotic [kwik'sotik] a donkihotisks quixotism ['kwiksotizm] n (arī Q.)

donkihotisms quiz3 [kwiz] I n 1. joks; 2. zobgalis; 3. sa-

vādnieks; II v 1. pajokot; pazoboties;

2. pavīpsnāt; pasmīnēt

quizb [kwiz] Inl. amer. kontrolpārbaude (klasē); 2. viktorīna; q. programme (show) — televīzijas (radio) viktorīna; II v

1. izdarīt kontrolpārbaudi (klasē); 2. izjautāt quiz kid [kwizkid] n amer. viszinis bērns quizmaster ['kwiz.maista] n radio (vai televīzijas) viktorīnas vadītājs

quizee [kwi'zi:] n amer. sar. aptaujas dalībnieks

quizzical ['kwizikl] a 1. jautrs; q. glance —

zobgalīgs skatiens; 2. savāds, dīvains quod [kwtxl] sl. I n cietums; II v iesēdināt

(cietumā)

quoin [koin] n 1. ēkas stūris; 2. stūrakmens quondam [Tcwnndaem] a bijušais; iepriekšējais; q. friend — kādreizējais draugs quorum ['kwo:rom] n kvorums quota ['kwauts] n 1. daļa; 2. ek. kvota quotable ['kwoutobl] a citējams quotation [kwau'tei/n] n 1. citāts; 2. citēšana;

3. cena; 4. ek. kotācija; kurss quotation-marks [kwau'tei/nmaiks] n pl

gram, pēdiņas quote3 [kw3Ut] n sar. 1. citāts; 2. pl gram. pēdiņas

quoteb [kwout] v 1. citēt; 2. atsaukties (uz); may I q. you? — vai varu uz jums atsaukties?; 3. likt pēdiņās; 4. ek. noteikt cenu; 5. kotēt (biržā) quoth [kwou0] v novec.: q. I — es teicu quotha ['kwauOa] int novec. iron, patiešām! quatidion [kwou'tidian] a 1. ikdienišķs;

2. triviāls

quotient ['kwou/nt] n 1. mat. dalījums;

2. koeficients quotum ['kwautom] n 1. daļa; 2. ek. kvota

R r

R, r [a:] angļu alfabēta astoņpadsmitais burts; 0 the three R's (reading, [w]riting, [ajrithmetic) sar. — lasīšana, rakstīšana,

rēķināšana

rabbet ['raebit] I n grope, rieva; II v gropēt, rievot

890racket

rabbi ['raebai] n rabīns rabbin [raebin] sk. rabbi rabbit ['raebit] I n 1. trusis; 2. zaķapastala; 3. sar. slikts spēlētājs; he's a r. at tennis — viņš slikti spēlē tenisu; 0 r. ears — 1) sar. televīzijas istabas antena; 2) jūtelība; Welsh r. — grauzdētas siermaizītes; like ~s in a warren — kā siļķes mucā; II v 1. medīt trušus; 2. (on, about) spriedelēt rabbit-fever ['raebit,fi:va] n med. tularēmija rabbit-hutch ['raebithAt/] n trušu būris rabble ['raebl] n 1. pūlis; 2. (the r.) niev. salašņas

rabid ['raebid] a 1. traks; ārprātīgs; r. dog — traks suns; 2. aizrautīgs; r. hatred — negants naids; r. teetotaller — pilnīgs atturībnieks rabidness [rae'bidnas] n trakums rabies ['reibi:z] n med. trakumsērga raccoon [ra'ku:n] sk. racoon race8 [reis] In 1. ātrumsacīkstes; Marathon r. — maratonskrējiens; to run a r. with smb. for a prize — sacensties ar kādu par balvu; 2. trauksanās; arms r. — bruņošanās sacensība; r. for power — cīņa par varu; 3. pl zirgu skriešanās sacīkstes; 4. plūsma, straume; 5. formāl. dzīves ceļš; 6. tehn. (gultņa) aptvere; 0 r. against time — cenšanās kaut ko izdarīt noteiktā laikā; II v 1. sacensties (ātrumā); 2. (par zirgu) piedalīties zirgu skriešanās sacīkstēs; 3. traukties; 4. dzīt (zirgu, mašīnu)\ ° to r. against — iedrāzties; uzdrāzties; to r. a car against a post — iedrāzties ar automašīnu stabā; 0 to r. bill through the House pari. — ātri panākt likumprojekta pieņemšanu raceb [reis] n 1. rase; 2. dzimta; cilts; the human r. — cilvēce; 3. izcelsme; of Oriental r. — austrumnieciskas izcelsmes-; 4. šķirne; suga; to grow a new r. of potatoes — izaudzēt jaunu kartupeļu šķirni; 5. (vīna) buķete

racec [reis] n sakne (sev. ingvera) race-card [reiska:d] n zirgu skriešanās sacīkšu programma racecourse ['reiskois] n 1. hipodroms;

2. skrejceļš race-hatred ['reis.heitnd] n rasu naids racehorse ['reishois] n sacīkšu zirgs raceme [ra'siim] n bot. ziedkopa race-meeting ['reis,mi:tn]] n zirgu skriešanās sacīkstes

racer ['reisa] n 1. sacīkšu braucējs; 2. sacīkšu zirgs; 3. sacīkšu automašīna (jahta u.tml.);

4. tehn. gultņu gredzens race-suicide ['reis,su:isaid] n tautas izmiršana

racetrack ['reistraek] sk. race-course rachitis [rae'kaitis] n med. rahīts racial ['rei/1] a rasu-; rasisks; r. discrimination — rasu diskriminācija racialism ['rei/ahzam] n rasisms; rasu aizspriedumi racialist ['rei/alist] n rasists racing ['reisi?]] n ātrumsacīkstes; boat r. —

airēšanas sacīkstes racism ['reisizam] n rasisms racist ['reisist] n rasists rack8 [rack] n 1. barības galds; 2. (drēbju) pakaramais; 3. plaukts; bagāžas tīkls (vagonā, autobusā); 4. balsts, statīvs; 5. vēst. moku rats; kāķis; to put (set) on the r. — uzvilkt pie kāķa; 0 r. of bones amer. — kaulu kambaris; II v 1. likt barības galdā; 2. mocīt; spīdzināt; vārdzināt; to r. tenants —1 plēst pārmērigi augstu īres maksu no īrniekiem; 0 to r. one's brains — lauzīt galvu rackb [rack] n izpostīšana; izputināšana; to

go to r. and ruin — aiziet postā rackc [raek] v (arī to r. off) nokāst (vīnu) racked [raekt] a sl. drošs par sevi racket8 ['raekit] n 1 .(tenisa) rakete; 2.pl

tenisa paveids racketb ['raekit] \n\. troksnis, kņada; to raise (kick up, make) ar.— sacelt troksni; 2. uzdzīve; to be (go) on the r. — uzdzīvot, pļēgurot; 3. sar. rekets, izspiešana; 4. pārdzīvojums; pārbaudījums; to stand the r. — 1) izturēt pārbaudījumu; 2) segt izdevumus;

5. humor, niev. amats; what r. are you in?— ar ko jūs nodarbojaties?; II v 1. trokšņot; 2. uzdzīvot

racketeer [.raeka'tia] n 1. gangsteris; bandits;

2. reketieris, izspiedējs racketeering [.raeka'tianrļ] n 1. gangste-

risms; bandītisms; 2. rekets, izspiešana rackety ['raekati] a 1. trokšņains; 2. izlaidīgs;

to lead a r. life — dzīvot izlaidīgu dzīvi rack-railway ['raek.reilwei] n zobrata dzelzceļš

rack-rent [Yaekrent] n pārmērigi augsta īres maksa

rack-wheel ['raekwiil] n zobrats raconteur [jaekon'to:] n labs stāstītājs racoon [ro'ku:n] n jenots racquet ['raekit] sk. racket3 racy ['reisi] a 1. (par valodu, stilu) dzīvs; sulīgs; 2. raksturīgs; specifisks; r. flavour— specifisks aromāts; r. of the soil — 1) vienkāršs; tautas-; 2) (par valodu) dzīvs; sulīgs

radar ['reida:] n 1. radars, radiolokators;

2. radiolokācija radial ['reidial] a radiāls radian ['reidian] n mat. radiāns radiance ['reidions] n 1. izstarošana; 2. spīdums, mirdzums; r. of glory — slavas oreols

radiant ['reidiant] I n 1 .fiz. siltuma avots; gaismas avots; 2. astr. radiants; Hal. izstarojošs; r. energy — radiācijas enerģija;

2. starojošs; mirdzošs; to be r. with joy — starot aiz prieka

radiate ['reidieit] I a starveidīgs; II v 1. radiēt, izstarot (gaismu, siltumu); 2. starot; mirdzēt; she ~s joy — viņa staro aiz prieka;

3. (par gaismu, siltumu, stariem) izplatīties radiation [.reidi'ei/n] n radiācija, starojums;

r. sickness — staru slimība radiative ['reidiativ] a radiējošs, izstarojošs radiator ['reidieito] n radiators radical ['raedikl] I«l. pol. radikālis; 2. mat. sakne; 3. ķīm. radikālis; 4. vai. (vārda) sakne; Hal. radikāls; krass; 2. pol. radikāls; 3. vai. saknes-; r. vowel — saknes patskanis; 4. bot., mat. saknes-radicalism [raedikalizam] npol. radikālisms radices sk. radix

radicle f'raedikl] n saknīte

radii sk. radius

radio ['reidiau] n 1. radio; on the r. — pa radio; to send a message by r. — paziņot pa radio; 2. radioaparāts; 3. radiogramma; II v pārraidīt pa radio radioactive [.reidiau'aektiv] a radioaktīvs radioactivity [.reidiauaek'tivoti] n radioaktivitāte

radio aerial [.reidiau'eorial] n radioantena radio beacon [,reidi3u'bi:kon] n radiobāka radio biology [.reidisubai'olod^] n radio-bioloģija

radio car [.reidiau'ka:] n radioficēta automašīna

radio-controlled [.reidisukon'treuld] a pa

radio vadāms radio engineering [.reidiouen ^'nion?]] n

radiotehnika radiogram ['reidiaugraem] n 1. radiogramma;

2. rentgenogramma; 3. radiola radiograph ['reidiaugraif] n rentgenogramma radio ham ['reidisuhaem] n radioamatieris radiolabeled [.reidiau'leibld] n fiz. iezīmēts

ar radioaktīvu izotopu radiolocation [.reidioub i/'kei/n] n radiolokācija

radiolocator [jeidiaub i 'keita] n radiolokators

radiologist [.reidi'olsdjist] n radiologs radiology [.reidi'olody] n radioloģija radioman ['reidisi man] n radists; radioteh-niķis

radiometer [.reidi'omita] n radiometrs radionics [.reidi'omks] n radioelektronika radio noise [jeidiau'noiz] n radio traucējumi radiopaque [.reidio i 'peik] I n kontrastviela

(medicīniskai rentgenogrāfijai); II a (par vielu) [radioaktīvo] apstarojumu necaurlaidīgs

radiophare ['reidiaufeo] n radiobāka radiophone ['reidiai faun] n radiotelefons radioscopy [jeidi'oskapi] n radioskopija radiosensitive [.reidiau'sensitiv] a med. jutīgs pret apstarošanu radio show ['reidiau/ou] n radiouzvedums radio-telegraph [.reidiau'tehgraif] n radio-telegrāfsraid

radiotherapy [,reidiau'8erapi] n radio-terapija

radiotrician [.reidia v'tn/n] n radiotehniķis radish ['radifl n redīss radium ['reidiam] n ķīm. rādijs radius ['reidias] n (pl radii ['reidiai]) 1. rādiuss; within a r. of three miles — trīs jūdžu rādiusā; within the r. of knowledge — zināšanu robežās; 2. anat. spieķkauls; 3. (riteņa) spieķis; 4. tehn. (celtņa) sniegums

radix ['reidiks] n (pl radices ['reidisiiz])

1. sakne; 2. pirmavots, pirmsākums; 3. mat. skaitīšanas sistēmas pamats

radon ['reidnn] n ķīm. radons raff [raf] sk. riff-raff raffia ['raefia] n rafija (materiāls pinumiem) raffish ['rafif] a izlaidīgs raffle [raefl] I n loterija; izloze; Uvi. (arī to r. off) izlozēt, laimēt; 2. piedalīties loterijā raft® [ra:ft] I n plosts; Uvi. pludināt (kokus);

2. celties pāri ar plostu

raftb [ra:ft] n amer. sar. milzums; liels daudzums; r. of people — milzums ļaužu rafter8 ['rcufta] n plostnieks rafterb ['ra:fta] n (jumta) spāre raftsman ['raiftsman] sk. rafter8 rag8 [rag] n 1. lupata; skranda; dressed in ~s — skrandās tērpts; glad ~s — svētku drēbes; r. fair — sīkumtirgus; worn to ~s — galīgi nonēsāts; he has not a r. to his back — viņš ir galīgi noplīsis; 2. niev. avī-žele, lapele; 3. niev. bura; 4. niev. karogs; 5. druska; there is not a r. of proof — nav ne mazākā pierādījuma; 6. amer. sl. papīra dolārs; 0 to feel like a wet r. — justies galīgi nogurušam ragb [raeg] n ciets smilšakmens rag0 [raeg] Inl, izjokošana; joku dzīšana; for ar. — pa jokam; 2. kņada; troksnis; 0 to get one's r. out — saniknoties; II v 1. izjokot; izzobot; 2. trokšņot ragamuffin ['raegajnAfin] n skrandainis rag-and-bone-man [.ragan'baunmaen] n

lupatlasis

rag-baby ['rag.beibi] n lupatu lelle rag-bag ['raegbaeg] n 1. lupatu maiss; 2. (par

sievieti) nevīža; 3. sajaukums; her mind is a r.-b. of facts — viņai galvā ir vesels faktu mudžeklis rag-bolt ['ragbault] n tehn. enkurskrūve rage [reid3] I n 1. niknums, dusmas; to fly into ar. — saniknoties; 2. tieksme; to have a r. for hunting — aizrauties ar medībām; 3. vispārēja aizraušanās; mode; all the r. — pēdējais modes kliedziens; II v 1. trakot; dusmoties; 2. (par vētru, epidēmiju) plosīties; 3.: to r. oneself out — apklust; norimt ragged ['raegid] a 1. noskrandis; 2. (par apģērbu) noplīsis; skrandains; 3. pinkains; izspūris; 4. nelīdzens; robains; r. cloud — skrandu mākonis; r. knife blade — robots naža asmens; 5. (par brūci) plēsts; 6. neizkopts; nepilnīgs; work done in a r. manner — pa roku galam veikts darbs; 0 on the r. edge of poverty — uz nabadzības sliekšņa; to be on the r. edge — atrasties bezdibeņa malā raging ['reutytj] a 1. nikns; 2. (par sāpēm)

stiprs, spēcīgs raglan ['raegbn] n reglāns ragman ['ragman] n lupatnieks ragout ['ragu:] n kul. ragū rags-to-riches ['ragzta'nt/iz] a: r.-to-r. story — stāsts par to, kā nabags kļūst par bagātnieku

ragtag ['ragtaeg] n (parasti r. and bobtail)

niev. salašņas ragtime ['ragtaim] n mūz. regtaims (sinko-

pēts deju ritms) rag trade ['ragtreid] n sar. šūšanas rūpniecība

ragweed ['ragwi:d] n bot. vērmeļlapu ambrozija

rag-wheel ['ragwiil] n tehn. ķēdes rats rah [ra:] int (saīs. no hurrah) amer. urā! raid [reid] \n\. (pēkšņs) uzbrukums; iebrukums; r. on a bank — uzbrukums bankai; to make a r. upon the enemy's camp — iebrukt ienaidnieka

nometnē; 2. kratīšana; r. on a gambling den — kratīšana spēļu

ellē; 3. sirojums; to make a r. on the kitchen

to take food — pārmeklēt virtuvi, lai paņemtu ēdienu; II v 1. (pēkšņi) iebrukt;

893raider

uzbrukt; 2. izkratīt; pārmeklēt raider ['reida] n 1. uzbrukuma dalībnieks;

2. jūrn. reiders; 3. av. lidmašīna, kas piedalās uzlidojumā

rail3 [reil] lnl. margas; 2. (dzelzceļa) sliede; to get off the ~s — noskriet no sliedēm;

3. dzelzceļš; dzelzceļa līnija; by r. — pa dzelzceļu; r. strike — dzelzceļnieku streiks

4. šķērskoks; 5. pakaramais; towel r. — dvieļu pakaramais; 6. pl ek. dzelzceļa akcijas; 0 off the ~s — 1) izsists no sliedēm; 2) nogājis no ceļa; II v 1. (in, ojf) nožogot ar margām (šķērskoku); 2. likt sliedes; 3. pārvadāt ar vilcienu; sūtīt pa dzelzceļu

rail5 [reil] v (against, at) izbārt, izlamāt railage ['reilid3] n 1. dzelzceļa transports;

2. maksa par dzelzceļa transportu railcar ['reilka:] n 1. drezīna; 2. amer.

dzelzceļa vagons railchair ['reilt/es] n dzelzc. sliedes paliktne railhead ['reilhed] n dzelzceļa līnijas galapunkts railing ['reiliīj] n margas raillery ['reilsn] n jokošanās, zobošanās railman ['reilman] n dzelzceļnieks railmill ['reilmil] n sliežu velmēšanas rūpnīca railroad ['reilroud] amer. 1 n dzelzceļš; II v 1. braukt ar vilcienu; 2. pārvadāt pa dzelzceļu; 3. (into) pasteidzināt; pamudināt; to r. smb. into signing a document—piespiest kādu parakstīt dokumentu; 4. (through) panākt (likumprojekta u. tml.) pieņemšanu; to r. a bill through Congress—panākt likumprojekta apstiprināšanu kongresā;

5. sl. iesēdināt cietumā uz nepareizas liecības pamata

railroader ['reilroudo] n amer. 1. dzelzceļnieks; 2. dzelzceļa līnijas īpašnieks railrolling mill ['reiljaulirļmil] sk. railmill railway ['reilwei] I n dzelzceļš; dzelzceļa līnija; r. system — dzelzceļa tīkls; II v 1. būvēt dzelzceļa līniju; 2. braukt ar vilcienu

railwayman ['reilweimon] n hrit. dzelzceļnieks

railway-yard [,reilwei'ja:d] n šķirotava raiment [Veimont] n poēt. tērps

rain [rein] lnl. lietus; the ~s — tropisko lietu periods; r. or shine — 1) jebkuros apstākļos; 2) pārn. lai notiek, kas notikdams; it looks like r. — liekas, ka līs; he was caught in the r. — viņu pārsteidza lietus; 2. (jautājumu u.tml.) birums; 3. (asaru) plūdi; 4. (ložu) krusa; 0 as right as r. — pilnīgi vesels; II v 1. līt; it is ~ing — līst; 2. (par sitieniem, asarām u.tml.) birt; 3. pārn. apbērt; to r. gifts (upon) — apbērt ar dāvanām; = to r. down — apbērt; to r. down curses on smb. — apbērt kādu ar lāstiem; to r. off — (par lietu) izjaukt; the contest was ~ed off — sacīkstes izjauca lietus; to r. out — (par lietu) 1) izjaukt; 2): it will soon r. itself out — drīz pārstās līt; 0 it ~s cats and dogs — gāž kā ar spaiņiem; it never ~s but it pours — nelaime nekad nenāk viena rainbow ['reinbou] n varavīksne; 0 r. hunt —

tiekšanās pēc neiespējamā rainbow-chaser [.reinbou't/eisa] n sapņotājs raincoat ['reinkout] n lietusmētelis raindrop ['reindrop] n lietus lāse rainfall ['reinfoil] n 1. nokrišņu daudzums;

2. lietusgāze rain forest ['remfonst] n tropu mežs rain-gauge ['reingeid3] n meteorol. lietus-mērs

rainglass ['remgla:s] n barometrs rainless ['reinlos] a sauss; bez lietus rainout ['reinaut] n lietus dēļ atlikts pasākums rainproof ['reinpruifļ a ūdensnecaurlaidīgs rainstorm ['reinstoim] n lietusgāze raintight ['reintait] sk. rainproof rainwater ['rein,wo:to] n lietus ūdens rainwear ['reinweo] n ūdensnecaurlaidīgs apģērbs

rain-worm [rreinw3:m] n slieka

rainy ['reini] a 1. lietains; 2. pielijis; 0 for a

r. day — nebaltai dienai raise [reiz] I n amer. (algas) paaugstinājums; Dvi. [paļcelt; to r. a cloud of dust — sacelt putekļu mākoni; to r. dough (pastry) — raudzēt mīklu; to r. one's glass to smb. —pacelt glāzi uz kāda veselību; to r. one's hat — pacelt platmali (sveicinot);

to r. one's voice — pacelt balsi; 2. uzcelt; to r. a monument — uzcelt pieminekli; 3. izvirzīt; ierosināt; to r. a claim — izvirzīt pretenzijas; to r. an issue (a question) — ierosināt jautājumu; 4. paaugstināt (algu); 5. audzēt (labību, lopus); 6. audzināt (bērnus); 7. nokomplektēt (armiju); 8. sagādāt (naudu); to r. money, to r. the mind sl. — sadabūt naudu; 9. paaugstināt (amatā u. tml.); to r. smb. to the rank of captain — piešķirt kādam kapteiņa pakāpi; 10. izraisīt; to r. hope — iedvest cerību; to r. a laugh — izsaukt smieklus; 11. atmodināt; to r. from the dead — atdzīvināt; 12. atcelt; to r. a siege — izbeigt aplenkumu; 13.: to r. land jūrn. — ieraudzīt zemi; 0 to r. Cain (dust, hell, the devil) — sacelt traci raisin ['reizn] n rozīne raj [ra:d3] n kundzība rajah ['ra:d39] n radža rake3 [reik] I n 1. grābeklis; 2. (krāsns) kruķis; 3. vājš cilvēks, skelets; as lean as a r. — tievs kā žagars; II v 1. sagrābt (ar grābekli); 2. parakņāties; pārmeklēt; 3. mil. apšaudīt; = to r. in sar. — nopelnīt; to r. out — 1) izgrābt; to r. out the fire — izgrābt ogles (pelnus); 2) sar. uziet; uzrakņāt; to r. out some interesting facts — uzzināt dažus interesantus faktus; to r. up— 1) sagrābt, saraust; to r. up the fire — saraust ogles; 2) sar. sadabūt; to r. up enough money — sadabūt pietiekami daudz naudas; 3) sar. uzvandīt; to r. up old quarrels — vandīt augšā vecus strīdus rakeb [reik] I n slīpums; II v noliekties rake-off [.reik'of] n peļņas daļa (no nelikumīga darījuma) raker ['reika] n 1. grābeklis; 2. (siena u.tml.)

grābējs rakish3 ['reikif] a trakulīgs rakishb ['reiki/"] a 1. (par kuģi) ātrgaitas-; 2. švītīgs

rales [ra:lz] n pl med. trokšņi (plaušās) rallicar[t] ['raelika:(t)] n četrvietīgi divriči

rally3 ['raeli] I n 1. manifestācija; mītiņš;

2. atspirgšana; 3. apvienošanās; 4. sp. ral-lijs; 5. (tenisā) ilgstoša bumbiņas atsišana;

Uvi. [sa]pulcināt; apvienot; 2. pulcēties; apvienoties; 3. atspirgt; to r. from an illness — atveseļoties; to r. from fear — atgūties no bailēm; <=> to r. round sar. — saliedēties rallyb ['rail] v pazoboties, pajokoties rallymaster ['raeli,ma:sta] n autorallija organizētājs

ram [ram] I « 1. auns; 2. (the R.) Auns (zvaigznājs un zodiaka zīme); 3. tehn. hidrauliskais triecis; 0 to milk the r. — gaidīt no gaiļa olu izdējam; II v 1. iedzīt, iesist; to r. into smb. — iedzīt kādam galvā; to r. it home — pārliecināt; 2. blietēt, stampāt; 3. mii. taranēt; 0 to r. smth. down smb.'s throat — iestāstīt kādam kaut ko ramble ['rambl] I n pastaiga; II v 1. staigāt; klaiņot; 2. novirzīties (no temata); 3. (par augu) vīties rambling ['raemblnj] a \.(par stāstījumu) nesakarīgs; 2. (par ēku) neregulāras formas-; 3. (par ielu) līkumots; 4. (par augu) vīteņ-rambunctious [raem'bAijk/as] a humor, (par

cilvēku) skaļš, trokšņains ramification [.raemifilcei/n] n 1. sazarošanās; 2. sazarojums ramify ['ramifai] v sazaroties ramjet ['raemd3et] n mii. caurplūdes reaktīvais dzinējs rammer ['raema] n tehn. bliete rammish ['rami/] a smirdīgs ramp3 [raemp] I n 1. slīpums; 2. (lidmašīnas) traps; II v 1. (par dzīvniekiem ģerbonī) saslieties pakaļkājās; 2. (par augu) vīties; => to r. about—plosīties, trakot rampb [raemp] sl. I n izspiešana; II v izspiest, izkrāpt

rampage [raem'peid3] I n uzbudinājums; to be (go) on the r. — plosīties un ārdīties; n v plosīties, trakot rampageous [ram'peid39s] a negants, plo-

sīgs

rampant ['rampant] a 1. trakojošs, nikns; the disease was r. for a whole month — slimība

plosījās veselu mēnesi; 2. (par dzīvnieku

ģerbonī) saslējies pakaļkājās; 3. kupli sazēlis

rampart ['raempa:t] I n 1. (cietokšņa) valnis;

2. patvērums; II v nocietināt ar valni ramrod ['raemnxi] n (šautenes) slauķis; 0 stiff

as a r. — kā olekti norijis ramshackle ['raem/aekl] a pussagruvis ran sk. run

ranch [ra:nr/ļ n amer. rančo; (lopkopības) ferma

rancher ['rainz/a] n amer. 1. rančo īpašnieks;

2. rančo strādnieks ranch house ['ra:n//haus] n amer. 1. rančo īpašnieka dzīvojamā ēka; 2. vienstāva nams ar lēzenu jumtu ranchman ['ra:n//man] sk. rancher rancid ['raensid] a (par sviestu, taukiem) sasmacis

rancidity [raen'sidati] n sasmakums rancorous ['raerjkares] a ļauns; naidīgs rancour ['raeqka] n ļaunprātība randa [raend] n (apava) apmale randb [raend] n rands (Dienvidāfrikas Republikas naudas vienība) randan [raen'daen] n sl. uzdzīve, plītēšana; to

go on the r. — uzdzīvot random ['raendam] I n: at r. — uz labu laimi; II a nejaušs; r. bullet—nomaldījusies lode; r. test — izlases veida pārbaude randy ['raendi] I n vējgrābsle; II v 1. trakulīgs,

trokšņains; 2. miesaskārīgs ranee [,ra:'m] n rani (radžas sieva) rang sk. ringb

range [reindļ] Inl. rinda; virkne; mountain r. — kalnu grēda; 2. amplitūda; diapazons; r. of voice — balss diapazons; wide r. of colours — plaša krāsu gamma; 3. (darbības) rādiuss; r. of vision — redzesloks; within r. — sasniedzams; out of r. — nesasniedzams; 4. (interešu) loks; wide r. of interests — plašs interešu loks; 5. (darbības) sfēra; this subject is outside my r. — par šo tematu es nevaru spriest; 6. (šaušanas) tālums; this gun has a r. of200 miles— ar šo šauteni var šaut 200 jūdžu attālumā; 7. rad. diapazons; 8. mii. poligons; 9. medību vieta; 10. amer. plašas ganības;

11. (auga, dzīvnieka) izplatības zona;

12. (arī kitchen r.) pavards; II v 1. nostādīt

rindā; to r. soldiers — nostādīt karavīrus ierindā; 2. nostāties ierindā; 3. ierindot; klasificēt; 4. ierindoties; to r. with the world's great scientists — ierindoties pasaules ievērojamo zinātnieku skaitā; 5. (with) pievienoties; to r. oneself with smb. —piebiedroties kādam; 6. klīst; klaiņot; to r. over the hills—klaiņot kalnos; 7. (par domām) pievērsties; in his speech he ~d far and wide — savā runā viņš skāra vairākus jautājumus; 8. stiepties; sniegties; trees ~d along the path — koki stiepās gar taku; 9. (par augu, dzīvnieku) būt sastopamam; 10. svārstīties (noteiktās robežās); the prices ~d from 5 to 6 pounds — cenas svārstījās no 5 līdz 6 mārciņām; 11. amer. turēt ganībās (dzīvnieku); 12. mil. (par lielgabalu) šaut (noteiktā attālumā); <=> to r. over — (par domām, runu) aptvert; to r. over several subjects — pievērsties vairākiem tematiem

range finder ['reincfyfainda] n tehn. tālmērs, telemetrs

ranger ['rein^a] n 1. (karalisko parku) mežzinis; 2. amer. mežzinis 3. pl amer. jātnieku policija; 4. klaidonis; 5. mil. rein-džers (diversiju izlūkdienesta apakšvienības karavīrs)

rangy ['reuk/ji] a 1. plašs; neaptverams; 2. (par dzīvnieku, zivi) migrējošs; 3. klaiņojošs

rani ['ra:ni] sk. ranee

rank" [raet]k] I n 1. rinda; taxi r. — taksometru rinda; 2. ierinda; to break r. —izjaukt ierindu; to fall into r. — nostāties ierindā; to keep r. — turēties ierindā; 3. dienesta pakāpe; rangs; he holds the r. of general — viņam ir ģenerāļa dienesta pakāpe; 4. kategorija; pakāpe; writer of the first r. — liels rakstnieks; to take r. with — piederēt pie vienas kategorijas; 5. (sociālais) stāvoklis; people of all ~s and classes— visu šķiru un kārtu ļaudis; persons of r. — aristokrātija; r. and fashion— augstākā sabiedrība; 0 the ~s, the r. and file — 1) mil. ierindnieku sastāvs; ierindnieki; 2) ierindas biedri; 3) parastirapturous

ļaudis; other ~s — kareivji (pretstatā virsniekiem); to reduce to the ~s — degradēt virsnieku par kareivi; to rise

from the ~s — no ierindnieka izvirzīties par virsnieku; to pull r. (on smb.) — izmantot savu augstāko dienesta pakāpi; II v 1. nostādīt ierindā; 2. nostāties ierindā; 3. sarindot; to r. books on a shelf — sarindot grāmatas uz plaukta; 4. ierindot; klasificēt; to r. smb.'s talent very high — augstu vērtēt kāda talantu; 5. ierindoties; he ~s among the famous composers — viņš pieskaitāms slavenajiem komponistiem; he ~s high as a painter — viņš ir ievērojams gleznotājs; 6. amer. ieņemt augstāku stāvokli; a general ~s a captain — ģenerāļa pakāpe ir augstāka par kapteiņa pakāpi rankb [raeijk] a 1. (par veģetāciju) kupls; sazēlis; garden r. with weeds — ar nezālēm aizaudzis dārzs; 2. (par augsni) lekns;

3. sasmacis; r. butter—sastāvējies sviests;

4. pretīgs, riebīgs; 5. pilnīgs; r. nonsense— tīrās blēņas; he is a r. beginner at the job — viņš šajā darbā ir tikai iesācējs

rank-and-filer [.raenkand'faib] n parasts cilvēks

ranker ['raeijka] n no ierindnieka izvirzījies virsnieks

rankle ['raeiļkl] v (par apvainojumu u. tml.) gremzt

ransack ['raensaek] v 1. pārmeklēt; izkratīt; to r. smb.'s pockets — pārmeklēt kāda kabatas; 2. aplaupīt; aptīrīt ransom ['raensam] I n izpirkšanas maksa; worth a king's r. — veselu bagātību vērts; to hold to r. — pieprasīt izpirkšanas maksu; n v izpirkt

rant [raent] I n skaļas frāzes; II v lietot skaļas

frāzes; to r. a poem — skandēt dzejoli ranter [raenta] n balamute ranunculi sk. ranunculus ranunculus [ra'nAtjkjubs] n (pl ranunculi [re'iuijkjulat], ranunculuses [re'nAijkjubsiz]) gundega

rap" [raep] I n 1. viegls sitiens; to get a r. on (over) the knuckles — dabūt pa nagiem; to give a r. on (over) the knucldes — sadot

pa nagiem; to take a r. amer. sar. — saņemt sitienu; 2. klauvējiens; 3. sar. nosodījums; rājiens; to take the r. (for smth.) — saņemt rājienu; 4. amer. sl. saruna; 0 to beat the r. amer. sl. — izbēgt no soda; II v 1. viegli uzsist; piesist; 2. klauvēt; klaudzināt; 3. (sev. par avīzes rakstu) nosodīt; 4. amer. sl. pārrunāt; diskutēt; <=• to r. out— izkliegt; to r. out an oath — izgrūst lāstu rapb [raep] n : not a r. — ne graša; I don't

care ar. — man gluži vienalga rapc [raep] n (120 jardu dzijas) šķetere rapacious [ra'pei/ss] a 1. alkatīgs, mantkārīgs; 2. (par dzīvnieku) plēsīgs rapacity [ra'paesati] n alkatība, mantkārība rape3 [reip] n bot. rapsis rapeb [reip] I n 1. izvarošana; 2. poēt. nolaupīšana; 3. izlaupīšana; r. of forests — nelikumīga mežu izciršana; II v 1. izvarot; 2. poēt. nolaupīt rap group ['raepgru:p] n diskusiju pulciņš rapid ['raepid] I n (parasti pl) krāce; II a

1. ātrs; straujš; 2. (par nogāzi) stāvs, kraujš rapid-fire [jaepid'faia] a 1. mil. ātršāvējs-;

2. steidzīgs; r.-f. questions — jautājumu birums

rapidity [ro'pidati] n ātrums; straujums rapier ['reipia] n sp. rapieris rapier-thrust ['reipiaGrASt] n 1. dūriens ar

rapieri; 2. asprātīga atbilde rapine ['raepain] n poēt. laupīšana rapper ['raepa] n amer. sl. liels runātājs (sev. sapulcēs)

rapport [rae'po:] n sakars; to be in r. (with) —

būt labās attiecībās rapprochment [rae'pro/mo] n attiecību atjaunošana

rapscallion [raep'skaehsn] n humor., novec. nelietis

rapt [raept] a 1. aizgrābts, aizrāvies; to listen with r. attention — klausīties, koncentrējot uzmanību; 2. nolaupīts raptorial [raep'to:nal] a (par dzīvnieku) plēsīgs

rapture ['raept/a] n sajūsma; aizgrābtība; to

be in ~s, to go into ~s — sajūsmināties rapturous ['raept/aras] a jūsmīgs; sajūsmi-rare

nāts; r. applause — vētraini aplausi rare3 [res] a (par gaļu) neizcepts, pusjēls rareb [res] a 1. rets; r. object — retums; r. occurrence — rets gadījums; 2. neparasts; to have a r. time — lieliski pavadīt laiku; 3. retināts; r. air — retināts gaiss; r. gas ķīm. — inerta gāze rarebit ['resbit] n : Welsh r. — grauzdētas

siermaizītes rarefaction [jesrifaek/h] n 1. retināšana;

2. retinājums; 3. atšķaidīšana

rarefy ['resrifai] v 1. izretināt; 2. izretināties;

3. atšķaidīt; 4. izsmalcināt rarely fresh] adv 1. reti; 2. neparasti rare-ripe ['resraip] a (par dārzeņiem, augļiem) agrs, agrins

raring ['resni]] a sar. dedzīgs; he was r. to

get away — viņš ļoti vēlējās tikt prom rarity ['resrsti] n 1. retums; 2. (gaisa) retinājums

rascal ['ra:skal] n 1. nelietis; blēdis; 2. (par bērnu) palaidnis; you little r.! — ak tu palaidni! rash3 [rae/] n izsitumi rashb [rae/] a straujš; pārsteidzīgs rasher ['rae/s] n šķiņķa šķēle (cepšanai) rashness ['rae/nss] n straujums rasp [ra:sp] I n 1. griezīga skaņa; 2. tehn. skrāpvīle; II v 1. (away, off) kasīt; skrāpēt; 2. šķindēt; 3. (arī to r. out) ķērkt; 4. griezties ausīs; 5. (on, upon) kaitināt; to r. [on] smb.'s nerves — krist kādam uz nerviem; 6. čīgāt (vijoli) raspberry ['raizban] n 1. avene; 2. sl. (nicīga) sprauslāšana; 0 to blow a r. at smb. — izrādīt kādam necieņu raspberry-cane ['ratzbankexn] n avenājs rasper ['ra:sps] n 1. tehn. lielā skrāpvīle;

2. apnicīgs cilvēks rat [raet] I n 1. žurka; 2. nodevējs; 3. streiklauzis; 4. sar. okšķeris; 5.: ~s! sl. — blēņas!; nieki!; 0 like a drowned r. — slapjš kā žurka; like a r. in a hole — sprukās; to smell ar. — nojaust kaut ko nelabu; II v 1. iznīcināt žurkas; 2. pamest grūtā brīdī (organizāciju u.tml.); to r. on smb. —nodot kādu; 3. sl. slaistīties bez darba

ratable [reitsbl] sk. rateable

ratafee [.raets'fi:] n 1. mandeļu cepumi;

2. mandeļu liķieris ratafia [.raets'fis] sk. ratafee rataplan [.raets'plaen] I n bungu riboņa; II v

sist bungas rat-a-tat [jaets'taet] sk. rat-tat ratchet ['raet/it] n tehn. sprūdrats ratchet jaw ['raet/itdp:] n amer. sl. muldoņa rate3 [rext] Inl. likme; tarifs; norma; r. of exchange — valūtas kurss; r. of interest — procentu likme; r. of wages — algu likme;

2. cena; to buy at a high r.—pirkt par dārgu cenu; 3. proporcija; koeficients; birth r. — dzimstība; mortality r. — mirstība;

4. ātrums; temps; at the r. of 50 miles an hour — ar 50 jūdžu ātrumu stundā;

5. kvalitāte; šķira; first r. performance — 1) pirmšķirigs sniegums; 2) teātr. lielisks uzvedums; 6. pl vietējais nodoklis (par īpašumu); 0 at an easy r. — 1) lēti; par lētu naudu; 2) viegli; bez pūlēm; at any r. — katrā ziņā; vismaz; at this (that) r. — tādā gadījumā; to live at high r. — dzīvot ar plašu vērienu; II v 1. [no]vērtēt; to r. an ancient coin at a high price — noteikt senai monētai augstu cenu; 2. uzskatīt;

3. aplikt ar vietējo nodokli rateb [reit] v norāt; sabārt

rateable ['reitsbl] a apliekams ar nodokli ratepayer ['reit,peis] n nodokļu maksātājs rat-face ['raetfeis] n amer. sl. slīpēts zellis rath [ra:0] sk. rathe ratfink ['raetfiijk] n sl. ziņotājs, stukačs rathe [rei5] a poēt. 1. agrīns; 2. spējš; trauksmains

rather ['ra:5s] adv 1. labāk, drīzāk; late at night or r. early in the morning — vēlu naktī vai drīzāk agri no rīta; I would r. have tea than coffee — es labāk dzeru tēju, nevis kafiju; 2. diezgan; a r. difficult task — diezgan grūts uzdevums; 3. kā tad!, protams! (atbildē); would you like to do this? — r.! — vai jūs vēlētos to darit? — protams! raticide ['raetisaid] n žurku inde ratification [jaetifi'kei/n] n ratifikācijaravage

ratify ['raetifai] v ratificēt rating3 f'reiti»]] n 1. novērtējums; 2. aplikšana ar nodokli; low r. — zema nodokļu

likme; 3. kategorija; 4. (dziesmas u.tml.) vieta (radio, televīzijas aptaujā); 5. (jahtas) klase; 6. amer. atzīme (skolā); l.jūrn. ierindas jūrnieks; officers and ~s — virsnieki un matroži; 8. tehn. jauda, ražotspēja ratingb ['reitit]] n brāziens, rājiens; to give

smb. a severe r. — pamatīgi sabārt kādu ratio ['rei/īsu] n mat. proporcija; in direct r. — tieši proporcionāli; in inverse r. — apgriezti proporcionāli; 2. tehn. pārnesum-skaitlis

ratiocination [.raetiosi'nei/n] n loģisks spriedums

ration ['rae/n] I n 1. rācija, deva; iron (emergency) r. — neaizskarams krājums; 2. pl pārtikas produkti; to be on short ~s — saņemt nepietiekamu pārtikas daudzumu; II v 1. normēt (produktu devas); 2. izsniegt devu; 3. apgādāt ar produktiem; = to r. out — izsniegt devu rational ['rae/nl] a 1. racionāls, saprātīgs;

2. mat. racionāls rationale [,rae/a'na:l] n loģisks pamats rationalism ['rae/nalizam] n racionālisms rationalist ['rae/nahst] n racionālists rationalistic [,rae/ns'listik] a racionālistisks rationality [,ras/a'naebti] n racionalitāte rationalization [,rae/nslai'zei/n] n 1. racionalizācija; 2. mat. racionalizēšana rationalize ['rae/nalaiz] v 1. racionalizēt; 2. loģiski pamatot; dot racionālu izskaidrojumu

rationalizer ['rae/nslaiza] n racionalizators ration card ['rae/nka:d] n pārtikas (rūpniecības preču) kartīte rationing ['rae/nnj] n produktu (rūpniecības

preču) normēšana ratlin[e] ['raetlin] n jūrn. line ratsbane ['raetsbein] n žurku inde rattan [re'taen] n hot. rotangpalma rat-tat [.raet'taet] n klauvējiens

ratter ['rasto] n žurku ķērājs (kaķis, suns)

rattle ['raetl] I n 1. grabēšana; rībēšana; 2. grabulis; 3. tarkšķēšana, pļāpāšana;

4. sar. tarkšķētājs, pļāpa; 5. gārdziens; death r. — pirmsnāves gārdzieni; II v

1. grabināt; rībināt; the rain ~d the roof — lietus grabināja uz jumta; 2. grabēt, rībēt; the windows ~d in the wind — vējš grabināja logos; 3. grabināties; to r. at the door — grabināties pie durvīm; 4. (arī to r. down, to r. along, to r. past) aizrībēt; the carriage ~d past — rati aizrībēja garām;

5. gārgt; 6. žvadzināt (ieročus); 7. pļāpāt, tarkšķēt; 8. sar. uztraukt; samulsināt; to get ~d—nervozēt; 9. trenkt, vajāt (zvēru); <=> to r. away, to r. off — 1) nobērt (dzejoli); 2) nobungot (uz klavierēm); to r. on — tarkšķēt, pļāpāt; to r. through — pasteidzināt; to r. a bill through the House pari. — ātri panākt likumprojekta pieņemšanu

rattlebox ['raetlboks] n 1. (bērna) grabulis;

2. sar. tarkšķētājs, pļāpa rattlebrain ['raetlbreinļ n balamute, melša rattlebrained ['raetlbreind] a balamutīgs rattleheaded ['raetl,hedid] sk. rattlebrained rattlepate [raetlpeit] sk. rattlebrain rattler ['raetb] n 1. balamute; 2. klaburčūska;

3. graboši rati; 4. sensācija; 5. iznīcinošs trieciens; 6. mii. sl. ložmetējs

rattlesnake ['raetlsneik] n klaburčūska rattletrap ['raetltraep] I n 1. sar. sagrabējusi automašīna; 2. balamute; 3. sl. (par rotaslietām) grabuļi; II a sagrabējis rattling ['raethrj] \a\. grabošs, rībošs; 2. (par vēju) aurojošs; gaudojošs; 3. sar. lielisks; to have a r. time — lieliski pavadīt laiku; he was doing a r. trade — viņam lieliski veicās tirdzniecībā; II adv sl. ļoti; r. good — lietisks rat-trap ['raettraep] /? 1. žurku slazds; 2. bezizejas stāvoklis; 3. sl. mute ratty ['rasti] a 1. žurku-; there is a r. smell here — te ož pēc žurkām; 2. sl. nožēlojams; 3. sl. nikns; to get r. — saskaisties raucous ['roikas] a aizsmacis raunchy ['ro:nf/i] a 1. miesaskārigs; 2. neķītrs; r. joke —jēla anekdote ravage f'raevid^] I n 1. izpostīšana; nopostīšana; 2. pl. postījumi; ~s of time — laika zobs; n v [no]postīt; ~d by disease —

slimības izvārdzināts rave [reiv] I n 1. murgi; nesakariga runa;

2. (vēja, jūras) kaukšana, aurošana;

3. sar. jūsmošana; r. reviews -jūsmīgas atsauksmes; 4. sl. uzdzīve; 5. amer. sl. aizraušanās; II v 1. murgot; nesakarīgi runāt; 2. (at, against) trakot, ārdīties; to r. against one's fate — nolādēt savu likteni; to r. oneself hoarse — aizrunāties līdz aizsmakumam;

3. (of, about) aizrauties; sajūsmināties;

4. (par vēju, jūru) kaukt, aurot; 5.: to r. it up sl. — uzdzīvot

ravel ['rsvl] I n 1. jūklis, juceklis; 2. at-risis dzīpara gabals; II v 1. samudžināt (diegu); 2. sajaukt, saputrot; 3. (par audumu) nodriskāties; <=> to r. out — atmudžināt; to r. all this matter out — noskaidrot šo lietu ravelin ['raevlin] n mil. ravelins raven8 ['reivn] I n krauklis; II a kraukļmelns ravenb ['raevnļ v 1. meklēt laupījumu; 2. aprit;

uzklupt ēdienam ravening ['raevnti]] a rijīgs; izsalcis;

r. wolf— izsalcis vilks ravenous ['raevnas] a 1. izbadējies; 2. rijīgs; kārs; r. appetite — vilka ēstgriba; r. for power — varaskārs; 3. (par dzīvnieku) plēsīgs

raver ['reivs] n 1. sar. entuziasts; 2. sl. homoseksuālists > rave-up ['reivAp] n sl. uzdzīve ravine [ra'vi:n] n aiza

raving ['reivn]] Inl. murgi; nesakariga runa; 2. (vēja u. tml.) auri; Hal. trakojošs; r. madness — ārprāts; 2. murgains; 3. sar. graujošs; nedzirdēts; r. beauty — īsta skaistule

ravish ['ravif] v 1. valdzināt; sajūsmināt;

2. poēt. nolaupīt; 3. izvarot ravishing ['raevi/ii]] a valdzinošs; burvīgs ravishment ['nevi/mant] n 1. sajūsma;

2. poēt. nolaupīšana; 3. izvarošana raw [ro:] I n 1. jēlums; 2. vārīga vieta; to touch smb. on the r. — aizskart kādu vārigā vietā; 0 in the r. — 1) dabiskā veidā; to see life in the r. — redzēt dzīvi, kāda tā ir, 2)

bez drēbēm; to swim in the r. — peldēties kailam; Hal. jēls; r. apple — nenogatavojies (zaļš) ābols; r. meat — jēla gaļa; r. vegetables — zaļi (nevārīti) dārzeņi; 2. neapstrādāts; r. brick — neapdedzināts ķieģelis; r. material — jēlviela; r. silk — jēlzīds; r. spirit — neatšķaidīts spirts; r. sugar—nerafinēts cukurs; 3. neapmācīts; bez pieredzes; r. hand — iesācējs; 4. nobrāzts, jēls; r. wound — nesadzijusi brūce;

5. drēgns, mitrs; r. morning — drēgns rīts;

6. (par mākslas darbu) rupjš; 7. sl. negodīgs; r. deal — negodīgs darījums; 0 to pull a r. one amer. sl. — izstāstīt nepieklājīgu anekdoti; r. head and bloody bones — miroņgalva ar sakrustotiem kauliem; HI v nobrāzt ādu

raw-boned frarbsund] a kalsns rawhide ['ro:haid] I n jēlāda; II a jēlādas-rawness ['ro:nas] n 1. jēlums; 2. pieredzes trūkums; 3. jutīgums; vārīgums; 4. drēgnums; mitrums raya [rei] Inl. stars; r. of hope — cerību stars; 2. fiz.pl starojums; cosmic ~s — kosmiskais starojums; II v 1. izstarot; 2. apstarot; 3. izplatīties rayb [rei] n iht. raja rayon ['reion] n mākslīgais zīds raze [reiz] v 1. nopostīt; to r. a city to the ground—noslaucīt pilsētu no zemes virsas; 2. pārn. izdzēst; izsvītrot; to r. from memory — izdzēst no atmiņas; to r. from the mind — izmest no galvas; 3. (par lodi u. tml.) viegli skart razor ['reiza] n bārdas nazis; safety r.—

asmeņskuveklis razorback f'reizabaek] n 1. valis; 2. smaila

kalnu grēda razor-blade ['reizableid] n žilete razor-edge [jexzar'ed3] n 1. bārdas naža asmens; 2. kritisks stāvoklis; to be on the r.-e. — būt lielās briesmās; 3. smaila kalnu grēda

razz [raez] v amer. sl. kaitināt; izjokot razzia f'raezia] n 1. aptvarste; 2. uzbrukums razzle f'raezl] n 1. kņada; burzma; 2. uzdzīve; to go on the r. — uzdzīvotreadership

razzle-dazzle ['raezl.daezl] sk. razzle

re3 [rei] n mūz. re

reb [ri:] prep, attiecībā uz; par; re your

letter — kas attiecas uz jūsu vēstuli reach® [ri:tf] I n 1. sasniedzamība; beyond (out, of) r. — nesasniedzams; within r. — sasniedzams; within easy r.— tuvumā; within r. of one's hand — ar roku sasniedzams; 2. redzesloks; this is above (beyond) my r.— es to nevaru aptvert;

3. (rokas) izstiepšana; to get smth. by a long r. — dabūt kaut ko, tālu sniedzoties pēc tā; 4. izplatījums; platība; r. of woodland — mežu josla; 5.: upper ~es — (upes) augštece; lower ~es — (upes) lejtece; II v

1. (ari to r. out) izstiept (roku u. tml.)\

2. aizsniegt; 3. sasniegt; to r. London in the morning — nonākt Londonā no rīta;

4. pasniegt; r. me the book, please — pasniedziet man, lūdzu, grāmatu; 5. (for) sniegties; to r. for a book — sniegties pēc grāmatas; 6. stiepties, plesties; as far as the eye can r.— cik tālu var saskatīt; the forest ~ed down to the river — mežs pletās līdz upei; 7. sazināties; = to r. back — sniegties pagātnē; his memory ~ed back over many years — viņš atcerējās to, kas notika pirms daudziem gadiem

reachb [ri:t/] sk. retch reach-me-downs ['ri:t/midaunz] n pl sar.

gatavi apģērbi react [n'aekt] v 1. (to) reaģēt; 2. (on, upon) izraisīt atbildes reakciju; 3. (with) ķīm. izraisīt reakciju; => to r. against — darboties pretī

reactance [n'aektans] n el. reaktance, reaktīvā pretestība

reaction [n'aek/n] n reakcija; action and r. — darbība un pretdarbība; chemical r.— ķīmiska reakcija; forces of r. pol. — reakcijas spēki; what was his r.? — kā viņš reaģēja?

reactionary [n'aek/nan] I n reakcionārs; II a

reakcionārs reactive [n'aektiv] a 1. reaģējošs; 2. tāds, kas

darbojas pretī; 3. reaktīvs reactivity [.naek'tiviti] n reaktivitāte

reactor [n'aekts] n reaktors read I n [ri:d] sar. lasīšana; can I have a r. of your book? — vai varu mazliet palasīt jūsu grāmatu?; I enjoy a good r. — man patīk lasīt labu grāmatu; II a [red] izglītots, erudīts; he is poorly r.— viņš ir maz lasījis; III v [ri:d] (p. un p.p. read [red]) 1. lasīt; to r. aloud — lasīt skaļā balsī; to r. oneself to sleep — lasīt, kamēr aizmieg; to r. to oneself — lasīt pie sevis; the bill was read pari.— likumprojekts tika iesniegts apspriešanai; 2. atminēt; to r. a riddle — atminēt mīklu; to r. smb.'s hand — zīlēt pēc rokas; to r. smb.'s mind — lasīt kāda domas; to r. the cards — likt kārtis; 3. rādīt; the thermometer ~s three degrees below freezingpoint — termometrs rāda trīs grādus zem nulles; 4. nolasīt (mērinstrumenta rādījumu)-, 5. skanēt; the text ~s as follows— teksts skan šādi; 6. izskaidrot; interpretēt; silence mustn't always be r. as consent — klusēšana ne vienmēr izskaidrojama kā piekrišana; 7. studēt; mācīties; he's ~ing history — viņš studē vēsturi; to r. for the Bar — gatavoties advokatūrai; = to r. back — atkārtot tekstu; to r. off — 1) lasīt priekšā; nolasīt (sarakstu u. tml.); 2) nolasīt [mērinstrumenta] rādījumu; 3) izteikt; his face didn't r. off — viņa seja nekā nepauda; to r. on — turpināt lasīšanu; to r. out — 1) skaļi nolasīt priekšā; 2) izslēgt no organizācijas; to r. over — pārlasīt; to r. through — izlasīt; to r. up — izpētīt; studēt; to r. up for examinations — gatavoties eksāmeniem; 0 to r. between the lines — lasīt starp rindām; to r. smb. a lesson — lasīt kādam morāli; to r. smb. like a book — redzēt kādam cauri; lasīt kāda domas

readable ['riidabl] a 1. viegli lasāms; interesants; 2. labi salasāms; r. handwriting — salasāms rokraksts reader ['riida] n 1. lasītājs; he is not much of ar. — viņam nepatīk lasīt; 2. (augstskolas)

pasniedzējs, docētājs; 3. korektors; 4. recenzents; 5. hrestomātija; lasāmgrāmata readership ['riida/ip] n 1. (augstskolas) pa-

sniedzēja amats; 2. lasītāju skaits; the paper has a wide r. — laikrakstam ir plašs lasītāju loks

readily ['redili] adv 1. labprāt; 2. viegli; bez piepūles; this can r. be done — to var viegli izdarīt readiness

['redinas] n 1. gatavība; sagatavotība; all is in the r. — viss ir gatavs; 2. labprātīgums; gatavība; to show great r. to learn — izrādīt lielu vēlēšanos mācīties; 3. ātrums; r. of mind — atjautība; r. of speech — prasme runāt; r. of wit — asprātība

reading ['ritdiij] n 1. lasīšana; outside r. — ārpusauditorijas lasīšana; 2. zināšanas; erudīcija; man of wide r. — cilvēks, kas daudz lasījis; 3. lekcija; priekšlasījums; 4. lasāmviela; 5. (mērinstrumenta) rādījums; 6. (teksta) variants; 7. iztulkojums; interpretācija; what is your r. of the law? — kā jūs izprotat šo likumu?; 8. (likumprojekta u. tml.) lasījums reading desk ['riidiqdesk] n pults reading-glass ['ri:dir]gla:s] n palielināmais stikls

reading-lamp ['ri:di?]laemp] n galda lampa reading-room [fri:dit]ru:m] n 1. lasītava;

2. korektūra; korektūras telpa readjust [ji:3'd3Ast] v 1. sakārtot; savest

kārtībā; 2. noregulēt (piem., televizoru)-,

3. pielāgot, piemērot; to r. oneself to city life — pielāgoties dzīvei pilsētā

readjustment [jiroV^AS rmant] n 1. sakārtošana; 2. noregulēšana; 3. pielāgošana, piemērošana; 4. pielāgošanās, piemērošanās

readout ['ri:daut] n (mērinstrumenta) rādījums

ready ['redi] I n 1. sar. skaidra nauda; 2. mii. šaušanas gatavība; to have the gun at the r. — turēt šauteni šaušanas gatavībā; II a 1. gatavs; to get (make) r. — 1) sagatavot; 2) sagatavoties; 2. labprātīgs; disponēts; he is always r. to help — viņš ir vienmēr gatavs palīdzēt; 3. ātrs; veikls; r. answer— ātra atbilde; r. wit — attapība; 4. parocīgs;

viegli pieejams; r. at hand — pie rokas; ❖

r. cash (money) — skaidra nauda; HI v

1. sagatavot; 2. sagatavoties; = to r. up sl.— maksāt skaidrā naudā; IV int R., steady, go! — uzmanību, gatavību, sākt! (komanda pirms skrējiena sākuma)

ready-made [.redi'meid] a 1. (par apģērbu) gatavs; r.-m. shop — gatavu apģērbu veikals; 2. trafarets ready-mix [jedi'miks] n (kēksu u. tml.)

pusfabrikāts (pulveris) ready reckoner [.redi'rekana] n aritmētisku

aprēķinu tabula ready-to-cook [.redita'kuk] a : r.-t.-

c. food — (pārtikas) pusfabrikāti ready-to-serve [,redita's3:v] a : r.-t.-

s. food — kulinārijas izstādājumi ready-to-wear [.redita'wea] a (par apģērbu) gatavs

ready-witted [.redi'witid] a atjautīgs, attapīgs

reaffirm [,ri:3'f3:m] v no jauna apstiprināt (apgalvot)

reagent [n':eid3ant] n ķim. reaģents, reaktīvs real3 [rial] I n 1. (the r.) realitāte, īstenība;

2.: for r. amer. sar. — 1) tiešām; do they fight for r.? — vai viņi tiešām cīnās?; 2) nopietns; are you for r.? — vai jūs nejokojat?; II a 1. reāls; īsts; patiess; r. gold— īsts zelts; 2. (par īpašumu) nekustams; r. property — nekustams īpašums; HI adv amer. sar. patiesi

realb [rei'a:l] n vēst. reāls (sena spāņu monēta) realism ['nalizamj n reālisms realist ['nalist] n reālists realistic [.na'listik] a reālistisks reality [n'aelsti] n realitāte, īstenība; in r. — patiesībā

realizable ['nalaizabl] a 1. aptverams; izprotams; 2. realizējams realization [.nalai'zei/n] n 1. saprašana; izpratne; to have a full r .(of) — pilnībā izprast; 2. realizēšana; īstenošana; the r. of one's hopes — cerību piepildīšanās;

3. kom. realizācija; pārdošana

realize ['nalaiz] v 1. izprast; aptvert; to r. one's mistake — izprast savu kļūdu; 2. realizēt; īstenot; to r. one's

nodomu; 3. kom. realizēt; pārdot; 4. kom. ieņemt (naudu)\ to r. a profit — dot peļņu really ['riali] adv [pa]tiešām; r.? — vai tiešām?; r. and truly — patiešām, patiesi; what do you r. think about it? — ko jūs īsti par to domājat? realm [relm] n 1. karaliste; karaļvalsts; 2. nozare, sfera; the r. of science — zinātnes joma

realtor ['nalts] n amer. nekustamu īpašumu

pārdošanas aģents realty ['rialti] n jur. nekustams īpašums ream8 [ri:m] n (papīra) rise (480 lokšņu) reamb [ri:m] n {arī to r. out) sadot brāzienu reanimate [ri:'aemmeit] v reanimēt, atdzīvināt

reanimation [,ri:aem'mei/n] n reanimācija,

atdzīvināšana reap [ri:p] v 1. pļaut (labību)-, novākt (ražu)-,

2. iegūt; to r. laurels — plūkt laurus; to r. the fruits of one's work — baudīt sava darba augļus; 0 to r. as one has sown — ko sēsi, to pļausi; to r. where one has not sown — baudīt sveša darba augļus

reaper ['riipa] n 1. (labības) pļāvējs; (ražas)

novācējs; 2. pļaujmašīna; labības pļāvējs reaper and binder [.riiparsnd'bainds] n

kūlīšu sējējs reaping-hook ['riipirjhuk] n sirpis reaping-machine ['ri:pit]m3,/i:n] n pļaujmašīna; labības pļāvējs reapper [.riis'pia] v no jauna parādīties rear8 [na] n 1. aizmugure; to bring up the r. — noslēgt gājienu; to follow in the r. — iet nopakaļ; to take in the r. — uzbrukt no aizmugures; 2. mugurpuse; at the r. of the house — aiz mājas; 3. sēžamvieta; 4. sar. ateja

rearb [ris] v 1. [izļaudzēt; to r. poultry — audzēt mājputnus; 2. [iz] audzināt; to r. a large family — izaudzināt lielu ģimeni;

3. pacelt; to r. one's head — pacelt galvu;

4. uzcelt (pieminekli u. tml.); 5. (arī to r. up) saslieties pakaļkājās

rear-admiral [.na'aedmral] n kontradmirālis rearguard ['naga:d] n mii. arjergards; r. action — aijergarda kauja

rearm [,ri:'a:m] v apgādāt ar jaunu apbruņojumu

rearmament [jii'aimamsnt] n apgādāšana

ar jaunu apbruņojumu rearmost ['namaust] a pats pēdējais rearview mirror [.navjui'mira] n (automašīnas) atpakaļskata spogulis rearward ['nawad] I n aizmugure; II a pakaļējais; aizmugures-rearwards ['nswsdz] adv atpakaļ; uz aizmuguri

reason ['ri:zn] I n 1. cēlonis; iemesls; by r. (of) — dēļ; with r.— pamatoti; without r. — nepamatoti; to give ~s for smth. — izskaidrot kaut ko; what's your r. for doing this?—kādēļ jūs tā darāt?; 2. saprāts; bereft of r. — 1) vājprātīgs; 2) zaudējis samaņu; beyond (past) all r. — nesaprātīgs; that's beyond all r. — tas nav aptverams; open to r. — gatavs uzklausīt saprātīgus argumentus; without rhyme or r. — nesaprātīgi; to bring smb. to r. — vest kādu pie prāta; to come to r. — nākt pie prāta; to do anything in (within) r. — darit visu saprāta robežās; to listen to r. — uzklausīt saprāta balsi; to lose one's r. — zaudēt prātu; it stands to r. — tas ir pats par sevi saprotams; II v domāt; spriest; well ~ed argument — labi pārdomāts arguments; to r. about (on) a subject — pārdomāt kādu jautājumu; to r. from experience — spriest pēc pieredzes; = to r. into — pārliecināt; pierunāt; to r. out — izdomāt; to r. out of — atrunāt; to r. with — pārspriest; diskutēt reasonable ['riiznsbl] a 1. saprātīgs; r. being — saprātīga būtne; r. suspicions — pamatotas aizdomas; 2. (par cenu) mērens; pieņemams reasoning ['rkznirļ] n spriešana; power of

r. — spriestspēja reassurance [.riia'/usrans] n 1. mierinājums;

2. atkārtots apliecinājums reassure [.riia'/ua] v 1. nomierināt; reassuring words — nomierinoši vārdi;

2. no jauna pārliecināt

Reaumur ['reiaimjua] n Reomīra termometrs reave [ri:v] n (p. un p.p. reft [reft]) novec.,rebarbative

poet, nolaupīt rebarbative [n'baibativ] a nepatīkams; pre-tīgs

rebate ['riibeit] n kom. rabats, atlaide rebel I n ['rebl] dumpinieks, nemiernieks; II a ['rebl] kūdošs, musinošs; III v [n'bel]

1. (against) sacelties, dumpoties; 2. protestēt; pretoties

rebellion [ribelisn] n 1. nemieri; dumpis; the Great R. — pilsoņu karš Anglijā (1642. — 1660. g.); 2. pretestība; pretošanās rebellious [nbelias] a 1. dumpīgs; musinošs;

2. nedisciplinēts; nepakļāvīgs; 3. (par slimību) grūti ārstējams

rebind [,ri:'baind] v (p. un p.p. rebound

[,ri: "bsund]) no jauna iesiet (grāmatu) rebirth [ji:*b3:0] n atdzimšana reborn [ji:'bo:n] a atdzimis rebound31 n ['ri:baund] atsitiens; atlēciens; to hit on the r. — trāpīt ar rikošetu; 0 to catch (take) smb. on the r. — izmantot kāda vājumu; II v [n'baund] 1. atlēkt, atsprāgt; 2. atspēlēties rebound1» sk. rebind

rebuff [nbAf] I n noraidījums, atraidījums; to meet with (suffer) a r. — 1) tikt atraidītam; 2) ciest neveiksmi; II v noraidīt, atraidīt

rebuild [,ri:'bild] v (p. un p.p. rebuilt [,ri:bilt]) 1. no jauna uzcelt; 2. pārbūvēt, rekonstruēt rebuilt sk. rebuild

rebuke [n'bju:k] I n 1. pārpratums; without r. — nevainojams; 2. rājiens; II v 1. pārmest; 2. izteikt rājienu rebus ['riibas] n rēbuss rebut [n'bAt] v 1. atspēkot; apgāzt; 2. atraidīt; to r. smb.'s offer — atraidīt kāda piedāvājumu rebuttal [n'bAd] n atspēkojums recalcitrance [n'kaelsitrans] n nepaklausība;

nepakļāvība recalcitrant [n'kaelsitrant] I n nepakļāvīgs

cilvēks; II a napaklausīgs; nepakļāvīgs recalcitrate [n'kaelsitreit] v nepakļauties; pretoties

recall fri'ka:!] I n 1. atsaukšana; r. of an am-

bassador — vēstnieka atsaukšana; 2. atmiņa; man with a total r. — cilvēks ar lielisku atmiņu; 3. mil. beigu signāls; atsaukšanas signāls; 4. (aktiera) izsaukšana uz skatuves;

5. kom. izņemšana no apgrozības; 0 beyond (past) r. — 1) nelabojams; neatgūstams; 2) galīgi aizmirsts; II v

1. atsaukt (piem., amatpersonu); 2. atcelt (piem., pavēli); 3. atcerēties; 4. atgādināt; 5. ņemt atpakaļ (piem., dāvanu);

6. izsaukt uz skatuves (aktieri); 7. mii. iesaukt rezerves sastāvu

recant [n'kaent] v atteikties (no uzskata) recantation [jiikaen'tei/n] n atteikšanās (no uzskata)

recap ['ri:kaep] I n (sals. no recapitulation) rezumējums, kopsavilkums; II v (sals. no recapitulate) rezumēt recapitulate [.riika'pit/uleit] v rezumēt recapitulation [,ri:k3.pit/o'lei/n] n rezumējums, kopsavilkums recapitulative [ji:ka'pit/ubtiv] a rezumējošs; konspektīvs recapitulatory [.riika'pit/ubtan] sk. recapitulative

recapture [ji:kaept/a] v 1. no jauna sagrābt;

2. atcerēties; atsaukt atmiņā

recast [ji:'ka:st] I n pārveidošana; pārstrādāšana; II v 1. pārveidot; to r. a book — pārstrādāt grāmatu; 2. pārrēķināt; 3. teātr. iedalīt lomas jaunam tēlotāju sastāvam; 4. tehn. no jauna izliet recce ['reki] n brit. mii. sar. (saīs. no reconnaissance) izlūkošana recede [n'si:d] v 1. atkāpties; to r. into the background — 1) atkāpties; 2) (par jautājumu u. tml.) zaudēt nozīmi; 2. atteikties; to r. from one's opinion — atteikties no sava uzskata; 3. (par cenām) pazemināties; 4. mazināties (piem., par ietekmi)

receding [n'siiditj] a slīps; nolaidens receipt [n'si:t] I n 1. saņemšana; on r. (of) sar. — saņemot; 2. kvīts; r. book — kvīšu grāmatiņa; 3. pl ieņēmumi; ~s and expenditure (expenses) — ieņēmumi un izdevumi; 4. kul. recepte; 5.

sasniegšanai; II v kvitēt receivable [n'siivabl] a saņemams receive [n'si:v] v 1. saņemt; to r. information — saņemt informāciju; 2. uzņemt (viesus)', 3. slēpt (zagtu mantu) received [n'siivd] a vispārpieņemts; r. opinion — vispārpieņemts uzskats Received Standard English [n'si:vd,

staendad'ingli/] n literārā angļu valoda receiver [n'si:va] n 1. saņēmējs; 2. (telefona) klausule; 3. radiouztvērējs; 4. (zagtas mantas) slēpējs; 5. (ari official R.) jur. tiesas izpildītājs; 6. tehn. resivers receiving-order [n'siivitp.'da] n jur. izpildraksts

receiving-room [risi:vii]ru:m] n 1. pieņemšanas istaba; 2. uzņemšanas nodaļa (slimnīcā)

receiving-set [risi:vi»]set] n radiouztvērējs recension [n'sen/n] n 1. grozījumi; izmaiņas

(tekstā); 2. grozīts teksts recent ['ri:snt] a nesens; jaunākais; pēdējais;

r. events — pēdējie notikumi recently ['ri:sntli] adv nesen; pēdējā laikā;

until quite r. — vēl nesen receptacle [n'septakl] n 1. tvertne; trauks; 2. el. sienas kontakts; spraudligzda; 3. el. ietvere; 4. hot. ziedgultne reception [n'sep/n] n 1. saņemšana; 2. (viesu) uzņemšana; to hold ar. — sarikot pieņemšanu; 3. pieņemšana; uzņemšana; to have a cold r. — tikt vēsi uzņemtam; 4. reģistrācijas vieta (viesnīcā)', 5. rad., telev. uztvere reception-clerk [n'sep/nkla:k] n amer. reģistrators (viesnīcā) reception-desk [n'sep/ndesk] n reģistrācijas

vieta (viesnīcā) receptionist [n'sep/mst] n 1. reģistrators (viesnīcā); 2. sekretārs (ārsta, fotogrāfa pieņemšanas istabā) reception-room [n'sep/nruim] n 1. viesu istaba; 2. pieņemšanas istaba receptive [n'septxv] a 1. uztverigs; r. mind —

ass prāts; 2. receptīvs

receptivity [jiisep'tivati] n 1. uztveres spēja; 2. ietilpība

recess [n'ses] I n 1. darba pārtraukšana (parlamentā u. tml.); 2. amer. brīvdienas; 3. amer. garais starpbrīdis (skolā); 4. padziļinājums, niša; 5. nomaļa vieta; kluss stūrītis; in the innermost ~es of the heart — sirds dziļumos; 6. tehn. dobums; sprauga; II v 1. atvirzīt, atbīdīt; 2. izdobt; 3. ievietot dobumā; 4. taisīt pārtraukumu (starp nodarbībām) recession [n'se/n] n 1. (cenu, preču pieprasījuma) pēkšņa krišanās; 2. (jūras) atkāpšanās; 3. padziļinājums recessional [n'se/nal] a brīvlaika-, brivdienu-rechauffe [rei'/sufei] n 1. uzsildīts ēdiens;

2. (literāra darba) pārstrādājums recherche [re'/es/ei] a izmeklēts, izsmalcināts; r. food — izmeklēts ēdiens; r. taste — izsmalcināta gaume recidivism [risidivizam] n recidivisms recidivist [n'sidrvist] n recidivists recipe ['resipi] n 1. (kulinārijas) recepte; 2. līdzeklis; r. for success — panākumu noslēpums recipiency [n'sipiansi] n saņemšana recipient [risipiant] I n 1. saņēmējs; 2. recipients; II a 1. tāds, kas saņem; r. countries —valstis, kas saņem palīdzību; 2. uztverigs reciprocal [risiprskl] I n mat. apgrieztais lielums; Hal. abpusējs; 2. atbilstošs, ekvivalents; 3.: r. pronoun gram. — recipro-kais vietniekvārds reciprocate [risiprskeit] v 1. atmaksāt (ar to pašu); to r. smb.'s feelings — atbildēt uz kāda jūtām; 2. apmainīties (laipnībām u. tml.); 3. tehn. kustēties turp atpakaļ reciprocating-engine [n'siprskeiti»] 'end3in]

n tehn. virzuļdzinējs, virzuļmotors reciprocation [n.siprakei/n] n 1. atbildes darbība; 2. apmainīšanās (laipnībām u. tml.); 3. tehn. turpatpakaļ kustība, alternējoša kustība reciprocity [jesi'prosati] n 1. savstarpīgums; 2. apmainīšanās (laipnībām u. tml.)

recital [n'saitl] n 1. izklāsts; 1. (faktu) uzskaitīšana; 3. solokoncerts; 4. vienam komponistam veltīts koncerts; 5. deklamā-recitation

cija

recitation [,resi'tei/n] n 1. deklamēšana; deklamācija; 2. izklāstījums; 3. (faktu) uzskaitījums; 4. amer. (skolēnu)

atbildēšana; r. room — auditorija recitative [,resita'ti:v] n mūz. rečitatīvs recite [n'sait] v 1. deklamēt; 2. izklāstīt; 3. uzskaitīt (faktus); 4. amer. atbildēt (uzdoto vielu)

reciter [n'saita] n 1. deklamētājs; 2. dzejoļu krājums

reck [rek] v poēt., novec. (tikai nolieguma un jautājuma teikumos) veltīt uzmanību; he ~ed not of any danger — viņš nedomāja ne par kādām briesmām; what ~s him that others think so? — kāda viņam daļa, ka citi tā domā? reckless ['rekbs] a 1. neapdomīgs, pārsteidzīgs; 2. pārgalvīgs, pārdrošs; he is r. of danger — viņš nedomā par briesmām reckon ['rekan] v 1. skaitīt; rēķināt; to r. the cost—aprēķināt maksu; 2. uzskatīt, domāt; to r. as one's friend — uzskatīt par savu draugu;1=1 to r. in — pieskaitīt; to r. on — 1) paļauties; can we r. on you? — vai mēs varam uz jums paļauties?; 2) sagaidīt; paredzēt; we ~ed on your being late — mēs paredzējam, ka jūs nokavēsit; to r. up — sarēķināt, saskaitīt; to r. with — 1) izrēķināties; 2) rēķināties; ņemt vērā; this is to be ~ed with — ar to jārēķinās; 0 to r. without one's host — pārrēķināties reckoner [rekana] n 1. rēķinātājs; he's a quick r. — viņš ātri rēķina; 2.: ready r. — gatavu aprēķinu tabulas reckoning ['rekaruq] n 1. aprēķins; by my r. — pēc mana aprēķina; to be out in (of) one's r. — kļūdīties aprēķinos; 2. rēķins (viesnīcā u. tml); 3. atmaksa; the day of r. — 1) maksājuma termiņš; 2) pārn. atmaksas stunda reclaim [n'kleim] I n : it is beyond (past) r. — tas nav labojams; II v 1. labot; to r. a criminal — pāraudzināt noziedznieku; 2. apgūt (vecaini); uzplēst (atmatu)', 3. atprasīt; pieprasīt atpakaļ; 4. izmantot (utilizēt) (atkritumvielas)

reclamation [.rekb'mei/n] n 1. labošana; 2. (vecaines) apgūšana; (atmatas) uzplēša-na; 3. (atkritumvielu) izmantošana; 4. kom. pieprasījums atgriezt (čeku) reclame [rei'kla:m] n reklāma; reklamēšana recline [n'klam] v 1. atbalstīties; atgāzties; to r. against the wall — atbalstīties pret sienu; to r. on a couch — atlaisties uz dīvāna; 2. (on) paļauties reclining chair [riklainiijt/ea] n 1. atpūtas

krēsls; 2. guļamkrēsls recluse [n'klu:s] I n vientuļnieks; II a vientuļš, vientulīgs recognition [.rekag'ni/n] n 1. pazīšana; to change beyond (out of) all r. — pārvērsties līdz nepazīšanai; 2. atzīšana; 3. atzinība; to win (meet with) r. — iegūt atzinību recognizable [rekagnaizsbl] a atpazīstams,

identificējams recognizance [n'kngruzans] n 1 ,jur. saistība;

2. drošības nauda recognize ['rekagnaiz] v 1. pazīt; to r. smb. in a photograph — pazīt kādu fotogrāfijā; 2. atzīt; 3. izteikt atzinību; 4. apzināties; to r. danger — apzināties briesmas recoil I n ['ri:koil] 1. (šautenes) atsitiens; 2. riebums; II v [rikoil] 1. atlēkt; atsprāgt; 2. novērsties (riebumā)-, 3. (par šauteni) atsist; => to r. on — vērsties pret pašu; atriebties pašam recollect [.reka'lekt] v atcerēties, atminēties recollection [jeka'lek/n] n 1. atmiņa; it is within my r. — to es atceros; it is beyond my r. — to es neatceros; to the best of my r. — cik es atceros; 2. pl atmiņas; ~s of childhood — bērnības atmiņas; to write one's ~s — rakstīt memuārus recommend [.reka'mend] v 1. rekomendēt, ieteikt; 2. runāt par labu (kādam)-, raksturot (kādu)\ such behaviour does not r. him — tāda uzvedība slikti raksturo viņu; 3. nodot (kāda aizgādībā) recommendation [.rekamen'dei/n] n rekomendācija, ieteikums recommendatory [.reka'mendatan] a rekomendācijas-; ieteikuma-recommit [.riika'mit] v pari, nodot otrreizē-recovery

jai izskatīšanai (likumprojektu) recommitment [.riika'mitmant] n pari, (likumprojekta) nodošana otrreizējai izskatīšanai

recommittal [jiika'mitl] sk. recommitment recompense f'rekampens] I n kompensācija,

atlīdzība; II v kompensēt, atlīdzināt reconcilable ['reksnsaibbl] a savienojams reconcile ['rekansail] v 1. (with, to) samierināt; to r. oneself to one's lot — samierināties ar savu likteni; 2. nogludināt (pretišķības u.tml.); 3. saskaņot (uzskatus u. tml.)

reconcilement ['reksnsailmsnt] sk. recon-cialition

reconciliation [jekansili'ei/n] «1. samierināšana; 2. samierināšanās; 3. (uzskatu u. tml.) saskaņošana recondite [n'knndait] a neizprotams; neskaidrs

recondition [.riikan'di/n] v 1. salabot;

2. pārkārtot reconnaissance [rikomsans] n 1. mii. izlūkošana; r. party — izlūknodaļa; 2. izpētīšana

reconnoitre [jeka'noita] v mii. izlūkot reconsider [.riikan'sida] v pārdomāt; no jauna apsvērt; to r. one's decision — pārdomāt savu lēmumu reconstruct [.riiksn'strAkt] v 1. restaurēt, atjaunot; 2. restaurēt, atveidot; to r. facts — atsaukt atmiņā faktus reconstruction [,ri:k3n'strAk/n] n 1. restaurēšana, atjaunošana; 2. restaurēšana, atveidošana; 3. pārveidojums; 4.: R. amer. — Dienvidu štatu reorganizācijas periods (pēc sakāves pilsoņu karā) record I n [Veko:d] 1. ieraksts; matter of r. — reģistrēts fakts; 2. protokols; to bear r. (to) — apliecināt; to enter on the ~s — ierakstīt protokolā; to keep a r.(of) — pierakstīt; 3. oficiāls dokuments; r. of service — darba grāmatiņa; R. Office — valsts arhīvs (Anglijā)-, off the r. sar.—

neoficiāls, presē nepublicējams; on r.-

oficiāls, publicējams presē; the coldest winter on r. — aukstākā reģistrētā ziema;

4. raksturojums; good r. — laba reputācija; his r. is against him — viņa pagātne liecina pret viņu; 5. senatnes piemineklis; 6. skaņuplate; (skaņu) ieraksts; 7. rekords; to beat (break, cut) the r.— pārspēt rekordu; 0 to go on r., to place (put) oneself on r.— 1) izcelties (citu vidū); izvirzīties; 2) izteikt savas domas; to keep to the r. — nenovirzīties no jautājuma; II v [riko:d] 1. pierakstīt; atzīmēt; 2. protokolēt; 3. ierakstīt (skaņuplatē, lentē)', 4. (par mērinstrumentu) rādīt; the thermometer ~ed 40°C below zero — termometrs rādīja 40 grādu zem nulles record-breaker ['rekoid.breika] n rekordists recorded delivery [n,ko:did di'kvan] n brit.

pasta sūtījumu piegāde pret parakstu recorder [n'koida] n 1. reģistrētājs; 2. tehn.

pašrakstītājaparāts; 3. magnetofons record-holder ['rekoid.haulda] n rekordists recording [n'koidii]] n 1. reģistrēšana;

2. (skaņu) ieraksts

record-player ['rekoid.pleia] n (skaņuplašu)

atskaņotājs recordsman ['reko:dzman] n rekordists recount I n ['riikaunt] otrreizēja pārskati tīšana; r. of votes — vēlēšanu biļetenu pārskaitīšana; II v [,ri:'kaunt] vēlreiz pārskaitīt

recoup [n'ku:p] v 1. atlīdzināt, kompensēt; to r. smb. for loss — atlīdzināt kādam zaudējumus; 2.jur. atvilkt (naudas summu) recourse [riksis] n 1. griešanās pēc palīdzības; to have r. (to) — griezties pēc palīdzības; 2. patvērums; last r.— pēdējais glābiņš

recover3 [.riilcAvs] v no jauna pārklāt recoverb [rikwa] v I. atgūt; to r. consciousness — atgūt samaņu; 2. atgūties; atjēgties; to r. one's feet (legs) — pieslieties kājās;

3. atveseļoties; izveseļoties; 4.jur. panākt (zaudējumu) atlīdzināšanu; 5. tehn. reģe-nerēt

recovery [nlcAvan] n 1. atveseļošanās, izveseļošanās; to make a r.- izveseļoties;

2. (zaudētā) atgūšana; 3. atgūšanās;

4. (zaudējuma) atlīdzināšana; 5. tehn.recreancy

reģenerācija; 0 past r. — 1) neārstējams, neizdziedināms; 2) neatgūstams recreancy ['rekriansi] n poēt. 1. gļēvums,

mazdūšība; 2. nodevība recreant ['rekriant] poēt. I n 1. gļēvulis; 2. nodevējs; atkritējs; Hal. gļēvs, mazdūšīgs; 2. nodevīgs recreate3 [,ri:kn'eit] v radīt no jauna recreateb frekneit] v 1. atjaunot spēkus; 2. izklaidēt, uzjautrināt; to r. oneself — izklaidēties recreation [.rckn'ei/n] n 1. spēku atgūšana; atspirgšana; 2. atpūta; izprieca; r. centre — klubs; kultūras nams; r. ground brit. — spēļu laukums; 3. starpbridis (skolā) recreational [.rekn'ei/nal] a izklaidējošs; r. facilities — atpūtas un izklaidēšanās vietas (sporta laukumi, klubi u. tml.) recreative ['rekneitiv] a 1. atspirdzinošs;

2. izklaidējošs recriminate [n'knmineit] v apvainot citam

citu; atbildēt ar apvainojumu recrimination [n.knmi'nei/n] n savstarpēji

apvainojumi recrudesce [ji:kru:'des] v l.med. recidi-

vēt; 2. atsākties; no jauna uzliesmot recrudescence [,ri:kru:'desns] n 1. med. recidīvs; 2. atsākums; r. of civil disorder — jauns nemieru uzliesmojums recruit [n'kru:t] I n 1. rekrūtis; jauniesaucamais; 2. (partijas, organizācijas, kluba) jauns biedrs; 3. (ari raw r.) iesācējs; II v

1. vervēt; komplektēt (armiju, floti); 2. papildināt (partijas rindas); izveidot (jaunu partiju) 3. papildināt (krājumus); 4. nostiprināt (veselību); atgūt (spēkus)

recruitment [ri'kruitmant] n 1. (kareivju)

vervēšana; 2. (veselības) nostiprināšana recta sk. rectum

rectal ['rektl] a anat. taisnās zarnas-rectangle ['rektaetjgl] n taisnstūris rectangular [rek'taeqgjula] a 1. taisnleņķa-;

2. taisns tūra-

rectification [jektifi'kei/n] n 1. izlabošana; to make some ~s — izdarīt dažus labojumus; 2. ķīm., mat. rektifikācija; 3. el. (strāvas) taisngriešana; 4. rad. detektēšana

rectifier ['rektifaia] n 1. ķīm. rektifikators;

2. el. taisngriezis; 3. rad. detektors rectify ['rekbfai] v 1. izlabot; to r. an error— izlabot kļūdu; 2. ķīm. rektificēt; 3. el. iztaisnot (strāvu); 4. rad. detektēt rectilinear [.rekti'linia] a taisns; taisn-virziena-

rectitude [rektitju:d] n taisnīgums; godīgums recto ['rektau] n (pi rectos ['rektauz]) poligr.

labā lappuse rector ['rēkta] n 1. draudzes mācītājs; 2.

rektors (Skotijas universitātēs) rectorship ['rēkta/ip] n draudzes mācītāja amats

rectory ['rektan] n 1. mācītājmuiža; 2. draudzes mācītāja amats rectum ['rēktam] n (pi recta ['rēkta]) anat.

taisnā zarna recumbency [n'kAmbansi] n guļus stāvoklis recumbent [n'kAmbant] a guļošs; atgāzies;

in a r. position — guļus recuperate [n'kjuipareit] v 1. atspirgt; atgūt

(veselību, spēkus); 2. tehn. rekuperēt recuperation [n,kju:pa'rei/n] n 1. veselības

(spēku) atgūšana; 2. tehn. rekuperācija recuperator [n'kjuipareita] n tehn. rekupe-rators

recur [n'kj:] v 1. atkārtoties; -ring decimal mat. — periodisks decimāldaļskaitlis; 2. (to) atgriezties (pie temata u. tml.); let's r. to what you said — atgriezīsimies pie jūsu teiktā; 3. no jauna ienākt prātā; 4. med. recidivēt

recurrence [n'k/vrans] n 1. atgriešanās;

2. atkārtošanās; recidīvs recurrent [n'kArant] a atkārtots, periodisks; r. expenses — kārtējie izdevumi; r. fever med. — atguļas tīfs recycle [,ri:'saikl] v atkārtoti izlietot; ~d

paper — utilizācijas papīrs red [red] I n 1. sarkana krāsa; 2. sarkanas drēbes; 3. (the Reds) pi amer. — sarkan-ādainie, indiāņi; 4. (the Reds) pl salkanie komunisti; 5. sarkanā bumba (biljardā); 6. sar. sarkanvīns; 7. sl. nauda; 0 the r., white and blue — Anglijas flote un armija;

to be in the r. — būt parādā: II a 1. sarkans;

r. brass — misiņš; r. cent amer. — vara cents; it's not worth a r. cent — tas nav ne graša vērts; r. heat — sarkankvēle; r. herring — 1) kūpināta siļķe; 2) maldināšana; to draw a r. herring across the path — tīši maldināt; r. light — 1) (luksofora) sarkanā gaisma; 2) publiskais nams; r. man — sarkanādainais, indiānis; r. meat — jēra vai vērša gaļa; 2. (par seju, vaigiem) sārts; pietvīcis; to turn r. with anger — pietvīkt aiz dusmām; 3. (par matiem) ruds; 4. asinīm aptraipīts; r. hands — asiņainas rokas; 5. (parasti R.) komunistisks, revolucionārs; 0 to see r.—

saskaisties; to see the r. light — nojaust nelaimi; to paint the town r. — uzdzīvot, plītēt

redact [n'daekt] v formai, rediģēt redaction [n'daek/n] n formai. 1. rediģēšana;

2. jauns, pārstrādāts izdevums redactor [n'daekta] n formai redaktors red-bait ['redbeit] v amer. vajāt progresīvi

domājošus cilvēkus red-baiting ['redbeitii]] n amer. progresīvi

domājošu cilvēku vajāšana red bilberry [.red'bilbari] n brūklene red blindness ['red.blain dnas] n med. daltonisms

red-blooded [.red^Udid] a amer. 1. spēcīgs,

stiprs; 2. (par romānu u. tml.) aizraujošs redbreast ['redbrest] n ornit. sarkankrūtītis redcap ['redkaep] n 1. armijas policists

(Anglijā)-, 2. amer. nesējs, ekspresis redcoat ['redkaut] n vēst. angļu karavīrs red count ['redkaunt] n med. eritrocītu skaits Red Cross [.redkros] n Sarkanais Krusts red currant [.redkArant] n sarkanā jāņoga redden fredn] v 1. nokrāsot sarkanu; 2. nosarkt

reddish ['redi/] a iesarkans, sarkanīgs

reddle ['redl] sk. ruddle

redeem [n'di:m] v 1. izpiikt (ieķīlātu mantu);

2. atgūt; to r. one's honour — atgūt cieņu;

3. pildīt (solījumu)-, 4. izpirkt; labot; to r. an error — labot kļūdu; 5. atbrīvot (pret ķīlu)-, 6. kompensēt, atlīdzināt

Redeemer [n'diima] n 1. glābējs, atbrīvotājs;

2. rel. Pestītājs redemption [n'demp/n] n 1. (ieķīlātas mantas) izpirkšana; 2. (vainas u. tml.) izpirkšana; labošana; beyond (past) r.— nelabojams; 3. glābšana, atbrīvošana; 4. rel. atpestīšana redeye ['redai] n amer. sl. lēts stiprs viskijs red-handed [.red'haendid] a 1. ar asiņainām rokām; 2. pieķerts nozieguma vietā; to catch r.-h. — pieķert nozieguma vietā red-hot [xedtitrt] a 1. nokaitēts līdz sarkankvēlei; 2. satraukts; 3. dedzīgs, kvēls; r.-h. discussion — dedzīga diskusija; 4. sar. jauns, svaigs; r.-h. news — sensacionāli jaunumi redid sk. redo

red-letter [.redleta] a : r.-l. day — 1) svi-nāmā diena; 2) laimīga (neaizmirstama) diena

redneck [.red'nek] n niev. neaptēsts cilvēks redness f'rednas] n 1. sarkanums; 2. apsār-tums

redo [,ri:'du:] v (p. redid [,ri:'did]; p.p. redone [,ri:'dAn]) pārtaisīt redolence ['redabns] n aromāts, smarža redolent ['redabnt] a 1. aromātisks, smaržīgs; room r. of flowers — ziedu smaržas pilna istaba; 2. atgādinošs; town r. of age — senatnes elpas apdvesta pilsēta redone sk. redo

redouble [.ri:'cL\bl] v 1. dubultot; 2. dubultoties

redoubt [ridaut] n mii. redute redoubtable [n'dautabl] a draudīgs; briesmīgs; r. opponent — bīstams pretinieks redound [n'daund] vl.(to) sekmēt, veicināt; that ~s to your honour — tas dara jums godu; 2. (upon) vērsties atpakaļ; atsaukties; his crimes ~ed upon himself — viņa noziegumi vērsās pret viņu pašu redress [n'dres] I n 1. izlabošana; 2. atlīdzība, kompensācija; II v 1. izlabot; to r. an error — labot kļūdu; to r. the balance — atjaunot līdzsvaru; 2. atlīdzināt; kompensēt; to r. a wrong — izlīdzināt pārestību red-rogue ['redroug] n sl. zelta monēta redshank ['red/aenk] n ornit. pļavas tilbīte; 0

to run like a r. — skriet ko kājas nes red-short ['red/o:t] a tehn. sarkanlūzens redskin ['redskin] n novec., niev. sarkanā-dainais

redstart [redsta:t] n ornit. erickiņš reduce [n'dju:s] v 1. samazināt; reducēt; to r. one's expenditure — samazināt savus izdevumus; to r. prices—pazemināt cenas;

2. pazemināt (amatā, dienesta pakāpē)', to r. to the ranks mil. — degradēt par ierindnieku; 3. novest (līdz kādam stāvoklim); to r. to order—ieviest kārtību; to r. to ruin — sagraut; to r. to silence — piespiest klusēt; to r. to tears — novest līdz asarām;

4. novājēt; ~d to a skeleton — izkāmējis;

5. badoties; 6. med. reponēt (kaulu); 7. mat. pārvērst (nosauktus skaitļus); vienādot (daļskaitļu saucējus); 8. ķīm. reducēt

reduction [ridAk/n] n 1. samazināšana; reducēšana; r. of armaments — bruņojuma samazināšana; price r. — cenu pazeminājums; 2. pazemināšana (amatā, dienesta pakāpē); r. to the ranks mil. - degradēšana;

3. novešana (līdz kādam stāvoklim);

4. (gleznas u. tml.) pamazināta kopija;

5. med. (kaula) reponēšana; 6. mat. (nosauktu skaitļu) pārvēršana; (daļskaitļu saucēju) vienādošana; 7. ķīm. reducēšana; 8. (datu) apstrāde

redundancy [n'dAndansi] n 1. brit. pārmērība; 2. liekvārdība; 3. brit. lieks darbaspēks; 4. štatu samazināšana; 5. dublēšana redundant [n'dAndant] a 1. lieks; pārmērīgs; 2. liekvārdīgs; 3. atlaists štatu samazināšanas dēļ reduplicate [n'dju:plikeit] v 1. dubultot; atkārtot; 2. vai. reduplicēt reduplication [n,dju:pli'kei/n] n 1. atkārtošana; dubultošana; 2. vai. reduplikācja reduplicative [n'dju.-plikativ] a vai redupli-cējošs

reecho [rii'ekau] I n atbalss; II v atbalsoties reed [ri:d] I n 1. niedre; 2. meldri; 3.pl (jumta) niedres; salmi; 4. mūz. (instrumenta) mēlīte; 5. bukoliska dzeja; 6. poēt. stabule; 7. poēt. bulta; 0 broken r.— 1) neuzticams cilvēks; 2) neizturīgs priekš-

mets; to lean on a r. — paļauties uz kaut ko nedrošu; II v jumt ar niedrēm (salmiem) reedpipe ['ri:dpaip] n stabule reeducate [,ri:'edjukeit] v pāraudzināt reedy ['ri:di] a 1. niedru-; 2. niedrēm aizaudzis; 3. (par balsi, skaņu) griezīgs, spalgs reef*1 [ri:f] n rifs, zemūdens klints reefb [ri:f\ jūrn. I n (buras) rēve; to take in a r. — 1) ierēvēt; 2) rīkoties piesardzīgi; 3) sar. savilkt ciešāk jostu; II v ierēvēt (buru) reefer3 ['riifa] n 1. jūrnieku pusmētelis;

2. amer. sl. junga, kuģa puika

reeferb ['ri:fg] n sar. cigarete ar marihuānu reefer0 ['riifa] n 1. refrižeratorkuģis; 2. ledusskapis; saldētava reek [ri:k] I n 1. smaka; 2. formal, biezi dūmi;

3. tvaiki; izgarojumi; II v 1. (of) smirdēt; 2. kūpēt, dūmot; 3. iztvaikot; izgarot

reeky ['ri:ki] a 1. kūpošs; 2. piekvēpis reel2 [ri:l] I n 1. (diegu) spole; 2. (kinolentes) rullis; 3. lauks, tītavas; 4. tehn. veltnis; 5. īsfilma; 0 off the r. — tūlīt; uz vietas; II v 1. (arī to r. in, to r. up) uztīt; uzspolēt; 2. (ari to r. off) notīt reelb [ri:l] I n 1. griļošanās; 2. skotu rīls (deja); II v 1. grīļoties; 2. griezties; the room ~ed before his eyes — istaba griezās viņa acu priekšā; 3. reibt; 4. dejot reelect [,ri:i'lekt] v pārvēlēt reentry [rii'entn] n (kosmosa kuģa) atgriešanās zemes atmosfērā reestablish [,ri:i'staebli/] v atjaunot reeve [ri:v] n 1. pilsētas (vai ciema) municipalitātes priekšsēdētājs (Kanādā); 2. vēst. pilsētas maģistrāts; 3. novec. muižas pārvaldnieks

ref [ref] n (saīs. no referee) sp. sar. tiesnesis refection [n'fek/n] n uzkožamais refectory [n'fektan] n (skolas, universitātes) ēdnīca

refer [n'f3:] v 1. (to) nosūtīt (pie kāda); the asterisk ~s to the footnote — zvaigznīte norāda uz zemteksta piezīmi; 2. (to) attiecināt; 3. (to) attiekties; 4. (to) griezties (pie kāda); 5. atsaukties (uz kaut ko); 6. meklēt (uzziņu); 7. nodot (izskatīšanai) referable [rif3:robl] a (to) attiecināmsrefrain

referee [jefa'ri:] I n 1. šķīrējtiesnesis; 2. sp.

tiesnesis; II v sp. būt par tiesnesi reference f'refrans] I n 1. uzziņa; r. book — rokasgrāmata; r. library — uzziņu bibliotēka; to make r. to a dictionary — meklēt vārdnīcā; 2. atsaukšanās; norādījums;

3. (arī r. mark) norāde; with r. to — atsaucoties uz; without r. — neatkarīgi no; to make ~s of many facts —

minēt daudz faktu; 4. atsauksme; rekomendācija; 5. rekomendācijas devējs; 6. nodošana (izskatīšanai); II v dot norādes (tekstā)

referenda sk. referendum referendary [jefa'rendan] n vēst. zīmoga glabātājs

referendum [.refa'rendam] n (pi referenda

[.referenda]) pol. referendums refill I n ['ri:fil] 1. iepildīšana; r. of fuel — degvielas iepildīšana; 2. rezerves eksemplārs; several ~s for a ball-point pen — vairāki lodīšu pildspalvas serdeņi; II v [.rii'fil] iepildīt (degvielu u. tml.) refine [n'fain] v 1. rafinēt; attīrit; 2. bagātināt (rūdu); 3. padarīt smalkāku; 4. kļūt izsmalcinātam; = to r. upon — uzlabot; to r. upon one's methods — uzlabot savas metodes

refined [n'faind] a 1. rafinēts; attīrīts; r. sugar— rafināde; 2. (par rūdu) bagātināts; 3. smalks; izsmalcināts; r. manners — smalkas manieres; 4. pilnveidots

refinement [n'fainmant] n 1. rafinēšana; attīrīšana; 2. (rūdas) bagātināšana; 3. izsmalcinātība; smalkums; person of r.— izsmalcināts cilvēks; r. of cruelty — rafinēta cietsirdība; 4. uzlabojums refinery [n'fainan] n rafinēšanas fabrika refit I n ['ri:fit] remonts; II v [,ri:'fit]

1. aptakelēt (kuģi); 2. remontēt

reflect [n'flekt] v 1. atstarot (gaismu, siltumu);

2. pārn. atspoguļot; 3. atspoguļoties;

4. apdomāt; pārdomāt; <= to r. [up] on — 1) apsvērt, pārdomāt; 2) pārn. mest ēnu; 3) darīt godu

reflection [riflek/n] n 1. atspulgs; 2. pārn. atspoguļojums; 3. pārdomas; on r. — pār-

domājot; lost in r.— nogrimis domās; 4. pārn. ēna; traips; to cast r. on smb. — mest ēnu uz kādu; S.fiziol. refleksija reflective [n'flektiv] a 1. atstarojošs; 2. domājošs; 3. domīgs reflector [n'flekta] n reflektors reflex ['riifleks] I n 1. atspulgs; 2.fiziol. reflekss; conditioned r.— nosacījuma reflekss; unconditioned r.— beznosacījuma reflekss; Hal. atspoguļots; atstarots; 2. fiziol. refleksa-; reflektorisks reflex camera ['riifleks'kaemara] n fotoaparāts ar spoguļkameru reflexion [riflek/n] sk. reflection reflexive [n'fleksiv] gram. I n 1. atgriezenisks darbības vārds; 2. atgriezenisks vietniekvārds; n a refleksīvs, atgriezenisks reflux ['ri:fL\ks] n atplūdi reforest [,ri:'fonst] v no jauna apmežot reform® [rifo:m] I n reforma; II v 1. labot;

2. reformēt; 3. laboties reformb [,ri:'fo:m] v 1. pārveidot; 2. mii.

pārkārtot; 3. mii. pārkārtoties reformation [.refs'mei/n] n 1. reformēšana;

2. (the R.) vēst. reformācija reformative [n'fo:m3tiv] a 1. reformējošs;

2. labošanas-

reformatory [rifoimatari] I n labošanas iestāde (mazgadīgiem noziedzniekiem); II a labošanas-

reformed3 [rifoimd] a 1. reformēts; R. Faith

rel. — protestantisms; 2. labojies reformedb [,ri:'fo:md] a pārveidots reformer [n'fo:ma] n 1. reformators; 2. vēst.

reformists refract [n'fraekt] vfiz. lauzt (starus) refraction [n'fraek/n] nfiz. refrakcija refractional [rifraek/nl] sk. refractive refractive [n'fraektiv] a fiz. tāds, kas lauž starus

refractor [n'fraekta] n refraktors refractory [n'fraektan] a 1. nepakļāvīgs; stūrgalvīgs; 2. (par slimību) grūti ārstējams;

3. ugunsizturīgs; r. brick — ugunsizturīgs ķieģelis

refrain8 [n'frem] n refrēns, piedziedājums refrainb [n'frein] v 1. (from) atturēties; to

911refresh

r. from smoking — atturēties no smēķēšanas; 2. apvaldīt (jūtas) refresh [n'fire/] v 1. atsvaidzināt, atspirdzināt; to

r. oneself — atsvaidzināties; to r. one's memory — atsvaidzināt atmiņu; 2. atjaunot (krājumus)', to r. ship with water — papildināt ūdens krājumus uz kuģa refresher [rifre/a] n 1. sar. atspirdzinošs dzēriens; 2. sar. iedzeršana; 3. atgādinājums; 4. papildmaksa (advokātam Anglijā); 5.: r. course—kvalifikācijas celšanas kursi refreshment [n'fre/mant] n 1. atspirdzinājums; 2. pl uzkožamie; r. car — restorānvagons; r. room — bufete (piem., stacijā) refrigerant [n'fnd^rant] I n 1. dzesējoša viela; 2. med. temperatūru mazinošs līdzeklis; n a dzesējošs; atvēsinošs refrigerate [rifrKķpreit] v 1. atdzesēt; sasaldēt; 2. atdzist; sasalt; 3. turēt aukstā vietā refrigeration [n.frid39'reifn] n atdzesēšana;

sasaldēšana refrigerator [rifrid33reit3] n 1. ledusskapis;

2. kondensators; 3. amer. sl. cietums reft sk. reave

refuel [,ri:'fju:9l] v papildināt degvielas krājumus; uztankoties reftige ['refju:d3] n 1. patvērums; to take r. — atrast patvērumu; 2. brit. drošības saliņa (uz

ielas)

refugee [jefju'dji:] n 1. bēglis; 2. emigrants refulgence [n'fAld3ans] n mirdzums, spožums

refulgent [rifAld33nt] a mirdzošs, spožs refund I n ['riifXnd] (naudas) atmaksāšana; II v [ri:'fAnd] atmaksāt (naudu); atlīdzināt (izdevumus) refusal [rifju:zl] n 1. atteikums; noraidījums; 2. (ari the first r.) tiesības izvēlēties pirmajam

refuse2 ['refju:z] n atkritumi; r. dump —

atkritumu izgāztuve refuse6 [n'fju:z] v 1. atteikt; noraidīt; to r. one's consent — nedot piekrišanu; 2. atteikties; to r. an offer — atteikties no piedāvājuma refutable [rifjuitabl] a atspēkojams refutation [jefju'tei/n] n atspēkojums

refute [n'fju:t] v atspēkot regain [ri'gein] n 1. atgūt; to r. consciousness — atgūt samaņu; to r. one's footing — atkal nostāties uz kājām;

2. atgriezties; to r. the shore — atkal piestāt krastā

regal ['ri:gl] a karalisks; majestātisks regale [n'geil] Inl. dzīres; mielasts; 2. delikatese; n v (with) cienāt, mielot; to r. one's eyes — priecēt acis regalia [rigeilia] n pl regālijas regard [n'ga:d] I n 1. uzmanība; rūpes; to pay r. (to) —pievērst uzmanību; 2. cieņa; out of r. for smb. — aiz cieņas pret kādu; to have high r. (for), to hold in high r. — augstu vērtēt; to have low r. (for) — zemu vērtēt;

3.pl sveicieni; give him my [best] ~s! — nododiet viņam sirsnīgus sveicienus!;

4. attieksme; in (with) r. (to) — attiecībā uz; in this r. — šai sakarā; without r. (to) — neņemot vērā; 5. novec. vērīgs skatiens; II v 1. uzskatīt; 2. ņemt vērā; 3. aplūkot; to r. a matter — aplūkot jautājumu; 4. attiekties; as ~s me — kas attiecas uz mani;

5. novec. vērigi aplūkot

regardant [n'gaidant] a ar atpakaļvērstu

skatienu (heraldikā) regardful [n'ga:dfl] a uzmanīgs; rūpīgs regarding [n'ga:dit]] prep attiecībā uz regardless [ri'gaidlas] a : r. of consequences— nedomājot par sekām; r. of danger — par spīti briesmām regatta [rigaeta] n sp. regate regency ['ri:d3ansi] n pavaldonība regenerate [ri^enareit] v 1. atdzimt; 2. re-ģenerēt, atjaunot; 3. reģenerēties, atjaunoties; 4. ķim., tehn. reģenerēt regeneration [n,d3en3'rei/n] n 1. atdzimšana; 2. ķim., tehn. reģenerācija regenerative [n^enaretiv] a reģeneratīvs regenerator [ri^ensreita] n tehn. reģene-rators

regent ['ri^ant] n 1. reģents, pavaldonis;

2. amer. (universitātes) valdes loceklis reggae ['regei] n mūz. regejs (roka paveids) regicide ['red3isaid] n 1. karaļa nogalināšana; 2. karaļa slepkavarehabilitate

regie [rei^i:] n valsts monopols (sev. uz tabaku un sāli) regime [rei^iim] n 1. režīms; valsts iekārta;

2. med. režīms regimen ['rec^imsn] n 1. med. režīms;

2. gram, pārvaldījums, rekcija regiment ['red3im3nt] I n 1. mii. pulks;

2. liels daudzums, milzums; II v 1. mii. formēt pulku; 2. disciplinēt

regimental [.red^'menū] a mil. pulka-regimentals [,red3i'mentlz] n l.pl pulka

formas tērps; 2. militārs formas tērps regimentation [,red3un9n'tei/n] n 1. mii

pulka formēšana; 2. stingra disciplīna region ['ri^an] n 1. apgabals; apvidus; rajons; 2. nozare, sfēra; the various ~s of science — dažādas zinātnes nozares;

3. (atmosfēras u. tml.) slānis; 4. anat. rajons, apvidus; the cardiac r.— sirds apvidus; 0 the lower ~s — elle; the upper ~s — debesis; in the r. of — aptuveni

regional ['nd^al] a 1. apgabala-; apvidus-; rajona-; 2. reģionāls, vietējs; r. customs — vietējas paražas register ['red^sta] I n 1. (ierakstu) žurnāls; saraksts; reģistrs; r. of birth, marriages and deaths — civilstāvokļa aktu ieraksti; to be on the r. amer. — atrasties aizdomīgo personu sarakstā; 2. ieraksts (žurnālā u. tml.); 3. (krāsns) aizbīdnis; 4. mūz. reģistrs;

5. tehn. skaitītājs; cash r. — kases aparāts;

6. poligr. sakritenis; II v 1. reģistrēt; ierakstīt sarakstā; ~ed letter — ierakstīta vēstule; 2. reģistrēties; 3. (par aparātu) reģistrēt; rādīt; atzīmēt; the thermometer ~ed 30 °C — termometrs rādīja 30 °C; 4. nodot glabāšanā (bagāžu); 5. sar. izteikt; rādīt; his face ~ed fear — viņa seja pauda bailes; 6. sar. ietekmēt; his lies didn't r. — viņa meliem nenoticēja

registrar [.redy'stra:] n 1. arhivārs; 2. reģistrators

registration [jedy'strei/n] n reģistrācija registry ['red3istn] n 1. reģistratūra; r. office — dzimtsarakstu nodaļa; 2. reģistrācija regnal ['regnal] a : r. year — (karaļa, kara-

lienes) valdīšanas gads regnant ['regnant] a 1. (par karali, karalieni)

valdošais; 2. valdošs, dominējošs regress I n ['riigres] 1. atgriešanās; 2. regress;

II v [n'gres] 1. atgriezties; 2. regresēt regression [n'gre/n] n 1. atgriešanās (iepriekšējā stāvoklī); 2. regress regressive [n'gresiv] a regresīvs regret [n'gret] I n 1. nožēla; to one's r. — par nožēlošanu; to have no ~s — nejust nožēlu; 2. (parasti pl) atvainošanās; to express one's ~s — lūgt atvainot; II v nožēlot; I r. to say — diemžēl man jāsaka regretful [n'gretfi 1] a nožēlas pilns; to be

r. of smth. — nožēlot kaut ko regrettable [n'gretabl] a nožēlojams; r.

choice — neapskaužama izvēle regular ['regjuta] I n 1. regulārās armijas karavīrs; 2. sar. pastāvīgs apmeklētājs; klients; II a 1. regulārs; sistemātisks; r. life — pareizs dzīvesveids; to keep r. hours — ievērot režīmu; 2. pareizs; r. features — pareizi sejas vaibsti; 3. pastāvīgs; r. army — regulārā armija; r. lecturer — štata pasniedzējs; r. work — pastāvīgs darbs; 4. kvalificēts; profesionāls; 5. formāls; oficiāls; 6. mat. regulārs; r. pyramid — regulāra piramīda; 7. gram, regulārs, kārtns; 8. mūku-; the r. clergy — garīdznieki mūki; 9. sar. lāga-; r. guy — lāga zēns; 10. sar. pilnīgs; īsts; r. hero — īsts varonis regularity [jegju'laerati] n regularitāte; sistemātiskums regularize ['regjuloraiz] v noregulēt; nokārtot regulate ['regjuleit] v 1. regulēt; to r. the traffic — regulēt satiksmi; 2. noregulēt (mehānismu u. tml.) regulation [,regju'lei/n] n 1. regulēšana; 2. priekšraksts; noteikums; traffic ~s — satiksmes noteikumi; 3. pl nolikums regulator f'regjuleits] n 1. regulētājs; 2. tehn.

regulators regurgitate [n'g3:d3iteit] v atvemt rehabilitate [jra'bihteit] v 1. atjaunot, restaurēt; 2. rehabilitēt (darba spējas); 3. rehabilitēt, atjaunot (piem., tiesības); 4. amer.

labot, pāraudzināt (noziedznieku) rehabilitation [,ri:3,bih'tei/n] n 1. atjaunošana, restaurēšana; 2. (darba spēju)

rehabilitācija; 3. (tiesību u. tml.) rehabilitācija, atjaunošana; 4. amer. (noziedznieka) labošana, pāraudzināšana rehash I n ['riihae/] 1. pārtaisīšana, pārveidošana; 2. pārveidojums (no kaut kā veca); II v [.rii'hae/] pārtaisīt, pārveidot rehearsal [n'h3:sl] n 1. (lugas) mēģinājums; dress r. — ģenerālmēģinājums; 2. atkārtojums; uzskaitījums; the r. of his adventures — viņa piedzīvojumu uzskaitījums rehearse [n'h3:s] v 1. mēģināt (lugu); 2. atkārtot; uzskaitīt rehouse [,ri:hauz] v ierādīt jaunu dzīvokli rehousing [jii'hauzuj] n jaunu dzīvokļu ierādīšana

reign [rem] I n 1. valdīšana; in the r. of smb. — kāda valdīšanas laikā; 2. vara; the r. of law — likuma vara; II v (over) valdīt reimburse [,ri:imb3:s] v atlīdzināt; atmaksāt reimbursement [,ri:im'b3:sm3nt] n atlīdzināšana; atmaksāšana; kompensācija rein [rem] I n (arī pi) 1. pavada; groži; to draw r. — 1) pievilkt grožus; 2) samazināt ātrumu; 3) samazināt izdevumus; to give the horse the ~s — palaist grožus vaļīgāk; 2. iegrožojums; groži; to assume the ~s of government — ņemt vadības grožus savās rokās; to give [free] x. (to) — dot vaļu (piem., iztēlei); to give r. to one's feelings — dot vaļu jūtām; to keep a tight r. on smb. — turēt kādu stingri grožos; II v 1. turēt grožus; 2. iegrožot; <= to r. back (in) — apturēt, apstādināt (zirgu) reincarnate I a [jiiinkainat] iemiesots jaunā veidā; II v [ji:in'ka:neit] iemiesot jaunā veidā

reincarnation [ji:mka:'nei/n] n pārmieso-šanās

reindeer ['reindia] n ziemeļbriedis; r. lichen

(moss) — briežu ķērpis reinforce [ji:m'fo:s] v pastiprināt; ~d concrete — dzelzsbetons reinforcement [.riiin'fbismsnt] n 1. pastip-

rināšana; 2. (parasti pl) mii. pastiprinājums, palīgspēki; 3. tehn. (dzelzsbetona) armatūra reinless ['reinhs] a neiegrožots; neapvaldīts reinstate [,ri:in'steit] v 1. (as, in) pieņemt atpakaļ darbā; 2. savest kārtībā; 3. atjaunot (veselību)

reinstatement [.riiin'steitmsnt] n 1. pieņemšana atpakaļ darbā; 2. savešana kārtībā reinsurance [.riiin'/usrans] n pārapdrošināšana, otrreizēja apdrošināšana reinsure [,ri:m'/u3] v vēlreiz apdrošināt reissue [ji:'i/u:] I n 1. (grāmatas) atkārtota izdošana; 2. (pastmarkas) atkārtota izlaišana; II v 1. atkārtoti izdot (grāmatu); 2. atkārtoti izlaist (pastmarku) reiterate [rir'itareit] v vairākkārt atkārtot reiteration [riuta'rei/n] n vairākkārtēja atkārtošana reiterative [rir'itarativ] a atkārtots reive [ri:v] v izlaupīt reiver ['riiva] n laupītājs reject I n ['ri^ektj 1. brāķis; 2. karadienestam nederīgais; II v [n'd3ekt] 1. izbrāķēt; 2. noraidīt; atteikt; to r. an offer — atraidīt piedāvājumu; 3. med. tremēt, atgrūst; to r. a transplanted organ — tremēt transplantētu orgānu

rejectee [,nd3ek'ti:] n karadienestam nede-rigais

rejection [rid3ek/n] n 1. noraidījums; atteikums; 2. izbrāķēšana; 3. med. treme, atgrūšana; r. of a transplanted organ — transplantēta orgāna treme rejector [ri^ekta] n tehn. atstarotājs, reflektors

rejoice [ridpis] v 1. iepriecināt; 2. (at, in, over) priecāties, līksmoties; to r. at (over) good news — priecāties par labām ziņām; a to r. in humor. — saukties (kāda vārdā); he ~s in the name of Billy — viņu sauc Billijs

rejoicing [n'd30isir]] n 1. prieks; 2. pl jautrība, līksmība

rejoin® [n'd30in] v atbildēt (parasti iebilstot) rejoinb [,ri:'d33in] v atgriezties (karaspēka

daļā, uz kuģa) rejoinc [,ri:'d30in] v 1. no jauna savienot; torelent

r. the broken pieces — savienot salauztos gabalus; 2. no jauna piebiedroties; I'll r. you later — es jums piebiedrošos vēlāk rejoinder [n^oinda] n 1. atbilde; in r. — atbildot; 2. iebildums; 3. atbilde uz kritiku rejuvenate [riUjuivineit] v 1. padarīt jaunāku, atjaunināt; 2. kļūt jaunākam rejuvenescence [,ri:d3u:vi'nesns] n atjaunošanās; spēku (veselības) atgūšana rejuvenescent [,ri:d3u:vi'nesnt] a atspirdzinošs

rekindle [,ri:'kindl] v 1. no jauna iedegt;

2. no jauna modināt (piem., cerības)-, 3. (par cerībām u. tml.) no jauna mosties

relaid sk. relay

relapse [n'laeps] I n atkārtošanās; recidīvs; II v no jauna atgriezties (kādā stāvoklī); to r. into old habits — atgriezties pie veciem paradumiem; to r. into smoking — atsākt smēķēšanu

relapsing fever [n,laepsi»]'fi:v3] n atguļas tīfs relate [n'leit] v 1. stāstīt; atstāstīt; 2. (to, with) saistīt; attiecināt; 3. (to) attiekties; 4. (to) saprasties; satikt related [n'leitid] a 1. saistīts; 2. radniecīgs relation [n'lei/n] n 1. stāstījums; 2. attiecība; saistība; sakars; in r. to — attiecībā uz; it bears no r. to — tam nav nekāda sakara ar;

3. (parasti pl) attiecības; diplomatic ~s — diplomātiskas attiecības; ~s of production ek.— ražošanas attiecības; 4. radinieks; radiniece; he's a r. of mine — viņš ir mans radinieks

relational [rilei/nal] a 1. attieksmes-; attiecības-; 2. radniecīgs; r. duties — radinieka pienākumi

relationship [n'lei/n/ip] n 1. radniecība;

2. attiecība; saistība relatival [.reb'taivl] a gram, attieksmes-relative ['rebtiv] I n radinieks; radiniece; II a 1. relatīvs; 2. attieksmes-; r. pronoun gram. — attieksmes vietniekvārds relativity [.reb'tivati] n 1. relativitāte; 2. relativitātes teorija relax [ri'laeks] v 1. atslābināt; to r. one's muscles — atslābināt muskuļus; 2. mazināt; to r. international tension — mazināt

starptautisko saspīlējumu; 3. atslābt; mazināties; the cold is ~ing — aukstums mazinās; 4. atpūsties; 5. kļūt pieļāvīgākam; she ~ed her tone of voice — viņas balss tonis kļuva laipnāks relaxation [,ri:laek'sei/n] n 1. atslābināšana; atslābums; 2. mazināšana; r. of international tension — starptautiskā saspīlējuma mazināšana; 3. atpūta; izklaidēšanās; 4. (soda u. tml.) mīkstināšana relay8 I n 1. ['ri:lei] maiņa (darbā); to work in ~s — strādāt maiņās; 2. ['ri:lei] sp. stafete; 3. [,ri:'lei] el. relejs; 4. [,ri:'lei] rad. retranslācija; r. station—retranslācijas stacija; II v 1. [n'lei] nomainīt; 2. [rir'lei] rad. translēt relayb [,ri:'lei] v (p. un p.p. relaid [rii'leid]) no

jauna izklāt (izlikt) relay-race ['riileireis] n sp. stafetes skrējiens release [n'h:s] I n 1. atbrīvošana; r. from prison — atbrīvošana no cietuma; 2. (parāda) atlaišana; 3. (ciešanu, sāpju) atvieglošana; 4. (bumbas) nomešana; 5. at-brivošanas dokuments; 6. filmas izlaidums (uz ekrāna)', 7. jauna filma (kas tikko demonstrēta ekrānos); 8. atļauja publicēt (grāmatu); atļauja demonstrēt (filmu); 9. paziņojums (presē); 10. (jaunas produkcijas) izlaide; recent r. — jauns ražojums; 11. mii. demobilizācija; 12. tehn. atvieno-tājmehānisms; II v 1. atbrivot; to r. one's hold (of) — palaist vaļā; to r. smb. from a promise — atbrīvot kādu no solījuma; 2. atvieglot (ciešanas, sāpes); 3. nomest (bumbu); 4. izlaist (filmu uz ekrāna); 5. atļaut publicēt (grāmatu); atļaut demonstrēt (filmu); 6. atlaist (parādu); 7. izlaist (jaunu produkciju); 8. nodot publicēšanai (informāciju); 9. mii. demobilizēt; 10. tehn. atvienot

relegate ['religeit] v 1. nosūtīt; to r. to the waste-paper basket — iemest papīrgrozā; to r. to the reserve mil. — ieskaitīt rezervē; 2. pazemināt kategoriju; 3. sp. pārcelt zemākā ligā; 4. nodot izskatīšanai (jautājumu) relent [n'lent] v 1. atmaigt; kļūt pieļāvīgākam; 2. (par sāpēm) mazinātiesrelentless

relentless [n'lentbs] a 1. nežēlīgs; 2. nerimstošs

relevance ['rebvans] n 1. sakarība; saistība; to come with r. — būt vietā (par atbildi); 2. svarīgums; būtiskums relevant ['rebvant] a I. (to) piederīgs; saistīts; facts r. to the case — fakti, kas attiecas uz šo gadījumu; 2. svarigs; būtisks reliability [riļaia'bibti] n 1. uzticamība;

2. izturība; r. trial — (automašīnas u. tml.) izmēģinājuma brauciens

reliable [n'laiabl] a 1. uzticams; drošs; r. information — drošas ziņas; he is not r. — uz viņu nevar paļauties; 2. izturīgs reliance [n'laians] n 1. (in, on, upon) paļaušanās, paļāvība; to have (feel, place) r. (in smb., on smth.) — paļauties (uz kādu, uz kaut ko); 2. balsts; cerība reliant [n'laiant] a 1. paļāvīgs; to be r. on smb. — paļauties uz kādu; 2. pašpārliecināts

relic ['rehk] n 1. relikts; 2. pl relikvijas;

3. atliekas, paliekas; ~s of superstition — māņticības paliekas

relict ['relikt] I n 1. novec. atraitne; 2. relikts; II a relikta-; reliktu-; r. species of fish — relikta zivju suga relief* [n'li:f] n 1. atvieglojums; drug for the r. of pain — zāles sāpju remdināšanai;

2. pabalsts; palīdzība (piem., dabas katastrofā cietušajiem); r. fund — palīdzības fonds; 3. (patīkama) pārmaiņa; dažādība;

4. atbrivošana (no soda); 5. (dežuranta, sardzes) maiņa; 6. pastiprinājums; to come to smb.'s r.— iet kādam palīgā; 7. mil. aplenkuma izbeigšana

reliefb [n'li:f] n 1. reljefs; cilnis; high r. — augstcilnis; low r. — bareljefs; 2. kontrasts; to be (stand) out in r. (against) — kontrastēt relieve3 [n'li:v] v 1. atvieglot; to r. pain — remdēt sāpes; 2. atbrīvot; to r. one's feelings — atvieglot sirdi; to r. smb. of his cash (purse) humor. — aplaupīt kādu;

3. atslogot; let me r. you of your bag — atļaujiet panest jūsu somu; 4. sniegt palīdzību (piem., dabas katastrofā

cietušajiem)', S. nomainīt (piem., dažurantu,

sardzi); 6. atlaist (no darba); 7. radīt pārmaiņu; dažādot; 8. mii. izbeigt aplenkumu

relieveb [n'li:v] v 1. padarīt reljefu; 2. būt

reljefam; izcelties (uz fona) religion [n'lid3an] n 1. reliģija; to get r. sar. — kļūt reliģiozam; 2. mūka dzīve; 3. aizraušanās; to make a r. of smth.— nodoties kaut kam religious [n'hd3ss] a 1. reliģiozs; 2. centīgs;

rūpīgs; with r. care — ārkārtīgi rūpīgi religiousness [n'hd33sn3s] n reliģiozitāte relinquish [ri'liqkwi/] v 1. atmest (cerību, paradumu u. tml.); 2. atteikties; to r. one's rights — atteikties no savām tiesībām; 3. atlaist; to r. one's hold — palaist vaļā relish ['reh/] I /? 1. (patīkama) garša; 2. piedeva (ēdienam); 3. bauda; patika; with great r. — ar vislielāko prieku; II v 1. rast baudu; baudīt; I do not r. the prospect — mani šī perspektīva nesajūsmina; 2.: these words r. of humor — šajos vārdos jūtams humors reluctance [n'lAktans] n nepatika; with r. — nelabprāt

reluctant [n'Uktant] a 1. negribīgs; to be r. to do smth. — nelabprāt kaut ko darīt; 2. nepakļāvīgs; soil r. to the plough — grūti apstrādājama zeme rely [n'lai] v (on, upon) paļauties; I r. on

you — es paļaujos uz jums remade sk. remake

remain [n'mein] v 1. palikt pāri; atlikt; of all friends only two have ~ed — no visiem draugiem palikuši tikai divi; 2. palikt; to r. at home — palikt mājās; I r. yours truly (vēstules nobeigumā) — [palieku] jūsu uzticīgais; 0 it ~s for me to say — man tikai vēl jāpiebilst; it ~s to be seen — to mēs vēl redzēsim remainder [n'meinda] Inl. atlikums, pārpalikums; r. of life — mūža nogale; 2. atlikušie; 3. mat. atlikums; II v pārdot par pazeminātām cenām (sev. grāmatas) remains [ri'meinz] n pl 1. atliekas; 2. mirstīgās attiekas; 3. drupas remake I n ['rirmeik] 1. pārtaisīšana, pārveidošana; 2. (filmas) jauns ekranizējums; II

v [ri:'meik] (p. un p.p. remade [ri:'meid]) 1. pārtaisīt, pārveidot; 2. no jauna ekranizēt

(filmu)

remand [ri'maind] jur. I n atrašanās apcietinājumā; person on r.— izmeklēšanā esošais; r. home — iepriekšējā apcietinājuma vieta (nepilngadīgajiem noziedzniekiem Anglijā); II v nosūtīt apcietinājumā remark [rima:k] I n 1. piezīme; to pass a r. — izteikt piezīmi; 2. ievērošana; nothing worthy of r. — nekā ievērības cienīga; II v

1. (on, upon) piebilst; 2. ievērot remarkable [n'maikabl] a ievērojams remarkably [ri'maikabh] adv ārkārtīgi, ievērojami; r. fine weather — ļoti labs laiks

remediable [n'mi:diabl] a 1. labojams;

2. ārstējams, dziedināms

remedial [rimi:dial] a 1. labošanas-; korek-tīvs; r. classes — nodarbības ar nesekmīgajiem; r. instruction — korektīvais kurss; 2. ārstniecisks, dziedniecisks; r. gymnastics — ārstnieciskā vingrošana remedy ['remadi] I n 1. zāles; r. for a cold — zāles pret saaukstēšanos; 2. līdzeklis; this is beyond (past) r. — te nekā nevar līdzēt; Hvlabot

remember [rimemba] v 1. atcerēties; to r. oneself — atjēgties; not that Ir. — es gan neatceros; 2. (to) pasveicināt; r. me to him! — pasveicini viņu no manis!;

3. dāvināt; to r. smb. on his birthday — apdāvināt kādu viņa dzimšanas dienā; to r. smb. in one's will — pieminēt kādu testamentā

remembrance [rimembrans] n 1. atcerēšanās; atmiņa; in r. of — piemiņai; to the best of my r. — cik atceros; to call smth. to r. — atsaukt kaut ko atmiņā; to put in r. — atgādināt; 2. piemiņlieta, suvenīrs; 3. pi sveiciens; give my kind ~s to him! — nododiet viņam no manis sirsnīgus sveicienus!

Remembrance Day [n'membrans'dei] n pirmajā un otrajā pasaules karā kritušo piemiņas diena Remembrance Sunday [rimembrans'sAndi] sk. Remembrance Day

remilitarization [,ri: jnilitarai'zeif n] n re-

militarizācija remilitarize [jii'mihtaraiz] v remilitarizēt remind [n'maind] v atgādināt; he ~s me of his brother — viņš man atgādina savu brāli

reminder [n'mainda] n atgādinājums; gentle

r. — mājiens remindful [rimaindfi 1] a atgādinošs reminisce [.remi'nis] v (about) atcerēties reminiscence [.remi'nisns] n 1. atmiņas; r. of childhood — bērnības atmiņas; 2. pl memuāri; 3. atgādinājums; there is a r. of his father in the way he walks — viņa gaitā kaut kas atgādina tēvu reminiscent [.remi'nisnt] a l.(of) atgādinošs; to be r. (of) — atgādināt; 2. tāds, kas atceras; to become r. — kavēties atmiņās remiss [rimis] a 1. nevīžīgs; to be r. in one's duties — nolaidīgi veikt savus pienākumus; 2. kūtrs

remissible [rimrsabl] a piedodams remission [rimi/n] n 1. piedošana; 2. (parāda, soda u. tml.) atlaišana; 3. (sāpju) pierimšana; 4. mcd. remisija remissive [n'misiv] a (sāpes) mazinošs; remdējošs

remit [ri'mit] v 1. piedot; 2. atlaist (parādu, sodu u. tml.); 3. mazināt; to r. one's anger — apvaldīt dusmas; 4. (par sāpēm) mazināties; pierimt; 5. sūtīt pa pastu (naudu); 6. sar. atlikt (uz vēlāku laiku) remittance [n'mitans] n naudas pārvedums remittee [n,mit'i:] n naudas pārveduma saņēmējs

remittent [n'mitant] a med. remitējošs remitter [n'mita] n naudas pārveduma nosūtītājs

remnant ['remnant] n 1. atlikums; paliekas; 2. (auduma) atgriezums; r. sale — (audumu) atgriezumu pārdošana remodel [,ri:'mtxll] v pārveidot; rekonstruēt remonstrance [n'monstrans] n protests; iebildums

remonstrant [rimcnstrant] I n protestētājs;

II a protesta-remonstrate ['remanstreit] v 1. (against)

917remorse

protestēt; 2. (with) pārliecināt, pierunāt remorse [rimois] n nožēla; sirdsapziņas

pārmetumi; without r. — bez žēlastības remorseful [n'mo:sfvl] a nožēlas pilns remorseless [rimo:slas] a nežēlīgs remote [n'msut] I n reportāža no notikuma vietas; Hal. [atļtāls; r. village — attāls ciems; the r. past — tālā pagātne; 2. atšķirīgs; his principles are r. from his action — viņa principi nesaskan ar viņa rīcību; 3. maznozīmīgs, neievērojams; r. chance — maz izredžu; not the ~st idea—ne mazākā priekšstata; 4. tehn. tālvadāms; r. control— tālvadība

remount3 ['riimaunt] n rezerves zirgs remountb [,ri:'maunt] v 1. atkal uzkāpt (kalnā, pa kāpnēm u. tml.); 2. atkal kāpt zirgam mugurā; 3. atkal sēsties (uz velosipēda); 4. uzmontēt no jauna; 5. attiekties (uz senāku laiku) removable [n'mu:vabl] a 1. pārvietojams; noņemams; aizvācams; 2. atceļams (no amata); 3. novēršams; r. evil — novēršams ļaunums; 4. tehn. apmaināms; r. parts — apmaināmas daļas removal [n'mu:vl] n 1. pārvietošana; noņemšana; aizvākšana; 2. pārkravāšanās; r. to a new flat — pārcelšanās uz jaunu dzīvokli; 3. atcelšana (no amata); 4. novēršana; r. of dissatisfaction — neapmierinātības novēršana; r. of mines mil. — atmīnēšana; 5. attraipošana; 6. med. izgriešana, izoperēšana; r. of a tooth — zoba izraušana

removal-van [n'muivlvaen] n furgons mēbeļu

pārvadāšanai remove [n'mu:v] I n 1. pakāpiens; solis; he is only one r. from disaster — viņam draud nelaime; 2. paaudze; 3. pārcelšana uz nākamo klasi; to get ar. — tikt pārceltam uz nākamo klasi; 4. klase (dažās Anglijas skolās); H v 1. pārvietot; noņemt; aizvākt; to r. oneself— aiziet; 2. noņemt (cepuri); 3. novilkt (drēbes); 4. atcelt (no amata); 5. attraipot; 6. novērst; to r. one's eyes — novērst skatienu; to r. all doubts — izkliedēt visas šaubas; 7. pārcelties, pārvākties;

8. med. izgriezt, izoperēt; to r. a tooth — izraut zobu

removed [n'mu:vd] a 1. [atjtāls; his words are far r. from truth — viņš nerunā taisnību; 2.: first cousin once r. — otrās pakāpes brālēns (māsīca); several times r. cousin — attāls radinieks remover [rimuiva] n 1. mēbeļu pārvadātājs;

2. attraipotājs remunerate [n'mjuinsreit] v atlīdzināt, kompensēt

remuneration [n.mjuina'rei/n] n atlīdzināšana, kompensēšana; to receive a r.— saņemt kompensāciju remunerative [n'mjuinarativ] a izdevīgs; ienesīgs

renaissance [n'neisans] n 1. (the R.) vēst. renesance; r. art — renesanses māksla; 2. (mākslas) uzplaukums renal ['ri:nl] a anat. nieru-rename [,ri:'neim] v pārdēvēt renascence [n'naesns] n 1. atdzimšana; atjaunošanās; 3.(R.) vēst. renesanse renascent [n'naesnt] a atdzimstošs rend [rend] v (p. un p.p. rent [rent]) 1. plēst, plosīt; cries rent the air — kliedzieni satricināja gaisu; 2. (away, from, off) atraut render [rends] v 1. dot, sniegt; to r. help — sniegt palīdzību; to r. service — izdarīt pakalpojumu; to r. thanks — pateikties; 2. padarīt; to r. smb. furious — sakaitināt kādu; 3. atveidot (lomu); 4. atskaņot (skaņdarbu); 5. tulkot; to r. into English — tulkot angļu valodā; 6. apmest (sienu); = to r. down — kausēt (taukus) rendering ['rendanrļ] n 1 .(lomas) atveidojums, tēlojums; 2. (skaņdarba) atskaņojums; 3. tulkojums; 4. (palīdzības u. tml.) sniegšana; 5. (tauku) kausēšana; 6. (sienas) apmetums

rendezvous ['rondivu:] I n (pi rendezvous ['rondivu:z]) 1. satikšanās; 2. satikšanās vieta; 3. mii. sapulcēšanās vieta; II v satikties (pēc norunas) rendition [ren'di/n] n 1 .(lomas, mākslas darba) atveidojums; 2. (skaņdarba) atskaņojums; 3. tulkojums

renegade ['renigeid] n renegāts renew [ri'nju:] v atjaunot; with ~ed strength — ar jaunu spēku; to r. a contract — pagarināt līgumu; to r. one's complaints — atsākt sūdzības; to r. supplies — papildināt krājumus renewable [n'nju:sbl] a atjaunojams; the

contract is r. — līgums jāpagarina renewal [n'njuial] n atjaunošana renounce [n'nauns] v atteikties, atsacīties; to r. one's claims — atteikties no savām pretenzijām; to r. the world — aiziet no pasaulīgās dzīves renouncement [rinaunsmant] n atteikšanās, atsacīšanās

renovate ['renavveit] v atjaunot; rekonstruēt; to r. an old building — atjaunot vecu ēku; to r. a painting — restaurēt gleznu renovation [,rena v'vei/n] n atjaunošana;

rekonstrukcija renovator ['renai/veita] n restaurators renown [n'naun] n slava; man of r. — slavens

cilvēks; to win r. — kļūt slavenam renowned [n'naund] a slavens rent3 [rent] I n 1. īre; noma, rente; 2. amer. nomas maksa; II v 1. īrēt; nomāt, rentēt;

2. izīrēt; iznomāt, izrentēt

rentb [rent] n 1. plīsums (drānā)-, 2. plaisa;

3. šķelšanās rental rend

rentable ['rentabl] a 1. īrējams; nomājams,

rentējams; 2. rentabls rental ['renti] n īres (nomas) maksa; r. library — maksas bibliotēka; r. store — nomas

punkts renter ['rents] n 1. nomnieks; 2. filmu iznomātājs

rent-free [.rent'fri:] a atbrīvots no īres (nomas) maksas rentier frontiei] n ek. rantjē renunciation [n,nAnsi'ei/n] n atteikšanās,

atsacīšanās renunciative [n'nAnsiativ] a noraidošs renunciatory [n'nAnsistan] sk. renunciative

reopen [rii'aupan] v no jauna atvērt; to r. a discussion — atsākt diskusiju

reorganization ['n.oiganai'zei/n] n reorganizācija, pārkārtošana reorganize [ji'oigsnaiz] v reorganizēt, pārkārtot repa [rep] n tekst. ripss repb [rep] n (sals. no repertory theatre) teātris ar pastāvīgu aktieru trupu un noteiktu repertuāru

repc [rep] n skoln. sl. (saīs. no repetition) zubrīšana

repd [rep] n (saīs. no representative) (tirdzniecības firmas) pārstāvis Rep [rep] n (saīs. no representative) amer. sl.

pārstāvju palātas loceklis repaid sk. repay

repair3 [ripea] I n I. labošana; remonts; r. shop — remontdarbnīca; r. parts — rezerves daļas; under r. — remontā; closed during r. — slēgts remontam; 2. derīgums; beyond r. — pilnīgi nederīgs; in bad r. — sabojāts; in good r.— pilnīgā kārtībā; 3. (spēka, veselības) atgūšana; II v 1. labot; remontēt; 2. atgūt (spēkus, veselību)-, 3. izlabot; to r. a mistake — izlabot kļūdu; to r. damages — atlīdzināt zaudējumus repairb [ripea] vformāl. 1. (to) doties, virzīties; 2. (to) griezties; to r. to smb. for help — griezties pie kāda pēc palīdzības repairable [n'pearabl] a labojams; remontējams

repairer [ripeare] n labotājs; remontētājs;

watch r. — pulksteņu labotājs reparable ['reparsbl] a labojams;

r. mistake — labojama kļūda reparation [.repa'rei/n] n 1. izlabošana; r. of a wrong — pārestības izlīdzināšana; 2. pl reparācijas

repartee [,repa:'ti:] n 1. trāpīga atbilde;

2. asprātība, atjautība repast [n'pa:st] n formai, maltīte repatriate [ri:'paetneit] v repatriēt repatriation [,ri:paetn'ei/n] n repatriācija repay [rii'pei] v (p. un p.p. repaid [ri:'perd]) 1. atdot, atmaksāt; to r. a debt — atdot

parādu; 1. atlīdzināt, kompensēt; to r. smb.

for his kindness — pateikties kādam par viņa laipnīburepayable

repayable [rii'peiabl] a atmaksājams repayment [rii'peimant] n 1. atmaksāšana; r.

of a debt — parāda atdošana; 2. atlīdzība repeal [n'pi:l] I n atcelšana, anulēšana; II v

atcelt, anulēt repeat [n'pi:t] I « 1. atkārtošana; r. performance — priekšnesuma atkārtojums; 2. amer. sl. students otrgadnieks; 3. mūz. atkārtošanas zīme; II v 1. atkārtot; ~ing rifle — pašlādētājšautene; ~ing watch — repetīcijas pulkstenis; to r. a course (year) — palikt uz otru gadu tai pašā klasē (kursā); to r. one's lesson — atbildēt mācību vielu; to r. a secret — izstāstīt noslēpumu; 2. atkārtoties; 3. amer. pol. sl. nelikumīgi balsot vairākas reizes; 4. (par ēdienu) atstāt garšu (mutē) repeatedly [n'piitidh] adv atkārtoti; vairākkārt

repeater [ri'pi:te] n 1. atkārtotājs; 2. repetīcijas pulkstenis; 3. amer. sar. students otrgadnieks; 4. amer. sar. recidivists; 5. amer. pol. sl. tas, kas nelikumīgi balso vairākas reizes; 6. mat. periodisks daļskaitlis; 7. mii. pašlādētājšautene repel [ri'pel] v 1. atvairīt; to r. an attack — atsist uzbrukumu; 2. atraidīt; to r. an offer — noraidīt piedāvājumu; 3. radīt riebumu; 4, atgrūst, atstumt; water ~s oil — ūdens nesajaucas ar eļļu; 5. amer. sp. sl. uzvarēt repellent [n'pebnt] I n repelents; mosquito r. — līdzeklis pret moskītiem; II a 1. atbaidošs; pretīgs; 2. (par audumu) ūdensnecaurlaidīgs repent® ['ri:pant] a bot. vīteņ-; r. plant — vīteņaugs

repentb [n'pent] v nožēlot; you shall r. [of]

this —jūs to nožēlosiet repentance [ti'pentans] n nožēlošana; nožēla;

death-bed r. — pārāk vēla nožēla repentant [n'pentont] a nožēlojošs; r. face —

nožēlas pilna seja repercussion [.riipa'kA/n] n 1. atgrūdiens;

atsitiens; 2. atbalss; 3. (notikuma) atskaņas repertoire ['repatwa:] n repertuārs repertory ['repatan] n 1. glabātava; r. of information — informācijas krājums; 2. re-

pertuārs; r. company (theatre) — teātris ar pastāvīgu aktieru trupu un noteiktu repertuāru

repetition [.repa'ti/n] n 1. atkārtošana; atkārtojums; r. work — masveida ražojums; 2. kopija; 3. iemācīšanās no galvas repetitious [.repa'ti/as] «atkārtojošs repetitive [n'petativ] sk. repetitious repine [n'pain] v (at, against) gausties, sūroties

replace [n'pleis] v 1. atlikt atpakaļ; 2. atdot; to r. borrowed money — atdot parādu; 3. (by, with) nomainīt; aizstāt; impossible to r. — neaizstājams replaceable [n'pleisabl] a aizstājams, aizvietojams

replacement [n'pleismant] n 1. aizstāšana, aizvietošana; 2. aizstājējs, aizvietotājs; r. parts — rezerves daļas replant [,ri:'pla:nt] v pārstādīt replay I n ['rirplei] 1. sp. pārspēlēšana, pārspēle; 2. atkārtota atskaņošana; 3. atkārtota fragmenta parādīšana (tele\'īzijas pārraidē); n v [,ri:'plei] 1. sp. pārspēlēt; 2. atskaņot vēlreiz; 3. atkārtoti parādīt fragmentu (televīzijas pārraidē) replenish [n'pleni/] v 1. no jauna piepildīt;

2. papildināt replenishment [n'pleni/msnt] n 1. atkārtota

piepildīšana; 2. papildinājums replete [n'pli:t] a (with) pilns; piepildīts; home r. with every convenience — māja ar visām ērtībām repletion [rfpli:/n] n pārpildīšana; pārsāti-nājums; full to r. — pilns līdz malām; to eat to r. — pieēsties replica ['replika] n 1. (mākslas darba) kopija;

reprodukcija; 2. tehn. modelis replicate ['rephkeit] v kopēt (mākslas darbu) replication [.rephkei/n] n I. replika; atbilde; 2. kopēšana; 3. (mākslas darba) kopija; reprodukcija reply [n'plai] I n atbilde; in r .(to) — atbildot; in r. to your letter — atbildot uz jūsu vēstuli; H v atbildēt; to r. for smb. — atbildēt kāda vietā; to r. to a question — atbildēt uz jautājumu

reply-paid [n,plai'peid] a (par telegrammu)

ar apmaksātu atbildi report [ripoit] I n 1. pārskats; ziņojums; 2. referāts; 3. baumas, valodas; the r. goes — klīst baumas; 3. (skolas) liecība; 4. reputācija; man of good r. — cilvēks ar labu slavu; 5. (šāviena) rībiens; 6. mii. raports; ziņojums; II v 1. ziņot; sniegt pārskatu; it is ~ed that... — 1) ziņo, ka...; 2) stāsta, ka...; to r. a bill pari. — sniegt ziņojumu par likumprojektu pirms trešā lasījuma; to r. progress — 1) ziņot par stāvokli; 2) pari, pārtraukt debates par likumprojektu; 2. pastāstīt; paziņot; ~ed speech gram.— netiešā runa; 3. rakstīt reportāžu (presei); to r. for a newspaper— strādāt par reportieri laikrakstā; 4. mil. raportēt, ziņot; = to r. on (upon) — ziņot par; to r. well on smb. — dot labu atsauksmi par kādu; to r. out — noraidīt (piem., projektu); to r. to — paziņot; to r. oneself to smb. — pieteikties kādam; to r. a pupil to the teacher — nosūdzēt skolnieku skolotājam reportage [,ripo:tid3] n reportāža (žurnālam) reportedly [n'po:tidli] adv kā stāsta; kā ziņo;

this is r. true — kā stāsta, tā ir taisnība reporter [ripo:ta] n 1. reportieris; 2. referents repose [n'pauz] I n atpūta; miers; night's r. — nakts miers; to lack r. — izturēties nebrīvi; II v 1. (arī r. oneself) atpūsties; 2. nolikt, noguldīt; to r. one's head on a cushion — nolikt galvu uz spilvena; => to r. in — paļauties; to r. trust in smb. — uzticēties kādam; to r. on — pamatoties uz reposeful [n'pauzfvl] a 1. mierīgs; 2. nomierinošs

repository [n'pozitan] n 1. glabātava; krātuve; 2. uzticības persona; 3. kapliča repousse [ra'puisei] Irt 1. bareljefs (metālā); 2. štancēts izstrādājums; TLal. (par metālu) štancēts; 2. reljefs repp [rep] sk. rep®

reprehend [.repritiend] v norāt; nopelt reprehensible [.repn'hensabl] a peļams reprehension [jepnlien/n] n nopēlums represent3 [.repn'zent] v 1. attēlot; to r. an

idea to smb. — paskaidrot kādam ideju; to r. oneself — uzdoties; to r. oneself as a specialist — uzdoties par

speciālistu; 2. simbolizēt; the flag ~s the country — karogs ir valsts simbols; 3. tēlot (lomu); 4. uzvest (lugu); 5. pārstāvēt represent1» [,ri:pn'zent] v iesniegt no jauna representation [.repnzen'tei/n] n 1. attēlojums; 2. teātr. tēlojums; 3. pārstāvība; 4. protests; to make ~s to smb. — izteikt kādam protestu representative [repn'zentativ] I n pārstāvis; House of Representatives pol. —pārstāvju palāta (ASV Kongresa apakšpalāta); II a

1. raksturīgs; zīmīgs; r. American city — tipiska Amerikas pilsēta; 2. attēlojošs; simbolizējošs; r. collection of ancient tools — senu darbarīku kolekcija; 3. pol. pārstāvju-; pārstāvniecisks

repress [n'pres] v 1. apspiest; to r. an uprising — apspiest sacelšanos; 2. apvaldīt; ~ed desire — nomākta vēlēšanās; to r. laughter — aizturēt smieklus repression [n'pre/n] n 1. apspiešana; 2. (jūtu,

impulsu) apvaldīšana repressive [ripresiv] a represīvs reprieve [n'pri:v] I n 1. (sprieduma izpildīšanas) atlikšana; 2. atelpa; II v 1. atlikt (sprieduma izpildīšanu); 2. dot atelpu reprimand ['repnma:nd] I n rājiens; II v izteikt rājienu; norāt reprint I n ['riipnnt] (grāmatas) jauns (atkārtots) izdevums; II v [jii'pnnt] izdot no jauna (atkārtoti) (grāmatu) reprisal [n'praizl] n atmaksa; atriebība reprise [n'priiz] n mūz. reprize reproach [ripreut/] I n 1. pārmetums; above (beyond) r. — nevainojams; to heap ~es upon smb. — apbērt kādu ar pārmetumiem;

2. kauns; negods; II v pārmest reproachful [n'preut/fl] a 1. pārmetošs; r.

voice — pārmetoša balss; 2, necienīgs; r. career — apkaunojoša kaijera reprobate ['repraubeit] 1 n 1. izvirtulis; 2. neģēlis, nelietis; Dal. izvirtis; 2. neģēlīgs, zemisks; HI v nopelt; nosodīt reprobation [.repra v'bei/n] n nopēlums;

nosodījums reproduce [.riiprs'djuis] v 1. reproducēt; atveidot; to r. a play — atjaunot lugas inscenējumu; to r. music from a tape — atskaņot mūziku no magnetofona lentes;

2. reģenerēt, atjaunot; lizards r. their tails — ķirzakas ataudzē astes; 3. vairoties; 4. ek. atražot

reproducer [ji:pra'dju:s3] n reproducētājs; atveidotājs

reproduction [,ri:pr3'dAk/n] n 1. reproducēšana; atveidošana; 2. reprodukcija;

3. vairošanās; 4. ek. atražošana reproductive [.riipra'dAktiv] a reproduktīvs reproof3 [n'pru:f] n pārmetums reproof1 [,ri:'pru:f] v impregnēt no jauna reprove [n'pru:v] v pārmest; norāt

reps [reps] sk. repa

reptile ['reptail] I n reptilis, rāpulis; 2. līdējs; n a 1. rāpojošs; 2. neģēlīgs, zemisks; r. press — pērkama prese republic [n'pAblik] n 1. republika; 2. sabiedrības grupa; the r. of letters — literārā pasaule

republican [n'pAbhkan] I n pol. 1. republikānis; 2. (R.) amer. Republikāņu partijas biedrs; Hal. republikas-; 2. republikāņu-republication [,ri:pAbh'kei/n] n (grāmatas)

jauns izdevums republish [,ri:'pAbli/] v no jauna izdot (grāmatu)

repudiate [n'pju:dieit] v 1. atteikties; to r. one's statement — atteikties no sava paziņojuma; 2. noliegt; noraidīt; to r. a friend — atstumt draugu; 3. atteikties maksāt (parādu); 4. dot sievai piekrišanu šķirt laulību repudiation [n,pju:di'ei/n] n 1. atteikšanās; 2. noliegšana; noraidīšana; 3. atteikšanās maksāt (parādu); 4. piekrišanas došana sievai šķirt laulību repugnance [n'pAgnsns] n 1. (to) riebums,

pretīgums; 2. pretruna repugnant [n'pAgnant] a (to) 1. pretīgs, riebīgs; 2. pretrunīgs repulse [n'pAls] I n 1. (uzbrukuma) atsišana;

to suffer a r.-ciest neveiksmi; 2. atraidi -

jums; II v 1. atsist (uzbrukumu); 2. noraidīt; to r. an offer — noraidīt piedāvājumu repulsion [n'pAl/n] n 1. pretīgums, riebums; to feel a r. for smb. — just antipātijas pret kādu; 2. (pretinieka) atsišana; 3.fiz. atgrūšanās

repulsive [n'pAlsiv] a 1. pretīgs, riebīgs; 2.: r.

force fiz. — atgrūdiena spēks reputable ['repjutabl] a cienījams, godājams;

r. employment — cienījama nodarbošanās reputation [.repju'tei/n] n reputācija; slava; person of r. — cienījams cilvēks; person of no r. — šaubīga persona; blot (stain) on one's r. — aptraipīta reputācja; to give a r. for smth. — būt pazīstamam ar kaut ko; to Uve up to one's r. — attaisnot savu labo slavu; to stab one's r.— kaitēt savai reputācijai

repute [n'pju:t] I n reputācija; of bad (evil) r. — ar sliktu slavu; of good r. — ar labu slavu; man of r. — slavens cilvēks; to be held in high r. — tikt cienītam; II v uzskatīt; he is ~d to be a good specialist — viņu uzskata par labu speciālistu; he is well ~d — viņu ļoti ciena reputed [n'pju:tid] a 1. cienījams; pazīstams;

2. domājams; vispārpieņemts reputedly [n'pju:tidli] adv saskaņā ar sabiedrības domu; she is r. a kind woman — viņu uzskata par laipnu sievieti request [nTcwest] I n 1. lūgums; prasība; r. stop — pieturvieta pēc pieprasījuma; at (by) r. — saskaņā ar lūgumu; on r. — pēc pieprasījuma; to comply with smb.'s r. — izpildīt kāda lūgumu; to play ~s on the radio show — atskaņot mūziku pa radio pēc klausītāju vēlēšanās; 2. pieprasījums; in great r. — daudz pieprasīts; II v lūgt; prasīt; your presence is ~ed — jūs lūdz ierasties; information was ~ed — tika pieprasīta informācija requiem ['rekwiom] n rekviēms require [n'kwais] I v prasīt; pieprasīt; ~d studies amer. — obligātie kursi (universitātē); to do all that is ~d — darīt visu, ko pieprasa; 2. just vajadzību (pēc kaut kā); we

r. help — mums vajadzīga palīdzība; the

child ~s washing — bērns jāmazgā requirement [rilcwaiamant] n 1. prasība; to meet smb.'s ~s — izpildīt kāda prasības; what are his ~s? — kādi ir viņa noteikumi?; 2. vajadzība requisite ['rekwizit] I n (for) piederumi; viss nepieciešamais; travelling ~s — viss ceļojumam nepieciešamais; II v nepieciešams, vajadzīgs requisition [,rekwi'zi/n] I n 1. pieprasījums; to be in r. — tikt pieprasītam; 2. rekvizīcija; to bring into r,, to put in r. — 1) rekvizēt; 2) laist apgrozībā; 3. prasība; noteikums; ~s for a university degree — noteikumi universitātes diploma saņemšanai; II v 1. pieprasīt; 2. rekvizēt requital [n'kwaitl] n 1. atlīdzība; in r. of (for) smb.'s help — atlīdzinot par kāda palīdzību; 2. atmaksa, atriebība requite [nlcwait] v 1. atlīdzināt; 2. atmaksāt, atriebties; to r. like for like — atmaksāt ar to pašu

reread [,ri:'ri:d] v (p. un p.p. reread [,ri:'red]) pārlasīt

rerun I n ['ri:rAn] (kinofilmas) atkārtots demonstrējums; n v [,ri:'rAn] atkārtoti demonstrēt (kinofilmu) rescind [risind] v atcelt, anulēt (likumu, līgumu u. tml.) rescript ['riisknpt] n reskripts rescue ['reskju:] I n [iz]glābšana; r. operations — glābšanas darbi; r. team — glābšanas komanda; II v 1. [izļglābt; 2. jur. nelikumīgi atbrīvot (arestantu) rescuer f'reskjua] n glābējs research [n's3:t/] I n 1. pētniecība; space r. — kosmosa pētniecība; r. associate — zinātniskais līdzstrādnieks; r. work — zinātniski pētnieciskais darbs; to be engaged in r., to carry out [a] r. (into) — nodarboties ar zinātniski pētniecisku darbu; 2. (after, for) meklējumi; r. after oil — naftas meklēšana; II v pētīt researcher [risait/a] n pētnieks reseat [,ri:'si:t] v 1. apsēsties vēlreiz; 2. ielikt jaunu sēdekli (krēslam); 3. iekārtot jaunas sēdvietas (teātri u. tml.) ••—••> •• •

resection [ri:'sek/n] n med. resekcija

reseda ['resids] n rezēda

resemblance [n'zembbns] n līdzība; to bear

(show) r. — būt līdzīgam resemble [n'zembl] v atgādināt; līdzināties resent [n'zent] v apvainoties; ņemt ļaunā resentful [rizentfil] a 1. aizvainots; 2. viegli

aizvainojams resentment [n'zentmsnt] n aizvainojums reservation [.reza'vei/n] n 1. iebildums; ieruna; without r. — bez ierunām; 2. rezervēšana; 3. amer. rezervēta vieta (viesnīcā, uz kuģa u. tml.); to make ar. — nodrosēt, rezervēt; 4. rezervāts (ASV, Kanādā); 5. jur. tiesību saglabāšana reserve [n'z3:v] I n 1. rezerve; krājums; in r. — krājumā; to have (hold) in r. — turēt rezervē; 2. (the R.) mil. rezerve; 3. rezervāts; 4. ieruna; iebildums; without r. — 1) bez ierunām; 2) atklāti, neko neslēpjot; 5. atturība; 6. ek. rezerves fonds; 7. sp. rezerves spēlētājs; 8.: r. price — noteikta cena (izsolē); II v 1. (for) pataupīt; uzglabāt; 2. rezervēt; to r. a seat — iepriekš pasūtīt

(iegādāties) biļeti; 3. (for) paredzēt; great future is ~d for him — viņam paredzama liela nākotne; 4. jur. saglabāt (tiesības) reserved [n'z3:vd] a 1. atturīgs; 2. rezervēts; r. seats — pasūtītas (iepriekš iegādātas) biļetes; 3. rezerves-; r. list — 1) rezerves virsnieku saraksts; 2) sp. rezerves spēlētāju saraksts

reservedly [n'z3:vidli] adv rezervēti; atturīgi reservist [n'z3:vist] n mii. rezervists reservoir ['rezavwa:] n 1. rezervuārs; tvertne; 2. (faktu, zināšanu u. tml.) krātuve; r. of information — informācijas avots reset [,ri:'set] v (p. un p.p. reset [,ri:'set])

1. uzasināt no jauna (nazi, zāģi); 2. ielikt atpakaļ ietvarā; 3. ievilkt (izmežģītu locītavu); 4. poligr. salikt no jauna

resettle [,ri:'setl] v 1. nometināt [uz dzīvi];

2. pārcelties, apmesties [uz dzīvi] reshape [,ri:'/eip] v 1. pārveidot; pārvērst;

2. pārveidoties; pārvērsties reshuffle [,ri:'/Afl] I n pārkārtošana, pārgrupēšana; n v pārkārtot, pārgrupētreside

reside [n'zaid] v 1. (in, at) dzīvot, mājot; uzturēties; 2. (in) (par tiesībām) piederēt;

3. (in) būt raksturīgam

residence ['rezidans] n 1. dzīvesvieta; to be in r. — dzīvot darba vietā (vai mācību iestādē); to take up one's r. — apmesties uz dzīvi; 2. uzturēšanās; short r. in London — neilga uzturēšanās Londonā; 3. rezidence residency ['rezidansi] n amer. 1. aspirantūra; 2. klīniskā ordinatūra; 3. (pasniedzēju) kvalifikācijas celšanas kursi resident ['rezidant] \n\. (pastāvīgs) iedzīvotājs; 2. viesis; 3. klīniskais ordinators; II a 1. dzīvojošs; r. physician — ārsts, kas dzīvo slimnīcā (kurā strādā); 2. pastāvīgs; the r. population — pastāvīgi iedzīvotāji; r. birds — ziemojošie putni; 3. (in) raksturīgs; difficulties r. in the problem — problēmai raksturīgās grūtības residential [.rezi'den/l] a apdzīvots; r. area — dzīvojamo namu rajons; r. rental amer. — (dzīvokļa) īres maksa residual [n'zidjual] I n atlikums; starpība; II a 1. atlikušais, pārpalikušais; 2. (par kļūdu aprēķinos) nenoskaidrots residuary [n'zidjusn] a atlikušais, pārpalikušais; r. legatee jur. — mantinieks (īpašumam pēc nodokļu un parādu samaksāšanas)

residue ['rezidju:] n 1. atlikums, pārpalikums; 2. ķīm. nogulsnes; 3. mat. atlikums; 4. jur. mantojums (pēc nodokļu un parādu samaksāšanas) resign8 [rizain] v 1. atkāpties (no amata);

2. atteikties (no tiesībām u. tml.); to r. all hope — zaudēt visas ceribas; 3. samierināties (ar likteni); to r. oneself to the inevitable — samierināties ar nenovēršamo;

4. nodot (kāda gādībā); to r. a child to the care of the state — nodot bērnu valsts gādībā

resignb [,ri:'sain] v parakstīt no jauna resignation [.rezig'nei/n] n 1. atkāpšanās (no amata); 2. atlūgums; to send in one's r., to tender one's r. — iesniegt atlūgumu;

3. rezignācija

resigned [ri'zaind] a 1. rezignēts; r. to one's

fate — samierinājies ar likteni; 2. atkāpies

(no amata)

resilience [n'zihans] n 1. elastīgums; 2. dzīvesprieks; enerģija resiliency [n'ziliansi] sk. resilience resilient [rizihant] a 1. elastīgs; 2. dzīvespriecīgs

resin ['rezin] I n sveķi; II v sveķot resinous ['rezinas] a sveķains resist [rizist] v 1. pretoties; to r. an attack — atsist uzbrukumu; 2. nepadoties; to r. temptation — nepadoties kārdinājumam; 3. izturēt; glass ~ing heat — ugunsizturīgs stikls

resistance [n'zistans] n 1. pretošanās; pretestība; r. movement pol. — pretošanās kustība; line of least r. — mazākās pretestības ceļš; to offer r.— izrādīt pretestību; 2. (organisma) pretošanās spēja;

3. el. pretestība; r. coil — pretestība (stieple); T. to wear — nodilumizturība

resistant [rizistant] a rezistents; izturīgs resistor [n'zista] n el. pretestība (stieple) resit [,ri:'sit] I n vēlreizēja

rakstiska eksāmena kārtošana; II v vēlreiz kārtot rakstisku eksāmenu

resoluble [n'zoljubl] a (into) izšķīdināms resolute ['rezaluit] a rezolūts; apņēmīgs resolution [,rez3'lu:/n] n 1. lēmums; rezolūcija; to adopt (carry, pass) ar. — pieņemt rezolūciju; 2. apņēmība; man of r. — apņēmīgs cilvēks; 3. atrisināšana; r. of a conflict — konflikta likvidēšana; 4. nojaukšana; demontēšana; 5. med. uzsūkšanās; 6. (into) ķīm. sadalīšana; šķīdināšana resolve [n'zolv] I n lēmums; good ~s — labi nodomi; 2. apņēmība; deeds of high r. — cildeni darbi; Uvi. nolemt; to r. on the following — nolemt sekojošo; 2. pieņemt lēmumu; 3. izkliedēt (šaubas u. tml.);

4. atrisināt (problēmu u. tml.); 5. (into) ķīm. sadalīties; 6. med. uzsūkties

resolved [n'zolvd] a apņēmīgs; stingrs resolvent [n'zolvant] n 1. ķīm. šķīdinātājs;

2. med. pretiekaisuma līdzeklis resonance f'reznans] n rezonanse

resonant ['reznont] a 1. rezonējošs; 2. ska-responsibility

nīgs; r. voice — skanīga balss resonate ['rezaneit] v rezonēt resonator ['rezaneits] n rezonators resort8 [rizo:t] In 1. glābiņš; cerība; without r. to cheating — nemēģinot krāpt; 2. (sapulcēšanās u. tml.) vieta; all-night r. — naktsklubs; health r.— kūrorts; seaside r. — jūras kurorts; r. of thieves — zagļu midzenis; 0 as a last r., in the last r.— ļaunākajā gadījumā; II v 1. (to) ķerties (pie kaut kā); to r. to force—lietot varu; 2. bieži apmeklēt resortb [riza:t] v izšķirot no jauna resound [n'zaund] v 1. atbalsoties; skanēt; 2. (with) atbalsot; the hall ~ed with cries — zālē skanēja kliedzieni; 3. skandināt; to r. smb.'s praises — dziedāt kādam slavas dziesmas

resounding [rizaundirj] a 1. skanīgs; 2. milzīgs; the play was a r. success — lugai bija milzīgi panākumi resource [risDis] n 1. (parasti pl) resursi; krājumi; natūrai ~s — dabas bagātības; 2. iespēja; to be at the end of one's ~s — būt galīgā neziņā; 3. laika kavēklis; 4. atjautība, attapība resourceful [n'so:sful] a atjautīgs, attapīgs resourcefulness [risoisfi/lnas] n atjautība, attapība

respect [n'spekt] I n 1. respekts; cieņa; out of r. for smb. — aiz cieņas pret kādu; to be held in r., to command r. — tikt cienītam; to have r. for one's promises — turēt vārdu; to have r. for smb., to hold smb. in r. — cienīt kādu; to pay one's ~s to smb.— apliecinat kādam savu cieņu; 2. sakarība; attiecība; in all ~s — visādā ziņā; in some r. — savā ziņā; in this r. — šai ziņā; in r. (of), with r.(to) — neatkarīgi no; 3.pl sveicieni; give him my best ~s — nododiet viņam manus vissirsnīgākos sveicienus; II v respektēt; cienīt; to r. oneself — cienīt sevi; to r. smb.'s feelings — saudzēt kāda jūtas

respectability [ris.pekta'biloti] n cienīgums;

cienījams stāvoklis respectable [ns'pektabl] a 1. respektabls;

cienījams; 2. (par daudzumu) ievērojams; r. income — ievērojami ienākumi respecter [n'spekta] n godbijīgs cilvēks; he is no r. of persons — viņu neietekmē cilvēku sabiedriskais stāvoklis respectful [rispektfvl] a godbijīgs; cieņas pilns

respectfully [n'spektfh] adv godbijīgi; ar cieņu; yours r. — (vēstules nobeigumā) ar cieņu

respecting [rr'spektii]] prep attiecībā uz; we talked r. his future — mēs runājām par viņa nākotni respective [n'spektiv] a attiecīgs; atbilstošs;

each in their r. places — katrs savā vietā respectively [rispektivh] adv attiecīgi respiration [.respa'rei/n] n 1. elpošana; artificial r. — mākslīgā elpināšana; 2. elpa; elpas vilciens respirator ['respareita] n 1. respirators;

2. gāzmaska respiratory [n'spirstan] a elpošanas; r.

organs — elpošanas orgāni respire [n'spaia] v 1. elpot; 2. atelsties, atvilkt elpu

respite ['respait] I n 1. atelpa; īss pārtraukums; 2. (maksājuma, soda) atlikšana; II v 1. dot atelpu; 2. atlikt (soda izpildīšanu); to r. a murderer — atlikt soda izpildīšanu slepkavam

resplendence [n'splendans] n greznība, krāšņums

respendency [n'splendsnsi] r.k. resplendence resplendent [risplendant] a grezns, krāšņs respond [n'spond] v 1. atbildēt; to r. with a blow — atbildēt ar pretsitienu; 2. (to) reaģēt; atsaukties (uz); to r. to kindness — atsaukties uz laipnību; to r. to treatment — labi padoties ārstēšanai respondent [n'spondant] I n l.jur. atbildētājs; 2. disertants; 3. biol. atbildes reakcija; II a 1. reaģējošs; 2. atsaucīgs; 3.jur. apsūdzēts

response [n'spons] n 1. atbilde; in r. to —

atbildot uz; 2. reaģēšana; reakcija responsibility [n^ponss'bilsb] n 1. atbildība; on one's own r. — 1) uz savu atbildību; 2)

925responsible

pēc paša ierosmes; position of r. — atbildīgs stāvoklis; to assume (take) the r. — uzņemties atbildību; 2. pienākums; to relieve smb. of his r. — atbrīvot kādu no viņa pienākuma; 3. amer. maksātspēja

responsible [n'sponsabl] a 1. atbildīgs; to be r. for smth. — 1) būt atbildīgam par kaut ko; 2) būt kaut kā ierosinātājam; 2. uzticības cienīgs; 3. amer. maksātspējīgs

responsive [n'spmsiv] a 1. atbildes-; r. gesture — atbildes žests; 2. atsaucīgs; r. character — atsaucīgs raksturs; 3.fiziol. reaģējošs

rest" [rest] I n 1. atpūta; miers; day of r. — brīvdiena; one's last r. — mūžīgā dusa; to be at r. — 1) nomierināties, norimties; 2) (par jautājumu) būt atrisinātam (nokārtotam); to be laid to r. — tikt apbedītam; to go (retire) to r. — likties gulēt; to have a good night's r. — labi izgulēties; to set a question at r. — nokārtot jautājumu; to set smb.'s mind at r. — nomierināt kādu; to set up one's r. — apmesties uz visiem laikiem; to take ar. — atpūsties; 2.balsts; statnis; 3. pārtraukums; to make a r. from work — taisīt pārtraukumu darbā; 4. nekustīgums; miera stāvoklis; to bring a horse to r. — apstādināt zirgu; 5. mūz. pauze; 6. mil. brīvi! (komanda); II v 1. atpūsties; to let smth. r. — likt kaut ko mierā; 2. (par mirušo) atdusēties; 3. atpūtināt; ļaut atpūsties; 4. atstāt bez ievērības; let the argument r. here — tagad beigsim strīdu; the matter cannot r. here — tā to nevar atstāt; 5. likties mierā; neuztraukties; he could not r. till he got his wish — viņš nevarēja rimties, kamēr nepanāca savu; 6. (on, upon) (par domām) kavēties; 7. (against, on, upon) balstīt; to r. one's head against the wall — atbalstīt galvu pret sienu; to r. on one's oars — 1) ievilkt airus; 2) atdusēties uz lauriem; 8. balstīties; his fame ~s upon his plays — viņam slavu sagādāja viņa lugas; 9. (par atbildību u. tml.) gulties; the blame ~s only on him — vaina gulstas tikai uz viņu

restb [rest] I n 1. (the r.) atlikums; and (all)

the r. [of it] — viss pārējais; the r .(of) — pārējie; for the r. — kas attiecas uz; 2. ek. rezerves fonds; II v palikt; this ~s a mystery — tas paliek noslēpums; you may r. assured — jūs varat būt pārliecināts; = to r. with — palikt (kāda ziņā); it ~s with you to decide — jums jāizlemj restage [,ri:'steid3] v uzvest no jauna (lugu) restate [,ri:'steit] v apgalvot no jauna restaurant [restarnnt] n restorāns rest-day ['restdei] n atpūtas diena; svētdiena restful ['restful] a 1. nomierinošs; 2. mierīgs;

r. life — mierīga dzīve rest-home ['resthsum] n 1. (veco (aužu) pansionāts; 2. sanatorija rekonvalescentiem rest-house ['resthaus] n 1. viesnīca (ceļotājiem); 2. atpūtas nams; pansionāts; 3. rehabilitācijas sanatorija resting-place ['restnjpleis] n 1. atpūtas vieta;

2. (arī last r.-p.) kaps; 3. kāpņu laukums restitution [,resti'tju:/n] n 1. atdošana;

2. atlīdzināšana; to make r. — kompensēt;

3,jur. restitūcija

restive ['restiv] a 1. (par zirgu) niķīgs; 2. (par cilvēku) ietiepīgs, stūrgalvīgs; 3. nemierīgs restless ['rest/as] a nemierīgs; r. night —

bezmiega nakts restoration [.resta'rei/n] n 1. restaurācija; atjaunošana; the R. vēst. — restaurācija (Anglijā 1660.g.); 2. rekonstrukcija; closed during ~s — slēgts remontam; 3. atdošana; r. of a taken book — paņemtās grāmatas atdošana; 4. atgūšana; atjaunošana; r. to health — veselības atgūšana; r. of public order — sabiedriskās

kārtības atjaunošana restorative [risto:rativ] I n spēcinošs (tonizējošs) līdzeklis; II a spēcinošs; tonizējošs restore [risto:] v 1. restaurēt; atjaunot; to r. a painting — restaurēt gleznu; to r. order — atjaunot kārtību; 2. rekonstruēt; 3. atdot; to r. smb. to his former post — pieņemt kādu iepriekšējā amatā; to be ~d to health — izveseļoties; 4. atlikt atpakaļ restorer [n'stoira] n 1. restaurators; 2. atjaunotājs; hair r. — matu augšanas līdzeklis restrain [n'strem] v 1. apvaldīt; to r. one's temper— apvaldīt dusmas; 2. (from) attu-retell

rēt; 3. ieslodzīt; izolēt restrained [ri'streind] a savaldīgs;

r. colours — atturīgas krāsas restraint [n'streint] n 1. savaldība; atturība; 2. ierobežojums; ~s of poverty — nabadzības jūgs; without r.— brīvi; bez ierobežojumiem; 3. ieslodzījums; izolējums; to put under r. — 1) ieslodzīt vājprātīgo namā; 2) apcietināt restrict [n'stnkt] v ierobežot; to r. to a diet —

noteikt diētu restricted [n'stnktid] a ierobežots; r. area—

aizliegtā zona restriction [ristnk/n] n ierobežojums; currency ~s — valūtas ierobežojumi (braucot uz ārzemēm) restrictive [n'stnktiv] a 1. ierobežojošs;

2. savaldošs rest-room ['restruim] n 1. atpūtas telpa;

2. amer. tualete (teātrī u. tml.) result [n'zAlt] I n rezultāts; as a r. (of) — rezultātā; without r. — veltīgi; Uvi. (from) izrietēt; nothing has ~ed from my efforts — manas pūles bijušas veltīgas; 2.(in) dot rezultātā

resultant [rizAltant] a 1. izrietošs; the noise r. from the row—kautiņa izraisīts troksnis; 2.fiz. rezultējošs resume [n'zju:m] v 1. atsākt; to r. work — atsākt darbu; 2. atgūt; to r. one's health — atgūt veselību; to r. one's seat — atkal apsēsties savā vietā; 3. rezumēt resume ['rezjumei] n rezumējums; kopsavilkums

resumption [n'zAmp/an] n 1. atsākšana; r. of hostilities — karadarbības atsākšana; 2. atpakaļsaņemšana resumptive [rizAmptrv] a apkopojošs resurgence [n's3:d3ans] n 1. (cerību u. tml.)

atdzimšana; 2. (spēku) atgūšana resurgent [n's3:d3ant] a atdzimstošs resurrect [.reza'rekt] v 1. atdzimt; 2. atdzīvināt; to r. an old custom — atjaunot vecu paražu; 3. sar. atrakt, uziet; the dog ~ed an

old bone-suns uzgāja vecu kaulu

resurrection [.reza'rek/n] n 1. atdzimšana; r. of hope — cerību atdzimšana; 2. (the R.)

rel. augšāmcelšanās; 0 r. pie — pīrāgs no ēdienu paliekām resuscitate [n'sAsiteit] v 1. atdāvināt; to r. a drowned man — atdzīvināt slīkoni; to r. old ideas — atdzīvināt vecas idejas; 2. atdzīvoties resuscitation [n,SASi'tei/n] n atdzīvināšana ret [ret] v mērcēt (linus, kaņepes) retail I n ['ri:terl] mazumtirdzniecība; r. dealer — mazumtirgotājs; r. price — mazumtirdzniecības cena; to sell by r. — pārdot mazumā; II v [rir'teil] 1. pārdot mazumā; 2. izplatīt (jaunumus); to r. gossip — tenkot; III adv [rii'teil] mazumā; to buy smth. r. — nopirkt kaut ko mazumā retailer ['riiteila] n 1. mazumtirgotājs;

2. tenkotājs

retain [n'tein] v 1. paturēt; saglabāt; to r. one's balance — saglabāt līdzsvaru; 2. saturēt; ~ing wall — atbalstsiena; 3. atcerēties; I cannot r. everything — es nevaru visu paturēt prātā; 4. nolīgt (sev. advokātu); ~ing fee — iepriekšējs honorārs (advokātam) retainer [n'teina] n 1. iepriekšējs honorārs (advokātam); 2. amer. prāvas pilnvara;

3. vēst. vasalis; 4. novec. kalps; 5. tehn. aizturis

retaliate [n'taeheit] v 1. (against, on, upon) atdarīt; atriebt; to r. upon one's enemy — atriebt savam ienaidniekam; 2.jur. iesniegt pretprasību; 3. lietot represijas retaliation [n.taelr'er/n] n 1. atmaksa; atriebība; 2. represijas retaliatory [n'taeliatan] a 1. atbildes-; r. blow — atbildes trieciens; 2. represīvs; r. policy — represiju politika retard [rita:d] v 1. kavēt, vilcināt; 2. kavēties, vilcināties

retardation [,ri:ta:'dei/n] n 1. kavēšana; vilcināšana; 2. kavēšanās; vilcināšanās; 3. palēninājums; r. coil el. — drosele retarded [n'ta:did] a garīgi atpalicis retardee [n,ta:'di:] n amer. garīgi atpalicis

cilvēks

retch [ret/] v rīstīties

retell [,ri:'tel] v (p. un p.p. retold [jii'tsuld])

927retention

atstāstīt

retention [n'ten/n] n 1. paturēšana; saglabāšana; r. of power — varas saglabāšana; 2. med. (urīna) aizture retentive [n'tentiv] a saglabājošs; r. memory — laba atmiņa; r. soil — mitrumu saglabājoša augsne rethink I n ['ri:0ii]k] sar. pārdomāšana; to have a r.— pārdomāt; II v [,ri:'9ii]k] (p. un p.p. rethought [,ri:'(to:t]) pārdomāt rethought sk. rethink reticence ['retisans] n 1. atturība; mazrunība;

2. noklusēšana; without r. — atklāti reticent ['retisant] a atturīgs; mazrunīgs; to be r. about (on) smth. — noklusēt kaut ko reticulate [n'tikjulat] a tiklveida-; tīklveidīgs reticulation [n,ukju'lei/n] n tīklojums reticule ['retikju:l] n tīklveida rokassomiņa retina ['retina] n (pl retinas ['retinaz], retinae

['retmi:]) anat tīklene retinae sk. retina retinue ['retmju:] n pavadoņi; svīta retire [n'taia] I n mil. atkāpšanās pavēle; signāls pārtraukt kauju; II v 1. aiziet; to r. to one's room — aiziet uz savu istabu; 2. (ari to r. to bed, to r. for the night) doties pie miera; 3. aiziet (pensijā); 4. nošķirties; to r. into oneself — noslēgties sevī; 5. mii. atkāpties; 6. ek. izņemt no apgrozības retired [ri'taiad] a 1. atvaļināts; pensionēts; the r. list — atvaļināto virsnieku saraksts; 2. noslēgts; vientuļš; r. life — vientuļa dzīve; r. spot — nomaļa vieta retiree [ri.taia'ri:] n 1. pensionārs; 2. atvaļināts virsnieks retirement [n'taiamant] n 1. aiziešana pensijā; r. community — veco ļaužu internāts; 2. nošķirtība; vientulība; 3. (nederīgas iekārtas u. tml.) norakstīšana; 4. mii. atkāpšanās; 5. ek. izņemšana no apgrozības retiring [n'taiant]] a 1. sevī noslēdzies; he is of a r. disposition — viņš mīl vientulību; 2.: r. allowance — pensija retiring-room [ritaianijruim] n tualetes telpa retold sk. retell

retort" [n'to:t] I n 1. asa atbilde; 2. asprātīga replika; 3. atspēkojums; 0 in r. — aiz

atriebības; II v 1. asi atbildēt; atcirst; 2. atspēkot; to r. a charge — atspēkot apsūdzību retortb [n'toit] n 1. ķīm. retorte; 2. tehn. mufelis

retortion [ri'to:/n] n 1. atliekšana atpakaļ;

2. dipi retorsija retouch [jii'tAt/] I n retuša; II v 1. retušēt;

2. krāsot (matus, uzacis); 3. pielabot (piem., gleznu)

retrace [n'treis] v 1. izsekot (attīstības procesam); 2. atsaukt atmiņā; to r. past events— atcerēties pagātnes notikumus;

3. atgriezties (pa noieto ceļu); to r. one's steps — atgriezties atpakaļ

retract [n'traekt] v 1. ievilkt (nagus); 2. atsaukt (vārdus); 3. atteikties (no uzskata u. tml.)

retractable [n'traektabl] a 1. ievelkams;

2. atsaucams retraction [ritraek/n] n 1. ievilkšana; 2. atsaukšana, atsacīšanās; 3. med. retrakcija, ievilkšana

retreat [n'trirt] I n 1. atkāpšanās; to intercept the r. — nogriezt atkāpšanās ceļu; to make good one's r.— 1) izsprukt sveikā; 2) mil. atkāpties bez zaudējumiem; to beat a r.— 1) atkāpties no sava viedokļa; 2) bēgt; mukt; 3) mii atsaukt trauksmi; 2. mil. atkāpšanās signāls; to sound the r. — dot signālu atkāpties; 3. mil. vakara junda;

4. patvērums; country r. — vientuļš lauku stūrītis; 5. nošķirtība; vientulība; r. from public life — aiziešana no sabiedriskās dzīves; II v 1. atkāpties; 2. aiziet; to r. into oneself—noslēgties sevī

retreating [n'triitii]] a 1. aizejošs; 2.: r. chin — nošķelts zods; r. forehead — slīpa piere

retrench [n'trentf] v 1. samazināt (izdevumus); 2. īsināt (tekstu); 3. mil. ierakties retrenchment [n'trenz/mant] n 1. (izdevumu) samazināšana; 2. (teksta) īsinājums; 3. mii. tranšejas, ierakumi retrial [.rii'traial] n jur. lietas

otrreizēja izskatīšana

retribution [,retn'bju:/n] n sods; atmaksa retributive [n'tnbjutiv] a soda-; atmaksas-revel

retrievable [n'triivabl] a 1. atgūstams; 2. labojams

retrieval [n'tri:vl] n 1. atgūšana; 2. labošana; beyond (past) r.— 1) neatgūstams; 2) nelabojams retrieve [n'trirv] v 1. atdabūt, atgūt; to r. one's fortunes — atgūt zaudēto bagātību; 2. atjaunot; to r. one's honour — atjaunot savu reputāciju; 3. labot (kļūdu); 4. (par suni) atrast un atnest medījumu retriever [n'triivo] n 1. medību suns; 2. dokumentālists retro ['retrou] n retro stils retroaction [jetreu'aek/n] n 1. apgriezta (pretēja) darbība; l.jur. (likuma) atpakaļejošais spēks retrograde ['retroi/greid] I n reakcionārs; II a 1. atpakaļejošs; r. motion — atpakaļkus-tība; 2. reakcionārs; r. policy — reakcionāra politika; 3. mii. atkāpšanās-; Divi. virzāties atpakaļ; 2. regresēt; pasliktināties retrogress [,retro i/'gres] v 1. virzīties atpakaļ;

2. regresēt; pasliktināties retrogression [.retro v'gre/n] n 1. atpakaļ-

kustība; 2. regress; pasliktināšanās retrogressive [.retro v'gresiv] a 1. atpakaļejošs; r. march — atkāpšanās; 2. regresē-jošs; reakcionārs; r. policy — reakcionāra politika

retrospect fretroi/spekt] n atskats pagātnē;

in r. — retrospektīvi retrospection [.retro v'spek/n] n retrospekcija; atskats pagātnē retrospective [.retro v'spektiv] a 1. retrospektīvs; r. exhibition — retrospektīva izstāde; l.jur. ar atpakaļejošu spēku retry [,ri:'trai] v 1. izmēģināt no jauna; 2. jur.

no jauna izskatīt return [n't3:n] I n 1. atgriešanās; r. ticket — biļete atpakaļceļam; by r. of mail (post) — ar nākošo pastu; r. to public order — sabiedriskās kārtības atjaunošana; 2. atdošana; in r. (for) — pretī (pret kaut ko); in r. for your kindness — atlīdzinot par jūsu laipnību; without r. — bez maksas; par velti; 3. apgrozība; ienākums; peļņa; 4. atskaite; ziņojums; tax r.— nodokļu dek-

larācija; 5. (parasti pl) vēlēšanu rezultāts;

6. ievēlēšana; 7. sp. (bumbas) atsišana; 8. med. recidīvs; 0 many happy ~s [of the day]! — daudz laimes dzimšanas dienā!; II v 1. atgriezties; to r. to the same subject— atgriezties pie tā paša temata;

2. atdot; to r. a ball — atsist bumbu; to r. a bow — atbildēt ar sveicienu (paklanoties); to r. like for like — atbildēt ar to pašu; to r. smb.'s love — atbildēt ar pretmīlestību; to r. thanks — 1) noskaitīt lūgšanu (pirms vai pēc maltītes); 2) atbildēt uz tostu;

3. atlikt atpakaļ; 4. paziņot; to r. a soldier as killed — ierakstīt karavīra vārdu kritušo sarakstā; to r. guilty jur. — atzīt par vainīgu; to r. one's income — sniegt ziņojumu par saviem ienākumiem; to r. unfit for work — atzīt par nederīgu darbam; 5. atbildēt (lieto tikai aiz tiešās runas); "Yes," she ~ed — "Jā," viņa atbildēja; 6. (par lēkmi, slimību) atkārtoties;

7. pari, ievēlēt; ~ing officer — ierēdnis, kas kontrolē vēlēšanas; 8. ek. dot (ienākumus, procentus); 0 to r. smb.'s lead — 1) izspēlēt tās pašas masts kārti; 2) atbalstīt kādu pasākumu

returnable [n'tainabl] a atdodams returnables [n'tanablz] n pl atpakaļ nododama tara

return match [n'tan'maet/] n sp. revanšmačs reunify [,ri:'ju:nifai] v atkal apvienot reunion [,ri:'ju:ni3n] n 1. atkalapvienošanās; 2. sanākšana kopā; family r. — ģimenes pulcēšanās

reunite [,ri:ju'nait] v 1. atkal apvienot; 2. atkal apvienoties; 3. sanākt kopā; sapulcēties

rev [rev] sar. I n tehn. apgrieziens; II v griezties; = to r. up — palielināt apgriezienu skaitu revamp [,ri:'vaemp] v sar. salabot, salāpīt; to

r. production — celt ražošanas līmeni revanche [n'va:n/] n revanšs reveal [n'vi:l] v atklāt; to r. a secret — atklāt

noslēpumu reveille [n'vaeh] n mii. rīta junda revel ['revl] I n 1. līksmošanās; 2. (parasti pl)revelation

dzīres; II v 1. līksmoties; 2. dzīrot; uzdzīvot; 3. (in) tīksmināties; to r. in a book — ar baudu lasīt grāmatu revelation [.reva'lei/n] n 1. atklājums; atklāsme; 2. (the R.) (Jāņa) Atklāsmes grāmata

revelry ['revln] n (parasti pl) 1. dzīres; uzdzīve; 2. līksmošanās revenge [n'vend3] I n atriebība; in r., out of r. — aiz atriebības; to take one's r. on smb. — atriebties kādam; to give smb. his r. — dot kādam iespēju atspēlēties; II v 1. atriebt; to r. an injustice — atriebt netaisnību; 2. atriebties; to r. [oneself] on smb. for smth. — atriebties kādam par kaut ko

revengeful [rivendjfvl] a atriebīgs revenger [n'ven^a] n atriebējs revenge-seeker [rivend^siika] n revanšists revenue ['revanju:] n 1. ienākums; 2. valsts ienākumi; 3. finansu pārvalde; r. cutter — muitas kuģis; r. officer — muitnieks reverberant [n'v3:br3nt] a 1. (par skaņu)

atbalsojošs; 2. skanošs reverberate [n'v3:bareit] v 1. atbalsot; 2. (par

skaņu) atbalsoties; 3. atstarot reverberation [n,v3:ba'rei/n] n 1. atspulgs; atstarojums; 2. (parasti pl) atbalss; atbalsošanās reverberator [n'v3:bareit3] n I. reflektors;

atstarotājs; 2. atbalsotājs revere [rivia] v cienīt; godāt reverence ['revrans] I n 1. cieņa; godbijība; to hold in r. — godāt; 2. novec. reveranss; n v cienīt; godāt reverend [revrand] a 1.cienījams; godājams; 2. (the R.) viņa (jūsu) svētība (garīdznieka tituls) reverent f'revrant] a godbijīgs reverential [.reva'ren/l] sk. reverent reverie [revan] n 1. sapņainība; 2. sapņo-jums; to be lost in r. — būt nogrimušam sapņos; to indulge in r. — nodoties sapņiem; 3. mūz. fantāzija reversai [n'v3:sl] n 1. [pār]maiņa; r. of fortune — neveiksme; 2. atcelšana; r. of judgement jur. — sprieduma atcelšana;

3. tehn. reversēšana; virzienmaiņa reverse [n'v3:s] I n 1. pretējais; quite the r. — gluži pretēji; 2. otra puse; the r. of the cloth — auduma kreisā puse; 3. (medaļas, monētas) reverss; 4. neveiksme; sakāve; to have (experience) ~s — ciest materiālus zaudējumus; to suffer ar.— ciest neveiksmi; 5. tehn. reversēšana; virzienmaiņa; 6.: to take in the r. mil. — uzbrukt no aizmugures; n a pretējs; apgriezts; r. fire mil. — uguns no aizmugures; r. side — otra puse; in r. order — apgrieztā kārtībā; HI v 1. apgriezt otrādi; 2. mainīt; ~d positions — mainītas pozīcijas; to r. a policy — mainīt politiku; 3. atcelt, anulēt; to r. a judgement — atcelt spriedumu; 4. dot atpakaļgaitu (mašīnai) reversible [riv3:sabl] a 1. apgriežams otrādi; 2. tekst. abpusējs; 3. tehn. reversīvs; 4.jur. pārsūdzams reversion [n'v3:/n] n 1. atgriešanās (iepriekšējā stāvoklī); 2. biol. atavisms; 3. jur. īpašuma nodošana atpakaļ sākotnējam īpašniekam reversionary [n'v3:/nan] a reversīvs; apgriežams

revert [n'v3:t] v 1. (arī to r. to type) atgriezties (iepriekšējā stāvoklī); 2. atgriezties (pie sacītā); to r. to the same subject — atgriezties pie tā paša temata; 3. atgriezt (atpakaļ); to r. one's eyes — 1) atskatīties; 2) novērst skatienu revet [rivet] v apšūt (ar ķieģeļiem) revetment [n'vetmant] n (ķieģeļu) apšuvums review [n'vju:] I n 1. apskats; r. of political events — politisko notikumu apskats;

2. recenzija; 3. periodisks žurnāls; 4. pārbaude; to be (come) under r. — tikt pārbaudītam; 5. mii. parāde; to hold a r., to pass in r. — noturēt parādi; 6. mācību vielas atkārtošana; 7. jur. otrreizēja izskatīšana; II v 1. izskatīt; to r. the past — atcerēties pagātni; to r. the situation — analizēt situāciju; 2. recenzēt;

3. pārbaudīt; 4. atkārtot mācību vielu; 5. mii. noturēt (pieņemt) parādi; 6. jur. izskatīt no jaunarhapsody

reviewer [rivjuia] n recenzents; kritiķis revile [n'vail] v nievāt; zākāt revise [n'vaiz] I n poligr. otrā korektūra; revīzija; II v 1. izlabot; pārstrādāt; ~d edition — pārstrādāts izdevums; 2. mainīt; to r. one's opinions — mainīt savus uzskatus; 3. atkārtot mācību vielu; to r. for an examination — mācīties eksāmenam reviser [n'vaizs] n revīzijas korektors revision [rivrjn] n 1. pārskatīšana; 2. pārstrādāts izdevums; 3. mācību vielas atkārtošana

revisionism [n'vijmzam] n pol. revizionisms revisit [,ri:'vizit] v 1. apciemot no jauna; 2. izskatīt no jauna; to r. the past — domās atgriezties pagātnē revisory [n'vaizan] a pārskata-revival [n'vaivl] n 1. atdzimšana; atmoda; r. of traditions — tradīciju atdzimšana; R. of Learning — renesanses laikmets; 2. (enerģijas, spēku) atgūšana; 3.teātr. jauniestudējums revive [n'vaiv] v 1. atgūt samaņu; 2. atdzīvoties; atspirgt; 3. (par cerībām) mosties; 4. atdzīvināt; atjaunot; to r. an interest — modināt interesi; to r. a memory (of) — atsaukt atmiņā; 5. med.

atdzīvināt; 6. teātr. iestudēt no jauna revivify [rii'vivifai] v 1. atdzīvināt; 2. ķim. reaktivēt

revocable [revakabl] a atceļams; atsaucams revocation [.reva'kei/n] n atcelšana; atsaukšana; r. of an order — pavēles atcelšana

revoke [rivauk] v 1. atcelt; atsaukt; to r. an order — atcelt pavēli; 2. ņemt atpakaļ (solījumu)

revolt [n'vsult] I n 1. sacelšanās, dumpis; to rise in r. — sacelties; 2. pretīgums, riebums; n v 1. (against) sacelties, sadumpoties; 2. (against, at, from) sajust riebumu; 3. radīt riebumu

revolting [n'vaultit]] a pretīgs, riebīgs revolution [.revalu:/n] n 1. revolūcija;

2. apvērsums; industrial r. — rūpniecības apvērsums; palace r. — galma apvērsums;

3. pagrieziens; lūzums; r. in science —

revolūcija zinātnē; 4. rotācija; griešanās; 5. apgrieziens; r. counter tehn. — apgriezienu skaitītājs; 6. periodiska atkārtošanās; r. of the seasons — gadalaiku maiņa revolutionary [.reva'lu:/nan] I n revolucionārs; n a revolucionārs; r. ideas — revolucionāras idejas revolutionist [.reva'lu:/mst] n revolucionārs revolutionize [.reva'lui/naiz] v 1. revolucionizēt; 2. radikāli pārveidot revolve [n'volv] v 1. griezt apkārt; 2. rotēt; griezties; the earth ~s about (round) its axis — Zeme griežas ap savu asi; 3. periodiski atkārtoties; centuries r. — gadsimti nomaina cits citu; 4. apsvērt, pārdomāt; to r. a problem [in the mind]—rūpīgi apsvērt kādu jautājumu revolver [n'volvs] n 1. revolveris; 2. tehn. veltnis

revolving [n'volvirj] a 1. rotējošs; r. chair— grozāms krēsls; r. door — virpuļdurvis; r. stage — grozāmā skatuve; r. storm — ciklons; 2. ek. (par kapitālu) apgrozības-revue [n'vju:] n rēvija

revulsion [rivAl/n] n 1. pēkšņa pārmaiņa (uzskatos u.tml.); 2. pretīgums, riebums; 3. med. (sāpju) remdēšana revulsive [n'vAlsiv] a med. remdējošs reward [n'wo:d] I n 1. apbalvojums; 2. atlīdzība; II v 1. apbalvot; 2. atlīdzināt reword [,ri:'w3:d] v 1. izteikt citiem vārdiem; 2. atkārtot

rewrite I n ['riirait] 1. pārstrādāts teksts; 2. izrediģēts teksts; II v [.rii'rait] (p. rewrote [.riī'raut]; p.p. rewritten [jii'ntn]) 1. pārrakstīt; 2. amer. pārveidot; 3. amer. rediģēt rewritten sk. rewrite rewrote sk. rewrite

Reynard ['renad] n lapsa kūmiņš (pasakās) rhapsode ['raepsaud] n rapsods rhapsodic[al] [raep'stxiik(l)] a pārspīlēti svinīgs; uzpūsts rhapsodize ['raepsadaiz] v (about, on, over) pārspīlēti svinīgi runāt (rakstīt); to r. over smth. — sajūsmināties par kaut ko rhapsod||y [raepsadi] n 1. rapsodija; 2. pārspīlēti svinīga runa; to go into ~ies (over) —

sajūsmināties Rhenish ['ri:ni/] a Reinas-; R. wine — Rei-

nas vīns rhenium ['rimām] n ķīm. rēnijs rheostat ['navstaet] n el. reostats rhesus ['ri:sas] n rēzus pērtiķis; r. factor

med. — rēzus faktors rhetoric ['retarik] n 1. retorika; daiļrunība;

2.,frāžainlba rhetorical [n'tonkl] a retorisks; daiļrunīgs rhetorician [jeta'nfn] n 1. orators; 2. balamute

rheumatic [ru:'maetik] I«1. reimatiķis; 2. pi

sar. reimatisms; II a reimatisks rheumatism ['ru:matizam] n reimatisms Rhinestone ['rainstaun] n I. kalnu kristāls;

2. mākslīgs briljants Rhine wine ['ramwam] n Reinas vīns rhino2 ['rainau] n (pi rhinos ['rainauz]) sar.

(sa'ts. no rhinoceros) degunradzis rhinob ['rainau] n si. nauda rhinoceros [rai'nosaras] n degunradzis rhodium ['raudiam] n ķīm. rodijs rhododendron [jauda'dendran] n hot. rododendrs rhomb [rom] n rombs rhombi sk. rhombus rhombic ['rombik] a romba-; rombisks rhombus ['rombas] n (pi rhombuses

['rombasiz], rhombi ['rombai]) rombs rhubarb ['ru:ba:b] n rabarbers rhumb [rAm] n jūrn. rumbs rhyme [raim] \n\. atskaņa; double (female, feminine) r.— sieviskā atskaņa; single (male, masculine) r.— vīrišķā atskaņa; 2. dzejolis ar atskaņām; nursery r. — dzejolis bērniem; 3. dzeja; poēzija; 0 neither r. nor reason, without r. or reason

— bez jebkādas jēgas; II v 1. dzejot ar atskaņām; 2. (to, with) atskaņot (vārdus) rhymer ['raima] n niev. rīmju kalējs rhymester ['raunsta] sk. rhymer rhythm ['n5am] n 1. ritms; 2. lit. pantmērs rhythmic[al] ['ri5mik(l)] a ritmisks riant ['raiant] a (par acīm, seju) smaidošs; jautrs

rib [rib] I n 1. riba; to dig (poke) smb. in the

~s — iegrūst kādam dunku sānos; 2. asa šķautne; 3. izcilnis; 4. humor, sieva; 5. (lapas) dzīslojums; 6. tehn. ribojums; 7. jūrn. branga; 8. (lidmašīnas spārna) riba; 9. arh. spraislis; II v 1. tehn. nostiprināt;

2. amer. sar. izsmiet, izzobot

ribald [ribald] I n rupjš cilvēks; II a rupjš;

piedauzīgs ribaldry ['nbaldn] n rupja valoda riband ['riband] n novec. lente ribbed [nbd] a 1. ribots; 2. šķautņains;

3. rievots

ribbon f'nban] I n 1. lente; 2. skranda; driska; to tear smth. to ~s — saplēst kaut ko driskās; 3. svītra; strēle; r. of mist — miglas strēle; 4. pl sar. groži; to handle (take) the ~s — turēt grožus; 5. ordeņa lente; blue r. — 1) Bikšu lences ordenis; 2) balva, godalga; 3) atturībnieka nozīme; red r. — Pirts ordeņa lente; II v izrotāt ar lentēm rice [rais] n rīss; risi; r. field — risu lauks rice-paper ['raispeipa] n risa papīrs rich [nt/ļ I n : the r.— bagātnieki; II a

1. bagāts; food r. in vitamins — ar vitamīniem bagāta barība; 2. bagātīgs; grezns; r. furniture — dārgas mēbeles; r. gifts — bagātīgas dāvanas; 3. auglīgs; r. harvest — bagāta raža; r. soil — auglīga augsne;

4. trekns; sātīgs; r. diet — sātīgs ēdiens;

5. (par garšu, smaržu) ass; sīvs; 6. (par krāsu, toni) sulīgs; r. red — spilgti sarkana krāsa; r. tones — zemi toņi; r. voice — dziļa balss; 7. (par augļiem) sulīgs; 8. vērtīgs; r. suggestion — vērtīgs priekšlikums; 9. sar. asprātīgs; varens; r. joke — varens joks; that's r.! — tas tik ir joks!

richard ['nt/ad] n amer. sar. slepenpolicists riches ['nt/iz] n pl bagātība, manta; the r. of

the earth (soil) — zemes dzīļu bagātības richly ['nt/li] adv 1. bagātīgi; r. ornamented — bagātīgi izrotāts; 2. pamatīgi; pilnīgi richness [rit/nas] n 1. bagātība; pārpilnība;

2. greznums; krāšņums; 3. auglība; r. of the soil — augsnes auglība; 4. treknums; sātī-gums; 5. (krāsas, toņa) sulīgums

rick [nk] I n (siena) kaudze; stirpa; II v gu-riding-master

bot; mest kaudzē (sienu) rickets ['nkits] n rahlts rickety ['rīksti] a 1. rahītisks; 2. (par veselību) vājš; 3. (par mēbeli) ļodzīgs rickshaw ['nk/o:] n rikša ricochet ['nks/ei] I n rikošets; II v 1. trāpīt ar

rikošetu; 2. atlēkt ar rikošetu rid [rid] v (p. un p.p. rid [nd]) atbrīvot; to get

r. (of) — atbrīvoties ridable [raidabl] a jājams; r. horse — jā-jamzirgs

riddance ['ndans] n atbrīvošanās; good r. — laimīga tikšana vaļā; good r.! — ej, ja tev ejams!

ridden® ['ndn] a apsēsts; pārņemts; science

r. — nodevies zinātnei riddenb sk. ride

riddle3 ['ndl] I n 1. mīkla (atminēšanai); to read ar. — atminēt mīklu; to speak (talk) in ~s — runāt mīklaini; 2. noslēpums; ~s of universe — Visuma noslēpumi; II v 1. runāt mīklaini; 2. atminēt mīklu; r. me this! — atmini manu mīklu! riddleb ['ndl] I n siets; kratīklis; II v 1. sijāt; 2. (with) izcaurumot; car ~d with bullets — ložu cauršauta automašīna; 3. atspēkot (piem., teoriju) ride [raid] I«l. izjājiens; izbrauciens (piem., automašīnā, ar velosipēdu); to go for a r. — 1) doties izjādē; 2) doties izbraukumā; 2. ceļš, aleja (sev. mežā); 3. jājamzirgs; 0 to steal ar. — braukt par zaķi; to take smb. for ar. — 1) piekrāpt kādu; 2) sar. nogādāt kādu pie malas; II v (p. rode [raud]; p.p. ridden ['ndn]) 1. jāt; to r. a horse to death — nodzīt zirgu; to r. a race — piedalīties zirgu skriešanās sacīkstēs; to r. the prairies — jāt pāri prērijām; 2. braukt (piem., automašīnā); to r. a bicycle — braukt ar

velosipēdu; to r. in a bus — braukt ar autobusu; 3. vizināties; 4. peldēt; slīdēt; 5. (par kuģi) būt noenkurotam; 6. (par augsni) būt derīgam jāšanai; the path —s soft after the rain — ceļš jāšanai

kļuvis mīksts pēc lietus; 7. svērt (žokeju

pirms sacīkstēm); he ~s 110 pounds — viņš sver 110 mārciņas; 8. amer. kaitināt,

ķircināt; 9. sar. nokritizēt; 10. sar. atstāt pašplūsmai; let it r. — neliecies ne zinis; lai paliek, kā ir, 11. improvizēt (džezā); <=> to r. at — 1) virzīt; to r. one's horse at a fence— virzīt savu zirgu uz barjeru; 2) virzīties; to r. at the enemy — mesties virsū ienaidniekam; to r. down — 1) panākt jāšus; 2) notriekt (no zirga); to r. off — novirzīt sānis; izvairīties; to r. out — laimīgi pārlaist (vētru u. tml.); the ship rode out the storm — kuģis izkļuva no vētras; to r. up — (par apģērbu) savilkties uz augšu; 0 to r. a hobby — nodoties vaļaspriekam; to r. for a fall — 1) pārgalvīgi jāt; 2) rīkoties bezatbildīgi; to r. hard on smb. — izrīkot kādu; to r. the line — pieturēties pie nospraustā kursa rider ['raida] n 1. jātnieks; 2. braucējs;

3. (dokumenta) papildinājums; pielikums;

4. secinājums; slēdziens

ridge [nd3] I n 1. (kalna) kore, mugura; 2. (kalnu) grēda; 3. (jumta) kore; 4. ūdensšķirtne; 5. zemūdens klints; 6. vaga; II v [izļvagot

ridged [nd3d] a 1. šķautņains; 2. izvagots ridge-pole ['ndjpaul] n (telts) šķērsis ridicule ['ndikju:l] I n izsmiekls; to hold smb. up to r. — likt kādu apsmieklā; to lay oneself open to r. — ļauties apsmieklam; II v izsmiet ridiculous [n'dikjubs] a smieklīgs; don't be

r.! — nekļūstiet smieklīgs! riding8 ['raidīt]] I n 1. jāšana; 2. braukšana (automašīnā, tramvajā, ar velosipēdu); II a jāšanas-; r. horse —jājamzirgs ridingh ['raidīt]] n raidings (Jorkšīras grāfistes administratīva vienība) riding-breeches ['raidirj.briit/iz] n pl jātnieka bikses riding-habit ['raidīt]Jiaebit] «jātnieces tērps riding-hag ['raidiqhxg] n sar. murgi; lietuvēns

riding hall ['raidit]ho:l] n (segta) manēža Riding Hood ['raidii]hixl] n : Little Red

R.H. — Sarkangalvīte (pasakās)

riding-master ['raidīt],moists] n jāšanas instruktorsrife

rife [raif] a predic. 1. bieži sastopams; izplatīts; to be r.— būt izplatītam; 2. (with) pārpilns; r. with error — kļūdu pilns riff [nf] n mūz. atkārtota frāze popmūzikā (vai džezā)

riffle8 f'nfl] n amer. 1. krāce; to make a (the) r.— 1) tikt pāri krācēm; 2) pārvarēt grūtības; 2. tehn. rievojums riffleb ['rifi] v jaukt kārtis; <=> to r. through —

pāršķirstīt (laikrakstu u. tml.) riff-raff ['nfraef] n : the r.-r. — salašņas rifle" ['raifl] I n 1. šautene; 2. pl mii. strēlnieki; strēlnieku daļa; r. company—strēlnieku rota; II v 1. šaut ar šauteni; 2. rievot (šautenes stobru) rifleb ['raifl] v pārmeklēt (dzīvokli laupīšanas

nolūkos) rifle-green ['raiflgri:n] a tumšzaļš rifleman ['raiflman] n strēlnieks rifle-range ['raiflrein^] n 1. šautuve;

2. šaušanas distance

rifle-shot ['raifl/ut] n 1. šāviens (no šautenes); 2. šāviena attālums; 3. labs šāvējs rifling ['raifliiļ] n (ieroča stobra) vītne rift [rift] I n 1. plaisa; sprauga; r. in the clouds — plaisa mākoņos; 2. nesaskaņas; there's been a r. between them — viņi ir sastrīdējušies; 3. aiza; 4. ģeol. plaisainums; 0 r. in the lute — 1) nesaskaņu sākums; 2) slimības sākums; II v saskaldīt; sašķelt riga [ng] I n 1. jūrn. takelāža; 2. urbjtornis;

3. tehn. ierīce; ietaise; 4. tehn. izmēģinājuma stends; 5. sar. drēbes; II v jūrn. (with) aptakelēt; = to r. out — ietērpt; ~ged out — uzcirties; to r. up — uzsliet; sasliet; to r. up a shelter — uzsliet pagaidu mītai

rigb [ng] Irti. blēdība; krāpšana; to run ~s upon smb. — piemuļķot kādu; 2. spekulatīva preču uzpirkšana; II v

blēdīties; krāpties; to r. the market—mākslīgi paaugstināt (vai pazemināt) cenas rigging ['ngii]] n 1 . jūrn. takelāža; 2. sar. drēbes

right" [rait] I n 1. labā puse; on the r. — pa labi; labajā pusē; to the r. — pa labi; uz labo pusi; 2. labā roka; to hit smb. with the

r. — iesist kādam ar labo roku; 3. : the

Rights pol. — labējie; II a labais; r. hand — labā roka; on the r. hand — pa labi; r. side of a fabric — auduma labā puse; on the r. side of forty — nepilnus četrdesmit gadus vecs; III adv pa labi; r. and left — 1) pa labi un pa kreisi; 2) uz visām pusēm; 3) no visām pusēm; r. form! mil. — pa labi, stāties!; r. turn! mil. — pa labi, griezties! rightb [rait] I n 1. taisnība; by ~s — pēc taisnības; likumīgi; he is in the r. — viņam ir taisnība; 2. taisnīgums; to do smb. r. — pienācīgi novērtēt kādu; 3. tiesības; as of r., by r. (of) — saskaņā ar tiesībām; civil ~s — pilsoņtiesības; human ~s — cilvēktiesības; r. of asylum jur. — patvēruma tiesības; r. to rest — tiesības uz atpūtu; ~s and duties — tiesības un pienākumi; the r. of passage — tiesības iet (braukt); in one's own r. — ar pilnām tiesībām (saskaņā ar titulu u. tml.); under a r. in international law — saskaņā ar starptautiskā likuma normām; to assert (stand upon) one's ~s — aizstāvēt savas tiesības; to exercise one's ~s — realizēt savas tiesības; to reserve the r.— paturēt sev tiesības; 4.(parasti pl) patiesais stāvoklis; realitāte; ~s and wrongs — patiesie fakti; 5. pl kārtība; to put (set) things to ~s — savest kārtībā; 0 by r. or wrong — ar godīgiem vai negodīgiem līdzekļiem; II a 1. taisnīgs; he was r. — viņam bija taisnība; 2. pareizs; all r.! — labi!; r. oh!, r. you are! — pareizi!; jums taisnība; the r. size — īstais lielums; to do what is r., to do the r. thing — rīkoties pareizi; to get it r. — pareizi saprast; the r. man in the r. place — cilvēks īstā vietā; can you tell me the r. time? — vai varat pateikt, cik ir pulkstenis?; 3. (par leņķi, līniju) taisns; at a r. angle — taisnā leņķī; 4. vesels; labā stāvoklī (kārtībā); r. as rain (a trivet) — sveiks un vesels; r. enough — 1) pietiekami labs; apmierinošs; 2) patiesi; he was asked to come and r. enough he arrived soon — viņu lūdza atnākt un viņš drīz vien ari bija klāt; to be all r. — 1) būt kārtībā; 2) justies labi; to put (set) r. — 1)

izlabot; sakārtot; 2)parādīt ceļu; 3) palīdzētring

tikt pie skaidrības; 4) nokārtot; S.pol. labējais; 0 Miss R. — izredzētā, iecerētā; Mr. R. — izredzētais, iecerētais; [quite] r. in one's (the) mind — pie pilna prāta; to put (set) oneself r. with somebody — 1) attaisnot sevi kāda acīs; 2) salīgt mieru ar kādu; 3) iemantot kāda labvēlību; III v

1. iztaisnot; to r. a wrong — izlīdzināt pārestību; to r. oneself — 1) iztaisnoties; 2) rehabilitēties; 3) atgūt līdzsvaru;

2. aizstāvēt; 3. savest kārtībā; IV adv 1. pareizi, taisnīgi; to guess r. — pareizi uzminēt; it serves him r.— tā viņam vajadzēja; 2. tieši; r. away, r. off amer. — tūlīt; nekavējoties; r. here — 1) tieši šeit; 2) tieši šajā brīdī; r. in the middle — tieši vidū; r. now — tūlīt pat; r. on sl. — pareizi; tieši tā; go r. ahead! — ejiet taisni uz priekšu!; 3. pavisam; r. to the end — līdz pašam galam; I know it r. well — es to zinu gluži labi; 4. (titulos) augstu; the R. Honourable — augstu godājamais

right-about ['raitabaut] n pretējais virziens; r.-a. face (turn) — 1) pilns apgrieziens pa labi; 2) strauja pārmaiņa right-angled [,rait'aet]gld] a taisnleņķa-; r.-a.

triangle — taisnleņķa trīsstūris right-down ['rartdaun] I a sar. nelabojams; rūdīts; r.-d. liar — nelabojams melis; II adv pavisam; I'm r.-d. sorry — man ļoti žēl righteous ['rait/as] a 1. paštaisns; 2. taisnīgs;

r. anger — taisnīgas dusmas rightful ['raitfl] a 1. likumīgs; r. owner — likumīgs īpašnieks; 2. pienācīgs; tiesīgs;

3. taisnīgs

right-hand ['raithaend] a labais; r.-h. man — 1) kaimiņš pa labi (ierindā)-, 2) "labā roka"; palīgs; r.-h. screw — skrūve ar labo vītni; r.-h. side — labā puse; r.-h. turn — pagrieziens pa labi right-handed [jait'haendrd] a izdarīts ar labo

roku; r.-h. blow — sitiens ar labo roku right-hander [jaitliaenda] n sitiens ar labo roku

rightist ['raitist] n pol. labējais rightly ['raitli] adv 1. pareizi; to act r.— rīkoties pareizi; 2. taisnīgi; to punish r. —

pelnīti sodīt; 3. pienācīgi right-minded [.rait'maindid] a prātīgs; saprātīgs

right-on [.rait'tm] a sl. 1. lielisks; kolosāls;

2. laikmetīgs rightward[s] ['raitwad(z)] adv pa labi right-wing [.rait'wit]] pol. I n labējo partija;

n a labējais rigid ['nd3id] a 1. stīvs; nekustīgs; r. coupling tehn.— 1) stingais sajūgs; 2) stingais savienojums; r. with fear — sastindzis aiz bailēm; 2. stingrs; nelokāms; r. discipline — stingra disciplīna; he is r. in his ideas — viņš stingri aizstāv savas idejas; 0 to shake smb. r. — 1) izbiedēt kādu; 2) radīt kādā izbrīnu rigidity [n'djidsti] n 1. stīvums; nekustīgums;

2. stingrība; nelokāmība rigmarole ['ngmaraul] n muļķības; tukšas runas

rigor ['raigo:] n drebuļi rigorous ['ngares] a 1. stingrs; 2. bargs; r. climate — bargs klimats; 3. precīzs; r. study — rūpīgs pētījums rigour ['rigs] n 1. stingrība; 2. bardzība; with the full r. of the law — ar visu likuma bardzību; 3. precizitāte; rūpība; 4. pl stingri pasākumi rig-out ['ngaut] n sar. drēbes rile [rail] v 1. sar. kaitināt; sadusmot; 2. duļ-

ķot (ūdeni) rill [nl] n poet, strautiņš rim [nm] I n 1. (cepures, tases) mala; 2. (riteņa, sieta) stīpa; 3. (bri(lu) ietvars; 4. tehn. balstgredzens; II v 1. aplikt stīpu; 2. ielikt ietvarā; 3. apjozt rime3 [raim] sk. rhyme rimeb [raim] poet. I n sarma; II v apsarmot, nosarmot

rimless ['nmlas] a bez apmales (ietvara); r. glasses — 1) pensnejs; 2) brilles bez ietvara

rimy ['raimr] a apsarmojis, nosarmojis rind [raind] I n (augļa, koka, siera) miza; II

v novilkt (nogriezt) mizu rinderpest ['nndapest] n liellopu mēris ring» [rrtj] I n 1. gredzens; wedding r. —ring

laulības gredzens; 2. aplis; r. of light — gaismas aplis; 3. cirka arēna; 4. sp. rings; the R. — bokss; 5.: the ~s pl— bukmeikeri (zirgu skriešanās sacīkstēs); 6. kliķe; banda; political r. — politiska kliķe; r. of smugglers — kontrabandistu grupa; 7. (koka) gadskārta; 8. tehn. (caurules) gredzens; 0 to hold (keep) the r. — ievērot neitralitāti; to make (run) ~s round smb. — apsteigt kādu; n v 1. apņemt [apkārt]; to r. the cattle — sadzīt lopus vienā vietā; to r. a house — aplenkt māju; 2. gredzenot (putnu); 3. ievilkt gredzenu degunā (lopam); 4. griezt ripiņās (piem., sīpolu) ringb [nrj] I n 1. zvanīšana; zvans; to give a r. — piezvanīt (pa tālruni); 2. (balss u. tml.) skaņa; 3. iespaids; it has a r. of truth — tas izklausās ticami; II v (p. rang [raet]]; p.p. rung [rAtj]) 1. zvanīt; to r. alarm — sacelt trauksmi; to r. the bell — zvanīt (zvanu); 2. skanēt; atskanēt; that ~s true — tas skan patiesi; the telephone is ~ing — zvana telefons; ° to r. for — izsaukt ar zvanu; to r. in — 1) sar. ievest; stādīt priekšā; 2) iezvanīt; to r. in the New Year — iezvanīt Jauno gadu; to r. off — atzvanīt (tālruni); nolikt klausuli; r. off! sl. — turi muti!; to r. out — 1) atskanēt; 2) izvadīt ar zvanu skaņām; to r. up — piezvanīt pa tālruni; 0 to r. down the curtain— 1) teātr. dot signālu priekškara nolaišanai; 2) izbeigt; to r. up the curtain —

1) teātr. dot signālu priekškara pacelšanai;

2) uzsākt; to r. the changes (on) — sniegt vienu un to pašu dažādos variantos

ring-dove ['riqdAv] n meža balodis ringed [nijd] a gredzenots ringer ['rirp] n 1. zvaniķis; zvanītājs; 2. sl. pirmšķirīga lieta; 3. sl. lielisks cilvēks; 4. amer. sl. sportists, kas nelikumīgi piedalās sacensībās; 5. amer. sl. cilvēks, kas nelikumīgi balso vēlēšanās vairākas reizes; 6. (arī dead r.) amer. sl. kopija; he is a r. for his father — viņš ir tēvs kas tēvs ring-fence ['riqfens] n nožogojums ring-finger ['rifjfirjga] n zeltnesis (pirksts) ringing ['nņnj] I n 1. zvanīšana; zvana ska-

nēšana; 2. izsaukums; II a dzidrs; skanīgs; r. cheer — skaļš suminājums; r. frost — sprēgājošs sals ringleader ['ru],li:cb] n barvedis ringlet ['nrjbt] n 1. gredzentiņš; 2. sproga ringmaster [Vi»],ma:st3] n manēžas inspektors (cirkā) ringworm ['ni]W3:m] n med. cirpējēde rink [nr]k] I n 1. (arī skating r.) slidotava;

2. laukums skriešanai ar skrituļiem; II v skriet ar skrituļiem

rinse [rrns] In 1.skalošana; to give ar. — izskalot; 2. šķidrums matu ietonēšanai;

3. sl. dzēriens; II v 1. (arī to r. out) izskalot;

2. ietonēt (matus); <=> to r. down — noskalot (barību ar dzērienu)

riot ['raiat] I n 1. dumpis; sacelšanās; 2. jur. sabiedriskā miera un kārtības traucēšana; R. Act — likums par sabiedriskā miera un kārtības traucēšanu (Anglijā); to read the R. Act — 1) brīdināt (pūli) izklīst; 2) brīdināt (bērnus) netrokšņot; 3. ārdīšanās; trakošana; to run r. — 1) ārdīties; trakot; 2) (par slimību) plosīties; 3) ļaut vaļu (iztēlei u.tml.); 4) (par medību suņiem) uzņemt nepareizas pēdas; 5) (par zāli u. tml.) lekni augt; 4. bagātība; pārpilnība; r. of colour — krāsu bagātība; 5. sar. sensācija; the new play is a r. — jaunā luga gūst lielus panākumus; II v 1. dumpoties; sacelties; 2. ārdīties; trakot; 3. (in) nodoties; ļaut vaļu

rioter ['raiata] n 1. dumpinieks; 2. trokšņotājs riotous ['raiatas] a 1. trokšņains; 2. dumpīgs;

3. nevaldāms; r. fancy — nevaldāma fantāzija

ripa [np] I n plīsums; pārrāvums; II v 1. [sa]plēst; to r. a dress on a nail — uzplēst kleitu uz naglas; to r. open a letter — atplēst vēstuli; 2. [atļārdīt; to r. seams — atārdīt vīles; 3. pārplīst;

4. skaldīt (malku); 5. zāģēt gareniski (malku); 6. sar. traukties; let her (it) r.! — brauc pilnā gaitā!; <= to r. off — 1) apkrāpt; 2) amer. nozagt; to r. out — 1) izplēst; 2) izgrūst (kliedzienu); to r. up — 1) atārdīt; 2) atplēst; to r. up old grievances (wounds)

pārn. — uzplēst vecas rētas; 0 to let things r. — ļaut notikumiem iet savu gaitu ripb[np] n 1. kleperis; 2. izvirtulis riparian [rai'peanan] I n piekrastes iedzīvotājs; II a piekrastes-; krastmalas-ripe [raip] a 1. nobriedis; nogatavojies; r. cheese—nostāvējies siers; r. hps — sārtas lūpas; r. of age — brieduma gados; people r. of years — pieauguši cilvēki; man of r. judgement — cilvēks, kas prot saprātīgi spriest; 2. (for) gatavs; time is r. for action — pienācis laiks rīkoties ripen ['raipan] v 1. nobriest; nogatavoties;

2. ļaut (likt) nobriest ripeness ['raipnas] n briedums; gatavība; to

bring to r. — ļaut ienākties (nobriest) rip-off ['npofj n 1. zādzība; 2. apkrāpšana riposte [n'post] I n 1. atsitiens (paukošanā); 2. atjautīga atbilde; II v 1. atvairīt sitienu (paukošanā); 2. atjautīgi atbildēt ripper ['ripa] n sar. 1. lielisks cilvēks; 2. lieliska lieta

ripping ['npir]] sar. I a lielisks; kolosāls; II adv ārkārtīgi; r. good story — lielisks stāsts ripple3 ['npl] I n 1. ņirboņa; sīki vilnīši; 2. (strauta) urdzēšana; r. of laughter — smieklu zvārgulīši; 3. (matu) sprogainums; II v 1. pārklāties ņirbu vilnīšiem; 2. (par strautu) urdzēt; 3. (par matiem) sprogoties rippleb ['npl] I n (linu) suseklis; II v sukāt (linus)

ripply ['ripli] a viļņains; ņirbu vilnīšiem klāts rip-roaring [,np'ro:nt]] a sar. trokšņains; skaļš

ripsaw ['ripso:] n garenzāģis rise [raiz] I n 1. paaugstinājums; pacēlums; sharp r. — krauja; 2. pacelšanās; r. in the cost of living — dzīves dārdzības pieaugums; r. of prices — cenu celšanās; r. to power — nākšana pie varas; to be on the r. — 1) (par stāvokli) uzlaboties; 2) (par cenām) celties; 3. izvirzīšanās; to have a r. in life — izvirzīties; 4. (algas) paaugstinājums; to ask for ar. — prasīt algas pielikumu; 5. (saules, mēness) lēkts; 6. sākotne; sākums; to give r.(to) — izraisīt, radīt; to take one's r. (in, from) — izcelties;

7. (upes) izteka; 8. (zivs) uzpeldēšana; II v (p. rose [reuz]; p.p. risen ['nzn]) 1. (par cenām, līmeni u.tml.) celties; kāpt; to r. above prejudice — pacelties pāri aizspriedumiem; 2. piecelties; 3. (par sauli, mēnesi) uzlēkt; 4. sacelties; to r. in arms — sacelties ar ieročiem rokās; 5. (par kongresu, sesiju u.tml.) beigties; tikt slēgtam; 6. (in, from) izcelties; sākties; 7. izvirzīties; to r. to the rank of general — tikt paaugstinātam par ģenerāli; 8. pieņemties (spēkā u.tml.); 9. (par zivi) uzpeldēt; 10. (par miklu) uzrūgt; 0 to r. in applause — sagaidīt ar aplausiem; to r. to

the bait — uzķerties uz āķa; to r. to the occasion — izturēties atbilstoši situācijai; my gorge (stomach) ~s when I think of it — man metas nelabi, domājot par to risen sk. rise

riser ['raizs] n 1.: early r. — cilvēks, kas agri

ceļas; 2. tehn. stāvvads risibility [.riza'bitati] n smieklīgums risible [nzabl] a smieklīgs rising ['raizii]] I n 1. celšanās; kāpšana; the r. of the tide — paisuma uzplūdi; 2. sacelšanās; 3. (saules, mēness) lēkts; 4. pacēlums; paaugstinājums; 5. pūtīte; II a

1. augošs; r. generation—nākošā paaudze;

2. tāds, kas gūst ietekmi (sabiedrībā);

3. tāds, kas tuvojas noteiktam gadu skaitam; he is r. fifty — viņam drīz būs piecdesmit gadu; 4. (par sauli, mēnesi) uzlecošs

risk [risk] In 1.risks; at r. — briesmās; at one's own r. — uz savu risku; at the r. of one's life — riskējot ar dzīvību; to run (take) a r. — riskēt; 2. (par cilvēku) riska objekts; good r. — cilvēks, uz ko var paļauties; poor r. — cilvēks, uz ko nevar paļauties; H v riskēt; to r. failure—nebīties sakāves; to r. one's head (life) — riskēt ar dzīvību

riskiness ['nskmas] n risks; bīstamība risky ['nskiļ a riskants; bīstams rissole ['nsaul] n 1. kotlete; 2. frikadele rite [rait] n rituāls; ceremonija; burial ~s —

bēru ceremonija ritual f'nt/ual] I n rituāls; II a rituāls; cere-

moniāls

ritualism ['rit/ualizam] n rituāla ievērošana ritualist ['nt/ualist] n rituāla ievērotājs ritzy ['ntsi] a si. grezns; elegants; r. hotel —

dārga viesnīca rival ['raivl] I n 1. sāncensis; konkurents; without ar. — 1) ārpus konkurences; 2) nepārspējams; 2. mil. pretinieks; II a konkurējošs; r. firm — konkurējoša firma; HI v sacensties; konkurēt rivalry ['raivln] n sacensība; konkurence; to

enter into r. (with) — sacensties rive [raiv] I n plaisa; sprauga; II v (p. rived [raivd]; p.p. rived [raivd], riven ['nvn])

1. sašķelt; 2. sašķelties; 3. pārn. plosīt; heart riven by sorrow — bēdu plosīta sirds

riven sk. rive

river [riva] n 1. upe; to cross the r. — 1) šķērsot upi; 2) pārvarēt šķēršļus; 3) nomirt;

2. straume; up the r. — pret straumi; 0 to sell smb. down the r. — nodot kādu; to send up the r. amer. si. — ietupināt cietumā

riverain [rivarein] I n upmalas iedzīvotājs;

II a upes-; upmalas-riverbed ['rivabed] n upes gultne river-horse ['rivaha:s] n behemots, nīlzirgs riverside [rivasaid] n upmala; upes krasts;

r. villa — vasarnīca upes krastā rivet ['nvit] I n kniede; II v 1. kniedēt;

2. piesaistīt (uzmanību) riveting ['nvitnj] a aizraujošs; r. story —

saistošs stāsts rivulet ['rivjulat] n strautiņš, urdziņa roach8 [rout/] n rauda; 0 as sound as a r. —

vesels kā rutks roachb [raut/] n (sais. no cockroach) sar. tarakāns

road [raud] n 1. ceļš; šoseja; r. map — ceļu karte; r. sign — ceļazīme; to be on the r. — 1) atrasties ceļā; 2) atrasties viesizrāžu turnejā; 3) amer. (par komivojažieri) braukāt apkārt; to get in smb.'s r.— 1) gadīties kādam

ceļā; 2) stāties kādam ceļā; to go on the r. — doties viesizrāžu turnejā; to take the r. — doties ceļā; 2. iela; to cross the r. — šķērsot ielu; 3. amer. dzelzceļš; 4. veids; līdzeklis; royal r. to smth. — pats

vieglākais ceļš uz kaut ko; there is no royal r. to success — ceļš uz panākumiem nav viegls; 5. (parasti pl) jūrn. reids; 6. kalnr. štreks; 0 to take to the r. — klaiņot roadbed ['raudbed] n ceļa klātne road-book ['raudbuk] n autoceļu atlants road-hog ['raudhog] n sar. pārgalvīgs autobraucējs

roadhouse ['raudhaus] n bufete (bārs) ceļa malā

roadless f'raudlas] a bez ceļiem (šosejām) roadman ['raudmaen] n ceļa strādnieks road-metal ['raudmetl] n akmens šķembas

(ce(u bruģēšanai) road racing ['raud,reisii]] n automobilistu (motociklistu, riteņbraucēju) sacīkstes šosejā

road-sense ['raudsens] n prasmīga satiksmes

līdzekļa vadīšana roadshow ['raud/au] n amer. viesizrāde roadside ['raudsaid] n ceļmala; r. inn —

ceļmalas viesnīca roadstead ['raudsted] n jūrn. reids roadster ['raudsta] n 1. rodsters (vaļēja divvietīga automašīna); 2, ceļojuma divritenis; 3. kaislīgs ceļotājs; 4. kuģis reidā road-tanker ['raud,taer]ka] n autocisterna road-test ['raudtest] v amer. izmēģināt automašīnu uz ceļiem road-train ['raudtrem] n 1. automašīnu kor-

težs; 2. autokolonna roadway ['raudwei] n ielas braucamā daļa roadworthy ['raud.w3:5i] a (par automašīnu) braukšanas kārtībā roam [raum] I n klejošana, klaiņošana; II v klejot, klaiņot; to r. the world — klīst pa pasauli

roan8 [raun] I n sainis, salns zirgs; II a salns roanb [raun] n mīksta aitāda (grāmatu iesiešanai)

roar [ra:] I n 1. rēciens; 2. (vēja, vētras) auri; 3. dārdoņa; dunoņa; r. of a plane — lidmašīnas rūkoņa; r. of guns — artilērijas kanonāde; r. of laughter — smieklu šalts; to set in a r. — izraisīt nevaldāmus smieklus; II v 1. rēkt; aurot; to r. with laughter — rēkt aiz smiekliem; 2. dārdēt;

dunēt; 3. (par vēju, vētru) aurot; = to r. down — apklusināt kliedzot; to r. for — kliedzot pieprasīt; to r. out — izkliegt roarer f'ro:ro] n 1. sar. kliedzējs; bļauris; ringtailed r. amer. — 1) lielībnieks; 2) lamzaks; 2. vet. dusuļains zirgs roaring ['ro:ni]] I n 1. rūkoņa; r. in one's ears — rūkoņa ausīs; r. of the wind — vēja auri; 2. vet. dusulis; Hal. trokšņains; r. laughter — dārdoši smiekli; 2. dzīvs; rosīgs; r. trade — rosīga tirdzniecība; HI adv pārmērīgi; r. drunk — pilns kā mārks roast [raust] \nl. cepetis; 2. amer. pikniks, kur ēd gaļu, kas cepta uz atklātas uguns;

3. amer. barga kritika; 4. tehn. apdedzināšana; 0 to rule the r. — uzdot toni; II a cepts; r. beef kul. — rostbifs; Divi. cept;

2. cepties; 3. grauzdēt (kafijas pupiņas);

4. sildīt; to r. oneself in front of the fire — sildīties pie kamīna; 5. amer. bargi kritizēt; 6. sar. izzobot; 7. tehn. apdedzināt

roaster ['rousts] n 1. rosters (elektriska cepšanas ierīce); 2. ierīce kafijas grauzdēšanai; 3. sivēna gabals (cālis) (cepšanai) roasting-jack ['roustii]d3aek] n iesms rob [rob] v 1. [ap]laupīt; 2. atņemt; to r. smb.

of his rights — atņemt kādam tiesības robber ['robs] n laupītājs robbery ['roban] n laupīšana; daylight r.

sar. — krāpšana gaišā dienas laikā robe [roub] I n 1. uzsvārcis; 2. amer. kleita;

3. (parasti pl) mantija; talārs; the long r. — 1) tiesneša (advokāta) mantija; 2) garīdznieka talārs; gentlemen of the [long] r. — juristi; 4. pleds; 5. poēt. ietērps; peaks in ~s of snow — sniega klātas kalnu galotnes; II v 1. (in) ietērpt; 2. (in) ietērpties

robin ['robin] n 1. (arī r. redbreast) omit.

sarkanriklīte; 2. sl. penijs robot ['roubot] n robots; r. bomb — 1) vadāmā aviācijas bumba; 2) vadāmais spārnotais

šāviņš; r. plane — bezapkalpes lidmašīna robotics [rou'botiks] n robottehnika robot portrait [.raubot'paitrat] n robotpor-trets

robust [rov'bASt] a 1. spēcīgs; veselīgs;

2. (par saprātu) gaišs; vesels; 3. (par joku, sarunu) rupjš

rochet ['rot/it] n (pēru) mantija rock" [rok] n 1. (kalnu) iezis; 2. klints; the R. — Gibraltārs; as firm (steady) as a r. — 1) ciets kā krams; 2) (par cilvēku) uzticams;

3. laukakmens; 4. amer. akmens; 5. stiklene, ledene; 6. amer. sl. nauda; 7. sl. briljants; 0 on the ~s — 1) (par kuģi) uzskrējis uz klints; 2) (par laulību) neizdevies; 3) uz sēkļa; naudas grūtībās; 4) amer. (par dzērienu) ar ledu; between a r. and a hard place — bezizejas stāvoklī

rockb [rok] I n šūpošanās; II v 1. šūpot; to r. a child to sleep — ieaijāt bērnu; 2. šūpoties; līgoties; 3. drebēt; to r. with laughter — raustīties aiz smiekliem; to r. the boat — radīt nesaskaņas rockc [rok] I n (sals, no rock'n'roll) roks; r. opera — rokopera; II v dejot rokmūzikas pavadībā

rock-bottom [, rok'botam] lnl. viszemākā robeža; II a viszemākais; r.-b. prices — viszemākās cenas rock-bound ['rokbaund] a klinšu ieslēgts rock-crystal ['rokknstal] n kalnu kristāls rocker ['roka] n 1. šūpuļkrēsls; 2. šūpuļzirgs;

3. tehn. balansieris; kulise; 0 off one's r. — jucis

rockery ['rokan] n akmeņdārzs rocket ['rokit] I n 1. raķete; take-off r.— starta raķete; 2. raķešdzinējs; r. plane — reaktīvā lidmašīna; 3. reaktīvais šāviņš;

4. sl. bāriens; to give smb. ar. — izbārt kādu; Uvi. (par cenām) strauji celties; 2. palaist raķeti; 3. aizdrāzties

rocket-base ['rokit,beis] n raķešbāze rocketeer [.roki'tia] n raķeštehnikas speciālists

rocket-launcher [,rokit'b:n f/a] n mil. reaktīvā prettanku šautene rocketry ['rokitn] n raķeštehnika rock-garden ['rok,ga:dn] n akmeņdārzs rock-hewn ['rokhju:n] a akmenī kalts rocking-chair ['rokirļt/ea] n šūpuļkrēsls rocking-horse ['rokii]ho:s] n šūpuļzirgs rock'n'roll [, rokan'roul] n rokenrols

939rock-oil

rock-oil frukoil] n nafta rock-salt [Ynksailt] n akmeņsāls rock-tar ['rokta:] n neattīrīta nafta rocky3 ['rt>ki] a 1. klinšains; akmeņains;

2. ciets; stingrs rockyb ['rnki] a ļodzīgs; nestabils; I feel r. on

my legs — man grīļojas kājas rococo [rau'kaukau] I n rokoko; II a 1. rokoko-; 2. bezgaumīgi grezns; 3. novecojis rod [rt>d] n 1. nūja; stienis; 2. rīkste; the r. — pēriens; 3. scepteris, zizlis; 4. makšķere; 5. garuma mērs, aptuveni 5m; 6. nūjiņa (mikrobs); 7. amer. sl. revolveris; 8. tehn. kārts; lata; stienis; sounding r. — mērlata; 0 to make a r. for oneself (one's own back) — izpērt (sodīt) pašam sevi; to rule with a r. of iron — valdīt ar dzelžainu roku; to spare the r. and spoil the child — lutinot samaitāt bērnu rode sk. ride

rodent ['raudant] n zool. grauzējs rodeo [rav'deiau] n (pl rodeos [rav'deiauz]) amer. 1. aploks; 2. rodeo (kovboju sacensības)

rod-iron ['rod.aion] n tehn. apaļtērauds rodomontade [.rndsmtm'teid] n dižošanās,

plātīšanās roe® [rau] n stirna

roeb [rau] n (arī hard r.) (zivju) ikri; soft r. — pieņi

roebuck ['raubAk] n stirnu buks roentgen ['rontgan] n rentgens; r. rays —

rentgenstari roger ['rt^a] int sapratu! Roger ['nxl3a] n 1. (arī Sir R. de Coverley) angļu lauku deja; 2.: the jolly r. — "Jautrais Rodžers", pirātu karogs rogue [raug] n 1. blēdis; nelietis; r.'s gallery — noziedznieku fotogrāfiju kartotēka; r.'s Latin — zagļu žargons; 2. nebēdnis; palaidnis; to play the r.— draiskoties; palaidņoties; 3.: r.

elephant — savvaļas zilonis roguery ['raugan] n 1. blēdība; nelietība;

2. draiskulība, palaidnība roguish ['raugi/ļa 1. blēdīgs; 2. draiskulīgs; r. smile — šķelmīgs smaids

roil [roil] v 1. duļķot (ūdeni u.tml); saskali-

nāt; 2. sadusmot, saniknot roily ['raih] a 1. duļķains; 2. saniknots roister ['nīsta] v plosīties, trakot roisterer f'raistara] n dauzoņa roistering ['raistarit]] I n plosīšanās; trakošana; n a trakulīgs role [raul] n loma; the r. of Hamlet — Hamleta loma; to fulfil the r. as a mother — pildīt mātes pienākumus roll [raul] I n 1. rullis; vīstoklis; r. of wax — vaska ritulis; 2. saraksts; reģistrs; r. of honour — karā kritušo saraksts; the Rolls vēst. — tiesas arhīvs (Londonā); to be on the ~s — būt sarakstā; to call the r.— izsaukt pēc saraksta; to stick off the ~s — atņemt advokāta tiesības; 3. ripināšana; velšana; 4. vajāšanās; velšanās; 5. maizīte; 6. (gaļas u.tml.) rulete; 7. līgošanās; šūpošanās; r. of a ship — kuģa zvalstīšanās; r. of the sea — jūras viļņošanās; to walk with a nautical r. — iet gāzelēdamies (kā jūrnieks); 8. dārdi; dārdoņa; r. of the drum — bungu rīboņa; 9. amer. sl. naudas vīstoklis; 10. amer. sl. maiznieks; 11. tehn. cilindrs; veltnis; II v 1. ripot; velties; to r. downhill — ripot no kalna; the train ~ed into the station — vilciens iebrauca stacijā; 2. ripināt; velt; to r. one's eyes — bolīt acis; 3. saritināt; satīt; to r. wool into a ball — savelt vilnu kamolā; 4. rullēt (ceļu u. tml.); 5. (par jūru) bangot, viļņoties; 6. (par kuģi) zvalstīties; 7. iet gāzelējoties; 8. dārdēt; ribēt; 9. ieslēgt (filmas kameru); 10. (par apkārtni) būt kalnainam; 11. amer. sl. apzagt (gulošu vai nesamaņā esošu cilvēku); 12. tehn. velmēt; ~ed gold — apzeltījums; 0 heads will r. — draud atlaišana; to r. in luxury — dzīvot greznībā; to r. with laughter — smieties līdz asarām; he is ~ing in money — viņam nauda kā spaļi; = to r. away — 1) aizvelties; 2) (par mākoņiem, miglu) izklīst; to r. by — 1) pabraukt garām; 2) (par gadiem) aizritēt; to r. in — 1) pienākt lielā skaitā; invitation ~ed in — ielūgumi plūda straumēm; 2) ietīt; ievīstīt; to r. on — 1) (par gadiem)roof

aizritēt; 2) (par upi) plūst; to r. out — 1) izrullēt (miklu u. tml.); 2) skaļi dziedāt (runāt); to r. over — 1) apvelt; 2) apvelties; to r. round — (par gadalaiku) atgriezties; to r. up — 1) saritināt; 2) saritināties; 3) atrotīt (piedurkni u.tml.); 4) negaidīti ierasties; r. up! — sanāciet!; 0 to r. logs for smb. — veikt kāda vietā smagu darbu roll-call ['raulkorl] n pārbaude (izsaucot

klātesošo uzvārdus) roll-collar ['raulkota]] n augsta atlokāma apkakle

roller ['rauta] n 1. pārbaude (izsaucot klātesošo uzvārdus); 2. zāles pļaujmašīna;

з. (matu) rullītis; 4. banga; 5. tehn. rotējošs cilindrs; veltnītis; rullītis; r. bearing — rullīšu gultnis

roller-blind ['rautablaind] n brit. žalūzija roller-skate ['rautaskeit] I n skrituļslida; II v

skriet ar skrituļslidām roller-towel ['rauta,taual] n dvielis uz veltnīša

rollick ['rolik] I n 1. līksmība; 2. pārgalvīgs

izlēciens; II v līksmoties rollicking ['rolikiij] a 1. nebēdnīgs; to have a r. time — padraiskuļoties; 2. (par dziesmu

и.tml.) bramanīgs

rolling ['raulit]] I n tehn. velmēšana; II a 1. ripojošs; to keep the ball r. — 1) uzturēt sarunu; 2) turpināt iesākto; to set the ball r. — uzsākt pirmajam; 2. paugurains rolling-mill ['rauliqmil] n tehn. velmētava rolling-pin ['rauliqpin] n mīklas rullis rolling-stock ['rauliijstnk] n dzelzc. ritošais sastāvs

rolling stone [.rsulirļ'staun] n cilvēks bez

noteiktas dzīvesvietas roly-poly [.rauli'pauh] I n 1. pudiņš ar

ievārījumu; 2. resnītis; II a resns, tukls Romaic [rau'meiik] I n jaungrieķu valoda;

n a jaungrieķu-Roman ['rauman] I n 1. romietis; 2. katolis; 3. poligr. antīkva (taisnie) burti; II a 1. romiešu-; R. alphabet — latīņu alfabēts; R. law — romiešu tiesības; R. letters (type) poligr. — antīkva (taisnie) burti; R. nose pārn. — ērgļa deguns; R. numerals —

romiešu cipari; 2.: R. balance — bezmēns Romance [rai/maens] I n romāņu valodas; II a romāņu-

romance [rav'maens] I n 1. lit. bruņinieku romāns (parasti dzejā); 2. lit. piedzīvojumu romāns; 3. romāns, mīlas dēka; 4. romantika; 5. izdomājums; pasaciņa; II v 1. izfantazēt; sagudrot; 2. pārspīlēt; 3. (with) lakstoties

romancer [rav'maensa] n 1. bruņinieku romānu rakstnieks; 2. fantasts Romanes ['romanas] n čigānu valoda Romanesque [.rauma'nesk] n arh. romānika,

romāņu stils Romanian [rui'meinian] I n 1. rumānis; ru-

māniete; 2. rumāņu valoda; II a rumāņu-Romanic [rai'maemk] I n romāņu valodas;

Hal. romāņu-; 2. romānisks Romanism ['raumanizam] n katolicisms Romanist ['raumamst] n I. katolis; 2. romānists; speciālists romānistikā romantic [rai'maentik] I n romantiķis; II a

1. romantisks; 2. (par projektu u.tml.) fantastisks; 3. iedomāts; sagudrots

romanticism [rav'maentisizam] n romantisms

romanticist [rai/'maentisist] n romantiķis Romany ['rumam] I n 1. čigāns; čigāniete;

2. čigānu valoda; II a čigānu-

romp [romp] I n 1. draiskošanās; 2. nebēdnieks; II v 1. draiskoties; 2. gūt vieglu uzvaru; to r. home (in) — (par zirgu) viegli uzvarēt (sacīkstēs); to r. through an examination — viegli nokārtot eksāmenu romper ['rompa] n (parasti pl) bērnu kombinezons rondo ['rondau] n mūz. rondo Rontgen sk. roentgen rood [ru:d] n 1. krusts; krucifikss; 2. ceturtdaļa akra

roof [ru:fļ I n 1. jumts; under one's r.— savās mājās; r. of heaven — debess jums; r. of the world — augsta kalnu grēda; 2. pajumte; patvērums; no r. over one's

head - bez pajumtes; 3. av. griesti; t> to

raise the r. — sacelt traci; II v 1. apjumt; apsegt ar jumtu; 2. dot patvērumuroofer

roofer ['ru:fa] n jumiķis roofing ['ru:fii]] n jumta segums roofless ['ru:fbs] n 1. bez jumta; 2. bez pajumtes rook® [ruk] n (šahā) tornis rookb [ruk] n krauķis

rookc [ruk] I n blēdis, krāpnieks; II v

blēdīties, krāpties rookery ['rukan] n 1. kovārņu ligzdas; 2. (pingvīnu, roņu u.tml.) kolonija, apmetne; 3. (blēžu, zagļu) midzenis rookie ['ruki] n amer. mii. sl. jauniesaucamais room [ru:m] I n 1. istaba; consulting r. — ārsta kabinets; refreshment room — bufete; to do one's r. — uzkopt istabu; to keep one's r. — neiziet no istabas; to share a r. with smb. — dzīvot ar kādu vienā istabā; 2.pl dzīvoklis; come and see me in my ~s — apciemojiet mani; 3. telpa; vieta; to make r. (for) — atbrīvot vietu; to take up much r. — aizņemt daudz vietas; 4. iespēja; there is r. for improvement — varētu būt labāk; there is no r. for doubt — nav iemesla šaubīties; 0 r. and board — pilna pansija; to keep the whole r. laughing — uzjautrināt visu sabiedrību; to prefer a man's r. to this company (presence) — nevēlēties kādu redzēt; II v amer. 1. dzīvot; mitināties; to r. with smb. — dzīvot ar kādu vienā istabā; 2. izmitināt roomer ['ruima] n amer. īrnieks, iedzīvotājs roomette [rui'met] n (guļamvagona) kupeja roomful ['ru:mful] a pilna istaba; r. of

people — ļaužu pilna istaba roominess ['ruiminas] n telpīgums rooming-house ['ru:mir]haus] n amer. mēbelētas istabas roommate ['ru:mmeit] n istabas biedrs roomy ['ru:mi] a ietilpīgs; plašs roost [ru:st] I n 1. (vistu) lakta; at r. — 1) laktā; 2) gultā; to go to r. — likties gulēt; 0 to come home to r.— atriebties pašam darītājam; to rule the r. — uzdot toni; pavēlēt; II v 1. tupēt uz laktas; 2. doties pie miera

rooster ['ruists] n gailis

root [ru:t] \n\. sakne; r. of the mountain —

kalna pakāje; to strike (take) r. — 1) (par augiem) laist saknes; 2) pārn. iesakņoties;

2. sakņaugs; 3. cēlonis; pirmsākums; r. of the matter — lietas būtība; 4. mat. sakne; square r. — kvadrātsakne; 0

at [the] r. — savā būtībā; r. and branch — pilnīgi; pašos pamatos; to blush to the ~s of one's hair — nosarkt līdz ausu galiem; to lay axe to the r.— iznīdēt; izskaust; to pull up one's ~s — apmesties jaunā vietā; to put down [new] ~s — iedzīvoties jaunā vietā; II v

1. laist saknes; 2. piesaistīt; fear ~ed him to the ground — viņš aiz bailēm sastinga;

3. rakņāties; 4. ieviest; to r. a new method— ieviest jaunu metodi; <= to r. for — 1) rakņāties; 2) amer. uzmundrināt (sportistu sacīkšu laikā); to r. out — 1) uzrakt; 2) izskaust

root-crop ['ruitkrnp] n sakņaugs rooted ['ru:Ud] a 1. iesakņojies; 2. stingrs;

stabils; 3. (par jūtām) dziļš rootless ['ru:ttas] a 1. bez saknēm, bezsakņu-;

2. nestabils; r. feeling — nedrošības sajūta rootlet ['ru:tbt] n saknīte

rooty ['ru:ti] a sakņots rope [roup] I n 1. virve; tauva; 2. virkne; virtene; r. of onions — sīpolu virtene; r. of pearls — pērļu virkne; 3. (the R.) pakāršana; 4. stīgans šķidrums; 5. pl jūrn. takelāža; 0 money for old r. — viegli nopelnīta nauda; on the high ~s — saniknots; r. of sand — ilūzija; to give smb. [plenty of] r. — atraisīt kādam rokas; ļaut kādam vaļu; to know the ~s — zināt, ko un kā vajag; to leam the ~s — izpētīt lietas būtību; to put smb. up to the ~s — ievadīt kādu betas kursā; to work (pull) the ~s — smalki nostrādāt lietu; II v 1. sasiet ar virvi; piesiet tauvā; 2. vilkt aiz virves; 3. ķert ar laso;

4. (par šķidrumu) sabiezēt; 5. tīši zaudēt (sacīkstēs); 6. sl. pakārt; =» to r. in — 1) norobežot ar virvi; 2) iesaistīt, ievilkt; to r. off — norobežot ar virvi

ropedancer ['raup.dainsa] n virves dejotājs rope-drive ['reupdraiv] n tehn. virves pārvads rope-ladder [.raup'laeda] n virvju kāpnes

ropemanship ['raupmsn/ip] n 1. virves de-

942rough

jotāja māksla; 2. alpīnisma māka rope's-end ['raupsend] n jūrn. līnīte ropewalker ['raup,wa:ka] n virves staigātājs ropy ['raupi] a sar. slikts rosary ['rauzan] n 1. rozārijs; rožu audzētava;

2. rel. rožukronis

rose" [rauz] I n l.roze; 2. sārtums; sārta krāsa; old r. — vecrozā; tumši sārta krāsa;

3. rozete; 4. (dušas, lejkannas) sietiņš; 0 bed of ~s — rozēm klāts dzīves ceļš; blue r. — zilā ilgu puķe; not all ~s — ne tikai izpriecas; under the r. — slepus; born under the r. — ārlaulībā dzimis; II a rožains

roseb sk. rise

roseate ['rauziat] a rožains rosebud ['rauzbAd] n rozes pumpurs rosebush ['rauzbu/ļ n rožu krūms rose-coloured [.rauz'kAlad] a 1. rožains;

2. pievilcīgs; to see things through r.-c. spectacles — redzēt lietas rožainā gaismā;

3. dzīvespriecīgs

rose-fancier [.rauz'faensia] n rožu audzētājs roseleaf ['rauzli:f] n rožlapa; 0 crumpled r. —

rūgts piliens prieka kausā rosemary ['rauzmari] n bot. rozmarīns rosette [rau'zet] n rozete rosewater ['rauzwoita] n 1. rožūdens; 2. salkana laipnība rosewood ['rauzwud] n rožkoks; palisandra koks

rosin ['rozin] I n kolofonijs; II v ierīvēt ar

kolofoniju (vijoles lociņu) roster ['rausts] n (dežūru, norīkojumu)

saraksts rostra sk. rostrum

rostrum ['rostram] (pl rostra ['rostra], rostrums ['rostramz]) 1. tribīne; 2. katedra; pults; 3. (kuģa) priekšgals; 4. knābis rosy ['rauzi] a rožains; r. lips — sārtas lūpas;

r. prospects — rožainas izredzes rot [rot] I n 1. puve; 2. (ari tommy r.) sar. blēņas, muļķības; to talk r.— gvelzt muļķības; 3. neveiksme; a r. set in — sākās vesela virkne neveiksmju; II v 1. pūt; 2. pūžņot; 3. (par sabiedrību) trūdēt; 4. sl. muļķoties; = to r. about — šķiest laiku; to r. away — iet bojā; to r. off — satrūdēt

rota ['rauta] n brit. (dežūru, norīkojumu) saraksts

rotary ['rautan] a rotācijas-; rotējošs; r. current el.— daudzfāzu strāva; r. press poligr. — rotācijas prese rotate [rav'teit] v 1. rotēt; griezties; 2. mainīties; mīties; 3. lauks, mainīt augseku rotation [rau 'tei/n] n 1. rotācija; rotēšana; 2. maiņa; mija; in r.— pārmaiņus; pēc kārtas; r. of crops lauks. — augseka rotational [rav'tei/nl] a 1. rotācijas-; rotējošs; 2. mainīgs; secīgs rotatory ['rautatan] a rotācijas-; rotējošs rote* [raut] n amer. krasta bangu šļaksti roteb [raut] n iekalšana; to learn smth. by

r. — iekalt kaut ko rotgut ['rotgAt] n sar. lēts un stiprs alkoholisks dzēriens rotor ['rauta] n tehn. rotors; r. plane — helikopters

rotten ['rotn] a 1. sapuvis; bojāts; r. branch — satrunējis zars; r. egg — sapuvusi ola; 2. neizturīgs; vājš; 3. morāli samaitāts; r. to the core—pilnīgi samaitāts; 4. sar. riebīgs, pretīgs; r. luck—neveiksme; r. weather — riebīgs laiks; to feel r. —justies slikti rotter ['rota] n sl. nekam nederīgs cilvēks rotund [rav'tAnd] a 1. pilnīgs, tukls; 2. (par

balsi) labskanīgs; 3. (par stilu) retorisks rotunda [rau'tAnda] n arh. rotonda rotundity [rav'tAndati] n apaļums, tuklums rouble ['ru:bl] n rublis rouge [ru:3] I n sarkans krāslis; II v

uzkrāšļoties rough [rAf] I n 1. nelīdzenums; raupjums;

2. nepabeigtība; in the r.— 1) negatavs, nepabeigts; 2) nekārtība; 3) aptuveni;

3. melnraksts; uzmetums; 4. rupjš cilvēks; gang of ~s — huligānu bars; 5. (pakava) radze; 6. sp. (golfā) nelīdzens laukums; 0 the r. and the smooth — veiksmes un neveiksmes; to take the r. with the smooth — vīrišķīgi pārciest dzīves likstas; n a 1. nelīdzens; raupjš; 2. neapstrādāts;

r. copy — melnraksts; r. draft —

uzmetums; 3. (par jūru, laiku) vētrains;

4. (par vēju) ass, skarbs; 5. (par klimatu)roughage

bargs; 6. rupjš; nepieklājīgs; 7. (par skaņu) griezīgs; 8. aptuvens; r. calculation — aptuvens aprēķins; r. idea — aptuvens priekšstats; 9. grūts; r. luck — sūrs liktenis; to have a r. time — piedzīvot grūtības;

10. vienkāršs; r. food — rupja barība;

11. smags; r. labour—smags fizisks darbs; 0 r. diamond — krietns, bet neaptēsts cilvēks; r. and ready — 1) vienkāršs; rupjš; to give smb. the r. side of one's tongue — bargi runāt ar kādu; it's a bit r. on him — viņš nav pelnījis tik bargu likteni; IĪI v

1. padarit negludu (raupju); 2. sagatavot uzmetumu; 3. apkalt ar radzēm; = to r. in — uzmest, uzskicēt; to r. out — rasēt uzmetumu; to r. up — padarit nelīdzenu; to r. smb. up sl. — piekaut kādu; don't r. up my hair — nesajauc man matus; 0 to r. it — dzīvot bez ērtībām; IV adv 1. rupji; to cut up r. sar.— saniknoties; to treat smb. r. — bargi apieties ar kādu;

2. vienkārši; to live r. — dzīvot bez ērtībām; to sleep r.— (par bezpajumtnieku) gulēt laukā

roughage ['rAfid3] n rupja barība; r. crop

lauks. — lopbarības kultūra rough-and-tumble [.rAfand'tAmbl] I n 1. kautiņš; 2. jezga, juceklis; II a juceklīgs roughcast ['rAfka:st] I n 1. pirmais apmetums; 2. (plāna u.tml.) uzmetums; II v 1. uzlikt pirmo apmetumu; 2. uzmest, uzskicēt

rough-dry ['rAfdrai] v žāvēt bez gludināšanas roughen ['rAfh] v 1. padarit nelīdzenu (raupju); 2. kļūt nelīdzenam

(raupjam) rough-hewn [jAfhjuin] a raupji aptēsts roughhouse ['rAfhaus] I n kautiņš; II v

izraisīt kautiņu roughly ['rAfh] adv 1. rupji; 2. aptuveni; r.

speaking — apmēram roughneck ['rAfnek] n amer. sar. huligāns roughness ['rAfhas] n 1. nelīdzenums; raupjums; 2. rupjība; 3. (skaņas) asums; 4. (klimata) bargums; 5. (jūras) bangošanās; 6. (dikcijas) neskaidrība roughrider ['rAf,raida] n (zirgu) iejādītājs roughshod ['rAf/od] I a (par zirgu) apkalts;

n adv nevērīgi; to ride (trample) r. over smb. — augstprātīgi izturēties pret kādu rough-spoken [.rAfspaukan] a rupjš roulette [ru:'let] n rulete (azartspēle) round [raund] I n 1. aplis; this earthly r. poēt. — zeme; 2. (maizes u.tml.) šķēle; 3. apgaita; doctor's r. — ārsta vizīte; to do a paper r. — iznēsāt avīzes; to go (make) the r. — iet apgaitā; to make a r. of the country — 1) apceļot valsti; 2) iet no mutes mutē; 4. cikls; virkne; daily r.— ikdienas nodarbības; r. of events — notikumu virkne; to make a r. of visits — izdarīt virkni apciemojumu; 5. (sarunu u. tml.) kārta; posms; 6. (kāpņu) pakāpiens; 7. sfēra; (interešu) loks; 8. (ļaužu) grupa; r. of politicians — politiķu grupa; 9. porcija; to order a r. of drinks — pasūtīt dzērienus; to stand smb. a r. (of) — izmaksāt kādam; this r. is on me — tagad, es maksāju; 10. sp. raunds; 11. mii. zalve; 0 r. of applause — aplausu vētra; in the r. — no visām pusēm apskatāms; II a 1. apaļš; r. cheeks — apaļi vaigi; r. game — spēle ar nenoteiktu dalībnieku skaitu (kurā spēlē bez partnera); r. hand — 1) apaļraksts; 2) poligr. rondo; 2. pilnīgs; pilns; r. dozen — apaļš ducis; 3. apļveida-; r. trip (tour) —

1) brauciens, reiss; 2) amer. brauciens turp un atpakaļ; 4. atklāts; r. dealing — godīga rīcība; in r. terms — vaļsirdīgi; 5. (par kustību) ātrs, veicīgs; at a r. pace — ātrā gaitā; 6. (par balsi) pilnskanīgs; 7. (par stilu) izkopts, noslīpēts; 0 round 0 — 1) aplis; 2) itin nekas; IH v 1. noapaļot; 2. apiet; apstaigāt; to r. a comer — apiet ap stūri; = to r. off — 1) noapaļot; 2) beigt; to r. off one's career as a minister — beigt savu karjeru kā ministrs; to r. on— mesties virsū; to r. out — 1) noapaļot; 2) noapa-ļoties; 3. nobeigt, pabeigt; he ~ed out his education in Paris — viņš papildināja savu izglītību Parīzē; to r. up — 1) sadzīt (lopus); 2) savākt kopā; 3) noapaļot (skaitli)-, to r. upon — mesties virsū; IV adv apkārt; riņķī; r. about — 1) visapkārt;

2) tuvumā; all the year r. — cauru gadu;

right r. — tieši apkārt; the other way r. — otrādi; taking it all r. — apsverot visu; to be (come) r. again — atkal atkārtoties; to come r. — iegriezties; come r. and see me one day — iegriezieties pie manis kādu dienu; to go r. — 1) apiet apkārt; a rumour is going r.— klīst baumas; 2) pietikt; there's enough tea to go r. — tējas pietiks visiem; the tree is five feet r.— koka apkārtmērs ir piecas pēdas; V prep 1. ap; r. the corner — ap stūri; r. the world — apkārt zemeslodei; to go r. the museums of the city — apmeklēt pilsētas muzejus; 2. (ari r. about) aptuveni; 0 r. the clock — visu diennakti roundabout ['rsundabaut] I n 1. karuselis; 2. apkārtceļš; 3. amer. īsa vīriešu jaka; II a 1. aplinku-; r. way — apkārtceļš; to hear smth. in a r. way — izzināt kaut ko aplinkus; 2. apaļš, tukls roundel ['raundi] n apaļš priekšmets (piem.,

medaljons) roundelay ['raundilei] n dziesmiņa ar piedziedājumu rounders ['raundaz] n pl beisbolam līdzīga spēle

Roundhead ['raundhed] n vēst. apaļgalvis

(puritāņa palama) roundhouse ['raundhaus] n 1. kajīte (kuģa

pakaļgalā); 2. dzelzc. depo roundish ['raundi/] a apaļīgs; ieapaļš roundly ['raundh] adv 1. pamatīgi; to curse smb. r. — pamatīgi kādu izlamāt; 2. pilnīgi; r. defeated — galīgi sakauts; 3. aptuveni round-shot ['raund/ot] n lielgaballode round-shouldered [jaund'/aukbd] a salīcis, sakumpis

roundsman ['raundzmsn] n 1. tirdzniecības

aģents; 2. amer. policijas inspektors round-table [.raund'teibl] a: r.-t.

conference — apaļā galda konference round-the-clock [jaundSa'klok] a diennakts-; nepārtraukts; to keep a r.-t.-c. watch on smb. — novērot kādu visu diennakti round-trip [.raundtnp] n amer. brauciens

turp un atpakaļ roundup ['raundAp] n 1. noapaļošana;

2. amer. lopu sadzīšana aplokā; 3. aptvar-ste; 4. jaunāko ziņu apskats (laikrakstā, pa radio)-, press r. — preses apskats; 5. sapulcēšanās

rouse [rauz] v 1. modināt; 2. mosties;

3. mudināt; stimulēt; to r. oneself to action — sākt rīkoties; to r. interest -izraisīt interesi; 4. saniknot

rousing ['rauznj] a 1. saviļņojošs; r. cheers — piekrišanas saucieni; r. welcome — sirsnīga sagaidīšana; 2. sar. nekrietns roustabout ['raustsbaut] n ostas strādnieks routa [raut] I n 1. sakāve, sagrāve; to put to r. — pilnīgi sakaut; 2. trokšņains bars; 3. novec. rauts; pieņemšana; II v pilnīgi sakaut

routb [raut] v 1. rakņāt; rakņāties; 2. (ari to r. out, to r. up) izrakņāt; uziet; atrast; <=> to r. out — piecelt no gultas route [ru:t] I n maršruts; en r. [,on'ru:t] — ceļā; air ~s — aviolīnijas; trade ~s — tirdzniecības ceļi; II v 1. sastādīt maršrutu; 2. sūtīt pa maršrutu route-march ['ru:tma:t/ļ n mii. mācību pārgājiens

routine [ru:'ti:n] I n rutīna; ierasta kārtība; business r.— darba gaita; daily r.— ikdienas darba kārtība; II a kārtējs; parasts; r. job — kārtējais darbs rove [rauv] v 1. klejot, klīst; 2. (par domām,

skatienu) klīst apkārt rover ['rauva] n 1. klejotājs; 2. jūras laupītājs row* [rau] n 1. rinda; in a r. — rindā; in ~s — rindām; 2. amer. (mājas) stāvs; 0 a hard r. to hoe amer. — grūts uzdevums; ciets rieksts; it does not amount to a r. of beans — tas nav ne plika graša vērts rowb [rau] I n 1. airēšana; 2. brauciens ar laivu; to go for ar. — pabraukāties laivā; II v 1. airēt; to r. a race — piedalīties airēšanas sacīkstēs; 2. pārvadāt laivā; <=> to r. against — sacensties (ar kādu) airēšanas sacīkstēs; to r. down — apdzīt, apsteigt (citu laivu); to r. out—nogurt no airēšanas; to r. over — gūt vieglu uzvaru airēšanas sacīkstēs; 0 to r. against the flood (tide) — peldēt pret straumirow

row® [rau] I n 1. tracis; to kick up (make) a r.— sacelt traci; what's the r.? — kas noticis?; 2. brāziens; to get into a r.— dabūt brāzienu; II v 1. sacelt traci; 2. izbārt, norāt

rowan ['rauan] n pīlādzis

rowboat ['raubaut] n airu laiva

rowdy ['raudi] I n huligāns; kauslis; II a

1. trokšņains; 2. kauslīgs rowdyism ['raudnzam] n huligānisms rower ['raus] n airētājs

rowing8 ['raui»]] a airēšana rowingb ['raun]] n bāriens, brāziens rowing-boat ['raunjbaut] sk. rowboat rowlock frobk] n (laivas) dullis royal ['raial] I n sar. karaliskās ģimenes loceklis; n a 1. karalisks; karaļa-; R. Exchange — Londonas birža; R. Society — Karaliskā [zinātniskā] biedrība; r. title — karaļa tituls; the r. family — karaliskā ģimene; 2. Anglijas-; britu-; R. Navy — Anglijas jūras kara flote; 3. cēls; krāšņs; r. welcome — karaliska sagaidīšana; 4. sar. lielisks; r. view — lielisks skats; to be in r. spirits — būt teicamā formā; 0 r. blue — spilgti zila krāsa; r. road -»- visvieglākais ceļš (kaut kā sasniegšanai) royalist [roialist] n 1. rojālists; 2. amer. vest.

ASV neatkarības pretinieks royalistic [joia'listik] a rojālistisks; rojālistu-royal stag [.roial'staeg] n cilts briedis royalty [roialti] n 1. karaļa (karalienes) tituls;

2. karaļa (karalienes) vara; 3. karaliskās ģimenes locekļi; 4. (parasti pl) karaliskās privilēģijas; 5. cēlums, krāšņums; 6. autora honorārs

rub [rAb] I n 1. berzēšana; give it a r.! — noberz to!; 2. noberzta vieta; 3. kavēklis; šķērslis; there's the r., here lies the r. — tad tur tas āķis; II v 1. berzēt; to r. one's hands — berzēt rokas; 2. ieberzēt, ieziest; to r. oil on the skin — ieziest ādu ar eļļu;

3. noberzt; to r. one's heel sore — noberzt papēdi jēlu; = to r. against — berzties gar; to r. along sar. — 1) labi satikt (ar kādu); 2) izdzīvot; eksistēt; to r. away — 1) noberzt;

2) nobružāties; to r. down — 1) noberzt

sausu; 2) noberzt gludu; 3) masēt; to r. in — 1) ieberzt; ieziest; 2) sar. pastāvīgi atkārtot; don't r. it in — pietiek par to runāt; to r. off — 1) noberzt; 2) izņemt (traipu); 3) nodzēst (uzrakstīto); to r. out — 1) izdzēst (ar gumiju); 2): to r. smb. out amer. sl. — nogalināt kādu; to r. through — izturēt; pārciest (grūtības); to r. up — 1) spodrināt, pulēt; 2) atsvaidzināt (zināšanas); 3): to r. up against smb. — nejauši satikt kādu; 0 to r. elbows (shoulders) with smb. — saieties ar kādu; to r. the wrong way — glaudīt pret spalvu rub-a-dub [jAba'dAb] n bungu rīboņa rubber8 ['rAba] I n 1. gumija; kaučuks; 2. dzēšgumija; 3. pl galošas; 4. pl gumijas izstrādājumi; 5. masieris; masiere; 6. beržamais; skrāpis; 7. (hokeja) ripa; II v

1. gumijot; pārklāt ar gumiju; 2. amer. sl. ziņkārīgi aplūkot

rubberb ['rAba] n (kāršu spēle) robers rubberized ['rAbaraizd] a gumijots; pārklāts ar gumiju

rubberneck ['rAbanek] amer. sar. I n ziņkārīgs cilvēks (sev. tūrists); r. bus — tūristu autobuss; II v ziņkārīgi aplūkot rubber-plant ['rAbapla:nt] n 1. kaučukaugs;

2. gumijkoks

rubber-stamp ['rAbastaemp] Inl. zīmogs; 2. sar. štamps; stereotipa frāze; 3. sar. cilvēks bez patstāvīgiem uzskatiem; II v

1. uzspiest zīmogu; 2. mehāniski apstiprināt (piem., lēmumu)

rubber tree [rAbatri:] n kaučuka koks rubbing ['rAbir]] n 1. berzēšana; 2. ar berzēšanu kopēts zīmējums rubbish ['rAbi/] n 1. atkritumi; gruži; 2. blēņas, nieki; 3. sl. nauda rubbishy ['rAbi/i] a nevērtīgs; nederīgs; r. stuff— grabažas; r. love story — muļķīgs mīlas stāsts rubble ['rAbl] n 1. bruģakmens; 2. laukakmens; 3. plēsts akmens rubdown ['rAbdaun] n 1. noberzēšana;

2. masāža

rube [ru:b] n amer. sar. lauķis

Rubicon ['ruibikan] n : to cross (pass) therule

R.— šķērsot Rubikonu, pieņemt negrozāmu lēmumu rubicund ['ruibikand] a sārts ruble ['ru:bl] sk. rouble rubric ['ru:bnk] n 1. virsraksts; 2. (ar sarkanu

krāsu atzīmēta) rindkopa rubricate ['ru:bnkeit] v 1. sadalīt rindkopās;

2. atzīmēt ar sarkanu krāsu rub||y ['ru:bi] I n 1. rubīns; 2. spilgti sarkana krāsa; 3. med. sarkana pūtīte; 4. sarkanvīns; 0 above -ies — nenovērtējams; II a

1. rubīna-; 2. spilgti sarkans ruche [ru:f] n riša, volāns

rucka [rAk] n 1. bars, drūzma; 2. (the r., the

common r.) pūlis, vienkāršā tauta ruckb [rAk] I n kroka; II v 1. (arī to r. up)

sakrokot; 2. (arī to r. up) sakrokoties ruckle® ['rAkl] sk. ruckb ruckleb ['rAkl] I n gārdziens; II v gārgt rucksack ['rAksaek] n mugursoma ruckus ['rAkas] n amer. sl. ķīviņš; to raise a

r. — sacelt traci ruction ['rAk/n] n (parasti pl) sar. tracis rudder ['rAds] n 1. (kuģa, lidmašīnas) stūre;

2. vadošais princips

rudderless frAdabs] a 1. bez stūres; 2. bez vadības

ruddiness ['rAdinas] n sārtums ruddle ['rAdl] I n sarkanais okers; II v 1. krāsot ar sarkano okeru; 2. iezīmēt (aitas) ruddock ['rAdak] n dial. omit, sarkanriklīte ruddy ['rAdi] a 1. sārts; r. health — ziedoša

veselība; 2. brit. sl. nolādēts rude [ru:d] a 1. rupjš; nepieklājīgs; 2. neapstrādāts, neaptēsts; r. cotton — neapstrādāta kokvilna; 3. primitīvs; r. tribe — primitīva cilts; 4. spēcīgs; r. awakening — rūgta vilšanās; r. reminder — negaidīts atgādinājums; r. shock — negaidīts trieciens; he is in r. health — viņam ir stipra veselība;

5. (par jūru) bangains; 6. (par skaņu) spalgs rudeness ['ruidnas] n rupjība; nepieklājība rudiment ['ruidimsnt] n 1. rudiments; rudimentārs orgāns; 2. pl pamati; ~s of grammar — gramatikas pamati rudimentary [,ru:di'mentan] a I. rudimentārs; neattīstīts; 2. elementārs;

r. knowledge — pamatzināšanas ruea [ru:] I n novec. nožēla; crowned with

r. poēt. — nožēlas pilns; II v nožēlot rueb [ru:] n bot. rūta

rueful ['ru:ful] a 1. nožēlas pilns; 2. noskumis; r. countenance — bēdīgs izskats ruff* [rAf] n 1. krokota stīva apkakle (ko valkāja 16. gadsimtā); 2. (putna) spalvu apkakle ruffh [rAf] n iht. ķīsis rufl* [rAf] I n trumpošana; II v trumpot ruffian ['rAfian] n kauslis, huligāns ruffle ['rAfl] ln\. kruzulis; volāns; 2. ņirboņa; virma; 3. jezga, kņada; 4. īgnums; piktums; II v 1. {arī to r. up) savirmot (ūdeni); 2. (arī to r. up) sabužināt (matus); 3. satraukt; sadusmot; 4. sadusmoties; to r. too easily — ātri aizsvilties dusmās rug [rAg] n 1. grīdsega; 2. pleds; 0 to cut a

r. amer. — dejot Rugby ['rAgbi] n sp. regbijs rugged ['rAgid] a 1. nelīdzens; raupjš; r. coast — izrobots krasts; r. country, r. terrain amer. mii. — šķēršļots apvidus;

2. rupjš; r. features — rupji sejas vaibsti;

3. nelaipns; r. manners — parupjas manieres; 4. grūts, smags; r. times — grūti laiki; 5. izturīgs; stingrs; 6. amer. spēcīgs, stiprs

rugger ['rAga] n sp. sar. regbijs rugose [Yuigaus] a grumbains, krunkains ruin ['ru:m] I n 1. bojāeja, sabrukums; to bring to r. — izpostīt; to go to rack and r. — sabrukt; 2. (parasti pl) drupas; gruveši; in ~s — 1) (par ēku) drupās; gruvešos; 2) (par plānu u.tml.) izjucis; sabrucis; II v

1. izpostīt; sagraut; 2. pazudināt; to r. one's life — izpostīt savu dzīvi; 3. izputināt; I'm a ~ed man — esmu izputināts

ruination [,ru:i'nei/n] n sar. bojāeja; posts; this will be the r. of me — tas mani novedīs postā ruinous ['ruiinas] a 1. graujošs, postošs;

2. sabrucis, sagruvis

rule [ru-.l] I n 1. noteikums; likums; hard and fast r. — stingri noteikts likums; rule of three mat. — trij skaitļu rēķins; r. of

thumb— aptuvens aprēķins; ~s of the game — spēles noteikumi; ~s of the road — satiksmes noteikumi; standing r. — statūti; pieņemti noteikumi; as a r. — parasti; by r. — 1) pēc noteikumiem; 2) mehāniski; out of r. — pretēji noteikumiem; 2. paradums; I make it a r. to get up early — es parasti ceļos agri; it is a r. with us — mums tā ir pieņemts; 3. valdīšana; vara; r. of the people — tautas vara; 4. lineāls; leņķmērs; 5. (tiesas) lēmums; 6. (biedrības, ordeņa) statūti; 7. poligr. plēksne; II v

1. valdīt; 2. vadīt; to be ~d by feelings — klausīt jūtām; 3. noteikt; lemt; 4. sagrafēt; savilkt līnijas; 5. (par cenām) turēties noteiktā līmenī; prices ~d lower — cenas nokritās; <=> to r. off — pavilkt līniju (zem skaitļu rindas u.tml.)-, to r. out — izslēgt; 0 to r. the roast (roost) — uzdot toni; to r. with a rod of iron — valdīt ar dzelžainu roku

ruler ['ru:b] n 1. valdnieks; 2. lineāls ruling ['ru:h)]] I n 1. pārvaldīšana; vadīšana;

2. (tiesas) lēmums; II a valdošs; r. class — valdošā šķira

ruma [rAm] n rums

rumb [rAm] a sar. dīvains, savāds; r. fellow — savādnieks; to feel r. —justies nelāgi

Rumanian [rui'meinian] sk. Romanian

rumba ['rAmba] n rumba (deja) rumble ['rAmbl] I n 1. dārdoņa; rīboņa; r. of thunder — pērkona dārdoņa; 2.

amer. saliekamais sēdeklis (automašīnas aizmugurē); 3. amer. sl. kautiņš uz ielas; II v

1. dārdēt, rībēt; 2. (par vēderu) kurkstēt; rūkt; <= to r. out — runāt dārdošā balsī

rumble-tumble [.rAmbl'tAmbl] n kratīšana rumbling ['rAmblnj] n 1. dārdoņa, rīboņa;

2. (about) sašutums; 3. (parasti pl) baumas rumbustious [rAmbAStias] a sar. trokšņains ryminant ['ruiminant] I n atgremotājs

[dzīvnieks]; Hal. atgremojošs; 2. domīgs ruminate ['ru:mineit] v 1. atgremot (gremokli); 2. (about, on, over) apcerēt; prātot rumination [ju:mi'nei/n] n 1. (gremokļa)

atgremošana; 2. apcere; pārdomas

ruminative ['ru:minativ] a apcerigs; domīgs rummage ['rAmid3] I n 1. pārmeklēšana; to have a r. about papers — rakņāties papīros; 2. (kuģa) muitas pārbaude; 3. grabažas; II v 1. (about, around) pārmeklēt; rakņāties; 2. izdarīt muitas pārbaudi; 3. (arī to r. out, to r. up) izrakņāt rummage sale ['rAmu^seil] n gadījuma mantu pārdošana (parasti labdarības nolūkos)

rummer ['rAma] n kauss rummy ['rAmi] brit. sl. sk. rumb rumour ['ruima] I n baumas, valodas; to spike ar. — atspēkot baumas; r. has it, ~s are about (afloat, in the air) - klīst valodas; II v izplatīt baumas; tenkot; it is ~ed that — klīst baumas, ka rumourmonger ['ruima.mAqgs] n tenku vācele

rump [rAmp] n 1. kul. astes gabals; 2. humor, sēžamvieta; 3. (the R.) vēst. Garā Parlamenta "atliekas" rumple ['rAmpl] n 1. burzīt, ņurcīt; 2. sajaukt,

savelt (matus) rump-steak [jAmp'steik] n kul. romšteks rumpus ['rAmpos] n sar. jezga, kņada; r. room amer.— rotaļu (izpriecu) istaba (parasti savrupmājas pagrabstāvā) rum-runner ['rAmjAna] n amer. sar. aizliegtu alkoholisku dzērienu pārvadātājs run [rAn] I n 1. skrējiens; at a r. — 1) skriešus; 2) pēc kārtas; on the r.— 1) (par tramvaju u.tml.) ejošs; 2) steigā; to be on the r. all day — pavadīt dienu vienā steigā; 3) bēgot; to have the enemy on the r. — piespiest ienaidnieku bēgt; he is on the r. from the police — viņš bēguļo no policijas; to come down with a r. — strauji krist; to give smb. a r. for his money — 1) kompensēt kāda izdevumus (pūles); 2) dot kādam iespēju (apliecināt sevi); 3) sadot kādam sutu; to go for ar. — iet paskrieties; to keep smb. on the r. — neļaut kādam apstāties; to make a r. of it — aizbēgt; aizlaisties; to take a r. for one's money — izbaudīt pēc sirds patikas; 2. brauciens;

reiss; an hour's r.- stundas brauciens;run

з. attālums; three mile r. — triju jūdžu attālums; 4. ekskursija; izbraukums; r. to London — izbraukums uz Londonu; good r.! — laimīgu ceļu!; 5. (filmas, lugas) demonstrēšana; the first r. of a film — filmas pirmizrāde; to have a long r. — tikt ilgi izrādītam; 6. gaita; norise; r. of events (things) — notikumu gaita; to keep the r. of smth. amer. — būt lietas kursā; 7. (motora) darbība; 8. periods; posms; r. of [good] luck — veiksmju laiks; r. of wet weather—lietus periods; 9. (izstrādājumu

и.tml.) partija; sērija; r. of three thousand copies of the book — grāmatas trīs tūkstošu eksemplāru metiens; 10. (preču) noiets; pieprasījums; r. on the bank — bankas klientu pieprasījums izmaksāt noguldījumus; these goods have a considerable r. — šīm precēm ir liels noiets; 11. vidējais līmenis; the common r. of men — parastie ļaudis; out of the common r. — neparasts; 12. rīcības brīvība; to have the free r. of smth. — varēt brīvi kaut ko lietot; 13. amer. strautiņš, urdziņa; 14. (zivju) bars; 15. ganāmpulks; 16. aploks; 17. amer. noiris valdziņš (zeķei); 18. taka; trase; ski r. — (slēpotāju) nobrauciena trase; 19. rene; tekne; 0 in the long r. — galu galā; II v (p. ran [raen]; p.p. run [ry\n]) 1. skriet; to cut and run sl. — laist ļekas vaļā; to r. amuck (amok) — skriet amoka skrējienā; to r. errands — būt par izsūtāmo; to r. for one's life — skriet, ko kājas nes; 2. iet; virzīties; to r. counter (to) — pretoties; būt pretrunā; the passage is ~ning from one end to the other — gaitenis stiepjas no viena gala līdz otram; things are ~ing their course — notikumi rit savu gaitu; 3. (par autobusu, vilcienu) kursēt; buses r. every five minutes — autobusi kursē ik pēc piecām minūtēm; 4. plūst; tecēt; ~ning water — tekošs ūdens; to run in the blood (family) — būt asinīs; būt iedzimtam; his nose is -ning — viņam tek deguns; 5. (par

motoru) darboties; 6. darbināt (motoru)-, to

r. a vacuum cleaner — tīrīt ar putekļsūcēju; to r. the car into the garage — iebraukt

automašīnu garāžā; 7. klāties; everything is ~ning well at home—mājās viss ir kārtībā; 8. piedalīties (sacīkstēs); to r. a race — sacensties skriešanā; 9. (par filmu, lugu) tikt izrādītam; 10. amer. izvirzīt (kandidatūru); to r. for President — izvirzīt savu kandidatūru prezidenta amatam; 11. (par laiku) aizritēt; years are -ning by fast — gadi ātri paiet; 12. (par tekstu) skanēt; 13. pakļauties; to r. [a] risk (the hazard) — riskēt; 14. (par uguni, ziņām) ātri izplatīties; 15. vadīt (uzņēmumu); to r. the show sar. — valdonīgi rīkoties; 16. kļūt; to r. cold — kļūt aukstam; to make one's blood r. cold — likt asinīm sastingt dzīslās; to r. dry — 1) (par aku, strautu) izžūt; 2) (par govi) noraut pienu; 3) pārn. apsīkt, izsīkt; to r. high — 1) (par viļņiem) celties; 2) (par jūru) bangoties; 3) (par cenām) celties; 4) (par kaislībām) iedegties; to r. low — izbeigties; izsīkt; to r. mad — sajukt prātā; to r. short — beigties; pietrūkt; time is ~ning short — atlicis maz laika; to r. wild — 1) mežonīgi saaugt; 2) augt bez uzraudzības; 3) nezināt miera; he is -ning a temperature — viņam ir paaugstināta temperatūra; 17. izlauzties; to r. the blockade — pārraut blokādi; 18. pārvilkt, pārlaist; to r. one's fingers over one's hair — saglaust matus; 19. aizvest; transportēt; can I r. you home — vai varu jūs aizvest mājās (ar automašīnu/?; 20. ielaist (ūdeni); 21. (par līgumu u.tml.) būt spēkā; 22. ievērt (diegu); 23. nelegāli ievest; to r. arms across the border — nelegāli pārvest ieročus pāri robežai; 24. (into) iedurt; to r. a splinter into one's finger — ieraut pirkstā skabargu; 25. kausēt, liet (metālu); 26. kārtot (lietu); 27. vajāt (zvēru); 28. (par valdziņu) noirt; 29. (par krāsu) izbalēt; noplūkt; 30. (par vīteņaugu) vīties; <=• to r. about — skraidīt šurpu turpu; to r. across — nejauši sastapt; to r. after — 1) vajāt; 2) pievērst uzmanību;

skriet pakaļ; to r. against - 1) uzskriet

virsū; 2) atsisties pret; to r. along sar. — iet projām; to r. at — mesties virsū; to

949runabout

r. away — aizbēgt; to r. away with -1) aizbēgt (ar kādu)-, nolaupīt (kādu); 2) zaudēt savaldīšanos; 3) aizrauties ar; 4) pieņemt pārsteidzīgu lēmumu; to r. back —

1) attiekties (uz noteiktu periodu); 2) izsekot (līdz pirmsākumam); to r. down — 1) sabraukt; 2) panākt; 3) (par mehānismu) apstāties; 4) sameklēt; 5) nomocīt; to r. in — 1) iegriezties; ieskriet; r. in and see me — atnāc pie manis; 2) sar. arestēt; 3) iebraukt (mašīnu); to r. into — 1) iekļūt; to r. into debt — iekrist parādos; 2) sar. nejauši sastapt; 3) sadurties; uzskriet virsū; 4) novest (kādā stāvoklī); 5) sasniegt (līmeni, skaitli); to r. off — 1) aizbēgt; 2) iztecināt; to r. off the bath water — izlaist ūdeni no vannas; 3) novirzīties (no temata); 4) ātri noskaitīt; to r. off a poem — nobērt dzejoli; 5) pavairot (eksemplāru skaitu); to r. on — 1) turpināt; 2) turpināties; 3) runāt bez apstājas; 4) nodarboties (ar kādu jautājumu); her mind keeps -ning on her childhood — viņa allaž domās kavējas bērnībā; to r. out — 1) izsīkt; her patience is ~ning out — viņas pacietība ir galā; we're -ning out of provisions — mūsu pārtikas krājumi beidzas; 2) izskriet ārā; 3) iztecēt; 4) pamest; he ran out on his wife — viņš pameta sievu; to r. over — 1) līt pāri malām; 2) sabraukt; he was r. over by a car—viņu sabrauca automašīna; 3) pārlaist skatienu; to r. through — 1) izdurt cauri;

2) izskatīt; pārskatīt; 3) izšķiest; 4) izsvītrot; to r. to — 1) sasniegt (pakāpi, summu u. tml.); to r. to extremes — nonākt galējībās; 2) pietikt; we can't run to a car — mēs nevaram atļauties pirkt automašīnu; 3) tiekties; he is -ning to fat — viņam ir tieksme aptaukoties; to r. up — 1) pacelt (karogu); 2) ātri uztaisīt; sameistarot; 3) taisīt (parādus); 4) sacelt (cenas); 5) (against) nejauši sastapt; 6) (to) sasniegt (skaitli, summu); 0 to r. for it — laisties lapās; to r. it fine — (par laiku, naudu) tik tikko pietikt; to r. smb. close (hard) — gandrīz panākt kādu; to r. smb. to earth — izsekot kādu; dabūt kādu rokā; to r. the

streets — (par bērniem) pavadīt laiku uz ielas (bez uzraudzības) runabout ['rAnsbaut] I n 1. klaidonis; 2. neliela automašīna; 3. neliela motorlaiva; II a klaiņojošs runaway ['rAnawei] I « 1. bēglis; 2. dezertieris; Hal. izbēdzis; 2. nevaldāms; neatturams; 3. viegli iegūts; r. success—tūlītēji panākumi

run-down ['rAndaun] I n 1. īss izklāsts; 2. samazināšanās; II a 1. nomocījies; 2. (par pulksteni) neuzvilkts; 3.

panīcis rune [ru:n] n rūna

rung8 [rAt]] n 1. (pieslienamo kāpņu) pakāpiens; 2. šķērskoks; 3. (riteņa) spieķis;

4. stāvoklis sabiedrībā rungb sk. ring

runic ['ru:mk] n rūnu-; r. characters — rūnu raksti

run-in [jAn'in] n 1. amer. sar. saķeršanās,

saraušanās; 2. sp. pēdējā finiša taisne runlet ['rAnbt] n strautiņš runnel ['rAnl] n 1. strautiņš; 2. grāvis; noteka runner ['rAna] n 1. skrējējs; 2. izsūtāmais; kurjers; 3. rikšotājs; 4. kontrabandists;

5. celiņš (paklājs, sedziņa); 6. (kamanu) sliece; 7. ložņaugs; 8. tehn. rotors

runner-up [.rAnsr'Ap] n sp. otrās vietas ieguvējs

running ['rAnit]] I n 1. skrējiens; skriešana; 2. (mašīnas) gaita; 0 to be in the r. — būt izredzēm uzvarēt; to be out of the r. — 1) būt bez izredzēm uzvarēt; 2) nebūt lietas kursā; to make the r. — 1) pārn. noteikt toni; 2) noteikt tempu (sacīkstēs); to take up the r. — 1) sp. izvirzīties priekšgalā; 2) pārņemt iniciatīvu; II a 1. skrējiena-; skriešanas-; r. jump — lēciens ar ieskrējienu; r. track — skrejceļš; 2. bēgošs; 3. kārtējais; r. repairs — kārtējais remonts; 4. nepārtraukts; r. commentary — radio-reportāža; r. hand — slīpraksts; 5. (par acīm) asarojošs; 6. (par brūci) pūžņojošs; 7. (par augu) ložņājošs; 8. (par mašīnu) darba kārtībā; HI adv pēc kārtas; three day r. — trīs dienas pēc kārtas running-board ['rAiuqtozd] n (automašīnas)rustication

kāpslis

running mate ['rAmqmeit] n 1. amer. viceprezidenta amata kandidāts; 2. pastāvīgs pavadonis

running title ['rAmqtaitl] n poligr. kolumn-tituls

runny ['rAm] a 1. pašķidrs; 2. (par acīm)

asarojošs; 3. (par degunu) pilošs run-off ['rAnnfļ n sp. papildu mačs run-of-the-mill [jAnavfo'mil] a parasts run-on ['rAnon] n poligr. pielikums runproof ['rAnpru:f] a (par trikotāžu) neirstošs

run-out ['rAnaut] n 1. nolietošana; novalkāšana; 2. izlaide; izlaišana; 3. inerces kustība; 4. tehn. difuzors, difūzijas aparāts; 4. av. ieskrējiens runt [rAnt] n sar. punduris, sīkulis run-through ['rAnOru:] n mēģinājums; the last r.-t. before the performance — pēdējais mēģinājums pirms izrādes run-up ['rAnAp] n 1. sagatavošanas darbi (pirms kāda pasākuma); 2. sp. ieskrējiens; 3. tehn. iedarbināšana; palaišana runway ['rAnwei] n 1 .(upes) gultne; 2.av. starta ceļš; 3. sp. ieskrējiena ceļš; 4. dzelzc. pievedceļš rupee [rui'pi:] n rūpija rupture ['rApt/a] I n 1. plīsums; 2. pārrāvums; r. between friends — strīds starp draugiem; 3. med. trūce; 4. el. (izolācijas) caursite; caursitums; Uvi. pārraut, pārplēst; 2. pārtraukt (attiecības)-, 3. med. radīt trūci

rural ['ruaral] a lauku-; r. population — lauku iedzīvotāji

ruse [ru:z] n triks; viltība; r. of war — kara viltība

rush" [rA/] n 1. meldrs; niedre; 2. nieks, sīkums; not to care ar. — nelikties ne zinis; it's not worth ar. — tas nav ne graša vērts rushb [rA/] I n 1. pieplūdums; r. of blood — asins pieplūdums; r. of customers — pircēju pieplūdums; 2. dzīšanās; traukšanās; gold

r.- zelta drudzis; r. of armaments -

bruņošanās drudzis; r. of wealth — dzīšanās pēc bagātības; 3. steiga; in a r., on

the r. — steigā; why all this r.? — kāpēc tāda steiga?; 4. liels pieprasījums; 5. amer. pacilātība (sev. narkotisku līdzekļu ietekmē); 6. pl filmas pirmā kopija (pirms montāžas); 7. amer. stud. sl. sacensība; 8. mii. pārrāvums; 0 to give smb. the bum's r. — izmest kādu laukā; II v 1. drāzties; mesties; to r. to a conclusion — izdarīt pārsteidzīgus secinājumus; 2. dzīt; steidzināt; to r. a doctor to the site of accident — steidzīgi aizsūtīt ārstu uz nelaimes gadījuma vietu; don't r. me! — nesteidzini mani!; 3. (par jūtām) pārņemt; sagrābt; horror ~ed over her — viņu

sagrāba šausmas; 4. (par vēju) pūst brāzmām; 5. (for) sl. pieprasīt pārmērīgi augstu cenu; what did he r. you for this? — cik viņš jums par to noplēsa?; 6. mil. ieņemt triecienā; = to r. into — mesties (kādā pasākumā); to r. into print — ātri publicēt; to r. out — steidzīgi izlaist lielā daudzumā (produkciju); to r. through — steidzīgi paveikt; to r. a bill through Parliament — steidzīgi pieņemt likumprojektu; 0 to r. smb. off his feet — neļaut kādam apdomāties rush-hours ['rA/.auaz] n pl maksimumstun-das

rushy [va/i] a 1. meldru-; niedru-; 2. meldriem (niedrēm) aizaudzis rusk [rAsk] n sausiņš

russet ['rAsit] I « 1. rūsgana krāsa; 2. dzel-tenbrūngans ābols; 3. rūsgana vadmala; II a rūsgans

Russian ['rA/n] I n 1. krievs; krieviete;

2. krievu valoda; II a Krievijas-; krievu-rust [rAst] I n 1. rūsa; 2. (labības) rūsa; II v

1. rūsēt; 2. pārn. ierūsēt

rustic ['rAStik] I n 1. laucinieks; zemnieks;

2. rupji aptēsts akmens; II a 1. lauku-; zemnieku-; 2. vienkāršs; rupjš; 3. neaptēsts; rupjš

rusticate ['rAstikeit] v 1. apmesties uz dzīvi laukos; 2. izslēgt uz laiku no universitātes;

3. arh. apdarināt rustikas tehnikā

rustication [.rAstiTcei/n] n 1. apmešanās uz

dzīvi laukos; 2. īslaicīga izslēgšana no universitātes; 3. arh. apdarinās ana rustikasrusticity

tehnikā

rusticity [rAs'tissti] n 1. laucinieciska dzīve

(paražas); 2. nemākslotība, vienkāršība rustle ['rAsl] I n čabēšana, čaukstēšana; šalkšana; II v 1. čabēt, čaukstēt; šalkt;

2. čaukstināt; 3. amer. sar. nozagt (lopus); 4. amer. sar. rosīties

rustler frAsb] n amer. 1. lopu zaglis; 2. rosīgs darbonis rustless ['rAstbs] sk. rustproof rustproof ['rAstpruif] a nerūsošs rusty® ['rASti] a 1. sarūsējis; 2. rūsgans;

3. pārn. ierūsējis; his German is r. — viņš ir piemirsis vācu valodu; 4. (par melnu audumu) nobālējis, kļuvis rūsgans; 5. no-

vecojis; r. jokes — nodrāzti joki rustyb ['rASti] a 1. (par zirgu) niķīgs; 2. sar. iecirtīgs

ruta [rAt] Irti. gramba; 2. paradums; to be in a r. pārn. — staigāt ierastus ceļus; 3. tehn. grope; II v iebraukt grambas rutb [rAt] n (dzīvnieku) meklēšanās rutabaga [,ru:t3'beigs] n kālis ruthless ['ru:6bs] a cietsirdīgs, nežēlīgs rutted ['rAtid] a (par ceļu) izbraukts, grambains rye [rai] n rudzi

rye-bread ['raibred] n rudzu maize ryot ['raiat] n indiešu zemnieks

Ss

S, s [es] n angļu alfabēta deviņpadsmitais burts

sabbath ['saebaG] n 1. sabats (ebrejiem); 2. svētdienas-; atpūtas diena; 3. (raganu) sabats

sabbatical [sa'baetikl] a 1. sabata- (ebrejiem); 2. svētdienas-; atpūtas dienas-; 3.: s. year — katrs septītais gads, kad augstākās mācību iestādes pasniedzējs saņem atvaļinājumu (ceļojumiem un kvalifikācijas celšanai) saber ['seibs] sk. sabre sable3 ['seibl] n 1. sabulis; 2. sabuļāda sableb ['seibl] poēt. I n 1. melna krāsa; 2. pl sēru drānas; Ha melns; tumšs; 0 his s. Majesty — velns, sātans sabot ['saebau] n 1. koka tupele; 2. sabo (kurpe)

sabotage fsaetotoŗ;] I n sabotāža; II v sabotēt saboteur [.sxbs'ti:] n sabotieris sabre f'seiba] Inl. zobens; to rattle the s. — žvadzināt ieročus; 2. kavalērists; II v cirst ar zobenu

sabre-rattle ['seibaraetl] v žvadzināt ieročus sabre-rattling ['seibsrethtj] n ieroču

žvadzināšana sabulous ['saebjubs] a smilšains

sac [saek] n 1. biol. maisiņš; 2. med. cista;

3. plats mētelis saccate ['saekeit] n biol. 1. maisiņveidīgs;

2. ieslēgts maisiņā saccharic [sa'kaenk] a ķīm. cukuru-;

s. acid — cukurskābe saccharify [sslcaenfai] v ķīm. pārvērst cukurā (cieti)

saccharine I n ['saekann] saharīns; II a

['saekarain] salkans saccharose ['saeksraus] n ķīm. saharoze sacciform ['saeksifb:m] a biol. maisveidlgs sachem f'seit/sm] n 1. (indiāņu cilts)

vadonis; 2. sar. varasvīrs sachet ['sae/ei] n 1. sauso smaržu maisiņš (ko liek starp veļu); 2. šampūna (krēma) maisiņš (vienreizējai lietošanai) sack3 [saek] \n\. maiss; 2. plats mētelis; 3. amer. sar. gulta; to hit the s. — likties uz auss; 0 sad s. — lempis, tūļa; to get the s. — tikt atlaistam no darba; to give the s.— atlaist no darba; liv 1.bērt (likt) maisā; 2. atlaist no darba; 3. sl. uzvarēt (sacensībās); = to s. out amer. sl. — likties uz auss

sackb [sack] I n laupīšana; to put the s. —

952 rusticity

tehnikā

rusticity [rAs'tissti] n 1. laucinieciska dzīve

(paražas); 2. nemākslotība, vienkāršība rustle ['rAsl] I n čabēšana, čaukstēšana; šalkšana; II v 1. čabēt, čaukstēt; šalkt;

2. čaukstināt; 3. amer. sar. nozagt (lopus); 4. amer. sar. rosīties

rustler frAsb] n amer. 1. lopu zaglis; 2. rosīgs darbonis rustless ['rAstbs] sk. rustproof rustproof ['rAstpruif] a nerūsošs rusty® ['rASti] a 1. sarūsējis; 2. rūsgans;

3. pārn. ierūsējis; his German is r. — viņš ir piemirsis vācu valodu; 4. (par melnu audumu) nobālējis, kļuvis rūsgans; 5. no-

vecojis; r. jokes — nodrāzti joki rustyb ['rASti] a 1. (par zirgu) niķīgs; 2. sar. iecirtīgs

ruta [rAt] Irti. gramba; 2. paradums; to be in a r. pārn. — staigāt ierastus ceļus; 3. tehn. grope; II v iebraukt grambas rutb [rAt] n (dzīvnieku) meklēšanās rutabaga [,ru:t3'beigs] n kālis ruthless ['ru:6bs] a cietsirdīgs, nežēlīgs rutted ['rAtid] a (par ceļu) izbraukts, grambains rye [rai] n rudzi

rye-bread ['raibred] n rudzu maize ryot ['raiat] n indiešu zemnieks

Ss

S, s [es] n angļu alfabēta deviņpadsmitais burts

sabbath ['saebaG] n 1. sabats (ebrejiem); 2. svētdienas-; atpūtas diena; 3. (raganu) sabats

sabbatical [sa'baetikl] a 1. sabata- (ebrejiem); 2. svētdienas-; atpūtas dienas-; 3.: s. year — katrs septītais gads, kad augstākās mācību iestādes pasniedzējs saņem atvaļinājumu (ceļojumiem un kvalifikācijas celšanai) saber ['seibs] sk. sabre sable3 ['seibl] n 1. sabulis; 2. sabuļāda sableb ['seibl] poēt. I n 1. melna krāsa; 2. pl sēru drānas; Ha melns; tumšs; 0 his s. Majesty — velns, sātans sabot ['saebau] n 1. koka tupele; 2. sabo (kurpe)

sabotage fsaetotoŗ;] I n sabotāža; II v sabotēt saboteur [.sxbs'ti:] n sabotieris sabre f'seiba] Inl. zobens; to rattle the s. — žvadzināt ieročus; 2. kavalērists; II v cirst ar zobenu

sabre-rattle ['seibaraetl] v žvadzināt ieročus sabre-rattling ['seibsrethtj] n ieroču

žvadzināšana sabulous ['saebjubs] a smilšains

sac [saek] n 1. biol. maisiņš; 2. med. cista;

3. plats mētelis saccate ['saekeit] n biol. 1. maisiņveidīgs;

2. ieslēgts maisiņā saccharic [sa'kaenk] a ķīm. cukuru-;

s. acid — cukurskābe saccharify [sslcaenfai] v ķīm. pārvērst cukurā (cieti)

saccharine I n ['saekann] saharīns; II a

['saekarain] salkans saccharose ['saeksraus] n ķīm. saharoze sacciform ['saeksifb:m] a biol. maisveidlgs sachem f'seit/sm] n 1. (indiāņu cilts)

vadonis; 2. sar. varasvīrs sachet ['sae/ei] n 1. sauso smaržu maisiņš (ko liek starp veļu); 2. šampūna (krēma) maisiņš (vienreizējai lietošanai) sack3 [saek] \n\. maiss; 2. plats mētelis; 3. amer. sar. gulta; to hit the s. — likties uz auss; 0 sad s. — lempis, tūļa; to get the s. — tikt atlaistam no darba; to give the s.— atlaist no darba; liv 1.bērt (likt) maisā; 2. atlaist no darba; 3. sl. uzvarēt (sacensībās); = to s. out amer. sl. — likties uz auss

sackb [sack] I n laupīšana; to put the s. —

izlaupīt; liv izlaupīt (piem., iekarotu pilsētu)

sackcloth ['saekkloG] n 1. maisaudekls; 2. rupja audekla tērps; 0 s. and ashes — nožēla

sackcoat f'saekkaut] n plats mētelis sacking ['saeknj] n 1. maisaudekls; 2. bēršana

maisos sacra sk. sacrum

sacral ['seikral] a 1. rel. sakrāls; 2. anat.

sakrāls; krusta kaula-sacrament ['saekramant] n 1. rel. sakraments; the Blessed (Holy) S. — svētais vakarēdiens; 2. simbols; 3. svinīgs solījums; zvērests

sacramental [.saekre'mentl] a 1. rel. sakra-mentāls; 2. zvēresta-; ar zvērestu apstiprināts

sacred ['seiknd] a 1. svēts; s. duty — svēts pienākums; 2. reliģiozs; the s. book — Bībele; s. music — garīgā mūzika; 3. (to) veltīts; 4.: s. cow — 1) svētā govs (Indijā); 2) (par ideju, pieņēmumu u.tml.) neapstrīdams

sacrifice ['saekrifais] I n 1. upuris; at a s. — ar zaudējumiem (sev); the great (last) s. — nāve cīņā par dzimteni; to make ~s — uzupurēties; 2. upurēšana, ziedošana; H v upurēt, ziedot; to s. oneself — uzupurēties sacrificial [.saekn'fi/l] a upura-; upurēšanas-sacrilege ['saeknhd3] n zaimošana; svētuma

apgānīšana sacrilegious [.saeknlu^as] a ķecerīgs; zaimojošs

sacristan ['saeknstan] n ķesteris sacristy ['saeknsti] n sakristeja, ģērbkambaris sacrosanct ['saekravsaerjĀt] a svēts; neaizskarams

sacrum ['seikram] n (pl sacra ['seikre])

anat. krusta kauls sad [saed] a 1. bēdīgs; skumjš; s. in the face — ar bēdu sagrauztu seju; 2. nepatīkams; s. rogue — briesmīgs nelietis; s. to say but... — ļoti nepatīkami, bet...; 3. (par krāsu) tumšs; to dress in s. colours — tērpties tumšās drēbēs; 4. dial, (par maizi) glīzdains; 5. sl. draņķīgs; 0 in s. earnest —

pavisam nopietni; -der but wiser — rūgtas pieredzes mācīts sadden ['saedn] v 1. apbēdināt; 2. bēdāties; skumt

saddle ['saedl] I n 1. segli; to be in the s. — 1) sēdēt zirgā; 2) izrīkot; 2. (motocikla, velosipēda) sēdeklis; 3. sedulka; 4. ģeogr. sedliene; 5. paliktnis; suports; 6. kul. muguras gabals; 0 to put the s. on the wrong horse — nepatiesi kādu apvainot; Hv 1. apseglot; 2. uzkraut, uzlikt (piem., pienākumu) saddleback ['saedlbaek] n ģeogr. sedliene saddlebag ['saedlbaeg] n seglu soma saddlebow ['saedlbau] n seglu loks saddlecloth ['saedlklnB] n seglu paklājs saddlefast ['saedlfa:st] a tāds, kas stingri turas seglos

saddlehorse ['saedlhois] n jājamzirgs saddler ['saedta] n 1. seglinieks; 2. amer. jājamzirgs

saddlery ['saedbn] n 1. seglinieka amats;

2. zirglietas; 3. seglinieka darbnīca saddletree ['saedltri:] n tulpju koks sadism ['seidizam] n sadisms sadist ['seidist] n sadists sadistic [sa'distik] a sadistisks sadly ['saedli] adv 1. bēdīgi, skumji; 2. diemžēl; s., he did not succeed — viņam diemžēl neveicās; 3. ļoti; you're s. mistaken —jūs ļoti maldāties sadness ['saednas] n skumjas; grūtsirdība safari [sa'fain] n safari, medību ekspedīcija

(sev. Austrumāfrikā) safe [self] In 1.seifs; 2.ledusskapis; Da 1. neskarts; sveiks; s. and sound — sveiks un vesels; 2. drošs; s. bet — drošas derības; s. conduct — apsardze; eskorts; s. practice — drošības tehnika; s. in goal — (par noziedznieku) drošā vietā; ieslodzījumā; it is s. to say — var droši teikt; it is s. to get warmer — noteikti kļūs siltāks; 0 as s. as houses — pilnīgi drošs; to be on the s. side — drošības labad; to play it s. — neriskēt; I have got him s. — viņš man neizbēgs; he is a s. first — viņš noteikti ieņems pirmo vietusafe-deposit

safe-deposit [lseifdi,pnzit] n glabātava; seifs safeguard ['seifga:d] I til. garantija; drošība; 2. piesardzība; 3. tehn. aizsargierīce; II v garantēt; nodrošināt safekeeping [,seifki:pii]] n apsardzība; uzraudzība

safely ['seifli] adv 1. drošībā; 2. droši; it may

be s. said — var droši teikt safety ['seifu] n drošība; in s. — drošībā; road s. — satiksmes drošības noteikumi; s. engineering — drošības tehnika; s. film —ugunsdroša filma; s. first! —esiet piesardzīgi!; s. fuse — 1) kalnr. degaukla; 2) el. kūstošais drošinātājs; s. island — drošības saliņa (uz ielas); s. strip — drošības josla (meža ugunsgrēka ierobežošanai); with s. — bez riska; 0 to play for s. — izvairīties no riska safety-belt ['seiftibelt] n 1. glābšanas josta;

2. drošības josta

safety-bolt ['seiftibault] n tehn. aizsargskrūve safety-curtain ['seifhjoitn] n teātr. dzelzs priekškars

safety-glass ['seifhgla:s] n neplīstošs stikls safety-lamp ['seiftilaemp] n ogļraču lampa safety lock ['seiftilok] n patentatslēga safety-match ['seiftunaet/] n sērkociņš safety-pin ['seiftipin] n spraužamadata safety-razor ['seiftijeiza] n bārdas skuveklis safety-valve ['seiftivaelv] n 1. tehn. drošības vārsts; 2. pārn. izeja; 0 to sit on the s.-v. — 1) neļaut vaļu jūtām; 2) apslāpēt neapmierinātību saffian ['saefian] n safjāns saffron ['saefran]ln\.safrāns;safrāndzeltena

krāsa; II v krāsot safrāndzeltenā krāsā sag [saeg] I n 1. ieliekums; 2. (sienas u.tml.) nosēšanās; 3. nokarāšanās; 4. (cenu) krišanās; 5. jūrn. novirzīšanās no kursa; II v

1. ieliekties; 2. (par sienu u.tml.) nosēsties;

3. nokarāties; 4. (par cenām) kristies; 5. atslābt; pierimt

saga ['sa:ga] n sāga

sagacious [sa'gei/as] a 1. saprātīgs; 2. (par

dzīvnieku) gudrs sagacity [sa'gaesati] n 1. gudriba; saprātība;

2. praktiskums

sagamore ['saegama:] sk. sachem sage8 [seid3] I n prātnieks; zintnieks; II a gudrs

sageb [seid3] n hot. salvija sagebrush ['seu^brA/''] n bot. vībotne sage-green [,seid3'gri:n] In zaļganpelēka

krāsa; II a zaļganpelēks sagittal ['saed3itl] a 1. bultveida-; bultvei-

dīgs; 2. mat. sagitāls Sagittarius [,saed3i'te3ri9s] n astr. Strēlnieks

(zvaigznājs un zodiaka zīme) sago f'seigau] n (pl sagos f'seigauz]) sāgo sahib ['sa:ib] n 1. sahibs (tituls); 2. kungs,

saimnieks (eiropieša uzruna) said8 sk. say II saidb [sed] a iepriekšminētais sail [seil] \n\. bura; buras; in full s. (~s) — 1) jūrn. ar pilnām burām; 2) pilnā sparā; under s. — ar paceltām burām; to crowd s. — uzvilkt visas buras; to hoist s. — 1) uzvilkt buras; 2) doties mājup; to set s.— doties jūrā; to strike s. — 1) jūrn. nolaist buras; 2) atzīt sevi par uzvarētu; to take in s. — 1) ievilkt buras; 2) apvaldīties, savaldīties; to trim one's (the) ~s to the wind — grozīties pa vējam; 2. burinieks; burukuģis; s. ho! — kuģis pie apvāršņa!; 3. jūrasbrauciens; izbraukums burulaivā; 4. vējdzirnavu spārns; 0 to take the wind out of smb.'s ~s — izjaukt kāda plānus; II v 1. būrāt; 2. (par kuģi) doties jūrā; 3. ceļot (ar kuģi); 4. vadīt (kuģi); 5. stalti soļot; to s. into the room — cēli iesoļot istabā; = to s. in — veikt stingrus pasākumus; to s. into sar. —mesties virsū; uzbrukt; 0 to s. close to the wind — būt tuvu noziegumam sailboat ['seilbaut] n burulaiva sailcloth [seilkloG] n buru audekls sailer ['sella] n burinieks, burukuģis sailing ['seilit]] I n 1. burāšana; 2. kuģošana; navigācija; 3. kuģa atiešana; 0 plain (plane) s. — gluds ceļš; Hal. buru-; 2. kuģošanas-; navigācijas-; s. orders — navigācijas instrukcija

sailing-craft ['seili»]kra:ft] n burinieks, bu-

rukuģis

sailing-master ['seilirmaists] n stūrmanis sailing-ship ['sexhi]/ip] sk. sailing-vessel sailing-vessel ['seihrjvesl] n burinieks, burukuģis

sailor fseila] «jūrnieks; matrozis; freshwater s. — nepiedzīvojis jūrnieks; s. before the mast — ierindas matrozis; 0 to be a bad s. — nepanest jūrasbraucienus sailplane ['seilplein] n av. planieris saint [semt] n svētais sainted [seintid] a 1. svēts; 2. kanonizēts saintly ['seintli] a bezgrēcīgs, svēts sake [seik] n : for his s. — viņa dēļ; for God's (goodness) s. — Dieva dēļ; for old s.'s s. — bijušā dēļ; for the s. of friendship — draudzības vārdā; for the s. of peace —miera labad; 0 ~s alive! amer. — te tev nu bija! sal [sael] n ķīm. sāls

salaam [sa'laim] n austrumnieku sveiciens salable ['seibbl] a 1. (par preci) ejošs; daudz pieprasīts; 2. (par cenu) piemērots, pieņemams

salacious [sa'lei/as] a 1. baudkārs; 2. piedauzīgs

salacity [sa'laessti] n 1. baudkāre; 2. piedauzība

salad ['saebd] n salāti; meat s. — gaļas salāti;

fruit s. — augļu kompots salad-days f'saelsddeiz] n jaunības dienas;

zaļā jaunība salad-dressing [.saebd'dresir]] n mērce salātiem

salamander ['saetamaends] n 1 .zool. salamandra; 2. karstuma mīļotājs; 3. panna apbrūnināšanai salami [sa'laimi] n salami (žāvētas desas šķirne)

salaried ['saetand] a tāds, kas saņem algu;

s. personnel — kalpotāji salary ['saebn] n (kalpotāja) alga; monthly s. — mēnešalga; to draw as. — saņemt algu

sale [seil] n 1. pārdošana; to be for (on) s. — būt pārdošanā; 2. ūtrupe; to put up for s. — izūtrupēt; 3. (ari bargain s., clearance s.)

izpārdošana; winter s. — ziemas izpārdošana

saleable ['seibbl] sk. salable

sale of work ['seibv'w3:k] n labdarības tirgus

(kur pārdod rokdarbus u.tml.) saleprice ['seilprais] n 1. ek. pārdošanas cena; 2. pazemināta cena; to sell at s. — pārdot par pazeminātu cenu saleroom ['seilruim] n ūtrupes telpa salesclerk ['seilzkla:k] n amer. pārdevējs saleslady ['seilzleidi] n amer. sar. pārdevēja salesman ['seilzman] n 1. pārdevējs; 2. (arī

travelling s.) amer. komivojažieris salesmanship ['seilzman/ip] n 1. pārdošanas māka; 2. iestāstīšanas

(ieinteresēšanas) māka

salespeople ['seilzpi:pl] n pl amer. pārdevēji sales resistance ['seilzn.zistsns] n slikts

preču noiets salesroom ['seilzru:m] sk. sale-room saleswoman ['seilzwuman] n pārdevēja salicylic [.saeli'sihk] a ķīm. salicila-; s. acid —

salicilskābe salience ['seihans] n 1. izcilnis; izvirzījums;

2. īpatnība

salient ['sedisnt] I n mii. ķīlis; II a 1. izvirzīts; s. eyes —izvalbītas acis; 2. ievērojams; the s. points of the speech — runas nozīmīgākās vietas saline [sa'lain] I n 1. sāļezers; 2. ķīm. sāls;

3. med. fizioloģiskais šķīdums; II a ['seilain] 1. sāls-; 2. sālīts, sāļš

salinity [sa'hnati] n sāļums

saliva [sa'laiva] n siekalas

salivary [saelivan] a siekalu-; s. glands —

siekalu dziedzeri salivate ['saehveit] v siekaloties; izdalīt siekalas

salivation [,saeh'vei/n] n siekalošana sallow8 ['saeloo] n kārkls sallowb ['saelsu] I a (par sejas krāsu) dzeltenbāls; iedzeltens; II v 1. dzeltēt; kļūt dzeltenam; 2. padarīt dzeltenu sally ['saeli] I n 1. mii. izbrukums; 2. izbraukums, ekskursija; 3. (dusmu u.tml.) uzliesmojums; 4. asprātība; II v 1. (ari to s. out) mil. izbrukt; 2. (forth, out) dotiesSally Lunn

Sally Lunn [.saelilAn] n salda maizīte salmon ['saemsn] n 1. lasis; dog s. amer. — ketlasis; humpback s. amer. — kuprainais lasis; s. trout — taimiņš; 2. laškrāsa salon ['saelon] n 1. salons; beauty s. — kosmētikas kabinets; shoe s. — apavu ateljē; 2. viesistaba; zāle; 3. (the S.) gadskārtēja mākslas darbu izstāde Parīzē saloon [sa'lu:n] n 1. salons (uz kuģa); s. deck — pirmās klases klājs; 2. salons; zāle; hairdressing s. — salonfrizētava; 3. viesistaba; zāle; 4. amer. bārs; 5. limuzīns; 6. salonvagons saloon-car [sa'luinka:] n limuzīns saloon-keeper [sa'luinjdipa] n amer. bāra īpašnieks

Salopian [sa'laupian] n 1. Šropšīras grāfistē dzimušais; 2. Srusberijas pilsētā dzimušais salsify ['saelsifi] n bot. plostbārdis salt [so:lt] n 1. sāls; common s. — vārāmais sāls; Epsom s.farm. — rūgtais sāls; smelling ~s — ožamais sāls; in s. — iesālīts; 2. sālstrauks; 3. pikantums;

4. asprātība; atjautība; conversation full of s. — ar asprātībām piebārstīta saruna;

5. (arī old s.) vecs jūrnieks; jūras vilks; 0 the s. of the earth — zemes sāls; vislabākie ļaudis; to be worth one's s. — būt derīgam (piemērotam); to earn one's s. — neēst maizi par velti; to eat smb.'s s. — 1) izmantot kāda viesmīlību; 2) būt atkarīgam no kāda; to sit above the s. — 1) sēdēt galda galā; 2) ieņemt augstu stāvokli sabiedrībā; to take smth. with a grain of s. — skeptiski izturēties pret kaut ko; I'm not made of s. — es neesmu no cukura, neizkusīšu; Hal. sālīts, sāļš; as s. as brine (herring) — ļoti sāļš; tīrais sāls; s. junk jūrn. — sālīta gaļa; s. water — 1) jūras ūdens; 2) asaras; 2. ass; kodīgs; s. tears — rūgtas asaras; 3. sālsūdens-; s. lake — sāļezers; 4. sl. (par cenām, nodokļiem) pārāk augsts; 5. nepieklājīgs; nepiedienīgs; Iļl v 1. pielikt sāli; 2. [iejsālīt; ~ed meat — sālīta gaļa; 3. padarīt pikantu; story ~ed with interesting facts — ar interesantiem faktiem papildināts stāsts; <=>

to s. away sar. — iekrāt (naudu); to s. down — 1) iesālīt; 2) amer. sl. sadot brāzienu

saltation [sael'tei/n] n 1. lēkāšana; 2. lēciens saltatory ['saeltatan] a 1. lēkājošs; 2. lēcienveida-; lēcienveidīgs; s. evolution biol. — lēcienveida attīstība saltcake ['so:ltkeik] n glaubersāls saltcat ['so:ltkaet] n ēsma baložu pievilināšanai

saltcellar ['so:lt,seb] n sālstrauks salted ['soiltid] a 1. [ie] sālīts; 2. piedzīvojis; rūdīts

saltern ['so:ltsn] /? sāls vāritava saltiness ['soiltmas] n sāļums saltmarsh ['soiltma:/] n solončaks saltmine

['soiltmain] n 1. sālsraktuves;

2. (parasti pl) katorga saltpan ['soiltpaen] n 1. sāls vārāmais katls;

2. sāļezers saltpetre [,so:lt'pi:t3] n ķim. salpetris saltshaker ['so:lt,/eika] n 1. sālstrauks (sāls

uzkaisīšanai); 2. sl. mazs mikrofons saltwater ['so:lt,wo:t3] a sālsūdens-; s.

fish —jūras zivs saltwort ['so:ltw3:t] n bot. sālszāle salty ['so:lti] a 1. sālīts; sāļš; 2. jūras-; jūras apdvests; 3. pikants; s. anecdote — pikanta anekdote

salubrious [sa'luibnas] a veselīgs; s. climate — veselīgs klimats salubrity [sa'luibroti] n 1. laba veselība;

2. veselībai labvēlīgi apstākļi salutary ['saeljutan] a 1. dziedinošs; veselīgs;

2. derīgs; s. advice — derīgs padoms salutation [,saelju'tei/n] «sveiciens salute [sa'luit] I n 1. sveiciens; 2. salūts; II v

1. sveicināt; 2. salutēt; 3. sagaidīt salvage ['saelvid3] I n 1. (kuģa, kravas u. tml.) izglābšana; 2. izglābtā krava; 3. atalgojums par izglābšanu; 4. (nogrimuša kuģa, kravas.) izcelšana; 5. utilizācijas izejvielu vākšana; 6. mii. trofeju vākšana; II v 1. izglābt (kuģi, kravu u.tml.); 2. mii. vākt trofejas; 3. glābt (slimnieku, ievainoto) salvation [szel'vei/n] n 1. glābšana; to work

out one's own s. — pašam rast izeju nosandbag

grūtībām; 2. rel. pestīšana salve8[saelv] In l.ziede; 2.pārn. remdējums; to s. one's conscience — nomierināt savu sirdsapziņu; II v dziedēt; remdēt; to s. discrepancies — izlīdzināt nesaskaņas salveb [saelv] v izglābt (kuģi, kravu u.tml.) salver ['saelva] n paplāte salvia [saelvia] n bot. salvija salvo8 ['saelvsu] n 1. iebildums; with an express s. — ar sevišķu iebildumu; 2. atruna; aizbildināšanās salvob ['saelvsu] n 1. mil. zalve; 2. aplausu vētra

sal volatile [.sael va'laetali] n ožamais sāls salvor ['saelva] n 1. glābšanas kuģis; 2. glābšanas komandas dalībnieks samarium [sa'memsm] n ķim. samārijs samba [saemba] n samba(deja) sambo ['saembau] n 1. krāsainais; metiss;

2.: S. niev. — melnais, nēģeris Sam Browne ['saem'braun] n 1. (arī S.B. belt) virsnieka ādas josta; 2. amer. sar. virsnieka palama

same [seim] I n 1. tas pats; tāds pats; just the s. — 1) tieši tāds pats; 2) vienalga; 3) tomēr; much the s. — gandriz tāds pats; at the s. time — tai pašā laikā; in the s. way — tādā pašā veidā; 2. ek., jur. iepriekšminētais; 0 to be in the s. boat (box) with smb. — būt ar kādu vienādā stāvoklī; II adv tāpat; all the s. — 1) vienalga; 2) tomēr, you still look the s. — jūs vēl izskatāties tāpat kā senāk; HI pron tas pats; the very s. — tieši tas pats; "Happy New Year!" — "S. to you!" — "Laimīgu Jauno gadu!" — "Jums tāpat!" sameness ['seimnss] n 1. vienādība; 2. vienmuļība

samlet ['saemlit] n jaunais lasis

Sammy ['saemi] n 1. mii. amerikāņu kareivja

palama; 2. sl. muļķis samp [saemp] n amer. 1. kukurūzas putraimi; 2. kukurūzas biezputra

sampan ['ssempsen] n ķiniešu laiva

sample ['sa:mpl] In 1.paraugs; up to s. — atbilstošs paraugam; 2. modelis; šablons;

Dvi. noņemt paraugu; 2. pārbaudīt (noņemot paraugu) sampler ['sarmpta] n 1. izšuvuma paraugs; 2, modelis; šablons; 3. antoloģija; hrestomātija

sanatoria sk. sanatorium sanatorium [.saens'toinsm] n (pl sanatoria [.saena'toina] vai sanatoriums [.saeno 'to:ri9mz]) sanatorija sanctification [.saet] Atifi'kei/n] n rel. iesvētīšana

sanctified ['saerj&tifaid] a 1. rel. iesvētīts;

2. svētulīgs sanctify ['saeqfoifai] v 1. rel. iesvētīt;

2. sankcionēt

sanctimonious [,saei] /li'maunias] a svētulīgs sanctimony ['saeqktimam] n svētulība sanction ['saei]A:/n] I n sankcija; II v sankcionēt

sanctity ['saerj/teti] n 1. svētums; 2. pl svēts pienākums

sanctuary ['saeijĀtjusn] n 1. svētnīca; 2. patvērums; to break (violate) s. — pārkāpt patvēruma neaizskaramību; to seek (take) s. — meklēt patvērumu; 3. rezervāts; bird s. — putnu rezervāts sanctum ['saetjĀtam] n 1. svētnīca; 2. (zinātnieka, rakstnieka) darba istaba sand [saend] I n 1. smilts; smiltis; shifting ~s — klejojošās smiltis; 2. (parasti pl) smilšaina pludmale; 3. (parasti pl) tuksnesis; 4.pl dzīves laiks; the ~s are running out — dzīve iet uz beigām; 5. amer. sar. enerģija; izturība; 6. sl. cukurs; 0 built on s. — celts uz smiltīm; nedrošs; to plough (to sow) the ~s — velti šķiest spēkus; to throw s. in the wheels amer. — mest sprunguļus riteņos; II v 1. apkaisīt ar smiltīm; 2. tīrīt (slīpēt) ar smiltīm;

3. piejaukt smiltis

sandal8 ['saendl] n 1. sandale; 2. (sandales) siksniņa

sandalb ['saendl] sk. sandalwood sandalwood ['saendl wud] n sandalkoks

sandbag ['saem^baeg] I n smilšu maiss; TT v

I. aizsargāt ar smilšu maisiem; 2. apdullināt ar smilšu maisu; 3. amer. sl. piespiest;sandbank

4.: to s. a proposal amer. sl. — izgāzt priekšlikumu sandbank ['saeiWbaerjk] n smilšu sēklis sandbar ['saenrfba:] n smilšu sēklis (upes grīvā)

sandbath ['saendba:0] n med. smilšu vanna sandbed ['saendbed] n smilšaina gultne sandblast ['saen<ibla:st] tehn. I n 1. smilš-strūkla; 2. (arī s. machine) smilšstrūklas aparāts; II v smilšstrūklot sandbox ['saenč/boks] n 1. smilšu kaste (bērnu

rotājām); 2. tehn. smilšu cilindrs sandboy ['saendboi] n : as happy as s. —

dzīvespriecīgs sand-dune ['saend,dju:n] n kāpa sandeel [saendi:l] n zool. ņurņiks sandglass ['saend gla:s] n smilšu pulkstenis sandhill ['saendhil] n kāpa sand hog ['saendhog] n amer. sl. strādnieks,

kas strādā kesonos (apakšzemes darbos) sandman ['saendmaen] n miega vīriņš (pasakās); the s. is about humor. — bērniem laiks gulēt

sand-martin ['saend,ma:tin] n ornit. krasta čurkste

sandpaper ['saenc/.peipa] I n smilšpapīrs; II v

noberzt ar smilšpapīru sandpiper ['saenc/.paipa] n ornit. tilbīte sandpit ['saendpit] n 1. smilšu karjers;

2. smilšu kaste (bērnu rotaļām) sandspout ['saendspaut] n smilšu virpuļvie-sulis

sandstone [saene/staun] n smilšakmens sandstorm ['saendsto:m] n smilšu vētra; sa-mums

sandwich ['saenwid3] I n I. sviestmaize, sendvičs; 2. kūka (torte) ar krēma vai ievārījuma starpslāni; 3.: s. course — apmācības kurss, kas apvienots ar darba praksi; 0 to ride (sit) s. — braukt iespiestam starp diviem blakussēdētājiem; II v (between, in) iespraust (starpā); I'll try to s. this job — mēģināšu atrast laiku šim darbam

sandwich-board ['saenwid3ba:d] n reklāmas plakāts (uz iznēsātāja krūtīm un muguras) sandwichman [sasnwid3maen] n reklāmu

iznēsātājs

sandy f'sasndi] I n sar. sarkanmatis; 0 to run a s. (on) — apšmaukt; II a 1. smilšains;

2. ļodzīgs; s. foundation — nedrošs pamats; 3. sarkanīgs; s. hair — rudi mati

sane [sein] a 1. normāls; s. man — cilvēks ar veselu saprātu; 2. saprātīgs; s. judgement — saprātīgs spriedums sang sk. sing II

sanguinary ['saeqgwinari] a 1. asiņains; s.

battle — asiņaina kauja; 2. asinskārs sanguine ['saeqgwin] I n glezn. sangvins; II a

1. sangvinisks; s. temper — sangviniskais temperaments; 2. optimistisks; s. of success — pārliecināts par panākumiem;

3. sārts; s. face — sārta seja; 4. poēt. asinssarkans; s. banner — liesmains karogs; III v nokrāsot asinssarkanu

sanguineous [saeij'gwinias] a 1. pilnasinīgs;

2. med. asins-; asiņu-; 3. asinssarkans sanitaria sk. sanitarium

sanitarian [.saeni'tesnan] In 1.higiēnists;

2. sanitārais ārsts; II a sanitārs sanitarium [.saeni'teansm] n (pl sanitaria

[.saeni'tesris]) amer. sanatorija sanitary ['saenitari] a sanitārs; s. science —

sanitārija, higiēna sanitation [.saeni'tei/n] n sanitārija sanity ['saeniti] n I. normāla psihe; 2. veselais

saprāts sank sk. sink II

sans [saenz] prep sar. bez; s. teeth — bez zobiem

Sanscrit ['saensknt] sk. Sanskrit Sanskrit ['saensknt] I n sanskrits; II a sans-krita-

Santa Claus [,saenta'kb:z] n Ziemsvētku vecītis

sapa [saep] In 1. (auga) sula; 2. enerģija; spars; the s. of youth — jaunības spars;

3. bot. gremzdi; 4. poēt. asinis; 5. sl. muļķis; 6. sl. ēdamais; II v 1. notecināt sulu; 2. nomocīt; novārdzināt; ~ped by disease — slimības novārdzināts; 3. gremzdot;

4. palikt par muļķi

sapb [saep] I n 1. mii. sapa; 2. (autoritātes u. tml.) graušana; II v 1. mii. rakt sapu;satiable

2. graut (autoritāti u.tml.) sapc [saep] skoln. sl. \n\. iekalējs, zubritājs; 2. kalšana, zubrišana; 3. garlaicīgs darbs; n v kalt, zubrit saphead ['saephed] n 1. mii. sapas gals (pie

ienaidnieka tranšejām); 2. sl. muļķis sapid ['saepid] a 1. gards; garšīgs; 2. interesants; saturīgs sapidity [sa'pidati] n 1. patīkama garša;

2. saturīgums sapience ['seipians] n formal, pārgudrība sapient ['seipiant] a formā!. pārgudrs; prāt-niecisks

sapless ['saeplas] a 1. izžuvis; izkaltis;

2. gurds; bez dzīvības; 3. bezsaturīgs; neinteresants

sapling f'saepht]] n 1. jauns koks; 2. jaunietis;

3. viengadīgs kurts

saponaceous [,saepa u'nei/as] a 1. ziepjains;

ziepju-; 2. humor, pieglaimīgs saponify [sa'ponifai] v ķīm. pārziepjot;

2. pārziepjoties sapper ['saepa] n sapieris

saphire ['saefaia] 1771. safīrs; 2. safīra krāsa;

n a safīrzils sappy ['saepi] a 1. sulīgs; 2. sparīgs, spēcīgs;

3. sar. muļķīgs

saprogenic [.saeprau^enik] a saprogēns; s.

bacteria —puvuma baktērijas saprogenous [sa'prtxijinas] sk. saprogenic saprot ['saeprot] n koksnes puve sapwood ['saepwud] n bot. gremzdi saraband [saerabaend] n mūz. sarabanda Saracen ['saerasn] n 1. vēst. saracēnis;

2.: S. com — griķi Saratoga [.saera'tauga] n (arī S. trunk) liela

ceļasoma sarcasm ['saikaezam] n sarkasms sarcastic [sa:'kaestik] a sarkastisks sarcenet ['saisnat] n zīda oderdrēbe sarcoma [sai'kauma] n (pl sarcomata

[sciī'kaumata]) med. sarkoma sarcomata sk. sarcoma sarcophagi sk. sarcophagus sarcophagus [sai'kofagas] n (pl sarcophagi

[sai'kofagai]) sarkofags sardine [sa:'di:n] n sardīne; 0 packed like ~s

(herrings) — saspiesti kā siļķes mucā Sardinian [sa:'dinian] I n 1. sardīnietis; 2. sardīniešu dialekts; II a Sardīnijas-; sar-dīniešu-

sardonic [sai'dcnik] a sardonisks sardonyx ['sa:daniks] n min. sardonikss sargasso [sai'gaesau] n bot. sargass sarge [sa:d3] n sar. seržants sari ['sa:n] n sari (indiešu sievietes tērps) sarky ['sa:ki] a sar. sarkastisks sarong [sa'roi]] n sarongs (malajiešu nacionālais tērps) sarsenet [saisnat] sk. sarcenet sartorial [sa:'tD:rial] a drēbnieka-; s.

triumph —labi pašūts uzvalks sash8 [sae/] n 1. drēbes josta; 2. (pāri plecam

valkājama) plata lente sashb [see/] n loga rāmis sashay [sae'/ei] v amer. sar. iet līganā solī sash-door ['sae/do:] n stiklotas durvis sash-window [,sae/'wrndau] n uz augšu bīdāms logs

sass [saes] amer. sar. I n bezkaunība; II v atcirst; don't s. him! — neesi rupjš pret viņu!

sassafras ['saesafraes] n hot. sasafrass Sassenach ['sxsanaek] n angļa palama (ko

lieto īri, skoti) sassy ['saesi] a amer. 1. bezkaunīgs; 2. sar.

dzīvs, rosīgs sat sk. sit

Satan ['šeitan] n sātans Satanic [sa'taenik] a sātanisks, velnišķīgs satchel ['saet/al] n (skolēna) soma satcom ['saetkom] n (saīs. no satellite communications centre) sar. pavadoņsakaru centrs

sate [seit] v (with) pārsātināt sateen [sae'ti:n] n satīns sateless ['seitbs] a poēt. nepiepildāms, neremdināms satellite ['saetalait] n 1. astr. satelīts; pavadonis; artificial Earth s. — Zemes mākslīgais pavadonis; 2. satelītvalsts; 3. (korteža, svītas) loceklis; pavadonis; 4.: s. town — pavadoņpilsēta satiable ['sei/abl] a formā7. apmierināmssatiate

satiate ['sei/īeit] formal. I a pārsātināts; II v 1. apmierināt; to s. one's appetite — remdēt izsalkumu; 2. pārsātināt; ~d with food —pārēdies satiation [,sei/l'ei/n] n formal. 1. (ēstgribas, iegribu u.tml.) apmierināšana; 2. pārsāti-nāšana

satiety [sa'taiati] n formal. 1. piesātinājums;

to s. — pārpilnām; 2. pārsātinājums satin ['saetm] I n 1. atlass; s. stitch — spodr-dūriens; 2. (arī white s.) sl. džins; yard of s. — glāze džina; II v satinēt (papīru u.tml.) satinwood ['saetmwud] n 1. zādkoks; 2. zīd-

koka koksne satiny ['saetmi] a atlasveidīgs; atlasveida-satire ['saetaia] n satīra satirical [sa'tinkl] a satīrisks satirist ['saetanst] n satīriķis satirize [saetaraiz] v izsmiet, izzobot satis ['saetis] adv diezgan, pietiekami; 0 jam

s. —jau diezgan satisfaction [,saetis'faek/n] n 1. apmierinājums; gandarījums; to demand s. — 1) prasīt gandarījumu; 2) izaicināt uz divkauju; to find (take) s. (in) — rast apmierinājumu; to give s.(to) — l)dot gandarījumu; 2) pieņemt izaicinājumu uz divkauju; to the s. of smb. — kādam par apmierinājumu; it is a s. to know — ir patīkami zināt; it has been proved to my s. — esmu ticis pārliecināts; 2. apmierināšana; s. of public

demands — sabiedrības prasību apmierināšana; 3. (parāda) nokārtošana; in s. (of) — kā samaksa; to make s. — atlīdzināt, kompensēt

satisfactory [.saetis'faektan] a 1. apmierinošs; pietiekams; 2. patīkams; it is s. to hear this — ļoti patīkami to dzirdēt satisf]|y ['saetisfai] v 1. apmierināt; to rest ~ied — būt apmierinātam ar sasniegto; to s. the examiners — apmierinoši nokārtot pārbaudījumu; 2. remdēt (slāpes); apmierināt (ēstgribu, ziņkāri); 3. izpildīt (pienākumu); 4. nokārtot (parādu); 5. pārliecināt; to s. oneself — pārliecināties; 6. atbilst (prasībām)

satrap ['saetrop] n vēst. satraps satsuma ['saetsuma] n brit. mandarīns saturate fsaet/areit] I a poēt. piesātināts; II v 1. piesūcināt; 2. ķīm. piesātināt; 3. piepildīt; ~d with superstition — māņticības varā; to s. oneself in smth. — nodoties kaut kam; 4. mil. dot masveida triecienu; 5. av. masveidā bombardēt saturated ['saet/areitid] a 1. piesātināts; s. solution — piesātināts šķīdums; 2. (par krāsu) sulīgs saturation [,saet/a'rei/n] n 1. piesātināšana; s. capacity — absorbcijas spēja; 2. ķīm. piesātināšana; 3. mii. (karaspēka) koncentrēšana; s. bombing — blīva, nepārtraukta bombardēšana Saturday ['saetadi] n sestdiena; on S. — sestdien; S. night special — 1) stipri nocenota prece; 2) sl. lēta kabatas pistole Saturdays ['saetadiz] adv sar. sestdienās; we don't work S. - mēs sestdienās nestrādājam Saturn ['saetsn] n astr. Saturns saturnalia [.saeta'neiha] n pl 1.: S. — saturnālijas (senajā Romā); 2. (lieto kā sg) uzdzīve; orģija saturnine ['saetanain] a 1. drūms; 2. svina-; s. poisoning med. — saindēšanās ar svinu; s. red ķīm. — mīnijs saturnism ['saetsmzam] n med. saindēšanās

ar svinu satyr ['saets] n mii. satīrs satyric [sa'tink] a mit. satīru-sauce [so:s] I n 1. mērce; 2. sar. nekaunība; none of your s.! — bez nekaunībām!; 3. pikantums; 4. amer. augļu kompots; 5. (parasti the s.) sl. alkohols; dzeramais; to be off the s. — pārstāt žūpot; to be on the s. — sākt žūpot; to hit the s. — žūpot; 0 to serve with the same s. — atmaksāt ar to pašu; II v 1. pasniegt ar mērci; 2. piešķirt pikantumu; 3. amer. sar. izturēties nekaunīgi sauceboat ['soisbaut] n mērces trauks saucebox ['soisboks] n sar. nekauņa saucepan ['soispan] n kastrolis saucer ['so:sa] n 1. apakštase; 2. paliktnis (puķu podam); 3.: s. eyes —lielas, apaļas

acis; flying ~s — lidojošie šķīvīši saucy ['so:si] a 1. bezkaunīgs, nekaunīgs;

2. izaicinošs; 3. dzīvs; rosīgs; s. smile — koķets smaids; 4. sar. šiks; s. little hat — eleganta maza cepurīte

sauerkraut ['sauskraut] n skābēti kāposti sauna ['saiņa] n sauna; somu pirts saunter f'sDinta] I n pastaiga; II v pastaigāties saury ['so:ri] n skumbrijlīdaka sausage ['SDSKI3] n 1. desa; 2. (ari Frankfurt s.) cīsiņš; 3. mii. sar. novērošanas aerostats sausage-dog ['sosid3dog] n brit. sar. taksis, āpšu suns

sausage-ineat ['sosxd3mi:t] n malta gaļa (desu pildīšanai)

sausage-poisoning ['sns^.poiznit]] med. botulisms

sausage-roll [,snsid3'r3ul] n 1. mīklā cepts

cīsiņš; 2. pīrādziņš ar gaļu savage ['saevid3] I n mežonis; Hal. mežonīgs; s. life — pirmatnēja dzīve; 2. cietsirdīgs; nežēlīgs; s. dog — nikns suns;

3. sar. negants, saniknots; HI v 1. cietsirdīgi izturēties; 2. (par dzīvnieku) kost; he was ~d by the dog — viņu sakoda suns

savagery ['saevid33n] n 1. mežonība; mežo-

nīgums; 2. cietsirdība; nežēlība savanna[h] [sa'vaens] n savanna savant ['saevant] n zinātnieks save [seiv] I n (futbolā, kriketā) vārtu nosargāšana; II v 1. [izļglābt; to s. smb.'s life — izglābt kādam dzīvību; to s. the situation — glābt situāciju; 2. pasargāt; saudzēt; to s. oneself — 1) saudzēt sevi; 2) taupīt spēkus; 3. krāt; taupīt; to s. up money — iekrāt naudu; to s. against (for) a rainy day — atlikt naudu nebaltām dienām; 4. aiztaupīt; novērst; to s. one's pains — aiztaupīt pūles; to s. smb. the trouble — aiztaupīt kādam pūles; 5. atsist uzbrukumu (futbolā)-, 0 s. us! — ak Dievs!; to s. appearances — izlikties, it kā nekas nebūtu noticis; to s. the day — 1) mil. veiksmīgi pabeigt neveiksmīgi sāktu kauju; 2) glābt stāvokli; to s. one's bacon (hide, skin) — tikt cauri ar veselu ādu; to s.

one's breath — velti nedzisināt muti; to s. one's face — glābt

savu labo slavu; to s. one's pocket — būt taupīgam; III prep izņemot; all s. him — visi, izņemot viņu; s. and except — izņemot

saveloy [.saevaloi] n brit. žāvētas desas šķirne saver ['seiva] n 1. taupītājs; a washing machine is a s. of time — veļas mazgājamā mašīna aiztaupa laiku; 2. taupīgs cilvēks; 3. glābējs

saving ['seivnj] I n 1. glābšana; this was the s. of him — tas viņu izglāba; 2. krāšana; taupīšana; at a s. — ar peļņu; 3. pl ietaupījumi; Ilal. glābjošs; s. grace — pozitīva īpašība; 2. taupīgs; 3.: s. clause jar. — paskaidrojošs pants; III prep izņemot; 0 s. your presence — piedodiet, ka tā izteicos savings-bank ['seivn]zbaet]k] n krājkase Savior ['seivja] amer. sk. saviour saviour ['seivja] n 1. glābējs; 2. (the S.) rel.

pestītājs savor ['seiva] amer. sk. savour savory8 ['seivan] n bot. kalnumētra savoryb ['seivan] amer. sk. savoury savour ['seiva] I n brit. 1. garša; piegarša; 2. aromāts; 3. pikantums; skaudrums; danger gives a s. to life — briesmas padara dzīvi interesantu; 4. pieskaņa; with a s. of insolence — ar nekaunības pieskaņu; II v 1. izbaudīt; to s. the pleasures of life — baudīt dzīves jaukumus; 2. (of) garšot; smaržot; to s. of garlic — garšot (smaržot) pēc ķiplokiem; 3. būt ar pieskaņu; his remarks s. of wisdom — viņa piezīmēs jaušama gudrība savourless ['seivabs] a bezgaršīgs; pliekans; sājš

savoury [seivan] I n brit. uzkožamais; II a 1. garšīgs; 2. brit. pikants, vircots; 3. patīkams; not a s. reputation — ne visai laba reputācija savoy [sa'voi] n savojkāposti Savoyard [ss'voiaid] n savojietis savy ['saevi] sl. I n atjautība; gudrība; saprāts;

n v apjēgt, aptvert; no s. — nekā neapjēdzu saw" [so:] n (arī old s., wise s.) paruna;

sakāmvārds sawh [so:] I n zāģis; circular s. — ripzāģis;saw

cross-cut s. — šķērszāģis; crown s. — garenzāģis; to run a s. (on) amer. — izsmiet; II v (p. sawed [so:d]; p.p. sawed [so:d]; sawn [so:n]) zāģēt; to s. off — nozāģēt; to s. out — 1) izzāģēt; 2) čīgāt; to s. up — sazāģēt; 0 to s. the air — vicināt rokas; to s. wood — nodarboties ar personīgām lietām saw0 sk. seeb

sawblade ['soibleid] n zāģa plātne sawbones ['soibaunz] n humor, ķirurgs sawbuck ['soibAk] n 1. steķi (malkas zāģēšanai); 2. amer. sl. desmitdolāru banknote sawder ['soids] n (ari soft s.) glaimi; lišķēšana

sawdust [' soidASt] n zāģu skaidas; 0 to Iet the s. out of smb. — izdzīt kādam augstprātību sawfish ['so:fi/] n zāģazivs sawfly [so:flai] n ent. zāģlapsene sawframe ['soifreim] n gateris sawhorse ['so:ho:s] n steķi (malkas zāģēšanai)

sawmill ['so:mil] n kokzāģētava sawn sk. sawb

Sawney ['so:ni] n 1. skota palama; 2. (s.) sar.

antiņš, vientiesis sawset ['so:set] n zāģa zoblocis saw-wort ['so:w3:t] n bot. zeltlape sawyer ['so:ja] n 1. zāģētājs; 2. amer. sieksta saxa [saeks] n šīfera āmurs saxb [saeks] n sar. saīs. no saxophone saxifrage ['saeksifrid3] n bot. akmeņlauzīte Saxon ['saeksn] I n 1. vēst. saksis; 2. anglis (atšķirībā no īra vai velsieša); 3. anglosakšu valoda; 0 in plain S. — skaidri un gaiši; n a anglosakšu-saxony ['saeksam] n smalka vilnas dzija (audums)

saxophone ['saeksafaun] n saksofons say [sei] I n sakāmais; vārds; to have one's s. — teikt savu vārdu; izteikt savas domas; to have the s. amer. — būt noteicējam; he has a s. in the matter — viņam te ari savs vārds sakāms; II v (p. un p.p. said [sed]) 1. sacīt; teikt; strange to s. — lai cik

dīvaini ari būtu; suffice it to s. — pietiks,

ja teiksim; to have nothing to s. for oneself — 1) neko neteikt sev par attaisnojumu; 2) būt mazrunīgam; to s. grace — skaitīt galda lūgšanu; to s. nothing of — nemaz nerunājot par; to s. one's lessons — atbildēt uzdoto vielu; to s. smb. nay — noraidīt kāda lūgumu; to s. the word — 1) dot pavēli; 2) piekrist; to s. to oneself — nodomāt pie sevis; I dare s. sar. — 1) man šķiet; 2) uzdrošinos piebilst; I should s. — 1) manuprāt; 2) neko teikt;

I should s. so — protams; I wouldn't s. no — jā; protams; let us s. — pieņemsim; teiksim; s. no more! sar. — diezgan!, pietiek!; they s. that; it is said that — runā, ka; what I s. is — pēc manām domām; what do you s. to a cup of tea? — vai jūs nevēlaties tasi tējas?;

2. rādīt; the clock ~s five — pulkstenis rāda pieci; = to s. on — turpināt runāt; to s. out — pateikt atklāti; to s. over — atkārtot; 0 before you can s. Jack Robinson; before you can s. knife — vienā mirklī; viens un divi; I s.! — 1) klausieties!; 2) lai nu viens saka!; never s. die! — nezaudējiet dūšu!; no sooner said than done — sacīts — darīts; ~s you amer. — blēņas; es jums neticu; that is to s. — tas ir, when all is said and done — galu galā; you don't s. [so]! — nevar būt; you may well s. so — pilnīgi pareizi; you said it amer. — tieši tā

saying ['sen»]] n paruna; izteiciens; as the s. goes — kā saka; kā mēdz teikt; it goes without s. — tas ir pats par sevi saprotams; there is no s. — grūti pateikt; kas to lai zina

say-so ['seisau] n sar. izteikums; can I believe it on your s.-s.? — vai varu ticēt tam, ko jūs teicāt?

scab [skaeb] In 1.krevele; 2. med. kašķis;

3. sl. streiklauzis; 4. novec. neģēlis, nelietis; II v 1. pārklāties ar kreveli; 2. sl. kļūt par streiklauzi

scabbard ['skaebad] n (zobena) maksts; 0 to throw away the s. — uzsākt cīņu; ķerties

pie ieročiem

scabby ['skaebi] a 1. kreveļains; 2. sl.

neģēlīgs, nelietīgs scabies ['skeibi:z] n med. kašķis scabious8 ['skeibias] n bot. skabioza scabiousb ['skeibias] a kašķains scabrous ['skeibres] a 1. grumbuļains; nelīdzens; raupjš; 2. delikāts, kutelīgs; 3. neķītrs

scad [skaed] n stavrida scads [skaedz] n pl amer. sar. 1. nauda; 2. milzums; s. of people — vesels ļaužu lērums

scaffold ['skaefald] I n 1. sastatnes; 2. ešafots; to go to the s. — nolikt galvu uz ešafota; to send to the s. — piespriest nāves sodu pakarot; II v uzcelt sastatnes scaffolding ['skaefaldit]] n sastatnes scag [skaeg] n sl. heroīns scalar f'skeib] a mat. skalārs scalawag ['skaelawaeg] sk. scallywag scald [ska:Id] I n applaucējums; II v 1. ap-plaucēt; 2. pasterizēt; 3. kul. blanšēt;

4.: ~ing tears — gaužas asaras

scale8 [skeil] I n 1. zvīņa; zvīņas; 2. zobakmens^. katlakmens; 4. tehn. pļāva; II v 1. notīrit zvīņas; 2. (off) nolobīt; 3. (off) nolobīties; 4. pārklāties ar katlakmeni (pļāvu)

scaleb [skeil] I n 1. svaru kauss; to tip the ~s — 1) (at) sar. svērt; he tipped the ~s at eighty pounds — viņš svēra astoņdesmit mārciņas; 2) būt par izšķirošo faktoru; 2. pl svari; 3.: the Scales astr. — Svari (zvaigznājs un zodiaka zīme); 0 to hold the ~s even — spriest objektīvi; II v svērt; the parcel ~s one pound — paka sver vienu mārciņu

scalec [skeil] I n 1. mērogs; to s. — pēc mēroga; on a large s. — plašā mērogā; to Uve on a grand s. — plaši dzīvot; 2. skala; Fahrenheit s. — Fārenheita skala; s. of age — vecumgrupa; s. of wages — darba algas skala; 3. mēroga lineāls; 4. līmenis; pakāpe; to be high in the social s. — ieņemt augstu stāvokli sabiedrībā;

5. mūz. gamma; toņkārta; to practice ~s — spēlēt gammas; II v 1. uzkāpt (pa kāpnēm);

2. noteikt mērogu; = to s. down — 1) pazemināt; to s. down taxes — pazemināt nodokļus; 2) mat. proporcionāli samazināt; to s. up — 1) paaugstināt; to s. up wages — paaugstināt algas; 2) mat. proporcionāli palielināt scalebeam ['skeilbi:m] n svaru kārts; svaru svira

scaled [skeild] sk. scaly scalene ['skeili:n] a mat. nevienādmalu-scaling8 ['skeilirļ] n 1. katlakmens noņemšana; 2. katlakmens (plāvas) veidošanās scaling15 ['skeih»]] n mērogošana scaling-ladder ['skeiliqlaeda] n 1. sastatņu

kāpnes; 2. ugunsdzēsēju kāpnes scallop ['skobp] In 1.zool. ķemmes gliemene; 2.pl robiņi (kā rotājums); 3.kul. eskalops; II v 1. cept gliemežvākā (piem., austeres); 2. cept krējuma mērcē; 3. izrobot scallop-shell ['skobp/el] n

gliemežvāks scallywag ['skaeliwaeg] n 1. humor, nebēdnis; 2. humor, dīkdienis, slaists; 3. amer. (par dzīvnieku) nīkulis, vārgulis scalp [skaelp] I n 1. skalps; 2. sar. uzvaras simbols; trofeja; to take smb.'s, s. — uzvarēt kādu (strīdā); 3. amer. iedzīvošanās; 0 out for ~s — agresīvi noskaņots; II v

1. noskalpēt; 2. skrotēt (graudus); 3. nokritizēt; 4. amer. sar. spekulēt (ar biļetēm)

scalpel [skaelpal] n skalpelis scalper ['skaelpa] n 1. lauks, lobīšanas mašīna; 2. amer. sar. sīks spekulants scaly ['skeili] a 1. zvīņains; zvīņveidīgs;

2. pārklāts ar katiakmeni; 3. sl. nodilis; noplucis

scamp8 [skaemp] n humor, nebēdnis scampb [skaemp] v pavirši strādāt scamper ['skaempa] In 1. skriešana; drāša-nās; to take a dog for as. — izvest suni paskrieties; 2. pavirša pārlasīšana; pārskatīšana; n v drāzties; = to s. away (off) — laisties lapās scampish ['skaempi/] n nebēdnīgs scan [skaen] I n te lev. (attēla) izvērse; II v 1. pētīt; vērot; 2. pavirši apskatīt; to s. a book — pavirši izskatīt grāmatu;

3. skandēt (dzejoli); 4. med. skenēt;

963scandal

5. telev. izvērst (attēlu) scandal ['skaendl] n 1. skandāls; negods; what a s.!; it's a perfect s.! — kāds negods!; 2. tenkas; to talk s. — tenkot scandalize ['skaendalaiz] v 1. izraisīt sašutumu; 2. sacelt skandālu scandalmonger ['skaendl,mAijgs] n

mēlnesis, tenkotājs scandalous ['sfoendtas] a 1. skandalozs; apkaunojošs; 2. apmelojošs Scandinavian [.skaendi'neivian] I n 1. skandināvs; skandināviete; 2. skandināvu valodas; II a skandināvu-scandium ['skaendism] n ķim. skandijs scanner ['skaena] n 1. telev. izvērses iekārta;

2. med. skeners scanning ['skseniij] I n 1. telev. (attēla)

izvērse; 2. skenēšana; II a rastra-scansion ['skacn/n] n (dzejoļa) skandēšana scant [skaent] I a nabadzīgs; trūcīgs; s. attendance — neliels apmeklētāju skaits; s. foothold — nedrošs atbalsts; s. of breath — aizelsies; with s. courtesy — nelaipni; II v skopoties scantling ['skaentliq] n 1. neliels daudzums;

2. trafarets; 3. mucas steķi scanty ['skaenti] a nabadzīgs, trūcīgs; s.

crop — slikta raža; s. hair — plāni mati scape [skeip] n 1. stiebrs; kāts; 2. arh.

(kolonnas) stiegra scapegoat ['skeipgaut] n grēkāzis scapegrace ['skeipgreis] n humor, draiskulis, nebēdnis

scaphander [sks'faemb] n 1. skafandrs;

2. korķa josta (veste) scapula ['skaepjula] n (pl scapulae

['skaepjuli:]) anat. lāpstiņa scapulae sk. scapula

scar® [ska:] I n 1. rēta; 2. skramba (piem., uz mēbeles); II v 1. atstāt rētu; 2. (arī to s. over) (par brūci) sadzīt scarb [ska:] n klints scarab ['skaersb] n skarabejs scarce [skess] I a 1. nepietiekams, trūcīgs; fruit is s. in winter — ziemā trūkst augļu; 2. rets; deficīts; s. collection — reta kolekcija; to make oneself s. — 1) pazust;

2) nerādīties acīs; II adv poēt. [tik] tikko scarcely ['skeasli] adv [tik] tikko; he can s. speak — viņš tikko var parunāt; I s. know her — es gandrīz nepazīstu viņu; I s. think so — es gan tā nedomāju scarcity ['skeassti] n 1. (of) nepietiekamība; trūkums; 2. retums; deficīts; s. price — (deficīta preces) paaugstināta cena scare [skea] I n izbailes; to get as. — pārbīties; to give smb. a s., to throw a s. (into) amer. — izbiedēt; II v 1. nobiedēt; 2. (arī to s. away, to s. off) aizbaidīt; <=> to s. up amer. sar. — sadabūt scarecrow ['skeskrau] n putnu biedēklis scared [skead] a nobijies; s. face — baiļu pilna seja

scare-headline ['skeajiedlain] n sensacionāls

virsraksts (laikrakstā) scaremonger ['skea.mAnga] n panikas cēlējs scarf1 [ska:f] n (pi scarfs [ska:fs] vai scarves

[ska:vz]) šalle; kaklauts scarf1 [ska:f] I n 1. noslīpinājums; slīps nošķēlums; 2. būvn. slīps savienojums; II v

1. nogriezt (nošķelt) slīpi; 2. sagropēt (sa-tapot) slīpi

scarfpin ['ska:fpin] n kalasaites adata scarfskin ['ska:fskin] n virsāda, epiderma scarification [.skeanfi'kei/n] n med., lauks.

skarifikācija scarifier ['skeanfais] n lauks, skarifikators scarify ['skeanfai] v 1. med., lauks, skarificēt;

2. nokritizēt; 3. uzirdināt (augsni) scarlet ['ska:bt] I n 1. spilgti sarkana krāsa;

2. purpursarkana mantija; 0 to wear s. — ieņemt augstu amatu; II a spilgti sarkans; s. fever med. — skarlatīna; s. hat — kardināla cepure; s. runner bot. — turku pupas; s. woman — 1) izvirtule; 2) niev. katoļu baznīca; to turn s. — nosarkt līdz ausu galiem scarp [ska:p] In 1.krauja; 2.mii. eskarps;

n v mii. eskarpēt scarves sk. scarf1

scary ['skean] a sar. 1. drausmīgs; s. film —

šausmu filma; 2. bailīgs scat [skaet] intsl. prom! scathe [skeiS] I n kaitīgums; ļaunums; with-scheme

out s. — neskarts; II v kaitēt; nodarīt ļaunu scatheless [skeiSlas] a neskarts; sveiks scathing ['skei5ii]] a ļauns; s. criticism —

iznīcinoša kritika scatter ['skaeta] v 1. izkaisīt; izsvaidīt; 2. (on, over) nokaisīt; 3. izklīdināt; to s. the demonstration — izklīdināt demonstrāciju; 4. izklīst; 5. izjukt; sabrukt; 6. izšķiest, izšķērdēt; to s. one's money — notriekt naudu

scatterbrain f'skaetabrein] n vējgrābslis scatterbrained ['skatabreind] a aušīgs,

vieglprātīgs scattered ['skaetad] a izsvaidīts; s. houses — izkaisītas mājas; s. instances — atsevišķi gadījumi; s. trees — reti koki scatty ['skaeti] a sar. paviegls; stulbs scavenge ['skaevin^] v 1. novākt atkritumus; 2. rakņāties atkritumos; 3. tehn. izpūst (cilindru)

scavenger ['skaevm^a] n 1. atkritumu aiz-

vācējs; 2. maitēdājs scavenger's daughter ['skaevin^az 'do:ta]

n vēst. spīles (moku rīks) scavenging ['skaevin^rļ] n 1. atkritumu novākšana; 2. tehn. (cilindra) izpūšana scenario [si'nairiau] n (pl scenarios [si'na:riauz]) kinoscenārijs; (filmas) literārais scenārijs scenarist ['siinanst] n scenārists scene [si:n] n 1. (darbības) vieta; s. of crime — nozieguma vieta; to lay the s. — noteikt darbības vietu (lugā, romānā); 2. teātr. aina; 3. dekorācija; behind the ~s — aiz kulisēm; 4. ainava; skats; beautiful s. — skaists skats; woodland s. — meža ainava; change of s. — apstākļu maiņa; 5.scēna; to make as. — sarīkot scēnu; 6. novec. estrāde; skatuve; to be (come) on the s. — parādīties; to quit the s.— 1) noiet no skatuves; 2) nomirt;

7. sl. pasaule; the drug s. — narkomānu pasaule; the pop s. — popmūzikas pasaule;

8. (the s,)formāl. augstākā sabiedriba; 0 to make the s. — būt klāt; piedalīties; to set the s. — veikt sagatavošanas darbus; to steal the s. — novērst uzmanību (no kaut

kā svarīga) scene-designer fsiīndi,zarna] n scenogrāfs scenedock ['si:ndok] n dekorāciju noliktava scene-painter['si:n,peinta] n scenogrāfs scenery ['si:nan] n 1. ainava; 2. dekorācijas sceneshifter ['si:n,/ifta] n skatuves strādnieks

scenic ['si:mk] a 1. scēnisks; skatuvisks;

2. teatrāls; the s. art — dramatiskā māksla;

3. gleznains; 4.: s. railway — atklāti va-goniņi (apmeklētāju izvadāšanai izstādes teritorijā u.tml.)

scent [sent] I n 1. smarža; 2. smaržas; to put [some] s. (on) — sasmaržoties; 3. (zvēra) pēdas; false s. — nepareizas pēdas; hot s. — svaigas pēdas; to be off the s., to get the wrong s. — 1) (par mednieku) pazaudēt pēdas; 2) būt uz maldu ceļa; to be on the [right] s.— 1) (par mednieku) būt uz pēdām; 2) būt uz pareizā ceļa; to

follow the s. — dzīt pēdas; to put (throw) off the s. — novedināt no pēdām; 4. oža; to get the s. of danger — nojaust briesmas; II v 1. saost; 2. sasmaržot; 3. nojaust; to s. danger — nojaust briesmas; = to s. out — 1) saost; 2) sadzīt pēdas sceptic ['skeptik] n skeptiķis sceptical ['skeptikl] a skeptisks scepticism ['skeptisizam] n skepticisms sceptre ['septa] n scepteris; valdnieka zizlis;

to wield the s. — valdīt schedule ['/edju:l] I n 1. grafiks; saraksts; according to s. — grafikā paredzētajā laikā; on s. — precīzi pēc saraksta; to arrive on s. — pienākt laikā; to be behind s. — atpalikt no grafika; 2. tehn. režīms; II v 1. sastādīt grafiku (sarakstu); ~d time — grafikā paredzētais laiks; 2. ieplānot; paredzēt; he is ~d to arrive tomorrow — paredzams, ka viņš ieradīsies rit schematic [ski:'maetik] a shematisks scheme [ski:m] I n 1. plāns; projekts; to lay down as. — sastādīt plānu; what's the s.? — kas ieplānots?; 2. intriga; bubble s. — krāpniecisks pasākums; 3. sistēma; struktūra; colour s. — krāsu saskaņa; s. of society — sabiedribas struktūra; 4. kon-

spekts; iss izklāsts; II v 1. plānot; projektēt;

2. vērpt intrigas

schemer [skiima] n 1. intrigants; 2. plānotājs;

projektētājs scheming ['ski:mit]] a viltīgs scherzo ['skeatsou] n (pl scherzos

['skeotssuz]) mūz. skerco schism ['skizam] n shizma, šķelšanās schismatic [skiz'maetik] I n shizmatiķis, šķeltnieks; II a shizmatisks, šķeltniecisks schist [/ist] n slāneklis schizo ['skitsau] n sar. šizofrēniķis, ķertais schizophrenia [.skitsau'friinia] n šizofrēnija schizophrenic [.skrtsau'frenik] n šizofrēniķis scholar ['skolo] n 1. izglītots cilvēks; zinātnieks; 2. valodas pratējs; he is a good German s. — viņš prot vācu valodu;

3. stipendiāts; 4. sar. gudrs cilvēks; I'm not much of a s. — es neesmu tik izglītots; 5. novec. skolnieks

scholarly ['skoteli] a 1. izglītots, erudīts; s. man — erudīts cilvēks; 2. zinātnieka-; s. edition — akadēmisks izdevums; s. library— zinātniskā bibliotēka; 3.amer. centīgs, uzcītīgs scholarship ['skob/ip] n 1. zināšanas; erudīcija; 2. stipendija scholastic [ska'laestik] I n sholasts, sho-lastiķis; Hal. sholastisks; 2. izglītības-; mācību-; s. institution — mācību iestāde; s. post — skolotāja amats; 3. pedantisks;

4. zinātnisks; s. degree — zinātnisks grāds scholasticism [ska'laestisizam] n sholastika school3 [sku:l] I n 1. skola; elementary s. —

pamatskola; higher s. — augstskola; secondary s. — vidusskola; s. fee — skolas nauda; to attend s. — apmeklēt skolu; to go to s. — 1) iet skolā; 2) iestāties skolā; to go to s. to smb. — mācīties pie kāda; to leave s. — pamest skolu; 2. klase (telpa); big s. — skolas aktu zāle; chemistry s. — ķīmijas kabinets; 3. mācības, stundas; s. begins at eight — mācības sākas astoņos; s. is over — stundas ir beigušās; 4. vienas skolas audzēkņi; the whole s. took part in the competition — visi skolas audzēkņi piedalījās konkursā; 5. fakultāte; medical

s. — medicīnas fakultāte; 6. skola; virziens (literatūrā, mākslā, zinātnē); 7.: the ~s — viduslaiku universitātes; 8. pl eksāmeni (sev. zinātniska grāda iegūšanai); to be in for one's ~s — kārtot eksāmenus zinātniskā grāda iegūšanai; 0 to tell tales out of s. — atklāt kāda noslēpumus; II v 1. skolot, apmācīt; a well ~ed dog — apmācīts suns; 2. apvaldīt; to s. one's tongue — mācīties savaldīt mēli schoolb [sku:l] I n (zivju) bars; II v (par zivīm)

pulcēties baros school-board ['sku:lbo:d] n skolu valde schoolboy ['sku:lboi] n skolnieks schoolfellow ['sku:l,fetau] n skolasbiedrs schoolgirl ['sku:lg3:l] n skolniece schoolhouse [skuilhaus] n 1. skolas ēka (sev. mazā ciematā); 2. skolotāja māja (dzīvoklis); 3. skolas direktora dzīvoklis schooling ['skuilit]] n izglītošana, skološana;

he has little s. — viņš ir mazizglītots schoolma'am ['sku:lmaem] n sar. skolotāja schoolman ['skuilman] n 1. sholasts, sho-lastiķis; 2. pasniedzējs (viduslaiku universitātē)

schoolmarm ['sku:lma:mj sk. school-ma'am schoolmaster ['sku:l,ma:st3] n skolotājs schoolmate ['sku:lmeit] n skolasbiedrs schoolmistress ['skuilmistras] n skolotāja schoolroom ['sku:lru:m] n klase (telpa) schoolship ['sku:l/ip] n mācību kuģis schoolteacher ['sku:l,ti:t/3] n skolotājs schooltime ['sku:ltaim] n 1. mācību laiks;

nodarbības; 2. skolas gadi schooner ['skuina] n 1. šoneris; 2. amer.

prēriju furgons; 3. amer. sar. alus glāze sciatic [sai'aetik] n anat. sēžas-; s. nerve —

sēžas nervs sciatica [sai'aetika] n med. išiass science ['saians] n 1. zinātne; man of s. — zinātnieks; social ~s — sabiedriskās zinātnes; 2. (arī natural ~s, physical ~s) dabas zinātnes; 3. meistarība; prasme; sportsman lacking s. — sportists bez pietiekamas tehniskās sagatavotības; 4. novec. zināšanas; 0 to have smth. down to a s. — būt lielai prasmei (kaut ko darīt)

966scorbutic

science fiction [.saians'fik/n] n zinātniskā

fantastika scienter [.sai'enta] adv jur. apzināti scientific [.saisn'tifik] a 1. zinātnisks; 2. meistarīgs, prasmīgs; s. boxing — augstas klases bokss scientist ['saiantist] n 1. zinātnieks; 2. dabas zinātnieks

sci-fi [.sai'fai] n (saīs. no science fiction) sar.

zinātniskā fantastika scimitar ['sunīts] n līks austrumnieku zobens scintilla [sin'tita] n (pl ari scintillae [sin'tili:]) dzirksts; 0 not a s. of truth — ne kripatas patiesības scintillae sk. scintilla

scintilate fsintileit] v dzirkstīt, mirgot; to s. anger — zvērot dusmās; he ~s [with] good ideas — viņam ir lieliskas idejas scintillation [,smti'lei/n] n 1. dzirkstīšana, mirgošana; s. of wit — asprātības uzliesmojums; 2. elektron. scintilācija; 3.: s. scanner med. —scintilogrāfs scion f'saian] n bot. 1. nolieksnis; 2. atvase, pēcnācējs

scission ['si3n] n 1. pārgriešana; pārdalīšana;

l.fiz. sašķelšana scissor ['siza] v griezt (ar šķērēm); <=> to s. off — nogriezt; to s. out — izgriezt; to s. up — sagriezt (gabalos) scissors ['sizsz] n (ari pair of s.) šķēres scissors-and-paste [.sizazan'peist] n literāra

kompilācija Sclav [sklaiv] sk. Slav Sclavonic [skla'vonik] sk. Slavonic scleroses sk. sclerosis

sclerosis [sklia'rsusis] n (pl scleroses

[sklia'rousiiz]) med. skleroze sclerotic [skhs'rotik] a sklerotisks scobs [skobz] n pl skaidas scoff* [skof] Ircl. izsmiekls; nievas; to aim ~s at smb. — likt kādu apsmieklā; 2. izsmiekla objekts; II v izsmiet; ņirgāties; to s. at danger — nicināt briesmas scoff1 [skof] sl. I n ēdamais; ēdiens; II v badīgi ēst; rit scoffer ['sknfh] n zobgalis scold [skauld] I n ķildīga sieviete; II v bārt,

rāt

scolding ['skauldir]] n bāriens, rājiens; to give

smb. a good s. — kārtīgi izbārt kādu scollop ['skolsp] sk. scallop scon [sknn] sk. scone sconce3 [skons] n sienas svečturis sconceb [skons] n 1. mii. nocietinājumi;

2. novec. patvērums sconce® [skons] I n sods par galda etiķetes neievērošanu (Oksfordas universitātē); II v sodīt par galda etiķetes neievērošanu (Oksfordas universitātē) sconced [skons] n 1. humor, galva; pauris;

2. novec. bruņucepure scone [skon, amer. skaun] n (kviešu, miežu) plācenis

scoop [sku:p] n 1. liekšķere; 2. smeļamais kauss; 3. (ekskavatora) kauss; 4. smelšana; at one s., with as. — vienā ņēmienā;

5. sar. sensacionāls jaunums (laikrakstā);

6. sar. lielais laimests; II v 1. (arī to s. out, to s. up) izsmelt; 2. [izļrakt; 3. (arī to s. out) izdobt; izgrebt; 4. sar. gūt lielu peļņu; 5. sar. apsteigt (konkurentu); to s. other newspapers with an exciting report — apsteigt citas avīzes ar sensacionālu paziņojumu

scoopnet ['skurpnet] n dukurs (zivju ķeršanai)

scoot [sku:t] v sar. 1. mesties, drāzties;

2. laisties prom

scooter ['sku:ta] n 1. skrejrats; 2. (ari motor

s.) motorollers; 3. skuters scope8 [skoup] n 1. (izpausmes) iespēja; vēriens; mind of wide s. — plaša vēriena prāts; to give wide s. — pavērt plašas iespējas; 2. redzesloks; kompetence; within smb. 's s. — kāda kompetencē; it is beyond my s. — tas neietilpst manā kompetencē;

3. (darbības) sfēra; s. of fire mil. — apšaudes lauks; within the s. of the society — biedrības ietvaros; 4. novec. mērķis; nodoms

scopeb [skaup] n 1. (sals. no microscope) mikroskops; 2. (saīs. no periscope) peri-skops; 3. (sals. no telescope) teleskops scorbutic [sko:'bju:tik] 1/7 skorbuta slim-scorch

nieks; II a skorbuta-scorch [ska:t/] I n 1. apdegums; apsvilums; 2. sar. drāšanās, joņošana; II v 1. apdedzināt; apsvilināt; 2. apdegt; apsvilt; 3. nokritizēt; 4. sar. drāzties, joņot scorcher ['skoit/a] v 1. sar. tveicīga diena;

2. sar. pārgalvīgs braucējs; 3. sl. sensācija scorching ['sko:t/iiļ] a 1. svelmains, tveicīgs;

2. (par kritiku u.tml.) ass, dzēlīgs score [sko:] In 1.iegriezums; ierobījums; 2. rēķins; to clear (quit) as. — norēķināties; to run up a s. — iestigt parādos; to settle old ~s — nokārtot vecus rēķinus; 3. punktu skaits (spēlē); to keep the s. — skaitīt punktus; what's the s.? — kāds ir spēles rezultāts?; 4. iemesls; pamats; on that s. — šai ziņā; on the s. of—dēļ; 5. divdesmit; ~s of — daudz; ~s of times — neskaitāmas reizes; three s. — sešdesmit; 6. veiksme; what as.! — kāda veiksme!; 7. sl. zobgalība; 8. mūz. partitūra; 0 to go off at s. — ķerties klāt; to know the s. — saprast lietas būtību; to make a s. off one's bat — izdarit pašam; II v 1. iegriezt, ierobīt; 2. skaitīt punktus (spēlē); 3. uzvarēt (spēlē); to s. a goal — iesist vārtus; to s. a point — iegūt punktu; 4. gūt sekmes; to s. an advantage — iegūt priekšrocību; to s. well in an examination — gūt labas sekmes eksāmenā; 5. amer. sar. norāt; 6. mūz. orķestrēt; 7. sl. gūt panākumus (pie sievietēm); = to s. off sar. — uzvarēt, gūt virsroku; to s. out — izsvītrot; to s. under —pasvītrot scoreboard ['sko:bo:d] n rezultātu tablo (sportā)

scorer [skoira] n 1. punktu skaitītājs (spēlē);

2. punktu ieguvējs scoria ['skoina] n (pl scoriae ['skoini:])

1. izdedži; 2. vulkāniskie izdedži scoriae sk. scoria

scorify ['skonfai] v pārvērst izdedžos scorn [sko:n] I n 1. nicinājums; to laugh smb. to s., to pour s. on smb. — izsmiet kādu; to think s. of — nicināt; 2. izsmiekla objekts; II v nicināt; to s. telling lies — nicināt melus

scornful ['skainfi l] a nicinošs, nicīgs

Scorpio ['skoipiau] n Skorpions (zvaigznājs

un zodiaka zīme) scorpion ['skoipisn] n skorpions Scot [skot] n 1. skots; 2. vēst. skots (Britu salu pirmiedzīvotājs); Picts and ~s — pikti un skoti

scot [skot] n vēst. nodoklis; to pay s. and lot — maksāt vietējos nodokļus; 0 to pay [smb. off] lot and s. — samaksāt kādam pilnīgi

Scotch [skotf] I n 1.: the S. — skoti; 2. skotu dialekts; 3. sar. skotu viskijs; S. and soda — viskijs ar sodu; II a skotu-; S. terrier — skotu terjers scotch [skot/] I n 1. iegriezums; 2. tehn. ķīlis; II v 1. ievainot; sakropļot; 2. apspiest; likvidēt; to s. a mutiny — apspiest dumpi; I don't s. my mind — es runāju atklāti; 3. bremzēt (ar ķīli) Skotch broth [,skot/'bro0] n gaļas zupa ar grūbām

Scotch fir [,skot/'f3:] n priede Scotchman ['skot/man] n skots; 0 Flying

S. — Londonas-Edinburgas ekspresis Scotch mist [,skDt/'mist] n bieza migla ar

smalku lietu Scotch pine [.skot/'pain] sk. Scotch fir Scotch tape [,skot/'teip] n amer. līmlente Scotchwoman ['skot/,wuman] «skotiete scoter ['skauta] n melnā pīle scot-free [.skDt'fri:] \a\. neskarts; 2. nesodīts; II adv

nesodīti; to get off s.-f. — tikt sveikā cauri Scotland Yard [,skotbnd'ja:d] n Skotlendjards (Londonas kriminālpolicija) Scots [skots] I n skotu dialekts; II a skotu-Scotsman ['skotsmsn] sk. Scotchman Scotswoman ['skots,wumsn] sk. Scotchwoman

Scottish ['skoti/] a 1. Skotijas-; skotu-; S. literature — skotu literatūra; S. terrier — skotu terjers; 2. humor, skops scoundrel ['skaundral] n nelietis scour® ['skaus] I n 1. mazgāšana; tīrīšana; to give the floor as. — noberzt grīdas; 2. izskalojums; s. under the embankment — izskalojums zem krast-

malas; 3. ķīmisks mazgāšanas (tīrīšanas) līdzeklis; 4. vet. caureja; II v 1. mazgāt; tīrīt; to scrub and s. — berzt un tīrīt; 2. ķīmiski tīrīt; 3. attīrīt; atbrīvot; 4. (par ūdeni) izskalot scourb ['skaus] v pārmeklēt scourge [sk3:d3] I n 1. pletne; 2. posts; the s. of war — kara posts; 0 the white s. — dilonis; II v 1. pērt ar pletni; 2. sodīt; to s. oneself —šaustīt sevi scouta [skaut] I n 1. izlūks; 2. izlūkkuģis; iz-lūklidmašīna; 3. (ari talent s.) jaunu talantu meklētājs; 4. (ari Boy s.) skauts; 5. kalpotājs (Oksfordas universitātē)', 6. izlūkošana; to take a s. round — doties izlūkošanā; 7. sar. puisis; zēns; good s. — cilvēks, uz ko var paļauties; II v izlūkot; <= to s. about (around) — izložņāt; to s. out — sameklēt

scoutb [skaut] v nicinoši noraidīt (priekšlikumu u.tml.)

scoutmaster ['skaut,ma:sta] n skautu vadītājs scow [skau] n šalanda; plakandibena laiva scowl [skaul] I n drūms skatiens; II v (at)

drūmi skatīties scrabble ['skraebl] v l.kricelēt, skribelēt;

2. (ari to s. about) rakņāties scrag [skraeg] I n 1. (par cilvēku, dzīvnieku) kaulu kambaris; 2. nīkulīgs augs; 3. kul. (jēra) kakla gabals; 4. sl. sprands; II v

1. sar. apgriezt sprandu; 2. sar. žņaugt scraggy ['skraegi] a 1. izdēdējis; noliesējis;

2. (par gaļu) liess

seram [skraem] v sl. laisties prom; s.! — lasies projām!; pazūdi! scramble ['skraembl] I n 1. rāpšanās; 2. kautiņš; s. for the best seats — cīņa par labākajām vietām; 3. juceklis; 4. motobraukšanas sacīkstes (šķēršļotā distancē); II v 1. rāpties; 2. (par augu) ložņāt; 3. (for) cīnīties; to s. for a living — cīnīties par eksistenci; to s. for the ball — cīnīties par bumbu; 4. izdarīt steigā; to s. through a book — pāršķirstīt grāmatu; 5. izkaisīt; to

s. money to the crowd — pasviest pūlim naudu; 6. sakult (olas) scrambled eggs [.skraembld'egz] n olu kul-

tenis

scran [skraen] n sar. ēdiena paliekas; 0 bad

s. to you! —kaut tu izčibētu! scrap8 [skraep] I n 1. gabals; gabaliņš; 2. strēmele; 3. pl (ēdiena) atliekas; atkritumi; 4. (laikraksta) izgriezums; 5. nieks; sīkums; not a s. of truth — ne drusciņas patiesības; 6. metāllūžņi; Uvi. izsviest (kā nederīgu)', 2. nodot metāllūžņos scrapb [skraep] sar. I n kautiņš; II v kauties scrapbook ['skraepbuk] n albums (laikraksta

izgriezumiem) scrape [skreip] I n 1. [no]kasīšana; [-[no]-skrāpēšana;-] {+[no]- skrāpēšana;+} 2. skramba; 3. švīkoņa; čirk-stoņa; 4. liksta; ķeza; to get into as. — nokļūt ķezā; 5. sar. skūšanās; II v

1. [no]kasīt; [no]skrāpēt; to s. one's chin — skūties; 2. (against, on) nobrāzt; to s. one's knee — nobrāzt celi; 3. pievilkt kāju (sasveicinoties); to bow and s. — klanīties; zemoties; 4. čīgāt (vijoli); 5. skopoties; 6. tikt cauri; izspraukties; to s. a living — ar grūtībām savilkt galus kopā; 7. (arī to s. out) izkasīt; izrakt; 8. nodrāzt; notēst; <=> to s. along — ar grūtībām savilkt galus kopā; to s. down — 1) nokasīt; noskrāpēt; 2) apklusināt (runātāju), švīkājot kājas; to s. through — ar grūtībām tikt galā; to s. through an examination — ar grūtībām nokārtot eksāmenu; to s. together (up) — 1) sakasīt; 2) ar grūtībām sakrāt; 0 to s. [up] an acquaintance — censties iepazīties

scraper ['skreipa] n 1. (metāla) kājslauķis;

2. skrāpis; 3. skopulis; 4. (vijoles) čīgātājs; 5. tehn. skrēpers

scrap-heap ['skraephi:p] n atkritumu (lūžņu) kaudze; fit only for the s.-h. — nekam nederīgs

scrapings ['skreipirļz] n pl sakasas scrap-iron ['skraep,aisn] n metāllūžņi scrap-metal ['skrajp'metl] sk. scrap-iron scrappy ['skraepi] a 1. dažddažāds; s. dinner — no dažādām ēdienu atliekām pagatavotas pusdienas; 2. saraustīts; s. thoughts —juceklīgas domas Scratch [skraet/] n : the Old S. — velns scratch [skraet/] I n 1. skramba; to get offscratchcat

with a s. or two — viegli tikt cauri; 2. švīkāšana; 3. čirkstēšana; 4. kasīšanās; 5. sp. starta līnija; to bring smb. to the s. — 1) izsaukt kādu uz startu; 2) piespiest kādu apņēmīgi rīkoties; to come [up] to the s. — 1) nostāties uz starta līnijas; 2) būt gatavam cīņai; 6. (arī s. man) sacīkšu dalībnieks bez handikapa; 7. pl vet. spreijas; 8. amer. sl. nauda; 0 s. of the pen — 1) spalvas vilciens; 2) paraksts; 3) daži steigā uzrakstīti vārdi; from s. — no tukšas vietas; up to [the] s. — 1) līmenī; labā formā; 2) pilnā gatavībā; II a 1. steigā savākts; s. crew (pack, team) — steigā savākta komanda; s. dinner — no ēdienu paliekām pagatavotas pusdienas; 2.: s. paper — piezīmju papīrs; III v 1.ieskrambāt; 2.kasīt; 3.kasīties; 4.(par spalvu) čirkstēt; 5. izsvītrot no dalībnieku saraksta; 6. uzšvīkāt; 7. atteikties; =» to s. along — ar grūtībām savilkt galus kopā; to s. out —izsvītrot; to s. together (up) — sakrāt; saraust; 0 to s. a living — ar grūtībām savilkt galus kopā; to s. one's way — izlauzt ceļu; gūt panākumus; to s. the surface — braukt pa virsu; s. my back and I will s. yours — roka roku mazgā

scratchcat ['skraet/kaet] n dusmu pūce; fūrija scratchpad ['skraet/paed] n amer. piezīmju

papīra kaudzīte scratchrace ['skraet/reis] n sp. sacīkstes bez handikapa

scratchwig ['skret/wig] n parūka, kas sedz

daļu galvas scratchy ['skraet/i] a 1. ass, raupjš; s. cloth — asa drāna; 2. uzšvīkāts; s. writing — skribelējums; 3. (par spalvu) čirkstošs; 4. sfeigā savākts; 5. (par sievieti) neganta, nikna scrawl [skro:l] I n kricelējums; ķeburains

raksts; II v kricelēt; ķeburaini rakstīt scrawny ['skro:m] a niev. kaulains scray [skrei] n omit, upes zīriņš scream [skri:m] I/i 1. spalgs kliedziens; spiedziens; ~s of laughter — spalgi smiekli; 2. spalgs troksnis; 3. sl. jocīgs;

cilvēks; 4.sl.joks; liv 1.spalgi kliegt; spiegt; to s. one's head off — ilgi un spalgi kliegt; to s. with laughter — spalgi smieties; 2. (par sirēnu, vēju) gaudot, kaukt screamer ['skriima] n 1. kliedzējs; spiedzējs; 2. omit, svīre; 3. sar. lielisks eksemplārs;

4. sar. sensacionāla grāmata (filma);

5. amer. sensacionāls virsraksts; 6. sp. lielisks lēciens (metiens, sitiens); 7. sl. ekspresis (vilciens); 8. poligr. sl. izsaukuma zīme

screaming ['skri:mii]] a 1. (par krāsu u.tml.) kliedzošs; 2. smieklīgs; 3. lielisks; 0 s. success — pārsteidzoši panākumi screamy ['skri:mi] a 1. griezīgs; spalgs;

2. (par krāsu) kliedzošs screech [skri:t/] 1.spalgs kliedziens; 2. griezīga skaņa; 3. sl. kandža; 4. sl. lēts viskijs; II v 1. spalgi kliegt; 2. šņirkstēt; the brakes ~ed as the car suddenly stopped — bremzes iekaucās, automašīnai pēkšņi apstājoties

screech-owl ['skri:t/aul] n 1. plīvurpūce;

2. nelaimes vēstnesis screed [skri:d] n spriedelējums

screen [skriin] I n 1. aizslietnis; 2. aizsargs; aizsegs; smoke s. mii. — dūmu aizsegs; under the s. of night — nakts aizsegā;

3. ekrāns; s. adaption — literāra darba ekranizācija; s. time — filmas seansa laiks; s. writer — kinoscenārists; 4.: the s. — kino; s. test — (aktiera) fotoprove; 5. ziņojumu dēlis; 6. moskītu tīkls; 7. (grants u.tml.) siets; 8. mil. konvojs; II v 1. nodalīt (ar aizslietni); 2. aizklāt; aizsegt; to s. one's eyes with one's hand — aizklāt acis ar roku;

3. slēpt; to s. one's faults — slēpt savus trūkumus; 4. sijāt (piem., ogles); 5. demonstrēt uz ekrāna; 6. ekranizēt; uzņemt filmu; to s. well — 1) būt derīgam filmēšanai; 2) būt fotogēniskam; 7. pārbaudīt politisko uzticamību; 8. mii. izdarīt jauniesaucamo atlasi; = to s. off — atdalīt; nodalīt; to s. out — 1) noraidīt (kandidātu uz kādu vietu); 2) atlaist (no darba); 3) aizturēt; atturēt; the curtain ~s out sun light — aizkari aiztur saules gaismuscroll

screening ['skrirmt]] n 1. sijāšana; 2. pl atsi-jas; 3. filmas demonstrēšana; 4. politiskās uzticamības pārbaudīšana; 5. med. skrinin-gošana

screenplay ['skriinplei] n kinoscenārijs screw [skru:] In 1.(arī male s.) skrūve; female s. — uzgrieznis; s. coupling — skrūvveida saite; 2. tehn. gliemezis; 3. (lidmašīnas) propelleris; 4. (kuģa) dzenskrūve; 5. skrūves pagriešana; to give a nut a [good] s. — stingri piegriezt uzgriezni; 6. vīstoklis; 7. sl. cietumsargs; 8. sar. sīkstulis, skopulis; 9. sl. kleperis; 10. sl. alga; 11. amer. sl. sīkumains eksa-minētājs; 0 to apply the s. (~s), to put the s. on — izdarit spiedienu; to have a s. loose on smth. — būt ķertam uz kaut ko; he has a s. loose — viņam trūkst vienas skrūvītes; there is a s. loose somewhere — kaut kas nav kārtībā; II v 1. pieskrūvēt; saskrūvēt; 2. izspiest; to s. water out of a sponge — izspiest ūdeni no sūkļa; to s. taxes out of population — izspiest nodokļus no iedzīvotājiem; 3. griezt; to s. one's head round — pagriezt galvu atpakaļ; 4. griezties; 5. skopoties; 6. sl. piekrāpt, piešmaukt; 7. amer. sl. stingri pārbaudīt; 8.: to be ~ed sl. — būt piedzērušam; ==> to s. around sl. — slaistīties bez darba; to s. up — 1) pieskrūvēt; 2) saviebties; to s. up one's eyes — piemiegt acis; 3) saņemt drosmi; to s. oneself up to do smth. — sasparoties kaut ko izdarit; to s. up one's courage — saņemt dūšu; 0 to have one's head ~ed on [right, in the right way] — nebūt muļķim screwball ['skru:bo:l] n amer. sl. bezprātis; trakulis

screwbolt ['skruibault] n skrūve, bultskrūve screwcutter ['skruiJcAta] n vītņu griešanas darbgalds

screwdriver ['skrui.draiva] n 1. skrūvgriezis;

2. amer. degvīns ar apelsīnu sulu un ledu screwed [skru:d] a sl. piedzēries screwjack ['skru:d3zek] n tehn. skrūves

domkrats screwnut ['skruinAt] n uzgrieznis screw-propeller [.skruipra'peb] n 1. (kuģa)

dzenskrūve; 2. (lidmašīnas) propelleris screwtap ['skru:taep] n tehn. vītņurbis screwwheel ['skru:wi:l] n tehn. zobrats screwwrench ['skru:rent/] n tehn. bīdatslēga screwy ['sknm] a 1. sar. jucis, ķerts; 2. dīvains; s. idea — traka ideja; 3. skops; 4. sl. piedzēries scribal ['skraibl] a pārrakstīšanas-; s. error —

pārrakstīšanas kļūda scribble ['sknbl] I n kricelējums; ķeburains raksts; liv 1.kricelēt; ķeburaini rakstīt; 2. niev. būt par rakstnieķeli scribbler ['skribb] n rakstnieķelis; skribents scribbling-paper ['sknbhijpeips] n piezīmju papīrs

scribe [skraib] I n 1. pārrakstītājs; 2. amer. sar. rakstnieks; žurnālists; 3. tehn. aizzīmēšanas adata; zīmēklis; II v tehn. aizzīmēt (ar aizzīmēšanas adatu) scrim [sknm] n rupjš linaudekls scrimmage ['sknmid3] I n kautiņš; II v piedalīties kautiņā scrimp [skrimp] v skopoties scrimpy ['sknmpi] a 1. trūcīgs; 2. skops scrimshank ['sknm/aeijk] v sl. izvairīties no pienākuma

scrimshaw ['sknmfo:] I n ziloņkaula (gliemežvāka) izgrebšana; liv izgrebt ziloņkaulu (gliemežvāku) script [sknpt] \n\. raksts; rokraksts; Gothic s. — gotu raksts; 2. jur. (dokumenta) oriģināls; 3. (radio, televīzijas raidījuma) scenārijs; 4. (aktiera lomas) manuskripts; 4. eksaminējamā rakstu darbs; II v rakstīt scenāriju

scriptural ['skript/aral] a Bībeles-; Svēto rakstu-

scripture ['skript/a] n 1. (Holy S., the Scriptures) Bībele; 2. Svētie raksti; Buddhist ~s — budistu svētie raksti scriptwriter ['sknptraita] n (filmu, radio

vai televīzijas uzvedumu) scenārists scrofula ['skrofjub] n med. skrofuloze scrofulous ['skrofjubs] a med. skrofulozes-;

skrofulozs

scroll [skroul] I n 1. (papirusa, pergamenta) rullis; 2. spirāle; 3. arh. spirālveida līnija;scrollsaw

4. tehn. plakanvītne; II v rotāt vītnēm scrollsaw ['skraulso:] n finierzāģītis scrollwork ['skraulw3:k] n arh.

arabesku rotājums

scrooge [skruicķ] n niev. sīkstulis, skopulis scroop [skru:p] I n čirkstoņa; II v čirkstēt scrota sk. scrotum

scrotum ['skrautam] n (pl scrota ['skrauta] vai

scrotums) anat sēklinieku maisiņš scrounge [skraunc?3] v sar. 1. nočiept;

2. (around) rakņāties (citu mantās) scrub8 [skrAb] n 1. brikšņi; krūmājs; 2. punduraugs; 3. nenozīmīgs cilvēks; 4. amer. vāja komanda scrubb [skrAb] I n 1. bēršana (ar suku)', to give the floor a good s. — kārtīgi noberzt grīdu; 2. cieta suka; 3. dienas strādnieks, kas veic smagu, netīru darbu; II v 1. berzt, mazgāt (ar suku); to s. out a spot — iztīrīt traipu; to s. oneself with a towel — norivēties ar dvieli; 2. (par ķirurgu) mazgāt rokas (pirms operācijas)\ 3. atcelt; anulēt; to s. an order — atsaukt pavēli; 4. darit smagu, netīru darbu; 5. sar. aizmirst; 6. sar. atlaist (no darba)-, 7. tehn. attīrīt (gāzi)

scrubber" ['skrAba] n 1. skrāpis; 2. tehn.

gāzes skalotnis scrubberb ['skrAba] n niev. padauza scrubbing-brush ['skrAbi»]brA/] n asa suka scrub-brush ['skrAbbrA/] amer. sk. scrubbing-brush scrubby ['skrAbi] a 1. maza auguma-; s. tree — pundurkociņš; 2. nenozīmīgs; 3. aizaudzis (ar krūmiem)-, 4. sarains; s. chin —neskūts zods scrub-team ['skrAbti:m] n amer. sl. futbola

(beisbola) komanda (skolā, koledžā} scrub-up ['skrAbAp] n pamatīga tīrīšana scrubwoman ['skrAb,woman] n amer. apkopēja

scrufP» [skrAf] n skausts, sprands; to take the cat by the s. of the neck — sagrābt kaķi aiz skausta scruff** [skrAf] n sar. netīrelis scruffy ['skrAfi] a sar. nekārtīgs; netīrs; s. hotel —noplukuši viesnīca

scrum [skrAm] sals. no scrummage scrummage ['skrAmid3] sk. scrimmage scrumptious ['skrAmp/as] a burvīgs, brīnišķīgs

scrunch [skrAn//] v 1. kraukšķēt; 2. burzīt, ņurcīt

scruple3 [skruipl] n skrupuls (20 granu jeb

13 gramu svara vienība) scruple5 [skru:pl] I n sirdsapziņas pārmetumi; man with no ~s — cilvēks, kas darīs visu, lai panāktu savu; to have no ~s to do smth. — darīt kaut ko nešaubīdamies; II v kautrēties; he doesn't s. to tell lies — viņš nekautrējas melot scrupulosity [,skru:pju'losati] n 1. apzinīgums; 2. pedantiskums; sīkumainība scrupulous ['skru:pjulas] a 1. apzinīgs; s. honesty — ārkārtīgs godīgums; 2. pedantisks; sīkumains; s. cleanliness — ideāla tīrība scrutineer [,skru:ti'ma] n vēlēšanu biļetenu

pārbaudītājs scrutinize ['skruitinaiz] v 1. rūpīgi apskatīt;

nopētīt; 2. rūpīgi pārbaudīt; izsekot scrutiny [skru:tini] n 1.pētījošs skatiens; 2. rūpīga apskate; pārbaude; 3. vēlēšanu rezultātu pārbaude scuba ['sku:ba] n (zemūdens) elpošanas aparāts

scud [skAd] I n 1. traukšanās; 2. vēja dzīts mākonis; 3. lietusgāze; 4. sniega brāzma; Dvi. traukties; 2. jūrn. braukt ar vēju scuff [skAf] v 1. šļūkt; vilkt kājas; 2. nodilt;

novalkāties scuffle ['skAfl] In kautiņš; plūkšanās; liv

1. kauties; plūkties; 2. šļūkt; vilkt kājas scull [skAl] rt 1. īss airis; 2. (laivas pakaļgala) irklis; 3. sacīkšu laiva; single s. sp. — akadēmiskais vieninieks; II v airēt sculler ['skAla] n 1. airētājs; 2. maza, viegla laiva

scullery ['skAlan] n 1. trauku mazgātava (pie

virtuves)-, 2. novec. bufetes istaba scullion ['skAlian] n novec. virtuves zēns sculp [skAlp] v sar. modelēt; veidot sculptor ['skivlpta] n skulptors, tēlnieks sculptress ['skAlptras] n skulptore, tēlnieceseafarer

sculptural ['skAlpt/ral] a skulptūras-, tēl-niecības-

sculpture ['skAlpt/a] I n skulptūra; II v

1. veidot (marmorā, akmeni); 2. izrotāt ar skulptūrām; 3. erodēt, izskalot

sculpturesque [.skAlpt/a'resk] a

skulptūras-; tēlniecisks; plastisks scum [skAm] Inl. putas; 2. atkritumi; netīrumi; 3. paklīdenis; 4. (arī the s. of the earth) (sabiedrības) padibenes; 5. neģēlis, nelietis; 6. tehn. sārņi; II v 1. noņemt putas;

2. putot, putoties scummy ['skAmi] a putains

scunner ['skAna] n pretīgums, riebums; to

take a s. (at, against) — sajust nepatiku scupper ['skApa] v 1. nogremdēt kuģi; 2. sar. izjaukt (plānu u.tml.); 3. pēkšņi uzbrukt; pārsteigt

scurf [sk3:f] n 1. blaugznas; 2. kārta; plēve scurfy ['sk3:fi] a blaugznains scurrility [skA'ribti] n rupjība; piedauzība scurrilous ['skAnlas] a rupjš; piedauzīgs scurry [skAn] Inl. traukšanās; steiga; the s. and scramble of town life — trauksmainā pilsētas dzīve; 2. lietusgāze;

3. sniega brāzma; 4. putekļu mākonis; II v

1. traukties; 2. steigties; to s. through one's work —sasteigt darbu

scurvied ['sk3:vid] a med. cingas-; skorbuta-scurvya ['sk3:vi] n med. cinga, skorbuts scurvyb ['sk3:vi] a nelietīgs, zemisks scut [skAt] n ļipa scuta sk. scutum

scutate ['skjuiteit] a bot. vairogveidīgs; vai-rogveida-

scutch [skAt/ļ I n kulstīkla; II v kulstīt (linus) scutcheon ['skAt/an] n 1. ģerbonis; 2. metāla

plāksnīte ar uzvārdu scutcher f'skAt/a] n kulstīkla scuttle® fskAtl] n ogļu spainis (kaste) scuttleb ['skAtl] Inl. lūka; 2. caurums kuģa sānos (vai dibenā); II v nogremdēt kuģi (izsitot caurumus kuģa sānos vai dibenā) scuttle® [skAtl] Inl. bēgšana; mukšana;

2. steidzīga gaita; Iv 1. bēgt; mukt; 2. steigties

scuttlebutt ['skAdbAt] n 1. dzeramā ūdens

muca (uz kuģa); 2. sl. baumas, tenkas scuttlecask ['skAtlkaisk] n dzeramā ūdens

muca (uz kuģa) scutum ['skju:tam] n (pl scuta ['skju:ta]) bot.,

zool. bruņas scythe [sai5] I n izkapts; II v pļaut Scythian ['siSian] Inl. skits; 2. skitu valoda; n a skitu-

sea [si:] n l.jūra; s. bear — 1) polārlācis; 2) kotiks; s. captain — 1) tālbraucējs kapteinis; 2) poēt. jūrasbraucējs; the four ~s — četras jūras, kas apņem Lielbritāniju; at s. — uz jūras; beyond (over) the s. — pāri jūrai; viņpus jūras; by s. — pa jūru; by the s. — pie jūras; on the s. — 1) jūrā; 2) jūras krastā; to go to s., to follow the s. — kļūt par jūrnieku; to go [down] to the s. — braukt uz jūrmalu; to put [out] to s. — doties jūrā; 2. (jūras) viļņošanās; high (heavy, rolling) s. — stipra viļņošanās; rough s. — bangojoša jūra; 3. liels daudzums; milzums; s. of troubles — lielas bēdas; 0 half ~s over — iedzēris; iereibis; to be [all] at sea (over) — būt pilnīgā neizpratnē sea-anchor ['sii.aerjka] n peldošs enkurs seabank ['siibaerjk] n 1. dambis; aizsprosts;

2. jūrmala

seabed ['si:bed] n jūras dibens sea-biscuit ['si:,biskit] n sausiņš seaboard ['si:bo:d] n jūras krasts; jūrmala seaborn ['si:bo:n] a poēt. jūras dzemdēts; the

s. town — Venēcija seaborne ['si:b3:n] a atvests pa jūru;

s. trade —jūras tirdzniecība seacalf ['si:ka:fj n ronis sea-chest ['si:t/est] n jūrnieka lāde sea-cock ['si:kok] n 1. jūrn. kingstens; 2.

humor, jūras vilks seacow ['si:kau] n 1. valzirgs; 2. lamantins;

3. jūras govs

seacraft ['si:kra:ft] n 1. jūras kuģis; 2. jūras

flote; 3. kuģošanas prasme seadog ['si:dt>g] n 1. ronis; 2. jūras vilks; 3. pirāts

seadrome ['si:draum] n hidroaerodroms seafarer ['sii.fearo] n poēt. jūrasbraucējs

973seafaring

seafaring ['si:,feanr]] In jūrniecība; Ha

jūrniecības-; s. man —jūrnieks seafight [fsi:fait] n jūras kauja seafloor ['sirflo:] n jūras dibens seafolk ['siifauk] n jūrnieki seafront ['siifrAnt] n krastmala pie jūras sea-gauge ['si:geid3] n jūrn. 1. lote; 2. (kuģa) iegrime

seagirt ['si:g3:t] a poēt. jūras ieskauts seagoing ['sii.gauiiļ] a 1. (par kuģi) okeāna-; tālbraucējs-; s. steamer — okeāna tvaikonis; 2. jūrniecības-seagull ['si:gAl] n kaija seahorse ['si:ho:s] n 1. jūras zirdziņš; 2. valzirgs

seajack ['si^aek] v sar. sagrābt [un izlaupīt] kuģi

seajelly ['si:,d3eh] n medūza

seaking ['siilarj] n vikings

seal8 [si:l] Inl. ronis; 2. kotikāda; 3. roņāda;

II v medīt roņus sealb [si:l] Inl. zīmogs; Great S., State S. — lielais valsts zīmogs (Anglijā)', Privy S. — mazais valsts zīmogs (Anglijā); under my hand and s. — ar manu parakstu un zīmogu; under the s. of secrecy — ar solījumu ciest klusu; ar noteikumu neizpaust; to put one's s. to a document — apzīmogot dokumentu; 2. apstiprinājums; to set the s. (on) — apstiprināt; 3. tehn. izolācija; 4. tehn. aizslēgs; aizvars; 5. tehn. virzuļa gredzens; 0 s. of love poēt. — skūpsts; to receive the ~s — ieņemt ministra amatu; II v 1. apzīmogot; 2. (ari to s. up) aizzīmogot; 3. cieši noslēgt; my lips are ~ed — es klusēju; 4. apstiprināt; to s. an agreement by shaking hands — apstiprināt vienošanos ar rokas spiedienu; 5. izšķirt; nolemt; to s. smb.'s fate — izšķirt kāda likteni; 0 it is a ~ed book to me — man tas ir pilnīgi neizprotams sealane ['si:lein] n jūrasceļš sea-legs ['siilegz] npl: to find (get) one's s.-

1. — pierast pie kuģa šūpošanās (jūrā) sealer ['si:1a] n 1. roņu mednieks; 2. roņu

zvejaskuģis sealery ['si:bn] n roņu apmetne

seal-fishery ['si:l.fi/an] n roņu medniecība sealine* ['si:lain] n 1. krasta līnija; 2. jūras horizonts

sealineb ['si:lam] n 1. makšķeres aukla;

2. jūrn. line sealing-wax f'siiliqwaeks] n zīmoglaka seal-ring ['sirlni]] n zīmoggredzens seal-rookery ['siiljukan] sk. sealery sealskin ['si:lskin] n 1. roņāda; 2. kotikāda seam [si:m] In 1.šuve; vīle; 2.grumba, krunka; 3. ģeol. slānis; 4. tehn. šuve; 0 to burst at the ~s sar. — būt pārpildītam; II v 1. sašūt; 2. [iz]vagot; face ~ed with wrinkles — grumbām izvagota seja seamaid ['si:meid] n nāra seaman ['siiman] n jūrnieks; matrozis seamanship ['si:man/īp] n kuģošanas prasme seamark ['si:ma:k] n navigācijas zīme seamew ['si:mju:] sk. seagull seamless ['siimlos] a bezšuves-; viengabala-seamstress ['semstres] n šuvēja seamy ['si:mi] a ar šuvēm; s. side — kreisā puse; the s. side of life — dzīves ēnas puses

Seanad Eireann ['/aenaad'earan] n Īrijas

Republikas senāts seance [!seia:ns] n 1. sapulce; sēde; 2. seanss seapiece ['si:pi:s] n glezn. manna, jūras ainava

seaplane ['siiplein] n hidroplāns seaport ['si:po:t] n 1. ostas pilsēta; 2. jūras osta

sea-power ['si:,paīra] n jūras lielvalsts sear® [sia] I a nokaltis; sauss; s. leaves — novītušas lapas; the s. and yellow leaf — 1) rudens; 2) vecums; II v 1. med. piededzināt; 2. pārn. nocietināt (sirdi); 3. izkaltēt searb [sia] n mii. sprūdsvira search [s3:tf] I n 1. meklēšana; to be in s. (of) —meklēt; 2. aptvarste; pārmeklēšana; right of s. jur. — tiesības pārmeklēt kuģus; 3.izpētīšana; liv 1 .(for) meklēt; 2.ap-tvarstīt; pārmeklēt; to s. one's memory —

mēģināt atcerēties; 3. [izļpētit; to s. one's heart —pārbaudīt savas jūtas; to s. smb.'s face — ielūkoties kāda sejā; 4. iespiesties;

the wind ~ed every part of the town —seaward

vējš pārstaigāja visu pilsētu; <=» to s. out — sameklēt; 0 s. me! — man nav ne jausmas! searching ['s3:t/ii]] \n\. meklēšana; 2. ap-tvarste; pārmeklēšana; II a 1. pamatīgs; rūpīgs; 2. (par skatienu) pētījošs; 3. (par vēju) ass, griezīgs searchlight ['s3:t/lait] n prožektors search-party [*s3:t/.pa:ti] n izlūkošanas grupa search-warrant ['s3:t/,wor3nt] n

pārmeklēšanas orderis sea-rover ['siijsuvs] n 1. pirāts; 2. pirātu kuģis

seascape ['si:skeip] sk. seapiece sea-serpent ['si:,s3:pant] n jūras čūska seashore ['si:/o:] n liedags, pludmale; jūras krasts

seasick ['si:sik] a slims ar jūras slimību seasickness ['siisiknas] n jūras slimība seaside ['si:said] n 1. jūrmala; 2. (arī s. resort)

jūras kūrorts season ['si:zn] In 1.gadalaiks; 2.sezona; close s. — taupāmais laiks (medniecībā); hockey s. — hokeja sezona; nesting s. of birds — putnu ligzdošanas laiks; rush s. — vislielākā preču pieprasījuma laiks; the dead (dull, off) s. — klusā sezona; the London s. — Londonas sezona (maijs — jūnijs); in [s.] and out of s. — vienmēr, hares are out of s. now — pašlaik zaķus nedrīkst šaut; strawberries are in s. now — pašlaik ir zemeņu laiks; 3. sezonas biļete; 0 a word in s. — padoms īstā laikā; II v

1. aklimatizēt; pieradināt; ~ed to the rigorous climate — pieradināts pie bargā klimata; 2. ļaut nostāvēties (vīnam); 3. izžāvēt (kokmateriālus); 4. pielikt garšvielas; to s. meat with salt — pielikt gaļai sāli; 5. padarīt interesantu; conversation ~ed with wit — ar asprātībām piebārstīta saruna

seasonable ['si:znabl] a 1. piemērots gadalaikam; 2. piemērots; s. gift — piemērota dāvana

seasonal ['siizanl] a sezonas-; s. occupation — sezonas darbs seasoned ['si:znd] a 1. (par vīnu) nostāvējies;

2. (par kokmateriāliem) izžuvis; 3. norūdī-

jies; s. soldier — pieredzējis karavīrs; 4.(par ēdienu) ar garšvielām; highly s. dishes — pikanti ēdieni; 5. pikants; s. anecdote —pikanta anekdote seasoning ['si:znii]] n 1. garšvielas; 2. (vīna) nostāvēšanās; 3. (kokmateriālu) izžāvēša-na; 4. pikantums season-ticket ['si:zn,tikit] n 1. sezonas biļete;

2. (teātra) abonements

seat [si:t] I n 1. sēdeklis; folding (jump) s. — paceļams (nolaižams) sēdeklis; garden s. — dārza sols; to keep as. — palikt sēžot; to take as. — apsēsties; 2. sēžamvieta; dibens;

3. sēdvieta; to book as. — nopirkt biļeti (uz teātri, koncertu); 4. amats; vieta; s. on the bench — tiesneša amats; to have a s. on the board — būt valdes loceklim; to keep a warm s. for smb. — saglabāt kādam siltu vietiņu; to lose one's s. — zaudēt vietu parlamentā; to take a back s. — turēties nomaļus; to win one's s. — tikt ievēlētam parlamentā; 5. rezidence, sēdeklis; s. of the Government —valdības rezidence; s. of learning — zinātnes centrs; s. of the war — karadarbības lauks; 6. lauku muiža; 7. (slimības) perēklis; 8. uzsēde (zirga mugurā); 9. tehn. vārsta ligzda; 0 s. of the trouble — ļaunuma sakne; ; to be on the anxious s. amer. — sēdēt kā uz adatām; II v 1. nosēdināt; to s. oneself — apsēsties; please be ~ed! — lūdzu, apsēdieties!; 2. iecelt (amatā); to s. a candidate — ievēlēt kandidātu parlamentā; 3. ietilpināt; the hall ~s about 600 — zālē ir ap 600 vietu; 4. lāpīt sēdekli; ielikt jaunu sēdekli; 5. ievietot

seatbelt ['sirtbelt] n drošības josta seated [!si:tid] a sēdošs; s. meal — maltīte pie galda

seating ['si:tit)] n 1. nosēdināšana; 2. sēdvietas; s. capacity — sēdvietu skaits seating-room [,si:tnjrum] n sēdvietas; s.-r. for thirty pupils — vieta trīsdesmit skolniekiem sea-urchin ['si:3:t/in] n jūras ezis seawall [,si:'wo:l] n dambis (jūras piekrastē) seaward ['si: wad] I a uz jūru vērsts; II adv uzseawards

jūru; jūras virzienā seawards ['si:wadz] adv sk. seaward II seaway ['siiwei] n 1. kuģu ceļš; 2. jūras viļņošanās seaweed ['si:wi:dj n jūraszāle seaworthy ['si:,w3:5i] a (par kuģi) derīgs

kuģošanai pajūru sebaceous [sa'bei/as] a fiziol. tauku-; s.

glands —tauku dziedzeri sec" [sek] n (sals. no second) sar. sekunde;

just wait as.! — pagaidi mazliet! secb [sek] n (sais. no secretary) sekretārs; sekretāre

sec0 [sek] a (par vīnu) sauss secant ['si:kant] n mat. sekante seceteurs ['sekatez] n pl dārza šķēres secede [si'si:d] v (from) atdalīties; nošķirties; atšķelties

secession [si'se/n] n atdalīšanās; nošķiršanās;

atšķelšanās secessionist [si'se/nist] n atkritējs; šķeltnieks seclude [sildu:d] v nošķirt; to s. oneself from

society — noslēgties no sabiedrības seclusion [siklu:3n] n 1. nošķiršana; 2. nošķiršanās; noslēgtība; to live in s. — dzīvot vientulībā

second3 ['sekand] I n 1. sekunde; 2. mirklis,

moments; wait as.! — pagaidi mazliet! secondb ['sekand] I n 1. palīgs; s. in command — komandiera vietnieks; 2. otrās godalgas (vietas) ieguvējs; a good s. — sportists, kas finišē gandrīz vienlaicīgi ar pirmās vietas ieguvēju; 3. otrais datums; the s. of May — otrais maijs; 4. laba (ne teicama) atzīme (Anglijas universitātēs); 5. otrās klases vagons; 6. sekundants; 7. pl otrās šķiras prece; 8. pl rupja maluma milti; 9. mūz. sekunda; II a otrs; otrreizējs; s. ballot — otrreizēja balsošana; s. cabin — otrās klases kajīte; s. helping — papildporcija; s. thought — otrreizējas pārdomas; on s. thoughts — pārdomājot vēlreiz; 0 s. to none — nepārspēts; III num otrais; s. chamber — augšpalāta (Anglijas parlamentā); s. cousin — otrās pakāpes brālēns (māsīca); s. division — 1) zemākās kategorijas kalpotāji; 2) otrās pakāpes ieslo-

dzījums (Anglijā); s. floor — 1) trešais stāvs; 2) amer. otrais stāvs; s. lieutenant — jaunākais leitnants; s. officer — otrais stūrmanis; s. sight — gaišredzība; s. string — 1) dublieris; 2) dublēts; s. teeth — otrie (pastāvīgie) zobi; s. wind sp. — otrā elpa; every s. year — ik pārgadus; in the s. place — otrkārt; to learn at s. hand — uzzināt no kāda cita; 0 to play the s. fiddle — spēlēt otro vijoli; IV v 1. atbalstīt; to s. a motion — atbalstīt rezolūciju; 2. apstiprināt; to s. words with deeds — apstiprināt vārdus ar darbiem; 3. būt sekundantam second® [silcond] v mii. komandēt secondary ['sekandari] In 1. apakšnieks; padotais; 2. pārstāvis; II a I. sekundārs; of s. importance — mazāk svarīgs; 2. (par izglītību) vidējs; s. modem, s. mod — vidusskola, kas nesagatavo augstskolai (Anglijā); s. school — vidusskola; 3. papildu-; s. colours — papildkrāsas; s. planet — planētas pavadonis; 4. ģeol. mezo-zoja-

second-best [.sekand'best] a otršķirīgs; s.-b. dress — ikdienas kleita; 0 to come off s.-b. — ciest neveiksmi second-chop [.sekand't/op] a sl. otršķirīgs second-class [.sekandklais] I a 1. otršķirīgs; s.-c. hotel — otršķirīga viesnīca; 2. otrās klases-; s.-c. compartment — otrās klases vagons (kupeja); II adv : to travel s.-c. — braukt otrās klases vagonā (kajītē) seconder ['sekanda] n (priekšlikuma u.tml.) atbalstītājs

second-degree [.sekand di'gri:] a otrās pakāpes-; s.-d. bums — otras pakāpes apdegumi

secondhand8 ['sekand,haend] n (pulksteņa)

sekunžu rādītājs second-hand1* [.sekand'hsend] a 1. lietots; s.-h. bookseller — bukinists; s.-h. shop — komisijas veikals; 2. dzirdēts; saklausīts; s.-h. ideas — aizgūtas idejas secondly ['sekandli] adv otrkārt second-rate [.sekand'reit] a otršķirīgs second-rater [.sekand'reito] n (par cilvēku)

976security

viduvējība

secrecy ['si:krasi] n 1. slepenība; in s. — slepeni; to bind smb. to s. — likt kādam glabāt noslēpumu; to promise s. — solīt glabāt noslēpumu; 2. noslēgtība secret ['si:krat] In noslēpums; dead s. — milzīgs noslēpums; open s. — visiem zināms noslēpums; to be in the s. — zināt noslēpumu; to keep as. — glabāt noslēpumu; to let (take)

smb. into the s. — uzticēt kādam noslēpumu; to make no s. (of) — neslēpt; Hal. slepens; the s. service — izlūkdienests; to keep s. — turēt slepenībā; neizpaust; 2. atturīgs; noslēgts; 3. apslēpts; noslēpts; s. passage — slepena eja secretaire [.sekra'tes] n sekretārs (mēbele) secretarial [.sekra'tesnal] a sekretāra-secretariat [.sekrs'teanat] n 1. sekretariāts;

2. sekretāra amats secretary ['sekrotn] n 1. sekretārs; private s. — privātsekretāre; S. General — ģenerālsekretārs; 2. ministrs; Foreign S., S. of State for Foreign Affairs — ārlietu ministrs (Anglijā); Home S., S. of Home Affairs — iekšlietu ministrs (Anglijā); S. of State — 1) ministrs (Anglijā); 2) Valsts sekretārs, ārlietu ministrs (ASV); 3. sekretārs (mēbele); 4. poligr. (ari s. hand, s. type) raksta iespiedums ar rakstītiem burtiem secretary-bird ['sekr3tn'b3:d] n ornit. sekretārs

secrete [si'kriit] v l.fiziol. izdalīt; 2. [no]slēpt secretion [si'kri:/n] n l. fiziol. sekrēcija; 2. [no]slēpšana; s. of stolen goods — zagtu mantu slēpšana secretive ['si.'krativ] a (par cilvēku) sevī noslēdzies; to be s. about one's intentions — slēpt savus nodomus secretory [si'kriitan] a fiziol. sekrēcijas-sect [sekt] n sekta

sectarian [sek'teanan] I n sektants; II a sektantisks

sectarianism [sek'teananizam] n sektantisms

section ['sek/n] In 1.griezums, šķēlums; cross s. — šķērsgriezums; microscopic

s. — mikroskopisks preparāts; 2. (celtnes, mēbeļu) sekcija; built in ~s — izjaucams; 3. kvartāls; rajons; sektors; commercial s. — tirdzniecības rajons; 4. nodaļa, sekcija;

5. (grāmatas, laikraksta) iedaļa, paragrāfs;

6. segments, daļa; s. of an orange — apelsīna daiva; 7. amer. (guļamvagona) kupeja; 8. med. grieziens; caesarean s. — ķeizargrieziens; 9. mii. vads; II v sadalīt

sectional ['sek/nal] a 1. sekcijas-; daļas-; s. furniture — sekciju mēbeles; 2. lokāls, vietējs; 3. šķērsgriezuma-; s. drawing — rasējums šķērsgriezumā; s. paper — sagrafēts papīrs sectionalism ['sek/nalizam] n sektantisms section-mark ['sek/nma:k] n paragrāfa zīme sector ['sekta] n sektors secular ['sekjuta] a 1. sekulārs; gadsimta-;

2. gadsimtiem ilgs; s. fame — mūžīga slava; 3. laicīgs; pasaulīgs; s. interests — pasaulīgas intereses; 0 the s. bird — fenikss

secularize ['sekjularaiz] v sekularizēt; atdalīt no baznīcas; ~d education — no reliģijas šķirta izglītība secure [si'kjua] I a 1. drošs; paļāvīgs; to feel s. about the future — droši raudzīties nākotnē; 2. (of) pārliecināts; s. of success — pārliecināts par panākumiem;

3. neapdraudēts; drošs; s. foundation — nesatricināms pamats; s. investment — drošs kapitālieguldījums; s. stronghold — neieņemams cietoksnis; s. from attack — drošs pret uzbrukumu; 4. nodrošināts; garantēts; s. old age — nodrošinātas vecumdienas; 0 I have got him s. — no manis viņš neizbēgs; II v 1. nodrošināt; garantēt; to s. oneself against all risks — nodrošināties pret visām varbūtībām; 2. nostiprināt; to s. a city against an attack — nocietināt pilsētu pret uzbrukumu; to s. a door — aizslēgt (aizbultēt) durvis; 3. dabūt; sagādāt; to s. a house — iegādāties māju; to s. tickets for a performance — dabūt biļetes uz izrādi;

4. apcietināt; 0 to s. one's ends — sasniegt mērķi

security [sr'kjuarati] n 1. drošība; S.

Council — Drošības Padome; 2. nodrošinājums; garantija; social s. — sociālā nodrošināšana; to give s. — garantēt; 3. paļāvība; 4. aizsardzība; s. forces — drošības orgāni; 5. galvotājs; 6. amer. pretizlūkošana; s. officer — pretizlūkošanas dienesta virsnieks; 7.pl vērtspapīri

sedan [si'daen] n 1. limuzīns; 2. nestuves ar sēdekli

sedate [si'deit] a mierigs; nosvērts sedation [si'dei/n] n med. nomierināšana; the patient is under s. — slimnieks

saņem nomierinošus līdzekļus sedative ['sedativ] med. I n nomierinošs līdzeklis; II a nomierinošs sedentary ['sedntan] a sēdošs; s. life —

mazkustīgs dzīvesveids sedge [sed3] n grīslis

sediment ['sedimant] n 1. nogulsnes; 2. ģeol.

nogulumiezis, sedimentiezis sedimentary [.sedi'mentan] a nogulšņu-sedimentation [.sedimon'teifn]n nogulsnēšanās

sedition [si'di/n] n musināšana seditious [si'di/ss] a musinošs seduce [si'djuis] v 1. pavest (sievieti); 2. kārdināt; vilināt seduction [si'dAk/n] n 1. (sievietes) pavešana; 2. kārdinājums, vilinājums seductive [si'dAktiv] a pavedinošs; vilinošs sedulity [si'dju:bti] n centība, uzcītība sedulous ['sedjubs] a centīgs, uzcītīgs see* [si:] n rel. 1. eparhija; 2. (bīskapa u.tml.)

krēsls; the Holy S. — pāvesta krēsls seeb [si:] v (p. saw [so:]; p.p. seen [si:n])

1. redzēt; to s. for oneself — pašam pārliecināties; to s. well — labi redzēt;

2. aplūkot, apskatīt; to s. sights — apskatīt ievērojamākās vietas; the doctor will s. him — ārsts viņu izmeklēs; 3. saprast; to s. the joke — saprast joku; as far as I can s. — cik noprotu; cik varu spriest; Is. — saprotu; skaidrs; 4. padomāt; pārdomāt; I can't s. him doing it — nevaru iedomāties, ka viņš to varētu izdarit; 5. apciemot; to go to s. smb. — apciemot kādu; 6. redzēties.

tikties; to s. little of smb. — reti tikties ar kādu; to s. much of smb. — bieži tikties ar kādu; see you again (later, soon) — uz redzēšanos; 7. noskaidrot; I'll s. what can be done — noskaidrošu, ko var darīt; 8. pieņemt (apmeklētāju); he is ~ing nobody today — viņš šodien nevienu nepieņem; 9. griezties pie; to s. the doctor — griezties pie ārsta; 10. pavadīt; to s. smb. home — pavadīt kādu uz mājām;

11. parūpēties; to s. the work done — parūpēties, lai darbs tiktu padarīts;

12. pārdzīvot, piedzīvot; to s. life — iepazīt dzīvi; he has seen better days — viņš ir piedzīvojis labākus laikus; 13. uzskatīt; to s. good (right) — uzskatīt par labu; = to s. about — 1) parūpēties; 2) padomāt; to s. after — pieskatīt, uzmanīt; to s. in — sagaidīt (piem., Jaungadu); to s. into — izskatīt, caurskatīt; to s. off — pavadīt; to s. out — 1) pavadīt līdz durvīm; 2) pārciest, panest; 3) izvadīt (veco gadu); 4) nosēdēt līdz galam; 5) izdarit līdz galam; to s. over — aplūkot, apskatīt; to s. through — 1) redzēt cauri; 2) padarīt līdz galam; 3) : to s.smb. through — palīdzēt kādam; to s. to — parūpēties par, 0 to s. eye to eye with smb. — būt vienādos uzskatos par kādu; to s. red (scarlet) — saniknoties; to s. service — būt nolietotam; this coat has seen good service — šis mētelis ir nokalpojis savu laiku; to s. the back of smb. — tikt no kāda vaļā; to s. the light — 1) piedzimt, nākt pasaulē; 2) nākt klajā, ieraudzīt dienas gaismu; 3) apjēgt, atskārst; to s. the red light — nojaust briesmas; paredzēt nelaimi; to s. things — murgot; s. here! — paklausieties!; he will never s. forty again — viņam jau krietni pāri četrdesmitiem; I'll s. you damned (in hell) first! —ejiet pie velna!

seed [si:d] I n 1. sēkla; to go (run) to s. — 1) sēkloties; dot sēklas; 2) morāli pagrimt; to sow the ~s of discord (strife) — sēt nesaticību; 2. [ie]dīglis; sākums; ~s of decay — pagrimuma cēlonis; 3. novec. pēcnācējs; to raise up s. — radīt pēcnācējus;

4. sp. izlases dalībnieks; II v 1. sēkloties; dot sēklas; 2. [apļsēt; 3. izņemt sēklas (auglim, ogai); 4. atpogaļot (linus); 5.sp. adasīt (sacīkšu dalībniekus) seedbed ['si:dbed] n dēstu dobe; lecekts seedcake ['si:dkeik] n ķimeņu (magoņu) kūka

(cepums) seedcoat fsiidksut] n sēklas apvalks seedcorn ['si:dko:n] n sēklas labība seed-drill ['si:ddnl] n lauks, rindsējmašīna seeder ['siids] n 1. lauks, rindsējmašīna;

2. sēkliņu (kauliņu) atdalītājs (no augļa, ogas)

seedfish ['si:dfif] n nārstojoša zivs seediness [siidinss] n 1.sēklu pārpilnība (auglī); 2. noplucis izskats; 3. neveselība; slikta pašsajūta seeding-machine ['siidnjma'/im] n lauks.

sējmašīna seedleaf ['si:dli:f] n bot. dīgļlapa seedless ['si:dbs] a bezsēklu-seedling ['siidlirj] n 1. sēklaudzis; 2. dēsts, stāds

seedlobe ['si:dbub] n bot. dīgļlapa seed-money ['si:d,mAni] n 1. līdzekļi iedzīves iegādei; 2. ek. investīcija (sākotnējai projekta realizēšanai) seedoil ['si:doil] n augu eļļa seedpearl [,si:d'p3:l] n sīka pērlīte seedplot f'siidplot] n 1. dēstu (stādu) audzētava; 2. pārn. perēklis seedsman ['siidzmsn] n sēklu tirgotājs seed-time ['si:dtaim] n sējas laiks seed-vessel ['si:dvesl] n pogaļa seedy f'si:di] a 1. sēklains; 2. noplucis;

3. nevesels; to feel s. — slikti justies; to look s. — slikti izskatīties

seeing ['siuij] In 1.redzēšana; s. is believing — redzēt nozīmē ticēt; 2. astr. redzamība; II conj.: s. that — ievērojot, ka; tā kā

seek [si:k] v (p. un p.p. sought [so:t]) 1. meklēt; to s. game — (par medību suni) meklēt medījumu; to s. shelter — meklēt

patvērumu; the reason is not far to s. —

iemesls ir skaidri redzams; 2. lūgt; prasīt; to s. advice — lūgt padomu; 3. censties;

mēģināt; to s. damages of smb. — pieprasīt kādam atlīdzību par zaudējumiem; to s. to kill smb. — tīkot pēc kāda dzīvības; to s. to make peace — censties izlīgt; 4. tiekties; to s. fame — tiekties pēc slavas; = to s. after, to s. for — sadabūt; to be much sought for — 1) būt pieprasītam; 2) būt populāram; to s. out — sameklēt; tos. through — pārmeklēt seem [si:m] v likties, šķist; he ~s quite tired — viņš liekas pavisam noguris; he ~s to be ill — liekas, ka viņš ir slims; it ~s — liekas, šķiet seeming ['siimiiļ] a šķietams; s. sincerity — liekulība

seemingly ['si:mii)li] adv 1. šķietami;

2. acīmredzot seemly ['si:mh] a 1. atbilstošs; pienācīgs;

2. pieklājīgs seen sk. see

seep [si:p] v 1. sūkties [cauri]; 2. pārn. (par

informāciju) izplatīties seepage ['si:pid3] n 1. sūkšanās; 2. infiltrācija;

3. ģeol. (naftas) izplūde seer" [sia] n gaišreģis

seer1" [sia] n 1. svara vienība Indijā (apmēram divas mārciņas); 2. šķidruma mērs Indijā (apmēram viens litrs) seersucker fsia.SAka] n plāns krokots audums seesaw ['si:so:] I n 1. šūpošanās uz dēļa (rotaļa); to play at s. — šūpoties uz dēļa; 2. šūpoļu dēlis; 3. svārstīšanās; II a svārstīgs; s. policy — svārstīga politika; m v 1. šūpoties uz dēļa; 2. kustēties augšup un lejup; 3. svārstīties, šaubīties; IV adv augšup un lejup; to go s. — svārstīties seethe [si:5] v 1. mutuļot; bangot; to s. with anger — trakot aiz dusmām; 2. novec. vārit see-through ['si:0ru:] a (par tērpu) caurspīdīgs

segment I n ['segment] 1. segments; 2. (apelsīna u.tml.) šķēle, daiva; II v [seg'ment] 1. dalīt segmentos; 2. dalīties segmentos

segregate ['segrigeit] v 1. atdalīt, atšķirt;

2. atdalīties, atšķirties; 3. ģeol. sakrāties segregated ['segngeitid] a atsevišķs; atšķirts;segregation

s. school — skola tikai baltajiem (vai tikai nēģeriem)

segregation [.segn'gei/n] n 1. segregācija; atšķiršana; racial s. pol. — rasu segregācija; 2. tehn. segregācija; likvidācija seiche [sei/] n seiša (ūdens līmeņa svārstība) seigneur ['seinj3:] sk. seignior seignior ['seinja] n vēst. senjors; grand s. —

ievērojama persona seigniorage ['seinjaru^] n vēst. 1. senjora

tiesības; 2. naudas kalšanas nodeva seigniorial [sein'jomal] a senjora-; feodāls seine [sem] I n (zvejas) vads; II v zvejot ar vadu

seiner ['seina] n seiners (zvejas kuģis) seise [si:z] v jur. ievest valdījumā seism ['saizm] n zemestrīce seismic ['saizmikļ a seismisks seismograph ['saizmagraif] n seismogrāfs seize [si:z] v 1. sagrābt; satvert; to s. an idea — piesavināties ideju; to s. a thief — noķert zagli; to s. hold of — satvert; to s. smb.'s hand — satvert kāda roku; 2. apķīlāt; konfiscēt; 3. (ari to s. [up] on) izlietot; izmantot; to s. a chance — izmantot izdevību; 4. uztvert (domu, jēgu)-, to s. the point of the matter — saprast lietas būtību; 5. (with) pārņemt; sagrābt; he was ~d with fear — viņu sagrāba bailes; 6. jur. ievest valdījumā; to be (stand) ~d (of) — pārvaldīt; pārzināt; 7. (ari to s. up) tehn. ieķīlēties; %.jūrn. aptīt (sasiet) ar trosi; to s. smb. up — piesiet kādu pie masta (sodīšanai) seizin ['si:zin] n jur. dzimtīpašuma pārvaldīšana

seizing ['siizit]] n 1. sagrābšana; satveršana;

2. tehn. ieķīlēšanās; 3. jūrn. bendzele seizure ['si:33] n 1. sagrābšana; satveršana; 2. apķīlāšana; konfiscēšana; 3. (slimības) lēkme

seldom ['seldom] adv reti select [sa'lekt] I« 1. atlasīts; izmeklēts; s. friends — tuvākie draugi; 2. izsmalcināts; smalks; s.club — klubs izmeklētai sabiedrībai; 3. izvēlīgs; II v atlasīt; izmeklēt

selected [sa'lektid] a atlasīts; izmeklēts; s.

stories —stāstu izlase selectee [.selek'ti:] n amer. sar. iesaucamais selection [sa'lek/n] n 1. atlasīšana; izmeklēšana; 2. atlase; izlase; 3. (preču) izvēle; 4. (literāru darbu) izlase; 5. biol. selekcija; izlase; natural s. — dabiskā izlase selectionist [sa'lek/nist] n selekcionārs selective [ss'lektiv] a selektīvs; S. Service

amer. —karaklausība selectivity [.salek'tivatx] n rad. selektivitāte selectman [sa'lektman] n amer. pilsētas valdes loceklis (Jaunanglijas štatos) selector [sa'lekto] n 1. atlasītājs; s. of the team sp. — komandas sastādītājs; 2. sīks fermeris (Austrālijā)-, 3. tehn. selektors; 4. rad. pārslēgs Selenite [si'liinait] n Mēness iedzīvotājs selenium [si'liimsm] n ķīm. selēns selenography [.siib'nografi] n selenogrāfija selenology [,si:l3'nol3d3i] n selenoloģija self [self] I n (pl selves [selvz]) pats; my own (very) s. — es pats; one's better s. — labākais cilvēkā; one's second s. — tuvs draugs; to have no thought of s.—nedomāt par sevi; pay to s. — izmaksāt čeka parakstītājam (uzraksts uz čeka)-, room for s. and wife — istaba man un sievai; s. comes first — pats sev tuvākais; II a 1. tāds pats; vienāds; s. trimming — rotājums no tā paša materiāla; 2. vienkrāsains

self-abandonment [.selfa'baendsnmant] n

aizmiršanās; aizmirstība self-abasement [.selfs'beismsnt] n sevis pazemošana; zemošanās self-abnegation [,self,aebra'gei/n] n pašaizliedzība

self-absorbed [.selfab'soibd] a egocentrisks self-acting [.self aektn]] a automātisks self-actualization [,self,aekt/ualai'zei/n] n

psih. pašizziņa self-adjustment [.selfa^As rmant] n automātiska ierīce self-applause [.selfa'pbiz] n pašcildināšana,

pašslavināšana self-assertion [,selfa's3:/n] n 1. pašapziņa;

pašpārliecība; 2. pretenciozitāte; savu pre-

980self-neglect

tenziju aizstāvēšana self-assertive [,selfa's3:tiv] a 1. pašapzinīgs; pašpārliecināts; 2. pretenciozs, ar pretenzijām self-assumption [.selfa'sAm pfn]n augstprātība; iedomība self-assurance [.selfa'/uarans] n pašpārliecība

self-assured [,seifa'/uad] a pašpārliecināts self-awareness [.selfa'weanas] n pašapziņa self-binder [.selfbainda] n 1. lauks, kūlīšu

sējējs (mašīna); 2. ātršuvējs self-centered [.self sentad] a egocentrisks self-collected [.selfka'lektid] a apvaldīts; savaldīgs

self-coloured [.selfkAlad] a 1. vienkrāsains;

2. dabiskā krāsā self-command [,selfka'ma:nd] n [-[paš]savaldīšanās-] {+[paš]saval- dīšanās+}

self-communion [,selfka'mju:nian] n iedziļināšanās sevī; pārdomas par sevi self-complacency [.selfkam'pleisnsi] n pašapmierinātība self-conceit [,selfkan'si:t] n iedomība self-confident [.selfkonfidant] a pašpaļāvīgs self-conscious [.self kon/as] a bikls, kautrs self-contained [.selfkan'teind] a 1. [sevī] noslēdzies; 2. apvaldīts; nosvērts; 3. (par dzīvokli) atsevišķs; 4. mii. apgādāts ar visu nepieciešamo self-contradiction [.selfkontra'dik/n] n iekšēja pretruna self-control [.selfkan'traul] n paškontrole;

[paš] savaldīšanās self-criticism [.self kntisizam] n paškritika self-defence [.selfdi'fens] n pašaizsardzība self-denial [.selfdi'naial] n pašaizliedzība self-destruction [.selfdi'strAk/n] n pašnāvība self-determination [,selfdi:t3:mi'nei/n] n

pol. pašnoteikšanās self-determined [,selfdi't3:mind] a neatkarīgs

self-devotion [.selfdi'vau/n] n uzupurēšanās; ziedošanās

self-drive [.selfdraiv] a pašvadāms; s.-d. car

for hire —nomāta automašīna self-educated [.self edjukeitid] a pašizglītots

self-effacing [.selfi'feisii]] a bikls, kautrs self-employed [.selfim'pbid] a 1. (par darbinieku) neatkarīgs; savu uzņēmumu pārzinošs; 2. brīvas profesijas-; s.-e. artist — brīvmākslinieks self-esteem [,selfi'sti:m] n pašcieņa self-evident [.selfevidant] a acīmredzams;

pats par sevi saprotams self-feeder [,selffi:da] n tehn. automātiskais padevējs

self-firer [.selffaiara] n mii. patšautene self-governing [.selfgAvannj] a 1. pašvaldības-; s.-g. territory — teritorija ar pašvaldības tiesībām; 2. tehn. pašregulējošs self-government [.selfgAvanmant] n pašvaldība

selfheal ['selfhi:l] n bot. zilgalvīte, brūngal-vīte

self-help ['selfhelp] n pašpalīdzība self-immolation [.self.imau'lei/n] n 1. paš-

sadedzināšanās; 2. pašuzupurēšanās self-importance [.selfim'pa:tans] n uzpūtība self-imposed [.selfim'pauzd] a labprātīgs;

s.-i. duty — labprātīgs pienākums self-induction [.selfin'dAk/n] n el. pašinduk-cija

self-indulgence [,selfin'dAld3ans] n savu iegribu apmierināšana self-injury [.self in dļdn] n paššakropļošanās self-interest [.self intrast] n egoisms, savtība self-invited [.selfin'vaitid]] a (par viesi) nelūgts

selfish ['seifi/] a egoistisks, savtīgs selfishness ['selfi/nas] n egoisms, savtība selfless ['selflas] a nesavtīgs, pašaizliedzīgs self-lighting [.self laitn]] a pašuzliesmojošs self-loading [.selflaudnj] a pašlādētājs-self-locking [.selfloknj] a tehn. ar

automātisku bloķēšanu self-love[.selflAv] «patmīlība self-made [.self meid] a : s.-m. man —

cilvēks, kas paša spēkiem ticis uz augšu self-mastery [.selfmarstan] n [paš] savaldīšanās

self-motion f.selfmau/n] n spontāna kustība

self-neglect [.selfhi'glekt] n 1. nolaidība; 2. nesavtība

981self-opinionated

self-opinionated [.selfs'pinjaneitid] a

1. pašpārliecināts; 2. stūrgalvīgs self-pity [.self pīti] n sevis žēlošana; žēlums

pret sevi

self-pollination [.selfpoh'nei/n] n bot.

pašapputeksnēšanās self-portrait [,selfpo:tnt] n pašportrets self-possessed [.selfpa'zest] a nosvērts, savaldīgs

self-possession [.selfpa'ze/n] n nosvērtība,

[paš] savaldīšanās self-preservation [.self.preza'vei/n] n pašsaglabāšanās; instinct of s.-p. — pašsaglabāšanās instinkts self-pronouncing [.selfprs'naunsit]] a: s.-p. dictionary — fonētiskās transkripcijas vārdnīca

self-propelled [.selfpre'peld] a pašgājējs-self-propelling [.selfpra'pelit]] sk. self-propelled

self-questioning [.selfkwest/amt]] n pašanalīze

self-raising [.selfreizit]] a (par miltiem)

cepamo pulveri saturošs self-realisation [.selfjialai'zei/n] n savu spēju attīstīšana

self-recording [.selfrilcoidn]] a pašreģistrē-

tājs-

self-regard [,selfri'ga:d] n 1. egoisms, savtīgums; 2. pašcieņa self-reliance [.selfri'laisns] n pašpaļāvība self-reliant [.selfh'laiant] a pašpaļāvīgs self-renunciation [.selfrijiAnsi'ei/n] n paš-

atteikšanās, pašuzupurēšanās self-respect [.selfri'spekt] n pašcieņa self-restraint [.selfristreint] n atturība, attu-rigums

self-righteous [.selfrait/as] a 1. paštaisns;

2. farizejisks

self-rigorous [.self ngsras] a prasīgs pret sevi self-rule [.self m:l] n pašvaldība self-sacrifice [.self saeknfais] n pašuzupurēšanās; ziedošanās self-satisfied [,selfsaetisfaid] a pašapmierināts self-seeker [.selfsi:ks] n 1. egoists; 2. karjerists

self-seeking [.self si:kirļ] a egoistisks, savtīgs

self-service [.selfs3:vis] a pašapkalpošanās;

s.-s. shop — pašapkalpes veikals selfsame ['selfseim] n tas pats self-sown [.selfsaun] a (par augu) tāds, kas

radies pašizsējas ceļā self-starter [,selfsta:ta] n 1. tehn. pašpalai-dējs; palaišanas automāts; 2. iniciatīvs cilvēks

self-styled [.selfstaild] a viltus-; s.-s. genius — cilvēks, kas sevi uzskata par ģēniju

self-sufficient [.selfsa'fi/nt] a 1. neatkarīgs, patstāvīgs; s.-s. country — ekonomiski neatkarīga valsts; 2. pašpaļāvīgs self-sufficing [.selfss'faisii]] sk. self-sufficient

self-suggestion [,selfs3'd3est/n] n autosu-

ģestija, pašiedvesma self-supporting [,selfsg'po:tuļ] a neatkarīgs;

patstāvīgs self-taught [,selfto:t] a autodidaktisks self-validating [.selfvaelideitii]] a jur.

neratificējams self-violence [.selfvaialsns] n pašnāvība self-will [.self wil] n ietiepība, stūrgalvība self-winding [.self warndit]] a ar automātisku

uzvilkšanas mehānismu sell" [sel] n sar. 1. blēdība; krāpšana; 2. vilšanās; what a s.! — cik žēl!; 3. amer. tirgošanās prasme; hard s. — preces uztiepšana; soft s. — preces popularizēšana sellb [sel] v (p. un p.p. sold [sauld]) 1. pārdot; to s. for a song — pārdot par smiekla naudu; to s. oneself — 1) pārdoties [par naudu]; 2) sar. reklamēt sevi; 2. tirgoties; to s. insurance — noslēgt apdrošināšanas līgumu (ar klientu); the shop ~s books — veikals tirgojas ar grāmatām; 3. tikt pārdotam; to s. well — būt labam noietam; the book sold like wildfire (hot cakes) — grāmatu izķēra vienā mirklī; the house is to s. — māja ir pārdodama; 4. (on) sar. pārliecināt; to be sold (on) — noticēt; he was sold on this — viņš tam noticēja; to s. smb. on a plan — pārliecināt kādu par plāna derīgumu; 5. popularizēt; reklamēt; 6. sar. apšmaukt, piekrāpt; sold again! —

atkal piekrāpa!; = to s. off — izpārdot (par zemāku cenu); to s. out — 1) izpārdot (visu preci); 2) nodot, kļūt neuzticīgam; to s. up — pārdot ūtrupē; 0 to s. one's life dearly — likt dārgi samaksāt par savu dāvību; to s. space amer. — piešķirt par maksu lappusi laikrakstā (žurnālā) (reklāmas u.tml. ievietošanai); to s. the pass — būt nodevējam; to s. time amer. — ļaut par maksu uzstāties pa radio seller ['seta] n 1. pārdevējs; tirgotājs; 2. daudz pieprasīta prece; the book was as. — grāmatu ātri izpirka seller's market [,sebz'ma:kit] n tirgus, kur

pieprasījums lielāks par piedāvājumu sell-out ['selaut] n sar. 1. pārdota izrāde;

2. amer. izpārdošana; 3. nodevība seltzer f'seltsa] n (ari s. water) zelteris, zel-

terūdens selvage ['selvu^ļ n (auduma) eģe selvedge ['selvid3] sk. selvage selves sk. self I

semantic [sa'maentik] a vai. semantisks semantics [sa'maentiks] n vai. semantika semaphore ['semafo:]In 1.dzelzc. semafors; 2. signalizēšana ar karodziņiem; II v 1. dzelzc.signalizēt (ar semaforu); 2. signalizēt ar karodziņiem semblance ['sembbns] n 1. āriene; izskats; to

put on a s. of gaiety — izlikties jautram semen [skman] n biol. sēkla, sperma semester [si'mesta] n semestris semi ['senu] n (sais. no semidetached house)

sar. dvīņu māja semiannual [.semi'aenjtral] a pusgada-semiautomatic [.semi.Dita'maetik] a pusautomātisks semibreve ['semibri:v] n mūz. vesela nots semicentennial [.semisan'tenjal] I n piecdesmitgadu jubileja; II a pusgadsimta-semicircle ['semi,s3:kl] n pusaplis, pusloks semicircular [,semi's3:kjub] a pusapaļš, pusloka-

semicolon [.semi'kaubn] n gram, semikols

semiconductor [.semikan'dAkts] n fiz.

pusvadītājs semidetached [.semidi'txt/t] a : s.d.

house — dvīņu māja semidurables [.semi'djuarablz] n pl preces

ar ierobežotu lietošanas laiku semifinal [.semi'fainl] n sp. pusfināls semifitted [.semi'fitid] a (par apģērbu)

puspieguļošs (vidukli) semifluid [,semi'flu:id] a pusšķidrs semiformal [.semi'foimsl] a (par pieņemšanu) pusoficiāls semilunar [.semi'luina] a pusmēness-; pus-

mēnesveidīgs semi-manufactured [,semi,maenju'faekt/ad]

a : s. goods — pusfabrikāti semimonthly [.semi'mAnOh] I n izdevums, kas iznāk divreiz mēnesī; II a tāds, kas iznāk divreiz mēnesī; III adv divreiz mēnesī seminal ['seminl] a 1. biol. sēklas-, spermas-; s. fluid — sēklas šķidrums;

2. sākotnējs; in the s. state — dīgļa stadijā;

3. auglīgs; radošs; s. artist — mākslinieks, kas uzsāk jaunu virzienu; s. idea — auglīga ideja

seminar ['semrna:] n 1. seminārs; 2. zinātniska konference seminary ['semināri] n 1. garīgais seminārs (parasti katoļu); 2. seminārs; skola (parasti privāta); 3. avots; perēklis; s. of vice — netikumu perēklis semination [.semi'nei/n] n biol. 1. (sēklu)

izsēšanās; 2. apsēklošana seminiferous [.semi'nifsros] a bot. sēklnesīgs semiofficial [.semia'fi/l] a pusoficiāls; ofi-

ciozs; s. newspaper — oficiozs semiprecious [.semi'pre/as] a : s. stone —

pusdārgakmens semiquaver ['semi.kweiva] n mūz. brit.

sešpadsmitdaļnots Semite ['si:mait] n semīts Semitic [sa'mitik] a semītu-semitone ['semitaun] n mūz. brit. pustonis semivowel ['semi.vaual] n vai. puspatskanis semi weekly [,semi'wi:ldi] I n izdevums, kas iznāk divreiz nedēļā; II a tāds, kas iznāk divreiz nedēļā; III adv divreiz nedēļā

semolina [.sems'li:ns] n mannas putraimi

sempstress ['sempstras] sk. seamstress senate ['senit] n 1. senāts; 2. (universitātes)

padome

senator ['senoto] n senators

senatorial [.seno'toinsl] a senatora-; senatoru-

send [send] v (p. un p.p. sent [sent]) 1. [-[no]-sūtīt;-] {+[no]- sūtīt;+} to s. one's love — sūtīt sveicienus; to s. word — paziņot; to s. to the chair amer. —piespriest nāvessodu uz elektriskā krēsla; to s. smb. to Coventry sl. — boikotēt kādu; 2. uzsūtīt (lietu, slimību u.tml.)-, 3. mest, sviest; to s. a ball — mest bumbu; to s. a bullet — raidīt lodi; to s. flying — 1) izmētāt; izsvaidīt; 2) aizmest, aizsviest; 4. novest (līdz zināmam stāvoklim)-, to s. to sleep — iemidzināt; to s. smb. mad — padarīt kādu traku; 5. rad. pārraidīt; 6. sar. saviļņot; 0 to s. smb. about his business, to s. smb. flying (packing, to the right-about) — padzīt kādu; to s. smb. sprawling — notriekt kādu no kājām; to s. smb. to hell (to the devil) — aiztriekt kādu pie velna; to s. to the skies — aizraidīt uz viņpasauli; = to s. away — 1) aizsūtīt, nosūtīt; 2) aizraidīt; padzīt; to s. down — 1) pazemināt (cenas, temperatūru)-, 2) izslēgt (vai uz laiku atskaitīt) (no universitātes)-, 3) sar. iebāzt cietumā; to s. for — aizsūtīt pakaļ; to s. for a doctor — aizsūtīt pēc ārsta; to s. forth —

1) izplatīt; izstarot (gaismu, siltumu);

2) laist (saknes); 3) dzīt (lapas); to s. in — iesniegt; iesūtīt; to s. in one's name — pieteikties; to s. in one's resignation — iesniegt atlūgumu; to s. one's work for a competition — iesniegt savu darbu konkursam; to s. off — 1) aizsūtīt, nosūtīt; 2) aizdzīt, padzīt; 3) pavadīt; izvadīt (ceļā); 4) sp. brit. likt noraidīt no laukuma; to s. on — pāradresēt, pārsūtīt; to s. out — 1) izsūtīt; 2) izplesties; izstarot (gaismu, siltumu); 3) laist (saknes); 4) dzīt (lapas); to s. up — 1) pacelt (cenas u.tml.); 2) pacelt gaisā; the fire sent smoke up into the air — no uguns dūmi pacēlās gaisā; 3) brit. izsmiet; parodēt; 4) amer. sar. iebāzt cietumā

sender ['sends] n 1. nosūtītājs; 2. telegrāfa

aparāts; 3. rad. raidītājs; 4. ek. ekspeditors send-off ['sendof] n 1. izvadīšana; to give smb. a s.-o. — sarīkot kādam atvadīšanās svinības; 2. cildinoša recenzija send-up ['sendAp] n brit. sar. 1. izsmiešana;

ņirgāšanās; 2. parodija senega ['senigo] n bot. ziepenīte senescence [si'nesns] n vecums senescent [si'nesnt] a novecojošs seneschal ['sem/1] n vēst. senešāls senile ['si:nail] a senils senility [sa'nitati] n senilitāte senior ['si:nio] \n\. vecākais (gados); to be smb.'s s. by ten years — būt desmit gadus vecākam par kādu; 2. augstākstāvoša persona; 3. (Kembridžas universitātes) laureāts; 4. amer. izlaiduma klases skolnieks; 5. amer. pēdējā kursa students; Hal. vecākais (gados vai amatā); John Smith s. — Džons Smits vecākais (seniors); he is s. to me — viņš ir vecāks par mani; S. man — vecāko kursu students; s. partner — firmas vadītājs; the s. service — Anglijas jūras kara flote; 2. vecs; too s. for the job — pārāk vecs šim darbam; 3. amer. izlaiduma*; the s. class — izlaiduma klase; The S. Prom —izlaiduma vakars seniority [.siim'orati] n 1. vecākums; order

of s. — vecākuma kārtība; 2. darba stāžs senna ['seno] nfarm. senna sensation [sen'sei/n] n 1. sajūta; 2. sensācija sensational [sen'sei/nl] a 1. sensacionāls; 2. maņu-; sajūtu-; 3. sl. brinišķīgs; that's s.! — brīnišķīgi! sensationalism [sen'sei/nlizam] n filoz.

sensuālisms sensation-monger [sen'sei/njnAijga] n sensacionālu ziņu izplatītājs sense [sens] I n 1. sajūta; the five ~s, organs of s. — maņu orgāni; keen (quick) s. — ātra uztveres spēja; sixth s. — sestais prāts, intuīcija; 2. (parasti pl) apziņa, saprāts; common s. — veselais saprāts; man of s. — saprātīgs cilvēks; s. of duty — pienākuma apziņa; s. of humor — humora izjūta; s. of proportion — mēra izjūta; to be in one's [right] ~s — būt pie pilna

prāta; to be out of one's ~s — nebūt pie pilna prāta; to bring to one's ~s — vest pie prāta; to come to one's ~s —

nākt pie prāta; to frighten (scare) smb. out of his ~s — pārbiedēt kādu līdz ārprātam; to lose ~s, to take leave of one's ~s — zaudēt prātu; to make s. — būt jēgai; to talk s. — runāt saprātīgi (lietišķi); 3. jēga; nozīme; in all ~s — visādā ziņā; in a s. — zināmā mērā; in no s. — nekādā ziņā; in the direct s. of the word — vārda tiešajā nozīmē; in the literal s. of word — vārda burtiskajā nozīmē; in the strict[est] (true) s. of the word — vārda īstajā nozīmē; without s. — bez jēgas; there is no s. in doing this — nav jēgas to darīt; 4. noskaņa; gaisotne; the s. of the meeting — sapulces noskaņojums; II v 1. sajust, izjust; 2. apjēgt; to s. danger — nojaust briesmas; 3. (par aparātu u.tml.) uzrādīt sense-group ['sensgruip] n vai. sintagma senseless ['sensbs] a 1. bez samaņas-; nejūtīgs; to knock smb. s. — apdullināt kādu ar sitienu; 2. bezjēdzīgs sense-organ ['sens,organ] n maņu orgāns sensibility [.sensi'bxlati] n 1. sensibilitāte, jutīgums; s. of the skin — ādas jutīgums;

2. [smalka] uztveres spēja; man of s. — smalkjūtīgs cilvēks; to play the piano with great s. — spēlēt klavieres ar izjūtu;

3. (aparatūras) precizitāte

sensible ['sensabl] a 1. [saļprātīgs; that is s. of you — jūs spriežat (rīkojaties) prātīgi;

2. (of) tāds, kas apzinās; to be s. of danger — apzināties briesmas; 3. jūtams, manāms; s. rise of temperature — ievērojama temperatūras paaugstināšanās; 4. pie samaņas esošs

sensitive ['sensitiv] a 1 .(to) jutīgs; s. to cold — jutīgs pret aukstumu; s. market ek. — nestabils tirgus; s. paper — gaismjutīgs papīrs; 2. jūtīgs; emocionāls; s. performance — emocionāls priekšnesums;

3. viegli aizvainojams; 4. tehn. precīzijas-; precīzs; 5. slepens; s. papers — slepeni dokumenti

sensitiveness ['sensativnas] sk. sensitivity

sensitive plant ['sensitiv'pla:nt] n bot. mimoza

sensitivity [.sensi'tivati] n jutīgums sensitize ['sensitaiz] v padarīt jutīgu; ~d photographic film — gaismjutīga fotofilma sensor ['sensa] n tehn. devējs sensory ['sensan] a 1. maņu-; sajūtu-;

2.fiziol. sensorisks sensual f'sensjual] a 1. juteklīgs; 2.filoz. sensuāls

sensualist ['sensjuahst] n 1. baudu cilvēks;

2.filoz. sensuālists sensuality [.sensju'aelati] «juteklība sensuous ['sensjuas] a 1. juteklisks; 2. estētisks

sent sk. send

sentence ['sentans] I n 1. jwrspriedums; nominal (suspended) s. — spriedums, sodu nosacīti atlaižot; to be under s. of death — būt notiesātam uz nāvi; to get a life s. — tikt notiesātam uz mūžu; to give (pass) s. upon smb. — 1) notiesāt kādu; 2) pārn. atsaukties nelabvēlīgi par kādu; to serve one's s. — izciest sodu; 2. gram, teikums;

3. novec. sentence, domu grauds; II v notiesāt; piespriest (sodu)

sententious [sen'ten/as] a pamācošs; s. sayings — aforismi; s. speech — moralizējoša runa sentient ['sen/nt] a jutīgs; to be s. of the surrounding world — apzināties apkārtējo pasauli

sentiment ['sentimant] n 1. jūtas; patriotic ~s — patriotiskas jūtas; 2. uzskats, viedoklis; public ~s — sabiedriskā doma; them's my ~s humor. — tās ir manas domas; 3. sentimentalitāte; 4. novēlējums (piem., uz aps\>eikuma kartītes) sentimental [.senti'mentl] a sentimentāls; to

strike a s. note —izraisīt jūtas sentimentality [.sentiman'taelati] n sentimentalitāte

sentinel ['sentinl] n sargs; to stand

s. (over) — stāvēt sardzē sentry ['sentn] n 1. sargkareivis; 2. sardze; to

keep s. — stāvēt sardzē sentry-box ['sentnboks] n sargbūdasentry-go

sentry-go ['sentngau] n sargposteņa apgaita;

to be on s.-g. — atrasties sardzē sentry-line ['sentnlam] n mil. sargposteņu ķēde

sentry-unit ['sentnjunit] n mil. sargposteņu

vieniba sepal ['sepal] n hot. kauslapa separability [.separa'bibti] n dalāmība separable ['separabl] a atdalāms separate I n ['seprat] 1. pl atsevišķs apģērba gabals (svārki, žakete u.tml.)', l.poligr. atsevišķs novilkums; II a ['seprat]

1. atdalīts, atsevišķs; s. drive tehn. — individuālā piedziņa; s. maintenance jur. — alimenti, kurus vīrs maksā sievai pēc šķiršanās; s. room — izolēta istaba;

2. sevišķs, speciāls; one's own s. interests — paša intereses; word with five s. meanings — vārds ar piecām dažādām nozīmēm; that's a s. question — tas ir cits jautājums; 3. separāts; s. peace treaty — separāts miera līgums; HI v ['separeit] 1. atdalīt; atšķirt; to s. smth. into parts — sadalīt kaut ko daļās; 2. atdalīties; atšķirties; 3. šķirot; ~d milk — vājpiens; to s. truth from lies — atšķirt patiesību no meliem; 4. šķirties; 5. mil. demobilizēt

separatee [.separa'ti:] n demobilizētais separation [.sepa'rei/h] n 1. atdalīšana; atšķiršana; s. into parts — sadalīšana sastāvdaļās; atdalīšanās; to live in s. — dzīvot šķirti; 2. šķiršanās; 3. mii. demobilizācija; 4. kalnrūpn. bagātināšana separation allowance [,sepa'rei/n a'lauans] n pabalsts karavīra (jūrnieka) sievai (kara laikā)

separatism ['separatizam] n pol. separātisms separatist ['separatist] n pol. separātists separator ['separeita] n 1. separators; 2. siets;

3. lauks, graudu tīrītājs; kūlējs (kombainā);

4. tehn. starplika sepia ['si:pia] n sēpija

sepoy ['si:poi] n sipajs (indiešu karavīrs eiropiešu armijā); the S. Mutiny — sipaju dumpis (1857.-1859. g.) sepsis ['sepsis] n med. sepse, asins saindēšanās

septa sk. s£ptum

septangle ['septaerjgl] n mat. septiņstūris septate ['septeit] a biol. atdalīts ar šķērssienu

September [sep'temba] n septembris septennial [sep'temal] a septiņgadīgs septet [sep'tet] n mūz. septets septic ['septik] n med. septisks septic[a]emia [,septi'si:mia] n med. septicē-

mija, asins saindēšanās septilateral [.septi'laetaral] a septiņsānu-septuagenarian [,septjuad3i'neanan] In septiņdesmitgadīgais (vecumā starp 70 un 79 gadiem); Ho septiņdesmitgadīgs (vecumā starp 70 un 79 gadiem) septum ['septam] n (pl septa ['septa]) biol. starpsiena

septuple ['septjupl] Ia septiņkārtīgs; liv

reizināt ar septiņi sepulchral [si'pAlkral] a 1. bēru-; kapu-; s. monument — kapa piemineklis; 2. drūms; s. look — drūms skatiens; in a s. voice — aizkapa balsī sepulchre ['sepalka] I n kaps; kapenes; 0 whited (painted) s. — liekulis; II v apbedīt sequel ['si:kwal] n 1. turpinājums; s. to a story — stāsta turpinājums; s. to a film — filmas otrā sērija; 2. sekas; s. of war — kara sekas; in the s. — pēc tam; vēlāk sequela [si'kwi:la] n (pl sequelae [sxlcwirli:]

(slimības) komplikācijas, sekas sequelae sk. sequela

sequence ['si:kwans] n 1. secība; s. of events — notikumu gaita; s. of tenses gram. — laiku saskaņa; in s. — cits pēc cita; in historical s. — hronoloģiskā kārtībā; 2. sekas; rezultāts; 3. mūz. sekvence; 4. kin. epizode

sequent ['si:kwant] a nākošais, sekojošais sequential [si'kwen/l] a 1. nākošais, sekojošais; 2. secīgs sequester [sikwesta] v 1. izolēt; nošķirt; to s. oneself from the world — nošķirties no pasaules; 2. jur. sekvestrēt sequestered [si'kwestad] a izolēts; nošķirts;

s. spot — vientuļa vieta sequestra sk. sequestrum

sequestrate [si'kwestreit] v jur. sekvestrēt sequestration [.siikwa'strei/n] n jur. sek-vestrācija

sequestrum [silcwestrem] n (pl sequestra

[si'kwestra]) med. sekvestrs sequin ['si:kwm] n 1. vizulis (tērpa rotājums);

2. vest, cehīns (naudas vienība) sequoia [si'kwoia] n bot. sekvoja sera sk. serum

seraglio [sa'railiau] n serajs, harems seraph ['seraf] n (pl seraphim ['serafim] vai

seraphs ['serafs]) mit. serafs seraphic [sa'raefik] a 1. mit. serafa-; 2. jauks, skaists; s. child — skaists bērns; s. smile — cēls smaids seraphim sk. seraph Serb [S3:b] sk. Serbian I Serbian ['s3:bian] I n serbs; serbiete; 2. serbu

valoda; II a Serbijas-; serbu-sere [sis] a nokaltis; savītis serenade [.sera'neid] I n serenāde; II v dziedāt (spēlēt) serenādi serendipity [.seran'dipsti] n talants uz atklājumiem

serene [sa'riin] I n poēt. 1. skaidras debesis;

2. rāma jūra; II a 1. dzidrs; skaidrs; s. air — dzidrs gaiss; s. sky — neapmākušās debesis; 2. kluss, mierīgs; s. smile — mierīgs smaids; s. waters — rami ūdeņi; all is s. sar. — viss ir kārtībā;

3.: His S. Highness — viņa augstība (tituls); in v poēt. 1. padarīt skaidru; 2. padarīt rāmu

serenity [sa'renati] n 1. dzidrums; 2. mierīgums, rāmums; 3.: S. — gaišība (tituls) serf [s3:f] n 1. vēst. dzimtcilvēks; 2. pārn. vergs

serfdom ['s3:fdam] n 1. vēst. dzimtbūšana;

2. pārn. verdzība serfhood ['s3:fhud] sk. serfdom serge [S3:d3] n tekst. saržs sergeant ['savant] n 1. seržants; 2. vēst.

augstāks tiesas ierēdnis (Anglijā) sergeant-at-arms [,sa:d3ant3t'a:mz] n 1. ceremoniju ierēdnis (Anglijas karaļa galmā); 2. parlamenta ierēdnis sergeant-major [.sa^ant'meu^a] n 1. virs-

seržants; 2. staršina serial ['sisnsl] I n 1. romāns (stāsts) turpinājumos; 2. seriāls (filma); II a sēriju-; sērijveida-; s. novel — romāns turpinājumos; s. number — sērijas numurs serialize ['sianalaiz] v izlaist sērijās seriate ['sianeit] a 1. sērijveida-; 2. sakārtots

pēc kārtas; 3. periodisks seriated ['sianeitid] sk. seriate seriatim [.siarieitim] adv pēc kārtas; to deal with smth. s. — aplūkot kaut ko pa punktiem

sericeous [sa'n/as] a bot., zool. zīdspilvots sericulture ['senk/Jt/a] n zīdkopība series ['siariiz] n (pl series ['siariiz]) 1. sērija, rinda; s. of events — notikumu virkne; in s. — sērijās; 2. el. virknes slēgums; 3. ģeol. svīta; sistēma; 4. mat. progresija serin ['serin] n ornit. ģirlicis seringa [ss'riqgs] n kaučuka koks seriocomic [.sianau'komik] a traģikomisks serious ['sianas] a nopietns; s. crime — smags noziegums; s. reading — nopietna literatūra; to be s. about work — nopietni pieiet darbam; and now to be s. — un tagad jokus pie malas seriousness ['sianasnas] n nopietnība Serjeant ['savant] sk. sergeant serjeant-at-arms [.sa^antat'aimz] sk.

sergeant-at-arms serjeant-at-law [,sa:d3ant3t'b:] n vēst.

augstāks tiesas ierēdnis (Anglijā) sermon ['s3:man] n 1. rel. sprediķis; 2. pamācība; to deliver (read) as. — lasīt morāli

sermonize ['s3:m3naiz] v 1. lasīt (teikt) sprediķi; 2. moralizēt; pamācīt serotinous [si'rotmas] a bot. vēlīns; vēlu ziedošs

serous ['siaras] a fiziol. serozs serpent ['s3:pant] n 1. čūska; 2. ļauns (viltīgs) cilvēks; 3.: the S. astr. — Čūska; 0 the [old] S. — kārdinātāja čūska, sātans serpent-charmer [,S3:pant't/a:m3] n čūsku

dīdītājs

serpentiform [s3:'pentifo:m] a čūskveida-; čūskveidīgsserpentine

serpentine ['s3:pantain] I n 1. min. serpentīns;

2. tehn. glodene, serpentīncaurule; 3. līkumains ceļš; II a 1. čūskas-; s. wisdom — čūskas gudiība; 2. čūskveidlgs; līkumots; s. river — līkumota upe; 3. nodevīgs; viltīgs; m v izlocīties

serrate ['sent] a 1. [iz] robots; s. edge —

robota mala; 2. hot. zāģzobains serration [sa'rei/n] n 1. izrobojums; 2. robs serried ['send] a [cieši] sakļauts; in s.

ranks —slēgtās ierindās serum f'siaram] n (pl sera fsiare]) fiziol. serums

servant ['s3:vant] n 1. kalps; kalpone; domestic s. — mājkalpotājs; general s. — kalpone dažādiem darbiem; 2. kalpotājs; civil s. — valsts iestādes kalpotājs; public s. — sabiedriskā dienesta darbinieks;

3. darbinieks; s. of art — mākslas darbinieks

servant-maid ['s3:vantmeid] n kalpone serve [S3:v] I n sp. serve; II v 1. kalpot; strādāt; to s. on a committee — būt komitejas loceklim; to s. one's apprenticeship — strādāt par mācekli; to s. one's country — kalpot dzimtenei; to s. two masters — būt divu kungu kalpam; to s. two terms as president — tikt divreiz ievēlētam par prezidentu; 2. dienēt (armijā); to s. in the ranks — būt ierindniekam; 3. noderēt; to s. a purpose — noderēt kādam nolūkam; to s. one's turn — veikt savu uzdevumu; as occasion ~s —ja ir izdevība; if memory ~s me — ja atmiņa mani neviļ; it will s. — 1) tas ir tas, kas vajadzīgs; 2) ar to pietiks; 4. apkalpot; to s. customers — apkalpot pircējus; the town is well ~d with gas — pilsēta ir labi apgādāta ar gāzi; what can I s. you with? — ar ko varu pakalpot?; 5. apkalpot; rīkoties; to s. a gun — šaut ar lielgabalu; 6. (par vēju u.tml.) būt labvēlīgam; 7. pasniegt (ēdienu); to s. at table — apkalpot pie galda; dinner is —d! — lūdzu pusdienās!; 8. (ari to s. one's time) izciest sodu; to s. two years — atrasties ieslodzījumā divus gadus; 9. apieties; izturēties; to s. smb. a

trick — izjokot kādu; [it] ~s him right! — tā viņam ari vajag!; 10. aplecināt (ķēvi); 11 .jur. oficiāli nodot; to s. a notice — oficiāli paziņot; to s. a warrant — nolasīt apcietināšanas pavēli (apcietināmajai personai); 12. sp. servēt; 13. rel. noturēt dievkalpojumu; = to s. for — noderēt par; to s. out — 1) izsniegt, sadalīt; to s. out food — izsniegt pārtiku; 2) nokalpot līdz galam; 3) sar. atmaksāt; to s. round — pasniegt apkārt (piem., ēdienu); to s. with — padot, pasniegt; 0 to s. with the same sauce — atmaksāt ar to pašu server ['s3:va] n 1. paplāte; 2. sp. servētājs Servian ['s3:visn] sk. Serbian service3 ['s3:vis] n pīlādzis service6 ['s3:vis] I n 1. darbs; dienests; domestic s. —mājkalpotāja darbs; s. dress — formas tērps; s. elevator — kravas lifts; s. entrance — 1) dienesta ieeja (izeja); 2) sētas durvis; s. flat — dienesta dzīvoklis; s. stair — virtuves kāpnes; to be in s. — strādāt par mājkalpotāju; to go into s., to take s. (with smh.) — stāties darbā; to take into one's s. — pieņemt darbā; 2. dienests; active s., colour s. mii. — 1) piedalīšanās karadarbībā; 2) aktīvais karadienests; Civil S. — civildienests; valsts dienests; diplomatic s., Foreign S. amer. diplomātiskais dienests; National S. —

1) karadienests (Anglijā); 2) darba dienests (Anglijā); secret s. — izlūkdienests; selective s. — obligātais kara dienests (ASV); to be in the ~s — atrasties karadienestā; to have seen s. — 1) būt pieredzējušam karavīram (darbiniekam);

2) nolietoties; these boots have seen s. — šie zābaki jau ir novalkāti; to see s. — dienēt armijā; 3. apkalpošana; medical s. — medicīniskā palīdzība; railway s. — dzelzceļa satiksme; s. charge — piemaksa par apkalpošanu (piem., restorānā); s. station — [automašīnu] tehniskās apkopes stacija; 4. pakalpojums; public s. — komunālie pakalpojumi; s. pipe — 1) ūdensvads; 2) gāzesvads; s. shop — kārtējā remonta darbnīca; to be at smb.'s

s. — būt kāda rīcībā; to be of s. to smb. — būt kādam noderīgam; to do smb. as. — izdarīt kādam pakalpojumu; to pay lip s. — atzīt tikai vārdos; 5. servīze; 6. mil. ieroču šķira; the [fighting] ~s — bruņotie spēki; the Senior S. —jūras kara flote (Anglijā)', 7. jur. (tiesas) pavēste; 8. sp. serve; 9. rel. dievkalpojums; II v

1. apkalpot; 2. izdarīt kārtējo remontu;

3. piepildīt ar degvielu

serviceable ['s3:visabl] a 1. [no]derigs; 2. iz-tuiīgs

serviceman ['s3:vism3n] n 1. militārpersona;

2. remontmeistars

service station ['s3:vis,stei/n] n benzīna

uzpildes un tehniskās apkopes stacija serviette [,s3:vi'et] n salvete servile ['s3:vail] a 1. verga-; vergu-; 2. verdzisks; s. attitude — iztapīga attieksme servility [s3:'vitati] n 1. verdzība; 2. verdzis-

kums; pazemība serving ['s3:vuj] n 1. (ēdiena) porcija; 2. apkalpošana; s. of a meal — ēdiena pasniegšana; 3. sp. servēšana servitude ['s3:vitju:d] n kalpība; verdzība servo ['s3:v3u] Inl. (sais. no servomecha-nism) servodzinējs; servopiedziņa; 2. (sais. no servomotor) servomotors; II a distances-servofeed ['s3:voufi:d] n automātiskās regulēšanas sistēma servolubrication ['s3:v3u,lu:bn'kei/n] n

centralizēta eļļošana servomechanism [,s3:v3u'mek3niz3m] n

tehn. servodzinējs; servopiedziņa servomotor ['ssivaumauta] n tehn.

servomotors sesame ['sessmi] n 1. bot. sezams; 2. maģiska formula; the open s. to fame — uz slavu pavērts ceļš session ['se/n]« 1. sēde; to be in s. — noturēt sēdi; 2. (parlamenta, tiesas) sesija; Court of S. — Skotijas augstākā tiesa; 3. semestris (skotu, amerikāņu un dažās angļu universitātēs): summer s. — vasaras kursi;

4. amer. (skolas) mācību laiks; 5. sanāksme; sapulcēšanās; 6. inform, seanss

sesterce ['sest3:s] n vēst. sestercijs (monēta

senajā Romā) sestet [ses'tet] n mūz. sekstets set [set] Inl. komplekts; kolekcija; s. of furniture — mēbeļu garnitūra; s. of lectures — lekciju cikls; s. of plays — lugu krājums; s. of stamps — marku sērija; s. of teeth — l)zobu rinda; 2) (zobu) protēze; 2. sabiedrība; aprindas; the fast s. — kāršu spēlmaņi; the jet s. — izpriecu meklētāji; the smart s. — izmeklēta sabiedrība; 3. aparāts; ierīce; colour television s. — krāsu televizors; 4. dēsts; stāds; 5. atvase; dzinums; 6. (straumes, vēja) virziens; 7. ievirze; sliecība; the s. of public opinion — sabiedriskās domas ievirze; 8. poza; stāja; s. of shoulders — plecu līnija; 9. (apģērba) piegulums; 10. sabiezēšana; sacietēšana; 11. (matu) ieveidošana; 12. bruģakmens; 13. poēt. (saules) riets; 14. sp. sets (tenisā); 15. teātr. dekorācija; 16. kin. uzņemšanas laukums; 0 to make a dead s. (at) — 1) mesties virsū; uzklupt; 2) censties iegūt labvēlību; Hal. novietots; house s. on hills — māja kalnos; 2. (par skatienu, smaidu) sastindzis; 3. pārdomāts; of s. purpose — ar iepriekšēju nodomu; 4. noteikts; nozīmēts; s. wages — noteiktas algas; at a s. time — noteiktā laikā; 5. (par runu) iepriekš sastādīts; 6. būvēts; veidots; well s. man — labi noaudzis cilvēks;

7. (par laiku) nostabilizējies, pastāvīgs; the weather is s. fair — iestājies jauks laiks;

8. apņēmīgs; nelokāms; 9. gatavs; sagatavojies; all s. — pilnīgi gatavs; 10. (par cementu) sacietējis; 11. (par pienu) sagājis; 12. (ar sauli, mēnesi) norietējis; 13. (on, upon) aizrāvies; nodevies; to be s. on doing smth. — spītīgi censties kaut ko darīt; 0 s. phrase — idioma; III v (p. un p.p. set [set]) 1. nolikt; novietot; to s. foot (on) — uzkāpt; to s. guards — nostādīt sardzi; to s. sail — uzvilkt buras; to s. the

bones — salikt kaulus (pareizā stā\>oklī pēc

lūzuma); to s. the hands of the clock — noregulēt pulksteni; to s. the table — uzklāt galdu; the book is s. in Spain — grāmatasseta

darbība norisinās Spānijā; 2. pielikt; to s. a pen to paper — sākt rakstīt; to s. a seal (to) — uzspiest zīmogu; to s. one's name to a document — parakstīt dokumentu;

3. ielikt (ietvarā)', iestiprināt; ring s. with gems — gredzens ar dārgakmeņiem;

4. novest (kādā stāvoklī)', to s. at loggerheads (variance) — sanaidot; to s. at rest — 1) nomierināt; 2) nokārtot (jautājumu); to s. free (at large) — atbrīvot; to s. in motion — iedarbināt; to s. in order — sakārtot; to s. laughing — sasmīdināt; to s. loose — palaist vaļā; to s. on fire — aizdedzināt; to s. right —

1) savest kārtībā; 2) sakārtot; to s. smb. at ease — nomierināt kādu; 5. dēstīt; stādīt; 6. noteikt; to s. bounds (to) — ierobežot; to s. conditions — izvirzīt noteikumus; to s. the fashion — noteikt modi; to s. the pace — 1) noteikt tempu (sacīkstēs);

2) noteikt toni; 7. rādīt (piemēru); 8. uzdot (darbu, uzdevumu); 9. (par sauli, mēnesi) norietēt; 10. sakost (zobus); 11. asināt, trīt;

12. pagriezt; vērst; to s. one's face towards the sun — pagriezt seju pret sauli;

13. virzīties; the wind ~s from the South — pūš dienvidvējš; 14. sabiezināt; sarecināt; 15. sabiezēt; sarecēt; 16. ieveidot (matus); 17. (par tērpu) piegulēt; 18. (arī to s. to music) komponēt; 19. (par suni) apstāties (ieraugot medījumu); 20. izveidoties; the child's character is (has) s. — bērnam jau ir izveidojies raksturs; 21. bot. aizmesties; 22. jūrn. peilēt; 23. (arī to s. to type) poligr. salikt; ° to s. about — 1) ķerties pie; uzsākt; 2) izplatīt (baumas);

3) sar. mesties virsū; uzbrukt; to s. against — 1) nostādīt pretī; to s. one's face against smth. — stingri pretoties kaut kam; 2) nostāties pretī; 3) sakūdīt; sanaidot; to s. apart — 1) nolikt malā; 2) pietaupīt; 3) atdalīt, nošķirt; to s. aside — 1) nolikt malā; 2) atraidīt, noraidīt; 3) atstāt bez ievērības; to s. at — 1) mesties virsū; uzbrukt; to s. one's cap at smb. — censties savaldzināt kādu; 2) uzkūdīt; uzrīdīt; to

s. back - 1) aizturēt; atlikt; 2) atbīdīt

atpakaļ (piem., pulksteņa rādītājus); 3) atlikt atpakaļ; 4) maksāt; the coat s. me back quite a lot — mētelis man dārgi izmaksāja; 5) atrasties nomaļus; the house is s. back from the road — māja atrodas prom no ceļa; to s. before — izklāstīt; to s. by — 1) atlikt; pietaupīt; 2) vērtēt; to s. much store by — augstu vērtēt; to s. down — 1) nolikt zemē; 2) izsēdināt (pasažieri); 3) pierakstīt; 4) apvaldīt; 5): to s. down as — ierindot; pieskaitīt; 6) (to) attiecināt; to s. forth — 1) izklāstīt;

2) doties ceļā; 3) izrādīt; to s. forward — 1) doties ceļā; 2) izvirzīt (priekšlikumu); to s. in — iestāties; rain has s. in — ir iestājies lietains laiks; to s. off — 1) doties ceļā; 2) izcelt; pasvītrot; the frame s. off the painting — ierāmējums izcēla gleznu;

3) izšaut (raķeti); 4) izraisīt; to s. off an argument — izraisīt strīdu; to s. on — 1) uzbrukt; 2) uzrīdīt (suni); 3) uzlikt; to s. a great deal (much) on smth. — piešķirt kaut kam lielu nozīmi; to s. eyes on — ieraudzīt; to s. foot on — uzkāpt; to s. little on smth. — nepiešķirt kaut kam lielu nozīmi; to s. one's heart (mind) on smth. — tiekties pēc kaut kā; to s. one's hopes on smth. — likt cerības uz kaut ko; to s. out — 1) izlikt, izstādīt; 2) izklāstīt; 3) doties ceļā; 4) uzklāt galdu; to s. out breakfast — uzklāt brokastu galdu; 5) grasīties; taisīties; to s. over — iecelt priekšgalā; to s. to — 1) uzsākt (ciņu, strīdu); 2) ķerties pie (darba u.tml.); to s. up — 1) uzcelt; uzstādīt; 2) izveidot; nodibināt; 3) izraisīt; 4) ziedot spēkus (veselību); 5) izvirzīt (teoriju); 6) (for, with) apgādāt; we are well s. up for (with) fruit — mēs esam labi apgādāti ar augļiem; 7) sacelt (troksni); 8) iekārtot (mājokli); 9): to s. [oneself] up as — sākt darboties par, uzdoties par; 10): to be well s. up — būt trenētam; būt fiziski attīstītam; to s. upon — uzbrukt; to s. with — apbērt, apkaisīt; 0 to s. smb.'s teeth on edge — krist kādam uz nerviem

seta ['si.-ta] n (pl setae ['si:ti:]) 1. hot. akots;

2. sars

setaceous [sa'tei/as] a 1. hot. akotains;

2. sarains setae sk. seta

setback [setback] n 1. kavēklis, šķērslis;

2. neveiksme; 3. (slimības) recidīvs setdown ['setdaun] n 1. atraidījums; 2.

rājiens

set-off ['setofļ n 1. rotājums; 2. kontrasts;

3. arh. izvirzījums setose sk. setaceous

setout ['setaut] n 1. sākums; 2. vitrīna; 3.

viesības; 4. bufetes galds (viesībās) setscrew ['setskru:] n tehn. iestatīšanas skrūve setsquare ['setskwea] n leņķmērs sett [set] n bruģakmens settee [se'ti:] n neliels dīvāns setter ['seta] n 1. seters (suns); 2. (zāģa) zoblocis

setting ['setit]] n 1. apkārtne; vide; 2. (saules) riets; 3. ietvars; 4. teātr. dekorācijas; 5. dzejai komponēta mūzika; 6. (filmas, grāmatas) darbības vieta; 7. sacietēšana; sastingšana; 8. celtn. (pamatu) nosēšanās; 9. mūz. aranžējums; 10. poligr. salikums setting-lotion ['setirj.lau/n] n losjons matu

ieveidošanai setting-stick ['setujstik] n poligr. liknis setting-up ['setii]Ap] n tehn. montāža settle" ['seti] n sols ar atzveltni settleb ['seti] v 1. apmesties (uz dzīvi); 2. nometināt (uz dzīvi); 3. novietoties; dust ~s on the furniture — putekļi nosēžas uz mēbelēm; the bird ~d on a branch — putas nolaidās uz zara; 4. iekārtoties, ierīkoties;

5. novietot; iekārtot; to s. a patient against pillows — novietot slimnieku spilvenos;

6. nomierināt; 7. nomierināties; rimties; 8. izšķirt, nokārtot (piem., jautājumu); to s. smb.'s doubts — izkliedēt kāda šaubas; to s. the day — noteikt dienu (termiņu); that ~s it! sar. — tas izšķir jautājumu!; 9. nokārtot (piem., rēķinu); to s. an old score — nokārtot vecus rēķinus; to s. one's affairs — 1) nokārtot savas darīšanas; 2) sastādīt testamentu; 10. nogulsnēties, nostāties; 11. (par pamatu) nosēsties;

12. (par laiku) nostabilizēties; 13,jur. novēlēt; to s. an annuity on smb. — piešķirt kādam ikgadēju renti; = to s. down —

1) iekārtoties; to s. down in an armchair — apsēsties atzveltnes krēslā; to s. down in a new house — apmesties jaunā mājā;

2) nomierināt; 3) nomierināties; 4)(to) pievērsties; to s. down to married life — nodibināt ģimenes dzīvi; to s. in — iekārtoties; to s. on (upon) — 1) izšķirties par, 2) piešķirt; to s. a yearly sum of money on smb. — piešķirt kādam ikgadēju naudas summu; to s. up — norēķināties; to s. up one's debts —nokārtot parādus

settled ['setld] a noteikts; pastāvīgs; s. conviction — nemainīga pārliecība; s. principles — noteikti principi; s. weather — pastāvīgs laiks settlement ['setlmant] n 1. (jautājuma) izšķiršana, nokārtošana; 2. (cilvēku) nometināšana; 3. apmetne; kolonija; 4. vienošanās; terms of s. — vienošanās noteikumi; to tear up a s. — pārkāpt vienošanos; 5. norēķināšanās; s. of a bill — rēķina samaksāšana; 6. nogulsnēšanās; nostāšanās; 7. (pamatu) nosēšanās; 8. dāvinājums; novēlējums; Act of S. — troņa mantošanas likums (Anglijā) settler ['setla] n 1. kolonists; 2. sl. izšķirošs

trieciens; 3. tehn. separators settling ['setliij] n 1. apmešanās (uz dzīvi); 2. (parasti pl) nogulsnes; 3. (jautājuma, strīda) nokārtošana settling-day ['setliqdei] n norēķinu diena (biržā)

set-to [.set'tu:] n sar. 1. kautiņš; 2. strīds set-up ['setAp] I n 1. struktūra; uzbūve; 2. situācija; stāvoldis; 3. plāns, projekts; 4. amer. bezalkoholisks dzēriens, ko pievieno alkoholiskam dzērienam; Hoi. (par cilvēku) labi noaudzis; well s.-up figure — stalts augums; 2. iereibis seven ['sevn] I n septītnieks; II num septiņi sevenfold f'sevnfauld] I a septiņkārtīgs;

II adv septiņkārt seven-league ['sevn'li:g] a septiņjūdžu-; s.-l. boots — septiņjūdžu zābakiseventeen

seventeen [,sevn'ti:n] num septiņpadsmit seventeenth [,sevn'ti:n0] In 1. septiņpadsmitā daļa; 2. : the s. — septiņpadsmitais datums; II num septiņpadsmitais seventh ['sevnQ] \n\. septītā daļa; 2.: the

s. — septītais datums; II num septītais seventies ['sevntiz] npl 1.: the s. — septiņdesmitie gadi; 2. vecums no 70 līdz 79 gadiem

seventieth ['sevntiaG] I n septiņdesmitā daļa;

n num septiņdesmitais seventy ['sevnti] num septiņdesmit sever ['seva] v 1. atdalīt, atšķirt; to s. oneself — turēties savrup; 2. pārraut; to s. diplomatic relations — pārtraukt diplomātiskās attiecības; to s. one's connections with smb. — saraut sakarus ar kādu; 3. pārtrūkt

several ['sevrel] I pron daži; vairāki; s. of us — daži no mums; s. people — vairāki cilvēki; Hal.atsevišķs; individuāls; each busy with his s. job — katrs aizņemts ar savu darbu; these are their s. opinions — tie ir viņu individuālie uzskati; 2. dažāds; works by s. authors — dažādu autoru darbi

severally ['sevrali] adv atsevišķi severance ['sevrans] n 1. atdalīšana; atšķiršana; 2. pārraušana; saraušana; s. of relations — attiecību pārtraukšana; 3.: s. pay —izstāšanās pabalsts severe [si'via] a 1. bargs; stingrs; s. look — bargs skatiens; s. rules — stingri noteikumi; 2. smags; spēcīgs; s.case of the disease — smags slimības gadījums; s. loss — smags zaudējums; s. pain — stipras sāpes; s. storm — spēcīga vētra;

3. vienkāršs; s. style — koncentrēts stils;

4. dzēlīgs, sarkastisks; 5. grūts; s. competition — nesaudzīga konkurence

severity [si'verati] n 1. bardzība; stingrība;

2. (slimības) smagums; 3. pl grūtības Sevres ['seivraļ n Sevras porcelāns sew [šauj v (p. sewed [saud]; p.p. sewed [saud] vai sewn [saun]) šūt; = to s. down — piešūt; to s. in — iešūt; to s. on — piešūt; to s. up — 1) aizšūt;

2) sar. pilnībā kontrolēt; 3): ~d up sl. — piedzēries sewage ['su:id3] n notekūdens sewer" ['saua] n šuvējs; šuvēja sewer1" ['su:a] I n notekcaurule; kanalizācijas

caurule; II v ierīkot kanalizāciju sewerage ['suisru^] n kanalizācija sewing-cotton ['sauiijkotn] n šujamdiegi sewing-machine Fsauiipnajiai] n šujmašīna sewn sk. sew

sex [seks] n 1. biol. dzimums; s.appeal — seksuālā pievilcība; s. intergrades biol. — hermafrodīti; the s. humor. — sievietes; 2. sekss

sexagenarian [,seks3d33'nean3n] I n seš-desmitgadīgais (vecums no 59 līdz 70 gadiem); II a sešdesmitgadīgs (vecumā no 59 līdz 70 gadiem) sexagesimal [.sekss^esimsl] I n sešdesmitā

daļa; II a sešdesmitais sexangle ['seksaerjgl] n sešstūris sexennial [seks'enial] a sešgadējs; sešgadīgs sexiness ['seksinss] n seksualitāte, juteklis-kums

sexless ['seksbs] a bezdzimuma-sexology [sek'sobd3i] n seksoloģija sextain ['sekstein] n lit. sekstīna; sešrindu pants

sextant [sekstant] n 1. sekstants; 2. sestā daļa

riņķa līnijas sextet[te] [seks'tet] n mūz. sekstets sexton ['sekstan] n 1. rel. ķesteris; 2. kapracis sextuple ['sekstjuplļ a seškārfigs sexual ['seks/ual] a seksuāls; dzimuma-; s.

organs —dzimumorgāni sexy ['sēksi] a sar. 1. seksuāls, erotisks;

2. interesants; saviļņojošs shabby ['/aebi] a 1. apvalkāts; noplucis; 2. nolaists, nekopts; 3. nekrietns; zemisks; to play a sh. trick — izspēlēt nekrietnu joku

shabby-genteel [,/zebid3en'ti:l] a tāds, kas

mēģina slēpt savu nabadzību shabrack ['/aebraek] n seglu paklājs shack" [/aek] I n būda; II v : to sh. up

(with) —dzīvot kopā shack" [/aek] amer. I n klaidonis; n v klaiņot,

992shake

klīst

shackle ['/aekl] I n 1. (parasti pl) važas; 2. tehn. apskava; savienotājskava; II v

1. iekalt važās; 2. ierobežot; kavēt; 3. sa-kabināt

shad [/aed] n Ziemeļatlantijas siļķe

shadberry ['/aedbsn] n korinte

shaddock ['/aedak] n hot. pampelmūze

shade [/eid] lnl. ēna; light and sh. glezn. — gaismēna; 2. nianse; nokrāsa; not a sh. of doubt — ne mazāko šaubu; several ~s of blue — dažādas zilās krāsas nokrāsas; word with several ~s of meaning — vārds ar vairākām nozīmes niansēm; to speak with a sh. of humour — runāt ar humora pieskaņu; 3. mazumiņš; a sh. better — mazliet labāk; the music was a sh. too loud — mūzika bija mazliet par skaļu;

4. pl krēsla, pustumsa; ~s of the evening — vakara krēsla; 5. markīze (audekla nojume virs skatloga); 6. abažūrs; 7. loga aizklājs; 8.pl amer. sar. saulesbrilles; 9. (optiska instrumenta) aizsargstikls; 10. mit. gars; the ~s — veļu valsts; 0 to be in the sh. — turēties nomaļus; to cast (throw) into the sh. — aizēnot; nobīdīt malā; to fall into the sh. — noiet malā; II v 1. aptumšot;

2. aizēnot; 3. ēnot (zīmējumu)-, 4. (into) mainīt nokrāsu; 5. (away, off) izzust; 6. (away, down) mīkstināt; 7. amer. nedaudz pazemināt (cenu)

shadow ['/aedau] I n 1. ēna; worn to a sh. — izmocīts; pārguris; he is only a sh. of his former self — no viņa ir palikusi tikai ēna; 2. pl krēsla, pustumsa; the ~s of the evening — vakara krēsla; 3. pastāvīgs pavadonis; 4. parādība; the sh. of the coming war — draudošā kara nojausma;

5. mazumiņš; beyond (without) the sh. of a doubt — bez vismazākām šaubām; not a sh. of difference — ne mazākās atšķirības; 6. detektīvs, slepenpolicists; 0 sh. of a shade — kaut kas pavisam nereāls; to cast a sh. (on, upon) — l)mest ēnu; nomelnot: 2) aptumšot (laimi u.tml): to catch at ~s; to run after a sh. — dzīties pēc nepiepildāmā; to fight with one's own

sh. — veltīgi cīnīties; to live in the sh. — turēties nomaļus; II v 1. apēnot; mest ēnu; 2. izsekot; => to sh. forth, to sh. out — neskaidri izteikt shadowboxing ['/aedau.boksii]] n bokss ar

iedomātu pretinieku (treniņa nolūkos) shadow cabinet [./aedauTcaebimt] n pol. "ēnu kabinets" (opozīcijas partijas sastādīts ministru kabinets) shadowy ['/aedaui] a 1. ēnains; 2. neskaidrs; sh. outline — neskaidra kontūra; sh. past — miglā tīta pagātne shady ['/eidi] a 1. ēnains; 2. šaubīgs; sh. character — šaubīga persona; sh. transaction — tumšs darījums; 3. slikts; sh. egg — bojāta ola; 0 on the sh. side of forty —pāri četrdesmit gadiem shaft [/a:ft] n 1. rokturis, spals; 2. pīķis, šķēps; 3. bulta, šautra; ~s of wit — asprātības bultas; 4. ilkss; 5. stiebrs, stublājs;

6.kolonna; stabs; 7.smaile; 8.(gaismas) stars; 9. zibens uzliesmojums; 10. (krāsns) dūmenis; 11. (lifta) šahta; 12. kalnr. vertikāla eja; 13. tehn. ass, vārpsta; 0 to give smb. the sh. amer. sl. — bargi apieties ar kādu

shafting ['/aiftnj] n tehn. transmisijas pārnesums shag L/aeg]n mahorka shaggy ['/aegi] a pinkains; sh. beard — savēlusies bārda; s. mat — pūkains paklājs shaggy-dog story [,/aegi'dtjg,stori] n garlaicīga anekdote shagreen [/ae'gri:n] n šagrēnāda shah [/a:] n šahs (Irānas monarhs) shake [/eik] Inl. kratīšana; purināšana; sh. of the hand — rokasspiediens; sh. of the head — galvas purināšana (noraidot apgalvojumu u.tml.)-, 2. drebuļi, trīsas; all of a sh. — trīcot; the ~s — 1) drudzis; 2) bailes; to give smb. the ~s — iedvest kādam bailes; 3. satricinājums; šoks; 4. mirklis; in a sh., in two ~s — vienā mirklī; 5. plaisa, sprauga; 6. zemestrīce;

7. amer. sl. piena kokteilis; 8. amer. sar. izturēšanās; to give smb. a fair sh. — godīgi izturēties pret kādu; 9. mūz. trilleris;shakedown

10. šeiks (deja); 0 no great ~s — nekā sevišķa; II v (p. shook [/uk]; p.p. shaken ['/etkan]) 1. kratīt; purināt; to sh. a leg sl. — 1) izlocīt kājas; padejot; 2) amer. steigties; to sh. dice — mest kauliņus (spēlē); to sh. hands (with) — paspiest roku; sarokoties; to sh. oneself — nopurināties; to sh. oneself free — atbrīvoties, atkratīties; to sh. one's head — (noraidoši) purināt galvu; to sh. one's fist — kratīt dūri; to sh. one's sides [with laughing] — raustīties aiz smiekliem;

2. drebēt, trīcēt; to sh. in one's shoes — trīcēt aiz bailēm; 3. satraukt, saviļņot; badly ~n — galīgi satriekts; 4. iedragāt, satricināt; to sh. smb.'s courage — mazināt kāda drosmi; = to sh. down — 1) likties guļus (piem., uz grīdas); 2) iedzīvoties; pierast; 3) nokratīt; nopurināt (augļus no koka); 4) nojaukt (māju); 5) sakratīt (piem., graudus maisā); 6) amer. izspiest (naudu); 7) amer. pārmeklēt; to sh. off — 1) nopurināt (putek(us u.tml.); 2) atbrīvoties no; to sh. off one's pursuers — atbrīvoties no saviem vajātājiem; to sh.out — 1) izkratīt; izpurināt; to sh. smth. out of one's head — izmest kaut ko no galvas; 2) attīt (buras, karogu); 3): to sh. out into a fighting formation mil. — izvērst kaujas kārtībā; to sh. up — 1) sakratīt; sapurināt; 2) iekustināt; uzmundrināt; 3) uztraukt; 4): sh. it up — pasteidzieties; 0 to sh. the plum-tree amer. pol. sl. — sadalīt valsts amatus;

shakedown ['/etkdaun] n 1. [steigā sataisīta] guļvieta; 2. amer. (naudas) izspiešana;

3. amer. pārmeklēšana; 4. : sh.voyage jūrn. — izmēģinājuma brauciens; 5.: sh. flight av. — izmēģinājuma lidojums

shaken sk. shake

shake-out ['/eikaut] n izkonkurēšana

shaker ['/eika] n 1. šeikers (trauks kokteiļu maisīšanai); 2. amer. šeikers (reliģiskas sektas loceklis); 3. tehn. vibrokretulis

Shakespearian [/eik'spianan] a Šekspīra-; šekspīrisks; Sh. scholar — šekspirologs

shake-up ['/eikAp] n pārkārtojums; governmental sh.-up - pārmaiņas valdībā

shakiness ['/ eikinas] n 1. drebelība; 2. amer.

svārstīgums shako ['/askau] n (pl shakos ['/aekauz] vai

shakoes ['/aekauz]) mii. ķivere shaky ['/eiki] a 1. drebelīgs; nedrošs; sh. steps — nedroši soļi; sh. voice — drebelīga balss; to be sh. on one's legs — tikko turēties kājās; to feel sh. — slikti justies; 2. ļodzīgs; nestabils; sh. table — ļodzīgs galds; 3. apšaubāms; nenoteikts; his French is rather sh. — viņš slikti prot franču valodu shale [/eil] n min. slāneklis shale-oil ['/eiloil] n [deg]slānekļa darva shall [uzsvērtā forma f ael, neuzsvērtā forma /a 1, /l] v (p. should L/ud]) 1. (palīgdarbības vārds nākotnes veidošanai 1. pērs. sg un pl): I sh. go — es iešu; 2. (modālais darbības vārds 2. un 3. pers. sg un pl, izsaka draudus, pavēli, apņemšanos): you sh. do it! —jūs to izdarīsiet! shalloon [/a'luin] n viegls vilnas audums shallop ['/aetap] n maza laiva shallot [/s'ltrt] n bot. šalote, Askalonijas sīpols

shallow ['/aebu] ln (parasti pl) sēklis; II a

1. sekls; sh. water — sekls ūdens; sh. draft jūrn. •— neliela iegrime; 2. sekls, tukšs; sh. person — aprobežots cilvēks; Divi. kļūt seklam; 2. samazināt dziļumu

sham [/aem] In 1.viltojums; pakaļdarinājums; 2. izlikšanās; 3. blēdis, krāpnieks; II a neīsts; sh. battle amer. — mācību kauja; sh. diamond — neīsts briljants; sh. doctor — kaktu ārsts; sh. flowers — mākslīgas puķes; sh. illness — simulēta slimība; sh. jewellery — neīstas dārglietas; m v izlikties; to sh. illness — simulēt slimību shaman ['/aeman] n šamanis shamateur ['/aemats] n sp. sl. profesionālis,

kas uzdodas par amatieri shamble ['/aembl] I n neveikla gaita; šļūk-

šana; II v iet neveiklā gaitā; šļūkt shambles ['/aemblz] n 1. juceklis, jūklis;

2. novec. slaktiņš

shame [/eim] I n 1. kauns; negods; dead to

sh., past sh. — zaudējis kaunu; for sh.! — kauns!; sh. on you —kaunieties!; to one's sh. — sev par kaunu; to cry sh. (upon) — kaunināt; to put to sh. — nokaunināt; 2. nepatika; what a sh. you couldn't come — cik žēl, ka jūs

nevarējāt atnākt; II v 1. apkaunot; 2. kauninät shamefaced [,/eim'feist] a 1. bikls; kaunīgs, kautrīgs; 2. poet, neievērojams; vienkāršs shameful ['/eimfvl] a apkaunojošs, kaunpilns shameless ['/eimbs] a nekaunīgs shammer ['/aemo] n simulants shammy ['/aemi] n zamšs shampoo [/aem'pu:] I n 1. šampūns; 2. galvas mazgāšana; 3. amer. sl. šampanietis; II v

1. mazgāt galvu; 2. tīrīt ar šampūnu (paklāju)

shamrock ['/aemmk] n 1. bot. baltais āboliņš;

2. bot. zaķskābene; 3. āboliņa lapa (Īrijas nacionālā emblēma)

shandrydan ['/aendndaen] n humor, veca kariete

shandy ['/aendi] n brit. alus maisījums ar

ingveralu (limonādi) shanghai [./aerjTiai] v sl 1. apdzirdīt un piespiest braukt par matrozi; 2. (into) panākt negodīgā veidā (spaidu kārtā) shank [/aeiļk] I n 1. apakšstilbs, liels; 2. kāja; on sh.'s mare (pony) — kājām; 3. kāts; spals; stobrs; 4. (glāzes) kājiņa; 5. amer. sar. pārpalikums; the sh. of the evening — pievakare; 6.poligr. (burta) kāja; II v (arī to sh. off) (par ziediem) nobirt, nokrist shan't [/a:nt] sar. saīs. no shall not shantung [,/aen'tAij] n tekst. (jēlzīda) čičunča shanty3 ['/aenti] n būda, mājele shantyb ['/aenti] n jūrn. darba dziesma shape L/eip] I n 1. forma; veids; in no sh. — 1) nekādā veidā; 2) nekādā ziņā; out of sh. — bezveidīgs; reward in the sh. of money — apbalvojums naudas veidā; the sh. of future society — nākotnes sabiedrības veidols; to give sh. (to) — 1) piešķirt formu; 2) skaidri izteikt; to give sh. to one's thoughts — skaidri izteikt savas domas; to keep oneself in sh. — saglabāt savu [sportisko] formu; to keep

smth. in sh. — saglabāt kaut ko; to knock (lick, put) into sh. — 1) piešķirt noteiktu veidu; 2) savest kārtībā; to take sh. — veidoties; his words took sh. in action — viņa vārdi pārtapa darbos; 2. sar. stāvoklis; in bad sh. — sliktā stāvoklī; in good sh. — labā stāvoklī; 3. aprise; kontūra; 4. modelis; paraugs; šablons; 5. veidne; II v 1. [izļvei-dot; to sh. a pot out of clay — izveidot podu no māla; to sh. a plan — izstrādāt plānu; 2. [iz]veidoties; 3. (to) pielāgot, piemērot; ° to sh. up — 1) saglabāt formu; trenēties; 2) amer. pielāgoties, piemēroties shapeless ['/eiplas] a bezveidīgs shapely ['/eiph] a labi veidots; samērīgs; a

sh. pair of legs — skaistas kājas shaping ['/eipirj] n 1. veidošana; 2. tehn.

plastiskā apstrāde; 3. sp. šeipings shaping-machine ['/eipnjms./iin] n šķērs-

ēvelmašīna shard [/a:d] n 1. segspāms; 2. (māla poda) lauska

share3 [/es] I n 1. daļa, tiesa; lion's sh. — lauvas tiesa; to go (club, run) ~s — dalīties; 2. līdzdalība; to have (bear, take) a sh. (in) — piedalīties; to take no sh. in the conversation — nepiedalīties sarunā; 3. akcija, paja; preference (preferred) ~s — privileģētas akcijas; to hold ~s in a company — būt akcionāram kādā uzņēmumā; 0 sh. and sh. alike — ar vienādām tiesībām; II v 1. (arī to sh. out) [sajdalīt; to sh. out food — izsniegt ēdienu; 2. dalīties; to sh. a room with smb. — dzīvot vienā istabā ar kādu; they ~d a secret — viņi zināja noslēpumu; 3. (in) piedalīties; to sh. [in] the cost — piedalīties izdevumu segšanā shareb [/es] n lemesis

sharecropper ['/eakrnpa] n amer. pusgraudnieks

shareholder ['/es.haulda] n akcionārs; paju īpašnieks

sharelist ['/ealist] n 1. vērtspapīru kursa tabula; 2. akciju saraksts share-out ['/earaut] n ienākuma sadalīšana share-pusher ['/ea.pu/a] n nedrošu akciju

izplatītājs

shark [/a:k] In 1. haizivs; 2. blēdis, krāpnieks; 3. amer. stud. sl. izcils lietpratējs; II v 1. aprit; 2. blēdīties, krāpt sharkskin ['/aikskin] n 1. haizivs āda;

2. gluds spīdīgs audums (parasti sintētisks) sharp [/a:p] In 1.asa (griezīga) skaņa;

2. gara, smalka šujamadata; 3. mūz. diēzs; 4. sl. blēdis, krāpnieks; 5. amer. sl. lietpratējs; 6 .pl atsijas; Hal. ass; sh. knife — ass nazis; sh. outline — asa kontūra; sh. pain — asas sāpes; 2. (par nogāzi) stāvs;

3. (par pagriezienu) straujš; 4. (par garšu, smaku) ass, kodīgs; 5. (par skaņu) griezīgs, spalgs; 6. (par dzirdi, redzi) ass, smalks; 7. (par vārdiem) dzēlīgs; skarbs; 8. spēcīgs, stiprs; sh. blow — spēcīgs sitiens; sh. frost — stiprs sals; 9. apķērīgs, attapīgs; as sh. as a needle — vērīgs; ar asu prātu; sh. at sums — labs rēķinātājs; 10. blēdīgs, viltīgs; sh. practice — blēdība; he was too sh. for me — viņš apveda mani ap stūri; 11. pēkšņs; straujš; sh. rise in prices — strauja cenu celšanās; 12. enerģisks; sh. work — intensīvs darbs; ~'s the word! — ātrāk!; veicīgāk!; 13. elegants, smalks; 14. vai. (par līdzskani) nebalsīgs; 15. mūz. pustoni augstāks; DI v 1. blēdīties; krāpt; 2. mūz. paaugstināt par pustoni; IV adv

1. precīzi (noteiktā laikā)-, at five o'clock sh. — tieši pulksten piecos; 2. krasi, strauji; to turn sh. left — strauji pagriezties pa kreisi; 3. mūz. pustoni par augstu; 4.: look sh.! sar. — 1) ātrāk!; veiklāk!; 2) uzmanīgi!

sharp-cut [,/a:pkAt] a 1. ass, uzasināts;

2. noteikts; skaidrs; 3. (par sejas vaibstiem) skarbs

sharpen ['/a:pan] v 1. asināt; trīt; 2. saasināt sharper ['/a:pa] n blēdis, krāpnieks sharp-eyed [./a:p'aid] a ar asu redzi; vērigs sharp-set [,/a:p'set] a 1. izsalcis; 2. rijīgs sharpshooter ['/a:p,/u:t3] n labs šāvējs; snaiperis

sharp-sighted [,/a:p'saitid] a ar asu redzi; vērīgs

sharp-witted [,/a:p'witid] a apķērīgs, atjau-

tīgs

sharpy ['/a:pi] n blēdis, krāpnieks shatter ['/acts] I n lauska; II v 1. sasist druskās; 2. sagraut (cerības, veselību); 3. saplīst druskās; 4. satriekt shatterbrain ['/aetsbrein] sk. scatterbrain shatterproof ['/aetapruif] a neplīstošs shave L/eiv] Inl. skūšana; skūšanās; to have a sh. —noskūties; 2. skaida; 3. sar. blēdība; 0 close (narrow) sh. — riskants stāvoklis; to win by a close sh. — uzvarēt par mata tiesu; II v (p. shaved [/eivd]; p.p. shaved [/eivd] vai shaven ['/eivn]) 1. skūt; 2. skūties; 3. cirpt; griezt; 4. drāzt; ēvelēt; 5. viegli aizķert; 6. sar. apkrāpt, noblēdīt; 7. amer. pazemināt (cenu) shaven sk. shave II

shaver ['/eiva] n 1. bārdas skujamais; 2. (arī

young sh.) humor, puišelis; 3. sar. blēdis shavetail ['/eivteil] n 1. neiebraukts mūlis; 2. (ari sh. lieutenant) mil.sl. jaunākais leitnants

Shavian ['/eivian] I n Bernarda Šova piekritējs; n a Bernarda Šova-; Bernarda Sova stilā

shaving ['/eivit]] n 1. skūšana; skūšanās;

2. skaida; 3. tehn. ševingēšana shaving-brush ['/eiviqbrA/] n bārdas ieziepējamā ota

shaving-cream ['/eivii]kri:m] n bārdas krēms shawl [/d:1] n [plecu] šalle; lakats shay [/ei] n humor, faetons (viegli rati) she [/i:;/1] I n 1. sieviete; is the child a he or a she? — vai bērns ir zēns vai meitene?;

2. zool. mātīte; II pron viņa

sheaf [/i:f] Inl. kūlis; 2. saišķis; žūksnis;

II v siet kūļus sheaf-binder ['/iif.bainda] n lauks, kūlīšu-sējējs

shear [/ia] In 1 .pl dzirkles; 2. cirpšana;

3. tehn. bīde; bīdes pretestība; 4. kalnr. vertikāls iecirtums; 5. (arī sh. legs) pl jūrn. buki; II v (p. sheared [/īad]; novec. shore L/b:]; p p. shorn [/o:n] vai sheared [/īsd]) 1. cirpt; griezt; closely shorn head — īsi apcirpti mati; 2. (of) atņemt; he was shorn of his money — viņam bija atņemta visashelf

nauda; 3. poēt. cirst (ar zobenu)', 4. kalnr. izdarīt vertikālu iecirtumu shear legs ['/īalegz] n l. jūrn. buki; 2. trij-

kājis

sheatfish ['/i:tfi/] n sams sheath [/i:9] n (pl sheathes[/i:0z]) 1. maksts; futrālis; 2. pieguloss tērps; 3. prezervatīvs; 4. anat. apvalks; 5. segspārns; 6. tehn. apšuvums

sheathe [/i:5] v 1. iebāzt maksti; to sh. the sword — 1) iebāzt zobenu makstī; 2) pārtraukt karadarbību; 2. tehn. apšūt sheave3 [/i:v] n 1. tehn. skriemelis; rullītis,

veltnītis; 2. tekst. spole; 3. spaļi sheaveb [/i:v] v siet kūļus shebang [/ī'baerj] n 1. būda; mājoklis;

2. zaņķis; publiska māja; 3. lieta; darīšana; the whole sh. sar. — visa šī lieta

shebeen [/i*bi:n] n slepena dzertuve shed3 [/ed] n 1. nojume; šķūnis; 2. angārs;

3. garāža

shedb [/ed] v (p. un p.p. shed [/ed]) 1. [-[no]-mest-] {+[no]- mest+} (piem., lapas, ādu); 2. liet (asaras, asinis); 3. izplatīt; izstarot (gaismu, siltumu); 4. atgrūst; atvairīt; an umbrella ~s rain — lietussargs aiztur lietu sheen [/i:n] I n 1. mirdzums; spīdums; 2. sl. viltota monēta; II a poēt. 1. skaists; 2. mirdzošs sheeny ['/i:ni] a mirdzošs; spožs sheep [/i:p] n (pl sheep [/i:p]) n 1. aita; 2. aitāda; 0 black sh. — kraupaina aita; to cast (make) ~'s eyes (at) — raidīt maigus skatienus; to separate the sh. from the goats —atšķirt labo no sliktā sheepdip [!/i:pdip] n 1. aitu mazgāšanas līdzeklis; 2. sl. kandža sheepdog ['/i:pdt>g] n aitu suns sheepfaced [,/i:p'feist] a kaunīgs, kautrīgs sheepfold ['/iipfauld] n aitu aploks sheepish ['/i:pi/] a 1. kaunīgs, kautrīgs;

2, pamuļķīgs sheepman ['/iipmsn] n amer. aitkopis sheeprun ['/i:prAn] n aitu ganības

sheepshank ['/iip/aeijk] " jūrn. pagaidu

mezgls (vii-ves saīsināšanai) sheepskin ['/i:pskm] n 1. aitāda; 2. aitādas

[pus]kažoks; 3. pergaments; 4. amer. sar. (uz pergamenta uzrakstīts) diploms sheer8 [/ia] jūrn. I n novirzīšanās no kursa; n v novirzīties no kursa; => to sh. away sar. —laisties prom sheerh [/ia] Ia 1. galīgs; pilnīgs; sh. nonsense — tīrie nieki; sh. waste of time — veltīga laika šķiešana; from sh. habit — tikai aiz paraduma; 2. (par audumu) caurspīdīgs; plāns; sh. stockings — plānas zeķes; 3. neatšķaidīts; sh. alcohol — tīrs spirts; 4. statenisks, stāvs; sh. cliff — krauja klints; 13 adv 1. pavisam, pilnīgi;

2. stateniski

sheet3 [/i:t] I n 1. palags; between the ~s — gultā; 2. (papīra) loksne; music sh. — nošu lapa; sh. music — (viena skaņdarba) notis;

3. (metāla) sloksne; sh. steel — lokšņu tērauds; 4. (arī printer's sh.) iespiedloksne; 5. sl. avīze; 6. saraksts; tabula; 7. izplatījums; klajums; sh. lightning — rūsa (pie debesīm); sh. of flame — uguns jūra; sh. of snow — sniega sega; the rain came down in ~s — lietus gāza kā ar spaiņiem; 8. poēt. bura; 9. ģeol. slānis; 10. el. kolektora plāksne; 0 clean sh. — 1) nevainojams darbs; 2) nevainojama pagātne; to put on a white sh., to stand in a white sh. — atklāti atzīt savas kļūdas; II v pārklāt

sheetb [/i:t]y'M/7j. I n šote, buru aukla; 0 three ~s in the wind's eye — galīgi piedzēries; n v pievilkt buras sheet-anchor f'/iit.aerļka] n l.jūrn. rezerves

enkurs; 2. pēdējais glābiņš sheeting ['/i:tn]] n 1. palagu audums; 2. aiz-

sargpārklājums sheet-proofs ['/i:tpru:fs] n pl korektūra sheik[h] [/eik] n šeihs sheila ['/i:ta] n austrāl. sl. meiča shekel ['/ekl] n 1. šekels (Izraēlas naudas

vienība); 2. pl sar. nauda shelf [/elf] n (pl shelves [/elvz]) 1. plaukts;

2. izcilnis; sh. of a rock — klintsradze;

3. rifs; sēklis; 4. ģeol. šelfs; 5. jūrn. (kuģa)

brasa; 0 to be on the sh. — 1) būt atstādinātam; 2) palikt vecmeitās; to put

on the sh. — 1) atstādināt; 2) nodot arhīvā shelf-life ['/elflaif] n (produktu, zāļu)

glabāšanas laiks shell [/el] Inl. čaula; čaumala; 2. gliemežvāks; 3. apvalks; 4. zool. bruņas; 5. (artilērijas) šāviņš; 6. amer. patrona; 7. zārks; 8. (mājas) karkass; (kuģa) korpuss; 9. amer. viegla sacīkšu laiva; 10. pl sl. nauda; 11. tehn. apšuvums; apvalks; 0 to come out of one's sh. — izrauties no savas čaulas; to go (retire) into one's sh. — ierauties savā čaulā; II v 1. [no]lob!t; 2. (arī to sh. off) lobīties; 3. apšaudīt (ar artilērijas uguni); ° to sh. off — lobīties; to sh. out — 1) mil. izsist ar artilērijas uguni; 2) sar. atdarit maku shellac [/s'laek] I n šellaka; II v 1. pārklāt ar

šellaku; 2. amer. sl. piekaut shellacking [/a'laeki»]] n amer. sar. 1. pilnīga

sagrāve; 2. piekaušana shellback ['/elbaek] n jūrn. sl. jūras vilks shelled [/eld] a 1. pārklāts ar čaulu (bruņām, gliemežvāku); 2. (par riekstiem, zirņiem) izlobīts; 3. apšaudīts shellfire ['/elfaia] n artilērijas uguns shellfish ['/elfi/] n mīkstmiesis; vēžveidīgais shellgun ['/elgAn] n mii. mazkalibra lielgabals

shell-hit ['/elhit] n mii. šāviņa trāpījums shellhole ['/elhaul] n šāviņa izrauta bedre,

bumbbedre shellpit ['/elpit] sk. shellhole shellproof [7elpru:f] a drošs pret granātām

(bumbām) shellshock [felfvk] n kontūzija shellshocked [7el7r>kt] a kontuzēts shellwork [7elw3:k] n 1. gliemežvāku izstrādājums; 2. izstrādājums ar gliemežvāku rotājumu

shelly [7eli] a 1. bagāts ar gliemežvākiem; sh. beach — ar gliemežvākiem nosēta pludmale; 2. gliemežvākam līdzīgs shelter [7elta] I n 1. patvērums; to take sh. — patverties; 2. nojume; under the sh. (of) — aizsegā; 3. patvertne; air-raid sh. — bumbu patvertne; II v 1. dot patvērumu; to sh. a

plant from sunlight -aizsargāt augu pret

saules gaismu; 2. patverties sheltered [7eltad] a mierīgs; sh. life — bezrūpīga dzīve; sh. trades ek. — no ārzemju konkurences pasargātas nozares shelve [/elv] v 1. likt uz plaukta; 2. atlikt; nolikt malā; 3. atstādināt; 4. ielikt plauktus shelves sk. shelf

shepherd [7epsd] I n 1. gans; ~s crook — gana spieķis; 2. mācītājs; draudzes gans; II v 1. ganīt; 2. pieskatīt; 3. vadīt, vest; 4. sl. uzmanīt shepherdess ^/epa'des] n gane shepherd's club [7epadz'kUb] n hot. deviņvīru spēks shepherd's pie [./epsdz'pai] n hrit. gaļas un

kartupeļu biezputras sacepums shepherd's plaid [,f epadz'plaed] n melnbalti

rūtots audums Sheraton [7eratan] n šeratons (18. gs. mēbeļu stils)

sherbet [73:bat] n 1. brit. šerbets (atspirdzinošs dzēriens); 2. amer. augļu saldējums sherd [/3:d] sk. shard 2. sheriff [7enf] n šerifs

Sherpa T/s^ps] n (pl Sherpa [73:pa]) šerps

(himalajiešu cilts pārstāvis) sherry [7en] n heress (vīns) shibboleth [7ibale9] n 1. (noteiktas ļaužu grupas) iezīme, īpatnība (piem., runas veids); 2. novecojis teiciens (paraža); 3. parole

shield [/i:ld] Inl. vairogs; 2. aizsardzība; aizsargs; 3. tehn. ekrāns; 4. amer. policista zīmotne; 0 the other side of the sh. — medaļas otrā puse; II v 1. aizsargāt; pasargāt; 2. aizklāt; 3. tehn. ekranizēt shift [/īft] Inl. pārbīdīšana; pārvietošana; population sh. — iedzīvotāju migrācija; sh. of clothes — drēbju kārta (komplekts); sh. of crops lauks. — augseka; sh. of fire mil. — ugunspārnešana; sh. of wind — vēja maiņa; vowel sh. vai. — patskaņu mija; 2. maiņa (darbā); eighthour sh. — astoņu stundu darba diena; 3. paņēmiens; to try every sh. available — izmēģināt visus

iespējamos līdzekļus; 4. triks; viltība;

5. taisna (nepieguļoša) kleita; 6. novec. (sieviešu) krekls; 7. (ķieģeļu) pārlaide; 8. tehn. (ātruma u.tml.) pārslēgšana; 0 the last sh. — pēdējais glābiņš; to be at one's last sh. — būt galīgā postā; the ~s and changes of life — dzīves nepastāvība; to make [a] sh. without smth. — iztikt bez kaut kā; to make [a] sh. with smth. — 1) izlīdzēties ar kaut ko; 2) samierināties ar kaut ko; 3) apmierināties ar kaut ko; II v 1. pārbīdīt; pārvietot; to sh. one's clothes — pārģērbties; to sh. one's lodging — mainīt dzīvesvietu; to sh. the fire mil. — pārnest uguni; to sh. the scene — mainīt dekorācijas; 2. pārvietoties; ~ing sand — plūstošās smiltis; to sh. in one's chair — dīdīties krēslā; the wind ~ed — vējš mainījās; 3. izlīdzēties; to sh. for oneself — tikt pašam galā; 4. tehn. pārslēgt (piem., ātrumu); = to sh. off — izlocīties; izvairīties; 0 to sh. the blame on smb. — uzvelt kādam vainu; to sh. the ground — mainīt savu nostāju

shift-key ['/īftki:] n (rakstāmmašīnas) pārslēdzējs

shiftless ['/īftbs] a 1. nevarīgs; 2. patiess;

vaļsirdīgs; 3. laisks, kūtrs shift lever [,/īft'leva] n tehn. ātrumpārslēgs shifty ['/īfti] a 1. izmanīgs, veikls; 2. viltīgs; 3. mainīgs, nepastāvīgs; sh. eyes — šaudīgas acis shikar [/ī'ka:] n medības shikaree [/i'ka:n] n mednieks shikari [/i'ka:n] sk. shikaree shillelagh [/ī'leib] n runga, nūja shilling ['/īliiļ] n šiliņš (angļu naudas vienība); 0 sh. shocker — lubu romāns; to cut off with a sh. — izslēgt no mantojuma; to take the King's (Queen's) sh. — iestāties Anglijas armijā shilly-shally ['/ili,/aeli] In nenoteiktība; svārsti gums; II a nenoteikts; svārstīgs; DI v svārstīties

shim [/im] tehn. In 1. ķīlis; 2. blīve;

starplika; 3. paplāksne; II v aizķīlēt shimmer ['/una] I n mirgošana; II v mirgot

shimmy ['/īmi] n 1. sar. (sieviešu) krekls;

2. tehn. (riteņu) vibrācija

shin [/m] I n apakšstilbs, liels; Uvi. (arī to sh. up) uzrāpties; 2. iespert (trāpīt) pa lielu;

3. sl. iet; skriet; 4. amer. sl. aizņemties naudu

shinbone ['/rnbaun] n lielais liela kauls shinguard ['/inga:d] n (futbolista) kājas aizsargs

shindig ['/indig] n amer. sar. līksmošanās; baļļuks

shindy ['/mdi] n sar. 1. tracis; to kick up a

sh. — sacelt traci; 2. līksmošanās shine [/am] Inl. (saules, mēness) gaisma; 2. mirdzums; spīdums; to take the sh. out of smth. — 1) noņemt spīdumu; 2) pārn. aizēnot; 3. [no] spodrināšana; to give a sh. — nospodrināt; these shoes need a sh. — šīs kurpes jānospodrina; 4. amer. sar. simpātija; to take a sh. (to) — iepatikties; 5. amer. sl. izlēciens; 0 in rain or sh. — jebkuros apstākļos; lai notiek kas notikdams; to take the sh. out of smb. — 1) nomocīt kādu; 2) aplauzt kādam ragus; II v (p.un p.p. shone [/on]) 1. mirdzēt; spīdēt; 2. izcelties; 3. spodrināt (piem., apavus)

shiner ['/aina] n sl. 1. zelta monēta; 2. pl

nauda; 3. uzdauzīta (zila) acs shingle3 ['/īijgl] n oļi

shingleb ['/njgl] n 1. (jumta) skaida; lubiņa; 2. amer. sar. izkārtne; to hang out (up) one's sh. — (par ārstu u.tml.) uzsākt privātpraksi; 3. zēngalviņa (sieviešu frizūra); II v 1. jumt ar skaidām; noklāt ar lubiņām; 2. īsi apcirpt matus shingles ['/lqglz] n pl med. jostas roze shingly ['/īiļgli] a oļains shining ['/ainii]] a 1. mirdzošs; spīdošs; 2. spožs; lielisks; sh. example — spilgts piemērs shinny ['/mi] n hokeja paveids shinty ['/inti] sk. shinny shiny ['/ami] a mirdzošs; spožs; sh. coin —

spoža monēta

ship [/ip] Inl. kuģis; sh. (~'s) biscuit brit. — galete; jūrnieku sausiņš; on board

sh. — uz klāja; to break sh. jūrn. — neierasties uz kuģa (pēc atvaļinājuma)', to take sh. — 1) uzkāpt uz kuģa; 2) braukt ar kuģi; 2. (arī ~'s company) kuģa apkalpe; 3. kosmosa kuģis; 4. sl. sacīkšu laiva; 5. amer. lidmašīna; 0 sh. of the desert — kamielis; ~s that pass in the night — nejauša sastapšanās; when one's sh. comes home — kad uzsmaidīs laime; II v 1. iekraut (kuģī); 2. nosūtīt (ar kuģi); 3. nosūtīt (ar jebkuru transporta līdzekli); to sh. goods by rail — nosūtīt preces pa dzelzceļu; 4. sēsties kuģī; uzkāpt uz kuģa; 5. salīgt (matrožus); 6. salīgt par matrozi; 7. uzstādīt (mastu); 8. pielikt (stūri); 9. (arī to sh. oars) ievilkt (airus); a to sh. off — aizsūtīt; 0 to sh. a sea (water) — tikt appludinātam shipboard ['/ipbo:d] n (kuģa) klājs; on sh. — uz klāja

shipbroker ['/īp,brauka] n kuģu mākleris shipbuilding ['/īp.bildit]] n kuģu būvniecība shipjack ['/xpd3aek] v sar. sagrābt [un

izlaupīt] kuģi shipload ['/īplaud] n 1. kuģa krava; 2. kuģa ietilpība

shipmaster ['/ip,ma:sta] n (tirdzniecības

kuģa) kapteinis shipmate ['/īpmeit] n darba biedrs (uz kuģa) shipment ['/ipmant] n 1. (preču) iekraušana kuģī; 2. (preču) nosūtīšana ar kuģi; 3. (kuģa) krava; 4. preču pārvadāšana ship-money ['/īpjiuni] n vēst. kuģu nodoklis shipowner ['/īp.auna] n kuģa īpašnieks shipper ['/īpa] n kravas nosūtītājs shipping ['/ipi»i] n 1. tirdzniecības flote;

2. kravas pārvadāšana; 3. kuģniecība shipping-articles ['/ipii],a:tiklz] n pl līgums

kuģa kapteinim ar apkalpi shipping-bill ['/īpnjbil] n kuģa kravas deklarācija

shipping-office ['/īpnj.ofis] n kuģniecības kantoris

shipshape ['/ip/eip] I a kārtīgs; akurāts;

H adv pilnā kārtībā shipway ['/ipwei] n stāpelis

shipwreck ['/īprek] In 1. kuģa bojāeja;

2. kuģa vraks; 3. (cerību u.tml.) sabrukums; to make sh. (of) — izpostīt; sagraut; II v

1. (par kuģi) iet bojā; 2. izpostīt; sagraut (piem., cerības); 3. ciest neveiksmi

shipwright ['/īprait] n 1. kuģu būvētājs;

2. kuģa galdnieks

shipyard ['/īpjcud] n kuģu būvētava shire ['/aia] n novec. grāfiste; the ~s brit. —

Anglijas centrālās grāfistes shirk [/3:k] v izvairities (no pienākuma u.

tml.); to sh. school — kavēt skolu shirker ['/3:ka] n (darba) kavētājs; (pienākuma) nepildītājs shirr [/3:] amer.ln 1. gumijas diegs; 2. (auduma, tērpa) krokas; II v krokot (audumu)

shirt [/3:t] n 1 .(vīriešu) krekls; boiled sh. amer. sar. — cietināts krekls; stripped to the sh. — 1) vienā kreklā; 2) bez graša kabatā; 2. kreklblūze; 0 black sh. — itāliešu fašists; brown sh. — nacists; stuffed sh. — uzpūtīgs cilvēks; to bet (put) one's sh. (on) — likt visu uz spēles; to get (have) one's sh. off (out) sl. — zaudēt savaldīšanos; to get smb.'s sh. off (out) — saniknot kādu; to give smb. a wet sh. — likt kādam strādāt vaiga sviedros; to keep one's sh. on sl. — saglabāt savaldīšanos; to lose one's sh. sar. — zaudēt visu shirtband ['/3:tbaend] n krekla apkakle shirtdress ['/3:tdres] n kreklkleita shirtfront ['/3:tfrAnt] n 1. krekla priekša;

2. ielaidums (kleitas priekšpuses augšdaļā) shirting ['/3:tnj] n kreklaudums shirtsleeve ['/3:tsli:v] n krekla piedurkne; in

one's ~s — kreklos izmeties shirtwaist ['/3:tweist] amer.sk. shirt-waister

shirtwaister ['/3:t,weista] n 1. kreklblūze;

2. kreklkleita

shirty ['/3:ti] a sar. īgns, saīdzis

shit [/it] vulg. I n 1. mēsli, sūdi; 2. nieki;

3. riebeklis, preteklis; II v (p. un p.p. shitted ['/ītid] vai shat [/aet]) izkārnīties; DI int velns parāvis!

shiver2 ['/iva] I n drebuļi, trīsas; the ~s —

šermuļi; to send ~s [up and] down smb.'sshoot

spine — iedvest kādam bailes; II v drebēt, tricēt; to sh. in one's shoes — drebēt aiz bailēm

shiverb ['/iva] I n drumsla, lauska; to break to ~s — sasist druskās; II v sadauzīt druskās

shivery ['/ivan] a 1. drebošs, trīcošs; 2. (par laiku) vēss

shoala [/aul] n 1. sēklis; 2. pl apslēptas

briesmas; II a sekls; III v kļūt seklam shoalb [/aul] I n 1. (zivju) bars; 2. milzums; sh. of people — ļaužu bars; II v (par zivīm) pulcēties baros shock3 [/ok] I/I 1.trieciens; earthquake ~s — zemestrīces grūdieni; electric sh. — elektriskās strāvas trieciens; sh. absorber tehn. — amortizators; sh. action — 1) trieciena iedarbība; 2) mii. jātnieku ierindas uzbrukums; sh. tactics mil. — triecientaktika; sh. troops pl mii — triecienvienība; sh. wave fiz. — triecienvilnis; 2. med. šoks; II v 1. satriekt; šokēt; ~ed at the news — satriekts par ziņām; 2. (par elektrību) dot triecienu; 3. poēt. sadurties shockb [/ok] I /i (labības) statiņš; II v sasliet statiņus

shockc [/ok] rt (ari sh. of hair) (matu) cekuls shocker ['/oka] n 1. lubu romāns; 2. kaut kas satriecošs

shocking ['/oknj] I a 1. satriecošs; šokējošs; sh. behaviour — šokējoša uzvedība; 2. sar. briesmīgs; šausmīgs; sh. handwriting — neciešams rokraksts; II adv ļoti; sh. bad — ļoti slikti shod sk. shoe II

shoddy ['/odi] Irti. vilnas pluču audums; 2. sliktas kvalitātes izstrādājums; II a mazvērtīgs; sh. piece of work — slikts izstrādājums shoe [/u:] In 1.kurpe; high sh.amer. — zābaks; low sh. amer. — kurpe; sh. polish — apavu krēms; 2. pakavs; 3. (ragavu) sliece; 4. tehn. bremzes kurpe; 0 a pretty pair of ~s! — neko teikt!; to be (stand) in smb.'s ~s — būt kāda ādā; to fill (step into) smb.'s ~s — stāties kāda vietā; to

know [best] where the sh. pinches — zināt, kur tas āķis; to put the sh. on the right foot — vainot īsto vaininieku; to shake in one's ~s — drebēt aiz bailēm; to sweat in one's ~s — pārklāties aukstiem sviedriem; to wait for dead man's ~s —

1) cerēt uz mirušā vietu; 2) cerēt uz mantojumu; that's another pair of ~s — tā ir pavisam cita lieta; the sh. is on the other foot — 1) atbildība gulstas uz citu;

2) stāvoklis ir mainījies; II v (p. un p.p. shod [/od]) 1. apaut; 2. apkalt (zirgu); 3. apkalt, apsist (piem., ar dzelzi)

shoeblack ['/u:blaek] n zābaku spodrinātājs shoehorn ['/u:ho:n] n lāpstiņa (kurpju uzvilkšanai) shoelace ['/u:leis] n kurpju saite shoe-leather ['/u:,le5a] n 1. kurpju āda; 0 as good a man as ever trod sh.-l. — lielisks cilvēks

shoeless [*/u:bs] a basām kājām shoemaker ['/u:jneika] rt kurpnieks shoenail ['/u:neil] n 1. kurpju nagla; 2. pa-kavnagla

shoeshine ['/u:/am] n kurpju spodrināšana;

sh. boy — apavu spodrinātājs shoestring ['/u:stn»]] Irt 1. amer. kurpju saite; 2. sar. niecīga naudas summa; on a sh. — trūcīgos apstākļos; to do smth. on a sh. — uzsākt kaut ko ar nelielu kapitālu (piem., darījumu); II a amer. garš un šaurs; sh. tie — gara, šaura kaklasaite shoethread ['/u:0red] n piķa diegs shone sk. shine II shoo [/u:] I v aizbaidīt; II int tiš! shook sk. shake II

shoot L/u:t] Irti. atvase; dzinums; 2. medības; 3. mednieku grupa; 4. medību vieta; 5. šaušana; 6. šaušanas sacīkstes; 7. (kosmosa kuģa,raķetes) palaišana; moon sh. — kosmosa kuģa palaišana uz Mēnesi; 8. tekne; 9. izrāviens; strauja kustība; 10. fotografēšana; 11. sp. metiens; sitiens; 0 to come on a straight sh. amer. — rīkoties

atklāti; II v (p. un p.p. shot [/t>t]) 1. šaut;

nošaut; to sh. in sight — nošaut uz vietas; 2. aizdrāzties, aizjoņot; to sh. past —

aizjoņot garām; the runner shot ahead — skrējējs izrāvās uz priekšu; 3. pazibēt; 4. (iarī to sh. forth) dzīt (asnus); 5. apbērt (ar jautājumiem); 6. izgāzt (atkritumus); 7. (par sāpēm) durstīt; 8. raidīt (skatienu u.tml.); to sh. fire (par acīm) zibsnīt; 9. mest, raidīt (bumbu); to sh. dice — mest spēļu kauliņu; 10. aizšaut (bultu); 11. fotografēt; 12. uzņemt (filmu); 13. sl. injicēt (narkotiku); <=> to sh. away — izšaut (patronas); to sh. down — 1) nošaut; to sh. down an aircraft — notriekt lidmašīnu; 2) gūt virsroku strīdā; 3) sar. noraidīt; to sh. forth — 1) aizdrāzties, aizjoņot; 2) dzīt (asnus); to sh. off: to sh. one's mouth off — izrunāties par to, ko nesaprot; to sh. out — 1) izšauties (piem., par mēli); 2) izbāzt; to sh. out one's lips — nicinoši savilkt lūpas; 3) (par zemesragu u.tml.) būt izvirzītam; 4) izmest; 5) dzīt (asnus); 6): to sh. a way out mil. — izlauzties (no ielenkuma); to sh. up —

1) ātri augt; 2) (par liesmām) uzšauties; 3) amer. sl. terorizēt apšaudot; 4) mil. sašaut; 0 to sh. a line — 1) lielīties;

2) krāpties; to sh. Niagara — spert izmisīgu soli; to sh. one's bolt — izšaut visu pulveri; to sh. the breeze, to sh. the bull amer. — melst; tērgāt; to sh. the cat — dīrāt āžus; vemt; to sh. the moon — aizbēgt, nesamaksājot īri; to sh. the sun jūrn. — noteikt saules augstumu; to sh. the works amer. — 1) spēlēt par visu naudu; 2) likt visu uz spēles

shooter ['/u:ta] n 1. šāvējs; 2. šaujamais ierocis

shooting ['/urtit]] n 1. medības; 2. medību vieta; 3. tiesības medīt; 4. šaušana; 5. pēkšņas, asas sāpes; 6.kalnr. spridzināšana; 7. (filmas) uzņemšana shooting-box ['/uitirļboks] n brit. medību mājiņa

shooting-gallery ['/u:tit],gaebn] n šautuve shooting-iron ['/uitiiļ.aian] n sl. šaujamais ierocis

shooting-lodge ['/u:tn]ltxi3] sk. shooting-box shooting-range ['/uititjrein^] n šaujlauks, poligons

shooting star [./u:tit]'sta:] n meteors shooting-stick ['/uitirjstik] n sēžamspieķis shoot-out ['/u:taut] n apšaudīšanās shop [/t>p] I n 1. veikals; beauty sh. — kosmētiskais kabinets; chemist's sh. — aptieka; curiosity sh. — (retu priekšmetu) antikvariāts; general sh. — universālveikals; sh. floor — 1) cehs; 2) darba telpa; 3) strādnieki; darbinieki; on the sh. floor — 1) cehā; 2) uzņēmumā; 3) strādnieku (darbinieku) vidū; sh. hours — veikala darba laiks; sh. window — [veikala] skatlogs; to lift a sh. — apzagt veikalu; to set up a sh. — 1) atvērt veikalu; 2) atvērt uzņēmumu; 2. cehs; darbnīca; sh. committee — ceha komiteja; 3. sar. iestāde; uzņēmums ; close sh. amer. — uzņēmums, kurā strādā tikai arodbiedrības biedri; the other sh. — konkurējoša firma; 4. amats; profesija; to sink the sh. — 1) nerunāt par darbu; 2) slēpt savu nodarbošanos; to talk sh. — runāt par darbu; 0 all over the sh. — 1) visur; malu malās; 2) juku jukām; to come to the right sh. — griezties īstajā vietā; to get a sh. teātr. — dabūt angažementu; to shut up sh. — beigt darbošanos; slēgt bodīti; shut up [your] sh.! vulg. — turi muti!; liv

1. iepirkties; 2. amer. apstaigāt veikalus;

3. sl. paziņot policijai (par noziedznieku);

4. sl. ietupināt cietumā; to sh. around — 1) apstaigāt veikalus; 2) amer. meklēt darbu

shop-assistant ['/opa.sistant] n brit. pārdevējs; pārdevēja shopgirl ['/opg3:l] n pārdevēja shopkeeper ['/op.kiips] n veikala īpašnieks shoplifter ['/nplifta] n veikalu zaglis shopman ['/opman] n 1. veikala īpašnieks;

2. pārdevējs; 3. amer. strādnieks shopper ['/opa] n pircējs

shopping ['/opit]] n iepirkšanās; sh. bag — iepirkumu soma; sh. centre — tirdzniecības centrs; to do one's sh. — iepirkties shoppy ['/opi] I n sar. pārdevēja; II a

1. veikala-; veikalu-; sh. neighbourhood — veikalu rajons; sh. people — tirgoņi;

2. (par sarunu u.tml.) amata-; profesionāls shopsoiled [7npsoild] a brit. (par veikala

preci) apvārtīts shoptalk [7opto:k] n 1. profesionāla saruna (lietojot zinātniskus terminus); 2. saruna par profesionāliem tematiem shopwalker ['/op.woika] n universālveikala

administrators shopworn ['/opwo:n] a 1. (par ideju u.tml.) zaudējis aktualitāti; sh. phrase — nodrāzta frāze; 2. (par veikala preci) apvārtīts shore3 [fo:] n (jūras, ezera) krasts; in sh. jūrn. — piekrastes ūdeņos; on sh. — krastā; to go on sh. — izkāpt krastā shoreb [/o:] I n balsts; nostiprinājums; II v (arī to sh. up) atbalstīt; nostiprināt; to sh. up a wall — atbalstīt sienu shore0 sk. shear II

shore-leave ['/o:li:v] n jūrn. atvaļa krastā shore[s]man ['/o:(z)msn] n 1. piekrastes zvejnieks; 2. laivinieks; 3. ostas krāvējs; 4. piekrastes iedzīvotājs shoreward ['/oiwsd] Ia uz krastu virzīts;

n adv krasta virzienā shorn sk. shear II

short [/o:t] I n 1. īsums; for sh. — īsi; īsumā; in sh. — vārdu sakot; 2. īss patskanis; 3. īsa zilbe; 4. īsuma zīme (virs patskaņa); 5. īs-metrāžas filma; 6. sar. īssavienojums; 7. sar. alkoholisks dzēriens; 8. pl smalkas klijas; 9. pl atkritumi; 10. mii. tuvlidojums; 0 the long and [the] sh. of it — vārdu sakot; II a 1. īss; sh. bill — īstermiņa vekselis; sh. circuit el. — īssavienojums; sh. cut — īsākais ceļš; sh. story — īsais stāsts; novele; sh. time — saīsināts darba laiks; sh. waves rad. — īsviļņi; at sh. date — visā drizumā; a sh. time ago — nesen; a sh. way off — netālu; 2. maza auguma-; 3. nepietiekams; sh. commons — trūcīga pārtika; sh. memory — vāja atmiņa; sh. sight — tuvredzība; sh. temper — ātra daba; straujš raksturs; sh. weight —nepilnīgs svars; sh. views — tālredzības trūkums; goods in sh. supply — deficītpreces; to be sh. of — 1) pietrūkt;

to keep smb. sh. -trūcīgi apgādāt kādu;

he is sh. of breath — viņam trūkst elpsa; he is sh. of cash — viņam trūkst naudas;

they are sh. of hands — viņiem trūkst darbaroku; 2) atrasties netālu no; to be sh. of London — atrasties netālu no Londonas; 4. (par atbildi u.tml.) aprauts, strups; sh. word — lamuvārds; 5. (par cepumu u.tml.) drupans, trausls; the biscuit eats sh. — cepums kūst uz mēles; 6. sar. (par dzērienu) stiprs; 0 sh. and sweet — l)īss un izteiksmīgs; 2) īsi un skaidri; sh. wind — aizdusa; at sh. notice — nekavējoties; by a sh. head (zirgu skriešanās sacīkstēs) —-mazāk nekā par galvas tiesu; in sh. order — ātri un bez grūtībām; in the sh. run — drizumā; little sh. of — gandrīz; nothing sh. of — nekas cits kā; to make sh. work (of) — ātri tikt galā; time is sh. — laiks negaida; III adv 1. pēkšņi, spēji; to come (fall) sh. (of) — 1) izlietot, izsmelt; 2) nepietikt; 3) likt vilties; the plan came sh. of his expectations — plāns neattaisnoja viņa cerības; to cut sh. — pārtraukt; to cut a long story sh. — īsumā; vārdu sakot; to run sh. of — beigties; izsīkt; to sell smb. sh. — nepietiekami novērtēt kādu; to stop sh. — pēkšņi apstāties; 2.: sh. of — izņemot; any crime sh. of murder — jebkurš noziegums, izņemot slepkavību shortage ['/oitu^] n (preču u.tml.) trūkums shortbread ['/o:tbred] n smilšu cepums shortcake ['/oitkeik] n 1. smilšu cepums;

2. amer. smilšu torte ar augļu pildījumu shortchange [,/o:t't/em dļ] v amer. apkrāpt

(piem., neizdodot naudas atlikumu) short-circuit [,/D:t's3:kit] v 1. el. radīt īssavienojumu; 2. apiet; neievērot; to sh.-c. formalities — apiet formalitātes shortcoming ['/oitkAmir]] n kļūme short-dated [,/o:t'deitid] aīstermiņa-shorten ['/o:tn] v 1. saīsināt; 2. kļūt īsākam; days are beginning to sh. — dienas kļūst īsākas; 3. ievilkt (buras); 4. pielikt taukvielas (mīklai); 0 to sh. the arm (hand) of smb. — ierobežot kāda varu

shortening ['/bitnitj] n taukvielas (mīklas

trauslumam) shortfall ['/o:tfo:l] /; deficīts

1003shorthand

shorthand ['/o:thaend] n stenogrāfija shorthanded [,/o:thaendid] a nepietiekami

apgādāts ar darbaspēku shorthorn ['/o:tho:n] n 1. pl Isragainie lopi;

2. amer. sar. iesācējs shortie ['/o:ti] n sar. 1. īss apģērbs; 2.īs-

metrāžas filma; 3. sīkais short-lived [,/oitTivd] a īslaicīgs shortly ['/o:tli] adv 1. drīz, drīzumā; 2. īsi, īsumā; 3.

aprauti, strupi; to answer sh. — strupi atbildēt short-paid [,/o:t'peid] a (par pasta sūtījumu)

ar piemaksu short-range [,/o:t'rein dļ] a 1. (par plānu u. tml.) īslaicīgs; 2. (par raķeti u.tml.) ar nelielu darbības rādiusu shorts [/o:ts] n pl šorti shortsighted [,/o:t'saitid] a tuvredzīgs short-spoken [./oit'spsukan] a lakonisks short-tempered [./oit'tempad] a ātras

dabas-; strauja rakstura-short-term [,/o:'t3:m] a īstermiņa-shortwave [,/o:t'wexv] n rad. īsviļņu-short-winded [,/o:t'windid] a 1. ar aizdusu;

2. aizelsies shorty [foih] n sar. sīkulis, sīkais shot8 [/nt] I n 1. šāviens; preliminary sh. mii. — piešaude; random sh. — šāviens uz labu laimi; within sh. — šāviena attālumā; 2. šāviņš; (lielgabala) lode; 3. (pl shot [/t>t]) (arī lead sh., small sh.) skrots;

4. šāvējs; dead sh. — labs šāvējs;

5. mēģinājums; long sh. — drosmīgs (riskants) mēģinājums; to have (try) a [good] sh. (at) — pamēģināt; izmēģināt laimi; 6. (kosmosa kuģa, raķetes) palaišana; 7. sp. lode; 8. sp. sitiens; sh. at a goal — sitiens uz vārtiem; 9. kinokadrs; 10. fotouzņēmums; 11. sar. injekcija; sh. in the arm — 1) injekcija rokā; 2) stimuls; 12. neliela deva; 13. amer. sl. malks alkohola; 14. sar. rēķins par dzērienu; 15.: big sh. niev. — liels vīrs; 16. kalnr. sprādziens; 0 sh. in the blue — kļūda, misēklis; sh. in the eye — lāča pakalpojums; good sh. — veiksmīgs atminējums; wild sh. — rupja kļūda; like a sh. — 1) vienā rāvienā; viens

un divi; 2) ļoti labprāt; to call one's sh. amer. — pateikt skaidri un gaiši; to make a bad sh. (at) — nošaut greizi; to take a long sh. — kalt tālejošus plānus; II v pielādēt shotb Lfot] a 1. lāsmojošs; zaigojošs; blue dress sh. with silver — ar sudrabu caurausta zila kleita; 2. amer. sar. nodeldēts; his nerves are sh. — viņa nervi ir sabeigti; 3. piedzēries shot0 sk. shoot n

shot-gun ['/otgAn] n bise; 0 sh.-g. marriage

(wedding) — piespiedu laulības shotput ['/otput] n sp. lodes grūšana

should [uzsvērtā forma /ud ; neuzsvērtā forma /ad, /d] v (p. no shall) 1. (palīgdarbības vārds l.pers. sg un pl Future-in-the-Past veidošanai): I said I sh. come — es teicu, ka atnākšu; 2. (palīgdarbības vārds nosacījuma izteiksmes veidošanai): if I had heard about it I sh. have informed you — ja es būtu dzirdējis par to, es jums paziņotu; 3. (palīgdarbības vārds vēlējuma izteiksmes veidošanai): I sh. like to go there — es vēlētos turp aiziet; 4. (modālais darbības vārds pienākuma, nepieciešamības, pieņēmuma izteikšanai): you sh. be more attentive — jums vajadzētu būt uzmanīgākam; they sh. be here at any moment — viņiem jebkuru bridi jābūt šeit shoulder ['/aukb] ln\. plecs; sh. to sh. — plecu pie pleca; head and ~s above — galvas tiesu pārāks; to lay the blame on the right ~s — vainot īsto vaininieku; to put (set) one's sh. to wheel — enerģiski ķerties pie darba; 2. izcilnis; pakāpiens; 3. (ceļa) nomale; 0 cold sh. — vēsa uzņemšana; nelaipna izturēšanās; straight from the sh. — bez aplinkiem; to rub ~s with smb. — saieties ar kādu; II v 1. (arī to sh. one's way) izspraukties; izlauzt ceļu; 2. uzņemties (piem., atbildību)\ 3.: to sh. arms mil. — ņemt plecā (šauteni) shoulder-belt ['/auldsbelt] n 1. plecu siksna;

2. mii. portupeja shoulder-blade ['/auldsbleid] n anat. lāpstiņa

shoulder-loop ['/auldaluip] amer. sk.

shoulder-strap shoulder-mark [7auldama:k] n jūrn. plecu

zīmotne (ASVflotē) shoulder-strap ['/auldastraep] n 1. mil.

uzplecis; 2. (tērpa) plecu lentīte shouldn't ['./udnt] sais. no should not shout [/aut] Inl. kliedziens; 2. kārta maksāt; my sh. — mana kārta maksāt; II v kliegt; to sh. with laughter — skaļi smieties; = to sh. down — pārkliegt; apklusināt ar saucieniem; to sh. for amer. — atbalstīt ar saucieniem shouting ['/autnj] n 1. kliegšana; 2. kliedzieni; it's all over but the sh. — grūtības ir galā, atliek tikai gavilēt shove [/av] Inl. grūdiens; 2. grūšana, stumšana; 3.

(linu) spaļi; II v grūst, stumt; <=> to sh. off — 1) atgrūsties, atstumties (laivā no krastmalas); 2) sl. aizlaisties, aizvākties; to sh. over — pavirzīties sānis shove-ha'penny [,/Av'heipm] sk. shovel-board

shovel ['/ Avi] Inl. lāpsta; liekšķere; 2. lauks. lemesītis; 3.: sh. hat — (angļu garīdznieku) cepure ar platām malām; II v 1. rakt; 2. saraust; to sh. up food sar. — rit, kāri ēst

shovelboard f/Avlboid] n spēle, kurā met

ripu attiecīgā numurētā laukumā shoveller [7avIs] n ornit. platknābis show [/au] Inl. parādīšana; demonstrēšana; to make a sh. of smth. — izrādīt kaut ko; to vote by sh. of hands — balsot, paceļot roku; 2. izstāde; skate; art sh. — mākslas izstāde; on sh. — izstādīts apskatei; 3. izrāde; dumb sh. — pantomīma; moving picture sh. — kinoseanss; television sh. — televīzijas izrāde; to be the whole sh. amer. — spēlēt galveno lomu; 4. izlikšanās; sh. of interest — liekuļota interese; 5. izpausme; pazīme; to offer a sh. of resistance — izrādīt pretošanos;

6. ārišķība; ārēja greznība; for sh. — izskata pēc; in sh. — ārēji; to make a sh. of oneself — padarīt sevi smieklīgu;

7. iespēja, izdevība; to give smb. a fair sh. — dot kādam iespēju; 8. sar. pasākums;

to let the whole sh. down — izgāzt visu pasākumu; to put up a good sh. — parādīt no labās puses; to run (boo) the sh. — rikot; vadīt; 9. mil. sl. kauja, kampaņa; 0 good sh.! — lieliski!; to give away the sh.— izpaust noslēpumu; to run away with the sh. amer. — pārtrumpot visus; to steal the sh. — noplūkt visus laurus sev; II v (p. showed [/aud]; p.p. showed [/aud] vai shown [/aun]) 1. parādīt; demonstrēt; to sh. cause — uzrādīt iemeslu; to sh. one's feelings — izrādīt jūtas; to sh. oneself — parādīties sabiedrībā; 2. pierādīt; 3. aizvest; to sh. smb.. into the room — ievest kādu istabā; to sh. smb. to his seat — aizvest kādu uz viņa vietu; to sh. smb. to the door — pavadīt kādu līdz durvīm; 4. parādīties; būt redzamam; the stain will not sh. — traips nebūs redzams; 5. tikt izrādītam; what's ~ing at the cinema? — kādu filmu rāda kinoteātri?; <= to sh. down — atklāt kārtis; to sh. in — ievest (istabā, mājā); to sh. off — 1) dižoties; 2) izcelt; to sh. out — izvest ārā; pavadīt līdz durvīm; to sh. round — izrādīt (piem., pilsētu); to sh. up — 1) izcelties, izdalīties; 2) atmaskot; 3) uzvest augšā; 4) sar. parādīties, uzpeldēt; 0 to sh. a leg — piecelties no gultas; to sh. fight — pretoties; to sh. one's face, to sh. one's nose humor. — parādīties; to sh. one's hand (card) pārn. — atklāt savas kārtis; to have nothing to sh. for it — neko nepanākt showbiz [7aubiz] n sl. šovbizness showboat [7aubaut] n upes kuģis ar teātra trupu

show-business [7au,biznas] n šovbizness,

izklaidēšanās industrija showcard [7auka:d] n 1. reklāma; 2. kartīte

ar preču paraugiem showcase [7aukeis] n vitrīna showdown [7audaun] n 1. kāršu atklāšana;

2. plānu (nodomu) atklāšana shower8 [7aua] n rādītājs

showerb [7aua] n 1. lietusgāze; 2. duša;

3. (ložu) krusa; 4. birums; pārpilnība; sh. ofshower-bath

questions — jautājumu birums; 5. amer. viesības pirms kāzām ar dāvanu pasniegšanu līgavai; 6./iz. (elektronu) plūsma; H v

1. līt, gāzt (straumēm); 2. aplaistīt, apliet; 3. apbērt, nobārstīt; to sh. with gifts — apbērt ar dāvanām; 4. iet dušā

shower-bath ['/auabaiB] n duša shower gel ['/augd3el] n vannas putas shower-party ['/auspaiti] n amer. viesības pirms kāzām ar dāvanu pasniegšanu līgavai showgirl ['/3ug3:l] n statiste showground ['/augraund] n teātr. skatuves laukums

showing ['/suit]] n 1. parādīšana; sh. of fashion — modes demonstrēšana; 2. iespaids; to make a good sh. — atstāt labu iespaidu; 3. liecība; rādītājs; poor financial sh. — slikts finansiālais stāvoklis; on one's own sh. — pēc paša atzinuma show-jumping ['/au^Ampit]] n jāšanas

sports ar šķēršļu pārvarēšanu showman ['/suman] n 1. cirka īpašnieks;

2. izrādes (uzveduma) organizētājs shown sk. show II

show-me ['/sumi:] a amer. sar. skeptisks, neuzticīgs

show-off ['/aunf] n sar. 1. lielībnieks;

2. ekshibicionists showpiece ['/supi:s] n lielisks eksemplārs showplace ['/supleis] n (pilsētas u.tml.)

ievērojama vieta showroom ['/suruim] n (preču) izstādes zāle show-window ['/su.windau] n skatlogs showy ['/am] a 1. efektīgs; košs; 2. kliedzošs; uzkrītošs

shrammed [/raemd] a sastindzis; sh. with

cold — stīvs no aukstuma shrank sk. shrink shrapnel ['/raepnl] n šrapnelis shred [/red] I n 1. driska; skranda; to tear to ~s — saplēst skrandās; to tear an argument to ~s — pilnīgi atspēkot argumentu;

2. mazumiņš; not a sh. of truth — ne kripatiņas patiesības; II v (p. un p.p. shred [/red] vai shredded ['/redid]) 1. saplēst; sadriskāt; 2. (par audumu) izdilt; sairt;

3. sasmalcināt

shredder ['/reda] n 1. rive; vegetable sh. — dārzeņu rīve; 2. mašīna papīru (dokumentu) sasmalcināšanai shrew [/ru:] n 1. zool. cirslis; sh. mole

amer. — kurmis; 2. spītniece shrewd [/ru:d] a 1. (par prātu) ass, vērīgs;

2. trāpīgs; sh. guess — pareizs atminējums;

3. spējš; sh. blow — spēcīgs sitiens;

4. novec. ļauns; sh. tongue — ļauna mēle shrewish ['/run/] a ķildīgs shrew-mouse ['/ru:maus] n zool. cirslis shriek [,/ri:k] I n spalgs kliedziens; spiedziens; H v spalgi kliegt; spiegt; to sh. with laughter — histēriski smieties

shrift [/rift] n novec. rel. grēksūdze; 0 to give short sh. (to) — veikli izrēķināties; ātri tikt galā shrike [/raik] n ornit. čakste shrill [/nl] I a 1. spalgs; spiedzošs; 2. uzmācīgs, uzstājīgs; n v spalgi kliegt; spiegt; the wind is ~ing —vējš kauc shrimp [/nmp] I n 1. garnele; 2. humor. knauķis, knēvelis; II v (parasti to go ~ing) zvejot garneles shrine [/ram] In 1. relikviju šķirsts;

2. svētnīca; II vformāl. glabāt kā dārgumu shrink [/ru]k] I // amer. sl. psihiatrs; II v (p. shrank [/raeqk]; p.p. shrunk [/rArjk] vai shrunken ['/rAiļkan]) 1. sarauties; sarukt; to sh. at a touch — sarauties no pieskāriena; this fabric does not sh. — šis audums nerūk; 2. izkalst, izžūt; 3. (arī to sh. away) vairīties; to sh. from society — vairīties no sabiedrības; to sh. into oneself — noslēgties sevī; 4. (arī to sh. on) tehn. uzvilkt (sasildītu bandāžu, riepu); = to sh. back — atrauties atpakaļ; to sh. up — sarauties

shrinkage ['/ni]kid3] n 1. rukums; 2. mazināšanās; sh. of trade — tirdzniecības apjoma mazināšanās shrinkproof ['/nrļkpruif] a (par audumu) nerūkošs

shrive [/raiv] v (p. shrived [/raivd] vai shrove [/rsuv]; p.p. shrived [/raivd] vai shriven ['/nvn]) novec. rel. uzklausīt grēksūdzishut-in

shrivel ['/rivl] v 1. saraukt, sačokurot; 2. sa-

raukties, sačokuroties shriven sk. shrive

shroff [/rof] n naudas mijējs (Austrumos) shroud [/raud] Inl. līķauts; 2. apsegs, pārklājs; sh. of mist — miglas plīvurs; 3. pl jūrn. vantis; 4. tehn. apvalks; uzvāznis; sh. ring — stīpa; II v 1. ietīt līķautā; 2. ietīt; pārklāt; ~ed in mystery — noslēpumā fits shrove sk. shrive

Shrovetide ['/rauvtaid] n metenis, vastlāvis shrub [/rAb] n krūms

shrubbery ['/rAban] n 1. krūmājs; 2. krūmu aleja

shrug [/rAg] In (plecu) paraustīšana; to give a sh. — paraustīt plecus; II v paraustīt (plecus)-, <=> to sh. off —

ignorēt; neveltīt uzmanību; to sh. off one's troubles — neraizēties shrunk sk. shrink

shrunken ['/rAnkan] a sarāvies, sarucis shuck [/Ak] amer. Inl. čaula, čaumala; 2. gliemežvāks; 3. nieks; 4. sl. šarlatāns; II v 1. lobīt; 2. nomest; to sh. off one's clothes —nomest drēbes shucks [/Aks] intamer. velns!; velns parāvis! shudder ['/Ada] I n drebuļi; it gives me the ~s sar. — tas man liek nodrebēt aiz šausmām; n v drebēt; I sh. to think of it — man drebuļi pārskrien, to iedomājoties shuffle ŗ/Afl] In 1. šļūkāšana; 2. (kāršu) jaukšana; 3. pārbīdīšana, pārstumšana; 4. pārdalīšana; Cabinet sh. — ministru kabineta amatu pārdalīšana; 5. triks; viltība; II v 1. šļūkāt; 2. jaukt (kārtis)-, 3. pārbīdīt, pārstumt; to sh. papers together — sabāzt papīrus kopā; 4. blēdīties, mānīties; = to sh. off — 1) nomest (drēbes); 2) novelt (atbildību); 3) tikt vaļā; 4) vilkties; to sh. on — uzmest (drēbes); to sh. out (of): to sh. out of an awkward situation — izkļūt no kļūmīga stāvokļa shuffler ['/Afta] n 1. (kāršu) jaucējs; 2. blēdis, viltnieks

shuffleboard ['/Aflba:d] sk. shovelboard shufty ['/Afti] n brit. sl. acu uzmetiens; to have (take) a sh. far) — uzmest acis

shun [/An] v izvairīties; to sh. temptation —

izvairīties no kārdinājuma 'shun [/An] int (sais. no attention) mil. sar. mierā!

shunt [/Ant] In l.dzelzc. (vilciena) pārvešana uz rezerves ceļa; 2. dzelzc. pārmija; 3. el. šunts; II v 1. dzelzc. pārvest uz rezerves ceļa (vilcienu); manevrēt; 2. el. šuntēt; 3. sar. novirzīt; to sh. the conversation on another topic — novirzīt sarunu uz citu tematu; 4. nolikt malā; nobāzt shunter ['/Anta] n 1. pārmijnieks; 2. vagonu

sakabinātājs shunting-yard ['/Antirjjaid] n dzelzc. šķirotava

shush [/a/] v sar. apsaukt shut [/At] I a aizvērts; slēgts; II v (p. un p.p. shut [/At]) 1. aiztaisīt; aizvērt; to sh. oneself in a room — ieslēgties istabā; to sh. one's finger in a door — ievērt pirkstu durvīs; to sh. the door upon smb. (in smb.'s face) —aizvērt durvis kāda deguna priekšā; 2. aiztaisīties; aizvērties; the door ~s easily — durvis ir viegli aizveramas; = to sh. down — 1) aiztaisīt; 2) pārtraukt darbu (uzņēmumā u.tml.); to sh. in —

1) ieslēgt; 2) iežogot; nožogot; to sh. into — 1) ieslēgt; 2) iespiest; saspiest; to sh. off — 1) izslēgt (gāzi u.tml.);

2) (from) izolēt; to sh. out — 1) izslēgt; 2) neielaist; nepielaist; 3) aizsegt; nožogot; the hills sh. out the view — kalni aizsedza skatu; to sh. to — 1) aizvērt; aizvērties; to sh. up — 1) aizslēgt; noslēgt; 2) slēgt (veikalu u.tml.); 3) ieslodzīt (cietumā); 4) sar. apklusināt; 5) sar. apklust; sh. up! — apklusti!; 0 to sh. one's ears (to) — laist gar ausīm; to sh. one's heart (to) — nocietināt sirdi; to sh. one's mind (to) — nemēģināt saprast; to sh. the door on proposals — atteikties apspriest priekšlikumus

shutdown ['/Atdaun] n 1. (uzņēmuma, veikala u.tml.) slēgšana; 2. izslēgšana shut-eye ['/Atai] n sar. snaudiens shut-in ['/Atin] I n amer. pie gultas saistīts slimnieks; II a 1. (par slimnieku) saistīts pie

gultas; 2. tāds, kas neiziet no mājas shutout [7Ataut] n lokauts shutter [7Ate] I n 1. slēģis; 2. pl žalūzijas; 0 to put up the ~s — slēgt bodīti; II v pielikt slēģus

shuttle [7 Ati] Irti. atspole; 2. (slūžu) aizvars; 3. (ari sh. train) piepilsētas vilciens; 4.: sh. bus — piepilsētas autobuss; 5.: sh. service — piepilsētas satiksme; 6. vairākkārt izmantojams kosmosa lidaparāts; II v

1. virzīt turp un atpakaļ; 2. virzīties turp un atpakaļ

shuttlecock ['/Atlknk] « (badmintona) bumbiņa; 0 sh. diplomacy - svārsta diplomātija shy8 [/ai] I a 1. bikls, kautrīgs; 2. piesardzīgs; to be sh. (of) — 1) izvairīties; 2) amer. nepietikt; trūkt; to fight sh. (of) — censties izvairīties; 3. bailīgs, tramīgs; II v 1. (par zirgu) satrūkties; mesties sāņus; 2. (at) vairīties; <= to sh. away — izvairīties; to sh. off — 1) aizbaidīt; 2) izvairīties shy1' [/ai] sar. Irti. metiens; 2. mēģinājums; to have a sh. at smth. — izmēģināt kaut ko; n v mest, sviest shyer [7aia] n tramīgs zirgs shyster ['/aista] n amer. sl. 1. krāpnieks;

2. kaktu advokāts

si [si:] rt mūz. si (solmizācijā) Siamese [.saia'miiz] Irti. siāmietis; siāmiete; 2. siāmiešu valoda; II a Siāmas-; siāmiešu-; S. twins — Siāmas dvīņi Siberian [saiTnanan] I n sibīrietis; sibīriete; II a Sibīrijas-; sibīriešu-; S. dog — [-[Sibīrijas]-] {+[Si- bīrijas]+} laika sibilant ['sibilant] I n vai. svelpenis; II a

svelpjošs; svilpojošs sibling ['siblifj] « brālis vai māsa; ~s —

vienu vecāku bērni sibyl ['sibil] n sibilla; pareģe sibylline [si'bilain] a pravietisks siccative ['sikativ] I n sikatīvs; II a kaltējošs; žāvējošs

sice" [sais] n sešas acis, seši punkti (uz spēļu

kauliņa) siceb [sais] n zirgu puisis Sicilian [si'sihan] I n sicīlietis; sicīliete; II a Sicīlijas-; sicīliešu-

sick» [sik] I a 1. slims; 2. ar nelabu dūšu; to be s. — 1) vemt; 2) amer. būt slimam; to feel s. —just nelabumu; 3. apnicis; paguris; I am s. and tired of it — man tas ir pagalam apnicis; 4. slimīgs; nevesels; s. fancies — slimīga fantāzija; s. humour — drūms humors; 5. noilgojies; to be s. at heart — būt grūtsirdīgam; to be s. for home — ilgoties pēc mājām;

6. sar. saīdzis, sapīcis; your complaining makes me s. —jūsu žēlošanās mani kaitina;

7. bāls; vājš; s. light — vāja gaisma; 0 to look s. — izskatīties nožēlojamam (salīdzinājumā ar citu); liv : to s. up brit. — izvemt

sickb [sik] v uzrīdīt (suni)\ s. him! — puc!; ķer!

sickbay ['sikbei] n lazarete (uz kuģa) sickbed ['sikbed] n slimības gulta sick-benefit ['sikbenifit] n slimības pabalsts sick-call ['sikko:l] amer. sk. sick-parade sicken ['sikn] v 1. sasirgt; saslimt; 2. radīt riebumu; 3. sajust riebumu; 4. (of) apriebties

sickener ['sikna] n 1. sar. kaut kas pretīgs;

2. skoln. sl. apnicīgs cilvēks sickening ['sikmt]] a pretīgs sick-flag ['sikflaeg] n karantīnas karogs sickle ['sikl] n sirpis

sick-leave ['sikli:v] n slimības atvaļinājums sick-list ['siklist] n 1. slimnieku saraksts; 2. slimības lapa; to be on the s.-l. — slimot; neierasties darbā slimības dēļ; to put smb. on the s.-l. — izrakstīt kādam slimības lapu sickly ['sikli] a 1. slimīgs; vārgs; 2. (par klimatu) neveselīgs; 3. bāls; vājš; s. smile — vājš smaids; the s. winter sun — bālā ziemas saule; 4. salkans, sentimentāls; 5. pretīgs, riebīgs sickness ['siknas] n 1. slimība; 2. nelaba dūša; nelabums

sick-parade ['sikpa.reid] n mii. slimo

ierašanās uz ārsta apskati sick-pay ['sikpei] n slimības pabalsts sickroom ['sikru:m] n slimnieka istaba side [said] I rt 1. mala; s. of the bed — gultassiding

mala; 2. puse; both ~s of paper — papīra abas puses; the right s. of cloth — auduma labā puse; the wrong (seamy) s. of cloth — auduma kreisā puse; the wrong s. out — ar kreiso pusi uz āru; from all ~s., from every s. — no visām pusēm; on the other s. — otra pusē; relatives on the father's s.— radinieki no tēva puses; to put smth. on one s. — 1) nolikt kaut ko malā; 2) ignorēt (atlikt) kaut ko; to study a question from all ~s —aplūkot jautājumu vispusīgi; to take smb. on one s. — pavest kādu sānis; 3. sāni; by the s. (of) — 1) blakus; 2) salīdzinot; she looks small by the s. of her husband — blakus savam vīram viņa izskatās maza; s. by s. — plecu pie pleca; to stand by smb.'s s. — 1) stāvēt kādam blakus; 2) morāli atbalstīt kādu; 4. (kalna) nogāze; 5. sar. lielība; uzpūtība; to put on s. — dižoties; 6. jūrn. borts; 7. brit. sp. komanda; the cricket s. of our town — mūsu pilsētas kriketa komanda; 0 on the high s. — pārāk augsts; the price is on the high s. — cena ir pārāk augsta; on the low s. — pārāk zems; on the s. — tai pašā reizē; to be on the right (sunny) s. of thirty — būt jaunākam par trīsdesmit gadiem; to be on the shady (wrong) s. of thirty — būt vecākam par trīsdesmit gadiem; to be on the safe s. — katram gadījumam; drošības labad; to change ~s — pārsviesties uz pretējo pusi; to get on the right s. of smb. — izmantot kāda labvēlību; to get out of bed on the wrong s. — izkāpt ar kreiso kāju no gultas; to let the s.

down — pievilt savus biedrus; to make money on the s. — piepelnīties; to shake one's ~s — kratities aiz smiekliem; to take smb.'s s., to take ~s with smb.—pieslieties kādai pusei; II a blakus-; s. effect — (zāļu) blakusiedarbība; s. issue — blakus jautājums; HI v (arī to s. with) pieslieties; nostāties kāda pusē sidearms ['saidcumz] n pl mii. pie vidusjos-

tas nēsājamie ieroči

sideboard ['saidto:d] n bufete; trauku skapis sideboards ['saidbo:dz] n pl vaigu bārda

sideburns ['saidb3:nz] amer. sk. sideboards sidecar ['saidka:] n 1. (motocikla) blakusvā-

ģis; piekabe; 2. kokteiļa paveids sidedish ['saiddi/] n (ēdiena) piedeva; salāti sideface ['saidfeis] adv profilā; to photograph smb. in s. — fotografēt kādu profilā

sidelight ['saidlait] n 1. sānu gaisma; 2. papildu informācija; 3. jūrn. signāluguns sideline ['saidlain] n 1. blakusdarbs; 2. papildu preces (kas nav galvenās veikala preces); 3. dzelzc. atzarojums; 4. sp. (laukuma) sānu līnija sidelong ['saidlorj] I a slīps; s. glance — skatiens no sāniem; II adv sāniski; to look s. — skatīties sānis sidenote ['saidnsut] n piezīme uz lappuses malām

sidereal [sai'dianal] a zvaigznes-; zvaigžņu-sidesaddle ['said,saedl] n sieviešu segli sideshow ['said/su] n intermēdija, starpspēle sideslip ['saidshp] I n 1. aut. sānslīde; 2. av. slīdēšana uz spārna; 3. sar. ārlaulības bērns; II v 1. aut. slīdēt sāniski; 2. av. slīdēt uz spārna

sidesman ['saidzman] n pērminderis sidesplitting ['said.splitit]] a ārkārtīgi smieklīgs

sidestep ['saidstep] I ai 1. sānsolis; 2. sp. kāpņu solis (ar slēpēm); II v 1. paiet sānis; 2. izvairīties; to s. a question — apiet jautājumu; to s. a decision — atlikt izlemšanu

sidestroke ['saidstrsuk] n sānu vēziens

(peldēšanā) sidetrack ['saidtraek] I n dzelzc. rezerves ceļš; II v 1. dzelzc. pārvietot uz rezerves ceļa; 2. novirzīt; to s. an issue — apiet jautājumu; to s. attention — novērst uzmanību sideview ['saidvju:] n sānskats, profils sidewalk [saidwo:k] n amer. ietve sideward[s] ['saidwad(z)] adv sānis; uz

sāniem; to look s. — skatīties sānis sideways ['saidweiz] sk. sideward[s] sidewinder ['saidwinda] n sitiens no sāniem siding ['saidnj] n 1. dzelzc. rezerves ceļš;sidle

2. amer. dēļu apšuvums sidle ['saidl] v (ari to s. up) pieiet no sāniem sidy ['saidi] a sar. lielīgs, uzpūtīgs siege [si:d3] n aplenkums; to lay s. (to) — 1) aplenkt; 2) lakstoties; to raise as. — izbeigt aplenkumu; to stand as. — izturēt aplenkumu sienna [si'ena] n sjēna (krāsviela) sierra ['staro] n sjerra, kalnu grēda siesta [siesta] n siesta, pēcpusdienas atpūta sieve [siv] In l. siets; 2. pļāpa; II vsijāt sift [sift] v 1. sijāt; to s. wheat from chaff — atsijāt kviešus no pelavām; 2. izskatīt; izanalizēt (faktus); 3. birt siftings ['siftiT]z] n pl atsijas sigh [sai] I n nopūta; II v 1. nopūsties; 2. (par vēju) šalkt; 3. (for) ilgoties; to s. for old days — skumt pēc pagājušajiem laikiem sight [sait] 17? 1. redze; far (long) s. — tāl-redzība; near (short) s. — tuvredzība; 2. redzeslauks; to be in (within) s. — būt saskatāmam; to come in (into) s. — parādīties; to lose s. (of) — pazaudēt no redzeslauka; out of s. — 1) ārpus redzesloka; to put out of s. — paslēpt; [get] out of my s.! sar. — [vācies] prom no manām acīm!; 2) dārgs; costs are going out of s. — izdevumi pieaug; 3. skatiens; at first s. — no pirmā skatiena; at (on) s. — tūlīt pat; payable at s. (par čeku) — samaksājams uzrādot; to catch (get) s. (of) — ieraudzīt; pamanīt; to know smb. by s. — pazīt kādu pēc izskata; 4. skats, aina; s. for sore eyes — acīm tīkams skats; to feed one's s. — mielot acis; to make a s. of oneself — padarīt sevi par apsmieklu; I hate the s. of him — es negribu viņu redzēt; 5.: the ~s — ievērojamākās vietas; 6. uzskats; in the s. of smb. — pēc kāda domām; 7. mērķēklis, tēmēklis; to set one's ~s on smth. — nolūkot kaut ko; to take s. (at) — nomērķēt; 8. sar. daudzums; milzums; s. of money — kaudze naudas; a long s. better — daudz labāk; 0 not by a long s. — it nemaz, nepavisam; to play at s. mūz. — spēlēt no lapas; to shoot at (on) s. — šaut bez bildinājuma; Uvi. ieraudzīt,

saskatīt; 2. vērot; 3. mērķēt, tēmēt sightless ['saitlas] a 1. akls; 2. poēt. neredzams sightly ['saith] a izskatīgs; acij

tīkams sight-read ['saitri:d] v mūz. lasīt no lapas sightseeing ['sait.sirirj] n ievērojamu vietu apskafišana; to go s. — apskatīt ievērojamākās vietas sightseer ['sait,si:a] n tūrists, kas apskata

ievērojamākās vietas sightworthy ['sait,w3:5i] a apskatāms; s.

castle —aplūkošanas vērta pils sign [sain] I n 1. zīme; s. and countersign — parole un pretparole; s. manual — pašrocīgs paraksts; to give (make) as. — dot zīmi (signālu); 2. pazīme; s. of age — vecuma pazīme; s. of the disease — slimības simptoms; ~s of the times — laikmeta iezīmes; to make no s. — 1) neizrādīt ne mazākās dzīvības pazīmes; 2) neiebilst; to show a s. of smth. — izrādīt kādas pazīmes;

3. izkārtne; traffic ~s — ceļazīmes; II v

1. parakstīt; 2. parakstīties; 3. dot zīmi;

4. atzīmēt; iezīmēt; °tos. away — parakstīt atteikšanos; to s. in — pierakstīties (ierodoties); to s. off — 1) rad., te lev. beigt pārraidi; 2) sar. apklust; 3) pabeigt (vēstuli); to s. on — 1) pieteikties (darbā); 2) pieņemt (darbā); 3) rad., telev. sākt pārraidi; to s. out — izrakstīties (aizbraucot); to s. over — parakstīt atteikšanos; to s. up — 1) pieteikties (darbā); 2) pieņemt (darbā)

signal ['signl] In 1. signāls; zīme; danger s. — briesmu signāls; 2. pl mii. sakarnieki; n a ārkārtējs; izcils; s. victory — spīdoša uzvara; HI v signalizēt; dot signālu signal-book ['signlbuk] n signālu kods signal-box ['signalboks] n dzelzc. blokpos-

tenis, signālpostenis signalize ['signalaiz] v 1. atzīmēt; 2. signalizēt signaller ['signālā] n mii. 1. sakarnieks;

2. signalizētājs

signalman ['signlman] /? 1. signalizētājs;

2. brit. pārmijnieks signatory ['signatan] In (līguma u.tml.) parakstītājs; joint s. — kopīgi parakstījušies; II a parakstītāja-; s. powers — signatārvalstissilver

signature ['signat/a] n 1. paraksts; to bear the s. (of) — būt parakstītam; 2. mūz., poligr. signatūra; 3. (arī s. tune) rad. starpbrīžu signāls

signboard ['sainbo:d] n izkārtne signer ['sama] n parakstītājs signet ['signit] n zīmogs significance [sig'mfikans] n 1. nozīme; jēga; 2. nozīmīgums; svarigums; of no s. — nenozīmīgs significant [sig'nifikant] a 1. nozīmīgs; svarīgs; 2. zīmīgs; s. smile — zīmīgs smaids signification [.signifi'keifn] n nozīme; jēga significative [sig'mfikativ] a (of) zīmīgs signify ['signifai] v 1. nozīmēt; 2. izteikt; paziņot; to s. agreement — izteikt piekrišanu; 3. būt svarīgam; it doesn't s. — tas nav svarigi; 4. vēstīt; these dark clouds s. rain — šie melnie mākoņi sola lietu sign-in [samin] n parakstu vākšana sign-off ['sainof] n rad., telev. 1. pārraides

beigas; 2. pārraides beigu signāls sign-painter ['sain.peinta] n daiļkrāsotājs signpost ['sainpaust] n ceļa rādītājs sign-writer ['sain,raita] sk. sign-painter Sikh [si:k] n sikhs silage ['saihd3] n skābbarība silence ['sailans] I n 1. klusēšana; klusums; to break s. — pārtraukt klusēšanu; to keep s.— klusēt; to put (reduce) to s. — apklusināt; piespiest klusēt; s. gives consent — klusēšana nozīmē piekrišanu; 2. aizmirstība; to pass into s. — nogrimt aizmirstībā; Uvi. apklusināt; 2. apslāpēt silencer ['sailansa] n tehn. trokšņa slāpētājs silent ['sailant] a 1. kluss; s. film — mēmā filma; s. letter — neizrunājams burts; 2. mazrunīgs, nerunīgs; to keep s. — klusēt; he is s. on this matter — viņš nerunā par šo jautājumu; 3. (par vulkānu) izdzisis; aprimis; 4.: s. partner amer. — pasīvs līdzdalībnieks (uzņēmumā)-, 0 the s. service — zemūdens flote silhouette [.silu'et] I n siluets; II v 1. attēlot

siluetā; 2. iezīmēties (uz fona)

silica ['silika] n ķīm. silīcija dioksīds, kvarcs silicate f'silikeit] n silikāts

silicon ['silikan] n ķīm. silīcijs silk [silk] I n 1. zīda diegs; 2. zīds; dressed in ~s and satins — tērpies vienā zīdā;

3. karaļa (karalienes) padomnieks; to take s. — kļūt par karaļa (karalienes) padomnieku; 0 to hit the s. — lēkt ar izpletni; II a zīda-; s. hat — cilindrs

silken [silkan] a 1. zīdains; s. hair —ādaini mati; s. voice — glāsmaina balss; 2. poēt. zīda-; s. garments — zīda tērpi silkmill ['silkmil] n zīda austuve silkscreen ['silkskriin] n zīdspiedes tehnika silk-stocking ['silkstoki»]] amer. sl. I n bagātnieks; II a 1. smalks; elegants; s.-s. section — grezns pilsētas rajons; 2. naudīgs silkworm ['silkw3:m] n zīdtārpiņš silky ['silki] a 1. zīdains; 2. maigs; s. voice —

samtaina balss sili [sil] n 1. palodze; 2. hūvn. guļbaļķis sillabub ['silabAb] n kul. vīna želeja ar putukrējumu silliness ['sihnas] n muļķība silly ['sili] I n muļķis; Hal. muļķīgs; s. thing — muļķība; 2. sar. apstulbis; to knock smb. s. — apdullināt kādu; 3. novec. atklāts, vaļsirdīgs; 0 the s. season — klusā sezona (presē, vasaras beigās) silo ['sailau] lauks. \n (pl silos ['sailauz]) skābbarības bedre (tvertne); II v skābēt (lopbarību) silt [silt] I n nogulumi; sanesas; II v (arī to s. up) aizsērēt; = to s. through — sūkties cauri

silvan ['silvan] a mežains; ar mežu apaudzis silver ['silva] Inl. sudrabs; sterling s. — tīrs sudrabs; 2. sudrabnauda; 3. sudrablietas;

4. sudraba krāsa; Hal. sudraba-; sudrabots; s. fir — baltegle; s. fox — sudrablapsa; s. gilt (par sudrablietu) — apzeltīts; s. lining — 1) (mākoņa) baltā maliņa; 2) cerību stars; s. paper — 1) zīdpapīrs; 2) alvas folija; staniols; s. plate — sudrablietas; s. sand — baltas smalkas smiltis;

s. thaw —sarma; s. tongue —daiļrunība; the s. screen — 1) kino; 2) kinoekrāns;silver-mounted

s. wedding — sudrabkāzas; 2.: the s. streak sar. — Lamanša kanāls; 3. sirms;

4. (par skaņu) sudrabains; dzidrs; IIIv 1. apsudrabot; 2. sudraboties; 3. nosirmot

silver-mounted | .silva'mauntid] a sudrabā iekalts

silvern ['silvan] a poēt. sudrabots silversmith ['silvasmiB] n sudrabkalis silver-tongued [.silva'tAijd] a daiļrunīgs silverware ['silvawea] n amer. sudrablietas silvery ['silvan] a 1. sudrabots; 2. (par skaņu)

sudrabains; dzidrs silviculture fsilvUcAlt/a] n mežkopība simian ['simian] In pērtiķis; IIa pērtiķa-;

pērtiķveidīgs similar ['simila] a (to) līdzīgs; vienāds;

s. triangles mat. —vienādsānu trīsstūri similarity [.simi'laerati] n līdzība similarly ['similah] adv līdzīgi; tāpat simile ['simih] n lit. salīdzinājums similitude [si'mihtju:d] n 1. līdzība; 2. salīdzinājums

similize ['similaiz] v lietot salīdzinājumus simmer ['sima] I n vārīšanās, viršana; II v 1. sākt vārities; 2. vārities uz lēnas uguns; 3. tikko valdīt (dusmas, smieklus); <=> to s. down —nomierināties simony ['šarmam] n vēst. simonija simoom [si'mu:m] n meteorol. samums simoon [si'mu:n] sk. simoom simp [simp] n (sais. no simpleton) sar.

muļķis, vientiesis simper ['simpa] In muļķīgs smaids; IIv

muļķīgi smaidīt simple ['simpl] I n novec. ārstniecības augs; Hal. vienkāršs; nesarežģīts; s. fraction mat. — vienkāršs daļskaitlis; s. life — vienkāršs dzīvesveids; s. quantity mat. — vienzīmes skaitlis; 2. dabisks, nemākslots; s. soul — atklāts cilvēks; as s. as a child — atklāts kā bērns; 3. vientiesīgs; S. Simon — vientiesis; 4. vienkāršs; zemas kārtas-;

5. īsts; skaidrs; s. fact — acīmredzams fakts; s. lie — skaidri meli; 0 pure and s. — nekas cits kā; laziness pure and s. — pilnīgs slinkums

simple-hearted [.simpHia.-tid] a atklāts; lab-

sirdīgs

simple-minded [.simpl'maindid] a 1. atklāts;

labsirdīgs; 2. vientiesīgs simpleton ['simpltan] n muļķis,vientiesis simplicity [sim'plisati] n 1. vienkāršība; to be s. itself sar. — būt ļoti vienkāršam; 2. vientiesība simplification [.simplifi'kei/n] n vienkāršošana

simplify ['simphfai] v vienkāršot simulacra sk. simulacrum simulacrum [.simju'leikram] n (pl simulacra

[.simju'leikra]) 1. līdzība; 2. atdarinājums simulate ['simjuleit] v 1. simulēt; izlikties;

2. līdzināties; atgādināt simulated ['simjuleitid] a neīsts; s. conditions — mākslīgi radīti apstākļi; s. diamonds — neīsti dimanti simulation [.simju'lei/n] n 1. simulācija; izlikšanās; 2. modelēšana; imitācija simulator fsimjuleita] n 1. simulants; 2. tehn. modelējoša ierīce; imitējoša ierīce; 3. av. trenažieris

simultaneity [.simalta'mati] n vienlaicība simultaneous [.simal'teinias] a 1. vienlaicīgs; 2. psih. simultāns sin [sin] I n grēks; II v grēkot; to s. against the law — pārkāpt likumu; 0 like s. sl. — briesmīgi; stipri since [sins] I adv (ari ever s.) kopš tā laika; long s. — sen; I've long s. forgotten it — es jau sen to esmu aizmirsis; I have not seen him s. — es neesmu viņu redzējis kopš tā laika; II prep kopš; I have been here s.Monday — es esmu šeit kopš pirmdienas; III conj 1. (ari ever s.) kopš; it's a long time s. I saw him last — jau pagājis ilgs laiks, kopš es viņu redzēju pēdējo reizi; 2. tā kā; s. you are ill, you must stay at home — tā kā jūs esat slims, jums jāpaliek mājās sincere [sin'sia] a patiess, sirsnīgs sincerely [sin'siali] adv patiesi; sirsnīgi; Yours s. — ar sirsnīgu sveicienu (vēstules nobeigumā) sincerity [sin'serati] n patiesums; sirsnība sine8 [sain] n mat. stnusssingular

sineb ['saim] prep bez; s. die [.saim'daii:] — neuzrādot dienu (datumu); sine qua non [,sini kwai'non] — obligāts priekšnoteikums sinecure ['simkjua] n sinekūra sines sk. sinus

sinew ['sinju:] n 1. cīpsla; 2. pl muskulatūra; fizisks spēks; 3. balsts; spēks; the ~s of war — nauda un materiālie resursi karam sinewy ['sinjuu] a 1. cīpslains; 2. muskuļots;

spēcīgs; 3. (par stilu) izteiksmīgs sinful [sinful] a grēcīgs sing [sir]] In 1. dziedāšana; 2. (lodes) svilpšana; 3. (vēja) gaudošana; 4. džinkstēšana, zvanīšana (ausīs); TLv (p. sang [saerj]; p.p. sung [sajj]) 1. dziedāt; to s. smb. to sleep — ieaijāt kādu; to s. to the guitar — dziedāt ģitāras pavadībā; 2. (of) apdziedāt; slavināt; to s. smb.'s praises — dziedāt kādam slavas dziesmas; 3. līksmot; 4. džinkstēt, zvanīt (ausīs); 5. (par vēju) gaudot; 6. (par lodi) svilpt; 7. amer. sl. (par noziedznieku) sniegt ziņas policijai; => to s. out — kliegt; saukt; to s. out an order — izkliegt pavēli; 0 to s. small — kļūt rāmam; pierimt

singe [sinč/3] I n apsvilums; II v 1. apsvilināt; 2. apsvilt; 0 to s. one's feathers (wings) — apdedzināt pirkstus singeing ['sin^ij] a svilinošs singer ['sup] n 1. dziedātājs; dziedātāja;

2. dzejnieks; dzejniece; 3. dziedātājputns Singhalese [.sinhs'lirz] sk. Sinhalese singing ['siijiij] n 1. dziedāšana; 2. džinkstēšana, zvanīšana (ausīs) singing-master ['siqnjjnaista] n dziedāšanas skolotājs

single ['siqgl] In 1. sp. vienspēle; 2. biļete vienā virzienā; 3. singls (skaņuplate); 4. sar. viena dolāra banknote; Hal. viens vienīgs; book-keeping by s. entry — vienkāršā grāmatvedība; not a s. one — neviens; s. fight (combat) — divcīņa; s. heart (mind) — atklātība, vaļsirdība;

s. purpose - viens vienīgs mērķis; in

s. file — zosu gājienā; to pay by instalments or in a s. sum — maksāt pa

daļām vai uzreiz; 2. vienvietīgs; s. bed — vienguļamā gulta; s. eye-glass — monoklis; s. room — istaba vienam cilvēkam; s. ticket — biļete vienā virzienā;

3. atsevišķs; to write down every s. word — pierakstīt katru atsevišķo vārdu;

4. neprecējies; s. man — vecpuisis; 5. atklāts, godīgs; 6.: s. tax — zemes nodoklis; 0 s. blessedness — viena galva, viena bēda; IH v (ari to s. out) atlasīt; izmeklēt

single-acting ['sirjgl.aektn]] a tehn. vienpusēji darbīgs

single-breasted [.siijglbresUd] a (par uzvalku) vienrindas-single-decker [.siqgl'deka] n vienstāva autobuss

single-eyed [.sitjgl'aid] a 1. vienacains;

2. godīgs, taisnīgs; 3. mērķtiecīgs single-gauge [.siqgl'geu^] a dzelzc. vien-sliežu-

single-handed [.siqgl'haendid] I a 1. ar vienu roku; 2. (par darbu) veikts bez citu palīdzības; n adv bez citu palīdzības; patstāvīgi

single-hearted [,siT]gl'ha:tid] a 1. atklāts,

vaļsirdīgs; 2. uzticīgs (kādai lietai) single-minded sk. single-hearted

singleness fsiqglnas] n 1. vientulība; 2. atklātība, vaļsirdība; 3. (arī s. of purpose) mērķtiecība single-seater ['sirjgLsiito] n vienvietīga automašīna (lidmašīna) single-stage [.snjgl'steu^] a tehn. vienpakā-pes-

singlestick ['sirjglstik] n 1. špaga; 2. paukošana ar špagu singlet ['siijglat] n brit. sporta krekls (bez

piedurknēm) singleton ['snjgltan] n 1. vieninieks, vienpatis;

2. vienīgais bērns; 3. vienīgā lieta singly ['siijgli] adv 1. atsevišķi; 2. bez citu

palīdzības; patstāvīgi singsong ['snjsoi]] In 1.monotona balss; 2. improvizēts koncerts; II a (par balsi)

monotons; in a s. voice — monotonā balsī;

m v runāt monotonā balsī singular fsingjula] I n gram, vienskaitlis;

1013Kal. sevišķs; neparasts; of s. beauty — ārkārtīgi skaists; 2. savdabīgs; 3. gram. [-vienskaitļa-singularity-] {+vienskaitļa- singularity+} [.siqgju'laerati] n savdabīgums Sinhalese [.sirjha'liiz] I n 1. singals; singa-

liete; 2. singalu valoda; II a singalu-sinister ['sinista] a 1. draudīgs, ļauns; 2. labās

puses- (ģerboni) sink [sitjk] Inl. izlietne; 2. kloāka; s. of iniquity — zaņķis; 3. teātr. gremdētava; H v (p. sank [saeijk]; p.p. sunk [sAijk])

1, nogrimt; to s. in smb.'s estimation — zaudēt cieņu kāda acīs; to s. into reverie — iegrimt pārdomās; her eyes sank — viņa nolaida acis; her heart sank — viņai pamira sirds; his spirits sank — viņš zaudēja drosmi; the sun is ~ing — saule riet;

2. kristies; his voice sank to a whisper — viņa balss pārtapa čukstos; prices are ~ing — cenas krīt; the river ~s — ūdens līmenis upē krītas; 3. (par pamatiem) nosēsties; 4. nogremdēt; to s. a ship — nogremdēt kuģi; 5. (par veselību) pasliktināties; he is ~ing fast — viņš kļūst arvien vārgāks; 6. (ari to s. in) (par krāsu, šķidrumu) iesūkties; 7. iespiesties; to s. into smb. 's memory (mind) — iegulties atmiņā; 8. applūdināt (apkārtni); 9. ierakt; to s. posts into the earth — ierakt stabus zemē; 10. izrakt (aku); 11. izcirst (šahtu); 12. iegravēt (spiedogu); 13. noklusēt; to s. a fund — salīgt mieru; to s. oneself, to s. one's own interests — nedomāt par savām interesēm; būt nesavtīgam; to s. the shop — slēpt savu nodarbošanos; 14. dzēst (parādu); 15. ieguldīt (kapitālu); 16. sar. pazudināt; 0 s. or swim — lai notiek, kas notikdams

sinker ['siiļka] n 1. (makšķeres auklas) svērtenis; 2. amer. sl. plācenis; 3. amer. sl. sudraba dolārs; 4. kalnr. eju izcirtējs sinking fsnjknj] n 1. gremdēšana; 2. grimšana; 3. pēkšņs vājums sinking-fund ['sii]kit]fAnd] n ek. amortizācijas

kapitāls sinner ['sins] n grēcinieks Sinn Fein [,/in'fein] n īru nacionālās atbri-

vošanās kustība Sinologist [sai'nDbd3ist] n sinologs sinology [sai'nobd^i] n sinoloģija sinter [sinta] n 1. pļāva; 2. ģeol. tufs sinuosity [.smju'osati] n 1. līkumainība;

2. līkums

sinuous [sinjuas] a līkumains, līkumots sinus ['sainas] n (pl sines ['sainiz]) 1. anat.

sinuss; 2. hot. (lapas) žākle Sioux [su:] n (pl Sioux [su:z]) siū (indiāņu

cilts un tās loceklis Ziemeļamerikā) sip [sip] I n neliels malks; II v dzert nelieliem

malkiem siphon ['saifh] n sifons sippet ['sipit] n 1. pienā izmērcēts maizes

gabals; 2. grauzdēta maizīte sir [S3:] lnl. sers, kungs (uzruna); dear S. — cienījamais kungs; 2.: S. — sers (tituls);

3.: no s.! amer. sar. — protams, nē!; II v dēvēt par kungu

sircar ['s3:ka:] n 1. Indijas valdība; 2. valdības galva (Indijā); 3. ģimenes galva (Indijā); 4. pārvaldnieks (indietis) sirdar ['s3:da:] n 1. komandieris, priekšnieks (Austrumos); 2. vēst. ēģiptiešu armijas angļu virspavēlnieks sire ['sais] Inl. novec. augstība, majestāte (uzruna); 2. poēt. ciltstēvs, sencis; 3. lauks. vaislinieks; II v lauks, būt vaisliniekam siren ['sairan] n 1. sirēna; air-raid s. — gaisa trauksmes sirēna; 2. mit. sirēna; 3. valdzinoša sieviete sirloin ['s3:bin] n kul. fileja sirocco [si'roksu] n (pl siroccos [si'roksuz])

meteorol. siroko sirrah [sirs] int novec. niev. puis! sirup ['sirsp] sk. syrup sisal ['saisl] n hot., tekst. sizals sissy ['sisi] I n sar. 1. memmesdēliņš;

2. amer. māšele; II a mīkstčaulīgs sister ['sista] n 1. māsa; full s. — miesīgā (īstā) māsa; s. languages — radniecīgas valodas; s. ship — tāda paša tipa kuģis; 2. brit. vecākā medicīnas māsa; 3. mūķene;

4. sar. meitene (uzrunā); 0 S. Anne — uzticama draudzene; S. Susie — sieviete

karavīrssituated

sisterhood ['sistahud] n 1. māsu radniecība;

2. mūķeņu ordenis sister-in-law ['sistannto:] n svaine sisterly ['sistali] a māsas-; s. love — māsas

mīlestība

Sisyphean [.sisi'fiian] a : S. labour (task) —

veltīgs darbs sit [sit] v(p. un p.p. sat [saet]) 1. sēdēt; to s. a horse — sēdēt zirgā; to s. oneself — apsēsties; 2. apsēdināt; to s. a baby at table — apsēdināt bērnu pie galda;

3. atrasties; 4. ietilpināt; the hall ~s two hundred people — zālē ir vietas divsimt cilvēkiem; 5. būt (organizācijas u.tml.) loceklim; to s. on a committee — būt komitejas loceklim; 6. (ari to s. in session) (par parlamentu, tiesu u.tml.) noturēt sēdi; 7. perēt; 8. apgrūtināt; care ~s heavy on his mind — viņš ir rūpju nomākts; years s. lightly upon her — viņa izskatās jaunāka par saviem gadiem; 9. (par apģērbu) piegulēt; 10. (ari to s. in) pieskatīt bērnu (vecāku prombūtnē); <=> to s. back —

1) atzvelties (krēslā u.tml.); 2) nodoties bezdarbībai; to s. down — 1) apsēsties;

2) (par lidmašīnu) nosēsties; 3) (to) ķerties (pie kaut kā); 4) (under) paciest, panest; to s. for — pārstāvēt parlamentā (apgabalu); to s. for an examination — tikt eksaminētam; to s. for one's portrait — pozēt portretam; to s. in — 1) pieskatīt bērnu (vecāku prombūtnē); 2) (for, as) aizstāt kādu (piem., sēdē, komisijā); 3) (on) piedalīties sēdē; 4) (par strādniekiem, studentiem) streikot, neatstājot darba vietu (mācību iestādi); to s. on (upon) — 1) būt loceklim (komitejā u.tml.); 2) izskatīt (lietu); 3) sar. novilcināt; 4) .var. izbārt; norāt; to s. out — 1) nosēdēt līdz beigām;

2) sēdēt malā; nepiedalīties; 3) palikt ilgāk (par citiem); to s. through — nosēdēt līdz beigām; to s. through a boring play — noskatīties garlaicīgu lugu līdz beigām; to s. up — 1) piecelties sēdus; 2) sēdēt taisni;

3) palikt nomodā; to make smb. s. up and

take notice — 1) sapurināt kādu; 2) iebiedēt kādu; 0 to s. fat — atrasties pie

varas; to s. in judgement — 1) būt tiesnesim; 2) kritizēt, tiesāt; to s. like a bump on a log amer. — slaistīties bez darba; to s. loosely — ne sevišķi ievērot kaut ko; to s. on one's hands — 1) ne-aplaudēt; 2) pārn. sēdēt rokas klēpī salikušam; to s. on the fence — ieņemt nogaidošu pozīciju; to s. pretty — atrasties ļoti labā stāvoklī; with such profit he is -ting pretty— gūstot šādu peļņu, viņam klājas labi; to s. sandwich — sēdēt iespiestam starp diviem blakussēdētājiem; to s. tight — 1) nemainīt pozīciju; 2) stingri palikt pie sava sitcom ['sitkran] n (saīs. no situation comedy) teātr. sar. situāciju komēdija sit-down ['sitdaun] n sēdēšana; s.-d. meal — ēšana, sēžot pie galda (pretēji bufetes galdam); s.-d. strike — streiks, kur strādnieki (studenti) neatstāj darbavietu (mācību ietādi)

site [salt] In 1.atrašanās vieta; novietne; 2. (arī building s.) būvlaukums; II v izvietot, novietot sit-in ['sitin] n 1. streiks, kur strādnieki (studenti) neatstāj darbavietu (mācību iestādi); 2. demonstrācijas pret rasu diskrimināciju

(ieņemot vietas kafejnīcā u.tml., kur aizliegta ieeja nēģeriem) sitter ['sita] n 1. (mākslinieka, fotogrāfa) modelis; 2. perētāja vista; 3. sēdošs putns (medījums); 4. viegls darbs; 5. aukle (kas pieskata bērnus vecāku prombūtnē) sitter-in [.sitar'in] n aukle (kas pieskata

bērnus vecāku prombūtnē) sitting f'sitit]] In 1. sēdēšana; 2. sēde; 3. po-zēšana (māksliniekam, fotogrāfam); 4. seanss; to finish writing a story at one s. — sarakstīt stāstu vienā rāvienā; to serve twenty people at one s. — pasniegt ēdienu divdesmit personām vienā reizē; 5. perēšana; II a 1. sēdošs; 2. pašreizējs; s. member of Parliament — pašreizējs parlamenta loceklis

sitting-room ['sitir]ru:m] n dzīvojamā istaba

situated ['sit/ueitid] a izvietots, novietots; village s. in a valley — ciems, kas atrodas

1015situation

ielejā; thus s. — šādā stāvokli; to be awkwardly s. — atrasties grūtā stāvokli; to be well s. — būt labi situētam situation [,sit/u'ei/n] n 1. atrašanās vieta;

2. situācija; stāvoklis; to wake up to the s. — apzināties stāvokļa nopietnību;

3. darbs; darbavieta; to find as. — atrast darbu

six [sīks] I n sešnieks; 0 to be at ~es and sevens — 1) atrasties juku jukām; 2) būt atšķirigos uzskatos; I'm at ~es and sevens about what to do — esmu galīgā neziņā, ko darīt; six of one and half a dozen of the other — cik garš, tik plats; II num. seši six-by-six ['siksbai'siks] n amer. sar. kravas

automobilis ar sešiem riteņiem sixer ['siksa] n sar. seši punkti sixfold ['siksfsuld] I a seškārtīgs; II adv seš-kārtīgi

sixfooter [.siks'futa] n 1. sešas pēdas garš

cilvēks; 2. sešas pēdas garš priekšmets sixpence f'sikspsns] n sešu pensu monēta; 0 I don't care a s. about it — man gluži vienalga

six-shooter ['siks/uita] n revolveris ar magazīnu sešām patronām sixteen [,siks'ti:n] num sešpadsmit sixteenth [,siks'ti:n0] Inl. sešpadsmitā daļa; 2. (the s.) sešpadsmitais datums; II num sešpadsmitais sixth [siks9] I n sestā daļa; 2. (the s.) sestais

datums; II num. sestais sixties ['sikstiz] n pl (the s.) sešdesmitie gadi sixtieth ['siksdaG] I n sešdesmitā daļa; II num

sešdesmitais sixty ['sīksti] I n (skaitlis) sešdesmit; 0 like s. amer. sar. — strauji, spēji; II num sešdesmit

sixty-four-dollar ['siksttfo.-.dnb] a : s.-f.-d.

question sar. — ļoti grūts jautājums sizable ['saizabl] a liels, prāvs sizar [saiza] n stipendiāts (Kembridžas universitātē)

size" [saiz] Inl. lielums, apjoms; full s. — dabiskā lielumā; 2. izmērs; lielums; to take s. eight gloves — nēsāt astotā lieluma

cimdus; 3. formāts; 4. kalibrs; 6 that's about

the s. of it — lūk, kas par lietu; II v sakārtot pēc lieluma; = to s. up — 1) noteikt lielumu (apjomu); 2) novērtēt (piem., situāciju)

size5 [saiz] tekst. I n smite; II v smitēt sizzle ['sizl] I n čurkstēšana; II v 1. čurkstēt;

2. sar. izcepināties (piem., saulē) sizzler ['sizala] n sar. svelmaina diena sjambok ['/aembnk] In (dienvidafrikāņu)

pletne; II v pātagot, šaust skald [sko:ld] sk. scalda skat [skzet] n skats (kāršu spēle) skate" [skeit] n iht. raja skateb [skeit] Inl. slida; 2. (arī roller s.) skrituļslida; 3. slidošana; Uvi. slidot; 2. pārslīdēt; to s. over a difficulty — apiet grūtības; 0 to s. on thin ice — atrasties kutelīgā situācijā skater ['skeita] n slidskrējējs skateboard ['skeitbo:d] n

skrituļdēlis skating ['skeitiiļ] n slidošana skating-rink ['skeitiijrnjk] n slidotava skedaddle [ski'daedl] sar. I n aizšmaukšana;

n v aizšmaukt skein [skem] n 1. (dzijas) šķetere; tangled

s. — mudžeklis; 2. (mežazosu) kāsis skeletal ['skelitl] a 1. skeleta-; 2. skeletvei-

dīgs, skeletveida-skeleton ['skelitn] n 1. skelets; reduced to a s. — izdēdējis, izkāmējis; 2. (celtnes) karkass; 3. uzmetums; s. of a speech — runas konspekts; 4.: s. key — mūķīzeris; 0 s. at the feast — līksmas noskaņas bojātājs; s. in the cupboard, family s. — ģimenes noslēpums

skeletonize ['skelitanaiz] v 1. preparēt skeletu; 2. sagatavot uzmetumu; 3. samazināt [līdz minimumam] skeptic ['skeptik] sk. sceptic skerry f'sken] n ģeogr. šēra sketch [sket/] Inl. skice, uzmetums; 2. lit., teātr. skečs; 3. (ari thumbnail s.) īss apraksts; n v skicēt, uzmest sketchbook ['sket/buk] n skiču burtnīca sketchy ['sket/i] a 1. skices-, uzmetuma-; 2. paviršs

skew [skju:] a greizs, šķībsskin-pop

skewbald ['skju:bo:ld] a (par zirgu) ābolains, lāsains

skewer ['skjuia] I n 1. iesms (galas cepšanai); 2. humor, zobens; II v 1. uzdurt uz iesma; 2. caurdurt skew-eyed ['skju:aid] a sar. šķielējošs skew-whiff [,skju:'wif] a brit. humor, greizs, šķībs

ski [ski:] I n (pl skis [ski:z]) slēpe; Hv(p. un

p.p. skied [ski:d]) slēpot skiagram ['skaiagraem] rentgenogramma skiagraph ['skaiagraif] sk. skiagram skid [skid] I«l. tehn. bremzes kurpe; 2. tehn. vadošā sliede; 3. buksēšana; to go into a s. — sākt buksēt; 4. av. piesis; 0 s. row amer. — nabadzīgo ļaužu kvartāls (sev., kur pulcējas dzērāji); on the ~s amer. — nolemts neveiksmei; to put the ~s on (under) — 1) steidzināt; 2) tikt vaļā; atbrīvoties; II v 1. buksēt; 2. (par automašīnu) slīdēt ski'd sk. ski II

skidlid ['skidlid] n brit. sar. motociklista

aizsargcepure skier ['ski:a] n slēpotājs skiff [skif] n 1. viegla laiva; 2. akadēmiska

sacīkšu laiva skiffle-group ['skiflgru:p] n pašdarbības instrumentāli vokālais ansamblis skiffle-player ['skifl.pleia] n pašdarbības instrumentāli vokālā ansambļa dalībnieks skiing ['ski:it]] n slēpošana skijoring ['ski:,d3o:rn]] n sp. skijorings ski-jumping ['ski:,d3Ampn]] n lēkšana ar

slēpēm no tramplīna skilful ['skilful] a prasmīgs; izveicīgs skill [skil] n māka, prasme; izveicība skilled [skild] a 1. prasmīgs; izveicīgs;

2. kvalificēts skillet ['skiht] n 1. kastrolītis (ar garu rokturi

un kājām); 2. amer. panna skilly ['skill] n vira

skim [skim] I a nokrejots; s. milk — vāj-piens; liv 1.noņemt, nosmelt (krējumu, putas u.tml.); to s. milk — nokrejot pienu; 2. pārslīdēt; viegli skart; 3. (over, through) izšķirstīt; pārlapot (piem., grāmatu)

skimmer ['skima] n 1. putu karote; 2. piena

separators; 3. gliseris; 4. hidroplāns skimming-dish ['skimiqdi/] n jūrn. sl.

1. plakandibena sacīkšu jahta; 2. gliseris skimp [skimp] v (ari to s. and screw) skopoties; to s. on food — skopoties ar ēdienu

skimpy ['skimpi] a I. trūcīgs; 2. (par apģērbu) šaurs; īss; 3. skopulīgs skin [skin] I«l. āda; outer s. anat. — virs-āda, epiderma; 2. miza; apvalks; 3. (kuģa) apšuvums; 4. plēve (uz šķidruma); 5. ādas maiss (vīnam); 6. sl. ādenieks, kleperis; 7. amer. sl. sīkstulis, skopulis; 8. sl. blēdis; 9. sl. dolārs; 0 s. and bone[s] — kauli un āda; by the s. of one's teeth — tik tikko; under the s. — sirds dziļumos; to get under smb.'s s. — aizkaitināt kādu; to jump out of one's s. — 1) lēkt vai gaisā (no prieka); 2) salēkties, satrūkties; to keep a whole s., to save one's s. — tikt cauri ar veselu ādu; II v 1. pārvilkt ar ādu; 2. (arī to s. over) sarepēt; 3. nodīrāt; nolobīt; 4. nobrāzt ādu; 5. sar.

noģērbt, novilkt; 6. sl. aptīrit; he got ~ned of all his money at cards — viņš nospēlēja visu naudu kārtis; 7. sl. nošpikot; 0 to keep one's eyes ~ned — turēt acis vaļā; būt modram; to s. a flint — skopoties skin-deep [,skin'di:p] a paviršs; sekls;

s.-d. feelings — nenopietnas jūtas skin-diver ['skin,daiva] n 1. akvalangists;

2. pērļu zvejnieks

skin-flick ['skin flik] n amer. sl. seksfilma skinflint ['skinflint] n sīkstulis, skopulis skinful ['skinfvl] n 1. pilns ādas vīna maiss; 2. sar. milzums, liels daudzums (sev. dzeramā)

skin-game ['skingeim] n sar. blēdība skin-graft ['skingra:ft] mcd. I n ādas pārstādīšana; n v pārstādīt ādu skinhead ['skinhed] n skūtgalvis skinner ['slāna] n 1. ādminis; kažokādu izstrādātājs; 2. kažokādu tirgotājs; 3. sar. krāpnieks skinny ['slam] a izkāmējis; kārns skin-pop ['skinpop] v iešļircināt zem ādas (narkotiku)

skin-tight [.skm'tait] a (par apģērbu) apspīlēts

skint [skint] a brit. sl. izputējis; tukšā skip" [skip] I n [pa]lēciens; II v 1. lēkāt; palēkties; 2. pārlēkt; to s. a grade — pārlēkt klasi (skolā); to s. from one question to another — pārlēkt no viena jautājuma pie otra; 3. izlaist; to s. [over] a dull chapter in a book — izlaist neinteresantu nodaļu grāmatā; to s. a meeting — neierasties sanāksmē; 4. steidzīgi aizbraukt; 5. (off, out) sar. aizlaisties, aizšmaukt; 0 s. it! — diezgan!; pietiek! skipb [skip] n komandas kapteinis (kriketam

līdzīgā bumbu spēlē) skipc [skip] n 1. vagonete (strādnieku un izrakteņu transportēšanai); 2. brit. konteiners vecu būvmateriālu aizvešanai skipjack [skipd3aek] n ķipars (rota(lieta) skipper ['skips] n 1. (tirdzniecības kuģa) kapteinis; 2. komandas kapteinis; 3. amer. av. lidmašīnas komandieris; 0 ~'s daughter — augsti viļņi ar baltām krēpēm skipping-rope ['skipiqrsup] n lecamaukla skirl [sk3:l] I n (dūdu) spiegšana; II v (par

dūdām) spiegt skirmish [fsk3:mi/] In 1. sadursme; 2.: s. line — strēlnieku ķēde; II v 1. apšaudīties; 2. cīnīties nelielās vienībās skirmisher ['sk3:mi/s] n 1. sadursmes dalībnieks; 2. strēlnieks skirt [sk3:t] I n 1. (sieviešu) svārki; divided s. — bikšu svārki; 2. (tērpa) apakšējā mala; stērbele; 3. (parasti pl) mala; nomale; ~s of the wood — mežmala; ~s of the town — pilsētas nomale; 4. (parasti bit of s.) sl. sieviete; 5. tehn. (izolatora) vadvirsma; II v 1. robežoties; road ~ing the wood — ceļš, kas iet gar mežu; 2. izvairities; to s. a topic —izvairities no temata skirting-board ['sk3:tir]bo:d] n būvn. grīdlīste skit" [skit] n burleska; parodija; satīra skitb [skit] n sar. milzums, lērums skitter ['skits] v 1. viegli un ātri skriet (tikko skarot zemi); 2. vilkt makšķeres āķi pa ūdens virsmu skittish ['slati/l a 1. (par zirgu) tramīgs;

2. gražīgs; rotaļīgs, koķets skittle ['skitl] I n 1. ķeglis; 2. pl ķegļu spēle; 0 ~s! — blēņas!; nieki!; II v : to s. away sar. — izšķiest, izšķērdēt skittle-alley f'skitl.aeli] n ķegļu spēļu zāle skittle-ground [skitlgraund] sk. skittle-alley skive [skaiv] v 1. griezt (ādu, gumiju); 2. slīpēt (dārgakmeni); 3. brit. sar. slaistīties [bez darba]

skiver [skaivs] n 1.nazis ādas griešanai;

2. brit. sar. slaists skivy® ['skivi] n brit. niev. kalpone skivyb ['skivi] n pl sl. vīriešu apakšveļa skulk [skAlk] v 1. slēpties (aiz cita muguras); 2. izvairities (no pienākuma); 3. zagties; lavīties skulker ['skAlks] n ložņa skull [skAl] n galvaskauss; s. and crossbo-nes — miroņgalva ar sakrustotiem kauliem; 0 thick s. — ciets pauris skullcap ['skAlkaep] n cepurīte, micīte;

(garīdznieka) skufija skullduggery [skAl'dAgan] n amer. sar. krāpšana

skunk [skAT]k] I n 1. zool. skunkss; 2. skunksa āda; 3. sar. neģēlis; II v amer. sar. apspēlēt (kāršu spēlē) sky [skai] I n 1. debesis; s. army mil. sl. — gaisa flote; s. pilot sl. — mācītājs; s. truck amer. sar. — transporta lidmašīna; s. wave — no atmosfēras augšējiem slāņiem atstarots radiovilnis; under the open s. — zem klajas debess; 2. klimats; under warmer skies — siltākā klimatā; 0 out of a clear s. — negaidot; to extol (laud, praise) to the skies — celt vai debesīs; the s.'s the limit — nav nekādu ierobežojumu; II v 1. uzmest augstu gaisā (bumbu);

2. mest gaisā (monētu); 3. pakārt pie pašiem griestiem (gleznu) sky-blue [.skai'blu:] I n debess zilgme; II a

debeszils sky-clad [.skaiklaed] a humor, kails skyer ['skais] n augstu uzmesta bumba skyey ['skan] a 1. debesu-; 2. debeszils sky-high [.skai'hai] adv ļoti augstu; to blow up s.-h. — 1) uzspridzināt; 2) uzlidot gaisāslapdash

skydiver ['skai,daiva] n izpletņlēcējs skydiving ['skai.daivir)] n izpletņlēkšana skyjack ['skaid3aek] v nolaupīt lidmašīnu skylark ['skaila:k] I n cīrulis; II v aušoties, draiskoties

skylight ['skailait] n 1. virsgaisma; jumta

logs; 2. jūrn. gaismas lūka skyline ['skailain] n 1. apvārsnis, horizonts;

2. siluets pie debesīm skyrocket ['skaijokit] I n signālraķete; II v 1. tiekties augšup; 2. (par cenām u.tml.) strauji celties skyscape ['skaiskeip] n debesskats (glezna) skyscraper ['skai,skreips] n debesskrāpis skyward [s] ['skaiwsd(z)] adv uz debesīm; debesīs

skyway ['skaiwei] n gaisa ceļš skywriting ['skai,raitir]] n gaisa reklāma;

dūmu raksts gaisā slab [slaeb] I n 1. plāksne; plātne; 2. gabals; šķēle; s. of cheese — siera šķēle; 3. (dēļa) nomalis; 4. metalurģ. slābs; II v noklāt ar plāksnēm

slabsided [.slaeb'saidid] a 1. ar plakanām

malām; 2. sar. izstīdzējis; tievs un garš slack8 [slaek] n ogļu putekļi slackb [slaek] I n 1. vaļīgs tauvas (stieples) gals; to take up the s. — cieši savilkt tauvu; 2. klusā sezona (tirdzniecībā)', 3. sar. bezdarbība; 4. jūrn. lēnūdens laiks; II a

1. ļengans; vaļīgs; s. control — pavirša kontrole; to feel s. — justies gurdenam;

2. (par tirgu) kluss; 3. gauss; lēns; s. water — 1) stāvošs ūdens; 2) jūrn. lēnūdens laiks; at a s. pace — lēnā gaitā; he is s. in doing his duty — viņš negribīgi pilda savu pienākumu; 4. (par laiku) nogurdinošs; nomācošs; 5. nolaidīgs; nevīžīgs; 6. (par maizi) neizcepts; 0 to keep a s. rein (on) — palaist grožus vaļīgi; HI v 1. palaist vaļīgāk (tauvu u.tml.); 2. atslābt;

3. palēnināt (gaitu); 4. dzesēt (slāpes); 5. slaistīties; 6. dzēst (kaļķus); => to s. off — 1) slinkot; 2) palaist vaļīgāk (tauvu u.tml.); to s. up — palēnināt (gaitu)

slacken ['slaekan] v 1. atslābināt; palaist vaļīgāk; 2. atslābt; 3. palēnināt (gaitu)

slacker ['slacks] n sar. 1. slaists; 2. mii.

cilvēks, kas izvairās no karadienesta slack lime ['slaeklaim] n dzēstie kaļķi slacks [slaeks] n pl platas bikses slag [slaeg] n izdedži slain sk. slay

slake [sleik] v 1. dzesēt (slāpes); 2. dzēst

(kaļķus); 3. dzēst (uguni) slalom ['sialism] n sp. slaloms slam [slaem] In 1.(durvju) aizciršanās;

2. (kāršu spēlē) slems, klājiens; i. amer. sar. barga kritika; II v 1. (to) aizcirst (durvis); 2. (to) (par durvīm) aizcirsties;

3. nomest, nosviest; 4. amer. sl. bargi nokritizēt; 5. amer. lamāties

slander ['slainds] I n neslava; II v celt neslavu

slanderer ['slaindars] n neslavas cēlējs slanderous ['slaindarss] a apmelojošs; neslavu ceļošs slang8 [slaeij] I n slengs; žargons; schoolboy s. — skolēnu žargons; II a slenga-; žargona-; s. word — žargonisms; III v sar. izlamāt, nolamāt slangb sk. sling III

slanguage ['slaeijgwk^] humor, sk. slang8 slangy ['slaeqi] a 1. žargona-; 2. (par apģērbu)

spilgts, kliedzošs slank sk. slinkb

slant [sla:nt] In 1. slīpums; on the s. — slīpi; 2. viedoklis; new s. on the situation — jauna pieeja situācijai; 3. acu

uzmetiens; to take as. — uzmest skatienu; n a slīps; HI v 1. sašķiebt; 2. sašķiebties; 3. sagrozīt (faktus u.tml.); to s. the news — tendenciozi iztēlot ziņas slantwise ['sla:ntwaiz] adv slīpi slap [slaep] I n pļauka; s. in the face — 1) pļauka; 2) apvainojums; H v 1. iepļaukāt; iecirst pliķi; 2. (down) nomest, nosviest; to s. paint on a wall — triept krāsu uz sienas; m adv sar. tieši; to run s. into smb. — ieskriet kādam tieši krūtīs slap-bang [.slaep'baet]] adv ar visu sparu; to

run s.-b. into die wall — iedrāzties sienā slapdash f'slaepdae/] I n paviršība; 2. paviršs darbs; Hal. paviršs, nolaidīgs; 2. pārstei-slaphappy

dags; HI adv pavirši slaphappy ['slaepjiaepi] a sar. 1. pārlaimīgs;

2. brit. paviršs; nolaidīgs slapjack ['slaepd3aek] n amer. pankūka slapper ['slaepa] n sar. grāvējs; sensācija slapping ['slaepii]] a 1. sensacionāls;

2. straujš, trauksmains slapstick ['slaepstik] n 1. (arlekina) vālīte,

grabulis; 2. (ari s. comedy) farss slap-up ['slaepAp] a sl. lielisks; kolosāls; s.-up dinner at a restaurant — lepnas pusdienas restorānā slash3 [slae/] I n 1. (pātagas, zobena) cirtiens;

2. šķēlums; 3. cirsta brūce; 4. cirsma; II v 1. cirst (ar pātagu, zobenu); 2. iešķelt; pāršķelt; ~ed sleeves — šķeltas piedurknes; 3. asi kritizēt; 4. pazemināt (cenas)\ samazināt (nodokļus)-, 5. (par lietu) šļākties (logā)

slashb [slae/] n amer. muklājs slashing ['slae/nj] I n ciršana (ar pātagu, zobenu); Hal. spēcīgs; stiprs; s. rain — spēcīgs lietus; 2. satriecošs; iznicinošs; s. criticism — iznīcinoša kritika; 3. sar. lielisks; s. dinner — lepnas pusdienas slat8 [sist] n 1. līstīte; 2. av. priekšspārns;

3. pl sl. ribas

slatb [slaet] v (par burām) plandīties slate [sleit] n 1. slāneklis; šīferis; 2. šīfera plāksne; 3. šīfera tāfele; 4. zilganpelēka krāsa; 5. amer. kandidātu saraksts (vēlēšanās)-, 0 a clean s.—nevainojama reputācija; to clean (wipe) the slate —noslēgt rēķinus ar pagātni; he has a s. loose — viņam pietrūkst kādas skrūvītes; II v 1. noklāt ar šīferi; 2. sar. nokritizēt; 3. amer. sar. izvirzīt par kandidātu; 4. plānot; the meeting is ~d for next week — sanāksme paredzēta nākamajā nedēļā slateclub ['sleitklAb] n pašpalīdzības kase slatepencil [.sleit'pensl] n grifele slater ['sleito] n 1. jumiķis; 2. bargs kritiķis slather ['slae5a] I n (parasti pl) amer.

sar. milzums; lērums; II v plaši tērēt slattern ['slaetein] n nevīža; slampa slatternly ['sisti: nli] a nevīžīgs

slaty ['sleiti] a 1. slānekļa-; šīfera-; 2. zil-

ganpelēks; 3. kārtains, slāņains slaughter ['sb:ta] Inl. slepkavošana; 2. (lopu) kaušana; II v 1. slepkavot; 2. kaut

(lopus)

slaughterhouse [*sb:tahaus] n lopkautuve slaughterous ['sb:tras] a 1. asiņains;

2. asinskārs Slav [sla:v] I n slāvs; slāviete; II a slāvu-; slāvisks

slave [sleiv] I n vergs; verdzene; II v (away) vergot

slave-dealer ['sleiv,di:b] n vergu tirgotājs slave-driver ['sleiv.draiva] n 1. vergu uzraugs; 2. ekspluatators slaver8 ['sleivs] n 1. vergu tirgotājs; 2. vergu kuģis

slaverb ['slsva] In 1. siekalas, slienas;

2. glaimi; II v 1. siekalot; 2. pieglaimoties slavery ['sleivan] n verdzība slave-ship ['sleiv/ip] n vergu kuģis slave-trade ['sleivtreid] n vergu tirdzniecība slave-traffic ['sleiv.trsfik] sk. slave-trade slavey ['sleivi] n sl. kalponīte Slavic [sla:vik] sk. Slavonic slavish ['sleivi/] n verdzisks Slavonian [sb'vsumsn] I n 1. slovēnis; slo-vēniete; 2. slāvs; slāviete; 3. slovēņu valoda; 4. slāvu valodu grupa; II a 1. slovēņu-; 2. slāvu-

Slavonic [sb'vomk] I n slāvu valodu grupa;

II a slāvu-slaw [sb:] n kāpostu salāti slay [slei] v (p. slew [slu:]; p.p. slain [slein])

[no]slepkavot slayer ['sleia] n slepkava sleazy ['sli:zi] a 1. (par audumu) plāns; 2. sar. nevīžīgs; 3. zemisks; s. political methods — netīras politiskas mahinācijas sled [sled] amer. sk. sledge8 sledding ['sledi»]] n 1. braukšana ar kamanām; 2. kamanu ceļš; 3. izvirzīšanās (darbā); 0 hard s. amer. — grūtības; sarežģījumi sledge8 [sled3] I n kamanas; II v 1. braukt ar

kamanām; 2. vest kamanās sledgeb [sled3] sk. sledgehammer

sledgecar [*sled3ka:] n autokamanas

sledgehammer ['sled^haema] n uzsitējve-

seris; 0 s. blow — iznīcinošs trieciens sleek [sli:k] I a 1. (par matiem, spalvu) gluds, spīdīgs; 2. labi kopts; 3. pieglaimīgs; II v pieglaust (matus, spalvu) sleeky ['sli:ki] a 1. gluds; spīdīgs; 2. pieglaimīgs

sleep [sli:p] I n 1. miegs; beauty s. — pirmais miegs (līdz pusnaktij); broken s. — caurs miegs; dead s., s. of the just — ciešs miegs; to get as. — pagulēt; to get to s. — aizmigt; I couldn't get to s. last night — es nevarēju aizmigt pagājušo nakti; to go to s. — aizmigt; to put to s. — nolikt gulēt; to send to s. — aizmidzināt; 2. ziemas guļa; 0 the last (long) s. — nāve; II v (p. un p.p. slept [slept]) 1. gulēt; to s. like a log (top) — gulēt kā nosistam; to s. the clock round — nogulēt divpadsmit stundas no vietas; to s. with one's eye[s] open — gulēt caurā miegā; 2. (par mirušajiem) atdusēties; dusēt; 3. pārgulēt, pārnakšņot;

4. dot naktsmājas; the hotel can s. three hundred people — viesnīca var izguldināt trīssimt cilvēku; a to s. around sar. — izlaidīgi dzīvot; to s. away — nogulēt; to s. in — 1) gulēt mājās; 2) pārgulēt darba vietā; our housekeeper doesn't s. in — mūsu saimniecības vadītāja nenakšņo pie mums; 3) ilgi nogulēt (no rīta)-, to s. off — izgulēt; to s. off a headache — izgulēt galvas sāpes; to s. on (over) —

1) pārdomāt pa nakti; to s. on a question — atlikt jautājuma izlemšanu līdz ritam;

2) turpināt gulēt; to s. out — 1) pārgulēt ārpus mājas; 2) nenakšņot darba vietā

sleeper ['sli:pa] n 1. gulētājs; heavy s. — cilvēks, kam ir ciešs miegs; light s. — cilvēks, kam ir trausls miegs; 2. miega-pūznis; guļava; 3. gulsnis; 4. guļamvagons;

5. amer. negaidīta sensācija; 6. (parasti pl) bērna pidžama

sleepiness ['slapinās] n miegainība sleeping ['sli:pit]] a gulošs; S. Beauty —

Erkšķrozīte (pasa1cā)\ s. partner brit. -

pasīvs līdzdalībnieks (uzņēmumā)', 0 Iet s. dogs lie — nav ko cilāt nepatīkamas lietas

sleeping-bag ['sliipnjbaeg] n guļammaiss sleeping-car ['sli:pit]ka:] n guļamvagons sleeping-draught ['sli:pit]dra:ft] sk. sleeping-pill

sleeping-pill ['sli:pit]pil] n miega zāles sleeping-sickness ['sliipirļ.siknas] n miega slimība

sleeping-suit ['sli:pii]su:t] n pidžama sleepless ['sliipbs] a bezmiega-; s. night —

nomodā pavadīta nakts sleepwalker ['sliipwoika] n mēnessērdzīgais sleepy [*sli:pi] a 1. miegains; 2. kluss; mierīgs; s. village — kluss ciems; 3. (par augli) pārgatavojies sleepyhead ['sliipihed] n miegapūznis, guļava

sleet [sli:t] In lietus ar sniegu (krusu); slapjdraņķis; II v : it ~s — līst lietus ar sniegu (krusu) sleety ['sli:ti] a šķīdoņa-, slapjdraņķa-sleeve [sli:v] n 1. piedurkne; to roll (turn) up one's ~s — 1) uzrotīt piedurknes; 2) sparīgi ķerties (pie kaut kā)', 2. (skaņuplates) apvāks; 3. tehn. uzmava; 0 to have smth. up one's s. — būt kaut kam aiz ādas; to laugh in one's s. — smīnēt bārdā; to wear one's heart on one's s. — izrādīt savas jūtas sleeveless ['sli:vbs] a bez piedurknēm sleevelink ['sli:vhi]k] n aproču poga sleigh [slei] sk. slegde® sleighbell ['sleibel] n zvārgulis sleight [slait] n : s. of hand — 1) roku

veiklība; 2) viltība, triks slender ['slenda] a 1. slaids; 2. nepietiekams; trūcīgs; s. hope — vāja cerība; s.means —

trūcīgi līdzekļi slenderize ['slendaraiz] v amer. sar. novājēt,

kļūt vājākam slept sk. sleep II

sleuth [slu:0] I n 1. pēddzinējs suns; 2. humor, slepenpolicists; II v 1. dzīt pēdas; 2. būt slepenpolicistam sleuthhound ['slu:0haund] n pēddzinējs suns

slew» sk. slay

slew1" [slu:] In pagrieziens; liv (round) 1. pagriezt; 2. pagriezties

1021slew

slew0 [slu:] n amer. muklājs slew*1 [slu:] n amer. sar. milzums, lērums slice [slais] Inl. rieciens, šķēle; 2. daļa; s. of profit — peļņas daļa; 3. plats nazis; 0 a s. of life — dzīves īstenība; a s. of luck — veiksme; II v 1. griezt šķēlēs; 2. (par kuģi) šķelt (viļņus); 3. sl. apkrāpt (pircēju); <=> to s. off — nogriezt šķēli; to s. up — sagriezt šķēlēs

slick [slik] Inl. (naftas, eļļas) plankums (uz ūdens); 2. amer. sar. grezns ilustrēts žurnāls; II a sar. 1. gluds; spīdīgs; 2. slidens; 3. izveicīgs; s. business deal — veikls darījums; 4. amer. lielisks; 5. sekls; virspusīgs; s. book — viegla lasāmviela; m v 1. nogludināt; nospodrināt; 2. (ari to s. up) uzpost; uzkopt; IV adv 1. tieši; to run s. into the wall — ieskriet tieši sienā; 2. gludi; bez aizķeršanās; to go very s. — darboties bez traucējumiem; 0 s. as a whistle — veikli un aši slicker ['slīka] n amer. 1. lietusmētelis;

2. veikls blēdis; 3. sar. švīts slide [slaid] Inl. slīdēšana; 2. slidkalns, slidceļš; 3. slīpa plakne; 4. (zemes u.tml.) nogruvums; 5. diapozitīvs; slaids; 6. (mikroskopa) priekšmetstikliņš; 7. (mehānisma) slīdošā detaļa; 8. tehn. kamanas; II v (p.un p.p. slid [slid]) 1. slīdēt; to s. over delicate questions — apiet kutelīgus jautājumus; 2. slidināties; 3. nonākt (zināmā stāvokli); to s. into the habit of smoking — pierast pie smēķēšanas; 4. bīdīt, stumt; to s. the drawer into its place —iebīdīt atvilktni slide-block ['slaidblok] n tehn. slīdnis slide-fastener fslaidfaisna] n rāvējslēdzējs slide-rule ['slaidru:l] n logaritmiskais lineāls slide-valve ['slaidvaelv] n tehn. tvaikdalis sliding door [.slaidnj'cb:] n bīdāmas durvis sliding scale [.slaidirj'skeil] n bīdāma skala

(algām, cenām) slight [slait] I n necienība; nevērīga izturēšanās; to put as .(on) — izrādīt necieņu; n a nenozīmīgs; niecīgs; s. cold —neliela apaukstēšanās; s. pain — nelielas sāpes; not in the -est — it nemaz; not the ~est doubt — ne mazāko šaubu; 2. trausls;

vārīgs; III v nevērīgi izturēties; to s. smb. — izrādīt kādam necieņu slightly ['slaith] adv mazliet, nedaudz slim [slim] Inl. slaids; tievs; 2. sar. niecīgs; s. hope — vāja cerība; 3. amer. (par maltīti) viegls; 4. blēdīgs, viltīgs; II v ievērot diētu; I'm -ming — es cenšos nolaisties svarā slime [slaim] I n gļotas; II v pārklāt ar gļotām slimming ['slimi»]] n novājēšana slimy ['slaimi] a 1. gļotains; glums; 2. sar.

lišķīgs; pieglaimīgs slinga [sili]] Inl. cilpa (smaguma pār\>ieto-šanai); 2. linga; 3. med. pārsējs; 4. siksna; s. bag — plecu soma; 5. metiens, sviediens; H v (p. un p.p. slung [sIaij]) 1. mest; sviest; 2. pakārt (šūpuļtiklu u.tml.); 3. mest ar lingu; 4. pārmest (pār plecu); 5. celt; vilkt (ar cilpu, siksnu); 0 to s. ink — bieži rakstīt presē; to s. one's hook — lasīties prom slingb [slirļ] n (ruma, džina un augļu sulas) dzēriens

slingshot ['slnj/ot] n amer. katapulta slink3 [shi]k] n neiznēsāts dzīvnieka mazulis slinkb [shrjk] v (p. un p.p. slunk [sLujk]) aizlavīties

slip [shp] Inl. [pa]slīdēšana; 2. kļūda; kļūme; s. of the pen — pārrakstīšanās; s. of the tongue — pārteikšanās; 3. kombinē; 4. pl peldbikses; 5. bērna priekšautiņš; 6. (arī pillow s.) spilvendrāna; 7. (parasti pl) (suņu) saites, siksnas; 8. sloksne; strēmele; s. of paper — papīra strēmele; 9. veidlapa; (reģistrācijas) kartīte; to get the pink s. sar. — saņemt paziņojumu par atlaišanu no darba; 10. poēt. atvase; bastard s. — ārlaulības bērns; 11. hot. potzars, spraudeklis; 12. pl teātr. kulises; 13. tehn. buksēšana; izslīde; 14. poligr. sleja (novilkums); 15. jūrn. elliņš; stāpelis; 0 [mere] s. of girl — meitēns, skuķēns; to give smb. the s. — aizmukt no kāda; II v 1. [pa]slīdēt; 2. paslīdēt garām; to let opportunity s. — palaist garām izdevību; to Iet s. a secret — nejauši izpļāpāt noslēpumu;

it has ~ped my memory — tas man ir piemirsies; 3. (par laiku) aizritēt; aiz-

steigties; 4. kļūdīties; pārskatīties; errors have ~ped into the text — tekstā ir ieviesušās kļūdas; 5. iebāzt; to s. letter into the bag — iebāzt vēstuli somā; 6. atbrīvoties; the dog ~ped its collar — suns izrāvās no kakla siksnas; the prisoner ~ped the guard — cietumnieks aizbēga no sarga; 7. (par riteņiem) buksēt; 8. nolaist (enkurķēdi); 9. izšaut (bultu)', 10. .var. pasliktināties; the old man is -ping — vecā vīra veselība pasliktinās; he has ~ped in my opinion — viņa reputācija manās acīs ir kritusies; 11. sar. samazināties; prices have ~ped lately — cenas pēdēja laikā pazeminājušās; 12. nolaist (valdziņu)', 13. (par lopu) izmesties, pārmesties; <= to s. along — steigties, traukties; to s. away— 1) aizslīdēt; 2) (par laiku) aizsteigties; 3) aizlavīties; to s. by — 1) (par laiku) aizsteigties; 2) aizslīdēt garām; to s. in — 1) ieslīdēt; 2) (par kļūdu) iezagties; to s. into — 1) iebāzt, ielikt; to s. a coin into smb.'s hand —ielikt monētu kādam rokā; 2) uzģērbt; to s. off —

1) izslīdēt; 2) noslīdēt; 3) nomest (apģērbu); to s. on —uzvilkt (apģērbu); to s. out — 1) novilkt (apģērbu); 2) aiziet nemanītam; to s. up — 1) paklupt;

2) sar. kļūdīties; 0 to let s. through one's fingers — palaist garām; to s. from one's grasp — paslīdēt garām; aiziet gar degunu; to s. smth. over on smb. amer. — piekrāpt kādu

slipcover ['slip,lows] n (mēbeļu) pārvalks slipknot ['slipnot] n viegli atraisāms mezgls slip-on ['shpon] In 1.pulovers; svīteris; 2. (pāri galvai velkama) blūze; 3. plata kleita; Ilal. plats, vaļīgs; 2. (par apģērbu) velkams pāri galvai slipover ['shp.auvaļ n 1. pulovers; svīteris; 2. futrālis

slipper ['slips] n 1. ritakurpe; 2. laiviņa (sieviešu kurpe); 3. tehn. bremzes kurpe; 4. tehn. krustgalvis

sKpperwort ['sltpow3:tļ n bat. kurpīte

slippery ['shpan] a 1. slidens; 2. izmanīgs; veikls; 3. nenoteikts; neuzticams; 0 as s. as

an eel — glums kā zutis slippy ['slīpi] a sar. 1. slidens; 2. ātrs; look

s.! —pasteidzies! sliproad ['shpreud] n apbraucamais ceļš slipshod ['slip/od] a 1. nekārtīgs, nevīžīgs;

2. ar nomītiem papēžiem slipslop ['slipslop] sar. I n 1. susla, žurga; 2. muļķīga pļāpāšana; 3. sentimentāla lasāmviela; II a 1. atšķaidīts, ūdeņains; 2. muļķīgs, tukšs; 3. (par grāmatu) sentimentāls slipsole ['slipssul] n saistzole slip-up ['slipAp] n kļūme; neveiksme slipway ['slipwei] n jūrn. elliņš; stāpelis slit [slit] Inl. šķēlums; s. skirt — svārki ar šķēlumu; 2. sprauga; s. eyes — šauras acis; n v (p. un p.p. slit [slit]) 1. iešķelt; pāršķelt;

2. pārplīst; 3. pārskaldīt slither ['sli5a] v slīdēt; šļūkt

sliver ['sliva] Inl. skals; skaida; 2. sloksne; strēmele; s. of cheese— siera šķēle;

3. (vilnas) diegs; II v 1. pārplēst; sašķelt; 2. pārplīst; sašķelties

slobber ['slobs] Inl. siekalas, slienas; 2. jūtināšanās; II v 1. siekalot, slienāt; 2. jūtināties; 3. pavirši strādāt slobbery ['slobari] a 1. nosiekalojies, noslie-

nājies; 2. salkans sloe [sbu] n dzeloņplūme slog [slog] Inl. belziens; 2. smags, nogurdinošs darbs; II v 1. iebelzt; 2. (ari to s. away) nopūlēties slogan ['slaugan] n 1. lozungs; sauklis;

2. (skotu kalniešu) kaujas sauciens

sloop [slu:p] n jūrn. slūpjahta; vienmasta

burinieks; s. of war — korvete slop" [slop] n sl. policists slopb [slop] In 1 .pl samazgas; 2. (izlieta šķidruma) peļķe; 3. niev. strebjamais;

4. (slimnieka) šķidrs ēdiens; 5.pl jūtelība; II v 1. izliet, izšļakstīt; 2. izlīt, izšļakstīties;

3. noliet; nošļakstīties; 4. šļakstīties; <=> to s. over— 1) izšļakstīties pāri malām; 2) jūtināties

slop-basin ['slop.beisn] n skalojamais trauks

slope [staup] Inl. slīpums; s. of a river — upes kritums; s. of a roof — jumta slīpē;

1023slop-pail

on the s. — nolaideni; slīpi; 2. nogāze, nokalne; 3. mil. šautenes stāvoklis plecā; liv 1.nošķiebties; noliekties; 2.padarit slīpu, piešķirt slīpumu; to s. arms mil. — ņemt plecā šauteni; <=> to s. about — slaistīties; to s. down — noliekties uz leju; to s. off .var. — aizmukt; to s. up — liekties uz augšu

slop-pail ['slopped] n samazgu spainis sloppy ['slopi] a 1. (par ceļu) dubļains, slapjš;

2. (par galdu, galdautu) apliets, nošķiests;

3. (par ēdienu) šķidrs; 4. (par apģērbu) nekārtīgs; 5. nevīžīgs, nolaidīgs; 6. sentimentāls; raudulīgs

slop-shop ['slop/op] n lētu gatavu apģērbu veikals

slop-work ['slopw3:k] n 1. lētu gatavu apģērbu šūšana; 2. nevīžīgi veikts darbs slosh [slo/] sk. slush

slot" [slot] n 1. sprauga; 2. tehn. grope; rieva; 3. teātr. gremdētava; 4. noteikta vieta (sarakstā); (pārraidē) paredzētais laiks; the 7 o'clock time s. is filled with a news broadcast— pulksten septiņos pa radio raida ziņas; II v 1. iegriezt spraugu; 2. iestarpināt; to s. all graduates into jobs — atrast darbu visiem mācību iestāžu beidzējiem slotb [slot] n (zvēra) pēda sloth [sbu9] n 1. slinkums; 2. tūļīgums;

3. zool. sliņķis slothful ['sbuGfi/l] a laisks, slinks slot-machine [slotma./iin] n (spēļu, tirdzniecības) automāts slouch [slaut/ļ Irti. lempīga gaita; 2. sa-kumpusi stāja; 3.slaists, sliņķis; liv iet lempīgā gaitā; 2. iet (sēdēt) ar sakumpušu muguru; 3. nokarāties; nošļūkt; = to s. about — slaistīties apkārt slouch-hat [.slaut/Tiaet] n cepure ar nolaistām malām

slough" [slau] rt 1. dumbrājs, muklājs; 2. (ari

the s. of despond) grūtsirdība s!oughb [sUf] Irt 1. (čūskas) novalka (nomesta āda); 2. atmests paradums; 3. med. nekrotiski audi; II v 1. (par čūsku) nomest ādu; 2. atmest (paradumu u.tml.); 3. (par

audiem) nekrotizēties; = to s. away, to s. off— 1) (par ādu) lobīties; 2) atmest (piem., paradumu) sloughy ['slaui] a slīkšņains, staigns Slovak ['sbuvaek] I n 1. slovaks; slovakiete;

2. slovaku valoda; II a slovaku-sloven ['slAvn] n nevīža; slampa

Slovene ['sbuvi:n] I n slovēnis; slovēniete;

n a slovēņu-Slovenian [sbu'viiman] I n slovēņu valoda;

n a slovēņu-slovenly ['slAvnh] a netīrīgs; nevīžīgs slow [slau] I a 1. gauss, lēns; at a s. pace — lēnā gaitā; to be s. in arriving — kavēties; he is a s. reader — viņš lēni lasa; 2. kūtrs; tūļīgs; he is not s. to defend himself— viņš prot sevi aizstāvēt; he is s. to make up his mind— viņš nevar vien izšķirties;

3.(par pulksteni) atpalikt; my watch is two minutes s. — mans pulkstenis ir divas minūtes vēlāks; 4. (arī s. of wit) neapķērīgs, neattapīgs; 5. atpalicis; s. child — neattīstīts bērns; s. learner — neapdāvināts skolnieks; 6. garlaicīgs; 7. (par tirdzniecību) kluss; 0 s. as a snail (tortoise), s. as molasses amer. — lēns kā bruņurupucis; s. off the mark, s. on the uptake amer. — neatjautīgs; s. but steady wins the race — lēnāk brauksi, tālāk tiksi; II v 1. (arī to s. down, to s. up) palēnināt; samazināt ātrumu; HI adv gausi, lēni; to go s. — būt piesardzīgam

slowcoach ['sbukautfl n 1. tūļa; 2. atpalicis cilvēks

slowdown ['sbudaun] n 1. palēnināšana;

2. produkcijas samazināšana slowly ['slsuh] adv gausi, lēni; s. and surely

(steadily) — lēni, bet droši slow-match ['sbumaet/]« degaukla slow-motion [.sbu'mau/n] n lēna kustība;

s.-m. film — palēnināti demonstrēta filma slowpoke ['slsupsuk] n amer. tūļa slow-witted [.sbu'witid] a

neapķērīgs, neattapīgs

slowworm ['sl3uw3:m] n zool. glodene slubber ['sLvba] v 1. notašķīt; 2. nohaltūrēt sludge [slAdj] rt 1. dubļi; 2. vižņi; 3. nogulsnes, padibenes; 4. dūņas

sludgy ['slAd3i] a dubļains; dūņains slug3 [slAg] n gliemis

slugb [slAg] In 1. metāla gabals; 2. amer. žetons (tirdzniecības automātam); 3. amer. sl. (neregulāras formas) lode; 4. amer. malks; 5. poligr. salikuma rinda linotipā; 6. poligr. plēksne; II v 1. sar. iebelzt, iekraut; to s. it out — cīnīties līdz galam;

2.sar. vāļāties; zvilnēt; 3.sar. vilkties; 4. mii. apšaudīt

sluggard ['sLvgod] n slaists

sluggish ['slAgi/ļ a 1. gauss; 2. inerts, kūtrs;

3. (par brūci) lēni dzīstošs

sluice [slu:s] I n 1. slūžas; 2. mākslīgs kanāls;

3. kalnr. rūdas skalošanas ietaise; II v

1. ierīkot slūžas; 2. (arī to s. off) izlaist ūdeni pa slūžām; 3. aplaistīt; apšļākt; 4. (arī to s. out) izplūst, iztecēt; 5. skalot (rūdu)

sluicegate ['slu:sgeit] n slūžu vārti sluiceway ['slu:swei] n mākslīgs kanāls slum [slAm] I n 1. (parasti pl) graustu rajons; s. clearance— māju nojaukšana graustu rajonā; 2. ļoti netīra vieta; II v 1. (arī to go ~ming) apmeklēt graustu rajonu (labdarības nolūkos)4, 2. (arī to s. it) dzīvot nabadzīgi

slumber ['sLvmbo] poēt. I n (bieži pl) miegs, snauda; II v gulēt, snaust; <=> to s. away — nogulēt; velti zaudēt laiku slumberous ['slAmbarss] a 1. miegains, samiegojies; 2. iemidzinošs slumber-suit ['shunbssuit] n pidžama slumlord ['slAmb:d] n niev. veca grausta īpašnieks

slummock ['shvmok] v sar. 1. kāri ēst, rit;

2. nesakarīgi runāt

slump [slAmp] I n 1. (cenu, pieprasījuma u. tml.) krišanās; 2. (intereses) zušana; 3. ģeol. noslīdenis; II v 1. (par cenām, pieprasījumu u.tml.) pēkšņi kristies; 2. nogāzties; to s. into a chair — iezvelties krēslā slung sk. slingb slunkb sk. slink

slur [sb:] I n 1. kauna traips; to bring (cast, throw) a s. on smb.— nomelnot kādu; 2. neskaidra izruna; 3. neskaidrs raksts;

4.mūz. līga; 5.poligr. sprauklis; liv 1.

neskaidri izrunāt; norit (galotnes, vārdus); 2. neskaidri rakstīt; 3. (arī to s. over) notušēt, nepievērst uzmanību; 4. no-haltūrēt; 5. mūz. spēlēt legato slush [sIa/] I n 1. šķīdonis; slapjdraņķis; 2. sar. sentimentāla pļāpāšana; s. melodrama — salkana melodrāma; 3. tehn. aizsargpārklājums; 4. tehn. svina baltuma un kaļķu maisījums; 5.: s. fund amer. — naudas līdzekļi kukulim; II v 1. apšļākt (ar dubļiem, ūdeni)-, 2. brist pa dubļiem slushy8 ['s1a/i] n jūrn. sl. kuģa pavārs slushyh ['sLv/i] a 1. šķīdoņa-; slapjdraņķa-;

2. sar. salkans slut [slAt] n 1. nevīža; slampa; 2. padauza,

staigule; 3. humor, meitēns sluttish ['sLvtifl a nevīžīgs, netīrīgs sly [slai] I n : on the s. — slepus, zagšus; Hal. viltīgs, izmanīgs; s. dog—viltnieks; 2. draiskulīgs, nerātns; s. joke — nerātns joks; 3. slepens slyboots ['slaibuits] n humor, blēdis, viltnieks smack8 [smaek] n jūrn vienmasta zvejas kuģis

smackb [smaek] I n 1. [pieļgarša; smarža; s. of garlic — 1) ķiploka piegarša; 2) ķiploka smarža; 2. nokrāsa;

piejaukums; there is a s. of obstinacy in his character— viņa raksturā jaušama stūrgalvība; 3. neliels daudzums; to add a s. of salt — pievienot šķipsniņu sāls; II v 1. (of) būt ar piegaršu (smaržu); the bread ~s of onions — maize garšo pēc sīpoliem; 2. (of) atgādināt; the poem ~s of nostalgia — dzejolī jaušama nostalģija

smackc [smaek] I n 1. plīkšķis; s. of the whip — pātagas plīkšķis; s. on the shoulder — uzsitiens uz pleca; 2. čāpstinā-šana; šmaukstināšana; 3. sar. mēģinājums; to have a s. (at) — izmēģināt; 0 s. in the eye — negaidīts trieciens; II v 1. (arī to s. one's lips) čāpstināt; šmaukstināt [lūpas]; 2. plīkšķināt (piem., ar pātagu); 3. uzsist; to s. a book on the floor — nomest grāmatu uz grīdas; to s. a child — iepliķēt bērnu; IV adv 1. ar plīkšķi; 2. taisni, tieši; to run s. into the wall — uzskriet tieši virsū sienai

smack-dab [.smaek'daeb] adv amer. taisni,

tieši; s.-d. in the middle — tieši vidū smacker ['smaeka] n sar. 1. skaļš skūpsts;

2. skaļš plīkšķis; 3. helisks eksemplārs; 4. dolārs; mārciņa

smacking ['smaeknj] n 1. pēriens; the child wants a good s. — bērnu vajag kārtīgi nopērt; 2. čāpstināšana; šmaukstinās ana small [smoil] \n\. tievgalis; s. of the back — jostasvieta, krusti; 2. pl novec. bikses līdz ceļiem; 3. pl sar. pirmais eksāmens bakalaura grāda iegūšanai (Oksfordas universitātē)', 0 in s. — miniatūrā; Hal. mazs, neliels; s. and early— nelielas viesības, kas beidzas agri; s. change — 1) sīknauda; 2) nieki, sīkumi; s. craft — laivas; s. talk — tērzēšana; s.waist— tievs viduklis; s. whisky — malks viskija; s. wonder — nav nekāds brīnums; the s.hours — agrās rita stundas; in a s. way — nelielā apjomā; on the s. side — pamazs; to feel (look) s. — justies pazemotam; to live in a s. way — dzīvot pieticīgi; 2. sīks; s. coal — smelkne, ogļu putekļi; s. farmer — sīkzemnieks;

3. niecīgs; vājš; s. voice — vāja balss; he has s. Latin — viņš slikti zina latīņu valodu;

4. zemisks; it is s. of you — tas ir zemiski no jūsu puses; 5. īslaicīgs, īss; s. while — 1) īss bridis; 2) īsu bridi; 6. ierobežots; man of s. abilities — netalantīgs cilvēks; in s. numbers— nelielā skaitā; 0 s. beer — 1) plāns alus; 2) nieki, sīkumi; 3) sīks gariņš; to think no s. beer of oneself—būt augstās domās par sevi; s. fry, s. potatoes — sīki gariņi; the still s. voice — sirdsapziņas balss; III adv sīki; to write s. — rakstīt sīkiem burtiem

small-arms ['sma:la:mz] n pl šaujamieroči small-bore ['sma:lba:] a (par ieroci) mazka-libra-

small-clothes ['sma:lklau5z] n pl novec.

bikses līdz ceļiem smallholder ['sma:l,haulda] n sīkīpašnieks;

sīksaimnieks small intestine [,smo:lin'testin] n tievā zarna small-minded [.smail'maindid] a 1. sīkumains; 2. patmīlīgs; 3. aprobežots

smallpox ['sma:lpoks] n med. bakas small-sword [smo:lso:d] n špaga smalltime ['smailtaim] a sar. neievērojams;

mazsvarīgs smalt [smo:lt] n smalte (keramikā) smarmy [sma:mi] a brit. sl. lišķīgs smart [sma:t] I n 1. dedzinošas (smeldzošas) sāpes; 2. smeldze, 3. pl amer. sar. prāts; atjautība; II a 1. ass; spēcīgs; s. blow — spēcīgs sitiens; s. punishment— bargs sods; s. rise in prices— strauja cenu celšanās; 2. (par sāpēm) dedzinošs; smeldzošs; 3. ātrs; veikls; at a s. pace — ātrā gaitā; to make a s. job of it — ātri un labi paveikt darbu; you'd better be s. about the job— jūs labāk pasteidzieties; look s.! —pasteidzieties!; 4. asprātīgs; atjautīgs; s. as paint — apķērīgs; veikls; 5. blēdīgs, viltīgs; s. trick— smalka mahinācija;

6. elegants, smalks; s. hat — eleganta cepure; s. set sar. — izmeklēta sabiedriba; Oas. few — prāvs skaits; s. aleck amer. — nekauņa;to play it s. — rīkoties prātīgi; III v 1. smelgt; 2. izraisīt (sāpes, ciešanas u. tml.); the insult ~s yet— aizvainojums vēl nav aizmirsts; => to s. for — ciest (par kaut ko)

smarten ['sma:tn] v 1. uzpost, sapost; to s. oneself up — uzposties, uzcirsties; 2. sarosīties; 3. noslīpēt (manieres u.tml.) smart-money [sma:tjnAni] n 1. sāpju nauda;

2. atkāpšanās nauda

smash3 [smae/] I n 1. blīkšķis; 2. sadursme;

3. sabrukums; to break (knock) to s. — sasist druskās; to go to s. — 1) sabrukt; 2) bankrotēt, izputēt; 4. iznīcinošs trieciens;

5. (ienaidnieka) sakāve; 6. gremde (tenisā);

7. (arī s. hit) milzīgs panākums; 8. atšķaidīts alkoholisks dzēriens; II v 1. (arī to s. up) sasist druskās; sašķaidīt; to s. the door open — uzlauzt durvis; 2. sakaut (ienaidnieku); 3. satriekt; to s. a revolt — apspiest sacelšanos; 4. sašķīst druskās; 5. sabrukt;

6. bankrotēt; 7. spēcīgi iesist; to s. smb. in the face — iesist kādam pa seju; 8. gremdēt (tenisā); 9. pārspēt (rekordu); 10. sašķelt (atomu); <=> to s. in (into) — 1) iedrāzties,

1026smoke

ietriekties; 2) uzlauzt (durvis)-, III adv druskās; to go s. — sairt druskās smashb [smae/] sl.I n viltota nauda; liv

maksāt ar viltotu naudu smash-and-grab [,smae/n'graeb] a : s.-a.-g.

raid — veikla skatlogu aplaupīšana smashed [smae/t] a sar. piedzēries smasher [smae/a] n sar. 1.iznīcinošs trieciens; 2. sensacionāls notikums; 3. iznīcinoša recenzija (kritika); 4. apburošs cilvēks

smashing ['smae/irļ] a 1. iznīcinošs; s.

blow — iznicinošs trieciens; 2. sar. lielisks smash-up ['smae/Ap] n 1. sadursme; five car s.-up — piecu automašīnu avārija; 2. sabrukums

smattering ['smaetanr]] n 1. (of) paviršas zināšanas; 2. mazumiņš smear [smia] I n 1. traips; 2. med. uztriepe; blood s. — asins uztriepe; 3. apmelojums; Dv 1. notriept; 2. apmelot; 3. amer. sl. sagraut, satriekt smeary ['smian] a aptraipīts, notraipīts smell [smel] I n 1. oža; to have (take) a s. (of) — paostīt; 2. smarža; smaka; Uv(p. un p.p. smelled [smeld] vai smelt [smelt]) 1. saost; 2. ostīt; 3. smaržot, ost; it is ~ing of paint — ož pēc krāsas; <=> to s. about — izokšķerēt, izošņāt; to s. out — 1) saost; 2) izdibināt, izzināt; to s. round — izokšķerēt, izošņāt; 0 to s. a rat — nojaust kaut ko aizdomīgu; to s. of the lamp (candle) — (par literāru darbu) būt samocītam; to s. powder— paostīt pulveri; gūt kaujas pieredzi

smeller ['smēla] n sl. 1. deguns; 2. sitiens pa

degunu; 3. okšķeris smelling-bottle ['smelirj.btrtl] n pudelīte ar ožamo sāli

smelling-salts ['smehrjsoilts] n pl ožamais sāls

smelly ['smell] a sar. smirdošs

smelt3 [smelt] n salaka

smeltb [smelt] Inl. kausēšana; 2. izkausēts

metāls; II v kausēt (metālu) smelt0 sk. smell

smeltery ['smeltan] n metāllietuve

smile [smad] Inl. smaids; to be all ~s — starot smaidā; to give as. — pasmaidīt; to give a s. to smb.— uzsmaidīt kādam; 2. (parasti pl) labvēlība; the s. of fortune — likteņa labvēlība; II v smaidīt; to s. one's thanks — smaidot pateikties; => to s. at — izturēties nevērīgi; to s. on (upon) — 1) uzsmaidīt; fortune ~ed upon him — viņam uzsmaidīja laime; 2) izrādīt labvēlību; to s. with amer. sar. — sadzert (ar kādu)

smiling ['smaihrj] a smaidošs; keep s.! —

nenokar galvu! smirch [sm3:t/] Inl. traips; kauna traips; negods; II v 1. notraipīt; 2. nomelnot; celt neslavu

smirk [sm3:k] I n smīns; vīpsnā; II v smīnēt; vīpsnāt

smite [smait] Inl. spēcīgs sitiens; 2. mēģinājums; TLv(p. smote [smaut];p.p. smitten ['smitnļ) 1.formai, novec. iesist; trāpīt; 2. pārņemt; piemeklēt; smitten with palsy — triekas ķerts; an idea smote him — viņam iešāvās prātā ideja; he was smitten by a desire — viņu sagrāba vēlēšanās; he was smitten by her— viņš neprātīgi iemīlējās viņā; his conscience smote him — viņu mocīja sirdsapziņa 3. sakaut; satriekt; to s. hip and thigh— pilnīgi sagraut; 4. sodīt smith [smi0] n kalējs

smithereens [,smi5a'ri:nz] n pl drumslas; druskas; to dash (smash) [in]to s. — sasist druskās

smithy ['smi5i] n 1. smēde; 2. amer. kalējs smitten sk. smite

smock [smok] I n 1. uzsvārcis; virsvalks;

2. (bērna) kombinezons; II v sakrokot smock-frock ['smokfrok] n uzsvārcis; virsvalks

smocking ['smokii]] n ievilkums, krokojums

(sieviešu tērpam) smog [smog] n smogs smoggy ['smogi] a smogā tīts smoke [smauk] I n 1. dūmi; column of s. — dūmu stabs; to end (go up) in s. — izkūpēt kā dūmiem gaisā; 2. smēķēšana; to have a

1027smoke-bomb

s. — uzsmēķēt; 3. sar. smēķis; dry s. sar. — neaizsmēķēta cigarete (zobos); 4. dūmaka; 0 like s. — 1) ātri; acumirklī; 2) viegli; II v 1. dūmot; 2. (par lampu u.tml.) kūpēt; 3. kūpināt, žāvēt; 4. smēķēt; to s. like a chimney — daudz smēķēt; kūpināt kā skurstenim; 5. (arī to s. out) izkūpināt; 6. novec. nojaust; 7. novec. ķircināt; = to s. out — izkūpināt; atmaskot smoke-bomb ['smaukbom] n mii. dūmu bumba

smoke-black ['smaukblaek] n sodrēji smokecloud ['smaukklaud] n mii. dūmu aizsegs

smoke-consumer ['smaukkan.sjuima] n

dūmuztvērējs smoke-cured ['smsukkjuad] a kūpināts, žāvēts

smoked [šmaukt] a 1. nokvēpināts; s.

glass — dūmstikls; 2. kūpināts, žāvēts smoke-dried ['smsukdraid] sk. smoke-cured smoke-house ['smaukhaus] n (gaļas, zivju) žāvētava

smoke-in ['smaukin] n marihuānas smēķētāju bars

smokeless ['smaukbs] a bezdūmu-; s. powder — bezdūmu pulveris smoker ['smauks] n 1. smēķētājs; 2. smēķētāju vagons smokescreen ['smaukskriin] n mii. dūmu aizsegs

smokeshade ['smauk/eid] n atmosfēras piesārņojums

smokestack ['smsukstaek] n dūmenis, skurstenis

smoke-stone ['smsukstaun] n min. dūmainais topāzs

smoke-tube ['smauktju:b] n tehn. svelmes caurule

smoking ['smauknj] n smēķēšana; no s.!; s.

forbidden! — smēķēt aizliegts! smoking-car ['smaukiqka:] n smēķētāju vagons

smoking-carriage ['smaukiri.kaend^] sk.

smoking-car smoking-room ['smaukuļruim] n smēķētava smoky ['smauki] a 1. dūmojošs; 2. piekvēpis;

3. dūmakains

smolder [smaulda] amer. sk. smoulder smooth [smu:8] Inl. nogludināšana; to give one's hair as. — pieglaust matus; 2. glu-dums; 0 to take the rough with the s. — vīrišķīgi pārciest dzīves likstas; II a

1. gluds; līdzens; s. skin — gluda āda;

2. vienveidīgs; s. paste — mīkla bez kunkuļiem; 3. mierīgs, rāms; s. sea — mierīga jūra; s. temper—nosvērts raksturs; to bring a car to a s. stop— lēni piebremzēt;

4. plūstošs; s. melody— viegli plūstoša melodija; s. voice — liega balss; 5. (par vīnu) viegls; 6. pieglaimīgs; s. words — glaimi; 7. sar. pievilcīgs; 0 to make things s. for smb.— nogludināt kādam ceļu; HI v 1. nogludināt, nolīdzināt; 2. tehn. pulēt; to s. away — likvidēt (grūtības u.tml.); to s. down — 1) pieglaust (matus); 2) nomierināt; 3) nomierināties; to s. over — nogludināt (domstarpības)

smooth-bore ['smu:5bo:] n šautene ar gludu

stobra kanālu smooth-faced ['smu:5feist] a 1. gludi noskūts; 2. (par virsmu) gluds; līdzens;

3. pieglaimīgs

smooth-spoken ['smuiS.spaukn] a pieglaimīgs

smooth-tongued ['smu:5,tA»]d] sk. smoothspoken smote sk. smite II

smother ['smASa] Inl. dūmu (putekļu) mākonis; 2. masa; liels daudzums; s. of flowers — puķu kaudze; II v 1. noslāpēt, nosmacēt; 2. noslāpt, nosmakt; 3. apdzēst, nodzēst (uguni); 4. apbērt; noklāt; to s.with gifts — apbērt ar dāvanām; 5. apslāpēt; apspiest; to s. a yawn— apspiest žāvas; 6. (arī to s. up) noklusēt, notušēt; to s. up a scandal — notušēt skandālu smothery ['smAČferi] a smacējošs, smacīgs smoulder ['smaulda] I n gruzdošas ogles; II v 1. gruzdēt; 2. (par jūtām) kvēlot; 0 ~ing hatred — apslēpts naids smudge [smAd3] Inl. traips; 2. (parasti amer.) ugunskurs (insektu atgaiņāšanai); II v 1. notraipīt; 2. notraipīties; 3. apdūmot;

izkvēpināt; 4. (par tinti, krāsu) izplūst smudgy ['smAd3i] a 1. notraipīts; 2. (par

tinti, krāsu) izplūdis smug [smAg] I n pašapmierināts cilvēks;

2. stud. sl. grāmatu tārps; II a 1. pašapmierināts; 2. klīrigs, manierīgs

smuggle ['smAgl] v 1. nodarboties ar kontrabandu; 2. (into) slepus ienest (ievest); to s. a letter into prison — slepus iesūtīt vēstuli cietumā

smuggler ['smAgla] n kontrabandists smut [smAt] Inl. kvēpi, sodrēji; 2. traips;

3. (labības) rūsa; melnplauka; 4. neķītrība; rupjība; liv 1.notraipīt ar sodrējiem; 2. (par labību) aplipt ar rūsu (melnplauku)

smutch [smAt/] I n traips; II v 1. notraipīt;

2. notraipīties; 3. (par tinti, krāsu) izplūst smutty ['smAti] a 1. nokvēpis; notraipīts ar sodrējiem; 2. (par labību) rūsains, melnplaukains; 3. neķītrs, piedauzīgs snack [snaek] n 1. uzkožamais; to have a s. — uzkost; 2. daļa, tiesa; 0 to go ~s — dalīties; ~s! — līdzīgās daļās! snackbar ['snaekba:r] n uzkožamo bārs snaffle ['snaeflļ I n laužņi, mutes dzelži; 0 to ride smb. in (on) the s. — saudzīgi apieties ar kādu; II v 1. ielikt laužņus (zirgam);

2. noķert (bumbu); 3. brit. sl. nočiept snaffle-bit ['snaeflbit] n laužņi, mutes dzelži snag [snaeg] lnl. sieksta; 2. izcilnis; 3. nolauzta zoba sakne; 4. uzrauts diegs (audumā, zeķē); 5. sar. aizķeršanās; to strike a s. — sadurties ar grūtībām; II v 1. uzskriet uz siekstas; 2. attīrīt no siekstām (upi);

3. uzraut (zeķi u.tml.); 4. amer. sar. sagrābt; to s. a nice profit — sagrābt labu peļņu

snaggy [snaegi] a 1.(par upi) siekstains; 2. zarains

snail [sneil] n 1. gliemezis; at a s.'s gallop (pace) — gliemeža gaitā; 2. tūļa; 3. tehn. spirāle

snake [sneik] Inl. čūska; 2. (arī s. in the grass) nodevīgs draugs; 3.: s. eyes — divi punkti (kauliņu spēlē); 0 to raise (make) ~s — sacelt traci; to see ~s — murgot

dzērumā; II v 1. locīties; ložņāt; 2. (par ceļu) līkumot

snakebite ['sneikbait] n čūskas kodiens snake-charmer ['sneik,t/a:m3] n čūsku dīdītājs

snake-headed ['sneik,hedid] a austrāl.

aizkaitināts, saniknots snaky ['sneiki] a 1. čūskveida-; čūskveidīgs;

2. līkloču, līkumains; 3. nodevīgs; viltīgs snap [snaep] Inl. kampiens; to make a s. (at) — sakampt; 2. blīkšķis; krakšķis; s. of the whip — pātagas plīkšķis; 3. aizdare; slēdzējs; 4. spiedpoga; 5. knipis; 6. sauss, kraukšķīgs cepums; 7. kāršu spēles paveids; 8. spars; enerģija; to put some s. in smth.— padarīt kaut ko dzīvāku; 9. (arī cold s.) aukstuma vilnis; 10. (arī soft s.) amer. sl. viegls darbiņš; 11. sl. cūcene; negaidīta veiksme; 12. fot. momentuzņē-mums; 13. tehn. kniedēšanas veseris; 0 not as. — nemaz,nepavisam; IIa 1. sasteigts; s. election — steidzamas vēlēšanas;

2. amer. viegls; III v 1. kampt; 2. nolauzt;

3. nolūzt; 4. pārraut; saplēst; 5. pārtrūkt; saplīst; 6. plīkšķināt (pātagu); 7. aizcirst; 8. aizcirsties; 9. sist knipi; 10. atcirst; strupi atbildēt; 11. fot. izdarīt momentuzņēmumu; <=> to s. at— 1) atcirst; strupi atbildēt;

2) dedzīgi atsaukties; to s. at an invitation — ar prieku pieņemt ielūgumu; to s. off — 1) nolauzt; 2) nolūzt; notrūkt; 3): to s. smb.'s head (nose) off— strupi atcirst kādam; to s. out— 1) atcirst; strupi atbildēt; 2): to s. out of it amer. — atbrīvoties (no paraduma u.tml.); to s. to — aizcirsties, aizsisties; to s. up — 1) pakampt, paķert; 2) strupi pārtraukt;

3) izķert (preci); 0 to s. one's finger at smb. (in smb.'s face) —rupji atcirst kādam; to s. to it; to s. it up amer.— pasteigties; IV adv 1. negaidīti; pēkšņi; 2. brīkšķot; s. went the twig — zars nolūza ar brikšķi

snap-beans ['snzepbi:nz] n pl dārza pupas snapdragon ['snaep,draegan] n bot. lauvmutīte snap-fastener ['snaepfa:sns] n spiedpoga snaplock ['snaeplok] n automātiska slēdzene

snap-on ['snaepon] a (par kapuci, siltu oderi)

piepogājams snapout ['snaepaut] n piezīmju bloks (ar

1029snappish

izplēšamām lapām) snappish ['snaepi/] a 1. īgns; 2.: s. dog — nikns suns

snappy ['snaepi] a 1. rosīgs, sparīgs; s. conversation — dzīva saruna; make it s.!, look s.! brit. sl. —pasteidzies!; 2. īgns; 3. švītīgs snaproll ['snaepraul] n av. ātrā muca snapshot f'snaep/nt] fot. In momentuzņē-

mums; II v izdarīt momentuzņēmumu snare [snea] I n lamatas; slazds; II v notvert

lamatās (slazdā) snarl3 [sna:l] I n rūkšana, ņurdēšana; II v rūkt, ņurdēt; the dog ~ed — suns atņirdza zobus

snarlb [sna:l] I n juceklis, mudžeklis; II v

sajaukt, samudžināt snarl-up ['sna:L\p] n 1. juceklis, mudžeklis;

2. satiksmes sastrēgums snatch [snaet/] Inl. kampiens, grābiens; to make a s. (at)— mēģināt sakampt; 2. fragments; ~es of conversation — sarunas fragmenti; 3. mirklis, moments; to get a s. of sleep — mirkli nosnausties; 0 by (in) -es — rāvieniem; to work by ~es — strādāt ar pārtraukumiem; II v 1. pakampt, pagrābt; 2. notvert; to s. an hour's sleep — pagulēt stundu; 3. nolaupīt (cilvēku); = to s. at — tvert pēc; to s. at a chance — izmantot izdevību snatchy ['snaet/i] a nevienmērīgs; nesistemātisks

snath fsnaeO] n amer. izkapts kāts snathe [snei5] sk. snath snazzy ['snaezi] a sl. švītīgs sneak [sni:k] Inl. līdējs; ložņa; 2. skoln. sl. sūdzmanis; 3. zaglēns; 4. aizlavīšanās; 5. sp. pa zemi ripojoša bumba (futbolā, kriketā); 6. kin. sl. pieņemšanas izrāde; II v

1. līst, ložņāt; to s. out of a difficulty — izvairīties no grūtībām; 2. skoln. sl. nosūdzēt; 3. nočiept, nozagt; = to s. away (off) — aizlavīties; to s. up — pielavīties

sneakers ['sni:kaz] n pl teniskurpes sneaking ['sni:kn]] a 1. nekrietns, zemisks;

2. slepens; s. suspicion — neskaidras aizdomas

sneak-thief ['sni:k9i:f] n zaglēns

sneaky ['sni:ki] a 1. nekrietns, zemisks;

2. bailīgs, gļēvulīgs sneer [snta] Inl. vīpsnāšana; 2. (at) ņirgāšanās; II v 1. vīpsnāt; 2. (at) ņirgāties sneeze [sni:z] I n šķavas; II v šķaudīt; 0 not

to be ~d at — vērā ņemams snick [smk] Inl. iegriezums, ierobojums; 2. (kriketā) sitiens, kas novirza bumbu sāņus; liv 1. iegriezt robu; 2. (kriketā) novirzīt sāņus (bumbu) snicker ['smka] Inl. zviedziens; 2. ķiķināšana; II v 1. zviegt; 2. ķiķināt snickersnee [.snika'sni:] n humor, garš nazis (duncis)

snide [snaid] Inl. neīsta rotaslieta; 2. viltota monēta; II a 1. neīsts; viltots; 2. nekrietns, zemisks

snidesman [snaidzman] n sl. naudas viltotājs sniff [snif] Inl. ošņāšana; 2. vīpsnāšana; II v 1. ošņāt; 2. vīpsnāt; 3. manīt; sajust; to s. danger— nojaust briesmas; 4. sl. iešņaukt

sniffy ['snifi] a sar. 1. nicīgs; vīpsnājošs;

2. smakojošs

snifter ['snifta] n 1. malks degvīna; 2. konjaka

glāze (ar sašaurinātu augšu) snifting-valve ['smftir]vaelv] n tehn. izplūdes vārstulis

snigger ['sniga] I n ķiķināšana; II v ķiķināt

sniggle ['srugl] v ķert zušus

snip [smp] In 1.grieziens; 2.atgriezums;

3. sar. izdevīgs pirkums; 4. pl grieznes (metāla stieples griešanai); 5. sar. skroderis; n v griezt (ar grieznēm)

snipe [snaip] n (pl snipe [snaip]) 1. ornit. mērkaziņa; great s. — ķikuts; small s. — vistilbe; 2. niev. niecīgs cilvēks; nulle; 3. amer. sl. nodegu lis; II v šaut no slēptuves sniper ['snaipa] n snaiperis snipper ['smpa] n drēbnieks snipper-snapper ['snipa.snaepa] n niecīgs

cilvēks; nulle snippet ['smpit] n 1. atgriezums; 2. pl

(zināšanu u.tml.) druskas snip-snap ['snipsnaep] n sar. asprātīga atbilde snitch [smtf] v sar. 1. nočiept, nozagt; 2. (on)

nosūdzētsnuff

snivel ['snivl] Inl. pinkšķēšana; šņukstēšana; 2. gaušanās, žēlošanās; 3. puņķi; 4. pl iesnas; II v 1. pinkšķēt; šņukstēt; 2. gausties, žēloties; 3. puņķoties snob [snob] n snobs snobbery ['snnban] n snobisms snobbish ['snobi/] a snobisks snood [snu:d] n (matu) tīkliņš snook [snu:k] n sar.: to cock a s. at smb.—

parādīt kādam garu degunu snooker ['snuika] I n biljarda spēles veids; II v to be ~ed sar. — atrasties grūtā stāvoklī snoop [snu:p] sar. I n okšķeris; II v jaukties

citu darīšanās snooper ['snuipa] n sar. okšķeris snoopy ['snu:pi] a sar. uzmācīgi ziņkārīgs snoot [snu:t] Inl. snuķis; 2. sl. deguns;

3. grimase; to make ~s — taisīt grimases;

4. sar. snobs; II v taisīt grimases snooty [snu:ti] a sar. augstprātīgs snooze [snu:z] In snauda; snaudiens; liv

snaust

snore [sno:] I n krākšana; II v krākt snorkel ['sno:kl] n (akvalanga) caurule snort [sno:t] I n sprauslāšana; II v 1. sprauslāt; 2. iešņaukt (narkotiku) snorter ['snoita] n sar. 1. sensācija, sensacionāls gadījums; 2. stipra vētra snorting ['snoitirļ] a nedzirdēts; sensacionāls snorty [sno:ti] a sar. nikns snot [snot] n vulg. puņķis snotrag

['snntraeg] n vulg. kabatas lakatiņš snotty ['snoti] I n jūrn. sl. gardmarins; II a vulg. 1. puņķains; 2. nikns; satracināts; 3. uzpūtīgs

snout3 [snaut] n 1. snuķis; 2. niev. deguns;

3. tehn. sprausla

snoutb [snaut] n brit. sl. 1. tabaka; 2. cigarete snow [snau] Inl. sniegs; to be caught in the s. — nokļūt sniegputenī; 2. poēt. sarma (matos); sirmums; 3.sar. kokaīns; liv 1. snigt; it ~s, it is ~ing — snieg; 2. birt; gifts ~ed in— dāvanas bira kā no pārpilnības raga; 3. (arī to s. up) iepurināt;

4. amer. pārliecināt; = to s. under amer. — izbalsot (vēlēšanās)

snowball ['snsubo:!] Inl. sniega pika; 2. ir-

benāja zieds; II v 1. pikoties; 2. ātri pieaugt (apmēros, svarīgumā u.tml.) snowbank ['snsubaeqk] n sniega kupena snowberry ['snauben] n sniegoga .snowbird ['snsubsid] n 1. ornit. sniedze; 2. sl. kokaīnists

snowboard ['snauboid] n sp. sniegadēlis snowboot ['snaubuit] n bote snowbound ['snsubaund] a aizputināts; iepurināts

snowbreak ['snaubreik] n 1. atkusnis;

2. sniega aizsargs (ceļam) snowbroth ['snaubrnG] n 1. šķīdonis;

2. amer. sar. atvēsināts alkoholisks dzēriens snow-capped [snaukaept] a sniegots snowdrift ['snaudnft] n sniega kupena snowdrop ['snaudrcp] n sniegpulkstenīte snowfall ['snaufo:!] n 1. snigšana; 2. sniegputenis; 3. uzsnigušā sniega daudzums (zināmā rajonā) snowfence ['snaufens] n sniega aizsargs (ceļam)

snowflake ['snaufleik] n 1. sniegpārsla;

2. ornit. sniedze snowgoggles ['snaugoglz] n pl sniega brilles snowgrouse ['snsugraus] n baltais rubenis,

purva teteris snowman ['snauman] n sniegavīrs snowplough ['snauplau] n sniega arkls snowshoe ['snau/u:] n sniega kurpe snowslide ['snauslaid] n sniega lavīna snowslip ['snauslip] sk. snowslide snowstorm ['snaustoim] n sniegputenis;

sniega vētra snowy ['snaui] a 1. sniega-; sniegains;

2. sniegbalts snub3 [snAb] In 1.noraidoša izturēšanās;

2. ass aizrādījums; 3. apvainojums; II v 1. izturēties noraidoši; 2. strupi atcirst; 3 .jūrn. pēkšņi nobremzēt

snubb [snAb] a (par degunu) strups, uzrauts snub-nosed [.snAb'nauzd] a ar uzrautu

(strupu) degunu snuff3 [snAf] Inl. šņaucamā tabaka; to take as. — iešņaukt tabaku; 2. šņauciens;

3. ostīšana; ošņāšana; 0 he's up to s. — 1) viņu nevar piešmaukt; 2) viņam ir laba

1031snuff

veselība; II v 1. ostīt; ošņāt; 2. šņaukt (tabaku); 3. šņaukāties snuffb [snAf] I n (sveces) degļa gals; II v nogriezt degli (s\'ecei); <=> to s. out — 1) nodzēst (sveci); 2) iznīcināt; sagraut (piem., cerības); 3) sar. izlaist gani; nomirt; 0 to s. it brit. — nomirt snuffbox ['snAfboks] n tabakdoze snuff-colour [sn/fjovta] n dzeltenbrūna krāsa snuffers ['snAfaz] n pl (sveces) degļa grieznes snuffle ['snAfl] I n 1. šņaukāšana; 2. runāšana caur degunu; 3.: the ~s — iesnas; 4.: s. valve tehn. — izplūdes vārsts; II v 1. šņaukāt; šņaukāties; 2. runāt caur degunu snuffy ['snAfi] a 1. nodzeltējis (no šņaucamās tabakas); 2. dzeltenbrūns; 3. pretīgs, riebīgs; 4. sar. īgns, sapīcis snug [snAg] I n brit. mājīgs kaktiņš; II a 1. mājīgs; as s. as a bug in a rug — ļoti omulīgi; 2. pietiekošs; s. income — prāvi ienākumi; 3. kārtīgs; sakārtots; 4. (par apģērbu) cieši pieguļošs; 5.slepens; Dlv

1. mājīgi iekārtot; 2. sakārtot; savest kārtībā snuggery ['snAgan] n mājīgs kaktiņš; silta

ligzdiņa

snuggle ['snAgl] v 1. ērti iekārtoties; to s. down in bed— saritināties gultā; 2. pieglausties

so3 [sou] I adv 1. tā; tādā veidā; if so — ja tas tā ir; just so — tieši tā; is that so? — vai tiešām tā [ir]?; that's not so — tā vis nav; he said it so that I could understand — viņš to pateica tā, ka es to varēju saprast;

2. tik; tādā mērā; so well — tik labi; be so good! — esiet tik labs!; be so kind as to help me— esiet tik laipns un palīdziet man; he is not so good a child— viņš nemaz nav tik labs bērns; that's ever so much better sar.— tas ir daudz labāk;

3. arī; you liked the book and so did I — jums grāmata patika un man ari; 4. apmēram; in a week or so— apmēram pēc nedēļas; 0 and so on, and so forth — un tā tālāk; un tamlīdzīgi; so be it — lai tā būtu; so far— līdz šim [laikam]; so far as — 1) līdz; 2) cik, ciktāl; so far as I know — cik man zināms; so far so good — tiktāl

viss būtu labi; so long! — uz redzēšanos!; sveiki!; so long as — kamēr, so much for that — pietiek par to runāt; so that's that sar. — lūk, tā [tas ir]; so to say (speak) — tā sakot; you don't say so! — ko jūs sakāt!; II conj 1. tādēļ, tāpēc; he was ill, so he didn't come — viņš bija slims, tādēļ neatnāca; 2. tātad; so here you are again — te nu jūs atkal esat; so you have come at last — tātad jūs beidzot esat ieradies; III int tā!; tiešām! sob [s3u] n mūz. sol

soak [sauk] Inl. mērcēšana; to give as. — izmērcēt; 2. mirkšana; the sheets are in s. — palagi ir iemērkti; 3. sar. lietusgāze; 4. sar. žūpošana; 5. (arī old s.) sl. žūpa; 6. sl. ieķīlāšana; II v 1. izmērcēt; samērcēt; 2. mirkt; 3. (par lietu) izmērcēt; ~ed to the skin — izmircis līdz ādai; 4. sl. žūpot; 5. sl. uzsist cenu; 6. sl. ieķīlāt; = to s. in— iesūkt; uzsūkt; to s. oneself in memories — nodoties atmiņām; to s. into — iesūkties; to s. through — izsūkties cauri; to s. up — iesūkt, uzsūkt soaker ['sauks] n sar. 1. lietusgāze; 2. žūpa so-and-so ['sausnssu] n (pl so-and-so's ['ssuansauz]) 1. tāds un tāds (lieto vārda vietā); don't worry about what Mr. so-and-so says — neuztraucieties par to, ko misters tāds un tāds saka; 2. niev. riebeklis soap [saup] Inl. ziepes; bar (cake) of s. — ziepju gabals; soft s. — 1) šķidrās ziepes; 2) glaimi; 3) amer. sl. nauda, kukulis; 0 no s. amer. — veltīgi; to wash one's hands in invisible s. — berzēt rokas; II v 1. ieziepēt; 2. glaimot

soapbox ['ssupbtiks] n 1. ziepju kaste;

2. improvizēta tribīne soapboxer ['saup,boksa] n ielu orators soap-bubble ['saup.bAbl] n ziepju burbulis soap-opera ['saup.opara] n amer. salkans radio vai televīzijas seriāls (mājsaimniecēm) "ziepju" opera soap-powder ['saup.pauda] n veļas pulveris soapstone ['saupstaun] n ziepjakmens soapsuds ['ssupsAdz] n 1. ziepju putas;

2. ziepjūdens

soapworks ['saupw3:ks] n ziepju fabrika soapwort ['saupw3:t] n hot. ziepjusakne soapy ['saupi] a 1. ziepjains; 2. glaimīgs;

3. (par lugu u.tml.) sentimentāls; salkans soar [so:] v 1. pacelties (uzlidot) gaisā; 2. paaugstināties; sacelties; the temperature ~ed to forty degrees — temperatūra sacēlās līdz četrdesmit grādiem; 3. av. planēt soaring ['so:niļ] I/i av. planēšana; II a

1. planējošs; 2. augsts; s. prices — augošas cenas; s. spire — augsta [torņa] smaile

s-o-b [sūb] n (pl s-o-b's [sobz]) (saīs. no son

of a bitch) sar. suņabērns (lamu vārds) sob [sob] I n elsas; šņuksti; II v elsot; šņukstēt sober ['sauba] I a 1. skaidrā prātā; s. as a judge — 1) pilnīgi skaidrā; 2) saprātīgs;

2. mierīgs; atturīgs; s. colour — neuzkrītoša krāsa; 3. nosvērts; prātīgs; in s. earnest — pavisam nopietni; II v (arī to s. down, to s. up) 1. atskurbināt; vest pie prāta; 2. atjēgties; atskurbt

sober-blooded [.saubaTjUdid] a savaldīgs sober-minded [.sauba'maindid] a nosvērts; prātīgs

sober-sides ['saubasaidz] n sar. nosvērts cilvēks

sobriety [sau'braiati] n 1. atturība; sātība;

2. apdomība; nosvērtība sobriquet ['saubrikei] n palama sobsister ['st>b,sista] n amer. sar. salkanu

aprakstu (romānu) rakstniece sobstuff ['sobstAf] n sar. salkana filma (luga, romāns)

so-called [,sauko:ld] a tā sauktais soccer ['st>ka] n sar. futbols sociability [,sau/a'bilati] n sabiedriskums sociable ['sau/abl] I n 1. vaļēja divvietīga ekipāža; 2. trīsriteņu velosipēds diviem braucējiem; 3. divvietīgs dīvāns; 4. amer. sar. sarīkojums; II a 1. sabiedrisks; 2. draudzīgs social [sau/1] Inl. sanāksme, sapulce; 2. sar. sarīkojums; II a 1. sociāls; s. climber niev. — karjerists; s. democracy — sociāldemokrātija; s. democrat— sociāldemokrāts; s. evil — prostitūcija; s. science — socioloģija; s. sciences — sabiedriskās

zinātnes; s. security — 1) sociālā apdrošināšana; 2) patronāža; s. worker — patronāžas darbinieks; 2. sabiedrisks; saviesīgs; s. evening— saviesīgs vakars; s. visit dipi. — neoficiāla vizīte; 3. draudzīgs; 4. sabiedrības-; different s. circles — dažādi sabiedrības slāņi socialism ['sau/ahzam] n sociālisms socialist ['sau/alist] I n sociālists; II a sociālistisks; s. revolution— sociālistiskā revolūcija socialistic [.sau/a'hstik] a sociālistisks socialite ['sau/alait] n sar. augstāko aprindu cilvēks

sociality [.sau'/aelati] n 1. sabiedriskums;

2. draudzīgums socialization [,sau/alai'zeifn] n socializācija,

sabiedriskošana socialize ['sau/alaiz] v 1. socializēt, sabied-

riskot; 2. saieties, satikties socially ['sau/ali] adv 1. sociāli; sabiedriski; 2. sabiedrībā; he smokes only s. — viņš smēķē tikai sabiedrībā; 3. draudzīgi society [sa'saiati] n 1. sabiedrība; 2. biedrība; cooperative s. — kooperatīvs; scientific s. — zinātniskā biedrība; 3. augstākās aprindas; s. woman— augstāko aprindu dāma

sociologist [,sau/i'olad3ist] n sociologs sociology [,sau/i'r»lad3i] n socioloģija sock" [sok] n 1. (īsā) zeķe; knee ~s — pusgarās zeķes; 2. ieliekamā zolīte; 0 to pull up one's ~s— saņemties, sasparoties; to put a s. in it — apklust sockb [sok] sl. In 1.: to give smb. s. — iekraut kādam; 2. satriecošs notikums; the play was as. — lugai bija milzīgi panākumi; II v iekraut; III adv tieši; to hit smb. s. in the eye — trāpīt kādam tieši acī sockc [sok] n lemesis sockd [sok] n skoln. sl. kārumi, našķi sockdolager [sok'dolad3a] n amer. sl.

1. izšķirošs trieciens; 2. milzenis socker ['šoka] sk. soccer socket [sūkit] n 1. dobums; padziļinājums; s. of the eye — acs dobums; 2. el. (spuldzes) ligzda; 3. tehn. uzmava

1033socket-joint

socket-joint ['sokitdjaint] n tehn. šarnīrsa-

vienojums socle ['sokl] n arh 1. cokols; 2. plintuss soda [sod] I n velēna; 0 to lie under the ~s — gulēt zem velēnām; II v aplikt (noklāt) ar velēnām sodb sk. seethe

sodc [sod] n brit. sl. 1. niekkalbis; 2. puisis; 0 s. [it]! — nolādēts!; s. off! — lasies projām!; not to care (give) as. — nelikties ne zinis

soda ['saoda] n 1. soda; 2. gāzēts ūdens; zelteris; s. jerk sar. — gāzēta ūdens pārdevējs soda-ash ['saudaae/] n ķim. kalcinēta soda soda-fountain ['šauda,fauntin] n 1. gāzēta ūdens balons; 2. lete, kur pārdod gāzētu ūdeni

sodality [sau'daelati] n brālība soda-water ['saoda,wa:ta] n gāzēts ūdens; zelteris

sodden3 ['sodn] I a 1. izmircis; piesūcies;

II v 1. piesūcināt; 2. piesūkties soddenb sk. seethe

sodium ['saudiam] n ķim. nātrijs; s. chloride — vārāmais sāls sodomite ['sodamait] n homoseksuālists; pederasts

soever [sau'eva] adv : how large s. it may be — lai ari cik liels tas būtu; any place s. it may be — lai ari kāda vieta tā būtu sofa ['saufa] n sofa, dīvāns; s. bed — dīvān-gulta

soffit ['sofit] n arh sofite soft [soft] In vientiesis; IIa 1.mīksts; s. good— tekstilpreces; s. landing— (kosmosa

kuģa) lēna nosēšanās; s. money — papīrnauda; s. palate anat.— mīkstās aukslējas; s. soap — 1) šķidrās ziepes; 2) glaimi; s. soil — irdena augsne; s. tack jūrn. — maize; 2. liegs, maigs; s. nothings — komplimenti; s. skin— maiga āda; s. wind — liegs vējš; s. words — laipni vārdi; 3. (par skaņu) kluss; 4. (par krāsu) mierīgs;

5. (par kontūru) neizteikts, neskaidrs;

6. atsaucīgs, līdzjūtīgs; to have a s. heart — būt līdzjūtīgam; 7. (par klimatu, laiku)

maigs; silts; 8. gļēvs; 9. (par muskuļiem u.

tml.) vājš; 10. pamuļķīgs; vientiesīgs; s. in the head — padumjš; 11. (par dzērienu) bezalkoholisks; 12. sar. viegls; s. thing, s. snap amer.— viegls darbs; 13./on. palatalizēts; 14. tehn. lokans; 0 s. place — vārīga vieta; s. sawder— glaimi; s. sciences—humanitārās zinātnes; s. spot— 1) vārīga vieta; 2) vājība; to give a s. spot for smb. — sajust simpātijas pret kādu; the ~er sex— vājais dzimums; s. as butter (down, silk, velvet)— mīksts kā vasks; III adv 1. mīksti; 2. maigi; 3. klusi; IV int

1. klusu!; 2. lēnām!

soft-boiled [.soft'baild] a (par olu) mīksti vārīts

soften ['sofh] v 1. mīkstināt; to s. smb.'s heart — iežēlināt kādu; 2. kļūt mīkstākam;

a to s. up mil. — vājināt (ienaidnieka pretestību)

softheaded [.soft'hedid] a padumjš softhearted [.soffhaitid] a atsaucīgs, līdzjūtīgs

softland [.soft'lasnd] v (par kosmosa kuģi)

lēni nosēsties soft-option [.soft'op/n] n visvieglākā alternatīva

soft-pedal [.soft'pedl] v 1. mūz. mīt kreiso

pedāli; 2. sar. mīkstināt; padarīt maigāku soft-spoken [.soft'spaukan] a 1. ar maigu,

klusu balsi; 2. daiļrunīgs software ['softwea] n inform, programmatisks

(vai matemātisks) nodrošinājums softwitted [.soft'witid] a pamuļķīgs softy ['sofh] n sar. muļķis soggy ['soģi] a 1.piemircis; slapjš; 2.av.

amer. grūti vadāms soh [sau] n mūz. sol

soil3 [sail] n augsne, zeme; man of the s. — zemnieks; one's native s. — dzimtā zeme; virgin s. — neskarta zeme, vecaine soilb [sail] I n traips; II v 1. notašķīt, notraipīt;

2. notašķīties, notraipīties

soilpipe ['sailpaip] n kanalizācijas caurule soiree ['swa:rei] n saviesīgs vakars sojourn ['sod33:n] I n pagaidu uzturēšanās; II v pagaidām uzturēties

Sol [sol] n humor, saule

1034solid

sol" [sol] n mūz. sol

solb [sol] n (saīs. no solution) ķīm. sols, keloids šķīdums solace ['solas] I n mierinājums; II v mierināt solar ['saula] a solārs; saules-; s. eclipse — saules aptumsums; s. plexus anat. — saules pinums solaria sk. solarium

solarium [sa'leanam] n (pl solaria [sa'leana]) solārijs

solarize ['saularaiz] v 1. apsauļot; pakļaut

saules iedarbībai; 2./or. pārgaismot solatia sk. solatium

solatium [sau'lei/am] n (pl solatia [sau'lei/a])

atlīdzība, kompensācija sold sk. sell II

solder ['sDlda] I n lodalva; II v [saļlodēt soldering-iron ['sDldarnj.aian] n lodāmurs soldi sk. soldo

soldier ['saukta] In 1.kareivis; disabled s. — kara invalīds; to enlist (go) for a s. sar. — iestāties armijā; 2. karavīrs; militārpersona; 3. karavadonis; 4. cīnītājs; 5. sl. kūpināta siļķe; 6.: s. crab zool. — vēzis vientuļnieks; 0 old s. — 1) pieredzējis cilvēks; to come the old s. (over) — izrīkot ar pieredzējušā tiesībām; 2) tukša pudele; 3) nodegulis; s. of fortune — algotnis; s.'s wind— ceļavējš; labvēlīgs vējš; H v 1. (arī to go ~ing) kalpot armijā; 2. izvairīties no darba; <= to s. on — cītīgi strādāt

soldierlike ['sauld3alaik] sk. soldierly soldierly ['sauld3ali] a 1. karavīra-; militārs;

2. kareivīgs; 3. drošsirdīgs soldiership ['sauld3a/ip] n karamāksla soldiery ['sauld3ari] n karavīri; militārpersonas

soldo ['soldau] n (pl soldi ['soldi]) soldo

(Itālijas naudas vienība) sole" [saul] I n 1. pēdas apakša; 2. pazole;

3. tehn. pēda; II v pazolēt

soleb [saul] n iht. 1. jūras mēle; 2. paltuss solec [saul] a 1. viens vienīgs; 2. vienreizējs; the s. responsibility is yours —jūs vienīgais esat atbildīgs; 3 .jur. neprecējies solecism ['solisizam] n 1. solecisms, valodas

kļūda; 2. nepieklājība solely ['saulh] adv tikai; vienīgi solemn ['solam] a 1. svinīgs; to take a s. oath—dot svinīgu zvērestu; 2. nopietns; s. music— nopietna mūzika; 0 s. fool — pašapzinīgs muļķis solemnity [sa'lemnati] n 1. svinīgums;

2. nopietnība; 3. (parasti pl) ceremonija; svinības

solemnize ['solamnaiz] v 1. svinēt; 2. piešķirt

svinīgumu (nopietnību) sol-fa [.sol'fa:] mūz. I n solfedžo; II v solfe-džēt soli sk. solo

solicit [sa'hsit] v 1. lūgt; izlūgties; 2. uzmākties (garāmgājējiem) solicitation [sa,lisi'tei/n] n 1. lūgums; 2. uzmākšanās (garāmgājējiem) solicitor [sa'hsita] n 1. advokāts (zemākās tiesu iestādēs); 2. amer. firmas aģents;

3. juriskonsults Solicitor-General [sa,hsita'd3enaral] n ģenerālprokurors

solicitous [sa'hsitas] a (about, for) gādīgs; s. for smb.'s future— norūpējies par kāda nākotni; he is s. to please — viņš cenšas izpatikt

solicitude [sa'hsitju:d] n gādība; rūpes solid ['sūhd] In 1 ./iz. cieta viela; 2. mat. ķermenis; regular s. — regulārs (ģeometrisks) ķermenis; 3.pl cieta barība; IIa 1. ciets; to become s. — sacietēt; 2. blīvs; kompakts; s. square mil. — blīvs kārē; of s. colour — vienā krāsā; s. tyre — kompakta riepa; 3. nepārtraukts; s. line of defence— nepārtraukta aizsardzības līnija; for a s. hour — stundu no vietas; 4. masīvs; man of s. build — spēcīga auguma cilvēks; s. meal— krietna maltīte; 5. pamatots; pārliecinošs; man of s. character — stingra rakstura cilvēks; s. argument— pārliecinošs arguments; s. grounds — reāls pamatojums; 6. saliedēts; vienprātīgs; s. party — saliedēta partija; s. vote —

vienbalsīga nobalsošana; 7. neatšķaidīts;

bez piemaisījuma; s. gold— tīrs zelts; 8. stingrs; stabils; s. firm — droša firma;

9. rakstāms kopā (vienā vārdā); 10. sl. lielisks; teicams; 11. mat. kubisks; s. angle— telpiskais leņķis; s. geometry — stereometrija; s. metre— kubikmetrs; 0 the S. South— dienvidu štati, kas parasti balso par demokrātu partiju; to be s. with smb. amer. — būt kāda ieredzētam; III adv vienbalsīgi; to vote s. — nobalsot vienbalsīgi

solidarity [.soli'daerati] n solidaritāte solidhoofed [.solīdTiuift] a zool. nepārnadžu-solidify [sa'lidifai] v 1. padarīt cietu; sabiezināt; 2. nostiprināt; 3. sabiezēt, sacietēt solidity [sa'hdati] n 1. blīvums; 2. viengabalainība; 3.

masīvums; 4. uzticamība; 5. pamatotība; 6. saliedētība; vienprātība soliloquize [sa'libkwaiz] v 1. runāt pašam ar

sevi; 2. runāt monologu soliloquy [sa'lilakwi] n 1. runāšana pašam ar

sevi; 2. monologs soliped ['stjhped] zool. I n nepārnadzis; II a

[-nepāmadžu-solitaire-]

{+nepāmadžu- solitaire+} [.soli'tea] n 1. solitārs (liels briljants);

2. amer. pasjanss solitary ['sohtan] In 1.vientuļnieks; 2.sl. ieslodzījums viennīcā; II a 1. vientuļš; 2. atsevišķs, savrups; s. confinement — ieslodzījums viennīcā; 3. viens vienīgs; s. case — ārkārtējs gadījums solitude ['sohtjuid] n 1. vienatne; vientulība;

2. nomaļa vieta solo [šaubu] I n(pl solos ['saulauz] vai soli ['sauli:]) mūz. solo; II v av. lidot patstāvīgi (bez instruktora, mehāniķa) soloist ['saulauist] n 1. solists; 2. patstāvīgs lidotājs (kas lido bez instruktora, mehāniķa) Solomon's Seal [st)btnanz'si:l] n 1. sešstūraina zvaigzne; 2. bot. mugurene solstice f'solstis] n saulgrieži solubility [.soljuļnlati] n šķīdība soluble ['soljubl] a 1. šķīstošs; s. coffee — beznosēdumu kafija; 2. (par problēmu u. tml.) atrisināms solution [salu:/n] n 1. šķīdums; 2. šķīdināšana; 3. šķīšana; 4. (problēmas u. tml.) atrisinājums

solvability [.srjlvs'bilsti] n atrisināmība

solvable ['solvabl] a atrisināms

solve [striv] v 1. [at] risināt (problēmu u.tml.)]

2. samaksāt (parādu) solvency ['solvansi] n maksātspēja solvent ['solvant] I n šķīdinātājs; II a

1. šķīstošs; 2. maksātspējīgs somatic [sau'maetik] a somatisks sombre ['somba] a 1. tumšs; s. sky — apmākušās debesis; 2. drūms; man of s. character — grūtsirdīgs cilvēks

sombrero [snm'brea rau] n sombrero some [sAm] I a 1. [kaut] kāds; s. day — kādu dienu; s. friends or other — vieni vai otri draugi; in s. way or other— kaut kā;

2. mazliet; nedaudz; s. bread— mazliet maizes; s. few— daži; s. more— vēl mazliet; s. people — daži cilvēki; s. years ago — pirms dažiem gadiem; in s. degree, to s. extent— zināmā mērā; 3. krietni daudz; 4. sar. lielisks; she's s. girl! — tā tik ir meitene!; IIadv 1 .sar. mazliet; s. colder — mazliet aukstāks; 2. apmēram; s. ten people — kādi desmit cilvēki; III pron kāds; dažs; s. of us — daži no mums; take s. of these books — paņemiet kādu no šīm grāmatām; 0 and [then] s. — un vēl daudz kas piedevām; s. of these days — tuvākajās dienās

somebody ['sAmbadi] In svarīga persona;

H pron kāds somehow ['sAmhau] adv kaut kā; s. or

other — tā vai citādi; šā vai tā someone ['sAmwAn] pron kāds someplace ['sAmpleis] adv amer. sar. kaut kur

somersault ['sAmasailt] I n kūlenis; to throw (turn) ~s — mest kūleņus; II v kūleņot, mest kūleņus somerset ['sAmasat] sk. somersault something ['sAmOnj] I pron kaut kas; s. else — vēl kaut kas; to be up to s. — būt kaut kam nelāgam padomā; to make s. of it sl. — plēsties par kaut ko; to think oneself s. — būt augstās domās par sevi; he has s. on his mind— viņam kaut kas nospiež sirdi; he's s. of a liar— viņš ir mazliet

melis; it is s. at least-tas jau ir kaut kas;

she's a secretary or s. sar. — viņa ir sekretāre vai kaut kas tamlīdzīgs; s. tells me sar. — man šķiet; there is s. in what he says — viņa vārdos ir zināma jēga; the train starts at five s. — vilciens atiet piecos ar minūtēm; II adv 1. mazliet, nedaudz; s. over five pounds— nedaudz vairāk par piecām mārciņām; 2.: s. like — 1) kaut kas līdzīgs; 2) apmēram; he is s. under fifty — viņam ir ap piecdesmit gadu; 3) lieliski; that's s. like success! — tie tik ir panākumi! sometime ['sAmtaim] I a bijušais, kādreizējais; II adv kaut kad; s. last summer — kaut kad pagājušajā vasarā; s. or other — 1) kaut kad; 2) jebkurā laikā sometimes ['sAmtaimz] adv dažreiz someway ['sAmwei] adv

amer. sar. kaut kā somewhat ['somwot] I adv mazliet, nedaudz; s. surprised— mazliet pārsteigts; s. difficult — diezgan grūti; II pron (of) kaut kas; he is s. of a philosopher— viņš ir mazliet filozofs; the play was s. of a failure — luga gandrīz izgāzās; 0 more than s. — lielā mērā somewhere [sAmwea] adv 1. kaut kur; s. else — kaut kur citur, 2. apmēram; s. between two and three pounds — apmēram divas vai tris mārciņas; to get s. — sākt veikties somite [saumait] n zool. segments, somīts somnambulism [som'naembjulizam] n

mēnessērdzība somnambulist [som'naembjuhst] n mēnessērdzīgais

somnifacient [.somni'fei/nt] I n miegazāles;

II a miega-; iemidzinošs somniferous [som'mfares] a miega-; iemidzinošs

somnolence ['somnabns] n miegainība somnolency ['somnsbnsi] sk. somnolence somnolent ['somnabnt] a 1. miegains; 2. iemidzinošs

son [sAn] n dēls; his father's own s. — tēvs kas tēvs; s. and heir— vecākais dēls; s. of the soil — 1) vietējais iedzīvotājs; 2) zemkopis; the ~s of men — cilvēce; 0 s. of a bitch — kuces dēls (lamu vārds) sonant f'saunant] vai I n balsīgs līdzskanis;

n a (par līdzskani) balsīgs sonata [sa'naita] n mūz. sonāte song [sot]] n 1. dziesma; to break (burst) into s. — uzsākt dziesmu; 2. dzejolis; 0 s. and dance — kņada; tracis; to buy for a [mere] s. — nopirkt par smiekla naudu; to make a s. about smth.— celt brēku par kaut ko; to sing another s. — sākt pūst citā stabulē; S. of S. — Zālamana Augstā dziesma songbird ['sot]b3:d] n dziedātājputns songful ['soijfvl] a melodisks songster ['smjsto] n 1. dziedātājs; 2.

dziedātājputns; 3. dzejnieks songstress ['soijstres] n dziedātāja sonic ['sonik] a skaņas-; skaņu-soniferous [so'mfaras] a 1. skanošs; 2. skanīgs

son-in-law ['sAiunb:] n znots

sonnet ['sonit] n lit. sonets

sonneteer [.soni'tia] Inl. sonetu sacerētājs;

2. niev. rīmju kalējs; II v sacerēt sonetus sonny ['sātu] n sar. dēliņš sonority [so'norsti] n skanīgums sonorous ['sonaras] a 1. skanīgs; 2. (par stilu,

valodu) retorisks sonsy ['sonsi] a skotu tukls un labsirdīgs soon [su:n] adv 1. drīz; ātri; as s. as — tiklīdz; as s. as possible — cik ātri vien iespējams; no ~er said than done — sacīts-darits; the ~er, the better—jo ātrāk, jo labāk; 2. agri; at the -est — visātrākais; not till tomorrow at the -est— visātrākais ritdien; ~er or later — agri vai vēlu; 3. labprāt; as s. — tikpat labi; I'd as s. go now — es labprāt tagad ietu prom; ~er than— drīzāk; he would ~er stay than go — viņš labprātāk paliktu, nekā ietu prom soot [sut] I n kvēpi, sodrēji; II v pārklāt ar

kvēpiem (sodrējiem) soothe [su:5] v 1. mierināt; 2. remdēt (sāpes) soother ['su:&3] n 1. mierinātājs; 2. (zīdaiņa) knupītis

soothing [*su:5i?]] a 1. mierinošs; 2. remdinošs

soothsay ['su:0sei] v pareģot

soothsayer ['suiQ.seia] n pareģis

sooty ['suti] a 1. nokvēpis; sodrējains;sop

2. melns; 3. melnīgsnējs sop [sop] Inl. pienā izmērcēts maizes gabals; s. in the pan — uz pannas apcepta maize; 2. kaut kas izmircis; the ground was a s. after the rain — zeme bija galīgi izmirkuši pēc lietus; 3. kukulis; to give (throw) a s. to smb.— piekukuļot kādu; 4.sar. memmesdēliņš, mīkstčaulis; IIv

1. izmērcēt; to s. bread in milk — izmērcēt maizi pienā; 2. izmirkt; to s. to the skin — izmirkt līdz ādai; = to s. up — uzsūkt

soph [sof] sar. sals. no sophomore sophism ['sofizam] n sofisms sophist ['sofist] n sofists sophisticate [sa'fistikeit] I n pieredzējis cilvēks; Uvi. izkropļot, sagrozīt (faktus u. tml.); 2. izsmalcināt; 3. modernizēt, uzlabot (ierīci u.tml.) sophisticated [sa'fistikeitid] a 1. pieredzējis;

2. izsmalcināts; s. taste — izsmalcināta gaume; 3. sarežģīts; s. device — sarežģīta ierice; 4. mūslaiku-; s. weapons —moderni ieroči

sophistication [sa.fisti'kei/n] n 1. izsmalcinātība; 2. izkropļojums, sagrozījums;

3. nodarbošanās ar sofistiku sophistry ['sofistn] n sofistika sophomore ['sofamo:] n amer. otrā kursa

students uiaj

sopor ['saups] n dziļš miegs soporific [.sopa'nfik] In miegazāles; IIa

iemidzinošs sopping ['scpiī]] a izmircis soppy ['sDpi] a 1. izmircis; 2. sar. salkans;

sentimentāls; 3. (on) iemīlējies soprano [sa'pra.-nau] n mūz. soprāns sorb [so:b] n pīlādzis sorcerer ['soisara] n burvis sorceress ['soisares] n burve sorcery ['soisari] n burvestība sordes [so:dz] n pl med. aplikumi (uz zobiem) sordid ['so:did] a 1. netīrs; 2. nekrietns, zemisks

sordine ['so:di:n] n mūz. surdīne sore [so:] In 1.jēlums; pušums; 2.sāpīgs (nepatīkams) jautājums; to re-open old ~s— uzplēst vecas rētas; 0 open s. —

sabiedrisks ļaunums; II a 1. sāpīgs; sight for s. eyes — acij tīkams skats; s. conscience — netīra sirdsapziņa; s. feet — nobrāztas kājas; s. throat — iekaisis kakls; I have a s. throat— man sāp kakls;

2. aizvainots; sarūgtināts; to feel s. (about) — justies aizvainotam; 3. grūtsirdīgs; with a s. heart — ar smagu sirdi; 4. smags; s. point (subject) — sāpīgs (nepatīkams) jautājums; s. trouble — lielas nepatikšanas; 5. mokošs; nomācošs; I'm in s. need of help — man ļoti nepieciešama palīdzība; 6. amer. sar. dusmīgs; 0 like a bear with a s. head — īdzīgs; HI adv ļoti; stipri; he is s. afflicted — viņam ir lielas bēdas

sorehead ['so:hed] amer. sar. I n īgņa; II a

īdzīgs, īgns sorely ['so:h] adv ļoti; stipri; help is s.

needed — ļoti nepieciešama palīdzība soreness ['somas] n 1. sāpīgums; 2. īgnums;

3. aizvainojums sorghum ['soigam] n hot. sorgo sori sk. sorus

sorority [ss'rorsti] n amer. universitātes studenšu klubs sorrel3 ['soral] n skābene; skābenes sorrelb ['soral] I n sarķis; II a 1. sarks;

2. sarkanbrūns sorreltop ['soraltop] n amer. sarkanmatis sorrow ['sorau] Inl. bēdas, skumjas; to feel s. (for)— bēdāties, skumt; 2. nožēla; to express s. (at, for) — izteikt nožēlu; 0 the Man of Sorrows rel. — Jēzus; II v bēdāties, skumt

sorrowful ['soraifvl] a bēdīgs, noskumis sorry ['son] a l.predic. apbēdināts; to be (feel) s. (about, for) — izjust nožēlu; [I am] s.! — atvainojiet!; I am so s. — man ļoti žēl; I am s. to say — man diemžēl jāsaka; 2. nožēlojams; s. excuse— neveikla attaisnošanās; s. sight — nožēlojams skats sort [so:t] Inl. suga; šķirne; veids; all ~s and conditions of men, people of every s. and kind — visdažādākie ļaudis; all ~s of things — dažnedažādas lietas; as. of, of a s. — kaut kas līdzīgs; a s. of secretary —sound

tāda kā seketāre; coffee of a s. — kaut kas līdzīgs kafijai; every s. of book — visāda veida grāmatas; the better s. sar. — ievērojami ļaudis; he's a good s. sar. — viņš ir jauks cilvēks; he's not my s. sar. — viņš nav manā gaumē; what s. of? — kāds?; what s. of man is he? — kas viņš ir par cilvēku?; 2. pl poligr. burtstabiņi, literas; 0 after a s., in a s. — zināmā mērā; zināmā veidā; and [all] that s. of thing — un tā tālāk un tamlīdzīgi; nothing of the s. — nekā tamlīdzīga; s. of—zināmā mērā; I s. of felt you might come — es it kā jutu, ka jūs atnāksiet; he was feeling s. of ill — viņš jutās tāds kā slims; to be out of ~s — 1) justies nelāgi; 2) būt nelāgā omā; that's your s.! — vereni!; II v atlasīt; šķirot; = to s. out (over) — 1) izšķirot; 2) sar. nokārtot; savest kārtībā; 3) sl. sakaut; 0 to s.

well (with) — atbilst; to s. ill (with) — neatbilst sorter ['so:to] n šķirotājs sortie ['so:ti:] n 1. izbraukums (sev. uz nepazīstamu apvidu); 2. mii. izbrukums (no cietokšņa); 3. av. izlidojums; 4. sar. (kosmonauta) iziešana no kabīnes; s. into space — iziešana kosmosā sortilege ['so:tihd3] n zīlēšana sortition [so:'ti/n] n lozēšana sort-out ['so:taut] n brit. sakārtošana; the room needs a s.-o.— istaba jāsaved kārtībā sorus ['so:ras] n (pl sori ['so:rai]) hot. sors so-so [sausau] I a predic. viduvējs; II adv

puslīdz sot [sot] I n žūpa; II v žūpot sottish ['sūti/] a nodzēries sou [su:] n sū (sena franču naudas vienība);

he hasn't as. — viņam nav ne graša souchong [.su:'t/t>i]] n Ķīnas tējas šķirne Soudanese [.suida'niiz] sk. Sudanese sou'easter [,sau'i:sto] sk. southeaster souffle ['su:flei] n kul. suflē sough" [sau] I n šalkoņa; II v šalkt soughb [sau] n 1. novadkanāls; 2. drenu caurule

sought sk. seek

sought-after ['so:ta:ft3] a l. (par preci) pieprasīts; 2. gaidīts; kārots; 3. populārs

soul [soul] Irti. dvēsele; body and s. — ar sirdi un dvēseli; twin s. humor. — radniecīga dvēsele; to the bottom of one's s. — līdz sirds dziļumiem; to possess one's s. — valdīt pār sevi; 2. cilvēks, persona; not a [living] s. — nevienas dzīvas dvēseles; poor s. — nabadziņš; the life and s. of the party — sabiedrības dvēsele; she's a dear old s. — viņa ir jauks cilvēks; the ship sank with two hundred ~s— kuģis ar divsimt pasažieriem nogrima; be a good s., there's a good s.! — esi tik labiņš!; don't tell a s.!— nestāsti nevienam!; 3. iemiesojums; she is the s. of kindness — viņa ir pati laipnība; 4. degsme; enerģija; she put her whole s. into her work — viņa ielika visu savu sirdsdegsmi darbā; 0 not to be able to call one's s. one's own — nebūt noteicējam pašam par sevi; to keep body and s. together— dzīvot no rokas mutē; upon my s.! — goda vārds!; II a sar. nēģeru-; S. City— Hārlema; s. food — nēģeru ēdiens; nēģeru virtuve soulful ['saulfl] a dvēselisks, emocionāls soulless ['saultas] a bezdvēselisks, nejūtīgs soul music ['S3ul.mju:zik] n soulmūzika

(blūza paveids) sound" [saund] n jūrasšaurums; zunds soundb [saund] n (zivs) peldpūslis soundc [saund] Irti. skaņa; consonant s. — līdzskanis; vowel s. — patskanis; s. engineer— skaņu operators; s. man amer. rad., telev. — 1) skaņu operators; 2) skaņu režisors; s. rocket mil. — skaņu signālraķete; within s. — dzirdamības robežās; 2. pieskaņa; he said it with a worried s. — viņa vārdos bija jaušamas bažas; liv 1. skanēt; 2. izklausīties; this idea ~s a good one — šī doma šķiet pareiza; 3. dot signālu; to s. a trumpet— pūst tauri; to s. the alarm— dot briesmu signālu; to s. the charge — dot signālu uzbrukumam; 4. izrunāt (piem., skaņu); 5. daudzināt; skandināt; 6. izklaudzināt (piem., ritmu); 7. med. izklausīt; = to s. off sar.— 1) pļāpāt; 2) lielīties

soundd [saund] I n zonde; II v 1. lotēt, mērīt

1039sound

dziļumu; 2. (about, on) izprašņāt, iztaujāt; 3. izpētīt; 4. (par zivi) ienirt; 5. med. zondēt sounde [saund] I a 1. vesels; veselīgs; s. in body and mind — fiziski un garīgi vesels;

2. nebojāts; vesels; goods in s. condition — labas kvalitātes preces; s. fruit — nebojāti augļi; 3. (par miegu) ciešs; dziļš; 4. pamatots, saprātīgs; s. argument — pārliecinošs arguments; 5. (par analīzi) dziļš; rūpīgs;

6. spējīgs; s. tennis player — late tenisists;

7. pamatīgs; s. thrashing — pamatīgs pēriens; 8. drošs; stabils; s. financial position— drošs finansiāls stāvoklis; 9. jur. likumīgs; s. title to land— likumīgās tiesības uz zemi; 0 safe and s., s. in life and limb — sveiks un vesels; s. as a bell — vesels kā rutks; TLadv cieši; to be s. asleep — būt cieši aizmigušam

sounder [saunda] n (telegrāfa) klauģis soundfilm ['saundiilm] n skaņu filma sounding ['saundii]] a 1. skanošs; 2. skanīgs;

3. tukšs; s. promises — tukši solījumi; s. oratory — skaļas frāzes

soundings ['saundirļz] n 1. dziļuma mērīšana; 2. ar loti noteikts dziļums; 3. vietas, kurās dziļumu var izmērīt ar loti; 4. izprašņāšana sounding balloon [.saundnjba'luin] n

meteorol. zonde sounding-board ['saundiqboid] n mūz. deka soundless ['saundtas] a bezskaņas-sound-locator ['saundbi'keita] n skaņas pe-

lengators, skaņas peilers soundproof ['saundpru:f] I a skaņas necaurlaidīgs; II v padarīt skaņas necaurlaidīgu soundtrack ['sauiWtraek] n kin. skaņu ieraksta celiņš

soundwave ['saundweiv] n skaņu vilnis soup3 [su:p] n 1. zupa; 2. sl. bieza migla; 3. sl. nitroglicerīns; 0 s. and fish — [vīrieša] vakartērps (piem., fraka); in the s. — ķezā; tintē; from s. to nuts amer. — no sākuma līdz galam

soupb [su:p] sl. I n zirgspēks; II v : => to s. up— 1) palielināt dzinējspēku; 2) palielināt ātrumu; 3) sar. piešķirt možumu soup-kitchen ['su:p,kit/an] n 1. bezmaksas ēdnīca (trūkumcietējiem); 2. amer. mii. sar.

lauka virtuve soupplate ['su:ppleit] n dziļais šķīvis soupspoon ['su:pspu:n] n ēdamkarote soup-ticket ['su:p,tikit] n brivporcijas talons sour ['saus] I a 1. skābs; 2. saskābis; s. cream — skābs krējums; 3. īgns, sapīcis; 4. mazvērtīgs; nepilnīgs; his acting has done (turned) s. — viņš ir sācis sliktāk tēlot; 5. (par augsni) skābs; purvains; II v 1. sarūgt, saskābt; 2. saskābēt; 3. saīgt; 4. padarīt īgnu; S.ķīm. oksidēt; = to s. on amer. — izraisīt nepatiku; he's s. on this — viņam tas nepatīk source [so:s] n 1 .(upes) izteka; 2.avots;

з. pirmsākums; s. of information — informācijas avots

sourdine [.sus'diin] sk. sordine sourdough ['sausdau] n 1. dial, ieraugs; 2. amer. vecs iemītnieks (Aļaskā, Ziemeļ-kanādā)

sourpuss ['sauapAs] n humor. īgņa souse3 [saus] Inl. sālījums; 2. sālītas (marinētas) siļķes; 3. sālīta cūkas galva; sālītas cūkas kājas; 4. samērcēšana; 5. sl. žūpa; II v 1. sālīt; marinēt; 2. izmirkt; to s. to the skin — izmirkt līdz ādai; 3. iegremdēt ūdenī souseb [saus] av. I n pikēšana; II v piķēt;

n adv spēji; strauji soused [saust] a sl. piedzēries soutache [su:'ta:/] n sutašs soutane [su:'ta:n] n sutana souteneur [suit'm:] n suteners south In [sauG] 1. dienvidi; 2. (S.) ASV dienvidu štati; 3. dienvidu vējš; II a [sauG] dienvidu-; III v [sau5] 1. virzīties uz dienvidiem; 2. astr. šķērsot meridiānu; IV adv [sauG] uz dienvidiem southbound [,sau8'baund] a (par vilcienu

и.tml.) tāds, kas dodas uz dienvidiem southeast [,sau6'i:st] In dienvidaustrumi;

II a dienvidaustrumu-; III adv uz dienvidaustrumiem southeaster [,sau0'i:sta] n spēcīgs dienvidaustrumu vējš southeasterly [,sau0'i:st3h] I a dienvidaustrumu-; n adv uz dienvidaustrumiem southeastern [,sau0'i:stan] a dienvid-spacelink

[-austrumu-souther-]

{+austrumu- souther+} ['sa5s] n stiprs dienvidu vējš southerly ['sA5ah] a dienvidu-southern ['sA5n] a dienvidu-southerner fsASna] n 1. dienvidnieks; 2. (S.)

ASV dienvidu štatu iedzīvotājs southernmost ['sAČnmaust] a tāds, kas

atrodas vistālāk uz dienvidiem southernwood [*SA5nwud] n bot. dievkociņš southing ['šaudīt]] I n 1. (kuģa) virzīšanās uz dienvidiem; 2. astr. meridiāna šķērsošana southpaw ['sauGpa:] In 1 .brit. sp. kreilis; 2. amer. sar. kreilis; II a (par sitienu u.tml.) ar kreiso roku izdarīts southron ['sAČran] n skotu 1. dienvidnieks;

2. anglis

southward ['sauGwad] I n dienvidu virziens; II a dienvidu-; uz dienvidiem vērsts; m adv uz dienvidiem southwards ['sauOwadz] adv uz dienvidiem southwest [.sauO'west] In dienvidrietumi; n a dienvidrietumu-; IH adv uz dienvidrietumiem

southwester [.sauG'westa] n spēcīgs dienvidrietumu vējš southwesterly [.sauG'westali] I a dienvidrietumu-; II adv uz dienvidrietumiem southwestern [.sauG'westan] a dienvid-

[-rietumu-souvenir-]

{+rietumu- souvenir+} [,su:va'ma] n suvenīrs sou'wester [.sau'westa] n jūrn. 1. spēcīgs dienvidrietumu vējš; 2. (eļļota audekla) jūrnieka cepure sovereign ['sovnn] I n 1. valdnieks, pavēlnieks; 2. sovrins (Anglijas zelta monēta sterliņu mārciņas vērtībā)-, II a 1. augstākais; s. power— augstākā vara; 2. suverēns; s. state— suverēna valsts;

3. iedarbīgs; s. remedy — lielisks līdzeklis;

4. augstprātīgs; s. contempt — augstprātīgs nicinājums

sovereignty ['sovranti] n 1. augstākā vara;

2. suverenitāte sow» [sau] n 1. cūka, sivēnmāte; 2. tehn. lietnis; 0 to get (have, take) the wrong s. by the ear — nošaut greizi sowb [sau] v (p. sowed [saud]; p.p. sowed

[saud] vai sown [saun]) [ap]sēt; sky sown with stars — ar zvaigznēm nosētas debesis; to s. a field with wheat — apsēt lauku ar kviešiem; to s. broadcast — plaši izplatīt; to sow [the seeds of] discord— sēt nesaticību; <=> to s. out — izsēt; 0 to s. one's wild oats — nodoties jaunības trakulībām sowar [sA'wa:] n kavalērists (Indijā) sowbelly ['sau.beli] n amer. sar. bekons sowbread ['saubred] n ciklamena, alpu vijolīte

sower ['saua] n 1. sējējs; 2. sējmašīna sowing ['sauirj] n sēja; s. time — sējas laiks sowing-machine ['sauiqma'/iin] n sējmašīna sown sk. sowb

sow-thistle ['sau.Qisl] n bot. mīkstpiene soy [sai] n soja

soya ['saia] n (arī s. bean) sojas pupa soybean ['saibi:n] sk. soya sozzled ['sozld] n sl. piedzēries spa [spa:] n 1. kūrorts ar minerālavotiem; 2. minerālavots; 3. amer. atvēsinātu dzērienu kiosks space [speis] I n 1. telpa; to vanish into s. — izgaist; 2. (ari outer s.) kosmoss; s. fiction— fantastisks romāns (stāsts) par starpplanētu lidojumiem; s. flight — lidojums kosmosā; s. satellite— Zemes mākslīgais pavadonis; 3. laukums, platība; open s.—klajums; 4. atstarpe; attālums; for a s. of a mile — jūdzes attālumā; 5. laika sprīdis; s. between meals— laiks starp maltītēm; for the s. of a month — veselu mēnesi; in the s. of an hour— stundas laikā; 6. vieta (lidmašīnā, vilcienā); 7. (avīzes, žurnāla raksta) rindu skaits; to be on s. amer.— saņemt honorāru pēc rindu skaita; 8. (mašīnraksta) intervāls; 9. poligr. smiga; II v izkārtot ar atstarpēm space-bar ['speisba:] n starpdevējs (rakstāmmašīnā) spacecraft['speiskra:ft] n kosmosa kuģis spaced-out [.speist'aut] a amer. sl. narkotizēts spaceflight ['speisflait] n lidojums kosmosā space-heater ['speis.hiits] n elektriskā

sildāmierice spacelink ['speislnjk] n (kosmosa kuģu)

1041spaceman

saslēgšanās spaceman ['speisman] n kosmonauts space-opera ['speis.opara] n amer. niev.

zinātniskā fantastika; kosmiskā beletristika spaceport ['speispa:t] n kosmodroms space-rocket [speisjolat] n kosmiskā raķete spaceship ['speis/ip] n kosmosa kuģis spacesuit ['speissu:t] n (kosmonauta) skafandrs

spacewalk ['speiswa:k] n iziešana kosmosā space-writer ['speis,raita] n žurnālists, kas

saņem honorāru pēc rindu skaita spacing ['speisnj] n atstarpe (starp rindām) spacious ['spei/as] a ietilpīgs; plašs; man of

s. mind — plaša vēriena cilvēks spade2 [speid] I n 1. lāpsta; 2. pīķis (kāršu spēle); 0 to call a s. a s. — saukt lietas īstajā vārdā; II v rakt; => to s. up — uzrakt spadeb [speid] n kastrāts; kastrēts dzīvnieks spadeful ['speidiul] n pilna lāpsta spadework ['speidw3:k] n smags sagatavošanas darbs spaghetti [spa'geti] n spageti spake sk. speak

spall [spoil] I n šķemba; II v 1. aptēst (akmeni); 2. sasmalcināt (rūdu) spalpeen [spael'pi:n] n nelietis spam [spaem] n maltās gaļas konservi span8 [spaen] I n 1. [laika] sprīdis; s. of human life— cilvēka mūžs; over a s. of two years — divu gadu laikā; 2. neliela atstarpe; 3. spridis (mērs); 4. (roku, spārnu) plētums; 5. (tilta) garums; 6. (upes) platums; 7. (arkas, tilta) laidums; s. roof—divslīpu jumts; 8. (vēršu) iejūgs; 9. dzelzc. ceļa posms (starp divām stacijām); 10. mat. horda; II v 1. (par tiltu) savienot krastus; 2. uzcelt tiltu (arku); to s. a river with a bridge — uzcelt tiltu pār upi; 3. aptvert; his interests s. many subjects— viņš interesējas par daudzām lietām; 4. mūz.

paņemt oktāvu spanb sk. spin

spangle ['spaerjgl] I n vizulis; II v rotāt ar vizuļiem; the sky ~d with stars— ar zvaigznēm nokaisītas debesis Spaniard ['spaenjad] n spānietis; spāniete spaniel [spaenjal] n 1. spaniels; 2. lišķis

Spanish ['spasm/] In spāņu valoda; IIa

spāniešu-, spāņu-spank [spaet]k] In pļauka, pliķis; liv ie-pļaukāt, iepliķēt; = to s. along — 1) ātri virzīties uz priekšu; 2) (par zirgu) rikšot spanker ['spaeqka] n 1. pērējs, iepļaukātājs;

2. labs rikšotājs; 3. sar. lielisks eksemplārs spanking ['spaerjkirj] I n pēriens; II a 1. ātrs; straujš; at s. trot — pilnos rikšos; 2. spēcīgs, stiprs; s. wind — stiprs vējš; 3. sar. izcils, lielisks; to have a s. time — lieliski pavadīt laiku

spanless ['spaenlas] a poēt. neizmērojams spanner ['spaena] n uzgriežņu atslēga; 0 to throw (put) a s. in the works — bāzt spieķus riteņos span-new [.spaen'nju:] a pilnīgi jauns spanworm ['spaenw3:m] n ent. sprižmeša kāpurs

spar3 [spa:] n 1 . jūrn. takelāžas apaļkoks;

2. av. (spārna) lonžerons sparb [spa:] n min. špats spar0 [spa:] I n 1. treniņsacīkstes boksā;

2. aizsargāšanās (vai uzbrukšanas) paņēmiens; 3. gaiļu cīņa; 4. strīds; II v 1. boksēties treniņa nolūkā; 2. grasīties sist;

3. (par gaiļiem) cīnīties ar piešiem; 4. strīdēties

sparable ['spaerabl] n kurpnieka nagliņa spardeck ['spa:dek] n galvenais klājs spare [spea] I n 1. (mašīnas) rezerves daļa; 2. rezerves riepa; 3. sp. rezerves spēlētājs; TLa 1. rezerves-; lieks; s. cash— heka nauda; s. parts— rezerves daļas; s. room — brīva istaba (viesiem); s. time — brīvs laiks; 2. nabadzīgs; trūcīgs; s. meal — vienkārša maltīte; 3. kalsns, vājš; 0 to go s. brit. sl. — saniknoties; DI v 1. taupīt; to s. no pains — nežēlot pūļu; 2. atlicināt; enough and to s. — vairāk, nekā vajadzīgs; I've no time to s. — man nemaz nav laika; can you s. me some money? — vai jūs varat man aizdot mazliet naudas?; 3. pasargāt; aiztaupīt; to s. smb.'s life— apžēlot uz nāvi notiesāto; if we are ~d — ja mums būs lemts dzīvot; s. her blushes —nelieciet viņai sarkt; 4. atturēties; you need not s. tospeak

ask my help — nekautrējieties lūgt manu palīdzību

spare-part [,speapa:t] a rezerves-; s.-p.

surgery — orgānu pārstādīšana sparge [spa:d3] v [ap]smidzināt sparger ['spa:d33] n smidzinātājs sparing ['spearit]] a 1. atturigs; she is s. of her energy— viņa velti netērē spēkus; 2. nabadzīgs, trūcīgs sparka [spa:k] I n 1. dzirkstele; s. guard amer. — kamīna aizsargs; 2. dzirksts; not a s. of interest — ne mazākās intereses; to strike ~s out of smb.— likt kādam šķilt asprātības dzirkstis; 3.pl radists; 4.pl elektriķis; 0 the vital s., the s. of life — dzīvība; as the ~s fly upward — neizbēgami; to have a s. in one's throat — pastāvīgi just slāpes; II v 1. dzirksteļot; 2. dzirkstīt; 3. aizdedzināt ar dzirksteli; = to s. off—izraisīt sparkb [spa:k] I n frants, švīts; bright s. brit. sar.— jautrs puisis; to play the s. — lakstoties; II v 1. dižoties; 2. lakstoties spark-arrester ['spaikajests] n tehn. dzirksteļu uztvērējs spark-coil [spa:kkoil] n el. indukcijas spole spark-gap ['spa:kgaep] n el. 1. dzirksteļstar-

pa; 2. pārsprieguma novadītājs sparking-plug ['spaikirjpUg] n tehn. aizdedzes svece

sparkle f'spaikl]Inl.dzirkstīšana; spīguļo-šana; 2. dzīvīgums; kūsāšana; s. of humour — humora dzirksts; II v 1. dzirkstīt; spīguļot; 2. (par vīnu) dzirkstīt, kūsāt sparklet ['spa:klat] n dzirkstelīte sparkling ['spa:khi]] a 1. mirdzošs; vizuļojošs; 2. dzirkstošs; kūsājošs; s. water — sodas ūdens; 3. dzīvīgs, kūsājošs; conversation s. with humour — dzirkstoša saruna spark-plug ['spaikplAg] sk. sparking-plug sparring-match ['spairnjmaet/] n treniņsa-

cīkstes boksā sparring-partner ['spairuj.paitna] n treniņ-

sacīkšu partneris boksā sparrow ['spaerou] n zvirbulis sparrow-grass ['spaeraugra:s] n sar. sparģelis sparry ['spa:n] a min. špata-

sparse [spa:s] a rets; s. hair — reti mati Spartan ['spartan] I n spartietis; II a

1. Spartas-; spartiešu-; 2. spartisks spasm ['spaezam] n 1. spazma; krampji;

2. lēkme; s. of laughter — smieklu lēkme spasmodic [spaez'mtxiik] a 1. spazmatisks;

krampjains; konvulsīvs; 2. intermitējošs spat" [spaet] Inl. austeru ikri; 2. jauna austere; II v (par austeri) laist ikrus spatb [spaet] n getra

spat0 [spaet] amer. Inl. ķilda; 2. pliķis; II v

1. ķildoties; 2. papliķēt spat»1 sk. spitb

spatchcock ['spaet/kok] I n pagatavots svaigi kauts putns; II v 1. pagatavot svaigi kautu putnu; 2. (in, into) sar. iestarpināt (vārdus tekstā)

spate [speit] n 1. pali, plūdi; 2. pēkšņa lietusgāze; 3. (pasūtījumu u.tml.) pieplūdums spathic ['spaeOik] a špata- spatial ['spei/l] a telpas-; telpisks spatio-temporal [,spei/īsu'tempral] a telpas un laika-

spatter ['spaeta] Inl. šļakatas; šļaksti;

2. nošļakstīšana; II v 1. nošļakstīt; 2. šļakstīties; 3. apmelot; nozākāt

spatterdash ['spaetadae/] n (parasti pl) getra spatterdock ['spaetadok] n lēpe, dzeltenā

ūdensroze spatula ['spaetjub] n lāpstiņa spavin ['spaevm] n vet. špate, špats spawn [spo:n] Inl. (zivju) ikri; 2. (varžu) kurkuļi; 3. niev. pēcnācēji; 4. bot. micēlijs; II v 1. nārstot, laist ikrus; 2. vairoties;

3. savairot

spawning ['spo:mi]] n nārsts spay [spei] v kastrēt

speak [spi:k] v (p. spoke [spauk], novec. spake [speik]; p.p. spoken ['spaukan])

1. runāt; legally ~ing — no juridiskā viedokļa; roughly ~ing — apmēram; aptuveni; stricdy ~ing — stingri ņemot; so to s. — tā sakot; Smith ~ing— Smits ir pie telefona; to s. English—runāt angliski; to s. like a book — runāt kā no grāmatas; to s. smb. fair — runāt pieklājīgi ar kādu;

2. izsacīt, izteikt; to s. one's mind — runāt

vaļsirdīgi; to s. the word — 1) izteikt vēlēšanos; 2) dot komandu; her look spoke volumes— viņas skatiens izteica ļoti daudz; this ~s him generous — tas liecina par viņa augstsirdību; 3. teikt runu; to s. in public— uzstāties publiski; s. to the subject!— nenovērsies no temata!; 4. (par mūzikas instrumentu) skanēt; 5. jūrn. (par kuģiem) sasaukties, sazināties; <=> to s. for — 1) runāt kāda (kaut kā) labā; to s. for the plan — atbalstīt plānu; 2) runāt kāda vārdā; s. for yourself— nerunājiet citu vārdā; 3): it ~s for itself— tas liecina pats par sevi; to s. from : to s. from memory — runāt no galvas; to s. straight from the shoulder — runāt bez aplinkiem; to s. of—

1) pieminēt; nothing to s. of — nieki; nav vērts ne pieminēt; to s. evil (ill) of smb.— slikti atsaukties par kādu; 2) apspriest, pārrunāt; to s. out— 1) izteikties; 2) skaļi runāt; to s. to — 1) uzrunāt; 2) apstiprināt; 3) izteikties; to s. up— 1) runāt skaļi;

2) izteikties

speakeasy [*spi:k.i:zi] n amer. slepena dzertuve

speaker ['spi:ko] n 1. runātājs; orators; he is a good s. — viņš ir labs orators; he is a s. of English — viņš runā angliski; 2.: the S. pari. — spīkers (apakšnama priekšsēdētājs Anglijā; pārstāvju palātas priekšsēdētājs ASV); 3. diktors; 4. skaļrunis; 5. rupors speakie ['spi:ki] n sar. skaņu filma speaking ['spi:kitjj I n runāšana; plain s. — atklāta valoda; in a manner of s. — tā sakot; zināmā mērā; Hal. izteiksmīgs; s. likeness— liela līdzība; s. look— izteiksmīgs skatiens; 2. paviršs; s. acquaintance— pavirša pazīšanās; to be on s. terms (with)— būt pavirši

pazīstamam; not to be on s. terms — 1) nerunāt vienam ar otru; 2) nebūt pazīstamiem speaking-tube ['spi:kit]tju:b] n rupors spear [spia] Inl. šķēps; 2. žebērklis; 3. bot. atvase, dzinums; 4. vēst. šķēpnesis; 0 s. side of the family — dzimtas vīriešu līnija; II v 1. [nojdurt ar šķēpu; 2. uzdurt; 3. durt ar žebērkli (zivis); 4. dzīt atvases

spearhead ['spished] In 1.šķēpa smaile (uzgalis); 2. mil. trieciengrupa; 3. iniciators; II v būt iniciatoram; vadīt spearman ['spiaman] n vēst. šķēpnesis spec [spek] n (sais. no speculation) sar.

spekulācija; on s. — uz labu laimi special ['spe/1] In 1. speciālizdevums; 2. speciālizlaidums; 3. speciālvilciens; 4. speciālkorespondents; 5. amer. sar. pazemināta cena; ice-cream is on s. today— saldējumu šodien pārdod par pazeminātu cenu; II a 1. speciāls; īpašs; sevišķs; question of s. interest— sevišķi interesants jautājums; s. correspondent — speciālkorespondents; s. edition— speciālizdevums; s. hospital— specializēta slimnīca; s. licence— sevišķa atļauja laulībām; s. occasion — sevišķs gadījums; s. subject— speciālpriekšmets; 2. pamatīgs; rūpīgs; to make a s. study of smth.— rūpīgi kaut ko izpētīt; 3. individuāls; personīgs; my s. chair— mans iemīļotais krēsls; 4. noteikts; specifisks; to appoint a s. time — noteikt īpašu laiku specialism ['spe/lizam] n specializācija specialist ['spe/list] n speciālists speciality [,spef i'aebti] n 1. specialitāte; to make a s. (of)— specializēties (kādā nozarē); 2. īpatnība; raksturīga pazīme; 3. pl detaļas, sīkumi; 4. (preču) speciālsortiments specialization [.spe/alai'zei/n] n specializācija

specialize ['spef alaiz] v 1. (in) specializēties; 2. padarit specifisku; ~d knowledge — specifiskas zināšanas; 3.biol. diferencēt; 4. hiol. diferencēties specially ['spe/li] adv speciāli; sevišķi; īpaši special pleading [,spe/l'pli:dii]] n 1. neobjektīva (vai vienpusēja) jautājuma atspoguļošana; 2.jur. aizstāvības īpašs lūgums specialty ['spe/lti] n 1. specialitāte; 2. īpatnība; raksturiga pazīme; 3. (preču) speciālsortiments; 4.jur. dokuments; līgums

specie ['spi:/i:] n metāla nauda; payment in

s. — maksājums monētās species ['spi:/i:z] n (pl species ['spi:/i:z])

1044speed

1. biol. suga; 2. ģints; cilts; the human s. — cilvēce; 3. veids; various s. — dažādi veidi

specific [spa'sifik] Inl. specifisks līdzeklis;

2. speciāls ziņojums; Hal. specifisks; īpašs; s. drug — specifiskas zāles; 2. raksturīgs; 3. konkrēts; noteikts; s. aim — noteikts mērķis; s. statement— precīzi formulēts apgalvojums; 4.fiz. īpatnējs; s. gravity— īpatsvars; s. heat— īpatnējā siltumietilpība; 5. biol. sugas-; s. name — sugas nosaukums

specification [,spesifi'kei/n] n 1. specifikācija; precizēšana; 2. (parasti pl) instrukcija specify ['spesifai] v 1. specificēt; precizēt;

2. detalizēt; 3. atzīmēt; norādīt specimen ['spesiman] n 1. paraugs; eksemplārs; blood s. — asins paraugs; 2. sar. subjekts, tips; queer s. — savādnieks specious ['spi: /as] a 1. šķietams; s. excuse — maz ticams aizbildinājums; 2. māņu-; neīsts speck3 [spek] Inl. plankums, traips; 2. drusciņa, kripata; s. of dust — puteklītis; not as. — nepavisam ne; II v 1. notraipīt; 2. izraibināt speckb [spek] n amer. 1. trāns; 2. speķis speckle ['spekl] Inl. neliels traips; 2. plankumiņš; II v 1. notraipīt; 2. izraibināt speckled ['spekld] a plankumains; raibs specs [spēks] n pl sar. brilles spectacle ['spektakl] n 1. skats; sad s. — bēdīga aina; to make a s. of oneself— padarit sevi par apsmieklu; 2. pl (ari pair of ~s) brilles; 3. pl luksofora krāsainie stikli; 0 to see everything through rosecoloured ~s — redzēt visu rožainā gaismā spectacled [spektakld] a ar brillēm, briļļains spectacular [spek'taekjula] I n iespaidīga izrāde; n a iespaidīgs; aizraujošs spectator [spek'teita] n skatītājs spectatress [spek'teitns] n skatītāja spectra sk. spectrum

spectral f'spektral] a 1. spokains; spoku-;

2.fiz. spektrāls spectre [spekta] n 1. rēgs, spoks; 2. slikta

priekšnojauta spectrograph ['spektravgraif] n spektrogrāfs spectrometer [spek'tromita] n spektrometrs

spectroscope ['spektraskaip] n spektroskops spectrum ['spektram] n (pi spectra ['spektra])

1. apjoms; wide s. of opinions — daudz dažādu viedokļu; 2.fiz. spektrs; s. analysis — spektrālanalīze

specula sk. speculum

specular ['spekjula] a 1. spoguļa-; s. surface — spoguļgluda virsma; 2. med. spekula-, spoguļa-; s. examination — izmeklēšana ar spoguļa palīdzību speculate ['spekjuleit] v 1. (about, on) pārdomāt; prātot; 2. (in) spekulēt; to s. in shares — spekulēt ar akcijām speculation [,spekju'lei/n] n 1. pārdomāšana; prātošana; 2. pieņēmums; 3. spekulācija; on s. — uz labu laimi speculative ['spekjulativ] a 1. prātojošs; s. power — domāšanas spējas; 2. teorētisks; s. assumption— hipotētisks pieņēmums; 3. spekulatīvs; 4. riskants speculator ['spekjuleita] n 1. domātājs; prātnieks; 2. spekulants speculum ['spekjulam] n (pl specula ['spekjula]) 1. reflektors; 2. acveida plankums (uz putna spārna)\ 3. med. spekuls, spogulis sped sk. speed II

speech [spi:t/] n 1. runāšana; valoda; parts of s. gram. — vārdu šķiras; without s. — nesakot ne vārda; only man has the faculty of s. — tikai cilvēkam piemīt spēja runāt;

2. runas veids; valoda; clear s. — skaidra valoda; 3. runa; set s. — iepriekšsagatavota runa; s. from the throne — troņa runa; to deliver (make) as. — teikt runu; 4. (mūzikas instrumenta) skaņa; 5. teātr. replika

speech-day ['spi:t/dei] n izlaiduma akts (skolā)

speechify ['spi:t/ifai] v sar. iron, gari un plaši izrunāties

speechless ['spi:t/las] a 1. mēms; s. with surprise — mēms aiz pārsteiguma; 2. neizsakāms; 3. sl. līdz nesamaņai piedzēries

speed [spi:d] I n 1. ātrums; at s. — ātri; at

full s. — pilnā gaitā; with great s. — lielā ātrumā; to gather s. — uzņemt ātrumu; to put in the first s. — ieslēgt pirmo ātrumu;

1045speedboat

2. tehn. pārnesums, ātrums; three s. engine — trejāda ātruma dzinējs;

3. novec. sekmes, veiksme; Hv (p. un p.p. sped [sped]) 1. steigties; to s. along the road —joņot pa ceļu; 2. (/;. un p.p. speeded ['spirdid]) paātrināt, pasteidzināt; 3. uzņemt ātrumu; 4. novec. klāties, veikties; = to s. up— paātrināt; to s. up production — paātrināt produkcijas izlaidi

speedboat ['spi:dbaut] n ātrlaiva speedcop ['spi:dkop] n sl. autoinspektors speeder ['spi:da] n 1. tehn. ātruma regulētājs;

2. tekst. priekšvērpšanas mašīna speedily ['spi:dili] adv ātri, steidzīgi speeding ['spi:dii]] n [atļautā] braukšanas

ātruma pārsniegšana speed-limit ['spi:d,limit] n (braukšanas)

ātruma ierobežojums speedometer [spi'dnmita] n spidometrs speed-reducer ['spiidn.djuiss] n tehn. reduktors

speedster ['spiidsta] n ātrgājējs (automašīna,

laiva u.tml.) speed-up ['spi:dAp] n paātrinājums; s.-up in building— celtniecības tempu paātrinājums; s.-up system— pastiprināta ekspluatācija

speedway ['spi:dwei] n sp. spīdvejs, ātrceļš speedwell ['spi:dwel] n bot. veronika speedy ['spirdi] a ātrs; steidzīgs spell" [spel] n 1. burvju vārdi; 2. burvestība; under as. — apburts, apmāts; to cast a s. on (over) smb.— apburt (savaldzināt) kādu spellb [spel] I n 1. īss laika spridis (periods); coughing s. — klepus lēkme; short s. of disease — īslaicīga slimība; s. of cold — aukstuma periods; for as. — uz kādu laiku; 2. maiņa (darbā)-, to take ~s at the wheel — pārmaiņus vadīt automašīnu; II v aizvietot; nomainīt (darbā) spellc [spel] v (p. un p.p. spelled [speld] vai spelt [spelt]) 1. (pareizi) uzrakstīt; how do you s. your name? — kā rakstāms jūsu vārds?; 2. nosaukt pa burtiem; 3. izraisīt; to s. disaster — atnest postu; 4. nozīmēt; that ~s failure — tas nozīmē neveiksmi; <=> to s.

out — 1) burtot; 2) izskaidrot; 3) nosaukt

pa burtam

spellbind ['spelbaind] v (p. un p.p. spellbound

['spelbaund]) apburt, savaldzināt spellbinder ['spelbainda] n aizraujošs runātājs

spellbound ['spelbaund] a 1. apburts, savaldzināts; 2. pārsteigts spelldown ['speldaun] amer. sk. spelling-bee speller ['speb] n 1. rakstpratējs; 2. pareizrakstības vārdnīca spelling ['speln]] n 1. pareizrakstība; 2. vārda

nosaukšana pa burtiem spelling-bee ['spelnjbi:] n pareizrakstības konkurss

spelling-book ['spelirjbuk] n 1. pareizrakstības vārdnīca; 2. pareizrakstības vingrinājumu krājums spelt8 [spelt] n bot. plēkšņu kvieši speltb sk. spell

spencer ['spensa] n īsa žakete spend [spend] v (p. un p.p. spent [spent]) 1. izdot, iztērēt (naudu); 2. pavadīt (laiku); 3. izšķiest (piem., spēkus); 4. (par vēju, vētru u. tml.) norimt; the storm has spent itself— vētra ir norimusi; 5. apsīkt, izsīkt; the day is far spent — diena jau gandrīz ir galā; 6. (par zivi) laist ikrus; 7. (par kuģi) zaudēt mastu spendthrift ['speiW9nft] I n izšķērdētājs; II a izšķērdīgs

spent [spent] a 1. piekusis; 2. izlietots; s.

steam tehn. — attvaiks sperm" [sp3:m] n biol. sperma spermb [sp3:m] n zool. kašalots spermaceti [,sp3:m3'seti] n spermacets spermwhale ['sp3:mweil] n zool. kašalots spew [spju:] v 1. izplūst, izšļākties; 2. izvemt sphere [sfia] Inl. lode; bumba; 2. zemeslode; 3. debess ķermenis; 4. sfēra; darbības lauks; s. of influence— ietekmes sfēra; that is not my s. — tas neietilpst manā kompetencē; 5. sociālā vide; sabiedrības slānis; II v 1. ieslēgt aplī; 2. piešķirt lodes formu

spherical ['sfenkl] a sfērisks, lodveidīgs spherics ['sfenks] n sfēriskā ģeometrija un

trigonometrija

spherule ['sfetju:l] n lodīte sphinges sk. sphinx

sphinx [sfiqks] n (pl sphinges ['sfind^z])

1. sfinksa; 2. noslēpumaina persona spice [spais] In 1.garšviela; ~s — virces;

2. piegarša; pieskaņa; s. of humour — humora dzirksts; 3. pikantums; to add s. to the story — atdāvināt stāstu; II v 1. pielikt garšvielas; 2. padarit pikantu

spick [spik] a : s. and span— l)kā no

skatloga izkāpis; 2) spodrs, tīrs spicy ['spaisi] a 1. vircots; 2. pikants; s. bits of scandal—pikantas tenkas; 3. sar. dzīvs; rosīgs

spider ['spaida] n 1. zirneklis; ~'s web — zirnekļa tīkls; 2. trijkājis; 3. amer. dzelzs panna; 4. tehn. krustenis spiderman ['spaidaman] n augstkāpējs spiderweb ['spaidaweb] n zirnekļa tīkls spidery ['spaidan] a 1. zirnekļa-; zirnekļveidīgs; 2. smalks; s. writing — smalks raksts spiel L/pi:l, amer. spi:l] sl. I n [gara un plaša] izrunāšanās, spriedelēšana; II v izrunāties, spriedelēt

spieler ['/pi:b, amer. 'spi:b] sl. 1. pļāpa;

2. amer. afērists; 3. amer. (televīzijas) diktors

spier ['spaia] n spiegs spigot ['spigat] n 1. spunde, tapa; 2. krāns spike [spaik] Inl. smaile; s. heel — tievs papēdis; 2. (sportistu apava) nagla; 3. vārpa; 4. dzelzc. kaba; 5. tehn. ķīlis; II v 1. uzlikt smailes; 2. iedzīt naglas (ķīli);

3. caurdurt, sadurt; 4. sabojāt; 5. amer. pievienot alkoholu (dzērienam); 0 to s. smb.'s gun — izjaukt kāda nodomus

spiky ['spaiki] a 1. smaiļots; 2. nepakļāvīgs;

nesaticīgs spile [spail] n 1. spunde, tapa; 2. pālis spill® [spil] n 1. skals; papīra rullītis (pīpes,

sveces aizdedzināšanai); 2. spunde, tapa spillb [spil] n 1. kritiens (no zirga, velosipēda u.tml.); to have (take) as. — krist (no zirga, velosipēda u.tml.); 2. (šķidruma) izšļakstī-šana; 3. sar. lietusgāze; 4. hidrol. pārgāzne; liv (p. un p.p. spilt [spilt] vai spilled [spild]) 1. izliet; to s. blood — liet asinis;

2. izlīt; 3. izbērt, izkaisīt; 4. izbirt; 5. (par zirgu) nomest (jātnieku); 6. sar. izpļāpāties; to s. a secret — izpļāpāt noslēpumu; 0 to s. the beans— 1) izpļāpāt noslēpumu; 2) izjaukt plānus spillage ['spilid^] n (šķidruma) izšļakstīšana spillover ['spil.auva] n 1. izšļakstīts šķidrums; 2. pārpilnība; s. population— pārapdzīvotība

spillway ['spilwei] n hidrol. pārgāzne spilt sk. spill

spin [spin] Inl. griešanās; 2. (īss) izbraukums; to go for a s. in a car — pavizināties automašīnā; 3. krišana; to send prices into as. — izraisīt cenu krišanos; 4. av. grīste; 5. elektron. spins; 6. sar. uztraukums; in a flat s. — panikā; II v (p. spun [spAn] vai span [spaen]; p.p. spun [spAn]) 1. vērpt; 2. griezt; to s. a waltz — valsēt; 3. griezties; to send smb. -ning— atgrūst kādu ar spēku; my head is ~ing— man reibst galva; 4. drāzties, traukties; 5. sl. izgāzt (eksāmenā); 6. tehn. štancēt; <= to s. in av. — nokļūt grīstē; to s. off av. — izkļūt no grīstes; to s. out — 1) izstiept; to s. out money till pay-day— iztikt ar algu līdz algas dienai; to s. out one's talk— 1) paildzināt runu; 2) samulsināt; 0 to s. a [long] yam — gari un plaši stāstīt spinach ['spimd3] n spināti spinal ['spaini] a anat. muguras-; s. column — mugurkauls; s. cord — muguras smadzenes

spindle ['spindl] Inl. tekst. vārpstiņa; 2. tehn. vārpsta; 3. dzijas mērvienība (apm. 14000 jardu); 4. (margu) statnis; 0 s. side of the family— dzimtas sieviešu līnija; II v (par augu) izstīdzēt spindle-legged ['spmdllegd] a ar tievām, garām kājām

spindleshanks ['spindl/aeqks] n cilvēks ar

tievām, garām kājām spindletree ['spindltri:] n hot. segliņš spindling ['spindliri] Inl. izstīdzējis cilvēks;

2. izstīdzējis asns (koks); II a izstīdzējis spindly ['spindli] a izstīdzējis spindrift ['spindrift] n 1. viļņu šļaksti; 2.: s.

1047spin-dry

clouds — spalvu mākoņi spin-dry [.spin'drai] v žāvēt centrifūgā (veļu) spin-dryer [.spin'draia] n veļas žāvēšanas centrifūga

spine [spam] n 1. anat. mugurkauls; 2. ērkšķis, dzelonis; 3. (piem., eža) adata; 4. (kalna) mugura, kore; 5. (grāmatas) mugura; 6. būtība spine-chiller ['spain,t/ib] n šausmu filma spine-chilling ['spain,t/iln]] a (par filmu,

romānu) šausminošs spineless ['spainlas] a 1. zool. bezmugurkaulains; 2. bot. bez ērkšķiem (dzeloņiem); 3. zool. bez adatām; 4. vāja rakstura-spinner ['spina] n 1. vērpējs; vērpēja;

2. vērpšanas mašīna spinney ['spini] n brit. brikšņi spinning ['spinirj] I n vērpšana; s. jenny —

sena vērpšanas mašīna; II a vērpšanas-spinning-mill ['spiniqmil] n vērptuve spinning-wheel ['spinii]wi:l] n [vērpjamais] ratiņš

spin-off ['spinofj n blakusprodukts; blakus-

rezultāts spinster ['spinsta] n vecmeita spiny ['spaini] 1. adatains, dzeloņains; 2. (par

jautājumu u.tml.) kutelīgs spiral ['spaiaral] I n 1. spirāle; 2. (algu, cenu) svārstības; II a spirālveidīgs; s. balance — atspersvari, bezmēns; DI v 1. vīties spirālē;

2. (par algām, cenām) svārstīties spirant ['spaiarant] n vai. berzenis spire3 ['spaia] n (torņa) smaile spireb f'spaio] n 1. spirāle; 2. vītne

spirit ['spirit] \n\. gars; I shall be with you in s. — domās būšu ar jums; 2. spoks;

3. būtība; jēga; to take smth. in the wrong s. — nepareizi kaut ko iztulkot (saprast);

4. daba, raksturs; man of brave s. — drosmīgs cilvēks; one of the greatest ~s of the age— viens no lielākajiem

laikmeta gariem; she is a kind s. — viņa ir laipna sieviete; 5. drosme, enerģija; man of s. — enerģisks cilvēks; to speak with s. — jūsmīgi runāt; 6. (parasti pl) garastāvoklis; animated ~s — dzīvesprieks, možums; to be in ~s, to be in good (high) —s— būt

labā garastāvoklī; to be in low ~s, to be out of ~s — būt sliktā garastāvoklī; to keep up one's ~s — uzmundrināt sevi; 7. noskaņojums; public s. — sabiedriskā doma; team s. — biedriskums; 8. tendence, virzība; the s. of the age— laika gars; s. of adventure — piedzīvojumu gars; 9. pl alkohols, spirts; 0 that's the [right] s.! — pareizi!; tā ari vajag!; II v uzmundrināt; = to s. away (off) — aizburt prom; aizdabūt prom

spirited ['spintid] a dzīvs; enerģisks spirit-lamp ['spintlsemp] n spirta lampiņa spiritless ['spintbs] a kūtrs; nedzīvs; s. face — neizteiksmīga seja spirit-level ['spinUevl] n līmeņrādis spirit-rapping ['spmt,raepn]] n spiritisms spiritual ['spirit/ual] In spiričuels (nēģeru reliģiska dziesma)-, II a 1. garīgs; 2. apgarots; 3. reliģisks spiritualism ['spirit/ualizam] n l.filoz.

spiritualisms; 2. spiritisms spirituality [.spint/u'aebti] n 1. garīgums;

2. apgarotība spiritualize ['spint/ualaiz] v apgarot spirituous ['spirit/uas] a (par dzērieniem)

alkoholisks, spirtots spirt [sp3:t] sk. spurt spiry* ['spam] a smails spiryb ['spairi] a spirālveidīgs spit" [spit] I a 1. iesms; 2. (zemes) strēle;

II v uzdurt uz iesma spitb [spit] n 1. spļāviens; 2. siekalas; 3. neliels lietus; 0 s. and polish— rūpīga nospodrināšana; the dead (very) s. (of), the s. and image (of) — kā izliets, kā izspļauts; he is the s. and image of his father — viņš ir tēvs kas tēvs; II v (p. un p.p. spat [spaet]) 1. spļaut; 2. (par kaķi) sprauslāt; 3. spļaudīties; 4. (par pagalēm) sprakšķēt, sprēgāt; 5. līņāt, smidzināt; <=» to s. at — izturēties naidīgi; to s. out — 1) izspļaut; 2) izrunāt, izteikt; to s. out a curse — izgrūst lāstu; s. it out! sar.— sper vaļā!; to s. up —

1) spļaut; to s. up blood— spļaut asinis;

2) izvemt

sp!tc [spit] n zemes kārta vienas lāpstassplit

dziļumā

spite [spait] I n spits; dusmas; out of s. — aiz spītības; 0 in s. of — neskatoties uz; par spīti; II v spītēt spiteful ['spaitfvi] a 1. spītīgs; 2. ļauns spitfire ['spitfaia] n sirdīgs cilvēks spitting ['spitiiļ] a : s. image — liela līdzība;

the s. image of his father — tēvs kas tēvs spittle ['spīti] n siekalas spittoon [spi'tum] n spļaujamtrauks spitz [spits] n špics (suns) spitz-dog ['spitsdug] sk. spitz spiv [spiv] n brit. sl. spekulants spivvery ['spivan] n brit. sl. spekulācija splash [splae/] Inl. šļakatas; 2. šļaksts; to fall into water with as. — ar plunkšķi iekrist ūdenī; 3. traips; s. of light — gaismas vizulis; s. of paint — krāsas traips; 4. neliels daudzums; to add a s. of water—pievienot mazliet ūdens; 5. efekts; s. headline — sensacionāls virsraksts; to make a s. sar. — radīt sensāciju; II v 1. apšļākt; uzšļākt; ~ed with mud — notašķīts ar dubļiem; 2. šļakstēt; 3. šļakstīties; 4. brist (piem., pa dubļiem); 5. nosēt (ar ziediem); fields ~ed with poppies — ar magonēm nosēti lauki; <=> to s. about— izrādīties; to s. money about— svaidīties ar naudu; to s. news about — izplatīt sensacionālas ziņas; to s. down — 1) šļākties lejup; 2) (par kosmosa kuģi) nolaisties jūrā splash-board ['splae/bo:d] n (riteņa) dubļu aizsargs

splashdown ['splae/daun] n (kosmosa kuģa)

nolaišanās jūrā splasher ['splae/a] n (riteņa) dubļu aizsargs splashy ['splae/i] a amer. sensacionāls splatter ['splasts] v 1. šļakstēt; 2. murmināt splay [splei] I n būvn. slīpums; Hal. slīps; 2. uz āru vērsts; IIIv 1. vērst uz āru; 2. nogriezt

splayfooted [.splei'futid] a kleins; ar izgrieztām pēdām spleen [spli:n] n 1. anat. liesa; 2. splīns; īgnums; to vent one's s. (upon) — izgāzt Žulti

spleenful ['spli:nfi/l] a īdzīgs, īgns

splendent ['splendant] a mirgojošs splendid ['splendid] a 1. grezns; krāšņs;

2. sar. lielisks splendiferous [splen'difaras] a sar., humor. lielisks

splendour ['splenda] n 1. greznums, krāšņums; to live in s. — dzīvot greznībā; 2. cēlums, diženums splenetic [sph'netik] Inl. liesas slimnieks;

2.īgņa; Hal.anat. liesas-;2.īdzīgs,īgns splenic ['spli:nik] a anat. liesas-splice [splais] I n 1. (tauvu) savijums;

2. būvn. pārlaidsavienojums; liv 1. savīt (tauvas); 2. būvn. izdarīt pārlaidsavieno-jumu; 3. sar. saprecināt

splicing ['splaisirj] n 1. salaišana; sametinā-šana; 2. (filmas) salīmēšana; 3. (filmas) montāža

splint [splint] Inl. (koka) krija, luba; 2. med. šina; 3. mazais liela kauls; II v med. uzlikt šinu

splinter ['splints] Inl. šķemba; 2. skabarga;

3. skaida; skals; 4.: s. group (party) pol. — šķeltnieku grupa; II v 1. šķelt; 2. šķelties; = to s. off — 1) atšķelties; nošķelties; 2) atdalīties, atšķelties (no partijas u.tml.)

split [split] Inl. sašķelšana; 2. šķelšanās; 3. plaisa; ieplaisājums; s. in a seam — vīles plīsums; 4. skals (grozu pīšanai); 5. (dzēriena) pusporcija; s. of lemonade — mazā pudele limonādes; 6.: the ~s plsp. — špagats; 7. el. (vada) sazarojums; 8. kul. saldējums ar augļu šķēlītēm; II a [sa]šķelts; s. decision— nevienbalsīgs lēmums; s. peas — šķelti zirņi; s. infinitive gram. — nenoteiksme ar atdalītu partikulu; s. ring — atslēgu gredzens; s. screen rad., telev. — kombinēti kadri; s. second—mirklis; III v 1. [sa]šķelt; to s. one's vote — balsot par dažādu partiju kandidātiem; to s. the profit — sadalīt peļņu; 2. [saļšķelties; the crowd s. into small groups — pūlis sadalījās mazās grupās; this couple has s. — šis pāris ir izšķīries; we s. over this question — mūsu domas šajā jautājumā dalās; let's s.! sar.— iesim prom!; let's s. the cost — segsim izdevumus kopīgi!; <= to s. off—splitter

1) atšķelt; 2) atšķelties; to s. on sl. —nodot

(līdzzinātāju); to s. up — 1) sašķelt; 2) sašķelties; they have s. up — viņi ir izšķīrušies; 0 to s. hairs — skaldīt matus; to s. one's sides — vai plīst aiz smiekliem; to s. smb.'s ears— apdullināt kādu; to s. the difference — vienoties par cenu splitter ['splits] n 1. šķeltnieks; 2. sīkumains

cilvēks; 3. mokošas galvassāpes splitting ['splitiT]] a 1. šķeļošs; 2. (par galvassāpēm) mokošs; 3. (par ātrumu) reibinošs; 4. (par skaņu) griezīgs splodge [slptxl3] brit. sk. splotch splosh [spin/] n sl. nauda splotch [splot/] I n traips; II v 1. notraipīt,

notriept; 2. brist (pa dubļiem) splotchy ['splot/i] n notraipīts, notriepts splurge [spb:d3] I n dižošanās, plātīšanās;

II v dižoties, plātīties splutter ['spLvta] In 1.buldurēšana; 2. (degošas malkas) sprēgāšana; 3. šļaksti; II v 1. buldurēt; 2. (par degošu malku) sprēgāt; 3. izšļākt siekalas (runājot) spoil [spoil] In 1. laupījums; ~s of war — kara trofejas; 2. labums, peļņa; 3. ieguvums (reta vai vērtīga grāmata u.tml.); 4.pl valsts amati (kurus saviem piekritējiem piešķir valdošā partija); 5. izrakta zeme; II v (p. un p.p. spoilt [spoilt] vai spoiled [spaild]); 1. [sa]bojāt; 2. [sa]bojāties;

3. lutināt; ~t child — izlutināts bērns;

4. novec. aplaupīt; 0 to be ~ing for smth.— ilgoties pēc kaut kā

spoilage ['spailid3] n 1. [sa]bojāšana; 2. brāķis

spoiler ['spoils] n sp. negaidīts uzvarētājs spoilsman ['spailzman] n amer. politikānis spoilsport ['spailspa:t] n cilvēks, kas citiem

sabojā prieku spoilt sk. spoil n

spoke3 [spauk] n 1. (riteņa) spieķis; 2. (pieslienamo kāpņu) šķērskoks; 0 s. in one's (the) wheel — šķērslis, traucēklis; to put a s. in smb.'s wheel — bāzt spieķus riteņos spokeb sk speak

spokebone ['spaukbaun] n anat. spieķakauls

spoken* sk. speak

spokenb ['spaukan] a mutvārdu-spokesman ['spauksman] n 1. runātājs (kas

pārstāv kādu grupu); 2. orators spoliation [.spauh'ei/n] n 1. (sev. neitrālu kuģu) aplaupīšana (vai sagrābšana); 2.jur. ļaunprātīga dokumentu bojāšana (iznīcināšana)

spondee ['spundi:] n lit. spondejs spondulicks [spon'duihks] n pl amer. sl. nauda

sponge [spAnc?3] I n 1. sūklis; 2. noberšana (nomazgāšana) ar sūkli; to give smb. a s. down — noberzt kādu ar sūkli; to have a s. down— noberzties ar sūkli; 3. poraina viela; 4. brit. biskvītkūka; 5. liekēdis; 6. sl. plencis, pļēgurs; 7. med. (marles, vates) tampons; 0 to pass the s. over — nolemt aizmirstībai; to throw up the s. — atzīt sevi par uzvarētu; II v 1. noberzt (nomazgāt) ar sūkli; 2. uzsūkt ar sūkli (tamponu); 3. zvejot sūkļus; 4. (arī to s. from, to s. on) dzīvot uz cita rēķina; = to s. down — 1) noberzt ar sūkli; 2) noberzties ar sūkli; to s. off — noberzt ar sūkli; to s. out— 1) noberzt ar sūkli; 2) izdzēst (no atmiņas); to s. up — uzsūkt ar sūkli sponge-cake [spAn^keik] n biskvītkūka sponge-down [spAn^daun] n noberšanās

(nomazgāšanās) ar sūkli sponger fspAiu^p] n 1. sūkļu zvejnieks; 2. liekēdis

spongiform ['sp/oi^ifaim] a sūkļveidīgs sponging-house ['spAnr/3ir]haus] n vēst. parādnieku cietums spongy f'spAn^i] a 1. porains, sūkļveidīgs;

2. purvains sponsion [spon/n] n galvojums sponsor ['spnnsa] In 1. galvotājs; 2. sponsors, atbalstītājs; 3. (pasākuma) finansētājs; 4. firma, kas pasūta radio vai televīzijas programmu reklāmas nolūkā; 5. iniciators; organizētājs; 6. krusttēvs; II v 1. galvot; 2. organizēt; sarīkot; 3. atbalstīt, veicināt spontaneity [.sponta'neiati] n spontānums spontaneous [spnn'teimas] a 1. spontāns; s. combustion — pašaizdegšanās; 2. brīvprātīgs, labprātīgs; 3. patvaļīgs; stiHislcs; s.

action — stihiska darbība spoof [spu:f]sl. Inl.mānīšanās,krāpšanās;

2. parodija; II v 1. mānīt, krāpt; 2. parodēt spook [spurk] n humor. 1. spoks; 2. sar.

narkomāns; 3. amer. sl. spiegs spooky ['spurki] a spokains; s. house—māja,

kurā spokojas spool [spu:l] Inl. spole; 2. (kinolentes, magnetofona lentes u.tml.) rullītis; II v

1. spolēt; 2. uztīt (uz rullīša)

spoon3 [spu:n] Inl. karote; 2. (plata, izliekta) aira lāpstiņa; 3. (makšķeres) vizulis; 4. (golfa) nūja; 0 to be bom with a silver s. in one's mouth — piedzimt zem laimīgas zvaigznes; he is past his s. — viņš vairs nav nekāds bērns; II v 1. (to s. out, to s. up) smelt ar karoti; 2. bļitkot; 3. viegli pagrūst bumbu (kriketā) spoonb [spu:n] sar. Inl. mīlināšanās; 2. pl

iemīlējušies; II v mīlināties spoonbait ['spurnbeit] n (makšķeres) vizulis spoonbill ['spurnbil] n ibiss spoondrift ['spurndnft] sk. spindrift spoonfeed ['spu:nfi:d] v (p. un p.p. spoonfed ['spu:nfed]) 1. barot ar karoti (bērnu, slimnieku)-, 2. pasniegt gatavā veidā (piem., informāciju, zināšanas)-, 3. amer. sar. izlutināt

spoonful ['spurnM] n pilna karote (kā mērvienība)

spoonmeat ['spu:nmi:t] n šķidra barība

(piem., bērnam) spoony ['spu:m] In 1.muļķis, vientiesis;

2. iemīlējies cilvēks; II a 1. vientiesīgs;

2. iemīlējies; 3. sentimentāls

spoor [spua] I n (zvēra) pēdas; II v izsekot;

iet pa pēdām sporadic [spa'raedik] a sporādisks spore [spo:] n biol. spora sporran [spnran] n ar kažokādu pārklāta

ādas

soma (Skotijas kalnieša apģērba daļa) sport [sport] Inl. sports; to go in for s. — nodarboties ar sportu; 2. pl sporta sacīkstes;

3. izprieca; swimming in the sea is great s. — peldēšanās jūrā ir lieliska izprieca;

4. apsmiekls, izsmiekls; to make s. of smb.— izjokot kādu; to say smth. in s. —

pateikt kaut ko pa jokam; 5. lāga zēns; old s.!— veco zēn!; be a s.!— esi nu tik labs!; 6. sl. sportists; 7. amer. kāršu spēlmanis; 8. pl ikdienas apģērbs; 9. biol. novirze (no normāltipa); 0 s. of fortune — rotaļlieta likteņa rokās; the s. of kings -zirgu skriešanās sacīkstes; II v 1. draisko-ties, rotaļāties; 2. dižoties; to s. a diamond ring— dižoties ar dimanta gredzenu; 3. nodarboties ar sportu; 4. biol. novirzīties (no normāltipa)-, = to s. with — pajokoties sporting ['sporti»]] a 1. sporta-; sportisks; 2. riskants; s. chance — riskants pasākums (izdevība)

sportive ['sportiv] a 1. sportisks; 2. draiskulīgs

sportsman ['sportsman] n 1. sportists; 2. godavīrs

sportsmanlike ['sportsmanlaik] a 1. sportisks; 2. krietns

sportsmanship ['sportsman/ip] n 1. sporta

meistarība; 2. krietnums sportswear ['sportsw3a] n 1. sporta tērps;

2. ikdienas apģērbs sportswoman ['sports wuman] n sportiste sporty ['sporti] a 1. sportisks; 2. sparigs,

straujš; 3. švītīgs spot [spot] Inl. plankums; traips; black s. — zilums; 2. pūtīte; 3. (lietus) lāse; 4. vieta; s. check — pēkšņa pārbaude uz vietas; s. news— speciālziņojums; s. report from the place of action— ziņojums no notikuma vietas; on the s. — 1) tūlīt pat; uz vietas; 2) sl. ķezā; to be on the s. — 1) būt klāt; būt uz vietas; 2) būt modram; people on the s. — vietējie iedzīvotāji; right on the s. — tieši tur; 5. grūtības; to get oneself into a s. amer. sl. — iekulties ķezā; he's really in a s. — viņš patiešām ir ķezā; 6. sar. neliela porcija; s. of whisky—malks viskija; how about a s. of breakfast? — vai nevajadzētu iekost brokastis?; 7. sar. (skatuves) prožektors; 8.: s. cash — skaidra nauda; 9.: s. goods — par skaidru naudu pirktas preces; 10. rad., telev. raidījums; 0 blind s. — 1) nepazīstama lieta (nozare); art is a blind s. to him — viņš neorientējasspotless

mākslā; bright s. — gaišs mirklis; tender s. — vāriga vieta; to change one's ~s — 1) mainīt raksturu; 2) mainīt dzīvesveidu; to hit the high ~s — skart tikai galvenos jautājumus; to put smb. on the s. —

1) nostādīt kādu nepatīkamā stāvoklī;

2) amer. sl. nolaist kādu no kājas; to touch the s. sl. — trāpīt mērķī; this really touches the s. — tas ir tieši tas, kas vajadzīgs; II v 1. notraipīt, notriept; -ted with paint — notriepts ar krāsu; 2. notraipīties; this cloth ~s with water — uz šī auduma paliek ūdens traipi; 3. ievērot, saskatīt; to s. a friend in the crowd — ievērot pūlī draugu; to s. the winner— iepriekš noteikt uzvarētāju; 4. novietot; to s. guards around the building—novietot sargus apkārt ēkai;

5. (ari to s. out) — iztīrīt (notīrīt) traipu;

6. smidzināt; it's -ting with rain — smidzina lietus; 7.amer. sp. dot handikapu; 8. mii. koriģēt šaušanu; HI adv brit. sar. precīzi, tieši; to arrive s. on time — ierasties tieši laikā

spotless [spottas] a 1. nenotraipīts; 2.nevainojams

spotlight ['spotlait] I n (skatuves) prožektors; to be in the s. — būt uzmanības centrā; II v apgaismot ar prožektoru; to s. difficulties — pievērsties grūtībām spot-on [.spnt'on] a brit. sar. precīzs, tiešs spotted ['spotid] a plankumains; s. fever — 1) izsitumu tīfs; 2) cerebrospinālais meningīts

spotter ['spDta] n 1. novērotājs; 2.: s. plane

av. — koriģētājs; 3. sl. detektīvs spotty [spoti] a 1. plankumains; 2. (parseju)

pūtains; 3. nevienmērīgs spouse [spauz, amer. spaos] novec. laulāts

draugs; laulāta draudzene spout [spaut] I n 1. ūdens tekne; 2. (kannas) snīpis; 3. (tvaika, ūdens) strūkla; 0 up the s. — 1) ieķīlāts; 2) bankrotējis, izputināts; liv 1.izšļākt; the volcano ~s lava — vulkāns izverd lavu; 2. izšļākties; 3. sar. deklamēt, skandēt; 4. sl. ieķīlāt sprain [sprein] In (saišu) sastiepums; liv

sastiept (saites); —ed ankle- sastiepta

potīte sprang sk. springb II

sprat [spraet] n 1. šprote; ķilava; 2. sar.

bērniņš, mazulis sprawl [spro:l] v 1. atgāzties, izlaisties (krēslā); to send smb. -ing— notriekt kādu zemē; 2. izplesties; the city ~s for miles — pilsēta plešas jūdzēm tālu; 3. izplest (rokas, kājas); 4. (par augu) zelt; 5.: -ing handwriting — plašs rokraksts spray8 [sprei] n 1. (ziedoša koka, krūma)

zars; 2. rotājums ziedoša zara veidā sprayb [sprei] Inl. (ūdens) šalts; 2. aerosols;

3. mii. (ložu, šķembu) klīdums; II v apsmi-dzināt

sprayer ['spreia] n 1. aerosols; 2. tehn. sprausla

spread [spred] I n 1. izplatīšanās; s. of disease — slimības izplatība; 2. izplešanās; s. of the city in all directions — pilsētas izplešanās visos virzienos; 3. izplatījums; wide s. of fields — lauku plašums;

4. (spārnu u.tml.) vēziens; 5. pārklājs, pārsegs; 6. pavalgs; cheese s. — kausēts siers;

7. sar. dzīres, mielasts; 8. (grāmatas, laikraksta) atvērums; 9. plašs laikraksta materiāls; II v (p. un p.p. spread [spred])

1. atritināt; attīt; to s. a banner— attīt karogu; to s. oneself — 1) izstiepties (guļot); 2) gari un plaši izrunāties; 3) izvērsties; to s. one's hands — izstiept rokas; to s. one's wings — izplest spārnus;

2. izplatīt; to s. rumour — izplatīt baumas;

3. izplatīties; the fire is -ing fast — uguns ātri izplatās; 4. plesties; stiepties; water is -ing over the floor— ūdens izplūst pa grīdu; his interests s. over many subjects — viņa intereses aptver daudzas jomas;

5. apklāt; noklāt; to s. the table — uzklāt galdu; 6. uzziest; to s. butter on bread — apziest maizi ar sviestu; 7. ilgt, turpināties; this course of study ~s over two years — šis mācību kurss ilgst divus gadus;

8. pagarināt (maksājuma termiņu); = to s. out — 1) atritināt; attīt; to s. out a carpet — izklāt paklāju; 2) izstiept; to s. out one's legs — izstiept kājas; 3) izbārstīt, izkaisīt;spuddle

4) (par zariem) stiepties; 0 to s. it on thick amer. sl. — šaut pār strīpu spread-eagle [,spred'i:gl] I n ērglis ar izplestiem spārniem (ģerbonī); II a 1. nogūlies izšļaukus; 2. amer. šovinistisks, urā patriotisks spreader ['spreda] n 1. izplatītājs; 2. tehn. sadalītājs

spread-over ['spred.auva] n slīdošs grafiks spree [spri:] I n jautrība; spending s. — svaidīšanās ar naudu; to be on the s., to go out on a s. — uzdzīvot; II v uzjautrināties sprig [spng] Inl. zariņš; 2. zariņveida raksts (uz auduma u.tml.); 3. (apavu) metāltapa; 4. niev. jauneklis; 5. niev. atvase, pēctecis; II v 1. izrotāt ar zariņveida rakstu; 2. iedzīt tapas (apavā) sprightly ['spraitli] a dzīvs, jautrs spring3 [spni]] n pavasaris; s. onion—lociņi spring6 [spri»]] Inl. lēciens; to take as. — palēkties; 2. atspere; 3. elastīgums; vingrums; s. in one's step — vingrs solis; 4. enerģija, spars; 5. avots; 6. pirmsākums; 7.iemesls, motīvs; 8.sūce; liv (p. sprang [spraerj]; p.p. sprung [sprAi]]) 1. lēkt; lēkāt; to s. to one's feet — pielēkt kājās; 2. (arī to s. up) izcelties; rasties; to s. up like mushrooms— augt kā sēnēm pēc lietus; buds are ~ing — parādās pumpuri; where do you s. from?— no kurienes jūs te gadījāties?; 3. (par asinīm) pieplūst; 4. (par asarām) sariesties; saskriet (acis); 5. negaidīti paziņot; to s. a surprise on smb.— sagādāt kādam pārsteigumu; 7. atsprāgt [vaļā]; 8. (par dēli) sariezties; sarobīties; 9. pārraut; pāršķelt; 10. radīt sūci; to s. a leak — sūkties; tecēt; 11. spridzināt; 12. ielikt (pielikt) atsperi; 13. sl. izlaist no cietuma; => to s. at— mesties virsū; to s. out— izrietēt; to s. up— ^palēkties; 2) ātri augt; 2) pēkšņi sākties; a

strong wind sprang up — sacēlās spēcīgs vējš

spring-balance [.sprajWlans] n atspers vari,

bezmēns

springbed [,spnt]'bed] n atsperu matracis

springboard ['spriqboid] n 1. tramplīns;

2. mii. placdarms springbok ['spriqbok] n Dienvidāfrikas ga-zele

spring-clean I n ['sprit]kli:n] pamatīga tīrīšana; II v [spn»]Tdi:n] pamatīgi [izļtīrit springdoor ['spnrjda:] n atsperdurvis springe [spring] n cilpa (piem., putnu ķeršanai)

springer [sprnp] n lēcējs spring-halt ['sprnjhoilt] n vet. špats springhead ['sprn]hed] n avots spring tide [,spnt]'taid] n 1. pavasara pali;

2. poēt. pavasaris springtime fspnijtaun] n pavasaris springy ['spniji] a atsperīgs, elastīgs sprinkle ['spnqkl] Inl. apslacīšana, apsmidzināšana; 2. smalks lietus; 3. neliels daudzums; n v 1. apslacīt, apsmidzināt; 2. (par lietu) smidzināt; 3. apkaisīt, nobārstīt sprinkler ['spriqkb] n smidzinātājs (aparāts) sprinkling ['spnrjklir]] n neliels daudzums (skaits)

sprint [sprint] sp. I n sprints; II v skriet īsās

distances sprinter ['sprinta] n sp. sprinteris sprite [sprait] n elfa, feja sprocket ['sprokit] n 1. ķēdesrats; 2. ķēdes-rata zobs

sprout [spraut] I n 1. asns; 2. pl (arī Brussels ~s) rožu kāposti; 3. sar. jaunietis; jauniete; II v 1. dīgt, dzīt asnus; 2. uzaudzēt; to s. a beard— uzaudzēt bārdu; a to s. up — izaugt

spruce3 [spru:s] n (arī s. fir) egle spruceb [spni:s] I a uzposies; II v (ari to s. up) uzpost; to get ~d up, to s. oneself up — uzposties sprue [spru:] n tehn. vertikāls lietnis sprung3 [sprAt]] a 1. ieplaisājis, ieplīsis; 2. sl.

iereibis sprung6 sk. spring6 II spry [sprai] a dzīvs, mundrs; look s.! — veiklāk!

spud [spAd] Inl. kaplis; 2. sar. kartupelis;

n v (arī to s. out, to s. up) kaplēt spuddle fspAdl] v dial, kaplēt

1053spue

spue [spju:] sk. spew

spume [spju:m] I n putas; II v putot

spumous [spjuimas] a putains

spun sk. spin II

spunk [spAqk] n degsme; spars

spunky ['spAqki] a dedzīgs; sparīgs

spur [sp3:] I n 1. piesis; to put (set) ~s to —

1)piecirst piešus; 2) pamudināt; 2. pamudinājums; under the s. of curiosity — ziņkārības dzīts; 3. (kalnu) atradze; 4. bot. melnie graudi, vilkazobi; 5. dzelzc. (arī s. line, s. track) amer. — strupceļš; 0 on the s. of the moment— acumirklī; to win one's ~s — 1) vēst. kļūt par bruņinieku;

2) gūt ievērību; II v 1. piecirst piešus; 2. mudināt; skubināt; => to s. forward, to s. on — 1) ātri jāt; 2) mudināt, steidzināt

spurious [spjuonas] a neīsts; viltots; s. coin— viltota monēta; s. sentiment — neīstas jūtas spurn [sp3:n] Irt 1. nicinoša izturēšanās; 2. (kājas) spēriens; II v 1. nicinoši izturēties; 2. spert; 3. atraidīt, noraidīt spurt [sp3:t] Inl.

strūkla; šalts; ~s of flame — liesmu mēles; s. of steam — tvaika mutulis; 2. (enerģijas u.tml.) uzplūdi; 3. sp. spurts, izrāviens; II v 1. (ari to s. out) izšļākties; 2. sp. izrauties [uz priekšu] sputa sk. sputum

sputter ['spAta] Irti. buldurēšana; 2. (degošas malkas) sprēgāšana; liv 1.buldurēt; 2. (par degošu malku) sprēgāt; 3. izšļākt siekalas (runājot) sputum [spjuitam] n (pl sputa [spju.'ta])

1. siekalas; 2. med. krēpas spy [spai] I rt spiegs; II v 1. spiegot; 2. ieraudzīt, saskatīt; to s. smb. in a crowd — ieraudzīt kādu pūlī; = to s. into, to s. on — izsekot; to s. into smb.'s secrets — izzināt kāda noslēpumus; to s. on one's neighbours — [slepeni] novērot savus kaimiņus; to s. out — izspiegot spyglass ['spaigla:s] n tālskatis spyhole ['spaihaul] n actiņa (durvīs) squab [skwnb] Irt 1. jauns balodis (bez spalvām); 2. resnītis; 3. mīksts sēdeklis; II a drukns

squabble [skwnbl] I n ķilda; II v 1. ķildoties;

2.poligr. izjaukt (salikumu) squabby ['skwnbi] a drukns squad [skwrxl] n 1 .mil. nodaļa; awkward s.— 1) jauniesaukto vads; 2) iesācēji; flying s. — 1) dežurējoša policijas mašīna; 2) dežurējoša policistu vienība; s. car — policijas automašīna; 2. (strādnieku) brigāde; 3. amer. (sporta) komanda squadron ['skwndran] n 1. mil. eskadrons;

2. av. eskadriļa; 3.jūrn. eskadra squadronleader [.skwodrsn'liida] n 1. aviācijas majors; 2. eskadriļas komandieris squalid ['skwnlid] a 1. netīrs; nolaists;

2. nekrietns, zemisks squall [skwo:l] Irti. spiedziens; spalgs kliedziens; 2. (vēja) brāzma; 0 look out for ~s!— esiet piesardzīgi!; II v spiegt; spalgi kliegt

squally ['skwo:h] a 1. brāzmains; 2. amer.

bīstams squalor ['skwnla] n netīrība squander ['skwnnda] Irt izšķērdēšana, izšķiešana; n v izšķērdēt, izšķiest square [skwes] Irti. kvadrāts; taisnstūris; 2. kvadrātveida priekšmets; s. of paper — papīra lapa; 3. laukums, skvērs; 4. (pilsētas) kvartāls; 5. stūrenis, uzstūris; 6. mat. kvadrāts (pakāpe); nine s. — deviņi kvadrātā; 8. mii. karē; 0 s. one - sākumpunkts; on the s. — godīgi; II a 1. kvadrātveida-; taisnstūra-; s. brackets — kvadrātiekavas; the s. root— kvadrātsakne; 2. (with) paralēls; 3. pareizs; precīzs; to get one's accounts s. — savest kārtībā savus rēķinus; to get s. with smb.— 1) norēķināties ar kādu; 2) atriebties kādam; 4. godīgs, taisnīgs; s. deal — godīgs darijums; 5. pamatīgs; s. refusal — kategorisks atteikums; to have a s. meal — krietni paēst; 6. drukns; plecīgs; 7. sar. vecmodīgs; she is s. in her views— viņai ir konservatīvi uzskati; 0 all s. — 1) viss kārtībā; 2) sp. neizšķirti; call [it] s. — līdzīgi; norēķinājušies; III v 1. veidot kvadrātu; ~d paper— rūtiņpa-pīrs; to s. one's shoulders — iztaisnot plecus; 2. nokārtot (rēķinus); 3. saskaņot;

1054squint

4. saskanēt; not to s. with the facts — nesaskanēt ar faktiem; 5. piekukuļot, uzpirkt; 6. sp. izlīdzināt rezultātu; 7. mat. kāpināt kvadrātā; = to s. off — 1) sadalīt kvadrātos; 2) sagatavoties aizsardzībai (vai uzbrukumam); 3) savest kārtībā; to s. up — 1) nokārtot (rēķinus); 2) sagatavoties aizsardzībai (vai uzbrukumam); 3) (to) enerģiski ķerties (pie kaut kā); 0 to s. the circle — censties panākt neiespējamo; IV adv

1. taisni; to stand s. — stāvēt taisni;

2. godīgi; fair and s. — godīgi un taisnīgi square-built [.skwea'bilt] a plecīgs squarehead ['skweahed] n amer. sl. skandināva vai vācieša palama

square-toed [.skwea'taud] a 1. (par apaviem) ar platiem purngaliem; 2. sīkumains; 3. vecmodīgs

squaretoes ['skweatauz] n 1. formālists;

2. vecmodīgs cilvēks

squash3 [skwr»/] Inl. biezsula; orange s. — apelsīnu dzēriens; 2. drūzmēšanās, spiešanās; 3. šļakstiens; 4. skvošs (tenisam līdzīga spēle); II v 1. saspiest; 2. saspiesties;

3. iespiesties; 4. drūzmēties; 5. sar. apklusināt; 6. sar. apspiest (sacelšanos)

squashb [skwt>/] n ķirbis squash hat ['skwo/haet] n mīksta filca platmale

squashy ['skwo/i] a 1. mīksts; s. pears —

mīksti bumbieri; 2. dumbrains, staigns squat [skwot] In tupēšana; IIa drukns; III v 1. tupēt; 2. nelikumīgi apmesties (neapdzīvotā namā, svešā teritorijā); 3. sar. sēdēt

squatter [skwota] n 1. tupētājs; 2. (neapdzīvota nama, svešas teritorijas) nelikumīgs iemītnieks; 3. aitkopis (Austrālijā) squaw [skwo:] n 1. Ziemeļamerikas indiāniete; 2. amer. humor, sieviete; sieva squawk [skwo:k] Inl. (putna) kliedziens; 2. sar. žēlabas; žēlošanās; 3.: s. box sl. — reproduktors; II v 1. (par putnu) kliegt; 2. sar. žēloties; 3. sl. nosūdzēt squeak [skwi:k] Inl. (peles) pīkstiens; 2. (durvju) čīkstēšana; 0 to have a narrow s. — izvārtīties par mata tiesu; II v 1. pīk-

stēt; 2. (par durvīm) čīkstēt; 3. sar. nosūdzēt squeaker ['skwi:ka] n 1. čīkstulis; pīkstulis;

2. putnēns; 3. sl. sūdzmanis

squeaky ['skwi:ki] a 1. pīkstošs; 2. čīkstošs;

3.: s. clean amer. sar. — ļoti tīrs squeal [skwi:l] I n 1. spiedziens; 2. sl.

nosūdzēšana; II v 1. spiegt; 2. sar. žēloties; 3. sl. nosūdzēt squealer ['skwi:b] n 1. spiedzējs; 2. putnēns;

3. čīkstulis; 4. sl. sūdzmanis squeamish ['skwi:mi/] a 1. šķebīgs; I feel s. — man ir nelaba dūša; 2. pārlieku jūtīgs squeezable ['skwiizsbl] a 1. saspiežams;

2. piekāpīgs squeeze [skwi:z] Inl. [sa] spiešana; to add a s. of lemon to tea— piespiest citrona sulu tējai; to give smb.'s hand as. — paspiest kādam roku; 2. drūzmēšanās, spiešanās; 3. sar. piespiešana; 4. sar. izspiešana; šantāža; 5. grūtības; housing s. — dzīvokļa grūtības; 6. nospiedums; 0 to have a close (narrow, tight) s. — izvairīties par mata tiesu; II v 1. [sa]spiest; to s. smb.'s hand — paspiest kādam roku; 2. izspiest; to s. a lemon — izspiest citronu; to s. money from smb.— izspiest kādam naudu; 3. (in) iespiest; to s. clothes into a bag — iespiest drēbes somā; to s. oneself into a room — iespraukties istabā; 4. izspraukties; to s. one's way through the crowd — izspraukties cauri pūlim; 5. taisīt nospiedumu; 6. radīt naudas grūtības squeezer ['skwi:za] n 1. (sulu) spiedne;

2. tehn. ielokošanas darbgalds squelch [skwelf/] Inl. (dubļu) šļakstēšana; 2. apklusināšana; II v 1. slampāt (pa dubļiem); 2. sabradāt, samīt; 3. apspiest; to s. a desire for freedom— apspiest brīvības alkas

squib [skwib] Inl. petarde; 2. lit. paskvila; 0 damp s. — neveiksmīgs pasākums; II v rakstīt paskvilas squiffer ['skwifa] n sl. koncertīna squiffy ['skwifi] a iereibis squill [skwil] n hot jūras sīpols squint [skwint] Inl. šķielēšana; to have a bad s. — stipri šķielēt; 2. acu uzmetiens; tosquint-eyed

have (take) a s. (at) — uzmest acis; II v 1. šķielēt; 2. (at) uzmest acis; 3. piemiegt acis squint-eyed ['skwintaid] a 1. šķielējošs; 2. ļauns

squire ['skwaia] I n 1. skvairs, muižnieks; 2. vēst. ieroču nesējs; 3. amer. miertiesnesis; 4. humor, kavalieris; 5. hrit. sl. puisis; II v pavadīt (sievieti) squireen [,skwaia'ri:n] n sīkmuižniecības

pārstāvis (sev. Īrijā) squirm [skw3:m] I n izliekšanās; II v 1. izliekties, izlocīties; 2. (out of) izlocīties, izvairīties squirrel ['skwiral] n vāvere squirt [skw3:t] Inl. strūkla; 2. šļirce; 3. sar. nekauņa; 4.sl. reaktīvā lidmašīna; liv

1. izšļākt; 2. izšļākties squish [skwi/] n sar. marmelāde

stab [staeb] In 1. (dunča, naža) dūriens;

2. pēkšņas asas sāpes; s. of guilt — vainas apziņa; s. of radiculitis — radikulīta lēkme;

3.sar. mēģinājums; to have (make) a s. (at) — izmēģināt roku; 0 s. in the back — 1) nodevīgs uzbrukums; 2) neslavas celšana; II v 1. durt (ar dunci, nazi); 2. uzdurt; 3. kaitēt; to s. smb.'s reputation— kaitēt kāda reputācijai;

to s. smb. to the heart — aizskart kādu līdz sirds dziļumiem; his conscience ~bed [at] him — viņu mocīja sirdsapziņa

stabbing ['staebirj] a (par sāpēm) durstīgs stability [stabibti] n stabilitāte stabilization [.steibalai'zei/n] n stabilizācija stabilize ['steibalaiz] v stabilizēt; ~d warfare

mil. — pozīciju karš stabilizer ['steibslaiza] n av., tehn. stabilizators

stable8 ['steibl] Inl. (zirgu) stallis; 2. (viena īpašnieka) sacīkšu zirgi; 3. kolektīvs, kompānija; s. of newspapers — izdevniecība, kas izdod vairākus laikrakstus; he is out of the same s. — viņš pieder pie tām pašām aprindām; II v novietot (turēt) stallī stableb ['steibl] a stabils stableboy ['steiblboi] n zirgu puisis stable-companion ['steiblkarapaenjan] n 1. tā paša staļļa zirgs; 2. skolasbiedrs; 3. kluba

biedrs; 4. (mājas) kaimiņš stableman ['steiblman] n zirgkopis stablemate ['steiblmeit] sk. stable-

companion stabling ['steibht]] n (zirgu) staļļi stack [stack] Inl. grēda; kaudze; s. of books— grāmatu kaudze; s. of hay — siena kaudze; s. of wood — malkas grēda;

2. liels daudzums, milzums; ~s of work — daudz darba; 3. skurstenis; 4. skursteņu rinda; 5. sters (malkas, og(u mēra vienība); 6. plauktenis (bibliotēkā); 7. mii. (šauteņu) piramīda; 0 s. of bones amer. — kaulu kambaris; II v kraut kaudzē; <= to s. up — 1) kraut kaudzē; 2) neļaut lidmašīnai piezemēties; 0 to s. the cards (odds) (against) — radīt kavēkli (šķērsli); the cards are ~ed — spēlīte ir zaudēta

stadium ['steidism] n stadions

staff* [sta:f] n 1. miets, nūja; 2. zizlis;

3. (karoga) masts; 4. atbalsts, atspaids; 5. (pl staves [steivz]) mūz. nošu līnija; 0 s. of life — maize

staff1' [sta:f] Inl. štats; personāls; editorial s. — redkolēģija; teaching s. — mācību spēki; on the s. — štatos; 2. mii. štābs; II v apgādāt ar personālu; hospital ~ed with fifty doctors— slimnīca, kurā strādā piecdesmit ārstu stag [staeg] Inl. briedis; 2. biržas spekulants; 3. kungu vakars (viesības); 4. sl. ziņu pienesējs; II a 1. paredzēts tikai vīriešiem; s. movie — pornogrāfiska filma; 2. bez vīriešiem; three s. women— trīs sievietes bez kavalieriem; the girls danced s. — meitenes dejoja viena ar otru; Divi. spekulēt (biržā); 2. ierasties bez dāmas (viesībās); 3. sl. nosūdzēt; 4. sl. pienest ziņas stag-beetle ['staeg,bi:tl] n briežvabole stage [steid3] Inl. paaugstinājums, platforma; 2. skatuve; s. direction— 1) remarka; autora piezīme (lugas tekstā); 2) režisūra; s. director— teātra režisors; s. fever — teātijūsma; s. fright— lampu drudzis; s. manager — teātra režisora palīgs; the s. — teātris; skatuves māksla; to be on the s. — būt aktierim; to go on the s. — kļūt parstale

aktieri; to quit the s. — 1) (par aktieri) pamest skatuvi; 2) nomirt; to take s. — (par aktieri) noiet no skatuves, aplausiem skanot; 3. stadija; posms; early s. of disease— agrīna slimības stadija; s. of development — attīstības posms; 4. (raķetes) pakāpe; 5. lauks, sfēra; s. of action — darbības lauks; 6. (ceļojuma) posms; 7. novec. pasta rati; 8. el. kaskāde; 0 by easy ~s— 1) lēni, nesteidzīgi; 2) ar pārtraukumiem; to hold the s. — 1) (par lugu) nenoiet no skatuves; 2) būt uzmanības centrā; to set the s. (for) — sagatavot; II v

1. uzvest (lugu)\ inscenēt; 2. (par lugu) būt skatuviskai; this play ~s well— šī luga ir piemērota inscenēšanai; 3. organizēt; to s. a strike — noorganizēt streiku

stagecoach ['steidjkaut/] n novec. pasta rati stagecraft ['steid3kra:ft] n 1. dramaturga

meistarība; 2. režisora meistarība stagehand ['steidjhaend] n skatuves strādnieks

stager ['steidjo] n pieredzējis cilvēks; old

s. — slīpēts zellis stagestruck ['steid3strAk] a teātrjūsmīgs stagger ['staegs] I n 1. grīļošanās; streipu-ļošana; 2.: the ~s — reibonis; 3. zigzag-veida izvietojums; II v 1. grīļoties; streipuļot; 2. saļodzīt; likt grīļoties; 3. šaubīties; 4. likt šaubīties; 5. pārsteigt; ~ing news — pārsteidzošas ziņas; 6. izvietot zigzagveidā; 7. regulēt; to s. office hours— noteikt darba stundas dažādos laikos (lai novērstu satiksmes sastrēgumu) staggerer ['staegara] n 1.

trieciens; 2. sarežģīts jautājums

staging ['steid3it]] n 1. (lugas) inscenējums;

2. sastatnes

stagnancy ['staegnansi] n stagnācija stagnant [staegnant] a 1. (par ūdeni) stāvošs;

2. inerts; kūtrs stagnate [staeg'neit] v 1. (par ūdeni) sastāvē-

ties; 2. kļūt inertam (kūtram) stagnation [staeg'nei/n] n stagnācija

stagparty ['staeg,pa;ti] n sar. kungu vakars

(viesības) stagy [*steid3i] a teatrāls

staid [steid] a nosvērts stain [stem] In 1. traips; 2.krāsviela; II v 1. notraipīt; 2. nokrāsot; ~ed glass — 1) krāsains stikls; 2) vitrāža; 3. nokrāsoties; this material ~s well— šo audumu var labi nokrāsot; 4. aptraipīt (reputāciju u.tml.) stainless ['steinbs] a 1. nenotraipīts; 2. tehn.

nerūsošs; s. steel — nerūsošais tērauds stair [stea] n 1. (kāpņu) pakāpiens; flight of ~s — kāpņu posms; 2. pl kāpnes; below ~s — pagrabstāvs staircase ['steakeis] n 1. kāpnes; 2. kāpņu telpa

stairway fsteawei] sk. staircase stake [steik] Inl. miets; stabs; 2. vēst. kauna stabs; 3.: the ~s vēst. — sadedzināšana uz sārta; 4. likme (kāršu spēlē)', to play for high ~s— spēlēt uz lielām summām; 5. ieguldījums (pasākumā); 6. pl balva (zirgu skriešanās sacīkstēs)\ 0 to bet at s. — likt uz spēles; to have a s. in smth.— būt dziļi ieinteresētam kaut kur; to pull up ~s sar.— pamest mājas un darbu; his honour is at s. — viņš riskē ar savu godu; II v 1. atbalstīt ar mietu; 2. uzdurt uz mieta;

3. likt uz spēles; riskēt; 4. finansēt; <= to s. off — norobežot ar mietiem (piem., laukumu); to s. on — likt uz spēles; riskēt; to s. out— 1) norobežot ar mietiem (piem., laukumu); 2): to s. out a claim — paziņot par savām tiesībām (uz kaut ko); 3) amer. sl. (par policiju) izsekot; to s. to amer. — samaksāt; he ~d me to a car — viņš man nopirka automašīnu

stalactite ['staelaktait] n ģeol. stalaktīts stalagmite ['staebgmait] n ģeol. stalagmīts stale" [steil] n (lopu) urīns staleb [steil] I a 1. (par maizi) sacietējis, sakaltis; 2. (par gaisu) sasmacis; 3. (par alu u.tml.) novadējies; 4. banāls; nodrāzts; s. joke—nodrāzts joks; 5. paguris; to become s. — (par sportistu) zaudēt formu; liv 1. (par maizi) sacietēt; sakalst; 2. (par alu u.tml.) novadēties; 3. (par gaisu) sasmakt;

4. kļūt neinteresantam; zaudēt svaigumu;

this news has ~d — šīs ziņas ir novecojušas;

5. pagurt; zaudēt sparustalemate

stalemate ['steilmeit] n 1. pats (šahā);

1.pārn. strupceļš

stalk8 [stoik] n 1. stiebrs; stublājs; cabbage s. — kacens; 2. zool. kājiņa; 3. (glāzītes u. tml.) kājiņa; 4. (fabrikas) skurstenis stalkb [sto:k] In l. cēla gaita; 2. pielavīšanās (piem., medījumam); II v 1. cēli soļot; 2. pielavīties (piem., medījumam) stalking-horse ['sto:kir]ho:s] n 1. iegansts;

2. amer. pol. fiktīva kandidatūra (ko izvirza, lai sakautu opozicionāru partiju)

stall [sto:l] I n 1. steliņģis; 2. kiosks; stends;

3. kabīne; shower s. — dušas kabīne;

4. vieta parterā (kinoteātrī, teātrī); 5. vieta altāra telpā; 6. kanoniķa amats; 7. (automašīnu) stāvvieta; 8. gumijas pirksts (ko uzmauc ievainotam pirkstam); 9. kalnr. ogļu cirtne; 10. av. ātruma zaudēšana; 11. sar. izvairīšanās; II v 1. novietot (vai turēt) steliņģī; 2. iestigt (dubļos, sniegā u. tml.); 3. apstādināt (motoru); 4. (par motoru)

apstāties; 5. sar. izvairities; 6. av. zaudēt ātrumu; ° to s. off—novilcināt

stallion [stasljan] n ērzelis stalwart [stoilwat] \n\. pol. uzticams partijas biedrs; 2. veselīgs cilvēks; II a 1. uzticams; s. supporter — uzticams sekotājs; 2. spēcīgs, veselīgs stamen ['steimen] n bot. putekšņlapa stamina [staemina] n izturība stammer ['stasma] I n stostīšanās; II v stostīties

stamp [staemp] In 1. spiedogs, zīmogs; 2. nospiedums; 3. pastmarka; 4. (soļu) dimdoņa; 5. iezīme, pazīme; he bears the s. of genius — viņš ir īsts ģēnijs; his words bear the s. of truth — viņš runā taisnību; 6. veids; books of that s. — tāda veida grāmatas; they are the same s. — viņi ir līdzīga rakstura cilvēki; 7. iespaids, ietekme; 8. marķēšana; II v 1. apzīmogot; 2. iespiest; uzspiest; ~ed in one's memory — iespiedies atmiņā; 3. uzlīmēt pastmarku; 4. marķēt; 5. dauzīt (kājas); to s. the ground — mīdīt zemi; to s. the snow from one's boots— nodauzīt sniegu no zābakiem; 6. raksturot; his actions s. him

best — viņu vislabāk raksturo viņa darbi; 7. iespaidot; ietekmēt; he ~s his authority on everything— viņa autoritāte jūtama visur; = to s. down — nomīdīt; to s. on — 1) uzkāpt, uzmīt; 2) iespiest; uzspiest; to s. out — 1) apspiest (sacelšanos); 2) likvidēt (piem., epidēmiju); 3) nodzēst (ugunskuru); 4) tehn. izštancēt stamp-collector ['staempka,lekta] n pastmarku krājējs

stamp-duty ['staemp,dju:ti] n zīmognodeva stamped ['staempt] a apzīmogots; s. paper —

zīmogpapīrs stampede [staem'pi:d] I n 1. paniska bēgšana; 2. stihiska masu kustība; 3. amer. ikgadēji svētki ar kovboju sacensībām; II v 1. panikā bēgt; 2. piespiest panikā bēgt; => to s. into — piespiest (kaut ko darīt) stamping-ground ['staempiqgraund] n

1. (savvaļas dzīvnieku) uzturēšanās vieta;

2. sar. iemīļota pulcēšanās vieta stance [staens] n 1. sp. stāja; 2. viedoklis stanch8 [sta:n//] v apturēt (asiņošanu) stanchb [sta:nr/] sk. staunch8 stanchion [*sta:n/n] n balsts, statnis stand [staend] I n 1. apstāšanās; to bring (put)

to a s. — apstādināt, apturēt; to come to a s. — apstāties; 2. vieta; pozīcija; to take one's s. — 1) ieņemt pozīciju; 2) (on, upon) balstīties; 3. pretošanās; to make a s. against smb.— pretoties kādam; to make a s. for smb.— aizstāvēt kādu; 4. (taksometru) stāvvieta; 5. novietne; stends; 6. viedoklis; to take a strong s. — stingri palikt pie sava; 7. (stadiona) tribīne; 8. liecinieka vieta (tiesā); 9. platforma; tribīne; 10. statīvs; statnis; 11. (teātra trupas) ierašanās uz viesizrādēm; one-night s. — viena viesizrāde; 12. (augoša) labība; 13. : s. of arms— (viena karavīra) apbruņojums; 14. sp. stāja; 15. tehn. statne; II v (p. un p.p. stood [stud]) 1. stāvēt; to s. aloof— turēties atstatu; to s. clear (of) — turēties tālāk; to s. on end — (par matiem) sacelties stāvus; to s. stock-still — stāvēt kā sastingušam; to s. to smb.'s light —

1) aizsegt kādam gaismu; 2) kaitēt kādam;stand-in

traucēt kādu; he ~s six feet — viņš ir sešas pēdas garš; 2. (par šķidrumu) nostāvēties; 3. (arī to s. up) piecelties; 4. (arī to s. stili) apstāties; 5. atrasties; būt; to let smth. s. — uz laiku atlikt; to s. accused of murder — tikt apvainotam slepkavībā; to s. high —

1) tikt godātam; 2) būt dārgam; to s. in awe (of) — sajust godbijību; to s. in need (of)— just vajadzību; to s. ready— būt gatavībā; to s. well (with)— l)būt labās attiecībās; 2) būt labi ieredzētam; as affairs now s., how matters (things) s. — kāds ir stāvoklis; the matter ~s thus — jautājums ir šāds; 6. izturēt; to s. fire— 1) izturēt kritiku (pārbaudi); 2) mii. izturēt ienaidnieka uguni; 3) tehn. (par metālu) izturēt augstu temperatūru; to s. one's ground — nepadoties; palikt pie sava; he failed to s. the test— viņš neizturēja pārbaudi; 7. paciest, panest; to s. heat — panest karstumu; I can't s. him — es nevaru viņu ciest; 8. nostādīt; novietot; to s. smth. against the wall — nolikt kaut ko pie sienas; 9. būt spēkā; the order still ~s — rīkojums vēl ir spēkā 10.jūrn. ieturēt kursu;ll. izmaksāt; to s. smb. a dinner — izmaksāt kādam pusdienas; = to s. against— 1) atslieties; 2) atdalīties, izcelties; to s. aside — nostāties sāņus; to s. by— 1) būt klāt (neiejaucoties);

2) atbalstīt; palīdzēt; to s. by one's promise— turēt solījumu; I'll always s. by you — es jūs vienmēr atbalstīšu; to s. down — 1) aiziet no amata; 2) atsaukt savu kandidatūru (vēlēšanās); to s. for— 1) atbalstīt; 2) nozīmēt;

simbolizēt; 3) aizstāt; 4) pari, kandidēt; 5) sar. paciest; I can't s. for that — es to nevaru pieļaut; to s. in — 1) (for) aizvietot; 2) (with) dalīties (ar kādu); atbalstīt; 3) jūrn. braukt uz krasta pusi; to s. off — 1) turēties atstatu; 2) atlaist no darba (uz laiku); 3) jūrn. attālināties no krasta; to s. on— 1) pastāvēt uz; neatlaisties; to s. on one's right— pastāvēt uz

savām tiesībām; 2) jūrn. ieturēt kursu; to s.

out— 1) atdalīties, izcelties; to s. out against the background — izcelties uz fona;

2) nepadoties; noturēties; 3) jūrn. attālināties no krasta; to s. over — atlikt; Iet the matter s. over! — atlieciet šo lietu!; to s. to— 1) turēties pie; to s. to one's word — turēt vārdu; 2) mii. ieņemt pozīcijas; to s. up— 1) piecelties; 2) būt noturīgam; palikt lietošanā; 3): to s. smb. up sl. — neierasties uz satikšanos (ar kādu); 4) (for) aizsargāt; atbalstīt; 5) (to) nepiekāpties; 6) (to) izturēt; 0 to s. a chance — būt izredzēm; he ~s no chance — viņam nav nekādu izredžu; to s. in the breach (gap) — uztvert galveno triecienu; to s. on one's own [two] feet (legs) — stāvēt pašam uz savām kājām; to s. smb. in good stead — noderēt kādam; as it ~s — pašreizējā stāvoklī; it ~s to reason — pats par sevi saprotams; s. and deliver! — rokas augšā!

standard ['staendsd] In 1. karogs; 2. standarts, norma; s. of comparison — etalons; s. of living, living s. — dzīves līmenis; s. of price ek. — cenu līmenis; ~s of weight — svara vienības; s. time — dekrēta laiks; up to s. — atbilstošs normai; vajadzīgajā līmenī; 3. balsts; statīvs; s. lamp— stāvlampa; 4.(valūtas) kurss; golden s. ek. — zelta standarts; 5. (dārgmetālu) raudze; 6. hot. augstcelma augs; II a 1. standarta-; tipveida-; s. design— tipveida projekts; s. size — standartlielums; 2. vispārpieņemts; s. English— literārā angļu valoda; 3. bot. [-augstcelma- standard-bearer-] {+augstcelma- standard-bearer+} ['staendad,bears] n karognesējs

standardization [.staendadai'zei/n] n standartizācija standardize [staendadaiz] v standartizēt standby ['staendbai] n 1. drošs atbalsts;

2. rezerve; 0 on s. — gatavībā standee [staen'di:] n amer. sar. 1. kājās stāvošs pasažieris; 2. kājās stāvošs skatītājs standfast ['staendfa:st] n stingra pozīcija

stand-in ['staendrn] n 1. izdevīgs stāvoklis;

2.kin. dublieris; 3. (pagaidu) aizvietotājs (aizstājējs)

1059standing

standing ['staendnj] Inl. stāvoklis; person of s. — cienījams cilvēks; person of high s. — cilvēks ar augstu sabiedrisko stāvokli; social s. — sabiedriskais stāvoklis;

2. ilgums; friends of long s. — seni draugi;

3. stāžs; 4. novietojums; 5. amer. (automašīnu) stāvvieta; no s. — stāvēt aizliegts! (uzraksts); H a 1. stāvošs; s. com — augoša labība; s. water — stāvošs ūdens; 2. pastāvīgs; s. army — regulārā armija; s. committee— pastāvīgā komiteja; s. dish — 1) dežūrēdiens; 2) parasts temats; s. joke — dežūijoks; s. order— 1) norīkojums ilgam laikam; 2) pl reglaments

standing jump f'staendn^Amp] n lēciens no vietas

standing room ['staendiqruim] n stāvvieta

(teātrī u.tml.) standoff ['staendof] Inl. atturība; 2. sp. neizšķirts rezultāts; II a atturīgs; vēss standoffish [.staend'ofi/] a atturīgs; vēss stand-out ['staendaut] n 1. kaut kas izcils;

2. individuālists standpatter ['staendpaeta] n amer. pol.

konservators standpipe ['staen^fpaip] n tehn. spiediencau-rule

standpoint ['staendpoint] n viedoklis standstill ['staeiu/stil] n bezdarbība; sastingums; to be at a s. — nedarboties, stāvēt dīkā; to bring to a s. — apturēt; to come to a s. — nonākt strupceļā stand-up ['staendAp] a stāvs; s.-up collar — stāvapkakle; s.-up comedian— estrādes komiķis; s.-up fight — dūru cīņa; to have a s.-up meal — ēst,

kājās stāvot stank sk. stink

stannary ['staenan] n alvas raktuves stannic ['staenik] a alvas-stanza ['staenza] n lit. pants; vārsma staple3 ['steipl] n(U veida metāla) āķis staple11 ['steipl] Inl. pamatražojums; 2. pa-matprece; 3. pamatelements; s. of conversation — sarunas galvenais temats; 4. izejviela; 5. tekst. šķiedra; II a galvenais; HI v šķirot (vilnu u.tml.)

star [sta:] I n 1. zvaigzne; fixed s. astr.-

stāvzvaigzne; shooting s. — krītoša zvaigzne; 2. slavenība, zvaigzne; film s. — filmzvaigzne; soccer s. — slavens futbolists; 3. liktenis; to believe in one's s., to trust one's s. — ticēt savai laimes zvaigznei; to bless (thank) one's s. — pateikties liktenim; 4. poligr. zvaigznīte; 0 the Stars and Stripes— ASV karogs; I saw ~s— man dzirkstis vien gar acīm nošķīda; II a galvenais; all s. cast — lielisks tēlotāju sastāvs; s. witness— galvenais liecinieks; III v 1. izrotāt ar zvaigznītēm; 2. poligr. atzīmēt ar zvaigznīti; 3. tēlot galveno lomu; who is ~ring in this film? — kas šajā filmā tēlo galveno lomu?; 4. iedalīt galveno lomu (aktierim) starboard ['staibad] jūrn. I n labais borts;

n v pagriezt stūri pa labi starch [sta:t/] Inl. ciete; 2. ceremonialitāte; stīvums; 3. amer. sl. možums; II v cietināt, stērķelēt

starchy ['sta:t/i] a 1. cieti saturošs; 2. iecie-

tināts, stērķelēts; 3. ceremoniāls; stīvs star-crossed ['staikrost] a dzimis zem nelaimīgas zvaigznes stardom ['staidam] n 1. vadošs stāvoklis kino

vai teātrī; 2. (kino, teātra) zvaigznes stardust ['staidASt] n 1. astr. kosmiskie putekļi; 2. sapņainība stare [stea] In ciešs skatiens; liv 1.cieši uzlūkot; to make people s. — pievērst ļaužu uzmanību; to s. smb. in the face — 1) cieši raudzīties kādam sejā; 2) būt acīmredzamam; to s. smb. out of countenance — samulsināt kādu ar skatienu; 2. (par matiem u.tml.) [sa]slieties stāvus; = to s. down— samulsināt ar skatienu

starfish ['sta:fi/] n zool. jūras zvaigzne stargazer ['stai.geiza] n humor. 1. astrologs;

astronoms; 2. sapņotājs staring ['steanr)] a 1. (par skatienu) ciešs; vērīgs; 2. (par acīm) ieplests; 3. uzkrītošs; s. red — spilgti sarkans stark [sta:k] la l. sastindzis; 2.pilnīgs; absolūts; s. nonsense — tīrās blēņas; II adv

galīgi, pilnīgi; s. naked-pilnīgi kails; s.

staring mad humor. — pavisam traks starkers ['staskaz] a brit. sl. pilnīgi kails starless ['stasias] a bezzvaigžņu-starlet ['staslat] n jauna kinoaktrisīte starlight ['staslait] I n zvaigžņu gaisma; II a

zvaigžņots starling ['staslirj] n mājas strazds starlit ['staslit] a zvaigžņots starred [sta:d] a 1. ar zvaigznēm nokaisīts; 2. ar zvaigznēm rotāts; 3. poligr. apzīmēts ar zvaigznīti starry ['sta:n] a 1. zvaigžņots; 2. (par aclm)

mirdzošs; 3. zvaigžņveidīgs starry-eyed [,sta:n'aid] a sapņains star-spangled ['stasspaengld] a ar zvaigznēm nokaisīts

Stars-Spangled Banner [,sta:zspaei]gld

'baena] n 1. ASV karogs; 2. ASV himna star-studded ['sta:stAdid] a 1. nokaisīts ar zvaigznēm; s.-s. night — zvaigžņota nakts; 2. sar. (par sarīkojumu u.tml.) ar daudzu slavenību piedalīšanos; s.-s. cast — lielisks tēlotāju sastāvs start [sta:t] Inl. sākums; from s. to finish — no sākuma līdz galam; to give smb. a s. in life — palīdzēt kādam nostāties uz kājām; to make as. — uzsākt; to prepare for a s. — sagatavoties ceļam; 2. satrūkšanās; to give as. — satrūkties; to give smb. as. — nobiedēt; 3. sp. starts; 4. (arī head s.) sp. handikaps; priekšrocība; to get the s .(of) — aizsteigties priekšā; he gave me a s. of ten yards— viņš man deva desmit jardu handikapu; 5. (mašīnas) iedarbināšana; 6. av. pacelšanās; 0 by fits and ~s — nevienmērīgi; grūdieniem; II v 1. doties ceļā; to s. for London — doties uz Londonu; the train ~s at ten— vilciens atiet desmitos; 2. sākt; to s. working — sākt darbu; it ~ed raining — sāka līt; 3. sākties; blood ~ed from the wound — brūce sāka asiņot; the fire ~ed in the

morning — ugunsgrēks izcēlās no rīta; 4. satrūkties; 5. pietrūkties [kājās]; 6. iedarbināt (mašīnu): 7. dibināt (uzņēmumu u.tmlJ; to s. a newspaper — sākt izdot laikrakstu; 8. iztramdīt (medījumu); 9. (par koku) sames-

ties, sarobīties; 10. (par vīli) atirt; 11. sp. dot starta signālu; 12. sp. startēt; 13. av. pacelties; = to s. back — 1) doties atceļā; 2) atlēkt atpakaļ; to s. forward — mesties uz priekšu; to s. in sar. — uzsākt; s. in and clean the rooms — sāc uzkopt istabas; to s. off— 1) doties ceļā; 2) skriet prom; to s. out— 1) sar. uzsākt; 2) doties ceļā; to s. up — 1) pielēkt kājās; 2) rasties; 3) iedarbināt (mašīnu u.tml); 4) uzsākt; to s. a business — uzsākt biznesu; to s. with — 1) pirmkārt; to s. with, you have no right to do that — pirmkārt, jums nav tiesību to darit; 2) sākumā; we had six members to s. with — sākumā mums bija seši biedri starter ['starta] n 1. sp. starteris; 2. sacīkšu dalībnieks; 3. (automašīnas) starteris; 4. pl sar. pirmais ēdiens starting-block ['stastirjblok] n sp. starta paliktnis

starting-point ['stastiqpaint] n izejas punkts startle ['stāsti] v 1. izbiedēt; 2. pārsteigt startler ['stāstīs] n sensācija starvation [sta:'vei/n] n 1. bads; badošanās;

2. bada nāve starve [stasv] v 1. ciest badu; badoties;

2. nomirt badā; 3. mērdēt badā; 4. sar. sajust izsalkumu; = to s. for — alkt; ilgoties

starveling ['stasvlirļ] I n nīkulis; II a nonīcis stash" [stae/] n (sais. no moustache) amer. sl. ūsas

stashb [stae/] v (ari to s. away) noslēpt state® [steit] Inl. valsts; 2. štats; the States — Savienotās Valstis; Ha 1. valsts-; Secretary of S. — (ASV) valsts sekretārs; S. Department— (ASV) valsts departaments; s. visit, s. call sar. — oficiāla vizīte; 2. štata-stateb [steit] Inl. stāvoklis; s. of affairs (things)— pašreizējais stāvoklis; s. of emergency— ārkārtējs stāvoklis; s. of health — veselības stāvoklis; s. of mind — garastāvoklis; to be in a [great] s. (about) — 1) būt nekārtībā; 2) būt satrauktam; 2. sabiedriskais stāvoklis; people in every s. of life— dažādu sabiedrības slāņu ļaudis;

3. greznība; in s. — ceremoniāli, svinīgi;

1061statecraft

II a parādes-; Divi. paziņot; 2. konstatēt; 3. izklāstīt; 4. formulēt statecraft ['steitkraift] n māksla pārvaldīt valsti

stated ['steitid] a noteikts; s. office hours —

noteiktas darba stundas (iestādē) statehood ['steithud] n valsts statuss; independent s. — valsts neatkarība stateless ['sterilas] a bezpavalstniecības-; s.

person — bezpavalstnieks stateliness ['steitlinas] n cēlums; staltums stately ['steith] a cēls; stalts statement ['steitmant] n 1. apgalvojums; sweeping s. — vispārējs apgalvojums;

2.paziņojums; to make as. — paziņot;

3. oficiāls ziņojums; monthly s. — ikmēneša biļetens; 4. formulējums; izklāstījums

stateroom [steitruim] n 1. pieņemšanas zāle; 2. atsevišķa kajīte; 3. amer. atsevišķa ku-peja

stateside ['steitsaid] I a sl. tāds, kas attiecas uz Amerikas Savienotajām Valstīm; s. custom — amerikāņu paraža; II adv: to go s. — doties uz Amerikas Savienotajām Valstīm

statesman ['steitsman] n valstsvīrs statesmanship [steitsman/ip] sk. statecraft static ['staetik] a statisks .

statics ['staetiks] n 1. statika; 2. rad. atmosfēras traucējumi station ['stei/n] In 1. stacija; broadcasting s. — raidstacija; dressing s. — pārsiešanas punkts; fire s. — ugunsdzēsēju depo; lifeboat s. — glābšanas stacija; police s.— policijas iecirknis; railway s. — dzelzceļa stacija; service s. — benzīna uzpildes un tehniskās apkopes stacija; 2. pozīcija; battle s. — kaujas postenis; 3. mil. bāze; 4. mii. garnizons; 5. amer. pasta nodaļa; 6. sabiedriskais stāvoklis; 7. aitu (vai liellopu) ferma (Austrālijā)', II v 1. izvietot; novietot; to s. oneself — nostāties; 2. mii. izvietot; to s. a guard — izlikt sardzi stationary ['stei/nari] a 1. stacionārs; 2. nekustīgs; nemainīgs; s. target — nekustīgs mērķis; 3.: s. warfare — pozīciju

karš

stationer ['stei/na] n rakstāmpiederumu tirgotājs

stationery ['stei/nan] n 1. rakstāmpiederumi; 2. vēstuļpapīrs; 3.: S. Office — valsts kanceleja (Anglijā) station-house ['stei/nhaus] n amer. policijas iecirknis

stationmaster ['stei/amaista] n stacijas

priekšnieks station-wagon ['stei/n,waegan] n 1. daudz-vietīga vieglā automašīna; 2. mikroautobuss statist [steitist] sk. statistician statistical] [statistikai)] a statistisks statistician [,staeti'sti/n] «statistiķis statistics [sta'tistiks] n statistika statuary ['staet/uan] n skulptūra statue ['staet/u:] n statuja statuesque [.staet/u'esk] a 1. skulptūrai līdzīgs; 2. cēls, stalts statuette [,staet/u'et] «statuete stature ['staet/a] n 1. augums, figūra, stāvs; of short s. — neliela auguma; 2. cieņa; man of [high] s. — cienījams cilvēks status ['steitas] n 1. sabiedriskais stāvoklis;

2. stāvoklis; apstākļi; 3. jur. statuss statute ['staet/u:t] n 1. statūti; 2. parlamenta

likumdošanas akts statute-book ['staet/u:tbuk] n likumu krājums statutory ['staet/utan] a ar likumu noteikts staunch3 [stain//] a nelokāms; stingrs; s.

friend — uzticams draugs staunchb [sto:nr/] sk. stanch" stave [steiv] In 1. (mucas, tovera) dēlītis; 2. (pieslienamo kāpņu) šķērsis; 3. lit. pants; 4. mūz. nošu līnija; II v (p. un p.p. staved [steivd] vai stove [stauv]) : <= to s. in — izlauzt caurumu (laivā, mucā)', to s. off — atvairīt; novērst; to s. up : to be stove up amer. sar. — būt nogurušam staves sk. staff* 5.

stay" [stei] I n 1. uzturēšanās; a week's s. — vienas nedēļas uzturēšanās; to make a s. — uzturēties; 2. apstāšanās; to put a s. on smb.'s thoughts— traucēt kādam domāt; 3. izturība; 4 .jur. (procesa) atlikšana; II v 1. palikt; uzkavēties; to comesteam-boiler

to s. — iesakņoties, ieviesties; to s. put — 1) sastingt uz vietas; 2) palikt nemainīgam; to s. single — neapprecēties; the weather has ~ed hot— karstais laiks pieturas; 2. uzturēties; viesoties; to s. with friends — viesoties pie draugiem; 3. apturēt; to s. one's hand — atturēties no darbības; to s. the spread of a disease — apturēt slimības izplatīšanos; 4. apmierināt (ēstgribu u.tml.); 5. izturēt; to s. the course — izturēt līdz galam; 6. novec. kavēties; vilcināties; s.! — pagaidiet!; 7.jur. atlikt (procesu); = to s. away — izpalikt; to s. away from smth.— turēties atstatu no kaut kā; to s. in — 1) palikt mājās; 2) palikt pēc stundām (skolā); to s. on — uzkavēties; to s. out — 1) neatgriezties mājās; 2) nebūt klāt; 3) palikt ilgāk (par citiem viesiem); 4) turpināt streiku; to s. up — palikt nomodā stayb [stei] In 1.atbalsts; his only s. in work — viņa vienīgais atbalsts darbā; 2. pl (arī pair of ~s) korsete; 3. tehn. linete; II v atbalstīt

stay-at-home ['steisthaum] n mājās sēdētājs stayer ['steia] n 1. izturīgs cilvēks (vai dzīvnieks); 2. sp. staieris stay bolt ['steibault] n tehn. enkurskrūve stay-down ['steidaun] n (arī s.-d. strike) sēdošais streiks (šahtā) stay-in ['steun] n (ari s.-in strike) itāliešu

(sēdošais) streiks staying ['steni]] a : s. power — izturība stead [sted] n : to stand smb. in good s. — noderēt kādam; in smb.'s s. — kāda vietā steadfast ['stedfa:st] a nelokāms; stingrs; s. faith - nesatricināma ticība; s. gaze - neatlaidīgs skatiens steadiness ['stedmas] n 1. stingrība; 2. nosvērtība

steady ['stedi] I n sar. draugs; draudzene; is she your s.? — vai tā ir tava meitene?; II a

1. noturīgs; stingrs; s. faith— nesatricināma ticība; s. foundation— stingrs pamats; s. hand — 1) droša roka; 2) stingra vadība; s. income— pastāvīgi ienākumi;

2. nepārtraukts; vienmērīgs; s. progress — nemitīgs progress; s. wind— nemainīgs

vējš; 3.(par raksturu) nosvērts; IIIv

1. nostiprināt; to s. oneself— stingri turēties; 2. nostiprināties; 3. kļūt nosvērtākam; IV adv stingri; to go s. sar. — draudzēties (ar zēnu vai meiteni); V int (arī s. on!) uzmanīgi!

steak [steik] n 1. gaļas (zivs) gabals (cepšanai); 2. bifšteks steak-knife ['steiknaif] n ass nazis (ar robiņiem)

steal [sti:l] I n sar. 1. zādzība; 2. nozagta lieta;

3. lēts pirkums; II v (p. stole [staul]; p.p. stolen [stouten]) 1. [no]zagt; 2. darīt zagšus; to s. a glance (at) — zagšus uzlūkot; to s. a ride — braukt bez biļetes; 3. zagties, lavīties; to s. a march on smb.— nemanot apsteigt kādu; to s. smb.'s thunder — 1) publicēt cita teoriju u.tml. kā savu; 2) gūt priekšrocību pār kādu; to s. the scene (show) teātr. — aizēnot pārējos tēlotājus;

4. (par jūtām) pārņemt; peace stole over him— viņu pārņēma miers; => to s. away — aizlavīties; to s. by — aizlavīties garām; to s. out — izlavīties ārā; to s. up — pielavīties, piezagties

stealth [stelG] n : by s. — zagšus stealthily ['stelQili] adv zagšus stealthy ['stelGi] a slepens; s. footsteps — zaglīgi soļi

steam [sti:m] Inl. tvaiks; to blow off s. —

1) izlaist tvaiku; 2) ļaut vaļu jūtām; 3) amer. sl. lielīties; to get up s. — 1) pacelt tvaiku;

2) saņemt spēkus; to let off s. — 1) izlaist tvaiku; 2) ļaut vaļu jūtām; to run out of s. — izsīkt; to travel by s. — braukt ar tvaikoni; full s. ahead! — ar pilnu tvaiku uz priekšu!; 2. iztvaikošana; 3. sar. enerģija; spars; under one's own s. — pats saviem spēkiem; II v 1. izlaist tvaiku;

2. tvaikot, izdalīt tvaiku; ~ing hot coffee — kūpoša kafija; 3. (par mehānismu) darboties ar tvaiku; 4. pārklāties ar tvaiku; 5. tvaicēt (ēdienu); 6. sar. parādīt sparu; = to s. up — 1) pārklāties ar tvaiku; 2) to get ~ed up — iekarst; saniknoties

steamboat ['stiimbsut] n tvaikonis steam-boiler [.stiim'boite] n tvaika ģenratorssteam-engine

steam-engine ['sti:m,en dyn] n tvaika dzinējs steamer ['stiima] n 1. tvaikonis; 2. katls

(ēdienu tvaicēšanai) steam-gauge ['sti:mgeid3] n manometrs steam-iron ['sti:mai3n] n tvaika gludeklis steam-power ['sti:m,pau9] n tvaika enerģija steam-roller ['stnmjaub] n tvaika veltnis steamship ['sti:m/ip] n tvaikonis steamshop ['sti:m/op] n katlu māja steam-shovel ['stum/Avi] n amer. tvaika ekskavators

steamy ['sti:mi] a 1. tvaikveidigs; 2. tvaikojošs

stearin ['stiann] n stearīns steed [sti:d] n poēt. zirgs, rumaks steel [sti:l] Inl. tērauds; stainless s. — nerūsošs tērauds; 2. poēt. zobens; enemy worthy of one's s. — cienīgs pretinieks; 3. tērauda plāksnīte; 4. stingrība; stiprums; 5.: cold s. — aukstie ieroči; II a 1. tērauda-; 2. stingrs, nelokāms; III v

1. pārklāt ar tēraudu; 2. nocietināt (sirdi) steel-clad ['sti:lklaed] a bruņās kalts steel-wool ['sti:lwul] n dzelzs skaidas steelwork ['sti:lw3:k] n 1. tērauda izstrādājumi; 2. pl tēraudlietuve

steely ['sti:h] a 1. tēraudam līdzīgs; s. blue eyes — tēraudzilas acis; 2. tēraudciets; 3. nelokāms, stingrs steelyard ['sti:lja:d] n bezmēns steep8 [sti:p] I n krauja; II a 1. kraujš; stāvs;

2. sar. pārspīlēts; s. price— pārmērīgi augsta cena; this story seems a bit s. — šis stāsts liekas mazliet pārspīlēts

steepb [sti:p] v 1. iegremdēt, iemērkt; to s. tea— ļaut tējai ievilkties; 2. (in) iegrimt; place ~ed in mystery— noslēpumaina vieta; to s. in literature — nodoties literatūrai; to s. in slumber — aizsnausties steepen ['sti:pan] v 1. padarīt stāvāku; 2. kļūt stāvākam

steeple ['sti:pl] n 1. (torņa) smaile; 2. zvanu tornis

steeplechase ['sti:plt/eis] n l.sp. šķēršļu skrējiens; 2. jāšanas sacīkstes ar šķēršļiem steeplejack ['sti:pld3aek] n augstkāpējs steer" fstia] n jauns vērsis

steerb [stis] n amer. sar. mājiens; bum s. —

slikts padoms steer0 [stia] v 1. stūrēt, vadīt (piem., automašīnu); 2. tikt stūrētam; this car ~s easily — šī automašīna ir viegli vadāma; 3. vērst; virzīt; to s. a conversation into a certain subject— novirzīt sarunu uz

noteiktu tematu; 4. ieturēt (kursu); to s. a middle course — iet vidusceļu; 0 to s. clear (of) — izvairīties; to s. smb. clear (of) — pasargāt kādu

steerage ['stiandj] n 1. stūrēšana; 2. vislētākās vietas uz kuģa klāja steering committee [stiariqka.miti] n komisija darba kārtības izstrādāšanai steering-gear ['stianrjgia] n stūrēšanas mehānisms

steering wheel [sti3nt]wi:l] n 1. stūresrats;

2. (automašīnas) stūre steersman ['stiazmanļ n stūrmanis stein [stain] n māla alus krūze stellar ['stela] a 1. zvaigžņu-; 2. zvaigžņveidīgs; 3. (par aktieri, lomu) vadošais stem3 [stem] Inl. (koka) stumbrs; 2. (auga) kāts; stublājs; 3. kāts, rokturis; 4. (glāzes) kājiņa; 5. (pulksteņa) uzvelkamā galviņa; 6. (kuģa) priekšgals; 7. cilts; 8. hot. augļ-kopa; 9. gram, celms; II v 1. (from) izcelties; 2. attīrīt kātus (augjiem, ogām) stemb [stem] v 1. aizturēt; to s. the flow of blood — apturēt asiņošanu; 2. pretoties; to s. the current (tide) — aizkavēt; apslāpēt stench [sten//] n smaka stencil ['stensl] I n šablons, trafarets (uzrakstu krāsošanai); II v krāsot ar šablonu (trafaretu)

stenographer [sta'nDgrsfs] n stenogrāfists;

stenogrāfiste stenography [sts'nogrsfi] n stenogrāfija stentorian [sten'toinan] a (par balsi) spalgs step [step] Inl. solis; in s. — 1) kopsolī; 2) atbilstoši; out of s. — neritmiskā solī; s. by s. — soli pa solim; to bend (direct, turn) one's ~s (to) — doties (uz); to break s., to fall out of s. — 1) izjaukt [kopļsoli; 2) izkrist no ritma; to fall into s. — 1) uzņemt kopsoli; 2) pielāgoties, pieska-stewpan

ņoties; to keep s. with smb.— iet kopsolī ar kādu; to retrace one's ~s — griezties atpakaļ; 2. gaita; soļi; 3. pēda; to follow smb.'s ~s, to tread in smb.'s ~s — iet kāda pēdās; sekot kāda paraugam; 4. dejas solis; 5. rīcība; to take ~s— rīkoties; veikt pasākumus; to watch one's ~s — ievērot piesardzību; 6. (kāpņu) pakāpiens; flight of ~s — kāpņu posms; 7. (arī pair of ~s) sastatņu kāpnes; 8. (amata, dienesta) pakāpe; to get one's s. — tikt paaugstinātam; 9. pēdu nospiedums (uz zemes); II v 1. soļot; s. lively! — ātrāk!; veiklāk!; s. this way! — nāciet šeit!; 2. likt soli (dejojot); <=> to s. along amer. sar. — drāzties; to s. aside — 1) pavirzīties sāņus; 2) griezt ceļu; to s. back— 1) pakāpties atpakaļ; 2) piekāpties; to s. down — 1) nokāpt; 2) atkāpties (cita labā); 3) samazināt (piem., zāļu devu); to s. in —

1) ieiet; 2) iejaukties; to s. off — 1) nokāpt;

2) izmērīt soļiem; 3) mii. sākt soļot; to s. on — uzkāpt, uzmīt; 0 s. on it!, s. on the gas sl. — piedod gāzi!; to s. out — 1) iziet ārā; 2) izmērīt soļiem; 3) ātri soļot; 4) sar. izklaidēties; 5) (on) kļūt neuzticīgam; to s. up— 1) uzkāpt; 2) pieiet; 3) palielināt; paātrināt; to s. up production — palielināt produkciju

stepbrother ['step.brASa] n pusbrālis step-by-step [.stepbai'step] a pakāpenisks stepchild ['stept/aild] n pabērns stepdance ['stepda:ns] n steps (deja) stepdaughter ['step,da:ta] n pameita stepfather ['step,fa:5a] n patēvs step-ins ['stepinz] n pl 1. sar. sieviešu tualetes piederums bez aizdares (piem., gumijas zeķturis); 2. iešļūcenes stepladder ['step.laeda] n sastatņu kāpnes stepmother ['step,mA5a] n pamāte stepparent ['step.pearant] n patēvs vai pamāte steppe [step] n stepe

stepping-stone ['stepnjstaun] n 1. akmens

(strauta pāriešanai); 2. līdzeklis (mērķa sasniegšanaifirst s.-s. to success — pirmais solis uz panākumiem stepsister ['step,sista] n pusmāsa

stepson ['stepsAn] n padēls

stereo8 ['stenau] n (pl stereos ['stenauz]) (arī

s. set) stereoatskaņotājs stereob ['stenau] a (saīs. no stereophonic)

stereofonisks stereometry [.sten'omitn] n stereometrija stereophonic [.stena'fomk] a stereofonisks stereoscope ['stenaskaup] n stereoskops stereoscopic [.stena'skopik] a stereoskopisks stereosonic [.stena'sonik] a stereofonisks stereotape ['stenateip] n stereolente stereotype ['stenataip] In stereotips; liv

padarīt par stereotipu sterile ['sterail] a 1. neauglīgs; 2. veltīgs; 3. sterils

sterility [sta'nlati] n 1. neauglība; 2. veltī-

gums; 3. sterilitāte sterilization [.steralai'zeifn] n sterilizācija sterilize ['steralaiz] v 1. padarīt neauglīgu; 2. sterilizēt

sterling ['stalli]] I n 1. angļu valūta; 2. sudrabs ar noteiktu raudzi; II a 1. sterliņu-; pound s. — sterliņu mārciņa; 2. (par dārgmetālu) ar noteiktu raudzi; 3. īsts; patiess; s. principles — stingri principi stern8 [st3:n] n (kuģa) pakaļgals sternb [st3:n] a bargs, stingrs; <> the ~er sex —

stiprais dzimums (vīrieši) stertorous ['stataras] a gārdzošs stethoscope ['steBaskaup] med. I n stetos-

kops; H v izklausīt ar stetoskopu stetson ['stetsn] n kovboju cepure stevedore ['stiivado:] n ostas krāvējs stew [stju:] I n 1. sautēta gaļa; Irish s. -sautēta jēra gaļa ar kartupeļiem un sīpoliem;

2. satraukums; in a s. - satraukts; II v 1. sautēt; ~ed fruit - kompots; 2. pagurt aiz karstuma; 3. uztraukties; 0 to s. in one's own sauce - pašam tikt galā ar savu nelaimi

steward ['stju:ad] n 1. (muižas u.tml.) pārvaldnieks; 2. saimniecības pārzinis;

3. stjuarts (uz kuģa, lidmašīnā); 4. (balles, sacīkšu u.tml.) rīkotājs

stewardess [.stju:a'des] n stjuarte stewed [stju:d] n sl. piedzēries stewpan ['stju:paen] n katls (sautēšanai)

1065stewpot

stewpot ['stjuipot] sk. stewpan stick [stik] I n 1. nūja; spieķis; hockey s. — hokeja nūja; to give smb. the s. — iekaustīt kādu ar nūju; he wants as. — viņš ir pelnījis pērienu; 2. žagars; 3. (diriģenta) zizlis; 4. (iegarens) gabals; stienītis; s. of chocolate— šokolādes plāksnīte; 5. rokturis; 6. sar. stulbenis; 7.: the ~s sar. — nomale; nostūris; out in the ~s — prom no centra; 8. pl (ari ~s of furniture) mēbeles; 9. mil. (bumbu) sērija; 10. jūrn. sar. masts; 11. poligr. liknis; 0 the big s. — spēka politika; to get hold of the wrong end of the s. — pārprast situāciju; to get on the s. — ķerties pie lietas; II v (p. un p.p. stuck [stAk]) 1. iedurt; to s. a pin into the material — iedurt kniepadatu drēbē; 2. pielīmēt; to s. a stamp on an envelope — uzlīmēt aploksnei marku; 3. pielipt; 4. palikt; uzturēties; to s. at home — kvernēt mājās; 5. (arī to s. fast) iestrēgt; to s. in mud— iestigt dubļos; the key has stuck — atslēga ir iesprūdusi; 6. izbāzt; to s. one's head out of the window — izbāzt galvu pa logu; 7. sar. iebāzt; nobāzt; to s. a flower in one's hair— iespraust ziedu matos; to s. a paper on the table — nolikt papīru uz galda; 8. sar. izturēt; paciest; s. it! — turieties!; 9. atbalstīt ar kociņu (piem., augu)\ = to s. around sar.— turēties tuvumā; to s. at— 1) uzkavēties; to s. at work the whole day — palikt darbā visu dienu; 2) apstāties; to s. at nothing — neapstāties nekādu šķēršļu priekšā; to s. by — pieturēties; to s. by one's principles — pieturēties pie principiem; to s. down — 1) sar. nolikt; 2) sar. pierakstīt; 3) pielīmēt; to s. on — 1) uzlīmēt; 2) palikt; 3): to s. it on sl. — uzsist cenu; to s. out — izsliet; to s. out one's chest— izgāzt krūtis; to s. out one's tongue— izbāzt mēli; to s. it out sar. — izturēt; to s. to — turēties; to s. to one's promise— turēt solījumu; to s. to the point — nenovirzīties no temata; to s. up — 1) izslieties; 2) izsliet; sasliet; 3) aplaupīt; to s. up a bank — aplaupīt banku; 4) : s. your hands up! —

rokas augšā!; to s. up for — aizstāvēt; to s. with— būt uzticīgam; to s. with an ideal — neatteikties no ideāla sticker ['stika] n 1. neatlaidīgs cilvēks; 2. uzlīme; 3. afiša; 4. afišu līmētājs; 5. grūts jautājums; 6. sar. streikotājs sticking-plaster ['stikirj.plaista] n leikoplasts sticking-point ['stikiqpoint] n bezizejas stāvoklis

stick-in-the-mud ['stikinSamAd] I n atpalicis

cilvēks; II a atpalicis stickjaw ['stikd3o:] n staipīga konfekte stickleback ['stiklbaek] n kazrags, stagars stickler ['stikla] n (for) dedzīgs piekritējs stickpin ['stikpm] n amer. kaklasaites adata stick-on ['stikonj a uzlīmējams; s.-on label — uzlīme

stick-out ['stikaut] I n sar. izcila persona; he is a s.-o. among actors— viņš izceļas aktieru vidū; II a izcils stick-up ['stikAp] n 1. stāvapkakle; 2. sl.

uzbrukums stickum ['stikam] n sar. lipīga masa sticky ['stiķi] a 1. lipīgs; s. tape — līmlente;

2. sar. nepatīkams; he will come to a s. end— viņš labi nebeigs; 3. (par gaisu) smacīgs; 4. negribīgs; he was a bit s. about lending me money — viņš negribēja man aizdot naudu; 5. grūts; smags

sticky-fingered [.stiki'firjgad] a sar. zaglīgs stiff [stif] I n sl. 1. līķis; 2. muļķis;

3. vekselis; 4. viltota banknote; Hoi. stīvs; s. back — stīva mugura; 2. biezs; s. dough — bieza mīkla; 3. nelokāms; s. denial — kategorisks atteikums; 4. stīvs; klīrigs; s. reception— vēsa uzņemšana; 5. grūts; smags; the book is s. reading — šo grāmatu ir grūti lasīt; 6. (par vēju) spēcīgs; 7. (par dzērienu) stiprs; s. dose of medicine — liela zāļu deva; 8. pārmērīgs; s. price — pārāk augsta cena; 9. (par sodu) bargs; 10. sar. nepieņemams; 0 s. as a poker— kā olekti norijis; to keep a s. upper lip — nezaudēt dūšu; III adv galīgi, pilnīgi; scared s. — līdz nāvei nobijies

stiffen ['stifh] v 1. stīvināt; to s. linen — cietināt veļu; 2. kļūt stīvam; 3. sastingt;stipendiary

4. (par vēju) pieņemties stiff-necked [.stifnekt] a stūrgalvīgs stiffener f'stifna] n 1. stīvdrēbe; 2. sar. malks alkohola

stifle ['staifl] v 1. noslāpēt; 2. noslāpt, nosmakt; 3. apslāpēt, apspiest; to s. a rebellion — apspiest sacelšanos; to s. one's laughter — aizturēt smieklus stifling ['staifhi]] a smacīgs; s. day — tveicīga diena

stigma ['stigma] n 1. kauna traips; 2. vēst. (noziedzniekam, vergam) iededzināta zīme; 3. bot. driksna stigmatize ['stigmataiz] v uzspiest kauna zīmi; to s. smb. as a liar — nozākāt kādu par meli

stile [stail] n pakāpiens (sienā, žogā) stiletto [sti'letau] n 1. mazs duncis; 2.: s.

heel — smailpapēdis stili® [stil] \n\. klusums; 2. kinokadrs; II a

1. kluss; mierīgs; to keep s. — 1) netrokšņot; 2) nekustēties; to stand s. — apstāties;

2. (par dzērienu) negāzēts; 0 the s. small voice— sirdsapziņas balss; IIIv 1. nomierināt; to s. hunger— apmierināt izsalkumu; 2. aprimt; pierimt; IV adv 1. vēl [aizvien]; he is s. here — viņš vēl ir šeit; 2. tomēr; s. you must come —jums tomēr jāatnāk; 3. vēl (salīdzinājumā)', s. better — vēl labāk

stillb [stil] I n 1. destilators; 2. degvīna dedzinātava; H v destilēt stillbank ['stilbaeiļk] n (keramikas) krājkasīte

(parasti dzīvnieka attēlojums) stillbirth ['stilb3:0] n nedzīvs piedzimis bērns stillborn ['stilboin] a nedzīvs piedzimis still-life [.stil'laif] n glezn. klusā daba stillness ['stilnas] n klusums; miers stillroom ['stilru:m] n 1. destilācijas telpa;

2. pieliekamais stilly ['stili] I a poēt. kluss; mierīgs; II adv

klusi; mierigi stilted ['stiltid] a (par stilu) samākslots stilts [stilts] n pl koka kājas

stimulant ['stimjulsnt] I n 1. stimulējošs

(uzbudinošs) līdzeklis; 2. alkoholisks dzēriens; n a stimulējošs, uzbudinošs

stimulate ['stimjuleit] v 1. stimulēt; 2. uzbudināt

stimulation [.stimju'lei/n] n 1. stimulācija;

2. uzbudināšana stimuli sk. stimulus

stimulus ['stimjubs] n (pl stimuli ['sttmjulai]) stimuls

sting [stit]] In 1 .(čūskas, bites) dzelonis;

2. (bites) dzēliens; 3. (čūskas) kodiens; 4. (nātres) dzelda; 5. (dzēliena, kodiena) vieta; 6. asas sāpes; ~s of hunger — bada mokas; ~s of remorse— sirdsapziņas pārmetumi; 7. spars; 8. (vārdu) dzēlīgums; 0 the s. is in the tail — pats nepatīkamākais nāk beigās; II v (j). un p.p. stung [stAiļ])

1. [ie]dzelt; 2. sāpināt; mocīt; stung by remorse— sirdsapziņas mocīts; 3. (into) mudināt; anger stung him into

revenge — dusmas lika viņam atriebties; 4. (for) sar. piekrāpt; to s. smb. for five pounds — piekrāpt kādu par piecām mārciņām

stinger ['stitp] n 1. dzelonis; 2. sar. trieciens;

3. sar. viskijs ar sodu

stinging ['sttqit]] a 1. dzēlīgs; 2. dzeloņains;

3. (par sāpēm) dedzinošs stingo ['stiqgau] n stiprs alus

stingy ['stuu/31] a 1. skops; 2. nabadzīgs; s.

crop — slikta raža stink [stirjk] I n 1. smirdoņa; 2.pl skoln. sl. ķīmija; dabas zinātnes; 3. skandāls; 0 to raise as. — sacelt brēku; II v (p. stank [staer]k] vai stunk [stAijk]; p.p. stunk [stAijk]) 1. smirdēt; 2. sl. būt pretīgam; this book ~s — tā ir pretīga grāmata; 0 to s. of money — būt ļoti bagātam stinkard ['stiqkad] n zool. skunkss stinker ['stirļka] n 1. apmelojuma vēstule;

2. pretīgs tips; 3. sar. grūts uzdevums;

4. vulg. (parfilmu u.tml.) draņķis

stint [stmt] In 1. ierobežojums; 2. darba daudzums; to do one's daily s. — izpildīt dienas normu; 3. darba laiks; his s. abroad — viņa darbs ārzemēs; II v 1. ierobežot; 2. skopoties

stipend ['staipend] n 1. (sev. garīdznieka)

alga; 2. stipendija stipendiary [stai'pendian] l n 1. algotastipple

amatpersona; 2. stipendiāts; II a algots stipple ['stipl] v gleznot (gravēt, zīmēt) punktētā manierē stipulate ['stipjuleit] v izvirzīt noteikumu; <=>

to s. for — aizrunāt stipulation [.stipju'lei/n] n nosacījums, noteikums

stira [st3:] I n 1. maisīšana; to give the mixture as. — apmaisīt mikstūru; 2. kustība; not the slightest s. of wind— ne mazākās vēsmiņas; 3. kņada; to cause as. — radīt sensāciju; 0 s. of hope — cerību stars; II v

1. kustināt; to s. one's stumps sar. — pasteigties; 2. kustēties; to s. in one's sleep — miegā sakustēties; 3. apmaisīt (ēdienu u. tml.); 4. bikstīt (uguni); 5. (arī to s. the blood) satraukt; saviļņot; <=> to s. up — 1) sajaukt, samaisīt; 2) izraisīt; modināt; to s. up bad (ill) blood — radīt naidu

stirb [st3:] n sl. cietums

stir-about ['st3:rabaut] n 1. biezputra;

2. kņada

stirrer ['st3:ra] n nemiera cēlējs stirring ['st3:ni]] a saviļņojošs stirrup ['stirap] n (seglu) kāpslis stirrup-cup ['stirapkAp] n atvadu kauss

(pirms došanās ceļā) stitch [stit/ļ Inl. dūriens (šujot); 2. (adījuma) valdziņš; to drop as. — nolaist valdziņu; to take up a s. — uzņemt valdziņu; 3. dūrējs (sānos); 4. med. šuve; to put ~es into a wound— uzlikt brūcei šuves; to take ~es out of a wound — noņemt no brūces šuves; 5. mazumiņš; not a s. on, without a s. of clothing — pilnīgi kails; II v 1. šūt; 2. izšūt; => to s. up — 1) sašūt; 2) poligr. brošēt stitchcraft ['stit/kra:ft] n izšuvumi, rokdarbi stiver [staiva] n : not worth as. — ne graša vērts

St.-John's-wort [snt'd3onzw3:t] n bot.

asinszāle stoat [staut] n sermulis stock [stDk] I n 1. krājums; word s. — vārdu krājums; in s. — krājumā; out of s. — (par precēm) izpārdots; to lay in a s. — uzkrāt rezerves; 2. stumbrs; 3. kāts; rokturis; spals;

4. (šautenes) laide; 5. balsts; 6. cilts; dzimta; of good s. — no labas ģimenes; 7. inventārs; dead s. — mantas; to take s. — 1) izdarīt inventarizāciju; 2) kritiski novērtēt stāvokli; to take s. of the situation — novērtēt situāciju; 8.

izejvielas; 9. lopi; 10. buljons; 11. biol. suga, šķirne; 12. hot. lefkoja; 13. hot. potcelms; 14. ek. akcijas; s. market — birža; the ~s — valsts parādi; to take s. in — 1) uzpirkt akcijas; 2) sar. noticēt; 15. jūrn. enkurštoks; 16. pl jūrn. stāpelis; 17.pl vēst. sieksta (moku rīks); 0 ~s and stones— 1) nedzīvi priekšmeti; 2) bezjūtīgi cilvēki; II a

1. krājumā esošs; 2. nodrāzts; s. question — standartjautājums; III v 1. apgādāt; to s. a shop with goods— apgādāt veikalu ar precēm; 2. turēt krājumā

stockade [stokeid] I n latu žogs; II v nožogot ar latām

stockbreader ['stokbriida] n lopkopis stockbroker ['stūk,brauka] n (biržas) brokers stockcar ['stokka:] n 1. sērijveida automašīna; 2. lopu vagons stock company ['stnkkAmpam] n 1. akciju

sabiedrība; 2. (pastāvīga) teātra trupa stock-cube ['stokkjuib] n buljona kubiks stockdove ['stokdAv] n meža balodis stock exchange ['stnkiks.tf eind3] n birža stock-farm ['stt)kfa:m] n lopu ferma stockfish [stnkfi/] n (saulē, vējā) žāvēta zivs stockholder [sttik.haulda] n sev. amer. akcionārs

stockinet[te] [.stoki'net] n tekst. trikotāža stocking ['stoku]] n (garā) zeķe stocking-cap ['stokirjksep] n adīta sporta cepure

stock-in-trade [.stnkin'treid] n 1. preču krājums; 2. darba rīki; piederumi; 3. profesionāli paņēmieni stockjobber [stok^oba] n (biržas) mākleris stocklist ['stDklist] n 1. preču saraksts;

2. biržas biļetens

stockman ['stokman] n 1. lopkopis; 2. amer.

noliktavas strādnieks stockpile f'stokpail] In izejvielu krājumi; H v uzkrāt izejvielas

stockpiling ['stokpailnj] n izejvielu uzkrāšana

stock-raising ['stokreiznj] n lopkopība stockrider ['stokraida] n kovbojs (Austrālijā) stockroom ['stokru:m] n noliktava; krātuve stockstill [.stok'stil] adv nekustīgi stocktaking ['stokteiknj] n 1. inventarizācija;

2. (notikumu u.tml.) novērtēšana stockwhip ['stokwip] n gana pātaga stocky ['stoki] a plecīgs stockyard ['stnkjaid] n aploks, laidars stodge [stod3] n sl. smags ēdiens stodgy ['stod3i] a 1. (par ēdienu) smags; 2. grūts; smags; s. book — grūti lasāma grāmata; 3. (par cilvēku) garlaicīgs stodger ['strx^a] n niev. garlaicīgs tips stogie ['st9ud3i] n amer. 1. smags zābaks;

2. lēts cigārs stogy ['st9ud3i] sk. stogie stoic ['stauik] I n stoiķis; II a stoisks stoical [stsuikl] a stoisks stoicism ['stauisizam] n stoicisms stoke [stauk] v (arī to s. up) piemest kurināmo stokehold ['staukhauld] n (kuģa) katlu telpa stokehole [staukhaul] sk. stokehold stoker ['stauka] n kurinātājs stole3 [staul] n 1. stola (gara šalle)',

2. (kažokādas) palantīns stoleb sk. steal stolen sk. steal stolid ['stolid] a flegmātisks stolidity [stn'kdati] n flegmatiskums stomach ['stAmak] n 1. kuņģis; on an empty s. — tukšā dūšā; to turn smb.'s s. — šķebināt dūšu; 2. sar. vēders; 3. ēstgriba; 4. patika; no s. for a fight — nevēlēšanās cīnīties; II v panest, paciest stomachache ['stAmakeik] n vēdergraizes stomach-pump ['stAmakpAmp] n kuņģa zonde

stomatologist [,stauma'tolad3ist] n stomatologs

stomatology [,stauma'tolad3i] n stomatoloģija stomp [stomp] v (arī to s. about) sar. slāt, slampāt

stone [staun] Inl. akmens; the S. Age — akmens laikmets; 2. dārgakmens; 3. (augļa,

ogas) kauliņš; 4. (krusas) grauds; 5. med. akmens; 6. spēļu kauliņš (piem., domino spēlē)', 7. (pl stone [staun]) svara vienība (apm. 6,33 kg) 0 rolling s. — vējgrābslis; within a's throw — ar roku aizsniedzams; to leave no s. unturned — laist darbā visus līdzekļus; TLa keramikas-; māla-; IIIv 1. apmētāt ar akmeņiem; 2. noklāt ar akmeņiem; 3. izņemt kauliņu (no augļa, ogas) stone-blind [.staun'blaind] a pilnīgi akls stone-coal ['staunkaul] n min. antracīts stone-cold [.staun'kauld] a auksts kā ledus stone-colour ['staun,kAla] n 1. gaišpelēka

krāsa; 2. smilškrāsa stonecutter ['staun,kAta] n akmeņkalis stoned [staund] a 1.: s. plums — plūmes bez kauliņiem; 2. sl. piedzēries; 3. sl. narkotisku līdzekļu apreibināts stone-dead [.staun'ded] a beigts; miris stone-deaf [.staun'defļ a pilnīgi kurls stone-fruit fstaunfruit] n bot. kauleņauglis stone-jug ['staund3Ag] n sl. cietums stoneless [staunlas] a (par augli, ogu) bez kauliņa

stonemason ['staun.meisn] n mūrnieks stone-pine ['staunpain] n bot. pīnija stone-pit ['staunpit] n akmeņlauztuves stone-quarry ['staun,kwon] sk. stone-pit stone-still [.staun'stil] a ļoti kluss stonewall [,staun'wo:l] v pol radīt obstrukciju parlamentā stonewalling [.staun'wailii]] n pol.

1. parlamenta obstrukcija; 2. (valsts noslēpumu) rūpīga sargāšana

stoneware ['staunwea] n keramikas (māla) trauki

stonework ['staunw3:k] n mūrnieka darbs stony [stauni] a 1. akmens-; akmeņains;

2. cietsirdīgs; s. heart — nocietināta sirds; s. stare — stings skatiens

stony-broke [.staum'brauk] a sl. pilnīgi izputināts

stony-hearted [.staumTiaitid] a cietsirdīgs stood sk. stand II

stooge [stu;d3] I n 1. komiķa partneris (kas tiek izsmiets); 2. sar. ieliktenis; II v : to s. for smb.— būt par kāda ielikteni

stool [stu:l] n 1. ķeblis; 2. celms, kas dzen atvases; 3. med. izkārnījumi; s. studies — izkārnījumu analīze stoolpigeon ['stu:l,pid3an] n 1. mānekļ-balodis (citu putnu pievilināšanai)', 2. sl. provokatore stoopa [stu:p] Inl. saliekšanās; to walk with as. — iet sakumpušam; 2.pazemošanās; II v 1. saliekties; 2. pazemoties; to s. to cheating — nolaisties līdz krāpšanai;

3. (par putnu) laisties lejā stoopb [stu:p] rt amer. lievenis

stop [stop] Inl. apstāšanās; to bring to a s. — apstādināt; to come to a s. — apstāties; to come to a full s. — nonākt strupceļā;

2. apturēšana; to put a s. to smth.— darit kaut kam galu; 3. (tramvaja u.tml.) pietura; request s. — pietura pēc pieprasījuma;

4. pārtraukums; pauze; 5. pieturzīme; full s. — punkts; 6. runas veids (tonis); 7. mūz. (pūšamā instrumenta) vārstulis; 8. (ērģeļu) reģistrs; 9. (arī s. consonant) vai. eksplozīvais līdzskanis; 10. tehn. aizturis; 11 .fot. diafragma; II v 1. apstādināt; to s. traffic — apturēt satiksmi; s. it! — beidziet!; s. the thief! — ķeriet zagli!; 2. apstāties; to s. dead — spēji apstāties; to s. short — pēkšņi apklust; s. a moment! —pagaidiet mazliet!;

3. sar. ciemoties; to s. to tea — palikt uz tēju; to s. with friends — apmesties pie draugiem; 4. aizturēt; atturēt; to s. smb.'s wages — ieturēt kāda algu; nothing will s. him from doing it — nekas nekavēs viņu to darīt; 6. aizbāzt; aizdrīvēt; to s. a gap — aizpildīt robu; to s. a tooth — aizplombēt zobu; to s. a wound— apturēt brūces asiņošanu; 7. aizsprostot; bloķēt; to s. the way — aizsprostot ceļu; 8. atvairit (sitienu)', 9. mūz. nospiest vārstuli; 10. likt pieturzīmes; a to s. by amer. — iegriezties apciemot; to s. in— 1) apciemot; 2) neiziet no mājām; to s. off sar. — apstāties (ceļā)-, to s. off in front of a shop — apstāties veikala priekšā; to s. on — palikt (vietā); to s. out amer. — ņemt akadēmisko atvaļinājumu; to s. over— apstāties (ceļā); to s. up — 1) aizbāzt; 2) sar. palikt nomodā

stopcock ['stupkok] n noslēdzošais krāns stopgap ['stopgaep] n 1. spunde, tapa; 2. pagaidu aizstājējs stoplight ['stoplait] n 1. (automašīnas)

stopsignāls; 2. luksofora sarkanā gaisma stop-out ['stopaut] /i students, kas atrodas

akadēmiskajā atvaļinājumā stopover ['stopsuvs] n apstāšanās, uzkavē-šanās (ceļojuma laikā); s. ticket— tran-zītbiļete

stoppage ['stopid3] n 1. apstāšanās; 2. apstā-dināšana; 3. (a/^vjieturēšana; 4. darba pārtraukšana, streiks; 5. tehn. aizsērēšana stopper ['stopa] n 1. aizbāznis; 2. sar. kaut kas uzkrītošs; she was as. — visi uz viņu skatījās

stopping ['stDpiiļ] rt (zoba) plomba stop-press [.stop'pres] n ekstrapaziņojums

laikrakstā stopwatch ['stopwot/] n hronometrs storage ['sto:rid3] n 1. uzglabāšana; s. reservoir — ūdens rezervuārs; 2. maksa par uzglabāšanu; 3. noliktava; 4. el. akumulēšana; s. battery — akumulatorbaterija; 5. inform. atmiņa

store [sto:] I n 1. krājums; s. cattle — kaušanai nobaroti lopi; war ~s — munīcija; in s. — krājumā; what does the future hold in s.? — ko nesīs nākotne?; 2. noliktava;

3. amer. veikals; department s. — universālveikals; s. clothes— gatavi apģērbi;

4. (arī the ~s) universālveikals; 5. liels daudzums; milzums; s. of impressions — daudz iespaidu; 6. krātuve; 0 to set great s. by smth.— piešķirt kaut kam lielu nozīmi; II v 1. (arī to s. up) uzkrāt; 2. apgādāt; his mind is well ~d with facts— viņš zina daudz faktu; 3. glabāt noliktavā; 4. saturēt; the shelf ~s many books — plauktā saiet daudz grāmatu

storehouse ['sto.-haus] n 1. noliktava; 2. krātuve; s.of treasure — dārgumu krātuve

storekeeper ['sto: ki:pa] n 1. noliktavas pārzinis; 2. amer. veikala īpašnieks storeroom ['sfo:ru:m] n pieliekamais storey f'stn:n] n (ēkas) stāvs; the upper s. —straight

1) augšstāvs; 2) sar. prāts; smadzenes storied ['sto:nd] a leģendārs storiette [,sto:n'et] n īsais stāsts stork [sto:k] n stārķis

storm [sto:m] Inl. vētra; s. of applause — aplausu vētra; s. of bullets — ložu krusa; to ride out (weather) the s. — 1) laimīgi pārlaist vētru; 2) izturēt grūtības; 2. satraukums, saviļņojums; s. and stress lit. —vētru un dziņu laikmets (vācu literatūrā); 3. mii. triecienuzbrukums; to take by s. — 1) ieņemt triecienā; 2) apburt, savaldzināt; 0 s. in a teacup—vētra ūdens glāzē; II v 1. (par vētru) plosīties; 2. ārdīties, plosīties; 3. mii. ieņemt triecienā storm-beaten ['sto:m,bi:tn] a vētrā cietis stormbelt ['sto:mbelt] n vētru josla stormbound ['stoimbaund] a vētras aizkavēts

storm-centre ['stoim.senta] n 1. ciklona

centrs; 2. (epidēmijas u.tml.) perēklis storm-cloud ['stoimklaud] n 1. negaisa mākonis; 2. (parasti pl) briesmu vēstnesis storm-coat ['stoimkaut] n puteķļu mētelis ar siltu oderi

storm-cone ['stoimkaun] n vētras signāls storm-finch ['stoimfmt/] sk. stormy petrel stormproof ['sto:mpru:f] a vētras izturīgs storm-trooper ['sto:m,tru:p3] n trieciennieks storm-troops ['sto:mtru:ps] n pl mii. trie-

cienvienība storm-warning ['sto:m,wo:nir]] n 1. vētras

signāls; 2. briesmu signāls stormy ['stoimi] a vētrains stormy petrel [,sto:mi'petral] n vētrasputns stort[h]ing ['stoitiT]] n pol. stortings (Norvēģijas parlaments) stor||ya ['sto:n] n 1. stāsts; funny (good) s. — anekdote; 2. stāstījums; according to his s. — pēc viņa vārdiem; the s. goes that... — teika stāsta, ka...; 3. (arī s. line) fabula, sižets; 4. meli; to teli ~ies — melst niekus; 5. amer. laikraksta materiāls; 0 cock and buli s. — izdomājums; that's a likely

s.! — lika drusku pagaidīt!; that is another s. — tā ir cita lieta; that is the whole s. — tas ari viss; to make a long s. short —

vārdu sakot storyb ['sto:n] amer. sk. storey storybook ['sto:nbuk] n stāstu krājums storyteller ['sto:n,tela] n 1. stāstītājs; 2. stāstu

rakstnieks; 3. pasaku teicējs; 4. melis stout [staut] I n stiprs porteris; Hal. pilnīgs, tukls; 2. izturīgs, stiprs; 3. drosmīgs; s. heart — drosme stout-hearted [,staut'ha:tid] a drosmīgs stoutness ['stautnas] n 1. tuklums; 2. izturī-

gums, stiprums; 3. drosme stove3 [stauv] n 1. krāsns; 2. plīts; gas s. —

gāzes plīts; 3. siltumnīca stoveb sk. stave

stovepipe ['stauvpaip] n 1. dūmvads; 2. (arī

s. hāt) cilindrs (cepure) stover ['stauva] n sausā lopbariba stow [stau] v 1. kraut; kravāt; 2. (with) piebāzt; pieblīvēt; 3. sl. pārtraukt; s. it! — beidziet!; <=> to s. away— 1) nobāzt, noglabāt; 2) braukt bez biļetes (uz kuģa) stowage ['stauid3] n 1. kraušana; kravāšana; 2. krautuve; kravas telpas; 3. krava; 4. maksa par kravu stowaway ['stauawei] n bezbiļetnieks (uz kuģa)

straddle ['straedl] Inl. žākļstāja; 2. jātenisks stāvoklis; 3. divkosība; II v 1. stāvēt žākļstājā; 2. sēdēt jāteniski; 3. būt divkosīgam

strafe [stra:f] sl. I n uzbrukums no pļaujoša lidojuma; II v 1. uzbrukt no pļaujoša lidojuma; 2. sadot straggle ['straegl] v 1. atrasties izklaidu;

2. noklīst

straggler ['straegla] n klaidonis straggly ['straegli] a izmētāts, izsvaidīts; s. village— ciems ar izklaidu izvietotām mājām

straight [streit] I n (the s.) 1. taisns stāvoklis; out of the s. — saliekts; 2. taisna līnija;

3. finiša taisne; 0 on the s. and narrow — godīgi; II a 1. taisns; s. line — taisna līnija; 2. kārtīgs; to put a room s. — sakārtot

istabu; to put the record s. - precīzi

aprakstīt notikumu; to put things s. — savest lietas kārtībā; 3. godīgs; s. fight —straightaway

1) godīga cīņa; 2) pol. priekšvēlēšanu kampaņa, kurā piedalās tikai divi kandidāti; s. talk — vaļsirdīga saruna; to keep s. — palikt godīgam; 4. pareizs; normāls; s. and gay people— normāli cilvēki un homoseksuālisti; s. thinking— loģiska domāšana; 5. drošs; ticams; s. story — objektīvs stāstījums; s. tip— ziņas no drošiem avotiem; 6. (par spirtotu dzērienu) neatšķaidīts; 7. (par preci) gabal-; apples ten cents s. — āboli, desmit centu gabalā;

8. (par seju) nopietns; to keep a s. face — saglabāt vienaldzīgu sejas izteiksmi;

9. amer. pol. uzticīgs (savai partijai);

10. teātr. noteikta žanra-; s. play — luga bez mūzikas; III adv 1. taisni; to sit up s. — sēdēt taisni; 2. tieši; to come s. home — nākt tieši mājās; 3. godīgi; = s. away, s. off sar. — tūlīt; s. out — tieši; s. up brit. sl. — tiešām; 0 to go s. — sākt godīgu dzīvi

straightaway [.streita'wei] In sp. taisns skrejceļš; II a 1. taisns; 2. ātrs; s. answer — tūlītēja atbilde; III adv tūlīt straighten ['streitn] v 1. iztaisnot; to s. oneself— izslieties; 2. iztaisnoties; 3. sakārtot; a to s. out — 1) iztaisnot; 2) nokārtot; to s. up — 1) izslieties; 2) sakārtot straightforward [,streit'fo:wsd] a 1. godīgs;

2. taisns; 3. vienkāršs; written in s. language— saprotami uzrakstīts

strain3 [strein] n 1. dzimta; cilts; of noble s. — no dižciltīgas ģimenes; 2. iedzimta īpašība; s. of insanity in the family — iedzimta psihiska slimība ģimenē;

3. rakstura īpašība; s. of melancholy — tieksme uz melanholiju; 4. (valodas) stils; to speak in cheerful s. — runāt jautrā tonī; 5. dzeja; vārsmas; 6. mūz. melodija; motīvs; ~s of the violin — vijoles skaņas

strainb [strein] I n 1. sasprindzinājums; piepūle; 2. med. sastiepums; 3. tehn. spriegums; 4. tehn. deformācija; II v 1. izstiept; nostiept; to s. a tendon — sastiept cīpslu; 2. sasprindzināt; piepūlēt; to s. every nerve — sasprindzināt visus spēkus; to s.

one's ears- sasprindzināt dzirdi; to s.

one's eyes — piepūlēt acis; 3. nelietīgi izmantot; to s. smb.'s patience — pārbaudīt kāda pacietību; to s. the law— pārkāpt likumu; 4. apkampt, apskaut; to s. smb. to one's heart — cieši apkampt kādu; 6. kāst; filtrēt; 7. tehn. deformēt; = to s. after — tiekties; to s. at — vilkt; to s. off — kāst, filtrēt

strained [streind] a 1. izstiepts; nostiepts;

2. saspīlēts; sasprindzināts; s. relations — saspīlētas attiecības; 3. nedabisks; neīsts; s. manner — stīva izturēšanās; 4. izkāsts; filtrēts; 5. tehn. deformēts

strainer ['streina] n 1. filtrs; kāstuve; 2. siets;

3. caurduris

strait3 [streit] n 1. (parasti pl) jūras šaurums;

2. pl grūts stāvoklis straitb [streit] a 1. novec. šaurs; 2. stingrs, prasīgs

straiten f'streitn] v sašaurināt; ~ed circumstances — spiedīgi apstākļi straitjacket ['streit^aekit] n spaidu krekls straitlaced [.streit'leist] a stingrs, puritānisks strand3 [straend] I n poēt. 1. pludmale; 2. krasts; II v 1. uzskriet uz sēkļa; 2. izmest krastā

strandb [straend] Inl. (matu) šķipsna; 2. (troses) stieple; 3. (kabeļa) dzīsla;

4. (auklas) diegs; 5. (kreiļu, pērļu) virkne; 6. (sižeta) līnija; II v vīt (trosi u.tml.)

stranded3 ['straendid] a 1. uzskrējis uz sēkļa;

2. izmests krastā; 3. grūtā stāvoklī strandedb ['straendid] a savīts strange [streirw'3] a 1. svešs; nepazīstams;

2. svešzemju-; s. lands — svešas zemes;

3. savāds, dīvains; s. to say — dīvaini;

4. nepieradis; s. to the work — neiestrādājies; I feel s. in this company— es nejūtos labi šajā sabiedrībā; 0 s. woman — vazaņķe

stranger ['strein^a] n 1. svešinieks; to be a s. to fear — nepazīt baiļu; 2. ārzemnieks; svešzemnieks; 0 the little s. humor. — jaunpiedzimušais; to make a s. of smb.— izturēties atturīgi pret kādu; to see (spy) ~s pari. — pieprasīt, lai nepiederošas personas

atstāj palātustreamer

strangle ['straeqgl] v 1. nožņaugt; 2. žņaugt,

spiest; 3. apslāpēt, apspiest stranglehold ['straerjglhauld] n 1. žņaugšana;

2. ciešs tvēriens strangulate ['straeqgjuleit] v 1. žņaugt;

2. med. nospiest, saspiest strangulation [.straeqgju'lei/n] n 1. žņaugšana; 2. med. nospiešana, saspiešana

strap[straep]Inl.siksna;2. lence;3.(thes.) pēriens; 4. (metāla) sloksnīte; 5. mii. uzplecis; 6. tehn. skava; II v 1. piesprādzēt ar siksnu; 2. asināt uz siksnas (asmeni);

3. sist ar siksnu; 4. brit. apsaitēt (ievainojumu)

straphanger ['straep,haenga] n 1. kājās stāvošs pasažieris (kas turas pie siksnas autobusā vai tramvajā); 2. viegla lasāmviela

strapless ['straepbs] a (par sieviešu tērpu,

peldkostīmu) bez plecu lencēm strap-oil ['straepoil] n sl. pēriens, sukas strapper ['straps] n veselīgs cilvēks strapping3 ['straepirj] n 1. siksnas; 2. pēriens

(ar siksnu); 3. med. elastīga saite strapping6 ['straepir]] a spēcīgs; robusts strata sk. stratum

stratagem ['straet3d33m] n kara viltība strategical] [stre'ti:d3ik(l)] a stratēģisks strategics [stro'ti:d3iks] n stratēģija strategist ['straetad3ist] n stratēģis strategy ['straetad3i] n stratēģija strath [straeG] n skotu plata kalnu ieleja strathspey [straeG'spei] n skotu deja strati sk. stratus

stratification [.straetifi'kei/n] n ģeol. noslāņošanās

stratify ['straetifai] v ģeol. noslāņoties stratosphere ['straetssfio] n stratosfēra stratum ['straitam] n (pl strata ['strata]) 1. ģeol. noslāņojums; formācija; 2. (sabiedrības) slānis stratus ['streitas] n (pl strati f'streitai]) slāņu mākonis

straw [stre:] Inl. salms; salmi; 2. (kokteiļa)

salmiņš; 3. salmu cepure; 4. nieks; not

worth as. — ne nieka vērts; 0 man of s. — 1) putnubiedēklis; 2) ieliktenis; 3) neuzti-

cams cilvēks; s. in the wind— mājiens; norādījums; s. poll (vote)— neoficiāla aptauja (piem., laikrakstā); the last s. pārn. — pēdējais piliens, kas piepilda kausu; not to care as. — ne nieka nebēdāt; to catch at a s. — ķerties pie salmiņa; II a 1. salmu-; 2. salmu krāsas-strawberry ['stro:ban] n zemene; wild s. —

meža zemene stray [strei] Inl. noklīdis bērns; waifs and ~s— bezpajumtnieki bērni; 2. noklīdis dzīvnieks; 3. vietā nenolikta lieta; 4. pl radio traucējumi; II a 1. noklīdis; s. bullet — nomaldījusies lode; 2. nejaušs; s. instances— atsevišķi piemēri; s. thoughts — nesakarigas domas; III v 1. noklīst no ceļa; apmaldīties; 2. novirzīties (no temata); 3. poēt. klejot strayed [streid] a noklīdis; nomaldījies streak [stri:k] Inl. svītra; s. of lightning — zibens šautra; s. of white in one's hair — baltu matu šķipsna; like a s. of lightning — zibeņātri; 2. (rakstura) iezīme, īpašība; he has a s. of cruelty— viņš ir diezgan cietsirdīgs; 3. bndis; laika posms; losing s. — neveiksmju posms; s. of luck, winning s. — veiksmes laiks; 0 the silver s. — Lamanšs; II v 1. ievilkt svītras; hair ~ed with grey — iesirmi mati; 2. drāzties, joņot streaky f'striiki] a 1. svītrains; 2. slāņains; s. bacon — cauraudzis speķis; 3. sar. mainīgs, nepastāvīgs stream [stri:m] Inl. strauts; upe; 2. straume; s. of cars— automašīnu virkne; s. of events — notikumu gaita; s. of thought — domu gājums; against the s.—pret straumi;

3. brit. skoln. klase (kas izveidota atkarībā no skolēnu zināšanu līmeņa); 4.: s. of consciousness — apziņas plūsma; 5.: on s. — ražošanā; II v 1. plūst, tecēt; 2. (par karogu, matiem u.tml.) plīvot; 3. brit. skoln. izveidot klasi (atkarībā no skolēnu zināšanu līmeņa)

streamer ['striima] n 1. vimpelis; 2. lozungs,

transparents; 3. (ziemeļblāzmas) stars;

4. (arī s. headline) virsraksts (pa visu laikraksta lapu)streamlet

streamlet ['stri:mtat] n strautiņš streamline ['stri:mlain] I a? 1. (gaisa strāvas) virziens; 2. pludlīnija; II v 1. piešķirt pludlīnijas veidu; 2. racionalizēt (ražošanas procesu)

streamlined ['striimlaind] a 1. pludlīnijas-;

2. modernizēts street [stri:t] n 1. iela; side s. — šķērsiela; s. Arab — bezpajumtnieks; s. door—parādes durvis; s. orderly— ielu slaucītājs; s. tidy — ielas atkritumu tvertne; 2.: the S. — l)FHtstrīta (iela Londonā, kurā atrodas lielāko laikrakstu izdevniecības)\ 2) amer. sar. Volstrīts (iela Ņujorkā, kurā atrodas birža); 0 in Queer s. — grūtā stāvokli; in (up) smb.'s s. — kāda kompetencē; the man in the s. — parasts cilvēks; not in the same s. — sliktākas kvalitātes-; on easy s.— pārticībā; ~s ahead (of)— daudz labāks; to walk the ~s — būt par staiguli streetcar ['stri:tka:] n amer. tramvajs street-railway ['stri:t,reilwei] n amer.

1. tramvaja līnija; 2. autobusu maršruts street-sweeper ['strut,swi:pa] n 1. ielu slaucītājs; 2. ielu slaukāmā mašīna streetwalker ['stri:t,wo:k3] n staigule strength [streijG] n 1. spēks; s. of mind — gribasspēks; beyond one's s. — pāri saviem spēkiem; 2. izturība; 3. skaits; skaitliskais sastāvs; in full s. — pilnā sastāvā; on the s. mil. — štatā, sarakstos; 4. tehn. pretestība; s. of materials— materiālu pretestība; 0 on the s. of smth.— pamatojoties uz kaut ko

strengthen ['streqBn] v 1. pastiprināt; 2. kļūt stiprākam

strenuous ['strenjuas] a rosīgs, spraigs; s. life— darbīga dzīve; s. supporter — dedzīgs aizstāvis; s. work — grūts darbs strep [strep] n sar. (saīs. no streptococcus)

streptokoks stretococci sk. streptococcus streptococcus [.strepta'knkas] n (pl streptococci [.strepta'koksai]) streptokoks streptomycin [.strepta'maisin] n farm. streptomicīns

stress [stres] I n 1. stress; 2. uzsvars; to lay

s. (on) — uzsvērt; 3. tehn. spriegums; II v 1. uzsvērt; 2. vai. akcentēt; 3. tehn. pakļaut spriegumam stretch [stret/] Inl. izstiepšanās; 2. izstiep-šana; 3. saspīlējums, spriegums; nerves on the s. — saspīlēti nervi; 4. (auduma) elastīgums; 5. pārspīlējums; s. of authority— varas robežu pārkāpšana; s. of imagination — fantāzijas lidojums; 6. laika sprīdis; at a s. — bez pārtraukuma; no vietas; 7. izplatījums; s. of open country — klajums; 8. sl. ieslodzījuma laiks; 9. sp. distance; home s. — (distances) pēdējā taisne; 0 at full s. — pilnā sparā; Ha elastīgs; s. socks— (vīriešu) bezizmēra zeķes; HIv 1. izstiept; to s. oneself— izstaipīties; to s. one's legs — 1) izstiept kājas; 2) pastaigāties; to s. smb. to the ground— nogāzt kādu gar zemi; 2. izstiepties; 3. stiepties; plesties; 4. ilgt; 5. pieļaut; to s. a point— pieļaut izņēmumu, neievērot noteikumus; to s. smb.'s patience — pārbaudīt kāda pacietību; to s. the truth — pārspīlēt; 6. izklāt (piem., paklāju)-, 7. atšķaidīt (piem., dzērienu)-, 8. pakārt; to s. hemp sl. — tikt pakārtam; 0 to be fully ~ed — strādāt pilnā sparā strecher ['stret/a] n 1. nestuves; 2. sar.

pārspīlējums strecher-bearer ['stret/s,bears] n sanitārs strechy ['stret/i] a (par audumu) elastīgs strew [stru:] v (p. strewed [stru:d]; p.p. strewed [stru:d] vai strewn [struin]) 1. izkaisīt; izmētāt; 2. nokaisīt, nobārstīt strewn sk. strew

stria ['straia] n (pl striae f'straii:]) anat., biol.

rieva; svītra striae sk. stria

striated [strai'eitid] a anat., biol. rievots; svītrots

stricken2 ['stnkan] a (bēdu, bai(u, sāpju) pārņemts; s. with paralysis — paralizēts; 0 he is s. in years — viņš ir krietni gados strickenb sk. strikeb II strict [stnkt] a 1. bargs; stingrs; 2. noteikts; precīzs; in s. secrecy — pilnīgā slepenībā;

in the s. sense of the word-vārda īstajāstring

nozīmē

stricture ['strikt/a] n 1. (parasti pl) barga

kritika; 2. med. sašaurinājums stride [straid] I n 1. plats solis; 2. soļa garums; 3. pl panākumi; to make great ~s — gūt lielus panākumus; 0 to take smth. in one's s. — 1) (par zirgu) viegli pārvarēt šķērsli; 2) viegli tikt galā ar kaut ko; 3) uzņemt kaut ko mierīgi; II v (p. strode [straud]; p.p. stridden ['stridn]) 1. soļot platiem soļiem; 2. (across, over) pārlēkt, pārkāpt (ar vienu soli); 3. sēdēt jāteniski strident ['straidnt] a (par balsi, skaņu)

griezīgs, ass strife [straif] n nesaskaņas; konflikts strike8 [straik] I n streiks; sympathetic (token) s. — solidaritātes streiks; to go on s. — streikot; II v streikot strikeb [straik] Inl. atradums; oil s. — naftas avota atklāšana; 2. av. uzlidojums; II v (p. un p.p. struck [strAk]) 1. sist; to s. a blow — iesist; to s. a chord — uzsist akordu; to s. the table with a fist — uzsist dūri galdā; the ship struck the rock — kuģis uzskrēja uz klints; the tree was struck by the lightning — kokā iespēra zibens; 2. (par pulksteni) sist; 3. šķilt uguni; to s. a match — aizdedzināt sērkociņu; 4. uzdurties; nejauši atrast; to s. oil — 1) atrast naftas avotu; 2) laimēties, veikties; 5. kalt (naudu, medaļu); 6. nojaukt (telti); 7. nolaist (buras, karogu); 8. ienākt prātā; an idea struck him — viņam ienāca prātā doma;

9. atstāt iespaidu; to s. a note (of) — radīt iespaidu; to s. the eye — durties acīs; how does it s. you? — ko jūs par to domājat?;

10. iedvest (bailes u.tml.); 11. satriekt; to be struck blind— zaudēt redzi; to s. smb. dumb — laupīt kādam valodu; 12. panākt, sasniegt; to s. a balance — 1) noslēgt bilanci; 2) izdarīt kopsavilkumu; rezumēt; to s. a bargain — vienoties; 13. (arī to s. a pose) ieņemt (ķermeņa stāvokli); 14. ielauzties, iespiesties; the light struck through

the darkness — tumsu pāršķēla gaisma;

15. laist (saknes); 16. dēstīt, stādīt; 17. virzīties; to s. a line (path) — doties; to s. to

the left — nogriezties pa kreisi; 18. amer. sar. izspiest, šantažēt; 19. sl. meklēt protekciju; he struck his friend for a job — viņš lūdza draugu sameklēt viņam darbu; = to s. at— iesist; to s. at the root of smth.— iedragāt kaut ko pašos pamatos; to s. down — nogāzt zemē; to s. in — iejaukties (sarunā); to s. into— 1) iedzīt, ietriekt; 2) pēkšņi uzsākt; to s. into a gallop— sākt aulekšot; to s. off — 1) nocirst; 2) izsvītrot (no saraksta); 3) poligr. izdarīt paraugnovilkumu; to s. on — nākt uz domām; to s. out — 1) izsvītrot; 2) izdomāt; kalt (plānus); 3) strauji peldēt; 4) uzsākt (piem., jaunu dzīvi); 5) (for) doties, virzīties; to s. through — pārsvītrot; to s. up — uzsākt; to s. up a friendship — iedraudzēties; to s. up an acquaintance — iepazīties; to s. up a song— uzsākt dziesmu; to s. upon — 1) (par gaismu) krist uz; 2) nākt uz domām; 3) (with) amer. sl. nejauši sastapt; 0 to s. home — 1) trāpīt mērķī; 2) aizskart vārīgā vietā; to s. it rich— pēkšņi iedzīvoties bagātībā

strikebound ['straikbaund] a (par uzņēmumu, ostu u.tml.) slēgts sakarā ar streiku strikebreaker ['straik.breiks] n streiklauzis strike-pay ['straikpei] n pabalsts streikotājiem

(ko maksā arodbiedrība) striker ['straiks] n 1. streikotājs; 2. uzbrucējs (futbolā)

striking ['straikir]] a pārsteidzošs; uzkrītošs string [stnt]] Inl. aukla; saite; s. bag — iepirkumu tīkliņš; 2. (stopa) stiegra; 3. (mūzikas instrumenta) stīga; s. band (orchestra)— stīgu orķestris; 4.pl mūz. stīgu instrumenti; 5. (kreļļu u.tml.) virkne, virtene; 6. rinda, virkne; s. of cars — automašīnu rinda; s. of complaints — sūdzību klāsts; 7. amer. sar. nosacījums; no ~s attached, without ~s — bez jebkādiem nosacījumiem; 8. bot. dzīsliņa, šķiedra; 0 first s. — galvenais balsts; second s. —

1) papildu līdzekļi; rezerve; 2) teātr.

dublieris; to have smb. on a s. — turēt kādu pakļautībā; to pull ~s— [slepeni]stringed

ietekmēt; to pull the ~s — laist darbā visus līdzekļus; to touch as. — aizķert jūtīgu stīgu; II v (p. un p.p. strung [strAi]]) 1. sasiet; 2. savirknēt; to s. beads — vērt krelles; to s. words together— savirknēt vārdus; 3. uzvilkt stīgu; 4. sasprindzināt; highly strung— ļoti nervozs; 5. uzkārt; pakārt; to s. lanterns among the trees — izkarināt kokos laternas; 6. amer. sl. piekrāpt, apvest ap stūri; = to s. along — 1) mānīt, krāpt; 2) (with) iet līdzi; sekot; to s. out — sarindot; to s. up — 1) pakarināt, uzkarināt; 2) saspīlēt (nervus); 3) sar. pakārt

stringed [strirļd] a stīgu-; s. instrument —

stīgu instruments stringency ['stnn^ansi] n 1. bardzība, stin-

griba; 2. spiedīgi apstākļi stringent ['stnru^ant] a 1. bargs, stingrs; s. regulations — obligāti noteikumi; 2. (par finansiālo stāvokli) spiedīgs string-pulling ['struj.puli?]] n 1. pazīšanās (sakaru) izmantošana; 2. aizkulišu mahinācijas

stringy ['stnrji] a 1. šķiedrains; 2. staipīgs strip [strip] In 1.sloksne, strēmele; s. of land — zemes strēmele; 2.: comic s., s. cartoon — komikss; 3. sar. (futbola komandas) tērpi; 4. (ari s. show) striptīzs; 5. av. (ari air s., landing s.) skrejceļš; II v 1. noplēst, novilkt; to s. a branch of leaves — nobraucīt zaram lapas; 2. izģērbt; ~ped to the skin — izģērbies kails; 3. izģērbties; 4. izjaukt; to s. an old car — izjaukt vecu automašīnu; 5. tehn. noraut vītni

stripe [straip] Inl. svītra; 2. svītrains audums; 3. amer. raksturs; 4. mii. uzšuve; 5. pl sar. tīģeris; 6. novec. (pātagas) cirtiens; II v sasvītrot striped [straipt] a svītrains striper ['straipa] n amer. sl. jūras virsnieks stripling ['stnplnj] «jaunietis stripper ['strips] n striptīza dejotājs striptease ['stnpti:z] n striptīzs strive [straiv] v (p. strove

[strouv]; p.p. striven ['stnvn]) 1. censties; pūlēties; 2. cīnīties

striven sk. strive strode sk. stride II

stroke8 [strauk] n 1. sitiens; s. of a sword — zobena cirtiens; s. of lightning — zibens spēriens; at a (one) s. — vienā rāvienā;

2. vēziens; s. of an oar— aira vēziens;

3. paņēmiens; clever s. — veikls gājiens; s. of luck — veiksme; not to do a s. of work — ne pirkstu nepakustināt; it was a s. of genius — tas bija ģeniāli; 4. (spalvas, zīmuļa) vilciens; with one s. of pen— ar vienu spalvas vilcienu; 5. (otas) triepiens;

6. (pulksteņa) sitiens; on the s. — precīzi; it is on the s. of five— tūlīt sitīs pieci;

7. med. (arī s. of apoplexy) trieka; 8. tehn. virzuļa gājiens; 0 to give the finishing s. — piešķirt pēdējo slīpējumu

stroke5 [strauk] v glaudīt, glāstīt; => to s. down— nomierināt; 0 to s. smb.'s fur (hair) the wrong way — glaudīt kādu pret spalvu

stroll [straul] I n pastaiga; II v 1. pastaigāties;

2. (par teātra trupu) ceļot, sniedzot izrādes stroller ['strauta] n 1. klaidonis; 2. ceļojošs

aktieris; 3. viegli bērna ratiņi strolling ['strauhrļ] a klejojošs; s. musicians — klejojoši muzikanti strong [strnr]] lai. stiprs, spēcīgs; one's s. point — kāda stiprā puse; s. constitution — spēcīgs organisms; s. language — lamas; rupjības; to be s. in English— pilnīgi pārvaldīt angļu valodu; he is s. again after his illness— viņš pēc slimības ir atkal atspirdzis; 2. (par dzērienu) alkoholisks;

3. (par ēdienu) ass; s. butter— sasmacis sviests; s. cheese — ass siers; 4. (skaitliski) liels; army ten thousand s. — desmit tūkstošu liela armija; our club is fifty s. — mūsu klubā ir piecdesmit biedru; 5. stingrs; bargs; s. measures— stingri pasākumi; 6. (par balsi) skaļš; 7.: s. prices — nemitīgi augošas cenas; 8. gram, stiprs; 0 s. meat — ciets rieksts; II adv sar. spēcīgi; to be going s. — būt sparīgam; rīkoties; to come (go) it [rather, a bit] s. — 1) iet pārāk tālu; pārāk daudz atļauties; 2) pārspīlēt

strongarm ['strDTja.-m] a (par metodi, taktikustudy

u.tml.) iebiedējošs strongbox ['stroijboks] n seifs stronghold ['stroqhauld] n 1. cietoksnis;

2. balsts; s. of peace — miera balsts strong-minded [,stroi]'maindid] a enerģisks strongroom ['stroqruim] n seifs (telpa bankā) strong-willed [.stroq'wild] a 1. apņēmīgs;

2. ietiepīgs strontium ['strontiam] n ķim. stroncijs strop [strop] I n siksna (bārdas naža asināšanai)\ n v uzasināt (bārdas nazi) strophe ['strsufi] n lit. strofa; vārsma stroppy ['stropi] a brit. sl. nepakļāvīgs strove sk. strive struck sk. strikeb II

structural ['str Akt/ral] a 1. struktūras-;

2. celtniecības-

structure [strAkt/a] n 1.struktūra; uzbūve; the s. of a language — valodas uzbūve; the s. of society — sabiedriskā iekārta; 2. celtne struggle ['strAgl] Irti. cīņa; class s. — šķiru cīņa; 2. piepūle; II v 1. cīnīties; 2. pūlēties, censties; to s. to one's feet — ar grūtībām piecelties; 3. (through) izlauzties strum [strAm] I n plinkšķināšana; strinkšķi-

nāšana; II v plinkšķināt; strinkšķināt strumpet ['strAmpit] n vazaņķe strung sk. string II

strut8 [strAt] I n cienīga gaita; II v cienīgi soļot

strutb [strAt] I n statnis; II v balstīt strutter [strAta] n sar. vīzdegunis strychnine ['stnkniin] n strihnīns stub [stAb] In 1. celms; 2. nolūzis zobs;

3. (cigaretes) nodegulis; 4. norakstīts zīmuļa gals; 5. (čeka) pasaknis; II v 1. (arī to s. up) izlauzt celmus; 2. (arī to

s. out) nodzēst cigaretes galu; 3.: to s. one's toe — nodauzīt kāju

stubble fstAbl] n 1. rugāji; 2. bārdas rugāji;

3. īsi apcirpti mati stubbly ['stAbh] a 1. rugājiem klāts; 2. (par

bārdu) ass, sarains stubborn ['stAban] a 1. ietiepīgs; stūrgalvīgs; 2. neatlaidīgs; s. disease — grūti ārstējama slimība

stubbornness ['stAbanas] n 1. ietiepība;

stūrgalvība; 2. neatlaidība stubby ['stAbi] a 1. celmains; 2. rugājiem klāts; 3. drukns; s. fingers — īsi un resni pirksti

stucco ['stAksu] n apmetuma ģipsis stuck sk. stick II

stuck-up [.stAk'Ap] a sar. augstprātīgs studa [stAd] n 1. zirgu audzētava; 2. (zirgu) stallis

studb [stAd] I n 1. (apkakles, aproces) poga; 2. (arī press s.) kniede; 3. būvn. spraislis; II v 1. apsist ar naglām; 2. nobārstit, nokaisīt; sky ~ed with stars — ar zvaigznēm nosētas debesis studbook ['stAdbuk] n (zirga) ciltsgrāmata student ['stjuidnt] n 1. students; studente; 2. amer. skolnieks; skolniece; 3. pētnieks; s. of nature — dabas pētnieks studentship ['stju:dnt/ip] n 1. studenta gadi;

2. stipendija studfarm ['stAdfaim] n zirgu audzētava studhorse ['stAdho:s] n vaislas ērzelis studied ['stAdid] a 1. apdomāts; apsvērts; s. insult — pārdomāts apvainojums; 2. mākslots; nedabisks; s. politeness — liekuļota laipnība

studio ['stju:di9u] n 1. (mākslinieka) darbnīca; 2. kinostudija; 3. radiostudija; 4. televīzijas studija; 5.: s. apartment — vienistabas dzīvoklis; s. couch — dīvāngulta studious ['stju:di3s] a 1. studējošs; person of s. habits — cilvēks, kas nododas zinātnei; 2. centīgs, cītīgs; 3. rūpīgs stud||y ['stAdi] I n 1. pētīšana; scientific -ies — zinātniskie pētījumi; to make a s. of smth.— izstudēt kaut ko; 2. (parasti pl) studijas; mācības; 3. zinātnes nozare; 4. pētījumu objekts; his face is a perfect s. — uz viņu ir vērts paskatīties; 5. apcerējums; eseja; 6. dziļas pārdomas; in a brown s. — drūmās pārdomās nogrimis; 7. darbistaba; kabinets; 8. novec. cenšanās; 9. glezn. studija; 10. mūz. etīde; 11. (lomas) iemācīšanās; he is a quick s. — viņš ātri iemācās lomas; II v 1. pētīt; to s. a problem — pētīt problēmu; 2. studēt; mācīties; to s. for the medical profession — studēt

medicīnu; 3. rūpēties; to s. one's own interests— ievērot savas intereses; to s. smb.'s needs— rūpēties par kāda vajadzībām; <=> to s. for — gatavoties (eksāmenam)-, to s. out— noskaidrot; to s. up — 1) cītīgi mācīties; 2) gatavoties (eksāmenam)

stuff [stAf] Inl. viela; materiāls; doctor's s. sar. — zāles; garden (green) s. — dārzeņi; raw s. — izejviela; what s. is he made of? — kas viņš ir par cilvēku?; 2. lietas; mantas; 3. (ari poor s., sorry s.) draņķis; s. and nonsense! — blēņas!; muļķības!; this is poor s. — tas nekam neder; 4. sl. izrīkošanās; rough s. — vardarbība; 5. (the) sar. nauda; 6. sl. zagta manta; 7. amer. sl. heroīns; marihuāna; 8. novec. (vilnas) audums; 0 hot s. — dzīves sīkumi; ~ed shirt — uzpūtīgs cilvēks; to do one's s. — parādīt, ko spēj; to know one's s. — prast savu darbu; that's the s.! — tā arī jādara!; liv 1.piebāzt; 2.izbāzt (putnu, zvēru)-,

3. aizbāzt (piem., ausis)-, 4. plombēt (zobu)-,

5.pārbarot; 6.pārēsties; 7.sar. apkrāpt; 8. kul. pildīt; ~ed chicken — pildīta vista; 0 get ~ed! vulg. — vācies prom!

stuffing ['stAfnj] n 1. (spilvena u.tml.)

pildījums; 2. kul. pildījums stuffy ['stAfi] a 1. (par gaisu) sasmacis; 2. garlaicīgs; neinteresants; 3. īgns, saīdzis;

4.: he has a s. nose — viņam deguns ciet stultify ['stAltifai] v 1. padarīt smieklīgu;

2. likvidēt (darba rezultātus u.tml.) stumble ['stAmbl] Inl. paklupšana; 2. stomīšanās; 3. maldīšanās; II v 1.

[paļklupt; 2. stomīties; 3. maldīties; => to s. across — uzdurties, nejauši atrast (sastapt); to s. over — paklupt; to s. upon — uzdurties, nejauši atrast (sastapt) stumbling-block ['stAmbhqblok] n piedauzības akmens stumer ['stjuima] n viltota nauda; viltots čeks stump [stAmp] Inl. celms; 2. med. ampu-tācijas stumbrs; 3. nolūzis zobs; 4. (cigaretes) nodegulis; 5. norakstīts zīmuļa gals;

6. smags solis; 7. pl humor, kājas; to stir

one's ~s sar. — pasteigties; 8. amer.

improvizēta tribīne; s. oratory (speeches) — aģitācijas runa; to be on the s. sar. — aģitēt;

9. amer. izaicinājums uz sacensību;

10. [the] aģitācijas kampaņa; 0 to be up a s. — būt ķezā; II v 1. smagi soļot; 2. izlauzt (celmus)-, 3. sar. iedzīt strupceļā; 4. amer. doties aģitācijas braucienā; 5. amer. izaicināt uz sacensību; to s. up brit. — izdot naudu

stumper ['stAmpa] n sar. āķīgs jautājums stumpy ['stAmpi] a drukns; s. fingers — īsi

un resni pirksti stun [stAn] v apdullināt; apstulbināt stung sk. sting II stunk sk. stink II

stunner ['stAna] n sar. lielisks eksemplārs stunning [stAnir]] a 1. apdullinošs; s. blow —

apdullinošs trieciens; 2. sar. graujošs stunt3 [stAnt] n triks; s. man — kaskadieris stuntb [stAnt] v kavēt augšanu stunted ['stAntid] a panīcis stupe3 [stju:p] n sautējoša komprese stupeb [stju:p] n sl. stulbenis stupefaction [,stju:pi'faek/n] n apstulbums stupefy ['stju:pifai] v 1. apstulbināt; 2. notrulināt (jūtas, prātu) stupendous [stjufpendas] a milzīgs; pārsteidzošs; s. mistake — šausmīga kļūda stupid ['stju:pid] I n sar. muļķis; II a

1. muļķīgs; stulbs; 2. apstulbis stupidity [stjui'pidati] n muļķība; stulbums stupor ['stjuipa] n 1. apstulbums; 2. med. stupors

sturdiness ['staīdinas] n spēcīgums; robus-tums

sturdy ['st3:di] a 1. spēcīgs; robusts; 2. neatlaidīgs

sturgeon ['sto^an] n iht. store stutter ['stAta] I n stostīšanās; II v stostīties sty3 [stai] n cūkkūts sty[e]b [stai] n med. miežgrauds style [stail] Inl. stils; 2. mode; fasons; out of s. — nemoderns; to dress in s. — ģērbties moderni; to set the s. — uzdot toni; 3. elegance; smalkums; to live in [grand] s. — plaši dzīvot; 4. veids; every s.

of things — dažāda veida lietas; 5. patafonasublimation

adata; 6. (gravēšanas) adata; 7. irbulis (ko lietoja rakstīšanai senajā Grieķijā un Romā); 8. poēt. spalva; zīmulis; 9. tituls; 10. bot. irbulis; II v 1. titulēt; 2. modernizēt; 3. šūt moderni; 4. veidot noteiktā stilā stylish ['staili/] a modems; elegants stylist ['stailist] n 1. stilists; 2. modelētājs;

3. interjerists stylistic [stai'hstik] a stilistisks stylize ['stailaiz] v stilizēt stylo ['staibu] n (saīs. no stylograph) sar.

pildspalva stylograph ['staibvgra:f] n pildspalva stylus ['staibs] n patafona adata stymie ['staimi] v kavēt; izjaukt (plānu) styptic ['stiptik] In asiņošanu apturošs līdzeklis; n a asiņošanu apturošs Styx [stiks] n mit. Stiksa; 0 to cross the S. — nomirt

suasion ['swei3n] n pierunāšana

suave [swa:v] a (par izturēšanos) laipns;

pieklājīgs; unctuously s. — lišķīgs suavity ['swa:vati] n laipnība; pieklājība suba [sAb] sar. saīs. no subaltern subb [SAb] saīs. no submarine subc [SAb] sar. saīs. no subscription subd [sAb] sar. saīs. no subway subaltern ['sAbltan] Inl. padotais; 2. mii.

jaunākais virsnieks; II a padots subaqueous [.SAb'aekwias] a zemūdens-subbranch ['sAbbra:nr/] n filiāle subcommittee ['sAbka.miti] n apakškomiteja subconscious [,SAb'krai/as] a neapzināts subconsciousness [.SAblom/asnas] n zemapziņa

subcutaneous [,SAbkju:'teinias] a zemādas-subdivide [.SAbdi'vaid] v iedalīt apakšgrupās subdivision ['sAbdi/vijn] n apakšgrupa subdual [sAb'dju:al] n pakļaušana; apspiešana

subdue [sab'dju:] v 1. pakļaut; apspiest;

2. mazināt; vājināt; ~ed mood — nomākts garastāvoklis; in a ~d voice— pusbalsī;

3. apstrādāt (zemi)

subeditor [.S/vb'edita] n redaktora palīgs

subemployment [.SAbim'pbimant] n daļējs bezdarbs

subgroup ['sAbgru:p] n apakšgrupa subhead ['sAbhed] n 1. apakšvirsraksts;

2. (skolas) direktora vietnieks subjacent [sAb^eisant] a formal. 1. ze-

mākesošs; 2. pamatā esošs subject I n ['sAbd3ikt] 1. temats; jautājums; sore s. — sasāpējis jautājums; on the s. of — sakarā ar; attiecībā uz; speaking on the s. of money — runājot par naudu; to change the s. — mainīt sarunas tematu;

2. cilvēks; hysterical s. — histēriķis;

3. pavalstnieks; 4. mācību priekšmets; disciplīna; 5. priekšmets, objekts; s. of experiment — izmēģinājuma objekts; 6. (for) iemesls; s. for pity — iemesls līdzjūtībai; 7. līķis (sekcijai); S. fdoz. subjekts; 9. gram. teikuma priekšmets; 10. mūz. galvenā tēma; n a ['sAbd3ikt] 1. pakļauts; atkarīgs; s. nations — atkarīgās tautas; 2. (to) padots, pakļauts; s. to changes— pakļauts izmaiņām; ffl v [sab'd3ekt] pakļaut; to s. to criticism — kritizēt

subject-heading ['sAbd3ikt,hedii]] n priekšmetu rādītājs subjection [sab'd3ek/n] n 1. pakļaušana;

2. atkarība; pakļautība subjective [sab'd3ektiv] a 1. subjektīvs; 2. gram, teikuma priekšmeta-; s. case — nominatīvs subjectivity [,SAd3ek'tivati] n subjektivitāte subject-matter ['sAbd3ikt,maeta] n tematika subjoin [,SAb'd30in] vformāl. pievienot subjugate [*SAbd3ugeit] v pakļaut subjugation [,sAbd3u'gei/n] n 1. pakļaušana;

2. pakļautība subjunctive [sab'd3Ai]ktiv] n (arī s. mood)

gram, konjunktīvs sublease ['sAbli:s] n apakšnoma sublet [.SAb'letJ v izīrēt apakšīrniekam sublibrarian [.SAblai'breanan] n bibliotekāra palīgs

sublieutenant [.sablaftenant] n jaunākais leitnants

sublimate In f'sAblimat] ķīm. sublimāts;

n v ['sAblimeit] 1. ķīm. sublimēt; 2. padarīt

cēlu (cildenu) sublimation [,SAbli'mei/n] n ķīm.

1079sublime

sublimācija sublime [sa'blaim] I n : the s. — cēlais; cildenais; II a 1. cēls; cildens; 2. dižens; grandiozs; 3. augstprātīgs; III v ķim. sublimēt

sublimity [saslimsti] n 1. cēlums; cildenums;

2. diženums; grandiozitāte submachine-gun [.SAbma'/r.ngAn] n mii.

automāts; mašīnpistole submarine [.SAbma'riin] In 1.zemūdene; 2. jūrasaugs; 3. jūras dzīvnieks; II a zemūdens-; s. force — zemūdens flote submerge [sab'nuidj] v 1. iegremdēt; 2. iegrimt; 3. izzust; 4.: the ~d tenth — nabadzīgie ļaudis submergence [sab'rru^ans] n 1. iegremdēšana; 2. iegrimšana submerse [sab'mais] v iegremdēt submission [sab'mi/n] n 1. padevība; paklausība; 2. (dokumenta u.tml.) iesniegšana (izskatīšanai) submissive [sab'misiv] a padevīgs; pakļāvīgs submit [sab'mit] v 1. pakļauties; to s. oneself to discipline— pakļauties disciplīnai; 2. pakļaut; to s. to interrogation — taujāt, izvaicāt; 3. iesniegt (izskatīšanai); 4. izteikt (domas)

subnormal [,SAb'no:ml] I n mat. subnormāle;

II a zemāks par normu subordinate I n [satoidinat] apakšnieks; II a [sa'toidinat] (to) pakļauts; s. clause gram.— palīgteikums; HI v [saTxxdineit] pakļaut subordination [s3,bo:di'nei/n] n 1. pakļautība; padotība; 2. gram, pakārtojums suborn [s3"bo:n] v piekukuļot; uzpirkt subornation [,s3bo:'nei/n] n piekukuļošana,

uzpirkšana subplot ['sAbplot] n lit. sižeta blakuslīnija subpoena [sab'piina] I n tiesas pavēste; II v

izsaukt uz tiesu subscribe [sab'skraib] v 1. (to, for) abonēt; parakstīties (uz laikrakstiem u.tml.); to s. to a library — būt lasītājam (bibliotēkā); 2. ziedot (naudu); 3. parakstīties; to s. to — atbalstīt subscriber [sab'skraibs] n 1. abonents; 2. ziedotājs; 3. parakstītājs; 4. (bibliotēkas)

lasītājs

subscription [sab'sknp/n] n 1. abonēšana; parakstīšanās (uz laikrakstiem u.tml.)

2. paraksts (uz dokumenta); 3. ziedojums;

4. parakstīšanās; 5. abonements (teātri) subsection ['sAbsek/n] n apakšsekcija subsequent ['sAbsikwant] a sekojoš[ai]s subsequently [sAbsikwantli] adv pēc tam subserve [sab's3:v] v veicināt subservience [sab'saivians] n 1. iztapšana;

pieglaimošanās; 2. derīgums subservient [sab's3:vi3nt] a 1. iztapīgs; pakalpīgs; 2. (to) veicinošs; noderīgs subside [sab'said] v 1 .(par ūdens līmeni, temperatūru) kristies; 2. (par vētru) norimt;

3. (par celtni) nosēsties; 4. (par augsni) iegrimt; 5. humor, apsēsties; to s. into an armchair — ieslīgt atzveltnes krēslā

subsidence [sab'saidns] n l.(ūdens līmeņa, temperatūras) krišanās; 2. (celtnes) nosēšanās; 3. (vētras) norimšana; 4. (augsnes) iegrimšana

subsidiary [sab'sidian] Inl. filiāle; 2. palīgs;

TLal. palīg-; papildu-; 2. jur. subsidēts subsidize ['sAbsidaiz] v subsidēt subsidy ['sAbsadi] n subsīdija subsist [sab'sist] v 1. eksistēt; dzīvot; to s. on vegetables — pārtikt no dārzeņiem; 2. uzturēt

subsistence [ssb'sistans] n 1. eksistēšana;

2. (arī means of s.) iztikas līdzekļi subsoil ['sAbsoil] n augsnes apakškārta subsonic [.SAb'sonik] a (par ātrumu)

[-zemskaņas-substance-]

{+zemskaņas- substance+} ['sAb'stans] n 1. viela; matērija; 2.filoz. substance, matērija; 3. būtība; in s. — pēc būtības; 4. saturs; argument of little s. — nepārliecinošs arguments;

5. stingrums; stīvums; 6. bagātība; manta; man of s. — turīgs cilvēks

substandard [.SAb'staendsd] a standartam

neatbilstošs substantial [sab'staen/l] a 1. būtisks; nozīmīgs; s. contribution — liels ieguldījums; 2. reāls; vielisks; 3. sātīgs; spēcinošs; s. meal — sātīga maltīte; 4. turigs substantially [sab'staen/li] adv 1. būtībā;

1080succour

2. būtiski; 3. pamatīgi substantiate [sab'staen/īeit] v pamatot substantiation [ssb.staen/i'ei/n] n pamatojums

substantival [.sAbstaritaivl] agram, lietvārda-, substantīva-substantive I n ['sAbstontiv] gram, lietvārds, substantīvs; II a [sab'staentiv] 1. patstāvīgs, neatkarīgs; 2.: s. verb gram. — darbības vārds "to be" substation ['sAbstei/n] n apakšstacija substitute ['sAbstitjuit] In 1. vietnieks;

2. aizstājējs; surogāts; II v aizstāt substitution [,SAbsti'tju:/n] n 1. aizstāšana;

2. mat. substitūcija substrata sk. substratum substratum ['sAbstraitom] n (pl substrata ['sAbstraits]) 1. apakšējais slānis; 2. pamats; the statement has a certain s. of truth— apgalvojumā ir zināma daļa patiesības; 3.filoz. substrāts substruction ['sAbstrAk/n] sk. substructure substructure ['sAbstrAt/o] n fundaments, pamats

subsume [sab'sju:m] v (under) ietilpināt kategorijā

subteens [sAb'ti:nz] n pl amer. desmit līdz

divpadsmitgadīgi bērni subtenant [.SAb'tenant] n apakšnomnieks subtend [sob'tend] v mat. atrasties pretī; a hypotenuse ~s a right angle — hipotenūza atrodas pretī taisnajam leņķim subterfuge ['sAbtofju:d3] n atruna; atrunāšanās

subterranean [.SAbta'remion] a 1. apakšzemes-; 2. slepens subterraneous [.sAbto'reinios] sk.

subterranean subtitle ['sAbtaitl] n 1. apakšvirsraksts; 2. kin. subtitrs

subtle ['sAd] a 1. smalks; liegs; 2. ass; vērīgs; s. mind — ass prāts; 3. izsmalcināts; s. device — komplicēta ierīce; s. plan — sīki izstrādāts plāns; 4. veikls; izveicīgs; s. fingers — veikli pirksti; 5. viltīgs

subtlety ['sAtltij n 1. smalkums; liegums; 2. (prāta) asums; vērīgums; 3. izsmalcinā-

tība; 4. veiklība; izveicība; 5. viltība subtopia [sAb'taopio] «jaunceltņu rajons (ar

standarttipa celtnēm) subtract [sob'traekt] v mat. atņemt subtraction [sab'traek/n] n mat. atņemšana subtrahend ['sAbtrahsnd] n mat. mazinātājs subtropical [.SAb'tropikl] a subtropisks;

[-subtropu-suburb-]

{+subtropu- suburb+} [*SAb3:b] n priekšpilsēta suburban [solwiban] In priekšpilsētas iedzīvotājs; TLa 1. priekšpilsētas-; 2. aprobežots; mietpilsonisks; provinciāls suburbanite [so^ibonait] n sar. priekšpilsētas iedzīvotājs suburbia [saļoibia] n niev. 1. priekšpilsētas;

2. priekšpilsētas dzīve subvention [sab'ven/n] n subsīdija subversion [ssb'v3:/n] n (valdības) gāšana; apvērsums

subversive [sab'v3:siv] a graujošs; s.

speech — musinoša runa subvert [sAb'v3:t] v gāzt (valdību) subway ['sAbwei] n 1. (apakšzemes) pāreja,

tunelis; 2. amer. metro succade[s] [sAkeid(z)] n sukāde succeed [sok'siid] v 1. gūt sekmes; to s. in passing an examination — veiksmīgi nokārtot eksāmenu; 2. sekot (cits citam)', nomainīt (citam citu); 3. (to) mantot success [sok'ses] n sekmes; panākumi; to achieve s. — gūt panākumus; the play was as. — lugai bija panākumi; 0 s. is never blamed — uzvarētājus netiesā successful [sak'sesful] a sekmīgs; veiksmīgs; to be s. in doing smth.— veiksmīgi paveikt kaut ko

succession [sok'se/n] n 1. secība; in s. — pēc kārtas; 2. (nepārtraukta) virkne; s. of disasters — vesela virkne nelaimju; 3. mantošana; pēctecība; s. duty— mantojuma nodoklis; 4. mantošanas tiesības successive [sak'sesiv] a secīgs; sekojošs; three

s. days — trīs dienas pēc kārtas successor [sok'sess] n pēctecis

succinct [ssk'snj&t] a īss; kodolīgs

succory ['sAkan] n cigoriņi

succour f'sAka] I n palīdzība (briesmās, ne-succulence

laime)', II v palīdzēt (briesmās, nelaimē) succulence ['sAkjutans] n sulīgums succulent ['sAkjubnt] I n bot. sukulents; II a

1. sulīgs; 2. bot. sukulents

succumb [sslcAm] v (to) padoties; pakļauties;

to s. to cancer — nomirt ar vēzi such [sAt/ļ pron tāds; a good man and known as s. — labs cilvēks un pazīstams kā tāds; s. books— tādas grāmatas; and s.— tamlīdzīgi; as s. — kā tāds; some s.— kaut kas tamlīdzīgs; s. as— l)tāds kā; flowers s. as roses — puķes, [kā] piemēram, rozes; 2) tāds, ka; tāds, lai; his illness is not s. as to cause anxiety — viņa slimība nav tāda, lai izraisītu bažas such-and-such ['sAt/ansAt/ļ a tāds un tāds suchlike ['sAt/laik]

a sar. tamlīdzīgs suck [sAk] Inl. zīšana; to give a s. (to) — barot ar krūti; zīdīt; 2. iesūkšana; 3. neliels malks; 4. skoln. sl. izgāšanās, izkrišana;

5. skoln. sl. saldumi; II v 1. zīst; 2. sūkt; 3. sūkāt; a to s. in— 1) iesūkt; 2) (par ūdens virpuli) ieraut; 3) sl. piešmaukt; to s. up — 1) uzsūkt; 2) (to) pielīst; pieglaimoties

sucker ['sAko] n 1. zīdējs; 2. sūcējs; 3. sar. cukurgailītis; 4. sar. stulbenis; 5. bot. atzars;

6. zool. piesūceknis; 7. tehn. iesūkšanas īs-caurule

sucking ['sAkit]] a 1. zīdaiņa vecuma-;

2. nepieredzējis suckle ['sAkl] v zīdīt suckling ['sAkliq] n zīdainis suck-up ['sAkAp] n skoln. sl. līdējs suction ['sAk/n] n zīšana

Sudanese [.suida'nirz] I n sudānietis; sudā-

niete; II a Sudānas-; sudāniešu-sudden f'sAdn] I n : all of a s. — pēkšņi; II a pēkšņs

suddenly ['sAdnh] adv pēkšņi

suds [sAdz] n pl 1. ziepju putas; 2. amer. sl.

alus; 0 to be in the s. — būt ķezā sudsy ['sAdzi] a ziepjains; putains sue [sju:] v 1. iesūdzēt (tiesā)', 2. (for) lūgt suede [sweid] n zamšs suet fsuut] n kul. nieru tauki suffer ['sAfa] v 1. ciest; to s. a loss —ciest

zaudējumu; to s. from headaches — ciest galvassāpes; to s. from the flu — slimot ar gripu; 2. paciest; pieļaut; I shall not s. this — es to nepieļaušu sufferance ['sAfrans] n iecietība; on (upon) s. — aiz žēlastības; it is beyond s. — tas nav ciešams sufferer ['sAfars] n cietējs suffering ['sAfarit]] n ciešanas suffice [so'fais] v pietikt; s. it to say —

diezgan, ja teiktu sufficiency [sa'fi/nsi] n pietiekams daudzums sufficient [sa'fifnt] I n sar. pietiekams daudzums; II a pietiekams suffix ['sAfiks] I/? gram, sufikss,piedēklis;

n v pievienot sufiksu (piedēkli) suffocate ['sAfakeit] v 1. [no] žņaugt; 2. noslāpt, nosmakt suffocation [.SAfa'kei/n] n 1. nožņaugšana;

2. noslāpšana, nosmakšana suffrage ['sAfrid3] n 1. balsstiesības, vēlēšanu tiesības; 2. balss (vēlēšanās); 3. piekrišana suffragette [.SAfre^et] n sufražiste suffuse [s3'fju:z] v pārpludināt; eyes ~d with

tears — asaru pilnas acis suffusion [ss'fju^n] n 1. pieplūšana (ar

gaismu u.tml.)', 2. (vaigu) sārtums sugar ['/ugs] Inl. cukurs; castor (powdered) s. — pūdercukurs; granulated s. — smalkais cukurs; lumps s. — graudu cukurs; s. candy— ledene, stiklene; 2. glaimi; 3. sar. mīlulītis; dārgumiņš; 4. sl. nauda; 5. ķīm. saharoze; II v 1. piebērt (uzkaisīt) cukuru; 2. pārn. izskaistināt; 3. sl. ķēpāties

sugar-basin ['/uga.beisn] n cukurtrauks sugar-beet ['/ugabiit] n cukurbiete sugar-bowl ['/ugabsul] sk. sugar-basin sugarcane ['/ugskein] n cukurniedre sugarcoated [,/uga'kautid] a 1. pārklāts ar

cukuru; 2. pārn. izskaistināts sugar-daddy ['/uga.daedi] n sar. bagāts vecāks pielūdzējs sugarloaf ['/ugalauf] n cukurgalva sugarplum ['/ugapLun] n 1. (apaļa) ledene, stiklene; 2. kompliments; 3. pārn. kukulis sugar-refinery ['/ugan.faman] n cukur-

fabrika

sugartongs ['/ugatoqz] n cukura standziņas sugary ['/ugari] a 1. cukurots; salds; 2. pieglaimīgs

suggest [safest] v 1. ierosināt; 2. uzvedināt (uz domām); an idea ~ed itself to him — viņam ienāca prātā doma; his pallor ~ed ill health — viņa bālums liecināja par sliktu veselību; it ~s nothing to him — tas viņam nekā neizsaka suggestion [safest/an] n 1. ierosinājums; priekšlikums; to make as. — ierosināt; 2. norādījums; mājiens;

his voice held a s. of anger— viņa balsī bija jaušamas dusmas; 3. uzvedināšana (uz domām) suggestive [sa'd^estiv] a 1. suģesfivs; ierosinošs; 2. divdomīgs suicidal [,su:i'saidl] a 1. pašnāvības-;

2. postošs

suicide ['su:isaid] Inl. pašnāvība; to commit s. — izdarīt pašnāvību; 2. pašnāvnieks;

3. postīšana; H v sar. izdarīt pašnāvību suit [su:t] Inl. uzvalks; dress s. — vakara

uzvalks; s. of dittos— viena auduma uzvalks; woman's s. — (sieviešu) kostīms; 2. komplekts; 3. sar. lūgums; s. for pardon — apžēlošanas lūgums; to grant smb.'s s. — izpildīt kāda lūgumu; to press one's s. — kategoriski pieprasīt; 4. (kāršu spēlē) masts; 5. novec. bildinājums; 6.jur. prāva; to bring a s. against smb.— ierosināt lietu pret kādu; 0 in one's birthday s. — kails; to follow s. — sekot kāda paraugam; II v

1. būt piemērotam; derēt; to s. oneself — darīt to, kas pašam patīk; nothing ~s him — nekas viņam nav pa prātam; does this time s. you? — vai šis laiks jums ir piemērots?;

2.(par apģērbu, krāsu) piestāvēt; 3. (to) pielāgot, piemērot; to s. the action to the word — saskaņot vārdus ar darbiem

suitability [.suitaTnlati] n piemērotība; derīgums

suitable ['suitabl] a piemērots; derīgs suitcase ['suitkeis] n ceļasoma suitdress ['su:tdres] n kostīmkleita suite [swi:t] n 1. svīta, pavadoņi; 2. komplekts; s. of furniture — mēbeļu komplekts;

s. of rooms— luksnumurs (viesnicā); 3. mūz. svīta suited [*su:tid] a piemērots; derīgs suiting ['su:tiT]] n uzvalku audums suitor ['suita] n 1. pielūdzējs; 2.jur. prasītājs sulfa ['sAlfa] amer. sk. sulpha sulk [sAlk] I n (the ~s) īgnums; in the ~s —

sliktā garastāvoklī; II v saīgt sulky" ['sAlki] a īgns; saīdzis sulky1" ['sAlki] n divriči sullen ['sAlan] a 1. īgns; saīdzis; 2. drūms; s.

sky — apmākušās debesis sully ['saIi] v aptraipīt; to s. smb.'s reputation — aptraipīt kāda reputāciju sulpha ['sAlfa] n farm. (ari s. drugs)

sulfanilamīdi sulphate ['sAlfeit] n ķīm. sulfāts sulphide ['sAlfaid] n ķīm. sulfīds sulphite f'salfait] n ķīm. sulfits sulphur ['sAlfa] Inl. sērs; 2. zaļgandzeltena krāsa; II a zaļgandzeltens; HI v izkvēpināt ar sēru

sulphurate ['sAlfjureit] v 1. izkvēpināt ar sēru; 2. piesātināt ar sēru sulphuric [sAl'fjuank] a ķīm. sēra-; s. acid — sērskābe

sulphurous ['sAlfaras] a 1. sēra-; 2. zaļgandzeltens; 3.pārn. iekaisis sultan ['sAltan] n sultāns sultana8 [sAl'taina] n 1. sultāna sieva (māte,

meita, māsa); 2. favorīte sultanab [sAl'taina] n (bezkauliņu) rozīne sultriness ['sAltnnas] n svelme, tveice sultry ['sAltri] a 1. svelmains, tveicīgs; 2. kaislīgs

sum [sAm] Inl. summa; lump s. — naudas summa, ko izmaksā uzreiz; s. total — kopējā summa; tidy s. — apaļa summiņa; 2. būtība; s. and substance — kā būtība; in s. — īsumā; 3. mat. uzdevums; to be good at ~s — labi rēķināt; to do ~s — risināt uzdevumu; II v 1. summēt; 2. rezumēt; = to s. up — rezumēt summarize ['sAmaraiz] v rezumēt summary ['sAman] I n kopsavilkums; pārskats; II a 1. īss; koncentrēts; 2. tūlītējs, nekavējošs; s. punishment — disciplinār-summer

sods

summer8 ['sAma] In 1. vasara; 2. uzplaukums; 3. pl gadi; vecums; girl of five ~s— piecus gadus veca meitene; liv pavadīt vasaru summerb ['sAma] n būvn. sija summerhouse ['sAmshaus] n lapene summer-lightning [.SAma'laitmij] « rūsa (pie debesīm)

summer school ['sAmaskuil] « vasaras kursi

(vasaras brīvdienu laikā) summer stock ['sAmastok] n teātr. vasaras

viesizrādes summertime ['sAmataim] n vasara, vasaras laiks

summing-up[,SAmii]'Ap] «kopsavilkums summit ['sAimt] « 1. virsotne; 2. augstākā pakāpe; s. meeting— (valdības vadītāju) tikšanās visaugstākajā līmenī, galotņu tikšanās; s. talks — sarunas visaugstākajā līmenī

summon ['sAman] v 1. izsaukt (uz tiesu); 2. sasaukt (sapulci); 3. uzaicināt, pieprasīt; to s. smb. to surrender— aicināt kādu padoties; = to s. up — sakopot; to s. up. one's courage — saņemt drosmi summons ['sAmanz] I« 1. uzaicinājums (ierasties kaut kur vai darīt kaut ko); 2. (tiesas) pavēste; 3. mii. ultimāts (padoties); II v 1. uzaicināt (ierasties tiesā); 2. izsaukt; to s. children to dinner— saukt bērnus pusdienās; to s. the secretary— izsaukt sekretāru

sumptuous ['sAmpt/uss] a grezns; krāšņs sun [sAn] I« 1. saule; from s. to s. — no agra rīta līdz vēlam vakaram; under the s.— zem saules; šai saulē; to take the s. — sauļoties; 2. poēt. diena; gads; 0 place in the s. — izdevīgs stāvoklis; against the s. — pretēji pulksteņrādītāja virzienam; with the s. — 1) pa saulei, līdz ar sauli; 2) pulksteņrādītāja virzienā; to hold the candle to the s. — darīt kaut ko pilnīgi nevajadzīgu; to see the s. — ieraudzīt dienas gaismu; piedzimt; his s. has set — viņa zvaigzne ir norietējusi; II v 1. (arī to s. oneself) sauļoties; 2. izlikt saulē

sunbaked ['sAnbeikt] a saulē izkaltis sunbath ['sAnba:0]« sauļošanās sunbathe ['sAnbeiS] v sauļoties sunbeam ['sAnbi:m] « 1. saulesstars; 2. sar.

līksms cilvēks (sev. bērns) Sunbelt ['sAnbelt] « amer. ASV galējie dienvidi

sunblind ['sAnblamd]« sauljums sunblinkers ['sAn.bhqkaz] « pl sar. saulesbrilles

sun block ['sAnblck]« pretiedeguma līdzeklis sunburn ['sAnb3:n] n iedegums sunburned ['sAnb3:nd] sk. sunburnt sunburnt ['sAnb3:nt] a iededzis sunburst ['sAnbsist] « žilbinoši saules stari

(kas pēkšņi izlaužas cauri mākoņiem) sundae ['sAndei] « krējuma saldējums ar

augļiem, riekstiem, sīrupu Sunday ['sAndi] « svētdiena; S. best (clothes) — goda drēbes; S. driver sar. — nepieredzējis autobraucējs; 0 month of ~s — ļoti ilgs laiks; to look two ways to find S. — šķielēt; when two ~s come together—kad pūcei aste ziedēs sundeck ['sAndek] n (viesnīcas u.tml.) solārijs sunder ['sAnda] v poēt. šķirt sundew ['sAndju:] « hot. rasene sundial f'sAndaial] « saules pulkstenis sundown ['sAndaun] « saulriets sundowner ['sAndauna] « 1. austrāl. klaidonis; 2. sar. alkoholisks dzēriens (ko dzer pēcpusdienā); 3. amer. darbinieks, kas darba iestādē nodarbojas ar privātpraksi (jurists u.tml.) sundress ['sAndres] « kleita bez piedurknēm sundry ['sAndn] I« 1 .pl dažādi sīkumi; 2.: all and s. — visi bez izņēmuma; II a dažāds

sunfast ['sAnfa:st] a (par audumu, krāsu)

saulē nebalējošs sunflower ['sAn.flaua] « saulespuķe, saul-

grieze sung sk. sing II

sunglasses ['sAn,gla:siz] « pl saulesbrilles sunhelmet ['sAn.helmit] «tropu cepure sunk sk. sink II

sunken ['sATjkanļ a 1. iegrimis; nogrimis;superintendent

s. rock — zemūdens klints; 2. (par acīm, vaigiem) iekritis sunlamp ['sAnlaemp] n med. kalnu saule sunless ['sAnbs] a 1. bez saules; 2. drūms sunlight ['sAnlait] n saules gaisma sunlit ['sAnht] a saules apspīdēts sun-lounge ['sAnlaunrfj] n stiklota veranda (terase)

sunny ['saiu] a 1. saulains; 2. jautrs; priecīgs; 0 to look on the s. side of life — raudzīties uz visu no gaišās puses; she is on the s. side of forty — viņai vēl nav četrdesmit gadu

sun-parlour ['sAn,pa:b] sk. sun-lounge sun-porch ['sAnportfl sk. sun-lounge sunrise ['sAnraiz] n saullēkts sunroof ['sAnruif] n (automašīnas) nolaižamais jumts sunset ['sAnset] n saulriets sunshade ['sAn/eid] n 1. saulessargs;

2. sauljums; 3. pl saulesbrilles sunshine f'sAn/am] n 1. saules gaisma; 2. jauks laiks; 3. jautrība; līksmība; 4.: ray of s. — 1) līksma noskaņa; 2) sar. jautrs cilvēks

sunspot ['sAnsptrt] n 1. astr. saules plankums;

2. sar. saulaina atpūtas vieta sunstroke ['sAnstrauk] n saules dūriens suntan ['sAntaen] n iedegums sun-up ['sAnAp] n sar. saullēkts sunward[s] ['sAnwad(z)] adv saules virzienā sunwise ['sAnwaiz] adv pulksteņrādītāja virzienā

sun-worship ['sAn,w3:/īp] /? saules pielūgšana

Suomi ['swD:mi:] n 1. somu valoda; 2. somi sup [sAp] I n malks; neither bite nor s. — ne ēdis, ne dzēris; Uvi. malkot; 2. vakariņot super ['su:pa] sar. I n 1. statists; 2. heks (nevajadzīgs) cilvēks; 3. vadītājs; direktors; 4. grāvējs (filma)\ 5. augstākā labuma prece; II a 1. lielisks, teicams; 2. ārkārtējs; s. secrecy — pilnīga slepenība superabundance [.suiparebAndans] n pārmērīgs daudzums superabundant [.suiparo'bAndsnt] a pārmērīgi daudz

superannuate [,su:par'aenjoeit] v 1. atlaist no darba vecuma (darba nespējas) dēļ; 2. izslēgt no skolas (pāraudzi); 3. izņemt no apgrozības (kā nederīgu) superannuated [,su:par'aenjueitid] a 1. darba nespējīgs (aiz vecuma); 2. sar. novecojis, nemodens

superannuation [,su:p3r,aenju'ei/n] n 1. a-tlaišana no darba (vecuma dēļ); 2. vecum-pensija

superb [su'p3:b] a lielisks; pirmšķirīgs superbomb ['suipabom] n ūdeņraža bumba supercargo [.suipa'kaigau] n jūrn. kravas

uzraugs (uz kuģa) supercharger ['suipa.t/a^o] n tehn. spiedne supercilious [.suips'sihss] a augstprātīgs; uzpūtīgs

super-duper [.suipa'duipa] a sar. graujošs; kolosāls

supererogatory [.suipare'rogatan] a heks;

nevajadzīgs; pārmērīgs superficial [.suipa'fi/l] a 1. virspuses-; virspusējs; s. wound— virspusēja brūce; 2. paviršs; virspusīgs; s. knowledge — paviršas zināšanas superficiality['su:p3,fi/i'aebti] «paviršība superficies [,su:p3ffi/i:z] n (pl superficies

[.suipa'fi:/i:z]) n 1. virsa; 2. izskats superfilm ['suipafilm] n grāvējs (filma) superfine ['suipafain] a 1. ļoti smalks;

2. augstākā labuma-superfluity [.suipa'fluiati] n pārmēriba; pārpilnība

superfluous [su:'p3:fkras] a lieks; nevajadzīgs superfortress ['su:p3,fo:tns] n av. lidojošais

cietoksnis superheat ['su:pahi:t] v pārkarsēt superhighway [.suipa'haiwei] n amer. autostrāde

superhuman [,su:p3'hju:m3n] a

pārcilvēcisks superimpose [.suipanm'psuz] v uzlikt virsū superintend [.surpann'tend] v 1. pārvaldīt,

vadīt; 2. uzraudzīt superintendence [.su:parin'tend3ns] n

1. pārvaldīšana; 2. uzraudzība superintendent [.suipann'tendsnt] n 1.

vadītājs; direktors; 2. policijas virsnieks; 3. amer. (dzīvojamās mājas) pārvaldnieks, komandants superior [sui'pians] I n 1. priekšnieks; Father S. — klostera priekšnieks; Mother S. — klostera priekšniece; 2. pārākums; he is his brother's s. — viņš ir pārāks par savu brāli; II a 1. augšējais; virsējais;

2. augstāks; s. officer — augstāks virsnieks;

3. labāks; pārāks; s. goods— augstākā labuma preces; s. grades of coffee — augstākās šķirnes kafija; 4. lielāks; s. strength — pārspēks; 5. augstprātīgs; 6. (to) neaizsniedzams, nepieejams; s. to prejudice — brivs no aizspriedumiem

superiority [sui.pian'oreti] n pārākums superjet ['suip^et] n virsskaņas reaktīvā lidmašīna

superlative [su'p3:btiv] I n gram, vispārākā pakāpe; to speak in ~s — pārspīlēt; II a 1. visaugstākais; s. quality — teicama kvalitāte; 2.: s. degree gram. — vispārākā pakāpe

superman ['suipamaen] n pārcilvēks supermarket ['su:p3,ma:kit] n pašapkalpes

universālveikals supermundane [.suipamAn'dein] a pārpasaulīgs

supernal [su'p3:nl] a poēt. dievišķīgs supernatan [.suipa'neitan] a virspusē esošs (peldošs)

supernatural [.suipa'naet/ral] a pārdabisks supernumerary [.suipa'njuimran] I n 1. ārštata darbinieks; 2. teātr. statists; II a

1. ārštata-; 2. papildu-superphosphate [.suipa'fosfeit] n ķīm.

superfosfāts superpose [.suipa'psuz] v uzlikt virsū superprofit ["suipa,profit] n ek. virspeļņa supersalesman ['suips.seilzmsn] n 1. veikls

pārdevējs; 2. cilvēks, kas prot pierunāt supersaturate [.suips'saet/areit] v ķīm. pārsātināt

superscribe [.suipa'skraib] v 1. uzrakstīt virsū; 2. adresēt superscription [.suips'sknp/n] n 1. uzraksts;

2. adrese

supersede [,su:pa'si:d] v aizstāt; to s. a method by another one—nomainīt metodi ar kādu citu supershopper ['suips,/npa] n amer. pašapkalpes universālveikala pircējs supersonic [.suipa'sonik] a ultraskaņas-;

[-virsskaņas-supersound-]

{+virsskaņas- supersound+} ['suipssaund] nfiz. ultraskaņa superstar ['su:pasta:] n (par aktieri) superzvaigzne

superstition [.suipa'sti/n] n māņticība superstitious [,su:pa'sti/as] a māņticīgs superstructure ['su:pastrAkt/3] «virsbūve supertax ['su:pataeks] n virspeļņas nodokhs supervene [,su:p3'vi:n] v izrietēt; sekot supervention [.suipa'ven/n] n sekas; rezultāts supervise ['suipavaiz] v uzraudzīt supervision [.suipa'vrjn] /? uzraudzība supervisor ['suipavaiza] n 1. uzraugs;

2. (skolas) inspektors supervisory [.suipa'vaizan] n uzraudzības-;

s. body — kontroles orgāns supine8 ['su:pain] n gram, supīns supineb ['su:'pam] a 1. uz muguras gulošs; s.

position — guļus stāvoklis; 2. kūtrs; laisks supper ['sApa] n 1. vakariņas; at s. — pie vakariņu galda; for s. — vakariņās; to have s. — vakariņot; 0 the Last S. rel. — Svētais vakarēdiens; to sing for one's s. — maksāt par to, ko saņem supplant [sa'pla:nt] v aizstāt; busses s.

trams — autobusi nomaina tramvajus supple [sApl] I a 1. lokans; s. leather — mīksta āda; 2. piekāpīgs; [viegli] ietekmējams; 3. iztapīgs; II v 1. padarīt lokanu; 2. kļūt lokanam supplement [sAphmant] In papildinājums;

pielikums; II v papildināt supplemental [.sAph'mentl] sk. supplementary

supplementary [.sAph'mentan] a papildu-suppliant [sAphont] I n lūdzējs; II a lūdzošs supplicant ['sAplikant] n lūdzējs supplicate ['sAplikeit] v lūgt; lūgties supplication [.SAph'kei/n] n lūgums supply8 [sa'plai] In 1.piegāde; apgāde; 2. krājums; s. parts tehn. — rezerves daļas;

in short s. — nepietiekamā daudzumā;

3. pl (pārtikas u.tml.) krājumi; 4. pl asignējums; 5. (sev. skolotāja, garīdznieka) aizstājējs; 6. ek. piedāvājums; s. and demand — piedāvājums un pieprasījums; 7. tehn. (degvielas) padeve; pievadīšana; pieplūde; II v 1. piegādāt; apgādāt; 2. apmierināt (vajadzību); 3. aizstāt; 4. tehn. pievadīt (degvielu) supply5 f'sAph] adv 1. lokani; 2. iztapīgi, lišķīgi

support [sa'po:t] Inl. atbalsts; means of s. — iztikas līdzekļi; price ~s amer. — valsts subsīdijas fermeriem; in s. of— atbalstot; to give (lend) s. (to) — atbalstīt; 2. (ģimenes) apgādnieks; II v 1. atbalstīt; 2. uzturēt (piem.,

ģimeni); 3. izturēt; paciest supporter [sa'poita] n atbalstītājs; piekritējs supporting [sa'portirj] a 1. atbalsta-; s. point — atbalsta punkts; 2. kin., teātr. palīg-; s. part (role)— neliela loma; s. programme — īsfilma (ko rāda kopā ar pilnmetrāžas filmu) suppose [sa'pauz] I v pieņemt; domāt; I s. so — iespējams; droši vien; let's s. that is true— pieņemsim, ka tā ir taisnība; II conj ja; s. it rains—ja līs supposed [sa'pauzd] a iedomāts; šķietams supposedly [sa'pauzidli] adv domājams supposition [.SApa'zi/n] n pieņēmums; on the

s. that — pieņemsim, ka supposititious [sa.pozi'ti/as] a neīsts; viltus-suppository [sa'pnzitan] nfarm. svecīte suppress [sa'pres] v 1. apspiest (piem., sacelšanos); 2. apslāpēt; pārvarēt; to s. a yawn— apspiest žāvas; to s. hemorrhage— apturēt asiņošanu; 3. aizliegt (laikrakstu); 4. noklusēt (faktu) suppression [sa'pre/n] n 1. apspiešana; 2. apslāpēšana; pārvarēšana; 3. (laikraksta) aizliegšana; 4. (fakta) noklusēšana suppurate ['sApjuareit] v strutot suppuration [.SApjua'rei/n] n strutošana suppurative ['sApjuarativ] a strutojošs supra ['suipre] adv lat. augšā; iepriekš supremacist [su'premasist] n valdošās grupas piekritējs; white ~s — galējie rasisti

supremacy [su'premasi] n 1. augstākā vara;

2. pārākums

supreme [su'pri:m] a 1. augstākais; 2. lielākais; s. courage — liela drosme;

3. galējais; to make the s. sacrifice — atdot dzīvību (piem., karā)

surcharge ['s3:t/a:d3] In 1. pārslodze; 2. piemaksa (par vēstuli); 3. soda nauda;

4. pārtēriņš; 5. papildu nodoklis; II v

1. pārslogot; 2. piemaksāt; 3. pārtērēt; 4. piedzīt soda naudu; 5. prasīt pārāk augstu cenu; 6. uzlikt papildu nodokli

surcingle ['s3:,sn]gl] n seglu josta

surd [s3:d] In 1.mat. iracionāls skaitlis;

2. vai. nebalsīga skaņa; II a 1. mat. iracionāls; 2. vai. nebalsīgs

sure [/o:] I a 1. drošs; nekļūdīgs; s. method — drošs paņēmiens; s. thing — 1) droši panākumi; 2) skaidra lieta; it is s. to rain — noteikti līs; 2. (of) pārliecināts; s. of oneself — pašpārliecināts; to feel s. — būt pārliecinātam; to make s. — pārliecināties; 0 as s. as — pavisam noteikti; for s. — noteikti; bez šaubām; s. as a gun (as fate) — tikpat kā divreiz divi ir četri; to be s. — protams; to be s., he may disagree — protams, viņš var nepiekrist; be s. to do it! — noteikti izdariet to!; II adv protams; s. enough — patiešām; it s. was cold — protams, bija auksts surefire [,/oi'faia] a amer. sar. nekļūdīgs surefooted [,/o:'futid] a (par gaitu) drošs surely ['/aili] adv 1. droši; nekļūdīgi; 2. protams

surety ['/oirati] n 1. galvotājs; to stand s.

(for) — galvot; 2. galvojums surf [s3:f] I n banga; II v (arī s. ride) sp. nodarboties ar sērfingu surface fs3:fis] Inl. virsma; 2. āriene; on the s. — ārēji; II a 1. virsmas-; 2. ārējs; 3. paviršs; s. friendliness— paviršs draudzā-gums; 4. (par pasta sūtījumu) parasts (pretstatā gaisa pastam); III v 1. apstrādāt virsmu; 2. (par zemūdeni) uznirt; 3. (par zivi) uzpeldēt; 4. sar., humor, uzrasties surface-car ['s3:fiskct:] n amer. tramvaja vagons

surface-man ['s3:fisman] n apgaitnieks surface-to-air [,s3:fista'ea] a: s.-to-a. missile

mil. — "zeme-gaiss" tipa raķete surfboard ['s3:fba:d] n sp. vējdēlis surfeit ['s3:fit] Inl. pārmērība (sev. ēšanā un dzeršanā); 2. pārēšanās; 3. pretīgums; II v 1. pārēsties; 2. (with) piebāzt surfer ['s3:fa] n sērfingists surfing ['s3:fii]] n sp. sērfings surfriding ['S3:fraidit]] n sp. sērfings surge [s3:d3] Inl. banga; 2. (jūtu) uzliesmojums; 3. pieplūdums; uzplūdi; s. of people — ļaužu plūsma; 4. poēt. jūra; II v

1. (par jūru) bangot, viļņoties; 2. (par pūli) viļņoties; 3. (par jūtām) uzliesmot

surgeon ['s3:d3an] n 1. ķirurgs; 2. kara ārsts surgery ['s3:d33ii] n 1. ķirurģija; 2. ārsta kabinets; 3. ķirurģiska iejaukšanās surgical ['s3:d3ikl] a ķirurģisks; s. bag — sanitārā soma; s. boots— ortopēdiskie apavi; s. treatment — ķirurģiska iejaukšanās

surliness ['s3:linas] n īgnums

surly ['s3:h] a īgns, saīdzis

surmise [sa'maiz] I n pieņēmums; minējums;

II v pieņemt; domāt surmount [sa'maunt] v 1. pārvarēt (grūtības

u.tml.); 2. slieties pāri surmountable [sa'mauntabl] a pārvarams surname ['s3:neim] n uzvārds surpass [sa'pais] v pārspēt; pārsniegt surpassing [sa'paisii]] a izcils surplus [*s3:pbs] I n pārpalikums; II a lieks;

papildu-; s. value ek. — virsvērtība surplusage ['s3:plasid3] n 1. pārpalikums;

2. liekvārdība

surprise [sa'praiz] Inl. izbrīns; to my s. — man par izbrinu; 2. pārsteigums; to spring a s. on smb.— sagādāt kādam pārsteigumu; to take smb. by s. — pārsteigt kādu; II a negaidīts; s. attack — pēkšņs uzbrukums; s. party (visit)— negaidīti viesi; IIIv 1. radīt izbrinu; 2. pārsteigt; to be ~d (at) — būt pārsteigtam; to s. smb. in the act — pārsteigt kādu nozieguma vietā; to s. smb. into doing smth.— piespiest kādu rīkoties

surprising [sa'praiziTj] a pārsteidzošs

surrealism [sa'nalizam] n sirreālisms surrealist [sa'nalist] n sirreālists surrender [sa'renda] Inl. padošanās; kapitulācija; unconditional s. mii. — bezierunu kapitulācija; 2. atteikšanās; s. of principles— atteikšanās no principiem; II v

1. padoties; kapitulēt; 2. atteikties; to s. a right — atteikties no tiesībām; 3. (ari to s. oneself) ļauties (jūtām u.tml.); to s. to despair — ļauties izmisumam

surreptitious [.SArap'ti/as] a slepens surrogate ['sAragait] Inl. surogāts; 2. aizstājējs, aizvietotājs; II v aizstāt, aizvietot surround [sa'raund] v 1. apņemt; ieskaut;

2. aplenkt (pilsētu u.tml.) surrounding [sa'raundirj] a apkārtējs surroundings [sa'raundiqz] n pl 1. apkārtne;

2. vide

surtax ['s3:taeks] I n papildnodoklis; II v aplikt ar papildnodokli surveillance [s3:'veilans] n uzraudzība survey I n [*s3:vei] 1. apskate; 2. pārskats;

3. (zemes) mērišana; 4. plāns; karte; liv [sa'vei] 1. apskatīt; 2. sniegt pārskatu; 3. mērit (zemi); 4. sastādīt (plānu, karti)

surveyor [sa'veia] n 1. mērnieks; 2. topogrāfs; 3. inspektors survival [sa'vaivl] n 1. izdzīvošana; s. of the fittest biol. — dabiskā izlase; 2. palieka, atlieka

survive [sa'vaiv] v 1. pārdzīvot (piem., laikabiedrus); 2. izdzīvot, palikt dzīvam survivor [sa'vaiva] n dzīvs palicis susceptibility [sa,septa'bilati] n 1. jutīgums; 2.uzņēmība (pret slimībām); 3.pl vārīga vieta

susceptible [sa'septabl] a 1. (to) jutīgs; 2. uzņēmīgs (pret slimībām); 3. (of) pieejams; s. of proof—pierādāms susceptive [sa'septiv] a 1. jutīgs; 2. uzņēmīgs

(pret slimībām) suspect In ['sAspekt] aizdomīga persona; TLa ['sAspekt] aizdomīgs; Dlv [sa'spekt] 1. turēt aizdomās; 2. apšaubīt; 3. pieņemt; domāt

suspend [sa'spend] v 1. [pie]karināt; to be

—ed — karāties; 2. atlikt; pārtraukt (uz lai-swan

ku); to s. judgement— atlikt spriedumu; to s. payment— pārtraukt maksājumus; 3. izslēgt (uz laiku); atcelt (no

amata uz laiku)

suspended [sa'spendid] a 1. piekārts; uzkārts; s. lamp — griestu lampa; 2. atlikts; s. sentence jur.— nosacīti atlikts spriedums;

3. ķīm. suspendēts

suspender [sa'spenda] n 1 .pl (vīriešu) zeķturi; 2. pl amer. bikšturi; 3.: s. belt — (sieviešu) zeķturis suspense [sa'spens] n 1. neziņa; question in s. — neatrisināts jautājums; to keep smb. in s. — turēt kādu neziņā; 2. atlikšana (uz laiku)

suspension [sa'spen/n] n 1. pakarināšana;

2. atlikšana (uz laiku); s. of arms mil. — pamiers; 3. atcelšana no amata (uz laiku);

4. bankrots; 5. ķīm. suspensija; 6.psih. aizture; 7. tehn. atsperojums

suspension bridge [sa'spen/nbnd3] n pie-kartilts

suspensive [sa'spensiv] a svārstīgs; nenoteikts

suspicion [sa'spi/n] n 1. aizdomas; on s. — uz aizdomu pamata; to be above s. — būt ārpus jebkādām aizdomām; 2. pieskaņa; a s. of a smile — tikko jaušams smaids suspicious [sa'spi/as] a 1. aizdomīgs; s. person — aizdomīgs cilvēks; 2. aizdomu pilns suss [sas] v (parasti to s. out) sar. izokšķerēt sustain [sa'stein] v 1. atbalstīt; to s. conversation — uzturēt sarunu; 2. spēcināt, stiprināt; ~ing food— spēcinoša barība;

3. izturēt; pārciest; to s. an injury — gūt ievainojumu; to s. a loss— ciest zaudējumu; 4. apstiprināt; the court ~ed his claim — tiesa atbalstīja viņa prasību

sustained [sa'steind] a ilgstošs; s. effort —

ilgstoša piepūle; s. power — izturība sustenance ['sAstanans] n 1. uzturs, pārtika;

2. (pārtikas produkta) barības vērtība suture [suit/a] med. I n šuve; II vuzlikt šuvi suzerain ['su:zarein] n vēst. 1. sizerēns, lēņu

kungs; 2. lēņu valsts suzerainty ['suizareinti] n vēst. sizerēna vara

svelte [svelt] a graciozs; slaids swab [swob] I n 1. slota; 2. med. tampons; 3. med. uztriepe; 4. jūrn. sl. virsnieka uzplecis; 5. jūrn. sl. flotes virsnieks; 6. jūrn. sl. lempis; II v 1. berzt ar slotu (sev. kuģa klāju); 2. uzsūkt ar tamponu (šķidrumu) swad [swod] n amer. sl. jauniesauktais swaddle ['swtxil] v tīstīt autiņos swaddling-clothes ['swtxlhqklauSz] n pl 1. (bērna) autiņi; 2. pārn. sākumstadija; 3. uzraudzība Swadeshi [swadei/i] n nacionālās atbrīvošanās kustība (Indijā) swag [swaeg] n 1. sl. laupījums; 2.austrāl.

pauna, drēbju nasta swagger ['swaega] I n 1. dižošanās, plātīšanās; 2. lepna gaita; to walk with as. — lepni soļot; II a sl. uzcirties; III v

1. dižoties, plātīties; 2. lepni soļot swagger-coat ['swaegakaut] n taisna piegriezuma mētelis ar ielocēm

swaggerer ['swaegara] n 1. lielībnieks; 2. švīts Swahili [swa:'hi:li] n 1. svahili (cilts Aus-

trumāfrikā); 2. svahili valoda swain [swein] n 1. lauku pusis; 2. humor.

pielūdzējs; 3. poēt. ganiņš swallow3 ['swolau] n bezdelīga swallowb ['swolau] Inl. [no]rīšana; 2. malks; at a s. — ar vienu malku; II v 1. [no]rit;

2. (arī to s. up) aprit; the plane was ~ed [up] in the clouds— lidmašīna pazuda mākoņos; 3. paciest; to s. an insult — norit apvainojumu; 4. sar. noticēt; to s. a story — noticēt stāstam; 0 to s. one's words — ņemt atpakaļ savus vārdus; to s. the bait — uzķerties uz āķa

swallowtailed ['swolauteild] a : s. coat — fraka

swallowtails ['swolauteilz] n pl sar. fraka swam sk. swim II

swamp [swomp] I n purvs; II v 1. pārpludināt; 2. apbērt; ~ed with work — apkrauts ar darbiem swampy ['swompi] a purvains swan [swon] Inl. gulbis; 2. : S. astr. — Gulbis (zvaigznājs); 3. bards, dzejnieks; the S. of Avon— Šekspīrs, Eivonas

dziesminieks; II v sar. ceļot swank [swaeqk] In dižošanās, plātīšanās;

II v dižoties, plātīties swanky ['swae»]ki] a švītīgs swan's-down ['swonzdaun] n gulbju dūnas swap [swop] sk. swop sward [swo:d] n velēna swarm8 [swo:m] Inl. (bišu) spiets; 2. bars, pūlis; II v 1. spietot; 2. drūzmēties; 3. (with) mudžēt

swarmb [swo:m] v rāpties; to s. up a tree —

rāpties kokā swarthy ['swo:5i] a melnīgsnējs swash [swo/] Inl. šļaksts; 2. spēcīgs sitiens;

II v 1. šļakstēt; 2. šļakstināt; 3. iezvelt swashbuckler ['swo/.bAkla] n trakgalvis swashing ['swo/i»]] a (par sitienu) spēcīgs swastika ['swostika] n svastika, kāškrusts swat [swot] Inl. spēcīgs sitiens (ar plaukstu, plakanu priekšmetu); 2. (mušu u.tml.) sitamais; II v spēcīgi iesist; to s. a fly — nosist mušu swath [swoG] n (siena u.tml.) vāls swathe3 [swei5] sk. swath swatheb [sweiO] I n apsējs; II v 1. apsaitēt;

2. ietīt; hills ~d in mist — miglā tīti kalni swatter ['swots] n mušu sitamais sway [swei] Inl. šūpošanās; 2. vara; ietekme; to bear (hold) s. over smb.— valdīt pār kādu; II v 1. šūpot; 2. šūpoties; 3. ietekmēt; under s. of passion — kaislību varā i

swear [swea] In sar. dievošanās; liv (p. swore[swo:]; p.p. swom[swo:n]) 1. zvērēt; to s. allegiance — zvērēt uzticību; 2. nozvērināt; 3. apzvērēt; apgalvot; 4. lādēties; <=» to s. by — 1) zvērēt pie; to s. by all that one holds dear — zvērēt pie visa, kas ir dārgs; 2) sar. bezgalīgi ticēt; he ~s by this drug for colds — viņš iesaka šīs zāles pret gripu; to s. in— nozvērināt (pieņemot darbā)\ to s. off sar. — nozvērēties, nosolīties; to s. off smoking— nosolīties nesmēķēt; to s. to — apzvērēt swearword ['sweaw3:d] n lamuvārds sweat [swet] Inl. sviedri; by (in) the s. of one's brow— vaiga sviedros; in a s. —

vienos sviedros; 2. svīšana; 3. sar. smags darbs; vergošana; 4. mitrums (piem., uz sienas)-, 5.: old s. sar. — pieredzējis cilvēks (sev. karavīrs)-, 6. grūtības; raizes; no s.! — 1) neraizējies!; 2) viss kārtībā; 0 all of a s.— 1) vienos sviedros; 2) vienās bailēs (raizēs); to be in a cold s. — dzīvot vienās bailēs (raizēs); II v 1. svīst; to s. blood — pūlēties vaiga sviedros; 2. likt svīst; to s. a horse — nodzīt zirgu; 3. izdalīt mitrumu; 4. (par stiklu) apsvīst; 5. izdzīt; ekspluatēt; ~ed goods— lēta darbaspēka ražotas preces; ~ed labour— nepietiekami apmaksāts darbs; 6. sar. raizēties; 7. tehn. (iarī to s. in) pielodēt; = to s. out — 1) atbrīvoties; to s. out one's cold— izsvied-rēties (lai nesaslimtu)-, 2) sar. izlūgties; izspiest; 3) sar. izturēt sweatband ['swetbaend] n 1 .(ādas u.tml.)

lente (cepures iekšpusē); 2. pieres lente sweatbox ['swetboks] n sl. karceris sweater3 ['sweta] n svīteris; s. girl sar. — meiča ar kuplām krūtīm apspīlētā džemperi sweaterb ['sweta] n ekpluatators sweating-system ['swetir] .sistam] n ek.

sviedrēšanas sistēma sweatpants ['swetpaents] n treniņbikses sweatshirt ['swet/3:t] n (kokvilnas) sporta krekls

sweatsuit ['swetsu:t] n sporta tērps sweatshop ['swet/op] n uzņēmums, kur lieto

sviedrēšanas sistēmu sweaty ['sweti] a sviedrains Swede [swi:d] n zviedrs; zviedriete swede [swi:d] n kālis

Swedish ['swi:di/] I n zviedru valoda; II a zviedru-

sweep [swi:p] Inl. slaucīšana; the room needs a good s. — istaba pamatīgi jāizslauka; 2. [at]vēziens; s. of the arm — rokas vēziens; at a (one) s. — ar vienu cirtienu; uzreiz; 3. plūdums, ritums; 4. skursteņslauķis; regular little s. — sušķis, netīrelis; 5. izplatījums; s. of fields — lauku plašumi; 6.(ce(a) līkums; pagrieziens; 7. (audunia) kritums; 8. redzesloks; mind of wide s. — plaša vēriena prāts; within the s.

of the eye— saskatāms; 9. (akas) vinda; 10. garš airis; 11. (vējdzirnavu) spārns; 12. pl atkritumi; 13. sar. totalizators; 14. sl. nelietis; 0 clean s. — pilnīga uzvara; to make a clean s. — izslaucīt pa tīro; II v (p. un p.p. swept [swept]) 1. [izļslauclt; 2. traukties; fear swept over him — viņu sagrāba bailes; 3. aiznest, aiztraukt; the wind swept the leaves away— vējš aiztrauca lapas; 4. [viegli] pieskarties; to s. one's hand over one's face — pārvilkt ar roku pāri sejai; 5. stiepties, sniegties; 6. pārlaist (skatienu); 7. pārmeklēt; the searchlights swept the sky — starmeši pārmeklēja debesis; 8. cēli soļot; 9. aizraut, sajūsmināt; 10. gūt pilnīgu uzvaru; 11. mii. apšaudīt; 0 to s. a curtsy — taisīt reveransu; to s. all before one— gūt sekmes; to s. smb. off his feet— 1) nogāzt kādu no kājām; 2) pilnīgi pārliecināt; 3) savaldzināt; to s. the board — laimēt visu naudu sweeper ['swi:po] n 1. slaucītājs; street s. — ielu slaucītājs; 2. tīritājs; carpet s.—paklāja tīrītājs

sweeping ['swi:pii]] In 1. slaucīšana; 2.pl saslaukas; II a 1. plašs; radikāls; s. changes — radikālas pārmaiņas; s. victory — pilnīga uzvara; 2. straujš; s. reduction in prices — strauja cenu krišanās; 3. vispārējs sweepnet ['swi:pnet] n 1. (zvejas) vads;

2. tauriņu ķeramais tīkliņš sweepstake ['swi:psteik] n totalizators sweet [swi:t] In 1. konfekte; 2. saldais

ēdiens; 3. pl bauda; 4. mīļotais; mīļotā; 5. pl poēt. aromāts; Hal. salds; to have a s. tooth — būt kārumniekam; 2. smaržīgs;

3. svaigs; s. butter — nesālīts sviests; s. milk — svaigs piens; 4. melodisks; s. music — skaistas melodijas; s. voice — liega balss; 5. mīļš; jauks; s. one — mīļotais; mīļotā (uzrunā); to be s. on smb. sar. — būt iemīlējies kādā; 6. jauks, patīkams; s. face — pievilcīga seja; 0 s. talk — glaimi; at one's own s. will — pēc sirds patikas

sweetbriar ['swi:tbraia] n mežroze sweetbrier ['swiitbraia] sk. sweetbriar sweeten ['swi:tn] v 1. saldināt; 2. kļūt saldam;

3. padarīt jaukāku sweetener ['swiitns] n 1. saldinātājs; 2. sl. kukulis

sweetheart ['swi:tha:t] n mīļotais; mīļotā sweetie ['swi:ti] n sar. 1. mīļotā; 2. konfekte sweetish ['swi:ti/] a saldens sweetmeat ['swi:tmi:t] n 1. konfekte; 2.pl

iecukuroti augļi sweet pea [,swi:t'pi:] n puķu zirnītis sweet-scented [,swi:t'sentid] a smaržīgs sweetshop ['swi:t/op] n konditoreja sweetstuff ['swi:tstAf| n saldumi sweet-talk ['swi:tto:k] v sar. lišķēt sweet-tempered [,swi:t'tempod] a maiga rakstura-

sweet-toothed [,swi:t'tu:0t] a našķīgs sweet william [.swiit'wiljsm] n bot. čemur-neļķe

sweety ['swi:ti] n konfekte swell [swel] I n 1. (jūras) viļņošanās; 2. izcilnis; pacēlums; 3. (skaņas) pastiprināšanās; 4. uztūkums; 5. sar. švīts; 6. sar. liels vīrs, 0 to come the heavy s. over smb.— plātīties kāda priekšā; II a amer. sar.

1. lielisks; 2. elegants; s. mob— švītīgs blēdis; s. society— augstākā sabiedrība; fflv (p. swelled [sweld]; p.p. swelled [sweld] vai swollen ['swsulan]) 1. uztūkt;

2. pieaugt; palielināties; the population has ~ed— iedzīvotāju skaits ir pieaudzis;

3. (par skaņu) pastiprināties; 4. būt jūtu pārpilnam; to s. with pride — būt lepnuma pilnam; my heart ~s — man sirds ir pilna; 5. dižoties, plātīties; <=> to s. out — (par burām) piepūsties; 0 ~ed head — iedomība

swelldom [sweldam] n sar. smalkā sabiedrība

swell-headed [.swel'hedid] a iedomīgs, uzpūtīgs

swelling ['swell»]] I n 1. pietūkums, uztūkums; 2. palielināšanās; 3. paaugstinājums; izcilnis; Hal. izspiedies; 2. retorisks swelter ['swelta] I n svelme, tveice; II v pagurt (no svelmes) swept sk. sweep

swerve [sw3:v] I n novirzīšanās; II v novirzītiesswift

swift3 [swift] n 1. svīre; 2. tekst. spole swiftb [swift] I a ātrs; spējš; to be s. to

anger — ātri iekaist; II adv ātri; spēji swift-handed [.swift'haendid] a izdarīgs; veikls

swiftness ['swiftnas] n ātrums swig [swig] sl. I n (alkohola) malks; to take a s. of beer — ievilkt alu no pudeles; II v sūkt (vīnu); to s. off a glass— izmest glāzīti (alkohola) swill [swd] I n 1. (arī s. down, s. out) skalošana; to give a s. out — izskalot kaut ko;

2. dzira (lopiem); II v 1. (arī to s. down, to s. out) [iz]skalot; to s. a tub— izskalot mucu; 2. sl. tempt

swim [swim] Inl. peldēšana; to have as. — izpeldēties; 2.: the s. — (notikumu) gaita; to be in the s. — zināt (notiekošo); to be out of the s. — nezināt (notiekošo); 3. reibonis; II v (p. swam [swaem]; p.p swum [swAm])

1. peldēt; to s. a race — piedalīties peldēšanas sacīkstēs; 2. peldēties;

3. pārpeldēt; 4. peldināt; to s. horses — peldināt zirgus; 5. pārplūst; eyes -ming with tears — asaru pilnas acis; 6. būt pārplūdinātam; meat -ming in gravy — ar mērci pārlieta gaļa; 7. reibt; my head is -ming— man reibst galva; 0 to s. in luxury— slīgt greznībā; to s. with the stream (tide) — peldēt pa straumi

swimmer ['swims] n 1. peldētājs; 2. pludiņš swimming ['swimi»]] Inl. peldēšana;

2. reibonis; Hal. peldošs; 2. pieplūdis; s. eyes — asaru pilnas acis; 3. noreibis

swimming-bath ['swimii]ba:0] sk. swimming-pool

swimming-bladder ['swimnj.blaeda] n (zivs) peldpūslis

swimmingly ['swimiijli] adv gludi; bez kavēkļiem; everything went s. — viss norisa gludi

swimming-pool ['swim«]pu:l] n peldbaseins swimming-trunks ['swimii]trAt]ks] n peldbikses

swimsuit ['swimsu:t] n peldkostīms swindle ['swindl] v piekrāpt; to s. out money of smb.— izkrāpt kādam naudu

swindler fswindla] n krāpnieks, blēdis swine [swam] n (pl swine [swam]) 1. cūka;

2. sl riebeklis

swine-breeding ['swain,briidir]] n cūkkopība swineherd ['swainh3:d] n cūkgans swinery ['swainan] n cūkkūts swing [swuj] I/? 1.šūpošanās; 2.vēziens;

3. gaita; norise; in full s. — pilnā sparā; to give free s. to one's temper— dot vaļu dusmām; to give full s. — dot pilnīgu rīcības brīvību; 4. vingrs solis; 5. ritms; 6. šūpoles; 7. svings (deja); 8. pārmaiņa; s. in public opinion— pārmaiņas sabiedriskajā domā; 9. brauciens; turneja; s. round the circle amer. — (prezidenta kandidāta) pirmsvēlēšanu brauciens pa valsti; 0 to go with as. — norisēt veiksmīgi; to have one's s. — 1) baudīt pilnu brīvību; 2) iztrakoties; II v (/> un PP- swung [swai]]) 1. šūpot; to s. one's arms — žestikulēt; 2. šūpoties; 3. karināt;

4. karāties; he shall s. for it sar. — par to viņš nokļūs pie karātavām; 5. iet vingrā solī; 6. dejot svinga ritmā; 7. spēlēt svinga ritmā; 8. pagriezt; to s. the car round — apgriezt automašīnu; 9. pagriezties; the car swung round the comer — automašīna nogriezās ap stūri; 10. pārmainīt; 11. pārmainīties; the price swung downwards— cena kritās; 12. uzsākt; ready to s. into action — gatavs darboties; 13. būt dzīvespriecīgam; 14. amer. veikties; to s. an election — uzvarēt vēlēšanās; => to s. open— (par dun'īm) atsprāgt vaļā; to s. round— apgriezties, apsviesties; to s. to — (par durvīm) aizcirsties; 0 no room to s. a cat — nav kur apgriezties; to s. the lead — stimulēt

swing-back ['swnjbaek] n atkāpšanās (no iepriekšēja uzskata u.tml.) swing-bridge ['swii]bnd3] n paceļamais tilts swing-door [.swiq'do:] n virpuļdurvis swingeing ['swnufyt]] a 1. milzīgs; s. damages— milzīgi zaudējumi; s. majority — lielum lielais vairākums; 2. (par sitienu) spēcīgs

swinger f'swiria] n sar. 1. dzīvespriecīgs cii-syllabic

vēks; 2. izlaidīgs tips swinging ['swnjnj] a 1. dzīvespriecīgs;

2. jautrs; s. party — jautras viesības;

3. izlaidīgs

swing joint ['swn^oint] n tehn. šarnīrsavie-nojums

swingle ['swii]gl] In kulstīkla; IIv kulstīt

(linus)

swingover ['swiq.auva] n (uzskatu u.tml.) maiņa

swing shift ['swiq/ift] n amer. pēcpusdienas

maiņa (fabrikā u.tml.) swingling-tow ['swiqgliijtsu] n pakulas swinish ['swaini/] a cūcīgs, cūcisks swipe [swaip] In 1. zvēliens; IIv zvelt;

2. sar. nočiept

swipes [swaxps] n pl sl. (par alu) susla swirl [sw3:l] In 1 .(gaisa, ūdens u.tml.) virpulis; 2. (dūmu) mutulis; 3. (matu) sproga; II v virpuļot; griezties swish8 [swi/] I n 1. (pātagas, zobena u.tml.) švīkstoņa (šķeļot gaisu); 2. (tērpa) čaukstoņa; liv 1. (par pātagu, zobenu u.tml.) šķelt gaisu; 2. (par tērpu) čaukstēt; 3. pērt (ar žagaru) swishb [swif] a sar. elegants Swiss [swis] In šveicietis; šveiciete; TLa šveiciešu-

swissroll [.swis'roul] n rulete ar ievārījumu switch [swit/] In 1.rīkste; 2.lieka bize;

3. pārslēgšanās (piem., uz citu tematu); 4. el. slēdzis; 5. dzelzc. pārmija; 6. putotājs; II v

1. sist (ar rīksti); 2. pārslēgties (piem., uz citu tematu); 3. novirzīt (vilcienu uz citām sliedēm); 4. putot (olas u.tml.); 5.el. pārslēgt; <=> to s. off— 1) izslēgt (strāvu); 2) atvienot (telefona abonentu); don't s. off! — nenolieciet klausuli!; 3) sar. atslēgties (piem., no sarunas); to s. on — 1) ieslēgt (strāvu); 2) savienot (telefona abonentus); to s. over— 1) pārslēgties; 2) pārslēgt (radio viļņus, televīzijas kanālu)

switchboard ['swit/bo:d] n el. 1. komutators;

2. vadības pults

switchman ['swit/man] n pārmijnieks switchover ['swit/.suva] n pārslēgšanās switchtender ['swit/.tends] sk. switchman

switchtower ['swit/.taua] n amer. pārmijnieka būda

swivel ['swivl] In tehn. šarnīrsavienojums;

II v grozīties ap savu asi swivel-chair ['swivlt/eo] n grozāmais krēsls swivel-eyed ['swivlaid] a sar. greizacains swiz [swiz] n sl. 1. baigā vilšanās; 2. šmaukšana

swizzle ['swizl] n sar. kokteilis swob [swob] sk. swab swollen sk. swell III

swoon [swu:n] novec. I n ģībonis; II v

1. noģībt; 2. nonākt ekstāzē

swoop [swu:p] I n 1. mešanās lejup; 2. pēkšņs uzbrukums; II v 1. mesties lejup; 2. pēkšņi uzbrukt

swop [swop] sar. I n maiņa; II v apmainīt; to

s. places — apmainīties vietām sword [so:d] n 1. zobens; 0 at s. point — nāves draudos; to cross ~s— krustot zobenus; to put to the s. — nogalināt; to sheathe the s. — izbeigt karu swordarm ['so:da:m] n labā roka swordbearer f'soidbearo] n vēst. ieročnesējs sword-craft ['so:dkra:ft] n 1. kara māksla;

2. militārais potenciāls

swordcut ['sDidkAt] n ar zobenu cirsta brūce swordfish ['so:dfi/] n zobenzivs swordgrass ['so:dgra:s] n bot. grīslis swordlily ['so:d,lili] n gladiola sword-play ['soidplei] n 1. paukošana;

2. polemika swordsman ['soidzman] n paukotājs swore sk. swear

sworn8 [swo:n] a zvērināts; s. enemies —

mūža ienaidnieki swornb sk. swear

swot [swot] sar. Inl. smags darbs; 2. iekal-šana, zubrīšana; 3. iekalējs, zubritājs; II v iekalt, zubrīt swum sk. swim II swung sk. swing II

sycamore ['sikamo:] n 1. (arī s. fig) sikomora;

2. (arī s. maple) kalnu kļava; 3. platāna sycophant ['sikafant] n lišķis syllabi sk. syllabus syllabic [si'laebik] a vai. silabiskssyllabicate

syllabicate [si'laebikeit] v dalīt vārdu zilbēs syllable ['silabl] I n zilbe; not to utter as. — neizdvest ne skaņas; II v izrunāt pa zilbēm syllabus ['silabss] n (pl syllabi ['sitabai] vai syllabuses ['silabasiz]); 1. mācību programma; 2. konspekts syllogism ['siladjizam] n loģ. siloģisms syllogize ['sil^aiz] v loģ. izteikt ar siloģismu sylph [silf] n 1. mit. silfida; 2. gracioza sieviete

sylvan ['silvan] a meža-; s. retreat — māja mežā

symbiosis [.simbai'ausis] n biol. simbioze symbol ['simbl] n 1. simbols; 2. apzīmējums symbolical] [simbolik®] a simbolisks symbolism ['simbolizam] n 1. simbolisms;

2. simbolika symbolize ['simbalaiz] v 1. simbolizēt; 2.

simboliski attēlot symmetrical] [si'metnk(l)] a simetrisks symmetry ['simstn] n simetrija sympathetic [.simpa'Setik] a I. līdzjūtīgs; s.strike— solidaritātes streiks; 2. simpātisks

sympathize ['simpaGaiz] v l.just līdzi;

2. simpatizēt sympathizer ['simpsQaiza] n piekritējs sympathy ['simpaBi] n 1. līdzjūtība; s. strike — solidaritātes streiks; 2. simpātija; 0 in s. (with)— pilnā saskaņā; out of s. (with) — bez jebkādas saskaņas symphonic [sim'fonik] a simfonisks symphony ['simfani] n simfonija; s. orchestra — simfoniskais orķestris symposia sk. symposium symposium [sim'pauziam] n (pl symposia [sim'pauzia] vai symposiums [sim' pauziamz]) 1. simpozijs; 2. rakstu krājums par vienu tematu symptom ['simptam] n simptoms synagogue ['smagtjg] n sinagoga sync [sirjk] sar. Inl. kin., telev. sinhronizācija; 2. sakritība; to be out of s. — nesakrist; nesaskanēt; II v kin., telev. sinhronizēt synch [siiļk] sk. sync

synchromesh [.snjkrau'me/] n (automašīnas) sinhronizators

synchronism ['sirjkranizam] n sinhronisms synchronize ['sirjkranaiz] v 1. saskaņot; to s. steps — iet kopsolī; 2. sakrist (laika ziņā); 3. saskaņot (pulksteņus); 4. (par pulksteņiem) rādīt vienādu laiku; 5. kin., telev. sinhronizēt

synchronizer ['siqkranaiza] n sinhronizators synchronous [sir]kronas] a sinhrons syncopate ['snjkapeit] v 1 .gram, saīsināt vārdu (atmetot burtus vai zilbes); 2. mūz. sinkopēt

syncope ['siijkapi] n 1. gram., mūz. sinkope;

2. med. ģībonis syndicalism ['sindikslizam] n ek. sindikā-lisms

syndicate I n ['sindikat] ek. sindikāts; II v

['sindikeit] apvienot sindikātā syne [sain] skotu sk. since synonym [sinsnim] n vai. sinonīms synonymous [si'nnnimss] a vai. sinonīmisks synopses sk. synopsis

synopsis [si'nopsis] n (pl synopses

[si'nnpsiiz]) [īss] konspekts synoptic [si'noptik] a I. konspektīvs; 2. meteorol. sinoptisks; s. chart — sinoptiskā karte syntactic [sm'taektik] a gram, sintaktisks syntax ['sintaeks] n gram, sintakse syntheses sk. synthesis synthesis ['sinGasis] n (pl syntheses

['sin03si:z]) sintēze synthesize ['sinftesaiz] v sintezēt synthesizer ['sinBasaiza] n mūz. sintezators synthetic [sin'Betik] a sintētisks; s. fibre —

sintētiskā šķiedra synthetics [sm'Getiks] n pl sintētika; sintētiski

materiāli syphilis ['sifalis] n med. sifiliss syphilitic [.sifa'litik] I n sifilitiķis; II a

sifilisa-; sifilitisks syphon ['saifn] n sifons syren f'sairan] n sirēna Syrian ['sinan] I n sīrietis; sīriete; II a sīriešu- syringe [si'nn^] I n šļirce; II v 1. iešļircināt;

2. skalot (ar šļirci) syrup ['sirap] n sīrups

system ['sistam] n 1. sistēma; digestive s. —

gremošanas sistēma; political s. — politiska sistēma; 2. (ceļu u.tml.) tikls; 3. organisms systematic [.sista'maetik] a sistemātisks systematization [.sistamatai'zei/n] n siste-

matizācija systematize ['sistamataiz] v sistematizēt systemic [si'stemik] a sistēmas-; sistēmisks systole ['sistali] nfiziol. sistole

Tt

T, t [ti:] n (pl T s, Ts, t's, ts [ti:z]) angļu alfabēta divdesmitais burts; 0 [right] to a T — precīzi; uz mata; it fits me to a T — tas man pilnīgi pieņemams; to cross one's t's and dot one's i's — būt ļoti precīzam ta [ta:] int. brit. sl. paldies; ta ever so — ļoti pateicos

tab [taeb] n 1. pakaramais; cilpiņa; 2. sar. uzskaite; to keep a t. on smth. — vest uzskaiti par kaut ko; 3. sar. rēķins; to pick up the t. — samaksāt rēķinu; 4. parāds (sev. veikalā); to Uve on the t. — dzīvot uz parāda; 5. mii. zīmotne; red t. sar. — štāba virsnieks; 6. sl. (rakstāmmašīnas) tabulators; 7. sl. vekselis tabasco [ta'baeskau] n 1. (ari t. sauce) asa piparu piedeva (ēdieniem); 2. pārn. pikanta anekdote; pikants stāsts tabby ['taebi] I n 1. (arī t.-cat) svītrains kaķis; 2. kaķe, kaķene; 3. tenku vācele; 4. vecmeita; 5. tekst. muarē; II. a 1. svītrains; raibs; 2. muarē-; t. gown — muarē tērps tabernacle ['taebsnaekl] n 1. telts; 2. mājoklis,

miteklis; 3. bazn. tabernakuls table ['teibl] I. n 1. galds; at t. — pie galda (azaida); to clear the t. — nokopt galdu; to lay the t. — klāt galdu; to take the head of the t. — apsēsties galda galā; 2. galda biedri; to amuse the t. — uzjautrināt sabiedrību pie galda; 3. ēdiens; sumptuous t. — bagātīgi klāts galds; to keep (set) a good t. — labi pacienāt; to keep an open t.— būt viesmīlīgam; 4. plāksne; 5. uzraksts uz plāksnes; (bauslības) galdiņš; the ten —s, the ~s of the law rel. — desmit baušļi; 6. tabula, saraksts; t. of contents — satura rādītājs; multiplication ~s mat. —

reizināšanas tabula; 7. ģeogr. plato; 8. tehn. plānripa; 9. tehn. rituļceļš; 10. arh. dzega; karnīze; 0 on the t. — 1) apspriežams; 2) amer. (par likumprojekta u. tml. apspriešanu) atlikts; to lay on the t. pari. — atlikt apspriešanu; to drink smb. under the t. — pārspēt kādu dzeršanā; to turn the ~s on (upon) smb. pārn. — mainīties lomām; the ~s are turned — lomas ir mainījušās; stāvoklis ir mainījies; II. v 1. likt uz galda; 2. sastādīt tabulu; 3. iesniegt apspriešanai; 4. amer. atlikt apspriešanu tableau ['taeblau] n (pl tableaux ['taebbuz])

1. (iarī t. vivant) dzīvā glezna; 2. dramatiska situācija; 3. spilgts atainojums; 4. oficiāls saraksts; 5.: t. curtains teātr. — priekškars

tableaux sk. tableau tablecloth ['teiblkloG] n galdauts table-cover ['teiblkAvo] n dekoratīvs galdauts

table d'hote [.taibl'daut] n pusdienas pēc

noteiktas ēdienkartes tableflap ['teiblflaep] n galda nolaižamā mala tableland ['teibllaend] n ģeogr. plato, plakankalne

tableleaf ['teiblli:f] n 1. (izbīdāma galda) ieliekamā plate; 2. galda nolaižamā mala tableman ['teiblman] n tabeļvedis tablemat ['teiblmaet] n (siltumizolējošs) paliktnis zem trauka table-napkin ['teibl.naepkin] n salvete tablespoon ['teiblspu:n] n ēdamkarote tablespoonful ['teibl,spu:nful] n pilna ēdamkarote; t. of the drug — ēdamkarote zāļu

tablet ['taebbt] n 1. plāksne (ar uzrakstu);

2. piemiņas plāksne; 3. tablete; 4. (ziepju u. tablet

gremošanas sistēma; political s. — politiska sistēma; 2. (ceļu u.tml.) tikls; 3. organisms systematic [.sista'maetik] a sistemātisks systematization [.sistamatai'zei/n] n siste-

matizācija systematize ['sistamataiz] v sistematizēt systemic [si'stemik] a sistēmas-; sistēmisks systole ['sistali] nfiziol. sistole

Tt

T, t [ti:] n (pl T s, Ts, t's, ts [ti:z]) angļu alfabēta divdesmitais burts; 0 [right] to a T — precīzi; uz mata; it fits me to a T — tas man pilnīgi pieņemams; to cross one's t's and dot one's i's — būt ļoti precīzam ta [ta:] int. brit. sl. paldies; ta ever so — ļoti pateicos

tab [taeb] n 1. pakaramais; cilpiņa; 2. sar. uzskaite; to keep a t. on smth. — vest uzskaiti par kaut ko; 3. sar. rēķins; to pick up the t. — samaksāt rēķinu; 4. parāds (sev. veikalā); to Uve on the t. — dzīvot uz parāda; 5. mii. zīmotne; red t. sar. — štāba virsnieks; 6. sl. (rakstāmmašīnas) tabulators; 7. sl. vekselis tabasco [ta'baeskau] n 1. (ari t. sauce) asa piparu piedeva (ēdieniem); 2. pārn. pikanta anekdote; pikants stāsts tabby ['taebi] I n 1. (arī t.-cat) svītrains kaķis; 2. kaķe, kaķene; 3. tenku vācele; 4. vecmeita; 5. tekst. muarē; II. a 1. svītrains; raibs; 2. muarē-; t. gown — muarē tērps tabernacle ['taebsnaekl] n 1. telts; 2. mājoklis,

miteklis; 3. bazn. tabernakuls table ['teibl] I. n 1. galds; at t. — pie galda (azaida); to clear the t. — nokopt galdu; to lay the t. — klāt galdu; to take the head of the t. — apsēsties galda galā; 2. galda biedri; to amuse the t. — uzjautrināt sabiedrību pie galda; 3. ēdiens; sumptuous t. — bagātīgi klāts galds; to keep (set) a good t. — labi pacienāt; to keep an open t.— būt viesmīlīgam; 4. plāksne; 5. uzraksts uz plāksnes; (bauslības) galdiņš; the ten —s, the ~s of the law rel. — desmit baušļi; 6. tabula, saraksts; t. of contents — satura rādītājs; multiplication ~s mat. —

reizināšanas tabula; 7. ģeogr. plato; 8. tehn. plānripa; 9. tehn. rituļceļš; 10. arh. dzega; karnīze; 0 on the t. — 1) apspriežams; 2) amer. (par likumprojekta u. tml. apspriešanu) atlikts; to lay on the t. pari. — atlikt apspriešanu; to drink smb. under the t. — pārspēt kādu dzeršanā; to turn the ~s on (upon) smb. pārn. — mainīties lomām; the ~s are turned — lomas ir mainījušās; stāvoklis ir mainījies; II. v 1. likt uz galda; 2. sastādīt tabulu; 3. iesniegt apspriešanai; 4. amer. atlikt apspriešanu tableau ['taeblau] n (pl tableaux ['taebbuz])

1. (iarī t. vivant) dzīvā glezna; 2. dramatiska situācija; 3. spilgts atainojums; 4. oficiāls saraksts; 5.: t. curtains teātr. — priekškars

tableaux sk. tableau tablecloth ['teiblkloG] n galdauts table-cover ['teiblkAvo] n dekoratīvs galdauts

table d'hote [.taibl'daut] n pusdienas pēc

noteiktas ēdienkartes tableflap ['teiblflaep] n galda nolaižamā mala tableland ['teibllaend] n ģeogr. plato, plakankalne

tableleaf ['teiblli:f] n 1. (izbīdāma galda) ieliekamā plate; 2. galda nolaižamā mala tableman ['teiblman] n tabeļvedis tablemat ['teiblmaet] n (siltumizolējošs) paliktnis zem trauka table-napkin ['teibl.naepkin] n salvete tablespoon ['teiblspu:n] n ēdamkarote tablespoonful ['teibl,spu:nful] n pilna ēdamkarote; t. of the drug — ēdamkarote zāļu

tablet ['taebbt] n 1. plāksne (ar uzrakstu);

2. piemiņas plāksne; 3. tablete; 4. (ziepju u.tabletalk

tml.) gabals; 5. piezīmju grāmatiņa, bloknots

tabletalk ['teiblto:k] n saruna pie galda tableware ['teiblwea] n galda piederumi tablewater ['teiblwo:to] n minerālūdens tab-Iifter ['taeblifto] n amer. sl. naktskluba

apmeklētājs tabling ['teibki]] n 1. tabulu sastādīšana; 2. galdautu un salvešu audums; 3. arh. karnīzs, dzega; 4. būvn. dzegulis tabloid ['taebbid] Inl. tablete; 2. neliela formāta laikraksts (ar daudzām ilustrācijām un isu tekstu); t. press — bulvāra prese; II. a īss; koncentrēts taboo [ts'bu:] I n (pl taboos [ta'buiz]) tabu; aizliegums; under t. — aizliegts; II. a

1. svēts; 2. aizliegts; t word — piedauzīgs vārds; Divi. aizliegt; 2. boikotēt

tabor ['teiba] n nelielas bungas tabular ['taebjub] a 1. tabulveida-, tabulārs; t. data—tabuldati; in t. form— tabulveidā;

2. plakans; 3. kārtains, slāņains tabulate I a ['taebjubt] 1. kārtains, slāņains;

2. plakans; II v ['taebjuleit] 1 .sakārtot [-tabu-lā[s];-] {+tabu- lā[s];+} 2. piešķirt plakanu virsmu tabulation [,taebju'lei/n] n 1. tabulu sastādīšana; 2. tabula tabulator ['taebjuleita] n (rakstāmmašīnas) tabulators

tachycardia [.taekiTcaidia] n med. tahikardija tacit ['taesit] a 1. vārdos neizteikts; t. agreement — klusa piekrišana; to have a t. understanding with smb. — saprast kādu bez vārdiem; 2. kluss, nerunīgs taciturn ['taesibin] a nerunīgs, mazrunīgs taciturnity [,taesi't3:n9ti] n nerunīgums,

mazrunīgums tack [taek] lnl. nagla ar platu galviņu; 2. piespraude; 3. smailnagla; 4. jūrn. halze; 5. pol. kurss; līnija; to be on the right t. pārn. — būt uz pareiza ceļa; to try another t. — mainīt kursu; 6. sadiegšana; piedieg-šana; 7. pari, papildinājums; labojums; 8. lipīgums; 0 to come (get) down to brass ~s — izdibināt lietas būtību; II v 1. (down, to) piesist ar naglu; piespraust ar piespraudi; 2. jūrn. lavierēt; 3. mainīt kursu (līniju);

4.(to, onto) pievienot; to t. a moral to a story — nobeigt stāstu ar pamācību;

5. sadiegt; piediegt; 6. pari, izdarit labojumu

tackle ['taekl] Inl. piederumi, rīki; fishing t.— zvejasriki; 2. jūrn. takelāža; 3. tehn. polispasts; 4. amer. sp. pussargs; 5. sp. bloķēšana; II v 1. ķerties (pie kaut kā); uzņemties; to t. a problem — risināt problēmu (uzdevumu); 2. noķert; to t. a thief — aizturēt zagli; 3. pārmest, aizrādīt; 4. piestiprināt; piesiet; 5. sp. pārtvert (bumbu, ripu); 6. sp. bloķēt; = to t. down (up) sar.—uzņemties; ķerties (pie kaut kā) tacky8 ['taeki] a lipīgs

tackyb ['taeki] a amer. sl. 1. noplucis; 2. nemoderns, novecojis; 3. spilgts; bezgaumīgs tact [taekt] a takts, taktiskums; to have (show) great t. in dealing with people — smalkjūtīgi izturēties pret cilvēkiem tactful ['taektfl] a taktisks tactic ['taektik] sk. tactics tactical ['taektikl] a 1. mil. taktikas-; taktisks; t. activities — karadarbība; t. efficiency — kaujas gatavība; t. mission — kaujas uzdevums; 2. veikls, izveicīgs tactician [taek'ti/n] n taktiķis tactics ['taektiks] n taktika tactile ['taektail] a 1. taustes-; t. organs — taustes orgāni; 2. taustāms; manāms; t. results —jūtami rezultāti tactless ['taektbs] a netaktisks tactual ['taekt/osl] a taustes-tad [taed] n 1. amer. bērns; 2. sar. drusciņa Tadjik [ta:'d3ik] I n 1. tadžiks; tadžikiete;

2. tadžiku valoda; II a tadžiku-tadpole ['teedpsul] n (varžu) kurkulis taffeta ['taefita] I n tekst. tafts; II a

1. tekst. tafta-; 2. uzkrītoši ģērbies; 3. (par stilu) krāšņs; 4. izsmalcināts

Taffy ['taefi] n sar. velsietis

taffy ['taefi] n amer. 1. krējuma konfekte;

2. miežu cukurs; 3. sar. neveikls kompliments

tag [taeg] Inl. birka, etiķete; name t.—birka ar vārdu; price t. — etiķete ar cenu; 2. (auklas) metāla uzgalis; 3. cilpiņa;taint

4. (automašīnas) numurs; 5. lente (rotājumam); ~s—plecu lentītes; 6. (dzīvnieka) astes gals; 7. nodrāzta frāze; 8. epilogs; aktiera noslēguma vārdi publikai; at the t. end of the performance — izrādes beigās; 9. piedziedājums; 10. "sunīši" (rotaļa); 11. tehn. marķieris; 12.: question t. — jautājuma frāze teikuma beigās angļu valodā; 0 to a t. — uz mata; II v 1. piestiprināt birku (etiķeti); 2. (on, onto, to) pievienot; 3. uzlikt uzgali; 4. ierindot; she was ~ged as stupid — viņu uzskatīja par muļķi; 5. (along) sekot; 6. noķert ("sunīšos")

tagged [taegd] a 1. ar birku (etiķeti); 2. (par datiem) marķēts; 3. apkalts ar metāla uzgali; 4.fīz. iezīmēts; t. atoms — iezīmētie atomi

tail [teil] Inl. aste; 2. gals; pakaļgals; t. of a cart — ratu aizmugure; t. of a conversation — sarunas beigas; t. of a procession — gājiena gals; t. of a shirt — krekla apakšmala; 3. (arī t. of hair) bize; 4.pl fraka; to go into ~s — (par zēniem) sākt nēsāt pieaugušo apģērbu; 5. svīta; pavadoņi; 6. amer. sar. slepenpolicists; to put a t. on smb. — likt kādu izsekot; 7. rinda; at the very t. — pašā rindas galā; 8. (monētas) otrā puse; heads or ~s — ērglis vai raksts; 9. pl atkritumi; 10. (politiskas partijas) mazietekmīgs grupējums; 11. sp. (komandas) vājākie dalībnieki; 12. sl. pēcpuse; pakaļa; 0 at smb. 's t., close on smb.'s t. — kādam uz pēdām; ~s up — labā omā; with one's t. between one's legs — pilnīgi sakauts; not to be able to make head or t. of smth. — nespēt kaut ko saprast; to turn t. — ņemt kājas pār pleciem; to twist smb. 's t. — krist kādam uz nerviem; to watch smb. out of the t. of one's eye — iesāņus vērot kādu; II v 1. sekot; to t. a criminal — izsekot noziedznieku; 2. pievienot asti; to t. a kite — pielikt asti lidojošam pūķim; 3. nocirst (nogriezt) asti;

4. nogriezt kātiņus (ogām, augļiem)\

5. noslēgt; nobeigt; to t. a procession — noslēgt gājienu; 6. vilkties astē; = to t. after,

to t. along — 1) sekot pa pēdām; 2) vilkties astē; to t. away, to t. off — 1) sarukt; the procession ~ed away — gājiens izzuda tālē; 2) norimt, pierimt; his voice ~ed away — viņa balss pieklusa; 3) atpalikt, vilkties astē; to t. on — 1) pievienot; 2) pievienoties; to t. out — stiepties; sniegties tailboard ['teilboid] n kravas automašīnas

pakaļējais borts tailcoat [.teil'kaut] n fraka tailed [teild] a 1. astains; 2. bezastes-; ar nocirstu asti

tail-end [.teil'end] n gals; t.-e. of a speech — runas noslēgums; t.-e. of summer — vasaras nogale tailing ['teilir]] n 1. gals; 2. pl atkritumi; 3.pl

pelavas tailless ['teilbs] a bezastains taillight ['teillaitļ n (automašīnas, lidmašīnas) pakaļējā gabarituguns tail-on ['teilon] a : t.-o. wind — ceļavējš tailor ['teib] I n 1. drēbnieks; ~'s block (dummy) — manekens; 2. vīriešu apģērbu tirgotājs; II v 1. šūt; nodarboties ar drēb-niecību; 2. piemērot, pielāgot; ~ed to a definite purpose — paredzēts noteiktam mērķim; well ~ed — 1) labi pašūts; 2) labi ģērbies

tailor-made ['teibmeid] Inl. fabrikā šūts uzvalks; 2. policists (detektīvs) civildrēbēs; Hal. pie drēbnieka pasūtīts; t.-m. suit — pēc pasūtījuma šūts uzvalks; 2. (par sieviešu apģērbu) vienkāršs; stingrās līnijās ieturēts; 3. pagatavots pēc pasūtījuma; score t.-m. for a play—lugai komponēta mūzika; 4. (for) piemērots; he is t.-m. for this job — viņš ir piemērots šim darbam tailor-make ['teibmeik] v izgatavot pēc pasūtījuma

tailpiece ['teilpi:s] n 1. poligr. noslēguma

vinjete; 2. nobeigums tailstock ['teilstok] n tehn. (virpas) pakaļējais balsts

taint [teint] Inl. kauns; negods; moral t. —

amorālums; 2. vaina; trūkums; 3. izpausme;

iezīme; to of commercialism — veikalniecisks gars; t. of dishonesty — negodīgumatainted

iezīme; II v sabojāt; to t. smb.'s reputation — graut kāda reputāciju

tainted ['teintid] a bojāts; t. meat — sabojājusies gaļa; t. money pārn. — netīra nauda

take [teik] I n 1. [paļņemšana; 2. ieņēmums, ienākums; 3. (filmas) dublis; 4. loms; nozveja; 5. medījums; 6. (zemes) noma; 7. sar. populāra dziesmiņa (luga); 0 on the t. — savtīgs, mantkārīgs; officials on the t. — amatpersonas kukuļņēmēji; II v (p. took [tuk]: p.p. taken ['teikan])

1. [paļņemt; to t. a cottage — noīrēt vasarnīcu; to t. five amer. sl. — uz piecām minūtēm pārtraukt darbu; to t. 5 from 10 — atņemt 5 no 10 ; to t. heed (notice) (of) — 1) pievērst uzmanību; 2) būt piesardzīgam; to t. several newspapers — abonēt vairākus laikrakstus; to t. smb.'s arm — paņemt kādu zem rokas; to t. tickets—pirkt biļetes;

2. sagrābt; to t. a city — (par karaspēku) ieņemt pilsētu; to t. all the credit — piesavināties visus nopelnus sev; to t. prisoner — saņemt gūstā; 3. noķert; saķert; to t. fish — makšķerēt (zvejot) zivis; to t. in a trap — noķert slazdā; to t. smb. in the act — pieķert kādu nozieguma vietā; to t. the ball — noķert bumbu; 4. iegūt; to t. a degree — iegūt zinātnisku grādu; to t. the first place — ierindoties pirmajā vietā; 5. nogādāt; aizvest; to t. a letter to the post — aiznest vēstuli uz pastu; to t. smb. home — aizvest kādu uz mājām; 6. izmantot; izlietot; to t. a bath — iet vannā; to t. advantage — 1) (of smth.) gūt labumu (no kaut kā); 2) (of smb.) piekrāpt (kādu); to t. a holiday — 1) iet atvaļinājumā; 2) izmantot brīvdienu; to t. a rest — atpūsties; to t. a taxi — braukt ar taksometru; to t. a walk — iet pastaigāties; to t. the opportunity — izmantot izdevību; to t. the wrong road — apmaldīties; 7. uzņemt (barību); ieņemt (zāles); to t. a meal — ieturēt maltīti; to t. lemon in one's tea — dzert tēju ar citronu; to t. tea — dzert tēju; he cannot t. wine — viņš nepanes vīnu; 8. mērīt; to t. bearings — 1)

orientēties; 2) peilēt; to t. measurements — izdarīt mērījumus; to t. temperature — mērīt temperatūru; 9. veikt; izdarīt; to t. aim — nomērķēt; to t. a photograph — nofotografēt; 10. rīkoties; to t. care — 1) būt piesardzīgam; 2) (of) rūpēties; to t. leave — aiziet; aizbraukt; to t. measures — veikt pasākumus; 11. saprast; uztvert; to t. a hint — saprast mājienu; to t. for granted — uzskatīt kā pašu par sevi saprotamu; to t. it easy — 1) neapgrūtināt sevi; 2) neņemt pie sirds; 3) nesteigties; to t. smb.'s meaning — saprast kādu; to t. smth. amiss (ill) — ņemt kaut ko ļaunā; to t. smth. in a wrong way — kaut ko pārprast; 12. pārņemt; to be ~n ill — saslimt; to t. cold — saaukstēties; to t. smb. at a disadvantage — 1) pārsteigt kādu neizdevīgā brīdī; 2) būt izdevīgākā stāvoklī par kādu; to t. smb. by surprise (off his guard, unaware) — pārsteigt kādu; what has ~n him? — kas ar viņu noticis?; 13. izjust; pārdzīvot; to t. a dislike to smb. — izjust nepatiku pret kādu; to t. a fancy (liking, shine amer. sl) to smb. — iemīlēties kādā; to t. delight (in) — sajust prieku; to t. interest (in) — interesēties; to t. offence (umbrage) — apvainoties; to t. pride (in) — lepoties; to t. smb.' s fancy— iepatikties kādam; the picture took his fancy — viņam iepatikās glezna; he was ~n with the idea — viņš aizrāvās ar šo ideju; how can you t. it? — kā jūs to varat paciest?; the play didn't t. — lugai nebija panākumu; 14. mācīties; to t. a course — noklausīties kursu; to t. driving lessons — mācīties autovadītāju kursos; 15. aizņemt (vietu, laiku); to t. a seat — apsēsties; the flight took two hours — lidojums ilga divas stundas; this bottle ~s a litre — šajā pudelē ietilpst viens litrs; this car ~s only five — šajā mašīnā ir vieta tikai pieciem; 16. uzklausīt; to t. an advice — uzklausīt padomu; to t. an offer — pieņemt piedāvājumu; to t. one's call (caurtain-call) — (par aktieri) vēlreiz iznākt uz skatuves; to t. smb.'s orders —takeaway

paklausīt kāda rīkojumiem; I won't t. this answer — šī atbilde mani neapmierina; 17. pierakstīt; reģistrēt; to t. minutes — rakstīt protokolu; to t. notes of a lecture — pierakstīt lekciju; 18. (par zālēm) iedarboties; 19. uzņemties; to t. a firm stand — ieņemt stingru nostāju; to t. charge (of)— 1) uzņemties vadību; 2) rūpēties; to t. pains (trouble) (over) — uzņemties pūles; to t. part (in) — piedalīties; to t. risk — riskēt; to t. service — stāties darbā; to t. the consequences — uzņemties atbildību par sekām; to t. the lead — uzņemties vadību; = to t. aback — pārsteigt; samulsināt; to t. about — pavadīt; to t. smb. about town — izrādīt kādam pilsētu; to t. after — līdzināties; the girl ~s after her mother — meitene ir līdzīga mātei; to t. apart — izjaukt; sadalīt; to t. around — pavadīt; to t. away — 1) atņemt; 2) aiznest; books are not to be ~n away from the library — grāmatas nedrīkst iznest no bibliotēkas; 3) sar. aizrauties; to t. down — 1) noņemt; 2) nojaukt; 3) notriekt (lidmašīnu); 4) pierakstīt; 5) norit; 6) pazemināt (cenas)-, to t. for — uzskatīt par, noturēt par; he took me for my brother — viņš noturēja mani par manu brāli; to t. in — 1) uzņemt (viesus); 2) pieņemt (īrnieku); 3) ņemt uz mājām (darbu); 4) abonēt; 5) ietvert; aptvert; the tour ~s in five countries — ekskursija aptver piecas valstis; 6) novākt (ražu); 7) ievākt (nodokļus); 8) saprast, izprast; to t. in a matter — izprast lietas būtību; 9) piekrāpt; 10) noticēt; 11) ieņemt, iešūt (apģērbu); 12) nolaist (buras); 13) saskatīt; 14) amer. apskatīt; to t. in a movie — iet uz kino; to t. into — uzņemt; to t. smb. into one's confidence — uzticēt kādam noslēpumu; to t. smth. into account (consideration) — ņemt kaut ko vērā; to t. off — 1) novilkt, noģērbt; to t. off one's hat — noņemt cepuri; 2) aizvest; to t. oneself off — aiziet; t. yourself off ! — ejiet prom !; 3) noņemt; to t. off the receiver— pacelt telefona klausuli; 4)

amputēt (locekli); 5) atdarināt; 6) samazināt; pazemināt; 7) atcelt (vilcienu u. tml.); 8) novērst (acis); 9) av. pacelties; to t. on —

1) pieņemt darbā; 2)stāties darbā; 3) pārņemt; pieņemt; to t. on smb.'s manner of speaking — pārņemt kāda runas veidu; 4) (par satiksmes līdzekli) uzņemt; 5) pieņemties svarā; 6) cīnīties; to t. on a bet — saderēt, noslēgt derības; 7) sar. uztraukties; don't t. on so ! — neņemiet tā pie sirds!; 8) nākt modē; 9) amer. sar. dižoties; to t. out — 1) izņemt; 2) aizvest; to t. smb. out for a walk — iet ar kādu pastaigāties; to t. smb. out to the theatre — aiziet ar kādu uz teātri; 3) izraut (zobu); izgriezt (mandeles u. tml.); 4) iztīrīt (traipu); 5) dabūt; iegūt; to t. out a driving licence — saņemt autovadītāja tiesības; 6) : to t. smb. out of himself — izklaidēt kādu; to t. over — 1) pārņemt (vadību u. tml.); 2) pārvest, pārvadāt; 3) aizvest; 4) sagrābt (varu); 5) sl. piekrāpt; to t. to — 1) pieķerties; I took to him at once — viņš man tūlīt iepatikās; 2) nodoties; to t. to drinking — nodoties dzeršanai; 3) patverties; to t. to one's bed — likties gultā; to t. up — 1) pacelt; to t. up a dropped stitch — uzņemt noirušu valdziņu;

2) uzsākt; to t. up literature — uzsākt literatūras studijas; 3) uzņemt (pasažieri); 4) uzsūkt (mitrumu); 5) atsākt; turpināt; to t. up the conversation — turpināt sarunu; 6) prasīt (laiku); 7) izskatīt (jautājumu); 8) palīdzēt; uzņemties aizgādnību; 9) pārtraukt (runātāju); 10) aizturēt, arestēt; 11) : to t. up one's residence — apmesties uz dzīvi; 12): to be ~n up with smth. — interesēties par kaut ko; 0 to t. smb. down a buttonhole (peg) — aplauzt kādam ragus; to t. the bad (bitter, rough) with the good (sweet, smooth) — smaidot pārciest dzīves likstas; to t. the bun — iegūt pirmo vietu, saņemt balvu; to t. to one' s heels (legs) — ņemt kājas pār pleciem; to t. to smth. like a duck to water — justies kā zivij ūdenī; you may t. it from me, take my word [for it] — varat man ticēt

takeaway ['teikawei] I n mājas virtuve; II atake-down

1. (par gatavu ēdienu) izsniedzams promnešanai; 2. (par restorānu, ēdnīcu) tāds, kas izsniedz ēdienu promnešanai take-down I n ['teikdaun] 1. izjaukšana; nojaukšana; 2. sar. pazemojums; II a [.teik'daun] izjaucams take-home ['teikhaum] a : t.-h. pay (wages)

sar. — alga bez atvilkumiem take-in ['teikin] n sar. 1. blēdība; 2. blēdis;

3. viltojums taken sk. take II

take-off ['teikūf] n. 1. (lidmašīnas) pacelšanās; 2. (lidmašīnas) starta vieta; 3. izejas punkts; 4. kāpinājums; economic t.-o. — ekonomikas uzplaukums; 5. sar. atdarināšana; 6. karikatūra; 7. vaina, trūkums; 8. sp. atlēciens; atspēriens take-on ['teikonj n sar. satraukums take-out fteikaut] n amer. ēdiens promnešanai (no restorāna u. tml.) take-over ['teikauva] n 1. (valsts) apvērsums; 2. ek. (firmu) apvienošana take-up ['teikAp] n 1. tehn. uzstiepšanas pie-

rīce; 2. (tērpa) krokojums taking ['teiki»]] Inl. sagrābšana; 2. pl ieņēmumi; 3. arests; 4. medījums; loms; II a sar. pievilcīgs talc [taelk] Inl. talks; t. powder — higiēniskais pūderis; 2. min. steatīts; II v apkaisīt ar talku

talcum ['taelkam] n 1. talks; t. powder —

higiēniskais pūderis; 2. min. steatīts tale [teil] n 1. stāsts; ~s of adventures — piedzīvojumu stāsti; 2. izdomājums; don't tell me a t.! — nestāsti man pasakas!; 3. tenkas; 0 Canterbury t., t. of a tub, old wives' t. — blēņas, pasakas; to tell ~s — tenkot; to tell ~s out of school — klāstīt pasaulei savas nebūšanas; to tell the t. — 1) stāstīt neticamas lietas; 2) dziedāt gaudu ziņģes; it tells its own t. — tas ir pats par sevi saprotams talebearer ['teil,bears] n 1. tenkotājs; 2. de-

nuncētājs, ziņu pienesējs talecarrier ['teilkaena] n tenkotājs talemonger ['teiljnAijga] n tenkotājs talent f'taebnt] n 1. talants; man of great t. —

ļoti apdāvināts cilvēks; he has a t. for music — viņam ir muzikālas dotības; 2. apdāvināts cilvēks; talants; all ~s were taking part in the exhibition — izstādē piedalījās visi ievērojamākie mākslinieki; t. scout — talantu meklētājs; 3.: the t. sar. — 1) cilvēki, kas riskē ar visu; 2) pl kaislīgi stridnieki; kaislīgi kāršu spēlmaņi; 4. vēst. talants (naudas un svara vienība); 0 to hide one's ~s in a napkin — turēt sveci zem pūra

talented ['taebntid] a talantīgs, apdāvināts talentless ['taebntbs] a neapdāvināts talent-money ['taebnt,mam] n prēmija par

labu tēlojumu talipot ['taehpnt] n hot. vēdekļpalma talisman ['taelizman] n talismans talk [to:k] Inl. runa, runas veids; baby t. — bērna valoda; 2. saruna; big t. — lielība, plātība; small t. — tukša tērzēšana; straight t. — atklāta saruna; t. show amer. — televīzijas vai radio intervija ar ievērojamu cilvēku; 3. runa, lekcija; to give a t. on international relations — nolasīt lekciju par starptautiskajām attiecībām; 4. sarunu temats; the t. of the town — tas, par ko runā visa pilsēta; 5. pļāpāšana; he's all t. — viņš nemitīgi pļāpā; it's just t. — tās ir tikai tukšas frāzes; 6. tenkas, baumas; there is t. of a new law — klīst baumas par jaunu likumu; l.pl sarunas; peace ~s — miera sarunas; summit ~s — sarunas augstākajā līmenī; 8. sar. valoda; dialekts; žargons; t. film — skaņu filma; 0 that's the t.! — lūk, to es saprotu!; II v 1. runāt; to t. big — lielīties, plātīties; to t. German — runāt vāciski; to t. on a subject — runāt par tematu; to t. oneself hoarse — runāt līdz aizsmakumam; to t. sense — runāt prātīgi; to t. to the point — runāt par lietu; 2. sarunāties; to get oneself ~ed about — nonākt ļaužu valodās; to t. about smb. (smth.) — runāt par kādu (kaut ko); to t. by signs — sarunāties ar zīmju palīdzību; to t. music — spriest par mūziku; to t. to (with) smb. — sarunāties ar kādu; 3. tenkot; = to t. away — aizrunāties; to t. back —

iebilst; atcirst; to t. down — 1) pārkliegt; 2): to t. down to smb. — piemēroties kāda līmenim; 3) av. norādīt pa radio lidmašīnai nolaisties; to t. into — pārliecināt; to t. smb. into doing smth. — pierunāt kādu darit kaut ko; to t. out — 1) nokārtot; 2) (of) atrunāt; to t. smb. out of doing smth. — atrunāt kādu darit kaut ko; to t. over — 1) apspriest; pārrunāt; 2) pārliecināt; to t. round — 1) runāt aplinkus; 2) pārliecināt; to t. to sar. — norāt; to t. up — 1) slavēt; 2) sar. runāt skaļi un skaidri; 3) sar. iebilst; atcirst; 0 ~ing of it—starp citu; to t. against time — runāt, lai iegūtu laiku; to t. smb.'s head off, to t. smb.'s ear odd amer. — pierunāt kādam pilnu galvu; to t. through one's hat — runāt niekus; to t. turkey amer. — 1) runāt lietišķi; 2) runāt atklāti; now you are ~ing! — tā ir vīra valoda!; you can't t. — būtu labāk klusējis talkathon ['toikaOan] n amer. humor, publisks disputs; television t. — televīzijas disputs

talkative ['toikativ] a runīgs, pļāpīgs talkdown ['to:kdaun] n av. norādījums pa

radio lidmašīnai nolaisties talkee-talkee [,to:ki'to:ki] n 1. tukša pļāpāšana; 2. lauzīta angļu valoda talker ['to:ka] n 1. runātājs; 2. pļāpa; 3. orators

talkfest ['to:kfest] n amer. sar. gara sapulce

talkie ['to:ki] n sar. skaņu filma

talk-in ['to:kin] n 1. demonstrācija ar runātāja

uzstāšanos; 2. apspriede talking ['to:ki»j] Inl. runāšana; 2. saruna; diskusija; t. point — sarunas temats; II a runājošs; t. parrot — runājošs papagailis; 2. runīgs, pļāpīgs; 3. izteiksmīgs; t. eyes — izteiksmīgas acis; 4.: t. head humor. — televīzijas diktors (komentators) talk-talk ['to:kto:k] n amer.sl. pļāpāšana talking-to ['toikirļtu:] n sar. rājiens talky ['to:ki] a 1. runīgs, pļāpīgs; 2. liek-vārdīgs

tall [to:l] a 1. liela auguma-; garš; man six

feet t. — sešas pēdas garš vīrietis; t. as a maypole (steeple) — garš kā kārts;

2. augsts; t. building — augsta ēka; t. hat — cilindrs; 3. sar. pārmērīgs; pārspīlēts; t. drink — krietns malks; t. order — grūts uzdevums; t. story (tale) — izdomājums; 4. sar. lielīgs; t. talk — lielība

tallboy ['toilboi] n augsta kumode tallish ['to:li/] n pagarš tallow ['taebu] Inl. (sveču) tauki; t. candle — tauku svece; vegetable t. — augu tauki; 2. ratu smērs; II v 1. nobarot lopus; 2. ietaukot tallow-chandler ['taebu,t/a:ndb] n sveču pārdevējs

tallowy ftaelaui] a 1. taukains; 2. taukiem līdzīgs; 3. (par lopu) nobarots tally ['taeli] Inl. [apjrēķins; t. system (trade) — tirdzniecība uz kredīta; to buy goods by the t. — pirkt preces vairumā; to keep the t. — vest rēķinus; 2. birka; etiķete;

3. kopija; dublikāts; 4. kvīts; 0 to Uve on t. sl. - dzīvot uz cita rēķina; II v 1. sakrist, saskanēt; 2. vest rēķinus; 3.

piestiprināt birku (etiķeti)

tallyho [.taeli'hau] int (uzmudinājums medību sunim) cui!, ķer! tallyman ['taehman] n 1. tirgotājs, kas pārdod preces uz nomaksu; 2. skaitītājs; marķieris; 3. sl. piedzīvotājs tallysheet ['taeh/i:t] n uzskaites lapa tallyshop ['taeb/np] n veikals, kurā preces

pārdod uz nomaksu Talmud ['taelmud] n talmuds talon f'taebn] n 1. (plēsīga putna) nags;

2. garš nags talus ['teibs] n 1. nogāze, nokalne; 2. ģeol. nobirums

tamable ['teimabl] a (par dzīvnieku) piejau-

cējams, pieradināms tamal [ta'mad] n sagrūsta kukurūza ar gaļu un sarkaniem pipariem (meksikāņu ēdiens) tamale [ta'maili] sk. tamal tamanoir ['tasmanwa:] n skudrulācis tambour ['tasmbua] Inl. rokdarbu rāmis;

2. mūz. tamburs; II v izšūt (rokdarbu rāmi) tambourine [.tsemba'riin] n tambuiīns; 0 t.

man — narkotiku tirgotājs tame [term] a 1. (par dzīvnieku) piejaucēts,tameable

pieradināts; 2. rāms; padevīgs; t. husband — paklausīgs vīrs; t. retort — bikla atbilde; 3. neinteresants; t. scenery — vienmuļa ainava; t. talk — garlaicīga saruna; II v 1. piejaucēt, pieradināt; dresēt (dzīvnieku)', to t. a horse — iebraukt (iejāt) zirgu; 2. pakļaut; savaldīt; to t. smb.'s temper — iegrožot kāda raksturu; 3. pakļauties; samierināties; 4. padarīt garlaicīgu (neinteresantu) tameable [teunsbl] sk. tamable tameless ['teimhs] a 1. (par dzīvnieku) nepiejaucēts, mežonīgs; 2. nevaldāms tamer ['teima] n (zvēru) dresētājs Tammany ['taemsni] n 1. (arī T. Hall) Demokrātiskās partijas neatkarīga organizācija Ņujorkā; 2. kukuļošanas sistēma ASV politiskajā dzīvē tammy ['taemi] sk. tam-o'-shanter tam-o'-shanter [.taema'/aenta] n berete tamp [taemp] v stampat, blietet; to t. down tobacco in one's pipe — piebāzt pīpi ar tabaku

tamper3 ['taempa] n 1. stampa, bliete;

2. elektroenerģijas zagšana

tamperb ['taempa] v 1. (with) aiztikt, aizskart; smb. has been ~ing with the lock — kāds ir darbojies ap šo slēdzeni;2. (with) viltot; izdarīt labojumus (papildinājumus) (dokumentā)-, 3. (with) uzpirkt, piekukuļot; 4. (in, for) lolot ļaunus nodomus; to t. in a plot — piedalīties sazvērestībā tamperer ftaempara] n sazvērnieks; noziednieks

tampon ['taempan] I n tampons; II v ielikt tamponu

tamponade [.taempa'neid] n tamponāde tamponage ['taempsmdj] sk. tamponade tamponment ['taempanmsnt] sk. tamponade tam-tam ['taemtaem] sk. tom-tom tana [taen] I n 1. miecmizas; 2. tanīns;

3. dzeltenbrūna krāsa; 4. iedegums; to take on a high t. — labi iedegt; 5. (the~s) sar. cirks; II a dzeltenbrūns; III v 1. miecēt (ādu)-, to t. smb.'s hide sl. — pamatīgi noslānīt kādu; 2. iedegt

tanb [taen] sals. no tangent

tandem ['taendam] I n 1. tandēms; 2. divjūgs; garjūgs; 3. divi strādnieki, kas veic secīgas operācijas; II a novietoti cits aiz cita; t. canoe — pāru kanoe; t. tricycle — trīsriteņu velosipēds diviem braucējiem; HI adv virknē tanga [taerļ] īnl. asa piegarša; 2. asa smarža; 3. īpatnība; iezīme; II v piešķirt garšu (vai smaržu)

tangb [tasi]] I n spalga skaņa; II v 1. spalgi

skanēt; 2. runāt spalgā balsī tangelo ['taendjsbu] n mandarīna un

greipfrūta hibrīds tangency ['taena^ansi] n pieskaršanās; saskaršanās

tangent ['taen^ant] n 1. mat. tangente; 2. mat. tangenss; 3. amer. sar. taisns dzelzceļa līnijas iecirknis; 0 to fly (go) off at (on) at. — dīvaini izturēties (izteikties) tangential [taen'd3en/l] a 1. tehn. tangenciāls; t. stress — tangenciālais spriegums; 2. mat. tangenciāls; 3. atšķirīgs; t. information — juceklīga informācija Tangerine [,taen ^a'riin] n Tanžeras iedzīvotājs

tangerine [,taen ^a'rim] n 1. mandarins

(auglis); 2. oranža krāsa tangibility [,taen e^a'bibti] n 1. taustāmība; 2. realitāte

tangible ['taen^sbl] a 1. taustāms; 2. reāls; t. proof—drošs pierādījums; 3. materiāls; t. assets — (firmas u. tml.) īpašums (ēkas, mašīnas)

tangle ['taeqgl] I n 1. savijums; samezglo-jums; t. of branches — zaru savijums; 2. juceklis; t. of opinions — uzskatu juceklis; 3. strīds; to get into a t. with smb. — sastrīdēties ar kādu; II v 1. savīt; samezglot; 2. samudžināt; ~d affair — sarežģīts jautājums; 3. sapīties; to be ~d with lies — sapīties melos; 4. amer. sl. kauties

tanglefoot ['taeqglfut] n amer. 1. sl. viskijs;

2. mušpapīrs tangleleg ['taeqglleg] sk. tanglefoot tangly ['taetļgli] a samezglots; samudžināts

tango ['tae»]g3u] I n tango; II v dejot tangotape

tank [taeqk] Inl. cisterna; tvertne; 2. tanks;

3. ūdenstvertne (sev. Indijā, Pakistānā);

4. amer. sl. žūpa; 5. amer. sl. maza pilsētiņa; 6. rad. svārstību kontūra; 0 to go in the t. amer. sl. — ļaut sevi uzveikt; II v

1. ieliet cisternā; 2. uzglabāt cisternā; 3. sar. ne ar ko nerēķināties

tankage ['taet]lad3] n 1. cisternas tilpums;

2. uzglabāšana cisternā; 3. maksa par uzglabāšanu cisternā; 4. cisternas piepildīšana; 5. nogulsnes (cisternā); 6. lauks, gaļas un kaulu milti

tankard ['taerjkad] n kauss, krūze (ar vāku); 0

cool t. — atspirdzinošs dzēriens tankcar ['taerjkka:] n 1. dzelzc. cisterna;

2. autocisterna tankdozer ['taeqkdsuza] n mii. buldozer-tanks

tanked ['taeiļkd] a amer. sl. (arī t. up) pie-tempies

tank-engine ['taetjken dņn] n tanklokomotīve tanker3 ['taeqka] n 1. tankkuģis; 2. dzelzc.

cisterna; 3. autocisterna tankerb ['taerjks] n amer. mii. tankists tank-farming ['taerļkfa:mir]] n lauks, hi-droponika

tank fight ['taeijkfait] n amer. sl. sacīkstes, kurās vienu dalībnieku uzpērk, lai viņš ļautu sevi uzvarēt tank suit ['taeqksuit] n sieviešu peldkostīms

ar plecu lentītēm tank town ['taeqktaun] n amer. sl. maza pilsētiņa

tank-wagon ['taetjkwaegan] n dzelzc. cisterna

tanky ['taeqki] n mil. sar. tankists tanner3 i 'tasna] n ādminis tannerb ftaena] n sar. sešu pensu monēta tannery ['taenari] n miecētava tannic ['tasnik] a : t. acid ķīm. — miecskābe tannin ['taenin] n tanīns tanning ['taenit]] n 1. miecēšana; 2. sauļošanās; 3. sar. pēriens, sukas tansy ['taenziļ n bot. biškrēsliņš tantalite ['tasntalait] n min. tantalīts tantalize ['taentalaiz] v 1. mocīt, spīdzināt; 2. mocīties; ciest

tantalizing ['taentalaizirj] a mokošs tantalum ['taentabm] n ķīm. tantals tantamount ['taentamaunt] a (to) līdzvērtīgs; his answer was t. to a refusal — viņa atbilde skanēja kā noraidījums tantara [.tasnta'ra:] I n fanfaras; II int tam-taram

tantivy [taen'tivi] I n aulēkši; II a ātrs; III

adv aulēkšiem tantrum ['taentram] n sar. dusmu lēkme; to

fly (go) into at. — iedegties dusmās tap3 [taep] Inl. krāns; to leave the t. running — atstāt krānu neaizgrieztu; 2. tapa, spunde; 3. (vīna, alus) šķirne; wine of the first t.— augstākās šķirnes vīns;

4. sar. bufete, bārs; 5. sl. naudas izspiešana; 6. tehn. vītņurbis; 7. el. atzarojums; 8. (telefona sarunas) noklausīšanās ierīce; 0 on t. — 1) (par vīnu) tieši no mucas; 2) viegli pieejams; he lives as if he had money on t. — viņš dzīvo tā, it kā viņam netrūktu naudas;II v 1. ielikt tapu; 2. ieliet (vīnu, alu); 3. izņemt tapu; 4. med. pārdurt;

5. tecināt sulu (kokam); 6. uztvert; to t. a wire — 1) uztvert telegrāfa pārraidi; 2) sl. zagt elektroenerģiju; 7. noklausīties (telefona sarunu); my phone is being ~ped — manas telefona sarunas noklausās; 8. izspiest, izvilināt; to t. smb. for money — izspiest kādam naudu; 9. tehn. iegriezt iekšējo vītni; 10. metalurģ. izlaist kausētu metālu (no krāsns); 0 to t. a house — ielauzties mājā

tapb [taep] Inl. (viegls) uzsitiens; klauvējiens; 2. (papēža) pasitnis; 3. pl amer. mii. signāls gaismas nodzēšanai (kazarmās); 4. pl vakarblāzma; 5. pl sar. ķeza; II v 1. (viegli) uzsist; pieklauvēt; to t. smb. on the shoulder — uzsist kādam uz pleca; 2. piesist papēžus (kurpēm); 3. (in) iesist, iedzīt (naglu) tap-bond ['taepbond] n amer. valsts vērtspapīri

tap dance f'taepdams] n steps (deja) tap-dance ['taepdains] v dejot stepu tape [teip] Inl. lente; at the t. sp. — pie finiša; to breast the t. sp. — pārraut finiša

1103tape-deck

lenti; 2. mērlente; 3. (saīs. no red t.j birokrātisms; 4. magnetofona ieraksts; t. of songs — dziesmu ieraksts magnetofona lentē; 5. sl. alkoholisks dzēriens; red t. — konjaks; white t. — džins; II v 1. (arī to t. up) sasiet ar lenti; 2. mērīt ar mērlenti; 3. ierakstīt magnetofona lentē; 0 to get (have) smb. ~d — novērtēt kādu; gūt priekšstatu par kādu; to have smth. ~d — būt stāvokļa noteicējam tape-deck ['teipdek] n deka (magnetofons bez

pastiprinātāja) tape-line ['teiplain] n mērlente tape-machine ['teipma./iin] n (telegrāfa)

iespiedaparāts, burtu rakstāmiekārta tape-measure ['teip.mejs] n mērlente taper ['teipa] I n 1. (tieva) vaska svece; 2. vāja gaisma; 3. konuss; konusveida forma; 4. mazināšanās, atslābšana; Hal. ko-nusveidīgs; 2. (par pirkstiem) garš un tievs; HI v 1. (arī to t. away, to t. off) kļūt smailam; 2. padarīt smailu; 3. pārn. taisīt kaijeru

tape-record ['teipri,ko:d] v ierakstīt magnetofona lentē tape recorder ['teipn.koida] n magnetofons tapering ['teipant]] a 1. konusveidīgs; 2. (par

pirkstiem) garš un tievs tape slide ['teipslaid] n audiovizuāls mācību līdzeklis

tapestried ['taepistnd] a 1. nokārts ar gobelēniem; 2. pārvilkts ar gobelēnveida audumu

tapestry ['taspistn] I n 1. gobelēns; 2. gobelēnveida audums; Russian t.— aizkaru audums; t. brick — fasādes ķieģelis; II v 1. nokārt ar gobelēniem; 2. pārvilkt ar gobelēnveida audumu; 3. aust gobelēnu tapeworm ['teipw3:m] n zool. lentenis tap-hole ['taephsul] n metalurģ. lūciņa taphouse ['taephaus] n krogs tapioca [.taepi'suks] n tapioka (putraimi) tapir ['teipaj n zool. tapīrs tapis ['taepi] n : to be (come) on the t. — tikt

apspriestam tapper ['taeps] n telegrāfa atslēga

tappet ['taepit] n tehn. (vārsta) bīdītājs;

2. izcilnis; 3. tapa; pirksts; 4. ekscentrs taproom ['taepnrm] n krogs taproot ['taepruit] n hot. mietsakne tapster ['taepsts] n 1. krodzinieks; 2. bārmenis; bufetnieks tapstress ['taepstns] n 1. krodziniece;

2. bufetniece tara [ta:] I n darva; t. camphor ķīm. —naftalīns; 0 to beat (knock) the t. out of smb. amer. — piekaut kādu līdz nesamaņai; II v darvot; 0 -red with the same brush (stick) — vienā maisā bāžami tarb [ta:] n (arī Jack t.) sar. jūrnieks taradiddle ['taersdidl] n sar. meli tarantella [.taeran'teb] n tarantella tarantula [ts'raentjub] n ent. tarantula tarboosh [,ta:'bu:/] n feska tarbrush ['ta:brA/] n 1. ota darvošanai;

2. amer. sl. nēģeru asiņu piejaukums tardy ['ta:di] a 1. gauss, lēnīgs; 2. amer. novēlojies; to be t. for school — nokavēt skolu

tare" [tea] n 1. hot. vīķi; 2. nezāles tareb [tea] n tara

targe [ta:d3] n vēst. neliels, apaļš vairogs target ['taigit] n 1. mērķis; t. practice mil. — šaušanas apmācība; off the t. — mērķim garām; to be on t. — 1) mil. piešauties; 2) būt uz pareizā ceļa; to make a good t. — iegūt daudz punktu (šaušanā); 2. (kritikas u. tml.) objekts; t. for jeers — izsmiekla objekts; 3. uzdevums; mērķis; to set at. — izvirzīt mērķi; 4. neliels, apaļš vairogs; 5. inform, objektprogramma Target A. [,ta:git'ei] n amer. sar. ASV aizsardzības ministrija, Pentagons targeting ['ta:gitirļ] n mii. (ballistiska šāviņa)

trajektorijas programmēšana target language ['ta:git,laer]gwid3] n 1. valoda, kurā tulko; 2. inform, izejas valoda tariff ['taenf] Inl. tarifs; 2. izcenojums; cenrādis; refreshment-room t. — bufetes cenrādis; II v nocenot, izcenot tarlatan f'taibtan] n tekst. tarlatans tarmac ['ta:ma;kļ sk. tarmacadam tarmacadam [.taima'kaedsm] n gudronēta

šoseja

tarn [ta:n] n (neliels) kalnu ezers tarnish ['taini/ļ I n 1. blāvums, nespodrums; 2. pārn. traips; Uvi. apsūbēt; 2. pārn. aptraipīt

tarpaper ['ta:,peipo] n (jumta) pape tarpaulin [tai'pailin] n 1. brezents; 2. matrožu cepure; 3. matrožu brezenta jaka; 4. novec. matrozis; jūrnieks tarragon ['taeregan] n estragons tarry ['ta:n] a darvots; darvains tarsi sk. tarsus tarsia ['ta:sia] n it. intarsija tarsus ['taisās] n (pl tarsi ['ta:sai]) 1. anat. pēdas pamats; 2. (putna) plezna; (kukaiņa) kājiņa

tarta [ta:t] n (augļu) pīrāgs

tartb [ta:t] I n sl. ielasmeita; II v : to t. up

sar. — uzpost; izpušķot tartc [ta:t] a 1. skābs; 2. ass; dzēlīgs;

t. remark — dzēlīga piezīme tartan [*ta:tn] n 1. rūtains vilnas audums;

2. skotu pleds; 3. (Skotijas) kalnietis Tartar ['ta:to] I n 1. tatārs; tatāriete; 2. tatāru valoda; 3. mežonīgs (nevaldāms) cilvēks; young T. — kaprīzs bērns; 4. pārn. fūrija; 0 to catch a T. — sastapt stingru pretestību; Ilatatāru-

tartar ['ta:to] n 1. zobakmens; 2. ķīm. vīnak-mens

tartar emetic [.taitan'metik] n vemjakmens tartaric [ta:'taerik] a ķīm. vīnakmens-;

t. acid — vīnskābe tartar sauce [,ta:to'so:s] n kapāti dārzeņi ar majonēzi

task [ta:sk] I n 1. uzdevums; t. force amer. — 1) speciāla komisija (kāda jautājuma izpētei); 2) mii. operatīvā grupa; t. group — (komitejas) darba grupa; t. in hand — 1) iesākts darbs; 2) tiešais uzdevums; to set smb. a task — dot kādam uzdevumu; 0 to take smb. to t. — izbārt kādu; II v 1. dot uzdevumu; 2. pārslogot; this work ~s my power — šis darbs man nav pa spēkam taskmaster ['ta:skma:sto] n 1. brigadieris;

2. (darba) uzraugs tasksetter ['taiskseta] n tarificētājs, normē-tājs

taskwork ['ta:skw3:k] n 1. līgumdarbs;

2. gabaldarbs; 3. grūts darbs tassel ['taesl] n 1. pušķītis (rotājumam);

2. (grāmatā) ieliekamā zīme taste [teist] I n 1. (ari the t.) garšas sajūta; sweet to the t. — ar saldu garšu; to add salt to t.—pievienot sāli pēc garšas; 2. garša; to have no t. — būt bezgaršīgam; to leave a bad t. in the mouth — 1) atstāt sliktu garšu mutē; 2) atstāt sliktu iespaidu; 3. nogaršošana; have a t. of this cake! — nogaršojiet šo kūku!; 4. (for) nosliece; tieksme; he has a t. for classical music — viņam patīk klasiskā mūzika; 5. gaume; man of t. — cilvēks ar labu gaumi; to dress in good t. — gaumīgi ģērbties; ~s differ, there is no accounting for ~s — par gaumi nestrīdas; this is not to my t. — tas nav manā gaumē; 6. stils; the Baroque t.— baroka stils; 7. nokrāsa; pieskaņa; there was a t. of sadness in his voice — viņa balsī bija jaušamas skumjas; 8. priekšstats; to get a t. (of) — gūt priekšstatu; II v 1. nogaršot;

2. garšot (pēc kaut kā); to t. sweet — būt saldam; the soup ~s of pepper — zupai ir stipra piparu piegarša; 3. sajust garšu; 4. nobaudīt (ēdienu, dzērienu); 5. izbaudīt; piedzīvot; to t. freedom — baudīt brīvību

taste-bud ['teistbAdļ n anat. garšas kārpiņa tasteful ['teistfl] a gaumīgs; t. man — cilvēks ar labu gaumi tasteless ['teis/bs] a 1. negaršīgs; 2. bezgaumīgs; 3. netaktisks taster ['teista] n 1. degustators; 2. sar. izdevniecības recenzents; 3. degustācijas piederumi

tasty ['teisti] a 1. garšīgs, gards; 2. gaumīgs;

3. (par ziņām, jaunumiem) interesants tat8 [taet] v darināt mežģīnes

tath [taet] n 1. ārišķīgs spožums; 2. skaļa reklāma; commercial t. — (preces) reklāma; 3. grabažas tat0 [taet] n sar. spēļu kauliņš (sev. viltots) tat11 [taet] n : tit for t. — dots pret dotu ta-ta [tae'ta;] int sar. uz redzēšanos! Tatar ['ta:ta] sk. Tartar tatter ['taeto] I n 1. (parasti pl) skrandas;tatterdemalion

driskas; in ~s — vienās skrandās; to tear smb.'s reputation in ~s pārn. — graut kāda reputāciju; 2. lupata; 3. vecu lietu tirgotājs; n v 1. saplēst driskās; 2. saplīst driskās tatterdemalion [.taetodo'meilion] n skrandainis

tattered ['taetod] a 1. noplīsis; skrandains;

2. sagrauts; iznīcināts tatting ['taetnj] n 1. mežģīņu darināšana kuģīša tehnikā; 2. kuģīša tehnikā darinātas mežģīnes

tattle ['taetl] Inl. tenkas,pļāpas;II vtenkot, pļāpāt; to t. a secret — izpļāpāt noslēpumu tattler ['taetb] n 1. tenkotājs; mēlnesis;

2. amer. sl. modinātājpulkstenis tattoo3 [to'tu:] Inl. vakara junda; to beat (sound) the t. — spēlēt vakara jundu;

2. bungu riboņa; 3. klaudzināšana; to beat a t. on the door — bungot pie durvīm; 4, takts sišana; 5. mil. paraugdemonstrējumi (brīvā dabā, parasti naktī); 0 to beat the devil's t.— bungot ar pirkstiem; II v

1. spēlēt vakara jundu; rībināt bungas;

3. klaudzināt, klauvēt, bungot (pie durvīm);

4. sist takti

tattoo6 [to'tu:] I n tetovējums; II v tetovēt tatty ['taeti] a sar.l. noplucis, nobružāts;

2. (par tērpu) uzkrītošs, kliedzošs; 3. (par rotaslietu) lēts, neīsts

taught sk. teach

taunt3 [to:nt] I n 1. dzēlīga piezīme; izsmiekls; 2. novec. izsmiekla objekts; II v izteikt dzēlīgu piezīmi; izsmiet tauntb [to:nt] n jūrn. (par mastu) ļoti augsts taupe [toup] a pelēkbrūns Taurus ['to:ras] n Vērsis (zvaigznājs un zodiaka zīme) taut [to:t] a 1. (par virvi u. tml.) cieši savilkts;

2. saspīlēts, sasprindzināts; t. expression on the face — raižpilna sejas izteiksme; t. muscles — sasprindzināti muskuļi;

3. kārtībā; labā stāvoklī; 4. rūpīgs tauten ['to:tn] v 1. cieši savilkts; 2. (par virvi

u. tml.) nostiepies tautness ['toitnos] n fiz. nostiepums tautologize [to:'tr>bd3aiz] n atkārtoties

tautology [to:'tr)lsd3i] n tautoloģija

tavern ['taevn] n novec. tavema, krodziņš taw [to:] n 1. marmora bumbiņa; 2. pl marmora bumbiņu spēle (bērnu rotaļa); 3. amer. sl. sākumkapitāls tawdry ['to:dn] a bezgaumīgs, kliedzošs tawny ['to:ni] a 1. dzeltenbrūns; 2. amer. sl. kolosāls

tax [taeks] I n 1. nodoklis; income t.— ienākuma nodoklis; national ~es — valsts nodokļi; nuisance t. amer. — neliels nodoklis (ko maksā pa daļām); to impose (levy) at .(on) — aplikt ar nodokli; to pay a certain sum of money in t. — maksāt noteiktu naudas summu par nodokli; 2. apgrūtinājums; nasta; the travel was a t. on his

health — ceļojums iedragāja viņa veselību; this is a great t. on my time — tas man aizņem pārāk daudz laika; 3. amer. biedru nauda; II v 1. aplikt ar nodokli; 2. novērtēt, notaksēt; to t. the costs of an action — noteikt tiesas prāvas izdevumu apmērus; 3. apgrūtināt; to t. smb.'s patience— pārbaudīt kāda pacietību; I cannot t. my memory — es nevaru atcerēties; 4. aizrādīt; to t. smb. with fraud — apvainot kādu krāpšanā; 5. amer. sar. prasīt cenu; what will you t. me? — cik jūs no manis prasāt?; 6. amer. ņemt biedra naudu; 7.jur. noteikt (soda naudas) apmērus

taxable ['taeksobl] a 1. apliekams ar nodokli;

2. jur. nomaksājams taxation [taek'sei/n] n 1. aplikšana ar nodokli;

2. nodokļa apjoms tax-collector ['taeksko,lekto] n nodokļu iekasētājs

tax-deductible [.taeksdi'dAktobl] a (par naudas summu) neapliekams ar nodokli tax-dodger ['taeks,dod3o] n sar. nodokļu

nemaksātājs tax evasion ['taeksi,vei3n] n izvairīšanās no

nodokļu maksāšanas tax-exempt ['taeksig.zem /;t] a neapliekams

ar nodokļiem tax-free [.taeks'fri:] a atbrīvots no nodokļu maksāšanas

tax haven f'taeksheivn] n valsts, kurā ir zemiteam

nodokļi

taxi f'taeksi] I n taksometrs; II v 1. braukt ar taksometru; 2. vest ar taksometru; 3. av. vadīt lidmašīnu pa zemi taxicab ftaeksikaeb] n taksometrs taxi-dance hall ['taeksida:ns,ho:l] n amer. deju zāle ar profesionāliem partneriem (vai partnerēm)

taxi-dancer ['taeksi,da:nsa] n amer. profesionāls deju partneris (vai partnere) taxidermist ['ta;ksid3:mist] n taksidermists;

putnu un zvēru izbāzējs taxidermy ['taeksid3:mi] n taksidermija, putnu

un zvēru izbāšana taxi-driver ['taeksi.draiva] n taksometra šoferis

taxi fleet f'taeksifliit] n taksometru parks taxi-man f'taeksiman] n sk. taxi-driver taximeter ['taeksi,mi:t3] n taksometra skaitītājs

taxing ['taeksir]] n aplikšana ar nodokli;

t. power — tiesības aplikt ar nodokli taxpaid ['taekspeid] a ; t. teachers amer. —

valsts skolu skolotāji taxpayer ['taeks.peia] n nodokļu maksātājs tax-sheltered ['taeks,/eltad] a atbrīvots no aplikšanas ar nodokli; t.-sh. investments — ar nodokļiem neapliekami kapitālieguldījumi tea [ti:] n 1. tēja; high (meat) t. — krietnas vakariņas ar tēju; Russian t.— tēja ar citronu (kas pasniegta glāzē); tile t.— presēta tēja; to have (take) t. — dzert tēju; to make t. — uzliet tēju; to pour out t. — ieliet tēju (tasēs)', 2. uzlējums, novārījums; beef t. — gaļas buljons; 3. amer. dzeltenzaļa krāsa; 4. amer. sl. marihuāna; t. weed — marihuānas cigarete; 0 not to be one's cup of t. — nebūt kāda gaumē teabag ['ti:baeg] n 1. tējas maisiņš (vienreizējam uzlējumam)', 2. sl. cigarete ar marihuānu

tea-basket ['ti:,ba:skit] n produktu groziņš

(izbraukumam zaļumos) tea-break ['tiibreik] n īss darba pārtraukums

tējas dzeršanai tea-caddy ['ti:,kaedi] n tējas trauciņš (sausai

tējai)

teacake ['tiikeik] n tējas maizīte teacart ['ti:ka:t] amer. sk. tea-trolley teach [ti:t/] v (/;. un p.p. taught [to:t])

1. [apļmācīt; to t. for a living — pelnīt naudu, strādājot par skolotāju; to t. [a] school amer. — strādāt par

skolotāju; to t. smb. English — mācīt kādam angļu valodu; to t. smb. [how] to ski — iemācīt kādu slēpot; 2. pieradināt; to t. smb. to discipline — pieradināt kādu pie disciplīnas; 3. pārmācīt; to t. smb. a lesson — pārmācīt kādu

teachable ['tiit/sbl] a 1. (par priekšmetu)

apgūstams; 2. saprātīgs; uzcītīgs teacher ['tiit/o] n 1. skolotājs; skolotāja;

2. pasniedzējs; pasniedzēja

teacher's college ['ti:t/3z,kokd3] n pedagoģiskais institūts teach-in ['ti:t/m] n sar. disputs (par aktuāliem jautājumiem) teaching ['ti:t/ii]] n 1. apmācība; ta take up t. — kļūt par skolotāju; 2. mācība, doktrīna teaching aid ['ti:t/ii]eid] n 1. uzskates līdzeklis; 2. tehnisks mācību līdzeklis teaching hospital ['ti:t/n],hospitl] n klīniskā slimnīca

tea-cloth ['ti:klo0] n 1. neliels galdauts (tējas

galdam); 2. trauku dvielis tea-cosy ['tii.kauzi] n tējkannas sildītājs teacup ['ti:kAp] n tējas tase; 0 storm in a

t. — vētra ūdens glāzē tea-fight [ti:fait] sl. sk. tea-party teagarden ['ti:,ga:dn] n 1. dārza tējnīca (kafejnīca); 2. tējas plantācija teagown ['ti:gaun] n pēcpusdienas tērps teahouse ['ti:haus] n tējnīca teahound ['tiihaund] n kavalieris tea pad ['tiipaed] n marihuānas lietotāju pulcēšanās vieta teak [ti:k] n tīkkoks teakettle ['tirketl] n tējas katliņš teal [ti:l] n ornit. krīklis tealeaf ['ti:li:f] n 1. tējas lapa; 2. tējas

biezumi; 3. sl. zaglis team [ti:m] Inl. (zirgu, vēršu) pajūgs; 2. (sporta) komanda; home t. — vietējā

1107team-mate

komanda; National t. — valsts izlases komanda; visiting t.— viesu komanda;

з. (strādnieku) brigāde; 4. mii. komanda, apkalpe; II v 1. iejūgt, aizjūgt; 2.: to t. up with sar. — 1) apvienoties; strādāt kopā; 2) saderēt kopā; būt pieskaņotam

team-mate ['ti:mmeit] n komandas biedrs;

brigādes loceklis team spirit [,ti:m'spmt] n biedriskums teamster ['tiimsta] n 1. kučieris; 2. amer.

kravas automašīnas vadītājs teamwise ['ti:mwaiz] adv kopīgi, kopā teamwork ['ti:mw3:k] n 1. brigādes darbs;

2. kopīgs darbs; 3. sp. saspēle tea-party ['ti:,pa:ti] n 1. pēcpusdienas tēja

(viesības); 2. sl. baļļuks teapot ['tiipot] n tējkanna tear3 [tea] Inl. plīsums; caurums; 2. trauk-šanās; at full t. — pilnā sparā; 3. trakošana, plosīšanās; 4. amer. sl. uzdzīve, plītēšana;

5. tehn. ierāvums; 0 t. and wear — 1) nodilums, nolietojums; amortizācija; 2) nogurums; t. and wear of life — dzīves likstas; t. and wear of time — laika zobs; II v (p. tore [to:]: p.p. torn [to:n]) 1. [pārļplēst; saplēst; to t. a dress on a nail — pārplēst kleitu uz naglas; to t. in two — pārraut (pārplēst) uz pusēm; to t. open — atplēst vaļā; to t. some pages out of a book — izplēst dažas lappuses no grāmatas; to t. to pieces — 1) saplēst gabalos; 2) pārn nokritizēt; 2. plīst; this material ~s easily — šis audums viegli plīst; 3. (arī to t. off) noraut, atraut; the storm tore off the roof — vētra norāva jumtu; 4. ievainot; 5. izsist; izlauzt; to t. a way through the wall — izlauzt eju sienā;

6. plosīt, mocīt; country torn by civil war— pilsoņkara sašķelta valsts; torn with doubt — šaubu plosīts; to be torn (between)— svārstīties neziņā; to t. at smb.'s heart — plosīt kāda sirdi; 6. traukties; to t. down the road — traukties pa ceļu; 7. plosīties, trakot; to t. one's hair — plēst matus (aiz dusmām, bēdām

и. tml.); 8. caururbt; the shouts tore the

silence — kliedzieni pārtrauca klusumu; <=>

to t. about — skraidīt apkārt; to t. along — traukties; to t. apart sar. — 1) nokritizēt; 2) norāt; to t. at — raut, vilkt; to t. away — atraut; to t. oneself away — atrauties; novērsties; to t. down — 1) nojaukt (ēku); 2) noraut; 3) apgāzt; atspēkot; 4) traukties; to t. off — 1) atraut, noplēst; to t. off a leaf in the calendar — noplēst kalendāra

lapu; 2) ātri veikt; to t. out — 1) izraut; 2) atņemt; to t. up — 1) saplēst; 2) izraut, izplēst; to t. up a tree by the roots — izgāzt koku ar visām saknēm; 3) iedragāt; to t. up the foundations — iedragāt pamatus tearb [tia] n 1. asara; in ~s — vienās asarās; to burst into ~s — sākt raudāt; to shed ~s — liet asaras; 2. lāse, piliens; t. of dew — rasas piliens tearaway ['tearowei] I n sl. pārgalvis, trakulis; n a straujš; nevaldāms teardrop ['tiadrop] n asara tearful ['tiafl] a 1. raudulīgs; 2. (par acīm)

asarainas, asaru pilns; 3. bēdīgs teargas ['tiagaes] I n asaru gāze; II v lietot asaru gāzi; to t. a crowd — izklīdināt pūli ar asaru gāzi tearing ['tearit]] lai. straujš; nevaldāms; t. rage — niknas dusmas; 2. sar. pārsteidzošs; t. beauty — īsta skaistule; 3.: t. strain tehn. — pārrāvējspēks; II adv sar. šausmīgi; t. angry — saniknots tearjerker ['tia,d33:ka] n sar. bēdīga filma (luga)

tearless ['tiabs] a 1. bez asaram; 2. nejūtīgs, bezjūtīgs

tearoff ['tea/uf] I n noplēšamā lapa; II a noplēšams; t. calendar — noplēšamais kalendārs tearoom ['ti:ru:m] n konditoreja tear-sheet ['teo/i:t] amer. laikraksta reklāma, ko var izgriezt un nosūtīt firmai preču pasūtīšanai tearshell ['tia/al] n šāviņš ar asaru gāzi tear-stained ['tiasteind] a saraudāts teary f'tian] sar. sk. tearful tease [ti:z] Inl. zobgalis; ķircinātājs; 2. ķircināšana; II v 1. ķircināt; 2. diedelēt;

to t. smb. for smth. -— uzmākties kādam ar

1108teem

lūgumiem; 3. (arī to t. out) kārst vilnu; 4. sukāt (linus); 5. amer. uzkasīt (matus) teasel ['ti:zl] teksti n kāršamā mašīna; II v uzkārst

teaser f'tiiza] n 1. ķircinātājs; zobgalis;

2. grūts jautājums; sarežģīts uzdevums;

3. amer. sar. reklāma tea-service ['ti:.s3:vis] n tējas servīze teaset ['ti:set] sk. tea-service teashop ['ti:/t>p] n konditoreja teaspoon [*ti:spu:n] n tējkarote teastick ['tirstik] n marihuānas cigarete tea-strainer ['tii.streina] n tējas sietiņš teat [ti:t] n 1. pups; 2. knupis (uz bērna

pudelītes)

tea-table ['ti:,teibl] n 1. tējas galdiņš; 2. sabiedrība pie tējas galda tea-things ['ti:0mz] n pl tējas trauki tea-urn ['ti:3:n] n tējkanna (ūdens vārīšanai) tea-trolley ['ti:,trt>li] n tējas servēšanas

galdiņš (uz ritentiņiem) tea-wagon ['ti:,waegan] sk. tea-trolley teazle ['ti:zl] sk. teasel tec [tek] n sar. (saīs. no detective) detektīvs tech [tek] n sar. (saīs. no technical college) tehnikums

technic3 ['teknik] n 1. tehnisks termins;

2. tehniska detaļa technicb ['tekmk] sk. technical II technical ['tekrukl] I n pl 1. speciāla terminoloģija; 2. tehniskas detaļas; II a 1. tehnisks; t. education — tehniskā izglītība; 2. speciāls; t. terms — speciāli termini; in a t. sense — īpašā nozīmē; 3. formāls; t. difference — formāla atšķirība; 4. veikls; prasmīgs

technicalit||y [.tekni'kaelati] n 1. tehniskās īpatnības; building ~ies — celtniecības tehniskie jautājumi; 2. pl speciālā terminoloģija

technical scientific ['teknikl.saian'tifik] a

zinātniski tehnisks technician [tek'ni/n] n 1. tehniķis; 2. speciālists; 3. laborants (medicīniskā laboratorijā)

Technicolor ['tekni,kyvla] 1. krāsainā filma

(tirdzniecības zīme); 2. sar. krāsainais kino

technics ['tekniks] n pl 1. tehnika, tehniskās zinātnes; 2. tehniski paņēmieni; 3. tehnoloģija; 4. speciālā terminoloģija; 5. tehniskas detaļas technique [tek'ni:k] n tehnika, tehnisks

paņēmiens technocracy [tek'nnkrasi] n tehnokrātija technography [tek'nngrafi] n tehnogrāfija technological

[.tekna'lrx^ikl] a tehnoloģisks;

t. advance — tehnoloģijas progress technologist [tek'nr>tad3ist] n 1. tehnologs;

2. inženiertehnisks darbinieks technology [tek'nr>bd3i] n 1. tehniskās zinātnes; 2. tehnoloģija; 3. speciālā terminoloģija

technology transfer [tek'nDbd3i'traensfa] tehnoloģijas nodošana (miera vajadzībām, mazattīstītām valstīm u. tml.) technomania [.teknau'meinia] n tehno-mānija

technophobia [.teknau'faubia] n tehnofobija technostructure ['teknau.strAkt/a] n 1. teh-nostruktūra; gigantiska korporācija; 2. (lielu korporāciju) speciālisti, pārvaldnieki techy ['tet/i] sk. tetchy tectonic [tek'tonik] a 1. arhitektūras-;

2. ģeol. tektonisks ted3 [ted] v 1. ārdīt (sienu); 2. pārn. izmētāt;

izsvaidīt tedb [ted] sl. sk. teddy boy tedder ['teda] n lauks, siena ārdītājs teddy ['tedi] sk. teddy bear teddy bear ['tedi bea] n rotaļlācītis teddy boy ['tedi boi] n sar. stilīgais tedious ['ti:dias] a garlaicīgs; t. work —

apnicīgs darbs tedium ['ti:diam] n garlaicība tee3 [ti:] īnl. burta T nosaukums; 2. tehn. T

gabals; II a tehn. T-veida-teeb [ti:] sp. I n mērķis (golfa spēlē); 0 to a t. — precīzi; II v nolikt bumbu pirmajam sitienam; => to t. off—sist pirmo reizi (golfa spēlē)

teem3 [ti:m] a mudžēt, ņudzēt; his head is

~ing with ideas - viņa galva ir pilna

idejām

teemb [ti:m] v 1. iztukšot; 2. stipri līt; it isteemer

~ing — gāž kā ar spaiņiem; 3. meta-lurģ. izliet (lietņus) teemer ['ti:ma] n metāllējējs teen [ti:n] sar. saīs. no teenage vai teenager teenage ['ti:neid3] a pusaudža-; t. problems — pusaudžu problēmas teenaged ['tiineid^d] sk. teenage teenager ['tiineu^a] n pusaudzis; pusaudze teener ['ti:ns] sk. teenager teens [ti:nz] n pl pusaudža vecums (no 13 līdz 19 gadiem); in one's (the) t. — pusaudža vecumā; padsmitos; she is just out of her t. — viņai nesen palika 20 gadu teeny ['ti:m] I n pusaudzis; pusaudze; II a

sar. maziņš, sīciņš teeny-weeny [,ti:ni'wi:ni] a mazītiņš teepee fti:pi:] sk. tepee tee-shirt ['ti:fy.t] sk. T-shirt tee-square ['tiiskwea] sk. T square teeter ['ti:ta] I n amer. 1. bērnu šūpoles; 2. svārstīšanās; II v 1. šūpoties ar šūpolēm; 2. šūpoties, līgoties; 0 to be ~ing on the edge of defeat — būt tuvu sakāvei teeth sk. tooth

teethe [ti:5] v 1. (par zobiem) nākt;

2. pārn. izlauzties teething ['ti:5ir]] n (zobu) nākšana teething troubles ['ti:5ir]trAblz] n (pasākuma) sākotnējās grūtības teethridge ['ti:0nd3] n alveolas teetotal [ti:'tsutl] a 1. nedzerošs; 2. pilnīgs, absolūts

teetotaller [tii'tautb] n atturībnieks, nedzērājs

teetotum [,ti:t3u'tAm] n vilciņš (rotaļlieta) teevee ['ti:'vi:] n sar. (saīs. no television) televīzija; t. set — televizors; on the t. — televīzijā

Teflon ['teflon] n teflons (tirdzniecības zīme) tegular ['tegjub] a kārniņu-, dakstiņu-tegument ['tegjumant] n apvalks; čaula tehee [ti:'hi:] I n ķiķināšana; II v ķiķināt telautogram [te'b:tograem] n fototelegram-ma

telautograph [te'b:togra:f] n fototelegrāfs tele ['teli] amer. sar. (saīs. no television) televīzija

telecast ['telika:st] I n televīzijas raidījums;

H v pārraidīt pa televīziju telecasting studio ['teli,ka:stiq'stju:di3u] n

televīzijas studija telecolour ['teli.kAb] n krāsainā televīzija telecom ['telikom] n sar. telekoms, tālsakari telecommunication [,telik3,mju:ni'kei/n] n tālsakari

telecommunication satellite [.telika, mjuim'kei/n'saetalait] n sakaru pavadonis telecontrol ['telikantraul] n tālvadīšana, tālvade

telecruiser ['teli,kru:z3] n pārvietojamā

televīzijas stacija telecopter ['teli,kopts] n amer. neliels helikopters ar televīzijas kameru telecourse ['telikois] n apmācbas kurss televīzijā

telefilm ['telifilm] n 1. televīzijas filma;

2. televīzijā rādāmā filma telegenic [,teh'd3emk] a telegēns (kas labi

izskatās televīzijas ekrānā) telegram ['tehgraem] n telegramma telegraph ['teligra:f] I n telegrāfs; t. form —

telegrammas veidlapa; II v telegrafēt telegraph-board ['teligra:fbo:d] n sp. rezultātu tablo telegrapher [ts'legrefa] sk. telegraphist telegraphese [,teligra:'fi:z] n telegrāfa stils telegraphic [.teli'graefik] a 1. telegrāfisks; t. communication — telegrāfa sakari; 2. īss, koncentrēts; 3. ātrs; straujš; to throw a t. glance (at) — ātri paskatīties telegraphist [ta'legrafist] n telegrāfists telegraph-line ['tehgraiflain] n telegrāfa līnija telegraph-pole ['teligrcufpsul] n telegrāfa stabs

telegraph-post ['teligraifpsust] sk. telegraph-pole telegraphy [ta'legrafi] n 1. telegrāfija; wireless t. — radiotelegrāfija; 2. telegrafēšana telelecture ['teli.lekt/a] n lekcija pa televīziju

telemechanics [.telimi'kaeniks] n teleme-hānika

telemeter ['telimita] n telemetrs telemetry [ta'lematn] n telemetrijatell

teleologist [.ti:li't)bd3ist] n teleologs teleology [.tiili'oladji] n teleoloģija teleoperator [.teli'oporeita] n tehn. tālma-

nipulators teleosaur ['telisso:] n teleozaurs telepathy [ta'lepsGi] n telepātija telephone ['telifaun] I n telefons; by t. — pa telefonu; to be on the t. — būt pie telefona; to get smb. on the t. — sazvanīt kādu pa telefonu; Uvi. telefonēt; to t. an order — pasūtīt pa telefonu; 2. uzstādīt telefona aparātu

telephone booth ['telifsunbuiQ] n telefona kabīne

telephone call ['telifsunkoil] n telefona zvans telephone directory ['telifaundi.rektan] n

telefona abonentu saraksts telephone exchange ['telifsuniks.t/ein ^3] n

telefona stacija telephone girl ['tehf3ung3:l] /? telefoniste telephone receiver ['telifsunri.siiva] n

telefona klausule telephone set ['telifaunset] n telefona aparāts telephonist [ts'lefamst] n telefonists; telefoniste

telephony [to'lefani] n 1. telefonija; wireless

t. — radiotelefonija; 2. telefonēšana telephotography [.telifs'tngrafi] n foto-

telegrāfija telepic [telipik] sk. telepicture telepicture ['teh,pikt/a] n 1. televīzijas filma;

2. televīzijā rādāmā filma teleplay ['tehplei] n 1. televīzijas uzvedums;

2. televīzijas luga teleprinter ['teli,prints] n teletaips teleprocessing ['teliprausssiq] n (datu) tālapstrāde

telesales f'tehseilz] n pl pārdošana pa telefonu telescope ['teliskaup] I n 1. teleskops; 2. optisks tēmēklis; II v 1. sabīdīt, salikt; 2. (par vilcieniem) sadurties; ietriekties; the trains ~d — vilcieni ietriecās viens otrā telescope-sight ['tehskaopsait] n 1. vizieris;

2. optisks tēmēklis telescopic [.teli'skopik] a teleskopisks, teleskopa-; t. lense — teleskopa lēca; 2. optisks; 3. saskatāms teleskopā; t.

stars — zvaigznes, kas nav saskatāmas ar neapbruņotu aci; 4. redzīgs, acīgs; t. eyes — asa redze; 5. sabīdāms, saliekams; t. aerial — sabīdāmā antēna telescreen ['teliskriin] n televizora ekrāns telescript ['tehsknpt] n televīzijas uzveduma

scenārijs teletext ['tehtekst] n teleteksts telethon ['teliQan] n ilgstoša televīzijas programma (kas veltīta līdzekļu vākšanas vai pirmsvēlēšanu kampaņai) teletron ['telitron] n televīzijas lampa teletype ['telitaip] n teletaips teletypewriter [.telitaip'raita] n amer. teletaips

teleview ['telivju:] I n televīzijas pārraide; II

v noskatīties televīzijas pārraidi televiewer ['telivjuia] n televīzijas skatītājs televise ['tehvaiz] v pārraidīt pa televīziju television ['teh,vi3n] n 1. televīzija; on [the] t. — televīzijā; what's on t. tonight? — ko šovakar rāda televīzijā?; 2. televizors televisional [.teh'vŗjsnl] a televīzijas-television broadcasting ['teli,vi3n'bro:d

ka:stirj] n televīzijas pārraide television receiver ['teli,vi3nn'si:v3] n televizors

television set ['teli,vi3nset] n televizors televizual [.teli'vŗjual] a televizuāls, tālrādes-televisor ['telivaiza] n televizors telex ['teleks] I n telekss; II v sūtīt pa teleksu teli [tel] (p. un p.p. told [tsuld]) 1. stāstīt; to t. a secret — izpaust noslēpumu; to t. the news — pastāstīt jaunumus; this ~s against him — tas liecina pret viņu; 2. teikt, sacīt; to t. a lie — melot; to t. smb. good-bye amer. — atvadīties; to t. the time — pateikt pareizo laiku; to t. the truth — teikt patiesību; I told you so — es jau jums teicu; I was told — man teica; 3. likt; pavēlēt; to t. smb. to come — likt kādam atnākt; do what you're told — dariet, ko jums liek; 4. atšķirt, izšķirt; to t. smb. by his voice — pazīt kādu pēc balss; to t. the difference — noteikt atšķirību; to t. the truth from lies — atšķirt patiesību no meliem; to t. two things apart — izšķirt

1111tellable

divas lietas; 5. izcelties; 6. norādīt; to t. smb. the shortest way — parādīt kādam tuvāko ceļu; 1. (on, upon) ietekmēt; atsaukties; 8. sar. (on) nosūdzēt; 9. novec. [saļskaitīt; all told — pavisam; kopā; to t. noses — saskaitīt klātesošos; to t. the House pari. — saskaitīt balsis (vēlēšanās); <=> to t. against — neatbilst; to t. off — 1) norīkot; 2) mii. izskaitīties (ierindā); 3) sar. norāt; to t. over — 1) atstāstīt, pārstāstīt; 2) pārskaitīt; 0 to t. it like it is amer. sl. — teikt patiesību; to t. one's beads — skaitīt lūgšanas; to t. fortunes — zīlēt; to t. smb. his own — pateikt kādam taisnību acīs; to t. smb. where to get off amer. — atsēdināt kādu; 0 to t. tales — tenkot; aprunāt; to t. the tale sar. — iežēlināt; to t. the world amer. — 1) izklāstīt visai pasaulei; 2) apgalvot; don't t. me!, you're ~ing me! — nevar būt!; ko jūs sakāt!; do t.! amer. — nevar būt!; I'll t. you what! sar. — paklausieties!; t. me another sar. — nepūt pīlītes!; you never can t. — kas to lai zina tellable ['tebbl] a stāstāms teller ['tela] n 1. stāstītājs; 2. pari, balsu skaitītājs; 3. (bankas) kasieris; 4. sp. precīzs sitiens; S.pārn. trāpīga piezīme tellies f'teliz] n pl sar. televīzija telling ['tehij] I n 1. stāsts; 2. sar. (noslēpuma u. tml.) izpaušana; 3. rājiens; 0 there is no t. — grūti pateikt; kas to lai zina; II a iespaidīgs; t. example — spilgts piemērs; t. impact — spēcīga ietekme; t. reply — trāpīga atbilde telling-off ['telirpf] n sar. rājiens telltale ['telteil] I n 1. tenkotājs; 2. denun-ciants; 3. aizrādījums; 4. tehn. kon-trolierice; reģistrators; signalizators; II a 1. nodevīgs; t. blush — nodevīgs pietvīkums; 2. tehn. signāl-; kontrol-; t. lamp — signālspuldze tellurian [te'luanan] I n zemes iedzīvotājs;

II a zemes-telluric [te'luank] a 1. zemes-; 2. ķīm.

telūr-; t. acid — telūrskābe tellurium [te'luansm] n ķīm. telūrs

telly ['teli] n sar. televizors

telpher ['telfa] I n tehn. telfers; II v pārvadāt

pa piekarceļu telpherage ['telfar^] n 1. kravas pārvadāšana pa piekarceļu; 2. piekarceļš temblor ['tembb:] n amer. zemestrīce temerity [ta'meroti] n formal, pārdrošība; neprātība

temp [temp] n sar. uz laiku pieņemta

sekretāre (vai mašīnrakstītāja) temper ['temps] Inl. temperaments; raksturs; bad (ill) t. — smags raksturs; quick (short) t.— straujš raksturs; sweet t.— maigs raksturs; 2. garastāvoklis, oma; to be in a bad t. — būt sliktā garastāvoklī; to be out of t. with smb. — dusmoties uz kādu; to keep one's t. — valdīt pār sevi; to lose one's t. — zaudēt savaldīšanos; to put smb. out of t. — saniknot kādu; to recover (regain) one's t. — nomierināties; 3.

dusmas; out of t. sar. — nikns, dusmīgs; to get (fly) into at. — saskaisties; to show t. — dusmoties; 4. ķīm. sastāvs; 5. metalurģ. cietības pakāpe; II v 1. apvaldīt; to t. one's enthusiasm — apvaldīt savu sajūsmu; 2. mīkstināt; mazināt; to t. a strong drink with water — atšķaidīt stipru dzērienu ar ūdeni; 3. metalurģ. rūdīt, atlaidināt; 4. mūz. temperēt

tempera ['tempara] n glezn. tempera temperament ['tempramant] n 1. temperaments; 2. kaprīze; to throw t.— krist histērijā

temperamental [.tempra'mantl] a 1. temperamenta-; t. dislike for study — organiska nepatika pret mācībām; 2. temperamentīgs temperance ['temprans] n 1. mērenība, sātība; 2. atturība; t. association (society) — atturībnieku biedrība; t. drink — bezalkoholisks dzēriens temperate f'temparat] a 1. atturīgs, mērens; t. language — atturīga valoda; t. person — savaldīgs cilvēks; 2. (par klimatu) mērens; t. zone — mērenā josla temperature ['temprst/a] n 1. temperatūra; to take one's t. — mērīt temperatūru;tenancy

2. sar. paaugstināta temperatūra; I'm having (running) at. — man ir paaugstināta temperatūra temperature-chart f'temprat/a.t/ait] n

temperatūras lapa tempest ['tempist] I n 1. vētra; 2. pārn izvirdums; t. of laughter — smieklu šalts; 0 t. in a tea-pot — vētra ūdens glāzē; II v plosīties, trakot tempest-swept ['tempistswept] a pārdzīvojis vētru; t.-s. town — pilsēta, kurai pāri brāzusies vētra tempestuous [tem'pest/uss] a 1. vētrains, aukains; t. sea—bangainajūra; 2. vētrains; dedzīgs; t. debate — dedzīgi strīdi; t. meeting — vētraina sanāksme tempi sk. tempo

template ['templeit] n tehn. šablons, lekāls temple3 ['tempi] n 1. templis; 2. (the T.) advokātu biedrība Londonā; šīs biedrības ēka

templeb ['tempi] n deniņi tempiet ftemplst] sk. template

tempo ['tempšu] n (pl tempos ['tempsuz], tempi ['tempi:]) 1. temps, ritms; t. of modem life — mūsdienu dzīves ritms; 2. mūz. temps temporal3 ['tempral] a 1. īslaicīgs, pārejošs; 2. laicīgs, pasaulīgs; t. power — laicīgā vara; 3. laika-; t. and spatial relations — laika un telpas attiecības; 4. gram, laika-; t. conjunction — laika saiklis temporalb ['tempral] a anat. deniņu-; t.

bone — deniņu kauls temporality [.tempa'raebti] n 1. īslaicīgums;

nīcība; 2. pl baznīcas īpašumi un ienākumi temporary ['tempran] I n pagaidu strādnieks; II a pagaidu-; īslaicīgs; t. employment — pagaidu nodarbošanās; t. stopping med. — pagaidu plomba; t. teeth — piena zobi temporariness ['temprsrinas] n 1. īslaicīgums; 2. pagaidu stāvoklis temporize ['tempsraiz] v 1. vilcināties; nogaidīt; 2. piemēroties; laipot; to t. between

two parties — censties samierināt divas grupas

tempt [tempt] v kārdināt; vilināt; to t. fate — izaicināt likteni; to t. smb. to do smth. — pierunāt kādu izdarīt kaut ko; to t. the appetite — ierosināt ēstgribu; I'm ~ed to accept this proposal — esmu ar mieru pieņemt šo priekšlikumu; the fine weather ~ed us to go for a walk — jaukais laiks aicināja mūs pastaigā temptation [temp'tei/n] n kārdinājums; vilinājums; to yield (give way) to t.— ļauties kārdinājumam tempter ['tempts] n kārdinātājs tempting ['temptit]] a kārdinošs; vilinošs;

t. offer — vilinošs piedāvājums temptress ['temptns] n kārdinātāja ten [ten] I n 1. desmits; by (in) ~s — desmitiem; ~s of thousands — desmitiem tūkstošu; 2. (spēļu kāršu) desmitnieks; the t. of spades — pīķa desmitnieks; 3. (cimda u. tml.) desmitais lielums; 4. sar. desmit dolāru (vai mārciņu) banknote; 0 take t.! — atvelc elpu!; II num desmit; page t.— desmitā lappuse; t. times t. — desmitreiz desmit; at t.— 1) pulksten desmitos; 2) desmit gadu vecumā; he is t. — viņam ir desmit gadu; 0 t. to one — pilnīgi drošs; the upper t. [thousand] — sabiedrības augšējie slāņi; aristokrātija tenable ['tensbl] a 1. stingrs; izturīgs; t. position — droša pozīcija; 2. (par amatu) ieņemams, noturams; saglabājams; this post is t. by him for three years — viņš šo amatu var ieņemt trīs gadus; 3. loģisks, saprātīgs; t. argument — pārliecinošs arguments

tenacious [ti'nei/ss] a 1. stingrs, stiprs; t. grip — stingrs tvēriens; 2. izturīgs, sīksts; t. memory — laba atmiņa; t. of life — dzīvotspējīgs; to be t. of one's opinions — nelokāmi turēties pie saviem uzskatiem; 3. lipīgs

tenacity [ti'naessti] n 1. izturība, stiprums;

2. sīkstums; t. of memory — atmiņas noturīgums; t. of purpose — mērķtiecība;

3. lipīgums; 4. tehn. pārraušanas pretestība tenancy ['tensnsi] n 1. nomāšana; 2. noma;

rente; 3. nomas termiņš; 4. nomāts īpašumstenant

tenant ['tenant] I n 1. nomnieks; rentnieks; t. at will — beztermiņa nomnieks; 2. iemītnieks; īrnieks; ~s of the house — nama iedzīvotāji; 3.jur. (nekustama īpašuma) īpašnieks; II v nomāt tenant farmer [,tensnt'fa:ms] n fermeris

nomnieks tenantry ['tensntri] n nomnieki ten-cent store [.tensent'sto:] n amer. lētu

preču veikals ar bagātīgu preču klāstu tench [tent/] n līnis

tend8 [tend] v 1. rūpēties; pieskatīt; kopt; to t. the fire — uzturēt uguni; to t. the sick — kopt slimos; 2. apkalpot (mašīnu); 3. (on, upon) apkalpot (pie galda); 4.: to t. shop amer. — apkalpot (pircējus) tendb [tend] v 1. tiekties; sliekties; he ~s to exaggerate everything — viņš cenšas visu pārspīlēt; his pictures tend to realism — viņa gleznās ir reālisma iezīmes; it ~s to become colder — kļūst vēsāks; prices are ~ing upwards — cenas ceļas; smoking ~s to undermine health — smēķēšana grauj veselību; 2. (par ceļu) virzīties, vest; the road ~ed north — ceļš veda uz ziemeļiem tendance ['tendons] n 1. rūpes, gādība; kopšana; 2. apkalpošana; 3. novec. pavadoņi, svīta

tendency ['tendsnsi] n 1. tendence, tieksme; t. to obesity — tendence uz aptaukošanos; 2. nosliece; artistic t.— mākslinieciska nosliece; 3.: t. writings — tendenciozi raksti

tendentious [ten'den/ss] a tendenciozs tender8 ['tends] n 1. kopējs; baby t. — aukle; invalid t. — slimnieku kopēja; 2. sargs; t. of sheep — aitu gans; 3. amer. mehāniķis; operators; 4. dzelzc. tenderis; 5. jūrn. peldošā bāze tender5 ['tends] I n 1. (oficiāls) piedāvājums; t. of friendship — draudzības piedāvājums; 2. izdevumu tāme; 3. pieteikums; 4. summa parāda dzēšanai; legal t. jur. — likumīgs maksāšanas līdzeklis; II v 1. maksāt; iemaksāt; 2. iesniegt; piedāvāt; to t. an apology — atvainoties; to t. an oath — 1) zvērēt, nodot zvērestu; 2)

nozvērināt; to t. one's resignation — iesniegt atlūgumu; to t. one's thanks — izteikt pateicību; 3. (for) iesniegt pieteikumu; to t. for construction — piedāvāt veikt celtniecību tender* ['tends] a 1. maigs; t. heart — laba sirds; t. look — maigs skatiens; t. touch — viegls pieskāriens; t. voice — liega balss; to be t. of (for) smb. — būt uzmanīgam pret kādu; 2. vārgs, trausls; t. health — vārga veselība; 3. (par gaļu) mīksts;

4. sāpīgs; jutīgs; t. spot — vārīga vieta;

5. jauns, nenobriedis; t. age (years) — jaunības gadi; 6. vārīgs, delikāts; t. subject — kutelīgs temats

tender-eyed ['tendsraid] a 1. ar maigu skatienu; 2. vājredzīgs tenderfoot ['tendsfot] n (pl tenderfoots ['tendsfuts], tenderfeet ['tendifi:t]) iesācējs tenderhearted [,tends'ha:tid] a labsirdīgs tenderize ['tendsraiz] v izvārīt mīkstu (gaļu);

izdauzīt (gaļu); marinēt (šašliku) tenderling ['tendshij] n 1. mazulītis; 2. luteklītis

tenderloin ['tendsbm] n amer. 1. kul. fileja, filejas gabals; 2. (T.) pilsētas rajons ar sliktu slavu

tenderness ['tendsnss] n 1. maigums; 2. labsirdība; 3. sāpīgums; jutīgums; 4. slimīgums; vārga veselība tendinous ['tendinss] a cīpslains tendon ['tendsn] n anat. cīpsla; t. of

Achilles — Ahileja cīpsla tendril ['tendral] n 1. bot. stīga; 2. (matu)

cirta, sproga tenebrous ['tenibrss] a poet , formal, tumšs; drūms

tenement ['tensmsnt] n 1, (arī t. house) daudzdzīvokļu nams; 2. īrēts dzīvoklis; nomāta telpa; 3. nomas zeme;

4.poēt. mājoklis, miteklis tenet [temt] n princips; doktrīna tenfold ['tenfsuld] I a desmitkārtīgs; II adv desmitkārt

ten-gallon hat [.tengaelsn'haet] n kovboja

cepure; sombrero tenigue [ts'ni:g] n nervu sasprindzinājums un

nogurums

tenner ['tens] n 1. sar. desmit mārciņu banknote; 2. amer. sar. desmit dolāru banknote; 3. sl. desmit gadu ieslodzījums tennis ['tems] n sp. teniss tennis-ball ['temsboil] n tenisa bumbiņa tennis-court ['tenisks:t] n tenislaukums tenon ['tensn] I n tehn. tapa; redze; II v

savienot ar tapu (rēdzi) tenor" ['tens] n 1. norise; gaita; the even t. of life — mierīgs dzīves ritms; 2. (teksta u. tml.) saturs; būtība; to get the t. of what is being said — saprast, par ko runā; 3. raksturs, veids; of the same t. — tāds pats; 4. kopija, dublikāts; 5. kalnr. (rūdas) saturs

tenorb ['tens] n mūz. tenors; t. violin — alts

(instruments) tenpins ['tenpins] n amer. ķegļu spēle tense" [tens] n gram, laiks tenseb [tens] I a 1. savilkts; nostiepts; 2. saspriegts, saspīlēts; t. atmosphere — saspīlēta atmosfēra; t. nerves — sasprindzināti nervi; II v 1. savilkt; 2. savilkties; 3. uztraukt; to be (get) ~d up — izjust nervu spriedzi tensile ['tensail] a stiepjams; t. strain tehn. — stiepes deformācija; t. strength tehn. — stiprības robeža (stiepjot) tension ['ten/n] Inl. savilkšana; sasprieg-šana; t. of a wire — stieples nostiepšana; 2. saspīlējums; international t. — starptautisko attiecību saspīlējums; nervous t. — nervu spriedze; 3. (gāzes, tvaika) spiediens; 4./iz. spriegums; high t.— augstspriegums; 5. med. spiediens; arterial t. — arteriālais spiediens; t. of the eye — intraokulārais spiediens; II v saspīlēt; saspriegt

tensioner ['ten/sns] n tehn. uzstiepšanas

ierīce; spriegotājierice tensity ['tenssti] n spriegums tensive ['tensiv] a spriegumu izraisošs ten-spot ['tenspot] n amer. sar. 1. desmit-dolāru banknote; 2. (kāršu spēlē) desmitnieks

ten-strike ['tenstraik] n amer. 1. sitiens, kas

apgāž visus ķegļus; 2. sar. graujoši panākumi

tent® [tent] Inl. telts; to pitch at. — uzcelt telti; to strike at. — nojaukt telti; 2.pārn. miteklis, mājoklis; to pitch one's t. — apmesties uz dzīvi; II v 1. dzīvot telti; 2. uzcelt telti tentb [tent] I n tampons; II v ielikt tamponu tent0 [tent] n (ari t. wine) viegls spāņu

sarkanvīns tentacle ['tentskl] n tausteklis tentacular [ten'taekjuls] a taustekļveidīgs tentative ['tentstiv] I n mēģinājums, eksperiments; II a 1. eksperimentāls; 2. iepriekšējs; pagaidu-; t. decision — pagaidu lēmums

tentbed ['tentbed] n 1. saliekamā gulta;

2. gulta ar baldahīnu tenterhooks ['tentshuks] n pl: to be on [the] h. — sēdēt kā uz adatām; to keep smb. on [the] t. — likt kādam mocīties neziņā tenth [tenG] Inl. desmitā daļa; 2. desmitais datums; the t. of January — desmitais janvāris; II num desmitais; for the t. time — desmito reizi; he arrived t. — viņš ieradās desmitais tentpeg ['tentpeg] n telts mietiņš tentpin [tentpin] sk. tentpeg tentroof ['tentru:fļ n arh. teltsveida jumts tent trailer ['tent,treils] n divriteņu autopiekabe ar telti tenuity [te'njuisti] n 1. tievums, kalsnums; 2. trūcīgums, nabadzīgums; 3. (gaismas, skaņas) vājums; 4. (gaisa) retinājums tenuous ['tenjuss] a 1. smalks; tievs; 2. trūcīgs; niecīgs; t. distinction — niecīga atšķirība; 3. (par gaisu) retināts; 4. (par šķidrumu) atšķaidīts tenure ['tenjs] n 1. īpašums; leasehold t. — nomas īpašums; 2. īpašumtiesības; 3. atrašanās (amatā)-, 4. amer. štata vieta; to get at. — tikt ieskaitītam štatos tepee ['ti:pi:ļ n vigvams, indiāņu telts tepefy ['tepifai] v 1. sasildīt; 2. sasilt tepid ['tepid] a 1. remdens; 2. pārn. vēss; atturīgs

terbium ['t3:bism] n ķtm. terbijstercentenary

tercentenary [,t3:sen'ti:n3n] I n 1. trissimt gadu; 2. trīssimtā gadadiena; II a tris-simtgadīgs

tercentennial [.toisen'tenial] I n trissimtā

gadadiena; II a trissimtgadīgs tercet ['t3:sit] n I lit. tercīna; II mūz. tercets terebenthene [.ten'benQiin] n ķim. terpentīns

teredines sk. teredo teredinos sk. teredo

teredo [te'riidau] n (pl teredines [te'ri:dmi:z],

teredinos [te'riidinauz]) ent. kokurbējs terete [te'ri:t] a cilindrisks tergiversate ['t3:d3iv3:seit] v formal. I. būt

atkritējam; 2. izvairīties, izlocīties tergiversation [,t3:d3iv3:'sei/n] n formal.

1. atkrišana; nodevība; 2. izvairīšanās, izlocīšanās

term [t3:m] I n 1. termiņš; presidential t. — prezidenta pilnvaru laiks; t. of office — pilnvaru laiks; for t. of life — uz mūžu; to elect for a four year t. — ievēlēt uz četriem gadiem; to serve one's t. — izciest sodu;

2. semestris (augstskolā); ceturksnis (skolā); 3. (parlamenta, tiesas) sesija; 4. termins; scientific t.— zinātnisks termins; 5.pl izteicieni; valoda; in no uncertain ~s — skaidri un gaiši; in ~s of figures — skaitļu izteiksmē; in ~s of money — naudas izteiksmē; to speak in simple ~s — runāt saprotamā valodā; 6.pl vienošanās; nolīgums; to come to ~s — 1) vienoties; 2) (with) pieņemt noteikumus; piekāpties; 7. pl noteikumi; ~s of a treaty — līguma noteikumi; on equal ~s — uz līdzīgiem noteikumiem; to bring smb. to ~s — piepiest kādu pieņemt savus noteikumus; what are your ~s? — kādi ir jūsu noteikumi?; 8. pl attiecības; to be on good ~s — būt labās attiecībās; to be on visiting ~s with smb. — bieži ciemoties pie kāda; not to be on speaking ~s — 1) nerunāt vienam ar otru; 2) nebūt pazīstamiem; 9. pl honorārs; 10. med. normāls dzemdību laiks; t. infant — laikā dzimis bērns; II v nosaukt; t. it sheer nonsense — tās taču ir tīrās blēņas

termagant ['teimagant] I n ķildīga sieviete;

II a ķildīgs termer ['dima] n noziedznieks, kas izcieš sodu; first t. — noziedznieks, kas pirmo reizi izcieš sodu terminable ['t3:minobl] a pagaidu-; terminēts; t. one year from now — derīgs vienu gadu, skaitot no šī brīža terminal ['t3:minl] Inl. galapunkts, galastacija; 2. vai. beigu zilbe (burts, vārds); 3. semestra gala eksāmens; 4. pl maksa par preču pārvadāšanu līdz galastacijai; 5. el. spaile; 6. inform, terminālis; Hal. gala-; beigu-; t. station — galastacija;

2. periodisks; t. account—kārtējā atskaite;

3. semestra-; t. examination — semestra gala eksāmeni; 4. galējs; pēdējais; t. speed — maksimālais ātrums; 5. med. termināls; t. cancer — vēzis pēdējā stadijā

terminate ['t3:mineit] v 1. nobeigt; 2. beigties;

3. norobežot termination [.farmi'nei/in] n 1. beigas, gals; t. of hostilities — karadarbības izbeigšana; to bring smth. to a t. — novest kaut ko līdz galam; 2. iznākums, rezultāts; 3. vai. galotne; sufikss; 4. vai. beigu zilbe, pēdējais burts; 5. dzelzc. galapunkts termini sk. terminus

terminology [teimi'noladļi] n terminoloģija terminus [taiminas] n (pl termini ['t3:minai])

galapunkts, galastacija termite ['t3:mait] n termīts termless ['t3:mtas] a neierobežots; bezgalīgs

(laika ziņā) termtime ['t3:mtaim] n 1. semestris (augstskolā); ceturksnis (skolā); 2. (tiesas u. tml.) sesija

tern [t3:n] n trīs priekšmeti (skaitļi) ternary ['t3:nan] I n trijnieks; triāde; II a trīskārtējs

terrace ['teras] Inl. terase; 2. māju rinda ielas malā; 3. zāliens ielas vidū; 4. lēzens jumts; n v izveidot terasi terrace-house ['terashaus] n viendzīvokļa nams, kura ārējās sienas savienotas ar vienā rindā celtiem tāda paša veida namiem terracotta [.tera'kota] n terakota

terrain [ta'rein] n teritorija; apgabals; t. of

attack amer. — karadarbības rajons terramycin [.tera'maisin] nfarm. teramicīns Terran ['teran] n Zemes iedzīvotājs terraneous [te'reinias] a 1. zemes-; 2. bot. klājenisks

terrapin f'teropm] n 1. (Ziemeļamerikas)

bruņurupucis; 2. auto amfībija terraqueous [te'reikwiss] a 1. no zemes un ūdens sastāvošs; t. globe — zemeslode; 2. amfībijas-; abinieku-; 3. (par ceļojumu) sauszemes un jūras-terrene ['teri:n] I n 1. zemes virsma; 2. teritorija; Ilal. zemes-; 2. pasaulīgs, laicīgs terrestrial [ta'restnal] I n zemes iedzīvotājs; Hal. zemes-; sauszemes-; t. animal — sauszemes dzīvnieks; t. forces mil. — sauszemes karaspēks; t. magnetism — zemes magnētisms; 2. kontinentāls; t. parts of the world — sauszeme; 3. pasaulīgs, laicīgs

terrible f'terobl] a 1. briesmīgs, drausmīgs; a t. news — briesmīgas ziņas; 2. sar. baigs; he is a t. bore — viņš ir briesmīgi garlaicīgs terrier ['tens] n 1. teijers (suns); 2. mii. sar. sauszemes armijas kareivis; 3. (T.) amer. mii. reaktīvs vadāms šāviņš "Terjers" terrific [ts'nfik] a 1. šausmīgs, drausmīgs; t. sight — drausmīga aina; 2. sar. kolosāls; t. success — milzīgi panākumi terrifļ|y ['tenfai] v 1. šausmināt; he was ~ied out of his wits — viņš aiz šausmām vai zaudēja prātu; 2. nobiedēt; ~ied to death — pārbīties līdz nāvei territorial [.teritoinal] I n sauszemes armijas kareivis; II a teritoriāls; zemes-; t. claims — pretenzijas uz teritoriju; 2. (ari T.) teritoriāls, sauszemes; T. Army — teritoriālais karaspēks; 3. (T.) tāds, kas attiecas uz ASV teritoriju territorial waters [.teri'to mal'wo :taz] n

teritoriālie ūdeņi territory ['terstan] n 1. teritorija; inviolable t. — neaizskarama teritorija; 2. apgabals;

fertile t.-auglīgs apgabals; 3. (T.) amer.

teritorija bez štata tiesībām; 4. (zinātnes) nozare, lauks; 5. sp. laukuma puse

terror ['tera] n 1. šausmas; to be in t. of one's life — baidīties par savu dzīvību; to strike t. into smb. — iedvest kādam šausmas;

2. terors; 3. bieds; t. of the neighbourhood— visas apkārtnes bieds; 4. sar. apnicīgs cilvēks; the child is a perfect t. — šis bērns krīt uz nerviem; 0 King of Terrors — nāve

terror-haunted ['tero.hointid] a šausmu vajāts

terrorism ['teranzam] n terorisms terrorist ['teranst] n terorists terrorize ['teraraiz] v terorizēt terror-stricken ['tera.stnkn] a šausmu pārņemts

terror-struck ['tersstrAk] sk. terror-stricken terry ['ten] sk. terrycloth terrycloth ['tenkloG] n tekst. frotē audums terse [t3:s] a (par stilu, izteiksmes veidu)

koncentrēts; kodolīgs tertian ['to:/n] I n med. malārija; II a (par drudzi) tāds, kas atkārtojas ik pa trim dienām

tertiary ["to: / an] I n ģeol. terciārs; Hal. ģeol.

terciārs; 2. ķīm. trešējs terylene ['tersliin] n tekst. terilīns tesselated ['tesaleitid] a mozaīkas-testa [test] I n 1. pārbaude; izmēģinājumi; driving t. — pārbaude autovadītāju tiesību iegūšanai; nuclear ~s — kodolizmēģinājumi; to bear (stand) the t. — izturēt pārbaudi; to bring (put) to the t. — pārbaudīt; 2. mēraukla, kritērijs; t. of his love — viņa mīlestības pierādījums;

3. kontroldarbs; t. in English — kontroldarbs angļu valodā; 4. psih. tests; 5. med. izmeklēšana; 6. med., ķīm. analīze; t. for starch — analīze cietes noteikšanai; 7. ķīm. reaktīvs, reaģents; II v 1. pārbaudīt; to have one's eyesight ~ed — likt pārbaudīt redzi; to test smb.'s endurance — pārbaudīt kāda izturību; 2. ķīm. izdarīt analīzi

testb [test] v jur. oficiāli apstiprināt testament ['testsmant] n 1 .jur. testaments;

2. ret. derība; New T.-Jaunā derība; Old

T. — Vecā deriba testamentary [.testa'mantan] a jur. testa-

menta-; testamentārs; t. prescription — testamentārs rīkojums testate ['testeit] jur. I n testators; (mantas) novēlētājs; Hal. tāds, kas atstāj testamentu; to die t. — nomirt, atstājot testamentu; 2. atstāts ar testamentu; HI v

1. liecināt, dot liecību; 2. sastādīt testamentu testator [te'steite] n jur. 1. testators; (mantas)

novēlētājs; 2. liecinieks testatrices sk. testatrix testatrix [te'steitnks] n (pl testatrices [te'steitrisi:z]) jur. testatore; (mantas) novēlētāja

test ban ['testbasn] n kodolizmēģinājumu aizliegums

test case ['testkeis] n jur. lieta, kurai ir principiāla nozīme citu analoģisku lietu tiesāšanā

test drive ['testdraiv] I n pārbaudes brauciens (pirms automašīnas pirkšanas); II v izdarīt pārbaudes braucienu (pirms automašīnas pirkšanas) testee [te'sti:] n pārbaudāmais tester3 ['testa] n 1. pārbaudītājs; 2. laborants;

з. pārbaudes ierīce testerb ['tests] n baldahīns testes sk. testis

test-glass ['testgla:s] n mēģene testicle ['testikl] n anat. sēklinieks testif||y ['testifai] v l.jur. liecināt, nodot liecību; to t. under oath — apzvērēt;

2. liecināt, norādīt; 3. deklarēt (pārliecību

и. tml.)

testily ['testih] adv īgni testimonial [.testi'maunial] In 1.raksturojums, rekomendācija; 2. apsveikuma adrese; 3. kolektīva dāvana; II a pateicības-; t. dinner — bankets (kādam par godu) testimony ['testimam] n l.jur. liecība; expert t.— eksperta slēdziens; to bear (give) t. — nodot liecību; to call smb. in t. — pieaicināt kādu par liecinieku; 2. pierādījums, liecība; 3. apgalvojums testis ['testis] n (pl testes ['testi:z]) anat. sēklinieks

test-match ['testmaet/] n sp. starptautisks kriketa (vai regbija) mačs

test-meter ['testmi:ta] n gāzes skaitītājs test-mixer ['testmiksa] n menzūra test-paper ['testpeipa] n 1. eksāmena biļete; 2. ķīm. indikatorpapīrs; 3. amer. jur. dokuments paraksta salīdzināšanai test pilot ['test paibt] n izmēģinātājlidotājs test-tube ['tesrtjuib] n mēģene test-tube baby [,tes rtju:b'beibi] n mēģenē

radīts bērns test-type ['tesrtaip] n tabula redzes asuma

noteikšanai testy ['testi] a 1. (par cilvēku) ātras dabas-;

viegli aizkaitināms; 2. (par piebildi) īgns tetanus ['tetanas] n med. tetānuss tetchy ['tet/i] a sapīcis, saīdzis tete-ā-tete [.teita'teit] I n 1. saruna divatā; 2. neliels dīvāns divām personām; II a konfidenciāls; t.-a-t. conversation— saruna divatā; III adv divatā tether ['težto] \nl. valgs, pineklis; 2. robeža; at the end of one's t. — pāri kāda spēkiem; he has come to the end of his t. — viņa pacietība ir galā; II v 1. piesiet (lopu); 2. sapīt kājas (lopam); 3. norobežot tetracycline [.tetrs'saikliin] n farm, tetra-ciklīns

tetragon ['tetrsgan] n mat. četrstūris; regular

t. — kvadrāts tetragonal [te'traeganal] a mat. četrstūrains tetrahedron [.tetrs'hiidran] n mat.

četrskaldnis tetralogy [te'traelad3i] n tetraloģija tetrasyllable [.tetra'silabl] n vai. četrzilbju vārds

tetravalent [.tetre'veitant] a ķīm. četrvērfigs tetter ['teta] n ēde Teuton ['tju:tn] n teitonis; ģermānis Teutonic [tju:'tonik] I n ģermāņu valoda; II a teitoņu-; ģermāņu-; T. Order — Teitoņu ordenis

text [tekst] n 1. teksts; 2. temats; to stick to one's t. — nenovirzīties no temata; 3. po-ligr. teksta burti; 4. mācību grāmata textbook ['teksrbuk] n mācību grāmata texthand ['teksrhasnd] n skaidri salasāms rokraksts

textile ['tekstail] I npl audumi, tekstilpreces;

II a tekstil-; t. industry — tekstilrūpniecība textual ['tekst/ual] a 1. teksta-; t. emendation — teksta labojums; t.

error — kļūda tekstā; 2. burtisks texture ['tekst/a] n 1. auduma blīvums; coarse t. — rupjš audums; fine t. — plāns audums; 2. struktūra; t. of a mineral — minerāla struktūra; 3. kvalitāte; īpašība; mind of fine t. — ass prāts; 4. glezn. faktūra; 5. anat., biol. audi; delicate t. of the skin — maiga āda T-group ['ti:gru:p] n 1. sanāksme kopīgu problēmu apspriešanai; 2. grupveida sekss Thailander ['taijaenda] n Taizemes iedzīvotājs

thalidomide baby [Ga'lidamaidbeibi] n bez locekļiem piedzimis bērns (ja bērna māte grūtniecības laikā lietojusi nomierinošo līdzekli talidomidu) thallium ['Gaeliom] n ķīm. tallijs Thames [temz] n : to set the Th. on fine —

paveikt kaut ko neparastu than (uzsvērtā forma [Saen]; neuzsvērtā forma [5an, 5n]) conj nekā; par, easier said th. done — vieglāk pateikt, nekā izdarīt; more th. once — ne vienreiz vien; no other th.— neviens cits kā; he came earlier th. usual — viņš atnāca agrāk nekā parasti; he is more th. twenty — viņam ir vairāk par divdesmit gadiem; he is taller th. me — viņš ir garāks par mani; I would rather (sooner) stay here th. go away — es labāk gribētu palikt šeit, nekā iet prom; she told me nothing else th. mere gossip — viņa man sastāstīja tikai tenkas; this is blue rather th. green — tas drīzāk ir zils nekā zaļš; you had better tell him about it th. keep silent — jums vajadzētu labāk viņam to izstāstīt, nekā noklusēt thanatology [,9aen3'tol3d3i] n tanatoloģija,

mācība par nāvi thane [Bern] n vēst. tans thank[Qaenk] Inl.pateicība;~s! —paldies!; no (small) ~s — nemaz nepateicoties; I

did it but no (small) —s to you — es to

izdarīju bez jūsu palīdzības; to express one's ~s — izteikt pateicību; to give ~s —

pateikties; to return ~s — noskaitīt lūgšanu (pirms vai pēc maltītes); 2.: ~s to — pateicoties; ~s to the circumstances — pateicoties apstākļiem; II v pateikties; th. God (heaven, goodness)! — paldies Dievam!; th. you! — pateicos!; th. you ever so much sar. — esmu jums ļoti pateicīgs; th. you for nothing — paldies par to pašu; he has only himself to th. — viņš var vainot tikai pats sevi; I'll th. you for some more tea — vai drīkstu lūgt vēl mazliet tējas?; I'll th. you to be quiet now — esiet taču mierīgs thankee ['Gaeqki] sar. saīs. no thank you thankful [*0aer]kfl] a pateicīgs thankless ['Gaetjkbs] a nepateicīgs thanksgiving ['Gaerjks.givir]] n 1. pateicība; 2. rel. pateicības dievkalpojums; 3.: Th. Day amer.— svētki Masačūsetsas štata pirmo kolonistu atcerei (novembra pēdējā ceturtdienā) that I pron [5aet] (pl those [5auz]) 1. tas; tā; th. house — tā māja; and all th.— un tamlīdzīgi; at th. — bez tam; it's an idea and a good one at th.— tā ir ideja un turklāt laba; like th. — tā; tādā veidā; not th. — ne tāpēc, ka; not th. it matters — tas nemaz nav svarīgi; this book is more interesting than th. [one] — šī grāmata ir interesantāka par to; th. is — tas ir, th. is true — tas ir tiesa; ~'ll do — diezgan, pietiks; ~'s a good child — esi labs bērns; ~'s it — tieši tā; patiesi; ~'s that sar. — tā nu tas ir, what do you mean by th.? — ko jūs ar to gribat teikt?; what's th. noise? — kas tas par troksni?; 2. kas, kurš; the book th. you are reading — grāmata, ko jūs lasāt; the man th. you see there — vīrietis, kuru jūs tur redzat; 0 th. way amer. sl. — iemīlējies; they are th. way about each other — viņi ir viens otrā iemīlējušies; th. kills it amer. sl. — tas visu sabojā; II adv [5aet] tik; th. far — tik tālu; th. much — tik daudz; the book was th. interesting I

couldn't put it aside — grāmata bija tik

interesanta, ka es to nevarēju nolikt malā;

HI conj (uzsvērtā forma [5aet]; neuzsvērtāthatch

forma [Sat]); 1. ka; I know th. it's true — es zinu, ka tā ir taisnība; 2. lai; he came nearer th. I might see him — viņš pienāca tuvāk, lai es viņu varētu seredzēt thatch [0aet/] I n 1. jumta klājums (no salmiem, niedrēm u.tml.); 2. sar. biezi mati; II v jumt (ar salmiem, niedrēm u.tml.) thaumaturge ['0a:mat3:d3] n brīnumdaris; mags

thaw [0o:] Inl. atkusnis; 2. (attiecību) uzlabošanās; II v 1. kust, atkust; 2. atkausēt; 3. atmaigt; 4. sasildīties the (patskaņa priekšā [5i:, 5i], līdzskaņa priekšā [5a]) I noteiktais artikuls: the English — angļi; the sick — slimie; the Smiths — Smitu ģimene; this is the man I told you about — tas ir vīrietis, par ko es jums stāstīju; II adv jo; the more the better —jo vairāk, jo labāk theater ['©iota] amer. sk. theatre theatre ['Gists] n 1. teātris; 2. auditorija; demonstrācijas zāle; anatomical th. — anatomikums; lecture th.— auditorija; operating th. — operāciju zāle; 3.

darbības vieta; th. of operations (war) — karadarbības lauks; 4. dramatiskā literatūra; 5. teātra māksla; the modem th. — mūsdienu teātris; 6. režisūra; the play was good th. — luga bija labi uzvesta theatregoer ['fhata.gaua] n teātru apmeklētājs

theatre-sister ['Siata,sista] n operāciju māsa theatrical [Gi'ae triki] Inl. profesionāls aktieris; 2. pl (sev. pašdarbības) izrāde; 3. pl (lugas) uzvedums (kostīmi, dekorācijas); II a 1. teātra-; th. company — teātra trupa; 2. skatuvisks, scēnisks; 3. teatrāls; nedabisks

theatricality [Bi.aetn'kaelati] n teatralitāte; teatrālisms

theatricalize [Bi'aetnkalaiz] v 1. inscenēt, teatralizēt; 2. niev. klīrēties, lauzties theatrics [Gi'aetnks] n pl 1. teātra māksla;

2. klīrigums, manierīgums Theban drug ['0i:bandrAg] n farm, opija tinktūra

thee (uzsvērtā forma [5i:], neuzsvērtā forma

[5i]) pron. novec. tev; tevi theft [0eft] n zādzība thegn [0ein] sk. thane their [5ea] pron viņu; house of th. own —

viņu pašu māja theirs [5eaz] pron viņu; this book is th. — šī grāmata pieder viņiem; it's no business of th. — tā nav viņu darīšana theism ['0i:izam] n rel. teisms theist ['0i:ist] n teists

them (uzsvērtā forma [5em]; neuzsvērtā forma [5am, 5m]) pron 1. viņus; viņiem; 2. sar. viņi; its th. — tie ir viņi; 3. sar. tie; pass me th. books — pasniedziet man tās grāmatas thematic [Bi'maetik] a tematisks theme [0i:m] n 1. temats; 2. sacerējums, domraksts; 3. mūz. tēma; motīvs; variations on a th. — variācijas par tēmu; 4. gram, (vārda) sakne; 5. rad. aicinājuma signāls theme park ['0i:mpa:k] n tematisks parks

(atpūtas parks ar atrakcijām) theme song ['0i:msor]] n 1. mūz. tēma, kas

atkārtojas; 2. rad. aicinājuma signāls theme tune ['6i:mtju:n] sk. theme song themselves [Sam'selvz] pron 1. sevi; sev; they built th. a house — viņi sev uzcēla māju; they hurt th. — viņi ievainoja sevi;

2. paši; [all] by th. — vieni paši; I found them by th.— es viņus atradu vienus pašus; in th. — paši par sevi; these things aren't important in th. — šīs betas pašas par sevi nav svarīgas; they did it th.— viņi to izdarīja paši; 3. (ari to be th., to come to th.) atgūties; they don't feel th. after a sleepless night — viņi nejūtas labi pēc bezmiega nakts

then [Sen] I n : by th. — tai laikā; every now and th. — laiku pa laikam; not till th. — tikai tad; since th. — kopš tā laika; II a toreizējs; the th. existing laws — toreizējie likumi; III adv 1. tad; toreiz; 2. pēc tam; he stopped reading and th. began again — viņš beidza lasīt un pēc tam atkal atsāka;

3. tādā gadījumā; all right th., do as you like — nu labi, dariet kā jums tīk; if you're tired th. stop working —ja jūs esat noguris,thermic fever

tad beidziet darbu; 4. bez tam; vēl; and th. you should remember — un vēl jums vajadzētu atcerēties; 0 but th. [again] — tomēr; now th. — paklau; now th., who's making this noise here? — paklau, kas te trokšņo?; th. and there, there and th. — tūlīt, uz vietas thence [Sens] adv formai 1. no turienes; 2. tādēļ; it follows th. — no tā izriet; 3. no tā laika

thenceforth [,5ens'fo:0] adv no tā laika thenceforward [,5ens'fo:wad] sk. thenceforth

theobromine [,0i:a v'braumi:n] n ķīm. teo-bromīns

theocracy [0i'okrasi] n teokrātija theocratic [,0iakraetik] a teokrātisks theodolite [Gi'odalait] n teodolīts theologian [,0ia'laud3ian] n teologs theology [Bi'tjladņ] n teoloģija theorem ['0iaram] n teorēma theoretic[al] [,0ia'retik(l)] a 1. teorētisks;

2. spekulatīvs; abstrakts theoretician [,0iara'ti/h] «teorētiķis theoretics [.Gia'retiks] n teorija (kā pretstats

praksei) theorist ['Bionst] n teorētiķis theorize ['0iaraiz] v teoretizēt theory ['0iari] n 1. teorija; th. and practice — teorija un prakse; th. of evolution — evolūcijas teorija; in th. — teorētiski; 2. sar. pieņēmums; what's your th.?

— kādas ir jūsu domas? theosophy [Oi'osafi] n teosofija therapeutic [,0era'pju:tik] a terapeitisks therapeutics [,9era'pju:tiks] n terapija therapeutist [,0era'pju:tist] n terapeits therapist ['Gerapist] sk. therapeutist therapy ['Berapi] n terapija there I n [5ea]: from th. — no turienes; near th.— netālu, tuvumā; up to th.— līdz turienei; II adv [5ea] 1. tur; over th. — pretī; are you th.? (runājot pa tālruni) — vai jūs klausāties?; he is th. — viņš ir tur, th. I disagree — te nu es nepiekrītu; 2. uz turieni; turp; th. and back — turp un atpakaļ; to get th. — panākt; sasniegt mērķi;

3. (uzsvērtā forma [5ea]; neuzsvērtā forma [5o]) — (saistībā ar to be nav tulkojams): th. is a book on the table — uz galda ir grāmata; th. is no stopping him — viņu nevar apturēt; th. is no telling — grūti pateikt; HI int [Sea] nu; lūk; so th. — tā, lūk; un cauri; th. now — lūk; lūk kā; th., th.! — nu neraudi!; esi nu mierā! 0 then and th., th. and then — tūlīt; uz vietas; th. it is — lūk, kā tas ir; th.'s a good child — esi nu labs bērniņš; th. you arc! — 1) lūk, kur jūs esat; 2) lūdzu, ņemiet!; 3) te nu bija!; th. you go sar. —jūs atkal to pašu; to be all th. — 1) būt pie pilna prāta; 2) sl. būt modram; not to be [quite] all th. — nebūt pie pilna prāta thereabout[s] ['5earabaut(s)] adv 1. apmēram, aptuveni; he is forty or th. — viņam ir ap četrdesmit; 2. tuvumā; in London or th. — Londonā vai tās tuvumā thereafter [,5ea r'aifta] advformāl. pēc tam thereby [.Seabai] adv formāl. 1. tādejādi; tādā veidā; 2. sakarā ar to; [and] th. hangs a tale — ar to saistīts stāsts therefore ['6eafa:] adv tādēļ, tāpēc therein [,5ea r'in] advformāl. 1. tur, tai vietā; 2. tai ziņā

thereof [,6ea r'of] adv formāl. tādēļ; sakarā arto

there's (uzsvērtā forma [6eaz]; neuzsvērtā forma [Saz]) sar. sals. no there is; there has thereto [,5ea'tu:] adv formāl. bez tam, turklāt thereupon [,5eara'pt>n] adv formāl. 1. uz tā;

2. pēc tam; 3. sakarā ar to therm [03:m] n fiz. terma thermal ['03:ml] a termisks; siltuma-; th.

springs — karstie avoti thermal capacity [,93:mlka'paesiti] n

fiz. siltuma kapacitāte, siltumietilpība thermal conductivity ['03:ml,kt>ndak'tiviti] nfiz. siltuma vadīšana, siltuma vadāmība thermal power station [,03:ml'paua,stei/n]

n termoelektrostacija thermal unit [,03:ml'ju:nit] n fiz. siltuma

vienība, kalorija thermic ['(fcimik] a termisks; siltuma-thermic fever [,03:mik'fi:va] n med. siltuma

1121thermionic

(saules) dūriens thermionic [.03:mi't)mk] a fiz. termoelek-

tronisks; th. valve — elektronu lampa thermochemistry [,03:m3u'kemistri] n

termoķīmija thermo-couple ['03:m3u,kApl] n el. termo-

elements, termopāris thermodynamics [,03:m3udai'naemiks] n

termodinamika thermoelectric [,03:m3ui'lektnk] a termo-elektrisks

thermometer [Os'mDmits] n termometrs thermonuclear [,03:m3u'nju:kli3] a kodoltermisks; th. bomb — ūdeņraža bumba thermopile ['Cteimapail] n termoelements thermoplastic [,03:ms u'plaestik] I n termo-plasts; termoplastiskā plastmasa; II a termoplastisks thermoplegia [,03:m3 v'pli:d39] n med. siltuma (saules) dūriens thermos ['03:m3s] n termoss thermosetting [,03:m3u'setirļ] a (par plastmasu) termoreaktīvs thermosphere ['03:m3i/sfi3] n termosfera thermostable [,03:ma v'steibl] a ķīm. termo-izturīgs

thermostat ['03:mavstaet] n termostats termostatic [,03:ma i/'staetik] a termostatisks thermotechnics [,03:ma u'tekniks] n siltumtehnika

thermotherapy [,03:ma u'Qerapi] n med.

termoterapija, siltumterapija thermotic [03:'mr»tik] a siltuma-thesauri sk. thesaurus thesaurus [Gisoiras] n (pl thesauri [0i'so:rai], thesauruses [0i'so:r9siz]) 1. (zināšanu u.tml.) krātuve; 2. enciklopēdija; 3. tezaurs (vārdnīca) these sk. this theses sk. thesis

thesis ['0i:sis] n (pl theses ['0i:si:z]) 1. tēze;

2. disertācija; 3. (sacerējuma) temats thespian ['Qespian] formal. I n aktieris; aktrise; II a dramatisks, traģisks; the th. art — drāma, dramatiskā māksla thews [0ju:z] n 1. muskuļi; 2. muskuļu spēks; th. and sinews — ķermeņa spēks; 3. gangs

spēks

they [5ei] pron viņi; viņas; th. who — tie,

kas; th. say — runā, stāsta they'd [5eid] sar. saīs. no they had, they would

they'll [Seil] sar. saīs. no they will they're [5ea] sar. saīs. no they are they've [5eiv] sar. saīs. no they have thick [0ik] Inl. burzma, drūzma; in the th. (of) — pašā centrā; pašā karstākajā brīdī; in the th. of the fight — pašā cīņas karstumā; 2. skoln. sar. stulbenis; 0 through th. and thin — lai tur vai kas; Hal. biezs; th. darkness — pilnīga tumsa; th. fingers — resni pirksti; th. hair — biezi mati; th. with dust — pārklāts ar biezu putekļu kārtu; two inches th. — divas collas biezs; my head's rather th. after the sleepless night — man ir smaga galva pēc negulētas nakts;

2. (par rakstu, iespiedumu) trekns; 3. (with) pilns, piepildīts; the air was th. with snow — stipri sniga; 4. biežs; th. shower of blows — bieži sitieni; 5. aizsmacis;

6. (par runu) neskaidrs, nesaprotams;

7. (par šķidrumu) duļķains; 8. apmācies; 9. sar. dumjš, stulbs; 10. nešķirams; th. friends — nešķirami draugi; 0 as th. as two short planks — ļoti muļķīgi; to be as th. as thieves — būt sirdsdraugiem; to give smb. a th. ear — gāzt kādam pa ausi; it is a bit [too] th. — tas nu gan ir par daudz; HI adv 1. biezi; bieži; th. and fast — cits pēc cita; 0 to lay it on th. — slavināt

thick-and-thin [.Bikan'Qin] a stingrs, nelokāms; th.-a.-th. friend — patiess draugs thicken ['0ikan] v 1. sabiezināt; 2. sabiezēt;

3. kļūt duļķainam; 4. pieaugt, pieņemties; 5. sarežģīties

thickening ['0ikani»]] n 1. sabiezējums;

2. sabiezinātājs, iebiezinātājs thicket ['0ikit] n biezoknis thickhead ['0ikhed] n stulbenis thickheaded [,0ik'hedid] a stulbs thickness ['©iknas] n 1. biezums, resnums; one inch in th. — vienas collas biezumā; 2. kārta; two ~es of paper — divas papīra kārtas; 3 .(iedzīvotāju) blīvums; 4. ne-

1122thing

skaidra valoda; 5. stulbums thickset[,0ik'set] I«brikšņi;IIa 1.drukns;

2. (par augiem, krūmiem) sastādīts cieši kopā

thick-skinned [,0ik'skind] a biezādains thick-skulled [,0ik'skAld] a stulbs thick-witted [,0ik'witid] sk. thick-skulled thief [0i:f] n (pl thieves[0i:vz]) zaglis thieve [0i:v] v zagt

thievery ['0i:van] n 1. zagšana; zādzība;

2. nozagtā manta thieves sk. thief thievish ['0i:vi/ļ a zaglīgs thigh [0ai] n augšstilbs, ciska thighbone ['Gaibaun] n augšstilba kauls thill [0il] n ilkss

thimble ['0imbl] n 1. uzpirkstenis; 2. uzgalis thimbleful ['Bimblful] n sar. malks, lāsīte thin [0in] lai. plāns; th. mist — viegla miglas dūmaka; th. paper — plāns papīrs; th. string — tieva aukla; 2. vājš; tievs; th. as a lath (rail, whipping-post) — tievs kā maikste; th. in the face — kalsnu seju; to grow th. — novājēt; 3. šķidrs; th. porridge — šķidra putra; th. tea — vāja tēja; 4. rets; th. forest — skrajš mežs; th. hair — plāni mati; 5. (par lietu) smalks, sīks; 6. (par gaisu, gāzi) retināts; 7. neliels; trūcīgs; th. audience — maz publikas; th. house — pustukšs teātris; 8. nepārliecinošs; th. excuse — vājš aizbildinājums; th. humour — neizdevies humors; th. plot — bezsatura sižets;

9. (par krāsu, gaismu) blāvs; 10. (par balsi) smalks; 11. sar. nepatīkams; to have a th. time — slikti pavadīt laiku; 0 th. on the ground — nepietiekams; rets; at night taxis are th. on the ground — naktī ir grūti dabūt taksometru; th. on top — plikgalvis; to be on th. ice — atrasties kutelīgā situācijā; to vanish into th. air —'pazust bez pēdām; that is too th. — tas ir baltiem diegiem šūts; II v 1. vājināt; padarit vājāku; 2. novājēt; 3. retināt (stādus); 4. (par vietu,

telpu) kļūt tukšam; = to th. down-novājēt; to th. out — 1) retināt (stādus); 2) kļūt retākam; the crowd ~ed out — pūlis izklīda;

III adv plāni thine [5ain] pron novec. tavs thing [0it]] n 1. lieta; priekšmets; Japanese ~s —japāņu paražas (mākslā u.tml.); th. in itself filoz. — lieta sevī; to know a th. or two — šo to zināt; I must think over this th. — man tas jāpārdomā; the th. is — lieta tāda; what's this th. for? — kam tas domāts?; 2. pl manta; personal ~s jur. — kustamā manta; real ~s jur. — nekustamā manta; 3. pl apģērbs; bathing (swimming) ~s — peldlietas (peldkostīms, peldpalags u.tml.); to put on one's ~s — apģērbties; 4. lieta, fakts; apstāklis; strange th. — dīvaina lieta; above all ~s, first th.— pirmām kārtām; all ~s considered — ņemot vērā visus apstākļus; among other ~s — starp citu; for one th. — sākumā, vispirms; pirmkārt; in all ~s — visādā ziņā; no such th. — nekā tamlīdzīga; well, of all ~s! — te tev nu bija!; to learn a th. or two — uzzināt kaut ko; to take ~s as they are — uzņemt kaut ko reāli; as ~s go (stand) now— pašreizējos apstākļos; how are ~s?— kā veicas?; that's a nice th.! — jauki gan!; ~s look promissing — apstākļi liekas daudzsološi; 5.pl bagāža; to pack one's ~s— sakravāt savas mantas; 6.pl piederumi; tea ~s — tējas trauki; 7. būtne; radījums; not a living th. — neviena dzīva būtne; poor th.! — nabadziņš!; 8. literārs darbs; skaņdarbs; 9.: the th. — 1) tieši tas; I'm not quite the th. today — es šodien nejūtos visai labi; that's just (quite) the th.— tas ir tieši tas, kas vajadzīgs; 2) modems; these are the latest ~s in shoes — tādas kurpes pašlaik ir modē; 10. sl. aizraušanās; what's your th.? — ar ko jūs aizraujaties?; 0 any old th. — vienalga kas; last th. — visnegaidītākais; near th. — bīstams stāvoklis; sure th. amer. — protams; too much of a good th. — tas nu ir par daudz; understood th. — kaut kas pats par sevi saprotams; to do one's [own]

th. sar.- darīt savu ierasto darbu; not to

do a th. — nepakustināt ne pirksta; to let ~s go hang — izturēties pret kaut ko

1123think

nolaidīgi; to make a good th. out of smth. — gūt labumu no kaut kā; to make a th. (of) — piešķirt nozīmi; to see ~s — murgot; to take one th. with another — ņemt vērā visu

think [Girjk] I n sar. domāšana; pārdomas; I've got to have another th. about it — man tas vēlreiz jāpārdomā; II v (p. un p.p. thought [0o:t]) 1. domāt; to th. before doing smth. — padomāt, pirms kaut ko dara; to th. better (of) — 1) pārdomāt; 2) būt labākās domās; to th. highly (much, well) (of), to th. no end (of) — būt augstās domās; to th. little (nothing) (of) — 1) ne par ko neturēt; 2) uzskatīt par nesvarīgu; to th. twice — labi apdomāt; 2. uzskatīt; to th. fit — uzskatīt par piemērotu; he ~s himself a great writer—viņš sevi uzskata par lielu rakstnieku; I rather th. — man šķiet; I th. no harm in it — es tur nesaskatu nekā ļauna; 3. iedomāties; I can't th. of the right word — man nenāk prātā īstais vārds; I can't th. what he means — nevaru iedomāties, ko viņš grib teikt; 4. sagaidīt; I thought as much — tā es ari domāju;

5. apdomāt, pārdomāt; th. before you agree — pārdomājiet, pirms jūs piekrītat;

6. nodomāt; I thought to do it first — es biju nodomājis izdarīt to vispirms;

7. atcerēties; I can't th. what his name is— nevaru atcerēties, kā viņu sauc;

8. nodoties domām; to th. oneself silly — domāt tik ilgi, kamēr nekā vairs nespēj saprast; to th. only business — domāt tikai par darīšanām; <= to th. out — 1) apdomāt, pārdomāt; 2) izdomāt līdz galam; 3) izdomāt, izgudrot; to th. over — apdomāt, apsvērt; to th. through — izdomāt līdz galam; to th. up amer. sar. — izdomāt, izgudrot; 0 I don't th. iron. — neko teikt; th. nothing of it formal. — 1) nekas (kā atbilde uz atvainošanos)', 2) lūdzu! (navpar ko at\>ainoties)

thinkable ['Biqksbl] a iedomājams

think-box ['0n]kboks] n sl. smadzenes, galviņa

thinker ['Oinka] n domātājs

thinking ['9it]kn]] Inl. domāšana;2. domas; uzskats; wishful th. — tieksme redzēt kaut ko tādu, kādu gribētos; to my [way of] th. — pēc manām domām; II a domājošs; saprātīgs; 0 th. part teātr. sar. — mēmā loma; th. shop humor. — mācību iestāde; to put on one's th. cap sar. — nopietni pārdomāt

think piece ['0njkpi:s] n sar. pārskata raksts;

apskats (avīzē, žurnālā) think-tank ['Gnjktaerjk] n 1. sl. galviņa, pauris; 2. sar. zinātnieku kolektīvs think-tanker ['Snjktaerjko] n zinātnieku

kolektīva loceklis thinner ['Bins] n ķīm. atšķaidītājs thin-skinned [.Gin'skind] a 1. ar plānu ādu;

2. jūtīgs, viegli aizvainojams thiosulphate [.Gaiau's/Jfeit] n ķīm. tiosulfāts third [03:d] Inl. trešdaļa; 2. trijnieks (atzīme)', 3. (transportlīdzekļa) trešā klase; to travel th. — ceļot trešajā klasē (vilcienā, uz kuģa)', 4. mūz. terca; II num trešais; th. best — trešā šķira; th. form — trešā klase (skolā)', th. person — 1) gram, trešā persona; 2) jur. liecinieks; for the th. time— trešoreiz; in the th. place — treškārt; m v 1. dalīt trīs daļās; 2. būt trešajam

third-degree [,03:ddi'gri:] a trešās pakāpes-; th.-d. burn — trešās pakāpes apdegums third ear ['03:dia] n sl. ziņu pienesējs thirdly ['03:dk] adv treškārt third-rate [,93:d'reit] a trešās šķiras-third-rater [,03:d'reit3] n 1, trešās šķiras

manta; 2. zemāko šķiru cilvēks third sex ['03:dseks] n : the th. s. sl. — homoseksuāļi Third World [,03:d'wo:ld] n pol. trešā pasaule (nepievienojušās valstis) thirst [03:st] Inl. slāpes; 2. alkas; th. for knowledge — zināšanu alkas; II v 1. slāpt;

2. alkt

thirsty ['03:sti] a 1. izslāpis; I am th. — man gribas dzert; 2. slāpes radošs; tennis is a th. game — spēlējot tenisu, gribas dzert;

3. (par augsni) izkaltis; 4. (for) alkstošsthought

thirteen [,03:'ti:n] num trīspadsmit thirteenth [,63:'ti:n6] I n trīspadsmitā daļa;

II num trīspadsmitais thirties ['03:tiz] n 1.: the th. — trisdesmitie gadi; 2. vecums no trīsdesmit līdz trīsdesmit deviņiem gadiem; she is in the early th. — viņai ir tikko pāri trīsdesmit gadiem; she is in the late th. — viņai drīz būs četrdesmit gadu

thirtieth ['93:tn0] I n trīsdesmitā daļa; II

num trīsdesmitais thirty ['03:ti] num trīsdesmit this [5is] I pron (pl these [5i:z]) šis; šī; by th. time — līdz šim laikam; these days — šajās dienās; one of these days — kādā no nākamajām dienām; th. country—šī zeme; mūsu zeme; th. day last week — tieši pirms nedēļas; th. day week — tieši pēc nedēļas; th. house pari.— šī palāta; th. many a day — sen; th. morning — šorīt; th. side of midnight — līdz pusnaktij; th. way — šeit; par šo ceļu; th. is how it happened — lūk, kā tas notika; what's all th.? — kas te notiek?; ko tas viss nozīmē?; 0 at th. point — tagad; for all th. — lai gan; like th. — tā, tādā veidā; th., that and the other — šis, tas un vēl kaut kas; II adv tik; tā; th. late — tik vēlu; th. much — tik daudz

thistle reisi] n bot. dzelksnis thistledown fBisldaun] n dzelkšņa pūka; as

light as th. — viegls kā pūka thistly ['Gistli] a 1. dzelkšņiem aizaudzis;

2. dzeloņains thither ['SiSa] adv novec. turp; hither and

th. — šurp un turp tho' [5ou] sar. saīs. no though thole [Gaul] n (laivas) dullis tholepin ['Oaulpin] sk. thole thong [0on] I n siksna; pletne; II v pātagot,

pletnēt thoraces sk. thorax

thoracic [0o:'raesik] a anat. krūškurvja-; to-rakāls; th. cage — krūškurvis;

th. surgery — torakālā ķirurģija

thorax ['0o:raeks] n (pl thoraces ['Oo:raesi:z], thoraxes ['9o:raeksiz]) anat. krūškurvis

thorium ['(foiriam] n ķīm. torijs thorn [03in] n 1. ērkšķis, dzelonis; 2. dze-loņaugs; 3. vai rūnu zīmes apzīmējums, kas atbilst th;, 0 th. in one's flesh (side) — dadzis acī

thorn-apple ['0o:n,aepl] n bot. velnābols thorny ['0o:ni] a 1. ērkšķains, dzeloņains; 2. grūts; sarežģīts; th. problem — sarežģīta problēma

thorough ['©Ara] a pamatīgs; pilnīgs; th. fool — galīgs muļķis; th. knowledge — pamatīgas zināšanas; th. worker — krietns strādnieks

thoroughbred ['©Arebred] I n tirasiņu dzīvnieks; Hal. tirasiņu-; šķirnes-; 2. labi audzināts

thoroughfare ['BArafes] n 1. galvenā iela; maģistrāle; 2. caurbrauktuve; no th.! — ceļš slēgts! (uzraksts) thoroughgoing [.GAra'gaui»]] a 1. radikāls; bezkompromisa-; th. revision — pamatīga otrreizēja caurskatīšana; 2. galīgs, pilnīgs; th. scoundrel — pēdīgais nelietis thoroughly ['BatoIi] adv pilnīgi; pamatīgi thoroughness ['GAranas] n pamatīgums thoroughpaced ['©Arapeist] a galīgs; pilnīgs;

th. liar — nelabojams melis those sk. that I

thou" [5au] n sl. tūkstoš dolāru

thoub [5au] pron novec. tu

though [6au] I adv tomēr; taču; II conj 1. lai

gan; kaut arī; 2.: as th. — it kā thought3 [9o:t] n 1. doma; domāšana; pārdomas; second th. (~s) — tālākie apsvērumi; on second ~s — pēc rūpīgām pārdomām; lost (deep) in th.— domās nogrimis; to collect (compose) one's ~s — sakopot domas; to give th. (to) — padomāt; to take th. — nogrimt domās; pārdomāt; 2. domas, uzskats; what's your th. on this? — ko jūs par to domājat?; 3. (for) rūpes; gādība; to take th. (for) — rūpēties; she was full of th. for her child — viņa ļoti rūpējās par savu bērnu; 4. nodoms, nolūks;

I've no th. of doing it — es nemaz

nedomāju to darīt; 5.: a th. — mazliet, druscinj; a th. more salt — mazliet vairāk

1125thought

sāls; 0 [as] quick as th. — ļoti ātri - thoughtb sk. think II thoughtful ['Ga:tfl] a 1. domīgs; 2. domām bagāts; saturīgs; 3. uzmanīgs; rūpīgs; to be th. of others — domāt par citiem thoughtless ['Gaitlas] a 1. neapdomīgs; 2. neapdomāts, nepārdomāts; 3. nevērīgs, neuzmanīgs thought-out [,9o:t'aut] a pārdomāts thought-reader ['Ga:t,ri:da] n domu lasītājs thought-transference [.Goit'traensfrans] n

domu pārraide, telepātija thousand ['Bauznd] Inl. tūkstotis; one in a th. — viens no tūkstoša; 2. milzums; a th. thanks — liels paldies, ļoti pateicos; th. times, many ~s of times — neskaitāmas reizes; a th. to one chance — maz iespēju; ~s of books — tūkstošiem grāmatu; II num tūkstoš

thousandfold ['Gauzndfauld] a tūkstoškārtīgs thousand-legs ['Gauzndlegz] n ent. daudz-kājis

thousandth ['GauznG] I n tūkstošā daļa; II

num tūkstošais thraldom ['Graildam] n verdzība thrall [Gro:l] n 1. vergs; he is a th. to material wealth — viņš ir materiālo vērtību vergs; 2. verdzība thrash [Grae/] v 1. sist; pērt; 2. pārspēt (sacensībās); 3. mētāties; svaidīties; the branches of the tree ~ed against the window — koka zari sitās logā; 4. kult (labību); <= to th. about — mētāties; svaidīties; to th. out— 1) rūpīgi apspriest; 2) nonākt pie slēdziena (diskusijas ceļā) thrasher ['Brae/a] n 1. kūlējs; 2. kuļmašīna thrashing ['Grae/ir]] n pēriens; to give smb. a

sound th. — krietni sadot kādam thread [Gred] Inl. diegs; pavediens; worn to the th. — novalkāts, nodilis; 2. sakars; to lose the th. (of) — pazaudēt (sarunas, domu) pavedienu; to pick up the th. (of) — atsākt (sarunu, pārtrauktu darbu); 3. sar. apģērbs; not to have a dry th. on — izmirkt līdz ādai; 4. tehn. vītne; 0 th. and thrum — gan labais, gan ļaunais; th. of life — dzīves gaita; to hang by a th. — karāties mata

galā; n v 1. ievērt diegu (adatā); 2. uzvērt (diegā); 3. izlauzties, izspraukties; to th. one's way — izlauzt sev ceļu; 4. ievietot; to th. a film — ievietot filmu projekcijas aparātā; 5. ievilkt svītras; hair ~ed with silver — iesirmi mati; 6. tehn. iegriezt vītnes; 0 to th. the needle — 1) veikt grūtu uzdevumu; 2) pārvarēt grūtības threadbare ['Gredbea] a 1. novalkāts, nodilis;

2. noskrandis; 3. (par joku u. tml.) nodrāzts threaded ['Gredid] a tehn. vītņots, vītņains threader ['Grēda] n vītņu griešanas darbgalds threadlace ['Gredleis] n mežģīnes (rokdarbs) threadlike ['Gredlaik] a 1. diegveidīgs;

2. šķiedrains threadmark ['Gredmaik] n ūdenszīme (naudaszīmēs, vērtspapīros) threadworm ['Gredw3:m] n spalītis thready ['Gredi] a 1. diegveidīgs; 2. šķiedrains; 3. (par balsi) smalks threat [Gret] n draudi; there is a th. of rain — būs lietus

threaten ['Gretn] v draudēt; to th. with dismissal — draudēt ar atlaišanu; the clouds th. rain — mākoņi sola lietu three [Gri:] I n trijnieks; in ~s — pa trim; II num trīs

three-act ['Griiaekt] a triscēlienu-; th.-a.

play — triscēlienu luga three-colour process ['Gri:,kAla'prausas] n

poligr. trīskrāsu iespiedums three-cornered [,Gri:'ka:nad] a trisstūrains;

th.-c. contest — triju cilvēku sacensība three-D [,Gri:'di:] a saīs. no three-

dimensional three-day-event [,6ri:den'vent] n sp. sacensības daudzcīņā three-decker [,Gri:'deka] n 1. trīsklāju kuģis; 2. triloģija; romāns trijos sējumos; 3. tris-kārtu sviestmaize three-dimensional [.Griidai'men/nal] a 1. trīsdimensiju-; th.-d. film — stereosko-piska filma; 2. (par romāna, lugas tēlu) spilgts

three-dollar bill ['Griidnlabil] n sl. 1. ekscentriska persona; 2. homoseksuālists

three-figure [,Gri:'figa] a (par skaitli)throat

trīszīmju-

threefold ['Griifauld] I a trīskārtīgs; II adv trīskārt

three-halfpence [,9ri:'heipans] n pusotra pensa

three-lane [,0ri:'lein] a (par ceļu) trisjoslu-three-master [,6ri:'ma:st9] n trismastu kuģis threepence ['Grepans] n tris pensi threepenny ['Grepani] a 1. trīs pensu-; 2. lēts threepenny bit [,0repeni'bit] n trīs pensu monēta

three-per-cents ['Gri:pasents] n pl trispro-

centīgās obhgācijas three-phase [,9ri:'feiz] a el. trisfazu-three-piece [,0ri:'pi:s] I n 1. trīsdaļīgs sieviešu kostīms; 2. vīriešu uzvalks ar vesti; n a trīsdaļīgs; th.-p. suite — dīvāns un divi atzveltnes krēsli three-ply [,Gri:'plai] I n triskārtains finieris; Hoi. (par finieri) triskārtains; 2. (par dziju) triskārtu-three-quarter [.Grii'kwoita] a 1. tris-ceturtdaļ-; 2. (par portretu, fotogrāfiju) krūšu-

three-ring circus [.Griiriq'saikss] n 1. cirks ar trim arēnām; 2. vienlaicīgas izrādes visās tris arēnās

three R's ['0ri:'a:z] n (saīs. no reading, 'riting, ' rithmetic) skoln. sar. lasīšana, rakstīšana un rēķināšana threescore [,6ri:'sko:] n sešdesmit threesome ['0ri:sam] n 1. tris cilvēku grupa;

2. spēle trim dalībniekiem three-stage booster ['0ri: ste1d3.hu :sts] n

trispakāpju raķete three-star [,Gri:'sta:] a triszvaigžņu-; th.-s.

hotel — triszvaigžņu viesnīca three-throw ['GriiGrau] a tehn. triskloķu-three-way ['Gri:wei] a tehn. trisgājienu-

three-wheeler [,Gri:'wi:ta] n 1. trīsriteņu automobilis; 2. trīsritenis; 3. motocikls ar blakusvāģi

thresh [0re/] v 1. kult (labību); 2. sist, pērt;

3. pārspēt (sacensībās); 0 to th. over old

straw-kult tukšus salmus

thresher ['OreJaļ/il. kūlējs; 2. kuļmašīna threshold ['Gre/hsuld] n 1. slieksnis; 2. sā-

kums, sākumpunkts; 3.fiziol.,psih. slieksnis; th. of consciousness — apziņas slieksnis

threshing-floor ['Gre/njfta:] n piedarbs,

kuļamklons threshing-machine ['Gre/irjms/im] n

kuļmašīna threw sk. throw II thrice [Grais] adv novec. trīsreiz thrift [Gnft] n taupība; saimnieciskums thriftless ['Grifttas] a izšķērdīgs thriftshop ['Gnft/np] n hetotu apģērbu (vai

mantu) veikals thrifty ['Gnfti] a 1. taupīgs; saimniecisks;

2. amer. plaukstošs; zeļošs

thrill [0ril] I n 1. saviļņojums; th. of horror — šausmu sajūta; th. of pleasure — līksms satraukums; it gave her the th. of a lifetime — viņa nekad agrāk nebija jutusi tādu saviļņojumu; 2. trīsas, drebuļi;

3. sensācija; the sight was a real th. — tas tik bija skats; II v 1. saviļņot; satraukt; 2. ietrīsēties; nodrebēt (aiz prieka, bailēm)

thrilled [Grild] a saviļņots, satraukts

thriller ['Brita] n trilleris

thrilling ['Onhrj] a 1. aizraujošs; saviļņojošs;

2. vibrējošs; trīcošs thrive [Graiv] v (p. thrived [Graivd] vai novec. throve [Grsuv]; p.p. thrived [Graivdļva/ novec. thriven ['Grivn]) 1. zelt, plaukt; 2. augt, kuplot thriven sk. thrive thro' [0ru:] saīs. no through throat [Graut] I n 1. rīkle; sore th. — iekaisis kakls; I have a sore th. — man sāp kakls; full to the th. — pieēdies līdz kaklam; to clear one's th. — nokremšļoties; to shout at the top of one's th. — kliegt pilnā kaklā; to stick in one's th. — 1) iestrēgt kaklā; 2) just riebumu; 2. sašaurinājums; the th. of the chimney — dūmvads; 3. (trauka) kakls, kakliņš; 4. (vulkāna) krāteris; 5. tehn. atvere; 6. metalurģ. (domnas) mute; 0 to cram (thrust) smth. down smb.'s th. — ar varu

kādam uztiept kaut ko; to cut one another's

th.— naidoties; to fly at smb.'s th.— ķerties kādam pie rīkles; to jump down

smb.'s th. — nelaist kādu pie vārda; to lie in one's th. — melot, acīs skatīdamies; II v 1. murmināt; 2. dungot throaty ['Grauti] a (par balsi) aizsmacis throb [Grub] Inl. pulsācija; 2. trīsas; ~s of joy — saviļņojuma trīsas; II v 1. pulsēt; ~bing pain — pulsējošas sāpes; 2. trīcēt, drebēt

throes [Grauz] n pl 1. stipras sāpes; death th. — agonija; th. of childbirth—dzemdību sāpes; 2. sar. mokas; in the th. of composition —jaunrades mokās thrombi sk. thrombus thrombocyte ['Grombasait] nfiziol. trombo-cīts

thromboses sk. thrombosis thrombosis [Grran'bausis] n (pl thromboses

[Grom'bausiiz]) med. tromboze thrombus ['Grumbas] n (pl thrombi

['Grombai]) med. trombs throne [Graun] n 1. tronis; th. address — troņa runa; to come to the th., to take the th.— nākt tronī; 2. (the th.) karaļvara;

3. (the th.) valdnieks, monarhs; 4. augsts stāvoklis; 5. sl. (tualetes) pods

throng [Gro»]] Inl. pūlis; 2. milzums; II v

1. drūzmēties; 2. piepildīt (telpu) . throstle ['Grosl] n strazds throttle ['Grotl] Inl. sar. rikle; 2. tehn. drosele; 0 at full th. — ar pilnu jaudu; II v

1. žņaugt; 2. apspiest; to th. freedom — apspiest brīvību; 3. nosmakt, noslāpt;

4. tehn. droselēt; = to th. back (down) — samazināt gāzi

through ['Gru:] I a 1. (par satiksmes lidzekli) tiešs; th. traffic — tieša satiksme; th. train — tiešās satiksmes vilciens;

2. brīvs; netraucēts; th. passage — brīvs ceļš; 3. (with) izbeigts, pabeigts; I'm nearly th. with the book — esmu jau gandrīz izlasījis grāmatu; I'm th. with you — es ar jums pārtraucu visas attiecības; II adv

1. cauri; all th.— visu laiku; the whole night th. — visu cauru nakti; to get th. — izkļūt cauri; to look th. — izskatīt;

2. caurcaurēm; pilnīgi; th. and th. — pavisam; pilnībā; a reliable man th. and

th. — cilvēks, uz kuru var pilnīgi paļauties; wet th. [and th.] — caurcaurēm slapjš; to go th. (with) — turpināt, neraugoties uz grūtībām; to put smb. th. — savienot kādu (pa telefonu)', you are th.! — runājiet!; jūs esat savienots (ar attiecīgo telefona numuru); are you th.? — 1) vai jums atbild [pa telefonu]?; 2) amer. vai beidzāt sarunu (pa telefonu)!; to read a book th. — izlasīt grāmatu no sākuma līdz galam; to see smth. th. — turpināt kaut ko līdz galam; m prep 1. caur; pa; road th. the forest — ceļš caur mežu; th. the window — pa logu; to drive th. a red light — braukt, sarkanai gaismai degot; to flash th. the mind — iešauties prātā; to get th. the examination — nokārtot pārbaudījumu; to go th. hardships — pārciest grūtības; to go th. the plans — izskatīt plānus; I heard it th. him — es to dzirdēju no viņa; 2. dēļ; th. fear — aiz bailēm; it was all only th. you — tas viss bija tikai jūsu dēļ; 3. ar, th. experience — no pieredzes; th. your help — ar jūsu palīdzību; to speak th. an interpreter— sarunāties ar tulka palīdzību; 4. viscaur; th. centuries — cauri gadsimtiem; th. the night — visu nakti; to sit th. a concert — noklausīties koncertu līdz galam; 5. amer. ieskaitot; from Monday th. Friday — no pirmdienas līdz piektdienai ieskaitot throughout [Gru'aut] I adv 1. viscaur, caurcaurēm; to revise a dictionary th. — pārstrādāt visu vārdnīcu; 2. pilnīgi; th. honest man — pavisam godīgs cilvēks; II prep : th. the country — visā zemē; th. the war — kara laikā throughput ['Gru:put] n (ražošanas procesā)

izlietotie materiāli throve sk. thrive

throw [Grau] I n 1. metiens, sviediens; 2. metiena attālums; what's the th.? — cik tālu ir aizmests?; within a stone's th. — pavisam tuvu; 3. risks; riskants pasākums; 4. (gultas) pārklājs; 5. sar. šalle; lakats; 6. podnieka ripa; 7. tehn. gājiens, vēziens; II v (p. threw [Gru:]; p.p. thrown [Graun])

1. mest, sviest; to th. a glance (look) at smb. — uzmest kādam skatienu; to th. kisses at smb.— sūtīt kādam gaisa skūpstus; 2. nomest (jātnieku); 3. uzmest (lakatu u. tml.); 4. sp. noguldīt pretinieku; 5. sp. mest (disku u. tml.); 6. (par čūsku) mest ādu; 7. (par govi, ķēvi) atnesties; 8. šķeterēt (zīdu); 9. veidot (no māla); 10. sar. satraukt; 11. sl. sarīkot (viesības); 12. amer. sp. sl. tīšām zaudēt; 13. uzcelt (pagaidu tiltu); 14. mii. pārsviest (karaspēku); => to th. about — 1) izmētāt, izsvaidīt; 2) izšķiest; to th. aside — 1) atmest; 2) atsacīties; to th. away — 1) aizsviest, aizmest; to th. away a chance — neizmantot izdevību; 2) izšķiest; to th. back— 1) atmest atpakaļ; to th. back one's teeth sl.— sirsnīgi smieties; 2) aizkavēt attīstību; 3) līdzināties saviem senčiem; to th. down — 1) nomest, nosviest; to th. down one's arms — padoties; to th. down one's tools — uzsākt streiku; to th. down the gauntlet — izaicināt uz divkauju; 2) nojaukt (ēku); 3) amer. noraidīt; atteikt; 4) ķim. radīt nogulsnes; to th. in — 1) piebilst, piemetināt; 2) pievienot bez maksas; 3) tehn. ieslēgt; to th. in one's lot with smb. — saistīt savu likteni ar kādu; to th. in the towel (sponge) amer. sl. — 1) padoties; 2) pārn. nosodīt; to th. into: to th. into confusion — samulsināt; to th. oneself into smth. — ķerties pie kaut kā; to th. off — 1) nomest; atmest; to th. off one's disguise (mask) — nomest masku; 2) atkratīties; atbrīvoties; to th. off an illness— izveseļoties; 3) uzmest, ātri

uzrakstīt; 4) izmest, izteikt (vārdus u. tml.); 5) uzsākt; 6) tehn. izslēgt; to th. on — 1) uzmest; 2) piemest klāt; to th. open—plaši atvērt; to th. out — 1) izmest, aizmest; 2) padzīt; 3) izmest (piezīmi); 4) izstarot (gaismu); 5) pari, noraidīt (likumprojektu, priekšlikumu); 6) samulsināt; nothing will th. him out — viņu nekas neiedzīs strupceļā; 7) piebūvēt; 8) sp. aizsteigties priekšā; to th. over— 1) pamest (draugus); 2) atteikties (no nodoma); 3) tehn. pārslēgt;

to th. together — 1) ātri pagatavot; 2) savest kopā; to th. up — 1) uzmest, uzsviest; to th. up one's hands — pacelt rokas; 2) ātri uzcelt; 3) pamest (darbu); 4) izvemt; 5) amer. pārmest; kritizēt; 6) radīt; dot; this country has thrown up quite a number of great writers — šī zeme devusi daudzus lielus rakstniekus; 7) atmest, pamest; to th. up one's cards — padoties; 0 to th. a blow — iesist; to th. a fit — saniknoties; to th. cold water (on) — apliet ar aukstu ūdeni; to th. doubt upon smth. — apšaubīt kaut ko; to th. dust in smb.'s eyes — pūst kādam miglu acīs; to th. good money after bad — riskēt ar visu; to th. tight on a matter — apgaismot kādu jautājumu; to th. oneself at the head of smb. — kārties kādam kaklā; to th. one's soul (into, in) — ielikt visu sirdi; to th. one's weight about— iebiedēt; terorizēt; to th. stones at smb. — apmētāt kādu ar akmeņiem; to th. the blame (on) — uzvelt vainu; to th. the bull amer. — melst, muldēt; to th. the great cast — spert izšķirošo soli throwaway ['Brsuawei] I n 1. bezmaksas reklāmas lapiņa (vai prospekts); 2. mazvērtīga lietiņa; 3. (konferansjē vai komiķa) piezīme; palaists joks; II a 1. vienreiz lietojams; 2. nejauši izteikts; a th. line — nejauša replika throwback ['Oraubsek] n 1. regress; 2. biol.

atavisms throwdown ['Grsudaun] n sakāve thrower ['Oroua] n 1. metējs; discus th. sp. — diska metējs; 2. podnieks; 3. mii. granātmetējs; 4. metamais throw-in ['Greuin] n (bumbas) iemetiens throwing-mill ['Grsuirjmil] n zīda austuve throwing-wheel ['Orauiqwi:!] n podnieka ripa throw-money ['GroumAni] n amer. sl. sīknauda (sev. dzeramnaudai) thrown sk. throw II

thrown silk [.Braun'silk] n šķeterēts

dabiskais zīds throw-ofT [©rauūf] n 1. (medību, skrējiena u. tml.) sākums; 2. nomešana; 3. atkritumi

1129throw-out

throw-out ['Grsuaut] n 1. izmešana, izsviešana; 2. tehn. ežektors; 3. pl atkritumi thru [0ru:] amer. sk. through thrum [0rAm] \n\. bungošana ar pirkstiem;

2. trinkšķināšana; Uvi. bungot ar pirkstiem; 2. trinkšķināt; to th. [on] a guitar — trinkšķināt ģitāru

thrush3 [0ta/] n strazds thrushb [Otaf] n med. piena sēnīte (bērnu slimība)

thrust [OrASt] I n 1. grūdiens; 2. dūriens;

3. trāpīga piezīme; the th. went home — piezīme trāpīja mērķī; 4. mii. trieciens; 5. tehn. balsts; atbalsts; 6. tehn. aksiālā slodze; II v (p. un p.p. thrust [0rAst]) 1. grūst; to th. one's hands into the pockets — iebāzt rokas kabatās; to th. one's way through the crowd — izlauzt sev ceļu pūlī; 2. durt; to th. a knife into smb. — iedurt kādam ar nazi; 3. ielīst; iespraukties; to th. oneself forward — izcelties; to th. oneself into a well-paid position — ielavīties labi apmaksātā vietiņā; to th. oneself into smb. 's society — piesisties kādam; 4. uzspiest, uztiept; = to th. in — iedurt; iespraust; to th. in a word — iespraust kādu vārdu; to th. out — izdzīt

thruster ['OrAsts] n tehn. dzineklis thrust stage ['0rAStsteid3] n 1. skatuve, kurai no trim pusēm sēž skatītāji; 2. skatītāju zālē ievirzīts proscēnijs thruway ['0ru:wei] n amer. autostrāde thud [0Ad] I n 1. būkšķis; 2. lidmašīnas katastrofa; n v nobūkšķēt thug [0Ag] n slepkava thuggery ['0Agan] n slepkavība thuja ['0ju:d33] n tūja, dzīvības koks thumb [0Am] I n īkšķis; 0 Tom Th. — Ikšķītis (pasakās); ~s down! — nepiekritu; neder!; ~s up! — lieliski; der!; to be all ~s, to have ten ~s — būt neveiklam; his fingers are all ~s — viņam ir neveiklas rokas; to be under smb.'s th. — būt zem kāda tupeles; to get the ~s up — gūt atzinību; to give the ~s up — atzīt par labu; to stick out like a sore th. sar. — neiederēties; būt nepiemērotam; to twiddle

one's ~s sar. — nosist laiku; II v 1. pārlapot, pāršķirstīt; well ~ed book — bieži šķirstīta grāmata; 2. notraipīt (bieži šķirstot)-, 3. sar. (arī to th. a lift) apstādināt garāmbraucošu automašīnu (lai ceļotu ar autostopu); 0 to th.

one's nose at smb. — parādīt kādam garu degunu thumb index ['0Am,indeks] n burtu rādītājs

(uz vārdnīcas, rokasgrāmatas malām) thumbmark ['0Amma:k] n 1. īkšķa nospiedums (uz grāmatas lappusēm); 2. īkšķa nospiedums (daktiloskopijā) thumbnail ['0Amneil] I n īkšķa nags; II a

1. mazs; 2. īss; th. sketch — īss apraksts thumbprint ['0Ampnnt] n īkšķa nospiedums

(daktiloskopija) thumbpusher ['0Am,pu/a] n amer.sl. au-tostopists

thumbrule ['0Amru:l] n empīriskā metode thumbscrew ['0Amskru:] n 1. vēst. skrūvspīle

(moku rīks); 2. tehn. spāmskrūve thumbsucker ['©Am.SAko] n 1. īkšķa sūkā-tājs (bērns); 2. sl. analītisks notikumu apskats (laikrakstā) thumbtack ['0Amtask] n amer. rasēšanas spraudīte

thump [0Amp] I n 1. belziens; 2. dobjš troksnis; dunoņa; II v iebelzt; to th. [on] the door — piedauzīt pie durvīm; to th. the keys of the piano — bungāt pa klavieru taustiņiem; his heart ~ed — viņa sirds dobji pukstēja thumper ['0Ampo] n 1. dobjš sitiens; 2. sar. milzonis; 3. sar. salti meli; 4. ierice Mēness seismiskai zondēšanai thumping ['0Amp»]] I a sar. milzīgs; th. majority — lielum lielais vairākums; II adv sar. ļoti; th. good play — velnišķīgi laba luga

thunder ['0Ando] I n 1. pērkons; there's th. in the air — liekas, ka būs pērkons; 2. dārdi; ~s of applause — aplausu vētra; th. of guns — lielgabalu dārdoņa; 3. sar. (citas personas) dusmas; nosodījums; 4.: by th. sar.— nudien!; you're right, by th.! — jums, nudien, taisnība!; in th.! sar. : why in th. did you do it? — kāda velna pēc jūsticket

to darījāt?; 0 th. and lightning pdrn. — zibeņi un pērkoņi; like (as black) as th. sar. — briesmīgi dusmīgs; to steal smb.'s th. — nozagt kāda idejas u. tml.; go to th.! — ej pie velna!; II v 1. dārdēt; it ~s — pērkons rūc; 2. dārdināt; to th. at the door—dauzīt pie durvīm; 3. skaļi kliegt; to th. down the noise — pārkliegt troksni; 4. satriekt ar vārdiem; to th. against drinking — vērsties pret dzeršanu thunderbolt ['©Andsbault] n zibens spēriens; 0 to come like a th.— nākt kā zibens spērienam no skaidrām debesīm thunderbird ['0Andab3:d] int amer. sl. lieliski!

thunderclap ['B/aidaklaep] n pērkona grāviens

thundercloud ['GAndaklaud] n negaisa mākonis

thundering ['0Andanr]] I a 1. pērkondārdošs; th. explosion — apdullinošs sprādziens; 2. sar. milzīgs; th. lie — salti meli; II adv sar. ārkārtīgi; th. good acting — lielisks tēlojums

thunderous ['©Andaros] a 1. negaisa-; th. clouds — negaisa mākoņi; 2. apdullinošs; th. applause — vētraini aplausi thunderstorm ['0Andasto:m] n pērkona negaiss

thunderstruck ['©AndsstrAk] a apstulbis;

pārsteigts thundery ['0Andan] a negaisa-Thursday ['03:zdi] n ceturtdiena Thursdays ['03:zdiz] adv sar. ceturdienās thus [8as] adv 1. tā; tādā veidā; th. and so amer. — tādā veidā; 2. tik; tādā mērā; th. far — 1) līdz šim; 2) līdz šai vietai; th. much — tik daudz; th. much at least has been done — vismaz tas ir izdarīts thwart [0wo:t] I n airsols; II a šķērss; HI v izjaukt; kavēt; to th. smb. 's plans — izjaukt kāda plānus thy [5ai] pron novec. tavs thyme [taim] n bot. timiāns thymol ['taimol] n ķīm. timols thyroid ['©airoid] n (arī th. gland) anat. vairogdziedzeris

thyself [Sai'selfļ pron novec. 1. sevi, sev; 2.

[tu] pats ti [ti:] n mūz. si

tiara [ti'aire] n 1. diadēma; 2. (pāvesta) tiāra tibia ['tibio] n (pl tibiae ['tibii:]) anat. lielais

lielakauls tibiae sk. tibia

tic [tik] n med. tiks; t. douloureux

[,du:la'n:] — triszaru nerva neiralģija tick3 [tik] n tekst. tiks; 2. (matrača, spilvena) pārvalks tickb [tik] n 1. ērce;

2. brit. uzmācīgs cilvēks tickc [tik] Inl. tikšķis; tikšķēšana; radio t. — radio pareizā laika signāls; 2. atzīme, ķeksītis; 3. sar. mirklis; in a t. — tūlīt, acumirklī; on (to) the t. — precīzi, tieši laikā; Dvi. tikšķēt; 2. atzīmēt ar ķeksīti; <=> to t. away — (par pulksteni) notikšķēt sekundes (minūtes u. tml.); to t. off — 1) atzīmēt ar ķeksīti; 2) sar. izbārt; to t. out — izsist (telegrāfa aparātā); to t. over — 1) braukt ar izslēgtu motoru; 2) tikko kustēties; mīņāties uz vietas; 0 what makes him t.? — kas viņu uztur pie dzīvības? tickd [tik] Inl. sar. kredīts; on (upon) t. — uz parāda, uz kredīta; to go (run) on t. — ņemt uz kredīta; 2. rēķins; II v 1. pirkt uz kredīta; 2. pārdot uz kredīta ticker ['tiks] n 1. telegrāfa aparāts; 2. svārsts, vēzeklis; 3. sl. pulkstenis; 4. sl. sirds; "motors"; dicky t. — vāja sirds; 5. (telegrāfa) zummers; 6. rad. tikkers tickertape ['tikateip] n telegrāfa lente tickertape reception [tikateipn'sep/n] n svinīga sagaidīšanas ceremonija pilsētas ielās (kad viesi vai varoni apber ar telegrāfa lenšu serpentīnu) ticket ['tikit] Inl. biļete; return t., amer. round-trip t. — biļete turp un atpakaļ; single t., amer. one-way t. — biļete vienā virzienā; through t. — tiešās satiksmes biļete; admission by ~s only — ieeja tikai ar biļetēm; 2. (preces) etiķete; price t. — cenrādis; 3. amer. kandidātu saraksts (vēlēšanām); mixed (split) t. — biļetens ar dažādu partiju kandidātiem; national t. — biļetens ar kandidātiem prezidenta un viceprezidenta amatiem; scratch t. —ticket-collector

biļetens ar nosvītrotiem kandidātiem; straight t.— biļetens ar vienas partijas kandidātiem; to vote the straight t. — balsot par vienas partijas kandidātiem; to be ahead of one's t. — saņemt vairāk balsu nekā citi tās pašas partijas kandidāti; 4. kvīts, talons; cloak-room t. — garderobes numurs; member's t. — biedra karte; parking t. — soda talons par automašīnas novietošanu nepareizā vietā; to get at. — saņemt soda talonu par satiksmes noteikumu pārkāpšanu; 5. mii. sar. apliecība par atbrīvošanu no dienesta; to get one's t. — 1) tikt demobilizētam; 2) tikt atvaļinātam; 6 .(ires, nomas) sludinājums; 7. (pilota, kapteiņa palīga u. tml.) kvalifikācijas apliecība; 8.: the t. sl. — tas, kas vajadzīgs; this is just the t. — tieši tas man vajadzīgs; 0 to work one's t. sl. — 1) izvairīties no darba; 2) atstrādāt braukšanas maksu uz kuģa; II v 1. piespraust etiķeti; 2. paredzēt (kādam nolūkam); cars ~ed for sale — pārdošanai domātās automašīnas; 3. amer. apgādāt ar biļetēm ticket-collector ['tikitks,lekts] n biļešu

kontrolieris ticket-punch ['tikitpAn//] n kompostrētājs ticket scalper ['tikit,ska2lps] n amer. sar.

biļešu spekulants ticket skinner ['tiki t, skins] sk. ticket scalper tickle ['tiki] I n kutēšana; II v 1. kutināt; 2. kutēt; 3. iepriecināt; uzjautrināt; to be ~d pink, to be ~d to death sar. — būt sajūsmā; 4. ķert ar rokām (foreles); 0 to t. smb. 's palm — piekukuļot kādu tickler ['tikls] n sar. 1. grūts uzdevums;

2. kutelīga situācija ticklish ['tikli/] a sar. 1. (par cilvēku) kutelīgs; 2. viegli aizvainojams; 3. (par jautājumu, situāciju) delikāts, kutelīgs ticktack ['tiktask] n 1. (pulksteņa) tikšķēšana;

2. (sirds) puksti tick-tack-toe [.tiktaek'tsu] n nullītes un

krustiņi (spēle) ticktock ['tiktDk] n sl. notikumu secība ticky-tack [.tiki'taek] n amer. viegla mājiņa (sev. Kalifornijā)

ticky-tacky [tiki'taeki] I n amer. sl. slikts materiāls (sev. celtniecībā)', II a slikts; sliktas kvalitātes-tidal ['taidl] a paisuma un bēguma-; t. boat — kuģis, kas atiet un pienāk ar paisumu un bēgumu

tidal wave ['taidlweiv] n 1. paisuma vilnis;

2. pārn. (jūtu) uzplūdi tidbit ['tidbit] amer. sk. titbit tiddler ['tidb] n sar. 1. ļoti sīka zivtiņa;

2. mazulītis

tiddley ['tidli] a sar. 1. niecīgs; 2. iereibis tiddly [tidh] sk. tiddley tiddly-winks ['tidhwiqks] n blusiņu spēle tide [taid] Inl. plūdmaiņas; high t. — paisums; low t. — bēgums; 2. (domu, notikumu) gaita; to go with the t. pārn. — peldēt pa straumi; to turn the t. — mainīt notikumu gaitu; the t. turns — apstākļi mainās;

3. pārn. vilnis; t. of enthusiasm — entuziasma uzplūdi; 4. poēt. jūra; straume; 5. novec. laiks; 01. of life—dzīves gājums; to take the t. at the flood — izmantot izdevību; to work double ~s — strādāt dienu un nakti; II v peldēt pa straumi; => to t. over—pārvarēt; to t. over a difficulty — pārvarēt grūtības; to t. over the business — tikt galā ar uzdevumu

tidemark ['taidma:k] n 1. paisuma augstākā punkta atzīme (krastmalā); 2. humor. nenomazgāts traips (uz sejas u. tml.) tidewaiter ['taid.weits] n ostas muitas darbinieks

tidiness ['taidinss] n tīrība; kārtība tidings ['taidiqz] n novec. vēstis, ziņas tidy ['taidi] Inl. sedziņa (uz galda, mīkstām mēbelēm); 2. maisiņš (dažādiem sīkumiem); 3. dial, bērna priekšautiņš; II a 1. tirigs; kārtīgs; 2. sar. krietns, pamatīgs; t. sum — prāva summa; III v (arī to t. up) sakārtot; uzkopt

tie [tai] Inl. saite; lente; aukla; 2. saite; saistība; family ~s — ģimenes saites; ~s of moral duty — morāli pienākumi; the child was a t. on her — bērns viņai bija par slogu; 3. kaklasaite; 4. vienāds balsu skaits (vēlēšanās)', 5. amer. dzelzc. gulsnis; 6. sp.

neizšķirta spēle; the game ended in a t. — spēle beidzās neizšķirti; 7. sp. izšķiroša spēle; 8. mūz. legato; 9. tehn. savienojums; cross t. — šķērskoks; 0 black t. — smokings; white t. — fraka; II v 1. (arī to t. up) sasiet; to t. a ribbon in [to] a knot — sasiet lenti mezglā; to t. up a parcel — apsiet saini; 2. (to) piesiet; 3. saistīt; ~d by illness to bed — slimības dēļ saistīts pie gultas; ~d to (for) time — laika saistīts (ierobežots); to t. smb. to secrecy — piespiest kādu neizpaust noslēpumu; 4. sp. nospēlēt neizšķirti; 5. (with, for) gūt vienādas atzīmes; to t. with smb. for the first place — dalīt ar kādu pirmo un otro vietu; 6. iegūt vienādu balsu skaitu (vēlēšanās)', 7. amer. sar. sakrist, saskanēt; this fact ~s to no other— šis fakts nesakrīt ar citiem; 8. (to) amer. sar. paļauties; 9. (into) amer. sar. nodarboties, noņemties; 10. mūz. savienot ar legato zīmi; <= to t. down — 1) piesiet; 2) saistīt; ierobežot; to t. in — 1) saistīt; savienot; 2) (with) būt saistītam; to t. up — 1) sasiet; piesiet; 2) (with) saistīt; his name was ~d up with the crime — viņa vārds tika minēts sakarā ar šo noziegumu; 3) (in) ieguldīt naudu (darījumā)', 4) apturēt; 5) ierobežot; to be ~d up — 1) būt nodarbinātam; 2) sar. apprecēties; 3) būt saistītam; 4) sakrist; saskanēt; 5) (with) apvienoties; 6) pārtraukt darbu tieback ['taibaek] n 1. (portjeras) sasaite;

2. atbīdāma portjera tieclasp ['taikla:sp] n kaklasaites piespraude tied cottage [taid'kotid3] n māja, ko piešķir darbiniekam vai strādniekam viņa līguma laikā

tied house [.taidbaus] n (alus darītavas)

firmas viesnīca (krogs) tie-dye ['taidai] v batikot (audumu), iesienot mezglus

tie-in ['taiin] n 1. komplektā pērkama prece;

2. amer. sl. sakars; saistība tie-on ['taion] a (par etiķeti, birku u. tml.)

piestiprināts tiepin ['taipin] n kaklasaites adata tie-up ['taiAp] n 1. saistība; važas; 2. sakari;

savienība; 3. amer. darba pārtraukšana, streiks; 4. amer. (satiksmes) apstāšanās tie-vote ['taivaut] n vienāds balsu skaits

(vēlēšanās) tiff [tif] I n nesaprašanās; nesaskaņa; II v pukoties

tiffin ['tifin] n pusdienas (austrumzemēs) tig [tig] I n 1. pieskāriens; 2. sunīši (bērnu

rotaļa)', II v spēlēt sunīšus tiger ['taiga] n 1. tīģeris; 2. spēcīgs pretinieks

(sporta sacensībās)', 3. kauslis; huligāns; 4. amer. sar. piekrišanas sauciens; three cheers and at. — urā!; lai dzīvo!; 0 to ride the t. sar. — dzīvot kā uz pulvermucas tigerish ['taigan/ļ a nikns; mežonīgs; asinskārs

tiger-lily ['taiga,hli] n tīģerlilija tiger-moth ['taigamnB] n brūnais lācītis

(tauriņš)

tiger suit ['taigasuit] n mii. sl. maskēšanās tērps

tight [tait] I a 1. ciešs; savilkts; t. knot — cieši savilkts mezgls; t. rope — stingri nostiepta virve; 2. (par tērpu, apaviem u. tml.) šaurs; pieguļošs; this shoe is t. — šī kurpe spiež; 3. kompakts; blīvs; t. drawer — grūti izbīdāma atvilktne;

4. (ūdens, gaisa u.tml.) necaurlaidīgs;

5. grūts; smags; t. feeling in the chest — smaguma sajūta krūškurvī; t. game — grūta spēle; there was a t. squeeze in the bus — autobusā bija liela spiešanās; 6. (par naudu) grūti pelnīts (iegūts); 7. nepietiekams; money is t. — trūkst naudas; 8. draudzīgs; t. friends — tuvi draugi; 9. skops; 10. (par precēm) grūti dabūjams; t goods — deficīta preces; 11. dial, tīrs; kārtīgs, akurāts; 12. sl. iereibis, iedzēris; 0 t. as a brick amer. — pilns kā mārks; t. as a drum — 1) stingri savilkts; 2) amer. pilns kā mārks; II adv cieši; stingri; to be t. asleep — būt cieši aizmigušam; 0 to sit. t. — 1) palikt savā vietā; 2) palikt pie sava; neatkāpties

tighten ['taitn] v 1. savilkt; 2. savilkties; 0 to

t. one's belt — savilkt ciešāk jostu tightfisted [.tait'fistid] a skops tight-lipped [.tait'hpt] a nerunīgs

1133tightness

tightness ['taitnas] n sasprindzinājums;

saspīlētība; t. in the air—saspīlēta gaisotne tightrope ['taitroup] n stingri novilkta virve tightrope walker ['taxtrep.woika] n virves

dejotājs (dejotāja) tights [taits] n pl 1. zeķbikses; 2. (baletdejotājas u. tml.) triko tightwad ['taitwod] n sl. skopulis tigress ['taigns] n tīģeriene tike [taik] sk. tyke

tilbury ['tilban] n segta divriteņu ekipāža

tilde ['tilda] n poligr. tilde

tile [tail] I n 1. dakstiņš, kārniņš; 2. flīze;

з. (krāsns) podiņš; 4. sar. cilindrs (cepure); 0 to be [out] on the ~s sl. — uzdzīvot, plītēt; to have a t. loose sl. — būt mazliet ķertam; Dvi. noklāt ar dakstiņiem; 2. noklāt ar flīzēm

tilery ['taibri] n ķieģeļceplis

tiling ['taihrj] n dakstiņu (kārniņu) jumts

till" [til] n kases aparāts; 0 to have one's

fingers in the t. sar. — zagt savā veikalā tillb [til] v apstrādāt (zemi); art tillc [til] I prep līdz; t. now — līdz šim; not t. now — tikai tagad; II conj kamēr; wait t. he returns — pagaidiet, kamēr viņš atgriezīsies tillable ['tibbl] a lauks, arams; t. land — aramzeme

tillage ['tihd3] n 1. zemkopība; 2. tīrums;

uzarta zeme tiller3 [lib] n 1. zemkopis; 2. amer. kultiva-tors

tillerb ['tib] n jūrn. stūres grozīklis tiller0 ['tib] hot. I n dzinums, vasa; II v dzīt asnus

tilt8 [tilt]Inl. slīpums; nolaidenums; 2. vēst. jātnieka uzbrukums ar šķēpu; 3. strīds; to have a t. at smb. — strīdēties pretī; 0 at full t. — pilnā sparā; II v 1. noliekt; 2. noliekties; 3. (at) vēst. cīnīties ar šķēpiem (piem., turnīrā); 4. (at) kritizēt; 0 to t. at windmills pārn. — cīnīties ar vējdzirnavām tiltb [tilt] I n brezenta pārklājs (laivai, ratiem

и. tml.); n v uzsegt brezenta pārklāju tilth [til0] n 1. zemkopība; 2. tīrums; uzarts

lauks; 3. aruma dziļums

tiltyard ['tiltja:d] n vēst. turnīru arēna timber ['timba]Inl. kokmateriāli;būvkoki; standing t. — būvkoku mežs; 2. baļķis; 3. sar. rakstura īpašība; man of the right sort of t. — īsts lietaskoks; II v apšūt ar koku

timbered ['timbad] a 1. koka-; 2. kokiem apaudzis

timberheaded ['timba.hedid] a sl. stulbs timbering ['timbanrj] n 1. kokmateriāli;

2. galdnieka (namdara) amats timber-toe[s] ['timb3tau(z)] n sar. 1. cilvēks

ar koka kāju; 2. smagnējs cilvēks timberyard ['tumbajaid] n kokmateriālu noliktava

timbre ['Uemba] n mūz. tembrs timbrel ['tunbral] n tamburins time [taim] Inl. laiks; closing t. — (veikala) slēgšanas laiks; opening t. — (veikala) atvēršanas laiks; the t. of day — (dienas) laiks; against t. — (steigties izdarīt kaut ko) līdz noteiktam laikam; all the t. — visu laiku; at a t. — reizē; at one t. — agrāk, senāk; at no t. — nekad, nekādā gadījumā; at ~s — reizēm; at the same t. — 1) tajā pašā laikā; 2) tomēr; before one's t.— priekšlaicīgi; behind t. — ar nokavēšanos; behind the ~s — novecojis; for the t. being — pagaidām; from t. to t. — laiku pa laikam; in due t. — laikā; in good t. — īstā laikā; in no t. — vienā mirklī; in the course of t. — ar laiku; in the nick of t. — 1) tieši laikā; 2) pašā pēdējā brīdī; in t., on t. — laikā; precīzi; many a t., many ~s — bieži; once upon at. — sensenos laikos; since t. immemorial — kopš laika gala; t. and [t.] again — atkal un atkal; t. after t.— bieži; atkārtoti; to bide one's t.— gaidīt izdevīgu brīdi; to have a good t. — patīkami pavadīt laiku; to have the t. of one's life — 1) dzīvot savas dzīves labākos gadus; 2) krietni palīksmoties; to keep good t. — (par pulksteni) rādīt pareizu laiku; to kill t. — notriekt laiku; to make t. amer. — atgūt zaudēto; to pass the t. of day (with) — sasveicināties; to pay for t. — censties iegūt laiku; to take one's

t. — nesteigties; nogaidīt; all in good t. — visam savs laiks; I have much t. on my hands — manā rīcībā ir daudz laika; I'm hard pressed for t. — man ir maz laika; it's about t. — tā kā būtu laiks; it is high t. — ir pats pēdējais laiks; it's only a matter (question) of t. — tas ir tikai laika jautājums; what's the t.?; what t. is it? — cik ir pulkstenis?; 2. termiņš; it's t. for me to go now — man tagad jāiet; t. is up — termiņš ir beidzies; 3. (parasti pl) laikmets; laiks; hard ~s — grūti laiki; Shakespeare's t.— Šekspīra laikmets; ~s to come — nākotne; to be bom before one's t.— aizsteigties priekšā savam laikmetam; to keep abreast of the ~s — sekot laika garam; 4. mūžs; dzīves laiks; at my t. of life — manā vecumā, manos gados; it will last my t. — manam mūžam pietiks; 5. darba laiks; to work full t. — strādāt pilnu slodzi; to work part t.— strādāt pusslodzi; 6. reize; three ~s two — trīsreiz divi; for the first t. — pirmoreiz; 7. sl. cietumlaiks; to do (serve) t. — nosēdēt savu laiku; 8. mūz. takts; out of t. — neritmiski; to beat t. — sist takti; to keep t. — 1) ieturēt ritmu; 2) (par pulksteni) iet pareizi; II v 1. izvēlēties piemērotu laiku; to t. to the minute — noteikt ar minūtes precizitāti; 2. noteikt laiku; the train was ~d to arrive at 6 o'clock — vilcienam pēc saraksta bija jāpienāk pulksten sešos; 3. uzņemt laiku; to t. a runner sp. — uzņemt skrējēja laiku; to t. the speed of work — hronometrēt darba procesu; 4. sist takti; ievērot ritmu; 5. tehn. regulēt (mehānismu) time-and-a-half [.taimanda'haif] n virsstundu apmaksa pusotras likmes apmērā timebill ['taimbil] n vilcienu saraksts timebomb ['taimbom] n mii. bumba ar laika degli

timecard ['taimkcr.d] n kontrolsaraksts (kurā

atzīmē darbinieka nostrādātās stundas) time-consuming ['taimkan.sjuimii]] a darbietilpīgs

time-expired ['taimikspaiad] a mil. izdienējis, nokalpojis

time-exposure ['tauniks,pau33] n fot. ekspozīcija

time-fuse ['taimfjuiz] n mii. degaukla time-honoured ['taim.pnad] a cienījams;

t.-h. custom — ieviesusies paraža time-in [.taim'in] n sp. spēles atsākšana (pēc

minūtes pārtraukuma) timekeeper ['taimjriipo] n 1. tabeļvedis;

2. hronometrs; 3. hronometrists time-lag ['taimlaeg] n kavēšanās timeless ['taimbs] a poēt. mūžīgs timely ['taimli] a laikā paveikts time-out [.taim'aut] n 1. pārtraukums

(darbā)\ 2. sp. minūtes pārtraukums timepiece ['taimpiis] n 1. pulkstenis; 2. hronometrs

timesaving ['taim,seivn]] a laiku aiztaupošs timeserver ['taim,s3:va] n līdzskrējējs; oportūnists

timeserving ['taim,s3:vii]] n pielāgošanās;

oportūnisms timesheet ['taim/i:t] sk. timecard time-signal ['taim,signl] n (radio) pareizā

laika signāls timetable ['taim,teibl] n 1. (vilcienu, nodarbību u. tml.) saraksts; 2. (darba) grafiks time-tested ['taim,testid] a laika gaitā pārbaudīts

timework ['taimw3:k] n laika darbs timeworker ['taim,w3:ko] n laika darba strādnieks

timeworn ['taimwo:n] a 1. novecojis; 2. laika

zoba sagrauzts timid ['timid] a kautrs, bikls timidity [ti'midati] n kautrība, biklums timing ['taimii]] n 1. piemērota laika izvēlēšanās; 2. hronometrāža; 3. laika noteikšana; 4. sp. laika koordinācija; 5. tehn. aizdedzes laika noregulēšana timorous ['timaras] a kautrs, bikls timothy ['timaOi] n hot. (arī t. grass) timotiņš timpani ['timpani] n pl timpāni, bungas tin [tin] I n 1. alva; 2. skārds; 3. alvots trauks; 4. konservu kārba; t. of sardines — kārba sardīņu; 5. sl. nauda; bagātība; 0 t. ear — slikta muzikālā dzirde; [little] t. god — dieveklis; elks; t. lizzie amer. — lēta auto-

mašīna; II v 1. alvot; 2. konservēt (skārda kārbās)

tincture ŗtnjJfet/a] I n 1. tinktūra; 2. (of) nokrāsa; tonis; slight t. of blue — zilgana nokrāsa; 3. (of) piegarša; strong t. of pepper — stipra piparu piegarša; 4. iezīme; pieskaņa; t. of knowledge — paviršas zināšanas; II v piešķirt nokrāsu (piegaršu) tinder ['tinda] n posa

tinder-box ['tindaboks] n 1. saspīlēts

stāvoklis; 2. novec. šķiltavas tindery ['tmdan] a viegli uzliesmojošs tine [tam] n 1. (dakšas) zars; 2. (ecēšu) tapa;

3. (brieža raga) žuburs tinea ['tinia] n kode tinfish ['tmfi/] n jūrn. sl. torpēda tinfoil ['tinfoil] I n staniols, alvas folija; II v

1. pārklāt ar staniolu (alvas foliju); 2. ietīt staniolā (alvas folijā)

ting [tiī]] I n zvana skaņa; II v iezvanīties tingaling [.tnp'lit]] n šķindināšana; tinkšķē-šana

tinge [tuW3] I n 1. nokrāsa; tonis; 2. pieskaņa; iezīme; with a t. of irony — ar ironijas pieskaņu; II v piešķirt nokrāsu; admiration ~d with envy — apbrīna ar skaudības pieskaņu; hair ~d with grey — iesirmi mati

tingle [tnjgl] Inl. džinkstēšana (ausis);

2. tirpas; II v 1. džinkstēt (ausis); his words ~d in her ears — viņas ausīs vēl skanēja viņa vārdi; 2. tirpt; the cold made his ears t. — sals viņam knieba ausīs; 3. drebēt, trīcēt (aiz satraukuma u. tml.)

tinhat [.tmliaet] n sl. 1. mii. metāla ķivere;

2. (strādnieka) aizsargcepure; 0 to put the t. on — darīt galu; pielikt punktu

tinhorn ['tinhorn] amer. sl. I n lielībnieks; II a 1. neīsts; ārišķīgs; 2. sīks; niecīgs; t. racket — sīka blēdība tinker ['tit] ka] Inl. skārdnieks; 2. nemākulis;

3. nemākulīga noņemšanās; to have a t. (at) — pielabot; 4. sar. apnicīgs bērns; 0 I don't care a ~'s damn — man gluži vienalga; II v 1. lodēt; alvot; 2. (ari to t. at, with) nemākulīgi noņemties; don't t. at the

television — neniekojies ap televizoru;

3. (about) slaistīties tinkle ['tii]kl] I n (zvana) skaņa; 2. šķindoņa; 3. sar. telefona zvans; give me a t. — piezvani man; II v 1. (par zvanu) zvanīt; 2. šķindēt; 3. skandināt, šķindināt; to t. on a guitar — trinkšķināt ģitāru tinkler® ['tiqkb] n zvaniņš, zvārgulis tinklerb ['ti»]kta] n skārdnieks tinman ['tinman] n skārdnieks tinned [tind] a 1. konservēts (skārda traukā); t. food — konservi; t. music — ierakstu mūzika; 2. alvots tinner ['tina] n 1. skārdnieks; 2. alvas raktuves strādnieks; 3. konservu fabrikas strādnieks

tin-opener ['tm.aupsna] n konservu nazis tin-pan ['tmpaen] a (par skaņu) metālisks; griezīgs

tin pan alley [.tinpaeriaeh] n popmūzikas

komponisti, izpildītāji un izdevēji tinplate ['tmpleit] I n skārds; II v alvot tinsel ['tuisl] Inl. vizulis; 2. ārišķība; the t. of rhetoric — frāžainība; II v izrotāt ar vizuļiem

tinsmith ['tinsmiQ] sk. tinman tint [tint] I n nokrāsa; tonis; of the purest t. pārn. — augstākā labuma-; with a t. of green — ar zaļganu nokrāsu; II v iekrāsot, ietonēt

tintack [tintaek] n īsa alvota nagla tinted ['tmtid] a nokrāsots; t. glasses —

tumšas brilles tintinabulation ['tinti.naebju'lei/n] n zvanu skanēšana

tintometer [tin'tnmita] n tehn. kolorimetrs tintype ['tintaip] n fot. ferotipija tinware ['tmwea] n alvas izstrādājumi tiny ['taini] a sīks, niecīgs; t. Utile child —

mazulis; t fact — nenozīmīgs fakts tip® [tip] Inl. gals; t. of one's finger — pirkstgals; from t. to toe — no galvas līdz kājām; to have on the t. of one's tongue — būt mēles galā; 2. uzgalis; 0 to have smth. at one's fingers' ~s — zināt kaut ko kā savus piecus pirkstus; II v 1. uzlikt uzgali; 2. apgriezt (krūmus, koku galotnes) tipb [Up] Inl. viegls pieskāriens; 2. sa-title

šķiebšana; noliekšana; 3. atkritumu izgāztuve; Avi. viegli pieskarties; to t. one's hat — sveicināt, viegli pieskaroties platmalei; 2. sašķiebt; noliekt; 3. sašķiebties; the boat ~ped — laiva sasveras uz sāniem; 4. izgāzt (atkritumus); = to t. off — noliet (šķidrumu)', to t. out — izveides; izkrist; to t. over , to t. up — 1) apgāzt; 2) apgāzties; 0 to t. the scale — likt nosvērties svaru kausam tipc [tip] Int. dzeramnauda; 2. mājiens; take my t.! — uzklausi mani!; 0 t. from the stable — ziņas no drošiem avotiem; to miss one's t. — 1) negūt panākumus; 2) teātr. slikti tēlot; II v 1. dot dzeramnaudu; 2. dot mājienu; to t. the winner — iepriekš noteikt uzvarētāju; 3. sar. padot, pasniegt; to t. a song — nodziedāt dziesmu; <=" to t. off—brīdināt; to t. up — atdarīt maku tip-and-run [.tipand'rAn] a (par uzbrukumu) zibeņātrs; t.-a.-r. raid — pēkšņs īslaicīgs aviācijas uzlidojums tiplorry ['tiplon] n pašizgāzējs, pašizkrāvējs tip-off*1 ['tiprifļ n 1. mājiens; 2. konfidenciāla

informācija tip-ofP» ['tipnf] n sp. strīda bumbas izspēlēšana (basketbolā) tipped [tipt] a ar uzgali; t. cigarettes —

cigaretes ar filtru tipper ['tipa] n pašizgāzējs, pašizkrāvējs tipple ['tipi] Irti. alkoholisks dzēriens;

2. humor, dzēriens; II v dzert, žūpot tippler ['tipla] « dzērājs, žūpa tipstaff ['tipsta:fj n (pl tipstaves ['tipsteivz],

tipstaffs ['tipsta:fs]) šerifa palīgs tipstaves sk. tipstaff tipsy ftipsi] a iereibis

tiptoe f'tiptau] I n (kājas) pirkstgali; to walk on t. — iet uz pirkstgaliem; II a satraukts; to be on t. with curiosity — degt aiz ziņkārības; ID v iet uz pirkstgaliem tip-top [.tip'tup] I n augstākā pakāpe; II a

pirmšķirīgs, lielisks; III adv lieliski tip-truck ['tiptrAk] sk. tiplorry tip-up [tipAp] a nolaižams; t.-u. seat — nolaižams sēdeklis (piem., teātri)', t.-u. table — saliekams galds

tirade [tai'reid] n tirāde tire" ['taia] amer. sk. tyrea tireb ['taia] v 1. nogurt; I am ~d — es esmu noguris; 2. nogurdināt; walking ~s me — staigāšana mani nogurdina; 3. apnikt; I'm ~d of it — man tas ir apnicis; <=» to t. out — 1) nogurt; 2) nogurdināt tired ['taiad] a 1.noguris; t. out — izmocīts; galīgi paguris; t. to the bone — noguris kā suns; 2. (of) apnicis tireless ['taiatas] a nenogurdināms; nenogurstošs

tiresome ['taiasam] a 1. nogurdinošs; 2. apnicīgs

tiro ['taiarau] « (pl tiros ['taiarauz]) lat.

iesācējs 'tis [tiz] saīs. no it is

tissue ['ti/u:] I n 1. tekst. plāns audums;

2. biol. audi; connective t. — saistaudi;

3. tīkls, tīklojums; t. of lies — vieni meli;

4. zīdpapīrs; 5. papīra salvete; II v noslaucīt seju kosmētiskajā salvetē

tissue paper ['ti/ui.peipa] n 1. zīdpapīrs;

2. kosmētiskā salvete tissue typing [*ti/u:,taipiT]] n biol. audu savienojamības noteikšana tit" [tit] n ornit. zīlīte

titb [tīt] n : t. for tat — 1) dots pret dotu; 2)

humor, pakalpojums pret pakalpojumu tit0 [tit] « 1. sar. pups; 2. muļķis; 0 to get on

one's ~s — kaitināt titan ['taitan] n titāns titanic" [tai'taenik] a titānisks titanicb [tai'taenik] a ķīm. titāna-titanium [tai'teimam] n ķim. titāns titbit ['titbit] rt 1. gardums, gards kumoss;

2. sar. pikants jaunums titfer ['titfa] n sl. cepure tithe [tai5] n 1. desmitdaļa; 2. sar. drusciņa, kripatiņa; 3. novec. desmitā tiesa (baznīcai) titillate ['btileit] v tīkami satraukt titivate ['titiveit] v sar. 1. uzpost; 2. uzposties title ['taitl] I n 1. virsraksts, nosaukums; 2. tituls; 3.jur. īpašumtiesības; t. to land — īpašumtiesības uz zemi; 4. sp. čempiona nosaukums; 5. kin. uzraksts; credit t. — režisora, scenārista, operatora vārdu uz-

skaitījums (filmas sākumā vai beigās)\ II v

1. dot nosaukumu (virsrakstu); 2. piešķirt titulu; 3. kin. dot uzrakstus

titled [taitld] a titulēts

title-deed ['taitldi:d] n jur. īpašumtiesības

apliecinošs dokuments titleholder ['taitljisuldo] n čempions titmice sk. titmouse title-page ['taitlpeidj] n titullapa titlepart ['taitlpait] n titulloma titlerole ['taitlrsul] n titulloma titmouse ['titmaus] n (pl titmice ['titmais])

ornit. zīlīte titrate ['taitreit] v ķim. titrēt titter [tite] I n ķiķināšana; II v ķiķināt tittle ['titl] n nieciņš, mazumiņš; not one jot

or t. — ne druskas tittle-tattle ['titltaetl] I n tenkas, pļāpas; II v

tenkot, pļāpāt tittup ['titop] Irti. līksmība; 2. auļi, aulekši;

II v 1. līksmot; 2. auļot, aulekšot titular ['tit/ub] a 1. nomināls; t. professor— profesors bez katedras; t. sovereignty — nomināla suverenitāte; 2. titula-; 3. titulēts tizzya ['tizi] n sl. sešu pensu monēta tizzyb f'tizi] n sl. uztraukums; to be in a t. —

būt satrauktam to I adv [tu:] : to and fro — šurp un turp; to shut the door to — aizvērt durvis; 0 to bring to — dabūt pie samaņas; to come to — nākt pie samaņas; to fall to — ķerties klāt; being hungry they fell to — būdami izsalkuši, viņi metās virsū ēdienam; II prep (uzsvērtā forma [tu:tu]; neuzsvērtā forma [to, t]) 1. (norāda virzienu) uz; līdz; to go to the south — doties uz dienvidiem; to turn to the right — pagriezties pa labi; it's two miles to London — līdz Londonai ir divas jūdzes; the window looks to the south — logs ir vērsts pret dienvidiem;

2. (norāda laiku) līdz; a quarter to six — bez ceturkšņa seši; from morning to noon — no rīta līdz pusdienai; to the last — līdz pēdējam brīdim; to this day — līdz šai dienai; 3.(norāda stāvokli) : tendency to laziness — nosliece uz slinkumu; 4. (noradu pāreju citā stāvokli) ; from bad to

worse — aizvien ļaunāk; to bring smb. to tears — novest kādu līdz asarām; to sing a baby to sleep — dziedāt, kamēr bērns aizmieg; to stir smb. to action — likt kādam darboties; to tear to pieces — saplēst gabalos; 5. (norāda mērķi, nolūku) : all to no purpose — viss bezmērķīgi; monument to a poet — piemineklis dzejniekam; to this end — šim nolūkam; to come to smb.'s help — palīdzēt kādam; to drink [a health] to smb. — uzsaukt kādam tostu; 6. (norāda pakāpi): to a man— līdz pēdējam vīram; to one's heart's content— pēc sirds patikas; to the minute— ar minūtes precizitāti; wet to the skin — izmircis līdz ādai; 7. (norāda piederību): a good mother to her child — laba māte savam bērnam; an institute attached to the academy — akadēmijas institūts; there are one hundred pence to every pound — katrā mārciņā ir simts pensu; 8. (norāda dažādas attiecības): key to the door — durvju atslēga; secretary to the director — direktora sekretāre; face to face — vaigu vaigā; shoulder to shoulder

— plecu pie pleca; ten to one — desmit pret vienu; to my surprise — man par izbrīnu; to dance to music — dejot mūzikas pavadībā; it's not to my liking — man tas nepatīk; it seems silly to me — man tas liekas muļķīgi;

9. (izsaka datīva attiecības): the letter to a friend — vēstule draugam; he gave the book to me — viņš man iedeva grāmatu;

10. (izsaka salīdzinājumu): compared to — salīdzinājumā ar, true to nature — dabisks; tāds kā dabā; I prefer the theatre to TV — es dodu priekšroku teātrim, nevis televīzijai; we won six to three sp. — mēs uzvarējām ar seši pret trīs; HI part (uzsvērtā forma [tu:, tu], neuzsvērtā forma [to, t]): to err is human — maldīties ir cilvēcīgi; he did not want to go but he had to — viņš negribēja iet, bet viņam vajadzēja to darīt

toad [taud] n 1. krupis; 2. riebeklis; 0 to eat smb.'s t. — būt liekēdim

toad-eater ['toud.iita] n lišķis, roklaiža

toad-eating ['tsod,i;tti]] I n lišķēšana; II atog

lišķīgs, iztapīgs toad-in-the-hole [,taudin5a'haul] n mīklā

cepta desa toadstool ['taudstuil] n suņusēne toady ['taudi] I n lišķis; II v lišķēt, izdabāt toadyism ['taudiizam] n 1. lišķība; 2. dzīvošana uz citu rēķina to-and-fro [,tu:an'frau] n virzīšanās turp un atpakaļ; t.-a.-f. of passengers — pasažieru straume, kas plūst vairākos virzienos toast" [taust] I n grauzdiņš; 0 to have smb. on t. — turēt kādu savā varā; II n 1. grauzdēt; 2. sildīt; to t. one's feet by the fire — sildīt kājas pie uguns; to t. on the beach — cepināties pludmalē toastb [taust] I n 1. tosts; to drink a t. to smb. — dzert uz kāda veselību; to propose at. — uzsaukt tostu; 2. tas, kuram uzsauc tostu; 3. sabiedrības mīlulis; II v uzsaukt tostu; to t. smb.'s health — dzert uz kāda veselību

toaster8 ['tausta] n tosters (grauzdēšanas ierīce)

toasterb [tausta] n sk. toastmaster toasting-fork ['taustii]fo:k] n garkātaina

dakšiņa (maizes grauzdēšanai) toastmaster ['taust,ma:sta] n tosta uzsau-cējs

tobacco [ta'baekau] n (pl tobaccos vai

tobaccoes [ta'baekaus]) tabaka tobacconist [ta'baekamst] n 1. tabakas fabrikas īpašnieks; 2. tabakas izstrādājumu tirgotājs

to-be [ta'bi:] I n nākotne; II a nākošais; mother to-be — topošā māte; in time to-be — nākotnē toboggan [ta'bogan] I n kamaniņas; II v 1. braukt ar kamaniņām; 2. (par cenām) strauji kristies toboggan-slide [ta'boganslaid] n kalns

braukšanai ar kamaniņām Toby ['taubi] n suns Tobijs (angļu leļļu teātrī) toby ['taubi] n amer. sar. tievu lētu cigāru šķirne

toby-jug ['taubid3Ag] n alus kauss (atveidots

kā vīrs ar trīsstūrainu cepuri) toccata [ta'ka:ta] n mūz. tokāta

toco ['taukau] n (pl tocos ['taukauz]) sl. pēriens; sukas tod [tod] n : on one's t. sl. — viens pats today [ta'dei] I n šodiena; the young people of t. — mūsdienu jaunatne; II adv 1. šodien; 2. mūsdienās toddle ['tudl] I n 1. čāpošana; ripināšana; 2. sar. pastaiga; 3. sar. bērns, kas sāk staigāt; II v 1. čāpot; tipināt; 2. sar. pastaigāties; to t. off to see a friend — ieskriet pie drauga

toddler ['ttxlla] n bēms, kas sāk staigāt toddy ['todi] n punšs; groks to-do [ta'du:] n sar. kņada, burzma toe [tau] Inl. kājas pirksts; great (big) t. — kājas īkšķis; from top to t. — no galvas līdz kājām; to toast one's ~s — sildīt kājas; 2. (zeķes, zābaka) purngals; to turn one's ~s out — vērst kājas pirkstgalus uz āru; 3. apakšgals; 4. tehn. pēda; 0 to be one's ~s — 1) būt dzīvespriecīgam; 2) rosīties; darboties; 3) būt enerģiskam; to tread om smb.'s ~s — aizskart kāda jūtas; to turn up one's ~s — atstiept kājas, nomirt; II v 1. pieskarties ar purngalu; to t. the line — 1) sp. nostāties uz starta līnijas; 2) stingri ievērot norādījumus; 2. pieadīt purngalu (zeķei); 3. iedzīt greizi (naglu

u. tml.)', 4. skoln. sl. iespert; to t. smb. out of the room — izsviest kādu no istabas; <=> to t. in — vērst kājas pirkstgalus uz iekšu; to t. out — vērst kājas pirkstgalus uz āru toecap ['taukaep] n (apava) purngals toedance ['tauda:ns] n puantu deja toehold ['tauhauld] n atbalsta punkts kāju

pirkstiem (piem., uz klints) toenail ['tauneil] n kājas pirksta nags toff [tof] n sl 1. džentlmenis; the ~s — sabiedrības "krējums"; 2. frants toffee t'tnfi] n īriss (konfekte)', 0 not for a t. — neparko; not to be able to do a thing for t. — nepavisam nemācēt kaut ko darīt toffy [tufi] sk. toffee toffee-nosed f'tofinauzd] a sl. uzpūtīgs tog [tog] sar. I n (parasti pl) drēbes; II v apģērbt; to t. oneself up — uzposties, uzcirstiestoga

toga ['tougo] n 1. toga; 2. sar. (tiesneša u.

tml.) mantija together [to'geSo] I a sar. mierīgs; nosvērts; to be looking t. — izskatīties apmierinātam; II adv 1. kopā; to get t. — 1) savākt; salasīt; 2) sanākt kopā; 3) sakrāt; to stand t.— turēties kopā; 2. viens ar otru; compared t. — salīdzinot vienu ar otru; 3. vienlaicīgi; to come t.— notikt vienlaikus; troubles always come t. — nelaime nekad nenāk viena; 4. nepārtraukti; for hours t. — stundām ilgi; 5.: t. with — piedevām togetherness [to'ge5onos] n kopības sajūta; tuvība

togged-up [.togd'Ap] a sar. uzposies, uzcirties

toggery ['togon] n sar. apģērbs, drēbes (sev.

formas tērps) toggle f'togl] n garena koka poga (sev. sporta apģērbam)

toggle-joint ['togld33int] n tehn. kloķsviras

savienojums toil [toil] I n smags darbs; II v 1. (at) nopūlēties; 2. vilkties; <=> to t. out — novārdzināt toiler ['toils] n strādnieks, darba rūķis toilet ['toibt] n 1. tualete; L articles—tualetes piederumi; to make one's t. — sakārtoties; 2. apģērbs, tērps; summer ~s — vasaras tērpi; 3. tualetes galdiņš ar spoguli; 4. tualetes istaba, ateja; 5. klozetpods; 6. amer. tualetes istaba, ģērbistaba; 7. amer. vannas istaba

toilet-bowl ['todotboul] n klozetpods toilet-case ['toilotkeis] n tualetes maciņš toilet-paper f'todatpeipa] n tualetes papīrs toilet powder ['toilot,paudo] n 1. pūderis; 2. talks

toilet-roll ['todotroul] n tualetes papīra rullis toiletry ['todotn] a amer. 1. tualetes piederumi; 2. parfimērija, kosmētika toilet-set ['toibtset] n tualetes piederumu komplekts

toiletware ['todotweo] n tualetes priekšmeti toilet water ['todot,wo:to] n tualetes ūdens toilless ['toilbs] a viegls

toils [toilz] n pl 1. tīkls; 2. slazds; taken

(caught) in the t. — iekritis slazdā toilsome ['toilsom] a grūts, smags toil-worn ['toilwo:n] a pārstrādājies, nomocījies

toing and froing [.tuinpn'frouii]] n sar.

bezmērķīga rosīšanās; noņemšanās Tokay [touTcei] n tokajietis (vīns) toke [touk] n sl. (marihuanas) dūms token ['toukan] n 1. zīme; apliecinājums; t. of affection — mīlestības apliecinājums; t. strike — solidaritātes streiks; by this (the same) t. — bez tam; kā vēl viens apliecinājums; in t. (of) — apliecinot; in t. of remembrance — par piemiņu; 2. piemiņas velte; t. gift — dāvana naudas čeka veidā (ko var iemainīt pret mantu); 3. pazīme, iezīme; 4. pazīšanas zīme; 5. talons, žetons; 6. šķietamība; t. payment — simboliska (neliela) summa parāda dzēšanai; t. resistance — vāja pretestība; t. smile — neveikls smaids told sk. teli

tolerable ['tolrobl] a 1. [pajciešams; 2. apmierinošs

tolerance ['tolrans] n 1. iecietība, tolerance;

2. tehn. pielaide, tolerance tolerant ['tolrant] a iecietīgs, tolerants tolerate ['toloreit] v 1. paciest; 2. pieļaut toleration [.tob'rei/n] n iecietība, tolerance toli" [toul] Inl. zvana skaņas; 2. kapu zvans; II v (par zvanu) zvanīt; to t. the hours — iezvanīt stundas toli» [toul] n 1. nodoklis, nodeva; to take t. (of) — 1) ieturēt daļu; 2) sagādāt zaudējumus; 2. maksa par tālsarunu; t. call — tālsaruna; 3. maksa par privātceļu lietošanu; 4. mii. zaudējumi;

heavy t.— smagi zaudējumi; 0 road t. — satiksmes nelaimes gadījumu skaits tollable ['toulobl] a apliekams ar nodokli tollage ['touhd3] n l.nodoklis (sev. par privātceļu lietošanu); 2. aplikšana ar nodokli tollbar ['toulba:] n postenis (kur jāmaksā nodoklis)

toll bridge ['toulbnd3] n tilts, par kura lietošanu jāmaksā tollgate ['taulgeit] sk. tollbar

tollhouse ['taulhaus] n nodokļu kantoris (kur maksā nodokli par privāto ceļu, tiltu u. tml. lietošanu) tollkeeper ['toulki.'ps] n nodokļu savācējs

(par privāto ceļu, tiltu u. tml. lietošanu) tol-lol [tol'lol] a sar. ciešams, tīri labs toll road ['tsulraud] n ceļš, par kura lietošanu

jāmaksā nodoklis tolly ['toli] n skoln. sl. svece tomahawk ['tomahcck] I n tomahauks; 0 to bury the t. — salīgt mieru; II v 1. nogalināt ar tomahauku; 2. bargi kritizēt tomato [ta'maitau] n tomāts tomb [tu:m] Inl. kaps; 2. kapa piemineklis;

0 the t. — nāve; II v apbedīt tomboy ['tomboi] n nebēdne, draiskule tombstone ['tuimstaun] n kapa piemineklis,

kapakmens tomcat [.tomkaet] n runcis (arī pārn.) tome [tsum] n liela grāmata tomfool[,tom'fu:l] Inl.muļķis;2.jokdaris,

āksts; II v muļķoties, ākstīties tomfoolery [tom'fu:bri] n 1. muļķošanās,

ākstīšanās; 2. muļķīgs joks tommy ['torni] n 1. (arī T. Atkins) tomijs (angļu kareivja palama); 2. sl. ēdamais; 3. sl. maize; brown t. — rupjmaize; 4. vēst. maksājums natūrā tommy-gun ['tomigAn] n mii. automāts tommyrot ['tomirot] n sar. blēņas, muļķības tomnoddy ['tomnodi] n muļķis tomography [tav'mogrsfi] n tomogrāfija tomorrow [ta'morau] Inl. rītdiena; 2. nākotne; n adv rit; t. morning — rit no rīta; t. week — no rītdienas par nedēļu tomtit ['tomtit] n zīlīte tomtom ['tomtom] n tamtams ton® [tAn] n 1. tonna; displacement t .jūrn. — tonnāža; 2. sar. milzums; ~s of money — kaudzēm naudas; ~s of people — ļaužu masas; 3. sar. milzīgs smagums; 4. (the t.) sl. (par autobraukšanu) simt jūdžu stundā; 5. sar. simts mārciņu sterliņu tonb [to] n mode, stils tonality [tsv'naebti] n mūz. tonalitāte tone [taun] Inl. tonis; deep (low) t. — zems tonis; high (thin) t. — augsts tonis; heart

~s med. — sirdstoņi; to set the t. — noteikt toni; 2. atmosfēra; gaisotne; t. of a nation — tautas gars; 3. nokrāsa, tonis; various ~s of red — dažādi sarkanās krasas toņi; 4. stils, elegance; 5. (balss) intonācija, modulācija;

6. med. tonuss; 7. mūz. tonis; II v 1. piešķirt toni (skaņai, krāsai); 2. uzskaņot (mūzikas instrumentu)', <=> to t. down — notušēt; mīkstināt; to t. down one's language — izteikties maigāk (pieklājīgāk); to t. in — harmonēt; black shoes t. in with your coat— melnas kurpes labi pieskaņotas jūsu mētelim; to t. up — 1) pastiprināt (toni)', 2) tonizēt

tone-arm ['taunaim] n (atskaņotāja) adapters tone-deaf [,toun,def] a tāds, kas neatšķir

skaņas toni toneless ['taunbs] a neizteiksmīgs tone poem ['taun.pauim] n mūz. simfoniska poēma

tonga ['toijgs] n viegli divriči tongs [toijz] n pl (arī pair of t.) knaibles; sugar t. — cukura standziņas; 0 to go at smth. hammer and t.— enerģiski ķerties pie kaut kā

tongue [tAij] n 1. mēle; furred (coated) t. med. — aplikta mēle; ready t. — veikla mēle; to find one's t. — atgūt valodu; to hold one's t. — valdīt mēli; turēt muti; to loose smb.'s t. — atraisīt kādam mēli; to lose one's t. — zaudēt valodu; to put out one's t. — paradīt mēli; to wag one's t. — kulstīt mēli; 2. valoda; mother t. — dzimtā valoda; 3. kul. mēle; boiled t. — vārīta mēle; 4. (liesmas, zvana) mēle; 5. (pūšamā instrumenta) mēlīte; 6. zemes strēle;

7. tehn. rēdze; tapa; 8. dzelzc. pārmijas nazis; 0 [with the] t. in [one's] cheek — zobgalīgi; to bite one's t. off — nožēlot pateikto; to keep a civil t. in one's head — būt pieklājīgam; nerunāt rupjības; to set ~s wagging — izraisīt

valodas; to tie smb.'s t. — apklusināt kādu; his t. failed him — viņš nevarēja atrast īstos vārdus; his t is too long for his teeth pārn. — viņam ir gara mēle

tongue-in-cheek [.tAtjin't/nk] a zobgalīgs;tongue-lash

t.-in-ch. remarks — zobgalīgas piezīmes tongue-lash ['tAtjlas/] v norāt, izbārt tongue-tied ['tAt]taid] a 1. kluss, nerunīgs;

2. ar valodas defektu tongue-twister ['tAtj .twists] n grūti izrunājams vārds (vai pantiņš) tonic ['tnnik] Inl. med. tonizējošs līdzeklis; 2. mūz. tonika; Hal. med. tonizējošs; 2. mūz. tonikas-; tonisks tonight [ta'nait] Inl. šis vakars; ~'s news — vakara ziņas (pa radio, televīziju)-, 2. šī nakts; II adv 1. šovakar; 2. šonakt tonnage ['tAnid3] n jūrn. tonnāža tonne [tAn] n metriskā tonna (1000 kg) tonometer [tau'nomita] n 1. mūz. kamertonis;

2. med. tonometrs tonsil ['tnnsl] n anat. mandele; to have one's

~s out — likt izgriezt mandeles tonsillitis [.tonsa'laitis] n med. tonsilīts,

mandeļu iekaisums tonsure ['ton/a] n tonzūra ton-up [.tAn'Ap] a (par autobraukšanu) ātrāk

par simt jūdžu stundā tony ['tauni] a sar. grezns, lepns Tony f'tauni] n "Tonijs" (ikgadēja prēmija

par sasniegumiem teātra mākslā) too [tu:] adv 1. ari; won't you come t.? — vai jūs ari nāksiet?; 2. pārāk; none t. soon — ne pārāk drīz; he's had one t. many — viņš ir iedzēris par daudz; it is t. hot—ir pārāk karsts; 3. ļoti; t. bad —ļoti žēl; I'm only t. pleased to help you — esmu ļoti priecīgs, ka varu jums palīdzēt; 4. patiešām; I mean to do it, t.— es patiešām esmu nodomājis to darīt took sk. take II

tool [tu:l] Inl. darbarīks, instruments; 2. darbgalds; 3. pārn. ierocis, līdzeklis; he was a mere t. in the hands of the ruler — viņš bija tikai ierocis valdnieka rokās;

4. skoln. sl. zubritājs; 0 to down ~s — pārtraukt darbu, streikot; to play with edged ~s — rotaļāties ar uguni; II v 1. darboties, rīkoties (ar darbarīku, instrumentu); 2. tēst (akmeni); 3. iespiest rotājumu (uz grāmatas vāka); 4. sar. aizvest (ar ekipāžu u. tml.);

5. sar. braukt (ar ekipāžu u. tml.); <=> to

t. up — apgādāt ar instrumentiem (vai mašīnām) tooling ['tu:lir]] n mehāniskā apstrāde toot [tu:t] Inl. taurēšana; 2. amer. uzdzīve; n v pūst tauri; 0 to t. one's own hom amer. — plātīties, lielīties tooth [tu:0] I n(pl teeth [ti:0]) 1. zobs; false (artificial) teeth — liekie zobi; loose t. — zobs, kas kustas; milk (deciduous) teeth — piena zobi; permanent teeth — pastāvīgie zobi; to crown at. — uzlikt zobam kronīti; to have a t. out, to have a t. pulled amer. — likt izraut zobu; to have one's teeth attended — likt ārstēt zobus; to set (clinch) one's teeth — sakost zobus; to show one's teeth — atņirgt zobus; the child is cutting its teeth — bērnam nāk zobi; 2. tehn. zobs, zobiņš; 0 in the teeth of smth. — par spīti kaut kam; long in the t. — vecs; t. and nail — uz dzīvību un nāvi; ar nagiem un zobiem; to cast smth. in smb.'s teeth — mest kādam kaut ko acīs; to escape by the skin of one's teeth — izbēgt par mata tiesu; to get one's teeth into smth.— ķerties pie kaut kā; to have a sweet t. — būt kāram uz saldumiem; to lie in one's teeth — melot, acīs skatīdamies; to set smb.'s teeth on edge — aizkaitināt kādu; II v 1. tehn. iegriezt zobus; 2. sakabināt, aizāķēt

toothache ['tu:0eik] n zobu sāpes toothbrush ['tu:0brA/] n zobu suka tooth comb ['tu:0kaum] n smalkzobaina

ķemme toothed [tu:0t] a robains toother ['tu:0a] n sar. sitiens pa zobiem toothing ['tu:Giiļ] n tehn. robaina sazobe toothless ['tuiOlas] a bezzobains toothpaste ['tu:9peist] n zobu pasta toothpick ['tu:0pik] n zobu bakstāmais toothpowder ['tu:0,pauda] n zobu pulveris toothsome ['tu:0sam] a garšīgs tootle ['tu:tl] Inl. (taures, flautas) skaņas; 2. tukša runāšana; II v taurēt; pūst tauri (flautu) toots [tu:ts] sk. tootsy

tootsie ['tu:tsi] n kājiņa, peciņa (bērnu valodā)

tootsy ['turtsi] n amer. sirdspuķīte, mīļumiņš

top8 [tup] n vilciņš (rotaļlieta)-, 0 old t.! — veco zēn!; to sleep like at.— gulēt kā susurim

topb [top] Inl. galotne, virsotne; 2. virsa; augša; t. of milk — 1) plēvīte uz atdzisuša piena; 2) krējuma kārta uz piena; t. of the page — lappuses augšdaļa; t. of the table — galda virsma; from t. to bottom — no augšas līdz apakšai; from t. to toe — no galvas līdz kājām; on t. — augšā; 3. (katla) vāks; 4. (sakņauga) laksts; 5. augstākā pakāpe; kalngals; t. of the class — pirmais skolēns klasē; at the t. of one's voice — pilnā kaklā; to come out on t. — 1) uzvarēt (sacensībās); 2) gūt panākumus (dzīvē); to come to the t. — izcelties; gūt panākumus; to go over the t. — 1) mil. doties uzbrukumā (no ierakumiem); 2) mesties cīņā; spert izšķirošu soli; to take the t. of the table — sēdēt galda galā; 6. (zābaka) atloks; 0 [a little bit] off the t. — ķerts; jucis; on [the] t. (of) — piedevām; turklāt; to be at the t. of the ladder, to swim at the t. — ieņemt ievērojamu stāvokli; to be (feel) on t. of the world — būt (justies) kā septītās debesīs; to blow one's t.— dusmoties, skaisties; to get on t. (of) — pārspēt; II a

1. augšējais; t. floor — augšstāvs; 2. maksimāls; t. price — visaugstākā cena; at t. speed — ar vislielāko ātrumu; t. secret — pilnīgi slepeni; 3. galvenais; t. people — cilvēki ar augstu sabiedrisko stāvokli; III v 1. uzkāpt (kalna virsotnē);

2. pārklāt; mountains ~ped with snow — ar sniegu klāti kalni; to t. a cake with cream — uzlikt tortei krēma kārtu;

3. pārspēt, pārsniegt; to t. one's part — lieliski nospēlēt savu lomu; he ~s his father by a head — viņš ir galvas tiesu garāks par savu tēvu; 4. apgriezt galotni (kokam); nogriezt (lakstus); = to t. off — pabeigt; to t. off dinner with fruit — pēc pusdienām pasniegt augļus; to t. out — svinīgi nodot (ēku u. tml.); to t. up — pieliet; piepildīt; 0 to t. it all — lai mērs būtu pilns; to t. the bill — spēlēt galveno

lomu

topaz ['taupaez] n topāzs top-boot [.tophuit] n atloku zābaks top brass [,tnp'bra:s] n mii. sl. augstas dienesta pakāpes virsnieks topcoat ['tnpkaut] n mētelis top dog [,top'dt)g] n sl. uzvarētājs top-dog [.top'dDg] a sl. : t.-d. position —

augsts amats top drawer [,top'dra:a] I n augstākā sabiedrība; n a augstākās sabiedrības-top-dress [.top'dres] v lauks, dot papildmēs-lojumu

top-dressing [.top'dresii]] n lauks, papild-

mēslojums tope8 [taup] n birzs topeb [taup] v žūpot topee ['taupi:] sk. topi toper ['taupa] n dzērājs, žūpa top-flight [.top'flait] a sar. pirmšķirīgs, lielisks

topfull ['topful] a pilns līdz augšai topgallant [tup'gaelant] n 1. jūrn. brambura;

2. pārn. kulminācija

top hat [.top'haet] I n cilindrs (cepure); II a augstākās sabiedrības-; aristokrātijas-; 0 t. h. budget — budžets, kas izdevīgs bagātajiem

top-heavy [.tophevi] a 1. nestabils; nenoturīgs; 2. sar. iereibis top-hole [.tophaul] a pirmšķirīgs, lielisks topi ['taupi:] n tropu cepure topic ['topik] n 1. temats; the t. of the day —

aktuāls jautājums; 2. pl tematika Topic A ['topik'ex] n aktuāls dienas notikums topical ['topikl] a 1. aktuāls; 2. tematisks;

3. med. vietējs

topicality [.topi'kaelati] n aktualitāte topknot ['tDpnDt] n 1. (matu) mezgls (galvas virsū); 2. (frizūras) rotājums ar lentēm, spalvām u.tml.: 3. .var. galva; pauris;

4. (putna) cekuls

topless ['toplas] a 1. bez augšas (virsas); 2. ar

kailām krūtīm top-level [.top'levl] n : t.-l. negotiations — sarunas visaugstākajā līmenī; t.-l. officials — augstu stāvošas personas

1143topline

topline ['toplainļ a 1. populārs; t. actress — (kino, teātra) zvaigzne; 2. (par ziņām) sensacionāls; 3. pirmšķirīgs; t. firm — vadoša firma

top liner ['topjaino] n populārs aktieris;

(kino, teātra) zvaigzne toplofty [.toplofti] a sar. uzpūtīgs topmast ['topmaist] n jūrn. stenga topmost ['topmoust] a 1. augšējais; 2. vissvarīgākais topnotch [.tup'not/] a sar. pirmšķirigs, lielisks

topographer [te'pogrofo] n topogrāfs topography [to'pogrofi] n topogrāfija toponymy [to'ponsmi] n vai. toponīmija topper ['tops] n sar. 1. cilindrs (cepure)-, 2. lielisks cilvēks; 3. lieliska lieta; 4. plats sieviešu mētelis topping ['topiT]] I n 1. virsotne; 2. galotņu apgriešana (kokiem, krūmiem)-, 3. (ēdiena) garnējums; II a sar. lielisks; 0 t. cheat — karātavas; t. cove (fellow) — bende topple ['topi] v 1. (arī to t. down) nogāzties; 2. (arī to t. over) apgāzties; 3. sasvērties, sašķiebties

tops [tops] a (parasti the t.) sar. lielisks, teicams; as an actress she's the t. — viņa ir vislabākā aktrise topsail ['tupsi] n jūrn. marsbura top-sawyer [.top'soijo] n sar. 1. cilvēks ar augstu sabiedrisko stāvokli; 2. teicams speciālists

top-scorer [.top'skoira] n sp. komanda, kas

ieguvusi vislielāko punktu skaitu top-secret [.top'siikrot] a pilnīgi slepens top sergeant [.top'sasdjant] n amer. mii. sar.

rotas staršina topside" ['topsaid] n kul. (sev. vēršgaļas)

šķiņķa gabals topsideb ['topsaid] adv 1. uz klaja; 2. priekšgalā; vadošā stāvoklī topsoil [tDpsDil] n lauks, aramkārta topsy-turvy [.topsi'tovi] I n juceklis; II a

juceklīgs; III adv juku jukām topsy-turvydom [tnpsi'bividam] n juceklis top table ['topteibl] n 1. prezidija galds; 2. galds goda viesiem (banketā)

toque [tauk] n 1. maza sieviešu cepure (bez

malām)-, 2. zool. makaka (pērtiķu suga) torch [to:t/] n 1. lāpa; electric (pocket) t. — elektriskais (kabatas) lukturītis; 2. pārn. gaismas nesējs; the t. of learning — zināšanu izplatītājs; 3. tehn. lodlampa; 0 to carry a t. for smb. — mīlēt kādu; to hand on the t.— nodot tālāk zināšanas (tradīcijas)

torchlight ['to:t/lait] n 1. lāpas gaisma; t. procession — lāpu gājiens; 2. elektriskā (kabatas) lukturīša gaisma torch-singer [tat/sup] n sentimentālu

dziesmiņu dziedātāja torch-song ['tot/sr»iļ] n sentimentāla dziesmiņa

torchy ['to:t/i] a amer. (par dziesmu) skumjš tore sk. tear3

toreador ['torioda:] n toreadors

torment I n ['to:mont] mokas; mocības; II v

[toi'ment] 1. mocīt; 2. kaitināt tormentor [toi'menta] n mocītājs torn sk. tear8

tornado [to:'neidou] n (pl tornadoes [toi'neidauz], tornados [toi'neidouz])

1. viesuļvētra; 2. (aplausu) vētra torpedo [toi'piidau] I n 1. mii. torpēda;

2. petarde; 3. amer. sl. profesionāls slepkava; II v 1. mil. torpedēt; 2. iznīcināt; to t. a plan — izjaukt plānu

torpedo-boat [toi'piidsubout] n mii. torpēd-laiva

torpedo-plane [toi'piidauplein] n torpēdne-

sēja lidmašīna torpid ['to:pid] a 1. kūtrs, apātisks; 2. sastindzis, stings; 3. (par dzīvnieku) ziemas guļā esošs

torpidity [toi'pidati] n 1. kūtrums, apātija;

2. sastingums torpids ['to:pidz] n pl airēšanas sacīkstes torpor ['to:po] n 1. kūtrums, apātija; 2. sastingums; 3. stulbums torrent ['torant] n 1. straume; 2. pārn. plūdums, plūsma; t. of tears — asaru plūdi torrential [ta'ren/1] a 1. straumēm plūstošs; t. rain — lietusgāze; 2. bagātīgs; t. words — vārdu birums

torrid ['tend] a 1. karsts, svelmains; t. zone — tropiskā josla; 2. straujš, nevaldāms; t. love affair — kvēla mīlas dēka

torsion ['to:/n] n 1. tehn. griešana; 2. med.

(artērijas) nosiešana torsion-balance ['to:/nbaebns] n tehn. vēipes svari

torso ['to:sau] n (pl torsos ['to:sauz]) 1. rumpis; 2. torss (statuja) tort [to:t] n jur. civiltiesību pārkāpums tortilla [to:'tib] n kukurūzas plācenis tortoise ['toites] n bruņurupucis tortoise-shell ['to:ta/el] n bruņurupuča bruņas tortuous ['to:t/uas] a 1. līkumots; 2. izvairīgs;

aplinku; t. answer — izvairīga atbilde torture f'toit/a] I n 1. spīdzināšana; to put to the t. — spīdzināt; 2. mokas; to suffer t. from headache — ciest galvassāpes; II v

1. spīdzināt; mocīt; 2. mocīt, tirdīt; ~d by jealousy — greizsirdības mocīts

torturer ['toit/ara] n mocītājs, spīdzinātājs torturous ['to:t/ares] a mokpilns Tory ['to:n] n pol. torijs, konservatīvais tosh [to/] n sl. nieki, blēņas tosher ['tū/a] n sl. neklātienes students toss [tos] Inl. mešana, sviešana; t. of the head — galvas atmešana; 2. lozēšana (metot monētu); 3. grūdiens; 4. (jātnieka) izmešana no segliem; to take at.— tikt izmestam no segliem; II v 1. mest, sviest; to t. one's head — atmest galvu; 2. mētāt, svaidīt; 3. mētāties, svaidīties; 4. (par zirgu) izmest no segliem (jātnieku); 5. (par vērsi) pacelt uz ragiem; 6. lozēt (metot monētu); 7. viegli samaisīt; 8. kalnr. skalot (rūdu); = to t. for — izlozēt (metot monētu); to t. off— 1) nomest; nogrūst; 2) izdzert vienā rāvienā; 3) ātri izdarīt; to t. off an article—uzmest rakstu; to t. up — 1) lozēt (metot monētu); 2) ātri pagatavot (ēdienu) tossed salad [.tost'saelad] n tomātu, gurķu un

citu svaigu dārzeņu salāti tosspot ['tospot] n sl. dzērājs, žūpa

toss-up ['tosAp] n 1. lozēšana (metot monētu)-,

2. neskaidrība; it's a t.-up who will get the job — vēl nav skaidrs, kas dabūs šo darbu

tossy ['tosi] a sar. uzpūtīgs

tot8 [tot] n 1. (arī tiny t.) mazulītis; 2. sar.

glāzīte, malciņš tot1» [tot] sar. I n summa; II v (ari to t. up) saskaitīt

total ['toutl] I n kopsumma; in t. — pavisam, kopā; Hal. kopējs; summārs; 2. pilnīgs, absolūts; t. eclipse astr. — pilns aptumsums; m v 1. saskaitīt kopā; 2. (par summu) būt vienlīdzīgam; 3. sl. salauzt; sadragāt; 4. sl. nosisties totalitarian [tou.taeli'tearian] a totalitārs; t.

state — totalitāra valsts totality [tau'taelati] n kopums; kopsumma; kopskaits

totalizator ['tautalaizeita] n totalizators totalize ['tautalaiz] v summēt, saskaitīt tote8 [taut] n sl. saīs. no totalizator toteb [taut] sar. Inl. pārvadāšana; 2. krava;

n v pārvadāt tot lot ['totlot] n bērnu rotaļlaukums tote bag ['tautbaeg] n liela, ietilpīga soma totem ['tautām] n totēms totter ['tota] v 1. ļodzīties, grīļoties; 2. streipuļot; 3. sagrūt tottery ['totan] a ļodzīgs, grīļīgs toucan ['tuikan] n omit, tukans touch [tAt/] Inl. pieskaršanās; 2. tauste; this cloth is soft to the t.— aptaustot drēbe liekas mīksta; 3. saskare; kontakts; to be in t. (with) — būt saskarē; to lose t. (with) — zaudēt sakarus; 4. (slimības) neliela lēkme; 5. (gleznošanas u. tml.) paņēmiens; maniere; to feel the t. of a master — just meistara roku; 6. apdare; to

put the finishing ~es (to) — piešķirt pēdējo slīpējumu; 7. pieeja; he has a wonderful t. in dealing with children — viņš prot brīnišķīgi tikt galā ar bērniem; 8. īpatnība; personai t. — (cilvēka) rakstura īpašība; 9. pieskaņa; piegarša; a t. too much salt — mazliet par daudz sāls; 10. pārbaude; to put (bring) to the t. — pārbaudīt; 11. sar. sevišķs fasons; the latest t. — pēdējais modes kliedziens;

12. mūz. piesitiens; C a near t.- izglābšanās par mata tiesu; II v 1. pieskarties, piedurties; to t. a few questions — pie-touchable

skaities dažiem jautājumiem; to t. one's hat — sveicinot pacelt cepuri; I couldn't t. my food—es nemaz nevarēju pieskarties ēdienam; the flowers were ~ed by frost — puķes bija skāris sals; the thermometer ~ed 30°C; — termometrs rādīja 30°C; 2. attiekties; how does this t. me? — kāds man sakars ar to?; the question ~es your interests — šis jautājums skar jūsu intereses; 3. saviļņot; 4. aizskart, aizvainot; to t. smb. to the quick, to t. smb. home, to t. smb. on a tender place — aizskart kādu vārīgā vietā; 5. līdzināties; būt līdzvērtīgam; no one can t. him as an actor — neviens cits aktieris nevar viņam līdzināties; 6. iekrāsot, ietonēt; clouds ~ed with rose — iesārti mākoņi; 7. iedarboties; nothing will t. these stains — šos traipus nevar izņemt; 8. saņemt (algu, stipendiju); he ~es 2 pounds 6 shillings a week — viņš nopelna 2 mārciņas 6 šiliņus nedēļā; 9. (for) sar. aizņemties (naudu); he ~ed me for a large sum of money — viņš no manis aizņēmās lielu naudas summu; 10. tikt galā; 11. amer. apzagt, aptīrīt kabatas; => to t. at — (par kuģi) iebraukt (ostā); to t. down — (par lidmašīnu) nolaisties; to t. for — diedelēt (naudu); to t. off — 1) uzmest, uzskicēt; 2) izšaut (no lielgabala); 3) izraisīt; 4) atzvanīt (pa telefonu); to t. on — 1) skart (jautājumu); 2) līdzināties; this ~es on insolence — tā jau ir gandriz nekaunība; to t. up — 1) palabot, pielabot; 2) ierosināt, stimulēt; 0 soft (easy) t. — viegli pierunājams cilvēks; t. wood! — nenoskaudiet!; to t. bottom — 1) skart dibenu; 2) (par cenām) maksimāli kristies; 3) galīgi pagrimt; 4) izdibināt lietas būtību; to t. pitch — ielaisties šaubīgos darījumos; to t. the spot — trāpīt naglai uz galvas; I wouldn't t. him with a bargepole — man riebjas viņam pat pirkstu piedurt touchable ['tAt/abl] a taustāms touch-and-go [.tAt/an'gau] I n 1. riskants pasākums; 2. riskanta situācija; II a riskants; nedrošs touchdown ['tAt/dauņ] n av. nolaišanās.

nosēšanās

touched [tAt/t] a 1. satraukts; saviļņots;

2. ķerts, jucis toucher ['tAt/a] n : near t. — briesmas, no kurām grūti izvairīties; as near as a t. sl. — par mata platumu; to a t. — tieši, uz mata touching ['tAt/nj] I a aizkustinošs; II prep

formāl. attiecībā uz touchline ['tAt/lain] n sp. sānu līnija touch-me-not ['tAt/minot] n 1. svētulis; 2.

aizliegts temats; 3. bot. sprigane touchstone ['tAt/staun] n 1. (dārgakmeņu)

pārbaudes akmens; 2. kritērijs touch-type ['tAt/taip] v rakstīt ar rakstāmmašīnu ar aklo metodi touchwood ['tAt/wud] n posa touchy ['tAt/i] a 1. jūtīgs, ātri aizvainojams;

2. riskants; t. situation — bīstams stāvoklis tough [tAf] I n sar. huligāns; II a 1. ciets; sīksts; 2. stiprs; izturīgs; t. resistance — sīva pretestība; 3. grūts, smags; t. job — grūts darbs; 4. neatlaidīgs, stūrgalvīgs; t. customer sar. — nesaticīgs cilvēks; 5. rupjš; nepakļāvīgs; t. criminal — nelabojams noziedznieks; 6. sar. neveiksmīgs; t. luck — neveiksme; 7. amer. sar. huligānisks, bandītisks; 8. sl. lielisks; 0 as t. as old boots — 1) ļoti sīksts; 2) ļoti izturīgs; 3) neiejūtīgs; t. as nails — izturīgs; sīksts toughen ['tAfnļ v 1. padarīt cietu (sīkstu); 2. norūdīt; to t. one's body — norūdīt ķermeni; 3. kļūt cietam (sīkstam) toughie ['tAfi] n sar. huligāns toupee ['tu:pei] n neliela parūka; piespraužamas Mekas sprogas tour [tua] I n 1. ceļojums; brauciens; conducted t. — ekskursija gida pavadībā; foreign t. — ārzemju brauciens; t. round Europe — ceļojums pa Eiropu; 2. apskate; sightseeing t. — ievērojamu vietu apskate; t. of a palace — pils apskate; 3. apgaita; 4. teātr. viesizrāžu turneja; 5. maiņa (rūpnīcā u. tml.); 6.: t. of duty— 1) stažēšanās; 2) dežūra; norīkojums; II v 1. [apļceļot; 2. doties apgaitā; 3. teātr. sniegt viesizrādes tourer ['tuare] n 1. tūristu autobuss; 2. tūrists touring ['ttrarii]] I n tūrisms; II a tūristu-;town planning

tūrisma-; t. holiday — ceļojums atvaļinājuma laikā touring-car ['tuanqka:] n tūristu autobuss tourism ['tuarizam] n tūrisms tourist ['tuanst] n tūrists; t. agency — tūrisma

birojs; t. class — tūristu klase tournament ['tuanamant] n turnīrs tourney ['tuani] vēst. I n turnīrs; II v

piedalīties turnīrā tourniquet ['tuanikei] n med. žņaugs tousle ['tauzl] v sajaukt, sabužināt (matus) tout [taut] Inl. cilvēks, kas uzbāzīgi piedāvā preci; 2. (teātra u. tml.) biļešu spekulants;

3. cilvēks, kas aicina klientus uz viesnīcu;

4. cilvēks, kas pārdod informāciju pirms zirgu skriešanās sacīkstēm; 5. sl. (zagļu bandas) uzvedinātājs; II v 1. uzbāzīgi piedāvāt (preci); 2. aicināt (pircējus, klientus); 3. reklamēt; slavēt (preci); 4. iegūt un pārdot ziņas par zirgiem, kas piedalās zirgu skriešanās sacīkstēs; 5. amer. aģitēt par kandidātu; 6. sar. spiegot

tow® [tau] n pakulas

towb [tau] Inl. tauva; to take in t. — ņemt tauvā; 2. buksēšana; 0 to have smb. in t. — 1) uzmesties kādam par aizbildni; 2) tikt pavadītam; II v 1. vilkt tauvā; 2. buksēt towaway [.taua'wei] n automašīnas aizvešana no aizliegtas stāvvietas uz policijas iecirkni toward [ta'wa:d] sk. towards towards [ta'wa:dz] prep 1. (norāda virzienu) uz; t. the north — uz ziemeļiem; 2. (norāda attieksmi) pret; attitude t. art — attieksme pret mākslu; 3. (norāda laiku) uz; t. the end of this month — šī mēneša beigās; 4. (norāda nolūku) : to save money t. holidays — krāt naudu atvaļinājumam (brīvdienām); 5. ap, aptuveni; t. a thousand people — apmēram simts cilvēku towel ['taual] I n dvielis; 0 to throw in the t. — padoties; II v 1. noslaucīt dvielī; 2. sl. sist

towel-horse ['taualhais] n dvieļu pakaramais towelling ['tauslit]] n 1. dvieļu audums; 2. sl.

sukas, pēriens towel-rack ['taualraek] sk. towel-horse

tower ['taua] Inl. tornis; 2. citadele, cietoksnis; 3. atbalsts; t. of strength —•• drošs atbalsts; aizstāvis, uz kuru var droši paļauties; 4. arh. pilons; II v 1. (art to t. up) pacelties; 2. (ari to t. above, over) slieties (pāri); 3. (to t. above) izcelties; pārspēt; in ability he ~s above other students — viņš ir spējīgāks par pārējiem studentiem tower block ['tauablok] n augstceltņu bloks towering ['tauan»]] a 1. augsts; garš; t. trees — augsti koki; 2. pieaugošs; man of t. ambition — cilvēks, kas kļūst aizvien godkārīgāks; 3. nikns; nevaldāms; t. rage — negantas dusmas towhead ['tauhed] n 1. gaiši mati; 2. gaišmatains cilvēks towline ['taulain] n buksēšanas tauva town [taun] n 1. pilsēta; boom t. amer. — ātri augoša (izaugusi) pilsēta; county t.— grāfistes galvaspilsēta (Anglijā); out of t. — 1) uz laukiem; 2) izbraucis no pilsētas; to go down t.— doties uz pilsētas centru; 2.(rajona) administratīvais centrs; 3.pilsētas tirdzniecības un administratīvais centrs; 4. pilsētas iedzīvotāji; he is the talk of the t. — par viņu runā visa pilsēta; 0 man about t. — sabiedrības cilvēks; t. and gown — Oksfordas un Kembridžas iedzīvotāji (ieskaitot mācību spēkus un studentus); to be [out] on the t.— 1) nodoties uzdzīvei; 2) amer. saņemt bezdarbnieka pabalstu; to go to t. — 1) uzdzīvot; 2) gūt sekmes; 3) labi un ātri strādāt; to paint the t. red -— nodoties uzdzīvei town car [.taun'ka:] n limuzīns town clerk [,taunTda:k] n pilsētas korporācijas sekretārs town council [.taun'kaunsl] n 1. municipalitāte; 2. vēst. rāte town councillor [.taun'kaunsla] n 1. municipalitātes loceklis; 2. vēst. rātskungs townee [tau'ni:] n 1. sl. Oksfordas un Kembridžas iedzīvotājs, kas nav saistīts ar universitāti; 2. niev. pilsētnieks town hall [,taun'ha:l] n rātsnams town planning [.taun'plaenirļ] n pilsētbūv-townsfolk

niecība

townsfolk ['taunzfauk] n pl pilsētnieki townscape ['taunskeip] n 1. glezn. pilsētas ainava; 2. arh. pilsētceltniecības estētiskais aspekts

township ['taun/ip] n 1. amer. pilsētas pārvaldes rajons; 2. ciemats; 3. austrāl. pilsētas celtniecībai paredzēts apbūves gabals; 4.(Dienvidāfrikā) pilsētas rajons krāsainajiem iedzīvotājiem; 5. (baznīcas) draudze townsman ['taunzman] n 1. pilsētnieks;

2. līdzpilsonis townspeople ['taunzpiipl] sk. townsfolk townwear ['taunwea] n ikdienas apģērbs towny ['tauni] sar. I n lielpilsētas iedzīvotājs;

II a pilsētas-; t. people — pilsētnieki towpath ['taupa:0] n taka gar upes krastu

(kanāla malu) toxaemia [tok'siimia] n med. asinssaindēša-nās

toxic ['toksik] I n inde; II a toksisks, indīgs toxicity [tok'sisati] n toksicitāte, indīgums toxicology [.toksikoladji] n toksikoloģija toxin ['tnksin] n toksīns toy [tai] Inl. rotaļlieta; t. dog — klēpja sunītis; t. fish — akvārija zivtiņa; to make a t. of smth. — uzjautrināties par kaut ko; 2. nieks; 3. pl pulkstenis; II v 1. rotaļāties, spēlēties; 2. (with) nevērīgi izturēties; to t. with an idea — ne pārāk nopietni apdomāt kaut ko; 3. (with) grozīt rokās, niekoties; 4. flirtēt toyman ['tounan] n 1. rotaļlietu tirgotājs;

2. rotaļlietu darinātājs

toyshop ftoi/op] n rotaļlietu veikals trace" [treis] Inl. pēdas; lost without t. — pazudis bez pēdām; to keep t. of smth. — sekot kaut kam pa pēdām; 2. amer. taciņa;

3. neliels daudzums; t. of onion — mazliet sīpolu; there is no t. of truth in the story — stāstā nav ne mazākās patiesības; 4. (reģistrējošas ierīces) pieraksts; 5. novilkums uz pauspapīra; II v 1. izsekot; to t. a criminal — sadzīt pēdas noziedzniekam; to t. the etymology of a word — noteikt vārda etimoloģiju; 2. (out) skicēt (plānu)-, 3. pausēt, kopēt; 4. izzīmēt, vilkt (burtus)-,

5. (par aparātu) fiksēt, reģistrēt; = to t. back — noskaidrot izcelsmi (cēloni); the rumour was ~d back to her — viņa bija izplatījusi šīs baumas traceb [treis] n vilksnis, atsaite, streņģe; 0 to kick over the ~s — atbrīvoties no uzraudzības

trace elements ['treis.ehmants] n mikroelementi

tracer® ['treisa] n 1. nozaudēto mantu meklēšanas aģents; 2. nozaudētas sūtītas mantas pieprasījums; 3. rasētājs; 4. kopētājs; 5. bojājumu reģistrētājs (ierīce)', 6. (arī t. element) iezīmētais atoms; 7. mii. trasē-joša lode tracerb ['treisa] n piejūga zirgs tracer element ['treisa.ehmsnt] n iezīmētais atoms

tracery ['treisan] n raksts, ornaments trachea [tra'kiis] n (pl tracheae [tra'kiii:])

anat. traheja tracheae sk. trachea

tracheotomy [.traeki'ntami] n med.

traheotomija trachoma [tra'kauma] n med. trahoma tracing ['treisit]] Inl. izsekošana; 2. kopēšana; 3. kopija; 4. (reģistrējošas ierīces) pieraksts; 5. mii. trasēšana; II a mil. trasē-jošs

tracing-paper ['treisiq.peipa] n pauspapīrs track [track] Inl. pēdas; off the t. — 1) noklīdis no ceļa; 2) novirzījies no temata; on the right t. — uz pareiza ceļa; to be on the t. — būt uz pēdām; to cover up one's ~s — darboties slepenībā; to keep t. of — sekot; to keep t. of events — sekot notikumu gaitai; to lose t. (of) — 1) zaudēt pēdas; 2) zaudēt (sarunas u.tml.) pavedienu; 2. taka; the beaten t. — 1) iestaigāts ceļš; 2) pārn. iemīta taka; off the beaten t — sānis no iestaigātā ceļa; 3. kurss; gaita; the t. of the storm — vētras virziens; 4. dzelzc. sliedes; to leave the t. — noskriet no sliedēm; 5. sp. treks; running t. — skrejceļš; t. events — skriešanas sacensības; 6. sp. vieglatlētika; 7. kāpurķēde; 8. av. trase, maršruts; 9. ieraksts (skaņu

platē, magnetofona lentē); 0 in one's ~s — uz vietas; the wrong side of the ~s amer. — 1) nabadzīgo ļaužu rajons; 2) sabiedrības padibenes; to make ~s — 1) steigties; 2) (for) doties; virzīties; II v 1. (ari to t. out, to t. up, to t. down) izsekot; 2. atstāt pēdas; 3. vilkt tauvā; 4. nospraust ceļu; 5. (par riteņiem) ripot pa sliedēm; 6. amer. sar. noiet; veikt (attālumu); 7. grozīt (televīzijas vai filmu kameru); <=» to t. down — izsekot un noķert

trackage ['traekid3] n amer. dzelzceļu tīkls track-and-field [,traekan'fi:ld] n (arī t.-a.-f.

athletics) vieglatlētika tracker8 ['tracks] n 1. pēddzinējs (medībās);

2. (slepenpolicijas) okšķeris tracker6 ['traeka] n 1. velkonis; 2. vēst. strū-dzinieks

tracker dog ['traekadog] n dienesta suns;

pēddzinējs (suns) tracking station ftraeknļ.stei/n] n kosmisko

sakaru centrs tracklayer ['traekleia] n dzelzceļa sliežu licējs trackless ['traekbs] a 1. bez ceļa; bez takas; 2. bez pēdām; 3. bezsliežu-; t. trolley — trolejbuss trackman ['trackman] n apgaitnieks track meet ['traekmi:t] n amer. vieglatlētikas sacensības

track record ['traekrekoid] n 1. sasniegumi sportā; 2. pārn. sasniegumi (kādā nozarē); to have a good t. r. in administration — labi parādīt sevi administratīvajā darbā tracksuit ['traeksu:t] n silts treniņtērps track system ['traeksistam] n amer. skolēnu sadalīšana klasēs (atkarībā no viņu spējām, sliecibas u. tml.) trackwalker ['traekwoika] n amer. apgaitnieks

trackway ['traekwei] n taciņa

tract8 [traekt] n traktāts (sev. par politisku vai

reliģisku tematu) tract6 [traekt] n 1. (zemes, meža, ūdens) josla; 2. anat. trakts; the digestive t. — gremošanas trakts; 3. novec. laika periods tractable ['traektabl] a 1. paklausīgs; 2. viegli apstrādājams

tractate ['traekteit] n traktāts

tract house ['traekthaus] n tipveida māja

(masveida celtniecības rajonā) tractile ['traektail] a izstiepjams (garumā) traction ['traek/n] n 1. vilkšana; 2. amer.

pilsētas transports tractor ['traekta] n traktors tractor-driver ['traekta.draiva] n traktorists trad [traed] (sais. no traditional) sar. I n tradicionālais džezs (ko atskaņoja ap 1920. gadu Jaunorleānā); II a (par džezu) tradicionāls trade [treid] Inl. tirdzniecība; fair t. — 1) abām pusēm izdevīga tirdzniecība; 2) sl. kontrabanda; foreign (oversea) t. — ārējā tirdzniecība; home (domestic) t. — iekšējā tirdzniecība; 2. arods, profesija; the t. of war — karavīra profesija; to be in the book t. — tirgoties ar grāmatām; he's a shoemaker by t. — viņš pēc profesijas ir kurpnieks; what's your t.? — kāda ir jūsu nodarbošanās?; 3.: the t. — 1) tirgotāji, veikalnieki; the tea t. — tējas tirgotāji; 2) sar. cilvēki, kuriem ir tiesības pārdot alkoholiskus dzērienus; 4. mazumtirdzniecība; he is in t. — viņam pieder veikals; 5. klientūra; 6. darījums; she is doing a good t.— viņai veicas ar tirgošanos; 0 Jack of all ~s — meistars visās lietās; II v 1. tirgoties; to t. in furs — tirgoties ar kažokādām; to t. with other countries — tirgoties ar citām zemēm; 2. (for) iemainīt; to t. knives for furs — iemainīt nažus pret kažokādām; 3. apmainīties; to t. seats — apmainīties vietām; 4. (at, with) amer. pastāvīgi iepirkties; = to t. in—nodot vecu mantu pret daļēju apmaksu jaunas mantas iegādei; to t. off — 1) iztirgot; atrast noietu; 2) apmainīt; to t. on (upon) — izmantot; to t. on smb.'s good nature — izmantot kāda labsirdību trade gap ['treidgaep] n tirdzniecības bilances deficīts

trade-in ['treidin] n vecas mantas (automašīnas, televizora u. tml.) nodošana pret daļēju apmaksu jaunas mantas iegādei trade-off ['treidof] n pol. sar. kompromisstrademark

trademark ['treidma:k] n 1. fabrikas zīme;

2. (personas) raksturīga iezīme trade name ['treidneim] n 1. (preces) tirdzniecības nosaukums; 2. firmas nosaukums trade price ['treidprais] n vairumtirdzniecības cena

trader ['treida] n 1. tirgotājs; 2. tirdzniecības

kuģis; 3. biržas mākleris trades [treidz] n sar. pasāti trade secret [.treid'siikrat] n 1. profesionāls noslēpums; 2. (rūpniecības uzņēmuma) slepena tehnoloģija trade school ['treidsku:l] n arodskola tradesfolk [treidzfauk] sk. tradespeople trade show ['treid/au] n jaunas filmas demonstrēšana kinokritiķiem un filmu iznomāšanas kantora pārstāvjiem tradesman ['treidzman] n 1. tirgotājs; veikalnieks; 2. amatnieks tradespeople ['treidz,pi:pl] n tirgotāji, veikalnieki

tradeswoman ['treidz.wumsn] n tirgotāja;

veikalniece trade-union [.treidjuinisn] n (arī trades

union) arodbiedrība, arodorganizācija trade-unionism [.treid'juimsnizam] n arodorganizāciju sistēma trade-unionist [.treid'juiniamst] n arodbiedrības biedrs trade wind ['treidwind] n pasāts trading estate ['treidirļisteit] n

rūpniecības

zona; rūpniecības uzņēmumu komplekss tradition [tra'di/n] n tradīcija traditional [tra'di/nal] a tradicionāls traduce [tra'dju:s] v apmelot; celt neslavu traffic ['tržefik] I n 1. satiksme, transports; t. controller — dispečers; t. manager (officer), t. cop sar. — satiksmes regulētājs (policists); t. signs — ceļazīmes; 2. (pasažieru, kravas) pārvadājums; 3. (nelegāla) tirdzniecība; drug t. — tirdzniecība ar narkotikām; II v (in) tirgoties trafficator ['trsefikeita] n (automašīnas)

virzienrādītājs traffic circle ['traefik,s3:kl] n amer. apkārtceļš; apvedceļš trafficker ['traefika] n tirgotājs, tirgonis (pa-

rasti negatīvā nozīmē); drug t. — narkotiku tirgotājs; t. in slaves — vergu tirgotājs traffic jam ['traefikd3aem] n satiksmes

sastrēgums traffic-light[s] ['traefiklait(s)] n luksofors traffic roundabout [.trasfik'raundabaut] n

apkārtceļš; apvedceļš traffic warden ['traefik,wo:dn] n satiksmes inspektors (kas kontrolē automašīnu novietošanu ielās) tragedian [tra^iidian] n 1. traģēdiju

rakstnieks; 2. traģiķis tragedienne [tra^iidien] n traģiķe tragedy ['traed33di] n traģēdija tragic ['traed3ik] a traģisks tragicomedy [,traed3i'komidi] n traģikomēdija

tragicomic [,traed3i'kr>mik] a traģikomisks trail [treil] Inl. pēdas; t. of blood — asiņainas pēdas; to be hard (hot) on smb.'s t. — būt kādam uz pēdām; to be on the t. of smb. — izsekot kādu; to foul the t. — sajaukt pēdas; to get off the t. — pazaudēt pēdas; to get on (hit) the t. — nonākt uz pēdām; 2. (dūmu, putekļu) stabs, mākonis; 3. taka; to blaze the t. — 1) lauzt ceļu (mežā); 2) pārn. būt celmlauzim; 4. bot. stīga; H v 1. vilkt, vazāt (pa zemi); 2. vilkties, vazāties (pa zemi); 3. sekot, iet pa pēdām; 4. iemīt (taku); 5. (par matiem) nokarāties; 6. (par augiem) vīties; 7. vilkties trailblazer ['treil.bleiza] n pionieris; celmlauzis

trailer ['treib] n 1. treilers, autopiekabe;

2. vīteņaugs; 3. (jaunas filmas) reklāmkadri train3 [trein] I n 1. vilciens; down t. — vilciens, kas nāk no pilsētas; fast (express) t.— ātrvilciens; goods t. — preču vilciens; passenger t. — pasažiervilciens; up t. — vilciens, kas dodas uz pilsētu; wild t. — vilciens, kas neiet pēc saraksta; to catch (make) the t. — pagūt uz vilcienu; to go by t., to take the t. — braukt ar vilcienu; to lose (miss) the t. — nokavēt vilcienu; the t. is off — vilciens jau ir aizgājis; 2. procesija; funeral t. — bēru gājiens; t. of camels — kamieļu karavāna; t. of cars —

1150transatlantic

automašīnu rinda; 3. svīta; pavadoņi; 4. (notikumu) virkne; t. of thought — domu gaita; 5. sekas; in the t. (of) — rezultātā; 6. (kleitas) velce; 7. (komētas, pāva) aste; 8. mii. transportlīdzekļi; 9. tehn. zobpār-vads; 10.: in t. — sagatavošanā; arrangements are in t. — tiek veikti sagatavošanas darbi; II v braukt ar vilcienu trainb [trem] v 1. apmācīt; 2. trenēt; 3. trenēties; 4. dresēt (dzīvnieku)', iejāt; iebraukt (zirgu); 5. virzīt augošu augu; to t. roses over a wall — likt rozēm augt pāri sienai; 6. mil. (upon) vērst ieroci; ° to t. down — samazināt svaru trenējoties trainbearer ['trein.besra] n pāžs train butcher ['trein.but/a] n amer. preču

iznēsātājs vilcienā trained [treind] a 1. apmācīts; 2. trenēts;

3. dresēts; 4. (par zirgu) iejāts; iebraukts trainee [.trei'nii] n māceklis; praktikants trainer ['treina] n 1. treneris; 2. dresētājs traineeship [trei'nii/ip] n 1. mācekļa gadi;

2. stažēšanās; 3. aspirantūra; 4. ordinatūra train-ferry ['trem,fen] n vilcienu pārceltuve training ['treinii]] n 1. apmācība; 2. treniņš;

3. dresēšana

training-college ['treini»]kt)lid3] n pedagoģiskais institūts training course ['treimqkois] n apmācības kurss

training-school ['treinirļskuil] n 1. speciāla mācību iestāde; 2. labošanas darbu kolonija training-ship ['treinir]/īp]

n jūrn. mācību kuģis

trainman ['treinman] n amer. vilcienu pavadonis

trainmaster ['treinmaista] n amer. vilciena

priekšnieks trainoil f'treinoil] n trāns trainsick ['tremsik] a tāds, kas nepanes

braukšanu vilcienā train-service ['trein,s3:vis] n dzelzc. satiksmes dienests train table ['treinteibl] n vilcienu kustības

grafiks

traipse [treips] sk. trapse

trait [treit] n 1. raksturīga īpašība; iezīme;

2. (parasti pl) (sejas) vaibsti traitor ['treita] n nodevējs traitorous ['treitarss] a nodevīgs traitress ['treitrss] n nodevēja trajectory [tra^ektan] n trajektorija tram [traem] I n 1. tramvajs; to go by t. —

braukt ar tramvaju; 2. tramvaja līnija;

3. tramvaja vagons; 4. kalnr. vagonete; II v

1. braukt ar tramvaju; 2. aizvest ar vagoneti tramcar ['traemka:] n tramvaja vagons tram-driver ['traem,draiva] n tramvaja vadītājs

tramline ['traemlain] n tramvaja līnija trammel f'traeml] v likt šķēršļus; kavēt trammels ['traemlz] n šķērslis, kavēklis tramp [traemp] Inl. klaidonis; 2. garš, nogurdinošs ceļojums kājām; 3. soļu klau-dzoņa; 4. staigule; II v 1. mīdīt; to t. on smb. 's foot — uzkāpt kādam uz kājas;

2. smagi soļi; 3. klaiņot, klejot

tramp steamer ['traemp,sti:ma] n klaiņkuģis trample ['traempl] n 1. mīdīšanās (uz vietas);

2. (zāles u. tml.) nomīdīšana; 3. soļu klau-dzoņa; II v 1. mīdīties; 2. [noļmīdīt (zāli);

3. smagi soļot; 4. pārn. mīdīt kājām; to t. on smb.'s feelings — sabradāt kāda jūtas; = to t. down — sabradāt, nobradāt

trampoline ['traempaliin] n batuts tramway ['traemwei] sk. tramline trance [trains] n transs trank [traeijk] n (saīs. no tranquillizer) sar.

trankvilizators, nomierinošs līdzeklis tranny ['traem] n sar. tranzistors tranquil ['traerjkwil] a mierīgs; rāms tranquillity [traeij'kwdati] n miers, klusums tranquillize ['traeqkwalaiz] v 1. nomierināt;

2. nomierināties tranquillizer ['traeijkwalaiza] n farm, trankvilizators; nomierinošs līdzeklis transact [traen'zaekt] v 1. noslēgt (darījumu);

2. kārtot (darījumu) transaction [traen'zaek/n] n 1. darījums; 2. (darījuma) kārtošana; 3.pl (zinātniskās biedrības) raksti; protokoli

transatlantic [.traenzst'laentik] a 1. transatlantisks; t. voyage — ceļojums pāri Atlantijas okeānam; 2. Atlantijas okeāna

1151transceiver

otrā pusē dzīvojošs transceiver [tran'siiva] n (saīs. no transmitter-receiver) amer. raidītājs un uztvērējs

transcend [tran'send] v pārspēt, pārsniegt transcendent [tran'sendant] a 1. izcils; neparasts; 2.filoz. transcendentāls; 3. mat. transcendents transcendental [.traensen'dentl] a l.filoz. transcendentāls; 2. mat. transcendents;

3. sar. neskaidrs; miglains transcendentalism [.transen'dentalizam] n

1. transcendentālā filozofija; 2. iron, pārgudrība

transcontinental [.tranz.konti'nentl] a

transkontinentāls transcribe [traen'skraib] v 1. pārskatīt; 2. atšifrēt stenogrammu; 3. ierakstīt (magnetofona lentē)-, 4. pārraidīt ierakstu (magnetofona lentē); 5. transkribēt; 6. mūz. aranžēt transcript ['transknpt] n 1. kopija; 2. (stenogrammas) atšifrējums transcription [traen'sknp/n] n 1. pārrakstīšana; 2. kopija; 3. ieraksts (magnetofona lentē); 4. (fonētiskā) transkripcija;

5. mūz. aranžējums

transfer I n ['traensf3:] 1. pārvietošana;

2. pārcelšana (citā darbā); 3. pārsēšanās (piem., citā vilcienā); 4. novilkums; nospiedums; 5. pl novelkamās bildītes;

6. pārsēšanās biļete; l.jur. (īpašuma, tiesību) nodošana; 8.fin. transferts; II v [traens'f3:] 1. pārvietot; 2. pārcelt (citā darbā); 3. pāriet (citā darbā); 4. pārsēsties (piem., citā vilcienā); 5. jur. nodot (īpašumu, tiesības); 6. novilkt; nospiest (litogrāfiju)

transferable [traens'fjirebl] a 1. pārvietojams; 2. apmaināms, nomaināms; 3. nododams citam

tranference ['transfrans] n 1. pārvietošana; t. from one school to another—pārcelšana no vienas skolas uz citu; 2. pārcelšana (citā darbā); 3. (naudas u. tml.) pārvedums;

4.jur. (īpašuma, tiesību) nodošana transfer fee ['transf3:fi:] n naudas summa,

ko maksā par profesionāla futbolista

pārnākšanu no cita kluba transfer-ink ['transf3:u]k] n tipogrāfijas krāsa transfiguration [.traensfiga'rei/n] «pārveidošana

transfigure [traens'figa] v pārveidot transfix [trans'fiks] v 1. caururbt; 2. pārn.

piekalt, pienaglot transform [trans'foim] v 1. pārveidot; pārvērst; 2. pārveidoties; pārvērsties; 3. el. transformēt transformation [.transfa'mei/h] n 1. pārveidošana; pārvēršana; 2. el. transformācija;

з. mat. pārvēršana

transformer [traens'foima] n el. transformators

transfuse [traens'fjuiz] v 1. pārliet; to t. blood — pārliet asinis; 2. raisīt; modināt

(jūtas)

transfusion [trans'fjuip] n (asins) pārliešana transgress [trans'gres] v 1. pārkāpt (likumu

и. tml.); to t. all bounds of decency — pārkāpt visas pieklājības robežas; 2. grēkot

transgression [trans'gre/n] n 1. (likuma u. tml.) pārkāpšana; 2. grēks; 3. ģeol. trans-gresija

transgressor [traens'gresa] n 1. (likuma u.

tml.) pārkāpējs; 2. grēcinieks tranship [trans'/īp] sk. transship transience ftranzians] n nepastāvība transiency ['tranziansi] sk. transience transient ['tranzisnt] I n amer. pagaidu iemītnieks (viesnīcā); II a 1. pārejošs; īslaicīgs; 2. amer. (par viesnīcas iemītnieku) pagaidu-

transistor [tran'zista] n 1. tranzistors; 2. sar.

(iari t. radio) tranzistoruztvērējs transit ['traensit] I n 1. pārbraukšana; caur-braukšana; 2. tranzīts; pārvadāšana; in t. — ceļā; 3. amer. pilsētas transports; 4. pārmaiņa; Hal. tranzīta-; 2. īslaicīgs; pārejošs; HI v 1. pārbraukt; 2. nomirt transit camp ['transit kaemp] n pārceļotāju

(bēgļu) nometne transit visa ['transitvi:za] n tranzītvīza transition [tran'zi/n] n pāreja; t. period — pārejas periods

transitional [traen'zi/nal] a pārejošs; īslaicīgs

transitive ['transativ] a gram, transitīvs, pārejošs

transitory ['transatri] a pārejošs; īslaicīgs translate [trans'leit] v 1. tulkot; 2. tikt tulkotam; poetry does not t. easily — dzeju nav viegli tulkot; 3. izskaidrot, interpretēt; 4. īstenot; to t. promises into actions — izpildīt solījumus; 5. pārveidot, pārvērst; to t. phonetic symbols into sounds — izrunāt fonētiskos simbolus; 6. amer. sajūsmināt; 7. rad. translēt; 8. sl. pāršūt, pārtaisīt translation [trans'lei/n] n 1. tulkojums; 2. izskaidrojums, interpretācija; 3. rad. translācija translator [trans'leita] n tulkotājs transliterate [trans'litareit] v transliterēt transliteration [,trans,hto'rei/n] n transliterācija

translocate [trans'bukeit] v pārveidot translucent [traens'lu:snt] a caurspīdīgs transmarine [,transma'ri:n] a aizjūras-transmigrate [.tranzmai'greit] v 1. pārvietot;

2. pārvietoties transmigration [,tranzmai'grei/n] n

1. pārvietošana; 2. pārvietošanās transmissible [tranz'misabl] a 1. pārraidāms;

2. (par slimību) lipīgs transmission [tranz'mi/n] n 1. pārraide;

picture t. — televīzijas pārraide; 2. pārsūtīšana; nosūtīšana; 3. (slimības) pārnešana; 4. tehn. transmisija transmit [traenz'mit] v 1. pārraidīt; to t. news — pārraidīt ziņas (pa radio, televīziju); 2. pārsūtīt; nosūtīt; 3. pārnest (slimību); 4. nodot (mantojumā); he ~ted his characteristics to his children — viņa bērni mantoja viņa īpašības; 5. vadīt; laist cauri; glass ~s light — stikls laiž cauri gaismu; iron ~s heat — dzelzs vada siltumu transmitter [tranz'mita] n (radio) raidītājs transmogrify [traenz'mognfai] v humor.

1. pārmainīt; 2. pārmainīties transmutation [.tranzmju'tei/n] n pārmaiņa; ~s of fortune — dzīves likstas transmute [traenz'mjurt] v pārmainīt transnational [.tranz'nae/nal] a starptautisks; t. project — projekts, kura

izstrādāšanā piedalās daudzas valstis transoceanic [,traenz,au/ī'aenik] a 1. aizokeāna-; 2. okeāna-; t. liner — okeāna tvaikonis

transom ['transam] n virslogs; (durvju)

virsgaismas logs transparency [trans'paeransi] n 1. caurspīdīgums; 2. transparents; 3. diapozitīvs transparent [trans'paerant] a 1. caurspīdīgs; 2. skaidrs; nepārprotams; t. lie — skaidri meli; 3. atklāts, vaļsirdīgs transpiration [.transpa'rei/n] n 1. iztvaikošana; 2. svīšana transpire [tran'spaia] v 1. iztvaikot, izgarot;

2. svīst; 3. (par gāzi) izplūst; 4. atklāties; nākt gaismā; 5. sar. notikt; atgadīties

transplant I n ['transplant] med. 1. trans-plantāts; 2. transplantācija; heart t. — sirds transplantācija; II v [traens'plaint] 1. pārstādīt, pārdēstit; 2. pārvietot (iedzīvotājus);

3. med. transplantēt transplantation [,transpla:n'tei/n] n 1. pārstādīšana, pārdēstīšana; 2. (iedzīvotāju) pārvietošana; 3. med. transplantācija

transport I n ['transport] 1. transports;

2. transportlīdzekļi; 3. aizrautība, sajūsma; in a t. of delight — sajūsmas pārpilns;

4. vēst. katordznieks; II v [traens'po:t] 1. transportēt; 2. aizraut, sajūsmināt; 3. vēst. izsūtīt katorgā

transportation [,transpo:'tei/n] n 1. transportēšana; transports; 2. transportlīdzekļi;

3. amer. maksa par transportu; 4. amer. (dzelzceļa, tramvaja u. tml.) biļete; 5. vēst. izsūtīšana katorgā

transporter [trans'poita] n tehn. transportieris; konveijers transpose [trans'pauz] v 1. pārlikt; apmainīt

vietām; 2. mūz. transponēt transposition [.transpa'zi/n] n 1. pārlikšana;

apmainīšana vietām; 2. mūz. transponējums transsexual [tran'sek/ual] n fiziol., psih.

1. transeksuālists, cilvēks, kas vēlas mainīt savu dzimumu (ar ķirurģisku operāciju);

2. transseksuālis, cilvēks, kam mainīts dzimums (ar ķirurģisku operāciju)

transship [trans'/ip] v dzelzc., jūrn. 1. pār-

kraut (preces); 2. pārsēdināt (pasažierus) transversal [traenz'v3:sl] I n šķērslīnija; II a

transversāls transverse [traenz'v3:s] a šķērss; t. section —

šķērsgriezums transvestism [traenz'vestizam] n psih. trans-vestisms

transvestite [traenz'vestait] n psih. transves-tists

trap [traep] Inl. slazdi, lamatas; 2. lūka; 3. divriči; 4. sl. okšķeris; 5. sl. mute; shut your t.! — turi muti!; 6. pl amer. sitamie instrumenti (orķestrī); 7. tehn. sifons; 0 to be up to t. — būt viltīgam; II v 1. izlikt lamatas; 2. ievilināt, iemānīt trapdoor [.traep'cb:] n lūka trapeze [trs'piiz] n sp. trapece trapezia sk. trapezium trapezium [tra'piizism] (pl trapezia [tra'piizia], trapeziums [trs'piiziamz]) n mat. trapece

trapper ['traepa] n trapers (mednieks, kas izliek slazdus) trappings ['traepirjz] n 1. rotājumi; 2. parādes

tērps; 3. (izrotātas) zirglietas (parādei) trappy ['traepi] a sar. nodevīgs traps [traeps] n pl sar. mantas trapse [treips] I n sar. nogurdinoša pastaiga;

H v slaistīties trap-shooting ['traep,/urtnļ] n stenda šaušana trash [trae/] Inl. lubu literatūra; 2. blēņas; nieki; 3. amer. atkritumi; 4. amer. plukata; white t. niev. —baltie salašņas (nabadzīgie baltie iedzīvotāji ASV dienvidu štatos); 5. izspiesta cukurniedre; II v 1. attīrīt (no atkritumiem); 2. apgriezt koku galotnes; 3. noniecināt, nonievāt; 4. sl. dauzīt; 5. izmest atkritumos; to t. a lawn — piegružot zālienu

trashcan ['trae/kaen] n atkritumu tvertne trashice ['trae/ais] n peldoši ledus gabali

(ledus iešanas laikā) trashy ['trae/i] a slikts, draņķīgs trauma ['troima] n (pl traumata ['troimata])

med. trauma traumata sk. trauma traumatic [tro:'maetik] a med. traumatisks

traumatize ['troimataiz] v med. traumēt travail ['traeveil] nformāl. 1. dzemdību sāpes;

to be in L — dzemdēt; 2. smags darbs travel ['traevl] Inl. ceļojums; 2. ceļošana; book of ~s — ceļojumu grāmata; 3. tehn. padeve; II v 1. ceļot; 2. virzīties; pārvietoties; light ~s faster than sound — gaisma izplatās ātrāk par skaņu; 3. pārcilāt (atmiņā); 4. pārlaist (skatienu); 5. ceļot kā komivojažierim; to t. in furs — (par komivojažieri) pārdot kažokādās; 6. sar. diegt travel agency ['traevl,eid3ansi] sk. travel-bureau

travel-bureau ['traevl,bjusrau] n ceļojumu birojs

travelled ['traevld] a 1. daudz ceļojis; 2. apceļots; much t. sites — daudz apceļotas vietas

traveller ['traevta] n 1. ceļotājs; ~'s tales pārn. — mednieku stāsti; 2. komivojažieris;

3. tehn. skrejveltnis

traveller's cheque [,traevbz't/ek] n

ceļojuma čeks travelling ['traevl»]] I n ceļojums; II a

1. ceļojošs; t. salesman — komivojažieris;

2. pārvietojams; t. kitchen mii. — lauku virtuve

travelling-bag ['traevhijbaeg] n ceļasoma travelling staircase [.traevliq'steakeis] n eskalators

travelling fellowship [.traevlnj'feta v/ip] n

stipendija ceļojumam (izglītības nolūkā) travelogue ['traevalog] n 1. (ar diapozitīviem vai filmu ilustrēta) lekcija

par ceļojumu; 2. ceļojumu filma travel sickness ['traevlsiknas] n nelaba dūša

(braucot satiksmes līdzeklī) travel trailer ['traevl,treib] n treilers, autopiekabe

traverse ['traev3:s] Inl. šķērssija, šķērsis; 2. šķērslis, kavēklis; 3. traverss (alpīnismā);

4. mil. horizontāla tēmējuma leņķis; 5. jūrn. halze; II v šķērsot; to t. the ocean in a boat — šķērsot okeānu laivā; 2. iztirzāt (jautājumu); 3. iebilst; apstrīdēt

travesty ['traevssti] I n parodija; farss; t. of justice — taisnības izkropļojums; II v

1154treaty

parodēt; to t. smb.'s mode of speech — atdarināt kāda runasveidu trawl [trail] I n tralis; II v zvejot ar trali trawler ['tro:b] n jūrn. traleris tray [trei] n 1. paplāte; 2. tehn. tekne treacherous ['tret/aras] a 1. nodevīgs;

2. nedrošs; t. ice — nedrošs ledus treachery ['tret/an] n nodevība treacle ['tri:kl] I n sīrups; II v noziest ar sīrupu

treacly ['tri:kh] a 1. sīrupveidīgs; 2. salkans; glaimīgs

tread [tred] I n 1. soļi; gaita; to walk with a heavy t. — iet smagiem soļiem; 2. pakāpiens; 3. tehn. velšanās virsma; 4. tehn. (riepas) protektors; 5. (kāpurķēdes) posms; Hv(p. trod [trod]; p.p. trodden ['trodn])

1. spert soli; iet; to t. in smb.'s steps — iet kāda pēdās; sekot kāda piemēram;

2. uzkāpt; uzmīt; 3. mīdīt kājām; 4. iemīt (taku); <=> to t. down— 1) nomīdīt; 2) apspriest; to t. down one's feelings — apvaldīt savas jūtas; to t. in — iemīt, iemīdīt; to t. out — 1) samīdīt, sabradāt; 2) apspiest; 0 to t. on air — diet aiz laimes; to t. [as] on eggs — rīkoties uzmanīgi; to t. on smb.'s corns (toes) — uzmīt kādam uz varžacīm; to t.on smb. 's heels — dzīties kādam pa pēdām; to t. the boards — būt aktierim; to t. water — turēties virs ūdens (kustinot kājas)

treadle ['tredl] I n 1. (velosipēda) pedālis;

2. (šujmašīnas) pamina; II v mīt pedāli treadmill ['tredmil] n 1. (zirgu, vēršu) ģēpele; 2. tredmils, tredbāns (fiziskās slodzes stends); 3. vienmuļš darbs treason ['tri:zn] n nodevība; high t. — valsts

nodevība treasonable ['tri:znabl] a nodevīgs treasure ['tre3o] I n bagātība; dārgums; art ~s — mākslas dārgumi; burried t. — apslēpta manta; my t.! — manu dārgumiņ!; II v 1. glabāt kā dārgumu; 2. augstu vērtēt treasure-house ['tre3ahaus] n 1. dārgumu

krātuve (piem., bibliotēka, muzejs)', 2. valsts kase

treasurer ['tītara] n 1. (biedrības u. tml.)

kasieris; mantzinis; 2. (dārgumu) glabātājs treasure trove ['tre3atrauv] n atrasta bez-

īpašnieka manta treasury ['trejan] n 1. dārgumu glabātava; 2.: the T. — valsts kase; First Lord of the T. — premjerministrs; the T. Bench — ministru sols (angļu parlamentā); T. bill— īstermiņa valsts kases vekselis; T. note — valsts kases zīme treat [tri:t] I n 1. bauda; tīksme; what a t. to see him acting! — kāda bauda redzēt viņu tēlojam!; 2. cienasts; to stand t. sar. — uzcienāt; izmaksāt; this is to be my t. today — šodien es maksāju; 3. skoln. sl. izbraukums, ekskursija; līvi. izturēties; to t. smb. like dirt (a dog) — izturēties pret kādu kā pret pēdējo suni; to t. smb. well — labi izturēties pret kādu; 2. aplūkot; iztirzāt; to t. a problem thoroughly — pamatīgi aplūkot problēmu; 3. ārstēt; to t. smb. for influenza — ārstēt kādam gripu; 4. apstrādāt; to t. a substance with acid — apstrādāt vielu ar skābi; 5. (to) uzcienāt; izmaksāt; to t. oneself to a good holiday — sagādāt sev jaukas brīvdienas; to t. smb. like a lord — lepni uzcienāt kādu; to t. smb. to champagne — uzcienāt kādu ar šampanieti; 6. kalnr. bagātināt; = to t. of — aprakstīt; aplūkot; the book ~s of cancer research — grāmata apraksta vēža pētniecību; to t. with—kārtot (darīšanas); to t. with the enemy for peace — vest sarunas ar ienaidnieku par miera salīgšanu treatise ['tri:tiz] n 1. (on, upon) traktāts, apcerējums; 2. zinātniskais darbs: (mācību grāmatas) kurss treatment ['tri:tmant] n 1. izturēšanās; 2. traktēšana; to give a problem full t. — vispusīgi iztirzāt kādu problēmu; 3. ārstēšana; surgical t. — ķirurģiska ārstēšana; to be under t., to undergo t. — ārstēties, tikt ārstētam; 4.

apstrāde; 5. kalnr. bagātināšana; 6. kinoscenārija izstrādāšana; 7. sl. ki-noscenārijs treaty ['trirti] n 1. līgums; 2. sarunas; t. port — osta, kas paredzēta ārējai tirdzniecībai saskaņā ar līgumu; to be in t. with

smb. for smth. — vest ar kādu sarunas par kaut ko

treble ['trebl] I n 1. trīskārtīgs daudzums;

2. mūz. diskants; Hal. trīskārtīgs; 2. mūz. diskanta-; EHvl. trīskāršot; 2. trīskāršoties;

3. dziedāt diskantā

tree [tri:] Inl. koks; 2. (ari family t.) ciltskoks; 3. lieste; 4. (ari Tyburn t.) sl. karātavas; 5. tehn. statnis; 6. tehn. ass; vārpsts; 0 up a [gum] t sar. — sprukās; to bark up the wrong t. amer.pārn. — 1) nokļūt uz nepareizām pēdām; 2) raidīt apvainojumus pār nevainīgu galvu; to be at the top of the t.— atrasties priekšgalā; ieņemt vadošu stāvokli; to go up a t. — 1) tikt pakārtam; 2) būt sprukās; II v 1. uzdzīt kokā; 2. uzrāpties kokā; 3. nostādīt bezizejas stāvoklī;

4. uzvilkt uz liestes

tree-creeper ['tri:.kri:pa] n ornit. mizložņa tree frog ['tnifrog] n kokvarde tree nursery ftri:ji3:san] n dendrārijs trefoil ['trefoil] n 1. bot. āboliņš; 2. āboliņa

lapa (ornaments) trek [trek] I n ilgs un grūts ceļojums; II v

veikt ilgu un grūtu ceļojumu trellis ['trelis] n režģis

tremble ['trembl] I n trīsas; trīcēšana; to be all of a t. sar. — drebēt kā apšu lapa; II v

1. trīcēt, drebēt; to L for one's life — baiļoties par savu dzīvību; to t. with excitement — drebēt aiz uztraukuma;

2. (par karogu) plīvot; 3. (par lapu) plivināties; 0 to t. in the balance — tikt svērtam uz svaru kausiem; atrasties kritiskā stāvoklī

trembler ['trembla] n el. pārtraucējs trembling ['trembhr]] n 1. trīsas; 2. šausmas;

in fear and t. — drebot šausmās trembly ['trembh] a sar. 1. (par rokrakstu

u. tml.) drebelīgs; 2. kautrs, bikls tremendous [trimendas] a 1. milzīgs; t. applause — vētraini aplausi; 2. sar. ārkārtīgs; t. eater — liels izēdājs; 3. sar. lielisks; t. concert — brīnišķīgs koncerts tremor ['trema] n 1. satricinājums; earth t. — zemestrīces grūdiens; 2. trīsas; 3. med. tremors; trīce

tremulous ['tremjulas] a 1. trīcošs, drebošs;

2. kautrs, bikls trench [tren//] Inl. grāvis; 2. tranšeja; t. warfare — pozīciju karš; II v 1. rakt grāvi; 2. rakt tranšeju; 3. uzrakt; uzirdināt; 4. dzīt vagas; = to t. about (around) — ierakties; to t. upon — 1) aizskart; to t. upon smb.'s rights — aizskart kāda tiesības; 2) robežoties; līdzināties; his courage ~ed upon insolance — viņa drosme līdzinājās nekaunībai

trenchant ['trentf ant] a ass; dzēlīgs, kodīgs;

t. wit — ass prāts trench-bomb ['trenr/bom] n mii. rokasgra-nāta

trench coat ['tren//kaut] n šineļveida mētelis trencher® ['trenr/a] n tranšeju racējs trencher1» ['tren//a] n maizes griežamais dēlītis

trencher-cap ['trenr/akaep] n (angļu studentu un profesoru) cepure ar četrstūrainu virsmu trencherman ['trenr/amaen] n ēdājs; poor

t. — slikts ēdājs trench-mortar [.tren //'maita] n mīnmetējs trend [trend] I n 1. tendence; tieksme; 2. virziens; new t. in art — jauns virziens mākslā; t. of events — notikumu gaita; to set the t. of fashion — noteikt modes virzienu; II v 1. virzīties; 2. tiekties trendiness ['trendinas] n iron, pārmoderni uzskati

trendsetter ['trendseta] n sar. 1. modes noteicējs; 2. jaunas modes etalons trendy ['trendi] a sar. pārmoderns trepan [tn'paen] med. I n trepans; II v trepanēt trephine [tn'fi:n] med. I n trepans; II v trepanēt

trepidation [,trepi'dei/n] n 1. trīsas; 2. satraukums

trespass ['trespas] Inl. (likuma, tiesību u. tml.) pārkāpšana; 2. ļaunprātīga izmantošana; n v 1. pārkāpt (likumu, tiesības u. tml.); 2. ielauzties (svešā teritorijā); 3. (on, upon) ļaunprātīgi izmantot; to t. upon smb. 's time — nelietderīgi tērēt kāda laiku trespasser ['trespass] n (likuma, tiesību) pārkāpējstrick photography

tress [tres] n 1. (parasti pl) cirta; 2. (matu) pīne

trestle ['tresi] n steķi

trestle-work ['treslw3:k] n būvn. estakāde trews [tru:z] n pl (Skotijas kalniešu) rūtainās bikses

trey [trei] n 1. trijnieks (kārts); 2. trisacis

(spēļu kauliņš) triable ['traiabl] a 1. pārbaudāms; 2. jur. piekritīgs

triad ['traiad] lnl. triāde; 2. mūz. trijskanis;

n a ķīm. trisvērtīgs trial ['traial] n 1. izmēģinājums; pārbaude; t. and error — atlases metode; t. flight — izmēģinājuma lidojums; t. period — pārbaudes laiks; to give at. — 1) pieņemt uz pārbaudes laiku (darbinieku); 2) pārbaudīt (ierīci u.tml.); to take a car on t.— izmēģināt mašīnu; 2. jur. (tiesas) process; (lietas) iztiesāšana; to bring to t., to put on t. — saukt pie atbildības; nodot tiesai; to stand t. — tikt tiesātam; 3. mēģinājums; to succeed on the third t. — gūt panākumus trešajā mēģinājumā; 4. pārdzīvojums; ~s and tribulations — tīrais posts un nelaime; this child is a real t. — ar šo bērnu tīrais negals; 5. ģeol. izpēte trial run [.traiol'rAn] n (automašīnas)

izmēģinājuma brauciens triangle ['traiaeijgl] n trīsstūris; 0 the eternal

t. — mīlētāju trīsstūris triangular [trai'aeqgjuls] a 1. trisstūrains; 2. trisšķautņu-; t. pyramid — trisšķautņu piramīda; 3. trīspusējs; t. agreement — trīspusēja vienošanās tribal ['traibl] a cilts-; cilšu-tribe [traib] n 1. cilts; 2. biol. ģints; 3. niev.

kompānija tribesman ['traibzmon] n cilts loceklis tribulation [,tnbju'lei/n] n nelaime; liksta; posts

tribunal [trai'bjuinl] n tribunāls tribune8 ['tnbjuin] n 1. vēst. tribūns; 2. vadonis

tribuneb ['tnbju:n] n tribīne tributary ['tnbjutari] Inl. nodevu maksātājs; 2. pieteka; Hal. tāds, kas maksā nodevas;

t. states — atkarigās valstis; 2. pietekas-; t. stream — pieteka tribute ['tnbju:t] n 1. nodeva; to lay under t. — uzlikt nodevas; 2. cieņa; to pay [a] t. — parādīt cieņu; florai t. — ziedu pasniegšana tricar ['traika:] sk. tricycle trice [trais] n acumirklis; in a t. — acumirklī,

nekavējoties tricentenary [,traisen'ti:nan] sk. tercentenary

triceps ['traiseps] n anat. triceps, trīsgalvainais muskulis trichromatic [.traikrou'maetik] a trīskrāsains trick [tnk] Inl. viltība, blēdība; by t. — ar viltu; to play smb. at. — iegriezt kādam; you shall not serve that t. twice — otrreiz jums šis numurs neies cauri; 2. joks; palaidnība; dirty t.— nekrietnība; ~s of fortune — likteņa untumi; none of your ~s! — metiet jokus pie malas!; 3. triks; izveicība; all the ~s and turns — visādas viltības; ~s of the trade — amata noslēpumi; I know a t. worth two of that — man ir labāks līdzeklis; 4. īpatnība; maniere; he has a t. of looking straight into people's eyes — viņam ir paradums lūkoties cilvēkiem tieši acīs; 5. (kāršu spēlē) stiķis; the odd t. — izšķirošais stiķis; 6. jūrn. sardze (pie stūres); 7. (ari little t., pretty t.) amer. sar. bērns; 0 to do the t., to take at. — panākt savu; this medicine is sure to do the t.— šīs zāles noteikti palīdzēs; to get (leam) the t. of it — iemācīties kaut ko darīt kā nākas; not to miss a t. sar. — būt lietas kursā; II v pievilt; apkrāpt; <= to t. into — pavedināt uz; to t. out (up) — izgreznot, izrotāt; to t. out (of) — izvilt, izmānīt trickery ['tnkan] n blēdība; viltība trick flying ['tnkflaiit]] n av. augstākā pilotāža

trickle ['triki] I n strūkliņa; II v 1. sūkties; pilēt; the news ~d out — izplatījās ziņas;

the crowd gradually —d away — pūlis

pamazām izklīda; 2. pilināt trick photography [.tnkfa'togrsfi] n kin.trickster

kombinētie kadri trickster ['tnksta] n viltnieks; krāpnieks tricksy ['tnksiļ a 1. draiskulīgs; šķelmīgs; 2. mānīgs

tricky ['triki] a 1. viltīgs; blēdīgs; t. politician—veikls politiķis; 2. sarežģīts; grūts; 3. nedrošs; neizturīgs tricolour ftnkdls] I n trīskrāsains karogs; the T.— Francijas nacionālais karogs; II a trīskrāsains tricot ['tnkau] n 1. triko (materiāls); 2. trikotāža

tricycle ['traisikl] n trīsriteņu velosipēds trident ['traidnt] n trijžuburis, trijzaris tried [traid] a pārbaudīts; t. friend — uzticams draugs triennial [trai'enial] I n 1. (mākslas) triennāle; 2. trīsgadu posms; 3. trešā gadadiena; 4. trīsgadīgs augs; Hal. trīsgadīgs; trīsgadu-; 2. tāds, kas atkārtojas ik pēc trim gadiem

trifle ['traifl] I n 1.nieks; sīkums; at.— mazliet; he's a t. upset — viņš ir mazliet uztraucies; 2. neliela summa; it cost at. — tas dārgi nemaksāja; 3. biskvītkūka ar augļiem un putukrējumu; 0 not to stick at ~s — neatkāpties ne par matu; II v

1. niekoties; jokoties; he is not a man to t. with — ar viņu nevar jokoties; 2. grozīt pirkstos; rotaļāties; 3. (away) izniekot, izšķiest; to t. away one's time — velti notriekt laiku

trifling ['traiflnj] Inl. nenopietna saruna;

2. laika šķiešana; II v 1. sīks; nenozīmīgs; t. error — niecīga kļūda; 2. neinteresants; t. jest — banāls joks

trifoliate [trai'fsuhit] a bot. trislapains triga [tng] n (saīs. no trigonometry) skoln. sl.

trigonometrija trigb [tng] I n tehn. bremzes kurpe; II v bremzēt

trig0 [tng] I n novec. švīts; Hal. kārtīgs, akurāts; 2. spēcīgs; veselīgs; 3. uzposies; II v 1. (arī to t. up) uzturēt kārtībā; 2. (arī to t. out) uzpost trigger ['tnga] I n 1. mii. (šautenes) mēlīte; to pull the t. — 1) nospiest mēlīti; 2) laist

darbā; 2. tehn. sprūds; 0 quick on the t. — impulsīvs; iekarsīgs; to have one's finger on the t. — pilnīgi kontrolēt (sev., militāru operāciju); II v : to t. off — izraisīt; to t. off war — izraisīt karu trigger-happy ['tnga.haepi] a 1.: to be t.-h. — bezmērķīgi šaudīt; 2. kareivīgs, agresīvs; 3. bezatbildīgs triggerman ['tngamaen] n 1. gangsteris; 2. gangstera miesassargs; 3. slepkava (grupveida noziegumā) trigonometry [.tnga'nomotn] n trigonometrija

trigonous ['tnganss] a trisstūrains trihedron [trai'hi:dran] n mat. trisskaldnis trijet ['traidjet] n trismotoru reaktīvā lidmašīna

trike [traik] n sar. trīsritenis

trilateral [.trai'laetaral] a trīspusīgs

trilby ['tnlbi] n 1. (arī t. hat) mīksta filca

platmale; 2. pl sl. kājas trilingual [.trai'liqgwal] a trīsvalodu-; t. dictionary — trīsvalodu vārdnīca; t. secretary — sekretāre, kas runā trijās valodās trill [tnl] Inl. mūz. trilleris; 2. vibrējošā "r" skaņa; II v 1. trallināt; 2. mūz. dziedāt (vai spēlēt) trilleri; 3. vibrējoši izrunāt "r" skaņu trilling ['tnht]] n trinītis trillion ['tnlian] num 1. kvintiljons; 2. amer.

triljons trilogy ['tnlad3i] n triloģija trim [trim] Inl. kārtība; gatavība; in fighting t. — kaujas gatavībā; in good t. — 1) labā stāvoklī; 2) (par sportistu) labā formā; 2. rotājums; 3. apgriešana; apcirpšana; your hair needs at.— jums jāapgriež mati; 4. amer. (skatloga) dekorējums; II a 1. kārtīgs; akurāts; 2. uzposies; II v 1. (arī to t. up) sakārtot; uzpost; to t. oneself up — uzposties; 2. apgriezt; apcirpt; 3. aptēst (dēli); 4. [izļrotāt; 5. gamēt (ēdienu); 6. pol. laipot; 7. sar. norāt; sabārt; 8. sar. apkrāpt; to t. smb. out of money — izkrāpt kādam naudu; 9. sp. pilnīgi sakaut (pretinieku); 0 to t. the sails to the wind — pielāgoties apstākļiem

trimaran ['traimaraen] n trimaranstrivial

trimester [trai'mests] n trimestris trimmer ['trims] n 1. oportūnists; 2. krāvējs

(uz kuģa)\ 3. tehn. apgriezējmašīna trimming ['tnmit]] n 1. (tērpa) rotājums; 2. pl (ēdiena) garnējums; 3. izpušķojums; to teli the truth without any ~s — pastāstīt tīro patiesību; 4. atgriezums; 5. (lampas) armatūra; 6. sar. kāviens; 7. sar. brāziens; rājiens; 8. tehn. armatūra; 9. rad. pieskaņošana

trine [tram] a 1. trīskārtīgs; 2. labvēlīgs trinity ['trrnsti] n 1. kaut kas trīsdaļīgs; 2.: the T.rel. — Trīsvienība; 3.: T. term — vasaras trimestris (universitātē) trinket ['tnijkit] n 1. greznumlietiņa; 2. nieciņš

trinomial [trai'nsumisl] mat. I n trinoms; II

a trinomāls; trīslocekļu-trio ['tri:su] n (pl trios ['triiauz]) 1. trijotne;

2. mūz. trio triolet ftriislat] n lit. triolets trip [tnp] Inl. ceļojums; brauciens; business t. — komandējums; round t. — brauciens turp un atpakaļ; t. ticket — (šofera) ceļazīme; to take a t. to the country — izbraukt uz laukiem; 2. ripināšana; 3. paklupšana; 4. sp. paklupināšana; 5. kļūdīšanās; t. of the tongue — pārteikšanās;

6. sl. (narkotisku līdzekļu izraisīta) halucinācija; 7. pārdzīvojums; 8. īpatnība; that's his t. — tas ir viņa gaumē; 9. apsēstība; 10. tehn. apsviedējs, apgāzējs; 11. tehn. at-kabināšanas ierīce; 12. jūrn. halze; 0 to lay a bad t. on smb. — sabojāt kādam garastāvokli; II v 1. tipināt; 2. (arī to t. over) paklupt; 3. sp. paklupināt; 4. kļūdīties; 5. apmulsināt; 6. (ari to t. up) pieķert melos;

7. tehn. atkabināt

tripartite [,trai'pa:tait] a 1. trispusīgs;

t. talks — trīs valstu sarunas; 2. trīsdaļīgs tripe [traip] n 1. spēķes; 2. sar. blēņas, muļķības; don't talk such t.! — nerunā tādas muļķības!

trip-hammer ['tnpjiaema] n tehn. krītošais veseris

triphthong ['tnfBtnj] n vai. triftongs triple ['tnpl] I a 1. trīskārtējs; T. Aliance

vēst. — Alianse; T. Entente vēst. — Trij-savienība, Antante; t. time mūz.—trīsdaļīgs taktsmērs; II v 1. triskāršot; 2. trīskāršoties triple jump ['tnpkķjAmp] n sp. trissoļlēciens triplet ['tnptat] n 1. trijotne; 2. trīnītis; 3. lit.

triolets; 4. mūz. triole triplex» ['tnpleks] Inl. tehn. triplekss;

2. mūz. trīsdaļīgs taktsmērs; II a trīskārtīgs triplexb ['tnpleks] n amer. trīsstāvu dzīvoklis triplicate I n ['tnplikst] viena no trim kopijām; in t.— trīs eksemplāros; II a ['tnplikst] trīskārtīgs; III v ['tnplikeit] triskāršot

triplication [,tnph'kei/n] n triskāršošana tripod ['traipod] n trijkājis tripos ['traipos] n eksāmens izcilības iegūšanai (Kembridžas universitātē) tripper ['trips] n niev. ekskursants, tūrists tripping ['tnpiij] I n 1. ripināšana; 2. tehn.

atvienošana; II a žigls triptych ['tnptik] n glezn. triptihs trisect ['traisekt] v sadalīt trīs vienlīdzīgās daļās

trishaw ['trai/o:] n velorikša trisyllabic [.traisi'laebik] a trīszilbju-, tris-zilbīgs

trisyllable [.trai'silabl] n trīszilbju vārds trite [trait] a banāls, nodrāzts tritium ['tntism] n ķīm. tritijs triton f'traiton] n zool. tritons triturate ['tntjureit] v saberzt pulveri triumph ['traiAmfļ I n triumfs; II v triumfēt; to t. over a defeated enemy — svinēt uzvaru pār sakautu ienaidnieku triumphal [trai'Amfl] a triumfāls; t. arch —

triumfa arka triumphant [trai'Amfant] a 1. uzvarām

vainagots; 2. triumfējošs triumvirate [trai'Amvarst] n triumvirāts trivet ['tnvit] n 1. trijkājis (ēdiena gatavošanai uz uguns)-, 2. paliktnis (zem bļodas u. tml.); 3.: t. table — galds ar trim kājām; 0 as right as a t.— 1) pilnīgā kārtībā; 2) pilnīgi vesels

trivia ['trivia] n pl nieki; sīkumi

trivial ['tnvisl] a 1. ikdienišķs; triviāls; banāls; t. round — ikdienas rutīna; 2. neno-

zīmīgs; niecīgs; t. matters — sīkumi; 3. (par cilvēku) aprobežots; 4. (par augu un dzīvnieku nosaukumu) nezinātnisks; tautā lietots triviality [.tnvi'aebti] n 1. ikdienišķums;

banalitāte; 2. nenozīmīgums trivialize ['tnvialaiz] v banalizēt triweekly [trai'wi:kli] I n 1. periodisks izdevums, kas iznāk ik pēc trim nedēļām; 2. periodisks izdevums, kas iznāk trīsreiz nedēļā; II a 1. tāds, kas notiek ik pēc trim nedēļām; 2. tāds, kas notiek trīsreiz nedēļā trochaic [traukeiik] a lit. trohaja-trochee ['trauki:] n lit. trohajs trod sk. tread trodden sk. tread

troglodyte ['trogladait] n troglodīts, alu cilvēks

Trojan ['treud3an] I n trojietis; 0 to work like a T.— cītīgi strādāt; II a Trojas-; [-trojiešu-troll"-] {+trojiešu-troll"+} [traul] n mit. trollis trollb [traul] I n 1. riņķa dziesma; 2. vizulis; II v 1. dziedāt riņķa dziesmu; 2. pievienoties dziesmai; 3. makšķerēt ar vizuli trolley ['tmli] n 1. (ielu tirgotāja) ratiņi;

2. vagonete; drezīna; 3. (tējas) galdiņš (uz ritentiņiem); 4. amer. tramvajs; 5. sar. trolejbuss; 6. el. trolejs

trolleybus ['trohbAs] n trolejbuss trolleycar ['trolika:] n amer. tramvajs trollop ['trobp] n 1. nevīža; 2. sar. prostitūta trombone [trom'bsun] n mūz. trombons troop [tru:p] I n 1. grupa; bars; 2. pl karaspēks; 3. mii. kavalērijas vads; 4. amer. mii. eskadrons; 5. (parasti pl) milzums; II v 1. iet barā; pulcēties barā; 2. maršēt, soļot;

3. nostādīt (ierindā); 4. nostāties (ierindā); a to t. away, to t. off — attālināties; 0 to t. the colour — svinīgi nest karogu garām ierindai

troop-carrier ['truip.kaena] n (karaspēka)

transportlidmašīna trooper ['tru:po] n 1. ierindas kavalērists; 2. ierindas tankists; izpletņlēcēju desantnieks; 4. amer. sar. policists; 5. (karaspēka) transportkuģis; 0 to swear like at. — rupji

lamāties

troophorse ['tru:pho:s] n kavalērijas zirgs troopship ['tru:p/ip] n (karaspēka) transportkuģis trope [treup] n lit. trops trophy n 1. trofeja; 2. (sporta) balva tropic ['tropik] I n trops, saulgriežu loks; t. of cancer — Vēža trops; ziemeļu saulgriežu loks; t. of Capricorn — Mežāža trops; dienvidu saulgriežu loks; 2.: the ~s pl — tropi, tropu zemes; II a tropisks; tropu-tropical ['tropikl] a 1. tropisks; tropu-; t. disease — tropu slimība; 2. kaislīgs, kvēls trot [trot] \n\. rikši; 2. ātra gaita; 3. bērns, kas mācās staigāt; 4. niev. vecā ragana; 5. amer. stud. sl. špikeris; 0 on the t. — cits aiz cita; to win three on the t. — laimēt trīs godalgas pēc kārtas; to be on the t. — 1) būt nodarbinātam; 2) bēgt (sev. no cietuma vai policijas); 3) slimot ar caureju; to keep smb. on the t. — nodzenāt kādu; II v 1. rikšot; 2. palaist rikšiem; to t. smb. off his legs—nodzenāt kādu; 3. steigties; = to t. about — rosīties; to t. out — 1) palaist rikšiem; 2) izrādīt, parādīt (preces u. tml.); to t. out one's knowledge — paspīdēt ar savām zināšanām; 3) pārstāstīt; to t. round — izvadāt; parādīt (piem., pilsētu) troth [treuG] n novec. uzticība; by my t. — goda vārds; in t. — tiešām; to plight one's t. — dot vārdu; zvērēt uzticību (saderinoties)

trotter ['trota] n 1. rikšotājs; 2.pl kul. cūkas

(aitas) kājiņas; 3. pl humor, kājas trotyl ['trautil] n ķīm. trotils troubadour ['truibsdua] n trubadūrs trouble ['trAbl] I n 1. nepatikšanas; to be in t. — 1) piedzīvot nepatikšanas; 2) (par neprecētu sievieti) būt grūtniecības stāvoklī; to get into t.— nokļūt nelaimē; iekļūt nepatikšanās; to put smb. to t. — sagādāt kādam nepatikšanas; 2. grūtības; there was some t. in translating the poem — bija grūti pārtulkot dzejoli; 3. raizes, rūpes; no t. at all — tas nesagādā nekādas grūtības (kā atbilde uz lūgumu); to give smb. t., to put smb. to t. — sagādāt kādam raizes;

4. pūles; to take t.- uzņemties pūles;truck-trailer

5. nemieri; jukas; racial ~s — rasu nemieri;

6. kaite; slimība; heart t.— sirdskaite;

7. tehn. avārija; t. crew — avārijas brigāde; t. man amer. — avārijas montieris; 0 what's the t.? — kas noticis?; to ask (look) for t. — tīšuprāt postā skriet; II v 1. uztraukt; sagādāt rūpes; 2. uztraukties; don't t. about that! —

neuztraucieties par to!; 3. traucēt; apgrūtināt; I'll t. you to remember your manners — man jāatgādina jums uzvesties pieklājīgi; may I t. you for some more tea? — vai drīkstu palūgt jums vēl mazliet tējas?; 4. neveikties; grūti padoties; languages don't t. me at all — valodas man nesagāda nekādas grūtības; 5. nomocīt; my back ~s me — man sāp mugura; 6. papūlēties; he never even ~d to answer — viņš pat nepapūlējās atbildēt; 7. tehn. bojāt

troubled ['trAbld] a 1. nemierīgs; t. looks — norūpējies izskats; 2. vētrains; t. sky — pērkona debesis; 0 to fish in t. waters — zvejot duļķainos ūdeņos troblemaker ['trAblmeiks] n kārtības traucētājs; nemiera cēlējs troubleshooter ['trAbl/uitaļ n 1. avārijas

montieris; 2. konfliktu nokārtotājs troubleshooting ['trAbl/u:tir]] n 1. (mašīnas) bojājuma izlabošana; 2. konflikta nokārtošana

troublesome ['trAblsam] a apgrūtinošs; traucējošs; t. child — nemierīgs bērns; t. cough — mokošs klepus troublespot ['trAblspot] n nemieru (juku) vieta

trough [trof] n 1. sile; 2. abra; 3. tekne (ūdens novadīšanai); 4. ieplaka (starp diviem viļņiem); 5. ģeol. mulda, sinklināle trounce [trauns] v 1. pērt; 2. rāt, bārt;

3. sakaut troupe [tru:p] n trupa

trouper ['truipa] n trupas loceklis, aktieris;

good t. — labs kolēģis trousering ['trauzarn]] n bikšu audums trousers ['trauzoz] n pl (arī pair of t.) bikses;

0 to wear the t. — turēt vīru zem tupeles trouser suit ['trauzasu:t] n bikškostims trousseau ['truisao] n (pl trousseaus, trous-

seaux ['tru:s3uz]) pūrs trousseaux sk. trousseau trout [traut] n forele

trowel ['traual] n 1. (mūrnieku) ķelle; 2. (dārza) liekšķere; 0 to lay it on with a t. — 1) lišķēt, glaimot; 2) šaut pār strīpu truancy ['truiansi] n (darba, skolas) kavējums

truant ['truiant] I n 1. (darba, skolas) kavētājs; to play t. — kavēt skolu; 2. sliņķis; n a slinks truce [tru:s] n 1. pamiers; 2. pārtraukums;

atelpa; t. to jesting! — pietiek jokot! truck® [tTAkj Irti. maiņas tirdzniecība; preču apmaiņa; 2. sīkas preces; 3. (arī t. system) darba apmaksa natūrā; 4. sakari; I have no t. with him — man ar viņu nav nekādu darīšanu; 5. amer. dārzeņi; 6. sar. krāmi; 7. sar. nieki, blēņas; II v

1. (with smb., for smth.) iemainīt;

2. tirgoties, iznēsājot (preces); 3. maksāt natūrā; 4. amer. nodarboties ar dārzeņkopību

truckb [trAk] I«l. (preču vagona) platforma; 2. vagonete; 3.amer. kravas automašīna; II v 1. pārvadāt ar kravas automašīnu; 2. kraut kravas automašīnā (vai uz preču vagona platformas); 3. amer. vadīt kravas automašīnu; 4. sl. slaistīties, blandīties truckage ['trAkidj] n 1. pārvadāšana kravas

automašīnā; 2. pārvadāšanas maksa trucker® ['trAka] n amer. dārzeņkopis truckerb ['trAka] n kravas automašīnas šoferis truck farm ['trAkfaim] n amer. dārzeņkopības ferma

trucking ['trAknj] « pārvadāšana ar kravas automašīnām; t. strike — kravas automašīnu šoferu streiks truckle ['trAkl] v 1. (to) zemoties; izdabāt;

2. (for) izlūgties truckle-bed ['trAklbed] n zema gulta ar riteņiem

truckler ['trAkb] n lišķis, līdējs truckman® ['trAkman] sk. trucker® truckmanb ['trAkman] sk. truckerb truck-trailer ['trAk,treib] n 1. kravas automašīna ar piekabi; 2. kravas automašīnastruculent

piekabe

truculent ['trAkjubnt] a 1. nikns, negants;

2. (par toni) agresīvs trudge [trAd3] I n nogurdinošs ceļš; II v slampāt

true [tru:] I n : out of t. — nenoregulēts; slikti uzstādīts; Hal. īsts, patiess; t. heir — likumīgs mantinieks; t. story — patiess stāsts; to make t. tehn. — noregulēt; it is not t. — tas nav tiesa; 2. pareizs; t. copy — pareizs noraksts; t. to life (nature) — patiess; reālistisks; 3. uzticīgs; t. friend — uzticīgs draugs; t. to one's principles — uzticīgs saviem principiem; 0 as t. as flint (steel) — uzticīgs līdz nāvei; t. as I stand here — tīra patiesība; to come t.— piepildīties; III v (arī to t. up) tehn. noregulēt; pareizi uzstādīt; IV adv

1. pareizi; patiesi; to speak t.— runāt patiesību; 2. precīzi; to aim t.— precīzi notēmēt; to breed t. — saglabāt sugas tīribu

true-blue [,tru:'blu:] a uzticīgs, lojāls trueborn [.trui'boin] a 1. tirasiņu-; 2. dzimis; īsts; he is a t. hunter — viņš ir dzimis mednieks

true-bred [,tru:'bred] a 1. labi audzināts;

2. tirasiņu-

truehearted [,tru:'ha:tid] a uzticīgs; lojāls

true-life [,tru:'laif] a patiess

truelove ['truiLvv] n 1. mīļotais; mīļotā; 2. (arī

t. knot) dubultmezgls truffle ['tTAfl] n 1, trifele (sēne); 2. trifele (konfekte)

truly ['tru:h] adv 1. patiesi, patiešām; a t. beautiful girl — patiesi skaista meitene; I am t. grateful to you — esmu jums sirsnīgi pateicīgs; 2. precīzi; 3. uzticīgi; 0 yours t.— 1) ar patiesu cieņu (vēstules nobeigumā); 2) humor, jūsu padevīgais kalps

trump [trAmp] Inl. trumpis; t. ace — trumpja dūzis; to have all the ~s in one's hand — 1) būt visiem trumpjiem rokā; 2) būt stāvokļa noteicējam; to put smb. to his ~s — 1) likt kādam izspēlēt trumpi; 2) likt kādam ķerties pie pēdējā līdzekļa; 2. sar. lāga zēns; 0 to turn up ~s — beigties

necerēti laimīgi; II v 1. (kāršu spēlē) trumpot; 2. pārspēt; <=> to t. up — izdomāt, sagudrot

trump card [,trAmp'ka:d] n (kāršu spēlē) trumpis; 0 to play one's t. c. — izspēlēt pēdējo trumpi trumpery ['trAmpan] I n grabažas; II a nederīgs; t. arguments — nepārliecinoši argumenti

trumpet ['trAmpit] n 1. taure; trompete;

2. klausāmais stobriņš (pakurlajiem);

3. rupors; 4. taures skaņas; 5. (ziloņa) taurēšana; 6. bot. turziņa; 0 to blow one's own t. — lielīties; II v 1. taurēt; pūst tauri; 2. (par ziloni) taurēt; 3. izbazūnēt

trumpet-call ['trAmpitko:l] n 1. taures skaņas;

2. aicinājuma signāls

trumpeter ['trAmpita] n trompetists; taurētājs;

0 to be one's own t. — lielīties truncate [trAijlceit] v 1. nogriezt; nošķelt; ~d pyramid mat. — nošķelta piramīda; 2. saīsināt (runu, referātu u. tml.) truncheon ['trAn/fan] n 1. (policista) gumijas

nūja, steks; 2. (maršala) zizlis trundle ['trAndl] I n skritulis; II v 1. velt; ripināt; 2. velties; ripot trundle-bed ['trAndlbed] amer. sk. truckle bed

trunk [trATļk] n 1. stumbrs; 2. rumpis;

3. (dzelzceļa, telegrāfa, telefona) maģistrāle; 4. čemodāns; ceļasoma; 5. (ziloņa) snuķis; 6. pl sporta biksītes; 7. amer. (automašīnas) bagāžnieks; 8. anat. (nerva, asinsvada) stumbrs; 9. arh. (kolonnas) stāvs; 10. (ventilācijas) šahta; 11M. deguns

trunk-call ['trAiļkkoil] n tālsaruna trunk-line ['trAqklain] n (dzelzceļa, telegrāfa,

telefona) maģistrāle trunk-road ['trAijkrsud] n maģistrāles ceļš trunnion ['trAnian] n tehn. redze truss [trAs] I n 1. (siena) kušķis; (salmu) vīšķis; 2. čemurs; 3. med. (trūces) bandāža;

4. tehn. ferma; II v 1. (arī to t. up) sasiet; sasaistīt; 2. tehn. nostiprināt

trust [trASt] Inl. uzticība; breech of t. — uzticības laušana; to have (place, put, repose) t. (in) — uzticēties; to take on t. —tub

noticēt uz vārda; 2. atbildība; pienākums; position of t. — atbildīgs amats; 3. cerība; to put t. in the future — cerēt uz izredzēm nākotnē; this is his sole t.— tā ir viņa vienīgā cerība; 4. ek. kredīts; to supply goods on t. — piegādāt preces uz parāda (kredīta); 5. aizbildnība; to hold a property in t. of smb. — pārvaldīt kāda īpašumu ar aizbildņa tiesībām; 6. pārvaldīšanā nodotā manta; 7. trests; Hal. pilnvarots; 2. tresta-; III v 1. uzticēties; he's not a man to be ~ed — viņš nav cilvēks, kam var uzticēties; 2. uzticēt; to t. smb. to do smth.— uzticēt kādam kaut ko izdarīt;

3. paļauties; don't t. to chance! — nepaļaujieties uz nejaušību!; 4. cerēt; I t. you're in good health — ceru, ka esat vesels; 5. dot uz kredīta

trustdeed ['trAstdi:d] n jur. pilnvara trustee [.trA'sti:] n 1. aizbildnis; 2. pilnvarotais

trusteeship [.trVsti:/īp] n jur. aizbildnība; t.

territory pol. — aizbilstamā teritorija trustful [tTAStfl] a paļāvīgs trustify ['tiAstifai] v ek. apvienot trestā (trestos)

trustiness ['trAstinss] n uzticība; lojalitāte trusting ['trAstuj] a paļāvīgs trustless ['tiAStbs] a 1. neuzticams; 2. neuzticīgs; nepaļāvīgs trust territory ['frAsttentan] n pol. aizbilstamā teritorija trustworthy ['trAst,w3:5i] a uzticības cienīgs trusty ['trAsti] a novec. uzticams, drošs truth [tru:0] n (pl truths [tru:5z]) 1. patiesība; taisnība; in t. — patiešām; moment of t. — pārbaudes bridis; to tell the t.— 1) teikt taisnību; 2) taisnību sakot; the t. is I don't like it — patiesībā man tas nepatīk; 2. taisnīgums; 3. sirsnība; neliekuļotība;

4. atbilstība; t. to nature — dzīves īstenība; reālisms; 5. tehn. (iekārtas) precizitāte; 0 to strain (stretch) the t. — pārspīlēt; to teli smb. some home ~s — pateikt kādam

taisnību acīs; to tell the t. and shame the

devil — drosmīgi pateikt taisnību truthful ['tru:0fl] a 1. (par cilvēku) patiesīgs;

2. patiess; pareizs truthless ['tru:9bs] a 1. (par cilvēku) neuzticams; 2. nepatiess; neīsts try [trai] I n mēģinājums; to give smb. at. — dot kādam iespēju parādīt sevi; to give smth. at. — izmēģināt kaut ko; to have (make, take) a t. (at) — [pa]mēģināt; izmēģināt; II v 1. [pa]mēģināt; izmēģināt; to t. one's fortune (luck) — izmēģināt laimi; to t. the window — mēģināt atvērt logu;

2. censties; to t. one's best — pielikt visus spēkus; to t. and guess — censties uzminēt;

3. nogurdināt; 4. tiesāt; to t. smb. for murder— tiesāt kādu par slepkavību;

5. satraukt; nomocīt; to t. smb.'s patience—pārbaudīt kāda pacietību; 6. (arī to t. out) attīrīt (metālu); 7, (arī to t. out) kausēt (taukus); = to t. back — sākt no gala; to t. for — censties iegūt; to t. for a position—censties dabūt vietu; to t. on — 1) pielaikot (apģērbu); 2) sar. izmēģināt; to t. out — pārbaudīt; izmēģināt; 0 to t. one's hand at smth. — izmēģināt kaut kur roku

trying ['tranrj] a 1. smags; grūts; 2. mokošs; nogurdinošs; t. person — apnicīgs cilvēks; t. to health — kaitīgs veselībai try-on ['traion] n 1. (apģērba) pielaikošana;

2-sar. mēģinājums piekrāpt try-out ['traiaut] n sar. 1. izmēģinājums;

2. sp. sacīkstes tryst [tnst] n novec., humor. 1. norunāta satikšanās; to keep the t.— ierasties uz satikšanos; 2.

satikšanās vieta tsar [za:] n cars tsarina [zai'riina] n cariene tsetse ['tetsi] n cece muša T-shirt ['ti:/3:t] n teniskrekls T-square ['tiiskwes] n (rasēšanas) sliede T-time ['ti:taim] n mii. 1. reaktīvā šāviņa lidošanas laiks (kopš šāviņa palaišanas);

2. raķetes dzinēja ieslēgšanas bridis;

3. raķetes palaišanas moments

tub [tAb] Inl. toveris; 2. sar. vanna;

3. mazgāšanās; to have at. — iet vannā;

4. mācību laiva; 5. sar. lēns kuģītis;

6. kalnr. vagonete; 7. sl. resnītis; II v 1. sar.tuba

mazgāties vannā; 2. likt toveri; 3. sar. trenēties airēšanā tuba ['tju:ba] n (pl tubae ['tjuibi:]) mūz. tūba tubae sk. tuba

tubby ['tAbi] a 1. mucveidīgs; 2. (par cilvēku) mazs un resns; t. child — dūšīgs bērns; 3. (par mūzikas instrumentu) ar dobju skaņu tube [tju:b] Inl. caurule; 2. tūbiņa; t. of toothpaste — zobu pastas tūbiņa; 3. (Londonas) metro; 4. (riepas) kamera; 5. rad. elektronu lampa; 6. (the t.) amer. sar. televizors; on the t. — pa televīziju; II v 1. ievietot caurulē; 2. piešķirt caurules formu; 3. sar. braukt ar metro tubeless ['tjuibbs] a bezkameras-; t. tyre —

bezkameras riepa tuber ['tjuiba] n bot. gums, bumbulis tube railway ['tjuibreilwei] n metro tubercle ['tju:bakl] n med. tuberkula tubercular [tju:"b3:kjub] sk. tuberculous tuberculosis [tju:,b3:kju'busis] n tuberkuloze tuberculous [tjui'bsikjubs] a tuberkulozes-tuberose ['tjuibarauz] n tuberoze tuberous ['tju:baras] a bot. bumbuļa-;

t. plant — bumbuļaugs tubing ['tju:bii]] n 1. cauruļvads; 2. cauruļu

likšana; 3. būvn. tubings tub-thumper ['tAb,0Ampa] n balamute tub-thumping [tAb,0Ampit]] I n pārspīlēti svinīga runa; II a (par runu) pārspīlēti svinīgs

tubular ['tju:bjub] a cauruļveida-; t. brick— dobs ķieģelis; t. railway — apakšzemes dzelzceļš

tuck [tAk] Inl. (tērpa) ieloce; iešuve; 2. sl. našķis, gardums; 0 to take the t. out of smb. amer. — atņemt kādam drosmi; II v 1. iešūt ieloci (iešuvi); 2. iebāzt; aizbāzt; <= to t. away — 1) noslēpt; noglabāt; 2) sar. apēst; to t. in — 1) ievīstīt segā; sasegt; 2) iebāzt; aizbāzt; 3) sar. ēst, locīt iekšā; to t. into — 1) iebāzt; 2): to t. into smth. — ēst; he ~ed into the bun — viņš notiesāja maizīti; to t. under — nobāzt, pabāzt; to t. up — 1) sasegt; 2) atrotīt, uzlocīt (piedurknes)\ 3) uzspraust (tērpa malu); 4) sl. pakārt (noziedznieku)-, 5) : to be ~ed

up — būt nogurušam tuckaway table [.tAkawei'teibl] n saliekams galds

tucker" ['Lvka] n : one's best bib and t. sar. —

vislabākās drēbes tucker1" ['tAka] n sl. našķis, gardums tucker1 ['tAka] n aube, mice tucker»1 ['tAka] v (ari to t. out) amer. sar. nogurdināt

tuckerbag ['tAkabaeg] n austrāl. iepirkumu soma

tuck-in ['tAkin] n sar. mielasts tuck-out ['tAkaut] sk. tuck-in tuck-shop ['tAk/op] n skoln. sl. saldumu veikals

Tudor ['tju:da] a vēst. Tjūdoru-; Tjūdoru laika-; T. architecture — angļu vēlās gotikas stils Tuesday ['tju:zdi] I n otrdiena; on T.—

otrdien; II adv pl amer. otrdienās tufa ['tju:fa] n min. tufs tuff [tAf] n min. vulkāniskais tufs tuft [tAft] n 1. kušķis; saišķis; 2. (matu) cekuls tufted ['tAftid] a 1. cekulains; 2. pušķains tug [tAg] Inl. rāviens; to give a t. at smth. — paraut kaut ko; 2. piepūle; pūles; she felt a great t. at parting — viņai bija grūti šķirties; 3. velkonis; 4. dzeņaukste; 5. sacīkstes; t of love — (vecāku) strīds bērnu dēļ; t. of war sp. — virves (tauvas) vilkšana; II v 1. (arī to t. at) raut; vilkt; 2. vilkt tauvā tugboat ['tAgbaut] n velkonis tuition [tju'i/n] n 1. mācīšana; apmācība;

2. mācību maksa tulip f'tju:hp] n tulpe tulle [tju:l] n tekst. tills

tullies f'tAhz] n pl: the t. — nomale, nostūris tumble ['tAmbl] I n 1. kritiens; 2. kūleņošana;

3. juceklis; 0 to take a t. amer. — noprast, apjēgt; n v 1. nokrist; to t. down the stairs — nokrist pa kāpnēm; to t. over a stone — paklupt pār akmeni; 2. sakrist, sagāzties; to t. into ruins — sagrūt; 3. kūleņot; mest kūleņus; 4. (par cenām) strauji kristies; 5. izmētāt, izsvaidīt; to t. one's clothes — izsvaidīt savas drēbes; to t. one's hair — sabužināt matus;

6. mesties; drāzties; to t. into bed — iekrist gultā; a to t. in — 1) iegāzties; ievelties; 2) sar. likties gultā; to t. to sl. — apjēgt tumbledown ['Umbldaun] a pussagruvis tumbler ['tAmbb] n l. (alus, tējas) glāze; 2. akrobāts; 3. (ari Chinese t.) stāvkundziņš (rota(lieta); 4. tehn. reversmehānisms tumbling ['tAmbhr]] n 1. akrobātika; 2. kūle-ņošana

tumefaction [,tju:mi'faek/n] n med.

1. pietūkšana; 2. pietūkums

tumefy ['tju:mifai] n med. 1. pietūkt; 2. radīt

pietūkumu tumescent [tju:'mesnt] a med. pietūcis tumid ['tju:mid] a 1. med. pietūcis; 2. (par

stilu) uzpūsts; pārspīlēti svinīgs tummy ['tAmi] n sar. vēders tumorous ['tjuimsras] a med. tumora-, au-dzēja-

tumour ['tju:ms] n med. tumors, audzējs tumuli sk. tumulus

tumult ['tju:mAlt] n 1. troksnis, kņada; 2. satraukums; apmulsums tumultuous [tju:'mAlt/u3s] a 1. juceklīgs; nekārtīgs; 2. trokšņains; 3. satraukts, uzbudināts

tumulus ['tjuimjulas] n (pl tumuli

['tju:mjulai]) kapkalns tun [tAn] I n liela muca; II v 1. ieliet mucā;

2. uzglabāt mucā

tuna ['tuina] n tunzivs, tuncis tundra ['Undre] n tundra tune [tju:n] Inl, melodija; 2. melodiskums; there is little t. in the song — dziesmai trūkst melodiskuma; 3. (mūzikas instrumenta) tonis; skaņojums; the piano is out of t. — klavieres ir noskaņojušās; 4. saskaņa; to be in t. (with) — harmonēt; saskanēt; to be out of t. (with) — nesaskanēt; nesaderēt; 0 to the t. (of) — apmērā; to the t. of one pound — vienas mārciņas apmērā; to call the t. — uzdot toni; to change one's t., to sing another t.— sākt pūst citā stabulē; Dvi. uzskaņot (mūzikas instrumentu); 2. saskaņot; 3. harmonēt, saskanēt; = to t. in — 1) (to) ieslēgt (raidstaciju); noskaņot (viļņus); 2) (to) piemēroties; to

t. out — ieslēgt (radioaparātu, televizoru); 2) (par raidītāju) izslēgties; 3) atslēgties; neievērot; to t. up — 1) uzskaņot (mūzikas instrumentu); 2) noregulēt (mašīnu); 3) sākt dziedāt (spēlēt); 4) humor, (par bērnu) sākt raudāt; 5) sp. sar. iesildīties tuned-in ['tjuindin] a sar. 1. kvalificēts;

2. (to) laikmeta prasībām atbilstošs tuneful ['tjuinfl] a 1. muzikāls; t. ear —

muzikālā dzirde; 2. melodisks tuneless [tju:nbs] a 1. nemelodisks; 2. neskanīgs

tuner ['tju:ns] n 1. skaņotājs; piano t.— klavieru skaņotājs; 2. rad. skaņošanas mehānisms

»

tune-out ļ-'tjuinaut] n (radioaparāta, televizora) izslēgšana tune-up ['tjuinAp] n 1. rad. noskaņošana;

2, tehn. noregulēšana tungsten ['tAijston] n ķīm. volframs

tunic [ftju:mk] n 1. tunika; 2. mii. mundieris;

3. biol. apvalks

tuning-fork ['tju:nir]fo:k] n mūz. kamertonis Tunisian [tju'nizian] I n tunisietis; tunisiete;

II a Tunisas-; tunisiešu-tunnel ['tAnl] Inl. tunelis; 2. kalnr. (horizontāla) eja; 3. mii. mīnu galerija; 4. dūmvads; II v rakt tuneli tunny ['tAni] n tunzivs, tuncis tuny ['tju:m] a melodisks tup [tAp] I n 1. auns; 2. tehn. (vesera)

zveltais; II v aplecināt (aitu) tuppence ['tApans] sar. sk. twopence tuppenny ['tApni] sar. sk. twopenny turban ['t3:ban] n turbāns turbary ['t3:ban] n kūdras purvs turbid ['t3:bid] a 1. (par šķidrumu) duļķains; 2. (par dūmiem, miglu) biezs; 3. neskaidrs; t. thoughts —juceklīgas domas turbidity [t3:*bid3ti] n 1. (šķidruma) duļķai-nums; 2. (dūmu, miglas) biezums; 3. neskaidrība turbine ['t3:bain] n turbīna turboblower ['tjrbaublaua] n tehn. turbokompresors turbodrill [.toibau'dnl] n tehn. turbourbis turbojet [.tļibsu^et] n turboreaktīvā lid-

1165turbot

mašīna turbot ['t3:bot] n iht. āte turbulence ['toibjulans] n 1. vētrainums;

2. (vēja) brāzmainums; 3. nevaldāmība; nepakļāvība

turbulent ['t3:bjubnt] a 1. vētrains; t. period of history — vētrains vēstures periods; t. wind — brāzmains vējš; 2. nevaldāms; nepakļāvīgs; t. mob — trokšņains pūlis; t. passions — nevaldāmas kaislības Turcoman [taikaman] sk. Turkoman turd [t3:d] n sl. ekskrements tureen [tju'ri:n] n terine, zupasbļoda turf [t3:f] I n (pl turfs [t3:fs], turves [t3:vz])

1. velēna; 2. kūdra; 3. (the t.) zirgu skriešanās sacīkstes; 4. (the t.) skrejceļš (hipodromā); n v pārklāt ar velēnām; = to t. out sl. — izsviest, izmest

turf accountant ['t3:f3,kauntant] n bukmei-

kers (zirgu skriešanās sacīkstēs) turf commission agent [toifka.mi/n'eKķpnt]

sk. turf accountant turfite ['t3:fait] sar. sk. turfman turfman ['bīfman] n pastāvīgs zirgu skriešanās sacīkšu apmeklētājs turfy ['t3:fi] a 1. velēnains; 2. kūdrains turgid ['t3:d3id] a 1. pietūcis; 2. (par stilu) uzpūsts

Turk [t3:k] n 1. turks; turciete; 2. humor.

nepaklausīgs bērns turkey ['tarki] n 1. tītars; 2. sl. neveiksme;

3. amer. sl. stulbenis; 0 to talk t. amer. — teikt patiesību acīs

turkey-cock ['teikikok] n 1. tītaru tēviņš;

2. uzpūtīgs cilvēks

Turkey corn ['t3:kik3:n] n kukurūza turkey-hen ['t3:kihen] n tītaru mātīte Turkey red ['tailored] n spilgti sarkana krāsa Turkic ['t3:kik] I n tjurku valodas; II a tjurku-

Turkish ['t3:ki/] I n turku valoda; II a turku-

Turkish delight [,ta:ki/di'lart] n kul.

rahatlukums (saldumu veids) Turkish towel ['t3:ki/.taual] n frotē dvielis Turkmen ['t3:kman] n 1. turkmēnis;

turkmēniete; 2. turkmēņu valoda

Turkoman [taikaman] n (pl Turkomans ['t3:kamanz]) 1. tjurks; 2. turkmēnis; turkmēniete; 3. turkmēņu valoda turmoil ['t3:moil] n nemiers; kņada; racial

t. — rasu nemieri turn [t3:n] Inl. apgrieziens; t. of the wheel — riteņa apgrieziens; at the t. of the century — gadsimtu mijā; 2. pagrieziens; about t.! mil. — apkārt griezties!; right t.! mil.— pa labi griezties!; 3. pavērsiens; pārmaiņa; to be on the t. — mainīties; the milk is on the t. — piens ir ieskābis; to take a t. for the better — mainīties uz labo pusi; 4. (ceļa, upes) līkums; 5. kārta, rinda; by ~s, in t., t. and t. about — pēc kārtas; out of t. — 1) ārpus kārtas; 2) neīstā reizē; to take —s — nomainīt citam citu; 6. pakalpojums; to do smb. a good t. — izdarit kādam pakalpojumu; 7. (programmas) numurs; uzstāšanās; star t. — programmas nagla; 8. pastaiga; to take a t.,

to go for at. — iziet pastaigāties; 9. dotības; spējas; he has an optimistic t. of mind — viņš ir optimists; he is of a mechanical t. — viņu interesē mehānika; 10. maiņa (darbā); 11. sar. uztraukums; izbailes; t. of anger — dusmu lēkme; it gave me quite a t. — tas mani pamatīgi nobiedēja; 12. laika sprīdis; t. of work — mazliet darba; to take a t. at gardening — mazliet pastrādāt dārzā; 13. veids; 14. sar. (slimības) lēkme; 15. teiciens; t. of speed*— izteiciens; the t. of the sentence — teikuma uzbūve; 0 t. of mind — domāšanas veids; t. of the tide — likteņa pavērsieni; at every t. — uz katra soļa; to a t. — precīzi; done to a t. — (par gaļu) labi izcepts; to serve one's t. — nospēlēt savu lomu; II v 1. [pa]griezt; to t. a page — pāršķirt lappusi; to t. a somersault — apmest kūleni; 2. [pa] griezties; to t. the comer — 1) nogriezties ap stūri; 2) izkļūt no grūtībām; 3) mii sl. dezertēt; the tap ~s easily — krānu var viegli pagriezt; to t. to the right — pagriezties pa labi; 3. apiet; to t. an enemy's flank — 1) mil. apiet ienaidnieku no flanga;

2) apvest kādu ap stūri; 4. pievērst

(uzmanību u. tml.)', to t. a deaf ear (to) — neuzklausīt; to t. all thoughts to the problem — pilnībā pievērsties problēmai; to t. the blind eye (to) — tīšām neievērot; not to t. a hair—necelt ne ausu; 5. apgriezt; to have a dress ~ed — likt apgriezt kleitu uz otru pusi; to t. an honest penny — 1) godīgi piepelnīt; 2) piepelnīties; to t. one's coat pārn. — griezt kažoku uz otru pusi; to t. smb.'s brain (head)— 1) sajaukt kādam prātus; 2) sagrozīt kādam galvu; to t. upside down — apgriezt otrādi; 6. kļūt; to t. red — nosarkt; to t. sour — saskābt; to t. writer — kļūt par rakstnieku; to t. yellow — nobīties; her condition ~ed to worse — viņas stāvoklis pasliktinājās; 7. pārvērst; to t. a poem into French — pārtulkot dzejoli franču valodā; to t. milk into butter — sakult sviestu; 8. (par pienu) sakupt; 9. sasniegt; he has just ~ed fifty — viņam tikko palika piecdesmit gadu; it's ~ed 3 o'clock — pulkstenis ir trīs; 10. izvirpot; 11. uzart; 12. sastiept (pēdu)', 13. veidot; well ~ed expression — labi veidots izteiciens; to t. against—vērsties pret; to t. aside — 1) novirzīt; 2) novirzīties; to L away — 1) noraidīt; 2) novērsties; 3) padzīt, atlaist (no darba); to t. back — 1) aizdzīt; sūtīt prom; 2) griezties atpakaļ; to t. down — 1) samazināt; to t. down the gas — samazināt gāzes liesmu; 2) atraidīt; 3) atlocīt, nolocīt; to t. in — 1) sar. likties gulēt; 2) sar. nodot policijā; 3) atdot atpakaļ; 4) nodot, iesniegt; 5) iegriezties (garāmejot); 6) vērst uz iekšu; to t. in one's toes — vērst kājas pirkstgalus uz iekšu; to t. inside out — izgriezt uz āru; the wind ~ed the umbrella inside out — vējš apgrieza lietussargu otrādi; to t. off— 1) izslēgt (radio, elektrību); 2) aizgriezt (krānu); 3) (par ceļu) nogriezties; 4) sar. apnikt; this music ~s me off — šī mūzika man apnikusi; 5) padzīt, atlaist (no darba); 6) ātri izdarīt; 7) novirzīt (uzmanību); to t. on — 1) ieslēgt (radio, elektrību); 2) atgriezt (krānu); to t. on the waterworks — laist raudas vaļā; 3) būt atkarīgam no;

much ~s on the weather conditions — daudz kas atkarīgs no laika apstākļiem; 4) pēkšņi uzbrukt; 5) sl. sajūsmināt; does this music t. you on? — vai jums patīk šī mūzika?; 6) laist darbā; she ~s on her charm if she want smth. — viņa izmanto visu savu pievilcību, ja grib ko panākt; to t. out— 1) izslēgt (gaismu, gāzi u. tml.); 2) padzīt, atlaist (no darba); 3) izlaist (produkciju); 4) izgriezt uz āru (kabatu u. tml.); to t. out a drawer — iztīrīt atvilkni; 5) ierasties; sapulcēties; 6) izrādīties; everything ~ed out well — viss beidzās labi; his story ~ed out to be false — viņa stāsts izrādījās nepatiess; 7) izrotāt; she was beautifully ~ed out — viņa bija eleganti ģērbusies; 8) izlaist ganībās (lopus); 9) sar. piecelties (no gultas); 10) izsaukt; to t. out the guard — izsaukt sardzi; to t. over — 1) apgriezt; to t. over a new leaf pārn. — sākt jaunu dzīvi; to t. over a page — pāršķirt lappusi; 2) apgriezties; 3) apgāzt; 4) apgāzties; 5) nodot (vadību u. tml.); 6) apsvērt; pārdomāt; to t. smth. over in one's mind (head) — apsvērt kaut ko; 7) ek. gūt apgrozījumu; to t. round — 1) apgriezties; 2) mainīt (uzskatus, politiku u. tml.); to t. to— 1) griezties pie; 2) pievērsties; 3) uzsākt (darbu); to t. up — 1) ierasties; he hasn't ~ed up yet — viņš vēl nav ieradies; 2) atrast; uziet; to t. up new information — iegūt jaunu informāciju; 3) notikt; atgadīties; 4) uzlocīt; pacelt uz augšu; to t. up one's nose pārn. — celt degunu gaisā; to t. up one's toes sl. — nomirt; 5) uzart; uzrakt (zemi); 6) pastiprināt (skaņu); 7) sar. radīt pretīgumu; to t. upon — vērsties pret turnabout ['t3:nabaut] n 1. pavērsiens; 2. (uzskatu u. tml.) maiņa; 3. amer. karuselis

turnback ['toinbaek] n gļēvulis turncoat ['t3:nkaut] n renegāts, pārbēdzējs turn-down ['t3:ndaun] I n 1. atlokāma

apkakle (vai aproce); 2. sar. atteikums; II a

1. (par apkakli, aproci u. tml.) atlokāms;

2. atvāžams; nolaižams; t.-d. bed — saliekamā gulta

turned-on ['toindtm] a sl. 1. mūsdienīgs;

2. satraukts; 3. apdullinājies ar narkotiku turner ['t3:no] n 1. virpotājs; 2. amer. vingrotājs

turnery [tainan] n 1. virpošana; 2. virpotava turning ['t3:nir]] 1 n\. (ceļa, upes) līkums; pagrieziens; 2. griešanās; 3. virpošana; 4. pārvēršana; II a virpošanas-; t. lathe — virpa

turning-point ['t3:ni?] point] n pagrieziena

punkts turnip ['t3:mp] n rācenis turnkey ['tanki:] I n cietumsargs; II a (par celtniecības objektu) gatavs; t. project — pabeigts projekts turn-off ['tornof] n 1. sānceļš; 2. pagrieziens;

3. pagrieziena punkts; 4. gatavā produkcija turn-on ['t3:non] n sl. satraukums turn-out ['t3:naut] n 1. publika; klausītāji;

skatītāji; 2. ģērbšanās veids; ietērps; 3. (produkcijas) izlaide; 4. streiks; 5. streikotājs; 6. piecelšanās (no gultas); 7. izbraukums; 8. izsaukums (uz darbu) turnover ['t3:n,ouvo] n 1. apgāšana; 2. ek. apgrozība; 3. raksta turpinājums (citā laikraksta lappusē)', 4. kadru mainība; 5. neliela torte ar pildījumu turnpike ['t3:npaik] n 1. amer. ātrgaitas ceļš; 2. (arī t. road) maģistrāle; šoseja; 3. vēst. barjera (kur ievāc naudu par ceļa lietošanu) turnround ['tainraund] n 1. apgrieziens; 2. kuģa (vai lidmašīnas) sagatavošana ceļam

turnscrew ['toinskru:] n skrūvgriezis turnskin ['t3:nskin] n vilkatis turnsole ['teinsoul] n ķīm. lakmuss turnstile ['t3:nstail] n tumikets turntable ['t3:n,teibl] n 1. (patafona) disks;

2. (skaņuplašu) atskaņotājs

turn-up ['t3:riAp] n 1. (bikšu) atloks; 2. tracis;

3. pārsteigums

turpentine ['toipantain] n terpentīns turpitude ['t3:pitju:d] n nekrietnība, zemis-kums

turps [t3:ps] n sar. terpentīns turquoise ['taikwoiz] n tirkīzs

turret f'tArit] n 1. tomltis; 2. mii. bruņu tornis;

3. tehn. revolvergalva turret-lathe ['tAntleiS] n tehn. revolvervirpa turtle" ['t3:tl] n bruņurupucis; 0 to turn

1. jūrn. sl. — (par kuģi) apgāzties turtleb ['t3:tl] sk. turtledove

turtledove ['t3:tldAv] n 1. ūbele; 2. mīļotais;

mīļotā; like a pair of ~s — kā divi balodīši turtleneck ['toitlnek] n 1. augsta apkakle;

2. (ari t. sweater) svīteris ar augstu apkakli turtleshell ['t3:tl/el] n bruņurupuča bruņas turves [t3:vz] sk. turf

Tuscan ['tAskan] I n 1. toskanietis; 2. toskaņu

dialekts; II a toskaņu-tush [tA/] n (zirga, suņa) zobs tusk [tAsk] n (ziloņa, valzirga) ilknis tusker ['tAsko] n sar. zilonis tussle ['tAsl] sar. I n cīņa; kautiņš; II v

cīnīties; kauties tussock ['tAsok] n 1. zāles kušķis; 2. (matu)

cekuls tut [tAt] int ak!; ak vai! tutelage ['tju:tahd3] n 1. aizbildniecība;

2. apmācība

tutelary ['tjurtalan] a aizbildniecības-tutor ['tju:to] I n 1. privātskolotājs; 2. studentu grupas vadītājs (angļu

augstskolās);

3. amer. jaunākais pasniedzējs (augstākajā mācību iestādē)', 4. jur. aizbildnis; II v 1. apmācīt; 2. pasniegt privātstundas; 3. amer. sar. ņemt privātstundas; 4. savaldīt; to t. one's passions — apvaldīt savas kaislības

tutoress ['tjuitans] n 1. privātskolotāja; 2. jur. aizbildne

tutorial [tju:'to:nol] I n 1. mācību laiks (koledžā); 2. (pasniedzēja) konsultācija; II a 1. skolotāja-; 2. aizbildniecisks tutorship ['tju:to/ip] n 1. privātskolotāja

amats; 2. aizbildņa pienākumi tutti frutti [.tuti'fruti] n 1. saldējums ar

riekstiem un augļiem; 2. sacukuroti augļi tut-tut [tAt'tAt] int ak!; ak vai! tutu ['tu:tu:] n pačka (balerīnas tērps) tu-whit tu-whoo [to.wito'wu:] n pūces kliedziens

tux [tAks] n sar. saīs. no tuxedo

tuxedo [t/\k'si:dsu] n (pl tuxedos

1168twinkle

[tAk'si:dauz]) amer. smokings TV dinner [,ti:'vi:,din3] n 1. saldētu pusfabrikātu pusdienas; 2. ātri pagatavotas pusdienas

TV table [,ti:'vi:,teibl] n saliekams galdiņš

(ēdiena novietošanai pie televizora) twaddle f'twodl] I n pļāpāšana; pļāpas; II v

pļāpāt, melst twain [twein] num novec. divi twang [twaei]] I n 1. trinkšķis; 2. nazāla skaņa; to speak with at. — runāt caur degunu; Uvi. trinkšķināt (stīgu u. tml.); 2. trinkšķēt; 3. runāt caur degunu 'twas [uzsvērtāforma twnz, neuzsvērtā forma

tW9z] novec., poēt. saīs. no it was tweak [twi:k] I n kniebiens; II v iekniebt twee [twi:] a sar. švītīgs tweed [twi:d] n 1. tekst. tvīds; 2. pl tvīda auduma uzvalks tweedledum [,twi:dl'dAm] n : t. and tweed-ledee — dubultnieki, līdzinieki; it is a change from t. to tweedledee — būtībā nekas nav mainījies 'tween [twi:n] adv, prep novec., poēt. starp tweeny ['twi:m] n sar. kalpones (vai virējas) palīdze

tweet [twi:t] I n čivināšana; II v čivināt tweezer ['twi:zs] v izraut ar pinceti tweezers ['twi:zaz] n pl pincete twelfth [twelfB] I n 1. divpadsmitā daļa; 2.: the t.— divpadsmitais datums; II num divpadsmitais Twelfth Day [.twelfB'dei] n rel. Zvaigznes diena

Twelfth Night [,twelfl9'nait] n rel. Zvaigznes

dienas priekšvakars twelve [twelv] num divpadsmit twelvemonth ['twelvmAnQ] n gads; this day

t. — 1) tieši pēc gada; 2) tieši pirms gada twelver f'twelva] n sl. šiliņš twencenter ['twensenta] n sar. divdesmitā

gadsimta cilvēks twenties ['twentiz] n pl 1) (the t.) divdesmitie gadi; 2) divdesmit gadu; she is in her early t. — viņai ir mazliet pāri par divdesmit twentieth ['twentuQ] I n 1. divdesmitā daļa; 2. (the t.) divdesmitais datums; II num

divdesmitais twenty ['twenti] I n divdesmits, divdesmitnieks; II num divdesmit 'twere [uzsvērtā forma tW3:, neuzsvērta forma twa/ novec., poēt. saīs. no it were twerp [tw3:p] n sl. nekauņa twice [twais] adv divreiz; t. two — divreiz divi; t. as much — divreiz vairāk; to think t. — rūpīgi apsvērt twice-told [.twais'tsuld] a 1. divreiz stāstīts;

2. labi zināms, pazīstams; t.-t. tale — jau dzirdēts stāsts

twiddle ['twidl] I n griešana; grozīšana; II v 1. griezt; grozīt; to t. with a pencil — grozīt rokās zīmuli; 2. (arī to t. one's thumbs) nosist laiku twig" [twig] n zariņš; rīkste; 0 to hop the

t. sl. — nolikt karoti (nomirt) twigb [twig] v sar. 1. aptvert; apjēgt; 2. pamanīt

twig® [twig] n sar. mode; stils twiggy ['twigi] a 1. tievs; trausls; 2. zarains twilight ['twailait] n 1. krēsla; 2. pārn. tālā pagātne; 3. pagrimuma periods; 0 t. of the gods mit. — dievu mijkrēslis; t. world — naktsdzīve twill [twil] n rievots audums 'twill [uzsvērtā forma twal, neuzsvērtā forma

twi/ saīs. no it will twin [twin] I n 1. (parasti pl) dvīņi; 2. dubultnieks, līdzinieks; 3.: t. city — brāļu pilsēta; Hal. dubults; pāra-; 2. dvīņu-; t. sister — dvīņu māsa; 3. līdzīgs; t. soul humor. — radniecīga dvēsele; III v 1. dzemdēt dvīņus; 2. savienot; Riga is ~ned with Rostock — Rīga ir Rostokas brāļu pilsēta twine [twain] Inl. aukla; 2. savīšana; 3. vijums; 4. pl (čūskas) ritulis; II v 1. savīt, novīt; 2. (arī to t. about, to t. round) apvīt;

3. apjozt

twin-engined [.twin'en «fpnd] a divmotoru-twiner ['twaina] n hot. tītenis twinge [twuk/3] n sāpju lēkme; t. of conscience — sirdsapziņas pārmetumi; t of toothache — stipras zobu sāpes twinkle ['twnjkl] Inl. mirgošana; 2. (acu) zibsnīšana; 3. mirklis; II i> 1. mirgot; 2. (partwinkling

acīm) zibsnīt; 3. pazibēt twinkling ['twiqklnj] n 1. mirgošana;

2. mirklis; in the t. of an eye — acumirkli twinned cities [.twind'sitiz] n brāļu pilsētas twin-set ['twinset] n (vienas krāsas, komplektā valkājama) jaka un pulovers twirl [tw3:l]Inl. griešanās; 2. virpulis;II v

1. griezt; 2. griezties

twist [twist] Inl. sagriešana; savīšana; to give a t. to smth.— kaut ko sagriezt;

2. aukla; 3. savijums; 4. pītā maize; 5. izliekums; līkums; t. in the road — ceļa līkums; 6. izkropļojums; t. of the tongue — neskaidra izruna; 7. izmežģījums; to give one's ankle at. — izmežģīt potīti; 8. (rakstura) īpatnība; a criminal t. — nosliece uz noziedzību; 9. pārmaiņa; sudden t. of policy — pēkšņa politikas maiņa; 10. krāpšana; 11. tvists (deja); 12. sl. ēstgriba; 13. sl. sajaukts dzēriens; gin t. — dzēriens ar džina piejaukumu; 14. tehn. vērpe; 0 ~s and turns — [smalkas] nianses; t. of the wrist — veiklība; II v 1. sagriezt; savīt; 2. sagriezties; savlties; 3. vīties; locīties; the road ~s a good deal — ceļš ir ļoti līkumains; 4. izgriezt (veļu); 5. izmežģīt; 6. izkropļot; to t. smb.'s words — sagrozīt kāda vārdus; 7. dejot tvistu; 8. sl. piemānīt; 0 to t. smb. round one's [little] finger — tit kādu ap pirkstu

twister ['twists] n 1. sar. krāpnieks; 2. grūts uzdevums; tongue t.— grūti izrunājams vārds; 3. šķeterētājs; 4. amer. viesuļvētra twisty ['twistr] a 1. līkumots; 2. negodīgs twit [twit] Inl. pārmetums; 2. izsmiekls;

3. sl. muļķis; II v 1. pārmest, izteikt pārmetumu; 2. izsmiet, izzobot

twitch [twit/]Inl.raustīšanās;2.rāviens;II

v 1. raut; raustīt; 2. raustīties twitter ['twits] Inl. (putna) čivināšana; 2. tērzēšana; 0#all of a t., in a t. — drebot, trīcot (aiz satraukuma); II v 1. (par putnu) čivināt; 2. tērzēt 'twixt [twikst] prep novec., poēt. starp two [tu:] Inl. divnieks; 2. pāris; t. and t., by ~s — pa pāriem; t. of a trade — divi

konkurenti; 0 in t. — uz pusēm; divās

daļās; to put t. and t. together — novērtēt apstākļus; t. can play [at] that game — redzēsim, kurš kuru uzveiks; II num divi two bits [.tui'bits] n amer. sar. 1.25 centu

monēta; 2. neliels daudzums two-bit ['tu:bit] a amer. sl. neievērojams two-by-four [.tuibs'fo:] a amer. sar. sīks; neievērojams; small t.-b.-f. room — istabele

two-decker ['tu:deks] n l.divklāju kuģis;

2. divstāvu autobuss (trolejbuss) two-edged [,tu:'ed3d] a 1. (par zobenu) abpusgriezīgs; 2. divdomīgs; t.-e. compliment — apšaubāms kompliments twofaced [,tu:'feist] a divkosīgs twofold ['tuifsuld] I a divkāršs; dubults; II

adv divkārt; dubulti two-master ['tu:,ma:st3] n divmastu kuģis twopence ['Upans] n divi pensi; 0 not to care at. — nelikties ne zinis; I don't care a t. — man gluži vienalga twopenny ['Upm] Inl. sl. galva, pauris; 2. novec. lēts

alus; II a 1. divu pensu vērts; 2. lēts; mazvērtīgs; 0 t. tube novec. — Londonas metro twopenny-halfpenny [.Upm'heipm] a sar. mazvērtīgs

two-piece [*tu:pi:s] I n divdaļīgs apģērbs; II

a divdaļīgs two-ply ['tu.-plai] a divkāršs; dubults two-seater [,tu:'si:ts] n divvietīga automašīna (lidmašīna) two-sided [,tu:'saidid] a divpusīgs twosome ['tu:sam] n sar. 1. pāris; they make a nice t. — viņi ir jauks pāris; 2. pāru deja two-step ['turstep] n tusteps (deja) two-storied ['tuistnnd] a divstāvu-two-time ['tuitaim] v amer. sl. piekrāpt,

pievilt (sievu, viru) two-time loser [,tu:taim'lu:zs] sl. a 1. divreiz tiesāts; 2. divreiz bankrotējis; 3. divreiz šķirts

two-tongued [.tu:'tA?]d] a divkosīgs two-way [,tu:'wei] a (par ielu) divvirzienu-tycoon [taiTeu:n] n sar. magnāts tyke [taik] n 1. sētas suns, krancis; 2. rupjš

cilvēks; 3. amer. mazulītis

1170Ukrainian

tympana sk. tympanum tympanist ['timpanist] n bundzinieks tympanum ['timpanam] n (pl tympana ['timpana]) 1. bungas; 2. anat. bungdo-bums; 3. anat. vidusauss type [taip] Inl. tips; true to t. — tipisks; raksturīgs; 2. veids; blood t. — asinsgrupa; 3. modelis; paraugs; 4. poligr. burti, burtu raksts; II v rakstīt ar rakstāmmašīnu typecast ['taipka:st] v izvēlēties aktieri lomai

pēc tipāžas principa typeform ['taipfo:m] n poligr. forma type-founder ['taip.faunda] n poligr. burtu lējējs

type-foundry ['taip.faundn] n poligr. burtu lietuve

typescript ['taipsknpt] n mašīnraksts typesetter ['taip.seta] n burtlicis typesetting ['taip.setn]] n poligr. salikums typewriter ['taipjaita] n rakstāmmašīna typewritten ['taip.ntn] a rakstīts ar

rakstāmmašīnu typhoid ['taifoid] I n med. (arī t. fever) vē-dertīfs; II a vēdertīfa-

typhoon [tai'fuin] n taifūns, viesuļvētra typhous ['taifas] a med. izsitumu tīfa-typhus ['taifas] n med. izsitumu tīfs typical ['tipikl] a 1. tipisks; 2. simbolisks typify ['tipifai] v 1. būt tipiskam; 2. simbolizēt typing ['taipii]] n mašīnrakstīšana typist ['taipist] n mašīnrakstītāja typographer [tai'pngrafa] n tipogrāfs typographic [.taipa'graefik] a tipogrāfijas-;

tipogrāfisks typography [tai'pngrafi] n tipogrāfija tyrannical [ti'raenikl] a tirānisks tyrannize ['tiranaiz] v tiranizēt tyrannous ['hranss] sk. tirannical tyranny ['dram] n tirānija tyrant ['taiarant] n tirāns tyre" ['tais] I n riepa; II v uzlikt riepu (ritenim)

tyreb ['taia] n rūgušpiens

tyro ['tairau] n iesācējs

Tyrolean [,tirsu'li:an] I n tirolietis; tiroliete;

n a tiroliešu-Tyrrhenian [ti'riinian]] vēst. I n etnisks; II a etrusku -

U u

U, u [jur] In 1.angļu alfabēta divdesmit pirmais burts; 2. brit. filma jebkura vecuma skatītājiem; II a 1. U-veida, pakavveida; U-tum — 1) aut. pakavveida pagrieziens; 2) pārn. pilnīga taktikas (politikas) maiņa; 2. augstākās sabiedrības; kulturāls; U accent — literārā izruna ubiquitarian [jui.bikwi'tearian] n rel. ubikvists

ubiquitous [ju^ikwitas] a visuresošs ubiquity [jui'bikwati] n (pastāvīga)

klātbūtne; visuresme U-boat ['juibaut] n (vācu) zemūdene U-bomb ['ju:bom] n mil. urāna bumba udder [Ada] n tesmenis udometer [jui'domita] n lietus mērītājs, pluviometrs

ufologist [ju:'fol3d3ist] n (no UFO)

nezināmu lidojošu objektu pētnieks ufology [ju:'ft»lad3i] n nezināmu lidojošu

objektu pētniecība ugh [uh, 3:h] int 1. brr!; fui! (izsaka

pretīgumu)', 2. hm! ugli ['Agli] n greipfrūta un mandarīna hibrīds uglify ['Aglifai] v izķēmot; izkropļot ugliness ['Aglinas] n neglītums; pretīgums ugly [*Agli] a 1. neglīts; pretīgs; 2. nepatīkams, nejauks; u. news — sliktas ziņas; 3. bīstams; draudīgs; u. customer — nepatīkams (bīstams) tips; u. symptom — draudīgs simptoms Ugrian ['ju:gnan] n ugru valoda uhlan [u:'la:n] n vēst., mii. ulāns Ukrainian [jui'kremian] Inl. ukrainis;

tympana sk. tympanum tympanist ['timpanist] n bundzinieks tympanum ['timpanam] n (pl tympana ['timpana]) 1. bungas; 2. anat. bungdo-bums; 3. anat. vidusauss type [taip] Inl. tips; true to t. — tipisks; raksturīgs; 2. veids; blood t. — asinsgrupa; 3. modelis; paraugs; 4. poligr. burti, burtu raksts; II v rakstīt ar rakstāmmašīnu typecast ['taipka:st] v izvēlēties aktieri lomai

pēc tipāžas principa typeform ['taipfo:m] n poligr. forma type-founder ['taip.faunda] n poligr. burtu lējējs

type-foundry ['taip.faundn] n poligr. burtu lietuve

typescript ['taipsknpt] n mašīnraksts typesetter ['taip.seta] n burtlicis typesetting ['taip.setn]] n poligr. salikums typewriter ['taipjaita] n rakstāmmašīna typewritten ['taip.ntn] a rakstīts ar

rakstāmmašīnu typhoid ['taifoid] I n med. (arī t. fever) vē-dertīfs; II a vēdertīfa-

typhoon [tai'fuin] n taifūns, viesuļvētra typhous ['taifas] a med. izsitumu tīfa-typhus ['taifas] n med. izsitumu tīfs typical ['tipikl] a 1. tipisks; 2. simbolisks typify ['tipifai] v 1. būt tipiskam; 2. simbolizēt typing ['taipii]] n mašīnrakstīšana typist ['taipist] n mašīnrakstītāja typographer [tai'pngrafa] n tipogrāfs typographic [.taipa'graefik] a tipogrāfijas-;

tipogrāfisks typography [tai'pngrafi] n tipogrāfija tyrannical [ti'raenikl] a tirānisks tyrannize ['tiranaiz] v tiranizēt tyrannous ['hranss] sk. tirannical tyranny ['dram] n tirānija tyrant ['taiarant] n tirāns tyre" ['tais] I n riepa; II v uzlikt riepu (ritenim)

tyreb ['taia] n rūgušpiens

tyro ['tairau] n iesācējs

Tyrolean [,tirsu'li:an] I n tirolietis; tiroliete;

n a tiroliešu-Tyrrhenian [ti'riinian]] vēst. I n etnisks; II a etrusku -

U u

U, u [jur] In 1.angļu alfabēta divdesmit pirmais burts; 2. brit. filma jebkura vecuma skatītājiem; II a 1. U-veida, pakavveida; U-tum — 1) aut. pakavveida pagrieziens; 2) pārn. pilnīga taktikas (politikas) maiņa; 2. augstākās sabiedrības; kulturāls; U accent — literārā izruna ubiquitarian [jui.bikwi'tearian] n rel. ubikvists

ubiquitous [ju^ikwitas] a visuresošs ubiquity [jui'bikwati] n (pastāvīga)

klātbūtne; visuresme U-boat ['juibaut] n (vācu) zemūdene U-bomb ['ju:bom] n mil. urāna bumba udder [Ada] n tesmenis udometer [jui'domita] n lietus mērītājs, pluviometrs

ufologist [ju:'fol3d3ist] n (no UFO)

nezināmu lidojošu objektu pētnieks ufology [ju:'ft»lad3i] n nezināmu lidojošu

objektu pētniecība ugh [uh, 3:h] int 1. brr!; fui! (izsaka

pretīgumu)', 2. hm! ugli ['Agli] n greipfrūta un mandarīna hibrīds uglify ['Aglifai] v izķēmot; izkropļot ugliness ['Aglinas] n neglītums; pretīgums ugly [*Agli] a 1. neglīts; pretīgs; 2. nepatīkams, nejauks; u. news — sliktas ziņas; 3. bīstams; draudīgs; u. customer — nepatīkams (bīstams) tips; u. symptom — draudīgs simptoms Ugrian ['ju:gnan] n ugru valoda uhlan [u:'la:n] n vēst., mii. ulāns Ukrainian [jui'kremian] Inl. ukrainis;

ukrainiete; 2. ukraiņu valoda; II a Ukrainas-; ukraiņu-ukelele sk. ukulele

ukulele [,ju:ka'leili] n havajiešu ģitāra ulcer ['aIss] n 1. med. čūla; 2. ļaunuma cēlonis

ulcerate ['/dsareit] v 1. med. čūlāt, pūžņot;

2. samaitāt, sagandēt ulcered, ulcerous ['Alsad, 'Alsaras] a čūlājošs, pūžņojošs

ullage ['AM3] n l. (trauka) nepiepildītais

tilpums; 2. noplūde; iztrūkums ulna ['Aina] n (pl ulnae ['Alni:]) anat. elkoņa

kauls ulnae sk. ulna

ulster ['Alsta] n garš, plats mētelis (ar jostu) ulterior [Al'tiana] a 1. viņpusējs; attālāks;

2. turpmākais; u. plans — turpmākie plāni;

3. apslēpts; neizteikts; u. motive — slepens nodoms

ultimata sk. ultimatum ultimate ['Altunat] a 1. galīgs; beidzamais; u. decision — galīgais lēmums; 2. sākotnējs; u. cause — pirmcēlonis; 3. maksimāls; u. output — maksimālā jauda ultimately ['Altunatli] adv galu galā ultimatism [.Alti'meihzm] n ultimātisms;

galēji uzskati ultimatum [.Alti'meitam] n (pl arī ultimata [.Alti'meita]) 1. ultimāts; 2. galīgais mērķis ultimo ['Altunau] a pagājušā mēneša-; letter of the 10th u. — pagājušā mēneša 10. datuma vēstule ultra ['Altra] I n galēju uzskatu cilvēks; II a

(par uzskatiem) galējs ultraclean [.Altra'kliin] a ķīm. ultratīrs, sevišķi tīrs

ultrafashionable [.Altra'fae/nsbl] a ultramodern^

ultrafiche ['Altrafi:/] n inform, ultra-mikrofiša

ultrahigh [.Altrahai] a sevišķi augsts; u.

temperature — sevišķi augsta temperatūra ultramarine* [.Altrama'riin] I n ultramarīns;

II a koši zils ultramarine1* [,Altrama'ri:n] a aizjūras-; u.

trade — aizjūras tirdzniecība

ultramicrofiche [.Altra'maikrafi:/] sk. ultrafiche

ultramicroscope [.Altra'maikraskaup] n

ultramikroskops ultramicroscopic ['Altra,maikra'sknpik] a

ultramikroskopisks ultramodern [.Altra'modan] a ultra-

modems; ultramūsdienīgs ultramontane [.Altra'mrmtein] In 1.(par itāļiem) pāralpu iedzīvotājs; 2. ultra-montāns, absolūtas pāvesta varas piekritējs; Ha 1 .(par itāļiem) pāralpos dzīvojošs; 2. (par uzskatiem) ultramontāns ultramundane [.Altra'mAndein] a 1. viņpusējs; viņsaules-; 2. ārpus mūsu galaktikas esošs

ultrarays [.Altra'reiz] n pl astr. kosmiskie stari

ultrared [.Altra'red] a (par stariem) infrasarkans

ultrashort [.Altra'/a:t] a ultraīss; u. waves — ultraīsviļņi

ultrasonic [.Altra'sDmk] a virsskaņas-;

ultraskaņas-; u. speed — virsskaņas ātrums ultrasonography [.Altrasau'nografi] n med.

(organisma) ultraskaņas zondēšana ultrasound [.Altre'saund] n ultraskaņa ultrastructure ['AltrastrAkt/a] n biol.

(optiskajā mikroskopā nesaskatāma) ultra-struktūra

ultraviolet [.Altra'vaialat] a ultraviolets ultra vires [,Altra'vaiari:z] adv lat. pārkāpjot

pilnvaras; ārpus kompetences ululate ['ju:ljuleit] v gaudot; kaukt umbel ['Ambal] n čemurs umber ['Amba] In umbra (krāsa); IIa tumšbrūns

umbilical [.Ambi'laikl] a anat. nabas-;

u. cord — nabassaite umbilici sk. umbilicus umbilicus [Am'bilikas] n (pl umbilici

[Am'bihsai]) naba umbra ['Ambra] n astr. pilna ēna umbrage ['Ambnd3] n 1. pārestība; aizvainojums; to take u. (at) — apvainoties; 2. poēt. ēna; atspulgs umbrageous [Am'breid33s] a 1. ēnains;

2. viegli aizvainojams umbrella [Am'breb] Inl. lietussargs; to fold up one's u. — sakļaut lietussargu; to put up one's u. — atvērt lietussargu; 2. mil. aizsegs; 3. pārn. protekcija; aizsegs; political u. — politiska protekcija; 4. (dažādu firmu) jumta organizācija; II a 1. lietussarga-; lietussargveidīgs; u. tent — saliekama telts vienam cilvēkam; 2. bot. čemurveida-; 3. visaptverošs umbrella-stand [Am'brebstaend] n lietussargu statnis umbrella-tree [Am'brebtri:] n bot. Ziemeļamerikas magnolija umiak ['uimiaek] n (eskimosu) ādas laiva umpire ['Ampaia] In 1. starpnieks; šķīrējtiesnesis; 2. sp. tiesnesis; II v 1. būt par šķīrējtiesnesi; 2. sp. būt par tiesnesi umpteen [,Amp'ti:n] a sar. neskaitāms; u. times— neskaitāmas reizes; for the ~th time—jau kuro reizi unabashed [.Anae'bae/t] a 1. nesamulsis;

nenobijies; 2. nekaunīgs unabated [.Ana'beitid] a nemazināts; with

u. speed — ar nesamazinātu ātrumu unable [An'eibl] a nespējīgs; u. to pay —

maksātnespējīgs unabridged [.Ana'br^d] a (par literāru

tekstu) pilnīgs; nesaīsināts unabsorbed [.Anab'soibd] a neabsorbēts, neuzsūkts

unaccented [.Anak'sentid] a neuzsvērts unacceptable [.Anak'septabl] a nepieņemams; nevēlams unaccomodating [.Ana'komadeitit]] a

nepiekāpīgs; nepakļāvīgs unaccompanied [.Ana'kAmpamd] a 1. nepavadīts; 2. mūz. bez pavadījuma unaccomplished [.Ana'kAmpli/t] a 1. nepabeigts; 2. neapdāvināts; neveikls unaccountable [.Ana'kauntabl] a 1. neizskaidrojams; neaprēķināms; u. reasons — neizprotami iemesli; 2. bezatbildīgs unaccustomed [.Ana'kAstamd] a 1. (to)

nepieradis; 2. neparasts; neierasts unachievable [.Ano't/irvabl] a nesasniedzams; neveicams

unachieved [.Ana't/nvd] a nesasniegts; nepaveikts

unacknowledged [,Anak'nolid3d] 1. neatzīts;

2. (par vēstuli) neatbildēts; (par sveicienu) neatņemts

unacquainted [.Ana'kweintid] a: to be u. — 1) nebūt pazīstamam (ar kādu)', 2) nezināt

(kaut ko)

unadapted [.Ana'daeptid] a nepiemērots;

nepielāgots unaddressed [.Ana'drest] a (par vēstuli u.

tml.) bez adreses; bez adresāta unadjusted [,An3'd3Astid] a 1. nepielāgots;

neregulēts; 2. nepiemērots unadopted [.Ana'doptid] 1. neadoptēts; 2. nepieņemts; neapstiprināts; 3. (par ceļiem) nepakļauts vietējās varas aprūpei unadulterated [.Ana'dAltareitid] a 1. īsts; nemākslots; patiess; 2. galīgs; tīrs; u. nonsense — tīrās blēņas unadvised [.Anad'vaizd] a 1. (par rīcību)

nepārdomāts; pārsteidzīgs; 2. neieteikts unaffable [.An'aefabl] a nelaipns unaffected [.Ana'fektid] a 1. dabisks,

nemākslots; u. grief— patiesas bēdas; 2. neskarts; neietekmēts unaffiliated [.Ana'fiheitid] a (par uzņēmumu) patstāvīgs

unaided [.An'eidid] a 1. citu neatbalstīts;

patstāvīgs; 2. (par aci) neapbruņots unalienable [.Arieihanabl] a neatsavināms;

neatņemams unalloyed [.Ana'bid] a 1. metalurģ. neleģēts, nesakausēts; 2. tīrs; neviltots; u. happiness — neaptumšota laime unalterable [An'oiltarabl] a 1. nemaināms,

negrozāms; 2. pastāvīgs unambiguous [.Anaem'bigjuas] a 1. nepārprotams; skaidrs; 2. vai. viennozīmīgs unambitious [.Anasmlji/as] a negodkārigs; pieticīgs

unamenable [.Ana'miinabl] a nepiekāpīgs; nepaklausīgs; u. to discipline— nedisciplinēts

unamendable [.Ano'mendsbl] a nelabojams

un-American [.Ana'menkan] a 1. neame-rikānisks; 2. antiamerikānisks

unanalysable [.An'asnalaizabl] a neana-lizējams

unanimity [juins'mmsti] n vienprātība unanimous [jui'naenimos] a vienprātīgs;

vienbalsīgs unannounced [.Ans'naunst] a nepieteikts unanswerable [.An'ainsarsbl] a 1. neapstrīdams; neapgāžams; 2. neatbildams; tāds, uz ko nevar atbildēt unanswered [.Ariainsad] a neatbildēts; bez atbildes

unanticipated [.Anaen'tisipeitid] a neparedzēts, negaidīts unappealable [.Ana'pi:bbl] a jur. galīgs;

nepārsūdzams unappeasable [.Ans'piizabl] a 1. neapmierināms; u. thirst — nedzēšamas slāpes; 2. nesamierināms unappeased [.Ana'piizd] a nenomierināts;

nesamierināts unappetizing [.Arr'aeprtaizirj] a 1. negaršīgs;

2. neinteresants; garlaicīgs unapproachable [.Ana'praut/obl] a

1. nepieejams; 2. nesasniedzams unapproved [,Ana'pru:vd] a neatzīts;

neapstiprināts; nesankcionēts unapt [.An'aspt] a 1. (for) nepiemērots;

2. nespējīgs; u. to learn — nespējīgs mācīties

unarm [,An'a:m] v 1. atbruņot; 2. atbruņoties unarmed [,An'a:md] a 1. neapbruņots;

2. atbruņots unarranged [.Ans'rein d-ļA] a 1. nesakārtots;

neklasificēts; 2. neplānots; neparedzēts unascertainable [.Anaesa'teinabl] a neizdibināms; nekonstatējams unascertained [.Anaesa'teind] a 1. ne-

konstatēts; 2. jur. neindividualizēts unashamed [.Ana'/eimd] a nekaunīgs unasked [,An'a:skt] a 1. nelūgts; 2. nejautāts unassailable [.Ana'seibbl] a 1. nepieejams;

neieņemams; 2. neapstrīdams unassisted [.Ana'sistid] a citu neatbalstīts; patstāvīgs; he did it u. — viņs to paveica pats

unassuming [.Ana'sjuimirj] a vienkāršs; pieticīgs

unattached [.Ana'taet/t] a 1. brīvs; nesaistīts; 2. (pie noteiktas baznīcas, koledžas) nepiederošs; 3. nesaderināts; neprecējies unattainable [.Ana'teinabl] a nesasniedzams unattended [.Ans'tendid] a 1. nepavadīts; bez pavadoņa; 2. pamests novārtā; u. wound—neapkopta brūce; 3. nepieskafits; neaprūpēts; to leave smth. u. — atstāt kaut ko bez uzraudzības; 4. (par pasākumu u.tml.) neapmeklēts unattested [.Ano'testid] a (par dokumentu,

parakstu) neapliecināts, neapstiprināts unattractive [.Ans'traektiv] a nepievilcīgs unauthorized [,An'o:6sraizd] a 1. neau-

torizēts; neatļauts; 2. netiesīgs unavailable [.Ans'veibbl] a 1. nepieejams; nesasniedzams; 2. (par preci) trūkstošs; pārdošanā neesošs unavailing [.Ana'veili»]] a veltīgs; u.

efforts — veltīgas pūles unavenged [.Ana'ven ^d] a neatriebts unavoidable [.Ana'voidsbl] a nenovēršams;

neizbēgams unaware [.Ana'wea] a predic : to be u. — nezināt; neapzināties; he is u. of danger — viņš nenojauš briesmas unawares [.Ans'weaz] adv 1. pēkšņi; negaidot; to take (catch) u. — pārsteigt; 2. netīšām; neapzināti; neviļus unbacked [.An'baekt] a 1. neatbalstīts; bez piekritējiem; 2. (par zirgu) neiejāts; 3. (par solu u.tml.) bez atzveltnes unbailed [,An*beild] a jur. bez galvojuma unbaked [.Anbeikt] a 1. necepts; 2. (par

ķieģeļiem) neapdedzināts unbalance [.An'baelans] v izsist no līdzsvara unbalanced [.An'baelanst] a 1. nelīdzsvarots; u. load — nevienmērīga slodze; 2. (par cilvēku, raksturu) nenosvērts; impulsīvs; u. mind — labila psihe; 3. grāmatv. nesabalansēts unbaptized [.Anbaep'taizd] a nekristīts unbar [.An'ba:] v 1. atbultēt; atšaut bultu;

2. pārn. pavērt (pašķirt) ceļu) unbearable [An'bearabl] a nepanesams,

neizturams, neciešams unbeaten [,An'bi:tn] a 1. nepārspēts;unceasing

neuzvarēts; u. record—nepārspēts rekords; 2. (par taku) neiemīts; (par ceļu) neiebraukts; u. track pārn.— neizpētīta nozare

unbecoming [.AnbikAmiij] a 1. nepiemērots; nepiedienīgs; u. speech— nepiedienīga runa; 2. nepiestāvošs; die hat is u. to you — šī cepure jums nepiestāv unbelief [,Anbi'li:f] n neticība unbelievable [,Anbi'li:vobl] a neticams unbelt [,An*belt] v noņemt (atraisīt) jostu unbend [.An'bend] v (p. un p.p. unbent [,An"bent]) 1. iztaisnot; atliekt; 2. iztaisnoties; atliekties; 3. atslābināt; to u. one's mind— atpūtināt galvu; 4. atslābināties; 5. atmaigt

unbending [.An'benditj] a 1. nelokāms;

2. (par izturēšanos) brīvs; nepiespiests unbent sk. unbend

unbias[s]ed [.An'baiast] a objektīvs; bez

aizspriedumiem unbidden [.An'bidn] a 1. nelūgts, neaicināts;

2. labprātīgs; brīvprātīgs unbind [.An'baind] v (p. un p.p. unbound [.An'baund]) 1. atraisīt; to u. the ropes — atraisīt virves; 2. atpīt; atlaist vaļā (matus u.tml.); 3. atbrīvot (no saistībām) unbleached [.An'bliit/t] a (par audeklu) nebalināts

unblemished [.An'blemi/t] a (par reputāciju

u. tml.) nevainojams; neaptraipīts unblended [.An'blendid] a tīrs; bez

piemaisījumiem unblessed [,An "blest] a 1. svētību neguvis;

nelaimīgs unblock [.An'blok] v novākt šķērsli unblown [.An'bbun] a neizplaucis;

neuzziedējis unblushing [,An'blA/ii]] a nekautrīgs;

nekaunīgs; u. lie — nekaunīgi meli unboiled [.Antaild] a nevārīts unbolt [.Antjsult] v atbultēt; atšaut bultu unbooked [.An'bukt] a 1. nereģistrēts;

2. iepriekšnepasūtīts; nerezervēts;

3. mazizglītots

unbooks [.An'buks] n pl grāmatas, kas nav domātas lasīšanai; suvenīrizdevumi

unborn [,An'bo:n] a nedzimis; u.

generations — nākamās paaudzes unbosom [.An'buzsm] v uzticēt; atklāt (noslēpumu u.tml.); to u. oneself— izkratīt sirdi

unbound sk. unbind

unbounded [,An*baundid] a neierobežots; neizmērojams; bezgalīgs; u. love — neizmērojama mīlestība; u. space — bezgalīga telpa unbowed [.An'baud] a neuzvarēts; nepakļauts; nesaliekts unbreakable [.An'breikabl] a neplīstošs; nelūstošs

unbridled [,An"braidld] a 1. (par zirgu) bez iemauktiem; 2. neapvaldīts, nevaldāms; u. rage — nevaldāmas dusmas un-British [.Anhnti/] a angļiem neraksturīgs unbroken [.An'broukon] a 1. vesels; nesalauzts; 2. nepārtraukts; netraucēts; u. sleep — netraucēts miegs; 3. neuzvarēts; nepārspēts; u. record—nepārspēts rekords; 4. (par zirgu) neiejāts; neiebraukts; 5. (par zemi) neuzarts; neskarts unbuckle [.AnhAkl] v atsprādzēt unburden [,An'b3:dn] v 1. atslogot; noņemt nastu; 2. pārn. atvieglot; to u. one's mind — izkratīt sirdi unbutton [.AnhAtn] v atpogāt unbuttoned [.An'bAtnd] a 1. atpogāts; neaizpogāts; to come u. — (par pogu) atpogāties; 2. (par izturēšanos) blīvs; vaļīgs uncage [,An*keid3] v izlaist no sprosta uncalculated [.An'kaelkjuleitid] a

1. neaprēķināts; 2. neparedzēts uncalled-for [,An'ko:ldfo:] a 1. nelūgts;

neaicināts; 2. nepiemērots; u.-f. remark — piezīme nevietā uncanny [An'kaeni] a baismīgs; pārdabisks uncap [.An'kaep] v 1. noņemt cepuri;

2. noņemt vāku; attaisīt; 3. pārn. atklāt; nodot atklātībai

uncared-for [.An'kesdfo:] a nekopts; nolaists; pamests

uncase [.Anlceis] v 1. izņemt no kastes

(futrāļa); 2. izsaiņot unceasing [An'si:sii]] a nemitīgs, nerimstošs;unceremonious

nepārtraukts unceremonious [.An.seri'msunias] a

1. vienkāršs; neoficiāls; 2. familiārs; nekautrīgs

uncertain [An's3:tn] a 1. nenoteikts; apšaubāms; u. temper— kaprīzs raksturs; u. weather— mainīgs laiks; 3. nedrošs; neizlēmīgs; 0 in no u. terms — skaidri un gaiši

uncertainty [An's3:tnti] n 1. nenoteiktība;

šaubas; 2. mainīgums; 3. nedrošība; neziņa unchain [.An't/ein] v 1. atbrīvot; atraisīt (no

ķēdes)\ 2. pārn. atbrīvot (no važām) unchallengeable [,An't/aebnd3abl] a neapstrīdams

unchallenged [,An't/aebnd3d] a neapšaubāms; bezierunu-unchangeable [,An't/eind33bl] a nemainīgs;

nemaināms uncharitable [.An't/aentabl] a 1. cietsirdīgs;

nežēlīgs; 2. nosodošs uncharted [,Arit/a:tid] a kartē neatzīmēts unchartered [,An't/a:tod] a 1. nenofraktēts;

2. kom. nepatentēts

unchaste [.An't/eist] a 1. nešķīsts; nepiedienīgs; 2. netīrs unchecked [.An't/ekt] a 1. nekavēts;

neaizturēts; 2. nekontrolēts; nepārbaudīts unchristian [.An'knstjan] a 1. nekristīgs; kristiešu morālei neatbilstošs; 2. sar. neiedomājams; nedzirdēts uncivil [.An'srvl] a 1. rupjš; nepieklājīgs; u.

language — rupja valoda; 2. necivilizēts uncivilized [.An'sivlaizd] a 1. necivilizēts;

rupjš; nekulturāls; 2. mežonīgs; barbarisks unclad [An'klaed] a formāl. neapģērbts; izģērbts

unclaimed [.Anldeimd] a nepieprasīts unclasp [,An'kla:sp] v 1. atsprādzēt;

atkabināt; 2. atvāzt (nazi)', atvērt (dūri) unclassified [.AnTclaesifaid] a 1. neklasificēts; 2. vispārpieejams; u. road — vietējās nozīmes ceļš uncle [*Ai]kl] n 1. tēvocis; krusttēvs (radinieks); 2. (sev. uzrunā) tēvocītis; 3. sl. augļotājs; 0 to cry (shout) u. — atzīt sevi par uzvarētu; padoties; U. Sam— ASV

valdība; Welsh u.— attāls radinieks unclean [,Ankli:n] a 1. netīrs; 2. netīrīgs; 3. amorāls

uncleared [.An'kliad] a 1. nenokopts; nenotīrīts; 2. nenokārtots; (par parādu) nedzēsts

uncloak [.Anldouk] v 1. noņemt apmetni;

2. pārn. atmaskot

unclose [.Anldauz] v 1. atvērt; 2. atvērties;

3. atklāt (noslēpumu)

unclothe [,An'kbu<5] v 1. noģērbt; izģērbt; 2. noģērbties; izģērbties; 3. atklāt (noslēpumu)

unclouded [.An'klaudid] a 1. neapmācies; u. happiness— neaptumšota laime; 2. tīrs; nesaduļķots unco ['Atjkau] skotu In 1.svešinieks; nepazīstamais; 2. pl jaunumi; II a 1. dīvains; 2. milzīgs; ievērojams; an u. lot — milzums; III adv ļoti; sevišķi; ārkārtīgi uncoil [.Ankoil] v 1. attīt; atritināt; 2. attīties; atritināties

uncoined [.An'koind] a 1. nekalts; 2. īsts; neviltots

uncoloured [.An'kAbd] a 1. bezkrāsains;

nekrāsots; 2. neizskaistināts uncome-at-table [.AnkAm'aetebl] a sar. (par

cilvēku) nepieejams uncomely [.An'kAmli] a 1. nepievilcīgs;

neglīts; 2. nepiedienīgs uncomfortable [.An'kAmfbbl] a 1. neērts; u. seat — neērta vieta; 2. samulsis; to feel u. — justies neērti uncommercial [.Anks'rm: /1] a nekomerciāls; u. undertaking — nekomerciāls pasākums uncommitted [.Anka'mitid] a 1. neitrāls; (blokam, partijai) nepievienojies; u. states — nepievienojušās valstis; 2. (ar solījumu u.tml.) nesaistīts uncommon [An'knman] a 1. neparasts; 2. rets uncommonly [An'komanli] adv 1. ļoti;

apbrīnojami; 2. neparasti uncommunicative [.Anks'mjmmkstiv] a

mazrunīgs; noslēgts uncomplaining [.Anksm'pleimt]] a pacietīgs; klussuncrown

uncompliant [.Anksm'plaiant] a

nepiekāpīgs; nepakļāvīgs uncomplying [.Ankam'plani]] a nepiekāpīgs;

stingrs; u. principles — stingri uzskati uncompromising [.An'kumpromaizu]] a

nepiekāpīgs; nelokāms; bezkompromisa-unconcern [,Ank3n's3:n] n 1. bezrūpība;

bezbēdība; 2. vienaldzība unconcerned [,Ankan's3:nd] a 1. bezrūpīgs;

bezbēdīgs; 2. vienaldzīgs; neieinteresēts unconditional [.Ankan'di/anl] a bezierunu*; u. surrender— bezierunu kapitulācija unconditioned [.Ankan'di/nd] a 1. neaprobežots; neierobežots; nenosacīts; 2. absolūts; beznosacījuma-; u. reflex — beznosacījuma reflekss unconfined [.Ankan'faind] a neierobežots; brīvs; u. by prejudice — bez aizspriedumiem unconfirmed [,Ank3n'f3:md] a 1. neapstiprināts; u. rumours — neapstiprinātas baumas; 2. rel. neiesvētīts unconformable [.Ankan'foimabl] a (to)

1. neatbilstošs; 2. anglikāņu baznīcas dogmām neatbilstošs

unconformity [.Ankan'foimati] n neatbilstība uncongenial [.Anksn'djiinjsl] a 1. (garīgi) svešs; nepieņemams; 2. nepatīkams; pretīgs; 3. nelabvēlīgs; u. climate — nelabvēlīgs klimats unconnected [.Anka'nektid] a 1. nesaistīts; savrups; 2. nesakarīgs; u. narrative — nesakarīgs stāstījums unconquerable [.An'kmjkarabl] a neuzvarams; nepārvarams unconscionable [An'kotj/nabl] a 1. formā!. bezkaunīgs; 2.formāl. pārmērīgs; pārlieks; for an u. time — pārlieku ilgi; 3. emf. absolūts; galīgs; u. lie — salti meli unconscious [Ankoij/as] In : the u. — zemapziņa; Hal. zaudējis samaņu; bez samaņas; to he u. — gulēt nesamaņā;

2. nezinošs; neaptverošs; to be u. of smth.— 1) neapzināties kaut ko; 2) neievērot kaut ko; 3. nevilšs; neapzināts; u. action — neapzināta rīcība

unconsciousness [Ankorj/asnas] n nesamaņa, bezsamaņa

unconsidered [.Anksn'sidsd] a 1. nepārdomāts, neapdomāts; u. action — nepārdomāta rīcība; 2. neievērots,

nepamanīts

unconstitutional [,Anktmsti'tju:/nal] a

antikonstitucionāls unconstrained [.Ankan'streind] a 1. nepiespiests; brīvprātīgs; 2. (par izturēšanos) brīvs; nepiespiests; 3. neierobežots; u. freedom — neierobežota brīvība unconstraint [.Anksn'stremt] n ne-

piespiestība; dabiskums uncontaminated [.Anksn'taemineitid] a

nepiesārņots; nesaindēts uncontrollable [.Anksn'trsulsbl] a

1. nevaldāms; 2. nekontrolējams unconventional [.Ankan'ven/nal] a 1. netradicionāls; 2. nepiespiests; brīvs; 3.: u. weapons — speciālie ieroču veidi (ķīmiskie, bakterioloģiskie, atomieroči)', masu iznīcināšanas līdzekļi

unconvincing [.Ankan'vinsit]] a nepārliecinošs uncooked [AnTcukt] a nevārīts uncool [An'ku:l] a sl. izlaidīgs uncork [Anko:k] v 1. atkorķēt; 2. ļaut vaļu; to

u. one's feelings — ļaut vaļu jūtām uncorruptible [.Anks'rAptibl] a neuzpērkams uncountable [.Ankauntsbl] a neskaitāms;

nesaskaitāms uncounted [.An'kauntid] a neskaitīts;

nesaskaitīts uncouple [.Anlovpl] v 1. (par suņiem) atraisīt

(no aizjūga)', 2. atkabināt; atvienot uncourteous [.Anloitias] a nepieklājīgs uncouth [An'ku:0] a 1. neaptēsts; lempīgs; neveikls; 2. novec. neizdibināms; dīvains; 3. (par vietu) neapdzīvots; mežonīgs uncover [An'kAvs] v 1. noņemt (vāku, pārklāju u.tml.)', 2. pārn. atklāt; to u. a secret plan — atklāt slepenu plānu uncritical [.Ankntikl] a nekritisks uncrossed [.An'krost] a 1. nekrustots;

2. netraucēts

uncrown [.Ankraun] v gāzt (valdnieku)uncrowned

uncrowned [.An'kraund] a nekronēts; u. queen of tennis — nekronēta tenisa karaliene

uncrushable [,An'krA/abl] a (par audumu) neburzīgs

unction ['A»]k/n] n 1. ieziešana; 2. ziede;

з. rel. svaidījums; svaidīšana; extreme u. — pēdējais svaidījums; 4. bauda

unctuous ['Ai]ktf uas] a 1. eļļains; taukains;

2. (par augsni) lekns; 3. pcīrn. glaimīgs uncultured [.An'kAlt/ad] a nekulturāls;

neaudzināts; neizglītots uncustomary [.AnlcAStaman] a nepierasts; neparasts

uncustomed [.AnkAStamd] a 1. ar muitas nodokli neapliekams; 2. (par muitas nodokli) nesamaksāts uncut [.An'kAt] a 1. negriezts; (par grāmatu) ar neatgrieztām lapām; 2. (par filmu) neīsināts; bez kupirām; 3. (par dārgakmeni

и.tml.) neslīpēts; 4. sl. (par narkotiku) tīrs; bez piemaisījuma; neatšķaidīts; 5.: u. velvet tekst. — samts ar negrieztām cilpām

undamaged [.An'dsm^d] a nebojāts;

vesels, neskarts undated [.An'deitid] a nedatēts; bez datuma undaunted [,An'do:ntid] a bezbailīgs; drošsirdīgs

undeceive [,Andi'si:v] v pārn. apskaidrot

(kādu); atvērt (kādam) acis undecided [.Andi'saidid] a 1. neizlemts;

neizšķirts; 2. neizšķirīgs, neizlēmīgs undecipherable [.Andi'saifarabl] a neatšifrējams; nesalasāms undeclared [.Andi'klead] a 1. nepieteikts; nepaziņots; u. war— nepieteikts karš; 2. (par muitojamām precēm) neuzrādīts undeclinable [.Andi'klainabl] a 1. nenovēršams; neatraidāms; 2. vai. nelokāms, nedeklinējams undefeated

[,Andi'fi:tid] a neuzvarēts; nesalauzts; nesagrauts undefiled [.Andi'faild] a 1. firs; nepiesārņots; to speak u. English — runāt skaidrā angļu valodā; 2. pārn. neaptraipīts; nenopulgots undelivered [.Andi'livad] a 1. (par pastu,

precēm u.tml.) nepiegādāts; 2. (par runu)

neteikts; 3. (par apcietināto) neatbrīvots; 4. (par sitienu) neiesists; nesists; 5. med. nedzemdējusi undemocratic [An.dema'kraetik] a antidemokrātisks; nedemokrātisks undeniable [.Andi'naiabl] a nenoliedzams, neapstrīdams; u. truth— neapšaubāma patiesība

under ['Anda] I adv apakšā; lejā; down u. — brit. 1) uz Austrāliju, Jaunzēlandi; 2) Austrālijā, Jaunzēlandē; to bring u. — pakļaut; to go u. — 1) nogrimt; 2) iet bojā; izputēt; to keep u. — 1) kontrolēt, uzraudzīt; 2) turēt pakļautībā; II prep

1. (norāda vietu) zem; u. the sea— zem jūras līmeņa; u. the sun — uz šīs zemes; zem saules; u. the table— zem galda;

2. (norāda uz stāvokli, darbības apstākļiem) ; u. a vow — saistīts ar solījumu (zvērestu); u. cover (of) — aizsegā; u. King George — karaļa Džordža valdīšanas laikā; u. repair— remontā; u. smb.'s leadership — kāda vadībā; u. the impression of smth.— kaut kā iespaidā; u. the present circumstances— pašreizējos apstākļos; to be u. consideration— tikt apspriestam; to publish u. the name of Smith— publicēt ar pseidonīmu Smits;

3. (norāda uz zemāku pakāpi, mazāku devu, daudzumu u.tml.) mazāk par; u. age — nepilngadīgs; u. cost— zemāk par pašizmaksu; u. one's breath— klusā balsī; čukstus; u. weight — vieglāks par noteikto svaru; to do it in u. an hour — izdarīt ātrāk par stundu; 4. saskaņā ar, u. the present agreement — saskaņā ar šo vienošanos; u. the rules — saskaņā ar noteikumiem

underachieve [,Andara't/i:v] v strādāt

(mācīties) sliktāk, nekā spēj underage ['Andand3] n deficīts; nepietiekamība; trūkums under-age [,Andar'eid3] a mazgadīgs; nepilngadīgs

underbid [.Anda'bid] v (p. underbid [.Anda'bid]; p.p. underbid, underbidden [,Anda'bid, .Anda'bidn]) nosist cenu; solīt

mazāk

underbidden sk. underbid underbought sk. underbuy underbred [.Anda'bred] a 1. neaudzināts;

2. ne tīrasiņu-; jauktenis underbrush ['AndabrA/] n pamežs; krūmājs underbuy [.Ando'bai] v (p. un p.p. underbought [,Anda'bo:t]) [nojpirkt par zemāku cenu undercarriage ['Anda)caend3] n tehn. šasija undercharge [.Ando't/aidj] v noteikt (prasīt)

pārāk zemu cenu underclothes ['AndskbuSz] n pl apakšveļa underclothing ['Ando.kbuSii]] sk.

underclothes undercover [.Ando'kAvo] a slepens; u.

agent — slepenais aģents undercurrent ['AndoJtArant] n 1. zemūdens (apakšzemes) straume; 2. slēpta dziņa; apslēptas izjūtas undercut" ['AndokAt] n kul. filejas gabals undercut*1 [.AndolcAt] v (p. un p.p. undercut [.Ando'kAt]) 1. pārdot par zemāku cenu; 2. strādāt par mazāku algu underdeveloped [.Andsdi'vebpt] a 1. vāji (nepietiekami) attīstīts; 2. (par valsti) mazattīstīts; 3. fot. neizturēti attīstīts underdid sk. underdo underdo [.Ando'du:] v (p. underdid [.Anda'did]; p.p. underdone [.Ando'dAn]) nepietiekami izcept (izvārit) underdog ['Andadng] n 1.: the u. — cīņā zaudējis suns; 2. neveiksminieks; uzvarētais underdone sk. underdo underestimate In [.Andar'estimat] nepietiekams novērtējums; II v [-[.Andor-'estimeit]-] {+[.Andor- 'estimeit]+} nepietiekami novērtēt under-expose Ondorik'spauz] v fot.

nepietiekami izturēt underfed sk. underfeed underfeed [,Ando'fi:d] v (p. un p.p. underfed [.Anda'fed]) 1.

nepietiekami barot; 2. nepietiekami ēst; badoties underfloor ['Andofb:] a (par apkuri)

[-zemgridas-underfoot-]

{+zemgridas- underfoot+} [.Anda'futJ adv 1. zem kājām; apakšā; the children are always u. — bērni vienmēr maisās pa kājām;

2. pakļautībā undergarment ['Andagaimont] n apakšveļa undergo [.Anda'gau] v (p. underwent [.Ands'went]; p.p. undergonef.Anda'gon]) pārciest; pārdzīvot; izturēt; to u. change — mainīties; to u. operation— pārciest operāciju undergone sk. undergo undergrad [.Anda'graed] n sar. sals. no

undergraduate undergraduate [,And3'graed3uot] n pēdējā

kursa students (studente) underground I n ['Andograund] 1. the u. — metropolitēns, metro; 2. pagrīdes organizācija; II a ['Andagraund] 1. apakšzemes-; u. railway — metro; 2. pagrides-; nelegāls; 3. eksperimentāls; modernistisks; avangardistisks; u. art — avangarda māksla; u. movies — avangarda kino; u. press — netradicionālā prese; III adv [.Ando'graund] 1. zem zemes; 2. pagrīdē; nelegāli

undergrowth ['AmbgrauB] n pamežs; krūmājs

underhand [.Anda'haend] I a 1. slepens; u. dealings — slepeni darijumi; 2. negodīgs; nepatiess; II adv slepus; aiz muguras underlaid sk. underlay" underlain sk. underlie underlay" ['Andalei] I n paklājums (sev. zem grīdsegas); II v (p. un p.p. underlaid [.Anda'leid]) 1. paklāt apakšā; 2. palikt balstu; atbalstīt underlayb sk. underlie underlie [.Ando'lai] v (p. underlay [.Ando'lei]; p.p. underlain [.Ando'lein]) 1. atrasties zem (kaut kā); 2. būt pamatā; underlying principles — pamatprincipi underline In [Andalam] 1.pasvītrojums (tekstā); 2. pl transparents (rakstīšanai uz nelīnijota papīra); 3. paraksts (zem zīmējuma u.tml.); II v [.Ando'lain] 1. pasvītrot; 2. uzsvērt; izcelt underlinen ['Anda.hnm] n apakšveļa underling l'Andalii]] In 1. apakšnieks; sīks

ierēdnis; 2. vārgulis; nīkulis; sīkulis undermanned [.Ando'maend] a neno-

1179undermine

drošināts ar darbaspēku; u. industries — nozares, kur trūkst darbaroku undermine [.Ands'main] v 1. parakties apakšā; 2. izskalot (krastu)', 3. graut; iedragāt; to u. health — iedragāt veselību; to u. reputation— sabojāt reputāciju; 4. mazināt (ietekmi); 5. mii mīnēt undermost ['Andamaust] I a viszemākais underneath [.Anda'niiO] I n apakšdaļa; u. of glass— glāzes dibens; II a apakšējais; m adv apakšā; lejā; IV prep zem; to put the date u. address— uzrakstīt datumu zem adreses; u. the mask of kindness — maskējoties ar laipnību undernourished [.Anda'nAri/t] a nepietiekami (vāji) barots underoccupied [.Andar'okjupaid] a 1. mazapdzīvots; 2. nepietiekami nodarbināts underpaid sk. underpay underpants Ondapsnts] n pl (vīriešu)

apakšbikses underpass ['Andapa:s] n 1. caurbrauktuve;

tunelis; 2. (pazemes) pāreja underpay [.Ands'pei] v (p. un p.p. underpaid [.Anda'peid]) nepietiekami atalgot; maksāt pārāk mazu algu underpin [.Ands'pm] v 1. likt pamatus (celtnei); 2. pārn. apstiprināt (tēzes); 3. kom. (mākslīgi) uzturēt augstas cenas (pieprasījumu)

underplot ['Andaplnt] n I. (lugas, romāna)

blakussižets; 2. slepens plāns; intriga underpopulated [.Ands'pnpjoleitid] a (par

rajonu) mazapdzīvots; reti apdzīvots underprivileged [.Ands'privil^d] a 1. nepriviliģēts; bez [visām] privilēģijām; bez priekšrocībām; 2. amer. nabadzīgs; trūcīgs; u. children — trūcīgo ģimeņu bērni underproduction [.Andspra'dAk/n] n

1. samazināta (sašaurināta) ražošana;

2. samazināta (nepietiekama) produkcijas izlaide

underquote [.Andalcwsut] v kom. piedāvāt (preci) par zemāku cenu (salīdzinājumā ar konkurentiem) underrate [.Anda'reit] v 1. nepietiekami

novērtēt; 2. tehn. (par mēraparātu) uzrādīt pārāk zemus mērijumus underscore [.Anda'sko:] v 1. pasvītrot

(vārdu); 2. izcelt; uzsvērt undersea la ['Andasi:] zemūdens-; IIadv

[.Ands'si:] zem ūdens Under-Secretary n 1. ministra vietnieks (palīgs); 2. ANO Ģenerālsekretāra vietnieks undersell [.Anda'sel] v(p. un p.p. undersold [.Anda'sauld]) 1. pārdot lētāk; pārdot zem cenas; 2. sar. slikti reklamēt; vāji propagandēt underset I n ['Andaset] 1. zemūdens straume; atplūdu straume; 2. apakšveļas komplekts; II v (p. un p.p. underset [.Anda'set]) atbalstīt; palikt balstu undersexed [.Anda'sekst] a seksuāli vēss undershirt ['Ands/3:t] n apakškrekls undersigned ['Andasaind] n : the u. —

apakšā parakstījies; apakšā parakstījušies undersized [.Anda'saizd] a maza auguma-;

[-pundur-undersold-]

{+pundur- undersold+} sk. undersell understaffed [.Anda'staift] a (par štatiem) nenokomplektēts; nepietiekami nodrošināts ar darbaspēku understand [.Anda'staend] v (p. un p.p. understood [.Anda'stud]) 1. saprast; izprast; easy to u. — viegli saprotams; I don't u. you — es jūs nesaprotu; to make oneself understood— 1) izskaidrot; 2) skaidri izteikt savas domas; 2. noprast; secināt (no dzirdētā); it is understood that ... — skaidrs, ka...; do I u. you to refuse?, am I to u. that you refuse? — vai tas jāsaprot kā jūsu atteikums?; 3. domāt; pieņemt; I u. it to mean ... — pieņemu, ka tas nozīmē ...; what do you u. by this? — ko jūs ar to domājat?; 4. saprasties; vienoties; to u. each other (one another) — vienoties; 0 to give tou.— likt noprast understanding [.Anda'staendit]] n 1. saprašana; izpratne; beyond a child's u. — bērnam nesaprotami; 2. saprāts; apķērība; man of u. — saprātīgs cilvēks; 3. saprašanās; vienošanās; mutual u. —

savstarpēja saprašanās; on the u. that... —

1180undisguised

ar nosacījumu, ka...; to come (to reach) an u.— panākt vienošanos understate [.Anda'steit] v 1. nepietiekami

novērtēt; 2. nepateikt visu; noklusēt understatement [.Anda'steitmant] n 1. pārak zems novērtējums; 2. atturīgs izteikums; nepateiktais; noklusētais understood sk. understand understudy [.Anda'stAdi] teātr. I n dublieris; n v dublēt

undertake [.Anda'teik] v (p. undertook; p.p. undertaken [.Anda'teikn]) 1. uzsākt; uzņemties (darbu, pienākumu)', to u. a journey — doties ceļojumā; 2. galvot; I will u. that... — galvoju, ka... undertaken sk. undertake undertaker n 1. [.Anda'teika] uzņēmējs; 2. ['Anda,teika] apbedīšanas biroja īpašnieks (vadītājs) undertaking [.Anda'teikit]] n 1. pasākums; serious u. — nopietna lieta; 2. saistība; solījums; u. to pay the debt— saistības nomaksāt parādu; 3. ['Anda.teikirj] apbedīšanas birojs; 4. apbedīšana (kā nodarbošanās) undertax [, Anda'taeks] v aplikt ar pārāk mazu nodokli

undertenant [.Anda'tenant] n apakšīrnieks under-the-counter [,Anda5a'kaunta] a pirkts

(pārdots) zem letes undertone ['Andataun] n 1. (par skaņu, krāsu) pustonis; to talk in ~s — runāt pusbalsī; 2. pieskaņa; nokrāsa; an u. of sadness — skumja pieskaņa undertook sk. undertake undervalue [.Anda'vaelju:] v nepietiekami novērtēt

underwater [,Anda'wa:ta] I a zemūdens-;

II adv zem ūdens underwear ['Andawea] n apakšveļa underwent sk. undergo underwood ['Andawud] n pamežs; krūmājs underworld ['Andaw3:ld] n 1. mit. pazeme; elle; 2. sabiedrības padibenes; kriminālā pasaule

underwrite [Andarait] v (p. underwrote ['Andaraut]; p.p. underwritten ['Anda.ntn])

1. parakstīt; parakstities; 2. apdrošināt (kuģi, kravu)', 3. apņemties izpirkt (nepārdotās) akcijas

underwriter ['Anda,raita] n 1. (kuģa, kravas) apdrošināšanas aģents; 2. nepārdoto akciju pircējs

underwritten sk. underwrite underwrote sk. underwrite undescribable [.Andi'skraibabl] a neaprakstāms

undeserved [,Andi'z3:vd] a nepelnīts undeserving [,Andi'z3:vit]] a necienīgs undesigned [.Andi'zamd] a netīšs undesirable [.Andi'zaiarabl] In nevēlama persona; II a nevēlams; nepatīkams; u. manners — nepatīkamas manieres undeterminable [,Andi't3:minabl] a nenosakāms

undetermined [,Andi't3:mind] a 1. nenoteikts; 2. (par jautājumu) neizšķirts; 3. neizlēmīgs; svārstīgs undeveloped [.Andi'velapt] a 1. neattīstīts;

2. (par zemi) neapstrādāts undeviating [An'di:vieitii]] a nelokāms;

stingrs; pastāvīgs undid sk. undo

undies ['Andi:z] n pl sar. (sieviešu) apakšveļa undigested [.Andi^estid] a 1. (par barību) nesagremots; 2. neapgūts; 3. nesistema-tizēts; nesakārtots; haotisks undignified [An'dignifaid] a (par rīcību) necienīgs

undiluted [,Andai'lju:tid] a neatšķaidīts undiminished [,Andi'mini/t] a nemazināts;

nemazinājies undimmed [.An'dimd] a neaptumšots undine ['Andi:n] n mit. undīne, nāra undiplomatic [.Andipla'maetik] a nediplomātisks undischarged [.Andis'tfa:d3d] a 1. (par kuģa kravu) neizkrauts; 2. (par ieroci) neizlādēts; neizšauts; 3. (par rēķinu, parādu) nenokārtots

undisciplined [An'disiphnd] a nedisciplinēts;

neuzvedīgs undisguised [.Andis'gaizd] a neslēpts; nemaskēts; atklāts; u. hate —neslēpts naids

undisposed [.Andi'spauzd] a 1. (to) negribīgs (kaut ko darīt); 2. jur. (par īpašumu) nepārdots; nenovēlēts undisputable [.Andi'spjuitabl] a neapstrīdams; neapšaubāms undistinguishable [.Andi'stnjgwi/obl] a

neatšķirams; neizšķirams undistinguished [.Andi'stnjgwi/t] a 1. neievērojams; necils; 2. neuzkrītošs undisturbed [,Andi'st3:bd] a 1. mierīgs;

netraucēts; 2. nesajaukts undivided [.Andi'vaidid] a nedalīts; vesels undo [,An'du:] v (p. undid [.An'did]; p.p. undone[,An'dAn]) 1. atraisīt; atpogāt; atvērt; to u. the door— atslēgt durvis; to u. a parcel — atsaiņot saini; 2. likvidēt; anulēt; to u. a treaty— anulēt (lauzt) līgumu; 3. novec. izputināt; pazudināt undoable [,An'du:abl] a sar. neizdarāms undocumented persons [./ai'dokjumentid 'p3:snz] n amer. personas bez dokumentiem (nelegālie imigranti) undoing [,An'du:ii]] n 1. atraisīšana; atpogāšana; atvēršana; 2. likvidēšana; anulēšana; 3. posts; bojāeja; 4. posta (bojāejas) cēlonis

undone [.An'dAn] a 1. nepadarīts; nepaveikts; nepabeigts; to leave a thing u. — atstāt kaut ko pusdarītu; 2. atraisīts; atpogāts; 3. izputināts; pazudināts undoubted [.An'dautid] a neapšaubāms;

neapstrīdams undreamed of [.An'dremtDv] a necerēts; negaidīts

undress [.An'dres] In 1, mājas tērps; ritasvārki; 2. (arī u. uniform) mil. ikdienas tērps; II v 1. noģērbt; 2. noģērbties undressed [.An'drest] a 1. neapģērbts; 2. izģērbies; neapģērbies; 3. (par brūci) neapsaitēts; nepārsiets; 4. (par koku) nemizots; 5. (par ādu) neizstrādāts; 6. nesukāts; nesukājies; 7. (par skatlogu) neiekārtots; 8. (par rūdu) nebagātināts undue [.An'dju:] a 1. nepiedienīgs; nepiemērots; 2. pārmērīgs; u. haste — nevajadzīga steiga undulate ['Andjuleit] v 1. viļņoties; 2. (par

reljefu) būt nelīdzenam undulation [,Andju'lei/n] n 1. viļņošanās;

2. (reljefa) nelīdzenums unduly [,An'dju:h] adv 1. pārmērīgi;

2. nepiedienīgi; nepiemēroti undying [.Andaiii]] a nemirstīgs; mūžīgs unearned [,An'3:nd] a nenopelnīts unearth [,An'3:0] v 1. izrakt no zemes;

2. izdzīt no alas; 3. atklāt; celt gaismā unearthly [An'3:01i] a 1. pārdabisks; šausmīgs; u. sounds— noslēpumainas skaņas; 2. sar. nepiemērots; aplams; at an u. hour — nepiemērotā laikā uneasiness [An'uzinos] a 1. neveiklība; neērtība; neomulība; 2. nemiers; satraukums

uneasy [An'iizi] a 1. neveikls; neērts;

neomulīgs; 2. nemierīgs; satraukts uneatable [.An'iitabl] a neēdams unedited [.An'editid] a \.(par grāmatu)

neizdots, nepublicēts; 2. nerediģēts uneducated [.An'edjukeitid] a neizglītots;

neaudzināts unemployed [.Anim'pbid] I: the u. —

bezdarbnieki; II a nenodarbināts unemployment [.Amm'pbimant] n bezdarbs;

u. benefit (relief) — bezdarbnieku pabalsts unending [An'endii]] a nebeidzams;

bezgalīgs; mūžīgs unendurable [.Anin'djuarabl] a nepanesams,

neciešams, neizturams un-English [.An'ii]gh/] a neanglisks unenlightened [.Anin'laitnd] a neinformēts; nezinošs; u. as to the laws— likumus nepārzinošs unenterprising [.An'entspraisnj] a neuzņēmīgs

unenthusiastic [,Anin,0ju:zi'asstik] a bez

entuziasma, bez sajūsmas unenviable [.An'enviabl] a neapskaužams unequal [.An'iikwal] a 1. nevienāds; nevienlīdzīgs; u. match— nevienlīdzīgas laulības; 2. nevienmērīgs; 3. (to) neatbilstošs; nepiemērots unequaled [.An'iikwald] amer. sk.

unequalled unequalled [,An'i:kwald] a 1. nesalīdzināms;unfold

nepārspējams; 2. nepārspēts; nepārsniegts unequipped [.Ani'kwipt] a neapgādāts; nenodrošināts (ar inventāru, iekārtām u.tml.)

unequivocal [.Am'kwivakl] a noteikts;

skaidrs, nepārprotams unerring [,An'3:nij] a nemaldīgs, nekļūdīgs; precīzs; u. shot— 1) precīzs šāviens; 2) veikls šāvējs unescapable [.Ani'skeipobl] a neizbēgams unessential [.Ani'sen/l] a nesvarīgs;

mazsvarīgs; nebūtisks uneven [,An'i:vn] a 1. nelīdzens; u. road — nelīdzens ceļš; 2. nevienmērīgs; u. breathing— nevienmērīga elpa; 3. (par skaitli) nepāra-uneventful [.Ani'ventful] a vienmuļš;

mierīgs; rimts unexceptionable [.Anik'sep/nobl] a nevainojams; priekšzīmīgs unexceptional [.Anik'sep/anl] a 1. parasts, ikdienišķs; 2. nemainīgs; beizņēmuma; u. rule — likums bez izņēmumiem; 3. nekaitīgs; miermīlīgs unexcusable [.Aniks'kjuizsbl] a

nepiedodams unexecuted [,An'eksikju:tid] a 1. nepaveikts; neizpildīts; 2. jur. (par dokumentu) neparakstīts; nenoformēts; 3. (par tiesas spriedumu) neizpildīts unexpected [.Aiuk'spektid] a negaidīts,

neparedzēts unexperienced [.Amk'spisnanst] a 1. nepieredzējis; 2. nepārdzīvots; neizjusts unexplored [,Amk'spb:d] a neizpētīts unexposed [.Anik'spauzd] a 1. neizstādīts; 2. (briesmām u. tml.) nepakļauts; 3. neatklāts; neatmaskots; u. crime — neatklāts noziegums

unexpressive [.Anik'spresiv] a neizteiksmīgs unfabled [An'feibld] a neizdomāts; patiess unfading [An'feidii]] a nevīstošs; nezūdošs;

u. glory — nevīstoša slava unfailing [An'feilnj] a 1. drošs; īsts; u. mark — droša zīme; 2. uzticams; u. friend — uzticams draugs; 3. nebeidzams; neizsmeļams; u. interest— neizsīkstoša

interese

unfair [.An'fea] a 1. netaisns; neobjektīvs; 2. nepareizs; 3. negodīgs; u. methods — negodīgi paņēmieni unfaithful [,An'fei0ful] a 1. neuzticīgs; nodevīgs; u. wife— neuzticīga sieva; 2. neprecīzs; nepareizs unfaltering [.An'foiltani]] a stingrs;

nelokāms; apņēmīgs unfamiliar [.Anfa'milia] a 1. nepazīstams; svešs; u. face — sveša seja; 2. neparasts; neierasts; u. language— nepazīstama valoda

unfashionable [.An'fae/nsbl] a nemoderns; vecmodīgs

unfathomable [An'faeSsmsbl] a

1. neizmērojams; dziļš; 2. neizdibināms; neizprotams, neaptverams

unfavorable [.An'feivorobl] amer. sk.

unfavourable unfavourable [.An'feivsrsbl] a 1. nelabvēlīgs; 2. nepatīkams; u. appearance — nepatīkams izskats unfed [.An'fed] a 1. nepaēdināts; nebarots;

2. pārn. nepamatots; nedibināts unfeeling [An'fiilnj] a nejūtīgs; cietsirdīgs unfeigned [An'feind] a neliekuļots; neviltots unfeminine [.An'femimn] a nesievišķīgs unfertilized [,An'f3:tilaizd] a 1. (par augsni)

nemēslots; 2. biol. neapaugļots unfettered [.An'fetad] a 1. atbrīvots (no važām, saitēm)\ 2. neiegrožots; nesaistīts; u. life — bezrūpīga dzīve unfit [.An'fxt] I a nederīgs; nepiemērots; nespējīgs; u. for work — darba nespējīgs; u. to be a doctor— nepiemērots ārsta darbam; II v (for) padarīt nepiemērotu; age ~s him for the position — vecums neļauj viņam ieņemt šo posteni unflagging [.An'flaegiq] a nenogurstošs;

neatslābstošs unflappable [.An'flaepabl] a sar. nesatricināmi mierīgs; aukstasinīgs unflinching [.An'flin r/irj] a noteikts; stingrs; nesatricināms; u. courage — nesatricināma drosme

unfold [An'fauld] v 1. atvērt; atraisīt;unforeseen

2. atvērties; atraisīties; 3. izlaist aitas no aizgalda; 4. atklāt (slepenu nodomu, plānu)', 5. (par intrigu, plānu) atklāties unforeseen [,Anf3:'si:n] a neparedzēts; negaidīts

unforgettable [.Anfo'getabl] a neaizmirstams unforgivable [.Anfh'givabl] a nepiedodams unfortunate [,An'fo:t/n3t] In nelaimīgais; TLa 1. nelaimīgs; how u.!— cik žēl!; 2. neveiksmīgs; neizdevies; u. joke — neveiksmīgs joks unfounded [.An'faundid] a nepamatots; nedibināts

unfrequented [.AnfhTcwentid] a reti apmeklēts

unfriendly [.An'frendli] a 1. nelaipns;

nedraudzīgs; 2. nelabvēlīgs unfrock [.An'frok] v izslēgt no garīdznieku kārtas

unfulfilled [.Anful'fild] a nepiepildīts;

neizpildīts; u. hopes — nepiepildītas cerības unfiirl [,An'f3:l] v attīt (karogu, buru) ungainly [An'geinlil] a neveikls; lempīgs ungenerous [.An^enaras] a 1. neaugst-sirdīgs; 2. skops; sīksts; 3. netaisnīgs; u. remark — netaisnīgs aizrādījums ungenial [.An'djiinial] a 1. nelaipns; ass;

bargs; 2. nesabiedrisks; nerunīgs ungentlemanlike [.An^entlmsnlaik] a

nedžentlmenisks; džentlmeņa necienīgs ungentlemanly [An^entlmsnli] sk.

ungentlemanlike un-get-at-able [.Anget'aetabl] a sar.

nepieejams ungodly [.An'godli] a 1. neticīgs; bezdievīgs;

2. sar. šausmīgs ungovernable [.An'gAvsnobl] a 1. nevaldāms; mežonīgs; 2. neapvaldīts; izlaists ungracious [.An'grei/as] a 1. nepieklājīgs, nelaipns; 2. nepatīkams; u. duty — nepatīkams pienākums ungrateful [.An'greitful] a nepateicīgs ungrounded [.An'graundid] a nepamatots ungrudging [,An'grAd3ir]] a vēlīgs; devīgs unguarded [.An'ga:did] a 1. nepiesardzīgs;

nevērīgs; 2. neapsargāts; neaizsargāts unguent [*Ai]gwent] n ziede

unguided [.An'gaidid] a 1. nevadīts; nevirzīts; u. tour — ekskursija bez pavadoņa (gida); 2. nevadāms; nekontrolējams ungulate ['Angjuleit] n zool. nagainis unhallowed [.An'haelaud] a rel. 1. nesvētīts; neapsvētīts; u. ground— nesvētīta zeme (ārpus kapsētas)', 2. netikumīgs; grēcīgs unhampered [.An'haempad] a netraucēts; nekavēts

unhand [.Anliaend] v palaist vaļā; izlaist no rokām

unhandsome f.An'haensam] a 1. neglīts;

neizskatīgs; 2. mazisks; 3. nelaipns; rupjš unhandy [,An*haendi] a 1, neērts; neparocīgs;

2. neveikls; gauss unhappily [An'haepili] adv 1. nelaimīgi; 2. nelaimīgā kārtā; u. we came too late — nelaimīgā kārtā mēs atnācām par vēlu unhappy [An'haepi] a 1. nelaimīgs; 2. neveiksmīgs; neizdevies unharmed [,AnTia:md] a neskarts; sveiks un vesels

unhealthy [An'helOi] a 1. slimīgs; nevesels; 2. neveselīgs; kaitīgs (veselībai); 3. mii. sar. bīstams

unheard [,An'h3:d] a 1. nedzirdēts; nesadzirdēts; 2. neuzklausīts unheard-of [,An'h3:d3v] a nedzirdēts;

nepieredzēts unheeded [,An*hi:did] a neievērots unheeding [,An'hi:dtt]] a neuzmanīgs; nevērīgs

unhesitating [.An'heziteitrr]] a tūlītējs; noteikts

unhinge [.Antun dļ] v 1. izcelt no virām (durvis); 2. apmulsināt; satriekt; izsist no sliedēm; he is quite ~d— viņš ir galīgi nojūdzies

unhitch [.Anlut/] v 1. izjūgt; 2. atkabināt unholy [.An'houh] a 1. velnišķīgs; nešķīsts; ļauns; 2. sar. šausmīgs; u. row — šausmīgs skandāls

unhook [.Antiuk] v atkabināt; atāķēt unhoped-for [An'hauptfo:] a necerēts, negaidīts

unhorse [,An'ho:s] v nogāzt no zirga; izmest

no segliem

unhospitable [.Anlrospitabl] a neviesmīlīgs unhoused [.An'hauzd] a bez mājām; bez pajumtes

unhuman [.An'hjuiman] a necilvēcīgs;

nežēlīgs unhung [.An'hArj] a neuzkārts unhurried [.AnliAnd] a nesteidzīgs unhurt [.Anluit] a neskarts; neievainots unhygienic [.Anhai'dyinik] a nehigiēnisks unicellular [juim'seljub] a biol. vienšūnas-unicorn [ju:nikD:n] n mit. vienradzis unidentified [.Anai'dentifaid] a neidentificēts; nepazīstams; u. flying object (UFO) — neidentificēts lidojošs objekts (NLO)

unification [juinifikei/n] n 1. apvienošana;

2. vienādošana; unificēšana uniform ['ju:nifo:m] I n formas tērps; uniforma; II a 1. vienveidīgs; vienāds; 2. vienmērīgs; pastāvīgs; to keep a u. temperature — uzturēt vienmērīgu temperatūru; III v 1. vienveidot; unificēt; 2. ietērpt uniformā uniformed ['ju:nifo:md] a uniformēts; formā tērpts

uniformity [ju:ni'fo:m3ti] n vienveidība; vienādība

unify ['ju:nifai] v 1. apvienot; to u. the country— apvienot valsti; 2. vienādot; unificēt

unilateral [juimlaetral] a vienpusējs; u. declaration— vienpusējs paziņojums; u. disarmament — vienpusēja atbruņošanās; u. parking — automobiļu novietošana tikai vienā ielas pusē unimaginable [,Ani'maed3in3bl] a neiedomājams

unimaginative [,Ani'maed3in3tiv] a bez

izdomas; bez iztēles unimpaired [.Amm'pesd] a 1. neskarts; nebojāts; u. health — stipra veselība; 2. nevājināts; nemazināts unimpeachable [.Amm'piit/abl] a formal.

1. nevainojams; u. honesty — nevainojams

godīgums; 2. neapgāžams, neapstrīdams; u. evidence— neapgāžams pierādījums; on

u. authority — no pilnīgi drošiem avotiem (par informāciju) unimpeded [,Amm'pi:did] a netraucēts, nekavēts

unimportant [.Amm'poitant] a nenozīmīgs;

mazsvarīgs unimpressive [.Anim'presiv] a neiespaidīgs;

neizteiksmīgs unimprovable [.Anim'pruivsbl] a 1. nelabojams; 2. nevainojams; ideāls uninformed [,Anin'fo:md] a neinformēts;

nekompetents; nezinošs uninhabited [.Amn'haebitid] a neapdzīvots uninhibited [.Amn'hibitid] a (par uzvedību

u.tml.) brīvs; neiegrožots uninjured [,An'm d^d] a neievainots; neskarts

uninspiring [.Anin'spaisrn]] a neie-

dvesmojošs; garlaicīgs; neinteresants uninstructed [.Amn'strAktid] a neapmācīts;

neinstruēts uninsured [.Aniri/usd] a neapdrošināts unintelligent [.Anin'telid33nt] a neizglītots; nekulturāls

unintelligible [.Anin'telK^sbl] a 1. nesaprotams; 2. (par rokrakstu) nesalasāms; neskaidrs

unintended [.Amn'tendid] a negribēts; netīšs unintentional [,Anin'ten/nal] ^ unintended uninterested [.An'mtnstid] a (in) neieinteresēts; vienaldzīgs uninteresting [.An'intnstir]] a neinteresants; garlaicīgs

uninterrupted [.An.inta'rAptid] a 1. nepārtraukts; 2. netraucēts uninvited [.Anin'vaitid] a neaicināts; nelūgts uninviting [.Anin'vaitii]] a nepievilcīgs union [fju:ni3n] n 1. savienība; 2. ūnija; apvienība; the U. — 1) Anglijas un Skotijas ūnija; 2) Lielbritānijas un Īrijas ūnija; 3) amer. Amerikas Savienotās Valstis; 3. biedrība; organizācija; trade u. — arodbiedrība; u. card — arodbiedrības biedra karte; u. shop —

uzņēmums, kas nodarbina tikai

arodbiedrības biedrus; 4. saskaņa; saderība; in perfect u. — pilnīgā saskaņā; 5. laulībasUnion Flag

saites; u. of hearts — laulība aiz mīlestības; 6. tehn. savienojums; uzmava; 7.: u. cloth— pusvilnas audums; u. suit — (vīriešu) apakšveļas kombinezons Union Flag [juinian'flaeg] n Lielbritānijas

valsts karogs unionism ['juimanizam] n 1. tredjūnisms;

arodbiedrību kustība; 2. vēst. unionisms unionist ['juimanist] n 1. tredjūnijas (arodbiedrības) biedrs; 2. vēst. unionists (Īrijas patstāvības idejas pretinieks; amer. federācijas piekritējs pilsoņkara laikā) Union Jack [ju:ni3n'd3aek] sk. Union Flag unique [ju:'ni:k] I n ūnikums; TLa unikāls, vienreizējs

unisex ['juimseks] I n dzimumu vienādošana (pēc izskata, nodarbošanās u.tml.)4, II a (par apģērbu u.tml.) derīgs abiem dzimumiem unison ['ju:nizn] n 1. mūz. unisons; 2. pārn. saskaņa; saderiba; in u. (with)— saskaņā (ar)\ to act in perfect u. — darboties pilnīgi saskaņoti unit ['juinit] n 1. vienība; viens vesels;

2. mērvienība; per u. — uz vienu vienību; u.of weight— svara mērvienība; u. weight— īpatnējais svars; tilpumsvars;

3. mii. karaspēka daļas apakšvienība; 4. mii. komplekts; u. of fire — kaujas komplekts; 5. tehn. agregāts; elements; sekcija; u. furniture — sekciju mēbeles; 6. mat. viens; vieninieks; 7. kin. uzņemšanas grupa; 8. amer. auditoriju stundu skaits (ieskaites iegūšanai)

unitary [juinitan] a 1. unitārs; 2. vienots;

centralizēts unite [ju:'nait] v 1. apvienot; savienot;

2. apvienoties; savienoties united [ju:'naitid] a 1. apvienots; savienots; U. Kingdom — Apvienotā karaliste; United Nations Organization — Apvienoto Nāciju Organizācija; the U. States of America — Amerikas Savienotās Valstis; 2. draudzīgs; saliedēts; u. effort— kopējas pūles; u. family — draudzīga ģimene unitedly [jui'naitidli] adv vienoti; kopīgi unit||y ['juinati] n 1. vienotība; saliedētība;

national u. — nacionālā vienotība; the dramatic -ies— laika, vietas, darbības vienotība (klasiskajā drāmā)', 2. vienprātība; saderiba; 3. mat. viens; the probability is u. — varbūtība līdzinās vienam

univalent [,ju:ni'veibnt] a ķīm. vienvērtīgs universal [.ju:m'v3:sl] a 1. universāls; vispārējs; u. agent— aģents ar

neierobežotām pilvarām; u. applause — vispārējie aplausi; u. donor— universāls donors; u. joint tehn. — kardāns; u. suffrage— vispārējas vēlēšanu tiesības; 2. vispasaules-; u. importance — vispasaules nozīme universalize [,ju:ni'v3:s3laiz] v vispārināt universe ['ju:niv3:s] n visums, kosmoss university [ju:ni'v3:s3ti] n 1. universitāte;

augstskola; 2. sp. universitātes komanda unjammable [An^aemsbl] a rad., telev.

traucējumdrošs unjust [,An'd3Ast] a netaisns unjustifiable [An'd3Astifai3bl] a neattaisnojams unjustified [An^Astifaid] a neattaisnots unjustness [.An^Astnas] n netaisnība unkempt [.An'kempt] a 1. nekopts; nolaists;

nevīžīgs; 2. (par matiem) nesukāts unkind [An'kaind] a 1. nelaipns; 2. ļauns;

cietsirdīgs; u. fate — ļauns liktenis unkindness [An'kaindnas] n nelaipnība unknot [.An'not] v atraisīt (mezglu) unknowingly [.An'nsunjli] adv nezinot; nenojaušot

unknown [.An'nsun] I n : the u. — 1) nezināmais; 2) svešinieks; nepazīstamais; 3) mat. nezināmais (lielums)', II a nezināms; nepazīstams; svešs; III adv slepus

unk-unks ['Aijk'Aqks] n pl amer. sl. neparedzētas nepatikšanas; nelaimes gadījums; ķeza

unlace [.An'leis] v atraisīt unlade [.An'leid] v izkraut unladen [.An'leidn] a nenoslogots;

nepgrūtināts; u. weight — svars bez kravas unladylike [.An'leidilaik] a dāmai

nepiedienīgs unlatch [.An'laet/] v attaisīt; atbultēt unlawful [.An'b:fol] a nelikumīgs; pretlikumīgs

unlearn [,An'b:n] v (p. un p.p. unlearnt vai unlearned [,An'b:nt, ,An'b:nd]) aizmirst

(iemācīto)

unlearned [,An'b:nid] I a 1. nemācīts; neizglītots; 2. (par uzdevumu) nesagatavots; II sk. unlearn unlearnt sk. unlearn

unleash [.An'li:/] v 1. atlaist (no ķēdes, saites); to u. a dog — atlaist suni no ķēdes; 2. ļaut vaļu (emocijām u.tml.); to u. anger — izgāzt dusmas; to u. war — izraisīt karu

unleavened [.An'levnd] a 1. neraudzēts; 2. neuzlabots; neizdaiļots; life u. by amusements — dzīve bez izpriecām unled [.An'led] a nevadīts unless [An'les] conj 1. ja... ne; ja vien ... ne; u. I'm mistaken—ja vien es nekļūdos; we shall stay u. you have objections — mēs paliksim, ja vien jums nav iebildumu; 2.: u. and until — līdz; kamēr unlettered [.An'letad] a nemācīts, neizglītots unlicensed [.An'laisanst] a neatļauts;

nelikumīgs; nelicenzēts unlike [.An'laik] I a atšķirīgs; nevienāds; as u. as day and night — dažādi kā diena un nakts; u. charges el. — dažāda nosaukuma lādiņi; u. signs mat. — pretējas zīmes; n prep atšķirībā no; pretēji unlikely [An'laikh] a 1. neticams; maz ticams; neiespējams; they are u. to marry — maz ticams, ka viņi apprecēsies; 2. nekā laba nesološs; nepatīkams; it's an u. business — tur nekas labs nav gaidāms unlimited [An'limitid] a neierobežots; bezgalīgs; u. company— sabiedrība ar neierobežotu atbildību (apdrošināšanā); u. opportunities — neierobežotas iepējas; u. weapon mil. — neierobežotas darbības ierocis

unlined [.An'laind] a 1. bez līnijām,

nelīnijots; 2. neoderēts unlink [.An'liqk] v atvienot; atkabināt

unload [.An'lsud] v 1. izkraut; izlaist pasažierus; 3. tikt vaļā; izpārdot; 4. pārn. novelt; izgāzt; 5. mii. izlādēt unlock [.An'lok] v atslēgt; 0 to u. one's

heart — izkratīt sirdi unlooked-for [.An'luktfo:] a negaidīts; neparedzēts

unloose, unloosen [.An'luis, ,An'lu:sn] v

atraisīt; atbrīvot unlovable [.An'lAvabl] a nemīlams unloved [.An'lAvd] a nemīlēts unloving [.An'lAvir]] a

nemīlošs; nelaipns unluckily [An'Ukih] adv par nelaimi;

nelaimīgi; nelaimīgā kārtā unlucky [An'lAki] a nelaimīgs; neveiksmīgs; bom under an u. star— dzimis zem nelaimīgas zvaigznes unmade [.An'meid] a 1. (par gultu)

nesaklāts; 2. negatavs; nepagatavots unmade sk. unmake

unmake [.An'meik] v (p. un p.p. unmade [.An'meid]) 1. iznīcināt (padarīto); 2. atcelt (no amata); 3. pārtaisīt; mainīt; to u. one's mind — pārdomāt unman [.An'maen] v 1. atņemt (vīrišķību,

drosmi); 2. atstāt bez apkalpes (kuģi) unmanageable [An'masnid33bl] a 1. grūti apstrādājams; grūti vadāms; grūti kontrolējams; 2. nepaklausīgs; stūrgalvīgs unmanly [.An'maenli] a nevīrišķīgs; vīrieša necienīgs

unmannerly [An'maenali] a neaudzināts;

neuzvedīgs; nepieklājīgs unmapped [.An'maept] a kartē neatzīmēts unmarked [,An'ma:kt] a 1. neievērots;

2. neatzīmēts; neiezīmēts; nemarķēts unmarketable [.An'maikitabl] a 1. pārdošanai nederīgs; 2. nelikvīds unmarried [.An'maerid] a neprecējies; u.

mother — vientuļā māte unmask [,An'ma:sk] v 1. noņemt (noraut)

masku; 2. atmaskot unmatched [.An'maet/t] a nesalīdzināms; nepārspējams

unmeaning [,/vn'mi:nirļ] a 1. nenozīmīgs;

2. neizteiksmīgs unmeant [.An'ment] a netīšs

1187unmeasured

unmeasured [.An'n^sd] a 1. neizmērīts;

2. neizmērojams; bezgalīgs unmentionable [An'men/nabl] a neminams;

nenosaucams unmentionables [An'men/nablz] n pl novec.,

humor, apakšveļa; apakšbikses unmerciful [An'm3:siful] a nežēlīgs; cietsirdīgs

unmerited [.An'mentid] a 1. nepelnīts; 2. bez nopelniem

unmethodical [.Anmi'Otxiikl] a nesistemātisks; haotisks unmindful [An'maindfl] a aizmāršīgs; nevērīgs; to be u. of others — būt nevērīgam pret citiem unmistakable [.Anmi'steikabl] a 1. nekļūdīgs; 2. nepārprotams; skaidrs unmitigated [An'mitigeitid] a 1. pilnīgs; galīgs; u. liar — nelabojams melis; 2. neremdināms; u. grief— neremdināmas bēdas

unmixed [.An'mikst] a nejaukts; tīrs unmodifiable [.An'modifaiabl] a nepārveidojams; negrozāms; nemodificējams unmoor [.An'mua] v jūrn. pacelt enkuru unmoral [.An'mnrel] a amorāls; netikumīgs unmounted [.An'mauntid] a 1. kājnieku-; u. police — kājnieku policija; 2. (par dārgakmeni) neiekalts; neiedarināts; 3. (par gleznu) neierāmēts unmoved [.An'muivd] a 1. neizkustināts;

neskarts; 2. neaizkustināts; vienaldzīgs unmusical [,An'mju:zikl] a nemuzikāls unmuzzle [.An'nuzl] v 1. noņemt uzpurni; 2. ļaut brīvi runāt; atbrīvot no klusuciešanas solījuma

unnamed [.An'neimd] a 1. nenosaukts;

neminēts; 2. bezvārda-; nezināms unnatural [An'naet/ral] a 1. nedabisks;

2. pretdabisks unnavigable [.An'naevigabl] a nekuģojams unnecessary [An'nesasan] a nevajadzīgs; lieks

unnerve [,An'ri3:v] v atņemt drosmi unnoticed [.An'nautist] a neievērots;

nepamanīts unnumbered [.An'nAmbad] a 1. nenumurēts;

neskaitīts; 2. neskaitāms unobservant [,An3b'z3:v3nt] a nevērīgs;

neuzmanīgs unobstructed [.Anab'stTAktid] a nekavēts;

brīvs; u. sight — skaidra redzamība unobtainable [.Ansb'teinabl] a neiegūstāms; neaizsniedzams unobtrusive [.Ansb'truisiv] a neuzbāzīgs;

kautrīgs; kluss unoccupied [.An'okjupaid] a 1. brīvs; dīks; nenodarbināts; 2. neaizņemts; (par ēku u.tml.) neapdzīvots unoffending [.Ana'fendit]] a neapvainojošs; neaizskarošs; nekaitīgs; u. joke — nevainīgs joks unofficial [.Ans'fi/l] a neoficiāls; u. strike —

arodbiedrības nesankcionēts streiks unopened [.An'aupand] a 1. neatvērts; 2. (par

grāmatas lapām) neatgriezts unorthodox [.An'oittadoks] a neikdienišķs; neparasts; u. artist — savdabīgs mākslinieks unostentatious ['An.nsten'tei/as] a neuzkrītošs; neuzbāzīgs; vienkāršs unowned [.An'sund] a nevienam

nepiederošs; bezīpašnieka-unpack [.An'paek] v 1. izsaiņot; izkravāt;

2. atšifrēt (simbolus u.tml.); atklāt jēgu;

3. izkratīt sirdi

unpaid [.An'peid] a 1. nesamaksāts; nenomaksāts; u. for— uz kredīta; 2. neatalgots unpalatable [An'paebtabl] a 1. negaršīgs; pretīgs; 2. nepatīkams; u. truth— rūgta patiesība

unparalleled [An'paeraleld] a nesalīdzināms;

nepārspējams unpardonable [An'paidnabl] a nepiedodams unparented [.An'pearentid] a formāl. bez

vecākiem; vecāku pamests unpark [,An'pa:k] v izbraukt no stāvvietas

(automašīnu) unparliamentary [An.pcuta'mentsn] a neparlamentārs; parlamentam neatbilstošs; u. language — neparlamentāra valoda (asi, rupji izteicieni) unpatriotic [An.psetn'otik] a nepatriotisks

unpaved [.An'peivd] a nebruģēts unpenetrable [.An'penitrebl] a necaurlaidīgs unperformed [.Anps'fbimd] a 1. neizdarīts; nepaveikts; 2. (par lugu, lomu) neiestudēts; nenotēlots

unperson [,An'p3:son] n bijusī persona; savu

stāvokli zaudējis ievērojams darbinieks unperturbed [,Anpo't3:bd] a mierīgs;

nesatraukts unpick [.An'pik] v izārdīt (šuvi) unpicked [.Aripikt] a 1. (par šuvi) izārdīts; 2. neizmeklēts; nešķirots; neatlasīts; u. samples— neizmeklēti paraugi; 3. (par ziediem, augļiem) nenoplūkts; nenorauts unpin [.An'pin] v izņemt adatas; atspraust unplaced [.An'pleist] a 1. (sacensībās) neieguvis nevienu no pirmajām trim vietām; 2. neiecelts amatā; nenorīkots darbā; 3. (par preci) neizpārdots unplayable [.An'pleiabl] a 1. sp. (par bumbu, servi u.tml.) neatvairāms; neatsitams; 2. (par sporta laukumu) spēlei nederīgs (nepiemērots); 3. (par skaņuplati) atskaņošanai nederīgs; bojāts; 4. (par mūziku) atskaņošanai pārāk sarežģīts unpleasant [/vn'pleznt] a nepatīkams unpleasantness [An'plezntnss] n 1. nepatīkama lieta; nepatikšanas; 2. strīds; nesaprašanās unpleasing [,An'pli:zir]] a nepievilcīgs; nepatīkams

unplug [.An'pLvg] v 1. el. izraut kontaktdakšu no ligzdas; atslēgt; izslēgt; 2. izņemt aizbāzni (tapu) unplumbed [,An'pL\md] a 1. (par dziļumu) neizmērīts; 2. pārn. neizdibināts; neizprasts unpointed [.An'pointid] a 1. bez pieturzīmēm; 2. (par zīmuli) neass; neuzasināts; 3. (par joku u.tml.) sekls; nodrāzts

unpolished [,An'pDli/t] a 1. negluds; neslīpēts; nepulēts; 2. pārn. rupjš; neizkopts; u. manners — rupjas manieres unpolite [.Anpo'lait] a nepieklājīgs; nelaipns;

rupjš

unpolitical [.Anpslitiksl] a 1. apolitisks; 2. ar politiku nesaistīts

unpopular [.An'popjulo] a nepopulārs; neiecienīts; ideas u. with young —jauniešu vidē nepopulāras idejas unpractical [.An'praektikl] a nepraktisks unpractised [An'praektist] a 1. nelietots; nepraktizēts; 2. nepieredzējis; neveikls; neievingrinājies unprecedented [An'presidantid] a nepiedzīvots; nedzirdēts; bezprecedenta-unprejudiced [.An'predjudist] a bez

aizspriedumiem; objektīvs unpremeditated [.Anpn'mediteitid] a

1. neapdomāts; neapsvērts; 2. jur. bez iepriekšēja nodoma

unprepared [.Anpripeod] a 1. nesagatavots;

2. bez sagatavošanas unprepossessing [An.priipo'zesir]] a nepatīkams; nepievilcīgs; neizskatīgs

unpretentious [.Anpn'ten/os] a vienkāršs; nepretenciozs; u. style of living — vienkāršs dzīvesveids unpriced [.An'praist] a 1. nenovērtēts; nenocenots; bez noteiktas cenas; 2. nenovērtējams; dārgs unprincipled [An'pnnsopld] a bezprincipu-;

svārstīgs; nenoteikts unprivileged [,An'pnvilid3d] a 1. nepri-vileģēts; bez privilēģijām; 2. jur. ne-konfidenciāls unprofessional [.Anpra'fe/nal] a 1. bez profesijas; 2. neprofesionāls; u. advice — nespeciālista padoms; 3. profesijas ētikai neatbilstošs; u. conduct— profesionālās ētikas pārkāpums unprofitable [.An'profitabl] a neienesīgs; nerentabls

unpromising [.AJi'promisir]] a panākumus

nesološs; neiepriecinošs unprotected [.Anpra'tektid] a 1. neaizsargāts;

nenodrošināts; 2. (par apvidu) atklāts unproved [,An'pru:vd] a nepierādīts;

nepamatots unprovided [.Anpro'vaidid] a 1. (with, for) neapgādāts; (ar līdzekļiem) nenodrošināts;

2. nesagatavots

unprovoked [.Anpro'vaukt] a neizprovocēts; bez iemesla; u. abuse — beziemesla

1189unpublished

apvainojums unpublished [,An'pAbli/t] a nepublicēts; neizdots

unpunctual [.An'pAT] /ct/ual] a neprecīzs;

neakurāts unpunished [,An'pAm/t] a nesodīts unputdownable [.Anput'daunabl] a (par

lasāmvielu) aizraujošs; saistošs unqualified a 1. [.An'kwolifaid] nekvalificēts; 2. [An'kwolifaid] bezierunu-; noteikts; u. denial — kategorisks noliegums; u.liar — nelabojams melis; u. truth — kaila patiesība unquenchable [.An'kwent/abl] a neapslāpējams; neremdināms; u. thirst— nedzēšamas slāpes unquestionable [An'kwest/nabl] a neapšaubāms; neapstrīdams unquestioned [An'kwest/and] a 1. neapšaubīts; neapstrīdēts; 2. nevaicāts; neiztaujāts

unquiet [.An'kwaiat] a nemierīgs; satraukts unquotable [.An'kwautabl] a 1. necitējams;

2. necenzēts unquote [.Ankwaut] I n pēdiņas; II v likt

pēdiņas (vārda, teikuma) beigās unravel [An'raevl] v 1. atšķetināt; izārdīt (dziju

u.tml.); 2. atminēt; atrisināt unreadable [,An'ri:dabl] a 1. (par rokrakstu u.tml.) nesalasāms; 2. garlaicīgs; nelasāms unready [.An'redi] a 1. negatavs; 2. neiz-

manīgs; neatjautīgs unreal [.An'nal] a 1. nereāls; iedomāts;

2. neīsts; viltots unrealizable [An'nalaizabl] a nerealizējams;

neizpildāms unreasonable [An'riiznabl] a 1. nesaprātīgs; neapdomīgs; 2. pārmērīgs; nepamatots; u. price — pārmērīgi augsta cena unreasoned [,An'ri:znd] a 1. nepārdomāts;

nepamatots; 2. iracionāls unreclaimed [.Annldeimd] a 1. nelabojams; 2. neatprasīts; 3. (par zemi) neapgūts;

neapstrādāts; nekultivēts unrecognizable [.An'rekagnaizabl] a neatpazīstams; pārvērties līdz nepazīšanai unrecognized [.An'rekagnaizd] a 1. nepazīts;

2. neatzīts

unreconcilable [.An'rekansaibbl] a

nesamierināms unrecorded [,Anriko:did] a nepierakstīts;

nefiksēts; neprotokolēts unredeemed [,Ann'di:md] a 1. (par solijumu) neizpildīts; 2. (par ķīlu, vekseli) neizpirkts; 3. (par parādu) nenomaksāts; nedzēsts

unrefined [.Anri'faind] a 1. neattīrīts;

nerafinēts; 2. neizsmalcināts; nenoslīpēts unregistered [.An'redjistad] a 1. nereģistrēts;

2. kom. bezvārda-; uzrādītāja-unregulated [.An'regjuleitid] a 1. neno-

regulēts; nenokārtots; 2. neregulējams; nekontrolējams; u. crossing — neregulējams [ielu] krustojums;

3. nekārtīgs; haotisks

unrehearsed [,Ann'h3:sd] a 1. negaidīts; nesagatavots; neparedzēts; u. effect — neparedzēts efekts; 2. teātr. neizmēģināts; nesamēģināts unrelenting [.Anri'lentirj] a 1. nežēlīgs; nepielūdzams; nelokāms; 2. nemitīgs; nerimstošs; u. activity — nerimstoša darbošanās

unreliable [.Ann'laiabl] a neuzticams; uz ko

nevar paļauties unrelieved [,Ann'li:vd] a 1. monotons; vienmuļš; 2. (no saistībām, pienākuma) neatbrīvots 3. (par sargkareivi) nenomainīts

unremitting [.Anri'mitit]] a nemitīgs,

nerimstošs; neatslābstošs unrepeatable [,Ann'pi:t3bl] a neatkārtojams unrequited [.Anri'kwaitid] a 1. neatalgots; nesamaksāts, neatlīdzināts; u. affections — vienpusējas jūtas; 2. neatmaksāts; neatriebts unreserved [,Ann'z3:vd] a 1. neatturīgs; nerezervēts; u. confidence — pilnīga uzticēšanās; 2. atklāts; tiešs; 3. (par vietu u.tml.) nerezervēts; nepasūtīts unreservedly [,Ann'z3:vidli] adv 1. atklāti;

2. bez iebildumiem unrest [.An'rest] n I. nemiers; satraukums; 2. jukas; nemieri

unrestrained [.Anri'streind] a nevaldāms;unsheltered

neapvaldīts; u. anger— nevaldāmas dusmas

unrestricted [.Anristriktid] a neierobežots unrighteous [An'rait/as] a 1. netaisnīgs; nepelnīts; 2. negodīgs; nekrietns; the u. — grēcinieki

unrip [.An'np] v 1. atraut (vaļā); atplēst; 2. atārdīt

unripe [.An'raip] a nenobriedis; nenogatavojies; neienācies unrivalled [An'raivld] a nepārspēts;

nesalīdzināms unroll [.An'reul] v 1. atritināt; attīt; 2. atritināties; attīries unroot [,An'ru:t] v 1. izraut ar saknēm; 2. izskaust

unruffled [.An'rAfld] a 1. mierīgs; nesatraukts; 2. (par ūdens virsmu) gluds; nesavirmots unruled [,An'ru:ld] a 1. nevadāms; nekontrolējams; 2. nelīnijots; gluds unruly [An'ruili] a 1. nepaklausīgs; nevaldāms; 2. brāzmains; straujš unsafe [.An'seif] a nedrošs; bīstams unsaid [.An'sed] I a neizteikts; neizrunāts;

H sk. unsay unsatisfactory [An.sastis'faektari] a neapmierinošs; nepietiekams unsavoury [.An'seivan] a 1. negaršīgs; sājš; bezgaršīgs; 2. nepatīkams; pretīgs; u. reputation — slikta slava unsay [.An'sei] v (p. un p.p. unsaid [.An'sed]) atsaukt teikto; ņemt savus vārdus atpakaļ unscathed [.An'skeiSd] a neievainots; neskarts

unschooled [,An'sku:ld] a 1. neskolots; nemācīts; 2. dabas dots; iedzimts; u. talant — dabas dots talants unscientific [An.saian'tifik] a nezinātnisks unscramble [.An'skraembal] v 1. atšifrēt (kodētu dokumentu); 2. sar.

atšķetināt; atrisināt

unscrew [.An'skru:] v noskrūvēt; atskrūvēt unscripted [.An'sknptid] a (par pārraidi)

bez iepriekSsagatavota teksta; bez scenārija;

no notikuma vietas unscrupulous [,an'sku:pjubs] a (par līdzekļu

izvēli) negodīgs unseal [,An'si:l] v noņemt zīmogu unseasonable [An'siiznabl] a 1. sezonai neatbilstošs; u. heat — gadalaikam neparasts karstums; 2. nelaikā (nevietā) izteikts (izdarīts) unseasoned [,An'si:znd] a 1. bez garšvielām; nevircots; 2. nenobriedis; neizturēts; neizžāvēts; 3. nepieradis; nepieradināts unseat [,An'si:t] v 1. izmest no segliem

(jātnieku); 2. pari, atņemt mandātu unseaworthy [,An'si:,w3:5i] a jūras

dienestam nederīgs unseemly [An'si:mli] a nepieklājīgs; nepiedienīgs

unseen [,An'si:n] a 1. neredzams; 2. neredzēts; 3. (par tulkojumu) iepriekš-nesagatavots unselfish [.An'selfi/] a nesavtīgs; pašaizliedzīgs

unserviceable [,An's3:viS3bl] a lietošanai

nederīgs; sabojājies unsettle [.An'setl] v 1. izjaukt (kārtību)-, izsist no sliedēm; 2. sabojāt (kuņģi); 3. apbēdināt; sarūgtināt; satraukt unsettled [.An'setld] a 1. nenostabilizējies; nepastāvīgs; u. weather — mainīgs laiks; 2. nemierīgs; šaudīgs; 3. nenokārtots; neatrisināts; u. account— nenomaksāts rēķins

unshadowed [.An'/aedaud] a 1. neapmācies; skaidrs; 2. pārn. neaptumšots; u. happiness — neaptumšota laime unshakable [An'/eikabl] a nesatricināms; nelokāms

unshaken [.An'/eiksn] a nelokāms; stingrs;

u. resolution — nelokāms lēmums unshapely [,An'/eipli] a bezveidīgs; neglīts unshared [.An'/ead] a (par jūtām) vienpusējs

unshaven [,An'/eivn] a neskūts; neskuvies unsheathe [,An'/i:5] v izvilkt no maksts

(zobenu)

unsheltered [.An'/eltsd] a 1. neapsegts;

neaizsargāts; 2. bez pajumtes; 3. : u.

industries— (pret importa konkurenci) nenodrošinātas rūpniecības nozares

1191unshielded

\

unshielded [,\n'/i:ldid] a neaizsegts;

neaizsargāts unship [.An1/īp] v 1. izkraut no kuģa; 2. izsēdināt krastā; 3. novākt (airus, mastus u.tml.)

unshod [,An'/od] a formal, basām kājām;

2. (par zirgu) neapkalts unshorn [,An'/o:n] a neapcirpts unshrinkable [.An1/nijkabl] a (par audumu) nerūkošs

unshrinking [.An'/nrjki»]] a stingrs; nelokāms

unsightly [An'saith] a neizskatīgs; nepievilcīgs; neglīts unsigned [.An'saind] a neparakstīts unskilful [.An'skilful] a 1. neprasmīgs; neizveicīgs; 2. neveikls; u. attempt — neveikls mēģinājums unskilled [.An'skild] a nekvalificēts; u. labour— 1) nekvalificēts darbaspēks; 2) nekvalificēts darbs unslaked [.An'sleikt] a 1. (par slāpēm u.tml.) neveldzēts; neremdināts; 2. (par kaļķiem) nedzēsts unsleeping [,An'sli:pit]] a modrs unsociable [.An'ssu/abl] a nesabiedrisks; noslēgts

unsocial [.An'sau/al] a 1. nesabiedrisks;

2. pretsabiedrisks; antisociāls

unsold [.An'sauld] a nepārdots; neizpārdots;

(par preci) iegūlis unsolicited [.Ansa'lisitid] a labprātīgs; nelūgts; neprasīts unsolved [.An'solvd] a (par uzdevumu)

neatrisināts unsophisticated [.Ansa'fistikeitid] a 1. vienkāršs; dabisks; neviltots; 2. (tehniski) nesarežģīts unsought [,An'so:t] a nelūgts; nemeklēts unsound [.An'saund] a 1. nevesels; slimīgs; slims; of u. mind— garīgi slims; u. sleep — tramīgs miegs; 2. nestabils; nedrošs; u. ice — čagans ledus;

3. nepamatots; kļūdains; maldīgs; u. argument — nepamatots arguments

unsounded [.An'saundid] a neizpētīts; (par

dziļumu) neizmērīts

unsparing [An'speanrj] a 1. nesaudzīgs; nežēlīgs; u. of others — nesaudzīgs pret citiem; 2. devīgs; izšķērdīgs; he is u. in (of) praise — viņš neskopojas ar uzslavām unspeakable [An'spi:kabl] a neizsakāms; neaprakstāms; u. joy — neaprakstāms prieks; u. manners — šausmīgas manieres unsportsmanlike [.An'spoitsmanslaik] a

sportista necienīgs; negodīgs unspotted [.An'spntid] a neaptraipīts; tīrs unstable [.An'steibl] a nestabils; nepastāvīgs; svārstīgs

unstamped [,/vn'staempt] a 1. bez markas;

2. neapzīmogots unsteady [.An'stedi] a 1. nestabils; nedrošs;

2. svārstīgs; nepastāvīgs unstick [.An'stik] v (p. un p.p. unstuck [.An'stAk]) 1. atlīmēt; noplēst; to come unstuck — atlīmēties; 2. sar. (par plānu u.tml.) neizdoties; izgāzties unstinted [An'stintid] a neierobežots; bezgalīgs

unstitch [.An'stit/] v atārdīt (šuvi); to come

~ed — izārdīties unstop [.An'stop] v 1. atkorķēt; 2. novērst

šķērsli; atbrīvot ceļu unstrap [.An'straep] v atsaitēt (siksnas) unstressed [.An'strest] a neuzsvērts, neakcentēts

unstrung [.An'strAi]] a 1. (par stiegru, stigām) neuzvilkts; nenostiegrots; 2. uzbudināts; uzskrūvēts unstuck sk. unstick

unsubmissive [.Anssb'misiv] a nepakļāvīgs unsubstantial [.Ansab'staen/l] a 1. nebūtisks;

2. nereāls; nemateriāls; iedomāts;

3. nestiprs; nedrošs; 4. (par barību) nesātīgs; nebarojošs

unsuccessful [.Ansok'sesful] a nesekmīgs;

neveiksmīgs unsuitable [.An'suitsbl] a nepiemērots;

neatbilstošs unsuited [,An'su:tid] a 1. (to, for) nepiemērots; nederīgs; 2. neapmierināts; to remain u. — palikt neapmierinātam unsullied [.Ans'sAhd] a formāl. (par

reputāciju) neaptraipīts

unsung [.An'sAij] a poēt. neapdziedāts;

neslavināts unsure [.An'/ua] a nedrošs; (no briesmām)

nepasargāts unsurmountable [.Ansa'mauntabl] a nepārvarams

unsurpassable [.Ansa'paisabl] a nepārspējams

unsusceptible [.Ansa'septabl] a 1. (to) nejūtīgs; 2. (to, of) (pret slimību) neuzņēmīgs unsuspected [.Ansa'spektid]

a 1. aizdomās neturēts; ārpus aizdomām esošs; 2. necerēts; negaidīts unsuspicious [.Ansa'spi/as] a 1. tāds, kas

nenojauš; 2. aizdomas neradošs unswerving [An'sw3:vir]] a stingrs; nelokāms untangle [.An'taeqgl] v atšķetināt untapped [.An'taept] a nesākts; neskarts; neizmantots; u. resources— neizmantoti resursi

untasted [.An'teistid] a nenogaršots; nebaudīts

untaught [,An'to:t] a 1. nemācīts; neizglītots; 2. dabisks

untempered [.An'tempsd] a 1. pārmērīgs;

neapvaldīts; 2. (par tēraudu) nerūdīts untenable [.An'tenabl] a 1. (par cietoksni) neaizsargājams; 2. (par argumentu u.tml.) nepārliecinošs unthankful [,Ari0aei]kful] a nepateicīgs unthinkable [An'Onjkabl] a neiedomājams;

neiespējams; neticams unthinking [,An'0it]kir]] a neapdomīgs; pārsteidzīgs

unthought-of [An'Cb:tov] a negaidīts; neiedomājams

untidiness [An'taidinss] n nekārtība; nevīžība untidy [An'taidi] a nekārtīgs; nevīžīgs untie [.An'tai] v atraisīt; atsiet until [an'til] I prep līdz; u. now — līdz šim; II conj līdz; kamēr, wait u. I call — pagaidiet, kamēr es pasaukšu untimely [An'taimli] I a priekšlaicīgs; II adv

nelaikā; priekšlaikus

untinged [.An'tin d-ļA] a 1. neiekrāsots; netonēts; 2. pārn. neapēnots; neaptumšots;

meeting not u. with grief— skumja tikšanās

untiring [An'taisni]] a nenogurstošs untold [.An'tauld] a 1. neizstāstīts; neminēts; 2. neskaitāms; neizmērojams; u. wealth — neizmērojamas bagātības untouchable [An'tAt/abl] a neaizskarams untoward [.Ante'woid] a 1. nelabvēlīgs; nepiemērots; u. conditions — nelabvēlīgi apstākļi; 2. neveiksmīgs; nelaimīgs; u. choice — neveiksmīga izvēle untrained [.An'treind] a neapmācīts;

nevingrināts; netrenēts untranslatable [.Antraensleitobl] a netulkojams

untrodden [.An'trodn] a neiemīts; neie-staigāts

untroubled [.An'trAbld] a 1. netraucēts;

mierigs; 2. nesaduļķots; dzidrs; skaidrs untrue [.An'tru:] a 1. nepatiess; nepareizs; 2. (to) neuzticīgs; 3. (to) (paraugam u.tml.) neatbilstošs untruly [,An'tru:h] adv nepatiesi; nepareizi untrustworthy [,An'trASt,w3:5i] a neuzticams

untruth [,An'tru:0] n nepatiesība; meli untruthful [,An'tru:0ful] a 1. melīgs; u. boy — melīgs zēns; 2. nepatiess; melīgs; u. information — nepatiesas ziņas unturned [.An'taind] a neapgriezts untutored [.An'tjuitsd] a neapmācīts; netrenēts

unusable [.An'ju:zabl] a nelietojams; ne-derigs

unused [,An'ju:zd] a 1. nelietots; 2. (to) nepieradis

unusual [Anjui^ual] a 1. neparasts; īpašs;

2. rets; savāds unutilized [An'ju:tilaizd] a neizmantots; neizlietots

unutterable [An'Atarebl] a 1. neizrunājams;

2. neizsakāms unvarnished a 1. [,An'va:ni/t] nelakots; 2. [An'voim/t] vienkāršs; neizpušķots; u. truth — tīra patiesība unvarying [An'vesriii]] a nemainīgs; pastāvīgs

unveil [.Ariveil] v 1. noņemt plīvuru; 2. svinīgi atklāt (pieminekli u.tml.)-, 3. atklāt (noslēpumu) unversed

[,An'v3:st] a formal, (in) nekompetents unvoiced [.An'voist] a 1. neizteikts;

neizsacīts; 2. vai. nebalsīgs unwanted [.An'wontid] a nevēlams;

nevajadzīgs; lieks unwarned [,An'wo:nd] a nebrīdināts unwarranted [.An'wnrentid] a 1. patvaļīgs;

nelikumīgs; neatļauts; 2. nepamatots unwary [an'wean] a nepiesardzīgs unwavering [An'weivanrj] a stingrs; nelokāms; u. faith — nelokāma ticība unwearying [an'wianit]] a nenogurstošs;

neatlaidīgs unwed [.An'wedJ a neprecēts; neprecējies unweighted [.An'weitid] a 1. neapgrūtināts;

2. nesvarīgs; vērā neņemams unwelcome [An'welksm] a 1. nevēlams;

nepatīkams; 2. negaidīts; nelūgts unwell [.an'wel] a nevesels unwholesome [.an'hsulssm] a neveselīgs;

veselībai kaitīgs unwieldy [An'wi:ldt] a 1. neveikls; smagnējs;

2. neparocīgs unwilling [.An'wilnj] a negribīgs; nelab-

prātīgs; to be u. — nevēlēties unwillingly [An'wilii]li] adv negribot;

negribīgi; nelabprāt unwind [.An'watnd] v (p. un p.p. unwound [.An'waund]) 1. attīt; atritināt; 2. attīries; atrist; 3. sar. nomierināties unwished [An'wt/t] a (for) nevēlams; negribēts

unwitting [an'witir]] a neapzināts; nevilšs unwittingly [an'witir]h] adv neviļus; negribot unwonted [an'wsuntid] a neparasts; nepierasts

unwordly [,An'w3:ldh] a 1. garīgs;

dvēselisks; 2. dievišķs; pārpasaulīgs unworkable [,An'w3:kabl] a nelietojams;

darbam nepiemērots unworkmanlike [,an'w3:km3nlaik] a nemākulīgs; diletantisks unworthy [an'w3:5i] a 1. zems; nicināms;

2. (of) necienīgs; nepiedienīgs

unwound sk. unwind

unwrap [.An'raep] v 1. iztīt; attīt; 2. iztīries; attīties

unwritten [.An'ntn] a nerakstīts; nepierakstīts; u. law — nerakstīts likums

unyielding [An'jiildirj] a stingrs; nepiekāpīgs; nelokāms

unyoke [.An'jauk] v 1. izjūgt; 2. atbrīvot no jūga

unzip [An'ztp] v 1. atvilkt rāvējslēdzēju;

2. sar. lauzt pretestību

up [Ap] I n 1.: the ups and downs — baltās un nebaltās dienas; 2. (bumbas) atsitiens (no zemes)-, 3. sl. laba doma; patīkams notikums; II a attr. 1. augšupejošs; up stroke— 1) (spalvas) vilciens uz augšu; 2) (bumbas) sitiens uz augšu; 2. pieaugošs;

3. (par vilcienu, autobusu u.tml.) lielpilsētas (centra, ziemeļu) virzienā ejošs; 4. (par dzērienu) dzirkstošs; 5. pārn. dzīvs; dzīvīgs; HI v 1. (with) sar. pacelt; he upped the snake with a stick — viņš pacēla čūsku ar nūju; to up with one's hand (arm) — atvēzēties; 2. sar. pielēkt kājās; pietrūkties; he ~ped and left — viņš pielēca kājās un aizgāja; 3. sar. palielināt; paaugstināt; to up the prices — paaugstināt cenas; IV adv 1. augšā; augšup; augstāk; age 10 up — no 10 gadiem un vecāki; hands up! — rokas augšā!; speak up! — runājiet droši!; the sun is up — saule ir uzlēkusi; the tide is up — sācies paisums; to go up to town — doties uz pilsētu; to move up in the world — iegūt augstāku stāvokli sabiedrībā; up and down— 1) augšup un lejup; 2) krustām šķērsām; up right (left) — (skatuves) dziļumā pa labi (pa kreisi); up [with]!— lai dzīvo!; 2. (norāda uz darbības pāreju no horizontāla (miera) stāvokļa vertikālā (aktivitātes) stāvoklī)-, he is up and about— viņš ir piecēlies (pēc slimības); he is up and doing — viņš jau strādā; help him up! — palīdziet viņam piecelties!; he was up late— viņš ilgi palika augšā;

put your umbrella up! — uzliec lietussargu!; to get up — piecelties

(no gultas)-, wind up your watch! — uzvelc savu pulksteni!; 3. (norāda uz darbības pabeigtību, rezultātu): it's all up with him— viņš ir pagalam; the case is up before the court — lieta nodota tiesai; the House is up—parlamenta sesija beigusies; time is up— laiks beidzies; to catch up (with)— panākt; to come up— pienākt; to drink (eat) up — izdzert (izēst); to drive up — piebraukt; 0 he is hard up — viņam klājas grūti; to be up for sale (discussion) — pārdošanai (apspriešanai) domāts; V prep augšup pa; up the hill— kalnup; pret kalnu; up the river— augšup pa upi; up the stairs— augšup pa kāpnēm; up the street — pa ielu uz augšu; up the wind — pret vēju; up town — uz pilsētu up-and-coming [.Apsnd'kAmii]] a

1. enerģisks; 2. daudzsološs up-and-down [.Apan'daun] a 1. augšup un

lejup vērsts; up-and-d. gait— lēkājoša gaita; 2. amer. tiešs; atklāts; 0 up-and-d. life — likteņa nejaušības up-and-up [.Apsnd'Ap] n : on the up-and-up sar.— 1) brit. daudzsološs; veiksmīgs; 2) amer. godīgs upbraid [Ap'breid] v sabārt upbringing ['Ap,brii]it]] n audzināšana upbuilding ['Ap.bildit]] n uzcelšana;

izveidošana upcoming ['ApkAimij] a amer. drīzumā

notiekošs; gaidāmais upcountry [,Ap'kAntn] In zemes vidiene; n a zemes vidienē esošs; HI adv [Ap'kAntn] zemes vidienē update I n ['Apdeit] 1. modernizācija;

2. (datu) koriģējums; precizējums;

3. (referāta u.tml.) pēdējais, precizētais variants; 4. pēdējās, svaigākās ziņas; H v [Ap'deit] 1. modernizēt; 2. koriģēt; precizēt

updo ['Apdu:] n augsts matu sakārtojums upend [Ap'end] v 1. novietot stāvus; apgriezt

otrādi; 2. notriekt (no kājām) upgrade [.Ap'greid] I n pacēlums; II v paaugstināt darbā (ar augstāku kvalifikāciju) upgrowth OpgrauS] n augšana; attīstība;

izaugsme

upheaval [Ap'hiivl] n 1. novirze; novirzīšanās; 2. apvērsums; 3. ģeol. slāņu pārvietošanās upheld sk. uphold

uphill [.Ap'hil] lai. kalnupejošs; 2. smags; grūts; u. task— grūts uzdevums; H adv kalnup; pret kalnu uphold [Ap'hauld] v (p. un p.p. upheld [Ap'held]) 1. [at]balstīt; 2. apstiprināt; to u. a decision — apstiprināt lēmumu upholster [Aphaulsta] v 1. iekārtot (telpas)-, 2. polsterēt; tapsēt; 0 well ~ed— tukls; nobarojies

upholsterer [Ap'hsulstsrs] n polsterētājs; tapsētājs

upholstery [Ap'haulstsn] n 1. polsterētāja (vai tapsētāja) amats; 2. polsterējums; tapsējums; 3. mīkstās mēbeles; paklāji; aizkari

upkeep [*Apki:p] n 1. uzturēšana (kārtībā);

apkope; apkalpe; 2. apkopes izmaksas upland ['Apbnd] n augstiene; kalniene; kalnājs

uplift I n ['Aplift] 1. pacēlums; augšupeja; 2. amer. garīgs pacēlums; 3. krūšturis; II v [Ap'lift] 1. pacelt; 2. pacilāt; uzlabot garastāvokli upon [a'ptm] sk. onb; 0 u. my word! — goda vārds!

upper ['Apa] In 1. (kurpes, zābaka) virsa; 2. pl getras; 3. sar. narkotika; stimulants; 0 down on one's ~s— bez graša kabatā; n a virsējais; augšējais; augstākais; the U. House — Augšnams (Lielbritānijas parlamentā); the u. storey — 1) augšstāvs; 2) sar. galva; smadzenes; 0 to get the u. hand — gūt virsroku uppercut OpakAt] n sp. aperkots, sitiens no

apakšas (boksā) uppermost ['Apamoust] I a 1. visaugstākais; the u. floor — augšējais stāvs; 2. galvenais; noteicošais; II adv 1. pašā augšā; visaugstāk; 2. pirmām kārtām; 0 to say what comes u. — runāt, kas ienāk prātā uppish ['Api/] a augstprātīgs; uzpūtīgs; iedomīgs

uppishness ['Api/nas] n augstprātība;

uzpūtība; iedomība uppity Opiti] sk. uppish upright I n ['Aprait] 1. balsts; statnis; kolonna; 2. pianīns; 3. sl. džins ar alu; II a [.Ap'rait] 1. statenisks; taisns; u. posture — taisna stāja; 2. ['Aprait] godīgs; taisnīgs; m adv [Vprait] stāvus; stateniski; taisni uprising ['Ap.raiziq] n 1. sacelšanās;

2. novec. piecelšanās (no gultas) uproar [>pro:] n troksnis; kņada; u. of

laughter — smieklu šalts uproarious [Ap'roirios] a trokšņains; trakojošs

uproot [Ap'ru:t] v 1. izraut ar saknēm; 2. izsūtīt uz citu dzīvesvietu; 3. mainīt dzīvesvietu un dzīvesveidu; 4. iznīdēt; izskaust

upset I n ['Apsēt] 1. apgāšana; 2. nekārtība; sajukums; 3. ķilda; strids; 4. savārgums; stomach u. — gremošanas traucējumi; II v (p. un p.p. upset [Ap'set]) 1. apgāzt; 2. sajaukt; izjaukt; to u. smb.'s plans — izjaukt kāda plānus; 3. apbēdināt; sarūgtināt; 4. savārgt upshot ['Ap/ot] n sar. iznākums; rezultāts;

atrisinājums upside ['Apsaid] n augšpuse; virspuse upside-down [.Apsaid'daun] a apgriezts

otrādi; ačgārns upside down [.Apsaid'daun] adv 1. otrādi; ačgārni; 2. nekārtībā; the house was turned u.d.— mājā viss bija juku jukām upstage [Ap'steuķ] I n (skatuves) dibenplāns; Ila 1. (skatuves) dibenplāna-; 2. sar. augstprātīgs; uzpūtīgs; u. and county brit. — snobisks; III v pārspēt (sev. otru aktieri); pievērst uzmanību sev; IV adv (skatuves) dibenplānā upstairs [.Ap'steaz] In augšstāvs; IIa augšstāva-; III adv 1. augšup pa kāpnēm; 2. augšstāvā; 0 to kick smb. u. — paaugstināt kādu amatā (ar nolūku atbrīvoties no viņa) upstart ['Apsta:t] I n iznirelis; jaunbagātnieks; Hal. niev. jaunmodīgs; 2. negaidīti kļuvis slavens (ievērojams)

upstream [,Ap'stri:m] adv pret straumi upsurge I n ['Aps3:d3] uzplaukums;

pacēlums; II v [Ap's3:d3] uzplaukt upswing [ApswiTj] n (sev. amer.) uzplaukums uptake ['Apteik] n apķērība; atjauta; to be

quick in the u.— ātri aptvert uptick ['Aptik] n attīstītība; izaugsme; to be

on the u.— sparīgi attīstīties uptight ['Aptait] a sar. satraukts; saspringts; noraizējies

up-to-date [.Apto'deit] a 1. mūsdienu-; modems; laikmetīgs; 2. informēts; labi zinošs; to bring smb. up-to-d.— informēt kādu par notikumu attīstību up to date ['Apto'deit] adv 1. līdz šim brīdim;

2. laikmetīgi uptown [.Ap'taun] n amer. (pilsētas)

dzīvojamo namu rajoni upturn [Ap't3:n] I n (labvēlīgas) pārmaiņas; II v 1. apgriezt otrādi; 2. pacelt uz augšu (seju, acis)

upturned [,Ap't3:nd] a 1. augšup vērsts; u.

nose — uzrauts deguns; 2. otrādi apgriezts upward ['Apwod] a augšupejošs; kāpjošs; pieaugošs

upwards ['Apwodz] adv 1. augšup; 2. vairāk nekā; pāri par, from my youth u. — sākot no manas jaunības uranium [ju'reiniom] n ķīm. urāns Uranus [ju'reinas] n astr. Urāns (planēta) urban ['3:bon] a pilsētas-; pilsētniecisks; u.

life — pilsētas dzīve urbane [3:'bein] a izmeklēti pieklājīgs; ar

smalkām manierēm urbanize ['3:banaiz] v urbanizēt urchin ['3:t/in] n 1. zeņķis; palaidnis; 2. ezis urge [3:d3] I n dzinulis; vēlēšanās; II v 1. (arī to u. on) mudināt; skubināt; steidzināt; to u. the horse— skubināt zirgu; 2. uzstāt; pieprasīt

urgency ['3:d3onsr] a 1. neatliekamība; steidzamība; matter of great u. — ļoti steidzama lieta; 2. neatlaidība; uzbāzība urgent [''3:d3ont] a 1. neatliekams; steidzams;

2. neatlaidīgs; uzbāzīgs uric [juank] n urīna-; u. acid — urīnskābe urinate ['jiranneit] v urinēt; nolaist urīnu

urine ['juarin] n urins

urn [3:n] n 1. (metāla) tējkanna; kafijkanna; 2. urna

Ursa ['3:sa] n astr. : U. Major — Lielie Greizie Rati, Lielais Lācis; U. Minor — Mazie Greizie Rati, Mazais Lācis ursine ['3:sain] a lāča-us [uzsvērtā forma as, neuzsvērtā forma as] pron (papildinātāja locījums no we) mūs; mums; all of us — mēs visi; both of us — mēs abi usable ['ju:zabl] a lietojams usage ['ju:zid3] n 1. apiešanās; izturēšanās; harsh u. — skarba izturēšanās; 2. lietošana; lietojums; in accordance with the general u. — saskaņā ar vispārējām lietošanas normām; 3. paradums; paraža; ancient u. — sena paraža use I n [ju:s] 1. lietošana; lietojums; in u. — lietošanā; to come into u. — nākt lietošanā; to make (put to) u. — izlietot; to make u. of smb.'s name— atsaukties uz kādu;

2. derīgums; labums; jēga; is there any u.? — vai ir vērts?; it is no u. waiting — nav nozīmes gaidīt; of no u. — nederīgs; of u. — derīgs; to have no u. (for) —

1) nejust vajadzību; 2) noniecināt; apnicināt; there is no u. — nav vērts; what's the u.? — kāda jēga?; 3. ieradums; paraža; u. and wont— iesakņojusies paraža; 4.rel. rituāls; liv [ju:z] 1.lietot; izlietot; izmantot; may I u. your telephone? —vai drīkstu piezvanīt pa jūsu telefonu?; to u. one's brains (wits) — palauzīt galvu; 2. izturēties; to u. smb. well — izturēties pret kādu labi;

3. (lietojams tikai p. used [ju:st]) mēgt; didn't he u. to take a bus?— vai viņš parasti brauca ar autobusu?; it ~d to be said— mēdza teikt; I use[d]n't to like wine — man agrāk negaršoja vīns; there ~d to be a cinema here — šeit kādreiz bija kinoteātris; = to u. up — 1) izlietot; iztērēt; all coffee is ~d up — visa kafija ir izdzerta;

2) novājināt; novārdzināt; to feel ~d up —

justies pilnīgi izvārgušām used [ju:zd] a 1. izlietots; 2. amer. lietots;

vecs; 3. [ju:st] pieradis; you'll get u. it — jūs pieradīsiet pie tā useful rju:sfvl] a 1. derīgs; noderīgs; u. idea — laba doma; 2. sar. teicams; lielisks; a u. performance — lielisks darbiņš useless ['juislas] a 1. nederīgs; 2. nelietderīgs; veltīgs; u. effort— veltas pūles; 3. sar. nevesels; sliktā noskaņojumā; you are u. today— no tevis šodien nav nekāda labuma

user ['ju:za] n 1. patērētājs; lietotājs;

2. narkomāns; alkoholiķis usher ['a/a] I n 1. šveicars; vārtsargs; 2. vietu ierādītājs (zālē)', 3. tiesas izpildītājs; 4. amer. vedējs (kāzās); II v 1. ielaist; ievest; 2. paziņot; pieteikt usherette [,A/a'ret] n vietu ierādītāja (zālē) usual ['ju:3ual] a parasts; as u. — kā parasti usually ['ju:3uah] adv parasti usurer ['jurprs] n augļotājs usurious [ju:'zjuanas] a 1. augļotāja-; 2. (par

cenu) pārāk augsts usurp [ju:'z3:p] v uzurpēt; nelikumīgi

piesavināties usury ['ju:3uri] n 1. augļošana; 2. augļotāja

peļņa; with u.— ar uzviju utensil [ju:'tensl] n 1. instruments; darbarīks; 2. piederums; kitchen ~s— 1) virtuves trauki; 2) mājsaimniecības piederumi; writing ~s — rakstāmpiederumi uteri sk. uterus

uterus ['ju:taras] n (pl uteri ['ju:tarai]) anat. dzemde

utilitarian [,ju:tih'teanan] I n utilitārists; II a utilitārs

utilit||y [ju:'tilati] n 1. derīgums; lietderība; labums; 2. pl pakalpojumi; public ~ies — 1) komunālie uzņēmumi; sabiedriskās labierīcības; 2) komunālie pakalpojumi utilization [ju:tilai'zei/n] n izlietošana;

izmantošana utilize ['ju:tilaiz] v izlietot; izmantot utmost ['Atmaust] I n visaugstākā pakāpe; iespēju robeža; to do one's u. — darīt visu

iespējamo; to the u. - līdz pēdējam;

maksimāli; Ha galējais; maksimālais; u. secrecy— vislielākā slepenība; with u.

1197Utopia

pleasure — ar lielāko prieku Utopia [ju'taupia] n utopija Utopian [ju'taupion] I n utopists; II a utopisks

utter ['Ats] I a pilnīgs; galīgs; absolūts; u. blackness— pilnīga tumsa; u. fool — galīgs muļķis; u. refusal— kategorisks atteikums; II v 1. izdvest (skaņu, nopūtu); 2. izrunāt; izteikt; to u. one's feelings — paust vārdos savas jūtas; 3. laist apgrozībā (viltotu naudu) utterance [Vtrans] n 1. izteikšana; izpaušana;

2. izpausme; 3. izruna; defective u. — nepareiza izruna; 4. uzstāšanās; public u.— publiska uzstāšanās utterly ['Atāli] adv pilnīgi; pavisam; u.

mad — gluži traks uttermost ['Atamsust] sk. utmost U-turn ['ju:t3:n] n 1. pagrieziens par 180°;

2. sar. niev. pilnīga taktikas maiņa uvula fjutvjulo] n anat. ūka uvular ['ju:vjub] a anat. Okas-uxorious [Ak'soinss] a sievu mīlošs; sievai padevīgs

V v

V, v [vi:] n (pl V's, v's [vi:z]) 1 .angļu alfabēta divdesmit otrais burts; 2. romiešu cipars 5

vac" [vaek] n sar. (sais. no vacation)

brīvdienas; (amer.) atvaļinājums vacb [vaek] n sar. (sais. no vacuum cleaner)

putekļsūcējs vacanc||y ['veikansi] n 1. tukšums; 2. vakance; brīva vieta (darbā, viesnīcā); no ~ies (uzraksts viesnīcā)— [brīvu] vietu nav; 3. (arī v. of mind, v. of thought) vienaldzība; apātiskums vacant ['veikant] a 1. vakants; brīvs, neaizņemts; v. lands — 1) neizmantota zeme; 2) bezsaimnieka zeme; v. possession jur. — māja, uz kuru var pārcelties dzīvot tūlīt pēc tās nopirkšanas; 2. bezdarbīgs; nestrādājošs; 3. (par skatienu) vienaldzīgs; apātisks; 4. tehn. (par mašīnas gaitu) brīv-; tukš-; v. run — (mašīnas) brīvgaita, tukšgaita

vacate [va'keit] v 1. atbrīvot, atstāt (telpu u.tml.); to v. office— atbrīvot vietu (darbā); to v. command mil. — nodot komandēšanu (vadību); 2. anulēt (līgumu u.tml.); 3. amer. sar. pavadīt atvaļinājumu (brīvdienas); 4. mii evakuēt vacation [va'kei/n] I n 1. (telpas u.tml.)

atbrīvošana, atstāšana; 2. (studentu) brīv-

dienas; (amer.) atvaļinājums; long (summer) v.— vasaras brīvdienas; on v.— atvaļinājumā; v. pay — atvaļinājuma nauda; II v amer. pavadīt atvaļinājumu vacationer [va'kei/na] amer. sk. vacationist vacationist [va'kei/nist] n amer.

atvaļinājumā esošais; atpūtnieks vacationland [va'kei/nlaend] n amer. atpūtnieku un tūristu paradīze; vieta[s], kas pievelk atpūtniekus un tūristus vaccinate [Vaeksineit] v med. potēt vaccination [,vaeksi'nei/n] n med. vakcinācija, potēšana; v. rash— pēcvak-cinācijas izsitumi vaccine [Vaeksi:n] n med. vakcīna, pote vacillate ['vaesileit] v I. šaubīties; svārstīties;

2. grīļoties; to v. on one's feet — nestabili turēties kājās

vacua sk. vacuum

vacuity [vaeTcjuiati] n 1. tukšums; 2. tukšvārdība

vacuole [Vaekjuaul] n biol. vakuola vacuous [Vaekjuas] a 1. tukšs; 2. bezsaturīgs;

3. (par skatienu) vienaldzīgs; apātisks vacuum [Vaekjusm] n (pl vacua [Vaekjua] vai

vacuums ['vaekjuamz]) 1. tukšums; 2.fiz. vakuums; v. bottle (flask)— termoss; v. tube (valve) — radiolampa, elektronlampa

vacuum-clean ['vaEkju3nikli:n] v tīrīt ar Utopia

pleasure — ar lielāko prieku Utopia [ju'taupia] n utopija Utopian [ju'taupion] I n utopists; II a utopisks

utter ['Ats] I a pilnīgs; galīgs; absolūts; u. blackness— pilnīga tumsa; u. fool — galīgs muļķis; u. refusal— kategorisks atteikums; II v 1. izdvest (skaņu, nopūtu); 2. izrunāt; izteikt; to u. one's feelings — paust vārdos savas jūtas; 3. laist apgrozībā (viltotu naudu) utterance [Vtrans] n 1. izteikšana; izpaušana;

2. izpausme; 3. izruna; defective u. — nepareiza izruna; 4. uzstāšanās; public u.— publiska uzstāšanās utterly ['Atāli] adv pilnīgi; pavisam; u.

mad — gluži traks uttermost ['Atamsust] sk. utmost U-turn ['ju:t3:n] n 1. pagrieziens par 180°;

2. sar. niev. pilnīga taktikas maiņa uvula fjutvjulo] n anat. ūka uvular ['ju:vjub] a anat. Okas-uxorious [Ak'soinss] a sievu mīlošs; sievai padevīgs

V v

V, v [vi:] n (pl V's, v's [vi:z]) 1 .angļu alfabēta divdesmit otrais burts; 2. romiešu cipars 5

vac" [vaek] n sar. (sais. no vacation)

brīvdienas; (amer.) atvaļinājums vacb [vaek] n sar. (sais. no vacuum cleaner)

putekļsūcējs vacanc||y ['veikansi] n 1. tukšums; 2. vakance; brīva vieta (darbā, viesnīcā); no ~ies (uzraksts viesnīcā)— [brīvu] vietu nav; 3. (arī v. of mind, v. of thought) vienaldzība; apātiskums vacant ['veikant] a 1. vakants; brīvs, neaizņemts; v. lands — 1) neizmantota zeme; 2) bezsaimnieka zeme; v. possession jur. — māja, uz kuru var pārcelties dzīvot tūlīt pēc tās nopirkšanas; 2. bezdarbīgs; nestrādājošs; 3. (par skatienu) vienaldzīgs; apātisks; 4. tehn. (par mašīnas gaitu) brīv-; tukš-; v. run — (mašīnas) brīvgaita, tukšgaita

vacate [va'keit] v 1. atbrīvot, atstāt (telpu u.tml.); to v. office— atbrīvot vietu (darbā); to v. command mil. — nodot komandēšanu (vadību); 2. anulēt (līgumu u.tml.); 3. amer. sar. pavadīt atvaļinājumu (brīvdienas); 4. mii evakuēt vacation [va'kei/n] I n 1. (telpas u.tml.)

atbrīvošana, atstāšana; 2. (studentu) brīv-

dienas; (amer.) atvaļinājums; long (summer) v.— vasaras brīvdienas; on v.— atvaļinājumā; v. pay — atvaļinājuma nauda; II v amer. pavadīt atvaļinājumu vacationer [va'kei/na] amer. sk. vacationist vacationist [va'kei/nist] n amer.

atvaļinājumā esošais; atpūtnieks vacationland [va'kei/nlaend] n amer. atpūtnieku un tūristu paradīze; vieta[s], kas pievelk atpūtniekus un tūristus vaccinate [Vaeksineit] v med. potēt vaccination [,vaeksi'nei/n] n med. vakcinācija, potēšana; v. rash— pēcvak-cinācijas izsitumi vaccine [Vaeksi:n] n med. vakcīna, pote vacillate ['vaesileit] v I. šaubīties; svārstīties;

2. grīļoties; to v. on one's feet — nestabili turēties kājās

vacua sk. vacuum

vacuity [vaeTcjuiati] n 1. tukšums; 2. tukšvārdība

vacuole [Vaekjuaul] n biol. vakuola vacuous [Vaekjuas] a 1. tukšs; 2. bezsaturīgs;

3. (par skatienu) vienaldzīgs; apātisks vacuum [Vaekjusm] n (pl vacua [Vaekjua] vai

vacuums ['vaekjuamz]) 1. tukšums; 2.fiz. vakuums; v. bottle (flask)— termoss; v. tube (valve) — radiolampa, elektronlampa

vacuum-clean ['vaEkju3nikli:n] v tīrīt arvalid

putekļsūcēju

vacuumcleaner ['vaekjuam,kli:na] n putekļ-sūcējs

vacuumize [Vaekjuamaiz] vfiz. pārvērst par

vakuumu; izsūknēt gaisu vacuum-packed [.vaekjuam'paekt] a

vakuumiesaiņojumā vade-mecum [,veidi'mi:kam] n (kabat-

formāta) rokasgrāmata vagabond ['vagabond] Inl. klaidonis, klejotājs; 2. dīkdienis; slaists; II a klejojošs; bez pajumtes; v. life — klejotāju (nomadu) dzīves veids; III v klejot, klaiņot vagabondage ['vaegabondid3] n 1. klejošana,

klaiņošana; 2. klaidoņi vagarious [va'gearias] a kaprīzs; untumains vagary ['veigari] n kaprīze; untums vagi sk. vagus

vagina [varama] n (pl vaginae [varami:] vai vaginas [va'djamaz]) anat., bot. maksts vaginae sk. vagina

vagrancy ['veigransi] n 1. klejošana,

klaiņošana; 2. jur. klaidonība vagrant [veigrant] In klejotājs, klaidonis; II a klejojošs; klaiņojošs; v. tribes — klejotājciltis; 2.: v. speculations — tukša prātošana; 3.jur. klaidoņu-; v. laws — likumi par klaidonības apkarošanu vague [veig] a 1. nenoteikts; neskaidrs; v. rumours — neskaidras baumas; to be v. about smth.— 1) izteikties par kaut ko nenoteikti (ne visai pārliecinoši); 2) būt par kaut ko ne visai pārliecinātam; 2. sar. mazs; neliels; v. hopes— vājas cerības; not the ~st notion — ne jausmas vagueness ['veignas] n nenoteiktība;

neskaidrība vagus ['veigas] n (pl vagi ['veigai]) anat.

klejotājnervs vail [veil] v novec., poēt. noliekt (galvu)-, nolaist (acis); noņemt (cepuri); to v. a crown — atteikties no troņa vain [vem] a 1. veltīgs; in v. — veltīgi; 2. iedomīgs; uzpūtīgs; v. show— godkārība; v. as a peacock — iedomīgs kā

Stars; 3. neīsts; tukšs; v. promise — tukšs solījums

vainglorious [,vem'gb:nas] a iedomīgs, uzpūtīgs

vainglory [,vein'gb:n] n iedomība, uzpūtība vainly [Veinli] adv 1. veltīgi; 2. iedomīgi, uzpūtīgi

vale* [veil] n poēt. ieleja; 0 the v. of tears — bēdu ieleja

valeb [Veili] I n atvadas; to take (say) one's v. — atvadīties; II int sveiki!; uz redzēšanos!

valediction [.vaeli'dik/n] n 1. atvadīšanās;

2. atvadu vārdi (runa) valedictory [.vsek'diktan] In 1.atvadas;

2. amer. atvadu vārdi (runa); II a atvadu-; v. speech — atvadu runa

valence [Veilans] n ķīm. valence valency [Veilansi] sk. valence valentine ['vzebntain] n 1. izredzētais, mīļotais; izredzētā, mīļotā (ko izvēlas Valentīna dienā— 14. februārī); 2. (Valentīna dienā rakstīta) mīlestības vēstule;

3. sl. rakstisks brīdinājums par paredzamo atlaišanu no darba (vai izslēgšanu no augstskolas)

valerian [va'lianan] n 1. baldriāns; 2. med.

baldriāna pilieni valet [Vaelit] In 1. sulainis; 2. (viesnīcā) (klientu) drēbju tīrītājs un gludinātājs (vīrietis); II i' 1. kalpot par sulaini; 2. (viesnīcā) tīrīt un gludināt (klientu) drēbes

valetudinarian [,vaelitju:di'neanan] I n

1. slimīgs cilvēks; vārgulis; 2. hipohondriķis; II a I. slimīgs; 2. [pārāk] norūpējies par savu veselību; hipohondrijas nomākts

valgus ['vaelgas] med. I n līkkājairūba; II a

līkkājains; ar līkām kājām Valhalla [vael'haela] n 1. mit. Valhala (kaujās kritušo karavīru dvēseļu uzturēšanās vieta);

2. pārn. panteons

valiant [Vaeliant] a drosmīgs; drošsirdīgs; varonīgs

valid ['vaelid] a 1. (par argumentu,

iebildumu) pamatots; ticams; 2. (par biļeti,

dokumentu) derīgs; 3 .jur. likumīgs; spēkā esošs; 4. sp. ieskaites-; v. trial — ieskaitesvalidate

mēģinājums; not v.! — (mēģinājums, punkts) neskaitās! validate [Vaelideit] v legalizēt; ratificēt; apstiprināt

validation [.vaeli'dei/n] n legalizēšana;

ratificēšana; apstiprināšana validity [va'lidati] n 1. (argumenta, iebilduma) pamatotība; ticamība; 2. (biļetes, dokumenta) derīgums; 3. jur. likumīgums valise [valiiz] n (sev. amer.) 1. ceļasoma;

2. (kareivja) mugursoma Valkyrie [vaslkian] n mit. valkīra valley [Vaeh] n 1. ieleja; 2. tehn. satekne, tekne; 0 v. of tears — bēdu ieleja; v. of the shadow of death — nāves ēnu ieleja valor [Vaeta] amer. sk. valour valorous [Vaelores] a poēt. varonīgs,

drošsirdīgs valour ['vaeta] n poēt. varonība, drošsirdība valsē [va:ls] n valsis

valuable [Vaeljuabl] a 1. vērtīgs; dārgs; 2. vērtīgs; derigs; v. advice — vērtīgs (derigs) padoms; 3.jur.: v. consideration — savtīgas intereses; for a v. consideration — pārmākšu

valuables [Vasljuablz] n pl vērtslietas; dārglietas

valuation [.vaelju'ei/n] n 1. [no]vērtējums;

cena; 2. (meža, lauku) taksācija value ['vaelju:] Inl. vērtība; cena; exchange v. ek.— maiņas vērtība; face (nominal, par) v. ek. — nominālcena; surplus v. ek. — virsvērtība; v. for money — kaut kas, kas ir [tās] naudas vērts; izdevīgs pirkums (vai darījums); of [great] v. — [ļoti] vērtīgs; of no v. — 1) nevērtīgs; 2) nenozīmīgs;

2. novērtējums, cena; to set a [high] v. upon smth.— kaut ko [augstu] novērtēt;

3.fin. valūta; 4. (vārda, solījuma) nozīme; 5. mat. lielums; 6. mūz. (nots, pauzes) ilgums; H v 1. [noļvērtēt; 2. [augstu] vērtēt; cienīt

value-added tax [.vaelju'aedid taeks] n brit. pirkšanas nodoklis (kas aug līdz ar preces cenas celšanos) valued [Vaelju:d] a vērtīgs valueless [Vaeljulas] a nevērtīgs, bezvērtīgs

valuer [Vaeljus] n novērtētājs; nocenotājs values ['vaelju :z] n pl (morāles, kultūras) vērtības

valvate [Vaelvett] a zool. divviru-valve [vaelv] n 1. tehn. vārsts; ventilis; safety v. — drošības ventilis; 2. rad. elektronu lampa; v. set — lampiņu (radio) uztvērējs;

3. anat. (sirds) vārstulis valvuar ['vaelvjub] a med. vārstuļu-vamoose [vo'muis] v amer. sl. aizvākties;

aiztities

vamp* [vaemp] (saīs. no vampire) sar. I n pavedinātāja; ievilinātāja; II v 1. pavedināt; ievilināt; 2. izkrāpt (naudu): 3. spēlēt (kino, teātrī) pavedējas lomu vampb [vaemp] In 1. (kurpes) ielāps; (mēbeļu) neliels remonts; pielabošana; 2. paviršs darbs; haltūra; 3. mūz. improvizēts pavadījums; II v 1. uzlikt (kurpei) ielāpu; pielabot (mēbeles); 2. paviršī kaut ko darīt; halturēt; 3. mūz. improvizēt pavadījumu; = to v. up — sameistarot; uztaisīt vampire ['vaempaia] n 1. zool., mit. vampīrs;

2. pārn. asinssūcējs

vampirism [Vaempaianzam] n 1. mit. ticība vampīriem; 2. asinskārība; 3. med. nekrofilija

van* [vaen] n (saīs. no vanguard) avangards;

to be in the v. — būt priekšgalā vanb [vaen] n (saīs. no caravan) 1. bagāžas (vai preču) vagons; 2. preču rati; 3. furgons;

4. (arī delivery v.) automašīna preču pārvadāšanai; autofurgons

vanc [vaen] 1. novec. vētījamā mašīna; 2. poēt. spārns

vand [vaen] n (saīs. no vanilla) amer. sar.

vaniļas saldējums vanadium [vs'neidiam] n vanādijs vandal [Vaendl] In vandalis, barbars; IIa

vandalisks, barbarisks vandalism ['vaendalizam] n vandalisms, barbarisms

Vandyke [.vaen'daik] n 1. (arī v.) Vandeika glezna; 2.: V. collar — mežģīņu apkakle;

3.: V. beard — ķīļbārdiņa

vane [vem] n 1. vējrādis; 2. (vējdzirnavu,variety

ventilatoru) spārns; 3. (dzenskrūves, turbīnas) lāpstiņa; 4. av. (bumbas) stabilizators

vanguard [Vaenga:d] n avangards, priekšpulks

vanilla [va'mb] n 1. vaniļa; 2. sar. vaniļas

saldējums; 3. amer. sl. skaistule vanillin [va'nilin] n vanilīns vanish ['vaeni/] v 1. pazust; izzust; ~ing cream — krēms, kas ātri iesūcas ādā; ~ing species — izmirstoša suga; 2. mat. tuvoties nullei

vanishing- point [Vaeni/n] point] n (paralēlu

līniju) saplūšanas punkts (perspektīvā) vanity ['vaenoti] n 1. niecība; 2. iedomība; uzpūtība; 3.: v. bag (case) — rokassomiņa; 4. amer. tualetes galdiņš vanman [Vaenmaen] n 1. autofurgona šoferis;

2. autofurgona [ieļkrāvējs vanquish ['vaeqkwi/] v 1. uzvarēt; iekarot;

2. pieveikt; pārspēt; 3. pārvarēt (bailes) vanquisher ['vaeijkwi/a] n uzvarētājs; iekarotājs; 0 sleep, the universal v. poēt. — visu remdējošs miegs vantage ['va:ntid3] n priekšroka; pārsvars; to have (hold, take, catch) smb. at a (the) v. — būt pārākam par kādu vantage-ground [Va:ntid3graund] n izdevīga

vieta (pozīcija) vapid ['vaepid] a 1. negaršīgs; bezgaršīgs; sājš; (par alu) novadējies; 2. bezsaturīgs; neinteresants; banāls vapidity [vae'piditi] n 1. negaršīgums; bezgaršība; sājums; 2. bezsaturigums; nein-teresantums; banalitāte vapor [Veipa] amer. sk. vapour vaporization [.veiparai'zei/n] n iztvaikošana, izgarošana vaporize [Veiporaiz] v iztvaikot, izgarot vaporizer [Veiparaiza] n 1. iztvaikotājs;

iztvaicēs aparāts; 2. pulverizators vaporous [Veiparas] a 1. tvaikveidīgs; 2. piesātināts ar tvaiku; 3.: v. fabric — marle; plīvuraudums; muslīns; 4. neskaidrs; miglains

vapour [Veipa] In 1.tvaiks; tvaiki; garaiņi; v. bath — tvaika pirts; v. trail — lidmašīnas

mākoņsliede (izlaisto gāzu grīste); 2. dūmaka; migla; 3. tukša iedoma; māņi; II v iztvaikot, izgarot vapourish ['veipsri/] a 1. miglains; neskaidrs; 2. (par garastāvokli) nomākts, nospiests

vapours [Veipaz] n pl novec. hipohondrija;

melanholija vapoury [Veipan] a 1. miglains; dūmakains;

2. (par garastāvokli) nomākts; nospiests Varangian [va'raend^an] n vēst. vaijags varia ['veana] n pl dažādi (rubrikas iedaļa) variability [.veana'bibti] n mainīgums;

nepastāvība variable ['veanabl] In 1 .mat. mainīgais lielums; 2.jūrn. mainīgs vējš; II a mainīgs; nepastāvīgs variance [Veanans] n nesaskaņa; pretruna; (jur.— arī) neatbilstība; to be at v. —

1) nebūt vienisprātis; strīdēties;

2) nesaskanēt; būt pretrunā; to set at v. — sanaidot

variant [Veanant] I n variants; II a atšķirīgs; citāds; v. results— dažādi (atšķirīgi) rezultāti

variation [.vean'ei/n] n 1. variācija; pārmaiņa; 2. variants; 3. astr. novirze; 4. biol. mutācija; 5. el. pulsācija varicella [.vaen'seb] n med. vējbakas varicoloured [VeanJcAlsd] a daudzkrāsains varicose [Vaenkaus] a med. (par vēnām)

varikozs; paplašināts varicosity [.vaen'kossti] n med. (vēnu)

varikozitāte varied [Veand] a 1. dažāds; daudzveidīgs; 2. atšķirīgs

variegate [Veangeit] v dažādot (krāsas)', izraibināt

variegated ['veangeitid] a dažāds; daudzkrāsains; raibs; izraibināts variety [vs'raiati] n 1. dažādība; daudzveidība; v. store amer.— (mazs) universālveikals; for a v. reasons — [daudzu un] dažādu iemeslu dēļ; 2.: v. meat— (gaļas) subprodukti; 3.: v. artist — estrādes (varietē) mākslinieks; v. show (entertainment) — estrādes (varietē)

uzvedums; v. theatre— estrādes teātris; varietē; 4. biol. varietāte; pasuga variform [Veanfoim] a daudzveidīgs variola [vs'raisb] n med. vējbakas variorum [.vearioirem] n : v. edition —

izdevums ar komentāriem various [Veanas] a dažāds; atšķirīgs variet ['va:lit] n 1. novec. nelietis; blēdis;

krāpnieks; 2. vēst. kalps; pāžs; ieročnesējs varmint [Va:mint] n sar. draiskulis; palaidnis varnish ['va:nifl I n 1. laka; nail v. — nagu laka; v. remover— 1) lakas šķīdinātājs; 2) sl. lēts viskijs; 3) sl. stipra kafija; 2. glazūra; spīdums; 3. pārn. ārējs spožums; to take the v. off— noraut masku; atmaskot; II v 1. [no]lakot; 2. pārklāt ar glazūru; 3. spodrināt; 4. izskaistināt; laķēt (īstenību)

varnishing-day ['va:ni/ir]dei] n vernisāža varsity ['vaisati] n (saīs. no university) sar.

1. universitāte; 2. amer. universitātes (sporta) komanda

vary ['vean] v 1. mainīt; variēt; 2. mainīties; variēt; 3. (par uzskatiem, likumiem) atšķirties; 4. mūz. variēt (tēmu) varying [Vearuiļ] a mainīgs; dažāds vas [vaes] n (pl vasa ['veisa]) (asins, limfas)

vads vasa sk. vas

vascular [Vaeskjub] a (asins, limfas) vadu-vasculitis [.vaeskju'laitis] n med. limfvadu

(vai asinsvadu) iekaisums vase [va:z] n vāze

vasectomy [va'sektami] n med. vasektomija vaseline [Vaesiliin] n vazelīns vasoactive [.veizau'aektiv] a med. vazo-

aktīvs; asinsvadus ietekmējošs vassal ['vaesl] n 1. pakļautais; citam pakļauts cilvēks; (no citas valsts) atkarīga valsts;

2. vēst. vasalis

vassalage ['vaesalid3] n 1. atkarība; pakļautība; 2. vēst. vasaļa stāvoklis vast [va:st] I n poēt. (okeāna, debesu) plašums; bezgalība; II a I. plašs; 2. sar. milzīgs; bezgalīgs; liels vastly [Va:sdi] adv 1. ievērojami; lielā mērā;

2. sar. ļoti; milzīgi; ārkārtīgi

vastness ['vaismas] n plašums; bezgalība vat [vaet] n 1. tvertne; cisterna; 2. muca; vāts Vatican [Vaetiksn] n : the V. — Vatikāns vatted ['vaehd] a (par vīnu) 1. mucas-; no

mucas; 2. izturēts; nostāvējies vaude [vaud]/i (saīs. no vaudeville) amer. sar. varietē

vaudeville [Vaudavil] n teātr. 1. vodeviļa;

2. amer. varietē vault* [vo:lt] I n lēciens (atbalstoties uz rokām, vai kārtslēkšanā); II v 1. lēkt (atbalstoties uz rokām, vai kārtslēkšanā)', 2. (sp. —ari) voltižēt vaultb [vo:lt] In 1.velve; velvēta telpa; family v. — ģimenes kapenes; 3.: the v. of heaven poēt. — debess jums; II v 1. velvēt; 2.: the sky ~ed over the sea — debesis jumās par jūru vaulted [Vo:ltid] a velvēts vaulting" [Voiltiiļ] n sp. voltižēšana vaulting1* ['vo:lti»]] n velvējums; velve

vaulting-horse ['vo:lti»]ho:s] n sp. zirgs

(vingrošanas rīks) vaunt [vo:nt] In lielīšanās; lielība; liv

1. lielīt; slavēt; 2. lielīties; plātīties V-day [Vi:dei] n (saīs. no Victory day)

Uzvaras diena 've [v] sar. saīs. no have veal [vi:l] n teļa gaļa; roast v. — teļa gaļas

cepetis; v. cutlet — teļa gaļas šnicele vector ['vekta] n 1. mat. vektors; 2. med.

slimības pārnēsātājs Veda ['veida] n : the ~s — vēdas (seno

indiešu svētie raksti) veep [vi:p] n (saīs. no vicepresident) amer.

sl. viceprezidents veer® [vis] v 1. griezt; grozīt; mainīt (nostāju, uzskatus, politiku)', 2. (par vēju, kuģi) mainīt virzienu

veerb [via] v jūrn. palaist (tauvu) vaļīgāk; to v. and haul — 1) palaist (tauvu) pārmaiņus vaļīgāk un savilkt ciešāk; 2) diplomātiski (gudri) nokārtot kādu jautājumu veg [vedj] n (saīs. no vegetable[s]) sar.

dārzeņi Vega [Vi:ga] n astr. Vega

vegan ['viigan] n (saīs. no vegetarian) stingrs

veģetārietis veganism [Viiganizam] n stingrs veģetārieša režīms

vegetable [Ved3tabl] I n dārzenis; green ~s — dārzeņi; v. garden — sakņu dārzs; v. gardening — dārzeņkopība; II a

1. dārzeņu-; augu-; v. kingdom (world) — augu valsts; v. oil — augu eļļa

vegetal [Ved3itl] a augu-

vegetarian [tved3i'te3ri3n] I n veģetārietis;

EL a veģetārs; veģetārisks vegetarianism [,ved3i'te3ri9nizam] n

veģetārisms vegetate ['ved3iteit] v 1. augt; veģetēt;

2. veģetēt; vilkt dzīvību

vegetative [Ved3itativ] a 1. veģetatīvs;

2. veģetējošs vegetation [.vedji'tei/h] n 1. augu valsts;

2. veģetācija veggy [Veģi] (saīs. no vegetarian) sar. In

veģetārietis; II a veģetārs; veģetārisks vehemence [Viumsns] n 1. aizrautība;

kaislība; 2. spēks vehement [Viiimant] a 1. aizrautīgs; kaislīgs; 2. spēcīgs

vehicle [Vi:ikl] n 1. satiksmes (transporta) līdzeklis; space v. — kosmosa kuģis;

2. (domu u.tml.) izpausmes līdzeklis;

3. (skaņas, gaismas) vadītājs; 4. ķim. saistviela; 5. mil. nesējraķete

vehicular [vi'hikjub] a 1. transporta-; transportlīdzekļu-; satiksmes-; v. roads — satiksmes ceļi; v. safety— transporta drošība; 2. amer. auto-; v. transport — autotransports veil [veil] I n 1. plīvurs; šķidrauts; 2. aizsegs; aizklājs; under the v. of darkness — tumsas aizsegā; 3. iegansts; maska; under the v. of patriotism— maskējoties ar patriotismu;

4. piesmakums; 0 to pass (go) beyond (behind, within) the v. — nomirt; to take the v. — kļūt par mūķeni; II v 1. aizplīvurot; to v. oneself— (par musulmaņu sievietēm) nēsāt plīvuru (čadru, parandžu); 2. [ap]slēpt; to v. one's views — slēpt savus uzskatus

vein [vem] n 1. vēna; 2. hot., min. dzīsla;

3. tieksme; nosliece; to be in the v. for smth.— tiekties (sliekties) pēc kaut kā; to continue in the same v. — turpināt tādā pašā garā; 4. tonis; stils; to speak in a serious v. — runāt nopietni (nopietnā tonī) veined [vemd] a dzīslots veiny [Veim] a dzīslains vela sk. velum

velar ['vi:la] vai. I n velāra skaņa; II a velārs veld[t] [velt] n veida (Dienvidāfrikas stepe) V-element [Vii.elimant] n sp. virtuozi

izpildīts (vingrošanas) numura elements vellum [Vebm] n 1. [plāns] pergaments (rakstīšanai); v. paper— velīnpapīrs;

2. pauspapīrs; vaska papīrs velocipede [vi'losipi:d] n 1. novec.

velosipēds; 2. amer. bērnu trīsritenis;

3. [bezmotora] drezīna velocity [vi'lnsati] n ātrums velour[s] [va'lua] n tekst. velūrs

velum ['viībm] n (pi vela [Villa]) anat.

mīkstās aukslējas velvet [Velvit] n 1. (ari silk v.) samts; 2. (ari cotton v.) velvets; plīšs; 3. labums; ieguvums; to be on v.—veikties, sekmēties velveteen [,velvi'ti:n] n velvetons velvety ['velviti] a samtains vena [Vi:na] n (pi venae [Vi:ni:]) anat. vēna venae sk. vena

venal [Vi:nl] a 1. pērkams; piekukuļojams; v.

practices — korupcija; 2. savtīgs venality [vi:'naebti] n 1. pērkamība; pie-

kukuļojamība; 2. savtīgums vend [vend] v tirgot (sikpreces) vendee [.ven'di:] n jur. pircējs vender [Vends] n (sikpreču) pārdevējs vendetta [ven'deta] n vendeta, asinsatriebība vendible [Vendabl] a pārdodams vending-machine [Vendirjmae,/i:n] n

automāts (sikpreču pārdošanai) vendor [Vendo:] n 1. jur. pārdevējs;

2. automāts (sikpreču pārdošanai) vendue [ven'dju:] n amer. ūtrupe; v.

master — ūtrupnieks veneer [va'nia] I n 1. apdarinājums; apšuvums (saplāksnis, vairākkārtains finieris, plastmasas plāksne, glazūravenerable

u.tml.); 2.laķējums; izskaistinājums; liv

1. apdarināt; apšūt (ar saplākšņiem, finieri, plastmasas plāksnēm, pārklāt ar glazūru);

2. laķēt; izskaistināt

venerable ['venarabl] a 1. cienījams, godājams; v. age— cienījams (liels) vecums; 2. rel. svēts venerate [Venareit] v godāt; izturēties ar godbijību

veneration [.vena'reifn] n cienība; godbijība venereal [va'nianal] a med. venerisks; v.

diseases — veneriskās slimības venereologist [vuiiarioladjist] n venerologs venereology [vijusn'ol^i] n veneroloģija Venetian [va'ni:/n] I n venēcietis; venēciete; II a Venēcijas-; venēciešu-; V. pearl — mākslīgā (stikla) pērle; v. blind — [paceļama un nolaižama] žalūzija Venezuelan [.vene'zweilan] I n vene-cuēlietis; venecuēliete; II a Venecuēlas-; [-venecuēliešu-vengeance-] {+venecuēliešu- vengeance+} [Ven^ans] n atriebība; to take v. (on, upon)— atriebties; 0 v. weapon — atmaksas ierocis; with a v. sar. — pamatīgi; ar uzviju vengeful [Veiu^jfl] a atriebīgs venial ['vi:nial] a (par kļūdu, grēku) piedodams; v. offence — sīks (nenozīmīgs) noziegums veniality [,vi:ni'aelati] n spēja piedot venipuncture [Vi:ni,pA»]kt/a] n med. veni-

punktūra venison ['venzn] n brieža gaļa venom [Venam] n 1 .(čūskas, skorpiona)

inde; 2. niknums; ļaunums venomous [Venamas] a 1. indīgs; 2. nikns; ļauns

venous ['vi:nas] a 1. anat. venozs; 2. bot.

dzīslains; dzīslots vent* [vent] In 1.izeja; atvere; 2.dūmvads; ventilācijas eja; vulkāna fumarola;

3. izpausme; to give v. — ļaut vaļu (dusmām, jūtām); 4. mūz. (pūšamā instrumenta) caurumiņš pirkstiem; II v 1. izlaist (piem., dūmus); 2. izgāzt (dusmas); ļaut vaļu (jūtām)

venth[vent] n (svārku, mēteļa) šķēlums

ventage ['ventid3] n 1. izeja; atvere; 2. mūz.

(pūšamā instrumenta) caurumiņi pirkstiem ventiduct ['ventidAkt] n arh. ventilācijas eja ventilate ['ventileit] v 1. vēdināt; 2. apspriest

(jautājumu)', diskutēt (par kaut ko) ventilation [,venti'lei/n] n 1. ventilēšana; vēdināšana; 2. (jautājuma) apspriešana; diskusija ventilator ['ventileita] n ventilators ventral ['ventral] a anat. vēdera-ventricle [Ventnkl] n anat. ventrikuls; v. of

the heart — sirds kambaris ventriloquism [ven'trilakwizam] n

vēderrunāšana ventriloquist [ven'trilakwist] n vēderrunātājs ventriloquy [ven'trilakwi] n vēderrunāšana ventro ['ventrau] n (sals. no ventriloquist)

sar. vēderrunātājs venture ['vent/a] risks; riskants pasākums; to run a v. — riskēt; at a v. — uz labu laimi; II v 1. riskēt; likt uz spēles; nothing ~d, nothing gained — kas neriskē, tas nevinnē; 2. uzdrošināties; to v. out — mēģināt izkļūt venturer ['vent/ara] n vēst. (16.-17.gs.) [aizjūras] tirdzniecības kompāniju līdzdalībnieks venturesome [Vent/asam] a 1. riskants;

pārdrošs; avantūristisks; 2. drošs; uzņēmīgs venturous ['vent/aras] sk. venturesome venue [Venju:] n 1. tikšanās vieta (piem., sacīkstes, konference); 2.jur. tiesas apgabals, kurā izskata lietu; to change the v. — pārnest lietas izskatīšanu uz citu tiesas apgabalu Venus ['vi:nas] n 1. mit. Venera (dieviete);

2. astr. Venera veracious [va'rei/as] a 1. taisnīgs; patiesīgs;

2. patiess; ticams veracity [va'raesati] n 1. taisnīgums; 2. patiesīgums; ticamība veranda[h] [va'raenda] n veranda verb [v3:b] n gram, verbs, darbības vārds verbal ['v3:bl] I n 1. (apcietinātā) mutiska atzīšanās; mutisks paziņojums; 2. gram. darbības vārda bezpersonas forma; Via

1. mutvārdu-; 2. vārdu-; 3. burtisks (piem..

1204versatility

tulkojums)', 4.gram, verbals; v. noun — no darbības vārda darināts lietvārds verbalism ['v3:baliz3m] n 1. daudzvārdība;

liekvārdība; 2. sīkumainība; pedantisms verbalize ['v3:balaiz] v 1. izteikt vārdos; 2. būt liekvārdīgam; 3. gram, pārvērst (piem., lietvārdu) darbības vārdā verbally ['v3:b3li] adv mutvārdiem verbatim [v3: teltīm] I a burtisks; II adv

burtiski; vārdu pa vārdam verbena [v3:'bi:no] n bot. vībotne verb-grinder ['v3:b,grainda] n brit. sl.

pedantisks skolotājs verbiage ['v3:bnd3] n vārdu plūdi; liekvārdība verbose [v3:'bsus] a I. liekvārdīgs;

daudzvārdīgs; 2. runīgs; pļāpīgs verbosity [v3:'bos3ti] n 1. liekvārdība;

daudzvārdība; 2. runīgums; pļāpīgums verdancy ['v3:dansi] n 1. zaļums; 2. brieduma

(pieredzes) trūkums verdant ['v3:dant] a 1. zaļš; zaļojošs;

2. nenobriedis; nepiedzīvojis; zaļš verdict ['v3:dikt] n l.jur. spriedums; v. of not guilty — attaisnojošs spriedums; open v. — nāves fakta konstatēšana, neuzrādot nāves iemeslu; 2. spriedums; domas; the popular v. — vispārības (sabiedrības) domas

verdigris ['v3:digri:] n (vara) apsūbējums verdure [Vsidja] n 1. zaļums; zaļā veģetācija;

1.pārn. svaigums

verge [v3:d3] In 1.mala; slieksnis; robeža (arī pārn.); on the v. of war— uz kara robežas; 2. (ceļa, puķu dobes) velēnas (zāles) apmale; 3. (garīdznieka) zizlis; II v tuvoties; tiekties; => to v. on (upon) — robežoties ar verger ['v3:d33] n 1. zižļa nesējs (dažādās

ceremonijās)\ 2. ķesteris veriest [Vernst] I a pilnīgs; galīgs; v. nonsense — galīgas muļķības; II adv ļoti; gauži

verifiable [Venfaiabl] a 1. pārbaudāms;

2. pierādāms

verification [.venflTcei/n] n 1-pārbaude;

2. pierādījums verify ['venfai] v 1. pārbaudīt; 2. pierādīt;

3,jur. apliecināt; apstiprināt verily ['verali] adv novec. patiesi; tiešām verisimilar [.veri'simib] a 1. varbūtējs; 2. ticams

verisimilitude [,vensi'mihtju:d] n I. varbūtība; 2. ticamība verism ['viarizam] n lit., mūz. verisms veritable [Ventabl] a īsts, patiess verity ['versti] n 1. patiesība; 2. patiesīgums verjuice ['v3:d3u:s] n 1. skāba (mežābolu, skābo vīnogu) sula; 2.: she looked vinegar and v. — viņai bija skāba seja vermicelli [,v3:mi'seh] n nūdeles vermicide ['v3:misaid] nfarm. cērmju zāles vermifuge ['v3:mifju:d3] nfarm, cērmju zāles vermilion [vs'mxhan] I n 1. cinobrs;

2.cinobra (spilgti sarkana) krāsa; Ha spilgti sarkans

vermin ['v3:min] n (parasti pl) 1. parazīti; kaitēkļi; 2. salašņas; [sabiedrības] padibenes

verminous [Nominas] a 1. parazītu (kaitēkļu)

apsēsts; 2. kaitīgs; 3. pretīgs vermouth ['v3:m30] n vermuts vernacular [va'naekjuta] I n 1. dzimtā (mātes) valoda; 2. vietējais dialekts; vietējā sarunvaloda; in the v. — rupjā valodā;

3. žargons; Hal. dzimtenes-; v. language (tongue, idiom) — dzimtā (mātes) valoda; 2. vietējs; v. poet — dzejnieks, kas raksta vietējā dialektā (valodā)

vernacularism [va'naekjubnzam] n dialektisms; vietējais vārds (vai izteiciens) vernal ['v3:nl] a pavasara-; ziedoņa-vernalization [,v3:n3lai'zei/n] n lauks.

jarovizācija vernalize ['v3:n3laiz] v lauks, jarovizēt vernier ['v3:ni3] n tehn. vernjers, nonijs; v. engine — palīgdzinējs (piem., raķetes trajektorijas koriģēšanai) vernissage [,v3:ni'sa:3] n vernisāža versatile ['v3:s3tail] a 1. (par autoru, talantu) daudzpusējs; 2. (par garastāvokli) mainīgs; nepastāvīgs; 3. bot., zool. kustīgs

versatility [,v3:s3'til3ti] n 1. (autora, talanta)

daudzpusība; 2. (garastāvokļa) mainīgums; nepastāvība; 3. bot., zool. kusfigums

1205verse

verse [v3:s] I n 1. pants; blank v. — baltais pants; 2. dzejolis; 3. dzeja; 0 to give (quote) chapter and v. — dot norādi (uz kaut ko

citētu)

versed [v3:st] a lietpratīgs; kompetents; ill

v. — nekompetents verse-monger ['v3:s,mAT]g3] n rīmjkalējs,

dzejnieķelis versification [,v3:sifi'kei/n] n 1. (prozas) pārveidošana dzejā; 2. dzejošana; 3. lit. prosodija, dzejas teorija versify ['v3:sifai] v 1. pārveidot (prozu) dzejā; 2. dzejot

version ['v3:/n] n 1. versija; variants; 2. tulkojums; tulkojuma teksts; authorized v. — autorizēts tulkojums; the English v. of treaty — līguma teksts angļu valodā vers libre [ves'liibr] n (dzejā) brīvais pants verso ['v3:s3u] n (pl

versos ['v3:sauz])

1. (atvērtas grāmatas) kreisā lappuse;

2. (monētas, medaļas) otrā puse vertebra ['v3:tibr3] n (pi vertebrae ['v3:tibri:])

anat. skriemelis vertebrae sk. vertebra vertebral ['v3:tibr3l] a skriemeļa-; v. animals

zool. — mugurkaulnieki vertebrata [,V3:ti'bra:t3] n pl: the v.—zool.

mugurkaulnieki vertebrate ['v3:tibr3t] n zool. mugurkaulnieks vertex ['v3:teks] rt (pl vertices ['v3:tisi:z]) 1. virsotne; v. of an angle mat. — leņķa virsotne; 2. anat. galvas virsa vertical [*v3:tikl] In 1, vertikāle; 2. mat. perpendikuls; II a 1. vertikāls; v. take-off plane av. — lidmašīna, kas paceļas un nolaižas vertikāli; 2. mat. perpendikulārs vertices sk. vertex vertigo [v3:tig3u] n reibonis vertiplane ['v3:tiplein] n lidmašīna, kas

paceļas un nolaižas vertikāli vertiport ['v3:tipo:t] n lidlauks, no kura

lidmašīnas paceļas un nolaižas vertikāli vervain ['v3:vein] n bot. vībotne verve [v3:v] n (attēlojuma) spēks; (apraksta)

spilgtums; kvēle very [Ven] lai. īsts; patiess; the v. truth — tīrā patiesība; 2. (pēc the, this, that un

piederības vietniekvārdiem) [tas] pats; tieši tas; the v. thing — tieši tas, kas vajadzīgs; at that v. moment— tieši tajā mirklī; 3. pats; visīstākais; from the v. beginning — no paša sākuma; II adv 1. ļoti; v. good — 1) ļoti labs; 2) labi, piekrītu; 3) mil. klausos! (atbilde uz pavēli)', v. well — 1) ļoti labi; 2) labi; piekritu; 2. tieši; the v. opposite — tieši pretējais; 3. (lieto pārākās pakāpes uzsvēršanai) daudz; krietni; ievērojami; to feel v. much better — justies daudz labāk; 4. (lieto vispārākās pakāpes uzs\'ēršanai) pats, vis...; the v. first (vai last) — pats pirmais (vai pēdējais) vesicle f'vesikl] n anat., biol. pūslītis vesper [Vespa] n 1.: V. — vakarzvaigzne, Venera; 2.poēt. vakars; 3. pl rel. vakara lūgšana

vespertine [Vespatain] a 1. vakara-; 2. bot.,

zool. nakts-vessel ['vesl] n 1. trauks; 2. kuģis; [liela] laiva; 3. anat., bot. vads; 0 weak v. — nedrošs cilvēks; the weaker v. — sieviete; vājais dzimums

vest" [vest] n 1. veste; 2. apakškrekls; 3. kamzolis; 4. ielaidums (kleitas priekšpusē)', 5. novec. tērps vestb [vest] v l.poēt. ietērpt; 2. piešķirt; pilnvarot; ~ed rights — likumīgās tiesības; to v. smb. with power — piešķirt kādam varu

vestai ['vesti] I n vestāliete; 2. jaunava; II a jaunavīgs; šķīsts; nevainīgs; v. virgin — vestāliete

vestibular [ve'stibjub] a anat. vestibulārs vestibule [Vestibju:l] n 1. vestibils; priekštelpa; 2. amer. dzelzc. tamburs; v. train — koridorvilciens (ar pāreju no viena vagona otrā)', 3. : v. school amer. — strādnieku profesionālās sagatavošanas kursi (pie fabrikas) vestige ['vestid3] n l.pārn. pēdas; [pa]zīme; not a v. of evidence — nekādu pierādījumu; 2. biol. rudiments vestigial [ve'stufyal] a biol. rudimentārs vestiture ['vēstīt/a] n formā1.1. drānas; tērps; 2. investitūra; varas piešķiršana; iecelšanavice

(amatā)-, (mil. pakāpes) piešķiršana; iesvētīšana (garīdznieka amatā) vestment [Vesrmant] n (garīdznieka, dažu

ierēdņu) amata tērps, talārs vest-pocket [.vest'pokit] a kabatformāta-; [ļoti] mazs; v.-p. radio — miniatūrs radiouztvērējs vestry ['vestn] n 1. ģērbkambaris, sakristeja; 2. draudzes padome; 3. draudzes padomes sēde; 4. draudzes padomes sēžu telpa vesture ['vest/a] poēt. I n tērps; drānas; II v ietērpt

vet* [vet] n (sals, no veteran) sar. veterāns vetb [vet] (saīs. no veterinary) sar. In veterinārs, veterinārārsts; II v 1. pārbaudīt (dzīvnieka, cilvēka) veselības stāvokli;

2. sīki pārbaudīt (darbu, projektu, kandidātu, bagāžu)

vetch [vet/] n hot. vīķi veteran ['vetaran] I n veterāns; II ar 1. vecs, piedzīvojis; 2.: v. car — antīkais automobilis (izgatavots pirms 1916.gada) veterinarian [.vetan'nesnsn] I n veterinārārsts, veterinārs; II a veterinārs; v. surgeon

— veterinārārsts, veterinārs veterinary [Vetranan] I n veterinārārsts; veterinārs; II a veterinārs; v. surgeon — veterinārārsts, veterinārs veto ['vi:t3u] I n veto; aizliegums; II v uzlikt

veto; aizliegt vex [veks] v 1. radīt īgnumu; kaitināt; sadusmot; 2. satraukt; uztraukt; to v. one's mind with unsolved problems— lauzāt galvu par neatrisinātām problēmām;

3.: ~ed question — sasāpējis jautājums vexation [vek'sei/n] n 1. īgnums; dusmas;

2. satraukums; uztraukums; nemiers;

3. nepatikšanas

vexatious [vek'sei/as] a 1. īgnumu (dusmas)

radošs; 2. satraucošs V-girl [,vi:'g3:l] (saīs. no Victory-girl) amer. sl. armijas brūte; prostitūta, kas apkalpo militārpersonas via [Vais] prep 1. caur, to go to New York

v. London- braukt uz Ņujorku caur

Londonu; 2. ar, [are] you going v. car or railroad? sar. — vai jūs brauksit ar

automašīnu vai ar vilcienu? viability [.vaia'bibti] n dzīvotspēja (arī pārn.)

viable ['vaiabl] a dzīvotspējīgs (arī pārn.) viaduct ['vaisdAkt] n viadukts, gaisa tilts vial ['vaial] n (zāļu) pudelīte; 0 to pour out

~s of wrath — ļaut vaļu dusmām viands [Vaiandz] n plformāl. bariba; pārtika; proviants

vibes" [vaibz] n pl (saīs. no vibraphone) mūz.,

sar. vibrofons vibesb [vaibz] n pl (saīs. no vibrations) sar. vibrācijas

vibraharp ['vaibrahaip] n mūz., amer. vibrofons

vibrant [Vaibrant] a 1. vibrējošs; 2. (par

skaņu) rezonējošs vibraphone ['vaitorafaun] n mūz. vibrofons vibrate [vai'breit] v vibrēt; svārstīties vibration [vai'brei/n] n vibrācija; vibrēšana;

svārs tīšanās vibrational [vai'brei/nal] a vibrācijas-; v.

response — rezonanse vibrato [vi'brartsu] n mūz. vibrato vibrator [vai'breits] n tehn. vibrators vibratory [vai'breitan] a 1. vibrējošs;

2. vibrācijas-viburnum [vailoinam] n irbenājs vicar ['vika] n 1. vikārs; palīgmācītājs; 2.: V. of Christ— [Romas] pāvests; 0 v. of Bray — renegāts vicarage ['vikāru^] n 1. vikāra (palīg-mācītāja) amats; 2. vikāra (palīgmācītāja) māja; mācītājmuiža vicarial [vi'keanal] a vikāra-; palīgmācītāja-vicarious [vi'keanas] a formai 1. aizstājošs; v. agent — pilnvarotais; uzticības persona; 2.: v. abonement — cita vainas izpirkšana; v. punishment — sods par cita grēkiem vice* [vais] n 1. netikums; organized v. — nelegālie publisko namu un azartspēļu koncerni; v. squad — netikumības (prostitūcijas, pornogrāfijas, azartspēļu) apkarošanas policijas nodaļa; 2. defekts;

trūkums; an inherited v. — iedzimts defekts

viceb [vais] n tehn. skrūvspīles

vicec [vais] n (saīs. no vice-chancellor, vice-vice-admiral

president u.c.) sar. vietnieks; vice-vice-admiral [.vais'aedmaral] n viceadmirālis

vice-chairman [.vais't/eaman] n priekšsēdētāja vietnieks vice-chancellor [.vais't/cunsab] n l.vice-kanclers; 2. brit. (universitātes) prorektors vice-consul [.vaislcunsl] n vicekonsuls vice-consulate [.vais'konsjutat] n vice-konsulāts

vicegerent [.vais^erant] n vietvaldis;

pārvaldnieks vice-governor [.vais'gAvana] n vicegubernators vice-president [.vais'prezidant] n viceprezidents

vice-principal [.vais'pnnsapl] n brit. (universitātes) prorektors viceregal [.vais'riigl] a vicekaraļa-vicereine [.vais'rem] n 1. vicekaraliene;

2. vicekaraļa sieva viceroy [Vaisroi] n vicekaralis vice versa [.vaisi'vsiss] adv otrādi; he calls black white and v.v. — viņš sauc melnu par baltu un otrādi vicinage ['vising] n formāl. apkārtne; apkaime

vicinity [vi'sinati] n 1. apkārtne; apkaime; 2. tuvums; in the v. (of) — tuvu; in the v. of twenty — apmēram divdesmit vicious ['vi/as] a 1. netikumīgs; izvirtis; 2. kļūdains; aplams; 3. nikns; ļauns; 4. (par zirgu) niķīgs; 0 v. circle — burvju loks; v. spiral — burvju (apburtā) spirāle vicissitude [vi'sisitju:d] n 1. nepastāvība; ~s of life — laimes nepastāvība; dzīves likstas; 2. (gadalaiku) maiņa victim [Viktim] n upuris; to fall a v. (to) —

krist par upuri victimize [Viktimaiz] v 1. padarit par [savu] upuri; mocīt; 2. vajāt (piem., atlaižot no darba streika dalībniekus u.tml.) victimless ['viktimlas] a : v. crimes — noziegumi bez upuriem (narkomānija, alkoholisms, azartspēles) victimology [.vikti'mobdji] n jur. nozieguma upuru uzvedības pētīšana

victor ['vikta] n formāl. uzvarētājs victoria [vik'toina] n l.novec. divvietīga kariete (ar nolaižamu jumtu); 2.: V. Cross— Viktorijas krusts (augstākais militārais ordenis Anglijā); 3.: V. lily bot. — Viktorija regija Victorian [vik'toinan] I n 1. viktoriāņu laika cilvēks (sev. rakstnieks); II a I. vēst. viktoriāņu-; Viktorijas laika-(1837.-1901.g.); 2. vecmodīgs victorious [vik'tomas] a uzvarošs; uzvarām vainagots

victory ['viktan] n uzvara; away v.—uzvara izbraukumā; home v. — uzvara savā laukumā; to gain (win) a v. — gūt (izcīnīt) uzvaru, uzvarēt victress ['viktns] n formāl. uzvarētāja victual [vīti] formāl. I n (parasti pl) pārtika;

proviants; II v 1. apgādāt ar pārtiku; 2. ēst victualer fvitb] amer. sk. victualler victualler ['vītis] n 1. pārtikas piegādātājs; licensed v. — krodzinieks, kuram ir tiesības tirgoties ar alkoholiskajiem dzērieniem; 2.jūrn. apgādes kuģis vide [Vaidi:] imper. skaties; v. infra—skaties tālāk (zemāk); v. supra — skaties iepriekš (augstāk)

videlicet [vi'di:liset] adv lat. proti; tas ir video [Vidisu] a video; v. cassette —

videokasete videoclip [Vidisuklip] n videofragments,

videoklips videodisc ['vidiaudisk] n videodisks videogenic [.vidiau^enik] a videogēnisks videography [.vidi'ografi] n videogrāfija videoize ['vidiauaiz] v pārstrādāt (piemērot)

(literāru darbu, reklāmu) televīzijai videophone ['vidiaufaun] n videotelefons videorecord ['vidisun.koid] v ierakstīt videolentē

videotape ['vidisuteip] In videolente; liv

ierakstīt videolentē videotex [Vidisuteks] n inform, videotekss vidiot [Vidist] n (no video+idiot) sar.

videomāns vie [vai] v sacensties

Viennese [.vis'niiz] In vīnietis; vīniete;

1208vinyl

vīnieši; II a Vines-; vīniešu-Vietnamese [.vjetna'miiz] I n vjetnamietis; vjetnamiete; vjetnamieši; II a Vjetnamas-; [-vjetnamiešu-view-] {+vjetnamiešu- view+} [yju:] In 1. skats; ainava; 2. redzesloks; to be in v. — būt redzamam; to come in v. — kļūt redzamam; parādīties; to keep in v. — neizlaist no acīm; 3. (ari point of v.) viedoklis; uzskats; in my v. — pēc manām domām; in v. of — ņemot vēra; to meet (fall in with) smb.'s ~s— piekrist kāda viedoklim; to take a different v. with smb.— nepiekrist kāda viedoklim; 4. novec. nolūks; nodoms; with a (the) v. to (of) — ar nolūku; II v 1. apskatīt; 2. apsvērt; 3. skatīties (telepārraidi, filmu) viewable [Vjuiabl] a (parfilmu, telepārraidi)

skatāms; tāds, ko var skatīties viewer ['vju:a] n 1. skatītājs; kinoskatītājs;

teleskatītājs; 2. aparāts diapozitīvu apskatei viewership [Vjuia/ip] n (kino, televīzijas)

skatītāji; skatītāju skaits view-finder [Vjui.fainda] n fot., kin. skatu meklētājs

viewless [Vjuitas] a 1. poet, neredzams;

2. amer. bez patstāvīgiem uzskatiem viewphone [Vjuifsun] n videotelefons viewpoint ['vjuipoint] n viedoklis; uzskats vigil [Vid3il] n 1. nomods; to keep v. — būt nomodā; 2. amer. protesta demonstrācija (kas ilgst visu diennakti) vigilance [Vid3itans] n 1. modrība; piesardzība; 2. amer. : v. committee — "modrības" komiteja (linčotāju organizācija)

vigilant ['vidjitant] a modrs; piesardzīgs vigilante [.VK^ilaenti] n amer. "modiības"

komitejas (linčošanas piekritēju) loceklis vignette [vi'ņjet] n vinjete vigor ['viga] amer. sk. vigour vigorous [Vigarss] a enerģisks; spēcīgs; sparīgs

vigour ['vigs] n enerģija; spēks; spars

Viking ['vaikit]] n vēst. vikings

vile [vail] a 1. zemisks; nekrietns; 2. sar.

(par laiku, raksturu) nejauks; pretīgs vilification [.vilifi'kei/n] n zākāšana;

ķengāšana vilify [Vxlifai] v zākāt; ķengāt villa [Vila] n vasarnīca; villa village [Vihd3] n 1. ciems; ciemats; 2. ciema

(ciemata) iedzīvotāji villager ['vilidja] n ciema (ciemata) iedzīvotājs

villain [Vitan] n 1. nelietis; zemisks cilvēks; 2. humor, (par bērnu) resgalis; 3. vēst. dzimtcilvēks, vilāns villainous ['vitanas] a 1. nelietīgs; zemisks;

2. sar. ļoti slikts villainy ['vītam] n nelietība, zemiskums villein ['vihn] n vēst. dzimtcilvēks, vilāns vim [vim] n sar. spēks; spars; enerģija vinaigrette [.vinei'gret] n vinegrets vindicate [Vindikeit] v 1. aizstāvēt (lietu, tiesības); 2. attaisnot (uzvešanos, politiku)\ reabilitēt

vindication [,vmdi'kei/n] n 1. (lietas, tiesību) aizstāvēšana; 2. (uzvešanās, politikas) attaisnošana; reabilitēšana vindicative f'vindikativ] a attaisnojošs,

reabilitējošs vindicatury [Vindikeitan] a attaisnojošs,

reabilitējošs vindictive [.vin'diktiv] a 1. atriebīgs; 2.: v.

damages jur. — naudas sods vine [vain] n 1. vīnogulājs; vīna stāds (krūms,

koks); 2. vīteņaugs vinegar [Vinigs] n etiķis vinery [Vainan] n vīnogu siltumnīca vineyard [Vinjsd] n vīna dārzs, vīnogu

audzētava viniculture ['vinikAlt/a] n vīnkkopība vino [Viinau] n sar. lēts vīns vintage ['vmtid3] In 1.vīnogu novākšanas laiks; 2. vīnogu novākšana; 3. vīnogu raža; II a 1. augstas kvalitātes-; v. wine — augstākā labuma vīns; 2. vecs, antīks; noteikta perioda-; v. car (automobile) — antīkais automobilis (izgatavots 1917.-1930.g.)

vintager ['vintid39] n 1. vīnogu novācējs;

2. vīndaris

vintner [Vintna] n vīna tirgotājs vinyl [Vainil] n ķīm. vinilsviola

viola* [vi'sub] n mūz. alts (instruments) violab ['vaiab] n 1. vijolīte; 2. vijolīšu dzimtas augs

violate [Vaisleit] v 1. pārkāpt (likumu,

robežu); 2. apgānīt (svētumu); 3. izvarot violation [.vablei/n] n 1. vardarbība; (likuma, robežas) pārkāpšana; 2. (svētuma) apgānīšana; 3. izvarošana violence ['vaiabns] n 1. spēks; 2. vardarbība;

varmācība; by v. — ar varu violent [Vaisbnt] a 1. spēcīgs; stiprs; v. storm — stipra vētra; 2. nikns; trakojošs; in a v. temper— saniknots; 3. varmācīgs; piespiedu-; v. death — varmācīga nāve violet [Vaiabt] Irti. vijolīte; 2. violeta krāsa;

n a violets violin [.vablin] n vijole violinist [Vaialimst] n vijolnieks violist [vi'sulist] « mūz. altists violoncellist [.varabn't/elist] n čellists violoncello [.vaiabn't/ebu] n čello viper [Vaipa] n 1. odze; 2. pārn. čūska; to cherish (nourish, warm) a v. in one's bosom)— izaudzēt čūsku azotē; 3. si. narkomāns (sev. marihuānas lietotājs) viperous [Vaiparas] a 1. dzēlīgs; nikns;

2. nodevīgs virago [vi'ra:gau] n 1. ķildīga sieviete;

2. novec. vīrišķīga sieviete virai ['vairai] a med. vīrusu-virgin [Vaidjpn] Irt 1. jaunava; 2. Jaunava (zvaigznājs un zodiaka zīme); II a 1. jaunavīgs; jaunavu-; v. green — neapaugļota bišu māte; 2. neskarts; neapstrādāts; v. forest — pirmatnējs mežs; mūžamežs; the v. lands— neskartās zemes; v. land — neapstrādāta zeme, vecaine; 3. tīrs; īsts; v. gold— tīrs zelts; v. parchment— no jaundzimuša jēra ādas izgatavots pergaments; v. wool— 1) dabiskā vilna (pirms apstrādes); 2) īsta vilna; 4.: v. cruise — [kuģa] pirmais reiss virginal ['v3:d3inl] a jaunavīgs, nevainīgs virginity [va^mati] n jaunavība; nevainība Virgo ['v3:gau] n Jaunava (zvaigznājs un

zodiaka zīme) virgule ['v3:gju:l] n poligr zīme

virile ['virail] a 1. vīrišķīgs; 2. nobriedis; v.

age — vīra gadi virility [vinbti] n 1. vīrišķība; 2. briedums virology [,vabrt>bd3i] n virusoloģija virtu [v3:'tu:] n mākslas izpratne; mākslinieciskā gaume; articles of v. — mākslas retumi virtual ['v3:t/ual] a faktisks; īsts; the v. manager of the business— faktiskais uzņēmuma vadītājs virtue ['v3:t/u:] n 1. tikums; 2. nevainība; šķīstība; woman of no v. — viegla rakstura (viegli pieejama) sieviete; 3. laba (pozitīva) īpašība; vērtība; 4. spēks; iedarbīgums; medicine of great v. — iedarbīgas zāles; 0 by (in) v. of smth.— pateicoties kaut kam; pamatojoties uz kaut ko virtuosi sk. virtuoso virtuosity [,v3:tju'r>s3ti] n virtuozitāte virtuoso [,v3:tju'auz3u] n (pi virtuosos [,v3:tju'3uz3uz] vai virtuosi [,v3:tju'auzi:])

1. virtuozs; 2. mākslas pazinējs; mākslas cienītājs

virtuous ['v3:t/u9s] a 1. tikumīgs;

2. nevainīgs; šķīsts

virucide ['vaiarasaid] n farm, pretvīrusu preparāts

virulence ['virubns] n 1. virulence; indīgums;

2. dzēlīgums; asums; ļaunums virulent ['virubnt] a 1. virulents; indīgs; 2. (par slimību) bīstams; ļauns; 3. (par vārdiem) dzēlīgs; ass; ļauns; 0 v. tongues — ļaunas mēles virus [Vaiaras] n vīruss; v. warfare — bakterioloģiskais karš; v. of prejudice pārn. — aizspriedumu kaitīgā ietekme visa ['vi:za] I n vīza; entry (entrance) v. — iebraukšanas vīza; exit v. — izbraukšanas vīza; II v vizēt (pasi, dokumentus) visage [Vizid3] n seja, sejas izteiksme vis-ā-vis [,vi:za:'vi:] Irt pretimsēdētājs; pretimstāvētājs; II adv viens otram pretim; m prep pret; attiecībā uz; US policy v.-a-v. France — ASV politika pret (attiecībā uz) Franciju viscera ['visara] n pl iekšējie orgāni visceral ['visarol] a 1. iekšējo orgānu-; 2. (parvitreous

stilu u.tml.) rupjš; primitīvs viscid ['visid] a viskozs; stīgrs viscose [Viskaus] n viskoze viscosity [vi'sknsati] n viskozitāte; stīgriba viscount ['vaikaunt] n vikonts viscountess ['vaikauntis] n 1. vikontese;

2. vikonta sieva viscous [Viskss] a viskozs; stīgrs vise [vais] amer. sk. viceb vise [Vi:zei] n novec. sk. visa visibility [.vizi'bibti] n redzamība visible ['vizabl] a [acīm]redzams; skaidrs visibly [Vizabli] adv acīm redzami Visigoth [VizigoB] n vēst. vestgots vision ['vi3n] n 1. redze; redzes spēja; 2. vīzija; sapņu tēls; 3. iztēle; iztēles spēja; 4. skaists (pārsteidzošs) skats; the bride was a lovely v. — no līgavas nevarēja ne acu novērst visional ['vrpnl] a 1. redzes-; 2. iztēles-; iedomu-

visionary ['v^nan] I ai sapņotājs; fantasts; II a 1. sapņu-; fantastisks; 2. iztēles-; iedomu-; 3. neparasts; nereāls vision phone ['vynfaun] n videotelefons visit ['vizit] I n 1. apmeklējums; vizīte; flying v. —īslaicīgs apmeklējums; īslaicīga vizīte; goodwill v. pol.— labas gribas vizīte;

2. amer. [draudzīga] saruna; liv 1. apmeklēt; apciemot; we don't v. — mēs nesatiekamies; 2. (par slimību) piemeklēt; uzbrukt; 3. amer. sar. sarunāties; [pa]tērzēt; 4.jur. apskatīt; pārbaudīt; to v. the scene of crime — apskatīt nozieguma vietu; to v. with (in, at) amer. — uzturēties; viesoties

visitant [Vizitant] n l.formāl. viesis; 2. gājputns

visitation [.vizi'tei/n] n 1. apmeklējums; apciemojums; 2. sodība (slimība u.tml.);

3. jur. apskate; pārbaude

visiting ['vizīti?]] I n apmeklēšana; apciemošana; v. hours — 1) (apmeklētāju) pieņemšanas laiks; 2) (slimnieku) apmeklēšanas laiks; v. nurse — patronāžas māsa; II a : v. lecturer — vieslektors; v. team sp. — viesu komanda

visiting-book ['vizitiqbuk] n 1. vizīšu

saraksts; 2. pieņemamo personu saraksts visiting-card ['vizitir]ka:d] n vizītkarte visiting-list ['vizitirjhst] n vizīšu saraksts visitor [Vizita] n 1. viesis; apmeklētājs; summer v. — vasarnieks; atpūtnieks; ~s' book— 1) viesu [reģistrācijas] grāmata (viesnīcā); 2) apmeklētāju (atsauksmju) grāmata (muzejā)-, 2. inspektors; revidents visor [Vaizs] 1. (cepures) nags; 2. saules aizsargstikls (automašīnas aizsargstikla augšdaļā); 3. vēst. vizieris; sejsegs vista ['vista] n 1. skats; ainava; 2. perspektīva; izredzes; 3. notikumu virkne (atmiņā, iztēlē); 4. aleja visual [Vi3U3l] a vizuāls; redzes-; v. aids — uzskates līdzekļi; v. angle — redzes (optiskais) leņķis; v. pollution — vizuālā apkārtējās vides piesārņošana (ar uzrakstiem, plakātiem); v. signal— vizuāls (optisks) signāls

visualize ['v^ualaiz] v 1. iztēloties;

iedomāties; 2. padarit redzamu visuals ['vi3U3lz] n pl sar. uzskates līdzekļi vital ['vaitl] a 1. vitāls; dzīves-; v. force (principle) — vitālais spēks (princips) (kas uztur dzīvību organismā); v. organs — vitālie orgāni; v. signs — organisma stāvokļa galvenie rādītāji (pulss, elpošana, temperatūra, asinsspiediens); v. statistics— 1) dzimstības, laulību un mirstības statistika; 2) sar. krūšu, jostasvietas un gurnu apmēri; v. wound — nāvīgs ievainojums; 2. vitāls; [ļoti] svarigs; v. issue (question) — nozīmīgs (svarigs) jautājums

vitality [vai'taebti] n vitalitāte; dzīvotspēja vitalize [Vaitalaiz] v atdzīvināt; atjaunot vitals ['vaitlz] n sar. pl vitālie orgāni vitamin ['vitamin] n vitamīns; v.

deficiency — vitamīnu trūkums vitiate [Vi/ieit] v 1. sabojāt; samaitāt; 2. jur. anulēt; atsaukt; this law has been ~d — šis likums vairs nav spēkā viticulture ['viUkAlt/aJ n vīnkopība; vīnogu audzēšana

vitreous [Vitnas] a stiklveida-; stiklveidīgs;vitrify

v. body (humour) anat. — (acs) stiklenis, stiklķermenis vitrify [Vitnfai] v 1. pārvērst stiklveida vielā;

2. kļūt stiklveidīgam vitriol ['vitnal] n ķim. 1. vitriols; blue (copper) v. — vara vitriols; green v. — dzelzs vitriols; white v. — cinka vitriols;

2.: oil of v. — koncentrēta sērskābe;

3. sarkasms; dzēllgums

vitriolic [.vitn'olik] a 1. vitriola-; 2. sarkastisks; dzēlīgs vituperate [vi'tjuipareit] v [no]pelt; [noļzākāt vituperation [vi.tjuipa'rei/n] n nopēlums;

nozākājums viva* ['vaiva] sar. (saīs. no viva voce) I n mutvārdu eksāmens; II v kārtot mutvārdu eksāmenu vivab [Viiva] int lai dzīvo!; urrā! vivacious [vi'vei / as] a sparīgs; dzīvīgs; žirgts vivacity [vi'vaesati] n spars; dzīvīgums;

žirgtums vivaria sk. vivarium

vivarium [vai'veansm] n (pl vivaria

[vai'veana]) vivārijs viva voce [.vaiva'vaut/1] In mutvārdu

eksāmens; II adv mutiski vivid ['vivid] a \.(par gaismu, krāsām)

spilgts; 2. (par iztēli) dzīvs vividness ['vividnas] /? 1. (gaismas, krāsu)

spilgtums; 2. (iztēles) dzīvums vivification [,vivifi'kei/n] n (arī pārn.)

atdzīvināšana vivify [Vivifai] v (arī pārn.) atdzīvināt vivisect [.vivi'sekt] v izdarīt vivisekciju vivisection [.vivi'sek/n] n vivisekcija vixen f'viksn] n 1. lapsu mātīte; 2. ķildīga sieviete

vixenish ['viksani/] a (par sievieti) ķildīgs vizier [vi'zis] n vēst. vezīrs; grand v. —

lielvezīrs vizor [Vaiza] sk. visor Y*neck [,vi:'nek] n V-veida kakla izgriezums (tērpam)

vocab [Vsukaeb] n (saīs. no vocabulary) sar. vārdu krājums, leksika; mind your v.! — uzmanies, kādus vārdus tu lieto!

vocable ['vaukabl] n vokābuls, vārds

vocabulary [vau'kaebjolan] n 1. vārdu krājums; leksika; 2. (noteiktas grāmatas, zinātnes nozares u.tml.) vārdnīca vocal ['vaukl] a 1. balss-; v. cords (chords) — balss saites; 2. vokāls; v. music — vokālā mūzika; 3. daiļrunīgs; ar labām runas dāvanām; 4. vai balsīgs vocalic [vaukaelik] a vokālisks; patskaņu-;

ar patskaņiem bagāts vocalism [Vsukdizam] n val. vokālisms vocalist [Vaukalist] n vokālists, dziedātājs vocalization [.vsukalai'zei/n] n mūz., val.

vokalizācija vocalize [Vaukalaiz] n 1. vai izrunāt balsīgi;

2. mūz. vokalizēt vocals f'vauklz] n pl sar. dziesmas vocation [vsu'kei/n] n 1. tieksme; aicinājums; 2. profesija; nodarbošanās; to mistake one's v. — nepareizi izvēlēties profesiju

vocational [vau'kei/nal] a amata-; aroda-; v. guidance — profesionālā orientācija; v. school — arodskola; v. training — profesionālā sagatavošana; arod-sagatavošana vocative [Vokativ] n gram, vokatīvs vociferate [vau'sifareit] v kliegt; brēkt vociferation [vsu.sifa'rei/n] n kliegšana; brēkšana

vociferous [vsu'sifares] a kliedzošs; brēcošs;

skaļš; v. protest — skaļš protests vocoid ['vaukoid] nfon. patskanis vodka ['vodka] n degvīns vogue [vsug] n 1. mode; all the v. — modes kliedziens; to come into v. — nākt modē; 2. popularitāte; piekrišana; to acquire v. — [ieļgūt piekrišanu voguish ['vsugi/] a modes-voice [vois] 1/7 balss; at the top of one's v. — pilnā kaklā; 2. domas; uzskats; to give v. (to)— izteikt; to have (demand) a v. (in)— pieprasīt tiesības izteikties; I have no v. in the matter— tas no manis nav atkarigs; to raise one's v. — 1) runāt skaļāk; 2) (against) iebilst; with one v. — vienbalsīgi; 3. gram, kārta; active v. —

darāmā kārta, aktīvs; passive v.-ciešamā

kārta, pasīvs; II v izteikt vārdos; to v. a protest — izteikt protestu, protestēt voiced [voist] a vai. balsīgs voiceless ['vaislas] a 1. bez balss; mēms;

2. vai. nebalsīgs voice-over [.vois'suva] kin., te lev. I n balss

aiz kadra; II v runāt aiz kadra void [void] I n tukšums; out of the v. — no izplatījuma; Ha 1.tukšs; v. of— bez; 2. vakants; neaizņemts; 3.: null and v. jur. — spēkā neesošs, spēku zaudējis; DI v

1. iztukšot ipiem., kuņģi); 2. jur. anulēt, atcelt

voile [voil] n šķidrauts

volant3 [Vaubnt] n volāns, kruzulis

volantb ['voubnt] a 1. zool. lidojošs;

2. formai ātrs

volatile ['vobtail] a l.ķīm. gaistošs; ātri iztvaikojošs; v. oil — ēteriska eļļa; 2. pārn. gaisīgs; nepastāvīgs volatility [.vob'tibti] n 1. ķīm. gaistamība; iztvaikošana; 2. pārn. gaisīgums; nepastāvība

volatilization [vo.laetilai'zei/n] n

1. iztvaikošana; izgarošana; 2. iztvaicēšana volatilize [vo'laetilaiz] v 1. iztvaikot; izgarot;

2. iztvaicēt

volcanic [vol'kaemk] a 1. vulkānisks; vulkāna-; v. eruption — vulkāna izvirdums; 2. pārn. vētrains, brāzmains volcano [vol'keinau] n vulkāns; dormant v. — snaudošs vulkāns; extinct v. — izdzisis vulkāns; 0 to sit on the top of a v. — sēdēt kā uz pulvermucas volcanology [.volka'nvladji] n vulkanoloģija vole [vsul] n grauzējs (pele, žurka) volition [vsu'li/n] n 1. griba; gribēšana; by one's own v. — pēc paša vēlēšanās; labprātīgi; 2. gribasspēks volley ['voh] I n 1. zalve; 2. (ložu, akmeņu) krusa; (vārdu, pārmetumu) straume; 3. sp. (bumbas) atsišana lidojumā; liv 1. šaut zalvēm; 2. (par pārmetumiem, akmeņiem) birt kā krusai; 3. sp. atsist (bumbu)

lidojumā; = to v. forth (off, out)-izgrūst

(vārdus, lāstus) volleyball [Volibo:!] n volejbols

volt* [vault] n el. volts voltb [volt] sk. volte

voltage ['vaultidj] n el. voltāža, spriegums voltaic [vol'teuk] a el. galvanisks; v. arc —

elektriskais loks voltameter [vol'taemita] sk. voltmeter volte ['volti] \n 1. sp. volte; voltižēšana; 2. (paukošanā) pagrieziens, lai izvairītos no (pretinieka) sitiena; II v 1. sp. voltižēt; 2. (paukošanā) pagriezties, lai izvairitos no (pretinieka) sitiena volte-face [.vdt'fais] n 1. mii., sp. pagrieziens [pretējā virzienā]; 2. pārn. krasa uzskatu (vai politikas) maiņa voltmeter [Vaultmiits] n el. voltmetrs volubility [.volji/bibti] n runīgums; pļāpība voluble ['voljubl] a runīgs; pļāpīgs;

v.tongue — lokana mēle volume ['volju:m] n 1. (grāmatas) sējums; 2. tilpums; 3. (darba, eksporta) apjoms; v. of traffic — satiksmes intensitāte; 4. (skaņas) stiprums, skaļums; v. control rad., telev. — skaļuma regulētājs volumes [Volju:mz] n pl liels daudzums; masa; v. of smoke (vai vapour) — dūmu (vai tvaiku) mutuļi; 0 to speak v. for — liecināt par; pierādīt, ka volumetric [.volju'metnk] a tilpuma-; v.

capacity — ietilpība; v. flask — mērkolba voluminous [vslju.minas] a 1. daudzsējumu-; 2. liels; ietilpīgs; 3. (par rakstnieku) ražīgs voluntaries [Vobntanz] n pl sp. brīvā

programma; brīvie vingrinājumi voluntary [Vobntan] Inhsp. izvēles (brīvā) programma; 2. ērģeļu solo (pirms, pēc dievkalpojuma); II a 1. brīvprātīgs; v. army — brīvprātīgo armija; 2. apzināts; tīšs; v. manslaughter jur. — slepkavība ar iepriekšēju nodomu; 3.fiziol. patvaļīgs volunteer [.vobn'tis] I n brīvprātīgais; any ~s?— vai kāds pieteiksies brīvprātīgi?; II v brīvprātīgi pieteikties (piem., karadienestā); brīvprātīgi uzņemties (kaut ko darīt)', to v. a remark (an opinion) —

izteikt (bez uzaicinājuma) piezīmi (savas

domas)

voluptuary [va'lApt/uan] I n baudkārsvoluptuous

cilvēks; II a baudkārs voluptuous [va'lApt/uas] a 1. baudkārs; 2. juteklīgs; kārdinošs; (par sievietes ķermeni — ari) seksīgs volute [va'ljuit] I n 1. arh. volūta, grieztala; 2. (gliemežvāka) vītne; II a spirālveida-; vītņu-

vomit ['vomit] I n 1. vemšana; vēmiens;

2. vēmekļi; vēmas; liv 1. vemt; 2. (par vulkānu) izvirst; (par dūmvadu) izgrūst (dūmus)

vomitory [Vomitan] I n vemšanas zāles

(līdzeklis); II a vemšanu izraisošs voodoo ['vu:du:] In 1. maģija; burvju māksla; v. dance — rituāldeja; 2. (ari v. doctor) burvis; 3. talismans, amulets; II v apburt, noburt voracious [va'rei/as] a I. rijīgs; v. eater —

rima; 2.: v. reader — aizrautīgs lasītājs voracity [vn'raesati] n rijība vortex ['voiteks] n (pi vortexes [Vo:teksiz] vai vortices ['vo:tisi:z]) virpulis; viesulis vortices sk. vortex

votaress ['vautaris] n piekritēja; aizstāve votarist f'vautanst] n piekritējs; aizstāvis votary ['vautan] n piekritējs; aizstāvis vote [vaut] I n 1. balsošana; to put to the v. — likt uz balsošanu; 2. balss (vēlēšanās); to cast (record) a v. —; balsot; nodot balsi;

3. balsu skaits (vēlēšanās); probable v. — iespējamie vēlēšanu rezultāti; 4.: v. of confidence — uzticības votums; 5.: the v. — balsstiesības; 6. vēlēšanu biļetens; II v 1. balsot; to v. by a (the) shaw of hands — balsot atklāti (paceļot roku); to v. by ballot — balsot aizklāti; 2. izlemt; izšķirt (balsojot); 3. sar. ierosināt; likt priekšā; = to v. against — balsot pret; to v. down — noraidīt balsojot; to v. for — balsot par; to v. in — ievēlēt; to v. on — izteikt savas domas balsojot; to v. out — izbalsot; to v. through — pieņemt balsojot; 0 to v. with one's feet — aiziet, nepiedaloties vēlēšanās

vote-catching ['vaut.kast/iij] a : v.-c. issue — problēma (jautājums), kuru atbalsta vēlētāji voter [Vauta] n 1. vēlētājs; 2. balsotājs

voting [Vautii]] n 1. vēlēšanas; 2. balsošana voting-paper [Vautiq.peipa] n vēlēšanu biļetens

votive ['vautiv] a : v.candle — svece, kuru aizdedzina, pateicoties Dievam (vai kādam svētajam); v. offering — pateicības ziedojums Dievam (vai kādam svētajam) vouch [vaut/] v 1. apstiprināt; 2. (for) galvot voucher ['vaut/a] n 1. galvotājs; galvinieks;

2. (maksājuma) kvīts; dokuments; gift v. — (pērkamajai precei pievienots) prēmijas kupons; luncheon v. — pusdienu talons;

3. ceļazīme (piem., uz sanatoriju) vouchsafe [vaut/'seif] v formāl.

1. labpatiksies]; 2. pagodināt (ar atbildi, vizīti)

vow [vau] I n svinīgs solījums; zvērests; to make a v. — svinīgi solīt; zvērēt; to take [the] ~s — kļūt par mūku; II v svinīgi solīt; zvērēt

vowel ['vaual] n vai. patskanis

vox pop [.voks'pcp] n (saīs. no vox populi)

sar. (žurnālistu, radio un televīzijas darbinieku organizēta) sabiedriskās domas noskaidrošana voyage [Vond3] I n 1. (jūras) ceļojums;

2. (lidmašīnas, kuģa) reiss; liv ceļot (ar kuģi vai lidmašīnu)

voyager [Voiad3a] n ceļotājs (ar kuģi vai lidmašīnu)

vulcanite ['vAlkanait] n 1. vulkanīts; 2. ebonīts

vulcanization [,VAlkanai'zei/n] n (gumijas)

vulkanizācija vulcanize ['vAlkanaiz] v vulkanizēt (gumiju) vulcanology [,VAlk9'nr>l9d3i] n vulkanoloģija vulgar f'vAlga] a 1. vulgārs; rupjš; prasts; the v. herd niev. — prastās ļaužu masas; 2. tautas-; v. tongue (language) — tautas valoda; 3. vispārizplatīts; v. error—parasta (vispārizplatīta) kļūda; 4. : v. fraction mat. — vienkārša daļa vulgarian [vAl'geanan] n vulgārs (rupjš) cilvēks

vulgarism ['vAlganzam] n vulgārisms; rupjš

vārds (vai izteiciens) vulgarity [vAl'gaersti] n vulgaritātewage

vulgarization [.VAlgarai'zei/n] n vul-

garizācija vulgarize ['vAlgaraiz] v vnlgarizēt vulnerability [.volnara'bilati] n ievai-

nojamība; vārīgums vulnerable ['vAlnarabl] a viegli ievainojams; vārigs; v. to air attacks— neaizsargāts pret

gaisa uzbrukumiem vulnerary ['vAlnaran] a dziedniecisks;

dziedniecības-; v. plants— ārstniecības augi

vulpine ['vAlpain] a 1. lapsas-; 2. viltīgs [kā lapsa]

vulture ['vAlt/a] n 1. plēsoņa (putns, cilvēks);

2. ornit. maitu lija vulturous ['vAlt/uras] a plēsīgs (putns,

cilvēks) vulva ['vaIvs] n anat. vulva

Ww

W, w ['dAblju:] n angļu alfabēta divdesmit

trešais burts wabble ['wnbl] sk. wobble wacky ['waeki] a sl. jucis; ķerts wad [wt)d] Inl. (vates) kušķis; 2. (naudas) žūksnis; (dokumentu) kaudze; II v 1. aizbāzt ar (vates) kušķi; 2. izoderēt (izklāt) ar vatējumu wadding ['wtxlit]] n vatējums; to line with w.— vatēt

waddle ['wodl] I n gāzelēšanās; II v

gāzelēties; iet gāzelējoties wade [weid] I n brišana; II v 1. [pārļbrist (pār upi); 2. brist (pa dubļiem, sniegu u.tml.)', <=> to w. in (into) — ķerties klāt (darbam)', to w. through — urbties cauri (piem., grāmatai)

wader ['weida] n 1. bridējputns; 2. pl (garie)

ūdenszābaki wadi ['wtxii] n izkaltusi upes gultne (Āfrikā,

Tuvajos Austrumos) wading bird ['weidi»]b3:d] n bridējputns wady ['weidi] n amer. sl. nelegāls imigrants

(kas ieradies ASV, pārejot upi) wafer ['weifa] Inl. vafele; 2. oblāta;

3. zīmoglaka; II v aizzīmogot ar zīmoglaku wafer-iron ['weifa.aian] n vafeļu panna wafer-thin [,weifa'9in] a ļoti plāns; plāns kā vafele

wafery ['weifsn] I n vafeļu ceptuve; vafeļu

fabrika; II a ļoti plāns; plāns kā vafele waffle* ['wt>fl] n vafele

waffleb ['wt)fl] sl. I n blēņas; muļķības; II v

runāt blēņas (muļķības) waffle-iron ['woflaisn] n 1. vafeļu panna;

2. amer. sl. [aizsarg]režģis (uz trotuāra) waffle-stampers ['wnflstompaz] n pl amer.

sl. tūristu zābaki waft [wa:ft] 1/7 1. (spārna) vēziens; 2. (rokas) mājiens; 3. (vēja) pūsma; vēsma; 4. (smaržas, skaņas) vilnis; liv aizpūst; aiznest; aizdzīt (pa gaisu, ūdeni); distant song was ~ed to our ears — attāla dziesma atlidoja līdz mums wag* [waeg] I/?l. jokdaris; jokupēteris; 2. sl. slaists; to play [the] w.— neierasties darbā (vai skolā); II v sl. kavēt darbu (vai skolu) wagb* [waeg] I n vēziens; with a w. of tail — asti luncinot; II v 1. luncināt (asti); 2. [pa]māt; to w. one's finger at smb.— draudēt kādam ar pirkstu; 3. trīt (mēli); to set tongues (beards, chins, jaws) -ging — dot iemeslu tenkām; 0 how ~s the world? — kā klājas? wage* [weid3] n (parasti pl) [darba] alga; living w., living ~s — iztikas minimums; nominal (real) w.— nominālā (reālā) alga; w. cut — algu samazināšāna; w. increase — algu paaugstināšana; w. labour — algots darbs; w. scale — [darba] algu skala; w. rate — tarifa likme wage" [\ve1d3] v cīnīties (par kaut ko); veikt; to w. a campaign — veikt kampaņu; to w. a contest — sacensties; to w. war — vest wage

vulgarization [.VAlgarai'zei/n] n vul-

garizācija vulgarize ['vAlgaraiz] v vnlgarizēt vulnerability [.volnara'bilati] n ievai-

nojamība; vārīgums vulnerable ['vAlnarabl] a viegli ievainojams; vārigs; v. to air attacks— neaizsargāts pret gaisa uzbrukumiem vulnerary ['vAlnaran] a dziedniecisks;

dziedniecības-; v. plants— ārstniecības augi

vulpine ['vAlpain] a 1. lapsas-; 2. viltīgs [kā lapsa]

vulture ['vAlt/a] n 1. plēsoņa (putns, cilvēks);

2. ornit. maitu lija vulturous ['vAlt/uras] a plēsīgs (putns,

cilvēks) vulva ['vaIvs] n anat. vulva

Ww

W, w ['dAblju:] n angļu alfabēta divdesmit

trešais burts wabble ['wnbl] sk. wobble wacky ['waeki] a sl. jucis; ķerts wad [wt)d] Inl. (vates) kušķis; 2. (naudas) žūksnis; (dokumentu) kaudze; II v 1. aizbāzt ar (vates) kušķi; 2. izoderēt (izklāt) ar vatējumu wadding ['wtxlit]] n vatējums; to line with w.— vatēt

waddle ['wodl] I n gāzelēšanās; II v

gāzelēties; iet gāzelējoties wade [weid] I n brišana; II v 1. [pārļbrist (pār upi); 2. brist (pa dubļiem, sniegu u.tml.)', <=> to w. in (into) — ķerties klāt (darbam)', to w. through — urbties cauri (piem., grāmatai)

wader ['weida] n 1. bridējputns; 2. pl (garie)

ūdenszābaki wadi ['wtxii] n izkaltusi upes gultne (Āfrikā,

Tuvajos Austrumos) wading bird ['weidi»]b3:d] n bridējputns wady ['weidi] n amer. sl. nelegāls imigrants

(kas ieradies ASV, pārejot upi) wafer ['weifa] Inl. vafele; 2. oblāta;

3. zīmoglaka; II v aizzīmogot ar zīmoglaku wafer-iron ['weifa.aian] n vafeļu panna wafer-thin [,weifa'9in] a ļoti plāns; plāns kā vafele

wafery ['weifsn] I n vafeļu ceptuve; vafeļu

fabrika; II a ļoti plāns; plāns kā vafele waffle* ['wt>fl] n vafele

waffleb ['wt)fl] sl. I n blēņas; muļķības; II v

runāt blēņas (muļķības) waffle-iron ['woflaisn] n 1. vafeļu panna;

2. amer. sl. [aizsarg]režģis (uz trotuāra) waffle-stampers ['wnflstompaz] n pl amer.

sl. tūristu zābaki waft [wa:ft] 1/7 1. (spārna) vēziens; 2. (rokas) mājiens; 3. (vēja) pūsma; vēsma; 4. (smaržas, skaņas) vilnis; liv aizpūst; aiznest; aizdzīt (pa gaisu, ūdeni); distant song was ~ed to our ears — attāla dziesma atlidoja līdz mums wag* [waeg] I/?l. jokdaris; jokupēteris; 2. sl. slaists; to play [the] w.— neierasties darbā (vai skolā); II v sl. kavēt darbu (vai skolu) wagb* [waeg] I n vēziens; with a w. of tail — asti luncinot; II v 1. luncināt (asti); 2. [pa]māt; to w. one's finger at smb.— draudēt kādam ar pirkstu; 3. trīt (mēli); to set tongues (beards, chins, jaws) -ging — dot iemeslu tenkām; 0 how ~s the world? — kā klājas? wage* [weid3] n (parasti pl) [darba] alga; living w., living ~s — iztikas minimums; nominal (real) w.— nominālā (reālā) alga; w. cut — algu samazināšāna; w. increase — algu paaugstināšana; w. labour — algots darbs; w. scale — [darba] algu skala; w. rate — tarifa likme wage" [\ve1d3] v cīnīties (par kaut ko); veikt; to w. a campaign — veikt kampaņu; to w. a contest — sacensties; to w. war — vestwage earner

karu, karot

wage earner ['weid3,3:n3] n 1. algots strādnieks; 2. pelnītājs; ģimenes uzturētājs wage freeze ['weidjfriiz] n algu iesaldēšana wager ['weK^a] I n derības; to lay (make) a w.— saderēt; to lose a w.— zaudēt derībās; to take up a w.— pieņemt derības; to win a w.— vinnēt derībās; II v [sajderēt waggery ['waegan] n 1. draiskulība;

nerātnība; 2. joks waggish ['waegi/] a 1. draiskulīgs; nerātns;

2. jocīgs; komisks waggle ['waegl] In (astes) luncināšana; kustināšana; II v 1. luncināt; kustināt (asti);

2. trīt (mēli)

waggly ['waegh] a svārstīgs; nestabils waggon ['waegan] brit. sk. wagon waggoner ['waegana] brit. sk. wagoner waggonette [.waga'net] brit. sk. wagonette waggon train [.waegan'trein] brit. sk. wagon train

waggonwright ['waeganrait] brit. sk.

wagonwright wagon ['waegan] n 1. furgons; 2. kravas rati;

3. autofurgons; 4. preču vagons; platforma; 5. vagonete; 6. amer. sl. [kara] kuģis; 0 to be on the water w. sl. — atmest dzeršanu; to hitch one's w. to a star— izvirzīt sev augstus mērķus

wagoner ['waegana] n vezumnieks; smagais ormanis

wagonette [.waega'net] n 1. novec. vaļēja ekipāža

wagon-lit [.vaegrm'li:] n guļamvagons wagon table [.waegsn'teibl] n servējamais

galdiņš (uz ritentiņiem) wagon train [.wasgan'trein] n 1. vezumnieku

rinda; 2. furgonu rinda wagonwright ['waeganrait] n ratnieks, ratu meistars

wagtail ['waegtail] n omit, cielava wahine [wa:hi:ni] n austral, sl. sērfingiste waif [weif] n 1. klaidonis; bezpajumtnieks; 2. noklīdis dzīvnieks; 3. bezīpašnieka (pamesta) manta; 4.: ~s and strays — 1) bezpajumtnieki bērni; 2) atliekas, paliekas

wail [weil] I n gaudas; vaimanas; apraudāšana; II v gaudot; vaimanāt; apraudāt

wain [wein] n 1. poēt. rati; 2.: Charles's W. astr. — Lielie Greizie Rati; the Lesser W. astr. — Mazie Greizie Rati wainscot ['weinskat] I n panelis; II v apšūt ar paneļiem

waist [weist] n 1. viduklis; jostasvieta; small w.— slaids viduklis; 2. ņieburs; (amer.) blūze; jaciņa; 3. (kāda priekšmeta, piem., vijoles) šaurākā vieta; A.jūrn. kuģa vidusdaļa; midšips; 5. av. [lidmašīnas] fizelāžas vidusdaļa

waistband ['weisrbaend] n 1. josta; siksna;

2. (sieviešu svārku, vīriešu bikšu) stīvdrebes josta

waistbelt ['weisrbelt] n josta; siksna waistcloth ['weistkloG] n gurnu apsējs,

uzgurnis waistcoat ['weiskaut] n veste waist-deep [,weist'di:p] a līdz jostasvietai [dziļš]

waist-high [.weist'hai] a līdz jostasvietai [augsts]

waistline ['weisflam] n jostasvieta; viduklis wait [weit] I n 1. gaidīšana; four-hour w.— četru stundu gaidīšana; 2. nogaidīšana; vilcināšanās; 3. slēpnis; to lay w. for smb.— ierīkot slēpni, lai kādu pārsteigtu (noķertu u.tml.); to lie in w. for smb.— uzglūnēt kādam no slēpņa; II v 1. (for) gaidīt (kādu); 2. nogaidīt; pagaidīt; w. a minute! — pagaidi mazliet!; w. and see! — nogaidiet!; 3. apkalpot; to w. at table — apkalpot pie galda; to w. tables — apkalpot (restorānā) galdiņus; to w. on smb.— apkalpot kādu (pie galda, veikalā); she'll never learn to w.— viņa nekad nekļūs par labu oficianti wait-and-see [,weiton tfsi:] a : w.-and-s.

policy — nogaidoša politika waiter ['weita] n 1. oficiants, viesmīlis; 2. paplāte

waiters ['weitaz] n pl sl. (arī full w.) fraka;

half w. — smokings waiting ['weitii]] n gaidīšana; no w.

(uzraksts)— gaidīšana (automašīnām) aizliegta

waiting-list ['weitiqlist] n kandidātu saraksts

(darba, dzīvokļa u.tml. saņemšanai); to put smb. on the w.-l.— uzņemt kādu kandidātu sarakstā

waiting-room ['weitiqrum] n uzgaidāmā telpa

wait-list [.weit'hst] v uzņemt kandidātu sarakstā (darba, dzīvokļa u.tml. saņemšanai) waitress ['weitns] n oficiante, viesmīle waits [weits] npl 1.: the w.—(Ziemassvētku) korāļu dziedātāji (kas iet no mājas uz māju); 2. vēst. pilsētas muzikanti waive [weiv] v atteikties (no tiesībām, privilēģijām, izdevības); to w. an objectation— atsaukt savus iebildumus; to w. etiquette — neievērot etiķeti waiver ['weiva] n jur. atteikšanās (no

tiesībām, privilēģijām, izdevības) wake" [weik] In 1. (nelaiķa) vāķēšana; 2. poēt. atmoda; II v (p. waked [weikt] vai woke [w3uk]; p.p. waked [weikt] vai woken ['waukan]) 1. (arī to w. up) atmosties; [pajmosties; nature ~s— daba mostas;

2. (arī to w. up) [uzļmodināt; pamodināt; enough noise to w. the dead— tāds troksnis, ka miroņiem jāceļas [augšā];

3. izraisīt; modināt; radīt (interesi, kaisli, vēlēšanos); 4. būt nomodā; 5. vāķēt (nelaiķi)

wakeb [weik] n jūrn. ķīļūdens; in the w. (of) — 1) jūrn. ķīļu līnijā; 2) pārn. pa pēdām

wakeful ['weikfvl] a 1. nomodā esošs; modrs;

2. (par nakti) bezmiega-wakeless ['weiklss] a (par miegu) dziļš, ciets waken ['weikan] v 1. atmosties; [pa]mosties; 2. [uz] modināt; pamodināt; 3. izraisīt; modināt; radīt (interesi, kaisli, vēlēšanos) waker-upper ['weikar.Apa] n sl. 1. kaut kas pārsteidzošs; [kaut kas,] kas atver (cilvēkiem) acis; 2. (alkoholiska dzēriena) malks

wakey ['weiki] int sar. laiks celties!; augšā! wakey wakey [.weiki'weiki] sk. wakey

wale [well] In 1.rieva (rievotā audumā);

2. (pātagas cirtiena) švīka; 3. jūrn. velss; II v 1. šaust; pātagot; 2. aust rievotu audumu

walk [wo:k] I n 1. iešana; ten minutes w.— desmit minūšu gājiens; 2. pastaiga; space w.— pastaiga kosmosā; to go for a w.— iet pastaigāties; to take a w.— pastaigāties; take to for a w.— izvest pastaigāties;

3. soļi; to go at a w.— iet soļiem; 4. gaita; solis; to know smb. by his w.— pazīt kādu pēc viņa gaitas; 5. ceļš; taka; (amer. sar.) ietve; 6. (pastaigas) maršruts; apgaita; rajons; 7. sp. soļošana; 0 to win in a w.— gūt vieglu uzvaru; w. of life — 1) profesija; 2) sabiedriskais stāvoklis; II v 1. iet; soļot; 2. pastaigāties; 3. vest; vadāt (piem., zirgu); izvest pastaigā (piem., suni); 4. (par spokiem) [paļrādīties; 5. novec. dzīvot; to w. in peace — dzīvot mierā; 6. sp. soļot; = to w. about — pastaigāties; to w. away — 1) aiziet; 2) aizvest (piem., zirgu); to w. away from smb.— kādu viegli panākt (apsteigt); to w. away with sar. — 1) gūt vieglu uzvaru; 2) nočiept; to w. in — ieiet; to w. into— 1) ieiet; 2) sl. uzklupt (ēdienam); to w. olī — 1) aiziet; 2) aizvest (piem., zirgu); 3): to w. smb. off his legs (feet) — nokausēt kādu ar pastaigu; to w. smb. off with sar. — 1) nočiept; 2) gūt vieglu uzvaru; to w. on — iet uz priekšu; to w. out— 1) iziet ārā; 2) amer. sar. streikot; to w. out on— pamest, atstāt (piem., sievu); to w. out with — dzīvot (ar kādu); salaist (ar kādu); to w. over — 1) pāriet (pār ceļu u.tml.); 2) gūt vieglu uzvaru; 3) nicīgi izturēties (pret kādu); w. up! — sanāciet! (uzaicinājums noskatīties cirka u.tml. izrādi); to w. up to — pieiet; tuvoties; 0 to w. on air— vai diet aiz laimes; to w. the boards sar. — strādāt par aktieri; to w. the chalk sl. — noiet taisni pa novilkto svītru (lai pierādītu, ka nav iereibis); to w. the hospitals (wards) sar. — 1) (par medicīnas studentu) praktizēties slimnīcā[s]; 2) būt medicīnas studentam; to w. the streets sar. — 1) meklēt darbu;walkabout

2) novec. būt staigulei walkabout ['wo:ka,baut] n austral, sar.

ceļošana (kājām); tūrisms walkaway ['woika.wei] n amer. si. viegla

uzvara (sacīkstēs) walker ['wo:ka] n 1. [kājām] gājējs; I am not much of a w.— es esmu slikts kājāmgājējs; 2. rāmis uz ritentiņiem, ar kuru pārvietojas invalīds vai bērns, mācoties staigāt; 3. sp. soļotājs

walkie-lookie [,wo:ki'luki] n sl. portatīvs

televīzijas raidītājs un uztvērējs walkie-pushie [,wo:ki'pu/i] n sl. portatīvs televīzijas raidītājs (pārraidēm no

stadioniem u.tml.) walkie-talkie [,w3:ki'to:ki] n sl. portatīvs

radioraidītājs un uztvērējs walk-in ['wo:kin] a pietiekoši liels (sienas

skapis u.tml.), lai tajā var ieiet walking ['wo:kit]] In 1, [kājām]iešana; staigāšana; 2. sp. soļošana; II a staigājošs; w. case — 1) staigājošs slimnieks; 2) viegli ievainotais; w. corpse sar. — dzīvais mironis; w. dictionary, w. encyclop[a]edia sar. — staigājoša enciklopēdija; w. gentleman teātr. — statists; w. lady teātr. — statiste; w. part teātr. — statista loma

walking-dress ['woikirjdres] n (sievietes) ielas tērps

walking-match ['woikirj.maet/] sk.

walking-race walking orders ['wo:kirp:d3z] pl sar. sk.

walking papers walking papers ['wo:kit],peip3z] n pl sar. atlaišana no darba; to get the w.p.— saņemt paziņojumu par atlaišanu [no darba] walking-race ['woikiqreis] n sp. soļošanas sacīkstes

walking-stick ['wo:kiqstik] n spieķis walking ticket ['woikiq.tikit] sar. sk.

walking papers walking-tour ['waikiq.tua] n tūrisma pārgājiens

walk-mill ['woikmil] n novec. veltuve (fabrika)

walk-on ['woikun] n teātr. 1. statists;

2. statista loma walk-out ['wo:kaut] n 1. streiks; 2. (konferences u.tml.) [demonstratīva] atstāšana walk-over ['wo:k,3uva] n viegla uzvara walktalk ['wo:kto:k] n austral, sar. pastaiga

sarunājoties walk-up ['wo:kAp] n amer. sar. dzīvoklis (vai

nams) bez lifta walkway ['wo:kwei] n 1. kājāmgājēju celiņš;

2. [pār]eja (no vienas ēkas otrā); galerija wall [wo:l] I n siena; blank w.— siena bez logiem un durvīm; partition (party) w.— šķērssiena; safety w.— aizsargsiena; w. bed — sienā iebīdāmā gulta; 2. mūris; valnis; within the ~s vēst. — aiz pilsētas mūriem, ārpus pilsētas; 3. dambis; uzbērums; 0 to bang (knock, run) one's head against a [brick] w.— skriet ar galvu sienā; to be (go) up the w. sar. — būt (kļūt) trakam (niknam); to drive (force, push, put) smb. to the w.— piespiest kādu pie sienas; nostādīt kādu bezizejas stāvoklī; to give smb. the w.— dot (griezt) kādam ceļu; to go over the w. sl. —. izbēgt no cietuma; to go to the w.— tikt piespiestam pie sienas; ciest neveiksmi; to leap (jump) over the w. sl. — (par mūku) aiziet no klostera; aiziet no mūka kārtas; (par garīdznieku) atteikties no garīdznieka amata; to see through a [brick] w.— būt ļoti vērīgam; to take (have) the w. of smb.— negriezt kādam ceļu; with one's back to the w.— piespiests pie sienas; bezizejas stāvoklī; II v 1. uzcelt (uzmūrēt) sienu; 2. uzcelt valni (mūri); <= to w. up — aizmūrēt (logu, durvis) walla ['wob] sk. wallah wallaby ['wobbi] n 1. valabi, mazais ķengurs; 2. pl sar. austrālieši; 0 on the w. [track] austrāl. sl. — bez darba wallah ['wob] n sl. kalpotājs; puisis; zellis;

book w.— ceļojošs grāmatu pārdevējs wallaroo [.wob'ru:] n valarū, lielais ķengurs wall-board fwo:lbo:d] n būvn. sausais sienas pārklājums

wall-covering ['woil.kAvanrj] n plastmasas

(vai auduma) tapeteswanting

wallet ['wolit] n 1. kabatas portfelis; 2. rtovec. soma

wall-eye ['wo:lai] n 1. med. katarakta; radzenes leikoma; 2. acs ar baltu varavīksneni; 3. šķielēšana wall-eyed ['wo:laid] a 1. sar. šķielējošs; 2. sl. piedzēries

wallflower ['wa:l,flaua] n 1. hot. goldlaks;

2. sar. dāma bez kavaliera (ballē) wallop ['wolap] sl. Irti. belziens; trieciens; 2. alus; II v iebelzt; dot triecienu; sakaut

(spēlē)

walloping ['wnlapnj] a sl. liels, milzīgs wallow ['wolau] I n 1. vārtīšanās; 2. (dzīvnieku) vārtīšanās vieta; II v vārtīties (dubļos, netīrumos); to w. in money — slīkt naudā; to w. in vice— grimt netikumos; ~ing in money — ļoti bagāts wall-painting ['wo:l,peintir]] n 1. freska;

2. fresku glezniecība wallpaper ['wo:l,peipa] In 1, tapetes; 2. sienasavīze; 0 w. music — muzikālais fons; fona mūzika; II v izklāt ar tapetēm wall-plate ['wo:lpleit] n būvn. mūrlata Wall Street ['wo:lstri:t] n 1. Volstrits (iela Ņujorkā, kur atrodas lielākās bankas); 2. sar. amerikāņu finansu kapitāls Wall Streeter ['wa:l,stri:ta] n amer. sar. finansists

wall-to-wall [,wo:lt3'wo:l] a 1.: w.-to-w. carpet— gridsega, kas sedz visu grīdu; 2. sar. vispārīgs; visaptverošs walnut ['wo:lnAt] n 1. valrieksts; 2. riekstkoks

(mēbelēm); 3. sarkanbrūna krāsa walnut-finished ['wD:lnat,fini/t] a (par

mēbelēm) ar riekstkoka apdari walnut-tree ['wo:lnAttri:] n valrieksts (koks) walrus ['wo:Iras] n valzirgs waltz [wo :1s] In 1. valsis; 2. sl. nieka lieta;

tīrais nieks; II v dejot valsi; valsēt wampo ['wompau] n sl. alkohols wampum ['wompam] n 1. (indiāņu) gliemežvāku kaklarota; 2. amer. sl. nauda wampus ['wompas] n sl. draņķis wan [wen] a 1. (par ādas krāsu) bāls; slimīgs; 2. novec. (par ūdeni, nakti) tumšs, melns

wand [wond] n 1. (diriģenta) zizlis; nūjiņa;

2. (ari w. marker) marķēšanas nūjiņa;

3. brinumnūjiņa; burvju nūjiņa wander ['wonda] In klejojums; ceļojums;

liv 1.klejot; ceļot; to w. off (from) the point — novirzīties no temata; to w. out of one's way, to w. off one's track — apmaldīties; 2. (arī to w. in one's mind) murgot; fantazēt wanderer ['wondara] n klejotājs; ceļotājs wandering Jew [,wt>ndanr]'d3u:] n 1. bibl.

mūžīgais žīds; 2. nemiera gars wanderings ['wondanrjz] n pi klejojumi; ceļojumi

wanderlust ['wnndaUst] n ceļošanas prieks wane [wein] I n [sa]mazināšanās; (mēness) dilšana; w. of life — mūža nogale; to be on the w.— (par mēnesi) dilt; II v [samazināties; (par mēnesi) dilt; (par spēku) izsīkt

wangle ['waengl] sl. I n 1. izmānīšana; izkrāpšana; 2. (faktu) sagrozīšana; II v

1. izmānīt; izkrāpt; 2. sagrozīt; falsificēt

(faktus)

wanna ['wona] sar. saīs. no want to want [wont] In 1. vajadzība; my ~s are few — manas vajadzības nav lielas; 2. (of) trūkums; nepietiekams daudzums; for w. of money — naudas trūkuma dēļ; I am in w. of a good dictionary — man ir vajadzīga laba vārdnīca; 3. nabadzība; trūkums; to live in w.— dzīvot trūkumā; 4.: w. ad amer. — [darba] piedāvājuma sludinājums; II v 1. gribēt; vēlēties; the dog ~s out — suns grib, lai viņu izved (vai izlaiž) ārā;

2. vajadzēt; you are ~ed on the phone — jūs lūdz pie telefona; the chief ~s you — jūs izsauc priekšnieks; 3. [pie]trūkt; it ~s ten minutes to twelve — ir bez desmit minūtēm divpadsmit; 4. meklēt; pieprasīt; he is ~ed by police — viņu meklē policija

wantage ['\vDnt1d3] n trūkums; nepietiekams daudzums

wanting ['wontir]] I a 1. trūkstošs; w. in initiative — bez iniciatīvas; to be found w. — neapmierināt prasības; 2. pastulbs; he seams slightly w.— liekas, viņš nav pie

pilna prāta; II prep bez; a month w. two days— bez divām dienām mēnesis; w. mutual trust, friendship is impossible — bez savstarpējas uzticības draudzība nav iespējama

wanton ['wontan] In izvirtule; netikle; to play the w.— uzvesties vieglprātīgi; II a 1. draisks; draiskulīgs; sprigans; 2. (par augšanu) straujš; 3. nepamatots; neprātīgs; w. waste of money — nepamatota naudas izšķiešana; 4. untumains; kaprīzs; 5. izvirtis, netikls; neķītrs; III v

1. draiskoties; draiskuļoties; 2. netikli dzīvot

wants [wonts] n pl vajadzības want-wit ['wontwit] n sl. stulbenis; kretīns wapiti ['wopiti] n vapiti, Kanādas briedis war [wo:] I n 1. karš; civil w.— pilsoņkarš; cold w.— aukstais karš; the Great Patriotic W.— Lielais Tēvijas karš; the Great W.— pirmais pasaules karš; hot (shooting) w.— karstais (īstais) karš; nuclear w.— kodolkarš; the Second Great W.— otrais pasaules karš; w. budget— militārais budžets; w. crimes — kara noziegumi; w. of attrition — novājināšanas (nogurdināšanas) karš; w. of nerves — nervu (psiholoģiskais) karš; w. prisoner, prisoner of w.— karagūsteknis; w. to the knife — karš (cīņa) uz dzīvību un nāvi; to be at w. (with) — karot; to declare w.— pieteikt karu; to carry the w. into the enemy's camp — (arī pārn.) pārnest karu uz pretinieka teritoriju; to go to w.— 1) sākt karot; 2) doties karā; to wage (make) w. (against, on, upon)— karot; 2. cīņa; class w.— šķiru cīņa; w. against illiteracy — cīņa ar analfabētismu; w. of the elements — stihiju cīņa; II v 1. cīnīties; to w. against illnesses — cīnīties ar (pret) slimībām; 2. novec. karot war baby ['wo:,beibi] n kara laikā dzimis

(bieži ārlaulības) bērns warble ['wo:bl] I n trallināšana; čivināšana;

II v trallināt; čivināt warbler ['woibls] n 1. dziedātājputns;

2. ornit. ķauķis

war-cloud ['wo:klaud] n kara draudi warco ['wo:,kou] n (saīs. no war

correspondent) sar. kara korespondents warcraft ['wo:kra:ft] n 1. karakuģis; karakuģi; 2. kaujas lidmašīna; kaujas lidmašīnas; 3. kara māksla war-cry [*wo:krai] n 1. kaujas sauciens;

2. pārn. (partijas) lozungs ward [wo:d] In 1.aizbildniecība; child in w.— bērns, kas atrodas aizbildniecībā; 2. aizbilstamais; 3. (pilsētas) administratīvais rajons; 4. (slimnīcas) palāta; nodaļa; isolation w.— izolators; maternity w.— dzemdību nodaļa; to walk the ~s — 1) praktizēties slimnīcāfs]; 2) būt medicīnas studentam; 5. (cietuma) kamera; death (condemned) w.— nāvinieku kamera; 6. novec. sardze; to keep watch and w. (over) — apsargāt; 7. tehn. pl atslēgas robiņi; II v 1. (arī to w. off) atvairīt; atsist (uzbrukumu); novērst (briesmas)', 2. ievietot stacionārā (slimnieku)-, 3. novec. aizsargāt; aizstāvēt

war-dance ['wo:da:ns] n kara deja (ko dejo iezemiešu ciltis pirms došanās karā vai pēc uzvaras) warden ['wo:dn] n 1. (kopmītnes, amer. —arī cietuma) priekšnieks; 2. (dažu koledžu) direktors; 3.: air-raid w. vēst. — civilās pretgaisa aizsardzības vienības loceklis (otrajā pasaules karā); traffic w.— auto inspektors

warder ['woida] n 1. cietumsargs;

2. scepteris; zizlis (kā varas emblēma);

3. novec. sargs

wardmaid ['woidmeid] n sanitāre (slimnīcā) Wardour Street English ['wd:dastri:t'it]gli/] n ar arhaismiem piesātināta angļu valoda (pēc Londonas ielas nosaukuma, kur atrodas daudz antikvariātu) wardrobe ['wo:drsub] n 1. drēbju skapis; w. bed — saliekamā gulta (kuru var pārvērst par drēbju skapi); 2. ģērbtuve; garderobe; 3. drēbes; garderobe; w. mistress —

1) veļas pārzine (viesnīcā, slimnīcā);

2) kostīmu (tērpu) pārzine (teātrī) wardroom [wo:dru:m] n virsnieku kopkajīte

wardship ['wo:d/ip] n aizbildniecība ware" [wea] n 1. izstrādājums; izstrādājumi; potter's w.— māla (podniecības) izstrādājumi; 2.pl preces; soft ~s — tekstilpreces wareb [wea] I a poēt. modrs; uzmanīgs; piesardzīgs; II v sargāties; uzmanīties; w. the dog! — sargies no suņa! warehouse I n ['weahaus] 1. noliktava;

2. liels veikals; II v ['weahauz] 1. novietot noliktavā; 2. glabāt noliktavā

warehouse-keeper ['weahaus,ki:pa] n

1. noliktavas īpašnieks; 2. noliktavas pārzinis

warehouseman ['weahausman] n 1. noliktavas īpašnieks; 2. noliktavas pārzinis;

3. noliktavas strādnieks

warfare ['wa:fea] n 1. karš; karošana; guerilla

w.— partizāņu karš; 2. kara māksla war footing ['woi.futiij] n mil. kaujas gatavība

war game[s] ['wo:geim[z]] n mil. 1. sar.

manevri; 2. karaspēka mācības wargasm ['wa:gaezm] n amer. totāla kara draudi

warhead [*wa:hed] n mii. kaujas galviņa warhorse ['wa:ha:s] n 1. (kara) veterāns;

2. pieredzējis politiķis; 3. novec. kaujas zirgs

warily ['weanh] adv uzmanīgi, piesardzīgi wariness ['weannas] n uzmanība, piesardzība warlike ['wa:laik] a 1. kareivīgs; 2. kara-; w.

preparations — gatavošanās karam warlock ['wa:lok] n novec. burvis (sev. pasakās)

warlord ['wa:la:d] n (parasti niev.)

militārists; militārās kliķes pārstāvis warm [wo:m] I n 1. sildīšana; to give the milk a w.— uzsildīt pienu; 2. siltums; come into the w.! — nāc sasildies!; Hal. silts; to get (grow) w.— 1) sasildīties; 2) sasilt; 3) iekaist; iekarst; 2. silts; sirsnīgs; w. colours — siltas krāsas; w. heart — atsaucīga sirds; w. welcome (reception) — sirsnīga uzņemšana; 3. iekaisis; iekarsis; sakaitināts; in w. blood— ātrās dusmās; pārsteidzīgi; 4. (par zvēra pēdām) svaigs;

5. sar. turigs; bagāts; 0 to be w. in office — stingri turēties savā darba vietā; to keep a place (or seat) w. for smb. — saglabāt kādam darba vietu, to pagaidām aizņemot; to make it (things) w. for smb.— padarīt kādam dzīvi neciešamu; III v 1. [sa]sildīt;

2. [sa] sildīties; 3. iesilt; iekarst (dusmās); a to w. over amer. — uzsildīt; to w. up — 1) uzsildīt; 2) ieinteresēt; 3) ieinteresēties; 4) sp. iesildīties; 0 to w. the bench sp. — sēdēt uz rezervistu soliņa; atrasties rezervē

warm-blooded [,wa:m'blAdid] a 1. karstasinīgs; straujš; 2. zool. siltasiņu-warm-down ['wa:mdaun] n sp. treniņa beigu posms

warmed-over ['wa:md,auva] amer. sk.

warmed-up warmed-up ['wa:mdAp] a 1 .(par ēdienu)

uzsildīts; 2.pārn. nodrāzts; banāls warmer ['wa:ma] n sildītājs (aparāts vai termofors)

warmer-upper ['wa:mar,Apa] n sl. kaut kas,

kas iesilda (sev. alkoholisks dzēriens) warm-hearted [,wa:m'ha:tid] a sirsnīgs;

līdzjūtīgs; atsaucīgs warming ['woamij] n 1. [sa] sildīšana; 2. sl.

kāviens, pēriens warming-down ['waimiq.daun] n sp. organisma darbības normalizēšana (speciāli vingrinājumi pēc sacīkstēm) warming-pan ['waimiqpaen] n 1. (metāla) sildītājs; 2. pagaidu vietas izpildītājs (lai saglabātu šo vietu kādai citai personai) warming-up ['wa:miT]Ap] n 1. sp. iesildīšanās (pirms sacīkstēm); 2. tehn. (mašīnas)

iesildīšana warmish ['wo:mi/] a remdens warmonger ['wo:,mAi]ga] n kara kūrējs warmth [wo:m0] n 1. siltums; sirsnība;

3. dedzība; aizrautība; 4. glezn. silti toņi; siltas krāsas

warm-up ['wa:mAp] n sp. iesildīšanās warn [wa:n] v 1. brīdināt; 2. ziņot; >= to w. smb. off (away, out, of)— [oficiāli] brīdināt kādu, ka vieta jāatstāj warning [wo:ru»]] I« 1. brīdinājums; at a minute's w.— nekavējoties; tūlīt; 2. sp.warp

piezīme; 3. novec. (darba, dzīvokļa) uzteikums; to give smb. a month's w.— uzteikt kādam darbu (vai dzīvokli) mēnesi iepriekš; II a brīdinošs; bildinājuma-; w. shot— bildinājuma šāviens; w. [radar] station mil. — (ienaidnieka lidmašīnu) atklāšanas [radiolokācijas] stacija warp [wo:p] I n 1. (dēļa) samešanās, [sa]riešanās; 2. dūņas; alūvija nogulsnes;

3. tekst. meti, šķēri; 4. tauva; II v 1. (par dēli) samesties, sariezties; 2. (par auklu) savīties; 3. savīt (auklu); 4. mēslot ar dūņām (alūvija nogulsnēm); 5. pārn. izkropļot (piem., raksturu, uzskatus); 6. ņemt tauvā; vilkt tauvā

warpaint ['wo:peint] n 1. (indiāņu) kaujas krāsojums; 2. sar. parādes tērps; 3. sar. kosmētika

warpath ['wo:pa:0] n kara ceļš (indiāņu karagājiens); to be (go) on the w. — karot, vest karu (arī pārn) warper ['wo:pa] n tekst. 1. šķērētājs;

2. šķērējamā mašīna, šķērētājs warplane ['wo:plein] n 1. kara lidmašīna;

2. kaujas lidmašīna warrant ['worant] I n 1. garantija; galvojums; 2. pilnvara; orderis; w. of arrest jur. — apcietināšanas orderis; 3. pavēle; rikojums; w. of caption jur. — pavēle par [bēguļojoša] noziedznieka aizturēšanu;

4. attaisnojums; II v 1. garantēt; galvot; 2. pilnvarot; 3. attaisnot; noderēt par attaisnojumu

warrantable ['wnrantabl] a likumīgs; atļauts warrantee [.woran'ti:] n jur. galvojumu

saņēmušais warranter ['woranta] sk warrantor warrant-officer ['worant.Dfisa] n 1. mil.

apakšvirsnieks; 2.jūrn. mičmanis warrantor ['woranto:] n jur. garantijas

devējs, garants; galvinieks warranty ['wuranti] n garantija; galvojums;

w. period — garantijas termiņš (precēm) warren ['wcran] n 1. trušu rezervāts; 2. (pārapdzīvota pilsētas rajona) ēku (vai ielu) labirints warring ['worn»]] a karojošs; w. nations —

karojošās valstis; w. elements— nesavienojamās stihijas (piem., uguns un ūdens) warrior ['wona] n karavīrs; cīnītājs; the

Unknown W.— nezināmais kareivis warship ['wo: f ip] n karakuģis war-struck ['wo:strAk] a (par valsti) kara pārņemts

wart [wo:t] n 1. kārpa; 2. panga (uz auga); 3. trūkums; vaina; defekts; with no ~s at all — nevainojams, bez vainas; 0 ~s and all — neko neizpušķojot (neizskaistinot) warthog ['wo:thng] n (Āfrikas) kārpainā mežacūka

wartime ['wo:taim] I n karalaiks; II a karalaika-

war-torn ['wo:to:n] a 1. kara novārdzināts;

karā izmocīts; 2. karā izpostīts warty ['wo:ti] a kārpains; kārpām klāts war-weary ['wo:,wiari] a ilgstoša kara

novārdzināts war-whoop ['wo:hu:p] n (indiāņu) kaujas sauciens

war-worn ['wo:wo:n] a 1. kara novārdzināts; karā izmocīts; 2. karā izpostīts; 3. ar kara pieredzi

wary ['wean] a piesardzīgs; uzmanīgs was [uzsvērtāforma wt>z; neuzsvērtās formas waz, wz] pagātnes 1. un 3.pers. sg no to be wash [wo/] I n 1. mazgāšana; to send clothes to the w.— nodot veļu mazgāšanā; in the w.— mazgāšanā; 2. mazgāšanas; to have a w. sar. — nomazgāties; 3. (mazgājamā) veļa; 4. samazgas (arī pārn.); this

soup is a mere w.— šī zupa ir īstas samazgas; 5. losjons, sejas (tualetes) ūdens; 6. (krāsas, metāla) plāna kārtiņa; 7. šķidra krāsa; akvareļkrāsa; 8.amer. veca upes gultne; kanjons; 9. zelta smiltis; 10. (viļņu) skalošanās; 11. ķīļūdens (aiz braucoša kuģa); gaisa strāva (aiz lidojošas lidmašīnas); 12. (augsnes, ceļa, krasta) izskalojums; 0 to come out in the w.— 1) [beidzot] labi nokārtoties; 2) (par kaut ko apkaunojošu) nākt gaismā; kļūt zināmam; Hal. amer. sar. mazgājams; neplūkošs; w. cotton — kokvilnas audums, kas labi mazgājas;

2. : w. pan — zelta skalošanas vanniņa

1222wasp

(sile); HI v 1. mazgāt; 2. mazgāties; 3. (par audumu) [labi] mazgāties; neplūkt; 4. (par viļņiem) skaloties; 5. izskalot (augsni, ceļu, krastu)-, 6. noskalot; aizskalot; to w. ashore — izskalot krastā; to w. overboard— noskalot no [kuģa] klāja;

7. pārklāt ar plānu (metāla, krāsas) kārtiņu;

8. sar. izturēt kritiku; this story won't w. [with me] — es šim stāstam neticu;

9. skalot zeltu; 10. kalnr. bagātināt; => to w. away (off, out) — noskalot; aizskalot; to w. down — 1) noskalot; 2) uzdzert virsū; noskalot; to w. up — mazgāt traukus; 0 to w. one's dirty linen in public— laist neslavu pāri mājas slieksnim, klāstīt savas nebūšanas ārpus mājas; to w. one's hands (of) — mazgāt rokas nevainībā

washability [,wo/a'biliti] n (auduma u.c.) mazgājamizturiba; w. is important for toys— ir svarigi, lai rotaļlietas varētu mazgāt

washable ['wn/abl] a mazgājams; neplūkošs wash-and-wear [, wo/an'wea] a viegli

mazgājams un neburzīgs washbasin ['wo/,beisn] n mazgājamā bļoda

washboard ['wo/bo:d] n veļas dēlis washboiler ['wo/.baila] n veļas [vārāmais] katls

washbottle ['wo/botl] n ķim. skalotne;

mazgāšanas pudele washbowl ['wo/baul] n mazgājamā bļoda washcloth fwo/kloG] n beržamais, vīšķis washday ['wo/dei] n veļas [mazgāšanas] diena

washdeck ['wn/dek] a sl. (piem., par mūziķi,

dziedātāju) viduvējs washdown ['wo/daun] n : give your car a

w.! — nomazgājiet savu automašīnu! wash-drawing ['wo/,dra:ir|] n akvarelis washed-out [,wo/t'aut] a 1. (par drānu)

noplucis; 2. sar. pārguris washed-up [,wo/t'Ap] a sl. (par cilvēku) beigts [un pagalam]; pazudis

washer ['wo/a] n 1. mazgātājs; 2. veļas

mazgājamā mašīna; 3. tehn. paplāksne washerwoman ['wo/a.wuman] n veļas

mazgātāja

washeteria [,wc/a'tiaria] n sar. 1. paš-apkalpes veļas mazgātava; 2. pašapkalpes automašīnu mazgātava wash-hand-basin ['wo /haend,beisn] n

mazgājamā bļoda wash-hand stand ['wo/haend.staend] n

1. mazgāšanās galdiņš; 2. mazgātne (vannas istabā)

washhouse ['wo/haus] n veļas mazgātava washing ['wo/ii]] \n 1. mazgāšana;

2. (mazgājamā) veļa; 3. (metāla, krāsas) plāna kārtiņa; II a : w. things — mazgāšanās piederumi (ziepes, zobu suka u.tml.)

washing-day ['wo/iijdei] n veļas

[mazgāšanas] diena washing-machine ['wo/ii]ma,/i:n] n veļas

mazgājamā mašīna washing-powder ['wn/irj .pauda] n veļas

mazgājamais pulveris washing-stand ['wo/njstaend] n mazgāšanās galdiņš

washing-up [,wt>/īrļ'Ap] n trauku mazgāšana washing-up-machine [,wd/n]'Apma,/i:n] n

trauku mazgājamā mašīna wash-leather ['wo/,le5a] n zamšāda wash-out ['wo/aut] n 1. (augsnes, ceļa, krasta) izskalojums; 2. sl. neveiksme; 3. sl. neveiksminieks washrag ['wo/raeg] n amer. sar. beržamais vīšķis

washroom ['wo/ru:m] n amer. tualete,

tualetes istaba washstand ['wt)/staend] n 1. mazgāšanās

galdiņš; 2. mazgātne (vannas istabā) washtub ['wt>/tAb] n veļas toveris wash-up ['wof Ap] n sar. 1. roku mazgāšana un sterilizācija (pirms operācijas)-, 2. trauku mazgāšana; 3. jūras izskalots priekšmets washwoman ['wo/.wuman] n amer. veļas mazgātāja

washy ['wo/i] a 1. ūdeņains; šķidrs; 2. (par krāsām) izbalējis; 3. (par stilu) bāls; neizteiksmīgs wasn't [woznt, wozn] sals. no was not wasp* [wosp] n lapsene; w. nest — lapseņu

1223wasp

pūznis

waspb [wDsp] n (sals. no White Anglo-Saxon Protestant) amer. sar. anglosakšu izcelsmes amerikānis; pilnasinīgs amerikānis waspish ['wospi/] a 1. (par vidukli) ļoti tievs; lapsenes-; 2. dzēlīgs; ļauns; w. temper — žultainums

wasp-waisted ['wosp.weistid]] a ar tievu

(lapsenes) vidukli wassail ['wt>seil] novec. I n 1. [jautras] dzīres (sev. Ziemsvētkos); to go ~ing — iet ciemos no mājas uz māju; 2. [apsveikuma] tosts; II v 1. [jautri] dzīrot (sev. Ziemsvētkos)', 2. uzsaukt (vai iedzert) tostu wast [uzsvērtāforma west, neuzsvērtā forma

wast] novec. 2.pers. p. sg no was not wastage ['weistu^] n 1. zudumi; nodilums; (gāzes, strāvas) noplūde; (vielas) nožuvums; 2. paliekas; atgriezumi, atkritumi

waste [weist] I n 1. tuksnesis; tukša vieta; w. of waters — ūdens klājs (plašums); 2. izšķiešana; w. of fuel — degvielas pārtēriņš; w. of time — laika izšķiešana; 3. zudums; nodilums; noplūde; nožuvums; to go (run) to w.— [aiz]iet zudumā (bojā); 4. (ražošanas) paliekas; atkritumi; atgriezumi; lūžņi; makulatūra; radioactive w.— radioaktīvie atkritumi; w. disposal — atkritumu iznīcināšana; w. dump — atkritumu izgāztuve (vai noliktava); w. steam — attvaiks; w. utilization — atkritumu pārstrādāšana (izmantošana); w. water— notekūdens; 5. jur. īpašuma bojāšana; 6.fiziol. (organisma) izdalījumi; Hal. tuksnesīgs; neapstrādāts; to lie w.— (par zemi) gulēt atmatā;

2. nevajadzīgs; heks; w. efforts — liekas pūles; w. products — ražošanas atkritumi;

3. (par tvaiku) izmantots; 4. izpostīts; nopostīts; to lay w.— izpostīt; nopostīt (sējumus, zemi karā); IIIv 1. izšķiest (laiku, naudu, resursus); to w. words (one's breath) — velti šķiest vārdus; 2. izpostīt; izputināt; 3. (par slimību) novārdzināt; 4. vārgt; nīkt; to w. away for lack of food— [lēnām] mirt

badā

wastebasket ['wexst,ba:skit] n amer. papīrgrozs

wastebin ['weisrbin] n amer. atkritumu kaste (urna)

wasteful ['weisrfvl] a izšķērdīgs wasteland ['weisflaend] n novārtā pamesta zeme

wastepaper [,weis r'peipa] n makulatūra wastepaper basket [.weis f'peipa.baiskit] n papīrgrozs

wastepipe ['weisfparp] n notekcaurule;

novadcaurule wasteplex ['weisfpleks] n industriālo

atkritumu pārstrādāšanas komplekss waster ['weista] n 1. uzdzīvotājs; izšķērdētājs; 2. sl. [nekam] nederīgs cilvēks wastrel ['weistral] n 1. brāķis; 2. uzdzīvotājs;

izšķērdētājs watch [wot/] In 1.sargs; sardze; night w.— naktssargs; 2. uzraudzība; [novērošana; to be on the w. (for)— novērot; to keep w. (on, over)— 1) novērot; 2) sargāt; to keep a close (careful) w. (on) — pievērst (kaut kam) uzmanību; 3. rokas (vai kabatas) pulkstenis; 4. novec. naktspatruļa; 5.jūrn. sardze; II v 1. sargāt; 2. uzmanīt; novērot; to w. out amer. — piesargāties; to w. one's step (arī pārn.)— uzmanīties; w. your step! — skaties, kur sper kāju!; to w. one's time — nogaidīt izdevīgu brīdi; 3. vērot; skatīties; to w. television— skatīties televīzijas pārraidi; 4. novec. būt nomodā; 0 ~ed pot never boils — gaidot laiks velkas ļoti lēni

watchband ['wot/baend] n pulksteņa

rokassprādze (sev. metāla) watchbox ['wot/boks] n sarga (sardzes) būda

watchcase ['wot/keis] n pulksteņa ietvars watchchain ['wot/t/em] n pulksteņķēdīte watchdog ['wot/dog] n sargsuns (arī pārn.) watchfire ['wot/.faia] n 1. nometnes uguns;

2. signāluguns watchful ['wDt/fi/l] a 1. vērīgs; uzmanīgs; 2. modrs; nomodā; w. night — bezmiegawatercourse

nakts

watchglass ['w»t/gla:s] n pulksteņa stikls watchguard ['wot/ga:d] n pulksteņa ķēdīte

(vai saitīte) watchhouse ['wot/haus] n 1. sardzes telpa;

2. sargbūda watchkey ['wot/ki:] n pulksteņa atslēga watchmaker ['wot/.meika] n

1. pulksteņmeistars; 2. pulksteņu izgatavotājs

watchman ['wot/man] n sargs; (mil. — ari)

sargkareivis watch-night ['wDt/nait] n Jaungada nakts watch-out ['wot/aut] n sar. modrība; piesardzība; to keep a w.-o. for smth. (vai smb.)—nenolaist acu no kaut kā (vai kāda) watchstop ['wot/stop] n sekunžu mēritājs;

hronometrs watchstrap ['wot/straep] n pulksteņa

rokassprādze (siksniņa) watchtower ['wnt/.taua] n sargtornis watchword ['wot/w3:d] n 1. parole;

2. lozungs

water ['wo:ta] I n 1. ūdens; fresh (sweet) w.— saldūdens; at the ~s edge amer. — uz ASV robežām; by w.— pa ūdensceļu; on the w.— kuģī; laivā; 2.: high w.— paisums; low w.— bēgums; 3. (dārgakmeņa) kvalitāte; diamond of the first w.— augstākās kvalitātes dimants; 4.pārn. : w. under the bridge, w. across the dam — neatsaucamā pagātne; 5. (organisma) šķidrie izdalījumi (asaras, sviedri)-, to make (pass) w. eif. — nolaist ūdeni; 0 in deep w. (~s) sl. — nelaimē; in hot w. sl. — nelaimē; in low w. brit. sl. — naudas grūtībās; like w.— lielā daudzumā; izšķērdīgi; under w.— sliktos apstākļos; to feel like a fish out of w.— justies neērti; to hold w.— 1) nelaist ūdeni cauri; 2) izturēt kritiku; būt pamatotam; to keep one's head above w.— kādu atskurbināt; apliet kādu kā ar aukstu ūdeni; still ~s run deep— klusie ūdeņi ir dziļi; II v 1. [ap]laistīt; 2. apūdeņot;

3. dzirdināt (dzīvniekus); 4. peldināt (dzīvniekus); 5. (ari w. down) atšķaidīt [ar ūdeni]; to w. down the details — noklusēt

sīkumus; 6. (par asarām, sviedriem) izdalīties; to make one's mouth w.— likt siekalām saskriet mutē; 7. tekst. : ~ed silk— muarē zīds; 0 to w. one's clay sl. — apslapināt rīkli waterage ['wa:tand3] n 1. kravu pārvadāšana pa ūdensceļiem; 2. maksa par kravu pārvadāšanu pa ūdensceļiem waterbag ['waitabseg] n austral, sl. pilnīgs

atturībnieks water ballet ['wa:ta,baelei] n amer. sinhronā peldēšana

Water Bearer ['wa:ta,beara] n Ūdensvīrs

(zvaigznājs un zodiaka zīme) waterbed ['waitabed] n 1. ar ūdeni pildīts [gumijas, plastmasas] gultas matracis; 2. ģeol. ūdens nesējslānis water bird ['wa:tab3:d] n ūdensputns water biscuit ['wa:ta,biskit] n ūdenī

raudzētas mīklas biskvīts water-blister ['wa:ta,blista] n ūdenstulzna waterborne ['wa:taba:n] a 1. (par precēm) pa ūdensceļu transportējams; 2. : w.-b. diseases — slimības, kuras izraisa inficēts ūdens

water-bottle ['wa:ta,br>tl] n ūdens pudele;

[ūdens] karafe; (karavīra) blašķe water bus fwaitabAs] n upju tramvajs water-butt ['wa:tabAt] n lietus ūdens muca water cannon ['wa:ta,kaenan] ūdens-

lielgabals (demonstrantu izklīdināšanai) Water Carrier ['wa:ta,kaena] n Ūdensvīrs

(zvaigznājs un zodiaka zīme) watercart ['wa:taka:t] n 1. ielu laistāmā

cisterna; 2. ūdensvedēja rati waterchute ['wa:ta/u:t] n atrakcija "ūdens kalns"

water-closet ['wa:ta,klozit] n ūdens klozets watercolour ['wa:ta,kAla] n 1. akvareļkrāsa;

2. akvarelis water-cooled ['wa:taku:ld] a tehn. ar ūdeni

dzesējams; ar ūdensdzesi water-cooler ['wa:ta,ku:la] n 1. tehn. ūdensdzesētājs; 2. atdzesēta dzeramūdens trauks

watercourse ['wa:taka:s] n 1. upe; strauts; kanāls; 2. (upes) gultnewatercraft

watercraft ['wo:t3kra:ft] n 1. kuģis; 2. kuģi;

3. kuģošanas māka watercress ['woitokres] n hot. ūdenskrese watercure ['woitakjua] n ūdensdziedniecība,

hidroterapija watercycle ['woitssaikl] n ūdens velosipēds water-diviner ['woitadi,vaina] n rikstnieks waterdog ['woitadog] n ņūfaundlendietis (suns)

water-drinker ['waits,drinks] n nedzērājs,

atturībnieks watered ['wa:tad] a 1. atšķaidīts ar ūdeni;

2. tekst. muarē waterfall ['wa:tafa:l] n 1. ūdenskritums; 2. sar. (ierosinājumu, priekšlikumu) milzums

waterfast ['wa:tafa:st] a tekst. 1. neplūkošs;

2. ūdensizturīgs water-finder ['wa:ta,fainda] n rikstnieks waterfowl ['wa:tafaul] n ūdensputns water-fowling ['waits,faulii]] n ūdensputnu medības

waterfront ['wa:tafrAnt] n 1. krasts; krasta līnija; 2. ostas rajons; pilsētas piejūras rajons

Watergate ['wa:tageit] n (slūžu) aizvars water-gauge ['wa:tageid3] n ūdensmēritājs

(ierīce)

water-glass ['wa:tagla:s] n 1. ūdensglāze; 2. instruments priekšmetu novērošanai zem ūdens; 3. ķīm. nātrija (vai kālija) silikāts water-hammer ['wa:ta,haema] n tehn.

hidrauliskā triece; hidrauliskais āmurs water-heater ['worts,hi:ta] n ūdensvāritājs (ierīce)

water-ice ['waitaais] n augļu saldējums watering-can ['wa:tanr]kaen] n lejkanna watering-cart ['wa:tanr]ka:t] n ielu laistāmā cisterna

watering-place ['waitariqpleis] n 1. lopu

dzirdinātava; 2. kūrvieta watering-pot ['waitanqptrt] n lejkanna water-jacket ['wa:ta,d3aekit] n tehn. ūdens-dzesinātājs

waterless ['waitalas] a bezūdens-; bez ūdens; w. cooker — ātrvāritājs katls

water-ļevel ['wo:ta,levl] n 1. ūdenslīmenis;

2. tehn. līmeņrādis water-lily ['wa:ta,lili] n 1. ūdensroze;

2. amer. sl. ugunsdzēsējs waterline ['wo:tslam] n jūrn. ūdenslīnija waterlogged [woitalngd] a piesmēlies (vai

piesūcies) ar ūdeni Waterloo [,wo:ta'lu:] n pēdējā izšķirošā kauja; to meet one's W.— tikt pilnīgi sakautam

watermain ['wo:tamem] n maģistrālais

ūdensvads; ūdensvada maģistrāle waterman ['woitsmsn] n 1. laivinieks; 2. airētājs

watermark ['wo:tsma:k] I n ūdenszīme (banknotēs, vērtspapīros); liv iespiest ūdenszīmes (banknotēs, vērtspapīros); ~ed paper — papīrs ar ūdenszīmēm watermelon ['wo:ts,mebn] n arbūzs watermeter ['wo:t3,mi:ts] n ūdensmēritājs

(instruments) watermill ['wortomil] n ūdensdzirnavas water-nymph ['woitommf] n nimfa, nāra water-parting fwo:t3,pa:tirj] n amer. ģeogr.

ūdensšķirtne waterpipe ['wo:topaip] n ūdensvads;

ūdensvada caurule water-pistol ['wo:t3,pistl] n ūdenspistole water-plane ['woitaplein] n hidroplāns water polo ['woito.poulau] n ūdenspolo waterpower ['woito.pauo] n ūdensenerģija, hidroenerģija; w. plant— hidroelektrostacija

waterproof ['wo:t3pru:f] I n 1. ūdensnecaurlaidīgs (ūdensdrošs) materiāls; 2. lietusmētelis; II a ūdensnecaurlaidīgs; ūdensdrošs; III v padarīt ūdensnecaurlaidīgu (ūdensdrošu); impregnēt waterquake ['wo:takweik] n zemūdens zemestrīce

water-ram ['woitaraem] n tehn. 1. hidrauliskais trieciens; 2. hidrauliskais triecis water-rat ['woitaraet] n 1. ūdensžurka; 2. niev. jūrnieks; kuģa žurka; 3. sl. ostas zaglis; 4. sl. ostas policists water-repellent ['woitari.pelant] a 1. (par audumu) ūdensnecaurlaidīgs; ūdensdrošs;

2. (par vielu) hidrofobs; kas nesavienojas

ar ūdeni

water-resistant ['woitsn.zistant] a ūdensnecaurlaidīgs; mitrumnecaurlaidīgs waters ['woitaz] n pl 1. dziednieciski [minerālļūdeņi; to take (drink) the w.— ārstēties ar minerālūdeņiem; 2.: the w.— jūra; jūras plašumi waterscape ['woitsskeip] n jūras ainava water-seal ['wo:tssi:l] n tehn. hidrauliskais aizvars

watershed ['woita/sd] n 1. ģeol. ūdensšķirtne; l.pārn. pavērsiena punkts (vēsturē, zinātnē); pavērsiens water-shoot ['wo:t3/u:t] n 1. [ūdens]

notekcaurule; 2. [ūdens] notekgrāvis waterside ['woitssaid] n krasts; ūdensmala water-ski ['woitaski:] I n: ~s— ūdensslēpes;

n v slēpot ar ūdensslēpēm water-skier ['waits,skiia] n ūdensslēpotājs water-skiing ['wo:t3,ski:ii]] n

ūdensslēpošana water-skin ['woitsskin] n ādas maiss ūdens

pārvadāšanai water-soluble ['woita.soljubl] a ūdeni šķīstošs

waterspout ['woitsspaut] n 1. ūdensstabs

(virpuļvētras laikā); 2. [ūdens] notekcaurule water-sprite ['woitasprait] nfolkl. ūdensvīrs; nāra

water-supply ['woitasa.plai] n 1. ūdensapgāde; 2. ūdenskrājums water-table ['woitateibl] n ūdenslīmenis

(gruntī)

watertight ['wo:t3tait] a 1. ūdensnecaurlaidīgs; ūdensdrošs; 2. (par argumentu, plānu) pamatots; neapstādams watertights ['wo:tstaits] n pl ūdenszābaki water-tower ['wo:t3,taua] n ūdenstornis water-vole ['woitavaul] n

ūdensžurka water waggon ['wo:t3,waeg3n] n amer.

1. ielu laistāmā cisterna; 2. ūdensvedēja rati (vai mašīna); 0 to be on the w.w.— nelietot grādīgo

water-wave ['woitawein] n aukstā ondulācija waterway ['woitawei] n 1. ūdensceļš;

2. farvaters, kuģu ceļš waterwheel ['wo:t3\vi:l] n tehn. ūdensrats

waterwings ['woitawirjz] n pl peldēšanas

pludiņi (mācoties peldēt) waterworks ['wo:taw3:ks] n pl

1. hidrotehniska[s] ierīce[s];

2. [dekoratīvas] strūklakas; 3. sl. asaras; to turn on the w.— sākt raudāt; 4. eif., med. urinizvadīšanas orgāni; nieres

watery ['woitsn] a 1. ūdeņains; atšķaidīts [ar ūdeni]; 2. (par stilu, runu) bezsaturīgs;

3. (par krāsām) bāls; izbalējis; 4. (par debesīm) lietu vēstījošs

watt [wot] n el. vats wattage ['wotid3] n el. jauda vatos wattle" ['wtrtl] I n 1. klūga; 2. klūgu pinums; w. and daub — kleķa būda; 3. Austrālijas akācija; II v pīt no klūgām; darināt klūgu pinumu

wattleb ['wtrtl] n (gaiļa, tītara) pasekste wattle-work ['wr»tlw3:k] n klūgu pinums wattling ['wotliT]] n klūgu pinums wattmeter ['wot,mi:t3] n el. vatmetrs waul [wo:l] v ņaudēt Waussie ['wo:si] n austrāl. sl. austrāliete wave [weiv] I n 1. vilnis; cold w.— 1) aukstuma vilnis, aukstums; 2) aukstā ondulācija; heat w.— karstuma vilnis, karstums; permament ~s — ilgviļņi; 2.: the ~s poēt. —jūra; 3. (rokas) mājiens; 4. (jūtu) uzplūdi; 0 to lash the ~s — skriet ar pieri sienā; to make ~s— satraukt, saviļņot (sabiedrību); II v 1. (par ūdeni, druvu) viļņot[ies]; 2. (par matiem) cirtoties; 3. [saļcirtot (matus); 4. māt (ar roku); vicināt (roku); <=• to w. aside (off) — 1) (ar rokas žestu) noraidīt; 2) (arī w. away) aizgaiņāt; aizdzīt wave band ['weivbaend] n rad. (viļņu) diapazons

wavelength ['weivlet]/:8] n fiz. viļņa garums; 0 to be on the same w.— saprast vienam otru

wavelengthmanship ['weiv.laeq Amae/ip] n humor, komunikabilitāte; prasme uzklausīt vienam otru wavelet ['weivlat] n vilnītis wave-off ['weivo:f] n av. aizliegums nolaisties waver ['weiva] v 1. (par liesmu) šaudīties;

1227wavy

2. svārstīties; šaubīties; 3. plīvot; plivināties; 4. būt nestabilam; the line of troops ~ed — karaspēka rinda saļodzījās wavy ['weivi] a 1. viļņojošs; 2. viļņains;

viļņveidīgs; 3. (par matiem) cirtains wax* [waeks] In 1.vasks; sealing w.— zīmoglaka; shoemaker's (cobbler's) w.— kurpnieka piķis; ski w.— slēpju ziede;

2. (auss) sērs; 3. sar. skaņuplate; II v 1. vaskot; 2. aizzīmogot ar zīmoglaku;

3. sar. ierakstīt skaņuplatē

waxb [waeks] v 1. augt; to w. and wane —

1) (par mēnesi) augt un dilt; 2) pārn. palielināties un samazināties; ~ing moon — augošs mēness; 2.poēt., novec. kļūt, tapt; to w. angry — sadusmoties

wax"1 [waeks] n brit. sl. dusmu lēkme;

niknums; to get into a w.— saniknoties waxcloth ['waekskloG] n vaskadrāna waxen ['waeksan] a 1. vaska-; 2. mīksts kā

vasks; 3. (par seju) bāls; slimīgs wax-light ['waekslait] n vaska svece wax-paper ['waeks,peipa] n vaskpapīrs waxwork ['waeksw3:k] n 1. vaska

izstrādājums; 2. vaska figūra waxworks ['waeksw3:ks] n pl panoptikums waxy* ['waeksi] a 1. vaska-; 2. mīksts kā

vasks; 3. vaskots waxyb ['waeksi] a brit. sl. dusmīgs; nikns way [wei] I n 1. ceļš; w. back — atpakaļceļš; w. out — izeja (no kāda stāvokļa); w. station amer. — maza (neievērojama) dzelzceļa stacija; w. train amer. —vilciens, kas pietur arī mazās stacijās; across (over) the w.— ceļa otrā pusē; on the w.— 1) pa ceļam; 2) ceļā; to be in the w.— būt (stāvēt) ceļā; traucēt; to give w.— 1) padoties;

2) sagrūt; 3) ļauties (piem., izmisumam)', to lose one's (the) w.— apmaldīties; to make w.— 1) dot ceļu; 2) iet; braukt; to make the best of one's w.— iet (vai braukt), cik ātri vien iespējams; to pave the w. (for) pārn. — nobruģēt ceļu; to see one's w. pārn. — zināt, kā rīkoties; the longest w. round is the shortest w.— lēnāk brauksi, tālāk tiksi; 2. virziens; puse; the other w. round (about) — otrādi; pretējā virzienā;

this w., please — lūdzu, šeit; 3. attālums; atstatums; a little w., a little ~s amer. — netālu; a long w., long ~s amer. — tālu; a long (far) w. [off] — tālu; to gather w.— palielināt ātrumu; to lose w.— zaudēt ātrumu; 4. veids; metode; ~s and means — līdzekļi; metodes; in such a w.— tādā veidā; one w. or another— vienādi vai otrādi; 5. paradums; ieraža; old-fashioned ~s— vecmodīgi ieradumi; to my w. of thinking — pēc manām domām; 6. (ari w. of life) dzīvesveids; to live in a great w.— dzīvot izšķērdīgi (plaši); 7. arods; darba lauks; to be in the retail w. — nodarboties ar mazumtirdzniecību; 8. stāvoklis; in the family w.— grūtniecības stāvoklī; 0 any w.— visādā ziņā; tik un tā; by the w.— starp citu; by the w. of... — 1) caurbraucot...; 2)ar... palīdzību; 3) ar nolūku ...; in a w. — zināmā mērā (veidā); in no w.— nekādā ziņā; in some w.— dažā ziņā; no w. sl. — nē, tas nav iespējams; out of the w.— 1) nomaļus; sāņus; 2) neparasts; neredzēts; under w.—

1) jūrn. ceļā; braucot; 2) sagatavošanā; to go one's own w.— rīkoties neatkarīgi; to go the w. of all flesh (nature, the earth) — nomirt; to have one's own w.— panākt savu; palikt pie sava; to mend one's ~s — mainīt savu izturēšanos (rīcību, darba stilu); to pay one's w.— l)neiekrist parādos;

2) maksāt pašam; to put smb. out of the w.— 1) tikt no kāda vaļā; 2) nogalināt kādu; n adv amer. (lieto uzsvaram): w. above— 1) daudz augstāk; 2) daudz vairāk; w. ahead — tālu priekšā; w. back — sen atpakaļ; w. down South — pašos ASV dienvidos

way-ahead [.weis'hed] a sar. progresīvs waybill ['weibil] n 1. pasažieru saraksts;

2. (preču) pavadzīme wayfarer ['weifeara] n ceļinieks wayfaring ['weifeant]] a ceļojošs; w. man —

ceļinieks waylay ['weilei] v uzglūnēt way-leave ['weili:v] n 1. caurbraukšanas atļauja; tranzltvīza; 2. atļauja pārlidotwear

teritoriju

wayless ['weilas] a bezceļu-; bez ceļiem; grūti

izbraucams wayman ['weiman] n ceļa apgaitnieks waymark [fweima:k] n ceļrādis way-out [.wei'aut] a sl. 1. progresīvs; avangardisks; 2. dīvains; ekscentrisks; w.-o. man— dīvainis; 3. amer. lielisks; kolosāls

ways [weiz] n pl paražas; tradīcijas wayside f'weisaid] n ceļmala; w. inn — iebraucamā vieta; viesnīca garāmbraucējiem wayward ['weiwad] a kaprīzs; [ie]tiepīgs; untumains

waywardness ['weiwadnas] n kaprīze[s];

[ie]tiepīgums; untums; untumi waywise ['weiwaiz] a amer. 1. (par cilvēku, zirgu) ceļu zinošs; 2. pārn. izveicīgs (izmanīgs) cilvēks way-worn ['weiwoin] a ceļā noguris we [uzsvērtā forma wi:, neuzsvērtā forma wi] pron 1. mēs; 2. sar. (parasti uzrunājot bērnus, slimniekus) tu; And how are we feeling today? — Un kā tu šodien jūties? weak [wi:k] a vājš; w. argument — nepārliecinošs (vājš) arguments; w. verb gram. — vājās (regulārās) konjugācijas darbības vārds; w. sister amer. sl. — 1) zaķapastala; gļēvulis; 2) neuzticams cilvēks; the ~er sex eif. — vājais dzimums weak-brained [,wi:k'breind] a plānprātīgs weaken ['wi:kan] v 1. [noļvājināt; 2. kļūt vājākam; 3. piekāpties; 4.: to w. wine with water — atšķaidīt vīnu ar ūdeni weak-eyed [,wi:k'aid] a vājredzīgs weak-handed [,wi:k'haendid] a 1. vārgs; nespēcīgs; 2. nenokomplektēts ar darbaspēku; ar nepilniem štatiem weak-headed [,wi:k'hedid] a plānprātīgs weak-hearted [,wi:k'ha:tid] a

1. mīkstsirdīgs; 2. mazdūšīgs; gļēvs weakie ['wi:ki] n austrāl. sl. 1. vārgulis;

2. gļēvulis

weak-kneed [.wi:k'ni:d] a 1. mazdūšīgs; vāja

rakstura-; 2. ar vārgām kājām weakling ['wi:klii]] n 1. vārgulis; 2. gļēvulis

weakly ['wi:kh] I « 1. slimīgs; vārgulīgs;

nīkulīgs; II adv vāji; nedroši weak-minded [,wi:k'maindid] a plānprātīgs weakness f'wiiknas] n 1. vārgums; nespēks; w. of old age—vecuma nespēks; 2. vājība; human ~es — cilvēciskās vājības weal* [wi:l] n labklājība; for public (general) w.— sabiedrības labā; in w. and woe — laimē un nelaimē wealb [wi:l] n (pātagas cirtiena) švīka Weald [wi:ld] n pamests rajons,veida; the W.— Dienvidanglijas veida (Kentas, Saseksas, Sarijas un Hempšīras grāfistēs) wealth [wel0] n 1. bagātība; turība; man of w.— bagātnieks; 2. (lieto ar nenoteikto artikulu) pārpilnība; liels skaits; a w. of examples — bezgala daudz piemēru wealthy ['wel0i] a bagāts; turīgs; to be w.

(in) — būt bagātam (pārpilnam) (ar kaut ko) wean' [wi:n] v 1. atšķirt (bērnu) no krūts; 2. atšķirt (dzīvnieku mazuli) no zīdītājmātes; 3. (from) atradināt weanb [wi:n] n skotu dial, bērns; mazulis weanie ['wi:ni] n sar. mazulis weanling [Nvi:nlit]] n 1. no krūts atšķirts bērns; 2. (no zīdītājmātes) atšķirts dzīvnieka mazulis weapon ['wepan] n ierocis; ~s of mass destruction (annihilation, extermination) — masu iznīcināšanas ieroči weaponless ['wepanlas] a 1. neapbruņots; bez ieročiem; 2. (par dzīvniekiem) neaizsargāts; bez pašaizsargāšanās līdzekļiem weaponry ['wepann] n sg ieroči wear [wea] In 1. (apģērba) valkāšana; nēsāšana; suit for everyday w.— uzvalks ikdienas valkāšanai; to be in general w.— būt modē; 2. nodilums; nolietojums; w. and tear— 1) nodilums; nolietojums; 2) ek. amortizācija; 3) pagurums; w. and tear of life— dzīves likstas; 3. (parasti lieto salikteņos, piem., knitwear, sportswear, underwear) apģērbs; apģērbi; children's w.— bērnu apģērbi; 4. valkājamība; izturība; w. life— (drēbju, apavu) valkāšanas (nēsāšanas) ilgums; there is still much w. in these shoes — šīs kurpes

vēl var ilgi valkāt; II v (p. wore [wo:]; p.p. worn [wo:n]) 1. valkāt; nēsāt (apģērbu, apavus); to w. a sad look— izskatīties bēdīgam; to w. a smile — smaidīt; to w. a scent — lietot smaržas; 2. valkāties; to w. well— labi valkāties; to w. one's years well— izskatīties jaunākam par saviem gadiem; 3. novalkāt; nodeldēt; to w. one's heals down — nomīt (nodeldēt) papēžus; 4. virzīties; tuvoties; the day ~s to its close— diena tuvojas beigām; <=> to w. away— 1) novalkāties; nodilt; 2) (par laiku) lēni vilkties; to w. off— 1) noberzt;

2) noberzties; 3) pāriet; the pain is ~ing off — sāpes pāriet; to w. on — (par laiku) lēni vilkties; to w. out— 1) novalkāt; nodeldēt; 2) novalkāties; nodilt;

3) nokausēt; nogurdināt; 4) izsmelt (pacietību); to w. through sk. to w. out 1), 2), 3); to w. through the day — kaut kā aizvadīt dienu; 0 to w. breeches (trousers, amer. pants) — turēt vīru zem tupeles; to w. one's heart upon one's sleeve — kas uz sirds, tas uz mēles; to w. the gown — būt advokātam; to w. the king's (queen's) coat— būt [Anglijas] armijā; to w. the sword — būt armijā

wearability [.weora'biliti] n (apģērba,

apavu) valkājamība; izturība wearable ['weorobl] a valkājams; nēsājams;

piemērots valkāšanai (nēsāšanai) wearies f'wianz] n sar. skumjas weariless ['wionlas] a nenogurdināms wearily ['wiorali] adv garlaicīgi; apnicīgi wear-in ['wionn] n tehn. piestrāde weariness ['wiarinas] n 1. nogurums;

2. garlaicība; apnicība wearing ['wesni]] a 1. nogurdinošs;

2. garlaicīgs; apnicīgs wearing apparel ['wearnp.paeral] n formāl.

apģērbs; drēbes wearisome fwiorisam] a 1. nogurdinošs;

2. garlaicīgs; apnicīgs wear-out ['wearaut] n (apģērbu, apavu) no-

valkājums; nodilums wearproof ['weapru:f] a nedilstošs; izturīgs weary ['wiari] I a 1. noguris; w. in body and mind— noguris kā fiziski, tā garīgi; 2. nogurdinošs; 3. garlaicīgs; apnicīgs; II v

1. (of) nogurt; 2. nogurdināt; 3. garlaikot; apnikt; to w. for — ilgoties (skumt) pēc

weasel ['wi:zl] I n zebiekste; 0 w. words — [apzināti] divdomīgi vārdi; II v 1. (arī to w. out) amer. sar. izvairities (no pienākuma);

2. sl. slepus nosūdzēt

weasel-faced ['wi:zlfeist] a ar asiem sejas vaibstiem

weasel-worded ['wi:zl,w3:did] a [apzināti]

divdomīgi pateikts weather ['we5a] I n (meteoroloģiskais) laiks; non-flying w. av. — nelidlaiks; above the w. av. — virs mākoņiem mierīga laika zonā; w. permitting — ja būs labs laiks; 0 april w.— 1) nepastāvīgs laiks; 2) pārn. smaidi un asaras; to keep one's (a) w. eye open (for) — turēt acis vaļā; būt modram; to make heavy w. of smth.— atzīt kaut ko par grūtu; under the w. sl. — 1) nevesels; 2) nelaimē; grūtos apstākļos; 3) amer. iedzēris, iemetis; II v 1. pakļaut atmosfēras iedarbībai; 2. (arī to w. out) izturēt, paciest;

3. ģeol. erodēt; dēdēt weather-beaten ['we5a,bi:tn] a norūdīts; w.-

b. face — vēja appūsta seja weatherboard ['we5abo:d] I n : ~s — (ārsienas) dēļu apšuvums; II v apšūt (ārsienas) ar dēļiem weatherboarding ['we5o,bo:dir]] n (ārsienas) dēļu apšuvums weather-bound ['we5abaund] a sliktu laika

apstākļu aizkavēts weather bureau ['we5a,bjuarau] n laika birojs

weather-chart ['we5at/a:t] n sinoptiskā karte weathercock ['weSakok] n 1. vējrādītājs;

2. vējgrābslis weather forecast ['we8a,fo:ka:st] n laika prognoze

weatherglass ['we5agla:s] n barometrs weathering ['weSarii]] n ģeol. erozija; dēdēšana

weatherman ['webaman] n meteorologs weather-map ['weSamaep] n sinoptiskā karte weatherproof ['we5apru:f] I a aizsargāts (vaiweek

izturīgs) pret atmosfēras iedarbību; II v 1. padarīt izturīgu pret atmosfēras iedarbību; 2. hermetizēt weather report ['we53n,po:t] n laika prognoze

weather-service ['we5a,s3:vis] n laika birojs weather-ship ['we5a/ip] n meteoroloģisko

novērojumu kuģis weather-station ['weSa.stei/n] n meteoroloģiskā stacija weather-vane ['weSavein] n vējrādītājs weatherwear ['wetowea] n aizsargtērps [pret lietu, vēju]

weatherwise ['weSawaiz] a spējīgs pareģot

laiku; 0 w. man — līdzskrējējs weather-worn ['we53wo:n] a laika zoba saēsts

weave" [wi:v] I n auduma faktūra; auduma raksts; coarse w.— rupjš audums; II v (p. wove [w9uv]; p.p. woven ['wauvan])

1. aust; 2. pīt; 3. izgudrot; sacerēt weaveb [wi:v] v 1. izlocīties; izvairīties;

2. kin., telev. (par attēlu) lēkāt weaver ['wi:va] n audējs; audēja weaving" ['wi:vii]] n aušana; fancy w.

tekst. — fasonaudumu ražošana weaving1* ['wiivirj] n kin., telev. (attēla)

lēkāšana weazen ['wi:zn] sk. wizened web [web] I n 1. tīkls; spider's w.— zirnekļa tikls; TV w.— televīzijas tīkls; w. of lies — melu tīkls; 2. (sikspārņa) plēve; (ūdensputnu) peldplēve; 3. papīra rullis; II v

1. (par zirnekli) aust tīklu; 2. pārn. ievilināt (melu, intrigu) tīklā

webbed [webd] a plēvains; ar plēvi (vai peldplēvi)

webbing ['webii]] n (jostu, prievīšu) audums web-fingers ['web.firjgaz] n anat. (roku) sindaktilija

web-footed [.web'futid] a ar plēvainām kājām

web-toed [.web'tsud] a ar plēvainām kājām web-toes ['webtauz] n anat. (kāju) sindaktilija wed [wed] v (p. un p.p. wadded ['wedid] vai wed [wed]) 1. salaulāt; apprecināt;

2. salaulāties; apprecēties; 3.: to be ~ded

to smth.— nodoties kaut kam; to be ~ded to one's own theories— būt uzticīgam savām teorijām we'd [uzsvērtā forma wi:d; neuzsvērtā forma

wid] sar. saīs. no 1. we had; 2. we would wedding ['wedii]] n kāzas; laulības; silver w.— sudrabkāzas; golden w. — zelta kāzas wedding breakfast ['wedirj.brekfast] n kāzu mielasts

wedding-day ['wedit]dei] n 1. kāzu diena;

2. kāzu gadadiena wedding-ring ['wedit]n»]] n laulības gredzens wedge [wed3] I n 1. ķīlis; w. of cake — (ķīļveida) tortes gabals; w. writing vēst. — ķīļraksts; 0 the thin end of the w.— neliels, bet daudzsološs panākums; II v

1. nostiprināt ar ķīļi; 2. iedzīt ķīli; 3.: to w. oneself in — iespiesties

wedges ['wedjiz] sk. wedgies wedge-shaped ['wed3/eipt] a ķīļveidīgs; ķīļveida-

wedgewise ['wed3waiz] adv ķīļveidīgi wedgies ['wed3iz] n pl sar. pilnpapēžu kurpes wedlock ['wedlok] n laulība; bom out of w.—

ārlaulībā dzimis Wednesday ['wenzdi] I n trešdiena; on W.— trešdien; II adv sar. trešdien; ~s — trešdienās, katru trešdienu wee" [wi:] a 1. (bērnu valodā) mazs; w. child— mazs bērns; 2. sar. ļoti mazs; niecīgs; a w. bit — mazliet; 3.: the w. folk — fejas; the w. hours amer. — agrās rīta stundas weeb [wi:] sk. wee-wee weed [wi:d] I n 1. nezāle; 2.: the w. sar. — tabaka; 3. (arī the w.) marihuāna; 4. pārn. nīkulis; II v ravēt; = to w. out — iztīrīt; likvidēt

weed head ['wi:dhed] n si marihuānists weedkiller ['wi:dkib] n herbicīds weeds [wi:dz] n pl (atraitnes) sēru tērps weedy ['wi:di] a 1. [ar] nezālēm aizaudzis;

2. nīkulīgs

week [wi:k] n nedēļa; for ~s — nedēļām ilgi; today (this day) w.— 1) pirms nedēļas; 2) pēc nedēļas; 0 a w. of Sundays — vesela mūžībaweekday

weekday ['wi:kdei] n darbdiena; on ~s —

darbdienās weekdays ['wi:kdeiz] adv sar. darbdienās weekend ['wiikend] I n nedēļas nogale, vīkends; II v pavadīt nedēļas nogali (vīkendu)

weekender [,wi:k'enda] n nedēļas nogales atpūtnieks

weekly ['wi:kli] I n nedēļas laikraksts (vai žurnāls); II a nedēļas-; iknedēļas-; IH adv katru nedēļu ween [wi:n] v poēt., novec. 1. domāt;

pieņemt; 2. cerēt; 3. (on, for) sapņot par weeny ['wi:ni] a sar. maziņš; sīks, sīciņš weep [wi:p] v (p. un p.p. wept [wept])

1. raudāt; to w. oneself out — izraudāties; to w. one's eyes (heart) out — gauži raudāt; she wept herself to sleep — viņa raudāja, kamēr iemiga; 2. apraudāt

weeper ['wi:pa] n 1. raudulis; pinkšķis;

2. raudātājs (bērēs); 3.: ~s— sēru lente;

4. sar. salkans gabals (filma, luga, romāns) weepie ['wi:pi] n sar. salkans gabals (filma,

luga, romāns) weeping ['wi:pi»ļ] a 1. raudošs; 2.: w.

willlow — sēru vītols weeping eczema [.wizpiij'eksims] n med.

slapjā ekzēma weeps [wi:ps] n pl sar. asaras; to turn (put)

on the w.— ieraudāties wee-wee ['wi:wi:ļ (sl. un bērnu valodā) I n

ciscis; II v cisāt weft [weft] n tekst. audi weigh [wei] v 1. nosvērt; 2. svērt; it ~s a ton — tas sver tonnu; 3. apdomāt; apsvērt; to w. the pros and cons — apsvērt [visus] par un pret; to w. one's words — izteikties apdomīgi; 4. būt svarigam (nozīmīgam);

5.: to w. anchor jūrn. — pacelt enkuru; <= to w. down— 1) apgrūtināt; 2) nomākt; nospiest; to w. in — 1) (par bokseri, žokeju) nosvērties pirms sacīkstēm; 2) ietekmēt (ciņu, argumentu); to w. on— nomākt; nospiest; to w. out— 1) (par bokseri, žokeju) nosvērties pēc sacīkstēm; 2) nosvērt; izsvērt; to w. up — novērtēt; apsvērt; to w. upon — nomākt; nospiest;

to w. with— ietekmēt; that theory ~s me with — šī teorija mani pārliecina weighbridge ['weibru^] n platformsvari;

uzbraucamie svari weigh-in ['weun] n (boksera, žokeja) svara

pārbaude pirms sacīkstēm weighing-machine ['weiiTjma,/i:n] n

automātiskie svari weigh-out ['weiaut] n (boksera, žokeja) svara

pārbaude pēc sacīkstēm weight [weit] I n 1. svars; smagums; over w.—pārāk smags; under w.—pārāk viegls; to lose w.— zaudēt svaru; to put on w.— pieņemties svarā; 2. atsvars; svaru bumba; 3. slogs; nasta; 4. ietekme; nozīme; to carry w.— būt ietekmīgam (autoritatīvam); to give great w. (to) — piešķirt lielu nozīmi; men of w.— ietekmīgi cilvēki (ļaudis); 5. sp. (ari w. category) svara kategorija; 0 to be worth one's w. in gold— būt zelta vērtībā; to throw one's w. about (around) —

1) runāt pavēlnieka tonī; 2) izturēties iedomīgi (pavēlnieciski); II v 1. uzlikt atsvaru (svaru bumbu); 2. noslogot; 3. nomākt; apgrūtināt; 4. novērtēt (piem., statistikas datus); 5.: circumstances are ~ed in his favour — apstākļi ir viņam labvēlīgi

weightless ['weitbs] a bezsvara-; bez svara weightlessness ['weitbsnas] n bezsvara stāvoklis

weightlifter ['weithfta] n sp. svarcēlājs weightlifting ['weit,hfti?]] n sp. svarcelšana weighty ['weiti] a 1. smags; 2. svarīgs;

3. grūts; apgrūtinošs weir [wis] n 1. aizsprosts; dambis (upē);

2. (zivju) tacis weird [wiad] I n liktenis; Hal. liktenīgs; the w. sisters mit.— 1) likteņa dieves;

2) raganas; burves; 2. pārdabisks; 3. sar. dīvains; savāds

weirdie ['wiadi] n sar. dīvainis; savādnieks weirdo f'wisdau] sl. sk. weirdie Welch [wel/] sk. Welsh welch [wel/] sk welsh welcome ['welksm] In 1. sveiciens; apsveikšana; to give a warm w. (to) — sirsnīgi sagaidīt; 2. (viesu) uzņemšana;well-founded

sagaidīšana; welcoming ceremony — svinīga (viesu) sagaidīšanas ceremonija; to outstay (overstay, wear out) one's w.— ļaunprātīgi izmantot kāda viesmīlību; II a

1. (par viesi) gaidīts; vēlams; you're w.— 1) laipni lūdzam!; 2) nevajag (nav vērts) pateikties! (laipni atbildot uz "paldies");

2. (par ziņām, pārmaiņām) patīkams; vēlams; lHv uzņemt (viesi); sagaidīt; apsveikt; IV int laipni lūdzam!; esiet sveicināti!; w. aboard our plane! — esiet sveicināti mūsu lidmašīnā!; w. home! — apsveicam ar atgriešanos mājās!; w. to Riga! — apsveicam ar ierašanos Rīgā!

weld [weld] I n tehn. metināta šuve; metināts savienojums; II v 1. tehn. [sa] metināt; 2.pārn. saliedēt welder

['welda] n metinātājs welfare ['welfea] n 1. labklājība; 2. (ari w. work) (invalidu, nabadzīgo) dzīves apstākļu uzlabošana; social w.— sociālā apgāde; to be on w. amer. — saņemt (invalīdu, nabadzīgo) dzīves apstākļu uzlabošanas pabalstu welkin ['welkin] n poet, debesis well* [wel] In l. aka; 2. avots; 3. (lifta) šahta; II v <= to w. forth (out, up) — izšļāktfies]; to w. over— plūst (līt) pāri malām; pārplūst

wellb [wel] (comp. better ['beta]; sup. best [best]) I a predic. 1. labs; all is w.— viss ir labākajā kārtībā; 2. vesels; to be w.— būt veselam; 3.: to be w. off — būt turīgam (pārtikušam); II adv 1. labi; to do w.— labi veikties; w. done— 1) labi paveikts (izdarīts); 2) labi izcepts (vai izvārīts); w. oiled — 1) labi [ieļeļļots; 2) glaimīgs; 3) sl. iedzēris; iemetis; w. timed— īstlaicīgs; laikā paveikts; 2. ļoti; krietni; ievērojami; he is w. past fifty — viņam ir krietni pāri piecdesmitiem; it may w. be true— ļoti iespējams, ka tas ir taisnība; 0 to be w. up (in) — būt labi informētam (par); to be w. with smb.— būt kāda labi ieredzētam; to

come off w.— labi beigties; to do w. out

of — gūt peļņu (no); as w.— 1) bez tam; arī; turklāt; 2) tikpat labi; as w. as — kā

ari; pretty w.— gandrīz well' [wel] int nu; tiešām; w., here we are at last — beidzot nu mēs esam šeit; w., I'm not sure — nu, es neesmu pārliecināts; w., I never!— te tev nu bija!; lai nu viens saka!; w. then— nu, tā; w. then?— nu, kā?; w., what's new? — nu, kas jauns? we'll [uzsvērtā forma wi:l; neuzsvērtā forma

wil] sar. saīs. no 1. we shall; 2. we will well-advised [.welad'vaizd] a saprātīgs well-appointed [.wela'pointid] a labi nostādīts; labi apgādāts; w.-a. room — labi iekārtota istaba well-balanced [.wel'baebnst] a 1. līdzsvarots; 2. : w.-b. diet — labi sabalansēta diēta well-becoming [.welbilcAmir]] a piemērots;

kas labi piestāv well-behaved [.welbilieivd] a uzvedīgs; ar

labu uzvedību wellbeing [,wel'bi:ii]] n labklājība well-born [.wel'bom] a no labas ģimenes well-bred [.wel'bred] a 1. pieklājīgs; labi

audzināts; 2. (par lopiem) tīršķirnes-well-conducted [.welkan'dAktid] a labi

organizēts (mītiņš) well-connected [.welka'nektid] a ar plašiem sakariem

well-defined [.weldi'faind] a skaidrs; ar labi

iezīmētām kontūrām well-disposed [.weldi'spauzd] a (to, towards)

labvēlīgi noskaņots; labvēlīgs well-doer [.wel'duia] n labvēlis; labdaris welldoing [,wel'du:ir]] n labvēlība; labdarība well-earned [,wel'3:nd] a pelnīts (par

apbalvojumu) well-established [,wehs'taebli/t] a 1. vispāratzīts; 2. ieviesies; [labi] iesakņojies

well-favoured [.wel'feivad] a novec.

izskatīgs; pievilcīgs well-formed [.wel'foimd] a val. (par

teikumu, tekstu) pareizs; normatīvs well-formedness [.wel'fDimidnas] n val.

(teikuma, teksta) pareizība; normativitāte

well-found [.wel'faund] a labi apgādāts well-founded [.wel'faundid] a pamatots [uz

faktiem]

well-grounded [.wel'graundid] a 1. pamatots [uz faktiem]; 2. labi sagatavots (kādam darbam)

well-heeled [,wel'hi:ld] a sl. 1. bagāts; 2. labi pamatots

wellies ['weliz] n pl sar. garie (parasti bērnu)

gumijas zābaki well-informed [,wehn'fo:md] a 1. zinošs;

kompetents; 2. labi informēts Wellingtons ['wehqtanz] n pl (ari Wellington

boots) garie gumijas zābaki well-intentioned [,welin'ten/nd] a labi domāts

well-knit [.wel'nit] a (par augumu) labi veidots

well-known [.wel'naun] a plaši (labi) pazīstams

well-lined [.wel'laind] a sar. 1. (par naudasmaku, kabatām) pilns ar naudu; 2. (par vēderu) pilns ar barību well-looking [.wel'lukirj] a izskatīgs, pievilcīgs

well-mannered [.wel'maenad] a ar labām manierēm

well-marked [,wel'ma:kt] a noteikts; skaidrs well-meaning [,wel'mi:niT]] a labi domāts well-meant [.wel'ment] a labi domāts well-minded [.wel'mamdid] a labvēlīgi

noskaņots; labvēlīgs wellnigh ['welnai] adv formai, gandrīz well-off [.wel'nf] a turīgs, pārticis well-preserved [,welpn'z3:vd] a (par vecu

cilvēku) labi saglabājies well-read [.wel'red] a 1. daudzlasījis; 2. (in)

erudīts; ar plašām zināšanām well-rounded [.wel'raundid] a 1. (par cilvēku) pilnīgs; apaļīgs; 2. (par izglītību, pieredzi) vispusīgs well-spoken [.wel'spaukan] a 1. ar

izsmalcinātu valodu; 2. labi teikts wellspring ['welspnr]] n (of) avots; sākotne well-thought-of [.wel'Boitav] a ar labu

rejfUtāciju; cienījams well-thought-out [,wel8a:t'aut] a labi

pārdomāts (izdomāts) well-timed [.wel'taimd] a īstlaicīgs

well-to-do [.welta'du:] a turīgs, pārticis well-tried [.wel'traid] a (par metodi, zālēm) pārbaudīts

well-trodden [.wel'trodn] a (par taku)

iemīts; iestaigāts; (par ceļu) iebraukts well-turned [,wel't3:nd] a (par komplimentu)

smalki izteikts well-wisher [,wel'wi/a] n labvēlis well-worn [,wel'wo:n] a 1. nolietots;

nonēsāts; novalkāts; 2. nodrāzts; nodeldēts Welsh [wel/] I n 1. velsiešu valoda; 2.: the W.— velsieši; II a Velsas-; velsiešu-; W. rabbit (reti rarebit) — grauzdētas maizītes ar kausētu sieru welsh [wel/] v 1. nesamaksāt; neatdot parādu;

2. lauzt (vārdu, solījumu) Welshman ['wel/man] n velsietis Welshwoman ['wel/,wuman] «velsiete welt [welt] In 1. (apava, auduma) [no]šūtā mala; apmale; 2. (rīkstes, pātagas cirtiena) švīka; 3. tehn. ieloks; apmale; II v 1. taisīt (piem., apavus) ar šūto malu (apmali); 2. sist (ar rīksti, pātagu) welter" ['welta] I n juceklis; sajukums; II v vārtīties

welterb ['welts] n 1. smagsvara bokseris;

2. sar. milzonis welterweight ['weltaweit] n sp. 1. pus-smagais svars; 2. papildsvars (zirgam sacīkstēs)

wen [wen] n 1. med. steatoma; lipoma; 2. pārn. pārliela un pārapdzīvota pilsēta; the Great W.— Londona wench [went/] n 1. humor., novec. (lauku)

meiča, skuķis; 2. novec. ielasmeita wend [wend] v I.: to w. one's way — iet;

doties; 2. novec. iet; doties went sk. go II wept sk. weep II

were [uzsvērtā forma W3:; neuzsvērtā forma

wa] p. pl no to be we're [wis] sar. sais. no we are weren't [w3:nt] sar. sais. no were not wer[e]wolf ['wiawulf] n mit. vilkacis wert [uzsvērtā forma W3:t; neuzsvērtā forma

wat] v novec.: thou w.— tu biji west [west] I n rietumi; the W.— 1) pol.wharves

Rietumi (pretstatā Austrumiem); 2) (ASV) Rietumu štati; the Wild W. amer. — Mežonīgie rietumi; H a rietumu-; the W. country — (Anglijas) rietumu grāfistes; the W. End— Vestenda (Londonas aristokrātiskais rietumu rajons); the W. Side amer. — Vestsaida (Ņujorkas Menhetenas rajona rietumu daļa); DI adv uz rietumiem; 0 to go W. sl. — aiziet pie senčiem wester ['wests] n 1. rietumu vējš; 2. vētra, kas

tuvojas no rietumiem westerly ['westsli] I a rietumu-; II adv 1. no

rietumiem; 2. uz rietumiem western ['weston] I n 1. rietumu iedzīvotājs; 2. amer. sar. vesterns (filma, romāns); II a rietumu-; w. hemisphere — rietumu puslode

westerner ['westsns] n amer. (ASV) rietumu iedzīvotājs

westernmost ['westonmsust] a vistālāko rietumu-

westward ['westwsd] I a rietumu virzienā ejošs (vai braucošs); in a w. direction — rietumu virzienā, uz rietumiem; II adv amer. uz rietumiem westwards ['westwsdz] adv uz rietumiem wet [wet] Irti. slapjums; mitrums; 2.: the w.— lietus; lietains laiks; in the w.— lietū; II a 1. slapjš; mitrs; w. dock jūrn. — peldošais doks; w. through (to the skin) — slapjš (izlijis) līdz ādai; w. with sweat — nosvīdis; 2. lietains; 3. amer. vēst. "slapjais"; w. state — "slapjais" štats (kurā apauta alkoholisko dzērienu pārdošana); 4. sl. muļķīgs; aplams; to talk w.— runāt muļķības; melst niekus; 0 w. bargain — darījums, kuru apslaka; w. dream — erotisks sapnis; w. smile— smaids caur asarām; w. behind the ears — vēl slapjš aiz ausīm; w. from the press poligr. — tikko iespiests (nodrukāts); II v (p. un p.p. wet [wet] vai wetted f'wetid]) [sa]slapināt; [saļmērcēt; to w. the bed (par bērnu) — pieslapināt gultu; 0 to w. one's whistle —

apslapināt rīkli; iemest; to w. the other

eye — iedzert otro glāzīti wetback ['wetback] n amer. sar. nelegāls

imigrants (no Meksikas) wet blanket [.wetTjlseqlat] n sar. cilvēks, kas

sabojā citiem prieku (garastāvokli) wether ['we5s] n kastrēts auns wet look [.wet'luk] n auduma spīdums

(spīdīgā puse) wet-nurse ['wetrois] I n zīdītāja; II v 1. zīdīt [ar krūti]; 2. sar. auklēt; auklēties (ar kādu) wet suit ['wetsu:t] n ūdenssportista tērps we've [uzs\'ērtāforma wi:v; neuzsvērtā forma

wiv] sar. saīs. no we have whack [waek] In 1. belziens; 2. sar. mēģinājums; to have a w. (at) — [pa]mēģināt; 3. sl. [līdzīga] daļa; tiesa; II v 1. [ie]belzt; 2. (arī to w. up) [sa]dalīt (piem., mantojumu) whacker f'waeka] n sl. 1. milzenis; 2. salti meli

whacking ['waekir]] a sl. milzīgs whale [well] I n valis, valzivs; 0 a w. of— daudz; to be a w. at (on, for) — būt lietpratējam (meistaram); to have a w. of a [good] time — kolosāli pavadīt laiku; II v medīt vaļus (valzivis) whale-boat ['weilbsut] n vaļu (valzivju)

medību kuģis (vai laiva) whalebone ['weilbsun] n vaļa (valzivs) bārda

(kaulveida viela) whale-oil ['weibil] n trāns whaler ['weita] n 1. vaļu (valzivju) medību kuģis (vai laiva); 2. vaļu (valzivju) mednieks

whale-shark ['weil/a:k] n vaļveidīgā haizivs whaling" ['weilirj] n vaļu (valzivju) medības

un apstrāde (jūrā) whalingb ['weilirj] a sl. milzīgs whang [waerj] sar. I n sitiens; ribiens; II v sist; rībināt (piem., bungas); DI adv tieši; to hit the target w. in the centre— trāpīt mērķim tieši vidū wharf [wo:f] I n (pl wharfs [wo:fs] vai wharves [wo:vz]) kuģu piestātne; II v 1. pietauvot (kuģi); 2. izkraut (preces) piestātnē

wharf-boat ['woifbsut] n peldoša kuģu

piestātne wharves sk. wharf Iwhat

what [wot] I a 1. kāds; kas; w. kind of man is he?— kas viņš ir par cilvēku?; w. newspapers do you read? — kādus laikrakstus jūs lasāt?; 2. kāds vien; cik vien; give me w. books you have on slang — [ie]dod man kādas

vien grāmatas (cik vien grāmatu) tev ir slenga jautājumos; 3. (lieto izsaukumos) : w. an interesting book! — cik interesanta grāmata!; kas par interesantu grāmatu!; w. a pity! — cik žēl!; w. impudence! — kāda nekaunība!; w. the hell do you want? — ko tu, velns parāvis, gribi?; II proti 1. kāds; kas; ko; I don't know w. he said— es nezinu, ko viņš teica; w. is your name? — kā jūs sauc?; 2. tas, kas; tas, kurš; give me w. you can— dod man, ko tu vari; this is w. I mean — tas ir tas, ko es domāju; w. he says is true — tas, ko viņš saka, ir patiesība; 0 and w. not — un tā tālāk; come w. may (will) — lai notiek, kas notikdams; I'll tell you w., I know w.— es zinu, ko darit; so w.?— nu un kas par to?; w. about his health? — kā viņam ar veselību?; w. about a game of chess? — kā būtu ar vienu šaha partiju?; w. for? — kādēļ?; w. good (use) of it? — kāds labums no tā?; w. if...? — un kas notiks, ja ...?; w. next? — 1) [un] ko darīsim tālāk?; 2) vai būs vēl kas trakāks?; w. not— un daudzas citas līdzīgas lietas; w. of it? — nu, un kas par to?; w. then? — un kas būs pēc tam? whatever [wtrt'eva] I n vienalga kāds; jebkurš; give him w. aid you can — sniedziet viņam jebkuru palīdzību; II pron lai kas; viss kas; w. happens — lai kas ari notiktu; nothing w.— it nekas; or w.— vai kaut kas līdzīgs what-for ['wotfo:] n sar. rājiens; brāziens whatnot ['wotnot] n 1. viss kas; nezin kas; human w. sar.— salašņas; 2. plauktiņš (dažādiem nieciņiem) what's ['wots] sar. saīs. no what is whatsoever [,wr>tsau'eva] emf., poēt. sk.

whatever wheat [wi:t] n kvieši wheaten [wi:tn] a kviešu-

wheatmeal ['wi:tmi:l] n (rupja maluma)

kviešu milti whee [wi:] int urrā!; vienreizēji! wheedle ['wi:dl] v glaimot; lišķēt; pielabināties; = to w. into— pierunāt (kaut ko darīt); to w. out — izmānīt; izkrāpt wheel [wi:l] I n 1. rats; ritenis; 2.: the w.— stūresrats; stūre; man at the w.— 1) šoferis; 2) pārn. vadītājs; 3) sar. velosipēds; 4.: the ~s of state— valsts aparāts; ~s within ~s— sarežģīta slepena ietekme; 5. mil. pagrieziens; right (vai left) w.! (komanda)— labo (vai kreiso) plecu uz priekšu!; 0 to be behind the w.— vadīt automašīnu (vai trolejbusu); to break a butterfly on the w.— šaut zvirbuļus ar lielgabalu; to break smb. on the w. vēst. — stiept kādu uz moku rata; to go on oiled ~s— iet kā pa taukiem; to oil the ~s pārn. — nogludināt ceļu; to put one's shoulder to the w.— pielikt roku pie darba; to put a spoke in smb.'s w.— mest kādam sprunguļus riteņos; II v 1. stumt; dzīt (ķerru)-, 2. apgriezt [apkārt]; 3. (round, around, about) apgriezties; 0 to w. and deal amer. — taisīt mahinācijas; vērpt intrigas (politikā, tirdzniecībā) wheelbarow ['wi:l,baerau] n ķerra wheelbase ['wi:lbeis] n tehn. (automašīnas) garenbāze

wheelchair [,wi:l't/ea] n (invalīdu)

braucamkrēsls wheeler ['wi:la] n I. ilkšu zirgs (daudzjūgā); 2. ratnieks

wheeler-dealer [wi:la'di:la] n amer. sl. mahinators

wheelhorse ['wi:lha:s] n ilkšu zirgs (daudzjūgā)

wheelhouse [fwi:lhaus] n [kuģa] stūresmāja wheeling-dealing [,wi:ln]'di:lii]] n amer. sl. mahinācija

wheelman ['wi:lman] n 1. sar. velosipēdists;

2. amer.jūrn. stūrmanis wheels [wi:lz] n pl amer. sl. braucamais wheelsman ['wi:lzman] n amer. stūrmanis wheels-up ['wi:lzAp] n av. 1. šasijas ievilkšana; 2. pacelšanās

wheelwright ['wi:lrait] n ratnieks wheeze [wi:z] In 1. sēkšana; gārgšana;

2. sar. paša izdomājums; savi vārdi (ko aktieris iesprauž tekstā); 3. sl. [banāls] joks; [banāls] triks; II v 1. sēkt; gārgt; = to w. out — nosēkties; nogārgties

wheezy a 1. gārdzošs; 2. aizsmacis;

3. astmatisks

whelk" [welk] n zool. (spirālveida) molusks,

mīkstmiesis whelkb [welk] n pūtīte; pūte whelp [welp] Inl. kucēns; 2. (lāča, lauvas, tīģera) mazulis; 3. niev. (par

jaunekli) zaļknābis; Uvi. (par lāci, lauvu, tīģeri) apbērnoties; 2. niev. laist pasaulē when [wen] I n ; the w. and where of it — kad un kur kas noticis; tā (notikuma) laiks un vieta; II pron : from (since) w.? — no kura laika?; till w.? — līdz kuram laikam?; HI adv kad; w. did you see him? — kad jūs viņu redzējāt?; IV conj kad; tiklīdz; pēc tam kad; tell me w. to go — pasakiet, kad man jāiet; w. we arrived, the rain stopped— kad mēs ieradāmies, lietus pārstāja

whence [wens] formāl., novec. I adv no kurienes; [from] w. does it come? — no kurienes tas nāk?; go back w. you come — ejiet uz turieni, no kurienes esat [at]nācis; n conj no kurienes; tell me w. you come — pasakiet man, no kurienes jūs esat (nākat)? whenever [wen'eva] I adv kad gan; kad tad; w. did I say that? — kad tad es to teicu?; n conj vienalga, kad; kad vien; lai kad; come w. you can— [at]nāciet, kad vien jūs varat

whensover [.wensau'eva] poēt. sk. whenever

where [wea] I n : the w. and when of it — kur un kad tas noticis; tā (notikuma) vieta un laiks; II adv 1. kur, w. is she now? — kur viņa tagad ir?; 2. kur; kurp; uz kurieni; w. are you going? — kur (kurp, uz kurieni) jūs ejat (vai braucat)? 3. : w. from — no kurienes; w. do jou come from? — 1) no kurienes jūs nākat (vai braucat)?; 2) no kurienes jūs esat?; III conj kur, tur, kur;

turp, kurp; go w. you like — ej, kur (turp, kurp) gribi; 0 w. the hell (deuce, dickens) is he now? vulg. — kur, velns parāvis, viņš tagad ir?

whereabouts In ['wearabauts] aptuvena atrašanās vieta; II adv [.weara'bauts] kur, kādā vietā

whereafter [wea'a:fta] conj formāl., novec.

pēc kā; pēc tam whereas [wear'aez] conj 1. turpretim;

2. ievērojot to whereat [wear'aet] adv novec. 1. pēc tam; uz to; 2. [tur,] kur, place w. he sits — vieta, kur viņš sēž whereby [wea'bai] adv ar ko; kā; sakarā ar ko

wherefore ['weafo:] I n : the whys and ~s — iemesli; cēloņi; II adv novec. kāpēc; kādēļ wherefrom [wea'from] adv novec. no kurienes

wherein [wear'in] adv formāl., novec. kur whereof [wear'nv] adv formāl. no kā; par ko whereon [wear'on] adv novec. 1. uz kā; 2. uz ko; pēc kā

wheresoever [.weasau'eva] emf. sk. wherever

whereto [wea'tu:] adv formāl., novec. 1. kur,

kurp; kādā virzienā; 2. kāpēc; kādēļ whereunder [wear'Anda] adv novec. zem kā whereunto [.wearAn'tu:] adv novec. sk. whereto

whereupon [,weara'pt>n] adv 1. uz ko; pēc

kā; 2. novec. uz kā wherever [wear'eva] I adv 1. kur, 2. kurp; II conj kur [vien]; lai kur; lai kurp; let's go w. you like — iesim, kur [vien] tu gribi wherewith [wea'wxS] adv novec. ar ko; līdz arto

wherewithal ['weawiSal] I n : the w. sar. — nepieciešamā nauda; nepieciešamie līdzekļi

(kaut kā iegādei); II adv novec. ar ko; līdz arto

wherry ['wen] n (viegla) airu laiva

(pasažieru, preču pārvadāšanai)

whet [wet] v 1. [uz] asināt; 2. ierosināt

(ēstgribu, ziņkāri) whether ['we5a] I pron novec. kurš no abiem;

II conj vai; ask her w. she sings — pajautājiet, vai viņa dzied whetstone ['wetstaun] n 1. galoda; 2. tecīla whey

[wei] n sūkalas

which [wit/] I a kurš; kāds; w. book do you want?— kuru grāmatu jūs vēlaties?; II pron kurš; kāds; kas; this is the book w. I want — šī ir [tā] grāmata, kuru es vēlos whichever [wit/'eva] a, pron lai kurš;

vienalga, kurš whichsoever [.wit/ssu'evs] emf. sk. whichever

whiff [wif] I n 1. plūsma; dvesma; I want a w. of fresh air — es gribu ieelpot mazliet svaiga gaisa; 2.: to take a w.— uzsmēķēt; ievilkt dūmu; a few ~s of this gas and she'll fall asleep — tiklīdz viņa ieelpos šo gāzi, viņa iemigs; 3. sar. mazs cigārs; II v

1. kūpināt; pūst; 2. smirdēt [mazliet]; smakot; that fish ~s a bit — tā zivs mazliet smako

whiffle ['wifl] I n (gaisa) virmojums; (vēja) pūsma; dvesma; II v 1. (par gaisu) virmot; (par vēju) viegli pūst; 2. (par liesmu) plīvot; 3. izvairīties; svārstīties whig [wig] n vēst. vigs while [wail] I n bridis; laika sprīdis; all the w.— visu laiku; a good (great) w.— 1) ilgs laiks; 2) ilgu laiku; for a long w.— [uz] ilgu laiku; for a w.— [uz] īsu brīdi; not worth [one's] w.— nav vērts; II v : to w. away one's time — dīki pavadīt laiku (bezdarbībā); HI conj 1. kamēr; tajā laikā, kad; 2. lai gan; kaut arī; 3. turpretim whiles [wailz] conj novec. sk. while III whilom ['wailsm] novec. I a bijušais;

iepriekšējais; II adv kādreiz; agrāk whilst [wailst] conj sk. while HI whim [wim] n 1. kaprīze, untums;

2. dīvainība

whimper ['wimps] In 1. šņuksti; šņukstēšana; 2. smilksti; smilkstēšana; II v

1. šņukstēt; 2. smilkstēt

whimsical ['wimzikl] a 1. kaprīzs, untumains;

2. dīvains

whimsy ['wimzi] n 1. kaprīze, untums; 2. dīvainība

whin [win] n bot. irbulene; irbulenes whine [warn] In 1. smilkstēšana; 2.čink-stēšana; 3. (sirēnas) gaudošana; (šāviņa) svilpšana; II v 1. smilkstēt; 2. činkstēt;

3. (par sirēnu) gaudot; (par šāviņu) svilpt whinny f'wmi] I n (zirga) grudzināšana;

H grudzināt (par zirgu) whip [wip] īn 1. pātaga; rīkste; 2. kučieris; braucējs; 3. piķieris; 4. (ari party w.) partijas organizators (Anglijas parlamentā un ASV kongresā); 5. uzaicinājums ierasties (Anglijas) parlamentā vai (ASV) kongresa sēdē; 6. putukrējums; olu kultenis; 7. tehn. trīsis; bloks; II v 1. sist (vai pērt) ar pātagu (vai rīksti); 2. sar. uzvarēt; sakaut (pretinieku); 3. sakult (olas); saputot (krējumu); ~ped cream— putukrējums;

4.: to w. a top — [paļlaist (sagriezt) vilciņu (rotaļlietu); 5. tehn. aizmetināt (šuvi); => to w. away — 1) aizbēgt; 2) izraut no rokām; to w. off — 1) aizbēgt; 2) aizraut (paķert) sev līdzi; to w. on — [sa]kūdīt; to w. out — 1) izraut; izvilkt (ieroci, nazi); 2) [ātri] izmesties ārā; 3) izgrūst; ātri izteikt; to w. up — 1) paķert (no zemes); 2) sakult (olas, krējumu); 3) steigā uzgrūst; 0 to w. into shape amer. — apmācīt (sagatavot) uz ātru roku

whipcord ['wipko:d] n 1. pātagas aukla (vai

siksna); 2. korda audums whip-craker ['wip.kraeka] n savas gribas uztiepējs

whip hand [.wip'haend] n vara; to have the w.h. over (of) smb.— turēt kādu savā varā whiplash ['wiplae/] n 1. pātagas cirtiens; 2. pātagas aukla (vai siksna); to work under the w.— strādāt zem pātagas whipper-in [.wipar'in] n piķieris whippersnapper [wipa.snaepa] n nulle; niecība

whippet ['wipit] n 1. medību suns;

dzinējsuns; 2. mii. tankete whipping-boy [wipirjboi] n peramais zēns; grēkāzis

whip-round ['wipraund] n naudas savākšana

(darbabiedra jubilejai) whipsaw ['wipso:] In (rokas) rāmja zāģis;whitebait

II v amer. 1. [pieļkrāpt; 2. tikt piekrāptam; 3. sl. iegūt divkāršu labumu; 4. sl. uzgrūst; viegli (vai ātri) veikt; 5. sl. pieklapēt whir [w3:] sk. whirr

whirl [w3:l] In 1.virpulis (ari pārn.)-, my head is in a w.— man reibst galva; 2. [amer] sar. mēģinājums; give it a w.— pamēģini; II v 1. virpuļot; 2. (par galvu) reibt; <= to w. away — aizdrāzties, aizjoņot whirlabout ['w3:bbaut] n 1. virpuļošana;

2. (rotaļu) vilciņš whirligig ['w3:hgig] n 1. (rotaļu) vilciņš;

2. karuselis; 3. (dzīves, notikumu) virpulis whirlpool ['w3:lpu:l] n virpulis; atvars whirlwind ['w3:lwind] n viesulis; w. of applause— aplausu vētra; 0 to ride the w.— būt stāvokļa noteicējam whirlybird ['w3:lib3:d] n [amer] sl. helikopters

whirr [w3:] In 1. (mašīnas) dūkoņa;

2. (spārnu) švīkoņa; liv 1 .(par mašīnu) dūkt; 2. (par spārniem) švīkstēt

whisk [wisk] In 1 .(maza) suka ar kātu; slotiņa (putekļu notīrišanai, mušu aizdzīšanai)-, 2. (krējuma, olu) putojamais;

3. strauja kustība; II v 1. [noļslaucīt (putekļus)-, 2. aizdzīt; aizgaiņāt (mušas);

3. [saļputot (krējumu); [saļkult (olas);

4. vicināt (asti); <=> to w. away (off) — 1) ātri pazust; 2) ātri aiznest (vai aizvest); 3) aizslaucīt (putekļus); 4) aizdzīt (mušas)

whiskers ['wiskaz] n pl 1. vaigubārda; 2. (kaķa) ūsas; 3. amer. sl. mākslīgās skropstas; 4. telev. sl. blakustrokšņi (magnetofona ierakstos) whiskey ['wiski] amer. sk. whisky whisky ['wiski] n viskijs whisper ['wispa] In 1.čuksti; čukstēšana; 2. (lapu) čabēšana; 3. (strauta) čalošana; urdzēšana; II v 1. čukstēt; 2. (par lapām) čabēt; 3. (par strautu) čalot; urdzēt; 4. izplatīt (baumas); apmelot whispering campaign ['wispanqkam.pein]

n [ļaunprātīga] apmelošanas kampaņa whispering-gallery ['wisparnj.gaebri] n velve, kas rezonē ari čukstus teiktus vārdus

whist [wist] n vists (kāršu spēle) whistle ['wisl] In 1. svilpiens; 2.svilpe;

3. sar. rīkle; to wet one's w.— apslapināt rīkli; iedzert; 0 at smb.'s w.— pēc pirmā [uzļaicinājuma; to pay for one's w.— dārgi samaksāt par savām iegribām; II v 1. svilpt; 2. svilpot; <=> to w. away — atmest; neņemt vērā; to w. for— veltīgi ilgoties; to w. up— ātri sagatavot; 0 to w. down the wind — pamest; atstāt

whistle-blower ['wisl.bbua] n sl. ziņu

piegādātājs; ziņotājs whistless ['wisbz] n pl rad. atmosfēras traucējumi

whistle-stop ['wislstup] amer. In 1.maza dzelzceļa stacija (kur vilciens pietur tikai vajadzības gadījumā); 2. (vēlēšanu kandidāta) pirmsvēlēšanu aģitācijas brauciens (turneja); liv (par kandidātu vēlēšanās) doties pirmsvēlēšanu aģitācijas braucienā (turnejā)

whit [wit] nformāl. nieks; mazumiņš; druska; not a w., no w.— ne druskas; nemazdrusciņ; nemaz Whit [wit] a : W. Sunday rel. — Vasarsvētku svētdiena

white [wait] I n 1. balta krāsa; 2. (olas, acs) baltums; 3. balta drāna; balts tērps; woman in w.— sieviete baltā; 4. baltais (cilvēks); 0 to call w. black, to turn w. into black — saukt melnu par baltu; II a 1. balts; w. coffee — kafija ar pienu (vai krējumu); w. frost— sarma; w. heat— baltkvēle; w. lead — svina baltums; 2. bāls; to turn w. — nobālēt; 3. sirms; to turn w.— nosirmot;

4. bezkrāsains; caurspīdīgs; w. wine — baltvīns; 5. nevainīgs; godīgs; w. lie — nevainīgi meli; 0 w. elephant — dārga, bet nevajadzīga (vai nederīga) lieta; w. feather— 1) gļēvums; gļēvulība; 2) gļēvulis; w. stuff amer. sl. —

1) heroīns; 2) kokaīns; 3) morfijs

white ant [.wait'aent] n termīts white-ant f'waitaent] v austrāl. sl. sabotēt white-anter [.wait'aenta] n austrāl. sl. sabotieris

whitebait ['waitbeit] n 1. (zivju) mazulis;white-caps

mazuļi; 2. snitka (zivs) white-caps ['waitkaeps] n pi viļņu baltās krēpes

white-collar [.wait'kola] a : w.-c. job — kantora (iestādes) darbs ;w .-c. worker — kalpotājs; (iestādes) darbinieks white ensign [.wait'ensain] n Lielbritānijas

jūras kara flotes karogs white goods [.wait'gudz] n pi amer. 1. veļas audumi; 2. (lielizmēra) sadzīves piederumi (ledusskapji, veļas mazgājamās mašīnas u.tml.)

Whitehall [,waitlu>:l] n pārn. Lielbritānijas valdība

white hope [waithaup] n perspektīvs cilvēks white horses [waifho:siz] n pl viļņu baltās muguras

white-hot [.wait'hot] a nokaitēts līdz baltkvēlei

White House ['waithaus] n l. Baltais nams

(ASV prezidenta rezidence); 2. pārn. ASV valdība

white-livered [.wait'livad] a gļēvs; bailīgs whiten f'waitn] v 1. balsināt; 2. balināt whitener ['waitna] n 1. balinātājs;

2. balsināmais (krīts, šķīdums) whites [waits] n pl baltas (sporta) drēbes whitesmith ['waitsmiQ] n skārdnieks whitethorn ['wait9o:n] n paērkšķis, vilkābele white tie [.wait'tai] n 1. (frakas) baltā kaklasaite; w.t. dinner — svinīgs mielasts; 2. sar. fraka whitewash ['waitwo/] I n 1. kaļķu šķīdums (balsināšanai); 2. attaisnojums; attaisnošana; reabilitēšana; II v 1. balsināt; 2. attaisnot; reabilitēt whitey ['waiti] n [amer.] niev. baltais (nēģeru runā)

whither fwifo] adv, conj novec., poēt. kurp, uz kurieni

whithsoever [.wiffesau'eva] adv, conj novec.,

poēt. lai kurp ari, lai ari uz kurieni whiting* ['waitnj] n balsināmais krīts whitingb ['waitnj] n iht. 1. merlangs;

2. [sudrabotais] heks whitish ['waiti/ļ a bālgans; gaišs

Whitsun ['witsn] sk. Whitsunday

Whitsunday [.wit'sAndi] n rel. Vasarsvētki Whitsuntide ['witsAntaid] n rel. Vasarsvētki

(Vasarsvētku svētdiena un sekojošās dienas)

whittle ['witl] v 1. drāzt (ar nazi); to w. a pencil — uzasināt zīmuli; 2. izgriezt; izdrāzt (ar nazi); <=> to w. away (down) — 1) nodrāzt; 2) pārn. samazināt (algas); to w. off — nodrāzt (ar nazi) whity ['waiti] a bālgans; gaišs whiz[z] [wiz] Irti. švīkstēšana; džinkstēšana; 2. amer. sl. kaut kas kolosāls; II v

1. švīkstēt; džinkstēt; 2.: it makes my head w. — no tā man reibst galva

whiz[z]-bang ['wizbaetj] n 1. mil. sl. lādiņš;

granāta; 2. amer. sl. kaut kas kolosāls whiz[z]-kid ['wizkid] n pārn., sar. 1. brīnumbērns; 2. apsviedīgs cilvēks who [uzsvērtā forma hu:; neuzsvērtā forma hu] pron 1. kas; kurš; kuri; w. is that man? — kas ir tas cilvēks?; w. are those men? — kas ir tie cilvēki?; 2. sar. ko; kuru; kurus; ar ko; ar kuru; ar kuriem; w. are you talking to? — ar ko jūs sarunājaties?; 0 W. is W.?, ~'s w.— biogrāfisku uzziņu krājums whoa [wau] int tprū!

who'd [hu:d] sar. saīs. no 1. who had; 2. who would

whodunit [hui'dAmt] n sar. 1. detektlvfilna;

2. detektīvromāns

whoe'er [hu:'ea] poēt. sk. whoever whoever [hu:'eva] pron kas vien; lai kas

(kurš); lai kuri whole [haul] I n viss [kopā]; kopums; [viss] veselais; the w. and its parts — veselais un tā daļas; on the w.— visumā; [taken] as a w.— visumā ņemot; Hal. viss; vesels; w. milk— (nekrejots) pilnpiens; w. note amer. — vesela nots; w. number mat. — vesels skaitlis; w. world — visa pasaule; 2. viss; neskarts; to get off with a w. skin — tikt cauri ar veselu ādu; 0 [made] out of w. cloth amer. — izdomāts; fiktīvs; viltots

whole-coloured [.haullcAlad] a vienkrāsains whole-hearted [,hsul'ha;tid] a sirsnīgs; no

1240wide

visas sirds; w.-h. support— dedzīgs atbalsts

whole-hogger [.hsulTioga] n mērķtiecīgs

cilvēks (savu nodomu realizēšanā) whole-hoofed [.haul'huift] a : w.-h.

animal — vienradzis whole-length [.hsul'lenO] a (par portretu)

[-pilnauguma-wholemeal-]

{+pilnauguma- wholemeal+} fhaulmi:!] a : w. bread — rupja

maluma miltu maize wholesale ['hsulseil] I n vairumtirdzniecība; Hal. vairumtirdzniecības-; at w. prices — par vairumtirdzniecības cenām; 2.: w. slaughter— slaktiņš; asinspirts; HI adv vairumā; to sell w.— tirgoties (pārdot) vairumā

wholesaler ['hsulseils] n vairumtirgotājs wholesome ['haulsam] a 1. (par barību, gaisu) veselīgs; 2. (par padomu) vērtīgs; derigs; kas nāk par labu who'll [hu:l] sar. saīs. no 1. who shall; 2. who will

wholly t'hsuli] adv pavisam; pilnīgi whom [hu:m] pron (papildinātāja locījums

no who) kuram; kuriem; kuru; kurus whomever [,hu:m'eva] pron (papildinātāja locījums no whoever) lai kuram (vai kuriem); lai kuru (vai kurus) whoop [hu:p] In 1.pārsteiguma (prieka) sauciens; 2. garais klepus; II v 1. pārsteigumā (priekā) iesaukties; 2. klepot; 0 I don't care a w. amer.— man pilnīgi vienalga; not worth a w.— ne graša vērts; to w. it up sar. — palīksmoties; izdzīvoties whoopee ['wupi:] In sar. līksmošanās; to make w.— palīksmot; II int o-ho-ho! (pārsteiguma, prieka sauciens) whooping cough [Tiuipi^kcf] n garais klepus whop [wop] sl. I n sitiens; II v 1. sist; dauzīt;

2. sakaut; uzvarēt whopper ['wupo] n sl. 1. milzenis; 2. salti meU

whopping ['wDpiT]] sl. In 1. kāviens; 2.sp. sakāve; Ha milzīgs; ļoti liels; w. lie —

salti meli; II adv ļoti; w. big fish — ļoti

liela zivs

who're ['huisr] sar. sais. no who are

whore [ho:] I n novec. ielasmeita; II v: to w.

after success — dzīties pēc panākumiem whorl [w3:l] n 1. (spirāles) līkums; (gliemežvāka) vijums; fingerprint ~s — pirkstu nospiedumu līnijas; 2. bot. mieturis whortleberry ['w3:tl,ben] n mellene who's [hu:z] sar. saīs. no 1. who is; 2. who

has; 3. who does whose [hu:z] pron (piederības locījums no who) kā; kura; kuru; w. book is it? — kā grāmata tā ir? whoso [Tiu:s3u] novec. sk. whoever whosoever [,hu:s3u'eva] novec. sk. whoever who've [hu:v] sar. saīs. no who have why [wai] I n iemesls; pamats; to go into the ~s and the wherefores— izpētīt [visus] iemeslus un cēloņus; II adv kāpēc, kādēļ; w. so?— paskaidrojiet, kāpēc?; m adv (izsaka iebildumu, izbrīnu, nepacietību, šaubas) nu; w., what's the harm? — nu, un kas vainas?; w. of course! — nu, protams!

wick [wik] n dakts, deglis; 0 to get on smb.'s

w. brit. sl. — kaitināt kādu wicked ['wilad] a 1. ļauns; nelabs; negodīgs; the w.— ļauni cilvēki; w. injury — bīstams ievainojums; 2. (par bērnu) negants; 3. (par dzīvnieku) nikns; mežonīgs wicker ['wika] n klūdziņas (pīšanai); w.

chair — pīts (klūdziņu) krēsls wickerwork ['wrkaw3:k] n 1. (klūdziņu)

pinums; 2. pīti (klūdziņu) izstrādājumi wicket ['wikit] n 1. (arī wicket-gate) dārza vārtiņi; 2. aizbīdāms lodziņš (durvis, sienā, biļešu kasē); 3. (kriketā) vārti; to keep w.— būt par vārtsargu (kriketā); 0 sticky w.— ķeza

wicket-keeper ['wikit,ki:pa] n vārtsargs

(kriketā)

wide [ward] I a 1. plats; plašs; w. screen — (kino) platekrāns; of w. distribution—plaši izplatīts; 2. (par interesēm, sakariem) plašs; daudzpusīgs; II adv 1. plati; plaši; to open the window w.— plaši atvērt logu; 2. tālu;

w. apart — tālu viens no otra; w. of the mark — 1) garām mērķim; 2) (par atbildi) nepareizs; nepiemērots

1241wide-angle

wide-angle [,waid'aei]gl] a fot., kin. plat-

leņķa- (par objektivu) wide awake [.waida'weik] a 1. nomodā

esošs; 2. sar. modrs widely ['waidli] adv 1. plaši; w. known — plaši pazīstams; 2. lielā mērā; w. different — ļoti (lielā mērā) atšķirīgs widen ['waidn] v 1. paplašināt; 2. paplašināties

widespread ['waidspred] a plaši izplatīts widgeon ['wid39n] n meža pīle widow ['widsu] In 1.atraitne; grass w.— salmu atraitne; 2. : the w. sl. — šampanietis; II v 1. kļūt par atraitni; 2. atņemt; laupīt (iespēju) widowed ['widaod] a par atraitni kļuvusi (vai kļuvis)

widower ['widaua] n atraitnis; grass w.—

salmu atraitnis widowhood fwidauhud] n atraitnība width [wid0] rt 1. platums; 2. plašums wield [wi:ld] v valdīt; turēt rokās; to w. a sword — prast rīkoties ar zobenu; to w. a power — turēt varu savās rokās; to w. the pen — būt rakstniekam wiener ['wi:na] n amer. sar. desiņa wienie [rwi:ni] n amer. sar. desiņa wife [waif] n (pl wives [waivz]) 1. sieva; 2. novec. sieviete; sieva; old wives' tales — vecu sievu tenkas wifeless f'waiflas] a 1. par atraitni kļuvis;

2. neprecējies; bez sievas wifelike ['waiflaik] a sievas-; sievai raksturīgs wifely [waifli] a sievas-; sievai raksturīgs wig [wig] rt parūka; 0 big w.— liels vīrs wigging ['wigi»]] rt sar. bāriens; brāziens wiggle ['wigl] sar. I n grozīšanās; gorišanās; 0 get a w. on! sl. — pasteidzies!; II v 1. grozīties; gorīties; 2. kustināt (piem., kāju pirkstus)

wight [wait] n novec., humor, cilvēks; radījums

wiglet ['wight] rt šinjons wigwag ['wigwaeg] v 1. signalizēt ar karodziņiem; 2. sar. kustēties šurpu turpu

wigwam ['wigwaem] n vigvams

wild [waild] Irt pirmatnējā daba; dabas klēpis; 0 the call of the w.— senču aicinājums; Hal. mežonīgs; savvaļas-; w. boar— mežacūka; w. cat— savvaļas kaķis; w. forest— pirmatnējais mežs;

2. (par apgabalu) mežonīgs; tuksnesīgs;

3. (par zvēru) nikns; plēsīgs; 4. sar. straujš; nesavaldīgs; in w. spirits— saniknojies; to be w. (about) — jūsmot (par)\ to drive w.— sadusmot; satracināt; to go w.— 1) kļūt niknam (dusmīgam); 2) būt kā bez prāta; būt sajūsmā; to run w.— kļūt niknam (dusmīgam); 5. nepārdomāts (plāns); w. guess — minējums uz labu laimi; HI adv uz labu laimi; kā pagadās

wildcat ['waildkaet] In karstgalvis; IIa

1. riskants; nepārdomāts; w. scheme — nereāls pasākums; w. strike—neorganizēts (ar arodbiedrību nesaskaņots) streiks;

2.: w. train amer. — vilciens, kas neiet pēc saraksta; papildvilciens

wild-dog ['wailddog] v austrāl. sar. medīt dingo

wildebeest ['wildibi:st] n (Dienvidāfrikas

antilope) gnu wilderness ['wildanas] n 1. tuksnesīgs (mežonīgs) apgabals; 2. (of) liels daudzums; milzums; 0 a voice [crying] in the w.— saucēja balss tuksnesī wildfire ['waild.faia] n skrejuguns; malduguns; to spread like w. — izplatīties zibens ātrumā wildfowl ['waildfaul] n meža putni wild-goosechase [,waild'gu:s t/eis] n

bezcerīgs pasākums wilding ['waildit]] n meženis wildlife ['waildlaif] n 1. savvaļas dzīvnieki; 2. dzīvā daba; w. conservation — dzīvās dabas aizsardzība wilds [waildz] n pl : the w.— neapdzīvots apgabals (apvidus); [out] in the w. sar. — plašās ārēs

Wild West [.waild'west] n (ASV) Mežonīgie

rietumi (kolonizācijas laikmetā) wile [wail] Irt : ~s — viltība; blēdība; triks; II v 1. ievilināt; pievilināt; <=> to w. away: to w. away one's time— patīkami pavadītwinch

laiku; izklaidēties; to w. into — ievilināt; iemānīt

wilful ['wilM] a 1. stūrgalvīgs; ietiepīgs; 2. apzināts; tīšs; w. murder — slepkavība ar iepriekšēju nodomu will" [wil] n 1. griba; vēlēšanās; at w.— pēc vēlēšanās; of one's own free w.— pēc paša vēlēšanās; with a w.— neatlaidīgi; to bear ill w.— vēlēt ļaunu; to have one's w.— panākt savu; to show good w.— parādīt labvēlību; 2. (arī the last w.) testaments; to make (draw up) one's w.— uzrakstīt testamentu willb [wil] v 1. gribēt; vēlēties; let him do what he w.— lai viņš dara, ko grib; 2. piespiest; ietekmēt; I ~ed myself to do it — es piespiedu sevi to izdarīt; 3. novēlēt ar testamentu; to w. money to charities — novēlēt naudu labdarīgiem mērķiem will0 [uzsvērtā forma wil; neuzsvērtās formas wal, sl, 1] (p. would [wud]) 1. aux. v (lieto nākotnes formu izteikšanai britu angļu valodas variantā un visu pers. sg un pl nākotnes formu izteikšanai amerikāņu angļu valodas variantā)-, he w. come soon— viņš drīz [atļnāks; I w. do it tomorrow amer. — es to izdarīšu rīt; 2. mod. v (izteic apņemšanos, pienākumu, solījumu sg un pl l.pers. britu angļu valodas variantā): I w. do it— es to noteikti izdarīšu; 3. (lieto kā v atkārtotas, ierastas darbības apzīmēšanai): boys w. be boys — zēni ir zēni; accidents w. happen — nelaimes gadījumi notiek willful ['wilful] amer. sk. wilful willies ['wiliz] n pl sl. izbīlis; bailes; it gave me the w.— man rokas un kājas sāka drebēt (bailēs); man pārskrēja šermuļi pa kauliem

willing ['will»]] a gatavs (kaut ko) darit; labprātīgs; to be w.— būt gatavam (kaut ko darīt); piekrist willingly ['wilit]li] adv labprāt; ar prieku will-o'-the-wisp [.witefo'wisp] n malduguns

willow ['wilsu] n 1. (ari w. tree) vītols;

2. kriketa nūja; 0 to wear the [green] w.— skumt par mīļoto

willow-pattern ['wibu.paetan] n : w.-p. china— porcelāna trauki ar zilu ķīniešu ornamentu

willowy ['wibui] a 1. ar vītoliem apaudzis;

2. slaids un lokans willpower ['wil,paīra] n gribasspēks willy-nilly [.wili'nih] I a piespiedu-;

piespiests; II adv gribot negribot wilt" [wilt] v 1. [no]vīst; 2. pārn. pagurt wiltb [wilt] novec. tagadnes l.pers. sg no willc

wily ['waili] a viltīgs, blēdīgs wimple ['wimpl] In 1.(mūķeņu, viduslaiku sieviešu) sejas aizsegs (plīvurs); 2. (drēbju) ieloce; II v 1. (par mūķenēm, viduslaiku sievietēm) nēsāt sejas aizsegu (plīvuru);

2. sakārtot ielocēs (drēbes); 3. (par drēbēm) krist ielocēs

win [win] I n 1. uzvara (sev. sportā); three ~s and two defeats— trīs uzvaras un divi zaudējumi; 2. laimests (loterijā, kāršu spēlē); II v (p. un p.p. won [wAn]) 1. uzvarēt (sev. sportā); to w. a bet — uzvarēt derībās; to w. an election — gūt uzvaru vēlēšanās; to w. a victory — gūt uzvaru; 2. laimēt (loterijā, kāršu spēlē);

3. iegūt; iemantot (cieņu, draudzību, piekrišanu); to w. a piece— iegūt figūru (šahā); to w. a prize— iegūt (saņemt) prēmiju (godalgu); 4.formāl. [ar grūtībām] sasniegt (kalna virsotni, krastu); = to w. back— atgūt; atkarot; to w. out— gūt panākumus; to w. over— 1) pierunāt; pārliecināt; 2) dabūt savā pusē; to w. through— pārvarēt šķēršļus; izlauzties; to w. up — 1) ar grūtībām piecelties; 2) [ar grūtībām] uzrāpties (zirgā); to w. upon — pamazām iegūt (atzinību, līdzjūtību); 0 to w. clear (free) — izlauzties; izkulties; to w. one's way — ar grūtībām tikt uz priekšu; to w. the day (field) novec. —veikt; uzvarēt

wince [wins] v sarauties; saviebties (no sāpēm)

wincey ['winsi] n tekst. pusvilnas flanelis

winceyette [.winsi'et] n tekst. [uzk ārsts]

kokvilnas flanelis winch [winf/1 I n vinča; grieztuve; II vwing

[paļcelt ar vinču (grieztuvi) wind" [wind] I n 1. vējš; contrary (adverse, foul) w.— pretvējš; fair w.— ceļavējš; before (down) the w.— pa vējam; in the ~'s eye, in the teeth of the w.— pret vēju; 2. elpot; broken w.— aizdusa; to get one's w.—atvilkt elpu; to lose one's w.—

1) aizelsties; 2) nosmakt; 3. (kuņģa, zarnu) gāzes; to break w.— nolaist gāzes; 4. (vēja nesta) smaka; to get the w. (of)— saost; 5. : the w.— 1) pūšamie instrumenti;

2) pūšamo instrumentu spēlētāji; 6. tukši vārdi; 0 gone with the w.— aizgājis pagājībā; sound in w. and limb — [fiziski] pilnīgi vesels; there is smth. in the w.— kaut kas tiek perināts; to the [four] ~s — uz visām [četrām] debess pusēm; to be between w. and water — būt sprukās; to beat the w.— velti dzesināt muti; to catch the w. in a net — ar sietu ūdeni smelt; to get (catch) w. (of) — 1) saost; 2) uzost; uzzināt; to get (have) the w. up sl. — izbīties; to put the w. up sl. — nobaidīt; to raise the w. sl. — sadabūt [nepieciešamo] naudu; to see (find out) how the w. blows (lies) — zināt, no kuras puses vējš pūš; to take the w. out of smb.'s sails— izsist kādam pamatu zem kājām; to talk to the w. (~s) — kaisīt vārdus vējā; to throw (fling, cast) to the ~s — vieglprātīgi atmest (piem., piesardzību); II v 1. neļaut atvilkt elpu; I'm ~ed by the climb — esmu aizkusis kāpjot; 2. ļaut (piem., zirgam) atvilkt elpu; 3. (sev. par suni) saost (piem., lapsu)

windb [waind] v (p. un p.p. wound [waund])

pūst (tauri) wind0 [waind] I n 1. vijums; vītne; 2. (ceļa, upes) līkums; 3. tekst. tinums; Hv (p. un p.p. wound [waund]) 1. [ap]fities; 2. vīties; the river ~s through a forest — upe aizlokās pa mežu; 3. [apjpt; 4. (arī to w. up) uzvilkt (pulksteni); 5.: to w. one's arms around smb.— apskaut kādu; 6. (par zaķi) cilpot; 7. celt ar vinču; <=• to w. off — notīt; to w. up — 1) uztīt; 2) uzvilkt (pulksteni);

3) saskrūvēt; 4) beigt (piem., sanāksmi); nokārtot (jautājumu); 5) sar. beidzot nokļūt

(piem., cietumā); 0 to w. one's way into smb.'s favour— (ar viltu, glaimiem) iemantot kāda uzticību; to w. smb. round one's little finger — aptīt kādu ap pirkstu windage ['windid3] n 1. gaisa pretestība; 2. (šāviņa) novirze (vēja ietekmē); 3. (kuģa) virsūdens daļa windbag ['windbaeg] n sar. 1. melša; pļāpa;

2. burukuģis windbags ['windbaegz] n pl humor, plaušas wind-box ['windboks] n amer. sl. 1. ērģeles;

2. akordeons windbreak ['windbreik] n vējlauzējs (koku

vai krūmu josla) windbreaker ['wmd.breika] n amer. sar. vējjaka

windcheater ['wind,t/i:t3] n sar. vējjaka wind-down ['warnddaun] n 1. pakāpeniska likvidēšana; 2. (ražošanas) sašaurināšana wind-egg ['windeg] n vanckars winder' ['wainda] n 1. vīteņaugs; 2. (pulksteņa, mehāniskās rotaļlietas) uzvelkamā atslēga; 3. tekst. tītavas; 4. tekst. spolētājs

winder1* ['wainda] n sar. pūšamo instrumentu

spēlētājs, pūtējs winder-upper ['waindar.Apa] n rad., telev.

melodija, kas izskan pārraides beigās windfall ['wuv/fo:l] n 1. krituši augļi; 2. vēj-gāze; 3. negaidīta laime (piem., mantojums)

wind-flower ['wind,flaua] n anemone wind-gage ['windgeid3] amer. sk. wind-gauge

wind-gauge ['windgeid3] n 1. tehn. ane-

mometrs; 2. mii. tēmēkļa korektors windhover ['wind.hova] n lauka piekūns winding ['warndi»]] Inl. līkums; izliekums; (ceļa— arī) pagrieziens; 2.el., tekst. [uz]tīšana; 3. el., tekst. tinums; Hal. vītņveidīgs; spirālveidīgs; w. stairs—vītņu kāpnes; 2. līkumains; līkumots winding-sheet ['wamdii]/i:t] n līķauts winding-up [.wamdnj'Ap] n likvidācija; nobeigums

wind instrument ['wind.instromsnt] n pūšamais instruments

1244wing

windjammer ['wind^aema] n sar. 1. (tirdzniecības flotes) burukuģis, burinieks; 2. pūšamo instrumentu spēlētājs, pūtējs

windlass ['windlss] n vinča, grieztuve windless ['windlss] a bezvēja-windmill ['windmil] n vējdzirnavas; 0 to fight (tilt up) ~s — cīnīties ar vējdzirnavām; to throw (fling) one's cap over the w.— (sev. par sievieti) lūkoties vieglprātīgi window ['windsu] n logs; shop w.— skadogs; vitrīna; ticket w.— biļešu kases lodziņš; 0 to have all one's goods in the [front, shop] w.— būt paviršam window-box ['windsuboks] n puķu kaste (pie loga)

window-case ['windsukeis] n skadogs; vitrina window-dresser ['windsu,dress] n skatlogu

(vitrīnu) dekorētājs window-dressing ['windsu.dresi»]] n 1. skatloga (vitrīnas) dekorējums; skatloga (vitrīnas) dekorēšana; 2. dzīves īstenības laķēšana

windowpane ['windsupein] n loga rūts window-shop ['wmdsu/op] v aplūkot skatlogus; mielot acis pie skatlogiem (vitrīnām)

window-shopping ['windsu,/upii]] n skatlogu aplūkošana; acu mielošana pie skatlogiem (vitrīnām) windowsill ['windsusil] n palodze windpipe ['windpaip] n anat. balsene windscreen ['windskriin] n (automašīnas) aizsargstikls; w. wiper— (automašīnas) stiklu tīrītājs windshield ['wind/i:ld] n amer. (automašīnas) aizsargstikls windsleeve ['windsliiv] sk. windsock windsock ['windsok] n av. vējkonuss windstick f'wmdstik] n av. sl. propelleris windsurf ['winds3:f] v nodarboties ar

vindsērfingu windsurfer ['wind,s3:fs] n vindsērfingists

windsurfing ['wind,s3:fi»j] n vindsērfings

windswept ['winrfwept] a vēja neaizsargāts; vējains

wind-up f'warndAp] n likvidācija; nobeigums

windward ['windwsd] I n vēja puse; 0 to get to w .(of) — atrasties (būt) labākā stāvoklī; to keep to w. (of)— turēties tālāk (no kāda); II a vēja puses-; HI adv pret vēju windy ['windi] a 1. vējains; 2. vēja skarts; 3. (par kaisli) vētrains; straujš; 4. pļāpīgs; 5. (par vārdiem) tukšs; nenopietns; 6. sl. nobijies; satrūcies; 0 W. City amer. — Vētru pilsēta (Čikāga)-, to keep on the w. side (of) — turēties tālāk (no kaut kā) wine [wain] I n vīns; 0 Adam's w. humor. — ūdens; new w. in old bottles— jauns saturs vecā formā; w., women and song — jautra uzdzīve; II v : to w. and dine — pacienāt ar pusdienām un vīnu winebag ['wainbaeg] n I. vīna maiss; 2. sar.

pļēgurs, žūpa winebibber ['warn,bibs] n pļēgurs, žūpa wine-card ['wainka:d] n vīnu karte

(restorānā) wine-cooler ['wain,ku:ls] n trauks vīna

dzesēšanai wine-cup ['wainkAp] n vīna kauss wineglass ['wainglais] n vīna glāze winegrowing ['wain.grsuii]] n

vīnogu audzēšana

wine-list ['wainhst] n vīnu karte (restorānā) winepress ['wainpres] n vīna spiedne winery ['wainsn] n vīna fabrika; vīna darītava wineskin ['wainskin] n (ādas) vīna maiss wine-tasting ['wain.teistii]] n (vīnu)

degustācija wine-vault ['wainvo:lt] n 1. vīna pagrabs;

2. vīna dzertuve (pagrabiņš) wing [wnj] In 1. spārns; 2. (ēkas) spārns; piebūve; 3. (futbolā, hokejā) malējais uzbrucējs; 4. [no]grupējums (partijā)-, 5. : ~s teātr. — kulises; in the ~s — aiz kulisēm; 6.mii. flangs; 7.av. eskadriļa; (amer.) aviogrupa; 8. : ~s— (lidotāja) uzšuves; to get one's ~s sar. — iegūt pilota tiesības; to hang up one's ~s sar. — atstāt (lidotāja) dienestu; 0 to be under smb.'s

w.— būt kāda paspārnē; to clip smb.'s

~s — apcirpt kādam spārnus; to lend (add) ~s to— 1) paātrināt; 2) pārn. spārnot; iedvesmot; to spread (stretch) one's ~s —

1245wing-beat

izmantot savas pilnvaras; izmantot savu varu; to take smb. under one's w.— paņemt kādu savā paspārnē; to take w.— [aiz]lidot; H v 1. lidot; 2. spārnot; 3. ievainot (putnu) spārnā; ievainot (cilvēku) rokā wingbeat ['wu]bi:t] n spārnu vēziens wing-chair ['wirjt/ea] n krēsls ar augstu atzveltni un pagalvi (autobusā, lidmašīnā) wing commander ['wiqka.mamda] n brit.

av. eskadriļas komandieris wingding rwirjdnj] n amer. sl. baļļuks, plosts winged [wn]d] a spārnots; ar spārniem; 0 w. god — Merkurs; w. horse — Pegazs; w. words — spārnots izteiciens winger [*wiip] n (futbolā, hokejā) malējais uzbrucējs

wing-footed ['wirj.futid] a poēt. ātrs, žigls wingless fwnjbs] a bezspāmu-; bez spārniem wingspan ['wirjspasn] n spārnu plētums wingspread ['wnjspred] sk. wingspan wingstroke ['wiqstrauk] n spārnu vēziens wink [wirjk] In 1. mirkšķināšana; 2. [acujmirklis; forty ~s sar. — [Iss] snaudiens; not to get a w. of sleep, not to sleep a w.— neaizvērt ne acu; 0 to tip smb. the w.— likt kādam saprast; II v 1. [paļmirkšķināt (acis); 2. (par signāl-ugunīm) zibināt; 3. (par zvaigznēm) mirgot; a to w. at— 1) [paļmirkšķināt (ar acīm); 2) pārn. skatīties caur pirkstiem winkers ['wirjkaz] n pl 1. sar. (automašīnas) pagrieziena signālugunis; 2. sl. blisenes, acis

winking ['wit]kit]] a : w. lights — (automašīnas) pagrieziena signālugunis; 0 like w.— zibenīgi winkle fwiijkl] I n ēdamais jūras gliemezis; nvtow. out — izvilināt (piem., noslēpumu)

winner [wing] n uzvarētājs; ieguvējs; Nobel Prize W.— Nobela prēmijas laureāts; his new book is a w.— viņa jaunā grāmata gūst lielus panākumus winning ['winii]] a 1. uzvarošs; to play a w. game— 1) spēlēt pārliecībā par uzvaru; 2) rīkoties drosmīgi; 2. (piem., par smaidu)

pievilcīgs; apburošs; 3. sp. (piem., par

sitienu) izšķirošs winning-post ['wimqpaust] n sp. finiša stabs winnings ['winiqz] n pl laimests, vinnests

(piem., totalizatorā u.tml.) winnow ['winau] v 1. vētīt (graudus); 2. (arī to w. away, to w. out, to w. from) atsijāt (arī pārn.); 3. poēt. vēcināt (spārnus) winnowing-machine [winsuiqma./iin] n

vētījamā mašīna wino ['wainsu] n sl. žūpa, pļēgurs winsome ['winsam] a pievilcīgs; apburošs winter ['winta] I n 1. ziema; 2. poēt. [dzīves] gads; of fifty ~s — piecdesmit gadu vecs, piecdesmitgadīgs; II a ziemas-; w. sports — ziemas sporta veidi; III v pārziemot

winter-hardy ['wintahaidi] a ziemcietīgs winterise ['wintsraiz] sk. winterize winterize fwintaraiz] v sagatavot (māju,

automašīnu) ziemai (ziemas apstākļiem) wintertainment ['wints.teinmant] n (no

winter + entertainment) ziemas prieki winter-tide ['wintataid] n poēt. ziema, ziemas laiks

wintertime ['wintataim] n ziema, ziemas laiks

winter-weight ['wintsweit] a (par apģērbu)

ziemas-; silts wintery ['wintan] sk. wintry wintry ['wintri] a 1. ziemas-; auksts; 2. pārn.

(par smaidu, uzņemšanu) vēss; dzedrs wipe [waip] I n 1. [no] slaucīšana; give this plate a w.— noslauki šo šķīvi; 2. sl. kabatlakatiņš; 3. sl. spēcīgs sitiens; zvēliens; A. kin., telev. pārsegums; liv 1. [no]slaucīt; to w. one's eyes — noslaucīt asaras; 2. sl. spēcīgi iesist; [ieļzvelt; a to w. away— noslaucīt; to w. off —

1) noslaucīt; 2) anulēt (piem., parādu); to w. out— 1) izslaucīt (iekšpusi); 2) iznīcināt (piem., pretinieku); 3) pārn. nomazgāt (piem., kaunu); to w. up— 1) apslaucīt;

2) uzslaucīt; 3) noslaucīt (traukus); 0 to w. off old scores — nokārtot vecus rēķinus; to w. the floor with smb.— pazemot kādu; to w. slate clean, to w. off the slate — noslēgt rēķinus ar pagātniwistaria

wiped-out [.waipt'aut] a sl. nolūzis; piedzēries

wipe-out ['waipaut] n 1. pilnīga iznīcināšana; noslaucīšana no zemes virsas; 2. sp. kritiens no sērfinga dēļa; 3. [radio] signāla absorbēšana wiper ['waipa] n 1. sar. (automašīnas) stiklu

tīrītājs; 2. sl. kabatlakatiņš wire ['wais] In 1. stieple; barbed w.— dzeloņstieple; w. entanglement mil. — dzeloņstiepļu aizžogojums; 2. (elektrības, telefona) vads; live w.— 1) vads, pa kuru plūst elektriskā strāva; 2) zibeņzellis; 3. sar. (sev. amer.) telegramma; 0 to pull [the] ~s— izmantot sakarus (savu ietekmi); piespiest pogas; II v 1. [sa]stiprināt ([sa]saistīt) ar stiepli; 2. ievilkt (elektrības, telefona) vadu[s]; 3. sar. (sev. amer.) telegrafēt; 4. mii. ierīkot dzeloņstiepļu aizžogojumu; = to w. in— 1) iežogot ar dzeloņstieplēm; 2) sl. līst vai no ādas laukā; to w. off—nožogot ar dzeloņstieplēm wire-bridge ['waiabr^] n iekārtais (trošu) tilts

wirecutters ['waiaJcAtsz] n asknaibles wire-dancer ['wais.dainsa] n virves dejotājs wire-drawn ['waiadroin] a (par atšķirību,

argumentu) smalks wire-haired ['waiahead] a asspalvains;

cietspalvains; (par matiem) ass; rupjš wireless ['waiatas] I n 1. radio; on (over) the w.— pa radio; 2. (arī w. set) radioaparāts; 3. radiogramma; II a radio-; w. message — radiogramma; ziņojums pa radio; IIIv noraidīt (ziņot) pa radio wirephoto ['waia.fautau] n fototelegramma wirepuller ['wais.pula] n intrigants;

aizkulišu mahinators wire-tapping ['waia.taepi»]] n (slepena)

telefona sarunu noklausīšanās wire-walker ['wais.woika] n virves dejotājs wire-wool [.wais'wul] n stieples beržamais

(virtuves trauku mazgāšanai) wirework f'wai3w3:k] n 1. elektroinstalācija;

2. stieples izstrādājumi wiring ['waisrir)] n 1. elektroinstalācija; 2. mii. dzeloņstiepļu aizžogojums

wiry ['waian] a 1. stieples-; 2. stiepļveidīgs; 2. (par cilvēku) spēcīgs; muskuļains; 4. (par matiem) ass; rupjš wisdom ['wizdam] n gudrība; w. tooth — gudrības zobs; w. of the ages — paaudžu gudrība (zināšanas) wise" [waiz] n novec. veids; in this w.— šādā veidā

wiseb [waiz] la gudrs; w. crack amer.— trāpīga asprātiba; w. guy sar. —viszinis; w. man — burvis; mags; w. saw — paruna; w. woman brit. — 1) burve; zīlniece; 2) vecmāte; 0 none the ~r, not much ~r, as w. as he went — ne par matu gudrāks; to be w. after the event — atjēgties (apķerties) par vēlu; to be (get) w. (to) amer. sl. — iepazīt; uzzināt; to put smb. w.(to) — atvērt (atdarīt) kādam acis; II v : = to w. up. amer. sl. — 1) uzzināt; 2) saprast; 3) paziņot wiseacre ['waizeika] n viszinis, prātvēders wisecrack ['waizkraek] sar. I n asprātība; II v

runāt (teikt) asprātības wish [wi/] In 1.vēlēšanās; vēlējums; liv

1. vēlēties; 2. vēlēt; Iw. nobody ill— es nevienam nevēlu ļaunu; I w. you well — es vēlu jums labu; <=> to w. for — ilgoties; to w. on (upon)— 1) uztiept (piem., savu bērnu kādam pie skatīšanai)', 2) piesaukt (piem.,

nelaimi)

wishful fwi/fvl] a ilgpilns wishing-bone ['wi/itjbaunn] n ķīlis (putna

krūšu kauls) wishing-cap ['wi/īrjkaep] n burvju cepurīte (pasakās)

wishing-rod ['wi/iqrtxi] n burvju nūjiņa

(pasakās)

wish-wash ['wi/wo/] n 1. samazgas;

2. pļāpas; tenkas

wishy-washy ['wi/i,wd/i] a \.(par zupu, tēju) plāns; šķidrs; 2. (par valodu) bāls; neizteiksmīgs wisp [wisp] n 1. (siena, salmu) kušķis; 2. (matu) šķipsna; 3. (dūmu, tvaika) strūkliņa; 4.: w. of a man — vārgulis;

5. poēt. malduguns

wist sk. wit n

wistaria [wi'steans] sk. wisteria

1247wisteria

wisteria [wi'stiana] n bot. gliclnija wistful ['wistfvl] a ilgpilns; domīgs; sapņains wit* [wit] n 1. (bieži pl) prāts; saprāts; out of one's ~s— l)ļoti uztraucies; 2) zaudējis [sa]prātu; to be at one's ~s (~'s) end — nezināt, ko iesākt; to have (keep) one's ~s about oneself— l)būt modram; 2) būt apķērīgam; to Uve by one's ~s— būt apsviedīgam; 2. atjautība; asprātība; 3. atjautīgs (asprātīgs) cilvēks witb [wit] v (p. un p.p. wist [wist]; pres. 1. un 3.pers. sg wot [wot],pre.9.2.pers. sg wottest ['wotast]) novec. zināt; nojaust; 2.: to w.— tas ir; proti

witch [wit/] In 1. ragana; burve; 2. valdzinoša (burvīga) sieviete; II v 1. apburt; ~ing time of night — spoku stunda; 2. pārn. savaldzināt; apburt; 0 ~es' broom (besom) — raganas slota witchcraft ['wit/kra:ft] n burvju māksla;

burvestība; maģija witch-doctor ['wit/.dokta] n burvis; pūšļotājs

witchery ['wit/an] n burvība; maģija witch-hunt ['wit/hAnt] n (arī pārn.) raganu medības

witenagemot [.witinagi'maut] n vest.

vitenagemots (angļu-sakšu vecāko padome) with [wi5] prep 1. ar, room w. a bath — istaba ar vannu; w. pleasure — ar prieku; to meat w. difficulties— saskarties ar grūtībām; 2. [kopā] ar, līdz[i]; he took the book w. him — viņš paņēma līdz grāmatu; 3. no; aiz; to tremble w. fear — trīcēt no bailēm; 4. no; to part w. one's money — šķirties no naudas; 5. pie; she lives w. her parents — viņa dzīvo pie vecākiem; 6. (lah'iešu valodā šo prepozīciju nelieto)-. I disagree w. you — es jums nepiekritu; to handle w. care— apieties (ar plīstošiem priekšmetiem) uzmanīgi; 0 w. child — (par sievieti) grūtniecības stāvoklī; w. it — progresīvs; moderns; w. young— (par dzīvnieku) grūsna, grūsnēja withal [wi'6a:l] novec. I adv turklāt; bez tam; tajā pašā laikā; II prep ar

withdraw [wifi'dro:] v {p. withdrew

[wi5'dru:]; p.p. withdrawn [wi5'dro:n]) 1. atvilkt (piem., aizkarus, roku)-, 2. anulēt; atņemt (piem., privilēģijas); 3. izņemt (piem., naudu no aprozības); 4. aiziet; attālināties; 5. atturēties; to w. from drugs — atradināties no narkotiku lietošanas; 6. mii. atkāpties; atvilkt (karaspēku) withdrawal [wi5'dra:al] n 1. (piem., aizkaru, rokas) atvilkšana; 2. anulēšana; (piem., privilēģiju) atņemšana; 3. (piem., naudas) izņemšana (no apgrozības); 4. aiziešana; attālināšanās; 5. atturēšanās; w. from drugs — atradināties no narkotiku lietošanas; 6. mii. atkāpšanās; (karaspēka) atvilkšana withdrawn sk. withdraw withdrew sk. withdraw withe [wi0] n (kārkla, vītola) klūga; rīkste wither fwiSa] v 1. novīst; nokalst; 2. (par jūtām) izgaist; izsīkt; 3. (parasti humor.) iznīcināt; to w. smb. with a look — iznīcināt kādu ar skatienu withers ['wiSaz] n pl (zirga) skausts; 0 our w. are unwrung — tas mani neskar; tas uz mani neattiecas withheld sk. withhold withhold [wi5'hauld] v (p. un p.p. withheld [wiS'hald]) I. aizturēt;

atturēt; ieturēt (piem., algu); to w. fire mil.— neatklāt uguni; to w. one's help— nesniegt palīdzību; 2. neizpaust; to w. truth — noklusēt patiesību within [wi'Sin] I adv iekšā; is he w.? — vai viņš ir mājās?; Rooms for rent. Inquire w. (paziņojums) — Izīrē istabas. Griezties (pēc informācijas) šajā mājā; II prep 1. iekšā; w. the house — mājā; 2.... robežās; w. call — aizsniedzams; tuvu; w. hearing— dzirdamības robežās; w. reach — aizsniedzams; pieejams; w. sight — redzamības robežās; w. year — gada laikā; 0 to keep w. the law— turēties likuma robežās

without [wi'Saut] I adv formāl. ārā; ārpusē; from w.— no ārienes (ārpuses); II prep

1. bez; it (that) goes w. saying- tas irwolf-whistle

pats par sevi saprotams; to do (go) w. something — iztikt bez kaut kā; 2. novec. ārpus; ārpusē; w. the door — aiz durvīm; ārpusē; w. doors —1) ārā; svaigā gaisā; 2) tālumā; svešatnē; 0 w. doubt— bez šaubām; noteikti; w. fail — droši; noteikti; w. number — neskaitāms; III conj amer. vai novec. ja ne withstand [wi5'staend] v (p. un p.p. withstood [wiS'stud]) izturēt; nepadoties; to w. temptation — neļauties kārdinājumam; to w. the enemy— nepadoties (pretoties) ienaidniekam withstood sk. withstand withy ['wi5i[sk. withe witless ['wittas] a muļķīgs; neprātīgs witling ['withi]] n asprātis, asprātnieks witness f'witnas] I n 1. [acu] liecinieks; w. for the defence jur. — aizstāvības liecinieks; w. for the prosecution jur. — apsūdzības liecinieks; to examine (hear) a w.— nopratināt [aculiecinieku; in w. of (whereof) jur.— par pierādījumu (kaut kam); 2. liecība; pierādījums; to bear w. (of, to)— [ap]liecināt; liv 1.būt par [acuļliecinieku; 2. liecināt (tiesā); to call to w. jur. — piesaukt (uzaicināt) par liecinieku; 3. liecināt (par); noderēt par liecību; 4. apstiprināt (parakstu, dokumentu) witness box ['witnasbnks] n liecinieka tribīne

(tiesas zālē) witness stand ['witnssstaend] amer. sk.

witness box witticism ['witisizam] n atjautība; asprātība wittingly ['witnjli] adv apzināti; ar nolūku witty ['witi] a atjautīgs; asprātīgs wives sk. wife

wivern ['waiv3:n] sk. wyvern wizard f'wizad] I n burvis (ari pārn.); II a sl. lielisks

wizardry ['wizadn] n burvība; maģija wizened ['wiznd] a 1. (par seju) krunkains; (par cilvēku) izdēdējis; sakrities; 2. (par augli) sažuvis; sakaltis wo [w3u] int tprū! wo-back [wau'baek] int tprū!

wobble ['wobl] In 1.griļošanās; 2.pārn. svārstīšānās; II v 1. grīļoties; 2. pārn. svārstīties; 3. kustināt (piem., galdu) wobbly ['wobli] a 1. ļodzīgs; nestabils; 2. pārn. svārstīgs; 3. amer. vēst. arodorganizācijas "Industrial Workers of the World" biedrs woe [wau] n poēt. 1. bēdas; ciešanas; weal and w.— labklājība un posts; 2. (parasti pl) likstas; nepatikšanas; w. is me — ak vai [, es nelaimīgais!]; 0 w. betide (be to) him! — lai viņš nolādēts! woebegone ['waubigon] a nobēdājies; drūms

woeful ['waufi/l] a 1. nobēdājies; drūms;

2. nožēlojams wog [wog] n sl. niev. iedzimtais; vietējais

strādnieks (piem., arābs, indietis) woke sk. wakeb woken sk. wakeb

wold [wauld] n veida; neapstrādāts līdzenums wolf [wulf] I n (pl wolves [wulvz]) 1. vilks; 2. amer. sl. meitu mednieks; 0 w. in sheep's clothing — vilks avju drānās; to cry w.— veltīgi sacelt traci (brēku); to have (hold) a w. by the ears — būt bezizejas stāvoklī; to keep the w. from the door— cīnīties ar trūkumu; to throw to the wolves — upurēt bez nožēlas; II v kāri rit wolf-cub ['wulfkAb] n vilcēns wolf-dog ['wulfdog] n vilku suns wolfhound ['wulfhaund] n vilku suns wolfish ['wulfi/] a rijīgs; plēsīgs wolfman ['wulfmaen] n folkl. vilkacis, vilkatis wolf-pack ['wulfpaek] n 1. vilku bars; 2. amer. sl. pusaudžu banda; 3. av., jūrn. sl. "vilku bars" (lidmašīnu vai zemūdeņu grupa)

wolfram ['wulfrem] n ķīm. volframs wolfsbane ['wulfsbein] n hot. akonīts wolfs-claw ['wulfskb:] n hot. vilkapēda,

likopodijs wolPs-foot ['wulfsfut] sk. wolfs-claw wolfskin ['wulfskin] n 1. vilka āda;

2. vilkādas kažoks wolf-whistle ['wulf.wisl] n amer. sl. sajūsmas svilpiens (ieraugot skaistuwolverene

sievieti)

wolverene ['wulvari:n] sk. wolverine wolverine ['wulvari:n] n 1. zool. āmrija, tinis;

2. āmrijas (tiņa) āda wolves sk. wolf I

woman ['wuman] n (pl women ['wirrnn])

1. sieviete; w. doctor — ārste; w. friend — draudzene; 2. (arī kept w.) mīļākā; draugaļa; 3. sar. kalpone; 4. novec. (karalienes) galmadāma; 0 man bom of w.— mirstīgais; old w.— 1) vecene; 2) sieva; "mana vecā"; 3) (par vīrieti) bāba; w. of pleasure — pērkama sieviete; prieka meita; w. of the street[s] (town) — ielasmeita; paklīdene; w. of the world — piedzīvojusi sieviete; to play the w.— 1) raudāt; 2) baidīties

woman-chaser ['wuman,t/eisa] n meitu

(brunču) mednieks woman-hater ['wuman,heita] n sieviešu nīdējs

womanhood ['wumanhud] n 1. sievietība;

2. sieviškība; 3. sieviešu dzimums; sievietes womanish ['wumani/] a sievišķīgs; (par

vīrieti — arī) mīkstčaulīgs womanize ['wumanaiz] v 1. padarīt

sievišķīgu; 2. uzdzīvot ar sievietēm womanizer ['wumanaiza] n meitu (brunču) mednieks

womankind [wumankaind] n sieviešu

dzimums; sievietes womanly ['wumanli] a sievišķīgs womb [wu:m] n anat. dzemde; 0 fruit of the w.— 1) bērns; 2) bērni; from [the] w. to [the] tomb — no šūpuļa līdz kapam; in the w. of time — nezināmā nākotnē women sk. woman

womenfolk ['wiminfauk] n (ģimenes, kolektīva) sievietes womenkind ['wiminkaindj sk. womankind won sk. win II

wonder ['wAnda] In 1. izbrīns; brinīšanās; 2. brīnums; nine days' w.— īslaicīga sensācija; no (small, little) w.— nav nekāds brīnums [, ka]; w. boy — brīnumbērns; ~s will never cease — notiek gan brīnumi; to

work (do) —s -—- darīt brīnumus; II v

1. vēlēties uzzināt; I w. why she came — interesanti, kādēļ viņa atnāca; 2. brīnīties;

I shouldn't w. if... — nebūs brīnums, ja... wonderful ['wAndafvl] a brīnišķīgs;

apbrīnojams wonderland ['wAndalaend] n brīnumzeme

(sev. pasakās) wonderment ['wAndamant] n pārsteigums; izbrīns

wonder-monger ['wAnda,mAr]ga] n

1. brīnumdaris; 2. pasaku (neticamu notikumu) stāstītājs

wonder-stricken ['wAnda.stnkan] sk.

wonder-struck wonder-struck ['wAndastrAk] a ļoti pārsteigts; mēms no brīnumiem wonderwork ['wAndaw3:k] n brīnums;

brīnumdarbs wonderworker ['wAnda,W3:ka] n brīnumdaris

wondrous ['wAndras] poēt. I a brīnumains;

II adv neparasti; brīnumaini

wonky ['wnqki] a brit. sl. ļodzīgs; nestabils wont [waunt] novec. I n paradums; use and w.— vispāratzīta paraža; II a predic. paradis; III v (ji. wont [waunt] vai wonted ['wauntid]) būt paradušam won't [waunt] sar. sals, no will not wonted ['wauntid] a 1. parasts; pierasts;

2. paradis

woo [wu:] v 1. bildināt; lūgt roku; 2. parādīt uzmanību; 3. censties iegūt (laimi, slavu); to w. the voters before election— censties iegūt vēlētāju atbalstu pirms vēlēšanām wood [wud] n 1. (bieži pl) mežs; koks; 2. kokmateriāli; soft w.— skuju koku materiāli; 3. malka; 4. (ķegļu spēlē) koka bumba; (golfā) koka nūja; 5. muca; wine from the w.— vīns no mucas; 6. amer. sl. lete (bārā); 0 babes (children) in the w.— vientiesīgi ļaudis; w. folk folkl. — meža gariņi (fejas u.c.); to be out of the w. (amer. ~s) — būt drošībā; to be unable to see the w. for the trees— sīkumu dēļ neredzēt galveno; to get out of the w. (amer. ~s) — izkļūt drošībā; to take to the ~s —

1) aizbēgt; 2) izvairīties no pienākumu

pildīšanas; don't halloo till you are out of the w.— nepriecājies par agru wood alcohol ['wudaelkahol] n metilspirts woodbind [wudbamd] sk. woodbine woodbine ['wudbain] n bot. sausserdis woodblock ['wudblok] n 1. būvn. koka klucītis (parketā); koka plāksnīte; 2. kokgriezums; 3. poligr. ksilogrāfiska klišeja woodcock ['wudkok] n (meža) sloka woodcraft ['wudkra:ft] n 1. meža pazīšana;

2. kokapstrādes māka woodcut ['wudkAt] n 1. kokgriezums; 2. poligr. ksilogrāfija; w. block— ksilogrāfiska klišeja woodcutter ['wudJcAta] rt 1. mežstrādnieks; malkas cirtējs; 2. kokgriezējs; 3. poligr. ksilogrāfs

wooded ['wudid] a mežains; mežiem bagāts wooden ['wudn] a 1. koka-; 2. (par seju, skatienu) kokains; nedzīvs; 0 w. horse — Trojas zirgs; w. kimono (coat) amer. sl. — zārks; w. spoon amer. sl. — pēdējā vieta (sacensībās) wooden-headed ['wudn.hedid] a dumjš, stulbs

woodie ['wudi] n amer. sar. veca [vieglā]

automašīna ar koka virsbūvi woodland ['wudbnd] n mežains apgabals; meži

woodless ['wudbs] a bezmeža-woodlouse ['wudlaus] n ent. mitrene woodman ['wudman] n 1. mežzinis;

mežsargs; 2. mežstrādnieks wood-notes ['wudnauts] n pl 1. putnu balsis;

2. naivā dzeja wood-nymph ['wudnimf] n mit. driāda, meža nimfa

woodpecker ['wud.peka] n dzenis woodpile ['wudpail] n malkas grēda; 0 nigger

in the w.— ciets rieksts wood-pulp ['wudp/Jp] n koksnes masa; pulpa woodshed ['wud/ed] n malkas šķūnis woodsman ['wudsman] sk. woodman woodsy ['wudsi] a amer. meža-

woodwind ['wudwrnd] n koka pūšamais

(mūzikas) instruments woodwork ['wudw3:k] n 1. koka iz-

strādājumi; 2. (ēkas u.tml.) koka daļas; 3. namdara (vai galdnieka) darbs; 0 to bring out of w.— izvilkt [dienas] gaismā; to disappear (run, scuttle) into the w.— ņemt kājas pār pleciem; aizlaisties woodworker ['wud,w3:k3] n 1. namdaris;

2. galdnieks wood-working ['wud,w3:kii]] n kokapstrāde;

w.-w. industry — kokapstrādes rūpniecība woody ['wudi] I n sar. (koka) vējdēlis; 13 a

1. mežains; 2. kokains woof [wu:f] n tekst. audi woofer ['wu:fa] n 1. zemfrekvences re-produktors; 2. amer. sl. aizsmacis dziedātājs

wool [wul] n 1. vilna; cotton w.— vate; glass w.— stikla vate; 2. vilnas dzija; 3. vilnas audums; 4. humor, mati; 0 dyed in the w.— pārliecināts; nelokāms; stingrs; much cry and little w.— liela brēka, maza vilna; to keep one's w. on — savaldīties; to lose one's w.— [sa]dusmoties; to pull (draw) the w. over smb.'s eyes— pūst kādam miglu acīs woolen ['wubn] amer. sk. woollen woolens ['wubnz] amer. sk. woollens wool-gathering ['wul.gaeSani]] I n izklaidība; II a izklaidīgs; to be w.-g.— būt izklaidīgam woolies ['wuliz] n pl sar. Vulvorta firmas

universālveikals woollen ['wubn] I n vilnas audums; II a vilnas-

woollens ['wubnz] n pl vilnas izsrādājumi woolly ['wuli] I n sar. vilnas tērps (kleita, svīteris u.tml.); winter woollies — vilnas tērpi ziemai; Hal. vilnains; 2. neskaidrs; nesakarīgs; w. mind (thinking) — nesakarīga (neskaidra) domāšana; w. outline — neskaidras aprises wool-pack ['wulpaek] n 1. vilnas ķīpa; 2.: w.-

p. clouds meteorol. — gubu mākoņi woolsack ['wulsaek] n vilnas maiss (uz kura Anglijas lordu plalātā sēž lordkanclers); to reach the w.— kļūt par lordkancleru; to

take seat on the w.— atklāt debates (lordu palātā)

wool-work ['wulw3:k] n 1. izšūšana ar dzīpariem; 2. vilnas trikotāža (sev. roku darbs)

wooly ['wuli] amer. sk. woolly woozy ['wu:zi] a sar. noreibis; apdullis Wop [wop] n amer. sl. niev. itālietis; itāliešu

emigrants (ASV) wop [wop] sk. whop

word [w3:d] I n 1. vārds; by w. of mouth — mutiski; in a (one) w.— vārdu sakot; w. for w.— vārds vārdā; burtiski; he hasn't a w. to throw at a dog— no viņa nevar izspiest ne vārda; ~s fail me — man trūkst vārdu; to be as good as one's w.— turēt vārdu; to break one's w.— neturēt vārdu; to eat (swallow) one's ~s — ņemt atpakaļ savus vārdus; to hang on smb.'s ~s — uzmanīgi uzklausīt kādu; to have a w. with smb.— aprunāties ar kādu; to have the last w. on smth.— teikt pēdējo (izšķirošo) vārdu kādā jautājumā; to keep one's w.— turēt vārdu; to put (smth.) into ~s — izteikt (kaut ko) vārdos; to say (put in) a [good] w. for smb.— aizlikt [labu] vārdu par kādu; 2. ziņa; vēsts; to receive w.— saņemt ziņu (vēsti); to send smb. w.— paziņot kādam; 3. vārds; solījums; to give smb. one's w.— paziņot kādam; to take smb. at his w.— turēt kādu pie vārda; upon (on) my w.!— goda vārds!; 4. pavēle; norādījums; to say the w.— dot pavēli (norādījumu); 5. parole; lozungs; 0 big ~s— liekulība; fair ~s— komplimenti; hot (high) ~s — lamas; mum's the w.! — ne vārda par to!; klusu!; to come to ~s with smb.— sastrīdēties ar kādu; to have ~s with smb.— strīdēties ar kādu; liv izteikt vārdos wordage ['w3:did3] n 1. vārdu izvēle; 2. daudzvārdība; liekvārdība; 3. amer. poligr. (literāra darba) apjoms [vārdos] wordbook ['w3:dbuk] n 1. vārdnīca;

2. (operas) librets word-building ['w3:dbild»]] n vai. vārd-darināšana

word-formation ['w3:dfD:,mei/n] n vai.

v ārddarināš ana

wording ['w3:dir]] n formulējums;

(dokumenta u.tml.) redakcija wordless ['w3:dbs] a 1. vārdos neizteikts;

2. kluss; w. grief—neizsakāmas skumjas word-perfect [.W3:d'p3:fikt] a brit. 1. precīzs

vārdos; 2. no galvas zinošs wordplay ['w3:dplei] n vārdu spēle wordsmith ['w3:dsmi0] n veikls vārdu darinātājs

word-splitting ['w3:d,splitit]] n matu

skaldīšana; sofistika wordstock ['w3:dstt>k] n vārdu krājums wordy ['w3:di] a 1. vārdu-; vārdisks;

2. daudzvārdīgs wore sk. wear II

work [w3:k] In 1. darbs; piece w.— gabaldarbs; public ~s — sabiedriskie darbi;

2. darbs; nodarbošanās; out of w.— bez darba; nenodarbināts; 3. darbība; rīcība; bloody w.— asinsdarbs; asinsizliešana; dirty w.— neģēlība, nekrietnība; good ~s — labi darbi; 4. darbs; ražojums; sacerējums; complete ~s — kopoti raksti; w. of art — mākslas darbs; w. of genius — ģeniāls darbs; 5. rokdarbs; izšuvums; fancy w.— mākslinieciskā izšūšana; 6. (rūguma) putas; 7. tehn. apstrāde; hot w.— karstapstrāde; 8. mii. (parasti pl) nocietinājumi; 0 a good day's w.— [ir] daudz padarīts; all in the day's w.— kā jau to varēja sagaidīt; to make hard w. of— sastapties ar grūtībām (pat vieglā darbā); to make short w. of—ātri izrēķināties; viegli tikt galā; II v

(p. un p.p. worked [w3:kt], novec. wrought [ro:t]) 1. strādāt; to w. hard — daudz strādāt; 2. darboties; the lift (amer. elevator) won't w.— lifts nedarbojas; to w. loose — 1) atraisīties; 2) kļūt vaļīgākam; your idea won't w.— jūsu nodoms nevar īstenoties;

3. [noļstrādināt; 4. izmantot (piem., ogļraktuves); 5. [ieļdarbināt (mašīnu); 6. izšūt; izrakstīt; = to w. against — darboties pretī; to w. away— turpināt strādāt; to w. in (into)— iestarpināt; ietvert; to w. in with — pievienoties

(darbā); to w. off— tikt vaļā; atbrīvoties;works

to w. on — iedarboties uz; ietekmēt; to w. out — 1) izrēķināt; izkalkulēt; 2) izstrādāt (piem., projektu); 3) izmantot; izsmelt (piem., raktuvju bagātības u. tml.)\ to w. over amer. sar. — nikni uzbrukt (kādam)', to w. up — 1) izstrādāt; pilnveidot; 2) satraukt; to w. oneself up—uztraukties; 0 it won't w.— tā tas neies; to w. one's way through a college — pašam nopelnīt līdzekļus koledžas beigšanai; to w. upon smb.— uztiept kādam savu gribu; to w. wonders (miracles) — darit brīnumus; to w. to rule— strādāt lēnā tempā, precīzi ievērojot visas normas un noteikumus (strādnieku protesta veids) workability [,w3:k3'biliti] n tehnol. ap-

strādājamība workable ['w3:kabl] a 1. apstrādājams;

2. praktiski realizējams; 3. lietojams workaday ['w3:k3dei] a ikdienišķs workaholic [,w3:k3'holik] n sl. darba

apsēstais; darbarūķis workaholism ['w3:k3hohzam] n sl. darba mānija

workaway [*w3:k9wei] n amer. cilvēks, kas,

strādādams uz kuģa, nopelna sev biļeti workbag ['w3:kbaeg] n 1. darba soma (darba

rīkiem)-, 2. rokdarbu soma work-basket ['w3:k,ba:skit] n rokdarbu groziņš

workbench ['w3:kbent/] n (galdnieka) ēvelsols (mehāniskiem darbiem)-, skrūvgalds

workbox ['w3:kbt>ks] n šujampiederumu kastīte

workday ['w3:kdei] n 1. darbdiena; 2. izstrādes diena worker ['w3:ka] n 1. strādnieks; office w.— kalpotājs, kantora darbinieks; 2.: w. bee — darba bite workfolk ['w3:kfauk] n darba cilvēki workforce ['w3:kfo:s] n darbaspēks; strādnieki

workhouse ['w3:khaus] n 1. darba nams;

nespējnieku patversme; 2. amer. labošanas

darbu iestāde (noziedzniekiem) work-in ['w3:kin] n darba turpināšana

(protestējot pret atlaišanu no darba sakarā ar fabrikas slēgšanu) working ['w3:kn]] In darbs; darbība; Ila darba-; w. class— strādnieku šķira; w. capacity — darba spējas; w. capital ek. — apgrozības kapitāls; w. condition —

1) darba apstākļi; 2) tehn. ekspluatācijas režīms; w. day — darba diena; w. efficiency — darba ražīgums; w. hours — darba stundas (laiks); w. instructionfs] — lietošanas pamācība; w. knowledge — zināšanas, kuru pietiek kāda darba veikšanai; w. languages— (kongresa) darba valodas; w. load— derīgā slodze; w. lunch (vai breakfast, dinner) — pusdienas (vai brokastis, vakariņas), kurās apspriež biznesa, zinātnes, politikas u.tml. jautājumus; w. party— 1) darba grupa;

2) [ekspertu] komisija (kas studē jautājumus un par rezultātiem ziņo kongresam, parlamentam u.tml.)-, to be in w. order — būt darba kārtībā

working-out [,w3:kit]'aut] n 1. (plāna, projekta) detalizēta izstrāde; 2. kalkulācija workings ['w3:kit]z] n pl 1. (mašīnas u.tml.) darbības princips (veids); 2. izmantota (vai izmantojamā) šahta (ogļraktuves) workless ['w3:kbs] a bez darba, nestrādājošs workload ['w3:kbud] n darba slodze workman ['w3:kman] n strādnieks; darbinieks; skilled w.— kvalificēts strādnieks (darbinieks) workmanlike ['w3:km9nlaik] a veikls;

prasmīgs; meistarisks workmanship ['w3:km3n / īp] n 1. meistarība; izveicība; 2. apdare; exquisite w.— smalks darbs

workmate ['w3:kmeit] n darbabiedrs work-out ['w3:kaut] n 1. sp. treniņš; 2. spēku izmēģināšana (pārbaude); 3. amer. sl. piekaušana workpeople ['w3:kpi:pl] n darbaļaudis workroom ['w3:kru:m] n darba istaba (telpa); (fotogrāfa, mākslinieka) darbnīca

works* ['w3:ksl n pl (lieto arī kā sg) rūpnīca;

darbnīca

worksb ['w3:ks] n pl 1. (mašīnas, pulksteņa)

mehānisms; 2. sl. (narkotiku) injekcijas instrumenti; 0 to give smb. the w. sl. —

1) pateikt kādam visu; 2) piekaut kādu; 3) nogalināt kādu

workshop ['w3:k/np] n 1. darbnīca; cehs;

2. seminārs; 3. (teātra) studija work-shy ['w3:k/ai] a slinks; kas izvairās no darba

work study ['w3:kstAdi] n (darba laika)

hronometrāža work-to-rule [,w3:kta'ru:l] n darbs palēninātā tempā, pedantiski ievērojot visus darba noteikumus un normas (streika paveids) workwear ['w3:kwea] n darba tērps

(apģērbs); darba tērpi (apģērbi) workwoman ['w3:k,wum3n] n darba

sieviete; strādniece world [w3:ld] n 1. pasaule; the lower (nether) w.— pazeme; elle; the New W.— Jaunā pasaule (Amerika); the other w., the w. to come— pēcnāves (aizkapa) dzīve; the Third W.— jaunattīstības valstis; [politiskiem blokiem] nepievienojušās valstis; [all] the w. over — visā pasaulē; to the ~'s end — līdz pasaules galam (malai);

2. sabiedrība; aprindas; pasaule; vide; animal w — dzīvnieku pasaule; the great w.— augstākā sabiedrība; w. of art — mākslas pasaule; mākslinieku aprindas (vide); all the w. and his wife— visa [augstākā] sabiedrība; visas [augstākās] aprindas; man of w.— sabiedrības cilvēks; what will the w. say? — ko teiks ļaudis?;

3. milzums; w. of money — balta (traka) nauda; w. of troubles — milzums nepatikšanu; 0 the w., the flesh, and the devil — pasaulīgie kārdinājumi; pasaulīgās baudas; dead to the w.— 1) dziļā miegā;

2) bezsamaņas stāvoklī; 3) piedzēries līdz nesamaņai; for all the w. like (as if) — tieši kā; it kā; not for the w., for nothing in the w.— ne par kādu naudu (cenu); out of his w.— brīnišķīgs; lielisks; ~s apart — pilnīgi dažādi; atšķirīgi; what in the w. does he mean? — ko viņš ar to grib teikt (sacīt)?; where in the w. is she now? —

kur viņa tagad varētu būt?; to be all the w.

to smb.— nozīmēt kādam visu; to be (feel) on top of the w.— būt septītajās debesīs; nezināt, kur dēties (aiz laimes u.tml.); to bring into the (this) w.— laist pasaulē; to carry the w. before one— gūt ātrus panākumus; to come into the (this) w.— nākt pasaulē; piedzimt; to have (make) the best of both ~s — ņemt visu, ko dzīve dod; to know the w.— pazīt dzīvi; to make a noise in the w.— satricināt pasauli; radīt lielu troksni; to make one's way in the w.— izlauzt sev ceļu dzīvē; to rise (come up) in the w.— taisīt karjeru; to take the w. as it is — piemēroties dzīvei; to think the w. of smb.— būt par kādu augstās domās world-beater ['w3:ld,bi:t9] n 1. pasaules čempions; 2. kaut kas satriecošs (vienreizējs) world-famous [,w3:ld'feim3s] a pasaulslavens

worldliness ['w3:ldlin3s] n pasaulīgums;

laicīgums worldly ['w3:ldli] a pasaulīgs; laicīgs worldly-minded [,w3:ldli'maindid] a

praktisks (par cilvēku) worldly-wise [,w3:ldh'waiz] a piedzīvojis, pieredzējis

world power [,w3:ld'paire] n [pasaules] lielvalsts

world-shaker ['w3:ld,/eik3] n kaut kas

satriecošs (vienreizējs) world war [,w3:ld'wo:] n pasaules karš world-weary [,w3:ld'wi3n] a dzīves apnicis; paguris

world-wide ['w3:ldwaid] a visā [pasaulē] izplatīts (pazīstams); w.-w. fame — pasaules slava worm [w3:m] I n 1. tārps; 2. kāpurs; 3. cērme;

4. nožēlojams radījums; I am a w. today — šodien man ir nospiests garastāvoklis;

5. (skrūves) vītne; 0 food (meat) for ~s — līķis; w. of conscience— sirdsapziņas pārmetumi; [even] a w. will turn — arī pacietībai ir robežas; II v 1. (slepus,ar grūtībām) ielīst; to w. one's way — 1) (into) ielīst; iekļūt; 2) (trough) izlocīties;

to w. oneself (into)-pieglaimoties; pielīst

1254worthless

(kādam); 2. attārpot (augsni, augus, dzīvniekus); <=> to w. out— izzināt; izdibināt; to w. a secret out of smb.— izvilt kādam noslēpumu; to w. out a promise — izvairīties no solījuma pildīšanas

worm-cast ['w3:mka:st] n zemes tārpu

izurbinātā zeme wormeaten ['w3:m,i:tn] a 1. tārpu saēsts;

tārpains; 2. sl. vecs; sagrabējis worm-fishing ['w3:m,fi/it]] n makšķerēšana ar tārpu

worm-gear ['w3:m,gia] n tehn. glie-

mežpārvads worm pipe ['w3:mpaip] n tehn. serpen-

tīncaurule; spirālveida caurule worm-powder ['w3:m,pauda] n cērmju zāles (pulveris)

worm-seed ['w3:msi:d] n cērmju zāles

(sēkliņas)

worm's-eye view ['w3:mzai,vju:] n humor.

skats no zemes worm-wheel ['w3:mwi:l] n tehn. gli/e-

mežpārvada rats wormwood ['w3:mwud] n 1. hot. vērmeles;

2. pārn. rūgtums wormy ['w3:mi] a 1. tārpains; 2. tārpveidīgs;

[-tārpa-worn-]

{+tārpa- worn+} sk. wear II

worn-out [,wo:n'aut] a 1. (par drēbēm) novalkāts; 2. noguris worried ['wArid] a I. noraizējies; norūpējies;

2. nomocīts worriless ['wAnlas] a bezrūpīgs; mierīgs worrisome ['wArrsam] a nemierīgs;

nemierpilns worry ['wati] In 1.raizes; rūpes; 2. uztraukums; nepatikšanas; II v 1. raizēties; rūpēties; 2. uztraukties; baiļoties; 3. (at) nelikt mieru; tirdīt; 4. (par suni) plosīt; => to w. along (through) — kulties uz priekšu; 0 I should w. sar. — tas uz mani neattiecas; tas mani neuztrauc worry-guts ['wAngAts] n sar. nemiera gars

(par cilvēku) worrywart ['wAnwo:t] n sar. nemiera gars (par cilvēku)

worse [w3:s] I n ļaunākais; change for the w.— pārmaiņa uz slikto pusi; to go from bad to w.— kļūt arvien ļaunāk; 0 to have the w.— ciest sakāvi; Ha (comp. no bad II un ill I) 1. sliktāks; ļaunāks; for better for w.— lai nāk kas nākdams; the w. for wear—nonēsāts; nolietots; 0 w. luck — cik nepatīkami; diemžēl; HI adv (comp. no badly un ill II) sliktāk; ļaunāk; none the w.— nebūt ne sliktāk worsen ['w3:sn] v 1. pasliktināt; 2. pasliktināties

worship ['w3:/ip] In 1. cienīšana; godināšana; 2. dievkalpojums; freedom of w.— reliģijas brīvība; 0 Your W.— Jūsu augstība (uzrunājot, piem., tiesnešus, mērus); liv 1.cienīt; pielūgt; dievināt; 2. piedalīties dievkalpojumā;

lūgt Dievu worshipper ['w3:/ips] n 1. cienītājs; pielūdzējs; w. of idols — elku pielūdzējs; 2. baznīcēns; dievlūdzējs worst [w3:st] I n vissliktākais; visļaunākais; if the w. comes to the w., if worse comes to w. amer. — ja notiks visļaunākais; 0 to be at one's w.— parādīt sevi no sliktākās puses; to get (have) the w. of it— ciest sakāvi; at [the] w.— vissliktākajā gadījumā; II a (sup. no bad II un ill I) vissliktākais; visļaunākais; HI v uzvarēt; gūt virsroku; IV adv (sup. no badly un ill II) vissliktāk; visļaunāk

worsted ['wustid] n 1. (arī w. yarn) (vērpta) vilnas dzija; ķemmdzija; 2. vilnas (ķetnm-vilnas) audums wort [w3:t] n 1. novec. (ārstniecības) augs;

2. (alus) misa worth [w3:9] I n vērtība; true w. of friendship — draudzības īstā vērtība; give me a dollar's w. of stamps! — dodiet man pastmarkas par vienu dolāru!; II a predic. vērts; it is not w. while — tas nav tā vērts; not w. a button (course, dam, pin, straw) — ne graša vērts; this is w. seeing— to ir vērts redzēt; 0 to be w. the whistle sl. —

pelnīt ievērību; for all one (it) is w. sar. — no visa spēka worthless ['w3:0bs] a nevērtīgs; nederīgs

1255worthwhile

worthwhile [,w3:0'wail] a vērtīgs; noderīgs worthy ['w3:5i] I n (bieži iron.) slavenība; local worthies — vietējie augstmaņi, vietējā aristokrātija; Ha 1. (bieži iron.) slavens; cienījams; 2. cienīgs; w. of praise — uzslavas cienīgs wot sk. witb

would [uzsvērtā forma wud; neuzsvērtā forma wad] v (p. no will) 1. (palīgdarbības vārds sg un pl 2.un 3., amerikāņu un angļu valodas variantā ari l.pers.) 1) (lieto nākotnes pagātnē izteikšanai): he told us [that] he w. come at five — viņš teica, ka ieradīšoties [pulksten] piecos; 2) (lieto nosacījuma izteikšanai): if he had time, he w. come— ja viņam būtu laiks, viņš atnāktu; 2. (lieto atkārtotas, ar pagātni saistītas darbības izteikšanai): he w. sit for hours doing nothing— viņš stundām sēdēja, neko nedarot; 3. (kā mod. v izsaka nenovēršamību): it w. rain — noteikti līs; accidents w. happen — nelaimes gadījumi tomēr notiek; 4. (kā mod. v izsaka vēlēšanos, lūgumu): w. you open the window, please — vai jūs, lūdzu, neatvērtu logu?; come whenever you w.— nāciet, kad [vien] jums tīk would-be ['wudbi:] a šķietams; iedomāts; w.-

b. candidate — iespējamais kandidāts wouldn't ['wudnt] sar. saīs. no would not wouldst ['wudst] v novec. sg 2.pers. no willb wound* [wu:nd] In 1. ievainojums; 2. aizvainojums; sāpinājums; 3. poēt. (arī lover's ~s) mīlas mokas; II v 1. ievainot; 2. aizvainot; sāpināt; to w. smb. in his deepest affections — aizvainot kādu viņa cēlākajās jūtās woundb sk. windb woundc sk. windc II

woundable ['wuindabl] a 1. [viegli]

ievainojams; 2. [viegli] aizvainojams wound chevron ['wu:nd./evran] n amer. mii. uzšuve (uz piedurknes) par ievainojumu wounded ['wu:ndid] a 1. ievainots; w. casualty mil. — ievainotais; 2. aizvainots; sāpināts; w. pride — aizvainots lepnums

wound-stripe ['wu:ndstraip] n mii. uzšuve (uz

piedurknes) par ievainojumu wove sk. weave woven sk. weave

wow* [wau] sl. I n sensācija; kaut kas ārkārtējs (pārsteidzošs); (teātr.) milzīgs panākums; II v pārsteigt; radīt sensāciju wow*1 [wau] n rad., te lev. skaņas augstuma

kropļojumi (skaņu ierakstos) wowser ['wauza] n austrāl. 1. svētulis; puritānis; 2. [pilnīgs] atturībnieks;

3. cilvēks, kas bojā citiem prieku; īgņa; rūgumpods

wow-wow [wau'wau] n (bērnu valodā) suns wrack [raek] n 1. jūras mēsli (zāles, augi); 2. novec. bojāeja; posts; w. and ruin —

1) pilnīga bojāeja; 2) galējs posts; to go (run) to w. and ruin— 1) iet pilnīgi bojā;

2) aiziet galējā postā

wraith [reiG] n gars; parādība; spoks wrangle ['raengl] I n (skaļš) strīds; ķilda; II v

1. (skaļi) strīdēties; ķildoties; 2. amer. ganīt jāšus (sev. zirgus)

wrangler ['raengla] n 1. strīdnieks; ķildnieks;

2. amer. kovbojs; 3. students, kas guvis izcilus panākumus matemātikā (Kembridžas universitātē)

wrap [racp] I n 1. ietinamais; 2. (parasti pl) virsdrēbes (pleds, apmetnis, šalle); 0 under ~s — apslēpts; to take the ~s off—noņemt plīvuri; atklāt; II v 1. ietīt; ~ped in mystery — noslēpumā tīts; ~ped in work — iegrimis darbā; she is ~ped up in her children— viņa veltī sevi bērniem; 2. ietīties; = to w. around (round) — 1) aptīt; apvīt; 2) aptīties; apvīties; to w. on — uztīt; to w. over — pārsegt; to w. up — 1) ietīt; iesaiņot; 2) aptīt; apsegt;

3) [no]slēpt; the meaning is ~ped up in allegory— nozīme slēpjas alegorijā; w. up! vulg. — aizveries!

wraparound ['raepa,raund] n apmetnis wrap-over ['raep.auva] n apmetnis wrapper ['raepa] n 1. ietinējs; iesaiņotājs; 2. ietinamais; 3. (grāmatas) apvāks;

4. halāts; ritasvārki; 5. apmetnis wrapping ['raepiiļ] n 1. ietīšana; iesaiņošana;

2. ietinamais [materiāls]; iesaiņojamais [materiāls]

wrapping-paper frapiij.peipa] n ietinamais papīrs

wrap-up ['raepAp] n amer. sl. 1. izdevīgs pircējs (klients); 2. izdevīgs darījums;

3. drošs pasākums; 4. slēdziens; kopsavilkums; rezumējums

wrath [ro0] n formai, dusmas; niknums; to vent one's w.— izgāzt savas dusmas; slow to w.— grūti aizkaitināms wrathful ['roGfvl] a dusmīgs; sakaitināts; nikns

wrathy ['ro0i] a amer. dusmīgs; sakaitināts; nikns

wreak [ri:k] v ļaut (dot) vaļu (jūtām, naidam); to w. punishment upon (on) smb.— sodīt kādu; to w. vengeance (revenge) upon (on) smb.— atriebties kādam wreath [ri:0] n 1. vainags; vītne; 2. (dūmu)

grīste; 3. (gliemežnīcas, spirāles) vītne wreathe [ri:5] v 1. vīt; pīt (vainagu, vītni)',

(par dūmiem, spirāli) vīties; griezties wreck [rek] In 1, katastrofa; avārija; 2. (kuģa) vraks; 3. grausts (arī pārn.); (automašīnas, lidmašīnas) atliekas;

4. (cerību, plānu) sabrukums; 5. jur. krastā izskalotas mantas (pēc kuģa avārijas); II v

1. ciest katastrofu (avāriju); 2. sagraut (cerības, plānus); 3. (par cerībām, plāniem) sagrūt

wreckage ['rekidj] n 1. avarējuša kuģa (avarējušas automašīnas, lidmašīnas) atliekas; vraks; 2.: w. of one's life — (kāda) izpostītā dzīve wrecked [rēkt] a 1. katastrofā (avārijā) cietis;

2.sl. galīgi pilnā (piedzēries); 3.sl. narkotiku apreibināts

wrecker ['reka] n 1. avarējušu kuģu aplaupītājs; marodieris; 2. avarējušu kuģu mantu glābējs; 3. amer. avārijas (tehniskās palīdzības) mašīna; 4. amer. vecu māju nojaucējs

wren [ren] n 1. ornit. paceplītis; zeltgalvītis;

žubīte (u.c. Troglodytidae dzimtas putni)-,

2. sl. meiča; skuķis wrench [rent/] In 1. rāviens;

2. izmežģījums; 3. (faktu, tekstu) sagrozīšana; izkropļošana; 4. (šķiršanās) sāpes; skumjas; 5. tehn. uzgriežņu atslēga; II v 1. [iz]raut; izgriezt; 2. izmežģīt;

3. sagrozīt; izkropļot (faktus, tekstu) wrest [rest] v 1. izraut (no rokām); 2. izspiest;

izvilināt (piem., atzīšanos, piekrišanu); 3. sagrozīt (faktus) wrestle ['resl] In 1 .sp. cīkstēšanās; cīņa; 2. cīņa (ar grūtībām); II v 1. sp. cīkstēties; lauzties; 2. cīnīties (ar grūtībām); to w. with one's conscience — cīnīties ar savu sirdsapziņu wrestler ['resb] n sp. cīkstonis wrestling ['reslnj] n sp. cīkstēšanās; cīņa; freestyle w.— brīvā cīņa; Graeco-Roman w.— klasiskā cīņa wretch [ret/] n 1. nožēlojams cilvēks;

2. nelietis; 3. palaidnis wretched ['ret/id] a 1. nožēlojams; to feel w.— justies nožēlojamam (ļoti nelaimīgam); 2. (par laiku, uzturu) slikts wrick [nk] In (muskuļa) sastiepšana; liv

sastiept (muskuli) wriggle ['ngl] In (tārpa) locīšanās; liv

1. (par tārpu) locīties; 2. izlocīties; izvairīties; 3.: to w. the tail — luncināt (kustināt) asti

wriggler ['ngb] n 1. glumiķis; 2. (moskīta) kūniņa

wring [rnj] In 1. (veļas) izgriešana;

2. (mitruma, naudas, piekrišanas) izspiešana; II v (p. un p.p. wrung [rArj])

1. izgriezt (veļu); ~ing wet — (par drēbēm) pilnīgi izmircis; ļoti slapjš; 2. izspiest (mitrumu, naudu, piekrišanu); 3.: to w. one's hands — lauzīt rokas (izmisumā); to w. smb.'s hand— cieši paspiest kādam roku; to w. smb.'s neck — apgriezt kādam kaklu

wringer ['nip] n 1. veļas izgriežamais (veļas mazgājamā mašīnā); 2. veļas izgriežamais rullis

wrinkle ['niļkl] In 1. grumba; krunka;

2. sar. derīgs padoms; II v 1. sagrumbot;

saraukt (pieri); 2. (par drēbēm) saburzīties

wrinkly ['rirjkli] a 1. grumbains; krunkains;

2. (par drēbēm) saburzījies wrist [nst] n plaukstas locītava wristband ['risrbaend] n 1. piedurknes aproce; 2. (rokas pulksteņa) sprādze; 3. pl roku dzelži

wristlet ['nstbt] n 1. rokassprādze; 2. (rokas pulksteņa) siksniņa (vai sprādze); 3.pl sl. roku dzelži wristwatch ['nsfwtrt/] n rokas pulkstenis writ* [nt] n 1. (rakstiska) pavēle; w. of execution jur. — [tiesas] izpildraksts; w. for the arrest (of) jur. — apcietināšanas orderis; to serve a w. (on smb.) jur.— 1) izsniegt (kādam) pavēsti par ierašanos tiesā; 2) izpildīt tiesas lēmumu; 2.: Holy (Sacred) W. rel. — Svētie raksti writb sk. write

writable [Vaitabl] a uzrakstāms; words hardly

w.— rupji (vulgāri) vārdi write [rait] v (p. wrote [rout], novec. writ [nt]; p.p. written ['ntn], novec. writ [nt]) rakstīt; to w. a good (legible) hand — rakstīt labā (salasāmā) rokrakstā; to w. for a living — pelnīt naudu ar rakstīšanu; a to w. back — atbildēt rakstiski (vēstulē); to w. down — 1) pierakstīt; 2) uzrakstīt; 3) (as) aprakstīt; 4) nelabvēlīgi atsaukties (presē); kritizēt; to w. in— 1) iesūtīt vēstuli (redakcijai, parlamentam); 2) ierakstīt (papildu kandidāta vārdu) vēlētāju sarakstā; to w. off — norakstīt (zaudējumos); to w. out — izrakstīt (čeku, piemērus); to w. oneself out — izrakstīties; nespēt vairāk rakstīt; to w. up— 1) sīki aprakstīt; 2) saslavēt (presē)

write-in ['raitin] n 1.: w.-in votes amer. — [vēlētāju] balsis, kas nodotas par kandidātu (vai kandidātiem), kuri nebija vēlēšanu biļetenos; 2. vēstuļu iesūtīšana (redakcijai, parlamentam u.tml. — kā protesta akcija) write-off ['raito:f] n 1. norakstīšana (zaudējumos u.tml.); 2. norakstītā summa; norakstītie ražojumi writer ['raits] n 1. rakstnieks; autors; ~'s cramp— krampji rokā (no rakstīšanas); 2. rakstvedis; klerks; 3. (Skotijā) advokāts;

jurists

write-up ['raitAp] n sar. 1. sīks apraksts;

2. cildinošs raksts; slavināšana (presē) writhe [rai5] I n locīšanās (sāpēs); II v

1. locīties (sāpēs); 2.: to w. under (at) an insult — ciest apvainojuma dēļ; to w. with shame — ciest (mocīties) aiz kauna

writing fraitnj] n 1. rakstīšana; in w.— rakstiski; to commit to w.— pierakstīt;

2. literārs darbs (sacerējums); 3. raksts; dokuments; 4. rokraksts

writing-case ['raitnjkeis] n rakstāmmape writing-desk ['raitiqdesk] n rakstāmgalds;

[rakstāmļpults writing materials ['raitirļma.tianals] n pl

rakstāmpiederumi writing-pad ['raitiqpaed] n bloknots writing-paper ['raitirj.peipa] n rakstāmpapīrs writing-table ['raitnj.teibl] n rakstāmgalds written ['ntn] \a\. rakstisks; w. invitation — rakstisks ielūgums; w. laws— rakstīti likumi; to put a w. question— iesniegt jautājumu rakstiski; 2. [uz]rakstits; well w.— labi uzrakstīts; 0 w. in marble — (par slavu u.tml.) mūžīgs; nevīstošs; ilgs; n sk. write written-off [.ntn'oif] a 1. norakstīts (zaudējumos u.tml.); 2. (par automašīnu, lidmašīnu — ari) sasists; 3. eif. svītrots no sarakstiem

wrong [rot]] I n netaisnība; to do smb. w.— darīt kādam pāri; to put smb. in the w.— novelt vainu uz kādu; to right a w.— izlabot netaisnību; you are in the w.— jums nav taisnība; 0 two ~s don't make a right— ļaunums nevar izlabot ļaunumu; ļaunumu nevar atmaksāt ar ļaunumu; II a 1. nepareizs; aplams; w. side out— ar kreiso pusi uz āru; he took the w. way — viņš izvēlējās nepareizo ceļu; what's w. with you? — kas jums kaiš?; 2. kļūdains; maldīgs; you are w.— jums nav taisnība; jūs kļūdāties (maldāties); 0 to be in the w. box — būt grūtā stāvoklī; to be caught on the w. foot — pārsteigt kādu; to be on the w. side of fifty — būt vecākam par

piecdesmit gadiem; to get (have) hold of

the w. end of the stick — nepareizi izprast (iztulkot) kaut ko; to get off on the w. foot — 1) neveiksmīgi sākt; 2) radīt sliktu [pirmo] iespaidu; to get out of bed on the w. side — izkāpt no gultas ar kreiso kāju; III v darīt ļaunu; darīt pāri; IV adv nepareizi; aplam; to go w.— 1) iziet no ierindas; sabojāties; 2) (par pasākumu) neizdoties; 3) pārn. noklīst no ceļa wrongdoer ['rtnjduio] n pāridarītājs; ļaundaris

wrongdoing ['rmjduurj] n ļaundarība; noziegums

wrongful ['ruijful] a 1. nelikumīgs; 2. netaisns; nepatiess; w. accusation jur.— nepatiesa apsūdzība wrong-headed [juij'hedid] a 1. stūrgalvīgs;

2. nepatiess; nepareizs wrongly ['nnjli] adv nepareizi; aplami wrote sk. write

wroth [rsuG] a predic. poet., iron, sadusmots;

dusmīgs wrought sk. work II

wrought iron [,n>:t'aian] n kaļamā dzelzs wrought-up [,ro:t'Ap] a uzbudināts; (par

nerviem) sasprindzināts; uzskrūvēts wrung sk. wring

wry [rai] a šķībs; greizs; to make a w. face — 1) šķobīt seju; 2) savilkt skābu seju; w. smile — sājš smaids wryneck ['rainek] n 1. ornit. tītiņš, dižknābis;

2. med. greizkaklains cilvēks wunderkind ['wunda/kind] n brīnumbērns wyvern ['waivn] n mit. spārnotais drakons

Xx

X, x [eks] I n 1. angļu alfabēta divdesmit ceturtais burts; 2. romiešu cipars 10; 3. mat. [pirmais] nezināmais; ikss; 4. kaut kas nezināms; Mr. X.— Misters Ikss; II a : an X film— filma, kuru bērniem līdz 18 gadiem skatīties aizliegts; III v (arī to x out) labot, svītrot (ar burtu "x", rakstot ar rakstāmmašīnu) X-axis [.eks'aeksis] n mat. abscisu ass X-bit [.eks'bit] n tehn. urbja krustveida galva X-bracing [.eks'breisii]] n tehn. krustveida saite

X-C skiing [,eks'si:'ski:ir]] n amer.

slēpošanas kross xebec ['zi:bek] n vēst. šebeka (trīsmastu burinieks)

X-engine [.eks'endjin] n tehn. motors ar

krustveidā novietotiem cilindriem xenial ['zknial] a viesmīlības-; x. customs —

viesmīlības likumi xenobiology [,zena vbai't>lad3i] sk.

exobiology xenogamy [zi:'noganu] n biol. ksenogāmija, svešappute

xenolith ['zenai liB] n ģeol. ksenolīts xenomania [.zemau'meinjia] n ksenomānija,

visa svešā (ārzemnieciskā) cildināšana xenon ['zenon] n ķīm. ksenons xenophobe ['zenafaub] n ksenofobs; cilvēks,

kas neieredz visu svešo (ārzemniecisko) xenophobia [.zena'faubia] n ksenofobija;

visa svešā (ārzemnieciskā) neieredzēšana xerogram ['ziarai graem] n kserogramma,

kserokopija xerographic [.ziara v'graefik] a kserogrāfisks xerography [.zia'mgrafi] n kserogrāfija xerophyte ['ziarai/fait] n bot. kserofīts xerox ['ziaroks] In 1. kserokss; 2.kseroksa

kopija; EL v izgatavot kserokopijas xi [sai] n grieķu alfabēta četrpadsmitais burts xipoid [zifoid] a anat. zobenveidīgs; zoben-veida-

X-line [.eks'lain] mat. sk. X-axis Xmas ['knsmas] n (saīs. no Christmas) Ziemassvētki

x-radiation [.eksreidi'ei/n] n 1. apstarošana

ar rentgenstariem; 2. rentgenstarojums X-rated ['eks.reitid] a : X-r. film — filma, X-rated

the w. end of the stick — nepareizi izprast (iztulkot) kaut ko; to get off on the w. foot — 1) neveiksmīgi sākt; 2) radīt sliktu [pirmo] iespaidu; to get out of bed on the w. side — izkāpt no gultas ar kreiso kāju; III v darīt ļaunu; darīt pāri; IV adv nepareizi; aplam; to go w.— 1) iziet no ierindas; sabojāties; 2) (par pasākumu) neizdoties; 3) pārn. noklīst no ceļa wrongdoer ['rtnjduio] n pāridarītājs; ļaundaris

wrongdoing ['rmjduurj] n ļaundarība; noziegums

wrongful ['ruijful] a 1. nelikumīgs; 2. netaisns; nepatiess; w. accusation jur.— nepatiesa apsūdzība wrong-headed [juij'hedid] a 1. stūrgalvīgs;

2. nepatiess; nepareizs wrongly ['nnjli] adv nepareizi; aplami wrote sk. write

wroth [rsuG] a predic. poet., iron, sadusmots;

dusmīgs wrought sk. work II

wrought iron [,n>:t'aian] n kaļamā dzelzs wrought-up [,ro:t'Ap] a uzbudināts; (par

nerviem) saspringzināts; uzskrūvēts wrung sk. wring

wry [rai] a šķībs; greizs; to make a w. face — 1) šķobīt seju; 2) savilkt skābu seju; w. smile — sājš smaids wryneck ['rainek] n 1. ornit. tītiņš, dižknābis;

2. med. greizkaklains cilvēks wunderkind ['wunda/kind] n brīnumbērns wyvern ['waivn] n mit. spārnotais drakons

Xx

X, x [eks] I n 1. angļu alfabēta divdesmit ceturtais burts; 2. romiešu cipars 10; 3. mat. [pirmais] nezināmais; ikss; 4. kaut kas nezināms; Mr. X.— Misters Ikss; II a : an X film— filma, kuru bērniem līdz 18 gadiem skatīties aizliegts; III v (arī to x out) labot, svītrot (ar burtu "x", rakstot ar rakstāmmašīnu) X-axis [.eks'aeksis] n mat. abscisu ass X-bit [.eks'bit] n tehn. urbja krustveida galva X-bracing [.eks'breisii]] n tehn. krustveida saite

X-C skiing [,eks'si:'ski:ir]] n amer.

slēpošanas kross xebec ['zi:bek] n vēst. šebeka (trīsmastu burinieks)

X-engine [.eks'endjin] n tehn. motors ar

krustveidā novietotiem cilindriem xenial ['zknial] a viesmīlības-; x. customs —

viesmīlības likumi xenobiology [,zena vbai't>lad3i] sk.

exobiology xenogamy [zi:'noganu] n biol. ksenogāmija, svešappute

xenolith ['zenai liB] n ģeol. ksenolīts xenomania [.zemau'meinjia] n ksenomānija,

visa svešā (ārzemnieciskā) cildināšana xenon ['zenon] n ķīm. ksenons xenophobe ['zenafaub] n ksenofobs; cilvēks,

kas neieredz visu svešo (ārzemniecisko) xenophobia [.zena'faubia] n ksenofobija;

visa svešā (ārzemnieciskā) neieredzēšana xerogram ['ziarai graem] n kserogramma,

kserokopija xerographic [.ziara v'graefik] a kserogrāfisks xerography [.zia'mgrafi] n kserogrāfija xerophyte ['ziarai/fait] n bot. kserofīts xerox ['ziaroks] In 1. kserokss; 2.kseroksa

kopija; EL v izgatavot kserokopijas xi [sai] n grieķu alfabēta četrpadsmitais burts xipoid [zifoid] a anat. zobenveidīgs; zoben-veida-

X-line [.eks'lain] mat. sk. X-axis Xmas ['knsmas] n (saīs. no Christmas) Ziemassvētki

x-radiation [.eksreidi'ei/n] n 1. apstarošana

ar rentgenstariem; 2. rentgenstarojums X-rated ['eks.reitid] a : X-r. film — filma,X-ray

kuru bērniem līdz 18 gadiem skatīties aizliegts

X-ray [.eks'rci] I n : ~s — rentgenstari; X.-r. examination — rentgenizmeklēšana; X.-r. picture — rentgenogramma; X.-r. technician — rentgenologs; II v 1. caurskatīt ar rentgenstariem; 2. apstarot ar rentgenstariem xylanthrax [zai'laenGraeks] n novec. kokogle xylem ['zaibm] n bot. ksilēma xylene [zaili:n] n ķīm. ksilols xylograph ['zaibgra:f] n ksilogrāfija; kok-

griezums

xylographer [zai'lografa] n ksilogrāfs, kokgriezējs

xylography [zai'lografa] n ksilogrāfija, kokgriešana

xyloid ['zaibid] a koka-; kokam līdzīgs xylol ['zailDl] ķīm. sk. xylene xylolite ['zaiblait] n ksilolīts xylomite ['zaibmait] n celuloīds xylophone ['zaibfaun] n ksilofons xylophonist ['zaibfaumst] n ksilofonists

Yy

Y, y [wai] n 1. angļu alfabēta divdesmit piektais burts; 2. mat. [otrais] nezināmais; igreks

yabber ['jaeba] austrāl. sl. In pļāpāšana,

tarkšķēšana; II v pļāpāt, tarkšķēt yacht [jot] I n jahta; cruiser y., racer y. —

sacīkšu jahta; II v būrāt yacht-club ['jtrtkUb] n jahtklubs yachting ['jotnj] n burāšana yacht-race ['jotreis] n burāšanas sacensības yachtsman ['jotsman] n 1. burātājs; 2. jahtas īpašnieks

yackety-yak [jaskati'jaek] sl. I n pļāpāšana; II v pļāpāt

yah [ja:] Iadv amer. sar. jā; Hint (izsaka

nicināšanu, izsmieklu) [pa]tiešām? yahoo [jeliu:] n 1. (Y.) riebīga būtne (J. Svifta "Gulivera ceļojumā"); 2. pārn. rupjš tēviņš; lops; 3. pārn. (par galēju reakcionāru) tumsoņa; obskurants yak* [jaek] n zool. jaks yakb [jaek] sl. I n pļāpāšana; II v pļāpāt yakky ['jaeki] a sl. pļāpīgs Yakut [jaekut] n 1. jakuts; jakutiete; 2. jakutu valoda

Yale [jeil] n 1.: Y. blue — gaišzils; 2.: y.

lock — "amerikāņu" durvju slēdzene yam* [jaem] n bot. 1. jamss; 2. amer. saldais kartupelis

yamb [jaem] sl. sk. yammer

yammer ['jaema] sl. I n gaušanās; žēlošanās;

II v gausties; žēloties Yank [jaerjk] n sar. jenkijs, jeņķis yank [jaeqk] sar. I n rāviens; II v [paļraut; =

to y. out — izraut (naglu, zobu) Yankee ['jaetjki] n 1. sar. jenkijs; amerikānis;

2. amer. ziemeļu štatu iedzīvotājs Yankeedom ['jaet]kidam] n sar. jenkiji, jeņķi yap [jaep] I n 1. (suņa) vaukšķēšana; 2. sl. muldēšana; 3. sl. mute; žaunas; to open one's y. — muldēt; II v 1. (par suni) vaukšķēt; 2. sl. muldēt yard* [ja:d] n 1. jards (91,4 cm); 2.jūrn.

rāja; 3. amer. sl. tūkstoš dolāru yardb [ja:d] I n 1. pagalms, sēta; 2. iežogots laukums (sev. salikteņos brickyard, shipyard u.c.); aploks (lopiem); 3. (arī marshalling y., railway y.) šķirotava; vagonu parks; 4.: the Scotland Y., the Y. sar. — Skotlendjards, Londonas kriminālpolicija; II v sadzīt (ievietot) aplokā (lopus) yardage ['ja:did3] n garums jardos yardarm ['ja:da:m] n jūrn. rājas gals yardman ['jaidman] (vagonu parka, koku

noliktavas) strādnieks yardmaster ['ja:d,ma:st3] n šķirotavas

(vagonu parka) priekšnieks; dispečers

kuru bērniem līdz 18 gadiem skatīties aizliegts

X-ray [.eks'rci] I n : ~s — rentgenstari; X.-r. examination — rentgenizmeklēšana; X.-r. picture — rentgenogramma; X.-r. technician — rentgenologs; II v 1. caurskatīt ar rentgenstariem; 2. apstarot ar rentgenstariem xylanthrax [zai'laenGraeks] n novec. kokogle xylem ['zaibm] n bot. ksilēma xylene [zaili:n] n ķīm. ksilols xylograph ['zaibgra:f] n ksilogrāfija; kok-

griezums

xylographer [zai'lografa] n ksilogrāfs, kokgriezējs

xylography [zai'lografa] n ksilogrāfija, kokgriešana

xyloid ['zaibid] a koka-; kokam līdzīgs xylol ['zailDl] ķīm. sk. xylene xylolite ['zaiblait] n ksilolīts xylomite ['zaibmait] n celuloīds xylophone ['zaibfaun] n ksilofons xylophonist ['zaibfaumst] n ksilofonists

Yy

Y, y [wai] n 1. angļu alfabēta divdesmit piektais burts; 2. mat. [otrais] nezināmais; igreks

yabber ['jaeba] austrāl. sl. In pļāpāšana,

tarkšķēšana; II v pļāpāt, tarkšķēt yacht [jot] I n jahta; cruiser y., racer y. —

sacīkšu jahta; II v būrāt yacht-club ['jtrtkUb] n jahtklubs yachting ['jotnj] n burāšana yacht-race ['jotreis] n burāšanas sacensības yachtsman ['jotsman] n 1. burātājs; 2. jahtas īpašnieks

yackety-yak [jaskati'jaek] sl. I n pļāpāšana; II v pļāpāt

yah [ja:] Iadv amer. sar. jā; Hint (izsaka

nicināšanu, izsmieklu) [pa]tiešām? yahoo [jeliu:] n 1. (Y.) riebīga būtne (J. Svifta "Gulivera ceļojumā"); 2. pārn. rupjš tēviņš; lops; 3. pārn. (par galēju reakcionāru) tumsoņa; obskurants yak* [jaek] n zool. jaks yakb [jaek] sl. I n pļāpāšana; II v pļāpāt yakky ['jaeki] a sl. pļāpīgs Yakut [jaekut] n 1. jakuts; jakutiete; 2. jakutu valoda

Yale [jeil] n 1.: Y. blue — gaišzils; 2.: y.

lock — "amerikāņu" durvju slēdzene yam* [jaem] n bot. 1. jamss; 2. amer. saldais kartupelis

yamb [jaem] sl. sk. yammer

yammer ['jaema] sl. I n gaušanās; žēlošanās;

II v gausties; žēloties Yank [jaerjk] n sar. jenkijs, jeņķis yank [jaeqk] sar. I n rāviens; II v [paļraut; =

to y. out — izraut (naglu, zobu) Yankee ['jaetjki] n 1. sar. jenkijs; amerikānis;

2. amer. ziemeļu štatu iedzīvotājs Yankeedom ['jaet]kidam] n sar. jenkiji, jeņķi yap [jaep] I n 1. (suņa) vaukšķēšana; 2. sl. muldēšana; 3. sl. mute; žaunas; to open one's y. — muldēt; II v 1. (par suni) vaukšķēt; 2. sl. muldēt yard* [ja:d] n 1. jards (91,4 cm); 2.jūrn.

rāja; 3. amer. sl. tūkstoš dolāru yardb [ja:d] I n 1. pagalms, sēta; 2. iežogots laukums (sev. saliktenos brickyard, shipyard u.c.); aploks (lopiem); 3. (arī marshalling y., railway y.) šķirotava; vagonu parks; 4.: the Scotland Y., the Y. sar. — Skotlendjards, Londonas kriminālpolicija; II v sadzīt (ievietot) aplokā (lopus) yardage ['ja:did3] n garums jardos yardarm ['ja:da:m] n jūrn. rājas gals yardman ['jaidman] (vagonu parka, koku

noliktavas) strādnieks yardmaster ['ja:d,ma:st3] n šķirotavas

(vagonu parka) priekšnieks; dispečers

yard measure ['jaidjr^a] n jarda mērs yardstick ['jardstik] n 1. jarda mērs; 2. pārn.

kritērijs; mērogs yarn [ja:n] n 1. dzija; 2. sar. stāsts; to spin a [long] y. — stāstīt [garu garos] piedzīvojumu (dēku) stāstus; liv stāstīt piedzīvojumu (dēku) stāstus yarn-beam ['ja:nbi:m] n tekst. steļļu bomis;

šķēru veltnis yarn-dyed ['ja:ndaid] a tekst. : y.-d. skirt — [sieviešu] svāiki no dzijas (vai diedziņiem), kas krāsoti pirms aušanas yarn-spinner ['ja:n,spina] n piedzīvojumu

(dēku) stāstu stāstītājs yarrow f'jaerau] n bot. pelašķi yashmak ['jae/maek] n jašmaks; čadra;

parandža (musulmaņu sieviešu plīvurs) yatter ['jaeta] amer. sl. I n mēles kulstīšana;

II v kulstīt mēli yaw [jo:] jūrn., av. I n novirzīšanās no kursa;

n v novirzīties no kursa yawl [jo:l] n jūrn. l.jolla (kuģa laiva ar diviem vai trijiem airu pāriem); 2. [divmastu] burinieks yawn [jo:n] I n žāvas; II v 1. žāvāties; 2. (par

bezdibeni u.tml.) rēgoties yaws [jo:z] n (parasti lieto kā sg) med.

frambēzija Y-axis [.wai'aeksis] n mat. ordinātu ass yclept [ī'klept] a novec., humor. [ie]saukts;

dēvēts; pazīstams kā ye* [uzsvērtā forma ji:, neuzsvērtā forma ji] pron (thou pl forma) jūs; how d'ye do? sar. — sveicināti! yeb [ji:] a novec. noteiktā artikula the rakstība (piem., krogu, viesnīcu nosaukumos: Ye Old Tea Shoppe) yea [jei] novec. I n balss par (vēlēšanās); ~s and nays — (vēlēšanās) balsis par un pret; H adv jā yeah [jea] adv sar. jā yean [ji:n] v (par aitu, kazu) atnesties yeanling ['ji:nhij] n 1. jērs; 2. kazlēns year [j3:] n 1. gads; common y. — parastais (īsais) gads (365 dienas); leap y. — garais gads (366 dienas); an academic (a school) y. — akadēmiskais (mācību) gads; from y.

to y., y. by y., y. in [and] y. out — gadu no gada; this day y. — tieši pirms gada; once ay. — reizi gadā; 2,kurss; vienā gadā augstskolā iestājušies studenti; the first y. student— pirmā kursa students; 2. pl vecums; gadi; man in ~s — cilvēks gados; 0 in the y. one — ļoti sen yearbook ['j3:buk] n gadagrāmata yearling ['j3:lit]] I n gadu vecs dzīvnieks; II a

gadu vecs yearlong [j3:'lo»]] a gadu ilgs; gada-yearly ['j3:h] I a 1. ikgadējs; 2. gadskārtējs;

n adv 1. reizi gadā; 2. katru gadu yearn [j3:n] v (for, after, smth., towards, to smb., to do smth.) ilgoties; tiekties; skumt (pēc kaut kā) yearning ['j3:nir]] n ilgas year-round [j3:'raund] a visa (vesela)

gada-; kas ilgst visu (veselu) gadu yeast [ji:st] n raugs; ieraugs yeast-cake ['ji:stkeik] n sausā rauga tablete

(vai gabals) yeasty ['ji:sti] a 1. rūgstošs; 2. putojošs; 3. (par vārdiem) tukšs; 0 y. years — jaunība; zaļoksnie gadi yegg [jeg] amer. sl. 1. seifu uzlauzējs; 2. zaglis

yeggman ['jegman] n amer. sl. sk. yegg 1., 2.

yell [jel] I n 1. [spalgs] kliedziens; brēciens; kauciens; 2. amer. uzmundrinājuma sauciens (studentu sporta sacīkstēs); II v [spalgi] kliegt; brēkt; kaukt; a to y. out — izliegt (lozungus, lāstus) yellow ['jebu] I n 1. dzeltena krāsa; 2. [olas] dzeltenums; 3. sar. gļēvulība; gļēvums; II a 1. dzeltens; y. cab amer. — taksometrs; y. fever — dzeltenā kaite; y. flag — karantīnas karogs; y. metai — misiņš; y. pages — telefona abonentu grāmatas dzeltenās lappuses (kurās doti veikalu, firmu u.c. telefona numuri); y. ripeness lauks. — dzeltengatavība; y. soap — saimniecības ziepes; 2. skaudīgs; greizsirdīgs; 3. sar. bailīgs; gļēvs; y. streak— gļēvuma pazīme (iezīme); 0 y. press — bulvāra prese; y. rag, y. sheet —

bulvāra lapele; y. ticket amer. mil. sl. — pavēle par atlaišanu no armijas (par disciplināru pārkāpumu u.tml.); III v

1. [no]dzeltēt; 2. padarīt dzeltenu yellowback ['jelaubaek] n lubu romāns yellow-band ['jelsubaend] a : y.-b. street —

iela, kurā automašīnām aizliegts stāvēt yellow-bellied ['jetau.belid] a sl. bailīgs; gļēvs

yellow-belly ['jelsu.beh] n sl. (ari y.-b.

coward) zaķpastala; gļēvulis yellow-dog ['jelaudog] a amer. (par likumu u.tml.) pret strādniekiem (vai arodbiedrību) vērsts; y.-d. contract — strādnieka pieņemtās saistības nestāties arodbiedrībā yellowhammer ['jebujiaema] n ornit. stērste yellowish ['jelauifl a iedzeltens, dzeltenīgs yellows [jeteuz] n (augu) dzeltenā kaite yellowy ['jebui] a iedzeltens, dzeltenīgs yelp [jelp] In 1.iesmilkstēšanās; 2.smilkstēšana; vaukšķēšana; II v I. iesmilkstēties;

2. smilkstēt; vaukšķēt

yen" [jen] n (pl yen [jen]) jena (japāņu naudas vienība)

yenb [jen] amer. sl. In kaislība; kvēla

vēlēšanās; II v kvēli vēlēties; kārot; alkt yen-shee ['jen/i:] n amer. sl. 1. opijs; 2. heroīns

yenta ['jenta] n amer. sl. pļāpa, pļāpu (tenku) kule

yen-yen ['jen'jen] n amer. sl. kaislība uz

narkotikām yeoman ['jeuman] n 1. vēst. jomenis; brīvzemnieks; 2. vēst. karaļa miesassargs; galma kalps; 3.: Y. of the Guard — Tauera sargs (Anglijā); 4.: y. of signals brit. jūrn. — flotes apakšvirsnieks, kas atbild par vizuālo signalizēšanu; 5. amer. jūrn. rakstvedis; 0 y. service, ~'s service — labs pakalpojums yeomanry [jeumann] n vēst. 1. (Anglijā) jomeņi; brīvzemnieki; 2. brīvprātīgā jomeņu kavalērija yep [jep] int amer. sar. jā yes [jes] I n : to say y. — piekrist; II v

piebalsot (piekrītot); III adv jā yes-girl ['jesg3:l] n sar. piekāpīga (padevīga)

meiča

yes-man ['jesman] n sar. lišķis; līdējs yesterday ['jestsdi] In 1.vakardiena; ~'s newspapers — vakardienas laikraksti; the day before y. — 1) aizvakardiena; 2) aizvakar, 2. nesenā pagātne; invention of y. — nesens (jauns) izgudrojums;; II adv 1. vakar; y. week — pirms astoņām dienām; 2. nesen; Iwas not bom y. — neesmu nekāds vakarējais yester-evening ['jestar.iivnit]] poēt., novec.

I n vakarvakars; II adv vakar vakarā yester-morning ['jest3,mo:nit]] poēt., novec.

I n vakardienas rīts; II adv vakar rītā yesternight ['jestanait] poēt., novec. In 1. pagājušā nakts; 2. vakarvakars; II

adv 1. pagājušajā naktī; 2. vakar vakarā yesteryear ['jestsj3:] n poēt. 1. pagājušais

gads; 2. pagājušie (senie) laiki yet [jet] I adv 1. vēl; not y. — vēl ne; y. more— vēl vairāk; never y. seen — vēl neredzēts; it was y. morning — vēl bija rīts; don't go y.! — vēl neejiet!; he has not done much y. — viņš neko daudz vēl nav paveicis; she is y. a child — viņa vēl ir bērns; we needn't do it as y. — tas mums vēl nav jādara; 2. (jautājuma teikumos) jau; is he back y.? — vai viņš jau ir atgriezies?; need we go y.? — vai mums jau ir jāiet?; 3. līdz šim; as y. — līdz šim, pagaidām; it is the best specimen y. found— tas ir labākais eksemplārs, kāds līdz šim atrasts; II conj tomēr; neskatoties uz to; he is old, y. full of pep — viņš ir vecs, tomēr spara pilns; it is strange, and y. [it is] true— tas ir tik savādi, un tomēr patiesi; she worked well, and y. she failed— viņa strādāja labi, tomēr viņai neveicās yeti ['jeti] n jetijs, "sniega cilvēks" yew Iju:] n hot. īve Yid ļjid] n sl. ebrejs, žīds Yiddish fjidi/] I n jidišs (ebreju valoda); II a jidiša-

yield [ji:ld] I n 1. raža; good y. of wheat — laba kviešu raža; 2. produkcija; ieguve;

milk y. — [piena] izslaukums; 3. ienākums; peļņa; 4. tehn. (metāla) stiepe; point of y. — stiepes robeža; 5. kalnr. nosēšanās; iegrime; II v 1. dot ražu; nest augļus; this land ~s well— šī zeme dod labu ražu; 2. dot (peļņu, patvērumu); to y. big profits— dot labu peļņu; to y. shelter — dot patvērumu; 3. padoties; neizturēt; to y. oneself prisoner — padoties gūstā; to y. to pressure — padoties spiedienam; neizturēt spiedienu; the door ~ed to the strong push — durvis padevās stiprajam spiedienam; 4. piekāpties; piekrist; to y. to a point—piekāpties kādā jautājumā; 5. dot ceļu (citai automašīnai)-, 0 to y. up the ghost — atdot Dievam dvēseli yielding ['jirldnj] a I. pieļāvīgs; piekāpīgs;

2. (par materiālu) labi veidojams; elastīgs;

3. (par grunti) kas nosēžas; [ie]grimstošs Y-line [.wai'larn] sk. Y-axis

yip [jip] amer. sk. yelp

yipee ['jxpi:] int prieka, laimes izsauciens

yippie* ['jipi] n (sais. no yard patrol) sl.

1. cietuma uzraugs; 2. ostas patruļkuģis yippieb [jipi] n Youth International Party

biedrs; politiski aktīvs ASV hipijs ylang-ylang [.i:laeiļ'i:lae»]] n hot. īlangīlangs yob [job] n hrit. sl. rupjš jauneklis; huligāns yobbo ['jnbau] sk. yob yodel ['jaudl] I n jodelēšana (tiroliešu

dziedāšanas veids)-, II v jodelēt yoga ['jauga] n joga yoghurt ['jaugat] n jogurts yogi ['jaugi] n jogs yogism ['jaugizam] n jogisms yogurt ['jogat] sk. joghurt yo-heave-ho [jau.hiiv'hau] int reizē! (jūrnieku uzsauciens, paceļot buras, enkuru u.c.)

yo-ho [jau'hau] int 1. sk. yo-heave-ho; 2. ei!; sargies!

yo-ho-ho [jauhau'hau] sk. yo-ho 1., 2. yoik [joik] v ulināt (dzenot zvērus medībās) yoke [jack] In l.(koka) iejūgs (vēršiem)',

2. (pl yoke [jauk] vai yokes [jauks]) iejūgtu

vēršu pāris; 3. nēši; 4. tehn. skava; aptvere; 5. jūgs; važas; saites; the y. of marriage —

laulības saites; to shake (throw) off the y. — nokratīt jūgu; II v 1. iejūgt; likt jūgā; 2. saistīt; savienot; ~d in marriage — saistīti ar laulības saitēm; 3. saderēt [kopā]; they do not y. together— viņi ir nesaderīgs pāris

yoke-bone ['jaukbaun] n anat. vaiga kauls yoke-fellow ['jauk.felau] n humor.

1. dzīvesbiedrs; 2. darbabiedrs

yokel ['jauki] n (vientiesīgs) laucinieks; lauķis yoke-mate ['jaukmeit] sk. yoke-fellow yold [jauld] n amer. sl. muļķis; āmurgalva yolk ļjauk] n olas dzeltenums Yom Kippur [jcm'kipa] n (ebreju svētki)

grēkatlaides diena yon [jon] novec. sk. yonder yonder ['junda] formāl. I a tas tur, II adv tur

pāri; [tur] pretī yoo-hoo [ju:'hu;] int uhū! yoot [ju:t] n amer. sl. [pusaudzis] huligāns;

ielas bandas loceklis yore [jo:] n novec. [in days] of y. — senos

(pagājušos) laikos you [uzsvērtā forma ju:, neuzsvērtā forma p] pron 1. tu; jūs; y. boys (uzrunā) — jūs, zēni; y. fool! (izsaucienos) tu, muļķi!;

2. (datīva un akuzatīva locījumos) tev; jums; tevi; jūs; 3. (bezpersoniskos izteicienos): y. never know — nekad nevar zināt

you-all [ju:'o:l] pron amer. sar. jūs [visi]; how are y.-a. today? — kā jums [visiem] klājas?; kā klājas jums un jūsu ģimenei šodien? you'd [uzsvērtā forma ju:d, neuzsvērtā forma jud, jad] sar. saīs. no 1. you had; 2. you would

you'll [uzsvērtā forma]u\\, neuzsvērtā forma jul, jal] sar. saīs. no 1. you will; 2. you shall young [jAiļ] I n 1. (the y.) jaunie; jaunatne; 2. (dzīvnieka) mazulis; mazuļi; to be with y. — būt grūsnai; īlal. jauns; y. adults — jaunieši (17 līdz 21 gadus veci)', y. ones — 1) jaunie; bērni; 2) (dzīvnieka) mazuļi; in my y. days — manās jaunības dienās; she

is y. for her age-viņa izskatās jaunāka

par saviem gadiem; 2. nepiedzīvojis; y. in crime — nesen stājies uz noziedzības ceļa;youngblood

3. nesens; the evening is still y. — vakars tikko sācies; 0 y. blood— 1) jaunie (partijas, organizācijas) biedri; 2) pārn. jaunības kvēle; y. bloods— zaļoksnā jaunatne; jaunieši youngblood ['jAijbUd] n sl. narkomāns

iesācējs youngish ['jAtji/] a pajauns youngling ['jAiļliiļ] n poēt. bērns; mazulis youngster ['jAijsto] n jauneklis younker ['jAijka] n 1. vēst. junkurs; 2. novec. jauneklis

your [uzsvērtā forma jo:, neuzsvērtā forma

ja] pron tavs; jūsu you're [jus] sar. saīs. no you are yours [jo:z] pron tavs; tavējais; jūsu; jūsējais; a friend of y. — kāds no taviem (jūsu) draugiem; you and y. — 1) tu un tavējie; 2) jūs un jūsējie; 0 y., y. ever, ever y. — (draugam adresētas vēstules nobeigumā) tavs [uzticamais]; y. faithfully, y. truly — (oficiālas vēstules nobeigumā) jūsu uzticamais; what's y.? sar. — ko jūs dzersit?

yourself [jo:'self] pron (pl yourselves [jai'selvz]) 1. sevi; sev; have you hurt y.? — vai jūs sasitāties?; 2. pats; you y. said so, you said so y. — tu pats tā (to) teici; look at y. in the mirror— paskaties uz sevi spogulī; 0 are you by y.?— vai tu esi viens pats?; have you done it [all] by y.?— vai tu to izdarīji pats (bez citu palīdzības)1; how's y.? sl. — kā tev (jums) klājas?; you are not [quite] y. today — tevi šodien kaut kas nomāc; tu šodien esi nelāgā omā youth [ju:0] n 1. jaunība; 2. jauneklis;

3. jaunatne; y. hostel — jauniešu viesnīca (vai tūristu bāze); y. organization — jaunatnes organizācija; 0 y. will have its fling (way) — jaunatnei ir jāiztrakojas youthful ['ju:8fl] a 1. jauneklīgs; jauns; 2.: y. follies — jaunības trakulības; y. spirits — možs garastāvoklis youthquake fju:9kweik] n sar. jaunatnes

kustība (nemieri) you've [uzsvērtā forma ju:v, neuzsvērtā

forma juv, jav] sar. saīs. no you have yowl [jaul] In 1.kauciens; 2.kaukšana;

gaudošana; II v kaukt; gaudot yo-yo ['jeujau] sl. I n I. rotaļlieta "jojo"; 2. muļķis; stulbenis; II v 1. šaubīties; 2. (par cenām u.tml.) mainīties; svārstīties yperite ['i:parait] n ķīm. iprits Y-shaped ['wai/eipt] a Y-veidīgs; dakš-veidīgs

ytterbium [ī'tobiam] n ķīm. iterbijs

yttrium ['ītnam] n ķīm. itrijs

yuan [ju:'a:n] n juaņa (Ķīnas naudas

vienība) yucca [jAka] n bot. juka yuft [jAft] n juhtāda

Yugoslav [ju:gau'sla:v] I n dienvidslāvs; dienvidslāviete; II a Dienvidslāvijas-; [-dienvidslāvu-yukky-] {+dienvidslāvu- yukky+} ['jAki] a sl. draņķīgs; riebīgs yule [ju:l] n novec. Ziemsvētki yuletide ['ju:ltaid] sk. yule yummy ['jAmi] a sar. garšīgs, gards yum-yum [.jAm'jAm] n sar. (bērnu valodā)

1. ēdamais; 2. saldumi; gardumi yuppie ['jApi] n sl. japijs, japiņš

Zz

Z, z [zed, amer. zi:] n 1 .angļu alfabēta divdesmit sestais burts; from A to Z — no sākuma līdz beigām; no A līdz Z; 2. mat. [trešais] nezināmais: zed

zaffer f'zaefa] amer. sk. zaffre

zaffre ['zaefa] n ķīm. kobaltzilais (krāsviela)

zaibatsu ['zaiba:t,su:] n (Japānā) 1. finansu

magnāti; 2. rūpniecības un finansu

1264 youngblood

3. nesens; the evening is still y. — vakars tikko sācies; 0 y. blood— 1) jaunie (partijas, organizācijas) biedri; 2) pārn. jaunības kvēle; y. bloods— zaļoksnā jaunatne; jaunieši youngblood ['jAijbUd] n sl. narkomāns

iesācējs youngish ['jAtji/] a pajauns youngling ['jAiļliiļ] n poēt. bērns; mazulis youngster ['jAijsto] n jauneklis younker ['jAijka] n 1. vēst. junkurs; 2. novec. jauneklis

your [uzsvērtā forma jo:, neuzsvērtā forma

ja] pron tavs; jūsu you're [jus] sar. saīs. no you are yours [jo:z] pron tavs; tavējais; jūsu; jūsējais; a friend of y. — kāds no taviem (jūsu) draugiem; you and y. — 1) tu un tavējie; 2) jūs un jūsējie; 0 y., y. ever, ever y. — (draugam adresētas vēstules nobeigumā) tavs [uzticamais]; y. faithfully, y. truly — (oficiālas vēstules nobeigumā) jūsu uzticamais; what's y.? sar. — ko jūs dzersit?

yourself [jo:'self] pron (pl yourselves [jai'selvz]) 1. sevi; sev; have you hurt y.? — vai jūs sasitāties?; 2. pats; you y. said so, you said so y. — tu pats tā (to) teici; look at y. in the mirror— paskaties uz sevi spogulī; 0 are you by y.?— vai tu esi viens pats?; have you done it [all] by y.?— vai tu to izdarīji pats (bez citu palīdzības)1; how's y.? sl. — kā tev (jums) klājas?; you are not [quite] y. today — tevi šodien kaut kas nomāc; tu šodien esi nelāgā omā youth [ju:0] n 1. jaunība; 2. jauneklis;

3. jaunatne; y. hostel — jauniešu viesnīca (vai tūristu bāze); y. organization — jaunatnes organizācija; 0 y. will have its fling (way) — jaunatnei ir jāiztrakojas youthful ['ju:8fl] a 1. jauneklīgs; jauns; 2.: y. follies — jaunības trakulības; y. spirits — možs garastāvoklis youthquake fju:9kweik] n sar. jaunatnes

kustība (nemieri) you've [uzsvērtā forma ju:v, neuzsvērtā

forma juv, jav] sar. saīs. no you have yowl [jaul] In 1.kauciens; 2.kaukšana;

gaudošana; II v kaukt; gaudot yo-yo ['jeujau] sl. I n I. rotaļlieta "jojo"; 2. muļķis; stulbenis; II v 1. šaubīties; 2. (par cenām u.tml.) mainīties; svārstīties yperite ['i:parait] n ķīm. iprits Y-shaped ['wai/eipt] a Y-veidīgs; dakš-veidīgs

ytterbium [ī'tobiam] n ķīm. iterbijs

yttrium ['ītnam] n ķīm. itrijs

yuan [ju:'a:n] n juaņa (Ķīnas naudas

vienība) yucca [jAka] n bot. juka yuft [jAft] n juhtāda

Yugoslav [ju:gau'sla:v] I n dienvidslāvs; dienvidslāviete; II a Dienvidslāvijas-; [-dienvidslāvu-yukky-] {+dienvidslāvu- yukky+} ['jAki] a sl. draņķīgs; riebīgs yule [ju:l] n novec. Ziemsvētki yuletide ['ju:ltaid] sk. yule

yummy ['jAmi] a sar. garšīgs, gards yum-yum [.jAm'jAm] n sar. (bērnu valodā)

1. ēdamais; 2. saldumi; gardumi yuppie ['jApi] n sl. japijs, japiņš

Zz

Z, z [zed, amer. zi:] n 1 .angļu alfabēta divdesmit sestais burts; from A to Z — no sākuma līdz beigām; no A līdz Z; 2. mat. [trešais] nezināmais: zed

zaffer f'zaefa] amer. sk. zaffre

zaffre ['zaefa] n ķīm. kobaltzilais (krāsviela)

zaibatsu ['zaiba:t,su:] n (Japānā) 1. finansu

magnāti; 2. rūpniecības un finansu

monopoli

Zairean [zai'ianan] I n zairietis; zairiete; II a

Zairas-; zairiešu-zam [zaem] n sl. eksāmens; eksis Zambian ['zaembisn] I n zambietis;

zambiete; K a Zambijas-; zambiešu-zamindar ['zaeminda:] sk. zemindar zany ['zeirn] In 1.vēst. āksts; klauns;

2. muļķis; II a muļķīgs; smieklīgs zap [zaep] sl. I n spars; II v iznīcināt; sakaut

(karā, sportā, disputā) zapon [za'pon] n ķim. caponlaka zareba [zo'ruba] sk. zariba zariba [za'riiba] n (arābu zemēs) 1. dzīvžogs;

2. pāļu (vai mietu) žogs

zazzle ['zaezl] n amer. sl. seksīgums; seksapīls zazzy ['zaezi] a amer. sl. seksīgs z-car ['zedka:] n policijas patruļmašīna zeal [zi;l] n 1. centība; cītība; 2. dedzība; aizrautība

zealot ['zabt] n (kādas partijas, reliģijas u.c.)

dedzīgs piekritējs; fanātiķis zealous fzebs] a 1. centīgs; cītīgs; 2. dedzīgs; aizrautīgs

zebra ['zi:bra] n 1. zebra; 2.: z. crossing — (gājēju) pāreja (kas apzīmēta ar platām baltām svītrām); 3. mii. sl. seržants; jaunākais komandieris; 4.5/. arestants; 5. sp. sl. tiesnesis zebrass ['zi:braes] n zebras un ēzeļa hibrids zebu f'ziibu:] n zool. zebu zed [zed] n burta z nosaukums zee [zi:] n amer. burta z nosaukums zein ['zi:n] n bioķīm. zeīns Zeitgeist ['zaitgaist] n laika gars zemindar ['zeminda:] n zamindārs; zemes

īpašnieks (Indijā) Zen [zen] n l.rel. (arī Z. Buddhism) dzenbudisms; 2. sl. LSD; narkotika;

3.: Z. hipster sl. — patiesības meklētājs (kas lieto narkotikas)

zenana [ze'naina] n (Indijā, Irānā) sieviešu telpas; harēms

zenith ['zeniG] n 1. astr. zenīts; 2. ziedu laiki;

kulminācija zenithal ['zeniBal] a 1 .astr. zenīta-; 2.:z. projection— ar zenītprojicēšanas pa-

ņēmienu izgatavota karte zephyr ['zefa] n 1. zefīrs; (viegls) rietumu vējš; 2. tekst. zefīrs; 3. plāns sporta krekls Zepp [zep] sar. sk. Zeppelin Zeppelin ['zepalin] n (ari z.) cepelīns zero ['ziarsu] In 1.nulle; to reduce to z.— reducēt līdz nullei; 2.fiz. nullpunkts; 3.: z. hour— 1) mil. operācijas sākuma laiks; 2) izšķiroša (pārbaudes) stunda; II v iestādīt (instrumentu u.c.) uz nulli; =to z. in — piešaut (šaujamieroci) zest [zest] n 1. pikantums (ari pārn.); to add z. (to smth.) pārn. — piešķirt (kaut kam) pikantumu; 2. aizrautība; dedzība; to have no z. (for smth.)—neizrādīt nekādu interesi (par kaut ko); 3. apelsīna (vai citrona) miziņa (kā garšviela) zestful ['zestfl.] a (arī pārn.) pikants; ass zeta ['zi:t3] n grieķu alfabēta sestais burts zeugma f'zjuigma] n lit. zeigma zigzag ['zigzaeg] In zigzaglīnija, līkloču līnija; Ha zigzagveidīgs; līkloču-; IIv

1. vilkt zigzaglīniju; 2. aizlocīties zigzag-veidīgi (līkloču)

zilch [zilt/] n amer. sl. 1. nulle; nekas; worth virtually z.— nav ne plika graša vērts;

2. garlaicīgs, nenozīmīgs cilvēks

zillion ['ziljan] n amer. sar. nenoteikts liels skaits

zillionaire [.ziljs'nea] n amer. sar.

bagātnieks; naudas dūzis zinc [zaijk] ķim. cinks; z. ointment— cinka ziede; z. plate— 1) poligr. cinka klišeja; 2) lokšņu cinks zinciferous [ziqlcifsras] a cinku saturošs zincify ['znjkifax] v cinkot zinco [ziiļkau] sar. sk. zincograph zincograph ['znjkaugraif] n poligr. cinka klišeja

zincography [znjTcografi] n cinkogrāfija zincotype fziqksutaip] sk. zincograph zing[ziij] sar. Inl. spars; enerģija; 2.(lodes) džinkstoņa; svilpoņa; II v (par lodi) [no]džinkstēt; [no]svilpt zlngy ['znjgiJ a sar. enerģisks; sparīgs zinky ['znjki] a 1. cinka-; 2. cinku saturošs zinnia ['znļjs] n bot. cinnija

1265Zionism

Zionism ['zaianizam] n cionisms Zionist ['zaismst] n cionists zip [zip] I n 1. sar. spars; enerģija; 2. (lodes) [noļdžinkstēšana; [no]svilpšana; 3. sar. rāvējslēdzējs; II v 1. (par lodi) [no]džinkstēt; [no] svilpt; 2. (ari z. up) aizvilkt rāvējslēdzēju; to z. open — attaisīt rāvējslēdzēju zip-bag ['zipbaeg] n soma ar rāvējslēdzēju Zip-code ['zipkaud] n (sais. no Zone Improvement Plan Code) amer. [pieczīmju] pasta indekss zip-code ['zipksud] v amer. uzrādīt

[pieczīmju] pasta indeksu zip-fastener ['zip.faisna] n rāvējslēdzējs zipper [zips] sk. zip-fastener zippy ['zipi] a sar. sparīgs; enerģisks zircon ['z3:kon] n min. cirkons zirconium [z3:'kauni3m] n ķīm. cirkonijs zit [zit] n sl. pūtīte (sev. uz sejas vai kakla); z.

doctor — dermatologs zither ['zifto] n mūz. cītara ziz [ziz] sl. I n snauda; snaudiens; II v snaust zizzy ['zizi] sl. sk. ziz I zloty ['zloti] n zlots (Polijas naudas vienība) zodiac ['zsudiaek] n astr. zodiaks; signs of

the z.— zodiaka zīmes zodiacal [zsu'daiskl] a astr. 1. zodiaka-;

2. zodiakā esošs zoftig ['zoftig] a sl. (par sievieti) apaļīga zoic ['zsuik] a ģeol. fosiliju (fosilijas) saturošs zombi ['zombi] sk. zombie zombie ['zombi] n 1. atdzīvojies mironis; spoks; 2. sar. dīvains tips; 3. sar. muļķis; 4. mii. sl. jauniesauktais; jauniesaucamais zonai [zaunl] a zonāls; zonas-; z. final sp. —

zonālās (zonas) finālsacīkstes zone [zaun] I n 1. zona; josla; frigid z.— aukstā laika josla; temperate z.— mērenā laika josla; time z.— laika josla; torrid z. — karstā laika josla; z. time — joslu laiks; 2. amer. pasta (vai telefona sakaru) zona (rajons); liv sadalīt zonās (joslās); rajonēt

zoning [zaunit]] n zonēšana; rajonēšana zonk [zoqk] v sl. 1. apreibināt; 2. (par

narkotikām) apmiglot prātu

zonked [zorjkt] a sl. (arī z. out) 1. pilns (piedzēries) kā mārks; 2. [narkotiku] apdullināts

zoo [zu:] n 1. sar. zvērudārzs; 2. sl. bardaks zoobenthos [.zsu'benBos] n hidrol. zoo-bentoss

zoogeography [.zsuod^'ūgrafi] n zooģeogrāfija

zoological [,z3U3'lod3ikl] a zooloģisks; zooloģijas-; z. garden[s]— zooloģiskais dārzs

zoologist [z3u'ol3d3ist] n zoologs zoology [zau'oladļi] n zooloģija zoom [zu:m] In 1.strauja (lidmašīnas) pacelšanās; 2.: z. lens — objektīvs ar maināmu fokusa attālumu; liv 1.(par lidmašīnu) strauji pacelties gaisā; 2. [iz]mainīt objektīva fokusa attālumu zoomagnetism [.zaua'maegnatizam] n

dzīvnieku magnētisms zoomorphism [.zaua'moifizam] n zoo-

morfisms zoophyte ['zauafait] n hiol. zoofits zooplankton [.zsua'plaeqktan] n zoo-planktons

zoot [zu:t] a sar. : z. suit — stilīgs uzvalks;

z. suiter — stilīgais zootechnician [.zauatek'ni/n] n zootehniķis zootechnics [.zaua'tekniks] n zootehnika zootechny ['zsuatekni] sk. zootechnics zooter ['zu:to] n sl. stilīgais zootomy [zau'otami] n 1. dzīvnieku sekcija;

2. salīdzināmā (dzīvnieku) anatomija zooty ['zu:ti] sl. I n stilīgais; II a stilīgi ģērbies Zoroastrianism [.zorau'aestnanizam] n rel.

zoroastrisms zoster ['zosta] n hot. tinējs zouave [zu:'a:v] n zuāvs zounds [zaunds] int novec. sasodīts!; velns lai parauj!

Zulu ['zu:lu:] I n 1. zuluss; zulusiete; 2. niev. nēģeris; nēģeriete; 3. zulusu valoda; II a zulusu-

zwieback ['zwi:baek] n sausiņi; grauzdēta baltmaize

zygoma [zai'gauma] n (pl zygomata

[zai'gsumats]) anat. vaiga kauls

1266**zygomata** *sk.* **zygoma**

zygomatic [.zaigəu'mætik] *a* : z. bone *anat.* — vaiga kauls

zygoses *sk.* **zygosis**

zygosis [zai'gəusis] *n* (*pl* zygoses [zai'gəusi:z]) *biol.* konjugācija

zygote ['zaigəut] *n biol.* zigota

zymology [zai'molədzi] *n* zimoloģija

zymoses *sk.* **zymosis**

zymosis [zai'məusis] *n* (*pl* zymoses [zai'məusi:z]) **1.** rūgšana; fermentācija; **2.** rūgšanas slimība; infekcija

zymotic [zai'mntik] *a* **1.** rūgšanas-; fermentatīvs; **2.** infekcijas-; z. desease — infekcijas (lipīga) slimība

zymurgy ['zaimz:dzi] *n* raudzēšanas rūpniecības tehnoloģija Ģeogrāfiskie nosaukumi

Sarakstā minētas visas valstis un to galvaspilsētas, lielākās pasaules pilsētas (visas ar vairāk par 2 milj. iedzīvotāju, Eiropā arī mazākas), kolonijas u.c. atkarīgās teritorijas, ASV un Austrālijas štati, Kanādas un DĀR provinces, kā ari Anglijas grāfistes. Upes, kalni, jūras šaurumi, līči, ezeri u.c. ģeogrāfiski objekti doti izlases veidā.

Aberdeen [,xto'di:n] Aberdīna Abidjan [,xbi'd3a:n] Abidžana Abu Dabi [,a:bu:'da:bi] Abū Dabī Accra [a'kra:] Akra Addis Ababa [.aedis'aebsba] Adisabeba Adelaide ['aedaleid] Adelaida Aden ['eidn] Adena Adriatic Sea [.eidnaetik'si:] Adrijas jūra Aegean Sea [ī'd^.-an'si:] Egejas jūra Afganistan [aef,gem'sta:n] Afganistāna Africa ['aefiika] Āfrika Alabama [.aeb'baema] Alabama Aland Islands ['oibndaibndz] Ālandu salas Alaska [a'laeska] Aļaska (pussala, ASV štats) Albania [ael'beima] Albānija Alberta [ael'b3:t3] Alberta Aleutian Islands [a'lu:/snaibndz] Aleutu salas

Alexandria [.aelig'zaindna] Aleksandrija Algeria [ael'd^ana] Alžīrija Algiers [ael'djiaz] Alžīra AI Kuwait [elku'weit] sk. Kuwait Alma-Ata [aeLmabta:] Alma-Ata Afķs [aelps] Alpi Amazon ['aemazan] Amazone America [s'menko] Amerika Amman [a'main] Ammāna Amsterdam ['aemstadaem] Amsterdama Andes f'aendi:z] Andi

Andorra [aen'doira] Andora

Andorra la Vella [aen'cbire b'veb] Andora

la Velja Angola [aeq'gsub] Angola Anguilla [aeq'gib] Angilja Ankara ['aenksra] Ankara Antananarivo ['aenta.naena'riivsu] Anta-nanarivu

Antarctic Continent [aent'aiktik'kontinant] Antarktīda

Antarctic Region [aent'a:ktik'ri:d33n] Antarktika

Antigua and Barbuda [aen'tiiga and

ba:'bju:da] Antigva un Barbuda Antilles [aen'tili:z] Antiļu salas Antwerp ['aentw3:p] Antverpene Apia f'aepia] Apija

Appalachians [.zepa'leit/isnz] Apalači Appenines ['aepxnamz] Apenini Arabia [s'reibia] Arābija Arabian Sea [a'reibian'si:] Arābijas jūra Arctic, Arctic Region ['a:ktik, 'a:ktik'ri:d33n] Arktika

Arctic Ocean ['aiktik'su/an] Ziemeļu Ledus okeāns

Argentina [,a:d33n'ti:na] Argentina Arizona [.aen'zsuna] Arizona Arkansas ['aikanso:] Āikanzasa Armenia [ai'miims] Armēnija

1268Ar Riyad [a:'ņja:d] Rijāda Aruba [a'ruiba] Aruba Ashgabad [.ae/ga'ba:d] Ašhabada Asia ['ei/a] Āzija

Asia Minor ['ei/a'maina] Mazāzija (pussala) Asmara [aes'ma:re] Asmera Asuncion [a'sunsisun] Asunsjona Athens ['aefhnz] Atēnas Atlanta [at'laenta] Atlanta Atlantic Ocean [at'laentik'au/n] Atlantijas okeāns

Australia [o'streilia] Austrālija Australian Alps [n'streihsn'aelps] Austrālijas Alpi

Austria ['ostna] Austrija Avon ['eivan] Eivona Azerbaijan [,aez3bai'd3a:n] Azerbaidžāņa Azores [a'zoiz] Azoru salas

BabelMandeb [.baebel'maendab] Bābel-

mandebs, Bābelmandeba jūras šaurums Bahamas [ba'hcr.maz] Bahamas, Bahamu salas

Bahrain [ba:'rein] Bahreina Bairiki f'beinki] Bairiki Baku [bo'ku:] Baku Balkans [twilkanz] Balkāni Baltie Sea [Tx>:ltik'si:] Baltijas jūra Baltimore [Tjoiltima] Baltimora Bamako [.baimailcau] Bamako Bandarseribegavana ['baendar.senbegs'

vaena] Bandarseribegavana Bangalore [.bxqgslo:] Bengalora Bangkok ['baeniļkok] Bangkoka Bangladesh [.baengla'de/] Bangladeša Bangui [baiq'gi:] Bangi Banjul [baen'd3u:l] Bandžula Barbados [ba:'beidauz] Barbadosa Barcelona [.baisilsuna] Barselona Basseterre fbaestaroļ Bastera Bedfordshire ['bedfad/a] Bedfordšīra

Beirut [bei'nr.t] Beirūta

Belfast [bel'fa:st] Belfasta

Belgium fbeldjam] Beļģija

Belgrade [bel'greid] Belgrada

Belize [be'li:z] Beliza

Belmopan [.belmau'paen] Belmopana

Benin [be'ni:n] Benina

Berkshire fbaik/s] Bērkšlra

Berlin [b3:'hn] Berlīne

Bermuda [Islands] [ba'mjuida ('aibndz)]

Bermudas, Bermudu salas Berne [b3:n] Beme Bhutan [bu:'ta:n] Butāna Birmingham [Twimnpm] Birmingema Bishkek [bifkek] Biškeka Bissau [bi'sau] Bisava, Bisau Blackpool ['blaekpu:l] Blekpūla Black Sea ['blaek'si:] Melnā jūra Bogota [.bogau'ta:] Bogota Bolivia [ba'hvia] Bolīvija Bombay [bom'bei] Bombeja Bonn [bcn] Bonna

Boputhatswana [,bnpu:t3t'swa:n3] Bopu-tatstvana

Bosnia and Herzegovina ['bnznioond-,h3:tS3ga v'vi:na] Bosnija un Hercegovina Bosphorus [trosparas] Bosfors, Bosfora jūras

šaurums Boston [Tiustsn] Bostona Botswana [bo'tswains] Botsvāna Bourkina Fasso [burki'naifA'so:] Burkinafaso Bradford [bredfod] Bredforda Brasilia [bra'ziha] Brazilja Bratislava [,braeti'sla:v3] Bratislava Brazil [bre'zd] Brazīlija Brazzaville [tjraszsvil] Brazavila Bridgetown [bnd3taun] Bridžtauna Brighton fbraitan] Braitona Brisbane ['bnzban] Brisbena British Columbia fbnti/ks'lAmbia] Britu

Kolumbija Bronx [bronks] Bronksa

1269Brooklyn [*biuklin] Bruklina Brunei ['bni:nai] Bruneja Brussels ['brAslz] Brisele Bucharest ['bjuikarest] Bukareste Buckinghamshire ['bAkiipn/a] Bakin-gemšira

Budapest [''bjuidapest] Budapešta Buenos Aires ['bwena.aianz] Buenosairesa Bujumbura [.bu^amtmara] Bužumbura Bulgaria [bAl'geana] Bulgārija Burma ['b3:ma] sk. Myanma Burundi [bu'rundi] Burundi Byelorussia [bi,ebu'rA/a] Baltkrievija

Cabo Verde [IcAVu'vsida] Kaboverde Cairo f'kaiarau] Kaira Calcutta [kaelTcAta] Kalkuta California [,kaeli'fo:nia] Kalifornija Cambodia [kaem'baudia] Kambodža Cambridge ['keimbnd3] Kembridža Cambridgeshire ['keimbnd3/a] Kem-bridžšlra

Cameroon [.kaems'ruin] Kamerūna Canada [kaenada] Kanāda Canary Islands [ka'neariailandz] Kanāriju salas

Canberra ['kaenbara] Kanbera Cannes [kaen] Kannas Cape Kennedy [.keip'kenidi] Kenedija rags Cape of Good Hope [Jceipavgud'haup]

Labās Cerības rags Cape Province [.keip'provins] Kāpas province

Cape Town ['keiptaun] Keiptauna Cape Verdi [,keip'v3:dļ sk. Cabo Verde Caracas [ka'raekas] Karakasa Cardiff ['kardif] Kārdifa Caribbean Sea [.kaeribian'si:] Kārību jūra Carpathians [ka:'pei9ianz] Karpati Castries [kae'strirz] Kastri Caucasus [Traikasas] Kaukāzs

Cayman Islands ['keiman,ailandz] Kaimanu salas

Central African Republic ['sentral 'aefrikann

'pAbhk] Centrālāfrikas Republika Ceuta ['sju:ta] Seūta Ceylon [si'lun] sk. Sri Lanka Chad [t/aed] Čada Changchun ['t/aeiļt/un] Čančuņa Channel Islands ['t/aenal.aibndz] Nor-

mandijas (Kanāla) salas Chengdu ['t/aerjdu] Čendu Cheshire ['t/e/a] Češīra Chicago [/īTcaigau] Čikāga Chile ['t/iii] Čīle China ft/ama] Ķīna

Chomolungma [.t/auma'luqma:] sk. Everest

Chongging ['t/oqgii]] Čunčina Christmas Island [Tcnsmas.ailand] Ziemsvētku sala Ciskei [.sis'kai] Siskeja Cleveland ['kli:vland] Klīvlenda Cocos Islands [kaukas,ailandz] Kokosu salas

Cologne [ka'laun] Ķelne Colombia [ka'lnmbia] Kolumbija Colombo [ka'lombau] Kolombo Colonia [ka'launia] Kolonija Colorado [,kob'ra:dau] Kolorādo Comoros ['komarauz] Komoras, Komoru salas

Conakry [Tconakn] Konakri Congo ['koqgau] Kongo Connecticut [ka'nektikat] Konektikuta Cook Islands [Taikailandz] Kuka salas Copenhagen [.kaupn'heign] Kopenhāgena Cordilleras [Jco:di'ljearaz] Kordiljeri Cornwall [Tca:nwa:l] Komvola Costa Rica [,kosta'ri:ka] Kostarika Cote d'Ivoire ['kotdivua:] Kotdivuāra Coventry [Tcovantn] Koventri Croatia [krau'ei/a] Horvātija

1270Cuba ['kjuibs] Kuba Cumbria [kombria] Kambrija Cyprus ['saipras] Kipra Czechia ['t/ekia] Čehija

Dahomey [da'haumi] sk. Benin Dakar ['daeka:] Dakara Dallas ['daebs] Dalasa Damascus [da'maiskas] Damaska Danube ['daenjurb] Donava Dardanelles [,da:da'nelz] Dardaneļi, Dar-

daneļu jūras šaurums Daressalam [,da:ressa'la:m] Daresalama Delaware [delawea] Delavēra Delhi ['deli] Deli

Denmark ['denmaik] Dānija Derbyshire ['da:bi/a] Dārbšīra Detroit [da'troit] Detroita Devon ['devn] Devona Dhaka ['daeks] Daka Djibouti [d3i"bu:ti] Džibuti Doha ['dauha] Doha Dominica [.domi'ni:ka] Dominika Dominicana [da.mim'kaena] Dominikana Dorset ['do:sit] Dorseta Dover [dauva] 1. Duvra; 2.: Strait of

D. - Padekalē, Duvras [jūras] šaurums Dublin ['dAbhn] Dublina Dundee ['dAndi] Dandl Durban [d3:ban] Durbana Durham ['dAram] Darema Dushanbe [dju:'/a:mba] Dušanbe

East London [.iist'Lvndan] īstlondona Ecuador ['ekwsda:] Ekvadora Edinburgh ['echnbara] Edinburga Egypt ['i:d3ipt] Ēģipte El Salvador [el'saelvado:] Salvadora England ['njglaend] Anglija English Channel ['ingh/'t/aenal] Lamanšs Equatorial Guinea [.ekwa'tainal'grni] Ekvatoriālā Gvineja

Eritrea [.en'treia] Eritreja Essex ['esiks] Eseksa Estonia [es'taunia] Igaunija Ethiopia [,i9i'aupia] Etiopija Eton ['i:tan] Itona Europe ['juarap] Eiropa Everest ['evanst] Everests

Faeroes ['fearauz] Farēras, Farēru salas Falkland Islands ['fo:kbnd,ailandz] Folk-

lendas, Folklendu salas Fiji ['fi:d3i] Fidži Finland ['finland] Somija Florida ['flrmda] Florida Folkestone ['faokstan] Folkstona France [fra:ns] Francija Freetown ['fri:taun] Fritauna French Guiana ['frent/gi'a:na] Franču Gviāna

French Polynesia ['frent/,pnli'ni:zia]

Franču Polinēzija Frunze [friinze] sk. Bishkek Funafuti [,fju:na'futi] Funafuti

Gabon [gae'bon] Gabona Gaborone [,ga:ba'raum] Gaborone Gambia ['gaembia] Gambija Ganges ['gaend3i:z] Ganga Gaza Strip [,ga:za'stnp] Gazas sektors Geneva [d3i'ni:va] Ženēva Georgetown ['dp^taun] Džordžtauna Georgia" [^33^313] Džordžija Georgiab [^33^313] Gruzija Germany ['d33:m3ni] Vācija Ghana ['ga:n3] Gana

Gibraltar [d3i*bra:lta] Gibraltārs, Gibraltāra

jūras šaurums Gilbert Islands ['gilbataibndz] sk. Kiribati Glasgow ['glaisgsu] Glāzgova Gloucestershire ['glosts/s] Glosteršīra Great Britain [.greit'bntn] Lielbritānija

1271Greece [gri:s] Grieķija Greenland ['grirnbnd] Gienlande Greenwich ['gnmd3] Griniča Grenada [gri'neub] Grenada Guadeloupe [.gwaidaluip] Gvadelupa Guam [gwa:m] Guama Guangzhou ['gwaei^au] Guaņdžou Guatemala [,gwa:t3'ma:b] Gvatemala Guinea ['gim] Gvineja Guinea-Bissau ['guubi'sau] Gvineja-Bisava,

Gvineja-Bisau Guyana [gai'aena] Gajana

Hague [heig] Hāga

Haiti ['heiti] Haiti

Hampshire fhsmp/a] Hempšīra

Hanoi [ha'noi] Hanoja

Harare [ha'raire] Harare

Hareford and Worcester [.herifadand

'wusta] Hereforda un Vustera Harlem [*ha:bm] Hārlema Havana [ha'vaena] Havana Hawaiian Islands [hai'waiiian'aibndz]

Havajas, Havaju salas Helsinki [*helsi?]ki] Helsinki Hertfordshire ['haitfad/a] Hārtfordšīra Himalayas [.himaleiaz] Himalaji Hiroshima [hi'ru/ima] Hirosima Ho Chi Minh ["hau/ii'min] Hošimina Holland [tmland] Holande Hollywood fhohvud] Hohvuda Honduras [hon'djuaros] Hondurasa Hong Kong [JiDij'koi]] Honkonga Honiara [Jnmi'aire] Honiara Houston fhjutsten] Hjūstona Hudson [liAdsn] Hudzona Hudzon Bay [.hAdsn'bei] Hudzona līcis Humberside [TiAmbasaid] Hambersaida Hungary [TiAngari] Ungārija Huron fhjuaran] Hūrons, Hūroņu ezers

Iceland ['aisbnd] Islande Idaho ['aidahau] Aidaho Illinois [.lh'noi] ūinoisa India ['india] Indija

Indian Ocean ['indiariau/an] Indijas okeāns

Indiana [.indi'aena] Indiana

Indianapolis [.mdia'naepalis] Indianapolisa

Indonesia [.inda'niizia] Indonēzija

Iowa ['aiava] Aiova

Iran [i'ra:n] Irāna

Iraq [i'ra:k] Irāka

Ireland ['awbnd] Īrija

Islamabad [xz,la:ma'ba:d] Islamabada

Isle of Wight [.aibv'wait] Vaita sala

Israel ['īzred] Izraēla

Istanbul [ostxn'bu:l] Stambula

Italy ['itah] Itālija

Ivory Coast ['aivan.kaust] sk. Cote d'lvoire

Jakarta [d3a'ka:ta] Džakarta Jamaica ļ^s'meika] Jamaika Japan [d3a'paen] Japāna Java ['d3a:va] Java Jerusalem ^a'ruisabm] Jeruzaleme Johannesburg [d33u'haenisb3:g] Johan-nesburga

Jordan ['dp:dn] 1. Jordānija; 2. Jordāna

(upe)

Kabul [*ko:bl] Kabula Kampala [kxm'paib] Kampala Kampuchea [Joempu't/iia] sk. Cambodia Kansas ['kasnzas] Kanzasa Karachi [ka'ra:t/i] Karači Kashmir [kac/mia] Kašmira Katmandu [Jca:tma:n'du:] Katmandu Kazakhstan [,kaezaek'sta:n] Kazahija Kent [kent] Kenta Kentucky [kan'tAki] Kentuki

1272Kenya [kenia] Kenija Kharkov [Tcairkof] Harkova Kharto[u]m [ka:'tu:m] Hartuma Kiev [Tajef] Kijeva Kigali [ki'ga:h] Kigali Kilimanjaro [,kiliman'd3a:rau] Kili-mandžāro

Kingston [leiqstan] Kingstona (Jamaikā) Kingstown ['langstaun] Kingstona (Sent-

vinsentā un Grenadīnās) Kinshasa [knj'/aisa] Kinšasa Kirghizia [lofgizia] Kirgīzija Kiribati [,kin'ba:ti] Kiribati Kishinev [.ki/i'njoif] Kišiņeva Klondike [Tdnndaik] Klondaika Korea [ka'ria] Koreja Koror [ka'ro:] Korora Kuala Lumpur [.kwailalumpua] Kuala-

lumpura Kuwait [ku'weit] Kuveita

La Paz [la:'paez] Lapasa Lagos ['leigas] Lagosa Lahore [la'ha:] Lahora Lancashire ['laenka/a] Lankašīra Laos ['la:os] Laosa Latvia ['laetvia] Latvija Lebanon ['lebanan] Libāna Leicestershire [lesta/a] Lesteršīra Leningrad ['leningra:d] sk. St. Peterburg Lesotho [la'su:tu:] Lesoto Liberia [lai'biana] Libērija Libreville [,li:bra'vi:l] Librevila Libya [libia] Lībija

Liechtenstein ['liktanstam] Lihtenšteina Lilongwe [hlorjgwt] Lilongve Lima ['hma] Lima Lisbon ['lizban] Lisabona Lithuania [.liOu'eima] Lietuva Liverpool ['livapuil] Liverpūle Ljubljana [ljub'lja:na] Ļubļana

Lome [b:'mei] Lome

London ['Undan] Londona

Los Angeles [los'aendjdiiz] Losandželosa

Louisiana [lu:,izi'aena] Luiziāna

Luanda [lufaenda] Luanda

Lusaka [lu:'sa:ka] Lusaka

Luxemburg ['lAksamb3:g] Luksemburga

Macau [malcau] Makao Macedonia [maesi'dauma] Maķedonija Madagaskar [maeda'gzeska] Madagaskara Madeira [ma'diara] Madeiras salas Madras [ma'dra:s] Madrasa Madrid [ma'dnd] Madride Maine [mem] Mena Majuro [ma'diara] Madžuro Malabo [ma'laibau] Malabo Malawi [malaiwi] Malāvi Maldives ['ma:ldivz] Maldivija, Maldivu salas

Male ['ma:lei] Male

Mali ['ma:h] Mali

Malta ['ma:lta] Malta

Man, Isle of Man [maen, .ailav'maen] Mena,

Menas sala Managua [ma'naigwa] Managva Manama [ma'naema] Manāma Manchester ['maent/ista] Mančestra Manhattan [maen'haetan] Manhetena Manila [ma'mla] Manila Manitoba [.maeni'tauba] Manitoba Mansfield ['maensfiild] Mensfilda Maputo [ma'pu:tau] Maputu Marseilles [mai'sei] Marseļa Marshall Islands ['ma:/l.ailandz] Maršala Salas

Martinique [,ma:ti'ni:k] Martinika Maryland ['meanland] Mērilenda Maseru ['maezaru:] Maseru Massachusetts [.massa't/u:sits]

Masačūsetsa

1273Mauritania [jnon'teinia] Mauritānija Mauritius [[ma'n/as] Mauricija Mayotte ['meiaut] Majota Mbabane [mba:*ba:n3] Mbabane McKinley [mskinli] Makinlijs Mediterranean Sea [.medits'reinian'si:]

Vidusjūra Melbourne ['melban] Melburna Melilla [ma'lib] Melilja Mexico City ['meksiksu'siti] Mehiko Mexico ['meksikau] Meksika Miami [mai'aemi] Maiami Michigan ['mi/igsn] 1. Mičigana;

2. Mičigans, Mičigana ezers Micronesia [.maikra v'niizia] Mikronēzija Milwaukee [mil'wo:ki] Milvoki Minneapolis [jniru'aepalis] Mineapolisa Minnesota [.mini'sauta] Minesota Minsk [minsk] Minska Mississippi [jmsi'sipi] Misisipi Missouri [mi'zaun] Misūri Moldavia [mol'deivia] sk. Moldova Moldova [mol'dauva] Moldova Monaco-ville ['monakauvil] Monako Mongolia [mt>i]'g3uli3] Mongolija Monrovia [mon'rsuvia] Monrovija Mont Blanc ['mon'bla:»]] Monblāns Montana [mm'taina] Montana Montevideo [.montivi'deiau] Montevideo Montreal [.montn'o:!] Monreāla Montserrat [jnontsa'raet] Montserrata Morocco [ma'rckau] Maroka Moroni [mo'rsuru] Moroni Moscow ['moskau] Maskava Mozambique [.mauzam'biik] Mozambika Munich ['mju:mk] Minhene Muqdisho [muk'di/a] Mogadīšo Muscat ['mAskat] Maskata Myanma ['mjaenma] Mjanma

Nairobi [nai'roubi] Nairobi Namibia [nac'mibia] Namlbija

Naples ['neiplz] Neapole

Nassau ['naeso:] Naso

Natal [na'tael] Natāla

Nauru [.nau'ru:] Nauru

Ndjamena [nd3a:'meui3] Ndžamena

Nebraska [m'braeska] Nebraska

Nepal [m'po:l] Nepāla

Netherlands ['neSabndz] Nīderlande

Netherlands Antilles ['neSabndzaen'tili:z]

Nīderlandes Antiļas Nevada [ni'vaeds] Nevada New Brunswick [,nju:'brAnzwik]

Ņūbransvika New Caledonia [.njuikaeli'dauma] Jaun-

kaledonija New Guinea [,nju:'guu] Jaungvineja New Hampshire [.njui'haemp/a]

Ņūhempšīra New Haven ['nju:heivn] Ņūheivena New Hebrides [,nju:hebndi:z] sk. Vanuatu New Jersey [,nju:'d33:zi] Ņūdžersija New Mexico [.njui'meksiksu] Ņūmeksika New Orleans [.njui'oilisnz] Ņūorleāna New South Wales ['njuisauG'weilz] Jaun-

dienvidvelsa New York ['nju:jo:k] Ņujorka New Zealand [,nju:'zi:bnd] Jaunzēlande Newcastle ['nju:ka:sl] Ņūkāsla Newfoundland [.njufand'lsend] Ņūfaund-lenda

Newport ['nju:po:t] Ņūporta

Niagara [nai'aegara] Niagara

Niagara Falls [nai'aegara'foilz] Niagaras

ūdenskritums Niamey [nja:'mei] Niameja Nicaragua [.mka'raegjua] Nikaragva Nicosia [.nikau'sia] Nikosija Niger [nii^ea] Nigēra Nigeria [nai^iaria] Nigērija Nile [nail] Nīla Norfolk ['no:fak] Norfolka North America ['noiGa'menka] Ziemeļamerika

1274North Carolina ['noiB.kaera'laina] Ziemeļ-karolīna

North Dakota ['noiQcta'kauts] Ziemeļdakota North Korea ['noiBka'na] Ziemeļkoreja North Sea ['no:0'si:] Ziemeļjūra Northern Ireland ['norčbn'aiabnd] Ziemeļīrija

Northern Mariana Islands [noiSan-

,maen'a:n3 .aibndz] Ziemeļmarianas Salas Northern Territory ['noiOan'tentan]

Ziemeļu teritorija (Austrālijas teritorija) Northwest Territories [.noiG'west'tentraiz] Ziemeļrietumu teritorijas (Kanādas teritorija) Norway ['no:wei] Norvēģija Nottingham ['ntrtnpm] Notingema Nouakchott [nwa:k'/ot] Nuakšota Nova Scotia [.nsuvs'skau/s] Jaunskotija Nukualofa [.nuikua'bfa] Nukualofa

Oceania [.susi'cunia] Okeānija

Ohio [au'haiau] Ohaio

Oklahoma [.aukbTisuma] Oklahoma

Oman [su'mcun] Omāna

Ontario [on'teanau] Ontārio (Kanādas

province, ezers) Oporto [3i/'po:t3u] Portu Orange Free State ['onn^frii'steit] Oranjes

brivvalsts (DĀR province) Oregon ['origan] Oregona Orinoko [.orinauka] Orinoko Orkney Islands ['o:kni,aibndz] Orkneju salas

Osaka [au'saika] Osaka Oslo ['ozbu] Oslo Ottawa f'otava] Otava Ouagadougou [,wa:g3'du:gau] Vagadugu Oxford ['oksfad] Oksforda

Pacific Ocean [pa'sifik'au/n] Klusais okeāns

Pakistan [,pa:ki'sta:n] Pakistāna

Palau [pa'lau] Palau

Palestine ['paelistain] Palestīna

Pamirs [pa'miaz] Pamirs

Panama [.paena'ma:] Panama

Papua New Guinea ['paepjuanjuj'gim]

Papua-Jaungvineja Paraguay ['paeregwai] Paragvaja Paramaribo [.paers'maenbau] Paramaribo Paris t'paens] Parize Pearl Harbour fp3:lTia:b3] Pērlahārbora Peking (Beijing) [piilai], bei'd^q] Pekina Pennsylvania [.pensil'veinia] Pensilvānija Perth [p3:0] Pērta Peru [pa'ru:] Peru

Philadelphia [.fib'delfb] Filaldelfija Philippines ['fihpi:nz] Filipīnas Phnompenh [.nom'pen] Pnompeņa Pitcairn Island ['pitkean.aibnd] Pitkēma Pittsburgh ['pitsb3:g] Pitsburga Plymouth ['plimaG] Plimuta Poland ['paubnd] Polija Port Elizabeth [.poiti'lizabaQ] Portelizabeta Port Louis [po:tlu:is] Portluī Port Moresby [poit'moizbi] Portmorsbi Port of Spain [.poitav'spein] Portofspeina Port Vila [,po:t'vib] Portvila Port-au-Prince [.poitau'pnns] Porto-prensa

Porto-Novo [,po:t3u'n9uv3u] Portonovo

Portugal ['po:t/ugl] Portugāle

Prague [pra:g] Prāga

Praia f'praia] Praja

Pretoria [pn'to:na] Pretorija

Prince Edward Island

[,pnns'edw3d,aibnd] Prinča Edvarda sala Puerto Rico ['pw3:t3u'ri:k3u] Puertoriko Pusan ['pju:san] Pusana Pyongyang [.pjorj'jaer]] Phenjana Pyrenees [.pira'niiz] Pireneji

Qatar [TcAta:] Katara

1275Quebec [kwi'bek] Kvebeka Queensland ['kwi:nzlacnd] Kvinslenda Quito ['ki:tou] Kito

Rabat [reta] Rabāta Rangoon [raerj'guin] sk. Yangoon Red Sea ['red'si:] Sarkanā jūra Republic of South Africa [n'pAbliksv

'sauG'aefnka] Dienvidāfrikas Republika Reykjavik ['reikjsviik] Reikjavika Rhode Island [roud'aibnd] Rodailenda Richmond ['nt/mand] Ričmonda Riga ['riiga] Riga

Rio de Janeiro ['ri:3ud3d33'niar9u] Rio-dežaneiro

Rockies, Rocky Mountains ['rokiz, 'rnki-

.mauntinz] Klinšu kalni Romania [ra'meinia] Rumānija Rome [raum] Roma Roseau [rau'zau] Rozo Rotterdam ['rotadaem] Roterdama Russia [Va/s] Krievija Rwanda [ru'aenda] Ruanda

Sacramento [.saekra'mentau] Sakramento Sahara [saliaira] Sahāra Saigon [.sai'gnn] sk. Ho Chi Minh Saint George's [seint'd3o:d3iz]

Sentdžordžesa Saint Louis [seint'luus] Sentluisa Salt Lake City ['so:ltleik.siti] Soltleiksitija San Francisco [.saenfran'siskau] Sanfrancisko San Jose [.ssenhau'zai] Sanhosē San Juan [,saen'wa:n] Sanhuana San Marino [.sjenma'riinau] Sanmarino San Salvador [saen'saelvada:] Sansalvadora Sana ['szena] Sana Santiago f.saenti'aigau] Santjago Santo Domingo [.saentadau'mnjgau] San-todomingo

São Paulo [sauq'paulu:] Sanpaulu São Tomē [,saur|ta'mei] Santome São Tomē and Principe [.saurjtameand-

'pri:nsipi] Santome un Prinsipi Sarajevo ['saera'jeivau] Sarajeva Saskatchewan [sae'skaet/awan] Saskačevana Saudi Arabia [.saudia'reibia] SaūdaArābija Scotland ['skotbnd] Skotija Seattle [si'aetl] Sietla Senegal [,seni'ga:l] Senegāla Seoul [saul] Seula

Seychelles ['sei/alz] Seišelas, Seišelu salas

Shanghai [/aeiļ'hai] Šanhaja

Sheffield ['/efi:ld] Šefilda

Shenyang ['/enjaiiį] Šeņjana

Sierra Leone [si.erali'aun] Sjerraleone

Singapore [.siqga'pa:] Singapūra

Skopje ['skupja] Skopje

Slovakia [slau'vaekia] Slovākijā

Slovenia [slav'viinia] Slovēnija

Sofia ['saufia] Sofija

Solomon Islands ['st>laman,ailandz]

Zālamana Salas Somalia [sa'ma:lia] Somālija South America ['sauGa'merika] Dienvidamerika

South Australia ['sauOn'streiha] Dienvid-austrālija

South Carolina ['sauB.kaera'lama]

Dienvidkarolina South Dakota ['sauGda'kauta] Dienvid-dakota

South Korea ['sauGka'ria] Dienvidkoreja Southampton [sauG'aemptan] Sauthemptona Spain [spein] Spānija Sri Lanka [.sn'laerļka] Šrilanka St. Hellens [,senti'li:na] Svētās Helēnas sala

St. Kitts-Nevis [sanf.kits'ni.-vis] Sentkitsa

un Nevisa St. Lucia [san/'lu:/a] Sentlūsija St. Peterburg [sant'pi:tazb3:g] Sankt-pēterburga

1276St. Vincent [sanf'vinsant] Sentvinsenta Stockholm ['stokhaum] Stokholma Stradford-on-Avon ['straetfadan'eivan]

Stredforda pie Eivonas Sucre ['su:krei] Sukre Sudan [su:'da:n] Sudāna Suez Canal ['suuzka'nael] Suecas kanāls Surinam [.suarinaem] Surinama Suva ['su:va] Suva Svalbard ['svaelbaid] Svalbāra Swaziland ['swa:zilaend] Svazilenda Sweden ['swi:dn] Zviedrija Switzerland ['switsaland] Šveice Sydney ['sidni] Sidneja Syria ['sina] Slrija

Tadzhikistan [ta:,d3i:ki'sta:n] Tadžikija Tahiti [tailuti] Taiti Taipei [tai'pei] Taibei Taiwan [tai'vain] Taivana Tallin ['ta:hn] Tallina Tanzania [.taenza'ma] Tanzānija Tashkent [taefkent] Taškenta Tasmania [taez'meinia] Tasmānija Tbilisi [tbi'lisi] Tbilisi Tegucigalpa [ta,gu:si'gaelpa] Tegusigalpa Teh[e]ran [tia'ra:n] Teherāna Tel Aviv [,tela'vi:v] Telaviva Tennessee [.tena'si:] Tenesī Texas ['teksas] Teksasa Thailand ['tailaend] Taizeme Thames [temz] Temza Thimphu ['Bimpu:] Timpu Tianjin ['t/ast]d3m] Tjaņdziņa Timor ['tuna:] Timora Tirana [ti'raina] Tirāna Togo ['taugau] Togo Tokelau Islands ['taukalau.ailandz] Tokelau salas

Tokyo ['tsokjsu] Tokija

Tonga ['tot] a] Tonga Toronto [ta'rontau] Toronto

Transkei [.traenskai] Transkeja Transvaal ['traenzvail] Transvāla Trinidad and Tobago ['tnmdaedanta'beigau]

Trinidada un Tobago Tripoli ['tnpah] Tripole Tunis ['tju:nis] Tunisa Tunisia [tju:'nizia] Tunisija Turin [.tjua'nn] Turina Turkey [*t3:ki] Turcija Turkmenistan [,t3:kmem'sta:n] Turkmēnija Turks and Caicos Islands ['t3:ksandlceika-

.ailandz] Tērksa un Kaikosa salas Tuvalu [tu'vailu:] Tuvalu

Uganda [ju:'gaenda] Uganda Ukraine [juilcrein] Ukraina Ulan Bator ['uilanlxiita] Ulanbatora Ulster ['Alsta] Olstera United Arab Emirates [-[jui'naitid-'aerabe'miants]-] {+[jui'naitid- 'aerabe'miants]+} Apvienotie Arābu Emirāti United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland [ju:'naitid'kit]gdam av'greit'bntnan'na:5an'aiabnd] Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste United States of America [ju':naitid 'steitsava'menka] Amerikas Savienotās Valstis

Upper Volta ['Apa'volta] sk. Bourkina Fasso

Uruguay ['juaragwai] Urugvaja

Utah ['jurta:] Jūta

Uzbekistan [,uzbeki'sta:n] Uzbekija

Vaduz [fd:'du:ts] Vaduca Valletta [va'leta] Valleta Vancouver [vaen'ku:va] Vankūvera Vanuatu [,vaenu'a:tu:] Vanuatu Vatican [Vaetikan] Vatikāns

Venda ['vends] Venda

Venezuela [.veru'zweib] Venecuēla Vermont ['v3:mant] Vērmonta

1277Victoria [vik'to:ria] Viktorija Vienna [vi'ena] Vine Vientiane [,vjaei]'tja:n] Vjentjana Vietnam [,vi:et'naem] Vjetnama Vilnius [Vilmas] Viļņa Virgin Islands ['v3:d3in,ailandz] Virdžlnu salas

Virginia [va'd3inia] Virdžīnija Wales [weilz] Velsa

Wallis and Futuna Islands [-['wolisand-fju'tjuana.ailandz]-] {+['wolisand- fju'tjuana.ailandz]+} Volisa un Futunas salas Warsaw ['wo:sa:] Varšava Washington ['wo/it] tan] Vašingtona Waterloo [,wa:ta'lu:] Vaterlo Wellington ['weLiqtan] Velingtona West Bank of Jordan [.westbaeqkav

'd3o:dn] Jordānas upes Rietumu Krasts Western Australia ['westann'streilia]

Rietumaustrālija Western Sahara ['westansa'ha:ra] Rietum-sahāra

Western Samoa ['westasa'msua] Rietum-samoa

West Virginia ['westva^inia] Rietum-

virdžīnija White Sea ['wait'si:] Baltā jūra

Windhoek ['winthuk] Vindhuka Winnipeg ['wrnipeg] Vinipega Wisconsin [wis'konsin] Viskonsina Wuhan ['wu:han] Uhaņa Wyoming [wai'aumir]] Vaiominga

Xian [zian] Siaņa

Xianggang [zaerj'gasrj] sk. Hong Kong

Yamoussoukro ['jaemausukrau] Jamusukro Yangon ['jaerjga»]] Jangona Yaren ['jearan] Jarena Yaunde [ja:u:n'dei] Jaunde Yellow Sea ['jelau'si:] Dzeltenā jūra Yemen ['jeman] Jemena Yerevan [jera'vain] Erevāna Yokohama [jaukau'ha:ma] Jokohama Yugoslavia [ju:gau'sla:via] Dienvidslāvija Yukon f'jukan] Jukona

Zagreb ['za:greb] Zagreba Zaire [za:'ia] Zaira Zambezi [zaem'biizi] Zambeze Zambia ['zaembia] Zambija Zimbabwe [zun'ba:bwi] Zimbabve

1278 Personvārdi

Personvārdu sarakstā vairākumā gadījumu doti divi tulkojuma varianti— tradicionālais latviešu valodā lietotais un angļu izrunai atbilstošais.

Aaron ['esran] Ērons, Ārons

Abbey ['aebi] Ebijs

Abbot ['aebat] Ebots

Abe [eib] (dem. no Abraham) Eibs

Abel ['eibl] Eibels, Ābels

Abercrombie ['aebakrAmbi] Eberkrombijs

Abigail ['aebigeil] Ebigeila

Abraham ['eibrshaem] Eibrahems,

Ābrahāms Abrām ['eibram] Eibrams, Ābrams Acheson ['aet/isn] Ečesons Achilles [a'kiliiz] Ahillejs Ackroyd ['aekroid] Ekroids Ada ['eids] Eida, Ada Adam ['aedam] Edams, Ādams Ad[d]ams ['aedamz] Edamss Addison ['aedisn] Edisons Addlestone ['aedlstan] Edlstens Adela ['aedib] Edila, Adela Adelaide ['asdaleid] Edelaida, Adelaida Adelina [.aedi'liina] Edillna, Adelīna Adonis [a'dsums] Adonīds Adrian ['eidnan] Eidriens, Adrians Aegeus ['i:d;yu:s] Aigejs, Egejs Aelfric ['aelfrik] Elfriks Aenas [i:'ni:aes] Ainejs, Enejs Aeneid ['i:nnd] Eneīda Aeschylus ['i:skabs] Aishils, Eshils Aesculapius [,i:skju'lerpi3s] Asklēpijs, Eskulaps

Aesop ['i:sop] Ēzops Agamemnon [.aegs'memnan] Agamemnons Agatha ['aegaOa] Egata, Agata Agathocles [s'gaeGsi/kliiz] Agatokls Aggie ['aegi] (dem. no Agnes) Egija Agnes ['aegms] Egnesa, Agnese Agnew ['aegnju:] Egnjū Agricola [a'grikai/la] Agrikola Ahasuerus [a.haezju'iaras] Ahasvērs Aileen ['eili:n] Eilīna Ainsworth ['einzw3:0] Einsvērts Ajax ['eid3aeks] Aiaks AI [ael] (dem. no Albert, Alfred) Els, Als Alan ['aelan] Elans, Alans Albee ['o:lbi:] Olbijs Albert ['aeltot] Elberts, Alberts Alberta [ael'b3:t3] Elberta, Alberta Alcibiades [,aelsi"bai3di:z] Alkibiāds Alcmene [aelk'mi:ni:] Alkmēne Alcot [bilkat] Olkots Alcuin ['jelkwin] Elkvins Aldington ['oildiqtan] Oldington Aldous ['o:ldas] Oldess Aldrich [b:ldnt/] Oldričs Aldridge ['3:ldnd3] Oldridžs Alec[k] ['aehk] (dem. no Alexander) Eleks, Aleks

Alex ['acliks] Elekss, Alekss Alexander [,aehg'za:nda] Eleksānders, Aleksandrs

1279Alexandra [,aelig'za:ndra] Eleksandra,

Aleksandra Alfred ['aelfhd] Elfreds, Alfreds Alfrēda [ael'friida] Elfrīda, Alfrēda Algernon ['aek^anan] Eldžernons Alice ['aelis] Elisa, Alise Alicia [a'li/ia] Elišija, Alisija Alison ['aehsn] 1. siev. v. Elisona; 2. uzv.

Elisons Alistair ['aelista] Elisters Allah ['aela] Allāhs Allan ['aelan] Elans, Alans Allman ['oilman] Olmens Allston ['a:lstan] Olstons Alma ['aelma] Elma, Alma Alphonso [ael'fonzau] Elfonso, Alfonso Amabel ['aemabal] Emabela, Amabela Amanda [a'masnda] Emenda, Amanda Ambrose ['aembrauz] Embrozs Amelia [a'mirlia] Emīlija, Amālija Amery ['eiman] Eimerijs Ames [eimz] Eimss Amis ['eimis] Eimiss, Amiss Amos ['eimas] Eimoss, Amoss Ampere ['aempa] Ampērs Amundsen ['aimuiWsan] Amundsens Amy ['eurn] (dem. no Amelia) Eimija Anacreon [a'naekrian] Anakreonts Anaxagoras [.aenaek'saegaras] Anaksagors Andersen ['aendasn] Endersens, Andersens Anderson ['a:ndasn] Endersons Andrew ['aendru:] Endrū Andrews ['aendru:z] Endrūzs Androcles ['aendrai/kli:z] Androkls Andromache [aen'drtjmaki] Andromahe Andy ['aendi] (dem. no Andrew) Endijs Angela ['aen^ala] Endžela, Andžela Angelica [aen'd3elika] Andželika Angelina [.aendji'liina] Andžilīna Angus ['aeijgas] Enguss Anita [a'ni:ta] Anita Ann [aen] Ena, Anna

Anna ['aena] Ena, Anna

Annabel faenabel] Enabela, Anabela

Annabella [.asna'bela] Enabela, Anabella

Anne [aen] Ena, Anna

Annette [a'net] Anete

Annie ['aeni] Enija, Annija

Antaeus [aen'ti:as] Antejs

Anthea ['aenOia] Anteja

Anthony ['aentam, 'aenGani] Entonijs,

Antonijs Antigone [aen'tigani] Antigone Antoinette [.aentwa'net] Antuanete Antonia [aen'tauma] Entonija, Antonija Antony ['aentam] Entonijs, Antonijs Apelles [a'peli:z] Apulejs Aphrodite [.aefra i 'daiti] Afrodīte Appollo [a'polau] Apolons Arabella [.aera'bela] Erabela, Arabella Arbuthnot [a:'bA0nat] Ārbatnots Archer ['a:t/a] Ārčers Archibald ['a:t/ibo:ld] Ārčibolds, Ārcibalds Archie [*a:t/i] (dem. no Archibald) Ārčijs Archimedes

[,a:ki'mi:di:z] Arhimēds Argyle [a:'gail] Argails Argyll [a:'gail] Argails Ariel ['earial] Ariels Aristophanes [,aens'tofani:z] Aristofans Aristotle ['aenstotl] Aristotehs Arkwright ['a:krait] Arkraits Armstrong [aimstrnt]]Armstrongs Arnold ['a:nald] Arnolds, Arnolds Arrowsmith faerausmiB] Eurosmits Artemis ['artrmis] Artemīda Arthur ['a:9a] Arturs Ascham ['aeskam] Eskems Ascot[t] ['aeskat] Eskots Ashley ['ae/h] Ešlijs Ashton f'ae/tan] Eštons Askew ['aeskju:] Eskjū Aspasia [ae'speijia] Aspasija Asquith ['aeskwiB] Eskvits Astor ['aesta, 'aesta:] Estors, Astors

1280Atchison ['act/ isn, 'eit/isn] Ečisons, Eičisons Athelstan[e] ['aeQalstan, 'ae9alsta:n]

Etelstans Athena [a'9i:na] Atēna Athene [a'9i:ni:] Atēna Atkins ['aetkinz] Etkinss Atlee ['aetli] Etlijs Auber [n'bea] Obērs Aubrey [b:bn] Obrijs Audrey ['o:dn] Odrija August ['o:gast] Ogests, Augusts Augusta [o:'gAsta] Ogasta, Augusta Augustin[e] [o:'gAstin] Ogastins, Augustīns Augustus [oi'gAStas] Ogastuss, Augusts Aurelia [o:'ri:lia] Orīlija, Aurēlija Aurelius [o:'ri:li3s] Orilijs, Aurēhjs Aurora [oi'roira] Orora, Aurora Austen ['ostrn] Ostens Austin ['nstin] Ostins Ava ['a:va, 'eiva] Āva, Eiva Aveling ['eivhrj] Eivlings Avice ['ems] Eivisa Avis ['exvis] Eivisa

Baal [*beial] Baals

Bab[s] [baeb(z)] (dem. no Barbara) Beba

Bacchus ['baekas] Bakhs

Bach 1. [beitf] Beičs; 2. [ba:x] Bahs

Bacon ['beikan] Bēkons

Baedeker [t>eidika] Bēdekers

Bailey fbeih] Beihjs

Baker ['beika] Beikers

Baldie ['borldi] (dem. no Archibald) Boldijs

Baldwin [Tx>:ldwin] Boldvins

Balfour ['baslfua] Belfurs

Balliol ['beilial] Beiljels

Balthasar, Balthazar [.baelGa'za:]

Baltazars Balzak [baelzaek] Balzaks

Banquo fbaeijlcwau] Benkvo

Barbara [''barbara] Bārbara, Barbara

Barbusse [bailjjuis] Barbiss

Barker [ba:ka] Bārkers

Barkley [ba:kli] Bārklijs

Barlow [t>a:lau] Bārlovs

Barnaby [ba:nabi] Bārnabijs

Barnard [txiinad] Bārnards

Barney ['ba:m] (dem. no Barnard) Bārnijs

Barrett ['baerat] Berets

Barry fbaen] Berijs

Barrymore [baenmo:] Berimors

Bart [ba:t] (dem. no Bartholomew) Bārts

Bartholomew [bai'Gobmju:] Bārtolomjū,

Bartolomijs Barton [Txi:tn] Bārtons Basil [*baezl] Bezils, Bazils Bates [belts] Beitss Baxter ['baeksta] Beksters Beaconsfield [*bi:kanzfi:ld] Blkosnfilds Beatrice ['biatns] Biatrisa, Beatrise Beatrix [biatnks] Biatriksa Beattie" ['bi:ti] (dem. no Biatrice, Beatrix) Bitija

Beattieb, Beatty ['bi:ti] Bītijs Beauchamp ['bi:t/am] Bīčems Beaufort ['baufat] Boforts Beaumont ['baumant] Boumonts Beavan [bevan] Bevans Beaven [Tjevan] Bevens Beaverbrook ['bi:vabruk] Bīverbruks Beavon ['bevan] Bevons Beck [bek] (dem. no Rebecca) Beka Becket ['bekit] Bekets Becky ['beki] (dem. no Rebecca) Bekija Bede [bi:d] Bids

Bee [bi:] (dem. no Beatrice, Beatrix) Bi Beecher ['but/a] Bīčers Beecher-Stowe ['bi:t/a'stau] Bīčere-Stova Beelzebub [bi:'elzibAb] Belcebuls Beethoven [beit/;auvn] Bēthovens Bel [bel] (dem. no Annabella, Arabella,

Isabella) Bela Belinda [bi'hnda] Belinda

1281Bella ['bete] (dem. no Annabella, Arabella,

Isabella) Bella Bellamy ['betemi] Belamijs Bellini [ba'li:m] Bellini Ben [ben] (dem. no Benjamin) Bens Benedict ['benidikt] Benedikts Benjamin ['benjamin] Bendžamins,

Benjamins Bennet[t] fbenit] Benets Benson [1>ensn] Bensons Bentham ['bentam] Bentams Beowulf ['beiavwulf] Beovulfs Berenice [.berinaisi] Berinaisija, Berenika Berger [*b3:d33] Bērdžers Berkeley 1. [ba:kli] Bārklijs; 2. amer.

[*b3:kli] Bērklijs Berlioz ['bealiauz] Berliozs Bernard 1. ['b3:nad] vir. v. Bernards;

2. [b3:'na:d, "b3:nad] uzv. Bernards Berney, Bernie ['b3:ni] (dem. no Bernard) Bērnijs

Bernstein [l>3:nstain] Bemstains

Bert [b3:t] (dem. no Albert, Bertram, Gilbert,

Herbert, Hubert, Robert) Bērts Bertha ['b3:9a] Bērta, Berta Bertie 1. ['b3:ti] (dem. no Albert, Bertram, Gilbert, Herbert, Hubert, Robert) Bērtijs; 2. ['ba:ti, 'b3:ti] uzv. Bārtijs, Bērtijs Bertram [litram] Bērtrams Bertrand ['b3:trand] Bērtrands Beryl fbenl] Berila Bess [bes] (dem. no Elisabeth) Besa Bessie, Bessy ['besi] (dem. no Elisabeth) Besija

Beth [be8] (dem. no Elisabeth) Beta Betsey, Betsy ['betsi] (dem. no Elisabeth) Betsija

Betty ['beti] (dem. no Elisabeth) Betija Beulah ['bju:la] Bjūla Bevan fbevan] Bevans Beverley ['bevah] Beverlijs Beveridge fbevar^] Beveridžs

Bevin fbevin] Bevins Bex [beks] (dem. no Rebecca) Beksa Biddy ['bidi] (dem. no Bridget) Bidija Bill [bil] (dem. no William) Bills Billy ['bill] (dem. no William) Billijs Bizet ["bizei] Bizē Blackmore ['blaekmo:] Blekmors Blair [blea] Blērs Blake [bleik] Bleiks Blanch [e] [bla:nt/] Blānča Bloomfield ["blu:mfi:ld] Blūmfilds Bob [bob] (dem. no Robert) Bobs Bobbie, Bobby ['bobi] (dem. no Robert) Bobijs

Boccaccio [bo'ka:t/iau] Bokačo

Boethius [bau'i:0ias] Boētijs

Boleyn ['buhn] Bulina, Boleina

Bolingbroke [*bolit]bruk] Bolingbruks

Bonaparte ['baunapa:t] Bonaparts

Borgia fboidya] Bordžija

Bosinney [bo'sini] Bosinijs

Boswell ['bozwal] Bosvels

Bothwell ['boOwal] Botvels

Botticelli [.būti't/eli] Botičelli

Bourbon ['buaban] Burbons

Bowie ['baui] Bouijs

Boyle [bad] Boils

Brabantio [bra'baentiau] Brabantio

Brahma ['bra:ma] Brahma

Brahms [bra:mz] Bramss

Brant [bra:nt] Brants

Brenda ['brenda] Brenda

Bret Harte ['bret'hait] Brets-Hārts

Brian ['braian] Braiens

Bridges [Twidjiz] Bridžiss

Bridget ['bndyt] Bridžita, Brigita

Bridie ['braidi] (dem. no Bridget) Braidija

Brighton ['braitn] Braitons

Brisbane ['brizban] Brisbens

Brodie ['braudi] Broudijs

Bronte ['bronti] Bronte

Brook[e] [bruk] Bruks

1282Brougham [brum] Brums Brown [e] [braun] Brauns Browning [''braumij] Braunings Bruce [bru:s] Brūss Brutus ['bruitas] Bruts Bryan ['braian] Braians Bryce [brais] Braiss Buchanan [bjui'kaensn] Bjūkenans Buck [bAk] Baks

Buckingham [''bAknpm] Bakingems Buddha ['buds] Buda Bull [bul] Bulls

Bulwer-Lytton fbulwa'htn] Bulvers-Litons

Bunyan ['b/Jijan] Banjans

Burbage [forbidj] Bērbidžs

Burke [b3:k] Berks

Burleigh [*b3:h] BērUjs

Burns [b3:nz] Bēmss

Burton ['b3:tn] Bērtons

Bush [bu/] Buss

Butler [bAtb] Batlers

Byng[birj] Bings

Byrd[b3:d] Bērds

Byrne [barn] Bērns

Byrnes [b3:nz] Bērnss

Byron ['baiaran] Bairons

Bysshe [bi/] Bišs

Cadmon ['kaedmsn] Kedmons Caesar ['si:za] Cēzars Cagliostro [,kaeh't>storou] Kaljostro Cain[e] [kem] Kains

Calderon 1. ['korldaran] Kolderons;

2. [.kaekb'ron] Kalderons Caldwell ['korldwal] Koldvels Caleb [keibb] Keilebs, Kalebs Caligula [ka'ligjub] Kaligula Callaghan ['kaebhan] Kelahans Calvert ['kaelv3:t] Kelvērts

Calvin ['kaelvinļ Kalvins

Cameron ['kaemaran] Kemerons

Campbell ['kaembl] Kempbels, Kembls

Candida ['kaendub] Kandida

Canute [ka'nju:t] Kanuts

Capote [ks'psut] Kapote

Capulet [kaepjulet] Kapulets

Carew [ka'ru:] Karū

Carey ['kean] Kerijs

Carl [ka:l] Kāris

Carlisle [ka:'lail] Kārlails

Carlyle [kaflail] Kārlails

Carnegie [kai'negi] Kāmegijs

Carol [kaeral] Kerols

Carolina [kaere'laina] Kerolaina, Karolina

Caroline ['kaerslam] Kerolaina

Carpenter ['karpanta] Kārpenters

Carrie ['kaen] (dem. no Caroline) Kerija

Carrol ['kaeral] Kerols

Carson [ka:sn] Kārsons

Carter ['ka:ta] Kārters

Cartwright ['ka: trait] Kārtraits

Caruso [ks'ruizau] KarQzo

Casey [keisi] Keisijs

Cassandra [ka'saendra] Kasandra

Cassid, Cassidy ['kaesidi] Kesidijs

Cassius ['kaesias] Kesijs, Kasijs

Castro ['kaestrau] Kastro

Cat [kaet] Keta

Caterina [.kaeta'riino] Katerina

Catherine ['kaeBann] Ketrina, Katrīna

Cathie [kaeBi] (dem. no Catherine) Ketija

Cathleen ['kae01i:n] Ketlina

Cathy ['kaeGi] (dem. no Catherine) Ketija

Cato ['keitau] Katons

Catullus [ka'tAbs] Katuls

Caudwell ['koidval] Kodvels

Cavanagh ['kaevana] Kavana

Cawley [ko:h] Kolijs

Caxton ['kaekstan] Kekstons

Cecil ['sesl] Sesils

Cecilia [si'silia] Sesilija, Cecilija

Cecily f'sisili] Sesilija, Cecilija

Cedric ['si:dnk] Sidriks, Sedriks

1283Celia ['si:ha] Sīlija Cervantes [s3:'vaentiz] Servantess Chadwick ['t/aedwik] Čedviks Challice ['t/aelis] Čeliss Chalmers ['t/a:maz] Čālmers Chamberlain ft/eimtolin] Čemberlens Chambers ['t/eimbaz] Čeimberss Chandler ['t/a:ndb] Čāndlers Chaplin ['t/®phn] Čaplins, Čeplins Chapman ['t/aepman] Čepmens Charity ['t/aerati] Čerctija Charles [t/a:lz] Čārlzs Charley, Charlie ['t/a:h] (dem. no Charles) Čārlijs

Charlotte ['/a:bt] Šārleta, Šarlote Charmian ['t/aimian] Čārmiana Chatham ft/aetom] Četems Chatterton ['t/aetatan] Četertons Chattie, Chatty [t/sti] (dem. no Charity,

Charlotte) Četija Chaucer ['t/o:ss] Čosers Cheever [''t/isva] Čīvers Cheops ['ki:r>ps] Heopss Chesterfield ['t/estefi:ld] Česterfilds Chesterton ['t/estatan] Čestertons Chevalier [/a'vzeljei] Ševaljē Chippendale ['t/ipandeil] Čipendeils Chloe [kbui] Hloja Chopin ['/opae:»]] Sopēns Chris [kris] 1. (dem. no Christian, Christopher) Kriss; 2. (dem. no Christine) Kriša

Christ [kraist] Kristus Christabel [Tcnstabel] Kristabela Christian ['knstjan] 1. vīr. v. Kristjens,

Kristjans; 2. siev. v. Kristjena, Kristjana Christiana [.kristi'aina] Kristiāna Christie [kristi] 1. vīr. v. (dem. no Christian)

Kristijs; 2. uzv. Kristi, Kristijs Christina [kris'tiina] Kristīna Christine ['knsti:n, kn'stim] Kristīne Christopher ['knstafa] Kristofers

Chrysler [kraizb] Kraislers

Chudleigh ['t/Adli] Čadlijs

Churchill [tfr.tfū] Čērčils

Chuzzlewit ['t/Azlwit] Čazlvits

Cicero ['sisarau] Cicerons

Cindy ['smdi] Sindija

Circe ['s3:si] Kirke

Claire [klea] Klēra

Clara [kleara] Klēra, Klāra

Clare [klea] 1. vīr. v. Klērs; 2. siev. v. Klēra

Clarence [klaerans] Klerensa

Clarendon ['klaerandan] Klerendons

Clarice ['klaeris] Klerisa, Klarisa

Clarissa [kb'risa] Klarisa

Clark[e] [kla:k] Klārks

Claud[e] [kb:d] Klods

Claudia ['kb:dia] Klodija, Klaudija

Claudius ['klaidias] Klodijs, Klaudijs

Clayton ['kleitn] Kleitons

Clegg [kleg] Klegs

Clemense [klemans] Klemensa

Clement ['klemant] Klements

Clementina [kleman'tiina] Klementina

Clementine ['klemantam] Klementaina,

Klementīne Cleo ['kliau] Klio Cleopatra [kha'paetra] Kleopatra Cleveland [kli:vbnd] Klīvlends Cliburn ['klaib3:n] Klaiberns Clifford ['klifad] Klifords Clive [klaiv] Klaivs Clough [klAf, klu:] Klafs, Klū Clyde [klaid] Klaids Cobbet [kDbit] Kobets Cocke [kauk, kok] Kouks, Koks Cohen [kauin] Koens Coleridge [kaubnd3] Koulridžs Colette [ko'bt] Kolete Colin [kolrn] Kolins Colley ['koh] Kolijs Collier ['kolia] Koljers Collins ['kolinz] Kolinss

1284Columbina [,kolam'bina] Kolumbīna Columbine ['kolambain] Kolumbaina,

Kolumblne Columbus [ka'lAmbas] Kolumbs Combe [ku:m] Kūms Conan [Tcaunan, 'ktman] Konans Conan Doyle ['kaunan'doil] Konans Doils Confucius [kan'fju:/ss] Konfūcijs Congreve ['kungriiv] Kongrivs Connie ['koni] (dem. no Constance) Konija Connor ['kona] Konors Conrad ['konraed] Konreds, Konrāds Constable ['konstsbl] Konstebls Constance [konstans] Konstansa Cook[e] [kuk] Kuks Coolen ['kuilan] Kūlens Coolidge ['ku:lid3] Kūlidžs Coombes [ku:mz] Kūmzs Cooper f'kuipa] Kflpers Copernicus [ksu'pamikas] Koperniks Coppard [Tcopad] Kopards Copperfield fkopafiild] Koperfilds Cora [''koire] Kora

Cordelia [ko:'di:li3] Kordīlija. Kordēlija

Coriolanus [.kons i/'leinas] Koriolans

Corneille [ko:'nei] Komejs

Cornelia [ko:'ni:li3] Kornīlija, Kornēlija

Cornelius [ko:'ni:li9s] Kornlljuss, Kornēlijs

Cornwall ['ko:nwal] Komvels

Corregio [ko'red33u] Koredžo

Couper [Tcuips] Kūpers

Cowley ['kauli] Kaulijs

Cowper ['kaupa, Tcuipa] Kaupers, Kūpers

Crabbe [kraeb] Krebs

Cradock ['kraedak] Kredoks

Craig [kreig] Kreigs

Crawford ['kroifsd] Krofords

Crawley ['kn>:li] Krolijs

Croesus ['kriisas] Krēzs

Crome [kraum] Kroums

Cromwell [Tcromwal] Kromvels

Cronin ['krsunin] Kronins

Crosby ['krozbi, 'krosbi] Krozbijs, Krosbijs

Crusoe ['kruisau] Krūzo

Cullen [IcAbn] Kalens

Cunard [kju:'na:d] Kjūnards

Cunningham [TtAnirpm] Kaningems

Cupid ['kju:pid] Kupidons

Curie [Tcjusn] Kiri

Currie [Tcati] Karijs

Curtice, Curtis[s] [Toitis] Kērtiss

Cuthbert ['kAGbat] Katberts

Cynewulf ['kiniwulf] Kinevulfs

Cynthia ['sinOia] Sintija

Cyril ['siral] Sirils

Cyrus ['saires] Sairuss

Cytheria [si'Biana] Sitirija

Daedalus ['di:dabs] Daidals, Dedals Daisy ['deizi] (dem. no Margaret) Deizija Dalila [da'laib] Delaila, Dalila Dalton ['dailtan] Doltons, Daltons Damocles ['daemakluz] Damokls Dan [daen] (dem. no Daniel) Dens Danae ['daenri:] Danaja Daniel ['daenjal] Denjels, Daniels Dannie ['cteeni] (dem. no Daniel) Denijs d'Annunzio [da:'nu:nd3i9u] D'Anunncio Dante ['daenti] Dante Daphne ['daefrii] Defnija, Dafhe Darnley ['da:nh] Dārnhjs Darwin ['da:wm] Dārvins Daudet ['daudei] Dodē Dave [deiv] (dem. no David) Deivs Davey ['deivi] (dem. no David) Deivijs David ['deivid] Deivids, Dāvids Davie ['deivi] (dem. no David) Deivijs Davies ['deivis] Deiviss Davis ['deivis] Deiviss Davy ['deivi] (dem. no David) Deivijs Dawes [cb:z] Dozs Dawies ['deivis] Deiviss

Dawn [da:nļ Dona

Dawson ['doisn] Dosons

1285Dean [di:n] Dins

Deborah ['debars] Debora

Debussy [da'busi:] DebisI

Defoe [di'fau] Defo

Delafield ['delafi:ld] Delafilds

De la Mare [.dela'mea] De la Mērs

Delan[e]y [da'leini] Deleinijs

Delia ['di:lia] Dllija

Delilah [di'laila] Dilaila

Demetrius [di'miitnas] Dēmetrijs

Democritus [di'mckntas] Dēmokrits

Demosthenes [[di'mos9ani:z] Dēmostens

Denham ['denam] Denems

Denise [da'niiz] Denize

Den[n]is ['dems] Deniss

De Quincey [da'kwinsi] De Kvinsijs

Derby f'daibi] Dārbijs

Derek ['denk] Deriks, Dereks

Derric[k] ['denk] Deriks

Descartes [dei'ka:t] Dekarts

Desdemona [.dezdi'mauna] Dezdemona

Dēsirēe [dei'ziarei] Deizireja, Dezirē

Desmond ['dezmand] Dezmonds

Dewey ['dju:i] Djūijs

Dexter ['deksta] Deksters

Di [dai] (dem. no Diana) Dai

Diana [dai'aena] Daiena, Diāna

Dick [dik] {dem. no Richard) Diks

Dickens ['dikinz] Dikenss

Dickon ['dikan] (dem. no Richard) Dikons

Dickson ['diksn] Diksons

Diderot ['di:darao] Didro

Dido ['daidau] Dido, Dldona

Diesel ['di:zl] Dīzelis, Dlzels

Diggory ['digari] Digorijs

Dilon ['dilan] Dilons

Dinah ['dama] Dina

Diocletian [,daialdi:/an] Diokleciāns

Diogenes [dai'r>d3ini:z] Diogens

Dionysius [.daia'nisias] Dionlsijs

Dirk [d3:k] Dērks

Disney ['dizm] Diznijs, Diznejs

Disraeli [dis'rcih] Dizreilijs, Dizraeli Dives [daivz] Daivss Dixon ['diksn] Diksons Dobb [dob] (dem. no Robert) Dobs Dobbin ['dobin] Dobins Dodge [dtxlj] Dodžs Dodsley ['dtxizli] Dodslijs Dodsworth ['dtxizwaG] Dodsverts Doll [del] (dem. no Dorothy) Dolla Dolly ['doll] (dem. no Dorothy) Dollija Dolores [do'lauras] Doloresa Dombey ['dumbi] Dombijs Dominic ['dramnik] Dominiks Dona[g]hue ['dAnahju:] Donahjū Donald ['donld] Donalds Donizetti [.doni'zeti] Doniceti Donovan ['donavan] Donovans Don Quixote [.don'kwiksat] Dons Kihots Doolittle ['duilitl] Dūlitls Dora ['doira] (dem. no Dorothy, Theodora) Dora

Doreen [do:'ri:n] Dorina Dorian ['da:nan] Dorians Doris ['dons] Dorisa Dorothea [,dora'9ia] Dorotija Dorothy ['doraGi] Dorotija Dorrit ['dont] Dorita Doug [dAg] (dem. no Douglas) Dags Dougherty ['dauati] Douertijs Douglas ['dAglas] Daglass, Duglass Dowden ['daudn] Daudens Dowson ['dausn] Dausons Doyle [dail] Doils . Drake [dreik] Dreiks Drayton ['dreitn] Dreitons Dreiser ['draiza] Draizers Drew [dru:] Drū Drewry ['dru:n] Drūrijs Drummond ['drAmand] Dramonds Drury ['druan] Drurijs Dryden ['draidn] Draidens Dudley ['dAdli] Dadlijs

1286Duke [dju:k] Djūks

Dulcinea [.dAlsi'nia] Dulcineja

Dulles fdAlis] Dalless

Dumas ['dju:ma:] Dimā

Du Maurier [djuj'mona] Djū Moijē

Duncan ['dAijkon] Dankans

Dunce [dAns] Danss

Dunlop ['dAnlop, dAn'lup] Danlops

Dunstan ['dAnsten] Dans tans

Dupont ['dju:pont] Djūponts

D'Urberville[s] ['d3:bavil(z)] Dērbervils

Durbin ['d3:bin] Dērbins

Durell [djua'rel] Djurels

Durrell ['dAral] Darels

Diirer ['djuara] Dlrers

Duse ['du:zi] Dūze

D'Usseau ['dju:sa:] D'JQso

Dwight [dwait] Dvaits

Dyke [daxk] Daiks

Dylan ['dibn] Dilans

Dymphna ['dimfna] Dimfha

Dyson ['daisn] Daisons

Earle [3:1] Ērls

Ebenezer [.ebi'ni:za] Ebinizers, Ebenezers Eccles ['eklz] Eklzs Eckersl[e]y ['ekazli] Ekerslijs Ed [ed] idem, no Edmund, Edward) Eds Eddie ['edi] (dem. no Edmund, Edward) Edijs

Eddy ['edi] 1. (dem. no Edmund, Edward)

Edijs; 2. uzv. Edijs Eden ['i:dn] Idens Edgar ['edga] Edgars Edgewort ['ed3W3:0] Edžvērts Edison ['edisn] Edisons Edith ['i:di0] īdita, Edīte Edmonds ['edmandz] Edmondss Edmund ['edmand] Edmunds Edna ['edna] Edna Edward ['edwad] Edvards

Edwards ['edwadz] Edverdss Edwin ['edwin] Edvins Edwina [ed'wi:na] Edvīna Egbert [*egb3:t] Egberts Egeus 1. (grieķu mitoloģijā) ['īdjjuis] Aigejs; 2. (Šekspīra lugā) [i:'d3i:as] īdžiess Eileen ['ailiin] Ailīna Eisenhower ['aizan.haua] Eizenhauers Elaine [e'lem] Eleina Eldred ['eldrid] Eldreds Eleanor ['elina] Elinora, Eleonora Elgar ['elga] Elgars Elijah [i'laid3a] Elija Elinor ['elina] Elinora Elisabeth [ī'hzaba©] Elizabete Eliza [l'laxza] (dem. no Elizabeth) Ilaiza, Eliza Elizabeth [ī'hzabaG] Elizabete Ella ['eb] (dem. no Eleanor) Ella Ellen ['ehn] (dem. no Eleanor) Elina, Elena Ellington ['ehrjtan] Elingtons ElIiot[t] ['ehat] Eljots Elmer ['elma] Elmers Elsa ['elsa] Elsa

Elsie ['elsi] (dem. no EUsabeth) Elsija

Elspeth ['elspeG] (dem. no Elisabeth) Elspeta

Elvira [el'vaiara] Elvaira, Elvīra

Ely ['i:h] Ihja, Elija

Emerson ['emasn] Emersons

Emery ['eman] Emerijs

Emilia [ī'miha] Emilija, Emīhja

Emily ['emih] Emilija

Emma ['ema] Emma

Emmanuel [ī'maenjual] Imenjuels, Emanuēls

Ena ['i:na] īna, Ena

Endymion [en'dimian] Endimions

Eneas [i:'ni:aes] Ainejs, Enejs

Eneid ['i:nnd] Eneīda

Engels ['engals] Engelss

Enid ['i:nid] Inida, Enida

Enoch fiinok] īnoks, Enohs

Ephraim ['i:frenm] īfreims, Ēfraims

Erasmus [l'raezmas] Erasms

1287Eric ['eriķ] Ēriks Ernest ['3:nist] Ērnists, Ernests Ernie, Erny ['3:111] (dem. no Ernest) Ērnijs Eros ['īaros] Eross Erskine ['3:skin] Ērskins Esmond ['ezmand] Ezmonds, Esmonds Essex ['esiks] Esekss Esther ['esta] Estere Ethel ['ēdi] Etela Ethelbert ['e01b3:t] Etelberts Etta ['eta] (dem. no Henrietta) Eta Euclid ['ju:klid] Eiklīds Eugen ['ju:d3an] Jūdžens, Eižens Eugene [ju:'d3ein, 'ju:d3m, ju:'d3i:n] Jūdžins, Eižens

Eugenia [ju:'d3i:nia] Jūdžinija, Eiženija Eunice ['ju:ms] Jūnisa Euphemia [ju'fi:mia] Jūfimija, Eifemija Eupheus ['ju:fjui:z] Efejs Euripides [jiw'npidirz] Eiripīds Eurydice [jua'ndisi:] Eiridike Eustace ['ju:stas] Jūstass Eva ['i:va] īva, Eva Evan ['evan] Evans

Evangeline [l'vaeiufylim] Ivendžilīna,

Evandželīna Evans f'evanz] Evanss Eve [i:v] īva, Eva Eveline ['i:vhn] īvlina, Evelīna Evelyn ['irvlin] 1. vīr. v. īvlins; 2. siev. v.

īvlina, Evelīna Eyre [ea] Eirs Ezra [ezra] Ezra

Fabius ['feibias] Fābijs

Fagin ['feigm] Feigins

Fahrenheit ['faeranhait] Fārenheits

Fairbanks ['feabaerjks] Fērbenkss

Fairfax ['feafaeks] Fērfekss

Falstaff [*fo:lsta:f] Falstafs

Fanny ['faeni] (dem. no Frances) 1. vīr. v.

Fenijs; 2. siev. v. Fenija, Fanija

Faraday ['faeradi] Faradejs

Fast [fa:st] Fāsts

Faulkner ['fo:kna] Folkners

Favel ['feival] Feivels

Fawkes [folks] Fokss

Fay [fei] Feja

Felise ['fehs] Felisa

Felicia [fi'hsia] Felisija

Felix ['fi:hks] Rlikss, Fēlikss

Felton ['feltan] Feltons

Fenier ['fenja] Fenjers

Ferdinand ['f3:dinand] Fērdinands,

Ferdinands Fergus[s]on ['f3:gasn] Fērgusons Field [fi:ld] Fīlds Fielding ['fiilditj] Fīldings Finlay, Finley ['finli] Finlijs Fiona [fi'auna] Fiona Fitzgerald [fits^erald] Ficdžeralds Flaherty ['fla:hati] Flehartijs Flaubert [flau'bea] Flobērs Flavius ['fleivias] Flāvijs Flaxman ['flaeksman] Fleksmens Flem[m]ing ['flemnj] Flemings Fletcher ['flet/a] Flečers Fleur [fl3:] Flēra Flo [flau] (dem. no Florence) Flo Flora ['fbire] Flora Florence ['flnrans] Florensa Flossie ['flnsi] (dem. no Florence) Flosija Floy [fbi] (dem. no Florence) Floja Forbes [fo:bz] Forbss Ford [fo:d] Fords Forster ['fo:sta] Forsters Forsyte ['fo:sait] Forsaits Fortinbras ['foitmbraes] Fortinbrass Foster [Tosta] Fosters Fowles [faulz] Faulzs Fox [fDks] Fokss Frances ['fra:nsis] Frānsisa Francis ['frainsis] Frānsiss Frank [fraet]k] (dem. no Francis) Frenks Franklin ['fraet]klin] Frenldins

1288Fraser, Frazer ['freiza] Freizers Fred [fred] (dem. no Frederic[k]) Freds Freda [friids] Frida

Freddy ['fredi] (dem. no Frederic[k]) Fredijs

Frederic[k] ['ftednk] Fredriks, Frederiks

Freeman ['friiman] Frimens

Froude [fru:d] Frūds

Fulham ['fulam] Fulems

Fuller ['fob] Fullers

Fulton ['fultan] Fultons

Furness ['f3:nis] Fēmiss

Gable ['geibl] Geibls

Gabriel ['geibnal] Geibriels, Gabriels

Gadsby ['gaedzbi] Gedsbijs

Gainsborough ['gemzbara] Geinsboro

Gaitskell ['geitskal] Geitkels

Gaius ['gaias] Gajs

Galatea [.gaeb'tia] Galateja

Gale [geil] Geils

Galen ['geihn] Galens

Galilei [.gaeh'lei] Galilejs

Galsworthy ['go:lzw3:5i] Golsvertijs

Galton ['go:ltan] Goltons

Gandhi [gaendi] Gandijs

Garcia ['ga:/ia, 'gaisis] Gāršija, Gārsija

Gard[i]ner ['ga:dna] Gārdners

Gareth ['gaeraG] Gerets

Garibaldi [,gaen'bo:ldi] Garibaldi

Garrick ['gaenk] Geriks

Garrison ['gaensn] Gerisons

Gary ['gean] Gerijs

Gaskell ['gaeskal] Geskels

Gates [geits] Geitss

Gatsby ['gaetsbi] Getsbijs

Gauguin ['gau'gaei]] Gogēns

Gavin ['gaevin] Gevins

Gay [gei] Gejs

Gemma [^ema] Džemma

Gene [d3i:n] 1. (dem. no Eugene) DXIns;

2. (dem. no Eugenia) Džīna

Genevieve [,d3ena'vi:v, 'd3enivi:v]

Dženeviva, Dženivīva Genghis Khan ['d3et]giska:n] Čingishans Geoffir[e]y ['d3efri] Džefrijs George [d3a:d3] Džordžs Georgia ['d33:d3ia] Džordžija Gerald [^erald] Džeralds Geraldine [^eraldiin^eraldain] Džerald-

īna, Džeraldaina (rerard ['d3era:d, d3e'ra:d] Džerārds Gerry ['gen, 'd3en] Gerijs, Džerijs CJershwin ['g3:/wm]

Gēršvins Gertrude ['g3:tru:d] Gertrūde, Ģertrūde Gibbon ['giban] Gibons Gibson ['gibsn] Gibsons Gideon ['gidian] Gidiens, Gideons Gielgud ['giilgud] Gīlguds Gil [gil] (dem. no Gilbert) Gils Gilbert ['gilbat] Gilberts Giles [d3ailz] Džailzs

Gillian ['d3ihan, 'gihan] 1. v/r. v. Džilians,

Gilians; 2. siev. v. Džiliana, Giliana Gilmore ['gilma:] Gilmors Gina ['d3i:na, 'd3ama] Džina, Džaina Ginger ['d3in<i3a] Džindžera Giotto ['d33:tau] Džotto Gladstone ['glaedstan] Gledstons Gladys ['glaedis] Gledisa Gloria ['gb:na] Glorija Gloucester ['glosta] Glosters Goddard ['godad, 'gt»da:d] Godārs Godfrey ['gtxifn] Godfrijs Godiva [gau'daiva] Godaiva Crodwin ['godwm] Godvins Goethe ['g3:ta] Ģēte Golding ['gauldi»]] Goldings Goldsmith ['gauldsmiB] Goldsmits Goliath [gau'laiaG] GoUāts Goneril ['grnianl] Gonerila Gordon ['go:dn] Gordons

Groya ['gauja:] Goija

Grace [greis] Greisa

1289Grahamfe] ['greiam] Greiems

Grainger ['gremza] Greindžers

Grandison ['graendisn] Grendisons

Grant [gra:nt] Grants, Grants

Graves [greivz] Greivzs

Gray [grei] Grejs

Green[e] [gri:n] Grīns

Greg [greg] (dem. no Gregory) Gregs

Gregory ['gregan] Gregorijs

Grenville ['grenvil] Grenvils

Greta ['gri:ta, 'greta] (dem. no Margret) Grita,

Grēta Grey [grei] Grejs Grieg [gri:g] Grigs Griffith ['gnfie] Grifits Grundy ['grAndi] Grandijs Gulliver ['gAliva] Gulivers Guthrie ['gA0n] Gatrijs Guy [gai] Gajs

Gwendolen ['gwendalan] Gvendolena Gwendoline ['gwendalin] Gvendolina Gwyn [gwin] Gvins Gyp [d3ip] Džipa

Hadleigh [haedh] Hedhjs Hadley [Tiaedh] Hedhjs Hadrian ['heidrian] Heidriens Haggard ['haegad] Hagards Haidee [hai'di:] Haidija Hailey [Tieih] Heihjs Hal [hael] (dem. no Henry) Hels Halbert ['haelbat] Helberts Haldane fhoildein] Holdeins Hale [hed] Heils

Halifax ['haelifaeks] Hehfekss, Halifakss Hall [ha:l] Hols Hailey ['haeli] Hehjs

Hamilton [haemiltan] Hemiltons, Hamiltons

Hamlet ['haemlit] Hamlets

Hampden [''haempdan, haemdan] Hempdens,

Hemdens Handel ['haendl] Hendels

Hannah [haena] Hanna

Harding [*ha:diiļ] Hārdings

Hardy [Tia:di] Hārdijs

Hargreaves ['ha:gri:vz] Hārgrivs

Harlow[e] [tia:lau] Hārlovs

Harney ['ha:m] Hāmijs

Harold [haerald] Herolds, Harolds

Harraden [Tiaeradan] Heradens

Harriet ['haenat] Herieta

Harriman ['haenman] Herimens

Harriot ['haenat] Heriets

Harris f'haens] Heriss

Harrison [Tiaensn] Herisons, Harisons

Harry [haen] (dem. no Henry) Herijs, Harijs

Harte [ha:t] Hārts

Hartley [ha:th] Hārtlijs

Harvey ['ha:vi] Hārvijs

Hastings ['heistir]z] Heistings

Hathaway ['haeBawei] Hetavejs

Hatty ['haeti] (dem. no Harriet) Hetija

Haughton [*ha:tn] Hotons

Hawes [ho:z] Hoss

Hawkins ['ho:kmz] Hokinss

Hawthorne [''ha:0a:n] Hotorns

Hay [hei] Hejs

Haydn 1. uzv. ['heidn] Heidns; 2. (austriešu

komponists) fhaidn] Haidns Hayes [heiz] Heiss Hazel ['heizl] Heizela Hazlitt ['heizht, 'haezlit] Heizlits, Hezhts Heagerty [hegati] Hegertijs Hearn[e] [h3:n] Hēms Hearst [h3:st] Hērsts Heather ['heOa] Hetere Hebe ['hi:bi:] Hēbe Hecate fhekati] Hekate Hegarty ['hegati] Hegertijs Hegel ['heigl] Hēgelis Heine ['haina] Heine Helen [hehn] Helina, Helēna Helena [''helina, ha'li:na] Helina, Helīna, Helēna

Hemingway ['hemiijwei] Hemingyejs

1290Henderson [Tiendasn] Hendersons Henley ['henli] Henlijs Henrietta [.henri'eta] Henrieta Henry ['henn] Henrijs Hepburn ['heb3:n] Hebērns, Hepbērns Hera [''hers] Hēra Heracles [*herakli:z] Hērakls Heraclitus [JieraTdaitas] Heraklits Herbert ['h3:bat] Hērberts, Herberts Hercules ['h3:kjuli:z] Herkuless Hergesheimer ['h3:gashamia]

Hērgeshaimers Herman ['h3:man] Hērmens, Hermans Hermes ['h3:mi:z] Hermejs Hermione [h3:'maiani] Hermione Hero [Tuarau] Hēro, Hēroja Herod ['herad] Hērods Herodotus [ha'rodatas] Hērodots Hester ['hesta] Hestere Hetty [Tieti] (dem. no Henrietta) Hetija Hewlett ['hjuilit] Hjūlets Heywood ['heiwud] Heivuds Hiawatha [,haia'wo6a] Haijavata Hichens ['hit/mz] Hičinss Higgins ['higinz] Higinss Hilary ['hilari] Hilerijs, Hilarys Hilda [Tulda] Hilda Hippocrates [hi'pokrati:z] Hipokrats Hitchcock [Tut/kok] Hičkoks Hobbes [hobz] Hobss Hobson ['hobsn] Hobsons Hodge [hixi3] (dem. no Roger) Hodžs Hodgin [hod3kin] (dem. no Roger) Hodžkins Hogart ['hauga:0] Hogarts Holinshed ['hohn/ed] Holinšeds Holmes [haumz] Houmss, Holmss Home [haum, hju:m]

Houms, Hjūms Homer ['hauma] Homērs Honey ['hivni] Hanija Hood [hud] Huds

Hoover ['hu:va] HQvers

Hopkins ['hopkinz] Hopkinss

Horace ['horas] 1. (romiešu dzejnieks)

Horācijs; 2. vir. v. Horass Horatio [ha'rei/iau] Horeišio, Horācijs Horner ['ha:na] Homers Houghton ['ho:tn, 'hautn, 'hautn] Hotons,

Hautons, Houtons Howard ['hauad] Hauards, Hovards Howe [hau] Haus Howels [liaualz] Hauelss Hubert ['hjuibat] Huberts Huckleberry [tiAklban] Haklberijs Hudson [liAdsn] Hadsons Huggins ['hAgmz] Haginss Hugh [hju:] HjQss Hughes [hju:z] Hjūss

Hugo 1. (franču rakstnieks) [l'gau] Igo;

2. vir. v. [Tijuigau] Hjūgo, Hugo Hull [hAl] Hals Hume [hju:m] Hjūms Humphrey [hAmfn] Hamfrijs Hunter ['hAnta] Hanters Hutchinson ['hAt/uisn] Hačinsons Huxley ['hAksh] Hakslijs Hyde [haid] Haids Hygeia [hai'd3i:a] Higieja Iago [l'aigau] Jago Ian ['i:an] Ians Iason ['aiasn] Jāsons Ibsen ['lbsn] Ibsens Icarus ['īkaras] Ikars Ida ['aida] Aida, Ida Iden [aidn] Aidns Ike [aik] (dem. no Isaac) Aiks Imogen ['unaud3an] Imodžena Inchbald ['inr/bo:ld] Inčbolds Ines ['amas] Ainesa, Inese Inez ['i:naz] Ineza Ingelow ['md3ilau] Indželovs Ingram ['īrjgram] Ingrems Inigo ['īnigau] Inigo

Innes ['mis] Iniss

Iolanthe [,aia u'laenBi] Jolanta

1291Iphigenia [ī.fic^inaia] Ifidžinaija, Ifigenija Ira ['aiara] Aira

Irene [ai'ri:m, 'airiin] Airina, Irēna Iris ['aians] Airisa, Irisa Irving [*3:wi»]] Ērvings Irwin ['3:win] Ervins Isaac ['aizak] Aizeks, Izaks Isabel ['īzabal] Izabela Isabella [.īzaTjeta] Izabella Isadora [.īzi'cbire] Izidora Isaiah [ai'zaia] Izajs Isobel [ī'zabal] Izobela Isolde [ī'zolda] Izolde Ivan ['aivan] Aivens Ivanhoe ['aivanhau] Aivenho īves [aivz] Aivss Ivor ['aiva] Aivors Ivy ['aivi] Aivija

Jack [d3sek] Džeks

Jackie ['djaeki] {dem. no Jacqueline) Džekija

Jacks [d3xks] Džekss

Jackson ['d3eksn] Džekson

Jacob ['d3eiksb] Džeikobs, Jēkabs

Jacobs ['d3eikabz] Džeikobss

Jacqueline ['d3aekli:n] Džekllne, Žaklīne

Jake [d3eik] (dem. no Jacob) Džeiks

James [d3eunz] Džeimss

Jameston [^eimsn] Džeimsons

Jane [d3em] Džeina

Janet ['d3aenit] Dženita, Dženeta, Žanete

Janice [^aenis] Dženisa

Jānus [pērnas] Džeinuss, Jānuss

Jarvis ['d3a:vis] Džārviss

Jason ['d3eisn] Džeisons

Jasper ['d3aespa] Džespers

Jean [djirn] Džīna

Jeanette [d3i'net] Džineta, Dženeta

Jeans [d3i:nz] Džinss

Jeff [d3ef] (dem. no Geoffrey, Jeffrey) Džefs

Jefferson ['d3efasn] Džefersons

Jeffrey ['d3efri] Džefrijs Jehovah Icty'hauva] Jahve Jekyll ['d3i:kd, ^ekd] Džīkils, Džekils Jellicoe [^elikau] Dželiko Jem [d3em] (dem. no James) Džems Jemina [dūmaina] Džimaina Jen [d3en] (dem. no Janet) Džena Jenkin [^erjkin] Dženkins Jenkins ['d3ei]kmz] Dženkinss Jenner ['d3ena] Dženers Jennie ['d3em] (dem. no Jane) Dženija Jennifer ['d3enifa] Dženifera Jennings ['d3emr]z] Dženingss Jenny ['d3em, 'd3mi] (dem. no Jane) Dženija, Džinija

Jeremiah [,d3en'maia] Jeremija Jeremy ['d3enmi] Džeremijs Jerome [d3a'raum, 'd3eram] Džeroums, Džeroms

Jerry ['d3en] (dem. no Jeremy) Džerijs

Jess [d3es] Džess

Jesse [d3esi] Džesijs

Jessica ['d3esika] Džesika

Jesu ['d3i:zju:] Jēzus

Jesus ['d3i:zas] Jēzus

Jewett ['d3u:it] Džūets

Jill [d3il] 1. vlr. v. (dem. no Gillian) Džils;

2. «v. v. (dem. no Juliana) Džila Jim [d3im] 1. vir. v. (dem. no James) Džims;

2. uzv. Džims Jimmy ['d3um] (dem. no James) Džimijs Jinny ['d3im] (dem. no Jane) Džinija Jo [d3au] (dem. no Josephine) Džo Joan [d3aun] Džouna Joanna [d3au'aena] Džoena, Džoana Job [d3aub] Džoubs Jocelyn ['d3t)shn] Džoslina Jock [d3ok] (dem. no John) Džoks Joe [d33u] (dem. no John, Joseph) Džo Joel ['d33U3l] Džouels Joey ['d33Ui] 1. vlr. v. (dem. no Joseph) Džoijs; 2. siev. v. Džoija

1292John [d3t>n] Džons

Johnny ['d3t)ni] (dem. no John) Džonijs

Johnson ['d3onsn] Džonsons

Johnston[e] [^onstan, 'd3onsn] Džonstons

Jolyon ['d3Dljan] Džoljons

Jon[d3on] Džons

Jonathan ['d3tma0an] Džonatans

Jones [d3sunz] Džounss

Jonson ['d3onsn] Džonsons

Jordan ['d3o:dn] Džordans

Joseph ['d33uzif] Džozefs

Josephine ['d3auzifi:n] Džozefīne

Joshua ['d3D/wa] Džošua

Joule [d3u:l, d3aul, d3aul] Džūls, Džouls,

Džauls Joy [d33i] Džoja Joyce [d33is] Džoiss

Jozy ['d33uzi] (dem. no Josephine) Džozija Juan ['d3u:an]: Don J.— Donžuāns Judah fluīda] Džūda, Jūda Judas ['d3u:das] Džūdess, Jūdass Jude [d3u:d] Džūds Judith ['d3u:di0] Džūdita, Judīte Judy ['d3u:di] (dem. no Judith) Džūdija Julia ['d3u:ha] Džūlija, Jūhja Julian ['d3u:han] Džūljens, Juliāns Juliet ['d3u:hat] Džuljeta Julius ['d3u:lias] Džūljess, Jūlijs June [d3u:n] Džūna Juno ['d3u:nau] Junona Jupiter ['d3u:pita] Jupiters Justin ['d3Astm] Džastins Justinian [d3A'stinian] Džastinians, Justiniāns

Karen ['karran, Tcaeran] Karena, Kārena Kate [keit] (dem. no Katharine, Katherine) Keita

Katharina [,kae0a'ri:na] Ketarina, Katarina Katharine, Katherine [TcaeQann] Ketrīna, Katrina

Kathie [TcaeOi] Ketija Kathleen ['kae01i:n] Ketlīna Kathy ['kae0i] Ketija

Katie [Tceiti] (dem. no Katharine, Katherine) Keitija

Katrine ['kaetnn] Ketrina, Katrina

Kay [kei] 1. Kejs; 2. (dem. no Catherine,

Katharine, Katherine) Keja Kean[e] [ki:n] Kins Keats [ki:ts] Kītss Keble [Td:bl] Kībls Keen[s] [ki:n] Kīns Keith [ki:0] Kits Kell[e]y [Tceh] Kellijs Kellogg [Tcelog] Kelogs Kemble [kembl] Kembls Ken [ken] (dem. no Kenneth) Kens Kennedy ['kemdi] Kenedijs Kenneth ['kexu0] Kenets Kent [kent] Kents Kevin [kevrn] Kevins Kidd [kid] Kids Kim [kim] Kims Kingsley ['kii]zh] Kingshjs Kipling [Taphi]] Kiplings Kirk[e] \ks±] Ķērks Kirkman [lc3:kman] Kērkmens Kissinger [Tasuu^a] Kisindžers Kit [kit] (dem. no Christopher) Kits Kitty ['kiti] (dem. no Katharine, Katherine)

Kitija Kneale [ni:l] Nīls Knox [nt)ks] Nokss Konrād [Tconraed] Konreds, Konrāds Kydfkid] Kids

Laertes [lei'3:ti:z] Laerts Lagerlof ['laigalaf] Lāgerlēva Lamb [laem] Lems

Lancaster ['laetjkasts] Lenkasters, Lankasters

1293Lance [la:ns] Lānss

Lancelot [la:nsbt] Lānselots

Landor ['laendo:] Lendors

Landseer ['laensia] Lenslrs

Lane [lein] Leins

Langland ['laeqlaend] Lenglends

Lanier ['laenja] Lenjers

Lansdown[e] ['laenzdaun] Lensdauns

Lansing ['laensit]] Lensings

Laocoon [leioksuon] Lāokoonts

Larry f'laen] (dem. no Laurence, Lawrence)

Lerijs Laud [lo:d] Lods Laura [To:ra] Lora, Laura Laurence ['lorans] Lorenss Lauretta [b:'reta] (dem. no Laura) Loreta Law [b:] Lo

Lawrence ['ltjrans] Lorenss Lawson [*b:sn] Losons Layamon ['laiaman] Laiamons Leacock ['li:kck] Llkoks

Leander [li:'aenda] Leandrs Lear [ha] LIrs Lecky ['leki] Lekijs Leda ['li:da] Lēda Lee [li:] Li

Lehman ['leiman] Leimens Leicester ['lesta] Lesters Leigh [li:] LI Leighton ['leitn] Leitons Leila ['li:la] LUa, Leila Leland ['li:land] LUends Lemuel ['lemjual] Lemjuels Len[n]ox ['lenaks] Lenokss Leo ['li:au] Leo

Leonard ['lenad] Lenards, Leonards Leonardo [,li:a v'na:dau] Leonardo Leonardo da Vinci [,li:a i 'naidaoda 'vmt/i]

Leonardo da Vinči Leoncavallo [.leionkai'vailau] Leonkavallo Leonora [,li:a'na:ra] Lionora, Leonora Leslie ['lezh, amer. 'lesh] 1. Lezlijs, amer. Leslijs; 2. Lezlija, amer Leslija

Lessing ['lesirj] Lesings Letitia [h'ti/ia] Letišija, Leficija Levi ['li:vai] Lēvijs Leviathan [h'vaiaQn] Leviatāns Levy [1i:vi, levi] LIvijs, Levijs Lew [lu:] (dem. no Lewis) Lū Lewer ['lu:a] Lūers Lewes ['lu:is] Lūiss Lewie [*lu:i] Luijs Lewis ['lu:is] Lūiss Lillian [lihan] Liliena, Liliāna Lilliput ['lihpAt] Liliputs Lillo ['lilau] Lilo Lily ['liii] Lilija Lincoln ['liqkan] Linkolns Linda ['linda] Linda Lindley ['lindli] Lindlijs Lindsay ['hnJzi] Lindsejs Linklater ['h»]k,leite] Linkleiters Linton ['hntan] Lintons Lionel ['laianl] Laionels Lister ['lists] Listers Liszt [list] Lists

Livingston[e] ['hvii]stan] Livingstons Liz [liz] (dem. no Elisabeth, Elizabeth) Liza Lizzie ['lizi] (dem. no Elisabeth, Elizabeth) Lizija

Lloyd George ['bid'dja^] Loids Džordžs Locke [Ink] Loks Lodge [ltxi3] Lodžs Lomax ['laumaeks] Lomakss London ['lAndan] Londons Longfellow ['loij.felau] Longfello Lorna ['b:na] Loma

Louie ['lu:i] 1. vīr. v. (dem. no Lewis) Lūijs;

2. siev. v. Lūija Louis ['lu:i, 'lui, 'lu:is, 'luis] Lūiss Louisa [lu:'i:za] Lūiza Louise [lu:'i:z] Lūize Lovelace ['Lvvleis] Lavleiss Lowell ['laual] Louels Lowson ['lausn, 'lausn] Lousons, Lausons

Lucas ['lu.-kas] Lūkass

1294Lucia ['lu:sia] Lūsija Lucifer ['luisifa] Lucifers Lucinda [lui'sinda] Lūsinda Lucius ['lu:sias] Lūsjuss Lucrece [lu:Tcri:s] Lukrisa Lucretia [luīlcri:/o] Lukrišija, Lukrēcija Lucretius [luīToi/as] Lukrišjuss Lucy ['lu:si] Lūsija, Lūcija Luke [lu:k] Lūks Lyall, Lyell [labi] Laiels Lydia ['līdis] Lidija Lyly [Tīli] Lilijs Lyndon ['lindan] Lindons Lynn [lin] Linna Lyons ['laianz] Laienss Lysander [lai'saenda] Laisandrs, Lisandrs Lysistrata [lai'sistrsto] Llsistrate Lytton Strachey ['litn'streit/i] Litons Streičijs

Mabel ['meibl] Meibela Mac Adam [ma'kaedam] Makadams MacArthur [makaiSa] Makarturs Macauley [msTcoili] Makolijs Macbeth [mak'beG] Makbets MacCarhty [maka:0i] Makartijs MacDonald, Macdonald [mak'dtmald]

Makdonalds MacFarlane [mak'failin] Makfarlins Mackenzie [ma'kenzi] Makenzijs Macmillan [mak'mibn] Makmilans MacPherson, Macpherson [mak'f3:sn]

Makfersons Madelaine ['maedlin] Medlina, Madelēna Medge [maed3] (dem. no Margaret) Medža Madison ['macdisn] Medisons Mae [mei] (dem. no Margaret, Mary) Meja Mag [rnaeg] (dem. no Margaret) Mega Magdalen 1. ['maegdalin] Magdalīna, Magdalēna; 2. ['mojdlin] Modlina (Oksfordas koledžas nosaukums) Magellan [ma'gebn] Magelāns

Maggie ['maegi] (dem. no Margaret) Megija Mahomet 1. [ma'homit] Muhameds; 2. uzv.

['meiamat] Mejomets Maitland ['meitbnd] Meitlends Malcolm ['maelkam] Melkems, Malkolms Malmesburry ['maimzban] Malmsberijs Malory ['maebn] Melorijs Malthus ['maelBos] Maltuss Malvolio [mael'vauliau] Malvolio Mamie ['meum] (dem. no Mary) Meimija Mandeville ['maendavil] Mendevils Manet [mae'nei] Manē Mansfield ['maensfiild] Mensfīlds Marcia ['maisia] Mārsija Margaret ['maigant] Mārgarita Margery ['ma:d3an] (dem. no Margaret)

Mārdžerija Margot ['ma:gau] Mārgo, Margota Maria [ma'raia, ma'na] Meraija, Marija Marian ['meanan, 'maenan]

Meriana Marie ['main, ma'ri:] Marija Marilyn ['maenlin] Merilina Marion ['maenan] Meriona Marjory ['ma:d3an] Mārdžorija Mark [ma:k] Mārks, Marks Mark Twain ['ma:k'twein] Marks Tvens Marlboro ['moilbara] Marlboro Marlene ['ma:hn, ma:'li:n] Mārlina, Marlēne Marlow[e] ['ma:bu] Mārlovs Marryat ['maenat] Meriats Marshall ['ma:/l] Māršals Martha ['ma:0a] Marta Martin ['ma:tm] Mārtiņš Marx [ma:ks] Markss Mary ['mean] Mērija Mascagni [mae'ska:nji:] Maskanji Masefield ['meisfi:ld] Meisfīlds Mason ['meisn] Meisons Massenet ['maesanei] Masnē Massinger ['massnjdja] Mesindžers Mat [maet] (dem. no Matthew[s]) Mets Mat[h]ilda [ma'tilda] Matilde Matthew[s] ['mae9ju:(z)] Metjū[ss]

1295Matthias [ma'Gaias] Mataiass, Matiass Maud[e] [ma:d] Moda Maugham [ma:m] Moems, Moms Maupassant [,maupa:'sa:i]] Mopasāns Maureen ['ma:ri:n] Morina Maurice ['mons] Moriss Mavis ['meivis] Meivisa Max [maeks] (dem. no Maximillian) Mekss, Makss

Maximillian [jnaeksi'milian] Meksimihans,

Maksimiliāns Maxine ['maeksi:n] Meksine Maxwell ['maekswal] Meksvels, Maksvels May [mei] 1. siev. v. Meja; 2. uzv. Mejs Mayo ['meiau] Meijo Mazo de la Roche ['meizaudala: 'rvf] Mazo

de la Rošs McCloy [maldai] Maklojs McCrae [maTcrei] Makrejs McCullers [malcAlaz] Makalerss McDonough [mak'dAna] Makdono McDowell [mak'daual] Makdauels Mcintosh ['maekintnf] Mekintošs McKay [maTcai, ma'kei] Makajs, Makijs McKinley [malonli] Makinlijs McVeagh [mak'vei] Makvejs Mead [mi:d] Mids Medea [mi'dia] Mēdeja Meg [meg] (dem. no Margaret) Mega Meggy ['megi] (dem. no Margaret) Megija Melpomene [mel'ponuni:] Melpomene Melville ['melvil] Melvils Menelaus [.meni'leias] Menelajs Mephistopheles [jnefi'stnfiliiz] Mefistofelis Mercury ['m3:kjun] Merkurijs Mercutio [ma:'kju:/i3u] Merkušio,

Merkucijs Meredith ['meradiG] Meredits Merimee [.men'mei] Merimē Messiah [mi'saia] Mesija Micawber [mi'ko:ba] Mikobers Michael ['maikl] Maikls

Michelangelo Buonarroti [-[.maikal-'aend33l3U,bwo:na:'ro:ti:]-] {+[.maikal- 'aend33l3U,bwo:na:'ro:ti:]+} Mikelandželo Buonarroti Michelle [mi'/el] Mišela Micky ['miki] (dem. no Michael) Mikijs Middleton ['midltan] Midltons Mike [maik] (dem. no Michael) Maiks Mildred ['mildnd] Mildreda Miles [mailz] Mailss Millais ['milei] Milejs Miller ['mita] Millers Millet [mi'lei] Milē Millicent ['mihsnt] Milisenta Milton ['miltan] Miltons Minotaur f'mainato:] Minotaurs Miranda [mi'raenda] Miranda Miriam ['minam] Mirjama Mitchell ['mit/al] Mičels Mohammed [mar'hxmad] Muhameds Moira ['maira] Moira Moliere ['moliea] Moljērs Molly ['moh] (dem. no Mary) Mollija Moloch ['maulūk] Molohs Monet [mo'nei] Monē Monk [mAtjk] Manks Monro[e] [man'rau, 'mAnrau] Monro, Manro Montagu[e] ['montagju:] Montegjū Montfort ['montfat] Montforts Montgomery [mant'gAman] Montgomerijs Monty ['monti] (dem. no Montagu[e])

Montijs Moore [mua] Mūrs More [ma:] Mors Morgan ['ma:gan] Morgans Morison ['mansn] Morisons Morley ['ma:h] Morlijs Morris ['mons] Moriss Morrison fmonsn] Morisons Morse [ma:s] Morze Mortimer ['mo:tima] Mortimers Morton ['ma:tn] Mortons Moses ['mauziz] Mozus

1296Mowgli ['maugli] Mauglis Mozart ['mautsait] Mocarts Munchausen [min't/o:zn] Minhauzens Munro [mAn'reu,'mAnreu] Manro Murdoch ['irnidnk] Mērdoks Muriel ['mjuanal] Mjuriela Murillo [mjua'nlau] Muriljo Murphy ['iroifi] Mērfijs Murray ['m/vii] Marijs Myra ['maiara] Maira Myrrha ['mire] Mirra

Nan [naen] (dem. no Anne) Nena Nancy ['naensi] Nensija Nanny ['naeni] (dem. no Anne) Nenija Naomi [neiami] Neiemija, Naomi Napier ['neipia, na'pia] Neipjers, Nepjers Napoleon [na'pauhan] Napoleons Nash[nae/] Nešs

Nat [naet] (dem. no Nathan, Nathaniel) Nets Natalie ['naetali] Netalija, Natālija Nathan ['neiGan] Neitans, Nātans Nathaniel [na'Bamal] Netenjels Nausicaa [noi'sikia] Nausikaja Ned [ned] (dem. no Edward) Neds Neilfl] [ni:l] Nīls

Nell [nel] (dem. no Helen, Eleonor) Nela

Nelly ['neh] (dem. no Helen, Eleanor) Nellija

Nelson ['nelsn] Nelsons

Neptune ['neptju:n] Neptūns

Nereid ['niarud] Nercīda

Nero ['niarau] Nerons

Nettie, Netty ['neti] (dem. no Antoinette,

Henrietta, Janet, Jeanette) Netija Nevillfe] ['nevd] Nevils Newcome ['njuikam] Ņūkems Newman ['njuiman] Ņūmens Newton ['nju:tn] Ņūtons Nicholas ['nikalas] Nikolass Nichols ['niklz] Nikolss Nick [nik] (dem. no Nicholas) Niks Nickleby ['niklbi] Niklbijs

Nickson ['mksn] Niksons

Nicola ['mkala] Nikola

Nigel ['naudai] Naidžels

Nixon ['mksan] Niksons

Noah ['nawa] Noass

Nobel [nav'bal] Nobels

Noel ['naoal] Noels

Noll [nt)l] (dem. no OUver) Nols

Nolly fnoh] (dem. no Oliver) Nollijs

Norman ['na:man] Normens

Norton ['na:tn] Nortons

O'Brien [av'braian] O'Braiens

O'Casey [av'keisi] O'Keisijs

O'Connell [ai/'knnl] O'Konels

O'Connor [avTcrma] O'Konors

Odysseus [a'disju:s] Odisejs

Oedipus ['iidipas] Edips, Oidips

O'FIaherty [av'fleati] O'Flertijs

Ogden [ogdan] Ogdens

O'Hara [ai/Tiarre] O'Hāra

Olive fuhv] Oliva

Oliver ['olīva] Ohvers

Olivia [o'livia] Olivija

Olivier [a'hviei] Olivjē

Olmsted [omsted] Olmsted

O'Neal [au'ni:l] O'Nils

O'NeilD] [av'ni:l] O'Nils

Oona ['u:na] Ūna

Ophelia [o'fi:lia] Ofīlija, Ofēlija

Oppenheimer ['cpanhaima] Openheimers

Orestes [o'resti:z] Orests

Orpheus ['a:fju:s] Orfejs

Orson ['a:sn] Orsons

OrweD ['a:vel] Orvels

Osbert ['ozbat] Osberts

Osborn[e] ['ozban] Osborns

Osiris [ai/'saians] Osīrijs, Osīriss

Oscar ['oska] Oskars

Osmond, Osmund ['ozmand] Osmonds,

Osmunds O'Sullivan [av'sAlivan] O'Salivans

1297Oswald ['ozwald] Osvalds Othello [av'Gebu] Otello Otho ['auOau] Oto Otto ['otau] Oto Otway ['otwei] Otvejs Ouida ['wi:da] Vīda Ovid['tmd] Ovidijs Owen ['sum] Ouens Owsley ['auzli] Auzlijs

Paddy ['paedi] (dem. no Patrick) Pedijs

Paganini [,paega'ni:ni:] Paganini

Page [peid3] Peidžs

Paine [pern] Peins

Paisley ['peizh] Peizlijs

Palgrave ['po:lgreiv, 'paelgreiv] Polgreivs,

Pelgreivs Pallas ['paebs] 1. Palass; 2. Pallāda Palmer ['pa:ma] Palmers Palmerstone ['paimastan] Pālmerstons Pamela ['paemala] Pemela, Pamela Paris ['paens] Parids Parker ['pa:ka] Pārķers Parnell [pa:'nel, 'pamal] Pāmels Parry ['paen] Perijs Pasteur [pae'sb:] Pasters Pat [pact] (dem. no Patrick) Pets Pater ['peita] Peiters Patience ['pei/ns] Peišensa Patricia [pa'tri/a] Patrišija, Patricija Patrick ['paetnk] Petriks, Patriks Patsy ['paetsi] (dem. no Martha) Petsija Paul [po:l] Pols, Pauls Paula ['po:la] Pola, Paula Pauline [po:li:n, 'po:U:n] Pollna, Paulina Peacock fpiikok] Pīkoks Pearl [p3:l] Pērla Pearson ['piasn] Pirsons Peary f'pion] Pīrijs Peel [pi:l] Pils

Peg [peg] (dem. no Margaret) Pega Pegasus ['pegasas] Pēgass

Peggoty ['pegati] Pegotija

Peggy ['pegi] (dem. no Margaret) Pegija

Penelope [pi'nebpi] Penelope

Percival ['p3:sivl] Pērsivals

Percy ['p3:si] Pērsijs

Perdita ['p3:dita] Pērdita

Peregrine ['pengnn] Perigrins

Pericles ['penkli:z] Perikls

Perkins ['p3:kinz] Pērkinss

Perseus ['p3:sju:s] Persejs

Pete [pi:t] (dem. no Peter) Pits

Peter ['pi:te] Piters

Phaedra ['fi:dre] Faidra

Phelps [felps] Felpss

Phil [fil] (dem. no Phil[l]ip) Fils

Phil[l]ip ['fihp] Filips

Philippa ['fihpa] Filipa

Phoebe ['fi:bi] Fēbe

Phoebus [Tubas] Fēbs

Phyllis [fills] Filisa

Picasso [pi'kaesau] Pikaso

Pickford [pikfad] Pikfords

Piers [piaz] Pīrss

Pierson ['piasn] I'Irsons

Pinero [pi'marau] Pinero

Pip [pip] (dem. no Philip) Pips

Pippa f'pipa] (dem. no Philippa) Pipa

Pitt [pit] Pits

Pius ['paias] Pijs

Plato ['pleitau] Platons

Pļautus ['pb:tas] Pļauts

Plowman ['plauman] Plaumens

Plummer ['pUma] Plamers

Plutarch ['plu:ta:k] Plūtarfis

Pluto ['plu:tau] Plūtons

Poe [pau] Po

Pollit [*poht] Polits

Polly ['poll] (dem. no Mary) Pollija

Polonius [pa'launias] Polonijs

Pompey ['pumpi] Pompejs

Pope [paup] Poups

Porgy ['po:gi] Porgijs

Porter ['parts] Porters

1298Portia ['po:/is] Poršija

Powell ['paual, 'paual] Pouels, Pauels

Praxiteles [praek'sitaliiz] Prāksitels

Prescot[t] ['preskat] Preskots

Priam ['praiam] Priams

Prichard ['pnt/ad, 'pnt/a:d] Pričards,

Pričārds Priestley ['priistli] Pristlijs Priscilla [pn'sila] Prisila Pritchard ['pnt/ad, 'pnt/a:d] Pričards,

Pričārds Pritchett ['pnt/xt] Pričets Procrustes [prai/'krAsti:z] Prokrusts Prometheus [pra'mi:0ju:s] Prometejs Protagorus [prau'taegaraes] Protagors Proteus ['prautjuis] Protejs Prudence [pru:dns] Prudensa Psyche ['saiki] Psihe Ptolemy ['tolimi] Ptolemajs Puccini [pu't/i:ni:] Pučīni Puck [pAk] Paks Pulitzer ['pulitsa] Pulicers Pullman ['pulman] Pulmans Punch [pAnt/] Pančs Purcell ['p3:sl] Pērsels Pusey ['pju:zi] Pjuzijs Pygmalion [pig'meihan] Pigmalions Pyramus ['piramas] Pirams Pythagoras [pai'Gaegaraes] Pitagors

Quentin ['kwentm] Kventins Quiller-Couch ['kwilakuit/] Kvilers-Kūčs Quinc[e]y [Tcwinsi] Kvinsijs Quixote ['kwiksat]: Don Q.— Dons Kihots

Rabindranath Tagore [ra'bindrana:t taga:]

Rabindranats Tagore Rachel ['reit/al] Reičela

Radcliffe [nedklif] Redklifs

Rae [rei] (dem. no Rachel) Reja Raeburn ['reib3:n] Reibērns

Raleigh ['ra:h, 'ra:h, 'raeh] Rolijs, Rālijs, Relijs

Ralph [reif, raelf] Reifs, Relfs, Ralfs

Ramona [ra'mauna] Ramona

Ramsay ['raemzi] Remzijs

Randalj]] ['raendl] Rendals

Randolph ['raendolfj Rendolfs

Raphael 1. uzv. ['reifl, 'raefeil] Reifls, Refeils;

2. (itāliešu mākslinieks) ['raefeial] Rafaels Ratcliff[e] ['raetkhf] Retklifs Raul [rau'u:l] Raūls, Rauls Ravel [rae'vel] Ravēls Rawlings ['railirjz] Rolingss Ray [rei] 1. (dem. no Raymond) Rejs;

2. (dem. no Rachel) Reja Raymond ['reimand] Raimonds Reade [ri:d] Rids Reading ['redii]] Redings Reagan ['reigan] Reigans Reaumur ['reiau.mjuaj Reomirs Rebecca [n'beka] Ribeka, Rebeka Reg [red3] (dem. no Reginald) Redžs Regan ['ri:gan] Rigana Regina [ri:'d3ama] Ridžaina, Regina Reginald ['red3inld] Redžinalds Reid [ri:d] Rids

Rembrandt ['rembraent] Rembrants Renoir [ra'nwa:] Renuārs Reuben ['ru:bm] Rūbins, Rūbens Reuter ['raita] Roiters, Reiters Rex [reks] Rekss

Reynard ['renad, 'rena:d, 'reina:d] Renards,

Reinārds ReynoId[s] ['renld(z)] Reinolds[s] Rhett [ret] Rets Richard ['nt/ad] Ričards Richardson ['nt/adsn] Ričardsons Richelieu ['ri:/alj3:] Rišeljē Ridealgh ['raidseld3, 'ndiael/] Raidelžs, Ridielšs

Ridehalgh ['raidhael/, 'ridihael/] Raidhelšs,

Ridihelšs Rider ['raida] Raiders

1299Ridge [nd3l Ridžs

Rip van Winkle [jipvaen'wiqkl] Rips van

Vinkls Robert ['robot] Roberts Roberta [rotate] Roberta Robertson ['robatsn] Robertsons Robeson ['rsubsn] Robsons Robespiere ['raubzpjea] Robespjērs Robin ['robin] (dem. no Robert) Robins Robinson ['robinsn]

Robinsons Roche [raut/, rau/, rof] Roučs, Roušs, Rošs

Rockefeller ['rokafela] Rokfellers Roddy ['rodi] (dem. no Roderick) Rodijs Roderic[k] ['rodanķ] Rodenks Rodgers ['rtx^az] Rodžers Rodney ['rodni] 1. vlr. v. un uzv. Rodnijs;

2. siev. v. Rodnija Roentgen sk. Rontgen Roger[s] ['rod3a(z)] Rodžers Roland ['rauland] Rolands Rolland [rau'la:rj] Rolāns Romeo ['raumiau] Romeo Romney ['romni] Romnijs Romulus ['romjulas] Romuls Ronald ['ronld] Ronalds Rontgen ['rontjan] Rentgens Roosevelt ['rauzavelt] Rūzvelts Rosalind ['rozalind] Rozalinda Rosaline ['rozalain] Rozalaina Rosamond ['rozamand] Rozamonda Rose [rauz] Roza Rosemary ['rauzman] Rozmarija Rossetti [ro'seti] Roseti Rossini [ro'si:m] Rosini Rothschild ['nGt/add] Rotšilds Rousseau ['ru:sau] Ruso Rowena [rau'iina] Rovena Rowland ['rauland] Roulends Roxana [rnk'saena] Roksana Roy [roi] Rojs Royce [rois] Roiss

Rubens ['ru:binz] Rubenss Ruby ['ru:bi] 1 .vlr. v. Rūbijs; 2. siev. v. Rūbija

Rudolph ['ruidolf] Rudolfs Rudyard ['rAdjad] Radjards Rufus f'ruifas] Rufuss Runciman ['rAnsiman] Ransimens Rupert ['ru:pat] Ruperts Ruskin ['rAsian] Raskins Russell [VasI] Rassels Ruth [ru:6] Rūta Rutherford ['rAČafad] Rezerfords Ruysdael ['raizda:l] Raizdāls

Sabina [sa'bama] Sabaina, Sablna Sackville ['saekvil] Sekvils Sainsbury ['semzban] Seinsberijs Saki ['sa:ki] Sākijs Sal [sael] (dem. no Sarah) Sela Salinger ['sachnd3a] Selindžers Salisbury ['salzban] Solsberijs Sally ['saeh] (dem. no Sarah) Sallija Salome [sa'laumi] Salome Sam [saem] (dem. no Samuel) Sems Samantha [sa'maenOa] Samenta Sam[p]son ['saempsn] Sam[p]sons Samuel ['saemjual] Semjuels Sancho Panza [.saent/au'paenza] Sančo Pansa

Sanders ['sa:ndaz] (dem. no Alexander) Sānders

Sandra [saendra] Sendra, Sandra

Sandy ['saendi] (dem. no Alexander) Sendijs

Sappho ['sasfau] Sapfo

Sarah ['seara] Sēra, Sāra

Saul [so:l] Sols, Zauls

Sawer ['sa:ja] Sojers

Scarlet[t] ['ska:lat] Skārleta

Scheherazade [/i,hiara'za:da] Šeherazade

Scofield ['skaufi:ld] Skofilds

Scott [skot] Skots

1300Scrooge [skniicķ] Skrūdžs Sean [/a:n] Sons

Sebastian [si'baestian] Sibestjans, Sebastjans

Sedley ['sedh] Sedlijs

Seel[e]y ['si:h] Sllijs

Seneca ['senika] Seneka

Serg[e]ant ['savant] Sārdžents

Sewell ['sju:al] Sjūels

Seymour ['si:mo:, 'seima:] Sīmors, Seimors

Shaftesbury ['/a:ftsbari] Šāftsberijs

Shakespeare ['/eikspia] Šekspīrs

Sharon ['/earan] Šerona

Sharp [/a:p] Šārps

Shaw [/o:] Šovs

Shays [/eiz] Šejss

Sheila ['/i:la] Šīla

Shelley ['/eh] Šellijs

Sheridan ['/endn] Šeridans

Sherlock ['/3:lt)k] Šērloks

Sherman ['/3:man] Šērmens

Shirley ['/3:h] 1. siev. v. Šērlija; 2. uzv. Šērlijs

Shylock ['/ailok] Šailoks

Sibyl ['sibil] Sibila

Sidney ['sidm] Sidnijs

Sikes [saiks] Saikss

Silas ['saihs] Sailass

Sillitoe [silitau] Silito

Simeon [simian] Simeons

Simon 1. vir. v. ['saiman] Saimons, Sīmanis;

2. uzv. ['saiman, si'maun] Saimons, Simons Sinclair ['sickles] Sinklers Sindy ['sindi] Sindija Sissie, Sissy ['sisi] (dem. no Cecilia) Sisija Sitwell ['sitwal] Sitvels Skelton [skeltan] Skeltons Slough [slau] Slaus Smith [smi0] Smits Smollet ['smoht] Smolets Soames [saumz] Soumss Socrates f'sokratiiz] Sokrāts Solomon ['solsmsn] Solomons, Zālamans Somerset ['sAmasit] Somersets

Sondra [sondra] Sondra

Sonia, Sonya ['soma] Sonija

Sophia [sau'faia] Sofaija, Sofija

Sophie ['saufi] Sofija

Sophocles ['sofakliiz] Sofokls

Southey ['sau5i, 'sa5i] Sautijs, Satijs

Spartacus ['spaitakas] Spartaks

Spencer,Spenser [spensa] Spensers

Sprigg [sprig] Sprigs

Squire ['skwaia] Skvairs

Stanhope ['staenap] Stenops

Stanley ['staenh] Stenlijs

Steele [sti:l] Stils

Steinway ['stainwei] Stainvejs

SteUa ['stela] Stella

Stendhal [sten'da:l] Stendāls

Stephen ['sti:vn] Stīvens

Stephenson [*sti:vnsn] Stīvensons

Sterne [st3:n] Sterns

Steve [sti:v] (dem. no Stephen) Stīvs

Stevenson ['sti:vnsn] Stivensons

Steward ['stjuad] Stjuards

Stewart ['stjuat] Stjuarts

Strachey ['streit/i] Streičijs

Strauss [straus] Strauss

Stuart ['stjuat] Stjuarts

Stubbs [stAbz] Stabss

Sturge [st3:d3] Stērdžs

Sue [su:; sju:] (dem. no Susan, Susanna[h])

Sū, Sjū Sullivan ['sAhvan] Salivans Surrey ['sah] Sarijs Susan ['su:zn] Sūzana Susanna[h] [sui'zaena] Suzanna Swift [swift] Svifts Swinburne ['swinb3:n] Svinbērns Sybil ['sibd] Sibila Sydney ['sidm] Sidnijs Sylvia ['sdvia] Silvija Symons ['saimanz, 'simanz] Saimonss,

Simonss

1301Tacitus ['taesitas] Tacits Taft [taeft, ta:ft] Tafts, Tāfts Tagore [ta'go:] Tagore Talbot ['to:lbat] Tolbots Tarleton ['ta:lton] Tārltons Tasso ['taesau] Taso Tate [teit] Teits Tauchnitz ['taukmts] Tauhnics Taylor ['teib] Teilors Ted [ted] (dem. no Edward) Teds Teddy ['tedi] (dem. no Edward) Tedijs Telemachus [ti'lemakas] Tēlemahs Temple ['tempi] Tempis Tennessee [.tena'si:] Tenesijs Tennyson ['temsn] Tenisons Terence ['terans] Terenss Teresa [ta'ruza] Teriza, Terēza Terpsichore [tap'sikari] Terpsihora Terry ['ten] (dem. no Terence) Terijs Tess [tes] (dem. no Teresa) Tesa Thacher ['Qaet/a] Tečers Thackeray ['Gaekan] Tekerijs Themistocles [0imistakli:z] Temistokls Theo ['Gi:au,'Giau] Tio.Teo Theocritus [Gi'okritas] Teokrits Theodora [,Gia'da:ra] Tiodora, Teodora Theodore ['Giada:] Tiodors, Teodors T[h]eresa [ti'ri:za] Tiriza, Terēza Theseus 1. (grieķu leģendas varonis) ['0i:sju:s] Tēsējs; 2. (Šekspīra lugas varonis) ['Gi:sjas] Tesejs Thisbe ['Gizbi] Tisbe Thom [torn] Toms Thomas ['tnmas] Tomass Thom[p]son f'tompsn] Tom[p]sons Thoreau ['Ooirau] Toro Thucydides [0ju:'sididi:z] Tukidlds Tib [tib] (dem. no Isabel) Tiba Tibbie ['tibi] (dem. no Isabel) Tibija Tiffany ['tīfam] Tifanijs Tim [tun] (dem. no Timothy) Tims

Timon ['taiman] Timons

Timothy ['timaGi] Timotijs

Titania [ti'taima] Titānija

Titian ['ti/n] Ticiāns

Titus ['taitas] Tits

Tobias [ta'baias] Tobaiass, Tobiass

Toby ['taubi] (dem. no Tobias) Tobijs

Tom [torn] (dem. no Thomas) Toms

Tommy ['ttmu] (dem. no Thomas) Tomijs

Tony ['tauni] (dem. no Anthony) Tonijs

Townsend ['taunzend] Tatinzends

Tracy ['treisi] Treisijs

Tressal ['tresal] Tresals

Trevelyan [tn'viljan, tn'veljan] Triveljans,

Treveljans Trevor ['treva] Trevors Tristan ['tnstan] Tristans Tristram ['tnstram] Tristrams Tristrem ['tnstram] Tristrems Troilus ['trauibs] Troils Trollope ['trobp] Trolops Truman ['tru:man] Trūmens Tudor ['tju:da] Tjūdors Turandot ftuarandot] Turandota Turner ['t3:na] Tēmers Twain [twein] Tvens Twist [twist] Tvists Tybalt ['tibalt] Tibalts Tyler ['taila] Tailers Tylor ['taib] Tailors Tyndale ['tmdl] Tindls Tyrone [U'raon] Tirons

Uchtred ['uitrid] Ūtreds Udall [ju:d3l] Jūdals Ughtred ['u:tnd] Ūtreds Ulick ['juilik] Jūliks Ulysses ļju:'lisi:z] Odisejs; Uliss Una ['ju:na] Jūna Upton [Vptan] Aptons Uriel ['juarial] Juriels

1302Urmston ['3:mstan] Ērmstons Ursula ['3:sjub] Ērsula, Ursula Us[s]her ['a/a] Ašers Ustinov ['juistinofļ Usfinovs

Valentine 1. vir. v. ['variantam] Velentains, Valentīns; 2. uzv. ['varianta, 'variantam] Velentins, Velentains Van [vaen] Vens Vanbrugh ['vaenbra] Venbru Vance [vaens] Venss

Vanderbilt ['vaendabilt] Venderbilts,

Vanderbilts Van Dyke [.vaen'daik] van Deiks Vanessa [va'nesa] Vanesa Vaughan [va:n] Vons Vaux [vo:z, voks, va:ks, vauks, vau] Voss,

Vokss, Vo Velasquez [vi'laeskwiz] Velaskess Venus [Virnas] Venera Vera ['viara] Vera Verdi ['veadi:] Verdi Vergil ['v3:d3il] Vērdžils Vernon ['v3:nan] Vērnons Veronica [vi'ronika] Veronika Vi [var] (dem. no Viola, Violet) Vaija Vic [vik] (dem. no Victor) Viks Vicky [vikr] (dem. no Victoria) Vikija Victor ['vikta] Viktors Victoria [vik'toina] Viktorija Vida [Vi:da, vaicb] Vīda, Vaida Vincent [Vrnsant] Vinsents Viola ['vaisla, 'viaub] Vaiola, Viola Violet [Vaialat] Vaioleta, Violeta Virgil ['v3:d3il] Vergilijs Virginia [va'djinia] Virdžīnija Vivian ['vivian] Vivians Vivien ['vivian] Viviena Vivienne ['viviai, .vivi'en] Viviena

Volpone [vol'paura] Volpone

Voltaire ['voltea] Voltērs

Wagner 1 .angļu uzv. ['waegna] Vegners;

2. vācu komponists [Va:gna] Vāgners Waldo ['wa:ldau] Voldo Wallace ['wnlis] Volless Walpole ['wa:lpaul] Volpols Walt [wa:lt] (dem. no Walter) Volts Walter ['wa:lta] Volters, Valters Ward [wo:d] Vords Warner ['wa:na] Vomers Warren ['wnran] Vorens Washington ['wd/ii]tan] Vašingtons Wat [wot] (dem. no Walter) Vots Watson ['wDtsn] Votsons Watt [wot] Vots, Vats Watty ['woti] (dem. no Walter) Votijs Waugh[wo:] Vo Waverly ['weivali] Veiverlijs Wayne [wem] Veins Web [web] Vebs Webster ['websta] Vebsters Wedg[e]wood ['wed3wud] Vedžvuds Wellesley ['welzh] Velzlijs Wellington ['wehi]tan] Vellingtons Wells [welz] Velss Wendy ['wendi] Vendija Wesley ['wezh, 'wesh] Vezlijs, Veslijs West [west] Vests Westbrook ['westbruk] Vestbruks White [wart] Vaits Whiteman ['witman] Vitmens Whitney ['witni] Vitnijs Wilde [waild] Vailds Wilder ['wailda] Vailders Wilfred ['wilfnd] Vilfreds Wilkes [wilks] Vilkss William ['wiljam] Viljams Willoughby ['wilabi] Viloubijs Willy ['will] (dem. no William) Villijs Wilson ['wilsn] Vilsons Winifred ['winifrid] Vinifreda

Winnie ['wini] (dem. no Winifred) Vinija

Winston ['winstan] Vinstons

1303Woden ['waudn] Vodens Wolfle] [wulf] Vulfs Wolseley fwulzli] Vulzlijs Wolsey ['wulzi] Vulzijs Woodhouse ['wudhaus] Vudhauss Woodrow ['wudrau] Vudro Woods [wudz] Vudss Woolf [wulf] Vulfs Worcester ['wusto] Vusters Wordsworth rw3:dzwa0] Verdsverts Wren [ren] Rens Wright [nut] Raits Wyat[t] ['waist] Vaijats Wyclifffe] ['wiklif] Viklifs

Xanthippe [zaen'thpi] Ksantipe Xavier ['zjevia] Zevjers Xenia ['zema] Ženija, Ksenija

Xenophon ['zenafan] Ksenofonts Xerxes ['z3:ksi:z] Kserkss

Yeats [jeits] Jeitss Yorick ['junk] Joriks York [jo:k] Jotks Young fjAij] Jangs Yule [ju:l] Juls Yvette [ī'vet] Iveta Yvonne [ī'vtm] Ivonna

Zachariah [.zseka'raia] Zaharijs Zachary ['zaekan] Zaharijs Zelda ['zelda] Zelda Zeus [zju:s] Zevs Zoe ['zaui] Zoji Zola['zaula] Zolā

1304 Biežāk lietotie saīsinājumi

a about — ap, apmēram A 1. academy — akadēmija; 2. academic —

akadēmisks a acre — akrs

a adjective — adjektīvs, īpašības vārds A adult — (par filmu) [tikai] pieaugušajiem

domāta a afternoon — pēcpusdienā a age — vecums A ampere — ampērs a annual — ikgadējs

AA accompanied by adults — (par filmu)

tāda, ko drikst skatīties vecāku pavadībā AA administrative assistant— palīgs

administratīvajos jautājumos AA anti-aircraft — pretgaisa-; zenīt-AAA American Automobile Association —

Amerikas automobilistu asociācija AAA anti-aircraft artillery — zenītartilērija a.a.e. annual allowance expected —

paredzamā gada alga AAM air-to-air missile — "gaiss-gaiss" tipa raķete

AAM anti-aircraft missile — zenītraķete AAS American Astronautical Society —

Amerikas astronautikas biedrība AB air base — aviācijas bāze abbr[ev] 1. abbreviation — saīsinājums;

2. abbreviated — saīsināts ABC American Brodcasting Company —

Amerikas radioraidījumu sabiedrība ABM anti-ballistic missile — antiballistiskā

raķete

abn airborne — gaisa desanta-abs absolute — absolūts

A/C account current — tekošais rēķins Ac actinium — aktīnijs a.c. alternating current — maiņstrāva A.C. ante Christum — pirms Kristus, pirms

mūsu ēras acc. accusative — akuzatīvs act./... acting... —... vietas izpildītājs ad advertisment — sludinājums; reklāma A.D. anno Domini — mūsu ēras-adj. adjective — adjektīvs, īpašības vārds Adm administration — administrācija Adm Admiral — admirālis ADP automatic data processing —

automātiskā datu apstrāde adv. adverb — adverbs, apstākļa vārds AF Air Force — kara aviācija af as follows — kā norādīts tālāk AfDB African Development Bank — Āfrikas

attīstības banka AFL-CIO American Federation of Labor -Congress of Industrial Organization — Amerikas darba federācija - Rūpniecības [arodorganizāciju kongress Ag argentum — sudrabs agcy agency — sudrabs agt agreement — vienošanās; līgums a.i. ad interim — pagaidām; šimbrīžam AI Amnesty International — Starptautiskā

amnestija (organizācija) AI artificial intelligence— mākslīgais intelekts

AIDS acquired immune deficiency

syndrome —iegūtā imūndeficīta sindroms.

AIDS

AK Alaska — Aļaska (ASV štats)

1305a.k.a. also known as — pazīstams ari kā AL Alabama — Alabama (ASV štats) AI. Alaska — Aļaska (ASV štats) AI aluminium — alumīnijs AL American Legion — Amerikāņu leģions

(veterānu organizācija) Ala Alabama — Alabama (ASV štats) Alb. Alberta—Alberta (Kanādas province) alt. altitude — augstums Aly Alley — aleja

am above-mentioned — iepriekšminētais AM amplitude modulation— amplitūdas

(amplitudālā) modulācija a.m. ante-meridiem — priekšpusdienā amp ampere — ampērs ann annual — ikgadējs ant. antonym — antonīms ANZUS Australia, New Zealand and the United States — Austrālija, Jaunzēlande un ASV (Klusā okeāna drošības pakts) a.o. and others — un citi AP Associated Press —informācijas aģentūra APB All Points Bulletin— (meklējamā cilvēka) [policijas] mutvārdu raksturojums APC armoured personnel carrier —

bruņutransportieris app appendix — pielikums appro approval — atzinība approx. approximately — aptuveni APR annual percentage rate— ikgadējā

procentu likme Apr. April — aprīlis Ar argon — argons AR Arkansas — Ārkanzasa (ASV štats) Arc. Arcade — pasāža; arkāde Ariz. Arizona — Arizona (ASV štats) Ark. Arkansas — Ārkanzasa (ASV štats) sar. arrival— (vilciena, kuģa) pienākšana;

(lidmašīnas) atlidošana art article — raksts art artificial — mākslīgs AS Anglo-Saxon — anglosakšu-

As arsenic — arsēns

asap as soon as possible — cik drīz vien iespējams

AsDB Asian Development Bank — Āzijas

attīstības banka ASEAN Association of South-East Asian Nations — Dienvidāzijas valstu asociācija ass[ist]. assistant — asistents; palīgs assoc. 1. associate — līdzstrādnieks;

2. association — asociācija asst assistant — asistents ATA Atlantic Treaty Association —

Atlantijas līguma asociācija ATV all terrain vehicle— visurgājējs

(mašīna) Aug August — augusts atm atmosphere — atmosfēra Au aurum — zelts aux. auxiliary — palīg-avdp. avoirdupois — Anglijas svara vienību

sistēma Ave. Avenue — avēnija a.w. atomic weight — atomsvars AWACS airborne warning and control system — gaisā izvietotā brīdināšanas un kontroles sistēma (lidmašīnās u.tml.) AWOL absent without leave — [patvaļīgā]

prombūtnē AZ Arizona — Arizona (ASV štats) A-Z from A to Z, all-inclusive — no A līdz Z; viss

b before — pirms b bom — dzimis B boron — bors B British — britu-; angļu-BA Bachelor of Arts — humanitāro zinātņu

bakalaurs Ba barium — bārijs

BA British Academy — Britu akadēmija Bait. Baltic — 1) Baltijas-; 2) baltu-

1306Bart, baronet — baronets

BBC British Broadcasting Corporation —

Britu radioraidījumu korporācija B.C. before Christ — pirms Kristus, pirms mūsu ēras

BC birth certificate — dzimšanas apliecība B.C. British Columbia — Britu Kolumbija

(Kanādas province) B.C. bulk cargo — beramkrava BE Bank of England — Anglijas banka Be beryllium — berilijs BE Board of Education —Izglītības ministrija BEA British European Airways— Britu

Eiropas gaisa satiksmes sabiedrība Beds Bedfordshire — Bedfordšīra (Anglijas grāfiste)

BENELUX Belgium, Netherlands, Luxemburg — Benilukss (Beļģija, Nīderlande un Luksemburga) Berks Berkshire — Bērkšīra (Anglijas grāfiste)

BG British Government — Anglijas valdība B/H bill of health — sanitārā (karantīnas)

apliecība (izziņa) Bi bismuth — bismuts bk back — atpakaļ

B/L bill of lading— transporta (kravas)

pavadzīme, konosaments Blvd. Boulevard — bulvāris BM British Museum — Britu muzejs BMN British Merchant Navy— Britu

tirdzniecības flote BMT British Mean Time —Anglijas vidējais laiks

BOAC British Overseas Airways Corporation— Britu aizjūras aviokor-porācija

bp birthplace — dzimšanas vieta BP blood pressure — asinsspiediens bp boiling point — viršanas punkts

BP British Patent-Anglijas patents

Br. branch — filiāle

BS Bachelor of Science — eksakto zinātņu bakalaurs

BS British Standard — Anglijas standarts BST British Summer Time— Anglijas

vasaras laiks BTUC British Trade Union Congress —

Britu arodbiedrību kongress Bucks Buckingamshire— Bakingemšīra

(Anglijas grāfiste) B/W, b/w black and white — melnbalts BWT British Winter Time —Anglijas ziemas laiks

C calorie — lielā kalorija c calorie — mazā kalorija C carbon — ogleklis c cargo — krava c,c. cent — cents

C centigrade — Celsija temperatūras skala

c centimetre — centimetrs

c century — gadsimts

c. chapter — nodaļa

c. circa — apmēram; ap

C congress — kongress

c copyright — autortiesības

C council — padome

C court — tiesa

Ca calcium — kalcijs

CA California — Kalifornija (ASV štats)

CA Central America — Centrālamerika

ca. circa — apmēram; ap

c. a., c/a current account — tekošais rēķins

cal caliber — kalibrs

Cal[if.] California — Kalifornija (ASV štats) Cambs Cambridgeshire— Kembridžšīra

(Anglijas grāfiste) Can. 1. Canada — Kanāda; 2. Canadian — Kanādas-

Cantab. Cantabrigian — Kembridžas

universitātes-

Capt. Captain — kapteinis

1307CATV community antenna television —

abonentu televīzija CBC Canadian Broadcasting Corporation —

Kanādas radioraidījumu korporācija CBS Columbia Broadcasting System —

radioraidījumu kompānija "Columbia" CCTV closed-circuit television —

kabeļtelevīzija CENTO Central Treaty Organization —

Centrālnolīguma organizācija CERN European centre for Nuclear Research — Eiropas kodolpētījumu centrs cert, certificate — apliecība CET Central European Time —

Centrāleiropas laiks cf. confer — salīdzini ch. chapter — nodaļa CH Custom House — muitnīca c.h. central heating — centrālapkure Ches Cheshire — Češīra (Anglijas grāfiste) CI counter-intelligence — pretizlūkošanas dienests

CIA Central Intelligence Agency —Centrālā

izlūkošanas pārvalde (ASV) CID Criminal Investigation Department —

Kriminālmeklēšanas nodaļa CIP commercially important person —

ievērojams komersants CIS Commonwealth of Independent States —

Neatkarīgo valstu savienība CIS Counter-intelligence Service —

pretizlūkošanas dienests cit cited — citēts civ. civilian — civils; civil-C1 chlorine — hlors class, classification — klasifikācija cm centimetre — centimetre CMEA Council for Mutual Economic Assistance vēst.— Savstarpējās ekonomiskās palīdzības padome, SEPP CNN Cable News Network — CNN telekompānija

CNS central nervous system —centrālānervu

sistēma Co cobalt — kobalts CO Colorado — Kolorādo (ASV štats) CO Commanding Officer — daļas

komandieris (virsnieks) Co. company — kompānija, sabiedrība cJo care of—nodošanai (uzraksts uz vēstulēm) COD cash of delivery — ar pēcmaksu COD Concise Oxford Dictionary — Mazā

Oksfordas vārdnīca C of C Chamber of Commerce— tirdzniecības palāta Col. Colonel — pulkvedis COLA cost-of-living adjustment — dzīves

dārdzības indeksācija coll. college — koledža coll[oq]. colloquial — [-sarunvalodas-CoI[o]-] {+sarunvalodas-CoI[o]+} Colorado — Kolorādo (ASV štats) Comecon sk. CMEA concl. concluded — nobeigums sekos Conn. Connecticut— Konektikuta (ASV štats)

conj. conjunction — saiklis

Const, constable — policists

cont. continued — turpinājums sekos

cos cosine — kosinuss

cosec cosecant — kosekanss

COSPAR Committee on Space Research —

Kosmosa pētījumu komiteja cot cotangent — kotangenss CP command post — komandpunkts CP Communist Party —komunistiskā partija cp. compare — salīdzini Cr chromium — hroms Cres. Crescent — (puslokveida) iela C/S chief of staff — štāba priekšnieks CS 1. civil service — civildienests; 2. civil

servant — civildienesta ierēdnis CSCE Conference on Security and Cooperation in Europe — Eiropas drošības un sadarbības apspriede, EDSA

1308CSE Certificate of Secondary Education —

gatavības apliecība Cswy Causeway — dambis (iela) CT Connecticut — Konektikuta (ASV štats) CT correct time — pareizais laiks ctl. cental — kvintāls (45 J6 kg) Ctr. centre — centre ctte committee — komiteja cu. cubic — kubisks, kubik-Cu cuprum — varš

Cumb. Cumbria— Kambrija (Anglijas grāfiste)

c.v. curriculum vitae —īss dzīves [un darba] apraksts; īsa autobiogrāfija (ko iesniedz, stājoties darbā)

CW chemical warfare — ķīmiskais karš cwt hundredweight — centners CZ Canal Zone — Panamas kanāla zona

d date — datums d day — diena D Democrat — demokrāts

d. denarius — penss D, d dollar — dolārs

DD deaf and dumb — kurlmēms d s demand and supply — pieprasījums un

piedāvājums dat. dative — datīvs db decibel — decibels DC District of Columbia— (federālais)

Kolumbijas apgabals (ASV) d.c. direct current — līdzstrāva DDD direct distance dialling —(automātiska)

tieša tālsaruna DE Delaware — Delavēra (ASV štats) Dec. December — decembris deg. degree — grāds Del. Delaware — Delavēra (ASV štats) Dem. Democrat — demokrāts

dep. departure-(vilciena, kuģa) atiešana;

(lidmašīnas) aizlidošana dep. deputy — vietnieks

Dept department — departaments; pārvalde Derb[s], Derby Derbyshire— Dārbšīra

(Anglijas grāfiste) dia. diameter — diametrs diag. diagram — diagramma dial dialect — dialekts diet. dictionary — vārdnīca diff. difference — atšķirība Dip. diploma — diploms Dir. director — direktore dist. distance — attālums D.I.Y. do-it-yourself— izdari to pats;

[-pašdarbības-dm-]

{+pašdarbības- dm+} decimetre — decimetrs DOB date of birth — dzimšanas datums doc. document — dokuments doz. dozen — ducis DP data processing — datu apstrāde DP displaced person — pārvietotā persona DPI Department of Public Information —

Sabiedriskās informācijas departaments Dr. Drive — aleja; ceļš Dr. doctor — doktore DT daylight time — dienas laiks dupl. duplicate — dublikāts d.w. daily wages — dienas alga

E east — austrumi E engineer — inženieris E English — angļu-

EAEC European Atomic Energy Community — Eiropas atomenerģijas apvienība, Eiratoms EAT education and training — audzināšana

un kaujas apmācība E.B.R.D. European Bank of Reconstruction and Development — Eiropas rekonstrukcijas un attīstības banka, ERAB EC European Community —Eiropas kopiena

ECM European Common Market-Eiropas

koptirgus econ. economic — ekonomisks

1309ECOSOC Economic and Social Council —

Ekonomiskā un sociālā padome ECU European currency unit— ekijs

(Eiropas norēķinu naudas vienība) ed. 1. edition — izdevums; 2. editor — redaktors

EDD English Dialect Dictionary — Angļu

dialektu vārdnīca educ. education — izglītība EEC European Economic Community —

Eiropas ekonomiskā savienība EFTA European Free Trade Association —

Brīvās tirdzniecības Eiropas asociācija e.g. exampli gratia — piemēram ELT English-language teaching— angļu

valodas mācīšana EMS European monetary system —Eiropas

naudas sistēma encl. enclosed — ielikts (aploksnē) Enc[yc]. encyclop[a]edia — enciklopēdija eng. engineer — inženieris Eng. English — angļu-ENT ear, nose, throat— ausu-, deguna-,

kakla- (speciālists) EP European Parliament — Eiroparlaments EPA Environmental Protection Agency —

Dabas aizsardzības aģentūra ESA European Space Agency — Eiropas

kosmosa pētīšanas aģentūra ESOL English for speakers of other language — angļu valoda citvalodās runājošiem esp. especially — sevišķi Esq. Esquire — eskvairs Ess. Essex — Eseksa (Anglijas grāfiste) EST Eastern Standard Time— austrumu

zonas laiks ET Eastern Time — austrumu laiks etym. etymology — etimoloģija Eur. 1. Europe — Eiropa; 2. European — Eiropas-; eiropeisks

EURATOM European Atomic Energy Community — Eiropas atomenerģijas apvienība; Eiratoms evac. evacuation — evakuācija excl. excluding — izņemot exp. experiment — eksperiments exp. expiry [date] — derīguma termiņš exp. export — eksports Expy expressway — [ātrgaitas]

automaģistrāle ext. extension — papildu- (telefons)

F Fahrenheit —Fārenheita temperatūras skala f feminine — sieviešu- [dzimtes-] F fluorine — fluors

FA Football Association —Futbola asociācija FAO Food and Agriculture Organization — Pārtikas un lauksaimniecības organizācija FBI Federal Bureau of Investigation —

Federālais izmeklēšanas birojs (ASV) Fe ferrum — dzelzs Feb. February — februāris FET federal excise tax — federālais akcīzes nodoklis

fif. and the following [pages] — un sekojošās [lappuses]

fig. figuratively —pārnestā nozīmē fig. figure — skaitlis

fin. financial — finansiāls FL Florida — Florida (ASV štats) Fla. Florida — Florida (ASV štats) FM frequency modulation— frekvences modulācija

FO Foreign Office— Ārlietu ministrija

(Anglijā)

f.o.b. free on board — pārvadāšana ar kuģi par brīvu

f.o.c. free on charge — bez maksas; par brīvu fol., foil, following — sekojošais f.o.r. free on rail —pārvadāšana pa dzelzceļu par brīvu

1310Fr French — franču-

FR Friday — piektdiena

frq. frequent — parasts; bieži lietots

Fri. Friday — piektdiena

FRS Fellow of the Royal Society —

Karaliskās biedrības biedrs ft 1. foot — pēda; 2. pēdas Fwy freeway — ātrgaitas automaģistrāle FY fiscal year — finansu gads

G general [audience film] —(parfilmu) tāda,

ko drīkst skatīties visi g gram — grams G gravity — smaguma spēks Ga gallium — gallijs

GA General Assembly — Ģenerālā

Asambleja GA Georgia — Džordžija (ASV štats) gal gallon — galons(4Ml) GATT General Agreement on Tariffs and Trade—Vispārējā vienošanās par tarifiem un tirdzniecību GB Great Britain — Lielbritānija GCSE general certificate of [secondary] education — [vidusskolas] gatavības apliecība Gdns Gardens — dārzs; dārzi GDP gross domestic product— (valsts)

iekšējais kopprodukts gds. goods — preces Ge germanium — germānijs gen. gender — dzimte Ge. General — ģenerālis gen. general — vispārējs gen[it] genitive — ģenitīvs Ger German — vācu-GI Government Issue — 1) kareivis;

2) kareivju-; 3) militārā parauga-Gk Greek — grieķu-

Glos Gloucestershire —Glosteršīra (Anglija.i grāfiste)

GM guided missile — vadāmais šāviņš GMT Greenwich Mean Time — vidējais

laiks pēc Griničas meridiāna GNP gross national product— valsts

nacionālais kopprodukts GOP Grand Old Party — Lielā vecā partija (ASV Republikāņu partijas neoficiālais nosaukums) Goth. Gothic — 1) gotu-; 2) gotisks gov[t]. government — valdība GP general practitioner — iecirkņa (rajona)

ārsts; vispārējā profila ārsts GP Great Powers — lielvalstis GPO General Post Office — Galvenais pasts Grv. Grove — birzs GU Guama — Guama GW gross weight — bruto svars

h hour — stunda H hydrogen — ūdeņradis ha hectare — hektārs

he hot and cold [water] —karstais un aukstais [ūdens]

Hants Hampshire— Hempšīra (Anglijas grāfiste)

Haw. Hawaii — 1) Havaja (sala); 2) Havaja (ASV štats)

HC House of Commons— Apakšnams

(Anglijas parlamentā) he helium — hēlijs HE high explosive — sprāgstoša viela Herts Hertsfordshire — Hārtfordšīra

(Anglijas grāfiste) HF high frequency — augstfrekvence Hg hydrargyrum — dzīvsudrabs H.H. His (or Her) Highness — Viņa (vai

Viņas) augstība HI Hawaii — Havaja (ASV štats) hi-fi high fidelity — augstas precizitātes-

HlLT high-intensity language teaching-

intensīvā valodu mācīšana

1311hist. 1. history— vēsture; 2. historic — vēsturisks

HTV human immunodeficiency virus —

cilvēka imūndeficīta vīruss HL House of Lords —Lordu palāta (Anglijas

parlamentā) HM His (or Her) Majesty —Viņa (vai Viņas) majestāte

H.M.S. His (or Her) Majesty Ship — angļu karakuģis

HO Home Office— Iekšlietu ministrija

(Anglijā) Hon. Honourable — godātais hosp. hospital — slimnīca HP high pressure — augsts spiediens hp horse-power — zirgspēks; jauda HQ headquarters — štābs hr hour — stunda

HR House of Representatives — Pārstāvju

palāta (ASV kongresā) Hts. Hights — augstiene hwt hundredweight— centners (Anglijā

50,8 kg, ASV 45 36 kg) Hwy highway — šoseja; lielceļš

I Idaho — Aidaho (ASV štats) I intelligence — izlūkdienests; izlūkošana i. intransitive— intransitīvs, nepārejošs

(verbs) I iodine—jods IA Iowa — Aiova (ASV štats) IAEA International Atomic Energy Agency— Starptautiskā atomenerģijas aģentūra ib. ibidem — turpat

IBA Independent Broadcasting Agency —

Neatkarīgā radioraidījumu aģentūra ibid, ibidem — turpat IBM International Business Machines — Starptautiskās biznesa mašīnas (kompānija)

IBRD International Bank of Reconstruction and Development — Starptautiskā rekonstrukcijas un attīstības banka ICAO International Civil Aviation Organization — Starptautiskā civilās aviācijas organizācija ICBM international ballistic missile —

starpkontinentālā ballistiskā raķete ICFTU International Confederation of Trade Unions — Starptautiskā brīvo arodbiedrību konfederācija ICJ International Court of Justice —

Starptautiskā tiesa ICO International Coffee Organization —

Starptautiskā kafijas organizācija ICU intensive care unit —intensīvās terapijas bloks

ID Idaho — Aidaho (ASV štats)

id. idem — tas pats

ID 1. identification — [raid]stacijas pieteikšana (nosaukšana); 2.: ID card — personas apliecība IDA International Development Association — Starptautiskā attīstības asociācija IDP international driving permit— starptautiskās [autojvadītāja tiesības I.-E. Indo-European — indoeiropiešu-

ie. id est — tas ir

IF intermediate frequency—starp frekvence EFC International Finance Corporation —

Starptautiskā finansu korporācija DL Illinois — Dinoisa (ASV štats) ill[us]. illustration — ilustrācija ILO International Labour Organization —

Starptautiskā darba organizācija ILR Independent Local Radio —Neatkarīgais

vietējais radio IMCO Intergovernmental Maritime Consultative Organization—Starpvaldību konsultatīvā jūrniecības organizācija IMF International Monetary Fund — Starptautiskais valūtas fonds

1312IMO International Maritime Organization —

Starptautiskā jūrniecības organizācija imp. import — imports in inch — colla (2 $4 cm) IN Indiana — Indiana (ASV štats) Inc. Incorporated—reģistrēts kākorporācija inci. including — ieskaitot ind. independent — neatkarīgs ind. index — rādītājs, indekss Ind. Indiana — Indiāna (ASV štats) indef. indefinite — nenoteikts; nenoteiktais info information — informācija INRI Iesus Nazarenus Rex Iudaeorum —

Jēzus no Nācaretes, jūdu karalis insp. inspection —inspekcija inst. instant — šā mēneša- (vēstulē) Inst. Institute

— institūts int. intelligence — izlūkdienests int. interjection — interjekcija, izsauksmes vārds

int. international — starptautisks INTELSAT International Telecommunications Satellite Organization — Starptautiskā pavadoņsakaru organizācija IOC International Olympic Committee —

Starptautiskā olimpiskā komiteja 10 J International Organization of Journalists —Starptautiskāžurnālistu organizācija IOUI owe you — esmu jums parādā (ieraksts

parādzīmē) IQ intelligence quotient— intelektuālās

attīstības koeficients IP initial point — sākumpunkts IPU Inter-Parliamentary Union —

Starpparlamentu savienība IR infra-red — infrasarkans Ir iridium — irīdijs

IRA Irish Republican Army — īru

republikāņu armija Ire. Ireland — Īrija

IRC International Red Cross — Starptautiskais Sarkanais Krusts

IRF International Road Federation —

Starptautiskā ceļu federācija Is island — sala

ISBN International Standard BookNumber—

Starptautiskā standarta grāmatas numurs isth. isthmus — zemesšaurums It Italy — Itālija

ITA Independent Television Authority —

Neatkarīgā televīzijas aģentūra ITU International Telecommunication Union— Starptautiskā telekomunikāciju savienība

ITV instructional television— mācību televīzija

IU international unit — starptautiskā vienība IUS International Union of Students — Starptautiskā studentu savienība

J iodine —jods

J judge — tiesnesis

Jan. January—janvāris

Jap Japan — Japāna

JC Jesus Christ — Jēzus Kristus

JJ justices, judges — tiesneši

JP jet propulsion — reaktīvais dzinējs

JP justice of the Peace — miertiesnesis

Jr. junior—juniors; jaunākais

JSE Johannesburg Stock-Exchange —

Johannesburgas birža Jul July—jūlijs Jun. June—jūnijs jun. junior—juniors; jaunākais

K kalium — kālijs

K Kelvin scale — Kelvina temperatūras

skalas grādi K kilo — tūkstotis; kilo-Kan, Kans Kansas — Kanzasa (ASV štats) K.C. King's Counsel — karaliskais advokāts (karaļa valdīšanas laikā)

1313Ken Kentucky — Kentuki (ASV štats)

kg kilogram — kilograms

kHz kilohertz — kilohercs

KKK Ku-Klux-Klan — kukluksklans

km kilometre — kilometrs

K.O. knocked out — nokauts (boksā)

kph kilometres per hour—kilometri stundā

KS Kansas — Kanzasa (ASV štats)

KSC Kennedy Space Center— Kenedija

kosmosa [pētījumu] centrs Kt Knight — 1) (ordeņa) kavalieris; 2) (šahā)

zirdziņš kV, kv kilovolt — kilovolts kW, kw kilowatt — kilovats KY Kentucky — Kentuki (ASV štats)

L. Latin — latīņu-1 left — kreisais L length — garums 1. line — rinda 1 litre — litrs

L/A letter of authority —pilnvara (dokuments) LA Los Angeles — Losandželosa LA Louisiana — Luiziāna (ASV štats) lab laboratory — laboratorija Lanes Lancashire— Lankašīra (Anglijas grāfiste)

lat. latitude — (ģeogrāfiskais) platums lb libra — mārciņa

LBH length, breadth, heigth— garums,

platums, augstums L.C. Library of Congress — (ASV) Kongresa

bibliotēka l.c. loco citato — citētajā vietā L.C.M. least common multiple — mazākais

kopīgais dalāmais LD Labour Department — Darba ministrija LD lethal dose — nāvējoša deva Ldn. London — Londona leg. legal — 1) likumīgs; 2) juridisks leg. legislative — likumdošanas-

legit. legitimate — 1) likumīgs, legāls;

2) legalizēts Leics Leicestershire — Lesteršīra (Anglijas

grāfiste) If leaf—lapa Ig logarithm — logaritms lg[e] large — liels

LI Long Island — Longailenda (sala) Lib Liberal — liberāls Lieut, lieutenant — leitnants Lieut.-Gen. lieutenant-general —

ģenerālleitnants ling, linguistics — lingvistika, valodniecība liq. liquid — šķidrs lit. literal — burtisks II. lines — rindas

LL longitude and latitude — (ģeogrāfiskais)

garums un platums LM Lord Mayor — lordmērs LMT Local Mean Time—vietējais vidējais laiks

Ln lane — [šaura] ieliņa

loc. cit. loco citato — citētajā vietā

lo-fi low fidelity — zemas precizitātes-

log logarithm — logaritms

LP Labour Party — leiboristu partija

LP long-playing [record] — ilgspēlējoša

skaņuplate Is leftside — kreisā puse L.s.d. librae, solidi, denarii (-pounds, shillings and pence) vēst. —[sterliņu] mārciņas, šiliņi un pensi

LSD lysergic acid diethylamide —

halucinācijas izraisoša narkotika LSD Lt. Lieutenant — leitnants Ltd. limited— ar ierobežotu atbildību;

ierobežots LW long waves — (radio) garie viļņi

. i', n

m male — vīriešu dzimtes-m married — precējies; precējusies

1314m. masculine — vīriešu [dzimtes-] M master — maģistrs M mature, for audience over 15 —(par filmu) tāda, ko drīkst skatīties vecāki par 15 gadiem m metre — metrs M minute — minūte M missile — vadāmais šāviņš m month — mēnesis

MA Massachusetts— Masačūsetsa (ASV štats)

Ma. Minnesota — Minesota (ASV štats) MA Master of arts — humanitāro zinātņu

maģistrs mach. machine — mašīna mag. magnetic — magnētisks Maj. Major — majors Man. Manitoba— Manitoba (Kanādas

province) Mar. March — marts masc. masculine — vīriešu- [dzimtes-] Mass. Massachusetts — Masačūsetsa (ASV štats)

math, mathematics — matemātika max. maximum — maksimums MC marine Corps amer.—jūras kājnieki MC Member of Congress amer. —

kongresmenis, Kongresa loceklis MD Maryland — Merilenda (ASV štats) ME Maine — Mena (ASV štats) ME Middle English — vidusangļu valoda mech. mechanical — mehānisks med. medical — medicīnisks MEP member of European Parliament —

Eiropas parlamenta loceklis Messrs. Messieurs — kungi MET Mean European Time— vidējais

Eiropas laiks Mex. Mexican — meksikāņu-MF medium frequency — vidējā frekvence mfr. manufacturer — izgatavotājs MG machine-gun — ložmetējs Mg magnesium — magnijs

MG Major General — ģenerālmajors MI Michigan — Mičigana (ASV štats) mi mile—jūdze

MI military intelligence —kara izlūkdienests MIA missing in action — pazudis bez vēsts

kaujas laikā Mich. Michigan — Mičigana (ASV štats) mil. military — kara-; militārs min. minimum — minimums min minute — minūte misc. miscellaneous — dažāds Miss. Mississippi — Misisipi (ASV štats) MIT Massachusetts Institute of Technology —Masačūsetsas tehnoloģijas institūts (ASV) mkt. market — tirgus ml mile—jūdze

Mile Mademoiselle—jaunkundze M.L.R. minimum lending rate — minimālā

aizdevuma likme Mme Madam — kundze mm millimetre — milimetrs Mn manganese — mangāns MN merchant navy — tirdzniecības flote MN Minnesota — Minesota (ASV štats) MO Missouri — Misūri (ASV štats) MO Monday — pirmdiena MO money order — naudas pārvedums (pa

pastu) mo. month — mēnesis MOD Ministry of Defense — Aizsardzības

ministrija Mon. Monday — pirmdiena Mont. Montana — Montāna (ASV štats) MP Member of Parliament — parlamenta loceklis

MP military police — kara policija MP mounted police—jātnieku policija mph miles per hour — jūdzes stundā Mr. Mister — misters Mrs. Mistress — misis MS manuscript — manuskripts

1315MS Mississippi — Misisipi (ASV štats) Ms. miss/ mistress —sieviete (piem., vēstulē -neuzberot, vai tā ir precējusies vai neprecējusies)

Ms, m/s motor ship — motorkuģis MSc master of Science — zinātņu maģistrs MT mechanical transport— mehāniskais

transports MT Montana — Montāna (ASV štats) Mt. mountain — kalns mun. municipal — municipāls mut. mutual — savstarpējs MVP most valuable player amer. —

visvērtīgākais spēlētājs MW medium waves — (radio) vidējie viļņi MX missile experimental — eksperimentālā raķete

N Navy—jūras kara spēki n neuter — vidējās dzimtes-n neutral — neitrāls N nitrogen — slāpeklis n noon — pusdienlaiks n normai — normāls N north — ziemeļi n noun — lietvārds na natrium — nātrijs Na. Nebraska — Nebraska (ASV štats) NA North America — Ziemeļamerika NAS National Academy of Science — Nacionālā aeronautikas un kosmosa [pētījumu] pārvalde, NASA nat national — nacionāls nat natural — dabisks NATO North Atlantic Treaty Organization —

Ziemeļatlantijas pakta organizācija naut. nautical—jūrniecības-nav. navigation — navigācija N.B. New Brunswick— Ņūbransvīka

(Kanādas province) N.B. nota bene — ievēro [labi]

NBC National Broadcasting Company —

Nacionālā radioraidījumu kompānija NC North Carolina — Ziemeļkarolīna (ASV štats)

NCO non-commissioned officer —

apakšvirsnieks; seržants n.d. no date [of publication] —bez [izdošanas] datuma

ND North Dakota — Ziemeļdakota (ASV štats)

NE Nebraska — Nebraska (ASV štats) Ne neon — neons NE northeast — ziemeļaustrumi N.E.D. New English Dictionary sk. OED neg. negative — negatīvs Nev. Nevada — Nevada (ASV štats) NF Newfoundland — Ņūfaundlenda (ASV štats)

NFL National Football League—Nacionālā hokeja līga

Nfld. Newfoundland—Ņūfaundlenda (ASV štats)

NH New Hampshire — Ņūhempšīra (ASV štats)

NHL National Hockey League —Nacionālā hokeja līga

NHS National Health Service—Nacionālais

veselības [aizsardzības] dienests Ni nickel — niķelis

NJ New Jersey — Ņūdžersija (ASV štats)

NM New Mexico —Ņūmeksika (ASV štats)

NO New Orleans — Ņūorleāna

no. number— 1) numurs; 2) skaitlis

nom. nominative — nominatīvs

nos. numbers — 1) numuri; 2) skaitļi

Nov. November — novembris

Np neptunium — neptūnijs

n.p. no place [of publication] — bez

[izdošanas] vietas n.p. or d. no place or date [of publication] —

bez [izdošanas] vietas un datuma nr. near — tuvu

1316NRC not recommended for children — (par

filmām) bērniem skatīties nav ieteicams N.S. Nova Scotia— Jaunskotija (Kanādas province)

NS nuclear submarine — atomzemūdene N.S.W. New South Wales — Jaunā

Dienvidvelsa (Austrālijas štats) NT New Testament — Jaunā derība N.T. Northern Territory— (Austrālijas)

Ziemeļu teritorija ntwt net weight — neto svars NV Nevada — Nevada (ASV štats) NW northwest — ziemeļrietumi N.W.T. Northwest Territories — (Kanādas)

Ziemeļrietumu teritorijas NY New York — Ņujorka (ASV štats un pilsēta)

NYC New York City — Ņujorka (pilsēta) NYSE New York Stock-Exchange —

Ņujorkas birža NZ New Zealand — Jaunzēlande

O observer — novērotājs

O. officer— 1) virsnieks; 2) amatpersona

O. Ohio — Ohaio (ASV štats)

O oxygen — skābeklis

OAS Organization of American States —

Amerikas valstu organizācija OAU Organization of African Unity —

Āfrikas vienotības organizācija obj. object — papildinātājs, objekts obs. obsolete — novecojis oc. ocean — okeāns Oct. October — oktobris OE Old English — senangļu valoda OECD Organization for Economic Cooperation and Development — Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija OED Oxford English Dictionary —

Oksfordas Angļu valodas vārdnīca of. official — oficiāls

OH Ohio — Ohaio (ASV štats) OIRT International Radio and Television Organization — Starptautiskā

radioraidījumu un televīzijas organizācija OK all correct — viss kārtībā OK Oklahoma — Oklahoma (ASV štats) Okla. Oklahoma — Oklahoma (ASV štats) ono or near offer — vai tamlīdzīgs

piedāvājums Ont. Ontario — Ontārio (Kanādas province) OOO out of order — bojāts; nestrādā; nav

kārtībā op. operation — operācija op.cit. opus citatum — citētajā darbā OPEC Organization of Petroleum Exporting Countries — Naftas eksportētājvalstu organizācija opp. opposite — pretējs OR Oregon — Oregona (ASV štats) ord. order—1) pasūtījums; 2) pavēle Ore[g]. Oregon — Oregona (ASV štats) org. organized — organizēts orig. origin — izcelšanās orig. original — oriģināls OS Old Saxon — sensakšu valoda Os osmium — osmijs OT Old Testament — Vecā derība OU Oxford University — Oksfordas

universitāte Oxf. Oxford —Oksforda Oxon. 1. Oxonia — Oksfordas universitāte;

2. Oxoniensis — Oksfordas-oz ounce — unce ozs ounces — unces

p. page — lappuse P parking — (automašīnu) stāvvieta p. part — daļa

p. past — 1) pagājušais; 2) pagātne P pedestrian [crossing] — [pāreja] gājējiem P phosphorus — fosfors PA Pennsylvania—Pensilvānija (VlSV^ta/s)

1317p.a. per annum — gadā; ik gadus PA personal assistant — personīgais palīgs Pan. Panama — Panama Pan-Am, Panam Pan-American —

[-Panamerikas-para.-]

{+Panamerikas- para.+} paragraph — paragrāfs pari. Parliament — parlaments part, participle — particips, divdabis pass, passenger — pasažieris pass, passive [voice] — ciešamā kārta pat. patent — patents patd. patented — patentēts Pb plumbum — svins PBS Public Broadcasting Service —

Sabiedriskais radioraidījumu dienests P.C. Panama Canal — Panamas kanāls p.c. per cent — procents PC personal computer — personālais

skaitļotājs p.c. postcard — pastkarte P/c price current — cenrādis pet percent — procents PE physical education —fiziskā audzināšana ped. 1. pedagogue — pedagogs;

2. pedagogical — pedagoģisks pen. peninsula — pussala PEN International Association of Poets, Playwrights, Editors, Essayists and Novelists— Starptautiskā rakstnieku un redaktoru asociācija Penn. Pennsylvania— Pensilvānija (ASV štats)

per. period — periods

per. permanent — pastāvīgs

perf. perfect — perfekts, saliktais laiks

pērs. person — cilvēks; persona

PG parental guidance [film] — (par filmu)

tāda, ko drīkst skatīties vecāku pavadībā PG post-graduate — aspirants p.h. per hour — stundā pharm. pharmaceutical — farmaceitisks PhD Doctor of Philosophy— filozofijas zinātņu doktors

philol. 1. philology — filoloģija;

2. philological — filoloģisks philos. 1. philosophy — filozofija;

2. philosophical — filozofisks phon. 1. phonetics — fonētika;

2. phonetic [al] — fonētisks physiol. 1. physiology — fizioloģija;

2. physiological — fizioloģisks P.I. Philippine Islands — Filipīnu salas Pk. park — parks pkg. package — sūtījums pkt. packet — pakete Pl. place — laukums pl. plural — daudzskaitlis plat, platoon — vads (karaspēka vienība) Plz. Plaza — (pilsētas) laukums p.m. post meridiem — pēcpusdienā PM Prime Minister — premjerministrs Po polonium — polonijs PO postal order — naudas pārvedums (pa pastu)

PO Post Office — pasta nodaļa P.O.B. post office box — (abonenta)

pastkastīte pol. political — politisks pop. 1. population — iedzīvotāji;

2. popular — populārs pos. positive — pozitīvs poss. possessive — piederibas-poss. possible — iespējams POW prisoner of war — karagūsteknis pp. pages — lappuses PPC pour prendre conge — lai atvadītos P.Q. Province of Quebec — Kvebekas

province (Kanādā) pr. pair — pāris pr. present — klātesošais PR public relations —sabiedriskās attiecības

(starp kādu iestādi un sabiedrību) PR Puerto Rico — Puertoriko pred. 1. predicate — predikāts, izteicējs; 2. predicative — predikatīvs

1318prep, preparation — sagatavošanās pres. present [tense] — tagadne, tagadnes laiks

Pres. president — prezidents Prof. Professor — profesors prop, property — īpašums prox. proximo —nākoša mēneša-(...datumā) PRP performance related pay — no pienākumu veikšanas kvalitātes atkarigā alga PS post scriptum — postskripts, pieraksts PT physical training —fiziskā sagatavošana;

fiziskais treniņš pt pint — pinte Pt. platinium — platīns Pte private — ierindnieks, ierindas kareivis PTO please turn over — skaties otrā pusē PTV Public Television— nekomerciālā

televīzija Pu plutonium — plutonijs pub. public — sabiedrisks; valsts-publ. publisher — izdevējs p.w. per week — nedēļā PW prisoner of war — karagūsteknis PX Post Exchange —karaspēka daļas veikals

Q Queen — 1) karaliene; 2) dāma (šahā) Q. Queensland— Kvīnslenda (Austrālijas štats)

q. question—jautājums

Q.,q. quintal—kvintāls (Anglijā—50,8 kg,

ASV—4536 kg) Q.C. Queen's Counsel —karaliskais advokāts

(karalienes valdīšanas laikā) QQ equator— ekvators (pieņemts apzīmējums) qq. questions—jautājumi qt. quantity — kvantitāte qt quart — kvarta (1 ,136 l) Que. Quebec —Kvt\xka(Kanādas province)

q.v. quod vide-skaties (tekstā)

R Republican — republikānis; republikāņu

partijas biedrs R Reaumur — Reomīra temperatūras skala (R) repeat — (TV) atkārtota demonstrēšana R. retired — atvaļināts R river — upe

r 1. radius — rādiuss; 2. right — labais

R rocket — raķete

r. roentgen — rentgens

r/a radioactive — radioaktīvs

Ra radium — rādijs

R.A. rear-admiral — kontradmirālis

rad. radio — radio

RAF Royal Air Force —(A nglijas) karaliskie

gaisa kara spēki RAD research and development —zinātniski

pētījumi un [eksperimentālas] izstrādes RC Red Cross — Sarkanais Krusts RC remote control — tālvadība Rd radium — rādijs R. road — ceļš rec. received — saņemts ref. reference — norāde reg. region — rajons

reg. registered— (par pasta sūtījumiem)

ierakstīts reg. regular — regulārs regt. regiment — pulks (karaspēka vienība) repr. reprint — (negrozīts) jauniespiedums rept. report — ziņojums res. reserved — rezervēts resp. respectively — respektīvi Ret. retired — pensionēts; atvaļināts Rev. Reverend — Jūsu (vai Viņa) svētība

(uzrunājot garīdznieku) rev. review — apskats RGN registered government nurse — valsts

licencēta medicīnas māsa r.h. right hand — labais RH Royal Highness — karaliskā augstība RI Rhode Island — Rodailenda (ASV štats)

1319rkt rocket — raķete

RM registered mail— ierakstīta korespondence rm. room — istaba; telpa RN Royal Navy — (Anglijas) karaliskā kara flote

Rom. Roman — romiešu-rpm revolutions per minute — apgriezieni minūtē

RPV remotely controlled vehicle —satiksmes

līdzeklis ar tālvadības sistēmu RR railroad — dzelzceļš R-R Rolls-Royce — rolsroiss (automašīna) RS radio station — radiostacija r.s. right side — labā puse RSC Royal Shakespeare Company —

Karaliskā Šekspīra [teātra] trupa RSVP respondez s'il vous plait— lūdzu

atbildiet (ieraksts ielūgumos) rt. right — labais

Rt.Hon. Right Honourable —augstu godātais

(uzrunā)

Rt. Rev. Right Reverend— Jūsu godība

(uzrunā)

r-t-w ready-to-wear— (par apģērbu)

velkams mugurā; valkājams R V recreational vehicle — satiksmes līdzeklis

atpūtai (izpriecām) RV reentry vehicle— kosmosa kuģa nodalījums, kurā kosmonauti atgriežas uz zemes

s second — sekunde s. see — skaties

S. 1. senator — senators; 2. Senate — senāts s. shilling novec. — šiliņš S, s ship — kuģis S society — biedrība S South — dienvidi S stereo — stereo S sulphur — sērs

SA Salvation Army — Pestīšanas armija

SA Saturday — sestdiena

s.a. sine anno — bez [izdošanas] gada

SA South Africa — Dienvidāfrika

SA South America — Dienvidamerika

S.A. South Australia— Dienvidaustrālija

(Austrālijas štats) SAD Seasonal Affective Disorder—sezonas

emocionālie traucējumi &a.e. stamped addressed envelope —aploksne ar marku un uzrakstītu adresi (atbildes nosūtīšanai) SAS Scandinavian Air Lines System — Skandināvijas gaisa satiksmes kompānija, SAS

Sask. Saskatchewan — Saskačevana

(Kanādas province) Sat. Saturday — sestdiena Sb antimonium — antimons sc. scale — mērogs Sc Scottish — skotu-

SC South Carolina—Dienvidkarolīna (ASV štats)

SC, S/C spacecraft — kosmosa kuģis SC Suezkanal — Suecas kanāls SC Supreme Court — augstākā tiesa sch. school — skola

sci. 1. science — zinātne; 2. scientific — zinātnisks

sci-fl science fiction — zinātniskā fantastika SD South Dakota — Dienviddakota (ASV štats)

SDR special drawing right [from IMF] — speciālas tiesības aizņemties naudu (no Starptautiskā valūtas fonda) SE southeast — dinvidaustrumi SE stock exchange — birža SEATO South-East Asia Treaty Organization— Dienvidaustrumu Āzijas Valstu Organizācija sec second — sekunde sec. Secretary — 1) sekretārs; 2) ministrs

1320Sen. Senior — vecākais, seniors Sept. September — septembris SETI searchforextratemestrialintelligence — ārpuszemes intelekta (saprātīgu būtņu) meklējumi SF San Francisco — Sanfrancisko SF Science Fiction — zinātniskā fantastika ser. 1. serial — seriāls; 2. series — sērija sgd. signed — parakstīts Sgt Sergeant — seržants Si silicon — silīcijs sig. signal — signāls sig. signature — paraksts sin sine — sinuss sing, singular — vienskaitlis sl slang — slengs

S/L space laboratory —kosmiskālaboratorija SM service module—(kosmosa kuģa) darba

nodalījums (vieta) SM strategic missile — stratēģiskā raķete Soc. Society — biedrība SOS save our souls — starptautisks kuģu

radiosignāls briesmu gadījumos S.P., s/p self-propelled — pašgājējs-sp. special — speciāls sp. specific — specifisks spec, special — sevišķs, speciāls Sq. squadron— 1) jūrn. eskadra; 2)av.

eskadriļa; 3) novec. eskadrons Sq Square — laukums sq. square — kvadrāts; kvadrāt-SR solar radiation —

Saules radiācija Sr strontium — stroncijs SS solar system — Saules sistēma S.S., s/s steamship — tvaikonis SL saint — svētais

ST standard time—joslu (zonu) laiks S/T stenography — stenogrāfija un mašīnrakstīšana St Street — iela ST summer time — vasaras laiks Sta. Station — stacija

STD subscriber trunk dialling —automātiskās

tālsarunas Str. strait — [jūras] šaurums SU Sunday — svētdiena Subj. subject—subjekts, teikuma priekšmets subj. subjunctive — konjunktīvs suff. suffix — sufikss, piedēklis Sun. Sunday — svētdiena sup. supply — apgāde superl. superlative — superlatīvs, vispārākā pakāpe

SUR salary under review — algas lielums

apspriežams SW southwest — dienvidrietumi SYd Scotland Yard — Skotlendjards syn. synonym — sinonīms

t target — mērķis T temperature — temperatūra t tense — (gramatiskais) laiks T tension — spriegums t time — laiks

t. tome — (grāmatas) sējums t ton — tonna

t. transitive — transitīvs, pārejošs

T.A. Territorial Army — teritoriālā armija

tan tangent — tangenss

Tas. Tasmania— Tasmānija (Austrālijas

štats)

TB tuberculosis — tuberkuloze tech. technical — tehnisks TEFL teaching of English as a foreign language — angļu valodas kā svešvalodas mācīšana tel. telephone — telefons temp. temperature — temperatūra temp. temporary — pagaidu-Tenn. Tennessee — Tenesi (ASV štats) Ter. Terrace — terase (ielu nosaukumos) ter[r], territory — teritorija Tex. Texas — Teksasa (ASV štats) TH Thursday — ceturtdiena

1321THI temperature-humidity index —

temperatūras un mitruma rādītājs Thu. Thursday — ceturtdiena TI technical information — tehniskā

informācija T.I.M. ticket-issue machine— biļešu

automāts tk. tank — tanks tk. truck — kravas automašīna tlx telex — telekss TM trademark — fabrikas zīme TN Tennessee — Tenesi (ASV štats) TNT trinitrotoluene — trinitrotoluols TOA time of arrival— (vilciena u.tml.)

pienākšanas laiks TOD time of departure— (vilciena u.tml.)

atiešanas laiks TOEFL testing of English as a foreign language — pārbaude (tests) angļu valodā kā svešvalodā topogr. topographical — topogrāfisks tox. toxic — toksisks trans, transitive — transitīvs, pārejošs trig, trigonometry — trigonometrija TS top secret — pilnīgi slepeni T.T. telegraphic transfer — pārvedums pa

telegrāfu TT teletype — teletaips TU thermal unit — siltuma vienība TU trade-union — tredjūnija, arodbiedrība TU Tuesday — otrdiena TUC Trade union Congress — arodbiedrību

kongress TV television — televīzija TW total weight — kopsvars TWA Trans-world Air Lines — TWA

aviokompānija TX Texas — Teksasa (ASV štats)

U Union — savienība U universal [audience film] —(parfilmu)tMa., ko drīkst skatīties visi

U university — universitāte U Utah — Jūta (ASV štats) UCLA University of California, Los Angeles — Kalifornijas universitāte Losandželosā UFO unidentified flying object—nezināms

lidojošs objekts, NLO UHF ultra-high frequency — sevišķi augsta frekvence

UK United Kingdom —Apvienotā Karaliste

um. unmarried — neprecējies

UMT universal military training —vispārējā

militārā apmācība UN United Nations — Apvienotās Nācijas UNCTAD United Nations Conference on Trade and Development— Apvienoto Nāciju konference tirdzniecības un attīstības jautājumos

UNESCO United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization — Apvienoto Nāciju komisija izglītības, zinātnes un kultūras jautājumos UNIC United Nations Information Centre —

Apvienoto Nāciju informācijas centrs UNICEF United Nations [International] Children's [Emergency] Fund — Apvienoto Nāciju [starptautiskais] bērnu fonds UNO United Nations Organization —

Apvienoto Nāciju Organizācija, ANO UNU UnitedNations University —Apvienoto

Nāciju universitāte UPI United Press International —

[informācijas aģentūra] UPI UPU Universal Postal Union — Vispasaules

pasta savienība US United States —Savienotās Valstis, ASV USA United States Army — ASV armija USA United States of America — Amerikas

Savienotās Valstis USAF United States Air Force—ASV kara aviācija

USCG US Coast Guard— ASV krasta

apsardze

1322USIA United States Information Agency —

ASV informācijas aģentūra USMC United States Marine Corps—ASV

jūras kājnieki USN United States Navy — ASV jūras kara flote

USNG US National Guard — ASV nacionālā gvarde

USOC United States Olympic Committee —

ASV Olimpiskā komiteja USS United States Senate — ASV senāts USS United States ship — ASV kuģis UT Universal time — pasaules laiks UT Utah —Jūta (ASV štats)

V vanadium — vanādijs

V velocity — ātrums

v verb — verbs, darbības vārds v. via — caur

V victory — uzvara v vide — skaties

V volt — volts

V.A. vice-admiral — viceadmirālis VA Virginia — Virdžīnija (ASV štats) vai. value — vērtība var. variant — variants VAT value added tax —virsvērtības nodoklis VC Vice-Chairman — priekšsēdētāja vietnieks

VC Victoria Cross— Viktorijas krusts

(ordenis)

VCR video cassette recorder— kasešu

videomagnetofons VD Venereal Disease — veneriskā slimība veh. vehicle — transportlīdzeklis Ver. Vermont — Vermonta (ASV štats) vet. veteran — veterāns vet. veterinary — veterinārs VF video frequency — videofrekvence VHF very high frequency — ļoti augsta frekvence

v.i. verb intransitive — nepārejošs

(intransitīvs) darbības vārds VI Virgin Islands — Virdžīnu salas Via. viaduct — viadukts Vic. Victoria — Viktorija (Austrālijas štats) VIN vehicle identification number — (transportlīdzekļa) [valsts] numura zīme; numurs

VIP Very Important Person — [ļoti]

ievērojama persona viz. videlicet — tas ir, protams VLF very low frequency— ļoti zema frekvence

VOA Voice of America — Amerikas balss

(radiostacija) vol. volume — 1) apjoms; 2) sējums VP vice-president — viceprezidents vs versus — pret

v.t. verb transitive— pārejošs (transifivs)

darbības vārds VT Vermont — Vermonta (ASV štats) VTOL vertical take-off and landing —

(lidmašīnas) vertikālā pacelšanās un nolaišanās

VTR video tape recording — videoieraksts v.v. vice versa — otrādi

W watt — vats w. week — nedēļa W west — rietumi w. wide — plašs w. width — platums W wolfram — volframs WA Washington — Vašingtona (pilsēta un ASV štats)

W.A. Western Australia—Rietumaustrālija

(Austrālijas štats) Wash. Washington —Vašingtona (ASV štats un pilsēta)

WB Weather Bureau — laika birojs

WC water closet — tualete

1323WE Wednesday — trešdiena Wed. Wednesday — trešdiena Westm. Westminster — Vestminstera W/F weather forecast — laika prognoze Wh White House—Baltais nams WHO World Health Organization — [Vis]pasaules veselības [aizsardzības] organizācija W.I. West Indies— Vestindijas salas, Vestindija

WI Wisconsin — Viskonsina (ASV štats) WIPO World Intellectual Property Organization — Intelektuālā īpašuma [aizsardzības] vispasaules organizācija Wis[c]. Wisconsin —Viskonsinaf ASV state) wk. week — nedēļa

WMO World Meteorological Organization — Vispasaules meteoroloģiskā organizācija WO warrant-officer — apakšvirsnieks WP word processing —teksta sastādīšana uz

videodispleja wpm ... words per minute —... vārdi minūtē WR weather report — laika ziņas WS water supply — ūdensapgāde WS wireless station — radiostacija wt. weight — svars

Wv West Virginia—Rietumvirdžīnija (ASV štats)

WVA West Virginia— Rietumvirdžīnija

(ASV štats) WW I World War I — pirmais pasaules karš WW n World War H — otrais pasaules karš WWW World Weather Watch — Vispasaules

laika dienests WY Wyoming — Vaiominga (ASV štats) Wy[o]. Wyoming — Vaiominga (ASV štats)

X 1. cross — krusts; 2. crossing — pāreja;

krustojums X experimental — eksperimentāls X a kiss — skūpsts (vēstules nobeigumā) X under 16 not admitted [to see that film] — (par filmām) bērniem līdz 16 gadiem gadiem skatīties aizliegts Xe xenon — ksenons Xmas Christmas — Ziemassvētki

YB year-book — gadagrāmata Yb ytterbium — iterbijs Yd yard—jards

YMCA Young Men's Christian Association — Jauno vīriešu kristīgā apvienība yr year — gads

YWCA Young Women's Christian Association— Jauno sieviešu kristīgā apvienība

Z zirconium — cirkonijs Z zone — zona

Z.G. zoological garden —zooloģiskais dārzs ZIP, Zip Zone Improvement Plan — (ASV)

pasta zonu plāns (indeksācija) Zn zink — cinks

zool. I. zoology —zooloģija; 2. zoological — zooloģisks

ZPG zero population growth— nulles

iedzīvotāju pieaugums Zr zirconium — cirkonijs ZT zone time —joslas (zonas) laiks ZZZ zigzag — līkloču-

1324 g